¶ Summa Pisani cum supplemento Incipit Feliciter. que als Magistrutia seu Pisanella appellatur.

QVoniam sũma q̃ magistrutia seu pisanella vulgariť nũcupa² ꝓpter eius ꝯpẽdiositatẽ apud ꝯfessoẽs ꝯmuniꝰ inoleuit. Et q ꝓpter eiꝰ abachicas q̃tationes minũ in suis q̃tis repiť corrupta. ac ꝓpter eiꝰ breuitatẽ in plerisq; suis dẽsionibz valde dubia. Declarationea supletõe indigẽs. Idcirco ad ꝯmunẽ simplicũ ꝯfessoꝝ vtilitatẽ q̃tũ m̃ dñs deberit decreui dictã sũmã emendatã ad cõmunẽ q̃tationẽ reducere. ac eiꝰ breuitati q̃ breuiꝰ valuero qꝰ visũ fuerit expedire ad dẽdo supplere. vtq; additio cõgscat in eiꝰ pnciplo. A. In fine vero. B. litera ex rubro ponet dicte sũme alphabeticũ ordinẽ seqndo. a pagraphos in marginibz p q̃tas notãdo pꝰ pnciplũ capituli. licet ĩ pfata sũma ꝯputeť pnciplũ p. ℣. primo Et ꝓpť pdicta ꝗ opꝰ supplementũ appellari potest. B.

ABbas in suo monasterio ꝯferre põt suis subditis primã tõsurã a duos ordines minores dũmodo sit sacerdosa manꝰ imposita sit ei ꝛm morẽ pficiendo. ex. d. eta. et q̃li. cũ ꝯtingat. a. lxxix. dist. Qm̃ videmꝰ. A. Ordines minores sũt hostiariatꝰ. psalmistatus. a lectoratꝰ. exorcistatꝰ. acolitatꝰ. xxj. dis. cleros. Et psalmistatꝰ a lectoratꝰ idẽ sũt. vt põt colligi ex textu a glosa dicti. c. cũ contigat Abbas aũt ꝯferre põt lectoratuz. dicto. c. cũ cõtingat. a. c. Qm̃ oñr. Et hostiariatũ qui pcedit. a sic istos duos cũ ad ordines nõ sit pcedendũ p saltũ. vt ex. de cle. p sal. p. c Vno. B. Hoc etiã põt electꝰ ĩ abbatẽ si ep̃us differat eũ bñdicere. ex. de supple. neg. pla. statuimꝰ. A. Ibi dr Si ep̃s tercio cũ humilitate ac deuotione sicut cõuenit req̃situs abbates benedicẽ forte remuerit. eisdẽ abbatibz liceat ꝓprios mõchos benedicere. et alia q̃ ad officiũ hmõi ptinẽt exercere. donec ipsi ep̃i duritiã suã recogitẽt a abbates benedicere nõ recusent B. Aliemis ãt ꝯferre nõ põt. ex. de priuil. abbates. li. vj. A. ibi dr. Nec abbatibz licitũ sit aliis q̃ monasteriorũ suoꝝ cõsis a qui ad illa ꝯuolauerint a in q̃s ecclesiasticã a quasi ep̃alem iurisdictõem obtinent primã clericalẽ ꝯferre tõsurã. nisi eis id cõpetat ex pleno p̃fate sedis indulto. B. ¶ Abbas a q̃libz ꝯuentualis p̃latus req̃rere debz monachos fugitiuos. A. Ad de. a eiectos. vt in. c. ne vagandi. ℣. allegato. B. Et ad claustrũ reducẽ salua ordinis disciplina. ex. de regu. ne vagandi. A. Alias incipit. Ne religiosi. vide ℣. Apostasia. v. ℣. ij. B.

¶ Vtꝝ abbas possit licẽtiare sbditos suos ad aliã religionẽ. Re°. ꝛm Monaldũ. Potest quidẽ licẽtiare ad eq̃lem religionẽ de ꝯsensu capituli. aliť nõ. ad minorẽ vero nõ põt. ar. xix. q. iij. statuimꝰ. xij. q. ij. sine exceptõe. De artiori vero religione dicit infra Religio. v. ℣. j. A. Ex ibi dictis p̃t colligi q ad artiorẽ põt licẽtiare. nisi cederet in grauẽ iacturã seu infamiã cõgregatõis vñ trãsit. B. Ad ep̃atũ q̃ q; si subditꝰ eligať p̃latꝰ licẽtiare p̃tetiã nõ req̃sito ꝯuentu. extẽ. de ele. si religiosus. ĩ fi. li. vj. A. Intellige si iã fuerit facta electio. nõ ãt electõi future vt in de. fi. ex. de elec. vbi dr. Cuz ꝯcessa religioso a superiore suo licẽtia vt electõi vel puisioni si quã d ipõ cõtigerit fieri suũ dare possit assensum ambitõis vitio viã parit nullꝰ eã existere posse volumꝰ firmitať. B.

¶ Abbas vnꝰ nõ põt p̃sidere in diuis monasteriis ex. de religi. do. c. vlt. in fi. A. Ibi etiã dr Nec q̃s in diuisis monasteriis loco mõchi hẽ p̃sumat. B Vide ℣. Religio. j. ℣. A. Ex ibi dictis pz q religiosus ñ põt p̃esse plibz mõsteriis seu ecclesiis curã aiãꝝ hñtibus sine aucte sedis aplice nisi vnũ

monasteriu; seu ecclesia dependeat ex alio ul' adminicē sint am exe-B

¶ Abbas in collatōe alicꝰ priorat⁹ nō pt aliqꝰ nouū on⁹imponē hoc ex psse cōtinebat in q̄dā decre-extrauagāti Alexandri q̄rti-q̄ lic; hodie ꝓuocata sit p phemiū Gregorianū libū sexti: hoc tñ est etiā de iure ꝯmuni-ex ut bñficia eccāstica c-ut nostꝝ-et de suppl'-neg- pla-qz regulares in cle-A Jn hac cle-hoc clare ds-B

¶ Vtꝝ abbas possit dare lmam mōcho aliq̄ retinē ꝛ̄o q̄ mōchus teneat aliq̄d tq̄ ꝓpriu; nullo° abbas ꝯcedē pt-ex de statu mo-cu; ad mōsteriū in fi-ꝗ q̄ teneat q̄tū ad vsū suū ita tñ q̄ ꝓpetas sit monasterij ꝯcedere pōt ut ponit Wil-sc; glosator Rap-

¶ Si eps voluerit mōchū instituere in platū in eccia sec'lari abbas nolit obediēdū est abbati-xxj-q-j-cū vtilitate a-l viij-dist-c-j-a-ij-Sed si vtilitas eccie exigat: cogi d; abbas p suū supiorē ut in c-cū p vtilitate-A Jn hc-de hc vlt-mil ds ꝗ ex iuibz ibi p glo-in otrariū allegatis videlz-ij-q-vij-cu; pastoris et-xvj-q-j- q̄ vere-forte pt sumi vō hui⁹ vltimi dicti-B

¶ Vtꝝ abbas possit ꝓhibere mōchis ne ofiteant epō ul' ci⁹ pmaio ꝛ̄o fm Wil-Nō pōt-cū eps sit ordinari⁹ omniū sbditoꝝ-misi forte esset exēpti vl' otrariū sit in eoꝝ ostitutōibz cōfirmatis a ꝓp ul' in eoꝝ ꝓuilegijs-A- Addit glo-Rai-q̄ mihi omnin⁹ mōchus tenet abbati suo ul' alteri de mādato ci⁹ ofiteri si hc ei p̄cipiat postq̄ ofessus fuerit epō ul' ci⁹ pmario Sed in hc ut notat in sū-cō-li-iij-ti-xxxiij-q-xvij-otradicūt theologi ꝯmunit qz cōfessionē semel bona fide factā ei q̄ potuit absoluē nunq̄ tenet hō reiterare misi velit immo etiā dicit Tho-in q̄dā q-de q̄libz-q̄ nō pt aliqs auctē cuius cūq; hois ꝓpelli ad ofitēdū pctm qꝰ alteri ofessus est q̄ absoluē potuit qz ofessio pctōꝝ est qꝰdā sacramentale diuino impio subiacens non autem humano-B-

Abbatissa statū p⁹ ofirmatōes pt oferre eccias a bñficia a instituere clericos in ecclesiis ad suū mōsteriū ptinētibz sic faciūt alij ofirmati-ex de elec-nosti-a de hijs q̄ fiūt a pla-ea noscit Con-Ber-a hos-A Jura allegata nō bñ hoc p bāt sed bñ hoc no-glo-in c-dilecta ex de ma-a obe-a habet in sum-con-li-iij-tit-xxiij-questi-j-B-

¶ Vtꝝ possit excōicare ꝛ̄o-nec excōicaē pt nec ab excōicatōe absoluē ex de ma-a obe-dilcā-a ex de sen-excō-ꝰ monialibz-S; a addit hic Wil-dicēs-Credo q̄ possit p̄cipe psbiteris q̄ excōicent ul' absoluāt moniales delinq̄ntes a illi tenēt obedire si tñ hc hnt psbiteri ex ꝯcessione gn̄ali ul' specali dyocesani ul' pape vel de antiqua a approbata ꝯsuetudine A Jdē ds in sum-con-dicta-q-j-B

¶ Vtrū abbatissa possit aquā bñdicere-ofessiōes audiē-sacālēs pmas imponē ꝛ̄o Dicunt nullū actū sacālē exercere pōt ex-de pe-a re-noua-A Jbi etiā ds q̄ nō pnt moniales ꝓpas bñdicere nec p̄dicaē publice-ꝗ de bñdictōne aque mil ds misi forte sumat ex ci⁹ vōe-Et in p̄dictis con-Alb-B-

¶ Vtrū possit suspēdere ul' interdicere ꝛ̄o fm hos-Ab officio suspēdere ñ pt qz hc q̄ clauiū esta sb noie cēsure ecclesiastice cōtinet-Sit nec interdicē pōt- posset tñ fm Jmo-si eēt ꝯsuetudo-a bñficio ꝯo suspēdē pt ex- de ma-a obe-dilecta-A Licet sic dixerit hos-tñ glo-in dcō c-dilecta-dicit q̄ pt suspēdere ab officio a bñficio mōchas suas a clericos sue iuisdictōi sbiectos fm q̄ hic satis innuit Hoc etiā tenꝝ glo-Rap-et q̄dā; alij ut in sū-cō-li-iij-ti-xxiij-q-j-Jmo-ē in dicto-c-dilecta-dic q̄ abbatissa pt suspēdē clericos suos ab offi° a bñfi° a hc ē ea vōe qz ex ꝯsuetudīe iurisdictōꝝ ordīariā hz-j-de arbi-dilecti-Als-n-ē ō ius cōmune-C-de arbi-l-vlt-Ij ille-Et hc videt veri⁹ q̄ ex ꝯsuetudīe possit abbatissa suspēdē ab offi° a bñficio p iuā

p̄allegata Et subdit Imo. vbi. s. q̄ ex cōsuetudine induci nō pōt vt inf̄di ctū de iure ponere possit. sicut nec ex cōmūicatōz. forte ꝓ ideo dicit Imo. qr res est magni pōderis. B. ¶ Vtrū possit p̄dicare. Rx°. Nec pōt p̄dicare nec publice docere vt ꝗ infra fria. C. j. A. Ibi ad hoc allegāt iura p q̄ etiā facit. ext. de pe. a re. noua. B. Pōt tñ suas sūditas exhortaria informare. Itē nō pt ordinē recipe nec sup spūalibz iudicare et q̄dā hmōi que semis phibent. vt infra. Semia. p totum. De electōe abbatisse hēt. infra. Electio. j. C. fi. Et qñq̄ q̄ hter p homagio pōt egredi clausurā monialiū vide. j. monial. C. iij. A. Hic allegat. C. iij. cōputādo priapiū capituli p vno. C. sed nō sic ponit in q̄tatōe quā sic signo. cū separati soleat allegari priapium capituli ab ei9. C. B.

Absolutio. j. cōmūit De absolutōe ab excōmunicatione sciē dū est q̄ ab omni excōicatōne siue maiori siue minori lata a iuē pt excōicat9 absolui a suo epō nisi cōditoz canonis sibi reseruauerit. vt ex de sen. excō. nup. C. in. ij. Pōt etiā ꝓp9 sacēdos absolui a minori vt in dicto. c. nup. Nō aūt a maiori vt ꝗ infra cōfessor. j. C. j. A. Intellige nisi ꝓp9 sacerdos p̄sit ecclie collegiate vt abbas archip̄sbit a hmōi. tales em̄ pñt excōicare a sibi inferiores q̄bz hoc p̄bet cōsuetudo vt in sū. con. li. iij. ti. xxxiij. q. l. Et sic pñt maiori excōicatōe excōicaē ita et ab illa absolui. vt in. C. se. B. A sma vero uidet nō pt q̄s absolui nisi ab excōicatore vel ab ei9 superiore si ad illū fuerit appellatū vel si excōicatoz negligenter vel maliciose differat absolutionē a in alijs casibz in q̄bz archiep̄s pt iudicare de sūdit suffraganeoz suoz quos habes. infra. archiep̄s. C. iij. ¶ Absolui pt q̄ ligare seu excōicare pt. xxj. dist. inferior. Fallit hoc in septē casibz Primo in delegato pape q̄ inobedientē siue sme excōicare pt. sed p9 amū absoluere nō pt. ex de offi. deleg. querēti A. Intellige p9 amū. s. a diffinitiua sma vt p; ibi p glo. B. Secō qñ iudex eēt excōicatus maiori excōicatōe. q̄ tūc nec excōicare nec absolui pt. xxxiij. q. j. audiuim9 Sec9 si eēt excōicatus minori excōicatōne ex de sen. ex cō. duob9. a ꝗ de. excō. mi. si celebāt Tercio fallit qñ p ep̄m excōicat imēdiati9 q̄ postq̄ fuerit publicat9 ñ absoluit nisi a ꝓp ext. de sen. excō. tua. Qrto in deict q̄ exhibēt heretic ecclia stica sacramēta q̄s ordinarius officō priuaē pt. ꝗ nō restituē ex de here. excōicauim9. A. j. C. sane. vbi ecl ꝗ idē de recipientibz ab heretic eleōsinas a oblatōes. seu q̄ tradiderūt eos ecclias tice sepulture. a qꝗ dictū ē de clericis idē a ibi ꝗ de regularibz. a sūdit q̄bz etiā hoc infliga2 vt eoz priuilegia in illa diocesi nō seruēt in q̄ tales excess9 p̄sumpserint ꝓpetrare. Qrto qñ q̄s p alīū p9 primā a secda; monitōz fuerit rept9 culpabil ī oferēdo bñficia indigmis qr ꝗ p ip̄; alīū suspēdi a cōferēdis bñficijs quā sma; null9 ñ ꝓp vel vn9 de priapalibz p̄riarchis potest relaxare ex de p̄bē. graue. Sexto in degradato. quē si eps degradat sol9 ꝓp restituit ex de de. nō re. ex tue. A. Ibi nō dare ꝗ ꝗ tñ idē dicit albri. B Septi° si excōicatoz nō fuerit sacēdos. qr q̄uis possit excōicare a etiā absoluere a sma iudiciali. ꝗ tñ dicē absoluto vt oñdat se sacēdoti q̄ vōe clauis ip̄; absoluat q̄tū ad solēnē recōciliatōem ecclie Si ei minoris excōicatōis absolutio requirit sacēdotē vt ext. de se. excō. nup. multo magr requirit in maiori. A. Cō. Alb. B. Hāc q̄stiōz vide plenius ꝗ. T. C. penit. ¶ Absolutō excōicatoz in certis casibz ad solū papā p tinet Prim9 ē de eo q̄ verberat clericū. xvij. q. iij. si q̄s suadente. Hic tñ casus hz multas exceptiōes q̄s vide T. Absolutō. ij. p totū Sēcdō ē de eo q̄ incēdit vel frāgit ecclia; vel locū religiosū a amiteriū q̄ añq̄ denūciet pt absolui a suo epō. postea vo nō nisi a ꝓp

ext. de sen. excō. ꝛquesti. Et ibē est de
q̄cūq; alio incēdario si forte excōicet
a publicet ex de sen. exc. tua. Et vide
hūc casū. ſ. excōicatio. iij. Tercio q̄n
pp̄ aliquē nōiatū excōicat quē solus
papa absoluit. a sic ec sol9 absoluit
oēs a ptiapātes. s. i crimīe ppt q̄ ex
cōicat9 est ex de sen. excō. significa
uit uł ec q̄ ei scient ptiapat in ōmis
vt q̄dā dicūt p dictū c. significauit.
Sed alij exponūt q̄n prim9 erat excōi
cat9 a papa cū ptiapātibz uł q; dictū
c. loq̄t de ptiapantibz in crimine. A
Veritas est ut ex ipō textu colligit a
nota2 in directoria li. iij. ti. ij. ſ. xlj. q;
dictū c. significauit loq̄t de clericis q̄
scient a spōte ptiapāt excōicato a pp̄
in officijs ōmis Jō ut ibi ōz ad łū ut
ista excōicatō obtineat oportet q̄ ōz pti
apātes sint clerici Jtē q; in ōmis pti
apēt Jtē q; illi excōicati sint a pp̄ Jtē
q; ptiapatō a admissio fiat spōte et
sciēt sic łū totuz manifeste colligit ex
textu dicti decre. vbi łū notat hosti. a
Archi. xj. q. iij. placuit a Jo. an. ex. e.
statuim9 li. vj. Cō. Al. Et intelligit
siue ista ptiapatio in ōmis fiat in ec
clesia siue ex ut i sū. cō. h. iij. ti. xxxiij
q. xxxiiij. vltra medū. Q̄ret9 de fal
sante lrās papales. vel scient falsis
vtētes ex de falsis dura. Sūta alij ca
sus papales pt pdcōs Jn sexto hñ2
duo Prim9 est de insecutoribz cardīa
lū. q̄ incurrūt multas a graues pe
nas. ut ex. de penis. felic. e. li. Secōs
de illis q̄ occasiōe sme excōicatōis su
spēsionis uł interdicti late dāt lrām
ꝗuādi illos q̄ tuleūt eā ł suos in p so
nis uł bonis. ut ext. de sen. excō. q̄cū
q;. Vide plem9 ſ. Excōicatio. j. ſ. v.
ver. xxj. A Poti9 est. ſ. iij. ſm q̄tatōz
ei9. Jtē q̄cūq; corp9 alic9 defūcti in
deret ł deco q̄ret p ossibz tūs ferēdis
Hoc in q̄dāz ex sua. Nōi facij octaui q̄
incipit. detestāde. Jn clemētinis sūt
v. Prim9 est si inq̄sitores hereticorum
odio. gratia. amore. uł lucro ꝛtra iu
sticiāa ꝛsciētiā omiserūt ꝛtra quēpiā
procedere uł ipsā heresim alicui impo
nerēt. a imponerēt q; impediāt offi
ciū suū ut de here. multoz. in fi. Secōs
est de religiosis q̄ abs spēali lrā pp̄i
sacerdōt solēmisarēt mūnia. a mīstra
rēt sacra eucaristie uł extreme vncti
onis Sufficit tū lrā prochialis etiā
si nōdum est sacerdos. A Cō. glo. in de
religiosi sup ver. pbiteria priui. S;
łū oz intelligi dūmō sit in. xxv. anno
sue etatis. a faciat sep moneri infra
ānū a ꝛmissiōe cure sibi facte ad sacer
dotiū. alās ipō iure priuat9 est bñficio
ut in. c. lic. de elec. li. vj. ñ eccia pro
chial foret collegiata Tūc ei ñ priua
tur ipō iure sed si monit9 se nō faciat
infra pdictū tps ordīari oz puari ex
de elec. cū in cūctis. ſ. in fei ora. a in c.
statutū. e. ti. li. vj. ñ q; epi a supioēs
pñt occasiōe studij scie clericī ꝛuenīē
tis cū aliq̄bz dispēsaē q; nō tencāt p
moueri ad sacerdotiū ñ p9 septēmiū. dū
mō infra annū p moueāt ad subdya
conatū a p9 septēmiū infra annū ad
dyaconatū a pbiteratū. alās sūt ipō
iure puati Porro dcō septēnio durā
te epia supioēs dñt solīte puidē ut
p bonos a sufficiētes vicarios ab eis
in hmōi ecclesijs ōputādos aiaz cuā
diligēt exerceāt. a defuiat laud abi
łt in ōmis. q̄bz ō eccīaz ipsaz puēti
bz nēcaria ꝛgrue mīstrēt ec. ti. cū ex
ec. li. vj. D. Silt ec lrā illi9 vicarij q̄
geit ordinariā curā eccīe. A Cō. glo.
vbi s. q̄ dicit q; videt sufficē lrā vica
rij gerēt curā p modū dicte decre. cui
ex. eo. D Jtē sufficit lrā dpocesani ut
nōt Jo. an. ex. de pui. religiosi i de. A
Jn directoria li. iij. t. ij. ſ. cexxix. ōz q;
ad pdcā nō sufficit lrā epi Glo. vo
in dcā de religiosi sup ver. pbiteri di
cit Puto p9 factū a pēis excusari illū
q̄ łū fecit nā dpocesan9 ē prochianus
de dona. apłice. a eps pbit. xcv. di
olum. a de pec. de. e. ij. a fac q̄ōz sepsi
de pe. a re. oīs. sup vbo pp̄o a tunc co
forti9 q̄n vacat prochial eccīa. ſ qn
nō vacat cōsulas abstineri a ex licē
tia epi uł archiepi hoc nō fieri. hoet
ab ill reapi possint. ut sepsi de officō

archieps.c.iij.hoc ibi Tale ofiliū vi
det tenendū nisi ofuetudo sit in cōtra
riū qr optima legū intrpres est cōsue
tudo.ff.de legibz.si de interptatōe.a
ofuetudo ñ mala p lege hñda est.di
j.cōsuetudo.a.ff.de legibz.ꝗ ea.a re
q̄rit licētia spēalis.hoc est q de pso
nis offerēte a recipiēte a de sacramēt
fiat specificatio vt bene satisfaciat li
tere decre.fm Glo.sup vr.spēali Cre
deré tñ q exquo de sacro fit specifica
tio.licz nō exprimat.nomē prochi
lis cū da²lma religioso.vel nomē re
ligiosi cū dat licētia prochiano.cui
tet pena.vt ibidē ꝓbat glo.B.Itez
silr excōicati sunt religiosi q excōica
tos a canone absoluūt in casibz non
occessis aut absolueré a sētentijs p
statuta puincialia siue sinodalia p
mulgatis.A.glo.in dicta.de.religi
osi.sup vr.de sentētijs.dic Puto q
omnē sñam includit excōicatōis.su
spēsionis vel intdicti.cui9 nccaia fue
rit absolutio.Itē sup vbo a canone
dicit.q ꝗ excōicatio nō obtinet si re
ligiosus absoluet a sña iudicis.Itē
etiā no.ī directoria.li.iij.ti.ij.ff.cex
xxij.ecl si sña iudicialr est lata a pp
Itē eo.ti.ff.cexxxiiij.notat q si reli
giosus absoluit a pcto ꝓpt qꝰ incur
rit q excōicatōem vel aliā de pdict
sētētijs.dūmodo nō absoluat ab ex
cōicatōe ipa vel sña nō incurrit hac
penā B. aut absolueré a culpaa pe
na.vt in dicto.ca.Religiosi.Tercio
de insecutoribz epōꝝ vt de penis.si q
Qrt9 est de clericis a religiosis indu
cētibz adwuendū.iurādū vel pmit
tēdū.de eligēdo apud eos sepultura
vel vt iā electā vltei9 nō immutēt vt
de penis cupiētes.De ꝗ vide ff.Sepul
tura.ij.ff.j.A.Ibi iste casus lati9 po
nit.B.Qrt9 de hijs q cogūt celebrā
ti ī loco intdicto p ad missas audiēdū
cuocāt excōmunicatos p intdictos p
phibet eis ne moniti exeāt a de illis
q moniti noiati nō exeūt vt de sen.ex
cō.grauis.A.Ibi dr Ne igit excess
sus sic graues excedētiū impunitate
trahāt ab alijs in exēplū psuptores
pfatos q in locis intdicto suppositis
quēq̄ decetero celebrare officia q̄li
bet cogere aut q mō pdicto videlicz
p cāpanaꝝ pulsatōz vel vocē pcomā
vt ibi ad officia eadē audiēda ahq̄s
excōicatos pserti vel intdicti sña in
nodatos cuocare.seu q excōicati pb
lice aut interdicti de ecclesiis dū in ip
sis missarū agūt solēnia a celebrāti
bz moniti vt exeant phibere.necnō a
excōicatos publice vel intdictos qui
in ipsis ecclesiis noiati a celebrātib9
ut exeāt moniti remanere psuipserint
excōmunicam9.B.Itē de illis q fer
rū eq̄s armaa ad impugnādū xpi
anos nccaria deferūt vel trāsmittūt
seu galeas á naues vendūt vel in pi
raticis saracenoꝝ nauibz guberna
tōem exercēt vel impēdūt cōsiliū vel
auxiliū in dispendiū tre scē.ex.de iu
deis ita q̄rūdā.a.c.ad liberādū a est
casus papalis p extrauagātē.vt ha
bes ff.Saracen9.ff.ij.A.Ibi de ꝗ la
ti9 dr Multe alie sūt excōicatōes pa
pales.q̄s hic ob breuitatez omitto.
cū de hijs lati9 dixerū in quodā intro
gatorio qꝰ opilaui.a etiā in q̄dnga
B.Etiā infra.vsus dauiū.j. ¶ Defū
cto vel amoto epo q excōicauerat et
vacāte sede capitulū siue ille ad quē
epalis iurisdictio tūc ptinet.pt ab
solueré a sña siue iuris siue iudicis.
sicut eps poterat vt in .vj. de ma.et
obe.c.j.Eodē mō etiā successor absol
uē pt a sña quā pdecessor tulit.ar
xj.q.iij.si eps.A.ij.a ibi hoc plene
pbatur.B. ¶ Si archieps absoluat
excōmunicatos ab epo in casu nō cō
cesso.A.Qꝰ est īgularit nisi in casi
bz exceptē de q̄bz infra.Archieps.B
nō valet absolutō.qr est a nō suo iu
dice.ex.ꝰ offi.or.Pastoralis.Sed si
p appellatōz cā deferr² ad eū potuit ab
solueré.ita tñ q nō misi vocat ptib9
a cognito de appellatōe.a.de app.ro
mana.li.vj.a de sen.excō.c.vencābi
libz A.Cō.Albric9.a est omūis sña
vt ī sū.cō.li.iij.ti.xxxiij.q.xiiij.B.

¶ Ep̄s existens in aliena dioœsi absoluere nō p̄t in hijs q̄ req̄rūt cause cognitō; q̄ nec sedere p tribunali p̄t ix·q·ij·ep̄um Sec9 si nō req̄rāt cause cognitō; q̄ hec ptinēt ad volūtaria; iurisdictō; Idē dico in legato de latē pape ex̄ t̄mnos sue ligatōis ·ar·ff· de of·p cōsul·a le·l·ij ex̄ ꝟ of·le·excōicatis A Jn dcā·l·ij·sic ꝟ Oēs p cōsules stati postq̄ vrbem egressi fuerint habeāt iurisdictōem sed nō cōtentiosam sed voluntariā ut ecce manumitti apꝟ eos p̄nt tā liberi q̄ serui a adoptōes fieri Con·p dictis·Al·Et predicta faciūt q̄ hic; ut notat glo·in dicto c·excōicat·legat9 a latere postq̄ egressus est vrbe; q̄usq; in vrbē reūtat: possit absoluere oēs a sma iniectōis manuū· hoc tñ nō potest facere nisi erga hōies sue legatōis ·a in t̄ra sue legatōis qñ factū req̄rit cause cognitōem a videt sentire glo·eo·c·excōicatis·dū dictos legatos assimilat p consulibz·a facit ex̄ de offi·leg·canonita ibi notat Jmo·B Ep̄i āt expulsi p̄nt exercere iurisdictō; in alia dyocesi·A Petita tñ lma ab epō dyocesi·a si nō obtētaa ita q̄ subditi nō expulsoēs ut eoꝝ fautores seu ofitiarij vltra duas dietas a fine sue dyocesis nō t̄hāt· ut in de·q̄uis de q̄·J· B·Et sic p̄nt absoluē ut in de·de fo·pe·q̄uis A·Adūtēdū etiā q̄ q̄libet ep̄s p̄t etiā ꝛtentiosā iurisdictō; in aliena dyocesi exercere de ꝛsensu dyocesani·ut in sū·cō·li·iij·ti·33·q·liij· Et idē est ecl in alijs p̄latis·ut notat Jmo·in dcō·c·nouit de offi·dele·B·

¶ Ep̄s absoluē p̄t a sma lata p suū archidiaconū plebanū ut aliū sb eo iurisdictō; hñtē sed nō dz sine ꝛscia illi9 et ꝛgrua satisfactōe ex̄ de of·ꝛcū ab ecc̄arū a c·ad reprimēdā Si tñ absoluerit valet ar·xj·q·j·de psona Et est vō q̄ ep̄s est iudex ordīari9 tā laicoꝝ q̄ clericoꝝ·sui ep̄at9 ar·in Autē·de fen·ci·in prim° A Jn ꝟ cōiter cōuenīt doctores ut notat in sū·cō·li·iij·ti·33·q·xciij·Sz ut ibi p; glo·raidiat Licz hic magister parificet simplicē sacdotē cū plebano tñ aliud credo de p̄sbitero prochiali q̄ nō hz cōtiosā iurisdictōz a q̄ nō ꝛsueuit excōicare nisi p dāmis q̄ ꝛ ignorāt actoēs a credo q̄ ep̄s ut ille q̄ sup hoc gerit vices eiꝝ ipō irreq̄sito satisfactōe fcā añ se fieri p̄t ut p missa cū fieri potest: p̄t talē excōicatū absoluē·B·Et idē ē de sma inkdcā·ut J·inkdcū·v·ff·j

¶ Qui de vno ep̄atu domicliū trāsfert ad aliū p̄t p secūdū ep̄m absolui ab excōicatōe iuris quā incurreāt in dyocesi prioris sicut ecl a pctō ibi ꝛmisso ut ponit Wil·A Cō·Alb·B

¶ Qñ ep̄s ꝛmittit alicui absolutōez de oī excōicatōe nō ꝓpter ꝟ p̄t absoluere illū excōicatū ab eo cui9 absolutōez non ꝛmisisset in ſpēali: forte q̄ excōicat9 erat ꝓpt̄ dānū illatū epō vel aliq̄d hmōi ex·de re·iu·ī gnali·li·vj

¶ Si ꝓp mādat alicui q̄ aliquē excōicet nūq̄d postea p̄t eū absoluē Distingue Si ꝛmittit ei cāe cōgnitōem p̄t absoluē ar·xxj·dis·inferior Si vo ꝓp iā diffinierat negociū a mādet excōicari nō p̄t absoluē q̄ nō ei iurisdictio ꝟ pur ministeriū delegat ex̄ ꝟ of·deleg·qm̄ A·sedō qꝟ est c·fi·a hec est sma Host·a Goff·ut in sum·cō·li·iij·ti·33·q·xcviij·B

¶ Papa si salutat aliquē excōicatuz ut p̄ticipat a fine scient fine ignorāter nō ꝓpter ꝟ ille est absoluꝟ ut in de·si summ9 de sen·exc·

¶ Si p papā fuerit ꝛfirmata aliq̄ excōicatōis sma quā inferior tulit·nū q̄d inferior p̄t absoluē Distingue q̄ si cōfirmata est ex certa scientia null9 inferior p̄t sine pape mādato·ñ est certū q̄ p falsi suggestiō; fuisz cōfirmatio impetrata ex̄ de ꝛfir·vti·ut in uti·c·ij· Si vo simpl̄t ꝛfirmat a fine cause cognitōe: tūc inferior p̄t ex̄ de isti· ex freq̄ntibz Al Hec fuit sma hosa glo·Rap· Sz Goff·dixit Veri9 est q̄ ille q̄ tulit sman possit ab illa absoluē·p dcūm c·ex freq̄ntibz vt in sū·cō·li·iij·ti·33·q·c· ꝟ p̄m tuti9 vide·B

¶ Si de facto absolutio aliquē ab excōi
catōe de q̄ nō possūa postea aduertā
me nō potuisse · debeo si possū eu; cer
tificare de errore meo a osulere q̄ im
petret absolutō; a interim debeo me
hīe ad illū q̄ nō absoluisse; Wil · A-
ut in sum · con · li · iij · ti · ;; · q · cxj · B ·
¶ Absolutio ex cā falsa nō valet · fm
Inno · a Host · q̄ iudex sic nō inten
dit absoluere ut puta si absoluēd9 di
cat se satisfecisse l' iniuriā sibi remis=
sam fuisse ul' aliq̄d tale q̄ nō sit ve
rū Als absolutio siue sit iusta siue ī
iusta tenet q̄ ad eccām militātē ar-
ex de re · iu · omis res · Itē q̄ iura pm
ptiora sūt ad absoluendū q̄ ad cōde
nandū · l · di · pondēt A Meti9 fac c · cū
sint de re · iu · li · vj Et p dās cō · Al · B
¶ Absolui debet excōicat9 q̄ offert se
ad iusticiā nō obstāte si adūsari9 ap
pellet ne absoluat · ex de appel · q̄ frō
te · sed a istū casum habes ;; · plem9 in
terdictū · v · ;; · iij · A Ibi dr q̄ aī abso
lutō; debz sufficiētē cautō; pstare de
parēdo iuri · et p dicta intelligēda sūt
nisi adūsari9 dicat cū excōicatū p ma
nifesta offensa · q̄ casu termin9 octo
diex ei dat ad pbandū · a si pbaueit
nō relaxat sma nisi pri9 sufficiens p
stet emenda ul' opetēs caucio de pa
rēdo iuri si offensa dubia ponat ut ī
c · solet de sen · exc · li · vj · B q̄ si excōi=
cat9 impetrat sibi absolucōem sciēte
adūsario et nō otradicēte · nec aliq̄d
petēte ipse adūsari9 nō pōt postea cō
queri q̄ vēnuisse videt · ex de sen · et
re · iu · q̄ uis · A Con · Alb · B
¶ Etiā inuit9 q̄s pōt ab excōicatōe
absolui sicut a inuit9 excōicari immo
etiā manēte cōtumacia pōt aliq̄s di
screte excōicatōem iuste latā remittē
si videt saluti illi9 expediē ;; Tho · iij
sen · di · xviij · Itē alb · A Itē dr in sū-
cō · li · iij · ti · ;; · q · cxiij · a in q · xiij · B
¶ Cum de excōicatōe dubitat · nūq̄d
debet absolutio peti · Distingue q̄ si
quis sup hoc habet oscientiā scrupu
losā minis deponat eā ad ofitiū tomi
viri · quā si nolit ul' nō possit reponē
ul' habeat de hoc pbabilem opiniōe;
faciat se absolui ad cautelā ar · ex de
sen · exc · inq̄sitōi · A Con · Alb · B
¶ Si excōicat9 dicit cām excōicatōis
fuisse dubiā ul' nullā siue falsā a pe
tit absolui ad cautelā absoluet eu;
iuratoria cautōe nisi excōicator l' is
p q̄ excōicatio lata est ifra octo dies
pbauerit de cā ex · de sē · excō · solet li-
vj · A Ibi mlt dr de iuratoria ;; de opē=
tēti cautōe que req̄rit pignora ul' fi
deiussores ul' iuramētum q̄n alia nō
possūt pstari sicut a ydonea cautōe
dicit glo · in c · Odoard9 ex · de sol · Itē
in dicto c · sol; · nō dr q̄ excōicat9 ponat
cām dubiā sed nullam siue iniu=
stā a q̄n; in pbatōibz ēmanet dubia
Et q̄d ibi ad finē dr si offensa dubia
ponat intelligit nō p ppositōe; p=
tis · sed in examine iudicis p defectu;
pbatōis ut ibi p glo · a de hoc dictū
est in additōe s · ;; · xiiij · B
¶ Excōmunicator cognoscens erro=
rē siue excōmunicatōis debz reuocare
siue absoluere nō obstante appella=
tōe aduersarij · sed si de errore dubi=
tat pōt absoluere recepta cautōne q̄
iuri parat · A · Immo debet absolui
recepta sufficienti cautōne ut in c · sa
cro · de quo ;; · B · Sed caueat iudex ne
errorē fingat in p iudicium alterius
ptis ex · de sen · excō · sacro ·
¶ Ligatus pluribz sentētijs ul' vna
ex diuersis causis si vult vere absol
ui debz exprimere omnē sma ma cau
sam · et sic vna absolutio sufficit ad
plures excōicatōes tollendas aliter
nō teneret absolutio q̄ p subreptō;
obtēta esset ex · de sen · exc · officij
¶ Vtr nō sacerdos absoluere possit
excōmunicatū ;; Duplex est abso=
lutio Vna ptinens ad forū otentiosū
a ista potest omitti etiā nō sacerdoti
q̄ poti9 ē iurisdictōis q̄ ordis · Alia
est ptinēs ad forū pmale a hec cū pti
neat ad ordinē sacerdotalē nō pōt cō
mitti nisi sacerdoti · sicut nec absolu°
a pctō ;; Wil · A Cō · Al · B In arto
mortis pt absolui excōicat9 a simplici

sacerdote. ar. de pen. di. j. qm. penit; ex. de sen. exc. ñ dubiū a de sepul. per rochiano. Sed si nō fuerit absolutus. si tm apparuerit in eo signa ꝓtritōis poterit absolui p mortē ab illo sc; q̄ cū sanū poterat absoluere. ext. de sen. exc. a nobis. ij. a valet talis absolutio fm Rol. vt sepelias in loco sacro vel vt sepultus nō exhumet sed vt ꝓcitur a celebret p eo. Et vide infra absolutio. v. Ex vlt. A. Articulus mortis intelligit nō solū de periculo mortis ꝓpter infirmitatē. sed etiāsi sit in periculo q̄cūq; viciano morti puta si timeat hostē vel p̄donē vl crudelitatē hominis potētis aut odiū spēale alicui vl si navigatur sit p loca periculosa vl loca insidiosa frēquentat fm Innoc. a Hosti. a in sū. cō. li. iii. ti. xxxij. q. xxxvj ad dēs Hosti. q̄ idē est si sit obsessus vel obsideat in loco vbi frequēter machine iaciūt a balistē. Caveat tm absoluēs q̄ nō minis laxet habenas in hoc casu alioq̄n sb hoc p̄textu posset fere omēs absolui. Et in articulo mortis etiā simplex sacēdos p̄t absoluere ab omni pcto a excōicatione. in dicto. ca prochiano de sepl. nisi spēaliter aliud sit statutū vt in excōicatōibus p̄cessus curie de q̄bus ī dicto ītrogatorio Ītē qm p̄t epi copia haberi nō debet se simplex sacerdos de casibus reservat. etiā in hoc articulo intromittē fm Inno. a in dicta. q. xxxvj. ad fi. Ītē hoc casu a in sibi imūget absoluēs excōicato q̄ impedimento cessante se illi rep̄sentet a q̄ fuerat absoluēdus mandatū ei humiliter sup hoc recepturus ex. de sen. exc. ca nosci. a notat in dicta. q. xxxvj. in prima°. B.

Absolutio. ij. s. p cutiētiū clericos Inniciētes manus violētas in clericū vl religiosū debēt absolui p papā tm. xvij. q. iiij. Si quis suadēte. Possūt etiā absolui p legatos q̄ de latere pape missi sūt ext. de se. excō. Ad eminētiā. a de offi. leg. q̄ trāslato em. etiā si sūt extra terminos sue legatōnis dūmō sint in via a etiā si tales excōicati aliū deveniāt ex. de off. le. Excōicatis. A. Ibi sb notat glo. et intelligē sb fm ea q̄ dicta sūt sup̄ m additōe. Absolutio. j. Ex. v. B. Legati vo q̄ nō mittūt de latere extra terminos neminē talē possūt absoluere sj dū sint infra terminos possūt absoluere tm exēntes de puīta sibi omissa nō aliū de accedētes Alij vo legati locales q̄ ex p̄uilegio ecēie sue habēt legatōs vt Archiep̄s Cātuarienf. a siles hoc nō possūt vt in dicto. c. Excōicatis. et si vis scire q̄ sunt legati de latere vide infra. Legatus. Ex. j. Sunt casus fm Host. in q̄bus iniciēs manus in clericos ditē sedē aplicā absolui p̄t Primus in articulo mortis. xvij. q. iiij. Si q̄s suadēte. Tñ iniūgēdū est ei q̄ si evaserit sedi aplice se p̄sentet vl ei q̄ possit eū absoluere mādatū eius sup sb receptur ex. de sen. excō. a nobis. ij. A. Melius facit co. ti. c. qs de hijs. B. Et is in casibus seq̄ntibus remoto. s. īpedimēto p̄ter q̄ in puero vt ex. de se. exc. decretero. m fi. et. c. ca nosci². in fine. A. In hijs capitulis nil dr de puero. sed dr co. t. c. q̄uis. et. c. fi. a vt ibi p̄t; intelligit de puero īpubere. a minore. xiiij. ānoꝝ. B. Et si cessante impedimēto nō se p̄ntat incidit in eā dē sma; ex. de sen. excō. cos. li. vj. Et vide J. absolutio. iiij. Ex. j. Sedis casus est qm q̄s hi; iūmicias capitales vl al iustas excusatōes ꝓpter qs nō p̄t se sedi aplice p̄ntare ex. de sen. exc. decretero. A. In sb. c. nō dr de iusta excusatōe seu īpedimēto in grie sj dr co. ti. c qs de hijs. a de sb intelligit qs seq̄t. B. De ista excusatōne stabitur arbitrio bōni viri. ff. de ver. obli. cōtinus. Ex. cū ita. a ext. de voto q̄ sup hijs. A Hoc capitulū pax facit. sj melius facit de offi. dele. c. de causis. a idē nota² de hoc arbitrio. bōni viri vt in sū. cō. li. iij. ti. xxxiij. q. xxxvj. B. Tera in hostiario q̄ p̄textu officij clericū ñ gaudēt lesit ext. de sen. exco. si vero. Qrit in officiali q̄ arcēdo turbā nō ꝓpter ea expposito sj ñ sine aliq̄li culpa clericū p

cussit ut in dicto · c · si vo Quitus si sit
mulier · nec distinguí debz vtq; sit de
bil' an forte · Sextus si sit senex á inua
lituditari Septimus si sit mēbris de=
stitutus ita sc; q ad sedē aplicā accedē
nō possit Tres casus prie dicti habē²
ex · de sen · exc · mulieres a · c · ca nosciē · a
ca · quis · Octauus de infirmo · s · q ppe=
tuū hz infirmitatis impedimētū ul' eē
tpale si timet q acceleret mors ex 8
sen · exc · qs de hijs · A Idē eē videt lic;
infirmitas ñ sit ppetua sic 8z de alijs
impedimētis tpalibz eo · ti · c · quis et
iō videt q ānitas a ālitas infirmi=
tatis relinānda sit arbitrio bonī viri
cū sit indeterminata de of · dele · de cau=
sis a prime dictū est · B Nonus in pau
pe quē optet mēdicare ut in dicto · c ·
qs de hijs A · ibi ista pauptas nō est
determinata ad mēdicitatē · a iō videt
q arbitrio bonī viri relinānda sit · ut
prie patuit · B Decimus si regulariter ver
berat regularē · ex de sen · exc · mōchi
a · c · cū illoq; · a eē si pcussisset secularē ·
ex de sen · exc · religi · li · vj · A Intelli=
ge de secari clerico ut; in dcō · c · Reli=
gioso · B · a 8 hēs ff · ff · vij · Vndecimus
in hijs q nō sūt sui iuris · sicut filijfa
milias a fui · ex de sen · exc · Mulieres
A · Con · Alb · Et videt cōmunis sīa
doctoq; lic; aliq; dixerint q hic casus
sit solū intelligēdus de seruis · ut; ī sū
cō · li · iij · ti · xxxiij · q · xxxvj · S; prima
videt verior qr cu; lex nō distinguat
nec nos distinguē dēmus ut · l · iij · ff · de
offi · pfi · a qr benignus leges intrptā=
de sūt · ff · 8 legibz · l · benignus · B Duo
decimus in hijs q sūt nobilesa magne
potētica sic delicati q laborē eundi ñ
sustinerēt · hic tñ essz prius romanus
pōtifex osulendus ut notat in dicto · c ·
Mulieres · A Ibi 8 clare hēt · B · Tre
decimus in impubere · ex de sen · exc · c · j
Et 8 etiā si pubertatis postulat se
absolui ut in c · si · Decimusqrtus de
clericis q cōiter viuūt a sub vno tecto
dormiūt et in eadē domo vescunt ex de
vi · a bo · de · qñ qs cōiter expōm² qñ
simul viuūt ī aliq codē collegio · A Cō ·
Alb · a ad hoc bñ facit dictū c · qm̄ B ·
Decimusqrtus in mōialibz · A Istas
absoluit eps ut ibi pz · B Sedecimus in
hospitalarijs sc; Iobis Ierosolimi
tani ex de sen · exc · canonica · A Hos
absoluit prior suus si est sacros nisi ex
cessus difficil' fuerit a enormis · ut ibi
B · Decimusseptimus in hijs q clericū
enormē: sed modicā a leuē iniuriā ir
rogarūt · ex de sen · exc · puenit q q dez
decretal' nō otinet dispēsatōz · ut qdā
dixerīt 8 potius otinet ius omūe · qs ho
die sal' inuis · ex de sē · exc · Religioso
li · vj · A Cō · Al · a est cōis sīa ut pt
colligi ex nōtis sū · cō · dcā · q · xxxvj B
¶ Nūc qdā ad declaratōz circa pdic
tos casus dicemus · Circa pm g casum
sc; de periculo mortis nota q intelligis
nō solū ppter infirmitatē · 8 eē si sit ī
qcumq; pericło mortis vicino puta si ti
meat hostē ul' pdonē l' crudelitatē po
tētis · aut odiū spēale alicus si naui=
gatur sit · ul' p loca insidiosa trāsitu
rus · ff · de dona · cā mortis · l · iij · a · iiij
Idē ponit hos · a addit q idē est si sit
obsessus ul' obsideat vbi iacunt ma
chine · ul' baliste · A de 8 dictū est s ·
Absolutio · j · ad fi · B ·
¶ Cir' tciū a ārtū casū sc; de hostiaio
a officiali nō · q si tal' ñ casu fortuito
8 ex deliberaoe pcussisz clericū gunt a
pp debz absolui · extr' de sen · exc · si vo ·
¶ Quid si deicus armatus vāit ad bellū
ul' fac insultū · a is ō quē vāit ipm ca
pit Rōfm Innoc · Si 8 fac sciēt excōi=
catus ē · 8 ad papā nō mittit si tñ 8 fit
ad 8fensiōz ñ ē excōicatus · dū tñ cessā
te cā defensiōis ipz libē abire pmit
tat ut hos · diē · A Cō · Al · a 8z idem in
sū · cō · li · iij · t · xx · q · xxxvj · a allegant
Innoc · ī · c · si vo · a · ex · de sē · exc · S; ēte
Innoc · ibi ñ videt id ad qs allegāt di
cē 8 solū q qñ qs vsus ē moderata tu
tela ñ incidit in excōicatōz · al' sic · B ·
Si eē official' talē capiat auctepp̄a qr
alt' ñ poteāt opesci ab iuia altei ñ ē
excōicatus īmo mēr xxiij · q · iij fortitu=
cū seqntibz Et 8 dico si plat sus ñ fu
it ibi q 8 facta ipē cū plato q ati

potest restituat. alio qn cõtra vt eẋ de sen. excõ. vt fame. Flaia. A. Con. Alb. B. ¶ De muliere dubitat si mutilauerit vel occiderit deiciũ an sit mittẽda ad curiã Rx°. fm Wil. In ptãte epi est mittẽ vel nõ. qz nõ distinguit² aliq eas int atrocẽa nõ atrocẽ iniuriã Et Wdit. Et credo tñ q expediat huiusmõi mulierẽ mitti ad curiã si est forte. a si atrocitas magꝭ est a nõ fit alteri p̃iudiciũ de ei⁹ missione. Mulier vero incẽdiaria sacri loci vel falsificãs lrãs papẋ vt ibidẽ Wil. dicit mittẽda est ad curiã qz nõ inuenitur iura pcere mulieribz in hac pte. a forte cã est qz nõ omittitur hmõi crimia nisi p excogitatã malicã ꝗ man⁹ multociẽs fit ex Wbito iniectõ ĩpetu. A. cõ. Al. a idẽ in sũ. cõ. in dicta. q. xxxvj. B. ¶ De regularibz nota. q si excess⁹ fuisset difficile a enormis. vt si ad mutilationẽ mẽbri vel ad effusiõẽ sãguinis sit pcessũ p absolutione ad sedẽ aplicã sunt mittẽdi. ext. de sen. excõ. cũ illoz. vide infra. absolutio. iij. Ff. j. ¶ De filiofamilias a suo intelligẽdũ est q nõ debẽt mitti qñ ꝗ eẽt in p̃iudiciũ p̃is vel dñi. nisi fuisset tã enormis excessus q ppt vitãdũ scandalũ ad sedẽ aplicã esset mittẽdi. eẋ de sẽ. excõ. relatũ. A. Ibi dr q sui sũt mittẽdi nisi hoc fecerit in fraudẽ dñoz vt Wtrahãt se ab obseqo coz à ipsi dñi ppt ꝗ sine culpa graue damnũ incurrũt. tũc in vtroq casu non mittunt. cũ minis sint a sede aplica remoti. ꝗ in recõpensatõz laboris quẽ in itinere sustinerẽt alia eis satisfactio iniũgatur. Pro graui vo a enormi sp mittũtur. B. Et intelligẽdũ ẽ de suis q sz sũt suilis oditionis. nõ de famul⁹ seruientibz Sz a de filiisfamilias intelligi². Immo. si sũt impuberes al⁹. si sint adulti licet sint in p̃is ptãte mittẽdi sũt ad curiã qz in ꝗ sui iuris sunt. qz possũt ire q wlũt. A. De ꝗ dictũ est. ꝗ. Ff. j. v. xj. B. ¶ De impuberibz dicẽdũ est q si nõ sũt doli capaces nõ incurrẽt in excõicatõz si ãt sũt doli capaces tũc incurrũt si animo iniuriãdi aut vindicãdi peccãũt Sz a postq̃ venerũt ad pubertatẽ vt in. xv. vel. xvj. ãno si adhuc tales sũt q sine piculo ad sedẽ aplicã ire nõ pñt ppt imbecillitatẽ corpis vel defectũ discretionis. ab epõ pñt absolui recepto iuramẽto q impediñto Wlato se pñtabũt. vt nõtur ex. de sen. excõ. c. fi. A. Con. Alb. a fuit dictũ glo. Rai. vt ĩ sũ. cõ. li. iij. ti. xxxiij. q. xxxvj. ver. xiiij. Doli aũt capax dr septẽ ãnoz à supra. vt notat glo. in. c. j. ex. de delictis puerozz Iuramẽtũ ãt pueri ppt defectũ discretõis nõ ẽ p̃ase nẽcariũ ꝗ arbitrio epi vel alteri⁹ absoluẽtis omittit vtz expediat iuramẽtũ p̃stare vel nõ. vt nõtur in sũ. cõ. eo. ti. q. ciiij. B. ¶ De iniuria vo enormi. s. q̃ dicat² determinatũ fuit p q̃ndã decre. Immo. q̃rti extrua gãtẽ. q̃ mãpit. Perlectꝭ Sz qz illa decre. vacat p phemiũ sexti pt dici qꝫ hẽtur. Ff. enormia. Ff. ij. A. Dic latius q̃ ibi. q enormis seu grãuis iniuria dr si ad mutilationẽ mẽbri vel effusionẽ sãguinis fit pcessũ à epõ aut abbati fuerit iniuria irrogata ex. de sẽ. excõ. cũ illoz. vbi dicit glosa q nõ intelligit de q̃libet pua sanguinis effusiõe ꝗ q ꝗ putat omittẽdũ arbitrio iudicis Dr ee enormis ex alijs variis circũstãtijs. de q̃bz in institu. ꝫ iniuriis. Ff. atrox. vbi dr Atrox iniuria estia² vel ex facto. si q̃s veluti ab aliq̃ vulnerat⁹ fuerit vel fustibz cesus vl ex loco veluti si cui in theatro vl in foro vl in p̃torio iniuria facta fit. vl ex p̃sona. veluti si magistrat⁹ iniuriã passus fuerit vl si senatori ab hũili psoã iniuria facta fit à pnti vl p̃ono q̃ fiat a libertꝭ vl libertꝭ Et fm glo. Rai. a in sũ. cõ. li. iij. ti. xxxiij. q. xxxvj. in p̃dictis attẽdit ee ẽcũstãtia tpm. Et idẽ dr infra enormia. forte alicui⁹ nõ bit solẽmitat. In directoria ee ti. iij. ti. iiij. Ff. xj. dr q si iniuria facta in foro dr enormis multo forti⁹ si fiat in eccia vl cimiterio vl dormitorio ext. de sen. exc. cuz p cã. Demiqz in nõ ex-

pressis stabit iudicis arbitrio · ex de offi · vele · de causis · B · In oibz pdcis casibz dicit Ber · q dz absolui requisito pri9 epo · q8 si no pt hzi pt absolui a ppo sacdote · ex de sen · exco · nup in fi · A · De hoc etiā s · Absolutio · j · ad finē · Hoc ecl intelligēdū ē pterq in regularibz de qbz dicet statū · B

ABsolutio · iij · s · reglariū Regularl si pausit regularē eiusdē claustri ab abbate vel plato ppo pt absolui · A Aliq dixerit q solū ab abbate · h est wi9 q etiā hoc pt fieri ab alijs platis diuisis noibz · ex · de sen · exco · cū illoz · ibi · volētes eoz plates tcl · Et notat in sū · co · li · iij · ti · x xxiij · q · xliij Idē etiā notat in directoria · li · iij · ti · iiij · f · xxxix a h; glo · ra · a in sū · co · eo · ti · q · xlviij Int dcos plates oputādi sūt pores ouctuales fratz pdicatoz · et Guardiani fratz minoza oes pores ouctuales cuiuscūq ordis sint q no hnt sup se maiorē in eodē ouentu · Sec9 de poribz triuz ul qtuor regulariū qp voluntate sui supioris phibūt a amouēt · In dcā ec · q · xl viij · Sz q ad hoc q8 dicti plati religiosoz possint ab hac excōicatōe absolui dnt ee sacdotes a fac ex de sen · exco · canonica · vbi Sz f · rēs sci Iobis Ihxrosolimitāi pnt absolui a suo pore sacdote · B Sivo alteri9 claustri tūc p abbatē ppūa ei9 q passus ē iniuriā absolui ex · de sen · exc · cū illorū · p modū q hic pmit ī h eodē · f · Si āt pausserit clericū sclarē absolui p epm · ex · de sen · exc · religioso · li · vj · A · sc; eo casu q eps possit absolui sclarē clericū si alū clericū paussisz ut ibi · B Et hec intelligēda sūt nisi excessus eoz sit difficil a enormis vt si ad mutilatōz mēbri ul ad effusionē sāguis dico ex vulnere sit pcessū · ul si in epz ul abbatē sit manu iniecta · A Sāguinis effusio nō requir ex vulnere h qlitcūq fiat fm arbitrū iudicl ut s · absolutio · ij · ad finē · B Eodē q mō pōt absolui regularl q añ ingressū religionis tale aliqd omisisz · ut in · c · cū illoz Qd si reglarl nō hz platū q sit sacdos á si sit defūct9 l excōicat9 Ad dyocesanū ē recurrēdū ut nōt Host · ex · de sen · exco · mōchi · Q8 intelligēdū est fm Wil · tā de exēptis q de nō exēptis siue sint mōsteria virorū ul mulieꝝ · A Idē notat in directoria li · iij · ti · iiij · f · xliij · a in sū · co · dcā · q · xl viij · B Qñ duo abbates dnt absolui duos fiet sic Abbas pautiētl rapiet a pautiēte iuamētū a abbas paussi verabit · q vbera ēt loco satisfactōis q mōch9 ñ hz vñ satisfaciat · a demū abbas ppri9 absoluet Cōgruētiz tñ si et si vn9 alteri omittat totū ex · de offi · or · c · fi · hic Host · Porro pdcā oia de regulari pautiēte nō sūt extendēda ad falsarios litrāz dñi pape · á alios casus ul sma de qbz pp absolutōz reservat · B eñ religiosis nullo iure ocedit sed nec abbates siue hmōi plati pnt sbditos absolui si ligati essēt p aliquā sma; latā ab hoie · sū ī gnali sū expsso nōie · Hec Wil · A Con · Al · Et adūtōs q plat9 religiosus sacdos pt absolui sbditos suos ee si se paussent extr clausr: seu extr septa dom9 vel vbicūq lic; Host · alt dixerit ut nōt in directoria · li · iij · ti · iiij · q · xlij · q in dcō · c · cū illoz · f · Nos tñ · ñ fit aliq distinctio Et pnt dicti plati absolui sbditos q ee añ ingressū religiōis tale excōicatōem incurrerint nisi excessus fuerit enormis · dicto · f · nos tñ · B

¶ Religiosus vni9 dyocesis si pauti at clericū l religiosū alteri9 dyocesis tūc in absolutōe requirit dyocesan9 paussi · fie nūc de duobz abbatibz dictū est · Hoc tñ hodie nō vidt requri · h a ppo epō pnt absolui ex · de sen · ex · Religioso · li · vj · A Concor · Albric9 · B

¶ Qui dicit se excōicatū ppt violētā man9 iniectōz fm Rai · ñ dz recipi ad religiōez si tñ recept9 fuerit pt postea absolui iuxta modū h dictū · f · j · Cō · Hos · a Imo · lic; qdā dicāt q recipi pt ut addit Wil · A Idē notat in sum · cō · li · iij · t · xxxiij · q · xliiij · a ī directoria li · iij · ti · iiij · f · xlvj · vbi Sz q tal ñ dz

recipi. Si tñ recipiat tenet receptio licet male fecerit q̃ recepit. B. Ceterũ An tpe pbatõis absolui possit Dicẽdũ fm Host. q̃ sic S; ꝛditio ibi intelligit ipso iure si in eadẽ religione pseuerauerit. q̃ si nõ pseuerauerit reducẽdꝰ est ī eãdẽ sñam; ab eo q̃ eũ absoluit. A. Con. Jnno. a Archi. a notat in directoria. e. ti. iiij. Exlviij vbi etiã subdit q̃ plat9 eũ absoluẽs debꝫ ei iniũgere q̃ si egrediat religionẽ se ei q̃ poterat absoluere repsent; qꝫ si nõ fecerit ꝯ cito ꝛmode poterit: reincidit ipso iure in eãdẽ sñam ꝯ sen. ex cõ. eos. li. vj. a in. Ese. subinfert. q̃ si hoc etiã ei nõ fecit iniunctũ a infra tps pbatõis egrediat. ipõ facto reincidit in eãdẽ excõmunicatõ; q̃ tacite sbintelligi debet q̃ ꝯ fit sibi iniunctũ. ar. dicti. c. eos. B.

ABsolutõ. iiij. q̃ ad satisfaciendum Vbi sciẽdũ q̃ absoluti a sñia canonis vel hoꝫ cũ neq̃unt ꝛaurere ad illũ a q̃ fuerãt absoluẽdi ꝓpt piculũ mortis vel aliud impedimentũ si cessante piculo vel impedimẽto se nõ pñtant illi a q̃ debebãt absolui recepturi mãdatũ eius a satisfacturi vt oportꝫ: reinciduũt in eãdẽ sñam. A. Hec pñtatio debet fieri ꝯcitius ꝛmode põt. vt in. c. eos. ꝯ q̃ infra. B. Et eodẽ mõ reinciduũt absoluti a sede applicat vel eiꝰligatis q̃bꝫ iniungit vt ordinario vel alteri se pñtẽt p pñaa q̃ iniuriatis satisfaciãt. a hoc faciãt ꝯcitius ꝛmode poterũt. ex. de sen. exc. eos. li. vj. Propt violentã manuũ iniectionẽ in clericũ satisfactio pecuniaria fieri solet q̃ q̃dꝫ applicabit mõsterio si manꝰ iniecta fuerit in mõchũ vel clericũ vel ꝛsũar. xij. q. j. nõ dicatꝰ a ex. de sta. mocũ ad mõsteriũ. pmo respõso Si ãt in clericũ secularẽ: satisfactio ipi clerico applicabit. nisi in cõtumeliã ecclesie fuerit pulsatꝰ Sã a tunc eccia agere põt iniuriarũ. Jnstit. de iniur. Ef q̃ si vsu fructꝰ. Hec Gof. a Host. A. dictꝰ. Incipit. Si ꝛmum seruo in q̃. Est versus. q̃ si vsu fructꝰ Et pdictis cõ. Albꝫ. Et licet pdicto casu satisfactio fiat ecce nihilominꝰ et dico. q̃ vter q̃ pt agere iniuriarũ a lesus a ī cꝰ cõtumeliã fcã est lesio sic ap iniuria si lij agit et pat a filiꝰ. in Insti. de iniurijs. Epatic. B. ¶ Excõmũicatꝰ ꝓpt dãnuꝫ si satisfacere pt nõ dꝫ absolui ñ satisfaciat a peccãt q̃ talẽ absoluũt Sed tñ absolutꝰ ẽ ab excõicatõe fm Wilh. Si ãt emẽdã pstare nõ pt debꝫ absolui recepta ydonea cautõe q̃ satisfaciat si ad pinguiorẽ fortunã peruenerit ex. de ver. sig. ex pte. j. a deso lu. Odoardꝰ Et hec cautio cit pignoratitia vel fideiussoria. q̃ ꝯ hec ydonea cautio quã si pstare nõ pt saltꝫ pstet iuãtoriã. A. De ꝯ dictũ ẽ. ꝯ Absolutio. j. Exviij. B. Absolutio ei nõ est denegãda. xxvj. q. vj si psbit. A. Cõ. pdictis Alb. B. Tat q̃q̃ ad petõꝫ adũsariũ tenet cedẽ homis vt dicit Wil. et vide ¶ Cautio. A. Hec cessio possꝫ obtinẽ de rigore iuris ciuil. ꝯ ī foro ꝛscie ñ sp ꝯ tũc qñ creditor esset in arta nccitate. nã qñ est indigẽs debitor. a creditor ita sufficiẽs q̃ fm deꝫ tenet ei sbueniẽ. debitor nõ tenet stati restituẽ fm Scotũ. De q̃ latiꝰ ī materia restitutionũ deo dãte dicet. B.

ABsolutio. v. q̃ ad modũ. non põt q̃s absolui sb ꝛditõe puta si satisfecerit. q̃ talit absolutꝰ nõ eet simplicit absolutꝰ ꝯꝫ Wil. ex. de re. iu. actꝰ. h. vj. A. Con. Alb. B. In absolutõe a maiori excõicatiõe q̃tuor obseruãda sũt. Primũ vt excõicatꝰ iuret pꝰstare mãdat ecce ex. de sen. excõ. ex tenore. ꝯ ꝯ iuramẽtũ nõ est de sbstãtia absolutiõis. ex. de sen. excõ. cũ desideres. vñ etsi omittat qꝫ fieri ñ debet nõ ꝓpt ꝯ minꝰ tenet absolutio. Porro de pueris an iurare ꝯ beãt: iudicio epi relinq̃t. A. Jdẽ ꝯ in sũ. cõ. li. iij. ti. xxxiij. q. ciiij Sed ꝯ videt intelligẽdu; de pubertibꝫ alꝫ secꝰ. xxij. q. v. Pueri. vbi ꝯ Pueri añ. xiiij. ãnos ñ cogãt iurare licet aliq̃ dixerũt q̃ ꝯ ꝯ de ꝛuramẽto testis

Sed certe tex. loq̃t indistincte. vnde nec nos distinguẽ debemus ex̃ de ver mis. ad audientiã. B Mulieres aũt indubitãter iurare dñt. Secũ ut si excõicat9 sit p notoria in aliquẽ offensa ñ absolui² nisi prius sufficiẽs emẽda prestet. Pro occulta vo offensa á ꝓtumacia sufficit mãtoria cautio vbi nulle expẽse petũt. sed vbi expẽse petunt vl satisfactio dãm: tenendũ est qꝗ dictũ est s̃. Absolu°. iiij. ff. ij. a. iij Terciũ est ut absoluat per eũ q̃ tulit sñam vl eius supiorẽ aut alũ cui cõmiserit cũ psalmo a orõe a verberib9 a postea sbiungat. absoluo te a tali excõicatõe. ex. de sen. excõ. a nobis. ij Quartũ ut postmodũ excõicator faciat illi mãdata iusta a vãabilia alꝗ posset appellari. ex̃ de pactis. c. fi. a ꝗ appel. ut debit9 A. Dictũ c. fi. pax fact. B. De ꝗ vide ff. in seqnti. ff. Et scie dũ q̃ in p̃dictis nõ intelligit absoluens ptiãpare illicite cũ excõicato. sed poti9 licite a in hijs q̃ ad salutem aĩe ptinẽt: a sic nullã sñam incurrit ex. de sen. excõ. cũ voluntate. In excõicatõe vo minori exp̃met excõicatus ꝓno sacerdoti cãm a sic se faciat absolui spãliter ab hac. Et intelligitur ꝓri9 sacerdos prochian9 vl vpocesan9 vl ille q̃ de licẽtia eor est electus. Nec req̃rit iuratoria cautio. ut ex̃ de sen. excõ. nup. circa finẽ A De absolutõe a maiori excõicatõe latiꝗ dr in sũ con. li. iij. ti. xxiij. q. cij. Et de hac a etiã de absolutõe a pctõ late posui in q̃driga literali. li. ij. ti. ix. ff. ix. a. x. a etiã in interrogatorio a ff. Vsus clauiũ. ij. iõ hic transeo. B Que aũt mãdata fieri debeãt absoluto q̃ iurauit? Dicendũ q̃ si eãt excõicat9 a canone iniungẽdũ est ei pricipalt q̃ ꝓtra illũ canonẽ nũq̃ veniat. ut incẽdiario q̃ nõ incẽdat. et p assoni clerici q̃ nõ p cutiat. a similia. xxiij. q. vl. pessima A Meli9. ex̃ de sen. excõ. ex tenore. B Aliqñ etiã req̃rit cautio q̃ decetero talia nõ faciat. ex. de sen. excõ. grauẽ A Ibi hoc scribit in statutarios ꝓtra libertatẽ eccãe Silr etiã qñ hñs impedimẽtũ absoluit ab eo q̃ alꝗ nõ posset iniũgẽdũ est ut q̃dato poterit se pñtet vide s̃. Absolutio. iiij. ff. j. Sz si apparuerit sñia iusta nullũ mãdatuz fiet absoluto ex̃ de sen. excõ. sacro. A. Con. Al. B

Defunct9 ꝗ mõ absoluef. Si est sepult9 in cimiterio ñ exhumabiz si alibi exhumabit a corp9 vl sepulcrũ vberabit ut fit circa viuos ut nõt ex̃ de sen. excõ. a nobis. ij. A. s. in glo. Et intellige ꝗ qñ in defũcto apparuerit sig̃ ꝓtritõis a pñe. ut i sũ. li. iij. ti. xxiij q. cxxj B Et ad q̃d valet ꝗs absolutio. vide s̃. Absolutio. j. ff. fi.

Absolutio. vj. s. a pctõ. forẽ absolutõis i sacro pñe fm Alb. et Tho. in ꝗa pte q. lxxxiiij. ẽ Ego absolvo te. A Exp̃ssis ilr a q̃b9 fit absolutio alꝗ sup nihilo absolu° fũdaret. B Sz p̃mittit orõ Misereat tui ꝛc. ne forte effect9 sacri ipediat ex pte pentẽtis Itẽ postea ouemẽt apponi². In noie p̃is ꝛc. ut exp̃mat q̃ sacdos nõ ꝓpa aucte absoluit ꝗ quasi mister. a ꝗ relinq̃t arbitrio sacdotis Nec ex̃ req̃rit ipositio manꝰ q̃ ꝗ sacmẽtũ ñ ordina² ad ꝓseqndũ aliqua excellẽtiã grẽ ꝗ ad remissiõz pctõrũ Magr ãt ꝓpetet crucfigẽtõ. qz p fig^m crucxpi remittũt pctã a tñ ñ ẽ de ncitate sacri. De má absolutõis pctõruz hen² pla ff. Cõfessor. a Cõfessio p totũ A. de hac forẽ absolutõis latiꝗ dr̃m ẽ vbi s̃. Absolutio. v. ff. j. ad finẽ. B

Acceptatio est q̃dã imaginaia solutio ut in Insti. q̃b9 mõis tollit obli. ff. j. a hz fieri ꝗ mõ Inkrogat debitor creditorẽ. acceptũ ne hes? Et rñdet ille. Acceptũ hẽo Et sic debitor libera². ff. e. l. j. a. l. an iustit. ff. acceptũ A Ibi dr q̃ acceptila°e ñ tollit ñ obligatio vbur. Forma ãt po¹i dcõ. ff. j. sic Qꝗ ego tibi p mi habes ne acceptũ? Et rñdet creditor. hẽo acceptũ qꝗ tuli. B

Acceptio psonar Pcez acceptionis psonar ꝓmittit fz Tho.

ij.ij.q.lxiij.qñcūq; aliqd ofer² alicui
nō habito respectu ad cām sc; vtruz
sit dign9 Vñ solet queri. Vtz peccet
eps dādo bñficiū bono si ptermittat
meliorē. Rz°. fm Tho. in qdā qlibet
Cōtingit aliquē ee meliorē simpliē
q tñ nō est melior qtum ad hoc q p
ficiat in ecclesia. Eps aūt non tenet
dare meliori simplr sed meliori qtū
ad hoc Vñ si pferat vnū alteri ꝓter
cām q ptinet ad bonorē dei ad vtili
tatē ecce: iste melior est Si aūt cā p
ferendi ad ls nō ptineat: erit accepto
psonarū q tāto ē gnior qto ī rebz di
uinis omittit Idē Tho.ij.ij.q.lxiij.A
Idē no.ī sū.li.iij.t.xxxiij.q.xxxvj B
¶ Vtz peccet eps dando bñficiū osā
guineo. Rz° fm Tho. in qlibz. Si osan
guineus sit eq pdoneus: pōt eps eū pfer
re. nisi forte ex hoc scandalū oriat² vl
aliq exinde malū exemplū accipiant
ut qñ ꝓbabilr timeret q alij plati ex
hoc exemplo inducāt ad dandū bñ
ficia suis osanguineis ee minus digmis
alis in hoc casu licet satisfacere natu
rali amori q cōtrariz caritati nō est.
Si vo osanguineis sit minus pdoneus
nō debet eū pferre postposito meliori
duplici rōne. Prīo q infidelr agit di
spēsator q negociū dñi gerēs nō me
liorat cuz possit. Secō q hoc videt ad
acceptōz psonarz ptinē Conditio em
osanguinitatis nō est cōditio ptinēs
ad curā ecce. q nō obtinet iure san
guinis sed ōmo munē. Est aūt oditō
facēs ad negociuz dispēsatōis patri
monialiū bonorz. vñ si eps ex his p
uideat suo osanguineo minus pdoneo
nō est acceptio psonarz. Cō. idē Tho.
ij.ij.q.lxiij.A Idē etiā notat in sū. cō.
li.iij.ti.xxxiiij.q.cxxxvij.B

Accidia qd est. Rz° fm Tho. ij.
ij.q.xxxv. Accidia fm Dama
scenū est qdā tristicia aggra
uās animū hois ut nihil ei agere li
beat. Et iō accidia importat qdā te
diū opandi. Hmōi aūt tristicia qñq;
est mala fm se. qñq; vo fm effectum
fm se quidē est si de eo quod est vere
bonū licet sit apparēs malū. sicut tri
stitia q est de spūali bono. si vo est de
malo pōt esse mala fm effectū. s. si sic
hoīem aggrauet ut eū totaliter a bono
opere retrahat. a fic est pctm nō tñ sp
mōrle. Na; si inchoatio peccati fit in
sola sensualitate a non pueniat vsqz
ad osensū rōis tūc ꝓter imperfectōem
actus est pctm veniale. Qñ vo ptingit
ad ratōem q osentit in horrorēa detes
tatōem bōm diuinū carne cōtra spūm
ꝓualente est pctm mortale. A. Hoc
intellige qñ hec tristicia ē circa ea q
sūt pcepti seu nēcitatis salutis. ut in
sum. cō. li.iij.ti.xxxiij.q.cxxxj. B

Accōmodatō vide ¶ cōmodatū
Causare. vtz homo teneat ac
causare. Rz° fm Tho. ij.ij.q.lx
viij. Si crimē sit tale q vergat in de
trimētū reipublice: tenet² hō ad accusa
tōem. dummō possit sufficienter ꝓbare
puta cū pctm alicui9 vergit in multi
tudinis corruptelā corpalē siue spūa
lem. Si autem nō sit tale q in multi
tudinem redundet. vl etiā si sufficiē
tem ꝓbationē habere nō possit nō te
net ad accusandum. quia nullus te
netur ad id quod debito modo pficere
nō potest. A. Nec obstat predictis
si reuelet secretum q hoc fit ꝓter com
mune bonū qs semp pferendū est p
uato. Et ideo ōtra bonū cōmune nul
lum secretū licet reape. nec tñ est om
mino secretū; qs p sufficientes testes
pōt ꝓbari. fm Tho. vbi s. et in sum
con. li.ij.ti.v.q.cxc. B ¶ Quō āt de
beat fieri accusatio. Sciēdū primo q
debet fieri in scriptis. ij.q.vlt. qui cri
men. Sed hoc semp nō est necessariū
puta in leui crimīe. ff. de accu. l. leuia
Similiter etiam notoriis. quia in hu
iusmōi nec accusator requiritur. ex de
accusa. Euidentia. Secus in non no
toriis etiam si non manifesta sint. xj
q.iij.corū. A. Notorium ds quod p;
p sententiā vel cōfessiōem factam in
iure. aut p euidentiā rei que tergiuer
satōe aliqua celari non possit. ext. de
coha. cle. et muli. c. fi. Manifesta āt

dici possit q aliter liquet. B. Itē debet accusatio fieri cū inscriptōne. v. q accusator debz se ad penā talionis obligare vt. ij. q. vlt. Quisquis. a. q. iij. calūniator. a. c. q non pbauerit. Exapiuit qdā casus vt in leui crimīe Itē in crimīe apostasie Itē cū maritus accusat vxorez de adulterio. a in filiabz. Sed sciēdū q etsi accusator nō inscribat ex natura tñ accusatōis hz pena calūnie venit. C. de accusa. l. vl. Itē accusatio debz exprimi viua voce a pñte accusato. ij. q. vlt. pscpta. A. Con. p dictis Alb. a idē notat in sū. cō. li. ij. ti. v. q. dxxxix. B.

¶ Si accusator accepit pecuniā ob accusandū. vel nō accusandū crimē cōcussionis omisit a tenet ad restitutionem sicut hēt infra. Concussio.

¶ Accusatio reddit vitiosa tripl̄r. vt hēt. ij. q. iij. p totū. a Tho. tradidit se dicēs. ij. ij. q. lxviij Accusator aut calūniat. s. falsa crimīa imponēdo Aut puaricat. s. adhibēdo fraudē in accusatōe. a adiuuādo adūsā ptē crimīa vera fraudulent abscōdēdo de qbz accusauit colludēs cū reo pprias pbationes dissimulādo. a falsas excusatōes admittēdo Aut accusator tergiuersatur. s. tōliter ab accusatōe desistendo a ꝗ cū fit inordinate. Cōtingit em aliq̄ desistere ordinate dupliciter Vno mō si in ipso accusationis pcessu ogauerit falsū ē illud de q accusabat Alio° si pricepsl ad quē ptinet cuā boī omūis accusatōz absoluerit. A. Idē nota in sū. cō. li. ij. ti. v. q. cxxj B. Accusatio ō mūmonīū vide ⁊ Matrimonīū. viij. a Matrimonīū. viij.

Accusat. vtz falso accusatus possit accusanti iniuriā remittere. Rz°. fm. Tho. ij. ij. q. lxviij. Falso accusans spēaliter facit iniuriā accusato. a iō si ipē accusatus innocēs fuerit pt iniuriā suā remittere maxime si ille non calūniose accusauit sed ex aī leuitate. Si vero accusator ab accusatōe desistat ppter aliquaz collusionē cū adūsario tūc facit iniuriā reipublice. a ꝗ nō pt ei accusat. remittē ꝗ ꝗ ad pricipē ptinet q reipb̄lice curā gerit. A. Idē nota² in sū. cō. li. ii. ti. v. q. cxcij. Sz nec princeps dēt sine iusta cā remittē. Nā interest reipublice ne crimīa remaneāt impunita. ff. ad. l. adq̄r. l. ita vulneāt. a ex. de sē. excō. vt fame. a qz facilitas vie incētiuū tribuit delinq̄ndi. xxiij q. iiij. est iniusta. B.

¶ Vtz accusat. peccet mōrliter negādo veritatez in iudicio. Rz°. fm Tho. vbi. s. A. Immo. q. lxix. ar. j. B. Accusat. tenet iudici veritatē exponere quā ab eo fm formā iuris exigit. et iō si ofiteri noluerit. vel si mēdacit negauerit. mōrliter peccat Si vero iudex exq̄rat qd nō pt fm ordinē iuris nō tenet ei accusat. rñdere. ꝗ pt p appellatōz vel alr licite sbterfugere. mēdaciuz tñ dicē nō licet. A. Idē in sū. cō. li. ij. ti. v. q. cxciij. assignādo fz Tho. p dictis vōem qz q cūqz facit ō debituz iustitie mōrliter peccat. B.

¶ Vtz licet accusato calūniose se defēdē fz Tho. vbi. s. A. s. dicta. q. lxix. B. Nā in cā crimīali iuāmētū de calūnia pstādū est. ex. de iura. calū. c. inhērētes. a q̄dē accusato licet se defēdere veritatē occultādo quā cōfiteri ñ tenet. a ꝗ p aliquē ouenīētē moduz puta qz nō rñdeat. Hoc em nō est calūniose se defendere. ꝗ prudenter euadere Nō aūt licet ei falsū dicere nec ē veritatē illā tacē quā ofiteri tenet nec ē aliquā fraudē vel doluz adhibē qz fraus a dolo vim mēdacij hñt. a ꝗ est calūniose defendere. A. Idē in sū. cō. li. ij. ti. v. q. cxciiij. vbi etiā dz qz tūc iudex req̄rit veritatē fm ordinē iuris cū p̄cedit infamia super aliq̄ crimīe vel appuerūt aliq̄ iudicia vel etiā cū p̄cessit pbatio semiplena. B.

¶ An licat accusato appellare. Rz°. fm Tho. ij. ij. q. lxix. qñ appellatō fit ex cōfidentia iuste cause qz videlicet accusat. iniuste a iudice grauat̄ licz appellaē Secus si quis appellet cā afferende moreznē contra cū sententia

proferat Ide-ij-q-vj-quamq-

An liceat accusato a ad mortē ꝛdē nato se defendere uł fugē ꝓ fm tho vbi s-Si dānatus fuerit iuste nō licet ei se defendere sed potius petit iudici resistentē impugnare Si vo iniuste tale iudiciū fiłe est violentie latronū a iō ī tali caū licz resistē principibz małis forte ꝓter scādalū vitādū cū ex hoc aliq̄ grauis turbatio timeretur Accusato āt q̄cūq̄ fugere licz qz etsi nō liceat resistē nō tñ tenet facere id vñ mors seq̄t sc; manere in loco vñ ducat ad mortē-A Sicut etiāsi aliq̄s sit dānatus q̄ fame moriat nō peccat si sibi cibū occulte ministratū sumat qz nō sumere eēt seipsū occidē ꝓ; tho ibidē ut ī sū-cō-li-ij-ti-v-q-cxcvj-B

Vltimo sciendū est q̄ de q̄bz crimi bz absolutus est accusatus nō debz accusatio replicari ex de accu-8 hijs-xxiij q-iiij-si illic-De má āt accusatōis tāgi² ꝛ Inq̄sitio-xj-De accusatōe etiā ꝛtr matrimoniū ꝛ Matrimoniū-viij et Matrimoniū-viij-p totū-

Adiuratio vtz liceat adiurare ꝓ; Tho-ij-ij-q-xc-Si aliq̄s p inuocatōe; dīmi nois-uł p iuocatō; cuiuscūq̄ rei facere alicui hoī nō sibi sbdito adiurādo intēdat nēcitatē agēdi aliq̄d imponē: sicut impo mit sibiipsi iurādo-talis adiuratio illicita ē-qz vsurpat in aliū ptātē quā nō h;-sicut princeps sacdotū pfūpsit dñm nīm ihm xpm adiuāre Math-xxvj-Tñ ꝓter aliquā nēcitatē supiores tali gne adiuratōis pnt inferiores astringē-Si vo q̄s intēdat solū mō p reuerētiā dīmi nois uł alicus rei facere aliq̄d ab alio obtinē absq̄ impositōe nēcitatis: talis adiuratō licita est respectu q̄ūlibet-Demōes āt possum adiurādo p virtutē dīmi nominis tq̄ inimicos expellē ne nobis noceāt spūał uł corpał fm ptātez nobis datā a xpō Lu-x-Ecce dedi vobis ptātē calcandi supra serpētes et nihil vobis nocebūt Sō tñ licitū est eos adiurare ad aliq̄d ab eis addiscendū uł eē ab eis obtinēdu;-qz hoc ptinet ad aliquā societatē cū eis hñdā-nisi forte ex spēali instinctu uł reuelatōe dīma aliq̄ sancti ad aliq̄s effectus demonū operū;-sicut legi² de beato Jacob-q̄ p demōes fecit Hermogenez ad se adduci Adiuratio vo ad irrōnalem creaturā pōt intelligi duplr-Vno mō ut adiuratio referat ad ipsā creaturā irrōnabilez fm se-a sic vanū eēt ipsa; adiurare Alio mō ut referat ad eū a q̄ ipsa creatura agit a mouet-a sic duplr adiuratur creatura irrōnalis Vno q̄dē mō p modū de pcatōis q̄ pertinet ad eos q̄ dīma inuocatōne miracła faciūt Alio mō p modū opulsionis adūsus diabolū q̄ in nocumētū nīm vtit irrōnalibus creaturis-a talis est modus adiurādi in exorcistis p q̄s demonū ptās excludi tur-Hijs igit modis licz Sed sic adiurare q̄ p ꝓ demonū implorez auxiliū: nō licet-A-Idē in sū-con-li-iij-t-xxxiiij-q-cxlvj-cū duobz se-B

Adoptio uł arrogatio est ex nec psone in filiū vel nepotē uł deinceps assūptio legitīa-s-qz p adoptō; q̄ filius nō est p filio hēt Hec diffinitio fuit Ray-tho-De-a Ala-ut in sū-cō-li-iij-ti-viij-q-ij-B Cum due sūt spēs Vna dz arrogatio a est qñ ille q̄ nō h; patrē seu etiā q̄ emācipatus ē trāsit cū rebz suis in ptātē arrogantis-a ꝓ h; fieri aucte principis-Alia vo spēs cōi noīe sc; adoptio nūcupat qñ adoptat q̄ est in ptāte pētis-nec trāsit in ptātem adoptātis-a ꝓ fit impio magistratus-ff-co-li-ij-ex-l-si pē-A In hijs legibz nihil dz q̄ adoptatus nō trāseat in ptātē-sed dz-C-co-l-penł-a reseruat ei tātūmō successio ab intestato ī hereditate adoptātis ut ibi-Opatur etiā hec adoptio impedimētum matrimonij ex 8 cogna-le-c-vna nullus alius eius videtur effectus nisi forte quis detur in adoptionē auo uł proauo małno seu paterno qñ filius est emācipatus dicta-l-penł-Sā tūc trāsit in plena;

potestatē adoptantis. vt ibi. B. Qz si
ꝗs in domo p se vel etiā cōtā aliqb9
aliquē recepit in filiū vel filiā nulla
est adoptio. C. de pba. l. nō nudis.

¶ Adoptaē pt pat̄famil. q̄ sui iuris ē
a q̄ generare pt. qm̄ q̄ nō pt generā
re si hoc est ꝓpt aliqs impedimētum
naturale nō poterit adoptaē. Sec9 si
eēt ꝓpt impedimtū accidētale. vt spa
do siue gladio castrat9. ff. co. l. ii. A.
In hac. l. dr de impedimēto accidēta
li tm̄. s. q spado pt adoptare. ꝗ d na
turali dr. ff. co. l. adoptio. B. Itē nō
pt adoptaē minor ānis. xl. nisi iusta
cā intuemēte. ff. co. l. si pī. ꝗ vlt. A.
Quia magis liberorꝫ pcerationi stu
dē debz. nisi forte morbz aut valitudo
in cā fit. aut iusta cā arrogādi. á si
cōiūctā sibi psonā velit adoptare. v.
arrogare. vt ex p̄cedētibz pz. Itē nō
debz ꝗs plures psonas arrogaē nisi
ex iusta cā. sed nec libertū alienū di
cto. ꝗ vlt. in q̄ nō dr nisi de arrogati
one. Idco videt q minor. xl. annis
possit adoptare etsi ñ arrogare. vt in
sū. cō. li. iiij. ti. viij. q. v. B. Itē muli
er adoptaē nō pt nisi ex rescripto pri
cipis ī solatiū liberorꝫ amissorꝫ in bel
lo. C. co. l. mulierē. A. Idem ponit in
sū. cō. dicta q. v. sed in dicta. l. mulie
rez. a in iuribz ibi allegatis nil dr in
bello. B. Adoptari āt q̄libz pt tā ma
scul9 q̄ femīa dūmō sit ītātuz minor
pīe adoptāte q filiū eiū naturalis eē
possit. ff. co. l. adoptio. Adopta² āt pre
sens a volūtariū tm̄. ff. co. nec abses
A. Idē in sū. cō. co. ti. q. vj. B.

¶ Effectū adoptōis ē q adoptatū per
oia vt filiū adoptātis habeat. A. Sal
uo qd supradictū est d simplici adop
tato. B. Ita vt etiā ab intestato suc
cedat. C. co. l. penul. Itē q si fit arro
gatū tūc filiū eiū a nepotes si ꝗs hz tri
seūt in ptātē arrogātis sec9 si fit solū
adoptatū vt in primo. ꝗ dictū est. A.
ff. co. l. facit si pī. B. Itē q arroga
tor tenet relinq̄re arrogato q̄rtā p
tē bonorꝫ oīm que habz a hoc siue in
testato siue velit cum emancipare
S; adoptator nihil tenet relinq̄re ado
ptato nisi velit. C. co. l. j. a. ij. A. Ex
prima nihil facit. sed. ij. a. l. penul. B.
Idē Tho. in. iiij. dis. xlij. Quō āt ado
ptio impediat matrimoniū. vide Im
pedimentum. viij.

Adulatio. vtruz sit pctm̄. Ro.
fm Tho. ij. ij. q. cxv. Si aliqs
volēs ad delectandū alteri loq̄
excedat modū in delectādo peccat. Et
siq̄dē hoc faciat sola intētione delectā
di. vocat placidū fm philo. Si āt hoc
faciat intētione alicui lucri obtēnendi
vocat blāditor vel adulator. Cōmu
niter tm̄ nomē adulatōis solz attribui
oīnibz q̄ supra debitū modū virtutis
volūt alios verbis vel factis delecta
re. a sic est peccatū. ptinet āt ad adu
lationē laudare aliquē in q̄bz nō est
laudād9. qz forte sunt mala l nō rec
ta siue nō certa bona. Aut etiā si ti
meri possit q ad manē gloriā lauda
tus puocet. Si ꝗs vero laudare velit
ꝓpt bonū. puta vt aliquē obtinēt ne
in tribulatōibz dēficiat. vel vt in bono
pficiat alijs debitis arcūstātijs fua
tis ptinebit hoc ad virtutē. A. Idem
in sū. cō. li. iij. ti. xxxiiij. q. cclviij. B.

¶ Vtrz adulatio sit pctm̄ mortale. Ro
fm Tho. vbi. s. Adulatio pt eē pctm
mortale triplicit. prio mō rōe mate
rie. sic cū laudat aliqs pctm alicui9.
d em̄ contrariat dilectōi dei ctr̄ cui9 iu
stitiā hō loq̄z. a dilectōi ꝓximi quē in
pctō fouet vñ est pctm̄ mōrale. Secūdo
rōe intētōis puta cū aliqs adula² ali
cui ad d vt fraudulēt ei nocēat corpa
lit vel spūalit. a d est eē mōrale. Tercō
modo p occasiōz. sic cū laus adulato
ris fit alterī occasio peccādi eē ꝓpt adu
latorē intētōz. a tūc considerādū ē vtrū
occasio fit data vel acceptā vel q̄l ruī
na seq̄t ex d. s. veniale vel mōrale. a fm
hoc iudicādū est. Si āt aliqs ex sola
auditate delectādi vel ad cuitādū ali
qd malū vel obtēnendū aliquid necēsita
tis alicui adulat9 fuerit. nō est ctr̄ ca
ritatē nec mortale sed veniale. A. Idē
in sū. con. co. ti. q. cclxj. B.

¶ Vtq; peccet adulator seu aliq; volēdo placere hoibz Rō. fm Tho. vbi s. Velle placere ꝓpter caritatē nutriēdā ut eis spūalē q̄s ꝓficere possit: laudabile est. j. Corin. x. Omnia oīb; placeo Sed ꝓpter manē glam vel ꝓpter lucrū l' cē in malē pctm fm id ps. Deq; dissipauit ossa eoꝝ q̄ hoibq; placēt Et ad Gal. j Si adh̄ hoibq; placerē ꝗ fuq; nō essē. Aid ē i sū. cō. co. ti. q. clx. ¶ Vtq; dnē adulatoibz sit pctm mōrle Rō fm Tho. ij. ij. q. cxviij a cē fm Wil. Sō. ñ als appetitq; mimq; vane gloie ⁊ causet. Sic Herodes delectabat qñ laudes sibi dabāt nō hoīm sed deū. vel nisi intēdata cupiat illā adulatōz. de q̄ dr in Ps. Laudat pctōr in desideriis aīe sue. Et Isa. Pople meq; q̄ btūm te dicūt tēt. Hec enī adulatō crimē ē a tles largitoes cōicat eis ī crimīe Aid ⁊ in sū. cō. li. ij. t. v. q. xxij. ¶

Adulteriū est alieni thori violatio. xxxij. q. v. Sō mechabert Quid faciet mulier q̄ ⁊ adulterio suscepit filiuz vel supponit sibi alienū ptū. a ita q̄ nō est filiq; susceptus expēsas ab eo q̄ putat ē pat. a est cā q̄ illi q̄ essēt aliter heredes aynon succedūt Rō fm ray. Muher in pnia revelet sacēdoti peito vel epō seu vtriq; a tūc p dicti inq̄rāt diligētiq; a caute de ꝓditōibz spurij vel suppositi a si inuenerūt q̄ sit hō spūalis timens deū tūc corā muliere si viderūt expedire recepto priq; sacto ab ipsa q̄ nō calūniose pcedat. ē ab illo q̄ secretū teneat poterūt revelaē sibi a ꝓsulere q̄ ingrediat religionē vel trāsferat se ad longinq̄. ita q̄ nihil ptinēat de hoīs putatiui pīis Et addit ⁊ Vl. q̄ illa mulier pt revelare marito si ñ timet periculū. sicut fūt aliq̄ viri q̄ sustinēt scientes adulterium vxoꝝ. aliq̄ forte q̄ ꝓsentiūt. q. ñ pnt ꝓpos hē filios a hmōi In tali casu tuto mulier pt revelare marito. a si acceptet omnino absoluta ē mulier. A Sisi respectu coꝝ q̄ nihilominq; remanerēt in dāno sicut possēt ē filij veri respectu portōis legitime l' etiā q̄cūq; alij q̄ ad totā hereditatē; qñ tal' filiq; ē ex adulterio seu incestu. q. penitq; excludit a successōe. C. de incestis nup. Auten. ex ꝓplexu. a de naturalibz Auten. licēat ita ut etiā aliñta eis negēt ex substātia pntis. dicta Auten. ex ꝓplexu. et ex q̄ fil. sint le. p venerabilē ad fi. S; de eq̄tate canonica aliñta ꝓcēdūt ex de eo. q̄ dux. ī ma. cū hēt a ibi glo. ¶ Si ⁊ illi spurio vel supposito nō pōt revelari sine pcto. vel etia; si pq; revelatō; nō vult acq̄escere ꝓsilio tunc in iūgal' mulieri q̄ de rebz si q̄s habz l' in futuro hē potest si satisfaciat viro iuxta posse dolēs de pctō a ē de eo q̄ nō pt plene satisfacere. a tal' satisfactio fiat p aliū secrete a caute nō revelādo ipsi viro psonā vxoris a ita erit in bono statu. ar. xxij. q. v. ⁊ videt. a ex de pen. officij Id hos. Et tenet mulier satisfacere viro ē de ꝓsuptis ab isto filio. De hēditate āt tenet hēdibz viri ab intestato l' hēdibz septis l' q̄ bzvisit credit q̄ reliq̄ss. a si ⁊ nescit de paupibz Id dicit Imo. q̄ si mulier nō hēt q̄ restituat a hz pbatōes p q̄s dicti successōes revelarēt a dāno q̄ hñt dz eas adducē ñ gue malū ē puetuz tūc ñ dz facē. q. minq; malū est dānū vez q̄ piculū aīarū a corpū. Si ⁊ ñ hz pbatōes fileat. ij. q. vij. plerique Hec ray. hos. a Imo. A. Id ē in sū. cō. li. ij. t. v. q. xxiij. ¶

S; nūq̄d dnūs filiq; tenet credē muliери Rō fm Wil. Sō tenet credē muliери soli. q. posset ē muliebr fallacia a si sana ꝓscia ñ credit excusatq; ē tā ⁊ p ceptl q̄ de papiēdis Si ⁊ honestas fēie a alie ēcūstātie faciūt eidē de ⁊ p babilē opiniō; sū ꝓscia; a vult tutio rē viā eligē nl' vltei papiat. de pcep tis āt a ꝓsuptl q̄ diu bonā fidē hūit ray. dat cōsiliū ut ēstituat l' ꝓpōt S; tñ tal' ut dic ñ est cogēdq; q̄ possessor cāt bone fidei. C. ⁊ reivēdi. ētū hos. q̄ a Vl. a Wil. dicit q̄ tenet ⁊ ꝓsuptl q̄ diu fuit bone fidei. A Id ē in sū. cō. dcā. q. xxiij vbi dr fm hos. q̄ mulier tenet

restituere ista ꝓsumpta p filiū putatiuū·B·

¶ Sed nunq̃d possit mulier filios de adulterio susceptos sibi heredes instituere R°·Certe sic qꝛ q̃libz p̃t sibi heredē instituere eū cui nō ꝓhibet reseruata ꝓ legitima pte liberis suis·De q̃ vide infra·Legitima p totū·A·Intellige hoc ni ꝓsuetudo regiōis repugnet ꝗ; Alb·a in sū·cō·li·ij·ti·v·xxvj Pat̃ ãt nō p̃t hꝰ filios instituē·vt·s̃·ff·j·in additōe·j·B·

¶ Vir habēs legitimos filios si viuēte vxore alā ducat sacētē impedimētū·A Si em̄ iustā hz̄et ignorãtie cãz legitima forꝛet plesꝛ·ex·q̃ fi·fiunt le·c·penul·B·a ex ea filios habeat·nunq̃d tales filij adulterini possint succedere pri·an vero teneat restituē filijs primi matrimonij R°·fm Wil·Restituē tenet totã hereditatē filijs primi mrimonij cū fructibz mala fide ꝓsumptis q̃tūcunq̃ oportꝛeat eos egere vel mēdicare·A·De ꝗ·s̃·Absolutio·iiij·ad finez·B·Nisi bona fide cōpleta sit legitima p̃scriptō maxime si etiã pꝰcōpletã legitimã p̃scriptōz retinet bonã fidē·tūc em̄ nō tenet·A·Idem in sū·cō·co·ti·q·xxv·B·De accusatōe adulterij a quō adulterã possit dimitti habes ff·Mrimonij·viij·per totū·Quō etiã adulteriuz impediat mrimonij habes ff·impedimētū·viij·ff·ij·Et vtꝛ liceat vxorē adulterã occidere ibidem·ff·vlt·

ADuocatꝰ eē nō p̃t p̃mo expsse ꝓhibet·Primo q̃dē si sit hereticꝰ vel excōicatus vel paganꝰ·iiij·q·j·c·j·a ex·s̃ hereti·excōmunicamus·j·a de pe·dis·j·nemo vel in foro·Vbi etiã habes q pecat iudex et puniri debz q̃ scient admittit tales Itē si sit mōchꝰ vel religiosus Tales em̄ peccãt aduocãdo nisi p mōsterio s̃ mãdato p̃lati·xvj·q·j·Mōchi·ex·de post·ex pte·Itē ꝓhibet si sit clericus in sacris ordinibz ꝓstitutꝰ vel etiã in minoribz dū tñ sit beneficiatꝰ Talibz em̄ ꝓhibita est aduocatio coꝛam iudice seculari nisi in ꝓꝓria causa vel p ecclia sua·vel p ꝓuictis aut miserabilibz p̃sonis·ex·de postu·clerici·et·c cū sacerdotis Sed an coꝛã iudice ecclastico possint Sat̃ videt q sic·ar·in dicto·c·clerici·Excepta epis a cē sacerdotibz q̃bz videt simplr intdictū ni vt dictum est in cã ꝓꝓria vl ecclesie·vl p ꝓuictis ã miseabilibz p̃sonis·xiiij q·v·Demiqꝛ·lxxxviij·dist·platū·et exp̃ssus in illa decre·cū sacerdotis·Et intellige dūmō in p̃dictis casibz s̃ inū officiū nō impediat·ar·dist·xcj·clericꝰ·Et nota q q̃cūq̃ est beneficiatꝰ in aliq̃ ecclia a p̃stat p extraneis prō dmiū aduocōis vl pcuratōis ꝛ cã debet illo bñficio expoliari·vt in p̃dcō·c·cū sacerdotis·A·Hoc·c·loq̃t de clericꝰ S; fm Jmo·ibi Jꝰ est etiã si sit laicꝰ in ecclia bñficiatꝰ·vt bñficō illo priuet·vt in sū·cō·li·ij·ti·v·q·dvij B·Itē nō debz q̃s cē iudex vl assessoꝛ in cã illa ī q̃ vult cē aduocatꝰ qꝛ duo officia in eadē cã ꝓhibē exercē·iiij·q·iiij·c·j·a·ij·Sūt a alie p̃sone ab aduocatōe ꝓhibite vt surdꝰ·A·s·q̃ permitꝰ mi audit·ff·de postu·l·ij·B·mutꝰ cecꝰ·A·vtroq̃ oclo p̃uatꝰ dicta·l·j·B·furiosus·impubes vsq̃ ad decimū septimū amū·senatu motꝰ·A De remoto a senatu nulla videt fieri mētio·nec in allegatōe infra positanec in dicta·l·j·vbi p̃dicta originalr ponūt·nec in sū·cō·in dicta·q·dvij·vbi eadē notāt·B·seruꝰ·femina·et vir passus muliebria·s·ꝓtra naturã A·Nisi violēt fuisse passus dicta·l·j B·Itē dānatꝰ capitali crimīe l calūnia publica iudicij Itē q̃ opas suas lōuit vt impugnet in arena cū bestia ꝗ oia in·q·viij·ff·tria·B·

¶ Vtꝛ clericꝰ bñficiatꝰ in diuꝰ ecclesijs possit p̃stare prōdmiū vmi ꝛ aliã R°·fm Ber Nōvidet q possit·Si tñ cēt p̃latꝰ in vna ecclia tūc vōe p̃latōis p̃t·Et idē dicit Jmo·A·s·in·c·fi·ex·s̃ postu·vbi p̃dicta dicit Ber·S; Jmo·in ꝗ discrepat a Ber·qꝛ tenet q clericꝰ ecl ñ p̃latꝰ possit aduocaē ꝛ aliã qꝛ

ecclesia nō oputa² inter extraneos su
pverbo dicēs. Secꝰ si p alia eccā vbi
simile bñficiū habuit. B Addēs q̃ si
nūtario officio fūgat pt ad sistitudi-
nē tutorē. ff. de postu. l. puto. a. l. vl.
A. Sed dicit ad sistitudinē sed dicit tu
tor: ut plat⁹ eccē exemplādo officiū
nūtariū Et idē videt facere in eo qd se
q̃t. B Itē a p pori eccā pt agere ō se
cūdā ar. ex. de iureiurā. tuā a c. intel
lecto. A Predicta etiā notāt in sum
con. li. ij. ti. v. q. dxix. B

¶ Vtꝭ iudex teneat dare aduocatū
Rꝰ Tenet qñq; ut eis q̃ hīe non pñt
ꝓter pauptatē ut ꝓter potētiā ad
uerse ptis. ff. de officio pcō. l. nec q̃d
q̃. ff. i. Et q̃dē si iudex ꝗ aliqui aduo-
cato papiat a ille fine cā deneget pt
p iudicē; ꝓpetuo remoueri ab officio
aduocatōis. C. eo. puidēdū A Que ē
in c. de postulādo. B Debz igit obedire
si tñ opetēs salariū ostituat de q̃ vide
ff. ff. iij. a. vij. A Idē in sū. cō. li. ij. ti.
v. q. dxx. Sed q̃ ad salariū addit fm
hosti. q si indigēs aduōto sit paup
aduocat⁹ gratis aduocet a a deo ex
pectet remunerātōem. B.

¶ Aduocat⁹ q̃ scient defendit cā; in
iusta; absq; dubio grauit peccat ut
dicit Tho. ij. ij. q. lxxj. q: illicitū est co
opari aliqui ad malū faciēdū siue cō
sulēdo sū adiuuādo sū q̃ītū q; ostētiē
Ro. j. digni sūt morte nō solū; q̃ faci
unt sed. Tenet etiā ad restitutō; eꝰ dā
mi qd otra iustica; p eiꝰ auxiliū alte
ra ps incurrit Si āt ignorāt iniustā
cām defendat excusat fm modū q̃ ig
norātia excusare pt Si in primo credit
cām iustā ē a in pcessu apparat nō
iusta nō dz eā ꝓtere: ut sc; alterā p-
tē iuuet t secreta siue cāe alteri pti re
uelet. dz etiā cām deserere ut eū cuius
cām agit ad cōdēdū inducere siue ad
oponēdū sine adūsariū dāno Hec oia
Tho. A Idē in sū. cō. eo. ti. q. dxxj. B
Porro in cā q̃diu dubia est bene pt
aduocat⁹ patrocinari. fm Wil.

¶ Quis ē debit⁹ mod⁹ aduocādi Rꝰ
fm ray. ut nō ꝓducat falsa instrum
ta neq; falsos testes seu corruptos nq;
mētiat neq; inducat falsas leges aut
q̃scūq; pbatōes. neq; q̃rat in grauas
mē altera⁹ ptis dilatōes nō necārias
Itez q fidelit q̃tu; iustica pmittit
cām foueat nhil de oīgētibz omittē
do. iij. q. vij. ff. si q̃s auten. a ar. ex de
testibz. intimauit. ff. de iudi. l. ꝓperā
dū. ff. illo pculdubio. iij. q. iij. c. j. et
ij. Itē nō pceadit ut wadiferādo. q ꝓpt
ꝗ ipedit pcessus. v. q. iij. in loco. iij.
q. vij. Si q̃s adeo. A. ff. est a ibi dz. si
q̃s adeo pcax fuerit ut nō vōe ꝗ pbrē
putet ē certādū opinionis siue detri
mētū patiet. B Itē dicit Tho. ij. ij. q.
lxxj. q aduocato dfendēti cām iusta
licitū est prudēt occultare ea q̃bz ipe
diri possꝭ pcessus eius Non aūt licet
ciuti aliq̃ falsitate.

¶ Vtꝭ aduocat⁹ possit petē salariū
Rꝰ fm ray. Pōt moderātū siue ab ini
cio facēs pactū siue postea finita cā.
Et attēdi dz moderamē salarij fm q̃n
titatē cāe labōrē aduōtōis a cōsuetu
dinē regiōis a scia; a honestatē aduō
tōis. iij. q. vij. ff. ap dz. ibē a. ar. xij. q.
ij. vulterane. a. c. ocesso ex de pbē. de
multa v. circa sblimes t. di. lxj. mi
ramur Cō. Tho. ij. ij. q. lxxj Sed caue
at aduocat⁹ ne petat salariū cū gra-
ui dāno litigatoris. iij. q. vij. ff. arcē²
Itē q cā inceptaa ñ finita faciat pa
ctū cū litigatore quē in ꝓpriā recepit
fidez. q: possꝭ ē occasio magni mali
ij. q. vij. ff. Preterea nō licet sā q̃n
videret cām in piculo cogeret clienti
cultū inire pactū a dare salariū ad li-
bitū Itē nūq̃ licet aduocato pacisci
de certa pte lītis. puta de decima t cē
tesima. C. de postu. si q̃s aduocatorū
q si nullū pactū ētū fuit de salario pt
aduocat⁹ iplorare auxilū iudicē p cō
petēti salario. ff. de vari. a ex or. cog. l
j. ff. in onerariis. A. Adūtendū q ad
uocato circa salariū nō licet excedere
ostitutā summā sc; centū aureos fm
leges. ff. de va. a ex or. cog. l. j. ff. si qui
S; fm Greg. dcm. li. xx. ut in sū. cō.
li. ij. ti. v. q. dxxiij. vbi etiā; supdcā

omnia de salario. fm Ray. a ei9 glo. a Host. ponū². Sz illa ostitutio Grego rij to die videt sblata p phemiū sexti. vbi tollūt oēs priores cōstitutōes postea nō confirmate. B.

¶ Vtz aduocat9 teneat² gratis pstare patrocinū in cā paupum R°. fm Tho. ij. ii. q. lxxj Hic idē est dicendū q de alijs opibz misericordie dz. Sul l9em; sufficit omnibz indigētibz opem misericordie impēdere. a iō sicut Aug9. dicit. j. de doctri. xpiana. Cū omnibz pdesse nō possis hijs potissime cōsulendū est q̄p locoz vt tpm vel q̄rū libet verū optumitatibz cōstricti9 tibi q̄si q̄dā sorte iungū² dic ēt p locoz optumitatibz qz nō tenet homo p mūdū q̄rere indigētes q̄bz sbueniat sed sufficit q eis q̄ sibi ocurrunt misericordie op9 impēdat. Addit ēt a tempoz qz nō tenet homo future nēcitati alteri9 puidere ꝗ sufficit si in pnti necessitate ei sbueniat. Subdit ēt vel q̄ rūlibz rez qz lō sibi oiūctis quacūqz nēcitate maxime debz curā impēdere Quibz tñ ocurrētibz rīstat vtz aliqs tātā nēcitatē patiat q nō in pmptu appareat quō possit aliter ei sbuenire a in tali casu tenet ei op9 misericordie impēdere. Si aūt appareat quō ei aliter sbuenire possit vl p se vel p aliam psonā magis oiunctā vel maiorē facultatē hñtē non tenet ex nēcitate indigēti subuenire ita q nō faciendo peccet q̄uis si subuenerit in tali nēcitate laudabile faciat Vñ aduocat9 ñ tenet sp cāe paupum prōcinū pstare sed solū ocurrētibz cōditōibz pdictis. A. Idē ī sū. cō. li. ij. ti. v. q. dxxiiij. Et intellige pdicta cū hoc q8 licz possit paupi p aliuz subuenīri. tñ si ei nō subuenit null9 sbuenire potēs excusaret. lxxxvj. di. pasce Iō nulla ten9 debet aduocat9 q̄ pōt pmittē iusticiā paupū depire fm Ray. q̄ dicit q aduocat9 p miserabilibz psonis q̄p̄ter defectū aduocati quē nō possūt oducere amittūt cās a grauātur iniuste. tenet aduocare a de sua scia elemosinā dare. xj. q. iij. paup Con vl. a Host. vt in dicta. q. dxxiiij. B

¶ In q̄bz casibz a de q̄bz aduocatus teneat ad restitutionē. R°. fm ray primo qz oim q̄ illi otra q̄s aduocabat p̄t ipsi9 patrocinū iniuste amiserūt seu dāmificati fuerūt Vñ si per cauillationē sua; abstulit adūsario tonā cā; vel etiā si ipsū grauauit petēdo dilationē supfluam vel allegādo falsū a otra osciam. vel faciēdo cauillosā positōez vel instruēdo falsū testē aut instruēdo dicenticulū dnegādo veritatē. a sibz tenet adūsario adinteresse Itē tene² illis q̄bz pstitit auxiliū si p̄ter suā infidelitatē vel negligētiā vel imprudētia; amiserūt Et B qñ iactabat se scientē a nō erat vt dicit Wil. A Idē in sū. cō. eo. ti. q. dxxv Vbi etia; dz fm Ray. q sic tenet si extorsit salariū vñ ñ debuit extorq̄re vel si vltra q̄ debuit hīe extorsit. B.

Affinitas fm Ray. ē p̄ximitas p sonaz ex carnali copula p̄uenīens omni carēs pentela. de ꝗ plene dicet ꝗ inter impedimēta matrimonij impedimētū. xiiij.

Alchimia. De auro a argēto alchimico vtz possit vēdi vl emi vide infra. emptio. ꝗ. v.

Alea. de omni ludo alee vide infra. Lud9 alee. p totum.

Alienatō rei ecclē immobil nō valet nisi in certis casibus et debita forma seruata Primo quidez p̄ter dbitū vrgens. x. q. ij. ꝗ hoc ius. A. Quando aliūde solui nō pōt vt ibi. B. Itē p̄ter redēptōez captiuoz. Itez p̄ter paupes pascēdos tēpe famis. xij. q. ij. aurū. a. c. gla. Item p̄ter ecclām edificandam aut p̄ter cimiteriū ampliandū. Itez vt emat aliquid magis vtile. Hec pnt haberi. xij. q. ij. sine exceptōne.

¶ Forma alienādi variat fm varietatem ecclāz. s. epaliū. monasteriozz a prochialiū. Colligūt tñ omēs foz

me in dicto c. hoc ius et c. si qs epus
a. xij. q. ij. placuit. A Adea in c. ahe
natōes a. c. abbatibz a c. sine excep=
tōe. B. Sed a Nol. specificat dicēs sic.
Eps res ad mēsā suā ptinētes ul res
cathedralis eccie ñ pt alienare sine cō
sēsu capitli. a si res sit modica nēcī
tas magī ñ ē nēcari9 cōsēsus capituli
xij. q. ij. ¶ rulas Nec abbas res mōste
rij sui osēsu epi a cōuēt9 sui Nec pbr
prochiaf sui osēsu epi sui fm qd dicī
ca. supi9 allegata. Hoc de rebz īmo
bilibz. Sec9 de mobilibz in qū aliena
tōe hmōi solēnitas nō requirit. A Idē
in sū. cō. li. j. ti. xiiij. q. xvij. B Ita tñ
q null9 plat9 religiosus pt vēdere red
dit9 seu cōcedere alicui ad vitā ul ad
certū tps. nisi nēcitas ul vtilitas lo
ci exposcat a de osensu ouent9. l si cō
uentū nō habeat de osensu plati sui.
ut in de. mōsteiorū de re. eccle. nō alie.
A Ibi tñ declarādo sb dis vel premis
sa ad locatōes. ul etiā redditus aut
fructuū vēditōes ad tēp9 modicū faci
endas declaram9 nō extendi. B

¶ Alienatōes rerū eccīarū facte a scis=
maticis l intrusis nō valēt. ex de scis=
ma. c. j. xij. q. ij. alienatōes a tenē² re
stituere loca a res a fruct9 peceptos a
q̄ papi potuissēt. sc; a iusto possessoē
ut in c. grauis ¶ allegato. B. sicut et
q̄ libz raptor ex de resti. spo. ḡuis. Et
q̄ imitī tabiz alienatōibz excōicat9
est ut ¶ excōicatio. j. ¶ ij. in fi.

¶ Si possessio data fuit eccie ea odio
ne alienef. an aliq casu alienari pos
sit vide ¶ oditio. ¶ iij Alienare q̄dā
sua nō pnt ¶ ludus alee. ¶ v.

ALtare nō dz eē ligneū ul ter=
reū sed lapideū de ose. di. j. Al
taria. Idē Tho. in. iiij. di. xiij.
q. si ad celebrādū missā nō hēa² alta
re osecratū saltē hēat puula tabula la
pidea osecrata q̄ dz altaē viaticū in q̄
oedif epis a eorū supiorib in itinere
celebrare a celebrari facere vbicūq;
ex de priui. qm li. vj. Idē oedif pdi
catoribz a minoribz. sine tñ piudicio
prochiaf eccie ex de pui. j. i hijs. De
osecratione altaris habetur infra Cō
secratio. iij.

¶ Licitū est pbiteis instituē altaia
in eccia nō cōsecrata. ¶ in osecrata nō
licet nisi de lmia epi ar. di. lxiiij. q̄uis
a de ose. di. j. Null9 pbiter Eodē mō
sine osensu epi nō fūt altaria destruē
da ar. de ose. di. j. c. eccīa a. placu. A.
Idē in sū. cō. li. iij. ti. xxiiij. q. cxlviij
In pdictis iuribz nō videf pbari q
pbiter possit erigere altaria in eccia
nō osecrata. nisi a otrario sensu ulh9
ca. Null9 pbiter. Et tenet glo. in di
cto c. q̄uis. B Qui altari seruit de al
tari viuere dz. xij. q. j. Ex hijs

AMbitio q̄d est ¶ Ro fm Tho. ij
ij. q. cxxxi. Ambitio est inor=
dinat9 appetit9 honoris q̄ pōt
eē inordinat9 tripl. Pri° mō p hoc q
aliqs appetat testimoniū de excellē
tia quā nō habz. qd est appetere ho=
norē supra suā ꝓportōem. Secō mō p
hoc q honorē sibi cupit non referēdo
in deū Tercio mō p hoc q appetit9 ei9
in honore ipso q̄escit nō referēs hono
rē ad vtilitatē alioꝝ Propter qd ābi
tio sp est pctm. A Idē in sū. con. li. iij
ti. xxxiiij. q. cclxvj. B.

ANgaria a pangaia Hec duo
sūt q̄da; seruitutes impēse p
extorsionē supioris Et ē anga
ria fuit9 psonarū. Pangaria vo fui
t9 psonarū a rerū videl; quā facit qs
ꝓprio sūptu ut dicit ray. A Albricus
dicit q angaria est fuit9 psonarū et
rerū cū qs facit ꝓprio sūptu fm ray.
Goff. a Hosti. Idē glo. in ca. nō mi
n9 de immu. eccē. st. q angarie dicū²
psonalia obseqa ꝓpriis sūptibz pstī=
ta Pāgaria vbi psona seruit sūptibz
alienis Sz de hō nō ē multū curādū. B

APpellatio Vtrū liceat p appel
lationē iudiciū declinare. vide
s. Accusat9. ¶ iiij. Q9 appella
tionē fma excōicatōis lata nō valet.
Et si appellās nō pseq̄f. non ꝓpt hoc
fma qualesc at. Tamē excōicat9 nōia=
tim si infra tps statutū appellationē
nō pseqūt ut debz. lapso tpe debz de

nūciat-extr̄ de sen-excō-licet-li-vj-A
Ibi dicit Excōicatus notatū vel speci
aliter a expresse q̄ p9 appellatōem le
gitimā excōicatōnis fmam asserit in
se latā-si appellatōem eandē infra tē
p9 ad ipsā pseqndā ab homine uk a
iure statutū nō fuerit vt debuit pseu
t9 lapso eodē tempe excōicatus pub
lice denunciari debebit-B

Apostasia primo in grāali q̄d
est Rx° fm Rap-Goff-a Ho
stien-Est temerariā a statu fi
dei et obedientie uk religiōis recessus
Et dicit q̄si apostatio-v retrograda
statio-A Idē in sū-cō-li-j-ti-vij-q-j-
B-Triplex est apostasia sc; pfidie q̄
videl; recedit q̄s a fide-ut Julian9 a=
postata De hac habe?-ij-q-vij-nō pt
Ite; inobediētie q̄ sc; q̄s trāsgredit
spōtanea voluntate p̄ceptū ut Adā et
Eua Gen-iij-Sicut a q̄ sacris canoni
bus obedire ꝛtēmit-De hac-iij-q-iiij
alieni extr̄ de ma-a obe-si quis Ite;
irregularitatē Et hec est duplex Vna
q̄ q̄s recedit a statu clericat9-Altera
q̄ q̄s recedit a statu assūpte religio=
nis-xlvij-di-q̄ tūlibet-xvj-q-j-Legi
A-Idem in sum-con-co-titu-q-ij-B-

Apostasia-ij-sc; a fide Sciendū
q̄ cū apostata a fide sit hereti
cus a infidelis ipso iure excōi
cat9 est ex̄ de here-ad abolēdā Ite res
taliū cōfiscant a ipsi amittūt factōes
testamēti nec ecl̄ pacta prīa in statu;
pristinū redeūt-C-co-l-ij-a-iij-A Me
li9 b pbat co-ti-Gazaros-q̄ est cōsti
tutio Frederici-Et hodie fit ista ꝛfisca
tio ipso iuē-ex̄ de here-cū fm li-vj-B
Et debēt recipi sicut heretici De q̄b; ⁊
Heretic9-j-C xiiij-q̄ incipit Quatit
heretici-tēt-Ite sūt infames a repellū
tur a dignitatib; a aliis multis ex̄ de
iureiurā-q̄relā-vj-q-j Infames-8 cō
se-di-iij-celebricatem-A Als incipit
Die dnica Et idem 8i in sum-cō-co-t-
q-iij-a-q-iiij-fm Rap-B

Ord de hiis q̄ licet interi9 sint fide
les tn̄ ppt timorē faciūt exteri9 aliquē
actū infidelitatis puta reuerētiā ydo
lis Rx° fm Raym-Tales licz nō sint
apostate nec heretici mōlt peccāt q̄n
tuscūq; fuerint met9 qr fm Aug-San
ctī9 ē mor fame q̄ vesci idolatico-xxxij
q-iiij-sic sanctī9 Cō-tho-ij-ij-q-xxiiij
A-Idem in sum-con-co-titu-q-v-B

Vtrū licet xpiano in aliq̄ casu su=
mē habitū infideliū Rx° fm Wil-Pos
set hoc fieri ex rōnabili cā sic a btūs
Sebastian9 sub clamide militari xpi
militiā gerebat abscōdita;-8 intelli
gēdū est fm eandē Wil-nisi esset insti=
tutū aliq8 det̄minatū signū ad cog=
noscēdū pfessores alic9 ydolatrie-tūc
enī nō liceret-A Idem in sum-cō-co-
titu-questione-vj-B

Apostasia tercio scilicet inobe
dientie-Apostasia inobedien
tie est quādo quis obedire cō
temnit precepto dei siue canonum si
ue prelatorum-a talis infamis effi
citur a repellit a testimonio et debet
excōmunicari-iij-questi-iiij-si quis
a suo-xj-questi-ij-si autem nobis-a
si pstiterit in contumacia debet cresce
re et pena: ex̄ ut lite non contes-quo
niam frequenter A Idem in sum-cō-
co-titu-questi-iij-fm Raymū-B-Si
autē redierit a si non fuerit excōmu=
nicatus recipit ad penitentiā-si fue
rit excōmunicatus recipit cum satis=
factione quam excōmunicati tenent
facere iniuriam passis-ut dicit supr̄
Absolutio-iiij-C-iij-A Idem in sum-
con-co-titu-questione-iiij-B

Apostasia quarto sc; ab ordi
ne clericatus Talis apostata
fit multripliciter Primo scili=
cet dimittendo tonsurā coronam vel
habitū clericalē-xx-q-iij-ca° p° a 3°
a ex̄ eod ca° p° a 3° Ite accipiēdo vxo
rē ex̄ de cle-ciu-ex pte Ite cōuertēdo
se ad negocia secularia ex̄ de vi-a hoc
cle-ex litteris a de sen-excō-in audiē
tia a ca° ꝓpendim9-a tal si est in sa
cris: interū ab accusatione et testimo
nio tanq̄ infamis repellit-ii-q-vii-
alieni-ij-q-iiii beat9 Item interū ad
dignitatem uk ordinem promoueri nō

potest-xvj.q.j.legi.l.di.c.vl. Item si admonit9 se nō correxerit est deponend9-xxj.q.iiij.fine.a.c.p̄ apim9. Item. interū caēt p̄uilegio clericali ita q̄ verberās eū nō incidit in canonez. Hoc tñ intelligas si p9trinā admonitionē ep̄i nō se correxerit vel seditō mibz vl̄ enormitatibz se immisceat ex.eo.c.j.ex.de sen.excō.cū nō ab ho mīe.A.De trina monitōne non d̄r in hijs.c.sed de sen.excō. in audientia. Et p̄dicta etiā notan² in sum.cō.eo ti.q.ij.et.iiij.B.

¶ Qui primā tñ tōsurā accepit vtq̄ possit eā deserere.Rx°.Licz p ātiq̄ ali q̄ iuā vidra² p̄hibitū: tñ hodie deserē p̄t tā de consuetudine q̄ de iure.ex.d̄ co ha.de.a mu.c.vl.A. Ibi de d̄ mil d̄r ꝗ vult allegare.c.vnū de de.cōiu.li.vj. Et p̄dictis cō.Alb. Sed de d̄ olim fuerūt opiniones.vt in sū.cō.li.j.ti.viij.q.viij Dimittēdo tñ tōsurā optet eū ecclesiasticū relinq̄re beneficiū ex de coha.de.et mu.c. Iobes. vel clericalē deferre tōsurā vt ibi.B.

¶ Cleric9 in minoribz p̄dit p̄uilegiū clericale si tñsiuit ad actū prorsus ordini cōtrariū puta fact9 est bigam9 vel miles. aut exercuit seua puta recepit ministeriū occidēdi. mutilādi. aut aduocādi in causis crimīalibz. distin.lxxxiiij.Quisquis.A. Immo. in.c.j.ex.de apostat. dicit q̄ licet clericus fecerit se militē dūmō nō exercē at seua: p̄t viuē clericalit̄ a p̄uilegijs clericalibz gaudere cuz hic act9 nō sit pemit9 contrari9 ordini. sicut ducē virginē.xxxij.di.seriati Et ex dicto Immo pat; q̄ nō sufficit accipe officiū; seua exercēdi nisi illud executōi mādetur. Nec etiā seua exercere p se priuat p̄uilegio clericali. nisi hoc fiat ex officō puta iudicis vl̄ executoris vl̄ similis ꝗm glo. Rap. vt ī sū.cō.dicta.q.viij ad fi. Et ratio p̄t ēē qz licet clericus d̄ tinq̄t seua exercēdo. tñ ex hoc regulat̄ nō subiac² curie seculari. ex. de decim. ca. vnico. li. vj. B. Item; p̄dit si nullo mō vult viuē clericalit̄. qd̄ p ta

p̄t patē Primo° si sic contrahit sic conuenit a sic conuēit sic laicus. vadit in exercitū talliat̄ a sustinet alia onera laycalia. Secō si tercio admonit9 nolit ad clericatū redire Tercō si cuēt9 corā ecclesiastico iudice exercit d̄ foro secl̄ai vel alit̄ in iure ofitet̄ q̄ nō vult clericaliter viuē. Si vo contraxit cū vnica a virgine. nō omino p̄dit p̄uilegium. Vide J. cleric9. ij. Ciij. et se. A. Ad p̄dicta facit qd̄ notat Immo. in dicto.c j.ex.eo. Qd̄ a ponit in sū.cō.dicta.q viij.a.q.viiij.ponūt̄ oia p̄dicta. B.

¶ Cū clericus q̄ existēs in sacris de facto duxit vxorē si ad clericatū redeat p̄t ep̄s dispēsare. extra q̄ de. vl̄ vo.c.j. a.ij.A. Ista dispēsatio ēē vt vtat̄ ordine pri9 rite suscepto a ēē ascēdat ad supiores vt p; in dictis capitul̄. Et nō fit nisi cū bene contito dicto.c.j Cū eo vero de c9pnia dubitat̄ ep̄s nō p̄t dispēsaē nisi vt vta² minoribz ordinibz Sō āt maioribz nisi trāsierit ad religionē dicto.c.ij.a ibi glo.B.

Apostasia q̄nto.s.a religiōe Et hmōi apostasia fit p temeāriā habit9 dimissionē cū assūptione secularis vite Sō tñ debz iudicari apostata siue fugitiu9 etiā si diu aut ad longinq̄ vagēt̄. nisi postq̄ sic viuit q̄ aīm redeū di se deposuisse oñdit. ff. de re.mi.de serto rē. Semansor. Tñ p solā temerariā dimissionē habit9 excōicat9 ēē. ex.ne de. vel mo. vt periculosa.li.vj. Qd̄ si redierit recipiet̄ in mōsteriū ꝗ q̄ in regula ordinet̄. Hoc dico si mōsteriū regularit̄ viuat. aliter in districti9 mōsteriū cū vsufructu rex q̄s obtuleāt p̄ori mōsterio q̄ res postea ad p̄m mōsteriū redibūt. xxxvij.q.j.si q̄ mōcharū et.c.si q̄s rapuerit.xvj.q.vj.de lapsis.xviij.q.j.c.j. Alij dicūt q̄ res simplīt erūt secūdi mōsterij. A. Primā ten; Rap. a Hosti. in sū.cō. li.j.ti.viij.q.iiij.vbi ēē p̄dicta ponūtur de recepto e redeūt̄. Et prīa opinio sat̄ videt̄ p̄bari in dicto.c.de lapsis. B. q̄ si nullum monasteriū vult eu;

reape dic ut ⁊ Religio-j-⁊ fix- A-s-q
incipit-Quid osulendū-Et videt-⁊
septimo-fm ci9 oputatōem-B

Cui9 sunt bona q monach9 aposta
ta acqsiuit R°Si abbas noluit eū re
apet neglexerit eū reuocare a sic de
cessit denegabit mōsterio bnoy repe
titō exq malicioso denegauit aliēta
ex de insā-a lau-c-j lxxxvij-di-c-vlt-
Et ptinebūt bona illa ad secūdū mō
steriū si ingrediat ait ad epm Et hoc
intelligēdū si ouent9 tot9 deliqt in B-
Alt delictū psone nō d; redundaē ad
dānū eccie-xvj-q-vj-si eps Si ro nō
rēuit eū reape tunc qdqd acqsiuit
suo monasterio acqsiuit sicut seruus
dño suo-xviij-q-ij-abbates-ff-de ac
qui-re-do-etiā-a eūdē casū vide ⁊ Re
ligio-j-⁊ viij A-sc; q incipit-quid de
hiis-Et idem ponit in sum-con-li-j-
ti-viij-q-xv-a-xvj-B-

Monach9 fugitiu9 si nō vult redie
ut habitū resumere d; capi a sub gē
ui custodia carcerari-ex de aposta-a
nobis-A-Idem in sum-con-co-ti-q-
xvij-fm Goff-a Host-B-

Qua benedicta Vtq sit sacm
R°fm Tho-in-iiij-di-ij Nō ⁊
est qsi sacrale a qdā disposi°
ad sacm Nō enī ordinat directe ad
remediū prestādū: sed ad remouēdū
phibēs-Vñ dat otra demonū neqti
as a ueialia a otra omie qd impedie
pōt etiā effectū sacramētoy-Et ut di
cūt pe-a al-Remissio venialiu; q fit
p aspionē aq bñdicte: nō fit p mod
sacramēti ⁊ p modū meriti Vñ ut di
ctū est nō est sacramētū-A Idē in sū
con-li-iij-ti-xxiiij-q-ij-B-

Quid cū aq bñdicta apponit non
bñdicte R°fm tho-in-iiij-di-xij-To
tū est bñdictū Virt9 enī q acqsita est
aq ex bñdictōe puenit ad aquā ad
ditā-Idē dicit Pe-sic a otigit de oleo
osecrato ⁊ Oleū-⁊ iij-A Idē ī sū-cō
co-ti-q-iij-Intellige si aq bñdicta
sit maioris qntitatis qr duobz ocurr
rētibz pualet qd maio est-ff-d statu
to-l-qrit Sec9 si cēt qntitat minor

ut equalis sic de sacramto eucaristie
d; dū apponit vinū ñ osecratū osecra
to ⁊ Eucaristia-ij-ad fi-B-

Arbiter Cū ab vno de plibz ar
bitrijs ut iudicibz alīs prese
tibz a mandantibz scpta sma
reatur pinde est acsi ab omnibus
eēt reatata-optet āt ut q reatat non
vta² ōbis singlaris numei ⁊ plalis
dicēdo Nos tales arbitri ut iudices
pnūcam9 tt-misi in arbitre sup ele
ctōe q d; fieri ab vno ice omiū-ex d
sen-a re-iu-cū ab vno li-vj-de hoc ⁊
Electo-ij-⁊ v

Archidyacon9-Qd est e9 offi
ciū R°fm Ray-Cir officia ar
chidyacom-ꝓpositi ut deami
fere qt sūt ecie tot sūt cōsuetudines-
ex de osuetu-cū olim in fi-a de excessi
pla-ad hoc Si tñ vis scire qd iura di
cūt d talibz vide-xxj-di-decros a-xxv
dis-plectis-a ex de offi-archi-p totū
A-Precipue-c-j-a-ij-Et idem pōt
in sum-con-lib-iij-titu-xxvij-questi
one-viij-B-

Archiepiscopus a quib9 a vbi
debet osecrari archiepiscopus
vide infra-Consecratio p°-⁊
penultimo-a vltimo-

Archiepiscop9 nō pōt compel
lere subditu; sui suffraganei
ad suscipiendas cōmissiones
eius in causis misi vbi sit consuetudo
extra de foro-compe-romana-lib-vj
a extra de officio or-pastoralis-Su
p quo capitulo dicit Hostiēsis q cū
archiepiscopo subsit eps qr pinguis
us ius habet in eū q in subditum pt
archieps epum cogere ut cōpellat
subditum ad suscipiendū-Et si eps
in certū tēp9 sibi assigtū hoc facē neg
lexerit neq aliqd iustū ptēdeit: demū
pt cogere vtrūq ar-ex de offi-or-q
to-ī fi-a c-irrefragabili-⁊ Excessus
Cō-ber-ex si ab epō appellatū fuerit A
Hoc dic ber-ī dcō-c-pastoral Et idē
pōt in sū-cō-li-iij-t-xxvij-q-iiij-Sz
otra pdicta fadt qr ciu; qd prohibetur
alicui vna via ad id alia nō admitti

debet. vt in. c. cum qd de re. iu. li. vj.
Nec allegata iuá multũ faciũt. Nã
loquũt in correctõe delictorũ a nõ in
cõmissiõe cãrũ. Ideo in nõ acceptã sta
m9 regule. videl; q archieps nulla;
h; ptãtẽ in sbditũ suffraganei sui nisi
in expssis dicto. c. Pastoral. Iõ B
casu osulerẽ archiepõ q nõ cogeret
sed sbdito q obediret. B. S; hic scien
dũ q iure nouo archieps cãs q per
appellatõẽ; vl alio iure metropolico
deferũt ad ipsũ. nõ pt audire seu cõ
mittẽ alibi quẽ in sua cãtate vl dyo-
cesi aut in eis in qbꝫ appellatũ existit
vl cause ipse cõsistãt. nisi aliud sibi
opetat de osuetudine. ex. 8 offi. or. vt
litigãtes li. vj.

¶ Archieps nõ h; iurisdictõẽ; in sb
ditos suffraganei sui nisi in qbusdã
casibꝫ q notã² ex. de offi. or. Pastora
lis A. s. in glo. B. Primo qdẽ cũ deue
nãt in 8imis officijs a consuetudine
metropolitane ecclesie. xij. dis. de hijs
Itẽ qndo sbdit9 epi delinqt in dyoce
si archiepi. vj. q. iij. placuit In h ei
casu efficit aliqs de iurisdictõe alte-
ri9 cuiuslibꝫ Itẽ si h; prediũ in dyoce
si sua. ex. de foro ope. c. vlt. Et iste eẽ
casus ptinet ad quẽcũq; aliũ Itẽ si
cã defert ad eũ p appellationẽ. ex. de
offi. le. c. j. a 8 offi. or. duo. Itẽ cũ ab
solut9 ab archiepõ ñ vult parere epõ
ex. de offi. or. ob reprimẽdã. A. s. satis
faciẽdo epõ sup excõicatiõe q ab epõ
fuerat excõicat9. nec de excõicatõnis
ostat iniustica sed ab archiepõ fue-
rat absolutus. qr eps cũ absoluẽ no
lebat Ideo si epõ satisfacere otẽnit.
archieps eũ in excõicatõ; reducit vt
ibi. B. Itẽ si criminal cã sit int epm ma
dericũ suũ debꝫ deduci ad sinodũ. in q
preest archieps. vj. q. ij. c. j. Itẽ; si
cleric9 h; ciuilem cãm õ epm suũ. xj.
q. j. si clericus Itẽ qndo est eps neg-
ligẽs in eo q8 facere d; A. s. ad cura;
eccẽa aiarũ. B. xj. q. iij. cũ sim9. extra
de sẽ. excõ. p tuas. a de appella. q frõ
te Itẽ qndo defuncto epõ eccã ydone
os clericos nõ habet. xij. q. ij. Nõ li-
cet. A. tũc em archieps habet curã
verũ eccẽ. vt in B. Item cũ cuidẽs est
sententiã epi eẽ iniustã. ex. de appel-
solicitudinẽ. A. Hoc qndo a subdi-
to fuerit ad archiepm querulatũ li
cet nõ appellatũ. tũc em ratiõe cuidẽ
tie põt archieps declarẽ subditũ in
iuste ab epõ excõmunicatu; vt ibi. et
poterit illũ absoluẽ vl remittẽ absol
uẽdũ ab epõ q si neglexerit. ipse abso
lutionẽ impẽdat. extra. de sẽ. excõ. p
tuas. B. Itẽ cũ visitat puintiã. ex. de
pscp. cũ ex officij. a de cẽ. sopito. a c.
nup. Per solã vacatõ; epalis sedis
nõ archieps sed capitulũ supplet vi
ces epi. x. 8 sup. ne prela. si eps. a. c
ecclesie. li. vj. Sitr si epus sit excõica
tus. ex. 8 supplen. ne. prela. romana
li. vj. Aut capt9 a pagans. vt in di
cto. c. si eps. A. De hijs casibꝫ lati9
8i in sũ. cõ. h. iij. ti. xxvij. q. iiij S; qr
nõ multũ ocurrũt in foro pmẽ plixi
us dicẽ nõ curaui. B.

¶ Sed nũqd pt archieps eccẽ cathe-
drali vacãti dare visitatorẽ seu ad-
mistratorẽ. R°. Nõ. nisi forte capi-
tulũ in tẽpalibꝫ a spũalibꝫ negligẽt
vl male administraret. tũc em wcato
capitulo a cause sup hoc cognitõne
pmissa visitatorẽ seu administratorẽ
pt deputaẽ. Qui qꝫuis habeat legiti
mã administrationẽ in tpalibꝫ a spũa
libꝫ. tñ nla bñficia q ad solã collatõ;
epi ptinẽt cõferre nõ pt si ab alio qꝫ
romano põtifice fuerit deputat9. ex.
de supplen. ne. prela. eccẽ. li. vj.

¶ Archieps pt sua; puintiã visitare
licet nõ sint ei9 suffraganei negligẽ-
tes. a iterare visitatõẽ; a pauratões
rãpe ñ obstãte osuetudie õria Et dũ
visitat pt ofessiões audire suffraga
neorũ. absoluẽa penitẽtias iniũgere
ex. de cẽsibꝫ ꝓpetuo. li. vj S; vtꝫ pos-
sit aliqd rãpe. vide ⁊. visitatõ. ⁊. ij. a
iij. et ibi plla 8 ei9 visitatõe. ⁊. j. a. iiij

¶ Archieps põt cõaliũ celebrare re
quisito pmate. di. xaij. si quis epus
vacãs in si. et. ix. q. iij. et. c. ij. et. iij.
A. Doti9 vide². c. j. et. ij. B.

Archiepus transiens p quis loca sue puincie · pt facere añ se cruce portai · bñdicere ppło in pontificalibz celebrare a hmōi · A In capitulo ⁊ · Allegato nil aliud plr otinet nisi q diuina officia priuati uł publice ibidē pt audire · a q ea pt facere in sua pñtia celebrari sine pōtificalibz in locis eē exemptis · B Sicra eps etiā in loc exemptis sue dyocesis · ut in de · archiepō de puile · A Hec tñ dñt sine p iudicio a molestia vel grauedine exempto⁹ fieri · ut ibi · B

Arra siue subarra⁰. Arre dicūt ānul⁹ pecunie siue alie res data te sponse · q̄rū datio subarra⁰ voca⁹ papue qñ fit p ānuli immissionē q vulgo desponsatio dr · Et si q̄dz fiāt hec inter sponsū et sponsā · nō dico contrahūt sponsalia · sed psumit p mūo⁰ nisi pbet otrariū uł cēt otraria o sue tudo uł repugnet etas · ut notat eē de spō · impu · tue · Si vo fiant a pentibz tūc sola sponsalia otrahūt ut ibi dr · A in glo · vbi hec ponūt a nō dicit glo · otrahūt · sed psumūt sponsalia · Et idē dr in sū · cō · li · iiij · ti · j · q · ij · vbi h̄ sic notā⁹ B · Et B intellige p modū quo sponsalia a pentibz otrahi pñt · vide ⁊ · Impedimentū · xiij · ff · si ·

Arre sponsalicie nō secuto mūo⁰ debet restitui B mō · si mūimoniū ñ fuerit secutū absq; alteri⁹ culpa ppt superueniētē mortē ł religiōis ingressum a hmōi restitui dñt arre simpłt Si vo non fuerit secutū ppter culpam dantis pdit arras Si propter culpam recipientis: restituet eas in duplum · C · de spon · l · arras a · l · fi · A · Hoc est verū si accipiens est maior · xxv · annis · ł si veniam etatis impetrauit et eam in competenti iudicio pbauerit · alis non tenetur nisi in simplū · ut in dicta · l · fi · Et dictum duplum au; fit pena non debet in foro pñie: nisi fuerit ad B facta cōdemnatio · ut pōt colligi ex notatis per glo · xij · q · ij Fraternitas · B Et de hoc · vide ⁊ · Sponsalia · ff · xij · qui incipit · in quibz ·

Arroga⁰ vide s̄ · Adoptio ·

As · de arte notria · vide ⁊ · Sortilegiū · ij · ff · j · De artificibz facētibz a vēdētibz gladios · balistas · venena taxillos · aleas serta a hmōi vide ⁊ negociatio · ff · v · et sequē ·

Assassin⁹ · Assassini fuerīt a forte adhuc sūt q̄dā infideles q̄ ex q̄busdā falsi opinioībz defadli mittebāt ad occidēdū quēlibet xpianū · non curātes si ob B occidēdi essēt ipi Cōtr q̄ pestē statuit Immo q̄rt⁹ q q̄cūq; pricepe uł plat⁹ uł alia psona aliquē xianū p assassinos interfici fecerit · uł mādauerit · eē si mors ñ fuāt sb secuta a q̄ assassinos recepta uerūt uł occultauerūt · ñ solū excōicatōis a depositōis incurrāt sntias ipo facto · h̄ sint eē cū oībz suis bonis xanis expositi a ppetuo diffidati · ita q exq̄ de pdictis uł aliq̄ pdcōrū pbabili⁹ obstiterit documētū · nulla alia excōicatōis · depositōis · seu diffidatōis sentētia requirat · h̄ bñficia taliū p illos ad q̄s ptinet collatio libere oferēt · eē de bō · p humani · li · vj ·

Astutia sm Tho · ij · ij · q · lv · dr cū q̄s ad obseqndū aliquē finē bonū uł malū vtit ñ verē vijs h̄ simulatis a apparētibz ssnō ei optet etiā ad finē bonu; falsis vijs a fictis puenire · h̄ verē · Vñ astutia etiāsi ordinet ad bonū est pctm · ij · Corin · iiij Abdicam⁹ occulta dedecoris ñ ambulādes in astutia neq; adulterātes verbū dei · Aliqñ vo ppter similitudinem accipit in bonū · puer · j · Vt de puuł astutia sed pprie accipit in malo · sicut pbs · dicit · vj ethi · A Idē in sū · cō · li · iij · ti · xxxiiij · q · cxxxij · Aduertendū tñ q̄ fine mēdacio a lesiōe iustitie alteri⁹ licet vti vtili sictātē · exēplo mł tor sanctor patrū a ipsi⁹ xpi vt dicit Jhē · xxij · q · ij · vtilem B · De dolo āt a fraude q̄ sunt ppinqua astutie · vide ⁊ dolus · a ⁊ fraus ·

Auaricia a cupiditas vtrū sit pcā; Ro⁰ f; Tho · ij · ij · q · cxviij sic ssnā bonū bōis aī exteriora

oportet q̃ ꝓsistat in quadã mensura
-s- vt querat hẜc exteriores diuitias
put necẜaria sũt ad vitã cũ ꝓm suã cõ
ditionẽ. Et ideo in excẜsu cũ mẜsure
ꝓsistit pctm dũ -s- aliq̃s supra debitũ
modũ vult eas acq̃rere vel retinẽ q̃d
ptinet ad ratõz auaritie -q̃ diffinitur
cẜ immoderatũ amor habẜdi. A. Idẜ
in sũ-cõ-li-xiij-ti-xiij-q-j-B.

¶ Sz vtr sit mõile. R°. ꝓm Tho. vbi
s. Auaritia põt capi dupliciter Vno
mõ q̃ aliq̃s recipiat vel retineat iniu
ste res alienas q̃d ptinet ad rapinã
vel furtũ. a sic ex suo gẜne est pcẜm
mortale Cõtingit tñ in hoc casu q̃ ẜ
veniale ꝓpter impfectõẜ actũ sicut d̃
furto d̃r. ꝓ. furtũ. ꝓ. iiij Alio mõ pt ac
cipi auaritia ꝓm q̃ importat inordi
natũ amorẽ d̃itiarũ q̃ si ĩtãtũ cẜscat
q̃ pferat caritati vt -s- ꝓpt amorẽ d̃iti
arũ aliq̃s nõ vereat facẜ ꝑ amorẽ dei
a proximi erit pcẜm mortale. Si ãt in
ordinacio amoris in d̃ ꝓsistat vt -s- hõ
q̃ quis supflue diuitias amet. nõ pfe
rat eam amorẽ amori d̃ino. -s- q̃ ꝓpter
diuitias nõ velit aliq̃d facẜ contra deũ
a proximũ sic est pcẜm veniale. A. Id̃
in sũ-cõ-co-ti-q-ij-p diuisa ṽba -s- q̃
auaritia aut opponit iustie a est pec
catũ mortale. aut opponit liberalita
ti. a sic est mõile vel veniale vt in. ij.
mẜbro. Sz d̃ d̃ plenũ d̃r in q̃driga. B
auarũ seu cupidũ ordinari nõ dz. vide
ꝓ. ordinandus. ꝓ. xj.

Baptismũ. j. q̃ ad d̃stan
tiã a formã. Quid ẜ bap
tismũ. R°. Est absolutio
facta d̃ pscripta fozẜ ver
boꝝ vt ponit mgr. iiij sẜ
di. iij. Vel q̃si codẽ mõ ꝓm Aug. Bap
tismũ est tinctio in aq̃ ṽbo vite sancti
ficata. De cũ d̃stantia tria sunt -s-
materia elemẜti. forma verbi et intẜ
tio ministri copulãs formã materie
vñ Augũ. Accedit verbũ ad elemẜtũ
a fit sacrm. j. q. j. detrahe. A. Idez in
sũ-cõ-li-iij-ti-xiiij-q-ix. B

¶ Baptismi forma hoc est Ego te ba
ptiso in noie pris et filij a spũssancti
ex. de bap. c. j. A. In sũ-cõ-co-ti-q-x
addit Amẜ. d̃r tñ ibi q̃ ñ ẜ de d̃stan. B

¶ Sz q̃d si mutet hoc forma. R°. ꝓm
Tho. in. iiij. di. iij. Nulli licz mutare
q̃tũ ad id quod est de eẜntia forme.
a si muta². nihil agit a ꝑter d̃ culpa
incurri². Si vo aliq̃d q̃d ptiet ad foz
ex sola determinatõe ecẜe muta². nihi
lominũ ẜ sacrm. ꝓ culpa incurri² ve
rũ ab apls q̃ baptisabãt in nõie xpi
nõ fuit mutata forma q̃tũ ad intel
lectũ. qz in xpi noie tota trinitas in
telligit. ꝓ solũ q̃tũ ad vocẜ Nec d̃ip
sũ potuissent nisi ex familiari cõsilio
spũssancti. Rõ aũt mutatõis fuit vt
nomẜ xpi amabile reddere². d̃ etiam
nũc ecẜia posꝓ si spẜale pẜceptũ a spũ
sancto hẜet. ñ ãt ꝓpria aucte. vñ mõ
sic dicẜdo nõ essꝓ baptismũ q̃ quis q̃dã
contrariũ dicãt. A. In. c. a q̃dã. d̃ cõse
dis. iij. d̃r q̃ baptisatũ in noie xpi nõ
est rebaptisandũ qz tenet baptismũ
licet ñ debuerit fieri ꝓm glo. ibi. B.
Quid si dicat in nõie trinitatis. nõ
est baptismũ. qz nõ exprimũt psoẜ
ꝓ solũ numerũ psonarũ. Sitz nõ ẜ ba
ptismus si dica² in noie genitoris et
genitia pẜcedẜtis ab vtroq̃ qz gení
tor nõ signat psonã pris sicut ypo
stasim sbsistentẜ. ꝓ p modũ actũ. et
iõ nõ ẜ cadẜ significatõ nec essꝓ bapti
satũ. Et cadẜ võ est de alijs. q̃ quis ãt
nõ sit cadẜ vox in greco a in latõ tñ ẜ
cadẜ significatio. Vñ in q̃libz ligua
illa ptinẜt ad formã. q̃ principaliũ sũt
instituta ad sig̃ficãdũ psonas illas.
A. Idẜ in sũ-cõ-co-ti-q-xi-a-xij. B.

¶ Quid si ṽba pferãt corrupte. R°.
ꝓm Tho. vbi. s. Aut facit aliq̃s ex in
dustria. a sic ñ videt intẜdere q̃d ecẜa
intẜdit vñ non ẜ baptismũ. ã facit ex
ignorãtia a defectu ligue a tũc si tãta
est corruptio q̃ oio aufrat sẜsũ ñ est
baptismũ Si vo sẜsus remanet ẜ bap
tismũ. vt dicẜdo pria a filia. sic hẜt de
ose. di. iiij. retulerit. a d̃ accidit q̃ sẜ
sus nõ muta² qñ fit corruptio in fine
ꝓ mutatõ ex pte principij variat sig̃fi
catõz. a idõ ñ est baptismũ. A. Hoc

intellige ut plūmū Si aūt occurreret in aliq̄ lingua q̄ corruptio principij nō mutaēt cādē significatō; saltē ꝓ accōmodationē vsus :nō vitiat baptismū-ſm Pe-a in summa-con-dcā-q-xj-B-

¶ Quid si aliq̄d subtrahat-ꝓ ſm Tho-in-iiij-di-iij Si illud q̄d ſbtrahitur sit ꝑ essētia forme nō est baptismꝰ-et q̄ sic baptisat grauit peccat vt si subtrahat inuocatio triū psonarū uel expſſio actꝰ uel expſſio psone baptisate-Sed expſſio psone baptisanti nō est de forma q̄ntū ad nēcitatē sacē mēti ꝗ īstitutōe eccīe Et iō si omitta² ego: eit baptismꝰ-ꝗ peccat baptisās A-Adde ſm Pe-a Al-a in sū-cō-dcā q-xj-li-iij-ti-xxiij-q̄ erga substātialia est distinguēdꝰ-q̄ si ſbtractio seu diminutio fit ex volūtate vitiat baptismū-si ex nēcitate pie credit q̄ summꝰ sacēdos supleat-ut si puer moreretur antēq̄ sacēdos ꝓba forme pficeret Vñ talis si moriat: in cimiterio sepeliēdꝰ est Si ꝓ supuixerit credo q̄ tōe dubij sub ꝯditōe ēbaptisandꝰ est-B

¶ Quid si addat aliq̄d ꝓ ſm thovbi ꝑ-Duo hic obſuāda sūt Primꝰ ex pte addētis q̄ si aliq̄d adderet intēdēs illꝰ eē de forma q̄si volēs nouū ritū adducē: ostat q̄ ñ intēdit pferre formā q̄ vtit eccīa-a ita nec facē q̄d facit ecclesia q̄re nō eēt baptismꝰ Secꝰ āt esset q̄ ex aliq̄ cā adderet ut ex deuotōe q̄dā-Sedm est ex pte eiꝰ q̄d addit-q̄ si est corruptiuū forme nō ē baptismꝰ-ut si dicat-in nōie pātis maioris a filij minoris-corrūpit fides quā fortē profitet Si vero q̄d addit non est corruptiuū forme-ut si addat a bētē marie-probabiliꝰ videt q̄ eēt baptismꝰ-A Cō-Pe-a Al-ut in sū-cō-ostē dcā-q-xj-B

¶ Quid si fiat intēruptō ꝓ ſm thoin-iiij-sen-di-iij Si fit tāta intēruptio q̄ intercapiat intētō; baptisātis nō est baptismꝰ-sicut si dicat-in nōie pātis a intēponat longa fabula-a postea dicat a filij Si āt fuerit pua intēruptꝰ ut puta vbi non corrupētis formā-ut si dicat In nōie pātis omipotētis ā intēruptio silētij á tussis a hmōi q̄d intētō; nō discōtinuet ē baptismꝰ-A Idē in sū-cō-dcā-q-xj Vbi etiā addit ſm tho-q̄ si sacēdos l baptisās dicat Ego intēdo te baptisaē ñ est baptismꝰ-B

¶ Quid si fiat trāspositio ꝓ ꝗ thovbi ꝑ-Si ē tal trāspositio q̄ mutet intellēm ñ sit bapmꝰ ut si dicat In nomīe pātis baptiso te a filij-Secꝰ si nō mutat intellēm ut si dicat-In nōie pātis a filij a spūsēcī baptiso te-Alij dicūt q̄ q̄tcūq̄ mutet ordo vbōrū nō videt intellētūs mutata erit baptismꝰ A-Pe-dicit-Si mutatio fiat simplicitate nō nocet-si ex malicia: sic-ut in sū-cō-dcā-q-xj-Tutiꝰ videt ꝑ casu te baptisaē ꝑ cōditōe tōe dubij sicut in filij supdictū ē-D De forma vbōrū q̄ñ plures simul baptisāt uel q̄ñ plēs baptisant-vide T-Baptismꝰ-iij-Fix-

BAptismꝰ-ij-q̄ ad materiam-Vtrū aq̄ pmixta possit eē ꝯuēiens mā batismi ꝓ ſm Thoin-iiij-di-iij-Pmixtio pōt eē duplex-Vna q̄ tollit spēm-sc; q̄ñ p alterationē trāsit in aliā spēm-sic p putrefactō; aliquā l digestiō; trāsit in vinū á eē p additōe; tantā alteriꝰ liquis q̄ soluat spēs aq̄ sicut si pauꝭ aq̄ multo vino admisceat Alia pmixtio est q̄ nō tollit specē aq̄ sicut q̄ndo alterat aq̄ ſm aliqꝰ accidēs a manet species ut in aq̄ calefacta-uel q̄ñ aq̄ addit aliq̄d q̄d illi nō ꝯmisceat-sicut si aliq̄ solida ponāt in aq̄-uel si ꝯmiscibile-ut aliquid est humidū ē tā pue q̄ntitatis q̄ in aquā penetꝰ cōuertī² In aq̄ ergo primo mō pmixta nō pōt fieri baptismꝰ q̄ iā nō est aq̄-pmixta aūt secō mō pōt fieri-Vñ in aq̄ maris pōt fieri Simile in lixiuio a in aquis sulphureis et in aliis q̄ ex terra per aquā trāseūt nō mutant in aliā speciē-A Idē in sum-cō-li-iij-ti-xxiij-q̄ xiij-vbi addit q̄ cognosci pōt quādo mutata fit species aque uel nō ex raritate et densitate-vel q̄ñ humor aliquis nō calefieret calore uel non con

stringerek frigore sicut aqua. vt pz
in vino oleo lactea hmōi Vñ si aqua
paludū esset intātū ingrossata q̃ re-
cederet a reā caritate aq̃ nō esset bap
tismus sicut si esset lutū. Siet nō pt fieri
in brodio pinguiū a hmōi q̃ infrigi-
data ogelanet. Nec in aqs qs faciūt
alchimiste ad mutāda metalla. Di-
cit etiā ibi q̃ melius ceēt si sacēdos face-
ret fici aquā calidā. q̃ puuli ita qñ
q̃ penetrīt frigore aq̃ q̃ otrhūt mor
tales infirmitates a moriūtur. B.

¶ Vtz baptismus aq̃ possit in aliquo
suppleri. Rz°. Sm Pe. Fz omunē legē
nō pt in puulis supplei cū nō possint
hīe vsū liberi arbitrij. Sed si pro xpō
occaderēt: pie credit q̃ saluarētur sine
baptismo. in adultis āt pōt p baptis
mū flaminis seu otritōms. a p bap
tismū sāguinis. v martirij Et hī intel
lige qñ est articulus nēcitatis nō con
tēptus religiōis Jdē Tho. in. iiij. di. iiij
A. Jdē in sū. con. co. ti. q. xx. B.

¶ Prohibitū ē vt nō fiat baptismus
nisi cū crismate nouo. s. illius anni. pt
q̃ in nēcitate mortis. Et punit sacer
dos si cōtrafecerit. de ose. di. iiij. si qs
de alio Jdē intelligendū est ꝗ ofirma
tōne. a tantomagis quāto cōfirma
tio minoris est nēcitatis q̃ baptismus
ar. ex. de sen. excō. qm̄. li. vj.

Baptismus. iij. q̃ ad ministz de
bitus minister baptismi fz oēs
theologos est sacēdos sed in ne
cessitate q̃libet pt baptisare vir siue
mulier. ordinatus a inordinatus. fidelis
a infidelis dūmodo habeat intētōem
baptisandi. a seruet formā ecē. Vñ
a si nō credat sacramētū baptismi ne
q̃ aliq̃d spūale ibi fieri: dūmodo in
grie intēdat facē qꝗ fac ecēa bapm̄us
est. Sed tñ simplex clericus nō debz ba
ptisare pñte pbitero neq̃ laicus pñ
te clico. neq̃ mulier pñte viro Pro
bant hec oia de ose. di. iiij. mulier. a
c. romanus. a. xxx. q. iij. sup q̃bz. Jdē
Tho. in. iij. pte. q. lxvij. A. Adde p
dictis vt melius pbent. de ose. di. iiij.
c. in nēcitate. a. c. a q̃daz iuuro. et. c.
siue heretic. Predicta etiā notāt in
sū. con. ti. iij. ti. xxiiij. q. xxvj Vbi ecē
dr sm Tho. q̃ pbiter baptisare pōt
presente epō. q̃ de officio suo est. B.

¶ An batismus tradi possit a malis
ministris. Rz°. Sm Pe. sic q̃ bōitas
ministri nō est de nēcitate sz de ogru
entia. Vñ dicit Augus. q̃ p ebriosū
homicidā a p quēcūq̃ malū da² bap
tismus. a baptisatis totus effectus bap
tismi ofer² Jdē Al. a Tho. ī. iiij. di. v.

¶ Sed q̃d si sacerdos nolit baptisare
nisi dato sibi predo aliq̃. Rz°. Sm Pe
trū. a Tho. in. iiij. distin. q̃nta. A ta
li licet emere aquā p baptismo etiā
si aq̃ osecrata est sz nō licet p baptis
mo dare pecuniā nec p se q̃ in tali ca
su sufficit baptismus flaminis. nec p
alio q̃ ñ sūt facienda mala vt veniāt
bona Ro. iij. Tñ in casu nēcitatis ille
q̃ gerit curā pueri licite pt baptisāe
vel a q̃cūq̃ alio facē baptizari. vt po
nit Tho. ij. ij. q. c. A. Jdē in sū. cō. co
ti. q. xxiiij. Vbi ecē sdit Al. dicit q̃
in tali casu licet vedimē vexatōez sui
uris a p se si baptisādus ē a p puulo
quē velit baptisari. Sz tho. dicit q̃ pri
mū videt melius. hec ibi Hoc itaq̃ ap
paet Nā sī casu ñ ingerit aliq̃ vexatō
sz sacramēti denegatio ñ simoniace. B

¶ Vtrū malus minister mōrliter peccet
baptisādo. Rz°. Sm Tho. a Pe. vbi. s. aut
baptisat cū solēnitate. a vt mist
ecē. a tūc peccat mortalit si pctm̄ re
colit nec penitet. Aut baptisat in ar
ticulo nēcitatis sicut vetula baptizat
a tunc nō peccat.

¶ Vtz qui sciēter suscipit baptismū
a malo mīstro peccet mortaliter Rz°.
Sm Tho. a Pe. vbi. s. Si malus mini
ster sit pēsus ab ecēa. suscipiēs sciēt
a tali peccat. ñ ī articlo nēcitatis in q̃
suscipe posz a q̃cunq̃ heretico. sz sine
nēcitate nec ab heretico. nec ab excō
icato nec suspenso recipi debet Si aūt
non ē precisus nec peccat suscipiens
ab eo nisi forte p accidens si hoc ipso
faueat ei. fouendo eiz in peccato. A.
Jdē in sū. cō. co. ti. q. xxiij. B.

¶ Vtꝫ melior sit baptismꝰ q̃ oferta bono · Rº · fm Tho · in · iiij · dist · v Eq̃ lis est ab vtroq; q̃tũ ad sbstãtiales effectꝰ sed tñ ꝗ effectu pricipali pot aliqd plꝰ oferri ex merito baptizãtis sed hic effectꝰ accidẽtalis est · Idẽ pe · A · Idẽ in sũ · cõ · co · ti · q · xxvij · B ·

¶ Vtꝫ angelꝰ possit baptizare · Rº · fm Tho · vbi · s · Angelo bono ex officio q̃dẽ ñ cõpetit baptizare nec eccãm ꝛseerare · pt tñ ex spẽali mãdato dei · Et q̃ nũq̃ vsurpaẽt sibi alienũ officiũ · ideo si sciat bonꝰ ãgelꝰ eẽ · nõ est q̃s rebaptisandꝰ neq; eccia recõsecrãda · vt de eccia sancti michael factũ ẽ Malo ãt angelo · v · dyabolo ptãs baptisãdi ꝛpetere nõ pt · neq; ex officõ · neq; ex spẽali mãdato · nõ enĩ pt esse mĩster salutis ꝗ punitõis Vñ sp presumẽdũ eẽt q̃ nõ faceret intẽtõne baptisandi sed decipiendi · vñ nulloº pt A · Idẽ in sũ · cõ · q · xxviij · a · xxix · B ·

¶ Vtꝫ in baptisante req̃rat intẽtio · Rº · fꝫ Tho · in · iiij · di · vj · sic · Sꝫ si q̃ꝫ pferet ꝗba a nõ assit actualis intẽtõ dũmodo prius intẽderit · a ꝛtraria intẽtio nõ interuenerit · sufficit ad baptismũ Et ex hijs pꝫ q̃ furiosus a ebrius q̃ñ omĩno vsu rõnis carẽt · baptisaẽ nõ pñt q̃ nõ pñt hãe intẽtõẽ; A · Idẽ ĩ sũ · cõ · q · xxxv · li · iij · ti · xxiiij · B

¶ Vtꝫ plures possint vnũ baptisaẽ Rº · fm Tho · ĩ · iiij · di · iij · a in · iij · pte q · lxvij · Possũt dũmodo q̃libet intendat totũ facẽ · Sicꝫ a vnꝰ plures simꝫ dũmodo intẽdat baptisare oẽs · Neutrũ tñ debꝫ fieri sine magna nẽcitate A · alias facẽtes peccarent · fm Pe · vt in sũ · cõ · co · ti · q · xxv · B · Et q̃dm q̃ñ pluẽs baptisant · si dicãt · nos baptisamꝰ · nõ est baptismꝰ · sed q̃libet dꝫ dicẽ ego te baptiso · Q̃ñ ãt vnꝰ baptisat plures dicẽs · ego vos baptiso baptisati sũt · Et de hoc vide ⁊ Baptismꝰ · iiij · ꝗ iij · A · Videt etiã tho · sentiẽ q̃ etiã si vnꝰ baptisans dicat nos baptisamꝰ mihil facit Sed Pe · diẽ Puto veriꝰ q̃ baptisant si dicat nos baptisamꝰ q̃ modꝰ exprimẽdi actũ nõ est de sbstãtia forme Et iõ cũ ꝗ baptiso vos · seruat sufficienter forma eccie · Frater durandꝰ dicit q̃ dicẽtes · nos baptisamꝰ nõ baptisant · nisi fm loquẽdi vsũ intẽdant pluralẽ numerꝫ p singulari ponere · a tũc ille solꝰ baptisat q̃ prius verba cõplet mergẽdo seu aquaꝫ infundẽdo · Puto q̃ tutior ps sit eligẽda ex · de hoc mi · petitio · B ·

Baptismꝰ · iiij · q̃ ad suscipientes Vtꝫ oẽs teneãt ad baptismũ · Rº · fm Tho · in · iiij · di · vj · Quilibꝫ tenet etiã sanctificatꝰ in vtero ꝓpt tres rões · Primo q̃dẽ ꝓpt acq̃rendũ caractarꝫ q̃ annũeret in ꝓpto dei a quasi deputet ad percipienda sacramẽta ꝗma · Secõ vt p baptismi pceptõẽ; passiõi xpi etiã corpalit ꝛformet Tercio ꝓpt tonũ obedientie q̃ pceptũ de baptismo oibꝫ datũ ẽ

¶ Vtꝫ ĩ vtero exñs puer possit baptisari · Rº · fm Tho · in · iiij · di · vj · Nõ pt q̃ tal dco notꝰ est nõ eccie nec sbij a pt opatõi mĩstroꝫ eccie Vñ dicit Augꝰ · q̃ sicut q̃ nõ vixerit nõ pt mori · ita q̃ natꝰ nõ fuerit nõ pt renasci · Nõ debet ãt mĩ scindi vt puer possit nascia baptizari · q̃ fm aplm nõ sũt faciẽda mala vt veniãt bona · Debẽt ãt scindi si iã defuncta est vt · ff · de in officioso tes · l · possumꝰ · Q̃ñ ãt apparet aliqꝗ mẽbrũ a nõ est plene natꝰ expectãda est tõtis egressio ñ mortis pcisiõ imminear seu timeat Nã ĩ tali pcisio egressa pte pricipali · s · capite baptisari dꝫ · Secꝰ ꝗ alijs ptibꝫ vt de maũa ꝗ pede · q̃uis ñ noceat si ille ptes aspgãt aq̃ baptismali · q̃ ꝗma plenarie nõ est rebaptisandus · fm mia nõ est artãda · Et postea nascat quosdã · Sed nihil periculi accidit si ad cautelã baptisẽt sub hac forma Si ñ es baptisatꝰ ego te baptiso · etc A · Idẽ in sũ · cõ · co · ti · q · xxxij · B ·

¶ Quid fiet q̃ñ nascit mõstꝫ · Rº · fꝫ Tho · ĩ q̃libꝫ · Aut ẽtũ ẽ eẽ duas aias rõnales ã nõ Certũ ãt ẽ si sit duo capita a duo colla a duo pectoã · q̃ eẽt p oñs duo corda a fic sit baptisãdi vt

duo. Et qmis pſumat q plures poſſint simul baptisari dicēdo. ego vos baptiso. tuti9 est tñ eos baptisai singulatim. Si vo dubiū est vtrū sint due aie tūc primo baptisand9 eit vn9. postea pt alter baptisari dubie sic Si ñ es baptisat9 ego te baptiso. A Idē in sii. cō. e. ti. q. 33 Vbi etiā 8r q tūc est dubiū si sunt duo capita distincta l quid simile. B

¶ Vtz in eo q est baptisand9 req̄ra2 intētio a volūtas 8z° fm Pe. Suscipientiū baptismū tres sūt differentie. Quidā em nūq̄ habuerūt vsū rōis ut puuli a ꝓpetuo furiosi. a in hijs ñ req̄rit volūtas Quidā vo aliqñ habuerūt tic; tūc nō habeāt. a in hijs sufficit añ cedēs volūtas Itaq amētes a dormiētes si añ furiā ul dormitionē habeāt otrariā volūtatē nō recipiūt sacm. si āt habuerūt ꝓpositū a hoc p signa aliq̄ innotuit tūc in articulo nēcitatis dñt baptisari etiā si furiosus tūc cōtradicēret Si tñ nēcitas ñ sit d; tūc expectari lucidū intuallū ul vigilia dormiētis Quidā vo hñt vsū rōis tūc cū baptisant Et in hijs req̄rit otritio a deuotio ad capiēdu; rē sacramēti a intētio a volūtas ad capiēdū sacramētu; . Nec tñ requirit volūtas absoluta rāpiēdi q8 eccia cōfert: sed qñq̄ sufficit volūtas coacta Et si sit coactio sufficiēs ex toto ab eē Vt cū aliqs reclamās immergit violent. tak nec sacramētū suscipit nec rē sacramēti Si āt sit coactio inducēs sicut minis l flagellis ita q potiꝰ ipse eligat baptismū suscipe q̄ talia pati: suscipit sacramētū sed nō rem sacri Idē Tho. i. iij. di. iij. a. vj Sitt a Al. Sed a hec pbāt. xlv. di. de iudeis a eē de bap. a ei9 effectu. maiores. circa finem. A Idem in sum. con. lib. iij. tit. xxiiij. questione. xxxvj. B.

¶ Vtz i eo q d; baptisari req̄rat fides 8z° fm Pe. In puuis a in naturalit stultis a hmōi q p se nō pñt credere nō req̄rit fides ꝓpria. ſ sufficit alienа In alijs vo req̄rit fides ꝓpria nō q̄ntū ad susceptōē; sacramēti qz ecc sine ea recipe2 caracter. sed q̄tū ad susceptō; rei sacri. v. gratie. Idē Tho. in. iiij. di. vj. A Idē in sii. cō. eo. ti. q. xxxvij. B.

¶ Baptism9 iterari nō d; j. q. j. Q8 qdaz. Pena āt iterātis fm leges est decapita°. C. Nc sanctū baptismū. l. ij. A Ibi nō 8r decapitatō sed vltimū supplicū q8 importat mortē q̄tcūq̄ inferat B. fm canones vo tales non pñt pmoueri siue scient debaptisati sint siue ignorāter a postq̄ sciuerint ratū habuerit di. l. ofirmādū. Als vo q ignorāt debaptisati fuerit ut infantes ul coacti: absolute pñt pmoueri fm qsdā 8 iuē. fm alios q8 tuti9 est de dispēsatōe de ose. di. iiij. eos A. als incipit hos S; meli9 facit c. q bis. ea8 di. vbi 8r. Qui bis ignorant baptisati sūt nō indigēt p eo penitere ñ q fm canones ordinari nō pñt. ñ aliq̄ magna nēcitas cogat B Clerici iterātes bap. deponēdi sūt ar. in dcō c. eos et c. q bis Laici vo excōicādi pena plectēdi q̄uiori ut ibi. A Ibi nil 8r 8 excōicatōe ſ 8 grauibz penitētijs. B Si dubitet an aliqs baptisat9 fuerit baptisaret hijs verbis pmissis Si es baptisat9 nō te debaptiso si vo non ē baptisat9 ego bap. tē eē de bap. c. ij A Eodē mō faciendū ē qñ dubitat p babilit de collatōe alioꝝ sacrōꝝ. puta an sit aliqs ofirmat9 l ordinat9 a hmōi ut in sii. cō. eo. ti. q. xxxviij. B.

¶ Cum iudeus ul pagan9 petit baptismū an statim baptisandus sit 8z° Si periculum est in mora. ut qz baptisand9 timet ne alij infideles si hoc senserint interficiant vel eū aliter impediant q̄citi9 est baptisandus de ose. di. iiij. ne q8 Sed si periculu; nō imminet tunc p octo mēses ul alio tmino arbitrario debet differri. a inter catheuminos teneri de ose. di. iiij. iudei a c. se. A Idem in sum. con. eo. tit. q. xlj. B De hac dilatōe habes infra Baptismus. v. ¶ ij.

¶ Quid si qs ñ baptisat9 pmoueat in sacdotē a ep; a postmo8 celebrāt a

multos ordinat R°·fm Tho·in·iiij·di·xxiiij·Nō baptisat9 nullū ordinē reape pōt·nec cōficere·nec absoluere nec etiā ordinare·Tñ pie credi pōt q ꝗtū ad vltimos effect9 sacramēto ruz sum9 sacerdos supplere defectuz·a q nō ꝑmitteret ꝗ ita latere qꝗ in pcu lū ecce imminē possꝗ A·Alb·āt dicit q putat talē ofiere·nō in ptāte sua sed in ptāte ecie· Dñdit em tūc a viz tute spūssancti vegetātis eccām po= testas in rlū ne eccia deapiat a rlū excusat ignorātia iuinabil vt in sū· cō·li·iij·ti·xxij·q·viij· Primū videt veri9·Nā cū de hoc ercore cōstiterit tanē ordinati dñt reordinari vt in·c· j·ex·de pbitero nō bap·de fictis ac= cedētibz ad baptismū habes ⁊ baptis mus·vij·⁊·ij·

Baptism9·v·quo ad tpa vtꝗ aliqꝗ tps dem̄iatū fit ad ba ptismuz·R°·fm Tho·in·iiij· di·vj·q in baptismo duo ofiderātur sez sbstātia sacramēti a ꝗtuz ad hoc nō est aliqꝗ tps determiatū ꝑmo q= libet dica hora baptismus celebrari pt·Aliud est solenmitas a ꝗtū ad ꝗ etiā habet duplex tps· sez sabbatuz paschea sabbatū pēthecostes·A·Rō h9 est q baptism9 hz efficaciā ex du obz sez ex virtute spūssancti·a ex pas sione xpi·c9 morti aliqs ofigurat per bap^m q̄ osepult9 x° ī morte Ro·viij vt in sū·cō·li·in·ti·xxiiij·q·xxix·B·

¶ Vtꝗ baptism9 debeat ꝑ aliqꝗ tps differri R°·fm Tho·in·iiij·di·iiij·ma gis est laudabile q puer ꝗtiam9 pt fi eri baptizetur·Primo q inter puer mori posset a dānaret·Scdō q demo nes nō hnt tantā ptātē in baptizat fiat ī nō baptizato·neq ꝗtū ad no cumēta spūalia neq ꝗntū ad nocu= mēta corpalia·Tercio q in pueritia facili9 hō inducit a assuescit in hijs q fiūt xpiane religionis a forti9 inheret Adultis āt fiat dicit Tho·in·iiij·pte q·lxviij·nō statī cū ꝓtūt est sacra= mētū ꝗ oferēdū· Primo q̄dē ne in ta libz eccia deapiat·Scdō vt añ baptis mū de fide plenī instruat·Tercio ꝑ ter reuerētiā sacramēti dū in solenni tatibz pāpuis sez paschea penthecos= stes hoies ad baptismū admittun²· Si tñ plene esset instructi aut si mor tis piculū imminēret stati esset bap tisandi A·Idē in sū·cō·co·ti·q·xl·B De differētibz aūt baptismū vsqz ad mortē·vide infra ordināds·⁊·xx·

Baptism9·vj·q̄ ad ritū Vtuz immersio fit de ncitate bap= tismi·R°·fm Tho·in·iiij·pte q·lxvj· Qñ cōsuetudo eccie patit vel q̄ndo ncitas incūbit ꝑt defectū aq vel ꝑter piculuz pueri·de cui9 morte timet·vel etiaz q sacerdos nō posset sustentare baptisandū·pt sū ꝑmersi one baptism9 celebrari·Et etiā suffi cit si tm̄ caput aspgat· Sed ꝑmergē di osuetudo laudabilior ē·Sic lauda bili9 est q ter ꝑmmergat qꝗ signat fidē trinitat a triduū sepulture xpi· Hec tñ significatio nō ē de sbstātia sacramēti· tñ grauit peccarēt q̄ otra osuetudinē eccē semel tm̄ īmergerēt Idē pe·a Al·A Is in sum·con co·ti· q·xiiij·et·xv·B·

¶ Quid si de duobz sacerdotibz alter fit mane9 a alter mut9·vno ꝑferēte a alio īmergēte·R°·fm Tho·in·iiij· q·vj·Nō est baptism9·Idē hosti·A q ipsa ꝓba forme oñdūt q ab eodez debeat fieri immersio a pnūciatio ver bozꝗ·vt in sū·con·c·ti·q·xxxviij·B·

¶ Quid significēt sacramētalia q̄ fiūt in bap^mo R°·fm pe·in·iiij·sē·Qua tuor sacramētalia fiūt añ baptismū q̄ significāt ꝗ mō·Exufflatio a infla tio significāt spūs mali expulsionē a bomi instructōz Sal immissio grāz a sapiaz a a pctōꝗ putredīe ꝑsuatōz Saliue otact9 ad aures a naes sēsuū spūaliū aptōz·Vnctio olei in pectoē a int scapulas legis dei amorē a deuo tā sbiectōz Tria q̄qz alia fiūt p9 bap tismū·s·crismatio ī ꝓticie q̄ sig̃t xpi g̃ tiā in mente·impositō cerei q̄ sig̃t fi dei a morum caritatez·vestis cādida que signat innocētie restitutionē·A

Idem in sum. con. co. ti. q. xliiij. Vbi etiā dr Nota q hic; parmū q̃ ligant fōtes ofirmatoꝝ seu vestē q̃ ponit in capite baptisati iterato sumē ad idē officiū de ose. di. iiij. Si quis voluerit in tex. et glo. B

¶ Vtꝝ in baptismo l' ofirmatōe possit leuare ul' tenere q̃ nō est baptisat9 l' ofirmat9 Rō Nō pt de ose. di. iiij in baptismate nisi in ncitate. qr tūc etiā baptisare pt. a de sacro fōte leuare. Et de ꝗ casu hēs diffuse int' impedimenta mūonij. I. Impedimētū. vj. Penit. Religiosi ñ lic; de baptismo leuaē vide de ꝗ. I. Impedimētū. vj. Fi. De cathacismo patrinis a coꝝ trñsis hēs I. Cathacismus. Fj.

Baptism9. vij. q̃ ad ei9 effectu; Quis sit effect9 baptismi Rō Sm Tho. in. iiij. di. iiij. Paruuli q̃dē in baptismo mūdāt ab originali et dāt eis virtutes in habitu sed nō in vsu Adultis āt fit remissio oīm pctōꝝ nō solū originalis ꝯ etiā alia a toti9 pene. neq; req̃rit alia pnia cōPe. a magist' sm̄aꝝ. A Idē in sū. cōco. ti. q. xvj Vbi etiā dr q req̃rit attritio q̃ tollit indispositōē; sc; ꝓpositū peccādi. et q malū ei displicet Sm Pe. et Tho. Alexāder āt de hales sup iij. sm̄aꝝ di. xxxvij. q. x. q̃ incipit Octauo q̃rit a. q. xj. q̃ incipit Queri2 p9 ea. dicit q cū adult9 venit ad baptismū de ncitate debz dolere a penitere de oībz mortalibz q̃ꝝ recordat. a etiā de venialibz in grie et forte de maioribz venialibz pticularit dolendo q omi fit seu q fit in culpa alic9 pcti etiā venialis. Quod si nō fecerit gratiā nō recipit baptismalem. B

¶ Vtꝝ fictio impediat effectū bapmi Rō Sm pe. Qui fict9 est in ꝗ q simulat se velle oferre ul' suscipere baptismū a nō intēdit: effectū ei9 impedit Sz q̃ simulat se dispositū intri9 cū nō sit ul' qr nō credit. ul' qr cū ꝓposito peccādi accedit aut otēmit sacramētū nō reuerē. ut in sū. con. seq̃t. Nō suscipit rē sacramēti. v. grām sed caractere su

scipit Et ut dicē Aug9. oualescere incipit qñ fictio veraci ofessione recesserit Et baptism9 q̃dē; pctā añ omissa delet q̃ ad culpā a pena; sed omissa p9 baptismū delet q̃ ad culpā a ꝗ p accidēs. qr magis delent virtute pnie Cō. al. a tho. in. iiij. di. iiij. A Idē i sū. cō. li. iij. ti. xxiiij. q. xvij. et. xviij. B.

¶ Vtꝝ effect9 baptismi eq̃lis sit in oībz Rō Sm Pe. Quātū ad caracterē impressionē a pctōꝝ a penaꝝ remissiōz eq̃lis effect9 ē. Sz q̃ntū ad repssione; formit' a infusionē gratie est ineq̃lis qr ineq̃lis pt esse dispositio voluntat'. In puul' tamē quia eq̃lis est dispositio: eq̃lis et effect9 erit Con. Alb. et Tho. in. iiij. d. iiij. A Idem in sum. cōco. ti. q. xxj. vbi ect dr q ex puilegio spēali pōt plus dare vni q̃ alteri. B

¶ Baptism9 nō tollit irregularitatē bigamie infra Bygamia. Fvj. ꝗ bene tollit illam homicidij infra Homicidiū. iiij. Fj. in fine.

Bellum primo cōmunit' Ad ꝗ q̃ bellu; sit iustū tria req̃rūt' Sm Tho. ij. ij. q. xl. Primū sc; autoritas principis. qr priuata pso na in iudicio ius suū pōt pseq̃. Et intellige principis siue eccāstici. ut qñ pugnat' p eccā. siue principis secularis. xxiij. q. j. q̃d culpat' a. q. ij. c. j Et Sm Vl. sufficit autoritas inferioꝝ digmitatū ad defensionē sibi subditoꝝ ut qñ q̃s alīs p iudicē se iuuāē ñ pt Scōm qd req̃ri2 in bello iusto et iusta causa: ut sc; illi otra quos bellū mouet' ex aliq̃ culpa hoc meruerīt Vnde Aug9. in li. q. Iusta bella dñt diffiniri q̃ vlciscūt' iniurias si gēs ul' ciuitas plectēda est q̃ ul' vīdicare neglexerit qd a suis improbe factū est. ul' reddere qd p iniuriā ablatū est. xxiij. q. ij. dñs Terdu; req̃ritur intentio recta sc; qua intendit ul' ut bonū ꝓmoueat'. ul' ut malū vitet' Vnde nō licet fieri ex odio et hmōi. sed ꝓpter iustitiāa caitatē ut in p̄dicto c. quid culpat' et c. militaē Sunt alia duo que ponunt' a quibusda; requiri in iusto

bello·videlicꝫ vt nō sit ꝑsona cui bel
lare n ō licet vt dericꝰ·xxiij·q·viij·de
rici sed hoc est ꝓpt spēalē ꝓhibitōꝫ vt
ꝟ·infra·Bellū·ij·C·j·Ittē vt fiat ꝑ re
rū recuperatōe vel ꝑtie defēsiōe a hmōi
xxiij·q·ij·c·j· Sed ꝟ reducit ad iustā
cām·A·Idē ꝓplixius in sū·cō·li·ij·ti·
v·q·xlv· vbi etiā ꝟ fm glo Ray·q
ꝑncepſ q nullū hꝫ supiorē siue rex si
ue impatoꝫ aucte ꝓꝓria si iusta cā ſ
sit pōt mouere bellū tā ōtra ſbditos
q ōtra extraneos·Pōta subditis su
is dare auctoritatē mouēdi bellū cō
tra cosdēa eodē mō· Sed certe nullꝰ
est ꝑter papā q nō habeat supiorē
saltē ipm papā·xcvj·di·duo sūt Idō
ad ipsū si pōt fieri ꝑ iustitia debet re
currere·qꝫ ab ipso etiā impatoꝫ pōt
iudicari dicto·c·duo·B·

¶ Vtrū sine ꝓncipis auctoritate per
aliqꝰ ꝑticulare bellū liceat iniuriaꝫ
repellere·ſ2°· De iure naturali ꝑt q
libꝫ vimvi repellere dū tñ incōtinēti
a cū moderāmine inculpate tutele·v
q tutela illa moderata a sine culpa
sit·nec sit ad sumēdā vindictā sed ad
ꝓpulsandā iniuriā extra de homi·sig
ficasti·ij·circa finē·Dico ꝓpulsandaꝫ
siue a se siue a socio·xxiij·q·iij·nō in
ferēda a·c·vlt·A Pro socio intellige
quēcūq iniuriā patientē·vt ex dictꝭ
ca·pt colligi·B·Et siq dēvis seu iniu
ria sit in ꝑsonā· tūc ꝑt vis repelli an
teq fit illata ſſā licitū est occidere in
fidiātē a cū q vult occidere si aliter nō
ꝑt q̃s manꝰ eꝰ euadere·ff·ad·l·adq·
l·iiij·a·v·A· Si aūt aliq̃s pꝰ vim il
latā ꝑsone reputiat nō videt repul
sio iniuie sed vindicta q̃phibita est
oñibꝫ dicto·c·significasti·Iō tenet
nisi viderit iniuriātē patū denuo pe
tere vt notat glo·in dicto·ca·signifi
casti·Vbi etiā ꝟ q moderamē intel
ligit si illud trñ fiat q omisso violen
tia repelli nō posset a q si q̃s modu
excedat·nō tenet si nō fecit exposi
to·ff·ad·l·adq·si explag·C·taberna
riꝰ·Ray·dicit hoc vere q ad sñam ex
cōicatōis qñ iniuria fieret in ꝑsonaꝫ
ecclāiastica Sꝫ q̃ntū ad aliā satisfactio
nē de excessu vel q ad pnam vel irre
gularitatē si ꝓpt repulsionē mors se
cuta est·tutiꝰ credo q tenea·vt in sū
cō·li·ij·tit·v·q·liij·Sed dictꝰ·C·tab
nariꝰ nō loq̃t de excōicatōe sed de sa
tisfactōe illati dām·ad quā dicit nō
teneri repaudendo excedētē nō ex ꝓpo
sito ꝓpter ꝑcedētē culpā inuasoris·vt
ibi·B· Si aūt vis inferat in rebꝫ tūc
a illatā a inferēdā licet repellere sed
post illatā dū tñ īcōtinēti·v q̃ito sit
illata vis priusq̃ diuitat ad aliū actū
ex·de resti·spo· olim cām·a in palle
gato·c·significasti·A Vbi dicit glo·
q intelligit incōtinēti fieri eē collās
amicis·Q ꝟ puto intelligēdū si ista
collectio fiat añq̃ diuitat ad actꝰ im
ptinētes·ar·l·ptēs·C·de Pactis·A·
lias posſ diu durare eē materia pb
lice secte·licet aliud videat dia in sū
cō·co·ti·q·liij·B·Gñalit āt scīdu ē
q ad talia nemo tenet immo pfectꝰ
eēt ēmittē·iuxta id Math·v·si q̃s te
pusserit in vnā maxillā·ttl·

¶ Vtꝫ ꝑ bellū vel violētiā liceat ꝓpa
aucte rē iā ablatā vel inuasā recupare
ſ2°·fm Imo·a Host·Si ꝟ fiat in
cōtinēti·certe licꝫ put in ꝓximo·C·di
ctū est·Si vero ex intuallo nō licꝫ· im
mo debꝫ adiri iudex raptoris a eiꝰ au
ctoritate recuperari·ſſā si aliq̃s ꝓpria
aucte violent recuperet etiā rem suā
cadit a iure suo a ꝑdit eaꝫ·A·Facit
ad ꝟ·ff·q metꝰ cā·l·extat·B nisi for
te ñ posſ ꝑ iudicē eā oseq vel recupa
re·vt notat·j·di·ius gētiū·

¶ Quid si absq auctoritate superio
ris aliquis damnificatꝰ accepit ꝟ re
bus damnificantē·nūquid ꝑt retīe
re·Dicendu·Si accepit absq vicio·
vt puta q inuenit vel alius sibi debt
a hmōi· non peccauit·a pōt licite re
tinere vsq ad valorem damni·ff·de
ōdi·inde·l·si nō sortem·C·si centum·
ſſi forte res que pueniet ad eū fuis
set illi a raptore cōmodata·C·de cō
modato·l·ptextu·vel etiā deposita·
C·depositi·l·si quis·ſſā in hijs casi

bus hō potest retinere. Hec indubitāter vera sūt in foro iudiciali S; sm
q̄sdā etiā lic; tal peccet a pmā; agere teneat. tñ in foro pmali nō tenet
ad restitutōē; In hoc con. Mil. a vl.
Et ad hoc facit qd dicit tho. de illo q̄
furtive accepit rē suā apud aliū in
iuste retentā. ut hic ⁊ depositū. ⁊ vl.
A. Hic pctm est in acapiēdo. nō aūt
in retinēdo. al nō posset a retinēa pe
mitere. xiiij. q. vj. si res. Retinē āt nō
liceret qñ sine alterius iniusto dāno l
primi malo exemplo agere nō posset
ad Ro. xiiij. ibi Si pter abū tū. a. ij
Cor. vj. Nemini dātes vllā offensi
onē. ut pt ostare ex dictis ⁊ depositus
⁊ fi. Posset etiā in acapiēdo nō pec
care. ut qñ nō posset iustitiā inueni
re sm imo. a in sū. con. li. ij. tit. v. q.
xlv. et ⁊ primo. B

¶ Vtr in bello liceat vti insidiis Rō
sm tho. ij. ij. q. xl. In bello iusto lic;
vti insidiis occultādo ab hostibz ea p
q̄ volunt eos impugnare qr ppositus
nīm nō tenem eis apire. xxiij. q. ij do
minus S; nō lic; eos sic decipere q dicat
eis falsū l nō seruet eis pmissū. xxiij
q. j. noli. A Idem in sum. con. li. ij. ti.
v. q. xlvij. B

¶ Qui hz iustū bellū facit suū q̄dq̄d
capit ab hoste ul eius auxiliatoribz si
ue sbdit sū alijs q̄uscq sit sibi plene
satisfactū ꝗ oī dāno a laborea opibz
tā sui q̄ suor. ul donec ipse hostis of
ferat se ad ius a velit satisfacere di. j
ius gentiū. xxiij. q. vij. si de rebz vltē
Hic āt nō dz aliq̄d accipe nisi forte
esset talis hostis q pt heresim l ali
ud hmōi bona esset sua p ecclā; pub
licata. A. ul nisi bellū esset indictū a
principe q̄ superiorē nō hz; Tunc em nō
tm hostis sz ē auxiliator iniuste in
uātiū pōt q̄s res a psonas capere. Et
capti seruī fiūt sm imo. ut in sū. cō.
co. ti. q. xlv. B. Subditi vo iniuste bel
lantiū si in tali bello ñ pstēt dmīs au
riliū ofiliū. ul fauorē nō sūt expoliā
di ul in aliq̄ punēdi. Pctā em suos
tm dñt tenē auctores. ex de hijs q̄ si
unt a ma. c. q̄siuit. j. q. iiij. c. j. Qd ve
rū est ē si dñs pdictor in ipso iniu
sto bello vta² rebz ipsor ab eis ablā
tis Silr nō sūt spoliādi clerici religi
osi ul ouersi. pegrini. mercatores. ru
stici cultes a redeūtes a in agricultura
exntes. a aīalia q̄bz arant a semina
portāt. ex ꝗ treuga. innouam. xxiij
q. iij. si q̄s rompetas. Porro tota p
da q obuenit de bello iusto dm est a
ipse tenet diuide sbditis sm proportō;
a q̄litatē psonar ut di. j. ius milita
re. a notat. xxiij. q. v. dicat. A. sc; in
glo. a idē notat glo. in dcō. c. ius mi
litare Et cū oibz pdictis con. Alb. B

¶ Qd cū sbdit mouet bellū mādāte
sibi dño ul seqt eū. nūq̄d tenet resti
tuere si q̄ ab hostibz accept Rō Si bellū
sit iustū. nō tenet nisi iuxt edictū dm
sui Si vo sit iniustū et ipē scit tenet.
qr pl debuit timere dū q̄ hoiem Si vo
dubitat vtr sit iustū ul nō. item nō
tenet. xxiij. q. j. q̄d culpat in fi. Excu
sat em pt obediētiā dm sui lic; dñs
peccauit si forte male pcepit. A Cō.
Al. S; ꝗ pt intelligi vtr q̄uscq dubi
tat. vñ alia litera hz. interū nō tenet
Nā cū sciuit bellū ē iniustū statū in
cipit ē male fidei a tenet restituere qd
hz ar. c. fi. ex de pscrip. Si vo qd acce
pit cōsūptū ē. tō fide tenet mā ntū ex
illo sit facto locupletior. C. de re vend.
i. l. certum. B.

¶ Sed q̄rit an sīt sbditi mouētes bel
lū excusāt in duo ut nūc dictū est vtr
sicr excusē amici. cōgti. stipēdiarij a
hmōi Rō ñ qr nō excusat eos obedia
neqr in duo dñt se omittē discrimī ut
iuuet aliquē i pīiudiū alterius. xiiij. q.
v. denicq A. ꝗ fuit dcm glo. rap. ut i
sū. cō. e. t. q. xlvj. a addit. Nec ē sile
de aduōto quē excusat tō fides q̄ diu
credit iustā ē cām quā foueat lic; in
veritate sit iusta qr ibi ē iudex superior
q̄ cām examīat a de allegat iudicat
In bello vo vibz corpalibz nego vī
a² a ñ p vō; diiudica² Cō. vl. ut ibi B

¶ Qd si sbdit habz guerrā otr dñm
ul eōrū so Rō ꝗ; Mil. cū vasall comit

habet aliqd ꝓtra comitem: requirenda
est ꝑ autoritas regis Si ãt comes hꝫ
aliqd ꝓtra regẽ a rex humiliter requi-
tus ꝑ pares curie nollet illi ius exhi
bere credo q̃ si ius suum defendat ar
mis cũ moderãmine nõ peccat Impug
nare vero regem ꝓpria autoritate nõ li
cet·sed denũciare hꝫ pape q̃ potest ex
cõicare crescẽte ꝓtumacia dare auto
ritatẽ mouẽdo ꝓtra cũ arma vel ꝯgra
tur cõtra impatore si rex illi subsit et
illi⁹ autoritate si oportebit mouebit
bellũ·Qñ ãt rex hꝫ cãm ꝓtra impa-
torẽ vel impatorẽ regẽ q̃ nõ subest
illi nõ erit alius cõtra q̃ q̃rimonia po
nat nisi ꝓ·vt nũc dictũ est·Tñ pas
sus iniuriã peccaret mouẽdo bellu; si
alter offerret satisfactionẽ· Cũ ãt co
mes habet aliqd ꝓtr subditũ·nõ ꝓpt
hoc debet sibi ius dare·sed vel autori
tate iudicis supioris gladiũ sumat:
vel ad diocesanũ vasalli recurrat cui
si vasall⁹ obedire recusauerit excõica-
bit võe pcãi·ex·de iudi·nouit Et si p
annu; sic pstiterit diocesan⁹ ipsũ et
res eius capiendas exponet ar·xi·q·
iii·rursus a·c·q̃sq̃s·a ex·de here·ex-
cõicam⁹·i·C·fixo dñs·A·Hoc vltm
dictũ· fuit hosti·vt in sũ·cõ·li·ii·t·v
q·xl viii·vbi ecl omia p̃dicta ponũt
Et nõ solũ subditos·sed a reges põt
eps iudicare a p ons ei⁹ aucte potest
ꝓtra eos bellũ moueri qr ei sbsũt ex
de ma·a obe·oms·a ibi glo·B·

¶ De dãmis a vastatõibꝫ q̃ fiũt in bel
lis·q̃s a cui teneat· R°·fm Bri· q
q̃ hꝫ iustũ bellũ nõ tenet de illis dam
mis q̃ ipse vel sui bona fide pugnãdo
intulerũt aut a q̃bꝫ ꝯmode abstinere
nõ potuerũt Si ãt crassandi aio mali
ciose intulisset cũ alias posset sibi cõsu
lere·tenebit et cõpẽsabunt illa dãna
cũ dãmis ꝓpter q̃ bellũ motũ est facta
diligẽti ꝓputatõe hinc inde Suis vo
lib⁹ iste q̃ iuste bellat non tenet de
dãnis q̃ passi sũt ab adũsariis·qr ta
les subditi sua sua tenẽt exponẽ p do
mino·Et dico q̃ dñs nõ tenet ñ for
te ipẽ fuerit in culpa negligẽt defen-
dẽdo eos Tal etiã iuste bellãs tenet
oibꝫ illis q̃s vocauit si q̃ receperũt ñ
venerint illi ex debito vl cãi humani ta
tis vel ꝯsanguinitatis ·xxiii·q·iii·nõ
inferẽdaa aliis capitulis ibi Qui vo
habꝫ iniustũ bellũ tenet ꝑ adũsariis
de oibꝫ dãmis illatis·Tenet etiã suis
ꝓpriis homibꝫ de dãmis q̃ receperũt ab
adũsario q̃ iuste repugnabat ·si ipsi
ꝓpriis homies inuerũt ipsũ bona fide·
aut si inducti fuerũt ex e⁹ ꝯsilio fiore
vl coactõe·a de se nõ erãt facturi·Se
c⁹ si mala fide inuerũt illũ In q̃ casu
nullã habẽt actionẽ ꝓtra eu; ·Sã in
re turpi nulla ꝓtrahit obligatio·In
sti·mãdati·C· illud·a·ff· mandati·si
remunerãdi·C·rei turpis·a·l·si mã-
dauero·C·q̃ eidẽ·A In hiis iuribꝫ pꝫ
q̃ exequẽtes iniustũ mãdatũ licet co
activl als inducti nullã habẽt actõꝫ
cũ bon⁹ l⁹ pl⁹ timeat pctm q̃ mortẽ
·ff·q̃ met⁹ cã·l·isti q̃dẽ Sꝫ istis indu
ctis dẽt satisfactio fm modũ p̃dictũ
solũ in foro pmati fm glo·ray·avl·
vt in sũ·cõ· co·ti·q·l viii·vbi ponũt
etiam omia predicta·B·

¶ Sũq̃d dm q̃ bellauerũt possũt cõ
ponẽ adinuicẽ sup dãmis q̃ eorꝫ sbdi
ti passi fuerũt·R°·fm Bri·Si ꝓpositõ
fiat de ꝯsensu dãnificatorũ standũ ẽ
illi·A·Si ꝯsensus est liber a debito:
vel erãt pati satisfacere fm eorꝫ posse
als ñ fꝫ glo·ray·vt in sũ·cõ·li·ii·tit·
v·q·xxv· Puto ãt q̃ sufficiat liber
ꝯsensus creditoris q̃ ad tollẽdã resti-
tutõꝫ·cũ in re ꝓpia q̃libꝫ sit moderator
a arbit·l·in re mãda·C· mãdati·B·
Alias ille q̃ iniuste mouit bellu; nõ
põt p sua ꝯpositõꝫ p iudicare hoib⁹ su
is·q̃n ipẽ teneaꝫ eis de ꝓprio satisfacẽ
ñ ipsi in culpa fuerũt pit cũ eorꝫ in p
ce·C·dictũ ẽ·Qui ãt hũit iustũ bellũ
nõ dꝫ ꝯponẽ cũ adũsario in p iudiciũ
hoim suorꝫ·sed dꝫ pcurare q̃ eis ab ad
ũsario dãna reddãt·als si ponẽt ita
q̃ adũsari⁹ nõ satisfacẽt sbditis: ipẽ
tenẽt eis· Hoc intellige de dãmis in
cẽdiorꝫ rapinarꝫ a hmõi·Sã de expẽs
satis ꝯsueuerũt dm autoritate sua cõ

ponere vel ptransire·A·Hoc bene p
cedit ex iusta cā·qñ·s·est adutilita=
tē sūditorū·alīs consuetudo nō foret rō=
nabilis·qr cēt contra p̄ceptū dīnū q̄ p
hibet tolli ul retineri seu concupisci ali
enū·B Qd etiaz de pri dictis dāmis
concedi pt·si dñi expbabili cāiderint
ea ē remittēda potius q̄ carere pace
omodo incurrere bellorū picka Et cū
in hoc casu principes utilit gerat ne
gociū sūditorū: ipsi sūditi tenēt ratū
hīc Si āt ab initio contradicāt ne fiat
oppositio nisi restituat sibi dāmis ñ pt
dñs ipsa dāna q̄tare·A Sā gerens
negociū alteri eo iniuto: nō pt aliq̄d
petere· nisi p bñ gestis añ phibitō;
·C·de neg·ges·l·fi·B Sz bñ pt desistē
a bellando ·qr sicut apud eū est auto
ritas mouēdi bellū ita a desistēdi Cō=
vl·a Hosti·A Idem in sum·con·co=
ti·q·lix·B

¶ Vtrū liceat facere noua castra Rz°
fm inno·A·ī c·pisanis de q̄·B Sā=
licz ls facere cū iniuria l emulatōe al
teri ul etiā incastellare vetera q̄ nō
pbā² habitata·C·de edifi·priua·l·iij
A·Hāc·l·allegat inno·hic; aliq̄ hic
habeāt de edi·publi·sed male·a ad
p̄dicta meli facit·ff·de opibz pub·l·
iij·et·l·ij·C·de fundis limitofis li·xj·
q̄s inno·ibidē allegat B Et ad ls pōt
agere ep̄s ut destruā² ul in pstinam
forz reducant ar·ex de iudeis consulit
A·Hoc vez qñ ep̄i interest·ut in ca
su·c·pisanis de q̄ loq̄t Ino·alīs nō
sicut de q̄libz alio Iō seq̄t·B·a nō so
lū ep̄s ꝗ q̄libz q̄ hīet ibi reddit Sā
iustep vitāda diminutōe sui p̄zimo
niij q̄scz agit·ar·ex de resti·spo·ppsa
nis Idē hosti·A·Predicta etiā notā²
in sum·con·li·ij·ti·v·q·lx·B

¶ Vtz liceat bellare in festis Rz° fm
Tho·ij·ij·q·xl· Obfuātia festorū nō
impedit ea q̄ ordinant ad hōim salu
tē et corpalē Vñ dñs arguit iudeos
dicēs ioh·vij Mihi indignamini qr
totū hōiem sanū feci in sabbato Inde
est ē q̄ medici pñt licite medicare in
die festo Multo āt magis ocuāda est
salī rei publice q̄ vnī hōis Hoc āt
fit p bellū·a iō licitū est bellare in die
bz festis si ncēitas hoc exposcit Sam
pter festū in ncēitate cessare: cēt dū
tēptare sed ncēitate cessāte nō licz qr
tūc dñt hōies vacare spūalibz Cō·rai·
A·Idē in sū·con·li·j·di·xij·q·vij·B
De facientibz a vēdētibz arma vide ff·ne
gociatio·ff·fi·A·immo potī ff·q̄ inci
pit·Quid de artificibz·B

Bellū·ij·q̄ ad clericos Clericis
bellare nō licet·xxiij·q·viij·p
totū Et ls est fm Tho·ij·ij·q·
xl·duplici rōe Pria est gnalis qr ex
cratia bellorū incētudines hñt a mul
tū impediūt a contēplatōe dīnorū a lau
de dei·a orōe p ppls·q̄ ad officiū pti
nēt clericorū·Scda ē spēalis·qr clerici
ordinātur ad altaris ministeriū·in q̄ sb
sacō repñtatur passio xpi·j Corū·xj·
Quotiēscūqz māducabitis panē hūc
a calicē bibetis mortē dñi annūcia=
bitis donec veniat·a iō nō opetit eis
occidē ul effundere sanguinē ꝗ magis
ē patos ad effusionē p̄ij sanguinis
p xpō ut imitēt ope qd gerūt mini
sterio·A Idē in sū·cō·li·ij·ti·v·q·lj·
Sz nec pñt arma portare absqz iusta
cā puta si trāseāt p loca pickosa ad
terrorē latronū licz nō debeāt pauē=
ar·xxiij·q·iij·maxīmā·a nōē ex de
vit·a ho·clericorū·clerici primo A In
glo·Et sūdit q̄ alīs portare nō dñta
si ter eio admoniti nō destiterūt pdūt p
uilegiū illi canōis·xvij·q·iiij·si q̄s
suadētea ex de sen·exc·maudiētia a
c·otingit·ij·B·Nisi forte vim vi re=
pellēdo·utī bellū·j·ff·ij·et ff·homicia=
diuz·j·ff·vj·vij·et·viij·A·in·ff·viij·
mil de ls di·ꝗ potī in·ff·q̄ incipit Vtrū
liceat clericis·B

¶ Quid si clericī iuit cū hñtibz iustū
bellū a oscutī est aliq̄d nūq̄d tenet
restituere Rz° fm Bil·Si datū fuit ei
ab eis q̄bz licuit rape pōt illud tenē=
si āt ipse rapuit tenet ad restitutōez
dāmificato q̄dē si sit·alio q̄n pauperibz
Sā sicut dñs eī nō potuit ei dare au
tontatē bellandi: ita necz rapiendi

Posset tñ retinere de ꝛsensu dñi q̃ iu
ste pugnauit si cōsenserit dū guerra
durat · qꝛ pinde est q̃ dñs rē illā ei de
disset · A Idē in sū · cō · eo · ti · q · l · B
¶ Vtꝫ q̃ bellis intēsūt possint fiei de
uid Rꝛ°fm Ray · Si q̃s intēsit bello li
cito: nec intēficit nec mutilat nec cām
mortē pstat si alē sit ydone⁹ pōt pmo
ueri · nec indiget dispēsatōe Si vō in
bello illicito a ibi hōies sūt occasi · ecē
si nō p illū: ei imputabiē ꝓpter culpā
p̄cedētē · a ita pmoueri nō poterit · xv
q · j · c · vl · ar · eē de de · pcu · pñtiū · a de
hoī · ꝛtineba² A Con · Goff · a hosti · ut
in sū · cō · li · ij · ti · ij · q · v · a fm l Hostiē
ad scōm mēbꝫ meli⁹ facit c · si q̃s p⁹
acceptū · lj · d · Et addit ray · Credo tñ
q cū talibꝫ possit ep̄us dispēsare · dū
mō nec mors nec mēbꝝ mutilatio fu
erit sbsecuta ar · eē de de · pu · ī du · c · j
et · ij Glo · dic Fuerit sbsecuta ñ p illos
hic; fuerit sbsecuta p alios ut ibi · B ·
¶ Licitū est plat ecclāstic ob defensi
onē rerꝫ eccie uē fidei inuocare ꝛtra vi
olentos brachiū seculare a hꝛtai ta
les nō q̃dē ut occidāt vulnerēt ē mu
tilent · B eni eēt directe ad homicidiū
p̄uocare · sed ut eccia; fidē uē patria;
liberēt a terrā ab infidelibꝫ occupatā
reducāt ad xp̄m · a sup B eccia facit re
missiōes magnas a lic; hinde ali
q occidāt nō est hoc plato imputan
dū immo peccaret ñ ꝛtra tales se op
poneret · xxiij · q · v · de occidēdis · eē de
homi · postulasti · a ca · tua nos · xxiij ·
q · iij · maximian⁹ a · q · viij · Igit a c ·
scire · a c · oī · a c · hꝛtat · a c · ut pridē ·
Tho · cē · ij · ij · q · xl · dicit q ad clericos
bñ ptinet disponere a inducē alīū ad
bellādū iusta bella · a lic; ñ dēant ex
ercere bella manu ꝓpria: tñ pñt inter
eē ut iuste pugnātibꝫ spūalē sbueni
ant suis hꝛtatōibꝫ a absolutōibꝫ · a
alijs spūalibꝫ sbuentōnibꝫ · A Idem
in sum · con · li · ij · ti · j · q · xlix · B Si p
sona eccāstica violēt occupat domū
alicui⁹ et nō vult exire sine violentia
vide ⁊ · Excōica° · ij · ff · iiij · a 8 ista ma
teria eē vide multa ⁊ Irregularitas ·
j · et · ij · quasi p totum ·

B Ellū · iij · inq̃ntū eccias īuoluit
Qui 8 rē q̃ in bello iniusto m
endunt eccias an teneant ad
emēdatō; Rꝛ°fm Wil · si nō sūt incas
stellatꝫ incēdunt ex ꝓposito incēden
tes tenēt ad emēdā · si vo sūt īcastel
latꝫ aut nō ex ꝓposito incēdūt ⁊ casu
sc; dū iuste illi bellātes pstant opā
rei licite incēdēdo machinas hostiū · a
hmōi nō tenē² Idē Vl · A Idē ī sū · cō ·
li · ij · ti · v · q · lxiij · vbi etiā declārē illud
hmōi · q8 ē dū īcēdūt castꝫ uē villā
quā alīs expugnare omode ñ pñt · B
¶ Quid de rebꝫ q̃ capiūtē de ecclesiis
aut q̃ sunt de bonis eccianꝫ seu clericorꝫ
existētiū in ꝛra illi⁹ ꝛtra quē bellum
agitē Rꝛ°fm Wil · Raptores hoꝝ tenē²
ad restitutō; nisi aucte plati ecclesia
stici hoc fieret Idem Vl · A · Idem in
sum · con · eo · titu · questi · lxj · B Vel ñ
essēt victualia et hmōi · ut in se · ff · A ·
Nō tñ de bonis eccie uē clericorꝫ · ut pt
colligi ex dictis in dicta · q · lxj · et etia
m in ff se · B
¶ Quid si irruētibꝫ hostibꝫ ꝛfugiūt
ad eccia; et capiunt ibi Rꝛ°fm Wil · si
tales confugiētes incastellauerunt
eccia; aut inde impugnauerīt iustos
hostes: nō dñt gaudere immunitate
eccie quā ipi violauerūt inde pugnā
do · Sicē si reponant ibi victualia de q̃
bus sustētant in impugnatōe hosti
um qꝛ si rapiant a iuste bellantibꝫ
nō peccant · a nō tenent ad restituti
onē · Idem Vl · A Idem in sum · con ·
eo · titu · q · lxij · B Ad hoc facit ⁊ Emu
nitas confugientiū · ff · fi ·

B Enedictio · Benedictōem sim
plicem possūt dare sacerdotes
etiā pñte epō · xcv · de Ecclesie
Sed non solemnem vt pmittendo · sit
nomen dñi tē · uē humliate vos ad
benedictōem tē xxvj · q · vj · ministē
re · A Hoc fuit dictum Ray ñ · et eius
glo · ut in sum · con · li · iij · t · xxviij · q · x
vbi etiā 8ꝛ q sacerdos nō debet dice
re humiliate vos tē · nisi calicē tene
at · aut corꝫalia aut patenā á cruce;

aut tale quid fm glo·Dicitur etiam ibi q cū pſbiter celebrāt pñte epo dēt ſibi imuere an ipe velit bñdicē·q ſi velit ñ bñdicat pſbit·ſi āt nolit:pſbiter bñdicat pdicta ſimplia bñdictōe· Nec erit ec in pñtia epi licentia alia expreſſa epi ncaria qr ꝗ ſolo q pmittit eū miſſā celebrare intelligi p oñs omia pmittē q ad miſſā ſpectāt·ar·ex·de offi·dele·pterea· Et bñdictio ptinz ad miſſā·ꝗ ose·di·j·miſſas·Et ad pdicta facit·c·cū ad celebrādū ea·diſ·vbi ꝗr·q vbi eps non fuerit:ppꝗs bñdictōz accipiat a ſacēdote·Et ſic pz q vbi fuerit:pdebz requirit dictū eſt·B·Vide de hoc ⁊ ſacēdos·Fiij· De aq bñdcā vide·ꝗ·A q bñdicta An bñdicēde ſint ſcde nuptie·vide infra nuptie·Fiij·

BEneficiū·j·omūiter Infra qꝗ tps oferri debz vacās bñficiū R°·Eccſiaſtica miſteria ſeu beneficia eccie ſeu officia qlibet nō dñt vacare vltra ſex mēſes alioqn ſi collatio ptinebat ad epum deuoluit ad capitulū a ecōuerſo·a ſi fuerit negligēs p alios ſex mēſes deuoluit ad metropolitanū a poſtea ad papaz·ext·de oeſ·pbē· Nulla· Et intelligas ſolū p illa vice ex·de ſupplen·negli·prela·ſicut nobis·Et ſi qs pdictoz elapſo tpe oferat·nihil valet·ex·de ſuppne pla·c·fi· Et incipit currere tps pdictū nō a tpe vacatōis·ſed a tpe ſcientie ſeu notice ex·ꝗ oeſ·pbē·qr diuerſitatē· Et de dictis ſex mēſibz ſubtrahit tps ſuſpēſiōis a pegrinatōis a requit q p ſua culpā vl negligētiā diſtulerit· Secꝰ ſi p impotētiā iure l facti·etiā ex culpa ottingēte·miſi fuiſſet negligēs in petēdo abſolutōez·vt notat in dicto·c· qr diuiſitatē·a ſi talia eſſēt officia ſeu admiſtratōes qz collatio ptinēt ad regulaes a ipſi negligerēt:dio oeſami ſupplere dñt nō obſtante ſi ipſi regulares fuerint exēpti·vt in cle·qr regulares·de ſupp·ne pla·Porro ſi fuiſſet eccia cathedral vl ec regularis habebūt electores ſolum tres mēſes infra qs ſi iuſto ipedimēto ceſſante electio nō fuerit celebrāta eligēdi ptās ad pxim ſupiorē deuoluitur·ex·de ele·ne p ꝗ ſectu Et intelligē cū alijs oditōibz nē ſupdictis·A Dicta fere oia notāt ec in ſū·cō·li·j·ti·j·q·xaj Et cū oibz pdās cō·Al·B

Qui habz bñficiū cū cura ſi recipiat ꝛm itez cū cura· ipo iure vacat pm ex·de pbē·de multa·a ꝗ ele·dudū ec rothomagis·Vñ extūc cū tal nō ſit plat⁹ in prima·nō pt ſubditos in illa abſoluē nec aliqd tale facere Et ſimili mō vacāt ecl pbēde canonicoz·a eoz digtates nā licet nō habeant curā aiāz tñ recipiēdo ſcdaz vacat prima·vt in dicto·c·de multa·a de oep·literas A·de dignitatibz ſeu pſoātibz dat·z eſt in dicto·c·de multa· De ſimplia vo pbēda eſt dubiū Et videt idē p dictum·c·lrās·vbi dicit glo·q eps pt diſpēſaē arca bñficia ſimplicia·ꝗ nō in eadē eccia hēat plaſed q ꝗ eps nō poſſit ſūt opiniōes fm dñz Antho·de bu·ibi·Tancre·a qdā alij dixerūt iſtā vacatōez ſolū obtinē i bñficijs curat a digtatibz qbz videt obſtare dictū·c·lrās·Vñ Goff·p ꝗ·c·dicit idē ec tenēdū de pbēdis qꝗ de dignitatibz·cū ſcda pbēda recipit vt titul⁹ nō vt ſimplex bñficiū vl vt ſtipēdiū·vt i ſū·cō·li·iij·ti·xiij·q·ix·Dñs Antho·in dicto·c·lrās videt ꝗ ſētire vez in caſu dicti·ca·lrās·videl:qñ pbēde oferūt in eadē eccā·a altera ē anexa alicui digtati ſeu officio qꝗ oio phibet ſii diſpēſatōe pape vt in·c·j·ex·de oſu·li·vj·Vñ dic·Quēo an vacet pria pbenda p receptōz ſcde i eadē eccā·R°·q pria pbēda benevacat p receptōz ꝓpoſiture cui etiā eſt anexa pbēda fm Immo·qr qs ñ pt ec plex in vna eccā vt de oſu·c·j·li·vj·In·c·vo de multa·de pbē· dicit fm Hoſt·Goff·a Io·an·a Vin·q acceptando ſcdaz pbēdā i titulū:vacat pria·Qꝗ ofirmat Io·an·ec vez qñ pbēde dāt in eadē eccā Secꝰ ſi in diuſ·de q in dicto·c·lrās·vbi videt caſus a cum hoc

trāsijt · a ita ꝓ videt tenēdū · Ite ꝑma
digtas tūc vacat p acceptōz sedē qñ
sedā accipit ī eadē eccā Ita videt colli
gi ex textu dā · c · d multa a p dñz An
tw · ibi dū dicit Nō q̄ sicut pluālitas
curatōnū ē inhibita · ita a ꝑsōatuūa
digtatū sīt cuā in eadē eccā · D Et tūc
intelligit quis recepisse sedam a va
care primā qm̄ habuit eius pacificā
possessiōem vel p eū stetit quo min9
haberet · ex · de ꝑbē · lic; li · vj · q̄ si fo:
te p papā fructus isti9 secūdi essent
ad tps cōcessi alteri: ñ vacat ꝑmū
q̄diu ille alt ꝓcipit istos · ex · d ꝑbē
si tibi a nobis · li · vj Et de hac etiam
materia vide infra · f · iiij · Et eodē mō
vacat siue pdit primū bñficiū si q̄s
violent occupat sedz l se scient intru
dat in eo ex · de ꝑbē · eū q̄ li · vj Et tles
violenti seu imiq occupatores ipō fa
cto si ius aliqd habebant in bñficio
qd occupauerīt pdunt illud a vacat
ut in dicto · c · eū q̄ · Porro ille q̄ hz cō
ferre dicta bñficia vacātia debz ea cō
ferre infra sex mēses Alīs ptās oferē
di deuolut ad aliū · ut in · j · f · dictū ē ·
Incurrit etiā alia pena nisi oferat in
fra dictū tps videl; q̄ ipse tenet assi
gnare in utilitatez ipsi9 eccē vacātis
de suis ꝓuentibz nō de illis eccē suc
tātū q̄tū a tpe ipi9 vacatōis ꝓceptū
fuit a q̄cūq; detinente ipsā · Al Hoc hē
tur in dcō · c · de multa · ex de ꝑben · B ·
Et si ꝓpriū non hz: pumit alia pena
ad arbitriū iudic · xvj · q · vj · illd · xiij
q · vj · si res · l repetēt ab eo q̄ ꝓcepit
q̄ ipē tanq̄ inuasor oīs fruct9 resti
tuē tenet · C · de re vendi · certū · A Cū
p dictis con · Alb · Et videt q̄ ille q̄ p
ceptfruct9 pricipali9 tenea: cū sit pri
cipal malefactor Nō oferēs ꝓ ī sbsi
diū · ar · l · fi · ff · de eo p quē fac · erit · D

¶ Qñq; casus sūt in q̄bz q̄s ꝑt abs
dispēsatōe duas ut plures eccas seu
ꝑbēdas hīe · Pri9 est qñ eccē sūt ita
tenues q̄ neutra sufficēt ad sustēta
tōz · x · q · iij · vmo · ex de reli · do · q̄ mō
steriū · Sed si vna pēdet ex altera · ex
de eta · a q̄li · cā te · Teri9 est ꝓpt ratu
tatē decoz · xxj · q · j · deric9 in fi · Ex
tus est si eccā est annexa dignitati
ut ꝑbende in q̄ casu cū ipse tenear in
maiori eccā ꝓsonali deseruire: tenē:
in ipsa prochiali hīe ꝓdoneūa ꝓpetu
um vicariū q̄ cōgruentē hēat de ꝓuē
tibz ipsi9 eccē pritōz · ex de ꝑben · ex ·
tirpāde Qnt9 est si habz vnā intitu
latā a aliā ꝛmēdatā · xxj · q · j · plures
Sed tal cōmēda de eccā prochiali ñ
ꝑt fieri nisi ei q̄ attigerit · xxv · annuz
a q̄ sit sacēdos · Et tali ecē nō ꝑt ꝛmit
ti nisi vna a ꝓ euidenti necēitate l vtili
tate · a nō durat nisi p sex mēses · ex ·
d cle · nemo li · vj · A Predicti qñq; ca
sus ponūt ēē in sū · cō · li · iij · ti · xiij · q ·
iiij · Vbi ēē d: fm Kay · q̄ gnalt ꝛmī
datio nullatenē debz fieri nisi sbsit iu
sta cā · ut q̄ nō inuem: ꝑlat9 ꝓdone9
ut aliqd simile · alīs ēpi possent frau
des multas ꝛmittē Colligit ecē ex ꝑ
dictis ex casus q̄ q̄s nō ꝑt hīe pluā
bñficia sine dispēsatōe · Sz q̄s dispē
sabit · Dic q̄ in bñficijs curat a dig
tatū siue ꝓsonatuū ut q̄ in eadē eccā
hēant due ꝑbēde seu administratio ali
q̄ ut officiū a ꝑbēda · sol9 ꝓp dispēsat
vt; ex dictis s · f · j · In reliq̄s ꝓo bñ
ficijs simplicibz ut no · in sū · cō · co · ti
q · vij Jo · dixit q̄ ēps ꝑt dispēsare in
eodē ēpatu · sed nō in diuisia hoc ꝓpt
iuris impossibilitatē · q̄ tenet vtriq;
obedire a ab vtroq; ordines recipe
qd ēē nō posset · si ꝛtraria mādaret · Sz
hanc ꝓplexitatē sol9 ꝓp tollē posset q̄
dispēsando videt ꝛcedere q̄ eligat cui
voluerit obedire ut a q̄ vellet ordīes
suscipe Goff · aūt dicit Veri9 puto q̄
siue in eodē ēpatu siue in diuisis nul
l9 dispēsare possit nisi ꝓp · a sic curia te
net Glo · vero Kay · ait · Credo q̄ ēpi
pūt dispēsare nō de iure scripto sed de
ꝛsuetudine sola quam ꝓp scita nō re
probat · a iō presumit approbare eā
Vñ credo hodie derogatuz ēē ꝑ cōtra
riam ꝛsuetudinē illi · c · sanctoz · lxx ·
di · vbi ꝓhibe: q̄ q̄s ñ sit cānonicus
ꝑbendari9 nisi vnius eccē in qua cō
scriptus est id est intitulatus · licz ex

dispensatōe epi vnus diuersis pesse possit ecclesiis Cō. Vl. a Ber. a glo. Barto. brix. in dicto. c. scōr. s. q eps in talibz possit dispēsaē addēs vl q pt ē dispēsaē q q̄s habeat bñficiū simplex. v. sine cuā a psonatu cū alio q8 hz curā aiar. Host. vo in ca. lrās dicit q si epi nō possint dispēsaē in plalitate hmōi pbēdar q̄ ad titulū dicti ñ pt q possint dispēsaē obprogatiuā meritor q teneat primāvl scdar tāquā bñficiar a ponat vicariū q bñ deseruiat a ꝓpetētē portionē habeat de pbēda. extra de pben. exposuisti. a de de. nō re. cū ad hoc. maxime qñ in ecclesia est tal ꝓsuetudo. vel statutū ex cā factū. ext. de ꝓsti. oēs. Et sic sensit Host. q nec de iure. nec de ꝓsuetudine pōt eps dispēsare sine cā. Et bene qr irratōnabilis ꝓsuetudo nō excusat sed grauat. ext. 8 ꝓsu. c. fi. Et vt dicit glo. Ray. a Vl. dispēsatio etiā p papā facta si fiat sine iusta cā nō excusat q̄ ad ꝓū. sed tātū quo ad eccām militātē. Et addit Vl. Poti9 dispensans in cadē dānatōe inuoluit cū eo cū q dispensat Adūtendū etiā q licz eps vel ali9 supior ꝓferat vel ꝓfirmet bñficiū alicui. nō p hoc intelligit dispēsare. nisi expsse dispēset sm glo. in dicto. c. lrās de ꝓcess. pben. Et idz dicit Host. vt notat ibi dñs Antho. de bu. Ad hoc bñ facit cle. si sum9. de sen. excō. Q8 puto vez qñ ex ignorātia iuris vel facti vel ex alia cā pcludit tacita voluntas supioris. alās ꝓcessio sp intelligit facta cuz oñibz hijs sū q̄bz ñ possē sortiri effcm. ff. 8 iuris. oī. iudi. l. ij. a ex. 8 of. dele. pterea. B

¶ Quicūq recipit dignitatē vel psonatū seu officiū vel bñficiū cui aiarū cura sit annexa si añ obtinebat sile cū sit priuat9 primo postq̄ possessiōz habuit de sedō vel p eū stetit q̄ min9 haberet tenet absq mora dimittē in man9 ordinarij in cui9 ēpatu 8 fuerit alioq̄n oms tales etiaz sedō ipō iure fūt priuati. a nō solū ad sacros ordines. ij etiā ad q8cūq aliud bñficiuz fiunt inhabiles. a oia talia vacātia bñficia sedi aplice reuāt. Et si ali9 disponat 8 eis nō valet. Hec Joß. ꝓ in extraua. q incipit Execrabilis. A. Cō. Al. a addit q in dicta extrauagāti cū suis declaratōibz plenissime hēt de bñficijs q nō pñt simul tenei sine dispensatione. B.

¶ Qñ nō pdest dispēsatio sup plurālitate bñficior. R°. Nō pdest qñ impetrās sbstituit aliq8 q̄tumcūq modicū bñficiū. Qñ ē ꝓcedi² vt q̄s duo bñficia curā aiar habētia possit simul hē. intelligit de duobz primis bñficijs p9 ꝓcessionē. A. Que scz hūerit impetrās. vt in. c. nō pt. De q̄ infra. B. Itē si mādat alicui puideri de bñficio. nō obstāte q habeat aliud p 8 nō est dispēsatū vt hēat ambo simul. ex. de pben. nō pt li. vj. Itē si ꝓ motu ꝓprio alicui aliq8 bñficiū obtinēti ꝓferat aliud: ñ habita intētōe de pori. nō ꝓpt hoc inualida est grā. dum mō expmat in lrā q motu ꝓprio ꝓcedit. Sec9 si ad petitōez alteri9 grāz facit. ex. de pben. si motu. li. vj.

¶ Bñficiū nō vacās nulli pmitti pt nec in grīati vt pmittēdo cū potuerit puidere vel cū facultas se obtulerit á sub q̄uis forma verbor. alās pmissiones pdicte nec valent nec obligāt. ex. de ꝓcess. pben. detestādo. li. vj.

¶ Quibus clericis debeat pordinatorem tam de necessarijs q̄ de beneficio puideri. R°. Romana eccia nō cōsueuit cogere ordinatorem ad puidēdum non ꝓstitutis in sacris. extra. de pbē. eps. et. c. cū sm. A. Con. Al. B. Et nota hic q si aliquis eps ꝓmittt extraneo epō vt vice eius in sua dpocesi teneat ordinatōes a ipse pmouit ad sacros ordines aliquē non habentē titulū. ipse qui ordinauit tenetur a necessaria puidere. donec p eum vl alū de beneficio sit prouisum. Secus si ei cōmisit ordinare certas psonas inter quas fuit aliquis sine titulo. Nā in hoc casu eps qui ꝓmisit tenet taliter ordinato. A. s. ad necessaria mi

mistranda · donec p ipsū beneficiatus
fuerit ut in c · si eps · de q̄ · B · Simile
a ipse tenet taliter ordinato qñ cō-
mittit alicui ut possit a q̄ voluerit epō
ad sacros ordines pmoueri l Hec oia
de pben · si eps li · vj · A Dicta nūtario
rū puisio tūc debz fieri qñ ordinatus si
ne titulo de sua uel patna hereditate
nō pt sustētari · de pben · episcopus a
c · tuus · B

¶ Vtq; ordinatus ad titulū patrimo-
nij sui possit illud vendere uel donare
Rz° · fm Ber · ex · de pben · c · tuis: licet
Vincētius dixerit q nō · tñ fm Tancre-
dus credo q sic · ſſā et bñficio ecclasti
co renūciare pōt · A Con · Alb · a idem
in sum · con · li · iij · ti · xiij · q · xiiij · B

¶ Capitulū sede vacāte nō pt oferre
ea bñficia q̄ ad collatōē epi ptinēt
ꝗ pt admittē pñtatos a pzomis a eos
instituere in bñficiis in q̄bz fuerit pñ-
tati · licz ad epm si viueret ptinuisset
ex de insti · et si capitulū li · vj Pōt ec
capitulū epō defuncto uel a bñficiorū
collatōne suspenso oferre pbēdas q̄
ad epm a capitulū omunit ptinēt ec
si eps interesse hēat in collatōe tū tāq̄
plat · Et idō pt eps si capitulū sit su
spensū · uel singularit omis sint excōi
cati A · scz maiori excōicatōe ut in · c ·
si ad epm · De q̄ · B · Sz si ptinēt ad
epm cū cōsilio capituli uel assensu: de
functo epō uel suspēso nō pt capitlm
se intromittē nisi eps fuerit suspēsus
in mora de petēda relaxatōe suspēsi-
onis Vbi āt de spēali oluctudine · A
uel statuto dicto c · si ad epm B · bñfi
ciorū collaō ad aliquē cū cōsilio epi
ptinet sublato epō de medio cū ocsilio
neqat peti: nō est collatio differēda ·
Sicut etiam si eps ierit in remotis ita
q nō possit eius pñtia in breui haberi ·
ex ne · se · va · si ad epm li · vj · B ·

¶ Bñficia a oēs dignitates l psona
tus vacātia in curia romana nō pñt cō
ferri nisi p papa; · Sicut a curiatiū seu
accedētiū uel redeuntiū de curia si dece
dāt in locis vicinis curie ad duas di
etas legales · A Dicte legales sūt · xx
miliaria · p dic · ff · Si quis cau · l · j · a
no · glo · i · c · pñti de q̄ · J · Subiūgēs Et
si modicū ec supesset · nō includeret sb
loco · ff · de ver · sig · l · iij · Ibi em dr q
si sint · xxj · miliaria faciūt duas die-
tas Et pfata intelligēda sūt nisi sup
dicti morerē² i loco ppij domicilij seu
dom⁹ ppue · tūc em; collatio nō fuat
pape nisi ec curiat q̄ licz hēt domi-
cilū seu domū sue originis in loco cu
rie: tñ ibi occasiōe curie ibi morabat
tūc em̄ refuat · Sicut ec si curiales mo
riāt in loco vñ recedit curia l in itine
re: tūc curia; seqrēt q̄ntumcūq; loc⁹
vbi decedūt ab ipsa curia fit remot⁹
dicto c · pñti · B · Oia hec ad papā tm̄
ptinēt nisi q p⁹ mēsem pñt ea oferri
illi ad q̄s ptinēt p seipsos tm̄ · uel ip
sis agētibz in remotis p suos vicari
os gñales q̄bz id omissū sit in cor di
occasibz exñtes · l ñ esset ecclē prochi
ales a vacasset vacāte sede aplica · ā
etiāsi vacauerit añ · et pp priusq̄ ofer
ret defunct⁹ ec Probāt hec oia ex · de p
ben · licet a · c · statutū a c · pñti a · c · si
aplica · li · vj ·

¶ Si p epm oferat bñficiū alicui ab
sente licet nō fiat suū donec osentat:
tñ eps nō poterit oferre iterq; alteri do
nec ille recuset · nec valeret colla° · Se
c⁹ si eps notificata ipsa collatōe assi
gnet aliquē terminū opetētē osentiē-
di · et ille nō osenserit infra termnū
pt ec osentiē qñcūq; · dūmō priusq̄
bñficiū ipsū alteri oferat · A · Et post
istū osensum nō poterit bñficiū alte
ri oferri · ut in · c · J · Allegato · B · ex · de
preben · si tibi absen · li · vj ·

¶ Si paup deric⁹ cui mandat puide
ri de bñfio iuxe e⁹ meita q̄ nullū hēbat
postea assecutus est non tenet ei epi
scop⁹ amplius puidere · extra de pre-
si paup · li · vj · Bñficiati tenent ad
horas canonicas et equaliter vide J ·
Hore De bñficijs pim nō habēdis
a filiis · vide infra Illegitimus · F · iiij ·

¶ De resignatōe beneficij a qualiter
fiat · vide infra · Renunciatio p totū ·
De pmutatōe beneficiorum vide J ·

pmutatō. Ad materiā beneficiorꝫ sa
tis ptinet. j. Eccā. ij. a. j. pbenda.

Beneficiū. ij. q̄ ad fructꝫ bñficiorꝫ Fructꝫ tpe vacatōis debēt
ī vtilitatē eccē expēdi vel futu
ris successoribꝫ fideliter reseruari. alꝫ
in cathedralibꝫ ecclesijs a in regulari
bꝫ a collegiatis si fiat ꝯtra p capitu
la ꝯuentꝫ a collegia vel singulares p
sonas. ipi ꝯtrafacētes sūt suspēsi ab
officio a bñficio. A. q̄cūq; donec ple
ne restituerint q̄d q̄d de bonis pceperint a plat̄ mortuis dimissis vel va
catōis tpe obuenientibꝫ vt in. c. j. al
legato B. nō obstātibꝫ p̄uilegijs vl̄
ꝯsuetudinibꝫ. ex. de cle. qr sepe. li. vj
A. Vbi sic̄ ꝯ. ¶ Nō obstātibꝫ statut̄
iuāmēto ꝯfirmatōe sedis ap̄lic̄e. aut
alia q̄cūq; firmitate vallat̄. B. Itez
sicꝫ phibitō sit gnāliter ꝯ omnibus
ecclesiis ne bona eorꝫ occupēt̄ a plat̄
q̄bꝫ subst̄. seu ad q̄ꝫ custodiā ptinēt
A. Aut ab alijs q̄buscūq; psonis ec
clesiastic̄ ad q̄ꝫ collatōnē ordinatōꝫ
pñtatōꝫ seu custodiā ptinēt dignita
tes. psonatꝫ. pnoratꝫ. vl̄ eccē vacā
tes. vt in. c. infra allegato. B. nisi de
spēali p̄uilegio vl̄ ꝯsuetudine p̄scp̄
ta vel alia rōnabili cā Alit̄ ep̄i a su
piores sūt suspēsi ab ingressu eccē a
alij ab officijs a bñficijs donec satis
fecerint ex. de or. pñti. li. vj. A. Ibi ec̄
ꝯ. Vbi ex p̄uilegio vel ꝯsuetudīe seu
alia de cā rōnali sibi alīq̄s p̄dictorū
asserit bona ꝯpetere sup̄dicta Hoc ꝯ
illis bonis solū debet intelligi q̄ solu
tis debitis si q̄ sint a hijs q̄ fuerūt ne
cessaria p seruitoribꝫ a ministris ac
inaūbētibꝫ oneribusq; ad nouos red
ditꝫ supp̄ōndis cōgrue reseruatis ex
ipsis ꝯpta fuerint superesse. B.

¶ Indulgētie de p̄ripiendis fructibꝫ
bñficiorꝫ in absētia ꝯcesse psonis nō
eccāsticis vel dignitatibꝫ sūt casse a
irrite ex. de rescrip. c. fi. li. vj. A. Ist̄ ꝯ
c. vt pz intuēti loq̄t̄ de ꝯcessiōibꝫ fa
ctis aū illā decre. exinde vo oñdit q ñ
sunt faciende. B.

¶ Fructꝫ iaz pcepti planū est q alie
nari pñt. vide infra. alienatio. ꝯ. j. S;
a fructꝫ q̄ debēt recipi possūt locari ec̄
si sint ꝯtamen a alia ex̄. de loca. vrā. ꝯ
hec locatio nō extēdit̄ vltra tp̄s vite
locātis. qr clericꝫ in bñficō vsufructu
ario ꝯpat̄. xvj. q. vj. illud A. Hec si
it opinio Goff. vt in sū. cō. li. j. ti. ij.
q. ij. Sed Innoc. dicit q si locatio sit
noīe eccē a vtilit̄ successor. ex. de so
lu. c. j. a. x. q. ij. hoc iuls. a. xij. q. ij. q̄
cūq; suffragio. Secꝫ si inutilit̄. Si āt
suo noīe locauit nō intēdēs obligāe
eccām nō tene² successor. ꝯ nec heres
eiꝫ sc; manu tenere locatōꝫ q̄ t̄minā
ta est in vita locātis. Et ideo subdit
Innoc. Sicut neq; heres vsufructuarij
nisi inq̄tū ad eū pueniat. ff. locati. si
q̄s domū. ꝯ. hic subiungi. Et hoc verū
est in mīstro. vl̄ plato eccē. sc; q̄ suc
cessor tenet̄ hōe ratū q̄ꝫ factū est a p
decessore. S; in canonico p̄bēdario se
cꝫ dicimꝫ. qr ille nūquā pt lōre p̄bē
dā suam vltra tp̄s vite fuc tic; de illa
possit agere a cōuenīri si legitimꝫ ad
mīstrator dicit ec̄ ibi Innoc. sc; in ca
q̄rela; ex. ne. pla. vj. suas. q ꝯtractꝫ
initꝫ cū plato eccē nisi seruatis solēni
tatibꝫ ipō iure nō valet. seruat̄ vo so
lēnitatibꝫ valet tic; si ꝯtractꝫ eccē sit
inutil̄ possit petere restitutōꝫ in inte
grū Hosti. ec̄ dicit q inq̄tū pecunia
vsa est in vtilitatē eccē ratū debꝫ hōe
successor vl̄ reddere pecuniā. ar. ex. ꝯ
solu. c. j. vt in sū. cō. dicta. q. ij. Hoc
dictū pt intelligi etiaz si locatio non
fit in nomīe eccē vel si fiat a p̄benda
rio. alꝫ locatio debet omnino rata
esse. vt ex predictis constare pōt. B.
de hoc viꝫ infra locatio. ꝯ. fi.

¶ Canonici alij bñficiati clerici q̄ diui
nis officijs non interfūt. nō pñt pci
pere quotidianas distributōes. nec
valet cōsuetudo contraria. A. s. vt in
ca. j. allegato. B. alꝫ nō faciunt eas
suas. a tenent̄ ad restitutōē; nisi ex
euset eos infirmitas vel iusta a ratō
nabilis corpalis nēcitas aut euidēs
ecclesie vtilitas. ex. de clericis non re
c. j. li. vj. A. Ibi etiam subiūgit̄ In

distributōibus etiā p defunctoꝝ anniuersariis largiendis idē dēmimus obseruandū · B Ad materiā istā pñt pertinere ea q̄ dicunt ff. de ric9 · j · ff. fi · a dericus · iiij · p totum

B Eneficiū · iij · qñ iniuste tenet Qui nō rite oseqt̄ beneficiū aut dignitatē · ut ait Rap · aut nō intrat p hostiū est fur a latro nec hꝝ viā salutis nisi ēsignādo · vl si est dispēsabile petat dispēsatōꝝ ab eo q̄ pt a iure tocꝝ casu agat pñam de omisso · Simile supra · Beneficiū · j · ff · A Idem in sū · cō · li · iij · ti · xxvj · q · xx · B Quando aliq̄s male possidet bñficiū uel dignitatē vtq̄ subditi teneāt obedire ei l debitores rñdere ꝓ2 Qz hic ī foro iudiciali multiplex eēt rñsio: tñ in foro cōscientie si q̄s sciat q̄ possessor eccīe uel dignitatis nō sit verꝝ prelatus certe nō tenet ei obedie nec solue re qd dignitati uel eccīe debꝝ nec solue do liberat ar · ex de iureiurā · etate a de sen · excō · inq̄sitōi · A Hoc verꝝ est nisi q̄s eēt p sñam iuris ordine latā nec appellatōe suspensā odēnat9 tūc ei oz obedire sm Hosti · ut in sū · cō · li · 3 · ti · xiij · q · xx Et pt eē ratio qz solutio uel q̄d simile nō otinet in se pctm Et cū dictis in hoc · ff · con · Albri · B

Sūq̄d male possidens absoluit ignorātes ꝓ Qz nō exq̄ non est prelatus ex de pe · ois a de pe · dis · vj Placuit Tñ in casu isto illi nō perirēt nō qz iste absoluere posset sed p fidē quā habēt in sacro ex de pbitero nō bap · aplicā · a ꝓpter iustā cām ignorantie Sed tñ sanguis eoꝝ requirit ab hijs q̄ gerebāt se ut platos a ipsos q̄ tū in se fuit pdiderūt ar · ex de offi · or · irrefragabili De ꝓ ff · Cōfessio · iij · ff · fi · A Con · Al · Sed ut hēt in sū · con · li · j · ti · j · q · vl · Hos · sup ca · Dudū · ij · de elevide2 sentire otradicēs Talis de osilio tenet ofiteri a nō de ncitate qz talis pbiter vere absoluit exq̄ curā tenet q̄ diu pbabile est ignorātia a ab ecclesia toleret Sed scīet nō debꝝ ad talem ire Et sic intelligit dere · ois Ad hoc facit qz omnis ignorātia a tolerātia tribuit iurisdictōꝝ nō habenti etiā imhabili · ff · de off · pto · l · Barbarius Sed ꝓ in humanis in q̄bꝝ p cedi2 sm humanā opiniōꝝ Sec9 in rebꝝ cōscie in q̄bꝝ p cedat sm dīnā veritatem Vñ nō verꝝ sacēdos nullatenus pt absolue a ei ofessus cū sciuerit tenet ofiteri ut a tenet Imo · sup idē ca · lic; re feāt eē alīā opiniōꝝ ut pꝝ in sū · cō · in dcā · q · vl · Hoc idē senfit Host · in sūma dū dixit q̄ a tali decipiunt aīe cū nō possit ligare nec solue cū iudex ñ sit a licet aīme iustam cām habeant ignorantie tñ acsi amisse essēt requirentur sanguis earum ab ipsis B

B Igamia Multis modis otrahit bigamia Primꝝ qui int alios ꝓprie dr est cū q̄s successiue a diuersis tēpibꝝ duas habuit vxores a vtramq̄ cognouit · xxj · q · j aperiant Sed dr est qñ diuersis temporibus habꝝ plures vna; de iure et altera; de facto a vtramq̄ cog̃scit ex co · nup Hic em reputat bigamꝝ nō ꝓpter sacramenti defectū sed ꝓpter intentōis affectū cū ope subsecuto ut ibi dr Tercꝝ q̄sido habet plures eodē tpe · vnā de iure a altera; defacto · uel ambas defacto a cognoscit vtrāq̄ ut in dicto c · nup · l corruptā defacto · xxxj · q · j · quō ex de diuor · gaudem9 · ex co · a nobis · A Istud c · a nobis melius facit · B Quartꝝ qñ otrahit cū vidua ab altero marito cognita · xxxij de seriati a · xxxiij · di · maritū Secꝝ an si relicta fuisset virgo · xxxiiij · di · c · fi · Quintus qñ cōtrahit cū corrupta a q̄cumq̄ alio siue otrahat scient siue ignorant a eā cognoscit dist · xxxiiij curandū a c · pāpi · Sextꝝ qñ vxorem ꝓpriā cognoscit scīet uel ignorāter pꝝ q̄ cognita est ab alio di · xxxiiij · si cu iusa c · se · Septimꝝ qñ aliq̄s in ordīe sacro ostitutus uel post factam pfessionem in religiōe: defacto otrahit cū corrupta ex co · a nobis · xxvij · q · j · q̄t q̄t · A Idem etia; casus notāt in sū · con · li · iij · ti · iij · q · x · B ·

¶ Qui virginē deflorauit a postea in vxorē eā duxit nūqd pt pmouei R°. fic. qz nō diuisit carnē suam in duas nec illa in duos. ext. eo. debitū. xxvj. di. acuti9. et ar. ext. q. fi. sint le. tāta A. Alij otra asserētes q optz q mulier fit vgo tpe q otrahi² mūmoniuz ad ꝗ q otrahētes nō incurrāt irregularitatē. xxxij. di. nemo. a exp̄ssū videtur. xxx. q. v. q̄lis. vbi vgo casta a ꝗ spōsata in vginitate tt̄ Et hāc opinet hosti. vt in sū. cō. li. iij. ti. iij. q. x. Sz vtz ibi prīaz tenz ray. tho. a pe. a goff. a vl. a sic vide² cōiora tenēda Et ad otraria dicūt q dz eē vgo. v. nō ab alio cognita. Dicit etiā vl. q auz omia p̄ædētia legitimēt. p oās mūmoniū dicto. c. tāta. p̄summ² vgo hoc casu q̄si in vginitate esset despōsata Prima rnio efficacior ē scda em̄ alia qñ nō tenet. Nā si deflorātio fuisset facta ab vxorato. p seqns mūmoniū cū ꝗflorata nō fit aliqua legitimatō dicto. c. tanta. B.

¶ Quid si credit otrahere cū virgine a inuenit corruptā. R°. Nō pt pmoueri cū sit maiti9 corrupte. xxxij. q. v. ille. xv. q. j. c. fi. A Meli9 facit. lij. di. q in aliq̄. Nec fm ray. excusat error nec violentia. Lex em̄ pmotōis fm requirit nō volūtatē dicto. c. fi. a. c. ille ā. Idē tho. pe. a hosti. vt in sū. conti. iij. ti. iij. q. vj. B.

¶ Quid si q̄s habuit vnā vxorē nec ognouit a postea duxit aliā virginē a cogñita ecōuerso primā cogñsit et nō scdam. R°. Nō repellit a pmotōe ext. eo. debitū. A. Idē dicas p eandē rōez. si aliq̄s ducat in vxorē mulierē ab alio despōsatā a traductā non tñ cognita; fm ray. tho. pe. a hostien. xxxiij. d. c. vl. a in sū. cō. eo. ti. q. vij Sed iste casus est clar9 a formal dicti. c. debitū. B.

¶ Quid si maritus accusat vxorē de adulterio a pēdēte accusatōe vir ad p̄ceptū ecīie reddit debitū vxori. R°. fz Rai. Tho. a Host. Irregularis siue bigam9 cēset. Nā irregularitas sepe otrahit solo facto. A. Idē in sū. cō. e. ti. q. ix. Et addit Host. q nō peccat in ꝗ casu debitū nō reddēs cū vult pmoueri. qz vxorē repellit p exceptōz ortā ex adulterio. Sed Ray. ait q tenet reddere cū non debeat eā spoliare possessione sui corpis vsq ad sñam xj. q. j. qz res. viij. q. iiij. Nonne. pdi pue cū ꝗ sibi p̄dpit ab ecclesia. dictū Hosti. pōt teneri qñ marit9 offert se statū p batur. omissū adulteriū vt infra octo dies vel arca. ar. c. solet. de sen. excō. li. vj. Quidā tñ vt in dicta q. ix. dicūt q in ꝗ casu ogñscēs vxorē adulterā nō fit irregularis cū ñ agat ꝗ poti9 patiat. s. qz opellit a iudice Sz prio dictū p babili9 a tenēdū vide² B.

¶ Quid ꝗ eo q ꝗuit vnā vxorē añ baptismū a aliā p9 baptismū vt vtrāq añ baptismū. R°. Irregularis ē. dist. xxxiiij. si q̄s viduā. A. Poti9 est cais q̄ viduā. B. Et. xxvj. di. p totū. Si mitra q añ bapmū dimisit vxorē ꝓter formicatōz a postea accep̄t eā Nā p bapmū nō tollit ꝗ irregularitas vt clare p; p tho. in. iij. di. xxvij. lz irregularitas homicidij tollatur vt infra homicidiū. iiij. q. j. i fi. A. Idē resp cū p̄mi dicti in sū. cō. eo. ti. q. xj. Sz a 2m dictū colligit ex eadē rōe. B.

¶ Quare bigam9 ñ pt pmoueri. R° tres sūt cāe. Prīa ꝓpt defectū sacmti. s. vnitatis ipsi9 cū ñ sit vn9 vni9 exq̄ diuisit carnē suā i duas. xxvj. di. acuti9. ex. eō. ꝗbitū Et ꝗ ē prīa a vat cā de q̄ ꝗ. Nūc dicē9. Scda cā ē ꝓpt dignitatē ordi^m. xxvj. di. vna a. c. vl. Tercia est ꝓpt signū icōtinētie di. lxxxij. ꝓposuisti vl. ꝗ a fortasse Vña ābro. Quō erit hōr vxor viduitatis q ipsa oiuigia freqntauit. A. Hoc tēt in dicto. c. vna B. Ad itellectū āt prīe cāe nō q in mūmonio attēdi² duplex sacmē tū ꝓpt duplicē oiūctionē q est in ipō. Prīa ē oiūctio aīoz. scda corpū. prīa figficat oiūctōez aīe ad deū. scda figt oiūctōz xpīa ecclesie q fuit q̄i mūmoniū ꝛimiatū q̄dē i pziarchis a ꝓphetis ratū in tpe grē scilicz in natūtate xpi

consummatū in cruce vel ratū in cruce et consūmabile in gla. Ite sed cōiunctio significat etiā vnionē dīnitatis a humanitatis facta in vtero virgis. xxv di. acutius. de cse. di. ij. in xpō pat. ex eo. debitū. Cū g tā cōiunctio xpi a ecce q̄ vnio dīnitatis ñ sit nisi vnica merito signat in cōiunctōe pmi mūmonij Sed cū qs trāsit ad secūdā. recedt ab vnitate a sic nō pt significare dictaz vnicā cōiunctionē Et hāc rōem tangit augus. in dicto. c. acutius in fi. A. Idez in sū. cō. li. iij. ti. viij. q. ij. B.

¶ Vtz liceat dispēsare cū bigamis. Ro. q̄ uis diūsimo de rñtrāt. m̄ videt tenēdū qd tenet tho. in. iiij. di. xxvij dicēs sic. Bigamie nō est adiūcta irregularitas de iure naturali. ſ de iure positiuo nec itez est de essētialibz ordinis q aliqs nō sit bigamus Patet ex ꝗ q si aliqs bigamus ad ordinē accedat caractarē recipit Et iō ꝓ pt dispēsare in tali irregularitate. Qd āt obiici posſ p dere. ex. eo. nup. soluit tho. dicēs q p illā dere. oñdi² q eadē est difficultas dispēsandi in illis q de facto cū plibz contraxerūt sicut si de iure contraxisset. nō q subtrahat ptās dispensandi Qd etiā obiicit q contra doctrinaz apli dispensare nō licez. soluit dicēs q hoc verz est q̄ntū ad ea q̄ sūt de iure naturali a q̄ntū ad ea q̄ sūt de necessitate sacramētorz a fidei. ſ ī alijs q̄ sunt de institutōne aplorz cū eccia habeat nūc eandē ptātē statuendi et destituendi quā tūc habebat pt p eiuz q primatū in eccia tenet dispēsai. Hec Tho. Sz q̄ uis possit. dz q nō licet qz nūq̄ faceret ñ forte aliq̄ cā maxima subesset. A. De hō opiniōes referūt in sū. cō. eo. ti. q. xij. Sz cū Tho. cō. Pe. et Al. a hō videt tutius. ar. c. hō est. xxiij q. j. B. Sed de epō tenet q nullo mō pt vt a poit Jo. an. p de. c. j. eo. tit. li. vj. A. Sikka de hoc recitāt opiniōes in dicta. q. xij. Sed hō videt verius a ex pōsse haberi in. c. a nobis. extra. c. et dicto. c. Vnico. in. vj. B.

¶ Bigami iure comuni nudati sūt oi priuilegio clericali a additi foro secłai nō obstāte consuetudine a eis sub pena excōicatōis inhibitū est deferre tōsurā vel habitū clericalē ex. eo. cū altricatōis. li. vj. A. Glo. ibi dicit hō intelligēdū De hijs q̄ facti sūt bigami siue vere siue interpretatiue in minoribz Secus si in maoribz ordinibz. B.

Blasphemia fm Ambro. ē vel cū deo attribuit qd ei nō conuenit vel cū ab eo remouet qd ei conuenit. Hec tñ duo. affirmatio a negatio ñ diūsificāt speciē blasphemie A. Idē in sū. con. li. iij. tit. xxxiiij. q. cc vij. Sed Tho. ij. ij. q. xiij. ar. j. addt terciū modū videlz cū attribuit creature qd appropat deo. B. Et hz genus suū est pctm̄ mortale. qz repugnat caritati dīne. Sz posſ contigere q blasphemia absqz dīliberatōe a ex surreptōe procederet a hō duplicit Primo mō q aliqs ñ adūtit hō qd dicit esse blasphemā. vt cum aliqs subito ex aliq̄ passiōe ī ūba contumeliosa prūpet q̄z significatōz nō consideraret tūc ē pctm̄ veniale. A. Hoc puto verū nisi hō ei freqnt accideret ex lata culpa cū rādo adhibē remediū. Lata ei culpa equipat dolo. ff. depositi. l. qd nerua a in. c. vt aīa ꝛz. de cōsti. li. vj. B. Sed cōmō qñ adūtit hō ē blasphemā considerās signata verborz. a tūc nō excusa² a pctō mortali fiē nec ille q ex subito motu ire aliquē occidit. A. Idē in sū. cō. eo. titu. q. cc viij. Et puto a mōrtali nō excusari blasphem: si nō recto aīo moueat. licet ignorет sua verba importaē blasphemiā Nāvt dz. j. Corz. xiiij. Si quis ignorat ignorabit. a stultus in culpa sapiens erit in pena. xxxviij. di. q ea. B. hō tho. ij. ij. q. xiij

¶ De blasphemia in deū vel in sāctos que ꝓprie dz maledictio vide ſ. maledictio. ſ. ij. a. iij.

Cabella. Vide infra peda g iū. a vide ſ. tallia. qz p eodē accipiūt. vl q̄i. Alix nō dz fieri de vitro lig. exe. l auricalco. nec

de cristallo-aut lapide-ꝗ tm̃ de auro-
argẽto-aut stãno-de ose-dis-j-vasa-
a c-calix De osecratõe calic-a an
possit vendi vide-j-osecratio-v-

Alũmiari q̃d sit a ꝑuaicaria ꝓ
giuisari-vide s̃-Accusa°-ꝗ-iiij
Anomica portio est illꝰ qꝰ ec
clesia ꝓpria debet recipe qñ q̃s elegit
alibi sepulturã-de q̃ vide-j-Sepultuã
iij-p totum-

Anomicꝰ-vide-j-pb̃da a s̃-Bñfi
ciũ-a-j-Symoma-ij-et-iij-

Anomisatio-Sr̃ō licet aliquẽ
veneãri p sancto nisi fuerit ca
nomisatꝰ aut ãte romane ecclie
ex̃ de reli-et ve-san-c-j Jn q̃ q̃dẽ cano
misatõe primo inq̃rit de vita eiꝰ q̃ ca
nomisandꝰ est si fuit ĩ laboribꝫ iustis
a multis-si moribꝫ castꝰ-a actibus
strẽnuꝰ-Oportet eũ pñti testificatõe
p̃dicaria bone fame p̃conis nō tacei
lxj-d-miraũ-xij-q-ij-q̃tuor-a ẽ ma
xime q̃rendũ de simplicitate a hũili
tate ex̃ de p̃sup-ex studiis Jtẽ q̃ri so
let an sustinuerit p̃secutões-vij-q-j
Omnis q̃ gemebat a c-ibi a an illas
sustinuerit aut caritate-j-q-j-vide q̃
tũ-Jnq̃rendũ est ecꝫ de miraculꝫ fac
tis invita a pꝰ morte Porro de mar
tiribꝫ nō fit tãta examinatio sed q̃rit
tm̃ de miraculꝫ-a cãpter quaꝫ passi
sũt ar-de ose-di-iiij Cathecuminũ a c-
Baptismi vicẽ-Hijs rite pactis pōt
ad canonisatõꝫ p̃cedi-A Jdẽ ĩ sũ-cõ-
li-j-ti-xiij-q-xxv-vbi sbiũgit Ordi
nẽ a modũ q̃ osuevit curia romana p
cedere in canonisatõe scõrũ p̃fecte po
nit Host-et Gof-sup ca-Audiuimꝰ
scꝫ de reli-et veneratõe sanctorũ-B

Vtꝫ liceat porrigẽ orõꝫ ad aliquẽ
nō canonisatũ Rꝰ ꝑm Jmo-Sr̃ō ne
gamus q̃n liceat porrigẽ p̃ces alicui
defũcto quẽ q̃s credit bo^{m} vitꝫ qꝫ dñs
fidẽ orãtꝫ attedit ꝗ facẽ p eo offi^{m}tꝫ p
ces solẽnes nō licꝫ ut in p°-ꝗ-dictũ ẽ
A Con-Alb-et Host-ut in sũ-cõ-co
titu-q-xxij-in fi-B

Aracter ꝑm dyo-est signũ sã
ctũ cõionis fidei a scẽ ordina
tõis datũ a Jherarcha Vel ꝑm moder
nos theologos Caracter est distictõ
a caractere ex no impssa aie rõnali
ꝑm ymaginẽ o figurãs trinitatẽ crea
tã trinitati creãti-distinguẽs a ñ o fi
guratꝫ ꝑm statũ fidei Et q̃dẽ caracter
nō impmitꝫ p omnia sacra etã noue
legis sed solũ p illa p q̃ mãcipatꝫ q̃s
ad aliqꝰ sacramẽtũ spũale exercẽdꝰ
sicut a baptismꝰ o firmatõ a ordo-hoc
Tho-in-iiij-q-iiij-A Con-Alb-B De
caractere etiã ordinis ĩꝗs pluã infra
Ordo-iij-p totum-

Arcer seu incarcera° Vtꝫ licet
at aliquẽ incarcerare ꝓ detinẽ
Rꝰ ꝑm Tho-ij-ij-q-lxv Jn bo
nis corpis tria p ordinẽ o siderãtꝫ Pri
mo q̃dẽ integritas corpalis sbstãtie
cui detrimentũ afferꝫ p occasionẽ vel
mutilatõnem-Secõ delectatõ ulꝫ q̃es
sensus aut opponꝫ verberatio ulꝫ ali
ud qꝰ libꝫ sensũ dolore afficiens Ter
cio motꝰ a vsus membrorũ q̃ impedi^{t}
p ligatõem ulꝫ incarceratõem Et idõ
incarcerare aliquẽ ulꝫ quatrũq̃ de
tinere est illicitũ-nisi fiat ꝑm ordinẽ
iustitie-aut ad penã aut ad cautelã
alicuꝰ mali vitandi hoc licet tm̃ iu
dici Verũtã detinere hoiem ad horaꝫ
ab aliq̃ ope illicito statũ ꝓpetrandoꝫ
cuilibꝫ licꝫ-sicut cũ q̃s detinet aliquẽ
ne se precipitet ulꝫ ne aliũ feriat Sed
simpliciter aliuꝫ includere ulꝫ ligare
ad eũ ptinet solũ q̃ habet vniuersali
ter disponere de actibꝫ et vita alteriꝰ
Hec tho-Sr̃ā et ꝑuata p̃sõa ꝗ facẽs
ꝑm leges morte punitꝫ-C-de ꝑua-car
ce-l-vnica-

Aritas-vtꝫ caritas semꝫ ha
bita possit amitti Rꝰ ꝑm tho
ij-ij-q-xxiiij-Caritatꝫ possuꝰ
triplicꝫ o siderãdꝫ Primo ex pte spũsãcti
mouẽtis aiaꝫ ad diligẽdũ deũ a ex hẽ
pte caitas impeccabilitatẽ hꝫ qꝫ im
possibile ẽ hec duo sitꝫ cẽ vera-s-q̃ spi
rituscãctꝰ velit mouẽ aliquẽ ad actũ
caritatꝫ q̃ ipse caitatẽ amittat pec
cando-Sr̃ā donũ p̃seuerantie cõputa
tur inter beneficia de quibus certissi

me liberant quicũq; liberãt. vt dicit Aug9. in li. 8 p̃destinatõe scõr. Sed omõ põt cõsiderari caritas fm ꝓpriã rõ; Et sic caritas ñ põt amitti. nisi id qd ptinet ad caritat̃ rõem amitta². vñ caritas nullo° p̃t peccare. sicut calor nõ põt frigidare. sic nec iniustitia nõ põt bonũ facẽ. vt Aug9. dicit in li. de ser. do. in mõte Tertio p̃t cõsiderari caritas ex pte subiecti. qd est vertibile fm arbitrij libertatẽ. a isto mõ caritas vie amitti põt. nõ ãt caitas p̃tie qꝛ ibi de9p essẽtia; videtur q̃ est ipsa essentia bonitatis.

¶ Que sũt ex caritate diligẽda Re°. fm Tho. ij. ij. q. xxv. Quatuor sũt vt ait Aug9. in li. 8 doctri. xp̃iana Vnũ qd sup̃ nos est sc; de9. Sedm qd nos sum9. Tertiũ qd iuxta nos est. s. pximꝰ. vt hõ vel angelus. Qrtũ qd infra nos est sc; corp9 ꝓpriũ. A. Idẽ in sũ. cõ. li. iij. ti. xxxiiij. q. cxxvj. Põt addi Sicut a corp9 pximi cui exhibere debem9 opa corpalia caritat̃ Math. xxv ꝗ ꝗ põt includi in eo qd supdictũ est nos dẽre diligẽ pximu; iuẽ nos. B. Et sũt intelligẽda hoc ordie. Primo et p̃ omib; debem9 diligere deũ. deinde nosipõs deinde pximũ. vlti° corp9 nr; Et tũc sdit sic idẽ Tho. ij. ij. q. xxvj. Nõ est tñ de ncitate caritatis q hõ ꝓpriũ corp9 exponat p salute pximi nisi in casu q̃ tenet ei9 puidere saluti ꝗ q aliq̃s spõte se offerat: ptinet ad pfectõem caritatis. A. Idẽ in sũ. cõ. co. ti. q. cxxvij Et hoc vltm debz intelligi q̃ ad salutẽ corpeã. qꝛ q̃s nõ obligat exponẽ regulariter ꝓpriũ corp9 pope pximi. ꝗ p salute aĩe. sic ꝯ; aĩa pximi incõpabilit̃ fit p̃cio?ior corpe nrõ. xxiiij. q. iij. si habes. vnde ꝑ. in ordine caritat̃ pximũ debem9 ponẽ corpi nrõ. a Tho. ij. ij. q. xxxiij. dicit mõliter peccaẽ q̃ q̃cũq; tũore etiã corpalis mortis omittẽt pximũ corrigere. qñ ex hoc verifiet puideret ei9 saluti. B. Et hic ordo caritatis sb̃ p̃cepto est vt tho. tradit. ij. ij. q. xliiij. A Sicut etiã est sub p̃cepto vt diligam9 meliores vt magis dũctos pl9 alijs vt ibid dicit Tho. a i sũ. cõ. co. ti. q. cxxviij. B

¶ Vtꝯ magis deam9 diligere meliores q̃ nobis dũctiores. Re°. fm Tho. ij. ij. q. xxvj. Melior q̃dẽ qꝛ est duo ꝓpi q̃or maior bonũ ex caritate dẽm9 velle sc; maiorẽ gradu; btitudinis. qꝛ ad caritatẽ ptinet vt velit iusticiã dei seruari. s; quã meliores pfecti9 btitudinẽ ptiãpãt sed tñ hõ vonabilit̃ magis intẽse diligit dũctos. a ꝗ tripliciter Pri° q̃dẽ ĩtẽsior affectũ diligit eos ad illud bonũ ad qd diligit eos. q̃ meliores ad maius bonũ. Sedõ qꝛ int̃ dũctos aliq̃ sũt nobis ꝓpinq̃ fm nãlem originẽ a q̃ discedere nõ pñt ꝗ bonitas fm quã aliq̃ appropinqũt dõ p̃t accedere a recedere. augeria minuia ideo possũ; ex caritate velle q̃ ille q̃ est m̃ dũct9 sit melior alio. a sic ad maiorẽ btitudis gradũ puenire possit. Tertõ qꝛ plib; modis siue caus dũctos diligim9 Nã ad alios nõ hẽm9 ñ amicitiã caritat̃. ꝗ ad dũctos nobis hẽm9 alias amicicias. fm modũ dũctõis ipsoꝝ ad nos vt qꝛ aliq̃s est cõsanguine9 vl dũnxvl dũuis vl ꝓpẽ qd cũq; alid licitũ. a ita ex caitate plimis modis diligim9 magis nobis cõiũctos. A. Id i sũ. cõ. co. ti. q. cxxviij Et dcusio ẽ q̃ meliores dẽm9 pl9 diligere qꝛ ꝗ iusticiã dina requit Math. xij. ibi. Que ẽ mr mea. ꝛc. Sꝛ possũ9 optare q̃ ꝓpinqui sint meliores. B.

¶ Vtꝯ diligere inimicos sit de ncitate caritat̃. Re°. fm Tho. ij. ij. q. xxv Dilectio inimicoꝝ tripliciter põt cõsiderari. Primo mõ vt diligant inq̃tum inimici. a hoc est diligere malũ alterius. Sedõ mõ q̃tum ad naturaꝯ scilꝯ in vniuersali. a sic dilectio inimicorũ est de necessitate caritat̃. vt sc; aliquis diligẽs deũ. a pximu; ab illa generalitate inimicos non excludat. Tertio mõ põt cõsiderari in spẽali vt sc; aliquis in spẽali moueat̃ motu dilectõis ad inimicũ. et illud non est de necessitate caritatis vl salutis absolute qꝛ nec moueri motu dilectõ

mis in spēali ad quos libz homīes sin
gularit est de nēcitate caritatis nisi sm
prepatōz animi ut s. hō habeat aīm
prepatū ad ꝗ in singulari inimicū
diligeret si nēcitas occurreret. Sz q
absq; nēcitatis articulo diligat xpti
net ad caitatis pfectionē. A Jdē in sū
con. li. iij. ti. xxxiiij. q. cxiij. B

¶ Vtruz sit de nēcitate caritatis ut hō
inimico signa uel effectus exhibeat di
lectōis Rō sm tho. ij. ij. q. xxv. Sicut
hō in cōi tenet diligere a nō in spēali
nisi sm prepatōz animi ut nūc dictū
est. ita signa a effectus dilectōnis q̄ in
cōi ostuerūt primo exhiberi tenet
et inimicis exhibere. puta cuz aliqs
orat p omnibz fidelibz uel p toto ppło
uel cū aliqs bñficiū impēdit toti cōi
tati. tūc etiā ꝗ inimicis exhibere est
de nēcitate pceptis otrafacere ptinet
ad tuorē vindicte. Spēalia vo bñfi
cia uel dilectōis signa q̄ qs exhibz p
ticularit aliqbz q exhibeat ea inimic
nō est s nēcitate. ñ sm prepatōz ani
ut sc; iuue² in articlo nēcitatis sm il
lud puer. xxv. Si esurierit inimicus
tuus da illi cibū. Sz ꝗ facere pter nēci
tatis articulū ptinet ad pfectōz cari
tatis. p quā aliqs cauet nō solū vin
ci a malo. sz vult vincere in bono ma
lū. qz sc; ñ solū cauet ne pter iniuriā
illatā p trahat ad odiū. sed etiā intē
dit inimicū ad suū amorē p trahere. A
Cō. hijs pe. ut ī sū. cō. e. t. q. cxiiij. B

¶ Vtuz inimic veniā petētibz teneam
ur remittere sm Rō sm Pe. iij. sm̄a. Ex iniu
ria uel dāno dato aliqui solent in eo cui
fit tria oriri. s. rancor in affectu. signa
rancoris in effectu. a actio iuris otra
iniuriātē. Primū tenet hō remittere
immo nūq̄ in corde hīe. A Math. xv
viij. ibi. Si ca pī me⁹ tū. B. Secō te
net hō remittere veniā veracit petēti. v
pato emēdare sm facultatē suā. de q̄
pt intelligi qs dicit Lu. xvij. Si reūsus
fuerit ad te dicēs. penitet me. dimit
te illi. ꝗmo etiā si nō petat ut in pri
mo. s. dictū est. A Jsts ꝗmo nō vide
tur dictū Pe. ut pt colligi ex habitū
in sū. cō. eo. ti. q. cxv. sed potius ei⁹ di
cto adūsat. Et cū ꝗ dicto Cō. Alb. ut
nō debeat expectari petitio. a ists vi
det veri⁹ Rā si nō dz rancor teneri in
corde sicut nec ab eē oīdi in ope qz nō
solū a malo sed eē ab omni specie ma
li abstinēdū est. j. Thess. c. fi. B Sz t
cū nō tenet remittere ñ ille satisfaciat
p posse ut c. si qs otristat⁹. xc. di. et
no. in c. ad aplice de re. iu. li. a in re
missōibz doctoz iuriū. a eē de male
innotuit cū ocordātis ibi posite. A ꝗ
satis clarz est qz legitīe pt peti estia°
iniuie eē vltē interesse rez eē de immu
a qm̄ li. vj. misi ex ꝗ oriret p̄ōverās
scāvalū respectu salutis aīe t corpis
qz in ordine caritatis hec p̄ferēda sūt
ut pt ostare ex dictis s. Ꝗ j.

¶ Vtuz hō opa eē caritatē aliqd va
leāt Rō sm Rap. Quis nō valeant
directe ad vitā et nā tñ valēt ad alia
q̄nq; Pri°. s. ad tolerabilit⁹ iudicū fu
tuz p̄ferēdū de pe. di. iij. si qs aūt. A
Richar. sup. iij. sm̄az di. xv. dicē. q
bonūa pna acta in mōrli sicut nō va
lēt ad obtinēdū regnū ita nec ad re
missiōez penaz. qz pter id nō minu
et pena p pcis poribz debita sed bñ
minorē penā sustinebt in inferno qz
interū dū facit illud bonū cauet a ma
lo q̄z occasiōe si faceret amplius pum
ret. Et ita dicit intelligēdū dictū asse
rētiū minorē penā sustinēdā pt bo
nū sine caritate factū. Sz otra ꝗ vide²
qs legit in vitaspatz q cuidā scō p̄i
fuelatū est de q̄dā q̄ pter luxuriā ex
clusus est a paradiso q pter abūdan
tes elemosinas q̄s faciebat liberat⁹
est ab incēdio ignis. B. Secō ad tpa
lem p̄speritatē de pe. di. iij. cauēdū.
xxij. q. ij. si q̄libz Tercio ad ꝗ q qs ci
ti⁹ illustret ad pnāz De pe. di. v. fal
sas in fi. Qrto ad assuefactōz bonoz
opuz. sicē faciebat olim btus Job. de
ose. di. iiij. nō regnabant. Quito qz
dyabolus nō hz in eo tantā ptātem
q̄tam haberet si bona opa non face
ret sicut Greg⁹. refert in dyalogo li.
iij. c. vij. de iudeo qui signat⁹ erat sig

cuidis q̃ dæmones nõ potuerũt ei nocere. A. Adũtendũ tñ q̃ remuneratio q̃ fit p̃ talibz opibz ꝓm ric. in loco p̃allegato nõ est ex debito iustitiæ ꝗ solũ ex dei clemẽtia. forte ideo qr q̃ ex ꝛtumacia ꝛtra deũ mereꝰ sui p̃uitõz quõ p̃t extrinsecꝰ aliq̃d meri. B.

¶ Vtrũ ꝯ possit deo satisfacẽ p̃ opa ex̃ caritatẽ fcã. habes ista. satisfactio. C. xj. Et plura ꝑ caritate ꝯes in se. C.

¶ Vtq̃ opa ex̃ caritatẽ existentiũ vn q̃ valeãt. R°. ꝓm Rap. Opa viua q̃ facta fuerũt in caritate mortificãt p̃ seqns mõile pctũ. a fideã seq̃t pna reuiuiscũt. Illa vero q̃ nũq̃ viua fuerũt puta q̃ in pctõ mõili facta sũt viuere nõ p̃nt qr mortua nata fuerũt. ꝗ Illa reuiuiscũt q̃ mortificata fuerũt. Viuere non p̃nt q̃ mortua nata fuerũt. Cõ. tho. in. iiij. di. xxiij. A. Predictũ dixit. Rap. in tit. de pe. et re. C. Itẽ aĩ idẽ q̃rit Tho. etiã in. iij. pte. q lxxxix. ar. ti. v. a. vj. B. ¶ De confessione facta extẽ caritatẽ. vide. C. confessio. j. C. iij ¶ Vtq̃ occasiõe religiosis sint p̃termittẽda opa caritatis in pentes. vide infra. religio. j. C. iij.

Casus ep̃ales Illos casus a q̃bus nõ p̃t absoluere sacẽdos prochialis vide infra Confessor. j. C. j.

Cathecismꝰ a exorcismꝰ. Vtrũ cathecismꝰ ꝓuemẽter ꝗbeat p̃ credere baptismũ. R°. ꝓm De. in. iiij. sic Rã in baptisãdo req̃ri optꝛ ea q̃ sũt de necẽitate fidei. q̃ sũt tria. s. fidei susceptio a eiusdẽ p̃fessio. a ipsi obſuatio. Et ꝓpt̃ hꝰ tria cathecismꝰ inuentꝰ ẽ. qr in eo fit instructio ad fidei susceptõem. fit etiã rñsio ad fidei p̃fessionẽ. a p̃missio ad fidei obseruatõem. Et qr adultꝰ p̃ se credere a p̃mittẽ p̃t req̃rũt hec ab eo p̃ seipsũ. In puulo ꝗo req̃rũt p̃ vicariũ. s. p̃ patrinũ q̃ in p̃sona puuli rñdet Credo. a sicut dicit tho. Duplex p̃t cẽ sensus. Vnꝰ credo id est ego puulus q̃ñ ad p̃fectã etatẽ venia. credã. vel credo. ego patrinꝰ operã dabo q̃ iste credat. A. iste sensus est magis ꝓuemẽs. Rã tenẽtes ad baptismũ fideiussores fiũt suscepti de ꝛse. di. iiij. vos añ oia. B. Nec ẽ incõuemẽs q̃ patrinꝰ p̃ puulo p̃mittat. qr ꝑ illis ad q̃ oẽs tenẽt vnꝰ aliũ obligãẽ p̃t. Secꝰ ãt in hiis ad q̃ oẽs nõ tenẽt. Et si dicis q̃ patrinꝰ sic obligat ad instruẽdũ puulũ de fide. Respõdet Tho. q̃ nõ est ibi magnũ periculũ q̃ tũ ad modernũ tp̃s qr a pentes pueri sũt xp̃iaĩ a int̃ xp̃ianos nutriũt. Secꝰ ãt eãt in p̃mitiua ecẽa. qr tũc diligentior cura habẽda erat. Et fit̃ nũc esset si pntes pueri essẽt suspecti de infidelitate l̃ si puer int̃ infideles ꝓũsatꝰ est. A. Idẽ ẽ est si pentes essẽt suspecti in moribz. Rã suscipiẽtes de baptismo sũt fideiussores nõ solũ fidei: ꝗ etiã mor. vñ in dicto c. vos. eis ꝑ Iõ ꝗ eos admonere vt castitatẽ custodiãt. iusticiã diligãt. caritatẽ teneãt Añ oia simbolũ a oratõez dñicã ẽ ꝛ wsipi tenere a illis q̃s excepistis: oñdite. Dcã ẽ ĩ hoc. C. notãt in sũ. cõ. li. iij. ti. xxiiij. q. xlij. B.

¶ Sz ad q̃d p̃dest exorcismꝰ. R°. ꝓm De. a tho. in. iij. dis. vj. Habz effectũ in corpe a in aĩa. qr minuit p̃tatẽ de mois ne possit tãtũ in hoie sicut puꝰ ne bap̃mũ a alia bona impediat. Sz p̃dicta p̃tãs tõlit̃ in baptismo tollit̃ sic Pharao puꝰ flagellatꝰ ẽ ꝓpl̃o nõ egresso de egipto. a postea tõlit̃ ĩ mari rubro qꝑ ẽ figuã baptismi: sõmersus est. A. Idẽ in sũ. cõ. co. ti. q. xliij. vbi ẽ ꝑ q̃ arca hũc effectũ cathecismi plres fuerũt opiniões Sz qꝑ dictũ ẽ meliꝰ videt. B. ¶ Qrd ſigficẽt sacm̃ talia alia q̃ fiũt añ baptismũ ĩ cathecismo. vide s. baptismꝰ. vj. C. iij.

¶ P cathecismũ ĩpedit̃ mũiomũ ꝯtrẽ dũ. C. impedimentũ. vj. C. ij.

Cautio. Noie cautõis q̃ñ simplr̃ ponit̃ intelligi nuda p̃missio Sz p̃ cautõz idoneã sũ fussiciẽtẽ ĩtelligit̃ fideiussoia l̃ pigraticia vt nõt̃ ex. de pig. cũ ꝛstet. A. In glo. B. ꝑ hẽ viꝑ s. Absolu°. iij. C. ij. A. de hꝰ ẽ ꝑ s. Absolu°. j. C. xvij. ĩ addi°e B

Cecitas mentis Vtrq; cecitas mentis sit pctm̃ secm̃ Tho. ij. ij. q. xv. Greg. xxxj. moral. ponit cecitatē mentis inter vicia q̃ causant a luxuria Ad cui⁹ vicij intellectū est sciēdū. q̃ principiū intellectual visionis est aliq̃d ītelligibile principiū p q̃d ipō intelligit alia cui q̃dē intelligibili principio mēs ipōis pōt intendere. a q̃ ei nō intendat pt duplr ostnge Qm̃; q̃dē ex hoc q̃ habz voluntatē spōtanee se aūtentē a osideratōe talis principij secm̃ illud Ps. Noluit intelligē ut bñ ageret Alio mō p occupatōz cir alia q̃ magis distrahūt q̃bz ab inspectōe h⁹ principij auertit secm̃ illud Ps. Supcecidit ignis. s. oscupiscētia cā nō videt solē. Et vtroq; mō cecitas mentis est pctm̃. Sed qm̃ est ex naturali defectu ut in amentibz nō est pctm̃. A Idez in sum. con. li. iij. ti. xxx. q. ccix. B

Censura ecclāstica Noie cēsuē tria oplxendū. s. interdictū. excōicatio. a suspēsio. ex̄ de verbis. si qrēti. Et d̄ singulis hoz videt in vocabulis ppriis ut T. Excōicatio a T. Interdictū. a T. Suspēsio.

Cessatio a diuinis. Cessat qm̃q; in aliq̃ ecclā a diuinis ppter iniuriā uel offensā alicui de ecclā l ecclie factā. Et tūc posito q̃ ei aliq̃s de canonicis q̃ statuerūt cessatōez a diuinis ibi celebraret nō incurreret irregulaitatē. q̃ nō est interdictū ordinariū ut dicit Ymo. ex̄ de appell. dilectis filio decano Et nō debz cessare a diuinis p capitulū collegiū uel aliquez ouentū alicui⁹ ecclie misi vocatis omnibz put sūt vocādi ad electōez. a misi deliberatōe habita diligēti a p⁹ hoc requisito epō l clerico l laico cuiuscūz dignitatis sint ad oditōis l status ppter cui⁹ iniuriā uel offensā videt cessatio facēda q̃ iniuriā uel offensā emēdet. a si noluerit emēdare nō poterit cessari q̃ si p cedat pdicto mō a cesset extūc tā ps cox q̃ cessant q̃ ei⁹ ostra quem cessat infra vnū mēsem p se uel p p̄curatorē ostinuatis diebz ad sedē aplicam tenēt se pntare. A Immo iter arripeut in textu infra allegato. vbi ē patet. q̃ dñt ita ostinuare. ut q̃ito omodo poterūt se aplico ospectui repntent. B. cū actis a mumimētis negocij. misi p cōcordiā infra dictū tps cessaret ipsa cessatio Et sic ptibus vmentibz uel vna a nō altera vmente ps culpabilis puniat. Et nihilominus si ps q̃ cessauit nō veniret nec mitteret. nō seruabit cessatō nec valebit extra de off. or. quis h. vj. A Ibi d. Pte insup a diuinis cessante supz scripta tā in cessando q̃ in veniēdo seu in mittendo ad sedē aplicā nō fuāte. ñ seruet ipsa cessatō. sed ea nō obstāte ut p⁹ in ipsa celebret Et ocordat p dictis Albric⁹. B

¶ Qui volūt cessare a diuinis dñt cāz ydoneā oscribere in instrumēto publico uel patētibz literis cū autētici sigillis. A. s. ppriis qm̃ d̄ collegiū facit vel cū vno sigillo vni⁹ alteri⁹ autētici ut in textu infra allegato. B Et assig̃ve illi ostra quē cessare intēdūt. q̃ si hoc ptermiserūt uel cā nō fuisset inuēta canonica: restituet omia q̃ tpe cessatōnis peceperūt de ecclā illa vbi cessatuz est. et que p illo tempe debent eis de ecclesia non papient. et ei cōtra quē cessauerunt: de dammis a iniuriis satisfacient. Si ōo causa fuerit iudicata canonica: tūc illi qui occasionē dederūt cōdēnandi sunt ad omē interesse canonicis Et ad certā q̃ntitatē taxādā ipsi ecclie in q̃ cessatū est. ouertendā in cultū diuinū. ex̄ de offi. or. si canonici. li. vj. A. Vbi patet q̃ dicta quātitas taxatis supioris arbitrio. B

¶ Or in aggrauatōem cessatōnis ymagines crucis bte virginis a alioz sanctoz irreuerenter tractant: psternūt vrticis uel spinis supponunt vel aliquid hmōi faciūt: reprobāt a guiter sūt puniēdi. ex̄ de off. or. si canonici. li. vj Quart grialem cessatōz a diuinis religiosi tenent seruare. vide T. Interdictū. j. ex̄. qui incipit Qm̃ sententia interdicti obliget tē

Cimiteriū habet eandē emunitatē quā ecclia q̄ ad oia capitula. q̄ vide infrā. emunitas eccle. a emunitas ofugientiū Et hoc pterquā in duobz casibz. s. q̄ nullus mortuus debz in eccla sepeliri. vt infra emunitas eccle. ſ. ij. a q̄ laici in choro ēē nō debēt. Hec Ray. a Host. A Idē in ſū. cō. li. j. ti. xiiij. q. vj. B.

¶ Cimiteriū pollutū ēē cēsēt qñ eccla ē polluta effusiōe sanguis vl seminis Dico si fit cōtiguū ipsi eccle. Et ātēq̄ recōciliatū fit nō debz in eo aliq̄s sepeliri Secus si cimiteriū ipz ēēt ēmotū ab eccla. Sed ecōuerso polluto cimiterio non est polluta eccla. ne minus dignū trahere videat ad se maius dignū. ext. de ofe. ec. si eccla. li. vj. Et nō est cimiteriū vnū sed pluā qñ pies est in medio licet sit ibi porta. A. sc̄z quaitur de vno ad aliud vt ī p̄allegato. o. B Vñ vno violato nō est violatū alterū vt in dicto. c. Circa osecratōez cimiterij. vide infra. Cōsecātio. iiij. ſ. j. a. ij

Clauis put hic sumit est potestas ligādi atq̄ soluēdi q̄ eccāstic⁹ iudex dignos debet recipe. a indignos excludē a regno vt pz in. iiij. sen. a p glosā Ihero. su p Matb. xvj. A. Ray. vo dicit q̄ claues hic dicū² scia discernēdi inter peccatū a pctm̄. a ptās ligādi atq̄ soluēdi dist. xx. ſ. j. Pe. vo vt in sū. con. li. iij. ti. xxxiiij. q. dxxj. dicit q̄ clauis est q̄dā ptās spūalis supnātūr a deo data a infusa. nō innata nec acq̄sita. Hec oēs tēdūt ad idē. sed vna magis declarat aliā. Diffinitio ēm Ray. ostendit q̄ ptāti debet amecti sma. Ista vero Pe. indicat a q̄ est hec ptās. B.

¶ Quot sūt claues. Rz. fm Tho. in iiij. di. xviij. Quia p clauē vt nūc dictū est iudex debz dignos recipe. a indignos excludē. indiget iudicio discretōis q̄ p doncitatē iudicet ipō actu receptōis. a ad vtrāq̄ eorū ptās q̄dam seu aucts reqrit Et fm ꝗ due claues distinguūt. Vna q̄ pertinet ad iudicium ei⁹ q̄ absoluēd⁹ ē Alia ad ipsā absolutō. Et hec due claues nō distinguūt in essētia auctis. q̄ vtrūq̄ sibi ex officio opetit. sed ex opatōe actus q̄q̄ vnus alīū supponit. Sīlā clauis q̄ dr ptās ligandi a soluēdi īmediate apit. sed q̄ dr scia discernēdi. oēs cui apiēdū sit p illā. de hijs clauibz hēt. di. xx. ſ. j. A. S. vtz in sū. cō. li. iij. ti. xxxiiij. q. dxxij. Ray. dicit Credo vel ēē q̄ non est nisi vna clauis q̄ est ptās siue iurisdictio. Dicūt tñ plāliter claues ppt plures eius effectus q̄ sūt ligare a soluē. claudere a apire. instar clauis material. Et q̄ aliquibi imū² scia oiūcta ptāti. ñ ē iō q̄ scia sit clauis. ꝗ q̄ nēcaria est ptātē habēti sīc luēna in tenebrē ābulāti. ne alias seq̄t q̄d ait dñs Matb. xv. Si cec⁹ cecū ducat. cēt. Cō. pe. dicēs. In sole potētia ligādi a indurādi vna ē in radice a due in effectibz. Sic vna tm̄ est clauis in radice. ꝗ due in effectibus. B.

¶ Qq̄ clauiū seu h⁹ clauis vsus est ad apiēdū a claudēdū. fm Pe. sicut a clauis material. ꝗ differēt q̄ clauis material p⁰ a pricipalē est ad claudēdū. a ex oseqnti ē ad apiēdū. Clauis vo spūal ecōtra. Pri⁰ est ad apiēdū a sēdario ad claudēdū. A. Et fm eūdē Pe. ista clausio fit tripliē. Vno⁰ q̄ ad culpā nō absoluēdo ab ea Alio mō q̄ ad penā sensus ligādi tpali pena Tercō mō q̄ ad penā dāni p sma excōicatōis vt ī sū. cō. co. ti. q. dxxiij. Idē ēē pt intelligi de alijs cēsurē. ex dever. sig. q̄enti. a sup Cēsura. Et vt pz ī sū. cō. co. ti. q. dxxij. dicit idē Pe. q̄ ptās ligādi atq̄ soluēdi integrē ex duobz. s. ex ptāte ordis a ex ptāte iurisdictōis. Jurisdictio ēm dat materiā. pria q̄ potestas clauis est essē dialiter. sēdā acidētaliter. B

¶ Soli sacēdotes hñt claues q̄ ꝗz tho. i. iiij. di. xviij. a. xix. sol sacēdotibz data ē ꝗ ptās a dño. vbi ait. Quoq̄ remiseritis pctā cēt. Joh. xx. Sīlēc obstat q̄ soli Pe. dē ē. Tibi dabo claues reg̃ celoq̄ Mat. xvj. q̄ id fecē dñs ad dmō stās dū eccle vnitatē vt oēs a pet⁰ a fuc

cessoribus suis accipent sue ptātis ori
ginē. xxiiij. q. j. q̄ūq̄ a. c. loq̄t Et li
cet oēs sacerdotes habeāt ptātē da-
uiū q̄ tū ad ordinē nō tñ habēt vsu;
ptātis. q̄ deficit eis iurisdictō q̄ mi-
strat materiā. vñ q̄ nō habz iurisdi
ctōem sup sūditos: pt dicī q̄ q̄ tū ad
hoc nō habz vsū dauiū. Sed tñ sacer
dos malꝰ q̄ uis sit grā priuatꝰ nullo
mō priuat vsu dauiū ī q̄ ipse nō est
agēs pncipale. sz instrumentale. hoc
tho. sūt pe. a Ray. A Hoc intelligit
de sacēdote ab eccā nō abscisō. q̄ licet
sit malꝰ tñ vtit dauibz instrumētalit
. v. loco dei ut in sū. con. li. iij. ti. xxxiiij
q. dxxiiij. a. dxxv. vbi hz omia pdcā
notant. De hz etiā ꝛ. se. ꝟ. B.

¶ Vtz scismatici. heretici. excōicati.
suspēsi. a degradati habeāt vsū daui
um secꝰ sm Tho. in. iiij. dist. xix. Hñt
q̄dē vsū in se q̄ tū; ad essētiā. sz talis
vsus impedit ex defectu materie. q̄a
talibz eccā subtrahit sūditos uel sim
plicit uel ad tps. vñ q̄ tū ad hoc pri-
uati sūt vsu dauiū. A Con. Pe. ut in
sum. con. eo. ti. q. dxxvj. B

¶ Quid operet vsus dauiū secꝰ sm
Tho. et Pe. vbi s. Opa² instrumēta
liter disponēdo ad grāma iustificati
onē nō āt pncipalit et immediate ip
sam grām et iustificatō; efficiēdo. q̄
hoc est soliꝰ dei Sed sicut ad mūdatō;
originalē pēci in baptismo valet ab-
lutio. ita ad emūdatōem actualē va
let absolutio. A Idē in sū. con. eo. ti.
q. dxxvij. vbi addi² sm Tho. q̄ si añ
absolutōe; sacerdotis aliq̄s nō fuisz
pfecte dispositꝰ ad grām suscipiēda;
in ipsa ofessione a absolutōe sacēdi
grām oseqret si obicē nō ponēt. Idē
Pe. a addit q̄ sufficiēter otrito dat
ibi augmentū grē. B

¶ Quare p claues sacēdotes dicā² sol
uere uel ligare secꝰ sm Ray. tribz mo
dis. Primo ligāt a soluūt. v. oñdūt ali-
quē ligatū uel solutū; a deo. Vñ dñs
Lu. xviij. leprosos p se pri mūdauit
deinde ad sacēdotes misit q̄ru; iudicio
oñderēt mūdati. A Immo videt q̄ nō
solū oñdāt absolutū sed eē absoluāt
instrumētalit tñ ut s. ꝟ. primo Nā li
cet veā otritio resuscitet pctōrē: rema
net tñ adhuc ligatꝰ. donec si pt sacēdo
ti se repñtet a ab eo fuerit absolutꝰ
Nā otritio ab hac obligatōe nō pt
liberare. de pe. dis. j. nō pt. a de pe. et
re. c. Omis Vñ et dñs Lazarū ab eo
resuscitatū dedit discipul absoluēdū;
Job. xj. B. Sedō soluūt qñ a pctō sa
cramētalit absoluūt a ligāt ad pnā;
pagendū. A In sū. cō. eo. ti. dxxviij
vbi hoc ponūt: dicit. q̄ sēdꝰ modꝰ li
gandi est cū satisfactōe; pnē impo-
nūt pentētibz. soluēdi ꝛo cū aliquid
dimittūt uel p eā purgatos ad sacra
mētorū ꝛmuniō; admittūt B Vñ leo
Papa. Xps hāc ꝓpositis eccē tradi-
dit ptātem. ut ofitentibz pnē satisfa
ctōe; darēt ccl. de pe. di. j. multiplex.
Tercio ligāt uel soluūt p excōicatō;.
Et ad istos oēs modos pt ꝛuenire il
lud Q̄d cūq̄ solueris sup trā ccl. qd
locū habz cū; sacerdos iuste iudicat
ligando uel soluēdo. A Omia pdicta
plenꝰ habent in sū. cō. dicta. q. dxx
viij. B De q̄ materia q̄ tū ad excōica
tionē vide s. Absolutio. et ꝛ. Excōica
tio p totū. de ab absolutōne pctōrū a
pnā vide s. Absolutio. vj. et ꝛ. Con
fessor. et Cōfessio. p totū. et ꝛ. Pnā.
p totū. et ꝛ. Pctm p totū. Et pdcām
expositionē ligādi a soluendi habes
infra. Sacerdos. ꝟ. j.

Q Lericꝰ pōmunit Ad hz q̄ q̄s
sit vere clericꝰ nō sufficit q̄ sit
liteātꝰ. nisi habeat aliquē or
dinē clericalē uel saltē primā tonsurā
ab eo q̄ dare pt. A Per primā em tō
surā q̄s ostituit clericꝰ. ex de eta. et q̄
li. cū otingat. B Tñ q̄ diu habz solū
primā tonsurā uel minores ordines
pt si voluerit deserere clericatū. ut s.
Apostasia. iiij. ꝟ. ij. et. iij.

¶ Clericꝰ debet esse ornatus duplici
ōrmento. v. interiori et exteriori. In
teriꝰ ornamētū cōsistit in virtutibz q̄
bus dñt esse ornati clerici. et pāpue
sacerdotes atq̄ plati. ne alis male se

dentes in cathedra: cathedre iniuriā
faciāt · xl · di · multi · Exteriorē ornamen
tū ꝓsistit in quatuor: Primo in incēs
su · ut nō currēdo · sed moderato et eq̄
li gressu incedant ut sic maturitatē
a equalitatē indicēt mentis · xl · di · ¶
vlt · ¶ Nec in solo incessu · ⸗ etiā q̄ ocu
los linguā a oīa mēbra dēt clerici
sub freno castitatis a modestie coer
cere · vj · q · j · ex merito · xxxij · q · v · nec
solo Secō in habitu ut nō deferāt ves
tes incisas a lingulatas A · s · fractas
Lingula enī ꝓm Catholicon · est pua
linguaa p silūtudinē pt incisura acci
pi vestis q̄ in modū lingue solet fieri
Et inde lingulatē · v · sic incisus Vñ et
in sum · cō · li · iij · ti · vij · q · j · vbi ⸗ oīa
ponunt q̄ fuerīt originalit dicta Rap
di: ¶ Nō deferāt vestes incisas · v · lingu
latas ad modū ioculatorū B · neq̄ va
rij calorē · nec rubeas · neq̄ virides · ne
q̄ nimis longas · neq̄ breues Ite nē
q̄ de serico sed de lana nō nimis pā
osa · k vili · xlj · di · ¶ j · Et pāpue in hī
tu dēt se ꝓformare q̄tum pēt illis in
ter q̄s viuūt suata ꝓ honestate · ar
di · iiij · ¶ erit a dis · xxx · si q̄s virorū · A
Hec oīa in dicta · q · j · in sū · cō · vbi
etiā addit q̄ in habitu pōt ꝓhendi
etiā tonsura · q̄ comā a barbā dēt de
ponere · ex de vi · a hone · cle · Clericē · j
B · Et nota q̄ ex cā timoris pegrina
tōis vl alia sīl licitū est clerico habi
tū trāsformare · xxj · q · iiij · epi ex de vi
et ho · cle · Clerici · ij · A In B · c · clerici
di de cā timoris · In dcō vero · c · epi
di de cā pegrinatōis · qñ sc; longo tē
pe ambularēt ut ibi di · De sīl cā in
dictis capitul nō di · ¶ Nec etiā; puto
q̄ cā pegrinatōis etiā; longissime si
cā timoris iusta non assit deberet ita
habitū trāsformare q̄ clericis nō appa
ret · Hoc enī strictissimē ꝓhibet ut in c
ꝓtingit · ij · ex de sen · excō · Sed forte ꝓp
ter dictā longā pegrinatō; licet ves
tes ferre breuiores · Et in ꝓallegato
c · Clerici · plura alia de sīl matria po
nūt · B · Quicūq̄ āt clericus virgata
vl ꝓtita vtit veste publice sine cā si
bñficiatē est: suspensus est a fructuū
pceptōe p sex mēses · Si nō est bñfici
atē a est in sacris ātra sacdotiū · p idē
tps est inhabil ad bñficiū obtinēdū ·
Si habē dignitatē vl bñficiū cū cura
vl est sacdos aut religiosus est suspē
sus p annū a bñficō · et p idē tps est
inhabilis ad obtinēdū q̄d cūq̄ bñfi
ciū eccāsticum · ut in de · q̄ñ de vi · et
ho · cle · Tertio ꝓsistit clericorū ornam
tū exteriē in alo · De q̄ vide ¶ · Gula p
totū · Quarto in potu · de q̄ ¶ · Ebetas
· ¶ iij · et ¶ · sobrietas · ¶ j · et · ij ·

¶ Clericus habē deferre rasuram in
modū corone supra · a tonsurā capi
lorū ab insta · Cuiē rō; assignat Tho
m · iiij · sen · di · xxiij · q̄ corona est sig
nū regni a pfectōnis cū sit circularis
Illi āt q̄ dīnis ministerijs applicāt
adipiscūt regiā dignitatē a pfecti in
virtute esse dēt Cōpetit eis etiā sbtē
ctio cappillorū expte supiori · ne mēs
eorū tpalibē occupatōnibē a ꝓtēplati
one dīnorū retardēt et ex inferiori par
tonsurā · ne eorū sensus tpalibus ob
uoluant · Cōuersi etiā; tondēt ꝓpter
renūciatōem tpaliū · sed nō radunt
q̄ nō occupant dīnis ministerijs in
q̄bus optrat eos dīna mēte cōtēpla
ri. A Idē in sū · cō · li · iij · vij · q · iij · B

¶ In cōuiuio clericorū; sunt pāpue
sex obseruāda que habent dis · xliij
Conuiuia · ut videlicet vita absentiū
nō mordeat Vt pētes non irridean
Vt inania secularia nō recitent · Vt
verba sacre lectōis legant et audian
tur · Vt cibus nō nisi ad sustentatō;
sumatur · Et ut in principio et in fine
laudes deo referantur · hec ibi · a ca · p
reuerentia · A · In allegatis iuribus
nil di de istis laudibus · sed cadē disc
· ut nō liceat · vbi di ¶ Nō oportet cleri
cos vl laycos religiosos ante sacrā
horam diei tertiā inire conuiuia · nec
aliqñ clericos nisi himno dicto edere
panem · et post cibos grās auctori dō
referre · B

¶ Clericus dē in bñficio suo residere
a in eo sua officia implere Et illi qui

non implent sed voluptatibz vacāt
fm Vl. mihil habēt iuris in rebz eccla
sticis. a si recipiūt tenē² restituē. Red
dit9 eni eccāax sūt stipēdia fuitutum.
Vñ a iura indixerūt clericis psonalē
residētiā q̄ tñ in multis casibz pmit=
tūt absentiā cōtinue vel ad tps. Tñ
q̄dq̄d fit de foro otētioso videt sufficere
ad salutē si ipse sua cura impē
sis puidz q̄ eccia decēt officiet a ppls
sufficiēter regat a ipse honeste vitea
mox bonum exēplū sb dito oñdata in
terdū p se ad locū accēdata de p̄dict
certificet a qñq̄ p se officiū exoluat
A. Nō sic dicit Vl. sed ait. Et p se di
uinū officiū diligēt exoluata mīstrt
fm possibilitatē bñficij puideat suffi
ciēter. vt in sū. cō. li. j. ti. vij. q. xxix.
Et ex b videt colligi q̄ clericus existēs
in mōzli teneat ad restitutōem p cep
tox ex beneficio illo tpe qz nō potuit
bñficio debite deseruire nec sīnū offici
um diligēt seu sueniēter exoluere p
sertū si sit notoriū cū q̄libz pctōz noto
riū fit ipso iure suspēsus vt p̄t colligi
ex notatis in sū. cō. li. iij. tit. xxix. q.
iij. a. v. Et idē videt posse dici de illo
q̄ ex inteuotōne a lata negligētia mi
mis celerit vel alter dissolute seu ir
reuerēt dicit officiū. qz sic nō diligēt
exoluit. a qz facit otra p̄cep tū eccē in
ca. dolentes. de ele. misse. B. Tutius
tñ est si p se otinue faciat. Reliq̄ vide
J. residētia. A. Ibi latius dr de hac resi
dētia. Et ex ibi dictis pōt patere q̄ ñ
solus est tutius p se residere. sed ect est
nēcariū in bñficō curato a qñq̄ ēē in
alijs. B. ¶ De transitu clericox de
eccā ad eccām vide infra Trāsit9

CLeric9. ij. s. q̄ clici a q̄busda;
actibz secularibz sunt remoti.
Nō enī debēt intēdere negocia
tōi de rebz vendēdis a emēdis a hmōi
ex. ne de. vel mo. ca. j. a. lxxviij. di.
formicari. De b infra negociatio. C. ij
a. C. ante penk. Itē nec q̄stiōibz in iu
dicio sekari. etiāsi bñficiū nō habēt.
dūmō sint in sacris. siue ēē sint in mi
noribz a habeant bñficiū. a hoc nisi
p sea miseābilibz psois. ex. b postu
c. j. A. Ibi ēē dr p eccā sua B. a lxxxvi
di. puenit vel nisi suā k suox iniuriā
pseq̄t. iiij. q. vj. oibz. A. Ibi non dr
nisi de iniuria pa. Sz ect p iūdicis pt
agere in q̄cūq̄ honesta cā si nēcitas
immineat. vt in. c. cū sacerdotk. ex. de
postu. B. Itē nō possūt suscipe gub
natōes alienax rex seu p̄curatōnes
alienox negocox. Bene āt possūt su
scipe cautelas a legibz impositas ḡ a
curā orphanox a viduarū q̄ indefen
se sūt. A. Aut eax psonarum q̄ max
ime ecclesiastico indigēt administrko
vt in ca. infra allegato. B. Et etiā de
licētia episcopox gubernacula eccles
asticarux rerum. vt in dicto. c. perue
nit. Et vide J. Tutela. C. ij. a. iij An
vero clericus possit exercere aliq̄d ar
tificiū. vel culturā possessiom a hmōi
vide infra. Negociatio. C. penk. Et
an possit exercere offim tabellionat9
vide infra. Tabellio. C. ij.

¶ Clerici nō debent ministrare inta=
berna. nec in ea cōmedere vel bibere
nisi cā nēcitatk in pegrinatōe. xlviij.
di. nō oportet. j. a. c. nulli. a. c. Clerici

¶ Clerici qui relicto clericali habitu
portāt arma. si tēdo moriti nō dponūt
pdūt p̄uilegiū clericale. ex. de sen. ex
cō. in audiētia Silk etiāsi nō sint mo
nitia immiscent se tiranmidi a enor
mitati. ex. de sen. excō. Cuz nō ab ho
mine possūt tamē arma portare mō
quo dr. s. Bellū. ij. C. j.

¶ Clerici goliardi á buffones A. a. io
culatores vt pz in tex J. allegato. et
glo. ibi dicit. q̄ primū ēvulgaēgal
licū. Scōm vulgare tuscorū. B. si b p
armuz exercuerint carēt p̄uilegio de
ricali. A. scz omni vt in tex. p̄dicto. B
Et eodē mō si minoru tpe a admoiti
ñ destiterūt ex. b vi. a ho. de. clerici. li
vj. A. vbi pz q̄ reqr² trina mōitō. B

¶ Clerici qui carnificiū macellaiox
seu tabernariorū officiū publice faci
unt. A. psonalit. vt in. c. J. allegato
B. si terdo moniti A. noiatim. vt ibi
B. nō desistant seu resumāt. a si sunt

cōiugati pdunt priuilegiū clericale
A · omino · ut ibi · B ſed cōiugati vo
q̄ incēdūt ut laici pdūt in psonis · A
Sed si nō incēdant ut laici pdūt in re
bus tm̄ · ut ibi · B q̄d diu hoc agūt · A
In textu de · dyocesanis ad literam
sic 8r Si moniti ab hijs nō destiterūt
aut ipa ut pmissū est exercēdo p̄siip
serūt qñcūq; coiugat̄ omino · nō cōiu
gati vo in rebz · et si oio incēdāt ut lai
ci in psonis p̄uilegiū clericale q̄d diu
p̄missis institerūt eoipso amittāt · B
ex̄ 8 · vi · et ho · de · Clerici · li · vj · dioce
sanis in de · co · ti · A In p̄dicto · c · dei
ci · mihi de 8 pmit̄ sed solū q8 dictum
est in p̄cedenti · ⁊ B ·

Clericus coiugatus si contraxit cū vnica
et virginea deferat tonsurā a vestes
clericales retinet priuilegiū clericale
in duobz · scz q̄ p̄curiēs cū ē excōicatus · et nō pt distringi nec cōdēnari a iu
dice seculari · nec ciuilr nec criminalr
In ceteris vo nō retinet Itē si nō de
fert tonsurā a habitū in nullo ēt̄inet
ex̄ de de · ciu · Clerici · li · vj · Quō deri
cus pt iudex cē ul' iudicārē ⁊ iudex · ij · ⁊
j · et · vj · Et p q̄s actus clericus in minori
bus pdit priuilegiū clericale · vide ē
Apostasia · iiij · ⁊ penul · a · v · Et q̄ ne
gocia clericis sūt interdicta ⁊ Nego
ciatio · in tribus · vlt · ⁊

Clericus iij · s · q̄ tū ad cohabita
tōez mulierū et honestatē Cle
rici nāq; nō dñt habitare cū
mulieribz di · xxxii · hospiciolū a dist · lxxxj · legit · Nā cohabitatō est aliq̄
ñ adulterij occasio · xviij · q · ij · Diffi
nimus Excipiūt mā · sororis · amita ma
tertera · A · Amita est soror pātis · ma
tertera vo mātis · ⁊ m Catho · B Et gna
liter p lineā trāsuersalē oēs consangui
nee q̄ sūt infra sedm gādū ar · di · lxxxj
cū omibz · Sed p lineā ascendētiū a de
scēdentiū vsq; ad q̄rtū gradū ar · ex̄
de consan · et af · nō dz · a di · xxxiij · intdi
xit · a di · lxxxj · cū omibz · a c · volumus
Et est ratio q̄ in istis fedus naturale
nihil pmittit seui crimīs suspicari ex̄
de coha · de · et mu · a nobis · a ex̄ de p
sup · cū in iuuentute · A In allegatis
iuribz nō dare monstrat̄ de isto q̄rto
gradu ad hoc ꝓpositū · sed tm̄ idē dicit
ray · ut in sū · cō · li · iij · ti · xxx · q · xj 8
etiā dicit glo · in c · j · ex̄ de coha · de · et
mu · assignās aliā rōez; videl; q̄ vide
tur q̄ in ista linea ēcta amplus possit
extēdi pmissio q̄ in collatērāli Et bñ
q̄ in linea recta q̄nto grādus est distā
tior tāto est antiquior psona a mino
ris suspicōis · et p oseqns maioris p
missionis · xxxiij · di · intdixit B Et hoc
intellige nisi haberēt secū pedisseqs
ul' aliq̄s mulieres suspectas · A · Ad
8 facit · lxxxj · di · legit B Porro etiam
cū p̄iusdictis clericus ñ dz hīe immo
deratā familiaritatē · ne otēptibil' ha
beat · xxxiij · di · q̄rundā Pñt etiā vl
tra p̄dictos gradus habitare · si essēt ā
tiq̄ a si nō suspecte di · lxxxj · Femīas
a in p̄dicto c · intdixit · in fi · A Pñt ēt
hītare aliq̄ affines a domestice · lxxxj
dist · cū omibz · vbi ex ocio Cartha
gn̄ · 8r Cū omibz enī clericis extrance
femine nō cohabitēt · sed sole mrēs ·
auie · a matertere · amite · sororēs a fi
lie fratū aut sororū · et q̄cūq; ex famili
a domestica ex ncitate etiam ante
quā ordinarēt̄ iā cū eis habitabant
ul' si filij coū iā ordinatis pentibz vx
ores accepērūt aut seruis nō habēti
bz in domo q̄s ducant aliū de ducere
ncitas fuit · hec ibi · Itē pt cohabita
re vxor ipsius clerici añ ordinatōz ha
bita · q̄ caste regēda est lxxxj · di · vo
lumus Q8 intelligit̄ qñ vxor iā est re
tulata nō suspecta · ut in dicta · q · xj et
in sum · con · notat̄ Itē sciendū q̄ dz
nulla suspecta dz cohabitare ēt̄ stric
tissime consanguinitat̄ · ex̄ 8 coha · de
et mu · c · j · vbi 8r · Inhibendū q̄ est
ut nullus sacerdos femīas de quibus
suspicio pt esse · retineat · ⁊ neq; illas
quas canones cōcedūt matrē · amitā
et sororē · q̄ instigante diabolo ēt̄ in
illis secus ꝓpetratur repit̄ et etiā in
pedissequis earundē Sz si quā de hijs
necessitatē habēt p̄sbiteri · habeāt in
vico aut in villa domum longe a sua

uersatione et ibi eis que sunt necessaria administrēt. Prohibēdū q̃q; est vt nulla femīa ad altare p̄sumat accedere á p̄sbitero mīstrare. aut infra cāccellos stare vel sedere. hec ibi. Sz vt tēt in sū. cō. dicta. q. xj. videt aliq̃ intelligere hūc textū. qñ cōsanguinee hnt secū pedisseq̃s extraneas. Sed ēte dere. pōderat suspitōez nō solū pedisseq̃z. ꝗ ec ipaz ꝛsanguineārū. ibi qz instigāte dyabolo tēt. Vñ ec si nō habeāt secū extraneas. debz ꝛsāguineaz suspectarū cohitatio vitari. vt sup ꝗ ca. sentit glo. dicēs. Q8 ꝛ ꝗ intellige ꝛ suspectis clericis iuuenibz a mulieribz suspectis. qz si suspecte st nō dnt secū manere. xxiiij. di. q̃rūdaz Cōtraria loquū² de illis mulieribz ꝛ q̃bz nulla est suspitio mali. Itē ꝓm Goff. a Host. ep̄s a religiosis indistincte ñ pnt cū aliq̃ ecl ꝛsanguinea habitare. ar. dicti ca. q̃rundū. a ī Auten. de sānctimis ep̄is. ꝓ. ep̄m. col. ix a de mōchis. ꝓ. cogitādū colt. j. Rai. vo dicit. Licet ꝗ tutū a honestū esse tñ ñ obstāt eis illa iura. qz. c. q̃rundā. lo q̃² qñ immoderātā familiaritatē ep̄s habebat cū filia cuiꝰ occasiōe vit ac ꝛtēptibilis a ꝓditis habebat. c. vo sane loq̃t de vxore ep̄i q̃ oīo dz intēre religiōem. hec in dicta. q. xj. in sū. cō. Pri^m veriꝰ videt. Nā de religiosis ex p̄sse tēt. xviij. q. ij. diffinimiꝰ De episcopis vo in dicto. ꝓ. ep̄m. Et sic nō ꝛ dignāt leges sacros canones imitari. ita a sacroz statuta canonū: pnci pū constitutōmibz adiuuant. ext. de noui opis. nū. c. j. B.

¶ Vtz clericꝰ incōtinēs a fornicaiꝰ fit suspēsus a debeat in officijs cuitari. R°. Quibdz p mozti pctō est suspēsus q̃ad se. tñ talis ñ est suspēsus q̃ ad alios nec dz in officijs cuitai. nisi si pctm est notoriū. vt qz dānatꝰ est de illo. ā spōte ꝛfessus est in iure. A. vel etiā nō spōte qz hec distinctio nō fit in ca. q̃sitū ꝗ. allegato. vbi ecl glo. dicit. q. ꝗ casu ꝛdēnatō dz fieri p sentētiā diffinitiuā. B. vl cuidētia facti q̃ nō pt aliq̃ tergiuersatōe celari. vt puta qz mulierē multū suspectā tenz publice á q̃ apparēt iñ arguma g̃ dicta sup trā. ex. de coha. cle. a muqesitū A. Ibi nō ꝛ de signis hmōi cuidēte ꝗ ꝗ ponit Rai. vt in sū. cō. liij. ti. xxx. q. xij. B. Et ꝛ hoc tēs infra fornicatio. ꝓ. ij. Et ibi de pena dicit q̃ duxit vxorē. ꝓ. iij. ¶ Vtz āt a fornicatore licet accipe sacramta. Hēt ꝗ. Ordinatꝰ. j. ꝓ. iij. A. Sup hijs a sū dz hodie est facta magꝝ innouatio p ꝛstitū Cōstādēse. a postea Basilēse. ñq̃ reuōrē in q̃ Basil. cōcilio facta fuit q̃dā ꝛstitutio approbāte dño Eugenio. ꝓ. iiij. quā ego extēxi de libro dñi cardinalt Iuliani. tituli scē Sabine q̃ vulgarit ꝛ sci angeli. q̃ p̄sut dicto ꝛcilio a m̄ hāc ꝛstitutōz oñdit in camera a studio suo Florētie. die. ij. decēbris. Mcccxl. cuiꝰ tenor seqt et est talt. Ad vitādū scādalū ac multa pericula ꝛbueniēdū q̃ ꝛsciētijs tiorat statuit qz nemo deinceps a ꝛmūione alicꝰ in sacramtoz admīstratōe. aut alijs q̃buscūq; ꝛdinis vl extē p textu cuiuscunq; sme á cēsure ecclāstice seu suspēsiōis á phibitōis ab hoie vel a iure grāt promulgate: tenea² abstinē vel aliquē vitare aut intdictū ecclesiasticū obseruaē. nisi sma phibiꝰ suspensio vl censura hmōi fuerit vel ꝛtē psonā: collegiū vl vniūsitatē. ecclesiā á locū ētū á certā a iudice publicata vel denūciata spēalit a exp̄sse aut si aliquā ita notorie excōicatōis sma; ꝛstiterit incidisse qz nulla possit tergiuersatione celari. aut aliquo iuris suffragio excusari. nam a communione illius abstineri vult iuxta canonicas sanctiones. Propter hoc tamē huiusmodi excōicatos. suspectos interdictos seu prohibitos non intēdit in aliquo releuare. nec eis quōlibet suffragari. B.

Clericꝰ. iiij. q̃tū ad bona tpalia Vtz dici possint hēre p̄ū R°. Sic. xij. q. j. ep̄i Et si q̃ capitula inuenīt ōria: intelligi debēt

fm statū primitiue ecclie qñ nihil ꝓ
um possidebāt ul de religiosis q̃ venū
dauerūt ꝓriis Et tñ sicut ait Tho · ij ·
ij · q · dxxxv · Clerici nō sic dñt ꝓriuz
possidere ut dū curāt ꝓria defectū fa
ciāt in hiis q̃ ptinēt ad cultū dīnū · A
Alis nō pñt dicere sicut cū effectu de
bēt · ps mea dñs Hoc enī dicere ñ pt
q̃ ex dñm aliq̃d habz · xij · q · j · clericꝰ
Et ut dicit Tho · in loco p̄allegato · il
le cū deo alias ptes habz cuꝰ studiū
diminuit circa ea q̃ dei fūt dū intēdit
hiis que mūdi fūt Et p̄dictū etiā no
tat in sū · cō · li · ij · ti · v · q · xj · B

¶ Vtz clerici possint facē testamētū l̄ do
natōz int̄ viuos ꝓ Si hñt de patri
monialibz ul q̃ sibi aduenerūt aliūde
puta ex successione ul donatōe facta p
sone nō intuitu ecclie ul de illis q̃ ipsi
sibi p scripturā ul hmōi artificiū lici
tū q̃sierūt indubitant pñt de hiis fa
cere testamētū ul ē donare · xij · q · iij
c · j · et · ij · ext · de testa · ad hec · a ca · qz
nos · Et hec etiā hñt locū si clericꝰ fit
in ptāte pīs l̄ aui ostitutꝰ C · de epi
a de · Auten · p̄sbiteros licet in aliis
psonis secꝰ fit ut ⁊ peculiū De rebus
āt ecclāsticis mobilibz a immobilibz
nō p̄ pt clericꝰ testari sed p̄ pt de mobili
bz a fructibz p̄ceptis in egritudine cō
stitutꝰ dū tñ sit ꝓpos mentis cōferre
paupibz a religiosis loc · a hiis q̃ sibi
honeste seruierūt · ut in dcō c · ad hec
a ex de testa · relatū · ij · A Hoc ecl̄ pōt
clericꝰ videl; donare de rebz mobilibꝰ
fructibz a filiibz ex iusta cā dū sanꝰē
dūmō tpate · ex de dona · cetera c · ad
aplice Et notat in sū · cō · co · ti · q · xij
ē ꝓsanguineis q̃ sibi honeste seruie
rūt dicto · c · relatū · ij · 8 testa · B De cō
suetudine tñ clerici alicubi testant de
fructibz a rebz mobilibz ecclie acq̃sit
tñ de iure ꝓtra est · ut in p̄dictis capi
tul a iuribz A Et ut nōt in sū · cō · dcā
q · xij · fm Vl · de hmōi rebz testari nō
esset illicitū · nisi qz in fauorē ecclie ꝓ
hibitū est vñ ē qz rō suadet oppositū
credo vbi hec ꝓsuetudo est q̃ de rebz ec
clesiastic mobilibz possint clerici facē

testamētū · hec ille Hoc intellige verz
ñ de sacris vasis Sup hiis enī nulla;
nō solū donatōz; sed nec alienatōem
pñt facē clerici · xii · q · ii · ca · ii Nisi for
te haberēt supflua vasa Nec ex aliis
mobilibz possz debitē satisfieri · x · q · ii ·
hoc ius Et forte idē possz dici in aliis
ad dīnū cultū deputatē · ar · ca · fi · ex 8
test · Immo idē est ē de aliis · ñ forte
ꝓsuetudo foret q̃ clericꝰ testaē de mo
bilibz q̃ recepit ut stipēdia psonalia
de aliis ꝓo nō p̄ pt testari · ut nōt dñs
Antho · in c · relatū · ii · de testa · a dñs
Dominicus de sācto Geminiano · in
c · pñti · de offi · ordi · li · vj · B

¶ Quis succedit clerico ab intestato
ꝓ In bonis acq̃sitē p ecclia; succedit
ecclia ꝗ in aliis succedūt ꝓsāguinei ꝗ
ordinē iuris q̃bz deficientibz succedit
ecclia · xii · q · v · c · fi · A Poti9 videt c · pe
nult · q8 incipit Quicūq; B · ex de suc
ce · ab inte · j · a · ii · c · cū dilectꝰ in fi · Et
8 ꝗ casu hēs diffuse ⁊ Successio · ff · ii ·
A Noie āt ecclie non eps ul successor
clerici moriētē vbi ē collegiū clericoz
sed cōis ꝓgregatō intelligi² q̃ verz illa
rū rebz canonicā distributōz a curaz
hīe Vbi āt in loco defūcti tñ vnꝰ est
ordinariꝰ is ea bona habebit · dcō · c ·
relatū · ii · ex de testa · B

¶ Quid si nesciē vtz res fuerint ec
clesie l̄ psone ꝓ Presumūt omia ē
ecclie Si tñ ostat eū habuisse res q̃ nō
erāt ecclie ꝗ psone et dubitat de q̃bus
p̄sumit p eo q̃ est in possessione rei de
qua est questio · vñ si pꝰ mortē ecclā
inuenit in possessione heredibz incūbit
pbatio Sed si heredes fūt in possessio
ne pbabit ecclā ar · xii · q · iiii · c · j · et · q ·
v · c · j · in fi · Et si possessio est omino
ꝓfusa nihil pbat ⁊ Successio · ff · ii · A
Ibi dicit q̃ eqlis rebz fieri distribuo
inter ecclām a cōsanguineos seu here
des nisi forte quis ex seruo factus sit
clericus · tunc enī fiet q8 dicit ex de suc
ce · ab inte · c · ii · vbi hoc idē dicit glo
a ut notat in sū · cō · li · ii · ti · v · q · xiij ·
Ray · etiā cō · p̄dictis de onere pbādi
a q̃ 8 seruo facto clerico intelligatur

dictum. c. ij. vbi dicit q̃ pecuniū dee
dētis debz diuidi in. iiij. ptes q̃rū vna
epō altera eccie. tertia paupibz. q̃rta
pentibz assignet. a si pentes nō sint
eps eam recipiat a in vsū ecclesie dili
genter distribuat. B.

¶ Vtq̃ clerici siue plati q̃ bona eccāq̃
ꝛsumūt in vsus illicitos sint raptores
R°. sm Ray. Clerici q̃ ꝛsanguineis á
potētibz. diuitibz meretricibz histrio
nibz a filibz bona eccāstica paupib9
debita tribuūt: raptores sūt. q̃ q̃d
q̃d habent paupū est. xvj. q. j. c. fi.
Nam paupibz debēt. Vñ tales clerici
tenēt ad restitutōz oīm paupibz t
in vtilitatē eccie. xij. q. ij. gla. et. c. et
si illi. Et peccāt mōrlit ñ solū q̃ pau
pibz subtrahūt: sed ec̄ qm turpibz p
sonis tribuūt. lxxxvj. di. q̃ venatori
bz. a. c. donare. Et q8 dictū est de cō
sanguineis. intelligēdus est sm Wil.
qñ dat eis non vt paupibz. sed vltra
statū ꝛditōis coꝝ. A. Idē in sū. cō. li.
ij. ti. v. q. xiiij. Vbi q̃ ad diuites a po
tētes 8z q̃ndo eis dat. nō ꝓpt aliquā
rām licitā a honestā. sed ꝓpt fauorēa
pompā seculi. B. Sicē ponit p Tho.
ij. ij. q. dxxxv. de epis. Dicit enī q̃ si
distincta sint bona q̃ debēt in vsū ec
clesie ab hijs q̃ sūt paupibz a mīstrt
erogāda. a si aliq̃d eps sibi retinuerit
de hijs q̃ paupibz erogāda sūt vel in
vsū mīstroꝝ vt in cultū 8mū impēdē
da ñ est dubiū q̃n mōrlit peccata ad
restitutōz tenet. De hijs āt q̃ sūt spēa
liter vsui suo deputata peccat. si im
moderata sibi retineat. a alijs nō sb
uenīat sicut req̃rit debitū caritatt. Si
vo p̄dicta bona ñ sint distincta. coꝝ
distributio e9 fidei ꝛmitti. Et siq̃dē in
modico deficiat aut supabūdet. pt 8
fieri absq̃ bone fidei detrimēto. q̃ nō
pt bō in talibz punctatt accipe illud
q8 fiei optet Si vo sit multū excessus
nō pt latere. vñ videt bone fidei repu
gnare Et iō nō est absq̃ pcto mōrtli
Et idē iudiciū est de bonis alioꝝ deri
coꝝ. vt ponit idē Tho. in q̃dā q̃stibz.
A. Idē in sū. cō. li. ij. ti. v. q. xvj. vbi
q̃q̃ subdit. Nota etiā q̃ plat9 tenet
de bōis amissis ecc̄e dolo a culpa lata
a leui sm Ber. a Host. ex. de offi. ar
chi. c. ea que. B.

¶ Cleric9 siue plat9 tenet de bonis ec
clesie siue amissis sua negligētia. do
lo vel culpa. siue lata siue leui Nōtur
ex. de of. archi. ea que. Idē Host.

¶ Nūq̃d cleric9 q̃ hz sufficiēs primo
mū pt viuē de bonis eccie. R°. sm Vl.
Si deseruit eccē pt viuē de bonis eccie
ei9. sz si nō 8seruiat vel ī malos vsus
expēdat mōrlit peccat Cō. Host. Sicē
infra de me. iij. Expenl. A. Idē in sū.
cō. co. ti. q. xvij. vbi addit. q̃ āt dicē
Ihero. q̃ bonis pntū sustētari pñt si
q8 ē pauperū accipiūt sacrilegiū in
currūt. xvj. q. j. c. vl. Intelligēdū ē
vt dicit Vl. cū extrēa nēcitas paupū
8 req̃rit tūc ecīa sua tenēt erogare.
Host. dicit q̃ hec a sicēs auctes intel
ligū². q̃ 8 supfluo debēt largas eleō
sinas facē. sz ibi Et sic nō ē expectāda
extrēa nēcitas. sed de bonis clericorū
a eccē: paupibz large subuenīēdū ē.
q8 magt ꝛsonat p̄dicto. c. vl. Als ñ
ēt differētia int clericos et laicos. et
int bō eccie a bō ceterorū cū in extrēa
nēcitate oēs de oibz bonis uē coꝝ fa
cultatem teneant primo subuenire
lxxxvj. di. pasce. B.

¶ An q̃ male recipiūt a psonis eccās
ticis teneā² ad rstitutōz. R°. sm Ray.
Fornicaiea hmōi turpes psone tenē
tur restituē ipi eccie nisi forte eis fue
rit datū cā eleōsine in sūma nēcitate
q̃ tūc fuit 8bitū. lxxxvj. di. pasce Idē
Host. Diuites vo a potētes q̃ recepēt
p fraudes minas. importunitates et
hmōi tenēt. Et cleric9 qui dedit redi
mendo vexatōem suam excusat. ext.
de simonia. Dilectus. j. Si vero non
sunt data ꝓpter p̄dicta sed ꝓpter ali
am necessaiam vel honestaz causam
vt nōe hospitalitatt aut elemosine ñ
tenent. ar. xj. q. iij. multos. xlij. dis.
quiescamus. A. Ponit exemplū Rai.
vt patet in sū. con. li. ij. ti. v. q. xviij
qñ predicti diuites et potentes casu

fortuito ꝓter aliquā cām necessariā
uł honestā venerūt a impediti ñ pos=
sunt redire ad ꝓpria-nec inuenīt ali=
q̄d ad emendū ł nō habēt vñ emāt
et paurāt tempate cāe elemosine-B-
Idē dicendū si erāt bñ meritia hone=
sti viri-presertī qr iā impēderant ec=
clesie seruitiū defendēdo ł patrocinīū
in cā pstando-aut elemosinas oferē
do a hmōi qr talibz eccia tenet repen=
dere-xij-q-ij-q̄ cum ꝗ suffragio a ca-
ecāastīcis-A Vl-tñ utz in dicta-q-xv
iij-dicit ꝗ etiā illi q̄ accēperūt ex ille
gitima cā restituere nō tenēt-nisi ip
se clericꝰ ꝓter hmōi donatōem factꝰ
fit nō solueēdo-sicut etiaz in vsura a ß
excepto eo q̄ extorsit p fraudē uł mi
nas aut violentiā uł hmōi hic etiaz
tenet si clericꝰ sit solueēdo Si āt clericꝰ
nō sit solueēdo-tenē² ad restitutōem
oēs q̄ illicite accēpēt hoc ibi-Primū
dictū verꝰ vide² ꝗ sū clericꝰ sit solueēdo
uł non: illicite suscipiēs teneat ad re
stitutōez qr illicita donatio rei eccāe de
iure nō tenet-ex de dō-c-ij-B Sed si
dēat fieri restitutio cui fiet ß° Qñ nō
turpit dederit ꝗ timore uł hmōi: resti
tuet eidē q̄ dedit als aucte supiorł cō
uertet in vtilitatē eccāe uł paupibus
erogabit ar-xvij-q-iiij-si q̄s in atrio
Satis con-tho-ij-ij-q-lxij A-de ß in di
cta-q-xviij-dariꝰ 8r fm Rap-sic Cre
do ꝗ aucte iudicis pmatis dēat fieri
eccāe cui sic iniuriose ablatū est-ita ꝗ
illi eidē q̄ dedit nisi cū turpit dedit tūc
em nō sibi ꝗ successori suo poterit fieri
uł supiori-ut dicit host-uł in vtilita
tē eccāe conuertet ł etiā eiusdē loci pau
pibz si hoc expedire videbit: eroget
ar-dā-c-si q̄s in atrio Hoc vltimꝰ-s-ꝗ
det paupibz dicit glo-Rap-ꝗ meliꝰ
est sez cū indigēt paupes ł sat abū
det eccia-alio q̄n meliꝰ est ꝗ in vtilita
tē eccie paupis conuertat Idē Vl-Sup
eo ꝙ qꝰ dicit Rap-de aucte iudicis
pmat glo-eiꝰ dicit-si tñ sup talibz di
sponēdi habēat ptātē-B De fructibꝰ
bñficiorꝰ habēt plura s-Bñficiuz-ij-
p totū Clericꝰ nō debz recipe eccāaz de
maū laici-ut-j-Eccāa-j-penult-Cle
ricꝰ an debeat iurare coā laico-vide
xxij-q-vl-nullꝰ Et habes ibi ꝗ nō p
sumat iurare in manꝰ laici-A sez ad
petitōem cuiuscūq laica-ñ fiet p iu
dicē ecclesiasticū rēq̄sitꝰ ut ibi-B

Coadiutor Quō a qñ eps as=
sumē possit coadiutorē vite-j-
vidatꝰ corpe-ij-i fi-et-fi-
Cognatio Triplex est cōgtio-
Quedā carnał q̄ 8r sanguī
nitas Quedā spūał q̄ 8r spī
nitas uł cognatio spūał-q̄ ex spīni
tate pcedit Quedā legał q̄ 8r adop=
tio Iste cognatōes multiplīt impedi
unt mtrimōiꝰ Et iō de eis rēq̄rit-j-impe=
dimentū-v-vj-a-vij-a s-Adoptio

Commenda ecclesie-Talis cō=
mēda non potest fieri nisi per
modum qui dicitur supra be=
neficium primo-fiij-in fine-

Committere alteri vices suas
require infra-Delegare-a in=
fra Vicarius-et infr Cōfessor
j-fi-penult-et añpenult-

Commodatum-Cōmodaē est
alicuiꝰ rei ad aliquez certum
vsum gratuita concessio-Nam
si merces interuenit nō est commodatū
sed locatio uł alius contractus innoia
tus fm hosti-a goff-A Idez in sum-
con-li-ij-ti-vj-q-xviij-Et est locatō
q̄n interuenit merces pecunie Hoc ei
casu si transfert dominium est vendi
tio Si ꝙ non transfertur est locatō
ut in Insti-de emp-et ven-p totum-
Et de locatione et con-in principio-
Si ꝙ non interueniant merces pecu
nie est cōtractus innominatus qui
fit quadrupliciter-videlicet-Do ut
des Do ut facias-Facio ut des Facio
ut facias-ff-de prescriptis verbis-l-
naturalis-B

¶ Cōmodare pōt et ei cōmodari qui
pōt et contrahere-vnde non solū prela=
tus pōt commodare et ei cōmodari-sed
etiā oeconomus qr iste cōtrahere pōt
x-q-ij-hoc ius porrectū-Porro si pu
pillus commodet nō est obligatus-sed

aliq̃ ei obligat. ff. de acti. emp. a ven. l. Iuhanq̃. Fantepenult. A Idẽ in sũ. cõ. co. ti. q. xx. fz Hosti. Et addit Tenet tñ pupilli mãdatũ locupletior facti est. Sic a si psone nõ ecclie comodatũ fuerit tenet eccã in qtũ in utilitatẽ eius versũ ẽ. B. Possumus ec̃ comodare ñ solũ nostra ꝗ ec̃ aliena q̃ possidemus. ff. cõmo. l. comodare. et. l. ita. A Ibi dz Ita vt si fur vel predo comodauerit habeat comodati actõem. Adutẽdum tñ q̃ de bone fidei possessore nõ est dubitatio. Male fidei vo possessori comodare nõ licet p̃mo comodãdo furtũ cõmittit. qz est cõtractio fraudulenta rei aliene multo dño. ff. de furtis. l. j. Sicut a rẽ alienã ẽtinẽdo rapinã cõmittit. xiiij. q. v. si qd. Sed dz posse comodare q̃ ad hoc vt possit cõtra cõmodatariũ agere cõmodati. dicta. l. ita. nisi forte cõcurrat dñs rei cũ legitimis pbatõibz Rã tũc ei oio libera facũda ẽ restitutõ. C. de fur. l. in ciuilẽ. B. Nõ tñ lz nob comodare ea q̃ nobis sũt cõmodata tñ ad vsũ nãm vt ff. Fiiij.

¶ In comodato debz restitui res ipsa. di. j. ius ãt naturale. Nec p̃t restitutio p̃ textu alicui dbiti retineri. C. cõmo. l. fi. Et nõ deteriorata. vt ff. depositum. Fantepenult.

¶ Quid si cõmodaui tibi rẽ ad certũ vsũ a tu vteris ad aliũ puta comodaui tibi equũ vsq̃ ad certũ locũ. et tu procedis vlteriq̃ vel cõmodaui eũ vt ducere ad villã. a tu duxisti eũ ad bellũ. vel rẽ quã tibi cõmodaui cõmodasti alteri. Rz. In omnibz p̃dictis furtũ cõmittit. nisi qñ cõmodatariq̃ credebat dñm pmissurũ a erat iusta cã credẽdi. ff. de furt. l. q̃ re. A. In hac. l nõ dz nisi de. ij. s. qñ excusa² a furto. ꝗ p̃m. l. qñ tene² rẽ mutati vsus pbat. ff. comodati. l. si vt certo. Fq̃mmo. a. ff. de furtis. l. q̃ iumẽta Et in dubio p̃sumi² dñs ñ pmissurq̃ a inuitq̃. ff. de furtis. l. q̃ vos. F. vetare. B. Itaq̃ si in dictis casibz res piit vel deteriorata est. ille q̃ cõmodatũ recepit. indubitãter tenet ad restitutõz. A Idem in sũ. cõ. co. ti. q. xix. B.

¶ Sz nũq̃d aliter cõmodatarius tenet si res piit vl deteriorat. Rz. Distinguẽdũ est qz si q̃s accepit cõmodatũ grã sui tm̃. vt freqntiq̃ solet fieri ipse tenet de dolo a culpa siue lata siue leui siue leuissimã ex. co. c. vnico. qz in talibz talẽ diligẽtiã q̃lẽ in rebz suis debz adhibẽ Nec ꝗ ec̃ sufficit si res diligentiq̃ custodiri potuit. ff. d ac. et ob. l. j. Fis q̃ cui De casu vo fortuito q̃ nõ accidit culpa sua nõ tenet ad restitutõz nisi inuenerit pactũ vl mora. s. restituẽdi vt in dicto. c. ext. qz si comodatũ fuisz fem̃ grã dãtl vbi grã Cõmodaui vxori damidẽ vt ad me ortior ducere² tũc comodataiq̃ ñ tene² nisi d dolo tm̃ vt. ff. co. si vt certo. A. iij. F. intẽdũ vbi dz d dolo tm̃. Sz hostiensis dicit qz tenẽt ꝗ casu etiã de lata culpa. vt ī sũ. cõ. co. ti. q. xxj vbi hec oia notã² p q̃ facit. qz lata culpa equiparatur dolo. ff. d positi. l. qz nerua. Et ibi ec̃ pz qz lata culpa dz qñ minorẽ curã adhibz aliemis q̃ suis. B. Si vo comodatũ fuerit grã vtriusq̃. tũc tenet solũ de dolo a lata culpa. ff. co. in rebz. p̃ rñso ad fi. A. Immo ꝗ casu tene² ec̃ d culpa leui. vt notat glo. in dicta l. in rebz. B. Idẽ dicit Hosti. vt pz in dcã q. xxj ¶ Cõmodãs tene² comodatario. si ei sciẽter comodauit vasa vidiosa ꝓpt quã cãm vinũ a oleũ effusũ ẽ. ff. e. l. in rebz. Itẽ si ante tp̃s reuocauit cõmodatũ. ff. co. in comodato. A. Tenet ec̃ de impẽs factis in rebz cõmodatis fm modũ q̃ fẽt in dicta. l. in rebz. F. possũt. vbi dz. Possũt iuste cãe inuenire. de q̃bz cũ eo q̃ comodasz agi deret veluti de ipẽs in valitudine sui factis q̃ ꝓpt fugã reqrẽdi reducẽdi qz eiq̃ cã facte essẽt. Rã dbaior ipẽse náti rõe ad eũ ptinet q̃ vtẽdũ accepisset. Sz a id qd de ipẽs valitudis á fuge dixim̃q̃: ad maiores ipẽsas ptinẽ dz. Modica ei ipendia veiq̃ ẽ vt sicuti dbarior ad eũdẽ ptineãt. Itẽ q̃ sciẽs vasa vidiosa cõmodauit si infusũ vim̃ vl oleũ corruptum: effusũue est. B.

Ompatermitas. Require infra Impedimentū. vj.

Ommunicare. v. corp9 xpi sumere. Quilibz fidel postq̃ ad annos discretōis puenerit cōicare tenetur saltē in paschate nisi de cōsilio ꝓpriī sacerdotis ꝓpter aliquaz rōnabilē cām ad tps abstineat. ex. de pe. a re. ca. Omis. A. Rōnabilis cā est ad facē dā debitā ꝓparatōez quā negligēter omisit. iuxta illud. j. Cor. xj. Probz āt seipm hō a sic de pane illo edat. Nō em cōuenit vt q̃ multis seu magnis pcis fuerit inuolut9 statī eē p9 cōfessiōnē accedat sed si tps patit debz pluries cōfiteri et orōnibz a ieiunijs a elemosinis se mūdū a odōiferuz reddere p q̃nto tpe suo sacdoti q̃ ei9 nouit cōscientie secreta visū fuerit expedire de pe. di. j. ñ sufficat. a. c. in accusatōne. Nō est āt iusta cā differēdi qr dicat q̃s se nō posse indulgere vl nonvult alienū ēstituē seu aliū ad qd obligatur facē Hic em nisi penitreat excōicā d9 est de cōse. di. ij. si q̃s intrat. B. Sed q̃ntū etatis cōmunicās debet habere. vide infra. C. penl.

¶ Quicūq; cū cōscia pcti mōlis ad cōionem accedit peccat mōlit. j Cor. xj. Qui manducat indigne iudicium sibi māducat Et hipsū ponit tho. in iij. di. ix. a addit sic. Qd aliq̃s fit a pcto oīno immunis nō pt p ētitudīe scīri. j. cor. iiij. Nihil m̃ cōsci9 sū. sed in hoc iustificat9 nō sū. Pōt tñ de hoc haberi aliq̃ cōiectua p papue p. iiij. signa. sic dicit Ber. Pri° cū q̃s verba dei deuote audit vt Job. viij. Qui ex deo ē: verba dei audit. Secō cū q̃s ꝓmptū ad bene agēdū se inuenit qr pbatō dilectōis exhibitō est opis. vt dicit beatus Greg9. Tercō cū q̃s a pcis abstinēdi in futuꝝ ꝓpositū hz. Qrto cū de pteritis dolet qr in his vera pnia sm Greg. cōsistit vñ si aliq̃s p hmōi signa facta diligēti discussiōe fuerit cōscie q̃uis forte nō sufficiēti ad cōionē deuote accedat aliq̃ pctō mōli in ipso remanēte qd ei9 cognitōez pter fugiat nō peccat immo magl ex vi sacramēti pcti ēmissionē cōseqt. A. Cōpdictis pe. vt in sū. li. iij. tit. xxiiij. q. lxix. Ibi ecē dr sm Vlri. qr tale pctm̃ d q̃ prime dictū est. in ōtritōe gnali dimissū est. licz nō ita plene sicut ea q̃ in spē cōfessus est. Ibi etiā dr sm Pe. qr cōscia pcti mōlis pt esse multiplex. Quia aut illa cōscia surgit ex certitudīe sufficiēti. vt qr scit se fornicatū vel sū. Aut pbabili vt qr moose delectat9 est a tūc affuisse cōsensū mōlē. Aut ex leui. vt hō scrupl'osus q̃ timet d leui delectatōe ne fuerit peccatū mōle Jn p° casu ad cōmunionē accedēs peccat mōlit. Sicit in secō Nā in p° cōtēnit Jn secō discrimini se exponit. Jn tcio nō Hoc intellige vt si cōsciam scrupulosā deponat. seu illi nō cōsētiat. ex. d se. excō. inq̃sitōi. Aliter nō debz accedere. qr q̃dq̃d fit cōtra cōsciam edificat ad gehēnā extē de simo. p tuas. ij. Et sbdit Pe. Si āt nō hz q̃s cōsciaz pcti mōlis á h est qr p pauit a discussit p patōe sufficiēti diligētissimē cōscīaz suā examinādo. a p pitos cōsulēdo. á pbabili cōsciaz suā. s. pbabilit examinādo a cōfitēdo ā negligēti Jn p° casu nō peccat h̄ ēmissiōz pctōꝝ ecē si q̃ latēt: accipit a mēt. Jn secō ecē ñ peccat h̄ tñ ēmissiōz ñ accipt nec mēt Jn tcio ro peccat mōlit a de mē² maxie si negligētia sit magē. h̄ ille. Et dz ītelligi h̄z p dic. s. qr meitū cōmūionis a effectus nō pda² ꝓpt quālibet leuē negligēntiā. B.

¶ Nō sufficit velēti cōicaē qr fit solū ōrt9. imo si hz cōpiā sacdotē q̃ cū possit absoluē peccat sū cōfessiōe cōicādo si ro ñ hz cōpiā tūc si īminet nēcitas cōicādi ē celebrādi. vt qr tūc scādalū ꝓpl vel iā incepit mīsteriū sacmēti ē aliq̃s infirm9 amisit loq̃lā a ē in ꝓposito cōfitēdi q̃ ali9 pt ñ peccat cōicādo h pe. et Al. Sicē tho. J. cōfessio. ij. C. v. a rap. J. missa. C. viij. A. Jd ī sū. cō. co. t q. lxx. a īcipt mīsteriū sacrī imē canonē añq̃ sacdos cōficiat. vt; in dicto. C. viij. h̄z rai. a sic videt p9 offertoriū. B

¶ Cuis existēti in peccato nō liceat
ꝛmunicare ut dictum est ē .C. vij. vi
dēdo tamen corpus xpi nō peccat. At
tamen si interdum ꝓpt humilitatem
abstineat a vidēdo laudābilis est sm
Thomā in iiij. dist. ix. Cōcordat. Al
dicēs q pctōr non debz videre multo
aspectu. sed eo viso pauore pect9 q̄si
non sit dign9 eo aspectu Heretico ꝛo
sm eundē Tho. arcēdi sūt omīno avi
sione. A. Idē ecl de omnibz infidelibz ut
pz in sum. cō. e. ti. q. lxxj. vbi etiā su
pra dicta notāt. B Sicut nō peccat q̄s
tangēdo cū timore a reuerētia corp9
xpi ut q̄ erigit hostiā de terra a hmōi
Ait peccat ut dicit Ihro. A. Idz in
sū. con. eo. ti. q. lxxij. vbi dr sm Pe
pctōr hiis casibz excusat ꝓpter nēcita
tem. Et idē Ihro. in c. q8 in te. ex de
pen. a re. a addit q idē est si sacēdos
pctōr alicui in nēcitate ostituto euca
ristiaz tribuit. Hec videt intelligēda
q̄n pctōr est vere ꝛtrit9 cū ꝓposito ꝛ
tendi. Ait est q sibi possit imputari a
iō nō videt excusari. ut pt colligi ex vi
ctis supra. C. ij. B

¶ Vtz nocturna pollutio impediat
cōionē seu celebratōem ꝓ sm tho
in. iiij. disti. ix. q. iiij. ar. ij. Ad hoc ut
hō digne ad sacm eucaristie accedat
tria req̄rūt. Primo enī requirit mū
dicia ꝛsciētie q̄ nō nisi p pctm tollit
Scdō req̄rit eleuatio mentis ad deū p
actualem deuotōz. a h intdū sīl pcto
amittit ut p mētis habitudinē ut oc
cupatōz aut euagatōez Tertio mūdi
cia corporalis Vñ et celebrātes ut etiā
tractātes aliq8 sactū ꝓpter reuerētiā
lauant man9 Itaq primo a pnāpa
lit pctm impedit Scdō indeuotio seu
habitudo mētis. Tertio corporalis im
mūdicia Et hec tria q̄nq cōcurrūt in
aliq nocturna pollutōe q̄nq duo ex
ipsis q̄nq vnū tm. Et sm hoc hō ma
gis ut min9 impedit Et iō distinguē
dū est de pollutōe q̄ pt multiplic ꝛtin
gere. Et p° q̄dē ꝛtingit ex sola dispo
sitōe nature a nō ex p̄cēdēti cogita°e
a tūc nō est signū alicui9 pcāti. sed pt
habitudinē mentis inducere. si sit cū
ymaginatōe ꝛtingit Immūdicia ꝛo
corporalē hz. a iō si nēcitas ut deuo° ex
poscat nō impedit p̄cipue q̄n sine y
maginatōe accidit tm si ꝓpter reuerē
tiā q̄s abstineat. laudād9 est q̄n tal
dispositio nō est ꝓpetua Scdō ꝛo pt
ꝛtingere ex p̄cēdēti cogitatōe Et hic
dicēdū est q cogitatio hmōi turpiū
q̄nq pt ēē sine pctō. sicut cū est cogi
tatio tm ut cū q̄s disputādo de tlibz
optet q loq̄ns cogitet Aliq̄n est cuz
pctō veniali. s. q̄n cogitatio ꝛtingit
ad affectōez a in sola delectatōe finit
sine vllo deliberatiuo ꝛsensu. Q̄nq
āt mōrle. s. q̄n ꝛsensus adiūgit. Et q
cogitatōi tali de ꝓpinq̄ est delectatio
a delectatōi ꝛsensus. iō in dubiū ver
ti pt. vtz seq̄ns pollutio ex pctō acci
dent ut nōa an veniali ut mōrli Q̄n
ergo sic dubitat de p̄cēdēti ꝛsēsu. ꝛio
abstinendū est. Si āt nō dubitat. ꝗ
exp̄sse iuuciat q̄s ꝛsensū nō p̄cessisse
a nēcitas vrgeat. á si aliq̄ potior cā
pt accedere aut etiā celebrāē q si cā
aut nēcitas nō sit a tm celebrāt. non
peccat mōrlt ꝗ veniali. Meliꝰ tm est
abstinere ꝓpter reuerētiā sacri Tertio
pt ꝛtingē ex cibo ut potu p̄cēdētia tūc
idē est iudicū sic ex illa pollutōe q̄ ex
turpi cogitatōe p̄cessit nisi intātū q
nō ita defacili cōtigit pcāre mōrlt in
suscep°e cibi sic in cogita°e turpi. Q̄ē
to pt ꝛtingē ex illusiōe Et q̄dē si illu
siōis cā in nobis p̄cessit idē ē iudicū
q8 de cogitatōe p̄cēdēte Si āt in nob
cā nō p̄cessit ym potiꝰ ꝛtraria cā et
freq̄nt accidit a p̄cipue in diebz in q
bz q̄s cōicaē dz signū est q dyabol9
hoī fructū eucaristie auferre conaz vñ
in tali casu ꝛsultū fuit cuidā mōcho
ut in collatōibz pz. legit q cōicaēt Et
sic dyabol9 videt se nō posse ꝛseq̄ in
tētū ab illusiōe cessauit Gnalt tm q
cā ex q̄ ꝛtigit nō pōt ita p̄cipi de facili
tuti9 ē sp abstinē nisi nēcitas incūbat
ꝗ dz abstinē vt dr ad. xxiiij. horas q
in tali spacō natura que per corpora
lem īmundicia a mentis habitudinē

fuerat ordinata ordinat. A. Idē in sū. con. li. iij. ti. xxiiij. q. lxxiij. vbi et sic dr. sm Tho. q pollut9 nisi pollucō habeat ortū ex pctō mortali. deberet celebrare p alio q est in pctō mortali. ne ille celebrādo pcaret mortē. B

¶ Corp9 xpi a ieiunis tm debz p capi vij. q. j. nihil de ose. di. ij. hqdo. qd in reuerētiā tāti sacramēti institutū est nisi ppt necitatē imminētis mortis ne cōtingat sine viatico ex hac vita trāsire Et tm sciendū q duplex est ieiunū. s. natuē et ecie Ieiunū natuē est qd importat priuatōez cuiuscūq pāssūpti p modū cibi vel pot9. a tale ieiunū reqrit ad hoc sacramētum recipiendū. Nec refert vtr aliqd nutriat vel nō. aut p se aut cū alys á cibi aut etiā medicine in qtūcūq pua qtitate dūmodo sumat p modū cibi vel pot9. nō licet ꝗ sacm accipe Reliqe tm cibi remanētis in ore si casualit in ore trāsglutiā² ñ impediūt sūptōz hmōi sacramti qr nō traiciū² per modū cibi a pot9 ꝗ p modū satiue qd vitari nō pt Aliꝗ est ieiunū ecie qd instituit ad carnis macerātōz. a tale ieiunū nō solui p pdicta. qr non multū nutriūt ꝗ magis ad alterādū sumūt. A. Idē in sū. cō. co. ti. q. lxiiij vbi etiā dr sm Tho. q sit nō impediūt omumōez si casualit sumāt reliqe aq vel vini qbz os abluit. dūmō nō traiciātur in magna qtitate. B. Porro ecia die natuāle incipit a media nocte. a iō si p9 mediā noctē. aliqs sūpsit aliqd p modū cibi a potus nō pt ea die hoc sacm sumē. Pōt vo si añ mediā noctē. Nec refert vtr p9 cibū vel potū dormiciē á etiā digest9 sit qtū ad vōem pcepti. Refert āt qtū ad pturbatōz mētis: quā pacūt hoies ppt insōmitatē vel indigestiōez ex qbz si mēs multū pturbe² hō reddit inept9 ad susceptōez hmōi. Hec Tho. in. iij. pte. q. lxxx. A Idē in sū. cō. q. lxv B. dubiū occurrēs sup sūptione a ieiunis videt Eucaristia. iij. ff. vj. in fi.

¶ Vtr p9 facta cōione licet stati cōmedē. Rz°. sm Tho. iij. ij. in. iij. pte. q. lxxx. In susceptōe hmōi sacti requit magna deuotō q qde magis impedit ppt pcedētia qꝗ ppt seqntia. a idō magis est institutū q hoies ieiunēt añ sūptōez qꝗ p9 Debz tm ee aliq mora int sumptōz ei9 a reliqs cibos. Vñ a in missa orō grārū actōis p9 omumiōz dr q omunicāt suas priuatas orōes dicūt. A. Cōtra hoc videt de cō se. di. ij. tribz. vbi Clemēs dicit. q q mane cōmunicauerit vsqz ad sextā ieiunet. q vo tēia vel qrta hora ieiunet vsqz ad vespam. sic secreta sanctificatōe et na custodiēda sūt sacta. Sed vt notat in sū. cō. li. iij. ti. xxiiij. q. lxvj Pe. dicit q ꝗ deceretū loqt sm antiq tpa qñ raro celebrabāt misse sm g hāc vōem. Pe. etiaz hodie obtinet in raro celebrātibz vt in nō sepe omumicātibz. Puto g q quātū pt omode fieri etiā hodie ꝗ deceretū debeat seruari Cōtrariū vo nō pcedit nisi ex deuotione idco nulla pōt osuetudine iuuari ex. de osu. c. fi. B.

¶ Duo st modi māducādi corp9 xpi sm Aug^m Vn9 sacramētalit a sic homi a mali edūt Alio9 spūalit. a sic soli homi māducāt q in vnitate xpi a ecie quā ꝗ sacm significat. manet. hec magi. iiij. sen. di. ix. A. Idez in sū. cō. co. ti. q. lxvij. Et illi dicūt manē in vnitate ecie a xpi q ei cordiali fide a ope adherēt. xxiiij. q. iij. de illis. a de ose. di. ij. cedē. In q etiā. c. pz q duplex est mod9 māducādi spūalit. Vn9 deuota fide tm. vñ ibi dr q cedt māducat. Ali9 ē fide a debita sacti pcep^oe B

¶ Intdict9. suspēsus. excōicat9 etiā iniuste cōicaē nō debz qr in talibz est defect9 rei sigte. s. vnitatis corpis mistici sm Pe. A. ecie q mistice dr corp9 xpi. ad Ro. xij. Sic em in vno corpe. tēt. Et. xxiiij. q. j. Vbi sana fides a hmōi corpis vnitas. hoc est q fideles debēt inuicē vniri fide a caitate in ꝗ sacro sigt Vna vōt misteriū vnitatis est. sū. trim. a fi. ca. c. j. ff. Vna vo

Et p̄dictis in hoc-C-con. Vl. Et quo ad excōmunicatos dat̄ est ſſ Rā etiā minor excōmunica° ſepat a pœptō ne ſacmētor̄. ex. de. ſen. excō. c. penk. Et regularit̄ excōmunica° eck̄ iuſta timēdaē obſuāda est. xj. q. iij. c. j. et ex. de ſen. excō. p tuas Quo ad inter dictos dicēdū q̄ etiā eis denegat̄ niſi in articulo mortis ex. deſpon. ñ ē nob̄ ꝺuīcto c. q̄ in te. de re. a re. Quo ād ad ſuſpēſos dicēdū q̄ tūc eis excōmunica° negat̄ qñ a pœptōe ſacmētor̄ fuerūt ſuſpēſi Seqs ſi ab alijs vt pōt colligi ex notat̄ in ſū. cō. li. iij. ti. xxx iij. q. lxxxj. ad fi. vbi pt; ſ̄m Hoſti. q̄ ſuſpēſio nō egredit̄ t̄minos ſentē tie datē a infra. ſuſpēſus p totū. S; ſ̄ dēm Pe. fuit multū breue. q̄ poſt in ſum. con. lib. iij. ti. xxiiij. queſtione. lxxvij. in fine. B.

¶ Vtr̄ act9 coit9 mūiomat̄ impediat a ꝺmunōe ſ̄z°. ſ̄m Tho. in iij. pte. q. lxxx. Coit9 ꝺiugat̄ ſi fit ſine pct̄o. puta cā p̄t̄ generāde vt̄ cauſa reddendi debitū nō aliter impedit ñ ſicut dēm est de pollu°e noctur̄ q̄ acadt ſii pct̄o. ſ. ꝓpt̄ immūditiā corpalem mētis di ſtractōes. In tali ergo caſu vt dicit beat9 greg. ſūt ſuo iudicio relinq̄ndi A. Hoc habet̄ in. c. vir. infra allegato. B. Sz q̄ voluptate domināte ꝺiu gi miſcet̄ p̄hiberi debz ab ſ̄ ſacmēto xxxiij. q. iiij. vir cū ꝓpa. A. Idē in ſū cō. eo. ti. q. lxxv. Et addit ſ̄m Al. ſu p iiij. ſen. di. xxxij. q̄ exigēs infirmi tate ducty hic; moneri debeat ne accē dat. ſi tñ oñibz modis ex deuotōe ſe ingerat nō ē p̄hibēd9. Glo. eck̄ in. c. oīs hō. de ꝺſe. di. ij. dicit q̄ illō q̄ ibi ſz de abſtinēdo ab vxore añ ꝺmūiōes ꝺ filiū est nō p̄ceptū p̄dictū c. Sz ēte videt q̄ ꝺmuīōes impediat oīs coit9 mūiomat̄ eck̄ reddēdo vt exp̄ſſe hēt̄ xxxiij. q. iiij. ſciat̄. Vbi Hiero. dicit. Sciat̄ fratres kariſſimi q̄ q̄cūq̄ vx ori debitū reddit. vacare nō p̄t orōi neq̄ de carnibz agni cōmedere ꝺz ꝛc̄. Q̄ ꝺo ſz ī dcō c. vir. p̄t intelligi qñ oīo ꝺſtaēt q̄ in dicto coitu q̄s pemit̄ immūniſ foret ab oī voluptatē mē tis hebetudine cui9 ꝺtrariū p̄ſumit̄. ut in dicto c. ſciat̄ a in c. vir. vbi ſz. Licita ipſa admixtio ꝺiugis ſine vo luptate carnis ēē nō p̄t. Ergo ñ ſolū exactio: ſ̄ etiā reddito mūiomalis de biti cōionē impedire regularit̄ videt niſi forte neceſſitas īmineat ut q̄s mi mis freq̄nt̄ reddere cogeret̄ ne ſp̄ vel nimis diu caeat ncaria cōiōe vñ a ꝺſiliū Elibertanū dicit. Omnis hō añ ſacrā cōionē a ꝓpria dz abſtinē vxore tribz aut q̄tuor aut q̄nq̄ aut ſex ā ſe ptē diebz. de ꝺſe. di. ij. Omnis hō Et ut pz in ſū. cō. dicta. q. lxxv. Al. in ſcp̄ to. di. xiij. dicit Dñ puto q̄ ſic ſit faci endū. ſi tñ alter ꝺiugū inueniat̄ debi tuz reddē coact9 a nō expetere ſ̄ fre q̄nt̄ facē eo q̄ alter eck̄ illo tpe ñ vult abſtinē: ego cōicare ꝺcedere illi q̄ red dit inuit9 a altei nō q̄ extorq̄t debitū qñ nō est extorq̄ndū. qz ꝺſtat q̄ ē il lo tpe reddere tenet̄ ſi p habilit̄ timet de incōtinētia alteri9 hec ibi. ſm ḡ p̄ dicta intelligēda videt̄ ſup ſ̄ dcā do ctor̄. B. Et ſm Al. ē p9 factā cōionē nō licz eo die debitū exigere nec ē ex actū reddere ñ cuz difficultate ſ̄ tñ cō trariū nō puto ēē mortale. A. Idē in ſū. cō. li. iij. tit. xxiiij. q. lxxvj. Et ego credo q̄ aīa ſ̄ agētis male ſe hēret et a ꝺina grā arida remaneret ob tātā irreuerētiā cū ꝓpter duotōes et reue rētiā ſacramēti nō ſolū ab immūdi cia tali ſed etiā a materiali alio q̄tuz ꝺmode fieri poſſ abſtineri deberet De ꝺſe. di. ij. tribus. B

¶ Vtr̄ immūdicia pure corpalis im pediat cōionē ſz°. ſm Tho. in. iiij. di. ix. Cū iſte dicz nō ſit corpis: ſed mētis magis in ei9 ſūptōe ꝺſiderānda ē mū dicia mentis q̄ corpis Et ideo diſtin guendū est de īmundicia corpali qz ſi ſit ꝓpetua ſiue diuturna tē nullo° ꝓpter ſ̄ aliq̄s abſtinē dz. ne ꝓpt̄ īmū dicā corpis pdat̄ fruct9 mētis. ſicut acadit in lepzoſis a patientibz fluxū ſanguinis vel ſeminis Si aūt ſit tpa lis a facile purgabilis. tūc ſi aliquis

sit in mente bene disposit9 sumere ñ
phibet. q̃uis possit ad tp̃s laudabi
lit abstinere ppt reuerētiā tāti sacra=
mēti. di. v. ad c9. A Idē ī sū. cō. co. ti
q. lxx vij. B De sacdote āt leproso vtr
possit celebrare. vid. ff. Leprosus. ff. fi.
¶ Vtr debeat hō corp9 xpi freqnt su=
mere. Ro°. fm Tho. in. iiij. di. xij. Ea
q̃ in hoc sacramēto gerūt habēt sim=
ilitudinē cum hijs q̃ accidūt in corpali
nutrimēto. qr em̄ sit q̃i ōtinua pditō
natural humoris p actōes natural
calons a exercitiū labois. iō oportet
freqnt corpalē cibū assumere ad re=
stauratōs ōtinue dpditōis. ne pdi
tio ōtinua mortē inducat. Sicut āt ex
ōcupiscētia innata a occupatōe cit ex
teriora fit dpditio feruoris a deuoti
onis. fm q̃ hō in deū colligit. vñ op=
tet q̃ pluies dpdita ēstaurēt ne hō
totaliter alienet a deo. Sed tñ semel in
āno sumere necesse ē. vt supra. ff. j. A
Olim āt statutū erat q̃ ter in āno vi
deret in natali dñi. pascha. a pēthe
costen: hoies ōmunicarēt. de ōse. dis=
ij. a si nō freqnti9 Nō facētes āt int
fideles nō habebāt. ea. dist. c. scla=
res. In primitiua āt ecclia q̃tidie ōmu
nicabāt qr vigebat deuotō maior vt
nōt in sū. cō. li. iij. ti. xxiiij. q. cxij. B
¶ Sz vtr q̃libz die sit cōicandū. Ro°.
fm Tho. in. iiij. dis. xij. In recipiente
sacramētū ista duo requirit. scz deside
riū ōiūctōis ad deū qd facit amor. a
sedō requirit reuerētia sacramēti q̃ ad
donū tioris ptinz. Primū incitat ad
freqntiā sacramēti h9 q̃tidianā. ḡ se
cūdū retrahit. Iō si aliq̃s experimēta
lit cognosceret ex q̃tidiana sūptōne
feruorē amoris augeri a reuerētiam
nō minui: tal q̃tidie deberet cōicare
Si āt sentiat reuerētiā minuia feruo
rē nō multū augeri. deberet int̄dū ab
stinē vt cū maiori reuerētia a deuoōe
postmodū accederet vñ q̃ntū ad hoc
vnusq̃sq; relinq̃nd9 est iudicio suo.
A. Hec fuit sn̄a Aug9. vt pz de ōse.
di. ij. q̃tidie. ibi. dixerit q̃spiā. tūc. Sz
put cōmunit accidit q̃tidiana sump
tio nō est laudabilis vt vitupabilis
Vñ in dicto. ca. q̃tidie. in pncipio di
cit Aug9. Quotidie eucaristie ōmu
nionē accipe nec laudo nec vitupero.
Omnibz tñ dñicis diebz cōicandū hor
tor. Et put notat in dicta. q. cxij. als
in li. de missa. in fi. dicit q̃ medīū te=
nere est bonū. s. aliqñ celebrare a ali
qñ dimittē nisi officiū exigat vt in oī
die celebre². De hijs aūt q̃ mulieres
omni die ōmunicāt videt m̄ q̃ acriter
reprehēdi sūt. qr mimio vsu faciūt vi
lescere sacramentū a potiō ex leuitate
mulier puta² eē desideriū q̃ ex deuo
tōe tm̄. In scripto āt di. xij. dicit Pre
pātes se ad ōmunionē p abstinētiaz
a coitu. Et vidue siue in castitate vi
uētes nō debēt prohibi a cōione freqn
ti p̄cipue de mense in mēse. fm solēni
tates maiores qr iniuste arcēt q̃ di
gni sūt. a impie agit qñ sbtrahitur
eis cibz salutaris q̃ dat9 augēt eis gē
tiā quam accēperūt. B.
¶ Vtr liceat cōicare pluries in die.
Ro°. fm Tho. in. iiij. di. xij. Nō licz ni
si semel vt saltē q̃tū ad vnā diē repse
tet vnitas dñice passiōis. a vt q̃ntū
ad aliq̃d reuerētia exhibeat sacram̄
to. Sacerdos āt q̃ nō solū p se sed a p
alijs celebrat cuz sit psona publica
nēcitate cogēte. pt pluries in die ce=
lebrare. vt infra. missa. ff. x. A. vt di=
cit in sū. cō. co. ti. q. cxj. B.
¶ A q̃ q̃s debz recipe cōmunionis sa
cramētū. Ro°. A ppio sacerdote vt ei9
supiore siue alio de ei9 lm̄a. Si q̃s vo
religiosus absq; lm̄a ppij sacdotis spe
ciali alicui daret: incurrit excōicatōz
De quo supra. Absolutio. j. ff. iij. circa
medīū. q̃d si sacdos ppius mal9
fit. an possit ab eo recipi habes supra
Clericis. iij. ff. ij. a infra Ordinat9.
p̄mo. ff. tercio.
¶ Vtrū sacerdos possit dare corpus
xpi ei quē scit esse in peccato mortali
Ro°. fm Tho. in. iiij. di. ix. Si pctm̄ est
occultū. puta p cōfessionē. vel aliter
secrete scitum. et ille in occulto petit:
debet ei negare. et monere eum ne in

publico petat. Si aūt in publico petat: debz eidē dare de ose. di. ij. nō phibeat. Si vo pctm̄ est manifestuz. tūc siue in occulto sū in manifesto petat dz ei negare. Qd si dicat se cōfessū et absolutuz. an credere ei debeat. vide ⁊ Cōfessio. ij. ⁊ x. q̄ incipit Vtz sacdos parrochial. ⁊ A Supradicta in b. ⁊ habent etiā in sū. cō. li. iij. titu. xxiiij q. lxxviij. B

¶ Vtz aliq casu possit dari hostia ñ osecrata loco osecrate Rō fm Tho. in iiij. di. ix. In nullo casu. tū qz in sacē mēto veritatis nulla debz ē fictio. tū qz cū māducās adorat qd māducat: ut dicit Aug9. daret sacdos ei materiā ydolatrādi. vña decre. dic̄ in casu osili. q falsa sunt abiicēda remedia q̄ veris sūt piculis grauiora. ex de cele. mis. de homine. B

¶ Vtz corp9 xpi debeat dari suspectis de crimīe Rō fm Tho. vbi supra Triplex est suspicio. Quedā violēta q̄ p facto reputat ut si inueniat suspect9 cū suspecta in eodē lecto a hmōi ꝓpt hac cām ficē ꝓpter pctm̄ mōile negāda est cōio. ita videlz q si talis suspicio pcedit ex publica fama nō dz cōmunio dari neq petēti publice neq secrete. Sz si talis suspicio sit soli sacdoti nō: debz dai si petat in publico ñ ēt in occulto. sic̄ añ dictū ē. qñ crimē occultū sit vl publicu; supra. ⁊ x. v. q̄ supra añ primū. ⁊ Quedā vo suspicio est pbabilis ut si inueniat sol9 cū sola tpea loco suspecto colloq̄ntes a freq̄nt. ꝓpter hac ergo nō debz denegai. qz pena nō infligit vbi culpa ig̃rat Quedā est leuis ut si appareant aliq signa nō tñ omino certa a ꝓpter hac etiā negari nō debz. A Idē ē fm Pe. ut in sū. cō. co. ti. q. lxxx. B

¶ Vtz corp9 xpi debeat dari ad sum̄ dū ad aliqd expimētū. siue ꝓpter aliquā purgatōz infamica hmōi Rō fm Tho. in iiij. pte. q. lxxx. Nō qz tales purgatōes inhibite st. ex de pur. c. ex tuaz A Idē ī sū. cō. e. t. q. lxxxj. B

¶ Vtz corp9 xpi debeat dari hystrionibz Rō. Nō. qz nec sine maiestati nec eccāastice discipline opetit. de ose. di. ij. p dilectōe Et intelligit de histriōibz q artē illam exercēt illicite. vide ⁊ Hystrio. A. Idem in sum. con. li. iij. ti. xxiiij. q. lxxxij. B

¶ Vtz corp9 xpi debeat dari amētibz Rō fm Tho. in. iiij. di. ix. Distinguēd est. Quidā ei dicūt large amētes. qz debile habēt mētez et tñ sūt aliq mōdo dbiles eoz q ptinēt ad fidē a deuotōz sacri. a talibz nō optet corp9 xpi denegari. Quidā vo sūt omino carētes iudicio vōis. et isti si fuerint tales a natita nō dz eis dari qz nō pnt ad deuotōem induci. q̄ req̄rit ad hoc sacē mētuz Si vo inderūt in amentiā p9 fidē et deuotōez sacri. A ut qz p prius erāt bñ dispositi a sacm̄ petierāt. ⁊ pe. ut ī sū. cō. e. t. q. lxxxiij. vbi ⁊ oia ponū. B. tūc dz eis dari ñ tīcat piclm devomitu. de exputio. vl aliq hmōi xxvj. q. vj. hīs q̄ A. in dcā. q. lxxxiij dr etiā fm Tho. q demoniacis nō est deneganda omunio nisi forte certum sit q p aliquo crimine a diabolo tor quean. Puto addendū vel nisi timeat de periculo. ut pretactū est. B

¶ Vtz sit dandū pueris Rō fm tho. vbi supra. Pueris carentibz vsu rātōis qui nō possunt discernere inter cibū corpalem a cibū spūalem nō debet corp9 xpi dari qz ad ipsū exigitur actualis deuotio quā tales pueri habere nō possunt Sed pueris incipientibz habere discretōem etiā añ etatē pfectā. puta cū sint. x. vl. xj. annorū potest dari. si in eis signa discretōis et deuotōis appareant. A Cō. De. ut in sum. con. co. ti. q. lxxxiiij. B

¶ Vtrū corpus ⁊ debeat dari hīs q̄ p criminibz sunt suspendēdi. vl etiā decapitandi Rō Si sunt cōfessi a penitent non debet eis denegari. xiij. q. ij. c. si. Multa alia habentur de sacramento eucaristie ⁊ Eucaristia. j. ij. iij et. iiij. Item spēaliter circa sacerdotē et missam infra. Eucaristia. iiij. et in fra. Missa.

Concussio. Crimē cōcussionis est cū q̄s in officio ꝓstitutꝰ extorq̄t aliq̄d a subditis p metū aut cū nō vult facere qd tenet² nisi data pecunia. á cū aliq̄s officialis vltrā cōstituta sibi stipēdia pecuniā extorquet. vel cū q̄s accusat seu ab accusatione desistit ꝓpter pecuniā. A. hoc fuit dictū glo. Rap. cui Cō. Vl. vtz in sū. cō. li. ij. ti. v. q. cxxxix. ad fi. ver. idez dz d militibz seu stipēdiariis. qd hic dz de officialibz. iuxta illud Jo. bap. Lu. iij. Neminē ꝓcutiatis. cōtēti esto te stipēdijs vēis. Predicta etiā ꝓbāt in. l. j. a. ij. ff. de cōcussiōibz. B. Et talis ad restitutōz tenet ei q̄ dedit si nō turpiter dedit Alias ei in cuiꝰ iniuriā data fuit. j. q. j. Jubemꝰ A. Jstd. c. ē l. iubemꝰ. C. ad. l. iuliā rēpetēdarꝝ vbi nihil de hac restitutione dz sed bene verꝝ est q̄ danti facēda est restitutō qñ nō turpit dedit p. c. nō sane. xiiij q. v. ꝓm Rap. vt in sū. cō. li. ij. titu. v. q. cxl Et sēdit rap. q̄ si turpit dedit nō illi sed paupibz. vel illi in cuiꝰ iniuriam data est. iuxta arbitriū ecclē restituēda est pecunia. vt i pallegato canō sane Glo. vo Rai. dicit q̄ illud q̄ hic dz de restitutōe facēda: est verꝝ in foro causarꝝ. in foro aūt pñali forte magis est ꝓhibitū q̄ ncēitas. ꝓm Vl. vo debz d fieri sicut d alio turpi lucro cuꝰ restitutio qñ turpitudo est ex pte dātis a accipētis. regularit est d ꝓhibito nisi i casibz a iure expssis. vt in simonia a similibz. Pōt etiā reddi ei q̄ turpiter dedit. nisi aliud determinaret illiꝰ in specie sicut in simonia de q̄ expssū est q̄ pecunia simoniaca rēstituēda est ecclesie in cuiꝰ ignominiā est accepta. Et pñt colligi ex notatis in sum. con. li. ij. ti. v. q. xij. B.

Condēnatꝰ Vtrum condemnatꝰ possit fugē vel se defēdē. vide d accusatꝰ. ff. v

Conditio De ꝓditōibz q̄ qñ q̄ apponūt in mūmonio vide ff. Mūmoniū. s. p totū De cōditōibz q̄ qñ q̄ apponūt i q̄busdā ꝓtractibz vide ibidē ff. v. Jtē de cōditōnibz q̄ apponūt in spōsalibz ff. Spōsalia. ff. fi. a ff. Impedimentū. xiij. ff. v.

¶ Si aliq̄ possessio fuit data ecclē ibi aliq̄ apposita ꝓdiꝰ sū mōvt si aliq̄d fieret. Si nō fiat nō ꝓpter d pt revōcatio. nisi sic facta fuerit. s. q̄ cessante cōditōe vl modo revocari possit. ex de cō. appo. verꝝ. A. Hoc intelligit de ꝓditōe improprie sūpta. videlicet p mō Cōditio enī ꝓprie suspēdit datōz sed modꝰ nō. Et cōditio fit p fi. modꝰ vo pvt. sicut notat glo. in dicto. c. verū vbi etiā dicit q̄ cōditione nō impleta nec valet donatio. B.

¶ Si possessio data fuit ecclē ea ꝓdiꝰ ne alienet. nūq̄d potest alienari. Rō ꝓm Rap. Distinguēdū est. Sā si ecclesia cui datū seu relictū est habeat alias possessiōes. nō pōt alienari. in aliquo casu Et sic intelligi² Autē de alie. a empi. ff. Sanctissimās. Si vo ecclesia nō habeat alias possessiōes q̄s alienet tūc istas alienare pōt in casibz a iure pmissis. de q̄bus vide supra Alienatio Sā phibitō facta a donatore p nō adiecta est habēda tāquaz turpis Cō. Goff. Jmmo. a Host. A. Jtē in sū. cō. li. iiij. ti. iiij. q. fi. B. Cū nō stat p eū ad quē ptinet q̄ minus ꝓditio implea² haberi dz ac si impleta fuisset. ex de re. turt. cū stat. li. vj

Confessio. i. ꝓmuniter q̄d fit. Rō. ꝓm tho. i. iiij. di. xvij. Cōuenientissime diffim² ab augustic. Cōfessio ē p quā morbꝰ latēs sperenie apit A. Cō. De. vt in sū. cō. li. iij. ti. xxxiiij. q. xxx Ad cuiꝰ intellectū dicit. Sā q̄ ꝓfessio triplit fit Aut i foro aīe interiꝰ coram deo. Aut in foro penitētie exteriꝰ coram dei vicario Aut in foro ꝓtēnioso coram iudice. Jn prima pctm latēs nō apit. qz deo aptū eāt. Jn vltima non apitur sperenie. Jn media vero apitur sperenie peccatuz latēs. Vñ ꝓfessio sacramentalis que est ps penitētie cōuenieter describit p materiā que est peccatū a p actuz que est apire. et p finem que ē spes

venie. Pōt addi q iō dr spe venie qr si alia de cā apiatur pctm̄ nō est ofessio. Nam si apiat cā ofilij est cōsultacio. Si vo ex lasciuia uł leuitate ē dissolutio. Si vo ad aliquē malū fiēt est malignatio. Et ex hiis satł pt; q pctm̄ qd dr nō spe venie seu ad impetrādū veniā. nō pōt dici dēm in ofessione. nec tenet illd sacdos secretū tene ut patet p Ray. sb ti. de pe. et re. ¶ Pone q aliquis et p glo. eius eo ti. ¶ de pena sacdotł sup verbo pctm̄. Et qr nō omis q spe venie apit pctm̄ cō sequitur veniā vt si nō cōfitetur sacdoti ydoneo ex. de pe. et re. ca. Omnis. a de. pe. di. vj. q. vult. ł alis in debite ofitetur. de pe. di. v. falsas a ca. fres Jō Ray. sub ti. de pe. a re. ¶ supra dicto diffinit ut seqt. B Vel fm Ray. Cōfessio ē legitima coram sacdote pcti declaratio. A et sb dit Ray. in dcō. ¶ ij. q Cōfessio dr q̄si simł ex toto uł vnq; fassio Nā ille ofitetur q totū fatetur Glo. sup vbo vndiq; i. de oibz pctis q occurrūt memorie. et d arcūstātiis eorūdē aggrauātibz in aliud genus pcti. ut si pussio ł furtū in ecia factū fuerit qr hic locy trhit ad sacē legiū. B

¶ Quot sūt cōditōes q̄s d; hze ofessio Rz° fm Tho. in. iij. di. xvij. Sed ecē sūt q in hiis verbis cōtinēt (Sit simplex. humił. ofessio pura. fidel. Atq; freqns. nuda. discreta. libens. verecūda. Integra. secreta. lacrimabił acceleratą Fortis. et acusans. et sit parere parata) Quor expositio talis est. Sit simplex. sc; ut nō recitet in ofessione nisi qd ad q̄ntitatem pcti ptinet Humił sc; ut nisex se et infirmū cōfitetur. Pura sc; ut recta sit cōfitētis intētio. Fidelis. i. vrā. et sine falsitate A In sū. cō. e. ti. q. lxvj qd de sacdote dr fidel. i. ut ta; ipse cōfitēs q̄ sacdos sint in fide catholica. a fz doctrinā ecclesie fiat. nō hereticor Jtē q fiat sb spe venie. alis non valeret. sicut pma Cay. q dixit. Maior est iniqtas mea q̄ ut veniā merear. De primo hz fm Aug. de pe. dist. vj. q vult. De secdo de pe. di. j. quē penitet. melior ca disti. c. nemo. B. Atq; freqns Jstd est de bñ ēē ofessiōis. s. q hō freqnter ofitea. A in dicta. q. lxvj. dr q hoc duobz modis pt intelligi Vno° ut si freqnt cadit in pctm̄ mōrle freqnter resurgat p pma; de pe. di. iij. septies Alio mō ut cadez pctā freqnter cōfitetur Aug. Qñto plibz ofite. qs sb spe venie tuitudinē crimis tāto facilior seqt gē diā remissiōis. de pe. dist. j. quē pēitz Non tñ ad hd tenet qs nisi in aliqbz casibz Est etiā de cōsilio ista freqntatio respectu veniaiū ad qd ofessiōes sclaris nō tenet nisi semel in āno. ñ fuerit in pctō mōrli. ut notat Bonauentu. in. iiij. di. xvij. B Nuda ut nō inuoluat obscuritatē verborz. Discreta sc; ut maiora cū maiori pōdere ofitetur. A In dicta. q. lxvj. dr sc; ut discretū q̄rat sacdotē sciētē ligarea soluere. d pe. di. j. separatū singla pctā cōfiteri. B Libens. i. spōtanea ñ coacta Verecūda ut sc; erubescat. a se nō iactet de pcātis ppt aliquā scłi vanitatē Integra. s. ut non sbtrahat aliqd de hiis q manifestanda sūt Secreta sc; q̄tū ad cōditōes; fori in q de occultis cōscientie agit. Lacrimabił q ad dolorē de pctō cōmisso Accelerata ut. s. nō differat de die in diē sed stati; ł q̄ citior pōt cōfitetur Fortis. ut sc; mlt ppt verecūdiā dimittat. Et accusās seip sū a nō aliū. Et sit parere parata. sc; sacdoti. A De hiis oditōibz latior a clarior dixi in q̄driga. vbi ecł hoc. xvj. reducūt ad. xj. ideo hic omitto. B

¶ Vtq; ofessio sacta sine cōtritōne et sine caritate valeat: utputa qr nō dolet de oibus pcātis uł nō vult abstinere ab oibz Rz° fm Tho. vbi s. Cōfessio fm q ē actor virtutis ñ valet sine caitate q̄ est principiū merēdi. sb fm q cōfessio ē ps sacramēti ordinat cōfitētē ad sacerdotē; q̄ hz clauē ecēie et p ofessiōes cognoscit cōscia; ofitētis fm hd etiā pt esse in eo q nō est ottrito quia pt pctā sua sacerdoti nota facere et clauibus ecclesie se subiicere. et

q̃uis tũc nõ papiat absolutõnis fructũ tñ recedẽte fictõe papie incipiet si aut et in aliis sacmẽtis. Vnde nõ tenet iterare ofessionẽ ad quã ficta accedit sed tenet post mo⁹ fictionẽ suã ofiteri Con-pe- Et ad istã opiniõe; nõ solũ p dicta ratio facẽ vide² sed et de pe-di-j mensurã-ſ- non ita- vbi dr q̃ non est necesse ut que sacdoti semel ofessi fuerim⁹ de nouo ofiteam̃ Sed Ray-a lo sti-tenẽt q̃ tal tenet ofessionẽ itera re q̃ prior ofessio q̃ ñ fuit fẽa in caritate non valuit Sed primũ vide² veri⁹ ex-de pe-et re-q̃ q̃dam A- Istud c-ñ bene hoc probat- Sed p cõcordantia pt dici q̃ intãtũ valet ofessio n^c opt; illã iterari spãlr: in q̃tũ duret effect⁹ ipius expressionis vocal que est ps sacmenti-alis nõ- Nam intelligẽtia dẽor ex cã est assumẽda dicẽdi-ex de verbo-signi intelligẽtia-Vnde dñdũ ſm glo-Ray-put etiam notat in sũ-cõ-ti-iij ti-xxxiij-q-lxvj-q̃ in hiis casibz si ille q̃ indebite ofessus ofiteat ei de sacdoti cui pri⁹ a adhuc habeat in mẽoria pctã sua q̃ audiuit nõ tenet iterare ofessiõe; Si ãt ofiteat nouo q̃ alis nõ audiuit cuz-aut etiã primo si oblit⁹ẽ-debz itez ofiteri totũ-B

¶ Vtz liceat ĩ ofessiõe dicere aliena pctã Rz° ſm Tho-in-iiij-di-xvj- Homo in cõfessiõe debz famã alteri⁹ custodire q̃tũ pt sed suã ofacientiã magis purgare debz -a iõ si circũstãtia q̃ ducit in cognitõem psone fit de ncitate ofessiõis vt q̃ trahit in aliã spẽz; pcũ mõtis tũc dz ofiteri- sp tñ si pt occultando psonaz- Si ãt nõ fit de ncitate ofessiõis dz dimittere -ne pctũ alteri⁹ p dat vl petita lnia ofiteat alteri aut supiori q̃ psonã ignoret-A Con-Pe-a addit q̃ etiã qñ circũstantia ẽ ncaria a nõ põt exprim̃ sine periculo alteri⁹ omittẽda est -a sufficit pctũ dicere sine hmõi circũstãtia vt in sũ-cõ-co-ti-q-lxvij-B Si tñ exprimat cã bona intentõe nõ ut p dat sed ut pemitẽtiari⁹ oret p eo-ut secreta emẽdet nõ peccat-sed meret-xxij-q-vij-ſ vi det-A-Con-glo-Ray-ut in sum-cõ-co-ti-q-lxxxvij-quero etiã-B

¶ Vtz liceat ofessionẽ diuidere Rz°-ſm Tho-in-iiij-di-xvij Nõ lic; ſ inte grat debz q̃s oia vni sacdoti ofiteri de pe-di-v-c-j-cũ fi- et di-iij-sũt plres Nam sicut in medicina corpali oz q̃ medic⁹ nõ solũ vnũ morbũ otra quẽ medicina; dare dz: cognoscat- sed ecl vniuersalis tota; hebetudinẽ ipsi⁹ infirmi-eo q̃ vn⁹ morbz ex adiũctõe alteri⁹ aggrauat a medicina q̃ vni morbo opeteret alteri nocuñtũ pstaret- Sic est in pcis-q̃ vnũ aggrauat ex adiũctõe alteri⁹ a illud qd vni pctõ eẽt ouemẽs medicina alteri incẽtiuũ pstaret-cũ qñq̃ aliq̃s otrariis pcis infect⁹ fit-a ideo de ncitate ofessiõis est q̃ ho omia pctã cõfiteat q̃ in memoria habz alioq̃n nõ est ofessio sed ofessiõis silatio a si q̃d nõ habuit in memoria a postea recordat sufficit q̃ hoc pctũ ofitens postea dicat explicite- a alia in gnali dicẽdo q̃ cum alia multa ofiteret ls oblit⁹ fuit-A Et hoc etiã si cõfitea² alteri ofessori-ut in sũ-cõ-e-t-q-lxxij-ſm cũ- tho- Cõ-Pe-B

¶ Vtz liceat ofiteri p aliã psonã ul p scripturã Rz° ſm tho-vbi s-Q̃uis ad cõfessiõz put est act⁹ virtutis suficeret q̃tũcũq̃ fieret ſm tñ q̃ est ps sacri habet determinatuz actũ sicut a alia sacra hñt determinatã materiã Et sic in baptismo assumit illud elementũ cui⁹ est maxime vsus in abluendo-ita in cõfessiõe ille act⁹ assumi² q̃ maxime ofiteum⁹ manifestae -ſ-p ꝓpriũ verbum Alij em̃ modi inducti sunt in supplemẽtũ -Jn eo ãt qui est mutus vel alterius lingue sufficit q̃ p scriptuz-aut nutũ- aut interptem cõfiteat-q̃ nõ exigit ab homie plus q̃ possit- Sed non sufficeret si ipse dicere posset-Jn absentia aũt ꝓpriij sacerdotis- nõ optet q̃ p scriptum fiat confessio sed pt etiã layco fieri-quia plus ptinet ad necessitatẽ cõfessiõis actus q̃ ille cui fit cõfessio -A-Ad p deã fac ca- quẽ penitet-de pe-di-j-B

¶ Quid si sacerdos interrogat ofitē
tēa ille respondeat. R°. Sm Wil. suffi
cit q̄tuz ad ea de q̄bz interrogat nisi
sit talis q̄ potiꝰ dimitteret cōfiteri q̄
ore ꝓprio cōfiteret pctm̄ Hoc em̄ de
supbia est. de pe. di. v. cj. versus fi.
De interrogatōibz etiaz habes ¶. Cō
fessio. ij. ¶ Placuit vlt. A. Predicta
ē habēt in sū. Cō. co. ti. q. lxxvij. B
¶ Vtz liceat ofiteri pctā q̄ q̄s nō cō
misit. R°. Sm Tho. in. iiij. di. xxj. Nō
licet. Tal ē si nō esset pctōz mētiēdo
pctōz efficit. xxij. q. ij. auz hūilitatis
¶ Vtz cū q̄s dubitat ꝯ aliq̄ pctō an
sit mortale teneat id cōfiteri. R°. Sm
Tho. in. iiij. di. xxj. tenetur. alꝯ pica
lose omittit si negligit ofiteri. a mōr
lit peccat. sic q̄ aliq̄d omittit vl omit
tit in q̄ dubitat esse pctm̄ mōrle. tali
ter tn̄ dubitās nō dz in cōfessiōe asse
vere illud ē mōrle. sed factū narret a
iudicio relīq̄t sacdotis. A. Idē in sū
cō. co. ti. q. lxxix. vbi ē subdit. q̄ ēt
Greg. dicit q̄ bonaz mentiū est ibi
culpā agnoscere vbi culpa nō est di
v. ad di. intelligit Sm Tho. nō ē de
sbstātia act. s. vt credat se cōmisisse
q̄ nō omisit. q̄ hoc est errare. ⁊ in
telligi de oditōe act. q̄ sp est in for
midine ne aliq̄s defect sit ex pte sui
vt supbia. a vana gla. a hmōi. Sm id
Job. ix. Verebar oia opa mea. Nec
etiā pdicta intelligēda sūt de dubio
scruploso. q̄ ēpellēdū est ad sui pa
storē ofiliū. ex. de sē. exc. inq̄sitōi. B.
¶ Quid de ofessiōe grali q̄ q̄dā cōfi
tet se omisisse oia pctā. a hmōi. R°.
Sm Kay. Dicas q̄ talē ofitēs loq̄t in
psona ecē vel q̄ Sm Aug. in vno
pctō pñt multa pctā notai. vel intel
ligit q̄ generibz singulozū nō de sin
gulis generū. q̄i dicēt peccaui. cogi
tatōe. locutōe. a opea omissiōe Nō
tn̄ ꝯ sufficēt ad ofessiōz p mōrlibz ad
q̄ req̄rit ofessio spēalis. Cō. Host. A
Idē i sū. cō. li. iij. ti. xxxiiij. q. lxxx. B
¶ Vtz p ofessionē grialē deleāt pec
cata venialia. R°. Sm Tho. in. iiij. di.
xxj. Duplex est ofessio grialis. Que
dā sacramētalis. qñ sc; aliq̄s in secre
to ofitet sacdoti q̄dā peccata q̄rū me
mimit ī spēalia alia veniala ī grialia
tūc illa generalis ofessio ex q̄tuor hz
q̄ valet ad remissiōem pctōz venia
liū in toto vel in pte. s. ex otritōe cōfi
tētis. a hūilitate ofessiōis. a ex orōe
sacerdotis imp̄tū est q̄dā psona pub
lica a ex vi clauiū Alia est ofessio ge
nerali nō sacramētal que fit publice
corā multis a cū multis. et hec habz
efficaciā ad dimissionē venialiuz ex
tribz primis a nō ex vi clauiū A. a ꝓp
ter hoc nō subiūgit in pria a in ople
tozio absolu° nec satisfactōis iniun
ctio sed solū orō. Miserial. vt in sū
cō. co. ti. q. clvj. vbi hec oia ponūt.
Et vbi etiā dz q̄ ꝯ dimissio fit q̄ ad
culpam a penam. B. Con. De.
¶ Vtz p generalē ofessionē deleant
mōrlia oblita. R°. Sm De. dꝰ nō req̄
rit ab hoīe nisi q̄ ꝯ pt. vñ cū pctā ob
lita spēalē ofiteri nō sit in ptāte hois
sed grialē tn̄: hmōi grialis cōfessio
cū otritōe grīali delet pctā oblita Id
ray. A. Idē in sū. cō. co. ti. q. clvij Et
intellige de cōfessione generali sacra
mētali que fuit sacerdoti sine qua si
fieri pt pctā mortalia nō dimittūt.
de pe. di. vj. agite. B.
¶ Vtz requirat ofessio de pcētis ante
baptismū R°. Sm De. Triplex ē ofes
sio pctōz. Prima mentalis q̄ fit deo
a hec requirit a baptisandis adult.
Secda vocalis que fit homī vt dei vi
cario. a hec de pcētis añ baptismū nō
requirit nec antea nec post. A. nisi a
ficte accedētibus Sm eū. pe. vt in sū
cō. co. ti. q. cxlv. B Tercia que fit ho
mini tāq̄ sepienti consiliario ꝓpter
ofiliū anime. a hec requiri ex ogruo
non ex debito. A. Idez in dicta ques.
clxlv. B.
¶ Pudor ofitendi multos retrahit a
penitentia ī quez Sm Kay. ē triplex
remediū Primū est vō natural. Si ē
nō erubuisti peccare q̄ inhonestū et
nociuū fuit nō ꝯbes erubescere quod
honestū est ofiteri a vtile. Secunduz

est ratio diuine intuitōis cui nihil cē
lare potes · Oia enim nuda et apta sūt
oculis eius · vt habet ad Hebreos · iiij ·
Terciū est opa° futuē cōfusiōis Sauū
iij · Reuelabo pudēda tua et ostēdā gē
tibus nuditatē tuā a regnis ignominiā
tuam · Et Hiere · xx · Cōfūdent vehe=
mēter qui nō intellexerūt obprobriū
sēpiternū quod nūquā delebitur

¶ Sacēdos qui ñ vult dare licētiā suo
prochiano q̄ ofitea² alteri ñ p peccā
simoniā omittit sicut Rai · refert · A ·
Hoc potius videt fuisse dē; glo · Rai ·
vt in sū · con · ti · j · ti · j · q · xxxvj · B

Confessio · ij · q̄lit teneam̄ ad
eam · Vtrū sit de necessitate sa
lutis Rō fm Tho · in · iiij · di · xvij
Cōfessio de necessitate salutis ē in eo q̄
in pctm̄ actuale mortale cecidit · Et
ꝓpe loquēdo nō est de iure naturali
sed diuino et noue legis Sā in lege veteri
ñ tenebāt hōies ad cōfessiō; pctōrū;
spāles et distinctā: sed gnālē a indistin
ctā · ad quā tenebā² p determiātō; sac
ficiorū · Con · De · di · xaij · A · Idem in
sū · cō · ti · iil · ti · xxxiiij · q · xxxj · a xxxij ·
Idē etiā Rai · in ti · de · pe · et re · sup̄
dicta · v · dicit et pbat cōtritōem ofe=
ssionē et satisfactō; fore de p̄cepto le
gis diuine · Itē Richar · in iiij · di · xvij ·
asserit ofessionē fore de necessitate iu
ris diuini adeo vt ad ipam dicat tene=
ri etiā infideles · tñ eis nō p̄dicit ecclia
q̄ ꝓt cor culpā eis inutil foēt · Glo
ssa de pe · dist · v in sūma videt sētire q̄
cōfessio in spāli ñ sit de iure diuino · ecc
nouo Sed verius est quod p̄dicti theo=
logi dicūt sicut p̄t cōstare ex hiis q̄ latius
posui in q̄driga · ti · ij · ti · vj · ff · ij · B ·

¶ Vtrū papa possit cū aliq̄ dispēsaē
ne cōfiteret · Rō fm Tho · vbi supra ·
Rō posset eo q̄ ipe sacmētorū necessi
tatē nō pōt tollere sicut nec noua sa=
cramēta instituere · Sunt enim ex insti
tutōe diuina · licet dispēsare possit de tē=
pe · ut sc; differret vltra annū · A Id
in sū · con · eo · ti · q · xxxiiij Et de ista di
spēsa° circa temp° intelligendū est
inq̄tum respicit terminū cōstitutōis
ecclāstice ut · s · p hoc q̄s nō incurreret
penā · c · omis · ex de pe · a re · Rō autē
inq̄tum respicit terminū legis sine · p
quā q̄s videt ad ofessionē obligari
statū habita omoditate p° casu; mor
talis culpe · ut pōt ostare ex positis in
quadriga · li · ij · ti · vij · ff · ij · B

¶ Omis fidel saltē semel in anno te
net ex p̄cepto: postq̄ ad ānos discre
tōis venerit ofiteri omia pctā sua · a
cōicare · ex de pe · Omis · a · de quod dr
supra cōicare · ff · j · A · Anni discretio
nis q̄ ad ofessionē iudicant² cū est do
li capax · ut notat glo · in d cō · c · oīs ·
sup verbo discretōis · Doli āt capax
dr puer vel puella · vij · annorū a sup̄
ut notat glo · in · c · j · ex de delictis pue
rorū · Et sic puer vel puella · vij · ānorū
obligat ad ofessionē · ut etiā nota² in
directoria · li · j · ti · xv · ff · lxv · B

¶ Vtrū teneam̄ ofiteri pctā q̄ manifes
ta sūt Rō fm Tho · et De · in · iiij · dis=
xvij · Rō sufficit aliq̄d ē notū iudi=
a · nisi sit ei notū in forma iudicij · Et
iō q̄uis pctā manifesta nota sint sa=
cēdoti: q̄ tñ nō in forma iudicij: oī ea
ofiteri · A Id in sū · cō · e · t · q · lxviij · B ·

¶ Vtrū homo statim teneat cōfiteri
Rō fm Tho · vbi supra · Ad propōsi=
tum ofitendi tenet quis q̄n et ad cō
tritōnem tenet · sc; q̄n pctā memorie
occurrerūt · Sed ad cōfessionē actua=
liter faciendā tenet si debeat eucari=
stia; p̄cipe · ad quā nullus p° morta
le peccatū nisi confessus debet accede
re copia sacerdotis oblata · a necessi=
tate non vrgente · A · Id; fm De · si
quis debeat sacrū ordinē recipere · vel
hmōi · ut in sum · con · li · iij · ti · xxxiiij ·
q · lxiij · B · Simile etiā tenet si pictm
mortis imminet · aliter non tenet² hō
ex p̄cepto ad statū ofitendū q̄uis pi
ausibilium sit differre · Ex p̄cepto autē
ecclie tenet saltem semel in anno utrū
· ff · iij · A pe · autē ut p; in dicta · q · lxiij
dicit q̄ quis etiam tenet statim cōfi
teri vōne ofscie · ut si dictat sibi cōscia
q̄ statim tenea² Item vōne dubij ut
si non sperat copiā ofessorū sibi āpli°

illo anno occurrere. vel si hz casu de
q̃ solꝰ ꝓ ꝑt absoluerea ḣet mõ copiã
pmiarꝝ papę. Dic ē tho. in q̃dã q̃sti
one 8 q̃libz q̃ laudabile est q̃ pctõr
pctm̃ suũ q̃ ãtiꝰ ꝑt ofiteat ꝓ acidẽs
ãt possꝭ dilatio ē meritoria. dũmodo
nõ differat vltra annũ. videlicz si ad
hoc differat vt prudẽtiori cõfiteat vl
vuotiꝰ ꝓter sacũ tps. glo. 8 pe. dis.
v. ĩ fũ. dicit q̃ si pctm̃ est publicũ te
nemur statũ ofiteri sub obligaoe pec
cati mortalis Jmo. xo in dicto. c. õ
mis. videt tenere indistincte etiaz in
pcis nõ publicis q̃ statũ teneam̃ ofi
teri habita cõnabili cõmoditate. Et
subdit. Alꝝ dicũt ꝫ S; primũ tutius
videt. qꝰ Jmo. vide² sentire. Archi
in. c. ille rex. de pe. dis. iij. Bonauẽ. ē
late hũc passũ tãgit in. iiij. dis. xvij.
a ꝛcdusiue sentit. q̃ religiosi teneant
statũ ofiteri. Et idẽ q̃si sentit de clericis
q̃buscũq̃ sed sub dubio. De laicis xo
asserit q̃ teneã² sicꝯ qñ adest tal opor
tunitas q̃ nũq̃ cõnabilꝯ maior expe
tat nec q̃ ad tps nec q̃ ad sacerdotẽ
S; qꝛ tps q̃dragesiãle vide² eis ma
gis opportunũ vide² q̃ tps illud cõna
bilꝯ possint expectare. Sed 8 videz in
telligi qñ p priꝰ opportunitatẽ nõ hnt
Als illud etiã tps magis opportunuz
est q̃ primũ pnt 8bite ofiteri ꝓt mo
re piaũ. Vñ ipẽ Bonauen. a oes cõ
fitũt. q̃ pꝰ lapsũ mortꝯ culpe q̃ ãtiꝰ
ꝑt q̃libet ofiteat q̃ꝛ cõsiliũ vanũ fo
ret nisi ēt de meliori Vñ Jsido. in li.
ij. de sũmo bono dicit. Cito corrigitur
culpa q̃ cito cognosci² tardiꝰ ãt sana
tur vulnꝰ qꝰ iã putrescẽtibz mẽbris
longo pꝰ tpe curatõibz adhibet Pre
terea a ipse Bonauẽ. innuit q̃ religi
osi cui sacramẽti nõ teneã² plusq̃ lai
ci. nisi rõne occurrẽtis opportunitatis
Ergo a cũ laicis occurrerit opportuni
tas eodẽ mõ tenet Sic igr licz verisimile
religiosis ãtiꝰ occurrat ofitẽti optu
nitas q̃ seꝯaribz clericis. a ipsis clei
cis ãtiꝰ q̃ laicis. tñ oes ē laici cũ eis
cõgrua optunitas occurrerit vide² te
neri ad statũ ofitẽdũ. sicꝯ laicꝰ oñdit

in quadriga. li. ij. ti. vij. f. ij. B.
¶ Vtꝫ teneam̃ ofiteri circumstãtias
pctõꝝ. Ro. fm Tho. in. iiij. dist. xvij.
Nõ fuit de ncitate ofitẽde. nisi ille cir
cũstãtie q̃ ad id genꝰ pcci mortalis tra
hũt. qꝛ venialia nõ fuit de ncitate cõ
fessionis. 8 solũ mortalia. Tñ a alias
circũstãtias cõfiteri pfectõis est sicꝯ
venialia pctã. A. Bonauẽ. in. iiij. di.
xvij. dicit q̃ circũstãtiaꝝ pcci q̃dã fuit
alleuiãtes q̃dã in alis genꝰ trahẽtes
q̃dã illud in aliq̃ mõ aggrauantes.
Circũstãtias in aliud genꝰ trahẽtes
cõfiteri est ncariũ qꝛ genꝰ pcci ofiteri
optet. Circũstãtias xo alleuiãtes ofi
teri nõ est bonũ. nisi ꝓt 8 vt satisfa
ciat aliene inq̃sitõi. vel vt puideat eꝰ
scãdalo a pturbatõi. vt puta. si time
at cõfessorẽ ex 8 acipe occasiõem ad
malũ. ꝯ si intãtũ diminuit vt sit ĩ ge
nere veniaꝯ. sicꝯ comedere carnes in q̃
dragesiã ꝓt ifirmitatẽ. ita tñ q̃ aliꝯ
nõ fit gulositas aliq̃ Et võ hꝰ ē qꝛ in
ofessiõe ñ dz se pctõr excusare 8 accu
sare De circũstãtijs ãt q̃ aggrauãt sed
genꝰ pcci nõ variãt: est inꝯ doctores
opinio diuisa. Quidã ei dicũt q̃ pci
tẽs tenet cõfiteri 8 pceptũ affirmati
uũ ē. a obligat nõ ad sp. 8 p loco et
tpe. s. qñ eas cogscit siue p se siue p
inq̃sitõz alienã Vñ sapiẽs a itelligẽs
tenet ofiteri absq̃ inq̃sitõe Simplex
vero tenet si ab eo inquirat. Alꝝ di
cunt q̃ nõ tenet ad cõfessionem hazꝝ
circũstãtiarꝝ tẽtione necessitatis. 8
de bono et equo. a q̃ to magis sapien
tes a pfecti sunt. tanto magis debeãt
eas distinctiꝰ explicare. Sed nõ teneã²
ad hoc nisi forte ex ꝓpria cõscientia
obligentur. Hanc opinionẽ credo p
babiliorẽ Vñ dicendũ q̃ cõfessio cir
cũstantiaꝝ genꝰ trahẽtiũ spectat ad
cõfessionẽ q̃ ad necessitatẽ. Cõfessio
aggrauãtiũ quo ad ꝛgruitatẽ. Con
fessio vero alleuiantiũ potius facit cõ
gruitatem Et hoc intelligi exceptꝯ
casibꝰ p dictis. Oes q̃ vões pbãtes ē
cũstãtias ē ofitẽdas fuit ꝛgruitatꝯ q̃
ad aggrauãtes. hec ille Solũ ergo 8

necessitatē cōfessionis sūt circūstantie
trahentes in aliā spēm seu genꝰ pcti
Et hoc cōiter tenent doctores a ut no
tat in sū-cō-li-iij-ti-xxxiij-q-lxxxj-li
cet alij dicāt ēē alias fore ncēarias
quoꝝ dictū ut pōt colligi ex notatis
in dcā-q-lxxxj-pōt saluari q̄ ad illas
q̄ licet non trahant in aliā spēm: tñ
sūt tales q̄ sine eis sacerdos nō pōt di
scerne q̄d sit actur ꝰ uk vōe iurisdictō
nis-puta si iniuria fit illata in clericū
uk sitem psonā q̄ est casus papalis
fm q̄litatē iniurie vk psone-ex̄ de se-
excō-cū illoꝝ Ite q̄tum sit dānū da
tū q̄ q̄ñq̄ ep̄i retinet sibi rēstitutōes
incertoꝝ vsq̄ ad certā q̄ntitatē uk
ut sciat cui debz fieri satisfactio et q̄lit
et ītō in similibz-Ito ofitēs debet eas
circūstātias ofiteri si nouit-uk a ofes
sore interrogek ad cui ꝰ officiū videk pri
cipalk ptinere de dictis circūstantijs
interrogare-ut sciat q̄lit sit functurus
officio- Circūstātie ḡ ptinētes de ne-
cessitatē primapalk ad ofessionē eck
si de hiis nō interrogek sūt q̄ trahūt
ad aliā spēm peccati seu ad aliud p
ticulare mōrle pctm̄ q̄ pñt ēē circa oc
to-videl; Conditio rei-modꝰ peccādi
locꝰ-tempꝰ-numerꝰ-qualitas-indu
ctio- et accidens- sicut de hiis latiꝰ 8i
in quadriga li-ij-ti-vij-ꝗx-B

¶ Vtꝝ hō teneak ofiteri venialia pec
cata ꝗ fm Tho-vbi s̄-Cōfessio ad
hoc est necessaia ut pēitēs satisfactōz
accipiat fm modū delicti-Pctō ātē ve
niali nō debek pena taxata-q̄ pena
illa esset ꝓportionata pene pcti mōrk
a quo pctm̄ veniale ī infinitū distat
Vñ p solā ofritōz interiorē pctm̄ ve
niale ēmitti pōt-Sed an saltē semel in
anno teneak ofiteri q̄ nō habz nisi ve
nialia Dicūt q̄dā q̄ in hoc casu ꝓpter
p̄ceptū ecclē teneck venialia ofiteri Alij
āt dicūt q̄ sufficit q̄ pñtet se sacerdo
ti-et q̄ se immunē a pctō mōrli oñ-
dat-ut ad cōionē admitti possit Pre
ceptū em̄ est ad obligādu; illos qui
hñt aliq̄ q̄ ofiteri debēt Vñ si alicui
p grām collatu; eēt sicut btē virgini
est collatū ut a pctō veniali immūis
eēt-nō teneck ad illud p̄ceptū-Alioc
verisimile nō pōt ōtingere q̄ nō est in-
uenta nec inuenie² nisi vna virgo ma
ria Et-j-Job-j-8i Si dixerim ꝰ q̄ pec
catū nō habem ꝰ ipsi nos seducimus
Vñ a primū veri ꝰ videk cū etiā nesciā
quō aliq̄s audeat immune; a mōrli
se existīare infra annū k q̄lit hoc vale
at oñdere cū in ps̄-xviij-dica² Delic-
ta q̄s intelligit tēk- Et iō fatu ꝰ valde
foret q̄ sic dicētia alk nō ofitēti mini
straret eucaristiā-Vñ et Bonauētu-
in-iiij-di-xvij-dicit q̄ ogruū est ma-
xime viris pfectis ofiteri pctā venia
lia regularik tñ nō est necessariū nisi
in duobz casibz-videl; ꝓpter dubiū et
ꝓpter statutū-Propk dubiū vicz; cui
q̄s pbabilk dubitat de pctō vtru; sit
mōrle vel veniale Et iō si nō pemitet
sic de mortali discrimī se omittit-Ito
debz ofiteri sic iacet in oscientia-a iu
dicio sacdotis retinēt vtꝝ sit mōrle k
veniale Con-Tho-ut s̄-Cōfessio-j-ꝗ
viij-Sedk in Bonauen-Propk eccās-
ticū statutū q̄s tene² q̄ oīs fidelis te
ne² semel in ano ofiteri-ꝗ ꝗ nō est vōe
veniak ꝗ ꝓpk p̄ceptū Cō-Inno-in-c-
oīs ex̄ de pe-a re-Et ex ꝗ p; q̄ religi-
osi tenēk venialia ofiteri semel seu bis
in mēse k ebdomada uk freq̄ntiꝰ fiue
rariꝰ fm earū ostitutōnū formā-qꝗ
intelligēdū videk de venialibz notabi
libz q̄ ad ofessionē spālē Reliq̄ vo vix
uk nūq̄ possū q̄s spēalk ofiteri-cū q̄si
omī mōnto omittāk vñ videk sufficē
ofiteri gnalk-DQꝗ āt de veniali te-
nem̄ ōtritōz hīc-alk nō remittik vi-
dek pcz-iij-ꝗ iij-a-vij-et ofes-iij-ꝗ j-
¶ Vtꝝ in aliq̄ casu teneak q̄s ofessi-
onē iterare ꝗ fm Pe-Iteraē tenem̄
in-iiij-casibz Primꝰ si sacdos nō potuit
absoluē-A-Quia nō habebat iuris-
dictōz fiue delegatā fiue ordinariam
ex̄ de pe-a re-oīs-D Secꝰ si nesciu ꝰ di
sēnē Tertiꝰ si ofessio ñ fuit ītēḡ ut q̄
scienk tacuit aliqꝗ mōrle Qrtꝰ si ōtē
pnit uk neglexit satisfacere et oblit ꝰ
est satisfactōem iniunctā Nam si sci

veta implere vellet nō oportet eā itera re. A. Cō. Rai. a Host. Ipi tñ pō nūt p ārto casu cū ds ofitet cū indebita dispositōe. Sz glosa Ray. simplr cō. cū De. vt in sū. cō. li. iij. ti. xxxiiij. q. lxx. Et d ad sdm casū sciēdū q ex eo dā inferūt q ppt ignorātiā sacdotis pdat aucs absoluēdi Sz hoc ñ vidēt vez. qr ptās clauiū ofistit in iurisdictōe a nō in sciētia. fm Rai. in titu. de pe. et re. f. Itē ārif. qd remittt sacerdos a sup. Clauis. f. j. Sz dictuz eoz pt intelligi. qñ ds cū possit sacdoti ydonea scia a oscia ofiteri. tñ eligit insufficētez. qr videt de ppa nō curaē salute a sic ex sua mala dispositione ofessio videt deo nō grata a inualida. de pe. dis. vj. Qui vult cōfiteri. Sz in dcunq casu ofessio facta fuerit ab ignorāte sacerdote nō sufficēti. p sertū de multis seu grauibz pcis. optimū est cōsiliū illā iterare. cū ds cōmoditatē hūerit sacdotē periti scia et oscia. cū ignorātia sacerdotis in ofessione sit multū piculosa. vt colligit ex dictis p Aug. in dicto ca. Quibt a p Rai. in dicto. f. Itē āritur Quo ad terciū casū dicēdū q idē est etiā si ds omiserit peccatū de d dubitaut vtz fuerit mortale vt sup. f. p xmo vel ei nēcariā circūstātiā. vt supra. f. v. Et nō solū si hoc fiat sciēter sed etiā si fiat ex ignorātia seu obliuiōe pcedēte a ppria notabili culpa vt colligit ex notat p glo. Rai. sb titulo. de pe. a re. f. Itē circa pncipiuz ad b etiā facit qr lata culpa equipat dolo vt in. c. vt aiarz de osti. li. vj. Et idō si ds ex sua culpa ignorat q debz cōfiteri seu eoz oblit est. debz de hmōi negligētia ex corde dolere a firmit p ponere emēdari. vt legitime valeat ofiteri. vt nota in sū. cō. h. iij. ti. xxx iiij. q. xix. Qñ āt ds scienter omittit aliqd de ptinētibz nēcario ad ofessionē. ñ solū annullat cōfessionē sed et nouū omittit pctm mōrle. vt s. ofessio. j. f. viij. Quo ad ārtū casū est sciendū q ex cōtēptu seu ex negligētia omittēs facē iniūctā sibi pnia. mortalit peccat fm Scotū in. iiij. dis. xv. qr facit ottē pceptū vicarij di id est cōfessoris a etiā eccē. vt in. c. oīs. d pena re. B. Sitr etiaz fm ds dā tenet ite rare is d ofessus est ñ cōtrit expñs in ppositō nō deseredi pctm vt dictū ē s ofessio. j. f. iij. A Et ibi de b plenius in additōe. Et sic hic est ānt casus. et sext adiicit in directoria. li. j. tit. xv. f. xlvij. s. cū cōfessor in aliq nō hz iurisdictōez. Optet em tūc q p illo pmitēs recurrat ad habētē ptātē a ei illud itez ofitea. ar. ex. de pe. a re. significauit. a sic tres casus sūt. ex pte ofessoris. a tres ex pte ofitētis. B. Ho tñ sciēdu fm Tho. in. iiij. dis. xvij. q ārto ds plibz sacdotibz ofite tāto plz de pena ei remittit. tū ex erubescētia ofessionis q in penā satisfactoriā cōputa. tū ex vi clauiū. vñ totiēs posz ds ofiteri q ab omi pena liberaret.

Sz vtz reidiuās teneat ofiteri pōra pctā. Rz. fm Tho. in. iiij. di. xxij. Directe ādez reidiuās pctā dimissa nullo tenet nec in grali nec in spēali cuicūq ofiteri. sz indirecte. sic id sii d scīri nō pt debit satisfactionis modz tenet reidiuās notificare pctā dimissa ārtuz sufficit ad b vt sciat q satisfactio ei cōgrue possit miūgi. vt si ipē freqnt lapsū carnis passus est ex aliq occasione illa occasio p satisfactōez pādat. a sitr de alijs pcis a ad hoc vide sufficē ofessio dimissoz pctōrū in grali Tñ qñq ad alia spēalia oportz descēdē fm q confitēs viderit oportunū. Nō em pt in hijs aliqua certa mēsuā pfigi. A Immo. in. c. oīs de pe. et re. sentit q reidiuās teneat confessionē iterare. ratione imgrtitudinis. p quo videt facere illd qd dr Math. xviij. de seruo nequā. a d pe. dis. iiij. qui diuim Item glo. Ray. in ti. de pe. a re. f. Item nunquid semel dimissa peccata. dicit q reidiuās nō tenet dicere spēaliter et distincte ea q ante cōfessus est. sed sufficit confiteri in geneāli de illis exprimendo in

gratitudinē suā et dicendo de multis
et magnis pctis mortalib9 liberauit
me dñs p pnā; a ego nihilo min9 in
gt9 exñs offendi cū · Et si forte nesci-
at exp̄mere · aut nō exp̄mat no⁹ ingr̄
titudinis nō nocz · dūmō talia dicat
verba ex q̄b9 sacerdos ingr̄titudinem
possit intelligere Et idem notat ī sū-
cō · li · iij · titu · xxxiiij · q · lxxj · Hoc dēm
Glo · videt intelligēdū qñ ista circū
stātia ingr̄titudinis venit ad pticlarē
peccati speciē sicā alie circūstātie regu-
lariter ñ sūt de ncitate ofessionis vt
ē · C · iij · Qñ ro ingr̄titudo inducat pti
cularē speciē pctī: nōt Tho · ī iij · pte
q · lxxxviij · ar · iiij · dicēs Qd seqt oīa
pctā nō cē speciale pcēm S; p qd cūq
pctm̄ mortale aliqs efficit do ingt9
ergo ingr̄titudo nō ē spēale pctm̄ Rz⁰
dicēdū q ingr̄titudo peccāt qñq est
spēale pctm̄ · qñq aūt nō · sed ē circū
stātia generalit · osequēt omne pcēm
mortale: qd ō deū omittit · Pcēm em̄
recipit spēm ex intentiōe peccātis vt
phus inqt · v · ethicorū Ille q mecha²
vt furet magt ē fur q̄ mechus Si i²
aliquis pctōr in otēptū dei et suscepti
bñficij aliqd pcēm omittit illd pcēm
trahit ad spēm ingr̄titudinis a ꝗ ingr̄
titudo peccāt est spēale pcēm Vt aūt
Aug · dicit in li · d natura a grā Non
omne pcēm est ex otēptu a tñ in omī
pctō dr̄ otēnit in suis p̄ceptis Vnde
manifestu; est q ingr̄titudo peccātis
qñq est spēale pcēm ꝗ nō semp · hec
ille · Patet g̃ q recidiuās nō tene² re
cōfiteri · nisi ingr̄tū op9 sit ad oñdēdū
satisfactōis debitū modū ꝑm Tho · et
ad demrāndū ingratitudīs modū ꝑz
Ymo · a glo · ray · a ꝗ qñ ingr̄titudo ē
spēale pcēz · Dde p̄cepto in medicos
q inducāt infirmos ad ofessiōz vi · C ·
medic9 · C · j · et ex̄ de re · cū infirmitas

Onfessio ter⁰ Cui fit cōfitēdū
Et q̄dē regulariter q̄libz dz; sac̄
doti cōfiteri Sicā sol sac̄dotibus
ded⁻ dñs ptātē ligandi a soluēdi Cū
dix⁻ dñs Jo · 20 · Quorū remiseritis pcēa
remittūt eis Et de pnā dist · j · Ver-

bū dei · a ꝗ intelligēdū est de mōrlibz
Sed de venialibz nō oportet q aliqs
sac̄doti cōfiteat · qr ipa cōfessio layco
facta sac̄mētale qdā est q̄ nis nō ē
sac̄m pfēma ex ipa chaitate p̄cedit
a p talia notū est venialia remitti · si
cut p tōsionē pectorū a aquā bñdcāz
a hmōi vt ⁊ Pcēm · iij · pagp̄lo vltⁿ
Hec Tho · in · iiij · di · xvij ·

¶ Vtr ncē sit ofiteri ꝓ sac̄doti Rz⁰
ꝑm tho · ī iiij · dis · xvij · cuz sac̄dos ñ sol
uat: ñ ad aliqd ligā⁰ facend · ille sol9
pt absoluē q pt p imperiū ad aliqd
facend ligare Jō oz vt hō ꝓ sac̄doti
ofitea² Alien9 ei nō pt cū absoluē ul
ligāe ex̄ de pnā Ois et de pnā dist
vj · ca · Placuit · Pro pri9āt sac̄dos in
telligit quo ad hoc · oīs ille q curam
anime illi9 ordinariā habet · sicut ꝓ
legatus ep̄s · sacerdos prochialis · A
Idem in sum · con · li · iij · tit · xxxiiij · q ·
xxxviij · B · S; nec prochialis potest
absoluere ab omnibz · qr excipiūt ca
sus ep̄ales · de quibus habetur infra
Cōfessor · j · C · j ·

¶ Vtr ꝓpus sac̄dos possit vbicūq suū
subditu; audire et absoluere Rz⁰ ꝑm
Hos · Vbicq pōt siue intra territoriū
siue prochie siue extra · Penitētia em̄
est de iurisdictōe volūtaria · ff · d offi
pcō · l · ij · Vñ et de loco nihil exprimi
tur · extra de re · omnis · A Idez in sū
con · eo · ti · q · xxxv · in fi · B ·

¶ Vtr audientia cōfessionū omitti
possit alteri Rz⁰ ꝑz Tho · in iiij · di · xvij
Si aliqs idcirco nō possit audire con
fessiōz alteri9 qr nō habz iurisdictōz
in ipsos q audiendi sūt p̄t ei cōmitti
p quēcūq hñtē iurisdictōe; in ipsos
q audiendi sūt · ut p ꝓprium sac̄dotez
siue p ep̄m · siue p papā · Si aliqs ātē
nō pt audire qr nō habz executōz or
dinis nō pt sibi vendi · ut cōfessiones
audiat · nisi p eū q hoc impedimētū
remouere pt · A · impediti in executōe
ordinis sunt interdicti suspensi · ul de
gradati · et excōmunicati · de quibz ex̄
de clerico excōmunicato · interdicto l
deposito mīstrante · in rubrica nigra

per totū. Et forti⁹ heretici a scismatici. Vñ a ī sū. cō. eo. ti. q. xliiij. Sz. Nū
q̄d in articlo nēcitatis tenet q̄s ofiteri sacerdoti heretico. scismatico vel
fiū si nō p̄t inuēire catholicū. R°. fm
Rap. Credo q̄ nō. Immo. salto meli
ori iudicio. osulere q̄ nullo° ofiteret
ei. ⁊ doleat de pctis. a qz tm̄ distulit
ofessionē. a ofiteat in corde suo. a suf
ficit ei. Tales em̄ ponerēt eiz de facili
in aliq̄ errore vel desperatōe sic̄ pha
risei Judā dicētes cū ofiteret eis pcz
Quid ad nos. tu videris Math. xxvij
a de pe. dis. vj. c. j. vbi hec satis exp̄s⁊
se dicit in textu. a glo. Idz credo de
excōicato excōicatōe maiori. Nā etiā
illi in articulo nēcitatis nō est ofiten
dū. Cō. Hos. a tho. Itē eo. li. ti. xxiiij
q. vij. notat q̄ ab heretici. scismatici
vel excōicatis nullū sacam̄tū dz recipi. nisi baptism⁹ in nēcitate mortis ca
tholico deficēte. B. Et nota hic q̄ si
ect p̄ p̄riū sacerdotē omittit nō ꝓter
ⁿ optet q̄ cōmittat tali q̄ alⁿ habe
at iurisdictōz sup p̄lm. Sufficit em̄
q̄ habeat iurisdictōz ipē q̄ sacerdoti cō
mittit Itē nō fm Tho. q̄ nñ alicui sa
cerdoti omittit p̄ supiorē q̄ possit audi
re alienos prochianos. nō fit p̄iudi
cū p̄rio sacerdoti. eo q̄ iurisdictōis po
testas nō est omissa alicui in fauorē
suū. sed in vtilitatē plebis. a ad hōrē
dei. Et iō si supiorib⁹ p̄latis videt ex
pedire ad salutē plebis. a ad honorē
ⁿ q̄ alⁿs omittāt. in nullo fit p̄iudi
cū inferioribz p̄latis. nec tenet s̄bdi
tis iteꝝ petere licētiā a p̄rio sacerdote
licz Ber. in q̄dā glo. dicat sic. A. s. in
ca. oēs. de pe. a re. B. q̄ glo. postea p
Clemētē. iiij. tā q̄ oino salsa dānata
fuit in q̄dā p̄uilegio indulto p̄dicato
ribz a minoribz. qⁿ incipit Quidā te
mere. a fuit det̄mīatū in eo q̄ illi q̄bz
a supiorib⁹ omittit possūt audire ect
prochialib⁹ sacerdotib⁹ otradicētib⁹ et
inuitis Et ⁿ etiā tenet Jo. an. ex. de
pe. si eps. li. vj. A. satis con. p̄dictis
Pe. ut in sū. cō. li. iij. ti. xxxiiij. q. xl.
vj. B. Et ofessus sacerdoti habēti omis

sionē a supiori vt dictū est nō tenet
ofiteri p̄rio sacerdoti illa pctā q̄ iā cō⁊
fessus est cū dimissa sint Sed p̄ pte sta
tutū ecc̄ie de ofessiōe faciēda p̄rio sac̄
doti semel in āno dz eo mō se hz̄e. sic̄
ille q̄ hz solū veniaha a illa ofiteri. ut
q̄dā dicūt. vel p̄fiteri se a pctō morta
li immunē vt in exuagāti Job. xxij.
q̄ incipit. Vas electōis. A. Ibi ⁿ q̄
ofessi religios seu sacerdotib⁹ q̄bz fuerit
facta a supiore omissio ñ magⁿ tenet
iterū eadē pctā cōfiteri. q̄ si alⁿ illa
ofessi fuisset p̄rio sacerdoti. Et in ⁿ ap
pbata fuit sm̄a Jo. an. ⁿ affirmātis
a reprobata opinio Wil. a aliorꝝ otē
riū tenētiū. vt notat in directoria. li.
j. ti. xv. ⁊ li. xxvij. Quia tm̄ p̄ ⁹ sac̄dos
tenet de eo reddere rōem a ei sacam̄ta
mīstrare tene² alteri ofessus saltē semel
ī āno oñdere se p̄rio sac̄dotia declarare se
ofessū vt patet ex notatis. fm Pe. in
sū. con. dicta. q. xlvj. Et puto q̄ suf
ficiat notificare aliqū p̄rio sū prochi
ali sū epō sū alteri qz ī. c. oīs ex. ⁿ pe. ñ
fit distictio ⁿ istis p̄ris sac̄dotib⁹. B.
¶ Vtꝝ in quolibet casu possit quis
cōfiteri q̄ p̄rio sacerdoti. R°.
fm Tho. in. iiij. dist. xvij. Si subdit⁹
scit sacerdotem p̄rium hereticū esse
aut solicitantē ad malū aut fragilez
qz ad peccatū qⁿ quis ei ofitetur est
pronus. vel si pbabiliter estimatur
reuelator confessiōis. vel si peccatum
de quo quis ofiteri debet cōtra illum
fit cōmissū. in hⁿs casib⁹ a de simili
bus in quibus pbabiliter timet pēi
tens ex confessiōe facienda periculum
sibi vel sacerdoti imminere debet re⁊
currere ad supiorē. vel ad ip̄z sacerdo
tem a petere licentiā alteri cōfitend
quā si hz̄e nō possit ⁿ est iudicū qⁿ
de illo qui nō hz copiaz sacerdotis vñ
magis dēt eligere laico ofiteri. Nec
in hoc trās̄gredit mandatū ecc̄ie qz p̄
cepta iuris nō se extēdūt vltra caita
tem nec etiam fit iniuria sacerdoti. qz
priuilegiuz meret amittere q̄ ocessa
sibi abutit ptāte. A. ex. de reg. licet
B. Cō. Pe. Al. Imo. et Wil. Et cōit

adunt q̃ si nullo modo pōt habere
aliū sacdotē · a nēcitas imminēat ꝓfi
teat pctm̃ in gne sine eo ꝑ quo possit
matū puenire · A · Idē in sū · cō · li · iij ·
ti · xxxiij · q · xxxix · in principio · B · Ho
stien · q̃ magis explicat · a ponit oc
to casus in q̃bz pōt aliq̃s audire cō
fessionē alterius parrochialis Primo
q̃ndo ꝓprius sacerdos omino est indi
scretus · de pen · distin · vj · Placuit ·
Nā qui vult ꝓfiteri debz q̃rere sacer
dotē q̃ sciat soluēa ligāe · de pe · di · vj
q̃ vult · Sed hoc debet cū licētia ept · de
pe · ois · quā licentiā si ꝓprius sacerdos
nō vult dare · pōt ipē ad aliū ire ept · de
reg · licet · vel vadat ad supiorē vt eū
ꝓpellat · vl ipse licentiā det ept · de iure
patronatus null · A · Tutius est ꝑ fieri
si pōt tñ nō videt nēcariū cū tōe igno
rātie sacerdotis videat ipō iure ꝓcessa
licētia ꝓfitēdi alteri · vt in · c · Placuit ·
de pe · di · vj · Et ibi ꝑ sentit glo · a mt
tomagis si ꝓprius sacdos est manifeste
vicios cui malitia sit periculosior a
grauior ignorātia · ꝓpt q̃ ꝑ durius pu
mit · Luce · xij · ibi · Ille āt seruus q̃ cog
nit voluntatē domini sui · ttt · Et illa
fūt grauiora q̃ adeo grauius puniūt ·
vt dicit Ihero · xxiiij · q · j · ñ afferamus
Sz si ꝓprius sacdos eēt heretic · scisma
tic · vel excōicat · clarū est q̃ ab istis
nō debz peti licētia cū etiā locutio eiz
talibz ꝓhibeat · xj · q · iij · cū excōicato
Idē etiā videt si eēt indict · seu suspē
sus q̃ nemo pōt plus iuris trāsferre
in aliū q̃ sibi ꝓpetere dinosca² · vt in
c · nemo · ex · de re · iurt · li · vj · Sed si cā
ꝓpter quā q̃s alieno ꝓfiteri nō ꝓcedt
ex ꝑfectu ꝓprij sacerdotis ꝗ alit · puta
q̃ aliq̃d cōmissū est ꝓtra cū vel suos
p te · visit timet scādalū si ei fiat cō
fessio debz peti licētia · vt ex · de pe · et
re · c · ois · ibi · Si q̃s alieno sacdoti vo
luerit iusta de causa ꝓfiteri pctā · licē
tiā prius postuleta obtineat a ꝓprio sac
dote · Et debz sacerdos credere petēti a
allegāti saltē in gne iustā causā · q̃a
nō est visile q̃ cū fallacijs vadat ad
penitētiā · vt dicit glo · in dicto · c · pla
cuit · de pe · dis · vj · Et si licentia absq̃
rōnabili cā denegetur videt q̃ sine alia
licētia possit ire ad aliū · q̃ nō debet
credi indiscretōi a ptenuie plati · Et ꝑ
uilegiū mere² amittē ttt · ex · de regu
licet · vbi si hoc ꝓcedit cā meliorande
vite: q̃ to fortius cā recuperāde salutis ·
q̃ ꝑ est magis nēcariū Vñ a Lu · xv ·
Gaudium est in celo sup vno pctōre
penitētiā agēte magis q̃ supra · xxix ·
iustis: q̃ penitētia nō indiget · Idē ēt
putarē · s · q̃ deberet peti licētia mō p
dicto · qñ cā esset ex ꝑfectu ꝓprij sacer
dotis ꝓpter pctm̃ nō manifestū q̃ ex
eo nō debz q̃s a iurisdictōe plati sui
discedere · viij · q · iij · B · Sedō qñ pro
chianus trāstulit domicilū suū · nam
tūc ille ad quē trāsit iā nō est alienus
sed ꝓprius · ex · de prochijs · c · fi · Tertio
qñ q̃s est vagabūdus · ff · de iudicijs ·
l · heres absens · Qrto qñ q̃s q̃rit do
micilū q̃ se trāsferat Nā a is fine do
micilio ē · ff · ad municipales · l · labeo
in principio · a · l · eius · Cælsus Quito qñ
quis delinq̃t in aliena prochia ex · de
rap · c · j · vj · q · iij · placuit · Si tñ pctm̃
occultū est · a nō sit excōicatus a plato
illius loci · pōt ēt de ꝑ ꝓfiteri ꝓprio sacdo
ti · Si āt sit excōicatus a plato illius loci
ꝓpt pctm̃ illud sicut ꝓfiteri fici ī fur
tis et hmōi · q̃ ignorāt actores mit
tēdus est talis ad excōicatorē absolue
dus ab eo · A · Concor · Goff · a Rap · et
Tho · in eo · q̃ ꝑ supā dictū est q̃ q̃s sor
tiat forū rōne ꝑlicti · vt in sū · cō · li · iij
ti · xxxiiij · q · xxxix · Sz glo · rap · ut ibi
p; hunc casū nō recipit subiūgēs q̃
q̃ ꝑ dicit ius q̃ rōne delicti sortiat q̃s
forū intelligēdū q̃ ad ptinētia ad fo
rū ꝓtētiosū · q̃ pōt illic inuenire a iu
dicata punire de crimine ibi cōmisso
Hec ille · Non fit ergo translatio fo
ri in pmatibus rōne ꝓmissōis delicti
alis oporteret q̃ quis diuideret con
fessionem confitendo diuersa delicta
diuersis sacerdotibus · sm q̃ in diū
sis ꝑliquit prochijs ꝓtra id q̃ dicit
ꝑ pe · dis · v · c · ꝓsideret · ibi caut · sit ttt
Pro hoc etiam facit · quia differētia

magna est inter forū secularē et spūa
le. qz spūale nō pōt ita facile trāsfer
ri. ex de fo. ope. si diligēti. a ca. sigfi
casti. vbi p; q licz secularis possit se p
sua voluntate alieno subiicere iudicī
dericō tñ nō pt se subiicere iudicī se
culari dicto ca. si diligēti. nec etiā ec
clesiastico nō suo sine licētia sui epi
dicto c. signifi. Itē est magna diffe
rētia inter forū iudiciale etiā in spūa
libz a forū pmāle. qz forū pmāle ē mi
nō transferibile ut notat glo. in c. ne
p vila. ex de re. a re. Et iō cū nō repe
riat aliq iure cautū q vōe delicti q̄s
sortiat forū pmāle: nō videt q ꝗ possit
fieri. a q standu; sit regule grīali de
ꝓprio sacerdote ut in c. omis ꝗ pe. Et
iura in otrariū allegata loquūt in iu
diciali bz ut p; satis intuentibz. Hoc
etiā approbat grīalis ofuetudo. qz vi
demō q pemitēs ofitet vmi sacdoti vmi
uersa pctā q̄ cōmisit p totu; mūdū a
nūq̄ remittit ad sacdotes locū in q̄
bz deliqt p absolutōe. a optima legū
interpres est ofuetudo. ff. ꝗ legibz. l.
si de interpētatōe. ꝗ Sexto vōe studij
ut qñ dericī de platorū suorū licētia ac
cedūt ad studia Nā tūc efficiūt de fo
ro a eccia rlis ad quē accedūt dū ibi
manent. ff. de iudi. l. si longi. ff. j. A
Immo. in c. oīs de re. dic q scolares a
alij incole amales a mercenarij dñt
ofiteri sacdoti prochie quā incolūt p
annū a ab illo potest absolui ar. xvj
q. j. q̄sti. vbi ꝗ q debet ibi solue dea
mas psonales. qz ibi recipiūt eccāas
tica sacia p anni circulū. Alij tñ di
cūt q idē est etiāsi ad minō tps oducī
cant domos ar. ex ꝗ deamis ad apli
ce. a maxie si p rogare fine fraude cō
ductio l habitatio vltra natitatē xpi
ul pascha. qz tunc ex pcepto dicte de
cre. oīs. sp dñt ofiteri a cōicare Hec rl
le. Videt p dicta posse oordari ut se
cūda opinio intelligat qñ q̄s lic; nō
steteit in aliena prochia p annū tñ
deliberauit ibidē stare. Nā eo ipso q
q̄s deliberat in aliq loco hīe domici
liū: ibi sortit a forū. ut in c. si. ex de p
rochiis. Et habitatio annualis vide
tur qꝗ dā domicilū q ad sacōrū pce
ptōz. dcō c. q̄sti. Vel qñ habitaē deli
berauit parū minō q̄ p annū. Nā id
qꝗ modicū est rō apphendit q̄ nihil
ut notat tho. ij. ij. q. lxvj. ar. vj. l qñ
sic se habz ofuetudo. Nā cōsuetudo in
talibz ofert iurisdictōez. ut notat in
sū. con. li. iij. ti. xxxiiij. q. lvij. circa fi
nē Vel qñ scolares accedūt de lmia p
latorū suorū ad studiū. Tūc eni videt
eis data lmia recipiēdi sacia ibidē. ut
J. primo. ff. Et qꝗ dictū est in scola
ri idē est a in q̄cūq alio ut dic Innoc.
Qui etiā sbdit. In oībz tñ pmissis
tutiō est q a viatores a alij sp a ꝓprio
sacdote lmiam habeant spālē. Hseptimo tpe necitatis ut qz infirmat ad
mortē ul debz intrare iustū bellū seu
maē a deest ꝓriō sacerdos. ita q etiā
lay eo lic; tūc ofitei de pe. di. j. quē pe
mitet. de ose. d. iiij. scūm Octauo si po
nat spē in rati habitione ꝓri sacdotis.
Hec Hos. S; iste casus octauō cōiter
nō tenet qz rati habitio in tūbz ñ hz
locū ex ꝗ re. iu. actō li. vj. A Dcūz hos
pt intelligi qñ ista rati habitō nō re
fert ad futurū. si plato ofitētur otētabi
ꝗ sup pñti qz otōta ut pt existiari ex
aliq̄bz cōiecturis. ex q̄bz elicit ipsi p
lati tacitō ofēsus. ut J. vij. ff. Vtrū vnō
Et sm ꝗ videt intelligēdū qꝗ dic glo.
Rap. ut nōt in sū. cō. li. iij. ti. xxxiiij.
q. xlv vic; q ꝗ hac spe rati null pt
absolue alie prochia. a si de facto
absoluat cū ē nōie plati sui nō d; se
gere p absoluto añ rati habitō; ꝓri
sacdotis nec añ intre ecciaz. nec ingere
re se cōioni fidelū. si eāt excōicat maio
ri excōicatōe á ē recipe eucaristiā
si mōrle eāt pcz; de q̄ ofessus ē alieno
sacdoti. addūt vltri hos. a rap. q
in omi casu in q̄ sacdos pt audie pro
chia alie ofuluit qei inūgat. ꝗ rap. ofu
lit Vñ ē a glo. ci sup vlo ofulo ait
Exquo magī dicit ofulo. ē argumtū

q̃ non tenet · qz ad ofilia nullꝰ tene
tur nisi obliget se ad illa Pōt dici q̃
q̃ad simplicē repsentatōz oio expedt
saltē semel in āno ꝓpter statutū ecie
q̃ vero ad iterādū cōfessionē ꝗ ad ac=
capiendū pnam nō videt necesse exq̃
semel fuit legitime absolutꝰ vt · s · C ·
iij · nisi forte ipsi sacerdotes nullā ha
berēt curā de suis prochialibz vtz cō
fitēāt vel nō qz tūc illa pnatō fuisset
fieret · Jtez nisi in casu excōicationis
tūc em absolutio debz imūgi · vt q̃d
tiꝰ poterit se pnet ei a q̃ fuerit absol
uēdꝰ ipsiꝰ mādatū humilt recepturꝰ
dicto · c · ea noscit cū relīq̃s Ex hoc ar
gumēto idē videt dicendū de oibz casi
bꝰ spēalt reseruatt pape seu epis ma
xime arca implemētū vel dispensati
onē voto vt imūgat ofitētibz · vt q̃
citiꝰ poterūt · se repnet eisdē ad acci
piendā nēcariā absolutōz vel dispen
satōz ne in hoc a negligētia teneāt ·
B Jtē dicūt q nō dnt cōfiteri cuicūq
sacerdoti · ꝗ potiꝰ ei q̃ alīs iurisdictōez
hz · A Hoc nō videt nēcariū vt pt col
ligi ex dictis · s · C · iij · nisi forte q̃ ad sa
cerdotes ad ofessiōes audiēdas non
habilitatos · sicut pt patere ex positis
in sū · cō · co · ti · q · xl · vbi dr fm Rap ·
q̃ in casibz in q̃bz pt cōfiteri alteri q̃
ꝓprio sacerdoti nō possūt audire ofes
siōes illi sacdotes q̃bz nō ē data ptās
ab epō · excepto articlo nēcitatis · Et
duplex ē rō Vna est qz isti nō sūt mo
di dādi iurisdictōz ei q̃ alias nō hz · v ·
ꝓpter hos casus dicit glo · nō daf iu
risdictio illi q̃ alias ñ hz · Alia rō est
qz licet ipi pemitētes sint absoluti q̃
possint ofiteri alij q̃ ꝓprio sacdoti nō
tñ isti sūt absoluti q̃ possint audire
Jtē ꝓpriꝰ sacdos nō potuit talibz dare
iurisdictōz seu ptātē talē · ꝗ eps solꝰ
pt illis q̃ sūt ī suo epatu · nō tñ alijs
q̃ sūt in alijs epatibz · ar · xvj · q · j · per
uenit · a · C · ecce in B · a · C · hoc idē Glo
sup vlo · ñ tñ alijs dicit · Ego credo sii
p iudicio q̃ pt omittē etiā illis q̃ sūt
in alijs epatibz ea q̃ ptinet ad iuris
dictōz volūtariā · ꝗ illos nō pt opellē
ad suscipiēdū omissiōez eiꝰ cū eis nisi
il papa possit · Sz certe Rap · nō loqt
de omissiōe · ꝗ de habilitatōe ad audi
entiā ofessionū quā nō videt posse cō
ferre eps nō suo clerico · sicut a ipsuz
ordinare nō pt · lxxj · dis · Si q̃s · Cū su
pradictis sez q̃ sacdotes nō possūt au
dire ofessiones nisi priꝰ fuerūt ab epō
instituti siue hēētiati Cō · Goff · vt in
dicta · q · xl · dicēs hoc grālt nō licere
religiosis nisi ab epō de osensu sui p
lati fuerūt instituti · Cō · etiā cū B glo ·
Rap · Sed Hosti · dicit q̃ si q̃s hēat li
cētiaz iudicis sui q̃ spēalt tali possit
ofiteri immo ēē si hēētiā hēt in grē
q̃ possit ofiteri cuicūq̃ voluerit ꝗ sim=
plt q̃ alteri possit ofiteri in hijs duo
bz casibz · si sūditꝰ recurrerit ad discre
tiorē siue religiosū seu aliū · vel ex cā
ad nō ita pitū dū tñ pitū a honestuz
secē cōfitet a aliꝰ secē audit · ar · ex
co · nep dilatōe · Jura āt q̃p se indu
cūt Rai · a Goff · intelligit Hosti · qñ
hmōi sacdotes a religiosi volūt audiē
sii licētia iudicis pcōtēt sii licētia ab
batis nulla alia nēcitate instāte · Secꝰ
tñ in casibz q̃ ad epm ptinet Hec ibi
Dictū Hosti · vt m videt nō ōriat p=
dictis qz ipē loqt de sacdotibz ad ofes
sionē habilitatis Rap · vbi a Goff · de
nō habilitatis q̃ habilitai nō pnt ñ
ꝓprio epō de osensu sui plati qñ ha=
bilitandus est religiosus · Et ex pre
dictis pt ostare q̃ sacdoti nō habili=
tato nō pt omitti audientia cōfessio
nū · nisi p eū q̃ pt eū habilitare · B ·

¶ An pegrini a romipete possint cō
fiteri alieno sacerdoti · Rz° · fm Wil ·
Si acceperūt peram a baculū a pro=
prijs sacerdotibz · siue aliter de eorum
licentia iter arripiāt · psumendū est
datā eis esse licentiā confitendi · A ·
Ad hoc addit ipē Wil · de eis que com
miserūt in via vel que p obliuiōez di
miserūt ofiteri · aut etiā scienter duz
tñ de illis ꝓponant confiteri ꝓprio sa=
cerdoti postq̃ redierint Sed forte hoc
posset intelligi de casibus reseruatis
Nam ꝗ alijs cum semel legitime fu=

erit ofessus et absolut9 nō oportet q̃
iterꝫ ofiteat - ut p; supra Abbas ad
fi-in additōe. Vña Jmo-in ca-om=
mis-eē de pe-a re-dicit hiis casib; sim
plicit data eē lmam-et nō addit hāc
limitatōe; quā ponit Glo-Kay-Se=
q̃t in Glo-Kay-a etia; nōt in sū-cō-
co-ti-q-xxxix-Jntelligo eē talib; da
tā lmam eē recipiēdi eucaristiā in pa
scha-Jde; dicit Jmo-in dicto c-oīs
Et de reliq̃s sacramētis puto q̃ sit in
telligēdū de nēcariis cū rōe nēcitatis
intelligant hec pmissa nō alt-B Si
āt sine lma ꝓprij sacerdot pegrinant
nō pnt absolui ab alio ñ in nēcitate-
Et idē est de aliis negociatoib; a via
tor; Cō-Jmo-a Host-A-Jmmo
hec fuerūt ꝓprie dicta nō Wil-ꝗ Jmo-
Et addit Tuti9 est q̃ in talib; lma;
a ꝓprio sacdote spālē hīe-ut dicit in di
cto c-oīs-a p; eē in dicta-q-xxxix-B
¶ Vtꝫ pegrinās q̃ hab; cum cui9
absolutō; retinuerat sibi eps in pe=
grinatōe possit absolui a simplicia sa
cerdote-Rō; Wil-Pōt absolui maxi
me si instet tps grālis cōmunionis
ut in pascha- Sed deb; ei intūgi q̃ cū
habuerit copiā sui epi iterꝫ ofiteat ei
et ab eo recipiat pnia; de illo-hec Wil-
A Jd in sū-con-dicta-q-xxxix-p9 pri
cipiū-B Veri9 videt q̃ si tanta fuerit
nēcitas q̃ iste potuit absolui ab alio
nō oportet q̃ iterꝫ ofiteat ut absoluat
Sed tñ si est aliq̃d satisfaciēdū q̃ sa=
tisfaciat-et etiā si ob dictā cām fuisset
excōicat9 et ab ipō sacdote fuisset abso
lut9 si postea nō repñtat se epō reme
dit in cādē fmam ut s̄-Absolutō-iiij
-Ej- Si vero nō fuit nēcitas: nec absolu
tio valuit-De q̃ nēcitate dictū est-s̄-
-Ev-ī-vij A Jbi d; de nēcitate picli
moztis Et sic videt sentire q̃ instās
tps cōionis nō sit iusta cā quare q̃s
possit absolui ab alieno sacdote a spā
lit de casib; epalib;-Et bñ: q̃ hoc nō
videt reperiri iure cautū maxime cū
cōio possit differri ad tēp9 ex cā-eē de
pe-a re- omis Et interū pōt redire ad
ꝓprium sacerdotē ut ab eo p nūciū seu
lrām lmam postulaē q̃d si nō facit vi
det potiꝰ malicia q̃ nēcitas ut si in ali
q̃ iusto impedimēto ptēderet ei9 peg
natio p annu; efficit fori illi9 loci-et
ibi pt recipe sacra uts̄-Ejij-v-vj-B
¶ Vtrū vn9 sacdos prochialis possit
audire absolue aliū sacdotē Rō fm
Wil-Nō pt sine lma supioris grālati
ut spāli lma expressa ut tacita Nā
si eps scit cōiter sic fieri a coleāt eoip
so pfumēdū est tacite approbare a li
cētiā dare Jdē Hos-A Jdē in sū-con-
li-iij-ti-xxxiiij-q-xlij-vbi addit fm
Hos-q̃ B nō multū expedit fieri Jde;
eadē rōe videt in alis q̃ ofitent nō su
is sacdotib;-suis scietib; a nō cōtra di
cētib; cū possēt ar-lxxxij-di-error-et
eē de rer-fig-intelligētia-nulla tñ cō
suetudine pt induci-ut q̃s pter voluī
tē ꝓprij sacdotis possit ofessorē eligē
eē de pe-a re-si eps li-vj-B
¶ Vtrū liceat confiteri laico Rō fm
Pe-Non licet nisi in necessitate arti
culo vt si in extremis agens nō hīet
sacerdotē-et tunc fm quosda; tenet
laico cōfiteri- Sed ꝓbabilius et veri
us est q̃ nō tenet de necessitate-Sed
de tali iudicandū est sicut de illo qui
non habet copiā cōfessoris-A Et rō
pt esse-q̃ solis sacerdotib; cessa est
ptās ligandi atq; soluēdi-s̄ pe-dist-
j-verbum dei-B Et licet laico cōfite
ri nō est de ꝑcepto: est tñ de consilio
Con-Wil-A Jdem in sum-con-co-ti-
q-xliij-vbi pe-nō dicit q̃ nō liceat cō
fiteri laico-sed q̃ nō est sufficiens ni
si in necessitate-vel nisi respectu pec=
catorū venialiū q̃d puto intelligēdū
nisi in illis casibus in quib; venialia
sunt de necessitate ofessiōis-De q̃ s̄-
Cōfessio-ij-Ej-vj-in additōe-B Et ita
intellige dicta Tho-supra-Ej-et-v-
¶ An liceat in nēcitate ofiteri sacer=
doti heretico scismatico vel excōicato
ut simili Rō fm Rai-nullo mō de pe-
di-vj-c-j- Sed doleat de peccatis et q̃
tātū distulit ofessionē a sufficit Con-
Hos-a Tho-A De hoc latiꝰ s̄-Eiij-in
additione-B-

¶ Vtrum sacerdos prochialis debeat credere subdito dicēti se ꝛfessū alteri vt sic ei det eucaristiā · R° · Sm Tho · i q dā quolibz In foro iudiciali credit homī ꝛtr se a nō p se · in foro āt pmāli credit homī p se a ꝛtr se · Si g fit impedimentū eucaristie tale qd ad forū iudiciale ptinet puta excōicatio non tenet sacdos credere subdito quē excōmunicatū nouit · nisi ei d absolutē ꝛstet · si āt fit impedimētū qd ad forū pmē ptineat sc; pctm · tenet credere a iniuste agit si eucaristiā denegat Cō · Pe · et Host · A · Glo · vo Rap · vt p; in fū · cō · li · iij · ti · xxxiiij · q · xlviij · dicit q nō tenet ei credere et q ꝛfessus sit supior a absolutō nisi ꝛstitrit ei d ꝛ p irās supioris vl alio mō legitio Et subdit auctor sūme · Sed hec ne ꝛtraria sint premissis · intelligas de pcis manifestis · vl qn suū subditū pbabilit h; suspectū Nā de occultis nihil pt scire sacdos nisi p ipm Satis videt posse dici q nō teneat ei credere etia; de occult · Licet ei pcta occulta sint soli fori pmāl: tn nō ꝛfiteri ptinet ad forū iudiciale · cū nō cōfitēs debeat ab eccia arceri a eccastica priuari sepultura · ex · de pe · a · c · ois · Posset tn credere fide digne a fiorate psone q vel similiter hmōi psona nō mentiret · ar · xj · q · iij · qui omipotentē · B ·

¶ Vtr fiibz pdicatoribz a minoribz liceat ꝛfessiōes audire · R° · Olim licebat eis ex priuilegijs · a spēalt ex cōstitutōe bñdicti · xj · q incipit int cunctas · q hodie oia vacāt ḡ ad d q possint audire optet q magister vl pui cialis pdicatorū vel eorū vicarij a gnales vel puinciales ministri vel custodes minorū primo qdē accedāt ad psentiā ordinariorū p se vl p alios fratres · a petāt vt frēs qui electi fuerūt ī eorū cōtatibz et dyocesibz ꝛfessiōes audire valeāt · a pmias imponē · a pentētes absoluere Post hoc dicti plati ordinū eligāt psonas ydoneas a psentēt vel psentari faciāt dictis plat ecciarū vt de ipsorū lma a grā possint audiō ꝛfessiōes · q tn pñtati nō ꝓpt d potuerūt audire in alio cpatu A · intelige nisi psonas dyocesis vbi fuerūt ꝛstituti · q cū sit volūtaie iuisdictōis pōt vbiq exercēri · vt sup · C · ij · B · Et debēt ipi electi ī numero esse put vmūsitas deri vel ꝓpt exigit · Et si plati licētiā ꝛcesserint tūc pdicte psone officiū dictū exēqnt · S; si dicti plati ecdesiarū quēq de pñtatis nō admiserint · loco eiꝰ ponat alt · Si vero absolute dare licētiā recusauerint ꝛcedi eis licētia aucte aplica tn in hoc nō hnt plusq sacdotes prochiales · A · s · habēt de iure ꝛmuni · vt in textu infra allegato · B · nisi eccia plati amplius dare vellēt sibi · hec in de · de sepul · duū · A · in C statuimus · Et intelligūt de dyocesibz in qbz sūt loca fratrū vel de ꝓpinqs qn ibi nō sunt loca · Vn in dicto · C · dr Statuimus aucte aplica vt in singul ciuitatibz a dyocesibz in qbz loca fratrū ipōrū cōsistere dinoscūt Et in cātatibz a dyocesibz loc ipis vicins in qbz loca hmōi nō hnt · mgri priores · ctl · Sit etiā vt ibi p; q frēs pdicti nō pñt deputari ad audiendū ꝛfessiōes p puintias · ḡ p dictas tm dyocēses Ite ibi dr q ista pñtatō dr fieri plātis locorū · a h; Wil · a in direli · j · ti · xv · C · lxj · Hic nōie plātorū debem intelligē epōs · a eorū loca tenētes de iure vl ꝛsuetudine sicut illi q d iure vel ꝛsuetudine sede vacāte eccias regūt · Et stricte hic accipit nomē plati · a sic ex · de offi · ordi · si epus · a de tēpo · or · cū null · li · vj Large accipit ex · de offi · or · cū ab eccia · S; qd si plati prima oblatōe facta rñdeāt puīcialibz prioribz vl mīstris seu missis ab eis · nō eligatis neq pñtet aliqs nobis · q non admittem eos · nūqd poterūt electi p eos sine aliqua alia pñtatōe auctoritate pape cōfessiōes audire R° · in directo · co · ti · C · lxxij · dr q sic q in hīs que certa sunt nō est locus ꝛiectuis · ar · in de · quis · de appella · Nec refert an prius vel posterius hoc denegent · B ·

¶ Sed nunq̃d ep̃s sine p̃dicta solemnitate p̃t dictos religiosos ad ofessione; acceptare Rz° Certe p̃t omittēdo eis iurisdictōe; suā ut s. F. iiij. A Idē in direct. co. ti. F. lxxiij. B Immo etiā hñt ex priuilegio demētis q̃rti. q̃ si p̃lati ꝗ oedāt: oessio ipsa durat etiā p9 mortē p̃latoꝝ donec ecclesiis puisū fuerit de pastore.

¶ Cui dñt ofiteri curiales Rz° fm tos. Papa p̃t sibi eligere quēcūq; vult. Cardinal' absens eodē mō p̃t sibi eligere. ar. ex̄ de re. ne p dilatōe Si aūt est in curia ofiteri d; pape ul' pmario Et tñ tuti9 q̃ a ꝓ lmia; habeat. A ut sibi eligere possit cōfessorē cū tal' pape sōsit immediate. Et ꝗ dico exceptis ep̃is q̃ oes sūt in ꝗ priuilegiati dicto ca. ne p dilatōe. a in sū. con. ti. iij ti. xxxiiij. q. l vij. B Capellani ꝛo a ceteri curiales q̃ sūt de familia pape cōfiteanf pmario a nō aliis. Si sunt cū cardinalib; pñt de lmia dm̄ sui q̃ curā eoꝝ habz ꝗ ofuetudine curie etiā alij ofiteri. ar. vj. q. iij. placuit. a ex̄ de peomis. A Idē in dicta. q. l vij. vbi ecl' immediate subtūgit. Sed et pmario ꝓ pñt oes sii aliq̃ lmia ofiteri. B

¶ Cui dñt cōfiteri prelati Rz° fm tos. Patriarche. Archiep̃i. Ep̃i. oes etiā inferiores p̃lati exempti pñt sibi eligere ofessorē puidu; ex̄ de re. ne p dilatōe. A Etiāsi isti prelati venerūt siue sint in curia romana. licet q̃dam otrariū dixerūt fm Host. ut in summa con. dicta. q. l vij. Et ut habet eo. ti. q. lxj. Ray. videt hoc limitare dicēs Pōt ep̃s a exempt9 eligere sibi ofessorē Hoc aūt intelligo nisi sit excōicat9 maiori excōicatōe. ar. ex. de excō. mi. c. si celebrat. Sed glo. ei9 exponens dicit sc; ille q̃ eligit in ofessorē. q. tūc nō possz cū absolue fic ligatus. Si em̄ eet ligat9 minori excōicatōe tm̄: possz cū absoluere. ar. dicti c. Si celebrat Itē fm glo. Ray. a in dicta. q. l vij. si aliq̃ ecclā exempta ē nō ꝓter hoc singuli de collegio pñt sibi eligere ofessores. exq̃ hñt abbatē ul' priorē. ul' decanū cui subsūt. ꝗ hmōi abbati ul' priori ul' decano ofiteri de bet. ul' alij de mādato ei9 Si āt hmōi decan9 ul' ꝓposit9 de ofuetudine nō h; curā aīaꝝ illaꝝ: nec ordinari9 nec ipa vniuersitas nec ali9 nisi solus ꝓ nec tūc singuli posset sibi eligere cōfessorem. q. illud c. ne p dilatōe. nō loq̃t nisi de p̃latis tm̄. Vñ in ꝗ casu recurrendū est ad papa; q̃ puideat talib; de ofessore. B Sed tñ sic elect9 nō habet ptātem; absoluendi ab excōicatōe maiori ul'a casib; grauioribz licet q̃ dē otrariū dixerūt. ar. ex. de re. si ep̃s li. vj. A Ibi dr q̃ ofessor elect9 ex licētia ꝓ iij ep̃i nō p̃t absolue a casib; spālē ep̃o reseruatis. Ideo nō p̃bat illud ad qd allegat ꝗ q̃ cōfessor elect9 a p̃dictis de licētia pape non possit se intromittē de reseruat' pape: de aliis autē sic. sicut a sentit Host. dicēs q̃ vbi exempt9 eligit h; ptātem elect9 pmarij pape. Si ꝛo ali9 eligat habet ptātem iudic' illi9 cui subest is q̃ eligit. ut tñ sp̃ publica a grauia excipias. ut in sū. cō. dicta. q. lxj. Pro istis publicis a grauibus intelligo casus ep̃ales p dictū. c. si ep̃s. Item ut pt; in eadē. q. lxj. glo. ray. dicit q̃ beneficia principum late interp̃tanda sūt. ff. de osti. pr̄. l. si. Potest dici q̃ illd ca. ne p dilatōne. nō loquit tm̄ de absolutōe pctōꝝ. sed etiam de absolutione maioris excōmunicatōis. dū tñ absolutōem hmōi sibi nō reseruauerit papa. ul' nisi sīa lata sit ab hōie q̃ tūc ab ipso excōicatore petēda est absolutio. Et cum hoc videt concorsatis dictum Host. suprapositū. ut a ibi subdit. B Alij inferiores prelati nō possunt eligere sibi. nisi de licētia pape ul' ep̃i ul' ꝓ iij sacerdotis. vnde et abbas et quicunq; prelat9 non est ep̃s nec exemptus cōfiteri debet ep̃o monachi abbati. ul' fm regule statuta possunt etiam cōfiteri ep̃o si ei subsunt. Decanus. Prepositus. Thesaurarius. et quilibet canonicus a sacerdotes prochiales a familia episcopi

cōfiteri debent epō vel alteri de eius li
cētia · A · Idē in sū · cō · li · iij · ti · xxxiiij ·
q · lvij · vbi dr etiā de prochiali q cō
fiteri debz epō vel alij cui forte subest
Itē de familia epi nihil ibi dr · sed in
q · lx · dr fm Host · q familia epi vel
archiepi si sit de aliena dyocesi · idē de
illa videt qd de familia alteriꝰ principis
laici · si vero sit in dyocesi ꝓpria tūc ei
cōfiteri debet vel cui ipse mādauerit ·
Sz ecc̄pt ꝓpio sacdoti de cuiꝰ prochia
est cōfiteri · B ·

¶ Cui debēt ofiteri reges a alij secla
res dm · Rº · fm Tho · Si rex hz domi
liū principale in aliq̄ ātate illi epō cō
fiteri dz vel sacerdoti · nisi sup ꝗ habe
ret priuilegium · idē dicēdū est de duce
marchione a oibz habētibz latas iu
risdictōes in diuisis epatibz · Sz si ha
bēt domicilia in diuisis locis a nō ap
paret qd sit principaliꝰ pnt ofiteri ei in
cuiꝰ prochia morant vel qd tutiꝰ est
de licētia epi eligāt sibi ofessorē Aut
si loca sūt in diuisis epatibz · ꝗ licētia
vtriusqz epi · A · vt; in sū · cō · co · ti · q ·
lvij · Host · ahtt videt loq dicens sic ·
Impatrix impatrix de antiq̄ssiā cō
suetudine ofitēt capellanis suis qui
hnt curā aiāz ꝗ ofuetudine nō reprō
bata p papā · ar · ex · de fo · compe · cuz
ofūgat · Papa tñ si vellet posset talē cō
suetudinē reprobare · Tutior ē via q
tales p se a familia sua impetrēt lmāz
cōfessorē eligēdi ñ alio priuilegio sint
mūiti · Rex si hz domiciliū ꝓpriū a pn
cipale in aliq̄ ātate · illi epō ofiteri dz
ñ forte secꝰ obtineat de ofuetudine ā
tiq̄ q alicui eccē ꝗ priuilegiū daret · ꝗ
ñ sup ꝗ habēt aliqd priuilegiū spēa
le · Et qd dictū est de rege idē intelli
gēdū est de oibz hntibz latas iurisdi
ctōes · a in diuisis epatibz siue sit dux
siue marchio siue comes · Idē dico de
pcere siue barone si tātꝰ est q ꝗ se
hēat ātatē vel ātates · Si tñ castr hē
at ofiteri dz illi sacdoti infra eꝰ parro
chiā ꝓpriū a principale domiciliū hz ·
vel de ipsiꝰ lmāz alij · ex · eo · omis Si tñ
baro hēat domiciliū in diuisis castrē
nec apparet qd sit principaliꝰ fm Ho
sti · a m sū · cō · co · ti · q · lviij · videt q
possit ofiteri cuilibz q̄diu infra parro
chiā suā morat · vel qd tutiꝰ est de li
cētia sui epi eligat sibi vnū ofessorez
q si castra de domicilia sint in diuisis
epatibz ab vtroqz lmāz impetret · vel
a metropolitano · Sz si sūt in diuisis p
uincijs recurrat ad primatē · vel ad
papā hec ibi Videt tñ q lmāz primatis
siue archiepi nō sufficiat · cū nō hēat
hāc iurisdictōez erga sbditos suffra
gāeoz ñ diuisitat puicā ex · de cēsi
c · ꝓpetuo · li · vj · licz debeat scire q̄s sit
ofessor epia etiā ipm possit opellē vt
sibi ofiteat si suspectū hēat ofessorē ·
qz ab ipso de aīa eꝰ ratio exiget · vt
ex de offi · or · pastoral · a · c · irrefraga
bili fm host · a in sū · cō · co · ti · q · lxiiij
Distingue tñ inter crimīa pblica a oc
culta · vt idē hos · dicit sup · c · ne p dila
tōe Hec ibi · Hec distinctio videt ob
tinē q̄ ad pcessū iudicialē in q agi² de
manifestis tñ: nō quo ad penitētia
lē in quo principaliter agit de occultis
vt in · c · si · ex · de simonia · B ·

¶ Quid de hijs q̄p pte anni manēt
in vna prochia · p pte anni manēt ī
alia · Rº · fm hostiē · Si se transferunt
animo ēmanendi fiunt prochiani il
lius si autem non intendunt vehnq̄
re domicilium antiquum · debent āti
quo pbitero antiqui domicilij ofite
ri · Et idem dicendum est de familiari
bus qui cum eis moriantur · A Idem
in sū · con · li · iij · titu · xxxiiij · q · lix · Et
hec videtur intelligenda qñ apparet
quod domiciliu; sit principaliꝰ · Als
idē foret hic dicēdū qd prime dictu;
est de baronibz ꝓpter eādē rationē · ꝗ
nisi p annū morarent in aliqua p
rochia Tunc enī omino efficiūt ꝗ fo
ro illius prochie licet nō intēderent
trāsferre primū domiciliū · vt supra ·
Fiiij · v · vj · in additione · B ·

¶ Nulla ofuetudine pt introduci q
aliq̄s pter sui supioris lmāz sibi pos
sit eligere ofessorē qui eū possit solue
vel hgare · ex · de pe · Si eps · li · vj ·

¶ Nūquid ep̄us potest eligere diuersos ofessores a sepius variare. Rx° fm Host. Nō ofulo q̄ ꝗ faciat q̄ diu p̄t habere copiā illi⁹ quē elegit. Si tam̄ habeat diuisos cōfessores q̄bus velit omnia pcta integre ofitei omēdādus est. Sec⁹ si in fraudē ꝗ faceret. A Hoc em̄ esset detestādū. vt in sū. cō. co. ti. q. lxiij. vbi idē pōi². Vbi ecl̄ dr fm eūdem q̄ p̄t alij in subsidiū ofitei vt tñ si mōle sit cōfitaf illi quē elegit q̄ ito illi⁹ copiā habebit. Sec⁹ autē est de venialibz. B. Et nota q̄ coip̄o qd eps cōfitef alcui videf ip̄m eligē: q̄ pl⁹ est factis et intētōe mētis eligē: q̄ vbis. ar. ff. de legibz de q̄bz ex̄. de maet obe. legebaf. xv. q. vj. ca. j. ad fi. A. Idē in sū. cō. co. ti. q. lxiij. B.

¶ Quid de ofessiōe facta sacdoti qui nō de iure tenz bñficiū. Rx° fm Hos. Cum talis sacdos nec solue nec ligare possit: decipiūtur aīe. ex̄. de prochijs. null⁹ Et licz aīe habeāt iustā causā ignorātie: tñ ac si amisse cēnt. reqre² sāguis eaz ab hijs q̄ eas pdē volue rūt Imo. addit q̄ si q̄s ignorans a tālī penitētiā acipit a postea sciat. dz ire ad sacdotē verū a ei ofitei et ab eo absolui. a ex̄. de pe. oīs. in principio et ex̄. de p̄sb. nō bab. veniens. Idē sup Bñficiū. iij. ff. fi. A. Ibi de ꝗ lati⁹ dictū ē in additōe. a qd dictū est p̄it Imo ī c. dudū ij. ex̄. de ele. a postea sbdit Vl̄ p̄t dici q̄ iste intrusus vē absoluit q̄ diu tolera² a supioē. viij. q. iiij. nōne Glo. vo in dicto c. sentit q̄ talis sacdos nō possit absolue l̄ ligare licz excusenf aīe iusta igrantia et hoc videf veri⁹ ut tactū est in. ff. fi. p̄allegato Et forte etiā tal sacdos tenef defectū suū manifestare ad satisfactōz aīabz deceptis ut acipiāt verā absolutōē; a ut reddat ius alie^m qd vsurpauit male. p q̄ facit qd dictū ē absolutio. j. ff. xij. nisi imminēret periculū q̄ tūc forte nō tenef reuelare. ꝗ als put possit satisfacē ex̄ de pe. et re. officij. Et eadē rōe idē videf in omnibz sine austeritate absoluentibz d facto lz nō affuerit tātū pctm̄. et q̄nq̄z nullū cū nō scient ꝗ egerit. tñ tenef notificare nō vere absoluto q̄ati⁹ cōmode potuerit. ut in de. cupiētes circa principiū de penis. a in dicto. ff. xij. B De casibz ofessionū q̄ ptinent ad ep̄m. hēs infra. Cōfessor. j. ff. j.

Onfessiōis celatio. Vtz sacerdos in omni casu teneat celare ofessionē Rx° fm Tho. a pe. in iiij. di. xxj. Sic Rā in sacris i^d qd geritur exteri⁹: ē sig^m ei⁹ qd geri² interi⁹ vñ sic de⁹ pctā hois tegt sic ofessor dz tegē exteri⁹ Et iō tanq̄ violator sacri peccat q̄ reuelat. P celatōē; ecl̄ hoies magt ad ofessiōz attrahūt a simplicius ofiten². Vñ etiā si aliq̄s periculum futuz imminēret. a ꝗ sciret solū p cōfessionē. ut de heretico q̄ corrūpet filī l̄ de mūimonio illicito. qd aliq̄ velint facere ul̄ aliq̄ magno dāno tpali. nō ꝓpter hoc reuelare debz sed poti⁹ eos q̄ ofitenf monere ut obuienta desistāt a p̄lato dicere q̄ vigilet sup gregem et huiusmodi fine vlla reuelatione. de pe. distin. vj. sacerdos. et extra. de pe. omnia. A Idem in sum. con. ti. iij. titu. xxxiiij. questi. xcj. Et hoc intelligenda sunt qñ quis ofiteref vere Secus si ficte ut opef malū aliq̄d. ul̄ ut a cōfessore impetret auxiliū ul̄ consilium sup aliquo pctō. Hoc ei ñ p̄t dici fore auditum in cōfessione cuz ꝗ non sit confessio. sed ofessiōis destructio. Ideo non videtur q̄ sacerdos obligetur secretuz tenere ut et Ray. sentit in ti. de pe. a re. ff. pone q̄ aliquis et eius glo. eo. titu. ff. de pena sacerdotis sup verbo pctm̄ Imo. etiā in dicto. c. oīs ait q̄ si confitens dicat se ab aliquo pctō abstinere nō posse et dolet. q̄ et hoc ptinet ad sigillū confessiōis et non debet aliquatenē reuelari. ex̄ eo. q̄ quidam sbiungens. Illos aūt nō credimus ut ministro cōfiteri. qui nō ut penitēant sed ut cōsilium vel auxilium ab aliquo acipiant dicāt sibi pctm̄ suum. licet dicāt hoc dico tibi in cōfessione ul̄ in pma

cum nō sit verū q̄ dicant in pna vel
da ministro cū aīe ofiliū nō rqrant.
Et tales bñ sunt cogēdi sup p̄missis
ferre testimoniū.B

¶ Que sit pena revelātis ofessiō; Rō
De iure antiq̄ debz deponi a omibz di
ebz vite sue ig̃miniosus pegrinari
de pe. dis. vj. sacdos. S; fm vere. ex̄ de
pe. omis. debz deponi ad agēdā ꝓpe
tuā pnam in artū monasteriū detru
di. A. Glo. in dicto c. oīs dic. Hodie
hec imponit q̄si innuat q̄ pena c. sac
dos. sit sblata Sed ut; in sū. cō. eo. ti.
q. xix. Post. sup eo. c. omis. dic Jn
telligas pnam gregorij. s. pegnatō;
q̄ diu est in pna tpali putavsq; ad
septenniū uł decennīū uł plꝰ min9
fm q̄ est limitata. xxx. q. j. Si q̄s sac
dos. q̄ elapso est in mōsterio detrudē
d9. ut ibi ꝓpetuā agat pnaz. ut dr in
c. omis Et sic vnū ius supple² p alīd
Jtē dicit hosti. ibidē q̄ hāc penā ordi
nariā patiet sacdos si duinit in iu
dicio. Si aūt sacdos neget p ditō; nec
ille pbare pōt. nec sacdos etiā pbare
pt q̄ aliū de puenerit ad ipsū. nec cō
uincē possit ipsū prochia^m de crimīe
tūc arbitrarie puniet. vij. q. ij. si tñ
a c. penit. Videt intelligere hos. de cri
mine. de q̄ sacdos accusauit ł infama
uit prochianū Vñ sbūgit Caueat
ergo sibi sacdos ne prochiano vel al
tri detrhat. sic n' vult q̄ sibi ab alte
ro detrhaz vj. q. j. deriores. a c. se. B.

¶ Quid si iudex instat uł inq̄rat an
aliq̄d sciat de ꝗ p ofessiō; siue alio°.
Rō fm Wil. Si sacdos nō pōt alio mō
iniquū iudicē declinare rndere posset
nihil inde scio. q̄ sbintelligit ut hō.
uł nihil scio p ofessionē. q̄ sbintelli
gi² nihil scio. s. tibi revelādū. sicut dr
Mar. xiij. De die āt illo a hora nemo
scit neq; angeli in celo. neq; filij. Et
sbintelligi² q̄ filij nihil scit sc; revelā
dū nobis. A Jdē in sū. cō. c. ti. q. xcij
a ut; eo. ti. q. xcj. Tho. et pe. dicūt q̄
si etiā p̄lat9 p̄cipiat alicui dicē crimē
alicꝰ. q̄d solū scit p ofessiō; nō tenet
a obedire. nec excōicatō in eū ꝓpt hoc
lata tenet. nec ī testē adduci9 tenet
aliq̄d dicē de ꝗ pt iurare q̄ nihil de
hoc sciat. q̄ nō scit ut hō. sed ut deus
Con. hiis hosti. Et in dcā. q. xcij. dr.
Credo q̄ hmōi q̄stio qñ. sc; exp̄sse q̄
rere² de scia p ofessionē ordēnanda est
a q̄rens tanq̄ tiranni9 ad idolatriā
uł ad aliud pctm mōrale inducēs ob
iurgād9 a ei cēt in facie rēsistendū. B

¶ Vtq; hoc at sacdoti revelare pctm q̄d
alt p̄ter ofessionē scit Rō fm Tho. a
Pe. in. iiij. d. xxj. Si alio mō scit: reve
lare pt. sed nō d; dicere q̄ audiuit in
ofessiōe a nihilomin9 ꝓpt scādalū d;
abstinē q̄ntū pt. a de hoc nō loq² nisi
necitas imminet. A Jdē in sū. con
eo. ti. q. xciij. B

¶ Quid si abbas scit p ofessiō; pcē;
alicꝰ prioris sibi subditi cꝰ pcēi prioā
tꝰ occasio est Rō fm Tho. dis. xxj. Qz
absq; lesiōe oscientie pt plat9 impu
mitū rtinq̄re pctm q̄d scit' ut de9. nec
vllum tenet adhibere remediū. nisi
eo mō q̄ ad ipsū deferet Vñ tñ in foro
pnali d; remediū adhibere monēdo
ipsū ut resignet. uł pt ex aliq̄ alia oc
casiōe absolui ip̄z. ita tñ q̄ omis su
spicio de ofessione vitet. A Jdē in sū.
cō. eo. ti. q. xciiij. vbi etiā idē faciens
in similibz dicit. B

¶ Vtrū sigillum cōfessionis extēdat
se ad alia que nō sunt de confessiōe.
Rō fm Tho. vbi supra. Sigillū ofes
siōis directe nō se extendt nisi ad illa
que cadūt sub sacramētali cōfessiōe
sed indirecte etiā illud q̄d non cadit
sub sacramētali confessiōe ad sigillū
cōfessiōis ptinet. sic sūt illa p q̄ posit
pctm depēdi. nihilomin9 ēt illa q̄ in
tdū in ofessiōe dicūt nō ptinentia ad
ofessionē sūmo studio sūt celāda. tū
ꝓpt scādalū. tū ꝓpt pnitatē q̄ ex ofite
tudine posit accedē. A Jdē in sū. cō. e.
ti. q. xcv. B

¶ Quid cum aliq̄s dicit alicui secre
tū sub sigillo cōfessiōis Rō fm Tho.
in. iiij. di. xxj. Homo nō de facili debz
recipe aliquid hoc mō. Si autē recipi
at tenet ex p̄missione ꝗ modo celare

acsi in ofessione haberet. Con. Hos. A. Idē in sū. cō. co. ti. q. xcvj. vbi dr q; pmittēs sic tenet. q̄uis sb sigillo ofessionis nō habeat. a sic ex hijs pz q; nō obligat ex cōfessione. ḡ solū ex pmissiōe a iō cogēte ncitate bñ potest revelare vt infra. ſ. viij. Sime necessitate aūt revelās nō incurrit penā revelātis ofessionē cū ḡ nō hūerit in ofessiōe. Sz bñ posſ peccare mōrtr rōe fracte fidi a mēdacij pniciosi. ſm notata p tho. ij. ij. q. cx. ar. iiij. B.

¶ Vtr nō sacēdotes q̄ intēdū sūt interpretes ofitētis teneāt celare ofessionez. R°. ſm tho. vbi supra sic. q̄uis enī ꝓprie sigillū ofessionis nō habeāt tñ ptiapāt in ḡ casu aliq̄d de actu sigilli ofessiōis. Cō. inno. a etiā hosti. A. Idē in sū. cō. co. ti. q. xcvij. vbi ēē addit ſm hos. q; si pctōrē talis pdat licet nō ḡeat locū pena dicti. c. omis. q; nec sacēdos est. tñ tal arbitrale puniet. ex de offi. de le. ꝓ causis in fi. Et idē est qñ vt sacēdos etiā laicus audiret ofessionē in ncitate q; tenet celare sicā sacēdos ſz īno. ī dcō. c. oīs. B.

¶ Quid si aliq̄s in ofessiōe ꝛuelat sacēdoti debita vel deposita a postea fiat publica inq̄sitio de p̄dictis. R°. ſm Wil. q; si q̄s hoc nō revelet sacēdoti id qꝗ habuit p furtū vl aliē cū pctō. sacēdos tenet celare. Si āt absolute dixerit ea q̄ debz vl q̄ sibi debēt etiā sub sigillo ofessiōis nō dz recipe q; si recepit a fiat inq̄sitio p ep̄m vel aliū qui hz sup hoc ptātē. tenet veritatē dicē. q; q̄ sic recepit ꝗ ḡ casu nō cogitauit vel si cogitasſ a pmisisſ seu etiā iuāſset nō reveuare illicitū ēēt pmissū vel iuramētū nec obseruādū in p̄iudiciū iuris alieni. Secꝯ si iniuste a p tyrānidē inq̄rere². q; tūc subtēfugere debz tacēdo vel sophistice rñdēdo. A. Con. hijs Tho. a Host. vt in sum. con. liij. ti. xxxiiij. q. xcviij. B.

¶ Vtr ofessio possit ꝛuelari de licētia ofitētis R°. ſm Tho. a Pe. in. iiij. di. xxj. Dicere pt. nihilominꝯ scandalū debz vitare. a imq̄tū pt nō vti tali licētia vbi scādalū timet. Ille q̄z cui sic revelat de licētia ofitētis tenet illud celare. nisi forte pctōr velit q; ille absolute a libere sciat. ſ. ḡ pctiñ qꝗ dictū ē. A. Iꝗ ī sū. cō. co. ti. q. c. vbi ēē vō assigñt q; ofer celai dz ꝓpt duo. ſ. ꝓpt sacēm. q; q̄si de essētia sacēi ē ofessiōz celare ꝓpt scādalū. p̄ tollit² ꝓpt lmāz ofitētis. ḡ sēm nihilominꝯ manet. B.

Confessor. j. Quos a a q̄bz p̄t absolue simplex sacēdos. a q̄ sūt casus ep̄ales. R°. de ḡ fuerūt multe a varie opiniones diuīsorū doctorꝫ. A. q̄ aliq̄ tenꝯ referūt in sū. cō. li. iij. ti. xxiij. q. l. a etiā p Al. qui etiā cōcordat cū omibz q̄ ponū² in hoc. ſ. B. nec fuerūt determinate vsq; ad tpa bñdicti. xj. q̄ declarauit q; q̄tuor sūt casus ep̄ales de iure. Pri°. ſ. pētz deiā. ꝓpt qꝗ incurrisſ irregularitatē. A. Glo. Ray. in. ſ. Ite nūq̄d pro cibalis. super verbo ꝓpter illam. de pe. re. a in sum. con. dicta. q. l. dicit hoc esse verum quo ad dispensationem nō q̄ ad absolutionez. Sed certe ista declaratio q̄ forte fuit post illaz glo. non videt loqui de dispensatione sed de absolutione. alīs multi alij casus essēt ep̄ales. vt dispēsa° voto ꝫ a alioꝫ multoꝫ. B. Sēdō de incēdarijs. A. ſ. dolos. a de mādātibꝯ ḡ fieri sū in ḡ dātibus consilū vel auxiliū. nam ēē debent excōmunicari. nec absolui nisi prius damno cui intulerint resarcito ſm facultates suas a iurent se vlterius ignem non apposituros. a debent iherosolimis aut in hispania p amū integrum ī dei seruitio pmanere. Si quis autem archiepiscopus vl ep̄us hoc relaxauerit. damnū restituat. a p amū ab officio ep̄ali abstineat. xxiij. q. viij. pessimā. B. Tercō vbi esset in dicēda solēnis penitētia de q̄ dr. ſ. pnia. iij. A. Ista pnia indicenda est p aliquo ꝗdicto grui quod totam cōmouit cītatem siue locum. xxvj. q. vj. c. fi. Et iō iste casus ē ep̄alis. q; dari oportet penitētiā solēnez a pblicā ad satisfacēdū scādalo ꝓpri

mi dicto c·fi·Idco simplex sacdos ecc
si ei ab epo omittere: deberet q̃tũ ho
no mõ fieri possit vitare intromittẽ se
sup hmõi·qr cõiter circa talia nõ pt
simplex sacdos ncariã et cõuenientẽ
indicere pnam·Et inc alia pctã p q̃
hz indicẽda est pna solẽnis a publi
ca est blasphemia dei l sanctorũ pub
lice ꝓpetrata·ex de male·c·statuim9
Ad cui9 intellectũ dñs anthõ·de bu
q̃stiones aliq̃s formãs dicit An infe
rior epo absoluat a pctõ isto Dic q
nõ·qr est de casibz epo reseruatis ut
hic ibi p epm·de q̃bus infra de re·et
re·fi eps li·vj·qd est verũ fm hoc
de publico·de occulto omnis psbit ab
soluẽ potest fm eũ·Sup9do eps possit
omittẽ nõ epo ut in dicto ca·fi epus·
Ad hoc·xxvj·q·vj·c·fi·Sedõ q̃ro qñ
q̃s dicat publice blasphemaẽ Dic qñ
hoc fiat siue in platea siue in camera
multis audientibz a epo referentibz
Ad hoc supra capitulo proximo·a d
excessi·prela·inter dilectos a c·q̃ fit
graue·et·ff·de verbo·obli·pala·dum
tñ id ostreat·ul si negauerit ouincat
de actu si ostiterit·Sec9ẽ fi ñ ouincat
licet dixerit coram plibz·puta qr illi
sũt tales a q̃hz cõuinci nõ pot·puta
furiosi ul pupilli fm hoc·ul fm cũ
diat publica qñ est vulgatissimũ·a
ex d pctõ multos scãdalisat·xxvj·q·
vj·c·fi·ut qr freq̃nter d omittit ul qr
notoriũ iuris ul facti·de coha·de·et
mu·vza Itẽ·iij·Quid de clerico Dic
q nõ habz locũ hec pena·qr nõ d; pb
lice penitere ꝗ als ad arbitriũ pum
tur de biga·c·j·et·iij·Itẽ·iiij·Quid
si d dixerit ex calore iracũdie·l ebri
etate Dic q nõ habz locũ hec pena p
verbũ presũpserit in d c·positũ Licet
eñ forte peccet ñ intãtũ·Itẽ·v An si
hic blasphem9 vult penitere in extre
mis: detur ei eccãstica sepultura Di
cit vincẽ·Si p epm lata est otra eum
fma nõ sepelie: als fic·Itẽ·vj·Qs
habebit hãc pecuniariã penã de q̃ in
hoc c·statuim9 d·Aliq̃ dicũt q scla
ris iudex a clerico a laico·p id qd seq̃t
inc alia cõitatũ statuta ecc·Alij eccl
q iudex eccãstic9 ab vtroq; cũ fit eri
mẽ eccãsticũ Dic goff·q iudex laic9
hẽbit penã laica eccãstic9 penã deri
ci Et ad d dẽet·excõicam9 a d iudeis
ita q̃rũdã·Itẽ·vij·An indistincte re
pellat oĩs dispẽsatõ in hijs penis Di
cit hos·q fic·ñ magr cã dispẽsaret ut
si sit honorabil psona qua; nõ deet
publice penitere a vult illã redimere
magnis elemosinis Ad d de sẽ·excõ
muliẽs Et sbdit Itẽ oppono q impo
nat alia pena in autẽ·ut nõ luxuriẽ:
ꝫ natura;·coll·vj·Solu° punit pena
illa a ista·qr punit illa supplicio·a ꝗ
canones excõicat a clerico de pomi: xxij
q·j·si q̃s p capillũ Hec ille·D Qrto
de excõicat·de q̃hz ecc aliq̃ ptinẽt ad
papã ut ꝗ Dispẽsatio·ff·vj·et s·Ab
solu°·j·ff·iij·A Hoc est regulare·qñ;
ãt absoluũt a maioi excõicatõe ec in
fricoes epo·ut s·Absolu°·ij·p totũ
a s·Absolu°·j·in prim° in addi°e·D
Itẽ declãuit q q̃nq; sũt casus d osue
tudie approbati Prim9·s·homicidij vo
lũtarij·A Idẽ vide: in mutilatõe mẽ
broꝝ Nãp d pctõ videt ab illo pna
dãda q̃ cãdẽ deat incõdiario dae·a q
nec mutilãs·nc mutilatõ; fici mãdãs
nec osẽtiẽs deat absolui ñ satisfactõe
pmissa·xxiij·q·viij Si q̃s mẽbroꝝ D
Scds falsarij Terci9 violator ecc̃asti
ce libtatis A·s·q̃ iniuste psonas l res
eccãsticas g̃uat ut si q̃s sclaris iuris
dictõ; eccãsticã ipediret·ul si vsurpa
ret sibi iurisdictõ; sup psonas l res
eccãsticas qd ius phibz ex d fo·ope
si diligẽti·D Qrt9 violator ecc̃asti
ce imunitatis·A Hoc ẽ q̃ in eccã seu in
loco sacro ul in spacio priuilegiato: in
cantu ecce pxi^{m} in psona seu i rebz of
fendit·xvij·q·iiij Si q̃s inuet9·l alie
cui9 imunitatẽ ledit·a ita oẽ sacrilegiũ
videt casus epal·D Qnt9 sortilegi·v
dinatoris·ut.xxvj·q·vj·c·j·Hec i q̃
dã dere·q̃ incipit Int cũctas·in q̃ de
cre· multa alia cõstituit de religiosis
circa pdicationes a cõfessiones et se
pulturas Post hec pdicta dere· fuit

uocata in vienen. cōcilio. a multa
noua circa hec statuta sunt vt in de
duū de sepul. De p̄dictis ꝛo casibz
nihil innouatū est. Nā in p̄dicta de
cre. bñdicti. xj. de hijs casibz non fuit
facta ostitutio. Sz vt dicat ibi est solū
declaratio. Vñ dicendū videt q illi ꝛ
casus fuit ante die. nisi dicerek q ipē fal
sū declarauit qꝛ nō esset bñdictū aut
noua ostitu° seu ꝛsuetudo fieret. Pñt
tñ nihilominꝰ epi in suis ep̄atibz ca
sus put eis magis expedire videbi² de
suare. sicuta pñt ostitutōes facere. a
multo magis hoc posset ostitū sinoda
lek puinciale. a cuiꝰ sētētijs religio
si nō pñt absoluē. vtꝝ. absolu°. j. C.
iij. circa. fi. A. De hoc in directo. li. j.
ti. xv. C. lxxvj. sic ꝛ. Nūqd epi pote
rūt ꝛ die in diē nouos casus p ostitu
tōes suas reseruare. R°. nō videt. qz
possent tollē fructū grē facte fratribz
p̄dicatoribz a minoribz absorbere. a
ipsoz p̄uilegiū detrūcare. qꝛ nō licz
xj. di. inferior. ext. de priui. dilecti.
a. c. ꝗto Wil. dicat q sic. dū tñ nō ap
pareat q maliciose ꝛ faciāt Tu disti
guas. Aut epi faciūt statuta sinoda
lia in ꝗbz sibi seruāt absolutōz. a in
hoc casu curati absoluē nō pñt. Sed
p̄dicti frēs bene absoluūt qz statuta
ocessiom otrria reuocāt. ext. de sepk.
duū. C. vlti. li. viij Aut faciūt statu
ta excōicatōe lata. a tūc frēs non pñt
absoluē ex. de priui. religiosi. in prin
cipio. li. viij. Et sic loqt Wil. Hec ibi.
Qꝛ hic ꝛ de excōicatōe. idē etiā in
telligit de alijs sentētijs statutoz si
nodaliū p̄uincialiuz. vt in dicta de
religiosi. Itē qꝛ ꝛ de curat. idē p cā
dē rōem intelligit a de alijs nō p̄uile
giat. Itez in. C. p̄cedēti videlz. lxxv. in
director. ꝛ q nec ꝛsuetudo q epis ali
ꝗs casus reseruat dictis frib̄z p̄iudi
cat cū ꝛsuetudines eoz ocessiombz ꝛ
rie penitꝰ reuocēt dicta. de duū. C.
nos etem. B. Et nō q hic nō fit mē
tio de omutatōe votoz á dispēsatōne
incertoz. qz hec nō fuit de ofessiōe vel
absolutōe. sed dicem ꝰ infra. votū. v. et
J. Restitutio. vj. A Ex p̄dcis patere
pt q nō possūt oēs casus ep̄ales bñ
ptickarit sciri. vñ tonū videt q acci
pientes ab epis auctez audiēdi ofessi
ones faciāt sibi ab eis declarari, ꝗs ca
sus sibi reseruāt. a q in alijs grialē
auctozitatē cōcedāt absoluēdi. Et qz
differt absolutio a dispēsa°e si volūt
sup aliq voto seu alijs posse dispēsaē
de hijs faciāt spēalē mētōz. vel q au
ctozitate xpi possunt dispēsaē sup oī
bz ad foz pme ptinentibz. B.

¶ Quid g agēdū cū ꝗs hz aliq pctā
a ꝗbz ille cui ofite² nō pt absoluē. R°
sm Tho. in ꝗdā ꝗlibz. Saēdos nō ab
soluit aliquē nisi q ꝛmitꝰ credit ab
solutꝰ. A. vel etiā de q dubitat. Nec
dubitatōis facile pt heri ēctitudo si pe
mitētiaz petat. de pe. di. viij. si ꝗs posi
tꝰ. B. Sz postq a deo est absolutꝰ. te
net adhē ecēie ofiteri Et qz dispēsatō
absolutōis nō est tota omissa mino
ri. tenet totū ofiteri ei. a ipē ꝛ absol
uē ab hijs a ꝗbz pt. Deiñ tenet ēmit
tē eū ad supiorē de residuo ad absol
uēduz. ar. xxxiij. q. ij. Latorē. a ex. de
pe. sig̃ficauit. A Idē in sū. cō. co. ti. q
lxxiij. B. Ceteꝝ si inferior de facto eū
absoluit pmit idē Tho. q nō credt eū
absolutū tñ excusat p ignorātiā iu
ris. nō āt saēdos cui ꝛ ius ignorare
nō licet. A. Idē in sū. cō. co. ti. q. lxx
iiij. Sz certe posset eē q qñq minꝰ ex
cusaret ofitēs q ofessor cū ofessor nō
teneat scire oēs casus īmo ī omū nec
multū sbtilia vt notat ī sū. cō. li. iij.
ti. v. q. ij. a vnusq̃q magꝭ obligeꝰ p
pe salutē q alice. de pe. di. iii. ꝗ dt. B

¶ Quid si ofitens sit excōmunicatꝰ
a nō possit absolui a suo ofessore nū
quid absoluet eū ab alijs pctis. R°.
sm Tho. in. iiij. di. xviij. Saēdos nul
lum excōicatuz absoluere pt a culpa
nisi absolutꝰ sit prius ab excōicatōe
qz excōicatus nō est pticeps sacramē
toz ecēie. A. Sed certe hoc intelligen
dum videtur qñ ofitens non foret p
atus sollicite a debito petere absolu
tōem ab excōicatione vel alit nō bñ

dispositus·Als eck excōicatus bñ dispo
situs pt absolui a pctis ſſRā capax est
sacmēti pmie qd nulli nega² etiā ex⸗
cōicato et heretico ex·de heret·sup co
ti·vj·Est etiā capax absolutōis ꝓpt
qd pōt absolui ab vna excōicatōe et
remané in alia ex de sen·excōi·cū pro
cāa nōt glo·in c·officij co·ti·vbi dt
q excōicatus a pluib⁹ poterit ab vno⸗
quoq singillatim absolui a vltima
absolutio ofirmat oēs Dic tñ q vnus
nō dz absolué nisi absoluendus caue
at q se faciet absolui ab alijs Et nō
debz denūciai absolutus antequ fit ab
oibz absolutus Et ī dcō·c·cū p cā·dic
q excōicatus ex plibz cauis pt absolui
ab vna a remanet ligatus p alia· Idē
ec nōt rai·ti·iij·sue sume in tracta·de
exc·Ff nūqd vbi ec sēnt q si ec excōi
catus ñ exprmat oēs causas excōicatō
nis tñ tenz absolu⁰ p expssis·Et idē
sēnt glo·in c·exp te·ex de of·or·S; in
dcō c·cū p cā dic q si absoluēti ñ ex⸗
pmā² omnes cāe nō valet absolutō
tanq surreptitia Potest dici q si cē
taceant malicōse nō valet absolutō
Secus si tō fide·sicut a ī ofessōe pctōr
pt; s·ofessio·j·Ff iiij·Est ergo excōi
catus capax pmie et absolutōis a iō
si est bene dispositus: pt a pctō absol
ui·Vnde a in glo·ray·in dicto·Ff sed
nūquid·sup vbo ad illā formās hāc
questionē: rñdet·dicūt qdam q non
q manēti in excōicatōe nō sūt impē
dēta sacmēta ecēie·Verius credo q si
nō stetit p eū quin absolua² neq est
in mora petēde absolutōis neq time
tur q negligētior fiat ad petēdā ab⸗
solutō; sup hmōi excōicatōe ꝓpt ab
solutōem impetratā sup alijs pctis
poterit eū ofessor sus absolué de alijs
pctis sicut qñ eps ītinet sibi absolu
tōes de aliqbz crimiribz sacdos pro⸗
chialis pt ofitētē absoluere de alijs
et postea eps absoluat de illo qd sibi
retinuit a due pticlaes faciūt vnā in
tegrā a vna est ppatrona ad reliquā
Et iō in hs casu pt cōicare ofessor tale
excōicato sicut cōicat in receptōe ima
mēti añ absolutōes· Regulariter tñ fie
r; si absolué² ab hmōi excōicatōe·et
postea de ceteris pctis·cū excōicatus sit
fortis vinculis·a hs seruāt qdā cōfesso
res Sed benigmior est prius dicta sma
Secda tñ tenēda est si timeat q ꝓter
hmōi absolutōes fiet negligētior ad
petēdū absolutōs excōicatōis Credo
ec q ofessor nō tenea² absolué de pec
catis añ absolutōs excōicatōis Hec
ille Hoc vltimū puto verū nisi excōicati
notabile interesset ipm absolui a pctis
añ absolutōes excōicatōis·ſſRā cum
possit absolui ut postēsū ē: ñ dz ofes⸗
sor ipōs nōbile dāmificaé· cū ab eius dā
no possit legitīe abstiné ſſRā Mat hs·
vij·dr Dia qcūq vultis ut faciāt vobis
hoies a vos facite illis·Ds; quō absol
ué possit si ñ pt recurré ad eū a q fue
rit absoluēdus vide s·Absolu⁰·iiij·Ff
¶ ſſRūqd vnus sacerdos possit audiéa
alius absoluére ꝓ m Wil·ſſRō·q sacra
mētū pmie diuidi nō pt sic nec alia sa
cra ecēie·xxiij·di·qrūdā·A Idē in sū
con·ti·iij·ti·xxxiiij·q·lxxviij·D
¶ Vtrū sacerdos possit absoluere ni⸗
lam cū qua peccauit ꝓ m Wil·non
debet·q tollit erubescētia q est ma⸗
xima ps satisfactōis·vñ debet eā re⸗
mittere ad aliū sacerdotē Sicut nota
uit Hug·xxx·q·j·sup c·oīs·A·s·ar
ca pbiterū greca et vxorē ꝓpnam et
habz in glo·dicti c·omis·et in sum
con·co·ti·q·lxvj·D Et idē de omi pec
cato in quo sacerdos fuit ofentiēs vel
coopator Si tñ in his casibus absol
uat valebit absolutio Con·Tho·in
iiij·d·xix·A Idē in dicta·q·lxvj·vbi
etiā addit ꝓm eundē Wil·nec est cō⸗
tra q eps nō pt dispensare in simo⸗
nia cū eo omissa·q dispēsatio est di
gnitatis·absolutio necitatis Et ideo
nō tam facile qs amittit ptātē absol
uendi sicut dispēsandi·D Archieps
qñ visitat pt audire ofessiōes subdi
tos suffraganeos a absolué a pnas
imponere·ex de censi·ꝓpetuo·h·vj
¶ Si eps omittit aliquiuices suas ad
ofessiōes audiēdas: nūqd tale pōt ad

casus maiores a epales. Ro. nō pt
nisi expresse ei omittat ex. de re. iu. in
gnalia 8 pe. si eps h. vj. Js q; aut cō
missū est nō pt omittere alteri. ex. de
off. dele. qm̄ aplica. in fi. A. Idem in
sū. cō. co. ti. q. li. B. Et intelligas q
nō pt de iure omuni. Secꝰ qn̄ expm̄ⁿ
q possit ar. ex. 8 offi. 8le. is aut. li. vj
a p ea q̄ notat ibi Jo. an. A. Sz q̄d si
dicat eps. omitto vobis auctem meā
in foro pnali vt possit absolue in oī
bz casibz in q̄bz possū. Ro. fm glo.
Rap. a in sū. con. co. ti. q. lij. Licet q̄
oia dic̄ nihil exapiat. xix. di. si roma
nor. ñ tn̄ est tutū ꝓter hmōi omissi
onē gnalē vsurpaē ea q̄ a iure epō st
reseruata spēalr. nisi certū sit q eps
p hmōi verba gnalia intēderit omit
tere spēalia Et tn̄ q̄ in sinodo sua epi
scopꝰ reꝑuare ꝓsuerit satis credo q p
hmōi gnalia verba omissa eē debeāt
intelligi Absolutōes tn̄ excōicatōnū
q̄ fiūt a saēdotibz p furtis a dāmis q̄
rū ignorāt actores cū nō solū ptine
ant ad forū pnale ꝗ q̄ ad q̄d spectēt
ad forū otētiosū. nō sūt intelligēde de
legari p hmōi gnalia verba. a mul⸗
to fortiꝰ nec absolutōes corū q̄ in for
ma iudicij excōicati sūt p cōtumacia
aut p re iudicata. aut p offensa q̄n⸗
tūcūq; etiā gnalr. eps omittat vices
suas q̄ ad forū pnale alicui. nō ꝓpt
hoc ille sine spēali mādato dz mutaē
vota aut relaxare iuramēta de q̄bz ē⸗
tū est q possint licite obꝑuari. licz de
trāsgressiōe voti iā facta a de periurio
possint pnāz minūgere. Hec glo. Et
sēdir in dicta. q. lij. Jn hmōi g̃ ofes
sor in duo nō peccat. ꝗ a suo epō certi
ficer in spēali. in q̄bz casibz vult sibi
omittē suā auctem. a in q̄bz nō. Satr
videⁿ posse dici q occasio sic gnalr ac
capiēda sit sic̄ sonat. Nā verba gna⸗
lia gnalr sūt accapiēda. j. q. i. sūt nō
nulli. a ex. de dei. ad audiētiā pserti
ī fauorē salutr aiāz q̄ nihil est fauo
rabiliꝰ. xxij. q. iij. si habesa ex. 8 pe
a re. ne p dilatōē. nisi forte fuisꝗ ali
q8 tale q8 nō fuisset delegās verisimr

in spē occessurꝰ. ex. de re. iudr. in gna
li. li. vj. Que āt sint ista cū nō sint ī
determinata satis videt̄ relinq̄ iudicio
discreti iudicis a ofessoris ext. de offi.
dele. de causis. Et ad ꝗ etiā faciunt q̄
dicta sūt supra. in principio in vltia
additōe q̄ incipit. Ex p̄dictis. B.

¶ Sed vtz officialr epi habeat aucto
ritatē in penitētijs casuū epalīū. Ro.
fm Host. nō hz nisi expsse pateat q
hoc voluerit eps a si hz a nō est sāc⸗
dos debz alteri delegare. ex. de pcu. pe
titio. A. Idē in sū. cō. co. ti. q. lv. Et
in. q. lvj. 8 fm Hosti. q cū eps ad
remotā rgionē se tūlfert. a aliū epz
vicariū gnalē relinqt talis vicarius
pt oia sicut ille q ipz instituit posset
si pñs esset. B.

¶ Jn articulo mortis oībz saēdotibz a
de oībz pcis a sentētijs cōcedi absolu
tio. ar. de re. di. j. quē pēitet. a. ex.
de sen. excō. nō dum. A. Intelligē ñ
in executōe ordīs fuerūt īpediti. vt. s.
Cōfes. iij. Fiij. a. iiij. ad fi. in additōe
De articlo āt mortis a q̄lr tūc fit agē
dū dictū est. s. Absolu. j. ad fi. ī ad
ditōe. B. Qrs fit ofessor curialiuz l p
latorz l regū vide. s. Cōfes. iij. Fxiiij.
q̄ incipt Cui dñt a ī duobz. Fseqntibz

Onfessor. ij. sc; q̄d debeat age
re Quid agendu; sit ofessori
si credat q cōfessus nō faciat
pnāz aut aliq̄d q8 pmittit. Ro. fm
Bil. Nō debet propter hoc exigere p
missionē fiue votū vel iuamētum. sed
sufficit si dicat se hīe ꝓpositū facien⸗
di a sic debet absolue simplr a sine
cōditōe facta tn̄ ꝓtestatiōe si suspe⸗
ctus fuerit. q si non restituet q8 abstu
lit aut nō faciat id q8 minūgi fructu
ofessionis carebit. A. Idē in sum. cō
li. iij. ti. xxxiiij. q. cxxxvj. B Excapiū
tn̄ excōmunicati qui iurant. vt s. Ab
solutio. v. Fij. A. Et nō solū iurāt. ꝗ
etiā anteqū absolualr prius satisface
rediñt qn̄ sunt excōicati p notoia seu
maifesta offensa. vt in c. solet. 8 se
excō. li. vj. a est singulariter expssū
in multis excōmūicatōnū casibz. sic

illos discutiēti p̄t patere · Sicut etiam in alijs casibz a iure exp̄ssis · vt ꝓ in dēa · q · cxxxvj · lic; ibi sp̄atim ñ ponā tur · vñ scꝺs post p̄dictū est in mēdi ario · q̄ iniuste primū dāmificauit in cōtēdo seu mēdi facēdo k̄ ꝗ facētibz ofiliū seu auxiliū in hīs dādo · Nam et hij nō videt debere absolui nisi p̄ꝰ satisfecerūt · xxiij · q · viij · pessimā · ibi · Nec absoluat nisi p̄us damno cui in tulerit ꝓm facultatē suā ēsarcito · et iu ret se vlterius ignē nō appositurꝰ tūc Tertius videt cōtra mutilātē primū seu mutilai facētē · seu in hoc ofētiētē Nā a tles eq̄pan² p̄dcis mēdiarijs Et ita videt q̄ absolui nō debeant ñ p̄us satisfecerint · xxiij · q · viij · Si q̄s mēbrorū · Quartꝰ est ꝯ manifestos raptores et ecēie violatores · q̄ nec ab solui dñt nec ecē ad pnā; recipi in vi ta k̄ ī morte ñ p̄ꝰ iuē corꝰ facultatē sa tisfecerūt · k̄ de satisfacēdo ydoneā cau tōe; dederūt ex · de rap · sup eo · vbi ꝓ · Statuiꝰ · vt q̄cū; ex hīs q̄ violēt sur reperūt ī rapinā seu ecēiarꝰ violatōnē manifeste fuerit deprēhēsus ñ p̄us ab lata restituat si potuit vl emendandi plenā a firmā securitatē fecerit pēitētie beneficiū ei peitꝰ deneget · Et ¶ Qui aūt in sanitate obstinata mēte non penituerit seu emēdauerit a in morte securitatē p̄stare nequerit solēnitas pnie parꝰ p̄desse videt sic credimꝰ Sz de pctō ꝯtrito viaticū nō negēdum tñ ut nullꝰ clericorꝰ sepulture illiꝰ intēfit nec eꝰ elemosinā p̄sumat acēpe · q̄ si q̄ clericorꝰ ul p̄sbiterorꝰ ꝯtra hoc in vi ta ul in morte pnias dare aut sepul turē intēsse ul corꝰ elemosinas acēpe attēptauerint seu hmōi rapine ptici pes inuēti fuerint: ordīs sui dānum irrecupabile patiant² a ecēiastico bē ficio careant · Hec ille · Est āt aduer tendū ꝓm Hosti · in sū · cō · li · j · ti · xvj q · vj · q̄ p̄dicta intelligūt q̄ñ raptor seu violator ecēie fuit monitꝰ de restī tuēdo · a pꝰ admonitōz; viu in ꝯtuma cia pseuerauerit · alē dcā pena nō ob tinet · ut in c · fi · de sepul · a de rap · c · in lrīs Quintꝰ est ꝯtra manifestos vsura rios q̄ nec absolui nec ad ofessiōz ad mitti dñt nisi prius satisfecerint · ul de satisfacēdo ydoneā cautōz p̄stiterint ex de vsu · c · q̄ q̄ li · vj · vbi int alia ꝓ Nullꝰ manifestorꝰ vsuariorꝰ testa mētis intēfit · aut eos ad ofessiōz ad mittat seu ipsos absoluat nisi de vsu ris satisfecerūt · ul de satisfacēdo p̄ su arꝰ viribz facultatū p̄stiterūt ut p̄mit tit ydoneā cautōz Testamēta q̄ ma nifestorꝰ vsuariorꝰ alē facta non va lent ꝗ sūt irrita ipō iure Sextꝰ videt ꝯtra sacrilegū sc; q̄ aliq̄d abstulit de loco sacro k̄ q̄ iniuriatꝰ est p̄sonis ec clesiasticis · q̄ ñ videt absoluēdꝰ si ad monitꝰ prius nō satisfecerit · xvij · q · iiij · si q̄s inuentꝰ · vbi ꝓ Si q̄s domū dei violauerit a aliq̄ sine licētia illiꝰ cui ꝯmissa eē dinoscit abstulerit · ul ecēi sticis p̄sonis iniuria; fecerit donec in cōuentu admonitꝰ legitime satisfaci at sciat se cōione eē priuatū · Sivo pꝰ secꝺam tertiā ꝯuentōz cōrā epō satis facere detractauerit sacrilegij piculo ab omnibz obnoxiꝰ teneat · ita ut ꝓm aplm nemini fidelīū admisceat · ¶

¶ An ofessor teneat ad mēoriā reduce ofitētis pctā q̄ audiuit k̄ scuit eū cō misisse ꝓm Wil · Si scit k̄ hz pbabi lē opiniōz: dz ei ad mēoriā reducē · q̄ tiere p̄t: ne ofitēs sup ꝗ crassā hēat ig rātiā k̄ q̄ ñ adhibeat ꝺbitā diligētiā A · s · ad recolēda sua pctā ut in sū · cō · li · iij · t · xxxiiij · q · lxxxv · vbi ꝗ nōnf · ¶ · q̄ꝺ nō excusat ¶ Si sacēdos hēat aliq̄s prochianos surdos · cecos · mu tos · k̄ furiosos ul demoniacos a files q̄s scit eē in pctō mōrli q̄d faciet ꝓ · ꝓ; rap · ¶; facē posse suū; ut inducat eos ad pnia; ꝗ; q̄ ē possibile · q̄ꝺ si ñ p̄t p̄ficē orēt et faciat orari ut deꝰ illu strēt corda eorꝰ · de ofe · di · iiij · solz q̄ri A Idē ī sū · cō · c · t · q · lxxxviij · vbi ecē ꝺz q̄ l; sacēdos faciat tē p̄sse suū · tñ ē casꝰ ī q̄ ñ excusat² vicz si ex negligētia sua p̄cessit hmōi casꝰ ꝗ ibi · ē eē sciēꝺ q̄ fuiosꝰ k̄ amētibz ī mōrli exñtibz nul lū p̄t dari remediū ñ reūtā² ad mītē q̄

ipsi a dormientes equipanť. a intel
ligūť pseuerare in eadē voluntate a
statu q̄ erāt immediate añ dormitō;
vel amentiā q̄usq; dormientes exis
tūt seu amētes ex. de bap. c. maiores
ad fi. iō ñ restat p eis nisi orō. B.

¶ Tria fm Al. dñt esse in ofessōe. s.
scia discernēdi inter pctm. inq̄sitō de
eis cauta. et discreta pnie seu satisfa
ctōis imūctio. A. Jdē; in sū. cō. li. iij.
ti. v. q. ij. vbi etia; 8z fm cūdē Al. q̄
sacerdos nō tenet scire discere nisi in
cōmuni. s. q̄ sint capitalia a q̄ mōrtia
omunia a q̄ venialia ex grie Et scies
hec sufficies reputat p tpis h9 nēcē
tate ad cōfessiōes audiēdas. Sz bene
puto q̄ hec nesciēs peccat mōrt audi
endo a cū instituēs peccat adhuc pl9
q̄ ipē. a pmittēs institutu; mīstrare
mōrt peccat si sua interest tales phi
bere Pōt addi q̄ pickosū est etiā au
dire ofessiōes nō habēti cōpetentē no
ticiā casuū papea epōx. vt in de. reli
gios. de priuilegijs. Et ideo sup hijs
ignorātia ofessoris regularit 8z inex
cusabil. vt. s. Cōfessio. j. ff. j. ad fi. Si
mīstra nesciēti opetēt optuna cultiz
xpiano videl; articulos fidei. a sacra
ecēie p̄cepta decalogia opa caritatet
modū debite cōfitēdia penitēdi. Naz
Math. xv. 8z Si cec9 ceco ducatū pre
stet ambo in foueā cadūt. Adhuc ē
forti9 obligat. q̄ obtulit se officō Ta
lis em tenet de omni exacta diligēta
ar. ff. depositi. le. j. ff. sepe. vbi 8z q̄ q̄
obtulit se deposito tene² 8 leuissimā cul
pa licet alt nō tenere² nisi de dolo a la
ta culpa cū deapiat ad vtilitatē alte
ri9 tm Qui āt nō ingerit se ḡ deq̄sit9
exercet ex caritate satis vide² q̄ nō te
net nisi inq̄tū scit vel pt omode scire
q̄ impossibiliū nulla ē obligatō. ff.
de re. iu. l. impossibiliu; a q̄ 8 agit
ad merā vtilitatē alteri9 sicut a depo
sitū. Et 8 si ibi nō inuenit vita a scia
y done9 q̄ delita possit 8 officiū exer
cere. Quo casu etiā min9 idone9 a in
p̄dictis nō instruct9 si facit ex carita
te. pt se ingerere Nā q̄ nō ē licitum
nēcitas licitū facit. ex. de re. iurt. q̄ ñ
est Vña in nēcitate etiā laico pt fieri
ofessio. de pe. di. vj. q̄ vult. a hic ofes
sor 8 casu nō tenet nisi inq̄tū scit et
pt t scire pt Paria ei st scire t scire de
bere. vt in. c. fi. ext. de iiurijs. Si āt
hmōi impit9 etiā in casu nēcitatt au
diēdo deq̄ēdat peccātē; grauibz inuo
lutū puide facit si ei ofulit q̄ de ilt ite
rū ofitreat pito vt ab eo ofiliū postu
let cū ei9 copiā hīe poteit ne forte ipē
sup hijs in aliq̄ erraueit Jtē si magt
pit9 depit scia a ofscia aliq̄s p certo
cog̃scat se ñ opetēt pitū nullaten9 se
intromittē dz ē deq̄sit9. alt facit ō di
ctā scp̄turā Si cec9 ceco dcl. Jtt ō iura
de pe. a re. oīs. a de pe. di. vj. q̄ vult.
Si ḡo dubitat de sua cōpetēti pitia p
scia; seu expiētiā t ē dubitat si ali9
pitior depia² q̄ 8 possita delit excusa²
obia plati. xxiij. q. j. q̄d culpat. t pt
credē pēitētī si dicat se ñ posse hīe pi
tiorē. cū nō sit visibile cū mēdacijs ad
pnia; accedē. Jtē in ofessore deq̄rit cō
scia multo magt q̄ scia. Vñ in dcō. c.
q̄ vult. de pe. dis. vj. dicit Aug9. Sacē
dos ita q̄ cui oīs pctōr offert añ quē
statuit oīs lāguor in nullo eo x fit iu
dicād9 q̄ in alio iudicaē pmpt9 ē. dcl.
Et iō exñs in mōrti audiēdo ofessiōes
mōrt peccat Nā fm Tho. a Alb. et
in sū. cō. li. iij. ti. xxij. q. xxv. exñs in
pctō mōrti qñcunq; in aliq̄ actu exhi
bet sevt mīstx ecēie mōrt peccat. Et
totiēs mōrt q̄tiēs hmōi actū facit. Et
iō ē si ñ possit hīi ofessor scia a ofscia
y done9 dēm9 peligē ofsciaz. qz melior
ē infipiētia cū tiore q̄ apparēs sapia.
Eccli. xix. Et qz q̄ sibi nequā ē cui alij
bon9 eit. Eccli. xiiij. Jtt ipfectū scie sup
plē pt pfectio caitatt. ex. 8 venū. ca
ri. s. p defectu. sic p; i btō Nicolao a
alijs multt. Sz ipfectū inocētie ñ sup
plet scia. Sz 8 casu quāto ē maior tā
to est pickosior. sic a bon9 gladi9 in
manu furiosi vt patz in demone q̄ sic
nūcupat9 est a scia. Vñ. j. Coxi. viij.
Sacētia inflat. caritas edificat. Sup
q̄ glo. magistri sentētiarū fm aug.

dicit · Addite scientie caritatē et vtile erit · Scientia cū caritate vtile est · p se inflat in supbiā · vt demones q̄ greco nōie a scia sic sūt nōiati · in q̄bz scia est sine caritate · Itē q̄ vt p̄xime patuit deficiens scia p̄t in casu nēcitatis sine pctō ofessiones audire · Sz nō de ficiēs cōscia cui9 pctō videt aimecti q̄ ei peccādi occasiōz p̄bz qñ p̄t sibi aliq̄ puidere · Sz an possit fieri ofessio existēti in mōrtli videt q̄ nō · q̄ talis sacerdos vt supra pz peccata eī pctō annectit q̄ ei in actu peccati osentit · Ro · j · In otrariū facit q̄ nemo suū debz vitare plātū licz pctōr est misi priī cōdēnatū · viij · q · iiij · Nōne · De ꝗ sic ꝯz in sū · con · li · iij · ti · xxij · q · xxiiij · Tho · ait · Licz ꝗdit9 teneat realiter sacramēta a mīstro ecclie etiā existēti in mōrtli q̄usq̄ ab eccla tolerat · q̄ adhuc ei obligat tñ exceptō nēcitatis casu · ñ foret tutū hmōi inducere ad executōnē alicui9 act9 spectātis ad suū ordinē durāte cōscia q̄ dict9 mīster sit in mōrtli · quā oscia; p̄t ponere · q̄ in instāti p̄t ex ꝯma grā emēdari · hec ibi Hec q̄stio pōt clari9 solui p id qꝯ in sūū dicit Tho · ij · ij · q · lxxvij · ar · iiij · vi vel; q̄ nō licz inducere aliquē ad mutuādū ꝗ vsura tñ occurrēte vōnabili nēcitate licz realiter sub vsuā a p̄pato ad mutuādū · Itaq̄ ex p̄dictis p̄t colligi q̄ dū q̄s cogit a suo p̄lato · p̄t ab eo realiter ecclastica sacra licz sit in mōrtli si ab eccla tolerat · si nō cogit a p̄lato a aliū possit hīe sacerdotē non debz ei quē putat eē in mōrtli ofiteri ꝗ ab eo aliqꝯ sacm̄ realiter · nec ipm̄ inducere ad exequndū aliquē actū sui ordinis Sivo aliū sacerdotē hīe nō possit · p̄t vrgēte vōnabili cā ofiteri sacerdoti ad ꝗpato etiā in mōrtli exñti · et ab eo alia realiter sacramēta · ꝗ nullatenus dz ipz ad ꝗ ñ dispositū īducē · B ·

¶ An interrogatōes sint faciēde ī cōfessiōe · Ro · fm Ray · q̄ sic · dūmō discrete fiāt · de q̄bz ḡes plene de pe · di · v · c · j · a · di · vj · c · q̄ vult in principio · et vltra medīū · ex · de pe · a re · oīs · ff · sacdos āt · Et dñt eē interrogatōnes pīcipalit de septē vitijs capitalibz q̄ sūt Supbia · Auaritia · Gula · Luxuria · Invidia · Ira · et Accidia · A · Predicta plenī9 dicūt in sū · cō · li · iij · ti · xxxiiij · q · lxxxiij · Et nō solū interrogatōnes faciēde sūt de hijs vitijs ꝗ eē de articulis fidei a de sacramētis ecclie · a de pceptis decalogi · a de opibz caritatis · a ꝯ peritia ofitēdia ꝯ multis alijs de q̄bz latiī9 dixi ī interrogatorio · B Et ꝯ circūstātijs eorū q̄ sunt · Quis · q̄d · vbi · p q̄s q̄tiēs cur · quō · qñ · A · De istis circūstātijs clari9 ꝯz in p̄fata · q · lxxxiij · Sz a latiī9 dictū est ꝯ · Confessio · ij · ff · v in additione · B ·

¶ Vtrū liceat sacdoti inquirere a cōfitēte specificatōez p̄sone cū q̄ peccauit · Ro · fm Ray · Sicut ofitēs nō dz specificare misi vt ꝯz · ꝯ · ofessio · j · ff · iiij · ita nec sacdos dz interrogare misi vt ibi ꝯz A · Itē in sū · cō · co · ti · q · lxxxvij · B ·

¶ Quō ofessor religiosus teneat facē cōfitēti oscīam de reimis hē · Decālie j · ff · viij · A · Sz q̄d si cōfessori occurrit aliq̄d de q̄ dubitat q̄d agere debeat · Ro · q̄ hīc dubitaō aut p̄cedit ex varietate opinionū doctorū aut ex sua impitia · In · j · casu dicit glo · Rai · in ti · de mriomo · ff · Sz nūq̄d peccāt vxores sup verbo · abstinēdū q̄ ꝗ casu ñ est p̄cipitanda sma · nec denegāda absolutio ꝗ via tutior est osulēda a terror incutiēdi ex pcto · Qꝯ videt verū cuz pēitēs ex aliq̄ pbabili rōe adhēt alicui doctori nōbil opiniōi wlēs eā tenē Nā ꝗ casu p̄t vaietatē prudētiū doctorū ofessor osulēdo sibi viā tutiorē a qꝯ sibi veri9 videt ꝗz dū si acq̄escē nolit id sup oscia; suā ēlinq̄t Qñ vo alicq̄s ñ hz in se aliquā bonā rōz q̄ re magis dēat opiniōi vmī9 q̄ alterī9 adherē ouēiēter remanz in duo p̄t qꝯ si dum fit sup aliq̄ vtrū sit pcē; ꝗ ñ oio ē nēcariū q̄ ab illo abstineat · a ꝯ illo debite pēitēat eligēdo ptē tutiorē · nec alit discrimī se disponat vt · ꝯ · Cōfessio · j · ff · viij Sivo dubiū ñ fit principalit sup pctō sed vtrū quis teneat ad aliquid

faciendũ uꝫ vandũ seu penã subeũdã
vel; benignior sma eligivicz ut in ꝗ
dubio q̃s ad nihilũ obligeꝫ Nam in
dubio regularit p reo vãda est sma
nisi in cã mũonij dotis seu libertatis
uꝫ testamẽti qñ p istis data fuerit sẽ-
tẽtia ut in c. fi. eẋ de re. iu. et c. cũ sit
a c. odio. de re. iu. li. vj. et ff. de legi-
bz. l. benign9 nisi forte eẋt aliq̃d faci
endũ q̃ posꝭ facilr expediri. ut si du
bitaf vtꝫ q̃s sit excõicat9 et possit cõ
mode facere se absolui ad cautelã. tẽ
em est ꝛsulendũ p tutiori pte q̃ hoc
fadat. Et sic pt intelligi q̃ dicẋ glo.
Rap. et ponꝭ in sũ. con. h. iij. ti. zz. q.
lxix. videl; q̃ si iudex ecclãastic9 dicat
Scias te eẋ excõicatũ uꝫ hmõi verba
q̃ si q̃ excõicatõe p verba talia agaꝫ
in foro iudicij nõ reputabiꝫ excõicat9
nisi alꝫ ꝛstiterit de intẽtõe excõicãtis
ut q̃ ꝗ solit9 est fic dicere qñ excõi-
cat uꝫ alio mõ. In foro ãt pmãti eli
gẽda est in dubio tutior via ut sc; ta
lis reputeꝫ excõicat9 a impetret ab-
solutõ; Et idẋ ꝛsulit Host. in hñs et
sillij qñ dubitaꝫ de excõicatõe Itẋ q̃
dictũ est fallit qñ vehemẽs seu p babi
lis cõiectura eẋt in ꝛtrariũ. q̃ ꝛspicis
m9 in obscurꝫ q̃ est verisimilij9 q̃
plerũq; fici ꝛsueuit. ut in c. Inspicis
q̃ re. iu. li. vj. ut si ꝛstat aliquẋ fuisse
excõicatũ a dubitaf vtrũ fuerit abso
lut9 tũc ei habebiꝫ p excõicato. donec
de absolu°e ꝛstet legitẋe. ut in sũ. cõ-
li. iij. ti. xxxiiij. q. xlviij Itẋ si sit pub
lica fama de delicto uꝫ excõicatõe. ut
eẋ q̃ sen. excõ. cũ deideres. ff. ij. vbi q̃z
q̃ si est publica fama aliquẋ ꝗberaf
se clericũ q̃ nec eps nec alij9 cõicaẋ si
bi dz; nisi ad arbitriũ ipẋ de ꝗ se pur
gauerit uꝫ ad cautelã absolut9 fuerit
Si ãt p cedit dubita° ex ĩpitia cõfesso
ris tũc q̃rat cõsiliũ piti eẋ de pe. a re-
ois. q̃ si nõ hẋ pt remittat ꝛstitentẋ
ad ꝛfessorẋ scia a ꝛscia prudẋtiorẋ sic
medic9 impit9dz; ad impitiorẋ egro
tũ remittẋ ar. de pe. di. vj. q̃ vult. q̃ si
nec ꝗ pt fici exigat a ꝛstitẋte q̃ sit pa
t9 facẋ ome ad q̃ obligaf a q̃rere di
ligẋt idnoscere a pitis iuẋ possea cõ
sulat ꝛstitẋti q̃ tuti9 ẋ. a in duo absolu-
tõz; sibi ñ retineat. ut dcũ; ẋ. ꝗ ipsũ
inq̃tũ autoritas sua se extẋdit: absol
uat. de pe. di. vij. si q̃s posit9 vbi daf
absolu° pemitẋti in extremis l; de ei9
salute pemit9 dubitẋf ut ibi. et ea. q.
c. null9 Sed cõ vtꝫ absolu° possit fici p
trãz ꝛsꝫ p m glo. Rap. a in sũ. cõ. li. iij
ti. xxxiiij. q. lxxvij. q̃ nõ Sed pñs cõ
fitẋs a pñti sacẋdote pt absolui Facit
de pe. di. j. quẋ pemitet. Exq̃ pz; q̃ eo-
dẋ mõ nõ pt fieri p nũciũ. Itẋ nõ pot
vn9 audirea altꝫ absoluẋ. ut s. Cõfes
soꝛ. j. ff. iij. Absolutio ꝗo ab excõica-
tõe pt fieri etiã in absentia q̃ igrãs
et inuit9 ab ea pt absolui. ut ĩ sũ. cõ-
li. iij. tit. zz. q. cxiij. et s. Absolu°. j. ff.
xv. Tercio an sacẋdos dẋat p° absoluẋ
q̃ pmam imponẋsꝫ° ut notaf in dire
ctoria li. j. ti. xv. ff. cxxiiij. q̃ nõ. q̃ cũ
in pme impositõne apparet ꝛcia ps
pnãpalis materie. v. satisfactõ q̃ten9
est ex pte pctõris. sine q̃ saltẋ in affe
ctu nõ est pfectũ hmõi sacm. nec pt
debita foꝛ apponi p mistꝫ donec ipa
mã dbita p° integre sit pacta q̃ in tri
bz ꝛsistit sc; cordis ꝛtritõe oris ꝛfessi
onea opis satisfactõe. ar. eẋ eo. q̃ q̃
dã Jõ hũc ordinẋ dz; ꝛfessor ꝛsuaẋ in
pme sacẋo. p° dz; audiẋ ꝛfessõz;. Sed cõ
imponẋ pmã; Tercõ absoluẋ sacẋdaltẋ
ut in cle. dudũ. ff. statuij9 de sepl. vbi
ꝗ nõnt Wil. et Jo. an. ff ibi. Videf q̃
q̃ ñ ipositio pme pcedat absolutõe;
ipa absolu° ẋ nulla S; forte posꝭ ex
causai si statũ p9 absolutõ; añq̃ dnita
tur ad eẋneos act9 impõẋ pmã Nã
q̃ fit incõtinẋti videꝫ in eẋ. C. de pactꝭ
l. petõs Tuti9 tam est q̃ pcedat ut ex
predictis pz. ꝗ

Onfirtio electoꝝ. A q̃ ꝛsirnda
fit electioꝛsꝫ; hos. A primo
supiore. vñ eps cõfirmat sibi
subiectos. eẋ de elec. cũ mõsteriũ. ñ ali
q̃s sit exẋpt9 ex. de ꝛsue. cũ vene. Itẋ
archieps cõfirmat eps; eẋ de elec. cu;
dilect9. in fi. lxiiij. di. illud Archieps;
ꝗo confirmat primas uꝫ patriarcha

nisi ipse archiepus exempt9 sit. ext. de elec. bone. a. c. nihil. Patriarchas et exemptos ofirmat pp. ex. de elec. sep tū. vel etiā legat9 8 latere. ex. de elec. si abbatē li. vj. A Vbi 8z q legat9 8 latere pt ofirmare electiōes archiepōrū a exēptorū a abbati exēpto in epm electo dae licētiā ofetiēdi Et ab alio eidē talis licētia dari nō pt nisi a pp. B. Similiter etiā pp ofirmat impatorē. ext. de elec. Venerabilē. A. Idē in sū. cō. li. iij. ti. xxvj. q. xxj. B.

¶ Qualit fieri debeat ofirma°. R°. Fm Hosti. Dz prio fieri examinato. psōarū tā eligētū q̄ elcārū ecēsi nt opponatur. A. Facit ex. de ele. cū nobis oli. B. Consulit ecā supiori vt ipz electū ad ptē trahat a de hijs q̄ impedire ipm pnt diligēt exq̄rat. a si impedimētū inuenerit: secreto ad renūciādū inducat. ex. de elec. Dubiuz. ij. in fi. a ex. de simo. p tuas. in fi. A. Nontū ipm publicet vl infamet. Fm eūdē Hosti. vt in sū. con. eo. ti. q. xxij. B. Alis vero Fm allegata a pbata pcedat. A. Sz si in occulto fit impedimētū a ille instat p ofirmatōe in manifesto caueat q̄tū pt ne faciat otē oscia: vt 8z in dicta. q. xxij. B Nota etiam hic q̄ si int cetera q̄ obiciunt electo seu postulato seu alī pmouēdo ad dignitatē opponat de eūdēti defectu scientie vel psone p°dz de 8 examinatō fieri. Et si hoc inueniat falsū opponētes excludūt ab oibz alijs q̄ opposuerāt a etiā puniūt ac si in pbatōe oīm defecisset. ex. de elec. Si forte. li. vj.

¶ Si ofirmatio fiat nō vocato opetitore vel alio q̄ se vellet opponē a non discusso negotio irrita est. Et dz fieri talis vocatio nōiati qñ est coelectus vel apparet oppositor. alias gria int in ecīa in q̄ electio facta est. vt si volūt se opponē apparēt in opetēti termio pēptone assigēto. Et hoc hnt locū sū electō fit in ocordia siue in discordia ex. de elec. qm̄. li. vj. Vtrū q̄ opponit electo aliq8 crimē teneat se inscribē vide infra Inscrip°. F. ij. Vide de hijs q̄ pnt impedire ofirmatōz. c. de elec. i multē locis a J. Ordinād9 p totū.

Onfirmatio sacamēti Sacamētū ofirmatōis vtq̄ fit de necessitate salutē R°. Fm Pe. duplex ē nēcitas salutē. q̄dazptinēs ad eē. Et q̄dā ad bñ esse Et q̄dē scdo mō ofirma° est nēcaria. nō p°° Nā a fine hē pt hō saluari Est ātē nēcaria ppt spūalē pugnā ad quā adiuua² hō p ofirtōz. licz simplē nō sit sacamētū necessitatē. ij mhilomin9 otēpt9 ei9 dānabilē ē. Con. Tho. a al. in. iiij. di. vij A Id 8 in sū. cō. li. iij. ti. xliiij. q. xlv. B

¶ Que sūt de sbstātia ofirtōis. R°. Fm pe. q̄nq̄ duo q̄dē ex pte ipsi9 sacē mēti. s. materia chrismatē a forē ⁊ hoq̄ Duo ex pte ministri. s. dignitas pōtificalē a intētio. Vnū ex pte suscipiētē. s. q̄ chrismē fm frōte. Nā q̄ ofirtōe ofer² audacia spūalē cuidēti9 fit ī frōte Cō. tho. a Al. vbi sup. A Idē ī sū. cō. eo. ti. q. xlvj. vbi ēē 8z q̄ chrisma est oleū cū balsamo ab epō scificatū. B.

¶ Quis est minister ofirtōis. R°. Sol9 epus. 8 ose. di. v. mā9 a. c. nouisti. a. c. vt iciūi A Id 8 ī dcā. q. xlvj. B

¶ Sz nūq̄d pp possit omittē altēi. R° Fm tho. a pe. Licz de 8 sint opiniōes pbabili9 8z q̄ possit omittē sacdoti. ij nō inferiori. xcv. di. puāt. A Id 8 in sū. cō. eo. ti. q. xlvij Cō. ēē Alb. B.

¶ Que sit forē ofirtōis. R°. Fm Tho. a Pe. Al. Fōr est hec. Cōfig de signo cruc. a ofirmo de chrismate salutis. In nōie pātis a filij a spūsā. amē. A. Idē in sū. cō. eo. ti. q. xlviij. vbi 8z fz Al. q̄ oia illa q̄ supdicta sē 8 mutaōē forme baptmi. codē° intelligēda sunt a de forma ofirmatōis. B.

¶ Vtq̄ in sacō ofirtōis oferat grā. R°. fz Tho. a pe. grā oferē ñ solū cōiter fiē in q̄libz sacō cōferē grā emūdans a pctō. A. vel a reliq̄is pcti. vt in sū. cō. eo. ti. q. xlix. B. ij ecā spūalē grā p quā q̄s deputat ad officiū sanctitatē. a p dono9 efficit ad xp̄z ofiteū dū vñ a de grato fiat magis gratū. A. Idem in dicta. q. xlix. B.

¶ Quib9 debeat sacm̄ ofirmatōmis oferri Rx° fm Tho. et Pe. Omnib3 xpi anis. Sā et pueris ouenient cōferē qr min9 hnt fictionis. a viris a muli eribz q̄bz cōis est pugna spūalis Ite mutis. qr licz nō verbo: signo tn pnt cōfiteri Ite moriētibz q̄bz licet sbtra hat pugna: tn pgūt ad pmiū mili tānūa iō ouūent accipiūt xane mili tie fig m. A Idē in sū. con. eo. ti. q. l. B

¶ Vtr ofirmatō possit iterari Rx° fm Aug. et oēs theologos. Sō pōt eo qr īprimat effectū indelibilē. de cōse. di. v. dictūa c. de bōie. A Idē in sū. con. eo. ti. q. lj. vbi etiā idē dr de sacro baptismi a ordinis. a qr alia q̄tuor sacramenta pnt iterari. B

¶ Vtr ofirmatio cōferri debeat iciunis a a iciunis Rx° fm Alb. Sic ꝓpter reuerētiā sacri. de ose. di. v. ut epi. et c. iciuni. Tn in ncitate meli9 eēt ofirmari p9 prandiū q̄ si epō discedēti et hmōi q̄s nō possit ofirmari. A Idē in sū. cō. eo. ti. q. lij. B

¶ Vtr ali9 debeat tenē aliquē ad cōfirmatō; Rx° fm Tho. in iii. pte. q. lxx ij. Propter hoc aliq̄s ad cōfirmatōz accedit. qr se hze robur standi nō p sumit Iōqr ab alio dz teneri Nec differt vtr vir uk mulier teneat. Sz nō cōfirmat9 q̄tū est de rōe sacri nō debz tenere. sed si cōtrariū fiat peccat. Sed nō ꝓter hoc est irritū sacm̄. de cōse. di. iiij. c. in baptismo. A Con. Al. ut in sū. con. eo. ti. q. liiij. B Et vide T. im pedimentū. vj. C. penult.

¶ Vtr vxor possit in ofirmatōe tene re maritū uk ecōuerso Rx° Sō qr con trahit cognatio spūalis a est impe dimētū mūonij a cōiugalis ad9 Ite nō debz q̄s tenere ꝓpriū filiū uk frēm aut sororē qr sufficat int tales vinclū carnale A Idē in sum. cō. dicta. q. liij B. Quo ād cōfirtio impediat mūo m vide T. Impedimētū. vj De chrismate sz qd est mā ofirtōis hēt s. Baptis m9. ij. C. iiij. et T. oleū scūm.

Onsanguinitas. vide B. T. Im pedimētū. v. p totū.

Onscientia Vtr oscientia erro nea obliget ad faciēdū aliq̄d uk dimittēdū Rx° fm Pe. Cre dens se teneri ad aliq̄d et ñ facēs in curit otōptū. Et facēs illud qd pu tat pctm̄ peccat Vn glo. sup id Ro xiiij. Omne qd nō est ex fide pctm̄ est dicit sic Omne qd fit cōtra cōscientiam edificat ad gehennā. Idē Luc. x. Si oculus tuus nequā fuerit totū corp9 tuū tenebrosū erit. Manente g̃ cōscia er ronea homo ꝓplex9 est nō tn simplici ter qr pōta debz deponere oscientiā ta lem p se uk p alteri9 ofiliū Cō. Tho. prima. ij. q. xix. ar. v. et. vj. A Idem in sum. cō. li. ti. xxxij. q. fi. B

Onsecratō. j. sz epōr. a s. De forma osecratōis epōr diffuse a copiose tractat et hnt epi in ordmariis suis. a de ipsa. xxiij. dis. q̄ eps. a di. lxxv. Ordinatōes. et ex de sacra vncti. cū remiss Et dz fieri in die dnica tn dicto ca. Ordinatōes. Nec est ncariū cōtinuaē iciuniū a sabba to. v. qr in pcedēti sabbato incipiēs ie iunare non cōmedat q̄uscq̄ in dnica fuerit ordiat9 Sā a in ipsa dnica añ prandiū intelligit iciun9 esse. Alb. Nec fuerūt dicta Ray. in sū. con. li. iij. ti. xxij. q. zz. et. xxxj a in hac ē addi q̄ debet fieri hora tercia. B

¶ Cōsecra° epōr vltra tres mēses p9 ofirmatōz differri nō dz nisi ex cā. lxx v. dist. C. j. A In hoc C. nō dr p9 con firmatōez. sed p9 electōez. a ita tenet Ray. ut patet in sū. cō. dicta. q. xxxj Sed poti9 videt qr cōputatio fiat a tē pe cōfirmatōis. Sā prius osecrari nō pōt Idco illud tps nō debz cōputari sicut nec tps suspensiōis in colla tōne bnificiorr. ut in c. qr diuisitatem ex. d cōces. pben. Vnde ut p; in dicta q. xxxj. glo. Rai. dicit qr a tpe confir matōis fit ista computatio. sicut no tauit Hug. ca. di. qm̄. Et nisi fecerit infra dictū tps se cōsecrari omuniōe priuat9 expectabit adh p duos men ses infra quos si ñ purgauerit morā cedet metropolitani iudicio. nec ibi

nec alibi postea consecrabit. Et hoc nisi fecit impedimento legitimo impedit. dicto. c. qm. a dis. lxxv. qm. Pōt ātē intelligi dictū Rai. qn̄ electus fuisset negligēs ad petēdā confirmatōem ſſRā a ps suspēsiōis in collatōe bñficiorū cōputat negligēti petere absolutōz vt notat glo. in dicto. c. qz diuersitatē a supra Bñficiū. j. in principio.

¶ A q̄ consecrē singuli plātiarū. Papa consecrat ab epō hostiēsi. q̄ in ꝗ vicē metropolitani obtinet vel etiā a q̄ vult dis. xxiij. in nōie dm̄. A Ibi nō sic ꝗz sed ita Quia aplica cūctis in orbe terrarū pferet ecclesiis atqz iō sup se metropolitanū hāe nō pōt. Cardinales epi. metropolitani pauldū vice fungūt: q̄ videlz electū ātistitē ad aplici culminis apicē puehāt. Et ita a dictis epis cardinalibz debz pp cōsecrari fm Rai. a in sū. cō. eo. ti. q. xxix. nisi forte ex consuetudine vel ex ipsi electi dispositōe aliud pcedēt cū pp statū pl electōz habeat oēz plenitudinē ptātis dicto. c. in nōie dm̄. Et ita pt intelligi qꝗ ꝗz de epō Hostiēsi. a fuit dictū Goff. vt in dicta. q. xxix. B Priates vero a metropolitani consecrari debēt a tribz epis eorū suffrganeis oibz alijs suffraganeis psonalit aduenientibz. nisi essēt ncitate impedita tūc consentiāt p lrās. lxiiij. di. qz. a. lxvj. di. archieps. a ca. porro. a di. li. q̄ in aliq̄ in fi. a eē de tēpo. c. si archieps. Et licet ita sit de mero iure: hodie tñ de cōsuetudine q̄i nullus archieps patriarcha vel prias cōsecrat nisi a pp vel ab alio de mādato ei. ar. xxiiij. q. j. pudēda. A. Hoc fuit dictū Ray. vt in sū. cō. eo. ti. q. xxviij. Sz ei glo. dicit q nō credit q hmōi cōsuetudo sit generalit. B Qꝗ si ab alio forsitā consecrētur pax pdesset qz añq̄ posset se archiepōs vel priarchas nōiaē. a plā alia facē opteret q palliū a pp haberet ñ forte hāe posset a priarcha. De q̄ materia videt pallium a priarcha. ff. ij. A. In hijs locis pz q istud pallium nō pōt conferri nisi a pp vel ab vno ꝗtuor principalibz priarchis vicez Cōstātinopolitano. Alexādrino. Anthiocheno a Ihēsolimitano. B. Epiꝰ si sūt exēpti sūt debēt a pp vel ab alio de ei mādato consecrari. An. Cō. Al. B Si nō sūt exēpti dñt consecrari ab oibz alijs suffraganeis a auctē metropolitani vel si oēs nō pñt conuenire saltē a tribz epis iussu archiepi vel ab archiepō cū duobz epis consecrēt alijs p lrās consentientibz. di. lxiiij. p totū A. hoc fuit dictū Ray. vt in sū. con. eo. ti. q. xxviij. B Et nō hic q tnari numerū epōr est de substātia consecratōis vna si a pauciorib consecrarent mihil agerent. vt notat Hugo. i pdcō. c. Porro. A Hoc etiā tenet glo. in. c. epi. ex. de tēpo. or. a eē glo. Rai. vt in dicta. q. xxviij. q̄ etiā dicit notasse Hug. in dicto. c. Porro q si nō eēt mō nisi vnus eps vel duo nō posset consecrari eps donec alius constitueret a pp vel mortuo pp: gnalis eccia posset mutare hāc formā tic; ab aplis institutā a statuē q vnus eps solus vel duo consecrarēt epm̄ t si nullus eēt eps q sc; psbiteri cōsecrarēt eū Si ātē nec eps nec psbit eēt tūc dicit ꝗdā iudicū esse q̄d fieri debeat. B. Et vnus dictorū triū est principalit consecrās q̄ optet q totā consecratōe; pficiat alit mihil agit. A. Si vnus ptē vnā facta alius ptē aliā vel si vnus eps manū imponat a simplex psbiter vel etiā alius eps benedictōe; in fūdat dicta. q. xxvij. B Alij duo sūt quasi coadiutores tñ omis pnūciare debēt qz omis consecrāt. Hec Hug. Et Con. Goff. A Immo hoc videtur potius fuisse dictū Hos. Hug. ātē a glo. Ray. dicūt q cum tres epi cōsecrent epm̄ :pt cōcedi q quilibz illorum cōsecret. sed nō solus. v. cū alio sacrat. Et q sunt ibi tres actiones sed vna sola passio in consecrato sicut in tribus hōibus ferentibus lapidem tres sunt actiōes in ferentibz. sed vna passio ī lapide. vt in dicta q. xxvij. Conuenientius videt dictum Host. qz saltem in unctio manuū a capitis consecrandi

cum sacro chrisimate nō pōt fieri nisi
p vnū alijs astātibz-ut ex de sacē vnc-
c-vno in prin°-B Pñt āt simk ab eo
dē plures epi ꝛsecrari ex de ꝛse-cc-vel
al-vmúß-A Jbi dr Noueris q pluā
in eadē ecēa altaria a pluēs epōs sik
poteris ꝛsecrare-B

¶ Vbi singuli plati sūt ꝛsecrādi ꝛo
Papa in sua ecēa si fieri pt-ak'm q̄cū
q ecē ex vrbem-dis-xiij-in nōie dñi-
Pri̇archa ꝛo primas a metropolita
n9 dñt ꝛsecrari in ꝓpriis ecclesiis-nisi
nēcitas aliß inducat-A uk cōsuetudo
approbata ē in cōsecratōne pape fm
glo-Rap-ut in sū-con-eo-ti-q-ꝛ-B-
xxiiij-q-j-pudēda-ex de tēpo-or-si ar
chiep̄s-Eps āt dz ꝛsecrari vbi elege
rit metropolitan9-di-lj-c-vl-in fi-A
Nisi aliud obstuandū sit de cōsuetu
dine approbata fm glo-rap-ut in di
cta-q-ꝛ-vbi etiā dr fm rai-q si eps
fuerit ꝛsecēt9 in alia ecēa q̄ metropoli
tana a sū metropolitāi lmia dēt se pñ
tare metropolitāo suo īfra tres mēses
a tpe ꝛsecētois di-lxij-cū longe-B

Onsecratio-ij-s-ecēe uk recōci
liatō ei9-Ecēa a solo epō pōt
ꝛsecēri-de cōse-di-j-nemo Nec
eps pōt ß alteri delegare nisi epō-sic
nec recōciliatō ez-ex eo-aq̄ Et pt ꝛse
crari tā in diebz dñicis q̄ priuatk-ex
eo-tua Nec dz ꝛsecrari sine missa-de
cōse-di-j-c-ij-et-c-de fabrica-in fi-A
Jdē in sū-con-li-iij-ti-xxiiij-q-xlviij
fm tost-sbdēdo Et dixit Gratian9-s-
q missa ēt de sbstātia cōsecratōnis
Hug-ꝛo dixit cōtra Naz fm ipsū si
eps cōsecret et pbiter dicat missa ec
clesia ꝛsecrata erit-hec ibi-puto q at
tēdēda sit cōsuetudo q̄ est optīa legz
interpres-ff-de legibz si de interpta°e
B Et si eps nō petiuit dotē ecēe cōpe
tentē qñ primariū lapiß posuit dz in
ꝛsecratōe supplere-qr ad ß tenek fab
catora a9 hēs-ex eo-cū sic-j-q-ij-pla
cuit-Si ecēa in alieno solo sit cōstru
cta uk ꝛsecrata vide-j-ecclesia-j-ff-j-B

¶ Presumik ecēa ꝛsecrata qñ de ß ali
q̄ scp̄tura apparet uk in instrumēto do
tatōis-uk in libro ecēie vel in colūna
uk in tabula marmorea a hmōi k ecē
si appareat vn9 testis de visu uk de au
ditu de ꝛse-di-j-solēnitates dedicatō
nū-A Jbi nō dick aliud nisi q solē
nitates dedicationū fiāt p singulos
ānos a q si certa scriptura uk testes
nō appareāt de ꝛsecratōe ecēe ꝛsecrek
Et idē ea-dis-c-ecēe-Et tñ p dicta di
xit ray-allegās etiā ad ß-xxiiij-q-ij
sane pferk-ibi Jn sacris dicticijs scp
sēt Et fm glo-ei9 dicticie sūt colum
ne ecēe ut in sū-cō-c-ti-q-d-S; glo-
in dicto c-sane-dicit q dicticie tabu-
le dicūk a dico dicis-dic etiā q ibi est
ar-q si in lapide uk colūna inueniak
scp̄tura fides ē ei adhibēda-B Et in-
telligas tales pbatōes semiplenas
sufficere-vbi ñ cēt de ß cōtētio p quā
tollēk ista pbatio ut qr fieret inde al
teri p̄iudiciū-ex eo-ꝓposuisti-a ex de
adult-significasti-A Jsta capla pa
rū videk facē ad ß-dictū tñ in se vide²
verū-qr cū de alterā9 agik p̄iudicō-re
gularik requirk plena pba° ut in c-cu;
sint ex de re-iu-li-vj-Et q̄ dicūk in ß
ff fuerūt dicta ray-et Jmmo-ut in di
cta-q-d-B

¶ Tres casus sūt in q̄bz ecēa ꝛsecēa dz
recōsecrari Pri̇9 si ecēa cōbusta fuerit
ita q pietes sint cōbusti vel dirupti
seu nōbik decustati uk in toto uk in
maiori pte-de cōse-d-j-ecclesiis Sec9
si solū tectū exustū fuerit-ex eo-lig-
neis Sc̄ß si q̄cūq mō tō ecēa uk ma
ior ps ßstructa k dirupta ē-Si ꝛo pi
etes successiue fuerīt repati eadē ecēa
intk² Et iō sufficit si tñ recōcilie² cū aq̄
exorcizata a cū solēnitak missa A ß ca
su fr tost-a in sū-cō-dcā-q-d-ñ ē ius
exp̄ssū de recōciliatōe-tuti9 tñ a deuo
t9 ē q fiat-B Sec9 si tō fuit p° destru
cta etiāsi ex asdē lapidibz redificata
fuerit-ꝛsecrāda eni est-de ꝛse-di-j-de
fabrica Terci9 casus ē qñ dubitak an
fuāt cōsecta ne appeat aliq̄ pbatō de
hiis q̄ dicta sūt ß ff primo-A Jdē in
sū-dicta-q-d-li-iij-ti-xxiiij-a notat
glo-in c-ꝓposuisti-ex de cōse-ecēe-B

¶ Sunt alij casus in quibz ecclia non debz reconsecrari. ⁊ reconciliari. Primo est ꝓter homicidiū vel etiā enormē sanguinis effusionē ibi omissam ext. de ose. cc. ꝓposuisti. Secꝯ de leui. vt si ca su sanguis de naribz emittat a si q̃s vngue aliq̃ntulū exoriet a sāguinē emittat. Secūdꝯ ꝓter adulteriū vel seminis effusionē. extra de adult. significasti Terciꝯ si excōicatꝯ in eccla fuerit sepultꝯ. de ose. di. j. eccliam ex. cō. ostuisti. A Ꝓ etiā ē si in ea fuerit sepultꝯ pagan9 vel infidel. tūc em nō solū corpa extumulāda fūt a abiciēda sed a pietes radēdi et ciꝯtigna dicto. c. eccia; a ca. se. Et sic debz fieri qñ fuerit ibi sepultꝯ excōicatꝯ fm Hostia in dicta. q. d. B. Qrtus si eccia ab epō publice excōicato cōsecrata fuerit vel A. ec bñdicta vt in dicta. q. d. vbi etiā idē dr de cimiterio vel alio q̃cūq; sacro a tali excōicato osecrato vel bñdicto. A. Sā fm Hosti. si corpꝯ mortui excōicati polluit eccia; multo fortius vbi ipsa osecratō ꝓficit p os a manꝯ excōicati A. Secꝯ tñ est in sacramētis. q̃ intrinsecꝯ opāt fm host. vt in dicta. q. d. ad fi. vbi etiā hec oia notāt ꝓter id qd dictū est de leui effusione sanguinis Sed ad B facit qd notat glo. ex. de sen. excōi. c. cū illoꝝ. ⁊ nos tñ sup vbo effusionē. B

¶ Quid si de lapide cadēte d eccia aliq̃s occida aut si aliq̃s furiosus ibi se occidat. Rō. Sō est in hijs casibz reconciliāda. exq̃ nō est sanguis p otētō; effusus nec fuit mala volūtas ad violētiā. ⁊ fortuitꝯ casus hos. a hu. A. Idē i sū. cō. ti. iij. ti. xiij. q. di. B

¶ Quid si in eccia aliq̃s vulnerat le talta postea in domo sua moriat. Rō fm Wil. a Hug. reconciliari debz. Sā ibi dicit mortuꝯ vbi mortl cām accepit Si vo ecōtra extra eccam vulneratus fita eccia postea morit. nō eit ecclesia violata nec reconcilianda. A. Idē in sū. cō. co. ti. q. diij. B.

¶ Quid si in eccia martir occidit. Rō fm Wil. Dicūt q̃dā q ꝓt hoc eccia nō est reconcilianda. q hmōi sanguinis effusio eccam nō polluit ⁊ potꝯ cōsecrat. A. Idē in sū. cō. co. ti. q. diij. B.

¶ Qñ p semis effusionē reconciliāda ē eccia. Rō. fm Wil. Pro adulterio q̃dē a fornicatōe. de ose. di. j. ecclesiis. ex. co. c. si. ꝓter polluto; ät nocturnā i somis nō optet Si ät vir vxorē ibi cognoscat credo q indig; reconciliaꝰ Et ita tenet Io. a item Io. an. A Cōtra nū videt ät tenē glo. fm Hug. in dicto. c. ecclesiis. S; primū videt verꝯ ar. c. vir. xxxiij. q. iij Vña in sū. cō. co. ti. q. diij. Sz q hug. videt loq̃ d reconciliatōe. B. Sic reconciliāda ē p viō sodomitico ibi cōmisso. Cetery nō videt reconciliāda. A. s. d nēcitate ⁊ de cōsilio vt in dicta. q. diij. B. qñ hmōi sint occulta Sat Cō. host. q̃tū est in sūma vel in sma. A q̃ tic; Host. in diūsis locis diūsimode locutꝯ sit tādē B tenuit q p occultē nō sit necesse eccia; reconciliari vt; in dicta. q. diij. B

¶ S; q̃s pt eccam reconciliare. Rō. fm Ray. Eps ꝓtꝯ p se vel p aliū ep; Et pt vnꝯ aquā bñdicere a aliꝯ reconciliāc p simplices vo sacdotes nō pt etiā si sit ofuetudo ex. co. c. aq̃. A Idē in sū. cō. co. ti. q. dv. B S; fm Imo. ex cōmissiōe pape sacdotes simplices pnt eccia; reconciliare. aq̃ tñ priꝯ p epm bñdicta. A Imo. sic dicit in dicto c. aq̃ Vidimꝯ ät q ꝓ plrbz epis indulsit q p simplices sacdotes posset reconciliare eccias aq̃ tñ priꝯ p ep; bñdicta. B

¶ Quid si q̃s celebrat in eccia semis vel sāguinis effusiōe polluta. Rō Ecc si sciēt in ea celebrat. nō ꝓt B est irregularis ex. de se. exc. is q̃. li. vj Tñ tal gīnit peccat vt ibidē dr. A Dī em ibi q ē p temeritate hmōi pumēdꝯ B vid B diffuse. ⁊. in dictū. iij. ⁊. pe. A. ibi dr d pēa celebritēl lo. phibito. B

¶ Qd fiet si eccia ñ osecta fuerit semis vel sāguis effusiōe polluta. Rō. Dz aqua exorcizata p sacdotes lauari ne dīne laudis organa suspēdāt a q̃ atiꝯ osecrari ex. eo. si eccia. A Ibi non dicitur q dicta absolutio d beat fieri per

sacerdotes nisi in glo. q̄ hoc ibi notat. Idē etiā notat glo. Ray. ut in sū. cō. co. t. q. d. vj. dicēs q̄ a q̄ hec cōficiā pñt p simplices sacerdotes a tal' ecc̄a p eos lauari sine mādato epi spāli. arg. in dicto ca. si ecc̄a. q̄ dic̄ q̄ debz ptinēt lauari. qd nō fieret si oporteret mādatu; epi expectari. Alij tñ dicūt ut ibi p; q̄ auctoritas epi est nec̄aia in hoc casu q̄ sicut nec̄ia est auctoritas epi ad hoc q̄ ecc̄a edificet; a q̄ ibi celebrēt diuina a prim° de ose. d. j. nēo. j. dicūt q̄ nec̄aia ē aucts epi. q̄ ad recōciliatōē; ciē postq̄ tal' ē polluta. hec ibi. Hoc videt tuti. B Nec est ppter ls ecc̄ia in dicta. nec q̄ ibi celebrat irregular' ē etiā si osecrata fuisset ut in primo. q̄ dictū est A. licet post. dixerit otrariū ut p; in dicta. q. d. vj. B

¶ Ecc̄ia papue osecta uel oratoria uel mōsteria. hmōi non dñt reūti ad secularē habitatō; a ppbanos vsus. xix q. iij. q̄ semel a c. qm̄. xvij. q. vl. q̄sti. ex de reli. do. ad hec A. In ls c. dr de hospitali. qd nullatenēdz mūdanis vsibz deputai cū sit locē religiosus. Hec etiā omia notant in sum. con. co. ti. q. dx. fm ray. B

Onsecratio. iij. s. altar'. Alia est osecratio ecc̄e. Alia altar'. Et idco vna sii alia pt fieri. ex eo. c. j. Altaria sii reliq̄is cōsecrari ñ dñt de ose. di. j. placuit a c. nō oportet. Et pt eps in eadē ecc̄a plā simul altaria osecrare. extra eo. cū sis.

¶ Altare q̄sido sit recōsecrādū Rz° fm tosti. Recōsecrādū est si mota rupta seu enormit' destructa sit tabla ciē sup̄ior q̄ dr mēsa. papue in angul' siue cornibus in q̄bus precipue solet fieri altaris consecratio. A. Ista enormis destructio debz esse talis que inducat informitatē arbitrio episcopi iudicādā fz tos. et Innocē. ut in sū. cō. ti. iij. t. xxiiij. q. d. B Itē si motēdē fuerit aliq̄s lapis d lapidibz pñcipalibz stipitis mēsā ostingētibz. Nā in illa oiū ctōe papue intelligit ēē altar' osecratio. ex eo. ad hec a c. qd in dubiis qd q̄dā intelligūt qñ sup q̄tuor colūnas est altare. a vna mota sit. A. Hoc fuit dictū glo. Ray. ut in dicta. q. d. B Secē est de alijs lapidibz stipitis siue parietis q̄ nō ostīgūt mēsā. q̄ ppt' illorū motō; nō est altare recōsecrād. A. Idē est ēē si lapides tangerēt mensā dūmō nō essēt de pñcipalibz ut in dicta. q. d. B Sil' nō est recōsecrādu; si tota mēsa cū sibi adherētibz tūlfeāt sicut nec osecrat altare portatile. Itē recōsecrādū est si sigillū lapidis q̄ sigillāt reliq̄o fractū sit uel diminutū. ex eo. ca. j. a c. qd in dubiis. a de ose. di. j. si motū. A. Idē etiā est si dictū sigillū fuerit motū dcō c. qd in dubiis et in dicta. q. d. B Si āt altare intātū augmētet q̄ amittat priorē formaz recōsecrādu; ē. q̄ forma est eē rei arx. q. ij. hoc ius Con. Innocē. et Ber. A. Glo. ls dicit. ex eo. c. j. Secē si additio l' diminutio nō tollit formā fz Glo. Ray. a in dicta. q. d. vbi oia q̄ dicta sunt in hoc ca. notant. B

¶ Altaia in q̄bz degradatia hmōi celebrauerīt nō dñt ppt' ls recōsecrai nec recōciliai. ex de sacra. ite. a nobis. A. Ibi nihil dr de recōciliatōē sz solū de recōsecratōē. Idē tñ pt intelligi et de recōciliatōē cū ñ sit iure cautū q̄ hoc casu recōciliatō fieri dēat. ar. ca. is q̄ de sen. exc. li. vj. B De altari vide q̄dā alia supra Altare

Onsecratio. iiij. sc; cimiterij. Alia est osecratō ecc̄e. alia cimiterij. Si ergo cimiteriu; fuisz pollutū effusiōe sanguinis uel seminis vide s. Cimiteriū. q̄ fi. Ceteru si in cimiterio corpa fideliū defūctoū sepulta sūt ab excōicatis scismatic' infidelibz a hmōi; nō ppter hoc debēt exhumari ex de sacra. iter. a nobis

¶ Cimiteria nō osecrata in q̄bz corpa paganoū uel hēticoū seu excōicatoū sepulta sūt nō dñt osecrari de ose. di. j. ecc̄aū: sz corpa sepulta ibi dñt inde pri eijci. A. et pietes a tigna radi. et tūc si apta fuerit potēt osecri. dicto. c. ecc̄am. B Si aūt osecrata fuerāt p

eodem mō corpa pdicta intra eijciēda
sūt si discerni pnt · alr nō ex · de sepul-
cris · a ipsa cimiteria recōciliāda sk
sicut de eccā dictū est supra · ōsecratio
ij · Ciij · circa fi · A · Idē in sū · cō · li · iij ·
ti · xxiij · q · dix · fm hos · Et addit Cor
pa āt scōr nemo psumat trāsferre si
ne lma pncipis ul epi · de cōse · di · j · de
loco · vbi dicit Glo · qp p pncipe hic in
telligi ꝓ Et hoc verr est si corpa tē
dita sūt ꝓpetue sepulture als sine au
toritate alicꝰ pnt trāsferri · fm glo-
ibi · Dic ec hos · qp idē videt de ossibz ali
orr fidelū · ff · de reli · a sū · fu · l · ossa · B

Onsecātio v · sc vestiū pallar
a vasorr · Vestes sacēdotū a mi
strorr palle altaris a vasa sac-
a oia sūt nō dnt ōuti ad vsū laicorr
q si q sunt vetustate cōsūpta cōburi
dnt · et cineres in eccā ēpōm · xix · q · iij
q semel · a ca · qm · de ōse · d · j · altaris A
Ibi dr · Altaris palla · cathedra cādela
br et velū · si fuerūt vetustate ōsūpta
incēdio ven qm nō licet ea q in sacra
rio fuerīt male tractari sed incēdio tē
dant vmūsa · Cineres qz corr in bap-
tisterio inferā vbi nullꝰ trāsitū hēat
aut in pietate aut in fossis pauiment
iacent ne introeūtiū pedibz coinqnē
tur · Itē ut pz in sū · cō · li · iij · ti · xxiij ·
q · dx · fm Ray · idē etiā est de petru in
q diacon ad eꝰ officiū spectat cū mi
stris hūilibz abluit corpalia intē sā-
ctuariū Idē ec dic de velamibz Et fm
glo · eiꝰ palla dr vestis q altaē coopi
Itē dr corpale vbi corpꝰ dmīcū inuol
uit · Velū āt a cortinā possumꝰ nōiare
parmū q sb altaē depēdet k qd in qdr
gesiā extēdit añ altaē k ea q depēdēt
ad pietes eccē · Dicit ec qp ex hō pz qp
corpalia nō sūt abluēda p laycos ā
mulierēs ecclesiasticas de iure lic · de cō-
suetudine fiat ōstrariū Itē in c · ligna
de ōse · di · j · dr Ligna eccē dedicata nō
dnt ad alid op vūgi · ñ ad aliā eccā
k igni ōburēda sūt k ad pfectū mōste
rior fratribz In laicorr opa ñ dnt ad
mitti · vbi dic glo · qp dcā tig pnt pōi
in loc honest · s · in caplo ul dormito
rio · k sūt · hz nō in coqna ul vineis pa
stinādis a hmōi Et idē dr ī dcā · q · dx
B · fi · vo nō sk ōsūpta hz reparēt rema
nēte sba nō oz iterato ōsecrari ecclsi p
tes pies reficiāt Secꝰ si forr tō sūt sol-
ua hz al · et ber · A hō nōt gl · ex · de ōse-
ec · k al · c · qd in dubiis · Nec dic Al · k
dcā glo · si tō forr sūt soluat Sz Al · dic
si forr soluat sū mutor Et ē ar · ad hō dr
de ēpa ecc̄ ut ī sū · cō · e · t · q · dxxij B

Vtrū vasa sac possint vēdi hz ꝓpt
necēcitatē pnt vēdi in eadē forr alteri ec
clesie hz ōfracta pnt vēdi cuilibz de ōse-
di · j · ligna · A Meliꝰ sac · x · q · ij · hō ius
vbi nō dr ōfracta sed cōflata Et forte
q ad hoc idē important · B

Onsecratio virginū · De hac
hēt ꝗ · virginū cōsecratio ·

Onfuator Oēs possit ēe ōfua
tor hz Epi a corr supioēs · a abbates
seu alli q in cathedralibz k collegiatis
ecclesiis obtinēt digtates ul psonatꝰ
Alij nō pnt ēe · Nec aliqs pt ēe ōfua
tor sui cōfuatoris · nec aliqs pōt hēre
cōfuatorē cū q est sb sua iurisdictōe
dmo ul districtu eccāstico k tpali · ex
ceptis regibz ul regimis extra de off ·
dele · hac cōstitutōe · li · vj

Cōseruatores nō pnt pcēdē ī alis
qs ex cātates k dyocēses in qbz fuerīt
deputati nec pnt aliquos citare vltē
vnā dietā a fine illorr dyocēs · extra
de off · dele · hac cōstitutōe · li · vj A In
Ci · j · vbi etiā dr qp isti ōfuatores non
dnt ecc̄ pcēdē ñ in cātatibz seu loc insi
gnibz vbi possit pitorr copia hēri · B

Cōfuatores nō pnt cōmittē vices
suas exceptis citatōibz a sinārr denū
ciatōibz ñ alid eis p lras ōmittēt · et
tūc ōmittē posset īfra lō in qbz fuerūt
deputati a psōis pdcis in pō · Ci ex de
of · dele hac cōstitutōe · li · vj A · Ciij · B

Cōfuatores nō pnt se intromittē
de aliis qz de manifestis iniuriis et vi
olētiis extē de of · dele · statuimꝰ · li · vj
qp si de aliis siue que indaginē iudici
alem reqrūt se intromiserūt sūt suspē
si p vnū annuz ab officio a ps q hō si
eri paurat incurrit sinaz excōicatōis

a qua nō pōt absolui nisi pti grāua te satisfaciat de expēsis-vt in pdicta vere-hac ostitutōe-Nec processus valet qr excedit fines mādati-ex-de rescript cū dilecta-Sacēdū tñ ꝗ; Jmo-A-in dicto-c-statuim9-B- q lic; pri apalt nō habeāt iudicialē indagimē in notoriis tñ hnt- qr oia illa sine q̄ bz corū iurisdictio nō posset explicari intelligūt ais eē omissa-ff-ꝗ iur-omiu-l-ij-vñ ostuator pt citare a stuma ces punire ex-ꝗ of-dele-de causis-ff-si q̄s ius dist-l-j-Jtē si maleficiū est notoriū alias nō iudicā-oportet q su p ꝗ probātōes q̄rat a cogat testes-ij-q-j-in primis-ex-de testibus-c-ij-A Meli9 facit-ex-de testi-cog-c-j-a per totū-Et vt notat Jmo-vbi supra-dicit q̄dā q testes q̄ mducūt sup notorio dñt dicē factu; eē notoriū- et si q̄ra² quō scit-pt rñdere qr ego pñs fui a vidi qñ publice in platea multīpñtibz fecit illd-Jmmo pl9 videt q si eē dicat Ego nō vidi qñ fecit maleficiū ꝗ vidi qñ duct9 fuit corā iudice a int rogat9 de maleficio nō negauit vl cōfessus fuit-s-q sic publice fecerit- Oz dā dicūt idē eē si corā multī ostite² Jtē si dicit sic- Ego nō vidi qñ fecit maleficiū-sed vidi eū fugientē vl latitātē ppt loca nullo°se excusantē nec subtrahit cā q̄re nō se excusaret vl qr de loc cū q̄bz trāsegit-ff- ex q̄bz-ca-infra-in ro-l-athletas-C fi-a -l-se- Et sic est multa talia inuenire-Alij tñ ōdicūt Hec ille-Istor dictū pōt intelligi in hijs q̄ nō fūt notoria p fmam vl cōfessiōe; in iure vl p euidētiā facti vt i c-fi-eē-de cohī-de-a muli-A Jtē qr eē in notoriis aliq̄s ordo nēcari9 est-ex-de iureiurā-ad nostrā Jtē si reo cōfitet factū-ꝗ dicat q vsus fuit in iuē suo in loc casu admittit pbatōnes- Alit em nō pt explere iurisdictōe; si bi omissa; Sicut oportet q pōdat ad inq̄sitō; qñ factū q̄dē est notoriū-ꝗ ne scit q̄s fecit Jtē ad repellēdā iniuriā pt inuocare brachiū secular-hīē a alij iudices-ex-ꝗ of-or-c-j-a-c-qm i ple tisq; in fi-A- Et ad ꝗ ptās seclaris te net als ostuator pt illū excōicare cū ꝗ sit accessoriū ad officiū oseruatorū extinij-q-v-administratores-fm Bern-a in sū-cō-h-ij-tit-v-q-dvij-vbi hec oia notāt-B-Jtē si reo q̄ fuerāt odēnat9 a excōicat9 opaēat infra annū a dicat se velle satisfacere-cogīt cōstuator ꝗ q̄ntitate dāni a hmōi-ꝗ Jmo-A- Et si nollet actor q ꝗ ꝗ cognoscere et ostuator reū absoluet vt in dicta q-dvij-Et cū predictis in loc-C satisfiet Con-Al-B-

¶ Officiū oseruatoris expirat morte ordētē q̄ ad negotia ñ in cepta-vt eē de of-de le-hac ostitutōe li-vj Intelige nisi aliq̄ exprimere² in suis lītis

¶ Si reo negat maleficiū a actor vult pbare eē notoriū-ostuator cogīt h; alit inutile eēt officiū ei9 qr q̄libet potest negare-Nā a q̄libet iudex pt cognoscere an sua sit iurisdictio-ff-de iudi-si q̄s ex aliena Sicut si reo cōfiteret maleficiū ꝗ dicit nō eē notoriū; qr p ei9 ofessionē factu; ē notoriū vt ex-ꝗ cohabi-de-a mulierē-A Meli9 coti-c-fi-a idē in sum-con-co-ti-q-dinij B-De notorio-videt notoriū-

¶ Postq̄ ostuator aliquē iniuriatorē citauit a eū ob cōtumaciā excōicauit si ostat postea eū iniuiatū fuisse ꝗ nō manifestū eē- nūq̄d vere eit excōicat9 R°-ꝗ; Jmo-Nō-qr iurisdictō; nō h; nisi de manifestis-vt dictū ē-ꝗ C-iiij-A Albric9 dicit q ꝗ casu eit vere excōicat9 fm Jmo- in ca-tua-ex-de cohabi-de-a mu-lic; q̄dē ostra Puto distiguēdū-q si fma sit lata sup negotō pncipali ñ ten; cū ñ sit notoriū nec ad ostuatorē iurisdictōe; pticat- Et ita pt intelligi q ꝗ in il to-C a in sū-cō-h-ij-ti-v-q-dvj- Si vo sit lata ppt otūaciā ñ cōpēdi-fma ten; qr ad eū pti; ogīt an sua sit iurisdictō vtꝗ C-prio-Et ita intelligat dōm Al-B

Onstitu°-ꝗ hē mā videt lex Onsuetudo-ē ius q ꝗ dā moibz institutū Vna ꝗ ostuetudo q ꝗ in cōi vsu est-dis-j-cōsuetudo-

¶ Consuetudo inducit p bimū actū xxv·q·ij·ita nos A·Nō tñ efficax·cū debeat esse rōnabil' a pscripta·vt in c·fi·ex·de cōsue·ñ forte actq illi esset permanētes tēpe legitimo ad pscriptionē de q̄ infra·B·Et tūc cū ppls incipit aliq̄d obseruare ea mente vt de cetero fit osuetudo·ak' nō·ar·ff· de itinere actuq; pri·l·vlt·Et vbicūq; ius deficit osuetudo vim habz·di·j·cōsuetudo· Intelligē dūmō nō sit iniq̄ vl' a iure reprobata·A·viij·di·mala·cū se·a dicto c·fi·B·Similit' et osuetudo interpt'at' legē· extra eodē cū dilectq A·Melio·ff·8 legi·fi 8 int' pt'atōe·B

¶ An consuetudo p̄iudicet iuri·Rz°· Contra legem diuinam vel naturalē nulla preualet cōsuetudo·extra eo·c·vlti·xxxij·q·vij·flagitia·Sed contra ius positiuū p̄ualz·dūmō sit rationālis a pscripta·ut extra in p̄allegato ca·

¶ Sed que dicitur rōnabilis·Rz° fm Innocē·Rationabil' dicit omnis osuetudo q̄ nō reprobat·ḡ sustinet a iure vt ecl nōt' ex de osue·c·vl·A Hos·autem dicit· vtq; cōsuetudo sit rōnabil' vel ñ: velinq̄ iudicū nec certa regula possit tradi·ar·extra 8 offi·dele de causis·vt in sū·con·li·ij·ti·v·q·ccvj Hec satis ocordat cū p̄cedenti·q; ōne irrōabile phibz ius·ff· de legi·q8 ñ rōne·a di·j·c·cōsuetudo Sed q; istud nō p̄t spālt in ōmibz det'mīari velinq̄ tur iudicio rēi iudicē dcō c·8 caus·B

¶ Sed quāto tpe p̄scribit' seu fiēt' cōsuetudo·Rz°·vt Hos·ait Scōm canonistas requiritur tēpo xl·annoz extra de elec·cumana a ex·8 cēsi·olim A·Melio facit extr' de presci·audit' Et dicit·Hosti·q; omnes canoniste dicūt exspectandū tēpus·xl·annoz vt in sum·con·co·ti·q·ccvij·Sed hoc debz intelligi cū agit' de prescriptōne alicuio rei seu iuris ecclesiastici ut pt; in iuribz ad 8 allegatis a 8 seqt'·B· Et hec hūt locū in ecālasticis· Scōm leges tñ est diuisitas·Na; fm aliqs sufficiūt·x·āni int' pñtes·a·xx·inter absētes· sed fm alios expectādū est tps tantū q; in ottariū memoria non existat·Pri[m] veri9 videt·ut nota²·C· q̄ fit lon·cōsue·in rubro·A·Puto q; velit allegare·C·de pscp·lon·tēpo·p̄·ult·xx·an·Et co·ti·l·fi·hēt' dare q; lōgū tēpo9q̄ inducit' p̄scriptio 8i·x·annoz int' pñtes a·xx·int' absentes·B

¶ Cōsuetudini rōnabili alcui9 loci ñ derogat' p statutū nouū pape nisi id exprimat² ex de cōsti·lic; li·vj

¶ Que aūt est differētia int' cōsuetudinēa prescptōe; Rz° fm Hosti· Sex pñt differentie assignari·Prima q; pscptio locū habz in rebz mobilibz a immobilibz corpalibz a incorpalibz ex de pscripti·auditis a capto seqnti Cōsuetudo vo in corpalibz tm̄ ut in p̄ uilutibz iurisdictōibz electōibz a huiusmodi·Sed a quia pscriptio acquirit singularia priuato·sed cōsuetudo nō acquirit magis isti q̄ illi·Tercia q; in prescptōne exigit titul9 a bona fides ex de prescp·si diligēti: ḡ in cōsuetudine nō requirit titul9: sed solū temp9·ff·de vsurc·l·cū de in rō·A Melius·ff·de legi·de quibz et di·j·cōsuetudo·B Quarta quia prescptio a priuilegium nō concurrūt·ex de fide instru· inter dilectos·Cēterū et extra de prescp·vemēs Sed consuetudo a p̄ uilegium bene concurrūt extra eo·cū dilectus a extra de verb·sig·abbate Quinta q; prescptio ppne est exclusio actionis siue petitōnis·sed cōsuetudo est actionis siue iurē acquisitio ex de elec·constitutus c·in Genesi·in fi·A Potest tñ fm eundē Hos·cōsuetudo etiā negatiuā respicere vbicūq; probari potest se; q; tale q̄d fieri nō debeat ar·extra de elec·cū ecclesia vulterana·ad fi·et in sum·con·lib·ij·ti·v· q·ccviij·vbi hij casus omēs notant²·B Sexta quia osuetudo erronea nihil iuuat·Secus in prescptōne·q; titulus putatiuus etsi verus non sit dū tñ pbabilis error excuset dat cā; prescribendi·ff·p empto·q8 vulgo et·ff·p suo·l·vlt·

Contētio Vtꝫ sit pctm̄ mōile
R°-fz Tho-ij-ij-q-xxxviij Si
accipiat cōtētio fz q̄ importat
impugnatōz veritatē a inordinatuz
modū-sic est pctm̄ mōilea ꝗ mō dif
finit amb-cōtētōz dicēs q̄ est impug
natio veritatē cū ofidētia clamoris Si
āt cōtētio dicat impugnatō falsitatē
cū debito mō acrimonie: sic cōtētio est
laudabilē Si āt cū inordinato mō-sic
pt ēē veniale pctm̄-nisi forte tāta in
ordinatio fiat in cōtēdēdo q̄ genēt ex
ꝗ scāda lū Vñ apl's cū dixisset-ij Thi-ij
Noli cōtēdere verbis-sb dit Ad nihil ei
vtile ē nisi ad subuersiōē audiētiū-A-
Id in sū-cō-li-iij-ti-xxxiiij-q-cxxxvj
vbi etiā dr fm cūdē Tho- q̄ cōtēdere ē
contra aliquē tēdere-Et sic discordia ꝛ
rietatē q̄ndā importat ī volūtate-ita
cōtētio q̄ndā contrarietatē importat lo
cutōnū a q̄ debit9 mod9 cōtēdēdi attē-
diffi ouāt psonis a negotio-B-

Contract9 fz Vol-ē vltro atq̄
obligacō ex volūtate ptiū sui
gēs-vt emptō-vēditio-loca°
conductio mutuū- et similia-q̄i contract9
est obligatō q̄ q̄s obligat alicui ex
aliq̄ officio l' facto licito a honesto-h
cet ñ interuenerit expssa volūtas vt
usq̄-vt tutela vel cura ā negociorum
alienorꝫ gestio a hmōi Sed q̄ quis pu
pill9 hñs tutorē ā pubes siue furiosus
hñs curatorē l' ille cui9 ignorātis ge
rit q̄s negociū ñ expsse contrxeit nihilo
min9 tutor curātor a negotiorꝫ gestor
obligāt q̄i contraxissent-Id Vl-A Id
in sū-cō-li-ij-ti-v-q-xcj-ad fi-Sed de
hijs lati9 hēt in Insti-de obli-p to-cū
multē se-ti-a in-t-de obli-q̄ ex q̄si cō
trac-nas-p to-B- De contractibz sb odi
tōe a hmōi vide-j-mūmomiū-v-ff-v

Contritio q̄d sit-R°-fm pe-in
iiij-di-xvij-Cōtritio a mgūis
sic diffinit-Cōtritio est dolor
volūtarie assūpt9 p pcis cū ꝓpo°cō
fitēdi a satisfaciēdi-Sed sic in materi
alibz aliq̄d oteri dr q̄n tōtē in minimas
ptes redigit-ita cor hōis cōteri
dr q̄n affect9 pcī fm oēm sui ptez in
eo tōtē confringit a pfecte a pctō resilit
Et q̄ tal' resilitō dolor q̄dā ē: iō contri
tō p dolorē tāq̄ p ꝓpriū gen9 diffinit
Addit āt volūtarie assūpt9 tāq̄ dīa
ponēs ī gne moralia fozli-Et addit
p pcis tāq̄ materia specificās lo° vl
tie dīc-ꝗ ē q̄ diffinit° cōpetēs contritōi ī
q̄tū ē act9 virtutis-Sz vt est ps sacrā
mēte-sic oz q̄ addat aliq̄d p respectū
ad alias ptes a iō addit-cū ꝓpo°to° of
tēdia satisfaciēdi-Cō-tho-ibi-A Id ez
in sū-cō-li-iij-t-xxxiiij-q-xvij-B-

Que dīa est inter contritōz a attritōz
R°-fm Tho-in-iiij-dis-xvij-Sicut in
corpalibz attrita ēē dicit q̄ aliq̄ mō
fit cōminuta-licz nō pfecte-Cōtrita
vero q̄n oēs ptes fit a pfecte trito sit
Sic in spūalibz attritō significat q̄ndā
displicētiā de pcis-ꝗ nō pfectā Con
tritio āt pfectā displicētiā-A Id in
sū-cō-co-ti-q-xviij-Et ista pfecta di
spliceētia importat summū dolorē et ex
toto corde Vña Rai-in ti-de pe-ff-xv
iij-seq̄t q̄lis debet esse- ait q̄ contri° dr
q̄si fit a ex toto tritio q̄ totuz cor ad
trāz q̄si teritur a scindit p nimia angu
stia et dolore ira a indignatōe q̄ oce-
pit contra ipsa pctā-Vñ dñs p ꝓpha
Joel'-ij-Sādite corda vīa a nō vesti
mēta vīa Id ps°-l- Sacrificiū deo spi
ritus cōtribulatus-cor contritū a hu
miliatū deus nō despicies-tē-Pūge
igitur a parte cor tuum si necesse fu-
erit-spinis-clauis a lancea a alijs q̄
bus ipse xpc fuit p te punctus in cru
ce-hec ille-Tanto em̄ q̄s dolere debet
quāta est grauedo pctī-Grauedo eti
am vni9 peccati mortalis tm̄: est sū-
ma et infinita-cū sit contra sūmum a
infinitū deū-ar-in Insti-de iniurijs-
-ff-atrox-a ex de sen-exco-cū illo ꝗ-ff
nos tñ-Vñ a vnū solū excludit a sū
mo a infinito bono a mittit ad infini
tum malum-de pe-di-v-frēs Et sic eti
am ꝓpter vnū solū pctm̄ mortale de
beret q̄s sūme a infinite dolere-pro-
pter qd si funderet lacrimas ad equa
litatē aque maris cōdigne dolere nō
posset- Debet ergo quis cognoscere

q̃ non posset etiã p vno peccato q̃ tũ deret dolere. a si nõ pt qd debet: sperz in miseicordia dei faciendo qd pt. v. ex toto corde dolendo. a tãto magq̃ nto plura a ꝗuiora dimisit pctã Joh. ij. Cõuertimini ad me in toto corde vrõ tũk. a de pe. di. j. quẽ penitet. B.

¶ Vtz req̃ratur otritio d q̃libz pctõ mõrli ꝛ̃ fm Pe. in iiij. di. xvij. Quia in omni pctõ mõrli est actualis auõsio voluntatis a deo ad pctũ: et ãria ãrijs curãtur: oportet q̃ in omni remissione pcãi mõrlis sit actualis auersio a pctõ ad deũ q̃ q̃dẽ otritõ appellat. De pcãis tũ oblitis sufficiat otritõ gnalis cũ conatu ad recordãdũ a dolẽdũ. Nec solũ de pctõ oblito dẽt q̃s in gne dolere. ꝗ cẽ de obliuiõe eiusdẽ q̃ ex negligẽtia cõtingit. A. Hoc vltimũ dẽm de dolore obliuiõis fuit Tho. q̃ cõ. pdcãs sic cũ Ray. vt in sũ. cõ. co. ti. q. xix. B.

¶ Vtrũ spãlis cõtritõ de q̃libet pctõ req̃rat. ꝛ̃ fm tho. in iiij. di. xvij. q̃ q̃ntũ ad pũcipiũ cõtritõis. s. cũ q̃s de peccatis suis cogitata dolet. a si nõ dolore otritõis saltẽ doloẽ attritõis. sic oportet q̃ sit spãlis de singulis pcãis que q̃s in memoria habz. Sed q̃ntũ ad tẽminũ q̃. s. est dolor iam gra infoꝛtus sufficit q̃ sit vna cõis cõtritio de oibz Tẽ ei iste motꝰ agit ĩ vtute oim dispositionũ p̃cedentiũ A. Idẽ in sũ. cõ. et. q. xx. a vt ibi pt; circa ꝗ clariꝰ loq̃t Pe. sic dicẽs. Deꝰ non req̃rit ab hoie impossibile ꝗ possibile Aut q̃ pt hãi otritio spãlis siue añ siue post: a tũc req̃ri². Aut nõ. a tunc dico q̃ sufficit gnalis. Sã in momto pt hõ oũti. a in momẽto nõ pt homo cõteri de singulis Sed postea si tempꝰ habz de hijs cõteri debet Generalis tũ contritio (de qua dicit Augu. in li. de penitentia. Penitentem oportet simul dolere de omni crimine) hec est dispositõ ad g̃ciam immediata. Sã dolere de vno pctõ sine alio nõ sufficit ad salutem Et ex hijs patz q̃ sufficit otritõ gnalis a est nẽcaria. q̃ pticularis nõ sufficit. ꝗ postea si facultas adest: deuemẽ necesse est ad spãlẽ sicut oportet venire ad spãlem cor. recogitatõem a ofessionẽ. de pe. di. v. cõsideret. B

¶ Quota q̃ sũt cause inductiue otritõis ꝛ̃ fm Raym. Sex Prima ipsa pctõr recogitatio Isa. xxxviij. Recogitabo tibi oẽs ãnos meos in amaritudine aĩe mee. Secda pudor q̃ ad cogitatõem seq̃t. puer. xij. Putredo in ossibꝰ eꝰ q̃ ofusione res dignas gerit Tercia pctõrs vilitas Thre. ij. q̃ vilis facta a es mimis iterãs vias tuas Quarta timor extremi iudicij a tormẽti. j. pet. iiij Impiꝰ a pctõr vbi apparebũt Ro. vj. Stipẽdia pcãi mors. Quinta dolor sc; de amissiõe patrie celestis Apõ. iij. Tene q̃d habes ut nemo accipiat coronã tuã Sixt dolor de offensa dei. Hic dolor debz cẽ acer. q̃ offendimꝰ deũ creatorez. acrior q̃ patrẽ nostr celestẽ. acerrimus q̃ et nũm redẽptorẽ q̃ nos pprio sanguine liberauit Sexta spes q̃ est triplex sc; venie q̃ pctã dimittunt. gre q̃ bona operamur a glie q̃ remunerabiũ Apo. ego sto ad ostiũ a pulso. si q̃s audierit vocẽ meã a aperuerit mihi ianuã intrabo ad illũ. a cenabo cũ illo a ille mecũ. A. Idẽ in sũ. cõ. co. tit. q. xxj. vbi hec aliq̃ntulũ latiꝰ ponunt. B

¶ Post hec querit Vtrum dolor cõtritõis debeat esse intellectualis vl sensibilis ꝛ̃ fm Pe. in iiij. di. xvij. sicut dicit Christ. Vnũq̃q̃ p quasdã q̃ causas nascitur p easdem dissoluitur. extra de re. iurl. c. j. Cũ ergo peccatum p actum voluntatis sufficienter possit nasci: sufficienl etiam p solum actum voluntatis sc; p displicẽtiam a dolorem quantũ est ex pte nrã potest tolli. Et cum hmõi dolorẽ habere semp sit in potestate homis. nõ autẽ habere dolorem sensibilem ideo deus non requirit dolorem sensibilem de otritõis necessitate: sed est de eꝰ pfectione Con. Hostien. A Con. etiã Tho. ut in sum. con. co. ti. q. xxij. Dz etiã hõ ad dolorẽ sensibilẽ a lacrimationẽ conari. ut pz p Aug. de pe. dist.

j-quē penitet- Et si non pōt de ipso
dz dolere-a velle potiꝰ mortē a omnia
mala subisse q̄ vmi pctō ꝛsensisse a di
sponē potiꝰ mortē a q̄libz mala in fu
turū tolerare q̄ pctō āpliꝰ ꝛsentire-
xxxij-q-ij-ita ne-B-

¶ Vtꝫ ꝛtritio possit eē nimia-Ro-fz
Tho-in-iiij-dis-xvij- Dicēdū q ꝛtrio
ex pte dolozis q̄ in vōe est-s-displiceē-
tia pcti inq̄tū est offensa dei-nō pt eē
nimia-sicut nec amoz caitatē dei quo
intēso displiceētia pcti intēdit-Sz q̄n-
tū ad dolorē sensibilē pōt eē nimia-si
cut etiaz exterior corpis afflictio-vt
iciumiū a hmōi Jn hiis em omnibz dz
accipi p mēsura debita ꝛseruatō sub
iecti Propt qd dz Ro-xij-Rōbile ob
seq̄ū vīz A Jd ī sū-cō-e-ti-q-xxiiij-B

¶ Vtꝫ in ꝛtritōe req̄rat maior dolor
d vno pctō q̄ de alio-Ro-fm Pe-vbi
s-de pctis in cōi inq̄tū sūt offensa dei
dz esse maior dolor de maiori pctō hī
tualit q̄dē nō actualit Sic eē in spēali
dz esse maior dolor de maiori pctō co
q̄ hz maiorē rōēz dolozis Dolor q̄z se
sibilit-s-penalitatē cōuēiens est vt sit
maior-nō tn ē nēcariū q̄ maiori of-
fense maior pena dēt-Cō-Tho-ibidē
A-Jdē in sū-cō-eo-ti-q-xxiiij-vbi eē
dz q̄ ad dolorē sensibilē-licz fit ꝛuenī
ēs q̄ fit maior-tn nō est nēcariꝰ- q̄a
etiā fine eo pōt eē vera ꝛtritio-B-

¶ Vtꝫ pꝰ remissionē pcti dbeat de eo
esse ꝛtritō-Ro-fm Tho-i-iiij-di-xvij
Dolor ꝛtritōis rndet culpe ex pte aū
sionis-ex q̄ ipsa culpa q̄ndā infinita
tē hz-Et iō vera ꝛtritio dz saltē in ha
bitu semp manē A-Cō-Pe-vt in sū-
cō-eo-ti-q-xxv- Et ad d de Pe-di-j-
nō ita vbi dz-Lingua cordis nō car
nis apdē vētꝫ iudicē pctā iugiter ꝛfite
ri debemus-B-

¶ Vtꝫ ꝛtritꝰ debeat potiꝰ velle eē ī in
ferno q̄ peccare-Ro-fm Tho-in-q̄li
bet Cōtritꝰ tenet ex caritate plus di
ligere deū q̄ seipm-Peccare āt est fa
cere ō deū Penā āt sustinē est ꝛtra se
ipz-Jō optet q ꝛtritꝰ quālibz penā
p̄eligat culpe q̄ tn descēdere in spēali
ad hāc penā vt ad illā nō tenet-im
mo stulte facēt si q̄s seipz vel aliū so
licitaret sup hmōi pticularibz penis-
Con-Jnno-A-Con-a Al-vt in sū-
cō-e-ti-q-xxvj-vbi etiā dz fm Ancē
in li-de fiūtudinibz q̄ q̄s debz magis
eligere esse in inferno sine culpa q̄ in
paviso cum culpa-B-

¶ Vtꝫ peccati remissio fit ꝛtritōis ef-
fectꝰ-Ro-fm Tho-in-iiij-dis-xvij Cō
tritio pt duplit ꝛsiderari-Vel inq̄tum
est ps sacramēti-Vt inq̄tū est actꝰ
virtutis-Et vtroq̄ mō est cā remissi
onis pcti q̄ diuisimode-qz inq̄tū ē ps
sacramēti cooperat ad remissiōz pcti in
strumētalit-sicut a alia sacra Jnq̄tū
aūt est actꝰ virtutis sic ē q̄ cā materia
lis remissiōis pcti sicut a materie di
spositō Et addit Hostq̄ licz in ꝛtri
tōe dimittat pcz qn fit cū ꝓpo ꝛsi-
tōdia satisfacēdi-si tn postea tpe de-
bito nō seq̄t ꝛfessio a satisfactio pcz
q̄dē dimissū nō redit- q̄ mōrt peccat
q̄ omittit- Et sic intelligē-de pe-di-j-
magī-A Jdē in sū-con-eo-ti-q-xxvij-
Cō-etiā p dictis Rai-in ti-de pe-Exix
q̄ incipit q̄t Refert tn ibi aliq̄s dicē
q̄ sic tribz modis deū offendimꝰ-cor
de-ore-a ope-ita tribz modis est ne-
cessario satisfaciendū- alis nō dimit
titur pctm-ar-de pe-dist-iij-pfecta-
Auctes āt illoz q̄ dicūt pctm dimitti
sola cordis ꝛtritōe asserūt intelligē
das eē cū articulꝰ nēcitatē exclud orē
ꝛfessionē a satisfactōēz-Alij vo dicūt
ꝛditōnalit fieri remissiōz p cordis cō
tritōz-ar-de pe-dist-iij-sane-in fi- Di
cit tn Ray-q prima opinio videlicet
q p cōtritōem remittat pctm est ce
lebrior-cuiꝰ veritas inquit ptz p exē
plū Lazai quē primo suscitauit dns
q̄ a discipulis soluerē-Joh-xj Jtē
p dcē lepzosos- q̄ in via anteq̄ vem
rēt ad sacerdotes mūdati sūt- Luce-
xvij a ps-xxxj Dixi cōfi-adū-me iius-
me-dno a tu rmi-impi-pcti mei-dixi
v-firmit ī aio ꝓposui-H ille-Puto āt
q a due alie opiniōes p dicte saluai
possint- Nā licet ꝛtritio ponat vere

contritū in statu salutis. tñ ꝓpter illā nō videt fici simplex remissio cū ostitus adhꝫ remaneat iuꝝ posse ad ofessionē obligatus. Vñ q̃lsq; fuerit p sacerdotē in ofessione absolutus ñ videt plene dimissus. vt pt; in Lazaro q̃ licet fuerit resuscitatus a dño adhuc tñ erat ligatus q̃lsq; fuit p discipulos absolutus Job. xj. Ideo plena remissio nō videt dari añ ofessionē; ñ impossibilitas illā penitus excludat. vñ ī li. 8. pauiso a de pe. d. j. nō pōt. dicit ambro Non pōt a pctō iustificari q̃squā nisi fuerit pctm̃ ante confessus. B.

¶ Vtꝫ ostritō possit delere totū reatū pene. Rꝯ ꝓm Pe. vbi sup. Cōtritōis intēsio pōt attēdi dupliciter. uel ex pte caitatis q̃ cāt displicētiā pctī. Vel ex pte doloris q̃ in sēsitiua exaitat a vtro q; mō pt tātū ītēdi ostrito q; tō pena remittē². nihilominus tñ ofessio a pme initūcte expletō requir². ꝓpter pceptūa eē ꝓpter incertitudinē. qr. s. non est quis certus q; sua ostrio fuerit sufficiēs ad totū reatū tollēdū. Idē. Tho. vbi ē. A Idem in sum. cō. co. ti. q. xxviij. B.

Contumacia. Triplex ē ostuācia. Nam alia est in nō veniēdo ad iudiciū. Et est triplex. Primo mō qñ pemptorie citatus venire ostēnit. Secō mō qñ maliciose se occultat. Tercio qr impedit ne cita° ad eū puenire possit. De q̃bz ex. vt lite ñ ostest. qm̃ frequēter. Secā cōtumacia ē qñ citatus ad iudiciū venit q̃dem. ꝫ nō vult iuri parere l' añ finitā causē exaiatōē; ostumacit recedit. xj. q. iij. certū. Tercia qñ offensa ei est manifesta a iuste a iudice ñ vult se emēdare ex. de ver. sig. ex pte in fi.

¶ Nūq̃d aliq̃ casu lite non ostestata possint cōtra ostumacē testes recipi a ad finē; diffinitiua pcedi. Rꝯ Sic ex aliq̃ spāli causa puta si questio mouea² sup alicui electōe. a hꝫ ne ꝓpter longā morā ecclia patiat in spūalibz a tpalibz lesiōē; Itē si mouea² q̃stio sup copula maitali ne viro l' muliei fornicatōis occasio pbea² maxie cū ꝓpinquitatis gd ꝯpomi². Sima lege ꝓhibit. ex. vt lite ñ ostes. qm̃ frequēter.

Contumelia a cōuitiū. Hic pō q̃rit quid sit contumelia. Rꝯ ꝓm Tho. ij. ij. q. lxxij. q. ostumelia imptat dehonoātō; alicui ꝑ vba siue p facta. aut q̃dq̃d vim significādi habz. Differt āt a ouitio in hoc q; p verba ostumeliosa repñtat ꝓprie defectus culpes; p ouitiū repñta². g. ñ a liter q̃cunq; defectus siue culpe siue pene. vñ si aliq̃s dicat alteri iniuriose eū eē cecū. ouitiū q̃dē dicit. ꝫ nō cōtumeliā. Si āt dicat q; sit fur. non solū ouitiū: ꝫ eē cōtumeliā infert Sepe tñ vnū p altero pmi². A Idē in sum. cōli. iij. ti. xxxiiij. q. cxxxviij. B

¶ Vtꝫ ostumelia siue ouitiū sit pctm̃ mōrle Rꝯ ꝓm Tho. ij. ij. q. lxxij. Dicpuea p se vtrūq; hoꝝ pctm̃ mortale est nō minus q̃ furtū uel rapina Non enī tō minus amat suū hōrē q; rē possessā. Si tñ aliq̃s ouitiū uel ostumeliā dixerit nō animo dehonestādi. ꝫ ꝓpter correctōem uel aliq̃d hmōi. non dicit ouitiū uel ostumeliā p se. sed p accidēs vnde hoc pōt esse qñq; veniale pctm̃ qñq; sine pctō. A qr ꝓm Tho. ibidem sicut licitū est aliquē verberare uel in rebz damnificare causa discipline sic etiā pōt aliq̃s alteri quē corrigere de hoc verbū aliqd cōuiciosū dicere. a hꝫ mō dñs discipulos vocauit stultos. Lu. vlti. Et Aplus Galathas insensatos Gal. iij. Tamē sic dicit Aug. in li. de ser. dñi in mōte Rawa ex magna necessitate obiurgatōes fiūt adhibende in q̃bus nō ut nobis sed ut dño seruiat instem. B. In q̃ tñ est necessaria discretio ut hō moderāte talibz vbis vta². qr posset ita fīe eē cōuitiū q; p īcautelā platū auferret hōrē ei. ostra quē pferet. a tūc posset hō peccāe mortaliter etiā si non intenderet dehonoratōem alteri. sicut etiam si quis incaute alium ex ludo pauties grauiter ledat.

¶ An licat cā correctōis ouiciū dicere Rꝯ ꝓm Tho. ij. ij. q. lxxij. Sic licitū ē

aliquē verberare vl in rebz dāmificāt
cā disciplinē ita etiā pōt aliqs alteri
quē corrigere vz aliqs verbū iuridi-
sū dicē Et ꝗ mō dñs discipulos vocauit
stultos Luc. vlti. Et Apo. Galatas
insensatos. Gal. iij. Tñ vt dicit Au
g9. ex magna necitate obiurgatōes fūt
adhibēde. in qbz nō vt nobis. ꝗ vt do
mino seruiat instem9. A. Idez in sū
cō. co. ti. q. cxxxix. a ꝗ satis pñt op
hēdi ex dictis. s. C. prio p̄cedēti. B.

¶ Vtz ho debeat cōtumelias sibi illa
tas sustinē. Rz°. Fm Tho. vbi. s. Sic
in alijs iniurijs sicā in vbis otumelio
sis tenem hīe aīm preparatū ad tole
rāndā si expediēs fuerit. Qñqz tñ op
tet vt otumeliā repellam9 ppt duo.
Pri° qdē ppt bonū ei9 q̄ otumeliā in
fert vt ei9 audacia repma². a decetēo
talia nō attēptet. A. Iuxta illud pver
xxvj. Rñdē stulto iuxta stultiā suā
ne sibi sapiēs videat. Et ꝗ qñ verisimile
pt p̄desse. alīs sec9. vñ a ibidē imme
diate p̄mittit. Ne rñdeas stulto iuxta
stultiā suaz ne efficaris ei similis. B.
Scdō ppt bonū multoz qz p̄fect9 p cō
tumelias nobis illatas impedit. A.
vñ Greg. sup Ezech. omel. ix. dicit.
Hij qz vita in exēplo imitatōis est
posita dñt si pñt detrahētū vba oppes
cē ne eoz p̄dicatōez audiāt q audire
poterāt a in puis moribz remanētes
bñ viuē cōtēnāt. hec etiam notanda
sum. con. co. ti. q. cxl. B.

Chorea. Vtrū chorea a hmōi
ludi sint vdati. Rō. Fm Al. in
iiij. dist. xvj. Hmōi ludi Fm
se nō sūt mali qz bñ fieri pñt. Sz tri
plicē de cā pñt fieri mali. Pri° si fiant
ad pvocandū libidinē a hmōi. Scdō
si nō ouenīūt psone. vt clericis siue re
ligiosis aut alijs hmōi Tertio si fiāt
nō ogruo tpe. tristicie vel pñe. Si vero
fiāt ex cā aliqui9 honeste leticie a p
sonis sclaribz a cōgruo tpe ac alijs
debitis circūstātijs nō est illicitū. vide
Lud9 a Iocus A. Al. plura a dai9
loquit vt statim patebit. B.

¶ Vtz ducētes illicitas choreas peccēt
mortē Rō. Fm Wil. Credo qz sic siue in
festis siue in p̄festis si ꝗ fiāt cā in
citādi ad libidinē sc vel alios. a si cho
reas ducāt de osuetudine. vñ Ihero.
in qdā omel. Nō credo viro si dicat se
illesū euasisse a spectaculis taliū. cū da
uid ex eo qz vidit bersabee lauantē se
ad libidinē pvocat9 fit Si āt aliqs l
aliq nō corrupta intētōe aliqñ īmisce
at se hmōi choreis. tene qd ī p̄cedēti
. C. dī. A. Dict9 Wil. dai9 loqt. Nam
asserit chorizātē corrupta intētōe pec
care mortē. a sicut chorizātē de osuetu
dine licez ēē nō fiat corrupta intētōe
sbiūgēs Si āt aliqs vel aliq raro a si
ne aliq corrupta intētōe se immisce
at hmōi choreis. ñ audeo dicere qz sit
pctm̄ mortle Sz nec audeo eū vel eā ex
cusare vl assecurare a pctō mortli. cuz
ingerat se periculo pvocādi alios ad
libidinēa ipō facto videat approbare
choreas a exōsui auctem alijs sicta fa
cēdi p̄stat. vt ī sū. cō. li. iij. ti. xxxiiij
q. clxxxj. iō glo. Ray. sic loqt² qz mlt
tē occurrētibz pñt chorce aliqñ excusai
iō illas p̄dse ñ dānat. ꝗ qz vt plūmū
a qi sp occurrūt opposita a multorū
pctōz occasiōes : ppter p̄dcōs excusa
re ñ aud; Vñ vt scia² qñ pñt excusai a
qñ ñ sciēdū ē Fz Al. vbi. s. a in sū. cō.
co. ti. q. clxxx. qz qnqz occurrētibz ad
choreā pt excusari. Pri^m qz fit debito
tpe. s. gaudij fiē in nuptijs l tpe victo
rie l liberatōis hois l pzic. l in aduē
tu amici ꝗ ēra lōginq. Scōm qz fit cū
honestis psonis de qbz ñ oriat p̄sūp
tio mali ñ cū peccatoribz Ter^m qz fiat
a psonis sclaribz. qz monialibz a mō
chis a clericis qz in alijs dñt occupari
oēm choreā putat ēē illicitā. Qētū ē
qz honesto mō fiāt nō gesticulacōibz
mimis inhonestis l īordinatis. Qntū
est qz cāt9 exercitās in tubz a musica ñ
fit de illicitis. ꝗ ꝗ moribz vel de dō. Pre
dictis pñt a alia addi videlz rechtu
do intētōis Vñ a idē Al. dicit vbi sup
qz p̄papua causa qua choreā fit illicita
est mala intentio vt qñ fit ad ostēdē
dam vl pvocāda libidinē. sicut fere

modo inquit omis exercent. Secundū
q nō fiat tpe tristitie seu pme. ꝟm eū
dē sicut dr Eccli. xxij. Musica in luctu
importuna ē narratio. Et ꝗ mō dicit
ītēdit pmittēti ne sit in ludis qr dū pēi
tet tps ē flēdi. Terciuz q nō fiat tpe
deuotōi putato. vtz ab aduēctu vsq
ad epiphaniā in q ē solēnitas nup
tiarū prohibet. xxxiij. q. iiij. nō oportet.
Qrtū ꝛuēcientia loci. Nā nullo licet
tkia agē ī loc sacs siue oratoriis q so
lūmō putā ad dīna Math. xxj. Do
mus mea domus oratōis vocabit. Et dis
xlij. oātoriū. vbi dr Oatoriū ꝗ sit qd
dr vt ibi nec q cq alid gerat. Ā creda
q qd dīmis laudibz ꝛuēciat At idē di
ca. in oratorio. Et sic requisita ad exe
cutōz chorce sūt nouē. Pūt āt reduci
ad sex videlz rectitudo intētōis. rōna
bil cā vt ꝓpt nuptias a hmōi Itē ꝛuēci
entia tpis a loci. Itē ꝛuēcientia psōe
a mōi. Et hijs ꝛcurrētibz pūt chorce
excusari. alis nō. Vñ a Lu. vj. dr. Ve
vobis q ridet nūc. Sz certe pdicā oia
vt plūmū in choreis occurrūt in ōriū
ita q ē multa mōrtia pctā in eis cō
mittūt. videlz sinistra intētio Nā vt
ipē alis dicit fere oēs mō exercēt ꝓpu
dia ad oñdēdū seu puocādū libidinē
Itē sedō defectus cāe qr sepe fiūt sñi ali
q rōnabili cā. ꝗ ꝓter libidinē vl va
nitatē vl leuitatē. Itē ꝓcio incōuenie
tia tpis. qr vt plūmū fiūt in tpe pme
a tpe deuotioi vl solēnioi sicē ē a. lxx
vsq ad octauā paschē in q prohibē cē
solēnitas nuptiarū. xxxiij. q. iiij. ñ op
tz. vl alijs sibiz tpibz. Itē qrto incō
uenīētia loci. Sepe ēm fiūt in loc ad
dīnū cultū deputat Itē quito incōue
nīētia psone. qr nōnū q intermiscēt re
ligiosi vl monales seu clerici a freqn
tis fiūt cū psonis inhonestis leuibz l
suspectis a cū mulieribz ōrtu mētricō
ppatis ad capiēdas aias. pū. vij Itē
sexto incōuenīētia modi qr vt plūmū
fiūt gestibz lasciuis a dissolut. Itez
cū sono seu cātu inhonestorū a ad luxu
riā seu ad alid pctm ptinētū Ve q
istis tripudiātibz vl delectabilit aspi
cētibz seu astātibz. lxxxvj. dist. videt
l qlēcūq ꝛsētiētibz. ad Ro. j. ibi Dig
st morte cū Itē ñ ēsistētibz cū possint
lxxxiij. di. error. ij. q. vij. negligē. B

Correctio p°. s. punitio quā p
lat habz facē. Habz ēm corri
gere dicta sbditorū ñ ex odio
ꝗ ex caritate. lxxxvj. d. odio. Qd si
negligit grauit peccat a grūit puni
endus ē. Tal ēm canis impudicus dicē
dus ē potius q eps. lxxxiij. di. nemo a c.
error. a. c. nihil. Nec arca ꝗ dr cē re
missus. qr dū vmi parit indigno ad
cōtagiū puocat vmiūsos. Facilitas
ēm venie incētiuū tribuit delinqndi.
xxiij. q. iiij. est iniusta a. c. se. Itē nō
dr cē crudelis vl seuerus. xlv. d. licz. et
pū. xxx. Qui mimis emūgit elicit sā
guinē. Et siue plectēdo siue ignoscen
do ꝗ solū bñ agit vt vita hōim corri
gat. xxiij. q. v. pdest Iustitia ēm vl
misericordia multū destruit si vna si
ue alia teneat. xlv. d. disciplina Me
lius ē āt de mimia misericordia q de mi
mia seueritate reddē rōz. l. di. pōderet
in fi. xxvj. q. vlt. alligāt. Nā a leuit
castigatus reuerētiā exhibz castigāti
Aspitat āt mimie īcepatōis nec cor
rectōz rāp nec salutē. xlv. dis. cū btūs

Quid si plat in corrigēdo excedit
modū. Rx°. Si ex caritate correxit nō
exigit a sbdit vmiā postulat. lxxxvj
di. qñ Si āt ex odio tenet tūc iniuria
rū. ff. ad. l. acq. quēadmodū. Ꝑmūi
cipales A. Alis incipit. Ꝑ magistrtus
B. Facilius tñ pat in ꝗ casu platis q
alijs quia in cura rei familiaris vix
potest vitari pctm. xxv. di. quat. A.
hoc est verum quādo pctm procedit
ex mimia occupatōe cure Secus si ex
malignitate tunc ēm plati grauius
delinquūt et durius fūt puniendi q
alioz transgressionibz debuerunt ob
uiare. xj. q. iij. precipue. B.

Vtrū aliquis debeat cessare a cor
rectione timēdo ne ille fiat deterior.
Rx°. ꝟm Tho. ij. ij. q. xxxiij. Correctio
ptinēs ad platos nō est dimittēda p
ter turbatōem eius qui corrigit tñ

qr etsi sponte propria emendaē nō velit
corrigēdus est p penas ut peccaē desis-
tat. tum etiā qr etsi incorrigibilis sit:
puidet bono cōi dū seruat ordo iustie
a vmi exēplo alij deterrēt Secus āt est
de correctōe fratrē vt J. correctio. ij. Ff.
et. v A. Jdē i sū. cō. li. 3°. t. ix. q. viij B.

¶ Vtq peccator possit alū corrigere
Rō fm Tho. vbi sup. Correctio ptin;
ad aliquē inq̄tū in eo viget rectū ra-
tionis iudicū. Peccatū autē nō tol-
lit quin remaneat in peccante aliqd
de recto iudicō. Et fm hoc potest sibi
cōpetere delicta subditorū corrigere
et arguere. Sed tamē peccatū p̄cedēs
impedimentū affert ꝓpter tria. Prio
qr ex pctō suo indignus reddit ut ali-
quē corrigat p̄ꝓpue si maius pctm cō
misit Scdo ex scādalo qd seqt inde si
pcē; corrigētis fit manifestū. qr videt q
ñ corrigat ex caritate q magis fui oñta
tōe Ter° ꝓpt supbiā corrigētis q̄ sua
pctā puipēdēs scip;. ꝓrio pfert Jta q
si pctor cū hūilitate corrigat ñ peccat
tic; p hō vt in cōscia fris t saltē in sua
cōdēnabilē se oñdat A. Jdē in sū. cō. e-
ti. q. viij Vbi ec st qr sic intelligēdū ē
id Ro. ij Jn q̄ alū iudicas teipsū odē
nas. cadē em agis q̄ iudicas Et intel
ligo hō cū hūilitate. v. cū vā reōgtōe
a ordōe suor pctōr alās ñ pōt ee hūi
litas vbi ē dīne vohūtatī rebellio. Nu
me. xv. ibi Aia q̄ p supbiā tēt Jtē qr
phistēs in pctō oio remanet indignus
officio iudicādi Vñ Grego. omel. xx
Dur q̄ppe ē ut q̄ nescit tenē modera-
mīa vite sue iudex vite fiat aliene. B

¶ Quatt pcedendū ē in correctōe cū
multitudo est in scelere Rō fm Tho.
ij. ij. q. c viij Qñ tō multitudo peccat
de ea dēt sumi vindicta. Vt q̄ntū ad
totū. sicut egiptij sbmersi sūt in mari
rubro pseqntes filios israhel et sicut
sodomite vmūsatī pierūt Vt quātū
ad magnā multitudīs ptē. sicut pt;
Exo. xxxij. in pena eor q̄ adorauerūt
vitulū. Qñ vō spera multor correc
tio dēt seueritas vindicte exercēri in
paucos aliqs p̄cipatioēs q̄bus cetri
terreant. Sic dñs Nume. xxv. man
dauit suspēdi p̄cipes ꝓpt p̄ꝓ peccato
multitudinis Si āt ñ tota multitudo
peccauit sz p pte. tē si pñt mali seēni
a bonis dēt in eos vindicta exercēri si
sine alior scādalo pt fieri. alioquī p
cendū ē multitudinis detrhēdū seue
ritati. Et eodē mō tolerādū eēt pctm
p̄cipis si sine scādalo multitudinis
puniri nō posz ñ forte esz pctm tale
qd magis nocer; multitudī t spūalī t
tpalī q̄ scādalū qd time. A. Ad hō. l.
di. ut ostituēt. Et cō. p̄dictī Vl. a ra.
vt in sū. cō. li. iij. t. xxxiij. q. viij. vbi
ec addit fm ray. qr si pcē; qd facūt
aucte ꝓpa defendūt q̄si ñ sit pcē; tē ñ
dēt ī tles dormiē seueritas discipline
qr ec heretici pñt dici de pe. d. vj. c. j
ī si. d. l. dño sācto d. lxxxij. p̄limos Et
fm glo. Rai. idē vidi: huād ēca publi
cā p̄dicatō; ī delinqntē multitudiē;
t p̄cipē qd dēm ē d correctōe B.

¶ Quatuor sūt cāe dissimulādi et ñ
corrigēdi delicta ut ponit Vl. Prima
cū mali sūt occulti ita qr nō pñt disē-
mi a bonis. Scda cū multitudo ē tāta
qr nō possit ext pai sine scisma tē ecē
t ñ pt fieri q̄n boni iuohuerēt de q̄ vi-
s. Ff. ꝓrio Tercia qñ pbabilī t p̄sumit
de emdatōe ut qr peccat ex infirmita
te ut ignātia a nō ex obstinata ma-
licia Qrta si exatando bonos p̄sunt
ecāe. tunc ei tolerādi sūt ne boni odio
corpescāt. Probāt hō. xliiij. d. omessa
tōes a. l. di. ut ostituerēt. xxiij. q. iiij.
ipsa pietas. a c. cū q̄sq̄s Cō. Ray. A
Jdē in sū. cō. dcā. q. viij. vbi ait q̄rtā
cā; addit fm eūdē Vl. qñ tles talī p
sūt ecē qr nō obsunt. tūc em p̄dcā de
cā tolerai pñt. iuē i ps. Dñs oñt m
sī inimicos meos ne occidas eos Et Ju
di. ij. dixit dñs. Nō deleb gētes q̄s
dimisit Josue. ut in ipō expiar isrt
hec ibi. qr isti p̄sunt ita qr ñ obsunt. ut
qr plus p̄sunt puto vix posse disēmi ñ a
dō. B. De mā ista pla hēs J. Pena. j.
Jtē infra. pautere Jtē de stumeliis a
suicijs cā correctōis dictis vide supē
cōtūelia. Ff ij. De punitōe an dimit

tenda fit ꝓpter scandalū. vide J. scandalū. C. vj. De correctōe q̄ pmittit doctoribꝫ vid J. excōica°. ij. C. ij. aī medīū a J. loca°. C. v. a infra Mgr. j. C. fi.

Correctio. ij. s. fraterna. Correctō fraterna ꝓm Tho. ij. ij. q. xxxiij in p̄cepto est. Sz qꝫ p̄ceptū est affirmatiuū ñ obligat ad ꝓ. ꝗ ꝓ lo° a tpe. Vñ omissio eiꝰ vno mō fit meritorie. vt qñ q̄s oportunū tp̄s inq̄rit vl de ipꝰ metuit ne deteriores fiāt vl ad bonā vitam alios impediāt. a hmōi Sc̄dō mō omittit. s. cū pctō mortali sc̄z cū formidat iudiciū vulgi et carnis cruciatō seu p̄ceptio. dū tñ hec ita dominēt in aīo: qꝫ fraterne caritati ꝓponāt A. Et ꝗ videt ꝓfūgere ꝓm eū dē Tho. ibidē. ar. ij. qñ aliq̄s p̄sumit de aliq̄ delinq̄nte. pbabile q̄ posꝫ cuz a pctō retrahere a tñ ꝓpter timorē vl cupiditatē p̄termittit. B. Tertio mō est veniale qñ timor a cupiditas tardiorē facit ad corrigēda delicta frīs ñ ita tñ qꝫ si ostaēt ei qꝫ frēz posꝫ a pctō ꝗtūhē dimittēt ꝓpter timorē a cupiditatē q̄ in aīo ꝓposuit caritatē vt dic̄ Aug. A. Idē in sum. cō. li. iij. ti. ix. q. iij. B

Vtꝫ oporteat q̄rere q̄s corripiamꝰ ꝗ°. ꝗm Tho. vbi. s. Dicēdū q̄ illa beneficia q̄ nō debēt certe p̄sone ꝗ cōiter oibꝫ siue sint tpalia siue spīualia nō optet nos q̄rere etiā q̄bꝫ impēdamꝰ ꝗ sufficit qꝫ impēdamꝰ eis q̄ nobis ocurrūt alioq̄n efficerem explorators vite aliene. cōtra illud p̄ū. xxiij. Ne q̄ras impietatē ī domo iusti. Vñ ptz q̄ nec religiosos optet exire claustꝫ ad corrigēdū delinq̄ntes. A. Idez in sū. cō. co. ti. q. iiij. vbi etiā dr qꝫ q̄ hz spēale curā alicuiꝰ debz eū querere ad ꝗ vt eū corrigat de pctō. B.

Vtꝫ p̄ceptū de correctōe fraterna se extēdat ad oēs. ꝗ°. ꝗm Tho. ij. ij. q. xxxiij Duplex est correctio Vna q̄ est actꝰ caritatis. a est p simplicē admōitōz. a hec ptinet ad quālibꝫ caritatē hñtē siue sit sb̄ditꝰ siue plat. Est eē alia correctio q̄ est actꝰ iustie q̄ solus nō fit p admōitōe; ꝗ etiā interdū fit p punitōe; vt alij timētes a pctō desistāt a hec ptinet ad solos p̄latos. A. Idē in sū. cō. co. ti. q. v. vbi ecl p; qꝫ p̄ria q̄ ꝓprie dr correctio fraterna tēdat ad emēdatōz frīs delinq̄ntis. Secūda vo q̄ ꝓprie dr correctio iustitie tendit ad bonū ꝛmūe. qꝫ nō solū p̄curat p admonitōz frīs. sed etiam interdū p punitionē. B.

Vtꝫ sb̄diti teneāt corrigere p̄latos. ꝗ°. ꝗm Tho. vbi. s. Subditi nō tenē. nec dñt corrigē p̄latos correctōe illa q̄ est iustie cohertionē pene. Tenēt āt correctōe illa q̄ ē caritatis si in eis aliq̄d ē corrigibile. ita tñ qꝫ ñ cuz p̄tuia. ꝗ cū māsuetudīe a reuerētia. A. qꝫ. j. ad Thimo. v. dr Seniorē ne increpaueris ꝗ obsecē vt pēz. ñ īmineret pīculū fidei Tūc ei ē publice essēt p̄lati a sb̄dit redarguēdi. ꝗz Tho. ibidē a ī sū. cō. li. iij. t. ix. q. vj vñ a paulꝰ q̄ eāt sb̄ditꝰ petro ꝓpt imminēs pīculū scādali aī fidē: petꝫ publice redarguit. a petrꝰ hūilit a patēt correctionē recepit. ad Gal. ij. vbi ē glo. Aug. dic̄ qꝫ petrꝰ maioibꝫ ded. ex. ꝗ qꝫ si in aliq̄ delirarēt ñ dedignēt ab inferioibꝫ corripi Et ñ solū ad pīculū fidei ꝗ ē ꝓpt inordiatos mōs qñ essēt publica scādalosi ꝗberēt dūē publice p̄lati reptēdi. ij. q. vij. Paulꝰ dicit. B.

Quo ordine p̄cedendū sit in correctione fraterna. ꝗ°. ꝗm Tho. ij. ij. q. xxxiij Pctā publica ꝗm aplūm. j. ad Thimo. v. sūt publice arguēda. In p̄cātis vo occulte locū hz; qꝰ dic̄ in euāgelio dñs. Si pēcauerit frat tuꝰ ēte A. Math. xviij. B. Nā si te offendit pblice corā alijs iā ñ solū in te peccat ꝗ ē in alios q̄s turbat. A. Videt āt qꝫ pctā debeāt dici publica ñ solū si oibꝫ ꝗ ē si multis nō sint put in palt loco dicit Tho. de Joseph q̄ vt habe. Gen. xxxvij. accusauit frēs suos apꝰ pēz; de crimine pessimo. dicit Tho. qꝫ q̄nis nō scribat debet tñ credi qꝫ Joseph prius fratres suos monuerit q̄ accusauerit. vl qꝫ pctm ēāt publica saltē inter frēs. Vñ pluāliter loq̄ndo

dicit·Accusauit frēs suos·a sic Tho-
sentit posse pctm̄ dici publicū q̄ ad de
nūciatō; facēdā·ecc̄ si notū sit tm̄ ali
q̄bz·Jtē q̄ ad cōsciam necesse ē p̄cē-
dere monitōe; in acusatōe sicut a in
denūciatōe·Bvex q: in occult̄ pcis
pt ppetrū primoz offensa·iō distin
guēd̄ est·q: si hmōi occulta pctā sūt
in nocumētū primoz uł corpale uł
spūale puta si aliquis occulte tēctet
quō cātatos tradāt hostibz·uł si here
tic9 priuati hōies a fide auertat debet
q̄s statī ad denūciatō; p̄cedere ñ fo-
te aliq̄s firmit̄ existimaret q p ad-
monitō; secretā statī posſ hmōi ma
la impedire·Si vero sūt talia pctā q̄
sūt solū in malū peccātis a ei9 in que
peccat vł q: ledit ab eo uł saltē ex so
la notīa·tūc d; si pt sic eñdaē frēm
ut fama ei9 cōseruet·a sic de nēcitate
p̄cepti est q secreta admonitio pub-
licā denūciatō; p̄cedat·A-Nisi forte
ex manifesta denūciatōe uł correctōe
alic9 delicti secreti verisimilit̄ publica vti
litas resultaret·sicut Act·v·Petrus
pctm̄ occultū Anamie et Safire diug-
manifestauit ipōs publice sine alia
admonitōe redarguēdo de fraude p̄cij
rex venditax·q: sciebat ex dicta cor
rectōe vtilitatē publicā resultaē Vñ
et ibidē dr q dicti Anania et Safira a
petro redarguti statī mortui sūt·ex q̄
magn9 timor facta est in omi ecclia a
in oibz q̄ audierāt Et iō Aug·ut a re
fert Tho·ibidē ar·viij·dicit q ex gest-
is scōx possum9 agnoscē qualit̄ p̄ce
pta dine scp̄ture sint intelligēda Jtē
nō est necesse secretā admonitō; p̄ce
dere denūciatōe; gnalem·q̄ q̄nq̄ ex
aliq̄ cā fit sic Mat·xxvj de Juda dñs
dixit Vn9 vēm me traditur9 est·BEt
hec secreta admonitio d; uł semel vel
pluries fiei q̄ diu spes de correctōe ex
ea pbabilit̄ hēt Cū aūt iā pbabilit̄ co
gnoscē possum9 q secreta admonitō
nō valet p̄cedēdū est vlteri9 q̄ tūc q̄
pcē; sit occultū ad testiū inductō; ñ
forte pbabilit̄ extimēt q ł ad eñda
tō; fris nō pficeret q: tūc a correctōe
cessādū est; Aū tñ q̄ testes inducāt
fm Aug·pri9 oñdi d; plato ut ē sin-
gulart̄ psona·Al Hoc req̄ret a plato
ad quē ptinet cū omi solicitudine sci
re facta sb dito; Sā nō pt eē pasto-
ris excusatō si lup9 oues omedita pa
stor nesciat ut ī c·q̄ris ex ł re·iu·Jtē
qñ ł est salubri9 etiāsi nō req̄ra·Als
nō deeet p9 denūciare plato·cū sit fm
ordinē euāgelij vt; Math·xviij Vñ a
Tho·ibide; ar·viij·dicit q p cedēdū ē
ad testiū inductō; ñ pbabilit̄ extīa-
ret ex hoc primū deteriorari q ł ca
su posſ q̄s correctōe; pemit9 omittē l
secrete denūciare ei q̄ ad eñdatō; pri
mi fit magis p done9 vic; suo plato
ofessori uł sibi·Et fm hāc distinctō;
dicit dēre intelligi dcū; Aug·ī regla
vbi dr q pcēm p9 d; denūciari plato
q̄ testibz·nō ut iudia·ł ut puate p
sone q̄ pl9 pt p desse q̄ alt̄ Et ad ł bñ
fac dictū Aug·xxij·q·v·ł videt a fr;
tho·in dcō ar·viij·testes adhibēdū t̄bz
rōibz Prīa fm Jhero·oñdat vt peccā
ti q dignū correctōe egerit·Seda iuxt
Augu·m regla ut possit delictū p ba
ri otra se ñ eñdātē·Tercia fm Crisſ·
ad pbādū admonitōes fore factas·
pt addia ecc̄ad ł ut testes peccātē si
mł moneāt Jō euāgeliū dicit q si ñ
audierit eos ecc̄·BEt si sic nō corrigi?
in pblicacōe ouīcēd9 ē·q si plat9 pd
pet aliq̄d otra hūc ordinē non est ei
obediēdū q: obedire o; dō magł q̄ hōi
bz iō qñ plat9 p̄cipit ut sibi dicat q̄d
q̄s sciuerit corrigēdū intelligēdū est
saluo ordine correctōis fratne siue p
cep^m fiat ad oēs cōit̄ sū ad vnū spāl̄t
Et ñ solū ñ ē obediēdū: ł ecc̄ p̄cipiēdo
p̄cēaret q: ipē nō ē iudex occultox sed
de9 sol9·Hoc dico ñ imq̄ntū p aliq̄ in
dicia pctā mānifestā? puta p infamiā
p̄sūptōes a hmōi·tūc ei pt plat9 pd
pe sicā iudex ali9 iuramētū exigē·A-
sup veritate dicēda fr; tho·ibidē ar·vij
B·Jtē nō q p dcā; solēnitatē a ordi
nē nō o; suam ñ in grauibz pcis q
leuia nō derogāt fame Vñ a religiosi
ī capl̄is sepclamāt p̄misso ordīe nō

seruato. A. s. in delictis leuibz etiã se
cretis de qbz plati in captis suis pub
lice redarguũt sbditos. qr tlia sũt q
nõ derogãt fame. qr tales denũciatõ
nes potiꝰ dñt dici rememoratia obli
tax culpax qꝫ acusatões seu ꝑnũcia
tões ꝓm Tho. m dicto. arti. vij Et ex
ꝑdictꝭ ꝑt colligi qꝫ denũciatões gna
les fieri ꝑnt sine secreta admonitõe.
Idẽ ec est m denũciatõibz ꝑticulaibz
respectu certe ꝑsõe qñ pctã sũt leuia
a nõ diffamatoria. a silr si sũt grnia
a publica. Et idẽ qñ sũt occulta a pi
culosa corpalr vl spũalr qbz p secre
tã admonitõez puideri nõ ꝑt vl si ex
correctõe seqrer verisilr publica a re
putabilr vtilitas. In hijs g oibz ad
denũciatõz nõ requirr secreta admoni°
In alijs ro casibz qñ pctm est grue
a diffamatoriũ dz omino secreta ꝑce
dere admoni° q int solũ a solũ semel
a plies dz fieri qusq; ꝑbabilis spes
emẽdatõis p secretã admonitõz pos
sit hzi. Si ro dicta nõ sufficiat admo
nitio. addi dñt testes tomi a idonei qꝫ
tũ omode ꝑnt haberi q fimr cũ ꝑ° ad
monitore ꝓmõstrẽt culpabili suũ er
rorẽ a pctm a de emẽdatõe admone
ant. Et si nõ vult emẽdare denũciar
ꝑlatr ecie corã qbz testificabũr denũ
ciatorẽ debitas fecisse admonitões a
monitũ noluisse emẽdare Et ꝑdicta
sũt diligẽr notãda vt a maifestatõe
defectuũ proximi sciat qsq; refrenare
linguã a si manifestare nõce ẽ nouerit
mãifestãdi ordinẽ vt ñ incurrat mõr
le pctm a obligef ꝓrio ad restitutõz
famea totiꝰ interesse. Sã ꝓm Tho. ij. ij
q. lxij. arti. ij. si qs otra ordinẽ ꝑdcũz
manifestet pctm alteriꝰ ec vex offen
dit iustiaz a caritatẽ ꝓxia tenef ad
restitutõez qꝫ tũ fieri ꝑt sine mẽdacõ
a si nõ ꝑt famã rstituẽ dz diffamato
recõpẽsatõz facẽ in pecũia vl alio°. B
¶ Si sciaz de aliq aliq impedimtaret
aimia q etiã ille q omisit ig̃rat zan
debẽa ꝓcedẽ ad correctõz fratna a di
cere ei. vbi grã. Scio aliquẽ peccasse
aliũ a iñ mortuũz fuisse quẽ peccor
nescit a vidro peccorẽ in officio sacẽdo
tali celebẽre. Itẽ si scio aliquẽ mini
straxa nõ fuisse ordinatũ rite l ñ fu
isse baptizatũ a hmõi. Itẽ si scio ali
quẽ excõicatũ ignorãt ordinatũ Itẽ
si scio aliq; hẽe ꝓxorẽ quã d iuẽ hẽe
nõ ꝑt. aut ecia; p alienã simoniã vl
tenẽ rẽ alienã. Rꝰ. fm Wil. Si tales
laborãt crassa a supina ignorãtia q
nõ excusat eos teneor eis dicẽ si omo
de possũa maxie si credo eos corrigibi
les ẽ. ꝫ etsi laborãt ig̃rãtia ꝑbabili
credo nihilomin9 qꝫ teneor eis dicẽre
ritatẽ nõ qr ipsi peccẽt ꝫ ꝓter piculũ
vl dãnũ alienũ a iniuriã sacramẽtoꝝ
Sã nõ ordinat9 celebrãs decipit au
dientes a q tenet rẽ ꝓximi cũ dãnificat
hec a silia dico si talis ꝑsona sit ꝑsua
sibilr. Sec9 si nõ sit. ꝫ time² de scãdalo
Tũc emẽ sufficit si dicã plato nõ denũ
ciãdo vl accusando ꝫ simplr notificã
do si forte remedium ocurrens possit
adhiberi. A. Idẽ in sũ. cõ. li. iij. ti. ix.
q. x. B. de eo q hz vxorẽ quam de iure
habere non pot. habes adhuc J. Im
pedimentũ. j. C. viij. a. ix.
¶ Sz qd si ꝑdcã l aliqd ꝑdcõxꝝ ꝑbaẽ
possũ nũqd teneor. Rꝰ. fm eũd Wil.
Sã nõ nisi forte sit piculm alioxꝝ puta si
alijs sacra mistrẽt a eos decipit. tũc ei
ꝑbare teneor. A Idẽ in sũ. cõ. e. ti. q.
xj. vbi ec pz qꝫ lz ñ assit piculm alioxꝝ
tenem ꝑbare eo casu q tenem ad fra
tnã correctõz. videl; cũ verisilr possũꝰ
ꝑficere vt ex predictis patz. B Vtrũ
correctio fratna sit dimittẽda ꝓt scã
dalũ. vide infra. scãdalũ. C. ix.

Corpa scõxꝝ. vide J. Reliqe.

Corporale vel corpalia nõ sũt
abluenda per laicos aut mu
lieres etiam sanctimoniales. cum po
tius hec abluere pertinet ad officium
dyaconi cũ humilibz mistris. de cons
dis. j. Nemo. De eꝰ consecrõe. vide s Cõ
secratio. v. A. Et in dcõ. c. nemo. idẽ
dz de lauãdis alijs pãnis ad dinũ cul
tũ deputatis qꝫ debz hzi peluis noua
nulli alij vsui dputata ñ ad lauãdũ
pãnos ad cultũ dnica altarr dputatos

et ptinentes. et dñt dicti pāni lauari intra sacariū. Syndon vo q̄ fm glo. ibi est scda vestis sacdotal debz foris lauari. Dicit tñ glo. ibi Hodie huic derogatū est cōsuetudine gnali Ego āt puto q̄ hec ꝛsuetudo inq̄tū ꝛtinet ad dimā irreuerētiaz. nec deroget nec excuset. ex de cōsue. c. fi. Item corpale nō dz fieri de seico nec de pāno intucto ꝗ de pāno lineo puro ab epō ꝛsecrato sicut corp dm̄ in sindone mūda linea sepult fuit. de ꝛse. d. j. Cōsulto Item corpalia ad dimū cultū deputata de bēt mitida teneri. ex de custo. eucari. reliquie. vbi dr Precipim q̄ ut ora toria vasa ministerij corpalia a vestimēta p̄dcā. s. ministrorꝝ palle altaris ut ibi mūda a mitida ꝛsuēt Ri mis em̄ videt absurdū in sacis sordes negligere q̄ dedecēt in pphanis. B

Qrp vidiat an possit ordīari ꝓ mistēr videt. vidiat corpe Orp xpi. Vide s. cōicare. et infra eucaristia. et satis cē. Missa

Rimen. Crimis appellaꝰ aliqn̄ ꝛplectit omne pctm̄. aliqn̄ illud solū qd ad dānatōz suffi cit di. xx v. qd āt. A poti est. cri mis a. ꝓ ꝓt āt. Sz pprie appellatōe cri mis intelligī mortale Vn̄ omet. xxj. Greg. dic Hoc int pcēm distat a cri mē. q̄ omne crimē pcēz ē nō omne pcēz crimē Et. In q̄ vicz crimin̄ a pctō rū distinctōe pensādū ē. q̄ nō nulla pctā aīa polluūt crimīa extīguūt B

Crimīa q̄dā sunt inenormia int q̄ tria. s. heresis. homicidiū volūtariū. a simōia in ordinea bnficō ec p pmāz impediūt pmouēda deiciūt iā pmo tū siue sūt occulta siue manifesta. j. q. j. vētū ē. ex de heret q̄cūq̄z a c. statutū li. vj. ex de tēpo. or. q̄sitū. a de si mo. tāta Et de hiis vide. enormia a. dispēsatio. vj. et. vij A qd hic dr de homicidio volūtario. idē ec de nō volūtario qn̄ casū p̄cessit culpa. ex de homi. cōtineba. Sec si culpa nō p̄cessit co. ti. c. ex lūs. j. et. ij. B Alia vo enormia occulta p pmam nō impediūt pmouēdū nec deiciūt iā pmotū. ut in p̄dicto. c. q̄sitū. A Suadēdū ei est ꝓpter talia ne q̄s faciat se ordinai ec p pēi tentiā. Sed tñ exq̄ sūt occulta nō sūt pemit phibēdi. ex de tēpo. ordi. ex te noē. B. Sūt a alia crimīa mediocia in q̄bz distingue. q̄ ā sūt manifesta. ā occulta. Si manifesta ec repellūt pmouēdū a deiciūt iā pmotū. A ꝗ est vez añ pmam nō p sic in. c. frat mitatis. xxxiij. d. patz. a ex de coha. de. a mul. Clericos. vbi clerici publici cōcubinarij nō deiciūt nisi moniti fuerint contumaces. a in illo ca. fratrmitatis. fuit pmotus qui publice habuerat cōcubinam. nisi aliquod delictū sequeret infamia iuris vl facti. ꝗ em̄ tollit p pmitentiā qn̄do cēt publicum. puta p iuriū. falsū testimoꝝ adulteriū. a filia. dicto. c. quesitum Et hec pnt dici mediocria respectu illorū q̄ deiciunt etiāsi sint occulta. et respectu illorꝝ que post pmāz nō deiciunt etiāsi fuerint publica. B. Et intelligē qn̄ sunt manifesta p fiam ꝓfessionē in iure vl euidentiam facti ut in. c. q̄sitū. q̄ si sint manifesta solum p famā. indicit purgatio q̄ prestita absoluetur. et si in ea defecit. deponet. ex de adul. significasti. et ex de purga. ca. ex tuarū. Si vero hmōi crimīa sūt occulta. pnt tales post pmitentiā remanere in susceptis. et pmoueri ad superiores ordines. extī de tēpo. ordi. ex tenore. et. c. quesitum. A Hoc plenius nota in sum. con. li. iij. tr. xxix. q. iij. B.

An si aliquis solus scit crimē alterius teneat reuelare plato Rxo. Non tenet etia. si iurauit denunciare nisi posset pbare Nam esset pditor crimis. ij. q. j. si peccauerit. et. q. vij. plerq̄. a. vj. q. ij. si tm̄. nisi vellet reuelare secrete cui platus secrete habeat corrigere criminosos. ar. xxij. q. v. ꝗ videt. Debz q̄ iudicare talibus quemagis possunt p desse q̄ obesse. siue eum corrigendo siue p eo orādo. Nā ad talē denūciatōez q̄libz tenet ut in

dicto-c-hoc videt-Et vide s̄-correctō ij-C-v-a in se-a-familia-C-iij-Aibi nō est nisi vnus-C-B

¶ Cōtra crimīa p̄cedi² q̄ñq; p accusatōes-de q̄ vide s̄-accusaē-a accusatq̄-q̄ñq; p denūciatō; vl inq̄sitō;-s q̄bz habes-inq̄sitō-C-j-Qñq; vero non agit directe ꝯra crimē-ḡ p modū exceptōis-de q̄ hēs-inscriptō-C-j-a-ij s correctōe a pena crimīnū-hēs s̄-correctō-a-pena-j Ad materiā crimīs p̄t ptinē-pctm̄-a-vicīū-:-

Qvisma s̄ Baptism̄q̄-ij-C-fiet-oleū sanctū-:-

Ruce signatq̄-De indulgēcia cruce signatorū-videt-indulgētia-C-ānpenl-a se-De voto cruce signatorū videt-votū-v-C-ij-vj-a-vij-

Qvidq̄ ñ est ordīādq̄ videt-ordīādq̄-C-xv-:-

Vriales quoq; p̄hibentur ordinari-videt-ordīādq̄-C-xv-

Qvriositas s̄m tho-ij-ij-q-dxvij-est vicīū circa inordinatū appetitū cognitōis A-Pōt ēē dica curiositas sup vacuū studiū ad aliqd pagēdū-Vñ a idē Tho-ij-ij-q-dxix-arti-ij-dicit q artifices ornam̄torū peccāt mūcēdo supfluā curiosa

¶ Querit ḡ vtrū vicīū curiositatis possit ēē in cognitōe intellectiua ꝯra-s̄m Tho-vbi sup̄-Veritatis cognitio s̄ se bona ē-sed p̄t ēē mala rōe alicui⁹ ose q̄ntis sex modis-sc; inq̄tus; aliqs de cognitōne veritatis sup̄bit-s̄m id-j-Corū-viij-Scīētia inflat-Vel inq̄ntū hō cognitōe veritatis vtit ad peccādū Vel inq̄tū p studiū min⁹ vtile retrahit² a studio q̄d ei ex ncēcitate incūbit-Vl inq̄tū hō studet discere a q̄ nō licet fiē q̄ futura a dēmonibz p q̄rūt-Vl inq̄tū appetit cognoscere veritatē circa creaturā nisi referēdo ad debitū finē-s-ad cognitōz dei Vel inq̄tū aliqs studet ad cognoscendū veritatē sup̄ facultatē; ꝓprij ingenij-Eccli-iij-Altiora te ne q̄sieris a fortiora te ne scrutat⁹ fueris-Et in plūbz opibz e⁹ ne fueris curiosus-Et istis modis vicīū curiositatis in pte intellectiua ē-A Idē ī sū-cō-ti-iij-ti-xxxiiij-q-cclxxvj-B

¶ Vtrū curiositas possit ēē circ sensitiua cognitōem-ꝯra-s̄m Tho-ij-ij-q-dxvij-q̄ studiū circa sensibilia cognoscēda dupliciter p̄t ēē vicīosū Vno mō inq̄tū cognm̄ sensitiua nō ordinat ad aliqd vtile sed potiū auertit-A-s-ab vtili ꝯsideratōe sic Aug⁹-x-ꝯfes-ꝯsiderē culpā suā q̄ libēter vidit canē currētē p̄ leporē-q̄ vt ibidē dicit-Hec vana a bonis cogitatōibz impediūt-vt in sū-cō-eo-ti-q-cclxxvij-B Alio mō inq̄tū sensitiua ordinat² ad aliqd nocium sic inspectio mulieris ordinat² ad concupiscendū-a inq̄sitō cor̄ q̄ ab aliis fiūt ordinat ad detrahēdū-Et sic ē curiositas vicīū Si q̄s āt cognitōez sensibiliū intēdit ordinaē ad ncēcitatē sustētatōis-vel ad studiuz intelligēde veritatis sic ē virtuosa studiositas-A Idem in dicta-q-cclxxvij-vbi etiaz addit-Ex quo patz q̄ inspectio spectaculorū vidosa reddit inq̄tū p hoc homo fit pronus ad vicia vel lasciuie vel crudelitatis per ea que ibi repsentant-Vñ crisosto-dicit q̄ adulteras a inuerecundas cōstituūt mentes tales inspectiones-B-

Qamificat⁹ an possit accipe sibi s̄d reb⁹ dāmificātis-hētur s̄ bellū-j-C-xiij-a-depositū-C-vltimo-

Qebitum cōiugale-vtrū alter ciugū statim ꝯtracto mūimonio teneat ad reddītōnem debiti ꝯra-s̄m Tho-in-iiij-disti-xxxiij-Nō tenet statim sed dat tēpus duorū mensiū propt tria-Primo vt possit deliberare de transitu ad religionē Secundo vt prepent q̄ sunt necessaria ad nuptiarū solemnitatē-Tercio ne vilē habeat marit⁹ datam quā suspirauit dilatā Con-Al-hosti-vero dicit q̄d magis putat debere statui tēpus arbitrio iudicis infra q̄d transeat vel ciugi adhereat Simile infra votum-iiij-C-iiij-a-v-Idem Bernhar-A-s-in-c-ex publico-ex-de cū-ciu-et

Hosti·a Ber·loquūt de volente in=
traē religionē cui licz vidua² statui t=
minꝰ duoꝝ mensiū in dicto c·ex pub
lico dicūt tamē illud tēpus potiꝰ esse
arbitriū·Sup eo vo q̄ nō asseit se vel
le intraē religionē nullū tēpus videt
statutū Vnde ꝓm Pe·Et in sū·con·li·
ij·ti·ij·q·xxxiiij· talis tenet si petat
statim reddē debitū cū nō habeat ex=
ceptōem legitimā ad repellendū· Hc
ibi·Puto q̄ legitima sit exceptio vt
tātū tēpus cōceda² q̄tum sit necariū
ad ꝓparationēa ad obseuantiā sue=
tarū a honestaꝝ solēnitatū a ceremo
niarum qe·j·Chori·xiiij·dicit· Omia
honestea ꝓm ordinē fiāt in vobis·Et
ꝓm ꝗ ꝑt intelligi dictū Tho·a al·a id
qd seqt·Ⓢ Nam a ꝓm Bil·mortt pe
cat q̄ añ bñdictōem nuptialē vxorē
cognoscit in loc vbi est ostiū bñdi
ctōem adhiberi·ꝗ dicit glo·Rai·in ti
de mūnio·C·Item nota q̄ mūo·m·vbi
dicit ꝗ esse vxꝝ qñ fieret sine dispēsa
tōe a iusta cā·Et idē dicit si obmittā²
alie ostiete solēnitates cū Hug·nota
uerit·xxvij·q·ij·cū inida² q̄ si q̄s co
gnoscat sponsā añq̄ eā traducat pe
nitētia vmꝰ anni ē ei indicēda ꝓm q̄d
dā canones penitentiales q̄ nō ha=
bent in corpe canonū·

¶ An ratōe infirmitatis vt impotētie
excuset cōiunx a redditōe debiti Rꝰ·
ꝓm Tho·vbi s vxor nō habz potesta
tem in corpe viri ñ salua sbstātia sue
psone·vnde si vltra exigit nō ē petitō
debiti ꝗ iniusta exactio·et ꝓpter ꝗ nō
tenet·A·Con·Pe·et Al·vt in sum
con·eo·ti·ij·q·xxxv·Ⓑ·

¶ Vtrū peccet q̄ se facit impotētē ad
reddēdū debitū Rꝰ ꝓm Tho·in iiij·di·
xxxij Si factꝰ est impotēs ꝓpter reddi
tōem p̄cedentez: mulier nō habz ius
vlteriꝰ petēdi·Si aūt factꝰ est impo=
tēs ex alia cā: tūc aut illa cā fuit licita·
ut ieiuniū moderātū a hmōi·a tūc
nō peccat· á illicita a tūc peccata pēz
vxoris si in formicatōz iabit aliq̄ mō
imputat sibi Et iō q̄tū ꝑt dz dare o=
perā ut vxor obtineat Idē al·A Idē in
sū·cō·eo·ti·q·xxxvj·Ⓑ

¶ Vtz cōiugalis actꝰ sit pctm Rꝰ ꝓ;
Ray·Si cōiūgunt cā suscipiēde pli
nō habz culpā ꝗ potiꝰ meritu; de q̄ C·
mūonīū·j·C·vij·j·Corꝝ·vij·Si nupse
rit virgo nō peccat Gen·viij Crescite
a multiplicamīī·Si vo oiūgūt cā
reddendi debitū: Adhuc nō est pctm
j·Chorꝝ·vij·vxor vir debitū reddat
A·In hiis ergo duobꝰ casibꝰ nō est
pctm qs verū ē si rectitudo intentōis
postea aliquatenꝰ nō mutet ꝗ est qs
in executōe ipiꝰ actꝰ nulla voluptat
delectatōe teneat·S; ut dic·Gregꝰ·
33·q·iiij·vir cuz ꝓpa valde difficile est
ut stās in igne nesciat arderePōt ā
ostīgere ex singulari dono dei a nō ab
vñ a ibidē dic Greg·Ipsa licita ad=
mixtio oiugis sine carnis voluptate
fieri nō ꝑt Iō a sacri loci ingressu est
abstinēdū·Ⓑ Si vo cā remedij vt q̄ cō
tinere non pñt: sic est pctm veniale·
Aug·Incōtinētie malū est q̄ vir co
gnoscit vxorē etiā vltra necitatē pere
andi filios·ꝗa ibi ē nuptiaꝝ bonū a
idꝰ malū fit veniale·ꝓpt bonū nuptia
le·A·Aliq̄ dicit ꝗ casu nullū cē pec
catū ut nōt glo·in c·q̄dq̄d·32·q·ij·a
glo·Ray·in ti·de mūnio·C·ꝗ nūq̄d
hec tria·super vo veniale Sed ut dic
glo·Ray·ibidē·ꝗ exp̄sse est ostra di=
ctū Aug·xxv·di·C·carnis·vbi inter
alia pēta venialia dicit·Quotiēs ex
cepto filioꝝ desiderio vxorē suā cog=
uerit Et ibi sentit glo·dū dic super
vo desiderio·Supple et cā reddēdi debi
tū·q̄i dicat·exceptis hiis duobz casi
bz in vsu mūonij: sp peccat² saltē venia
lē·et ita est veritas ut nō² in sū·cō·ti·
iiij·ti·ij·q·xxxvij·Ⓑ Et est intelligē
dū ꝗ ꝓm Tho·qñ q̄s ita ꝓpt voluptā
tē oiugi miscet q̄ si stat infrā limites
mūonij videl; q̄ cū alia ꝗ nō faceret
Nā tūc est veniale·Secꝰ si excedit fi=
nes mūmonij·ita etiā q̄ si nō cēt sua
vxor faceret idē tūc est mortale· Nā
adulter est in suā vxorē amator ardē
tior·Nihil enī fedꝰ est q̄ amare vxo
rē q̄i adulterā·xij·q·iiij·origo A Idē

etiā dicit glo. Ray. in dicto. ⁊ sed nū
q̄d sup verbo fedi⁹ Et ꝗ est indubita
bile. q̄ sola intētio ad mōrle est mōr
le Math. v. Qui viderit mulierē ⁊c.
Ex q̄ bñ inuestigāti apparebit q̄ fa
cili⁹ est religioso int̄ regulariē viuē
tes omīno dā castitatē ꝑuare q̄ coniugi
gibz in vsu mūonij a mortali se custo
dire. q̄ religiosus abest ab incētiuo
luxurie. a ctra ipsū hz multa a ctīua
remedia Cōiuges vō sūt sec⁹ libidīs
ignēa ad eā incētiua multa hñta ig
nis accēsus solet ardere q̄ cū q̄ lig
nū apponat. a sic oēs cupidine accē
si nō solēt respicere q̄litatē p̄sone. a
vtz licet vl nō adō ut nō fit tuta ma
ter cū filio. a files. ut in c. j. eē de co
ha. de. a muli. Vña exo. xix. dr. Vi
nūa mulieres apostatae faciūt ec sa
pientes. a iō valde discretūa tūoratū oz
ee cōiugē. ut cū accēsus est cupidine
nō trāsgrediat t̄minos mūonij saltē
intētōe. D. q̄ si q̄s vxorē ꝓpt̄ samitatē
corpalē cogēscere nō excusat a pctō.
q̄ q̄rit samitatē p id q̄d ad ꝗ non or
dinat sic q̄ p sacm baptismi tm̄ cor
palē samitatē q̄rere ut ponit Tho. in
iiij. di. xx. in solutōe cuiusdā argumē
ti. A Jdē in sū. cō. e. ti. ij. q. xxvij Ad
dit etiā Ray. in dicto. ⁊ sed nūq̄d. q̄
vsus mūonij cā saturāde libidīs est
pctm̄ mōrle Et ut dic ibi glo. ci⁹ Jdē
nōuit hug. xx. q. ij. ⁊ hiis ita Et ꝗ di
ctū hug. refert glosa Jo. ī c. q̄d q̄d su
p verbo adulterio. ca. cā a. q. Et dicit
hug. ee dza; int̄ coitū cā incōtinētie
a cā libidinis implende q̄ in primo
casu preuenit hoc agens a volunta
te a poti⁹ vult sic pcare q̄ fornicari
In secō casu puenit voluntatē a puo
cat eā māibz vl cogitatōe l vtēdo ca
lidis a incētiuis ut pluries possit cuz
vxore coire Alij tm̄ dicūt in ꝗ casu ee
tm̄ venale ut dicit glo. in dcō c. q̄d.
q̄d. ꝓpt̄ id apll. j. Cor. vij Propt̄ for
nicatōem vnusq̄sq; suā vxorē hēat. a
vnaq̄q suū virū. Sed p̄ dictū videt
rōbili⁹: q̄ coit⁹ int̄ cōiuges solū ē in
duobz casibz licite p̄missus. vicz ꝓpt̄
filiorū p̄creatōem. a debiti reddītōem
cuz debita honestate et tpis et loci et
modi. In ꝗo ā t est a mortali excu
sat⁹. vicz cū fit cāvitāde fornicatōis
dicto c. q̄d q̄d Restat ḡ q̄ in aliis ca
sibz stet ꝗ phibitōne fornicatōis q̄
hz culpā mōrlē cū fit ctra sextū p̄cep
tū decalogi. exodi. xx. Nā qñ regula
est phibibitūa oē intelligit phibitū
q̄d nō ē spālē cōcessū ut in de. exiui.
de vto. fig. Hoc ee satis videt pbari
Tobi. vj. vbi angel⁹ Raphael dixit
ad Thobiā filiū tobie Audi me a oñ
dā tibi q̄ st̄ q̄bz p̄ualere pōt demonū
In eos q̄ coiugiū ita suscipiūt. ut deū
a se et sua mēte excludāt. a fue libidi
ni ita vacēt sic equ⁹ a mul⁹ q̄bz nō ē
intellectus ꝗ hz sup eos ptātem demo
nū. hec ibi. Equ⁹ a mul⁹ nō vtūt coi
tu aliq̄ mō innaturali ul alis mōstru
oso. sed ad ipsū nullo fine rōabili cū
carent rōne. sed libidine dilabū². Et
sic q̄ ad hunc finē ul suscipiūt matri
monū ul coytunt. dant in ptātem
diaboli ee si nullā aliā inhonestatē l
actualiter l intētionaliter exercēt.
Et ita includit in ꝗ mortale. Nā ꝓp
ter veniale nemo da² ī ptātē diaboli
maxie vsq̄ ad mortē. sic dātur isti vt
in dicto c. vj Tobi. Null⁹ em ē ita iu
stus q̄ carat venali Job. j. Si dixe
rim⁹ q̄ pctm̄ nō hem⁹ ipi nos seduci
m⁹. Predictis aūt vide² obstae dictū
Aug. in glo. sup pnci. c. j. ad cor in
the. vbi ait. Cōiugal cubit⁹ grāan
di gīa non habz culpā. Cōcupiere vero
satiandū. ꝗ tm̄ cū coiuge habet culpā
ꝓpter thori fedem venialē Sed ad hoc
dicendū q̄ ibi satiāde dēt intelligi. v.
implende. qñ ab ea pūcī² ad exordi
nariā fornicatōez vitandā. q̄ mūo
mū post filiorū p̄creationē datur etiā
in remediū infirmitatis ad illicitos
cōcubit⁹ cuitandos. xxxij. q. ij. q̄d q̄d
Non autē ad implemētū voluptatis
Vñ xxxij. q. iiij. c. liberorū. dic Jhēo.
Liberorū. ut diximus. in mūmonū cō
cessa sūt. voluptates autē que ꝗ me
retricū capiunt amplexib⁹ in vxorē

damnate sunt. Constat autē q̃ am⸗
plex9 in meretricib3 fiūt cāe implēde
voluptat̃ et hoc dāna2 cū vxore Glo-
tñ ibi dicit. In vxore dānate sunt. v
pumēde ꝓter veniale. Sed ꝗ glo. ex⸗
torquet lrām q̃ fieri regularit̃ nō d3
ff. de. le. iij. l. nō alit̃. nec fūdat̃ sup
aliq̃ aucte. Itez nō obstat illud apl̃i
q̃ allegat̃ ī glo. ī dic. c. q̃dq̃d videl3
Propter fornicatōz. ꝛc. vtē. q̃ ꝓm
glo. ibi debet accipi a nolente casti⸗
tatē seruare ꝓter fornicatōem nō sa
turandā sed vitandā. B.

¶ Vtꝝ vir teneat̃ reddere debitū vxoi
nō petenti Rz°. Tho. vbi supra. Dicē
dū q̃ vir nō solū tenet̃ reddere qñ vx
or exp̄sse petit sed etiā qñ p signa ꝗ
apparet Nō tñ idē iudicaū est de peti
tōe viri. q̃ mulieres magis solēt vēcū
dari de petiōe debiti q̃ viri. Idē Pe. et
Al. A. Idē in sū. cō. li. iij. ti. q. xl. B.

¶ Vtꝝ vir ꝗbeat vxorē aūtē ne petat
Rz°. ꝓm Tho. in iiij. dis. xxij. Dicendū
q̃ non debet hoc facere nisi ꝓter ali
quā rōnabilem cām. a tūc etiā nō de
b3 cū magna instantia auerti ꝓt̃ pi
cula que possent imminere. A. Con.
Al. vt in sū. cō. eo. ti. q. xlj. B.

¶ Vtꝝ peccēt oiuges exigēdo. l̃ reddē
do ꝗbitū in solēnitatib3 a ieiunijs Rz°
f3 rai. Exact9 debz reddere nisi caute
a fine picto posſ differre Exigere tñ
nō ꝗbz in p̄dictis tēporib3. j. Corꝝ. vij
Nolite fraudare invicē nisi forte ex
oscēsu ad temp9 vt vacetis oratōi. nā
ꝓter dies possionis a ieiunij ouem
re nō debent. q̃ etiā a licitis abstinē
dū est vt facili9 impetrri possit q̃ po
stulat̃. xxxij. q. iiij. xp̄iano. Idē ꝗ de
tēporib3 festiuis. xxxij. q. iiij. q̃ tēscū
q3. A. Idē etiā de tpe aduēt9. Vñ Am
bro. ī ꝓmōe de aduēt a. xxxij. q. iiij.
frēs. dicit Frēs nō solū debetis ab oī
īmundicia abstinere sed etiā ab vxo⸗
ribz ꝓprijs studiosissīē ostineat̃. Nul
lus omīno vxori suē iungat̃. Itez vi
det̃ ꝗ similib3 tēporib3 videl3 ad deuo
tionē seu ad penitentia3 deputat̃. in
q̃bz ꝓiter ꝓhibeat̃ solenmitas nupti
arū sicut in aduentu. videlicet a sep
tuagesima vsq3 ad octauā pasche. a
p tres dies añ ascensionē vsq3 ad oc
tauā penthecostes. xxxij. q. iiij. non
oportet. a extra de ferijs. capellan9 Et
aliqui dicūt hijs tēporib3 vsum mū⸗
monij nō esse ꝓhibitū. Pōt intelligi
nisi prout in similib3 temporib3 p̄ser
ti cū de tpe aduent9 a possionis q̃
est ante ascensionē fit ꝓticulaiter ex
pressū. dicto. ca. fratres. a. c. xp̄iano
B. Itaq3 q̃ reddit illis tēporib3 non
peccat. sed q̃ exigit aliq̃ infirmitate
puta concupiscētia ductus sine contēp
tu tēporis seu ecclesiastice exhortatōis
venialiter tñ peccat. Con. Tho. A
Hoc vltimū dictū videz fuisse nō rai.
sed Pe. cū quo Cō. Tho. et glo. Ray.
vt in sū. cō. eo. titu. q. xlij. vbi eē idē
dz ꝓm Hug. addentē q̃ q̃ cā satian
de libidinis petit debitum semp pec⸗
cat mortaliter. ꝗ plus istis diebus
de quibus proxime dictū est. Et vt
ex p̄dictis p̄t patere ꝓm omnes hijs
tēporib3 nō excusat̃ vsus mūmonij a
mortali qñ fieret in cōtemptū tēporis
seu ecclesiastice ordinationis. Contē
nere āt videt̃ q̃s si p̄t sine magna dif
ficultate abstinere a exigit seu habent̃
reddit. Nā nil aliud videt̃ esse con⸗
tēpt9 q̃ nō curare agere q̃ oportet.
vñ Math. vj. dicit. Aut vnū sustine
bit a altez contēnet. Sup quo Aug9.
vt a ibi refert Tho. Nulli9 fere oscie
tia p̄t odisse deū Cōtēnit āt id est nō
timet eū dū q̃si de ei9 homitate securē
Itē ad Ro. ij An diuitias homitatis
ei9 a patientie a longanimitatis ōtē
nis. Super quo glo. magistri sentē
tiarū. Hic autē cōtemnit qui nō fie
vtit̃ ad penitentiam. Et ꝓfido. in. li.
ij. de sūmo bo. Volūtatē q̃ ꝓpe ꝓpi dñi
nolle scire: q̃d est aliq̃ q̃ velle deū su
phiēdo ōtēnē Et multop9 est nolle fa
cē: cū sit facere finis sciēdi. a ī faciēdo
ōsistat omnis salut̃ effect9. Mat. vij
Nec quis videtur excusari si hijs tē⸗
poribus exigat seu reddat habētor cā
prolis Vnde Ambro. super primā ad

Cho. et xxxiij. q. iiij. si causa dic. Si causa pœnandorum filiorum duci² vxor ñ multū tēpus cōcessū videt ad ip; vsū qz a dies festia dies pœssiōis a ipa ra° cōcept9 a pt9 iuē legē cessare vsū carnis hiis debē tpibz demōstr². B

¶ Vtrū liceat debitū reddere in loco sacro Rz° fm Tho. a Pe. vbi s Lic; debitū sit reddendū omni tēpe ñ tñ sicē est de loco qz loc9 polluī potest ita ut indigeat reconciliatōe nō autē temp9 Ite qz debitū reddendū est salua sp debita honestate q in talibz exigitur vnde etiā nō opt; qz statim in publico reddat debitū A. Idē in sū. cō. co. ti. ij. q. xliij. vbi ecē dicitur fm. Al. qz si alius loc9 haberi potest non tene² reddere in loco sacro Si nō potest alius locus haberi tūc reddat cū dolore cordis a ecē si exigat cū plāctu ñ credo qz peccet mortaliter Con. Glo. Kay. et addit qz si alius loc9 hzi pt peccat mortaliter qui in loco sacro debitum reddit Dictū etiā Tho. et Pe. verius est qz satis videt ridiculū et absonū qz in loco sīno cultui deputato liceat aliq casu tale qd agere. Quis enī B audēt in camera l' auditorio magni regis. Quāto min9 deberet audere in palacio et auditorio regis celestis. Oratoriū enī hoc debz esse quod sīt ut ibi nil aliud geratur nisi quod diuinis laudibus ouemiat. xliij. di. oratoriū. Et ideo ꝓpter reuerentiā talis loci nullus negociū secularē qz tum cū qz pazuū et honestū in eo geri debet. Vnde et Mathei vndecimo. dicitur qz dñs nō sinebat vt q̄squā transferret vas per tēplū Si ergo talia honesta in se fieri ī tēplo ñ debēt. q̄ tomn9 illa inhonesta a que sūme derogant diuine reuerētiea inhonestāt immo violant locū quia in ecclesia polluta sāguine l' semine. sīne laudis organa suspendunt. ex de cōsecra. ecclesie vl' al. c. fi. a de sē. exc. is qui li. vj. ꝓpterea ut dicit ī c. decet. de īmu. eccle. co. li. quecūq; sīnū officiū pñt turbare l' oculos sīne maiestatis offendere ab hiis locis dñt ecē prius exīnea. ne vbi pctōz est venia postulāda ibi peccādi det occasio ul' deprehendāt pctā cōmitti. Qsitū etiā sit absonū l' cogitare in tali loco licē debitū coiugale reddere. pz q̄z ex eo qz q̄ alibi loco ꝛgruo reddidit: debz ab ingressu ecclesie abstinere. xxx. q. iiij. vir. B

¶ Vtz liceat debitū reddere ul' exigē tpe pēgnatōis Rz° fm Pe. Si pt ecē sine pcto aversus reddi dēt. et etiā pt sine pctō mōrtli exigi. qz vsus mrīonij nō tm est in officiū sz ecē in remediū Cō. Bil. A Idē in sū. cō. li. iiij. ti. ij. q. xliiij. Et ita qñ nō imminet pcīm. ñ exigere tali tpe est ꝛsilij. Et ita intelligat. c. si cā. xxx. q. iiij. et qd ibi dicit glo. Sed tñ omissio h9 ꝛsilij nō videt sine pctō veniali. cū vxore iā ꝗnida debitū peti ñ possit ñ vōe īcōtinētie. q̄ saltē includit pctm veniale. di. xxv. Ff. alis aūt. pserū cū illo tpe cāplis inhibeat vsus mrīonij dcō. c. si cā xx. q. iiij. origo. B Sed vtz liceat post partū ante purificatōem vide. f. purificatō p9 partū. A. Ibi non videt plene de hoc dici. sed ibi erit hoc tangendum. B

¶ Vtrum liceat debitū reddere ul' exigere tēpore menstruoz Rz° fm Tho. in iiij. distin. xx. Fluxus menstruoz potest esse innaturalis quādo est inordinatus a quasi cōtinuus. et in tali casu non est ꝓhibitum petere alio qñ oporteret qz vir quasi perpetuo abstineret. Sed quādo est naturalis ꝓhibitum est mulieri petere Si antē vir petat: distinguendū est. qz si petit scienter debet cū auertere precib9 et monitis nō tamē ita efficaciter qz ex hoc possit ei esse occasio incidendi in alias damnabiles corruptelas Si vero ignoranter petat: tūc mulier pt aliquā occasiōem ꝓtendere vel infirmitatē allegare ne vir debitū petat. Si tñ non desistat debz mulier debitū reddere petenti. Passionē aūt suā nō semp est tutuz viro indicare. ne ex B abominatōez accipiat. nisi forte vxor

deviri prudētia presumat. A. Ad intelligētia; p dictoꝝ sciēdū ſm ſſ Nicolaū de Lira. ſup. xv Leui. q mēstruū est q dā sāguis fluxꝰ quē mulier a tpe q fūt ydonee ad grandū vſq ad tpꝰ sterilitatis solēt q libz mēse pati. ñ infirmitas ꝗ impediēt. Et de phibitōe talis tpis ꝯtēt Leuit. xx. vbi dr. Qui coierit cū muliere in fluxu mēstruo. a reuelauerit turpitudinē eiꝰ. ipsaq; aperuerit fontē sanguis sui interficient² ātro de medio ppli sui. Et de ꝗ q; dr in sū. cō. co. ti. q. xlvj. ſm pe. sic. Circa hāc materiā diuisi diuisa dicūt. Qui dā ei dicūt q exigere ē in voluntate cōiugis. ſq reddere ꝗ necēitate iuris. Primū intēdt moises phibē tpe mēstruoꝝ Leuit. xx. ſq nō secm Alij dicūt q á petēti imminet piculū p sūptū pbabile de fornicatōe. aut nō. Si sic. ꝗbz reddi. Si nō. reddi nō dz. q pceptum morale ē a ñ ceremoiale seu figuāle. Alij dicūt q aut passio est naturalis; dz determinato tpe stringēs. a tūc nō licz exigere l reddere Et q cūq; sciēter exigit l reddit voluntarie peccat mortle q tūc incipi pñt a incipi insueuerūt fetꝰ mēbris dānati lepzosi a hmōi Aut passio ē innaturalis. tūc saltē lz reddē q tūc nō pñt fetꝰ incipi Sz in hijs opiniōibz pria securior est a cōior Peglo. vo Kay. in t. de mūiōi. ℭ sed nū q dō peccāt vxores dicit sup vlo abstinēdū. De tpe mēstruoꝝ notat Hug. x. di. ad eiꝰ q tā mulier q vir q exigt debitū sciēt tpe mēstruoꝝ pec. mortle q pceptū ꝗ ñ coitūdo tpe illo morale est. sic dicūt ēē hodie multi theologi a videt exp̄sse hzi ex glo. Jhero. sup Ezech. xviij. a ex glo. sup Leuit. xv. xviij. a. xx Dicē ecl hug. q q reddit ex actꝰ debitū ꝗ tpe nō peccat. pt tñ negare sine pctō nisi viderit exigēti fornicatōis piculū imminē Dicē etiā q mulier tenet reuelare mēstruū; viro suo si exigat ab ea debitū a etiā si nō exigat. ne forte ad exactō; ipsiꝰ mulierē reddat ei nil sciens de mēstruo. Hoc puto intelligēdū qñ nō tūcl de scādalo ſm Tho. vbi ꝗ. Seqt in glo. Alij dicūt q exigē in mēstruo dm ecl sciēt nō ē pctm mōrle int cōiuges. ſq tm̄ veniale. Prima tñ opinio videt verior magis insonat auctibz scōrū In tribz ecl in foro pñali nō ē precipitāda sma. nec denegāda absolutio si nolit coiugatꝰ tpe mēstruorū abstinere. ſq via tutior ē insulēda. a tror in cutiēdꝰ ex pico. gl. Salio melioi iudico int oēs pdcās opiniōes illa videt verior q dicit q qñ hec passio ē naturalis tā petitio q reddition phibetur q vtq pt; pceptū sup hac phibitōe morale ē ſſ Nā oīs moralitas indicat vsū mūonij illo tpe cessare dēre qñ si lij pñta solēt morbosi l lepzosi grai Et cū sit morale obtiet ēē hodie sic a cetera moālia ſm oēs theologos Jō petitō a reddition phita videt Leuit. xx. vbi dr q ātro cōcūtiū tpe mēstrui interficiāt Jtē si phibet petitio ñ ir ad reddēdū alter nō obliga². a cū nō obliga² reddēdo videt insētiē pctō petētis a sic i eas culpa se ligaē. ad ro. j De eo āt qd glo. tāgit q dō agēdū infessori sup casu sit dubio. latiꝰ dictū est ꝗ. cōfessor. ij. ℭ. v. in additione. B.

¶ Vtq vir cognoscēs vxorez suā aliter q mō naturali peccet mōrle Rꝰ. ſm. Tho. in. iiij. dis. xxxj. in expositione lrē. Vsus cōiugis contra naturaz est duplex. vl qñ debitū vas p̄ermittitur. vl debitus modus a natuā statutꝰ quantū ad sitū Et in primo qui dē ſp ē pctm̄ mortale. q ples seq nō pt a sic totaliter nature intentio frustrat ſq i sedō ñ ſp ē pctm̄ mortale vt q dā dicē ſq qñz pt ēē signū pēti mortalis incipie. i q q ntō magis a dispositione naturali recedit tāto est grauiꝰ Qñq; etiam pōt esse sine peccato vt cum dispositio corpis aliū mos non patitur. et eodem modo excusatur ſm Wil. ꝓter egritudinē vl propter periculū suffocandi fetum in vtero aut aliam cām rōnabilem. A. Et dicit idē Wil. i loco ꝗ quo infra. q hijs casibz vir non peccat mortaliter licet turpiꝰ

esset q̃ haberet eam vt sororē in hmōi casibus q̃ sic eam cognoscerz. Et ad p̄dicti casus maiorē intelligētiā sciē dum q̃ Al. in. iiij. di. xxxj. a in sū. cō co. ti. q. xl vij. apt. Videt dicendū q̃ nihil cont q̃ facit marit9 cū vxore sua to vase debito sm se est pcā; mōrale ꝗ p̄t esse signū mōralis cōcupiscētie qñ .s. nō sufficit eis modus quē natura determinat. ut aīs ꝗ melio9 intelligat q̃s .s. sit mod9 natural. a q̃s plus vl min9 ab illo mō naturali deuiet Nō q̃ debit9 mod9 quē natuā docet ē. vt muliet iaceat in dorso. vir āt inuētre incūbat ei Et sic facili9 cōcipiūt mu liēs. nisi p accidēs impediat. Minor autē deuiatō ab illo est lateral cōcu bitus. a maior sedent. a adhuc ma ior stantiū. a horū maxim9 q̃ ē retro more iumētorū. Et iō q̃dā hunc mo dū vltimū dixerūt ēē mōrale pcā; qd ñ ñ placz. Ex p̄dictis tria nōnda fūt Primū ē q̃ agēs cū vxore ex vas natu rale: ĩdubitāter ꝗ peccat mōrit sm oēs. a ē grauissimū mōrale Vñ ;z. q. vij adulterij dic Aug. Vsus q̃ ē ō natu rā exercēbit fit in mētre. ꝗ execrabili9 in vxore Ibi etiā dic q̃ vsus ō natu rā grauior ē incestu matno. Secō; est qd nihil cont q̃ fac marit9 cū vxore sua to debito vase sm se est pctm mōrale Et ex ꝗ dicto occasiōe; capiūt lasciui in honesta plima q̃si liceret pagēdi. ta mē ut pt; ex p̄dictis nō affirmat hoc Tho. ꝗ dic in isto casu non ꝗ ē pcā; mortale ut q̃dā dicī. q̃si dicat. Hoc nō audeo dicere ego. p̄t tñ ꝗ dēm in certo casu saluari de q̃ statim Terciū est q̃ modus innatural lic; in va se ꝓpo p̄t ēē signū mortal qñq; veni alis Signū venial est qñ ꝗ est aliq̃ causa excusās ꝗ ñ sufficiēs. vt q̃ for te sine periculo nō pōt alit agere cū vx ore. et ꝗ ipm agit ꝓpt incōtinētiā seu vitādam ex ordinariā fornicatōe; q̃ casu nō deest saltē veniale. xxv. d. Alis āt a tāto graui9 q̃nto pl9 discedi a mō natuāli licet excusef a mōrali ꝓp ter ꝗsistētē cām Signū āt mōralis vi det qñ nulla rōnabili ꝗsistētē cā: so lū cā voluptatis agi. Et tāto est ma ius signū a pctm q̃nto est mn9 nal Et ꝗ vide sētiē glo. ray. in ti. de mū momio. Sed nūq̃d hec tria sup verbo fedi9 vbi ait. Nūq̃d peccat mōrit vir si cognoscat vxorē nō ofuecto mō. dū tñ hoc faciat in vase naturali Ro. Ctre do fine p̄iudicio q̃ si ꝗ faciat cā soli9 voluptatis āpli9 sic q̃rēdo peccat mōr liter. Si vō ꝗsisteret iusta cā sic agē dia scient semē ex nō effundit: ñ pec cat mōrit. hcz tuti9 eēt in hiis casibz ut dēm ē cā tenē ut sororē. ꝗdēs Nō est ō. ;z. q. vij. adulterij q̃ qꝗ ibi ꝗ intl de alis ō naturā ꝗgscētibz vxoēs ā ex ordinare polluētibz. ā cā libidi nis saturāde a fine cā ꝗ facētibz. B

¶ Vtr vir teneat reddē debitū quaz accusat de adulterio lite pōdēte Ro. sm ray. Aut ē notoriū; illā ēē adulterā ā nō. In pri casu nec reddē nec exigē d; alit mōrit peccat ñ forte ipsa velit abstinē a pctō adulterij a pna; age re. tūc cm ipse p̄t cā sibi recōciliāe. ;z q. j. c. j. Et ex seqntibz caus. ex de di uor. significā. a ex de adul. si vir. A De isto pctō dice Ti. xiij. Ca B In secō cāu .s. cū nō ē notoriū d; petēti reddē Sed sm Tho. ī. iiij. d. xxxv. vir q̃ cito sibi ostat de fornicatōe vxoris. ñ tenet de bitū reddē. alis ñ solū incurrēt irregu laritatē bigamie. ꝗ ecl gnant sibi p̄ iudiciū accusādi Et ꝗ sma vior vide A Dōta p̄m dēm intelligi qñ vir ope lere a iudice adulterio nōdū ꝓbato q̃ d; obediē exq̃ p̄t sine detrīto salu tis agē. xj. q. iij. ca. j. Nisi forte velit adulteriū incōtinētis: seu infē paucos dies ꝓbaē. ar. c. solet. de sē. exc. li. vj. B. Vir tñ in ꝗ casu vxorē dittere sine iudicio eccē ñ p̄t. imo ecl si debitū rēdat opulsus aucte eccē. l; irregularitatē in currat ñ sibi gnat p̄iudiciū accusādi Et de hac mā tēs T. mrio m. viij. Cix.

¶ Vir ꝓpter fornicatōem vxoris non solū nō tenet ei debitū reddere. ꝗ etiā p̄t eā dimittere. nisi in septem casibz q̃s habes T. matrimoniū. viij. Cix

¶ Sed nūquid peccat vir mortaliter exigēdo debitu; ab vxore pmanēte in adulterio. Rō. ſ; q̄ notat hug. xxxij. q. j. ſi q̄s vxorē Si alter coiugū ſciēter exigat ꝑ debitū a ſtiq̄ pmanēte in adulterio ſiue occulto ſiue manifesto peccat mōrt̄ q; facit ꝯtra ꝯſtitutō; eccīe A. ex. de adul. ſi vir Et p̄dicta notat glo. ray. in ti. de mūonio. ꝯ. Jtē pone q̄ vir ſup ꝓbo ſi vir Et addit etiā peccat reddēdo ſi celebr̄tū ē diuortiū iudicio eccīe á ſi publice morat̄ in adulterio Si neutr̄ iſtor̄ fit. ñ peccat reddēdo. q; ad ꝓ tene. Si āt ꝓpt incōtinētiā a fragilitatē carnis exigit debitu; peccat mōrt̄. q; facit ꝯtra ꝯſtitutō e; eccīe min9 tñ peccat: cu; adulteriū occultū eſt Alij dicūt q̄ impoſi ꝯtinēdi a copula cārli excuſat exigētē in ꝓ caſu. q̄u; ſma eſt benigmor. l; forte nō verior glo. Et idē notat ſū. cō. ti. iiij. ti. ij. q. xlix Aliq̄ tñ nō improbabilit videt̄ asserere q̄ ſi abſtinētia a reddēdo vl exigēdo debitū ñ corrigit adulterū. ſ; potiꝰ ad ꝑteriora puocat vl alt̄ inutilit̄ ſcādala opat̄. q̄ licite poſſit a reddi a exigi. q; ordinatō eccīe ſcā eſt nō ad introducēdū ſ; ad remouēdū ſcādala. et ceſſante cā ceſſat effectꝰ. ex. de appel. cū ceſſante. Et intelligētia dictor̄ ex cauſis ē aſſumēda dicēdi. ex. de ver. ſig. intelligētia Jtē p̄t peti debitū a reddi ſi adult̄ ſeu adultera egeit pma; dicto. c. ſi vir ꝑ adul. Et in ca. ſi q̄s vxorē. xxxij. q. j. ꝯ q̄ vir abſtineat a mūonio adultē. donec īplea. ſatiſfactio crimiſ. Jō. q; pꝰ ſatiſfactō; pme nō merere. vōri adulterā Et glo. ſup ꝓbo explea. dicit vl ſaltē inchoet ſſ Nā ſi voluerit eā ſibi recōciliare. ec̄ infra tp̄s pme ab ea p̄ot exigē debitū. ex. de furt̄ ex lr̄is ex̄ de eo q̄ cognoſcan. vxoris ſue. c. veniēs Et in dicto. ca. ſi vir. ꝯ q̄ vir ñ d; ſepe red pe peccat̄ē. S; in. c. quēadmodū ex. de iureiu. ꝯ q̄ vir p̄ot dimittē vxori peccāti nō ſolū ſepties. ſ; ect̄ vſq; ſeptuagies ſepties ſm euangelicā veritatē Math. xviij Glo. in dicto. c. ſi vir ſup ꝓbo ſepe dicit. Maritꝰ ſ; p̄t ei p̄cere ſi vult a eā repe pꝰ pma; ſm euāgelicā veritatē. ſ; eccīa nō intercedit p ea. exq̄ aliq̄tiēs ei pepcit. ne videat ei dare peccādi lma; a ad t̄rorē ꝯ ec̄ hoc in glo. S; certe in c. ſi vir. nō ꝯ ꝑ intercēſſiōe eccīe. ſ; de receptō e viri Vñ ſatl̄ videt̄ poſſe dici q̄ ſ; vir p̄t repe eā pꝰ verā pma a eo caſu poſſit ec̄ p ea eccīa intercēdē Jn ꝯriū ñ videt̄ nec auctoritas nec rō ſſ Rō enī ꝓpt̄ ꝓ da. lma peccādi cū p̄ſupponat̄ vera pma. Si enī in ꝓ videt̄ dari lma ad peccādū nec marito eā repe liceret q; prōnꝰ eēt turpitudinis. xxxij. q. j. ſi credet̄. Qñ āt ſepe peccauit. nō ita facilt̄ eſt rāpiēda ſ; vigilāt̄ ne forte nō ſit vere penitēs. Et ita p̄t intelligi dictū. c. ſi vir. Rato āt eſt q; ſepe peccās ſeu reiduās p̄ſumit̄ verā pma; nō hīc ꝑ pe. d. iij. irriſor. Jte; glo. in dicto. c. ſi vir ſup ꝓbo reꝰ. dic̄ q̄ ñ marit9 denū ciet adulterā ad pmam mōrt̄ peccat ij. q. j. ſi peccauerit. a dcō. c. quēadmodū glo. Forte idē ſi vxor nō denūciet adulter; ſi p̄t. q; vxor nō ad imparia iudicat̄ dicto. c. ſi q̄s vxorē. ꝓ

¶ ſſ Nūquid cōiunx ꝓpt̄ adulteriū a ſe cōmiſſum ſtatim p̄dit ius exigēdi debitū. Et ſm Ray. videtur q̄ ſic ſalte; quo ad iudiciū aīe. q; peccādo in legem mūmonij reddit ſe indig. ſ. a ideo nō debet petere niſi purgata culpa. reddere tñ tenet̄ exactus. A. Jtē in ſum. cō. co. ti. ij. q. l. vbi etiā ꝯ q̄ licet adulter ipō iure amittat ius petendi debitū. ſi tñ petit adulteriū ſit occultū. deb; ſibi reddi. quia ſm glo. Ray. vterq; coniugū duplex ius hēt in reliquo ſc; ius exigēdi a q̄ ſibi exigenti debitū reddat̄. Primū amittit fornicando. ſed nō ſecōm. Sic a prelatus iuis nō hēt impādi aliq̄ ꝓ illicitū vl de quo dubitat an ſit illicitū. ſubditus tamē ꝑ; ei obedire in dubio illicito. a hoc ius habz p̄latꝰ in eo. licz nō habeat ius imperādi. ſed peccat impādo in hoc caſu. xxiij. q. j. q̄d cū patur Glo. hoc puto verū niſi eā pro

hibens exactōem cōcernerēt vtrāq; ptē. tūc enī etiāsi sit occultū reddi nō d; ut in c. māsitōm ex de sen. exc. Ite et qñ ds cogit iudiciaiē. alīs secus sc; qr nō tenet reddere etiāsi impedimētū sit secretū Et sic pt intelligi qd dictuz est s. Fix. ad fi. in additōe. B Sica tenet q cognouit osanguineam vxoris. ꝗ nūq exigere pt. ex de co. q cog. osan. ux. trāsmisse A Ibi dr q q cognouit suā puignā a vxore pmortua. a ducta alia legitīa vxore cū pre uigna publice ad peccādū redit: nō pt debitū petere a exactō debz cū grui cordis dolore reddere a si pmoriat se cūda debet sic sīl spe coniugij ppetuo manere. B

¶ Qui otrxit cū aliq clādestine a postea cū alia publice nūqd exactō a pma tenet ad redditōe; debiti Rx. fm Wil. Credo q nō tenet fi ē in loco vbi ofuetū ē q añ carnalē copulā adhibeat bñdictio nuptiaL A Idē puto ēt si nō fit cōsuetū a reddi nō possit sine scādalo. cū ab omi spē mala abstinē dū sit. j. ad Thess. vl. B a sibi imputet illa q clādestine otraxit a ingessit se picko Credo tñ q si scda relicta tñ seat ad aliaſ ptes cū prima in q̄bus sine scādalo pñt adhibei solēnitates debite. vl si de solēnitatibz nō ē cōsuetudo possit ei cohabitare a si sic fecerit licitū erit. A De hoc latiōr in sū. cō. li. iij. t. ij. q. lxiij. vbi p; fm aliqs q iste nō tenet reddere a scda licet ei nō debeat debitū reddere ut vadat cuz prima a sibi imputet q clandestine cōtraxit. qd puto intelligēdū qñ a se cūda nō pōt reddere sine scādalo siue spē mali. ex de vi. a bone. de. cum ab omi. et pretactū ē. alīs bñ tenet reddere a posſ hoc agere ppria autoritē ut in dicta. q. lxiij. fm glo. Ray. Et addit Nō ē cōtra qd solet dici q vir nō debz dimittē vxorē sine iudicio ecclesie Hoc enī intelligēdū ē qñ inter eos ē impedimētū aliud q̄ sit ligatio mūonij p̄ecedētis vl q̄ sit rotū solēne ppt qd impedimētū nō pt cōmisceri cū ea sine pcto mōrtis. in q tñ casu sic notauit hug. xxxv. q. vj multoz. et si p̄cepto ecce nō tenet obedire q̄ntū ad reddēdū debitū tñ in cohabitacōe et ncārioz exhibitōe tenet ei obedie et sine ordine iuris nō debz ꝗ denegare vxori cui defacto se copulauit Sed qē vbi q̄s otraxit mūonīū cū duabz de pñti successiue qr cū coipso q otrxit cū prima teneat ei cohabitare et ncāria exhibere q̄ntū ad ꝗ nō potuit se obligare secū de. vñ tenet rediē ad pmam. iudicio tñ ecce si ꝗ possit fiei. Si āt nō possit qr forte veritas pbari nō pōt credo sine p̄iudicio q aucte p pria hoc pt facere. immo tenet p̄sertim si prima nō fuit in culpa. vl si ignorauerit ius qd ē circa clandestina mūonia fm hug. Qui ē dixit cū ali q̄s otraxit clādestine cū pma a postea manifeste cū scda p. debz obedire cōscie q̄ ecce excōicanti Si tñ pt vtrāq; exhibere credo q scdam exhibere tenet q ea q pōt facere sine pcto tenet ei facere ad p̄ceptū ecce. nec ea debz ei si ē ordine iudiciario denegare Et eo dē mō credo q si aliq̄s p. professionē legitime facta; in monasterio exeat de facto a cōtrahat mūonīū defacto in facie ecce si postea reuerta; ad cor pt reuerti ad religionē autoritate ppa a pori. tenet sequi osciam de professione facta ab eo in religionē q̄ obedire p̄lato vel ecce precipienti manere cum vxore Idem credo in opposito casu scilicet cum quis post matrimonīū legitime cōtractū a cōsummatū inuita vxore trāsit ad monasteriū a ibi fecit professionē. qr in hoc casu nō obstāte prohibitione p̄lati: aut excōicatōne ecce: auctoritate ppria potest reuerti ad vxorē. a ad hoc tenet nisi ab vxore otinentiā profitente possit lmam remanendi in religione impetrre. aut nisi ipa fuerit fornicata q pōtextu fornicatōis possit eam repellere. in quo casu poterit ibi manē ea inuita. Hec omia glo. B. ¶ De hac materia vide plura. ſ. matrimonīū. viij. p totū

¶ De debito reddendo leprozo-vide-
J-leprosus-Ej-a-ij-

DEcanus-De officio decani vi
de s-archidyaconus-
Decime-j-coiter-Decima est ps
omniū bonorū iuste acquisitorū dō debi-
ta-ex-eo-tua nobis-A-Huius ptis q
ta est sicut vba sonāt sc; decima fm
rai-a hos-vt i sii-cō-li-j-t-xv-q-j-B
¶ Decimarū quādā sūt psonales-a quādā
sūt pdiales-psonales sūt q debēt ex
negociatōe l artifi° seu scia-militia-
aut venatōe a hmōi-Prediales vero
sūt q puenīūt ex ipis pdijs vt ex-eo-
ad apl̄icē-a-c-pastoral a ex-de pro
chijs-c-vlt-Sz de qbusdā dubiū vide
tur vtr sint pdiales l psonales vt ō
agnis a alijs fetibz aialiū q in pascu
is sūt- Et pt dici q sint mixte cū pti
nēāt a pdijs vñ viuunt aiālia ar-
ex-eo-c-omissū-a sic sūt pdiales-p-
tiz vo puenīāt a psonis-v-a custodia
psonarū a sic videt psonales-Hec fue
rūt dcā hosti-lz q ad vltīm mēbr diu
si diusa dixerūt vt i sii-cō-e-t-q-ij-B-
¶ Vtr ō decimis deduci possint expē
se-Rz°-Prediales dēē dari dnt indi
stincte nō deductis expēsis- nec etiaz
illl q fiūt p fructibz colligēdis ex-eo-
cū homīes-A Vñ nec semē deducēdū ē
fm gloss-a-host-vt in sii-cō-li-j-ti-
xv-q-xxiij-B-De psonalibz vo disti
guēdū-qr si surgūt ex rebz iā decima-
tis: deducūt expēse-alr nō-ex eo-pa-
storal-De lucro āt aduocatōmis fm
Guil-nō ōbēt expēse deduci-A-sic q lo
cat opas suas nō deducit expēsas vt
in dcā-q-xxxiij-vbi hec oīa notāt-B
¶ Qñ dnt decime dari Rz°-Prediales
dnt dari statū qñ fructū pdpiūt a añ
q sepe indē cēsus l tributū vl hmōi
Et si primo facta fuerit tālis separtō-
mhilominus decima integra dāda est
A-qr sic rusticus tenet decimare qd si
bi remanet-ita dns hī qd ō acruo in
decimato accepit-vt i dicta-q-xxxiij
B-Ex-eo-tu a nobis-a-c-cū nō sitis
Psonales āt pnt dari in fine āmi ar-
ex-ō pigno-ex lūs A Jn isto-c-mhil
ōr de hī-hī i dcā-q-xxiij-nō fm rai-q
psonales pnt dari in fine āmi-vt sic
maior vtilitas puenīat ecclie-q si p
minutias solueret ar-dicti-c-ex lūs
Jdē dic host-a addit Vex si añ ānū
velit qs solue-nō video q possit refu
tari- qr hī iuē nō ē expssū Cō-Jmo-
ut ibi vide posse dici q facto lucro sta
ti qs solue tenea Sā fm Tho-ij-ij-q
lxxxiij-ar-j-qd sii tpis dēmia° dē
misi statū soluat-obligat ad pctm-
Possit ē solu° ē tardari m q tū ocnat
vtilitatē eccē vt dicit dicti doctōes- B
¶ Vtrū optia debēāt dari p decimis
Rz°-Agnos-pullos-vitulos a hmōi
nō tenet qs dare optios nec deteriōes
hī mediocres l sic tūseūt sb vga pasto
ris-A-De hī sic ōr leui-vl-Omīū dec
marū bouis a ouis a capre-q sb pasto
ris vga tūseūt qdqd decīm vencit: sci
ficabit dno-B Jndig ē ei dare dō q
dedigt hō d-xlix-c-vl-xvj-q-vj-oēs
decime-A Jdz in sii-cō-li-j-ti-xv-q-
xxiij-fm Jmo-Hosti-a Goff-B-
¶ Vtr debēāt solui in vinea-vl in p-
dio-an debēāt deporti ad eccāz Rz°-Fz
Host-Pōt dici q in hī dz fuari osue
tudo-ex-de sepl-ēfficati-A Jd in sii-
cō-eo-ti-q-xxiiij vbi ē ōr q expēse p
colligēdis fructibz ñ deducū Fz Host-
hī si sup pdās ñ appaēat osuetudo pu
to q dēē ōbēāt porti ad eccāz-qr qñ
est spēal a certo creditor regulait dz a
ōbito ē requri vt ei debitū psoluat fm
tho-ij-ij-q-xxxiij-ar-ij-ad-fi-B-
¶ Vtr dare decīas sit p̄cepti Rz°-Fz
tho-ij-ij-q-lxxxvij- Decime in veteri
lege debebāt ad sustētatōz mīstrorū
dei Malachie iij-Inferte oīem dec
matōnem in horreū meū-vt sit cibus
in domo mea Vnde preceptū de soluti
decimarū ptim quidē eāt moāle indu
ctū rōe natuāli-ptī aūt iudiciale ex
ōina instituōe robur hns- Ratio
āt nālis dictat-vt hijs q ōino cultui
mīstrāt-ipē ppls nēcaria mīstret-j-
cor-ipōs militat suis stipēdijs vm
q- De dēmia° āt certe ptī introducta
est ex institutōne ōina-qr tribz leui-

tica ꝓimis misteriis manapata possessiões nõ habebat · et sic eãt iudiciale ptinẽs ad eq̃litatẽ inꝗ hoꝰmies ꝗ ꝓditões illiꝰ ꝓpli ꝓfuãdã·sed ꝓuenebat cũ ceremonialibꝫ quãtũ ad aliquã sig̃ficatõem·A·Sicut a oia antiq̃ legis facta ꝗm illud·j·Cor·x·Oia in figura ꝓtingebãt illis Qui ei deãmã dat(q̃ ẽ pfectõis sigꝰ·eo q̃ denariꝰ est numerꝰ pfectꝰ q̃si ꝑmꝰ limes numeroꝝ vltra quẽ numeri nõ ꝓcedũt·sed reuertũꝗ ab vno nouem ꝑtibꝫ resuatꝗ) ꝑtestatꝗ q̃i in q̃dã signo ad se ꝑtinere impfectionẽ·Perfectõem vero q̃ erat futuã ꝑ xꝑm esse expectãdã a deo ꝗm Tho·in dicta·q·lxxxviij·arti·j·vbi ponũꝗ etiã omia q̃ in hoc ꝓtinẽꝗ B·Est ãt differẽtia inꝗ ceremonialia a iudicialia p̃cepta·q̃ ceremonialia illicitũ est obꝑuare tẽpore legis noue·iudicialia ꝓo etsi non obligãt tpe gratie·tamẽ possũt obꝑuari sine pctõ a ad eorũ obꝑuãtiã aliq̃ obligãꝗ si statuãꝗ autoritate eoꝝ q̃rũ est leges cõdere·sicut si nũc aliq̃s princeps statueret vt q̃ furatꝰ fuerit ouẽ·rẽddat·iiij·oues·vt le² Exo·xxij a ꝓ subditi tenerẽꝗ obꝑuare·ita etiã determinatio deime ꝑtis est instituta auctẽ ecclie tpe noue legis vt·s· minꝰ ꝓpꝰ noue legis mĩstris noui testamẽti nõ exhibeat·q̃ ꝓpꝰ veteris legꝗ mĩstris veteris testamẽti·cũ tũ ꝓplus noue legis ad maiora obligeꝗ ꝗm illud Math·v·Nisi abũdauerit iustitia·ꝗ·a etiã mĩnistri noui testamẽti maioris sũt dignitatꝗ q̃ mĩnistri veteris vt ꝑbat apꝰ·j·Cor·iij·Sic g̃ ad solutõẽ deimaꝝ hoies tenẽꝗ ꝑtiq̃dẽ ex iure naturali ꝑtẽ ex institutõe eccie· q̃ tũ pensatis optumitatibꝫ tpꝫ a ꝑsonaꝝ possꝗ alia; ꝑtẽ determinare·A·Hoc Tho·in dicto ar·j·vbi etiã dicit q̃ p̃ceptũ de solutõe deimaꝝ inq̃tũ est morale daꝗ a dño Math·x·ibi Dignꝰ est enim operariꝰ cibo suo Et ab apꝰo·j·Cor·ix·B·

¶ De solũedis deimis ꝓfessores religiosi tenẽꝗ facere ꝓsciam ꝓhibẽtibꝫ·q̃ si sciẽter obmiserũt ꝓsuspẽsi sũt ab officio p̃dicatõis·donec faciãt si ꝓmodo pũt·a si interũ predicãt sũt excõicati·A·hoc est verꝗ si ab eccãaꝝ rectoribꝫ ꝗ eoꝝ loca tenentibꝫ fuerũt rẽq̃siti dicti ꝓfessores ad hãc ꝓsciam faciẽdã· aliꝰ nõ ꝓhibẽdũꝗ huic penevt colligitur ex tex·de·cupiẽtes ꝗ·allegato·a notatꝗ in direc·li·iij·ti·ij·ꝗ·cclxvj·a ti·vj·ꝗxxx·B Illi ãt rẽligiosi q̃ dicũt aliq̃ vt a solutõe deimaꝝ retrahãt audiẽtes excõicati sũt ipõ facto·A·Siue ꝗ dicãt in p̃dicatõibꝫ siue alibi vt retꝗhãt a solutõe deimaꝝ ecclesiis debitaꝝ·vt in dicta de·cupiẽtes·B·Iteꝫ p̃ceptũ grauissimũ sit in p̃dicantibꝫ q̃ in prima dmĩca q̃dãgesẽ a q̃rta a vltã a in festis ascẽsiõis dmĩ pẽthecostes natũtatis sci Iohis baptiste· aꝰ sũptõis a natũtatis bẽ marie audiẽtes informẽt si fuerũt rẽq̃siti q̃ deãas soluãt·Sꝫ p̃dcã nõ extẽdũꝗ ad religiosos q̃ deãas p̃cipiũt·A Ipsi emꝰ nõ incurrũt dictas penas·q̃ soli nõ p̃cipiẽtes solent in p̃dictis delinq̃re ꝗm glo·in tex·de q̃ statũ sup̃ ꝗto p̃cipiẽm B·Hec oia in de· cupientes de pẽis·

¶ Vtꝫ in deimis excuset ꝓsuetudo ꝗ nõ solũedo·ꝗ·ꝗm Rap·a hosti·De dime ꝑsonales nõ ꝗmo iure sũt p̃diales:ꝗ p̃cepto ꝓis debẽꝗ·Nã a leui·vl·tm ꝗ p̃dialibꝫ fit mẽtio· Cõsuetudo ãt ius hũanũ tollit·vꝗ in toto si ẽ g̃nalis·vꝗ in ꝑte si est ꝑticularis·dꝗ·ꝓsuetudo vñ vide² q̃ ꝓsuetudo ꝑia a culpa liberet ñ solũẽtes illas·Nãꝫ nẽcario ille deime solũẽde sunt que debenꝗ ex lege diuina· vꝗ loci cõsuetudẽ approbata sꝫ p̃diales·ex· eo·ĩ aliquibꝫ·A In hoc c·nõ fit aliq̃ mẽtio de ꝑsonalibꝫ·ꝗ p̃dialibꝫ·sed solũ q̃ ille deime sunt necessario solũẽde q̃ debenꝗ ex lege diuina vel loci consuetudine approbata Cũ p̃dcãs tũ q̃ ꝓsuetudo excuset in ꝑsonalibꝫ cõ·rai·a hos·cõ·goff·a glo·ray·vt in sum cõ·li·j·ti·xv·q·xli·B·Samꝰ cõsiliuꝫ esset soluere etiã ꝑsonales vꝗ sibi remitti facere·A·Hoc fuit dictũ Ray·

qui ut patz in dicta-q-xlj-p9 predicta subiūxit-Hoc tñ diffimire ñ audeo-s-q ꝛsuetudo excuset ñ soluētes decias psonales Sanū ꝛsiliū eēt ut solueret uk saltē aucte epi a eccia ꝗbz essēt p soluēde erogaēt ꝗlibz uk sik vk p ꝗti-dianas elēnas in vsus paupuz-a q idē faceret de decimis q̄s retinuit p̄-teritis tpibz uk peteret saltē a p̄dictis psonis ēmitti intuitu dei a elemosine Glo-c9 ait-Dñ dicit ꝛsiliū-qr nō est nēcariū hoc fieri-cū ꝛsuetudo teneā in hac pte excuset-hec ibi-Videt dicēdū q p̄ceptū decias hodie intātū ē de iure ōino cui ꝛsuetudo nō derogat inq̄ntū est mozale vicz inq̄ntū cōmit nēcariā sbuentōz mīstrātiū ōnis-a ideo nulla ꝛsuetudīe videt excusari qñ ꝗs iuē facultates suas siue ex p̄diis siue ex lucro psone:teneat sbuenire indigētiis mīstrātiuz fibi spūalia-qr ad ꝗ obligat ex lege ōina Math-x-et-j-Coz-ix-et patz ex hijs habitis s-C-vj in additōne-B

¶ Quid de illis q̄ ex antiq̄ ꝛsuetudīe nullā decimā soluūt Rz° fm Tho-ij-ij q-lxxxvij Qz licet ecclesia possit reqre ve decimas-tñ laudabile ñ reqrit eas in locis vbi sine scādalo reqri nō possēt ppē diffuetudinē uk aliā cām-nec tñ illi q̄ nō soluūt in locis illis sūt in statu dānationis-ñ forte ppē obstinatōz hntes wlūtatē nō soluēdi-A Hec intelligēda sūt de decimis iuē diuino debite-nā in aliis plene excusat ꝛsuetudo utS-C-xxio-B Vk pt dici fz Wil-q qñ nulla decima soluit videt q dm̄ p̄diozz breui manu solueūt ecclesie decias et eis deinceps eccia redōuerit-A Hoc idē ē cū fma Tho-s̄ posita-Sā a Tho-innuit illos intē ab solui ex tacita remissiōe Sz utz in sū-cō-e-ti-q-xlij-iste Wil-addit q si ita obtentū est a tpe c9nō extat mēoria excusat q̄ mil p min9 soluit q̄ decia sit nec pñt aucte ppa q̄ sustinuēt hmōi ꝛsuetudinē uk successozes eozz aliq̄d pl9 solvto exigē-aut de rebz de q̄bz nō cōsueuēt decime solui de nouo aliq̄d exigē-nec dm̄ p̄diorū vltra solutū tenet aliq̄d soluē:misi eccia ad inopiazz redigat-uk misi aucte dm̄ pape fiat ꝗ ex certa scia reuocāt p̄dictā cōsuetudinē Vez est tñ q sola ꝛsuetudo ñ liberat debitorē decias in p̄dcis casib9 q cōpositio uk remissio facta ab eccia expsse vk tacite siue p̄sūpte ex ꝗ q p tātū tps pacifice sustinuit q á mil p decima soluēt-aut min9 q̄ decia Glo-Ego puto q in decimis q̄ nō sūt de iure ōino ꝛsuetudo excuset ee nō tā lōga dūmō rōbile ēa p̄scripta-ex de cōsuetudīe-fi-Jn hijs vō que sūt de iure ōino nulla cōsuetudo excusat-ut s-C-xxio misi put hic dicit Tho-Et fm ꝗ eē pōt intelligi dictū Jmo-qd nūc seq̄z-B Porro inno-ex eo-in aliq̄bz dicit q in eo q nō soluūt decime uk min9 plene nulla ꝛsuetudo valz-xvj-q-vij q̄cūq; Sed tñ fm hosti-sup-c-statuim9-ex de tñsac-ꝛpositio inē psonā ecclasticā et laycū sup aliq̄ pte:seu q̄ta decime facta de ꝛsēsu superioris p̄ti valet A Cō-Glo-Ray-ut in sū-cō-li-j-ti-xv-q-xlij-Sed inno-in c-venerabile de cōvti-uk muti-a in sū-cō-eo-ti-q-xliij-dicit q nec ꝛpositio nec pactū p̄t valere in remissiōe decimarz-qd p̄t intelligi qñ hec fieret sup decimis oīo debitis-a fine rōbili cā ut s-alienatio-l qñ fieret wlūtate nō libeā-sic reqrit ad remissionē facēdā-ut nota in sū-cō-li-ij-t-v-q-xxv-alis ꝛpositio a pactū sup decimis bñ vz de ꝛsensu superioris ut clare dz in dicto-c-statuim9 de transac-B-

¶ Que sit remuneratō fidelis soluentiū decimas Rz° fz ray-Quadruplex est Pria ē abūdātia fructuū-Seda sanitas corpis-De hijs duabz Aug-Si decimā dederis-nō solū abūdātiā fructuū: sed eē sanitatē corpis ꝛseqtis-xvj-q-j-decime-Tercia ē remissio peccatozz-Qrta celeste regnū-De hijs duabz Aug-ibidē Qui p̄miū cōpare aut pctōzz indulgētiā desiderat pmēti:reddat decimā-et de nouem p̄tibus elemosinam studeat dare paupibus

Econtra qui nō dat punit: p oppo-
sita·Malach·iij·Quia m̄ nō reddidi-
stis decimas a primicias idcirco fame
a penuria maledicti estis Item Aug⁹·
vbi s̄ Cū decias dādo a terrena a cele
stia possis p̄mereri p auaricia dupli
cē bñdictōz fraudas A·v·fraudādo ti
bi subtrahis vt in sū·cō·co·ti·q·xlv·
D·Hec est dñi iustissimā cōsuetudo vt
si tu illi decimā nō dederis·tu ad deci-
mā ruoceris·dabis impio militi q⁹
nō vis dare sacdoti Item Aug·vbi s̄·
Nō de⁹ p̄miū postulat sed honorē et
q̄ dignat totuz dare·decimā a nobis
dignat recipere nec sibi·sz nobis paul
dubio p futurā Hec oia in p̄dicto·c·
decime·Nā a antiq̄ prēs cōpiis oibz
abūdabāt qz decias dō dabāt Mō āt
hec tollit fiscus que nō accepit xp̄s
xvj·q·vij·c·maiores·

Decime·ij·a q̄bz decime dari de
beāt·Rz°·Decime dari debent
ab oibz laicis xvj·q·vij·decias
ext·co·a nobis·Item clerici tenēt dare
decias·nō de ecclesiis sz de suis rebz·
ex·co·c·ij·a·c·a nobis·de osec·dist·
v·q̄d ex gesta·Al Hoc notat glo·in di
cto·c·ij a ibi in textu pz q̄ etiā clerici
dñt solue decimas psonales hīs a q̄
bz recipiūt sacia Clerici viuētes in cō
muni sic a religiosi nō tenēt solue de
cimā de laboribz seu nutrimētis suis
p̄priis·xvj·q·j·decimas·D Item religi
osi tā exēpti q̄ nō exēpti de ēris a pos
sessionibz acq̄sitis a acq̄rēdis tenent
integre solue decimas illis q̄bz cedez
possessiones et ēre fuerāt decimales·
ex·co·statuto·Cetera·li·vj Item etiā
leprosi tenēt ad decias· Si tñ sint cōi
ter viuētes nō tenēt de ortka nutrim
tis aialiū vbi etiā intelligūt fet⁹ ex
de ecle·edi·c·ij·A Ibi mi⁹ de fetibz
sed solū s ortka nutrimtis aialiū int
q̄ iste interp̄tat fetus Et cū eo·Con
Al·D· Et omia p̄dicta intelligas de iure
omuni Sec⁹ āt si q̄ aliud haberēt
ex priuilegio·A·Hec etiā notantur in
sū·con·li·j·ti·xv·q·xij·D

Vtz iudei teneāt dare decimas Rz°
Psonales nō tenēt dare decias cū ñ
recipiāt ecclastica sacia nec audiāt di
uina·imo nec sint de corpe eccie·ff·s
cēsi·foz·Cf·si vo q̄s·A Is in sū·cō·co·
ti·q·xv·D Sec⁹ s p̄dialibz ex·co·de t
tt Et s hī casu hēs Cf iud⁹·j·Cf penit·

Vtz clerici teneāt dare decimā vt
recumā pape requēti·Rz°·Sm Tho·ij
ij·q·lxxxvij·Dicēdū q̄ in veteri lege
dabāt p̄micie sacdotibz· decime āt le
uitka qz sacdotibz leuite sbditi erant
dñs mādauit leuitt vt ipsi loco p̄mi
ciaz solueret pōtifici sūmo sacdoti de
cimā decime·Vñ nūc eadez vōce tenēt
clerici sūmo pōtifici dare decimā si exi
git Naturat āt vō dictat·vt illi q̄ hz
curā de omuni statu puideat vñ pos
sit exeq̄ ea q̄ ptinet ad omunē salutē
A·Ide in sū·con·co·ti·q·xvj·D

Cū q̄s vēdit aceruū añ decimatōez
q̄s tenet ad decimā·Rz°·Vterq̄ te-
net Venditor q̄dē p̄pter dolū quē cō-
misit a etiaz qz hz pecū q⁹ succedit
loco reivēditi·arti·xij·q·ij·monem⁹
ff·de peti·here·si et vē a p̄diuz·Emp-
tor vero tenet: qz res trāsiuit ad euz
cū onere decimarū·ex·co·pastoralis
xij·q·ij·c·augustino·Et ita ecia po
terit petere a q̄ maluerit·si tñ obtinu
erit ab vno liberat⁹ est alter Absit ei
q̄ ecia suū recipiat cū augmēto Hec
Ray·a tho·vbi s Addit āt Ray·q̄
si emptor fuit bone fidei q̄a postea so
luit decimā vēditor tenet ei·A Is in
sū·cō·co·ti·q·xvij·vbi etiā addit Rz
ray·q̄ si emptor fuit male fidei·vēdi
tor nō tenet ei·nisi exp̄sse dictū fuerit
eia cautū·sz tñ vterq̄ dz agē p̄mam
de dolo a q̄i de furto·qz otrectauerit de
cimā inuito dño In foro āt p̄mali tu
t⁹ est si emptor p solut decimā q̄ vē
ditor sibi restituat·ñ forte mi casu·si
ēptor nō inuenit decept⁹ in re qz be
nevalet adhuc p̄diū·Sed glo·e⁹ dic
Videtur quibusdā p̄babiliter q̄ etsi
res adhuc valet pecū soluta dec
martū in foro penitētiali venditor te
netur emptori restituē id q⁹ soluit
eccie·dum tamē in cōtractu aufuerit

fraus et dolus. nec decept9 fuerit vl-
tra dimidiū iusti pcij. glo. Ray. ve
rū in foro iudiciali. ī pnali ro tenet
q̃s restituere et ꝓpter deceptō; mino
rē dūmō nō valde puā ut ff. Emptor
. C. ij. B

¶ Quid si aliq̃s violent vel furtiue
rapuit acceruū de area rustica añ solu
tōe; decima ꝗ. nūq̃d tenebit rustic9.
Rx°. Cū decime stati collectis fructib;
debeāt dari. xvj. q. j. decime. et eo. cū
ḡies. ergo si nō solueāt stati cū opetē
ter solui pnt: rustic9 est in mora. q̃re
periculū spectat ad ipsū. a sic tene². sed
tñ si soluerit dabit eccia actōes suas
cōtra raptorē. si ro nō erat adhuc in
mora. a violent sibi ablatū est: non
tene². ḡ aget eccia ctra ipsū raptorē
. ff. loca. l. si in lege. C. Itē vtilit. Et si
milit si aliq̃ mō sacdos fuisset in culpa
ut cā more: nō tenebitur rustic9. A.
Idē in sū. cō. eo. ti. q. xviij. fm ray. q̃
etiā addit. Et ꝗ teneas ꝑ regla q̃ sp
posterior mora noc; ei ꝑ quē fit. ff. de
pecu. a cōmo. rei ven. l. illud. Et ideo
si eccia fuerit in vltima mora: rustic9
nō tene² solue decimā de sblato. ḡ tm
de residuo. nisi ī casu. s. fi. ꝓpt mora ec
clesie sine ei9 lma nō audebat rustic9
tāgere fruct9 n^e imposuerāt fruct9 q̃s
ab reposuisset in locū secur. tūc q̃dq̃d
aspōit cedit in periclin eccie adminus
vsq̃ ad opleñtū decē. t si pl9t tātū
aspōrtū est q̃tū valet decia. Eccia em
nō d; petere nisi cū dāno alior. xij.
q. ij. frat. ñ. pmo fm glo. e9 si de ofue
tudīe ut ostitutōe aliq̃ nō licebat ru
stico tollē a reponē fruct9 suos ñ de li
cētia eccie. si eccia fuit in mora dādi li
cētiā. eccia tenebit rustico ad restitu-
tō; toti9 dāni. Hec ibi. S; certe videt
q̃ plat9 q̃ fuit in mora seu alta nō ec
clesia tenea². ñ forte tota eccā fuisset ī
culpa. q̃ delictū psōe in dānū ñ d; re
dūdaē eccē. et de re. iu. delictū li. vj. B

¶ Quid si aliq̃s lōgo tpe recepit vt
retinuit decias. a nūc remēs ad satis-
factō; postulat sibi remitti q̃ alt op
teret eū mēdicare Rx° fm ray. Si sac
dos videat istū ctritū a pcēs suas vti
citate d; ei tanq̃ pauperi remittē vñ
viuat. cū ꝗ idē ei postea daē dēret. xvj
q. j. qm. A. Et addit ray. q̃ ꝗ pt facē
eps sine osēsu capituli. cū sic decime
ad eccā; reūtant. et de hīs q̃ fi. a pla
. fine osē. ca. cū applica. Et cō. inno.
et goff. ut ī sū. cō. e. ti. q. xxxix. ḡ gof.
addit Imponet eē ei ut in totū satis-
faciat si ad fortunā deuenerit pingui
orē. ut et de solu. Oduard9. ff. de cēs-
si. bo. l. iij. B Wil. ro addit q̃ ecclsi di
ues sit pt gratē ei dimittē ut in totū t
in ptē. exq̃ vult in postē abstinē et
eccā; restituē iuri suo A. Et ꝗ pt eps
in ꝗ casu. s. dare ut remittē fruct9 pce
ptos ꝓpt vtilitatē eccē prochial fm
cū. Wil. ut in dicta. q. xxxix. Et ego ꝗ
puto ꝗ q̃ ad excusatō; remittēnis ñ
q̃ ad liberatō; ei9 cui fit remissio cū sit
potēs restituēa nō sit pat9 put d; ad
ꝗ q̃ remissio valeat ut s. bellū. j. C. x
ī addi°e. j. Si ro sit pat9 ñ pt ei fici re
missio ī dānū eccē. cū ut s. p; ecl pau
pi qñ fit ei remissio d; inūgi q̃ si ve-
nerit ad facultatē restituat ñ forte si
ceret liberat remissio sup decimis nō
solutis ꝓpt dissuetudinē ut s. decē. j.
C. viij. et. ix. q. ut ibi pt; nō solū re-
missio sed etiā taciturnitas plati ex
cusat oēs debitē patos. B

Decime. iij. Cuia q̃b; dari deāt
decima psonal Rx° fm hos. Iu
re cōi dāda est eccē prochiali
siue baptismali vbi q̃s audit dīna
recipit sacia. xvj. q. j. C. j. Predialis
ro dāda ē eccē: infra e9 prochiā pdiū
situ est et de proch. c. vl. et et eo. qm
xvj. q. j. si q̃s laic9 xiij. q. j. C. j Et ꝗ ñ
aliō obtineat de osuetudīe. et co. c. j.
et. ij. et. c. omissū. et. c. ad applicē. t ñ
pscpte sint. f; hos. rai. et tho. A. Idē ī
sū. cō. e. t. q. iij Et q̃ d; de osuetudīe
intelligēdō ē q̃ ad pdiales. Sā psōa
les sp danf illi eccē vbi eccāstica pci
piūt sacia ut ī dcō c. ad applicē et eo.
B De mixtē ro decimis de q̃b; dē; ē ḡ
Decē. j. C. ij. dicēdō f; hos. q̃ si appeat
cōsuetudo huāda est. si nō apparet.

tunc si aimalia pascūt ꝛtinuo in pre
dijs ꝓrie prochie cui q̃ dñs est a cu
rā coꝝ geit indubitāter illi prochie
soluende sūt Si ꝛo pascāt in p̃dijs p
rochie aliene videt q̃ diuidi debēt
int ecciaz vbi pascūt a ꝓriā - ar - ff - de
le - iij - q̃ saltū ex de testa - relatū - ff vl
Rap - ꝛo dicit q̃ si aliq̃s pascat pecō
ra in vna prochia - a hz ouile in alia
q̃ de lacte: fetu a lana debz dari decā
ecciae vbi sūt pascua - ar - ex - eo - ꝛmissū
Con - Tho - ij - ij - q - lxxxvij Sed fm ala
nū si cōtinue iacent in vna prochia -
a ꝛtinue pascunt in alia - decime di
uidi debent - a idē si p medietatē anni
pascunt in vna prochia a p medieta
tē in alia - Hec Ber - ex - eo - ad aplice
Cōsuetudo tñ in talibz est tenēda A
Jdē dz in sum - cō - eo - ti - q - viij - Sed si
ꝛsuetudo ñ apparet satis videt equa
opinio Hos - ꝛiūgēdo eā cū dcō Ber
a alami - auz iste decē ptī sint p̃diales
a ptī psonales vt s̄ - Decime - j - ff - j - B

¶ Sz cui soluēt decimas psonales re
ges a prīcipes ꝛz° - fm Jmo - Episco
po soluēt - in cui9 dyocesi habēt prin
cipale domicilīū - et si in duabz dyoce
sibz hñt diuidēt int illas A Jdē in sū
con - li - j - ti - xv - q - iiij - B -

¶ Cui debet decima venatōis - piscati
ōis a hmōi ꝛz° - fz Jmo - Tales decē
psonales sūt q̃ ope hmīs ꝓcurāt
Vñ dande sūt eccie vbi papīt ecclas
tica sacia - A Jdē i sū - cō - dicta - q - iiij
a subiūgit fm eundē - Et intelligo ve
ra vbi libere quis piscat nullo p̃dio
dato - nec pte piscatōis - q̃ si in de va
ret precaz vel ps - tūc bñ videret q̃ de
illo p̃dio vel pte dande esset decē ecce
baptismali - q̃ nō ex mīsterio hōis -
sed ex aq̃a ꝛra ꝓcurāt - Jdez dico de
venatōea hmōi - Jtē videt q̃ si aliq̃s
capiat pisces in maia potest in stag
nū a ibi viuant aliquot diebz q̃ ma
z debeat inde hīe eccia in cui9 pro
chia est stagnū Jdez videt de bestijs
reclusis Alij dicūt q̃ sūt decime psō
les a q̃ dande sunt eccie vbi papīt
ecclesiastica sacia - hoc ibi videt posse
dici vt ex p̃dictis p̃t colligi q̃ si dicta
aialia reclusa viuāt principaliter ex
terra vel aqua sine labore hōim ptīe
āt ad p̃diales Si ꝛo viuūt eē cū labore
hōim ptineant ad mixtas - a de ipsis
fiat q̃d s̄ - dictū est de mixtis - B -

¶ Quid si arbores exīsa - in silua q̃s
potest ad locū vbi multo plz val - Di
cēdū fm inno - q̃ soluet decimā eccie
vbi ē silua deductis expēs q̃s fecit in
trāsferēdo A Jdē in sū - cō - dicta - q - iiij
vbi eē ponit a id q̃d dicit in ff se - B -

¶ Quid si pascua p aiālibz annuati
vēdā ꝛz° - fm Jmo - Decima p̃cij sol
uet eccie vbi sunt pascua - et si dñs sū
di patiat gratis pasci bestias in sūdo
cū herba quā euellit bestia trāseat cū
onere suo - s - decie - dñs bestie tenebit
dare eē decīa - valoris herbe - ff - de vsu
fruc - si vsufructuariz A Jsta lex nō vi
det hīi in illo ti - vñ puto q̃ velit alle
gare - l - si vsufructz - ij - ff - j - B -

¶ Quid si q̃s tenet decimas in feudū
nūquid ꝓter hoc recipiat decīas no
ualiū - ꝛz° - fm ray - Nō - sed debē² eccē
prochiali - q̃ hmōi ꝛcessiōes a priui
legia artāda sūt nō ampliāda ex - eo
tua - nisi forte sint religiosi a ex priui
legio decimas papiāt - q̃ papient eē
noualiū - ex - eo - ex pte - A - Jdē in sū
cō - li - j - ti - xv - q - v - vbi eē ponit q̃d ꝛz
in ff se - fm eūdē rai - a hosti - a ino - B
Q̃z si ipi religiosi nō ex priuilegio de
cimas alicui9 eccē papiebāt sed ex p
ceptōe tūc decime noualiū nō cis sed
eccē soluēde sūt - ex - eo - cū cōtīgat -

¶ Cū ꝛcedit a papa aliq̃bz vt noua
liū decimas rapevaleāt p portōne q̃
veteres eos cōtingūt nō intelligit de
illī noualiū decimis q̃s tpe hmōi im
petratōis alij possidebāt nec etiaz hz
locū nisi solū in locis in q̃bz ipi impe
tratores veteres habebāt a p ea tm
portōe - q̃ si impetrātores tpe impetrā
tōis possidebāt decīas veteres in totū
vl vltra medietatē nō extēdit indul
tū vltra medietatē noualiū - nisi fue
rint asteraēses vel carthusiēses Jtē
si p hmōi cōcessiōes eccie prochiales

adeo grauarēt q̃ nō possent cōmode
sustētare iura ēpalia soluē: puidēt
p ordinarios q̃ hec possint Ite q̃ res
forte a religiosis exēptis a alijs fiant
infeudatōes dēāt. A. s. a laycis retē
tant a recognoscēdo laycos ab ipsis re
ligiosis se in feudū detinē ut in c. sta
tu. de q̃. B. nō lic; p talē infeudati
onē sic defacto p̄sūptā hmōi dēas ꝗ
māibz laycorū recipe abſq; dyocesano
rū assēsu a ille tm̄ decime pnt tālt de
manibz laicorū a religiosis acq̃ri q̃ añ
latranēse cōcilīū in feudū ꝓpetuo fu
erūt ocesse. Et dyocesani facēāt iusti
cīā prochialibz ecclesiis ꝗ dēmis q̃s
religiosi hnt. nisi agat de rebz exēptis
Hc oia pdcā hn̄t ex co. statuto li. vj

¶ Vtrū decime illarū rerū de q̃bz antiq̃
tus nō ꝛsueuerūt dari debēāt ilt q̃ eas
hnt in feudū. ul eas recuperauerūt ā ec
clesie Rō fm ray. Videt q̃ mlites q̃
alias dēas p̄ripūt possint illas pe
tere eo q̃ eis tra illa ab antiq̃ fuit de
cimata a una cadēq̃ res nō dēat dupli
ci iure cēseri. ex co. cū tua Vel forte
rerū est in mōsterio ul eccā. A Ray. ñ
dicit ul forte ſ dicit Id rerū est in mō
sterio vl eccā. ſ in laico forte secꝰ. ut
in sū. cō. co. ti. q. vij Veritas est ei q̃
c. cū in tua. loq̃t tm̄ de mōsteriis et
ecclesiis. B Secꝰ in laico q̃ nō d; eas
recipe fiē nec dēmas noualiū ar. ff.
de cōtrah̄. emp. in lege. Vñ cōsulēdū
est q̃ soluāt prochiali eccē. Id dē hos.
A. Id dē in sū. cō. dicta. q. vij. B

¶ Qui diu dēmas nō soluit a nūc
vult soluē: nō d; soluere illis q̃ ex so
la p̄scriptōe hacten dēmas percepēt
ſ eccē prochiali fm Ibil. A Id dē in di
cta. q. vij. vbi addit Rai. Nec hec nō
plerosq̃ epōs malefacere q̃ oēs dēi
mas noualiū sue diocēs a alias q̃scū
q̃ pnt a militibz recupare sibi vsur
pant. qꝫ nō lic; de iure ñ cū illa noua
lia vl alia nō sūt infra terminos alicꝰ
prochie. ul nisi aliā cām rōnabilem
oñdant. ex co. cū in tua. et. c. qm̄ Id d;
Hosti. dicēs Sic est veritas q̃ nec de
noualiibz: nec de recuparis a laycis d;
epōs retinē nisi suā canonicā. B est q̃
tenꝰ papiebat de antiq̃s. a de hīs p
papiat. et si nil papiebat epōs ꝗ ātiq̃s
ad minꝰ sua q̃rta fraudari nō d;. ex
co. qm̄ Ibi etiā hoc notat glo. B

¶ Qd si sit ꝛsuetudo q̃ una prochia
A. a. una eccia ul aliq̃ prochia ut in
sū. cō. co. ti. q. viij. B. recipiat dēmā
de blado a alia de vino a tra q̃ debat
granū mutē a reddat vinū a ecōuer
so. q̃ eccia papiet dēmā Rō fm hos.
Illa q̃ papiebat de blado. papiet de
vino a ecōuerso. q̃ l; mutēt q̃litates
tre. nō tm̄ substātia. ex co. ꝛmissū. ff. si
cut. A Id dē in dicta. q. viij. B

¶ Vtrū decime p̄scribi pnt Rō a laycis
nō. ex de p̄scri. cām a de B. J. p̄scp̄o. ff.
ij. Sed a decimis si prochiā habeāt p
scribi pnt ex de p̄scrip. ꝗ q̃rta Religi
osi q̃ si nō hnt prochiā. ipsas p̄scri
bere ñ pnt q̃ nec possidē. xvj. q. j. pla
cuit Hoc puto rerū de psōalibz q̃ dā
rōe sacīorū q̃ religiosi mistere ñ hnt ñ
obtineāt prochiā Prediales āt licite
pnt hīēa possidē. xvj. q. j. ca. fi. Sed
si hnt. tūc rōe prochiarū ipsas qñq̃
p̄scribūt. extra co. cū cōtigat. a. c. cū
in tua. Et nota hic q̃ epōs q̃ dicit se p
scripsisse dēas in alieno ēpatu: optꝰ
q̃ alleget a ꝓbet titulū q̃ ius cōe est
ꝛ cū. nisi tanti tpis allegē p̄scriptio
cui ꝛrij memoria nō extat ex de p̄scp̄
epm. li. vj. A Ibi etiā ꝗ q̃ ei q̃ rē p
scribit eccastica: si sibi nō est ꝛrium
ius cōmūe ul ꝛ ipsū p̄scriptio nō hēt
sufficit bona fides. alīs cū bona fide re
q̃rit etiā titulus ut predictū est. B

¶ Si consuetudo papiēdi dēmā fuit
p̄scripta in uno pdio alicui prochie
nō extēdit ꝓpter hoc ad alīs pdium
qꝫ de nouo cōlit. ex co. cū ꝛtigat. ff.
de pactis. si unꝰ. ff. añ oñia.

¶ Quid de decimis q̃ hntes sufficiēs
p̄rimoniū vl aliquos reddit recipi
unt dēmas Rō fm ray. Si deseruiūt
eccie a recipiūt dēmas nō ut eas in
malos vsus sed in pios ꝛuertant: nō
peccāt. aliter sacrilegiū ꝛmittūt. xvj
q. j. qm̄. j. q. ij. pastor. A Id dē in sum.

con · li · j · ti · xv · q · ix · vbi etiā addit
fm host · q si clericꝰ nō facit seruitū
ecclie vt dz · k notorꝰ fornicator sit: lai
cus nō tenet ei dare decimā · ꝗ prio su
pior · a q ille dz in vtilitate illiꝰ ecclie
decimā conuertere · subdēs q id qd dicit
de vere · tua nobis · ex · eo · sc; q nō ob
stat neqtia clericorꝫ intelligi de occul
tis · B · Sic supā Clericꝰ · iiij · ff · penit ·

¶ Quid si epi vl religiosi de cōsuetu
dine vl de priuilegio papiūt oēs deci
mas alicuꝰ prochie · vtꝫ ꝗ nō obstā
te debeat pbitēo opetēs portio assig
nari · Rz°. sic · extra · de decimis · statu
to · li · vj · a s · in · viij · ff · dē; ē · A Jdē in
sū · cō · eo · t · q · xj · fm host · B ·

Decime · iiij · de qbz decime debe
ant dari · Rz°. fm ray · De omni
bz fructibz terraꝫ · arborū · or
torꝫ · nutrimentis animaliū lacte · lana · fe
no · hgnis · piscatōibz · venatōibz · af
fictis · pensionibz · molendinis cē ad
cōtū balneis · fullonicis · lapicidis me
tallarijs · Jtē de negocijs a artificijs
a ceteris bonis · Ecē de tpe · de osc · di
v · q̄dragesima · xvj · q · j decime tribu
ta et · q · vij · q̄cūq; recognouerit a · c · oēs
decime ex eo · omissū · a · c · nūcios a · c
nō ē in ptate · gnalē de omni lucro · lid
to · vt host · dicit et tho · A · Jdē in sum ·
cō · li · j · ti · xv · q · xix · B ·

¶ Quid si in eadē tra eodē ano diui
sa scia seminat · Rz°. De oibz decima
dz dari ex eo · ex pte canonicorꝫ A Jdē
in sum · con · eo · ti · q · xx · B

¶ Sed nūqd de rebz donatis vl lega
tis vl successiue acqsitis A · v · iure suc
cessiōis vt in sū · cō · eo · ti · q · xxj · B · de
beāt dari decime · Rz°. fm Guil · Alanꝰ
dicit q nō · q ex hijs tm q̄ naturalē
k de opibz suis qs acqsierit tenet solu
ere · pbabiliꝰ tm videt notasse hug ·
xvj · q · j · decime · s · q legatariꝰ a dona
tariꝰ tenet dare decimā de re dōta a le
gata · licet decimata fuerit a donatore
vl legatore filiꝰ tm succedat patri · cū
omnia pris qdammō pticipat ad ipm
nō tenet ea decimare si decimata fuit
a pre sed heres extraneꝰ bn tenet · A
Jdē in sū · cō · dcā · q · xxj · Tm vt ibi pz
Jmo · reitādo dictas opiniōes nōvi
det multū vna altri pferri · iō putarē
in ꝗ stādū fore osuetudī q ē optia le
gū interps · ff · ꝗ legi · si de intpta°e B

¶ Sz vtꝫ de illicite acqsite teneat qs
dare decimā Rz°. fm host · Prediales de
cime indistincte solui debēt a possidēte
pdia siue possessore iusto siue iniusto
nec solū a catholico · sed etiā a iudeo ·
heretico a scismatico vl pagano · ex eo · de
ēis · Et hoc q dāt vōne pdioꝫ
etiā si ēra seminata fuisse semine fur
tiuo vl hmōi Cō · Rai · a tho · De pso
nalibz vo distinguit vtrū teneat qs
ad restitutōez · vt in furto · rapina · si
monia · vsura iudo · iniusta exactōe a
iniusta sma · iniusto bello a hmōi · q
tūc ñ dz dari decima nec recipi · Si vo
nō teneat qs ad restitutōez vt in me
retricio · histrionatu a similibz tūc si ex
pctō notorio qstus pueit · ecia nō dz
recipe · ne videat pctm approbare · A ·
Licet ecia nō debeat recipe · tm ipē te
nere dare vt in sū · cō · li · j · ti · xv · q · xxij
fm Jmo · a Host · Et addit Host ·
Cōsulo q mētrix a histrio in faciāt
elemosinā · ex q ecia nō recipit vt sic
deꝰeos citiꝰ extrahat a pctō · Et fm
Ray · a Jmo · si ēles ad pma; cōtāt
pt ecia etiā decimas pteritas recipe
q fm Grego · nō dz despici i eo qd fu
it · s · pctōr · q iā incipit ēe qd nō fuit
d · l · ferꝫ · Cō · Tho · B · Secꝰ si occultū
est q̄uis platꝰ ꝗ sciēt ar · xxxij · q · v · pē
ana · vj · q · j · si oia Jdē Tho · ij · ij · q · lx
xxvij · A Jdē in sū · cō · dicta · q · xxij · B

Decime · v · q ad laicos · Vtrū
laici aliq casu absq pctō pos
sint in feudū decimas hēre Rz°.
fm Ray · A tpe lateranēsis concilij ce
lebrati sub allō pp nullo mō possūt
decime laicis conferri nec valz talis col
latō seu infeudatō ex · eo · prohibemus
Jmmo ēt deponēdi sūt trāsgressores
extra eo · q̄uis · q si ius patronatus fru
ctus tpales decimarꝫ fuit laico cessū
in feudū ante dictū concilium a laicꝰ bn
viuat a defendat ecclām sicut bonus

vasall9 pōt excusari aliq̄ in pielin aīe
tenet Hosti. vō dicit q̄ a tpe multū
ātrion A. s. a tpe vibam papē ut in
tex. J. allegato D. nō potuerūt dēē lay
co ꝛcedi. sic nec mō pñt ab alio q̄ a
ꝓ ut ī ꝛstitutōe feudoꝝ ep̄; vl abba
tē. Et addit q̄ ray. forte nō viderat
illā ꝛstitutōz. A Jdē ī sū. cō. li. j. ti. xv
q. xxv. vbi ec̄ p; q̄ ray. p9 p̄dcām vi
dēt finaliter tenē q̄ nullo tpe potuerūt
dēē dari in feud layco sū ꝓuilegio se
dis aplice ob cām rōbilē ꝛcesso Gof.
et host. dicūt q̄ hodie nō pñt ꝛcedi de
ame ec̄ q̄ ad fruct9 ab alio q̄ a ꝓ ex
iusta cā nisi ad tp̄s nō imꝓpetuū ita
. s. q̄ nō trāseāt ad heredes Jbi ec̄ dic
ray. q̄ ecl qñ ꝓ ꝛcedit decimas layco
intl² q̄ ad p̄cepto; fructuū: ñ q̄ ad ꝓ
etatē q̄ i dē q9 dā iusspūale q9 ꝛcēit
deputatis dīmis obseq̄is a nō laycis
Dñs garsias de hispania sup h dicit
añ dēm9 ponere casus indubitabiles
Prim9 qñ ꝛcessio hūit originē añ cō
siliū latrānēse. c. phibē9 ex̄ de decimis
q9 fuit editū a p mulgatū āno dñi. M
clxxix. sm cronicā martinianā. ut ecl
refert Jo. an. Sed casus qñ p9 dcm
ꝛcilū fuit fcā ꝛcessio p papā seu eius
aucte his ei duobz casibz si de eis cō
stat nemini in dubiū vti² qñ layc9 a
ei9 successores possint tenē tale feudū
decimaꝝ sū pctō Tera9 casus ē dubi
tabil qñ ñ ꝛstat de aucte papē nec de
origine cōcessiōis in titulū feudi. vi;
añ ꝛsiliū latranēse ul p9 tūc ē dubiū
an layc9 possit tenē tale feud sū pctō
Et host. apte tenet q̄ ñ. ut in sū. cō.
co. ti. de decimis. Fat vtq̄ p̄scribi. vō
q̄d si layc9 a in. c. q̄uis de decimis. p
plēs rōes q̄s ibi ponit Et Job. an. re
petit in c. cū aplica. de his q̄ fiūt a p̄
latis. Jdē tenuerūt archi. et iob. mo.
in ca. ij. Fillos. de decimis. li. vj. et p
casdē rōes a motiua Jobes an. tenz
ōriū si inicij incōstrū mēoria nō exis
tat. et de h fit cōis opinio q̄ fūdat su
p talia ātiq̄tate Et h p tex. c. j. de p̄
scp̄. li. vj. et c. sup q̄busdā. ex̄ de vto
sig. Hoc tenz dict9 Jo. an. in oībz di
ctis locis maxime in dcō c. cū aplica
Possessio ei tā diuturni tpis fūdata
sup tali cōi opiniōe hz instar ꝛcessio
nis aplice ut ī dictis iuribz a principa
lis aucts. l. h iuē. Fa q̄ duct9. ff. d aq̄
coti. a esti. et d aq̄ plu. arcē. l. j. Fi. a
l. ij. Fidē labeo. a. l. fi. co. ti. cū similibz h
ille. Adūtendū q̄ tūc dr rei nō extaē
mēoria; qñ nemo supest q̄ sciuerit fa
ctā fuisse vl q̄ audierit ab eo q̄ sciuit
ut in d cō. Fidē labeo. Notādū ecl q̄
p̄dcā iura de possessiōe tā lōga videl
loq̄ de rebz p̄scp̄tibilibz. Decime vō a
sclaribz p̄scribi nō pñt. ut s. Decime
ij. Fix vñ nulla ꝛsuetudine introdu
ci p̄t q̄ laycl cōpetat recipe q̄ dāt rōe
dīmoꝝ obseq̄oꝝ: cū sit ꝛtra ius dīnuz
ut exp̄sse h̄et in c. hāc ꝛsuetudinē. x.
q. j. et. xvj. q. j. ca. fi. Jtē etiā qñ in
feudatio fit aucte papē req̄rit q̄ fiat
ex iusta cā ut dicūt p̄fati doctores vi
del; q̄ infeudati faciāt vl fecerūt ꝛcēē
tē recōpensatō; eccē spūalem vl tpa
lem ut supra dixit ray. cū nec ipsi cle
rici possint vti rebz eccāstici iuris sine
debita recōpēsatōe nec ecl papa. Vñ
Greg. licet esz ꝓ loq̄ndo de sea aliis
Omel. xiij. dicit Pensem9 cui9 dāna
tōis sit sū labore hic p papē mercedē la
boris. Ecce ex oblatōe fideliū viuim9
sed q̄d p aīabz fideliū laboram9. Illa
in nīm stipendiū sumim9: q̄ p redim
dis pēcis suis fideles obtulerunt nec
tamē ꝛtra pctā eadē l ōrōnis studio
vl p̄dicatōis ut dignū est insudam9
Jtē cōcessio papē sp intelligit ea ꝛdi
tōne ut p h ecclesie nō priuēt suis ne
cessariis ut in c. statuto. Fvbi āt. ex̄
de decimis. li. vj. Ex p̄dictis ergo p̄t
colligi q̄ si p infeudatōē; decimaꝝ ec
clesie defraudāt suis nēcariis nō val;
Si vō priuāt: tunc si nō fiat ex iusta
cāa decēti recōpensatōe similit nō va
let. Si adest iusta cā et papē autori
tas valet. Si dē autoritas papē tūc
si cōstat fuisse factū añ cōciliū latra
nense: valet. alis nō. Jtē sm Jnno
et in dicta. q. xxv. in sū. cō. li. j. ti. xv.
sicut nō licet decimas cōcedere in feu-

dū ita nec in emphiteosim · nec in lo⸗
catōem ad longū tp̄s · Nullū em̄ cō
tractū sup eis inire d; ecclesia p quē
fiat vl feudū vl alienatio q̄ fit p di
ctos cōtract9 · ex̄ de re · eccle · nō alie
nulli Ad firmū ātā ad certū tp̄s ꝛce
di pñt · ex · de loca · et cōdu · c · ij · B

¶ Vtrū laycus tenens ab eccia dei⸗
mā in feudū possit ipsū feudū in aliū
laycū transferre Rz° fm Bern · Si ab
antiq̄ et licite teneat: satis videt q̄ de
ꝛsensu epi possit fm similitudinē ali
oꝝ feudoꝝ · nec dicit eps ī feudū illas
tunc dare · ex̄ de feu · c · ij · Si vo laycus
nō in feudum: sed defacto teneret dei
mas: nec in laycos nec in clericos trans⸗
ferre pōt etiā de ꝛsensu epi · ex̄ de hiis
q̄ fiunt a plātis cū aplica · A Hec no
tat glo · in · c · phibem9 · ex̄ de deimis
ut; in sū · cō · co · ti · q · xxvi Cū p dictis
cō · glosa ray · et host · in dicto · c · phi
bem9 · lic; dicat alioꝝ opinionē tenē
tiū q̄ nō possit tale feudū transferri
tutiorē esse Hec vident sic p̄ase cōcor
dari videl; q̄ si ꝛcurrant cōditōes di
cte supra p̄xime presertim de iusta cā
et debita recōpensatōe valet · alis nō
ut potest ꝛstare ex ibi dictis · B

¶ Vtrū laycus quāhbet deimā sibi
in feudū cōcessam possit dimisso iure
feudi liberā de cōsensu epi in locū reli
giosū simplr trāsferre Rz° Hoc videt
cōcedere dere · ex̄ de hiis q̄ fiūt a plā⸗
tis · cū aplica · sup quā inno · dicit sic
Notādū hic q̄ reuocatio intelligit
fiēi ad ecclesiā nō solū si ad illā reuo
cet ad quā de iure spectat sed ēt si ad
quācūq̄ aliāa ita fm q̄sdā p̄t epus
deimas que tenent ab vna eccia cōs⸗
ferre alteri · q̄ modicū dānū fit eccie
a q̄ tenebant ī feudū et magnū ē lu
cū illi cui ꝛferū² Sz melius placet q̄ di
cta decre · loq̄t de deimis q̄ tenent in
feudū ab epis Nec mirū q̄d dicit q̄
admonēd9 est feudatari9 q̄ restituat
eccie prochiali · q̄ hoc intelligēd est
si eps a quo tenent in feudū ꝛsēserit
sic ibi dicit · nec sine ea9 ꝛsensu aufer
tur ab eo feudū suū · Itē non est mi
randū si dicit potius q̄ restituat eccle⸗
sie prochiali q̄ alteri · q̄a res defacti
redit ad naturam suam Credit enim
q̄ qñ eps illā deimā dederit in feudū
fuit accepta ab eccia prochiali p ali
qua vtilitate epat9 · A · qd lic; : ideo
potius debz ad eandē redire ꝑmo si eps
nollet cōsentire supior deberet eū ali
qñ cogere · ex̄ de iure patro · nullus · f;
eundē Immo · ut in sū · cō · co · ti · q · xxx
vbi ex̄ ponū² q̄ in h · f · hñ² B Nā si ab
alia eccia q̄ prochiali tñ ba² A · Istd
vbū prochiali ñ ē inno · ut bñ sonat
q̄ idē ē ex̄ si tenebat ab eccia prochi
ali · ſ dū dr ab alia eccia · subaudi sc;
q̄ epali ut pōt colligi ex dictis inno ·
in dcō · c · cū aplica B · ñ sufficeret ꝛse⸗
sus epi · ut illa pdēt feudū suū ñ mg
na cā subesſ · ar · ex · de re · eccle · nō alie
c · j · A Idē in dicta · q · xxx · B

¶ An rustici soluēdo deimas militi⸗
bz q̄ possident eas excusent a solutio⸗
ne et a pctō Rz° fm ray · Si rustici sci
unt vl credunt milites aucte eccie li
cite petere ul reape excusant · p̄sertim
cū eccia nec a rusticis petat nec mili⸗
tibz ꝛtradicat · Si vo sciūt q̄ illicite de
imas reapiūt: nō liberāt · si tñ p me
tū solueret: excusāt in pte · xxxij · q · v
ita ne ext · qd metus cā · sacris Wil · vo
dicit absolute q̄ rustici liberāt et nō
peccāt soluendo · A Hoc nō dicit ab⸗
solute Wil · sed vbi eccā non petit a ru
sticis: sed pmittit tolli a militib9 · ut
in sum · con · co · titu · q · xxxiij · B · Nisi
placeret eis hoc mō ecclesiā defrauda
re A · dr aūt eis placere qñ possunt cō
tradicere a nō curāt · q̄ error cui non
resistit approbat · lxxxiij · di · error · B

¶ Vtr eccā possit ab aliquo iniusto
possessore redimere deimas absq̄ si⸗
monia Rz° fm Ray · Pōt dici q̄ redi
mere possit dū tamen fiat autoritate
epi que multū excusat in tahbz · extē
de preb · nisi a ex · de re · pmu · quesitū
Idem goff · et hostien · Sed et Wil · ad
dit q̄ si prochiali eccia velit redime⸗
re hmōi deimas: ñ est necessaria au
toritas epi · tum q̄ cuilibet licitum est

redimere ius suū. tū qꝫ nō dat tpale
ꝑ spūali-ꝗ tm̄ tpale ꝑ tpali-sc; pro
fructibz deimaꝫ. Nā ius spūale p ci
piendi deimas remanet sp penes ec-
clesiā. a eadē rōne miles licet peccet
tamē nō omittit simoniā. Idem in
sū. cō. li. j. ti. xv. q. xxxiiij. B. Lic; ho
sti. ōriū dicat A. s. q layc9 omittit si-
moniā q̄ nō vult deimā male detētā
dimittē nisi det sibi pecunia. vt nota
tur in sū. cō. li. j. ti. j. q. lxviij. qd̄ pōt
intelligi q̄ ad simoniā mētalē. s. si in
tēdit vendere aliqd̄ spūale ꝗm eundē
dōil. Qui etiā dicat q̄ si alia eccā q̄ p
rochialis. v. ad quā ptinēt deime ve
lit hmōi deimas redimē nēcaria est
aucte epi. Et credo q̄ sufficiat auto
ritas epi sū ōsensu capituli. qñ redi
mū² deime layis in feudū ꝑpetuo cō
cesse sicut sufficit in gratuita ōcessiōe
vt ex. de hijs q̄ fuit a plat cū aplica
Et hoc casu tutiꝰ esset q̄ omnia pone
rēt in manu epi a postea eps aliqd
dari faceret laico ab illa eccā. ar. ex.
de pben. nisi in fi. a de re. pmu. ad q̄-
stiōes. vt in sū. cō. dicta. q. xxxiiij. B.

¶ Vtꝫ eccā possit ab aliq̄ iniusto pos
sessore deimas in pignꝰ recipe. Rꝯ.
ꝗm ray. Eccā deimas q̄ sibi dicūt pt
vtiq; in pignꝰ recipe. nec tene² fructꝰ
ōputare in sortē. Et eodē mō dicēdu;
si q̄ possessiones de fructibz deimaru;
fuerunt empte ab illo possessore. s. q̄
illas pt recipe in pignꝰ a non tenet
fructꝰ ōputare in sortē. Nā res q̄cūq;
empta de pecunia eccē. ipi eccē acquīt
a ꝗ dico si eccā nō de facili pt eas alt
recupaē. extra de hijs q̄ fuīt a platis
cū aplica. Porro deimas q̄ altei eccē
debēt nō debz eccā in pignꝰ nec aliter
a layis recipe. extra eodē. intdiamꝰ
A. Idē in sū. cō. li. j. t. xv. q. xxxv. B.

De Defunctꝰ De suffragijs ꝑ defū
ctis vide ⁊. purgatoriū a ⁊. suf
fragiū Item de defunctis vide ⁊.
mortuꝰ. a ⁊. sepultura.

De Degradatio. duplex est degra
datio Quedā em̄ est verbalt
. s. depositio ab ordinibz seu gē
dibz eccāsticis eoꝝ q̄ fuīt in sacris or-
dinibz a hec facēda est a ꝑpno epō as
sistēte sibi canonico numdo epōꝝ. A
sc; ad minꝰ xiij. in degradatōe epi In
ꝑsbiteri vero. vj. in diacōi. iij. a ōnr
in subdiacōi totidē. a ꝑpriꝰ epōs eoꝝ
xv. q. viij. felix. a. c. se. a in. c. degra-
datio ⁊. allegato. B. Si vo deponēdꝰ
nō eēt in sacris sufficit sīna ꝑpriij epi
sū ahoꝝ pñtia. Quedā vo degradatō
est actualis. siue solēnis q̄ v; sic fieri
Clericꝰ degradādꝰ indutꝰ sacrt vesti
bz hñs in manibz vas t aliud instru
mētū seu ōrmētū ad ordinē suū spec
tās ac si deberet in officō suo solēnit
mīstraē ad epi pñtiā adducat a tūc
calix. liber seu quecūq; alia res q̄ in or
dinatōe ab epō fuerat ei tradita sin
gularit auferat mapiēdo ab eo qd̄ ei
vltio datū fuerat a sic gradati ꝑcedē
do vsq; ad primā vestē q̄ tradi² in col
latōe tonsure. a post radit vt tōdet
Potest āt vti eps verbis aliqbz ad
terrorē oppositis illis q̄ in collatōne
ordinū plata sūt hoc mō. vt sīli. Au
feimꝰ tibi vestē sacēdotalēa te ordīe sa
ēdotali ꝑuamꝰ a sic de alijs. Et vltio
dicēdo. aucte dei oipotēt. pātis a filij a
spūsā. ac nrā t aufeimꝰ hītū clericalē
a deponimꝰ a degdādꝰ a spoliādꝰ a exui
mꝰ te oī ordīea bñficō a ꝑuilegio clei
cali. ꝗ oia ex. de pēis degdatoꝝ li. vj.

¶ Sacerdos vt aliꝰ clericꝰ in sacis cū ꝑ
hereſi fuerit secari curie relinq̄ndꝰ seu
degdādꝰ A. l; secari curie nō relinq̄n
dꝰ ꝗ ꝑpetuo deponēdꝰ vt in tex ⁊. alle
gato. B. potest fieri p solū suū epm
ouōns abbatibz a alijs plātis a reli
giosis. a lrātis siue dyocesis sicut ex
pedire videbit ex. de here. qm̄. li. vj.

¶ Qualt clericꝰ degdatꝰ ꝑpt hēsim t
hmōi tradi v; ptāti secari Rꝯ. Eiꝰ de
degdatio. pñte ptāti celebrāda ē: q̄ fō
dicet ei vt in suū foꝝ rāpiat degdatū
a sic ītelligit trdi ꝗ eo v; eccā intce
dē. A. efficacit vt ī tex ⁊. allegato. B
q̄ nō moriat ex. de vbo. sig. nouimꝰ

¶ Nō oīs degdatꝰ tradēdꝰ ē ptāti se
culai ꝗ solū in tribz casibz. Primꝰ in

crimine heresis ex de here. ad obvlēdā
.Ff. et ij. ñ incōtinēti ad prīa; redire
voluerit ex. ꝑ here. excōica9. Ff. dānat
A. Ibi tamē dr q fūt ꝓpetuo carceri
mādi pādi si rediē noluerūt postq̃ fue
rint dēptēti. B Sed's casus ē ī falsato
rāy dm̃ pape ex. de cri. fal. ad falsato
rū. Terā9 casus cū ḋs reponit ꝓter
calūmiā quā intulit suo epō xi. q. j. si
ḋs sacdotū A Idē casus nō in sū. cō.
li. j. ti. v. q. x. fm host. Sed in dcō. c.
si ḋs. ponunt plura alia. dr em̃ ibi si
ḋs sacerdotū vl reliquoy deicoy suo
epō fecit inobediēs aut ci īsidias pa
uerit. ā ꝛtumeliā á calūmiā vl uiciā
intulerit cōuīci potest mox deposit9 ci
uie trdaf a recipiat qd̃ imiq̃ gessit B.
Degdatus fm Wil. Si fuit in sacs
bñ tenet dicere horas canonicas. qt
nō liberat: ꝗ obligat9 remanz ad ea
q̃ fūt onerē Sō tñ dicat dñs officū
et similia ꝟba q̃ ad dignitatē ordīs
ptinēt. A. Idē in sū. cō. li. j. ti. vij. q.
xviij. ad fi. vbi etiā addit fm Wil.
q eclīdē ē in degdato bñficiato q̃ diu
tenz bñficiū. l; nō fecit in sacs a q de
gdat9 l suspēsus ñ dz officiaē ecca; B
Degdatū epō ñ pt rstituē Ff. ep. s. Ff. vj
Electatio Vtz ꝛsensus in dele
ctatōem pcti mōtis sit pctm̃
mōtle ꝗ fm Tho. ij. ij. q. lxx
iiij. A Ibi mihi vide de ꝗ dici ꝗ aliq̃d
tāgit ij. ij. q. diij. ar. iiij. a prima sede
q. lxxxiij. B Dicēdū q fic fit a theolo
gi cōiter dicūt Sāa aug9. dicit. xij. d
trinita. q. ꝓter pctā cogitatōis ēē fīi
volūtate pficēdi: sed cū volūtate ob
lectādi tot9 dō dānabit. Qd̃ em̃ ali
ḋs ꝛsentat in talē delectatōē; nil aliḋ
est q̃ q cōsentiat q affect9 su9 sit in
clinat9 in formicatō; Null9 ei delecta
tur nisi in eo qd̃ est ꝛforme appetitui
ei9. Et notādū hic q ut dicit idē Tho.
Delectatō morosa nō dr fm diurni
tatē tpis: sed ex eo q vō deliberās cāt
ea immoratur ea repellit tenēs a vo
lēs libent ea q̃ statū ut attingūt aīm
respui debuerit ut dicit Aug9. xij. de tri
ni. A Idē in sū. cō. li. iij. ti. xxxiiij. q.
clxxj. vbi allegat Tho. dicē in pria
pte sede. q. lxxxiiij. ar. viij. Et ut ibi
p; pdās cō. vl. Et pe. ī aliq̃ dari9 lo
q̃ndo dicit q nō solū est pctm̃ mōtle
qñ vō expsse cōsentit ꝗ etiā qñ nō ex
psse dū negligit repimē mot9 pcti
a manet tal ꝛplacētia p9 sufficiētē de
liberatōē; a animadūsionē piculi. B
De tactibz et osculis et hmōi. vide
Luxuria. Ff. finali.
Delegare est vices suas alteri
omittē Queritq̃ an epī pos
sit delegare. a cuiꝗ fm Wil.
Distinguēdū ē q qdā fūt q ptinent
ad ordinē epālē fīē ꝛsecratō vl recōci
liatio eccāy ordīatio deicorū a sīlia
et ista pt epī delegare tm̃ epis. ex ꝗ
offi. or. q sedē a de ꝛse. eccle. aq̃ Cōse
tiā metropolitan9 p9 cōfirmatōē; añ
pallij receptō; pt epis omittē ꝛsecra
tō; suffraganei sui. ex de elec. suffraga
neis. Sūt alia q̃dā q ptinēt ad iuris
dictō; fīē est audiētia cāy a absolu
pctōy a hmōi Et ista īdubitāt pt al
teri delegare. ut in dcō c. aq. ita tñ q
crimīales cās deicoy cū agit ad depo
sitō;: ñ pt delegaē ñ ī casu. s. si īcipet
abēē ꝓpt ecē sue ncītatē l alia mag
nā cā; . a tē omittēt ñ diffinitō; cāe:
ꝗ cogitōē; tm̃ ar. ff. ꝗ offi. ci9 cui mā. ē
iurē. l. j. C. ꝗ peda. iudi. l. ij. ñ omittēt
diffinitō; tot9 cāe alteri epō. qd̃ pt fa
cē fm q̃sdā cū ñ fit ei inhibitū Sūt a
alie cāe q̃ l; ñ sint ēmīales: tñ ꝓpt ea
rū excellētiā ñ dz eas ḋlegaē ñ in cā
ncīaia a multū iusta īpedit9. ut ē cā
mōnij a files ex ꝗ osā. a affi. ex lrīs
in fi. A Et tē ēē ñ dz omitti p deotē l le
uibz ꝗ lrātē a ḡuibz psōis. ut pt colli
gi ex dcō c. ex lrīs fm cūdē ray. ut in
sū. cō. li. iij. ti. xxxij. q. v. vbi nōnt cē
ꝗ oia q̃ in ꝗ. Ff. ponūt. B. Sō dz ēē de
legare ptātē dispēsandi cū irregulai
bz nec absolucdi eos q̃ man9 violen
tas iicerīt ī deicos in casibz sibi a iuē
ꝛcessis ut de puerē a mlicibz a sīlibz
a lic; ꝗ delegare nō debeat: pt tñ cui
nō fit ei ꝓhibitum. A. dū tñ cōmittat
discretis a honestis fm glo. Ray. ut

in dicta·q·v·B· Immo de pcutiens tibz clericos ꝛcedit·ex·de offi· or·eis A·vbi pz q̃ hoc ꝛcedit nõ solũ epis· ꝫ etiã oibz q̃bz ex officio in certis ca sibz ꝛpetit dicta absolutio·B·Alias vero cãs minores etiã spũales vt de decimis de iuẽ pzonat9·a similes pt delegare·nõ tñ laycis sed clericis tñ ex·de iudi· decernim9 a c·quãto Pecuniarias vero cãs pt :ꝫmo forte in distincte debz delegare· nec dz ipse in talibz occupari·ar·xj·q·j·te q̃dẽ

¶ Sed vtz delegat9 possit alteri cãm ꝫ delegare ℞°·Sed nõ pt nisi in tribz ca sibz Prim9 est si lis est corã eo ꝛtesta ta a sic intelligit ex·de sẽ·a re·iudi· cũ Bertol·ar·C·de pcura·l·neqz tuto res Scꝫ ẽ qñ vniũsitas cãz aliqui9 ville ℓ castri vℓ ecẽ est aliqui delega ta·tũc em̃ pt vnã cãm delegare·ff·de iudi·cũ ptoz· Terci9 si est delegat9 a ꝓꝑ vℓ a principe· tũc em̃ pt totã cãm indistincte vℓ ptẽ ei9 alteri delegare ex offi·dele·q̃uis a·c·sup questionũ a ca·pastoraℓ Ille tñ cui ꝓꝑ ꝛmittit inq̃sitõem ℓ punitionẽ ecclesiis de pla tis seu alijs ministris qz in hmõi casibz industria a fides psõe cui ꝛmittit eli gi videt nõ pt ꝫ alteri delegare·Item nec ille pt delegare cui ꝓꝑ ꝛmittit pre dicare cruce·excõicare ℓ absoluẽ ali quos·dispensare·cũ irregularibz vℓ iniũgere penitẽtias·qz nõ ꝛmittit si bi iurisdictõ sed certũ ministeriũ·sal ua semp auctẽ legatoz sedis aplice ex de offi·dele·qm̃ aplica·A Item in sũ·cõ·li·iij·ti·xxxij·q·vj·B·a satio si hzet spẽale mãdatũ subdelegãdi· vt no·Jo·an·ex de offi·dele is cui li· vj·A· Et in dicto c·is cui expsse col ligit·vbi dz q̃ is cui ꝛmittitur a sede aplica·vt puideat certe psone de bñ ficio in certa eccã diocesi vℓ puincia· pt hoc alteri subdelegare Secꝫ si ei cõ mittat vt puideat ecce de psona·tunc em̃ non põt subdelegare·nisi subdele gãdi habeat spẽale mandatũ·B·

¶ Sed nũquid eps põt delegare hijs q̃ sunt de alieno epatu·℞°·fm Wil· delegare pt ea q̃ ptinẽt ad iurisdi ctõem volũtariã sed nõ pt eos cõpel lere ad suscipiẽdũ eiꝫ ꝛmissiõem cum eis nil precipe possit·A Idẽ in sũ·cõ· li·iij·ti·xxxiiij·q·xl·B· Sz nõ pt eis delegare ea q̃ ptinẽt ad iurisdictõem ꝛtẽtiosã q̃ nõ habet locũ nisi in alie no epatu·A·Ad hoc ex·de consti·vt aiaz·ff·j·li·vj·B De iudice delega to et eiꝫ officialibz a an possit aliq̃d re cipe ℓ̃ ff·iudex·j·ffiij·a·v·

Denũciatio·Duplex ẽ denũcia tio Vna q̃ fit plato nõ tãq̃ iu dia·sed tanq̃ singulai psone fm exigẽtiã correctõis fraẽne De hac vide s̃ correctio·ij·A Et ibi pt; q̃ ista fit etiã plato tãq̃ iudici·nõ ad puni endũ sed ad emẽdandũ denũciatũ·B· Alia est denunciatio q̃ fit plato tãq̃ vt iudici inq̃rat a puniat·Et de hac vide ff·inq̃sitõ p totũ·a s̃ crimẽ·ff·fi·

Depositũ·quõa qñ depositũ rẽ di debz·℞°·Reddi dz ipa res deposita ad petitõz a volũtatẽ deponentis qꝫ tñ fallit in·iiij·casibz· Prim9 cũ q̃s gladiũ deposuit·vinde furiosus fact9 ipm repetit·xxij·q·ij· ne q̃s Scꝫ si deponẽs fuerit depõit9 Sã omnia bona sua publicãt·ff·co· bona fides Terci9 qñ fur deposuit a cũ dño in petitõe ꝛcurrit·vt in p dcã·l· bõ fides a·xij·q·ij·cũ deuotissiãz· Qꝫ t9 q̃ndo fur deposuit apꝫ illũ cui furri puit ℓ apꝫ ꝓꝑetariũ·vt pbat p cadẽ iuã A·s·dicta·l·bona fides ad fi·a idẽ nõt in sũ·cõ·li·ij·ti·vj·q·xxiij·B·

¶ Depositori licz p volũtate sua depo sitũ reuõre·ex·eo·bõ fides· Et vt In ibi notat cẽ ꝛtr pactũ appositũ·qz pt penitere·ff·eo·l·j·A Ibi ꝫ clare ℓ̃ in ff·penℓ·B Cõtra depositũ nõ est locꝫ ꝛpẽsatõi·s·i totũ vℓ deductõi·s·p pte licet compẽsatio admittat in alijs si causa est liq̃da·ita q̃ facilem exituz hzẽ,credat ex·eo·bona fides·A Et ibi patet p glo·q̃ etiam in alijs non fit ꝛpensaꝫ speciei ad peuniã·ñ qñ spẽs vt equꝫ vℓ q̃d sile dari ñ posꝫ a debi tore·et deuenireℓ ad extimatõez·B·

¶ Vtr depositarius teneat satisfacere deponenti si res apud eum pereat R° Tene² si omisit dolum vel latam culpam-ut puta si deposuis apud me seruum vinctum et ego mea ductus soluo eum-ff-co-si dominum. Item qm depositarius res suas hz saluas a depositas amisit-p sumit contra ipsum-qr suas dausit in archa a depositas n dausit-Sz et tenet ecl de lenissima culpa si sit in mora vel si obtulerit se deposito vel si recepit aliqd p custodia-A Hoc casu cum otractus cenat omoditate vtriusqz: nō videt qr tenear nisi de leui tm-a sentit glo-in dcō c-bona fides sup-vbo-de culpa a expsse dicit Goff-ut in sum-co-co-ti-q-xxiiij B Aut si gra depositarij fiat depositum de casu ecl fortuito tenet-si pactum culpa vel mora pcesserit Hec oia ex-co-bona fides-A Predca ecl omia notat in dca-q-xxiiij-fm Host-B

¶ Ecclesia nō tenet de deposito-ni qm depositum fuerit factum plato a iuentus vel capto pntibz vel recipientibz-aut ni in qntum locupletior esset-ex co-c-j-A Hoc fuit dictum Host-ut pt; in sum-cō-dicta-q-xxiiij-B

¶ Vtr depositario liceat vti re deposita R° Depositarius vtendo omittit furtum-ff-de odi-fur-q furtum-a is intellige qm est expsse phibitum nevtar-al nō omittit-si tm putauit dnm permissurum A-etia si min9 pbabile hoc putauit fm hos-ut in sum-cō-li-ij-ti-vj-q-xxv p-l-q rem infra allegata-q ad is bn facit-Si tm nō habuerit cam putadi presumit otr eum-ff-de fur-l-q vas-ff-vetare vbi si Vetare at dnm accipim9 eum q nō osentit-B-ut-ff-de furtis-l-qre-Ite; intellige nisi deponat qd cōtinet numero-pōdere vel mēsura et nō obsignet-Hic em excedūt fines depositi-et trasferet dnm ma sicvti pt si vo obsignat vel claudi² eo ipso videt phibuisse ne depositarius vta²-n otrariū dicere et expsse-ut-ff-co-l-licet-ff-rei-et-l-dic-ff-q pecunia-a-l-qnt9-A Hec fuerūt dicta Host-cum q cō-gof-et monal-ut in dicta-q-xxv-B

¶ Quid si res deteior reddit R° Reddita n vide²-ff-co-l-j-ff-si res-A Hoc intellige qn deterioratio fca est culpa depositarij a nō als ut s-ff-iij-B

¶ Heres dispositarij tenet de precio rei deposite i grant ab eo vendite-pmo etia si nō sit heres: nihilominus ab eo id qd cōsecutus e extorqet-ff-co-l-j-ff-vlt-et-l-ij-et-iij-A addita-l-iiij-vbi si de nō herede q putabat se heredē cum vendidit-B

¶ Vtr peccet q rem suam apd alium depositam vel etia iuste detentam furtim accipit-R° fm Tho-sed a sede-quest-lxvj-Ille qui furtum accipit rem suam apud alium depositam: grauat depositarium-qr ille tenet ad restituendum vel ad ostendendum se innocuum-Vnde manifestum est qr peccat et qr tenet ad releuandum grauamen depositarij-A Hoc puto verum nisi ipse depositarius scienter accepisset in depositum re alienam-vel si domino pbanti rem suam denegasset restituere sicut debet-ut s in principio Hiis em casibus depositarius furtum cōmittit et tenet ad restitutōnem-C-de fur-l-ancille-Idō is casu idem iudicandum de depositario quod de ipso fure-B-Qui vero furtim accipit rem suam apud alium iniuste detentam-peccat quidē-non qr grauat eum qui detinet-nec tenet ad restituendum aliquid-A-nisi esset cōdemnatus-Nam potest ppter hoc cōdemnari ad amissionem rei sue-ut sup Bellum-j-ff-ij-B sed peccat contra cōmunem iustitiam dum ipse sibi vsurpat sue rei iudicium iuris ordine preermisso-et ideo tenetur reo satisfacere A-scil; in foro iudiciali-ut dictum est B-Et dare operam ut scandalum primo; si inde ortum est: sed et-

¶ Derisio-Vtrum derisio sit spāle pctm R° ff; Tho-ij-ij-q-lxxv Qr sic aliqs cōuicando intendit deprimere cōuiciati honorē: et detrahendo diminuere famam: et susurrando tollere amicitiam: ita irridendo intendit qr ille qui irridetur erubescat-Et

qz hic finis distinctus est ab aliis. ió etiã pctm̃ deriosionis distinguit a dictis pcis A. Idẽ in sum. con. li. iij. ti. xxxiiij. q. cxliij. B.

¶ Vtꝯ derisio sit pctm̃ mõrle Rz°. fm Tho. vbi s. q cũ aliqs malũ alicui9 psone vl defectũ in risũ vl ludũ pmit derisio Sz. a si qdẽ hoc fiat mg̃tuz malũ est puũ fm se. sic derisio est de male Sz qñ accipit quasi puũ võne psone sic aliquez irridere est cũ oino puipẽdere et tã vilẽ extimare vt de e9 malo nõ sit curãdũ. sed sit q̃fiꝯ ludo hñdũ. A. sicut solet haberi defectus puerozꝯ a stultozꝯ fm eũdẽ Tho. B Et sic derisio est pctm̃ mõrle a grauio9 q̃ otumelia. qz otumeliosus videt accãpe malũ alteri9 seriose. Irrisor autẽ siue illusor in ludũ. a ita videt cẽ maior otempt9 a honoratio. Et fm hoc est graue pctm̃ a tanto grauio9 q̃nto maior reuerẽtia debet psone q̃ illuditur. Vñ grauissimũ est irridere deũ a ea q̃ di fiũt Sed ó est grauio9 irrisio parẽtũ Ter° derisio iustozꝯ p quã hoies etiã a bene agẽdo impediũt. A. Idẽ in sum. con. eo. tit. q. cxliij. B.

Desperatio. Vtrũ sit pctm̃ Rz° fm Tho. ij. ij. q. xx. Circa duz vera extimatio intellect9 est q ex ipso pueniit hominũ sal9 a via pctõribz dat fm illud Ezech. xviij. Nolo mortẽ pctõris. sed vt cõuertat et viuat. Falsa ãt opinio est q pctõri pmitẽti veniã deneget vl q pctõres ad se nõ conuertat p gratiã iustificãtẽ Et idó sicut mot9 spei q̃ oformiter se habz ad extimatõem verã laudabil est. ita oppositꝯ mot9 scz desperatõis q̃ se ofozt extiãcõi false de dõ est vicio sus a pctm̃. Et de hac mã hẽt ¶ Prediũptõ. cũ mediũ De despatõe mg̃tuz est vnũ de impedimẽtis pm̃e. vide ¶ Pm̃a. iiij. ¶ j. A. Idẽ q8 in hoc. c. nota in sũ. con. li. iij. ti. xxxiij. q. cxj. B

Detractio. Detractores fm rai sũt q vitã a bonos mores alioꝯ corrũpere vel minuere mitũt Detractio fm Tho. ij. ij. q. lxxxiij differt a otumelia dupl. Primo q dẽ q̃ntũ ad modũ ꝓnẽdi verba. qz scz otumeliosus manifeste otra aliquẽ loq̃z detractor occulte. Sed ó q̃tũ ad finẽ intentũ siue q̃tũ ad nocumẽtuz illatũ qz. s. cõtumeliosus derogat honori. detractor fame. Et dicit verba detractõis occulta nõ simplicit. sz p cõpatõnem ad eũ de quo dicit. qz eo absente vel ignorãte dicit. etiã si corã multis alijs dicãt. A. Cõtumeliosus ãt in facẽ otra hõiem loq̃t et si solus sit pñs. fm eundẽ Tho. vt in sum. cõ. li. ij. ti. v. q. cxcvij. B.

¶ Quot modis detractor famã alie9 diminuit. Rz°. fm Tho. vbi supra. Detractor hoc agit dupliciter. Qñq̃z quidẽ directe. q̃ñq̃z vero indirecte. Directe quadrupliciter Primo qñ falsum alteri imponit. Secũdo qñ pcẽm suis verbis adauget. Tercio qñ occultũ reuelat pctm̃ verbis cõmunibz cantilenis. signis seu etiã in scriptis que appellan² libelli famosi. de q̃bus vide ¶ Libellus famosus. A. Siue cẽ verbis artificiosis fm Ray. vt in dicta. q. cxcvij. B Quarto qñ id quod est bonũ dicit mala intentione factũ Indirecte vero dupliciter. s. vl negãdo bonum alterius vel maliciose reticendo. A Idez in sum. con. li. ij. ti. v. q. cxcviij. B.

¶ Vtrũ detractio sit peccatuz mõrle Rz°. fm Tho. ij. ij. q. lxxiij. Dicendũ q qz inter res tpales fama videt pciosior. a p eius defectũ homo impedit a multis bñ agẽdis. ió de tractio p se loq̃ndo ẽ pctm̃ mõrle A Cõ. Rai. Et 8z detractio spẽs pcẽi mõrtis fm eosdẽ qñ detrahẽs intẽdit ad denigrãdã famã ei9 cui detrahit. vt in su. cõ. eo. ti. q. cxix. vbi etiã habent omnia que in hoc. ¶ ponuntur. B. Contingit tñ qñq̃z q aliqs pferat verba p q̃ fama alterius diminuit et est detractio formaliter loquendo. vt si proferat ꝓter aliq8 bonũ vel necessariuz cũ debitis circũstãtijs. a sic nõ ẽ peccatũ vt pz in denũciatõe vel acusa°

Si autē pferat ex animi leuitate vl
ꝓter aliqd nō ncariū: nō est pctm
mōrle. nisi forte verbū qd dr sit adeo
graue q nōbilē eius famā ledat. a pā
pue in hīs q ptinēt ad honestatē vi
te q hoc ex ipo gne vlx hz rationē
peccati mōrlis. a tene² aliqs ad resti
tutōez fame sicut a alterius rei. A. Pro
pterea dr puerbi. xxiiij Cū detractori
bus ne omiscearis. qm repēte surget
pditio eorū a ruinā vtriusq; qs nouit
Sup q glo. Hoc spālē vicio sez detra
ctōis pidilat totū pene genus hūanū
Vñ Aug. in mēsa sua. Qrsqs amat
dictis absentū rodere vitā Hanc mē
sam detitam noueit esse sibi. B.

¶ Sez qliter detractor restituet famā.
Rō fm Tho. ij. ij. q. lxvj Dicendū q
aliqs pōt alicui famā auferre ꝓpliciē
Primo mō verū dicēdo a iuste. puta
cū aliqs crimē alicui pdit suato de
bito ordine. a tūc nō tene² ad restitu
tōez fame. Secdō mō falsū dicēdo a iniu
ste. puta cū aliqs imponat crimē al
teri qd nō fecit in audiētia multorū a
tūc tenetur famā restituere cōfitendo
se falsū dixisse a iniuste Terio mō verū
dicēdo sed iniuste. puta cū aliqs pdit
crimē alterius otra ordinē debitū a tūc
tenet ad restitutōez qntū pt. sine mē
dacio tñ. utpote q dicat se male dix
isse vl q iniuste eū diffamauit vl Si
nō pt famā restituere dz ei alē recōpē
sare fiē a in aliis iniurijs Probāt hec
v. q. j. qdā a. xiiij. q. vj. si res. A Cō
Vl. pe. et Rap. a in sū. con. li. ij. ti. v.
q. cij. vbi etiā addit fm Rap. q re
stitutio fiet hoc modo. vicz vbi publi
ce dixit verbum vl cātilenā p se vl p
aliū vl etiā vbi picit libellū famosū
necnō et in aliis locis vbi intelligeret
illū otra quē hec acta sūt infamatum
occasiōe sui dicti vl facti vl signi. B
licet a simplē recognoscat erroē suuz
a culpā. et p posse remouēat vl saltē
alleuiet sic infamiā. ar. ex de purga
c. inter solicitudines. Ex pāpuas Idem
Hostiē. dicit tñ q hec publica reco
gnitō facienda est nisi ex tñ recogni
tōe publica ille infamatus ampliūs in
famaret. Et fm glo. Rap. intelligē
da sūt hec. si audet ꝗ facere. Secus si
nō audet ꝓter potentiā vl crudelitatē
adūsarij. Addit Rap. Tenet ecē secū
oponere d iniuriā humilē veniā po
stulare Idē Hosti. Et fm glo. Rap.
optet veniā postulāe in ꝓpria psona
si audz. al saltē p interpositā psonā B

¶ Vtz peccet aliqs audiēdo detrac
torē Rō fm Tho. ij. ij. q. lxxiij. Si alis
qs detractoēs audiat absq resistētia
videt detractori osētire. vñ fit pticeps
pēi eius. Et si qdē inducat eū ad detē
tendū vl saltē placeat ei detractio ꝓ
ter odiū eius cui detrahi²: nō minus
peccat q detrahens a qñq magis Si
vo ei pctm nō placet. sed ex timore
negligentia vl etiā verecundia qua
dam obmittit repellere detrahentē a
oñdere q ei detractio displicēat: tunc
peccat qdem sed multo minus q detē
tens et plerūq; veniaiter. Quando
q etiam hoc ipsū potest mortale esse
ut q ex officio incumbit ei detrahen
tem corrigere. vel etiam ꝓter aliqd
periculum inde cōsequens. vel ꝓter ra
dicem qua timor humanus qñq pōt
esse pctm mortale. De quo vide infra
timor. Ex. j. Detractio in quo differt
a susurratione. vide infra. susurratō
A Idem qd in hoc. Ex hīz hīz in sū. cō
li. ij. ti. v. q. cxij. B

Diaconus. An liceat dyacono
corpus dñi differre ad infir.m
et cū cōmunicare Rō fm Wil.
Non. nisi in extrema necessitate ab
sētiz episcopis a pēsbiter ut di. xcij
dyaconi Nam in necessitate etiā pre
sente presbitero pōt dyacon iussus
eucaristiam populo dispēsare. ut di.
xcij. dyaconi. ita se. A Potius est. c.
pēte. Necessitas autē est qñ pēsbiter
fessus vl al impotens hoc facere fm
eundē Wil. a in sum. con. li. iij. titu.
xxviij. q. xj. B Et sicut ibidē notauit
Hug. etiā absente pēsbitero si tanta
sit necessitas q iussus pēsbiteri expe
ctari nō possit: non est expectandus

q̃ si presbiter diacono etiã in necessitate prohibeat a expressa causa vt qz forte vsurari9 vl als impenitõs est q̃ petit ꝛmunionẽ. obediẽdũ est ei aliẽ nõ. A. Idẽ; in dicta. q. xj. vbi etiã dz q̃ laicus in nulla ncitate nec sacrãm nec aliũ excõicare debz. B. Sã a Tho. i. iij. di. xiij. dicit q̃ diacon9 licet possit sanguinẽ in calice dispensare. sicut adhuc in q̃busdã ecclesiis diacon9 dispensat mĩstris sanguinẽ. nõ debz tñ corp9 xpi dispensare. qz nõ h; man9 ꝛsecratas ad tangẽdu;. a hoc intelligere nisi de mandato p̃sbiteri vel epi l̃ p̃sbitero longe posito ĩ casu ncitatis vt d. xaij. pñte. Quõ diacon9 habeat prouidere de lotione corporalis a huiusmodi vide s̃. corpale.

Dignitas. Digtas ecclãstica ꝓm Jmo. a Hostien. est q̃dã pẽminẽtia in gradu. Et q̃ p eodẽ sumit dignitas a psonatus vt archidiaconat9. a primicerij9 a decanat9 a hmõi. A. Hosti. etia; dicit q̃ ista dignitas aliq̃ndo voca² custodia a aliq̃ mĩisteriu;. Et Jmo. dicit ꝓp eos sumit psonatus a dignitas vt in sũ. cõ. li. iij. ti. xiij. q. xvij. B. Et intelligit esse dignitas vl psonatus ꝓm institutõe; vl cõsuetudinẽ ecclesiã posse esse q̃ aliq̃s in aliq̃ eccia exerceret officiũ archidiaconi cognoscẽdo de causis clericorũ a de aliis. nõ tñ est rputãd9 ob hoc esse in dignitate nisi vocet nomĩe q̃s dignitatẽ sonat q̃ si vocet aliq̃ noĩe dignitatis l̃ p p̃sona in dignitate ꝛstituta reputer² licet nullũ mĩisteriũ dignitatis facẽt reputãd9 est in dignitate. dũmõ ꝓpe tuo eã obtineat. ex. de sta. mo. c. iij. Ff. A. Hoc fuit dictũ Jmo. q̃ intelligit ista q̃ ad dispositõ; c. s̃ multa ex de pben. vt p; in dicta. q. xvij. De materia ãt c. de multa. est tactũ sup̃ bñficiũ. j. Ff. j. a tãgit hic in Ff. se. B.

Nemo pt hãe sit plres dignitates ecclãsticas. nec etiã plra bñficia curã aiarũ hñtia. Vide ls s̃ bñficiũ. j. Ff. ij.

Dignitas siue cura ab eo q̃ iã. xx. ãnos ꝛpleuit ex dispẽsatõe epi pt hãi ext. de eta. a q̃li. pmittim9. li. vj.

Disceere debet q̃libet etiã plat9 q̃cũq̃ nõ solũ a maiori sed ecia a minimo du; tñ erudito Vñ di. xxxviij. Null9 eps ꝓpter obprobrium senectutis vl nobilitatẽ generis a puuilis eruditis a minimis si q̃d forte est vtilitatis ac salutis inq̃rere negligat. Qui em̃ rebellit viuit a discere atq̃ agere bona recusat magis dyabolo mẽbrũ q̃ xpi esse oñdit². a potius infidelis q̃ fidelis esse demrãt. vñ a Ang9. ait Ego senex a iuuenia episcop9 tot amoꝛ a collega nõdũ ãmculo paratus sũ docere. xxiiij. q. vl. si habes. Ad má; docẽdi fac̃ ꝛ. Mgr̃. j. a Mgr̃. ij. a ꝛ. scientia. a ꝛ. studiũ.

Disciplina correctõis siue punitõis qua; plati q̃ncq̃ imponũt nõ debz esse vsq̃ ad effusionẽ sanguinis ar. ex de rap. in archiepatu. a ꝓm Wil. intelligi debet de effusione enormi. A. Idẽ in sũ. cõ. li. j. ti. iiij. q. vj. B. De correctõe platorũ vide supra correctio. j.

Discordia vtru; sit pctũ mõrtale. Bz°. ꝓ; Tho. ij. ij. q. xxxvij. Qñ aliq̃s sciẽter a ex intẽtõe discordat a bono ꝯmoꝛ a bono proximi in q̃ debet ꝛsentire. hoc est pctũ mõrtale ex suo genẽ ꝓpter ꝯrietatẽ suã ad caritatẽ. licet primi motꝰ huiꝰ discordie sint pctã venialia ꝓt impfectõ; actꝰ. Sed cũ intentio aliq̃ꝰ est ad aliq̃s bonũ q̃s ptinet ad honorẽ dei l̃ ad vtilitatẽ proximi. tñ vnꝰ existimat hoc esse bonũ: Aliꝰ aũt h; ꝯriã opinionẽ nõ est pctũ. A. qz talis discordia est p accẽs. a qz ꝛcordia q̃ est caritatis effectꝰ: est vnio wbitatu; nõ opinionũ ꝓm eũdẽ Tho. vt in sum. cõ. li. iij. ti. xxxiij. q. cxxxvj. vbi etiã notãt q̃ a hic. B. nisi hmõi discordia vel fit cũ errore circa ea que sũt de ncitate salutis vl si ptinacia indebite adhibeat. Ex q̃ etiã pat; q̃ discordia q̃ncq̃ est ex pctõ vmꝰ tñ. q̃ncq̃ est cũ pctõ vtriusq̃ puta cum vtercq̃ dissentit a

uno alterius et diligit unū ꝓximum
Vide hec ff. Litigium.

Dispensatio fm Raymū. ē iuris relaxatio Vñ we aſt vulnꝰ
q; vulnerat ius ꝛmune. xxiij
q. iiij. ipa pietas arca fi. Hoſt. q; di
at ſic. Dispensatio ē rigor iuris p cū
ad quē ſpectat miſericors a canoni⸗
ce facta relaxatio vt colligit. j. q. vij
. ff. Niſi rigor et c. ſe A. Idē in ſū. con
li. iij. ti. xxix. q. j. ad fi. B

¶ Sed nūq̄d dispēſatio eſt ius. Rz°.
fm Ray. Dispensatio fm q; eſt in di
ſpēſante eſt ptās ſiue actꝰ ptātis a iu
re ꝛcessus. Sed fm q; eſt in eo cū q̄ di
ſpēſatū eſt. ſic eſt ius priuatū. v. lma
vt pmiſſio q̄dā alicui facta ꝛtra ri⸗
gorē iuris. ſed nō eſt ius ꝛmune. ar.
xxxii. q. ii. infectores a c. in adoleſcē
tia. Con. Hoſtien. A. Idem in ſum
con. co. ti. q. ii. B.

¶ Vtq; dispēſatō ſit nēcaria in occul
tis Rz°. fm Wil. In occultis in q̄bz p̄t
dispēſai dispēſa° nēcēria ē. ñ ꝓpt vpō
nē vitādā q; occulta pctā vīdictā nō
hñt. ſ; q; de eo ſup q̄ dispēſatū eſt ac
cuſai q̄s ñ p̄t. ar. eē de fi. p̄ſbi. ex tua
Alio q̄n ēē pꝰ pactā pmiaz poſſ; accu⸗
ſari. ar. xxxiij. q. ii. admonē. xv. q. v
p̄ſbr A. Iſ ī ſū. cō. dicta. q. ii. in fi. B

¶ Dispensationū aliq̄ eſt debita. ali
q̄ phibita. aliq̄ pmiſſa. Debita ē cū
multoꝝ ſcādalū timet. di. l. vt ꝛſtitu
eret. Caue tñ ne dēpiaſ in ſcādalo
vide ff. ſcandalū. Ite debita eſt dispē
ſatio vōe tpis vel pſone vel pietatis
vt nēcitatis ſiue vtilitatis ecēe vt euē
tꝰ ei. Et de ſingul hoꝝ ponit. j. q. vij
. ff. ñ rigor. et c. is. a. ff. ſe vſq; ad. ff. ec
cleſie A. Hec a ſequētia in iſto. ff. fu⸗
erūt dicta Ray. vt p; in ſū. cō. ti. iij.
ti. xxix. q. x. Et glo. Ray. exemplifi⸗
cat euētū ei de laicis pmotis in epōs
de facto vt dicta. q. vij. c. exigūt Sz vt
p̄t ꝛſtare ex allegatis iuribz oīa p̄di
cta reducūt ad tria videlz ad cāz nēci
tatis ſiue vtilitatis. j. q. vij. a fi illa. ſeu
pietatis vt cū ꝓpt pietatē dispēſa² cū
ꝛpeviatis vel illitrātis vt remaneāt
in ſuis ordinibz ad q̄s indebite fuerīt
aſſūpti j. q. vij Hij q. Et p̄dicta cau
ſāt q̄ñq; ex pſona vel tpe ſeu loco ſi
ue acidētibz aliis vt ex dictis iuribz
p̄t ꝛſtare. B Et breuit vbicūq; ſbeſt
iuſta cā: dispēſatio debita eſt. l. dño
ſcō. ver. deinde. a vſu. ecce. et. c. ꝛſide
rādū. Et licz ex cauſis p̄dictis dispē
ſatō debita ſit a peccet p̄latꝰ nō dispē
ſando. vt eſt ar. ii. q. v. q̄to. in fi. tñ
ſbditi nō habēt ius petēdi. niſi forte
ſupplicādo Dispensatio ꝛo phibita ē
vbicūq; nō p̄t fieri ſine manifeſta de
coloratōe ecce Ite vbicūq; nō ē iuſta
cā dispēſandi. j. q. vij. tali a. c. a ſi il
la eē de elec. in notuit. ff. multa a. ff. fi.
Dispēſatio ꝛo pmiſſa eſt aliqñ in ca
ſu vt. di. l. Si q̄s p̄ſbiter. a multis ca
ſibz q̄bz iura pmittūt dispenſatōz. A.
In dicto c. Si q̄s p̄ſbit. 8z. Si q̄s p̄ſ⸗
bit ā diaconꝰ inuētꝰ fuerit aliq̄d 8 mi
ſteriis ecce venūdaſſe. q; ſacē legiū ꝛmi
ſit placuit cū in ordiatōe eccleſiaſtica
nō habei in iudicio tñ epi dimittēdꝰ
eſt ſi in ſuo debeat ꝛcipi gradu. B

¶ Quid ſi eps indiſtincte dispēſat.
Rz°. fm Ray. Si de 8 fuerit accuſatꝰ
puniēdꝰ ē pena depōnis. di. ti. c. j. ī fi.
a c. Qui in aliq̄ in fi. Sz Hoſt. dic q;
8 forte locū hz ſi ꝛmonitꝰ incorrigibi
lis ſit a ꝓpt 8 ſuſpēſus. a ſnia; ſuſpē
ſiōis ꝛtēnēs ēē in ſua ꝛtumacia pſeue
rat. ar. eē de p̄bē. gſue. ff. nolētes Vt p̄
dicta. c. pñt itelligi qñ eps dispēſat
in eo q8 de iure nō p̄t A. Ite in ſū. cō.
eo. ti. q. xj. Et ſnia Hoſ. benigor vi⸗
deē a tenēda. ff. de legi. l. benigniꝰ. B

¶ Dispēſa° in multē caſibz epis phi⸗
bita ē. Pri° q̄dē in homicidio. d. l. Mi
nor. Et intellige ſū iuſto ſū iniuſto a
quōcūq; fiat vt ſi q̄s vindcā; ſāguis
dictat t ſēbit ā cirurgiā exēet ā vindi
cte ſāguis aucēm exhibz. a in oībz
ſiliibz ſi iñ morſ fuerit ſbſecuta t ēē mu
tila° mēbri q̄ notāt Iſmo. a Hoſ. eē
de de. pu. in du. c. j. Cū nullo ei tali ū
p̄t eps dispēſaē ī officō. Secꝰ ſi clericꝰ
poſſit cēī bñficio. ext. de de. pu. ī du.
c. ii. Aut etiam ſecus ſi morꝰ vt mu

tilatō nō interuenit ut in pallegato c.j. De ista materia vide plaſ irregularitas.j. Sedō in simonia ordīs siue bñficij scient p simoniā acqsiti. vide ſ simonia.viij. in qnqz vltis. ¶ Tertio in illo q̃ cū eēt suspēsus intdictū excōicatū dānabilit se ingessit dīmis eē de sen. et re. iu. cū etm. et eē de sē excō. Cuz medicinalis.li.vj. Qrto in clerico q̃ excōicatū cōsilio accedit ad iudiciū pncipis otēpto iudice eccāstico.xxj.q.v. Si qs epus. Qnto in bigamo eē de bigamis c. Sup. et c. fi. vide supra bigamia. ¶ viij. Sexto in clerico nō ordinato mīstrāte. de q̃ vide ſ ordinatū.iij. A Vbi pz q̃ eps nō pōt dispensare q̃ talis ascēdat ad supiores ordines: sed bñ q̃ vtaf ordineiā suscepto. B. Septimo in clerico p saltū pmoto. vide ſ ordinatū.ij. A Vbi pz q̃ hoc intelligif q̃ ad illū qui scient sic est pmotū a in ordine sic suscepto sine dispēsatōe mīstrauit Tūc em nō pt dispēsari q̃ vlteriū ascēdat nisi p papā. B in ordine suscepto ad huc pt dispēsai p epm. B Octauo in illo q̃ ordinē furtiue suscepit. vide ſ ordinatū.j. ¶ iiij. A Ibi nihil aliū dicit ñ quō dicat furtiue ordinatū. De dispēsatōe aūt dic ſm Ray. ut in sūcō.li.iij.ti.xxij.q.iiij. qz aut fuit ꝓhibitū ab epō seu ab alio plato ſb intermīnacōe anathematis aut nō In pō casu poterit (odigna satisfactōe premissa) cū eo ut in suscepti mīstret ordinibz eps dispēsare. Et si intraucit religionē eci in suscipiēdis postq̃ aliq̃nto tpe in ea fuerit laudabilit oúsatū In sedō casu poterit cū tali eē in seculo remanēte pō odignā satisfactōz tā in susceptis q̃ in suscipiēdis ordinibz dispensare. eē de eo. q̃ fur. ordines susce. c.j. Hoſt. āt sup eo. c. ait. Ord q̃d dicat hic cū furtiue ordinato eci si nō fit excōicatū misi aliquā religionē ingrediat: eē romana eccā defacili nō dispēsat Cōcedit tñ Hoſt. in c.ij. eo. ti. q̃ eps dispēsat in ꝗ casu in minoribz ordinibz tm: ut innuit a ꝗrio

sensu dicti. c.j. B. Nono cū q̃s fuerit ordinatū eē tpa l̃ ab alieno epō a añ dispēsatōe: ministraueritſm q̃sdam ar. eē de sacra. nō ite. c.j. di.lij. solicitudo. Sed verū est q̃ diocesanū cū tali potest dispēsaē vt.ix.q.ij. Lugdunenē eē de tēpo. or. o siultatōi. A In ꝗ c. Sz q̃ tps pt dispēsare cū ordinatū eē tē pa prio eis pnia imposita cōpetēti in susceptis ordinibz Secū est q̃ in ordinibz suscipiēdis ut et nota ſ ordo.ij. ¶ Que pena. B. misi forte fuisz sibi int dicta executō a postea mīstrasz ut dictū est Decimo si q̃s excōicatū ordīes suscepit eē de sē. exc. Cū illoꝝ.j. rñso Et eodē mō si suscepit ordines exñs apostata a religiōe eē de apostata. c. fi. A. Ibi Sz de religioso ꝓmouēte in apostasia ordinē sacrū. Secū q̃ videt de ordinibz minoribz. ñ in apostasia dimissz habitū. Tūc em essz excōxcatū extra ne. de. ut pickosa li.vj. B In pdictis q̃ casibz ad papā ptinet dispēsatō nec dispēsat facile ut est in homicidio voluntario in simōia a bygamia Et vide etiā. ¶ se. sez de casibz papalibz.

¶ Sūt alij casus dispēsatōis ad papā ptinētes. s. in q̃bz raro pmo nūq̃ dispēsat Primū qñ q̃s scient se baptisaī pmisit bis. de ose. di.iiij. eos. a c. Ozbis. Et idē si ig̃rant a postea cū sciuerit ratū habuerit. A Si vo nō habuerit ratū pt pmoueri.j.q.iiij. Placuit. ſz aliq̃s de iure ſm alios de dispēsatōe qd tutiū ē. de ose. di.iiij. q̃ bis ſz rayā ī sū. cō. li.iij. t. xxiiij. q. vij. a in dcō c. q̃ bis Vbi pz q̃ rebaptisatū ēē si nulla culpā otrxit erga rebaptisatōz: tñ nō pt ordinari ñ magna nēcitas cogat. B. Sicut qui bis scient ꝓcepit cū dē ordinē.j.q.vij. Saluberrimū Idē eē ītelligas de ꝓcōfirmato. ar. lxviij di. c.j. et d ose. di. v. c. dictū. A Idē in sum. cō. dicta. q. vij. B Secūd est cū q̃s ad subuertendū fidē se fecerit ab hereticis ordinari.j.q.vij. cōuenētibus. Tertius est si quis ordinet ita q̃ simōia intueniat tā expte ordīati

q̃ ex pte ordinatois-ix-q-j-ab excōi
catis-j-q-j-Si q̃s eps-A-Hodie vo
nō pt dispēsari nisi p papā q̃lit cūq
ordinatio fuerit facta simoniace-vt
in extrauagāti Martini-v-q̃ incipit
Damnabile-a in alia Eugenij-iiij-q̃
incipit Cū detestabile-B-De hijs ca
sibz sūt versus Siue bis ordo datur siue
baptismus repetatur-Siue vertat fidei
status ordo peta²-Vel si pstet vtrim⸗
que simon opetur-Vt dispenset spes
irrita prorsus habet

¶ Sed pter pdictos casus q̃ sūt irre⸗
gularitatū inductiui sunt adhuc alij
casus in q̃bz vpocesani dispēsare nō
possūt-vt q vni eccē duo piter psint
xxj-q-ij c-penk-nec q vnus habeat plu
bñficia cū cuā-ext-de pben-de multa
nisi in casibz q̃s tēs supra-bñficiū-j-
-Fiij-Ite nō pñt dispēsare cū illegi⸗
time natis nisi ad minores ordines
a bñficiū sine cura-ex de fi-psbi-is q̃
li-vj-A vbi etiā p; q sikt eps nō pt
dispensare cū talibz erga bñficia dig
nitatis seu psonatus-B-Ite nō dispē
sat cū eo q̃ est suspensus in ꝑalio ꝓpt
iniustā bñficiorū collationē extra de
pben-graue in fi-Ite nec in alijs ca
sibz spēalit summo pontifici refuatis
de q̃bz vide ꝛ-papa-Fiiij-a se-A-Po
tius vide²-Fiij-cē fm eius oputatōz-B

¶ Vtrū eps possit dispēsare cū eis q̃
patiūt defectū ī etate Rx°-fm Jo-an-
q aliqs possit pmoueri ad epatu; si
nō opleuerit-xxx-amū solus ꝓ dispē
sać pt-ex de elec-cū nobis olim-Fi-
S; q̃ tū ad alias dignitates si tñ sint
sine cura pñt epi dispēsare cū eis qui
opleuerūt-xx-amū-ex de eta-a q̃li-
pmittimus-li-vj-vide ꝛ-vicarius-Fiiij
B-Ibi mlt de hoc dicit videt-B-Quātū
vero ad prochiales eccias non pñt-
vt idē Jo-dixit-extra de elec-licet ca
non-li-vj-A De hs latius dictū est sup
absolutio-j-Fij-v-sed hs est-in addi⸗
tōe-Sikt etiā eps nō pt dispēsare cū
etatē ordinū-vt notat glo-in de-ge
neralem-de eta-a q̃li-B-

¶ Vtr eps possit dispensać cū eis q̃
patiūt defectū in ordine-A-Hoc est
q rōne ordinis eis deficientē nō pñt
eligi ad aliqs officiū-seu dignitatē
eccīastica sicut ē regularit q abbas
dz ēe sacerdos-ex de eta-a q̃li-c-j-B-
Rx°-fm Jo-an-li-vj-In epatibz so⸗
lus ꝓp dispēsat-ex de off-lega-q̃ trās⸗
latiōez-ade excēs-pla-sicut ī iure-sed
q̃ ad alia pt eps-ex de eta-a q̃li-p⸗
terea-A-Ibi dz-Licet ad regimē p
rochialis eccie nō deberet aliqs nisi sb
diacon sit ad min advmitti: dispēsa
tiue tñ in minoribz ordinibz ostituti
ofuerūt assumi-dū tñ tales sint q
in breui tpe possint in psbiteros or⸗
diai B-a-c-tuā A Ibi dz q ꝓpt instā
tē ncitatē pt in abbatē assumi etiaz
in minoribz ordinibz ostitutus B-De
dispēsatōe epōr-vide ꝛ-eps-Fv De
dispēsatōe in legibz ac ostitutionibz
vide ꝛ-lex-¶ De dispensatōe in votis
vide ꝛ-votū ¶ De dispensatōne in cert
tox-vide ꝛ-restitutio-vj-

Diuinatio q̃d sit a q̃t ei spec⸗
es-a pla de hac matria-vide
ꝛ-sortilegiū-j-

Diuortiū Sicut ponit Rap-Di
uortiuz multipliciter habet
fieri-Nam aut diuidit matri
monium in totum-ita q vel vterq
coniugū cōtrahere potest-vt in ma⸗
leficiatis-vel saltem alter-vt in frigi
dis Aut dirimit in pte scilicz quo ad
mutuam seruitutem cōiugalis debi⸗
ti seu cohabitatōis-ita tamē q neut
eorum cōtrahere potest-sicut in hijs
qui separantur ꝓpter adulteriū omis⸗
sum vel causa religionis post carna
lem copulā Nā si ante copulā carna
lem alter cōiugum fieret religiosus-
alter otrahere posset-vide ꝛ-Impedi
mentū-primo-Fij-A-Idem in sum-
con-li-iiij-ti-xix-in principio-B-

¶ Quando vir petit diuortium alle
gans frigiditatem suā quomō p̄cē⸗
detur Rx°-fm hosti-Vir hoc ponens
debet esse maior annis-xviij quia in
hoc casu reputatur plena pubertas-
Et siquidem mulier hoc cōm confitet

dabi² a iudice tps arbitrariū ut vni us mensis aut trū aut anni p qd si mlr morent a postea iuābit vir se nō posse cogscere mulierē nc moueri ad appetitū coit9. Assā si aliqtiēs mo uerer licet nō posset pficere nō esset na turalr frigid9 ꝗ p maleficiū impotēs ut in sū. cō. li. iiij. tit. xvj. q. xvj. vbi hec omia notāt q̄ hic hnt. B Mulier vo iurabit q nunq aliq mō pcepit ipsū ad ꝗ moueria vterq diligētia; adhibuit ad ꝗ. a vterq habebit sep tē ppinqs seu vicinos bone fame q̄ iu rabūt se credere q illi iurauerīt vera. et sic diuortiū celebrabi². a mulier nu bet in dno. sed viro mandabit ne ali quā ducat Et si duxerit a cognouerit ro9 periurij hēbit a pri9 mno m repan dū erit. ita tn q vxor pt cū repellere pter cōmissū adulteriū. ar. xxxij. q. j. de bndicto. a. q. vj. nihil inq9 H. dico nisi vxor qn fuit ofessa frigidita tē: fuit oscia fraudis. qr si hoc fuisset nō posset nūc eu; repellere. ar. ff. ad. l. iuliā. de adul. si vxor. ff. iudex. et. ff. fi. Qz si mulier negat frigiditatē viri a asserit se ab eo cognitā: puto stādū verbo mulieris qr nō videt q asserēt nisi vera erīt. eo q p iudiciū sibi facere; se; de habēdo impotentē virū. Ite cū rea sit a si nihil pbauerit absoluēda est. ut. vj. q. vlti. actor. Alioqn mul ti incurrerēt periuriū ut posset separi ab vxore. A H. Hoc vera nisi forte mari t9 conuincat mulierē p aspectū corpis ut dr in sū. cō. in. q. xvj. B Si aūt mu lier diuortiū petat pter frigiditatē; viri: et vir hoc fatet: fiet ut supra. in primo. ff. a celebrabit diuortiū Sed si vir postea cū alia ctr̄xerit: ambo cō iuges rei periurij habebūt a pna in iūcta ad priora cōnubia reūtēr ut ex de frigi. a male. laudabilē. in fi. ¶ Qz si vir negat se frigidū a asserit se cog uisse vxorē: standū est verbo viri. qa caput est mulieris. ex de respon. im pu. continebat. a. xxxiij. q. j. si qs acce perit. Nisi forte mulier p aspectū cor pis pbet se virginē. ex de pba. posui sti. Que pbatio dr cauta fiet p duas vl plures matronas honestas a de ꝗ pitas. ex d fri. et male. ca. si. ff. de vē mspi. l. j. qr hoc res occulta ē. a qr ma n9 et oculo obstetricū qnq in hoc fal lit. xxvij. q. j. nec aliq. Sed si mulier nō allegaret frigiditatē viri: ꝗ poti9 diceret eū sectū seu castratū fuisse si ue defectū mēbri patiētē antequ eā co gnoscēt et sic diuortiū peteret vir vo hoc negaret: certe nō oportet staē dē viri eo q pbari posset p aspectum. A. Predicta etiā notāt in dicta. q. xvj. in sum. con. li. iiij. ti. xvj. B

¶ Quid si p virū vl mulierē petat diuortiū pter artitudinē mulieris. R°. Vocabunt matrone fide digne atq pite a iurabūt q diligēter mq rent a referent an sit arta a an possit fieri mater. et si dixerint q ñ sit arta nō pcedet ad diuortiū. si aūt dixerūt q sit arta et q nō possit fieri mat in cōtinēti potest diuortiū fieri. et dabit viro licentia cōtrahendi cū alia. sed mulieri continentia indicet. ut ex de frigi. a male. fratrnitatis. primo rn° Si tamē p9 diuortiū mulier inueniat q̄ possit hmōi seras reserare repabit primū matrimoniū. qd verū fuit et si vir accepit aliā. ar. in p dcō. c. frat rnitatis. A. Ibi videt casus expssus qn prior vir erat similis illi q̄ apuit Si autē a prior viro pter dispitatē non poteāt cognosci sine graui pcu lo nō est ei reddenda. licet p ofuetudi ne; secūdi reddita fit apta primo. ut notat glo. in dicto. c. fratrnitatis su per verbo simili Cō. Goff. ut in sum con. li. iiij. ti. xvj. q. v. licet ibi referā tur diuerse alie opiniones dicentiu; mulierem debere restitui primo. que possunt intelligi qn primus erat vel dubitat vtrum sit filius sdō. Secus si cōstat q pter disparitatem psone a primo nō poterat cognosci ut dcm ē Et de hac mā dr latiō ff. Impedimen tum. xv. B

¶ Qrd si peta² diuortiū pt maleficiū ut qr vir pt ogscē alias a ñ vxorē R°.

debent primo ōfiteri ne forte hoc cō
tingat ꝓt aliqd pctm̄ cor. xxxiij. q.
j. si p sortarias. a ſb̄ ꝓcepto sacramē
to iniūga² eis vt sicꝫ cohabitēt a bona
fide opam dent ad debitū carnale. et
sic p trienniū simꝫ habitabūt. A. ñ
forte iā habitauerūt. tūc nō videt ne
cessariū dari trienniū. sed aliqs aliq
termin9 arbitrai9 ad ofitēdū. a alia
debita ēmedia adhibēda dicto. c. si p
sortarias. a ex de fri. a male. c. fi. B.
Quo pacto iter acedēt ad ep̄m iu
rātes q sicut ꝓmiserāt fecerūt a non
potuerūt cōiūgi a tūc adiūcto sacro
ꝓpinq̄ vt dē. ē. Ff. ij. celebrēt bi² diuor
tiū a dabit vtriq; lrā ōtēdi. ex de fri.
a male. c. vlt. a ī dcō c. si p sortaias
¶ Sz q̄ꝫ intelligēda est p̄dicta cohabitatio triēnij. Rx°. Sufficit q p maiorē ptē anni cohabitēt. a q bona fide opaz dent. ar. ff. de aq̄ coti. a testi. l. j. duo. et. Ff. qd ā. t. Qd si infirmitate vl alio casu impediat videt tēpus restituēdū. ff. de iti. actuq; pri. l. j. Ff. ij. a se. A. Hoc fuit dictū Hosti. vt pt; in sū. cō. li. iiij. ti. xvj. q. xvij. Tñ in c. fi. ex de fri. a male. Sz q dñt cohabitare p otinuū triennium Vbi etiā dicit glo. q sitꝫ p triēniū debēt cohabitare qñ ꝓpter frigiditatē petit diuortiū. Sed h ēverꝫ si frigiditas pri9 pbari nō possit vt exp̄sse dr co. titu. c. laudabilem. B.
¶ Quid si alter oiugū nō vult cohabitare Rx°. dicas excōicādū p quē stabit a cautōz ydoneā exigēdā vt cohabitēt ar. ex vt lite nō otes. qm̄. Ff. vlt. vl distringat p curiā secularē. extē de iudic. nō ab hoic. Jdē fiat si cohabitēt a nō attēptāt. A. Jd in sū. cō. c. t. q. xviij. fm host. a glo. Ray. B.
¶ Quid si ecia ꝓcepta p aliqs falsas pbatōes vel hmōi celebrēt diuortiū a postea vir fact9 est sacdos. videtur optum est q ecia fuit ꝓcepta. nūqd iste sacdos restituet vxōr eū repetēti Rx°. fm Ray. Si nō pt induci ad otinētiā. fiat vt dr. ff. Matrimoniū viij. Ff. xiiij. q. incipit. qd si p9 latā. A scilz q restituet. qr etiā monach9 restituere tenet sibi a tenebit iste debitū reddere vxori petēti. sed nō debz exigere. qr q̄ tū in se est solemnisauit votū. vt a notat in sū. cō. li. iiij. ti. xix. q. iiij. B. At si posito p̄dicto casu mulier qdē non repetat viz. nūqd vir poterit vxorē repetere. Rx°. fm Wil. Non. qr vir p sacri ordinis susceptionē p̄iudicauit sibi. A. Jdē m sū. cō. co. ti. q. v. B.
¶ Pono q mulier cedēs diuortiū iuste celebratuz ingressa est mōsteriū. an comptaveritate de iniusto diuortio poteit virū repetere iā in sacris ordinatū vl factū mōchū Rx°. fm Wil. Nō qr falsa cā nō ipedit votū mōchat9 ar. ex de voto magne. a de ord. oiu. ex pte A. Jdē in sū. cō. co. ti. q. vj. B.
¶ Pono q duo frēs duxerūt duas sorores seu osanguineas. a int alteram vxorē fert diuortij sma ꝓt osanguinitatē. q̄ꝫ vtrū alter debeat ꝓt hoc separari ab vxore sua Rx°. Sz Ray. Nō qr res int alios acta aliis nō p̄iudicat extra de fide instru. int dilectos. Sed quātū ad carnis copulā distinguo. qr si alter cōiugū scit eē impedimentū inter se et vxorem non exigat debitum neq; reddat. Si vero reddat ex causa pbabili reddat. ſ nō exigat Si autē cedat ex aliqua causa temeria reddat. a si pt dimittat ervoneā oscientiam. a sic exigat. extra de se. excō. inq̄sitōi. A. Con. p dictis Tho. a Pe. vt ī sū. cō. li. iiij. ti. xxj. q. ij. B
¶ Vtrū vir a vxor in cā diuortij iudicādi sint pit Rx°. Sz tho. a pe. Ad paria iudicā². qr licz viro dimittē vxorē ob cāz fornicatōis ita licet vxori viz dimittē. xxxij. q. j. si q̄s vxorem. :.
¶ Post latā sententiaz diuortij a separato thoro ꝓpter adulteriū vxoris si vir fornicetur nūqd mulier poterit virū repetere Rx°. fm Raymū. Iudex ex officio suo debet virum cogere redire ad vxorem suam. ar. extra de iureiurā. tua nos. a ex d diuor. ex lrīs Jd Tho. Et vide hūc casū. ff. mrōniū viij. Ff. xv. qui incipit. Pono q lata

De matria diuortij multa hāt pnt ex impedimētis mūonij vide ff. impedimentū ¶ Diuortio facto: apud quē filius nutriri debeat: Videas ff. Filij pagrapho tercio.

Doctor vel docere. vide ff. Magister. et supra Discere.

Dolus. Quid est dolus aut lata culpa a hmōi Rō fm Host. Dolus ē insidiosa machinatio ut si comodatarius furripi fecit rē comodatā. ff. de dolo l. j. Lata culpa ē ñ intelligēt vt sciē qd oēs intelligūt vt sciūt. ut si comodatarius dimisit rē comodatā in platea et fuerit ablata a ipse dicat q nō credebat q accipere Levis culpa est desidia siue negligētia ut Insti. q more Thizob. ff. j. ut si comodatarius reposuit rē cōmodatā in camera sua a recessit relicto ostio apto. Levissimā culpa est q aliq mō pōt puideri. ff. ad. l. acq. l. si putator. a. l. d. hij q arborem. ut si comodatarius rem qdē in archa reposuit: sed nō firmauit. A. scz cuz claue ut in loco de q stati. B qd si fecisset fur nō furripuisset Casus fortuitus ē q nulla tenus pōt puideri. sicut incēdiū. ruina. naufragiū. rapina. ut C. como. l. j. A Idē in sū. con. li. ij. ti. vj. q. xxij. B

¶ Dolus in aliq contractu duplex inuenit Sā qñq dat cām contractui. puta dolo te induxi ut venderes quod alis nō eras venditurus. et tūc nō tenet cōtractus. ff. de dolo. l. elegāt. xij. q. ij. q. sq. epus. in fi. Qñq dolus incidit in contractu. ut q eras venditurus: sz p dolū te induxi ut minori precio venderes. a tūc tenet qdē contractus sed satisfacendū est de dolo. ut. ff. de ac. emp. a ven. l. Julianus Et nota B q emptor tunc fidei nō tenet de dolo mediatoris sed ipse mediator. ut in pdicta. l. elegāt. a. ff. de psonetis. l. ij. a. iij. nisi in subsidium qñ scz mediator deficeret vel nō posset ut in dicta. l. elegant. A Melius facit. l. fi. ff. de eo p quē fac. cit vbi dr q qñ dolosus nō est solucēdo: ñ est equū q qs tuere ex dolo alieno cum dāno alterius. Et omia pdicta notāt etiā in sū. con. li. ij. ti. viij. q. viij. fm Goff. a Hosti. vbi etiā ponit qd statim seqt. B Itē nō fm Wil. q in monachatu a mūonio etiā si dolus det cāz contractui nihilominus tenet. Qui dolū allegat dolum pbare debet. ut habes ff. Locatio. ff. vj. in fi.

Domiciliū Qsido dicat qs trāsferre domiciliū ita q fat sit de iurisdictōne alterius. Rō fm Host. Puto q fm ius canonicū qcito ad aliā prochiā trāsit a hospitiū cōstituit explicando sarcinulas suas a se in ipsa recipit aīo remanēdi: statim fit prochianus illius. extra de prochiis ca. vltimo. a extr. de rebus ad apostolice. A Idem in sum. cō. li. j. ti. xvj. q. xiij. B

Dominica dies. Diem dominicam constat inter summas a precipnas festiuitates contineri Exodi. xx. Memento ut die sabbati sanctifices. Dominicam em̄ colere debemus pter honorem et gaudium resurrectōnis dominice de cōsecrat. iij. c. sabbato Nulla operatō in illa sancta die agatur nisi solus ymnis et psalmis a canticis spūalibus dies illa trāsigatur. de conse. dist. iij iciunia. Itē tanta est excellētia huius dici q in nullo alio die potest episcopus cōsecrari di. lxxv. q die dominico vbi etiam subditur. Qe quidquid insigne a deo est cōstitutum in terris in huius dici dignitate gestum est. In hac mundus sumpsit exordiū In hac p resurrectōem et mors interitū et vita accepit principiū. A Hec fuerunt dicta Ray. ut patet in sum. cō. li. j. ti. xij. q. iij. B

¶ Vtq observatio dici dñice succedat loco dici sabbati Rō fm Tho. ij. ij. q. cxxij Rō succedit ex vi precepti: sz ex cōstitutione ecclesie et institutōne populi xpiani. Ideo nō est arta prohibitō opandi in die dñica sicut fuit in die sabbati. sed quedā opa concedūtur que die sabbati phibebāt. sicut decoctio cibarum et alia huiusmodi.

de ose. di. iij. puenit in fi. Et in q̃bus
dã opibꝫ phibitis facili⁹ dispẽsat in
noua q̃ in veteri lege Quinetiã fm
Host. ĩ sabbat maxime opari debe
m⁹ne videamur iudaizare. A Idem in
sũ. cõ. li. j. ti. xij. q. vj. Videt g̃ q dm̃
ca nec aliq̃d festũ hodie sit ex p̃cep
to d̃ino a sic vacat teraũ p̃ceptũ dca
logi. Memẽto. tẽt. Sed poti⁹ dicẽdus
est q nõ vacat. Sã licꝫ cẽt q̃ ad spe
cialem diem sabbati ceremoniale est
tñ morale q̃ntũ ad hoc q aliq̃s dies
ebdomade deputet ad d̃inũ cultũ fm
Nico. de Lira. sup. xx. ca. Exo. a ali
os theologos. Vnde a ouemẽs valde
fuit vt sicut añ xp̃i aduentũ cũ vaca
bat gratia deputat⁹ fuerat ad festã
dũ dies vacatõis quãdo de⁹ cessauit
opari. ita et p⁹ aduentũ xp̃i a in tpe
quo dñs opatus est salutẽ nostram
deputaret dies magnificẽ opatõis.
Et licꝫ scp̃tura nõ declarauerit exp̃s
se quis sit dies tñ satis declarauit ta
cita sufficienter demrãndo magnalia
opa que fecit dm̃ca die. In illa enꝫ
inchoauit mũdũ Gen. j. Xp̃s resur
rexit a mortuis. de ose. dist. iij. sabba
to. In eo spũsscũs datus est aplis a
breuit q̃d q̃d insigne ostitutũ est a dõ
in h⁹ die dignitate est gestuꝫ. lxxv.
dis. c. q in die dm̃co. Itaq; ecc̃ia non
statuit hũc diem vt ex se. sed poti⁹ ex
auctẽ diuine scp̃ture. ita q ouenient
a deo dicit statut⁹ Jõ etiã ecc̃ia in. c.
licet extra d̃ ferijs: dicit q etiã scp̃tu
ra noui testam̃ti p̃cipit die septimũ
Claret ãt. q hꝫ nõ pt intelligi de sab
bato de ose. di. iij. puenit. g̃ itelligit
de dm̃co dicto. c. q die dm̃co. Et ita
dies dm̃cus q̃ hodie subrogat⁹ est lo
co sabbati p̃cipit ex lege d̃ina. Qui
aũt dicere videt q nõ sit ex lege d̃ina
possũt intelligi quo ad exp̃ssam de
claratõnẽ. q nõ p̃cepit exp̃sse sed ta
cita sufficiẽter vt p̃ostensũ est Et si
dm̃ca diuina lege p̃cipit multoma
gis festiuitates maiores dm̃ca quas
enumerat glo. ĩ dicto. c. licꝫ de ferijs
videl; Natũtatẽ dm̃. epiphaniã. pa
scha resurrectõnis. ascensionẽ dm̃. a
p̃ethecostẽ Põt addit dies veneris cã
videl; dies ꝓp⁹ passiõis q multopl⁹
p fuit p nos mori q̃ nasci. a maio⁹ op⁹
ñ repi² de⁹ fecisse q̃ d̃ illa die fecit tãtã
in semetipo p nobis recipiendo passi
onẽ. Et q etiã sup ope illi⁹ diei fũda
tur salus toti⁹ mũdi sine q̃ oñs alie
festiuitates frustrarentur fore. Item
q d̃ dictũ est nõ cẽ hodie ita artã obs
uantiã dm̃ce sicẽ olim sabbati dꝫ ĩtel
ligi vꝫ q̃ ad ceremonialia. sicẽ cãt ñ
ãblare vltra vnũ miliare in sabbato
Act. j. k̃q̃d sile. q̃ in se ꝑtiebãt poti⁹ fi
gurã futurorꝫ q̃ aliq̃d Quo d̃o ad mo
ralia videl; vt intẽdat d̃inis obseq̃is
a ad dei hõrẽ a nrãm salutẽ ptinẽtibꝫ
arti⁹ nũc obligamur q̃ olim ex veteri
testam̃to cũ nouũ testam̃tũ maiorẽ
req̃rat iusticiã Mat. v. ibi. Nisi abũ
dauerit iusticia vẽa tẽt. Vñ Augu. in
q̃dã sermone dicit Sup hec oñia p te
stam̃ vt oñs dies dm̃cos ad ecc̃iam
veniatis vt diligẽti⁹ scriptuãs q̃ ibi
legũt audiat. a ipõ die scõ pausatõꝫ
beatis. Si ei infelices iudi in tãta de
uotõe celebrãt sabbatũ vt in eo nul
la opa frena exceãt. q̃ntomagis xp̃ia
ni in die dm̃co soli dõ vacãt deb̃ cã
ri p aĩe salute dñta ad ecc̃iaꝫ pueire.
D. De materia dm̃ce a aliarũ feriarꝫ
v festorum. vide T. feria.

Omin⁹ tpalis aliq̃ꝫ De q̃stit
a tallijs q̃s dm̃ tpales a sb di
tis exigũt vide T. Tallia.

An ĩ aliq̃bꝫ casibꝫ possit dñs a sb
dit exigẽ vltr̃ ꝛsuetũ. k̃ ꝛmune statu
tũ. Rx°. fm Rai. a Hosti. Põt. Et p°
quidẽ p defensiõe terre sue. Ad hꝫ em
tenẽ² oñes ñ solũ de rebꝫ. sẽ ec̃ laborare
cꝫpatit vt sic seipsos saluẽt. xxiij.
q. iij. fortitudo. extr̃ de immu. eccl. p
uenit. Itẽ si vult dñs ire ad exercitũ
indictũ ab ecc̃ia k̃ p̃ncipe ꝑ hereticos
vl̃ paganos nec sufficit ad expẽsas
potest a subditis petere moderatũ au
xiliũ. Itꝫ si in bello ex pte sua iusto
fuit capt⁹ ab hostibꝫ nec sufficit se re
dimẽ absq̃ g̃ui dãno Itẽ si d̃t ire ad

primapēp obtinendo priuilegio ptecti
onis spālis p sea sbditka nō pōt cō=
mode expensas ad ls necarias facere
et si aliq̄ alia similis cā emergat: pu
ta q̄ndo maritat filiā ſnā acq̄rit sibi
affines a amicos. aut qn̄ facit filiu;
militē aut acapit qd erat feudū suū
vl nouū feudū acq̄rit. AD ec exem=
pla fuerunt glo. ray. addentis q̄ cū
talia videāt respicere cōmodū sbdito
rū. non credo q̄ dānandi sint q̄ talia
recipiūt vbi ostitutū vl cōsuetū est.
dū tn̄ nō recipiant vltra q̄ ostitutū l
osuetū est Et si aliqd osuetū esta ad
arbitriū exigi osuerit cū moderamīe
exigat Cō. ec tam cū Ray. q̄ cū glo.
in pdictis causis Vl. Con. ec Tho. in
gnea hostiē. addens qd statim seqt
de refectōe viarū et pontiū et depau=
patōe ex iusta cā. subdēs. Secd si ege
ret dns ex cā iniusta. ut in sū. cō. li. ij
ti. v. q. xxxv. B. vl ad refectōe; pon=
tiū et viarū l q̄ndo sine culpa depau
patus l obligatd: dū tn̄ sp moderate
a nō ad g̃uamē exigat. x. q. iij. vnio
circa medū. ex de censi. cū apls. ff. p
hibemd. xxij. q. v. de forma fidelitatk.
q̄ si q̄d plati impēdāt legato l aliis
mayoribz deinde pld pter hoc a sbdi
tis magis extorq̄ant q̄ impēdāt: te=
nenk extorta restituēa tātūdem pau=
pibz erogare. Supior etiā cui fuerit
de hoc q̄rela deposita si in ls negligēs
fuerit canonice subiaceat vltiom. ex
de immu. eccle. qr plerq̄ Qn̄ do do=
mind sine iusta cā extorquet ea sbdi
tis tenek ad restitutōem fm ray. vn̄
si velit ludere vl vltra vires suas ad
vanitatē expēdere vl si in bello qd ex
pte sua iniustū erat cogat se redimē
tūc si q̄d p eū vl eid officiales a sbdi=
tis exactū est: a ad dnos ipsos pue
nit tenek restituē illis a q̄bz exactū ē
si scīūk: alis in pias cās vl in vtilita
tē cōem. Si aūt ad eos nō pueniat ni
hilominus dnt officiales suos ad re
stitutōe; cōpellere a eos punire Con.
Tho. in epla q̄dā ad ducissā Lotrin
gea Brabantie. A. Jdē in sū. cō. co.
ti. q. xxxvj. B

¶ Quid si sbditi hnt vsurariū in ali
q̄ nemore a dns aufert eis nūq̄d te=
nek ad restitutōem. aut si alid abstu
lit eis aliq̄d: nūq̄d sufficit si satisfac
at dno illoz Rō fm Bil. Tales sbdi
ti si ita sūt serui q̄ nihil habēt p̄priū
sed peculiū si qd hnt est in ptāte dn̄
ut reuocek qn̄ voluerit et ipsū vsura=
riū hnt p peculio dns pt reuocāe Jtē
etiā de dāmis eis illatis ab alio suffi=
cit satisfieri dno. Si āt tales sbditi st
q̄ nihilomind hnt res suas p̄prias:
tūc nec dns pt eis auferre vsurariū.
nec de dāmis eis illatis pt dno satisfi
eri. A ec si essēt tales sbditi q̄ eoz do
mind posset de cōsuetudine q̄ tū a qn̄
vult de bonis eorū capere. qr in talibz
restringēda est hmōi abusioa extor
sio potiusq̄ laxāda fm cūdē Bil. ut i
sū. cō. li. ij. ti. v. q. xlij. B De tallis
et gabellis et pedagiis q̄s et q̄ dn̄ si
ue cōitates qn̄q; exigunt vide J. De
dagiū. a J. Tallia.

DOnatō p°. s. int viros q̄d sit
Rō fm Hos. Est licite rei nul
lo iure cogēte mera liberālita
te facta collatio. A Jdē in sū. li. j. tit.
xv. q. lxxij. B

¶ Quis pōt donare Rō fm host. Do
nare pōt patrfamilias a dns ri. ſnō
q̄ seruū ñ filiusfamilias. ff. co. l. filid
Jtē nō minor. xxv. anmis. C. si maior
fac. ra. ha. l. vlti. Et multo mind pu
pilld q̄ alienare nihil pōt sine tutork
aucte. ff. de acq. re. do. l. pupilld Jtē;
nec monachd vl cōfus. liij. di. abba
ti. De clerick an possint donare hēk J.
ff. penul. Jtē nō pōt donare q̄ nō est
cōpos mētis. ut furiosus. nec p dig.
ff. de cura. fu. l. Julianid S; nec is cui
alienatio p legē inkdicta est ut qr cō
misit ēmē lese maiestatk. C. ad. l. iu=
ma. l. vl. vl heretice est. C. de heret. l.
manichios. A Jbi solū Sr de q̄busdā
hereticis S; co. ti. l. gazaros: Sr de oibz
ſnō tn̄ fit executō hdsmē nisi fuerīt p
eccāsticos iudices hētici iudicialk p=
nūciati ut in c. cū fm de here. li. vj. B

Item nec condemnat de publico crimine
lic; aĩ sm̃am donare possit .ff. eod̃ ti
p de tractũ. et. l. donationes. C. vlt. A
Idem in sũ. cõ. li. j. ti. xv. q. lxxiij. Pot
etiã filiusfamilias aliqũ donare. ut
in dicta. l. filiu. ff. de dona. vbi dr Fi
liusfamilias donare nõ pt nec si libe
rã peculij administratõ; habeat nisi
iusta rõne motu donet. vl nisi expsse
ei fit concessũ donare vl nisi ex psona ꝗ
colligat ut si est filiu senatoris vl ali
cui alteriu dignitatis. Tũc enĩ nisi fi
lio spãlr donandi facultas admittit
cõcessisse videt dũ ei liberã dat peculij
administratõem. Pot etiã donare de
castrensi vl q̃ castrẽsi peculio int vi
uos. a mortis cã cũ de eo etiã testam̃
ti factõ; habeat Exceptis hiis casibz
filiusfa. ñ pt donare. Et si cui pmissũ
est donare: nisi spãliter etia; mortis
cã fuerit donare pmissũ: nõ pt mortis
causa donare. hec ibi. B

¶ Cui possit donari Rx fm Hos. Cui
libet nisi p legẽ phibeat siue sit pns
siue sit absens. notu ul igtu. Item pri
fa. et filiofa. dico ex eo. Na; filiofa
sio q̃ diu est in ptate pris ñ valet fa
cta donatõi. ꝗ ualescit p emãcipatõ;
C. eo. l. fine. A Hoc vex est nisi fuerit
reuocato ut in dicta. l. fine. B vide
C. ff. añpenit. Item nec int vir. a vxorẽ va
let. vide C. ff. vj. viij. et. viiij. Item nec
miles pt donare mẽtrici. C. de donat.
int vi. a vx. l. si ancillã. A Idem in sũ
cõ. li. j. ti. xv. q. lxxiij. B Immo. ec q̃
libz phibet donare mẽtrici. lxxx vj. d.
q̃ senatoribz. Si tñ donauit: repetẽ nõ
possũ. ut ibi no. A qr in pari cã turpi
tudis potior ẽ conditio possidẽtis. ff. de
condi. ob tur. cã; l. si ob turpẽ. C. porro
Fallit in milite q̃ pt reuocare dõtões
quã fecẽ focarie. Et si tal phibitio do
nãdi ẽ erga milites ꝗ reros forti de
ricos. fm Ros. ut in dcã. q. lxxiij. B de
dãdo siue donãdo adulatoribz vide s.
Adulatõ. C. fi. de dãdo histriõibz vi C.
Histrio A. Adũtẽdũ ec q̃ nõ pt dõri
iudicibz siue rectoribz q̃bz certũ salla
riũ constitutũ ẽ Alis punit dãs a recipi
ens. ut. l. fi. C. ad. l. iul. repe. ñ esculẽ
tũ vl poculẽtũ mera liberalitate obla
tũ. qd pauc diebz consumi possit. ex de
rescptis. c. Statutũ. C. in sup li. vj. B

¶ Donatio multis de caus reuõri pt
p capue modis ut q̃bz libertu fit fu
vide C. Libertus. C. iij.

¶ Vtq donatõ facta sb conditõe fit idẽ
qd facta sb mõ Rx Nõ. Na illa q̃ fit
sb conditõe puta si tale q̃d fiat vl fit ñ
tenet ñ exñte cõditõe. ꝗ illa q̃ fit sub
mõ puta ut tale q̃d fiat statũ tenz. ꝗ
nõ exñte illo pot reuõri. C. de dona. sb
mõ. l. j. et. ij. A In hiis legibz dr solũ
de dona ec sb mõ. Sz eo. t. l. fi. dr de dõ.
sb condi. B Et idẽ dicẽdũ ẽ de venditõi
bus et hmõi contractibus. vide de ꝗ C.
mũomiũ. v. et vj.

¶ An coniuges sibimuicẽ dõre possint
Rx. q̃ nõ. Nec valet dona q̃n poti
phibita est tã iure canonico q̃ ciui
li. ex eo. donatio. et. ff. eo. l. j. Nisi in
certis casibz q̃s tẽs in se. C. Hui aũt
phibitõis sũt q̃tuor cause. Prima ẽ
ne pter amorẽ alter coniugũ nõ obtõ
pando donatõibz facilr spoliaret. ff.
eo. l. j. A Ibi dr. Hoc aũt receptũ est
ne mutato amore seimuicẽ spoliarẽt
donatõibz nõ obtõpãtes: ꝗ pfusa er
ga se facultate agẽtes. B Secda ne me
lior in pauptatẽ maneret a deteior di
tior fieret. ff. eo. l. iij. Tercia ne forte
coniuges intẽti ad acq̃rẽdũ sibi p dõtõ
nes nõ essẽt studiosi liberos hãdi l
educãdi. ff. eo. l. ij. Quarta ne amor ho
nestu a debiti exhibitõ q̃ dñt esse int
coniuges p̃cio coliari viderẽt. ff. eo. l.
iij. Et sic inter eos donatio nõ valet
etia; si fiat p interpositam psonã. ff.
eo. l. si sponsus. C. generaliter. A. hic
C. non videt haberi in hac. l. sed hoc
dictũ pbat bñ ca. le. in principio. B
Nec valet inter eos remissio alicui
debitũ aut assignatõ cuiuscunq; debi
toris. quia hec omia donatões sunt.
A Hec probantur in dicta. l. si spon
sus vbi etiã habet in principio q̃ do
natio inter spõsama sponsũ valet. a
nõ ec in sũ. cõ. li. j. ti. xv. q. lxxvj. B.

¶ Sunt .iij. tñ casus q̃bz donatio inter ꝛiuges valet. Et p° q̃dē si is q̃ donauit pmansit in eadē volūtate vsq̃ ad mortē. ſNā hmōi donatio morte donatoris ꝛualescit. ex. co. donatio. Itē valet donatio si alter nō fit inde paupior lic; alter fiat inde ditior. ut si marit⁹ heres ab aliq̃ institutus nō adeat vt vxori substitute locū faciat. Idē eodē mō valet si alter nō fiat ditior. lic; alter fiat inde paupior. ut si vir donauit vxori ad emēdū vnguēta a hmōi. vt in dicto c. donatio a. ff. co. Cū hic stat⁹ A. Meli⁹ videt facere. co. titu. l. si sp̄ōsus. ff. penl. a. ff. a. l. se. B. Sed a donatio int sp̄ōsū et sp̄ōsā valet vt in dcā. l. Cū hic stat⁹

¶ Quibz mod⁹ donatio facta int virū a vxorē reuocat. Rx°. Primo q̃dē reuocat exp̄sse p pmā; ff. co. l. Cū hic stat⁹. ff. j. A. Et ibi pt; q̃ dz attendi sup̄ma siue vltīa volūtas. qñ pluies mutāt intētōes. B Itē reuocat si res donata p donatorē alienet. C. co. l. si marit⁹. A Ibi ꝗ nō pbat. sed in dcā l. Cū hic stat⁹. ff. si marit⁹ Vbi pz q̃ nō solū alienādo videt tacite reuocare donationē. ſ etia; pignori obligādo nisi exp̄sse aliꝗ oñda². B Itē si p̄ moria² rlle q̃ donationē accepit ef co. dōtio Itē si diuortiū fiat. vt in dicta. l. Cū hic stat⁹. ff. diuortiū. A Et ibi pz q̃ hoc verū est qñ diuortiū fit ex displicētia. Sec⁹ si fieret cū bona grā. vt si fieret cā religionis Itē sec⁹ si p⁹ diuortiū mūomū restaurat. vt ibi. B Itē cum socer nundū diuortij mittit nurui aui donaueāt. vt ī ea. l. hic stat⁹. ff. si socer. A Omia q̃ hñt in hoc. ff. fuerūt dicta. Gof. vt pt; in fū. cō. li. j. ti. xv. q. lxxvij. Et p dicta nō solū obtinent int virū a vxorē. sed etiā int socerū a generū seu murū. a inter ꝛsocerōs qui copulatos in matrimonio in potestate habēt. dcā. l. Cū hic stat⁹. ff. oratio. B.

¶ Pat et filiꝗ est in eius ptāte sibi donare nō pñt. co q̃ pat a filiꝗ quasi vna sūt p̄sona. C. de impu. a aliis ſB sti. l. vlti. ſFallit tñ in dote a donatōe ꝓter nuptias. quā pz filio a filie donare p̄t Itē fallit cū filiofamilias eū ti in castra pz donat mobilia. Itē valet si pz remittat filio vsufructū quez hz in rebz rliꝗ aduēticijs Itē valet si fiat ob alimēta. hec Hosti. A Idē in fū. cō. co. ti. q. lxxvij. Vbi et dz fm eūdē q̃ q̃dq̃d dz de donatōibz int virū a vxorē ꝓhibit. Idē pene intelligas de donatōibz int p̄tes a filios. B

¶ Vtū sacēdotes prochiales a alij de rid siue p̄lati possint donare Rx°. Qñ tū est de patrimonialibz siue de suis ꝓprijs aut q̃ p aliquā hereditatē vel alio mō intuitu p̄sone acq̃sierint. donare pñt. ex. de suc. ab intes. c. j. Sed a de fructibz bñficiorū suorū donare possūt q̃dā modica fm eorū statū. sed tñ tenet a dñt donare paupibz p̄sonis a honestis. q̃ quodāmō bona clericorū sūt paupū. At p̄sonis inhoneste donare nō hez. vt s̄. iij. ff. dictū est Et ad istā materiā facit s̄ clericus. iiij. ff. v. A. a fm ea q̃ ibi a hic dicūt videt intelligēda q̃ notāt in fū. cō. li. j. titu. xv. q. lxxix. lic; ibi videāt dicta latiora pōni fm Hostiē. Ibi etiā dz fm Goff. q̃ ī dōtōe rei modice ñ req̃ri² ꝛsēsus ꝗ ꝛsiliū clericorū. Et ad ꝗ facit ef co. cetera. Itē q̃ eps ad ꝛstruē dū mōsteriū p̄t ꝛferre q̃nq̃ geslā; bonorū sue ecce. Ad edificatōz vo altei⁹ ecce solū cōtesimā. xij. q. ij. bone rei. ſNec req̃rit nou⁹ ꝛsēsus. cū semel a iure ꝛcessū sit Et si plres dōtōes fec q̃ excedāt q̃nq̃ geslā; ꝗ cēteslā; l; diuisa cit ꝗ dcā sint a diuīs. meli⁹ videt vt excedēs reuocet a ñ oēs ꝗ cūdē Goff. Itē dcā q̃nq̃ geslā ꝗ cēteslā ñ dz dari qñ eēt ī gue dānū ecce. ef co. Ad applicē. Itē ef a in rerū dōtōe dz attēdi rōbilis ꝛsuetudo loci. ex. eo. Cetera. B.

¶ Vtū p̄lati ecciarū dōri possint. Rx°. Dicēdū q̃ pñt q̃dā modica xij. q. ij. Terrulas ꝛsideāta tñ rei dōte q̃ntitate a loci ꝛsuetudine. ef ꝗ dō. Cetera. De hc mā videt s̄. Cleric⁹. iiij. ff. ij. a. v Qñtū ecclesiis dōri possit videt ff. eccia. j. ff. vj.

Donatio·ij·sc; causa mortis Donatō cā mortis est cū q̄s magis vult se habere q̄ cū cui donat: magisq; cū cui donat q̄ heredem suū·ut·ff·de dona cā mortis ·l·j·et in sti·de dona·§·ij·

¶ In q̄ differt donatō cā mortis a legato Rō·Donatio cā mortis instat legato; redacta est·ut idē iurē fit in vtroq; ut ĩsti·de dona·§·ij·Differt tñ in q̄busdā Primo q; legatū ſp traditur ab herede·ſ; donatio causa mortis qñq; ab herede qñq; a testatore Itē si q̄s accusat testamentū: ut falsū amittit legatū·sed nō donationē cā mortis Alit si ex aliq̄ causa rescindat testamentū et donatio cā mortis ·ff·eo·l·Si aliq̄s a·l·Si debitor·A·Itē in sū·cō·ti·j·ti·xv·q·l·ſm glo·ray·q̄ ecdicit q; alie sūt differētie q̄ solēt notari ·C·de dona·cau·mor·in sū·in lrā·B

¶ Reuocat donatō cā mortis si donātē penitrat vl si liberat? est de pecko in q̄ erat vl si deficiat cōditio ſb q̄ donatō facta fuerit·ff·si ętū peta²·l·nō omis Itē si donatari? prius decedat q̄ donator·ff·eo·si filio a·l·se·et si·A Itē in sū·cō·e·ti·q·lxxv·ſm host·q̄ etiā addit q; idē est a si nō adimplet cā sub q̄ donatio facta est a q; predicta vera sunt nisi fic datū fuerit ut statū trāseat dnium nec reuocari possit·q; talis donatō facta inter viuos causat·Et ex q̄ facta est nec cōditōes nec modū nec pnam sine cā admittit·Ex cā tñ reuocari pōt ut ꝓter superuenientē filiorū natiuitatē ·xvij·q·vlti·Quecunq;·B

Donatio·iij·sc; ꝓter nuptias Donatio ꝓter nuptias ē q̄d spōsus spōse donat qñ ab ea dotē accipit·ex de dona·inter viū a vxe·nup·A Et ibi patz q; idē est etiā si spōsus donat qñ nō accipit dotē·q; sive accipiat dotē sive ñ: illd q̄d donat sic vocat·Vñ a in dicto c·nup in fi·B·Illd te nolum? ignorare q; vxor B·dare dotē viro·Vir aūt vxori donatōes facere ꝓter nuptias·B·Hmōi aūt donatōis ꝓriū est q; si paciscat marit? de dote vl pte dotis lucrādav xore premortua: talem ptē debz lucrari mulier de donatōne ꝓter nuptias premortuo viro·ex de dona·inter viū et vxorē·donatio·§·sane·C·de pacuen·l·ex morte·A Vbi ec̄ p; q; ec̄ si diuise sint q̄ntitates maiores l minores dotis a donatōis ꝓter nuptias·q; ec̄ tūc eq̄litas de nc̄itate requirit in q̄ta a nō in q̄titate: et q; si pactio cōtraria facta fuerit: nō valet Et ſb dic Eadē custodiri cōsem? siue pat ꝓ filio siue mā siue ipse ductur? vxorē sui iurē cōstitut? siue q̄libet ali? ꝓ eo añ nuptias donatōem nuptiue dederit·Sicl q̄ mō pz ꝓ filia siue mā siue ipa ꝓse sui iuris ostituta siue q̄libz ali? ꝓ ea vxorē ducturo dotē dederit seu ꝓmiserit q̄ñ et alio ꝓ ea offerēte dotē ipsa cā ꝓ se videt offerre·Q̄d adeoverꝫ est ut a ipsa ab alio ꝓ se oblata; dotē in lucrū suū reposcat·nisi forte is q̄ cā obtulit statū·v·tpe obligatōis seu ꝓmissiōis stipulat? vl pact? fit ut sibi dos ꝑ dicta reddat: hec ibi·Hodie āt debz eq̄litas ec̄ nō solū in q̄ta·sed ec̄ in q̄ntitate·ut in Autē·de eq̄li·do·§·j·Colvij·Itē in dcō c·donatio B·Sane soluto mrōnio fit dos ad mulierem: ita donatio ꝓter nuptias redit ad virū·nisi de ꝛsuetudine sec? obtineat B

Donatio ꝓt nuptias alienari nō ꝓt ut ¶·Dos·§·iij·

Dos est q̄ dat viro a mulie ꝓponere q̄d de mrōnio sustinet·Vñ tādiu durat q̄diu a mrōnium; sed eo soluto soluit·q; sīl eo ec̄ nō pōt·ff·de iure dotiū·l·iij·Et est dos q̄i ꝓriū patrimoniū mulieris·ff·de mino·l·denicq·§·sed vtrūq; in fine S; q̄diu stat mrōnium dñium; dotalium est penes virū·vña cōtra volūtatē viri nō ꝓt inde etiā elemosinā facere ut ¶·Elemosina·ij·§·iij·

¶ Quot st spēs dotis Rō due Nā alia ꝓfectitia·alia aduēticia·Profectitia dos est q̄ a pzēp filia vl ab auo ꝓ nepte l ab alio nōie eorū seu de bōis eorū

datur-ff-de iure do-pfectícia-Aduen
tícia vero est quaz ipa mulier dat p
se vel alicya pre vel auo-siue sit frater
siue sit alicyquis Itē dos alia estimata
alia inestimata-Si estimata daf-tā
lucrū q̄ damnū ptinet ad maritū sicē
ad vendtorē-A Estimatō ei indu
cit emptionē vt in-l-plerunq; de q̄-j-
B-Si vero inestimata-damnū a lucr
ptinet ad mulierē-ff-de iure do-plerq
q-Fructyū ptinēt ad maritū ꝓpter
onera mūmonij vñ fetyū dotalīū pecō
rū ad maritū ptinēt-qz in fructibz cō
putāz sic tñ vt suppleāt de mortua ca
pita ex iā natē fetibz vt ī dcā-l-plerū
q-A Iſ ī sū-cō-li-iiij-ti-xxv q-ij-B

¶ Pactū patri factū a filia dū nup
tui traderet q dote otēta nullū ad bo
na patna ēgressū hēt improbat lex
ciuil-Si tñ iuramēto non vi nec dolo
pstito firmatū fuerit: seruai debz ex
de pac-c-q̄uis-li-vj-

¶ Dos a donatio ꝓpter nuptias aliena
ri nō pt etiā cōsentiente vxore-ff-de
fun-do-l-lex iulia-A Ibi mlt aliū 8z
nisi q alienatio phibita marito phi
bet a sponso-Sz hoc bñ 8z in-c-Cū cō
tingat-ff-allegato-B Nec valet alie
natio nisi vxor iurauerit nō ꝑuenire
ex-de iuē-iur-ca-cū otingat et-de iur
iur-c-licz-li-vj-A Hoc est vex qñ si
ne vi vel dolo sponte pstitū fuerit iu
ramētū vt in dictis-c-B-

¶ In q̄bz casibz maritū lucrat dotē-
Rñdet-Lucrat ex pacto vt si pacisca
tur de tota dote l eyū pte pū vxor mor
tē lucrāda vt C-de pac-conuen-l-ex
morte in prim° a in Auten-ibi posita
Itē lucrat ex lege-vt si ꝓpter adulte
riū mulieris fiat diuortiū mulier do
tē amittit-ext-de dona-int vi-a vxo
plerūq-A-Vbi etiā p; q idem ē qñ
ꝓpter fornicatōez ipsa p se sine alio
iudicio recesserit Et q in hijs casibz
amissio hz locū nisi postea recōciliata
fuerit viro In dicto etiā c-plerūq
p; q idē qd in dote-est ēt in dotalicio
qd ꝑz glo-ibi est idqd mulier lucra
ret ex pacto de donatōe ꝓpter nuptias
vel q p dotalicio intelligūt paferna
les-B-Itē mortua vxore intestata a
deficētibz liberis a ꝓpinqs vir succe
dit vxori a lucrat dotē-a ecōuerso vt
C-vñ vira vxor-l-j-In alijs āt ca
sibz dos ad mulierē-a dona° ꝓpter nup
tias redit ad virū nisi secyū obtineat de cō
suetudine approbata-ex de dona-int
virū a vxorē-ca-donatio-ff sane-A
Hec omia notāt in sū-cō-li-iiij-tit
xxv-q-v-ꝑm Rap-a glo-eiū q̄ etiaz
exp̄mit ꝑm ius ciuile: multas alias
cās ex q̄bz maritū pt impune repudi
are vxorē a dotē lucrari-vt in Autē
vt liceat ma-a aui-ff-qz vo-colt-viij
Et sīdit Nota tñ q q̄dq̄d dicat lex
ista-vir nō pt dmittē vxorē-nisi ꝓpter
fornicationem-B-

¶ Pono q ꝓpter adulteriū vxoris fcā
separatōe thori mulier dotē amisit-nē
āt pbata ōsanguinitate separaz oino
nūq̄d poterit mulier dotē repetē-Rz°
Nō-Nā licet mō appeat q nō fuerit
mūmiū mulier nihilominyū punien
da est ꝓpter intētōez cū ope subsecuto
ex de biga-nup-a-c-vlt-a ēt vt p ꝗ
ceteris delinq̄ndi materia auferat a
ne excogitet falsa pbatio ō mūmiū
hec Host-lau-Gof-Ber-a Io-A Idē
in sū-con-co-ti-q-vj-licet vt ibi patz
Tancre-dixerit otrarium-B-

¶ Cui restituēda sit dos-Rz°-Si dos
fuerit a pēe pfecta tūc si in mūmio fi
lia pmoriaz-debz dos reddi pū-C-sol
ma-l-dos a pēe-A Hoc vex est qñ fi
lia erat tpe mortē ꝗ ptāte pūs Secy
si erat emādpata-vt notat ibi glo-
B-nisi si mulier reliq̄rit liberos-qz
tūc lz de iure deberet pū-tñ de ōsuetu
dine remanz penes liberos-vt nōt in
dicta-l-dos-A-s-in glo-Quidā ēt in
telligūt ꝗ ēt de iure-ar-l-pyū dotez-ff
sol-ma-Alij ōdicūt-Sed prīa opinio
p̄ualet vt notatur in sum-cō-co-ti-q
vij-vbi etiā notāt omia que in hoc
ff habētur-B-Si vero vir premori
atur tūc talis dos patria filie reddē
da est-A Verū est qñ filia ē in ptāte
patris-aliter videtur danda soluz filie

ut videt colligi ex l. ij. ff. allegata. et
ex glo. in dicta l. dos. nisi pat fuit tē
pedatōnis stipulatꝰ eā sibi reddi ut
dr infra. Qñ vo filia est sb ptate pa
tris tunc fit qd dictū est supra. et qd
seqt. B. Ita tñ q nec pater aliq q ex
volūtate filie eā pete pōt. ff. sol. ma.
l. ij. A. Vbi etiā pt; q filie nec filia pōt
petere sine pte. Et dr filia patri ꝛsen
tire qñ scit et nō ꝛtradicit vl qñ effe
cta fuerit demens. B. q si pater nō vi
uat: vxori reddenda est. ut ibi. Si vo
dos fuerit a q̄cūq; alio p fecta tunc si
p̄moriat vxor ad heredes eiꝰ ptinebit
dos Si p̄moriat² vir dos ad vxorē redi
bit Intellige hoc nisi ille q̄ dedit fue
rit stipulatꝰ dotem sibi reddi. C. de re
vx. ac. l. vnica. et. ff. solu. ma. l. q̄ti
ens. C. j. A. Hoc verū est qñ stipulatō
facta est tpe q̄ dos data vl p̄missa fu
it Secꝰ si postea cū ius iā q̄sitū sit mli
eri. dicta l. pꝰ dotē. ff. solu. ma. B

¶ Qñ restituenda sit dos Rꝰ Si dos
ꝛsistit in rebz sc; mobilibz: restituēda
est statī soluto mūnio. si vo in im
mobilibz debz restitui infra annū. C.
de re vx. ac. l. vnica. C. cū autem. A.
Idē in sū. con. eo. tit. q. viij. fm Rap.

¶ An q̄ maritꝰ in casu restituēde do
tis cōpellat reddē in totū Rꝰ Maritꝰ
in restituēda dote nō ꝛdēnat nisi inqn
tū facere pt sc; habita rōe ne egeat si
nō dolo versatꝰ est. C. de re vx. ac. l.
vnica. A. C. cū ā ꝛiūcta l. in ꝛdēnati
one. ff. de re. iur. B. Et debz cautōem
exprimē q si ad meliorē fortunā p
uenerit soluet residuū. Hoc etiā pui
legiū trāsit ad filios eiusdē mūonij
ut. ff. solu. ma. l. maritū. A. Meliꝰ fa
cit. ff. e. ti. l. etiā In. l. em maritū: mi
aliꝰ dr nisi q̄ ꝑ puilegiū ñ trāsit ad
heredē. B. Sed hoc heredi exneo nō est
prestandū. q. tale bñficiū psonale ē
et cū psona extinguit. A. Hoc dr. ff.
solu. ma. q. q̄ sequi² immediate post
dictā. l. maritū. Et oīnia que hñt in
hoc. C. notāt etiā in sū. con. eo. ti. q. ix
fm Rap. Aduertēdū etiā q si mari
tus paciscerē q posset cōuenire vltē
q̄ facere possit est ꝛtra bonos mores
a ñ v; pactū. ff. sol. ma. l. alia. C. j. B

¶ Vtq; maritꝰ vl eiꝰ heredes in resti
tuenda dote possint detrahere expen
sas Rꝰ Expensas necessaias utputa
q domū refecit a hmōi retinere pōt.
ut. C. de impē. in re. dota. fac. l. j Expē
sas vo volūtarias vl voluptuosas p
dit etiā si volūtate mulieris facte sūt
ff. sol. ma. l. in volūtariis. A. Ista. l.
est potiꝰ. ff. de impen. a re. dota. fac.
Et qd hēt in ꝑ. C. fuit dictū Rap. utz
in sum. con. in dicta. q. ix. B

¶ Quid si maitꝰ tene² de dote a habz
alia debita Rꝰ Mulier p dote habet
obligata oīnia bona viri intātum q
preferē oīnibus creditoribz nō habē
tibus expssam ypotecaz. Et hoc nisi
alius prior sit in simili iure. ut q pe
tit dotem p̄cedentem. ut. C. qui po. in
pig. ha. l. fi. vide T. Restitutio. ij. C. v
Sed in donatione ꝓpter nuptias non
preferē mulier creditoribus nisi po
sterioribz. A. Hoc idē colligi² in dicta
l. fi. in fi. Et idem qd in hoc. C. Dr: nōt
in sum. con. li. iiij. ti. xxv. q. xj. B

¶ Etiā cōstante mūonio mulier pōt
recuperare dotē. ut qñ vir vergit ad in
opiā. C. de iure do. l. vbi. A. Ibi ecē dr
q nō debz mulier hoc casu dotē alie
nare: sed cōseruare p sustentatōe sui
et mariti et filioꝝ. B

¶ Pro delicto viri non debet vxor do
tem amittere. extra de pig. ex litere.
etiam si cōmisit crimen lese maiesta
tis. C. ad. l. iul. ma. quisquis.

¶ Possessione pignorata genero p
dote fructus non debēt computari in
sortem. si gener sustinet onera ma
trimonij. extra de vsuris. salubriter.
vide hoc T. Vsura. j. C. xvj. qui incipit
Pone quidā gener.

¶ Qui habet cognoscere de mūmo
nio habet cognoscere a de dote tanq̄
de accessorio. extra de dona. inter vi
et vxo. c. j. ij. et. iij. ff. de iure do. l. ij. et
iij. A. In hiis legibus nil de hoc dici
tur: sed ad hoc bene facit. l. ij. ff. de iu
risdi. om. iudi. B

Dubia. Vtꝫ dubia sint in melioꝛē ptē interp̄tāda ꝛ̄o. ꝓm Tho. sed̄a secunde. q. lx. q̄ sic vt dicit glo. sup illud Ro. xiij. Qui nō manducat. mādūcātē nō iudicet ſſā ex hoc q̄ aliq̄s habꝫ malā opinionē de aliq̄ absq̄ sufficienti cā iniuriat̄ a ꝓtēpnit ipm ſſullꝫ āt debet aliū ꝓtēnere vel nocumentū q̄d cūq̄ inferre absq̄ causa cogēte. Et ideo vbi nō appaꝛet d̄ malicia alicuiꝫ manifesta iudicia debemꝫ eū bonū habere inter p̄tando id q̄d dubiū est in melioꝛē p tē. Et meliꝫ est q̄ aliq̄s freq̄nter fallat̄ hñs bonā opinionē de aliq̄ malo homine q̄ q̄ rariꝫ fallat̄ hñs malaꝫ opinionē de aliq̄ bono. q̄ ex hc̄ fit iniuria alicui. nō āt ex p̄o. ex. de re. iuestoꝛe. A. Idē in sū. cō. li. iij. ti. xxiiij q. cxxxv. B. In dubiis via tutioꝛ ē eligenda. ex. de homi. ad audientiā

Duellum est singlaris pugna p probatōe veritatis. ita vidꝫ vt q̄ vicerit p bassē intelligat̄. et si ñ vicerit deceasse in p batōe putet̄. Et dꝫ duellū q̄si duoꝝ bellū. Dicit̄ etiā monomachia id est singularis pugna. A. Idē etiā in sū. cō. li. ij. ti. iij. q. j. ꝓm Ray. Host. a Goff. Et addit Ray. Dicitur etiā vulgo in quibusdā ptibus iudiciū co q̄ ibi iudicium dei expectatur. B.

¶ Duellū facere nō est licitū. ij. q. v. monomachiā. ſſā est ꝓtra preceptū illud. ſſō tēptabis do. deū tu. Deut. vj. a Mathei. iiij. Cōtra q̄d nullo mō faciendū est. a. ij. q. ij. q̄rit̄. Idē expſ se phibet̄ lege sclari. C. de gladiatoribꝫ. l. vnica. li. xj. Con. in hoc Goff. et Hostiē. a Tho. ij. ij. q. xxv. A. p̄mo. xcv. ar. viij. Et hoc fuit pricipale dictū Ray. vt pꝫ in sū. cō. li. ij. ti. iij. q. ij. Et addit Ray. ſſec obstat q̄ crimē lese maiestatis crimē p duelliōis appellat̄. q̄ illud nō iō dꝫ q̄ in crimīe sit admittēdū duellū; put q̄dā male intellexerūt. ſ̄ q̄ p duelles dicūt̄ hostes Vult ꝗ dicē crimē p duelliōis. v. crimē hostile. ff. de ꝟ. sig. l. q̄ nos. B.

¶ Vtꝫ in duello ꝓsuetudo gñal̄ aliquē excuset. ꝓm Ray. a Hosti. ſſulla cōsuetudo vel veriꝫ corrupt̄ela pōt aliquē excusare. q̄ diuturnitas tpis nō diminuit pctm̄. sed auget. extra de simo. nō satis. a. c. cū in ecēie Peccāt ꝗ oēs mōrt̄ sed differenter. Grauit̄ em̄ peccat q̄ suscipit etiā ꝓpt̄ quēcūq̄ metū Attenuat̄ āt pctm̄ eiꝫ multuꝫ ꝓter periculū ꝛeꝫ vel p̄sone. xxxij. q. v. ita ne. extra q̄d metus cā sacris ſſlle āt q̄ sponte suscipit a q̄ offert a iudex q̄ defert vt̄ auctem p̄stat Itē ille q̄ ex officio dat ꝓsiliū. auxilium vel fauoꝛeꝫ. Itē sacēdotes q̄ dant bñdictōeꝫ sicut alicui est cōsuetudo. oēs dico longe peccāt grauius. Et si ꝓtigerit ibi homicidiū oēs fierēt irregulares. xvij. q. iij. oēs. Si ergo clericus offerat̄ duellū. nullo mō suscipiat nec p se. nec p aliū loco sui. q̄ de iuē debꝫ depōi. ex. eo. c. j. a. ij. A. Pōt tñ episcopꝫ cū illo dispensare. dūmō ex duello moꝛs vel mutilatio secuta nō fuerit dicto. c. j B. Sꝫ dꝫ eū ep̄s defendēt̄ ecēia d̄ cꝫiuis dicēē. ex. de fo. cōpe. c. j. a. ij. a. xj. q. j. c. j. a. ij. A. Cōetiā p̄dictis gos. vt in sū. eo. ti. q. iij

¶ ſſūq̄d fiūt irregulares clerici q̄ offerūt reliq̄as adiurādū pugnaturī duello ꝓ̄o. ꝓm Wil. Ray. videt̄ sentire q̄ sic. q̄ videt̄ coadiuuare ad hc̄ q̄ duellū fiat. sicut illi q̄ dāt bñdictōeꝫ Mihi tñ videꝫ dicēdū q̄ si tl̄es clerici solū offerēt reliq̄as ad iurādū. ita q̄ eis nō offerētibꝫ nihilominꝫ fieret duellū nō fūt coopatores nec videt̄ ēē irregulares. alit̄ sic. A Veritas est q̄ nō p̄t negai q̄n aliq̄ mō sint coopatores Et cū bellū sit iniustuꝫ merito incurrūt irregularitatē vt p̄t colligi supra bellū. ij. ij. Vñ a idem Wil. dicit q̄ ñ est securū dicere ꝓtariū. vt patet in sum. con. li. ij. ti. iij. q. iiij. B.

¶ Qꝫd de ep̄is a abbatibꝫ a clerici q̄ a sclari dño cogūt̄ á sbiē duellū: ā res eccāsticas p dere. Itē; q̄d de ep̄is et prelat̄ habētibꝫ iurisdictōes tpales a in eoꝝ curijs inducūt̄ a iudicātur

duella. Ro° fm Wil. In omibz hmōi casibz si plati seu clerici offerūt seu suscipiūt duella aut p se aut etiā p alios de eorū mandato aut p ea iudicāt aut aliquā aucōtem spālem prestant peccant mortaliter. Et si seqf mors: fiunt irregulares. Si aūt talia fiāt p yconomos l' ppositos sclaes l' administratores prelatorū sine spāli mandato: prelati quidē peccant mortalr talia tolerando. nō tn credo q incurrant irregularitatē. exq sup hoc spālem aucōtem nō prestāt. licet p̄cipiāt bailiuis suis q iusticiā faciant in tali vl in tali cā qr in tali gnali mandato nō intelligir aliqd mandari de duello. Et in hmōi casibz si rex velit psonā eccāsticā cōpellere ad duellum aut auferre ei bona sua: debent epi se inuicē virilr adiuuare. Clerici aūt debet potius omia mala tolerare q̄ tali malo consentire. Et omia p̄dicta intellige eodem modo de iudicio ferri cādentis a aque bulientis. in qbz omibz temptar dei ꝓpter qd phibita sūt expresse. ij. q. v. mēnem. et. c. cōsulusti. a ex. de pur. ca. vul. c. vltimo. A. Idem in sū. con. eo. ti. q. v. Et addir ab eodē Wil. Credo etiā q in publicis predicatōnibz pōt intimari secularibz rusticis a plebibz. dū tn maturea modestea quasi p modū cōpassionis dicar eis q q hoc faciunt nō sunt in statu saluandorū. et presertn in his locis vbi sup hoc credunt iuris ignorātia laborare. q in epis a abbatibz a ceteris ecclesiasticis psonis nō est toleābilis: qdqd sit de sclaribus. B

Pena pugnātiū i duello fm rayest depositio si erāt clerici. Et si mors inde vel mutilatio sbsecuta fuerit: nō pt eps cū talibz dispēsare in officō: ꝗ in bñficio Hosti. vo sic dicit q nō pōt Et possit dici q nō pōt dispensare in assequendo nouū bñficiū: sed in retinēdo habitū ad sustētatōem. A. Sed certe in. c. ij. ext. de cle. pug. in du. dicit q potest cū talibus sup habendo beneficio dispensari. a ita dicit Raymū. Nec otradicit Hosti. Dicit em q cl; talibz ad bñficiū habēs cura; animarū nō dispēsabit inferior papa. ut pz in sū. cō. eo. ti. q. vj. vbi etiā dr q bñficiū sup quo fuerit dispēsatu; tales habere nō potēt. ut titulū fm Gof. Sed mālios vo habebūt tn ut stipēdiū sicut laicus a extra ecclesiā. xxxij dist. si q̄do. Et hoc videt veri. qr beneficiū daf ꝓpter officiū. xvj. q. j. generalr Vn cū nō possint vti officio nō videt q possint in titulum habere bñficium. B. q si nec mors ne mutilatō fuerit sbsecuta ecl si sacēdos vl' clericus in duello oblato vl' sponte suscepto amisisset ptē digitū: sed nō tantā qn̄ sine scādalo posset celebrare quātūcūq; fuerit grauis excessus pōt eps cū tali post pactā pnam dispēsare. ext. eo. ca. j. et. ij. A. Hoc verum fm eūdē Ray. si alr necitas vl' vtilitas ꝗ exposcat. ut in dcā. q. vj. De pugnātibz in torneamētl vide. Torneamētū

Ebrietas Vtrum sit pctm mōrale Ro° fz Tho. ij. ij. q. d. Immoderatus vsus vini pt otingere tripliciter. Primo mō ita q vtēs nesciat potū esse immoderatū a inebriare potentē Et sic ebrietas pt ēe sine peccato. a sic de Noe credit. Secō mō q̄n aliqs p̄cipiat potū ēe immoderatū ñ tn existimet posse inebriare. Et sic pt ēe cū pctō veniali. A. Nisi hoc casu ebietas sit freqns seu assidua. tūc em; ē mortale fm August. xxv. di. Fal' ātē ver. ebrietas ecl Et ut notar in sum. cō. li. iij. t. iiij. q. ij. assiduitas ut dicit Augu. facit ebrietatē ēe pctm mōrale nō ꝓpter solā iteratō; actus. q multiplicatō actuū venialiū ñ auget in infinitū. ꝗ qr nō pt ēe q tō assidue inebriet q̄n scies a volēs ebrietatē incurrit dū multotiēs expir fortitudinē vini a suā abrlitatē ad ebrietatem Vl' melior vō fm Alex. de ales sup. ij. sēdi. xxxix. q. vj. q cū tō hz sufficiēt tē p̄ deliberatōis tenet repmere motus venales ne p̄cedat regnū p̄cti sū dñiū

Non g̃ p diurnitate vel assiduitate
oputat pctm̃ mōrle sed p manifestū
dat intelligi occultū ·s·ipse otēpt9 vō
mis Jtē sentit etiā Pe·vt; supr̃ Dele
ctatio ad fi·in addicōe·B Tercio mō
qñ q̃s bñ aduertit potū ēē īmoderātū
et inebriantē: a tñ magis vult ebri
etatē incurrere q̃ a potu abstinē· Et
talis ꝓprie dr ebrius·a sic ebrietas ē
peccatū mortale·:·

¶ Quid cū aliqui dat immoderāt9 po
t9 vl aby cā medicine ad ꝓuocandū
vomitū Rx°·fm Tho·ij·ij·q·d·Jn B
casu nō est pctm̃·qr licz talis dby vl
pot9 sano esset superflu9 nō tñ infirmo
sed ꝓpt hāc cām nō deby pot9 dari vsq
ad ebrietatē·qr tūc ñ excusaēt a pctō

¶ Que pena deria q̃ ebrietati debetur
Rx°·fm Rap·Pena ē q̃ si est ēps vl
p̄sbit vel diacon9 a āmonit9 nō desi
stat deponat Si vo est sūbdiacon9 vel
infra á etiā laic9 ꝛmuniōe priuet l v
beret·xxxv·dis·ēps a·c·ali oia·xv·
q·j·sane·de vi·a honesta·de·deria
a·c·a crapla·in fi·A· Con· Hostiē·
a in sū·cō·li·iij·ti·iiij·q·iiij·B Et no
ta q̃ fm Hostiē·idem est hodie de sūb
diacono qd de diacono vide Judus
alec·Cxiiij·:·

¶ Ebrietas vtq excuset hoiez a pctō
qd ꝛmittit Rx°·fm rap· Si q̃s inebri
etatē īcidt sine culpa sua a fit oīo ali
enat9 mēte certe excusat·xv·q·j·sane
Sec9 si culpa sua inebriat9 á nō oino
alienat9 fuerit·A Hoc casu cū q̃s eb
etatē vl aliā demētiaz incurrit culpa
sua dicūt aliq̃ q̃ excusat a tāto a nō
a toto·Alij āt dicūt q̃ excusat a toto
si nullū habz iudiciū rōnis·avt no
tat in sū·cō·li·iij·ti·iij·q·xvij Hoc
est ꝓbabili9 a veri9 Et ꝛsentit cū hoc
rap·Vide² posse dici q̃ q̃s bñ excusa²
penit9 ab eo qd fecē in omīmoda amē
tia·q̃ nō a cā amentie·p q̃ debz puni
ri·Et vtrūq; videt ꝓbari in dicto·c·
sane·xv·q·j·a ibi glo· Tñ p delicto
etiā omīmoda amētia facto ad cau
telā pnā imūgēda est· Sz leuior ad
mētē reūso·xv·q·j·si q̃s insanīēs·a
notat in sū·cō·in dicta·q·xvij·B·

¶ Sz nūq̃d ebri9 p̄t ōhere mūmomū
Rx°·fm Wil·Si ita ebrius est q̃ oino
careat vsu rōnis nō p̄t·qr deest a cō
sensus rōnis sine q̃ nō p̄t ēē mūmo
mū·Sec9 si vsū rōnis hz·A Jdē in sū·
cō·li·iij·ti·ij·q·xxvij·B q̃ ebetas ī
pedt ordinādos vide J·ordinād9·Cxiij

¶ Ecclesia pri° ꝛmuniter Eccia si
ūdata fuit in alieno solo q̃d
iet·Rx°·fm rap·a host·Si do
min9 soli lay c9 erat a hoc sciuit a nō
ꝛtradixit sibi imputabit a eccia libe
ra remanebit·ar·liij·dist·si seruus·
Si vo ignorauit eccia q̃ppe remanebt
ꝛstructa a libera nec efficiet lay co ēē
sualis·sed ille tñ q̃ ꝛstruxit tenet do
minū seruare indēnē·vl etiā ēpus si
ponēdo primariū lapidē vel postea in
ꝛsecratōe eccie fuit negligēs·A·s·in
examinatōe dotis vl māsi·vt in sū·
cō·li·j·ti·xiiij·q·xv·vbi etiā habēt
omia q̃ in hoc Cponūt B·de ꝛse·dis·
j·nemo·xiiij·q·vl·ꝛpim9·di·lxx·sā
ctox· Si vo solu; erat alteri9 ecclesie
vel collegij ecclesiastici: debet ei resti
tui hoc modo q̃ ecclesia cōstructa fiet
sibi subdita quo ad ius pōnatus·
xij·q·ij·aplicus·xvij·q·iiij·Questi·

¶ Ecclesiam nemo edificare potest
nisi autoritate dyocesani qui dz po
nere primariū lapidem·crucem fige
re·et cimiteriū designare·et etiā pe
tere dotem sufficientē assignari· sine
qua ꝛsecrari non debet·de cōse·dist·
j·nemo·et·c·placu·Et hodie q̃dē suf
ficit q̃ assignet p dotevnus mansus
id est vnuz p̄diū sufficiens pro vno
pari boum totaliter liberq·ext·de cen
si·c·j·A Et ibi glo·notat q̃ mansus
dicitur q̃titas terre que sufficit duo
bus bobus ad laborandū in āno·B
Tat tñ ecclesia donec in hac paupta
te fuerit nō tenebitur ad hospitalita
tē seruandā nec episcopo aliq̃d psol
uendū nisi in q̃tū potest·A Hoste·c9
hec fuerunt dicta dicē q̃ non tenet ta
lis ecclesia ad iura ēpalia psoluēda
nisi forte aliquid nomīe cathedrtici

qz non pōt vt in fū · con · li · iij · ti · xxiiij B · donec puenīat ad pinguiorē fōr=
tunā · ar · ex · 8 ofue · cū dilect9 · A Me
ti9 vide² facere dictū capitulū primū
ī fi · de cēsi · ibi · Et si aliq̄d āpli9 hūcit
inde seniorib3 debitū fuitiū īpēdat · B
¶ Exempti nō pñt ostruē oratoia si
ue ecēias l' capellas in locis nō exem
ptis sine diocesanoꝝ licētia vide⁊ ex
empt9 · C · vj · De oratoriis aūt puatē
vide⁊ oratoriū · ¶ Ecclesie quō non
debēt reuerti ad secularē habitatōnē
habet s · Cōsecratio ecēie · C · fi ·
¶ Quis tenet ecēiam cū indiget re=
pare R° · f3 Hostiē · Si fabrica h3 por
tō3 deputatā · de illa repari d3 · x · q · iij
vmio · Et si nō sufficit tūc rectora alij
in ea bñficiati cōferre debēt ex · codē
· c · j · a · c · de hijs · xvj · q · j · Si mōchus ·
In q̄ casu standū est dispositōi epi
a maioris ptis capituli extē · de hijs
q̄ fi · a ma · pte · ca · c · fi · In q̄bus da3
ec̄ regiōib3 laici ꝗ faciūt expēsis suis
Et vbi ofuetudo ē tene² cū ī ea papi=
āt sacā eccāstica a audiāt 8ma · xvj
q · vij · q̄cūq3 · a · c · a ꝗ diximus · a · c · fi=
lijs Et opellēdi sē talē ofuetudīē3 fua
re · eē de simo · ad aplicā · Si talis cō=
suetudo nō repīt · q̄rta puentuū que
quondā a sanctis patribz fabricē de
putata est ad ꝗ tenet ita vt q̄ eā pd
piūt soluāt · nō obstante vlla pscrip
tōe seu ofuetudine · sed p9 repatō3 re
dibit q̄rta ad illos q̄ eā papē ofuene
rūt · Sic intelligit · xij · q · ij · de redditi
bz a vsq3 ad · c · statuim9 · A · Idem in
sum · cō · li · iij · ti · xxiiij · q · dxj · B ·
¶ Quātū ecclesiis donai pōt R° · Do
nari pt in infinitū absq3 alia insinu
atōe · in auten · de nō alie · aut pmu
re · eccle · C · fi min9 colt · ij · Nā ceteris
psonis nō licz donare vl' reapere vltra
q̄nq̄ginta solidos nisi pceedat insinu
atio a nisi in ceteris casibz · C · de dona
l · fi q̄s · p redemptōe A · vbi pz q̄ ista
insinuatō nō est nēcaria in hijs que
donant p redemptōe captiuoꝝ · Itē
qñ magistri militū donāt militibus
Itē qñ donat p refectione dom9 hijs
q̄ꝝ incendio vel ruina dom9 corrupte
sūt Itē in donatōe ꝓter nuptias vsq̄
ad q̄titatē dotis · vt · C · de dona · autē
eo · decursu · a notat glo · in · l · sanxim9
· C · de dona · Que donatio pt a viro fie
ri etiā p9 tractū mūomū vt · l · cū mlt
te · C · de dona · Silr nō videt nēcaria in
sinuatio etiā in hijs q̄ dant p q̄cūq3
pia cā · Nā dicit dñs Vende oia q̄ hēs
a da paupib3 Mathei · xix · B ·
¶ Relictū ecēie l' ad alias pias cās in
testamēto etiā min9 solēni voluntate
facto tenet ex · de testa · cū esses a · c ·
relatū Nā ī tali legato sufficūt duo
aut tres testes ut ibi 8r · A Sed in di
cto · c · cū esses videtur etiā req̄ri pñtia
pbiteri · Ad cui9 intelligētiā q̄rit ibi
dñs An · de bu · Quot testes req̄rūt
de iure ciuili in testamēto · a rñdit q̄
septē · sed in codicillis · v · nisi q̄ in tes
tamēto rusticoꝝ sufficūt · v · C · de tes=
ta · l · fi · a subdit Quero etiā an testa
mētū corā duobz tm̄ testibz non assi
stente pbitero prochiali valeat R°
Dicūt doct · q̄ illud testamētū valet
q̄ntū ad legatū in pias causas · sed in
alijs nō pijs causis nō valet nisi as=
sit pbiter cum duob9 testibz · Et sic
istud capitulū debz intelligi f m · c · se
Et istud omunit videt placere doct ·
q̄ p pñtiam pbiteri tollit² p sumptō
falsitatis · Et dicit Spec · q̄ si intesset
tres alij testes sine pbitero nō vale=
ret testamētū · Itē dic Et si adest alij
pbitera nō fuj · q̄ a solēnitate lega
li nō debz recedi nisi inquantū est ex=
pssū in iure canonico a q̄ iste text9 re
quirit pbiterū suū ergo dempto pre
sbitero suo remanem9 in dispositōne
iuris ciuilis · Et ista est omunis opi
nio Sed mihi videt q̄ hmōi testamē
tū valeat in pñtia duoꝝ testium siue
ad pias cās siue ad q̄cumq3 · attenta
dispositōe hui9 c · q8 non loq̄t dispo
sitōe corrigēdo ius ciuile · sed declarā
do irrationabilitatē iuris ciuilis Nā
p supponendo voluntatem defuncti in
pñtia duorum testium petm̄ esset et
contra ius naturale q̄ illud testamē

tum non executōni dare. Et qz canones cōsulūt animē. ergo qz pctm̄ eēt nō exeq̄ voluntatē defuncti de iure ciuili a canonico exeq̄ dz. Jte; si omnia alia iura deficerēt tūc p viā denūciationis euāgelice deberet exeq̄. Nec obstat qd hic dicit cora; p̄sbitero suo. qz hoc nō dicit ministerio iuris: sz qz defacto sic accidit Jtē p rōem dare. p hac q̄ sufficiunt duo testes. qz in ore duoꝝ uel triū stet. Nō obstat etiā qd dicūt legiste q illa ꝛsuetudo est rōnabilis sc; q. v. uel. vij. testes req̄rant in testamēto ut sic fraudibz obuiet. qz hoc est verꝝ qn̄ eēt dubiū de volūtate defuncti. sed qn̄ eēt certū ut in casu huiꝰ. tūc dico q. ij. testes sufficiunt hec ille Et p hanc duoꝝ testiū p done oꝝ videt volūtatē defuncti omino red dere certā ut in dicto. c. cū esses a in. c. se. Patz etiā ex p̄dictis q quatenūq̄ cōstet. p certo de volūtate testatoris omino. debz seruari in foro cōscietie si legitima est. qz nō p̄t ꝛuenīri sine pctō Sed in foro iudiciali req̄rit duo p dono testes iō. xiij. q. ij. c. vl. dr Vltima voluntas defūcti modis omnibz ꝛseruetur

¶ Quid q̄d emptu; fuerit de pecunia ecclie: aꝰ erit. xij. q. iij. c. j. et q. v. fixū Qd adō verꝝ ē q si clericꝰ hēat pecuniā de p̄bēda siue eccia sua a inde emat p diū l; illā pecuniā potuisz dare alīs intuitu pietatis: nō tn̄ dare p̄t p̄diū. qz stati acq̄sitū fuit eccie. siue emptū fuit noīe eccie siue noīe alieno. ex de preau. de. c. j. et. c. inq̄rēdū. et p̄ter hanc nō p̄t hmōi clericꝰ illud alienare Eodem mō si q̄s de pecunia eccie quā habuerit furto l rapina seu deposito possessionē sibi emit qz eccie fit ut dictū est A. Hec fuerunt glo. ray. ut p; in sū. cō. li. j. ti. xiiij. q. xvij. B

¶ Eccia p alienis debitis nō p̄t obligari nec aꝰ possessiōes. Et si q̄s obligauerit est suspēsus ab administratōne tpalium spūaliū. ex de sol. c. ij Potest tn̄ hec sīna p ep̄m relaxari qz p̄ꝝ sibi nō retinuit. ex de sen. exc. nup. Sz nō dz ꝝ facere n̄ indēnitati eccie cō sulatar. ex de ver. sig. cū olim. A Meliꝰ facit co. tit. exp te. j. Et idē qd in ꝝ. Ꝑdr nōt in sū. cō. in dicta. q. xvij. ad fi. et addit q hec pena suspēsiōis nō ꝓpt̄hēdit epōs. cū de ipsi nō fiat spālis mensio. ex de sen. excō. qz periculosum li. vj. B

¶ Quicunq de nouo in ecclesiis. mōsteriis. seu in aliis piis loc. vsurpātes regalia. v. collectā q̄ fit rōe regis l impatorē. seu tributū regi debitū sm Jo. an. sīt vsurpantes custodiā seu guardiā titulū aduōtōis uel defensionis q̄ p̄pria sūt nōia patronatꝰ ipsorū locoꝝ vel cātiū bona occupāt: a deridi aut mōchi ipsoꝝ locoꝝ A. Ac ecē certe p̄sone eorūdē locoꝝ ut in c. generali. de q̄. J. B. q̄ hec fieri p̄curāt ipō facto incidūt in excōicatōz. Clerici āt q̄ n̄ opponūt se tālibz nil dūt p̄ape de p̄uētibz ipōꝝ locoꝝ A. p tpe q̄ p̄missa sine ꝛtradictōe debita fieri p̄miserunt. ut in tex. de q̄ stati. B. extra de elec. generali. libro. vj

¶ Clericꝰ q̄ ex collatōne laica recipit eccia vel tenet: si monitꝰ nō renūciauerit. A. v. resīgnerit ut in c. relatū de q̄. J. B. ab officio uel bēficio suspēdendꝰ est. Et si cōtumax p̄seuerat deponendꝰ. laicꝰ vo excōicandꝰ ex de iure patronatus. a in c. si autē. xj. q. iij. et ex de iudi. cū nō ab homine. B Eccia ꝛ vacantiū bona nō debent ab aliis occupari. supra. beneficiū. ij. Ꝑj Qualiter res eccie alienari possūt. vide s̄. Alienatio. De eccia et eius cimiterio J. Emunitas De priuatis oratoriis habes J. Oratorium. et J. Emunitas ecclesie. Ꝑ vj. De ecclesia violata aut cōsecranda. vide supra Cessatio. et supra. Consecratio. ij.

Ecclesia. ij. scilicet parrochialis. collationes de ecclesiis parrochialibus hīs qui non attigerunt. xxv. annum ipso facto nō valent. Et tenet qui assumitur fieri sacerdos infra annū a tempe cōmissionis. aliter priuatꝰ est ea. Jtē tenetur p̄sonaliter residere. In hoc tamē

eps ex causa dispesaé potest ad tps extra de elect · licet canō · li · vj · Et nota hic q licet tātū de anno trāsiciat q talis nō possit ad sacdotiū pmoueri nō tñ vacat ecēia ipsa nec pōt cōsiteri alteri nisi p9 elapsū annū · q q̄tē ān9 incipit tūc postq̄ possessionē illi9 pacifica habuit vel p cū stetit q minus haberet nec aurrit si iusto impedimēto dtēt9 ordinari nō potuit · Alioq̄n si sic priuat9 sit ecēia ipsa ei restitui ñ pt · A · sc; p ea vice · vt in · c · omissa · 8 quo ⁊ B · Itē nota q si recepit eā nō intēdēs esse sacdos · sed vt p annū haberet fruct9 tenet ad restitutōē; Sitr a ille q tulit ei quē nō credebat pmouendū ad sacdotiū tenet ecēia; fuare indēnē · ⁊ oia ex de elec · omissa · li · vj ·

¶ Epi pñt dispēsare q q obtinēt parochiales ecēias insistēdo studio nō teneant pmoueri infra annū nisi ad sbdiaconatū ad quē si nō fuerint promoti priuati sūt · vt in primo · ⁊ de sacerdotio dictū est · Ad sacerdotiū vero nō tenebūt vsq ad septennīū · a interi; puidea² ecēie p vicariū · a elapso septēnio: infra annū debēt fieri sacerdotes · Alioquin incurrūt dictā penā ex · de elec · cū ex co · li · vj · :

¶ Si ad ecēiam prochialē pñtet q ñ est in sacris dū tñ aliter sit ydone9 a possit infra statutū tps ordinari admittend9 est ex · de insti · Si is · li · vj · Et tñ fm Jo · an · talis nō pñtat9 nō possit in tali ecēia instituī ex de eta · a q̄li · p terea · nisi dispēsatīe vt ibi ·

Electio prīo cōiter q̄d sit · ⁊ ·

Electio put hic sumit est electio alicui9 psone ad dignitatē vocatio · vt colligi² ex · eo · Cū in cūctis · ⁊ q ppt · A Hoc fuit dictū Goffa addit · q̄uis verbū eligere ad mlta se habeat · Nā dr q̄s eligi in canonicū · ex · eo · Cū ecēia vulterana · dr ec eligi arbiter ex · eo · in causis In hijs a filibz dr fieri electio laxato vōbulo sicut a poma dicūt eligi de camistro · Hostiē · vero dicit q tūc hec deseptio ouenīat nōiatōni a postulatione · sic describe Electio est alicui9 psone pdonee ad dignitatē l fratnā societatē ⁊ uata forma canonica facta vocatio · Colligūt hec ex eo · Cū in cūctis · a · c · Cū ecēia vulteana a · c · q ppter · a ex de arbi · Cū olim vt in sū · cō · li · iij · ti · xx vj · q · j · Videt posse addi q nō solū vocatio ad dignitatē l fratnitatē ⁊ ad mīsteriū alicui9 officij sīē cū eligū² arbitri ad eligēdū dicto c · in causis ex · eo · l ad regimē hospital · dicto c · Cū olim de arbi · a idē in filibz · B ·

¶ Ad quē ptinet electio de iure omni · ⁊ ·

Spectat ad collegiū ec si duo solū l tres fuerint · ex · eo · c · j · a ex · de osue · Cū dilect9 · lxiij · dist · Adrian9 · A · c · Adrian9 parū ad ⁊ facit · sed facit ad ⁊ q q̄nq laici admittūt ad electionē · a papue prīcipesp pace tenēda a vt defendāt ab oppressōibz · fm Goff · vt in sū · cō · eo · ti · q · ij · vbi etiā ponūt q̄ habēt in isto · ⁊ · fm Monal · a goff · B · Sz si clerici nō sint in ecēia vt collegiū ⁊ vt singulaés psone tūc supiorz puidebit p se l ad pñtatōem patroni si q̄s sit · ex ⁊ iuē pat · pasto · Et electio quidē nō solū ad collegiū ptinet · sed plerunq de osuetudīe l p uilegio alicui vcāt ext · eo · cumana · Vnde a q est q̄si in possessiōe eligēdi eligē pt ec si postea possessionē amittat · ext · de iure prōdinat9 osultatōibz c · cū ppter · a ex eo · q̄relā · Itē eligere potest prelatus a quilibz clericus in quē compromissum fuerit vt habet infra · electio · ij · p totum ·

¶ Quis nō potest eligere · ⁊ ·

Nō potest eligere excōicat9 maiorī excōicatōe vt nota · ex · de appella · constitutus · j · A · in glo · q̄ ibi dicit q excōicatus vel suspēsi nec eligere nec eligi possunt · B · Secus si minorī extra de clerico · mi · c · vlt · Itē nec suspensus ex de osue · cum dilect9 · Item nec interdictus · ex · eo · cū inter · Item nec ille qui scient celebrauit in loco interdicto ex · de sen · excō · is qui · li · vj · Itez nec illi q̄bus interdictuz est eligere absq supiorīs licentia ext · eo · c · vl ·

Ite; nec illi qui in ea vacatōe elege
runt scient indignū-ex eo-cū in cun=
ctis et c-inuoluunt-in fi-Nā tales sūt
ipō iuē ea vice eligēdi ptās puati Et
idē dicendū si peccauerūt in postulā
do-ex eodē scriptū-Et hoc verū est qñ
facta nōiatōe seqt electio ul postula=
tio Secūsi nō seqt: qr tūc nō esset ppt
hoc priuati ex eo-ppetue li-vj-A Ibi
dr Perpetue sanxionis oraculo decla
ramus qr scient in electōibz nōiantes
indignū ppter suffragia in scrutinio
prestitū nisi ado in eo pstituerūt qr ex
votis eorū cōis electio subseqt neq qr
eligendi ptāte priuant: licet p eo qr
indignū nōiando scient ōtra ōscienti
as suas agūt a dō a aplica sede puni
ri mereāt-B Ite eligere nō pnt qui
peccauerūt in electōis forma-qr dnt
priuai iuē eligendi-ex eo-Quia ppt
A-De talibz ibi dr Eligēdi ea vice po
testate priuēt-B Ite nec illi q negl=
exerūt vsq ad lapsū tempis-vide ff
-ff primo-A Predicti cē casus nōn²
in sū-cō-li-iij-ti-xxvj-q-iij-fm Gof-
et Monal-et Host-Et addit Host-
Ite q p lapcalem abusum eligerūt
ex eo-Quisquis-ibi dr-Quisqs ele
ctōi de se facte p secularis ptātis abu
sū ōsentiē presūpserit ōtra canonicā
libertatē: et electōis omodo careat a
intelligibil fiat: nec absq dispēsatōe
ad aliquā eligi valeat dignitē Qui
do electōem hmōi quā ipso iure irri
tā etiā cōsem p sūpserit celebraē: ab
officiis et bñficiis pemit suspēdāt p
trienniū eligendi tūc ptāte priuati-
B-Ite nō pnt eligere pupilli: nec ē
in locis regularibz q nō sūt pfessi ta=
cite vl expsse sed neq ōnsi-ex d elec-
ex-eo-li-vj Ite in cathedralibz colle
giatis sclaribz ul regularibz ecclesiis
wcē non hnt q non sunt sbdyaconi
nec in eligēdo nec in aliis factis capi
tuli-etiā si ab aliis libere ōcedat-ut
in de-ut hij q-de eta-et qli-A Ibi ē
addit-Nō obstātibz qbuslibz ōsue
tudinibz l statutis-Sed tñ de-ut hij
q-nō loqt nisi q ad clericos q declina
rēt ordinari-ut pt colligi ex textu et
glo-dicte de-Vñ licz laici etiā ouer
si de iure cōi nō admittāt ad electōz
simul cū clericis ut in c-ex-eo-de ele=
ct-vj-tñ fm glo-in eo-c-ex-eo-ex cō=
suetudine pscripta laici cōuersi debe
rēt admitti sed nō seculares ut in c-
massa-ex delect-Laici vō professi ad
mittūt etiā de iure cōi qr in dcō-c-ex
eo-nō excludūt nisi laici ouersi-non
āt laici pfessi-fm glo-in dicto c-ex-
eo-et in dicta de-ut hij q-B

¶ Infra qd tps debz fieri electio ff°
In ecēia cathedrali ul regulari hnt
electores tps triū mensiū infra qd si
iusto impedimēto cessante nō elege
rint ad pri^m superiorē deuoluit-ut ex
eo-ne p defectu Deinde dnt electores
pntare electōz electo a petere ōsensū
eius infra octo dies postq cōmode pos=
sent Alioqn negligētes excludūt a
psecutōe p cessus a sūt suspēsi p tres
annos ab omnibz bñficiis ipsius ecēie
ex eo-cupiētes-ff ctoz li-vj-Electus
do tenet ōsentire infra mēsem a pnta
tōe-alt priuat est iure electōis nisi
forte ea sit electi ōditō qr nō possit cō
sentiē absq licētia superioris Quo ca
su tenet electus ul electores petere li=
cētiā cū ea celeritate quā superior ab
sentia l pntia patet Et si nō habeat
extūc ad electōz aliā p cedāt-Quili
bet etiā electus p ōsensū infra tres mē
ses tenet petere ofirmatōez-alt irri=
ta ē electio-ex de elec-quā fit li-vj-ri
petenda sit cōfirmatō a papa-qr tūc
electus tenet infra mensem post cōsen
sum: vel si non fuerit ei electio psen=
tata infr mēsez a noticia iter arripere
versus curiam-et sic petere confirma
tionem ac negocium psequi-ut in di
cto-c-cupientes-In aliis do ecclesiis
debet puideri infra sex menses-aliter
eodem pdicto modo ad primū superio
rem deuoluitur-extra de pben-de mul
ta-et de concess-pben-nulla-Et ff etiā
habet ss-Beneficium-j-ff-j-

¶ In q loco dz fieri electio ff° Pōt fi
eri in ecclesia l in capitlo vel sū loco

honesto et maxime iuꝗ ꝯsuetudinem
ex · eo · in causis · Sed tñ papue electi
ones epōrū solent in ecclesiis fieri eꝗ
eo · q̄ sicut Sed ex cā etiā extra ātatē
possēt fieri · xxiij · dis · in nomīe dñi · A
hostien · aūt simplicit dicit q̄ in B ser
uanda est ꝯsuetudo · nisi ex aliq̄ cā ali
bi fieret · q̄ si ꝯsuetudo nō apparet · tē
nō est vis vbi fiat · dūmō sit locꝰ dei
cōpta honestꝰ vt in sum · con · li · iij · ti ·
xxvj · q · vj Electō āt epi si fieri pōt de
bet fieri in eccia cathedrali · vt exp̄sse
dr eꝗ eo · q̄ sicut a dixit Goff · vt in di
cta · q · vj · B · Et nō debz fieri añ sepl
turā p̄decessoris eꝗ eo · bone memorie
Sed tñ si fieret · valeret · A Hoc sēnt
glo · in dicto · c · bone sup̄ ver · tracta ·
tum · a Hostien · etiam ibidem · vt in
sum · con · eo · ti · q · vij · B ·

¶ Omnes electores q̄ in ātate sūt dñt
ad electionē vocari verbo l' scripto ul'
ꝯsueto signo cāpane · Item q̄ sūt in or
tis ātatis ar · ff · de p̄cur · l · j · A ꝯiūcta
l · v · B · Item debēt vocari oēs q̄ sūt in
puincia p lrās vel p nuncīū · eꝗ codē
cōrā · Hoc dico ꝓ ꝯsuetudinē obser
uādū · A Imo · dicit q̄ vocādi sūt nō
solū pñtes in capitulo · sed etiā extra
si sciunt esse circa capitulū q̄ si alit
fieret esset malicia q̄ omnino in electō
nibz est vitāda Consulo etiā q̄ vocēt
etiā si sint ī ātate · ar · ff · de p cur · l · v
nisi forte antiq̄ cōsuetudo excuset vel
certā formā det · Hosti · etiā putat cō
suetudinē cē seruandā in vocatōe ab
sentiū nisi mora vertat in periculū ·
vt in sum · con · dicta · q · vij · Et si vo ·
cati ad ꝓpetentē terminū eis a vocā
tibz assignatū non venīāt nō oportz
eos vlteriꝰ expectari · extra codē cū in
ter · et ea · cū nobis · A Hoc fuit dictū
Goff · addentis q̄ durū esset vsq̄ ad
finē terminī expectare sz ad finē tri
um mēsiū · cū mora in electionibz sit
damnosa ext · eo · cū inter vniuersas ·
Hostiē · ꝯo dicit q̄ in hoc casu si due
partes sūt p̄sentes a causa coarta
tōis assignet putat hanc sententiā
verā · q̄ tunc debz absens saltē vni de

collegio ꝯmittere vices suas ext · eo ·
q̄ ꝓpter · Si vero due ptes absentes
sint vel nō assignet cā putat veram
sīa; Io · q̄ dixit expectādos esse vsq̄
circa finem triū mensiū · Dicit etiam
hos · q̄ scrutatores debent ire ad infir
mos q̄ sunt in ātatea inquirere vota
eorū sicut alioꝝ pñtiū · Nam a pñs
est q̄ in ortis est · ff · de p̄cur · l · v · Nec
erit necesse ipsos in collatione vel in
alijs q̄ sequunt requirere · sed sufficit
cōsensus in scrutinio habitꝰ Possūt
etiā isti vni de collegio vices suas cō
mittē · q̄ sūt īpediti · Sed prius dictū
sz q̄ ad eos vadāt videtur expeditiꝰ
Cō · ino · vt ī sū · cō · ꝯfes · de cā · q · vij B

¶ An elector absens possit ꝯstituere p
curatorez · Rꝰ · Si iusto impedimēto
tenet pt vni vl' pluribz ꝯmittē vices
suas dū tñ cuilibz in solidū tenza erit
melior ꝯditio occupantis q̄ si ālo cō
currāt a petāt admitti nō admittēt
ambo sed is quē caplin vel maior ps
elegerit · Et si nō ꝯcordēt admittet il
le q̄ in ꝯmissione pꝰ nōiatus est · Et
si nullꝰ sit in solidū: nō valet · Qñ āt
p̄curator vnū nōiat p se a aliū noie
eius q̄ ꝯmisit · nihil agit · nisi de certa
psona habuerit spēale mādatum q̄
tūc aliū noie suo poterit nōiare Por
to si nullꝰ de collegio · vult eē p̄curator ·
nō pt absens nolēte capitulo ex
tran eū deputare · Sō pōt etiā p lrās
exprimēdo tū suum · Hec omnia ex · de
elect · si q̄s iusto · li · vj · A dictꝰ etiā p
cuātor nullatenꝰ pt institui cessante
impedimēto vel loci ꝯgruitate · ext · de
elec · c · Quia ꝓpt · f · i · d vbi dr Illud āt
penitꝰ interdicimꝰ ne q̄s in electōis
negocio p̄curatorez instituat · nisi sit
absens in eo loco in q̄ debeat aduoca
ri · iusto q̄ impedimēto detētꝰ venīe ñ
possit sup q̄ si opꝰ fuerit fidem faciat
iuramento · B ·

¶ Si q̄s elcōpt ꝯtēptꝰ nec vōtꝰ ad elec
tōz fuit ad petitōz eꝰ cessāda ē electio
pt tñ si vult eā ratā hīe · ex · eo · q̄ sic ·

¶ Vtq̄ elector possit rnūciare voci sue
Rꝰ · Sic Sā q̄libz pt rnūciare iuri q̄d

sibi opetit. Vñ et qd postea fit p alios ipse nō poterit impugnare. Si tñ talis accedat electōe nondū habita admittendus est in omnibus q̄ arca ipsa restant faciēda. ex eo. ecclesia vīa. j. trāso. A Ibi nō videt dare ꝗ dicit q̄ talis debeat readmitti. Tñ cū p̄dictis con. Alb. Sed q̄ ds possit renunciare iuri suo ꝗ datur est. C. de pac. l. si ds in cōscribendo. B

¶ Quot sūt forme electōis ꝗ tres. Nā aut fit p scrutiniū. aut p cōpromissū. aut p cōem inspiratōē. Et qui otra p̄dcās formas eligere attēptauerit: ea vice debet eligēdi ptāte p̄uari. ex eo. q̄ ꝓpter. A. ibi dr statuimus ut cū elāo fuerit celebrāda p̄ñtibus omnibus q̄ dñt et volūt et p̄ñt omodo intēsse: assumant tres de collegio fidedigni q̄ secreto a singulatim vota cūctorū diligēter inq̄rant a in scriptū redacta mox publicēt in cōi: nullo prius appellatōis obstaculo interiecto. ut is collatōe habita eligat in quē oēs l' maiora saniores ps capituli consentit vl' saltē eligēdi ptās aliq̄bus viris p̄doneis omittat q̄ vice omniū eccē viduatē p̄uidant de pastore. Alr electio facta nō valeat nisi forte cōiter eēt ab omnibus q̄i p inspiratōem dei absq̄ vicio celebrāta. qui vo otra p̄dictas formas eligē attēptauerūt eligēdi ea vice ptāte p̄uēt. Et ita electōes q̄ dānestias reprobamus statuētes ut q̄cato electō fuerit celebrāta solēnit publicet. B

¶ Qñ p̄cedit per formā scrutinij dñt eligi tres scrutatores q̄ in secreto exq̄rant vota singulorū. Et ipi q̄dē primo dñt seipsos de suis votis examinare deinde aliorū vota secreto a singillatim ad hoc q̄ q̄libet liberius dicat qd sibi videt. Vñ si examinatio publice fieret nō seruaret forma nec valeret electio. etiāsi oēs consētirēt. ex eo. in Geñ.

¶ Per quē vota scribēt ꝗ tabellionē vl' qd melius ē vnus de scrutatoribus videntibus aliis conscribet a postea publicabit. Et si q̄s electorū vellet otradicē scēpture nihilominus ei standum ē. ar. ex de testi. co. p̄terea. ff. fi. A Hoc fiunt dictū hos. q̄ etiā dicit q̄ dicta vota potēt scribi p tabelliōs ec in sacis p eōs constitutū. lic. Imo. dixit p tabelliōs laicū. ut i sū. cō. li. iij. t. xxvj. q. vij. B

¶ Quid si electores pauci sūt ꝗ fm Imo. Si sūt tm tres: duo ex eis scrutabūt tertiū. et sic p̄cedēt ad electōē: Si vo sūt duo tm vnus scrutabit aliū. q̄ si vnus tm a ille solus vōtis testibus exprimet votū suū. et eliget a publicabit. A Con. Albricus. B

¶ In electōibus vota incerta a cōditōnata nō valēt. et dñt hīi p nōadiectis. puta. consensio in quē tal' consentit. vl' si Petrū hīe nō potero consentio in Io. et filia. ex eo. in elect. li. vj. A Ibi dr. In electōibus et postulatōnibus ac scrutiniis ex q̄bus ius orit eligēdi vota conditionalia alternatiua a incerta penitus reprobamus statuētes ut hmōi votis p nōadiectis habitis ex pure consensibus celebret electio. cū illorū q̄ nō pure cōsenserint ea vice in alios residere. B

¶ Publicato scrutinio electores nequūt variare voces sed faciēda ē ipa collatio a electio celebrāda. Ille tñ q̄ nō consensit p̄t consentire in eū q̄ alr eligēdus ē. Alr nō p̄t ad aliū accedi. ex e. audit. ff. j. a. c. eccia vīa. ff. ps vo. A conuicto. c. publicato. eo. ti. B q̄ si per vim facti scrutinij nullus possit eligi poterunt p̄cedere ad scōm et tertium scrutiniū donec aliq̄s eligi possit. A cū p̄dictis in ꝗ. ff. con. Albricus. B

¶ Collatio p̄dicta q̄ debet publicatōnem fieri triplex est sc; numeri ad numerū. zeli ad zelū. meriti ad meritū ut ex eo. in Geñ. Si tñ vna eligētium fuerit duplo maior: nō pōt ei oppōi extenuatio zeli. vl' meriti ex eo. si qñ. li. vj. A vbi ec ꝗ dr. Si q̄d āt oppone re voluerit q̄ votū illius cui oppōitur nullū red deret: ipso iure id eis nō intelligitur intēdit. B. q̄ si oēs in vnū conuenīt nihilominus faciēda est collatio. nō de numero sed de electoribus vtrū. s. aliq̄s fit otempt vl' aliq̄s affuerit

cuius vox nō sit ꝓputanda a hmōi. Et si hac collatōe facta nullū occurrit dubiū ad electionē ꝑceda² atio q̄n discutiat plene. ex eo. cū terra Alij dicūt q vbi omnes in vna psona cōcurrūt. val; electio. a si collatō sit omissa. A Hoc videt satis ꝓbari. ex eo. qꝑ ibi nisi forte ꝛc. Sā in electōe nō fit collatio nisi numeri; eli. a meriti dicto. c. in Gene. q̄ nō ꝑt locū hīre in electōe vniformit ꝓcēdi De alijs āt facienda videt discussio añ scrutiniū vel in ꝓfirmatōe dicto. c. qꝑ ter eo. ti. c. auditis. B.

¶ In numero eligentiū nō videt cōputari elect9. qꝑ null9 pōt eligere se ipsū. ex eo. cū ana A Hoc. c. parū ad hoc facit. sed meli9 ext. de insti. cū ad nostrāa de iure pat. p nrās. B. licet aliqn̄ hoc locū habeat qn̄ ꝓcedit ꝑ viam ꝓpromissi vt ff. electio. ij. ff. iiij.

¶ Facta collatōe eligi debz is in quē maior a sanior ps capituli ꝓsensenit a maior ps dicet minori Cū talis fit eligēd9 si placet vobis ipsū cōiter eligam9. Et si ꝓsensenūt tūc is q̄ prior; vocē hz in capło surgēs. dicet Ego ꝑ me a ꝑ toto capło eligo talē ꝛc. Et oēs acceptabūt. q si minor ps vel ñ oēs ꝓsensenūt. dicet. Ego ꝑ me a ꝑ nl q̄ mecū ꝓsentiūt eligo talē ꝛc. Hoc ex dece. qꝑ ꝑt. ex eo. A Cō. Albric9. B.

¶ In omni electōne siue postulatōe si dicat. Ego eligo postulādo siue postulandū á in postulādū. l' postulo eligēdo sú eligēdū á in eligēdū. nl agi². Sicut nec sub hac foz Eligo a postulo put meli9 pōt de iure valere nisi qn̄ ꝓbabiliter dubitaret vtr q̄s fit eligēd9 vel postulād9. q casu sic postulat9 vel elect9 tenet vnā tm̄ determinātā viā acceptare A. tpe ꝓsensus. et re dūdi ad aliā postq̄ vnā elegerit sibi lnia est pēit9 intdcā vt in. c. de q̄ stati B. ex. de postu. c. perpetuo. li. vj.

¶ Electio sp debet fiei ꝑ verba numeri singulare. siue fiat ꝑ scrutiniū siue fiat ꝑ cōpromissum. aliter nō valet. ext. eo. sicut. li. vj.

¶ Collige q̄ nō sūt de substātia forme electōis ꝑ scrutiniū. Prio q̄dē q electores ꝓgregēt. Itē q scrutatores assumāt. A. s. de collegio eligētiū ex eo. qꝑ ꝑter. a dicit Host. in sū. cō. li. iij. t. xxvj. q. vij. ad fi. vbi etiā no. q̄ a hic ponūt. B. Itē q in secreto vota exq̄rant. Itē q vota scribāt. Itē q scripta in ꝓmum publicēt. Itē q fiat collatō. Itē q seq̄t electio de illo in quē maior ps a sanior capli ꝓsensenit. Hec omnia. ex eo. qꝑ ꝑt. A Ibi etiā 8r q vota in scriptis redacta dñt in ꝓmum publicari mox id est nullo actu ꝓtrario intuenīte. vt notat in dicta. q. vij. Dicit etiā in dicto. c. q̄a ꝑter. vt q̄ito electio fuerit celebrata. solenmiter publicet id est cōgregatis electoribz surgat vn9 a amūd et ꝑlo ꝓuocato. vt moris est ad electōem factā. Si tamē ista publicatio omittit nō est ꝑter hoc electio cessāda fm Innoc. Alij tamē dicūt aliter fm Hostien. vt in dicta questione. vij. Dictum Innocen. verius videtur. vt potest colligi ex dcō ca. quia ꝑter. ymmo si periculū immineret talis publicatio nō est facienda ar. xxiij. dist. in nomine domini. ibi q si prauorū atq̄ iniquorū. ꝛc. Itē In no. in. c. qꝑter. extra eo. dicit q ꝓcurator institutus ad eligendū debz habere speciale mandatū ad iurādū in anima; dm̄ q credat q tpe electionis eāt bona fide sc; sine fraude infēfines q̄ deputati sunt ad vocationes electionū a q iusto impedimēto tenetur q̄re electioni interesse nō pōt mō a credit vel dubitat q eōdē impedimento tenebit tpe quo electio facēda erit. Et hoc 8r hic. Et dz exprimere impedimentū a fines. Sō enim in suo iuramēto debz exponere verba iuris. Et subdit Illud aūt placet q nō possit q̄s cōstituere pauratorē ad eligendū nisi a det ei ptātem iurādi in aiam suā. qꝑ nō vnit instruct9 Et sequeret absurditas. qꝑ vel opteret capłm congregatu; expectare quousq

nunc ius iret et rediret ab eo vl̃ iter
aliū t̃minū assignare elãom -q̃ ab-
surditas in sibi casu tollit-lxiij-di-cū
long-arg-ad ꝗ ca-di-optatū Item vī
q̃ p9 p̃sidtū iuramẽtū si ali9 cui vxor
ei9 p̃iudicaret vellet pbare q̃ dñs tẽ
pe elãomis erat in eo loco vñ vocari
nõ debebat-vl̃ q̃ nõ detinebat iusto
impedimẽto q̃ nõ fit audiẽd9 ar-ff-de
dolo-q̃ si differẽte-nisi forte aliꝗ di-
cas in spũ alibi vbi reuoca2 q̃dq̃d fit
p obreptõem etiã p9 sm̃am-ex-de re
scriptis-dilect9 fili9 abbas-a-c-cõsti
tutus-a-c-ad audientiã-q̃ si nõ exi
gant iuramẽtũ p̃dictũ a p̃curatore ñ
p̃nt neq̃ de loco neq̃ de impedimẽto
exape q̃ hãc exceptõ; vide2 remisisse
capl̃m qñ sibi iuramẽtũ remisit-Et si
dicat q̃ capl̃m deceptũ fuerit igran-
ta facti q̃ etiã peritissiõs fallit-de-ff-
de iurẽ-et fac-igno-l-ij-puta q̃ crede
bat adũsario ꝗ asserẽti-dicẽt ei q̃ su
pina fuit e9 igrantia-q̃ ius in talibi
puidet q̃ possint exigẽ iuramẽtũ-B

¶ Qñ ptãs eligẽdi deuoluit ad aliũ
Re°-In cathedralibi ecclesiis si infra
tp̃s triũ mẽsiũ nõ eligãt diuoluit2 ad
p̃rimũ superiorẽ-q̃ si infra alios tres
mẽses nõ elegerũt deuoluit2 ad aliũ su
pioreã sicvsq̃ ad papã-Si vo eligũt
sciẽt indignũ: sic fiunt priuati iure eli
gẽdi vl̃ priuẽt p sm̃am-q̃ si ñ seruãt
debitã formã: ad papã diuoluit In
inferioribi ãt ecclesiis sp̃ ad p̃rim̃ superi
orem diuoluit-ex-eo-q̃q̃-li-vj-De
hac mãvide s̃-C-iij-a s̃-bñficiũ-j-C-j-

¶ Cassanda est elão illi9 q̃ req̃sit9 añ
q̃ est ꝗ elẽus osensit elãom de se faciẽ-
de-q̃ p̃sumit ambiciosus-ex eo-cum
p9 petitã-et-c-officij-

¶ Qñ maior ps capli deliq̃t elão de
uoluit ad paucores-ut no-ex de po-
stu-c-ij-Item deuoluit etiã ad vnũ p̃t
omnũ aliorũ delictũ-lxv-di-si forte
ex-eo-tone-A In hiis-c-nõ bñ hoc p
bat sed in dicto c-ij-de postu-ꝗ notat
glo-a vide2 ꝗ intelligẽ qñ elõres pec
caueũt in eligẽdo indignũ-Sec9 si ex
otẽptu aliq̃ ex bñtibi wcẽ-q̃ tunc
nõ deuoluit ptãs eligẽdi ad otẽptos
q̃ nõ tm̃ in ꝗ peccaueũt eligẽtes ido
sufficit q̃ ꝗ casu casse2 elão-Põt dici
q̃ verũ est añq̃ eligẽtes sint priuati
p iudicẽ iure eligẽdi-nã p̃ter pcẽm
forme nõ sũt ipso iure priuati-sed p
uandi-ex eo-q̃ p̃t-et ibi ꝗ sentit In
no-super-priuẽt-dicẽs q̃ facta pri
uatõe p iudicẽ p̃t pcẽm forme: tunc
ptãs deuoluat ad ñ culposos nec pri
uatos Idẽ in sũ-cõ-li-iii-xxvj-q-vij-
ꝗ-Item nota q̃ si aliq̃ peccãt in eligẽ
do otra formã: in nõ delinq̃ntes etiã
si fit minor ps cadit ius eligẽdi etiã
si vn9 sol9 fit-a ꝗ vl̃ p sm̃am superiorẽ
fm q̃sdã-vl̃ fm alios ipso iure Alij
tñ dicũt aliter-sed prima opinio ẽ ma
gis approbãda-hec ibi-Aliq̃ etiã di
cebãt q̃ si maior ps deliq̃rat tũc po-
testas non deuoluebat ad paucores
q̃q̃ deiñ nõ pba2 nec est rõnabile-utz
p Imo-in dicto c-q̃ p̃ter Vñ ut di
ctũ est-bñ deuolui2 ptãs etiã ad pau
cores ipso iure sed p iudicẽ pri9 lata
sm̃a-a sic pt intelligi assertio dicẽtiũ
q̃ ꝗ dz fieri p sm̃am superioris B-q̃ si
oẽs delinq̃nt deuoluit ad superiorẽ si-
ue ad papã-ut dictũ est s̃-C- qui est
hic añ p̃rimum-

¶ Elãones clãdestine reprobãt: ex eo-
q̃ p̃ter-a dicunt clãdestine q̃ in ca-
meris p occulta ouentica fiũt-lxxix
di-c-ij-et-c- si transit9-Simiꝗ et ille
quas inter se elõres secretas tenent
cũ celebraõ debeãt solẽniter publica
ri-ut in dicto-c-q̃ p̃ter-A Idẽ in sũ-
cõ-dicta-q-vij-ad fi-B

¶ Quis põt eligi-Re° Eligẽd9 est do
ctiora sanctior-e9 cõpatõe cetei grex
dicã2-viij-q-j-licz ergo-a q̃ fit de mũ
momio legitũo nat9 a etatis legitime
ex eo-cũ in canctis Nã eps debz eligi
xxx-annoz opletoz-Inferiores vo
prelatia alij q̃ curã dñt hic aiarũ re
quirit q̃ attigerint annũ-xxv-A-ut
in dicto-c-cũ in canctis-B-Aliꝗ eligẽ
tes sunt illa vice eligẽdi ptãte priua
tis s̃-C- xxij-q̃ incipit-qñ ptãs-Sub
dyacon9 q̃ põt in epz eligi-ex de eta-

et qualitate a multē · Item qui ad vnā dignitatē reputat dignus si postea eligat ad aliā d; reputari dignus · A · sc; ad eq̄lem vl minorē · ut p̄t colligi ex c · de q̄ statū · D · lxxiiij · di · gesta · Fallit q̄nq; Sā licet q̄nq; q̄s tolerē in officio minori ñ tñ ꝓpter h̄ in maiori tolerari debz mdignus · xij · di · nos cōsuetudinē Abbas q̄ exempt9 bñ p̄t eligi siue in ep̄m siue in abbatē eiusdē regule a habit9 sed nō p̄t trāsire sine lma pape vel legati de latere si sit in ꝓuincia · ex̄ eo · si abbatē li · vj · Religiosus q̄ lic; nō exp̄sse pfessus q̄netiā noua9 eligi p̄t ad ep̄atū · ex̄ eo · nullus · h · vj · A · siue eligat in secularib; siue in regulaib; ecclesiis ad p̄laturā tñ siue vl alteri9 religionis nō nisi expresse pfessus ut ibi · null9 aūt religiosus p̄t eligi in abbatē vl prelatū alteri9 religionis vl habit9 · qs si sec9 actū fuerit eo ipso est irritu; a mane ut in de · v · ex̄ eo · B De clericis alterius dyocesis vtrum possint eligi vide T · Postulatio · C · iiij ·

¶ Quis nō p̄t eligi Ro Excōicatus maiori excōicatōe · ex · de appel · cōstitut9 · Item nec excōicatus minori q̄ si scient eclāis fuerit cassanda est eius eclāo · ex · de cle · excō · mi · si celebrat A Et glo · dicit q̄ si etiā ignorant eligat excōicatus mnori nonvalet eclāo q̄ ignorantia eligētiū nō facit ip; habilē et si scient talē eligerēt priuarēt iuē eligēdi · ex̄ de elec · cū in cūctis · B · Item nec suspēsus nec interdict9 nec q̄ interdictū ñ fuauit · ex · de postu · c · j · et · c · cū dilcāis · A Hoc · c · cū dilcāis nō ē in tit · de postula · h̄ de consuetudīe · B · Item ñ d; eligi psona cui aliq̄d obsistit de impedimētis ad̄ ordinādos · de q̄bz h̄ · T · ordinād9 p totū Item nec is q̄ ꝓpter vitiū psone semel reprobat9 fuit · talis em̄ nec ibi nec alibi eligi p̄t ex̄ eo · sup eo · Secus aūt si cassata fuerit eclāo ꝓpter vitiosi pcessū · q; tūc nō impedit pmotio eiē etiā in eadē ecclesia ut in dicto · c · sup eo · a · c · innotuit · A · ex̄ priā vice ut in dicto · c · innotuit · Vbi duo duo eclā fuerint a vtriusq; vitiosa eclāo: neuter est eligēd9 prima vice ex · eo · diuerauim9 · a h̄ ut discordia vitet · Si aūt alter istorū cōmuniter eligat deficit ratio · a iō ofirmat · ext · eo · cū in inter · A · semiorē ut in sū · cōli · iij · ti · xxvj · q · v · vbi etiā p̄dicti casus notāt · B · Item nō p̄t eligi ep̄us sc; q̄ iā alligatus est alteri ecclesie · h̄ p̄t postulari sc; a papa · ex · de postu · c · fi · Item in p̄latū religiosorū nō p̄t eligi nisi expresse pfessus alt ñ valet eclāo · ex̄ eo · null9 li · vj · Nec ex̄ aliq̄s qui fit alteri9 religionis vl habitus ut in de · cū ratōm ex̄ eo · Item nullus religiosus potest eligi si transiuit de ordine mendicantiū ad nō mendicantes ut habet T · Religio · v · C · fi ·

¶ Elect9 post ofensum diuingit spūaliter ecclesie viduate · ut ex · eo · cū int canonicos · ext · de trans · inter corpalia · C · j · et · ij · Item electio gignit confirmatō; · ex̄ eo · nihil · ofirtō dat administratō; · ex̄ eo · trāsmissam · De ofirmatōe · vide s̄ · Cōfirmatio eclāoꝝ

¶ Si electus ante confirmatōem administret: removendus est · extra eo · quale · nisi in summo pontifice qui in eligendo ofirmatur · di · xxiij · in nomine dñi · vl nisi sic administrāti pcatur · extr̄ eo · nosti · vl nisi ptineat ad papam A · sc; confirmatio · ut in c · de quo T · B · a fit valde remotus a sede aplica · A · videl; vltra ytaliam cōstitutus · ut in eo · c · nihil · B · quia tales si sint in concordia electi: administrēre p̄nt ex̄ aū ofirtō; Ita tñ q̄ nihil permitus alienēt · nec potest eis cōmitti administratio sub nomīe pconomatus vl pauratōis a hmōi: nec in toto nec in pte: nec in spūalib9 nec in tpalib; · qs si susceperint priuati sūt omī iure electionis ipsi9 · ex · eo · auaricie · li · vj · A · Ibi 8i · Cum itaq; nō sit maliciis indulgendum: sanxim9 ut nullus deceterо administratō; dignitatis ad quā eclāis est prius q̄ celebrata de ipso eclāo confirmet sub pconomatus vl pauratōis nomine: aut

alio nono q̃sito colore in spũalibus vel tpalibz p se vl p aliũ p pte vel in totũ gerere vel recipere aut illi se immiscere presumat. omnes illos q̃ se eis fecerũt iuĕ si qd eis p electõem q̃ sitũ fuerit decernẽtes eo ipso priuatas Et idem qd in hoc C. notatur in sum con. li. iij. ti. xxvj. q. xij. B

¶ An religioso acq̃ra²ius electõmis extr̃ ordinẽ suũ Rx°. Nulli religioso p̃dicatorũ minorũ heremitarũ et q̃rũlibet mendicãtiũ ex electõe postulatõe puisione seu vocatõne ad p̃latura extr̃ suũ ordinẽ in discordia facta ius aliqd acq̃ri². nec ipse ꝛsentire p̃t etiã habita licẽtia extra eo. q̃rundã li. vj. a debz intelligi discordia q̃ est siue de iure siue de facto vt ī de eo. ti. qd aĕ. A. Ibi nõ dare hoc p̃bat. sed ad hoc facit. qr cuz in dicto ca. q̃rundã dica² de discordia dz indistincte intelligi. eĕ de decimis ad audiẽtiã. B Sz a alijs religiosis nõ acq̃rit ius in electõibz nec ꝛsentire p̃nt. si fuerint electi a minori pte numero. vt in dicto. c. q̃rundaz. Et nota q̃ si religiosus electõi de se facte ad prelatõz aliquã extra suũ monasteriũ vl ecĕiam nõ petita lr̃ia a obtẽta ꝛsenserit. ꝛsẽsus nõ valet. a electio ipsa iuribz vacuat. Itẽ nota q̃ prelati religiosorũ irrequisitis ꝛuẽtibz p̃nt hmõi licentiã daĕ. ext. eo. c. si religiosus li. vj. Nõ aũt valeret licentia q̃ ꝛcedit p futuã electõe quã fieri ꝛtingeret. vt in decũ ꝛcessa. ex eo. Nec aliq̃s r̃ligiosus p̃t p̃fici in aliq̃ ecĕia q̃ dero careat et ꝓpl̃o xp̃iano vt in de pleris. ex eo.

¶ Quid si due electões fiãt Rx°. Sm Host. si simula incõtinẽti fiũt. puta qr in scrutinio diuisa sũt. võ. tẽ illa valet q̃ melioribz a maioribz merit̃ ad iuuat. e. eo. c. licet in si. a. c. duduz. Si vero ęlcões fiãt ex interuallo a prima fuit rite facta. illa valet. p̃mo ecl̃ si prima ānullãda sit. sed nihilominꝰ cassai dz. eĕ eo. bone memorie cremisi grã fiat. sicut q̃dã intelligũt. eĕ eo. bone memorie magt. Sik̃ etiã cassanda ē sed a etiã si prima nulla fuerit ꝓpter cãm nondũ patentẽ. ex eo. ꝛsidẽtis. a. c. auditis. q̃ si prima ex cã notoria nulla fuit valebit sed a rite facta eĕ de supp. ne prel. c. si. a eĕ eo. venerabilẽ a. C. si. A Idẽ in sũ. cõli. iij. ti. xxvj. q. viij. vbi etiã subdit̃ Nota etiã q̃ sola noiatio non p̃stat ipedimẽtũ seq̃nti electõi. vtz ex eo. q̃ sicut. qr p simplicẽ noiationẽ nullũ ius acq̃rit̃ nominato. Secꝰ tñ Sm Ber. ibidẽ in glo. de noiatõne in scrutinio pꝰ publicationẽ. qr tũc necvaiare p̃nt. eĕ eo. publicato. B.:.

¶ Sunt casus in q̃bz electores iterũ p̃nt eligere. vt puta si electꝰ nõ vult ꝛsentire vel pꝰ ꝛsensũ renunciat iuri suo vel moriĕ. vl ꝓpter occultũ eiꝰ vitium irrita². a hijs casibz habẽt elcõres integr̃ tp̃s a dissensu vl renũciatõe vl morte seu irritatõe. ac si vocatio noua cẽt dũmõ nihil egerũt fraudulent̃. ex eo. si elcio. li. vj.

¶ Duas elcõnes in vna ecĕia de se factas nemo põt p̃seq̃. sed vnam tñ eligat. eĕ eo. vt q̃s li. vj.

¶ Quicũq̃ grauãt clericos. l̃ alias p̃sõas ecĕasticas ad q̃s spectat elcio A. in aliq̃bz ecclesiis mõsterijs. aut alijs pijs locis. B. p eo q̃ rogati seu alĕs inducti eũ p q̃ rogabã² siue inducebã² eligere noluerũt. vl ꝛsanguineos eoꝝ aut ip̃as ecĕias seu loca bñficijs seu alijs bonis spoliãdo seu alĕs ī iuste p̃seq̃ndo. excõmunicati sunt ipso facto. ex eo. sciãt cuncti. li. vj.

¶ Quid si q̃s aliquẽ ex odio eligit. Rx°. Tene² ei ad oẽ dãnũ q̃ inde ei accidit. di. lxxiij. honorat̃ a. C. si ꝓpt̃ ī nuidias cea° facta fit. l. vnica. li. x.

¶ Cir̃ elcões mõialiũ nõ. q̃ nulla dz ad elcõez admitti. ñ. xij. ānũ pegerit a p̃fessa fuerit tacite l̃ exp̃sse. nec ī abbatissam l̃ prioryssã vbi p̃ prioryssaz gubernaĕ eligi p̃t ñ pꝰ. xxx. ānũ. et ñ fuerit exp̃sse p̃fessa. Itẽ nõ q̃ cũ p scrutiniũ p̃cedi² illa electio q̃ a duabz ptibus fuerit celebrata nõ obstãte appellatõe pt̃ altei p̃missa diligẽti

examinatōe si aliter inuēta fuerit ca
nonica cōfirmet et bñdicēda benedi
catur · A · Bñdicenda est cōfirmata ī
abbatissā · ut in c · indēnitatib9 · de q̄
T · B · Si aūt nulla electio esset a duabz
ptib9 celebrata: tūc nō obstāte q̄ sit
publicatū scrutiniū á ecl̄ ad electōez
pcessū possūt alie monīales añq̄ ad
actus extraneos diuitant: ad illā ac
cedere q̄ a maiori numero ē electa Et
si p hoc pueniat ad duas ptes: cōfir
met ut pus dictū est · ⁊ nihilominꝰ
ꝯtra eam sic cōfirmatā postq̄ fuerit in
administratōe poterunt alie opponē
in modū denūciatōis vel acusatōis ·
vt a dignitate remoueatur · Qz si ad
illā ptem q̄ a maiori pte electā ē alie
nolūt accedere vel nō tot quot ascēdāt
ad duas ptes: tūc sup obiectis q̄ fa
ceret ps altera: a sup aliis q̄ sūt inq̄
rēda planea sine strepitu iudicij per
supiorē inq̄rat añq̄ cōfirmet · ⁊ ipa
interū in tpalibz et spūalibz admini
stret · ita tñ q̄ de rebz mōsterij nihil
alienet · nec monialē recipiat Si q̄ ꝯo
a minori pte electa vel nōiata fuerit
nō valet nec pt ad eā pdicto mō ac
cedi · Item nota q̄ nunq̄ in electōibz
monialiū debz fieri collatō ꝯeli ad ꝯe
lū vel meriti ad meritū · ⁊ solū numeri
ad numerū · Si ꝯo pcedit p formā cō
pmissi si minori ps se opponit electe
nihilominꝰ ꝯfirmet et bñdicat ꝯtra
dictōe ptis nō obstante · Si aūt ma
iori ps se opponit: differt cōfirmatio
donec de obiectis a aliis fuerit inq̄si
tū sed interū administrabit ut pmit
tit · ñ ps opponētiū fuerit duplo ma
iori · qz tūc nō administrabit: sed ex
pectabit litis euentū Item nota q̄ si
in hmōi electōibz ꝯtigerit ad curiā
appellari dñt cause exprimi ꝓm mo
dū ꝯstitutōis c · ut circa · ex · eo · li · vj ·
A · Ibi 8r · Prouidem9 si qñ aliq̄ ele
ctōibz · postulatōibz · puisionibus
se opponūt ꝓponēdo aliq̄ ꝯtr̄ electōis
postulatōis seu puisionis formā aut
psonas eligētiū vel electi siue illi9 c9
puisio erat facēda vel facta ꝓpter ⁊

ꝯtigerit appellari: appellātes in instrō
publico seu lās sup appellatōe cōfe
ctis omnia a singula exprimāt que in
formā intēdūt obijcere vel psonas co
rā psonis autēticis aut psona q̄ sup
⁊ testimoniū phibeat veritati corpa
li pstito iuramēto q̄ credūt ea q̄ sic ex
primūt ēvera a se posse pbare Alio
qn tā opponētes q̄ tpe appellatōis
vel postmodū adherētes eisdē obijci
endi aliq̄ q̄ nō fuerūt in hmōi literis
vel instrumētis expssa ptātē sibi no
uerūt interdictā nisi postea forsā aliqd
emerserit vel sup antiqs supueneritp
bandi facultas · aut aliq̄ in opponen
tiū noticiā de nouo pueneriūt: q̄ appel
lātes appellatōis tpe verisimiliter ignora
re potuerūt a ignrauerūt: sup hmōi aūt
ignrantia a supueniēte facultate pbā
di fidē p ꝓpriū pstādū corpalit facīāt
iuramētū · ⁊ adiicēdo iuramēto eodem
qs ad ea pbāda credūt se sufficiētes
pbatōes hze · hec ibi · nō distincto sū
appellet ad curiā siue ad aliū · B Sed
nō deberet ipse ire qn potiꝰ pcuratores
ꝯstituere · Item nota q̄ hij q̄ euocant
ad dirigendas mōiales in clāonibz
nisi abstineāt ab hijs p q̄ int̄ eas ori
ri posset circa hec discordia vel nutriri
excōicati sūt · et omnia pdicta hnt locū
etiā apud mulieres q̄ viuūt q̄si cano
nisse · A · ꝛ · q̄ viuūt ut in secularibz ec
clesiis canonici seculares · in dcō · c · in
dēnitatibz · B · excepto de pfessiōe · qz
tales nō pfitētur Hec omnia · ex · eo · in
dēnitatibz · li · vj De ꝯfirmatōe clāo
nis hēs s · Cōfirmatō electoꝝ p totū
De clāone pape · vide T · pp · ⁊ · j · De
hē mā · vi T · Postulaō a fac s · accep

Electio · ij · scz p cōpromissum
Eligendi potestas potest ali
cui vel aliquibus committi
extra eo · cum in veteri · sed cōpetentiꝰ
ꝯmittitur in numero impar · extr̄ eo ·
in causis · a · c · cū dilectis · a · c · cum in
iure · Et vni cōmitti pōt etiā nō pla
to · ex · de renun · post translatōem · j ·
rñso · Nec requirit q̄ hij quibus cō
mittitur sint de collegio · ext · eo · cām

que Sed tñ in hac omissione si vnus dissentiat. nō seruat forma nec vz. ex co. qꝛ ꝓpter. A. a ibi hec no. glo. B. a c. cū dilect9. ¶ Nec enī cogit q̄s renūciare iuri suo inuit9 ex q̄ met9 cā. ab bas. a. c. ad audiētiā Item nota q̄ re integra talis potestas reuocari pōt. ex. co. in causis. A Et ibi pz q̄ nō dr res integra qñ cōpromissarij ad electionē incœperūt ꝓcedere. B.

¶ Illi in q̄s ptās eligendi omittitur pñt de ꝑsona cuiuscūq; loci ꝓuidere. ar. lxiij. dis. lectis a. c. rathina. Tuti9 tñ a meli9 est q̄ d ipsa eccia eligāt ex. co. q̄ sicut. a. xxiij. d. in nōie dñi. A. a. c. q̄ sicut modicū videt facere ꝗ bene ca. in nomine domini. B.

¶ Nō valet cōmissio sub hac forma vt q̄s q̄sitis vtt in secreto illū eligat in quē plures ꝓsenserūt. A Partiū cōpacōe minoꝝ. hic; ꝓsentiētes maiorē ptē capituli nō attingāt. vt in. c. sta ti. B ex. co. si cui li. vj. ꝗ bñ valet sici omittit vt illū eligat ī quē maior ps capli ꝓsēseit. ex. co. cū expediat. li. vj

¶ An plēs ꝓpromissarij pñt eligere vnū de ipsis. Rꝯ. Si ꝗ hēt ex foꝛ ꝓpromissi pñt. alit nō. ex. de sortilegijs. c. vl. a ex. co. cum vna A. ca. cū vna parū facit ad ꝗ sed bñ hoc no. glo. in dicto. c. vlti. a extra co. cū in iure. B.

¶ Siue omissū sit vm siue plibz electio dz fieri p vba numeri singularis. alit non valet. ex. co. sicut li. vj. a de re iudi. cū ab vno. li. vj.

¶ Cōpromissari9 si non eligit infra tps electōis a iure statutū ad supiorē ptās deuoluit. Si vo eligat indignū siue sciēter siue ignorāter: eligēdi ptās reūtit ad electores. nisi sciēt electōe; factā ratā haberēt. Et eodē° reuertit ad eos si eligat ꝑsonā a ille nō ꝓsentit Porro ꝓpromissarius qñ eligit sciens indignū. nō pumūt cōpmittētes nisi ratā habuerūt. ꝗ ipse suspensus est triēnio a bñficijs q̄ obtinet in illa eccia quā sic eligēdo offēdit a ꝗ nō hz locū; nisi ꝓpromissari9 sit ēps. ex. co. si ꝓpromissari9. li. vj.

A Ibi etiā pz q̄ dcā suspēsio sitt nō obtinet. nisi cū pcēat in electōibz epōrū a supiorū ipsoꝝ. a sbdi². Et idē in illi9 bñficijs est cēsendū q̄ alicui9 electōe; postulationē. aut puisionē impugnās ꝑbatōe deficit ei9 qd obijcit in ꝑsonā sc; q̄ triēnio sit suspēsus a bñficijs q̄ hz in ecclesia offensa. B.

Elemosina p° cōiter ꝓm Tho. ij. ij. q. xxxij. Quedā elemosine sūt corpales sc; septē opa mīe videl; esuriētē pascere. potaē sitientē. vestire nudū. recolligere hospitē. visitare infirmū. redimē captiuū a sepelire mortuū. ver. Visito. potoēto. redimo. tego. colligo. cōdo. Sūt a alie septē spūales. s. docere ignorātē. ꝛsulere dubitāti. corrigere peccātē a cōsolari tristē. remittere offendētē. suꝑportaē onerosos. p oīibz orare. ver. Cōsule castiga. remitte. solare. fer. ora. In q̄ versu cū dr ꝛsule. intelige ꝛsulere a docere. A Idē in sū. cōli. iij. ti. viij. q. ij. B. Et q̄dē elemosine spūales absolute loq̄ndo melioēs sunt q̄ corpales. Pri° q̄dē q̄ illd qd exhibet nobili9 ē. s. donū spūale qd pēminet corpali. Sed ō ratōne ei9 cui subuenit². q̄ spūs nobilior est corpe Tercio quātū ad ipsos act9 q̄bz subuenitur. q̄ spirituales act9 sunt nobiliores corpalibus. Potest tñ contingere q̄ corpalis elemosina preferatur spūali in aliquo particulari casu. puta si quis fame deficeret potiꝯ esset pascend9 q̄ docendus. A Idem in sum. con. co. ti. q. iij. B.

¶ Vtꝯ dare elemosinā sit in p̄cepto Rꝯ. ꝓm Tho. ij. ij. q. xxxij. Dicēdū q̄ sic Omittēs ei ꝗ facē eternalt punit vt; Math. xxv. Esuriui enī a nō dedistis m̄ manducare. ꝛc. Et ꝗ intelligēdū ē ꝓm q̄ rēcta vō rēq̄rit ꝓm quā cōsideratt aliquid ex parte dantis sc; vt id quod in elemosinis erogandū est nō sit necessarium ei. sed supfluū nō solum respectu suiipsius. sed etiā respectu aliorꝝ quorꝝ cura sibi incumbit. q̄ pri9 opt; q̄ vnusquisq; sibiipi

et suis puideat · et de residuo paupi⸗
bꝰ subeniat · Ex pte q̃ recipientis req̃
rit q̃ necitatē habeat · alioq̃n nō eēt
ratio q̃re elemosina rei dacē · sed cuz
nō possit ab aliq̃ vno omnibz necitatē
habētibz subeniri non omnis necitas
obligat ad p̄ceptuz : sed solū cū is q̃
necitatē patit : sustentari nō pōt : tūc
locū habz · qꝰ Amb · dic Pasce fame
moriētē si nō paueris occidisti Sic g̃
dare elemosinā de supfluo ē in p̄cep
to · et sicut dare elemosinā ei qui ē in ex
trema necitate · ālꝰ dare elemosinā ē
in cōsilio : sic et de q̃libz meliori bono
dāt cōsilia · et dico q̃ supflua de neci
tate p̄cepti sūt erogāda q̃ licet isti⁹
sint q̃ntū ad p̄rietatē : tn etiā aliorū
sūt quo ad vsū · s · illoꝝ q̃ ex eis sustē
tari pnt Vn basi · Si fateris ea dimit⁹
tibi puemisse : an iniust⁹ est de⁹ meq̃⸗
liter nobis res distribuēs · cur tu abū
das : ille vo medicat ñ ut tu bone di⸗
spēsatōis merita oseq̃ris ille vo patiē
tie brauiis decore? Est fame eici panis
quem tu tenes in archa · nudi tunica
quā in oclaui oseruas : discalciati cal
ci⁹ qui penes te marcescit · indigētis
argentū qꝰ possides humatū · quoē⸗
ca tot iniuriaris : q̃t dare valeres · Et
hoc idez dicit amb · xlvij · di · sicut hij ·
Et qꝰ p̄dictū est q̃ nō sit danti neca
riū iudicandū ē fm qꝰ p̄babilit exti
mari pōt Nec oz q̃ osideret oēs casus
q̃ pnt ostingere in futur sed debz iudi
cari supfluū et necarium fm ea q̃ p̄
babilit et verisimilit occurrunt · A Idē in
sū · con · li · iij · ti · viij · q · iiij · vbi ē ad⸗
dit fm eundē Tho · q̃ tūc intelligēd⁹
est casus extreme necitatis qñ appa
rent p̄babilit signa extreme necitatis
future · nisi ei subeniat ut cū aliq̃s vi⸗
det aliq̃s impotētes ut pigros ad sū
ueiendū a paupē indigētē cibo a po
tu a aliis vite necariis nec sibi posse
satisfacere · nō enī expectanda ē vltia
necitas · q̃ tunc forte nō possit iuuari
natura fame ut siti osumpta · hec ibi
Idē videt q̃ necitas elinē nō sit solus
respectu extreme necitatis indigētis
sed ē alteri⁹ Nā a in aliis necitatibz
vellet q̃s sibi vōnabilit subeiri · sic g̃ a
ipse in q̃tū pōt dz aliis subeire Mat ·
vij · ibi · Omnia q̃cūq̃z vultis ut faciāt
vobis etc · Et · j · Iob · iij · Qui habue⸗
rit substantiā mūdi hui⁹ et viderit fra
trem suū necitatem habere et clause⸗
rit visceā sua ab eo quō caitas dei ma
net in illo Vn a Rich · sup · iiij · sm arū
di · xv · dicit Cū p̄ceptū de elina sit af⸗
firmatiuum : q̃uis obliget ad sp · nō
tn p̄ sp : sz p̄ loco et tēpe · Cōsiderāda ē
em facultas habentis a miseria indi
gētis Si enī hō habeat aliqꝰ qꝰ ñ sit
necariū sustētatōi sue nature nec illo
rū q̃bz tenet puidere : sic vxor a filij ·
seruia ancille · et sic cā necitatis seu nō
bis indigētie ex pte illi⁹ cui dādū est
q̃ imminent p̄babilia signa extre
me necitatis : tūc habēs tenet ex p̄ce
pto subeire indigēti · Si vo nō dz ali⸗
q̃d supfluū nō tm sustentatōi natu
re : sed ē decētie sui stat⁹ tenet de illo
elinam facere indigētibz etiā si nō in
ueiant q̃ essent ostituti in necitate p̄
dicta Et si plures occurrāt indigētes
q̃bz omnibz subeiri nō possit : tenet ce
ter p̄ paribz magis indigētibz subeire
Vtruz elina debeat dari de necario
Ro fm Tho · ij · ij · q · xxxij · Necessariū
dz dupli · Vno mō fine q̃ aliq̃s non
pōt ē a de tali necario elina dari nō
debz puta si aliq̃s in articulo necitatis
ostitut⁹ solū hīet vn posset sustenta
ri ipse et filij et alij ad eū ptinētes : de
hoc elemosinā dare esset sibi vitā sū
trahere · sed si forte talis casus immi
neret ut subtrahendo sibi daret ali⸗
cui magne p̄sōe p̄ quā ecclesia l' res⸗
publica sustentaret : ꝗ tūc p̄ talis p̄
sone liberatōe seipsū et suos laudabi
liter periculo mortis exponeret · eū bo
nū cōmune sit p̄rio p̄ferēdum · Alio
modo dz aliquid necessarium sine q̃
non potest cōuenienter vita trāsigi
fm statum vel cōditionem p̄rie per
sone vel aliarū quaꝝ sibi cura incum
bit · De hmōi ergo dare elinam est bo
num et non cadit sub p̄cepto sed sū

consilio. A. Item in su. con. li. iii. ti. viii. q. v Et hec intelligēda sūt sm ea q̄ dicta st s. C. primo. in addi°e. B.

¶ Quibz poti9 eleina dāda sit R°. sz Tho. ii. ii. q. xxxii. sic Aug9. dicit i. j. li. de doctrina xpiana. Illis q̄ nobis magis sūt iuūcti. magt puidere dēm9 q̄p eis q̄ q̄dz sorte nobis aduenūt. Est tn arca hoc discretōis vō adhibēda sm drām iuūctiōis sāctitatis a vtilitatis. Nā multo sanctiozi a magis indigentiā padētia magis vtili ad cōe bonū: cēt magt eleina dāda q̄p psone ppinqozi. maxime si nō sit mlt tū iuūcta cui9 cuā spēat nobis immineat a si nēcitatē magnā nō patiat. A. Idē in su. cō. co. ti. q. vj. vbi ēt pz q̄ cēterē paribz magt iuūctis est dti9 sbuādū. B Et vi. s. aduōt9. C. penit.

¶ Vtz in elemosina ponēd9 sit pz in fidēl extraneo fideli R°. sm rap. In exhibitōne nutrimēti pferend9 est pz licet in dilectōe ponēd9 sit extrane9 ar. xxx. d. c. j. Preceptū ei dm ē Exo. xx. Honora prēm tuū a mrēm tuaz. Nullū em bñficiū est tātū sicut pentū. ideo pentes in recōpēsandis bñficijs sūt omibz alijs ponendi nisi necessitas ex alia pte pōderet vel cum aliq̄ alia oditio puta cōis vtilitas ecclesie vel rei publice Vñ a in extrema nēcitate magis essēt filij diserendi. q̄p pentes Con. Tho. ii. ii. q. xxxj. A Cōetiā goff. a Hosti. a Pe. vt in su. cō. co. ti. q. vij vbi etiā pz q̄ hoc fuit speciale dictū tho. cui. cō. pe. videl; q̄ filij magis deserendi sūt q̄p pentes. B.

¶ Elemosina paupibz dāda est qui suis manibz laborare nō pnt. lxxxii. d. C. j. Nā sm leges q̄ laborare pōt a se immiscet eleine redigi2 in suitutē impatoris. C. de mēdicanti. l. vnica li. xj. A Ibi aliē dz sic. Cunctis q̄s in publicū questū incerta mēdicitas vocauerit inspectis explore2 in singulis a integritas corpuz a robur annoz atq̄ inhertibz a absq̄ vlla debilitate Dicit glo. ibi. s. q̄ sic se gerūt q̄si non habeāt artē cū habeāt a q̄si sint debiles cū sint fortes qz nolūt laborare sed mēdicando sine laboreviuē. seq̄t miserādis nēcitas inferat. vt coz q̄ dē q̄s tenet oditō seruilis pditoz studiosus a diligēs dñm oseq̄t. coz vo q̄s natalū sola libertas pseq̄t colonatu ppetuo fulcia2 Glo. dicit otē in auten. de q̄sto. C. si vero. coll. vj. vbi dz q̄p serui dmīs libei opi publico mādipant. Sed hec. l. corrigit sm q̄sdaz vel ibi in hijs q̄ in sacra vrbe repiūt q̄si cū eis miti9 sit agēdum. Vel hic loq̄t de hijs q̄ faciunt se videri egros apponētes herbā vel aliud p qd otu mescāt ibi nō sic delinquūt sed solu; fingūt pauptatē seu debilitatē Glo. veritas est qd dz ibi d reptis in vrbe impiali. Itē glo. sup rubrica dicit q̄p mendicātes validi miseris a vere debilibz panē auferūt a de talibz cū cō stat allegat glo. sup Math. dicētem Iusti9 feceris si iniuste petētē correxeris q̄p si a dederis. B. Cū āt aliq̄s indigeta pmit distributoz elemosinarū pōt a sibi acāpe sicut alijs administrat Tho. ii. ii. q. xxxii.

¶ Vtz eleina loibz mak dāda sit R°. sm Tho. i. iii. di. xv. Dicēdū sz aug. q̄p sic diligēdi st loies vt coz nō diligāt errozes. a qz exhibi° bñficij dilectōi corrñdet iō pctōzi ad sustētatōz nature dz eleina dai si indigeat cū pd piat nobis ē bñfacē inimicē ꝗ ad fouendū coz malicia nō dēm9 aliq̄d da eis Vñ si ostarz q̄p eo qd aliq̄s eis dat in pēz abuterēt. nō deberet eis dari nisi necessitas extrema exposceret. A Idē in su. cō. li. iii. ti. viii. q. viii. B.

¶ Vtz eleina sit dāda abūdāt R°. sz Tho. ii. ii. q. xxxii. Dicēd q̄p abūdātia eleine dupliē pt osiderari. Pri° q̄dē ex pte dātis sz cū q̄s dat qd ē multū sm pportōz ppe facultatē a sic laudabile est abūdāt dare. Tho bi. iii. Si multū t fuerit abūdāt tribue. Vñ a dñs lu. xxj. laudauit viduā q̄ ex eo qd dederat illi: totū victum quē habuit misit. obstuatis tamē hijs q̄ dicta sūt de elemosina faciēda de nēcarijs s. C. iii.

Sed ꝗ pōt ꝓsiderari ex pte ei⁹ cui da² et
sic est abundās duplr· Vno modo q
suppleat sufficiēter ei⁹ indigētiā a sic
laudabile est abūdanr tribuē Alio
mō ut abundet ad supfluitatē; · et ꝗ
nō est laudabile: ꝗ est meli⁹ plrbz in
digētibz nēcaria elargiri Jn hoc ecclēs
siderandū est q ꝗdā egētes delicatō
ribz dbis a vestibz indigent q alij ut
Tho· subdit ibidē· A Jdē in sū· cō· co
ti· q· ix· B

¶ Quid si quis furat ab vsurario et
hmōi ut elemosinā inde faciat ꝗ⁰ ꝗz
ray· dico furtū omitti ſſ Nō enī faciēda
sunt mala ut veniāt quecūq; bona·
xiij· q· v· furti· restituē ār tenē²

¶ Vtr de illicite acqsitis elina possit
fieri ꝗ⁰ ꝗm Tho· ij· ij· q· xxxij· Aliqd
pt eē illicite acqsitū triplr· Pri⁰⁰ qñ
id qd illicite acqrit debet ei a q acqsi
tū est a hoc siue nō trāsferat dñiū ut
in rapina a furto· siue etiā trāsferat
ut in vsura· a de talibz cui; qs teneat
ad restitutōē; nō pt elina fieri· Sed
mō est aliqd illicite acqsitū qd ille q
acqsiuit nō pt retinē nec tñ debet ei a
q acqsiuit qr sc; ꝓtra iusticiā est datū
et ꝓtr iusticiā fuit acceptū ut in simo
nia vbi vterq; ꝓtra legē dei agit a iō
debz hoc in pias cās erogari· Et cadē
est rō in fiḋbz in qbz datio a acqsitio
est ꝓtra legē Tertio mō est aliqd illi
cite acqsitū· ñ qdē qr ipsa acqsitio fit
illicita sed qr illud ex q acqri² est illi
citū a in hjs qdē trāsfer² dñiū· nec cō
petit repetitio· ut; de eo qd mulier ac
qsiuit p meretriciū· a hoc ꝓprie dicit
turpe lucrū Talis emi; mulier turpe
agit a cōtra legē· sed in eo q acapit
iniuste: nō agit ꝓtra legē· vñ qd acci
pit retinere pt a etiā de ea elina fieri
sed nō oblatio publica ad altare· A
Juxr illd Deut· xxiij· ſſ Nō afferas mer
cedē pstibuli ctlr· B· Et hāc di· pbat
Aug· xiiij· q· v· non sane in fi· A Jdē
qd in ꝗ· C nota· in sū· cō· li· ij· ti· viij·
q· xxj· Et ad pdictorū intelligētiā sci
endū q qñ turpitudo est ex pte dātis
a acapiētis regularit in foro pñali

nō cogit qs erogaē ut restituē· ñ ad
ꝗ fuerit iudicialr ordēnat⁹ ut sibi a cō
fessore fuerit iniūctū p satisfactōe pec
cati· ut ñ a iure sit pticularit expssū
ut in simonia ex q regularit restitu⁰
est faciēda eccie in cui⁹ iniuriā acceptum
est Et hoc pñt colligi ex nōtis p
glo· Ray· in ti· de rap· C nūqd de for
micariis sup verbo restituē· C circa pe
dagia sup v̄bo: tenet· Et qñ erogaⁿ
nēcaria faciēda est hoc ca² potiⁿ restitu⁰
seu satisfactio etiā qñ in paupes fa
ciēda sit· ex de vsu· cū tu· Sed qñ ero
gatio ñ est nēcaria hoc caſ ꝓprie elina
Jux illud Thobi· iiij· Ex tua ꝗba fac
elinam · a qñ restitutō nō est nēcaia
faciēda certe psone sp pt dari paupi
bz dicto c· cū tu· Sed aliqñ dat ut sa
tisfactio aliqñ ut elina ut; ex pdictis
B Et de ista mā vide J· Restitutō· j· C
añpenr· De acqsitis p iudū alee vide
J· Ludi alee De mā eē elinē hēs eē
plura J· Satisfactio· C· v· et· vlt·

Elemosina· ij· qs pōt facere cā
Vtrū religiosus possit facere
elemosinā ꝗ⁰ ꝗm ray· ſſ Nō· qr
nihil habz di· liiij· abbati· et· xij· q· j·
nō dicatis ex de sta· mo· cū ad mōste
riū in fi· Si āt mōch⁹ administratō;
habz pt et debz facere elemosinā· p
mo qdqd superest: in pias cās erogā
dū ē· xij· q· j· qr tua in fi· lxxxvj· di· ñ
satis vltra meditū· nisi forte talis eēt
administratō q qdqd superest: refun
dat ad mōsteriū ut aliquē spālē vsū
ut in qbusdā pōratibz· Item si mō
ch⁹ videret aliquē indigere ad mor
tē debz dare· qr in hoc casu oīnia sūt
cōia· lxv· dis· sicut hij· ſſ Nec obstat si
abbas ꝓtradiceret· qr debz magis obe
dire deo q hōmibz Cō· Tho· ij· ij· q·
xxxij· et in· iiij· disti· xiiij· ad dēs q cū
extremā nēcitatē monach⁹ aliqd mo
dicū dare pt absente abbate sub spe
ratihabitōis· A Cō· etiā hos· ut in sū·
con· li· ij· ti· viij· q· xxvj· vbi hñt oīa
que in hoc C dicūt· B

¶ Qd si mōch⁹ de wlūta² abbatis va
dit romā l est ī studio: nūqd pt facē

elemosinā. Rx°. Fm Ray. Sic. Nā eo ipso q̃ vedit sibi licētiā eūdi vel stādi intelligit ei cōcessisse lmām faciendi ea q̃ honesti scolaes a pegrini solent facere. ar. ex. de of. dele. preterea. ff. de iudi. l. ij. a. ff. de iu. si long9 ita tamē q̃ moderate faciat. ff. ad macedo. Ite si filij. Fqd 8r. Con. Host. a Tho. in iiij. di. xv. A. Con. etiā Alb. vt in sū. cō. co. ti. q. xxvij. B.

¶ Nūqd vxor pt facere elmam fine lmā viri Rx°. Fm Ray. Si vxor h; res pafernales. v. ꝓprias pter dote; vbi hmōi pafernalia locū hnt. a vxoris sūt. pt de illis etiā inuito marito elemosinā facere. C. de pac. cō. hac lege A. Et ibi p; q̃ hec pafernalia q̃ sunt pter dotē nō solu; de ꝛsuetudine. sed etiā de iure ptinēt ad vxorē. Huic tñ iuri posset derogari p ꝛriā ꝛsuetudinē. sicut ꝛtingit in aliqb; ptibus Fm glo. Ray. vt in sū. cō. co. t. q. xxviij. B. Ite si vxor est lucrosa. ita sc; q̃ exhibita 8bita gubernatōe dom9 opib; suis lucret. pt de ꝗ facere elemosina; nec intelligo deducēdo expēsas vict9 sui. q̃ vir tenet ad oīa ci9 oneā ꝓpter dotē. a etiā ꝓpter obsequm ab vxore exhibitū. A. Hoc videt fuisse dictū Albr. sc; q̃ vxor ex dicto lucro pt facere elemosinā vt; in dicta. q. xviij. B. De reb; quoq; viri vt de pane. vino a hmōi q̃ de approbato more solent ad dispensatō; vxoris ptinē. pt a reb; facere elemosinas moderate tñ a Fm facultates viri a maiorē p̃ minorē multitudinē a nēcitatē pauper a d; sibi formare ꝛsciam q̃ nō displicat marito licet aliq̃ ñ phibuerit. q̃ q̃ñq; phibēt vt tempent vxores. nō a toto sed ab excessu. Pōt etiā forma re sibi ꝛscia ex miseria paupis. cogitās q̃ si marit9 viderit illu; placeret ei q̃ sibi faceret elemosinā. Si aūt oīno dictat sibi ꝛscia q̃ viro displiceat deponat eā si pōt. a si nō pt deponere nō reb; dare. hoc dico: nisi videret eu; indigentē ad mortē. Et qd dixi de reb; viri. intelligas etiā de reb; dotali; b; nā illa; dñm penes viu; ē. C. de re ven. dote ancilla. C. de iure do. in reb; Con. Host. a Tho. ij. ij. q. xxxij. a in iiij. di. xv. A. Cō. cē Alb. vt; in dcā. q. xxviij. vbi cē 8r Fm glo. Ray. q̃ si mulier cē latēt det elemosinas moderatas p se a p viro suo gerēdo ꝛmūe negotiū nō peccat q̃ uis credat q̃ viro displiceret si sciret. a sufficit ī ꝗ casu q̃ nō veniat ꝛtra phibitō; mariti a q̃ eū nō scandalizet. B. S; an vxor exñs in mrōmio sedō possit puidere filijs q̃s hūit ex p°. vi. ff. vxor. Fij.

¶ Nūqd filiusfamilias pt elemosinā facē. Rx°. Fm Ray. Si h; peculiu; castrēse p̃ q̃i: pt. nā q̃ntū ad 1d pīfamilias cēse². ff. ad macedo. l. j. De peculio ꝗ ꝓfectitio a aduēticio pt si credit pīez; pmissu; alt nō. q̃ ꝓfectitiū a q̃dq̃d ex eo acq̃ri² pīis ē aduēticiū ꝗ ē pīis q̃ ad vsufructū. vt Insti. p q̃s pso. no. ac. Fj. Si tñ cēt in scol de lmā pīis vel in pegrinatōe posij de ꝓfectitio a aduēticio elemosinā dare. ar. ff. de iudi. si lōgi9. a. ff. ad macedō. Ite si filiusfamil. Fqd 8r. Quid āt sit peculiū castrēse. a hmōi vide. f. peculiū. A. De hijs peculijs a de hijs etiā que sunt in hoc. Fhabet in sū. cō. ti. ij. ti. viij. q. xxxvj. B.

¶ Vtu fu9 p̃ ālla possit facē elemosinā 8 reb; dñi Rx°. Fm Tho. ī. iiij. di. xv. Serui. ālle a famuli q̃ uis sint libē ꝛditōis nō pnt elemosinas dare de reb; dñoru; sine eoru; consensu nisi panē a hmōi q̃ ñ infert sēsibile nocumētū. Si cē ipē famul9 sit dispēsator reu; ñ tñ pōi² dispēsator q̃si ptātē aliquā in rē dñi h ns ꝗ q̃i trctās eā ad utilitatē dñi. de pcio āt sui fuitij ꝛstat q̃ pt elmā dare. A. Id ī sū. cō. e. t. q. xxxij. B.

Emphitheosis qd ē. Rx°. Emphiteosis grece. latīe melioātio 8r. Ab imitō ei p hūc ꝛtrctū philes q̃dā tre ꝛcedebāt q̃s recipiēs meliorabat. a melioratōes fuc erāt q̃ 8 postea pmissū est de fertilibus a fructuosis. a ꝛsistit in reb; soli tñ. A. Hoc fuit dē; hos. vt; ī sū. cō. ti. ij. ti.

viij·q·xxxix·in prin°·B·Qd a iuxta vulgare q̃rūdā dr datō ad libellum

¶ Empitheosis nō alit ꝫhit nisi scp̃tura mtuemēte·C·eo·l·j· Itē p ꝯsensū dm̄ a emphitheote in ꝫ sc; vt statim aliq̃d dñs p re acāpiat sc; qd̄ inter eos ꝯuenerit Itē vt decetero singulī ām̄is ꝯuētā ānonā soluat vt ĩsti lōti·ff·adō·A Jd̄ ĩ sū·cō·dcā·q·xxxix· vbi ē pōit fm los·qd̄ in·ff·se·hēt·B

¶ Contrhit aliqñ ad tps·v·vsq; ad x·l·xx·ānos·q̃ etiā succedit heres vl̃ ad ipm tps·aliqñ ꝫhit imppetuū·et tūc nō aufert emphitheote·l etiā he redib; ei9 q̃ diu solueret ānonā·

¶ Possessio eccie nō pt de nouo dari in emphitheosim ppetuo·ex de re·ecde·alie·nulli·A·Jbi phibet gnalit oīs alienatio rei immobil eccie· Jbi etiā no·dñs antho· de bu·q locatio dr alienatō qñ est ad·x· ānos vl vltra·B Si tñ possessio ipsa pri9 eāt emphitheotica a puenit libere ad eccā; bene poterit dari ī emphitheosim·alteri ē ppetuo·A·hoc non pbauit·B Qd fit de natura h9 ꝯtract9·ff°·fm los·de natura hui9 ꝯtract9 est vt si ꝫ hentes aliq̃d pacti sūt id obseruef a fi mhil pacisceāt debz pēsio solui· nisi res ex toto perierit Quidā etiā intelligūt si septē ptes perierūt Alij intelligūt si tm medietas pierit·qd̄ equs est ar·ff·de vsufru·etiā ptis·A Jbi ē dr q in dubio ptis appellatōe intelligit dimidia·Jdō cū iura dicant q ex pts depditōe nō liberat emphiteota intelligit de dimidia tm·vt vsq; ad illā ptē in nullo libere²·sed vltra medietatē depditio nō liberet in totū sed p rata ar·l·q̃ de tota·ff· de rei vendi·a fm hoc pt teneri pria opinio·B Itē de ná h9 ꝯtract9 est vt lic; dño em phitheoticā repellē si p trienniū in secularibz vl p biennīū in eccāsticis ñ solueriit pēsionē·x·q·ij·hoc ius ·v·q̃ rem·nec tenet dñs cēsu; req̃rere·qr dies statuta p dño interpellet·C·eo·l·ij·ff·si autē mhil·Repellet autē fm quosdā ppria aucte fm alios qd̄ rei9 est p iudicē·Jdō inno·a hoc nisi celeriter satisfaciat fm qd̄ dr ex de loca·a ꝯdu·ppter in fi·a dico celeriter nisi·v·anteqũ patiat se trahi ad iudicū·alij tñ alit exponunt illā celerē satisfactōem·A Glo·in·c·fi·ex de loca dicit q hec celeritas ad modicū tps refert p9 biēniū respectu ipsi9 biēnij· sicut hec adiectio pl9 ad modicā q̃ntitatē refert respectu q̃ntitatis noiate ·ff·de verbo sigm·hec adiectio·Et illud modicū ꝯsiderabi² iudicis arbitio exquo determinatū nō est in iure s̄ de off·dele·de causis· Dñs ꝯ ātō·de bu·ibidē dicit q nō soluēs annonam infra bienniū priuat9 est ipso iure ꝫ cōem sm̄am doc·a q regulariter executōe facta a iuē nō admittit·dūmō fiat celeriter·subdēs q dr celerit satisfieri qñ incōtinēti purgat morā sine aliq̃ iudicio a spontanee Si ergo expectat iudicū nō videt celeriter satisfacere·hec ille· Videt g̃ q p9 vocationē ad iudicū nō possit purgari dicta moā·ante vero sic· dūmodo infra modicū; temp9 arbitrariū·B·Jtem potest emphitheota ius suum alteri vendere tamē pri9 requisito dño et p posito p̄cio q̃tu; reuera inuenire pōt Dñs em̄ si ꝯpare velit cuilibz emptori ppondend9 ē·sed si lm̄am dat vendi pōt·q̃ etiā si taceat lapsis a denunciatōe duobz mensibus·vendi pōt etiā sine ꝯsensu dm̄·dū tñ nō psonis phibitis vt sunt psone potētiores l alieque nō sunt solueudo·ar·ff·q̃ satdaco·l·ij· a illū quidez cui sic vendit·tenet dñs suscipe·emphitheota vero si sec9 fecerit: ius suū amittit· De hijs omnibus nota ex de loca·a ꝯdu·postuit·A Jtem qd̄ hēt in hoc·ff·hēt etiā in sū·cō·h·ij·ti·viij·quest·xl·B·

¶ Vtr emphitheota possit suū ius donare sine ꝯsensu dm̄ ff°·fm los·Pōt etiā dño irreq̃sito·C·d sū·l·j·ti·xj Jn sti·locati·ff·adō· Forte sibi ē pt pigri dare·Jdō inno·a ber·A Hoc tāgit glo·ex de loca·c·fi·Et idē qd̄ in ꝫ·ff habet in sum·con·eo·ti·q·xlj·B·

¶ Quid si emphiteota soluit censu; pñtibz annis-tiez añ cessauerit a solutõe p-x-annos vl pluēs-nūqd pt expelli Rō Non-sed tutꝰ est C-de iuē emphi-l-penl-A Ista-l-parū facit-Idē tñ no-in sū-con-co-ti-q-xlij-fm hosti-p-l-penl C-de apoc-li-x- Idem etiā notat glo-in-c-fi-de loca Addit tñ q hoc verꝝ est in priuato a in eccia nō collegiata qñ aꝰ rector recepit canonē nō aūt in collegiata qñ platus recepit censū sine ꝛsensu capli ñ pꝰ ea caplm cōsensiſſ-Et ibi notat dñs Anto-ꝰ bu-q ex ꝗ pt argui q q̃uis delictū plati nō nocat eccie: tñ delictū collegij bñ nocet-ut est glo- nota de ordi-cog-c- ij-a de dolo-et cōtu-c-penl-et in regula delictū Itē etiā delictū vmꝰ rectoris pīudicat eccie q̃ habet solūmō vnū rectorē- Secꝰ autē in eccia collegiata-Refert etiā ibi Bar-in-l-ij C-de iure emphi-limitare pdicta dicēdo q si dñs emphiteosis recepit p tpe pterito pensionē tūc p hāc receptōez sibi nō pīudicat qr pōt ipē vtrūq; petere se; pēsionē a expulsiōz ergo p receptōz; vmꝰ nō videt renūdare alteri-Si ꝛo recipit pensiō; p futuro fine ptestatōne: tūc sibi pīudicat Dñs Anto-a glo-ibi sitra pfati doc-videt ibi sentire q ec receptō pterita rū pensionū pīudicat-ñ fiat cū ptestatōe fm dñm An-Pōt cōcordari q si pensio recipiat p tpe q̃ nondū emphiteota ceciderat a iure suo nō pīudicz-cū illa debeat fimt a ius sbseqns expulsiōis ut dicit Bar-q si recipiat p tpe quo emphiteota iā ceciderat a iure suo pīudicet fine ptestatōe-cuz iā nō pēsio p re: sed omis fructꝰ a re ei debeat C-de re-ven-certū-idō tunc in recipiēdo sibi pīudicat-misi ptestetur fm dñm Anto-de bu-sed ō ec dō ꝛtrariat dñs anto-dicēs q recipiens censū p tōpe futuro siue ptestet siue nō sp sibi pīudicat-nec ptestatō ipz in aliq̃ iuuat-nā illa ptestatō est cōtraria facto- qr nō est possibile q pēsionē recipiat p āno futuro-et q possit eū expellere-ar-c-cū-M-de consti-Pōt dici q ꝗ verū; est recipiēdo nōie pēsionis sed si ptestet q nō recipit p pensiōe sed p pte sui debiti: nō pīudicet-cū ꝗ factū nō cōtrarie ptestatōi et ita intelligit dictū bar-Itē glo-in dō c-fi-ex-de loca-sēnt q dñs possit emphiteotā nō soluētē expellē iuris aucte etiā sine aucte iudicis-dñs anto-refert bar-dicere in-l-ij C-de iure emphi-q dñs habz ptātē turbādi-ꝗ nō expellēdi emphiteotā nō soluētē; canonē infra biennū-qr emphiteota habz possessionē naturalē sed dñs ciuilē-sed p viā iudicij bñ posſ a illꝰ credo verū misi ex detentōe possessiōis natural ꝛtingeret ꝛpulsio dñ a sua ciuili quā tenet aīo-nā tūc dñs pt se defendere a incōtinēti emphiteotā expellere a sua natuāli ar-l-dā possidē-Ff q̃ ad nundinas-ff-de acq̃-pos-a ex depba-liez cā; Itē glo-in dicto-c-fi-dicit q ꝓpter sterilitatē rei emphiteotice nō minuit pensio-licet minuat ꝓpter sterilitatē rei locate ut ex de loca-c-penult- Et ut notat dñs anto-in dicto c-fi-idē dicit speculū-a iaco-de are-a cy-et bar-subiūgēs rōez-qr in locatōe pdiū qꝰ annuati exsoluit datur respectu fructuū qui p̄ piunt et qꝰ ammō videtur in ea tacita emptio fructuū-ergo si recipi² vltra dimidiā iusti precij: potest petere remissionē nō aūt est sic in ꝛractu emphiteotico quia ibi nihil dat p respectum ad fructꝰ sed in recognitōe dominij-Secꝰ si census esset magnus vōne fructuū qr tunc bñ deret fieri restitutō fructꝰ

Emptio et venditio fm Hosti en-cum pure fit venditio etiā sine scriptis de re que degustationē nō exigit omne periculū spectat ad emptorem excepto casu publicatōis et misi pactum mora vl culpa seu calliditas interuenerit Idem de emolumento-A Idem in sum-cōlib-ij-ti-viij-q-vij-

¶ Quid si dolꝰ dat cām ꝛractui Rō nō tenebit venditio-ut ē-Dolus-Ff ij

¶ Vtrū liceat aliquid vendere plusq̃ valeat ꝗ emere minori p̃cio. Rx°. ꝓm Tho. sed a secūde. q. lxxvij. Q. cari9 vēdere aut vili9 rē q̃ valeat est iniustū a illicitū nisi res q̃ vendit cedat in detrimētū venditoris. q̃ multū re illa indiget nā in tali casu iustū preciū est vt nō solū respiciat ad rē q̃ vendit. sed etiā ad damnū q̃ vendit q̃ incurrit ex venditōe. a sic licite potest vendere plusq̃ valeat sēm se. q̃uis nō vēdat plusq̃ valeat ipsi venditori

¶ Qd si emptor iuuet ex re quam emit sed venditor nō dāmificat carēdo re illa Rx°. ñ dz cā supuendere q̃ vtilitas que alteri accrescit nō est ex vēdēte. sed ex ꝑditōe emētis. Nulli9 aūt debz vendē alteri q̃ nō est suū. q̃ ātlex humana hāc eq̃litatē totaliter nō ꝓhibet. Dicēdū q̃ lex humana multa pmittit impunita. Vnde in ꝗ casu punit solū qñ est mgn9 excessus. puta si aliq̃s sit deceptꝰ vltra dimidiū iusti preciī. tūc em̄ cogit ad restitutōnē. A. v. vel q̃ restituat res vl̃ reddat preciū l̃ q̃ emptor suppleat q̃ deest iusto precio. C. de rescin. ven. l. ij. B. Lex āt dīna nihil impunitū relinq̃t Vñ ꝓm legē dīnā illicitū reputat si in emptione a venditōe nō fit obseruata eq̃litas iustitie a tene iste q̃ plus dz recōpensare ci q̃ dāmificat9 est si sit notabile dānū. q̃ idō dico. q̃ iustū p̃ciū rei q̃ñq̃ nō est punctaliter determinatū. sed magis in q̃dā estimatōe cōsistit. ita q̃ modica additio vel diminutio nō videt tollere eq̃litatē iustitie de hac eē materia notat. x. q. ij. Hoc ius. vbi dr. A nō in tex. sed in glo. B q̃ si in venditōne plus offerat q̃ res valeat: eccia nō debz plus recipere. sed tm̄ iustū preciū. licet lex dicat q̃ ōīs res pñt seimuicē recipe A. ff. de minor. l. in cāe sēd. ff. pen. B Rā eccia in suis cōtractibz nō debz dolū facere ex. de dona. p tuas. A. Idē q̃ in ꝗ. ff. no. in sum. con. eo. ti. q. ix. B.

¶ Vtrū negociādo liceat cari9 aliq̃d vendere q̃ emptū sit. Rx°. ꝓm Tho. ij. q. lxxvij. Nihil ꝓhibz lucrū ordīari ad aliquē finē nēcariū vel honestū a sic negocia licita reddē. sicut cū aliq̃s lucrū modeātū q̃ negociādo q̃rit ordinat ad dom9 sue sustētatōem vl̃ etiā ad subuenēdū indigētibz á etiā cū aliq̃s negociatōi intēdit ꝓpt̃ publicā vtilitatē. ne scz res nēcarie ad vitā p̃tie defint a lucrū expetit nō q̃ finē sed q̃ stipēdiū sui laboris a sic ꝓt q̃s carius vendere q̃ emit. A. Propt̃ p̃dicta vidū vitat intētionis vt negociatio nō dicat illicita ex intentōe nō tñ ex hīs pōt res pluris vendi vt pōt colligi ex dictis eiusdē Tho. a ex hīs q̃ notāt in sū. cō. li. ij. ti. viij. q. xv. Rā nō licz rē cari9 vendere q̃ fuerit empta. nisi fuerit mutatū preciū ratōne forme tpis vl̃ loci ꝓm doc. a notat dñs Pe. de anchorano in. c. j. de vsu. li. vj. a int̃ mutatōnes forme videt etiā posse ꝑprehendi si q̃s emerit merces in magna q̃ntitate a minutū vendat. solent em̄ res in mgna q̃ntitate cōiter meliori fore vēdi. B. Silr etiā si ipse in aliq̃ meliorauit rē aut eē q̃ preciū rei mutatū est ꝓm diuersitatē loci vl̃ tpis. l̃ ꝓpt̃ periculū cui se exposuit trāsferēdo de loco ad locū vl̃ eā ferri faciēdo. dū tñ moderate. vt Ray. addit. A. Idz ꝓm Tho. habet in sum. cō. dicta. q. xv. B. Et de hac materia habet J. vsura. iij. ff. ix.

¶ Vtr̃ vēditio reddat iniusta ꝓpter defectū rei vēdite. vl̃ eē ꝓpt̃ latētē ci9 bonitatez. Rx°. ꝓm Tho. ij. ij. q. lxxvij. Cū rē q̃ vēdit̃ ꝓplex defect9 ꝑ fi dari ꝓt Prim9 q̃dē ꝓm spē rei vt puta si vēdit̃ aurical cū ꝓ auro á vinū mixtū aq̃ ꝓ puro Sēd defect9 ē ꝓm q̃ntitatē pōderis á mēsure. vt si q̃s vtat̃ scienter deficiēti pondere vl̃ mensura. Tert9 defect9 est ex pte q̃litatis puta si aīal infirmū venderet ꝓ sano In hīs trib9 casibz si venditor scienter offenderit fraudē ꝑmittit. a illicita est vēditio. et ad restitutōnem tenet. Si vero ignorante aliq̃s p̃dictorꝰ defectuū in re vendita fuerit venditor quidē non

peccauit tñ cum ad ciꝰ noticiā puenerit: tenet dānū recōpensare emptori. et ex hiis patz q illicitū est vendē aurū vl argētū alchimicū p vero. qr ñ est adeo pur sicut vera. nec habz omino casū ēpprietates. sicut petatē letificādi aut q valet ōtra certas īfirmitates a hmōi Si āt p alchimiā fieret vera aura: ñ eēt illicitū vēdē p vero qr nihil phibz artē vti aliqbz naturalibz causis ad pducēdos naturales et veros effectꝰ. sicut Aug. dicit in li. de tri. de hiis q arte demonū fiūt Et qꝰ dictū est de venditoē. intelligēdū est etiā ex pte emptoris. ut q̄ndo vēditor crederet rē suā minꝰ pciosam eē q̄ sit ut puta vēdit aurū p minori pcio. qr credit eē auricalcū. aut aīal sanū qꝰ putat infirmū. Sā emptor si hꝰ cognoscit: iniuste emit a ad restitutōē tenet. A Jdē qꝰ in hoc. Sthēt in sum. con. li. ij. ti. viij. q. xj. B.

¶ Vtr venditor teneat dicere vitiū rei tradite. Rꝰ fm Tho. vbi sup Venditor q rē vitiosa; vēdēdā exponit ex hoc pō dat emptori dāni vl periculi occasionē. dāni q̄dē si p ipter hmōi vitiū res sit minoris pciij a ipse de pcio minuit. periculi aūt si p hmōi vitiū vsus rei redda² impedit. l noxi. puta si q̄s vēdat alicui equū claudicātē p vel ad vl domū ruinosā p sit vl ab ū corruptū á venenosū p bono Vñ si hꝰ mōi vitia sint occulta a vēditor ñ detegat est dolosa a illicita vēditio. a venditor tenet ad dāni recōpensatōz. Si vero vitiū sit manifestū. puta aut eq. sit monocul vl vsus rei. et si nō cōpetat vni pōt cōpetere alteri. a vēditor ipter hmōi vitiū subtrahat de pcio q̄ntū optet nō tenet ad manifestāꝰ vitiū rei qr forte ipt hmōi vitiū emptor vellet plꝰ sbtrahere q̄ eēt sbtrahē dū Vñ venditor pōt licite vitiū rei vetice. A Jdē in sū. cō. co. ti. q. xiij. B

¶ Quid si aliqs portās merces ad locū vnū scit multos se seq cū similibz. qꝰ si diceret: nō merces suas adeo caē vēderet Rꝰ fm Tho. ij. ij. q. lxxvij Vēditor q vēdit rē fm pretiū qꝰ inuenit ñ videt ēē iustitiā facere si qꝰ futur ē nō dicit. si tñ diceret vl de pcio subtraheret abundātioris eēt virtutis. q̄ nis ad hꝰ nō videt teneri ex iustitie debito. A Jdē in sū. cō. co. ti. q. xiij. B

¶ Quid de mercatoribz q inter se cōuenīūt ut certo pcio vendāt. Rꝰ fm Hosti. Pactū illicitū est. a sicut si q̄s in ātate impetraēt ut sibi soli vēdere liceat. q si q̄s hmōi officiū exerceat: debz fm leges tōmis suis expoliari et exilio ppetuo dānari. et sicut cedētes puniri A. v. officiales qui pdicta monopolia cedunt vl nō puniūt. ut in l. de qua statim B. C. de mono. l. vna A. Jbi ꝯ Jubemꝰ ne quis cuiuscūq vestis aut piscis aut pectinū. vl cuiuslibet alterius ad victū vel ad quē cūq vsum ptinentis speciei vel cuiuslibet materie p sua autoritate vel sacro iam elicito aut in posterū eliciendo rescripto aut pragmatica sanctiōe. v. causali seu statuaria ordinatione Pragma. tis. cm est causa Jnde pragmaticus. v. cātuus vl causidicꝰ fm catholicon. Sequit. vl sacra nīe pietatis annotatōe. monopoliū audeat exercere. Se ve quis illicitis habitū ēuentōmibus coniuret. aut paciscā ut species diuersorum corpor negociatōnis non minoris q̄ inter se statuerint venundent. Edificiorū quoq artifices. aliorūq diuersorum opuz pfessores et balneatores penitus arceantur pacta inter se componere ut ne quis qꝰ alteri cōmissum sit opus impleat. ut minūctam alteri solicitudinem alter interapiat data licentia vnicuiq ab altero inchoatum a derelictum opus p alterum fine aliquo timore dispendij implere Si quis aūt monopoliū ausus fuerit exercere: tōmis ppriis spoliatus perpetuitate dānetur exilij. B.

¶ Quid de ill q vēdere nec emē nouerūt. ñ cū mendaciis. periuriis a iuramētis Rꝰ fm Ray. Quotiēs cā deapiendi piurāt vl mētiūt: peccāt mōlt

et tenenf ad restitutōem. A. sc; inq̃
tū deapit primū vt dicit glo. Ray. ñ
distinguit vtr decepcit in modico l
magno vt in sum. con. co. ti. q. xviij
B. Si āt q̃s ignorāter dicit falsū cre
dēs dicere vex l etiā si dicit scient nō
intendēs nocere primo. ꝗ se indēnē f
uare. nec ꝓter ꝗ rē amplior debito su
puendat. tale mēdacū p̄t dici venia
le. si tñ iurat ul piurat peccat morta
liter vide T. piuriū A. Idē in sum. con
dicta. q. xviij. vbi addif q dicti tles
dñt p̄ter restitutōz induci ad largas
elemosinas faciēdas p aīmabz illorū
ꝗ q̃r rebz licz ignorant forte aliqua
habuerūt. Ibi etiā ꝗ fm Host. q li
cet Ray. dixerit mēdacū exquo alter
nō dāmificaf venale. tñ exquo assi
dua de ꝯsuetudine q̃s mentif videf
mōrale. sicut a ebrietas si sit assidua
mortale est. xxv. di. Fals. Idē etiaz
de mēdacio ꝯsuetudinario videf senti
re Tho. ij. ij. q. ex. ar. iiij. Itē vt pz in
dicta. q. xviij. glo. Ray. dicit q mer
cator de suis meribz p̄t acipe mode
ratū lucrū qꝗ ad arbitriū bōni viri ta
mitādū est qr nō est determinatū q̃n
tū in singulis solidis aut libris aut
marchis acipe licerat de lucro. Con
Tho. Host. āt dicit q ad ꝗ q merca
tores sine omni fraude officia sua exer
cēāt bona fide ꝯsuleré talibz q de licē
tia epi sui scirent q̃ntū p̄ñt lucrari in
mēsura bladia vinia siliibz ul q̃ntuz
possūt vltra q̃ emerēt p libra vendere
in recōpensatōne laboris a expēsa
rū. a si sic venderēt sine mēdacio. ip
sos credere cē in tuto Hij āt q̃ hoc nō
faciūt sine periculo vix euadūt. B.

¶ Quidq̃d aliq̃s emerit nomīe suo
etiā de pecunia aliena: emptori acq̃
rif nō ei cuius fuit pecunia. C. de rei ven
di. si ex ea. nisi in q̃busdā casibz Nā
q̃dq̃d emif de pecunia eccie ipsius est
vt dr supr Eccia. j. F. vij. Eodez mō si
tutor ul curator de pecunia minoris
emeret sibiipsi prediū. nā minor vē
dicare potert illud. ff. qñ ex facto tu
l. ij. Idē ꝗ milite si de pecunia sua alius
emerit prediū. C. rei vendi. si vt ꝓpo
nis. Idē in marito a vxore. qr si alter
eorū aliq̃d emerit de pecunia quā ei
alter donauit poterit ille cuius fuit pe
cunia illud vtiliter vēdicare. ff. de do
na. inter viz a vx. l. vxor marito. A. Et
ibi pz q hoc videf verū qñ vxor ul vir
q̃ accepit donū efficaf nō solueēdo. Et
idē casus q̃ habef in isto. F. no. in sū
con. ti. j. tit. xiiij. q. xvij. B.

¶ Vtr liber homo ul ꝓprius filius ven
di possit. Rx°. fm Host. Nō. nisi so
lū q pī vendere pōt filiū ncitate fa
mis vrgēte. ita tñ q si restituaf emp
tori precū siue a filio vel ab alio q̃cū
q a q̃ñcū. ipē filius in ingenuitatē p
ueniat. in nullo āt alio casu licz pī
filium vendere Matri etiā nō vrgēte
ncitate famis nō licet vendere filiū
A. Idem in sū. cō. li. ij. ti. viij. q. xvij
Et p̄dicta pbantur in. l. j. et. ij. C. de
pa. q̃ fi. d. ex hijs q̃ ibi habenf in tex
tu a glo. Itez liber ꝗ efficitur seruus
si paciaf se vendi ad prediū pticipan
dū Insti. de iu. pso. F. Iui. B. Ad ma
teriam emptionis a venditionis pos
sunt ptinere multa que habes T. ne
gociatio. De hijs que emuntur ad ē
tum terminum. et ꝗ hijs qui emunt
vinū. bladuz. vt caius vēdant. a pla
hmōi. vide T. Vsura. iij.

Emunitas ecclesie. Emunitas
est priuilegium ecclesiastice
libertatis ul psonarū ul rex
ad eam ptinentium Et diaf emuni
tas quasi extra munia. v officia a q̃
bus sunt immunes. vt T. patebit. A.
Hoc fuit dictū Ray. vt in sum. con
ti. j. ti. xiiij. q. j. B.

¶ Quaz emunitatem habet ecclesia
ꝯsecrata. Rx°. fm Rai. Habet primo
vt nullus inde p vim abstrahatur nisi
in casibus quos vide T. emunitas
confugientium. F. j. Idem ea que in
ecclesia posita sunt nec p vim nec per
furtum auferenda sunt. aliter sacri
legium cōmittitur. xvij. q. iiij. q̃sq̃s
A. als incipit. si quis inuentus. B.
Item q nullus mortuus in ecclesia

sepeliat nisi epi. abbates aut dignitates presbiteri. aut etiam fideles laici. xiij. q. ij. nullus Et intelligunt quidam de illis laicis quia miracula faciunt. Alii intelligunt de fideli in dignitate constituto. sicut de comitem rege. A Hoc fuit dictum tos. quia etiam addit quia sic de facto seruat. ut in sum. con. co. ti. q. ij. Glo. ait in dicto c. nullus. intelligit tex. illum gnialt sic sonat vicz quia omnis xpianus possit sepeliri in eccia nisi expresse in pcto mortali moriat vel ei spalt sepultura deneget a ita hodie seruat. sed de iure aliud videt Vna p sepeliendis corpibz videmus cimiteria separatim ab eccia constituta. B. Item emunitate hz eccia quia in choro non dnt morari laici cum clerici. ex eo de vi. a ho. de. c. j. de cse. di. ij. sacdotum Item quia in seculare habitaculum decetéo non conuertat. de cse. di. j. lignum in. v. e. se. ex. de reli. do. ad hec. A. In hijs etiam ca. pt; quia fiat nec vasa eccastica nec cortine. nec vestimenta nec cetera ornamenta dnt pollui conuiuiis nuptiarum vel aliis secularibz vsibz. Dicit tamen glo. Ray. utz in dicta. q. ij. quia si legatus apice sedis vel eps vel archieps recipet ab epo vel capitulo alicus eccie vel mosterio bn possit ornari domus eccastica in q recipet cortinis et ornamentis eccie. B Item quia non possit vendi ppt aliquam necitate i Autem de alienis emphi. et qm. col. ix. Item; quia in ea placita secularia non sunt facenda a maxime de ca sanguinis. ex eo. c. j. et. c. cum eccia nec fiat ibi plamenta nec negociationes a pcipue nundinarum nec strepitus iudicorum secularium nec processus iudicum secularium a finie dictis loci plate ipso iure fivalent. ex. eo. decet domum li. vj A Ibi dz processus iudicum secularium ac spalt plate finie in eisdem locis omnia ceat robore firmitatis Item; quia ibi non fiat ludi theatrales cum laruis a filibz inhonestis. ex de vita hone. cleri. cum decore Secundo de honestis a deuotis repnitatoibz. ut repnitare psepe dmi. herodem magos. et hmoi. q magis inducit ad deuotoz. quia ad vanitate. Et quia talia possint fieri est ar. de cse. di. ij. semel. et di. iiij. quis circa fi. Sta et quilibet festum est signum preteritarum rerum lxxv. dist. quia die. A. Idem quia no. in B. Et habet in sum. con. dicta. q. ij. B

¶ Vtrum eccie non csecrate habeant pdictas emunitates Rx° fm Ray. Habet ex. eo. eccie Hoc ait intelligendum si auctoritate eporum suorum fuit edificatum. ex de reli. do. ad hec. Et vbi eps posuit pmum lapidem. a edificate fuit ut consecret Con. Immo. a Host. A. Idem in sum. con. co. ti. q. vij. B.

¶ Vtrum cimiteria habeant emunitatem Rx° fm Ray. a Host. Nnt eadem quam eccia ut dictum est supra. cimiterium. Et j Ami si in duobus casibz. ut ibi in sum. con. co. ti. q. vj. B.

¶ Vtrum eccia indicta priuilegium emunitatis retineat Rx° fm Hosta Goffr sic. Hec enim reuerentia deo debet quia si delinquit nec etiam ecclesia sua. idcoq; non pdit priuilegium quia culpa non omittit. A Idem in sum. con. co. ti. q. viij. B.

¶ Vtrum priuata oratoria domorum habeant priuilegia emunitatis Rx° fm Hos. et Goff. q non. Hodie nanq; quod est oratorium eras poterit esse camera. A. Idem in sum. con. ti. j. ti. xiiij. questione. ix. B.

¶ Que est emunitas psonarum eccie Rx° fm Ray. Sunt debent fatigari angariis a pangariis. a seruitutibus psonarum a rerum. C. de epi. a cle. omnis et l. psbiteros. xij. q. ij. ecclesiarum. In necessitate tn ut si ciuitas esset obsessa non debet pati eccia suos rusticos aliq defendi priuilegio a custodia a hmoi pmo debz eos opellere. ex. eo. puenit A Idem in sum. con. co. ti. q. xvj. B

¶ Quam emunitatem habet eccia circa res tpales. Rx° Primo quidem quia eccle siis donari potest in infinitum ut dictum est s. Ecclesia. j. Et iiij. Item quia reliquum ecclesiis etiam minus solemiter valet. ut s. Ecclesia. j. Et v. Item quia in ecclesias trasfertur dominium rei solo pacto: cum alijs psonis fit necessaria traditio. C. de sacrosanct. eccle. ut

inter sinu. A. Ibi etiam patet q̃ idē est a circa hospitalia a circa occasa in redēptōem captiuorū. B Itē q̃ q̃dq̃d emptū fuerit de peccunia eccie: ad eaz d; reuerti. vtē. eccia. j. ff. vij. Itē q̃ ñ valet alienatō rei eccāstice nisi in casibz quos habes supra. alienatō. ff. j. A. Item etiā casus notanf in sum. con. co. ti. q. xvij. B.

¶ Tpales dñi q̃ subditis interdicunt ne plātis siue psonis eccāsticis q̃cq̃ vendāt vel emant ab eis uel ipsis bladū molāt. coquant panem aut alia hmōi obsequia exhibere pesumāt eoipō sunt excōmunicati. ex. eo. cos. ti. vj.

¶ Que est emunitas pdiorū eccāsticorū secō. fm Ray. Nō debēt grauari sordidis muneribz vt calcis coquēde. arene fodiende cloace purgāde a similibz q̃ vitia sūt. xvj. q. j. ff. Nouarū. A. alis incipit nouellar. B Ad honesta vero munera sicut sūt tributa ordinaria. tenēf etiā predia eccīarū. xxiij. q. vl. tributū. Fallit tñ in domibz. atrijs a ortis iuxē ecclesiā positis et etiā in māso in q̃ eccia dotata est. A. Alij dicūt in q̃ eccia sita est vt in sū. con. eo. ti. q. xviij. vbi etiā notāf oia q̃ habē. in hoc. ff. Sed potius videē intelligendū de māso dotis vt videf posse colligi ex de censi. t. j. vbi etiā glo. dicit q̃ māsus est quātitas terre q̃ sufficit duobz hominibz in vno anno ad laborandū. Jn dcō etiā. c. 8. q̃ sicut nihil d; solui de rāmisa oblatōibz. B De q̃bz nullū d; dari tributū. de alijs sic nisi expsse fuerit remissū ab eo q̃ potuit. Nā res ad eccia; trāsiunt cū onere suo. xxiij. q. vlti. fm canonicā. ex de cen. sanxitū. xvj. q. j. si q̃s laycus. Si vero sūt extra ordinaria. a de noua supindicta. nō tenenf. xvj. q. j. placet. A. Nisi q̃ tenent antiq̃tus tenebāf ad superindicta q̃ trāseunt cum onere suo fm glo. Ray. a in dicta. q. xviij. in sum. con. B Sicut nec ad ea q̃ subito imūgunf nisi respiciāt ad pias cās. vt q̃ princeps mouet exercitū ōtra saracenos. vel hereticos uel q̃ petit ad ostructōem pontiū l aliā similes causā. Jn talibz eni si nēcitas exposcat. debēt dñi sclares nō auctoritate ppa acipe sed hūiūt ab epō a clericis postulare. a illi visa nēcitate poterūt oferre. ex eo. nō minus a extē de censi. cū apls. Sed hodie nihil oferre debēt in auxiliū principū nisi ofulto papa. ex. eo. aduersus.

¶ Vtū laici possint hospitiū exigere ab eccia. secō. fm host. Hospitiū exigere violenf a tāq̃ ex debito nō pñt extra eo. ca. j. xlij. di. q̃escam. Caritatiuū tñ denegādū nō est. Dicit tñ Jn no. q̃ si q̃s in recognicōe bñficiorū sibi reseruasset sibi hospitiū in aliq̃ ecclesia. illud debef. xviij. q. vlt. Eleutherius. Sed nō licet tali irrūpe violēter domos ecclesie vē alicui iuris sibi debiti. alī sacrilegiū ōmittit. xij. q. ij. nulli. Et eadē vē nō pt tollere in nēcaria hospitū violenf ingrediēdo. A. Quia etiā fm eūdē Jmo. ext. eo. ca. j. in predicto casu nulla domus nec aliq̃ res debet hāc seruitutē. uel ecl ad ls sunt obligate. sed eccia est obligata ad ls. a psonalis actio non realis opetit ōtra ecclesiam. Secus tñ de epō l abbate vel alio habente iurisdictōem in eccia aliq̃ q̃ posset aliū iniq̃ intrātē violenter expellere a domū irrumpere. Et idem de possessore alicui ecclesie quasi prelatus. Secus de abbate respectu domorū capelle sibi subiecte. q̃ capellam non possidet. licet in ea ius subiectōis habeat. ar. ff. ad. l acqui. quēadmodū. ff. j. a. ij. Et omnia etiam que sunt in hoc. ff. habenf etiā in sum. con. li. j. ti. xiiij. q. xix. B.

¶ Quid si possessio aliqua siue domus tenebaf albergū facere alicui et ipsa postea puenit ad ecclesiam. secō. fm Host. Ecclesia tenebitur. aut rei seruitiū exhibere. aut ipsam possessiōem vendere. Idem Jmo. A Idem in sū. con. co. ti. q. xx. B.

¶ Que pena violātiū eccie emūitatū secō. fm Goff. Et aliq̃ mō eccias violant seu psonas. uel ab ipsis reaphunt

violent seu vsurpãt vna ipsarũ sacri legiũ omittũt a excõicãdi st. xvij. q. iiij. nullꝰ. et. c. si q̃s dimœps. In certis etiã casibꝫ excõicati fiũt ipso iure ut mœdiaiꝰ a effractor eccãe. xj. q. iij canonica. xvij. q. iiij. oẽs eccãe. ex de sen. excõ. o q̃sti. Violator q̃ ecciastice emunitat ñ solũ pena spũali ut dẽ; est punit sed etiam pena pecuniaria q̃ñq; maiori. q̃ñ; minori. xvij. q. iij q̃s q̃s. a c. si q̃s o tumax Hec arbitrio iudicis relinq̃nda est a debꝫ dari p sone vl loco cui facta est iniuria vel cuiꝰ emunitas est violata. ex de sen. excõ. prochianos. a. c. se. ex de simonia. de b ãt. xvij. q. iiij. Si q̃s in atrio A Hoc fuit dictũ Ray. dicentis q̃ h cet pena pecuniaia diuisimode in diuisis ca. ponat. credo tñ q̃ hodie pena illa arbitrio iudicis relinq̃t. Hostiẽsis exp̃mit pticulares penas fm diuersa iura. ut in sũ. cõ. c. ti. q. xxj. B. De pena eorum q̃ de nouo sbmittũt sibi guardiã vacãtiũ ecclesiarũ vide s. Ecclesia. f. añpenl. q̃ ecclesiastice psõe nõ tenẽt ad tallias ecl̃ rõe suarũ possessionũ. j. Tallia. f. fi. A. Nisi forte tales possessiões p̃ pus fuissẽt hmõi talliis subiecte. qz transeũt cũ onere suo supra. f. ix. B

Emunitas o fugiẽtiũ ad eccãz Nullꝰ ad eccam o fugiẽs. ziñ p vi extrahi dz. pter q̃ in istl ca sibꝫ. puta si ille q̃ cõfugit ad eã sit pblicꝰ latro. sc; q̃ stratas publicas insidijs a aggressiõibꝫ obñdet. Sicꝫ a si sit nocturnꝰ agrorũ populator. sc; q̃ de nocte agros depopulat. v. vastat l cõburit. tales impune pñt exhi. xvij. q. iiij. sicut. ex eo. inf alia. A Et de talibꝫ videt intelligẽdũ qd p̃cepit dominꝰ Exo. xxj. Si q̃s de industria occiderit p̃ximũ suũ p insidias. ab altari mõ euellas eũ ut moriat fm Rayauꝰ fuerũt dicta omnia q̃ in isto prinº hñt. ut in sũ. cõ. li. j. ti. xiiij. q. ij Itẽ glo. in dicto. c. sicut. xvij. q. iij. dicit q̃ licet leges plẽs alias psonas exapiãt ab hac emunitate vt homicidas adulteros a raptores virginũ. tñ fm ius canonicũ exapiũt solũ p̃dicti. vel; publicꝰ latro a nocturnꝰ populator agrorũ. Vñ a in hac pte legi derogatũ est a standũ est decretali ut notat in dicta. q. ij. ad fi. Idẽ etiã dicẽdũ ẽ de seq̃ntibꝫ. B Itẽ si q̃s i ipa cõmisit maleficiũ sperãs se ab eccia defendi. qd sp̃ presumit misi o trariũ p̃bet nõ debꝫ p eccãz defendi. ex eo. immunitatẽ. A. Ibi etiã idẽ dz de relinq̃nte in cimiterio. sed de dicta p̃sumptione nihil dz. sed fuit dictũ glo. Ray. ut p; in decã. q. ij. B. Itẽ si o fugiẽs sit seruꝰ q̃ si p̃stita a dño cautõne de impunitate ñ velit de eccã exire. inuitus compellit a reddi dño. xvij. q. iij. A Id constituimꝰ. ex eo. inter. B

Quid si o misit maleficiũ in vna ecclesia. nũquid defendit cõfugiẽdo ad aliã. Rz fm Ioãl. Nõ. qz cũ sit vna ecclesia in toto orbe. iuxꝫ ipꝰ canti. j Vna est colũba mea. licet sint multe pticulares eccẽ. q̃ iniuriã facit vni facit omnibꝫ. licꝫ forte de o suetudine apud aliq̃s alit obseruet. A. Forte putãtes q̃ sic minor vtit p̃uilegio suo cõtra aliũ minorẽ. ita vna eccia ꝯ aliã fm eũdem Ioãl. ut in sũ. cõ. eo. ti. q. iij. B

Quõ debꝫ defendi malefactor q̃ ad eccãm cõfugit Rz Quãtũcunq; graue delictũ o miserit. pter ea q̃ in duobꝫ p̃primis. f. dicta fuit debẽt ei rectores eccãz saluare vitã et mẽbra. a petẽti o cedere. recepta sup illiꝰ impunitate p̃donea cautõne sc; vl iuratoria tñ. xvij. q. iij. id o stituimꝰ. ul ec fidiuss soriaa penali si timeat q̃ ille q̃ petit nõ bñ obseruet iuramẽtũ. ar. ex de resti. spo. ex trãsmissa. a. c. trãs. f. fi. A Hijs etiã iuribꝫ pt; q̃ si nõ possit sufficiẽs cautio p̃uideri. nõ solũ nõ debꝫ petẽti restitui. sed ab eo potiꝰ amoueri. B. Sup eo aũt q̃ imiq̃ fecit. aliꝫ legitime punidꝰ est. ex eo. inter alia. f. fi liber. A. Et ibi dz q̃ talis o fugiens dãnari nõ debet ad mortẽ vl ad penã Vña glo. ibi sup verbo punidꝰ dicit q̃ dictꝰ o fugiẽs punidꝰ est pe-

cumulatiuē dūtaxat vel alia satisfactione preter penā corporalē. B. Porro tale quidū est in eccia: nō solū nō extrahēdus est. sed etiā nec molestandus. nec vestis. nec victualia denegāda. C. de hijs q̄ ad eccle. confu. l. pūti. §. j. q̄ si q̄s ꝛtrafecerit: sciat se maiestatis crimine irretitu;. a sic vltimo supplicio puniendū. A. De hoc in dicta. l. pūti sic 8r. Decernimus nullos penitus cuiuscūq̄ cōditōnis de sacrosanctis ecclesiis ortho doxe fidei expelli aut tēdi cōfugas. nec p hijs venerabiles epos aut religiosos yconomos exigi q̄ a cōfugis debeant: eos q̄ hoc emoliri aut facere. aut nuda saltē cogitatōe atq̄ tractatu ausi fuerint temptare. capitali et vltima supplicij aiaduersione plectendos Et de crimine maiestatis 8r co. ti. l. ij. B. Hanc aūt libertatē hz ꝛfugiens ad ecclesiā et extra eā infra xxx. passus. xvij. q. iiij. quisquis a c. diffiniuit. A. Et si est ecclesia maior. v. matrix etiā infra. xl. passus. xvij. q. iiij. sicut a nota in sum. con. li. j. ti. xiiij. q. ij. sm Host. cui9 etiā fuisse vident omnia que in hoc. §. habēt ut ibi B. ut ad req̄sita nature exeant debitē loc. ita tū q̄ nō accedāt alias domos ut in dcō c. diffiniuit. A. s. ad domos extrēneas ut in ipso ca. diffiniuit ibi absq̄ domoꝝ extrēneaꝝ receptacl̄o tē B. Hoc xo priuilegiū de. xxx. passibz nō habēt capelle q̄ sunt infra ambitū muroꝝ in castris. ut in dicto. c. quisq̄s. A. Ibi 8r. Capelle q̄ sunt infra ambitum muroꝝ castelloꝝ nō ponunt in hac. xxx. passuū obseruaōe tū in sum. con. dicta. q. ij. idem dicit de existentibus infra ambitū muroꝝ villeve ciuitatis. sed forte pōt intelligi de pua ciuitate. B

¶ Quid si iudeus pagan9 vel excōicatus cōfugit ad ecclesiā. nunq̄d defendet. Rx sm Will. De iudeo vel pagano satis credo q̄ sic Con. Imo. a Barp. l. j. C. de hijs q̄ ad ecc. ꝛfu. De excōicato aūt quidā dubitant. cū sit extē ecclesiā numero a meito. a subdit ipse Will. Credo q̄ idem dēat esse iudicū de vtrisq̄. puto tamē in hoc cōsuetudinē approbatā esse tenendā. A. Idē in sum. con. li. j. ti. xiiij. q. v. vbi etiā addit sm Hostien. q̄ si iudeus qui obligaꝝ xpiano cōfugerit ad ecclesiā non recipitur quousq̄ debita reddiderit vniuersa. B

¶ An defendat cōfugiens ad paladū epi. Rx. Eodem modo defendit sicut cōfugiens ad ecclesiam. xvij. q. iiij. id cōstituimus. quod intelligunt q̄dā q̄ paladium est cōiunctum ecclesie tū predictum ca. non distinguit. sed absolute loquit de domo episcopi. A Et ita absolute videt intelligendū sicut etiā tenere videt Rap. ut in sū con. co. titu. quest. xj. et firmāt glo. in dicto ca. id cōstituimus. B

¶ Quid si quis cōfugiendo ad ecclesiā obuiauerit sacerdoti portāti corpus xpi a ei adhereat. nūq̄d defendet Rx sm Hostiē. Sic. q̄uis nō sit expressū in iure tū q̄libet catholicus hoc fouē debz. Mā mulier que tetigit fimbriā vestimenti xpi salua facta est Mat. ix. sed et sm leges statua prefecti saluat hominē si ad eam cōfugerit.

¶ Quis puidebit de expensis ei q̄ ad ecclesiā cōfugerit Rx. Ecclesia puidebit. C. de hijs q̄ ad eccle. ꝛfu. l. pūti in fi. sicut a rector carcerē puidebit captiuis. C. de epi. audi. iudices hoc nōt xvij. q. iiij. diffiniuit. A. ꝗ in glo. Et idem in sum. cō. co. ti. q. xij. sed in dicta. l. pūti nō bū hoc pbat. B

¶ An imminente pscutione hostili homines cū familijs a rebus possint se in ecclesia recipe. Rx. Ecclesie cum omnibus suis ornamētis dūt tenere munte. nec debent ibi conuiuia fieri. vel homines iacere. aut supellectilia sua mittere. nisi ꝓter hostiles incursus aut incendia repentina seu alias necessitates vrgētes. sic tū q̄ necessitate cessante: inde res in loca pristina reportentur. extra de custo. eucariste. dist. xlij. c. penul. a vl. A. Idē in sum. cō. co. ti. q. xiij. B

¶ An in ecclesia possint fieri pugna aula a iñ pugnari ꝯ hostes. Rx°. fm ray. Nō d; eccā incastellari vl mumiri ita q̃ inde fiat guerra l' recapiā² q̃ guerrā faciūt a papue pdones alr pter metū paganoꝝ. hereticoꝝ. piratarū siue pdonū pōt mumiri. a pñt ibi hīe recursū nō solū clerici sed etiā lay ci. a defendere eccām a q̃ in ea sūt arex. de custo. cucha. reliqe. xiiij. q. vj. si resi. a. c. hij qui. ita tñ q̃ cessante ncitate incastellatio cesset A. Con. vl. inno. a hosti. Dicit tñ hos. q̃ cū incubit ncitas ista incastellatio d; fieri aucte epi. vt in sū. cō. co. ti. q. xiiij. B. Et facit ad hoc s. bellū. iij. fi. A Predictis etiā est addēdū q̃ si q̃s in eccā facit tumultū seu impetū. d; fm leges occidi. C. d hijs q̃ ad eccle. pertinent. vbi d; Denūciam⁹ vobis omnibz vt in sacrosanctis ecclesiis. a in alijs q̃dē venerabilibz locis in q̃bz cū pace a q̃ete petit celebrari abstineat l' ab omni seditōe nemo proclamatōibz vtat nemo moueat tumultū aut impetū; omittat. l' quentiala collecta multitudine in q̃libz pte auitat l' via. vl' cuiuscūq; loci colligere aut celebrare conest Sā si q̃s aliq̃d otra leges a q̃ busdā sibimet extimet petrari. licet at ei adire iudicē a legitimū postulare pfidiū Scāt sane omēs q̃ si q̃s cōtra huiꝰ edicti normā á agere aliq̃d aut seditōem mouere tēptauerit vltimo supplicio subiacebit. B

Enormia que sunt Rx°. Enormia fm canones dicū² dupliciter Primo mō illa q̃ ad normā pñe plene reduci nō pñt q̃n sēp remaneat aliq̃d de pena. Sā a impediūt ordinis executōz a bñficij retētionē. A. sc; etiā p⁹pnāmvt in iuribz Pallegatis. B. Talia sūt tria sc; homicidiū. l. d. minor. j. q. vij. si q̃s oēz de cōse. di. j. c. j. Itē heresis in q̃ post vulnꝰ sanatū remanet cicatrix. j. q. j. ventū. Itez et simonia in ordine. ex de accu. mq̃fitōis a ibi p; q̃ idē est de simonia in bñficio. j. si q̃s adeptꝰ est ordinē l' bñficiū p simoniā. vt ibi. A De hijs etiā vide s. cānē. Pij. B. Secūdo mō dicūt enormia qz dispēsationē nō recipiūt. vt simonia in bñficō j. q. j. erga. a. q. vl. p; Hoc etiā mō dicūt enormia omnia illa delicta q̃ inducūt infaniā ciuilē. v. ex q̃bz q̃s remanet infamis etiā p⁹pnāz; vt in iuribz de q̃bz stati. iij. q. vij. Pporro a. ij. q. iij. Pbinc colligi². A Ist q̃d in ꝓ. Pno. in sum. cō. h. iij. ti. xxxj. q. vij. B.

¶ Enormis iniuria in clericū; d; q̃n ad mutilatōem mēbri seu effusionez sāguinis. s. p vulnꝰ illatū p cessū fuerit aut si in epm vel in abbatē p̄ū manꝰ violēta iniecta sit. ex de sen. excō. cū illoꝝ Aut etiā dicūt enormis ex arbitrio hominum a circūstātijs locoꝝ a psonaꝝ. vt insti. de iniu. Patroꝝ. A De hijs latius dictum est supra absolutio. ij. Pfi. in additione. B.

Episcopꝰ Vtz statꝰ episcoporz sit pfectior q̃ statꝰ religiosorz Rx°. fm Tho. ij. ij. q. clxxxiiij. In omni grie semp agēs est pstantius patiente. in grie autē pfectionis epi fm dyonisiū se habet vt pfectiores. religiosi ꝯ vt pfecti. quoꝝ vnuz ptinet ad actōem alterū ad passiōz Vñ a manifestū est q̃ statꝰ pfectōis potiꝰ est in epis q̃ in religiosis. si tñ statꝰ epōz pfunctorie agat nl' ē missei⁹ á pictosi⁹ vt Pnegocia°. Pz° ī fi.

¶ Vtz liceat epatū appetere Rx°. fm Tho. ij. ij. q. clxxxv. sicut dicit Augꝰ xix. de ciui. dei Locus supior etsi āministretur vt decet tñ indecenter appetitur. A. Habet etiā. viij. q. j. q̃ epatum. B. Contigit enī ipm appetere pter altitudinē gradus ad quē seq̃t reuerentia honora sufficiētia tpaliū a hoc modo appetere illicitū est a ptinet ad cupiditatē a ambitionē. hī appetere primis p dēsse p se laudabile ē tamen pūsumptuosū videt esse q̃ aliquis posse appetat ad ꝯ q̃ subditis psit. pōt tamen sine pūsumptōe q̃libz appetere talia opa facere si eum cōtigeret in tali officio esse. hec Thomas

Qualia aūt debent esse opa epōr et
queqs appetere debz: satis oñdit Gre
gorius in pastorali multa de hiis tr̄
ctans. sed in q̄dā gr̄nali dicit ibi sic.
Si rector cogitatōe mūdi. actōe p̄d
pui. discreti in silentō. vtik̄ in verbo
singulk̄ p ꝛpassionē soti. p cūctis cō
tēplatōe suspēsus. inknor curā extio
rū occupatōe nō minuēs. extior pui
dētia inknor solicitudinē ñ relinqns
¶ Vtrū ep̄alis dignitas liberet a cōdi
tōe seruili vl̄ ascriptitia Rꝯ Ab vtrq
liberat etiā dignitas sacdotalk̄. dis. liij.
fi seruī sciēter. A Ibi nihil dr de sacdo
tali. sed de ep̄ali tm̄ sic. Ep̄alis enim
ordo liberat a fortuna seruilivl̄ ascipti
cia. ꝗ ñ a curiali seu officiali Et glo.
sup verbo ep̄ali dicit ē sacdotalk̄ s̄ ca
di. ex antiqs. a dictū. c. fi seruī. ut ibi
p; est lex leonina. B Et sm canones
etiā a curiali. d. liij. ex antiqs. A Ibi
nō videt dici nisi de seruili. Sz glo. in
dcō. c. fi seruī. sup vbo curiali dicit.
Secm iura canonica ꝗ nō tenz. qr cū
ordo libēt a seruili fortuna multo for
tī a curiali. B Et q̄ntū ad ꝗ nō tenz
c. illud. fi seruī sciēt̄. verūtm̄ nec seruī
nec ascriptici nec etiā curialk̄ ordīai
dz ñ sm distinctōz quā hēs j. seruus
sedō p totū. A vicz qr nō dñt ordina
ri ñ p̄ fuerūt a seruili ascriptitia k̄ cu
riali ꝯditōne absoluta ab aliis irre
gularitatibz sint immunes ut nota²
in sū. cō. li. iij. ti. xvj. q. ij. B
¶ Int̄ ep̄m a p̄sbiter q̄tū ad appel
latōz qñq nō fuit dīa. qr istia illi di
cebāt p̄sbiteria ep̄i. sp tm̄ fuit dīa de
alis vña in p̄mitiua ecc̄ sol apli cō
firmabāt Act. viij. A. v. p manī im
positōez spūsc̄m dabāt ut ibi. q̄ im
positio designāt̄ p ꝛfirmatōez seu chris
matōez a iō soli ep̄i fuit q̄ vice apl̄or
cōfirmāt. ut ex de sacra vnc. c. vno. fi
p frontis. B. Erāt et olim q̄dā p̄lati
q̄ dicebāt ce ep̄i de q̄bz ptīsceūdū ē qr
amoti fūt. lxviij. di. fi. hij. vō. a. c. se.
¶ Ep̄s dispēsare pōt in omī crimīe ñ
exp̄sse sibi p hibeat a iure. dis. lxxxij.
p̄sbiter. et de pnā. d. vj. ca. j. in fi. ex
de sen. excō. nup circa fi. ad idez. ff. q̄
cau. ma. l. necnō. fi. qs eis. a ꝗ ē cōis
doctorz sn̄ia sm Bern. et nota. l. di. fi
q̄s p̄sbiter. a vide s̄. Dispēsatio. fi. vj
p totū. A. Hoc intelligēdū est ñ sup
aliq crimīe ep̄is deneget absolutio.
nā tūc oñr multo magis intelligit de
negata dispēsatio. ex de sen. exc. cū il
lorū. vl̄ nisi in iure fit simpl̄ pena ex
p̄ssa nihil de dispēsatōe dictū. tunc
em̄ nō est ꝯtra ius dispēsandū ꝗ iu
ri parēdū a pena exp̄ssa irrogāda ex
de off. dele. de causis. B
¶ Ep̄s nō pōt restituere depositū siue
degradatū. sed tm̄ papa. di. l. c. j. et. ij
Nā nec p̄ses p̄uincie pōt illū r̄stituē
quē damnauit. ff. questi. l. j. in fi.
¶ Ep̄i a supiores nullā sn̄iam suspē
siōis vl̄ inkdicti incurrūt ipso iure ñ
de eis exp̄sse dicat̄. extra de sē. excō.
qr periculosum. li. vj.
¶ Ep̄s in tota sua dyocesi iurisdicti
onē habet ordinariā. Vñ pōt p se et
p aliū in q̄libet loco ñ exempto p tri
bunali sedere cās audiēa p̄sonas ec
clesiasticas cū oportuerit cape. carce
ri deputarea cetera officia. A que ad
ip̄i spectant officiū. ut in ca. de q̄ sta
tim. B libere exercere. extr̄ de offi. or.
cū ep̄s. li. vj. Sed quomodo possit in
dyocesi aliena hoc facere. vide supra
Absolutio. j. fi. vj.
¶ Episcopus qui in aliquo loco ha
bet iurisdictōem temporalem quali
ter exequetur Rꝯ sm Ray. Debet cō
stituere iudicem secularem qui cau
sas audiat p̄cipue sanguinis cui po
test a debet precipere q vnicuiq fa
ciat iustiam. q si iudex interrogat
eum in speciali quid agendū de tali
qui sz penam sanguinis meretur po
test respondere consule iurisp̄itos. a
caueat ne ꝓpter suam responsionem
directam vel indirectam iudex intel
ligat q debeat eum sanguine punire
De hoc casu habetur infra Homici
diū. ij. fi. j. a homicidium. iiij. fi. iij. A
Idem in sum. con. lib. ij. titu. j. que
stione. liij. vbi etiam dicit sm Glo.

Ray. q̃ hoc casu potest episcopus re
spondere a ei precipere q̃ puniat re
um fm q̃ ius dictauerit dūmō nō ex
pmat q̃ puniat eu; ad sanguinē vel
ad mortē. sic notat Hug. dis. iij. ois
aūt lex. Et addit Ray. q̃ talis pla
tus nō d; etiā pñtiale interesse cau
se sanguinis nec executōi sētētie san
guinis nā ato posset incidere in cām
depositōis. ext. de excess. pla. ex lris
vbi d; de epō q̃ interfuit suspensioni
cuiusdā furis. a iudice q̃renti ab eo cō
siliū rnderat malū est si sic euadat et
mandat ꝓ q̃ cedat epatui aut mo
ueat. Et dicit glo. Ray. q̃ ob h̄ non
debz interesse executōi sme in talibz q̃
videt interesse tanq̃ pstans auctem
aliter ātvbi aliq̃s priuat. ex sola cu
riositate interest talibz nō incurrit ir
regularitatē. Subdit etiā ray. q̃ si ñ
apparet casus de fō a interrogat eps
ul aliq̃ clericq̃ pena esset infligēda p
furto a homicidio a similibz posset di
cere talis ul talis fm leges. B. Sed
bene pt delegare alicui etiā spēalit su
p aliq̃ maleficio a homicidio a hmōi
in iuisdictōe sua omisso vt inq̃sita ve
ritate iusticiā exequat nec ꝓter secutā
penā fieret irregularis. ext. me cle.
mo. eps. li. vj. A Et ibidē d; de q̃ cūq̃
alio plato seu clerico. tēpalem iuris
dictōem obtinente. B.

¶ Epi debēt hīe yconomos. sc; q̃ p
sint rebz ecclēa vicedns sc; q̃ pūt re
bz epi. a tales nō debēt ēe laici ꝗ pba
ti clerici ciusdē eccie. lxxxix. di. volu
mq̃. a. c. qr in q̃busdā. a. c. iudicatū.
A. Idē in sum. con. li. iij. ti. xiij. q. xv
iij. fm Ray. q̃ etiā addit. Itē nō debz
dispensatōz rerū ecce omittē ꝓpinq̃s p
fauore humano a inhoneste sibi cō
iūctis q̃d si fecerūt peccāt a dñt excōi
catōi annue sabiacere. lxxxix. di. de
cēt. Quidā tñ intelligūt hoc de mal
ꝓpinq̃s nā si homi fūt videt etiā alijs
pferēdi q̃d verū est q̃ ad sustētatōē
nature hec ibi. Idē etiā videt q̃ admī
stratōē qñ sunt homi. cū h̄ casu cessi
ratio ꝓhibitōis. nisi forte oriretur scan
dalū ex suspitōe. B Et q̃ epi pñt qñ;
a subditis moderatū auxiliū exigere
vide s. dns. ff. ij. A. Meli. hīt in c. cū
apls. ff. phibem. ex de censi. B.

¶ Vtr eps possit iudicare immedia
te de sbditis plato; q̃ sb eo sunt msi
gradati ad eū deferat. Rē. fm Hos.
Lic; sup h̄ a diuisis diuisa notata sunt
dico osuetudinē ciuislibz ecce obtuā
dā q̃ iurisdictōem tribuit. Idē goff.
A. Idē i sū. cō. li. iij. ti. xxviij. q. v. B

¶ Epi singuli in suis dyocesibz ēt sū
cōsilio metropolitani pñt plima. vt
Ray. ponit puta. osecrare virgines si
mitra ecclēas. ordinare clericos. erige
re altaria in eccia osecrata. nā in non
osecrata sacdos h̄ pt. vt s. altare. ff. fi.
Itē chrisma oficere baptisatos oir
mare. reconciliare solēnit pītētes. lras
formatas seu omendaticias clericis
dare. hec omnia. lxviij. di. q̃ius de ose
di. j. nullq̃ psbiter. lxxxj. di. extraneq̃
Itē pñt int sbditos iudicare. vt s. ff.
primo Itē anathematizare cū solēni
tate de q̃ hīt. xj. q. iij. dñt. A. sc; q̃ de
bēt assistē. xij. sacdotes cū cādelis ac
cēsis. vt ibi d;. B Itē diuidere vnam
sbñcē alteri. a nouas ecclēas erigē. a h̄
q̃dē ex eā pñt facē. ñ alit. a nihilomi
nq̃ rēq̃sito osensu illoru q̃ interest et
q̃ forsan ex h̄ ledi pñt ēt qñq̃ eoru cō
sensu nō obtēto. A. Ray. dicit rēq̃sito
osensu illorū q̃ interest etiā si forte ñ
obtēto. vt in sū. con. co. ti. q. vij. vbi
etiam ponuntur omnia que in isto.
ff. habent. extra de excess. prela. sicut
extra de eccle. edi. ad audientiam. x.
q. ij. c. vlti. xij. q. ij. placuit Item pos
sunt episcopalē sinodū celebrare. x.
xxviij. di. qñ Item reuerentes ab he
resi reconciliare extra de hereti. ad a
bolendam. A Intellige hoc fm glo.
ray. a in dicta. q. vij. quo ad deprē
sos in heresi quia occultos hereticos
credit absolui posse simplices sacerdo
tes nisi eps loa retinuerit sibi talium
absolutōem. hec ille. Sed certe hodie
iste casus est papalis etiā quo ad oc
cultos vt; in annali processu curie. B.

Item canonem late sme q̃ ad suã dy
oesim ordre · xxx · q · iiij · nullꝰ Multa
q̃ alia q̃ difficile eet numeare cũ eps
pordiator sit ĩ cũctis · xxv · di · plãs ·

¶ Vtꝭ eps pricipalt debeat intẽdere
cure pastorali vl multiplicatõi tpa
liũ ꝓ fm Tho · in q̃libet · Solicitudo
plati ꝓria et papua dz ee circa gregẽ
custodiã · orãdo · pdicãdo · sacia dispẽ
sãdo et sua iuẽ qꝫ ves exigit erogãdo
multiplicatio ãt tpaliũ põt exercẽri
oportũitate se offerẽte sũ spũaliũ nõ
bili dãno · a sic piũ est multiplicare
ea ad ecãe vtilitatẽ q̃ si oportunitas
nõ se offerat · nullatenꝰ licet ei seipsũ
distractõi ingerere a sekaribz occupa
re cũ impediẽto nõbili Jꝫ etiã tho
ij · ij · q · clxxxv · A Jdẽ in sũ · cõ · li · iij · t ·
xxxiiij · q · cclxxxix B Ad materiã istã
pt ptinere ⁊ Solicitudo

¶ Vtꝭ licеat epõ ꝓter aliquã pscu
tõez deserere gregẽ ꝓ fm Tho · ii · ij ·
q · clxxxv · Vbi sõditoꝭ salꝰ exigit p
sone pastoris pñtiã ñ dz pastor suuz
gregem deserere nec ꝓter aliqꝫ incõ
modũ tpale nec ꝓter aliqꝫ psonale
piclũ imminẽs · cũ tenꝰ pastor aiaz
suã teneat ponere p ouibz suis · Si vo
subditoꝭ saluti possꝭ sufficẽt in absẽ
tia pastoris p aliũ puideri: tũc licitũ
est pastori ꝓter aliqꝫ ecãe cõmodũ
ul ꝓter psone piculũ corpalt gregẽ
suũ deserere ꝗ ipsũ colligit · vj · q · j ·
sciscitaris · A Jdẽ in sũ · cõ · co · ti · q · cc ·
lxxxviij · B Possꝭ ee deserere plebẽ ꝓt
ipsꝰ malicã · ut ⁊ Renũciatio · j · ⁊ · ij ·
ver · q̃ta De casibus cõfessionũ qui
ptineãt ad epm a q̃ ad sacdotes vide
s · Cõfessor · j · ⁊ · j · Quo eps tenet da
re paupibz s · Clericꝰ · iiij · ⁊ · v · Qñdo
eps est senex · vl infirmꝰ q̃d agẽdũ ·
videꝭ ⁊ Vidiatꝰ corpe · ⁊ · finali ·

Quitas quid sit · videꝭ ⁊ Jus
· ⁊ · primo ·

Vcaristia · j · cõiter et de eiꝰ for
ma · Et q̃rit ꝑ Vtꝭ eucaristia sit sac
mentũ ꝓ fm Pe · in · iiij · di · viij · Est
sacm · et mõ cõi cũ aliis sacis sc; sã
ctificãdo seu causãdo scitatẽ · et modo
spãli · s · otinẽdo totꝰ scitatis autorẽ a
ꝓter ꝗ excellẽtissimꝰ est aliorꝭ sacam
torꝭ · Jdẽ Tho · A · Jtem in sum · cõ · li ·
iij · ti · xxiiij · q · liiij · B

¶ Vtrũ sacm eucaristie sit vnũ · ꝓ
fm · Pe · a Tho · vbi s · Vnũ q̃dez est
vnitate pfectõis · qꝫ ad eiꝰ integrita
tẽ plã requrunꝭ fit a domꝰ pfecta dicit
vna · nõ ãt est vnũ vnitate indiuisibi
litatis vl otinuitatis · vñ qñ plurali
ꝗ · Pficiãt in nobis q̃sumꝰ dñe tua
sacramenta qꝫ otinẽta hmõi · intelli
giꝭ illa plalitas solũ mateialt · A Jdẽ
in sum · con · dicta · q · liiij · B

¶ Que est fõz sacẽ eucaristie ꝓ fm
Tho · et sanctos vbi supra hec est forma
consecratõis panis · Hoc est em
corpus meũ · cõiunctio aũt · s · em non
est de substãtia forme tñ apponi de
bet fm vsum ecãe · qui vsus a beato
petro initium sumpsit · qꝫ aũt pmitti
tur · accipite et manducate ex hoc õ
nes · ptinet ad vsum sacramẽti a non
est de substantia forme Forma autẽ
cõsecratõis sanguinis · hec est · Hic
est ei calix sanguinis mei nouia et
ni testamẽti misteriũ fidei qui pro vo
bis a p multis effundet in remissiõz
pctõꝭ · A · Jtem in sum · con · co · ti · q ·
lv · vbi etiaz addit a sentit pe · qꝫ tm
illud fit de substãtia forme · hic est ca
lix sanguinis mei · Et idẽ dicit Al · in
li · de missa · Vl autẽ dicit · forma verbi
hec est a non plus · ꝗ est corpus
meũ a hic est sanguis meꝰ de ose · di ·
ij · qꝫ corpus Sed ut patz in dicta · q ·
lv · Tho · dicit · qꝫ qꝫ oditões adiecte
ad subiectũ vl pdicatũ fũt de integri
tate locutõis aliꝰ: Jõ alij pbabiliꝰ
dicunt qꝫ totũ qꝫ seqt est de fõz cum
totũ hoc qꝫ addit nõ fit locutio p se
sed fit determinatõ pdicati hec ibi Alij
vero sentire videnꝭ qꝫ totum sit de sb
stantia vsqꝫ ad Vnde a memores · cũ
totum videat onexũ · ut habet in dire
ctoria · li · j · sub ti · de sacramento euca
ristie Puto qꝫ ps tutior sit eligenda
extra de homi · ad audiẽtiam · videli
cet ut nõ fiat adoratõ sanguinis nisi

pactis vbis vsq ad vna memores. Si vero aliqs dicto tm hic est calix sanguis mei l hic est sanguis mei et alijs omissis pcesserit ad vlteriora habet p ocsecrato. B.

¶ Quid si mutet iste forme Rz°. fm alber. in li. d missa. Sō dnt mutari alt nō oficere² etiā si cundē sensū hīe videat. Sitt nō debz aliqd diminui qr si dicat hoc est meū remanet indeterminatū qd meū sit. Et si dicat B est corp9. nō signat ppriū corp9 xpi. Et si aliqd addat qd significatōnez nō mutet nec erorē inducat mihi lo min9 fit ocsecratio vt si dicat hoc ē corp9 meū dilectū vl sanctū. tñ q hoc faceret valde increpand9 esset. A. Idē in sum. con. co. ti. q. l vj. B.

¶ Quale sit xps in B sacramēto Rz° fm tho. a De. in. iiij. di. x. Xps idem q de virgine nat9 a p nobis passus ē in B sacramēto otinet. a sicut est ibi vere xps. ita est etiā ibi B sua qtitate sed nō vtit ea occupando locū sicut etiā nō vtit claitate sua illuminādo aerē. Itē pōt esse simul in pluribz locis in qtū pluā indiuidua. i. pluēs panes trāsbstātian² in ipsū. Itē in qlibz pte hostie est tot9 xps cē in minima sc; qdiu manet spēs panis á vini A Vñ plures hoies diūsis ptibz vini9 hostie cōicari pnt vt in sum. cō. co. t. q. lxxxv vbi etiā habet oia q in hoc. ⁊ dicit. B. Et idē dicendū qdiu manet in stomacho sub dictis specebz Et eodē mō qñ hostia ocsecrata diu seruaret dūmō species panis nō mutet². alt ō. A glo. tñ in. c. nō iste. de cō se. di. ij. dicit q spēs panis a vini bñ vadunt in corp9. Et subdit. Sed nū qd est sacramentu; Et rñdet non. qr tādiu est ibi sacramētū qdiu est ibi corp9 xpi. sed qdiu hoc fit. i. vsq ad quē locū pcedat p gulā nescio. sed licet nō sit sacramētū dū est in corpe si tñ qs vomit illud cū veneratōe est ꝓuandū qr sacramētū fuit. B. Itē licz ex virtute sacramēti B specie panis fit tm corp9. a tm sanguis B specie vini. tñ ppt nālē ocoitātiā B vtraq spē est tot9 xps sc; ꝓ; corp9 a aīam a dimitatē. qr hoc tria sepata nō sūt. :

¶ Vtz xps in sacro eucaristie aliqñ videatur oculo corpali. Rz°. fm pe. a Tho. vbi ē. In specie qdē ppria non videt ibi. sed tñ qñq illa species panis circūfūdit qbusdā accidētibz carnis vl pueri q nō sūt pprie accidētia corpis xpi vñ qnis ibi expressiori signo videat nō tñ videt ī specie ppa. A Id ī sū. cō. li. iij. t. xxiiij. q. lxxxvj. B

¶ Quid agēduz sit qñ corp9 xpi sic apparet in alia spē Rz°. fm Tho. vbi supra. cū vsus hmōi sacramēti sit p manducatōem ideo qñ appaet in spē pueri l carnis cruētate l simili nō hz ratōez ibi nec assumi debz ab eo cui sic appaet. q si oñibz apparet debz cū reliquiis reponi. A Id in sū. cō. ti. q. lxxxvij. vbi subdit. Idē dicit. Albri. in septo Et si sic apparet sacdoti in altari in missa. dicūt qdā q dz itez celebrāta corp9 xpi sumē. qr ꝓz canones q cōsecrat etiaz sumē debet de ose. di. ij. relatū. Et si sedō B accidet rō celebrare debz a sumē Quidā āt dicūt q in tali casu sufficit spūal manducatō. ne ppt B efficit trāgressor ostitutōis ecie. qr ad ea q freqntiz accidunt leges aptāt. B

¶ Vtz ō tute illoz ō bozz possit sacdos qntamcūq materiā ocsecrare Rz°. fm Tho. in. iiij. di. xj. Quātitas puavl magna nihil ad B facit. B tñ ipsa fozz p de mōstratiuo vtēs oñdit q materia ocsecrāda dz ē corā sacdote. vñ sacerdos exñs in domo sua nō posset ocsecrare panē q est in altari aut etiā in foro. neq totū vinū qd est in cellario sed qtacūq sit qntitas panis l vini q ppomit coraz sacdote posset ab ipso ocsecrari. A dūmō qtitas sit sumibil ab hoibus vt in sum. cō. co. t. q. cviij fm eundem Tho. Vñ a Alex. de ales sup. iiij. in materia eucaristie. q. q in cpit. ocsequenter querit vtz virtus data verbis tēt. dic Rz°. sine ꝓiudio q ñ est data virt9 verbis ouertendi

elementa cuiuscumq; q̃titatis ꝗ solūmō alicui⁹ q̃titatis sc; · quā nōnabiliter ouerteret intentō ordīata · dico intentōe; ordīatā q̃ ꝯformis est aliquo mō intentōi ecĉie · ecĉia aūt nullo mō intēderet ꝯsecrare totū panē q̃ est in foro · sed solu; q̃ possit fumi a fideliḃ · Dicit enī Hug · Exq̃ q⁹liḃ sacramētū q⁹ ꝯtra institutōe; celebrat irritū deputat Vñ m̃ videt hoc tñ nō assero q̃ in ꝗ sacro requirit intētio cōficiēdi ut sumat in vsū · nec sufficit intētio ꝯsecrādi simplr · sed requirit intētio ꝯsecrādi ut sumat in vsū · q⁹ videt ex forma tradita a dño dicēte Accipite a māducate · ꝛc · vñ sicut intētō dm̃ dātis formā ꝯficiēdi fuit ut sumēt ita est intētio ecĉie a deḃ eē vniuscuiusq; sacēdotis · Quia ergo si aliq̃s intenderet ꝯsecrare totum panē q̃ est in foro nullo mō ꝯformaēt intentō; suā intētōi ecĉie · dico q̃ non ꝯsecraret a infra Sed ꝯtr hoc oppōnit Ponat q̃ aliq̃s intēderet cōsecrare solū ut posit corp⁹ xpi aliq̃ loco collocatū hōrarea veneraria nō ut sumeret in vsū nūq̃d nō ꝯsecraret Rē sine p̃iudicio q̃ sic q̃ intendēs circa veneratōem corpis xpi spūalr sumit · hic; nō sacramētalr · hec ille · B · Quētiā si sacēdos intēderet cōsecrare nō ad sumēdū sed ad vtendū in veneficiis vl ad visionē m̃hi hominī⁹ ꝯsecratū eēt · A Huic dicto ꝯtraria tur · Alex · de ales ut proxime patuit sikra pe · dicit · q̃ sacēdos p̃t ꝯsecrare q̃ tumcūq; materiā dūmō intēdat ꝯsecēre ad vsū a alimētū fideliū · et dimittendo hāc intentō; nō p̃t · q̃ dest intentio faciēdi q⁹ facit ecĉia · ut in sū · cō · dicta · q · cviij Idē Al · vñ in suo cōpendio theologie dicit · Sciēdū q̃ nō solū requirit intētio ꝯsecrātis · sed eĉ intentio ꝯtinuū sacm̃ instituēte · vñ si sacerdos aliq̃s staret in foro a sup oēs panes pferret verboꝝ formā eĉ cū intentōe ꝯsecrādi nō fieret ibi transubstātiatio · et ꝗ nō eēt ꝓpter defectū virtutis verboꝝ · cū vna vice sacēdos posit ꝯsecēre tot hostias q̃t toti mūdo sufficeret si eēt nēcitas ecĉie · sed ꝓpter defectū intentōis illi⁹ q̃ ꝗ sacm̃ instituit q̃ nō intēdit q̃ cū tali ludibrioa stultitia fieret ꝯsecratio · sed p vtilitate et nēcitate ecĉie gnālis vl ꝑticularis · B

¶ Vtr̃ si aliq̃ hostie ex obliuiōe fm̃a nēt in altari aut si aliq̃ ꝑs vinia sacēdos cōficit nūq̃d sūt cōsecrate Rē fm Al · in li · de missa · Sō · q̃ de eis ñ intēdit · Et fm Aug · sine intentōne in sacro nihil agit · A Predicta vera sūt eē si gutta · vl plēs gutte vini adhereāt pedi calic̃ ut in sū · cō · e · t · q · cx ·

¶ Quid de acidētibꝫ q̃ videt in ꝗ sacro · Rē fm Tho · et Pe · in · iiij · di · xij · Qz cū sb̃a panis a vini p⁹ ꝯsecratōe; nō remaneāt acidēta q̃ ibi apparēt siue vidē² : virtute dīna sb̃sistūt sū sb̃iecto · sic enī immediati⁹ ducūt in corp⁹ xpi q⁹ sb̃ eis ꝯtine² · retinēt eē modū agēdi et pacēdi quē p⁹ habebāt · vñ fractio a diuisio fit tm̃ in spēbus a nō in corpe xpi · A Idē in sū · cō · eo · ti · q · cxj · vbi eē dr q̃ hec est cōis sm̃a theologoꝝ ad ꝗ eē ex de sū · trim · a fica · c · j · Ex vna vo · ibi dr trāsb̃stāciatr pane in corpus et vino in sāguinē potestate diuina · B ·

Eucaristia · ij · quo ad eius materiam Que sit materia huius sacramenti · Rē fm Tho · in · iiij · dist · xj Materia cōpetens est panis triticeus et vinum vitis · cuius precipua causa est institutio diuina · et quia hec duo precipue in cibū a potum veniūt cōuenienti⁹ hec cibu; et potū spūalē manducam⁹ · A · Cō · pe · ut ī sū · cō · h · iij · t · xxiiij · q · lxxxviij · B

¶ Vtr̃ possit ꝯfici de pane fcā de spelta vel farre Rē fm pe · de cōi sm̃a doctōrū p̃t ꝯfici ñ de pane triticeo · tū q̃ ipse dñs ꝯpauit se gno tritica Io · xij · tū q̃ et ipse credit celebrasse in pane triticeo a sic instituisse · tū q̃ vsus ecĉie tēdit⁹ ad apōs q̃ pñtes fuerīt habꝫ ut in solo grano triticeo celebret · hic; q̃ dā ꝯtrariū sentiāt de spelta a farre dicētes q̃ spēs frumenti est A Idem in sum · cō · e · ti · q · lxxxix · a addit Alb ·

autē in scripto suo dicit sic Absq; du
bio frumētū gen9 est a nō spēs grēm
a habz sb se triticū a speltā. vñ spel
ta frumētū est a de ipsa ofia pt corp9
dm̄ sicut ꝗ tritico a ꝗ nulli dubiū est
ofiderāti granū cū grano a panē cuz
pane. sed ergo triticū a spelta n ōvm9
spēi. sed vm9 generē prīmi qꝗ est fru
mentū. a sūt vianeval de species a iō
parū distant in spicaruz formatione
sed q̄si mhil distat in forma granoz
a colore a sapore panis. B.

¶ Quid si grana alteri9 generis ad
mixta sint tritico. Rz°. fm Pe. Al. a
tho. Si tāta est pmixtio q trahat ad
aliā spēm vt qñ appositū est pdomi
nans vl etiā ad spēm mediā vt qñ ē
eq̄lis virt9 in vtroq; mixtibiliū tunc
nō pōt ofici. qz mutata est spēs pānis
triticei Sec9 si nō est tāta additio q̄n
manet spēs qz tūc ofici pt. A. Idez in
sū. cō. co. t. q. xc. addit. Qñ aūt mu
tata sit spēs vl nō: cognosci pt ex ac
cidētibz vt ex colore a pāpue ex sapo
re. Accidentia em̄ magnā ptem cōfe
runt ad cognoscendu; q q̄d est fm
pbm in li. de anima. B.

¶ Quid si panis fieret ꝗ aq̄ rosacea
a hmōi Rz°. pe. Dicūt q̄dā q posse cō
fici qz aq̄ in pane nō remanet Alij di
cūt q non. qz ptes principales panis
q est materia h9 sacramēti sūt aq̄ na
turalis a farina. Hāc opinionē cē
pbabiliorē dicit Tho. in. iiij. di. xj. A
Idem in sū. con. co. ti. q. cij. B.

¶ Quid cū hostia osecrāda tādiu ste
tit q incipit corrūpi. Rz°. fm Tho. in
iiij. di. xj. Dicēdū q si sit tāta corrup
tio q spēs panis nō remanet tūc nō
pt ex ea ofici Si āt spē manēte sit ali
q̄ dispositio ad corruptōz pt ofici q̄
uis grauiter peccet oficiēs ex tali sciē
ter ꝓter irreuerentiā sacramēti. a q
species remanz pt cognosci ex hoc qz
cōtinuitas nō est soluta. nec alia ac
cidentia omino ablata Idē albu. A.
Idē in sū. cō. co. titu. questi. xcj. B.

¶ Vtruz cōfici possit in fermentato.
Rz°. fm Tho. vbi sup̄ Sic. sed confici
nō debz misi in azimo. a q̄ ꝗtra facerz
grauiter peccaret agēs ꝗtra statutū et
ꝗsuetudinē ecclesie. A. Cō. Pe. a Al.
vt in sum. con. co. titu. q. xciiij. vbi cē
ponit totū qꝗ in hoc. ff. hēf. B. Addit
āt Tho. in ꝗta pte. q. lxxiiij. q lic; cō
suetudo cōficiēdi in azimo vōnabilior
fit grec9 tū peccaret oficiēdo in azimo
q̄si puertens ecclesie suc ritū.

¶ De quo vino possit cōfici. Rz°. fm
Tho. a Pe. iiij. dist. xj Dicēdū q tm̄
de vino vitis. qz in eo a xp̄s ofecit. a ꝗ
solū ꝓprie vinū est a cōmunis etiam
in potum sumi. A. Idem in sum. con
co. ti. q. xcv. B.

¶ Vtrū ofici possit de acēto a huius
modi Rz°. fm Tho. vbi ꝗ. Si vinū est
factū omino acētū nō pōt ofici. qz dif
fert vinū a acētū sicut vinū a mortu
um fm philo. viij methaph. sed si vi
nū sit q̄si in via acescendi idē est iudi
cū qꝗ de pane q est in via ad corrup
tōem sc; q pt ofici. peccat tñ cōficiēs
ꝓter irreuerentiā sacramēti Con. Al.
a addit q si vinū est putridū adō q
vim natura; pdidit. nō pōt cōfici. Si
aūt nō sit corruptū: sed in via ad cor
ruptōem: ofici q̄dē pt. sed ꝓter reue
rētiā sacrī nō est assumēdū. A Si ha
beri defacili aliud pōt fm eūdē Al. vt
in sū. cō. co. ti. q. xcvj. B Et idē est di
cendū ꝗ vino multū pontico seu acri.
A. De ꝗ sic dicit idē Al. Si āt in vino
cū sapore vinoso ē sapor aromaticus
vel pontic9 vel stiptic9 vel sapor acer
ex min9 pfecta digestiōe vini pt fici
ofectio. qz remanet spēs vini vt in di
cta. q. xcvj. vbi etiā subdit. Et nota
fm Tho. a Pe. q si hostia osecrata tā
diu seruaret q corrūpet spēs panis
nō esset ibi ampli9 corp9 xp̄i. ita sicut
de sanguine si tādiu seruaret q spēs
ille verterent in acētū. Sec9 āt cēt q̄n
do adhuc cēt in via ad corruptōz. B

¶ Vtz ofici possit de agresto Rz°. fm
Al. a tho. in. iiij. di. xj. Rō. quia ad
huc nō habet speciē vini. sed tm̄ est
in via generatōis A. Cō. Pe. vt in
sū. cō. lib. iij. titu. xxiiij. q. xcvij. B.

¶ Vtꝝ cōficī possit de musto · Rz° · fm Tho · a Pe · vbi s̄ · Sic · qꝫ ꝛpletā habet spēm vini · nō tñ est facēdū ꝟ mk tū recenti ꝓpter impuritatē · A · Hoc verꝫ nisi necēcitas imminēat · vt in sū · cō · co · ti · q · xcviij · B ·

¶ Vtꝝ aq̄ debeat apponi vino a q̄ntā · Rz° · fm Tho · a Pe · in · iiij · dis · xj · Aq̄ apponīt nō tanq̄ de necēcitate sac̄mēti · qꝫ a sine ea ꝛficere² · sed tanq̄ de bñ esse sc; ꝓpt̄ significatōē; vnionis ꝓpti ad xp̄; Aque cm̄ multe ꝓpti mk ti Apōē · xvij · Grauiter tñ peccaret q̄ scient omitteret aq̄ appositō; qꝫ agere ꝛtra institutō; eccē · a qꝫ dñs apposuisse credit · Debꝫ āt apponi ante paꝫ vt in vinū totalt ꝛuertat · alꝫ ñ ꝛficeret · A · Et ideo de auino seu aq̄ti co nō pōt cōficī · qꝫ nō est vinū sed aq̄ aliq̄ntulu; vinata · vt in sū · cō · co · ti · q · xcx · B · Et nō debꝫ apponi aq̄ rosa cea uk alia artificialis · Si tñ apponeret · mhilominꝰ ꝛficeret · Nā ipsa in vinū ꝛuertere² sicut aq̄ naturalis · A Idē in sum · con · co · ti · q · cj · B ·

¶ Quid si apponeret aq̄ qñ adhuc vinū est in dolio · Rz° · fm Tho · vbi s̄ Nō sufficeret · qꝫ ꝟ ñ sig̃ficaret aliq̄d ꝟ oꝫ vt imminēte oblatōē apponat ad sacm̄ A Id ī sū · cō · co · ti · q · cij · B

¶ Vtꝝ in terre vbi nō est vinū possit ꝛficī de aq̄ rubea in q̄ lotꝰ est parꝰ vino rubeo intinctꝰ Rñdet fm Tho · iiij · dist · xj · Non · qꝫ illud est magis aq̄ rubea q̄ vinū · vñ ꝟ dānat de ꝛse · di · ij · cu; ome · Quid ergo fiet in illis terris vbi vinū nō pt̄ haberi Rz° · Nō est aliq̄ terra ad quā nō possit tātū portari de vino q̄ntū sufficeret ad cē · lebrādū · Vel fm Al̄ dicēdū videt q̄ de ꝟ ꝛsulendꝰ cēt papa · cū ꝓpter intolerabile dānū aīarū; qꝫ incurrit ex sacī defectu dispēsandū videre² · vt corpꝰ xp̄i absq̄ vino ꝛficeret · qꝫ corpꝰ ñ est sine sanguine vt dictū est s̄ · eucaristia · j · ¶ · v · A Id ī sū · cō · co · ti · q · cv ·

¶ Vtꝝ in eucaristia possit aliq̄s liq̄r pmisceri species vini · Rz° · fm Pe · ī iiij · di · xij · Si addit res alterius natuē a maioris virtutē · trāsmutat spē; vini in sea si eq̄lis virtutis trāsmutat vtrūq; in naturā tciam · a sic vtroq; mō desinit ibi eē species vini · et p ꝛse q̄ns sanguis xp̄i · Si vo fit minoris virtutē trāsmuta² in naturā species vini · Verūtñ sub ptibꝰ illis ad q̄s liq̄r additꝰ penetrat cū nō sint ibi accidē · tia sine sbiecto · desinit eē sanguis xp̄i q̄ si liquor additꝰ sit eiusdē; nature a maior · tunc ad oēs diuisiones spēi pueniet · a ciꝰ ꝛtinuitatē totalt soluit a sic incipit eē aliꝰ liquor a sanguis xp̄i eē desinit · Et idē si eq̄lis fit · Si vo fit minor · tūc nō pueniet ad oēs diuisiones spēi · Sub ptibꝫ ergo ilk ad q̄s vinū additū pueniet · desinit esse sanguis · cū iā accidēta nō sint sine sbiecto · a ꝛtinuitas spēi q̄ eāt sine subiecto soluta fit · Sub ptibꝫ vero illis ad q̄s nō pueīt manet xp̄i sanguis · Satis Cō · Tho · ibidē · A · Idē in sū · con · co · ti · q · cxiij · Et addit fm eūdē; pe · Puto tñ q̄ si nō est nimis notabilt excellēs qꝫ addit ꝓpter dubiu; toto liquore ipso tanq̄ sacramento vtendū est · Et q̄ in primo casu videlicet quādo apponit liquor alterius speciei maioritas cōsiderāda est · nō tm̄ q̄ntitate · sed etiā virtute · B ·

Eucaristia · iij · q̄ ad ministru; sc; sacerdotē a ciꝰ missam · Et q̄rit prīo vtꝝ sacdos cōsecrās sp debeat sumē corpꝰ x̄p̄i Rz° · fr; Tho · in iiij · dist · xij · Qꝫ sic · ut de ꝛse · di · ij · relatū · Totiēs aūt sumat quotiēs cēlebrat · qꝫ ip̄m sacm̄ in sumptōe complementū sue significatōis accipit a intellige nisi impediat p violentia; infirmita tē · mortē · aut aliq̄d hmōi Qꝫ si pluēs missas cēlebrat solum in vltima pāpiet pfuiōem a nō in p̄cedēti · qꝫ tunc nō esset ieiunꝰ · nec alia; missam posset cēlebrare · ext · de cēlem · s · ex pte · Qꝫ si sacerdos pꝰ consecratōnem infirmet a nō habeat alia hostia mhilominꝰ; alius sacerdos hostiā diuidere et vnā ptem sumere · et aliā infirmo dare · A · Idē in sū · con ·

li-iij-ti-xxiiij-q-cxxij-vbi etiā pt;-q̃
idē est a si aliq̃ q̃cūq; infirme² ad mor
tē a nō repiret nisi vna hostia ꝓsecta
in missa-B-Vtꝫ āt a qñ licеat plres
missas ī die celebrare hic² J-missa-Ex
¶ Quis possit cōficere sacrm eucari-
stie-Rx° fm Tho-in-iij-di-xiij-Solus
sacdos pt-Qnetiā si fuerit heretic9-
scismatic9-excōicat9-aut degradat9-
si celebrat ꝓfiat-q̃uis ad suā pditio
nē-Laycus vo q̃ntumcūq; scūs: cele
brādo nihil ageret Cō-Hosti-Al-et
Pe-A-a ceteri theologi cōiter-ut in
sum-con-eo-ti-q-cxxiij-B
¶ Vtꝫ plures sacdotes possint simul
candē hostiā ꝓsecrare Rx° Al-tenet q
nō-Sed pbabili9 vide² q̃ sic fm Tho-
in-iij-di-xiij-vbi dicit q̃ fm morē q̃-
rundā eccāꝫ sacdotes qñ ordinātur cō
celebrāt epō ad repētandū q̃ qñ do
min9 hoc sacrm instituit: a ptātē cōse
crādi discipul dedt sil cū eis cenauit-
sic eps simul cū ordinatis pbiteris
celebrat-Et tūc oes dūt intētionē re
ferre ad illud instās in q̃ eps vba p
fert-a sic est vna tm ꝓsecratio-A Cō-
Jmo-ut in sū-cō-eo-ti-q-cxxvij-Sz
ut ibi pt; Alb-dicit q̃ sine p̄iudicio
melioris sme dicēdū videt q̃ plres sa
cerdotes simul nō pnt nec dūt simul
vnā ofice hostiā-q̃ p certo fm Aug-
iniuria fit sacro-Adhuc āt vanū est
plibz facere qd melius ab vno pt fieri
vanū āt nihil est in opibz nature-a
multo min9 in opibz grē Et q̃ aliqñ
plures sacdotes assistūt pape ꝗ fit p
ter obsequm nō p̄ter ꝓsecratō;-Et si
obiicit q̃ illi assistentes faciūt signa
a dicūt verba-Dicēdū q̃ iudicio meo
fieri nō dz-nec etiā fit-q̃ iniuria fierz
sacro-Et si obiicit² de sacerdotibz de no
uo ordinatis q̃ illi assistūt a cō cele-
brāt epō Dicendū q̃ illi vba nō pnū
diant-ꝗ assistūt p̄ter reuerētiā sacri
a p̄ter doctrinā a iō signa faciūt ad
imitatō; epi ut discāt signa-hec ibi
Dro ꝗ etiā facit-q̃ illa cena facta cū
discipul satis repētit in cōione quā
accipiūt ordinati absq; alia ꝓsecratō
ne-cū discipuli tunc nō ꝓsecrauerint-
sed solū cōionem accēperint-B
¶ Quis minister possit sacrm euca
ristie dispēsare Rx° fm Tho-in-iij-di-
xiij-Solus sacdos est dispēsator p̄ ꝗ
vñ laicus nō dz etiā in necitate aliquē
cōicare-q̃ hoc nō est sacrm necitatis
Dyacon9 aūt quō possit nota s-dya
con9-A Jdē in sū-cō-eo-ti-q-cxxxvj-
B Religiosus dispēsans corp9 xpi in
currit excōicatō;-de q̃ vide s-Cōicac
-Ex-v-qui incipit-a quo-
¶ Vtꝫ vno sacdote deficēte in missa
deat p alīū suppleri Rx° fm Tho-ī-iij-
pte-q-lxxxiij-Si sacdos morte aut in
firmitate graui occupet añ ꝓsecratō;
corpis xpi-ñ optet q̃ p alīū supplea
tur-Si vo ꝓsecrato corpe añ ꝓsecratō;
sanguinis vl etiā ꝓsecrato vtroq;: dz
misse celebritas p alīū explei-vij-q
j-nihil-A Jn sū-cō-eo-ti-q-lix-dz q̃
seqns sacdos dz incheare vbi p̄m9 di
misit ꝗz pe-a Tho-si sciat Si āt nesci²
dz a capite incipe-Et sic innuit q̃ l;
añ ꝓsecratō; nō fit necē missā supplei
tñ pt-Et ad pdcōꝫ maiorē declārtō;
in sū-cō-eo-ti-q-lx-sic dz Rō fm Al-
in li-de missa-circa fi-q̃ si sacdos añ
canonē in missa deficiat alīq̃ casu: tē
p certo alius sacdos dz reincipere totū
ritē pagere-q̃ ea q̃ añ canonē ī mis-
sa fiūt: nō fiūt de sacri ofectōe ꝗ potis
de p̄ll instructōne-Si aūt in canone
deficiat factis iā aliqbz signis super
hostias oblatas: añ tñ transubstāti-
atōem: videt mihi q̃ alius sacerdos
nō ab initio debeat missam reincipe
sed potius vbi ille dimisit: debz sup-
plere qd omissum est-a hoc p̄ter du
as cās-quarū vna est ex pte sacri-
alia ex pte populi Ex pte sacri-q̃ q̃-
uis ex illis signis substantia panis
a vini nō trāsubstātiet-tamē ex ip-
sa materia ex verbis a signis recipit
sanctitatē ex qua efficit magis p do-
nea q̃ in corp9 xpi trāsubstātiet-et
hoc nō est repetēdū sup illā hostiam
ne iniuria fiat virtuti vbōꝫ q̃ tanq̃
nihil hūt qñ iterū verba eadem sup

hostiam iterant tanq̃ priora verba a priori sacerdote dicta nullā virtutē habuissēt Cā autē ex pte ppli est · qr ppls ex ꝗ minꝰ verba a signa canōis appiaret si videret ea tā facile repeti q̃si priꝰ dicta viderent ānullata · Licz em̄ signa illa nō transubstātient tñ passionē xpi in misterio repñtant et passio xpi nunq̃ irrita dz reputari · Si āt sacdos in ipsa platōe verbor q̃ sunt forma sacri deficiat verbis iā in pte pnūciatis · saluo iudicio sānē maiorū · ostulerē q̃ illa hostia p reliquūs in altari cōseruaret a missa alia celebraret Sed Jmo · in · c · pbiter · ex de sacra · idē dicit q̃ in ꝗ casu aliꝰ sacdos dz incipere ibi Qui pridie q̃ pate² ꝛc Dicit em̄ ibi Jmo · q̃ si q̃s intra ofiendū sacrm eucaristie dū est in verbis illis scz · ꝗ est corpꝰ meū · deficiat · aliꝰ incipiat a capite scz ibi · Qui pridie · ꝛc Et idē dicꝰ in baptismo Jō idē putarē si dubitaret vtr primꝰ sacerdos opleuerit verba osecratōis · vt etiā tūc reincipiat ibi · Qui pridie ꝛc qr nō intelligit iteratū q̃ ambigit ē factū · ex de pbi · ñ bap · applicā · B ·

¶ Quid si sacdos pꝰ osecratōem corpis · sed añ osecratōez sanguīs pcipiat vinū aut aquā nō ē in calice Rz° · fm Tho · in · iij · pte · q · lxxxiij · Debet statī apponere a osecrare · si vo pꝰ oia cōsecratōis verba pcipiat q̃ aq̃ desit dz mihilominꝰ procedere · qr appositio aq̃ nō est de ncitate sacri Nullo āt mō debz aq̃ vino iā osecrato misceri · Si vo pꝰ ipsā osecratōez pcipit q̃ vinū non fuit appositū · siq̃dē pcipiat ꝗ añ sumptōez corpis · dz deposita aq̃ si ibi fuerit ponē vinū cū aq̃ a resumere a verbis osecratōis sanguīnis · Si vo ꝗ pcipit pꝰ sumptōez corpis · dz apponere aliā hostiā iterū simul cū sanguine cōsecrādā · et in fine sumē hostiam iterū osecratā a sanguinē · nō obstāte etiā si priꝰ sūpsit aquā q̃ erat in calice · qr p̄ceptū de pfectōe sacri maioris est p̄deris q̃ p̄ceptuz q̃ hoc sacrm a ieiunis sumat · A Jem in sum · cō · ti · iij · ti · xxiiij · q · lx · ad fi · B ·

¶ Quid si sacdos ñ recolit se dixisse ea q̃ in osecratōe eucaristie dicū² Rz° · fz Tho · in · iij · pte · q · lxxxiij · Non dz ex ꝗ turbari · Nō em̄ q̃ multa dicit recolit omniū q̃ dicit · Si tñ sacdoti ostat p babilē se aliq̃ omisisse siq̃dē nō sunt de ncitate sacri · nō dz resumē immutādo sacrificij ordinē · sed dz vlteriꝰ procedere · Si vero certificē² se omisisse aliq̃d eorū q̃ sūt de ncitate sacri scz formā osecratōis · dz resumi ipsa forma a cetera p ordinē reiterari · A · Jdē in sum · cō · co · ti · q · lxj · Sicē etiā si q̃s ex lapsu lingue · ul impitia omittēt vel mutaēt vl nō bñ pferret aliquā illa bā a pte post · mihil est iterādum arde ose · di · iij · retulerunt · B ·

¶ Quid si ppl frigꝰ ul ex negligētia hostia dilabat in calicē Rz° · fm Tho · vbi s · q̃ solū minima ps hostie mittat in calicē hoc respicit corpꝰ xpi misticū · a iō hmōi ptermissio ñ facit ip fectōz sacri vt ppl ꝗ sit ncē aliq̃d iterari · A · a siue dilabat añ fractōez sū pꝰ qr sicē nec omissio fractōis fac ipfectionē sacri vt in sum · con · co · ti · q · lxij · fm eundē Tho · B ·

¶ Qd si sacdos infē missā adutit hostiā eticā ñ ē l corruptā · Rz° · fz pe qr si añ osecratōz adutit remota illa hostia aliā ponat a canone reincipiat · si vo pꝰ osecratōz idē faciat ponēdo aliā hostiā a eā sumēdo · ꝗ a mihilominꝰ postea pma hostiā illā sumat aut alīs sumēdā trdat ruerē á rfuet Si vo adutcit postq̃ sūpserit · in isto casu variāt doc · A Sā iō pe · a glo · raisentiūt q̃ ꝗ casu sacdos ñ celebret iterū · qr ieiunꝰ nō ē · vt in sū · cō · co · ti · q · xcij · B · Tho · tñ in · iij · pte tenet q̃ dz ponē aliā hostiā a osecrare a sumē · qr p̄ceptū de pfectōne sacri maioris est ponderis q̃ p̄ceptū q̃ a ieiunis sumat vt et s · C · vj · dictū est ·

¶ Quid si musca l aranea i calicē ceciderit á venenū immixtū fuerit Rz° · Tho · i · iij · pte · q · lxxxiij · Si sacdos ꝗ añ osecratōem deptēderit · debz calix

abluti et aliud vinū poni. Si vero aliqd
horū post cōsecratōē; acciderit: dz aīal
caute capi a diligēter lauari a cōbu
ria ablutio in sacariū mitti. A. sim
cū cineribz sm cūdē Tho. ut in sū. cō
co. ti. q. cviij. vbi etiā ponūt omia q
in hoc. sc. hnt. B. q si venenū ibi esse
deprehenderit: nullo mō dz sumere nec
aliis dare. nevite calix in mortē ver
ta: sed dz diligent in vasculo seruari
a ne sacrīm remaneat impfectū: dz vi
nū apponi a sacdos denuo resumē ose
cratō; sanguinis a sacrīm pficere. Si
hl enī abhominable assum debz oc
casione hō sacrīi. ar. de ose. d. ij. si per
negligētiā. A. Et ibi hs nōt glo. B

¶ Quid significent diuisiōes hostie
q̄s sacdos facit secm Tho. in. iiij. d.
xij. Triplicē hnt significatō; Nā p°
qdē significāt diuisionē q̄ fuit in corpe
xpi p eiʒ passionē. Secō distributō;
ꝛdēptōis p diuersa mēbra ecclie.
Tercō signat q̄ in corpe xpi mistico
sc; in eccla q̄dā ps adhuc est in mū
do a eiʒ tribulatōibz a hoc signat ps
comesta. Illi aūt q̄ iā sunt in celo in
corpe a aīa. ut xps a bta virgo sign
tur p ptē missā in calice. q̄ inebriā:
ab vbertate domʒ dei. Sed illi q̄ sūt in
celo sola aīa a expectant glam q̄ ad
corpʒ suū et q̄ sūt in purgatorio sign
tur p ptē illā q̄ olim sm p̄mitiuā ec
clesiā fuabat vsq ad finē misse. A
Et licet hodie nō seruet: remanet tn
eadē significatio ptiū. ut in sū. cō. e.
tit. q. cxij. Et ad predicta facit. c. tri
forme. de cōse. di. ij. B

¶ Quid agendū si stilla sanguinis
ceciderit ex ꝛe° Si p negligētiā aliqd
de sāguine ceciderit si q̄dē sup tabulā
lingua lambat. a tabla radat. Sed
si nō fuerit tabula: locʒ ille radat et
cōburet a cinis iuxt altare cōdr: a sāc
dos. xl. diebz pēitēat Si vero ceciderit sup
lapidē altaris: oriatur sacdos stillā a tri
bz diebz pēitēat. Si vero sup linthēū
altaris a ad alios linthēū stilla puene
rit. iiij. diebz pēitēat. Si puenerit vsq
ad terciū. ix. diebz pēitēat. Si vsq
ad q̄rtū. xx. diebz pēitēat a abluat
tribz vicibz linthēamina q̄ stilla ten
gerit calice supposito et aq̄ ablutōis
iuxt altare cōdat. de ose. di. ij. si p ne
gligētiā Possz ēē sumi a sacdote. nisi
ꝓter abhomiatōē; dimittēt. ut po
nit Tho. in. iij. pte Et ut idē dicit. in.
iiij. dist. xij. cautū est ut ps illa lin
thei seu palle pʒ ablutōē; abscindat
a cōburat a cinis in altari cōdat. A
Idē dicit etiā in. iij. pte. B

¶ Quid si q̄s eucaristiā vomuerit ꝛe°
si sit laicʒ a ꝓpter ebrietatē vl voracita
tē; vomuerit. xl. diebz pēitēat. clerici
vō vl mōchi pēbiteri seu dpacomi. lxx
diebz pēitēat. eps vero. xc. Si vō cā in
firmitatis euomuerit. vij. diebz pēite
at. de ose. di. ij. si q̄s p ebrietatē Et dz
vomitʒ cremari a cineres iuxt altare
cōdi. ut s. in primo. sc. dictu; est. De
missa a eius celebratōē. hēs plura. I.
Missa. De eucaristia q̄ ad sumentes
hēt s. Cōicare Et vtz a malo mīstro
licet accipe eucaristiā a sacīa. vide
I. Ordinatus. i. sc. iij.

Eucaristia. iiij. qstū ad eiʒ ef
fectū. Quis sit principal effe
ctʒ eucaristie ꝛe° sm Tho. in.
iiij. d. xij. Proprij effectʒ ē cōsiōis ho
mis in xpm ut dicat cū apl°. Viuo
ego iā ñ ego. viuit vero ī me xps gal.
ij. a ad hūc sequūt duo effectʒ. s. aug
mentū virtutū a restauratō depdito
rū p pctā veniali vl alios p̄cedētes
defectʒ. A Quasi idē dicūt Pe. a Al
sed sb diuisis vbis. ut in sū. cō. li. iij.
ti. xxiiij. q. cxiiij. B

¶ Vtz pctā venialia possint īpedire ef
fectū sacīi eucaristie ꝛe° ꝛz Tho. i. iiij.
d. xij Ad hs ut sacīz hs plene effcū; suū
hēat o; q̄ assit actual deuo° Et q̄ int
dū actual deuo° īpediri pt abs mōrti
pctō pt effectʒ hʒ sacīi īpediri: ita q̄
aliqs augm mm grē nō oseq̄: nec tn ra
tū mōrl pcī iaurit. s. forte reatū venia
lis. q̄ ipatʒ accedit Non tn oē venciale
pcē; īpedt effcm hʒ sacīi. s. solū id qs
tollit actualē deuotō; q̄ in hs sacīo re
q̄rit. A Idē in sū. cō. co. tit. q. cxv. B

¶ Vtr ꝓter hoc sacm dlean² venia
lia-Rx°- fm Tho-vbi s-Sic Non tñ
optet q ſp omia venialia dleã²-ꝗ fr
mẽsurã duotõmis Posſ tñ cẽ fetuor
tãt9 q omia venialia dleret-Idẽ pe-
A-Idẽ in sũ-cõ-co-ti-q-cxvj-
¶ Vtr ꝓter hoc sacm dleãt mõrtalia
Rx°-fm Tho-in-iiij-di-xij- Nõ delet
mõrtalia nisi oblita-Vñ qd dr-Sit ab
lutio sceleruz-dupltr põt intelligi sez
q vel dr crimia abluẽ inq̃tũ ea im-
pedit l de hijs q nõ sunt in homis cõ
scientia vel memoria-A Item in sũ-
con-co-ti-q-cxvij-B-
Xactio q fit aliqñ a dmis vl a
platl-vide s Dñs-Ff°-Et J-
Tallia p totũ Itẽ J-Pedagiũ
Xcõicator Dicturi de excõica-
tõe-p°dicem9 aliq de eo q põt
excõicare siue de ipso excõica
tore vñ sciẽdũ q excõicatõz a iure pt
facere q̃cũq pt ius dare vt ꝓ invni
uersali eccia-et singuli epi in dyocesi
bz suis-xvj-q-ij-visis in fi-xxiiij-q-
iij-corripiãt Itẽ excõicare pñt coruz
officiales-sitr a oẽs plati inferiores
q collegijs psunt vt abbates etiã nõ
bñdicti-dũ tñ fuerint dfirmati-a si-
miles ex de simo-sicut tuis ex de offi-
or-cũ ab eccax A-ꝗ vez q ad istos in
feriores platos collegijs pfidẽtes-ñ
ỡria dsuetudo ul dissuetudo rpugnet
vt in sũ-cõ-ti-iij-ti-xxxiij-q-l- vbi ꝗ
notãt fm Kay-a Goff-B Itẽ videt
q archidyacon9 possit excõicare licz
nõ presbiter-ar-di-xxv-prelectis-ex
de of-archi-c-j-ex- de appel-wpbensi
bil Sol9 tñ epus põt excõicare cũ illa
solẽnitate q hẽ²-xj-q-iij-dñt-A-s-qz
dñt ei assistere seu circũstare-xij-sac
dotes cũ candel accẽsis vt ibi-B Alij
ãt plati ĩ collegiatis ecclesiis q̃ iuris-
dictõem hñt sup sbditos sine pdcã
solẽnitate excõicaẽ pñt-Sacdotes do
prochiales excõicare nõ pñt nisi vbi
eẽt dsuetudo q ẽ tribuit iurisdictõez
ix-q-iij-dqstus Cõ-Gof-tho-a Al-A
Hec fuerũt dicta Kay-principaliter vt
pz in dicta-q-l- Vbi etiaz addit fm
Hostiẽ-q sacdos exq̃ curã hz-im no-
toriis hz ptãtem excõicandi pmissa
ãmonitõne a in omibz hijs q sine li
telli oblatõne expediri pñt-ex de clã
test-dspõ- cũ inhibitio Et sic intelli
ge capla q de hac materia loquũt-
a hoc nisi forte dsuetudo ỡria vel su-
pioris inhibitio sez epi impediat In
occultis vero vel q reqrũt iudicialem
indagimẽ nõ pñt excõicare-nisi dstra
ria dsuetudo vl spẽalis delegatõ siue
dcessio eis pl9 indulgeat Nãa capi-
tulũ de dsuetudine ul indulgẽtia ex-
cõicata intdicit-ex de rescrip-ex pte
decani a de dsue-cũ int vos-Et sic diẽ
intelligendã smam Kay- Itẽ etiã ñ
sacdos pt excõicare a absoluere q̃ ad
foz dstentiosũ-sed in pmati sol9 sacer
dos-Sed ad ptãtẽ excõicandi reqrit
iurisdictio eccastica ordinaria ul de
legata fm pe-a in sum-con-co-ti-q-
lj-vbi etiaz nota fm Bar-bri-q hec
ptãs possz omitti etiã lapso p papã
sed nõ p episcopum-B-
¶ Vtr excõicatio lata ab alieno epõ
possit rata hãi aꝓrio-Rx°-fm Bar-
a Ber-Nõ-qz a principio nulla fuit-A
Idẽ in sum-con-co-ti-q-lij-B-
¶ Vtr plat9 possit excõicare extra t
titoriũ suũ-Rx°-fm Hosti-Epus ex
suã dyocesim-a hmõi plati ex terri-
toriũ suũ nõ pñt ea que sunt iurisdi
ctõis dtẽtiose A-nisi de dsensu ilh9 in
cui9 territorio est fm cũdẽ Hosti-p-
c-episcopos-ix-q-iij-vt in sum-con-
co-ti-q-liij-B Vnde qz quis nõ est ex
cõmunicãd9 sine cause cognitõe-xiij
q-iij-nemo-ideo tal nõ põt excõicare
nec sedere p tribunali-nec aliq̃d dis-
ponere-x-q-ij-epm-a-c-se-a-intelli-
ge nisi inq̃ntũ dictũ est s- absolutio
j-Ff vj-A-In dicta-q-liij-dr-Quidã
vero asseẽt q ex suã dyocesim epus
pt excõicaẽ-sicut Paulus excõmuni
cauit Corintũ absẽtẽ et irreq̃situ-ex
de appel- cum sit romana in fi-qd po
test concedi in notoriis-qz nec illa re
quirũt cause examinacõem-ix-q-iij
-Ff-a dicto-c-cũ sit Ibi etiam dicit

q ep̄s existens extra potest denunciare excōicatū qr p ꝶ amplio nō ligat
Itē q si legat excōicauit aliquē dū erat in puincia: nō pōt eū absoluere postq̄ exiuit puinciā dimisso officio Secꝰ si exiuit reuersus. qr tūc pt fm q p̄dictū est de aliis ordinariis. B

¶ Prelatꝰ q̄ in aliquo loco habz tm̄ tpalē iurisdictōez: nō ꝓpter hoc potest excōicare. ar. ex. de offi. or. dilectꝰ. A. Idem in sum. con. li. iij. ti. xxxiij. q. liiij. fm Host. B

¶ Excōicare nō pōt excōicatꝰ q̄cūq̄. Vñ nec hereticꝰ. nec scismaticus. nec apostata a fide. xxiiij. q. j. audiuimꝰ et. ff. si aūt in fi. Itē nec intrusus. nec suspēsus a iurisdictōe. xij. q. ij. alienatōes. a. c. p̄carie. ex de ꝓcess. p̄ben. q̄ Itē nec ille q violauit interdictū. ex de excess. pla. c. fi. A Ibi ñ bñ videt ꝶ pbari. tñ idē dic Al. a hos. aīt interdcū: ꝶois ut i sū. cō. li. iij. ti. zz. q. lxxiij. B

Excōicatio pº cōiter q̄d sit Rº Excōicatio est a q̄ habet licita cōione a legitimo actu separo. xj. q. iij. ff. euident A. ꝶ fuit dictū rap. ut pz in sū. cō. li. iij. ti. xxxiij. q. xxxij. Et inde inq̄t Adā ꝛc excōicatꝰ ab esu ligni vite dicēte dño Gen. iij. Videte ne forte sumat de ligno vite. dcō. ff. euident Cō. hos. et Gof. ꝶ in directoia li. iij. ti. ij. in principio ꝛc. q hec diffinitio nō ꝓhendit minorē excōicatōnē. Vñ ibi sic ꝛc. excōicatio est a participatōe fideliū exclusio vl a cōione fideliū separatio. dicto. ff. euident. a ex de excep. a nobis. Sed hec diffinitōnes videt particulares Vñ satis videz q pro gnati diffinitōe possit dici q excōicatio est a cōione seu ꝓsortio fideliū separatio. xj. q. iij. omis. Sed q̄ñq̄ particularit a q̄ñq̄ vniuersalit fm suas species. de quibz statū. Et ad hūc sensū potest reduci prima diffinitio Rap. intelligēdo eā disiūctiue a nō copulatiue. B Cui principalit due sūt spēs. Vna que separat a sacramētis a ab ingressu ecclesie a a cōmunione fideliū a hec ꝛc maior excōicatio vl anathema Alia q̄ separat a sacris tm̄. A. vicz a ꝓceptōne principalit. nō a collatōe Peccat tñ alit excōicatꝰ cōferēdo eccāstica sacramenta sed ab eo collata virtutis nō carēt effectu. ex. de clerico. excōmi. si celebrat. B Et hec ꝛc minor Et de vtraq̄ hēt. iij. q. iiij. Engeltrudā a ex. eo. si quē. A fm Rap. a in sum. cō. eo. ti. q. xxxiij. spēs excōicatōis q̄ si infinite sūt Quot em sūt species cōmunionis tot sūt vl esse pñt spēs excōicatōnis. Sed de p̄dictis duabz fit q̄nter tractat ecclesia a in dubio cui nominat excōicatio intelligit de maiori. dicto c. si quē Itē excōicationū alia est iuris scz quā q̄s incurrit ipō iure delicto cōmisso. ut si q̄s iniciat manꝰ violentas in clericū. xvij. q. iiij si q̄s suadente. alia est iudicis scil: q̄ irrogat a iudice ptātē habente p ꝓcessū iudiciariū. ex. eo. nup Et quis possit excōicare excōicatōe maiori dictū est s. c. primo Minori aūt excōicatōe excōicare pñt nō solū epi: sed a alij prelati ecclesiarum inferiores. fm Rap. et in sum. con. eo. ti. q. lv. B.

¶ In quibus casibus incidit q̄s maiorem excōicationem ipso facto. Rº In multis Nam excōicatio a qua solus papa absoluit: incurrit in. xiij. casibꝰ. quos omes habes s. absolutio j. ff. iij. Sūt et alij casus plurimi. Primus cum q̄s incidit in heresim iā dānatam. xxiiij. q. j. c. j. et. ij. Aut nouā heresim confingit. extra de heret. ad abolendā. a. c. excōicamꝰ. aut est credens receptator vl fautor hereticorū extra de here. sicut ait. A. Hic casus et sequēs a etiā quartus hodie videtur papales. ut pz in ꝓcessu ānah curie. B. Secūs cum q̄s asserendo dicit romanā ecclām non esse caput omiū ecclesiarū. nec ei tanq̄ capiti obediendum dis. xix. nulli fas. Tertius q̄ rectores ciuitatum faciunt exactiones indebitas in clericos a ecclias: a āmoniti nō desistunt. ex de immu. eccle. ñ minꝰ. A. et ibi pt: q etiā est filiis sententia ꝓtra fautores eorū. nec debent

absolui donec satisfecerint ꝓpetenter
B· Qrtus est cũ ḋs ñ electꝰa duabꝫ
ptibꝫ cardinaliu; gerit se ꝑ ꝑ·ex de
elec·lic;·A·Et vt ibi p; eadẽ est sma
ꝓtra eos ḋꝑ ꝑ ipsũ recipiũt·ḣ vt p⸗
dictũ est iste casus hodie ẽ papalis·
B·Qrtus est ḋs magr uꝶ scolarꝶ tr
ctat cũ aliq̃ diue Bonoñ·de cõductõe
hospitij irrequisitis mḋlimis nisi tps cõ
ductõis fuerit elapsũ·ex de loca·ex
rescripto·A·Ibi p; q̃ iste casus est
ꝓtra mgros a scolaes ḋ in ãtate Bo
nonie sũt sup ꝓducẽdis domibꝫ alio
rũ vic; scolariũ fm glo·Idẽ possꝫ for
te intelligi etiã de mgris ḋ sup hospi
tijs in lesionẽ uꝶ preiudiciũ habitã⸗
tiũ audent tractare nisi prioꝰstiterit
tps ꝓductõis elapsũ uꝶ mḋlimi in hꝶ
fauorẽ suũ ꝑstiterũt a ꝓsensu;·B·Sex
tus cũ monachi canonici regulares·
archidiaconi·decani·ꝑositi plebani
cantores a alij clerici ꝑsonatũ hñtes
aut etiã q̃cũq; ꝑsbiteri audiãt leges
uꝶ phisicã·A·nisi religiosi infra duo
rũ mẽsiũ spaciũ ad claustꝫ redierũt
a alij clerici infra dictũ spaciũ a ꝑfatꝶ
destiterint·vt in·c·de ḋbꝫ statũ·B·ex
ne de·uꝶ mo·nõ magnoopea·c·sup
specꝶ Secꝰsi hñt prochialẽ ecclesiã
tma nõ sũt ꝑsbiteri ex ne de·uꝶ mo·
statutu;·li·vj·A·a ibi notat glo·et
dñs pe·de auctora q̃ qñ prochiales
sũt ꝑsbiteri:incurrũt dictã sma nõ
rõe eccãꝫ·sed ordinis·ꝑ dictũ·c·su⸗
ꝑ specula·B Septimꝰ cũ ḋs ptiꝑat
excõicato in crimĩe ꝓpter qd̃ excõica
tꝰẽ dãdo ei auxiliũ ꝓsiliũ uꝶ fauorem
ex eo·si ꝓcubine·A·q̃ eos vinculo li
gat cũ excõicato·dicto·c·si ꝓcubine
a eo·ti·c·nup·Fin scda Vñ nõ videt
iste casus ꝑticularis ḣ regula gñaꝶ·
B Octauꝰ ꝓtra oes ḋ fecerint statuta
ꝗ libertatẽ eccie a sẽptores eorꝫ sitꝶ et
ptãtes a ꝓsules a rectores a ꝓsiliaios
locorꝫ·vbi talia statuta seu etiã ꝓsue
tudines edite sũt uꝶ seruatꝶ·a ḋ sua
re fecerint a illos ḋ fm ea iudicauẽ⸗
rint uꝶ in publicã formã redigerũt iu
dicata ex·eo·grauẽ·a·c·noueit·Ro

nꝰ illos ḋ imittũt ordiatõibꝫ ꝓlatie
natõibꝫ a scismatic fãs ex ꝗ scisma
c·j·A· Ibi dr q̃ res eccie a scismatic
alienate:dñt ad eccãam sine vllo one
re reũti·a si ḋs ꝓtra ire ꝑsũpserit ex
cõicatõe; incurrit·Dicti casus oes ex
iuribꝫ magꝶ ãtiḋs collecti sũt·A Sũt
in dictis iuribꝫ a alij casus·Vñ dicꝰ
est in·c·qm̃ de offi·or·vbi ꝓhibet q̃
in eadẽ ãtate sint plres epi·Sed si ꝓpꝶ
diuisitatẽ hitãtiũ ꝓꝰeps nõ ꝑt oibꝫ
deseruire·ꝑt;a dr ḋ ad hꝶ aliũ epm sibi
vicariũ cõstituẽ forte grecũ ḋ valeat
ibi grecꝶ hitãtibꝫ mĩstrare ḋ vicariꝰ p
oia dr eẽ obediẽs a sbiectus principali
epõ·Et sbdi? Vñ si ḋs alꝶ se ĩgesserit
excõicatõis se noueit mucrone pcus
sũ·dicẽ gl·Et ita ẽ canõ late sme Vñ
dmꝰ est in·c·dericꝶ·ex ne de·uꝶ mo·
vbi dr·Iubemꝰ eẽ sb intmiatõe ana
thematis ne ḋs sacdotũ officiũ hat vi
cecomitꝶ ā ꝑositi sclarꝶ·Si ḋs ãt ꝓtẽ
hꝶ cãre ꝑsũpserit a motꝰ emdare nolu
eit excõicatõi sbiacat dicẽ glo·Sic vi
detꝶ canõ late sme· Duodecimꝰ casus
est in·c·excõicatõi·ex de rap·vbi dr
Excõicatõi sbdãt ḋ rompetas ꝓ alio
s xpianos ꝑ negociatõe ꝓ aliꝭ ho⸗
nestis caus in nauigio vectos ā cape
ā rebꝫ suis spoliare presumũt Illi eẽ
ḋ xpianos naufragiu; padẽtes ḋbꝫ
fm regulã fidei ꝓsilio eẽ tenẽ? dãnata
cupiditate spoliãt rebꝫ suis ñ ablaꝶ⸗
ta reddiderũt excõicatõi se noueũt sb
iacẽ·dicit glo·Et sic ḋ ꝗ hꝶ faciũt sunt
ipõ iure excõicati Et hꝶ rex ẽ ḋ ad hũc
vltimũ casũ ḋ vo ad primũ ẽ canõ fe⸗
rẽde sme vt ex ipõ tex·p; Et notat ibi
dñs Anto·de bu·cũ Io·an·vbi eẽ dicẽ
f; Io·an·q̃ piãte ter ĩ ãno excõicãt
ex ore pape·B Eodẽ° sũt alij casus ex
cõicatõnũ ḋ hñt in ti·vj·de ḋbꝫ duo
sũt ptinẽtes ad papã·vt est ꝗ·ablu
tio·j·Fin·Primꝰ de q̃cũq; ḋ loq̃ se⸗
crete ꝓ mittit sẽptura uꝶ nũciũ alicui
cardinali qñ sint reducti occasiõe ele
ctõis pape· extra de elec·vbi pienũ·
Et de dñs·rectoribꝫ a officiatibꝫ ḋ im
minente dicta electõe non seruarẽt

dictā ostitutionē. Aut nō facerēt ob
seruari dicto. c. vbi. Bsedes de hiis q
grauāt alios. qr cū p q rogabāt no=
luerūt eligē vide s. Electio. j. Exxxiij
q incipit. quāqz Terag est quāqz vsur
pātes custodiam vacātiū ecclesiarz
seu in aliis piis loc occupāt bona ip
sorz a clerica alie psone corūdē loco
rū q hoc fieri pcurāt. est s elec. gnali
Hunc ec casū hes s. Eccia. j. Penk.
Quartg est de electoribz ad regimen
vrbis romane. a de electis a fautori
bz q fecerūt otra cōstitutōz sup ls fcāz
est de elec. fundamēta. A Certe abso
lutio istig casus videt reseruari pape
pterq in mortis articulo Et nō solū
otra pfatos: sed etiā cōtra obediētes
dictis officialibz electis illegitime seu
assūptis. ut in dcō. c. fundamēta. Et q
si secg a Sotēptores. Et hoc cōiter sp
accidit qñ ad obediētiā apīce sedis
Roma nō est. B Qrītus de hiis q vo=
cāt ad dirigēdas monales in electō
nibz. nisi abstineāt ab hiis p q posz
in eis discordia oriri vt nutriri. est de
elec. indēnitatibz. Sextg de hiis q pcu
rāt q cōseruatores dati intermittūt se
de hiis q nō licent. vide s. oseruator
. Eiiij. Septimg de hiis q absolutōez
ab aliq excōicatōe vt reuocatōe eius
aut ec suspēsiōis a interdicti extorqnt
p vim vt p metū. Sā nec valet abso
lutio a incurrit noua excōicatio est de
hiis q vi absolutōis. Octavg de eo q
fingit fraudulent casū p quē aliqs
iudex vadat vt mittat ad aliquā mu
lierē p testimōio. est de iudi. muliēs.
A. Ibi nō videt notari hic casus nisi
qñ fictio fit ad ls ut iudex psonam ac
cedat. B Nong de hiis q platos vt co
rū capitula seu alias psonas eccāsti
cas opellūt ad submittēdū laycis vt
alienandū bona immobilia seu iura
eccīarz a fili layci q vsurpāt sibi illicite
hmōi nisi mōiti restiterūt. est de re
eccle. hoc osultissimō. A Ibi dat ista se
tētia otra illos q coegerūt platos vt
capitula eccīarz aut alias psonas eccā
sticas sbmittē eis eccias ipsi omissas
vt bona immobilia seu iura ipsarz re
cogscendo ab ipsi ea tāq a supioribz
se tenē seu ab ipsis eadē aduocādo p
ut in q busdā pribz sic aduocaē vt ip
sos pīonos vt aduocatos eccīarz seu
bonorz ipsarz ppetuo aut ad tps non
modicū statuēdo. Sā cuiuscūqz sint
oditōmis aut statg q ad hoc coegerūt
excōicationē incurrūt nisi hoc fierent
cū osensu capitulū apīce sedis lma
spāli. a tūc occasiōe illorz laycorū vltra
id qs ex natuā otractuū ipsorz vt ad
hibita in rlis lege pmittit aliqd nō
vsurpēt Sicvo secg egerint ñ āmoniti
ab hmōi restiterūt restituēdo ea q ta=
liter vsurparāt eoipso sñam excōica
tōis incurrūt. a extūc ad supponēdū
terrā ipsorz si opg fuerit eccāstico int
dicto libere pceda. hec ibi. B. Decimg
q cūqz ab ecclesiis vt psonis eccāsti=
cis p se vt p aliū nōie suo vt alieno
p psonis vt rebz q nō cā negociati
onis deferūt vt deferri faciūt seu trans=
mittūt exigūt aliqs pedagiū seu gui
dagiū ex. de cēsi. quēq. li. vj. Et de ls
casu hēt j. diffusig pedagiū. Ci. Vn
decimg est de hiis q impedirēt officiū
delegati vt cuiuscūqz iudicis eccāstici
est de immu. eccle. qm. quē casū diffu
sig hes j. Judex. ij. Cv. Duodecimg de
dnis q inhibēt sbditis ne psonis ec
clesiasticis vēdāt a hmōi vide j. Emūi
tas eccē. Cix Tredecāg de religioso q te
mē vbicūqz habitū sue religionis di
mittit vt accedit ad studia: ñ a suo p
lato cū osilio maioris ptis ouentg si
bi lma fit ocessa. Decimusqrtus de do
ctoribz seu mgris q scient illos religi
osos q dimiserūt habitū docēt leges
vt phisicā. Predicti duo casus hñt
est de de. vt mo. ut piculosa. A Ibi sic
Districtig inhibemg ne decretero aliqs
quācūqz religionē tacite vt expsse p
fessus ī scol vt alibi temē habitū sue
religionis dimittat. nec accedat ad
quis studia lrarz: nisi a suo plato cū
osilio sui ouētg vt maioris pte eiusdē
sibi eundi ad studiū lma primitg fit
ocessa. j. Si qs aūta. Doctores q seu

magistri q̃ religiosos habitu suo di
misso leges aut phisicã audiẽtes sci
ent docere aut in scolis suis p̃sũpse=
rint retinẽ· sili eo ipso sint sñia inno=
dati· Sup q̃ Jo·an·in nouella dicit·
Nõ puto q̃ de mẽte ostitutõis sit q̃
mõchꝰ in cella sua dimittẽs habitu;
vl dũ balneũ intret occulte vl iacẽs
sine habitu ligef hac ostitutõe· Alꝯ
paua inuenirẽf nõ ligati· Sed qñ ex
hibꝯ se ospectibꝯ tõim sine habitu· l
in habitu laycali vl dericali sclaris sii
iusta cã: tũc ligẽ²· Et ad ꝯ facit prin
cipiũ dere·q̃ vult ipsoꝝ vagatõi p=
uidere· D· Quidcimꝰ q̃cũq̃ hereticos
vl credẽtes vl receptores vl defenso
res vl fautores eoꝝ scienl traderet ec
clesiastice sepulture·ef de heret· q̃cũ;
li·vj· A Et ibi etiã p; q̃ locꝰ vbi tles
sepulti fuerũt: debet ꝓpetuo sepultura
carere· D· de q̃ absoluẽdo: vide J· He
reticꝰ·ij·f·ij Sedcimꝰ q̃cũq̃ rector se
cularis vl q̃cũq̃ official eꝰ cognosceret
de crimie heresis aut captos liberaret
vl dyocesanoꝝ l inq̃sitoꝝ officiũ im
pediret·ef de here·c·inq̃sitõis· A Jbi
pt; q̃ iste casus est otra rectores q̃s=
cũq̃ tpales q̃ cognoscũt vl iudicãt
de crimine heresis vl captos p̃ heresi
relaxãt sine lñia vl mãdato epi vl in
q̃sitõis· aut reusãt implẽ executõnẽ
eis p̃ hmõi crimie a dyocesano l inq̃
sitoribꝯ iniunctã put ad eos spectat
officiũ vl alt officiũ epi vl inq̃sitorũ
sñiam vl p̃cessũ directe vl indirecte i
pedire p̃sũpserint Et si in excõicatõe
pmãserint p ãnũ aimo ptinacie vlut
heretici sũt odẽnandi· D Decimussep
timꝰ est de hiis q̃ p assassinos quẽq̃
xpianũ intfici pauraverũt· vide s· as
sassinus Decimusoctauꝰ de clericis q̃
manifestis vsurariis domos locãt vl
alio titulo ocdũt· ef de vsuris·c·vsu
raꝝ· vide J· Vsuã·iiij·f·iiij· Decimus
nonꝰ de hiis q̃ ocdũt rep̃salias ꝫ p=
sonas eclãsticas spãlt siue gñalt·
ef de iureiurã·a si·A·ut ibi p; iste ca
sus est otra ocdẽtes rep̃salias ꝫ de
ricos vl coꝝ bona vel gñalt cõcessas
extẽdẽtes ad eos quã ocessionẽ vel ex
tẽsionẽ ñ reuõuerit infra mẽsẽ a tẽpe
ocessionis vel extẽsiõis singularis p
sona excõicatõ;: a vniũsitas intdcũ;
incurrũt ut ibi· D Vicesimꝰ si dñs vel
rector tpalis nõ fecerit obſuari ea q̃
statuũf cõtra insecutores cardinaliũ
seu alicꝰ de familia eoꝝ vl pape·ex·de
re·felicis· A Hoc verꝝ est si nõ fecerit
dictꝰ rector vl tpalis vl spũal vel of
ficial eiꝰ observari p̃dicta infra mẽsẽ
postq̃ delictũ ad coꝝ notiã puene=
rit· Et ãtas q̃libet p̃ter vibẽ si nõ fa=
cit p̃dicta ut dcm ẽ infra mẽsẽ cũ fa=
cultas ei affuerit priua² eo ipso p̃tifi
cali dignitate· ut s· et nihilominꝰ re
manet intdicta ut ibi· Vicesimusprimꝰ
q̃cũq̃ dat lñiam occidẽdi· capiẽdi
seu alt in bonis vl p̃sonis suis vl su
oꝝ grauandi eos q̃ ꝫ reges barones
nobiles vl q̃scũq̃ alios tulerit excõi=
catõis suspẽsiõis vl intdicti sñias si
ue illos q̃ꝝ occasiõe fuit plate vl eos
q̃ eas obſuãt aut eos q̃ talt excõica
tis cõicare voluerit: ñ lñia; ipsã re inte=
gra reuocẽta si qua sint ablata resti
tuãt· sũp ilt satisfaciãt· A Jn c· q̃cũ;
de q̃ J· di·ñ lñiam ipsam re integra re
uocauerint vl si ad bonoꝝ captõe oc
casiõ; ipiꝰ fit p̃cessũ bona ipsa fuerũt
infra octo dieꝝ spaciũ restituta ã sa=
tisfactio p̃ ipsis impensa· D Sitra q̃
dcã lñia vsi fuerint vl ef sii lñia suo
motu hec fecerint excõicatõ; incurrũt
in q̃ si pmanserint p duos mẽses nõ
ñ p papam absoluẽf· ex·de sen·exc·
q̃cũ; Vicesimussecũdꝰ qñ q̃s ab excõi
catõe absolutꝰ fuerit ĩ mortl articlo
vl alio impediñto si cessãte articlo
l impediñto nõ repñtet se q̃ãtiꝰ cõ
mode poterit ei a q̃ absolui dẽbat re=
incidit in eãdẽ sñiam· ex·eo·cos Vice
simusterciꝰ· qñ aliq̃ absoluũf a sede
aplica vl a legatl a iniũgif eis q̃ se
p̃ñtent ordinariis vl aliis suscepturi
p̃ñama passis iniuriã seu eis q̃bus
obligati sũt satisfaciãt· sitt si hoc nõ
faciãt q̃ primũ omode poterit reinci
dũt in eandẽ sñiam· ut in dicto c· eos

¶ Item sunt alij casus excõicatõnũ in de. de q̃bz quinq; sũt papales. vt dictũ est s̃. absolutio. j. ff. iij. Alij sũt isti Prim9 est de illis q̃ in cimiterijs sepeliũt corpa tẽpe int̃dicti in casibz nõ ocessis a iure l̃ excõicatos publice aut nõiatim int̃dictos aut vsuraios manifestos sciẽter sepeliunt A q̃ excõicatõe nõ debẽt absolui nisi ad arbitriuz vpocesami satisfeceũt eis q̃bz p̃ pmissa fuerit iniuria irrogata vt de sepult. cos. A. Et ibi addit. ¶ Nullo eis ꝯ pmissa exemptõis l̃ q̃uis alio p̃uilegio q̃cũq; foz̃ verboz̃ ocesso aliq̃l̃ suffragãte. B Scõs de religiosis q̃ decimas ecclesiis debitas sibi appropriant l̃ vsurpãt siue q̃ ñ pmittũt solui ecclesiis decimas de aiatibz familiariũ a pastoz̃ suorũ l̃ alioz̃ immiscẽtiũ ipsa aiatia gregibz eoz̃ vel de aiatibz q̃ in fraudẽ eccãz̃ emũt a empta tradũt venditoribz l̃ alijs ab ipsis tenẽda seu q̃ nõ pmittũt l̃ phibẽt solui decimas ecclesiis ꝯ l̃ris q̃s tradũt alijs excolẽdas. misi rq̃siti. A. p eos q̃ rũ int̃est vt in de. religiosi de q̃. j. B. destitueit int̃ mẽsẽ. á si de hijs q̃ vsurpauerũt otra pmissa. A. l̃ retinẽ presũpserint vt in dicta de. B. nõ satisfeceũt dãnificatis ecclesiis. infra duos mẽses sũt suspẽsi ab administratõibz a bñficijs suis Qꝯ si nõ habẽt administratões a bñficia ipõ facto excõicationẽ incurrũt vt extẽ de rei. religiosi. Tercio est de monachis l̃ canonicis regulaibz q̃ nõ hñt administratõz a tñsferũt se ad curias pricipũ sine lmã p̃latoz̃ suorũ vt dãnũ aliqꝯ inferant suis p̃latis á mõsterio vt de sta. mone in agro. A. ff. qz vero. vbi ꝯ. Prohibem9 ne mõchi á regulares canonici administratões aliquã nõ hñtes ad curias pricipũ absq; lmã spẽali p̃latoz̃ suoz̃ se cõferre p̃sumãt q; si vt suis p̃latis á mõsterijs dãnũ aliqꝯ inferãt ad dictas curias se oferre p̃sũpserũt excõicatõis sñam eos incurrere volum9 ipõ facto Et districte ibidẽ iungit p̃latis vt ipsos a curiaz̃ accessu a q̃buslibz vagatõibz a discursu diligẽt opescãt. B Quẽt9 de mõchis q̃ infra septa mõsterij sine lmã arma tenẽt. vt in dicto. c. ne in agro. A. In. ff. p̃fate. vbi p9 dictũ. ff. qz vo immediate sbiũgit. Prefate q̃ sñe monachos infra septa mõsterij sine lmã abbatũ suoz̃ arma tenẽtes: dẽ nim9 sb iacẽ Et vt ponit in directoria. li. iij. ti. ij. ff. cl iij. dicit Wil. q; ꝯ intelligit de otinue tenẽtibz. qz si dũ intrẽt septa arma poztãt secũ. nõ tñ aio nocẽdi l̃ secũ int9 retinẽdi nõ imputat. qz tenere est exp̃posito cũ effectu. ex̃ ꝯ de nõ resi. relatũ. Et ꝯ ex̃ intelligit tñ de suo mõsterio nõ ꝯ alio. cũ nõ possit hẽre lmãz sui abbatis ex̃ territoziũ suũ ex̃ de osti. vt aiaz̃. li. vj. Et nõ ie armoz̃ nõ solũ scuta. gladios a galeas ĩtelligim9. ꝯ etiã fustes a lapides. ff. de verbo. sig. armoz̃ siue sint defensionis siue inuasiõis. ar. ex. de homic. sicut dignũ. ff. illi etiã. B. Quẽt9 de hijs q̃ impedirẽt visitatozes monasteriũ. l̃ canonicarũ. A. s. secl̃ariũ. vt in de. de q̃. j. B misi moniti destiterũt. vt de sta. mo. attendẽtes. A. qz vt ibi pz excõicatõz incurrũt nõ obstãtibz q̃buscũq; p̃uilegijs statutis l̃ ꝯsuetudinibz Et intelligit de mõialibz q̃buscũq; vt ꝯz ĩ directoria eo. ti. ff. cc. v. B Sept9 est de q̃busdã mulieribz q̃ beghine vulgariter nũcupãt. silr et religiosi q̃ eas ĩ illo statu fouẽt. A. l̃ ad talẽ statũ adducũt. vt in de. de q̃ stati. B vt in de. de reli. do. cũ de q̃busdã. vide ff. religio. j. ff. si. Septim9 de hijs q̃ sciẽt ꝯhũt mũonia in g̃dibz ꝯsãguitatis l̃ affinitatis phibitis ul̃ cũ monialibz vl̃ ꝯhẽtes q̃ sũt religiosi siue mõiales á clerici in sacis vt de osang. a affi. cos. A. Ibi ecl̃ p̃apis eccãz̃ p̃latis vt p̃latos tãdiu nũciẽt excõicatos seu a suis faciãt sbditis nũciai donec suũ hũilitis recogñscentes errorẽ separẽt abinuicẽ a absolucõis obtinẽ bñficiũ merẽãt. B. Octau9 de inq̃sitoribz hereticoz̃ qui p̃ textu officij inq̃sitõis quibusuis modis illicitis pecuniã extor

quent vl̃ scienter bona ecc̃ar̃ ob veli
ctū clericor̃ fisco ecclesie applicarent.
A. Etiā. et iō fortiꝰ si fisco seculari ut
in de. de q̃ J. B. ¶ Nec pñt absolui nisi
in mortis articulo. donec illis q̃bus
extorserūt plene satisfecerint de pecu
nia. A. sic extorta. ut in de. de q̃ J. B.
nullis p̃uilegijs pactis aut remissi-
onibꝫ sup̃ hoc valituris ut de here. no
lentes. A Et ibi idē ꝟ de omissariis ī
q̃sitor̃ seu cp̃or̃ vl̃ capl̃or̃ sede vacā
te q̃ p̃dicta agerēt. B. ¶ Nonꝰ ptātes
capitanei rectores ciuiles iudices a cō
siliarij a alij officiales q̃ statuta faci
unt scribūt vl̃ dictāt p q̃ q̃s cpellat̃
solue ꝟ suras vl̃ solutas nō repetē. A
vl̃ q̃ solute nō restituat̃ plene ut in
de. de q̃ J. B. et q̃ ꝟm ea iudicāt. A vl̃
alt̃ q̃ tr̃aciꝫ scient̃ iudicare p̃siuperūt
q̃ vsure solut̃ vl̃ nō plene restituā²
ut in dcā de. B. a q̃ hñt sup̃ ꝟ ptātē
ñ statuta ipsa deleuerint A. ista tres
mēses. ut in ea. de. B Vel si ea p̃siup
serint obꝯuare. A vl̃ cinctudines eor̃
effectū hñtes ut in tex. de q̃ stat̃. B.
ut de vsuris. ex graui. Decimꝰ de reli
giosis mēdicātibꝫ q̃ domos ad hitā-
dū vl̃ loca de nouo recperēt vl̃ recep
ta mutarēt seu alienarēt ut de pcis
cupiētes. A Et ibi pz q̃ idē est cē si di
cta loca seu domos dimitterēt se ad
alia trāsferēdo. Et ꝟ nisi p̃dicta fiāt
de sedis aplice licētia spāli: plene et
exp̃sse faciēte de p̃hibitōe hmōi men
tōe; P hoc tñ nō p̃hibet̃ illis q̃ vitā
heremiticā vl̃ solitariā duxerūt eligē
dā de lnia maior̃ suor̃ q̃n cellas. mā
siones. seu inhabitacula in heremis
possint acq̃rere ac mutare. ex̄ de excep
pla. cū ex eo. li. vj. a notat̃ in directo
ria. li. iij. t. ij. C. cxlxiij Et in dicto. c. cū
ex eo. exp̃mit̃ vita heremitica seu so-
litaria vbi nō fit cōm̄ habitatio de
p̃pinq̃. B Vndecimꝰ de religiosis q̃ di
cūt alq̃ ꝟba ut retrahāt audiētes a
solutōe decimar̃. ut in dicto. c. cupiē
tes. A. C. illos cē siue dicta ꝟba dicā²
in p̃dicatōe vl̃ alibi. ut ibi. B Duode
cimꝰ de religiosis q̃ cfitētibꝫ sibi ñ fa-
cūt cscia; de decimis solucdis q̃ sunt
suspēsi ab officio p̃dicatōis donec si
cmode pñt faciāt cscia; eis. Et si inte
rū p̃dicāt excōicati sūt. ut in dcō. c. cu
piētes. Am. C. et qz. vbi pz q̃ ꝟ locu;
hz qñ dicti rēligiosi sciēt̃ omiserūt facē
cscia;. a si fuerūt req̃siti a ñ alis. ut ex
ipso tex. colligi² vbi ꝟ q̃ religiosi te
neāt certis tpibꝫ infoꝫ de p̃sin de solu
tōe decār̃ si ab ecc̃ar̃ rectoribꝫ vl̃ vi
cariis aut loca tenētibꝫ eorūdē fuerūt
req̃siti. Et immediate ꝟ eodē cte xtu
seq̃t̃ q̃ ad cfessiōes. ¶ Nec nōa hiis q̃
rū cfessiones tt̃. Hoc cē nōt̃ in direc
toria. li. iij. ti. ij. C. cxlx vj. et ti. vj. C. x
xx. B Tredecimꝰ de religiosis q̃buscūq̃
q̃ nō seruarēt intēdcū; qꝰ seruat ma-
trix ecc̃a Et istū casū plenꝰ vide J. in
tēdictū. j. C. xj. q̃ incipit. Qñ sīna. tt̃.
Decimusq̃rtꝰ de fr̃ibꝫ minoribꝫ q̃ tpe
intēdicti recipent ad ꝟma frēs vl̃ soro
res de tāo ordīe q̃ cstinētes vocāt̃. ex
de sen. exc. cū ex eo. A Etiā si sup̃ hoc
hij vl̃ isti frēs minores vl̃ tercij ordi
nis p̃uilegiis q̃buscūq̃ muniti fue-
rūt ¶ Nec ab ista excōicatōe pñt absol
ui ab alio q̃ a p̃p̃ vl̃ satisfactōe p̃mis
sa a locorū cp̃is q̃ autoritate aplica
in hac pte ipso iure fūgūt̃. ut ibi. B
Alij casus Bñdicti pape. xj. in exua
ganti. q̃ incipit Quia ut nulli. hēt̃ J.
p̃p̃. C. fi. de oppōnētibꝫ lr̃is electi in pa
pā. A Ittē. xv. ē in de. vna de seques-
pos. a fin. vbi ꝟ. Ad cpescēdas liti-
gātiū malitias diffinimꝰ ut vna cte
possessorē diffinitiua sīna sup̃ bñficō
apꝰ sedē dūtaxat aplicā in petitorio
vl̃ possessorio promulgata bñficiū ip̃z
cē si dig̃tas vl̃ psonatꝰ existata curā
hēat aīar̃ a possessoē hmōi dū tñ tri
enmio pacifice antea possessū ab eo ñ
fuerit p loci ordīariū apꝰ aliquā p
sonā ydoneā seq̃strec̃ q̃ plenā de ipō
et debitā curā gerēs. id qꝰ fructibꝫ il
lis debitis eiusdē supp̃ōindis oneribꝫ
supēē cstigerit illi restituat q̃ finale;
in cāvictoriā obtinebit. Si quis aūt
sequestratōem hominī impedire vl̃
fructus sequestratos. quomodo pre

sumpserit occupare: excōicationis sē
tentiā incurrat ipso facto a q̄ nisi p⁹
ipedimēto amoto a occupat̄ p eū fru
ctibz restitutis. nullatenꝰ absoluat̄.
Ite q̄dā aliꝰ casus excōicatōis videt̄
in. c. religionū. de reli. do. li. vj. ꝯtra
q̄sdā ordines mēdicātiū reprobatos
q̄ nō videt̄ hodie repiri. iō de illo di
cē nō curo Alij sunt in q̄busdā ex̄ua
gātibz de q̄bz ff. vsus clauiū. j. ff. fi. B
¶ Vbi ꝯ sub pena excōitōis nō hz
vim late sēte ꝯ ꝯmiatōis vt. C. cōmi
natōes epl̄as. A. Ubi ꝯ. Cōminatō
nes l̄ epl̄as pragmata. sb̄scriptōes.
auctem ꝯ iudicate nō hze. B Et no
tat̄ ext. de sagittarijs Artez. A. sez in
glo. B. Et hūc casū etiā hēs ff. sagit
tarij. ff. j. A vt pz in sū. cō. li. ij. ti. iiij
q. ij Quidā dicūt q hmōi ul̄ similia
vba hnt vim late sēte. Sed cōior a
verior opinio est. q habeāt tm vim
ꝯminatōis. Hosti. vero a Hug. di
cūt q qn̄ sit prohibitio a lege. v. a cano
ne hec verba hnt vim ꝯmiatōis. xxx
dis. p totū. Qn̄ āt a iudice tūc est ca
non late sēte. dū tm iudex hec vba p
ferēs ꝯ intēdat Cō. glo. ray. et addit
hostien. Puto q iudici in ꝯ credēdus
sit qn̄ dicit q sic vel sic intēderit. sed
añq̄ ꝯ declaraueit puto excusatū illū
q̄ sēntiaz nō fuauit. cuz p habilē credē
potuerit q ꝯminatio tm esset. B
¶ Sentencijs p statuta ordinariorū
A. q̄cūcumq. vt in. c. quo ff. B. Nō
ligāt̄ ignorātes nisi ignorantia fue
rit crassa aut supina. ex. de consti. vt
animar. li. vj. a ff. lex. ff. v
¶ Vtz solā ꝯsuetudo absq; sēntia l̄ cō
stitutōe reddat aliquē excōicatū ꝯ
Nō. qz iste nō est modꝰ ferēde sēte ex
cōicatōis. A. Hosti. āt dicit q ꝯsue
tudo approbata reddit aliq̄s ipō iure
excōicatos q̄ alīs nō essent. Ray. mi
sup ꝯ determinat. fm glo. ciꝰ ait Reue
ra sine ꝯstitutōe tacita ul̄ expssa nō
pt ꝯsuetudo aliquē facere excōicatuz
sed intelligēdū est exq̄ pp a plati ecce
tales reputāt excōicatos cōstitutōez
sup hoc editam esse. Et ita lata est cō
stitutio ul̄ sēntia vera ul̄ psumpta. vt
in sum. con. li. ij. ti. v. q. x. B.
¶ Quibz ex causis sēntia excōicatōis
sit ferēda a iudice ꝯ. Tres cause pos
sūt esse. Prima est cōtumacia vt qn̄
aliq̄s fuerit vocatꝰ siue āmonitus p
iudicez tribz edictis ul̄ vno p oibz et
ipē sit ꝯtumax siue īobediēs. Secda qn̄
q̄s p aliq̄ certo dāno ul̄ offensa p q̄
nō vult satisfacere excōicaz. Et p hāc
p̄dcā duo ext. vt lite ñ ꝯtest. qm̄ fte
q̄nt̄. xj. q. iij. certū. ex. de verbo. sig.
ex pte. Sup istis casibz dicē Tho. in
iij. sēntiar. di. xviij. Nullꝰ dz excōicaī
ñ p pctō mōzli Et qz ī dāmificādo alī
quē ecē corpalī siue in rebꝰ corpalibz
aliq̄s mōzlit̄ peccat. iō p dāno tpali
ecēa excōicare pōt. Sz qz excōicatō ē
grauissīa penaz nō dz infligi ecē p pctō
mōzli ñ q̄s ꝯtumax fuerit l̄ ñ vemiēdo
ad iudiciū l̄ iñ sine lēna rēcēdo. l̄ det
mīacōi iudicis ñ parēdo. tūc ci postq̄
mōitꝰ fuerit: excōicari dz. A. v. pt. Et
p̄dcā sat̄ p hāc ī iuribz p allegat̄. B
Tercia cā siue modꝰ excōicacōis est
qn̄ psōa ignorat̄ ꝯ excōicat̄ ī gēnali.
vt q̄cūq; furtū fēc ñ ēstiatuat l̄ q̄ scit
ñ reuelet. ex. eo. a nob. Cui āt debeat
reuelaē hēs ff. reuela°. ff. j. A Veitas ē
q p oī pctō mōzli a q̄ q̄s nolit corri
gi: pt excōicaī ecē maiori excōica°e. xj
q. iij. nemo epōz. a p̄dpuep ꝯtūacia
ō legitīaz obediētiā. xj. q. iij. si āt vob
nō distincto vtz p modica l̄ magz cā
fiat obediētia vōtio seu āmonitio qz
sp ē ibi ꝯtūacia. q̄ est crimē maxi^m et
gen^l idolatrie. j. regū. xv. a in sū. cō
li. iij. ti. xxxiij. q. liiij vbi ecē pōm quō
ecē minor excōicatio pt a iudice irro
gari p ꝯtūacia. a fit̄ ecē loco pene ad
tpus infligēde tā in foro iudiciali q̄
pnāli. B. Dro pctō vero alteriꝰ nēo
pt excōicari. xxiiij. q. iij. si habes.
¶ Quō debeat fieri excōicacōis sēntia
ꝯ. Dz p̄mitti l̄ plex mōicō l̄ vna p l̄
bz alīs est īiusta a iudex ē suspēsus p
mēsē ab ingressu ecce ex. eo. sacro Et
dz hāc tpz ouēiētia intualla. ñ fā nēcī
tas aliꝰ suaseit. Et dz ferri ī sept̄ ꝯti

nentib9 cãm excõicationis aliter ex-
cõicãs est suspẽsus ñ solũ ab ingres-
su eccĩe · sed etiã a ôimis p mense · q̃ si
q̃dẽ exeq̃t : irregularis efficit · nec nisi
p papã potuit cũ eo dispẽsari · ex · eo ·
cũ medicinal · Sed hec pene nõ tãgũt
epõs cũ nõ fiat spãlis mẽtio de eis si
cut optet · ut ôi s̃ · epõs · C · vij · De hoc
eẽ casu hẽs ¶ Intdictũ · j · C · vj · A · Ad
p dictoꝝ clariorẽ intellectũ sciendũ q̃
iste est mod9 a forma procedẽdi ad ex-
cõicatõẽ; Primo nãq̃ debẽ p̃cedere
cõnabil a manifesta cã · ex̃ eo · sacro ·
vbi de plato ôi · Caueat diligent · ne
ad excõicatõẽ; cuiuscũq̃ absq̃ mãi-
festa a cõnabili cã p̃cedat Sed debet
p̃mitti monitio Vñ in dicto · c · sacro ·
ôi prohibẽ9 ne q̃s in aliqua excõicatio
nis sñam nisi opetẽti ãmonitõe pre
missa a pñtibus psonis pdoneis per
q̃s si ncẽe fuerit possit pbari monitio
pmulgaẽ p̃sumat · qõ si p̃sũpserit eẽ
si iusta fuerit excõicatõnis sña: in-
gressũ eccĩe sibi p mẽsẽ nouerit intdi
ctũ · alia nihilominꝰ pena mulctãd9
si visũ fuerit expedire · Et intelligit ꝗ
de monitõe trina ꝓm glo · Sed in sũ-
cõ · ta · iij · ti · xxxj · q · lvj · notat q̃ cõpe
tẽs monitio ôi ad arbitriũ iudicis si-
ue trina siue vna p tribꝫ · maxime in
notoriis · xxiij · q · iij · de illicita Et hu
iusmõi mõitões siue tres siue vna p
tribꝫ: dñt fieri cũ opetẽtibꝫ intuallis
aliq̃ diez · nisi facti ncẽitas aliõ sua
serit · ex · eo · ostitutõ; li · vj · Terꝰ sña
excõicatõis dꝫ ferri in scriptis · a sep
ture copia dari infra mẽsẽ req̃rẽti · ex̃
eo · cũ medicinal · li · vj · vbi ôi · Quis-
q̃s excõicat: excõicatõ; in septis pfe
rat · a cãm excõicatõis exp̃sse osẽbat
ꝓter quã excõicatõ p ferat Exẽplu;
vo hꝰ scripture teneat excõicator tra
dere infra mẽsẽ si fuerit req̃situs · sup
q̃ req̃sitõe fieri volumꝰ publicũ ĩstru
mẽtũ vl lrãs testiomales osig sigillo
autẽtico cõsignatas · Et si dcã forẽ cõ
seruata nõ fuerit tñ sña tenet · sed ex
cõicatꝰ defacili absoluit · a excõicãs
ad intesse cõdẽna² a ad alias penas

dicto c · sacro · a c · cũ medicinal vbi ôi
Si q̃s ãt iudicũ hꝰ ostitutõis temerã
rꝰ extiterit violator: p mẽsẽ vnũ ab
ingressu eccĩe a ôimis se nouerit suspẽ
sũ · supior vo ad quẽ recurrit sñaꝫ ip
sã sine difficultate relaxãs: latorẽ ex
cõicato ad expẽsas a ad omne interẽe
odẽnet a alt puniat animadũsiõe cõ
digna · ut pẽa doceat · edificãt iudices
q̃ graue sit excõicationuꝫ sñas sine
maturitate debita fulminare · Et hec
cadẽ in suspẽsiõis a intdicti sentẽtiis
volumꝰ obseruari Caueãt ãt ¶ Itẽ
q̃rto q̃ ad formã req̃rit ogruitas ver
boꝝ Vñ put nõt in sũ · cõ · li · iij · ti · xxx
iij · q · lx viij sic ofuerit ferri sña excõi
catõis · Propt talẽ cãm teneat talẽ ex
cõico vl excõicamꝰ in scriptis · Hmõi
q̃ verbis vl eq̃pollẽtibꝫ vti debꝫ excõi
cans a satis colligit in dicto · c · cũ me
dicinal Ar · etiã ad hoc · iij · q · vj · C · dif
finitiua · vbi ôi Diffinitiua q̃ sña q̃
absolutionẽ vl cõdemnationẽ nõ ostẽ
net p nulla hẽt · Vña rap · dicẽ ¶ Nõ ap
pbo ofuetudinẽ q̃rundã simplicium
sacdotũ dicẽtiũ · denũciamꝰ talẽ excõi
catũ · a nũq̃ excõicaueãt cũ pꝰ · nec il
la vba sũt apta ad excõicatõ; a glo-
rap · dicit · q̃ reuera hmõi vba ñ sunt
apta ad excõicãdũ · Et licet talis eui
tandꝰ sit ab illis q̃bꝫ fit denũciatõ: q̃
nõ est ipõꝝ iudicare vtꝫ sit excõica ⸗
tus · vel ne · tñ si de ꝗ aga² in forẽ iudi
cij: ñ rputabit excõicatꝰ ꝓter hmõi
vba · ñ alꝫ pbet excõicatꝰ D ·

¶ Cum iudex dicit · excõico illum vel
similia verba · intelligitur de excõica
tione maiori · ex · eo · si quem ·

¶ Si epõs excõicat oes q̃ furtũ fecerũt
nũq̃d ꝗditi eꝰ talia cõmittẽtes extẽ
suam dpocesim sũt excõicati Rꝰ ¶ Nõ
ut extra de cõsti · ut animaꝫ · li · vj ·

¶ Vtꝫ aliem qui offendũt in dpoce
si illius qui in generali excõicauit in
cdant in eius excõicatõnem Rꝰ Sic
nam eius subditi fiunt ratõe loci vbi
offendunt · A · Hoc tenet glo · in c · a
nobis · j · ex · eo · D · nisi ignorauerit ut
dictũ est hic supra · C · vij ·

¶ Quid si metropolitanus existens in dyocesi sui suffraganei veniat cōtra sententiam; ab eo latam R°. Ex hosti. Sic sententia vel canon nō ligat preferentē. sic nec preferentis superiorē puta metropolitanū primatis; ex. de ma. a obe. cū inferior. et ex. eo. a nobis. Con. tho. in. iiij. dis. xviij. Alic; hug. dixerit ꝗ casu metropolitanū ligari nō sententia homis ꝗ iure vt in sū. cō. li. iij. ti. xxxiij. q. lix. vbi etiā innuit fm host. q alius eps vel archiepus cui nō subest ꝗ promulgauit sententiam; bene ligaret Sed et dictū hug. videt posse saluari qñ primus metropolitanus principaet cū sbdito suffraganei in crimine damnato tūc enim videt ligari sententia iuris. ex. eo. si dubime. B.

¶ Quid si iudex dicat excōico vnū ꝗ istis duobus R°. fm Wil. Credo sine p iudicio q ille est excōicatus de q iudex intellexit. Si tñ nō pt scire: neuter vitandus est. Sic nec excōicat si vaga fuerit ei intentio. A. Sed nō magis se referēs ad vnū q̄ ad aliū. cum nō intēderit vtrūq; ligaē iō neuter est ligatus vt in sum. con. eo. ti. q. lxx. B.

¶ Qd si dicat excōico te si appellas vl p̄pauerit te appellare R°. Ex hosti. videt q ñ teneat sententia cū q̄ habz oppressus appellaē possit vnde tal sententia vi intolerabile errorē ostinē ext. eo. per tuas. Ex nos igit. A. Idē in sū. cō. eo. ti. q. lxxix Et addit goff. tñ dicit ōriū Hoc dictū goff. videt posse intelligi qñ appellatio est inhibita vel respectu appellatōis friuole. ex. de appella. vt debitus. B.

¶ Quid si dicat prelatus. habeo te p excōicato a hmōi. Sū q̄d vere erit excōicatus. R°. fm Wil. Si p talia verba agat in foro iudicij. nō reputabit excōicatus nisi alt ostiterit de intētiō e excōicātis vt qr sp solitus est ita dicere a hmōi. In foro āt pmati eligēda est tutior via. s. vt putet se excōicatū et absolutōē petat. Idē ho. A. Et dicit hos. Sed nō facio vim vtr iudex dicat. excōico te vl scias te excōicatū. vel te excōicatū cognoscas. l habeas seu geras te p excōicato vl reputes te excōicatū. l alia quecūq; vis dūmō volūtatē a ōsensū iudicis de pñti exprmāt. sic et als simile dicit ex de spon. si int virū a desponsū duo. capitulo. j. Et voluntas iudicis spūalis omino seruāda ē p lege. xj. q. iij. Audi. Et fm glo. Kay. q̄d q̄d dictū est de verbis diuisim de platis cum sententia excōicatōis p ferf idē intelligēdū est si sb eisdē verbis q̄s ab excōicatōne absoluat. Con. hosti. vt in sū. cō. li. iij. ti. xxxiij. q. lxix. B.

¶ Quid si dicat excōico te et absoluo te. R°. fm Wil. Si voluit iudex sil excōicare a absoluē. ñ potuit. a nihil egit. Si aūt voluit excōicare a postea absoluē. vtrūq; valuit. A. Idē in sū. cō. eo. ti. q. lxxj. Et ex hijs patz q ex cōicatio regularit tenet etiā nullo ordine fuato. vt clarius notat eo. ti. q. lxxiij. Et eodē mō tenet absolutio q̄ tum cūq; simplt a insolenmit data et hoc nisi aliq̄ casu alis pticularit exprmat. qr generi p specē derogat. vt in. c. generi. de re. iure. li. vj. B.

¶ Quid de duobz q̄bz mādatū est vt aliquē excōicent. a vtq; eorū eodē momēto dicit. excōico te si ille non excōicauit. R°. fm hug. Vterq; illorū iudicū excōicat. qr intē eorū ē q ille excōicē. A. Idē in sū. cō. eo. ti. q. lxxj. B.

¶ Quid si is q̄ sententia; gnalē promulgauit moritur vl amouet. nunq̄d q̄ postea ōfacit: est excōicatus R°. fm hosti. Sed nō. nisi diffinitiue statuerit. ff. de offi. p̄fec. vr. l. j. Ex fi. l nisi a successore expresse ofirmet ex de loca. c. j. a. ff. de offi. le. c. j A. In ꝗ. c. j. nihil de ꝗ hēt ꝗ potius eodē. ti. c. fi. vbi hēt q ostitutio legati durat et p eius officiū. Et idem qd in ꝗ. Ex notat glo. extra eodē a nobis. j. a in sum. con. eo. ti. q. lx. B.

¶ Quid de illq̄ excōicati ordines recipiūt. R°. Si scientes se excōicatos recepīt. a susceptis ordinibz sūt in pctuū deponēdi. A. Hoc verū si sūt clerici sēlares. Si vero iā sūt effecti religiosi sūt suspensi ab executōne susceptī ordīs

et officij · ut in · c · cũ illoꝝ · de quo ⁊ · B
Si vero nõ recolentes factũ p q̃ in excõi
catões incideruntvl factũ quidẽ scie⁻
tes ꝗ iuris ignari nesciebãt se excõi
catos: tũc cum talib9 si sint seculares
archiepi vl epi dispẽsari ñ pnt absq;
mandato sedis apl̃ice · Si vero sunt re
gulares abbates ipsoꝝ p9 iniũctam
pnãma pactã poterũt cũ eis dispen
sare nisi graue fuerit a notabile factũ
vl q̃ fecerit adult9 fuerit vl discret9
ut violenter otra oblitionẽ a igran
tiã psumat Probant hec omnia · extr̃
eo · cum illoꝝ ·

¶ Cleric9 excõicat9 quõ teneat dicẽ
horas canonicas · videt ⁊ Hore · ⁊ viij
q̃ incipit · vtꝝ cleric9 Qrd vero fiet de
fructibꝫ ecclesie clerici excõicati Rꝯ ꝗ;
Ber · dnt assignari alicui q̃ celebret
p eo don ipẽ excõicat9 absoluꝫ ex de
appel · puenit · q̃ si iniuste fuisset ex⁻
cõicat9 recupabit fruct9 sibi sblatos ·
ij · q · v · sup cã Idẽ Rap · et goff · Si vero
iuste: nõ pot · c · de re · mili · cũ allegat
li · xij · Ad hoc facit · ex de sen · excõ · sa
cro · A · Posset tñ sibi in hoc casu etiã
fruct9 restitui de grã · c · de re · mili · li
stipẽdia ꝑm Hosti · q̃ etiã addit q̃ ꝗ
desacili fieri nõ dꝫ ne otẽnat rigor ec
clesiastice discipline ut · in sũ · cõ · li · iij
ti · xxxiij · q · lxxxiij Ite tunc excõicat9
nõ prepit fruct9 bñficij · qñ est in mo
ra absolutõis petẽde alt sic · ꝑm rap
ar · c · qr diuersitatẽ · ex de ocs · pbẽ
ut in sũ · cõ · co · ti · q · lxxxj · vbi etiã no
tat q̃ illud qd dictũ est de excõicato
circa hanc receptões fructuũ: intelli⁻
gendũ est ecl in suspẽso a bñficio · ex
de elect · cũ in cunctis · ⁊ Clerici sanc ·
Et ꝑm Imo · in · c · pastoralis · ex · de
appel · idẽ est de suspẽso ab officio tñ
Sed ho · hoc intelligit qñ ex graui cã
suspẽsus est · ex de pur · c · int solicitu
dines Sec9 si ex leui cã · puta pter scã
dalũ ppl̃ vl infamiã solã · nec diu ste
tit otumax Id gof · ut i dcã q · lxxxj B

¶ Vtꝝ sma excõicatõis lata ꝗ cõdi
ctõe liget antq̃ extet oditio Rꝯ ꝑm
Hos · Nõ ligat · ex de appel · pterea · ij
et ex · eo · a nobis · j · Vñ a si pendẽte
oditõe appellet: tenet appellatio · A
a impedit effectũ sme oditõe ee post
modũ aduenẽte · ut in dicto · c · pterea
ꝑm eundẽ Host · et in sũ · cõ · co · ti ·
b · lxxv · B Sed si pure sma sert · non
reuelat p appellatõ; ex de appel · pas⁻
toralis · tñ sert tñ cause cognitionẽ
in supiore; ex · de sen · excõ · p tuas · A
Idem in dicta · q · lxxv · B

¶ Sed q̃d si pendẽte oditõe desinat ee
a9 subdit9 · Rꝯ Tenet sma nisi appel
let ex · de foro ope · c · pe · ex · de offi · de
leg · gratũ · a c · relatũ · Idꝫ Imo · A
Idẽ m sũ · cõ · co · ti · q · lxxvij · B

¶ Qrd si dicat iudex Excõico te si res
furtiuas · nũq̃d p appellatões su
spẽdet Rꝯ ꝑm Host · nõ suspẽdit si hꝫ
res illas si tñ occultũ est ecca nõ iudi
cat de occultis sed apd deũ ligat9 est
A Idem in sũ · con · co · ti · q · lxxviij · B

¶ Quid si dicat Excõico te qr fecisti
furtũ a tñ falsũ ẽ Rꝯ ꝑm Wil · Imo a
Hosti · Tuti9 est dicere q̃ excõicatio
teneat · ut · xj · q · iij · c · j · a ca · si eps · qr
nõ est error intolerabil expsus Et
cã l; sit falsa: nõ est impossibil Vñ cõ
sulendũ est q̃ absoluat ad cautela;
q̃ ad fori iudiciale · ꝗ q̃ ad deũ nõ est
ligat9 ñ forte ex otẽptu · A · Cõtẽpne
ãt dꝫ qñ excõitões nõ suaret añq̃ de
claret iniusta l nulla a ex · eo · otẽptu
ee sma nulla: fieret aliq̃a teneret · ut
nõt glo · in c · p tuas · sup vlo otẽpne
ex · de sen · exc · Aliq̃ tñ dicũt q̃ ꝗ casu
excõicatõ ex cã falsa lata nõ liget ut
in sũ · cõ · co · ti · q · lxxxiij · Pro q̃ bñ fac
qr iura pmptiora sint ad absoluẽdũ
q̃ ad obligãdũ · ut i c · cũ sint · de re
iurl li · vj · S; absolutio ex falsa cã fcã
nõ val; ñ aliꝫ ostiterit de mẽte absol
uẽtis · ut i c · officij · ex · de sẽ · exc · a nõ
tur in dcã · q · lxxxiij · g multo forti9 n
excõicatio qd pot ocedi ñ aliꝫ esse
ostaẽt de mẽte excõicãtis · Et in ꝗ ca
su pot intelligi pria opinio a ee qñ ñ
constat mãifeste de falsitate cause a
nullitate sme · tũc em licet foret nul
la: tñ suari dꝫ ut postensũ est · B

¶ Quid si iudex p̃cipiat alicui debitori q̃ soluat infra certũ terminũ alioq̃n sit excõicatus vtq; creditor possit terminus progare. R°. sm Jmo. et hosti. nõ põt progare q̃ tus ad smam excõicatõis nisi iudex ꝓsentiat progationi. a tũc si aduenierẽt sedõ t̃mino nõ soluerit. itq; est excõicatus. qr t̃min9 videt progat9 cũ accessorijs ar. ff. de preca. sed a si manẽte. Si tñ p̃sona in primo ꝛputat sibi vt satisfactũ cessat tota excõicatio. A. Idem in sum. cõ. li. iij. ti. xxxiij. q. lxxvj. B.

¶ Excõicat9 q̃ ꝓtẽnit smam seruare a mgerit se ꝛmuniori fidelitũ etiã si sententia erat forsitã iniusta. s. qr ppt ꝓtẽptũ põt iuste excõicari. xj. q. iij. Fauz ergo a. Huic Et talis etiã tardi9 absolue². xj. q. iij. q̃ iubentẽ. Vñ talibz ꝓsulendũ est q̃ a si sciãt ĩiustã smam ipsã diligent observẽt. A. glo. in. c. p tuas. sup verbo ꝓtẽnere dicit q̃ ppter cõtemptũ smã q̃ alꝯ eãt iniusta t̃ nulla teneret Et ideo sm Rap. ñ. a in sum. cõ. co. ti. q. lxxiij. ad fi. talit excõmunicat9 debz hũlit smam observare. a se excõicatori pñtare offerẽs canonicã satisfactõem si in aliq̃ offendit. a sic instant petat absolutõem. Si ita fecerit. erit ei ad meritum. alꝯ si ꝓtemneret peccaret mõrit. ex. co. per tuas. Con. Tho. a hosti. Idẽ põt ppone re q̃rimoniã ꝓtra excõicatorẽ corã superiore. ex eo. sacro. vt ibi. B.

¶ In q̃bus casibz smã excõicatõis nulla est ipso iure. R°. in q̃nq; Primus est si ille q̃ tulit eã nõ habebat de hoc ptãtem vt qr nõ erat eius iudex. xj. q. iij. smã. A. Meli9 extra. de pe. a re. omis. B. vt hmõi. A. Ist hmõi declarat p id q̃ hẽt supra. excõicatori. ad fi. a in sum. cõ. li. iij. ti. xxxiij. q. lxxiij. vbi dr sm Rap. q̃ idẽ q̃ de excõicatis est etiã de intrusis a suspẽsis a a iurisdictõe alienis qr tales excõicare nõ pñt. ar. xij. q. ij. alienatõnes. a. c. p̃cario. a de ꝓcess. preben. qr Si tñ crimine eorꝫ occultũ esset. tolerãda eẽt illorꝫ smã. licet nulla q̃ diu crimẽ est occultũ a illi tollerẽt ab ecclesia. ar. viij. q. iiij Nonne. a. iij. q. vij. Extra. vbi dicit q̃ si seru9 dũ putat liber ex delegatõe smã; dixerit. a postea ĩ seruitute deprehensus sit smã ab eo dicta valet. Itẽ ad ꝯ ex. de iure pa. ꝓsultatõibz. vbi dr q̃ pñtatio facta ab eo q̃ habebat p patrono. valz Intelligo si possidebat ius patronat9 et nõ alit vt dicto. c. ꝓsultatõnibz. Seq² in sũ. con. Cũ p dictis con. hosti. De. a Tho. Addit ãt Tho. q̃ suspensus a iurisdictõe nõ pt excõicare. Suspensus ãt ab ordine tñ: nõ pt ea q̃ sunt ordinis. ꝯ põt ea q̃ sunt iurisdictõis a ecõuerso. si sit suspẽsus a iurisdictõe a nõ ab ordine. si ab vtroq; s. iiij. neutrũ põt. B. Sed dr quãdo est lata p9 appellatõem legitimã Tera9 qñ ꝓtinet intollerabilem errorẽ. Vij duo casus habẽtur ex. co. p tuas In q̃bz casibz ille q̃ eos pponit etiã si nõ petat absolutõem. debz audiri. vt in dicto. c. p tuas. Sed et si ad cautelam petat absolutõm. nõ debz denegari q̃ uis adũsari9 eius ut excõicatori se opponat nisi diceret eũ excõicatũ p manifesta offensa. qr tũc dabit sic dicenti termin9 octo dierꝫ a si pbauerit nõ absolue² nisi pstet emẽdã. ut det cautõnẽ de parẽdo iuri si offensa ppona² dubia Si tñ pendẽte pbatõne pria. s. illi9 q̃ sic fuerit excõicat9: debz cuitari in illis omnibz q̃ vt actor in iudicijs attentauerit. Extra iudiciũ vo in officijs electõibz postulatõnibz a alijs legitimis actibz debz admitti ex. ro. solet. li. vj. Qꝯ appellatõem sup ꝯ nõ fuerit psecut9 vt debuit infra tẽp9 statutũ a iure vel a iudice a ipẽ fuerit excõmunicat9 nõiati et expresse: dicto lapso tpe debz denũciari. a tam iudicialibz q̃ ex iudicialibz actibz remoueri. donec de ipsi9 sine docuerit nullitate. ex. co. licet. li. vj. A. de tpe appellationis. habet ex. de appel. cũ fit vbi dr q̃ si añ smam vel p9 fuerit appellatũ hmõi appellãtibz am9 indulget aut ex necessaria a cuidẽti causa

bienniū nisi forte iudex a quo appel
latū fuerit fm locorū distantiā a pso
narū negocij q̄litatē p̄ausum tp̄s fu
erit moderatū · infra qd si is q appel⸗
lauerit cām appellatōis nō fuerit p⸗
secutus tenebit sma · si p9 sniam appel
lauerit a cā sua videt ccidisse · nec
amplius sup eodē negocio audiet ap⸗
pellās · hec ibi · hoc fallit in sma excōi
catōis q̄ p9 lapsū dicti tpis nō ratifi
cat · a pōt ai9 nullitas allegari · dicto
c · Licet · B · Qrtus casus est qn̄ ali⸗
qs excōicaēt maiori excōicatōe illos
q excōicato ptiaparēt nō in crimīe
sed in locutōe a in alijs casibz qbz in
curit minori excōicatō · Sā tal sma
nō valet nisi p̄missa trina monitōe
vl vna p tribz · a nisi exp̄mat nōiatī
ipsi āmonēdi ex · eo · statutū · a · c · insti
tutionē · li · vj · A · Hoc etiaz casu sit
nō valet sma excōicatiōis vl intdicti
dicto · c · Statutū Et in dictis tribz mo
nitionibz · siue vna p tbz · debēt adesse
aliqz dicz opetētia intualla · nisi fa⸗
cti nēcitas aliud suaserit dicto · c · Cō
stitutōez · B · Qrt9 est qn̄ plati intdi
cerēt suis subditis ne exponerent suis
superioribz aut aplice sedis legatis vl
inq̄sitoribz · A · a sede aplica deputat
vel alijs qbuscūq personis p q̄s ad
p̄dictoz notiā valeat puenīre · vt in
dicto · c · qz · de q̄ · T · B · statū ecciaz sua
rū siue mōsterioz et de b̄ ferrēt sma;
excōicatiōis ex · de offi · or · qz pleriq;
li · vj · A vbi p; q hoc casu talis sma
ñ valet sit nec intdicti vl suspēsiōis
Idē etiā casus notat in sū · cō · li · iij ·
ti · xxxiij · q · lxxiij · fm Host · Et addi
tur alius videlicz si qs excōicet a de⸗
legato · otra intentōem delegantis · ex
tra de preben · c · si · B ·

¶ Vtz excōicat9 obliget sibi aliquē
otrahendo Rz° · Hosti · dicit q nō · A
dicit eī Hosti · q excōicat9 ōtrahendo pōt
oditionē suā facere deteriorē nō meli
orē et iō obligat alteria nō obligat
sibi aliū · vt in sum · cō · li · iij · ti · xxxiij
q · lxxxiiij · B Sed vei9 videt · q Imo
dicit videlicz q omis otract9 miti · cū
excōicato nō solū ignorāt sed et sciēt
et etiā durāte excōicatōe tenēt a ex
eis qdē agit otra excōicatū · ipse aūt
durāte excōicatōe agere nō pōt · Po
terit tñ absolutōz etiā de otracto imi
to dū erat excōicat9 · xj · q · iij · qm̄ mlt
os in si · ex · eo · sixo · Con · Wil · A Idē
in sū · con · dicta · q · lxxxiiij · Et vt no⸗
ta² eo · ti · q · cxxxiij · glo · Rap · dicit · q
in hoc distinguēdū est · q si talis est
otract9 q ex illo trāsit alterut in ptā
tē alteri9 tenet cōtract9 vt cū qs dat
se in arrogatōez alicui9 excōicati fm
illud · Arrogo · q sui9 est sed hz me9 ē
necesse · l qn̄ qs vendit se in suū vl
otrahit matrimoniū · cū psona excōi
cata · Et in hijs casibz pñt tal otra⸗
hentes sibiinuicē cōicare tpe excōica
tōis · sicut cū aliqs excōicatus red⸗
pit in mōsterio ad pfessionē aut red
pit ab excōicatis · credo q possint sibi
inuicē cōicare fm q excōicatis regu⸗
laribz solet ab alijs fratribz cōicari ·
In alijs otractibz distinguēdū · qz si
ōtens nō obligat se ad omunicādū
cū excōmunicato tpe excōicationis ·
licet peccet mōrliter otrahendo · tñ tenz
otract9 vt si qs vendat a vōdēdo trdat
aliqd excōmunicato precō statim tr̄
dito · Si āt obliget se ad cōicādū cuz
excōmunicato tpe excōmunicatōis ·
vel in casu nō occesso nō tenet otract9
vt si qs iuret excōicato q vēdz ei ali
qd aut locabit aut seruiet ei aut fac
et aliqd ei · qz illicitū est qd ei p̄mitti²
tpe excōmunicatōis Qd si iurasti q
p9 absolutōez aliqs opas ei faceret ·
obligaret · licz peccaret sic iurādo · B

¶ Vtz excōicat9 possit intrare eccam
Rz° · Fz Rai · Excōicati excōicatōe ma
iori siue occulti siue mānifesti nō dñt
intrare eccāz q̄diu sūt excōicati Et in
telligit fm Wil · ad orādū siue dum
agūt ibi ōma officia Sec9 si solū in⸗
trāt ad trāseūdū p eā · A · dū tñ tūc ñ
celebrēt ibi ōma vt dicit idē Wil · B ·
á si ad audiēdū p̄dicacōez q audita
statim exeant ex · eo · respōsio · A Idē
in sum · cō · li · iij · ti · xxxiij · q · dlxvj vbi

etiā addit fm Rap. Et ibidē intelligas de interdicto a suspenso ab ingressu eccie. ar. xxxiij. q. iiij. vir cū ppria xxj. dis. cleros. in fi. dicit tñ glo. rap. Secꝰ cēt si cēt suspēsus ab officio tm̄ vel interdictus a sacris ecclesie qr tunc posset oraē in eccia audire ibi ōma. dicit ecā glo. q ex hs pt; q excōicatꝰ licet occulte peccat si intrat eccīam vl alio rū ōmunion se ingerit. licet qdā dicāt cōtrariū. a male. ut credo: excusantes talē p hoc q dicūt q nō tenet se redere nōbilē de excōicatōne occulta qd faceret si vitaret ōmunionē alioꝝ qr cū aliꝰ nō debeat cū p dere vitādo eū in publico. multo fortiꝰ nec ipse tenet se p dere ut dicūt. sed nō est sile. qr non est in ptate alteiꝰ eū corrigere tale eū vitādo sed in ptate ipiꝰ est se corrigē a absolutōe; impetrare. hec ibi Hec rō glo. nō militat nisi in obstinato. Preterea licet qs peccauerit in vno: nō tñ debet peccare in alio. s. p dēdo de lictū suū in malū exemplū a scādalū primi. qd pctm̄ est de pe. di. v. ōsidere. vñ non puto q debeat se p dere tñ qdiu est in mora petēde absolutōis peccat cōicando cū aliis. cū p cedat ex ppria culpa. sic a infiniti. dicit Ber. in meditatōnibz de pctōre q peccat si doceat et si nō doceat. B Vtr excōicatꝰ possit recipi ad religionē. vide s. Absolutio. iij. fi.

¶ Vniuersitas vl collegiū excōicari nō potest. qr posset irretire innoxios ex. eo. romana. in fi. tu. vj

¶ Vtr excōicatꝰ possit amplius excōicari. Rx fm Rap. Pōt siue ea cā siue p diuersa siue ab eodē iudice siue a diuers. iij. q. iiij Engeltrudā. xj. q. iij. excellētissimꝰ. xij. q. ij. de viro. A. Cō. a alij doc. cōmunit vt in sū. cō. li. iij. ti. xxxiij. q. lxxx. B

¶ Quis est effectꝰ maioris excōicatōis Rx fm Hosti. Prio qdē ut nullus cum eo participet neq; loqndo neq; orādo. salutādo. cōicādo. comedēdo. vl bibēdo. xj. q. iij. sicut. et in tribz casibz Itē q nō possit eligē vl eligi. ut notat. ex de appell. institutꝰ. A. j. Et ibi glo. dicit idē ec in suspēso. Et nōt in sū. cō. li. iij. t. xxxiij. q. lxxxj. vbi etiā dr de alijs sbsequtibz excōicatō; effectibz. B Itē q nullū bñficiū eccāsticū acquere possit. ex de de. exco. mi. postulastis. ex. de eta. a qli. cum tone. in fi. A. Similit nō valet illud licite retinere nisi fuerit cū eo misericordit dispensatū. cū illud nō fuerit canonice ōsecutꝰ ut in dicto. c. Postulastis Et fm glo. ibi exq non dr a q debeat dispēsari videt relicta ptās dispensādi epis. ar. ex. de sen. excō. nup. Et fm dñm anto. de bu. ibidē hāc glo. tenet Goff. et Jmo. extra de tēpo. ordi. lectꝰ dil. vo ī spec. de delegato. Ex nē epōr ōtradicit in excōicatōe ppt ōtēp tū sedis aplicē Host. dicit. q si est talis excōicatio a q absolui possit eps tūc eps potest dispēsare Si nō est talis solꝰ pp̄ poterit dispēsare. ar. ex. de offi. ordi. c. pastoralis. a de sen. exc. a nobis. ij. Itaq fm Hostiē. ille poterit dispensare q potest ab excōmunicatione absoluere a non alius. Et p hoc bñ videt facere. ex. de sen. excō. cū illoꝝ ibi dr. Dispēsādi facultatē se nouerūt nō hīe qbz est etiā absolutō taliū interdicta. B. Itē ut qdiu excōicatꝰ est de bñficijs suis nihil papiat ex. de appell. pastoralis in fi. Hoc dico qdiu est in mora absolutōnis petende. alt nō. ext. de ōces. pben. qr diuersitatē. A. Hoc fuit dictū Rap. ut in sū. cō. dicta. q. lxxxj. vbi etiā p; q idē est in suspenso a beneficio. ext. de elec. cū in cūctis. Ex clerici sane. Et fr; Jmo. in dicto. c. pastoralis. idē est in suspēso ab officio tm̄. S; Hosti. hoc intelligit qñ ex grui cā suspēsus est ex. de pur. c. int solicitudines. Secꝰ si ex leui cā. puta ppter scādalū ppli vl infamiā solā. nec diu stetit ōtumax. Cō. Goff. B. Itē nō pt constituī pauratoꝝ. ex. de pba. post cessionem. nec etiā pōt ōstituere. A. nisi ad se defendendu; ut iu. c. Intellexim. ext. de iudi. B Quinimo si q cōitas aliquē

procuratorẽ instituit a ipse excõmuni=
cat⁹ inter ostituẽtes fuit vl' rector vel
pncipalis a exp̃ssus · A · s · in lr̃is procu=
ratorijs · vt in · c · de q̃ · j · B · Vel ei⁹ au
toritate fact⁹ eẽt procurator · vl' si ipsa
cõitas sciẽdo ipsũ talẽ vna cũ eo procu=
ratorẽ fecisset nõ valeret vt ex · de pau=
ca · fi · Si tñ excõicat⁹ sit reus bñ põt
in iudicio se defendere a ad ꝗ procurato
rẽ ostituere · ex · de iudi · Intellexim⁹
A · vbi notat glo · q̃ si nõ põt procura=
torẽ hẽ vl' fidelem reperire: põt rñdere
etiã p seipsũ · B · Sec⁹ si sit actor vl' re
cõueniat · ext · de pba · p⁹ cessionẽ · A ·
Meli⁹ facit · ex de excepti · cũ inter · B
Itẽ ostitutões a sñe q̃ ferũ² ab excõi
cato vl' de ipsi⁹ mãdato sũt irrite ipõ
iure a nullo vnq̃ tpe valebũt · ex · de
ĩmu · eccle · adũsus · A Hoc fuit dictũ
Ray · vt p; in sum · cõ · dicta · q · lxxxj ·
Et addit glo · Rai · q̃ si detegit excõi
catio alt p⁹ sñam vocat sña · ex
de re · iudi · ad pbandũ · a q̃ huic iu
ri derogat p õriã ostuetudinẽ q̃tũ ad
pncipes a magistrt⁹ a baliuos eor
excõicatos q̃ faciũt obsuai sñas la
tas ab ipsis tpe excõicatõis q̃d tñ fi
eri nõ d; · Hec glo · B · Et breuit ex=
cõicato maior ẽ omis legitim⁹ act⁹
interdict⁹ · vt dictũ est s̃ · ꝟ · j · Itẽ ex=
cõicatio nõ suspẽdit p appellacõe; se
quẽtẽ · ex · de appella · pastoral · Item;
q̃cũq; est excõicat⁹ est ab officio a be
neficio suspẽsus · vt in dicto · c · pasto
ral · ꝟ · fi · Vñ nõ pt bñficiũ oferre ex
de excess · plator · Tanta · tñ q̃ diu tole
rat: valet q̃ fit ab eo · vt si puideret
aliqui eẽre vl' si ofirmaret aliqui⁹ ele=
ctõem ar · viij · q · iiij · Rome · vj · q · ñ
ij · ca · j · a · iij · misi eẽt notoriũ · A · l' alt
pbai posset q̃ eẽt publice excõicat⁹
fm tost · cui⁹ hec fuerit dicta · vt p; in
sũ · cõ · dicta · q · lxxxj · B Itẽ excõicat⁹
sicuta q̃libz suspẽsus si sciẽter se inge
rat d̃inis: fit irregularis · ex · de cle · ex
co · aplice · nec cũ eo dispensari põt mi
si p papã ex · de sẽ · a re · iudi · cũ et mi
a ex · eo cũ medicinalis · li · vj · Excõi=
cat⁹ q̃z si impetret aliq̃d rescriptũ su
p alio articlo q̃ appellatõis l' excõi
catõis ñ v; · ex · de rescp · ipõ iuẽ · li · vj
¶ Sũq̃d excõicato licz baptisaẽ ꝗ⁹
fm Bdil · durã · Si excõicat⁹ pat⁹ solẽ
mt baptisat: irregularl' effic² Sec⁹ si
alter ĩ ncẽitate ꝗ facit · Sic ẽ a de malo
mistro dictũ ẽ s̃ · baptism⁹ · iij · ꝟ · iij ·
¶ Judices sclares opellẽdi sũt ab ec
desiastic' iudicibz repellẽ excõicatos
ab agẽdo · patrocinãdo a testificãdo ĩ
curijs suis · ex eo · de cĩim⁹ · li · vj ·
¶ Qñ rector aliq̃s fuit excõicat⁹ p
eo q̃d fecẽ in suo regimĩe: si postea a=
mot⁹ sit nihilo min⁹ excõicat⁹ ẽ qñ ec'
successor e⁹ · Nã vterq; d; ecẽie satis=
facere p hijs q̃ statuit vl' in q̃bz succe
dit · ex de immu · eccle · adũsus · A Ibi
ꝗ de excõicatione q̃ irrogat rõe ex=
actõnũ seu oner ecclesiis seu clericis
indebite iniũctar · Et q̃d de successore
dictum est · intelligit ñ satisfecerit ꝟ
mensẽ · vt in dicto · c · adũsus · q̃d põt
intelligi de eo q̃d versum est in ꝓpriar
excõicati vtilitatez · alt nõ est rõ q̃tẽ
debeat teneri · Intelligit enim de suc
cessore in dignitate · vt patet ex tex=
ibi · cũ succedat ĩ honore q̃ substituit
in honore · a ex ibi nota · per Imo · q̃
etiam ibi videlicet in dicto · c · aduer
sus · dicit q̃ hec habent locũ tñ quã
do q̃s succedit in regimine illi⁹ q̃ est
excõmunicat⁹ ex predictis causis vel
ꝓpter libertatem ecclesie · Secus est si
causa alia vel ipẽ potestas vel etiam
cõsiliũ vel omune esset excõmunica
tũ vel interdictũ q̃ tũc successor non
esset excõmunicat⁹ · hec ille · de excõi
catõne ꝓpter libertatẽ ecclesie · s · cõne
statutor seu edictor vel consuetudi=
nũ introductar otra dictã libertatẽ
ecẽie · a quõ dicta excõmunicatio trã
sit ad successores officij · misi p dicta
fecerint abolere · habet ex eo · c · grauẽ
a · c · nouerit · B · Priuilegia quorun
dã ne possint excõmunicari restrũgũ
tur · vt ꝟ · interdictũ · j · ꝟ · ix ·

Excõicatio · ij · s · de participibus
clericos · Tales enim excõmu
nicati sunt nec ñ a ꝓ absolui

pñt. xvij. q. iiij. si ꝗs suadente. Et de
hac má. vide s. Absolu°. ij. p totũ.
¶ Sunt casus in ꝗbꝫ pauciẽs clericꝰ
nõ est excõicatꝰ. Primo qñ igrabat
ꝙ eẽt clericꝰ puta. qꝫ comã nutriebat.
ex eo. si vo. Secõ in clericis q̃ nõ ferũt
habitũ clericalẽ nec tonsurã. nec alis
q̃d de clericatu oñdũt: si tercio ãmo
niti nõ se correxerit. ex eo. ꝛtigit. ij. A
Et sufficit ꝙ ãmonitio fiat non solũ
ab epo: sed etiã a q̃cũq; ꝓrio plato
ex. eo. in audientia. vbi ꝛ gñalt de
platis ꝓrijs a notat in directoria. li.
iij. ti. ij. ff. liiij. B Tercio in clerico q̃ cõ
tẽpto hĩtu fert arma. a tcio ãmoni
tus: nõ se correxerit. ex eo. in audien
tia. Et etiã si nõ fit monitꝰ ꝯ immis
ceat se tyrannidi. ex. eo. cu; nõ ab ho
mie. A. Et ibi ꝯ notat glo. et Jmo.
ex. eo. c. nõ dubitũ. vbi idẽ dicit de clei
co seditionẽa iniustã guerrã faciẽte.
ex eo. ꝓpendimꝰ. B. Qrto in clerico
exercẽte negocia secularia. a itꝫ si ã
monitꝰ fuerit ut dictũ est extra de vi
ta a hone. cle. c. fi. A. Jdẽ in sũ. cõ. li.
iij. ti. xxxiij. q. xxxv. Et in dicto. c. fi.
sic ꝛ. Mãdamꝰ q̃tenus si tales tcio
a te moniti ab hmõi nõ resipuerit ꝯ
ꝑtermissis ꝛmis officiis negociatõi
bus institerit secularibꝫ cũ facto ipso
priuilegiũ abiicãt clericale. tu q̃ mi
nꝰ dũ hiis se implicant de suis facul
tatibꝫ statutk a ꝛsuetudinibꝫ patrie
subiaceãt nõ defendas eos deꝫ. Et sic
hoc casu videt pdẽ priuilegiũ in rebꝰ
tm̃. Pro hoc etiã facit de. j. de vita a
hone. cle. B Quinto in clerico ꝛiuga
to si nõ defert habitũ. ut s. Clericꝰ. ij.
ff. fi. A Jdẽ est etiã si nõ ferret tonsu
rã. ut in c. vno ꝛ de. ꝛiu. li. vj. B Sex
to in clericis buffonibꝫ a etiã macel
tariis. de q̃bꝫ habes s. Clericꝰ. ij. ff. iiij.
et. v Septimo in illis q̃ nõ ex ira sed
iocose se pauciunt. ex. eo. c. j Octauo
in magistro q̃ cu; hoc facit lenit a cã
disciplinẽ. ex eo. cũ volũtate. ff. fi. ¶ No
no in eo q̃ incõtinenti vim vi repellit
tpate. ex eo. si vero prio. ff. ij. Decimo
cũ q̃s inuenit clericũ turpiter agẽtẽ;
cu; vxore. mre. sorore. vl filia ꝓria
ut in dicto. ca. si vo. ff. nec ille Vnde a
mo si fiat a plato vl de mãdato eius
cã correctõis. ut in dicto. c. cũ volũta
te. a. c. ex tenore. Et si nõ fiat cã cor
rectionis tam verberãs q̃ pãpiẽs in
currit excõicatõem. ex eo. vniuersita
tis Qꝛ si cã subest põt clericũ capere
carcerare etiã p laycũ ex. eo. si de li
vj. A. lic; nondũ appareãt incorrigi
biles ut ibi. B. Sed pcussio nõ ꝛbꝫ si
eri p laycũ alioq̃n itꝫ incurrerẽt ã
tho excõicatõem ut in dicto. c. vniuersita
tis. nisi clericꝰ aliq̃s esset adeo incor
rigibilis q̃ alt capi a corrigi ñ posit
ex eo. ut fame. Duodecimo in turban
te ꝛina officia quẽ pstbit vl alius ad
quẽ spectat: pt eiicere de eccã. ex eo.
vemẽs. a. c. cũ volũtate. ff. si q̃ vo. Si
milt cũ q̃s rõne officij qꝛ obtinet in
eccã pauit clericũ aut et cũ senior cã
deuotõnis ꝯ faciat. aut dñs á parẽs
siue ꝓpinquꝰ q̃ familiã corrigit. ꝯ oia
in hoc. xij. versu. dicta intellige cum
sint in minoribꝫ ordinibꝫ. ut in. c. cũ
volũtate. ff. fi. A Jbi sic ꝛ. Si q̃ vo rõ
ne officij qꝛ ĩ ecclesia obtinẽt. aut ecl
deci alij fm mores zelo deuotõis pu
eros aut adolescẽtes in minoribꝫ or
dinibꝫ ostitutos turbãtes ꝛmũ offi
ciũ. a hij q̃ obtẽtu platõis vl magi
sterij: sbditos a scolares correctõnis
cã tenit forte pussent. excõicatõnis
sñam nõ incurrunt. Quoda de hijs
dicendũ est q̃ aliq̃s de familia sua l
ꝓpinq̃s inferiorꝫ graduũ. v. ordinum
minorũ fm glo. ibi Seq̃t simili mõ
ut cohibeant ab insolentiis suis a sci
entia tonisq; moribꝫ informẽt. duxe
runt corrigẽdos. hoc ibi. Et ut notat
in directoria. li. iij. t. ij. ff. lxx. quo ad
prelatũ a magistꝫ nõ distinguit vtꝫ
correcti sint in minoribꝫ vl ĩ sacis. S;
q̃d si principal mgr̃ prohibeat sbmagi
stro vl alij cui ꝛmittit aliq̃s pueros
docẽdos ne pauciat eos: a talt phibi
tꝰ eos pauciat nũq̃d incidit ĩ canonẽ
Ro fm glo. Rap. a in sũ. cõ. li. iij. ti.
xxxiij. q. xxxv. Credo q̃ nõ. qꝛ nõ pt

magister p phibitõez hmõi auferre
ei bñficiũ iuris p qd ocdi² docentibz
corrigere ds docet · B · Tredecio si clei
cus depositus sit uel degdatus est de iudi
cũ nõ ab hoc a · est de pe · degradatio
in fi · li · vj · A · Si tñ clericus sit depositus
uel degradatus a nõ sit traditus curie se
culari: nõ obtinet hic casus · Nã tal
priuilegiũ retinet in memoriã officij p
teriti · vt notat ī sũ · cõ · dicta · q · xxxv
B · Decimoqrto qñ clericus trãsfert se
ad actũ prius otrariũ vtputa cãt in
minoribz a factus est miles uel bigãus
a hmõi · lxxxiij · di · qsqs · A · Idez in
dicta · q · xxxv · vbi etiã addit aliqua
sus videl; de illis q otra phibitõnem
dyocesani publice factã recipiũt ad
mistrẽtõez; sclariũ psonarũ est ne de · l
mo · c · ij · ibi Augus · pp Lucen · epõ dic
Sacdotibz a clericis tuis denũcies pub
lice ne mistri laicorũ fiãt · nec in rebus
eorũ procuratores existãt · qd si postmo
dũ facẽ psumpserint a occasiõe ipsius ad
mistratõis pter pecuniariã cãm de
prehendãt ī fraudẽ indignũ est eis ab
ecia subueniri p ds constat in ecclesia
generari scandalum · B ·

¶ Sed qd si ds nõ ob sui tuitõem sed
ob tuitõem pzis · mtis · vxoris · fami
lie · filij · vel etiã extraneorũ clericũ; ledat
Rx° · fm Jmo · Talis nõ incidit in ca
nonẽ · ar · ff · q me · cã · isti qdem · C · fi
Nãa socij · iniuria ppulsãda ē · xxiij · q
iij · fortitudo · a · c · nõ defensiõe illatũ
solũmõ psonarũ p ds intelligit nos
iniuria fieri · vt Insti · de iuriis · C · pa
tit · A · Idẽ qd in ls · C · reitat in sũ · cõ
dicta · q · xxxv Et primũ dictũ Jmo
videl; q idẽ sit in repulsiõe iniuie cu
iuscũq videtur verius · vt notat in di
rectoria · li · iij · ti · ij · C · xc · B ·

¶ Sed qd si psona ecciastica domuz
occupat alicui a nõ vult exire sii vi
olentia · Rx° · fm Jmo · Eij acẽs nõ in
cidit in canonẽ · vt colligi² est de restis
po · olim cãm · a ext · de hom · signifi
casti · A · Hoc vero ē si fiat incõtinẽti
a cũ moderamie inculpate tutele · vt
colligi² ex tex · a glo · dicti · ca · olim · a
ibi etiã p; p Jmo · ad fi · B ·

¶ Sed qd de nõ defendẽtibz clericos cũ
possint · Rx° · Fauere videt · qr cũ pos
sint manifesto facinori renuũt obui
are est eo · Quante · Intelligas tñ q
solũ illi excõicati sũt ad qrũ officiũ p
tinet defendere · ar · xiij · q · v · Admiste
tores · ij · q · iiij · forte · a · c · est iniusta ·
A · Dñs · Anthe · de bu · in dicto · c · qn
te · lic; alis ibi glo · videat sentiẽ · diẽ
q omunis est opinio q incidat ī ca
nonẽ patiẽs verberari clericũ a dolose ñ
phibẽs · siue habeat verbẽ in ptãte si
ue nõ · Et idẽ nõez fm Ros · ī sũ · cõ · li · iij
ti · xxxiij · q · xxxiiij · S; quid de cũs · B

¶ Quid si clericus volẽs alicui satisfa
cere spõte subiicit se verberibz Rx° · fm
Ray · Ipse clericus dz excõicari a verbe
rãs est excõicatus Tal enim iniectio a si
nõ sit violẽta est tñ iniuiosa saltẽ ordi
ni clericali in cui fauorẽ canõ ille
pmulgatus est est eo · ostigit · j · In ls cõ
cordãt qi oẽs · A Hãc excõicatõez incur
rit ecl clericus · l filius psona irato aio
patiẽs scipm · qr fac iniuria; ordini
clericali siue religiõi · Itẽ qr sic nõ lz
offendẽ aliũ ita nec scipz · xxiiij · q · v ·
si vo lic; vbi ls tenet archi · a notat
in directoriali · li · iij · ti · ij · C · exx · B ·

¶ Sz qd si mgr uel plat⁹ ex ira patit
Rx° · fm Will · Nõ incidit ī canonẽ ex
q cã correctõis ls fac · etsi de correctõe
nõ cogitet actu si tñ h; hũc finẽ ī ha
bitu sufficit · nec distinguo vtrũq sit in sa
cris l ñ sacs · ex · eo · cũ volũtate q in cã
su correctõis q fit a magro l plato in
districte loqt · q si principal mgr phi
beat mgro inferiori ne patiat · si pa
tiat nõ videt q incidat qr nõ pt prin
cipal mgr auferre bñficiũ iure p qd
ocdit corrigẽ posse ds ds docet ·

¶ Sz qd si officiat⁹ in eccia plat⁹ mgr
dñs dom⁹ · uel osanguinei excedãt mo
dũ in corrigẽdo · Rx° · fm Hosti · Nisi
ex posito a irato aio multũ excedãt
nõ credo q incidãt in canonẽ q solũ
mõ dolũ psequt · qd colligi² ex vij · q · ii
ij · si ds suadẽte a ex · eo · ca · j Violẽtia
em nõ omittit sine dolo · et hoc etiam

innuit principũ. ex. eo. cũ voluntate Con. Berñ. et Wil. A Idem in sũ. cõ. dicta. q. xxxv. B

¶ Quid de illo q̃ a clerico ludẽte ꝗuiter tñ paussus cũ animo vindicãdi ꝗuiter repautit. Rx° fm Wil. Exq̃ aio vindicte a ñ iocosa leuitate repautit incidit in canonẽ. A. licet sii deliberatõe repautiat hoc nõ fiat9 si plene deliberaſſ̃ nisi tãta eẽt surreptõ q̃ se nec vindicare nec iniuriari intẽderet. tũc enim nõ incideret fm cũ. Wil. ut in sũ. cõ. li. iij. ti. xxxiij. q. cc. B Si a si iocose paussus a clerico grauit repautit sed tñ cũ iocosa leuitate a fine dolo: ñ incidit. A. licꝫ ꝗuit repautiat. a cum ira. qꝫ videt ea cõditio ludẽtiũ q̃ ꝗuiter paussus paussorẽ suũ grauit repautere pt ne inferior videat in illo ludo aut min9 strẽnu9 fm eũdẽ Wil. ut in sũ. cõ. eo. ti. q. cij. B Sikt eẽ nec sacẽdos q̃ puer clericũ importune ludẽtẽ secũ irat9 pautit nõ iniuriãdi aio ꝛ li bidĩ vindicte. A Sꝫ ꝓpt isolẽtiã puẽ repellẽdã. ut in sũ. cõ. eo. ti. q. ccij. B.

¶ Quid si aliq̃s non mittit man9 in clericũ ꝫ spuit aut aliq̃d effundit sup eum: aut claudit ei hostiũ. vꝫ ponit custodes ad capiẽdũ eũ si de domo exeat. vꝫ ei eqtãti capit habenas eq̃. vꝫ rũpit cingulũ selle vꝫ minis a tron bꝫ arrestat eũ vꝫ facit ire q̃si captum ad iudicẽ Rx° fm ray. a alios cõiter Omñs tales sunt excõicati. nec refert an mittat q̃s man9 in eũ: aut in rẽ sibi talꝫ coherentẽ: aut rẽ de manu ei9 rapiat. aut vestes q̃bꝫ indut9 est scindat. Sec9 tñ si solo metu cogit ut se redimat. vꝫ ut sibi aliq̃d det ſſã talis nec in psonã nec in res sibi cohereẽtes mittit mauũ. A Idẽ in sũ. cõ. li. iij. ti. xxxiij. q. ccij. et in directori. li. iij. ti. ij. ℭ. cxiiij. Cũ se. B

¶ Quid si aliquis arrestat clericum aspõrntẽ res q̃s ei fuerat furat9 a per violentiã auferat ei Rx° fm Wil. non credo. q̃ incidat in canonẽ si res illas ei aufert dũ ẽ in aspõrndo añq̃ asportãs se recapiat ad locũ dꝫminatũ Secus si ex intuallo qꝫ non licꝫ ius sibi dicere. A Idẽ in sũ. cõ. eo. ti. q. ccv. B

¶ Quid si q̃s inuenies clericũ turpit agentẽ cũ vxore. mãre. sorore. vꝫ filia eũ mutilat vꝫ occidit Rx° fm Wil. Etsi possit dici q̃ tali pat q̃ ad excõicatõꝫ eo q̃ dicere. ex eo. Si ô. nõ distinguit intꝫ atrocẽ iniuriã a nõ atrocẽ: nihilo min9 ñ licebit ei occidere. ex. de pec. ij A. Host. etiã sup ꝗ dicto. c. Si vo. dicit q̃ fm canones nõ licet eũ primẽ si aliꝗ fieri pt. ut in sũ. cõ. e. ti. q. xxxv vbi eẽ pꝫ q̃ idẽ Wil. aꝫ ꝛdudit q̃ sup pra positũ est. Dicit enim q̃ cũ pfata de cre. Si vo. nõ videat excusare ñ eos q̃ simplꝫ man9 miniũt violentas in tales. a distinguat in hostiario q̃ clericos vulnerata eos q̃ sine vulneribus eos ledũt videt tuti9 dicẽdũ q̃ eos talꝫ mutilãtes vꝫ occidẽtes incidũt in canonẽ. Dicit eẽ q̃ illud qꝫ in dcõ c. Si vo. pmꝫ de clerico turpit agente putat nõ eẽ restringẽdũ solũ ad coptũ: sed etiã ad ãplex9 a deosculatões et qñ aliq̃s prepat se ad op9 carnis Si tñ nõ in loco suspecto ꝫ ĩ publico talia facẽt (sicut aliqñ fit in ludo) aliud eẽt. qꝫ verberãs incideret in canonẽ Cũ aũt ꝛstat p signa q̃ deric9 iã expleuit factũ. credo q̃ si talia sũt signa a tam ꝓpinq̃ negocio q̃ ꝛstet turpitudinẽ coitus ibidẽ cõpletã: nõ est excõicat9 statũ verberãs talẽ si sint de prefatis psonis. Si aũt nõ sũt ꝓbabilia signa. nec incõtinẽti p9 factũ verbẽt ꝫ postq̃ iã deric9 ad alia diuitit a a loco discessit. incidit ĩ canonẽ. B

¶ Sed vtrũ maritus sic inuenies clericum possit cũ tenere inuitũ. Rx°. fm Wil. Potest tenere vtrũq̃ sc̃ clericũ a vxorem sine excõicatione donec adhuc̃ testes. ff. de adult. capite. ext. de sen. exco. c. si vo alicuius. ℭ. finali. Idem Berñ. A. In illa. l. capite. dicitur q̃ ista detentio non debet fieri vltra. xx. horas ꝛtinuas. Et idem qꝫ in hoc. ℭ. ꝛ nota² in sum. cõ. li. iij. ti. xxxiij. q. xxv. vbi etiã dicit fm Jmo. in dicto. c. Si vo. q̃ nomine matris

intelligunt omnes ascendẽtes · a no
mine filie oẽs descendẽtes In collate
ralib⁹ vo vl affimib⁹ dicit q nõ audet
extẽdere · Alij ãt dicũt q simplr pso⁄
nas noiatas hoc priuilegiũ nõ exce
dit · Et hoc dicit hosti · ibidẽ tuti⁹ esse
ꝗ etiã ibi fm Ber · a hosti · in co · c · Si
vero · q noie vxoris intelligit hic cẽ
sponsa de pñti · a q fm hostien · intel
ligit de mrẽ filia vl sorore tz legitia
q̃ etiã naturali · ꝗ nõ de adoptiã · B ·

¶ Quid de illo q̃ ordinat cum vxore
sua vt clericus vocet ad turpitudinez
a sic verberat eũ · R° · fm Wil · Credo
q tam vir q̃ vxor incidunt in cano⁄
nẽ cum p uocauerint · A · Idẽ in sum ·
con · dicta · q · xxxv · B ·

¶ Quid de muliere q̃ petit sacdotz
petẽtẽ eã de turpitudine R° · fm Wil ·
Si solũ verbis eã impetat: incidit in
canonẽ · si aũt tãgit inuitã a illa se de
fendẽs cũ moderamie inculpate tute
le cũ petiat · nõ credo q incidat · Se⁄
curi⁹ tñ ẽ q faciat se absolui ad cau⁄
telã · A · Idẽ in dicta · q · xxxv · B ·

¶ Quid si q̃s irat⁹ vadit ot̃ clericũ
eleuato pugno · ense vl hasta · q̃ si p
cussurus · R° · fm Ray · Nõ incidit ·
qꝛ manũ nõ iniecit Idẽ Io · a goff · A
Idẽ in sũ · cõ · eo · ti · q · ccxx · B

¶ Quid de illo q̃ pseq̃t clericũ fugiẽ⁄
tẽ a cleric⁹ sine pussiõe cadit a ledit
R° · fm Wil · Nõ credo q incidit Sec⁹
si ipse fugiẽs a q̃ coact⁹ p̃cipitet se ĩ
aquã vl in aliud piculũ se ingerit vt
euadat qꝛ pseq̃ns tũc incidit in cano
nẽ · A · Idẽ in sũ · cõ · eo · ti · q · ccvj · Sed
si bñ pensẽt vtriusq̃ casus non vide²
ratio diuisitat cũ in vtroq̃ lesio cau
sẽt a pseq̃ntib⁹ ideo videt ĩ vtroq̃ lo
cũ hẽ excõicatio · ar · l · nõ possũt a · l ·
de q̃b⁹ ff · de legi · B ·

¶ Quid si q̃s acãpiẽs clericũ p capil
los a hmõi dicat · nisi esses cleric⁹ p⁄
cuterẽ te · R° · fm Wil · si aĩo iniuriã⁄
di irat⁹ ꝗ faciat credo q incidat alꝯ ñ
A Idẽ in sũ · li · iij · ti · xxxiij · q · ccvij · B

¶ Quid si q̃s furtiẽ acãpit corrigiaz
a clerico q̃ cinct⁹ erat · vl vestem qua
erat indut⁹ · R° · fm host · Nõ videt
excõicat⁹ qꝛ minima vl nulla est vi
olentia p̃sone eo q nõ sentia² A Idẽ
in sum · cõ · li · iij · ti · xxxiij · q · ccxix · Et
in diuc · li · iij · ti · ij · ff · cxiiij · cũ · se · B ·

¶ Quid si verbere² cõsus · R° · fm ho
sti · Si tales sũt conuersi q̃ sea sua tradi
dẽt deo a totaliter trãslati a facti sũt ec
clesiastici · siue eccia sit r̃gularis siue se
cularis · a tales dñt gaudere eccãstica
libertate · xvij · q · iiij · q̃s q̃s · Secus si
esset cõsus remanẽs in domo sua p̃ p̃a
tanq̃ laic⁹ · ex · de p̃uilegiis vt priui⁄
legia · ff j A · Is ĩ sũ · cõ · eo · ti · q · xxxiiij
Hoc cẽ tenz glo · ĩ · c · ñ du¹¹¹ ex · eo · B ·

¶ Qꝛd si vbẽt nouicij R° · Verberãs
excõicat⁹ est ex · eo · Religioso · li · vj ·

¶ Quid si q̃s credẽs verberare clericũ
vberat laicũ · R° · fm Ray · Nõ ẽ ex⁄
cõicat⁹ ꝗ dico p̃ter lrãm canonis q̃
exiget actũ cũ dicẽ si q̃s iniecit man⁹
violẽtas cẽt · A Con · host · a addit · s ·
q̃ diu oscietiã hz lesã dz sep excõica⁄
to gerere quousq̃ sciat veritatẽ vt in
sũ · cõ · eo · ti · q · cxj · B ·

¶ Quid de eo q̃ verberat clericũ cre⁄
dens eum laycũ · R° · fm hosti · Si tal
errauit in p̃sona vt qꝛ volens pcute
re tytũ laycum p̃cussit petꝛ clericũ ·
cũ vtrũq̃ cognoscit tutior est sma q
incidit · Nã in clericũ man⁹ violẽtas
iniecit · A · Tãcre · a glo · ray · tenẽt ꝯ⁄
riũ · quoꝛ dictũ p̃t intelligi q̃ñ p cuti
ens nõ fuit in crasso sed iusto errore
vt satis p̃t colligi ex dicto coꝛ · vt in
sum · cõ · eo · ti · q · cxij · sicut in fili pa⁄
tet · a in se · casu · B Si ãt errauit in q̃
litate qꝛ de isto q̃ est cleric⁹ putabat
q esset laycus Nã videbat eũ in ha⁄
bitu laycali et ñ gerẽtẽ se p̃ clerico: ñ
incidit ex · eo · Si vo · ij · Secus autẽ si
vidit eũ in habitu clericali et p̃ cleri
co reputabat qꝛ tunc incidit in cano
nem · A nisi hoc casu putaret iudo · ta
lem habitum esse assumptũ a habe⁄
ret credendi p̃babilez causã fm glo ·
Ray · que etiã dicit q̃ si dubitat vtꝛ
sit cleric⁹ vel laycus incidit in cano⁄
nem cum dubio teneat vitare picu⁄

tum Si aūt non ostet vtq; fit lay c9 ul' cleric9. dicit q; si ita effect9 est. vl' cō mot9 q; etsi scivet eū ē clericū nihilo⸗min9 pauperet eū: incidit in canonē. si autē; nō pauperet nō incidit. ut in sū. cō. dicta. q. ccxiij. B

¶ Quid si aliquē clericū patū facere aliq8 flagiciū teneo violent zelo dei ne illud faciat. Rx° fm Wil. Si t'ē; teneo modico tpe inuitū etiā a vemitē⸗tē citra tñ iniuriā passionis: nō cre⸗do me incidere in canone; Satis con⸗mno. a hosti. Ist8 modicū tps puto det'minādū inquātū seu p q̄nto expe diat ad obuiādum pctō. ar. c. error. lxxxiij. d. Aliq̄ etiā casu liceret pauperē. s. ob tuitōē; sui vl' alioq; ut s. C. ij. B Idem dicēdū est fm mno. si supue mentibz inimicis clericū teneat ne in⸗cideret in manū eorū. q; tali ñ irroga² iniuria. ⸗ potiū salū pauraf. ar. xliiij. dist. cum beatus.

¶ Quid de illo q̄ mandat manū inij c̄ in clericū. Rx° fm Ray. Si seq̄t effectū tā mādās q̄ is cui mādat incidit in canonē ex. eo. mulieres. C. fi. q; si mā dator misit ad reuocādū mādatū tūc distinguēdū. q; si mādatarij antēq̄ reuocatio peuenisset ad eū verberauit vterq; est excōicatū. A. glo. Ray. di cit otra. si mandator est sufficienter penituit. a est in caritate. Nullū enī existētē in caritate ius ligare intēdit vinculo excōicatōis. q; ⸗ iniustū esset; tic; talis ab homine possit excōicari. q̄ aliqñ iniuste ligat. ut in sū. cō. li. iij. t. xxxiij. q. ccxv. dictū tñ Ray. cū q̄ con. a alij doct. de q̄bz infra xi9 videt q; p̄cessit culpa mōtis a ei9 occasio ne dānū irrogat. ideo debz sentire pe naz; ex de iniurijs c. fi. ad ⸗ etiā ex de hom. c. fi. li. vj. B Si vo reuocatō p9 peuenit nō est excōicatus mandator. ar. ex. de pcu. ex insinuatōe a c. ī nrā et in predcō. c. mulieres in fi. Cō. hoberñ. et goff. Eadē q̄stio a solutio p̄t fieri de eo q̄ osuluit clericū vberari si ei9 osilio fiat. A Idē in sū. cō. q. ccxv. B.

¶ Quid si mādās clericū vberari p̄ usq̄ verberet decedat Rx° fm Hostiē. Si notoriū sit. et tal' in fine ñ fuit ab solut9 vel signa pñie nō apparuerīt. hīi debz p excōicato. nec debz sepeliri in cimiterio. A In ⸗ casu goff. dic q; mādās vl' excōicat9 nisi mandatū re uocauerit añ mortē cū intelligat tūc in eadē volūtate decedere glo. vo in c. mulieres ex eo dicit q; nō est excōica t9. q; morte mādatoris solui² māda tū. ff. mādati int' cās Host. vo ut in sum. cō. eo. tit. q. ccxvj. ait. Tu dicas q; q̄ ad sinam militantis ecce nullo mō ligat' sub terra. ⸗ dū est supstes tñ. xxiiij. q. j. q8 cūq;. Verūtñ si hoc notoriū sit a absolut9 nō fuerit in fi⸗ne. vel signa pñie nulla apparuerint hīi debz p excōicato nō ex vi sñie ecce militātis sed vōne pcti notoriū. vñ ñ est sepeliēd9 in cimiterio. Sec9 si sig⸗na pñie apparuerint. B

¶ Quid si nō mādauit sed q8 factū; est ratū habuit Rx° Si iniecta est ma n9 in clericū noīe tuo tic; sū mādato a tu ratū; hoc habuerī: excōicatōem incurris. Si vo nō fuit facta nōie tuo peccas habendo ratū sed nō incurris excōicatōē;. ex. eo. cum q̄s. li. vj.

¶ Quid de illo q̄ dicat suis q; vellet vindicari de tali clerico. a sic illi vbe rāt eū Rx° fm Wil. Si ea dixit aīo puo cādi eos. a ipi ob hoc moti fecerīt ecc cū nōie dicentis ipse dicēs nihilomi n9 incidit in canonē. A. Idē in sū. cō. eo. ti. q. ccxviij Et forte idē est etiā si nō dicat eo aīo cū dicēdo fuerit in cul⸗pa. a debuit cogitare hoc euenire potu isse. ar. c. fi. ex. de homi. li. vj. B Si iu dex lay c9 malefactorē captū detineat a ipē se clericū dicat. vi. j. iudex. C. iij.

Excōicatio. iiij.

Excōicatio. iiij. de excōicatione falsatorū. Et q̄dē cū q̄s p sevl' p aliū falsat lrās pape cū fau toribz suis vl' scient vtiē eas: est excōi cat9. ex. de cri. fal. ad falsariorū. A Cu ius absolutio reseruat' pape p̄terq̄ in mortis articulo. eo. titu. c. dura. B Et si quis hmōi falsas lrās se habē recognoscit. infra. xx. dies aut destru

at eas aut resignet si penã excõicatõ
mis voluerit euadere · ut ex de cri-falsa
dura · Qd intelligẽdũ est solũ qñ ali
q casu litere ad eũ puenerũt · Secꝰ si
fuerit ꝛscius · qz tũc indistincte est ex
cõicatꝰ · Clerici q̃ falsariĳ debent degr̃
dari · a tradi seculari ptãti punẽdi ·
ut in dicto · c · ad falsariorꝫ ·

¶ Quid si q̃s vtik talibz literis igrã
ter ꝓ̃ ꝑ̃ hostien · ſſõ excusak · qz p
alios inuestigare debuit · ar · xxxvij ·
dis · ℭ vlt · Si tñ falsitas erat ita latẽs
q̃ nõ bene p papi poterat: a ipẽ adhi
buit diligẽtiã quã potuit nec potuit
excusatꝰ est · alioq̃n non ex de homi-
Jobes a c · vl · ff · de re debi · act · li · j Et
nota q̃ p̃cep̃m est q̃ in lrãs papalibz
nec in magno nec in modico audeat
q̃s apponẽ manũ etiaz vnã lrãm vel
vnũ punctũ corrigẽdo alioq̃n manũ
apponẽs sñam excõicatõis incurrit ·
q̃ nõ p̃t etiã aliq̃ sedẽ aplicã relaxari ·
Hec p sñam in curia latã ·

Excõicatio · iiij · de excõicatõne
incẽdariorũ a effractorꝫ ecẽie ·
Omnis enim incẽdariꝰ ecẽie vel lo
ci religiosi vel cimiterij · vel spacij pui
legiati in circuitu ecẽie est excõicatus
ipso iure · sed anteqũ fit denũciatꝰ põt
absolui ab epo postq̃ ꝛo denũciatus
est · siue nõiatim · siue in grali · puta de
nũciamꝰ excõicatos oes illos q̃ tale
incẽdiũ fecerũt tales solũ a papa ab
solui pñt · ex eo · tua nos · a · c · oq̃sti ·
A · Qd aũt dictũ est de incẽdariis · in
telligas ec de effractoribz q̃ sikt sũt
excõicati a ꝑ̃ absoluẽdi Et sic idem
intelligẽdũ est de effractoribz cimite
rij · a aliorꝫ locorꝫ ecẽie adherentiũ · de
q̃bz p̃xime dictũ est · Vñ in directoria
h · iij · ti · ij · ℭ xxij · dr q̃ sic violator ec
clesie excõicatꝰ est · sic a violator clau
stri ecẽie adherentis · ar · ff · de ver̃ de
q̃ religios · et ex · de iudi · q̃nto Et ꝓm
glo · ray · a in sũ · cõ · h · iij · ti · xxxiij · q ·
xxxiiij · fractor ecẽie iudicãdꝰ est qui
dolo malo aut p iniuriã violẽt vel cõ
latenk pietẽ fodk aut fenestrã vitreã
fregit · aut seãturã aut ostia · aut cax
dines · aut vectes · dũ tenẽt ostia fir-
mata · aut ipsũ tectũ ecclesie · B · Et
idẽ dicũt q̃dã cũ q̃s p violentiã in ec
clesia multũ enormia omittit · ut di-
ruẽdo altaẽ vel frãgendo cruẽ vel enor
mik tractãdo corpꝰ xpi · Cõcedunt tñ
q̃ isti nũc dicti p epm pñt absolui ·
A · Hoc p̃t intelligi verũ nisi fuerint
denũciati ut p̃tactũ est · nã violator
ecclesie ipo iure incurrit excõicatõem
xj · q · iij · canonica · a sikt raptor eccle-
sie · xvij · q · iiij · oes · Et idẽ videk dicen
dũ de talibz qd de effractoribz · ut põt
colligi ex notatis in dicto · ℭ · xxij · vbi
de hijs simk sic dr Raptores eccãrum
a violatores sunt excõicati dicto · c ·
canonica · a · c · omis · a ex · eo · conq̃sti
et dicik violator ecclesie siue raptor:
q̃ ipsam ecclesiã frãgendo ostia: capi
endo res suas vel inuadendo priuile-
gia sua non custodiendo vel corrũpen
do offendit · de quibus · xvij · q · iiij · p
totum · ut notat hosti · eo · tit · de viola
tione · ℭ · j · Et infra Quod si inferẽtes
vim in ecclesia · a res que intra sunt
spoliantes excõicati sunt multo for-
tiꝰ in ipsa homines verberãtes · quia
maior est violẽtia corporum q̃ rerum
xij · q · a · j · papimus · qd pbatur mani
feste · ex · eo · cum p causa · vbi hoc no
tat hostiẽ · Et adde quod dictũ est · ℭ
se · vbi dicitur de incendariis · q̃ post
q̃ fuerint denunciati · non possũt ab
solui nisi p papam Et sic idem intelli
git de supradictis · Et subdit · Alij ãt
q̃ aliter offendunt ecclesias vel bo-
na eax diripiunt nõ sunt ipo iure ex
cõicati: sed excõmunicãdi · licet saci-
legi iudicentur · Con · glo · in ꝗ dicto
c · canonica · a · c · omis · B · de casibus
istis et de hac materia · vide supz · ab
solutio · j · ℭ · iij · et J · incendarius ·

Excõmunicatio · v · de statuẽti-
bus cosi libertatẽ ecclesie · ſſã
omis tales sk excõmunicati cũ
diuersis fautoribus · ut supra · Excõ
municatio primo · ℭ · ij · versi · viij ·

¶ Vtrũ heremite a reclusi intelligãk
hic noie ecclesie ꝓ̃ ꝑ̃ Gil · ſſõ nisi

sbiecerint se alicui religioni approba
te-Con-inno-a hosti-A-Con-etiã al
bric9-Puto hoc intelligendũ de here
mitis seu reclusis: q̃ ab ecclia nullam
habẽt approbatõem tacitã uł expsa
sam cum regularit sit inhibitũ nouã
religionẽ seu nouũ ordinẽ adiuenie
uł habitũ noue religionis assumere
sine licẽtia sedis aplice vt in-c-religi
onũ-de reli-do-li-vj-Als heremite be
ne gaudẽt priuilegio clericali-xvj-q-j
q̃ vere et ibi glo- Sił mulier induſa
xi-q-j-de psona Et notat dñs anto-
de bu-in ca-null9 ex de foro cõpe-vbi
etiã dicit q̃ gnałt oẽs psone q̃ regu
larit viuũt sũt ecclastice psone licz ñ
faciãt pfessionẽ-a gaudẽt priuilegio
clericali-vt notat glo-a ext-in-c-in
dẽmitatibz ad fi-de elec-li-vj-et nõt-
xii-q-vlti-c-fi-et de ma-et obe-c-di
lecta in glo-pen-q8 facit dicit ipe p
istis ihesuitis a maribz et mulieribz
a dicit etiã ibi q̃ hũt pfate psone p
dictũ priuilegium q̃diu viuũt-etiaz
si nõ intẽdãt ppetuo sic viuere-B-

¶ An pdicta pena sit extẽdẽda ad il
los q̃ attẽptant aliq̃d otra pticłaes
osuetudines aliq̃p ecclaxvt qrwłũt
cogłscere de omnibz otractibz iuramẽti
interpositõne vallatis-R°-fm Wil-
Non-Con-inno-et host-A Idẽ in sũ-
cõ-h-iii-ti-xxxiii-q-xxxiii-ver-Item
statuarii-vbi declarat q̃ hec pena so
lũ obtinet ał priuilegia ocessa ymũ
sali ecclie siue a deo siue a pp̃ siue a pri
cipibz nõ aũt qñ sic fit cõtra spẽalia
priuilegia pticulariũ ecclesiarũ-de q̃
etiam in-Ffseq̃nti dicitur-B

¶ Que sũt illa otra que facẽdo fit ꝗ
libertatẽ ecclie-R°-fm guil- Pluávt
q̃ decime a oblatões ad clericos spe
ctẽt-xvj-q-j-reuertimini Itẽ q̃ ecclia
sit libẽa a solas res ecclasticas admi
stret-xcvj-di-si impator-Item q̃ de
spũalibz ius ocedere a iudicaẽ pt-A
Et ista sũt ocessa a deo-vtz in iuribz
allegatis-a multa alia priuilegia q̃
otinẽt in nouo a veteri testamẽto-vt
Sz in dicta-q-xxxiii-B q̃ pauties de
licũ sit excõicat9 xvii-q-iii-si q̃s sua
dẽte q̃ in legatł ad pias cãs sufficiãt
duo testes-ex-de testa-relatũ p°-A-
Et hec ocessa sũt a pp̃-vtz in iuribz al
legatis-B-Sił a si fiat otra gnalia
priuilegia ecclie ab impatoribz data q̃
in iure ciuili otinent nõ aũt si spẽałt
alicui ecclie uł ecclesiis data sint Cõ-
inno-a hos-A-Idẽ in sũ-cõ-dicta-q-
xxxiii-vbi ex addit fm hosti-q̃ osti
tutio q̃ irrogat hãc excõicatõez vicz
c-nouerit ex de sen-ex-mõ ligat omꝗ
statũ a nõ p9 duos menses-qz iãduo
fluxerũt illi duo mẽses-de q̃bz fit mẽ
tio in dicto-c-nouerit-infra q̃s talia
statuta dñt delei de capitularijs-Ad
dit ãt q̃ alij ponũt duos mẽses post
publicatõez-v postq̃ in singuł locis
hec ostitutio fuerit publicata- Sz cuz
hosti-cõ-inno-vt in dicto-c-nouerit
vicz vt statũ liget Et dicũt oẽs q̃ hec
ostitutõ freq̃nt publicãda est-ne q̃s
possit igrãtiã allegare- Itez dicũt q̃
q̃ ignorat statutũ hmõi nõ incidt in
excõicatõez-q̃ nõ est misi p magnis cu
minibz infligẽda a in otumacẽ-xi-q-
iii-nemo episcopo Et sbdit in dicta
q-xxxiii-Et ł benigni9 est Intellige
misi ignorãtia crassa fuerit a supina
ex de osti-vt aiaz-li-vj- Itez addit
hostiẽ-q̃ statuarij et scriptores statu
toz statim liganł nec excusatõez ha
bere possunt in toto licet qñq̃ excu
sen² a tanto-Potestates ãt osules a
rectores possunt habere qñq̃ excusa
tionem quantum ad obseruationem
seu deletionem statutoz predictoruz
que ignorare pñt Exquo vero certi
ficati sunt et obedire negligũt ostitu
tio eos ligat q8 ad arbitriũ bomi viri
referẽdũ est qñ-s-scire potuerũt uł ñ
uł impedire ne seruẽt Consiliarij ãt
ita demũ liganł si cõsentiant in deli
cto fm Innno-et Hostien-B-

Excõicatio-vj-de pticipatõne
cũ excõicato-Vbi sciendu q̃
est quedã pticipatio illicita-
que quidẽ potest contigere quadru
plicter- Primo-s- qñdo q̃s pticipat

tũ excõicato in eodẽ crimine ꝓpter qd
excõicatꝰ est sc; dãdo cõsiliũ · auxiliũ
seu fauorẽ a talis incurrit eãdẽ sñam;
ex · eo · si ꝛcubine a · c · nup · Et intelli⸗
ge ꝛsiliũ sñ q̃ nõ erat facturꝰ eẽ de ho
mi · sic dignũ · Ꝗ q̃ ho · A · parũ facit ·
Vñ videt intelligẽdũ de ꝛsilio · cũ si ali
ter fuisꝫ facturꝰ qꝫ nihilominꝰ ptici⸗
pat in crimĩe · ut notat in directoria ·
li · iij · ti · ij · Ꝗ cxxv · a tenet Immo · ex
eo · nup · Cũ q̃ etiã videt transire dñs
anto · de bu · B Sed nõ q̃ ꝗs ptcipat q̃
dẽ in crimine mõrali : sed nõ in illo ꝓpt
qd excõicatꝰ est · a talis mortalit pec
cat · sed nõ incurrit eandẽ sñam ꝫ in
currit minorẽ excõicatõ; · A Cõ · ino ·
in dcõ c · nup · B Tercõ q̃ ptcipat ei
in dĩnis · s · recipiẽdo eũ ad dĩna officia
seu ecclãstica sacra vl ad ecclãsticã se
pulturã a talis q̃dẽ lic; nõ sit regula
ris · ut ex · c · is q̃ li · vj · peccat tñ mõ
litera est valde ꝓpinquꝰ irregularita
ti · ſſã est ei intdictꝰ ingressus eccẽ
donec de trãsgressiõe hmõi ad arbi⸗
triũ ciꝰ cuiꝰ sñam ꝛtempsit satisfece⸗
rit ꝛpetent · ex · de priui · c · expꝛ li · vj
A · Et ibi sentit archi · ut a ponit Joa
n · in nouella · q̃ dictũ · c · videt solu;
hẽc locũ in celebrãtibꝫ excõicatis ab
hõica nõ a iur · ꝓter verba ibi posita
ad arbitriũ ciꝰ ꝛtc · B Et si postq̃ est
sic intdictꝰ ingerit se dĩnis in suo of⸗
ficio sic puꝰ irregularis efficit · Itẽ si
decedat sic intdictꝰ nõ dꝛ in cimiterio
sepeliri eẽ ex · eo · is cui · li · vj · S; B caue
qꝫ si sepelit hereticũ · dic ut ſ · Hẽticꝰ
ij · Ꝗ ij · Itẽ si sepeliat excõicatũ pbli⸗
ce dic ut s̃ · excõicatio · j · Ꝗ iij · in prinº
A · Hiis enĩ locis pꝫ q̃ in istis casibꝫ
maior excõicatio ipso facto irrogat ·
Sitra si q̃s clericꝰ scient a spõte rei⸗
piat ad dĩna excõicatũ iudiciali a ꝓ
ex · eo · significauit · a pꝫ s̃ · Absolutio
j · Ꝗ ij · in addi · B q̃ si talis ptcipatõ
in dĩnis fit p metũ ut qꝫ tirãnꝰ cogit
metu mortis sacẽdotem sibi celebrare
btũs eẽt sacẽdos ſ; Hos · si se ad mar
tiriũ ꝓparet · Metꝰ enĩ a si culpã atte
nuet simplit ñ excusat · xxxij · q · v Ita
ne · tñ ſm Wil · a hug · bñ excusat me
tꝰ q̃ caderet in ꝛstãtẽ virũ A · in sũ · cõ ·
li · iij · ti · xxxiij · q · dxxiij · refert dictum
hosti · sed co · tit · q · dxv · dꝛ q̃ secunda
opinio videt humanior a verior · cũ
casus necitatis excusat in talibꝫ a ecl
casus vtilitatis qd minꝰ est Hec ibi
Primũ tamẽ dictuꝫ põt intelligi · qñ
q̃s ex metu patus eẽt cõsentire cũ pec
cato · tũc enĩ nõ eẽt excusabil dicto c ·
Ita ne · B · Qẽto qñ ptcipat non in
crimine sed in loqndo vl secũ orando
vl comedẽdo a hmõi ut dictũ s̃ · excõi
catio · j · circa fi · in · Ꝗ q̃s effectꝰ ꝛtc De
talit ptcipãte dicit Tho · in · iij · dist ·
xviij · q̃ q̃dã dicũt q̃ peccat mortalit
Et subdit Sed hoc videt valde graue
q̃ hõ p vno vbo leui q̃ excõicato loq̃
mortalit peccet · a ipi sic excõicantes
multis laqueũ damnationis inuice⸗
rent qd in eos retorqueret · Ideo p⸗
babilꝰ videt q̃ non peccet mortali⸗
ter · nisi cõicando in crimine vl in di⸗
uinis ut dictũ est · vl in cõtemptu ec
clesiastice discipline · qd intelligit de
cre · vicꝫ contra phibitõem supioris
ex · de cle · excõ · mi · si celebrat · Ideo si
aliq̃s ptinaciter excõicatis ptcipat
excõicari potest maiori excõicatione
qꝫ mortaliter peccat Idẽ al · a pe · A ·
Et ut patꝫ in sũ · cõ · li · ti · xxix · q · dxv
Predictis cõ · etiã Hosti · dicit enĩ q̃
qui simplit ꝛmunicat excõicato ꝛtra
phibitõnem canonis venialiter pec
cat · nisi hoc faceret in ꝛtemptum ca
nonis · Sed si hoc facit ptinaciter cõ
tra phibitõem iudicis generalit vel
specialit sibi factam : cum ꝓ hoc casu
excõmunicãdus sit : patet q̃ mõlit
peccat · ar · ex · eo · ĩ nouella ĩno · statui
mus · li · vj · vbi dꝛ in fi · Aliter aũt in
ptcipantes excõicatio plata non te⸗
neat · ꝛtc Immo eẽ nũc nouo iure ne
cessaria est ãmonitio nominatim ex
pressa ut in nouella grego · decim eẽ
eo · cõstitutõem li · vj · Satis etiã con ·
Goff · p dictũ · c · si celebrat in fi · qd a
hostiẽ · adducit · Et ad ca · sacris eẽ de
biis qui vi · Tancre · dicit q̃ loquitur

de ptiãpãte in crimine Et Tho. a pe-
rñdent q loqf de ptiãpante in ꝛimis
a q dicã põt q sicut neq; q mõrle pcc;
ita nec veniale ꝛ; homo omittẽ metu
mortis eo mõ debiti q dñt venialia
vitari Con. ecdirecto. li. iij. ti. xxxiij.
. f. cxlviij vbi inf alia ꝛ q ptiãpãs
cũ excõicato non peccat mõrlr nisi in
tribꝫ casibꝫ. Primo si ptiãpat excõi
cato in crimine. ex eo. nup. f. in sed a
a. c. si ocubie. Secõ si ptiãpat postq;
monitꝰ fuerit. ex. eo. statuimꝰ. li. vi
a q metꝰ cã sacris. Tercio si ptiãpat
in sacramtl. xj. q. iij. rogo fm Hug.
Et ad de q̃rtũ si ex studio ul cõtẽptu
ptiãpat reputãs excõicatõeꝫ trufaꝫ
fm Hostien. ext. eo. q in dubijs. et
io. et archi. xj. q. iij. rogo. B

¶ Sꝫ nũqd delegatꝰ pt excõicare ma
ori excõ. illos q in locuꝰ et hmõi pti
ãpãt excõicatl ab eoꝫ. Põta sic ex
cõicati dñt petere absolutõem ab eo
ul a delegãte. vt puta pp. ext. de offi
dele. pterea et. c. significasti et. c. pru
dẽtia in fi. Intelligendũ tñ q ipsi p
ticãpãtes nõ pñt excõicari: nisi cũ illa
solenmitate q̃ dicf supra excõmuni
catio. j. f. xxviij. q incipit. in q̃bꝫ casi
bꝫ sma excõ. v. q̃rtꝰ casus. Et ẽ scien
dũ q excõmunicatio nõ trãsit in ter
dã psonã. vt pꝫ hic se. f. circa mediũ

¶ Sũt a alij casus in q̃bꝫ licite q̃s p
ticãpat excõmunicato. Primo quidẽ
quãdo aliq̃s loquif ei in hijs que p
tinent ad absolutionẽ a salutẽ aĩe. li
cet alia verba incident interponat vt
magis pficiat Et p hunc etiã modũ
predicatores qui apd excõicatos in
pdicatõibꝫ a ofessionibꝫ quasi gerũt
causas eorꝫ q ab ipsis expoliati fue-
rant pñt ellnas licite accipe ab ipf
excõmunicatis pcertim si aliter in lo
cis illis nõ valent sustentatõem hẽ
ex. eo. cũ voluntate. Et de hmõi pdi-
catoribꝫ. vide. f. restitutio. v. f. fi. a B
f. penl. f. Itl Greg. xj. q. iij. qm mlt
tos: subtrahit a minori excõicatõne
plures cõicantes vicꝫ vxores. filios.
seruos. ãcillas. seu mãcipia. rusticos
a seruiẽtes. ac oẽs alios. f. eius fami
liares a subiectos. q̃ nõ adõ curiales
sũt vt eorꝫ cõsilio scelera ꝓpetrenf. et
eos q̃ ignorãt excõicatl cõicãt. sũ il
los q̃ cũ ill q̃ excõicatis cõicãt Oꝫ cũ
q aũt oratorꝫ. v. cã orationis vadens
aut pegrinꝰ aut viatorꝫ in terrã excõi
catorꝫ deueniunt vbi nõ possint eme
re vel nõ habent vñ emant dat lmãꝫ
ab excõicatis accipiendi.

¶ Et nota q circa pdictas psonas
distinguẽdũ est inter illos q̃ añ erãt
obnoxij siue obligati excõicatis. vt
vxor. filij. serui a isti tenenf eis sicut
prius tenebãf. Qui vero nõ erãt eis
obnoxij nec etiã nũc sunt. sed possũt
cũ eis cõicare puta qñ necesse fuerit
ext. eo. inter alia. A Idẽ in sum. con.
li. iij. ti. xxxiij. q. xxv. Con. etiã ino.
in dcõ. c. inf alia. B. De ista materia
nota ver. Vtile. lex. hũile. res ignoã
ta. necesse Hec anathema q̃dẽ faciũt
ne possit obẽ Vtile. v. ꝓter vtilitatẽ
excõicati ul etiã ptiãpãtis. vt stati;
dicef. Lex. v. mũmonij excusat. Hũi
le. v. fuia filij excusanf Res ignorata
. v. qñ nesciuit eũ excõicatuꝫ. Necesse
. v. ꝓter ncitatẽ cõicãs excusaf. de q̃
bꝫ plures a varias. q̃ões. vide hic. f.

¶ Vtilitas q̃ excusat a ptiãpatõe ex
cõicatorꝫ et hec pt duplex ẽ Nã põt
ẽ vtilitas excõicati vt qñ q̃s loqf ei
de hijs q̃ ptinẽt ad eiꝰ salutẽ vt dcũ;
est in prio. f. vna ad pdicatõeꝫ ad-
mitti pt ex. eo. rñsio. j. rñsio Itẽ pt eẽ
vtilitas ex pte ptiãpãtis vt cũ petit
ab excõicato qd ei ꝛ; vt ĩ. c. si vo ext.
eo. Vñ a si nolit solue pt ĩ iudicio ꝛuãi
ri alr ex delicto suo omodũ repõrret
ex. de iudi. intellexim. Possij ẽ loq;
licite de salute aĩe siue ꝓpe si ẽ ncitas
et nõ possit hẽ recursũ ad aliũ q̃ ofu
lat ei. B fm guil. A Idẽ in sũ. cõ. li. iij
ti. xxxiij. q. cxxviij vbi ẽ ꝛ; cũ Idẽ
q ncitate imminente possũ petẽ ab
excõicato ofilium etiã sup tpatibus
Pro q̃nta aũt necessitate l vtilitate
liceas hoc agere arbitrio boni viri li
mitandũ dicẽ. a hoc de ofilio Secꝰ au

tem de ꝓfessione · qꝫ etiam in casu nẽcitatis nõ licꝫ excõicato ꝓfiteri ut nõt in sũ · cõ · h · iij · t · xxxiiij · q · lxiiij · vk aliud sacm̃ ab epõ recipe ꝑter baꝑmũ morte imminẽte a catholico deficente · ut nõt · eo · li · ti · xxiiij · q · viij · B

¶ Vxor excusat a participa°e cũ viro · s · qñ de mũo° cõstat · xj · q · iij · qm̃ multos · ꝗ nũq̃d ecõuerso excusat vir a participan° vxori · Dicas q̃ siue vir siue mulier excõicatõi ſbdat ꝓter mũo miũ illicite ꝓtractũ nõ licꝫ participãe · ꝗ si alter eoꝝ excõicat⁹ sit ꝓt aliꝰ delictũ: tũc vterq̃ excusat q̃ ad redditõꝫ debiti · A · a etiã q̃ ad petitõꝫ nõ solũ debiti mũmoniat ꝗ etiã alteri⁹ cũ ee ab excõicato debitũ peti possit · ext · de iudi · intellexim⁹ · B · Sed in alijs vir nõ excusat · eo q̃ d; cogere vxorẽ ut faciat se absolui · ar · vij · q · j · sic hec hos · Goff · a rap · A Idẽ in sũ · cõ · eo · ti · q · cxxix · a ĩ direc · li · iij · ti · ij · ꝗ · cxxxv · B

¶ S; q̃d si vir vocet excõicatũ ad mẽsam nũq̃d a vxor poterit ad ipsã mẽsam ꝓmedẽ R° ꝑm Wil · Credo q̃ ñ poteit ꝓmedẽ ad aliã mẽsã ĩ eadẽ domo ita ꝓmotã q̃ meito posꝗ dici q̃ nõ cõmedãt sit A Idẽ ĩ sũ · cõ · e · t · q · cxxx B

¶ Vtꝫ filij excusent a participatõe patris R° ꝑm Wil · Filij q̃ sũt in pãis potestate vk etiã emãcipati q̃ sũt cõmẽsales pãis a eo hñt nẽcaia excusantur · alij vo non · A · Idem in sum · cõ · eo · ti · q · cxxxj · B

¶ Itẽ ut ꝗ dictũ est excusant seruiẽ alle · rustici · seruientes a alij subiecti qui nõ aduo curiales sunt ut coꝝ consilio scelera ꝓpetrẽt · Nã tales psone añ sma; astricte erãt ad familiãe obsequm a sic ee nẽ tenen⁹ a cõicare possũt · ex · eo · int alia Q ꝗ int² ꝑm Wil · qñ ipi añ excõicatõ; dm̃ obligauerẽt se suiuea suitiũ intrauerẽt · Si aũt p⁹ e⁹ excõicatõ; intrauerẽt: distingue · q̃ si ĩgrauerẽt a postea scirũt: nõ tenẽ² discedere cũ dãno suo Si vo sciuerẽt a principio tenẽ² discedere · ñ nẽcitas eos cõpulisꝗ · q̃ fierẽt de ei⁹ familia · Et qꝗ dicit de rustic · intellige q̃ colũt terrã dñoꝝ suoꝝ · Et ꝑm eũdẽ Wil · extẽdit etiã ad illos q̃ dicunt medietariij a q̃ ꝓpter culturã recipiũt certã portõem fructuũ · Nã a pñt cõicare q̃ntũ optꝫ ꝓpter culturãa hmõi vocꝫ Idẽ intelligẽdũ est ꝑm host · de nutricibꝫ a filibꝫ q̃ si a dño recederẽt nõ haberẽt vñ viuerẽt · ar · ex · eo · si vere · vbi excusãt q̃ cũ excõicatis nauis cõuenũt de tuis fretãdo ꝓtra saracenos · A Idẽ ĩ sũ · cõ · ti · iij · t · xxxiij · q · cxxxj · a · q · cxxxij · B

¶ Sed nũq̃d prẽs a dm̃ excusãt si participãt cũ filijs suis excõicatis R° ꝑm Ray · a Wil · Dicunt q̃dã q̃ sic · sed tuti⁹ est dicere q̃ ñ excusan⁹ qꝫ tenebã² corrigẽ suos minores ne incurrẽt in cãm anathematis · ar · xxvij · q · j · de filia · Idẽ Gof · a Hos · Tñ ꝑm tho · iiij · di · xvij · admin⁹ dñt eis excõicare in hijs in q̃bꝫ obligati sũt · qꝫ sic inferiores obligãt ad obsequꝫ superioꝝ ita a superiores ad puidẽtiã inferioꝝ · A Pñt ee parẽtes cõicare filijs excõicatis qñ ab eis alimẽta sumerẽt ut nõt in sũ · cõ · dicta · q · cxxxj · B Et eodẽ modo videt dicẽdũ de seruis excõicatis q̃ domũo sbsunt · A · Idẽ in sũ · cõ · dicta · q · cxxxij · B Seruis mercenarijs nõ pñt cõicare ꝑm hos · nisi sũ magꝝ incõmodo eos vitare nõ pñt Et idẽ de socijs hñtibus aliq̃d cõmune Con · Berñ · A · Idem in sũ · cõ · eo · ti · q · cxxxviij · B

¶ Nũq̃d armiger vk seruiens militi põt cõicare cũ illis excõmunicatis cũ q̃bꝫ dñs suꝰ cõmunicat · R° ꝑm Wil · Nõ põt · licet excusek cõmunicãdo domino suo excõicato ut dictũ est supꝫ · Kij · et · viij · A Et idem est in similibus ꝑm eundem Wil · ut in sum · cõ · e · titu · q · cxlj · B

¶ Sed nunquid vasalli possunt cõmunicare dominis suis excõmunicatis · R° ꝑm Wilhel · De hmõi vasallis notauit hug · q̃ absoluti sunt ab obsequio fidelitatis q̃ diu dñs illorum est excõmunicatus a debẽt ab eo abstinere · ut · xv · quest · vj · nos sanctoꝝ Tenenk tamẽ ei reddere tributa a pensiones · nec peccant sit cõmunicãdo ei

licet soluant in ꝓpria ꝑsona qꝫ nccitas est vt quidaꝫ dicũt vide hoc ⁊ ⁊ xxvij · q̃ incipit · q̃d si teneor · A · Idẽ in sum · con · co · ti · q · cxxxvj · vbi etiã subdit fm eundẽ guillhel · Sed qꝫ tota die videm⁹ fieri ꝛtrariũ · ꝑt dici q̃ illõ c · nos sanctoꝫ loq̃f in eo casu cũ aggrauaf sma ꝛtra nobilem excõicatũ a ꝑ capif in penã ei⁹ vasallis suis q̃ nõ obediãt ei · a tũc tenef cũ vitare sicut dicit Hug · sed ei⁹ sma securior ẽ hec ille · Et seq̃tur in dicta · q · cxxxvj Ambigue de h loquũf Imo · a hos · ex · de dolo · a cõtu · in · ca · veritatis qꝫ q̃dã dicũt q̃ absoluti sũt ab executione fidelitatis durante excõmunicatione dñoꝫ Alij ãt dicũt q̃ nõ · misi sẽtentia aggrauef Hec ibi · Puto posse dici q̃ ꝓna ꝓcedat qñ vasalli ꝑnt a cõione dñoꝫ excõicatoꝫ ꝛmode abstinẽ ꝑ c · nos scõꝫ alt ꝑcedat sed cũ in hoc casu nccitas a etiã vtilitas excuset xj · q · iij · qm̃ multos a s · ⁊ iij · B

¶ An possit vendi aliq̃d fuiẽti excõicato l ab eo emi Rz° · fm Wil · Si emat vl vendat nõie excõicati ñ ẽ ꝛhedũ cũ eo siẽ nec cũ excõicato Sec⁹ si nõie suo aliq̃d tale faciat dũ tñ nõ ĩ fraudẽ · A Idem in cõ · li · iij · ti · xxxiij · q · cxliij · B

¶ Posito q̃ aliq̃s videt aliquẽ afferẽtẽ victualia de mercatore publice excõicato · nũq̃d tenebif illũ vitare Rz° fm Wil · Propt h solũ q̃ video eos afferẽtes talia: nõ teneor illos vitare nisi alt ĩnotescãt m̃ q̃ ibi ea emerint De rebꝫ eẽ emptis ibi q̃libet ꝑt ꝛmederea vti si nõ fuit in culpa emẽdi · A Maxiev t in sũ · cõ · co · ti · q · cxiij · vbi h ponũf a sic nõ denegaf de nccitate vsus dictaꝫ rerꝫ · eẽ si fuit ĩ culpa · B ·

¶ Quid si ꝑsbit locauit opas suas alicui dñoa dñs excõicat⁹ ẽ · Rz° · fm host · Si tpe locatõis excõicat⁹ erat nõ valuit locatio Si ꝛo postea fuit excõicat⁹ : caueat ne ei seruiat in ꝛimis ex · eo · significauit · A · ecc si eꝑs sit qꝫ in h ei nõ est obediẽdũ fm eun · host · vt in sũ · cõ · co · ti · q · cxliij · B ·

¶ Vtrũ excõicat⁹ peccet si ingerat se cõiom̃ alioꝫ · Rz° · fm Ray · sic · vj · q · ij · si tm̃ ex de cle · exco · mi · illud dicẽ fi · Et q̃dẽ excõicatus etiã alios excommunicatos vitare debꝫ · Idẽ host · A · Idẽ in sum · con · co · ti · cxlvij · B ·

¶ Vtꝫ si excõicat⁹ intret ecclã; alij exire teneãt Rz° · fm ray · Si manifeste est eũ eẽ excõicatũ : alij exire tenẽt vl procurare q̃ ille exeat · xj · q · iij · sicut apli · xxiiij · q · j · c · omnis q̃ · Si ꝛo ẽ occultũ tũc q̃ sciũt exibũt secretea caute · ita q̃ nõ seq̃f manifestatõ si pñt alt nõ exibũt · vj · q · ij · si tm̃ A · Clarius ad h ex eo · cum nõ ab hoie · A · Occulte nãq; excõicat⁹ occulte d; monetivt exeat · A · Sed si nõ vult exire tẽ fiet q̃d dictũ est fm goff · a in sũ · cõ · co · ti · q · cxxj · B · Cõ · goff · Si ãt excõicat⁹ ẽ in ecclã nõ cã oãdi ꝗ ꝑ alio negocõ : ñ video q̃ ire ĩ eadẽ ecclã orare nõ possũ · vt ĩno · ait · A in · c · nup · ex · eo · Alij tñ ꝛ a hijs videf magis ꝛsentire hos · ibi d vt a notaf ĩ dicta · q · cxxj · B

¶ Quid si qñ excõicat⁹ intrat ecclam sacdos iã incepit missã Rz° · fm ray · Si ẽ occultũ : ñ d; dittẽ officiũ · vij · q · j · nihil Si ꝛo ẽ maifestũ moneat eũ pblice vt exeat · a siq̃dẽ ñ vult exire a sacdos nõdũ inchauit canonẽ d; dittẽ ar · xxiiij · q · j · ois q̃ · A · Puto q̃ h canõ accipiaf ab offertorio vltẽ · vt ꝑt colligi ex dictis s̃ eucaristia · iij · ⁊ iiij · in addi°e · B · Si ꝛo priusq̃ ille intraret ecclam l ꝓusq̃ sacdos eũ videt iaꝫ canonẽ inchauit d; sacdos ꝓcedẽ in offi° sil cũ eo q̃ assistit ei · A · ad missã fuit · vt; in sũ · cõ · li · iij · ti · xxiij · q · dxxij · vbi h ponũf B · ita tñ q̃ finito canone a sũpto sacio añq̃ dicaf p⁹ cõiõ; moneat illũ vt exeat de ꝛse · disij · relatũ Cõ · hos · a goff · q̃ si ñ vult exire ꝑt eũ sacdos eijcẽ ecc si cleric⁹ sit A dũmõ tãta; ptãto hat q̃ sũ effusiõe sãguis h facẽ possit ar · ex eo · vãens alt ꝑt reuterẽ ad bẑchũ sclaẽ · q̃uis videat ibi effusiõ; sãguis ĩminẽ · ar · ex · de homi · postulasti fm host · a ĩ dicta · q · dxxij · B · Et si ñ ꝑt eijci · in sacstia vediẽs dicat cõiõ; a p⁹ cõmuniõ;

a orōnes que restabant ·:·

¶ Vtq; aliq; possint eē in iudicio corā iudicibz excōicatis · Rō fm Wil · Si st de iurisdictōne illoq; a vocati ab eis stant iuri videt esse casus nēcitatis · Sitt a si corā eis cōuenīūt in iuriato res suos ſrā a in hoc nō solū est nēcitas sed a tali cōicāt in hijs q̄ ptinent ad salutē aīe · ſ · reddere vnicuiq; ius suū · aut apiret via libertatis raptori bz · A · Si āt in alijs casibus q̄s cōicet hmōi iudicibz a rectoribz excōicatus puta ꝛmedēdo vl siliibz nō excusa² · qr nō sūt de psonis exceptt fm eū · Wil · a in sū · cō · co · ti · q · cxxxvij · B

¶ Vtrū clericī possit cōicare epō suo excōicato · Rō fm Rosti · ſrō · xciij · dis · in reat9 ex · de excess · pla · c · fi · misi forte essēt ei9 fuitio deputati · qr tūc codē pñt sicut alij seruiētes Idem Wil · A · Idē in sum · con · co · ti · q · cxxxix · B

¶ Sed q̄d de mōchis cū abbas est excōicatus · Rō fm Wil · Credo q pñt cōmunicare ei qr q̄si de familia sūt · A · Idē in sum · con · co · ti · q · cxl · B

¶ Quid si ille q̄ clericū vberauit iaz cōposuit cū eo vl etiā vadit p absolutōe · vl si nōdū est denūciat9 · Rō fm rap · in oñibz p̄dictis casibz cū vitaē tenet q̄ibz cū nōdū sit absolut9 · ex · co · cū desideres · a · c · a nobis · ij · A ꝛnū cto c · cū nō ab homīe co · ti · B Eūti tñ ad curiā p absolutōe vēdi p̄ta recipi pt · a cōicari in hijs q̄ ad viā ptinēt ·

¶ Quid si excōicat9 iā iurauit stare mādato epi a eps cōicat ei nūq̄d p hoc eps intelligit eū absolui · Rō fm rai · ſrō īmo īcidit ī minorē exc · eps a alij cōicātes · ex · co · cū desideres ſrā etiā si pp̄ salutat aliquē excōicatū vl ptcipat ei · nō intelligit eū absoluere ut s Absolu° · j · ff · xj · q̄ incipit · pp̄ tēt · Et intelligendū q eps incidit cōicā do · etiāsi ille fuerat excōicat9 ab ipso epō · cū nec ipse cōicare pōt · nec altei dare lñam cōicādi ei q̄n incidat ī ex cōicatōz minorē · ex · co · nup · xj · q · iij excōicatis · A Cō · hos · a glo · ray · ut ī sū · cō · co · ti · q · dxj · B

¶ Qrd si eps cōicat in crimīe cū illo quē pter illud crimē excōicauit Rō fm ray · Eādē sñam incurrit ligat nō sua sña ſ iuris · ar · ex · c · nup a a supiore optebit q absoluat Cō · hos · a inno A · lic; berñ · a Goff · dixerūt q ſ casu incurrat eps solū minorē · aut ligaret sua sña qſ nō pt fieri · cū nemo possit sua sña ligari · ar · ff · de arbi · l · penk · a de iudi · l · iuhan9 S; raimuo · host · Io · mo · a archi · dicunt q eps incurrit maiorē · a q ligat ñ sua sña ſ iure lic; occasiōe sue īmīe · a q sic intelligi² · xj · q · xiij · sic aplicū tribz c · se · a ex · co · si ꝛcubine · Dicit eē host · q vtrāq incurrit · ſ · maiorē a minorē Sed si q̄s excōicass aliquē cū oñibz q̄ dedisset ei auxiliū ad aliqd faciēdū a ipē excōicatoz fecit de illt auxiliatoribz · nō liga² · qr nō pt dici q talis sit ligat9 a iure sed a se tñ · qd eē nō pt qr nemo pt se absoluē vl ꝛdēnare · ſ supior tñ · xxj · di · inferior · ex · de ma · a obe · cū inferior fm īno · ex · co · cū in dubiis Io · mo · a archi · ex · co · statui m9 · li · vj · Et cō · hos · ut in direc · li · iij · ti · ij · ff · cxxxiij · vbi hec oīa nōntur Et co · t · ff · cxxxiij · Dz pt sciri excōicatorē ptcipaē cū excōicato in crimīe · ut si eps excōicauit suū ꝛsāguineū vl amicū p rapina fcā m quē forte odio hz · a latēt fauet raptori a ptcipat cū eo vl ip; receptat vl coguit mulierē quā excōicauit pter formicatōz · ex · co · si ꝛcubine fm Host · B

¶ Vtq fit oādū p excōicatū Rō fm Tho · ī · iiij · d · xviij Pro excōicato orari pt q̄uis ñ int orōes q̄ p mēbra ecce fiūt a tñ frēm ñ papiūt q̄ diu ī excōicaōe manēt ſ ora² · ut det ei9 spūs prīe ut ab excōicaōe absoluā² · A Idē in sū · cō · li · iij · t · xxxiij · q · dxix vbi dai9 ſ Dz Et Dz q p excōicato orari pt ī puato ſ nō pblice int orōes q̄ fiūt p mēbra ecce Ibi Dz etiā q suffrgia ecce q p tō ecca fiūt ꝛ excōicato ñ pfūt Et hos · dicē q p excōicato nō ē orādū spālt intelligē publice ſra; p hereticis in grie orat in pasceue ecclesia · hec ibi · B

¶ Quid si iudex mandat sacerdoti q̃ denũciet aliquẗ excõicatũ. nũq̃d vi lr̃is tenet eũ vitare. R°. ſm guil. Si ille q̃ mãdat ẗ iudex ordinari⁹: sacerdos d; cũ p̃sumẗ excõicatu; Ite dico ꝗ iudice delegato. nisi pbabile dubitet de ei⁹ aucte. A. Ide in sũ. cõ. co. ti. q. dxxix. vbi etiã ſbdit q̃ idẗ guil. ñ credit hmõi mandatũ seu lrãs mãdati sufficẗ ad pbãdũ eẗ excõicatũ si p⁹ modũ deduca² res in iudiciũ a ille neget se eẗ excõicatũ nisi aliomõ de excõicatõe ostiterit. hoc puto intelligẗ dũ qñ ageret otra iudicẗ excõicãte; seu mandãtẗ denũciari corã sup̃iore corã q̃ debz iudex iusticiã causea iudicij oñdere. ex. de sen. excõ. sacro. Alt in dubio stãdu; est lr̃is iudicis ex. de pba. p⁹cessionẗ. Seq̃t Si aũt iudex mãdat sacerdoti q̃ aliquẗ excommunicet. nõ tenet eũ vitare publice l̃ p̃uatim donec eũ excõicauerit. B.

¶ Vtq; otract⁹ imit⁹ au; excõicato teneat de iure. R°. ſm Ray. Si otractẗs nõ obliget se ad cõicãdum cũ excõicato lic; peccet nũc omunicãdo in cõtractu tñ tenet otract⁹ vt si q̃s vẽdat a tradat vẗ excõicato. a statũ p̃ciũ recipiat. Si ꝗo obliget se ad omunicãdũ cũ excõicato in casu nõ ocesso. nõ tenet otract⁹. vt si p̃mittat. ut ect iuret q̃ vẗdet ei aliq̃d á locabit. Et vide s̃. excõicatio. j. aẗ fi. q̃. Vtq; excõicat⁹. A. Et ibi lati⁹ in additõe. B.

¶ Quid si teneor iuãmẗto alicui solue in certo t̃mino a ille interũ excõicaⁿ R°. ſm ray. Nõ dẗo solue. xv. q. vj. nos scõq; ẗ dẗo ꝗponẗ in ecc sacra a sic vtile aget ei⁹ negociũ vt p ꝗ ci⁹ veniat ad satisfactõe; Sed tñ verius videt q̃ ꝗ no. dicit sic Si q̃s cũ iuramẗto p̃misit aliq̃d dare excõicato. cõsulim⁹ ei q̃ det Nã a seruiẗs tenet² fuire eiv t p̃misit. xj. q. iij. qm̃ multos. A. S; ibi solũ videt dicẗ de obligatiõe p̃cedẗte ex q̃dã domestica seu familiari cõsuetõe seu nẗcitate. Vñ vt; in sũ. cõ. co. ti. q. xxxiij. Vos. tenet p̃mã cũ Ray. a addit q̃ depositio ĩ ecc sacra d; fieri ñ forte sup̃ior otũacia excõicati exigẗte absolueit me in obseruatõe iuramẗti q̃ diu fuerit sic ligat⁹ qꝗ facẗ p̃t ecciã vt; xv. q. vj. iuãtos et eẗ de iureiu. veniẗtes. a de pe. c. fi. S; glo. ait. Dõt dicẗ q̃ ñ tenet solue l̃ deponẗ q̃ diu est in excõicatõe. q̃ ſb intelligit tacite in iuramẗto l̃ obligatõe si tal pmãserit cui liceat cõicare ar. xxij. q. ij. ne q̃s Et ſbd: Credo verius q̃ si ex auaicia nõ ex; zelo iusticie differt solue peccat q̃ ad deũ lic; ñ puniat q̃ ad eccãam. sic hebrei. q̃ ex auiditate bona egiptõ; expõliuerẗ peccauerẗ. Qꝗ ãt ꝗ obiam ꝗ fecerẗ meruerẗ. Seq̃t infra ray. Vel si vis tenõ primã opinionẗ. s. q̃ solutio dẗat fieri excõicato. ostulo q̃ veniat debitor cũ testibz ad domũ excõicatiã dicat Sit l̃ ñ testes q̃ ego pono ꝗ pecuniã quaz dẗo sibi l̃ nũo eã vxori siue l̃ filio suo. ut baiulo accipiẗti nõie ipsi⁹. a ipso p̃ñtea ñ ꝗdicẗte. a sic liberabit Et ꝗ casu ſm glo. l; q̃tũ ad veritatẗ ꝗ fit qñ solut nõie suo. ac si sibi solueret nõ est q̃tũ ad spẗm facti a opinionẗ tõim a exteriorẗ sup̃ficẗ. sic excõicat⁹ ostellit r̃ñdere p̃ p̃auratorẗ eẗ de iudi. intellexim⁹. Sed p̃dictũ ostiliũ reꝑbat hosti. duplicẗ tõe. Prima est q̃ fit fraus canonibz p̃ticipatõ; p̃hibẗtibz. Sicut ei nõ dẗo ei solue. sic nec alij nõie suo Ite ꝗ solu° nõ libat me ñ ratũ hẗet. a ex sua fieret volũtate ex de iureiurã. ea te. Etiã p̃auratori nisi ad ꝗ spẗalt dat⁹ sit nõ recte solut. Ite addit rai. Vel dic q̃ si ipse fact⁹ est hereticus vel alter hostis et p̃secutor ecclesie. paupum. pupillorq; viduarq; et aliarũ miserabiliũ p̃sonarq; q̃ ꝗ l̃ ẗ excõicat⁹. tũc nullo mõ est ei solue dũ. sed est faciendũ iuxta sententiã opinionẗ videlicet de depositõe nisi in casu. s. si pagani. vel hostes reipublice venirent in forti brachio ad patriã deuastandã. a ipse excõicat⁹ se opponẗ ex adũso pugnans p̃ patria tunc enim esset soluendum ei. a vasalli a curati sui deberent cũ sequi

ar·xj·q·iij·Julian9·vbi dicit q̃ cu; iulian9 p̃cipet xp̃ianos acē p̃ducē p defensiõe rip̃blice obediebāt ei·hoſ· diē ꝗ vex cē si cēt dñs tre·ul si nõ cēt ali9 q̃ poſſ p̃ria; defendere alt nõ est a ei obediēdũ nec solueēdũ·B·

¶ Quid si q̃s recipiat mutuũ ab excõicato: nũq̃d tenebit redere in tmino durãte·adhuc excõicatõe ul si cõducit aliq̃d ab eo p̃ precio reddēdo tẽpe excõicatõis hmõi· R°· fm hosti· Qui ꝛhit cu; excõicato obligat ei q̃ ad nãle; obligatõ;· ex q̃ si solutũ fit nõ p̃t repeti·sed nõ q̃ ad ciuilem obligatõ; ex q̃ actio nasci² a p̃t petia iõ nõ d; ei reddere nisi p9 absolutõē;·A· Jdē fiat brucar·in sua sum·vt in sũcõ·co·ti·q· cxxxv·a hoc dependet ex dictis s̄·F·p̃xi·B·

¶ An possit aliq̃d recipi ab excõicat R°·F; Wil·Oratores·pegrini·viatores a fides in nēcitate cõstituti recipe p̃nt·a d; hic orator q̃ locũ aliquẽ cãorõis visitat·Jdē inno·a host·Hoc ipsũ tactũ est s̄·F·iij·A·Jdē p̃t fieri de a;imo iudex vt in nēcitate ematur a cõmodat fm eun· Wil·vt in sum·con·co·ti·q·cxxxv·B·

¶ Vtrũ excõicatis possit aliq̃d dari R°·fm Wil·Pōt cã humanitatis et in sustẽtatõē;·s·qñ indigẽt· Nec expectãda ẽ vltima nēcitas Et etiã si excõicat9 petit hospitiũ nõ tenet aliq̃s expectare donec ab alijs omnib; fit expulsus·Et ꝗ intellige solũ q̃ ad necessaria vitet vt alimẽtũ vestes a hospitiũ· Secus si petat alia vtẽsilia·vt securim·fossoriũ a hmõi xj·q·iij·qm multos·A· Jdē; etiã intelligẽdũ est de ceteris sine quib; viuere nõ p̃t·vt p̃nt excõicato dari Vña intãtũ poſſ indigere dictis securia fossorio a silib; q̃ posset ei dari·q̃ arbitrio boni viri limitãdũ est fm cũ·guil·tho·etiã dicit q̃ in casu in q̃ hõ ex p̃cepto caritatis tenet:cõio nõ p̃hibet vt in sũcõ·li·iij·ti·xxxiij·q·dccc·B·

¶ Quid de illo q̃ amico suo excõicato vẽiẽte omedere ad domũ suã dimittit ei domũ suã a claues ul p̃mittit eũ omedẽ separatũ·nũq̃d itelligit p̃ticipare excõicato·R°·fm guil·si ꝗ facit in fraudẽ vt sic eũ nõ offendat sed fauorẽ e9 acq̃rat·incurrit minorẽ excõicatõem·Si ãt facit forte q̃ timet ne ille vim inferat nõ incurrit·Si ꝛo fac q̃ putat eũ indigere hospitio ul alimẽtis: p̃t eũ cã hũanitatis recipe facta de ꝗ p̃testatõe·A·Et ꝗ ne ul recept9 cedat fieri p̃ter aliꝗ a alij q̃ hoc viderint scandalisent fm eundẽ guil·vt in sum·con·co·ti·q·dv·B·

¶ Sed nũq̃d ab vxore ul familia excõicati possum9 aliq̃d recipe·R°·fm Wil·de bonis p̃prijs vxoris ul familiaris: si nõie suo dederit recipe possũ9 nõ aũt de bonis cõiũ; á de hijs q̃ dãtur nõie mariti aut dñi et suo simul nisi forte a marito cõcessũ esset vxori q̃ suo p̃prio nõie poſſ dare·A· Jta tñ q̃ hmõi cessiones nõ fiãt in fraude; canonis vt qñ excõicat9 sciẽs q̃ nihil recipek ex pte ei9 dat licẽtia; fuienti suo ul vxori dãdo m̃ aliq̃d de suo·Et si dubita² vtr̃ nõie suo ul mariti seu dñi ul vtriusq; si sine licẽtia aut cu; lñia det tenẽdũ est certũ a dimittẽdũ incertũ·ne recipiẽs omittat se discriminis fm cũ·Wil·ut in sũ·cõ·co·ti·q·cl·Posset etiã ẽ tãta nẽcitas vt etiã ab ipõ excõicato poſſ recipi elemosina cũ aliũde nõ pōt subuenirī·vt in sũ· cõ·c·ti·q·cxlvj·B· Nõ tñ oportet multũ informare a instruẽ talẽ vxorẽ aut familiã vt denta ꝗ p̃ter notã cupiditatis euadendam·:·

¶ Quid si hospitat9 sũ in aliq̃ domo ad mensam et supueniat et ingerat se excõicatus nunq̃d teneor surgere R°·fm Wilhel·Si est publice excõicatus: surgere teneor non obstante quocũq; scandalo·Si vero est occultum a non possum sine ei9 nota: nõ teneor surgere A·immo hoc casu tneor non surgere fm cũ· Wil·vt in sũcon·co·ti·q·dxxvj·B·

¶ Sz an supuẽiẽte publice excõicato ego tenear exiẽ de do° R° fz Wil·Nõ

A. dum tñ possũ habere locũ separatũ ita q̃ nõ oportear me cõicare in aliq̃ cũ eo. a ex hoc nõ timeã scandalũ in firmor. fm eũ. Wil. a in dicta. q. dxx vj. B. immo. ecc̃ licz sciam aliquem publice excõicatuz: receptũ ee in aliq̃ domo possũ ibi hospitari si tãte capacitatis sit q̃ possũ eiꝰ cõionẽ vitare. A et scãdalũ fiat ut dictũ est. a pz in ea q. dxx vj. B. Nã licet m̃ cũ excõicato in eadẽ cameã ꝛmedere sed nõ in eadẽ mensa. fiat nec in eodẽ lecto iacere. A Sed nec in eadez camera nisi ncẽitate vigẽte ut pz p inno. in. c. nup. ex̃ eo. cuiꝰ fuit dictũ originale. vbi sic dicit Nota q̃ nõ dicor cõicaẽ excõicato licet ego a ipse simꝰ in aliq̃ domo ego p mẽs negociis a ipse p suis Sed si ego a excõicatꝰ haberemꝰ vnã camerã cõmunẽ bñ licz mihi cũ excõicato ee in eadẽ camera a iacere a ꝛmedere. ꝯ nõ in eadẽ mẽsa vl̃ in eodẽ lecto. qz ꝯ nõ pt esse fine volũtaria ꝛmunione Ibi etiã dicit q̃ si excõicatꝰ sit ex̃ ecclesiaz a audit missã. stati sacẽdos debz cessare nisi incepisset canonẽ misse a oẽs alij dñt recedere p̃ter scolarẽ seruiẽtẽ misse B. q̃ si vemiã inuitatꝰ ad aliqꝰ festũ vl̃ ꝛuiuiũ a iuemiã ibi aliquẽ excõicatũ publice teneor recedere. nec debeo ibi epulari. licet sedeat ad aliã mensã. qz oẽs talꝫ veniẽtes ad festũ vl̃ ꝛuiuiũ simꝫ inuicẽ cõicare dicẽda sunt. A Idem in sum. con. li. iij. titu. xxxiij. q. dxxvij. B

¶ Nũq̃d possũ redpere trãs excõicati vl̃ ei mittẽ siue etiã nũcios vl̃ encenia. Rꝰ fm Wil. Sic notat hug. nullũ eor licet. nisi in casu in q̃ fit. licz ei loq̃. Cũ tñ scribit nõ est salutãdꝰ sed loco salutatõis solet dici. Spm̃ ꝛfilij sanctis. Vña q̃ verbo salutat ab excõicato nõ debz cũ resalutare. sed põt dicere. Deꝰ emendet vos a hmõi. A Idẽ in sũ. cõ. co. ti. q. cxliij. a in dicte. li. iij. ti. ij. ff. cxlvj. B Qz ãt munꝰ ab eo sciẽter recipit licz nõ liceat tñ non tenet̃ reddere sed inducẽdꝰ ẽ q̃ in pios vsus ꝛuertat vl̃ ee q̃ bñ faceret si ad ruborẽ inducẽdũ excõicato remittẽt. A ecc̃ si ignoranter recipisset ut in sum. cõ. co. ti. q. cxlviij. B

¶ Quid si aliq̃s assurgat vl̃ reuerẽtiã exhibeat excõicato aut ei salutãti se inclinet aut mouear labia q̃i resalutãs cũ. tñ nl̃ dicat Rꝰ fm Wil. Nõ incurrit excõicatõz. Pene em̃ nõ sũt extẽdẽde sed restringẽde. A Idẽ in sũ. cõ. co. ti. q. cxlv. Sed in dicte. dicto. ff. cxlvj. dz q̃ hõ loq̃t nõ solũ verbo. sed ee nutu a signis p q̃ facit. xxvj. q. vj qui recedũt ad si. Et sic predicta non videt̃ hdere. B

¶ Vtz familiaritas á pudor excuset principãtes excõicato. Rꝰ fm Wil. Qz si est familiaritas q̃ exp̃mi² ĩ illo. c. qm̃ multos. qd̃ etiã ponit hic ff. ff. iij excusat principãtẽ. alꝫ ñ. A Idẽ in sũ. cõ. co. ti. q. dxvj. B

¶ Vtz igrantia excuset Rꝰ fm Wil. Qñ ẽ pbabil̃ igrantia facti: excusat ex̃ de de. exco. mi. applicet a ex̃ eo. fig̃ficauit. Sz igrãtia iuris nõ excusat. ñ nl̃ los q̃bz l. ius igrare ut puros nõdũ doli capaces. A Et ecc̃ oẽs q̃ nec p se nec p peritos potuerẽt scire p̃sertũ minores. xxv. ãnis a mulierẽs. ff. de iu. a fac. ig. l. regula. ñ igrantia fuerit crassa a supina. ex̃ de ꝛsti. ut aiaz. li. vj. B. Dicit ãt q̃s igrare factũ ut qz ñ cõstat ei q̃ iste feat tale qd̃ puta clericũ vberauit. qz nec ipse vidit. nec est fama ita pblica q̃ oio dẽat credi vide de ff. xliiij. ff. Qui incipit. Sz q̃d si est. Nã et si ab adũsario audiat vl̃ leui fama ñ debz sibi de ꝯ forre ꝛsciaz. xxij q. v. ꝯ videt. a ex. co. cũ deideres a. ij q. j. c. j. et. xj. q. iii. nõ solũ Ius ãt dz ignorare ut puta si nesciebat q̃ ille quẽ vidit clericũ vberasse eẽt excõicatꝰ. q̃ ignorãtia ut dictũ est nõ excusat. Quo ãt et qñ ignorãtia excuset a pctõ tẽs ff. ignorãtia. ff. ij. A Cõ. p̃dictis goff. a hos. ut in sũ. cõ. li. iij. ti. xxxiij. q. diiij. Sz videdũ est q̃s dicat̃ scire aliquẽ ee excõicatũ. Rꝰ fm Wil. a rap. a in sũ. con. co. tit. q. dxxx. Dz q̃s hoc scire cũ videt illum verberare

clericū in casu nō cōcesso uk simili uk
erat pñs et audiuit fieri sm̃am k ipsā
publicē denūciai-uk ipsemet excōica
tus vel plat9 excōicati maxime si sit
ep̄s dixit ei- uk ab alio cui merito cre
dēdū est audiuit-k est publica fama
ipsū esse excōicatū Sec9 si audiuit ab
adūsario uk a teui fama-Nota etiaz
fm rap- q nō est pbabilis ignoran
tia-si ignorek qd scik a vicinis aut cū
est in prochia in q̄ aliqs est eo tēpe
publicē denūciat9 excōicat9 aut si di-
cat se ignorasse sm̃am pri ep̄i vk qd
publicē factū est in puincia-xiij-q-ij-
q et humanis-xvj-dis-qd dz A dō tñ
q̄s posset esse remotus a suo ep̄o uk a
loco publicatōis sm̃ca tā recens pos
set ē publicatio q pbabilis posset ē
ignorātia Nō āt est pbabilis fm le
ges: si ignorek qd publicē pmulga
tū est a factū ex q̄ lapsi sūt duo men
ses-in auten-vt facte noue constitutio
nes circa pricipiū a addit glo- Credo
etiā q iudex q̄ iudicat ex p̄sūptōibz
qñq; iudicaret aliquā crassā ignorātiā
ēa p oseqns illū ē excōicatū vbi de9
q̄ de hoc videt veritatē iudicaret pba
bilē ignorātiā a illū nō ē excōicatū-B

¶ Quid si sciā aliquē habitu ē ex
cōicatū-ꝗ actu nō aduertoa cōico ei-
Rz° -fm Wil- Si ꝗ faciā subito a nō ad
uerto: credo q ñ peco-nec excōicatōz
iado-A Idē i sū-cō-eo-ti-q-dxxxj-B

¶ Quomō vitādi sūt illi de q̄ excōi
catōe dubitatō est-A- nō facti qz de
eo prime dictū est ꝗ iuris ppt varie-
tatē opinionū vt in sū-cō-li-iij-ti-x-
xxiij-q-cxciiij-B-Rz°-fm Tho-in q̄li
bet- Dubitatō de excōicatōe aliq̄ a
p̄cedit sm̃am iudicū aut seq̄t-Si p̄ce
dit puta q nondū est declaratū p iu
dicū osensū: nō sunt vitādi q̄scq; cer
to iudicio k̄minet Sed si p9 cordē iu
dicū dēminatōem adhuc ambiguū
fit: magis standū est sm̃e iudicū a ri
ti vitādi sunt-A- si sic fuerit iudica-
tū duplicē. Primo qz iudices so-
licit9 discutiētes negotiū plem9 pñt
p̄ape veritatē etiā si sint min9 periti
q̄ alij q̄ pfunctorie osiderāt a ex ordi
nare-Secdō qz hoc eēt in magnū nocu
mētū vtilitatis omunis stat9 hoim si
sm̃e non staret sed q̄libz p suo libitu
vellet sm̃e calūniā ingerere-qz sic le
gitīa essēt inēminabilia-a iō in tali
casu magis est standū sm̃e iudicio-
nisi fit p appellatōz suspensa fm eū-
Tho-vt in dicta-q-cxciiij-B-

¶ Quid si audiui ab aliq̄ dicētē de
seipso q sit excōicat9 nūq̄d teneor eū
vitare- Dicēdū fm Wil- Si audiui ab
eo in ofessiōe: nō teneor eū vitare-qz
nescio sicut hō ꝗ sicut de9-a ne ofessio
reddat odiosa-Idē hostiē-licet hug-
ōium dixerit-A- Cui9 dictū pt intel
ligi q deo vitare q̄ntū possū sine scan
dalo eius dē ne dē ei occasiōz peccādi
ingerēdi se ōtr iurē phibitōz a alioq
cōionē-iō deo de ꝗ eū in secreto monē-
ar-vj-q-ij-si tm̃a ex-de offi-or-Si sa
cēdos-a ecē q̄ndo scio alē q̄ p ofessionē
a in ofessiōe-B Si āt q̄s ex ofessionē
se excōicatū dicat-fm oes eū vitare te
neor solū in occulto-nisi eēt excōica-
tus publicē-A Idem in sum-con-eo-
ti-q-dxxxviij-B

¶ Quid si audiui ab epō k alio ei9 p
lato seu e9 prochiali sacēdote q talē hit
excōicat9 Rz° ꝗz Wil- Si aliq̄s p dcōq
dicat m̄ denūciādo sm̃az a talē ē casus
de q̄ solet fiei excōicatō A-n-pticat ad
iurisdictōz excōicātē vtz ī loco de q̄ I-
B-deo ei cedēa eū vitāē-Sec9 si dicat
m̄ cōi locuōe qz ñ teneor cedē-nec euz
vitāē-A Hoc verq; si dicat se excōicat
se prochianū alienū aucte supioris
tūc ei nō teneor ei cedē si p babilē du
bitē de mādato-p̄sertū si ꝗ dicat ī cōi
locutōe Tante ē possēt inimicie ē
inē ep̄z k sacēdotēa prochia m̄ suū quē
dicit se ē excōicasse ille ep̄s k sacēdos
q ñ teneter cedē uk vitāē illū-ñ alio
mō q̄ p verbū illi9 ostaēt m̄ de illa ex
cōmunicatōe fm eū-Wil-a in sū-cō-
eo-t-q- dxxxv- Itaq; ē in cōmūi lo
cutōe videt cedēdū p̄latis de subditis
suis a circa ptinētia ad eoq iurisdic-
tōem-nisi in casibz p̄dictis-B-

¶ Quid si prelatus vel sacdos prochialis dicat m̃ q̃ vidit prochianũ suũ aliq̃d facientẽ ꝓpter qd̃ incidit in excõicatõ; nõ ãt est publicũ: nũq̃d teneor eũ vitare. Rx° fm Wil. Siue credã sũ nõ: ñ teneor eũ vitare nec in publico nec in occulto q̃ntũ ad vitandũ periculũ minoris excõicatõis. a multo min9 si dicat m̃ alius tũ si credã nõ debeo me ingerere cõioni illius. si possũ sine scãdalo a ꝗ ne dẽ illi materiã peccãdi dũ m̃ se cõicat. A Ist9 ꝑt hodie ꝓcedere qñ nõ est necesse vitare ñ pblice excõicatũ ut; s. Cleric9 iij. ad fin additõe. Sed olim erat necesse vitari etiã occultũ sed in occulto. ut ex e. cũ nõ ab homĩe. etiã si scia² excõicatus p delatõem prelati. vel fidedigne psone. ut s. C. xxxix. in addi. B

¶ Sed q̃d si est publica fama vt audio a fidedigmis aliquẽ esse publice excõicatũ. Rx° fm Ray. Si publica fama est q̃ ipẽ fit excõicat9 publice vel q̃ notorie fecit aliq̃d ꝓpter qd̃ incidit in maiorẽ excõicatõ; teneor eũ vitare. Sicut si audio a fidedigmis q̃ eũ audierũt denũciari vel qd̃ viderũt eũ notorie fecisse aliq̃d exq̃ incidit in excõicatõe; teneor inq̃rere veritatẽ a interim eũ vitare in publico a in occulto donec certificat9 fuerĩ. A. Ad ꝗ facit ex. eo. cũ desideres. C. ij. a de re. iurĩ. in spiciamus. li. vj. B

¶ Quid si parisius audiui aliquẽ pblicari quẽ postea inuẽio honomicevbi de hoc nihil scit. Dicũt q̃dã q̃ teneor eũ vitare vbiq̃. Põt tũ benigni9 dici q̃ si possũ facile ꝓbare excõicatõ; ut q̃ habeo testes vel instrumẽta teneor eũ vitare alit nõ nisi in illa diocesi. A. s. vbi est publicatio facta fm eũdẽ; Wil. ut in loco de q̃ stati. B. ar. ext. q̃ ma. ac. pos. cũ in tua. A. Idẽ in summõ. h. iij. ti. xxxiij. q. cxciij. B

¶ Quid si audiui aliquẽ excõicari vidi incidere in excõicatõ; postea nõ vidi nisi p9 ãnũ: nũq̃d teneor eũ vitare. Rx° fm Wil. Si ꝗ est talis q̃ credã timorosus a q̃ tũc seruabat excõicatõ; a mõ nõ seruat possũ credere eũ absolutũ. ar. ex. eo. de offi. or. ex ꝑte Si vero nõ est talis debeo eũ vitare. si occultũ est: occulte. si manifestũ: publice. A. donec ostiterit vel ꝑbabile presumã² de eius absolutõne ut in summõ. eo. ti. q. cxcj. B

¶ Quid si sacdos videat aliquẽ; qñ missa dr stãdo ex a nolentẽ intrare. nũq̃d debet ꝑsumẽ eũ excõicatũ a sic eũ vitare. Rx° fm Wil. Nõ est cã sufficiẽs q̃ debeat talẽ reputare excõicatũ vel imdictũ Si tũ ẽ ꝓ9 sacdos q̃ tenet cognoscẽ vultũ peccat sui dr; inq̃rere ab eo. a ei ut meli9 põt osulere.

¶ Vtq̃ pdicatores possint passim excõicat pticipare. Rx° fm Wil. Etinas q̃dẽ pñt accipere tpe a occasiõe pdicatõis vel ofessiõis ut hic s. C. iij. dẽm ẽ ec si aliũde possint sibi ꝓuidẽ ꝗ; q̃sdã q̃ ut dic hos. illa ostitutõ. ex. eo. cũ voluntate spãlit ꝓpt pdicãtes facta fuit Nã tpe necitatis ec sũ cã pdicatõis vel cõfessiõis pñt recipere. xj. q. iij. qm̃ multos. S; ꝑter cãm necitatis a ꝑter nũc cãs dictas pdicatõis a ofessiõis nõ dñt recipere ab excõicatis a fidelibꝫ. A. s. ab oppressoribꝫ paupũ a dissidẽtibꝫ. ut in. c. statũ allegatis. B. d. reoblatões a. c. eoꝫ. xvij. q. iiij. minor. Con. Berñ. A Idẽ in sũ. cõ. li. iij. titu. xxxiij. q. d vij. B Tuti9 tũ videt fm in no. A. in. c. cũ voluntate. ex. eo. B. s. q̃ occasiõe pdicatõis si aliũde sibi ꝓuidere pñt nõ possint ab excõicatis recipere. A. Qd̃ videt intelligẽdũ ñ refutatõ impediẽt fructũ pdicatõis. cũ p fructu ei9 ec possint ẽba ñ ptinẽtia interponi. ut apud excõicatos magt p fiat pdicatio dcõ. c. cũ voluntate. Et sic pñt ocordari vic; ut elemosine ñ recipiã² ab excõicatis ñ in necitate sustẽtatõis vel ꝓfect9 pdicatõis. B Ad eãdẽ q̃ mẽsã ñ dñt omedẽ fm vtroq̃ A. Verum est si als pñt sibi ꝓuidere fm glo. Ray. ut in dicta. q. d vij. B. q̃ a si pdicatores non ꝓficiant q̃diu tũ sperant ꝑbabiliter de ꝓficiendo recipere possũt. ut. ff. de neg. ges. sed an

vltro · A · a als non fm glo · Ray · et
Host · vt in sum · con · co · ti · q · dviij ·
Ex casus ergo predictos ñ licz ab ex
cõicato elemosinã recipe · Et vt nota
tur in sum · cõ · co · ti · q · cxlvj · Imo · ĩ
dicto · c · cũ voluntatẽ sentit q legatũ
possit recipi ab excõicato · nisi sit fa
ctũ ad hoc vt ozef p aĩa ei9 · dicẽs q
licz mortuaria q̃ p aĩa dant nõ sunt
recipiẽda ab excõicato cũ p eodẽ ozã
dũ nõ fit · tũ si nõ p aĩa · sed sicut alteri
priuato excõicat9 aliq̃d leget ecclesie
aliud recipe pt · q nec testari prohibet
excõicat9 · Cõ · pe · de samsona · Sz hos
sentit ozium · hec ibi · Dictũ host · pot
intelligi qñ licz legatũ nõ eet factũ p
mortuario oztñ est factũ vt als ozef p
aĩa excõicati qd ñ licz · nisi fuisset mor
tu9 cũ signis pnie a absolut9 etiã p9
mortẽ · vt in · c · a nobis · ij · de sen · ex
co · Als ãt bñ possit recipi legatuz ab
excõicato q p9 mortez excõicati cesse
sat cã talis prohibite cõionis a recep
tõis · s · ei9 correctio · ex eo · cũ medicina
lis · li · vj · Sz p q̃nta necitate licz rei
pe elemosinã ab excõicato · Glo · rai
vtz in dicta · q · cxlvj · dicit · Nõ credo
esse restringẽdũ ad extremã necita
tẽ · sed sufficit ad excusatõem q indi
geat · a nõ possit omodea d facili hẽ
necaria aliũde In direc · autẽ · li · iij · t ·
ij · ff · cxlv · dz q aliq̃ est sustinẽda incõ
moditas: vt ecclastica seruet iusticia
xix · di · in memoriã Et vtz necitas sit
magna videt iudicandũ arbitrio su
pioris ex de off · dele · de causis Quia
tñ in trãseũtibz res dilatõem nõ capt
q̃sq̃ suo iudicio relinq̃t · xj · q · iij · qd
p̃decessor · Itẽ an licebit m̃ hospitari
in domo excõicati ipso absẽte à sumẽ
inde necaria aut vinũ ad celebrãdu;
missã · Rz° · fm glo · ray · vt in sũ · cõ
co · ti · q · dij · q nõ licz nisi recipiat a re
cipiã abvxore l̃ dispẽsatore ei9 fm q
dictũ est s̃ · ff · xxxiij · Itẽ nunq̃d lice
bit m̃ hospitari l̃ necaria recipe in do
mo excõicati quã inuenio sine custo
dia · Rz° · fm glo · Ray · a in sũ · cõ · co
ti · q · dij · Si ex ofidẽtia amicie ꝶ fa
cio nõ licet · q sic q̃dãmõ cõtrahe cui
co · et obligo me ad antidota a ei cõi
co · als si credo ei displicere cũ sciuerit
furtũ l̃ aliud pctm̃ omitto · ꝶ excõica
tõez minorẽ nõ incurro Itẽ q̃d de il
lo q̃ solit9 est fribz dare certaz sũmã
singulis septimanis: et cũ sciret q in
breui excõicaret rogauit vnũ de ami
cis q dictã sũmã daret fribz p̃dictis
vsq̃z dũ reuocaret mãdatuz p̃mittẽs
se ei sup hoc satisfacturuz: nũq̃d frẽs
scientes hoc deberẽt recipe illã sũmaz
ab illo · Rz° · fm glo · Ray · a in sũ · cõ ·
co · ti · q · cxlix · Si frẽs ꝶ nõ p curauerẽt
nec peccabũt recipiẽdo ab illo amico
dante noĩe suo nec ille peccabit q̃ ita
sibi p̃uidit in futuz p̃ prio motua pia
intẽtione sciẽs q fratres nihil recipẽt
ab eo tpe excõicatõis · Si ãt p curãti
bz fribz ꝶ esset factũ illicitũ eet · licz il
le amic9 p̃ prio noĩe daret · a frẽs in ꝶ
casu facerẽt fraudẽ canoni q̃ prohibet
omunicari cũ excõicatis · Fit ei fraus
canoni vel legi cui; salua superficie lrẽ
p adinuentõem aliquam dolo malo
ctra mentẽ eius venitur · ff · de legi · l ·
contra legem Nota etiã fm hostien
a in sum · con · co · ti · q · diiij · q l; in di
ct̃ casibz puta ĩ viatoea pegnoa fili
bz cõicari possit excõicat̃ · sũt tñ eẽ in
il̃ q̃ntũ bono mõ fieri potest euitãdi
vt; ex mẽte d cõp̃ iuriũ · s · xj · q · iij · qm̃
multos · a ex · co · int̃ alia a · c · cũ volũ
tatea spẽat̃ in · c · si vere in fi · Itẽ vt;
in directo · li · iij · ti · ij · ff · cxlv · in cã he
res p̃t testis excõicat9 recipi · ex de hẽ
tic̃ in fidei · li · vj · Itẽ iudex excõicat9
rẽri nõ p̃t vt iuuet inq̃sitores ꝶ here
ticos · nec inq̃rẽtes incurrẽt excõicatõz
ex · de hereti · p̃fidẽtes · li · vj · B ·

¶ Vltio notandũ q cui cõicat9 viuo
cõicaẽ dẽm9 a mortuo · ex de sepl̃ · ex
pte · ij · ñ p9 mortẽ apparet q̃re ei ĩvi
ta cõicãdũ ñ erat puta si p9 mortẽ cõ
uicat̃ de hẽsi · xxiiij · q · ij · sane · ij · a pt̃
casũ de tornearñto · de q̃ vide ff · tornea
mẽtũ · ff · iiij Itẽ notãd ecõsi cui ñ cõica
m9 viuo nec mortuo cõicaẽ dẽ9 · ex de
sepl̃ · sacẽs · ꝶ sit̃ ñ appeat q̃re ei ĩvita

cõmunicãndũ fuisset. ex. eo. a nobis
ij. et ex. de sepul. prochiano.

Excõicatõ vij. de minore excõi
catõe. Hec excõicatio est q̃ se
pat a sacramẽtis ꝓpiẽdis. A
ex de cle. exco. mi. si celebrat. B Que
q̃dẽ q̃ ad dũ ꝛtingit q̃ ꝓto pctm̃ mõr
le ꝛmittit. xj. q. iij. audi. Nã tal eu
caristiãa cetera sacra recipit in sui dã
natõez. ex de coha. de. et mu. c. fi. Sed
q̃ ad ecclam infligi minor excõicatõ
ipso iure. a phibet sacra Primo q̃dẽ
a principalit cuz cõicat q̃s excõicato
ut tractatũ est in primo c. s. excõica
tio. vj. Secõ cũ q̃s sacrilegiũ ꝛmittit
xvij. q. iij. minor. A Meli videt face
re ca. q. c. si q̃s inuenit ibi. Donec in
uentu admonit tit. Aliqñ tñ sacri
legiũ incurrit in maiorẽ ut si iniuriã
irroget in psonã ecclasticã. ex eo. nõ
dubiũ. vl si incendat vl frãgat eclam
ex. eo. ꝛquesti. vl filia agat. de q̃ s.
Excõicatõ. iij. B Tertio cũ q̃s est no
torius fornicator. ext. de coha. de. a
mu. ca. vna Qrto. cũ q̃s est simonia
cus ex de simo. tanta. A Hodie iste ca
sus est excõicatio maior a papalis
ut pz p exuagantes martini. v. vnã
q̃ incipit Multe. a aliã q̃ incipit. Dã
nabile. a eugenij q̃rti q̃ incipit. Cuz
detestabile. B Quito cũ q̃s recipit ec
clsiã de manu lay. c. xvj. q. vij. si q̃s
deinceps. ar. ad idẽ ex. de elec. q̃sq̃s.
A. Et tam laycus dãs q̃ clericus recipi
ens: nisi emẽdauerit debz maiori ex
cõicatõe feriri. ext. de iure pa. p̃terea.
B. Sexto fm q̃sdã q̃s i bello iniusto
seu ꝛtra xpianos exercet artẽ balista
rioz seu sagittarioz. ex. de sagitta. ar
tẽ. A Ibi male videt phari cũ ibi nil
aliud dicat nisi q dictã artẽ B ana
themate phibemus. nisi forte intelli
gat ratõe notorietatis. q talis ars
cõiter notorie exercet. a omis noto
rius pctor incurrit minorẽ excõicatõez
ut Ex. var. ix. B. Septimo in dissidẽtibz
a paupũ oppssoribz manifestis rap
toribz publicas vsurariis. meretrici
bus. q̃ large dicũt excõicari. inq̃ntũ
oblatões eoz ad altare nõ recipiũt.
A. Adde. a q̃ etiã denegãt eis eccla
stica sacra sicut a alijs pctoribz. de q̃
statim. B Octauo in illis q̃bz negat
eclastica sepultura. A. de q̃bz Ex. sepl
tura. iij. in principio B. ut q̃ morit in
torneamẽto. q̃ nõ sepelit in cimiterio
etiã si penituerit. vide Ex. Torneamẽtũ
. Fiij. Et idẽ posset dici de eo q̃ nõ cõfi
tet semel in ãno. ex. de pe. omis. Ro
no i q̃libz notorio pctore di. lxxxviij
neqz a di. xcv. illud. xiij. q. j. p obũ
tibz. A. a ibi glo. B. de ose. di. ij. p di
lectõne. Omes casus p̃dictos ponit
Ray. a Jmo. a simili cõ. q̃ in p̃dic
tis casibz absolui p̃t q̃libet a ꝓpo sac
dote. A. De p̃dictis tãgit in sũ. cõ. e
ti. q. lxix. vbi etiã ꝛ fm glo. Ray. q̃
ad q̃ntũ casũ q illi iuri derogat mt
tis ptibz p ꝛtriã ꝛsuetudinẽ Reges
emã principes in aliq̃bz ecclesiis dãt
decanatus a alios psonatus a p̃bẽdas.
a illi q̃bz dãt nõ instituũt p epm. B
glo. Sed hec ꝛsuetudo nõ ẽ fuanda
nec excusat. cũ sit mala. viij. di. mala
ãt ꝛsuetudo. ymo potius grauat. Naz
cũ sit ꝛtra ecclesiasticã libertatẽ intro
ducit maiorẽ excõicatõez ꝛtra obfuã
tes vl obfuari facientes. ext. de sen.
excõ. nouerit. B Nec obstat eẽ si ipse
sacdos sit excõicatus minori excõicatõ
ne. ex. eo. duobz Nõ ãt p̃t q̃s absol
ui ab alieno. ex. eo. nup Et dico ꝓpũ
fm Hosti. v omem q̃ pot illũ a pctõ
absoluere Idem Tho. in. iij. di. xviij
A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. xcj. B. In
fligi etiã potest minor excõicatio ab
epo. a etiã a quocũq̃ iudice ecclesia
stico inferiori. ext. de offi. or. cũ ab ec
clesiarũ. A fm Ray. a oes ut in sum
con. li. iij. ti. xxxiij. q. lv. B. a hoc si
ue p cõtumacia. ut. v. q. ij. pñti. a. xj
q. iij. audi. siue etiã p alijs culpis A
fact. xvij. q. iij. minor. B. Item si
ue simplit. A. v. ad tps indeterminatũ
sicut in. c. in actiõe de q̃ statu B. ut
de re. di. j. in actione. siue ad tps. A
sc; determinatũ ut in. c. de quo seqt. B
lxxxvj. di. tãta ¶ Qrs est effectus mi

notis excōicationis Rx°. Principalis effectꝰ est q̃ talꝰ remouetur a pceptōne sacramentorꝫ a si se immisceat mōrlr peccat · nō tñ incurrit irregularitatem etiā si celebrat Peccat etiā oferēdo sacramēta sed ab eo collata nō carent virtutis effectu · nec phibet eligere · nec ea q̃ rōe iuisdictōis sibi opetunt exercere · Si tñ talis scienter electꝰ fuerit erit eiꝰ electio irritanda ex · de cle · excō · mi · si celebrat · A · vt notat in sū · cō · eo · ti · q · lxxxj · glo · Ray · dicit colligi ex pdictis q̃ excōicatꝰ minori pōt excōicare a absoluere · Itē q̃ si ignorant fuerit electꝰ: valet electio si pbabilis fuerit ignorātia · Si āt crassa et oferat tali bñficiū: indiget dispēsaōe ad ꝗ q̃ possit illud retinere · Et idē dicit se cedere ꝗ intdicto ab ingressu ecclesie ulꝰ officio ꝗno De irregulai tñ q̃ recipit bñficiū dū est irregularꝰ putat q̃ impetrata dispēsatōe sup irregularitate: nō indigeat dispēsatōne alia · Nec est similē de excōicato ꝰ suspēso sīna iuris ulꝰ homīs Nā irregularitas nō est nisi qꝗdā impedimentū a ex defectu sacramēti ulꝰ canonica institutōe puenīēs · hec ibi Sed certe ea dē videt ratio in irregulari q̃ a in intdicto ulꝰ suspēso · q̃ siꝰ est inhabilis ad executionē officij suscepti tpe irregulaitatis sine dispēsatōe · ex · eo · cū illoꝫ · Et ista ratio videt ponderari in dicto · c · si celebrat · ibi · p eo q̃ ad susceptōnem eorꝫ eligiꝰ ꝛc · Et q̃ ꝓpter officiū daꝰ bñficiū · ex · de pben · cū sed cūdū Itē glo · in dicto · ca · si celebrat dicit q̃ si excōicatꝰ minori eliga² etiā ignorāter ñ valet electio q̃ ignorātia eligētiū nō facit ipsū habilē Et si scienter talem eligerēt: priuarentur iure eligēdi ex · de elec · cū in cunctis · B · Vtꝫ excōicatꝰ minori possit intrare ecclesiā · Rx°. Sm Ray · Nō videt intrādo peccare · q̃ nō est remotꝰ nisi a sacramētis · vñ a forsitan pōt intrare ad horas a dicere cū alijs · dū tñ non ad missā · aut si ad missā: nō ad osculū pacis qꝗ est q̃si loco omūionis a q̃ sine dubio sepatꝰ est ex · de cle · excō · mi · si celebrāt · Alios passus doctatiꝰ examināt Vñ q̃ ad ingressū ecclesie vt pz in sū · cō · ti · iij · ti · xxxiij · q · dxix · ray · a Hos · dicūt q̃ talis excōicatꝰ tutꝰ facit si non intrat anteqũ fit absolutꝰ si tñ intrauerit cā orādi · p sertū · vt dicit Ray · ecclesiā nō osecratā · nō videt peccare q̃ nō est remotꝰ nisi a sacramētis · p mo forte pōt intrare ad horas · dū tñ nō ad missam Sz primū securiꝰ est · Et satis videt con · Goff · dicit q̃ pōt audire ōina pōt missam · sed securiꝰ facit si ex deuotōe abstineat · ar · v · di · ad eiꝰ Glo · ro · ray · dicit Credo sine pīudicio q̃ a misse potest intesse · dū tñ ibi nō cōmunicet q̃ minor excōicatio nō sepat nisi a ptiipatōe sacramētorū que in sola pceptōe osistit ex · ꝗ cle · exco · mi · si celebrat Hug · tñ nōuit · xj · q · iij · si inimicꝰ q̃ ab introitu ecclesie sepat · qꝗ nō credo · Satis tñ credo q̃ hmōi excōicatꝰ pace nō dz recipe cū alijs pꝰ agnꝰ dei · q̃ osculū illud succedit loco eucaristie · hec ibi Sed hoc nescio q̃ iure pbet Quo vero ad scdm si talis excōicatus possit cū alijs dicē officiū in choro a an alij ꝗbeāt ipz admittē vtz in sum · cō · eo · ti · q · dxx · Hosti · distinguēdo dicē q̃ sic qñ ē excōicatꝰ · q̃ ea fuaꝰ ulꝰ ex negligētia omūicauit excōicato · secꝰ si ex otēptu q̃ ꝓpter peccatū mōrle: etiā si occultū est suspensus est q̃s quo ad se · a si notoriꝰ est otēptꝰ · puta q̃ ꝗ fecit pꝰ inhibitōez sibi publice factā p iudicē a ꝗ nō pōt aliqua tergiūsatione celari et vitare debet a vitari · ex de cōha · de · a mꝰ · c · vīa · a · c · si · Itē Goff · ad dēs dicē Laudo tñ vt priꝰ faciat se absolui q̃ fuuz officiū ī choro cū alijs pseq̃ꝰ · Glo · ro ray · dicit q̃ lz sit notoria hmōi excōicatio · q̃ tñ ñ est suspēsus q̃ ad alios nullus tene² eius officiū vitare quia non est priuatus seu suspēsus ab executōne sui ordinis · sed tm̄ a ptiipatione sacramētorꝫ que in sola pceptione osistit · ex ꝗ cle · exc · mi · c · si · ꝗ ibi

Potest dici q primũ dictũ pcedit nõ
rõne minoris excõicatõis notorie. ꝗ
rõe delicti. Pctm̃ em̃ mõrle notoriu
induit suspẽsionẽ q ad sea q ad ali
os. ut notat in sũ. cõ. li. iij. ti. xxix. q.
iij. Quo tñ advitatõez hodie aliq in
nouata sũt ut pz s. Clericꝰ. iij. ad fi.
in additione. B

EXcõicatõnis absolutio. vide
s. Absolutio. v.

EXcusatio Que excusant a cul
pa siue a pena hẽnt J. Pena. j. C. iij.

EXemptus. Qui dicũt se exem
ptos a allegãt puilegia: ꝛeq si
ti ab ordinariis oñdere tenẽt
A. scz totũ puilegiũ qd asserunt se a
sede aplica hãe ipꝰ ordinariis. aut in
loco ꝛgruo a securo aliqbz aliis pru
dẽtibz viris omni suspicõe carẽtibz ad
hoc p dictos ordinaios deputatis in
fra tminũ opetentõ p facti qlitate ip
sor ordinarior vl delegator suorz
arbitrio moderãdũ iusto impedimẽ
to cessante. ut in. c. cuz psone. de q J.
B. a etiã tradere tñscripta articlor
de qbz fuerit controversia. q si ad exẽp
tionẽ allegãt sotã pscriptõnẽ dñt de
hoc facere fidẽ. Si vo allegant vtrũq
tunc si puilegiũ ad plenũ nõ suffici
at: sed tñ cãm pbeat pscribẽdi: tenẽt
prescriptõez p baẽ. A. vicz. xl. annor
a allegatũ puilegiũ exhibere p mo
dũ pdictũ. ut in eo. c. B Et p batõne
pẽdente nõ turben². A. cũ rõne puile
gij sint in possessiõe exemptõis. non
violenta. nõ clãdestina. nõ cõcessa p
catio. de q fidẽ corã eisdẽ fecerunt. ut
ibi. B. q si nõ allegãta exhibẽt tale
puilegiũ qd cãm pscribẽdi pbeat. A
saltẽ ut ibi. B. dyocesani vtant iure
suo. ex de puile. cũ psone. li. vj.

¶ Exempta eccia mõchi vl canonica
vl cõsi. a petuo obligati intelligũ²
exempti A. siue sint clerica siue nõ. ut
in. c. de q stati. B. Nõ ãt pbiter q p
rochianor curam habz q ad ea q ad
ipsam curã ptinent. nec ipi prochiãi
ex. de puile. p exemptõez. li. vj.

¶ Si eximãt canonica alicꝰ ecce ñ pp
ter hoc sũt exempti clerica. sed bñ ecõ
uerso A. scz q exemptis clericis intel
ligũt exempti tã canonica q alij cleri
ci dicto. c. p exemptõz. B. sed ipsa ec=
clesia non est pter hꝰ exempta. A. in
neutro casu. siue puilegiũ ocedat ca
nonicis siue clerick. ut in tex. de q sta
tum. B. ex de puile. p exemptõz li. vj

¶ P mõsteriũ seu p hmõi locũ exẽp
tũ intelligi debz tã de ipso q de cimi=
terio a domibz mõsterij. a theatr. or
tis a areis q sũt iuxta eccãam. ar. xij.
q. j. nccaia. a. c. nulla. xvij. q. iiij. dif
finiuit. A Item in sum. con. li. ij. tit.
v. q. clxvj. circa fi. B

¶ Exempti q̃ntumcũq gaudẽãt hꝰ
tate nihilominꝰ pñt ouemiri corã or
dinariis: rõe delicti siue otractꝰ. aut
rei de q otra eos agi² nisi delictũ fit cõ
missũ in loco exempto vl otractꝰ ibi
fit initꝰ ul ibi fit ipsa res rligiosa Item
non pñt ouemiri vbi domicliũ hñt si
alibi delinq̃nt vl otrahũt vl res ipa
existat. nec ec possũt dyocesani illor
vbi domicliũ hñt rmittẽ exemptos
si ouemiãt ad locũ vbi deliquerũt vel
otraxerũt vl res cõsistit. ex de puile.
volentes. li. vj. saluis q dicũ² in se. C.
Et hoc etiã sciendũ q qdã sũt puile
giati ita q nec rõe delicti vl otractus
vl rei pñt ouemiri ut pdicatores. mi
nores a asterienses.

¶ Exempti nõ pñt ostruẽ oratoria vl
capellas in locis nõ exemptis sii lmia
dyocesanor. nec in sic ostructis. nec
tẽpe intdicti in casibz nõ expssis. A.
scz in iure. ut ĩ. c. aucte. de q J. B. cele
brare vl facere celebrai. alt p ordia
rios cõpescant. Et si pter hꝰ obuato
res eor ferrẽt sñias otra ordinarios
nõ valent. ex de puile. aucte. li. vj In
locis ec exemptis nõ pñt exempti p=
dicta facere nisi de lmia vl puilegio.
A. sedis aplice spãli. sic pt: in tex. q
seq. B. ut in dicto. c. autoritate.

¶ Exempti nõ dñt assumere lites sui
or wim. A. liberor. ut in dicto. c. au
toritate. B. etiã consualiũ. ex de pui=
le. autoritate. li. vj. in fi.

¶ Legatus de latere fm Ber. bñ pōt
cognoscē de cauſ cōtra exēptos qz p
ꝓuilegiū eximūt a ptate epōr a hu
iusmōi. sed nō pape vl legatorr eius
Secꝰ tñ de alijs legatis. ſſ Notāt hec de
offi. lega. qz trāslationē. A. in Glo. a
co. ti. c. j. dicit glo. qz legatꝰ de latē q̄
ad ꝗ intelligi² siue sit cardinal sū ali
us de latere dñi pape missus ſſ Nō āt
si sit legatꝰ rōne loci seu dignitatis ut
archiepꝰ cātuariēſ. de q̄ ꝗ in dicto
c. j. et sic es ut a notat in sū. cō. li. ij. t.
v. q. dxvj. ad fi. B.

¶ Mōsteria monaliū ēt si sūt exēp
ta dñt singul āmis p ordinarios visi
tari. ut in de. attentētes de sta. mo.

Exordium vi. s. Cathecismꝰ

Expositꝰ. Si pat vl aliꝰ eo scie
tev ratū hñte filiū vl pēonꝰ
libertū vl dñs seruū infantem vl ali
quē p dictorr languidū cuiuscūq̄ eta
tis exposuerit vl si aliqui eorr alimēta
impie negari cōtigerit: filiꝰ ꝗ ipso a
pēna ptate liberatꝰ est. a liberatꝰ fit
ingenuꝰ a seruꝰ liber Isti q̄ q̄ tos su
scipiūt nō pūt ꝓpter hoc in eorr psōis
ius aliqꝗ vindicare. ex eo. c. vnico. A.
sc; de infantibz a lan. expo. B. Quid
autem sit patronꝰ libertus vl inge
nuꝰ. hēs ¶ Libertus. ¶ j.

Extrema vnctio. De eadē dicitur
¶ Vnctio extrema.

Falsum. Quere ¶ mendacium. De falsariis vō trārū
ꝓtiū vide s. Excōicaꝰ. iij
Fama. q̄uis principalit sit
curandū de bona vita mi
hilominꝰ q̄ntū q̄s pōt curare d; de bo
na fama. a ne proximi de eo scādalisēt
Hec hñt multū plene. xj. q. iij. inter
verba. A. a dariꝰ. xij. q. j. nolo. B. a
¶ Scādalū. ¶ fi. Fama quō restituē
da sit ab eo q̄ aliquē infamauit. hēt
s. Detractio. ¶ penit.

Familia. Quō pīfamilias d;
regere a corrigere familiā suā
Rꝰ k; Wil. Sic ipse tene² filijs
a familie in educatōe corpali sic a in
disciplina mor. Vñ ꝗ nō fuans: a si
delitatē nālem deserit a ē deterior in
fidelibz. q̄ licet nō sint ꝗ lege grē: tñ
fuant id instinctu legis nature Vñ. j
ad Thimo. v. Si q̄s suorr maxime do
mesticorū curā nō h; fidē negauit. et
est infideli deterior. d. xlvij. ¶ necesse
est. a c. q̄ tūlibet. A. Idē in sū. con. li.
iij. ti. xiij. q. j. vbi etiā addit qz ex eo
qꝗ dicit apostolus. maxime domesti
corr. patet qz patfamilias nō solum
tenet curā regiminis habere circa do
mesticos. s. at filios. ut exposit Aug.
sed etiā circa omēs suos. p q̄s intelli
gūt serui q̄ de familia sūt. a qz hec cu
ra correctionis nō solū d; esse verbe
rū: sed etiā exempli bonia verborr. qz
hec est species elemosine. ut dicit Au
gust. Vnde sicut ad elemosinā corpo
ralem tenet quis tempe necessitatis
ita et ad hanc Si ꝗ nec sic corrigun
tur debet eos abiicere a se si ꝓbabili
ter credit p hoc eos corrigi. a sine hoc
in malicia ptinaciter perseuerare. ne
sit patronus criminis. sicut patet in
vxore fornicaria qz si ꝓbabiliter cre
dit p hoc eos licentiꝰ peccare. p suam
āt curā a p suum timorē videt eos a
multis a si nō ab omnibus malis se
tempare ei nō imputat puerilitas fi
liorr. Vñ et in dicto. ¶ necesse est. dicit
Hieronimꝰ. Iustus nō polluit ex vi
cio filiorr. Qꝗ tunc fiet: si non erit qꝗ
sibi imputet. B.

¶ Quid si dñs facit suos iurare qz di
cent ei si quē viderint. sciuerūt. vl au
dierūt furripuisse aliqꝗ de rebz suis.
Rꝰ fm Wil. Credo sīi p iudicio distin
guendū. qz si iste dñs ꝓbabilit hētur
truculentꝰ a ferꝰ nō tenent seruare.
qz illicitū fuit qꝗ iuratū est. Si autē
credit a hētur māsuetus a nō n rati
onabiliter ꝓcessurus distingue. qz si
res tales sunt qz pertineant ad custo
diam illius qui iurauit seruari debet
puta. si quis viderit furem asportan
tem res que eius custodie cōmenda
te sunt potest prosequi res furtiuas
alꝗ tenet damnum restituere. Si au
tem non tenetur ad custodiam illar

verum tunc si potest p bare tenet re-
uelare. Si vero nō pōt p bare nō deb
reuelare nisi tabb psonis que pūt p
desse a nō obesse. Et si alio mō inuēit
nō fuerit licitū iuramētū nec obliga
torium. A. Ide in sū. cō. li. j. ti. ix. q. xxxj
Vbi etiā dicit fm Hug. q si aliqs de
testib sinodalib sciat sol9 crimē alī
cui9 nō tenet denunciare epō licet in
rauerit dicere crimīa que sciret nisi
possit p bare. alī deb tacere ne fit pdi-
tor criminis. ij. q. j. si peccauerit. nisi
hoc faciat secreto. tū eps vl alius cui
reuelat deb secrete corrigere hmōi cri
minosos. ar. xxij. q. v. hoc videt. B.
Simile etiā habet s. correctio. ij. fv
a se. et supr crimē. fiij. Qz in ordinā
do requirit q bene presit familie sue
habes. j. ordinand9. fxij.

Femina nō potest recipe cara
cterē alicui9 ordinis clericalis
impedīte sexu. nec etiā actu;
alicui9 ordinis exercere. xxiij. dist. sa
cratas. A. Hoc fuit dictū ray. vt; in
sū. cō. li. iij. ti. xxiij. q. j. dicit vt ibi p;
q hoc nō pūt facere quātumcūq; sint
sancte a religiose. B. nec predicare seu
publice docere. di. xxiij. mulier. xxxiij
q. v. mulierē. A. Pūt tū in capitis su
is a claustr soroes suas exhortari ad
bonū a docere. sed nō in eccia á in pub
lico. aut in sinodo fm glo. Ray. a in
dicta. q. j. B. Item nō pt iudicare sup
causis spūalib. A. misi put pmit s.
abbatissa. fj. et. iij. circa excōicatō;
a suspēsiōem. B. Sup tpalib vo vbi
est ꝛsuetudo pt ēē de arbi. dilecti.

¶ Femīe quātūcūq; deo sacrate vasa a
pallas sacras aut vestes q̄b dño mi
nistrat cōtingere nō debēt vl incēsū
circa altare deferre. di. xxiij. sacratas.
a de ꝛse. di. j. vestimēta. ¶ Feia quō
a qn possit eē testis. vide. j. testis. j.
fiij ¶ Feie nō pūt ad iudicū trahi
psonalit in vlla cā q̄ i iuē ñ exprimi
sed nec religiose etiāsi ꝛsentiāt vide
iudicū. fv. a. vj. A. v. q̄ incipit mu
lieres ad iudicū a se. B. a. j. testis. j
fiij. De clausura monialiū et q nō
litigēt nisi p procuratores vide. j. mo
nialis. De multis q̄ nō pūt femine eē
abbatisse. vide s. abbatissa. De ōrtu
q̄ sclariū mulierū hēs. j. ornatus.

Ferie dicūt q̄si foerie eo q pre
stant vacatō; ab hijs q̄ in fo
ro sc; iudiciali agi ꝛsueuerūt
Vel dicūt ferie q̄si festiue. A. Idē; in
sū. cō. li. j. ti. xij. q. j. fm Ray. B
¶ Feriarū q̄dā sūt tpanee. q̄dā repē
tine q̄dā solēnes. Tpanee sūt q̄ dant
p fructib colligēdis. et sūt duorū mē
sū grā messiū a vindemiarū. A. quorū
mēsū vn9 est p messib. et ali9 p vin
demijs. vt in sū. cō. eo. ti. q. ij. vbi ect
notat q in omni terra dande sūt ferie
p messib etiāsi nō crescit ibi ānona.
qz oēs cōiter grano indigēt a habēt
nēce sibi p aliq̄ tpe puidere. Sz p vin
demijs nō dabūt misi vbi sūt vinee vl
saltē vbi est cōis vsus vini. B. a fm
diūsas rgiōes cit9 aut tardi9 indicū
et precomizantur. ff. eo. presides a de
of. pro. con. si in aliquez. In hijs nō
potest fieri processus iudicialis misi de
assensu ptium. ex eo. ꝛquestus in fi.
¶ Repentīe vero ferie sunt q̄s impa
tor indicit p victoriā quā fēc vl qz
vxorem duxit vel ei filij natus est et
hmōi. Et dicunt repentine qz repēte
seu subito indicunt. Et nullus pret
principez eas indicere pōt. C. de fer. l.
a nullo. A. Idē in sū. cō. dcā. q. ij. B.
¶ Ferie vo solemnes seu festiue sunt
quedā papue solēnitates sc; Natal
dñi. sancti Stephani. sci Io. euange
liste. sanctorū Innocentū. sancti Sil
uestri. circūcisionis epyphaniarū. et
septez dies dñice passionis a resurre
ctionis cum septem sequētib. rogā
tiones etiā tribus diebz. ascēsio dñi.
penthecostes cum duob9 qui sequū
tur. festiuitates omnes virginis glo.
A. sc; que erāt tpe. c. ꝛquestus extē
eo. vbi hec ponuntur p Grego. nonū
B. natiuitas Iohannis baptiste. xij
aplorū sancti Laurētij. dedicatōis. be
ati Michaelis. omnium sanctorum
sancti Martini. ac diebz dñicis a ille

festiuitates ꝗs singuli epi ī suis dy=
oesibz cu; ꝓplo a clero duxerint solē
niter celebrādas A. q̄ videmis tm̄ ar
cūmorantibz indicēde sunt nō gnalr
omnibz ut in. c. pnundādu;. de q̄. j. ñ
forte illis q̄ ibidē p illo tpe morarē²
qr forēses a q̄cūqz tonas loci vbi se
reperiūt ꝛsuetudines seruare dñt. di.
viij. q̄ cōtra. a di. xij. illa ātEt hoc in
telligir de sanctis aucte ecce Romane
canoni; atr. qr eps nō pt p se aliquē
sanctū canoni; are. ex. de reli. a vene.
sanc. c. j. qd a nota² in sū. cō. dicta. q.
ij. B. de ꝛse. di. iij. pnūciandū. a ext.
co. ꝛqstus. Jtē statuit Eusebiꝰ q fe
stū inuentōis sancte crucis q̄nto no=
nas may solēnir celebrer. de ꝛse. di.
iij. cuck. A Jtē etiā seruādū est de fe
sto exaltatōis ꝓm glo. Rai. a in dcā
q. ij. qd pt pcedere vbi hoc obtinet de
ꝛsuetudine. alꝰ nō vider iure caueri
B. Jtē festū de corpe xpi. ut in de. fi
dñm de reli. et vene. sanctor. Et nota
hic q int pdictos dies sunt q̄dā q fa
cto nō festanr q̄ntū ad cessatōe; ab
opibz: sed videē² abrogati p ꝛtrariā cō
suetudinē q̄ in eis hnt locū cum non
ita sint de pcepto dei. sicut est dmica
a maiores illa. Isti aūt dies sūt tres
dies rogationū Quidā etiā nō suāt
oes septē dies passionis. a ec p totā
octauā pasche. A Hic p; q. vij. dies
dmice passionis precipiūr in. c. ꝛqstꝰ
ex. eo. nō solū ad vacatōe; sed iudi
ciaris: ut q̄dā voluerūt dicere: sed ec
ad cessatōe; ab opibz. licet ꝛsuetudo
sit in ꝛtrariū. Patet ec hic q dies do
minica a maiores illa sūt de pcepto
dei. de q̄ latiꝰ dcū; est ē. dmica dies. ff.
j. in additōe Jtē q ꝛsuetudo nō excu
sat q̄ntū ad festa iuris dīni a bñ q̄a
nulla ꝛsuetudo vr etiā humana ꝛsti
tutio pōt valere ꝛtr ius dīnū. viij. di.
veritatem. c. si ꝛsuetudinē. a. xxv. q. j
sunt q̄dā. Quo vo ad festa iuris po
sitiui excusat. sed debz latiꝰ distingui.
Aut ꝛsuetudo est rōnabilis introdu
cta forte ob aliquā rōnabilem nēcī=
tatē; tacentibz plātis ecclesie. a excu
sat ſ Nā rōnabilis ꝛsuetudo vim legis
habz d. j. c. ꝛsuetudo. Si vo cōsuetudo
nō sit rōnabilis. qr ñ est introducta
ex aliq̄ rōnabili cā sed potiꝰ ex auari
cia vr deuotōnis tepiditate. p ut cōi
ter solet cōtingere: p se nō excusat. ī
mo potiꝰ grauat. ext. de cōsue. c. fi. et
di. viij. c. mala. Et iō plati iuē posse
dñt conai talem ꝛsuetudinē abolere
et si nō pñt ad pius euitandū lauda
bilr tacēt iiij. di. demq. a prelatr ta
centibz nō celebrantes dicta festa ex
cusanr dūmō nō sint ptinacis ꝓpositi
ipsa nō celebrādi etiā si a prelatis p
apenr. sicut in filū dicit Tho. erga so
lutōe; decima. sed a sede. q. lxxxvij.
ar. j. Et forte q̄ ad festa gnalr pcep
ta requirr autoritas pape. hoc est q
sciata toleret contrariā cōsuetudinē
Et nō videē² sufficere taciturnitas epi
cū nō habeat ptātem cōtra legem su
pioris a p consequēs nō possit tolle
re festa ab ecca gnali introducta. ñ
forte ꝓter taciturnitatē epi. subditi
ātiusta ignorātia excusen². Quo vo
ad festa pticularia loci taciturnitatē
sufficē puto epi ꝓprij. Predictis ec fe
stis pceptr adde dedicatōis cuiuscūqz
oratorij. ut in dicto c. pnūciandū. de
ꝛse. di. iij. Qd puto intelligēdū q̄ntū
ad loca ipsi oratorij. B. Sūt etiā
festa alia p cōsuetudinē introducta
totiꝰ ecclesie. sicut sā Nicolai. a forte
alia. A Et iō sūt obseruāda cū cōsue
tudo sit tacita lex: a p lege hēa² si rōa
bilis sita salutiferat. di. j. c. ꝛsuetu
do. Et eadē ratio est de ꝛsuetudinibz
pticularibus respectu pticularium lo
corum. ar. dicti. c. pnūciandum. et. ff.
de reiuendi. l. qua de tota. Vnde a fe
stū sancti Bartholomei ꝓm diuersas
consuetudines diuersis diebus cele
bratur. extra de obser. iciu. consiliū
B. De die dmico speciair a quid etiā
agendū in festis habes supr. Dmica
dies. et ff. viij. ff. et se. ¶ De festo ꝛce
ptionis btē Marie virginis dicēdū
ꝓm Tho. in. iij. pte. q. xxvij. q. li. et
Romana ecclesia ipsum nō celebret:

tolerat tamen ꝛsuetudinē aliquarū ecclesiarū illud festū cēlebrātiū. Vñ cēlebritas nō est totaliter reprobāda. Sed nec ꝓt hoc q festū ꝛceptōis cēlebrat dat intelligi q in sua ꝛceptōne fuerit sancta. sed qr q̃ tpe fuerit cōsecrata ignorat. celebrat festū sanctificationis eius potius q̃ cōceptōis in die ꝛceptōnis ipsius.

¶ De festiuādo festū ꝓmitat ꝛsuetudo tenēda est. ex eo. qm. A. Ibi etiā dr q aliquibi cēlebrat infra octauas pēthecostes a alibi in dmica añ aduētū. B. Hodie tamē ex mandato Iohis pape. xxij. fit p vniuersalem ecclām.

¶ Itē nota q festa apl̄orū. euāgelistarū. et. iiij. doctorū principaliū. A. videl; Ihēronimi Ambrosij Augustini a Gregorij. vt in. c. glosus de q̃. T. B. Dñt sub duplici officio p vniūsas ecclesias solēniter cēlebrari. ex de reb. et vene. san. glosus. li. vj. A. Aliq̃ hoc intelligūt q̃ ad officiū tm. ꝗ cōgruētiꝰ videt intelligēdū q̃ ad omnia. Sed de apl̄is clarū est q fuit p̄cepta vt s. Ff. ij. Idē ergo dr intelligi de festis euangelistarū et p̄fatorū doctorū q̃ cēlebrātur ibidē apl̄is a de q̃bz in tex. dicti. c. fit sermo simul cū apl̄is sub vno cōtextu ꝛstructu verborū. Sec est veri simile q solutū p duplici officio fuisse facta tā longa decretalis p̄apue cuz hoc pꝰponat tā in rubricis breuiarij q̃ in decretis seu decretalibz. Itē qr in dicto. c. glosus: iudicat ecclesia eos inter omnes sanctos singulariter dēre honorari. Itē qr hoc dictio solēniter q̃ ponit in dicto. c. glosus: signat celebratōes omnimodā et vacatōem ab opibz vt in c. cauc. de ꝛse. di. iij. ibi solēniter celebrari mādamꝰ. Et oēs intelligūt in hoc significari omnimodaz celebratōes Et q in dicto. gloriosus c. addit de officio dupli. fit ad augm̄tū a nō ad diminutōz solēnitatis Et ita cū sup hoc pluries ꝛtulisse cū pudictis doctoribz asseruerunt dicta festa euāgelistarū a doctorū obseruāda fore quo ad omnimodā cēlebratōem sicuta apl̄orū. Sed forte alicubi cōsuetudo excusaret ꝓm distinctōz posita s. Ff. ij. ver. a nota in additōe. B.

¶ Qñ debemꝰ festū incipe. Ro. Qñ festū ad feriatōem a vespera in vesperā ex eo. oēs. A. a de ꝛse. di. iij. pnūciandū. Et fuit originale dictū scripture vt pz Leuit. xxiij. B. Et intelligere vesperā. v. sero A. v. Ab vltīa pte diei precedētis seu vigilie. videl; immediate pꝰ. xxiiij. horā vsq̃ ad vltimā ptē diei festi. qd a pōt patere p id qd hēt Gen. j. vbi dr. Factū est vespe et mane dies vnꝰ. Et ꝓm nico. de lyra. ibi scriptura loq̃t de die naturali q̃ est. xxiiij. horarū. Artificialis vero est q̃ diu sol est sup terram. cuiꝰ primā ptem videl; mane ponit p tota die a p mā ptem noctis quaz vocat vespere p tota nocte. Et dicit idem Nico. In vespere cōplet dies artificialis Igit ꝓm scripturā a sanctā ecclām festum incipit immediate pꝰ occasū solis diei p̄cedentis vsq̃ ad occasū sol diei festi. B. Tñ festorū iiciūa finis iuxē eorū q̃litatē a diuersarū regionū ꝛsuetudines ꝓuari dr a sicut magnitudo ipsorū exigit pꝰ incipe a tardiꝰ ꝓminari. ex eo. qm. A. Hoc dictū aliq̃ male ꝓpēdūt ipm allegātes diminutīe dicētes. q p cōsuetudinē pōt minui festū. cū tñ clare ꝛstet q loq̃t nō diminutīe: sed augmētatīe dicēdo pꝰ incipe a tardiꝰ ꝓminari. a nō dicit tardiꝰ incipe a pꝰterminari. Itaq̃ ꝛsuetudo nō pt minuere festū nisi eēt de illis q̃bz ꝛsuetudo derogare pt ꝓm modū dictū supra. Ff. ij. ver. a nota in additōe Pōt autē consuetudo festū augere preter q̃ in dmica cuiꝰ solēnitas nō debet incipe ante occasū solis diei sabati ne videamur iudaizare vt in ca. pnuncianda dū. de ꝛse. di. iij. Et ex p̄dictis clare pt colligi. q nulla ꝛsuetudo pt excusare laborātes in sabbato pꝰ occasum solis. Et idem est de laborantibz in diebus precedentibz festa maiora q̃ dominica. cū vt s. patz in hoc fiat ꝛtra ius diuinum. B.

A quibus abstinendū sit in festis
Re° Vt homīes melius possint vacare di
uinis dñt abstinē ab omni ope serui
li-nō solū a pccis sed etiā a mecha-
nica agricultuā a hmōi-ut nec mer
catū fiat nec placitū nec aliqs ad pe-
nā iudicet vl ad mortē nec iuramta
fiāt nisi p pace-Hoc tñ sc; abstinē a
iuramtis etsi honestū sit nō est necca
riū-A Satis vide² posse dici q q ad iu
dicialia iuramta de qbz videt loq-c-
j-extr co-sit pceptū in aliis vo similiū
ut magis abstineat in festis q̄ in a-
liis diebz-B est q maior necitas vi-
geat-Jn eodē-c-dr etiā q in festo iu
ra²nō solū p pace sed etiā p alia neci
tate ut dicit glo-puta p fide-p obedi
entia a p fama-D Et q a pdictis ab
stinendū sit hēt-de ose-di-iij-rogatō
nes a et co-oes-xv-q-iiij-c-j-ij-et-iij
Et nota q hijs diebz pcessus iudicia-
ri nō tenet ecl si fiat de osensu ptiū
nisi necitas vigeat vl pietas suadeat
puta si eet cā debiliū psonarū-et co-
qstus-A Et ibi glo-dat exēplū neci
tatis dicēs- Si eet res tēpe pitura ut
ibi res celebritatē deiderat-D Et ml
tomin debz qs hijs diebz facere ali-
qd qd de se est pcc; q magis peccat
in festo q̄ in aliis diebz-A Vñ a fm
Nycolaū de lyra Exo-xx-Qui omi
tit adulteriū vl aliū pctm mōale in
festo facat otra duo pcepta a cōtra il
lud qd vetat qd agita cōtra pceptū
de sanctificatōe festi-Vñ cū circūstan
tia pcci q trahit in aliā specē fit d ne
cessitate ofessiōis necesse ēa hāc cir-
cūstātiā tpis cōfiteri de q latius dcm ē
s-Cōfessio-ij-C-v-in additōe-Pctm
aūt veniale nō rūpit festū fm Tho-
ij-ij-q-cxxij-ar-iiij-Nihilominus a a
pctō veniali debemus diligēt cauē omni
tpe pserū in festo aliter dispōimur
discrimini Eccl-xix-Qui spnit modi
ca paulatim decidet-A dūtendū q̄ q in
maioribz solēnitatibz nullo mō licet
piscari-Jn dmīcis vo diebz vl inferio
ribz ee nō licz nisi vigēte cā a cū licen
tia a tunc fiat portio paupibz et de fe
riis-c-licz Et sic colligit q vbicūq iu
sta cā cogit opari in festis si pōt fieri
dz; plātis peti lmā q ipi hnt iudicare
si est iusta cā-et de offi. dele- de caus
Et de lucro paupibz portio dz fieri Et
qd dictū est in piscatōe idē eadē rōne
pōt dici in aucupatōe-maxime q ibi
hōies magis occupant curēdo vl ali
ud faciendo- a fit magis ī publico q̄
piscatio-Jtē q omne opus seruile phi
bet in festo Leui-xxiij-a s-C-vj Et sic
est regula phibitiua-Vñ omne id in
telligit phibitū qd nō est spālr occe
sum-ut dr in de-exiui-de verbo-sigfi-
Jtē venatio fortius inhibet q etiā omni
tpe videt phibita-lxxxvj-di-q venā
toribz-a c-q venatori-a-c-videt-a-c-
Esau-a-c-qd p dest-a-c-an putatis-
Ad cui intelligētiā glo-in dcō c-qui
venatoribz sup vlo venatoribz dicit
Nota q est venatio oppssiua-a hoc ē
illicita s-di-vj-c-vlt-j-C-hijs ita vbi
dr Cepit Nēbroth esse robustus vena
tor coram dño-v-hoīm oppssor et extinc
tor-De d hēt Gen-x-Sed Quedam
arenaria- quedā saltuosa-Arenaria
est cū qs pugnat in arena cū bestia
dentata a ad d locat opas suas- Et
hāc q exercet peccat mōlit-a q eam
aspiat-a q ea; exercet est infamis n
grā viriū expiendax-ff-de pos-l-j-C-
Jtē senatus-De hac loquit hoc c-a
duo sequētia-a-iij-q-vij-C-tria-Sal
tuosa est q fit in siluis a saltibz a hoc
licita est-tñ ē illicita ex tēpe-ut in q
dz gesiā a in diebz iciunioz infra-co-
an putat Jtē ex psona q clerico nō
est licita etiā si paup sit fm qsdā-xx
iiij-di-q rundā q pōt alr victū querre-
Nā talis faciat astas-a calatos a re
tia de ose-di-v-nunq Lapeo licita ē
ob necitatem p pellibus a carnib9 ñ
ob voluptatem-a hoc de ea que cum
clamore fit Ponere autē laqueū vel
rete sine strepitu a clamore ea carnib9
licet etiam clericis-cum etiam mona
cho liceat texere linum pro capiēdis
piscibz-de ose-dist-v- nunq De saltu
osa loquit infra-Eodem Esau-a duo

seqntia·c·hec glo·Qd glo·dicit nul
li licere venari in diebz ieiunior·sub
audiendū ergo multomin9festor in
qbz fortis cōuenit ab opibz seruilibz
abstineri·cū mercata a fiscia nō phi
beāt in ieiunijs q tū inhibent in festis
vtē·Ꝓ vj·Jtē nō videt licitū sonaēt
cātare in festo nisi honeste a cū cōna
bili cā·at etiā omni tpe videt phibi
tū Vñ in·c·donare·lxxx vj·dist·dicit
glo·Quid de citharistis a alijs q fu
is vtūt instrumētis nūqd est licitus
audire ut tāgere ea ut talibz psonis
aliqd dare Et qdē ad voluptatez vel
luxuriā nō·qr deū moribz stimulat q
vocibz pplm delectat xcij·di·in sancta
S; ad laudē dei bñ t ob aliā iustā cā;
puta mercatōis·qr debit ē t ifirm9·B
¶ Quid agēdū aut qd liceat in festis
Rz°· debz qs intēdere magis dīnis et
ꝑnis psalmis a cantias spūalibz·de
ose·di·iij·ieiunia·A· Jn hijs ꝓpter
dic a orō·qr orō omni tpe saluti nos
tre est nēcaria·Lu·xviij·Oportet sp
orare a nūqꝫ deficere·iō est de ꝑcepto
ꝑapue in festo Vñ in sū·cō·li·iiij·ti·
xxxvij·q·cxix· notat fm theologos
q orō est de nēcitate ꝑcepti sic a qd
cūq; aliud ad salutē nēcariū a dicūt
otineri sb ꝑcepto de sanctificatōe sab
bati·Vñ a ꝑapit q in festo missa in
tegra saltē vsq ad bñdictōez sacēdot
inclusive audiat·de ose·di·j·oēs fide
les·a·c·missas·B·Jtē ꝑdicatōnibz
virtutibz a regularibz disciplinis·ex
devi·a ho·de·cū decorē·ex de sta·mo
cū ad mōsteriū·Ꝓiij Licet etiā docere
talia verbo ut scripto in festo·Sā a
in sabbato circūcisio fiebat a sacēficia
A·Jdez in sū·cō· li·j·ti·xij·q·vij·fm
rap·Et sic int cetera debem9 attēdere
ꝑdicatōi a ꝑ fm indigētiā omni tpe
intelligo esse de precepto preserti; in
festo·qr vt prime patuit omne illud
est de ꝑcepto qd est nēcariū ad salu
tē aīe et pat; qr ꝑdicatio verbi dei est
ita nēcaria ad salutē aīe sicut corpal
ibz ad salutē corpis· Sā ibz aīe est
verbū dei·Deutro·viij·a Math·iiij·

Propt qd periculū pditōis imminet
nō solū nō audiētis sed etiā ex negli
gētia verbū dī auditū in memoria ñ
retinēti·vt p; p Greg·omet·viij vbi
dicit Verba dei q aure papitis mēte
retinete Cib9 enī mētis est sermo dei
a qi ibz acceptū stomacho languēte
reijcit qndo audit9 sermo in vētre me
morie nō tenet· Sed qsqs alimēta ñ
retinet hui9 p fecto vita desperat· Et
ne ergo mortis periculū formidate si
ibū sancte exhortatōis nō accipitis
si verba vite a alimēta iustitie in me
morie nō tenetis·hec ibi Sic ergo au
dientia verbi dei est saluti nēcaria et
ōñr de ꝑcepto Vña in dicto·c·oēs·d
ose·di·j·dr q oēs fideles q cōuenīūt
a dñt ouenīē in sacris solēnitatibus
ad ecclesiam audiant scriptuās apo
stolorū a euangeliū·Pro quibz scrip
turis videt intelligenda ꝑapue ipa
ꝑdicatio p quaz exponunt ꝓpto ipse
scripture Vnde a statū in·c·sacerdote
quod immediate sequit post dictuz
c·omnes dicit Sacerdote verbum in
ecclesia facienti qui egressus de ora
torio fuerit excōmunicet Et ex ꝑ vi
de2 innuere q hoc sit mortale·cum ex
cōicatio nō irroget nisi p culpa mor
tali·xj·q·iij· nemo episcoporū·Jtem
de cōse·di·j·qui die·dicitur·Qui die
solemni omisso ecclesie cōuentu ad
spectacla vadit excōicet·Claret aūt
qr omittit conuent9 ecclesie quando
ad missam a ad ꝑdicatōnem ad qs
omnes dñt cōuenire non venīūt·B·
Sed vt posuit Tho·ij·ij·q·cxxij·nō p
hibet qs facere opa q ptinēt ad pui
dētiā nēcariorū tam sibi qꝫ primis sic
seruādo psonaz t res seu qdcūq; aliꝑ
damnū vitādo·A· Sō tamē cōsistat
in cessatōne lucri· at liceret mercari
qd verum non est·extra co·c·j·Sec
cum omissione dīnorum quibus pri
cipaliter intendendū est vt statū pre
oñsū est·B·Math·xij·Quis ex vob
homo qui habuerit vnā ouēm a cecī
derit sabbato in foueam nonne tene
bit a leuabit eā· Jmmo etiā licet pro

necessitate bellare. Vñ et machabei in sabbato pugntes excusant. xxiij. q. viij. si nulla. A. Mech9 ex de re. iuq; nō est de q tex. j. Mach. ij. De q ex vide s. Bellū. j. C. fi. B. Item fm Wil. Si iacentibz segetibz i agro. aut semis i pto imminent tempestas pñt inde re moueri. A. Si dubitet a timeat q dicte res corrupant vl multū deteriorē tur fm eū. Wil. ut in sū. cō. li. j. ti. xij. q. ix. B. Item nō credūt peccare mōrte carnificesa pinēne q prepant victualia ut seqnti die vendāt si pri9 nō poterāt omode prepare aut prepata seuare. A. Idē in dicta. q. ix. fm eū. Wil. Et pōt dici q hoc verū est si cibaria sē nēcaia p die festo aut p die seqnti in q nō poterāt ogruo tpe prepari. alis nō licet. cū sit op9 seruile Leuit. xxiij. B. Sed qd de hiis q opellunt a dmis ut opent in festis. Rz° fm Wil. Si iusto metu inducti ls faciūt videt ppter nēcitatem excusari alis nō tenet obedire nisi in laitis a honestis. A. Idem in sum. cō. dicta. q. ix. B.

¶ Quid de hiis q debētes dmis vectura bladorū affert in diebz festiuis. Rz° fm Wil. Nō excusāt nisi alia nēcitas eos ad ls opellat Vectores tñ mercū a alimentorū aut psonarū ad loca remota cū alit nō possint sine gui incōmodo credo excusari. a sic de viatoribz a cursoribz. A. Idē in dicta. q. ix. B.

¶ Vtū in festis liceat scribere Rz° fm Wil. Nō licz scribere in aliq grandi ut de q̄terno in q̄ternū. sed scolarib9 lectōes suas notare a sermones a in lectōibz libros corrigere. Nō āt licet circa p̄dicta locare opas suas a p p̄cio facere A vl etiā oducere ad ls operas alienas fm Wil. ut in dicta. q. ix B. sed tm spūalia a sine p̄cio.

¶ Quid de barbariis a minutoribz et ferratoribz eqrū. Rz° fm Wil. Si in festis hoc faciūt principalit ppter nēcitatē eorū q̄bus seruiūt credo q pñt excusari. Sec9 si ppt cupiditatē lucri. Sed a illi q de talibz requrūt eos excusant si alit nō poterāt sibi cōmode puidere alioqn nō excusant. A. Idē in sū. cō. dicta. q. ix. Sed q ad barbitōsores ñ video q cā occurrere rōbilis a excusabilis possit cōiter: quare nequeāt p festū differri. B

¶ Sed qd de molēdinis. Rz° fm Wil. In molendinis ad ventū vl ad aquā q absq; magna opa homīs exercent credo seruāda ofuetudinē regionis ñ phibitā a prelatis. Molendina vo cū iumentis dñt qescere. Nā a iumēta vacare iussa sūt sabbato Exo. xx. A. Certe idē videt de qcūq; molendino. Nā licet aliq nō requrant magnū laborē bois: requrūt tñ iuge ministeriū et occupationē. et sic dmū cultū a devotionē impediūt. a cū regula sit p̄hibitiua. a hoc nō vopiat p̄missū cōstat ex supradictis nō licere: nisi rationabilis arceat necessitas. B

¶ Quid de eūtibus ad mercata que fiunt in festis Rz° fm Wil. Si aliquis hoc faciat nō consuetudinarie: sed p sua necessitate. nō credo q peccet mortaliter. Secus si consuetudinarie seu lucrādi cupiditate a maxime sbtrhē do se a dmis aut etiā si hmōi mercata phibita sint a p̄latis illi9 loci siue forsan excōicata. A. q casu etiā si ali q de aliena dyocesi venirēt inciderēt in excōmunicatōnē ratōne delicti fm eū. Wil. ut in sum. cō. li. j. ti. xij. q. xij B. Mercata tñ q ex q̄dam nēcitate fiunt. de victualibz a nēcariis ad diem aliquē nō credo illicita ee. dū tamē ppter hoc non subtrahant se a dmo officio. A. Idem in dicta. q. xij. Et hoc potest intelligi verū p q̄tidianis necessitatibz occurrētibz q̄b9 nō potest alit prouideri. ut sunt taberne vl hospitia p viatoribz a p pegrinis necessario ambulātibz a vel etiam incolis aliter necessaria nō habētibus quia non habent nec alijs tēporibz possūt sibi puidere et semp quādo hoc agūt nō ppter cupiditatē sed ppter necessitatem egentiū fiāt. a de lucro pauperibus portio detur. extra de feriis. licet. et s. C. xj. B

¶ Quid de illis q̃ diebus festiuis p elemosina tm̃ arāt agros paupum uł faciunt opa eorū. Rx°. fm Wil. Nō credo q dm̃cis diebꝰ. aut maioribꝫ solēnitatibꝫ liceat. A. glo. in. c. licꝫ. ex eo. dicit q maiores solēnitates sunt natiuitas dm̃. epiphania. ꝛ̃surrectō dm̃. a ascensio. a penthecostes. Sed glo. Rap. vt pt; in sū. cō. eo. ti. q. xj. vocat solēnitates maiores festa xp̃i a btē virginis. a precipue die; dm̃ce passionis a apłoꝝ petri a pauli. Sed hec glo. q̃ntum ad festa btissime virginis a petri a pauli: pt intelligi nō q fint de iure dīno. sed q in eis minꝰ liceat opari. B. De minoribꝫ āt festł sicut infra a añ octauas pasche a cō similibꝫ. credo q liceat seq̃ ꝛsuetudiē regionis. Ad ꝗd aūt q licite fiant: oꝫ q ꝓter ista nō subtrahāt se a dīnis a q talia nō faciant ꝓter affectōem carnalē aut spe remuneratōis ꝗ ꝓt deū a q pauptas illiꝰ hoc exigere videat. A. Itē in sū. cō. dicta. q. xj. vbi addit fm eūdē Wil. q oportet etiā q ista ꝛsuetudo scient tolerent ab epō et si dubitet vtꝫ eps talia sciat a sustineat: recurrere ꝛ; sacdos loci ad ep̃; vt sup ꝗd certificet ab eo. qd puto intelligendū q̃ndo dubitat vtꝫ ꝛsuetudo sit legitime p̃scripta. Ał ꝛsuetudo circa hmōi festa satis p se excusat. vt p; supra. C. ij. ver. et nota. B.

¶ An liceat opari circa edificatō; ecclesiaꝝ et hmōi. A. videl; locoꝝ sacrū a ad opꝰ ministroꝝ paupum ecce vt in sum. cō. dicta. q. xj. B. Rx°. fm Wil. Credo q liceat. precipue ad opꝰ ministroꝝ paupum q̃ nō habēt reditus sibi sufficientes. ita tm̃ q hmōi labor nō sit vsq; ad vltimā fatigationē vel ne ꝓter hoc dimittat missa a huiusmodi dīna. A. quia nō debꝫ dimitti missa que est obligatōis a id ad qd q̃s tenet ꝓt id ad qd ñ tenet ꝗ; eūdē Wil. a ī dicta. q. xj. Vbi et dicit q hoc casu istud opari pt fieri ecc in pāpuis festiuitatibus si nō fit ꝓhibitū uł ꝛsuet dimi loci ordinum. B.

¶ Vtꝫ pꝰ celebratō; dīnoꝝ in festis audita missa liceat operari. Rx°. fm Wil. Nō licꝫ. nō tm̃ ꝓter qdlibꝫ modicū opꝰ peccat mortalit vt si in vinea vł in agro purget q̃s aliqd modicū qd restabat per incuriā aut reparet fractura in sepe et hmōi. A. Q̃ntū tm̃ laboris aut opis possit q̃s sine pcto facere in festo nō est determiatū. sed ad arbitriū boni viri recurrēdū ē fm eundē Wil. vt in sum. cō. eo. ti. q. xiij. Silit etiā dicit recurrēdū ad arbitriuꝫ boni viri p quāta ncitate liceat opari in festis. vt patet eo. ti. q. ix. Qui etiā dicit q q̃ndo occurrit rōnabilis necessitas recurrendū est p dispensatōe ad ep̃m si omode pt adiri Ał putat q sufficiat dispensatio ꝓriꝰ sacdotis discreti tm̃ a q tāta possit ee ncitas: a tā notoria q autoritate ꝓria posset quis talia facere. Et hoc notatur in sum. con. eo. ti. q. viij. B De hijs qui in festis faciūt sertaa hmōi vana. videl. Negociatio. C. viij Et de choreis s̄. Chorea. C. ij. De die dm̃ca s̄. Dominica dies.

Feudū est ꝛcessio rei īmobilis facta p homagio ex̄ de simo. ex diligēti. A. Hec fuit diffinitio gof. cui in effectu ꝛcordat diffinitio Hos. vt; in sū. cō. li. j. ti. xv. q. lvj. vbi ee p; q ꝓpetas remanet apd ꝛcedētō. a vsufructꝰ trāsit in feudatariū seu in acipiente a in heredes masculos a feminas si d eis noiati dictū fuerit ad hoc vt ipse seu heredes eiꝰ domino seruiāt ad determiatū seruitiū siue ad indeterminatū. B. Et aliud q̃dē est patrnū sc; qd a patre uł a q̃cūq; de supioribꝫ est acquisitū. Aliud maternū sc; q p feminā est acquisitum Itē feudoꝝ aliud est ꝛditionale sc; quod datur ad certum seruitium seu ꝛditionē. A. Et si negauerit vasallus cōditōnem feudi ip̃m amittere debet. vt in sum. con. eo. tit. q. lxv. vbi hec omnia fm Hosti. notant. B. Aliud est non conditōnale Itē qdam est perpetuū sc; quod trāsit ad

heredes: quod dā non. Et sciendū ecc̄ q̄ sunt quedā incorpalia q̄ q̄nq; dāt loco feudi vt guardia a castaldia. A Et ista ñ hñt ꝓpriā naturā feudi ſm Hosti. vt in dicta. q. lix. B.

¶ Res immobilē ecc̄ae de nouo nō pōt dari in feudū. ſRāa plati ꝗ iurāt. Sz res q̄ erāt priꝰ feudales pñt iterū infeudai. puta. si vasallꝰ ꝓter aliquā cām perdat feudū ul moriat. poterit prelatus ꝛcedere filio eius l alteri ex de feudis. ex pte. :.

¶ Quō acq̄rit feudū Rx°. ſm hostiē. Quadruplit. Primo mō p inuestitura. puta cū aliq̄s trabat alicui possessionē rei immobilis corpalit ul cum hasta. vl cuz baculo. aut aliq̄ tali a dño q̄ dicit se ꝓter hoc inuestiē. Sedō acq̄rit p id qd loco inuestiture hē vt cū dñs dicit alicui. Vade in possessiōz illiꝰ fundia teneas p feudo. Tercō acq̄rit p scriptōe. vt si. xxx. āmis tenuit feudū a dño seruiuit licet inuestitus nō fuerit. Qrto acq̄rit p successionez nō q̄dē ex testō. sed potiꝰ ab intestato. ſNec enī valet aliq̄ ordinatio defūcti in feudo facta. ſNatura aūt hmōi successionis talis est q̄ ascēdētes nō succedant in feudo. puta. pater filio. Descendētes vo sic. a pō q̄dē filiꝰ patri et nō filia. Item nepos ex filio a nō neptis. et sic vsq; in infinitū. Postea vo succedūt collaterales Sed isti de ꝛsuetudine imperij nō succedūt. sed solus filiꝰ q̄ deficiente reuertit feudum ad impatorē a confert cui vult. A. Idez in sū. cō. eodem. ti. q. lxxx. B.

¶ Sed nunq̄d filia succedit in feudū. Rx°. ſm Hostiē. ſNon nisi de pacto. l q̄libz ꝛditōe feudi ul nisi filia pꝰ mortē patris redemerit feudū a dño aut dñs inuestierit eaz de bñficio patris ꝓter patris amorē vt in ꝛstitutōne Frederici. quemadmodū feudū ad filiā ptinet. c. j. A. Idē in sū. cō. eo. ti. q. lxj. Vbi etiā idē q̄ dicit de omī ple ex femineo sexu descēdente a q̄ si feudū sit femineū tūc ſm quosdā succedit filia patri a matri in feudo. B.

¶ Sed p quē pt fieri inuestitura feudi. Rx°. ſm hosti. ſFieri potest tā a femina q̄ a masculo etiā minore. xxv āmis si feudū sit vetꝰ Si vero sit nouū nō pōt a minore fieri nisi sit pubes. a iurauerit nō ꝛtrauenie Inuestiri āt pōt q̄libz etiā seruꝰ nisi dñs ignorauerit cū seruū Pōt etiā q̄s inuestiēa inuestiri tā p se q̄ p aliū. vt p procuratorē. A. Idē in sū. cō. eo. ti. q. lxij. B.

¶ An feudatariꝰ hēat pstare iuramētuz a q̄le. Rx°. ſm host. In omī feudo statū facta inuestitura req̄rit iuramētū fidelitatē. nisi ex pacto remissū sit A. Idē i sū. cō. eo. ti. q. lix. B Et hēat fieri hijs verbis a filiabz. Ego talis iuro ad sacra dei euāgelia q̄ ab hinc et antea ero fidelis tali sicut dz eē vasallus dño. nec id qd m̄ sub nomine fidelitatis ꝛmiserit pandā alij ad eꝰ detrimētū me sciēte. Et ꝗ sufficit Et nota q̄ vasallꝰ obligat dño ſm q̄ ꝛuētū est a ſm q̄ feudi natura et cā regiōis ipiꝰ ul vicinat ꝛsuetudo req̄rit q̄bz deficiētibz poterit vti iure scripto A. Idē in sū. cō. li. j. ti. xv. q. lxxv. B Cōiter āt obligat vasallꝰ dño in ptibz. Primo ne fit ei in aliqd dānuz de corpe suo. sed vitabita īpediet. Sedō ne id qd dñs facē intēdit a facile pōt fieri reddat ei difficile l impossibile. ſlatent ꝛ pcurādo. Tercō me fuelet secretū suū alicui. maxie q̄ possit obesse filt nec illa p q̄ minꝰ tutꝰ fieret Qrto ne sit ꝛtra eiꝰ iusticiā ul honestatē. ſimpediēdo. de honestādo filiā l vxorē maculādo eiꝰ famā dicto. facto l ꝛsensu. A. Ecc tacito. vt dissimulāt audiēdo vba infamie ꝛ dñm. Facto vo vt p libellū famosū. vt in sū. cō. eo. ti. q. lxiij. vbi hec oia notāt. B. Quito ne aliqd damnū in tpalibz ei faciat. vl vtilitatem impediat. Sexto vt fideliter ei prebeat consiliū quo ad verbū, a auxilium scz d rebus a psona sua. Probant hec in libro feudorū. de forma fidelitatis. c. j. et. xxij. q. v. de forma. extra de iureiurā. ego Item licet vasallꝰ nō debeat esse p alijs ꝛtr dñz

suū. ex. de postu. c. fi. tñ pro se a suis
hominib⁹ p̄t petere a defendere ius suū
ar. ex. de iureiurā. petitio. A Item in
sū. cō. dicta. q. lxiij. Vbi etiā addit² q̄
itē Hosti. ponit aliā formā iuramēti
fidelitatis vicz. ego Titi⁹ iuro sup sā
cta dei euāgelia q̄ ab hac hora in an
tea vsq̄ ad vltimuz die vite mee ero
fidelis tibi Gapo dño meo otra oēm
hominē. excepto impatore vl' rege.
Vasall⁹ em̄ otra oēm hominē debz do
minū iuuare etiā otra frēma filiū in
cā iusta. nisi otra aliū dñm ātiq̄orē
Vñ et in sacro illū excape debz Et no
tādū q̄ in p̄dictis omnib⁹ dñs debz fi
deli suo vicē reddere. ut ⁊. viij. ff. de. A
B dare hēt in c. de forma. xxij. q. v. B
¶ Quibz ex caus amittit feudū Rx°
fm Host. Primo q̄dē amitti² si vasal
lus fuerit deric⁹ vl' religiosus. qz nē
tres succedūt in feudo. xxiij. q. viij. ff.
j. Sedō amittit si heres vasalli steterit
p annūa die q̄ nō petiuerit a dño in
uestiturā feudi. sitra si ipē vasall⁹ p⁹
mortē dñ nō petierit ab heredib⁹ dñ
ut in libro feudorū. in q̄b⁹ caus feudū
amittit. c. j. Et hoc verū. nisi ipse va
sall⁹ fuerit minor annis. xiiij. qz tal'
nō cogit fidelitatē facere Ite nisi sit
miles. qz hz p̄ f̄mino annūa mensē
Ite nisi iusta cā impedierit. ut in li.
feudorum. de phibita feudi alie. p lo
thariū. qm̄ int' dñm Et intelligit iu
sta cā ut p mortez vl' capitales imi
micias vl' aliā iustā absentiā. Ter
cio amittit cū vasall⁹ tribz vicibz co
rā paribz a hmōi req̄situs fidelitatē
iurare noluerit. q̄ius dñs patus sit
facere inuestiturā Quarto si vasall⁹
infeudauerit feudum alia lege q̄ ea
quā ipse hz vl' in talē vasallū q̄ feu
dū seruare nō pōt Quinto si vasall⁹ in
terfecit suū p̄riū germanū l' germa
ni filiū vl' aliq̄d cōmiserit q̄ parricidij
noie otineat ad B ut totā hereditatē
habeat. De parricidis hēs ⁊. Patricida
Sexto si vasall⁹ dimittit dñm suū in
prelio nō mortuū nec ad mortē vul
neratū Similit p̄ter alias multas in
grātitudines q̄ enumerant in li. feu
dor. quibz modis feudū amittit c. j.
et. ij. Septimo si vasall⁹ scient' nega
uerit feudū vl' ptem aut cōditōz ei⁹.
Sec⁹ si ignorāter. q̄ si vasall⁹ ñ vult
oñdere de parte feudi p̄sumet q̄ totū
teneat in feudū. Octauo si vasallus
feudū alienauerit a si q̄dē p pte alie
nauerit illa; ptē amittit a libere ad
dñm reuertet. nulla p̄scriptōne ob
stante. ¶ Nec p̄derit vasallo si p⁹ factā
alienatōem recupauerit feudum ip
sum ñ ignoranter alienasset. ¶ Nono
si vasall⁹ dñm accusauerit. aut si testi
moniū otra ipsū in cā nō tm̄ crimina
li: sed etiā ciuili tulerit. licz quidā di
xerūt q̄ in ciuili potest. Decimo si va
sall⁹ vocat⁹ a dño q̄ secū vadat in ex
peditōe publica: puta vocat⁹ ab im
patore ut secū veniat romā p suscipi
enda corona a hmōi nō venerit nec
aliū p se dño suo acceptū miserit. vl'
ei stipendia militie nō dederit. A Hec
omnia notant etiā in sum. cō. li. j. tit.
xv. q. lxiiij. B. Et quidē qñ p̄ter fide
litatē nō seruatā amitti² feudum nō
intelligit ipso iure: sed per sñam. Si
vero alienatum fuerit ipso iure p̄ditur
ut Innocen. dicit Hec omnia host. p̄bat
in sum. tit. de feudis. A. Hostien. q̄z
ad hūc casū videtur simplicit dicere
q̄ amissio feudi fit p sñam. sed Inno.
dicit q̄ in casu alienationis fit ip
so iure. ut notat in sū. cō. e. t. q. lxv. B
¶ Quando dominus amittit ius q8
in feudo habet. Rx° fm Hostiē. Sicut
vasallus amittit feudum p̄ter cul
pam. ita dñs p̄prietatem feudi. ut in
li. feudorum. si de feudo controuersia
fuerit ca. dño amittente. Dñs em̄ va
sallo debet vicem rependere. ut in lib.
feudorum. de forma fidelitatis cap. j.
in fi. a si non rependerit: merito cen
setur maleficus. A. als malefidus et
tendit ad idem. sed clarius B. ut est
ille qui cōtra vasallum deprehensus
fuerit perfidus. xxij. quest. v. de for
ma. xcv. dist. esto subiectus. extra de
iureiurā. puenit Et talis etiā priua²

iure quod habet in vasallū. et feudū trāsit ad supiorē. Nō intelligas tamē ipso iure. sed p sñam. A. Idem in sū. cō. dicta. q. lxv. B.

¶ Quid si dñs moriēs plures filios relinquit. nūqd vasall9 iurabit fidelitatē omnibz Rx°. fm Host. Nō puto qm vasall9 nō cogit p vno feudo plures hīe dños maxime in comitatibz ducatibz. marchionatibz. q̄ hodie diuidi nō pnt. A. Idē in sum. cō. co. ti. q. lxvij. Vbi etiā addit fm Hostiē. q̄ nec pt dñs sine voluntate vasalli feudū alienare. Idō etiā in gnali alienatione vasalli nō otinent nisi hoc noiatim dictuz sit. Et sbdit. Aliq̄ tñ volūt dicere q̄ eēli k minori dño cōcedi possunt. B. Sed si vasall9 moriēs plures filios reliqt: oēs dnt iurare fidelitatē si feudū indiuisuz hnt. Sed si ex diuisiōe totū feudū ad vnū puenerit: ille solus iurabit. A. Idē in sum. con. li. j. ti. xv. q. lxvj. B.

¶ Vtz vasall9 possit feudū refutare. Rx° fm Ios. pt. etiā sine volūtate dñi a p9hoc nō tenebit seruire dño verū tñ nō dz eū offendere. A. Idē in sū. cō. co. ti. q. lxviij. B. Quidā dicūt q̄ nō pōt eū refutare inuito dño vt. C. de acti. a obli. l. sicut inicō. Primuz videt veri9 si tpe a loco debito rpudiet. alis otra. A. Dictū Host. formalit habet in ca. vno de vasallo q̄ otra ostitutōz lotharij feudū alienauerit. B.

¶ Vtz filij9 repudiās hereditatem patris possit retinē feudū Rx°. fm Hos. Nō. sed aut totū debz retinē. aut totū repudiare. nisi forte eū dñs tanq̄ de nouo bñficio inuestigat agnatis cōsentiētibz. A. tūc em bñ retinet feudū sine alīq̄ onere hereditario ut in tex. allegato. vbi etiā idē dr de agnatis repudiātibz hereditatē. qd etiā notatur in sū. cō. co. ti. q. lxix. Et dicūt agnati q̄ p virilem sexū descendūt Cognati vero q̄ p femineuz fm Hug. B. Agnati vero bñ pnt aliq̄d feudū retinere repudiata hereditate. vt in cōstitutōne Frederici. an agnati9 filij9 defuncti repudians hereditatē possit feudū retinere. ca. si contigerit.

¶ Vtz feudū possit p vasallū legari ecclesie. Rx°. fm Host. Si feudū fuerit de comitiuā dñi a ad temp9 datū: nō potest legari nec etiā hēres succedit. sicut etiā ecclesie nō pt legari si de natuā feudi est q̄ vasall9 seruiat in pp̄a psona. A. Et in tali nō succedit clericus etiā si filij9 sit fm Hosti. a in sū. cō. co. ti. q. lxxj. Si vero sit patrnū et ꝓpetuū tūc pōt p aīa legari. A. si ꝓsuetuit p aliū seruiri dcā. q. lxxj. B. ñ cōsuetudo rpugnz. A. Idē dcā. q. lxxj. B.

¶ Vtz ecclesia possit recipere pignus feudū qd laicus ab ea tenz ita q̄ nō cōputent fructus in sortē Rx°. fm Innocē. Dicūt q̄dā q̄ pōt. dūmō. durāte pignore nō recipiat seruitiū feudi. quod tunc solū verū est qm ipsi fructus non multū excedunt valorez; seruitij alio quin esset otra mandatū dei. extra de feudis. c. j. Vel dic fm eundē q̄ hec de cretalis a fides loquūt qm feudū illicite a laico detinet a recupari nō pt. A. Con. Goff. licet aliq̄ alit dixerint. vt in sū. cō. co. ti. q. xxxviij. B.

Fides. Vtz oēs teneāt hīe fidē explicitā Rx°. fm Tho. ij. ij. q. ij. Qz maiores ad quos pertinet alios erudire tenent habere plenioreē noticiā de credēdis q̄ inferiores nihilominus tamē omnes tenent fidē habere explicita; de misterijs xpi. precipue quantū ad ea que cōmuniter in ecclesia solēniz; ant a publice ponūt. sicut de incarnatōe. passione a huiusmodi. sed alias subtiles ꝓsiderationes tenent aliq̄ magis ut minus explicite credere fm q̄ ꝓpetit statuta officio vniuscuiusq̄.

¶ Vtz teneant omnes explicite credē trinitatē. Rx°. fm Tho. vbi supra. Qz misterium xpi explicite credi non potest sine fide trinitatis. vt q̄ filius dei carnē assumpsit a de spūsancto cōcept9 fuit. iō p9 temp9 gracie tenent q̄libet ad explicite credendū misterium trinitatis.

¶ Vtꝫ ꝯfessio fidei sit nēcaria ad salutē. Rꝯ fm Tho. ij. ij. q. iij. Cū ꝯfiteri fidē ptineat ad p̄cepti affirmatiuū. iō nō semp nec in q̄libet loco ē de nēcitate salutis. ſ in aliq̄ loco a tēpe qñ sc; aliq̄s interrogat⁹ de fide si tacerет crederet vl nō habere fidē vl q̄ fides nō ēt vera vl alij ꝓter ei⁹ taciturnitatē auerterēt a fide. Vtꝫ cū in fidelib⁹ sit disputandū de fide habes ſ. Infidelis. ſ. ij.

¶ Filius Quadruplex est stat⁹ filiorꝫ. Alij enī sūt naturales a legitimi. ut q̄ de vxoribꝫ p̄creant. a de hijs hēs ſ. Legitim⁹ Alij natuáles tm̄. ut filij ꝯcubie q̄ de soluta a soluta q̄ vxor ēe possit nasci. Alij sūt legitimi tm̄. ut adoptiui Alij spurij q̄ de adulterio vl incestu. vl alīs p leges dānato coitu nascūt A. vl alīs vulgo ꝯcepti q̄ p̄ēm demōstrare nō pñt. ff. de sta. ho. l. vulgo. Et p̄dicta etiā notat glo. in. c. tanta. ex̄ qui sint le. Ponūt q̄ꝫ in sū. cō. li. iiij. tit. xxxiiij. q. j. B Vtꝫ filiusfamilias possit facere elemosinā vide s. Eleōsina ij. ſ. iiij Et vtꝫ p̄t aliq̄ mō de rebꝫ patrē acāpe vl expēdere hēs ſ. Peculiū

¶ Apud quē filij debeat nutriri fō diuortio Rꝯ fm Host. Si filij minor sit triennio regularit̄ verꝫ est q̄ d; ē penes mrēm. si maior penes p̄ēm. ſ iudex examinare d; apud quē ꝯmodi⁹ morēt. nec p⁹ triennīū alendus est apud mrēm etiā expens p̄ris. A. Debet dicere. ut tñ p⁹ triennīū apud mrēm alend⁹ sit expens p̄ris ut p; in sū. cō. li. ij. ti. j. q. lxj. vbi hec nōn. B. C. so. ma. l. j. A. Immo poti⁹ diuortō facto. ap⁹ quē libei morai vl educai debe. l. j. Et ibidē in Auten. si pat̄ d. Si pat̄ cām diuortij p̄stiterit. apud mrēm ad secūdas nuptias nō veniē tem liberi nutriāt̄ p̄ris expens. Si vō ecōsi. apud p̄ēm mātis locupletis expens. si pat̄ min⁹ ydone⁹ sit: tūc eni; apud matrē locupletē nutrian. quē admodū filij locupletes cogūt mrēm egentē alere. q̄ aūt de alenda matre egente a filijs indigentibꝫ edictū est hoc q̄ꝫ in oñibꝫ ascendētibꝫ a descēdētibꝫ p̄sonis vtriusq̄ nature p̄cipim⁹ obseruari. B. Si tñ alter ꝯiugū esset infidelis a puer in minori etate debꝫ dari fideli. nō obstante q̄ indigeat matris obseq̄o. ut ponit Tho. in. iiij. dist. xxxix.

¶ Vtꝫ malitia parentis noceat filio a ecōuerso. Rꝯ fm Ray. ſ. Nō nocet q̄ ad deū. hic; nociat inferū q̄ ad penaꝫ tpalem. di. lvj. nūq̄ a c. nasci. vj. q. j. si q̄s. Et de hac materia hēs ſ. Pena. j. ſ. vij. Itē malitia pntū inducit p̄sūptōꝫ ō filiū. di. lvj. si gens āgloꝫ a ecōsi malitia filij induciat ꝯtra p̄ēꝫ

¶ An filij natuáles aliq̄ mō succedāt patri. Rꝯ Si p̄ habꝫ filios alios legitimos vl nepotes: tūc licet ei dare vl relinq̄re naturalibꝫ cōrūq̄ mātis vnaꝫ vnciāa nō vltra vl soli ꝯcubine semiunciā a nō vltra. C. de natuálibꝫ li. l. matre. Si aūt nō habꝫ alios filios legitime descendētes: sed habeat ascendentes. tunc legitima pte relicta ascēdentibus reliquū inter naturales distribuere potest. q̄ si nec ascendētes nec descendentes habeat tunc licet ei instituere naturales in solidum here des. C. de naturali li. Auten. licet Ab intestato vero quō naturales succedant vide ſ. Successio. ſ. penū. dñt q̄ꝫ naturales pasci arbitrio tōmi viri ēē si legitim extant et succedant. aut si p̄stāt ꝯiuge viua alij sint hēdes a ipi idē p̄ēi si op⁹ sit. ut ī dcā. Autē. licet.

¶ Quid de spuriis. Rꝯ Spurij sc; q̄ ex damnato coitu sunt fm leges. A. vic; cum muliere quā quis nō possꝫ habere in vxorem ratione consanguinitatis affinitatis. religionis. vel alterius matrimonij. seu cum quis habet plures vl etiam duas ꝯcubinas simul. ut in dicta Auten. licet B. oñi p̄sius beneficio excludunt̄. ut. C. de naturali li. Autenti. licet Sed tamen interest episcopi facere q̄ vtercꝫ parentum talibus liberis necessaria sb ministret fm q̄ suppetāt facultates

extrā. de eo qui duxit in ma. quā pol-
cū hīet Et in hoc mitig agit ius cano
nicū q̄ ciuile De filijs ex adulterio.
vide s̄. adulteriū. Jtē de hmōi. vi J.
illegitimo. De filijs āt nutriendis et
alijs expositis. vide s̄. expositus. Filij
excludunt ab hereditate patris tribz
casibz. vt J. hereditas. C. ij. Cuiq parē
tis ordinē em sez liberā uł seruilē seq̄t
filiq vide J. seruus. j. C. iij.

HLagella in quibus cōsistant
a quō sint satisfactoia habes
J. satisfactio. C. vij Jtē de hijs
habes J. pena. j. C. v.

HOrnica° videt cē genq cuiusli
bet illiciti coitq a tñ spēalt in
telligit in vsu solutax. Stupx
vo est pxie illicita virginū deflorātio
Adulteriū ē thoū alieni. v. vxoris vi
olatio. de q̄ etiā habes s̄. adulteriū.
et J. impedimētū. viij. C. iij. A Potiq
videt. C. ij. B. et seqntibz Jncestq est
cōsanguineārū uł affiniū abusus. ā
etiā sanctimonialiū. Raptq est cum
puella violent et otra eiq vł parētū
voluntatē educi². vt corrupta in vxorē
habeat. xxxvj. q. j. C. cuz ergo. A. Et
ibi de p̄dictis specieb dicit. B. vel cē
vt habea² in oubinā. extra de rapto.
cū causa. vide de hoc J. raptor. ij. A.
Predicta posuit Rap. in ti. de rapto.
C. nota. a glo. eq ibi q̄ etiā sup verbo
in vxorē. dicit q raptus q̄ omittitur
si q̄s rapiat vt etiā semel abutat mu
liere remitēte vt. xxxvj. q. j. C. ex hac
Et dicit remitēte. qz si ipsa osētiente
nō esset raptq. sed stupx vel simplex
fornicatio. Si vo otra voluntatē pa
rentū raperet vt esset vxor vel concu
bina esset raptus. licet rapta consen
tisset. B. Preter hos omnes est pec
catum contra naturā. A Et de isto tā
git Tho. sed a sed questi. diij. ar. xj.
B. Et de grauitate cuiuslibet dictorū
habes J. luxuria. C. j. Addunt quidā
sacrilegium. de quo similiter J. luxu
ria. C. j. A. De isto sacrilegio Tho. loq̄
tur. ij. ij. q. diiij. ar. x vbi dicit q ma
nifestū est q etiā luxuria fm q vio-
lat aliquid ad dīnū cultū ptinens.
ptinet ad specē sacrilegij. ex q̄ dicto
colligit q hoc sacrilegiū omittit re
spectu loci et psone ad qd etiā facit
xvij. q. iiij. si q̄s inuenq et qd notat
glo. de pe. dist. v. consideret. B.

¶ Simplex fornicatio in clerico pub
lice tenente oubinā inducit depositi
onē dico si āmonitus nolit se corrige
re. Nam talis primo q̄dem monitq
debet suspendi a bñficijs. et si se non
correxerit debz ppetuo ab eis remoue
ri. siue sit in sacris. extra de coha. cle.
a mu. sicut. siue nō in sacris vt ibidez
in. c. si āt clerici. A. Et ibi videt innui
q ad predicta req̄rat trina admoni-
tio. B. q si tale crimē sit notoriū: si
spensus est ipso iure. vt dictū est su
pra. clericus. iij. C. ij Si vo sit publicū
ex fama tm̄ ita q merito talis habe
at suspicio q scandalum generet si
nō apparuerit accusator. erit purgatio
indicenda in q̄ si defecerit aut se pur
gare noluerit. canonice punietur. extē
de coha. cle. a mu. tua Et talis interi
nō debz in officijs cuitai Vtx autē sit
audiēda missa uł officiū clerici formi
catoris tenēdū est qd dr s̄. clericus.
iij. C. ij. A. Et ibi latiq de hs in additōe
B. Et J. ordinatus. j. C. iij.

¶ Que pena clerici in sacro ordine q̄
aliquā duxit in vxorē Rx°. Debz pua
ri ordine a bñficio ecclāstico. a muli
er si erat libera debz redigi in seruitu-
tē eccie. di. xxxij. eos q̄. si ancilla dz vē
di. dis. lxxxj. q̄dam clerici et filij inde
nati redigunt in seruitutē ecclesi. xv.
q. vlt. c. multe Jtē talis clericus est
excōmunicatq ipso facto vt supra. ex
cōmunicatō. j. C. iiij. ver. vij Et nota
q qñ clericus in sacris separatur ab ea
quā duxit in vxorē. debz eam abiura
re sez q decetero non accedat ad eam
nec cōmedet nec bibet cū illa nec in ea
dē domo manebit. nec in alio loco nī
si tā publico q mala suspicio cē non
possit nec loq̄t cum ea nisi coram pdo
neis testibus a certa necessitate. A. a
in ecclesia vel in alio publico loco vt

in sum. cō. li. iij. ti. xxx. q. xiij. vbi hec
notāt fm Rai. B. xxxv. q. vj. ab isto
die. ex q de. vt vo. ex trāx tñ si deic9
hēt suspect9 q forsitan iuramētū non
seruaret nō debz exigi sed p sma; int
dicti vt suspēciōis vt alioq; hmōi est
pescend9. ex de coha. de. a mu. de
ricos. A. Idē in dicta. q. xiij. in sum.
cō. fm Rap. et Hosti. q etiā addit q
nō est aliqd intūgendū alicui p iuā
mentū de cui9 trāsgressione verifiet ti
met. Ibi etiā 8r fm Rap. q si ducta
eēt ancilla filij sui puuli ñ vendere
sed detruderet in mōsteio neqpter ei9
absentiā filij ei9 pereant. dist. xxxiiij.
fratermitatis. Biungēs. Vel intelli
ge illud. c. q nō otraxit cū ea mrimo
naliter. B. De materia fornicatōis
plurima habes. I. Luxuria.

FRaus et dolus alicui pōcina
ri nō dñt. xxx. q. j. dictū. ex de
rescrip. ex tenore Fraus fit le
gi quando q8 alicui phibet vna via
vult sibi licere p aliā viā. extra de p
uile. q̃nto a de ocs. pben. ostitut9. A
vt cum q̃s saluis verb legis sma
eius circūuenit. ff. de legi. l. otra legē
a dicto. c. q̃nto. B. Ad fraudez ptinē
pnt q hnt s̄. Dolus a s̄. Astutia.

RIgiditas quō impedit ma
trimoniū vide. I. Impedimen
tum. xv. quasi p totū.
Vnus. De expens funeris. I.
Hereditas. ff. vj. a. I. Sepultu
ra. j. ff. vij. et. I. Restitutō. ij. ff.
v. Idē de iniuriantibz funeri vt mori
bundo. I. Sepultura. j. ff. vij.

FVrtum est otractio rei aliene
mobilis a corpalis fraudulo
sa inuito dño lucrifaciēdi gra
tia siue ipi9 rei siue etiā vsus possessi
oni siue. ut. ff. co. l. j. A. Ista fuit diffi
nitio Rap. q̃ a pnit in sum. cō. li. ij.
ti. vj. q. j. B. Contractio pnit in pre
dicta diffinitione. qr sine ea non est
furtū etiāsi interueniat voluntas vel
verbū. A. Facit. ff. co. l. j. ff. j. B. tñ p
solam voluntatē erit transgressio al
teri9 p̄cepti. sc; illi9 Nō concupisces rē
primi tui. Rei aliene pnit in diffini
tione qr in reqpria nō omittit furtum
Intellige nisi alius habeat in re illa
aliq8 ius. puta ille cui res eāt pigno
rata vt comodata. A. Et fecit in cauti
les expensas. ut pz in iuribus. I. Alle
gatis B. ff. co. si res. ff. j. a. l. si is qui
rem in principio. A. Immo potius in
fi. B. Idē Tlo. ij. ij. q. lxxj. Mobilis
et corpalis dicit. qr in rebz immobi
libus ut in agro vt in incorpalib9 ut
sunt actiōes a seruitutes nō omittit
furtū eo q talia nō pnt cōtractari. A
ff. co. l. vez. j. B. Fraudulosa dicit qr
si aliqs credebat rē eē suā q̃ non erat
vt si erat sua credebat q etiā ab eo q̃
habebat ibi ius posset accipe nō com
mittit furtū. hoet alis tenet. A. vicz
qr pdit ius q8 habebat in re a si nō
habebat ius aliquod odemnabit ad
restitutōez rei a insup ad extimatōez
illi9 ex eo q voluit ius sibi facere ut i
textu. de q̃ statim. B. Insti. de vi bo
rapto. ff. qr tñ et. ff. se. Inuito dño qr
si credit dñm pmissurū a subest iusta
cā credēdi nō tenet. Sec9 si nō subest.
ff. co. si is q̃ rem. A. In dubio eñ p
sumit dñs inuit9. ff. co. l. q̃ vas. ff. re
tare. B. Et dicit dñs inuit9 etiāsi vi
deat rem auferri q̃ nis nō cōtradicat
ff. co. l. penl. A. Ibi videt colligi q
ts ē vez qñ ratōe timoris vt etiā vere
cundie nō otradixit. alis nō otradicē
do cū potuerit: videt osentire. ar. c. er
vor. lxxiij. di. a. c. consentire. B. Si āt
putauit facere inuito dño a tamē do
min9 vult: furtū quidē facit q̃tu; ad
intentionē. sed nō tenet ad restitutō
nē. nec domin9 potest repetere obstā
te sibi sua voluntate. ff. co. inter oēs
ff. penl. A. Hoc fallit in. l. si q̃s fuo.
C. de furtis ut psuadens seruo ut tol
lat rem a dño et seruus tollit eam do
mino etiā pmittente cui prius denū
ciauit: tenet furta serui corrupti. B
Lucrifaciendi gratia. qr si q̃s alienā
ancillam rapuerit non causa luci. sz
libidinis nō omittit furtum. ff. co. de
verū. A. Sed ō alis incipit certum. B.

Ipsius rei vsus possessionis ve. qz nō solū omittit furtū q̄ rei dñm vult sibi lucrari-sed etiā q̄ vult in re ipsa lucrari vsum a possessionem. di. l. q̄ sacrilegium. ff. co. qui iumenta.

¶ Quot sunt species furtiꝗ. Duo. Nā aliud est manifestum; sc; illud cū q̄ fur deprehendit priusq̄ veniat ad locū destinatū A. siue deprehendat ab eo cui res est siue ab alio. ff. co. l. iij. B Aliud nō manifestū cū q̄ fur nō deprehendit. ff. co. l. ij. et. iij. Itē nota q̄ q̄dā remanent in noie gēnali. q̄dam in spēali. veluti sacrilegiū qd est furtum rei sacre. A. seu etiā nō sacre. sed de loco sacro siue etiam de ecclesia. vt in. c. q̄d ergo de q̄. B. Peculatus qd est furtū de republica. xxiij. q. iiij. q̄d ergo Abigeatus qñ q̄s dispergit gregēa in de furat. A. ff. de abigeis. l. j. ff. j. B. Plagium qd dicit furtū hōis scilicet qñ scient q̄s liberū hoiem vendit l' emit. ff. de plagiis. l. j. a. iiij Et eodē modo si alienū seruū solicitauerit ul' asportauerit. A. v. ad alia; regionē furtiue duxerit. C. de plag. l. j. a notat in sū con. li. ij. titu. vj. q. ij. B.

¶ Que pena furtiꝗ. Pena furti variat fm q̄ varie de ipso agit Na; si agat criminalit id est ad penā criminis nō est ꝓpter hoc fur suspēdēdus aut demēbrādus sed alit puniēdus videlicet vt fustigetur ul' exulet. ul' alio mō prout iudici videbit a lō in simplici fure sc; q̄ oculte a sine armis delinq̄t. C. eo. Auten. sed nouo iure. A. S; hodie in multis locis etiā simplex fur suspendit de ꝛsuetudine fm glo. ray. a dicit Vl. q̄ hāc ꝛsuetudinē facit rōnabilē necessitas pacis cōis a freqns incorrigibilitas expta hui⁹ malitie hoīm vt ī sū. cō. co. ti. q. iij. B. Si āt plus est q̄ fur. qz cum armis vel etiā sine armis violent aggredit in domibus ul' in itinere ul' in mari tūc acti⁹ pōedet ꝛtra eū. ff. de pe. l. capitaliū. ff. crassatores a. ff. famosos Itē si q̄s palā furripit a est famosus Oñs enī tales fures suspēdunt. A. dicto. ff. famosos. vbi eē dr q̄ dñt suspendi in loco delicti. B. Qd si nō ē famosus pum² cadē pena de q̄ dr. j. raptor. j. ff. j. Quidā etiā talīū fm leges qñq̄ licite absq̄ iudice occidūt vt. j. homicidium. j. ff. ij. eē de homi. si pfodiēs Sicdo agat ciuiliter pena furti manifesti est q̄druplum nō manifesti: est duplū. A. vt in Insti. de obli. q̄ ex delic. nas. ff. pena. Et ibi dr. ff. fi. p; q̄ istud duplū seu q̄druplū exigit vltra rē sblatā. Et hec pena pōt peti etiā p⁹ armū vt in Insti. de ꝓpe. a tēpali ac. ff. furti. Et si egit aliq̄s criminaliter. potest itē agere ciuiliter ecōuerso. C. q̄ndo ciui. acti. p̄iu. crimi. l. vnica. et. ff. l. fi. Et hoc intellige in foro ꝛtentioso. ꝗ in foro cōscientie q̄ndo q̄s sine lite vult restituere sufficit ēstituere simplū cū omni dāno fm tho. et Al. Idē in cō. dcā. q. iij qz ñ fuerit facta ꝛdēnatio ī foro pmāli ñ dē² pena vt no. glo. ī. c. fratrmitas xij. q. ij. B. Et q̄dē plā hēs. j. arca restitutō; restitutio. p totū. Itē spēalit de pena. j. restitutio. iij. ff. fi.

¶ Vtū in re pua ꝛmittat furtū sicut in magna. ꝗ Sic. qz in furto nō qd ablatū est: ꝗ mēs furātis attendit. xiiij. q. iiij. c. vlti. Et ꝗ intelligēdū ē q̄ndo voluntas est talis q̄ ecl maiora sbtraheret. vel q̄ndo ex ablatōe puerī dñs intelligit grauari. A. p oppositā voluntatē. v. qz ei ñ placet. vt cōstat ex hīs que sequūt. B Nā sicut dicit Tho. ij. ij. questio. lxvj. Si aliq̄s furtiue res minimas acapiat per quas homo nō reputet sibi nocumētū inferri. a ille qui acapit possit presumere nō esse ꝛtra voluntatem domini: exausatur. aliter furtū est semp peccatum mortale. qz est ꝛtra dilectōnem primi cui infert nocumentū vñ et in talibus minimis si habeat q̄s animū furādi et inferendi nocumentū primo est pctm̄ mōrle vt Tho. ibidē dicit. A vnde et furtum cōmitti potest in vna gallina. vt in Insti. de rerum diui. ff. gallinam. vbi etiā dicit glo. q̄ ꝛmittitur in vno ouo. Sed a si putet quis

etiā cum volūtate dñi rapere ista mi
nima ꝛa postea ostat sibi de otraria vo
lūtate restituat qd accepit a penitꝰ
excusa⁹ alꝭ nō. ut in. c. pctm̄ de re iu
di. li. vj. B

¶ Quicūq; vtit re apud eū deposita
vl re ei omodata ad aliū vsū vl vtit
pignore furtū omittit. ut dictū est s̄
Depositū. ff. vj. a s̄. Cōmodatū. ff. iiij
et ſ. pignus. ff. vij.

¶ Quid si mulier fecit furtū siue aliū
mūomū siue pꝰ a vir ptipauit. aut
vir fecit et vxor ptipauit. nūqd li
cebit vxori de rebꝫ cōibꝫ satisfacē. Rꝰ
fm Wil. Vbi de osue tudine regionis
vir a vxor cōicant sibi credita a debi
ta ex otractu vl maleficio si res furti
ua adhuc existit in corū ptāte vxor
pt illā restituere etiā otradicēte ma
rito. A. Jd ē cēt int eos si nō foret ta
lis omunio. Sā q̄cūq; habeat rē fur
tiuā debꝫ illā dño restituē. C. eo. in a
uilem. B Si aūt osūpta est pt vxor si
expsse vir nō cōtradicat negocia ma
riti gerēdo a se liberādo extimatōem
restituē de cōibꝫ bonis. prohibēte autē
marito nō credo q deat facere hmōi
restitutōem cū nō habꝫ administratōꝫ
rerū. sed maritus. Si tn̄ restitueret de
bonis cōmunibꝫ bona fide nō credo q
cēt ei imūgēda pna q̄ p mortali. A
aut q peccaret mōlt si hoc fiat latēt
a fine alioꝝ scādalo cū hic ñ sit frau
dulenta otractio. nec aīo lucrādi fm
eū. Wil. ut in sū. cō. h. ij. tit. vj. q. xij.

¶ Contra quē dat actio furti Rꝰ fm
Hos. Cōtra furē etiā si impubes sit
dūmō sit doli capax. ff. e. l. īpuberē.
Pat etiā agit otr filiū suū si peculiū
castrēse habeat alꝭ nō cēt iudiciū in
ter eos. ff. eo. l. ne cū filio Eodē modo
aget filiꝰ si pat ei aliqd surripiat de
peculio castrēsi. A. Facit. ff. eo. Si q̄s
vxori. ff. sed a filiꝰ. B Jtē vir otra vxo
rē vl ecōuerso: nō agit furti mūomio
ostante sed dat actio in factū. sed q ei
opē tulerit furti tenet². ff. eo. si q̄s vxo
ri. a. C. rex amotax. l. ij. Jtē dat actō
furti otra eū q dedit opē vl osiliū ei q
furtū fecit. ff. e. si is q. ff. si tu. A. Hoc
rex si furtū secutū sit. ut in sū. cō. e. t.
q. xv. B. Et tā ipse q̄ etiā q recepta
uit ad restitutōē; tenet. ut ſ. Restitu
tio. iij. ff. ij. Sz. A Et ibi pꝰ q; qd di
ctū est de osilio obtinet etiā qn̄ ex eo
risit dānū secutū est. B Vtꝫ peccet
q rē suā apud aliū depositā vl etia;
iniuste detenta; furtim accipit. reqre
supra. Depositū. ff. vlti.

¶ Quid si q̄s furat ꝓpter necitatē fa
mis vl frigoris. Rꝰ Si ē extrema ne
cessitas nō peccat. sed vtit iure suo. de
ose. d. v. discipulos. vñ pt occulte sb
trahere. ut dicit Tho. ij. ij. q. lxvi. nō
tm̄ p se. sed etiā p alio. Sā in tali ca
su omnia sūt omunia. dis. xlvij. sic̄ bn̄
q si nō sit extrema necitas: peccat q
dem. sz ꝓpter necitatē attenuat pctm̄
Et in tali casu intelligit pna q̄ im
ponit. ex de fur. si q̄s p necitatem. A.
Jdē in sū. cō. eo. ti. q. viij. fm Ray. et
Tho. adutendū tn̄ q licet furans in
extrema necitate nō peccet. si tn̄ deue
niat postea ad facultate; puto q ob
liget ad restitutō; sicut a q cessit bo
nis. C. de hijs q pnt ce. bonis. l. j. ita
tn̄ q nō tenea⁹ ñ inq̄ntū facere pt. ff.
de cessi. bo. l. iij. Et in hoc vl sili casu
intelligit facere posse deducto ne ege
at. ff. de re. iudi. in odēnatōe. Aliq tn̄
dicit q furanti etiā in extrema necci
tate si rē nō restituat debꝫ imponi q
penitat p tres ebdomadas dicto. c.
si q̄s p necitatē. Sed illud. c. nō intel
ligit in extrema necitate fm Tho. ij.
ij. q. lxvj. ar. vij. et fm ray. in titu. de
furtis. ff. Jtē q̄d si aliq̄s furat. a fm
Jmo. a glo. in dicto. c. si q̄s a supra
patuit. Sz inq̄tū dicit ibi glo. q in
telligit in necitate nō magna debꝫ in
telligi respectu necitatis extreme sed
bn̄ alꝭ magna. qr ut ibi pꝰ fur nō co
git pscise restituē. sed vl pnam age
re vl restituē vñ dicit ibi. Si reddide
rit nō cogat ieunare qd nō oceder⁹
p necitate pua. alꝭ nullꝰ cogere⁹ mē
dicare Sz a iste si deueniat ad faculta
tē tenet pscise restituere. sicut a de fu

rante ī extrema nēcitate dictū est Et similit si fuerit suāt9 exñti in tāta necessitate sicut a ipse qr in pari cā poti or d; esse ꝛditio possidētis-ff-de cōdi-ob-tur-cām-l-si ob turpē-Expoto-et maxime dñi- Als furans in nēcitate etiā nō extrema sed magna :nō cogi tur p̄ase restituē dicto-c-si q̄s- Et qr nō est determinatū quale intelligat nl la nēcitas magna relinq̄t arbitrio bo mi iudicis-ex de offi-dele-de cā-B De restitutōe facēda-vi-restituo p totū

¶ Quid si q̄s fuēt xp̄ianos detētos a pagānis ut eos libēt-Ro fm rap-a tosti-Si est tp̄s guerre in nullo te net-xxiij-q-ij-dñs-a-q-viij-ut pridē Si vō est tp̄s treuge tenē ip̄i pagāo restituē non hominē ꝓter periculū aīe sed extimationē- Sicut a tenet de alijs ablatis-ar-xiij-q-j-noli-Al Hoc etiā casu dicit Rap-Credo ipsū furantem nullo mō peccasse quātū ad homīem quē furat9 est si rectam habuit intē tionē-pmmo poti9 meruisse dūmodo als satisfaciat- ut in sū-con-co-ti-q-ix-Ego vero puto q̄ etiā ad nullam satisfactionē teneat qñ pagan9 xp̄ianū iniuste detinebat- qd est reuela re ut in rubrica-C-ne xp̄ianum man cipiū heretius vl pagan9 vl iudeus habeat vl possideat-ut in-l- vna ibi posita-a-liij-di-mānipia-B Si tñ pa gani ꝛpulerant eū ad circumcisiōem vl ydolatriā vl aliqd mortale pēm tūc ille penitus liber fact9 est a sic fu rās eū nō peccat sed meret-ar-d-liij nulla-A Idē in dicta-q-ix-B

¶ Sunq̄d xp̄iano q̄ detinet a sarace no liceat furari eis Ro fm tost-Si iste xp̄ian9 dū eēt treuga frāgeret eam a sic erat in culpa a fuit captus- nec ei imminet periculū nēcitatis nō licet fu rari-sed tenet ad restitutōem-Nā ta lis iuste detinebat A-sed nō p seruo ut; ex dictis supra-Expримo-B Si āt iniuste detinebat ut qr tempore belli captus est vl imminet necessitas nō tenet ad restitutōem-A-cū talem teneat saracen9 pascere- ut in sū-cō-co-titu-q-xj-B Vtr licet furari ab vsurario ut elemosina detur habes ē Elemosina-j-Fix-

Gloria vana-Vtr appeti tus iānis glorie sit mor tale pctm-Ro fm Tho-ij ij-q-cxxxij Pōt eē mōrale duplr-Primo mō ratōe materie-puta cū aliq̄s gloriat de ali q̄ falso qd ꝛtrariat sine reuerētie-A sicut ezech-xxviij-ō principē tiri dicit Eleuatū est cor tuū a dixisti deus ego sum- B-vl cū q̄s bonū tpale de quo gloriat profert deo-Al Hoc aūt fit cu; circa illud plus attēdit q̄ erga deum vl sina-qr illud dicit q̄s p̄ferre circa qd plus laborat ut dr p Greg-xlviij-di-oēs-B-seu cum q̄s profert testio mū hominū testimonio dei-A-vide lic; cū q̄s verecundat cōfiteri seu seq̄ qd dn̄ p sacram scripturā docet ꝓter cōtrariā opinionem hominū-Cōtra q̄s dicit Luce-ix- Qui me erubuerit a sermones meos hūc filio hominis erubescet cū venerit in maiestate sua a patris-a sanctor angelor-B-Se cundo modo ex pte ipius gloriantis q̄ intentōem suā refert ad gloriā tā q̄ ad vltimū finem- ad quē ordinat etiam virtutis opera a p quo nō pre termittit etiam que sūt cōsi dēl Hiis ergo modis est mortale-aliter nō-A Obscurum est hoc- Ad cui9 intelligē tiam sciendū q̄ sub generali diffini tiōe potest dici q̄ vana gloria est in utilis delectatio Vanū em idē est qd inutile-j-Reg-xij-ibi Nolite declina re post va-tcl Et gloriari sepe capit in scriptura p delectari-Ihere-ix-ibi-Nō gloriet sapiēs-tcl-Et ad Gala-vlti- Mihi āt absit gloriari ñi in cru ce tcl-Et ista inutilis delectatio aliq̄ fido est simplex a aliqñ nō simplex Simplex est qñ venit sū appetitu bo noris-Et B casu aut talis delectatio est sup eo qd est mōrale ā nō-Primo casu absq; dubio est pctm mōrale qr cōsensus non solum in actū mōris sed etiam in solam delectationem est

mōrle-vt notat Tho-ij-ii-q-diiij-ar-iiij-Sed cō casu nō dest pctm̄- Nā qd libet vanū appetere vicosū est Pō-iiij-vt qd diligitis vanitatē- Et nōt Tho-ij-ii-q-cxxxij-ar-j- Nō puto tñ q̄ sit mōrle nisi interueniat magna libido siue mentis relaxatio- Nā vt notat tona-sup-iiij-sē-di-xvj-pctm̄ veniale p magnā libidinē fit mōrle Nō simplex est qñ venit cū appetitu honoris seu reuerētie a hoc casu sip̄ cedit ex q̄dā mentis surreptōe l' maxima p̄mitate ocupīe est veniale-qr vt dic̄ beda sup episto-iaco- et-xxv-di-Q̄ crimīs q̄ ex humana infirmitate omittūt venialia sūt et ex surreptōe seu maxima p̄mitate cōcupīe verisimile p̄cedit vana gloria cū est sup re pua tūc em̄ verisimile deliberāt9 osensus vōis nō adest delectatōi rei pue- Pōt tñ et erga rem puā deliberat9 osensus ad-esse cū malicia a tūc nō erit surreptio mentis seu p̄mitas ocupīe: sed malicia mētis Nec refert q̄ sit sup re pua qr de9 cor respicit nō manū-xiiij-q-v si q̄d-a facit qd dictu; est s̄-surtū-Q̄-iij-Procedit etiā vana gloria ex magna ocupīe p̄mitate sup re magna-vt qñ sup illa defer' homini nō q̄sit9 honor- Difficile em̄; est tūc a si ratio nō osentiat aliq̄ton9 nō delectari Vñ sup illud-j-ad thessa-ij-Nō q̄si hoīb; placētes: sed deo-dicit glo-augustīn- Et si aucū q̄ facile est laudē nō capere dū negat-difficile tñ est ī ea nō delectari dū; offert- Si vo vana gl'a cū appetitu honoris p̄iij-seu reuerentie nō veniat ex dcā surreptōe seu p̄mitate-sed ex deliberato osensu-videtur mōrle Nā ī casu est appetit9 p̄ excellētie-q̄ appetit9 est spēs superbie vt; ij-sentē-di-xlij-c-ex superbia-vbi dicit q̄ superbia est amor p̄ excellentie-Et ideo istud aliqñ vocat inanis gloria p̄ter inutilē delectatōnē quā otinet-Vñ omel-xxiij-dicit Grego-Nemo q̄ p̄ vestimenta p̄cipua nisi ob inanē gl'am q̄rit-videl; vt honoā bilior cēteris ēē videat-Aliqñ vo p̄ amorē p̄ excellētie vocat elatio seu superbia-xxj-q-iiij-oīs ibi-Omne q̄ p̄ qd nō p̄ter necitatē sua tēt-Superbia vo cū venerit ex deliberato osensu peccatū est mortale-vt notat Tho-ij-ij-q-dxij-ar-v- Sic ergo vana gloria hoc casu que ex superbia est pctm̄ est mortale a etiā graue-qr videt p̄cedere a radice infidelitatis-Vñ August-v-de cīate dei ca-xiiij-dicit-Tā est ī vicīū inimicū; pie fidei si maior insit cupiditas glorie q̄ dei timor l' amor Vt dñs diceret Johan-v- Quomō potestis credere gloriā abinuicem expectātes a gloriā q̄ a solo deo est nō q̄rētes Maior videt ēē cupiditas glorie q̄ dei timor vel amor qñ huic gl'e quis ex deliberato osensu adheret-qr dñs hoc phibz Jheremie-ix-ibi-Nō gloriet sapiēs tēt-Et Mathei-v-ibi-Attendite ne iustīciā vīam tēt-Et iō otra faciendo videt illi glorie p̄ dilectōnē adherere-a a diuīna recedere caritate-Grego- omel-xxiij- Qui adhī per illicita desideria defluit-deum profecto non diligit-qui ei in sua voluntate otradicit-Et eadem ratione per hunc cōsensum videtur abiectus dei timor-Eccles-ij- Qui timent dominū inquirēt que beneplacita sunt illi- Et tanto erit graui9 hoc peccatū; quanto fuerit super re vicosa- Pō-li-Quid gloriaris in malicia-Sed m mico-de tira-quasi dicat-pessima est ista gloria-quia proprie est illorum qui peccāt ex certa malicia a habitu Signū em̄ habitus generati est delectatio in opere vt dicit-ij-ethi-p̄ter quod dicit prouerbi-ij-Letantur cū malefecerint-tēt- Et ad predicta facit qd ponit alex- de ales sup-ij-sen-vbi dicit Inanis gloria aliq̄ndo est mortale-aliq̄ndo veniale Nā inanis gloria quandoq̄ p̄cedit ex surreptōe quandoq̄ ex deliberatione- Et iterū aliqñ est circa res que inducūt maximā p̄mitatem et aliquādo non circa hmōi res-Venialis ergo dicet cū est p̄ter surreptionem vel p̄ maxi

mam concupiscentie p̃mitatē Immuit
ergo doctor iste q̃ extra exp̃ssos ca-
sus vana gloria sit mõrle. qr cũ ali
q̃d de vno nega². ꝛñr de alio concedi².
xxv. di. q̃tis. Et clariꝰ colligit ex p̃di
ctis. Et ꝓm hoc pōt intelligi qꝰ dicit
Tho. ij. ij. q. cxxxij. ar. iij. videl; q̃ si
amor humãe glorie q̃ꝫ nis sit mamis
non repugnat caritati. neq; q̃ ad id
de q̃ est gloria. neq; q̃ntũ ad intenti
onē gloriã querẽtis: nõ ē pctm̃ mõr
le sed veniale. Et illud qꝰ dicit. ij. ij.
q. clxix. arti. ij. videl; q̃ si mulier or-
nat se ex quadã leuitate vl etiã vani
tate ꝓpter iactantiã q̃ndam nõ semp
est pctm̃ mõrle. sed aliq̃n veniale.

Radus ꝛsanguinitatē quõ de
beat cõputari. a quõ impedi
at mũoⁿ. requirit. Impedimẽ
tũ. v. De affinitate. i. ꝛpedimẽtũ. xiiij.
Verra quõ a q̃ndo sit licita vl
illicita. De hac materia hẽs s.
Bellum p totum.

Vla vtq; sit pctm̃ mõrle. Rꝰ
ꝓm Tho. ij. ij. q. cxlviij. Qꝰ si
delectatõi gule inhereat hõ tã
q̃ finꝰ ꝓpter quẽ dũ ꝛtẽnit patus cõ
tra dei precepta agere ut delectatões
hmõi assequit sic est pctm̃ mõrle Si võ
in gula sit inordinatio ꝓm ea q̃ sunt
ad finẽ utpote. qr nimis ꝛcupiscit de
lectatões cibꝰ. sed nõ ꝓpter hoc face
ret aliq̃d ꝛtra legẽ dei. sic est veniale
A. Hoc dictũ minꝰ clarũ est. sed cla-
riꝰ ponit in ꝓse. sup spẽbꝫ eius Sed
hic sciendũ ē ꝓm Tho. ij. ij. q. cxlviij
ar. iiij. et in sũ. cõ. li. iij. t. iiij. q. vij. q̃
gula est inordiata cõmedẽdi ꝛcupiscẽ
tia. vl put ponit in sũ. de vicijs. gula
est inordinatꝰ amor ꝓm gustũ Et sic
ecē includit ebrietatẽ. B.

¶ Quot sũt spẽs gule. Rꝰ ꝓm Tho.
vbi s. Greg. xx. li. mora. ponit q̃nq;
spẽs q̃ notat hoc versu. Nã ꝓpere. lau
te. nimis. ardẽter. studiose. A. Hoc
dictũ greg. positũ est de ꝛse. di. v. q̃nq;
modis. B. Propere. v. qr q̃s preuenit
hora debitã. Laute. qñ q̃rit cibos pa
ꝛsos. Nimis. qñ excedit in q̃ntitate

Ardẽter. ut qr nõ suat modũ debitũ
sed trãsgredi² ex desiderio edẽdi. Studi
ose. qr q̃rit cibos minis accurate pre
patos. A De hijs spẽbꝫ a q̃le pctm̃ in
eis ꝛsistat. latiꝰ ꝛdr in sũ. cõ. co. tit. q.
viij. Vñ q̃ ad primã spẽcẽ sciendũ ē
ut ibi nota². q̃ si hora p̃uenia² ex ali
q̃ necitate infirmitatis vl itineris vl
alicui hmõi nullũ est pctm̃ a ecē qñ
voluptas est in eã adhuc nõ est pcē;
mõrle. nisi ille ꝛbi appetit sit adeo i-
moderatꝰ q̃ hõ ipsũ seqꝫ etiã si cẽt
cõtra p̃ceptũ dñmũ vl si induceret ad
solueēdũ ieiumũ sb̃ p̃cepto ab ecēia in
stitutũ vl si ꝓpter hoc faceret aliquã
fraudē; p̃cepto. sic facũt illi q̃ mane
incipiẽtes ꝛtrahũt mensã vsq; ad ve
sperã tpe ieiunij. glo. etiã. xxv. d. ꝓ-
als ãt. sup v. Quotiẽs q̃s aliis ieiu
nãtibꝫ. videt asseuere q̃ tpe p̃cepti ie
iunij ex ꝛcupiscẽtia añ hora ꝛmedere
sit mõrle. Quo ad secdam spẽm sciẽdũ
ut a ꝛdr in dicta. q. viij. q̃ lauta pcuã
tio si fiat ex necitate infirmitatis vl
pstine ꝛsuetudinis. non est peccatũ.
cum hoc etiam concedat fieri in mo-
nasterio. als peccatuꝫ est ꝓpter exces-
sum cupiditatis sed non est peccatuꝫ
mortale nisi nimis sit et venata cu-
piditas que subuertat ratõnis iudi
cũ. vl nisi quis vescatur tempe ieiu
nij cibis illicitis sine necessitate a di
spensatõne. sicut qui comederet car-
nes in quadragesima. Quo ad tciã
speciem dicendũ ut et notatur ibidem
q̃ nimietas cibi a potus acapit ꝓm
ꝓportionem sumentis cibũ. quia qꝰ
vni esset parum hoc alteri esset mul
tum ut dicit philoso. in ethic. Vnde
tempantia non habet mediũ rei. sed
ꝓportionis Et sicut predictum est q̃
ebrietas que procedit ex electõe tali
qua quis delectatõnem potus prepo
nit bono dñno a bono ratõnis: est pec
catum mortale. ita dico idem de excess
su tanto in cibo q̃ ipse simil est ebri
etati. Et ab apostolo vocatur ꝛmesa
tio cum dicit Ro. xiiij. Nõ in cõmesa
tionibus a ebrietatibus Quo ad q̃r

tam speciem ibidem dr q ardor nō signat quālibz auiditatē a delectatōz in dlo que ſ nullus est pctm si est ex sola nā. ul est veniale pctm. si tali delectatōm ratio plusq optet inheret sed significat igneā auiditatez q qs ꝓponit omnibz hmōi delectatōem. vt esau q ꝓter vnam escam vēdidit primogenita. vna a bnēdictōe reprobatus est. Heb. xii. Patz ergo hoc esse mortale pctm Quo ad qntā speciez dr vbi supra q studiositas q est pcez mōrle: est studiositas diuitē epulomis. q epulabat qtidie splēdide qn. saim9 tot9 implicat circa apparatū dlorz. qr studiū est vehemēs aīmi applicatio ad aliqd. vt dicit Tullius in rethō. Pōt tñ qnqz esse pctm veniale ſ etiā nullū pctm sez cū hoc requirit infirmitas ſ ꝛsuetudo ul honestas alicui9 Pōt enī rex in apparatu dlorz excellere rusticū. sicut ī alijs sñ pctō. B

¶ Quid si qs sumat potū ul abū nocuū. Rx° Si qs hoc faciat vt sibi nocumētū inferat seu mortē. non peccat in gula. ſ alē grauiter peccat in odio sui ꝓprij corpis. Si ꝛo ex nimio appetitu. in gula peccat. a magſ sciat nocuū q̄ si ignorat. A. Et ſm imno. et ī sū. cō. li. ij. ti. j. q. xxxix. si qs nō crederet mortiferz abū seu potū. licet crederet infirmitatē ex illo rolvrai. non peccaret mōrle. ul admin9 nō ita grauiter Pōt enī hmōi fieri ꝛpatio gravioris afflictōis q̄lis est afflictio fatis ad min9 graues. q̄lis est afflictio febris q hoc casu nō peccaret mōrle. pt intelligi qn nocumentum foret puū. alē cū nō parū offenderet caritatē q tenet diligere corp9 suū vt deo fuiat vt ibidē dr ſm eū. imno. nō videt a mōrli posse excusari. Jō p illa verba nō peccaret mōrle. subiūxit imno ſ admin9 nō ita grauiter sicut supior vicz q sumit rem mortiferā. Seqt in dicta. q. xxxix. de seruitoribz āt et ministris dicendū videt q peccāt si dāt aliqd nocuū infirmo ex certa scia vl īprobabili ignorātia Jn saītate āt diam9 q nō tenet aliqs viuē medicinale. qr oia sūt sana sanis S; a tūc si scienter accipet sine cā aliqd nociuū vñ mors ei eueniret ul infirmitas q subtraheret eū a seruitio dr diam9 q peccat Cū imno. con. hos. Et intellige q hoc casu qs peccaret veniale vl mōrle ſm nocumēti qntitatē vt pōstensum est. B.

¶ Vltō nō q de dbis dic Augusti. Diligēt mqt attendendū est qd lo° a tpi a psonis ꝛueniat. ne temē flagicia reprehendam9. Jfieri enī pt vt sine aliq vicio cupidinis ul voracitatis pciosissimō dlo sapiēs vtaz insipiēs āt fetidissimā gule flāma in vilissimū ardescat a sam9 qsq maluerit more dñi piscere esci. q̄ lenticla more esau. aut ordeo more iumentorū. di. xlj. qsqs. Que requrenda sūt in ꝛuiuijs dlicoz vide s. deric9. j. ſ iiij. De gula etiā vide ſ sobrietas a s. ebrietas.

Habitus an liceat clericis habitū trāsformare. vide s. deric9. j. ſ ij Et an liceat religiosis. vide s. apostasia. iiij. ſ j. A. Jn toto illo ca. nō videt de religiosis aliquid dicī. B. Et apostasia. v. ſ j. a fi. A Nec ibi iste casus tangi videt. B.

Hebetudo sensus. Hoc vicū ſ; Greg. xxxj. moral. orit ex gula. Et ſm Tho. ij. ij. q. xv. hz rōez pcti inqntū est volūtaria. vtz in eo qui est ita affectus circa corpalia q de spūalibz subtiliter discutere fastidit vel negligit.

Hereditas diuiditur in. xij. pres que appellantur. xij. vncia habet ista nomina. Sextans. v. sexta pars hereditatis. scilicet due vncie. Quadrās. v. quarta ps. s. tres vncie. Triens. v. tertia ps sez q̄tuor vncie. Quincūs. v. quinqz vncie Semis. v. dimidietas hereditatis sez sex vncie. Sepans. v. septem vncie. Bigēs. v. octo vncie. Dodrans. v. nouē vncie. Decans. v. decem vncie. Deans. v. vndecim vncie. Appellatione vero

assis vel ponderis-xij-vncie cōtinent
Hec in insti-de heredi-insti-Ꝑ hereditas-A-Ibi p̄dicta vocabula ponūt
a ꝓ q̄ tota hereditas vocat assis-sed
de pondere nil ꝓ-B

Bona defunctorꝫ ad heredes deuoluūt-etiā illorꝫ q̄ dānati fuerint-C-de
bo-dā-Auten-bona-A-Et ibi p; q̄ ꝓ
vere est q̄ ad ascendētes descēdentes
Ex latere vero vsq̄ ad tertiū gradū
Et subdit-Vxores ꝓ eorꝫ dotēa do-
nationē aī nuptias recipiant. Si ꝓ
sint sine dote: accipiāt ptē legibꝫ dif
finitā. siue filios habeāt siue nō dic̄
glo-v-q̄ntū ex more lucrarēt-Seq̄t-
Si neminē p̄dictorꝫ habeant q̄ velin
quūt: eorꝫ bona fisco sociant-B Jn tri
bꝰ tñ casibꝫ filij etiā excludūt ab hē
ditate pāis Prīo q̄dē si pī fuit heredi
cus-q̄ bona hēticorꝫ fūt ipso iure cō
fiscata-ex de heredi-cū fm li-vj-Sedō
si commisit crimē lese maiestat-vj-q-j
si q̄s-Tertio si erat p̄ronus vt habeat
aliqd ius siue feudū in eccia qd dēret
trāsire ad filios a ipse interfecit vt mu
tilauit rectorē vt clericū illiꝰ eccie: p-
dit omne ius a oēm dignitatē quā in
ea hēbat a nihil pueiet ad filios-ex-
de pe-in q̄busdā-A-ibi dic̄ inno-Jn
sacri cōcilij approbatōe statuimꝰ q̄ te
nꝰ si p̄rom vt aduocati-aut feudata
rij seu vicedōi a alij bñficiati alicuꝰ
eccie p se vt p alios occidere vt muti
re rectorē vt clericū aliū ipsiꝰ eccie au
su temerario presūpserint: p̄rom ius
p̄ronatꝰ aduocati aduocatiā feuda
tarij feudū-vicedōi vicedñatū a bñ-
ficiati bñficium prius amittāt-dicit
glo-a deuoluant ad eccia; cui facta ē
iniuria Seq̄t-a neminis vindicta q̄
excessus memoria proge²-nō solū de
p̄missis nihil pueniat ad heredes sed
etiā vsq̄ ad q̄rtā grīatōē; posterita
tis taliū in clericorꝫ collegiū nullate
nꝰ admittāt-nec in domibꝫ regulari
bꝰ alicuꝰ p̄latōis asseqūt honorē-ñ
cū eis fuerit dispensatū Glo-ait-Cū
nō determinet a q̄ possit dispēsari-dic̄
iohā-q̄ eps p̄t dispēsare exq̄ ꝓ spā-
liter sibi nō retinuit absolutōē; ar-de
sen-excō-nup-Et sbdit Honestum
eēt q̄ nullꝰ eps sine lītia papē dispē
set cū tālibꝫ ad tōrē aliorꝫ-B-Pūt q̄
filij p p̄rem exheredari certē ex caus
q̄ hēnt in autē-ut cū de ap-cognoꝰ-
cās-a nota-ex-de iureiurā-q̄nta valt
A-Ibi gl-notās cās expssas in alle
gato-Ꝑ cās-colt-viij-dic̄-Si filiꝰma
nꝰ pentibꝫ intulerit: si granē iniuriā
eis fecerit si eos crimīalt accusauerit
de cā q̄ nō sit adūsus principē vt rem
publicā si eiꝫ maleficis cōsāt-si ma
leficꝰ efficiat-si vitē pentū fuerit insi
diatꝰ-si vxori vt concubine eiꝰ se immi
scuerit-si ex delatōe filij grauia dispē
dia pntes sustinuerūt-si p psona vel
debito eiꝰ inq̄ntū potuit fideiubere no
luit-ut ex hꝰ pntes liberēt ab inclusio
ne a filij req̄siti a pētibꝫ fideiubere no
lūt ut p; in dicto-Ꝑ cās-Seq̄t in glo-
a hoc ad filios masculos tm̄ ptinet-
sc; de ista fideiussione-ut in eo-Ꝑ cās
Seq̄t-Si p̄hibuit eos facē testam̄m si
ꝓt vlūtatē pntū-p̄mo ē p̄ret vlū
tatē ut in eo-Ꝑ seq̄t-int arenarios á
mimos pseudāuerūt-cū pī nō fuerit
illiꝰ p̄fessiōis-si filia luxuriosā vita;
egerit cū pētes vellēt eā p posse dotare
a ñ neglexerūt ea; maritare vsq̄ ad-
xxv-amū-Aī em̄ hāc etatē si formi
cata fuerit-vt sīi ōsensu pētū se mari
tauerit-vt ecl pꝰ dictā etatē si suo se
ōiūxerit etiā p mūo^m sīi vlūtate pn
tū: videt iusta cā exheredatōis ut in
dicto-Ꝑ cās-Et ibi glo-seq̄t-Si pnti
bꝰ furiosꝰ debitā curā nō impēdeit Et
hoc obtinet ñ solū in filijs-ꝫ ē in q̄-
buscūq̄ alijs q̄ pūt ab intestato suc
cēdō-vt ē q̄ in testam̄to fūt heredes
instituti-q̄ p̄dicti ñ solū; pūt exhere
ditari sed ē a q̄cūq̄ exīneo in scptt ad
moneri-ut eos p̄curare festinēt Si āt
pꝰ hmōi attestatōem neglexerīt a ex
neꝰ in sua domo furiosū susceptū sūp
tibus suis vt p̄priis vsq̄ in finē; vite
sue p̄curauerit: eiꝰ debꝫ habere successi
onē euacuata istitutōe ipōrꝫ q̄ curā
neglexerīt-ita tñ ut cetera testamēti

capta in sua manēat firmitate dicto
-C. cās. Vbi etiā glo. dicē Quid si nō
faciat testamētū. nec aliqs extraneus
eū p curauerit. Rē. Liberi ut agnati
sūt heredes. sed pt eis auferri heredi
tas vt. ff. de hijs qbz. vt in di. l. iij. ut
dic q in hoc casu ficta in seqnti eis de
negef hereditas ex suo delicto. Jn B
ergo videf inclinari glo. a B videf ve
rū ꝓpter eandē rōnē cū casu seqnti. de
q stati seqf in glo. dicti. c. q̄nta valt
Si parētē de carcere educere neglexe
rit Glo. Jntellige. v. de captitate siue
fuerit in carcere siue nō. vt ī dicto. C.
cās. v. si vnū. Vbi etiā dr q si p libe
rorū negligētiā in captitate discesse
rit illos ad successionē eius nō patim
ur q nō festinauerint eius redēpti
onē citius p curare. sed in omnibz liberis
in hoc negligētibz res vmūsas ab eo
dē derelictas ecclie cātatis ex q oriff ap
plicari inuentario. scz sb publica at
testatōe celebrādo. ne qd ex eius facul
tatibz peat. ita vt qdqd exinde ad ec
clesiā puenerit captiuorū redēptōibz
pficiat. hec ibi. Jdē etiā videt in sibz
causis videl; q qñ fuerit sbuentō in
reliqs magnis necitatibus denegata
sbtrahaf negligētibz. a successio in
pias distribuaf cās ꝓpter eandē rōz
-ff. de legi. l. nō pñt. Ad B etiā fac. ff.
de hijs qbz vt in di. l. iij. vbi dr q in
dignus iudicatur ē successōe mulieris
a q̄ fuerat institutus q̄ p negligētiā a
culpā suā id egit. vt mulier morere
tur dicit glo. nō adhibēdo medicū. B
Sed tamē nō licet p entibz liberos vt
liberis p entes ab hereditate sua re
pellē mōchos factos q̄ quis duz lapsi
fuerāt in cām ingratitudīs incidēnt.
xix. q. vl. ti. c. fi. Jdē hēs ff. religio. j.
-C. xij. qui incipit. vtq religiosi. cū
¶ Vsq ad qtū gradū durat successio
in hereditate Rē. Nō terminaf in q̄r
to gradu sicut q̄ ad impediēntū mū
monij. ij durat vsq ad tertiū. xxxv
q. v. ad sedē. A Jbi q̄ ad successōes
nō videf fieri aliq̄ gradus determina°
scz vsq ad quē numerū determinef. sed
potius indeterminate. Et sic in infinitū
q̄usq memoria hōis 8 cognatōe pos
sit. vt a sitca diffusius pmittim insti. de
gradi. cog. p totū Vñā in sū. cō. li. ij
ti. v. q. cxix. dr q admittūt cognati
in infinitū. exq̄ gradus attinētie p ba²
Qd g aliq̄ dicūt de tertio pt intelli
gi ex eo q vix est q mēoria vltra ex
tēdat. Et vt p; in dicto. c. ad sedē mt
tū variat ꝓputatio respectu successio
nis et mūmonij. nā in mūmōio frēs
sūt in prio a filij eorū in sedō Jn success
iōe vero frēs sūt in sedō a filij eorū ad
inuicē in q̄rto a sic 8 reliqs vt ibi. B
Et q̄ et quō succedāt vide ff. successio
de hēdū sbstituēdo vi ff. testam. ij. a. C. ij
¶ Vtū heredes teneāt ad debita defū
cti. Rē. Heredes q̄dē fm leges nō te
nēt de maleficio testatoris. ñ in q̄tum ad
eū pueniat. t̄ nisi cū; testatore fuerit
lis ꝓtestata. tñ fm canones a fm cō
sciam heres q̄libz tenet ad oia debita
siue fuerint ex ꝓtractu siue ex maleficio. t̄ q̄i a siue res pueneriat ad heres
siue nō. siue lis fuerit ꝓtestata. siue ñ
xvj. q. vj. si ep; a ex. de pig. ex pñtiū
a de solu. c. j. a de vsur. tua nos. et de
rapto. in lītis. a de sept. c. vl. a de sē
exco. a nob. ij. B ītellige si hēditas suf
ficiat. vt ff. in C. prio dr. Cō. in B oēs
canonīste. A Jd ī sū. cō. e. ti. q. xcj. B
¶ Qd si hēditas non sit sufficiēs ad
oia debita Rē. fm Ray. Credo q ī iu
dicō aīe ēt si nō fuerit mūtariū ñ tenet
ñ qstū sufficit distinguo tñ inter lega
ta a debita q̄ debita tenet sīī diminu
tōe soluēdo. de legat. vo si tot st q ñ re
maneat ei legitima ps pt detrahere suā le
gitimā a item q̄rtā fm q̄sdā si fuerit
institutus heres. Jdē Host. a Vltri. A.
Jdē in sū. cō. eo. ti. q. xcij. vbi etiā dr
q inuentariū est scptura quā dz he
res īchoare fm leges īsta. xxx. dies a
morte testatoris. vel postq̄ scit se he
redem institutum et describere ibi om
nes res defuncti sub testibus. et debz
illa pficere insta. lx. dies vel infra an
nū si remote sunt res. a tūc non tene
tur creditoribus vltra id q̄ inuentū

fuerit de hereditate. als si non fecerit
inuentariū: tenebit in solidū. C. de iu
re deli. l. sanxim⁹. B. Et de legitima
habes ¶ Legitima.

¶ Quis ordo tenēd⁹ in soluēdo credi=
toribz aut legatariis Rx° fm Ray. Si
creditores a legatarij fit' veniāt prio
est satisfaciēdū creditoribz. sed si veni
ant separati libera² heres soluēdo p illū
ordinē q̄ venerit dū tñ mihi faciat do
lo. Et creditores postmodū veniētes
nō dñt inq̄etare heredē. ñ remanserit
ei de hereditate. ⁊ hñt ius suū saluū
cōtra legatarios. Sed si heres scit vl'
credit siue dubitat q̄ hereditas nō ex
tendit vltra debita siue fuerint ex cō
tractu. siue ex maleficio. vl' q̄i mihi
debz dare legatariis donec satisfecerit
Et idem mod⁹ tenend⁹ est in satisfa
ciēdo prius creditoribz prioribz a in iu
re portioribz. de q̄ habes ¶ Restitutō
ij. ff. iiij. v. et. vj. A Et si heres hūc or
dinē mutauerit: primo sc; soluēdo le
gatariis vl' secūdariis creditoribz p=
usq̄ potioribz nō absoluit heres in fo
ro oscie. ñ hoc ad oīa soluēda sufficēt
vl' nesciēs hūc ēe potiorē creditorē ⁊
vl. a tosti. ut in sū. cō. li. ij. ti. v. q. xc
iiij. Vbi etiā dicit glo. ray. q̄ sic̄ po=
res seu potiores creditores ab aliis p
uenti nō dñt inq̄etare heredē. ita nec
illos q̄ ab eo emerūt res q̄ pręda in
legata vl' fidei omissa vl' alios credi=
tores p cesset ut in. l. sanxim⁹ ¶ alle
gata. ſſ. Nā ut in hac. l. pz creditorib⁹
potioribz seruat' ius otra legatarios
a ēē otra alios creditōes inferiores q̄
pri⁹ ab herede accepēt. B Et nota q̄
heres pt deducere añ oīa expensas fu
neris. a ēē alias nēcarias q̄s fecit cā
hereditatis. ut in testō inuentario. a
hmōi a breuit' qñ debita totā heredi
tatē hauriūt heres dz ēē immūis a iu
ro. sicut a grauamīe. C. 8 iu. deli. l.
sanxim⁹. ¶. a si pfatā cū seqntibz ¶ tō
nota q̄ licz obligatio testatoris trās
eat ad heredē: nō tñ picul̄ piurij et
hmōi. q̄ nō pñt excedere singularē p
sonā ¶ dē. hos. a vl. A ¶ dē in sū. cō. de cā
q. xciiij. vbi ēē in ⁊ pmi² exēplū de fra
ctōe voti. q̄ nō trāsit in heredē. B

¶ Quid si plres sint heredes quō te=
nēt' ad debita vl' legata Rx° Regl'ariť
tenet' q̄libz heres p hereditaia p te. C.
de act. heredi. l. iij. A Pot⁹ ē. l. ij. q̄ in
cipit. p hēditariis. B Excipiūt' q̄nq;
casus. Prio si aliq̄d sit in obligatōe
faciēdi vl' nō faciēdi. tūc eī q̄libz tene
tur in solidū. ff. de vbo. ob. ī executōi
bz. ¶. ij. ut si testator pmisit se ali q̄d
op⁹ factur. vl' pmisit p se a p heredē
nō fieri q̄ min⁹ p fundū suū ire liceat
hic q̄libz heredū ī solidū obliga². Se
cūd⁹ casus ē si res q̄ dz restitui ī solid⁸
possideat' ab vno. C. de heredi. acti. l. ij.
a. ff. omo. l. ⁊ m̄. ¶. heres Terci⁹ in ali
mēt' legat'. qñ p wlūtate defūcti vl'
iudic' vl' ab vno in solidū vl' a plibz
p ptibz desig̃tis petū². ff. 8 ali. lega.
l. iij. Qrtus si testator ab vno hēdū
legauit creditori hēditario ōpēsandi
aīo tūc ille heres on⁹ sustiebit vs ad
q̄ntitatē legati. A. vicz ut heres sol=
uat sibi ītegr̄ legatū. l' si creditor no
lucit legatū: heres soluat sibi de poro
sua tāta; q̄ntitatē ad q̄ntā ascēdit le
gatū. ut in. l. q̄ statī seq². B. ff. de leg.
ij. l. cū ab vno. Qrtus in expēsa fune
ris vxoris. q̄ nō tñ astringit heredes
p hēditariis portōibz ⁊ ēē viū p por
tōe q̄ pueniť ad eū de dote vxoris. A.
utputa si ad eū pueneīt centuz. a in
hereditate ducēta fūt: ipē vir tenet' p
tdiaa hēdes p duabz ptibz. ut in. l. ve
luti. de q̄ ¶. B. ff. de veli. a sūpti. fune.
l. aliq̄tiēs a. l. veluti. A Pręda ēē ca
sus notāt' in sū. cō. li. ij. ti. v. q. xcv.
fm Ray. a Hostien. B

Qd si hēs ē pupill⁹ nūq̄d pt differri
debitor soluio ptextu pupillar' etat'.
Rx° ſſ. Nō. ut. C. de ac. here. l. ſſ ptextu.

¶ Pone q̄ heres vl' executores nolūt
soluere que testator in pios vsus le
gauit. nec satisfacere creditoribus vt
dixit. quid fiet Rx° Per episcopū loci
premissa monitione ad hoc cogendi
fūt. ex. de testa. tua nobis. a. c. iohā=
nes. etiāsi a testatore id otigerit int'

dicā. Nā a si defunctus phibuerit ne
ep̄s se intromittat. tal phibitō non
valet. vt in dicto. c. tua. Heredes q̄s
testator tenet istituē vide. j. testa^{m}. ij

Heremita vtq; heremitica vita
seu solitaria sit pfectior q̄ cō
gregatōis religio. Ro. Ho; tho.
ij. ij. q. clxxxviij. vita sociali nēcaria
est ad exercitiū pfectōis. qr mutuo se
instruūt verbo a exemplo a correctōe
q̄ ad pfectōem inducūt Solitudo aūt
opetit iā pfectis q̄ alioq; regimīe nō
indigēt. Sicut ḡ id qd iā pfectū est p̄
eminet ei qd ad pfectōem exercet ita
vita solitaria si debite assuma^{t} p̄emi
net vite sociali. Si tñ absq; exercitio
p̄cedēti talis vita assumat est periclo
sissimā. nisi suppleat p dīnā grām.

¶ Vtq; religiosi mendicātes possint
vitā heremiticā eligē Ro. Pñt de licē
tia suoq; maioq. a cellas siue habita
cula in heremo sū loc vbi nō sit hoīm
habitatio de ꝓpinq: pñt acq̄rere a eē
mutare. ex de exces. pla. cū ex. co. li. vj

Hereticus. j. cōiter. Hereticus
est q̄ de fide falsam opinionem
inuenit. ul inuētā seq̄t. xxiiij
q. j. hec est fides. ij. q. iij. heretic9. pm
mo etiā q̄ circa fidē dubi9 est ex. eo. c
j. Et ītelligendū est esse dubiū eū q̄
determinate in dubietate persistit. Sec9
de illo q̄ tentat de fide cū dolore cordis
Ite heretic9 est ille q̄ male sentit de ec
clesie sacris. A. s. alr sentiēdo de bap
tismo. pctōq; ofessiōe. eucaristia mūi
momio a de reliq̄s sacris. q̄ p̄dicet et
obseruet sacrosancta romana eccā vt
in. c. de q̄ stati. B. ex. eo. ad abolendā
Tercio q̄ male sentit circa veritatē scp̄
ture sacre. xxiiij. q. iij. heresis Qr to q̄
adūsus romanā ecclesiā agit. a eius
dignitatē a dño traditā auferre co
nat. di. xxij. oēs. A. Ibi dr. Qui ro
mane eccie priuilegiū ab ipō oīm sū
mo eccāq; capite traditū auferre co
nat paulo dubio in heresim labit. B.
Qñq; vero sed nō ita ꝓprie dr hereti
c9 q̄libz excōicat9. iiij. q. j. q̄ āt Sicra
simoniacus. j. q. j. q̄sq̄s. A. Idē etiā
casus notāt in sum. cō. li. j. ti. v. q. j.
Adūtendū q̄z q̄ ille dr hereticus qui
in dubijs ptinētiū ad salutē nō vult
acq̄escere declaratōni dñi pape. xxiiij
q. j. hec est fides Sicr heretic9 est q̄ p
tinaciter affirmat. exercere vsuras ñ
esse peccatū. ut ī de. ex graui. de vsu.
Ite notādu; q̄ tic; q̄s ex ignorātia
habeat opinionē hereticā: nō est here
tic9 si refert se ad intellectū eccē vt
subijcit se ei9 correctōi. ex. de sū. tri. et
fi. c. damnam9 ad fi. Ite nō est here
tic9 q̄ finē sui erroris nō ptinacr ad
heret. ꝗ querit cauta solicitudine ve
ritatē. patus corrigi cum inuenerit. xx
iiij. q. iij. dixit apls. B.

¶ Quid ꝓprie facit hereticū. Ro. Fm
pe. Ad rationē heretici duo concurrūt.
Vnū est in vōe. s. heresis initiū. A. s.
error erga credēda. vt pz in sū. cō. co
ti. q. ij vbi ponūt q̄ in isto. Ch̄ñt. B
Alteq; in volūtate qd ē heresis cōple
mētū vt qr ptinacr a fide deuiat. a ta
lis ꝓpe dr heretic9. Cō. tho. in. iiij. ad
dēs q̄ si q̄s erret ī hijs ad q̄ explicite
credēdū ñ tenet: ñ ē heretic9. vt si q̄s
putaret iacob fuisse prēz abrae a hu
iusmōi. a cū cognscit ꝗ eē contra veritatē
fidei scp̄ture. credit ei. Sicr a cā ea de
q̄bz int doctores st opiniōes donec p
eccā; determinatū sit. vt idē Tho. poit
ī prīa pte. q. xxxij An excuse^{t} scolar
q̄ tenz opiniōz sui doctor. hēs. j. opīo.

¶ Vtq; heretici sint vitādi Ro. Possū
a dēo eos monēa inducēt ad verā fi
dē redeāt. In alijs ñ lz eis cōicare. qr
excōicati sūt. xliij. di. In mādat. A.
Clari9 videt facere. ex. de hereti. excōi
cam9. cōiuncto. c. cū volūtate de sen
exco. B. Vtq; autē cū eis. vel cū alijs
infidelibz sit publice disputandū hēs
Infidelis. Ciij.

¶ Officiū inq̄sitōis hereticoq; pduāt
p9 mortē sūmi pōtifice eē quo ad ne
gocia nō cepta. ul q̄ nondū emersēt
ex eo. ne aliq̄. li. vj. A. Et ibi pz q̄ ꝗ
intelligi^{t} qñ omissio facta est a pp̄. B
Sed nō potest procedere cōtr eps a su
piores. nisi in lēis sit expressum. Si

tñ aliquid de eis intellexerint. debēt pape nūciare. ex eo. li. vj. inq̃sitores. A. Et ibi p; q̃ ad istā denūciatōem tenent. B. Itē nō pñt nec dñt se intromittē de ōinatōibz. seu sortilegijs nisi heresim saperēt manifeste. A. Alīs nō debz tales relinq̃re suis iudicijs puniēdos vt in. c. accusat9 de q̃ J. B. nec de q̃stionibz vsurar. etiā ōtra illos q̃bz restitutōem vsurar. in pnia p heresi iniūxerūt. a illi sea sua ad ꝗ obligauerūt. ex eo. accusat9. J. sanea. J. se. li. vj. A. districte tñ tenēt inq̃sitoēs p cedere ōtra ptinacē affirmantes exercere vsurā nō ee pctm. ul ōtē diffamatos l suspectos de hmōi tāq̃ ō hēticos l diffamatos seu suspectos de heresi. vt in de. ex gruī. de vsu. B.

¶ Ptātes sekares. A. q̃ buscūq̃ officijs fungāt. vt in. c. excōicam9 de q̃ J. B. dñt moneri. a etiā si nēte est cōpelli p ecēasticā cēsurā A. s. p metropolitanūa ceteros ꝓuinciales episcopos vt ibi. B oēs hēticos ab ecēa denōtos de suis ꝓuincijs put pt exterminaē. a cū de nouo q̃s eligit in ptātē ꝓpetuā seu tpalē debz ꝗ iurare. Et si ꝓpter suā negligētiā aliq̃s talis dñs fuerit excōicat9 a ñ satisfecerit infra annū. dz intimari pape vt ipse oñs vasallos e9 a fidelitate ipsi9 denūciet absolutos a terrā suā catholicis exponat occupādāa illū si expedire videbitur a sua dignitate ōponat. ex eo. ex cōmunicam9. J. moneant.

¶ Archiepi a epi q̃ circa extirpādos hereticos fuerint negligētes. dñt de pnia alij sbstitui q̃ hoc velint a possint. ex eo. excōicam9. J. fi. A. Ibi dz Adiicim9 insup vt q̃libz eps l archieps p se ā p archidyaconū suū l alias honestas ydoneasq̃ psonas bis aut saltē semel in ānoꝓam prochiā in q̃ fama fuerit hereticos habitare ē cūeat. et ibi tres ul plres bonī testionij vitos. ul etiā si expedire videbit. totā viciniā iuraē ꝓpellat q̃ si q̃s ibi dē hereticos sciuerit. l aliq̃s occulta ꝓuēticula celebrātes seu a cōmuni cōuersatōe fidelīū vitaa moribz diffidētes. eos epō studeāt indicare Ipse āt eps ad pñtiā suā ꝓuocet accusatos q̃ nisi se ab obiecto reatu purgauerūt ul si p9 purgatōez exhibitā in pristinā fuerūt elapsi pfidiā. canonice puniant. Si q̃ vo ex eis iuramēti religionē obstinatōe dānabili respuētes iurare forte noluerūt. ex ipso tanq̃ hereticī reputēt. Volum9 igit a māda m9 a in vtute obediētie districte precipim9 vt ad hec efficaciter exequnda epi p ꝓpocēses suas diligēter inuigilent. si canonicā voluerint effugere vltionē. Si q̃s em eps sup expurgādo de sua diocesi hereticē prauitatis fermēto negligēs fuerit ul remissus cū id ceteris iudicijs appuerit. ab epatli officio deponat et in locū ipsi9 alter sbstituat ydoneus q̃ scilicet possit hereticā ōfundere prauitatē. B.

¶ Sed q̃ir inq̃rēdi sūt hereticī. R°. Si ꝓ dat certa; formā. illa tenēda ē alīs pñt q̃ri p accusatōz. inq̃sitōz a denūciatōz. Itē tenēt ꝓpocesani p se vel p alios saltē semel in anno q̃rere hereticos. vbi fama est eos habitaē. a illos q̃s credūt aliq̃d de hoc scire debēt cōpellere iurare vt indicent si q̃s hñt suspectos ꝓpter occulta cōuenticula. ul alia signa. ex eo. excōicam9 pagrāpho Adiicim9 Suspect9 si vocat9 ofitura spera² de correctōe. p t ei iniungi pnia salutare. si aūt negat a tñ sit infamatus. indicet ei purgatio. quā si nō pstiterit excōicabit. a vsq̃ ad satisfactōem cōdignā ab oñibus cuitabit. Et si p annū sic steterit. extūc velut hereticus ōdemnet. vt in dicto. c. excōmunicam9 pagrapho. q̃ autē

¶ Quali pena hereticus punit. R°. Quadruplici scilicet excōmunicatōne. depositione. rerum ablatōe. et militari psecutione. Excōmunicatione. q̃ omnis hereticus siue occultus siue manifestus est ipso iure excōicatus xxiij. q. j. ca. j. a. ij. ex eo. ad abolendā. A. Clari9 ex eo. excōicam9. j. a. ij B. Sed dē depositōne. quia indistincte

siue clericus siue laycus-etiã papa ꝓ
impatorvl ꝗlibꝫ aliꝰ debꝫ deponi ab
omni digtate-xl.di-si papa-xxiiij-q-j
q̃ cõsi pacẽ-A-Ibi dr Qui cõsi pace;
ecãe sunt si dignitatẽ aut cingulum
mlitie habeãt:nudẽt eis-Si ãt pua
ti sũt si q̃dẽ nobiles sũt:suaꝫ sbstan
tiaꝫ pscriptionẽ patiãt Si aũt igno
biles: nõ solũ corpeverberẽt-sed ec
exilio ꝑpetuo castigẽt- B-a ab omni
officio a bñficio expoliari Et si clericꝰ
sit debꝫ degradari-a demũ q̃libꝫ tal
debꝫ relinq̃ arbitrio secularis ptãtis
aĩadúsiõe debita punidꝰ-sc; crema
tõe-A-de ista crematõe nõ videt in iu
re haberi de ꝛsuetudine- B-ñ otinuo
pꝰ depreh̃sionẽ errozis ad fidẽ relint
uerti-a erroẽ suũ abiurare a satis⸗
factõ; exhibere-A-Istud cõtinuo de
ꝛsuetudine ab aliq̃bꝫ obꝗua² de ꝑma
sessiõe iudic-a pria die q̃ examinat
hmõi cã-ita etia; q̃ hoc faciat spõte
a nõ ꝑter metũ ꝑbationũa cruciatu
um-fm glo-ray-a in sũ-cõ-h-j-t-xv
q-iiij-vbi hec notãt fm ray-B-a sic
redeũtes dñt ꝑpetuo carceri detrudi-
ex-eo-excõicamꝰ-ij-A-Ffi q̃-Vbi dr
q̃ si q̃ postq̃ fuerit deph̃si rediẽ volu
erint:ad agẽdã pnia; ꝛdignã in ꝑ
tuo carcere detrudãt Et sic hic ml dr
de illa cõtinua a spõtanea reũsione ꝗ
dr eo-ti-ca-ad abolendã-vbi etiã dr
de priuatõe ab officio a bñficio-BEt
nota q̃ etiã sũt relinq̃ndi iudicio se
culari q̃ deph̃nsi fuerũt iãdisse in ab
iuratã heresim-ut-j-lHereticꝰ-ij-Ffv
et duobꝰ seq̃ntibꝫ a hic-Ffañpe-Terꝰ
pum² rex ablatõe-q̃ bona eoꝝ omnia
ipso iure sũt cõfiscata-sed tñ executõ
ipiꝰ cõfiscatõis: vl bonoꝝ occupatio
nõ debꝫ fieri p pnĩpes secl'ares añq̃
p iudicẽ ecãasticũ sma sup eodẽ; cri⸗
mine fuerit pmulgata-ex-eo-cũ fm
ti-vj-A Et si tales erãt clerici eoꝝ bo
na cõfiscant ecãie cui deseruiebãt-Et
idẽ si erãt lapci-ecãie in tpali iurisdi⸗
ctõne sbiecti-Atioꝝ ꝛo laycoꝝ bona
pnĩpibꝫ-ex-eo-excõicamꝰ a di-viij-
q̃ iure fm ray-a in sũ-cõ-dcã-q-iiij-
B-Qꝗto punit militari pscutõe q̃
si alit nõ põt fieri- manu armata sũt
ab eis bona omnia auferẽda De pena
credẽtiũ hereticoa fautoꝝ hes-j-xij-Ff
q̃ incipit-Quã penam-ttt-

¶ Quid si hereticꝰ habeat filios ca⸗
tholicos- nũq̃d illi saltẽ habebũt bõ
pãis vl ptẽ-Rꝰ Nõ-ut habes hic-Ff
pre-a supra-hereditas-Ffii-A-lHoc
pbat-ex-eo-vergẽtis Qd-c-corrigit
le- manichros C-eo-q̃ pmittebat cõ
sanguineos catholicos succedẽ here⸗
ticis-qd vetat in dicto-ca-vergẽtis-
Qd videt intelligendũ qñ pat pub
lice pdicauit cõtra fidẽ catholicã vl
publice pfessus est vl defendit erro⸗
rẽ vl coã plato suo ꝛfessus est vl cõ
uictꝰ aut sma alit ꝛdẽnatus-ex- de vb-
sig-sup quibusdã fm ray-a in sum-
con-h-j-ti-xv-q-vij-B

¶ Quale aũt clericus ꝑter heresim
degradatꝰ dicat tradi ptãti seculari
hes ẽ-Degdatio-Ffiij- Et an oĩs degẽ
datꝰ sit tradẽdꝰ hes ibidẽ-Ffiiij-

¶ Quid de vasallis hereticorum-Rꝰ
Absoluti sunt a debito fidelitatis-ho
magij a totiꝰ obsequij quicũq̃ lapsi
manifeste in heresim ahq̃ pacto q̃cũ⸗
q̃ firmitate tenebãt astricti-ext-eo-
c-vl-Item de vasallis dominorũ qui
sunt negligẽtes cõsi hereticos ut ẽ-
-Ffv-dictum est-

¶ Quam penã incurrunt credentes
receptatores-defensores-a fautores
hereticoꝝ-Rꝰ Quibꝫ talis est excõ
municatꝰ a si nõ satisfecerit infra an
nũ: extunc ipso iure est infamis nec
ad publica officia seu cõsilia-nec ad
eligẽdos alios ad hmõi nec ad testi
moniũ debꝫ admitti- nec pt cõdere te
stamẽtũ nec ad alicuius hereditatis
successionẽ accedere-Nullꝰ q̃q̃ eis sup
quocũq̃ negocio sed ipse alijs cogit
rñdere-Si iudex est-eiꝰ sma nõ valet-
Si aduocatꝰ nõ admittit eiꝰ pẽdicã
um-Si tabellio nõ valẽt eius instru⸗
mentaa sic in similibus- Si võ sit de
ricus ab omni officio a bñficio debet
deponi-a illi qui tales postq̃ fuerunt

ab eccia denotati cuitare cōtēpserint
dñt excōicari · Probāt hec omnia · ex-
co · excōicam9 · j · C · credētes · Item omīs
clerici q̄ talibz exhiberēt eccīastica sa
cīa l' traderēt eccīastice sepulture · ā
ecīnas seu oblatōes eorū recuperēt : de
bēt priuari suo officio ad q8 nūq̄ re-
stituē² sine indulto sedis apl'ice spēa
li Silr a regulares q̄q̄ etiā priuilegia
in illis locis A · v · d · p · oceſiv t in · C · sane
B · nō seruen² eis vt in dicto ca · excōi
cam9 · C · sane clerici Et nota q̄ ipi cre
dētes heretici sūt dicēdi ex · co · excōica
m9 · ij · A · ibi 8z · Credētes eorū errori
bus hereticos silr iudicam9 · B ·

¶ Si heretici cōtanr nūq̄d restituēr
eis ul' eorū filijs tōr° nō · sed ipō iure
omīa cōfiscata sūt · ex · co · vergētis · et
c · cū fm · li · vj · A · misi eis ad cor rētō-
tibz et abnegātibz hereticorū cōsorti
um miseri aliq̄s voluerit · dicto · c ·
vergentis · Et puto q̄ ista misericor
dia possit hzi ab eo ad quē bona p cō
fiscatōem deuoluūr · de quo ē · C · vij ·
ad fi · in additione · B

¶ Quatr heretici ad fidē redeūtes re
cipi debēt · Rz° · dñt ad arbitrium sui
epi abiurare erroē · et q̄ firmir tene
būt fidē catholicā · j · q · vij · quotiēs a
de cōse · di · ij · ego berengari9 ex · co · ad
abolendā · A · Et dz ista abiuratio et
pmissio fieri p scripturā a publice l'
priuate · fm q̄ crimē fuerit publicuz
ul' priuatū fm ray · a in sū · cō · li · j · ti ·
v · q · xiiij · B · q̄ si p9 abiuratōez l' p9
q̄ ad arbitriū epi se purgauerit vt
dictū est ē · C · vij · deprehensi fuerint in
abiuratā heresim recidisse : iudicio secu
lari sūt sine vlla penit9 audiētia relī
quēdi · vt in · c · ad abolendā · A Hoc
verū cū p9 hmōi abiuratōz seu pur-
gatōz deprehendūr in heresi p facti cui
dētiā · aut p cōfessionē ꝓpriā ul' p te-
stes · in q̄ non pārcis · nec q̄ ad vitā ·
nec q̄ ad bona · Si āt absq̄ hmōi dep
hensiōe occulte recidiuant · a occulte
penitētes reuertanr ad eccīam parc
eis q̄ ad vtrūq̄ fm glo · ray · a in dcā
q · xiiij · vbi 8z fm vl · occultos hereti
cos absolui posse p simplices sacēdo-
tes ñ eps loci retinuerit sibi taliū ab
solutōes · Sz hoc clarz est p p cessū an
nalē curie q̄ nē pape reseruar casus
iste Jn dcā etiā · q · xiiij · notar fm im-
no · q̄ heretici etiā in extremis agen
tes nō recōciliant sine solēnitate pre
missa · si adē facultas · si āt ad cā nēci
tatē venerint q̄ ofiteri nō valeāt : pre
cesserīt tñ signa pnie tūc etiā sine pre
missa solēnitate recōciliabunr · L ex
em q̄ aliud statuerer : in hūana esset
Cō · hos · in · c · a nobis · ij · ex · de sen · ex
co · vbi eē pdcā tāgit in no · A dūtēdū
q̄ q̄ eē cū reūtētibz nō parr q̄ ad tōa
vitā : nō sūt petita pnie a eucaristie
sacīa denegāda ex co · sup co · li · vj · B

¶ Vtz cū redeūtibz ab heresi dispēsari
possit Rz° · Jure q̄dē cōi tales exq̄ re
cōciliati sūt ad laycā cōionē recipiūr
j · q · vij · c · j · Adhiber eē qñq̄ air eos
q̄druplex dispēsatio scz semiplena ·
vt solū recipiārī ordinibz añ hec oia
susceptr · j · q · j · si q̄s hereticē · A · Jbi
8z Hoc p magr bñficō hēant · si adēp
ta oī spe p motōis ī q̄ inuenīūr ordie
pmancāt · B · Plena vt possint sacēdo
tes fieri · j · q · vij · inuenētibz · Plenior
vt possint eē epi · xij · di · nos osuetudi
nē Plenissima vt eē ad supiores dignita
tes pmouēi possint · xxiij · q · iij · ipa pi
etas · A Jdē in sū · cō · li · j · ti · v · q · xv ·
fz hos · rai · a gof · B Vtz plat9 hēticē
hēat ptātē spūalē · vide C · scisma · C · iij

Hereticē · ij · s · p libz · vj Pla 5
hereticos hñr in · vj · de q̄bz q̄-
dam in preē · ca · iam dcā sunt
fm q̄ requirebat materia · illa vero q̄
restant : nunc erūt dicenda ·

¶ Quicūq̄ hereticos credentes · recep
tatores · defensores vel fautores eo
rum scienter pūsumpserint ecclesiasti
ce tradere sepultuē excōicati sūt a nō
debēt absolui · misi ꝓpriis maibz pub
lice extumulent a pīciant corpa dā
natorz · Et locus ille perpetuo careat
sepultura · ex · co · quicūq̄ · li · vj ·

¶ Heretici cū omnibz fautoribz mō di
cto · A · s · credētibus · receptatoribus

defensoribz et fautoribz eorū. ut in dicto. c. q̃cūq̃. B. et ipsorū filij vsq̃ ad sedam grātōez ad nullū ecclāsticum bñficiū seu officiū publicū admittā² alē irritū est. ex. eo. q̃cūq̃. Et intelligē p lineā pīnam ſſſā p mīnā nō pumūt ñ vsq̃ ad primū gradū. ex. eo. c. statutū. A Jbi etiā dr. Hoc sane de filiis a nepotibz hereticorū: credētiū et aliorū hmōi q̃ tales cēt vl etiā tales de cessisse pbant intelligēdū cē videt. nō aūt illorū q̃s emēdatos cē ostiterit et reincorpatos ecclie vnitati. a p culpa huiūmodi mādatū ecclie pīnam recepisse quā ipi iā pfecerūt vl humilt p secutōi eiūdem insistat. vl pati fuerūt ad recipiēdū eandē. B Jtē oēs viri ecclāstici q̃ ad p̄ces taliū receperūt dignitates vl bñficia ecclāstica priuati sūt. a si receperūt scient nō dūt in posterū admitti ad talia vl sīlia. Jtē filij taliū psonarū nō sūt in ptāte pīna. sed sūt sui iuris. ut in dicto. c. q̃cumq̃.

¶ Quid si q̃dam dū in egritudine decūberēt: petierūt hereticos ostolaturos ut ab eis fm ostuetudinē eorū ostolationē recipent. A. p manūs impositōem ut in. c. filij. de q̃ J. B. et sic decesserūt. sed mō filij vl heredes volūt pbare q̃ ipi defūcti nō sane mētis effecti fuscepterint vl pditā loquelā. nūq̃d audiri dūt ſſ°. Si tales dū viuebāt erāt diffamati vl suspecti de heresi vl si cōstiterit q̃ ipi sane mētis exñtes petiuerunt heredes nō dūt admitti. alio q̃n admitti pūt ad pbandū nō p vxores. filios. familiares aut aliq̃s de suis. sed p testes fidedignos a fidi ze latores. ex. eo. filij. li. vj.

¶ Illi q̃ p ꝓabiuratōz errorū. vl p ꝓ q̃ sepīj antistitis examinatōe purgauerūt deprehensi fuerūt in abiuratā hereſim recidisse q̃uis sine vlla pēnitus audiētia: reliq̃ndi sint iudicio seculari. si tñ pīne signa in eis apparent manifesta a petiuerūt humilt sacramēta pīne a eucaristie: nō sunt denegāda. ex. eo. sup eo. li. vj.

¶ In inq̃sitōe criminis hereſ ecl excōicatia ptiapes atq̃ socij crimīs ad testimoīm admittūt. p̄sertū in defectū aliarū pbationū ostra hereticos. credētes. fautores. et defensores eorū si ex numēo testiū aut psonarū tā deponētiū q̃ cōsī q̃s deponit q̃litate a alijs circūstātijs nō falsa dicere p̄sumāt. ext. eo. in fidi. li. vj. Sīlt illi admittūtur q̃ sup facto hereſ iurauerūt dicere veritatē. tā de se q̃ de alijs a eā celando piurauerūt a postea velint corrigē dictū suū ostra se a alios si māifestis indicijs apparuerit: tales nō leuitate aut odio. seu pecunia. sed zelo fidei vel le reuelare. ex. eo. accusatꝰ. li. vj.

¶ Presidētes regimī alicꝰ loci licet sint excōicati vl de facto a nō de iure iurisdictōez habeāt ad req̃sitōem ordinariorū vl delegatorū ipōrū. á inq̃sitorū. A. nō valentiū sine more dispēdio vl negocij piculo recursū hābe ad superiores q̃ legitīe in loc ipīs possint iusticiā exerē ut in. c. p̄sidētes. de q̃ J. B. pūt a dūt ostra hereticos credētes. fautores a receptatores a defensores eorū suū officiū exercere. a illi q̃ req̃rūt eos ñ incurrūt aliquaz sīnam. tñ dictis presidētibz ꝓpt ꝗ in alijs nullū ius est cōcessū vl pmissū ex eo. possidentes. lib. vj.

¶ Suspectꝰ de heresi a ob ꝗ citatus et q̃ ñ cōpaet excōicatꝰ est si excōicatō nē p annū sustinet extūc est velut hereticꝰ ordīnādꝰ ex. eo. cū ostūacia. li. vj

¶ Accusatꝰ de heresi vl suspectꝰ vehemēti suspitōe q̃ heresim in iudicio abiurauit a postea omittit in ipsā cōsef relapsus tiez antea ipsū hereſ crimē si fuerit plene pbatū. S; si leuis suspicio fuit nō dr iudicaī relapsus. ꝗ alt grauiter puniri. ex. eo. accusatꝰ li. vj

¶ Qui in vna hereſ spē fuerē in vno articlo vl sacro errauit a postea abiuāuit simplt hēsiz si postea errat ī alio relapsꝰ ē iudicādꝰ ex. e. accusatꝰ li. vj

¶ Ille de cuius lapsu in heresim añ abiuratōem constiterat. vl nūc constat. si postea hereticos receptet. deducat vel associet eis donec munera:

siue mittat uł fauorē impendat qui
excusari nō possit · A · seu etiaz visitet
dicto · c · accusatꝰ · B iudicari debz ela
psus ex eo · accusatus · li · vj ·

¶ Quid si qs p receptatōe hereticoz
A · uł etiā p defensiōe seu fauore dcō
c · accusatꝰ · B · a nō qz eēt hereticꝰ sb
obligatōe bonoz inquisitoribz se ab
struxerit ad reapiendū pnāz · et ea in
iuncta a nō pacta decesserit Rz°. Co
gi dnt heredes in bonis ad oplendu
A · Vez est si sit pna in bonis tpali
bz iniūcta pficēs ad salutē · ut ibi · B
Secꝰ si talis solū se obligauit ad pe
nitētiā quā inq̄sitores vellēt iniūge
re · et ea nondū iniuncta decesserit · ex
eo · accusatus · ff · si vero · li · vj ·

¶ Nūq̄d pꝰ mortē heretici poterunt
occupari bona eiꝰ · si de heresi nō fuit
in eiꝰ vita declaratū · Rz°. Poterīt si po
stea declāret · ex · eo · accusatꝰ · li · vj ·

¶ Sacerdotes q̄ instruūt hereticos de
cēlāda veritate et hmōi dnt pena de
bita castigari · Religiosi ecł heretici sł
gūiꝰ pūiēdi alijs ex eo · accusatꝰ li · vj
A · ff · si · vbi ꝺ · Sacēdotes a alij dericī
q̄ negociū inq̄sitōis instruēdo citatos
hereticos uł alioz credētes de cēlāda
veritate a dicēda falsitate seu eos im
debite liberādo inuēti fuerīt impediē
cū nō sit dubiū ipsos ea facere in fa
uoreꝫ hereticē prauitatł p inq̄sitores
a talibz opesci pnta pena debita cas
tigari · tā p captōz psonaz q̄ alīs p
ut culpa exegerit relinq̄ntis · Religi
osi etiā sūt immuātōmis pena · v · car
ceratōis · ex eo · c · penł · Secł alīs gra
uiꝰ puniendi q̄ sclares si inuenti fue
rint in heresi uł silibz deliq̄sse · B ·

¶ Statutū loci p qꝰ impedirel nego
ciū inq̄sitōis hereticoz nō valet A · si
ue impedia² directe siue indirecte · vt
in · c · statutū de q̄ · B · et dnī A · ł alij
q̄cūq̄ rectores · vt ibi · B · tenēt illud
exhibere · A · dyocesano loci uł ei vi
cario seu inq̄sitoribz et sū more dispē
dio vt ibi B · et corrigere · A · v · omino
reuocare si nēte fuerit uł saltē eatenꝰ
moderare q̄ p illud inq̄sitōis pcessus
nō impediat · uł aliq̄tenꝰ retardet² vt
in · c · qꝰ secł · B · ex eo · statutū · li · vj

¶ Inq̄sitores in certis pruincijs pnt
procedere simul uł separati · put negocij
vtilitas suadebit ex eo · ut officiū · li ·
vj · A · Et ibi pt; q̄ hoc obtinet qn in
aliq̄bz locis sūt plres deputati sił · B ·

¶ In examinatōe testiū otra hereti
cos A · v · sup crimīe heresis · ipmq̄ cō
tingētibz · vt in · ff · verū de q̄ · B · dnt
interesse due religiose psone · A · a di
screte vt ibi · B · a si pt fieri p publi
cā psonā oscribi testiū dicta · ex eo ·
ut officiū · ff · vez · li · vj · A Et ibi p; q̄
si psona publica cōmode nō pōt hzi
ista cōscriptio dz fieri p duos viros
ydoneos · B · Et q̄dē religiosi q̄ fuerīt
notarij · A · in sclo vt ibi · B · a alij q̄
bz iniunctū est A · a sede aplica tabel
lionatꝰ officiū etiā tpe religionis ra
tōe negocij inq̄sitōis cōtra hereticos
vt ibi · B · teneāt ad oscribēdū · vt in
dicto · c · vt officiū · A · si fuerīt p dcōs
inq̄sitores req̄siti · vt ibi · Vbi etiā p;
q̄ in hoc negocio etiā dericī pnt exer
cere tabellionatꝰ officiū · l; ipsi uł ecł
prefati religiosi sint in sacris · B ·

¶ Inq̄sitores si opꝰ fuerit pnt inuō
de auxiliū brachij sclare · a ꝺ dictoēs
p censurā ecāsticā opellē · nō obstā
tibz priuilegijs ocessis q̄buscūq̄ pso
nis ł religiosis uł vmūsitatibz · A cu
iuscūq̄ oditōis · dignitatis · ł gdꝰ re
ligionis · uł ordinis spēałe · ł gnałe
sub q̄cūq̄ forma verboz ocessis uł in
posterz cōcedēdis a pnt sic opellere ec
appellatōe postposita · vt ibi · B · nec
etiā ostitutōe de duabz dietis · A · s · ex
de rescrip · nonnulli · vbi cauet ne q̄s
p lras apostolicas possit trahi ad iu
dicū vltra duas dietas ex sua dyo
ce · B · e · eo · vt officiū · li · vj ·

¶ Omis rectores locoz req̄siti a dyo
cesanis ł eoz vicarijs seu ab inq̄sito
ribz tenēt iurare · Suare a Suari facē cō
stitutōes ꝺ hereticos · fautores a defē
sores eoz a eoz filios a nepotes · A ·
a sede aplica p mulgatas · ac ec approbatas dcō · c · ut officiū · B · Et q̄ iurare

nolierit et suare. habet ut infamis
et hereticorum fautor a de fide suspectus
nec debet hui p dño. nec ad aliquod offi
ciū publicū ulterius assumi a ea q̄ in=
terū ut rector fecerit: nullā hnt firmi
tatē. ex. eo. ut officiū. li. vj. in fine. B
Dnt omnes rectores ī hoc negocio pa
rere dyocesanis a inq̄sitoribus. nec ali
q̄ mō dnt cognoscē de hs crimine. nec
captos liberare hmōi. A. v. dyoce=
sanorum vl inq̄sitorum iudiciū. sm̄iam seu
processū directe vl indirecte impedire
ut in. c. qd seq̄t B. Aliter sūt excōica
ti et si sustinuerūt p amū. A. aīo pti
naci ut ibi. B. odēnari dnt tanq̄ here
tici. ex. eo. ut inq̄sitōis. li. vj. A. vbi
etiā idē statuit otra oēs q̄ scient in p
dictis dederint consiliū. auxiliū vl fa
uorem. B

¶ Cōcessū est inq̄sitoribus omittere ci
tatōes a denūciatōes sm̄ias. Item auto
ritas aduocādi peritos. A. put expe
dierit ut eis assistāt et inferēdis hu
iusmōi sentētijs p̄beant ofiliū oportu=
tunū. ac q̄ eis sup hijs hūiūt parēt
in virtute obedietie iniūgēde. ut in. c.
cōmissi. de q̄. J. B. et clerū a pplin loci
put viderūt expedire negocio fidei. Item
pcedēdi otra illos q̄ in puincia eorum
omiserūt ipsū crimē heres etiā si ad
aliā se trāstulerint. Item facēdi sibi
assignaria q̄scūq̄ libros in q̄bus esset
aliq̄ processus cōtra hereticos A. vl alia
scripta in q̄bus inq̄sitōes facte: a pcess
sus p q̄scūq̄ aucte sedis aplice vl le
gatorum eiusdēm B. a cū hereticos incar
ceratos vna cū p̄latis quibus subsunt
penā eorum mitigādi vl mutādi. Item
priuādi. vl priuatos nūciandi. dig
tatibus vl alijs bnficijs ecclāstica a offi
cijs publica honoribus oēs hereticos
et fautores A. et credētes receptatores
et defensores eorum. ipōrum q̄ filios a ne=
potes ut ibi. B. Sunt aūt dyocesani
requirendi. A. vl eis absentibus eorum vica
rij. ut ibi. B. a de eorum cōsilio facēdū
ñ ipi scient talibus otulisset A. s. dicta
bnficia p̄fatis hereticis seu cōplicibus
tunc cum ipi dyocesani vl eorum vicarij
nō sūt requirendi. hs poti9 a suo iudice
puniēdi ut in tex. qui sequit. B. ext.
eo. ut omissi. li. vj.

¶ Cōtra xp̄ianos q̄ efficiūt iudei vel
redūt ad iudaismū. cē si infantes vl
metu mortis esset baptisati pcedēdū
est sicut otra hereticos. Silr etiā otra
eorum fautores. A. tanq̄ otra fautores
receptatores hereticorum a eorum defenso
res si p̄fati fuerint de hs ofessi. aut per
xp̄ianos vl iudeos cōuicti ut in. c. de
quo stati. B. ex. eo. cō. li. vj.

¶ Propter heresim maitorum nō ofiscāt
dotes vxorum ñ cū eis scient cōtraxisset
A. v. qr tūc sciebāt illos cē hēticos ut
in. c. qd seq̄t. B. ex. eo. decreuit. li. vj

¶ Qñ negociū heres omittit alicui l
aliq̄bus gr̄iatr in certis loc: nō adimi
tur ep̄is autoritas eorum ordinaria vl
etiā delegata si ea habeāt. Et vtriq̄
etiā de eodē facto inq̄rere pnt cōiter a
diuisim. a si diuisim pcedāt: tenent
cōicaē sibi inuicē p̄cessus. Et p vtrosq̄
fil sm̄a pferat. ñ alter alteri deferat
q̄ si in sm̄a nō ocordāt. ad sedē aplī=
cā mittāt. A. Vterq̄ negociū sufficiē
ter instructū. ut in. c. qd seq̄t. B. ex.
eo. p hs. li. vj. A. Ibi etiā si q̄ si ordi
naria seu delegata ep̄i ptāte pcedāt
illū in pcedēdo modū obseuet. quē in
q̄sitores pñta dnt p iura cōia vl spe
ciales ocessiōes seu ordinatōes sedis
aplice obseuare. B. q̄ etiā vn9 sm̄ ali
nō possit ad sm̄iam pcedere vide expēs=
si9 J. Hereticus. iij. C. j. Et intelligo q̄
p̄dictā cōicatōes p̄cessuū optet fieri
qñ nihil aliud restat agēdum ñ q̄ sm̄a
pmulgetur q̄ si alr nō possit omodo pce=
re ñ vis actis alterius. tūc semel cōica
tio tm̄ tribuat ut in exuag. bnīdicti.
xj. q̄ incipit. Ex. eo.

¶ Heretici appellatio inhibita ē. ex.
eo. ut inq̄sitōis. li. vj. A. Et silr pcla=
matio. q̄bus ñ obstātibus rectores seu of
ficiales tpales odēnatos hēticos et
sibi relictos stati dnt reape a indila=
te aīadūsione debita puniē. Et idē cē
est de credētibus ac eorum receptoribus. fau
toribus a defensoribus ut ibi. B.

¶ In negocio heresis ꝑt procedi simpliciter a de plano · A · absq; aduocatorꝫ a iudiciorꝫ strepitu a figura vt in c · statuta de q̃ ⁊ · B · Et si periculũ cẽt ñ noiatis acusatoribꝫ uꝯ testibꝫ publice · ñ coraꝫ aliq̃bꝫ puidis ꝓpiẽdo detenẽdo secretũ et hmõi · A · s · corã dyocesano uꝯ eo absẽte ipsi9 vicario · qñ inquisitores procedũt Qñ vero procedit ep̃s corã inq̃sitoribꝫ si hẽ possit omode copia corũdẽ · nihilominꝰ siue ep̃s siue inq̃sitores processerũt aliq̃bꝫ alijs psonis puidis a honestis virisq; pitẽ q̃s ad hoc vocari · a eis totũ processũ sup q̃ deliberãdũ est seriose manifestari · ac integraꝫ explicari a de ipsorũ ꝯsilio ad sñam uꝯ ad cõdemnatõem procedi dꝫ · Et ep̃s uꝯ inq̃sitores pñt indicere secretũ ꝓfatis q̃bꝫ fit reuelatio et in eos si archana ꝯsilij seu processus sibi ꝑ secreto ab eisdẽ patefacta preter eorꝫ licẽtiã alijs patefecerint: excõicatõis sñam quã ex secreti violatõe ipso facto incurrãt si eis expedire videbiꝫ ꝓmulgaẽ sic q; tñ inq̃sitores ep̃m uꝯ ep̃s inquisitores nõ excõicet hac de cã · sed ipꝰ ex districto ꝓcepto iuris ad secretũ hmõi tenẽt? Et ĩ hijs ex ꝓcepto tã epi q̃ inq̃sitores debent purã a puidã intẽtõe; hẽ ne ad acusatorꝫ uꝯ ad testiũ noia suppriméda vbi est securitas periculũ cẽ dicãt · nec in corũdẽ discrimẽ securitatẽ asserãt vbi periculũ imminere · sup q̃ corũdẽ ꝯscientie onerãꝫ · vt ibi · B · Sed cessante periculo publicẽꝫ vt fit ĩ alijs iudicijs · ex · eo · statuta · li · vj ·

Hereticꝰ · iij · Hec q̃ sequũꝫ ꝯtẽ hẽticos fiũt in clemẽtinis Primo q̃dẽ q; tã epus q̃ inq̃sitor vnꝰ sine alio ꝑt citare a capere a tute custodire uꝯ mãdare A · ponẽdo ecꝫ ĩ ꝯpedibꝫ ꝯ manicis ferreis si ei visũ fuerit necnõ inq̃rere ꝯtra illos de q̃bus ꝓ hmõi negocio ꝑm deũ a iusticiã viderit expedire vt in de · multorꝫ de q̃ ⁊ · B · Sꝫ deputare duro carceri · et q̃ magis ad penaꝫ q̃ ad custodiã videaꝫ · uꝯ tormẽtis exponẽ · uꝯ ad sñam procedere nõ ꝑt ep̃s sine inq̃sitore · nec ĩ q̃sitor sine epõ: aut ei9 sup hoc delegato · aut ep̃ali sede vacãte delegato capitũ sui admuicẽ copiaꝫ possint hẽ infra · viij · dies postq̃ se q̃sierint · A · Et si sec9 presũptũ fuerit nullũ est et irritũ ipso iure · vt ibi · B · Põt tñ q̃libet predictorꝫ omittẽ alteri vices suas · uꝯ p lrãs significare suũ consiliũ a assensum · ex · eo · multorꝫ ·

¶ Quilibꝫ carcer uꝯ mur9 hereticorꝫ dꝫ esse cõis epõ a inq̃sitoris dꝫ hẽ duos custodes Vnũ quẽ volet ep̃s a ei puidebit · alterũ quẽ volet inq̃sitor a ei puidebit a vterq; eorꝫ ꝑt hẽ sub se vnũ fidelẽ ministrꝫ · a illi9 loci erunt due claues · A · diuise et p q̃libꝫ ꝯclaui carceris vt in dicta de · multorꝫ · B · q̃ rũ vn9 custodũ vnã et ali9 aliã tenebit · a poterit officiũ mĩstrãdi carceãtis cõmittẽ suo mĩstro · a tenẽꝫ ꝑdã custodes añq̃ exeq̃ nꝫ officiũ corã eis a q̃bꝫ assignãꝫ iurare tactis scis euãgelijs: q; in custodia oẽꝫ diligẽtiam quã potẽt adhibebũt: a q; aliqui in carceratorꝫ mihil loq̃ꝫ vn9 · nisi alio audiẽte · a q; ipꝰ carceãtꝫ fideliꝫ cõferẽt puisiõꝫ quã ipi recipiũt ex ordiatõe cõi · et qꝰ a pẽtibꝫ ꝯ alijs psonis oferꝫ eisdẽ · nisi epi uꝯ inq̃sitoris vel suorũ cõmissariorꝫ ordinatõ refrãgẽt Et eodẽ modo iurabũt ꝑdicti custodes ministri · et corã eisdẽ · ut in de · multorꝫ · ex · eo · A · Ibi etiã subdiꝫ · Et q; sepe cõtigit epos ꝓprios hẽ carceres sibi a dictis inquisitoribꝫ nõ ꝯmunes districte precipim9 ut custodes ad in carceratorꝫ ꝑ dicto crimĩe custodiaꝫ per epos uꝯ sede vacante ꝑ capl̃m deputandi · a eorꝫ ministri · corã dictis inq̃sitoribꝫ vel substitutis ab eis · ꝑstent simile iuramentuꝫ · B · Notarij inq̃sitõis coram epõ cũ inquisitore ꝯ ꝑstitutis ab eis iurabũt suũ officiũ fideliter exercere Et idem fiet de alijs psonis necessarijs ad dictũ officium ut in dicta de · multorꝫ ex · eo ·

¶ Episcopi a inq̃sitores uꝯ ꝑstituti ab eis maliciose · aut fraudulenꝫ nõ

imponant alicui crimen heresis. nec q
aliq ipos in executōe officij sui impe
diunt imponāt aliqs falsuz. q si epi
cā odij grē vl amoris vl lucri vl cō
modi tpalis omiserūt pcedē. A. ctra
iusticiā et ōsciam suā vbi fuerit pce
dendū sup hmōi ꝓuitate. ut in dicta
de multoz. B. vl aliquē vexare im
ponēdo ipsaz heresim. vl q impediāt
suū officiū. si epi sūt vl supra p trien
niū incurrūt suspēsionē ab officio. si
inferiores sūt: sūt excōicati. a q sma
nō n̄ p papā absolui poterūt. A. pre
terq in mortis articlo. a tūc satisfa
ctōe pmissa. nullo in hac pte ꝓuile
gio suffragante ut in tex. q seqt. B.
In de multoz. ex. co.

¶ Inq̄sitor nō pōt eē n̄ attigerit. xl.
annū. Et tam ipse q̄ cōmissarij de
putati nō pnt pecunias extorqre. nec
scient ecclesiaz bona ob delictū clerico
z fisco ecclie applicare Alt sūt excōi
cati. Quē casū vide plene s. Excōica
tio. j. Fiij. A Et ibi de hs dictū ē in ad
ditōe B. a in de. wlētes. ex. co. Nul
lus āt inq̄sitor pt pcedē cōtra officia
lem aliquē vl nuncū romane curie
ut in exuaganti iohā. xxij. que inci
pit. Cum frater.

Hermofroditus Nūq̄d talis
ordinari pt. Rō Si magis ver
git in sexū virilē q̄ femineuz:
pt recipe caracterē. si ecōuerso nō pt
nij. q. iij. testes. v. Itē hermofrodit9
Sed tñ in vtroq casu nō debz ordina
ri ꝓpter deformitatē a mōstruositatē
ar. xxx vj. di. illustratoz. a. xlix. d. c.
vl. Si vō equalt inualescit in eo sex9
virilis et femine9 caracterē recipe n̄
pōt sm Wil. A Idem in fū. con. li. iij.
ti. xxiij. q. ij. B

Ironia p h scribitur. vide ta
men in litera. I.

Istrio Vtz officiū histrionū
sit licitū. Rō. sm Tho. ij. ij. q. cxl viij.
tale officiū. q ordinat ad solatiū ho
mīb9 exhibendū n̄ est illicitū sm se
dūmō nōvtant aliqbz verbis vl fa
ctis illicitis. a nō adhibeāt ludū ne
gocijs a tempibz indebitis. Vna illi
q moderate eis subueniūt nō peccāt
sed iuste faciūt mercedē ministerij eo
rū eis retribuendo. Si quis vo superflue
sua in talib9 ōsumūt vl largiūt illis
q illicitis ludis vtūt: peccant q̄i eos
in peccatis fouentes. A. Cō. vl. a ad
dit q si aliqs etiā malis histrionibz
pcedat ad ōseruandū famā suā ne a ta
lib9 vitupet nō credo talē pcare mōr
liter. ut in fū. cō. ti. ij. ti. v. q. xxij. B.
De histrionib9 hes s. Cleri. iiij. Fv.
et s. Cōicare. Fxx. q incipit. Vtz cor
p9 xpi debeat dari histrionibz.

Homicidiū. j. cōiter q̄d ē. Rō
Est hōis occisio ab hoie facta
a ōmittit nō solū facto: sed ēt
verbo. Et verbo triplt sc: pcepto. cōsi
lio. a defensiōe. v. defendēdo homicidi
um suis verbis ab illis q volebāt ipz
retrahere vl impedire ut. l. d. si q̄s vi
duā. de re di. j. periculose Facto vero
committit. iiij. modis Iusticia. necē
tate. casu et voluntate. A Glo. Ray
dic. Defensiōe. ut aduocat9 defendit
reū in cā criminali vbi accusator si nō
pbauerit tenet ad penā talionis ut
in fū. con. li. ij. ti. j. q. ij. Et eodē ti. q.
xxj. dicit sm Ray. Defensiōe. v. desua
sione. ut si q̄s dissuadēdo retrahit a bo
no ꝓposito hoiem volentē aliū a mor
te liberare. Et glo. a9 dicit hs intelli
gēdū q̄n corrupta intentōe fit Nā si
mat filiū volentē liberare aliquē a pe
riculo mortis retrahat vl dissuadeat
qz timet ne ille i ibi interficiat vl patiū
vl nihil peccat. Et sm Ray. a in decā
q. ij. est etiā homicidiū spūale q q̄s
spūaliter a q̄dā iuris fictōe occidit.
qs fit. v. modis Obediēdo. j. iohā. iij
Qui odit frem suū homicida est Itē
retrahendo de re. d. j. homicidiorz Itē
male ōsulendo seu suadendo ea. di. c.
noli putare Itē nocēdo ea. di. homici
diuz. vbi dr q omis iniqu9 motu9 ad
nocendū fratri: p homicidio comput
at. Item victū subtrahendo. lxxxvj
di. singulis. a. c. pasce. B

¶ Vtrū occidere animalia sit pctm.

Rō fm Tho · ij · ij · q · lxiiij · Nō · qr nul
lus peccat vtendo re sua ad ꝗ ad qd
est ordinata · Qrialiter aūt plantea
aīalia ꝓter hominē sūt ordinata · A
Idem in sū · cō · li · ij · ti · j · q · iij · B
¶ Vtr licеat iudici occidere malefa
ctorē · Rō fm Tho · ij · ij · q · lxiiij · Sicꝫ
salute totiꝰ corpis pēcidit laudabiliter
putridū mēbr sic malefactora corru
ptiuꝰ alior occidit ut bonū cōmune
ꝛseruet · Si tñ hec occasio fieret a iudi
ce vl ministro liuore vindicte vl de
lectatōe fundēdi humanū sanguinē
licet ille iuste occidat : nihilominus
iudex mōrtr peccat · sicut a minister · Et
eodē mō si facеret ꝗ iuris ordine nō
ꝓuato · xxiij · q · iiij · C · penl · a · q · v · mi
les · a · c · cū minister · a · c · lex etna · a
c · officia · a · c · cū bō · a · c · q malos · A ·
Idē in sū · con · eo · ti · q · iiij · B
¶ Vtr licеat priuate pſone malefa
ctorē occidē · Rō fm Tho · ij · ij · q · lxiiij
Nō · sed licet illa tñ cui cōitatis cura
ꝛmissa est · sicut pncipi hñti publicā
auctem · Nō āt priuatoa multo am
plꝰ neqr clerico Naz clericis ꝛmittit
misteriū noue legis in q̄ nō determina
tur pena occasiōis vl mutilatōis cor
poris · a iō ut sint ꝑdonei mīstri dñt
a talibr abstinē · A · Hoc intellige ñ
fieret ad repellēdā vim cum modera
mīe inculpate tutele ut in de · si furio
sus de homi · B · De muliere in adul
terio deprehēsa vtr possit occidi · vide
T · Impedimentum · viij · C · vlt · Et de
adulterio · vide T · Lex · C · ix · ver · iiij ·
¶ Vtrū aliq̄ nēcitate licеat occidē ho
minē · Rō fm Tho · ij · ij · q · lxiiij · Illi
atū q̄dē est q̄ homo intendat directe
hominē occidere ut seipsū defendat ñ
ei q̄ habr publicā auctem · A · a ecl p
uato si nō exceedat limites defensiōis
legitīe · dicta cle · si furiosus · Iō seqt
B · Pōt tñ vim vi repellere cū mode
ramīe inculpate tutele · Et si pret ītē
tionē defendētl ille occidat nō peccat ·
¶ Vtr licеat occidē furē Rō Fur noc
turnꝰ si nō poterat discerni q̄ ad fu
randū a ñ ad occidēdū remisse : nec alt
poterat deprehendi : potuit occidi · alt
nō · ex · eo · si pfodiens · ff · de sicca · l · fu
rē · A Ibi dr · Furē nocturnū si q̄s oc
cidit ita demū impune fоret · si pcere
ei sū suo periculo nō potuit B Furē no
diurnū ñ licr occidere · ñ se telo defen
dat · qr tūc plus est q̄ fur · ut in dicto
ca · si pfodiens Latronē etiā insidiā
tem itineribr fm leges militibr licr oc
cidē · Sicut a nocturnū ꝓpl̄atorē agro
rū C · q̄ndo licr vni se sū iudi · vindi
l · j · et · ij · De q̄bz duobz vid T · latro · B
¶ Vtr licеat clericis occidē suū inua
sorē Rō Clerici q̄dē pñt sic lapidi vim
vi repellē defendēdo sea sua · ar · ex · de
homi · significasti Et hūc casū vide s
Bellū · j · C · ij · a ex · de sē · excō · dilecto
ti · vj · A Ibi ꝗ dare bē² · vbi etiā dicit
q̄ pta dr q̄libr ꝓpulsare iniuriā · etiā
a vicino a primo B · q̄ si clericꝰ ita in
uadat q̄ alt mortē vitare nō poterit
ñ occidat vl mutilet inuasorē ꝗ faci
endo nō est irregularis · in de · si furio
sus · ext · eo · Et eodē mō nō est irregu
laris si occidat furiosus aut infās á
dormiens ut ibidē dr ·
¶ Vtrū grauiꝰ peccet q̄ occidit iustū
q̄ q̄ occidit pctōrē Rō fm Tho · ij · ij · q ·
lxiiij · Sic · q̄druplicī vōe Prio qr no
cet ei quer plꝰ dr diligē · a ita magis
agit ꝛtra caritatē Secō qr iniuriā in
fert ei q̄ est minꝰ dignꝰ · a ita magis
agit ꝛtra iustitiam Tertio · qr priuat
cōitatem maiori bono · Qrto qr spe
rnit deū Lucе · x · Qui vos spernit · me
spernit · A · Idem in sū · con · li · ij · ti · j ·
questione · xviij · B
¶ Vtrū homicidiū semp sit mortale
Rō fm Rai · Homicidiū voluptariū
mōrtale ea enorme · d · l · si q̄s voluntarie
A Ibi dr · Si q̄s voluntarie homicidiū
fecerit : ad ianuā catholice ecclie semp
iaceat · dicit Glo · idest horis statutis
Seqt Et cōmunionē in exitu vite sue
recipiat · dicit glo · Supple si moritur
ante finitum tempus penitētie · quia
post tempus penitentie licite cōmu
nicat · xxxvj · questi · vj · si quis de cor
pore · Sequitur · Si aūt nō voluntate

sed casu aliquo homicidiū fecit Prior canon. viij. annis agē pēitētiā iussit Secūdo canon. v. mandauit B. ñ fiat iuris pmissione vt in iudicea in eo q̄ se defēdit a sua vel ī bello iusto. xxiij questi. j. quid culpatur. A. Idem in su m. con. eo. ti. q. xx. B.

¶ Vtrum quilibet teneatur liberaē primū ab iniusta morte cum potest Rō. q̄ ex debito caitatē q̄libet tenet repellē a primo iniuriā si potest Vnde ambro. Qui non repellit iniuriā a primo si pt. tātū ē ī vicio q̄tū ille q̄ fac̄ xxiij. q. iij. nō in inferēda. a. c. sea. c. oñdit. viij. a. q. v. reos Hec est sma Ray. Wil. a Tho. ij. ij. q. lx. In ꝗ tñ sicut pmit Wil. diuisitas est notanda q̄ ille qui hz publicā ptātē tenet defendere: etiā cū armis si oz. A et se ec̄ morti exponē sm cūdz Wil. vt in sū. cō. eo. ti. q. xxxij. vbi hec notant. B. dū tñ speret q̄ possit. Psone vo priuate: si q̄dē solo vbo possint hominē liberaē aut etiā facto: sed sine pcio psonarū suarū tenēt. ita tñ q̄ cū moderamīe inculpate tutele. vt tho. addit Sed nō credo q̄ in hoc casu teneat q̄s exponere se corpali piculo. vt ait Wil. et glo. lxxxiij. di. ī prim° A. Glo. ibi dicit. q̄ teneor dare pecuniam ne ali9 iniuste occidat. licet q̄dā dixerūt hoc verū esse de prelatis. Item dicit q̄ medicus dz poni9 gratis curare etiaz suis sumptibz q̄ pmittat infirmum mori. nō solū pauperē. sed etiā diuitē. Dicit etiā q̄ pōta inuitū curare et postea a potēte vl ei9 heredibus cure debite adhibite salariū petere. etiaz si infirm9 moriat. B.

¶ Vtrū teneat q̄s dare pecuniam ne ali9 occidat. Rō. Glo. lxxxiij. dist. in prin. pmit de hoc duas opini. Vna ē q̄ q̄libet tenet. Alia est q̄ solū prelati. Et subdit. A. hoc qd̄ seq̄t. nō videt ibi pmi in glo. tñ verū puto. B. Mihi videt distinguendū. q̄ si ostat illū iniuste occidi. q̄libz tenet pecuniā ad subuenire q̄ntū sua possibilitas pt. salua nēcitate sua. q̄ si nescit an ī iuste occidat. aut si nēcitas istius nō pt. nō tenet ¶ Vtrū medicū teneat poti9 gratis curare aliquez q̄ pmittere mori. vide T. Medicus. C. iij. Et vtruz media vl chirurgia possint promoueri. Item vtrum liceat clericis hoc exercere. hes T. medicū. C. añpenk. et vl.

¶ Vtrū mutilare aliqd̄ mēbrū sit licitū. Rñdeo sm Tho. ij. ij. q. lxv Preseruare membrū sanū nō pōt esse licitū. nisi put ordinat ad vtilitatē omunitatis scz. p punitōe alicui9 culpe Sed hoc nō licet alicui psone priuate. etiā volente eo cui9 est membrū. q̄ p hoc fit iniuria cōitati. ꝗ hoc licet tm̄ publice ptāti cui omissa est cura cōis. Si vo membrū ꝓpter putredinē fit corruptiuū corpis: tūc licitū est p̄cidere de volūtate tñ eius cui9 est. aut illi9 ad quem pertinet curare de salute illius Porro nō licet aliquo mō membrū p̄cidē ad vitādū piculū aīe siue pcz q̄ salute spūali sēp pōt aliter sūuenire cū pctm̄ subiaceat ipsi voluntati. Vnde et Crisost. super illud Math. xix. Sūt eunuchi q̄ seipsos castrauerūt ꝓpter regnū celoru. dicit sic. Non membrorū abscisiōes ꝗ malarū cogitationū interēptōes. Maledicto emz est obnoxi9 q̄ mēbrū abscidit. Et postea subdit Nō concupiscētia māsuetior ita fit. sed molestior. Aliūde em̄ habz fōtes. Sperma em̄ in nobis ē: p̄cipue a ꝓpto incōtinēti a vita negligēti Nec ita abscisio mēbri opprimit tēptationes vt cogitatōnes frenum.

Homicidiū. ij. qd̄ omittit cōsilio vl mādato Homicida q̄dē cōsilio intelligi sm Wil. de cōsilio exhortatōis vl approbatōis q̄ homicidiū fieri debeat nō autē de respōsione siue cognitōis siue opinionis. Vñ si querēti an liceat xpiano occidere paganū. vel iudici malefactorē respondeat q̄ sic. nō tm̄ respondens nō peccat. sed nec fit irregularis misi talis pbabiliter videat q̄ ille iudex siue bellator secōm eius consilium velit agere. sic postea fecit. A. Predicā

obtinent q̃ntum ad irregularitatē · li
cet eck rñdens errasset in cōsulendo fm
eundē Wil · ut in sū · cō · li · ij · ti · j · q · vj
B · De hoc eē casu hēt s · Eps · Ffix ·

¶ Quid si nō osuluit homicidiū sed
cōsuluit aliq̃d vñ secutū est · Rē fm
Jnno · Si verisimile possit extimari q̃ inde
seq̃ret mors · irregulare est · ut si sua
fit iactū machine · vl balistē vl q̃ ca²
ad capiēdū castū qd nō poterat defa
cili capi sū morte hōim · a sic mors se
cuta est Si vō nō potuit extimari nec
erat verisimile q̃ mors seq̃ret · tūc q̃dē
si osuluit rē licitā: nō est irregularis
eē si mors fuerit iñ subsecuta · Si vō il
licitā: irregularis est · ar · ex · co · otine
bat · a · c · is q̃ mādat · li · vj · A Jdē in
sū · cō · dicta · q · vj · Et addit fm eun ·
Jnno · Semp tñ fit irregularis si di=
recte in mortē alicū osilū dederit · ex
ne clericū vl mōchi sūam · Et con · ho
sti · et addit Jdē si de voluntate sua tur
bata p̃ cessit · puta parentes vl clerici
verberari: cōuenīūta dicūt q̃ volūt ꝗ
vindicare · nec clericū expsse o tradicē
ar · ext · de simo · mathē · Sed si expsse
ꝗ phibeat · secū est · ar · extra de simo ·
sicut tuis · a est expssū in · c · petrū · ex
de homici · dūmō ex corde ꝗ faciat · ali
oq̃n in ospectu dei cadit cū tacite osē
tiat homicidio · B · Et idē dicēdus est
si mādauit Con · Hosti · Et eodē mō
distingue · si iste q̃dē cui osultū est: ñ
occidit · sed ipse occidit · A · licet aliq̃
dixerint hoc casu nō eē irregularita=
tē · ut no · in sū · cō · co · ti · q · vij · B ·

¶ Quid si aliq̃s cōsuluit homicidiū
fieri a antecq̃ seq̃ret effectū: reuocauit
Rē fm Jnno · Si expsse a fine vlla fi
ctōe phibuit: immuns est ab homi
cidio · ar · ext · de spmo · sicut tuis · et · j ·
q · iiij · q̃ pfulatus · ita tñ q̃ si non fir
mit credit q̃ reuocatō locū habeat te
net indicare illi q̃ sibi caueat · A Jdē
in sū · con · dicta · q · vj · vbi etiā Sī fm
eun · q̃ ista indicatio dī fieri caute
ne p dat quisq̃ · a q̃ si antecq̃ reuocē
cōsiliū p̃cedat etiā postq̃ osulens iā
pmiserat · irregularis efficit · B

¶ Quid si q̃s mandauit homicidiū
fieri nōie suo a ante effectū reuocauit
Rē fm Jnno · idē qd de osulente nūc
dictū est · ñ q̃ hic sufficit reuocatio
tm̄ sc; q̃ etiā si nō indicet illi q̃ sibi
caueat: nō sit irregularis · qr ex eius
dicto mil agit · A · dic clarius Ratio di=
uersitatis est · qr ille cui cōsulit: agit
p se · et ideo plus req̃rit ad remouen
dū effectū cōsilij q̃ ocermit ipsū opan
tem · sed mandatarius agit p mandā
te · ideo sufficit q̃ ei cōstet de cōtraria
volūtate mandātis nō solū expsse:
sed etiā tacite · ut si pacē iniret cū occi
dendo vl parentelā · vl aliā amicidiā
cōtraheret sciente eo cui mādatū eāt
de occidendo · fm eundē Jnno · et in di
cta · q · vj · B

¶ Quid si mandauit q̃s aliquē ver
berari inhibēs expsse ne occidēt vel
mutilaret · a ille nihilominus mutilet
vl occidat · Rē Mādator irregulare
efficit qr mādādo in culpa fuit a qr ꝗ
cuāre posset debuit cogitare · ex · co · is
qui · li · vj ·

¶ Qd si aliq̃s suadebat alicui q̃ ex=
ponat se periculo p p̃ia vl iure suo Rē
fm Jnno · Non est irregularis · eē si
iste cui osultū est moriat · xxiij · q · iij ·
p mēbra · a c · se · a · q · viij · igit a c · se ·
Sī si faceret eū verisimile mortuū: irregu
lare fieret · Jdē hosti · A · qr ordinata
caritas ē q̃ q̃sq; plus diligat corpus
suū q̃ alterius fm eun · Jnno · a in sū ·
cō · li · ij · ti · j · q · viij · a q̃ sicut etiā plus
diligat corpus p̃rimi q̃ bona fortune ·
lxxxvj · d · pasce · Jō ꝗ qd dictū est · si
faceret eū tūc · intelligēd est · qñ suasio
eēt facta p iure suo q̃ ad bona fortūe
vl etiā p defensiōe aliq̃ p̃ticularium ·
Secū si p defensiōe p̃ie seu reipublice
maxime fidei a eccie · Nā ꝗ casu licet
eck imminerent pericula et sequeret
mors: non irrogat irregularitas · cū
hoc casu etiam ad prelatos ecclesie p
tineat facere suasiones · ut supr̄ · Bel
lum · ij · Ffi · Vnde et si quis suadeat
alicui q̃ indubitanter se morti expo
nat pro honore christi · vel p fide vel

p statu ecclesie. nō fit irregularis ecc
si mors seqt. qr xps pro nobis mor
tuus est a sci martires p ecca ꝯ; Jmo
a in sū. cō. eo. tit. q. ix. Et ꝗ seqt. B.

¶ Quid si suadet q indubitāt expo
nat se morti p xpō uel ecclesia Rx°. fm
Jmo. ñ fit irregularis cū si seqt mors
qr xps mortē subiit p nobis Jꝗ hos.

¶ Quid de illo q volenti fugere imi
micos ꝓter timorē mortis cōsuluit
q remanet et q procuraret pacē a re
mansit a occisus est Rx°. fm Wil. Si
ille q consuluit habuit probabilē cā; cre
dēdi q illi nō immineret periculū. pu
ta. qr inimici illius adeo erāt consangui
nei uel amici q merito potuit pēsumē
q eos posset cohibere. nō est irregla
ris. alter sic. A. Et idē si etia; potuit
hīc dictā pēsumptōem. tñ fuit negli
gēs in interuētōe. qr hoc casu ex cul
pa sua seqt homicidiū a iō fit irregu
laris. ex. de homici. tua nos. Et colli
git ex dictis in sum. con. eo. ti. q. xj.
vbi hec notant. B.

¶ Quid si aliqs cōsuluit q infirmus
verteret ut citius moreret Rx° fm Wil.
Si ex tali trāsuersione citius mori. ir
regularis est q consuluit a qui fecit nc
pōt p epm dispensari licet a peccato
absolui possit. A. Idē in sū. cō. eo. ti.
q. x. vbi etiā addit. q si ex hac caus
sa nō citius mori nō incurrit irregula
ritas. sed sufficit penitere ꝯ peccato a
mala intētōe Nec est pēsumendu; q
si hmōi trāsuersiōes fiāt fm sortile
giū vetularu; sicut qñ faciūt apponi
secū ad caput moriēntis uel aliquid
hmōi ftuohū fieri ut citius moria² vir
tutē habeant hec sortilegia agi tñ d;
penitentia de peccato. B.

¶ Quid ꝯ illo q dissuad; homicidiū
sed philosophus associat homicidā. ut
eū si optet defendat Rx°. fm Hosti.
Homicida ē. nec poterit p mouei. Et
sic ītellige. q defensiōe omittit hōi
diū. ex. de de. pu. ī du. hētico. A. Idē
in sū. cō. eo. ti. q. xxxiiij. B.

Homicidiū. iij. ꝯ casuali homi
cidio. sc; qꝯ ꝓter intētōnē fit

Vbi distinguendū est sic. Aut enī is
q fecit casuale homicidiū dabat opā
rei illicite. á licite. Et si q dē licite. pu
ta repabat domū uel incidebat arborē
ppam. a hmōi a adhibuit oē; diligē
tiā quā potuit. a tñ casu contigit homi
cidiū. talis nullā culpā neq; penā in
curit. hic; forte casus oēs fortuitos
non puiderit ex. eo. iohā. a. c. q dā ut
asserit. S; si diligētiā nō adhibuit. te
ne² Sicut ecc tenet indistincte si dabat
opā rei illicite. Jōq; si clericus exercita
tōne uel venatōe iaculū mittat. a sic
aliū p'mat irregularis efficit². qr tlia
opa dñt ab eo cē penitus aliena. l. di
clerico. A. Idē in sū. cō. li. ij. ti. j. q. xix
fm Rai. hosti. a Goff. B. Sicta si ali
q̃s ludo p'iciat lapidē contra aliquē. a il
le volēs declinare impingit in aliū la
pidē a mortuus est. ille p iector irregu
laris effectus est qr ludus non ex'cāt mit
tere lapidē. a ita ē in similib; A. ꝯ fuit
dcū; inno. a hos. vt; in dcā. q. xix. B.

¶ Qd si aliqs h; certū l leonē q ali
quē occidit Rx°. fm inno. Nō videt
irregularē dūmō malicia uel culpā in
morte ñ hūerit. ar. l. di. hij q arborē
a. c. sepe. A. Idē in sū. cō. li. ij. ti. j. q.
xxviij. vbi cē p; q aliq ꝯ intelligūt
de lata culpa. aliqdo cē de leui Et si ē
aliqd qꝯ possit imputari tenēti dcā
aīalia. Et ꝯ videt p'babilius a tutius
Nā in dcis. c. hij q. a sepe. Sz simplē
de culpa a non restringit ad latā. B

¶ Qd de custodiētib; infirmos q ad
eos petitōs; cōuerūt minutorē ut mi
nuēt eis sāguinē l dederīt eis vinū. l ñ
bñ custodierīt eos. ita q ipsi mortui
sūt Rx° fm Wil. Jn oib; talib; vbi cō
sidē fiāt nō d; aliqs de facili scrupū
sā hīc oscia; ñ sit cuides culpa. ā neg
ligētia dissoluta Et si hēat deponē d;
A. ad oscilū homiciri. f; cūdē Wil. Si
āt lata culpa fuit l negligētia disso
luta. a certū sit q iñ mors pueneri
irregularitas cōtracta ē. A. Idē cē cēt
si p'babilē dubita² f; iudi'm medicos
fm eundem Guilhel. et in sum. con
eo. ti. q. xlj. B.

¶ Quid de parētibus in quorū lectis puuli filij inueniunt mortui · Ro° fm Ray · Si mors interuenit graui eorū culpa p̄cedente atq; negligētia: grauis est pna imiungenda · ex · de pe · et re · q̄situm · Si aūt leuis culpa p̄cessit nō tā grauis pna est imponēda · ex · de hijs qui filios occi · de infantibz · A Ibi dr de pna triū annorū q̄ vnus debet pagi in pane a aq̄ · Et fm glo · Ray · a in sū · cō · co · ti · q · l vij · qñ pentes filios spōte oppimūt: maior est eis pna imiūgenda · q̄ p alio homicidio · Si aūt casu · a graui culpa p̄cedēte · pna qñq; vl septē annorū est imponēda Si aūt leuis culpa p̄cessit pna triū ānorū indicēda est · Addit hosti · q in ls casu si culpa sit occulta · et pna debz ēe occulta · Si vo manifesta a pna dz ēe māifesta Et q maior pna ē imiūgēda si in lecto suffocēt q̄ si ī armis · a maior sacēdoti greco q̄ laico dcō c · q̄sitū de pe · a re · B · si āt nulla p̄cessit negligētia l culpa de iure ñ sūt punēdi · ar · ex · de homicid · ex lūstrū ad cautelā ꝓter ambiguitatē duplicitatis est eis aliq̄ pna imiūgenda · ar · xxiij · q · v · excōicatorū a · xxxiiij q · ij · in lectū Cō · hosti · a addit q ad monēdi st pentes ne pueros tenero's secum in vno lecto collocent ne forte oppimant · ij · q · cōsuluisti ·

Homicidiū · iiij · de pena a irregularitate homicidij fm raisic teneas Si homicidiū omittit vlo sc; p̄cepto · filio · vl defensione pena est irregularitatis · q̄ ēt p9 p actā pnam impedit ꝓmouendū a deiicit ꝓmotū · di · l · si q̄s viduā Et intelligere de defensiōe · qñ homicidā defendit dissuadēdo eis q̄ volebāt defendere occisū · si tñ corrupta intētōe ls fecit Nā si mā filiuz volentē liberare aliquē a morte retrahit · q; timet ne filij occidaf pax vl nihil peccat · Nec ēt alij sanguinej vl amicj tali intētōe dissuadēs: aliquā irregularitatē incurrit

¶ De pena vo homicidij facto omissi distinguendā qtuor modis p̄t omitti Et prio q̄dē · si est omissū ꝓ iustitia et recto p̄cessu · a intētōe: nō omittit culpa · sed potij9 faciens meret · nihilominus tñ irregularitas otrahit · q̄ sibi īpedit ꝓmouēdū a deiicit ꝓmotū · l · d · aliq̄ntos A · ñ fuisset hoc factū añ baptismū nā ꝓ baptismū tollit ista irregularitas fm Ray · a omunit etiam alios doctores · licz Bad · dixerit non tolli ñ illā q̄ est seq̄la pēi · ut in sum · con · co · ti · q · xxj · B · Quicūq; g̃ in tali cā fuerit iudex · aut aduocatus siue ꝓ actore siue ꝓ reo · s · cū actor obligē ad talionē · qr agēdo ꝓ eo agit cōtra actorē · A Sed sīna Badami q̄ exceptit aduocatū rei teneri posset vbi de cōsuetudine accusator nō tenēt ad penā talionis vl sanguinis fm glo · ray · a in dicta · q · xxj · B · Jtē assessor · officialis testis · notarij9 sīnam scribēs vl ꝓferēs sibi et q̄ scribit attestatōnes vl legit eas cū publicāt A · seu in examine cāe ut in dicta · q · xxj · B · Jtē q̄ scripserit vl dictauerit lrās ꝓ tali vindicta sāguinis: omnes irregulares efficiūt · di · l · si q̄s a · di · lj · aliq̄ntos · ex ne de · vel mo · sīnam · A Hec dicta fuerūt Ray · cū con · Goff · a Hosti · ut in dicta · q · xxj · B · Et intelligē ꝓ illū modū q̄ dr ¶ Jrregularitas · j · ff · j · Sctō si homicidiū factū sit necēcitate · tūc si necessitas euitabilis erat: ad maiores ordines nō ascendet · p̄mo nec in susceptis toleraf · ñ ex magna dispensatōe Alij aūt ut Goff · dicūt · q de iure cōmuni post pactā pnam pōt exercē officium ordinis iam suscepti · ꝓ quo videt facere · l · di · de hijs clericis · ij · vbi dicit q post pactam penitentiam · officio et cōmunioni reddatur · Sed hoc potest intelligi per dispensatōnez · que etiam non debet fieri sine magna cā Alis de tali dr · l · distin · de clericis · v · q multū sibi consulit si ab officio recesserit Jdeo primū tenent Ray · Ber · a Hosti · ut in dicta · q · xxj · B · Si fuit necessitas p̄sius incuitabilis: nō incurrit irregularitatez · ut dictū est supra homicidiū · j · ff · vj · vij · et · viij A · sez q̄

incipit vtq; aliqua cū duobus seqn̄tibz quividět aliter q̄tati. B. Tercio si sit homicidiū casuale distinguevt s̄. homicidiū. iij. C. j. Qñto si homicidiū sit voluntate spōtanea factū siue in ope siue etiaz in verbo vt in primo mōi. C. dictū est talis nō solū: non dz promoueri. ⁊ et impetuū dz deponi ex eo sicut dignū. a in dicto. c. si q̄s viduā etiā si paganuz interficiat siue saracenū. l. di. clericū. a. c. de hijs de rebus a ex eo. c. penl. Et cū tali nūq̄ dispensat in ordine l officio. l. di. minori. Et etiā si sit occultū ministrare in ordine suo nō pt ex de tēpo. or. c. vl. Poterit āt cū tali dispensari in bñficio ex de de. pu. in du. c. ij Si q̄s tamē aliq̄d p dcōq̄ añ baptismū cōmisisz nō impediret p baptismū. di. l. si q̄s p remissionē a dis. lj. aliq̄ntos. Cō. Jmo. goff. et Wil. Jrregularitas vo bigamie ñ tollit p bapmū ut s̄. Bigamia. C. vja s̄. baptism. iiij. a. vij

¶ An plat vel clericus q̄ de malefactoribz suis q̄relā deponit apd iudicē scla rē: a emēdā petit sibi fieri a puidei ne talia p̄sumat: incurrat irregularitatē si iudex mortē inferat iustitia exigēte Rz. Nō. si pt testatus est expsse q̄ ad penā sanguinis nō intēdit. ex eo. Prelatis. li. vj

¶ Quid si plat hñs iurisdictōz tpalem intūgat officiali suo: vt sup tali vel tali maleficio veritatē inq̄rēs iustitie debituz exeq̄t. a baiul sup hoc ad penā sanguinis p̄cedat nūq̄d p̄latus irregularitatē incurrit Rz. Nō ex ne de. l mo. c. eps. li. vj. Eundem casū. vide supra. eps. C. ix.

¶ Vtq; oēs q̄ interfunt vindicte sāguinis fiāt irregulares Rz. Sm Wil. Nō dūmō nec auxiliū nec cōsiliū nec autoritatē p̄stiterint Idē Jmo. A. hoc tñ clericis est expsse phibitū ex ne de vel mo. sm̄am. Sed alij q̄ ex curiositate interfuit hmōi vindicte vel vbi aliq̄s ītficat ī duello: multū ḡuit peccāt Rz cū Wil. a ī sū. cō. li. ij. t. j. q. xxij. B

¶ Quid si q̄s potuit mūerē p̄gnātē vel dat ei venenū vt faciat abortū Rz. Sm Ray. Si cōcept iā erat fōtus. et mulier ppt p̄cussionē abortū fecit. homicidiū fuit. alit nō est homicidiuz q̄ntū ad irregularitatē. ⁊ est homicidiū q̄ntū ad pnam. Sicā q̄ dat l ac cipit venenū: ne fiat cōceptio. A. vel cē ne fiat gnatio ex eo. si aliq̄s Idē ecl notat in sū. cō. eo. ti. q. xxix. B. q̄ si dubitat vtq; abortus fuerit ex illa p cussiōe vel vtq; fuerit iā formatus. dicē dū q̄ si p̄babilit dubitat vel credit. dz a misteio a pmotōe abstinē ne piaculo se cōmittat Si āt temeāriā hz opinionē: deponat eā si pt. a sic poterit ministrare a pmoueri. alit nō. A Idē in sū. con. eo. ti. q. xxx. B.

¶ Quid si plures in pugna fuerunt vbi aliq̄ interfecti sūt. nec pōt sciri a q̄ bz. nūq̄d oēs sūt homicide vel irregulares. Rz Si bellū fuit iniustū tūc q̄ntū ad pctm̄ homicide sūt q̄ p̄sumpsēt. a q̄ cū voluntate occidēdi venerūt. l nō p̄sumpserint Silit a illi q̄ venerūt vt si oportet p̄starēt occisoribz auxiliū Itē ñ sūt īmunes a culpa q̄ cū possēt nō liberauerūt. xxiij. q. vl. si q̄ tuor. ij. q. iij ñ inferēda a. c. vl. ex eo. sic dignū Si vo bellū sit iustū: nō peccant ñ sit ibi corrupta intētio. vel psōa cui bellare ñ lz. vt clericus Porro q̄ntū ad irregularitatē oēs repellēdi sūt q̄ sunt expte iniuriantiū Silit et q̄ erāt ex pte iniuriā accipientiū si isti erāt clerici a sic illi dte moueārt arma di. l. si q̄s p̄ accōptū. ex de de. pcu. pñtium. a. c. cōtinētia. A. glo. Ray. dicē. vt notat in sū. cō. eo. ti. q. xxxj. Hoc intelligo q̄ñ clerici erāt in culpa. vt q̄ voluntarie sū ñcitate moueruūt arma Si ci defenderent se vel socios ñcario: licet aliq̄s esset interfectus a defendētibz ex alterā pte: reliq̄ q̄ nō interfecissent nec interfectores iuuissent nō essēt irregulares licet voluntatem interficiendi habuissent q̄ lex p motionis factū requirit nō voluntatē. xv. q. j. si quis non iratus Nō obstat di. li. si quis post. q̄ intelligitur in milite q̄ sepe interfuit

bello · vel officiali · Ibi 8z · Si q̃s post
acceptū baptismū militauerit · a da
mide suscepcrit ac cingulū ad necād
fideles etiā si grauia nō admiserit si
ad dez admissus fuerit diaconij nō
acāpiat dignitatē Ecce ḡ casus in q̃
aliq̃tis incurrit irregularitas licz q̃s
nō pcauerit · nec etiā factū secutū fu
erit · sed solū ex acceptōe officij cū fre
q̃ntatōe · Seq̃t in glo · ſſnō obstat · ex
de de · pau · pñtiū vbi sacdos q̃ in q̃dā
oflictu vbi alij intfecti sūt: fuit ex pte
violentiā repellentiū · a piecit lapidē
a licz neminē pausserit tñ suspēsus
est a celebratōe missarū p bienmū
q̃ ad tps fuit suspēsus ꝓter ambi
guū duplicatē Et cō · cū bijs Jmo
ut in sū · cō · dcā · q · xxxj Videt etiā q
in ꝗ casu clericꝰ nō suspēderet ad ali
q̃d tps si intraret religionez · ut in e
xtinētia · ex · de de · pau · B q̃ si q̃s siue
laycus siue clericꝰ in bello iusto paus
sit q̃ndā · sed nō letalē neq; aīo occi
dēdi · nec etiā hoc aīo venit · nec alios
puocauit tūc nec de occasiōe tenet n
ordinē recipe phibet · licz alij occide
rint · ex · eo · significasti · Ꝗ q̃ si discer
ni · A Et ibi p; q̃ hoc vez est q̃n ictus
pñt discerni · alꝭ irregularitatē oīno
incurrit q̃ q̃literq̃ q̃ pausit · ut ibi
B · Con · Jmo · Hosti · a Goff · Et ad
dit Jmo · q̃ si aīo occidēdi ferit: tunc
q̃ntumcunq; leuiter pauteret tenet · q̃
auxiliū morti preb; Idem Ber · A Idē
in sum · con · dicta · q · xxxj · B

¶ Vtrū q̃ nō liberat a morte cū possit
sit irregularis · ut puta aliq̃s iuder q̃
reū nō liberat · aut diues q̃ nō pascit
fame moriētēa seq̃t mors Rz° ꝓ; Bill
Licz tales grauiter peccēt · nō tñ sūt
irregulaēs · q̃ lex pmotōis factū req̃
rit · xv · q · j · si q̃s nō iratus · A · Idē in
sum · con · li · ij · ti · j · q · xxxiij · B

¶ Quid si clericꝰ nō occidit tñ vulne
rauit · Rz° Si venit ad truncatōz mē
bri: irregularis ē · sicā de homicidio
ita q̃ solꝰ ꝓ dispensare secū pōt · ex
ne de · vl mo · clericis · a · ex · eo · is qui
li · vj · De hac etiā irregularitate plā
bās ¶ Irregularitas · p totū ·

Homicidiū q̃nto · 8 homicidio
vl mutilatōe suiipiꝰ · Et q̃dez
occidere seipm pctm mōrle ē
ut pbat Tho · ij · ij · q · lxiiij · q̃drupl
Primo q̃dē q̃ est cōtra naturalē incli
natōem q̃ vnaq̃q; res mitit seipsam
ꝛfuare q̃ntū pōt Secō q̃ est cōtra cari
tatē q̃ tenet q̃s se diligere · Tertio q̃
est iniuria cōitatis · q̃ q̃libz hō ps cō
munitatis est Qrto q̃ talis in deum
peccatiē q̃ alienū suū intficit peccat
in dñm · Idō ꝗ nullo mō licz · utputa
ut miserias pñtis vite quis euadat
ſſnaz finis oīm trubiliū est mors sm
philoso · Itē ꝓter vindictā alicuius
pcī · nō q̃ malefactorē occidere nō lz
ñ solū publice ptāti: sed etiā q̃ adi
mit sibi necariū pme tps · a ad ꝗ fa
cit s · Homicidiū · j · ffi · A · Jmmo se
occidēntez denegat pēnitēcēcāstica se
pultura · a oīō · xxiij · q · v · placuit · B

¶ Vtz licēat mulieri seipsā intficere
ne ab alio corrūpat Rz° sm Tho · ij · ij
q · lxiiij · ſſnō · q̃ nō dz in se ꝛmittē cri
mē maximū ut vitet minꝰ crimē ali
enū · ſſnō enīz est crimē mulieris si ei
violentia inferat Et itez · fornicatio
vl adulterīū est minꝰ pctm q̃ homi
cidiū p̄ cāpue suiipiꝰ q̃ ꝗ etiā est pic
lositsimm q̃ nō restat tps ut p pnam
expiet · A Idē in sū · cō · e · ti · q · xv · B

¶ Vtz licēat alicui occidere se ob tio
rē ne cōsentiat in pctm Rz° sm Tho
vbi s · q̃ nō sūt facēda mala ut veni
ant bona vl ut vitent mala preserti
minora a minꝰ certa · Incertū est ātē
ut aliq̃s in futuro cōsentiat in pctm
Potēs est enī dꝰ hoīem quacunq; tē
ptatiōe supueniente eripe a pctō Tñ
ut dicit Aug · j · de ciui · dei · excusantur
Samson · a q̃dā alij familiaēs ꝛfilio
spiritussancti · A Idem in sum · con · e
ti · q · xvj · et · xvij · B

¶ Quid de bijs qui seipsos mutilāt
Rz° ſſnō licz · nisi sicut dictū est supra
Homicidiū · j · ffi · Et si quidem talis
mutilatō fiat ex impatientia alicui
infirmitatis aut etiam si credebat se

obsequum prestare deo. vt puta vt castè viuerēt nihilominus repellūt a promotōe. a deinaūt pmoti. ex. de corpe vitioso Significauit. qr tales homicide sui iudicāt. dis. lv. si qs abscideritt. a di. xxxiij. maritū. Secus est si mēbr iō abscidit a se t ab alio: qr est corrupti uū corpis. vt dictū est ō. in pagīpho preallegato. A. Tñ a hoc casu adest licet nō pctm sed irregularitas si ex abscisiōe inducat deformitas seu impotētia ad executionē ordinis. vt in sū. cō. co. ti. q. xlij vbi hoc notāt Pōt etiā eps dispēsare cū eo q se abscidit putādo se obsequum pstare dō vt vtat ordine pius suscepto absq altar mīsterio. vt nō mīstret ad altare. sed in alijs. vt ī dicto. c. significauit. de corpo. vitio. a ibi glo. B

HOre canonice Vtr dici tenent ad horas canonicas sc. fm Wil. Idcirco a laycis dati sūt reddit clerici vt ipsi in officio vices laicorr suppleāt Et iō bñficiati tenent ad horas nō solū ex statuto ecce sed etiā ex obligatōe iustie. Et qr ordinē sacr nullus: oferre ñ bñficiato vt ei q ad suū pōmonīū loco ecclastico rū redditū voluerit ordinari vt ext. de pben. cū fma. c. eps Jō q libr hūs ordinē sacū tenet ad horas canonicas. qr ecclesia ordinādo ipm intēdit eū ad ministeriū obligare. A. Idem in sum. cō. li. j. ti. vij. q. xviij. B.

Vtr clericus nō dicēdo horas peccet mortaliter sc. fm Wil. q ex aliq ncitate fm formā ecclesie nō dicit. puta ppter defectū visus vt infirmitatē. vt pauptatē. vt qr libro caret. recōpēsat tñ equalens p psalmos a orō: dmicā ñ peccat mortaliter. Sā qr diuise ecclie diuersū hūt modū officij. p: q ñ est pceptū circa determinatū modū. A. scil: spēalē ad quē oes teneāt. vt in decā. q. xviij. S: bñ vnusq: tenet ad modū sibi determinatū. ñ ex legitīa cā vel priuilegio excuset vt in de. fi. de celemis. B. Sic nō peccat mortaliter q vba qdē dicit sed ad illa nō attēdit. qr cui: de dicēdo horas pceptū sit de iure positio ñ referr ñ ad ea q sub iudicio humano cadē pñta ista sūt q exercēt p actus exteriores. nō autē interiores. A Certe ec de iure sūmo debemus deuote a attente orare et psallē. ps. ij. Exultate ei cū tremore. a ps. xlvj. Psallite sapiēter Jtē ec ius positiuū se extēdit ad interiora in foro pñali vt in. c. cō sulunt ex. de vsur. Vñ et p: in. c. dolentes. ex. de cele. mis. B pceptū etia: extēdit ad interiora. Jbi em omnibus de riis phibēdo extūsecas vagatōes. a papiēdo attentō: Sr. Nec igi: et filia sub pena suspēsionis inhibemus districte papiētes in virtute obedientie. vt diurnū officiū piter a nocturnū qn tū eis deuderit studiose celebrēt pit a deuote. B. S: a si dicēs officia aliq vba pmittat: nō o: q ppter hoc a capite rsumat disturbādo officiū. pmo ec si dicēdo ī choro cū alijs ex aliq ncitate intermiscit psalm vt lectōē: vt aliqd hmōi a ñ alter possit omissū supplere ñ sbtrhendo vocē ab adiutorio chori melius est ptūsiē q officiū chori diminuere Sed si is q tenet ad horas ex industria a negligētia sola obmittat mortaliter peccat. ext. de cel. mis. dolētes. Secus aūt si ex obliuiōe vel alia ncitate A. tñ fm Wil. a in dicta. q. xviij. nō sūt tot peccata. qt sunt hore omisse. qr totū officiū sūmū vnus dici est vnū totū integratū ex suis ptibus et ideo precepto vno precipi. a transgressor nō transgredit nisi vnum preceptū. a hoc tanto amplius quanto plures partes eius omittit Et sbdit. Bene tñ cōcedo. q pluribus vicibus obmissio vnius officij plura facit pcta mortalia qr totū hoc integrale precipit quotidie adimpleri. B Dicere autē missa quotidie non est preceptū. nec etia: quotidie audire. qr nec est sēp possibile. A. dū aūt impedimētu: rōnabile non adest: satis est incōuenīēs missam nō audire vbi quotidie celestis rex de celo veniēdo assistit. vt nos supernoa eternoa angelorr alimento

ficiat. a salutifera petita ꝓcedat ac
pctā dimittat Vñ nō solū debem⁹ ca
uere ne ex negligētia missā aliq̄ die
omittam⁹: sed a sup̄ ipso ut nobis
cōcedat posse fieri mstāter orare. iuꝯ
id dñice dēpcatōis panē nīm tēt. Item
in. c. qm̄ de priuile. li. vj. 8i q̄ nō de
cet epōs a sup̄iores absq; cā rōnabi
li vllā die trāsire in q̄ nō celebrēt seu
missa; audiāt. vt designet q̄ maior
nēcitas d; adesse ad exculsatō; taliu;
q̄ alioru;. B De matria missevide
t. Missa.

¶ Quid si dericus sit p̄bēdat⁹ in dua
bz ecclesiis. A. Intellige ex legitīa cā
a dispēsatōe. vt in sū. cō. co. ti. q. xij
vbi hoc notā². q̄ al' hoc nō posset fieri
vt s. bñficiū. j. Ex ij. m additōe. B. cl
officiū dicet. Rx°. Sm Tho. in q̄libet.
Sufficit q̄d q̄semel officiū dicat sm
ꝓsuetudinē aliq̄ ecclāy in q̄bz h; p̄
bēdā. Et videt q̄ debeat dicere officiū
illi⁹ eccē in q̄ h; maiorē gradū. q̄ nis
forte in alia pinguiorē obtineat pre
bēdā. A. puta si in vna sit decan⁹. a in
alia simplex canonic⁹. ꝗ si in vtraq;
fuerit simplex canonic⁹: d; dicere of
ficiū dignioris eccie. q̄ nis in minori
eccā opulentiorē h̄eat p̄bēdā. q̄ tpa
lia nulli⁹ momēti sūt sp̄ualibz ꝓpata
sm eūdē Tho. a in dicta. q. xij. B. Si
vo vtraq; eccā paris est dignitatis.
a ipse sit absens: p̄t eligere q̄d voluerit. Si pñs fuerit debet se cōformare
cū illis cū quibus ꝓuersat. A. Item
in dicta. q. xij. B.

¶ Vtr licet clerico matutinas dicē
de sero Rx° sm Tho. in q̄libz. Hic est
ꝓsiderāda intētio cl⁹ q̄ p̄uenit tps. Si
eñ hoc facit vt q̄etis somno a voluptati vacet: nō est absq; pctō. Si vo fa
cit ꝓter nēcitatē honestay occupatō
nū h̄ite p̄t dicere de sero matutinas
a in alijs horis tps p̄uenie. sicut hoc
etiā q̄ñq; in solēnibz ecclesiis fieri so
let. A. q̄ melius est deo vtrūq; reddere
sc; a debitas laudes a alia honesta of
ficia. q̄ p vnu; aliud impediat. sm
eū. Tho. et in sū. cō. ti. c. q. xij B. Qñe
tiā ꝓter hoc ꝓsuli² p̄sbitero. q̄ 8 ma
ne dicat oēs horas vsq; ad vespas in
clusiue. ex. de cele. mis. c. j. Sed hoc in
eccā tpe suo dici debēt. vt in dcō. c. j.
A. Clau⁹. in de. v. de cele. mis. vbi 8i
In cathedr̄libz regularibz. a collige
atis ecclesiis horis debitis diuote psal
lat. in alijs ꝓuenient a debite celebre²
diurnū a nocturnū officiū si dia apo
stolice sedis indignatō; euitare voluerint. Et hoc ꝓpsū intelligēdū videt. ñ
rōnabilis nēcitas seu cā aliud suade
at. ut in hoc eo. Expretactū est. B.

¶ Sed q̄ est hora dicēdi matutinas.
Rx°. diuisay eccāy diuisa ꝓsuetudo ser
uat. tñ si ꝓprie dicam⁹ Matutinū est
q̄rta seu vltima vigilia noctis. videl;
p⁹tres ptes noctis vsq; ad auroraz.
Vñ f; papiā. hug. a Isidor. et hi mo
log. iiij. matutinū est int̄ ab cessū te
nebray. a auroe aduētū. Et sic etiā
sonat ꝗba tūc cātata. vt est id. Nox
p̄cessit dies āt appropinq̄uit. Et iterꝯ
q̄ in fine matutīarū Luc' aurora nuti
tās coruscat S; q̄dā ōdicit. q̄a d8 surgebat vt ꝓsiteret media nocte. ex. de
cele. mis. c. j. in fi. Pri^m^ māt veri⁹ vide²
vt in eo. c. in prim. A in dcō. c. j. clai⁹
videt dici de media nocte q̄ de alia hora. Puto tñ in h̄ ꝓsuetudinē rōnabilem seruanda;. et q̄d magis p̄ficiat
8imis obsequijs. ar. xij. dis. illa. B.

¶ Vtr dericus exñs in scolis tenea² dicere officiū mortuoy Rx°. Sm Tho. in
q̄libz. Officiū mortuoy ī eccā q̄ñ; 8i
ordinarie fiē ptinēs ad officia eccē
siē fit in die aīay a sic fieri in q̄libz ec
clesia est de h̄ aliq̄ sp̄ialis ꝓsuetudo.
vt q̄ dica² semel ī septimana. k' sic. a
tale officiū tenet dericus bñficiat⁹ in ec
clesia eē in scolis exñs Si vo dicat of
ficiū ꝓter aliquā cām emergētē: nō
tenet ad hoc clericus in scolis exñs.
A. Idē in sū. cō. co. ti. q. xxj. B.

¶ Sed q̄d cū monach⁹ p̄ficit ecclesie
prochiali. q̄d officium sequi² Rx° sm
Hosti. Seruabit ꝓsuetudinē eccē ad
quā trāsit ar. xij. dis. illa a. xlj. di. q̄s
A. Idē in sū. cō. co. ti. q. xxij. B.

¶ Quid si ꝗs preermissa vna hora dicat seqntē. Rō fm Wil. Credo q̃ caute suppleat illud tm̃ qd omissū est a agat pnā; de negligētia. Penitētia q̃z de omissis horis arbitraria est. sic et alie. ut ¶ Dnā. ij. Ex ij. A. Jmmo. in c. j. ex. de cele. mis. dic q̃ satis est cōuenienꝰ q̃ sacdos q̃ impōnit pnam de pctō omissionis officij: iniūgat penitentiā in q̃ omittēs deliqt sc; indicēdo eadē; officia omissa. Sed si hoc ñ crederet ei pficere: mutabit in aliā penitentiā Idem etiā sentit Vl. ut pz in sum. con. li. j. ti. vij. q. xviij. B

¶ Vtq; clericꝰ excōicatꝰ teneat dicere horas. Rō Si est excōicatꝰ minori. ñ est dubiū qñ optz a debz dicere p modū quē hēs s̄. Excōicatio. vij. Ex viij. Si vero excōicatꝰ est maiori. dicēdō fm Hosti. q̃ tenet q̃dē dicere. ꝗ nō in ecclesia vl cū alio. aut q̃i in officio suo sed solꝰ a q̃i p moduꝫ orōnis. A. v. ut nō dicat dñs vobiscū. ut in sū. cō. li. iij. ti. xxxiij. q. dxxiiij. vbi hec notāt. B. xj. q. iij. si q̃s eps dānatus a. c. sessā cū obligatꝰ sit ad hāc seruitutē ex de cele. mis. c. j. p excōicatōz ñ liberat ab ipsa. xvj. q. j. legi. Idē Goffa Kay. A Idē fm glo. ray. a in sum. con. li. j. ti. vij. q. xviij. tenet ad horas canonicas etiā degradatꝰ si fuit in sacris ordinibz qz tenet ad ea q̃ st oneris. a nō honoris. Idē de degrado bñficiato q̃diu tenet bñficiū. Degradatꝰ etiā vl suspēsus nō debz officiare ecclam a cū solꝰ dicit horas aut cū alijs nō officiādo ecclam nō debz dicere dñs vobiscū. vl silia verba q̃ ad dignitatē ordinis eiꝰ ptinēt. Itē fm inno. in. c. j. ext. de cele. mis. infirmi excusant a dicēdo officiū. a forte etiā ab audiēdo si tal est infirmitas in q̃ directe vl occasionalit sibi obesset vl obēe timē. si celebrē tōi dimoꝫ interessēt Ibi etiā videt sentire q̃ q̃ omisit officiū ex infirmitate ñ teneat ad aliqd sed q̃ omisit ex culpa tene. ad satisfaciendū p pctō omissiōis. v. ad rediē dū omissum vl aliud p eo. ut preta

ctum est. B

¶ Clericis religiosis ꝛmorātēs cū cardinalibz aut cū epis. A. v. cū q̃busdā pōtificibz grāz a ꝛmunionē sedis apli ce hñtibz. ut in decrē. dignū de q̃. B possūt se coaptare illis in dimis officijs. nec ad alia tenēt. ut in de. dignū. de cele. mis.

Hospitalitas Clericꝰ siue ordinādꝰ dz ēe hospitalis ꝑt multa q̃ hēs ¶ Ordinādꝰ Ex viij

Vmilitas. Vtq; hō dēat se oībus p humilitatē subiicere. Rō fm Tho. ij. q. dxj. Qz in homie duo pnt ꝛsiderari. sc; id qd est dei. sc; q̃dq̃d ptinet ad pfectōē; a id qd est homis sc; q̃dq̃d ptinet ad defectū Hūilitas aūt ꝑtie respicit reuerētiā. q̃ hō deo subiicit. a iō q̃libet hō fm id qd suū est debz se cuilibz pximo subiicere q̃ntuꝫ ad id qd ē dei in illo Sed absqz p̄iudicio hūilitatis p̄t dona q̃ q̃s accepit p̄ferre domis q̃ alteri apparent collata. A Ita tñ q̃ ex hijs se nō maioris mēiti existimet ꝗ obligatōis. iuxꝫ illud Greg. omel. xl Cū augent dona. rōes etiā crescūt donoꝫ. vel. Itē ut in hijs nō gloriētur Alis in spēm incidit superbie q̃ dyabolo ꝛpa. vñ Greg. xxiij. moral. c. xvj In hac arrogātie q̃rta species crebro humanꝰ animꝰ labit. ut id qd hz: hē re se singularit gloriet in q̃ntū dyabolice similitudini viam ꝛpropinq̃t. B Sicut etiā hoc nō requirit hūilitas ut aliqs id qd suū est in seipso subiicat q̃ qd est homis in altero. alioq̃n opteret q̃ cuilibz reputaret se maiorē pctōrē q̃libet alio Pōt tñ aliqs reputare aliqd homi in pximo qd ipse nō hz. vl aliqd mali esse in se qd in alio nō est. a sic absqz falsitate p̄t se credere a pnuntiaē omibz viliorē fm defectus occultos quos in sese recognoscit. et dona dei que in alijs latent A Con. vl. ut in sū. cō. li. iij. ti. xxxiij q. clxxiiij. Et ideo ꝑter quodcūqz pctm̄ qd in pximo videmꝰ nō dēmꝰ nosipsos illi in nrā existimaōē p̄ferre

ꝓpter bonū qd potest in illo latere et
qꝫ forte in nobis est maius uel simi
le pctm̄ -l saltē omino esse pt. Vnde
Beda in omel. sabbati xte die dnice in
q̄dragesima. Euenit sepe vt q̄ bomi
cidā publice peccantē iudicāt: peius
odioꝫ habū q̄ ipsi in secreto depulsā
tur nō sentiāt. Qui fornicatorē accu
sant. pesteꝫ supbie q̄ de sua castitate
extollūt ignorāt Qui ebriosū odem
nāt vir9 in uidie q̄ excedūt ipsi nō vi
deant. Quid ergo nobis in hmōi pi
cutis remedij Quid restat salutis. ñ
vt cū peccantē ꝛspiam9 aliū: mox in
dinem9 deorsū. v. q̄ ꝛdecti ex nrē ꝛditi
one fragilitatis sim9. si nos d̄ima pi
etas ñ sustētet hūilr inspiciam9. B.

Actantia q̄d sit ꝛ. ꝛ. ꝛm
Tho. ij. ij. q. cxxij. Jactā
tia ꝓpe importat q̄ hō v̄
bis se extollat. dicēdo de
se aliq̄d qd sup se ē Hoc
ā ꝛsigit duplr. Qñq̄ enī aliq̄s loq̄
de se nō q̄dē supē id qd est in se ꝗ sup
id qd de eo bōies opinār Qñq̄ vo lo
q̄r de se supra id qd est in se ꝛm reve
ritatē Et in isto mō magis ꝓpe iactā
tia ꝛsistit. q̄uis vtroq̄ mō dici possit

Vtꝫ iactātia sit pctm̄ mōrle. ꝛ. ꝛ.
ꝛm Tho. vbi s. Jactātia pt duplr cō
siderari. Pri° mō ꝛm se. A. v. imq̄ntū ē
quoddā mēdacū. B. a tūc est mōrle
pctm̄. qñ aliq̄s iactāter ꝓfert qd est
ꝛtra glam dei Ezech. xxiij. A. ꝯmo po
ti9. xxviij. vbi qd seq̄r d̄r ꝛtra primā
pē Tiri. B. Eleuatū est cor tuū a dixi
sti de9 ego sū. uel etiā ꝛtra caritatē ꝓxi
mi. sicut cū q̄s se iactādo prūpit i cō
tumelias alioꝫ. vt Lu. xviij. Nō sū
sicut ceteri hōim raptores iniusti. ad
ulteri. velut etiā hic publican9. Sed
si nō fit ꝛtra gloriā dei uel caritatē ꝓ
ximi est pctm̄ veniale Sed ō mō pt cō
siderari iactātia ꝛm suā cām. Et si q̄
dē ꝓcedit ex supbia uel inani glia ta
lis q̄ fit pctm̄ mōrle: a ipsa erit mōrle
al erit veniale Si vo sit ꝓpter appetitū
lucri. videl ptinē ad ꝓximi decptō;
uel dānū. a. sic magis est pctm̄ mōrle
Sed nec hoc sp qꝫ pt esse tale lucrū ex
q̄ alij nō dāmificat. Qd ꝓmia q̄
ꝛtraria iactantie qñq̄ est q̄dam ia
ctantia. vide ꝛ. Jtomia. xxij.

Jeiunū Triplex est ieiunium
Pri° cōrpis a cibo māli. Sed;
afflictōis a gaudio tpali Ter
cīū voluptatū a pctō mōrli. A De hīs
duobꝫ vltimis d̄r de ꝛse. di. v. ieiunū
B. Est sciend̄ q̄ primū ieiunū dns
instituit in paradiso. sed postea scificā
uit. xl. diebꝫ a noctibꝫ ī deserto Mat.
iiij. et Lu. iiij. A De ī stitoe nō Gn̄. ij. B

Vtꝫ ieiunū sit sp laudabile. l nō
ꝛ. ꝛ. ꝛm Tho. in. iiij. di. xv. Jn tribus
casibꝫ nō est laudabile. neq̄ etiā lici
tū. Nā primo q̄dē p ieiunū subtra
here qd est nēcariū vite nō licet. sicut
nec seipsuꝫ interficere. sed d̄ est valde
raro. qꝫ natura modicis cōtenta est
Jtē nō licet sbtrahere qd est nēcariū
ꝛm ea q̄ incūbūt facēda ex officio uel
ex societate eorꝫ ad q̄s q̄s ouiuit Hoc
enī eēt de rapina hostiā offerre Jtē l
cio nō d; eē tanta abstinētia q̄ hō ab
opibꝫ vtiliorib̄ impediat Nā a licet
ad ea nō tencat: indiscretū tñ erit ta
le ieiunū a nō licitū Sed abstinētia
siue ieiunū laudabile ē. qñ p ipsuꝫ
carō diminuit a suo robore. ita q̄ fa
alij spūi subdat. nec ꝓpter hoc acce
lerat mors. qꝫ ex abūdantia plures
moriūt q̄ ex defectu. A. Jdē in sum.
con. li. j. ti. xij. q. xiiij. B.

Vtꝫ ieiunū cadat sub p̄cepto ꝛ. ꝛ.
ꝛm Tho. ij. ij. quest. cxlvij. q̄ ieiuni
um quantū ad necessitatem cōertio
nis pēi uel satisfactōis in pna l ad
eleuatōꝫ mētis ad spūalia. sic in cōi
cadit sub p̄cepto legis nature Sꝫ de
termīatio tpis et modi ieiunādi ca
dit sub precepto iuris positiui. qꝫ ab
ecā sic est statutū Nec tñ q̄libꝫ trās
gredīēs peccat mōrlr. sed tm̄ q̄ trās
gredit ex ꝛceptu. uel sic q̄ impediat
finis quē intēdit legislator. Sed q̄ ex
cā rōnabili frāgit ieiuniuꝫ nō peccat
mōrlr. nec est trāsgressor p̄cepti. A.
Jdē in sum. cō. co. ti. q. xv. B.

¶ In quibz diebz tenet q̃s ieiunare R° Quantũ ex p̃cepto tenet q̃dẽ p̃mo totã q̃dragesimã · de ose · di · iij · ñ licet · a · c · nõ optet · a · c · placuit Itẽ de q̃tuor tpibz · di · lxxvj · statuimus Itẽ in vigilia natũitatis dñi · ex · co · c · j · Itẽ in vigilia pẽthecostes · ut nota² di · lxxvj · ñcario · A · in glo · a ẽ · F · B · Et in vigilia assũptionis btẽ virgis ex · co · c · j · Itẽ in omibz vigiliis aplorũ · pterq̃ Philippi et Jacobi q̃ vẽit tpe paschali · et Johãnis euãgeliste q̃ venit infra octauas natũitatis ex · co · osiliũ · De festo etiã btẽ Bartholomei osuetudo seruanda est · nõ de ieiunãdo: q̃ hec est iã firma a vniũsalis sed de die celebrãdi festũ · ut in dicto c · osiliũ · Itẽ ex vniũsali eccie cõsuetudine p̃cepũ est de vigilia btẽ Johãnis baptiste · a omniũ scõr · a ut Innocentius sã Laurẽtij · q̃ si aliq̃ dictarũ solẽnitatũ venerit in sexta feria vigilia ieiunabit in sabbato · ut in c · cõsiliũ · Sicut de ieiunijs que epi in suis epatibz indicũt · de ose · d · v · ieiunia · a di · iij · c · j · A Sexto Innocentius sup Rubrica · de obser · ieiu · trãslatio · ieiunij põt etiã ex alia cã fieri q̃ cũ festũ occurrit sexta feria · Dicit enim ibi Nota q̃ licet ieiunia nõ deant omutari vl̃ redimi sine cã tñ cũ cã pñt omutari · sicut 8i q̃ in q̃busdã locis Francie vbi sl̃ eccie sancti Quintini · nõ ieiunat in vigilia omniũ scõr · sed tcia p̃cedẽte die · B · Sũt a alia ieiunia nõ de p̃cepto sed de osilio · sic de aduẽtu · ut in dicto · c · osiliũ · A · Innocentius · vbi s videt dicere q̃ ieiuniũ aduẽtus fit etiã de p̃cepto vbi est osuetudo · B Itẽ in q̃rta a sexta feria a sabbato · de ose · di · iij · ieiunia · a c · Sabbato · A In dicto · c · ieiunia 8i q̃ nõ ieiunãs q̃rta feria videt cũ Juda tradere xp̃m · a nõ ieiunãs · vj · feria videt cũ crucifixoribz crucifigere · Et sic hec ieiunia nõ vident de cõsilio: sed de p̃cepto · Q8 pt occidi vbi est cõsuetudo · at · xij · d · illa aũt · Sã ut sup patz in obligatõe ieiuniorũ etiã osuetudo opat · Cõsuetudo vo otraria nõ excusat nõ ieiunãtes in vigiliis aplorũ · a ĩ aliis solẽnibz ieiunijs In aliis vo sic · ñ plat⁹ aliud intũgat sm ho sti · a in sũ · cõ · e · ti · q · xvj · ad fi · B Itẽ rogatões · de cõse · di · iij · rogatões ·

¶ Vtr licet ieiunare in dñica R° sm Tho · ij · ij · q · cxlvij · Q die dñica ieiunare nõ inuenit · q̃ dies est letitie Vñ si q̃s tũc ieiunat; q̃i facẽs otra cõsuetudinẽ ppli xpiani: nõ est a pctõ immunis · sic; ieiuniũ de se fit laudabile omni tẽpe A · Q8 8i hic · intellige q̃ cũ scandalo aliorũ; ieiunare vl̃ ad q̃ndã ceremonialẽ obseruãtiã quã illa die faciebãt pagani ieiunantes · Vñ a ppter 8 itẽ statutũ fuit eẽ de feria q̃nta · de ose · di · iij · ieiuniũ Secus si ieiunare vẽ simplicis abstinẽtie · vl̃ aliq̃ religioso respectu · vl̃ p se vel p impositõe; supiorẽ fit in q̃nta feria in q̃ ieiunam⁹ ex debito ĩ ieiunijs statuto · de ose · di · iij · nõ licet · a · c · nõ optet Vñ a · lxxvj · di · c · vtinã · dicit Ihero · Vtinã omni tpe ieiunare possem⁹ · Q8 ĩ actibz aplorũ dicebz pẽthecostes et die dñico aplm paulũ a cũ eo credẽtes fraisse legim⁹ · B

¶ Que hora sit opetõs comedẽdi · R° sm Tho · vbi s Cõuenies est hora nona · A Pro 8 facit de ose · di · j · solet · B Nec illã optet stricte osiderare · sed suffficit grossa extiatio · sc; q̃ sit circa horã illã · Nec multu; noc; si ex aliq̃ cã aliq̃ntulũ hora illa puenia² vl̃ si fortepp̃t infirmitatẽ vl̃ etatẽ: vl̃ aliq̃d hmõi: tali hora comedere: cederet alicui in magnũ grauamẽ Sã cẽt cũ eo in ieiunio dispẽsans vl̃ ut aliq̃ situlũ pueniret horã · A Itẽ in sũ · con · co · ti · j · ti · xij · q · xxxij · B

¶ A q̃bz abis ieiunãtes dñt abstinẽ R° sm Tho · ij · ij · q · cxlvij · In ieiunio q̃dragesiãli indicit vniũsalit oua a oia lacticinia In aliis ãt ieiunijs diũ se osuetudies sl̃ q̃s q̃sq̃s suae v; sm modũ eorũ int q̃s ousa² lxxvj · d · vtinã Esus ãt carniũ grauat ĩ oi ieiunio p hibit⁹ est q̃ grauat magis et delectabilia ad hũorẽ luxurie magis opa²

Vnde et in sexta feria nēcario est ab
stinendū a carnibz. et ecl in sabbato
fm q̃rundā ꝓsuetudīes. ex. eo. ꝓsiliū
Con. Hosti. A Con. etiā Jnno. ut in
fū. cō. eo. tit. q. xxxiij. Et regularit in
omī ieiunio nisi ꝓsuetudo excuset vtē
dū est abis q̃dragesimalibz. de ꝓse
di. iij. rogatōes. De abis vo q̃drage
simalibz Greg. iiij. di. denicq; ita dicē
Par est ut q̃ hijs diebz a carne aīa
liū abstinem9. ab omibz q̃z q̃ semen
tinā trahūt carnis originē ieiune9.
a lacteiz; caseo a ouis Cetera pisciū
esus ita xpiano relinq̃t ut hoc ei in
firmitatis solaciuz nō luxurie pariat
incēdiū. Denicq; q̃ a carne abstinēt:
neq̃q̃ sumptuosiora mainarū belua
rū ꝓuiuia preparēt. Vinū q̃z ita bibe
re pmittim9 q̃ ebrietatē omīno fugi
am9. alioq̃n restat ut oīa q̃ corpibz
libent: similiter faciam9. B.

¶ Vtz p potū soluat ieiuniū Rz° fm
Tho. ij. ij. q. cxl vij. Jeiunātes nō p
hibent pluries bibere. qz pot9 sumit
magis ad alteratōem corpis a dige
stiōem cibōrū. q̃z ad nutritōz. licz ali
q̃ mō nutriat Pñt tñ immoderate bi
bētes peccare. a meritū ieiunij p dere
lic etiā si immoderate in vna comesti
one cibū assumāt Con. Jnno. siue po
tus assumat añ cibū siue p9. A. Jdē
in sum. con. eo. ti. q. xxxj. B

¶ Quid de ꝓfectōibz Rz° fm tho. vbi
s. P ꝓfectōes seu electuaia nō solut
ieiuniū. sicut nec p alias medicinas
nisi q̃s in fraudē ea sumēt in magna
q̃ntitate p modū cibi Con. Jnno. A
Tho. tāgit ꝗ in dicta q. cxl vij. ar. vj
a nil dicit de ꝓfectōibz. ꝗ tm̄ de electu
arijs. a dū assumūt solū cā mediane
Et hoc idē posset intelligi de ꝓfectioni
bz a alijs q̃ nō in fraudē assumerēt p
medicina alis nō Vñ Al. dicit q̃ esus
species a electuaiorz soluit ieiuniū ñ
fiat cā nēcitatis. vtz in dicta. q. xxxj.
Jnno. etiā sup rubrica s obser. ieiu
dicit Electuarijs delicat nō credim9
q̃ alter liceat vti nisi sicut alio cibo
delicato Medianā ātp remouēda in
firmitate ul fugiēda acipe licet sine
pctō in die ieiunij. sed p ꝓfuāda sani
tate vbi nō est signū infirmitatis ñ
credo. Ecce q̃ q̃ nō est differentia int
electuaria ꝓfectōes a alia. ñ inq̃ntuz
assumāt p vera nēcitate infirmitatis.
Pmo q̃ntō est cibz dlicatior siue p cio
fiorz: tātō min9 licit9 tpe ieiunij disti
ij. denicq; vt pz etiā in dicta. q. xxxj.
Al. dicit q̃ pot9 añ prādiū soluit ie
iuniuz. ꝗ p9 nō. nisi fiat immoderate
pter nēcitatē Sed ut pt colligi ex Jn
no. vbi s arca istā potatōez q̃ntū ad
ꝗ ut liceat añ ul p9 prandiū attendē
da est ꝓsuetudo. B.

¶ Jn q̃ etate tenet q̃s ad ieiuuādū
Rz°. fm Tho. ij. ij. q. cxl vij. q̃ diu ali
cui sūt in statu augmēti nō tenēt sez
vsq̃z ad finē tercij septēnij. i. xxj. ām.
Cōuenies est āt ut etiā in hoc tpe se
ad ieiunādū exercēat plus ul min9
secm modū siue etatis a possibilitate
A. Q̃ñq̃z tñ mag̃ tribulatōe īminē
te in signū pmie artioris ēt puerl ie
iunia indicūt. sicē a de iuñtl legi² Jo
ne. iij. Hoies a iuñta nō gustēt q̃cq̃
neq̃z aquā bibāt fm eū. Tho. ibi s. B
Nouicij q̃z a iuniōes religiosi fr; Wil
sup soluēdo ieiunio iuxē discretōz; pla
tōz se gerē dñt. A Jnno. āt vbi s di
cit q̃ ad ieiunās tenēt oēs sane mē
tl. a doli capaces potētes ieiunare. cū
ipsi pēcare possint a pctā deflē ex de
delic. pue. c. j. Dispēsatie tñ cū ipubei
bza ēt maioi etate poteit dispēsai ut
ab ī dās ieiunij absoluā² Et ꝗ vi² tu
ti9 lz sup ꝗ passu diuisi diuisa sētiāt B

¶ Quid s pegrinātibz á multū labo
rātibz Rz° fm Tho. vbi s Si pegrina
tōa labor ꝓmode differri possit á dimi
nui absq̃z detrimēto: nō sūt ppt ꝗ ecēie
ieiunia pter mittēda Si āt imminēat
nēcitas statū pegrinandi. a magnas
dietas faciēdi. vel etiā multū laborā
di. et simul cuz hoc nō possint ieiunia
obseruari: nō obligat homo ad ieiu
nandū Videt tamen in talibus recur
rendū ēt ad supiorīs dispensatōem
nisi forte vbi non est consuetū. quia

prelati dissiliantes amuere videnf. A. Idē in sū. cō. co. ti. q. xviij. vbi ecā addit fm eundē Tho. q ḋ notūt ꝛ duere oparios ñ frangāt ieiuniū. non sunt immunes a pcto nisi forte sit cā ncaria q festinatōz operis exposcat. Itē q expte opātis intētio maioris lucri nō ncarij a pcto nō excusat si ieiuniū frangit Ibidē etiā ꝟz fm glo. ray. q ꝓpter ieiuniuz suandū q̃s nō cogit mendicare aū non consueuerit aliꝭ mendicare. B

¶ Quid de cursoribz q̃ꝫ vsus ē dmis ncari9. Rꝯ fm Wil. Si nō pnt sic aurrere a ieiunare excusant. Sec9 qñ morant vl modicū vadūt A. ñ forte imminueret eis grādis viatio quā non pnt pficere: soluāt ieiuniū paucis diebus añ. fm eundē Wil. ut in sū. con. co. ti. q. xx. B

¶ Quid de suitoribz nobilū Rꝯ fm Wil. Si tles ex cā puenīāt horā ꝛme dēdi nō credo q peccent sicē si plibant modicū. dico añ horā. ut q̃ꝫ ꝓter cōtinuatōez tpis totū possit postea reputari q̃ ivna mensa Sic etiā nec peccāt q̃ pregustāt alios dñorū ad cautelaz venenī. ꝯmoa hoc casu licz ecā pregustare carnes dñoꝝ Nec itez peccant q̃ qñq surgūt de mensa ut potent vinū. enoenia. a hmōi Con. Jmo. A. a addit. Itē credim9 de medicis pgustantibz medicinas Et in hiis casibz credimus q monacho licz pgustare carnes Et con. Host. ut in sū. cō. co. ti. q. xxj. B. Et idē dicit Wil. de suitoribz a lectoribz mēse inter religiosos dum tñ cum licentia. A. Idem in sū. cō. co. ti. q. xxij. B

¶ Quid de paupibz a mendicātibz. Rꝯ fm Tho. ij. ij. q. cxlvij. Si pnt habere tātū sic q ḋ sufficit ad vnā comestionē nō excusāt a ieiunio. si nō pnt excusant Sicē a qñ ꝓpt pcedētem imediā ieiuniū nūc ferre nō pnt. A. Idē in con. co. ti. q. xxvj. B

¶ Quid de mulieribz pregnātibz seu lactantibz. Rꝯ Si ncitas debilitatis corpis impediat eas: nō tenēt ad ieiuniū. ꝯmo si credit pbabilit de piculo eaꝝ vl aliorsuz nō solū pnt sed etiā tenēt soluē ieiuniū. sicut Wil. ponit A. Et idē si timeat de piculo pueri lactentis fm eū. Wil. ut in sum. con. co. ti. q. xxiij. B.

¶ Vtꝝ vxores ꝓpter ꝓhibitōez virozꝝ deant dimittē ieiunia. Rꝯ fm Jmo. Licet dimittē debeāt vota A. v. ieiunia seu abstinētias votiuas. xxxiij. q. v. manifestū. B. non tñ ieiunia. A. scilz indicta ab ecēia. ut in sū. cō. co. ti. q. xxvij. vbi hoc notāt. B. ñ forte q ꝓpter scandalū vitandū sacerdos dispēsare possit. l. d. ut ostituerēt. ext. de de ri. exco. mi. latores Con. Hosti.

¶ Quid de infirmis a debilibz Rꝯ fm Wil. Excusant. sed ꝓ qsita debilitate arbitrio boni viri standū est. Idē in semibz. A. Hoc fuit dictū Jmo. ut in sum. cō. co. ti. q. xxv. B

¶ Vtꝝ sup solutōe ieiunij sit petēda dispēsatio. Rꝯ fm Wil. si cōstat de cā ꝓpter quā soluēdū est ieiuniū nō est ncariuz ut petat dispensatio. pserti ut dicit Tho. cōsuetudine inuetēte Si aūt dubiū sit vtꝝ sit cā ncaia. A. siue dubiū sit sibi siue alijs fm eūdē Wil. ut in sum. cō. co. ti. q. xxviij. B. tūc petēda est dispēsatio ab episcopo loci si cōmode potest haberi. aliter a proprio sacerdote. A. Hosti. dicit q in ista dispensatōne non sufficit hoēstia simplicis sacerdotis etiam ex iusta causa. ñ summa necessitas imminet. q ad episcopum sine periculo haberi non possit recursus Et est cā sufficiens ad dispensandū ut dicit. infirmitas. nature debilitas. alioꝝ carestia seu penuria. pauptas. pegrinatio. labor. a ꝓtractio minia mense. ut patet in seruientibz mensis nobilium. a huiusmodi. ut in dicta questione. xxviij. B

¶ Vtrum ieiunia possint redimi. Rꝯ fm Jmo. Ieiunia ecāe ñ pnt redimi misi causa vl necessitas subsit. sed ieiunia voluntaria possunt etiā sine vl la causa redimi. A. scz que subsit in

iciunāte dummō ak̃ sit vtile ꝓm eun
dem · vt in sū · cō · co · ti · q · xxix̄ · vbi ecl̃
p; · q̃ etiā hoc casu ista rdēptio facē
da est aucte supioris · B · a intermitti ·
A · De ista intermissiōe nō dicit Jmo ·
vt p; in dicta · q · xxix · q; vt puto ipē
loq̃t de votūtariis respectu originis ·
seu nēcariis respectu executōis forte
vōe voti Jdeo dicit q̃ ad hāc rdēptō;
nēcaria est aucts supioris · S; bñ cre
do q̃ si iciumū adō esset votūtariū q̃d
ad illud nullo mō q̃s obligaret: q̃
posset intermitti · B · Jciuma āt q̃ im
pma imponū² redimi pñt aucte supi
oris · A · dū tñ ex iusta cā et discrete
ꝓm Ray · a in sū · con · li · iij · ti · xxxiiij ·
q · cxxxiij · B · ex · de voto · c · fi · A · Poti
us in · c · j · vt; intuenti · a etiā in dcā ·
q · xxix · B · a · di · lxxxij · pūbit̃ in fi · Si
d̃ iciumo fuit votū · quo possit redimi
ak̃ mutari · vide J · votū · v · p totū ·

¶ Vtr iciumū fc; ī mōrli pēto psit Rō
ꝓm Al · Qñtū ad vitā etnā nō p̃est
sed tñ valet precipue q̃ntū ad tria · s ·
obedientia; mādati ad q̃d q̃s tenet̃
siue obligāte ecclia siue ofessoē pma;
iniūgente · Jtē q̃ q̃ntū ad castitate;
iciumium optime disponit Tercio q̃
magis ofinē d̃ sine gratie facit · A Jtē
in sū · cō · co · ti · q · xxxiiij · B · Ad q̃d va
lent bona opa ex caitate facta · hēs ē
caritas · ꝓ fi · A · Poti9 ꝓ penk̃ · B ·

¶ Vtr iciunās teneat̃ dare ī elēmos
q̃d sibi restat A · v · q̃d p abstinētiā re
seruat̃ · iuxt̃ illud Greg · Hoc q̃d tibi
p iciumū subtrahis: alteri largire · B
Rō ꝓm Al · Rō. Sāctī ꝛo q̃ vident̃ di
cere q̃ sic: intelligūt de cōsilio ak̃ de di
uitibz q̃ viderunt fratrē suū nēcitatem
hāe · Aq̃ tūc si claudūt viscera ab eo
in veritate in caritate nō iciunant · j ·
Johā · iij · ꝓm eūdē Al · a in sū · cō · li · j
ti · xij · q · vl · B · ¶ Jciu^m q̃tuor comi
tari dñt ꝓm Ray · sc; largitas Jhero ·
Q̃d māducatur9 eras si nō iciunaēs
da paupibz · ut iciumū tuū sit saturi
tas aīe · non marsupij lucrū · Jtē leti
cia Mat · vj · Cū iciunatis nolite fieri
sicē ypocrite tristes · Jtē hora opetēs · j
Reg · xiiij · Jonathas q̃ p̃uenerat ho
ra; adiudicat9 ē morti Jtē mensura
Aug · Mens auiditate aliq̃ laxata
perdit orōmis virtutem ·

¶ De diuisis intētōibz iciunātiū nota
versū · Abstinet eger egēs cupid9 gu
la simea virt9 Abstinet eger · q̃ non
pōt comedere · ꝓpter medicinā Egēs
q̃ nō h; q̃d comedat Cupid9 · ne ex ·
pēdat Gula · v · gulosus vt postea aui
di9 comedat Simea · v · ypocrita · vt lau
det̃ · Virt9 · v · virtuosus · vt mereat̃ ·

Ignorātia · vtr̃ sit pctm̃ · Rō ·
ꝓm Tho · prima · ij · q · lxxvij ·
Ignorātia coꝝ q̃ q̃s tenet̃ sci
re sc; sine quibz nō pōt d̃bitū actū ex
ercere pctm̃ est ꝓpt̃ negligētiā · Oēs
aūt tenent̃ scire cōmuniter ea q̃ sunt
fidei a vniūsalia iuris p̃cepta Singu
li autē ea que ad coꝝ statutū vel offi
cium spectant Sed ignorantia sc; q̃
q̃s nesciat ea que scire nō pōt cū non
sit ex votūtate nostra: non est pctm̃ ·
Sit̃ nō est etiā pctm̃ ignorātia coꝝ
q̃ q̃s licet posset scire nō tamē tenet̃
sicut theorēmata geometrie · A · v · re ·
gulas a thero · ras q̃d ē videre ꝓm Ca
tho · B · aut quedā ostingētia p̃ticula ·
tia · A · Jdē in sū · cō · li · iij · ti · xxxij · q ·
xvj · vbi d̃; etiā quomō nulla igno ·
rātia inuincibilis est pctm̃ · a q̃ ig ·
norātia inuincibilis d̃; q̃ studio su ·
perari nō potest a q̃ q̃ndo ignorātia
est pctm̃: ignorās nō sēp est in pctō
sc; actuali · sed solū q̃n est temp9 acq̃
rendi scientiā quā habere tenet̃ ꝓm
eundē Tho · Quod potest intelligi · ñ
intentio cōtinua esset obliq̃ sc; negli
gendi necessaria scire · B ·

¶ Ignorātia facti non iuris excusat
ex · de re · iurk̃ · ignorātia · li · vj · Qui9
dicti intentōem tene · vt in sequē · ꝓ ·

¶ Vtru; ignorantia excuset a pecca ·
to · Rō · ꝓm Guil · Duplex est ignorā
tia · Quedā est iuris · ut si nescit fur
tum esse peccatū · Quedam est facti
ut si nescit hāc rem quā accepit esse
alienā · sed putat suam · Ignorantia
aūt iurk̃ · aut oñino est inuincibilis

a inuoluntaria-ut qz scilz aliqs sine
culpa sua scire nō pōt-sicut in infan-
tibz vl amētibz a natitate-a tūc excu
sat a toto Et codē mō si aliqs de aliq
casu dubitās cōsuluit pitos-a qbus
tñ habuit aliter qz veritas se hzet ex
cusat ꝓter talem ignorantiā ſnā in
se fecit qd potuit-Si vo in hac inuin-
cibile ignorātiā incidit culpa sua:tūc
aut B fuit p opz licitū-ut si p vigilias
vl abstinētiā deuenit ad amētiā
a tunc excusat a toto-etiā si feruoris
excessus pctm̄ veniale fuerit Aut fu
it p opz illicitū-a tūc dicūt qdā q ex
cusat a tāto-licet nō a toto-ar-d-l-se
pe-xv-q-j-ff-sed B-Quidā aūt dicūt
q pctm̄ seqns excusat a toto-si nul-
lū hz vsū vōis-Et hoc ꝓbabiliz a vniz
xv-q-j- aliqs a-c-se-A-Secdm cano
nes tñ -omibz talibz si liberati fuerūt
est pna imponēda-sed leuior qz si sa
mi tale qd omisisset- xv-q-j- si qs in
samēs Et hoc fit ad cautelā-ut in sū-
cō-co-tit-q- xvij-vbi etiā dz fm glo-
sam-q hñtibus vsū vōis q ad ea si
ne qbz nō est sal9:nulla ignorātia ē
inuincibilis simplr et omino- qz si ñ
inueniret hominē a q doceret :ratio
doceret eū-ñ staret p ipsū-B Si vo ig
norātia iuris sit inuincibilis a volun
taria: tūc si fuit affectata in nullo ex
cusat-ꝑmo etiā est speciale pctm̄-Si
vo nō fuit affectata sed solū qz negle
xit addiscere excusat a tāto -sed nō a
toto-Hec de ignorātia iuris- A-Idē
in dicta-q-xvij-Tñ sciendū q hoc in
telligēdū est fm modū negligentie
ut tāto minor sit excusatio qnto ma
ior fuerit in addiscēdo negligētia- in
tantū ut lata negligētia equipef do
lo-ut-ff-depositi-l- qd nerua-a de osti
ut aiarum-li-vj-B-Si vo sit ignorā
tia facti- hec ꝑt ēe duplex ſnā vl ig-
norātia est cā agēdi-ita q si sciret il-
lā circūstātiā q trahit in pctm̄ nō fa
ceret a se fecisse dolet-'a hec excusat a
toto-si tñ debita diligētia ꝑmissa fu
it q si ꝑmissa non fuit excusat solū a
tanto- A-et qñq a nullo-vicz si ig-
norātia fuerit crassa a supina dict-c-
ut aiarū-B Vel ignorātia est comi-
tās actū sc; q etiā si sciret circūstan
tiā pcī mihilominꝰ faceret a hec ñ ex
cusat Con-p dictis Pe-a Tho-in scp
to-a in pma sed-e-q-lxxvj-A-Idē in
sū-cō-e-ti-dicta-q-xvij-B Vtz p ig
norantiā excuse² qs a statutis ordia
rioz-hos-I- Lex-ff-v-a s- Excōicatio
j-ff-vj Et vtz excuse² scolarē q tenz sui
doctores opinionē vide-I-Opinio-

Ignorātia crassa a supīa dz p me
taphorā tois crassi a supini-q nō vi
det etiā ea q corā eo fuit-A-Vel qz ta
lis est largꝰ a distentus-a sic hmōi
ignorātia magna a lata B-sic q pub
lica a mānifesta dicit se ignorāe cui ñ
facile credit-xvj-di-qd dictis-

Illegitimꝰ-Illegitīe nati mlt
tiplr sunt ſnā aliꝰ dz mānerie
ille ꝓprie q natꝰ est de scorto-
Aliꝰ spuriꝰ vl nothꝰ q de adulterā-A
In sū-cō-li-iij-t-xix-q-j-dz fm glo-
ray-q spuriꝰ dz natꝰ ex oculbina pro
spuracia incōtinētie ſnothꝰ vo natꝰ
de adultera Videf em̄ filiꝰ ēe de mūo-
mio cū nō sit-sic a notas febres dicā
q vere qrtane a hmōi videf a nō fuit
Sed veritas est q ex adulterio natꝰ
dz etiā spuriꝰ ut in-c-tanta ex-qui fi-
sint legit-B-Aliꝰ naturalis q de so-
luto a soluta-Et tales oēs phibēf or
dinari-qz p antiq legē mānerers phi
biti sūt intrare tēplum dei-A vsq; in
dcimā gnātōz Sikra spurij in-c-p ve
nerabilē-de q infra-a in dicta-q-j-B
Deut-xxiij-ex-de elec-innotuit a ex-q
fi-sint-legit-p venerabilē in fi-Cā āt
phibitōis triplex est sc; digtas cleri
calis-q hmōi vilibz oferri nō dz- ex
de excess-pla-inf dilectos Itē detesta
tio patrm̄ criminis-ex-de here-vgētf
Itez q tales filij solēt ēe imitatores
pīm̄ scelerf-vj-q-j-si qs cū militibz
et di-lvj- si gēs In sclaribz tñ digta
tibz tales nō sp phibēf-ff-de deu-l-
spurij a-l-gnaliter-ff-spurios-A-Et
in B-ff-patz q si iste legitimꝰ habeat
oppetitorē legitime natū ei pferf in of

ficio dignitatis. Et supradicta omnia habent in sū. con. dicta. q. j. fm Rai. Hosti. et Goff. B

¶ Quid si illegitimi p ignorātiā promoti fuerūt. Rō fm Hosti. In hoc casu fm oēs probabile ignorātia excusat ar. C. de testa. l. j. et. ff. de offi. pto. l. iij. Ipse vero si veritatē nouit in cōspectu dei cecidit q̄ntūcūq; occultū sit. ex de tēp. or. c. fi. Si nihil scit excusat ē. A. Idē in sū. cō. eo. ti. q. j. B

¶ Sed nūq̄d filij d; credere vbis matris cuius filius sit. Rō fm Hosti. Prima facie credēdū est mū. ex. de pba. p tuas. a de presūp. affertur a. c. l rās. ff. j. Verūtū nō cogit credere. ar. C. de testa. l. nec professio. A. cū ipse fuerit cōit habitus p legitīo ut; in sū. cō. dcā. q. j B. Si tū habz oscientiā. impetret dispensatōem. que in ꝗ casu satis facile obtinere debet.

¶ Quid de filijs sacēdotu; q̄s suscepit de legitima vxore aū sacrū ordinē. Rō fm Ray. Tales de iure cōmuni promoueri pūt ad oēs ordīes a dignitates ñ illa eccia in q̄ pzes corū immediate fuerūt plati vl canonici. vbi nō pūt canonicari vl promoueri. A Vex ē ad casdē dignitates a pbēdas q̄s pzes eorū tenuerūt Ad alias autē in eadē ecclesia potezīt a canonicari a promoueri sicut dicit expsse Ray. ut in sū. cō. eti. q. vj. etiā viuētibz eorū patrib9 et in eadē eccia in suo officio manentibz ext. de fi. psbi. ad hæc a pt; in iuribz q̄ sequūt. B. ex. eo. ad hæc. c. ad extirpādas. a. c. ad abolēdā. Et de talibz pt intelligi. l vj. di. ff. sed ꝗ. Idē Host. Ber. a Goff. Et addit Goff. Nota q̄ cū pz habuerit psonatū vl vicariā perpetuā in aliq̄ eccia filius immediate ipsū vl ipsā hīre nō pt. ex. eo. qñ. a. c. ad extirpādas Itē si pz habuerit psonatū. filius ñ pt hīre vicariā. nec cōsuso. ex. eo. michael. a. c. ostitutus. A. Ista cōuerso intelligit q̄ si pz hūit vicariā perpetua; filius immediate psonatū hīre nō pōt. ut in dicto. c. cōstitutus. a est ratio. q̄ perpetuus vicarius curā habet ecclesie cuius vicarius existit ex de offi. vica. ex pte fm eūdē Goff. ut in dicta. q. vj. B. q̄ si filius dispēsatiue succedat pzi: frat istius ñ poterit postea succedere pzi ut ponit Hosti. q̄ in ꝗ nō succedat pzi immediate Sz secus si primus habuisset ipsā eccam solū de facto. A. sz primus frat. q̄ tūc sedes nō poterit succedere. ut p; in sū. cō. eti. q. ix. B. Porro ad nepotes hec prohibitio nō extēdit. ut Ray. ponit Idē Goff. et Hosti. A Idem in sū. cō. eo. ti. q. viij. B

¶ Pono q̄ aliq̄s hās vxorē ea viuente fit sacēdos a postea ex ea gnat filiū nūq̄d est legitimus. Rō fm Hosti. Si vir factus est sacēdos ignorāte vl inuita vxore: filius nō indiget dispēsatōe. xxvij. di. si vir. ex. de auer. oiu. q̄dā a. c. placuit. Sed si vxor osensit q̄ vir ordinaret vl sciēs nō otradixit. tūc filius illegitimus est a dispēsatōe indiget ex. eo. lrās. lxxvij. di. eps. xxxij. d. seriatū. in fi. ar. liij. di. si seruus xxvij. q. ij. agathosa Imo. Goff. a Bern. videt sentire q̄ indistincte talis dispensatōe indiget. A. Dic ꝗ dari. Sā ut p; in sū. cō. e. ti. q. xj. Ray. dixit simpliciter q̄ talis filius est legitimus. maxime si vxore cōtradicente a ignorāte: vir fuerit ordinatus Goff. vero otra sz q̄ sit illegitimus Et Imo. a Bersentiūt cum Goff. Glo. vō Rayñ. dicit q̄ iste est legitimus q̄ ad successionem hereditatis. non quo ad ordines a ecclesiastica beneficia Hostiē vero tos doctores concordando distinguit ut sup. a eius distinctio satis etiam consonat iuribus allegat in quibus clare constat q̄ nec per religionem nec per ordinatōem potest vir separari ab vxore inuita vl ignorante. B

¶ Quid si nato aliquo de illegitimo coitu: postea pater contraxit cuz matre. Rō Si tempore conceptus pater poterat eam habere in vxorem: a postea duxit: legitimatus est filius. a ad oēs actus legitimos admittet. A. et

etiã ad hereditatẽ fm Rap. vt in sũ con. eo. ti. q. x. B. etiã si p9 natuitate; filij mat nupserit alteri quo mortuo otraxit cũ isto ut ecõuerso. pater duxit aliã q̃ mortua duxit istã. Sec9 aũt si tpe oceptus nõ poteat esse mũ momũ int ipsos. qr tũc licet sublato impedimẽto duceret illã nõ legitiat fit9 ex. q̃ si. sint legit. tanta in Autẽ q̃bz mo. na. effi. le. colt. vj. circa pñ apiũ. A. Idẽ in sũ. cõ. dicta. q. x. fm Rap. Goff. a Hosti. Et addit Rap. Q8 dixi in primo casu legitiatũ talẽ q̃ ad oẽs act9 legitimos. videt q̃ fal lat in epatu ad quẽ nõ poterit talis pmoueri absq; dispensatõe pape ut p; fm vnã lrãm. ex. de elec. innotuit circa principiũ. Idem reatãt Goff. et Hostiẽ. sed magis approbãt q̃ talis dispensatõe nõ indigeat. etiã in hoc casu. et hoc in fauorẽ plis. ex. qui fi sũt legit. ex tenore. et qui ma. acaupos. vident fm si. B.

¶ Quis põt dispẽsare cũ illegitimo Rõ. Eps pt dispẽsare q̃ntũ ad ordines minores a bñficiũ sine cura. alt nõ nec ad digmitates aut psonat9. ñ pp. ex. eo. is q̃. ti. vj. A. Ibi etiã p; q̃ etiãsi p papã fuerit cũ tali dispẽsatũ vt possit bñficiũ curatũ obtinẽ. intel ligi2 solũ de vno. B q̃ si a papa dispẽ satõem obtinuerit. a postea impetẽ uit q̃ duo ã plã bñficia cũ cuã possit hẽ tacuit ãt p dcũm defectũ nõ valz hoc sda gratia. ex. eo. si is cũ q̃. ti. vj

¶ Que dispensatio est circa illegiti mos Rõ fm Rapñ. Si tales intrant mõsteriũ de iure cõmũi pñt pmoueri ad oẽs ordines. l vj. di. xj. ex. eo. c. j. Religionis enĩ ĩgressus tollit irregu laritatẽ. sicẽ a mgtitudinẽ. xix. q. vlt. nõ liceat Ad platõez tñ nõ pñt pmo ueri absq; dispẽsatõe. vt in dcõ. c. j. A. sc; pape fm q̃sdã. cũ hodie illegi time nati absq; dispẽsatõe sedis aptũ ce nec ad digmitatẽ. nec ad psonat9 aut alia bñficia curam hñtia debeãt admitti ex. eo. mimis Alij dicũt q̃ cũ talibz religionẽ ingressus pñt epi di spẽsaẽ q̃ possint pmouei in abbates nõ ãt in epos. Et ad. c. mimis. dicũt q̃ intelligit de remanẽtibz in sclo. ut in sũ. cõ. li. iij. ti. xix. q. ij. Sz certe in dcõ. c. mimis. nec ĩ. c. eo. ti. fit hꝰ disti ctio. Vñ nec nos distinguẽ dẽm9. ff. de of. psi. l. iij. a ex 8 dei. ad audiẽtiã Vñ pm veri9 videt. B. Si vo remanẽt ĩ sclo. nec ad ordinẽ. nec ad platurã pñt absq; dispẽsatõe pmouei. ut ibi 8i Sz cũ eos qñq; adhibet dispẽsatõ magna. sc; ut ordinẽt a instituãt in ecclesiis: alijs a pẽna dico. si sũt filij psbiteri. Alt vo in q̃buscũq; ecclesis ar. ex. eo. pñtũ Maior ut ec in pẽna aliq̃ tñ medio. ext. eo. extransmissa. Maxia ut in pẽna nullo tñ medio ex eo. ex tua. A. Idẽ in sũ. cõ. dcã. q. ij. B

¶ Quid si cũ illegitio dispẽset q̃ ad ordines a bñficiũ ecclasticũ Rõ Si ab epõ facta sit dispẽsatio. nõ extẽdit ñ ad ea q̃ põt sc; ut in. vij. ff. dictũ ẽ. Si vo a papa: poterit pmouei ad pro chialẽ ecclaz. nõ ad psonatũ ut recto riã ad quã p electõem pcedi solent ex. de pbẽ. c. vl. A. Idẽ in sũ. cõ. eo. ti. q. xiiij. fm Rap. Goff. a Host. B.

¶ Vtz legitiat9 q̃ ad act9 ecclasticos sit p hꝰ legitiat9 ad act9 sclares. Rõ. De hꝰ sũt multe opiniones. Probabi lior tñ videt opinio Imo. dicẽt q̃ q̃ legitiatus fuit ab aliq̃ pricipe sclari t ãtate: intelligit legitiat9 q̃ ad oẽs act9 sclares in terris q̃ legitimãti sꝰ sint. q̃ n etiã in alijs tris q̃ ad sclaria misi sint tlia q̃ esset in alter9 piudiciũ Sã nec in alijs tris succedet ab inte stato. qr sic auferẽt hõ heredibz defũ cti. Sed tal nõ intelligit legitiat9 ad ordines. qr hoc nõ est de iurisdictõe iudicis laici Si vero legitiat9 fuit ab epõ inq̃ntuz potuit sc; q̃ ad minores ordines a bñficia sine cura. ec in alia dyocesi poterit pmouei ad pdcã. qr hoc est de iurisdictõe ecclastica. et in nulli9 piudiciũ. a multo magis a pa pa Sed talis non eit legitimat9 q̃ ad act9 seculares. misi in terris que tem poraliter pape subsunt. Satis Con-

Ber. ex. q̃ si. sint le. p vene. A. in sũ
cõ. e. ti. q. xv. diuisa sup hijs dicta po
nunt. Et dñs Anto. de bu. sup dicto
ca. p venerabilem. latij a clarij p dcã
tangit sic. q̃ q̃dã est legitimatio ple
missiã. p quã delet fundamentũ vicij
a q̃ surgit differẽtia legitiãtõis a ille
gitiãtõis a hãc solus ꝓ facere ꝑt q̃
solus disponẽ ꝑt sup mũmõio Que
dã est legitiãtio plenior q̃ integrat
ad iura ꝑmeue nature. nõ disponẽdo
in vicũ a hãc ꝑt a papa a imperator
fm illa q̃ ad eos spectãt. Quedã est
plena. ut dispensatio cũ eo in aliq̃ ef
fectu legitiãtõis. nõ ex toto integrã
do. adhuc illã pñt vtrq; Adde. a ecc
inferioẽs. ut ꝑt colligi ex ꝑ dictis. Se
q̃t. Hijs visis si q̃ra an papa possit
legitiãre in terris imperij. dico sic Aut
papa vult disponẽ in mũmõiũ. a ꝓlẽ
futurã a nõ dubito q̃ põt etiã in terris
imperij. q̃ suũ pñcipalt est disponẽ de
mũmõio. Et sic intelligo q̃ dicunt
Jo. an. a Host. Jõ oẽs filij q̃ ꝓducũ
tur hodie de mũmonio vltra q̃tũ gẽ
dũ etiã in terris imperij sũt legitimi
a oẽs etiã q̃ nati sũt ex pupilla a tu
tore. a ex otrahentibz sine osensu pa
tris. a ex rectore prouincie aut sbiecta.
Aut papa vult legitiãẽ disponẽdo in
radicẽ mũmonij q̃ ad plem iã ꝓdita
a tũc dico q̃ in oñibz casibz in q̃bz le
gitimare põt disponẽdo in radicẽ mũ
monij: q̃ in oñibz illis casibz ꝑt legi
timare in terris imperij. si tñ legitiãt
incipiẽdo a radice mũmonij: a in oi
bz casibz in quibz non ꝑt vl nõ vult
dispẽsaẽ incipiẽdo a radice mũmonij
in oñibz illis legitimat q̃ ad tras su
as et nõ imperij Videam9 q̃ qñ ꝑt inci
piendo a radice mũmonij Jõ si vult
disponẽ legitimãdo natũ de rapto cõ
sensu mũmoniali int pentes a nõ vi
deo q̃ possit sã nõ posij facere q̃ esij
mũmoniũ absq; osensu cũ sit natuã
liter de essẽtia illij licz possit fingere
osensũ stante dubio. ex. de spon. is q̃
Et si dicat. Pñceps fingit osensum
vbi nõ est. ut. l. j. C. de rei. vxo. act. di
co. q̃ illud in positiuis a nõ in sacrarũ
talibz. sã talia sacralia hñt formã
facti naturalẽ. a exigũt verã essentiã
osensus. in q̃bz nõ video q̃ papa ali
q̃d possit Vbi eñ ꝓ forma veitas exi
git: ficho nõ opat Con. Jo. an. Aut
vult legitimare ꝑductos ex mũmonio
q̃ ad formã suã essẽtiato: inualide tñ
ꝓter resistẽtiã iurt a si resistẽtia esij
iuris ciuilis. q̃ ad ipsũ nõ spectat de
mũmonio. dico q̃ posset legitiãre q̃
hec fictio posij trahi retro cũ nõ hzet
aliq̃d principũ resistẽs q̃d validu;
esset. q̃mmo exq̃ solũ ius ciuile resi
steret: filij ab ipso principio essẽt le
gitimi Aut mũmoniũ validũ q̃ ad
formã rudẽ extrinsecã hzbat impedi
mẽtũ canonicũ vl dimũ sã nõ facio int
ista differẽtiã hic Et adhuc nõ credo
q̃ posij legitiare disponẽdo in radicẽ
mũonij q̃ exq̃ mũo hũit resistẽtiã
iuris ciuil est ipossibile q̃ fictio ope
resurgẽdo mũo ut retro. q̃ deficit in
extrẽo a q̃ sup eo. tanta. ff. de sena. l.
Paul9 alis. l. senatores Vñ credo q̃ is
legitiãtõ nõ valeret ut trahẽs radicẽ
a mũmonio. sed bñ ꝑt valere ut legi
timatõis collatura de nouo. Qñ ho
disponit in radicẽ mũmonij ãples ẽ
ꝓdita ex mũmoio q̃ ad ius canoni
cũ resistat mũo vl legitimatõi plus
põt cẽ dubitatio ꝓbabilis. Et dico q̃
is casu ꝑt legitiare disponẽdo in mũ
moniũ a declarãdo legitimitatẽ ꝓter
dubiũ mũmonij. q̃d est ei subiectũ a
ad euitãdã ꝓlexitatẽ stãte dubio
a q̃ exq̃ nõ hz clarã resistẽtiã iurt ꝑt
retro trahere fictio ad pñcipiũ legiti
matõnis a q̃ ꝓt dubiũ ꝓbabile ca
sus ẽ suppositꝰ pape ut de grauioribz
ut pz in hac decre. p venerabilẽ. v. nõ
nibz igit tũ. Et sic pẽdẽte dubio a q̃
diu latet impedimẽtũ videm9 q̃ ꝓ ex
colore mũmonij autoritate ecclesie
plem legitimat. de clã. de spõ. auz in
hibitio. a supra eo. peruenerit a vbili
bet Vñ hoc casu legitimat etiã in ter
ris imperij. q̃ disponit in radicẽ mũo
nij. ad is supra eo. tantã. Nam nulli

dubiūm: q legitima° q̄ fit ex illo ca-
su ex solo mūo°. etiā dēpta q̄cūq; so
lēnitate dotaliū instrumētorū quā re
q̄rit lex. habitat a plē legitimat. ecc̄
in terrē imperij. Et sic de facto ostitui
Mutine. Quōq; pp̄ intendit legitima
re solū oferēdo iura legitiatis. nō di-
sponēdo in radice mūonij. k̄ qr nō ꝓ-
ut qr nō pt. qd pat; ex pdcis a tunc
dat̄ est q in terris ecc̄ie pt legitima
re vt hic. v. vōibz igit̄. ccc̄. qr in istis
exercet iura īperij Aut vult legitiare
in terris īperij a tūc aut vult legitia
re sibi suppositū. ut̄ supponēdū vōne
clericat9 q̄ eo q se legitimat ꝓpt̄ cleri
catū 8r cleric9 saltē mēte iuē nota. de
transact. ex lītis. Et dico q pt. Et eo
legitimato secuto clericatu. legitim9
est q̄ ad tpalia spūalia a q̄ ad oia
vt; ex vna allegatōne hic. Nec obui
at q ex b̄ prēiudicet nō supposito. ne
dicat̄ q fit legitim9 a illegitim9 q̄si mō
str̄. Aut vult legitiare nō suppositu;
nec supponēdu; de primo. Et tūc aut
vult legitiare cū osensu illi9 q̄ supio-
rē ñ recognoscit a sic est q̄si in posses-
sione libertatis. Et talis pōt legitiari.
vt hic ver. vōibz. Aut in terris illi9
q̄ supiorē recognoscit ut impatorē a
casus videt̄ hic. ver. vōibz q nō pos-
sit qr hec q̄ sūt supremi impij. ut le-
gitiare ccc̄. nō pnt fieri sñ osēsu supio
ris ut vult hec dere. q̄ nō est alibi in
hoc. Et b̄ q pp̄ nō legitimet in terris
impij q̄ ad bona tpalia tenēt Bar.
et Cy. Sz si vis tenē q hec pt sit pro-
gabilis in hītē silem ptātē. sicut dicit
m9 in hijs q̄ sūt meri impij. ut dixi 8
fo. cōpe. c. si diligēti. credo q nō poss
facē pp̄ istā legitimatōz circa sbiectū
impio. nisi vbi osentirēt oēs: q̄bz pre
iudicat̄. qr tal iurisdictio nō pt pro
gari ad piudiciū eorū. Et hoc tenet
Jo. an. dicēs. q pp̄ hoc ī tris ecc̄ie pt
libere. v. sine alicui9 cōtradictōe. In
terris ꝓo subiectis impio nō pōt q̄n
otradicere possit is cui fit piudiciū ñ
in spe. sj in re. v. q̄ iā possidet hereditā
tē. Sec9 si solū speret. Vñ fm Hosti-
solo pze inq̄rēte dū viuit pt fieri legi
timatō. eo āt mortuo cōsentiētibz ill̄
q̄bz iam delata est hereditas alis nō.
a q̄ ad feudalia osētiēte dño feudi. ñ
obstāte otradictōe hītiū spē tm̄. Sz
tñ in eorū piudiciū fieri nō d; sine cā
Jō in duo° si fiat alio nō expsso nō at
tēdit̄ ad piudiciū agnatorū spem hī
tiū nisi osentiāt ut̄ pp̄ aliud exprimat
Circa impatorē do sbdit. q ā intēdit
legitiare disponēdo sup mūo° a inci-
piēdo a radice Et dico q nō pōt. qr b̄
est soli9 pape. Et sic leges q̄ dicūt q
ex mūmonio sbsecuto legitimāt̄ filij
nisi fuissēt approbate p canones nō
credo q valerēt. Et p b̄ pz; q nō pt fa
cere plenissimā legitimatōz q̄ vicīū
deleat originale. Aut vult legitimare
collatiue oferēdo iura legitimitat̄. a
q̄ ad spūalia credo q nō possit iō pu
to q legitimat9 ab impatore nō pos
sit ordinari nec bñficiari. ñ aliter di
spēsēt Et hoc tenēt Job. an. a Arch.
Aut vult legitimare q̄ ad tpalia. et
honores a hereditates. Et dico q po
test in terris impij. sicut et olim po-
terat. In terris autē ecc̄ie an possit.
dic: Aut legitimat lege; generalem
cōdendo Et dico q virt9 legis extēdit
se ad existētes in terris ecclesie nō ex
virtute legis solū. sed ex generali ap
probatione ecclesie. di. x. si in adiuto
riū quā facit canon. exquo lex nō re
pugnat canōi quā papa approbare
cēsēt eo q nō improbat ut dixi de iu
di. nouit. Nō puto tñ q tales essēt
legitiati quo ad spūalia pp̄ter natu-
ram materie. que nec directe nec indi
recte supposita ē potestati lapci. Aut
vult legitimare p rescriptum a credo
q nō possit in terris ecclesie ñ eo mō
quo supra dictū est papā posse ī ter
ris impij Ibidem etiā tāgit q impa
tor pōt legitiare. vtē dictū est ecc̄ añ
coronatōz fm Jacob. 8 are. a Jo. an.
Item dicit q habēs ptātē legitimā
di ab impio: potest vbi pt impator
fm verba priuilegij. a vbi nō potest
min9 potest habens ptātē ab eo. Et

fiat dico de hñtibus ptātem a pp · Jn habente ptātem ab impatore tenet Bar · in · l · pses · ff · 8 offi · pfi · q nō pt legitīare in terris eccie · qr ali9 a pcō fule ñ pt ex piuindā sibi deretā iuris dictōe; etiā volūtariā exercere Puto etiā iōt q hns ptātē a papa: vl a pncipe nō possit legitimaē ad piuidi cū alteri9 · etiā respectu spei · qr tles ocessiōes intelligūt sine alioq piuidi cio de priuil · pastoral · cū filiis hec ille · q etiā ibide; multa alia pseqt de hac materia · B Quib9 āt modis ille gitim9 legitimetur tōes T · Legitim9 · C · ij · Et vtq malicia pentis dēat nocere il legitimo siue cuicūq filio tōes ē · Filius · C · iij Ad mām illegitīoq pt ptinē ē · Filij · a T · Legitim9 ·

ILliate acqsitū Quot modis 8r illiate acqsitū · a qñ restitui dēat · vl in elemosinā dari possit · tōes ē · Elemosina · j · C · fi · et T · Restitutio · j · C · añpenult ·

IMunitas · de immunitate seu emūitate eccie aut cōfugiētiū ad eccia; vi · ē · emūitas · j · et · ij Mpedimentū p° cōiter · Circa impedimētū mūonij · Primo agem9 de impedimēto in grie Secō de impedimento erroris psone Tercio de impedimēto oditōnis · Qrto de impedimēto voti · Qnto de impe dimento ognatōis carnalis · s · cōsan guinitatis Sexto de impedimēto ogē tōis spūalis · s · oparentatis · Septio de ognatōe legali · s · adoptōis · Octauo de impedimēto criminis · Nono de di spari cultu · Decimo de violentia siue metu Vndecimo de impedimēto ordīs Duodecimo de impedimēto ligatōnis ad aliā vxorē · Tredecimo de publice honestatis iustitia Decīo qrto de affi nitate · Decimo qnto de impoñ cocūdi Decimo sexta de mūonio otracto cōsi intdictū ecclesie · Decimo septio de im pedimēto feriarū De pdictis impedimē tis fūt versus in qbz explicant fm p dictū ordinē sic · Error · oditio · votū · cōgtio · crimē · Cult9 disparitas · vis · ordo · ligamen · honestas · Si sis affi mis · si forte coire neqbis · Hec sociā da vetāt onubia · tūcta retractant Ec clesie vetitū · nec nō tēp9 feriarū Jmpe diunt fieri pmittūt facta teneri ·

¶ Que impediūt mūimoniū iā otra ctū · R° Duodecī sūt q impediūt non solū mūimoniū otrahendū: sed ēt di rimūt cōtractū q et cōtinent in pmis tribz versibz posit in primo · C · Et in telligas q dirimūt cōtractū si pcesse rūt mūoniū · Si āt supuemāt p9 mū moniū rite factū ut affinitas vl crim et hmōi nō dirimūt · A · ēt si nō sit sb secuta copula carnalis · ut in sū · con · li · iiij · ti · iij · q · j · B · pter vnū votū sc; religionis cū effectu · qñ qs cōtracto qdē mūimonio: sed añ carnalē copu lā religionē ingredit · ex · de cuer · iu ga · verū · a · c · ex pte · ij · A · Jbi 8r dat q cōtracto mūimonio legitime p ver ba de pñti: in nullo pōt casu dissolui etiā si vn9 cōtrahentiū efficeret hereti cus · ut viuente veliq alter ad sēda vo ta transmigret · ñ vnus religionē in grediat · B · a de spōsa · omissū · Expe ctari tñ d; vsq ad pfessionē ut ponit Tho · in · iiij · dis · xxvij · A · v · qusq reli gioni etiā in grie sit saltē tacite obli gat9 ut si noluit vitā absolute muta re: infra qd tps bñficiū ingredientis nō est alteri cōferendū sine eius assē su ut · c · bñficiū · de regulari · li · vj · B · Nam añ non dirimit etia; fm De · Simile tōes T · Votū · iiij · C · v · in fi · Ad ūtendū q p suscepto; sacri ordinis dirimit · ut quidā dicere voluerūt · sed cōtrariū declaratū est hodie in qdam exuaganti Jo · xxij · q incipit · Antiq ·

¶ Que sunt illa que impediūt mū moniū cōtrahendū: sed tamē nō diri munt contractum · R° Primo quidē sunt duo predicta in · j · C · sc; phibitio ecclesie et tempus feriarū · de quibus 8r T · Jmpedimētū · xvj · a impedimē tum · xvij · Jtem sunt quedā crimia de quibz habet T · Jmpedimētū · viij · C · j · Jtem impediūt matrimoniū cō trahendū spōsalia que fūt prius cuz

alia ꝓtracta. de q̄ ⁊ sponsalia. ff viij.
Ite impedit cathecismꝰ q̄ p̄cedit baptismū. vt hic ⁊ impedimētū. vj. ff ij.
Item impedit votu; simplex. de q̄ ⁊ impedimētum. iiij. ff j. et. ij.

¶ Vtꝭ aliq̄ ꝓsuetudo impediat matrimoniū ꝓtrahēdū uel dirimat ꝓtractū. Rꝰ fm Hosti. Si ꝓsuetudo est approbata p papā ne mūoniu; ꝯhaf et ut ꝓtractū sepe certe īpedita dirimit Dico q̄ in q̄buscūq; casibꝫ hoc posset facere canonica ꝓstitutio. ext. de cognatispi. c. j. a. c. sup eodē ex de cōsanguinitate affi. q̄ dilectio. Nā approbatio pape hꝫ vim ꝓstitutōis. Sed si ꝓsuetudo nō fit p ipsū approbata nec reproba ta: tūc ad euitandū scandalū q̄d fore seq̄ret facēdo ꝓtra eā impedit ꝯtrahēdū. ⁊ nō dirimit ꝓtractū. Ita Bern. et Imo. A. Idē in sū. cō. eo. ti. q. ij. B.

¶ Quid agendū q̄n doctores discordāt circa impedimētū mūonij Rꝰ fm Host. Vbicūq; doctores p glosas suas dicēt solui mūmoniū si ñ inducāt ius expressū. ꝓtrariū dicēti adhereas extra de testi. licet ex q̄dā in fi. A Id in sum. con. eo. ti. q. iij. B.

¶ Quid si eccia p̄cipiat alicui ciuiū cohabitare cū altera ille cui p̄cipit sciat cē impedimētū Rꝰ fm hug. In hoc casu q̄tū ad reddēdū debitū non tenet obedire tñ ī cohabitatōe a nccario; exhibitōe obedire debꝫ. et nō negare ei cui ꝑ facto se copulauit. A Nā obedire debꝫ imāntu; pōt sine pcto ut in. c. inq̄sitōm ex. de sen. exc. B.

¶ Quo añ mūoniū fit inq̄rendū an fit aliq̄d impedimētū Rꝰ debēt bāna publice in ecclesiis p p̄sbiteros ꝓponi. ut infra ꝓpetentē ꝯminū q̄ scit impedimētū ꝓponat. a si appuerit pbabilis cōiectura ꝓtra copulā futurā interdicat expsse donec ꝓstet q̄d fieri debeat alit si ꝓtraherēt sine bāns á pꝯhibitōes. a extiterit impedimentū ut puta gradꝯ phibiti tūc filij dicēt illegitimi. a nō excusabūt ꝓter ignorātiā parētū. Sacerdos q̄ q̄ tales cōiūctōes inhibere ꝓtēpserit: uel regularis q̄ interesse p̄sūpserit: p triēniū ab officio suspendat. Qui vo falsū impedimētū maliciose obiecerit canonicā nō effugiet vltōe; ex de clā. de spōsi inhibitō. in aliq̄bꝫ vo locis nō fiūt hec bāna sed solu; ꝓtrabūt spōsalia solēniter a publice multū añ mūomiū. a interim p̄t manifestari an sit impedimētū de mūoꝰ q̄d fit sine bānis a clādestine aliq̄d habes ⁊ Legitimꝯ. ff j. Et s. Debitū. ff i.

¶ Quid si aliq̄s audiuit ꝓpetuū impedimētū cē inter se. a vxorē nūq̄d tenet inq̄rere Rꝰ fm Wil. Si audiuit a fidedignis. a nō suspectis cū ñ debeat esse negligēs sue salutis: tenet inq̄rere veritatē aliter eēt affectata ignorātia q̄ ñ excusat. a si ꝓcipiat p̄babilē opinionē de dicto alicui; nō debꝫ exigere debitū licet reddere teneat. A Idē in sū. con. li. iiij. ti. xxj. q. ij. B. Secꝯ si ita inuenerit veritatē q̄ cē impedimētū hīet p ꝓstāti. tūc ei nec exigē nec reddere dꝫ. A. Facit. ex de sen. exc. inq̄sitōi. B. Porro q̄ tle impedimētū audit a viro fidedigno. cē iurato á cōpatre suo. aut a ꝓprio sacēdote. aut publica fama. nō ita tenet credē q̄ peccet mōrlit. si nō credat. sed veriāt sic cē peccare p̄t q̄ minis defacili credit. A Idē in sum. con. eo. ti. q. iiij. B.

¶ Nūq̄d peccat sacēdos ꝯ aliꝯ q̄cūq; sacēs impedimētū insinuādo ꝯ altri cōiugū uel ābobꝯ. seu alt alteri. Rꝰ fm Wil. Si p̄bari ñ p̄t. dicēdo agit indiscrete. nisi credēs q̄ audiēs patꝯ fit in hac pte pitor cōsilio obedire. Si vo possit p̄bare. a sciat ꝯ sacēdos prochiat uel alt ꝓcūgū. tenet solēnit ad diuortiū agē nisi de cōi ꝓsensu velint. a possint cohabitare tāq̄ germani. A Idē in sū. cō. eo. ti. q. v. et. vj. B. Istū cē casū habes s. Correctio. ij. ff vj.

IMpedimentum. ij. de error personē. Sciendum primo q̄ nō omnis error impedit matrimoniū sed solū error p̄sonē cōditionis. Cuius rōem assignat Tho. in iiij. dis. xxx. dicēs q̄ oportet q̄ error q̄

matrimoniū impedit · sit alicuius eo
rū que fuit de essētia mūonij Ipsū āt
mūoniū duo includit · s · psonas q̄ cō
iungūt a mutuā ptātem inuicē in q̄
mūoniū ꝓsistit · Primū tollit p erro
rem psone · Secm p errorem conditi
onis · qr seruus non potest ptātem
sui corpis libere alteri tradere sñ ꝓsē
sui dñi sui · hec Tho · Itaq; si sit error
psone nullus est ꝓsensus Nā qui er
rat nō ꝓsentit · ff · de iurisdi · om · iud ·
si p errorē · a errantis voluntas nulla
est · C · de iur · a fac · igno · l · cū p testa
mentū a · l · nō idcirco · Et sic nullū ē
ꝓiugiū ut puta si Johes dicat se esse
Petr · Sed error fortune a q̄litas nō
excludit cōsensū · ut si mulier nubat
paupi quē credit diuitē · vl si q̄s ꝓtē
dat eu corrupta fuic inhonesta quā
credit virginē tenet mūoniū · xxix · q ·
j · Hijs ita A · glo · ray · in ti · de errore
psone sup v̄bo virgo dicit qd Hug
nō · xxvij · q · ij · raptor · q si q̄s despon
sauerit de futuro corruptā quā credi
dit eē virginē cōpta postmodū vita
te añ carnalē copulā nō est ꝓpellen
dꝰ ꝓsumare mūoⁿ cū ea · qr p hꝰ īpedi
ref ꝰ pmoꝰ ad ordīes eccāsticos · B ·

¶ Quid si q̄s dicat se esse filiū regis
cū nō sit · Rꝰ fm Tho · in · iiij · di · xxx
q error nobilitatis inq̄tū hmōi non
euacuat mūoniū fiait nec error q̄li
tatis · Sed si error nobilitatis vl dig
tatis redundat in errorē psone: tunc
impedit mūoniū · Vñ si ꝓsensus mu
lieris feraʳ in istā psonam directe: er
ror de nobilitate ipiꝰ nō impedit mū
moniū · Si aūt directe intēdit ꝓsentire
in filiū regis q̄cūq; sit ille: tūc si aliꝰ
pñtef ei q̄si filiꝰ regis est error psone
a impedit mūoniū · Et eodē mō videʳ
dicēdū si q̄s dicat se ꝓmogenitū a ñ
est · A · Ad intelligētiā p dictorū fm
ray · a in sū · cō · li · iiij · ti · iij · q · iiij · scie
dū · q ad hoc q aliq̄s vl aliq̄ dicat
errare in psona oportet q p visū audi
tū vl famā hēat aliquā noticiā illiꝰ p
sone absentis quā credit istam pñtē
qr in ignotū peritꝰ nec affectū nec cō
sensū dirigere possumꝰ Vñ si nulla;
noticiā hēat mulier ꝑ psona absente
nō errat in ea sed decipit in pñte Ver
bi grā · Si aliq̄s anglicꝰ rusticꝰ vēiat
ad aliquā mulierē nobilē dicēs se eē
filiū regis anglie · a cōtrahit illa cu;
eo credēs eū filium regis: nō impedit
mūoniū · qr nō fuit error psone ꝗ po
tiꝰ q̄litatis · Hoc exēplū nō videf pla
cere Hostiē · qr cū vbiq; hēat noticia
regis anglie saltē p famā: videf q ꝗ
fit error psone · nec in pñtem psonā:
ꝗ in psonā filij regis anglie ꝓsentire
videʳ Vñ mq̄t · Intellige ꝗ · qñ nō ex
primit aliquā certā locutōē; p quā
hēat noticia pīs a p ꝓseqns filij · pu
ta · dicit se eē filiū regis vl comitis in
gne nō dicit cuiꝰ · vl si ſp ecificat nul
la hēt noticia filij neq; pīs · Ite; fm
glo · ray · a in sū · cō · co · t · q · vj · si aliq̄
scit aliquē multos hīe filios q̄rū tñ
nullꝰ est notꝰ ei a vnꝰ eorꝰ mētiʳse eē
p̄mogenitū · a ista cōsentit in eū ꝓt
spē successiōis bonorꝰ pīnorꝰ ñ est er
ror psone ꝗ fortūe sū relatōis · s · prio
genture a idō nō impedit mūoⁿ · B

IMpedimentū · iij · de errore cō
ditōis Nō prio q si libera mu
lier ꝓtrahit cū seruo vl liber
cū ādalla sciēt: tenet mūoⁿ xxix · q · ij ·
Si q̄s liba c · si q̄s ādallā · a duobꝫ se
si vo ignrant: nullū ē mūoⁿ xxix · q · ij
Si q̄s īgenuꝰ a c · si feia · hꝰ ē ñ postq̄
sciuit eiꝰ ꝓditōē; ꝓsenserit in eū vl in
eā verbo vl facto ut p carnalē copu
lā ut ī dictis · c · si q̄s ingenuꝰ · a c · si
feia a ef de ꝓiu · fuorꝰ a c · ꝓposuita c ·
ad nrā; A · hꝰ vex qñ liber p certo sci
uit fuitutē · l si ex hijs q audiut hūit
p̄babilē de ea opiniōē; tūc ei si exigat
ab ea debitū ñ pōt postea eā relinq̄re ·
Si āt hūit leuē ā temeāriā cui credi ñ
dē: ñ p̄iudicaf ei · ar · ef de sē · exc · inq̄
fitōi · cū ecclitubās p ignorāte hñꝰ
fit · C · de ꝓdi · ī debi · l · vl · ut a nōt glo
Ray · in ti · de impediñto ꝓditōis · B

¶ Qd si ille q̄ ꝓtraxit cū ancilla quā
putabat libera; fit fuꝰ: nūquid erit
mūoⁿ Rꝰ fm ray · Licet error fuilis

ditionis impediat et dirimat vt dictū est. nō tñ dirimit si sit error par. ditōis. vl melioris q̃ sua. Rā si fuerit ignorās ꝫhat cū ā alia quā credit liberā nō deapiet. nec hz qd ei obiiciat. ar. xxxiij. q. ij. p totum. et ex de diuor. significasti. et multo min9 deapiet si ꝫhat cū libera quā credebat ā alia. Con. Pe. Al. Goff. Tho. a Jmo. Si tñ mulier ignrasset seruitutē viri. non erit matrimoniū. vt in. j. C. dictū est. A. Jdē in sū. cō. li. iiij. ti. iiij. q. j. B.

¶ Sed nūqd error cōditōis libertine vl ascripticie vl originarie impedit mūoniū. sicut a ditōe seruitis. Rz. fm Wil. Rō sicut notauit Hug. xxix q. ij. in prim. qr oēs tales sūt liberi. licet ad q̃sdā opas p9 cetera teneant. Jdē hos. A. Jdē in sū. cō. co. ti. q. ij. B.

¶ Quid si q̃s ignrant otraxit cū ā alia q̃ dñs vino ignorāte postea manumisit. nūqd eo ipso est mūoniū. Rz. fm Hosti. Rō. qr talis cohabitat q̃ dē mulieri. ꝫ hoc ex prio osensu facit q̃ cū fuerit error ne9 nō fuit effectiuus mūonij. Con. Tan. Goff. Jmo. a Ber. A Alij dicūt q̃ ipsa manu missa statī est mūoniū. qr ꝫlatū est impedimētu. Quor sinam Glo. Rayc credit verior. vt in sū. cō. co. t. q. iij. Pōt dici q̃ si cōstet liberā psonā pēituisse hmōi mūonij: antequ altera fuerit manumissa. nec expsse nec p cōiecturas apparet de reuōtōe dicte permitētie pcedat pria opinio. qr añ manumissionē osensus nō fuit validus et p9 manumissionē null9 affuit osensus. Sirco de dicta pma nō ostat pcedat scda opinio Rā semel osensit in mulierē vt in liberā. a exq̃ nō cōstat de reuocatōe in osensu intelligit pseuerare ut in. c. maiores ad fi. extra de bapt. Et licz a prim nō fuerit libera sufficit q̃ nūc sit libera. Raz cessāte causa impediměti cessat a impedimentum. ex de appel. cū cessante. B.

¶ Quid si liber otraxit cū ancilla ignrātera illa durāte ignrātia otraxit aliz alio nō ignorāte ditōz ei9. Rz. fm Wil. Tenet mūoniū cū sedō cū nullū fuerit p̄m. A Jd i sū. cō. co. ti. q. iiij. B

¶ Quid si libera ignorāter cōtraxit cū suo. a postea scita fuitute nihilomin9 vult ee cū eo. a ille vult discedere. Rz. fm Wil. dz opelli ad osētiēdū Si tñ pēdēte opulsiōe ꝫheret alia vl illa cū alio. tenet mūoniū. vt Hos. addit. A. Jdē in sū. cō. co. ti. q. v. Et ad p̄dicta facit. c. j. ex d co. q̃ dux. in mūoniū quam pol. p adul. B.

¶ Quid si q̃s ꝫhit ignorāter cū ā alia sed postq̃ sciuit exegit ab ea debitū nūqd postea poterit ab ea separari Rz. fm Wil. Si ex hijs q̃ p9 audiuit habuit pbabilē opinione: de seruitute e9. a nihilomin9 exegit debitū. nō pt ea relinq̃re vt i. j. C. dictū est Si hūit opinionē leuē a temerariā tūc nō obstāte q̃ exegit debitū: poterit tñ cū veritatē certi9 sciuerit separatō: petere arex de sen. exco. inq̃sitōi. Rā dubitās p ignrāte hñd9 ē. C. de cōdi. inde. l. vl. A. Jdē in sū. cō. co. ti. q. vj. B.

¶ Quid de illo q̃ mouit ꝫ vxorē q̃stionē ditōis. et illa lite pēdēte petit debitū. Rz. fm Tho. in exposi. ꝫlīe q̃rti sinax di. xxx vj. Si nō est cert9 de fuitute vxoris dz reddē debitū ad māda tū ecie fine suo p̄iudicio. a in ꝫ casu cognscit eā ex p̄ osensu nō ex nouo Si āt ostat ei de fuitute vxoris. ꝫ pbabilit p̄sumit. ñ dz ei reddē debitū ecia ecdesia p̄apiat. qr ꝫ sibi p̄iudiciū facere et si ea: affectu vxorio cognsceret. vl fornicaret a mōrtē pcaret. A Salua reuerētia. misi euidēt a maifeste ostet ꝫ pbabilē p̄sūptōe: impediměti ñ dz denegare debitū. ex de sen. exc. inq̃sitōi ibi. Verū cū oscia pulsat aim ex credulitate pbabili a discreta q̃ruis nō euidēti a maifesta debitū q̃dē reddere pt. sed postulare nō dz. ne ī alter utro ꝫ ꝫ legē oiugij vl cōtra iudiciū oscie omittat offensam. Et p predcā pt oordari diūsitas opinionū q̃ referuntur in sum. con. co. ti. q. vij. B.

De matrimonio seruorū. vide C. seruus. iij. p totum.

IMpedimētū·iiij·de impedimēto voti·Vtq; votū de ordinentia impediat mūo m Rx°·Duplex est votū·Quod dā est solēne qd·s·fit p suscepto; sacri ordinis aut p professionē expssā l tacitā factā alicui de religiomb; approbatā·a tale votū impedit mūomiū ordēdū·a dirimit ordēctū Aliud ē votū nō solēne ⁊ simplex a hoc si fiat de nō ordrandō·l de castitate a hmōi·impedit mūomiū ordrandū·a ānto manifestiꝰ est emissū tanto maior debet pena trāsgressori·nō tñ dirimit mūmomiū iā ōctū ex eo·q votū·li·vj· Et de hoc·vide in sequenti·ff:·

¶ Quō dēat intelligi q votū simplex impedit mūmomiū ordēhendū Rx° fm rai·Intātū impedit q si ille q fec̄ tale votū postea pstiterit iuramētū alicui q eā duceret: debz votū implere a agere pmam de iuramēto illicito exq de·vel vo·rursus·Idē hos·q si prio iurauit a posteavouit in hoc casu fm host·a gof·pualet iuramētū·Pōt tñ intrare religionē·ut ex de spōsa·cōmissū Qz si pꝰ tale votū ordrahat p verba de pñti·nō poterit cognoscere vxorē sine pctō mōrtli· qr adhuc pōt intrare religionē·Postq̄ vo cognouit iaz factū est ei illicitū nō reddere debitu; Vñ hic; petere nō dēat reddere tene² si ue petat expsse siue intrpstatiue qd dico qr alt est mimis onerosu; vxori si opteret semp expresse petere·Ut Tho·in·iiij·di·xxxviij·A Cō·hijs pe·ut in sum·cō·li·j·ti·viij·q·xxj·B·

¶ Quid rñdēdū cū psona q fecit votū simplex q̄rit an possit mūo m ordrahere·Rx° fm host·Debz rñderi q nō·Et si vltra q̄rat dicēs·q̄d si ordraxero nūquid tenebit mūomiū·debz rñderi ñ alt peccat·qr dat occasiō; mōrtr peccādi·A· aut mētit·Vñ talibz aggrauādū est pctm qd omittūt in cōtrahēdo et cauēdū ne det occasio ordrahendi·fm eū·host·et in sū·cō·co·ti·q·xxij·B De votis multa alia habes ⁊ votū p totum·

IMpedimētu;·v·de cognatōe carnali Hic prio sciēdū est q triplex est cognatō·s·carnal q̄ dr ꝛsanguinitas·spūalis: q̄ dr ꝛpatermitas·a legalis q̄ dr adoptio·

¶ Quid ē ꝛsāguinitas Rx° fm ray·est vinculū psonaꝝ ab eodē stipite de scēdētiū carnali ꝓpagine ordractū· Et dico stipitē illā psonā a q̄ alia q̄ duxerūt originē·Vña ꝛsāguinea dicūt q̄ de vno sāguine pcedētes·A Cō·a alij doctoēs ut ī sū·cō·h·iiij·ti·vj·q·j·B

¶ Cōsāguinitas āt h; tres lineas·ꝛpcedit ꝛplia ordīe· Prīa nāq; linea dr ascēdētiū·ut pater·auus a hmōi Secda descēdētiū·ut filiꝰ nepos Tercia collateraliū·ut frēs a fratrū filij q̄ et patrueles dicūt·Hec eadē intellige in frēs·ut in mīea auia·in filia a neptea duabz sororibz·et filiabz earꝝ·A· Idē in sū·cō·co·ti·q·iij·fm ray·a aliōs doctores·B·

¶ Quō ꝛputāt grad ꝛsāguinitatis·Rx°·in linea ascēdētiū ut descēdētiū q̄ libz psona addita alicui facit gradū Vñ pī a filiꝰ sūt in pmo gradu·nepos in secdo pnepos in tcio·S; in linea collateraliū alt ꝛputāt fm leges a aliter fm canones·Nā fm leges in ꝛputādo dēmꝰ reūti ad stipitē·s·ad ꝛmunē psonā a ita duo frēs sūt ī secdo gradu a filij duoꝝ fratrꝝ sūt in q̄rto gradu·Nā ꝛputāt² oēs psone·s·ascēdēdo vsq; ad stipite; a inde descēdēdo·S; fm canones in linea collaterāliū nō optet reūti ad stipitē q̄n potiꝰ pse duo frēs sūt in pmo gradu·hoꝝ filij in secdo a ita vlteriꝰ ex·de ꝛsā·a affi·tua nos·a ex de testi·licet·ex q̄dā·A Meliꝰ·xxxv q·v·ad sedem·B·

¶ Vsq; ad quē gradū phibet a non tenet mūmomiū Rx° fm Io·an·Int ascēdētes a descēdētes puto ꝓpetuā phibitō;·A Alij dicūt solū vsq; ad q̄rtū gradū etiā in linea recta sicuta in trāsuersali·Alij āt tenēt primā dicētes·q si adā viueret nō posset cū aliq̄ ōtrahere muliere· Et hanc videtur secq̄ pe·a host·ut in sum·cō·e·ti·q·v·B

t·j·

Sed inter collaterales est vsq; ad q̃rtum gradū ꝛputādo ꝓm canones. ex de ꝛsan. a affi. nō dz. q̃mimo si aliq̃ p̃sone attinēt sibi ex vna pte in prio secūdo vl tercio gradu: a ex alia pte in q̃nto bñ poterūt ꝯhere qr in ꝛsanguinitate sp̃ est standū remotioi p̃sone ex de ꝛsan. a affi. c. vl. A. Nisi eēt cōsuetudo q̃ fieret a gradu stipiti prio ri. tūc em illa omimo seruāda fūt a q̃ ad impediēdūa dirimēdū mūmoniū ut in. c. q̃ dilectio. de cōsan. a affi. B. Et nota ꝓm Host. q̃ licet ꝛsanguinitas q̃tū ad mūoniū ꝛtrahendū tmi nek in. iiij. gradu. nec etiā ꝛmittatur in æstꝯ in vlteriori gradu: tñ q̃tū ad successionē hereditatis duratvsq; ad decimū grēdū. ut hēs ē. Hēditas. C. iij A. Et ibi de ꝓ dictū est in additōe. B

IMpedimētuz sexto de cōg̃tōe spūali q̃ cōiter est ꝛpatnitas Vbi sciēdū q̃ cognatio spūalis puenit ex ꝓ q̃ q̃s ꝛfert sacm̄ baptismi seu cōfirmatōis vl suscipit si ue tenet nlū cui tale sacm̄ ꝛferē.

¶ Inter q̃s p̃sonas ꝯhik cognatio spūalis. Rꝯ Int baptisatūa cū q̃ suscipit. Itē int baptisatū a filios suscipientis. Hoc dico siue sint legitimi siue illegitimi. Secꝯ si essēt adoptiui q̃ tales filij suscipientis legitime copulāt baptisato siue suscepto. ut In no. pōnit A. sup Rubri. de cōg̃. spūa. B Item ꝯhik inter baptisatū a vxorē suscipiētis si aliq̃ suscepto; cognita fuit ab eo Itē int suscipiētēa pntes baptisati. Et hec cognatio impedit a dirimit mūoniū pꝯ cōtractū. Et q̃ dixi de suscipiēte. intellige eē de baptisāte a idē de sacō ꝛfirmatōis. ex. e. ne dū li. vj. In alijs sacīs nulla cognatio spūalis cātur. ex. e. q̃ uis. li. vj. p catheasmū vo ꝛtrahit spūalis cognatio q̃ tm̄ impedit ꝛtrahendū sed non dirimit ꝯctū ex e. p catheasmū. li. vj

¶ Quid si plures sint suscipiētes Rꝯ Prohibet ne fiat. de ꝛse. d. iiij. ñ plēs a filit in cōfirmatōe. A. ut in. eo. c. nō plures. B. Si tñ fiat: aiz omibz ꝯhik cognatio spūalis. A. impediēs a dirimēs. ut in. c. q̃ seq̃. B. ex. eo. q̃ uis. li. vj. Sed tñ isti suscipientes bñ pnt ꝛtrahere int se. qr nō phibent ut In no. pōnit. A. Con. Hosti. ut in sum con. li. iiij. ti. vij. q. iij. B

¶ Qd si q̃s baptisat seu tenet ad baptismū p̃riū filiū Rꝯ ꝓm Tho. in. iiij di. xlij. Si vir vl mulier ꝓ fecit in articulo nēcitatis. seu p error nō impedit exigere seu reddere debitū. ex. eo. si vir. Si vo fec p fraudē. impedit exigere. ꝓ tenet reddere. q̃ si vterq; fuit in fraude: neut pt exigē. sed vterq; tenet exactꝯ reddere. ut Hosti. pōnit. A. glo. Ray. eo. ti. C. vl. sup ver. ꝛtracto dicit. q̃ etiā q̃ fecit in fraudē nō pdit exactōez. qr ñ repit iure phibitū. p q̃ videt facere dictū. c. si vir. ex. eo. Sed primū dictū cū Tho. tenē videnē pe Hosti. a Goff. ut in sū. cō. eo. t. q. ij. B Et addit q̃ melꝯ eēt q̃ vterq; cōtinuet Eodem etiā modo si vir teneat aliquē filiū vxoris sue vl vxor filiū mariti sui si ex ignorātia excusatur. si ex malicia: sua fraus nō dz ei p̃zocinari nec ꝓpter ꝓ pt debitū subtrahere. sed nō pt exigere Con. Pe. a Ber.

¶ Vtz spūalis cōg̃tio p̃cedat ad nepotes a vlteriores. Rꝯ. Nō. qr nō hz gradꝯ. Filia q̃ꝓ mea spūalis lic; ñ possit ꝯhere cū filio meo: pt tñ ꝯhere cū filio filij mei ar. xxx. q. j. c. j. A hoc dixit Imo. sup rubrica. ext. de cōg̃. spūa. q̃ a nōē in sū. cō. dcā. q. iij. B.

¶ Vtrū aliq̃s possit successiue hēre in vxores duas cōmatres Rꝯ Patet ex dictis in. C. ij. q̃ si prima tua vxor tenuit filiū alterꝯ anteq̃ cōmisceris ei poteris hēre illam alterā. Si vero tenuit postq̃ fuit a te cognita: nō poteris scēdam hēre eo q̃ cōpater eiꝯ factꝯ es. Si aūt alia mulier tenuit filiū vxoris tue quē de alio viro habuit: illa mulier est cōmater vxoris tue: ꝓ tua ñ. siue illa tenuerit anteq̃ inter vos esset carnalis copula. siue pꝯ. iō poteris illā hēre Et fit si filius tuꝯ quē de alia genuisti ab aliq̃ suscipiat: tūc

suscipiens est cōpater tui · nō ātvxo
ris tue · Vñ si casus tue mortis euenī
ret suscipiēs possit contrahere cū illa
q̄ fuerat tua vxor · vt Jnno · dicat · xxx
q · iiij · Qui spūalem · A · Jdē in sum
con · co · ti · q · x · B ·

¶ Vtr̄ si aliq̄s cognouit aliquā for
icariā postea fit opī alicꝰ alteiꝰ pu
ta leuat aliquē de sacro fōte · nūq̄d ē
illa mulier fornicaria fit cōmī Rꝰ ꝓ
tho · in iiij · di · xlij · q · fiē opīnitas trā
fit in vxorē q̄ a viro fuerat priꝰ carna
liter cognita · eo q̄ iaz effecti sūt vna
caro vt · xxx · q · iiij · si q̄s ex iuugio · pa
ri vōe vide · tñ fiē ad aliā mulierē car
nalē cognitā q̄ uis nō fit vxor Jdē se
tit glo · sup dcō c · si q̄s · dicēs q · p for
icariū coitū acq̄ri · opīnitas · q · vna
caro efficiūt · xxxij · q · iiij · in eo · Nāa
affinitas acq̄rit p fornicariū coitū · x
xxv · q · iij · de mœstis · a · c · ñ cā · ex · de
eo q̄ cognouit cō · discretōz · Tenet g̃
p vero · q · cōpatrinitas ꝓtrahit · ut p
bat p p̄dicta iura · licet q̄busdā mia
bile videat · iō tenēdū q · sic · cū dicto
Jo · an · cō · in vi · A Vere miābile est
dictū ꝓ vt ex pctō abomīiabili oria
pentola spūalis · sic ex glacie calor ·
Et si hec foret meretrix publica esset
mī spūalis siue omī q̄si omiū de cīta
tea multa valde foret mūonia illegi
tima ꝓpter multas q̄ fiūt iugiter for
icatōes · cū tñ ut ostat edictū de mū
monio fit ꝓhibitoriū vt q̄libz admit
tat q̄ spēat nō ꝓhibet Nec in ꝓ ca
su apparet aliquā ꝓhibitōz a iure fie
ri Nec obstat q · carnalis copula fit
cā trāsmittendi opīnitatē de viro ad
vxorez a eo si · q · illa nō est cā solū ꝓ
a sacm mūmonij · Vñ nō repit ali
q̄d ius dictans hāc trāsmissionē fiei
nisi in ipso mūmonio · a ita etiā affir
mat glo · Ray · ut a p; in sū · cō · li · iiij
ti · vij · q · xj · Sit a alij ut p; p glo · in
dicto · c · si q̄s ex cō · iugio · Puto tñ q
ꝓpter rei grauitatēa doctoꝝ varieta
tē sup hoc nō fit precipitanda sma · ꝓ
potiꝰ dñs papa ostulendꝰ ·

¶ Vtr̄ liceat ꝓtrahere mūo^{m} cū soro
re filie mee spūalis Rꝰ · Quāq̄ cū fi
lia mea spūali nō liceat · ut dictū est
s · Ff · ij · alt esset sepādi · xxx · q · j · de eo
xxxiij · q · ij · si q̄s cū mīe A cōiugio tñ
sororis nō optet abstinere · sed ꝓcedi
tur · xxx · q · iij · illud etiā A · Jdē in sū
con · co · ti · q · xiij · sm Ray · B ·

¶ Vtr̄ ille q̄ baptisauit aliquā posi
to q · fit laycus l' in minoribz ordini
bz possit cōtrahere cū illa Rꝰ · Nō · q
filia sua spūalis est a si ꝓtraheret di
rimēdū eet ex co · ne dū · h · vj Sit nec
ille quē p̄sbr baptisauit p̄t ducere fi
liā carnalē ipsiꝰ p̄sbiteri ex co · c · vl
nec filiꝰ p̄sbiteri p̄t illā ducere quaz
p̄sbr ille baptisauit Et idē de crisma
te seu ꝓfirmante dicēdū p p̄dcā iura
Secꝰ de sacramento pnie · aut alijs sa
cramētis ut s · Ff · ij · dictum est

¶ Vtr̄ filij duoꝝ ꝓpatr̄ possint mūo
mat copulari Rꝰ Sic · siue sint gemi
ti añ compatrinitatē siue postea · ex
cepta solū illa psōa p quā opīnitas
est ꝓtracta q̄ nūq̄ p̄t copulari alicui
filiorū sui pīis spūalis · xxx · q · j · sup
q̄bza c · pitatūa · c · nō optet a ex co
c · j · A · nisi cōsuetudo eccē q̄ scādalu;
generet aliter se hīet ut ex de ogna
spūa · c · j · Et ꝓ casu suāda est for cō
suetudinis tā in ꝓtrahēdo q̄ in dirim
do et nō solu; eccē ꝓpriez sed etiā me
tropolitane ul' aliaꝝ circumpositarū
co · ti · c · sup co · vbi etiā p; q · semp ē
honestū a ꝓuenīēs ab hmōi cōiugijs
abstinere non autem est necessariu;
nisi ratione consuetudinis ut dictu;
est · B ·

¶ Vtrū pater possit contrahere cum
illa quā filius eius leuauit Rꝰ Dōt
ut notatur · xxx · quest · iij · illud · Ai
glo · que etiam dicit quod sequitur ·
Ratio autem est · quia ut pretactum
est edictū de matrimonio est prohi
bitorium · ut qui specialiter non ꝓhi
betur admittat ut notat Raym · in
ti · de impedimēto cōditionis · Ff · j · B
Sed filiꝰ nō potest cōtrahere cum illa
quā pat leuauit ut ibidez 8r · a in · Ff ·
primo precedenti habes ·

¶ Quid si aliqs vult esse patrinꝰ A Metiꝰ puto dicere? nō vult eē. iō fingit. B. a filat se tāgere puerꝫ. sed nō tāgit a rñdet vba solita. Rꝰ fm Wil. Nō efficit patrinꝰ ñ tangat ipsū tenēdo seu leuando de sacro fonte Et sic dicēdū de ofirmatōe. A. Idē in sū. cō. co. ti. q. xxj. B Si vo teneat a nō rñdeat: credo q mihilominꝰ efficiat cōpat si intēdit agere ut verꝰ patrinꝰ A. vel ilud qd agit patrinꝰ etiāsi nō intēdat eē cōpater. ut; in sū. cō. co. ti. q. xxij. vbi d dariꝰ ponit. B. Nā rñsio non est de substantia cōpaternitatis.

¶ Vtꝫ aliqs possit fieri cōpater alteriꝰ p pauratorē Rꝰ Si loq̄mur solum q̄ntū ad effectū nō erit dubiū. qr ad talē effectū p mittendū vl tenēdū ecl p p pauratorē q̄s rñdere pōt. Sed si loq̄mur q̄ntū ad verā opaternitatē. a cognatōe; spūalē. nō pōt otrahi p pauratorē. ut ponit Archi. p. l. pꝰ mortē. ff. de adop. A Ibi dr. Neq; adoptare neq; arrogare q̄s absēs: neq; p aliū hmōi solēnitatē agere pōt. B Et qd vidēt otra. eē de pau. c. fi. li. vj. A. Ibi dr q mūimoniū pōt otrahi p pauratorē hñtē ad hoc spāle mādatū. B. solutē fm cū p id qd notat. ex. de ose. ecle. aq̄. A. Ibi dr q ēps nō pōt omittere reōciliatōe; ecclesie simplici sacēdotia sic qd cohereat psone nō pōt p alium adimpleri Ad qd etia; facit cap. ex. de of. dele. Expssio āt osensus p quē cōtrahit mūimoniū bñ pōt fieri p aliū. dicto. c. fi. de pau. B. Idē io. an. in quadā questione disputata.

¶ Vtrū in pluribꝫ actibꝫ sacālibꝰ requrant plures patrini. Rꝰ In cathecismo baptismo a ofirmatōnevnꝰ a idē patrinꝰ eē pōt si ncītas cogit. sed nō est ofuetudo romana: q̄n potiꝰ p singulos actꝰ singli suscipiāt. de ose. di. iij. in cathecismo.

¶ Vtrū ille q̄ nō est baptisatꝰ possit aliquē suscipe in baptismo. vl q̄ nō est ofirmatꝰ possit tenē in ofirmatōe Rꝰ fm Tho. a pe. Nō qr talis nō est mēbꝫ eccie cuiꝰ psonā gerit tenēs ad sacra. de cōse. dis. iiij. in baptismate. Et si de facto siue in ncītate leuat vl tenet vl etiā baptisat nō otrahit aliquā spūalē cognatōe; Et hic addit al. q̄ si alī oiugū est baptisatꝰ tñ p eū nō transit cognatio ad nō baptisatū. Idē in ofirmatōe. A. glo. in dcō c. in baptismate idē dicit q̄ ad suscipientes. sed secꝰ dicit eē in baptisante Glo. ecl Rap. dicit q hmōi cognatō spūalis otrahit eē inter iudeos qñ vnꝰ tenet vl suscipit filiū alteriꝰ in baptismo vl ofirmatōe. ut in sū. e. ti. q. v. Albricꝰ simplr cō. cū positis in hoc. Dubiū est idō puto q tutior ps eligēda B. q si baptisatꝰ teneat filiū nō baptisati seu infidelis bñ otrahit cōpaternitatē. vide s. Confirmatio sacrm. penul.

¶ Vtꝫ religiosus possit fieri patrinꝰ vl cōpater. Rꝰ Prohibitū est abbatibꝫ a mōchis puerū de baptismate suscipe vl baptisare a hmōi. xvj. q. j placuit de cōse. di. iiij. nō licꝫ. Idē intelligēdū est de oīibꝫ religiosis a canonicis regularibꝫ. ex. de postu. ex p te. Non em licet religiosis cōmatres facē ppr familiaritatē q̄ solet iñ puēri. A. Idē in sū. cō. co. ti. q. vl. B

Impedimentū septimo de cognatōe legali q̄ fit p adoptōꝫ. Vbi sciendū q p adoptōe; p ueniūt tres spēs legalis cognatōis Prima est ascēdētiū a descendētiū q̄ attendit inter pēm adoptantē. a filiū seu filiā nepotē vl neptē a hmōi adoptatos a hoc indistincte impedit mūonium. qñ pī adoptator nō pōt otrahere cum filia adoptiua. nec etiā cum adoptiua neptē a hmōi xxx. q. iij. ita diligere. A. Etiā post emancipatōe; in Insti. de nup. Ergo. B. Secda spēcies est collateralis sc; inter filiū meum naturalem et adoptiuū. a hoc impedit mūimoniū q̄diu sunt in ptāte pīis eiusdem. Ea vo soluta sc; p mortē pīis. vl emancipatōnē filij naturalis vl adoptiui nō impedit. ex. co. c. j. xxx. q. iij. pꝰ susceptū Tercia spēs

est quasi legalis affinitas inter pēz adoptantē a vxorez filij adoptiui · sicut inter filiū adoptiuū a vxorē pēis adoptantis · a hec item omi tēpe impedit mūmoniuz · qm̄ pat adoptator nūq̄ pt otrahere cū illa q̄ fuit vxor adoptiui filij · etiā p9 emādpatōez · ff · de ritu nupt · l · nā adoptiu9 · A Incipit adoptiu9 · B · in Insti · de nupt · ff · j · et · ij · Sicut filij9 adoptiu9 p9 mortē pēis adoptiui nō pt otrahere cū illa q̄ fuit vxor adoptiui pēis ut in dicta · l · adoptiu9 A · Etiāsi añ mortē fuisz emādpat9 ut ibi · Et de dictis etiam spēbz hēt in sum · con · li · iiij · titu · viij · q · viij · B ·

¶ Nunq̄d filij9 adoptiu9 pt otrahere cū filia illegitima pēis adoptiui Rz° fm Wil · Credo sine p̄iudicio q̄ sic · a q̄ filij9 illegitim9 pt otrahere cū filia adoptiua: sicē notat hug · xxx · q · iij · in pnā illegitimus filij9 ul filia nō est in pēis ptāte · A Insti · de nupt · ff penul · B · Con · Hosti · et Innoc · A · Idem in sum · con · co · ti · q · ix · B ·

¶ Vtz adoptiu9 q̄ nō trāsit in ptātē pēis adoptātis possit otrahere cū filia legitima ipsij9 adoptātis Rz° · De hac questiōe varie fuit doctoz opiniones Dicā tñ pt q̄ cū iuā canonica indistincte loq̄nt de adoptōe non distinguēdo int simplē adoptatū · s · q̄ nō trāsit in ptātē · a arrogatū q̄ trāsit: innuūt q̄ q̄ntū ad hoc idē ius sit in vtroq̄ casu · s · q̄ nō possit · nisi adoptō pēij9 dissoluatur p emādpatōz q̄ emandpatio q̄ntuz ad aliq̄d hz locū etiā in adoptato licet nō trāseat in ptātē · C · de adopti · l · penul · ff · si āt · A · valet q̄ ad successionē ab intestato q̄ dat adoptiuo taliū emādpato · ꝗ nō dat emādpato vt ibi a sic impedit mūo cū adoptato siue trāseat in ptātē siue nō Hoc tenet bos · a Wil · in spe · ꝗ inno · dicē q̄ nō impediat qñ adoptat9 non trāsit in ptātē · uta notat dñs an · de bu · ex co · ca · vno Et idē dicit hug · ut in sū · cō · co · ti · q · x · vbi nō p̄fert aliq̄ istaz opinionū · Sicut nec p dñm anto · vbi s · iō nō videt p̄dpitāda sma · B ·

¶ Quid si adoptiu9 durāte adoptōe otrahat cū filia legitima adoptātis nūq̄d soluet matrimoniū Rz° fm Wil · Quidā dixerūt q̄ nō ꝗ wil9 tenēdū q̄ hug · notauit sez q̄ soluat · ext · co · c · vno · A · Ibidē dz · q̄ diu durat adoptio int tales: nuptie ofistere nō pnt · sed primā tenet speciē · In sēda āt sez q̄ magis mūmoniū soluat: cōit magis videt inclinari doctores · ut ibidez notat dñs an · de bu · q̄ ē dicē · q̄ pmptū ē dare ēmediū · s · dissoluēdi adoptōz q̄ dissoluta poterit ostare mūmo · B ·

¶ Sed nūq̄d due psone q̄ ab eos sūt adoptate pnt inter se otrahere Rz° fz Wil · Pnt · cū nusq̄ reperiat prohibitū sicut a duo spūales filij alicui9 otrahē pnt a spūales cū adoptis Cō · hua ber · A · Idē in sū · cō · co · ti · q · xj · B ·

¶ Vtz int pēz adoptātē a pēz adoptati siue mēz aliq̄ cognatio otrahatur Rz° fm tho · a pe · Nulla A · Idē in in sū · con · co · ti · q · xiij · B De mā adoptōis a arrogatōis hēs plā ē adoptio

Impedimētū · viij · de impedimēto crimīs Sēd prīo q̄ q̄dā crimina impediūt mūmoniuz otrahēdū · ꝗ nō dirimūt cōtractū Et sunt septē · Primū est incest9 · xxxiij · q · vj · si q̄s viduā · a · c · q̄ dormerit · a · c · cubuisti · Sēd m est de illo q̄ int fēt priā vxorē · xxxiij · q · ij · admonēa · c · int fectores Tertiū qñ q̄s rapuit spōsā alteri9 · xxvij · q · ij · statutū: Quartū qñ q̄s insidiando mūoniū · priū filium de sacro fōte leuauit · ut possz pua ve vxorē debito otugali · xxx · q · j de eo Quintū qñ q̄s int fēt sacēdotē ex · de pena re · q̄ p̄sbiterū Sextū est solēnit pēitēs · xxxiij · q · ij · 8 hijs a · c · antiq̄ Septimū est si q̄s monialē in vxorē sciēt acāpiat · xxvij · q · j · hij q̄ Oēs p̄dcōs casus ponūt Rap · Tho · De · a Hosp̄ter vltimū quē sol9 hosti · addit · Licet āt ꝗ a forte multa alia impediāt ōsidendū · si tñ timet de incōtinētia vz eis eps ocēdē lmā nubēdi · ar · xxxiiij q · ij · antiq̄ · a · c · in adolescētia · a ext · 8 eo · qui cōgno · consang · vxo · sui · c · t · iij ·

ex literis Et fm q addit Wil. A. sc; ad prime dictum qd fuit Ray. ut in
sū. cō. li. iij. ti. ix. q. j. vbi hec notā: B
sufficit licētia pri sacerdotis. imo de
ꝯsuetudine nō seruat iste rigor petē-
di licentiam.

¶ Que sūt crimina que dirimūt mā
momiū iā ꝯtractū. Rx. Solū duo. Pri
mū est. si q̄ mulier machinata fuit ī
mortē alicui9 vxoris a ipsā cū effectu
occiderit aīo hūdi virū illi9 in suū. et
fit si q̄s machinat9 fuerit a cū effe-
ctu occiderit viz alicui9 ut habeat e9
vxorē. tales si cōtraxerint: petuo st
separandi. xxxj. q. j. si q̄s viuēte. Vel
si q̄s intficit suā ut ducat illa; cum q̄
mechat. hec Tho. in. iij. di. xxxj. Idē
intellige si q̄ occidit primū virū ut du
cat illū cum q̄ mechat. A. Idē in sū-
cō. co. ti. q. ij. fm rap. a glo. eius. B
Qui casus fm q̄ sdā intelligūt solū:
si dū esset primū cōiugiū eo q ambo
viuerēt fuerat cōmissū adulteriū. A
Hoc dixit glo. Ray. et Goff. ut p; in
dicta. q. ij. B. Sed verior videt opinio
inno. a tosti. dicētium q sola machi
natio mortis cū effectu sufficit ad di
rimendū mōmiū. lic; nō intfuenerit
adulterina polluto. ex. de ouer. in fi.
laudabilē. A Ibi em nulla fit mentō
de adulterina pollutone. B Hoc est
primū crimē dirimēs mōmiū. Sed;
est adulteriū. a hoc qñ adulterātes
sibi pstant fidē pmittēdo seu iurando
q ꝯtrahet. siue defacto ꝯtrahāt Et in
telligēdū si viuēte altero ꝯiuge fuisset
int illos adulterina cōmixtio. siue
fuerit añ dictā pmissionē vl ꝯtractū
siue p9. q si adulterina polluto pri9
vl p9nō interuenerit: nō impeditur
mōmiū. ex. de co. q̄ cognō. c. vl. A.
Ibi Sz. Fide data pmisit. Sed tñ sub
noīe fidei intelligit etiā nuda pmis-
sio. a hmōi pmissio est q̄i q̄dā despō
satio de futuro fm glo. Ray. et in sū.
con. dicta. q. ij. B.

¶ Quid si q̄s occidit maritū adulte
re nō eo aīo ut vxorē ei9 hēat: sed in bel
lo vl casu vl odio Rx. fm Imo. Nō
dirimit mōmiū postea ōctū n ad ds int
ficēt ut eā ducēt ex de iū. in fide. laud.
drea fi. A Idē in sū. cō. dicta. q. ij. B.

¶ Quid si q̄s p cepit mādauit. vl cō
sulerit intficia interfect9 est. Rx. fm
Wil. et hug. Idē est ac si intfecisset. Sz
si nō mādauit aut cōsuluit: sed postq̄
fuit intfect9 ratū habuit dicēdū q lz
alis in maleficijs rati habitio retro
trahat et mandato eq̄pet. tñ pter
ds nō dirimit mōmo. m. seqūns Idē lau-
ren. a ber. A Idē in sū. cō. dcā. q. ij B

¶ Quid si q̄s vxore viuēte defacto cō
trahit cū adultera. Rx. Distinguēdū
est. qr a ista sciuit cū hīe aliā vxorē
a nesciuit Dico vsq; ad mortē prīe Si
g qñ eā duxit ipa sciuit q hēbat aliā
ñ pt cū illo in mōio eē. Si vō p9 nesci
uit a nūc mortua iā pria vxore de no
uo scit: ī ptāte igrātis ē mōio. m ratifi-
cāt vl diuortiū petē. ex de co. q duxit
ī mō. quā pol. c. j. a. c. vāēs ita tñ q
si postq̄ sciuit carli copule ꝯsenserit: ñ
potuit diuortiū petē ar. ex de iu. suo
rū. c. pposuit. a c. fi. q si ab initio q̄dē
fuit igrās: sed pria viuēte facta ē ꝯscia
ñ dz pati q cogscat a viro alis impe
tuū mōio. m impedivet. ar. ex. de pscp. c.
fi. in fi. a c. pe. ī fi. xxxiiij. q. ij. si vgo
ex de secūdis nup. dñs Hoc ītelligē
dū ē si p. m mōio. m vex fuit aliter nō p
stat impedimentū. ij. ex. de spō. veni
ens a de mū. ōcto ō int. ec. ex lrīs. in
fine. A Idē in sū. cō. co. ti. q. iij. B

¶ Sz q̄d si mortua iā pria vir nō cogscat
carnalit istā sedā; adulterā q̄ se
cū ꝯtraxeāt igrant sed ipse ducat ktia
Rx. fm tos. Deb; manē cū ktia. q̄nis
postea ēt cogscat sedam ex. de co. qui
du. in ma. quā pol. c. vēnēs. Sā pri
ma viuēte ꝯsensus hīt9 cū sedā null9
fuit. a sic nō impedit consensū ktie.
q̄netiā si post mortē prime carnalit
cognouerit sedam q̄ fuit ignorans
istū habuisse vxorē a nt ēt ignorās
est. a ipse vir ꝯtrahat cū ktia. adhuc
cū ktia remānebit. ex. de elec. tone me
morie. ij. ex. de iu. seruor. pposuit c.
fi. A Idē in sū. cō. co. ti. q. iiij. et. v. B

¶ Quid si qs vxore viuente otraxerit cōcubuit cū duabz ꝓ pluribz inscijs Rx° fm host. Loc9 est gratificatōi. qr quācūqz certificata; de morte prioris primo cognouerit p9 mortē legitime illā tenebit. ex. 8 co. q̄ dux in ma. quā pol. veniens A Jdē in sū con. co. ti. q. vj. B.

¶ Sed quare intelligit inscia Rx° fm hos. qñ hz iustā cām ignorādi ut qr vir de remotis venīēs asserebat se nō hze vxorē ex. de spon. cū aplica Jdeo āt inscia nō omittit adulteriū. qr nō omittit sine dolo. ff. ad. l. iulia. de adul. l. penl. xxxiiij. q. ij. in lectū. A Jd in sū. cō. co. ti. q. vij. vbi ē addi² fm eun. quare filij etiaz legitima viuēte suscepti legitimi cōsenl. Si tñ sc̄dm mūmoniū in facie ecclesie fit otractū Secus si clamdestine. B.

¶ Vtz viro liceat vxorē adulterā occidē Rx° hz De. a tho. in. iiij. di. xxxvij. B pt otūgere dupl. Vno mō. qr p iudiciū iudicl. p quāt occidi. a hoc licz facere amore iustiē. nō liuore vindē Nō tñ licz B fieri in iudicio ecciastico 8 ciuili Sedō mō qr ex iudiciū occidit eā ul. facit occidi. a B nūq̄ licz fm legē 8ina. licz aliq̄ casu pmitta² fm legē ciuilē. ut qñ inuenit vxorē in actu adulterij. tūc enī lex ꝓpl. inatamētuz nō punit. A Jdē i sū. cō. co. ti. q. ix. B Et intellige B dictū Tho. q lex ñ punit sc̄z q nō punit morte. sīē alia homicidia. 8 tñ punit satis acrit. ut. ff. de adl. l. si adulteriū. C. si maiti9 Als imapit. C. impatores. a ibi 8z q si occisor erat humil. seu vilis psona: dānaf ad op9 ꝓpetuū. Si āt honestior. i insulā relegaf. B ¶ Vtz āt viro liceat occidē adulterz vxorl. vi. ff. lex. C. ix. i foro oscie nihilomin9 tl'es pumēdi sl. Vtz magis peccet q̄ occidit vxorē q̄ q occidit mīem hōes ff. vxor. C. penul.

Impedimētū nono 8 dispai cultu sc̄z qñ fidel. otrahit cū infideli ut iudeo ul. pagano A. ul. hereticō fm Ray. a in sū. cō. li. iiij. ti. x. q. j. vbi hec notāf. et 8z in. c. caue q8 seqf. sed de B ff. C. penl. B Nā tūc nullū est mūo^m xxviij. q. j. C. ex hijs a c. caue. Vñ exo. xxxiiij. a deu. vij. phibuit dñs dicēs. Nō accipies vxorē filijs tuis de filiabz alienigenaz; ne traducāt eos p9 deos suos Sed tñ sponsalia bñ pñt otrahi cū hac odicōe si infidelis oūtaf. xxviij. q. j. non optet Hec etiā Tho. a De. in. iiij. di. xxxix. A. sic cū Ray. ut in decā. q. j. B

¶ Sed nūq̄d inter infideles pt ēē mūmoniu; Rx° fm Tho. in. iiij. di. xxxix. Jnl. infideles pt ēē mūo^m inq̄ntū est ordinatū ad plē fm pfectionē natuē nō āt inq̄ntū est ordinatū ad ipsā fz pfectōez gratie. a iō mūmoniū q̄dez est: 8 nō pfectū Vñ infidel. cog̃scens vxorē nō peccat si ꝓpl. bonū plis aut illi9 fidei q̄ tenel: vxori debitū reddat Jdem. xxvj. di. deinde.

¶ Vtz oiunx oūsus ad fidē possit remanē cū vxore infideli nolēte oūtis Rx° fm Tho. vbi s. Fidelis oūsus pt cuz infideli remanē sub spe oūsionis si eā in infidelitate obstinatā nō viderit. et bñ facit omanēdo. Et de B est cōsiliū apli. j. ad Corz. vij. Nō tñ tenef. sed pt dimittere eā etiāsi ipsa velit ei cohabitare sine cōtumelia creatoris si ouerti nō vult. A Con. Ray. ut i sū. con. co. ti. q. ij. B

¶ Quid si iudei ul. pagani otraxerīt cū cōsanguineis fm rit9 suos: nūq̄d p9 ouersionē poterūt remanē Rx° fm Tho. in. iiij. di. xxxix Si otraxerint in gradibz 8ima lege phibitl. Lcui. xviij tūc siue vtercz siue alt. ad fidē oūtaf nō pñt in tali mūonio omanē. si aūt otraxerint in gradibz phibitis p statutū ecē: pñt omanē si vtercz oūtaf ul. si vno ouerso fit spes de oūsiōe alteri9 A. Jdē in sū. cō. co. ti. q. iiij. a fadit ex. de diuor. gaudem9. B.

¶ Quid si infidelis q̄ cōuertitur habeat plures vxores Rx°. fm Tho. vbi s. Non fuit verū mūmoniū nisi cum prima. qr esset otra legē nature. Vñ si talis cū omnibus vxoribz cōuertaf pōt cū pria cohabitare alias debet

abiicere tanq̃ penitus extraneas. et si prima conuerti nollet nō ꝓpter hꝰ est mūomiū cū aliq̃ istaꝝ. sed ꝑt cū aliq̃ istaꝝ de nouo cōtrahere ꝑm modū q̃ in se quēti. ꝓ. dicēt. A. cō. rap. hoſt. a ber. ut in sū. cō. co. ti. q. v. B

¶ Quid si infidelis repudiata prima vxore aliam duxerit a cōuertat. Rꝰ ꝑm Tho. in. iiij. di. xxxix. q. repudiū vxoris est contra legē naturē Vñ infideli nō licet repudiare. a iō si cōuertat² postq̃ ipē vna repudiata alterā duxit: idē ē iudiciū sicut de illo q̃ plures simul vxores habebat. qꝝ tenet primā quā repudiauerat accipe si cōuerti voluerit a alia; abiicere ut dictū est in ꝓximo. ꝓ. A. Idē in sum. cō. co. ti. q. v. B

¶ Quid si ipsa cōuerti noluerit. Rꝰ ꝑm Tho. vbi supra. Si ipsa infidelis vult cohabitare viro fideli sine cōtumelia creatoris a fine hoc q̃ ad īfidelitatē inducat pōt q̃dē vir fidelis ab ea discedere. sed discedēs nō ꝑt aliā accipe Si āt hec vxor infidelis nolit ei cohabitare. vl nō sine cōtumelia creatoris. aut si ad infidelitatē ꝓtrahere nitat. in hijs tribꝫ casibꝫ vir fidelis discedēs ꝑt alteri ꝑ mūomiū copulari. A. Idē etiā si vellet cū trahere ad qd cūq̃ mōrle pctm̄. ex. de diuor. gaudemꝰ. ꝓ. qꝝ āt. vbi postea sūdit q̃ si cōsum ad fidē a illa cōsa seqt añq̃ ꝓpt cās ꝑdictas legitimā ille ducat vxorē eā recipe cōpellit nec poterit dimisse obiicere fornicatōem ꝓ eo q̃ nupsit alteri. nisi fuerit ats fornicata. B

¶ Sed nūq̃d licet viro ad fidē cōsortē vxore exīte in infidelitate emittē votum continentie. Rꝰ ꝑm Tho. ī. iiij. di. xxxix. Si pꝰ cōsionem viri sit aliq̃ ꝓbabilis spes de cōsione vxoris nō debꝫ vir votū continētie emittere nec ad aliꝰ mūomiū transire qꝝ vxor difficiliꝰ cōuertet sciēs se sic ꝓuatū ēē. Si āt nō sit spes de cōsione: pōt ad sacros ordines. vl ad religionē accedere: priꝰ requisita vxore q̃ cōsta² a tūc si postq̃ vir sacros ordines suscepit vxor cōsta²: nō est sibi vir suꝰ reddēdꝰ. sed dꝫ sibi impu-

tare q̃ ī penā tardē cōsiōis sue ꝓua² viro suo. A Idē in sū. cō. co. ti. q. x. B

¶ Si alter coniugū conuertat ꝓles quem dꝫ seq. Rꝰ ꝑm Tho. in. iiij. di. xxxix Si ꝓles pueneit ad etatē pfectā: libere potest seq parentē quem voluerit. Si āt est in minori etate: tūc dꝫ dari fideli ñ obstāte q̃ indigeat mūs obsequio ad educatōꝫ Hoc idē tēt s. Filiꝰ. ꝓ. iij. A. Idē in sū. cō. co. ti. q. xiij. B

¶ Quid si vterq̃ cōiugū tpe contracti mūonij erat fidelis. nūc alter labit in infidelitatē. Rꝰ ꝑm Rap. Alter nō ꝑt contrahere. nec distinguo vtꝫ inuenerit carnalē copulam vl ñ Rā in vtroq̃ casu fidel tūc tenet cōtinē. A Idē in sū. cō. e. ti. q. xiij. a facit. ex. de diuor. quanto. B

¶ Quid si catholicꝰ contrahit cū hereticā baptisata nūq̃d tenet mūomꝰ. Rꝰ ꝑm Tho. in. iiij. di. xxxix. Verū est mūomiū q̃ nūs precet cōtendo si sciat hereticā nō tñ ꝓpter hoc mūomiū dirimet. a ecōtrā si aliq̃s catheciſmꝰ ꝗ nō baptisatꝰ cū aliq̃ baptisata contrahet. ñ cēt verū mūomꝰ Idē pe. al. a rap. A Iꝰ in sum. con. co. ti. q. xiij. et. xvj. B

¶ Vtꝫ infidelis vmꝰ vitꝰ possit contrahere cū infidelibꝫ alteriꝰ vitꝰ. Rꝰ ꝑm Tho. vbi supra Pōt. ñ ꝑ aliqꝰ ius positiuū eorꝫ phibeat. qꝝ tūc cultꝰ disparitas impedit mūomiū. A Cō. Pe. ut in sū. cō. e. ti. q. xv. B De materia impedimēti. x. Infidelis cū alijs ad que remittit.

Impedimētū. x. de violentia siue metu. Vbi prīo sciēdū q̃ violētia siue metꝰ ex sui natura ecl sine constitutōe ecē mūomꝰ excludit qꝝ excludit consensū A. fine q̃ mūomꝰ ēē nō ꝑt. ut in sū. cō. li. iiij. t. xj. q. j. vbi hec notant ꝑm Rap. B Et q̃dē q̃d sit vis tēt ꝓ. Vis. ꝓ. j. Et q̃d sit metꝰ ꝓ. Metus. ꝓ. j.

¶ Vtꝫ coactio impediat mūomꝰ. Rꝰ Duplex est coactio Quedā absoluta q̃ fit ꝑ vim. a ista ñ hꝫ consensum aī in quē nō cadit coactio Sed ꝑt ē coactio ad copulā carnis. vl aliꝰ extrin

seam · ad qd trahit psona inuita · a
talis coactio qñ nō ꝓsentit in mrio^m
nō efficit illud Quectā āt coactio est
cōditionata · a ista fit p metū · qñ sc;
qs ꝓsentit tiore alicui9 mali · super q
sic distinguit Duplex est met9 Qui
dā cadit in cōstantē viz · a iste exclu
dit mrimoniū · ext · co · p latū · a · c · ad
audiētiā · ex · de spon · vemēs · ii · Qdā
vo met9 est insufficiēs sc; q nō cadit
in cōstantē viz · a iste nō excludit mri
moniū · ff · co · neq; tiore · A Idē in sū
cō · co · ti · q · iij · B · Quis āt est met9 q
cadit in cōstātē viz hēs J · Met9 · ff · ij
A · Positis ibi adde a vinculatōe; q
dr met9 ꝓstantis · ff · co · l · neq; timore
Adūtendū ē q talis met9 dr cadere
in vnū q nō dr cadere in alīū a minor
met9 magis excusat feminā q viz · a
sic iudex fm diuersitatē psonarū vl lo
cū iudicabit q lis sit met9 vl violē
tia · a sic vtz mrimoniū fit aliqd l nul
lū ut notat in dicta · q · iij · vbi etiā dr
fm hosti · q si filia tiore mortis pēis
in aliquē cōsentiat; q verū est q nō
sit mrimoniū · qr nō est liber ꝓsensus
licet quidā cōtrariū dicant · B ·

¶ Quid si qs in captiuitate cōtrahat
mrimoniū · Rō fm hosti · Si capt9 est
ab hostib9; seru9 fact9 est · vñ nō alē
pt ꝓhere nisi sicut seru9 · de q s · Impe
dimentū · iij · Si vo capt9 est ut cogat
ad tale mrimoniū ꝓhendū; nō valebit
ar · ex · de p cura · accedēs · Si vo ex alia
cā retinet; bñ pōt ꝓhere · A Idē in sū
cō · co · ti · q · iiij Et de hostib9 intellige
ut s · Bellū · j · ff · v · in additōe · B

¶ Qd si mlr p9 cōsensū coactū morā
trahat in domo mariti · Rō · fm Wil ·
Si muliere q allegat metū stetierit per
annū a dimidiū cū marito · aut etiā
minori tpe dū tñ tātū sit q iuē arbi
triū bōni viri pstādū sit p cōsensu; ñ
dr postea audiri · ex · de spō · ad id Cō
hosti · a ber · a ꝓpōit ab eis vsus (Ef
fuge cū potueris ne cōsensisse putet)
ar · ad lb ex · de spon · ꝓsultatōi · A Idē
in sū · cō · co · ti · q · v · vbi etiā pōit qd
dr in ff · primo se · B

¶ Sed q d si p9 ꝓsensū coactū carnali
ter cōgnoscit Rō fm pe · Si habuit opor
tunitatē reclamādi; pstumit tacite cō
sentire in mrimoniū ⁊ si coacta fuit
p vim absolutā siue metū sufficiētē;
nō est matrimoniū S; si nō fuit suffi
ciens; tūc in iudicio qdē exteriori p;
sumit p matrimonio · si tñ vere non
cōsentit; non est matrimoniū ·

¶ Quid si ad ꝓsensū coactū apponi^t
iuramētū Rō fm pe · Tale iuramētū in
foro qdē iudiciali dicit nō fuisse obli
gatoriū tñ ī foro ꝓscie cōsulendū est
q impleat iuramētū · vl saltē p supi
orē impetret absolutōē; cō · Wil · a hu ·
A Idem in sū · cō · co · ti · q · vj · B

¶ Vtz ꝓsensus coact9 saltē ex pte co
gētis faciat mrio^m · Rō fm Tho · ī · iiij
di · xxvij · Qr nō · qr matrimoniū dau
dicare ñ pōt · si tñ postmodū ꝓsentiēt
coact9 cēt mrimoniū · dūmō cogēs ad;
huc in suo cōsensu manet · Sec9 si mu
tauit voluntatē · A Cō · glo · rap · a pe ·
Et addit pe · q si p9 ꝓsentiēs postmo
dū vult dissentire cū alī velit cōpelle^r
p eccā; · Presumit ei manē in eodē cō
sensu · nec ei licet variare ꝓsensū ut in
sū · cō · co · ti · q · vij · Et ad lb facit · c · j ·
ex · de co · q du · in ma · quā pol · B

¶ Vtz pēs possit cogē filios ad ꝓhen;
dū Rō fm pe · Rō pōt neq; grāī neq;
in spāli cū aliq · qr in mrio^o requirit cō
sensus maxime liber vōe ꝓpetue obli
gatōis q ibi ꝓhibit ex · de spō · requisiuit
Rō tñ ꝓpter hoc pntes temē iurant
matrimonia filioꝝ qr ex natura ipi9
ꝓct9 intelligit ista ꝓditō · s · si libi ꝓse
serit · a ipi pntes obligā^r ad inducēdos
eos · A Idē ī sū · cō · e · t · q · viij · et · ix · B

Impedimētū · xj de impedimento
ordīs Vbi sciēdu; q clerici in
minoribz ordībz nō sint religi
osi q ꝓtinētiā p hitēt; licite pōt ꝓtrahē
di · xxxij · si q vo · a · c · seriatī · ex de de
ciu · c · j · ij · et · iij · Si vo sūt ī sacris ꝓtrā
here non pōt · etsi ꝓtraxerint separabit
matrimoniū · q · xxxiij · Si qs eorū a · l ·
lectores · a · c · erubescāt · a · c · placuit
ex · q de · vl vo · c · j · et · ij ·

¶ Vtꝝ ordo possit suspendere mūo°-
Rx° fm pe-Cōiugat9 si ordinem ꝓsēti
ente vxore suscipit ordinēa executō;
a sic ipsa cū eo si est in sacis intelligit
ꝓtinentiā pfitei A-facit-c-feliati-xxxij
di-B Si ꝯo nesciēte aut nō ꝓsētiente
vxore recipit q̄dē caractere; ordinis
sed nō executō;- A Hoc verū in eccia
occidentali: sec9m orientali-vt in sū-
co-li-iiij-ti-xij-q-ij-B In nullo āt ca
su ordo sacer si sit p9 mūmomū: diri
mit illud- sed dirimit solū postea cō
tractū-ut ī ēsua-iohis-xxij-q̄ incipit
antiq̄-A ¶ Adūtēdū q̄ sacēs se ordi
nari in sacris inscia-ul ꝓtradicēte vx
ore peccat mōrlr fm Al-a in sū-con-
li-j-ti-viij-q-lix Vbi etiā p; fm ray-
q̄ talis nō pōt exigere debitū sed red
dere tene²-etiā si sit facto9 eps l' papa
fm glo-ci9 et hug-nisi vxor possit in
duci ad cōtinētiā et q̄ restitut9 vxori
nō portabit coronā aut habitū mo-
nachalē cū scandalo vxorl si forte fa
ct9 fuerit mōchus de facto Con-pe-et
addit q: tōsurā a habitū clericalē te
nel deferri si sū scandalo vxorl eē pōt
al' nō Tho-etiā dicit q̄ vxor nō tene²
a debitū reddere Imo-addit q̄ si ta
lis p9 mortē vxoris ꝫbit nō tenetur
mūo^m-Item ray-q̄ si ordinatōi mari
ti vxor ꝓsensit ul' dū scivet nō ꝓtradix
it: fit ei duplex p̄iudiciū-Vnū q̄ op
tebit eā decetero ꝓtinere-Aliud q: eē
mortuo viro nō poterit cū alio ꝫhere
a si contraxerit nō tenebit- Et ꝗ fm
q̄sdā ꝓpter votū qd' vide² solenmisasse
ex psona viri-Cui rōi con-al-lic; alij
dixerint q̄ ꝓpter cōstitutō; eccie q̄ in
hoc casu dirimit mūo^m S; certe ista
dispensatio nō fit nisi rōe ordinis ul' re
ligionis ut in -c- vno de voto -li- vj-
Addit etia; ray-q̄ lic; aliq̄ dixerint
q̄ ista vxor promoti ad ordines sacros
teneat ingredi religionē: ego tñ te-
neo cu; ioh-lau-a tancre q̄ nō tenel
sed sufficit si ī sclo castevivat-qd' ecl
d; pmittē Tho-etiā dicit q̄ nō tenel
religionē intrare si sibi nō timeat de
piculo castitatis Idē dicit Al- Idem
hosti- Fallit ꝗ fm ray-in vxore ci9 q̄
pmouēd9 est in ēpm-q: nō debet vir
eligi nisi vxor intret religionē eē d' cō
uer-ciu-cōiugat9-a-c- sane-Con-in
no- Clericus āt oriental' ut omum9
a pbabili9 d: sine ꝓsensu vxoris pmo
ueri nō d;-ut hēt in dicta-q-lix- Item
eo-ti-q-lx-d: q̄ cōsulēd9 est ꝓ vtrū
p susceptō; sacri ordinis rūpat mū
momū añ carnalē copulā sicut p in-
gressū religiōis-ꝗ ꝗ videt hodie decla
ratū q̄ nō-p pfatā decre-antiq̄- B-

Impedimētū-xij-de impedim
to ligatōis vic; qñ q̄s alteri
ciugi est alligat9 Si q̄dē alli
gat9 est vxori ea viuēte alia; accipe
nō pt-al's adulterium omittit ex- de
spon-du-licet A- Et ibi p; q̄ hoc vex
est etiāsi primū mūo^m solū cōtractū
fit p verba de pnti-et sc̄m etia; p co
pulā carnalē-B Sed nec antiq̄ tēpe
potuit-nisi d'ma revelatōe a instinctu
vt fuit in pziarchis ext- de diuor-c-
gaudem9-Ff-j-Pōt tñ alter ciugū añ
carnalē copulā altero inuito ad reli
gionē tñsie ut dictū ē d'-impedimētū
j-Ff-ij- a tūc alter ciugū remanebit li
ber- Pōt q̄; vir vxorē dimittē ꝓter
formicatō; sc; q̄ntū ad cohabitatōe;
a debitū ciugale- sed aliā ducere nō
pt-xxxij-q-vij.c-j-ij-a-iij-P9 mortē
ꝯo alterius cōiugis alter nubere pt cui
vult a infra tps luct9 mulier sine pe
na infamie ex-de secūdis nup- sup il
la-Qz si alter alligat9 est alteri tm̄ p
sponsalia-vide-F-spōsalia-Ff-viij-

¶ Quid si vxor erdat vir mortuū a
ꝓtrahit cū alio Rx°-fm ray-Si credit
ex pbabili cā excusat ꝓpt ignorātiā
facti-et filij si q̄s suscepit iudicabūt
legitimi-Si tñ p9 de morte pmi dubi
tat: d; q̄dē reddē debitū sed nō exigē-
eē de secūdis nup-dñs-S; si pcessū tē
pis credit eū pbabilr viuē: nō pt d'bi
tū exigere-nec d; reddere picto adul
terij se exponēdo-A Immo qñ dubi-
tat oio d; reddere-dcō-c-dñs eē si du
biū sit pbabile-eē de sen-exco-inq̄si-
tōi-B Si ꝯo prim9 reūtat' l' alr sibi de

eius vita cōstiterit statū vbz recedē a
sedō a redire ad primū · qd si nō fece-
rit adultera iudicabit · xxxiiij · q · ij ·
cū p bellicā a c · cū in captūtate a · c · Si
virgo · Primus q̄ ea recipe tenet ut
in dictis c · p; ñ forte illa postq̄ sciuit
de vita primi: pmisit se cognosci a se
cūdo · a sic adultera fuit · A Idē in fū-
con · li · iiij · ti · xiij · q · iij · et · iiij · B

¶ Quid si cōtraxit cū aliq̄ putās vi
rū suū viuere q̄ tuc ē mortuū est · nū
q̄d est mūiomū · Rz° fm Bol · Credo sū
p̄iudicio mūmo^m cē in hoc casu A · nō
distincto vtr ꝯtrahētes credāt hoc si
bi licere nec ne fm eū · ut in fū · cō · e-
ti · q · viij · B · Qd intelligēdu; est nisi
cōstet q ꝯiunx credēs impediētū eē:
nō intēdebat ꝯtrahere · Sā si nō est intē
tio · nō est mūmo^m · ex · de spon · tua ·

¶ Quid si vir iuit in exercitū cōtr sa
racenos vl in regionē longinquā · et
nescit vtr sit viuū vl mortuū q̄d fac
et vxor · Rz° fm ray · Cōtrahere nō p̄t
donec certitudinē recipiat d mortē vi
ri · ex · de spon · in pñtia aut verisimile de
morte p̄sumat · ex · ut lite nō concēs-
qm̄ frequēter · A · sc; p receptōes certi
nunciū dicto · c · in pñtia · a in fū · cō · e-
ti · q · viij · vl p iuramētū eū sub q̄ mi
litauit vl etiaz socorū q̄ mortē eius
bñ nouerit fm ray · a in fū · cō · eo · tit ·
q · ix · vl p vnū testē fama publica ac
clamante fm hu · a glo · ray · vl fm
bug · p solā famā publicā si ex alijs
presūptōibz videt verisimile maritū eē
mortuū · vl si diu multū stetit · vl si
senex a egrotū recessit a hmōi · ut in
fū · cō · eo · ti · q · x · vbi etiā dz fm host ·
q̄ vel facto cōtrahens aū certificatōez
mortis prioris viri · si tñ fama publi
ca hīat q mortuū sit: reddere p̄t debi
tū · dū tñ eā cōscia nō remordeat sed ñ
exigere · Sā tale mūmomū nō diri-
mit licet cōtra intēdictū ecce fit ꝯtrā ·
Fact · ex · de secūdis nup · c · dñs · B

IMpediētū · xiij de publice ho
nestatis iustitia q̄d sit · Rz° fz
Tho · in · iiij · di · xlj · Est ꝓpinq̄-
tas ex sponsalibū puenīēs robur tra-
hens ab ecce istitutōe ꝓpt honestatē
eiū · A Idē i fū · cō · ti · iiij · t · xiiij · q · j · B

¶ Qñ aliq̄ sponsalia int se ꝯtraxerīt
nullū de cōsanguinitate sponsi p̄t spō-
sam illā hīe in vxorē nec aliq̄ de cōsā
guinitate sponse p̄t sponsū illū hīe in
virū ex · de spon · ipube · cōtinebat · q̄
vlti · ex · de spon · iuuenis a c · ad audi
entiā · Et durat hec phibitio vsq̄ ad
q̄rtū gradum ipsoz cōsanguineorū
ex · de spon · c · sponsā a de spon · impu-
c · continebat in fi · A · Idem in fū · cō ·
eo · ti · q · ij · B

¶ Quid si sponsalia de iure nō tenue
rūt · Rz° Si sponsalia fuerūt puraa cer
ta · etiāsi fuerūt nulla cōe ꝯsanguini
tat · affinitat · frigiditat · religionis
aut alia q̄cūq̄ cōe ozit publice hone
statis iustitia ad dirimenda seqntia
sponsalia l mūimonia ñ fuisset nulla
cōe ꝯsensus · ut puta · q ābo vl vnū eāt
infans · ex · de spō · ex sponsalibz a c · se-
ti · vj · A Ist d c · se · est c · si infantes de
spō · impu · vbi ē p; q infans dz mi
nor septēnio cū desponsatio ñ inducat
hoc impediētū ut dictū est ñ traducē
tio secuta fuerit: ē tpe infantie · tūc
ē bñ videt impediētū īducē ad
diriēdū · ut in c · iuuēis · ex de spō · B

¶ Quid si q̄s p° sponsalia cū aliq̄ cō
traxt a postmodū cū alia ipi ꝯtrē cō
sanguinea idē fecit · Rz° Dz ꝯtrere mūio
mū cū prīa · Sā sponsalia seqntia nō
impediunt p̄cedētia · ext · de spon · ex
sponsalibus · li · vj ·

¶ Quid si sponsalia cū aliq̄ fint fcā sb
ditōe a pendēte ꝯditōne vir cū alia
illi cōsanguinea ꝯtrahit p̄ba de pñti ·
Rz° Cū sed a remané dz q ex sponsali-
bz ꝯditōnalibz fiē ex nō hñtibz cōsen
sū a in cert nō ozi publice honestat
iustitia · ex de spō · ex sponsalibz · li · vj ·

¶ Quid si duo infātes vl vnū maior
septēnio: alt minor sponsalia cōtraxe
rūt ipi vl pntes p eis Rz° Si facti ma
iores septēnio p cohabitatōz mutuā
seu alt verbo vl facto eoz liquido ap
paret q in eadem voluntate perdurāt
sponsalia conualescunt · aliter non

Nam ab initio nulla fuerūt ex defe-
ctu ꝛsensus. Et iō nō inducūt publi-
ce honestatis iusticiā ex de spon. im-
pu. si infantes. li. vj.

¶ Quid si pubes a īpubes ꝓ duo im
puberes ꝛtrahūt mūmoniū R° Si ñ
erāt pximi pubertati in q̄bz malicia
nō suppleat etatē nō fit matrimoniū
A. Etiā p aduentū pubertatis nisi p
carnis copulā subsecutā ꝓ aliquē mo
dū aliū ꝫhētes cosdē cū eiusdē pseue
rātia volūtatis ad pubertatē tpa p-
uenisse ꝛstiteit euidēter. ut in di. c. si
infātes. B. Si tñ erant maiores sep
tēnio: fuerunt sponsalia. a ex eis est
inducta publice honestatis iusticiā
ex de despō. impube. si infātes. li. vj

¶ An ex spōsalibz q̄ pntes p filijs pu
beribz ꝓ īpuberibz ꝫhūt filij obligēt
R° Si expresse uꝑ tacite cōsenserīt ut si
pntes fuerīt nec ꝫdixerūt obligāt. a
in eis ꝛiri publice honestatē iusticiā
Idē dicēdu; si absētes fuerīt a postq̄
sciuerūt ratificauerīt tacite uꝑ expresse
alis ex spōsalibz factis a pentibz filij
nō obligāt nec ꝛiri publice honesta
tis iusticiā ex ꝗ de spō. impu. Si infā
tes. li. vj. de spō. hēs plura ꝛ spōsalia

Impedimētū .xiiij. De affinitate

q̄d fit dictū ē s. Affinitas. Et
ꝫhi affinitas est p fornicariā
copulam. xxv. q. iij. nec eā ex de co. q̄
cog. ꝛsang. vx. sue discretō; a. c. tue

¶ Qui sunt affines. a ī quo gradu
R° q̄uis acten multa fuisset gria et
grad affinitatis: hodie solū est tale
gen q̄ oēs cōsanguinei vxoris mee
sūt mihi affines. a in eodē gradu in
q̄ sūt cōsanguinei vxoris. Sicꝑ oēs cō
sanguinei mei sūt affines vxoris mee
a in eodē gradu in q̄ sūt ipi ꝛsangui
nei mei. A verbi gratia. Soror vxoꝑ
mee ē ipi vxori in primo gradu cōsā
guinitatis a m̄ erit in primo gradu
affinitatē. Filia sororis in secō gradu
cōsanguinitatē vxori. a mihi in secō
affinitatē. Idē vtrimq̄ in ceteris agē
dū est successoribz. xxxv. q. v. porro.
B. Et q̄ dixi de vxore idē intelligas
de q̄cūq̄ alia muliere carnaꝑ cognita
ut in. j. Ex dictū est. Sed cōsāguinei
mei nullo mō sūt affines cōsāguinei
vxoris mee. nec inꝑ eos mūo prohi-
bet. ex de cōsang. a affi. q̄ sup hijs.

¶ Quid si moriꝑ psona mediante q̄
ꝫhiꝑ affinitas ut puta moriꝑ maritꝰ
ꝓ vxor siue cōcubina uꝑ cōcubitor R°
Nihilominus ēmaneat affinitas q̄
erat ad cōsāguineos eiꝰ nec pt ē mū
moniū inꝑ eos. xxxv. q. x. fratꝑnitas.
A. Idē in sū. con. li. iiij. ti. xv. q. iij. B.

¶ Quid si q̄s polluit aliquā extraordi
narie. v. ex naturalia R° q̄uis talis pol
lutio crimīosa fit et dānabilis. nō tñ
ex ꝗ ꝫhiꝑ affinitas Vñ nō impediūꝑ
cōsanguinei viri accipe illā in vxorē
nec cōsanguinee mulieꝑ accipe illū;
in viū. xxxv. q. iij. extraordinaia A. misi
cū hac pollutōe ꝛcurrāt spōsalia. tūc
eā impediꝑ mūo propter iusticiā pb
lice honestatis. de q̄ dictū est in. c. p-
cedētū ut ex de eo q̄ cogno. cō. c. fratꝑ
nitati. B. Et idē dicēdu; si vir intruit
claustū pudoris ꝗ nō puenit ad ꝛsū
matōē; opis qr tālis pollutio nō fac
sāguinis cōmixtō; neq̄ carnis vni-
tatē. S; si vir puenit ad emissiō; se-
minis ē si mulier nō emittat Dicē ꝗ
videꝑ ꝓm tos. q̄ affinitas ꝫhiꝑ. Suffi
cit ei q̄ p hūc modū facta sit admix
tio. de q̄ tho. a al. dicūt q̄ requiri. Adi
cit tho. a al. a etiā inno. videꝑ dicere
q̄ ad affinitatē ꝫhendā requiraꝑ ꝛmix
tio seminū a nō sufficiat q̄ alter tñ
emittat. Sed glo. ray. sētit cū tos. ut
in sum. con. co. ti. q. v. B.

¶ Pono q̄ mortua vxore vir vult ac
cipe in vxorē illā q̄ q̄ndā fuit vxor ali
cui de ꝛsāguinitate p̄me vxoꝑ nūq̄d
pt R° Qr licet nullā feiam de ꝛsāgui
nitate p̄tie vxoꝑ possit accipe q̄ ē ibi
affinitas: tñ feiam olim vxorē alicꝰ
de ipsā ꝛsāguinitate bñ pt accipe Et
idē dicēdū si ponaꝑ similꝑ casus exp-
te vxoris. nā mortuo viro lic; nō pos
sit accipe aliquē virū de cōsāguīitate
primi viri: tñ viū olim maitū alicꝰ fe
mina de ipa cōsanguinitate bene pt

accipe Nam in tali casu nō ꝓprie est affinitas nisi in sedō gric affinitatis qd olim imponebat impedire: hodie nō .ex.e.nō debz Ad cui9 intelligētiā sciēdū q ñcūq affinis me9 ostrahit mrīmoniū cū illa psona quā accepit dr q dē ñ affinis. sed in sedō gricEt si hec psona ostrahat postea aliud mrī moniū: illa psona quā accepit dr ñ affinis in ēdo gric. A. De istis generibus affinitatis dicit etiā glo. dicti c. nō dz. ex. de osan. a affi. B

¶ Quid si cognoscit q̃s osanguineā alicui9 in q̃nto gradu vl sup. Rō. fm Ray. et Goff. nō cōtrahit affinitas nec impedit mrīoniū. a si erat cōsanguinea vxoris sue in dicto gradu: ñ pdit vir ius exigēdi debitū suū.

IMpedimētum .xv. de impoñ cocūdi q̃d sit Rō. fm ray. Est vicīū aīe vl corpis vl vtriusq q̃s impedit alteri carnalē omisceri A Quasi idē dicit hosti. sz q est defect9 natural seu accidētalis q̃ q̃s. tēl. ut in sū. cō. li. iiij. ti. xvj. q. j. B.

¶ Quot sūt spēs impotētie. Rō. fm Ray. Sūt principales duē. Nā vna est naturalis ut impoñ pueri vl frigiditas semis seu etiā frigiditas oplexionis. aut artatio mulieris Alia nō naturalis sed accidental. ut castratio si mlīa maleficiū. A Idem in sū. cō. e. ti. q. ij. B.

¶ Vtrū naturalis impoñ impediat mrīmoniū Rō. Illa q̃ est in puero vl puella īpedit ad tps. qr q̃ diu inest nō pt ostrahere. xxx. q. ij. c. j. ex co. q sedē. de hac vide T. Matrimoniū. ij. C. j. Sed illa natural impoñ q̃ est in frigido si est ꝓpetua impedit mrīmoniū ostrhendūa dirimit ostractū. xxxiij. q. j. c. j. et. ij. ex. eo. laudabile Illa tñ q̃ est in sene nō impedit. C. de nup. l. sāxim9. xxvij. q. j. nuptiarū bonū in pīcipio. Nā senes etsi naturāli caloē destituāt: ope tñ medicorū poterit aliq̃liter subuenīri eis. A Idē dicit glo. i dicto c. nuptiarū subiūgēs q nemo ē adeo senex: q̃n calere possit nā vl artificio. qd nō est in frigido vl puero. Et ex dcō istī9 glo. p; q si senex nullo mō possit calere idē iudicādū est de illo qd de frigido. s. q ñ pt ostrahere Et satis facit dictū. c. q sedē. B

¶ Quid si vir nō est oīo frigid9 vl mēbrū nō erigit seu diuersimode inceptū est ita q nō pt vxori cōmisceri vl statī spargit semen ex a hmōi. Rō. fm hosti. Si pt iuuari medicinis planū est als expectādū erit triēniū. a postea forsan separi poterit. sic pt naturāliter frigid9. tuti9 tñ eēt osulend9 ꝓ A Ego puto q nō sit nēce osulere papā. qr siue ex frigiditate. siue ex cā q̃cūq ostet psonā impotentē ad reddēdū debitū: reputat inepta ad ōhendū mrīoniū. ut ī c. q sedē ex. de frigida malefi. a ut; eo. ti. c. laudabilē. expectatio triennij fiēda est. nisi p pri9 possit de impedimento cōstare. B

¶ Quid si mulier dicit virū impotētē ꝓpter defectū mēbri. Rō. fm hostiē. virū eē inspicēdū p honestos hōies. sic de mlīere arta dr. T. xj. C. Si ēdo allegat excessū mēbri. dicit ibi hos. q ꝓ osulend9 eēt. A Vide² ib casu dicēs idē qd de arta q̃ pt ōhere cū vno a nō cū alio. ut infra. C. Dono q est arta. B

¶ Sz q̃d si q̃s nō pt copulari cū virgine ꝗ cū corrupta. Rō. fm tho. in. iiij. dis. xxxiiij Dñt medicinalē cū aliq̃ instō claustra pudoris frāgi. Nec est ib cōtra naturā. qr nō fieret ad delectatōnem. sed ad medicinā.

¶ Quid si q̃s mouet ad pulcrā a nō ad turpē. Rō. fm Tho. vbi s. Hmōi abomīatio mulierū nō est cā natural ꝗ accidētal. a iō idē iudicīū est qd de maleñ° de q̃ T. aūpenl. C. a seqntibz.

¶ Qd si vir sciat se frigidū a ineptū a tñ scient ōhit cū aliq̃. Rō. fm Ray. Si mulier vult cohabitare: nō pt vir ab ea recedere. ar. ex. de eo. q̃ du. ī mrīquā pol. c. j. et. ex. e. osultatōi Et q̃s tanq̃ vxores habere non possunt: habeāt ut sorores. ut in e. osultatōm in fi. Et idē dicēdū; si mulier sciēs se artam. ostraxit cum aliquo. qr si vir co

habitare velit nō poterit illa discedē.
A Idē in sum-con-co-ti-q-xxv Et hꝰ
intelligēda sunt ꝑm ea que statū di-
cent in ꝓ sequenti-B

¶ Quid si vir scienter otraxit cū arta
Rx° ꝑm Innoc-Tenet au; ea stare ut
frater a sororī-Si tū otrahat cū alia
tenet mūmoniū q̄uis nihilominꝰ p
mā ut sororē tenere a alere teneatur
Et eodē mō si q̄ mulier scienter otra-
hat cū frigido uel impotenti debz ei co
habitare ut soror Et fitꝰ dicēdū si fri
gidus a arta scienter cōtraxerint-A
Con-ray-ut; in sū-con-co-ti-q-xxvj
Sed hostiē-ait q̄ nullū ius dictat ut
aliqs opellat talē retinē Sed q̄ si osē
tiūt simꝰ omorari-hoc facere pnt q̄-
diu eis placebit Idz; dicit glo-in-c-
laudabilē ex co-a ibi eā seq² dns an-
de bu-Et si sic omanētes ambo uel al
ter inhoneste viuāt: volentes sic lux
uriā sua; palliare ēps debz occurrere
ꝑm hos-ut; in dicta-q-xxvj-vbi etiā
ꝑm ray-ōr q̄ posset vnꝰ petere sepa-
tō; si alter eorū viuēt incōtinenter vel
aliꝭ inhoneste-uel si vnꝰ male tractat
aliū et nollet se corrigere-B

¶ Vtū artatio mulieris sit semp im
pedimentū otracti mūmonij Rx° ꝑm
ray-Si absq; pielo pt subuenīri bñ
ficio medicinē p futurū vsū viri ꝓpor
cionati-A De vsu hmōi viri tenēdu;
est vt ꝓ dicē²-B nō impedit otrahere
mūmonium ex de frigi-a ma-ex lrīs
Si vo nō pōt aliq mō sine graui dā-
no a periculo subuenīri certe sepabit
a poterit se copulare alteri cui forsitā
apta foret vel cui respectu subuenīri
possit-q̄ si p vsum secūdi facta sit ido
nea prio reddet p° etiā si primꝰ cū a-
lia otraxerit quā in hoc casu dimittē
debz a ad primā redire-nisi ipsa pria
ad religionē trāseat a sic solēni voto
se abstrinxerit ad otinētiā-tūc eni re
manebit cū secūda cū q̄ otraxerat pꝰ
factū diuortiū Itē nō tenet redire ad
primā si ipsa alꝭ fuerit fornicata ita
q̄ p illā fornicatō; velit eā dimittē q̄
ad thorū Si vo ista simplex votū de cō
tinētia fecit a nihilominꝰ postea stup
fit publice secō nō pt repelli a prio p
textu fornicatōis q̄i fornicata fuerit
cū illo secō q̄ diu de p° mūo° dubium
erat sed amō non debz cū illo secō re-
manē Hec oia ex co-frat'nitatis-A-
Ista intelligēda sūt ꝑm ea q̄ dicē² ꝓ-
ꝓ Quid fiet-B

¶ Quō ostabit q̄ illa q̄ fuit separata
a p° ꝓpt artitudinē; fit facta ydonea
ei p vsū cū secō Rx° ꝑm Wil-Hi iuām
tū matronarū a q̄bz inspicet ipa vel
forsitā vtercq;-A Idem in sum-con-c-
ti-q-iiij-B-

¶ Quid fiet si reddita p° cogscī non
possit Rx° ꝑm hos-Remanebit p triē-
miū cū ipō q̄i p suma² maleficiatꝰ a si
interim eā cogscere pt cū illo eit-alꝭ
lapso t'mino restitue² secō sine spe q̄
itorū reddat p° A Idē dicit glo-sup di
ctū c-frat'nitatis hic; glo-ray-dixeit
q̄ ista restitutio facēda ē secō a t'ēio a
vsq; ad infinitū-a ꝑm gof-osideradū
est an cogscibil' fuerit p° fiē secō puta
q̄ hoies erāt eiusdē statuē a oditōis
a sic restitue²-S; si ñ fuerit cogscibil'
ꝓpt desperatē oditōis ñ restituet Et
ad hꝰ videt sonare lrā dicti c-frat'ni-
tatis ut a notat in sū-cō-co-ti-q-v-
Vñ a si a p° nullo° poterat cogscī sū
corpali pielo: nō fuit int' eos mūmo
miū ꝯ; glo-ray-viij Io-tāce-a hug-
ar-a ōrio sensu in dcō-c-frat'nitatis ex
vbo ibi posito absq; corpali pielo et
ar-ī c-ex lrīs co-ti-ꝑm vnā expositō;
Iō in hꝰ casu si p seqntē vsū secī viri
reddat idonea p° :ñ ꝓpt hꝰ restitue² ei ꝯ
rēanebit cū r° ut ī sū-cō-c-t-q-vj-B-

¶ S; nūqd pt ōbi mrio^m cū illa q̄ est
arta si p inadiō; pōt fieri apta Rx° ꝑm
Wil-Dicit hug-q̄ ñ credit ñ fcā inā-
siōe q̄ si añ inadionē ducat eā-tūc si
fcā īādiōe duret primꝰ osēsus sufficit
ad mūo^m-A Idē in sū-cō-co-ti-q-vij
a viij-lic; hug-dixeit q̄ fit opꝰ nouo
osēsu ut ibi p; Et ista facūt ō id qꝰ
hēt ō-impedimētū-iij-ꝓ iij-a p hīs q̄
ibidē dicūt in additōe-B Si vo nō du
ret-t nō de nouo osētiat in eā-aut nō

carnalē cognoscat eā pōt ab ea recedere aliā supducere Q.d si nolit pati mansionē: nō est cogēda maxime cū timea² pericl'm A Idē ī sū·cō·c·t·q·x·B

¶ Dono q est artavm a apta alteri nūqd pt ōtrahere·Rz° fm Bil· Cōtrahē pt cū illo aut pōt sine periculo commisceri cū alio nō tenet mūmonīū·A Idē in sū·cō·co·ti·q·ix Idem etiā si mulier eēt inepta ad reddēdū debitū ꝓpter latitudinē fm Hostien·a m sū·cō·co·ti·q·xj·B

¶ Circa impotentiā cōcūdi qñ est ꝓpter impediēntū occādētale·puta p castratōēz: Querit an tales ōtrahere possint·Rz° Indubitāter tales qr omino inepti sūt ad reddēdū debitū ōtrahere nō pnt a si ōtraxerūt diuidēdi sūt qm̄ nullū est mūmonīū·ex·co·q sedē·

¶ De impotētia cōcūdi q̄ est p maleficiū·Rz° fm Host·a tho·in iiij·dist·xxxiiij· sic tenēdū q si maleficiū superueniat mūmonio añ carnalē copulam tūc si maleficiū est ꝓpetuū impedit a dirimit mūmonīū· ita q celebrato diuortio vir aliā poterit ducere·Sitē a mulier cū alio poterit ōtrahere·xxxiij q·j·si p sortiarias· Ita tñ q si mulier ipa p curauāt maleficiū: nō pt petere diuortiū· qr sua culpa ad ꝗ deuenit·l·d·si euangelica·a nota·in dcō c·si p sortiarias A·sc; in glo·B Si cō maleficiū; est tpale·nō impedit nec dirimit mūmonīū·Et a principio q̄dm maleficiū q̄libet p̄sumit tpale·sed postq̄ ōiuges p triennīū sit cohabitauerīt: dātes opam carnali copule si adhuc durāt impediēntū·p̄sumit maleficiū eē ꝓpetuū·ut ex·co·laudabilēa c·vl·A Idē dicūt etiā alij doctores ut p; in sum·cō·c·ti·q·xiij·et·xiiij·B Sed q̄ntē intelligēda sit cohabitaō triēnij·tēt ē·Diuortium·Ꝑ·vj·

¶ Quid si p triēnīū diuortio celebrāto redeat posī se cognoscēdi·Rz° Vaie de hoc sūt opiniōes Tenēdū tñ est fm q videt sentire Tho·in·iiij·di·xxxiiij vicz q si maleficiū fuerit vmūsale respectu cuiuslibet psone: tunc si alteri nupserit: oñdit maleficiū non fuisse ꝓpetuū· vñ d; redire ad primū Si āt maleficium fuerit pticulare respectu spālis psone tūc cū vtriq; det lnia cōtrahendi cū alio: nō pt ad pstinū mūmonīū redire·tñ pmū mūmonīū nullū sita sēm sit rez·A Sed certe nō video quō aliq̄ mō possit scīri q impedimētū fuerit vmūsale respectu cuiuslibz psone· qr cū q̄libet hīet expiri p triennīū; ut in·c·si·ex· co·qd est impossibile· Vñ ut p; in sū·cō·co·ti·q·xv·Al· dicit simplē q etiā si ptās cōgēscēdi redeat: ñ restituit·xxxiiij·q·j·si p sortiarias in si·ut ibi p;·Hoc ītelligēd qñ deuētū ē ad sēd; mūo^m·Ibi ē d: q si forte sanari ñ potuāt separāt valebūt S; postq̄ alias nuptias expetierūt: in carne illē viuētibz q̄bz iūcte fuerūt p̄oribz q̄s reliquerāt: etiā si possibilitas cōcumbendi eis reddita fuerit: reconciliari nequibūt·

¶ Vtz maleficiū p aliū maleficiū sit tollēdū Rz° fm Tho·vbi s·Si maleficiū ñ pt ēmouēri ñ p aliū·illicitū ut p demōis auxiliū vt hmōi·ē si sciēt ut sic posse deuōri: mihilominꝰ impediēntū ꝓpetuū iudicā² qr ēmediū ñ est licitū Idē pe·al·a hos·Et addit hos·q licz aliq̄ remedia videāt vana toleari·pt tñ retūdē vana vanis· Nō āt dicē de illicitē·A S; ēte oia vana remedia ñ nālia sē illicita a pnicosa·xxvj·q·ij i d·B Quare āta qñ sit facēd diuortiū ꝓpē impossīm cōcūdi vide s·Diuortium quasi p totū·

Impediēntū·xvj·de mūo ōcto ī indictū ecce· Cit qd sciēdū qd illi int q̄s mūo^m indicā² ñ dñt ōtrahere·si tñ cōsiderēt nō sūt separādi ñ ad tps ut agāt pnāz· qr mādatū ecie cōtēpserīt·ex·de mūonio ōtracto ōtra interdic·ecie p totū·

¶ Indicta etiā sūt mūmonia dam destina· a debēt p̄mitti banna ut dictū est s·Impedimentū·j·Ꝑ·vij·Idē de talibz matrimoniis habes Ꝑ·Legitimus·Ꝑ·j·a s·Debitū·Ꝑ·ii·a Ꝑ·Matrimonīū·iij·Ꝑ·finali·

IMpedimentū · xvij · de impedimēto feriarū Vbi scīēdū q̄ tpe feriarū ꝓm ray · pñt ꝯtrahi spōsalia ꝯ ē matrimoniū q̄ fit solo ꝯsēsu sed traductio vxoris a oīs nuptiarū celebritas phibef · ex̄ de mūnio ꝯtrc · ꝯtra interdic · eccīe p totū · xxxiij q · iiij · ſſ Non oportet · a tribz ca · sequētibz · A · Hosti · tamē in sua sūma · ut a notaf in sū · cō · li · iiij · ti · xxvij · q · j · dicit se putare q̄ etiā phibeaf ꝯsensus q̄ hijs diebz nō interponit eccīa auꝯritatē suā Sed in · c · capellanꝰ ex · de fer · hoc nō affirmat · licet opiniones q̄rundā recitet ſſ Forte p̄t dici q̄ simplicia sponsalia etiā de pñti nō phibēt ut dicit Ray · cū q̄ con · glo · in dicto · c · capellanꝰ nisi forte fierēt cū magnis solēnitatibz ꝯuiuiorū ul̄ similiū a q̄bz hijs tpibz oportet cessare q̄ sped aliter deputata sūt ad pñia; a dei honorē · xxxiij · q · iiij · nō oporet · Et hoc casu p̄t intelligi dictū hosti · B Cuiꝰ phibitōis rōnē assignat Tho · in · iiij di · xxxij · dicit sic Qñ nouē spōse traducūt: animꝰ cōiugū magis ex ipsa nouitate ad curā aīaliū occupat · et iō in nuptijs ꝯsueuerūt signa multa letitie dissolute oīdi · a ꝓpter hoc ul̄ tpibz in quibz hoīes precipue debent se ad spūalia eleuare phibitū est nuptias celebrari · Hoc aūt est ab adꝯuentu vsq̄ ad epphiam ꝓpter cōmunionē q̄ ꝓm antiq̄s canones fieri in natiuitate cōiter solet · A · de con · di · iij · a si nō frequētiꝰ a · c · sclaves · B · et a · lxx · vsq̄ ad octauā paschē ꝓpter ꝯmunionē paschalē · et a tribz diebz añ ascēsionē vsq̄ ad octauā pētheostes ꝓpter prepatōem ad ꝯmunionē illo tēpe sumendā Et de primis duobz tēporibz habef · xxxiij · q · iiij · nō oportet a tribus ca · se · De vltīo ex · de fer · capellanꝰ vbi etiā Wil · dicit · q̄ contrariū facēs mōrtē peccat · A · Idē in sū · dicta · q · j · B · Sed tñ ut Tho · subdit in illis diebz nunq̄ est phibitū debitū exigere q̄ nō est tanta distractio aīoꝝ in redditōe ul̄ petitōe debiti fiē in celebratōe nuptiarū A Pōt dici q̄ etiā si nō sit phibitum ex p̄cepto: est tñ ꝯsilio diligēter āplectēdo · cū predicta tpa ad pñiam et deuotō; deputenf · ut pat; p Amb · in ꝓmone de aduentu · vbi de hijs loquēs dicit · ſſ Nō solu; ab oī īmūdicia: sed ē ab vxoribz ꝓprijs studiosissimē ꝯtineaf q̄ꝰ et pmi · xxxiij · q · iiij · fēs · B Bene tñ phibef exactio debiti in diebz solēnibz et ieiunijs ut ꝯ · ē · debitū ꝯiugale · ff · vij

¶ Sed nūq̄d ī p̄dictis diebz includi octaua epphē · Rꝰ ſſ Nō · q̄ nō inuenit phibitū ſſ Rā a si canon ꝯ voluisset: certe exp̄ssisset · sicut exp̄ssit ꝯ octauis paschē · xxxiij · q · iiij · ñ oportet · ij · S; nec tho · nec magī sīnia de ipsis octauis aliquā facūt mentōē; licet aliq̄ minꝰ bene dixerint ꝯtrariū A Dictū istorū pōt saluari in locis in quibz est de ꝯsuetudine · ſſ Rā in ꝯtrahēdo matrimonio seruanda est cōsuetudo honesta · ex · de ꝯsang · et affi · q̄ dilectio · B · Similit nō includit infra p̄dictū tps illa dñica q̄ ē pꝰ pēthē · q̄ ipsū festū ñ habz diē octauū Vñ in ipsa pñt nuptie celebrari · ex · de fer · c · capellanꝰ in fi · A Hoc fuit dictū glo · Ray · ut pt; in sū · cō · eo · ti · q · ij Sed in dicto ca · capellanꝰ hoc nō dare pbaf Vñ a hostibidē dicit ꝯtrariū sc; q̄ nuptie ñ pñt fieri in illa dñica pꝰ pēth · sc; qñ agit festū trinitatis · sed in crastino sic · B

IMpubes dicit cōmunit puer infra · xiiij · annū ꝯpletū · puella infra · xij · ex̄ de spon · impube · ex lītis Hijs ēm āmis trāsactis dicūt anni discretōis · ex̄ de regu · cū tempoꝰ incipit · cū simꝰ · a · c · cū virū Et āni discretōis dicūt a septēnio supra · q̄ ad cōfessionē · ut; p glo · in · c · oīs · ex · de pe · a re · ꝯiūcta glo · in · c · j · de delic · pu · B · a · c · significatū a extē dicūt puberes · Pōt ē dici pubes q̄ l̄ q̄ ex hītu corpis pubtatē oīndita generare seu ꝯcipere pōt ex · de despō · īpuberes · An impubes possit ꝯtrahere mūoⁿ · videſ · mūoⁿ · ij · ff · j · Et an sponsalia · videſ · sponsalia · ff · iiij ·

Incantatio · Reqre · sortilegium · ij · Ff · v · a · vj ·

Incendiarius dicit fm Rayn. Bil · q incedit autoritate p priua ciuitate vel villam mansionē uel segetē a silua aliena malo studio · vt p odio uel vindcā · xxij · q · vlt · pessima · xij · q · ij · cū duo tissima Sec9 si faceret iussu ei9 q h3 ptātē in dicēdi bellū qd est iustū Item incendiai9 est q incendi facit predcā · aut cōsiliū uel auxiliū impēdit · A Sec9 esset si qs domū ꝓpriā uel segetē incēderet · qr licet peccaret ve sua abutēdo: nō tn tenet pena incēdiarij · nisi dolo malo hoc faceret sc3 ut p incēdiū vel sue aliena incēderent fm glo · Ray · a vl · ut in sū · cō · li · ij · ti · v · q · ix · B · Et 8r malo studio · qr si qs casu uel negligētia ꝗ faciat nō iudicat ut incēdiai9 · A Hoc vero ē q̄ntū ad penā · ꝗ q̄ ad interesse dāmificati bn tene2 ex negligētia · ut in · c · fi · eē de iniurijs Tenet etiā quo ad penā si tā lata culpa fuit · ut luxurie aut dolo sit prima ut in · l · penul · ff · de incē · B · Con · Hosti · a Goff ·

Que ē pena incēdiarij Rō f3 leges est ut ipse igne cremetur · aut capite priuet · ff · de incen · rui · a nau · l · qui edes a · l · penl · a vl · ff · de penis · l · capitaliū · Ff incēdiarij · ff · ad · l · cor · 8 sicca · l · si qs dolo · A Cremāt ꝓprie q incēdia fecerint intra oppidū · ut in dcō · Ff incēdiarij Qui vo casam aut villā leui9 punit · ut ibi · Et ita intelligit qd hēt in dicta · l · q edes · vbi 8r · qui edes a ceruū ve fluēti iuē domū posiu3 cōbusserit vinct9 verberat9 : igni necari iubet Et q appellatōe edium oēs species edificij otinent · Sed in dignitate positi capite punit ut in dicta · l · sc3 vbi 8r · Qui data opa in ciuitate incēdiū fecerint · si humiliori loco sint: bestijs subijci solent · si in alio q gradu existētes id fecerint: capite punit · aut certe in insulā deportāt B · Secōm canones vo est pena multiplex · Nā incēdiai9 eccia · uel locorū religiosorū uel cimiterij uel spacij priuilegiati in circuitu ecclesie est excōicat9 ipso iure · q etiā postq̄ fuerit denūciat9 nō pōt absolui nisi a ꝓp · ut dictū est s · absolutio · j · Ff iij · Et supr excōicatio · iiij · Que āt sint loca priuilegiata · hēs s · cimuitas ofugientiū · Ff iij · Incendiarij vo alioq loco cū mandātibus · osulentibus a fauentibz sunt excōmunicādi · xxij · q · viij · si qs membrorū a · c · pessima · a isti ecē postq̄ fuerint denūciati: nō nisi a ꝓp pnt absolui · ut dicit s · absolutio · j · Ff iij Tales etiā incēdiarij in q̄busdā locis ipso facto habent pro excōicat ex osuetudine · licet reuera absq osti tutōe · aut sma nō inferat excōmunicatio · A De hoc dic ut s · excōmunicatio · j · Ff vj · in additōe · B ·

Incertoq restitutio sū dispēsatio vide · Ff · restitutio · vj · p totū Incest9 q̄d sit · et q̄p gnē hēs s fornicātio · Ff · j · a · Ff · luxuria · Ff · j ·

Indulgētia · qs possit ocedere indulgētias Rō fm Tho · iiij · di · xx · Sol9 ꝓp · qr ipse sol9 plenariā h3 ptātē put vult pt indulgētias facere cā tn existētes legitima Archiep̄s q̄ lic3 nō sit iudex ordinari9 omniu3 de sua puīcia: ut s · archiep̄s · Ff iij · pt tn nō solū in sua diocesi sed etiā in tota sua puincia indulgētias ocedere dūmō nō excedat statutū gnalis cōcilij · ex · de pe · a ve · modo Item hoc pnt epi in sua dpocesi · nec p pctm tollit eis talis ptās · qr est potestas iurisdictōis A · nisi esset pctm ex q̄ ligaret aliq̄ censura eccāstica · qr tunc nō pōt absoluere nec ligare · ut supra absolutio · j · Ff · ver · ij · B Sacerdotes vo prochiales aut decani ñ possunt · nisi sibi ex cōcessione ab episcopis facta · A Similiter nec etiā alij p̄lati inferiores ep̄is ut abbates a huiusmodi · ut ex · de excess · prela · accidentibus · qr eis dispēsatio cōmunis thesauri cōmissa non est · tamen possūt cōcedere participatōem bonorū congregatōnis sibi cōmisse · Nā hec participatio fit p mutuam caritatem · sed

indulgētia requrit autoritatē fm De-
ut in sū-cō-li-iij-t-xxxiiij-q-clxxxiiij
q̄ etiā dic q̄ ofirmat9 etiā anteqū sit
sacerdos pt indulgētias facere a etiā
legati ñ sacdotes-ut ex-de pem-a re-
q̄ aūt-qr hec ptās magis opetit ex iu
risdictōe q̄ ex ordine Host-xo dicit
q̄ elect9 ofirmat9 añ epalem cōsecra
tōe; tuti9 facere si a talib; abstinet
maxime si nō sit sacdos-ut p; in ea
q-B est āt p odliū limitata q̄ntitas
p hūc modū-Qñdo dedicat ecēia: nō
deb; nec pōt indulgentia extēdi vltra
annū-siue ab vno siue a plūb9 epis
dedicet-Jn āniūsario xo dedicatōis
aut etiā ex q̄ūq; aliacā: nō pōt dari
indulgētia-nisi xl-diex-ex de pem-et
re-cū ex co-in fi- et ls siue cōcedat ab
vno epō siue a multis-qr nūq̄ excedit
p dictā taxationē-ext-de pem-indul
gētie-li-vj-A Jbi dr-Jndulgētie q̄
ab vno vl pluribz epis in ecclesiarū
dedicatōibz vl aliis q̄busc̄ūq; casib9
cōcedūt vires nō obtinent si statutū
excesserint cōalij generalis-B-

¶ Sed nūq̄d indulgētie valent aliis
q̄ subditis eorū q̄ eas faciūt- Rō Va
lent illis q̄bz ꝓpriis epis oesserūt ut p
sint ex-de pe-q aūt-A Et nō solū epi
sed etiā ꝓpriis sacerdotes inferiores ls
pñt cōcedere fm q̄sdam-qr tūc nō ipsi
dant eis indulgētiā-sed ocedūt ut re
missiones ab epis facte eis p̄sint-ut
sic in absolutōne penitētis p diuisos
modos p̄uidēt liberandi a pēcis a a
pemis q̄d est officij sacdotalis- Et cū
hoc con-Hosti-et Wil-durā-dicēs q̄
cū ofitēs h; multa pcta mōrtia p q̄bz
forte tota vita hois q̄ntum ad septē
nē pmiam nō sufficeret tūc sacdos hoc
exponat penitēti: et addat- Vñ inū
go tibi q̄ q̄diu viues: dicas totiēs in
die pā nr vl sicc-qr pmie arbitraie sic
Debz ec dicere-Cōcedo tibi q̄ p̄sint ti
bi omīs remissiōes a q̄ūq; fient-alis
ei nō p̄desset-dicto-c-q aūt-ut in sū
cō-e-ti-q-clxxxix-B Qñ āt extraneus
eps dat indulgētiā ī vno loco: indul
gētia eius valet tm̄ subditis suis ut
hosti-dicit-A-a aliis q̄bus cōcessum
est ut statim patuit-B

¶ Vtr indulgētie facēde sint p sūsi
dio tpalis Rō fm Tho-et De-in-iij-d-
xx-Pro tpalibz nō sūt spūalia dāda
iō indulgētie dāde sūt principalit p vti
litate spūali a nō p subsidio tēpali-
A-Jdē in sū-con-co-ti-q-clxxxv-B-

¶ An indulgētie in foro dino aliq̄d
valeāt q̄ntū-Rō fm De-vbi supra
Jn ecēa est thesaurus meritorū tā ipi9
ecēie q̄ xpi-cui9 thesauri plat9 h; da
ues a dispēsare pōt-sic indulgētia va
let Quatuor tñ requrunt ad hoc ut va
leāt-duo ex pte dātis sc; autoitas a
cā rōnabilis Alia duo ex pte suscipi
entis-scil; q̄ sit in statu merēdi-a ut
faciat illud p q̄ indulgētia dat Con-
Tho-et Al-A-Jdē in sū-cō-co-tit-q-
clxxx-vbi etiā dr q̄ cā rōnabilis est
vtilitas ecclesie-qr thesauri ecēie p eis
nēcitatibz dispēsandi sūt B Valent q̄
indulgētie q̄ntū sonāt videl; xl dies
indulgētiarū; valēt q̄ntū-xl-dies pe
nitētie fm taxatō; factā siue a iure si
ue a sacdote siue a iustitia dīna Dies
ēm isti siue āni ñ sūt āni celi nec pur
gatorij-ſ mūdi-a sic ī mūdo-xl-dies
pñe plus valēt vni pficienti cū ma
iori feruore q̄ valeāt alteri-ita-xl-di
es indulgentie pl9 valēt illi q̄ cū ma
iori caritate seu rei date q̄ntitate ac
cedit Sat con-Tho-et ray-Et addit
Tho-q q̄ vicinior est ecēie-a ēc sacdo
tes a deici ita osequū indulgētiā sic
remoti-A Jdē ī sū-cō-c-t-q-clxxxj-B

¶ Quid cū pmia alicui9 est-vij-āno
rū; a ipse successive dat-vij-nūmos
ecclesie alicui q̄ habz indulgētiā vni
us anni nunq̄d liberat9 est-Rō fm
Hosti-Nō est dubiū q̄ liberat9 est
q̄ ad ecclesiā militātē- ex-de pe-et re
cū ex-co-Sc adhuc-plat9 tamē si indi
screte facit hmōi indulgētias se one
rat- Et cōsulimus q̄ ille qui acquisi
uit hmōi indulgētias non vtat eis
in hac vita- sed reseruet in purgato
rio vbi grauissima erit pena-A Idem
in sum-cō-co-ti-q-clxxxij-B

An quis totiens habeat indulgē
tias quotiēs intrat ecclām vbi posita
est Rx° f; Tho. m. iiij. di. xx. Aliqñ in
dulgētia determinata est ad tps. pu
ta q̄cūq; vadit ad tale; ecclesiā vsq;
ad tle tps: habeat tātū ꝯ indulgētia
a tunc intelligit semel tm̄. Aliqñ in
dulgētia est penrnis sicut in eccla bti
Petri in roma. xl. diex. a tūc q̄tiens
q̄s vadit: totiēs indulgētiā ꝛsequit A
Ist ī sū. cō. li. 3°. t. xxxiiij. q. dxxxiij. B
Quibꝫ psūt indulgētie Rx° f m pe
nā valent existētibꝫ in pcto mōrli
q; manēte offensa: watꝯ pene tolli ñ
pt Valent āt religiosis sicut seclaribꝫ
Quētiā si sit indulgētia de dādo pnt
dare si habēt ad mīstratō; vl licen
tiā dandi a suis prelatis. Prelatꝯ ec
licet sibiipsi primoa prīcipalt indul
gētiā dare ñ possit: pt tm̄ vti indulgē
tia alijs data sub eadē forma Con.
Tho. vbi supra A Idem in sum. con
co. titu. questi. dxxxvj. B
Vtꝫ indulgētia valeat illi q̄ libet
facere illud p q̄ dat sed nō pt Rx° f m
Tho. in. iiij. di. xx. Nō. q; indulgētia
tm̄ dat sub hac forma sc; ut faciat l
det hoc l illud. Idē al. A Idem in sū
con. co. ti. q. dxxxvij. B.
Vtꝫ vnꝯ possit alteri indulgētiaꝫ
mereri Rx° f m Tho. in iiij. di. xlv. Nō
pt. nisi pcedat ex intentōe dātis Vñ
posset si indulgētia fieret hoc mō di
cēdo q; ille q̄ facit l p q̄ fit habeat ta
lem indugētiā Con. al. A. Idē in sū
cō. co. ti. q. dxxxviii. B. Et sile dicēdꝯ
est de hijs q̄ sunt in purgatorio. q; si
fiat sub hac forma. Quicūq; fecerit
hoc vl id: ipse vl alij p q̄ fiat in pur
gatorio detētꝯ habeat tale indulgētiā
valebit illi: al nō. Nec pter hoc seq̄
tur q; plat possit p suo arbitrio aīas
a purgatorio liberare. q; ad hꝯ q; in
dulgētie valeāt: req̄rit cā cōueniēs
indulgētias facēdi Con. pe. a Ilmo.
A. Sit Ray. a glo. eꝯ Sed Rosti. dicit
simpl q; ex vi indulgētie nō valent
hmōi defūctis remissiōes aut nō sint
de foro ecclesie. sed bona opa q̄bꝫ q̄s
merel indulgētiā. ut eline vl pegri
natōes valent eis sic a alia suffrgia
ecclastice emunitatis ut in sū. cō. co
ti. q. cxcj. S; certe nō videt vō q̄ ad
defunctos possit trāsferri meritū bo
norꝫ opm a nō meritū xpi. vl militā
tis eccle. Vñ si pp hmōi facerel indul
gētias: nō deberemꝯ os ponē in celuꝫ
de plenitudine ptātis eꝯ temere du
bitādo f m glo. rai. a ī dcā. q. cxcj. B
Quid de illo q̄ ꝛsequit gnalē indul
gētiā posita p papā Rx° f; Rost. Sta
tī euolat si ī tali statu decedat. A Cō.
gl. Ray. ut ī sū. cō. co. ti. q. dxxxij. B
Vtꝫ cruce signatꝯ q̄ monit añq̄ iter
arripiat habeat indulgentiā Rx° f m
Tho. in q̄libet. Forma ꝛsiderāda est.
Nā si ꝛcedat acāpiētibꝫ crucē. statim
habꝫ etiā si decedat antequ iter arri
piat. Secꝯ si cōcedat trāseūtibus. A.
Con. glo. Ray. ut in sū. cō. co. ti. q.
cxcij. B. Precipit in virtute obediēte
sub pena excōicatōis. A. Tex. dicit B
interminatōe maledictōnis eterne.
ut in cle. religiosi de pri. de qua I. B.
Religiosis ne predicent indulgentias
indiscretas. ut in cle. religiosi ꝯ pui.
De questuarijs qui portant indulgē
tias aut predicāt habetur I. q̄stuarij

Infamis. Duobꝫ modis ē ali
q̄s infamis sc; de facto a de iu
re. Infamis de facto est cuꝯ
apꝯ bonos a graues gūata ē opinio
sup crimine aliquo. Infamis de iure
est quē ius ponit ē infamē. ut q̄ ꝛui
ctus est de furto. vl q̄ pugnat in are
na p lucro a plura hmōi. A Hoc fuit
dictū glo. Ray. ut patet in sum. cō
lib. iij. titu. xxv. q. j. B. Omnis aūt in
famis tam de iure q̄ de facto debet re
pelli a promotione siue sit dignitas
siue ordo. q; porte dignitatis infami
bus patere nō debent di. lj. qui in ali
quo ex. de re. iurl. infamibꝫ. li. vj. A
Hoc fuit Ray. ut patet in dicta. q. j
B. Item infamis nō pōt esse iudex l
pcurator ex. ꝯ iudi. cum deputati. A
Parum videt facere sed plus facit di
ctū. c. infamibus. B. Item repellit

ab accusando-ff- de accu- l- q̃ accusare
Itē a testificādo ñ in casibz-ex-de te-
sti-ca-testimoniū-A- ñ esset in inte
grū restitutꝰ ut ⁊ Testis-ff-v-B Itē
a postulādo-ff-8 postu-l-j-de q̃ postu
latōe hēs ⁊ Postulatio-ff-ñ-Hec aūt
de infamibz sic supficiaſt dicta suffi-
ciāt Alia plura potes videre-iij-q-vij
-ff-porro in Tex-a gl-Quaſt a qñ in
famatis fit indicenda purgatio vi ⁊
Purgatio-ff-ij-

INfidelis Vtꝭ liceat fidelibus
cōicare cū infidelibus-Rꝰ fm
Tho-ij-ij-q-x- Qui in fide fir
mi sūt ita q̃ ex eorꝭ cōicatōe cū infide
libz spaſt magis illorꝭ cōfio q̃ horꝭ sū
uersio: nō sūt phibēdi cōicare cū infi
delibz-Siplices āt a infirmi phibēdi
sūt ne sine magna necessitate cū eis
conuersentur:-

Que infidelitas sit grauius pctm̄
Rꝰ fm Tho-vbi supra-Heretici q̃dē
q̃fitenſt legē euangelij a eā corrum
pūt: ḡui9 peccāt q̃ iudei q̃ fidē nunq̃
susceperūt-a iudei q̃ susceperūt figu-
rā ei9 in veteri lege quā male interp̄
tantes corrūpunt grauiꝰ peccāt q̃ gē
tiles q̃ nullo mō fidē euangelij susce
perūt Possent tñ fm q̃d aſt compari-

Vtꝭ cū infidelibz sit disputādū de
fide-Rꝰ fm Tho-vbi supra Jn disput
tatōe fidei otra hereticos duo sūt cōsi
derāda-Vnū ex pte disputātis-qr si
disputat tanq̃ de fide dubi9 a experi
mentalis veritatē: tūc peccat p culdu-
bio tāq̃ infidelis- si aūt disputat ad
ofutandū errores vl ad exercitiū lau
dabile est-Aliud est ofiderādū ex p
te audientiū vtꝭ ipi sint instructi et
firmi in fide-tūc em̄ nullū est pericu-
lū disputare Aut si audiētes sūt sim
plices a in fide titubātes-Circa tales
distinguēdū est qr si sūt solicitati ab
infidelibz mitētibz in eis fidē corrūpe
tūc necesse est publice disputare dū
mō inuenīāt aliq̃ ad hꝰ p doneiꝰ Jo hꝰ
em̄ simplices ī fide firmabūt a tollē
infidelibz decipiendi facultas-Si vō ñ
sūt solicitati-tūc pickosū est publice
disputare de fide corā simplicibz q̃ru;
fides etiā ex hꝰ ipō est firmior qr nihil
diuisum audiēt-a idō nō expedit eis
ut audiāt vba infideliū disputantiū
otra fidē-Prohibēt q̃ oes laici dispu
tare de fide publice vl occulte-ext-de
heret-q̃ cunq̃ li-vj-A Et ibi 8r-Qui
vo otra fecerit: excōicatōis laqueo in
nodet-B-Vtꝭ liceat infideles trahere
ad fidem p aliq̃ munera data vide ⁊
Munꝰ-ff-ij-et ⁊ iudeus-iij-ff-j-cū fi-
Jnfideliū mūiomū de hꝰ q̃re s̄-Impe-
dimentū-ix-de dispari cultu p totu;-
Itē de infidelibz hereticis-vide s̄-He
reticꝰ-De iudeis ⁊ iudeꝰ- De saracēis
⁊ Saracenus-

INgratitudo-vtꝭ sit pcc; mōr
le-Rꝰ fm Tho-ij-ij-q-cvij Jn
grtꝰ 8r aliq̃s dupſt-Vno mō
p solā omissionē- puta qr nō recog-
sat vl retribuit vices p bñficio accep
to-a hoc nō sp est pctm̄ mōrle Nā si
ingrtꝰ p̄termittat illud ad q8 nō te
neſt-A-s-ex obligatōe nēcitatis ꝗ ex
debito gratitudinis q8 est ut hō ali
q̃d liberaſt tribuat eī ad q8 ñ teneſt
fm eū-Tho-ibidē-B-nō peccat mōr-
liter ꝗ veniaſt qr pucit ex negligētia
q̃dā seu indispositōe-A-s-hoīs ad
virtutē-ut; ibidē-B Pōt tñ eē mōrle
pter interiorē otemptū aut si subtē
hat illud q8 ex nēcitate debeſt bñficō
siue simpſt siue in aliq̃ nēcitatis gra
du-A-ut si omitteret facere q8 pmi
sit pter acceptū bñficiū-aut si bñfa
ciēti nō subueniret cū posſ in notabi
li necessitate-B-Alio modo dicit in-
gratus non solum quia pretermittit
sed otrariū agit Et hoc etiā fm cō-
ditōnem eius q8 agit q̃nq̃ est pecca
tū mortale-q̃nq̃ veniale-

Vtrū ingratis bñficia sint subtra
henda-Rꝰ fm Tho-vbi supra-Circa
ingratū duo sunt cōsideranda-Prio
quidē q̃ ipē sit dignus pati-a sic cer
tum est q̃ mereſt bñficij subtractōe;
Secundo cōsiderandū est quod opor
teat bñficiū facere-Primo nāq̃ non
debz eē facit ad ingratitudinē iudicādā

Nam forte nō occurrit bñficiato facultas aut debita opportunitas retribuendi. Sed debet tendere ad id q̃ de ingēto gratū faciat. qd si nō pōt prio bñficio facere: forte faciet secō. Si ꝛo ex bñficijs multiplicatis ingratitudinē augeat a prior fiat: debet a bñficio cessare exhibitōe

Iniuria q̃dā est enormis. q̃dā nō. ut s. Enormia. C. ij. A. Meli9 supra absolutō. ij. C. fin ad ditione. B

Vtq̃ aggrauet iniuria ex id q̃ cōmittat in psonā pluribꝫ iunctā Rꝯ fm tho. ij. ij. q. lxv. Ceterū paribꝫ q̃nto aliq̃ iniuria in plēs redundat: tāto est grauiꝯ pctm̄ Et inde est q̃ graui9 pctm̄ est si aliq̃s peccat in priapꝫ quā priuatā psonā q̃ redūdat in iniuriā toti9 multitudinis Cū ēt infert iniuria ī psonā iūctā alteri q̃ tūc tunc iniuria illa ptinet ad duas psonas. et ex hoc pō aggrauatur pctm̄. Quōr q̃n licet iniuriā psone uel rei repellere vide s. bellū. j. C. ij. De materia iniuriarū. vide T. patientia.

Iniustitia. vtq̃ faciēs iniustitiā semp peccat mōrte Rꝯ fm Tho. ij. ij. q. lxx Cū iniustitia ꝓsistat in nocumēto alteri9: manifestū est q̃ contraria caritati. sic ex suo genere est pctm̄ mōrale Ille tn q̃ ī puis facit iniustitiā deficit a perfectōe ei9 qd est iniustū facere inq̃ntū pōt reputari nō esse omino contra bonitatē ei9 q̃ hoc patit. puta si auferat aliquis alicui unū pomū uel aliq̃d tale. de q̃ probabile est q̃ ille ñ ledat. nec ei displiceat De iniustitia iudicij ecclastici vide T. iudex. ij. C. fi. A. Immo. C. j. B. Itē multa circa iniustitiā iudicū. vide T. Iudex. j. C. iij. a sequētibꝫ.

Inobedientia vtq̃ sit pctm̄ mōrale Rꝯ fm Tho. ij. ij. q. cv. Sic Nā inobedientia contrariat caritati dei q̃ exigit ut ei pceptis obedia. In pceptis ēt dīmis contingit q̃ etiā superioribꝫ obediat. Vñ Ro. xiij Qui resistit ptāti: dei ordinatōi resistit. Item contrariat dilectōi primi inq̃ntū superiori primo sūbtrahit obedientiā quā ei debꝫ Si aūt plat9 aliq̃s tot pcepta ingerat q̃ subdit9 ea implere nō possit excusat. De obedientia habetur T. obedientia per totum.

Inq̃sitio. Sciendū q̃ tribꝫ modis principalit procedit cōtra aliquē de crimīe vicꝫ p accusatōꝫ denūciatōꝫ et inq̃sitōꝫ. Et q̃dē quō debeat fieri accusatō. hēt s. accusaēa s. accusat9. Ad denūciatōꝫ ꝛo debꝫ pcedere caritatīa āmonitio est de accusu p hijs a c. q̃lr et qñ. ij. et ad inq̃sitōꝫ pcedere dꝫ clamorosa insinuatō ut in dicto c. q̃lr. Addit a q̃rt9 mod9. s. cū crimē obiiat p modū exceptōnis. de q̃ agit T. Inscriptio. C. j. et. ij.

Qñ a q̃ sit pcedēdū ad inq̃sitōēꝫ Rꝯ Cū subdit9 aliq̃s uel etiā platus offendit si p clamorē a fama: ad aures superioris pueneriit nō q̃dē orta: a malivolis a maledicis. ꝗ a pudicis et honestis. et nō semel tm̄: sed sepe debꝫ veritatē diligēti9 pscrutari ut puniat si oꝫ. nō tāq̃ idꝫ sit accusatoꝫ et iudex: ꝗ q̃ denūciāte fama est de accusāte a qñ. ij. a est de symonia: hely. A In dcō c. q̃lr nō dꝫ de ortu infamie ꝗ de denūciatōe q̃ faciēda ē a pudicis et honestis Sufficit ei fm ray. q̃ apd bonos a graues q̃s sit diffamat9 nō distincto a q̃bꝫ ortū habuit īfamia. q̃ infamia ab incerto auctore procedit. d ose. di. iiij. scū: Cō. Ber. a tho. in dcō c. q̃lr. et in sū. cō. h. iij. ti. xxxiij. q. v. Et addūt q̃ tūc purgatō ē indicēda saltē ꝓpter scādalū ar. ex. de pur. c. accedēs. Addit tho. Si nō oio ostaēt q̃ a malivolis orta infamia eēt nec scādalū imminerēt nec multū sp̄sa eēt infamia: nō eēt de necēcitate purgatio indicēda. est de pur. c. cū in iuuēte Item vtꝫ ibidē Vl. dicit q̃ ad inq̃sitōꝫ procedi. ex q̃tuor causis. s. ex clamorosa insinuatōe. ut dictū est. Item ꝓpter scādali timorē qd pt turbare ecclesiā sū fit vn9 adeo potēs q̃ ipē scandalisat9 pt ecce scādalū suscitaē sū sint plēs

Ad remotõem ãt talis scãdali indi⸗
aĩ purgatio. Et illa seq̃ĩ inq̃t inq̃si⸗
tõem. Itẽ ꝑt fieri inq̃sitio cõtra eũ q̃
suspectꝰ est suo ꝓlato vl principi ĩre
vl aliis bonis viris. qz ex hoc indicꝫ
purgatio. Itẽ si inq̃sitio ꝓpter piculũ
etiã sine infamia fiẽ fit in hereſi. a in
criminibz q̃ serpũt in occulto. Ibidẽ
etiã patet ꝑm hosti. q̃lr eps ex officõ
suo visitet q̃libz ãno quãlibet eccãm
etiã si nulla ꝑcedat infamia. Et tũc
inq̃rere dz ex officio puto taz de deri
cis q̃ꝫ de laycis Dicit etiã q̃ archipꝭ⸗
biter visitat si de cõsuetudine ꝗ hẽat.
postea eps de iure cõi. postremo ar⸗
chieps codẽ iure. a legatꝰ ab aplica
sede missus. Et otra ꝗ nõ currit ꝓscꝑ
tio. ex. de ꝓscꝑ. eũ nõ liceat. qz ñ visi⸗
taret aĩa piditaret. ꝑuilegia tũ bñ
ꝑnt exime. Hec oia in dicta. q. v. B.

¶ Quaĩ ꝑcedẽdũ sit in inq̃sitõe q̃ sit
otra singularẽ ꝑsonã. ꝓ° Primo q̃⸗
dẽ sciẽdũ. q̃ dz fieri in loco vbi cõsaĩ
ꝑsona de q̃ est inq̃rendũ. xxxiij. q. j.
patꝰ. ex. de elec. postq̃ꝫ. a ex. de ꝓscꝑ.
q̃sdã Citabiĩ ãt ipse cõsi quẽ inq̃rẽdꝰ
est a sic debz eẽ pñs. ñ p otumacã se
absentauerit a dz fieri coã eccãe semi
oribz. A De istis semioribz nõ ꝗ in c.
allegatis. sed bñ dicit Goff. a ꝑt in
telligi de legitimis officialibz iudicĩ
inq̃rentis. B. Itẽ exponẽda sũt ei illa
capitula de q̃bz fuerit inq̃rendũ ut fa
cultatẽ habeat defendẽdi se. Et nõ so
lũ dicta testiũ sũt ei dicẽda: sed etiaz
nomĩa coꝝ. ut q̃da a q̃ sit dictũ appa
reat. a ne suꝑsscione nominũ deĩ au
dacia infamãdi. A. Dicit tũ hostiẽ. q̃
cauti iudices ofiuerũt tradere depo
sitões sine nominibz. a noĩa sine de⸗
positõibz ꝓpter testiũ cuitãda picĩa
ut in sum. li. iij. ti. xxxj. q. vj. B Itez
admittẽde sũt exceptões a replicatõ
nes legitime. Hec oia ex de accu. q̃li
tera qñ. ij. et. v. q. ij. si ꝑmates Et ta
lis q̃dẽ ꝑt opponere otra inq̃sitorẽ de
suspecto vl q̃ sit criminosus a otẽ de
nũciatõem. A. denũciantẽ ut in dcã
q. vj. B. vl lrãs ad inq̃rendũ impe⸗
trãtas. a otra testes a dicta coꝝ. ex.
de accu. eũ opteat. a. c. auz dilectꝰ. ij.
Sõ tñ dñt admitti testes ñ legitimi
ex. de sen. a re. iudi. eũ. J. et. a. Item
inq̃sitor dz facere iurare a testificari
etiã illos q̃ denũciauerũt ex. de simo.
licz. hely Secꝰ est in via accusatõis qz
accusator nõ ꝑt eẽ testis ex. de accu.
eũ. P. Itẽ sciẽdũ q̃ in nullo crimine
ꝑt ꝑcedi ad inq̃rendũ ex denũciatõe
ñ ꝑcesserit fraĩna correctio. ut in dcõ
c. licz. de q̃ vi. s. Correctio fraĩna. ꝗ. v

¶ Quaĩ ꝑcedẽdũ sit in inq̃sitõe gña
li. puta eũ omittiĩ alicui inq̃sitio ec⸗
clesie tam in capite q̃ꝫ in mẽbris. ꝓ°
Dz ꝑcedi de planoa sine strepitu iudi
cij. eũ nõ deceat seruos dri talibz im⸗
plicari. ex. de accu. olim. nõ ita q̃ oz
do iudiciariꝰ omino ꝑmittaĩ. sed per
modũ q̃ hẽt ꝗ iudiciũ. ꝗ. j. Itẽ in tũ
inq̃sitõe recipiunt testes q̃les in eccia
inueniũ qz q̃ domi fiũt ꝑ domesticos
ꝑbari optet. ex. de testi. veniẽs. ij.

¶ In quo differt inquisitio quã fa⸗
ãt iudex ex officio ad clamorem fame
a ea ad quã ꝑceditur alio ꝑcurante
siue ꝑmouente. ꝓ° In multis. Sã
cum ꝑcedit ex officio: tunc is contra
quẽ inquiriĩ cogendus est iurare q̃
rñdeat veritatem ad interrogata. et
hoc dico siue inquiraĩ contra deter⸗
minatã ꝑsonam siue cõtra cõuentũ.
Si ꝗo ꝓcedit alio ꝓcurante non
est aduersarius cogendꝰ iurare. ne
ꝓpter ꝗ ꝑmotor inq̃sitõis possit in
strui. sed ipẽ tenet ꝑbare suam intẽ⸗
tionem. aliter punie² suspensione vl
hmõi. A. suspendetur ab officio et
bñficio. ut in c. cum dilectus. de quo
ꝗ. B. donec se purgauerit q̃ non aĩo
calũniandi crimina ꝓposuit. ex. de ca
lũ. c. cum dilectꝰ Itẽ cum inq̃sitor ex
officio ꝑcedit publicatĩ attestatõibz
ꝑt denuo ab aliis testibz inq̃rere ut
ij. q. v. habz. et. c. mẽnam. Cum vero
alio ꝓcurãte fit: tũc publicatĩ attesta
tõibz nõ recipienĩ alij testes. qz time
tur de subordinatõe. A. Itẽ in sũ. cõ.
dicta. q. vj. B.

¶ Que forma iuramẽti testiu; in cã
inq̃sitõis R°Si est ɔtra psonã a cri=
mẽ determinatu:iuret testis q̃ sup
crimĩe dic; plenã veritatẽ-ex̃ de simo=
licet help Si vo ẽ inq̃sitõ sup statu ec
clesie: iuret de hijs dicẽ que scit l' cre
dit in eccia reformãda l' q̃ rñdeat ad
introgata ex̃ de acu-cũ dilect9 Et nõ
q̃ in talibz iuramẽtis nõ dz nec solet
iurari de occult' ¶Rã secretoꝝ sol9 de9
iudex a cognitor ẽ di-xxxij-erubescãt
a-ij-q-v-ɔfuluisti-a solũ deũ hñt vl
tor ẽ-C-ꝟ iureiurã-l-iusiurãdi A Hic
vocãt occulta siue secreta ꝓm Wil-et ĩ
dicta-q-vj-nõ solũ secretũ ɔfessionis
sed a omne crimen de q̃ q̃s nõ est infa
mat9 Et addit q̃ si aliquis infama=
tus sit de aliq̃ crimĩe puta de formica
tõne a sup ꝟ crimĩe fiat inq̃sitio :dz
testis etia; dicẽ secretas circũstãtias
q̃s nouit tic; iurauerit tenẽ secretu;-
Jtẽ q̃ qñ fit inq̃sitio gn̄alis-tũc si de
occult' de q̃bz nõ p̃cessit infamia ali=
q̃d dixerint testes nõ valebit dictu;
eoꝝ nec ille ɔtra quẽ deposuerit ꝓpt' ꝟ
cit puniẽd9-ut ex̃ de acu-inq̃sitõis B
¶ Qñ fit inq̃sitio in aliq̃ mõsteio q̃s
puidebit de expensis inq̃sitoꝝ ul' mõ
chis q̃ pseq̃ũt' ɔtra abbatẽ R°Pro
omñibz debz puideri de rebz mõsterij et
nõ tm̃ denũciãtibz seu accusantibz-ꝟ
etia; q̃s iudices ad pseq̃utõ; negocij
vdoneos duxerit affumẽdos ex̃ de ac
cu-ex ptea c-olim-A Jn hijs c-mihi
dia videt' de expensis inq̃sitoꝝis-ꝟ ali
oꝝ p̃dictoꝝ tm̃-B
¶ An durãte inq̃sitõe mõchi debeãt
obedire abbati R°Debẽt in licitis et
honestis-dũmõ nõ impediat' pseq̃u
tio negocij-ex̃ de accu ex ptea-c-olim
¶ Nõ pt plat9 inferior suis sbditis
intdicere ne vrueleni statũ suũ l' ecc̃e
sue aut psonarũ:hijs q̃ missi sũt ad
inq̃rendũ-corrigẽdũ-et reformandũ
nec tenẽt sine excõicatõis suspẽsiõis
ul' intdicti cõtra hmõi late-nec etiã
iuramẽta ul' p missiões a obligatões
alie facte ad cellãdũ-Jnsup ab inq̃si
toibz tal' temeritas aiadũsi°e dig̃-p
apit' castigai ex̃ de of-qr pleicq̃ li-vj
¶ Postq̃ ɔrã eo q̃ cõtra aliquẽ sup
certis crimĩibz inq̃sitor fuerat deputat9 eadẽ crimĩa ille ɔfessus fuit: ñ pt
impugnare ɔfessionẽ q̃ min9 puniatur- nec iõ pt punitõe; euadere dicẽs
q̃ sup eisdẽ crimĩibz antea nõ fuerat diffamat9 ul' q̃ p eũdẽ inq̃sitore;
capitula sup q̃bz volebat inq̃rere sibi
tdita ñ fuerit-ex̃ ꝟ acu-postq̃ li-vj-
¶ Si is cui ɔtẽ te omissa fuit inq̃sitio
sup certis crimĩibz pcesserit ad vita
tẽ inq̃rendã omissa inq̃sitõne infa
mie te pñte nec reclamãte aut q̃dq̃
sup ꝟ exapiẽte nõ poteris impugna
re pcessũ ei9 ob hoc qr nõ fuit de infa=
mia p̃mit9 inq̃sitũ ex̃ ꝟ acu-si is li-vj
¶ Quis est effect9 inq̃sitõis R°Si
inquirit' cõtra prelatũ siue habẽtẽ ad
ministratõnem a cõuinc' pena eius
est remotõ-exemplo villici diffama
ti cui dictũ est-iã non poteris ampli
us villicare Lu-xvj-ex-de accu-q̃lit
et qñ-ij- Si vo non habet administ'
tionem pena est arbitraria ꝓm meri
ta persone et q̃litatem excessus ex-de
accu-inq̃sitionis in fi-primi responsi
Sed hoc fallit in crimĩibz enormibz
que ordinis executõnem aut retenti=
tõnem beneficij etiã p9 pactã p̃ñam
impediunt ut est in simoniaco in or
dinea beneficio ex-de accu-inq̃sitõis
Jn hijs em̃ sic est sicut in accusatõni
bus in iudicio pcedẽdũ ut in dicto-c-
inquisitõis-A Effectus aũt accusati
onis est qr inducit degradatõem-De
nũciatio vo ad p̃ñam ut potest colli
gi in dicto-c-q̃liter et qñ-et notat' in
sum-cõ-li-iij-ti-xxxj-q-iiij-ꝟm rap-
B- Que autẽ dicant' crimina enor=
mia-vide s̃-Enormia-et s̃-Crimen-
De inquisitoribz hereticoꝝ habes s̃-
Hereticus-j-C-iiij-et hereticus-ij-C-
xvj-que incipit-inquisitores in cert'
puĩcijs cũ seq̃ntibz-hẽtic9-iij-p totũ

Inscptio Qui accusat aliquẽ
debz se inscribere-v-ad penã ta
lionis si nõ p bauerit obliga
re-ut s̃-Accusare-C-ij-

¶ Vtꝫ inscptio sit semp nccaria Rx°
Qñ crimen nō opponi² directe p mo
dū accusatōis vl denūciatōis. A Qñ
opponerel p modū denūciatōis etiā
tūc nō est nccaria inscriptio. sed cari
tatiua mōitio. ex de accu. q̄liter a qñ
ij. B. Sed p modū exceptōis ut cum
obiicit accusatori vl testi ad ꝗ ut ab
accusatōe vl testificatōe repellat² vl
electo ut a promotōe excludat: nō est
nccaria inscriptio. Sed si obiicat iaꝫ
ofirmato puta in cōsecratōe obiicēs
debꝫ se obligare ad penā exordinariā
ad arbitriū iudicis circa vinculū in
scriptōis. Nā electo crimine sic pba
to pdit qd p electōem a cōfirmatōem
ei fuerat acq̄situ. ꝗ pus habita non
amittit. extra de accu. sup hijs. a. c.
q̄liter. a qñ. ij. in fi.

INstitutio Capitulū sede vacā
te pōt admittēa instituē in be
neficijs p̄sētatos a p̄lonis si
fint ydonei licꝫ aliter talis admissio
a institutio ad ep̄m ptineret. tū sede
vacāte nō pt cōferre bñficia q̄ ad col
latōem ep̄i ptinēt ex de insti. c. j. li. vj
Instituere heredes quō teneat testa
tor vide ff. Testamētū. ij. ff. j. p totū.

INterdictū p̄lio cōiter. Interdi
ctū aliud est gñale. aliꝗ pti
culare. Gñale dr qñ gñalt in
terdicit regnū aut p̄uincia siue etiaꝫ
cītas. aut castꝫ. A. aut villa ut in. c.
cū in ptibꝫ. de q̄ ff. B. Et intelligēdū
est gñale in ꝗ casu cē si interdicat tra
alicui q̄ nullā habꝫ integrā. sed tm̄
p pte. Particulare vo qñ de multis
ecclesiis vna vl pauci interdicūt. ex de
ver. sig. cū in ptibꝫ. A. Idē in sū. con
li. iij. ti. xxxiij. q. cxxxij. et se. B

¶ Quid est dicere Interdico tale locū
Rx°. fm Innoc. Nihil aliꝗ est dicere
q̄ interdicere ibi loꝫ habitantes a
certis sacris ibi accipiēdis a a sepul
tura a q̄ deinde ibi publice celebrāda
sacra oferre phibent. A Sic g interdi
ctū est q̄dā eccāstica censura q̄ q̄s p
hibet a ptiēpatōe q̄rundā sacrōꝝ et
dīnorū. a sepultura. Et ad hoc facit
qd hēt in sū. con. co. ti. q. cxx. Qñq̄
āt pōnit a p alijs ptiularibꝫ phibi
tōibꝫ ut cū alicui interdicit ingressus
ecclesie. ex de sen. exc. is cui. li. vj. B
Locꝫ em̄ p se nō est in culpa. nec est
sacrōꝝ p̄ceptibilis.

¶ Interdictū fm Innoc. host. a ber
nō pōt poni sine rōnabili cā. sicut nec
cessatio a dīuinis ut dictū est s. Cessa
tio. ff. j. et. ij. ex. co. cū medicinal li. vj
a ex de hijs q̄ si. a ma. p ca. quesiuit
Quā dere. Innoc. a hosti. intelligūt
q̄ sīna interdicti nō est ferēda ꝓpter
culpā alicui⁹ ptiularis p̄sone: sed ꝓpt
culpā vniūsitatis ñ cū sit dñs loci ex
de pō. non est nobis. a ex de of. dele
sane. Vñ pt fieri ꝓpter delictū dm̄. si
ue capituli. seu alicui⁹ cōitatis. A Idē
in sū. cō. li. iij. ti. xxxiij. q. cxxxvij. B.
Sed hic nota q̄ nullꝫ locꝫ pt interdi
ci auctē ordinaria vl delegata p pecu
niario debito. vel p cuiusuis pecunie
q̄ntitate alīs nō tenet ñ fieret de apli
ce sedis spālia expssa licentia. Hec
bonifacius octauꝫ in q̄dā exuaganti q̄
incipit. Proinde attendentes.

¶ Vtꝫ interdictū possit imponi non
precedēte admonitōe. Rx° fm Innoc.
Si imponat p culpa q̄i pena siue pe
nitētia tūc pbata culpa vl notoria exi
stente ipōni pt sine vlla admonitōe
etiā penitētia correcto sic inuenit de
sīna suspēsionis q̄ ferit cōtra delinq̄n
tēa nō otumacē siue mōitū. iij. q. iiij.
in loco. A. Sed fm hosti. ꝗ intelligit
de pena quaꝫ q̄s ipso facto incurrit a
canone statutā. Nā tūc nō oportet p
cedere monitōꝫ. Secus āt si ab hoīe im
ponat p pena. qꝫ tūc admonitio debꝫ
p̄cedere. ex de coha. de. a mu. c. sicut
uta notat in sū. cō. co. ti. q. cxxxj. B
Sed qñ p otumacia inferit nō debꝫ in
ferri ñ otra incorrigibilē cōtumacē. a
tūc debꝫ admonitio p̄cedere. ex de ap
pel. reprehensibilis.

¶ Que differētia est int interdictū et
excōicatōem á suspēsionē. Rx° fm ray
ꝓnie loq̄ndo excōica² p̄sona. xj. q. iij
certū. ex de verbo sig. ex pte. Et q̄dē

si est maior separat nō solū a sacris sed etiā a cōione fidelīū ut ē · Excōicatio · j · ff · ij · Sed vmūsitas nō excōicat ut dictū est ē · Excōicatio · j · ff · xxxij · q̄ incipit · Vmūsitas · A · Illū · ff · q̄tauis · xxix · B · Suspēdit q̄ psonaa q̄nq̄ q̄dē a bñficio · q̄nq̄ ab officio · q̄nq̄ ab vtroq̄ · ij · q · v · pbiter ex de pur · c · inter solicitudines · Intdi vo q̄nq̄ ipē loc9 ut regnū · ātas · castr · vl ecēa · ex de ver · sig · cū in ptibz Silt aliq̄n interdicī vmūsitas · ut cler9 vl ppls · ex eo · si sma · li · vj · A · Idē in sū · cō · eo · ti · q · cxxix · B Et nihil est aliō q̄ separatio a cētis sacris a oñibz ōmis officijs · a eccāstica sepultura ut extē · de spon · ñ est nobis · ex de peni · a re · qō in te · Et de hac materia plene hēt ff · Interdictum · iiij · ff · primo · ij · et · iij · a aliq̄d dictū est ē · ff · ij ·

¶ In q̄ ouemūt excōicatio · intdictū a suspēsio · Rō fm los · in ptibz · Prio q̄dē q̄ sicut excōicatio dz fieri in scptis otinētibz cām a cui9 scpture exemplū tene² iudex excōicato tradere infē mensē si fuerit req̄sit9 de q̄ req̄sitōe dz fieri publicū instīm vl autēticē litē · Iudex āt hmōi cōstitutōis violator p mensē vnū ab ingressu ecēe a a diuinis suspēsus est · a supior ad quē recurrit debz ipsā smam relaxaē · a excōicatorē ad interēe odēnare Idē per oia in sentētijs suspēsiōis a intdicti · Et de ls hēs ē · Excōicatio · j · ff · viij · A q̄ incipit · quō dz · B · ex · eo · cū medicinalis · li · vj · Sedō q̄ sma excōicatōis intdicta suspēsionis nō releuat p se q̄ntē appellatōē sed bñ p pcedētē · ex de appel · ad hoc qm · a · c · pastoral · a ex · eo · is cui · li · vj Terō q̄ ligati aliq̄ sma de p̄dictis · nec eligere · nec eligi pñt · ex · de appel · ostitutus · j · et ex · de osue · cū dilect9 · a ex · de excep · applicē a ex · de elec · cū int · Quīto q̄ null9 dictōr dz celebrare ōma · ex de cle · excomm · c · ij · a c · postulasti · ff · i · Quīto q̄ tales smas dz monitio pcedere q̄ō intelligē · ut ē · ff · iiij · A · cū additōe sua B · a ar · ex de sen · exco · si canonici · vj · A · Potiō est ē rubrica de offi · ordi · li · B Sexto q̄ q̄libet cor iurat añ q̄ absoluat nō āpli9 otrauenire · Et in oibz pt fieri relaxatio ad cautelā · ex · eo · venerabili · ñ cēt intdictū gnaliter pmulgatū · in q̄ nō hz locū relaxatio ad cautelā · ex · eo · pñti · li · vj · Septimo q̄ talis sma est etiā a supiori bz obsuāda · ex · de offi · or · cū ab eccle · Octauo q̄ null9 cor sma durāte pōt testificari · ex · de excep · applicē a ex · ē testi · vemēs in fi · Nono q̄ supior nō dz ipsas smas reuocare vl pnūdare nullas cē mīs vocatis ptibus · ext · de appel · romana · ff · penl · li · vj A · satia otraria ofuetudine q̄ ad relaxatōem si habet ut in · c · romana · de sen · excō · li · vj · B · Decimo q̄ illi q̄ p priuilegium sunt recepti in pprios a speciales romane ecclesie filios · licet pter hoc nō sint exempti · tñ sicut nec excōicari · sic nec interdici nec suspēdi pñt ab alio q̄ a romano pōtificē · vl legato a latere · ext · de ver · sig · vemēs · li · vj · Vndecimo q̄ oñs p̄dicte sme nomine censure ecclesiasticē otinēt · ext · de ver · sig · q̄rōn · A · Cō · Imo · ut in sū · cō · e · t · q · cxxxj · vbi p̄dicta notā² · B

¶ Quis potest interdicere · Rō · fm Imo · et los · ti · quilibz prelatus hñs iurisdictōem ordinariā · Quilibet ē habens iurisdictōē · delegatā pōt interdicere ecclesiam terram vl psonā otumacem sue iurisdictōis · etiam si cōtumax sit ep̄us · ex de off · dele · sane Dyocesanus tñ non debz suspendere clericos seu eorū ecclesias ppetuo vel ad longū temp9 ñ de cōsensu capitli extra de excess · pla · c · j · A Ibi non dr de isto tpe longo vel imperpetuū · sed hanc limitatōem ponūt dicti Imno · et los · ti · Nam ut ait idem los · ti · mix esset q̄ eps sine iudicio capli · ñ posset suspendere vel ecēas interdicere cum non tm delegat9 sol9 · sed etiam subdelegatus p se valeat excōicare · ut ex de of · dele · ex lris · ut a notatur in sum · cō · eo · ti · q · cexxviij · B · Et ls maxime qñ pcedit ex officio suo · q̄

tunc cū maiori deliberatōe p̃cedendū
est Sed regularitera de iure a de ꝯsue
tudine sm̃a pastorū soliꝯ tim̃da a tre
mēda ē. xj. q. cj. xvj. q. ij. vis ex de of-
or. cū ab eccāax. Itē intdicere pōt ele
ctus ꝯfirmatꝯ licet nondū cōsecratꝯ.
q: hoc est iurisdictōis ex de elec. tñs.
missā Itē sede vacante intdicere pōt
capitulū. ex. de ma. a obe. hijs q̃ a. c.
cū olim. a extē de heretic ad abolēdā
j. rn̄o Abbatissa ꝯo intdicere ñ pt. ut
dictū est s. Abbatissa. C. iij. A Predi
cta etiā notāt in dicta. q. ccxxviij. B
¶ Quis pt intdici Rz° Sicut pt colli
gi ex. C. p̃cedēti q̃libz sbdit̃ l etiā ter
ra uł eccia pt intdici a suo plato aut
sm̃a a nō suo iudice lata nō tenet. ex
de of. dele. sane. ij. a ex. de iudi. At si
clerici. Exempti ꝯo a platis non pñt
ab eis intdici. Si tñ ille q̃ est exemp-
tꝯ ex vna pte haberet aliqs bñficiū
ratōe cuiꝯ nō eēt exemptus: in ꝗ sui
diocesani sentētijs subiacet. ext. de p̃
uile. cū capella. Prohibet etiā q̃ in
odiū exemptoꝝ uł in fraudē p̃uilegi
oꝝ nō intdicant uł excōicent vēden
tes illis uł ab eis emētes. aut eis cōi
cantes. alis ꝯtra facientes punīdi sūt
ex. de p̃uile. q̃nto. A Idē in sū. cō. co.
ti. q. ccxxix. B Sunt tñ casus in q̃bus
exempti sbsūt diocesanis in q̃bz pñt
eos interdicē siue punire ꝯdēnare q̃s
habes s. Exemptꝯ. C. v. Itez nō pñt
interdici ñ a p̃ illi q̃ sunt spēales ec-
clesie filij ut s. C. vj. dictū est in fi.
¶ Priuilegia. q̃ aliq̃ nō pñt excōica
ri uł terre coꝝ interdici ꝯcessa singla
ribz p̃sonis eccāsticis uł sclaribz nō
extēdūt ad sm̃as epōꝝ q: ipsi pñt ta
les excōicare interdicē. A Tex. c. j. al
legati nō dicit epōꝝ sed gnałt ordīa
rioꝝ. B. ñ fuerit ꝯcessa regibz regimīs
uł coꝝ filijs uł religiosis nō rōe p̃so
naꝝ. sed rōe ordinū. uł locoꝝ. extra
de priuile. ne aliqui. li. vj.
¶ Sub q̃ forma verboꝝ debz p̃mi int
dictu Rz° Forma hec est uł ꝯsimilis
Nos ꝓpter talē cām eccīam siue ter-
rā talē suppon̄imꝯ in interdcō ex. de v̄
bo. sig. cū in ptibz. a ex. de of. dele. sa
ne. ij. Addūt etiā cōiter iudices dicē
tes. eccāstico suppon̄imꝯ interdicto.
ut Imo. dic. a hoc ad differētiā int-
dicti legalis de q̃ trāsimus ad pñs.
Pōt etiā sm̃a interdicti ad volūtatē
iudicis determinari. puta ut interdi
cat missā cū cantu uł vespas uł se-
pulturā. a hmōi Pōt etiā iudex ab in
terdicto exāpea subiicere q̃s vult et
q̃n vult. puta q̃n dñs terre ibi fuerit
pñs. a hmōi. extē ꝗ spō. nō est nobis
A Idē in sum. cō. co. ti. q. ccxxxij. Fm
Imo. a hosti. Et addūt q̃ si p̃sona
eēt interdcā uł suspēsa p culpa sua ñ
posset de licētia alicꝯ celebrare nec sus-
pēdi intdcū uł suspēsio fieri. S; si sus-
pēsa uł interdcā eēt ob culpā alterius
qs aliqn̄ fit dici pōt fiē de intdcō loci
q̃ talis sm̃a suspendi pōt. B.
¶ Qn̄ sm̃a interdcā obliget Rz° Suffi
cit sm̃am interdcā publice p mulgari
nec postea nēce est eā singuloꝝ auri
bz inculcare. Sufficit etiā cū q̃s scit vi
cinos suos maxime metropolitanaz
eccīaz recepisse sm̃az. a Suare ex. de po
stu. pla. c. j. A Idē in sū. cō. co. ti. q. cc
lxj. Fm hos. B Insup oēs religiosi tā
exēpti q̃ nō exēpti q̃ viderūt uł sciue-
rint matricē loci eccīaz A. v. maiorē seu
baptismalē. vt; p Glo. in de. ex fre-
q̃ntibz. de q̃. C. vbi idez. Qz de cathedrā
B. Suare qs cūq̃ interdcū; positū au
toritate sedis aplice. l ordinarioꝝ de
bēt a ipsi Suare. alioq̃n nō Suātes in
currūt excōicatōz ipso facto Idē etiā
in interdcis. a cessatōibz a sīmis in di
ctis p statuta p̃uīcialiū ꝯdītioꝝ l epō
rū aucte. Idē in gnalibz cessatōmibz
a sīmis cītatū terraꝝ. a alioꝝ locoruz
q̃s aliqn̄ ex ꝯsuetudine capla: colle
gia l ꝯuent̃ secularīū aut regularīū
eccīaꝝ sibi vendicāt nō obstātibz qui
buscūq̃ appellatōibz antea etiā ad
sedē aplicā. uł ad aliuz interiectis et
alijs obiectōibus q̃buscūq̃. ut in de
ex frequētibz. de sen. exc.
¶ Si sm̃a interdcā p ferat in dez ñ tñ
ꝓpter ꝗ intelligi² populus interdcūs

nec ecōuerso · Vñ vno ipsoꝝ interdicto
aliꝰ licite admittit ad ōma · ex · eo · si
sma · li · vj · Cū vo alicuiꝰ tre ppls est
interdictꝰ singulares eꝰ psone intelli
gūt interdicte · ut in dcō · c · si sentētia
· ſ · fi · Jn gnali q̄ interdicto alicuiꝰ
terre clerici licꝫ teneāt illud obſuare
tñ eorū psone nō sunt interdicte ſm
Wil · et Jnno · et iō alibi exñtes ī nul
lo tenenꝫ ut ſ · interdictū · ij · ſ · fi · A Jdē
in sū · cō · eo · ti · q · cclxiiij Et addit ſm
eundē Jnno · et Monaldū · q̄ si fami
lia alicuiꝰ interdicerett : a clerici essēt de
eius familia q̄ a ipi interdicti essent ñ
ſpāliter exāperē : B ·

Vtꝫ sma interdicti suspēdi possit ita
q̄ liceat celebrare ōma ſz° ſm hosti
a Jnno · Qñdo locꝰ ecēia interdict
talis sma suspēdi pt : a tūc licꝫ ibi ce
lebrare · ex · de pnile · ut pnilegia Qñ
vo est interdicta psona seu suspēsa si
factū est p culpa suspensi vl interdcā
nō possꝫ de lma alicuiꝰ celebrare necꝫ
interdictū vl suspēsio suspēdi · Si vo
factū ēt ppter culpā alteriꝰ qd aliqñ
fit · ut · x vij · q · iiij · miror · a c · felix · A
Hoc · c · felix · nō videt ibi hziB · tunc
dici pt · sicut de interdicto loci · q̄ tal
sma suspēdi pt p epm sicut a tolli ·

Quid si infra tps suspēsiōis vl in
terdicti appellet · ſz° ſm hosti · Appel
lari pt a suspēsa sma sicut a oditōna
li · ex de appel · pterea · a c · dilectis · v ·
vex dicmꝰ a idē in sma suspēsiōis Se
cꝰāt in sma excōicatōis cuiꝰ effectus
nūq̄ pt relaxari ad tps ñ oio tollat
ex · de sen · excō · cū desideres in prin° A
Jdē in sum · cō · eo · ti · q · ccxxxiij · B

Interdictū sedō · s · spālt qd po
mit in aliquā terrā · Vbi scien
dū q̄ cū dicit · interdicimꝰ ter
rā talis regis vl dñi ſm Jnno · a ho
sti · intelligit oīs terra q̄ iurisdictōmi
sue subest tpe late sme · a sit q̄ in ci
mine sibi fauet Con · ber · Si vo pꝰsen
tētiā terrā emit : nō est interdicta · nisi
sme latoꝫ expresserit siue intenderit tā
de ea quā habꝫ q̄ d ea quā habiturꝰ
ēt · Si vo vendit suā : remanet illi tre
onꝰ interdicti donec relaxet · ut ponit
Hermānꝰ ī tractatu de interdcō · ar
ex · de postu · pla · ad hec · A Jdē in sū
con · eo · ti · q · ccxxv · a se · B

Quid si dñs tpalis supponat ter
rā suā a prozogēt in se iurisdictōꝫ ali
cuiꝰ epi · an possit terra eꝰ ab illo int
dicā ſz° ſm hosti · Si ordinariꝰ ꝛsense
rit in prozogatōem : tūc planū est q̄
pt · ex · de fo · ꝛpe · significasti · Sed si ñ
ꝛsenserit adhuc puto q̄ possit · a clei
a tale interdictū suare tenet · ext · de
iureiurā · ex pscpto · a de offi · dele · P
et · G · Licꝫ em layeꝰ p spālē ouētōeꝫ
nō possit supponē alijs ecēias vl psō
nas eccāsticas tre sueꝫ tñ cū vniuer
sitate tacite transeūt · A Jdē in sū · cō ·
eo · ti · q · ccxxx · B

Si cātas castꝫ a vilia sūt intdcā illo
rū suburbia a ꝛtinētia edificia ītelli
gūt intdcā · ex · e · si cātas · li · vj A ls vo
noie cātatis intelligit qd muroꝝ am
bitu ꝛtinet ut ibi ōz ·

Nūqd hoies de tra intdicta possit
audire alibi ōma ſz° Si ē intdicta pp
ter delictū dñi vl vectoris tūc dues q̄
culpabiles nō existūt pnt ex ipsā lica
te interesse ōmis ñ et ipi fuerūt inter
dicti ppter dñꝫ puniēdū in eis · qz tūc
ec alibi ñ pnt interesse ōmis · sic a ñ
pnt si ppter culpā illoꝝ positū fuit in
terdcā : ex · eo · si cātas li · vj · Et idē ītel
ligēdū si aliq̄s de ipſ hoibꝫ alio trās
fert domiciliuꝫ · Et eodē° intellige de
dericis alicꝰ tre interdicte · qz si culpa
biles non existūt : nec fuerūt ipi intdi
cti : pnt alibi celebrare ōma ·

Intdictū tdo · s · ī aliquā ecēa ;
Vbi p° sciēdū q̄ si ecēia inter
dicit : nec in capella eiꝰ celebr
ri nec in cimiterio poterit aliq̄s sepe
liri si ipsa capella vl cimiteriū fint ec
desie ꝛsūcta Al secꝰ ex · e · si cātas li · vj

Ord si aliq̄s sciēter celebrat ī ecēa
aut q̄cūq̄ loco intdicto ſz° Nisi sit p
uilegiatꝰ in B · vl ñ in casibꝫ a iure cō
cessis celebret : irregularitatē īcurrit
a q̄ nō poterit ñ p papā absolui nec
pt eligi n' eligere · ex · e · is q̄ · li · vj ·

Interdictu; quarto. s. qd phi bet uel ꝯcedit tpe interdicti. Et primo qdē nulla dīna officia pmittunt eē de pe. a re. q in te. eē de spō. nō est nobis. Sed d̄ in vi. co. ti. c alma. tpat multu; d̄ mō q singulis diebz in ecclesiis a mōsteriis misse celebrēt. a alia dīna officia: submissa voce: ianuis clausis excōicatis ac interdictis exclusis. campanis etiā non pulsatis ita tn q nullos alios etiāsi aliū deveniant debēt admittē nisi illi sint sup d̄ priuilegiati. eē de priuileli. vj. ita q tā canonici q̄ clerici eccāarū in qbz distributōnes qtidiane tribuūt illis q interfūt hoziis si nō venerint amittāt eas sicut admitterēt si nō esset interdictū ita q solū in festiuitatibz sc; natal. resurrectōis. pētecō. et assumptōnis btē marie. A Idē est bdie etiā de festo corpis xpi et ciꝯoctaua. sicut est statutū p martinū qntū. a Eugeniū q̄rtū. ut p; p extrauagātē. q incipit. Excellentissimi B. cāpane pulsent. a ianuis aptē alta voce dīna celebrēt. excōicatis exclusis. interdictis admissis. ita tn q illa ꝓpt qs platū est interdictū altai nō appropinqnt nō obstātibz qbuscūq; priuilegijs q̄ vuocant. qz sufficere debz oībz q celebrēt ut dictū est. Hec oia in p dicto c. alma. Ite; nō q tempore generalis interdicti potest cōfici chrisma in die cene. eē eo. qm̄ li. vj.

¶ Vtz tpe interdicti ministrari possint eccāstica sacramēta Rō. Nō. eē de sen. exco. Rnso. S; d̄ multas recipit exceptōes. Nā p. qdē excipi. baptismi catheismi: a ofirmatio nō solū puuloz vt in dicto c. rnso. ⸗ etiā adultoz eē eo. qm̄ li. vj. Ite excipit pnia non solū morientiū: sed etiā viuoza sanorū. dum tn nō fuerint excōicati q nō pnt admitti nisi in morte a exceptis illis ꝓpter qz culpā uel dolū lata est sma interdicti. uel q prebuerūt ofiliū auxiliū uel fauorē. si nō prius satisfecerint l de satisfaciēdo dederint ydoneā cautōez. Aut si d̄ nō pnt nisi iuraverint q cū poterint satisfaciēt. a ad satisfactōem faciēdā p illos q tenēt dabūt ofiliū et auxiliū a p posse laborabūt. Nec ꝓpter aliq̄d p̄dictoz debz fieri relaxatō interdicti ut eē eo. almali. vj. Ite excipit eucaristia q ad decedentes eē de pe. et re. q in te. Negat extrema vnctio ut in dicto c. q in te. A Meliꝯ facit c. rnso. eē d̄ sen. exco. a idē nota in sū. cō. li. iij. ti. xxxiij. q. cc xxxv. B Ad ordines ā̄t nō potest laycꝯ loci interdicti p mouei Secꝯ ā̄t de hijs q erāt clerici nec fūt interdicti A Na; tales ad alios ordines poterūt p moueri sm eūd Ijmo. a ī dcā. q. ccxxxv B Mūoma xo sm inno. fici pnt apd interdictos. qz a apd infideles ꝯtrhūt xxvj. di. deiñ nō tn debz fieri bndictō nuptiaz sm tosti. A Idem in sū. cō. co. ti. q. cxxxvij. B

¶ Vtz tpe gnalis interdicti ꝯcedat ecclesiastica sepultuā Rō. h; Ijmo. Qn̄ est interdicta cōiter aliq̄ terra uel aliq̄ vmūsitas denegat laycꝯ eccāstica sepultura etiā si pnia; accēperint eē de pe. q in te. qz interdicti fūt etiāsi pctōres nō fūt. xxiiij. q. iij. si tōes. xvij. q. iij. mirꝯ Sed illi q int p̄dcos excōicātur etiāsi ab ipa excōicatōe absoluātur remanēt tn adhuc interdicti donec absoluat interdictū Si tn in morientibz apparuerint signa pnie a postea fuerit solutū interdictū tūc taliū corpa eēt apd eccām trāsferēda. ar. eē de sen. exco. cū illoz A Meliꝯ co. ti. c. A nob ij. B Et si apd eccā; statē adhuc int dcō sepulti fuerint nō erūt postea ex humādi cū ad eū statū venerit res a q incipe potuit Et p hmōi interdictis. s. q pentuerūt lic; mortuaia recipe ac p eis orandū ē. xj. q. iij. q̄cūq; S; si ñ pentuerūt. nec p eis orandū est nec mortuaia recipienda fūt. lxxx. di. c. fi. A Idē in sū. con. co. ti. q. ccl. B Clericis xo q in tali generaliter nō sunt interdicti non negat ecclesiastica sepultura. sine pulsatōe tn cāpanaza cessante omni solēnitate. ut in dicto c. q in te. S; q ibi dicit cū silentio non

videt tū die intelligendu; de silentio funerat officij · qz cū occdat qd mai9 est sc; dicere horas a missas sbmisse ut in · j · ff dictū est · a de officio funerali occdi videt ·

¶ Vtz qndo eccia est singularit interdicta illi de pplo possint alibi eligere sepulturā · Rx° fm Jnno · Si est interdicta in penā ppli ecc si multi ex eis nō deliqrūt: ꝯ forte vniūsitas vl maior ps · vl forte qz deliqt dñs a in ꝯ puniet: tūc prochiani nō pnt in alia ecclesia cē nōinterdicta eligere sepulturā ñ forte ex priuilegio · ex · de pui · ut priuilegia · Si vo est interdicta ppter delictū clericoz tm vl ppter ꝯ qz violata fuerit: tūc prochiani pnt i alia eccia ñ interdicta eligere sepulturā · a audire ꝯma · A Con · hosti · ut in sū · cō · co · ti · q · ccl · in principio · B

¶ Vtz oēs interdicti vitandi sint · Rx° fm Jnno · Hostiē · et Berñ · in ꝯmis officijs vitādi sūt oēs illi q ppro nomie vl alia ēta circūlocutōe p sma; designāt q et dicūt notatim interdicti in Jnsti · de ex · here · li · ff nōiatū Jtē vitandi sūt tanqz nōiatū interdicti oēs illi de qbz ostat qz interdicti sūt · ut si cītas vl castz interdicit Si vo interdicant fautores siue pticipātes in crimine: nō dicūt nōiatim interdicti · sed tm in grie Vñ tales nō tenent qs euitare quscz p iudicē specificen² a iudicent · ñ forte eoz pticipatio esset multū notoria ita qz iustificatōi ñ eēt locꝯ ex · de code · a mutua nos · A Jtē in sū · cō · co · ti · q · ccxxxvj · B

¶ Qndo occdi² alicui psone singlari ut tpe interdicti possit celebrāt a audire ꝯma in voce sbmissa: tūc ciꝯ familiares ad audiēdū cū illa a celebrādū sibi admittūt · Sed nō sic de familiari bꝯ alicꝯ collegij · qz ñ priuilegiati fuerint admitti nō dñt Tali qz occsiōe nō pt gaudere ille cuꝯ culpa dolo vel fraude fuit sma lata · seu q ad ppetrādū ipsū delictū pbuit cōsiliū auxiliū vl fauorē ex · de priuile · licet · li · vj ·

¶ Epi q sūt in via pnt secū ferre altare portile a facē sibi celebrari vbicūqz fuerint · nō obstante interdicto · ext · de priuile · qm li · vj · Epi qz nō incurrunt ipso facto sma interdicti · ut ꝯ · Epus · Ev · A · q incipit · epi a superiores · B

¶ An in locis exēptis celebrari possit tpe interdicti gnalis · Rx° · Nō ñ sic in alijs · ex · eo · alma in fi · a de priuile · autoritate · hec · li · vj ·

¶ Sed nūqd ex sola cōsuetudine pōt aliqs venire ctra interdictū Rx° Nō · ex de consuetudi · cū interdi · A Jtē in sū · cō · co · ti · q · ccliij · fm Jnno · a Hosti · B

¶ Vtz tēpe interdicti licēat secularibz extra eccām audire vl auscultāt officiū qd fit in eccia · Rx° fm Hostiē · Excōicatis a interdictis nō licet audire neqz clericis licet ita alte celebrāt qz deforis possint audiri · nec est eis pax portāda · aut fenestra vl hostiū aperiendū ad videndū corpꝯ xpi vl ad offerēdū pꝯ euangeliū · hec colligūt ex · de pen · qz inte · Con · satis Rap · a Wil · Et ibidē dicit Wil · qz ñ phibē² seculares audire horas q extr eccām siue p viam dicun² · A Con · cū Wil · monal · ut pz in sū · cō · e · t · q · cclx · B ·

¶ Nūquid tpe interdicti possit sacerdos benedicere peram a baculum pegrinoz Rx° fm Wil · Cū nō repiat esse phibitum videt esse cōcessum · A Jtē in sum · cō · co · ti · q · ccxlvij · B ·

¶ Quid si ppter fauorē a ad instātiam aliquoz positū est interdictū a illi nō seruant sed allegāt qz habeāt priuilegia a hmōi · Rx° Neqz alij seruāt tenent · ne de alioz fletu ipsi ridere videan² ex · de priuile · petistis · A Vez est si priuilegiati excesserint termios suorū priuilegioz in obseruātia interdicti patet in eo · c · petistis · hec etia; notant in sum · con · co · ti · q · cclxiiij · vbi etiam addit fm Hostiē · qz si aliqui ponunt vel pmi pcurant interdictu; a postea ipsi soli celebrent a ad ipōs ppls concurrat a quibz oblatōes accipiant et alie ecclesie defraudentur istis celebrare non licet occasione sui priuilegij · B ·

¶ Quō clericī in officio violent interdictū Rō fm Jmo. Clericus violat interdictū qñ officiū ul ordinē exequtur in missa. non solū celebrādo ut sacerdos. sed etiā caliceē offerēdo ut subdyacon9 ul vrceos siue ampullas ut accolit9 a hmōi. Sic et celebrādo principaliter A. v. qi in officio suo ut in. c. si qs eps. de q. j. B. vespas a matutinas. et hmōi. xj. q. iij. si qs episcop9 in fi. A Jmmo in medio. et est c. si qs eps. ij. Sed a in primo de b aliqd dr. Et hoc est verū siue quis vtat officio ordinū maiorū sū minor fm Jmo. a in sum. cō. eo. ti. q. cclj. B. nec credim9 irregularitatē ul suspensionē incurrere q officio interest etiāsi cātet cū alijs nō tamē celebrāt nec alib in suo officio agit cū hoc nusq inuenia2 licz peccet. Et intelligēdū nisi hoc faciat ex cōtemptu fm Hosti. ex. de excess. pla. tāta. A Dicit etiā hosti. q tūc talis q interest officio ab irregularitate excusa2 qñ ignorāter audit b̄ma officia ex qdā simplici deuotōe Sed9 si est ex cōtemptu. puta. q facit celebrare b̄ma. v. auctem pstat q tūc irregulaitatē incurrit. ut in eo. c. tāta. a ex de de. exco. mi. id. q. fi. Cō. Wil. du. ut in cadē. q. cclj. B. Legere aūt psalmos ul euāgelia dicē qlibz pt in tra interdicta. sic a predicare. ex. de sen. excō responso. A Idem in dicta. q. cclj. B.

¶ Quid si clerīcus dicat epl'am sine apparatu Rō fm Jmo. Si ꝛsuetudo est q aliqs sū distinctōe ordinis dicat epl'am ul portet cerū. ul faciat qdq̄d alib ptinens ad aliquē ordinē ñ erit irregularis q id facit Vbi vero cōsuetudo nō est fit irregularis. xj. q. iij si qs eps. ij. Sed si faciat ea q nō sūt alicui ordī l' offi° deputata. ut si ī matutinis legat lectōez. ul cātz rñsoriū ñ fit irregularl' Cō. hosti. a Wil. du. A Idē ī sū. cō. ti. iij. t. xxxiij. q. cclviij. B

¶ Quid de simplici clerico q hz trā primā tonsurā Rō fm host. Si in officio suo cantet. puto q irregulaitatē incurrat. xxiij. di. pē. Idē Wil. du. in speculo. A pfati doctores nō videt lo q de clerico prime tōsure trā: ad cui9 officiū nil spēale videt ptinere. cū pma tōsura nō sit ordo. sed qdā dispositō ad ordines fm theologos cōiter ut in sū. con. eo. ti. q. cclviij. vbi etiā patz q dicti doct. dicūt b simplici clerico. nec addūt q habz primā tōsurā trā: sed videt loq de clerico ordinū minor. de q loqt allegatū. c. pē. B.

¶ Quid de bñdictōe mēse ul aq Rō fm Jmo. In bñdictōe mēse nō otī hic irregularitas: cū nulli ordini deputata sit. ar. xliij. di. c. fi. Sz in bñdictōe aq sec9 videt. q ānexa est ordini. de cō. di. iij. aq. Idē Wil. du. A. Idē in sū. cō. eo. ti. q. cclv. B Intelligēdū āt est q ita fuit tpe pdictorū. Jmo. a Wil. qndo nō licebat in ecclesiis celebrare etiā secrete nisi ex pūilegio Hodie tñ licz celebrare secreto qb maior est ex eo. alma li. vj. a secreto aquā bñdicere licet. qb minor est.

¶ Quid si qs tpe interdicti aliquē excōicat ul absoluit Rō fm Jmo. a hosti. Nō est irregularl' q b nō opetit ex ordīe. sed ex iurisdictōe. ij. q. j. nemo ex de elec. trāsmissā. Sed absolutōnis solēnia exhibere sic est dicē cū stola psal. a orōem. ul in ecclesiā introducere excōicatū: ē ordinis a officij. ar. ex eo. nup in fi. xj. q. iij. b̄ent a. c. se. Vñ hoc facēs irregularis est Idem Wil. du. A Idem in sū. cō. eo. t. questi. ccl vj. B.

¶ Vtz tempore interdicti possit fieri introductio mulierū in ecclesiā p9 partum Rō fm Bernardū. Non licz A Idem in sum. con. eo. ti. q. cclj. vbi etiā dr fm Hostien. q sic nō licz bñdictio nuptiarū. B

¶ Quid si laycus violat interdictū Rō fm Jmo. Nō incurrit irregularitatem ul suspensionez. cum nec ordinē nec officiū habeat. grauiter tñ peccat et puniendus est Idē hostiē. A. Idem in sum. con. eo. tit. q. ccliiij. B Si vero tempore interdicti exercēat aliqua officia que nō sunt alicui9

ordinis · puta doceat scolares · exercē
at tabellionatū · aut aduocatōnē; a
hmōi · nō peccat · ut ponit Wil · du · A
Idē in sū · cō · co · ti · q · celiiij · Ibi tñ so
lū videt dici de irregularitate quā q̄s
hac occasiōe nō incurrit con · Hosti
licet Ioānes · visus sit sensisse ꝛ̄ritū · ut
p; ī dcā · q · celiiij · cui⁹ dictū p̄t intelli
gi in dcio q̄ exerceret scolas vl aliq̄d
hmōi q̄d cēt ame xū ordini ex cōsue
tudine ve ostitutōe Als clarū · ut pōt
ostare etiā ex dictis ipi⁹ Ioānes · ibidē
positis · q̄ ex talib; q̄ nō opetunt nec
ordini nec officō eccāstico nō irroga
tur irregularitas sic nec pctm̄ · cū nō
reperiā² p̄hibita · B Quid de illo cui
int̄dict⁹ est aliq̄s spālis act⁹ puta in
gressus eccē · Hūc casū vide ff · penit ·
ff · in fi · A In B etiā dicēdū q̄ cui int̄
dicit aliq̄s act⁹ vl spāle officiū: pōt
alia exercere fm Monal · a in sū · cō ·
co · ti · q · celj · B

¶ Sed nūq̄d lapci int̄dicti p̄nt orare
in eccā · Rō fm Wil · Propt̄ gñale in
terdictū nō intelligo B cē p̄hibitū Se
c⁹ si exp̄sse sit eis int̄dict⁹ ingressus
eccē · Idē Monal · A Idē in sū · cō · co ·
ti · q · celx vbi etiā dr q̄ p̄t orari orōe
p̄uata etiā in eccā interdicta · nisi ab
excōicato maiori vl interdicto ab in
gressu ecclesie · B

¶ Quid si sacdos p̄babilt credit q̄ ali
q̄ int̄dicti sint in eccā Rō fm Wil · Dr
monere in gñali q̄ exeāt alās ñ tene²
vitare eos maxime publice don^c ostet
de sma · A Hodie circa B magna frā
est innouatio ut p; s̄ · Cleric⁹ · iij · ad
fi · in additōe · B

¶ Quid si sacdos recipiat scīēt hoīe;
int̄dictū · nūq̄d alij tenebūt exire Rō
fm Wil · credo q̄ nō nec; peccāt audi
endo dina · B sol⁹ sacdos Ito Monal ·
A · Quo ad pctm̄ rec; est · ñ osentiāt
in B sacdoti · aut eis placeat factū ei⁹
fm eosdē · ut in sum · cō · co · ti · q · cel v ·
B Et vide in seqnti · ff · primo ·

¶ Que pena clerici nō seruātis int̄di
ctū · Rō fm Host · Ille q̄ scīēt celebāt
in loco int̄dicto vndecūq; fit: irregula
ris est a suspēsus · ex de cle · exco · mi
postulastis · ff · vl · et ex de elec · cū int̄
a ex · co · is q̄ li · vj · Et iō ñ p̄t bñficia
cōferre · ex · de oces · pben · q̄ diuisitatē
a · ex · co · de exces · pla · tāta Cō · Ioānes
Berñ · Ito nō p̄t talis eligi nec eli
gere · ex · de osue · cū dilect⁹ · ff · q̄ nob ·
a in dicto c · is q̄ · nec cē postulari · ex
de postu · pla · c · j · Ito q̄ nō seruat int̄
dictū remouēd⁹ ē a bñficio · ex de cle
exco · mi · postulast · ff · vl · A Idē in sū
cō · co · ti · q · celxvij · vbi cēt addit fm
Ioānes · et Host · q̄ violās int̄dictū: a
alios ad violādū inducēs suspēsus ē
a si est plat⁹ omis ei⁹ institutio vesti
tutio · collatio p̄bendar · bñficior · ac
dignitatū · a sme in q̄scūq; plate: sūt
irrita a inanes Rō q̄d p̄t p̄missa facē
Et ut aiūt idē; forte dicēdū ī alijs spi
ritualib; sc; q̄ sic eis oferri nō p̄t · sic
nec facta ab eis collatō valet · ut ī di
cto · c · postulastis a ex · de eta · a q̄ · or
cū tone · B · Et nota hic q̄ si aliq̄s sci
ent celebrat in aliq̄ eccā q̄ nō ꝓpe di
cēda fit int̄dicta · ꝗ violata siue pollu
ta · nō incurrit irregulaitatē · ut in di
cto c · is q̄ · tamen talis grauit peccat
ut ibidē dr Et qñ dr ecclesia violata si
ue polluta semine vl sanguine · vide
s̄ · Cōsecratio · ij · ff · iiij · cui; seqntibus ·
Similit cē si q̄s in aliqua eccā nō sup
posita interdicto celebrabat presen
tibus personis interdictis: licet gñi
ter peccet celebrando eis: tamen non
fit irregularis · q̄ hoc non habet in
iure · ut ibidē · Sed tamen omis scien
ter celebrans: siue in loco interdicto
siue personis interdictis a iure vl a
quocūq; iudice vl recipiens publice
interdictos ad diuina officia: seu sa
cramēta: siue ad sepulturā: est inter
dictus ab ingressu ecclesie · ex · de pri
uile · episcoporū · li · vj · Et si in ea se in
gerat in suo officio fit irregularis ex
eo · is cui lib · vj Et de hoc casu habes
ff · Suspensus · ff · iiij · A Ibi dicit de in
terdicto ab ingressu ecclesie · B

¶ Quid si clerici existētes noīati int̄
dicti celebrent diuina · Rō fm Ioānes ·

Irregulares fiunt·xj·q·iij·si q̃s eps
in domiatio·a sunt deponēdi ꝓpetuo
nisi q̃ si multi sunt tūc principales
sunt deponendi·cū alijs ꝛo sup irre=
gulaitate poterit dispēsari· sed nō ni
si p papā·A·Idē in sum·cō·eo·ti·q·
clxvij· Et facit extra de clerico excōi
cato mi·c·latores Ibi cē ꝛ q̃ multi
tudo ītelligit cū excedit numer·xl·B

Interdictu; q̃nto de relaxatōe
interdicti Vbi sciēdū q̃ postq̃
fīa interdicti p aliq̃s inferio
res prelatos rōnabiliter lata est ma
iores nō debēt eā relaxare absq; con=
grua satisfactōe a cōscientia illi9 qui
tulit eā·ex·de offi·or·cū ab eccīaru;·
Si ꝛo nō rōnabiliter lata fit: debet q̃
tulit eā sine difficultate relaxare·ex·
de offi·or·graue· seu supior ad que;
recurrit· ex eo·cū medicinalis·li·vj·

¶ Archieps ñ pt relaxaē interdictū vl
excōmunicatō; siue suspēsionē latas
ab officialib; archidiacomis seu alijs
iurisdictōem hntibus subditis suf=
fraganeoꝝ ipsis q̃ tulerūt omissis ñ
esset ꝛtraria cōsuetudo·ex codē roma
na li·vj·A Ibi ꝛ q̃ archieps vl e9
officiales nisi predicto mō dictas sen
tētias nō relaxent·Vñ dicit q̃ si re=
laxauerūt licet male egerūt tñ tenet
relaxatio ut pt; in sum·con·li·iij·ti·
xxxiij·q·clxix·vbi dicit fm Innoc·q̃
si eps de facto relaxet fīas ab inferi
oribz latas: male quidē facit: sed te=
net relaxatio· ñ forte aliq̃ cōsuetudo
obstaret·B·

¶ Cū q̃s interdicto vl excōicatōe astri
ct9 offert se ad iusticiā eorū p quib9
sententiā accepit iudex cū ne sic dece
dat absoluere potest etiā si aduersa
ps appellet ne absoluat·Debz tamē
añ absolutōem recipi ab illo suffici=
ens cautō q̃ in presentia romani pō
tificis ad quē appellat si voluerit ap
pellator vl corā iudice cui causa; de=
legauerit iuri parebit· Et idē de hijs
qui dicunt se iniuste excōmūicatos
vel interdictos·A Etiam si hij q̃ hu
iusmodi p tulerunt sententiā ad sedē
apostolicam appellarēt ut in·c· de q̃
statim·B·ext·de appella·q̃ fronte·

¶ Vtrū sententia interdicti relaxari
possit nudo verbo ꝛo fm Hosti·Licet
in sententia excōmunicationis expſ
sa sit solēnis forma quā habes sup·
Absolutio·v·fij·secus tamē in sen=
tentia interdicti et suspēsionis·q̃ nu
do verbo p ferunt vl totaliter relaxā
tur·cū iuramento tñ ut s·interdictū
j·f v·A·qui incipit· in quo inuenit
B·et·ar·est ext·eo·alma·li·vj·

¶ Quid si q̃s tēpe generalis inter=
dicti vult satisfacē a sic absolui ꝛo
fm Johan·Si is ꝓpter cui9 culpā la=
tū est interdictū satisfacere vult: tol
lit interdictu; Si ꝛo culpabilis fuit
tanq̃ cōsiliarius vel auxiliari9: licet
accipiat cautio a iniungat penite=
tia nō relaxabit interdictum ex eo·al
ma·li·vj·q̃ si nō ꝓpter ei9 culpā latū
est ipse q̃dem punit·sed e9 satisfactō
nō requritur ex eo·si fīa·fij·A·li·vj·
B·et·in dicto·c·alma

Intestatus·Requ·f·successio
ab intestato·

Intimiditas Requ·f·Timor
finali·

Inuenta· Quid est agēdū de
inuentis ꝛo·fm Tho·ij·ij·q·
lxvj· Distinguēdū est cū res
inuentas Quedā ei sūt q̃ nūq̃ fuerūt
in bonis alicui9 sic lapilli a gēme q̃ i
uenīt in litore maris·a talia occu=
pāti cedūt·Et cadē rō est de thesau
ris antiq̃ tpe sub tra occultat·q̃ ñ
est aliq̃s possessor·ñ q̃ fm leges ciui
les tenet medietatē dat dño agri In
tellige si inuēt in alieno ñ data opa
ꝗ si data opa inuēt: nihil tenet dare
dño·A·īmo totū tenet dare·ut in·l·
vnica·C·ꝗ thesaurl·li·x·a nōt glo·in
Insti·ꝗ re·diui·f thesauros·sup ꝛo bo
opa Et hꝰ est rex cē si cū volūtate dm̄
requeret· q̃ cē cū volūtate dm̄ ñ poss
q̃rere in alieno thesaur suo noie·ut
in dcā·l·vnica·vbi cē p; q̃ thesaur9
ꝗ coadunatō rex mobiliū abscondi=
ta q̃ ignorā possessores seu dm̄ ꝓt

vetustate tpis Ibi etiā pat; q nec in
solo suo pt qs querere thesaur arte
magica ōmatōibz vl alijs illicitē mo
dis aliter thesaur9 eēt fisci. ut notat
glo. in dicto. C. thesauros. B. in insti.
de rer diui. C. Ite ea. A Ibi de ē nihil
ōr. sed puto q velit allegare. C. imme
diate seqntē. s. Ite lapilli. vbi ōr. Ite
lapilli a gēmea cetera q in litore ma
ris inuenīūt iure naturali stati inuē
toris fiūt Sed ad materiam thesauri
meli9 facit eodē titlo. C. thesauros vbi
ōr Thesauros qs qs in suo loco inue
nerit: diu9 Adrian9 naturalē eqtatē
secut9 ei ocessit q inuenāt Idēq; statu
it. si qs in sacro aut religioso loco for
tuito casu inuenerit At si qs in alie
no solo ñ data ad ē opa sed fortuito
casu inuenerit dimidiū inuentori et
dimidiū dño soli ocessit. Si qs in cē
saris loco inuenerit: dimidiū inuēto
ris a dimidiū cesaris eē ostituit. Cui
cōueniēs est ut si qs in publico loco
vl in fiscali vl cātatis inuenerit dimi
diū ipsi9 esse. dimidiū fisci vl cātatis
B. Quedā vo res inuēte fuerūt de p
pinq in alicui9 bonis: et tūc si qs eas
accipiat nō animo detinēdi sed resti
tuēdi dño nō omittit furtū. als furtū
omittit. xiiij. q. v. si qd. a c. multi sñ

¶ Quid si res ab aliq inuēta sit q fu
it a pprio dño habita p derelicto. Rō
Res q habet p derelicto: occupanti
cōcedit. siue sit mobilis a abijciat. si
ue sit immobil. ut si ere de hoc fūdo
hac mēte ut p derelicto habeā. ff. pro
derelic. l. j. Sed si ī mari iactauero res
meas cā alleuiādi naue nō habeo p
derelictis. qr nō hac intētōe abijcio.
Vñ si hbr inuolutuz iactaui: nō ēo
p derelicto. Sec9 p sumi2 si iactaui ap
tum. in Insti. de re. diui. C. vlt. A Ibi
ōr de rebz iactatis. sed nō de ista pre
suptōe. sed de ea ōr in sum. con. h. ij.
ti. vj. q. xvj. Sm hosti. et Vl. B

¶ Sed quale restitue2 res inuēta. Rō
Sm Rap. a hosti. Studebit inuenire il
lum q eā amisit. a si optet faciet pub
lice dici p preconē vl in ecclesiis p lo
cā vbi expediet. a illū si inuenerit a p
circūstātias certificet q illi9 fuerit: il
li restitue: als eroget paupibz vl ipē
pt tenē si est indigēs. a ē Sm qsda;
aucte pmarij sui. A Hoc fuit dictum
Rap. q etiā dicit. q tūc oret p illo cu
ius res fuit. ut in sum. cō. co. ti. q. x.
vij. B. seu dyocesani si forte sibi reti
nuerit dispēsatōē; taliū. A Hoc fuit
dictū glo. Rai. cui cō. Vl. ut in dicta
q. xvij. B.

Inuidia. Vtz inuidia sit tri
stitia de alieno bono. Rō. Sm
Tho. ij. ij. q. xxxvj. De alieno
bono pt esse tristitia duplic. Vno. qn
do aliqs tristat de bono alicui9 mqn
tū ex hoc imminet sibi pericl̄m alicui9
nocumti: sicut cū homo tristat de ex
altatōe inimici sui timēs ne ledat eū
a talis tristitia nō est inuidia: ē ma
gis timoris effect9. ut philoso. dicit
Alio mō inqntum bonū alteri9 existi
mat diminutiuū pprie glorie seu ex
cellētie. a ē mō de bono alteri9 ēstari ē
inuidia. a iō pcipue de illis bonis in
uidēt hoīes in qbz est gloria a in qbz
amāt hōrari in opinīōe eē. ut philo
so. dicit. ij. Ethi. A. Pōt etiā eē inui
dia tic; tristitia non pcederet ex ē re
spectu sed als ex defectu caritatis. Nā
et dyabol9 nō timebat p hoīe; dimi
nutōz glorie sue quā nullatenus pote
rat hīe a tñ inuidit homī. Sap. ij. ibi
Inuidia. Vñ et gnalit potest dici
q inuidia est tristitia homi fratis ex
defectu caritatis pcedens. Potest eti
am quo ad primū modū adesse pec
catū. ut si qs occasione timoris dedi
naret ad aliqd contra caritatem dei
vel proximi. B.

¶ Vtz inuidia sit pctm. Rō Sm tho.
vbi supra Inuidia ppe est tristitia de
bonis alicui9 inqntū alter excedit ipz;
a istud sp est prauū. vbi philoso. ecl
dicit. ij. Ethico. qr dolet de eo de q est
gaudendū sc; de bono proximi. q si do
leat qs de bono proximi ñ qr ille habz:
sed qr sibi deest non erit inuidia sed ze
lus. de quo hēs. C. Zelus.

¶ Vtrū inuidia sit pctm̄ mōrle. Rō
ſm Tho. vbi ſ. Inuidia ex suo gne
est pctm̄ mōrle. qr otrariat caritati q̄
gaudet de bono prximi. Si tñ sit imp⁄
fecta vō inuidie sc̄z in motu sensuali⁄
tatis. sic est veniale peccatum.

Pochrisis Vtr̄ sit pctm̄a q̄le
a q̄ndo hēs ¶. Sikatio a ¶. Ipo
chrisis in litera. p.

Ra Vtruz sit pctm̄ mōrle. Rō
ſm Tho. ij. ij. q. d viij. Motus
ire p̄t ee mordinat⁹ dupl̄r. A
Nā ut hēt in sū. de vicijs Ira est irrō
nabil̄ turbatō mētis vl̄ inordinatus
appetit⁹ vindicte. B. Vno mō ex pte
appetibil̄. utputa cū q̄s appetit iniu
stā vindictam a sic ex gne suo ira est
pctm̄ mortale. qr otrariat caritati a
iustitie. Pōt tñ otingē q̄ aliq̄s appe
tit⁹ vindicte sit veniale ꝓpter impfe⁄
ctōz act⁹: q̄ quidē impfectō vl̄ est ex
pte appetētis puta cū mot⁹ ire p̄ue⁄
nit iudiciū rōis: vl̄ est ex pte appeti
bilis. puta cū q̄s appetit in aliq̄ mo⁄
dico se vindicare. ita q̄ si actualit̄ in⁄
ferat nō est mōrle. puta si pax tr̄hit
aliquē puer p capillos: vl̄ aliquid
hmōi. Alio mō p̄t ee mot⁹ ire inordi⁄
nat⁹ q̄ntū ad modū irascēdi. utputa
si nimis ardēter irasca² interi⁹. vl̄ ni
mis manifest⁹ exteri⁹ signa ire. a sic
ſm se ex suo gne nō habz rōem pcti
mortal̄. A. qr appetit⁹ nō est inordi⁄
nat⁹ ex pte materie. cū nō appetatur
vindicta iniusta. ut pz cūs Tho. B
Pōt tñ otingere q̄ sit mōrle. ut si ex
vehemētia ire q̄s excidat a dilectōne
prximi vl̄ dei. A Quatuor modis pōt
q̄s hoc casu a dei vl̄ a prximi caritate
decidē. Prio qñ ex ira multū turbaē²
otra deū. qr ira otrria² caritati q̄ indu
dit in se paēam q̄ benignitatē. j. ad
Cor. xiij. Secō cū q̄s ex ira ageret ali
q̄d reputabil̄ scādali. Nā Mat. xviij
dr. Ve illi p quē scādalū venit Tercō
si ex ira deideret in odiū. Qui ei odit
frem suū homicida est. j. Joh. iij Qr
to si ira lōgo tpe teneaz ſm Aug. in
omelia. de igne purgato iij. a. d. xxv
. ¶. als ātEt videt longū tps si pseue
rat p die nālem. iuxt id ad Eph. iiij.
Sol nō occidat sup iracūdiā vīam. a
videt sentire Alex. de hales sup. ij. sē
tentiar. di. xxxix. q. vj. B. Et de hac
mā vide ¶. Patiētia. et ¶. Vindicatio.

Irregularitas prio de irregla
ritate homicidar. Dēs q̄ ha⁄
bueīt officiū in vindicta san⁄
guinis sūt irregulares. ut dictū est s̄
Homicidiū. iiij. ¶. j. a ee ſm Wil. si ñ
fuerit secut⁹ effectus. tñ in h̄ casu ſm
eū. eps p̄t dispēsare. A Et cū illo sit
q̄ nō ex officio: h̄ odio vl̄ rancōe opā
dedit. a fecit qs̄ potuit ut occideret ali
quez: sed tñ nō occidit nec mutilauit
Sz tñ tal̄ indiget dispēsatōe ſm eū
Wil. ut in sū. cō. li. ij. tit. j. q. xxiiij. B
Nō āt p̄t si effect⁹ secut⁹ ē De hīs āt
q̄ intēsunt vindicte sāguinis hēs s̄. ho
micdiū. iiij. ¶. iiij. A. q̄ incipit Vtruz
omīs ccl̄. B. Qd de illo q̄ fuit in pug
vbi aliq̄ intēfecti sūt vide s̄. Homici⁄
diū. iiij. ¶. vj A. q̄ incipit Qd si pēes.

¶ Quid de illis q̄ iurēignai zelo fidei
a ꝓpt̄ indulgētiā q̄ dabat̄ attuleīt li
gna ad cremādū hēticos nūq̄d sunt
irregulaēs. Rō ſm Wil. Si mā illa est
coopata ad mortē irregl̄ares sūt nec
dispēsabil̄ cū eis ñ p papā. Si āt nō
est coopata: qr iā forte mortui erāt.
vl̄ añq̄ mā illa incēdēt mortui sū t: ñ
efficiūt irregulares. A Aut si indigēt
dispēsatōe sufficit epi dispēsa° ſz cū
Wil. a ī sū. e. t. q. xxiiij. B Qs̄ si dubi
ta² meli⁹ ē tenē ctū. ut abſ dispēsa°e
pape ñ mīstrēt n^c pmoueā² eē s̄ tōp⁄
or. ad aures. A Idē ī dcā. q. xxiiij. B

¶ Quid de ill̄ clericis q̄ cuz aliis tra⁄
hūt ad magnanellas. vñ aliq̄s pba
bil̄ credit̄ intēdit⁹. Rō ſm Wil. Me⁄
ti⁹ ē tenē certū. ut in p̄cedēti. ¶. dcūz ē
A Idem in sum. cō. co. ti. q. xxv. B

¶ Quid s̄ pbitero q̄ misit puer ad
aquandā equū monēs ut cauēt se a
flumīe a tñ sb̄mersus ē. Rō ſm hos.
Hūc pbiter culpabilē iudico: hīc et
dyacōnū q̄ nō remouit falcem q̄ in
ctus erat: cū sciret ludi ꝓsuetudinem

ex de homi. ostinebat. a sacerdote qui
nō remouit cultellū a corrigia cum q̄
verberabat famulū ex de homi. ad au
dientiā a. l. di. clerico iacente. A Intel
lige qñ de periculo pueri missi poterat
rōnabiliter dubitari. ut qr erat infans.
ut pz in sū. cō. eo. ti. q. xxvj. B Qd
si q̄s peccuit mulierē p̄gnantē vl dat
ei venenū ut faciat abortū vide s. Ho
micidiū. iiij. ff. v. A. qui incipit. q̄d si
q̄s peccuit. B ¶ An liceat clericis depo
nere coram iudice seculari q̄rela de su
is raptoribz. hēs s. Homicidiū. iiij.
ff. ij. A Et adde ibi positis q̄ si inten
tio deponentis q̄rela erat ut ad mortē
rei dānarent irregularis efficit q̄bus
cūq; verbis fuerit intentō relata. licz
p ecclesiā nō prohibeat nisi a cōstet p
confessionem seu probationem fm Hosti
a in sū. cō. eo. ti. q. xlvj. B

¶ An liceat clerico furē cape a iudi
ci tradere Rx fm Wil. Si alis p̄t res su
as recuperare ñ debz eū capere nec iudici
tradere. ar. ex. de homi. suscepimus Si
āt aliter res suas recuperare nō p̄t. credo
q̄ nō efficit irregularis. dū tñ nō fit
eius corrupta intentio. A Idē in sū. cō. e.
ti. q. xlvij. B. Sed ꝗ intelligē oportz q̄
fiat cū protestatione ut s. homi. iiij. ff. ij.
a q̄ nō habuerit cām suspicādi q̄ ꝗ
occidere poterat Alis ō. ut hic in sequ
tibz duobz. ff. 8. A Hoc qd dicit in fi
ne istius. ff. est notabilis limitatio ad
id qd 8. s. homicidiū. iiij. ff. ij. B

¶ Quid si clericus scribat q̄ aliqs ca
piat a ex illa captione sequit mors vl de
trūcatio eius: ipso tñ ignorante a fac
tū a cām. Rx fm Hos. Videt irregu
laris qr debuit suspicari ꝗ posse euē
re. A Idē in sū. cō. dicta. q. xlvij. B

¶ Quid si damet aliqs latrones Rx
fm Innoc. Siue sic damet siue aliqd
aliud agat p qd potuerit intelligere
q̄ ex damore vl actu suo poterat seq̄
homicidiū irregularis est. ñ faceret
ꝓter timore corpis suu. Nā si timet
q̄ aliqs vellet eū occidere bñ posset cla
mare p auxilio. qr nō intendit alicui
mortē sed in liberatōz suā. Idē hosti
Et addit. Secus si damaret p sol verbz
A. Idē in sū. cō. eo. ti. q. xlviij. B

¶ Quid de illo clerico q̄ cū latro duce
ret captus: dixit: claudite ei os ne cla
maret. nūqd est irregularis si mors
inde seqt. Rx fm Wil. Credo q̄ sic. qr
iuuit ducentes dando eis occasiōnē. A Qñ
alis forte fuisset liberatus nōe suspectō
mis loci. ut in sū. cō. eo. ti. q. lv. B. Et
eodē mō si q̄rentibz malefactorē indi
cauit eū. ñ forte ignorauerit a ignorā
rōnabiliter potuit. nesciēs q̄ ad mortez
q̄rerent. A Idē in sū. cō. eo. ti. q. lvj. B
Quare eps p̄t inuocare brachiū secla
re. hēs s. Bellū. ij. ff. iiij. Et q̄lr exerqt
si habz iurisdictōz tpalē vide s. Eps
ff. vij. q̄ incipit Eps q̄ in aliquo. B.

¶ Quid si clericus commodat balistā et
inde aliqs occidit Rx Si occisit in bel
lo iniusto: nō est dubiū q̄ irregularis
est. qr dabat opam rei illicite. ex. de
homi. c. fi. a eodē mō si bellū fit iustū
qr ars sagittādi prohibita est ex. de sa
git. artē. Sed in bello iusto ensē vl tā
cēa mīstrare nō est prohibitū. tñ oīs ta
lis fm Wil. iudicādus est irregularis
qr cām propinquā p̄stat homicidio. A
Cō. host. ut in sū. cō. eo. ti. q. lj. B

¶ Quid si clericus fauorē p̄stat suis p
tibz exortando q̄ securius pugnēt ā incu
tiendo timorē adversariis. Rx. fm Innoc.
Si bellū ē iniustū a mors inde fuit ꝗ
secuta: efficiūt irregulares. ut ī. ff. proio
dictū est. A. ñ ivēt ad bellū iustū cā
pacificādi. vl alis ex iusta cā. dūmō
dolus absit a lata negligētia fm eū. in
no. a hos. ut in sū. cō. e. ti. q. lij. B. Se
cus si iustū. Quare rñdere debeat cleri
cus cū interrogat de iudicio sanguis hēs
s. homicidiuz. ij. ff. j. et s. eps. ff. viij.
A. q̄ incipit. eps q̄ in aliq̄. B

¶ Vtz irregularitas homicidij tollat
p baptismū. Rx Sic. Sz nō illa biga
mie ut s. homicidiū. iiij. ff. j. in fi. De
mā irregularitate homicidij. pla hēnt
s. homicidiū. j. a seqntibz c. p totū.
De irregularitate bigamie s. biga
mia p totū. De multis irregularitatibz
ī q̄tz solus ꝓ dispēsat. hēs s. Dispēsa

·Ex vj·A· qui incipit· Dispensatio in multis·B·et se·

Irregularitas secūdo· de illo q̄ exñs irregularis ministrat· Vbi sciēdū ſm Wil· q̄ irregularis celebrās nō ꝓter hoc aliā irregularitatē ꝛtrahit· alioq̄n totiēs no uā irregularitatē cōtraheret q̄tiēs celebraret· nec etiā tal' p̄mo nec aliq̄s est iudicād9 irregularis ñ in q̄ tū inuenit' ture exp̄ssū· ex de sen· exc· is q̄· li· vj·A· Et in hoc casu videt' exp̄ssū· Nā omis irregular' est suspēsus ut statū seq̄t·a notat' in sū· cō· li· iij· tit· xxix· q· iij· circa fi· et omis vtēs ordīe a q̄ est suspēsus: incurrit irregularitatē etiā papalē· ex de sen· excō· cum medicinal' li· vj· Nā videt q̄ licz iam fuerit irregularis tñ possit nouū vinculuz irregularitatis incurrere· ita q̄ absolutus ab vno remanet ligat9 in alio sicē de excōicato h̄et a notat' ex de sen· excō· c· cū p cā· a c· officij· Als se q̄ret q̄ si irregularis ꝛmittēt homicidiū nō incurreret nouā irregularitatē· ꝛtra id q̄ h̄et· l· d· si q̄s viduā·B Sed tñ omis irregularitas siue ꝛtingat ex pctō siue ñ: īpedit ordīs executōem· q̄ ñ exerq̄ dz q̄s añq̄ dispēset

Vtz celebrās in pctō mōrtl fiat irregularis· Rz° ſm Jnno·a Host· Licz omis q̄ est in pctō mōrtl dicat' cē suspensus q̄ ad se· scz q̄ nō debz celebrare· nō tñ si celebret incurrit ꝓpt' h̄ irregularitem· nec p9 pmam indiget dispēsatōe: ñ fit notoriū· ex de tē· or· q̄ fitū·A Nā notorij pctōr ect' p9 pmaz nō dz ordīs executōez hāc ñ dispēset p epm in casibz pape spāliter nō reſuatis· dūmō añ dispensatōz nō celebrauerit d'ma· alt' nō posset dispēsari nisi p papā ſm Host·a notat' in sū· cō· dicta·q· iij· ad fi·B Et eodē modo dicēdū de q̄cūq̄ q̄ celebrat solu: post simplicē phibitōez· in dicta·q· iij·B·

Vtz clerico in minoribz exñs si excōicatus legat epl'am sine solēnitate fiat irregularis· Rz° ſm Wil· Credo q̄ nō· tū q̄ sine solēnitate h̄ facit· tū ect' q̄ lapcis q̄ñq̄z legunt' epl'e de ꝛsuetudine· tū q̄ etiā in illis· c· xj· q· iij· si q̄s eps· j· a· ij· nō fit mentio nisi de epō· p̄sbitero· a dyacono· p̄mo etiā si sacē dos vl' dyacon9 taliter sine solēnitat' legat epl'am nō credo ip̄z ꝓter hoc incurrere irregulaitatē cū pene nō sint extēdēde: sed restringēde·A Idē in sū· con· li· iij· ti· xxix· q· vij·B

Vtz clerico q̄ in excōicatōe cū solēnitate ministrat fiat irregular'· Rz°· ſm Wil· Si est in minoribz· credo q̄ ñ cū duo· c· xj· q· iij· si q̄s eps· j· et· ij· nō loq̄nt' de eis sed de epō· p̄sbitero· a dyacono· de q̄bz si ministrēt in suis officijs nō est dubiū: q̄ irregulares efficiūt' ex de cle· excō· mi· latores· Et idē intelligo de sbdyacono cū hodie in mt'tis pificē dyacono ex d' eta· a qua· a multt'· A· ꝛsputet' int' ordines sacros ut ibi· Quo vo ad ordines minores dicit idē Wil· q̄ a si clericus hoc casu incurrat irregularitatē· puta q̄ episcopus posset dispensare cū hoc non inuenīat' ꝓhibitum· Sed Hostien· sētit· q̄ talis ommino incurrat irregularitatē p· c· cum medicinalis· ext· de sen· excō· li· vj· ut in sum· con· e· ti· q· viij· a sic sentit q̄ non possit dispensari nisi p papam· Sic em loquit' dictum c· cum medicinalis Recipiēs āt ordīes etiā minores in maiori excōicatōe incurrit irregularitatē indispēsabilem nisi p papam· ut in· c· cum illoz de sen· excō· vbi nō distinguntur inter ordines maiores a minores ſz Wil· du· a nota· in dicta·q· viij· Recipiens aūt ordines in minori excōicatione non incurrit irregularitatē ſm glo· ray· cum nō sit exp̄ssum· addēs q̄ talis siue sit irregularis siue nō p̄t p epm dispensari cum sit ei inhibitū ut in sum· con· eo· ti· q· ix·B Vtrū excōicatus baptisando fiat irregularis habetur ſ· Excōicato· j· circa fi·

Hyroma· Vtz hyroma· ſ· cum q̄s minora diē de se sit pctm· Et q̄le· Rz° ſm Tho· ij· ij· q· ex iij· Minora de se dicere: pōt cōtingere

dupliciter. Vno modo salua veritate dñ. s. aliqs maiora q̃ sunt in eo vetez a quedã minora pfert a b̃ nõ ptinet ad hyromiã nec est pctm̃ fm genus suũ Alio mõ dicit q̃s minora: dedimã do a veritate puta cũ asserit de se aliqd vile qd̃ in se nõ recognoscit aut cum negat aliqd magnũ qd̃ tñ papit in seipso cẽ et sic ptinet ad hyromiaz. a est semp pctm̃. Nulla em̃ cã mentiendũ est. xxiij. q. ij. Cũ hũilitatis cã mentiris: si nõ eras peccator mentiẽ do efficeris.

¶ Hyromia fm pb̃m qñq; iactãtia est qd̃ Tho. vbi s̃. sic exponit. dicẽs: q̃ duplex est excellẽcia. Vna in tpalibz Alia in spũalibz Cõtingit ãt qñz q̃ aliq̃ p exteriora signa a p vba pretendũt q̃dem defectũ in exterioribz rebus puta p aliquã vestẽ abiectã. sed p hoc p̃m intendũt oñtare aliquã excellentiã spũalem. Vnde simul incurrunt vitiũ hyromie a iactãtie. de q̃ dictũ est s̃. Jactãtia.

Istrio vide sup. Hystrio. in hatera. H.

Vdeo prio cõiter. Judei dicũt q̃ legẽ mosayca ad lrãm tenẽt. sic dicti a nõie principat tribz. s. iude. q̃ ect pri hebrei dicebant ab heber cui fa milia cultũ di tenuit ceterꝰ ydolatria fedat. hec Ray. a Host. A Jdẽ in sũ cõ. t. j. ti. iiij. q. j. B

¶ Qũo xpiani se dñt hãe circa iudeos. Ro fm ray. Nõ debẽt cũ eis comedere aut eos ad ouiuia recipe nec cuz eis cohabitare. A Jdẽ dicũt ray. lau. Jo. Jmo. a Goff. etiã de saracenis q; et illi hodie iudaizant Vñ eadẽ est cãphibitõis. Eũtes tñ ad pdicãdũ saracenis abis eoz vti pñt fm tẽpaticitis. dũmõ nõ de hijs q̃ fuerũt ydolis immolata. In extrema tñ necitate vti pñt ydolatico. dũmodo nõ in veneratõnẽ ydoli. ut in sũ. con. eo. ti. q. v. B. Jtem infirmi xpiani nõ dñt in suis infirmitatibz vocare iudeos. nec ab eis recipe medicinas. nec se cũ eis in eisdẽ balneis balneare. xxviij. q. j. nullꝰ. a. c. oẽs. Jtẽ nõ dñt pmitti inter xpianos hãe officia publica. ne occasionẽ habeãt seuendi. dis. liiij. nulla. xvij. q. iiij. ostituit Qd̃ si iudeus talia officia recepit debz ei negari xpianorũ cõio don̄ q̃cq̃d accep̄t rõe officij fm puidẽtiã dyocesani cõuertat in vsus paupũ. A. s. xpianoz. ut in. c. cũ fit ex eo. B Et ipse officiũ dimittat A. s. cũ pudore. qd̃ irreuerẽter assumpsit Et idẽ etiã obtinet in pagamis dicto c. cũ fit. dicit tñ hosti. q̃ licet iudeꝰ in publicis officijs pomñ possit pt tñ dñs reddit ꝰ suos iudeos vẽdere custode dputato xpiano honesto a ñ suspecto a q̃ iudei reddit ꝰ accipiãt ita q̃ p hoc xpiani a clerici a iudeis ñ grauẽt. ex eo. ex spãlia nota² in dcã q. v. B Et intelligit fm Tho. q̃ ad dignitates de nouo acq̃sitas. Secus de dmõ p exñti. qz iꝰ qñq; tolerat ecclia ppt scandalũ vitãdũ. licz ordinaria aucte tollere possit sicut tollit in suis A. s. xpianis. vl q̃ volũt fieri xpiani a q̃bz tollit ius suitutis respectu iudeoz. ut ĩ. c. fi. ex. eo. Et q̃cq̃d hic dicat tex. pallegati gnalit prohibẽt officia publica. iudeis a pagamis cum mimis fit absurdũ. ut blasphemꝰ xpi in xpianos vim ptãtis exerceat. dcõ c. cũ fit. nec tolerãtia eccẽ excusat qd̃ de se illicitũ est. iiij. di. demq; a ibi glosup verbo venia. B. Jtẽ nullꝰ pt iudeoz ꝛgregatõi seu alicui iudeo. vl pagano. aliqd relinq̃re in testam̃to. et si fecerit ec̃ pꝰ mortẽ iudicabit anathema ex. de hereticꝭ si q̃s eps. xxiiij. q. ij sane. ij A. hos. dicẽ q̃ vmũsitati iudeorũ legari nõ pt. C. eo. l. j. ꝗ singul fortẽ fic. fm Azo. Sz clerico nõ lz ec̃ si iudeꝰ stat ciꝰ sit. tñ eos pascẽ. ut in dcã q. v. B Et videt intelligẽdũ fm Wil. ñ legaret ad succurrẽdũ necitati. A. Jdẽ Wil. dicit. utz in pfata. q. v. Credo q̃ siue clericus sit siue laycus si daret vl legaret aliqd talibz a maxime ꝛsanguineis nõ ad ditandũ: ꝗ ad succurrendũ extreme vel multũ arte necessitati: nõ esset puniendus. Dictũ

tñ Hosti. videt probabili9 p dictū casi q̃s cēs. B Itē nō debz iudeis pmitti nouas erigē siuagogas ꝗ antiq̃s reficē dū tñ nō ampliores vl p̄diosiores solito. Sicut9 ātā solēnitates suas sūt pmittēdi seruacē. ex. eo. iudi. a c. sulunt. Itē in diebz lamētatōis a dominice passionis nō dñt in publicū pdire. ex. eo. in nōnullis. A Forte idē cēt si eccia lamētaret p aliq̃ cōmuni infortunio xp̄iamitatis fm glo. rap. a in dicta. q. v. B Q̃ etiā in die pascues nō dñt hīre hostia l fenestras aptas. ex. eo. q̃ sup hīs Itē cogēdi sūt talē habitū ꝛtinue deferre q̃ manifeste ab alijs distinguāt. ex. eo. in nōnullis. Itē cogēdi sūt ad decimas ut s. Decime. ij. Ff. ij. Itē cogēdi sunt xp̄ianos testes recipe ꝛtra se: sed iudeī nō pt ferre testimoniū ꝛtra xp̄ianos. ex. s testi. iudi. A Ibi 8r pmū secm notat in glo. B Iudeis pmitti agere a ꝛuenire ap8 iudices nrōs: ꝗ nō apud seniores eoꝝ Arbitꝝ ē pñt eligere iudeū cui9 sīnam ordinarius exeq̃tur. C. eo. ti. iudei romano. Itē in sabbatis suis nō dñt trahi ad iudicia nec ipsi alios trahē. ꝗ nec in alijs festiuitatibz suis dñt turbari. A. nisi in locis suis fecerint signū xp̄i vl aliud in ꝛtēptū xp̄iane legis. ut. C. eo. l. iudeos B. nec sepulcra eoꝝ obtētu forte pecunie effodi. ut. C. eo. ti. die sabbato. ex. e. sicut iudei. Ff. j. et. ij. A Nota etiā q̃. etsi iudeoꝝ vl saracenoꝝ filij: vl alij ad fidē ꝛuertāt: dñt habē portōem sue hereditatis. ex. eo. iudei ij. et in dicta. q. v. B. de iudeorū suis iudeis vl xp̄ianis hēt T. Iudeī ij. p totū. Sitta de nutricibz infantiū iudeoꝝ

¶ Que sit pena ptiq̃pātiū cū iudeis cōtra casus nūc dictos. Rx° fm rap. Si sint clerici a admoniti satisfacē et emēdare nolūt: dñt priuari officio et bñficio. Si laici sūt: utputa pñcipes q̃ nolūt exeq̃ p̄dicta siue alij q̃ aliq̃d impedimētū affert. A. siue q̃cūq̃ alij ꝛtrafacētes. ut in iuribz allegatis B a admoniti ñ satisfecerint dñt excōicari. xxviij. q. j. nullī. Si ꝛro sūt iudei tādiu sunt xp̄iani ab illoꝝ cōione a ꝛmercō separandi ꝗ pena excōicatōis donec illi emēdauerint a satisfecerint ut optet. ex. eo. a si iudeos in fi. a ex. de decimis. de terris. a ex. de vsu. cum tu. A Meli9 eo. ti. p9 miserabilē Q̃ ꝗ etiā pumū pena sanguinis a mortis ut si impugnarēt fidē xp̄i. C. de iudeis. l. fi. vbi 8r. Cernat iudeus bona sua pscripta mox pene sanguinis destimand9 q̃ fidē alteri9 expugnauerit puersa doctrina. Itē si impedierit volentē ꝛuerti. C. eo. l. iudeis. vbi 8r Iudeis a maioribz eoꝝ a p̄ziarchis volum9 intimari. q̃ si q̃s p9 hanc legē aliquē qui eoꝝ feralē effugerit secta; a ad dei cultū respexerit saxis vl alio furoris gne q8 nūc fieri ꝛgnouim9 aut sus fuerit attēptare mox flāmis dedē d9ēa cū omnibz suis ptiq̃pibz ꝛcremādus. B

¶ Quid fiet de iudeis vl alijs xp̄um blasphemātibz Rx° fm Hos. Qis tal fm leges decapitat ē xp̄ian9 Vñ pñcipes sclares iudeos xp̄; blasphemātes grauiē punire dñt siue pena pecuniaria siue cē ḡuion ē. e. c. in nōnullis. in fi. A. Idē in sū. cō. eo. ti. q. vj. S; in c. in nōnullis. aliq̃ q̃ ad ꝗ ñ 8r. ñ q̃ ꝛdigna aīadūsiōe dñt ꝛpesci. S; de pena pecuniaria 8r in c. statuim9 ē de male. vbi ē nōt dñs An. de bu. q̃ silē ē pñcipes dñt eos puniē pena vltimi supplicij. v. mortē. B De xp̄ianis blasphemātibz vide T. Maledictō An liceat xp̄ianis cōicacē cū iudeis l alijs infidelibz hēt s. Infidel. Ff. j. a B s. Ff. ij. Contra āt xp̄ianos q̃ fiūt iudei pcedēdū ē sicut ꝛtē hēticos. ut s. Hētic9 ij. Ff. xxij. q̃ incipit. ꝛtra xp̄ianos.

¶ Vtꝝ liceat dñis terrarū exactōz facē in iudeos. Rx°. fm Tho. in q̃dā trā ad ducissā Lothringie. q̃ruis fīē iura dicūt iudei merito sue culpe fuituti sint addicti: a sic eoꝝ res dñi possint acc pe tāq̃ suas. ita tñ ut ñ ꝗtrahāt necessaria vite q̃ tñ optēt nos ambulare honeste etiam ad eos q̃ foris sunt

ne nomen domini blasphemet ¶ Hoc
obseruādū est ut exactōibz q̄s facere
nō ꝓsueuerūt. A. v. ñ solue vl ꝓsueue
rūt facē sez p̄decessoꝛes dñoꝝ ut pz p
eū. a in sū. cō. e. ti. q. ix. B. nullatenꝰ
pregrauēt. sed ad ꝓsuetas cogi pnt.

¶ Quid si iudei nihil hnt nisi vsuras
cui restituēt ea q̄ male accepta fuerīt
ab eis. Rz° fm Tho. in p̄dicta lrā. Cū
ea q̄ iudei p vsuram extoꝛserūt non
possint licite retinere ꝓseqns est ut si
vos illa ab eis recepitis nec vos licite
retinē potestis nisi forsan esset talia
q̄ a vobis vl ab añcessoribz vzis acte
nꝰ extoꝛsisset. Si q̄ vo habēt q̄ extoꝛ
serūt ab alijs debent rēstitui illis q̄bz
iudei tenebāt restituere si inuenīūt
alioq̄n in pios vsus fm ꝓsiliū dnoꝝ
sancta aliorꝝ pluꝝ vl in ꝓmunē vtili
tatez tre si nēce est. nec esset illicitū si
vos de nouo exigeritis talia a iudeis
seruata tñ ꝓsuetudine p̄decessoꝝ vzo
rū ac intētōe ut ī pios expēdāt vsus
A. Jdē in sū. cō. eo. ti. q. x. Et ista cō
suetudo attēdēda est in exactōe nō āt
in vsuraꝝ restitutōe ad quā p̄cise et
omino p p̄cipes ꝓpelli dnt q̄ncq̄ ꝓsuetudine nō obstante ext. de vsur.
pꝰ miserabilē. a in de. ex ḡui. e. ti. B

¶ Vtrū iudeꝰ q̄ nihil hz p̄ter vsuras
possit puniri pecuniali. Rz° fm Tho.
vbi s. Qz expedit oēs pecuniali puni
ri ne ex sua inīq̄tate ꝓmodū reportēt
a maiori pena q̄ q̄ncq̄ aliꝰ nō vsu
rariꝰ in sili casu q̄to pecunia que eis
auferī minꝰ ad eos pt̄inet. Pōt etiā
supaddi a alia pena ne ad penā suf
ficere videaꝝ q̄ pecuniā alijs debitā de
sinūt possidere. Pecunia tñ pene no
mine ab eis ablata retineri nō p̄t. sed
debz de ea fieri sicut in p̄cedēti. ꝓ dictū
est. A. Jdē in sū. cō. eo. ti. xj. Et addi
tur fm eūdē. Si vo dicat q̄ ex hoc p̄
cipes trax dāmificant: hoc damnū si
bi imputēt utpote ex eoꝝ negligētia
puenīēs. Meliꝰ em̄ cēt ut iudeos la
boraꝛe ad ꝓprīū victū lucrandū cōpel
lerēt q̄ ut ociose viuētes de solis vsu
ris ditent. a sic eoꝝ dñi de suis reddi
tibz frauden: ita em̄a p suā culpā pri
ceps defrauderet reddi tibz suis si p
mitteret subditos suos ex suo latro
cinio: vl furto lucrari. tenerī em̄ re
stituere q̄cq̄d ab eis exigeret. B

¶ Vtz liceat recipe domū vl p̄cū la
boris a hmōi a iudeis vsurarijs. Rz°.
fm Wil. Si iudeus habz aliq̄d aliꝰ q̄
vsuras: pt̄ accipi ab eo. A. Vez est ñ
ipsi vsurarij sint nō solūēdo vl ex hoc
reddāt impotētes ad rēstituēdū. ut J.
Vsura. vj. ¶ vtz dona de q̄ in se. ¶ B.
Si vo nihil habz preter vsuras: tūc aut
recipiēs certat de dāno suo vitādo: a
sic accipiēdo nō peccat. sicut q̄ a fure
vl a raptoꝛe dāmificatꝰ est ut puta
p incēdiū a hmōi nō peccaret si recu
peraret ab eo dānū suū hez ipse fur vl
raptoꝛ nihil hēt ñ qꝰ cēt q̄sitū ex fur
to vl rapina. dū tñ nō recipet p dāno
suo in spem ipas res alienas Addit
Tho. in epla ad duāssā dicēs q̄ si iu
deꝰ vltro cōferat pecuniā vl encenīū
expedit recipe ut pecunia sic recepta
reddat hijs q̄bz iure debeꝝ seu alijs ut
dictū est s. ¶ viij. A. Jdē in sū. cō. li. j.
t. iiij. q. xij. B ¶ Vtz dona a elemosinā
data ab vsurario possit recipi. vide J.
Vsura. j. ¶ xij. q̄ incipit Vtrum dona

¶ Qꝛd si iudei ocupant totā aliquā
prochiam emendo que a xpiānis so
lebāt possideri. nūq̄d potest ecclesia
hac occasione petere aliquid ab eis.
Rz° Petere potest a soluere tenentur
decimas p̄diales. et omīs census. siue
prestatōnes siue oblatōes reales q̄s
xpiani de domibus a possessiōibz sol
uere tenebant. ex. de vsura. quanto
Sed secus de decimis seu oblationibz
p̄sonalibus. ut dictum est supra. De
cime. ij. ¶ ij.

¶ Azima iudeoꝝ in necessitate possūt
emi a comedi. fm Wil. A. Jdē in sum
con. li. iij. tit. xxxiij. q. cxxv. Sine ne
cessitate autē hoc phibet sub pena de
positōis q̄tum ad clericos: a excōica
tionis q̄tum ad laicos. xxviij. q. j.
nullus. B Quō iudeus ꝓpellatur re
stituere vsuras vide J. Vsura. j. ¶ fi.

Vde9 scdō q̄ ad seruos a serui entes iudeis. Quid ergo de ꝓ uo iudei si vult xp̄ianus fieri. Rx° ꝓm ray. Si seru9 est v̄ nacul9 .s. de illi9 ancilla nat9 a velit fieri xp̄ian9 stati cuipiꝫ in libertatē nullo p̄cio da to .C. de epi. a cle. l. deo nobis. Ꝓis ita A Jbi dr. Jubem9 ut null9 iude9 ꝑ pa gan9 vl̄ heretic9 xp̄ianos ꝓuos ꝓhēat q̄ si inuēti in tali ratu fuerint sanxi m9 seruos omibz modis liberos esse Jbi etiā dr q̄ serui iudeox. pagano= rū. vl̄ hereticox. q̄ voluerint ad catho licā fidē venire foueāt a defendāt per rectores spūales a tpales a postq̄ fu erint ecc̄e catholice associati omnibus mōis liberi remaneāt nec redigāt ite rū in seruitutē etiā si eorū dm̄ postea ad fidē catholicā ouertāt. Et ꝓbdit. Contēptores h9 legis nō solū pecuni aria mulcta sed etiā capitis supplicio puniet. B. a ar. di. liiij. fratrmitatem Jdē si seru9 fuit empt9 q̄ erat xp̄ian9 di. liiij. mādipia. vl̄ ee volebat. q̄ ta les nō licz iudeo emere vl̄ in ꝓuos te= nere Jdē si seru9 empt9 erat pagan9 a fuit empt9 cā seruiēdi. a nūc vult fieri xp̄ian9 ut in dicto .c. fratrmitatez Jtē idē si emit eū cā mercimonij. pu ta ut vendēt eū alteri. a nō exposuit eū venalē infra tres mēses. q̄ p̄sumi² q̄ ad seruiēdū emerit. Si vō exposuit eū venalem infra tres mēses. a nō ste tit p eū q̄ min9 vēdiderit. a ipse vult fieri xp̄ian9 infra id spaciū vl̄ etiā p9 liberābi² dato p̄cio xij. solidox. ab aliq̄ xp̄iano ut in .c. fratrmitatē. a ex. co. c. j. a. ij. a. vl. A Jn dicto aūt c. vlt. sic dr. Nulli iudeo baptisatū vl̄ baptisa ri volētē emere liceat vl̄ in suo ꝓuitio retinere. q̄ si quē nōdū ouersū ad fi dē cā mercimonij emerit a postmodū fact9 sit vl̄ fieri desideret xp̄ian9 datis p eo. xxij. solidis ab illi9 ꝓtin9 seruitio sbtrahat. Si āt infra tres menses ip̄m venalē nō exposuit vl̄ ad sibi ser uiēdū emit eūdē nec ipē vēdere nec au deat ali9 cōpare. Sed nullo dato p̄cio ꝓducat ad p̄mia libertat. B. Et eāt illi. xij. solidi vsual mouete illi9 loā ex̄ de male. statuim9. A Alij dicūt cū q̄bz sentit Goff. q̄ hic solid9 capiꝫ p aureo. ut in Jnsti. de pe. te. titi. Ꝓ. fi. vbi notat glo. q̄ in legibz capiꝫ soli d9 p aureo a q. lxx. aurei faciūt libra auri. Alij dicūt cū q̄bz sentit Ray. q̄ ca² p solido vsual monete. ff. de leg. iij. l. numis. vbi dr. q̄ in legato nu mox. in dubio intelligi² minor mone ta. Predicta etiā notāt in sū. cō. li. j. ti. iiij. q. xvj. ad fi. Et p dicto Ray. fa cit ca. cū sint. a c. odia de re. iu. li. vj B Et ꝓ intelligere: ñ dñs eū nolētē ar cūcidēt: vl̄ alter9 secte signaculū im p̄meret. A. s. cū diceret se velle xp̄ia^m fieri. dicta. q. vj. vbi etiā notāt hec. Et addit ꝓm ray. q̄ idē dicēdū est p omnia de seruis saracenox. Cō. Lau. a Job. Jdē enim ut dicūt piculum est in vtrisq̄. Et qd dr ad Epb. vj. a. j. pe. ij. serui obedite dnis vīis carnalibz. dicūt intelligi dere ꝓm statum p̄mitiue ecc̄e. Sed Hosti. dicit q̄ ꝓ dz intel ligi de hijs q̄ seruiūt in gleba a ñ do mi. ex. de cēsi. omnis Meli9 facit ex̄ eo c. ij. Jn dicta. q. xvj. dr ꝓm ray. q̄ ꝓ= ui hēticox. impune pūt dnos relinq̄ rea ad ecc̄a; ofugē .C. de here. l. mani chros. B Tūc enim ꝑt iniuriā corp9 sū p̄cio liberabi² di. liiij. nulla Jdē Gof.

¶ Sed nūqd iste redēpt9 erit ꝓu9 redi mētis. Rx° ꝓm ray. Nō. ꝓ erit liber A. s. soluto p̄cio. Per p9āt remanet ꝓ= u9 qn̄ redēpt9 ē ad ꝓuiēdū ex̄. eco. c. j. Et ad ꝓ facit. Ꝓ dñs J. allegat9. B. a ꝓstituet ei p̄caū. ar. Jnsti. de noxa. ac. Ꝓ dñs Et si ñ hz p̄caū grat mēdicādo vl̄ ꝓuiat ei tātū q̄ ꝓuitiū opēset cū p̄ cioa postea eat q̄ Ꝑt. ar. xxxvj. q. vj de raptoribz. A Tps ꝓuiēdi p̄t intelli gi de q̄nquēnio instar ei q̄ redēpt9 ē ab hostibz. ut. l. fi. C. de p9limio. a re dēp. ab host. vl̄ erit ad arbitriū bōni viri ꝓm ray. a in sū. cō. co. ti. q. xvij. B Et ꝓ intellige ñ cā pietat empt9 fuerit. tūc emz nō tenet aliqd reddere vl̄ seruire. q̄ qd pietate dat ꝓhibet ius ne repetat. a sic dedisse p̄sumit.

nisi ꝛtrariū fuerit ꝓtestatꝰ · ff · ꝑ reli-
a sump · fu · l · At si q̃s · ff · sed intrdū · A
Ibi ꝑ q̃ q̃s ꝓtestari debꝫ de intētōe
sua · ne vitea² cā pietatis ꝗ tuite egis-
se sūptus funeris · a ibi glo · dicit Ro
ta q̃ attestatō ꝓbat voluntatis nostre
fiam · Et ꝓdest ꝑ notare in mūonio
cū q̃s primo ꝓtestatꝰ est se nō dispē
sare cā mūonij: ꝗ alia de cā · B · Con-
goff · a hos · A Idē in dicta · q · xvij · B

¶ Quid si nullꝰ emptor apparet · Rꝯ
fm Bern · Nihilominꝰ erit libera ho
stiati q̃rat p̄ciū · aut opas p̄stet ut in
p̄cedēti · ff · dictū est · ff · de manumis · l ·
iiij · A Ibi ꝑ q̃ seruꝰ redēptꝰ suis nu-
mis ꝛseq̃t libtatē · Et dicit numi sui
si sūt ex aduēticio lucro · siue ex dona
tōe amici · siue ex eiꝰ peculio · q̃ ē ad
venditorē ꝓtinet Et p̄dicta nōt glo-
in · c · j · extra co · B

¶ Quid si plures sint q̃ velint emere
Rꝯ fm Goff · ēps loci eligat magis
ꝑdoneū · ff · de accu · l · si plures vl si sūt
pares ꝗ tificet ēps cui velit · ar · ex · de
iure patro · cū aūt Idē Hosti · A Idē
in sū · cō · co · ti · q · xviij · B

¶ Vtrū aliq̃ mō licitū sit xpiānis q̃
seruiāt iudeis · Rꝯ fm Host · Cū phi-
bitū sit q̃ nullū mācipiū xpianū ser
uiat iudeis: multominꝰ xpiani liberi
eis seruire dnt Nō enī dnt ē assidue
intra domū iudei neq̃ tanq̃ famula ā
obstetrix Alis si ipsi xpiani ab eis di
scedē nolūt dnt excōicari · ex · co · iudei
a c · ad hoc · a c · a si iudeos Si āt iudei
nolūt eos dimittē ꝓhibē² iudeis ꝛmer
tiū cū eis · ut in dicto · c · a si iudeos · in
fi · Sed ex domū pnt eis seruitia fieri
Vñ pnt hīre xpianos colonos · ex co-
multoꝝ · A Cō · ray · ut ī sū · e · t · q · xxj
vbi ē ꝑ · Eadē teneas de saracēis · B

¶ Vtꝝ xpianꝰ possit emēvl hīre suū
iudeū · Rꝯ fm ray · a goff · Sic · ex · e · c ·
et si iudeꝰ · xxiij · q · viij · disp · Nō tñ dꝫ
cū eo morari · ita q̃ hīat cū tā q̃ fami
liarē · xxviij · q · j · c · sepe · a c · nullꝰ Et
si voluerit fieri xpianꝰ nō pōt eū dns
ꝓhibē · xix · q · ij · due sūt Idē Hos · A
Idē in sū · cō · co · ti · q · xix · B

¶ Sꝫ nūq̃d iudeꝰ q̃ est seruꝰ xpiani si
baptisetur fiat liber Rꝯ fm ray · Non
ꝗ remanet suꝰ · qz seruitꝰ introducta
est de iure ciuino · xxxv · d · sexto die · et
p ius gētiū · d · ius gētiū · a iuē cano
nico confirmata · xij · q · ij · eccāꝝ Con-
goff · a hosti · Addit ray · q̃ vbi de hō
ꝛsuetudine nō solēt xpiani ē sui cō
sulerē q̃ in remissiōꝫ pctōꝝ dns ma
numittēt eū vl saltē de pecunia mēdi
cata: vl seruitio ad tps p̄stito fꝫ ar-
bitriū hom̄ viri redimēt se · xij · q · ij cū
redemptor · A Idē in sū · co · ti · q · xx · B

Vdꝰ ꝛdo · De cōfiōe iudeorū ·
Vbi sciēdū q̃ iudei a ceteri ifi
deles nō dnt ad fidē ꝛpelli as-
peritatibꝫ · ꝗ potiꝰ dnt induci autorita
tibꝫ · rōibꝫ a dulcibꝫ vbis · Nā coacta
fuitia nō placēt deo · xlv · d · q̃ sincera
a c · de iudeis · Si tñ coacti cōditōnali
puta p minas vl rerꝝ suarꝝ ablatōꝫ l
p vbera a hmōi baptismū suscepēt
a postea recesserēt a fide: ꝛpellēdi sunt
rediē ne nomē dm blasphemē² a fides
ꝛtēptibil hīa: ut in p̄dcō · c · de iudeis
Si ꝛo fuerit absolute coacti · ut si per
violētiā ī aquā mersi sūt: ñ recipiūt
baptismū · ex de bap · maiores · Con-
Tho · ij · q · x · a ecclhos · Addit ray · q̃
tales infideles pnt trahi muneribꝫ et
p̄missis Et intelligēdū fm Wil · ñ q̃
habeat aliq̃d dacp fide suscipiēda: ꝗ si
aliq̃s infidel timēt pauptatē si bap-
tisaret: postꝗ id obstaculū ab eo tolli
q̃ sciret eiꝰ ꝓpositū De hac mā plenꝰ
J · Munꝰ · ff · ij · Pnt ē fm ray · induci
p ꝗuiorē exactōēꝫ pēsionū facēdā in
pncipio locatōis · xxiij · q · iiij · dꝫ hō et
q · vj · iā ꝛo · A Idem in sū · cō · li · j · tit ·
iiij · q · iij · B

¶ Vtꝝ pueri iudeorꝝ a infideliū invitē
pentibꝫ sint baptisādi · Rꝯ fꝫ tho · ij ·
ij · q · x · Nō licꝫ · ꝗ qñ ad ānos discre-
tōis pueneriut pnt fidē suscipe ecclpn
tibꝫ invitis · A Idē in sū · cō · e · li · ti · iiij
q · iiij · B Cō · Wil · dicēs q̃ nec licꝫ nu-
tricibꝫ occulte baptisare puulos iu-
deorꝝ · Si tñ in articulo mortē puulorꝝ
hoc facerent nō credo q̃ peccarent ·

¶ Quid fiet de possessionibz a bonis iudeorz: a aliorz infideliū ad fidē ouersorz. Rx° fm Ray. Non dñt ab eis excludi. ext. eo. iudi. ij. ñ sint vsuraria vl de vsura empta. qr vendēda a restituēda sunt illis a q̄bz sūt exceptā vl heredibz eorz. q si nō inuenīūt potest fic. oūsis tāq̄ pauperibz p ep̄z assignari

¶ Que pena iudeorz q̄ tēptant subūtere baptisatos. Rx° Dñt publice flagellis deputari xxviij. q. j. sepe. ita tñ q hec pena nō trāseat in vindictā sāguinis. qr talis pena relinq̄nda est brachio sclari. A. Nā ꝓpter subūsiōz prefatā vl silem fm leges: irrogat pena mortis ut patz supr. iudex. j. C. ij. in additōe. Flagellatio āt irrogatur etiā p sola ouersatōe. dicto. c. sepe. vbi dicit Sepe maloz osortia etiā bonos corrūpūt. Et ¶. Quicūq; ergo āmō ex hijs q̄ baptisati sūt infideliū osortia nō vitauerūt a hij xpiamis donēt a illi publice cedibz deputent. B

Iudicare pōt intelligi dupliciter. Vno mō qñ aliq̄s videōs opa primi de q̄bz dubiū est q̄ aio fiūt iudicat in priorē ptē a de hoc dr s. Dubia. Alio mō dr iudicare iudex qñ finam pferta de ꝗ dicit statū in c. Iudex. j. C. iij. a sequētibz.

Iudex pri° cōiter Quātam scientiā dz hīe iudex Rx° fm ber. ex. de rescp. scisciteturz dz eē pitz nec q̄rere ab alijs q̄d eū loq̄ opteat in Autē. de iudi. in principio Col. vj. ex. de cōsang. a affi. ex lītis in fi. a tñ etiā si illiteratz sit a habeat cōsuetudinē. a pitiā iudicādi. pōt ei cā omitti. C. de iudi. certi iuris Sed iudex maxime ecclasticz eē nō pōt ñ sit pitz saltē mediocri iuris scientia. ut nōz dis. xx c. j. A. Idē in sū. cō. li. ij. ti. v. q. cxxxviij. Sz ēte videt q q̄s possit eē iudex etiā sine scientia iurē dūmō habeat expientiā causarz ex osuetudine Nā dicta. l. certi iuris nō distinguit inter iurisdictōz ordinariā a delegatā. a videt expsse haberi in Autē. de iudi. in prin° Col. vj. ibi. neq; causarz hñtiuz expimētū. tēt. vbi etiā patz q admīstrātes impatori a hñtes digmitatē singuli pñt eē iudices ordinarij etiā si nec sciam iuris nec expientiā habeant causarz sed debēt hīe pitos assessores. ut ibi. B.

¶ Vtrz q̄s possit sup se ostituē exneū iudicē. Rx° Lapcz pōt ostituere suū iudicē oēm q̄ alīs iurisdictōi pest. non aliū. C. de iure. om. iu. l. j. a. l. puatorū. Clericō nō pñt in nō suū iudicē osentiē. nisi sit psona ecclesiastica a de osensu sui epi ex. de fo. cōpe. significasti. Nā et secularis iudex nullā in eo pōt hīe iurisdictōz nec in crimīa libz. nec in ciuilibz. C. de epi. a cle. Autē. statuimz A. ibi dr Statuimz āt ut nullz ecclasticā psonā ī criminali cā vl ciuili trahere ad iudiciū sclare p sumat otra ostitutōes impiales a canonicas sanctiones. q si fecerit actor a iure suo cadat. iudicatūq; nō teneat. a iudex extunc sit iudicandi potestate priuatus. Sanximz aūt ut si q̄ clericis vl psonis ecclesiasticis iusticiā denegare p̄sumpserint tercio req̄siti suā iurisdictōem amittant. B. et ex. de fo. ope. seculares. li. vj. Nec clericz pōt huic ꝓuilegio renūciare ut ¶. Renūciatio. iij. C. ij. Et hodīe vide hic. C. penl. et ¶. Sentētia. C. vj.

¶ Vtrz iudex possit aliquē iudicare sine actore vl accusatore Rx° fm Tho. ij. ij. q. lxviij. Cū iustitia nō sit ad scip̄z: sed ad alterz: optet q iudex inter alios duos iudicet. qd q̄dē fit cū vnz est actor a alīz reo Vñ in crimībz nō pōt aliquē odemnare. ñ habeat accusatorē. ex. de accu. si legitimz. Nihilominz tñ interdū infamia habz locū accusatoris. ex. de accu. cuidentia. a tūc est procedendū ad inq̄sitōem. ut sup̄. In quisitio. pagrapho. ij. et. iij.

¶ Vtrū iudex possit aliquid accipere a ptibus Rx° fm ray. Ordinarij iudices nō debent petere aut recipe a ptibus etiā expensas. cum ꝓpter iusticiam tenendā habeāt suas puisiones sez ne dū sumptus querit predo cras

sek·di·lxxxvj·nō satis·xxiij·q·j·mi-
litare in fi·Nec credo q̃ etiā spōte ob
lata debeat recipe ꝓter suspitōem vi
tandā· Ab alijs xo encœnia spōte ob
lata ac etiā moderata recipe pt·dist·
xviij·de eulogijs·ff·d offi·p cō·solēt
Ibi dr·Nō in totū encœnijs absti-
nere debebit pcōsul· sed modū adhibe
ut neq; mō se in totu; abstineat· nec
auare modū encœnioꝝ excedat·Na;
valde inhumanū ē a nemine recipe
sed passim vilissimū a p omnia ama-
rissimū·Hec ēt notant in sū·con·li·ij
ti·v·q·cxliij·B· Iudex ēt delegat9 mi
hil recipe pt a ptibz· ñ forte esculētū
vl poculentū ex mera liberālitate ob
latū qd paucis diebz osumi possit vl
nisi moderatas expēsas cū ipm ꝓter
cām sibi omissā ostigerit ex suū domi
aliū pficisci· ita q̃ in ipsis expēsis nō
excedat modū· nec exigat plr ab vna
pte q̃ ab alia· a q̃ ꝓpl expēsas habē
das: nisi cā requrat occasionē pficisce
di nō assumat· a si litigantes fuerint
notabilr pauperes ēt p expensis nihil
exigat· ex d resc̄p· statutū·Ff·isup li·
vj·Assessorē nō accipiat nisi eo indi-
geat· alioq̃n de suo ꝓprio tenet puide
re ei· Sed si indigeat assumat neutri
pti suspectū a ei de opetōti salario mo
derato ab eo faciat a ptibus puideri·
Notarios in cā sibi omissa ab īmode
rato solario refrenet· nec cū eis nec cū
assessore lucrū ptcipet· a si otra hec re
cipet ad restitutōē; tenet· a ñ pdest
remissio·A·s·eoꝝ q̃bz facienda est re
stitutio q̃n teneat ad integrā restitu
tōē; ut in c·de q̃ statū·B· ut in dicto
ca·statutū· Silr debz refrenare nūcios
a officiales quoscūq;·

¶ Quid si iudex īiuste iudicauit Rz°
fm rap·Si scient male iudicauit·pu
ta timore cupiditate·odio· timore·l
alia q̃cūq; cā: tenet leso p̄ase ad oē
intēsse·ñ posse inducere illū p q̃ tulit
sñam ad plenariā restitutōē·C·de pe
na iudi·l·vl·xj·q·iij·q̃tuor Et fm le
ges multas alias penas d; sustinē·d;
ēt p̄ter restitutōē; īpōm ei pna tā q̃ p
gīuissimo crimīe·xj·q·iij·q̃cūq;·A·B
cm gīuī9 ē rapina simplicia·q; aucte di
uina abutēdo p̄ter iniuriā primi deū
inhonorat fm Vl·a in sū·cō·co·ti·q·
cxxxvij·B· ēt si fit iudex ecclāsticus:
Adhuc alr multiplr punir ut ff·Iu-
dex·ij·ff·ij·Si vō p ignorātiā īiuste iu
dicauit: tenet fm leges leso īgnātu;
tonūa equū videbit religiōi iudicātē
·ff·de va·a ex or·ogm·l·vl·In iudi
cio tñ aīe tenet ut in prio casu si ī cul
pa fuit sc; q; sciuit vl sciē debuit se ī-
sufficiētē a iudicaē talē cām p̄sūpsit
Et idē si erat sufficiēs: ꝗ neglexit stu
dē a vidē qd debuit· Mitigtñ agēdū
cū isto ē q̃ cū illo q̃ sciēt fecē Et addit
hic Vl·q̃ si iste ignorās fuit delegat9
a nēcitate obedie male iudicauit: ꝗ
tñ bō fidēa de ofilio pitoꝝ: ñ tenet·A·
Tenet ātad restitutōē; si in petēdo cō
fitū fuisse negligēs ā culpabil fr eū·
Vl·a glo·rap·in dcā·q·cxxxvij·vbi
ēt hētur qd statū seqt·B· Et idē dicit
Rap· si tal iudex tulit iniquā sñam
decept9 p assessorē talē q̃ cōiter suffi-
cies putabat·A·Rap·ut; vbi s·nō
videt loq̃ de delegato tñ· sed gnalr
de omni iudice·B

¶ Quid si iudex accepit pecunia; ut
male iudicaret Rz° fm rap·Nō solū
punit ut s·in p decēti·Ff·dictū ē: q̃ sci
ent male iudicauit: ꝗ ecl pecunia sic
receptā tenet restituē· ñ ei q̃ dedit cu;
turpir dederit ꝗ ei in cui9 iniuriā rece-
pit·j·q·j·iubem9·a ar·xviij·q·iiij·si
q̃s in atrio·ff· de catū·l· gnalr·Ff·i·D·
Idē in sū·cō·c·t·q·cxxxix·Et ꝗ veru;
in foro iudiciali·Sec9 ī pnali·in q̃ ñ
succedit obligatō ñ ad solū intēsse a
nō ad penā ñ p cesserit iudicialr sñaa
alr pena ñ debet in foro pnie ut dicit
glo·xij·q·ij·stalr nitas Hec ecl sentit
glo·rap·ut; in sū·co· ti·q·cxl·Et ut
ibi p; fm Vl·B casu dicēdū ē de hē pe
cunia idē qd de alio turpi lucro·B

¶ Quid si accepit pecunia ut iudica
ret· vl etiam ut nō male: sed bñ iudi
caret·Rz° fm Rap·Tenet restituere
ei q̃ dedit A·ñ dedisse ut aīm iudicē B

sp̃e recti inclinaẽt. a ita indirecte a ta
cite intẽdebat ip̃m corrũpe p̃m cũ. ut
in dcã. q. cxl. B. qr cũ ex officio suo te
nerek gratis iudicaẽ a bñ: turpit ac
cepit. a crimẽ accusiõis omisit Et idẽ
dico si ex aliq̃ cã optebat cũ nõ iudi
care. a nihilominꝰ ut non iudicaret
accepit aliqd. j. q. j. iubemꝰ a. c. lege
iulia. a. c. venale ius. A. Als incipit
vk a seqt immediate pꝰ c. lege iulia
B. ex. de simonia. nemo. Et augu. xj
q. iij. Nõ licet iudici vẽdere iustũ iu
diciũ. etsi liceat aduocato vẽdere iu
stũ p̃ocimũ. a iuris osulto iustũ osi
liũ. Hoc tẽk ca. q. ca. nõ licꝫ. Et p̃
dictis cõ. Vl. ut pꝫ in dicta. q. cxxxix
a. q. se. B

¶ Quid si iudex tenek a nullo modo
vult iudicaẽ a ꝓter ꝗ amittit aliqs
ius suũ. Rꝰ p̃m Rap. Tenek restituẽ
totã litis extimatõẽ ei q̃ ꝓter ꝗ est
lesus. xxiij. q. ij. dñs. a. q. v. admiſtk
tores. ī Autẽ. ut diffi. iudi. C. penk. A
Con. Vl. ut in sũ. cõ. co. ti. q. cxlj. B

¶ Vtꝫ iudex possit penã reo tõk rela
xare. Rꝰ p̃m Tho. ij. ij. q. clxvij. Du
plici võe impedik iudex ne reũ a pena
absoluẽ possit. Prio q̃dẽ ex pte accu
satork ad cuiꝰius q̃ñq; ptinet ut reꝰ
punak. puta ꝓter aliquã iniuriaꝫ
in ip̃m omissã. a hmõi relaxatio nõ
est in arbitrio iudicis. qr tenek vni
cuiq; ius suũ reddere. Secõ mõ impe
dik ex pte rei publice. ad cuiꝰ bonuꝫ
ptinet q̃ malefactores punãk. ꝗ tñ
q̃ntũ ad hoc differẽtia est int̃k inferio
res iudices a supmũ sc; principẽ. cui ẽ
plenarie ptãs pblica omissa. Judex
em̃ inferior non tẽt ptãtẽ absoluẽdi
reũ a pena cõtra leges a supiore sibi
positas. ꝗ princeps q̃ hꝫ plenã ptãtẽꝫ
ī republica poterit reũ licite absoluẽ
si ꝗ reipublice viderit expedire a pas
sus iniuriã voluerit remittẽ. Hꝫ tñ lo
cũ mĩa iudicis put in se. C. 8. in fi.

¶ Vtꝫ iudex possit penã diminuere
Rꝰ p̃m hos. Reo convicto si in iuẽ certa
pena inuciak illa imponi dꝫ. als arbi
trio suo omittik. C. de vi. pub. vk pri
ua. l. suos in fi. a ex. 8 trãsã. c. vl. tñ
in hũamorẽ ptem dꝫ ꝗ declinare a sic
mitigare maxie cũ cã ꝗest. puta. qr
nõ expposito: ꝗ casu culpa omissa fu
it vk qr iniuria effectũ nõ hũit vk ꝓpt
etatẽ puerilẽ. aut cẽ semilẽ a hmõi de
q̃bꝫ. T. Pena. j. C. iij. a. iiij. A. Bñ ad ꝗ
facit dictũ c. fi. de trãsac. B. Et intelli
gẽdũ est p̃m Tho. vbi s. q mĩa iudi
cis hꝫ locũ solũ in hijs q̃ ei arbitrio
relinquũk. circa q̃ vide. T. Pena. j. C.
añpenk. A. Ad ꝗ vidẽk intẽdere q̃ ha
bẽk in sũ. cõ. co. ti. q. cxl vj. vbi eck 8.
In exordinarijs ãt tũc dicẽk pena di
minui vk augeri cũ iudex nõ p̃uat id
q8 in talibꝫ p̃uari osueuit. B

¶ Vtꝫ iudex possit penã augẽ Rꝰ Au
gẽda ẽ pena aliqñ ad k̃rorẽ aliorũ q̃
p̃m fiit ad culpã. qr multk crassãtibꝫ
opꝰ est exemplo. ff. de pe. l. aut facta
C. vlt. A. Idẽ in dicta. q. cxl vj. B.

¶ Vtꝫ liceat iudici iudicaẽ ꝓpt̃ pba
ta ot̃ veritatẽ quã ipse nouit Rꝰ p̃m
Tho. ij. ij. q. xl vij. Judex in iudicãdo
magis dꝫ seq̃ legitima documẽta p̃ in
struẽta a testes. a alia hmõi. q̃ id
q8 ipse nouit tãq̃ p̃uata p̃sona. Ex
hac tñ p̃uata cognitõe p̃t inuari. ut
districtꝰ discutiat p̃batões ĩductas
ut possit eaꝫ defectũ inuestigare. q si
eas ñ p̃t de iure repellẽ dꝫ eas in iudi
cãdo seq̃. dicit eẽ Tho. ij. ij. q. lxiij. q
si aliqs quẽ scit iudex innocẽtẽ falsis
testibꝫ oninak ut occidak si iudex nõ
p̃t inuẽire occasiõẽ; liberãdi innoxiũ
dꝫ eũ ad supiorẽ mittẽ iudicãdũ. Si
ãt neq; hoc p̃t: nõ peccat p̃m allega
ta feres sñam. qr nõ ipse occidit eũs
ꝗ illi q̃ eũ asserũt nocentẽ. Cõ. De. et
rap. A. Vl. aũt dicit. q ex q̃ iudex scit
negocij veritatẽ cũ suis ĉcũstãtijs im
possibile iudicat q̃n aliquã viã iurk
inuẽiat q̃ liberet innoxiũ. ñ fit ex im
prudẽtia vk negligẽtia iudicis Et po
sito q nullã viã inueniat p quã eaꝫ
liberare possit: nec actorem nec testes
possit emollire q desistãt a cã: debꝫ p
testari se nõ habere cõscientiã ꝓdem
nãdi eum quia scit eum innocentem.

et hoc certis indicijs oñdat probabile ita q cõitas nõ scãdalisek · a sic absoluat eũ a suo iudicio ptãtem relinq̃ns eis ut deferãt crimẽ ad supiorẽ si voluerint siue agak ꝗ reb; siue de p sona · Glo · aũt Ray · dicit q nõ videk tutũ q talis ad supiorẽ mittak · nec credit ꝗ faciẽdũ cẽ: ꝗ potiꝰ dẽr; omnia mala tolerare q̃ innocentẽ sciẽt ad mortẽ vl ad mutilatõem odẽnare vl etiã exponẽ odẽnandũ · Et dicit ecl q iudicẽ in hoc casu odemnãtẽ nõ audet a pctõ mõrti excusare · Item dicit Credo etiã q iudex inferior q̃ scit veritatẽ nõ debz odẽnare innocentẽ etiã si p̃dapiak ei a supiore iudice Idẽ notat Ryco · de ly · C · xo · xiij · Nec est cõtra ex de off · dele · pastorak · vbi ꝗ · q ordinariꝰ debz exeq̃ sñiam latã a delegato ad mãdatũ eiꝰ q̃ cuis idẽ ordinariꝰ sciat illã cẽ iniustã: ñ possit obtinere ab eo ꝗ delegato ut ab ꝗ onere absolua² · qz loq̃tur ibi de diuiliby causis et ecclasticis · vbi nullꝰ cõdẽnak ad mortẽ a iõ nõ est ibi tãtũ pericu; sicut in casu ꝓposito · Pro ꝗ optime facit · ca · inq̃sitioni · ex ꝗ sen · exco · Ad dictũ cẽ c · pastorak: pt dici q loq̃k nõ in cognitõe seu odẽnatõe sed in cause excutõe a arca ea q̃ ñ fuit tãti p̃ iudicij Et p̃dicta notãk in sũ · cõ · e · t · q · cxlix · B

¶ Vtrũ iudex layeꝰ possit iudicaẽ de clerico · Ro Nõ põt · sed si eũ vocat d; p̃uari officõ iudicãdi · xj · q · j · inolita A Meliꝰ videk facere Autẽ · statuimꝰ de q̃ I · B · nec sñia valebit · ex de iudicat si clerici · a c · cũ nõ ab hoie · Sed ecl q̃ eũ vocari facit: d; amittẽ cãm · Intelligo p sñiam debz excõicari · ut in dicto · c · inolita · Idẽ etiã p; C · de epi · et cle · Auten · statuimꝰ · Et sm Hos · ex sola vocatõe exq̃ clericꝰ tractꝰ erit aduersariꝰ patiek p̃dictã penã · xj · q · iij · placuit · ex · de excos · pla · grauẽ Iudex xo nõ patiek p̃dictã penã nisi iudicauerit · vl forte solũ ãtra litis cõtestatõem locꝰ est pñe · A Certe videtur q in hijs casibz ipso iure pena incurrogek · ut in dicta Auten · statuimꝰ · et p; s · C · j · in additõe B De materia hmõi questionis habes hic s · C · ij · a I · Sententia · C · vj ·

¶ Vtrũ minister peccet exequẽdo sententias iudicũ ãtra innocẽtẽ · Ro sm Tho · ij · ij · q · lxiij · in fi · Si sñia ãtinet intolerabilẽ errorẽ: minister nõ debz obedire · Alꝰ excusarẽk carnifices qui martires occidẽt · Si aũt nõ ãtineat manifestã iniustiãã ñ peccat p̃ceptũ exeq̃ndo · qz ipse nõ hz discutere sñia; supioris · nec ipse occidit: ꝗ iudex cui ministeriũ adhibz Et intelligit ray · q̃ si ipse minister sciat q odẽnatꝰ innocẽs ẽ: nõ d; exeq̃ mandatũ iudicis · Secꝰ si dubitat · tunc eñ excusak obediendo · xj · q · iij · quid ergo · xxiij · q · j · quid culpatur · A · Con · cũ Ray · Vt in sum · con · co · tit · q · d · et faciunt ad ea que dicta sunt sup̃ · C · xj · in additione · B ·

Iudex secundo · de iudice ecclesiastico · Est hic aduertendũ q̃ psona ecclesiastica potest iudex esse et causas ventilare et iudicare inter subditos in quibus iurisdictionem habet presertim clericos · xj · questione · j · c · j · et · c · experientie · extra de fo · compe · per totum · Et nisi ecclesiasticus non potest exercere iurisdictõem nec habet eam in clericu; ut supr̃ · Iudex · j · C · ij · nec clericus potest huic iuri renunciare · Et quid si de facto renunciet · habetur I · Renunciatio · iij · C · iij · et · iiij · De hac questione clare habes s · Iudex · j · C · penul ·

¶ Iudex ecclesiasticꝰ · A · ordinariꝰ siue delegatꝰ · ut in c · cũ eterni · de quo I · B · q̃ ãtra iustiã; ĩ grauamẽ alterius pts ĩ iudicio q̃cq̃ facit per gratiã vl p sortes puta p pecuniã: suspẽsus est p annũ ab executõe officij · a d; cõdẽnari ad extimatõem litis pti quã lesit · a si suspensione durãte ingesserit se sinis: fit irregularis · a nõ nisi p papã poterit liberari · ex de sẽ · et re · iu · cũ eterni · ti · vj · Et adde hic q̃ habek I · Simonia · j · C · xxv · q̃ incipit · quid si datur ·

¶ Nunqd pinet cognitio ad iudicē ecciasticū si iudex laycus tenet malefactorē q̄ dicit se clericū a petit remitti ad curiā ecciasticā vl ipsa curia petit eū a ipse iudex denegat. Rō. Ad iudicē ecciasticū pinet cognoscē. qr de re agit spūali siue ecciastica. sed debz vō ri iudex secularl vl alius cui int̄est. ex de sen. excō. si iudex. li. vj.

¶ Sed quō pceditur in dicta. q. Rō. Si notorium est q̄ ille sit clericus q̄ tali priuilegio gaudere dēat: statū absq; tali cognitōe debz reddi. q̄ si fama publica de hoc est vl ipse p clerico cōiter habeat vl se pri nō gerebat p laycō a de plexus fuit cū tōsura a habitu clericali. drz etiā reddi incōtinēti. Nō dico sine cāe cognitōe. sed añ cāe cognitōz. S clericatu. ita tñ q̄ p bādi ncēitate ñ ipse: ḡ adūsaj astringat. Si vō añ de pbensionē p laycō publice se gēbat a p tali cōiter hēbat etiā si tpe depbensiōis in clericali erat habitu ñ est restituēdus q̄usq; fidē fecerit de clericatu sed tñ interī otra cū pcessus iudicial q̄escet. ex. de sen. excō. si iudex. li. vj

¶ Quicūq; impedit q̄n corā iudicibz ecciasticis delegatis vl ordinarijs in cauſ q̄ ad eos pinēt illi q̄ cōquerū possint iusticiā obtinē vl q̄cūq; cōpellit impetratores lrāx vl alios recurrētes ad forū ecciasticū in cauſ q̄ de iure vl antiq̄ ofuetudine ad ipm pinēt ad desistēdū l ad litigādū de eis in foro sclari grauādo iudices ecciasticos vl impetrātes vl litigātes. siue litigare volētes corā eis vl grauādo ppinqs ipōx seu capiēdo res ecciasticas taliū vl q̄cunq; alio mō. Itē q̄ ad pdicta darēt auxiliū ofiliū vl fauorē: oēs tales ipso facto fūt excōicati. ex de immu. eccle. qm̄ li. vj. A. Et ibi addit q̄ a dicta excōicatōe nulla tenus absoluāt. ñ tā iudici cui cognitio fuerit ipedita: vl iurisdictio vsurpata: q̄ pti que pturbata fuerit in p secutōe siue iuris de iniuria. dāmis. expensis. a interesse prius integre satisfecerint. D

¶ Vtrū iudex ecciastic possit iudicare de sbditis laycorū principū a de ipsis principibz Rō. Omnis xpianus rōe pcei efficit de foro ecciae. Here. j. Ecce cōstitui te sup gētes a reg. tēl. ex de iudinoum. Iō si iudex laycus negligit facē iusticiā de subditis: pt iudex ecclesiasticus cōpellē illū ad tenēdū iusticiā vl supplere defectū ei cognoscendo de cāa sic de illis subditis iudicare. ext. de fo. ope. ex trāsmissa. a. c. licz. a. c. ex tenore. xxiij. q. v. administratores. De pp̄ vo quō possit in pnāpes sclares hēt. I. pp. Kiiij. ppe fi. A. Iste. K. incipit. qt sunt casus Predicta etiā notant in sū. cō. li. j. ti. v. q. xiij. B. Qñ iudex ecciastic puta eps habz etiam iurisdictōz tpalē quō exerēt hēt sup Eps. K. vij. A. q̄ incipit. eps q̄ in aliq̄ et est. K. ix. B et s. Homicidiū. ij. K. j.

¶ Vtrū iudex ecclesiasticus possit iudicare de infidelibus. Rō. Fm Kay. directe non iudicat de hijs que foris stē sc; aliquas religiōis regulas eis imponendo. sed indirecte iudicat subtrahendo xpianos ab eorum cōmunione. ut patet de iudeis supra. iudeus. j. Kiiij. Item iudicat de hijs si loquūtur contra xpm ut ibidem. K. v. Item si attēptant subuertere fideles. supra iudeus. iij. K. fi. A. Breuiter iudicat in oñibus ad defensionē fidei pinētibus. ac etiam ad delictorū correctionem quo ad infideles: seu temporali iurisdictioni subiectos. ar. C. de iudeis. l. iudei. Romano. B

IVdicū. Quid est dicere cum debet procedi simpliciter sine strepitu et figura iudicij. Rō. Tunc nō oportet q̄ necessario erigatur libellus: vel litis cōtestatio. Pōt etiam iudex p̄cedere tpe feriarum ob necessitates hominū indultarū Amputet dilatōes quantū potest. exceptiones. appellatōes et dilatōes frustratorias repellendo partiū aduocatorum. a patratorem iurgia repellat refrenet multitudinē testium. sed probationes necessarias et defensiones

legitimas reapiat. Sed nō dñt ꝓter hoc excludi citatōes. iuramētū de calū nia: vl mahcia vitāda l de veritate dicēda. Est ec in ipso lite exordio petiō facēda ap pte agētis siue etiā rei si voluerit: a hoc in scriptis. vl vbis mox redigēda in actis. Pōt etiā iudex diē certū a ēminū assignaē A. s. sil vtriq; pti. ut in de. sepe. de q̄ J. B. ad dādū positōes a articlos a ad exhibēdum omia acta a munimēta q̄bz ptes vti volūt in cā nisi aliō de ptiū volūtate pcedat eo ip̄so saluo q̄ q̄cunq; fiēt remissio p testibz pducēdis possint ec instā a pduci. A. assignatōe dicti termini nō obstāte ut ibi. B. Itē iudex ex officio siue ad altei9 ptis instātiā p̄t interrogare quālibz ptē vbicūq; eq̄tas suadebt. Itē p̄t fiam ferre in scp̄tis citatis ptibz hiz ñ pemptorie stādo a sedēdo. a si a videbit cōclusione ñ facta. A put ex petitōne a pbatis a alijs acatatis in cā fuerit facēdū ut ibi. B. Et si etiā in p̄missis casibz solēnis ordo iudicij in toto vl in pte ñ cōtradicētibz ptibz obsuet valebit. Hec omia in de. sepe de ver. sig.

¶ Procedi p̄t simplr de plano in causis sup electōibz. postulatōibz vl pui siomibz. sup psonatibz. canonicatibz vl p̄bēdis a bñficijs q̄busc̄ūq; a sup decimis. mōonijs. a vsuris. a ea tangētibz. ut in de. vispēdiosam. ex co.

¶ Quatuor modis pūtit iudicū humanū sc; timore. cupiditate. odio et amore. Vñ ver. Quatuor ista timor. odiū. dilectio. cēsus. Sepe solēt hoīm rectos pūtere sensus. xj. q. quatuor.

¶ Mulieres ad iudicū nō pñt euocari. vl trahi cā testimonij. vl alia q̄cūq; cā q̄ in iure nō exprimit A. s. imuite. ut in c. mulieres. de q̄ J. B. Sed cū nēcariū fuerit testimoiū carū. fiat ut dr J. Testium. j. Qij. Alās est irritū q̄cq̄d fit. ex. co. mulieres. li. vj.

¶ Mulieres religiose p̄sertim q̄ debēt sē clausura morari: nō vocnt ad iudicū psonalr ex quacūq; cā etiāsi velint. Alās votū qō fit otra est irritum ex. eo. mulieres. li. vj. B

¶ Nō licz accusato in iudicio negaē veritatē. ut ē. Accusat9. Qij. De iudicio ferri cādentis a aq̄ bullietis hōes ē Duellū. Expenl. Vtz iudiciū vitādū fit ꝓter scandalū vide J. Scandalū. Fantepenl.

Iurare q̄d sit. Rz. fm Tho. ij. ij q. lxxxix. Jurare est deū in testē inuocare ē act9 latrie Vñ Jhero. sup Math. Qui iurat: á venerat aut diligit eū p quē iurat. A. fm Rap. vō a in sū. cō. eo. li. j. ti. ix. q. j. Juramētū est affirmatō de aliq̄ sacre rei attestatione firmata. B

¶ Vtz liceat iurare p creaturas Rz. fm Tho. vbi ē. Juramētū; pnc̄palit refert ad ip̄z deū cui9 testimoiū inuocat. Secūdaio āt assumūt aliq̄e creature. nō fm se ḡ inq̄ntū in eis diuina virt9 manifestat: sic iuram9 p eu angeliū. v. p deū c9 veritas ī euāgelio manifestat: a p scōs q̄ hāc veritatē cre dideūt a obsuauerūt. Ali9ē q̄z modus iurādi p execratōz qñ īduat creatuā aliq̄ in q̄ dīnū iudiciū execrat. sic solet q̄s iurare p caput suū aut p filiū a hmōi. Qd āt dñs phibuit iurare p creaturas ut; Math. v. intelligi2 p hibitū ita qd eis exhibeat reuerētia dīna. sic iurāi p āgelos a creatuās iurabāt ut ait Jheronim9. a eo mō pnit deric9 iurās p creaturas. xxij. q. ij. dericū. a c. si q̄s p capillū. A Conglo. rap. ut in sū. cō. eo. ti. q. vj. B

¶ Quid de hijs q̄ iurāt p mēbra dei Rz. Si ē deric9 dz dpni: si lay c9 anathematizari. xxij. q. j. si q̄s p capillū Sed intelligēdū videt qñ cū irreuerētia a q̄si blasphemia iurāt Vñ subdi2 ibi Vel alio mō blasphemia otra deū vsus fuerit tūc. Sec9 videt si cū reuerentia ut p scūm caput dei iuraventa hmōi. A. glo. rap. dicit hoc intelligēdum esse qñ habetur ex osuetudine. Alās si quis aliqñ iurat p caput aut p oculos dei aut p alia mēbra c9que in ceteris hōmibz nō cōsētur turpia vel inhonesta: non credo q̄ peccet

mortalit Ribaldos ãt illos q̃ passim a assidue iurãt p membra dm̃ nõ auto a pctõ mõiti excusare a credo blasphemiã ee qñ q̃s iurat p mẽbra dm̃ q̃ in alijs hominibz reputãt inhonesta ut in sum·con·e·ti·q·vij· Tales em̃ fm leges puniũt vltimo supplicio sil cũ sodomitis· in Auten·ut nõ luxurient ꝓtra naturã col·vj·B·

¶ Quid si q̃s ex impetu iurauit id qd deliberate nõ iurasset·Rꝯ fm Wil· Seruare tenet si licitũ est·A· Suffiet em̃ ad hꝰ q̃ sit obligatꝰ q̃ intẽdeit deũ inducere in testẽ illiꝰ rei quã dixerat fm eun·ut in sum·con·eo·ti·q·x·B·

¶ Vtꝯ vxor postq̃ ꝓfessa est sacdoti de adulterio possit iurare maito q̃ ñ habz culpã·Rꝯ fm Wil·Potꝰ debz q̃ libet mala tolerare q̃ ꝑiurare qꝯ ẽta ee nõ pt q̃ hmõi culpa sit ei dimissa ex·de pu·ca·c·accipimꝰ·Idẽ Ber· a host·A·Idẽ in sũ·cõ·eo·ti·q·xij·B

¶ Quid si q̃s qꝯ iurauit aliq̃d facere qd est veniale pctm̃ iã ꝛmittit illd Rꝯ fm Wil·hu· notauit q̃ talis mõrliter peccat Nã impia est ꝓmissio q̃ scelere adimplet·xxij·q· iij·in mat Et sbdit Wil·Ego credo q̃ nõ peccat ñ venialiter·A·Hoc potest ee verũ qñ ex iusta ignorãtia nesciebat illicitũ esse qd iurabat als secus·qꝯ cũ in iurañto hꝰ casu deficiat iudicũ equipat piurio·xxij·q·ij·aĩadũtẽdũ·B·

¶ Qui sũt illi q̃ nõ admittunt ad iurandum·Rꝯ fm Tho·ij·ij·q· lxxxix· Nõ admittunt siue nõ cogũt pueri añ annos pubertatis xxij·q·v·puei vbi etiã dr·q̃ si iurauerint:a pater ut audiuit statũ cõtradixit:irrita sũt iuramenta Itẽ nec als piuri·xxij·q·v·puuli·Itẽ non dñt accedere ad iurandũ·ñ iciuni ꝓter reuerentiã·xxij q·v· honestũ·A· Ibi patz q̃ hoc est de suasione a non de pcepto·B Item solemibz diebz nõ est iurandũ p rebus tẽpalibz·ñ in magna ncitate ex·de fer·c·j·A De hoc dictũ est ꝯ·Fe rie·ꝯ vj·cum additõe·B

¶ Vtꝯ sacerdotibz liceat iurare·Rꝯ· fm Tho·vbi supra· Nõ licet eis ñ p magna ncitate et vtilitate·ij·q·v· si q̃s psbiter Et ponit rap·vij·casus in quibz pñta debẽt iurare Primꝰ ne defectu pbationũ aliq̃s leda² vl rem suã amittat·tũc em̃ debz iurare testificai p modũ q̃ pom² ⁊ Testis·iij·ꝯ x·A·i·fm distinctõz ibi positã·B Itẽ p fide·Item p obedietia·Itẽ p pace Itẽ p indẽnitate ecie· qui casus põt reduci ad primũ· Itẽ cũ absoluit ab excõicatõe· Itẽ cũ infamatꝰ debet se purgare·pbant hec oia ex· de elec·significasti·vltra mediũ· xxviij·di·de siracusane ex·de of·or·ad reprimẽdũ ij·q·v·psbiter·j·a·ij·A·Idẽ in sum·con·eo·ti·q·xvj·B·Potest hodie ad di·viij·a·ix· casus qꝯ si sacerdos litiget siue in cã spũali siue alia debz iurare de calũnia·sicꝯ de veritate dicẽda·ext·de iura·c·si de calũnia·li·vj· A·Videt q̃ in hijs casibz·vl filibus debz iurari tactis sacrosãcis euãgelijs·ñ ab epõ q̃ iuãt ꝓpositis tm̃·sed non tactis ut ĩ c·fi·ex· de iura·c·In alijs leuioribz sacerdotes nõ tangũt euangeliũ·sed interrogantur p scãm cõsecratõem dicto·c· si q̃s psbit· Et idez videt in alijs clericis ut interrogent p sanctã ordinatõem·qꝯ nec ipsi sine mgna ncitate dñt tãgere euãgeliũ xxij·q·v·nullꝰ·B

¶ Vtꝯ si q̃s simpliciter iuret aliq̃ cõditio intelligat²·Rꝯ fm hos·Multe cõditões etiã si tacet intelligũt Nam qñ iuro q̃ faciam aliquid:intelligit si deo placuerit·q̃netiã si pape placuerit·qꝯ semp eius autoritas videt excepta·xxv·q·j·c·vl·versu· ipsi nãq Itẽ si res in eodẽ statu pmanseit Vñ si q̃s gladiũ deposuit apud me factꝰ furiosus repetit nõ teneor reddere etiã si iurauit·xxij·q·ij·ne q̃s Itẽ intelligit si mihi fidẽ seruaueris·Non seruanti em̃ fidem·nõ ee fides seruãda Vñ si nõ facis m̃ qd pmisisti: nõ teneor ex de iureiurã·pucit·ii·a c·sicut Itẽ si iuro tibi pecuniã rdere ad certũ tps spe futuẽ mutuatõis intelligi²

si pecuniā mihi pri9 numeraueris si=
ue mutuauerit. C. de nō nu. pecu. i du
bitāti. Jtē si iuro tibi solui ad certū
tp̄s intelligit nisi iudex ꝛiiū p̄cipiat.
Sā ius supiorꝭ sp̄ videt exceptū. ex̄
de iureiu. venientes. ff. j. ad fi. Sicut nisi
p te fuerit absolut9 ex̄ de iureiu. c. j. a
ca. fin̄. Jtē si iuro tibi dare dotē. sbau
dit si nuptie secute fuerit. ut. ff. de iu
do. stipulatoꝝ. Jtē si iuro tibi tāq̄ re
gi vl epō: te deposito nō obligor. Idē
videt si tu tāq̄ eps iuras mihi resti=
tuere pecuniā quā mutuaui. Sā de=
posit9 nō teneberis Qs vex credo si in
vtilitatē eccie pecunia versa est. xv.
q. vj. ali9 Jtē si iuro stare mādatis
tuis p offensa tibi vl tuis facta: intel
ligit ñ p̄cipiat immoderatū. iniustū
impossibile. hmōi. ex. s iureiurā. ve
nies. a ca. q̄nta vallis Con. ray. ad=
dens q oēs tales ne det materia piu
rādi dñt petere autoritatē ab ecclesia
ut colligit ex eisdem decretal. a con.
Tho. ij. ij. q. xxviij Jtē intelligit si fa
cultas siue possibilitas se obtulerit
alit nō imputabit. ex. de iureiurā. q=
rela. a. c. breui. Vñ excusat toiem ne=
cessitas siue impossibilitas Vex qui
iurat pecuniā reddere ad certū tmin̄
a nō pt cōsuluit ray. q añ die venie=
ens coꝝ iudice cedat tomis ex̄ de so=
luti. Odoard9. Jtē si iuras m̄ reddere
vinū vl bladuꝝ: sbaudit eiusdē tom
tatis. ff. si certū. pe. l. cū q̄d. Jtē si iu
ro tibi dare filiā meā in vxorē: intelli
gi² q tona fide latwālto ut eā habeas
nec ad aliud obligor cū alienū factū
p̄ise p̄mittere nō possim ex. s sp̄ō. ex
lūs. Jtē si iuro alicui fidelitatē vl q
nō ero otra eū: intelligit ne p̄aurē vl
osentiā q vitā vl mēbꝝ vl res suas
pdat. a si me offendat vl oiūctos m̄
potero me tueri. ex. s iureiu. petitō. a
c. ego. Et de ls iuramēto hēs s. Feudū
ff. vj. A Idē in fū. cō. c. ti. q. xviij. B.

¶ Quid si q̄s iurauit tenē obstagia
in ēto loco. nec hꝝ ibi q̄d comedat vl
vñ soluat Rx° fm tost. Si tpe obliga
tois iā erat nō solucdo: tenet obsta=
gia suare qꝛ videt ad ls se obligasse.
et q̄rat victū manibꝝ suis vl mēdicā
do. Sed si tpe obligatois eāt solucdo
a nūc deuenit ad pauptatē: tūc disti
guo qꝛ si est talis q̄ possit mēdicāe si
neverecūdia dico idē qs pri9. ar. xdij
di. dpacom. Sed si est nobilis a in di
gnitate tali sbuenīdu; est iuris bñ
ficio. ex. de iureiurā. q̄rela. a ca. breui
A Idē in dicta. q. xviij. B

¶ Quid si debitor iuāuit creditori se
solutur̄ in certo tmīo a impedit9 nō
pōt. Rx° fm tosti. Si qñ iurabat crede
bat se nō posse soluē: vl nō habebat
p̄babilē cām credēdi: tūc in vtroq; ca
su piurat qꝛ in p̄iō deerat veritas. in
secō deerat iudicū. Si vō ab initio p
babilit credebat se posse soluē nō piu
rabat. a si postea fecit posse suū. nō ē
piur9. Sed a multomagis excusat si
misit pecuniā tpe debito sed casu p=
dita fuit ext. de iureiu. q̄rela. xxiij. q.
viij. si nulle. de ose. di. j. fin̄. Qs si po
stea lapso tmino posta nō soluēt p=
iur9 eēt. ex. de dolo a otu. cum dilecti.
con. Tho. ij. ij. q. lxxxix. A Hoc videt
fuisse p̄cipale dictū ray. ut pz in di
cta. q. xviij. B.

¶ Qd si iuro aliq̄d gñalit nūq̄d ad
sp̄alia teneor. Rx° fm tos. Cū gñali=
tas obscuritatē pariat ñ videor cogi
tasse de hīs sup q̄bꝝ sp̄alit iuāturꝭ ñ
fuisse. a sic intēptandū ē iuramētū fm
intētōes iurātis qñ fīt dolo q̄s iurat.
Secꝭ āt qñ ipē cū dolo ē. a ille cui iuā
tur ē sine dolo Jō si emīgat casus in=
opīat9 de q̄ si cogitasse nullo° iurasse
nō teneor. Satis con. ray. a Bil. et ē
Tho. ut hēt ff. Juramentū. j. ff. v. A.
Idem in dicta. q. xviij. B

¶ Quid de duobꝝ hñtibꝝ mēsurā cōi
tatis vl staterā quā osueuerit pōere
ad vēdentes a mercedē recipe si iurauē
rūt sibi inuicē decetero nō pōere. Rx°.
fm Bil. ē si ex hoc multū dāmificati
sint puta qꝛ puisiu; ē de alia mēsura.
nō pñt aucte ꝓpa vāre otra iuramētū
ñ forte ex ls ad extremā nēcitatē due
nirēt. nec vllo° posset hīe vñ viuerēt

Epus tñ absq; tanta ncitate posset hmōi iuramētū in meliꝰ ꝯmutare cū nulli sit vtile a aliquibz dānosum A Jdē in sū-cō-e-ti-q-xix-B Sed si vnꝰ pdictoꝝ piurat nūqd alter pdictoꝝ poterit venire ꝯtra iuramētū- Dicendꝰ q; si intēdebat iurare sub ꝯditōe sc; si alter nō portaēt tūc altero portāte ñ tenebit- Si autē absolute iurauerit: tenet- q; si nescit quō iurauerit vl'm tēderit: tūc si emolumentuz mēsure sit cōe ambobꝰ vno piurāte reliquꝰ nihilominꝰ tenet- cū nullū ex hoc ei fiat piudiciū- si aūt emolumētū est solū ei⁹ q̄ portat- tunc bene ignꝰ interpōtandū est sc; q; nō seruanti fidē nō p̄ miserit cū suo damno a lucro alterius Nā gnalt fm hos- et ber- Si duo sibi admuicē aliqd iurauerint: vno nō seruante nec alius tenet- ex eo- sicut- iij- in fi- nisi qꝰ iuratū est cēt in honorez dei- ut si iurassꝰ q; dicerem⁹ psalteriū vnū pinuicē vl' certā elīnā darem⁹. A Jdē i sū-cō-e-ti-q-xxxvj-a- xxxviij B- Et de hoc vltio hēs hic J- Fanpe in fi- a vide etiā J- Juramentū- ij- Fij

¶ Nūqd pagan⁹ q̄ iurat p falsos deos vl' creaturas nō ꝯcessas teneat? Rꝯ fm rap- Dico q; cū iurauit: pctm cōmisit in iurādo ꝗ si mō nō suat fidē p̄ missā addit pctm pctō- xxij- q-j- mouet te- Cōtra- inno- host- et Tho- ij- ij- q-xcviij- et addit q; licituz est reape iuramētū ei⁹ q̄ patꝰ est p falsos deos iurare nō tñ licz euz inducere ad ꝗ q; p falsos deos iuret Cō- pe- a inno- A- Jdē in sū- con- co- ti- q- xxviij- a se- B

¶ Quid ꝗ eo q̄ ꝯpulsus p metū iurare se aliqd datuz a hmōi- Rꝯ fm rai- Talis q̄ntūcunq; fuerit metꝰ nihilominꝰ obligat- dūmō sit de re licita- Secꝰ de illicita- ex eo- si vo- ex q; metꝰ c- ad audiētiā tñ q̄ sic iurauit- poterit ab episcopo petere ut cogat illum absolue cū a iuramēto- ex- eo- administratōis- Si ꝗ impetrare ñ pt soluat a postea repetat- q; licz iurauerit solvere nō tñ iurauit nō repetere- ex eo- debitoꝝ es- a dcō- c- ad audiētiā- q; si etiā iurauit nō repetere: tūc denūciet ecce fm formā euāgelicā ut ecta compellat illū ad restitutōz- Si vo iurauit q; nō denūciaret tale iuramētū est illicitū a iō nō seruandū- ex eo- quēad modū- Con- tho- ij- ij- q- lxxxix- a pe- a inno- et ber- A Jdē in sū- cō- e- ti- q- xxx- vbi ecl addit fm hos- q; cū quis iurauit nō denūciare ecce tñ denūciare pt: dūmō ꝗ faciat pncipalt ītētōe salutis fraterne- B Sicem casū hēs J- Vsura- vj- F- vij- Quid si dñs facit familiā suā iurare q; revelabūt ei si quē sciūt vl' audiūt furripuisse de bonis suis- vide s- Familia- F- fi-

¶ Quid si q̄s audit aliquē iurare id qꝰ audiēs scit falsū cē- Rꝯ fm Ray- Sufficit audiētia tenet ut idicet illi q̄ magtpnt pficē q̄ obēe piuo- sū cū corripiēdo sū p eo orādo- xxij- q- v- ꝗ vi-

¶ Qd si clericꝰ iurauit se suituz statuta in ecta sua edita- a postea fit nouū statutū- Rꝯ fm tho- ij- ij- q- xcviij- Nō tenet ex iuramēto suae futura ñ intēderit se obligare ad oia p̄terita et futura Tenet tñ ea suae ex vi ipa statutoꝝ- Qz si tal clericꝰ p̄misit p p̄ꝰ p̄ stitū iuramētū suae id statutū qꝰ pꝰ ea factū ē itez nō ē obligatꝰ ex iuramēto- ex e- clericꝰ Et idē intelligēduz est de eo q̄ fit nouꝰ ciuis alicui⁹ ciuitatis a iurat seruare statuta Con- Ray-

¶ Qd si aliq̄ dm̄ tpales vl' clerici ā plati iurāt suare statuta a ꝯsuetudines alicꝰ loci vl' ecte a int illa sūt aliq̄ illicita īpossibilia l'libtati ecte obuiāntia- Rꝯ Si iurātes ꝗ sciūt nō debuēt sic gnalt iurare nec sūt aliq̄ tenꝰ hmōi iuramēta suāda ꝗ solū alia Silt ecl si nesciūt nō sūt seruāda- q; nō tenent ad illa ex de iureiu- ꝯtingit- li- vj-

¶ Vtuz ille cui iurādo aliqd p̄mittit possit relaxare iuram̄ⁿ- Rꝯ ꝗ; tho- ij- ij q- lxxxix- lō pt p̄mittē aliqd alteri ꝗ iuramēto duplt Vno ōq; ptinēs ad vtilitatē ipi⁹ puta si ꝗ iuāmēto p̄mittat se suituz ei vl' pecuniā datuz- a a tali promissione potest absolvere ille cui promissio facta est- Intelligitur

em ei soluisse p missū qñdo facit de eo
fm ei⁹ voluntatē. Aho mō p mittit q̄s
alteri qd ptinet ad honorē vel vti-
litatē alioꝝ. puta si aliq̄s cū iuram
to p mittit alicui se intratuꝝ religiōz
vel aliqd op⁹ pietatis factuꝝ a ille tūc
cui p mittit ñ pt absoluē p mittētē. qz
p missio nō est facta ei principalit ꝗ dō
ñ forte fit in posita ꝛditio sc; si illi vi
debit cui p mittit l aliq̄d aliud tle. cō-
tos. a rai. A Jd ī sū. cō. e. t. q. xxxv B

¶ Quid si vēditor aliq̄s iurauit non
venire ꝛtra venditōz a nūc dicit se de
ceptū vltra dimidiū iusti pretij. nū-
q̄d ꝛz audiri. Rx° fm Her. Si maior
est nō credo q̄ audiet. Sec⁹ si minor.
qz p tale iuramētū nō excludit: ñ bñ
ficiū etatis. nō āt q̄ renūciet iuri cō-
muni Vñ pt agere ad supplemētū p-
tij vel ad rescindēdā venditōz. fm iᵒ.
ex. de emp. a ven. cū cā. A. a ibi ꝗ no
tat glo. notat etiā in sū. cō. co. tit. q.
xlj. B. Quid de puella q̄ iurauit nō
hīe regressū ad bona patna ꝗ q̄ cēt
dote ꝛtenta hēt ꝗ. Dos. ¶ iij Vel si vx
or iurauit nō ꝛtrauenire alienatōm
dotis. ibidē. ¶ iij. Multa circa hanc
materiā hēnt hic stati. c. iuramētū. j.
et. ij. et. j. p iuriū.

Iuramētū. j. cōiter Que est cā
institōnis iuramenti. Rx° fm
Rap. Duplex est cā. Vna ppt
infirmitatē nō credētiū. ut puta cū ali
cui suadet aliq̄d bonū a nō credit ver
bo simplia ītroductū est q̄ possum⁹
iurare. xxij. q. j. non est ꝛtra. a ca. si
pctm. Alia cā fuit p missiua. sc; ppt
euitandā ydolatriā. ppter qd ꝛcessū
fuit iudeis iurare p deū ne iurādo per
creaturas in ydolatriā inderēt. xxij
q. j. ꝛsidera Est ergo iuramētū licitū a
meritoriū: qñ p ipsū primo ꝓbuenit
Vñ in ps. Dñe q̄s habitabit in tab-
naculo tuo a seqt. Qui iurat primo
suo a nō decipit. A. Jd ē in sū. cō. li. j.
ti. ix. q. iij. B. Sō tñ est assuescendū
ad iuramentū ppter pictm piurij. pp
ter qd nō ñ ob necitatē vel vtilitatē ē
iurandū. xxij. q. j. ita ergo Et sic in-
telligēdū est qñcūq̄ iuramētū inuēit
phibitū. A. sc; qd ꝗ intelligit phi-
bitū ñ rōnabilis necitas vrgeat ex de
iureiurā. a si xpus. Et notat mco. de
lyra. sup. xx. c. exo. B

¶ Quot sunt spēs iuramēti. Rx° fm
Rap. Due Sā aliq̄ est assertoriū. ut
cuz iurat de pnti aut de pterito puta
sic cē vel nō esse Aliq̄ est promissoriū. s.
de futuro. ut cuz aliq̄s iurat aliq̄d se
datuꝝ vel facturū Jd ē Tho. in. iij. sen-
di. xxix. a secūda. ij. q. lxxix. Et ad-
dit q̄ hec aliqñ fiūt simplit. ut cū ꝛz.
Testis est m̄ de⁹. vel corā deo loquor
vel p deū qd idē est fm aug. Aliqñ vō
p execratōem. ut cū q̄s obligat se ad
aliquā penā. ut si ꝗ nō fecero hoc ac
cidat m̄ vel filijs meis a hmōi. a tunc
fm Augᵐ. illa p q̄ sic iurat obligat
deo ut ꝗ illis euenīat si sec⁹ ē q̄ dicit.
A. Jd ē in sū. cō. co. ti. q. ij. Et addit
fm rap. q̄ alie diuisiones iuramēti p
tinēt ad fōr ꝛtentiosum. B

¶ Que est forma iuramenti. Rx° fm
rap. In veteri lege iurabāt sic Viuit
de⁹ a viuit aīa mea Hoc faciat m̄ de⁹
Et ꝗ addat. xxij. q. j. a iurabūt. a. j
Re. xiij. a. xxv. In p mitiua ꝛo ecta
iurabāt sic. Testis ē m̄ de⁹ Ro. j. Jd ē
testis ē m̄ ꝛscia mea Ro. ix. Vel corā
deo loq̄r a hmōi. xxij. q. j. si pctm Ho
die ꝛo iurat sic. P deū vel sic me de⁹
adiuuet. vel p istas scās reliq̄as. l p
ista scā euāgelia a filia. xxxv. q. vj.
de pētela. Et ut dicit Jmo. nulla vel
modica dīa ē. siue q̄s iuret ut dictuz
est. sū si solū ꝗ dicat. Promitto ꝗ in
fide mea Maiⁿ tñ pēz ē fallē iuramᵐ
fictū p increata vel p supiores creatu
ras q̄ p iferiores Jd ē iuramētū ē qñ
asserit se dicē veritatē ī pielo aīe siue
ex de frigi. a male. fratrnitatē. Sēp tñ
qñ ps pti iuramᵐ defert: iurādū est
fm q̄ plac; ālob⁹. ff. 8 iureiu. l. iij. ¶
vl. a. l. iiij. a. v. In iuramētē ꝛo q̄ a iu
re p cipiūt ut ē iuramētū testis vel iuā
mētū calūnie: est iurandū sup sācta
dei euangelia. A. Jd ē in omnib⁹ alijs
iuramētis: que a iure vel a iudice vel a

ptibus ex nccitate deferūt fm eundē
Inno · et Hosti · ut in sū · cō · co · tit · q ·
viij · Et adde qd hēt s · Jurare · ff viij
in vltima addītōe · B · eē de iura · ca ·
tū · c · vlti · xj · q · j · testimoniū · Idē ꝗ
si pmiserit ꝗs aliq̄d iurare · ut dicit
Hostiē · A · sc; nulla forma distincta
fm eun · ut in dicta · q · viij · B

¶ Que exigunt ut recte fiat iuramē
tum Rx° fm ray · Tria · s · veritas · iudi
ciū · a iustitia Jhere · iiij · Jurabūt (vi
uit dñs in veritate a iudicio a iustitia)
xxij · q · j · et iurabūt Veritas eni sp d;
adesse ut sc; sciat ꝗs firmit ꝗ vera est
qd iurat · A D; ei adesse veritas vi sc;
ꝗ sit vera qd iurat a osciētie. ut putet
eē vera ut nōt glo · ī c · aīa dūtēdū · xxij
q · j · B · Alt si tm credit · nō deb; iurare
de scia ḡ de credulitate · Ite d; eē iudi
ciū · v · discreta deliberatio ut sc; ñ iur;
eē vera · ñ ppt nccitatē vl vtilitatē · xxij
q · j · ita ḡ Ite iustitia · s · ut illud qd iu
rat licitū sit a honestū · ut in dicto · c ·
ita ḡ · Idē Tho · ij · ij · q · lxxxix · A Glo
ray · exponit iustitiā sc; ꝗ ñ sit pctm
mōrale vl veniale · pncipalt vl p acci
dēs · ut in sū · cō · co · t · q · ix · Et si aliqd
p dictoꝝ triū d fuerit · neq ꝗ iuramētū
erit · sed periū · dicto c · aīa dūtēdum
Et fm Tho · in dicta · q · ix · nota Prio
a pncipalt periū est qñ deest veritas
qr iuramētū pncipalt ordinat ad cō
firmatōem dicti humani cui cōfirma
tōi falsitas oppom² Scd aio āt qñ de
est iustitia Tercō qñ deest iudiciū · B

¶ Quid qñ in iuramēto nō ē cadē in
tētio iurātis a recipiētis Rx° fm Tho ·
ij · ij · q · lxxxix · Si hoc pcemit ex dolo
iurātis: d; iuramētū fuari fm sanū i
tellectū ei cui iuramētū pstat · Si vo
iurās dolū nō adhibeat obligat solū
fm suā intētōe; · Sile s · Jurare · ff xij
q incipit · Quid si iuro · A Videt āt iu
rās dolū adhibē qñ legitīe interrogāt
studiose ñ dicē rñd; · xxij · q · v · q̄ū; B

¶ Vtr iuramētū pmissoriū sit sp obli
gatoriū Rx° fm Tho · vbi s · Quicūq;
iurat se aliq̄d facturū obliga² ad id
faciēdū ñ vergat in peiorē exitū · ut cū
iurat aliqs aliq̄d qd ē fm se malum
ut puta se patrēt adulteriū in q̄ ca
su peccat iurādo a peccat iuramētū f
uando · Sit vergit in deteriꝰ qr ē ma
ioris bonī impeditiuū · puta cū aliqs
iurat se nō intratur religionē vl qr ñ
fiet clericꝰ a hmōi · a in h peccat q̄d;
iurādo qr ponit obicē spūsco ḡ meli
us facit nō implendo · nā q̄ mala fūt
vel maioris bonī impeditiua: sb intra
mēto cadere ñ pñt S; a alio mō vergit
in deteriꝰ ppt aliq̄d qd de nouo emer
git qd fuit imp meditatū · sic cū hero
des iuāuit puelle saltāti se datur qd
petisset Hoc eni iuramētū poterat eē a
pncipio licitū intellcā debita oditōe
· s · si peteret qd daē licēt · ḡ īpletio iu
ramēti fuit illicita · xxij · q · iiij · a 3 offi
ciū · A Cō · glo · ray · ut ī sū · c · t · q · xxij ·
Et addit Credo sine p iudicio ꝗ iura
mētū vergit in peiorē exitū · vj · mōis
Prio cū iurat aliq̄d qd est mōrale in
se · Secō cū iurat qd ē veniale in se · Ter
cio cū iurat aliq̄d indīns qd ex circū
stāciis efficit mōrale · vl veniale · Qrto
cū iuramētū excludit opꝰ pietatis ex ca
ritate faciēdū · ut cū iurat aliqs ꝗ mi
hi dabit isti ex caritate · Qnto cū ex
cludit opꝰ de gne bonoꝝ · ut cū q̄s iu
rat ꝗ nō erit eps mōchꝰ l canonicꝰ
vl ñ celebrābit vsq; ad mēsē · vl ꝗ ñ
ieiunabit p deo vl pcāis suis in pane
a aq̄ ñ papiat ei vl ꝗ ñ dicet psalte
riū vl septē ps · Sexto cum excludit
opꝰ indīns pia intētōe ex dō ā prio fa
ciēdū · ut si q̄s iurat ꝗ ñ loqt martio
vl ñ intrābit domū eꝰ vl ñ coquet ad
furnū eꝰ · vl ꝗ ñ vēdet ei vē p minori
pcio q̄ tāto l ꝗ ñ ōmedet ad cādē mē
sā cū eo · Ideo credo ꝗ ppt hmōi iura
mēta q̄s nō d; declinare a talib; si ea
facere velit pia intētōe · a ppt deū a sa
lutē aīe sue a ppt tollēdū scandalū pxi
mi 3 que; sic iurauit · In primis āt
tribus modis credo ꝗ possit q̄lib; sic
iurans autoritate ppria cōtrauenire
sed imponenda est ei penitentia d te
merario iuramento · In reliquis tri
bus q̄ius hmōi iuramenta non sint

obligatoria · nec imponēda sit pna
p trāsgressione eor tanq̃ p mōrtli · ñ
expedit tñ pnia aucte ꝛuemire · ñ ppt
vrgentē necitatē · tū ppter reuerētiaz
sacri · tū ppter scādalū simplicū · Vñ
petēda ē absolutio a supiore q̃ hmōi
iuramēta dz facile relaxare vl potiꝰ oñ
dere sic iurantes nō fuisse obligatos
a īponere pnam de temerario iura=
mēto · Et cū hijs cō · theologi · ut pz in
dicta · q · xiij · B

¶ Que maior obligatio · voti vl iuá
mēti · Rꝰ fm Tho · ij · ij · q · lxxxix Votū
ex sui rōe est magis obligatorium ·
Sz obligatio voti cāt ex fidelitate
quā deꝰ dēꝰ cuiꝰ trāsgressio infideli=
tatē a p oseqns irreuerētiā continet
Obligatio āt iuramēti cātur ex reue=
rētia quā dēꝰ ei ex q̃ tenemur q̃ ve
rificeꝰ id qd p nomē eiꝰ pmittimꝰ
cuiꝰ trāsgressio ꝛtinet irreuerētiā tm
A · Jdē in sū · cō · eo · tit · q · xiiij · a alia
etiā est rō fm Tho · vbi s · qz plꝰ obli
gat simplex pmissio deo facta q̃ ho=
mini cum iuramēto · B

¶ An viri possint irritare iuāmenta
vxor · Rꝰ fm Wil · Sz · ñ sint talia q̃
vxor nō pt implere sine scādalo a p
iudicio viri · Et sic intelligēdū videt
qd dicit Tho · i · C · se · in fi · A Jdē in sū
con · li · j · ti · viij · q · xxxvj · B

¶ Vtz in iuramētis possit dispēsari ·
Rꝰ fm Tho · ij · ij · q · lxxxix · In iuram
tis pmissoriis dispēsari pt sic in voto
Vbi notādū q̃ illud qd cadit sb iuá
mēto pmissorio aliq̃ndo est manifes=
te pcēmvl maioris boni impeditiuū
a tale iuramētū dispēsatōe nō indi=
get Aliq̃ñ est dubiū vtz sit licitū vl
illicitū pficuū vl nociuū · aut simpli=
aut in aliq̃ casu · a in lb pt q̃libz eps
dispēsare Cū eo pmittit aliq̃d sb iu
ramēto qd est manifeste licitū a vti
le: in tali iuramento nō videt hīc lo
cū dispēsatio vl cōmutatio · ñ aliq̃d
meliꝰ occurrat faciēdū ad ꝛmunē vti
litatē qd maxime videt ptinē ad po
testatē pape · q̃ habz curā vniūsal ec
clesie · silr etiā a iuramēti absoluta re

laxaꝰ · A · Hoc est vez ex iusta cā · ut
si iuramētū eēt cōtra ptinētia ad obe
dictiā supioris · vl ob aliā iustā cāz
Aliter secus cū obseruatō iuramēti ut
pt; Sz · xxx · sit de iure dīno cōtra qd
nemo aliq̃d pōt · xxv · q · j · c · sūt q̃dā
B · Sz ad vnūquēq̃ ptinet irritare
iuramētū qd a sbditis factū est circa
ea q̃ subdūt eiꝰ ptāti · sicut pz pt irri
tare iuāmētū puelle · a vir vxoris · ut
dz numeri · xxx · A Ray · dicit ut notat
in sū · cō · li · j · ti · ix · q · xxvj · q̃ idē iudi
cādū est de absolutōe a iuramēto et
a voto · Et glo · eiꝰ dicit q̃ nō solū pp
sed etiā eps pt in iuramētis dispēsa
re · sicut a in votis Pōt etiā licite iura
mēta mutare in meliꝰ · nec est lb vem
re ꝛtra iuramētū · ex · eo · puemit · ij · cū
etiā nō magis obligēt votū q̃ iuram
tū excepta tñ iuramētis circa g̃uiora
q̃ reseruāt pape · ut puta si ꝛcernerēt
aliquā nōbilē vniūsitatē · ex · de elec
venerabilē · Et in lb casu dicit intelli
gēd dictū eor q̃ dicūt dispēsatōez seu
ꝛmutatōem iuramēti reseruatā pape
Et satis videt con · inno · dicēs q̃ eps
in iuramētis dispēsat · si sūt dolo · me
tu vl vi extorta a etiā qñq̃ ex cā i iu
ramētis licite pstitis Et cō · hos · ut in
dcā · q · xxvj · B · Vtz debitor ppt vim
iuramēti teneat reddere debitū excōi=
cato vide s · Excōicatio · vj · C · xxvij · q̃
incipit · qd si teneor · De iuramēto fide
litatis hes s · Feudū · C · vj · a s · Jura
re · C · ix · in fi · Jtē de iuramēto fidelita
tis si nō pstetur pape a plato vide J ·
Pegrinꝰ · ij · C · fi · in fi · De iuramento
eor q̃ absolutū ab excōicatōe habes
s · Absolutio · v · C · ij · et · iij · De mā iu
ramēti hes multa s · Juraēa J · piuriū
Jtē de iuramēto vniūsitatis hes lb stati

Juramētū · ij De iuramēto vni
uersitatis siue alicuiꝰ societa=
tis Adūtendū est · q̃ qñ vni=
uersitas alicuius ciuitatis vel colle
gij: iuramento se obligauit: et iuran
tes iam mortui sunt: successores faci
entes contra: nō sunt propter hoc p
iuri · Sz obligatio iuramēti psonal

est et nō trāsit ad successores: tenēt tñ ex quadā fidelitate adimplere qd iuratū fuit. ar. ex. co. veritatis. Hec rap. et Tho. ij. ij. q. xcviij. A Idē ī sū con. li. j. ti. ix. q. xxxiij. B

¶ Quid si vnies alicui vmūsitatis seu societatis iurāt aliqd se facturos vl nō facturos nūqd pñt sibi remittere. Rō. Bil. Hoc pt cē ātuor modis. Primo qdē si iuramētū sit de hijs q ptinent ad cultū dei seu ad religionē vl ad pietatē a tūc nō pñt remittē ut si duo iurent q ibūt vltra mare militare p deo. vl q intrabūt religionē aut q dicēt duo vl tria psalteria pinuicē aut si q artifices iurāt q d lucro suo certā portō; dabūt fabrice alicui ecclesie vl in alios pios vsus. Vbi tñ aliq iurāt q ibunt vltra mare simpl: pñt quidē sibi remittē ne vadant sil sed non pñt remittere qn vadant. qz quasi duo iuramenta sunt sc; q vadant a q simul vadant. Secō si iuramentum sit de tpalibus. a sit tale q absq; iuramento tenent facere q iurāt. a tunc etiā nō pñt sibi remittere qz pter salutē animaz videt sic iuratū. ut si carnifices iurent q nō vendēt carnes infectas p samis. aut q nō sophisticabūt merces suas a hmōi Tercio pōt ōtingere q iuramentū sit qui dē sup re tpali. sed tali q absq; iuramēto nō tenebāt facere qd iurāt. Et tūc si obseruātia iuramēti spectat tm ad cōmodū vl incōmodū iurantium pñt sibi remittē. ut si qs iuret q faciet alteri libz vl domū a ille q reddet ei mercedē. Sil qñ duo socij iurāt de cōicando sibi inuicē omia lucra. Si āt spectat ad cōmodu; alioz magis q iurātiū nō pñt sibi remittē. ut si artifices aliq iurent q in meradz. xx. solidoz nō acdpiēt d lucro vltr vnū solidū. vl q nō vendēt opa. ñ de materia sic pata. vl q ñ trahent petias pāni vltra tma hmōi. Qrto si obseruatō iuramēti sit alijs dānosa. nā tale iuramētū nō est obligatoriū ut si iurent sutores q certo tpe nō laborabūt et ut pt raritatē carni vendāt vl cārnifices q nō mādēt siue pabūt carnes vltra ctū numeru vl aliq opifices q nō opabūt p minori pcio q talia hmōi. que qdē iuramēta quis nō sint obligatoria nō expedit tñ q pria autoritate sibi remittāt. q autoritate epi reuocent vl potius denuncēt nō tenuisse. A Et pma est imponēda de temerario iuramēto sm cūdē. ut in sum con. co. ti. q. xxxvj. B. Vel dic q sufficit autoritas pa qñ iuramētū fuit de eo qd est manifeste pctm aut maioris tomi impeditiuū. ut dictū ē s. Juramētū. j. C. vj. A Hoc ē vez qñ manifeste oiz ostat q illicitū fuit iuramētū. alis saltē pter alioz scandalū vitandū: tenendū est pius dictum. B.

¶ Quando multitudo iurat aliqd facere vl nō facere nūqd aliqbz otrauenientibz pñt alij ōuenire. Rō. sm Bil. Si absolute a in oēm euentu; iuratū est: qlibz seruare tenet. si vero sub odiōe vl ob determinatā cām puta si alij seruaren a hmōi: nō tenetur qs nisi existente conditione. arti. xxxij. questi. viij. non solum. extr. de con. app. verum. ext. de iureiu. peruenit. Vnde si omēs alij vl plures non seruent in hoc casu absoluti videntur alij. Si vero pauci sunt qui non seruarēt. reuurrendum est ad intentōem iurantiu; vic; q si intendebant q quocūq; nō seruante ipsi non teneventur. aut solum si multi essent illi qui non seruarent. Et si de intentione nescitur. tutius est seruare. A. Glo. Rap. ut p; in sum. con. co. questi. xl. dicit q qñ medietas vl maior pars multitudis adhuc seruat iuramentum: si hoc vergit in damnum seruantium: a in lucru; non seruantium: benigne interp̄tandum ē. sicut dictū est s. Jurare. C. xij in casu de mensuris. B

Jurisdictio. de iurisdictiōe episcopi spirituali vbia quando possit exercēri. vide s. Episcopus. C. viij. et s. Absolutio. j. C. vj
De temporali s Episcopus. C. ix

¶ Jurisdictio quedã est voluntaria sc; qñ nemo se opponit· a hec pt exercẽri omñi tẽpe a loco·ut·ff· de adop·l· emancipai· Quedã contentiosa sc; qñ litigat·a hec nõ pt expediri a iudice pcedẽte·A·v nõ p tribunali sedẽte· ut in·ff·spaciũ·de q̃·J·B·nec diebz feriatis·nec de nocte·iij·q·iij·spaciũ·v·a iudice pcedente·ext·de offi· dele·c· constituit·

IVs·Quid est ius· Quid rigor·q̃d eqtas· a q̃d dispẽsa° Rz° fm ray·a host·Jus ẽ ars boni a eq̃ cui meito q̃s nos sacẽdotes appellat A·B est de textu·qd seqt est expositio·B·v sacroꝝ pceptorũ ministros·ff·de iusti·a iure·l·j·Rigor vo est excessus siue austeritas iure aliq̃ tiens ad trozẽ script9· q̃ q̃dz; nõ est seruãd9 ñ vbi timet exẽplũ mali·A·v ne pctm̃ deducat ad alios p exemplũ·ut in·c·sed a illud·de q̃ stati·B· di·xlv·ꝗ a illud·Qñq; tũ rigor idem est qd subtilitas iuris a seruãd9 ẽ·ex de resti·spo·in lris·Eqtas vo est medium int rigorẽ a dispẽsatõz·C·de iudi· placuit·Et diffinit sic·Eqtas est iustitia dulcore mie tẽpata·vl eqtas ẽ mod9 rõnabil: regens mia; a rigorẽ Hãc iudex sp dz pre oculi hze·ff·de eo qd cer·loco·l·q si ephesi in fi·a·xlv· di·disciplina a c·q emẽdat·a·l·di·põderet in fi·a c·dño scõ ſlã meli9 est d mia q̃ de seueritate reddere rõz·xxvij q·vij·allegãtl Hoc intelligo fm rai· ñ ex cã iusta seruet rigorẽ vel faciat dispẽsatõz·Quid ãt dispẽsatio a plura de ipsa hes s̃·Dispẽsatio p totũ·A Jdẽ in sũ·con·li·iiij·ti·xxix·q·j·B

¶ Jus publicũ vno mõ dr qdlibz ius in scptis redactũ· qd dr publicũ qr a publicis psonis introductũ est ut a pricipalibz a ofilijs·fiat a ostituo° municipialis vl epalis Jtẽ alio° dr ius publicũ qd publice vtilitati expedit utputa ne q̃s sua re maleutat a hj⸗ mõi·Jtẽ alio mõa spãlt dr ius publicũ id qd cõsistit in sacris a sacẽdotibz ·ff·de iusti·a ĩ·l·j·Qd ecl spãlt dimũ

dr·ex·de iureiu·mimis dmo·A·alis in capit·mimis de iure Et hec ec̃ notã² in sũ·cõ·li·iij·ti·xxvj·q·xxiiij·fm host· Jbi etiã plura alia d isto iure publico dicunt·B

¶ Vtq; ea q̃ contra ius fiũt valeãt·Rz° Regula dicit Que contra ius fiũt: dñt p infectis hzi·ex de re·iu·q̃ con·li·vj Quã regulã q̃dã voluerũt dicere hze locũ solũmõ qñ ius ita phibz q̃ addit et si contra fiat nõ valeat Sed hec expositio reprobat exp̃sse·C· de legi·nõ dubiũ Jõ indubitãter tenẽdũ est q̃ qñcunq; lex phibz si nihil aliõd addt tũc ea q̃ contra fiũt: ipso iure nõ valent ut sũt venditões·donatões·electões· testamãta a oia hmõi· ñ sint talia: q̃ eoꝝ effectꝰ reuocari nõ possint·ut hmõi diũa hmõi·Si vo lex addit aliq̃d plus tũc cõsiderandũ est q̃ addẽ pt tripliciter·Et primo quidẽ contingit si addat verba expresse annulantia ut dicendo·si contra factuz fuerit: fit irritũ a inane Et tũc est planũ·ff· de tutelis·l·mutuo·ff·sub cõditione· Secũdo contingit·si addit verba exp̃ mentia modũ p quẽ illud factũ ãnullatur·ut dicẽdo qui contrafecerit: removeatur exceptõe tali vl tali·ut macedoniana velleyani de dolo a similibus·Et tũc qd contra legem factũ est: prima facie valet·sed removet exceptione opposita· Tertio cõtingit addi aliq̃ verba ofirmãtia·ut dicendo sic· Si cõtra factũ fuerit: valebit q̃dẽ tẽp̃· et tunc valet ·ff· de fideiusso·l· gracce ·ff·a tutore a de interdic·et releg·l·re legatorꝝ·ff· ad tps· a qñ appel·fit·l· j·ff·biduũ·Et hec ẽ fma di·a Cy·Ad materiã iuris ptinere pt J·Lex·

IVstificatio· Que exiguntur ad iustificatõnem impij·Rz° fm Rayñ·quatuor·que sũt simul tpe·s·motus liberi arbitrij ·cõtritio animi·infusio grẽ·a remissio culpe·A·Con·Tho·a pe·ut in sũ·cõli·iij·ti·xxxiiij·q·xxix·B

¶ Caracter·Caritas cathecismus a similia·quere in lrã·C·

LAtro. q̃s dicat latro pb̃lic9 vl̃ nocturn9 ꝓlator agrorꝫ. Rx° Latro publicus ꝑ q̃ insidia² a aggredit in publicis stratis. Nocturn9 vo ꝓlator agrorũ q̃ de nocte agros vastat a incēdit. Hos ꝑm leges impune occidere licꝫ ut s̃. Homicidiꝫ. j. ff. vj. nec gaudēt emunitate si ofugiũt ad ecc̃aꝫ ut s̃. Emunitas cõfugientiũ. ff. j. Et ad istã latronis mãm p̃t ptinẽ. ff. Predo. a. ff. Raptor.

LEgat. Quid iuris si testator legat rem alienã. Rx° ꝑm hos. Si testator ignorauit ipsã eẽ alienã: heres nõ tenet p̃stare eã. nisi forte is cui relinq̃bat eẽt psona ꝓhibita. puta vxor vl̃ alia psona cui erat tantundẽ relictur9 de suo. qꝫ tũc tenet legatũ. C. de lega. cũ alienã. vl̃ ñ ipa res eẽt heredis. qꝫ tũc tenet eã p̃stare. ff. de lega. ij. vnũ ex familia. ff. si res tuã. Si vo testator scit eẽ rẽ alienam tũc tene² heres emere a tradẽ. a si ille cui9 est nõ vult vendẽ: vl̃ nõ nisi minis ꝗui pretio: tenet heres p̃stare iustã extimatõ: ñ forte eẽt tal̃ res cui9 cõmerciũ nõ h̃et. ut res sacre a hmõi Vñ nõ obstat ex. s̃ testa. fili9. qꝫ res ille erãt res ecc̃e. in q̃bꝫ legatũ nõ tenuit Con. Immo. A. s. in dicto. c. fili9 Ibi etiã s̃ nõt glo. a addit q̃ legatario incũbit ꝓbare sciẽtiã testatoris Predicta eẽ notãt in sũ. cõ. h. ij. ti. v. q. ex. B Legatũ ad pias cãs valet cũ minori solẽnitate vi s̃. ff. Lex. ff. ix. ver si. xj. Quõ heredes debẽt solui legata. aut etiã debita defuncti. habet s̃. Hereditas. ff. v. A. q̃ incipit. Vtꝫ heredes. B. a seqntibus.

LEgat9 Quot sũt gẽna legatorũ. Rx° ꝑm Ber. eẽ co. c. excõicatis. Tria sũt. Nã q̃da sũt legati de latere ipsi9 pape. ut sũt cardinales p̃ncipalt. a eẽ alij. Sicut ibi Ber. s̃dit. q̃ mittũt de curia. Secũdi sũt nõ de latere. scꝫ q̃ mittũt a papa nõ exñtes in curia. Veri9 tñ tenẽdum qꝫ ꝓbat Jo. an. in vi. scꝫ q̃ solũ cardinales dicũt̃ s̃ latere. A Cõ. glo. rai. ut in sũ. h. ij. ti. xxxiij. q. lxxix. B. Omñs alij vndecũq̃ missi nõ dicũt̃ de latere. Sũt a tercij q̃ ptextu eccãarꝫ suarũ hñt legatõ: An vo tales possint absoluẽ paissores clericorꝫ h̃es s̃. Absolutio. ij. in princ. A. a etiã in dcõ excõicatl. scꝫ q̃ nõ pñt absoluere. B

¶ Legat9 de latere p̃t ofirmare electões epõrꝫ. A. ac eẽ archiepõrꝫ ut i. c. si abbatẽ. de q̃. ff. B. a exemptorꝫ. Alij legati nõ sũ spãli mãdato. ex̃ s̃ electi abbatẽ. li. vj. Põt eẽ legat9 de latere cognoscere de causis cõtra exemptos. ut s̃. Exemptus. ff. penulti.

¶ Quid si legat9 aliquẽ excõicauit dũ erat in puincia sibi deceta: nũq̃d postq̃ egressus est p̃t eum absoluẽ. Rx° ꝑm Immo. Si reuocatus est: non poterit. Si vo exiuit reũsur9 postq̃ reuersus fuerit: poterit a etiã añ regressum si ẽ legat9 de latere. A. Immo si nõ sit de latere: p̃t absoluẽ in foro penitẽtiali sibi s̃ditos eẽ ex̃ puinciã. cũ sit voluntarie iurisdictõis ut s̃. Cõfessio. iij. ff. Iudicialt ãt absoluere ex̃ puinciã nõ potest etiã legatus de latere ut s̃. Absolutio. j. ff. v. B

¶ Qꝫ legat9 q̃ntũcunq̃ plenã legationẽ habeat. siue etiã h̃eat ptextu ecclesie siue: nõ habꝫ ex hoc potestatẽ cõferẽdi bñficia nisi ei spãlt̃ fit ocessum vl̃ nisi sit cardinalis. h̃et ex̃ eo. officij li. vj. Qꝫ si ecclesia hꝫ pzonũ laycũ nõ p̃t oferri p legatũ: nisi ei quẽ pzon9 pñtauit. Eodẽ mõ si habꝫ pzonũ clericũ cui pzonat9 opetit võne sui pzimonij. ex. co. cũ dilect9. A. scꝫ in ti. de iurepa. B. Sec9 si cleric9 sit pzon9 võne ecclesie vl̃ etiã si sit collegiũ. qꝫ tunc eo irreq̃sito p̃t legat9 cõferre. qꝫ p̃t qꝫ maius est scꝫ ipsas ecc̃as cõferre nõ req̃sito epõ. A. Facit ex. de offi. ordinarij dilect9 a ibi hoc notat glo. B

¶ Omñs reseruatões q̃rũcunq̃ bñficiorꝫ facte a q̃cunq̃ legato aucte legatõis. A. vl̃ ab executoribꝫ deputatis p ipsũ. ut in c. pñti de q̃. ff. B. a omnia deceta siue denũciatões a processus ca

rent viribz finita legatōne. A. dūmō ad collatōez corūdē bñficiorz iā vacā tiū minime fit p̄cessū. ut ibi. B. Quie tiā si durante legatōe legatus in ali qua ecclesia. A. scz cathedrali vl̄ col⸗ legiata. ut ibi. B. fecit aliquā reser⸗ uatōem. nō potest illa pendēte facere aliā in illa ecclesia. Similiter etiā p9 q̄ reseruauit vnū bñficium ptinens ad collatōem cuiuscūqz ipsa reserua tōne pendēte nō poterit aliud reser⸗ uare qd̄ ad eundē ptinet. Hec ex. co. pñti. li. vj.

¶ Nullus legatus pōt facere aliquā reseruatōez de ecclesiis a dignitatibz eaz. vbi illi q̄ p̄ficiūt hñt p electōz assumi nec se intromittē q̄n eligere a postulare valeāt. ex. eo. de liberatōe li. vj.

¶ Null9 legat9 pt̄ cedere alicui ī ge nerali vl̄ in spāli ut recepta resig̃tōe illorz q̄ hñt bñficia possint illa alteri oferre. alt̄ nō valet ex. eo. de liberatōe li. vj.

¶ Cōstitutōes facte a legatis in sua puincia durāt postea ꝑpetue. Sec9 si cās delegēt. qz egressis illis de puin⸗ cia nō durat iurisdictio delegatorz ñ añ legatorz discessū citatio p̄cesserit. ex. eo. nemini.

¶ Legat9 nō pōt p̄cessum delegatorz impedire. aut e9 sñam irritare: sed pōt eā confirmare a exequi. ex̄ de offi. dele. studuisti.

¶ Quot modis finit̄ legatio. Rz° fm Jo. an. Quatuor mōis. Primo mō si dat9 fuit legat9 ad tp̄s: finito tēpe finita ē legatio. ex̄ de offi. de le. de cau sis. Secdō qn̄ reuocat9 est. ff. de iud. l. iudicū. Tercio qn̄ egressus est lega tōez aīo nō redeūdi. Sec9 si animo re deūdi. ex. eo. nouit Quarto p mortē ipsi9 legati: nō tn̄ morte cōstituētis. ex̄ eo. legatos. li. vj.

LEgitim9 fili9 q̄s est Rz° f; ray. Legitim9 fili9 est q̄ de legitimo mūomio nat9 est: vel de eo qd̄ legitimū reputabat̄. ex̄ eo. cū inter Johā. a B. siue ālw in facie ecclesie cō iūcti sūt bona fide credētes se legitime copulatas vl̄ si alter tm̄ credebat. Rā a sic legitim9 est fili9. a vtriqz penti succedit. ex. eo. ex tenore. Sec9 si clāde stine contraxerūt. qz videt̄ fuisse ignorā tia affectata. Aut etiāsi ambo impedi mētū sciētes: publice contraxerūt. ex̄ e. de clā. desponsā. cū ibi bitō. Idē tho. a pe.

¶ Quō pñt legitimari q̄ legitimi ñ sūt. Rz° Multipl̄. Et prim9 q̄dem mo dus est p seqns matrimoniū qn̄ solu tus de soluta filios habz scz naturales. si contrahit cū ea legitimāt̄. Secus de spuriis scz de adulterio natis. ex. eo. quest9 a. c. tanta. Sed̄s est p speciale indulgētiā papē. ex. eo. p venera bilē. Hij duo modi in canonibz repe riūt̄. Sūt a alij fm leges. Prim9 est si pat̄ filiū naturalē offerat curie im patoris. fiatqz curiak̄ut in autē. qui mo. na. eff. le. ff. si q̄s g. col. viij. Idez si cū offerat curie ciuitatis de q̄ vl̄ ci uis vico est oriūd9. ut insti. de nup. ff. vlti. A Meli9 in autē. qui. mo. na. le. ff. si q̄s g. ij. B. Sed̄s mod9 est si pī decedēs in testamēto naturalē filiū no minet legitimū. a ipse postea offert prīcipi testamētū. fiet legitim9. Terci9 mod9 est si nullo filio legitimo existē te. ipse natural̄ fili9 sepius offert cu rie ut dictū est in autē. q. mo. na. eff. le. ff. j. et. ff. si q̄s igit̄. Quart9 mod9 est. si pat̄ in instrumēto p publicam manū confecto. vl̄ aliter scripto. cū sb⸗ scriptōe triū testium cū nominet fili um. nec adiecerit naturalē. ut in au tē. ut liceat ma. a auie. ff. ad hec. col. viij. A. Ibi dr. Si q̄s filiū aut filiam hñs de libera muliere cū q̄ nuptie cō sistere pñt publico instrumēto dicat. siue ꝑpria conscripto manu: a haben ti subscriptōem triū testium fidedig norz. siue in testamēto siue in gestis munimentorz hunc aut hanc filium suū esse. vel filiā. a non adicat natura lem. huiusmodi filiū vl̄ filiam legiti mos esse. a nullā aliā p̄batōez ab eis q̄ri. sed omni frui eos iure filiorz legiti morū. Ex hoc enim a cum eorz matre

monstrat legitimū habuisse mūo.
Ibi ē ꝟ q̃ sic nominādo vnū a idem
ius extendit ad oēs alios filios ex
eadē muliere natos. B Spurij vo nō
pnt legitimari q̃ntū est p leges ꝗ im
patori vl alij autoritate eius aliq̃ndo
de gratia legitimata fiūt ꝓ. A Predi
cta etiā notat in sū. cō. ti. iiij. ti. xxiiij
q. ij. fm ray. Tho. Pe. et Al. B

¶ Quid prest filios esse legitimos.
Rō. Succedūt in oēibz bonis pentū
ut in autē. q. mo. na. effi. le. C. a qm̄
et C. de suis a legit. here. p totū. ex. e.
quest. a. c. tanta. Et ꝗ intellige ñ
excludant ab hereditate in casibz q̃s
hēs ē. Hēditas. C. ij. ¶ Vtr legitimat
q̃ ad act. ecclasticos: intelligat legiti
mat. q̃ ad seculares hēs ē. Illegitim.
C. fi. A. a ibi plenī in additōne. B.
Ad materiā istam ptinere pōt ē. Fi
lij. et ē. Illegitim.

Legitima portio triplex ē. Vna
est. q̃ est debita iure nature a
dicit debitū bonor ꝗ fidiū. et
hec debet filijs tm̄ q̃ sine cā exheredi
tari nō pnt. a huic portōi nullū gua
mē pōt imponi. C. de offi. testa. l. omi
mōa duabz le. se. Et hec est tal. Si st
q̃tuor filij vl infra dnt hēre terrā ptē
Si fūt q̃ncq vl vltra dnt hēre medieta
tē ei. q̃ ois deferebat ab intestato.
C. de in offi. testa. Auten. nouissima
Et intelligi debz detractis debitis si q̃
esset. A Facit. l. demisse. ff. de ver. sig.
B. Itē est alia portō sc̄z q̃rta falcidie
q̃ debet iure institutōis. ut cū aliq̃s ē
institut. heres a illa hereditas est ex
hausta p legata: tūc institut. pōt detē
here sibi vsq̃ ad q̃rtā ptē hereditatis
detrahendo de singulis legatis ñ ad pi
as cās. A. Hoc tēt in autē. fiūt. C. ad
l. falcidiā. Cessat etiā falcidia q̃n tes
tator scies q̃ntitatē p̄timonij sui ex
pēsse illā phibuit. vl si heres nō fecit
inuentariū tpe a modis a iure statu
tis. ut in autē. ꝗ cū testator. C. eo. vl
si heres infra legitimū tp̄s volūtati ñ
parucrit testatoris. ex̄ de testa. Rey
nald. ad fi. Et ibi glo. dicit q̃ tp̄s le

gitimū est tp̄s ām̄i oputādū a iussu
iudicis infra q̃d tp̄s si nō parucit: di
cit q̃ etiā pdit oia excepto q̃d sibi de
bet ex fideicōmisso Itē cessat falcidia
q̃n aliq̃ fūt ita relicta ut nō alienē. ꝗ
remaneāt apud successores ei. cui re
linquūt in autē. sed in ea. C. eo. B. ex̄
de testa. Raynald. ad fi. a. C. ad. l.
falcidiā p totū. Itē est ꝟdia q̃ ꝟ tre
bellianica. ut cū aliq̃s institut. heres
rogat ut alij restituat hereditatē Ra
talis institut. pōt retinere q̃rtā pte
de tota hereditate. ut in insti. de fidei
cō. here. pagpho. ꝗ qr. a. C. ad rebel
p totū. Hec detrahit de mūsitate hē
ditatis. a in hac oputan. legata a do
natōes. ff. ad. l. falcidiā in q̃rta. A.
Hec lex nō videt ibi haberi. a puto
q̃ velit allegare. l. in q̃ntitate. q̃ est
eo. ti. Sed melī videt facere insti. de
fideicō. here. pagrapho. sed qr. cuz se
vbi pat; q̃ cōmoda a onera heredita
tis diuidunt inter heredē a fideicom
missarium. siue sit vnus heres. siue
plures pro suis portionibus. B. Ro
tantur hec ext. de testa. Raynutius
Et si plures heredes instituti fuerint
diuident inter se dictas portōes Hec
que dicta sunt de iure sunt Ceterum
circa hoc diuersarum terrarū varia
est cōsuetudo. que si rationabilis sit
et prescripta: seruari debet. ut supra.
Cōsuetudo. C. iij. iiij. et. v. A Hic pos
set cōsuetudo irrationabilis discerni
q̃n esset otra relicta ad pias causas
ut notat in sum. con. h. ij. ti. v. ques
xaij. Et consequēter idem foret q̃ido
cumq̃ esset contra debitum pietatis
seu caritatis B

Leprosus. q̃d de cōiugio lepro
sor. Rō. Lepra supueniēs sol
uit sponsalia A. s. de futuro. ut
in. c. lrās. de q̃. T. Et ibi glo. q̃ etiā di
cit q̃ idē est de q̃libz enormi deformi
tate. B. ꝗ nō soluit mūonīū ext. eo. lrās
Vñ si otractū fuit tenet oiūx ad
redditōez debiti. ex. e. c. j. et. ij. Leprosus etiam ōhere pōt si inuenit volētē
ex. eo. c. ij.

¶ Vtr ciuis teneat cohabitare ciui gi leprosi-Rx. fm Tho. i. iiij. di. xxxij Licet teneat reddere debitū: nō tñ tenet ei cohabitare. Nō em̄ ita cito infi cit ex coitu sicut ex frequēti cohabitatione. Et fm Pe. hec opinio celebrior est. quā a Hostiē. declarat sic. Sufficit leproso q vxor ita ꝓpe sit q ꝓpter loci distantiā non fraudet debito. nec oportet q in eodē lecto. aut in eadē domo morēt. Filij q̄z leprosorū cū sano mané debent ne inficiant. A Idem in sū. cō. li. iiij. ti. ij. q. lxvj. cū duab9 se. B. Vtr leprosi teneāt dare decimas hēs s̄. Decime. ij. Cxj. Et vtrum de sepultura. A. s. alicui9 leprosi intrātis domū leprosorū ut i loco allegato. B teneat ad canonicā portōem. vide T. Sepultura. iij. Cxj. qui incipit Quid de leprosis.

¶ Vtr sacēdos leprosus debeat celebrē re. Rx. fm Wil. Populo q̄dē ꝓpter scā dalū celebrare nō dz: ꝗ ꝑuati. si non sit minis deformis. A. aut debit fm cūdē. ut in sū. cō. li. ij. t. j. q. xliij. B. ñ est phibend9: sed tñ cessabit a mīsterio q̄ ad sanos. A. ꝗ leprosis cātare a mmistrare poterit s̄ ina vt in dcā. q. xliij. B.

Lex a cōstitutio Quid est lex Rx. Lex est ostitutio ꝓtā in q̄ maiores natu simt cū plebibz aliq̄d sanxerīt. di. ij. lex. Et de hīs etiam vide in fine seqntis. C.

¶ Quis pt facē legē. Rx. fm Tho. j. ij. q. xc. Lex principalt respicit ad bonū comune. Ordinare āt aliq̄d ad bonū comune: ē vel totiꝰ multitudīs: vel alicꝰ gerētis vicē totiꝰ multitudīs. Et iō cōdere legē vel pticet ad totam multitudinē vel ad psonā publicam q̄ totiꝰ multitudīs curā hz. Est tñ p mulgatio nēcaria ad hoc ut lex hēat suā virtutē Vña di. iiij. A. in. C. leges B. dz q leges instituūt cū pmulgāt Et sic pōt colligi tal diffinitio. Lex ē q̄dā rōnis ordinatio ad bonū cōe ab eo q̄ curā cōitat hz pmulgata. A Cō. hos. ut in sū. cō. li. ij. ti. v. q. caiij. B

¶ Sz q̄ fūt illi q̄ ita curaz cōitat hñt q posint legē facē. Rx. fm hos. Gnalem ostitutōz papa pt facē in omibz spūalibz a ecclīasticis. ex. co. c. fi. Ite legatus in puincia sibi ꝓmissa. ex. de offi. le. ca. fi. ex de loca. a cōdu. ex rescripto Ite sinodꝰ puinciatis. xvj. d. q dz Ite sinodꝰ epal. xviij. di. c. j. et c. fi. Ite eps in sua dpocesi pt ostitutōez facē. ex de ma. a obe. si q̄s. ex. de locaa ꝓdu. via nobis. Ite capln pt sibi ostitutōz facē. ex. eo. cū accessisset Sikt a vmūsitas clericorū a mgrōrū. ex eo. ex lūis Ite in tpalibz gnale; legē pt facē impator. C. dz legi. l. ij. a. l. fi. Nō tñ in spūalibz seu ecclīastic. Itez pfect9 ptorio a oēs q̄bz impator hoc mādat Ite ꝓpls roman9. Ite senat9 roman9. Oēs isti legez gnalem facē pñt. Ite oīs ciuitas siue ꝓpls pt sibi legē facē Hec oia in insti. de iure na. C. j. a. ij Idē credo de q̄libz collegio approbato. ex. eo. q̄ in eccīaz. a c. ex lūis. A. Idē in dicta. q. caiij. Et addit fm imno. i c. via nobis ex. de loca. a ꝓdu. vbi dicit q l; eps cū capło suo possit statuta facē sup iurisdictōe sua: sup alijs tñ nō pt: nisi hij q̄z interest: cōsentiant vel ad min9 sint pñtes. de cō. d. iij. c. j. a ex. de hīs q̄ fi. a preter. sine cōsen. ca. c. penit. a fi. B

¶ Sed infra qd tps incipit artare. Rx. fm Hosti. Cōstitutio gnalis incipit artare p9 duos mēses a tpe publicatōis. ut in Autē. ut fact. no. ostitutio. in rubro ex migro. A. Col. v. B Idem Ber. et Jo. An. dis. fic. Cū istud sit iure ciuili expssū. a iuri canonico ꝓriū nō sit: cautū idpuabim9. qm̄ ecclo ratū videt. ex ne de. vel mo. ca. vl. et de sē. exc. nouāt. Et addit dicēs. ñ in ipa ostitutōe aliq̄d caueat? Et p hīs soluūt si q̄ iuemūt ꝓria. Inferior āt cōstitutio fm cū. hos. ut puta capłorū et vmūsitatū incōtinenti ligat facta pmulgatōne. ñ forte absētes a ignrantes: q̄bz neq tps data neq limitata ꝗ iudicī arbitrio relinq̄. ar. ex. q̄ ma. ac. po. c. fi. A Idē in dcā. q. caiij. B.

¶ Vtq; ignorantes excusent ab obs
uātia legū a ostitutōnū. Rō Cōmuni
ter loq̄ndo nō excusant. nisi sit p̄dic
tū est s̄. Ignorātia. C. iij. tñ a sentē
tijs platis p statuta ordinaiorq; excu
sant ignorātes. qr nō ligāt illis. nisi
eorq; ignorātia fuerit crassa aut supi
na. ex. eo. ut aiarq; li. vj Et q̄ sit cras
sa seu supina hēt s̄. Ignorātia. C. fi.

¶ Vtq; ostitutō respiciat p̄terita Rō
Futura tm̄ respicit nō p̄terita. ex̄ eo.
cogscentes. ñ in ea nominatū ꝗ p̄teri
tis caueat. ex. eo. c. fi.

¶ Vtq; posterior ostitutō toll at porē
Rō Tollit. etiāsi de pori nullā faciat
mentōr. ex. de cogna. spi. c. j. licr. secꝰ
fit in resc̄ptis. ex. de resc̄p. cetery. a c.
ex pte. Itē secꝰ de ꝛsuetudine. A. s. qr
ei nō derogat p nouā ostitutōer pape
nisi de ea fiet mētio. ut in loco allega
to. B. s̄. Consuetudo. C. vj.

¶ Vtq; leges humane obligēt in fo
ro oscie Rō ꝓm Tho. pri. ij. q. xcvj. Le
ges hūane si iuste sint hnt vim obli
gatōis in foro cōscie a lege eterna a q̄
detriuāt ꝓm iꝰ puer. viij P me reges
regnāt a legū oditores iusta decernūt
dicūt ēt leges iuste. Prio q̄dem ex fi
ne. scr qñ ordināt ad bonū cōmune.
Itē secdō ex autoritate scr qñ lex lata
nō excedit ptātē ferētis Itē tercio ex
forma qñ scr ꝓm eq̄litatē ꝓportōis i
ponūt sbditis onera ad bonū omune
a ꝓm ꝗ leges hmōi oneā imponētes
iuste sūta obligāt in foro oscie. di. ix
q̄cūq; Leges ꝛo iniuste nō obligāt
de q̄bꝫ vide in se. C. A. Idē in sū. cō. eo
ti. q. cciiij. B

¶ Que sūt leges iniuste. Rō ꝓꝫ Tho
vbi supra. Iniuste sūt. Prio q̄dē per
ꝛuetatē ad bonū humanū. a hoc tri
plr scr ꝛiijs modis nūc dictis de legi
bꝫ iustis. Naꝫ vno mō sūt iniuste ex
fine. sic cū aliq̄s p̄sidēs leges impoit
onerosas sbditis nō ptinētes ad vti
litatē omunē. ꝗ magis ad ꝓpriā cupi
ditatē vl glam. Secdō mō ex autorita
te scr cū aliq̄s legē fert vltra omissaꝫ
sibi ptātē. Tercio mō ex forma. puta
cū inequl onera multitudinis dispen
sant etiāsi ordinēt ad bonū omune.
a tales magis sūt violētie q̄ leges.
Vñ nō obligant in foro oscie nisi forte
ꝓpter vitandū scandalū. Itē iniuste
sūt p ꝛuetatē ad bonū dīnū. sicut le
ges tirānorq; inducētes ad ydolatriaꝫ
vl ad qd libꝫ aliq̄d qd est contra legē di
uinā. a tles leges nullo⁰ lr obseruare

¶ Sed nūq̄d inter leges impiales q̄
nūc vigēt sint aliq̄ casus illicitia ꝓm
aiam nō seuandi. Rō Sūt ut di. d. x.
lege. Et pri⁰ q̄dē in mūmonijs Nam
ꝓm legē filiꝰ vmꝰ germani copulari
p̄t p mūonīū cū filia alteriꝰ germani
ut insti. de nupt. C. in ē eos. C. de nup
l. nemini. a ꝓm deū tales dnt penitus
separi. ex. de ꝛsang. a aff. nō dr. et. x.
xxv. q. iij. p gemē Secdō. qr ꝓm leges
puella rapta ñ p̄t ꝛtere mūo⁰ cū suo
raptore. C. de rap. vir. l. vnica Et ideꝫ
erat olim ꝓm antiq̄s canones. ꝗ ho
die p̄t. ex. de rap. c. fi. vide C. raptor. ij
C. ij. Tercio. qr ꝓm leges licitū est ho
mini soluto tenē mulierē soluta; in
concubinā ut in Autē. q̄ mo. na. effi. sui
C. si q̄s āt. Sed ꝓm deū ecl formicatio
simplex mōrle pcēm ē. a excludta re
gno dei. ut dicit apls. j. Corq; vj. Qr
to qr ꝓm leges licitū est viro occidere
adulterq; vxorē deprehensū in adulterio
si est psona vilr a cui nō dēt reuerētia
ff. de adul. l. maito. j. rñ⁰. a. l. si adul
teriū. a. C. adul. l. Gracꝰ. a filr lr pri
q̄ hꝫ filiā in ptāte occidē adulterū si
lie in domo filie. a econtro licr pri oc
cidē adulterā filia grii a occidē filiā
ff. de adul. l. pr. a. l. nec in ea. a. l. qr
ait. Similr a latronē siue ꝓplatorem
agrorq; ut s̄. Homicidiū. j. C. vj. Sed
ꝓm deū nihil eorq; licr a ꝓhibet cū p̄ci
pit Exo. xx. Nō occides. Qnto qr ꝓm
leges dānat q̄ cōprehensā in adulte
rio tenr vxorē. C. de adul. l. crimē. a. l.
castitati. Sed ꝓm deū a iura canoni
ca p̄t tenē sine vlla pena. dūmō ipsa
velit ab adulterio recedē. xxxj. q. j. C.
Baudi. A. alꝭ incipit. hic Baudicꝰ
B. Sexto qr ꝓꝫ leges ī multl casibꝫ li

citū est vxorē repudiare a mūonīū ri
te ꝛtractū dissoluere a maxime in ca=
su q̃ notat-dis-x-lege-a-xx vij-q-ij-
fūt q̃ dicūt-A Jn hijs ca-ꝛ de disso=
lutōe mūonij cē ꝛsūmati cā religio =
nis qꝛ phibet-licet leges pmiseūt-
B-ꝗ hoc lex ꝛima phibz-ut in eisdem
c-ꝛ Septīo qꝛ ꝓm leges mulier que
mortuo maito nubit infra tp̄s luctꝰ
sc; vmꝰ āmi infamis fit-a incurrit mlt
tas penas-C-de secū-nup-l-j-a-ij- Sz
ꝓm deū ut apl̄s dicit nubat libere cui
vult-ex de secū-nup-ca-fi- Et ut nōt
Jmo-remittūt ei oēs ille pene q̃ fūt
tm̄ ad ipsiꝰ pena;- Secꝰ si inde pūciat
aliq̃d ad alios-A- dn̄s an-de bu-da
riꝰ hoc pmit ī dicto-c-fi- de secū-nup-
dicēs qꝛ q̃dā fūt pene q̃ fundāꝛ super
odio sc̄ꝛ aru; nuptiaꝝ vl̄ festinatōne
trāsitꝰ a tales pene fūt cōrecte-ut h̄-
qꝛ ꝛhere mūonīū nō ē odiosū neq; p=
hibitū ꝗ ab apl̄o pmissū- Quedā st̄
pene q̃ fundāt sup fauōre p̄mi mū
onij a iste adhuc hodie durāt-ut si mī
ꝛseq̃t aliq̃d ab intestato vl̄ ex testa=
mēto alicꝰ filioꝝ p̄oris mūonij hz so
lū vsufructū sup eo dū viuit remanē
te ꝓpetate apud filios eiusdē mūonij
si extāt q̃bz nō extātibz ꝛseq̃t-plenū
ius-ut-l- feie-ff-fi-C- de secūdis nup-
Jtē q; vir siue mulier nō possit in vi
ta vl̄ pꝰ mortē donare nouerca vl̄ vi=
tricō plusq̃ donaueit vmcuiq; filioꝝ
p̄oris mūonij-ut-l-haca dcā-l-j-C-e-
Et idē in multl̄ sibz q̃ pmit dn̄s an-
vbi s̄-B Octauo qꝛ ꝓ; leges filiꝰ spu
riꝰ nō est alendꝰ-ꝗ ꝓm deū a canones
ꝛtra ut s̄-filiꝰ-ff vij-A-q̃ incipit Qꝛd
de spurijs-B Nono qꝛ ꝓ; leges heres
si nō fecerit inuētariū tenet ad oia de
bita defuncti-secꝰ ꝓm deū ut s̄-Hēdi=
tas-ff v- Decīo qꝛ in certis casibz ꝓm
leges heres teneat de maleficio defun
cti-secꝰ est ꝓ; deū ut s̄-Hēditas-ff iiij
A-qꝛ ut ibi p; tenet ad oia debita de
functi ē ex maleficō inq̃ntū hēditas
sufficit-B Vndecīo qꝛ ꝓm leges id qꝛ
retinet in vltīa voluntate: nō vz ni h̄at
vij-vl̄-v- testes-C-de testa-l-si vnus
a-l-fi- sed ꝓm deu; in relictis ad pias
cās sufficiūt tres á ē duo testes- ex
de testa-cū testes-a c-relatū-A De h̄
plenꝰ s̄-j-ff v-in additōe-B-Duode
cimo-qꝛ ꝓm leges si pmitto aliq̃d nu
do pacto-A-v simplici pmissione sine
alia iuris solēnitate-B nō teneor-qꝛ
nō oriet inde acto-ut-ff- de pa-l-iure
gētiū-Cōtra est sc̄ꝛm deū a canones
qꝛ mōrl̄t peccat recedēs a pacto-ex de
pac-c-j-cū sibz q̃ ibi notāt Et vi-ff
pmissio Et idē si pmitto vm̄ recipiēti
p alio-qꝛ ꝓm deū teneor-ꝓm leges ñ-
A-Nisi pmissio facta fuerit p̄sone exi
stēti sb ptāte alterius ꝓ suo seu filio=
fa-vl̄ procuratori-seu negotiorū; ge
stori-B tos em̄ bñ acq̃rit p̄ia dñō-
ut ī Insti-p q̃s p̄so-no-acq̃-ob-pto-
a-ff-et Co-de p̄cu-a de neg- gest-B-
Tredecīo qꝛ inter emētes a vēdentes ꝛce
dūt leges-A Meliꝰ dicēt pmittunt-
Nullū ei dolū leges ꝛcedūt-ff- de do=
lo p totū-B-de cōptō; tit-vi-s̄-Emp
tio-ff iij- Decīo q̃rto qꝛ ꝓm leges ñ lz
emē seu vēdē iura a actōes q̃ q̃s hz ō
aliū p minori p̄cio q̃ fit p̄ncipale de
bitū alt ñ vz emptio-nec peti p̄t ñ vꝗ
ad id qꝛ solutū ē nec ē pnt tlia iuā
p pte vēdi a p pte donari-C- mādati-
l-p diuisas-a-l- ab anastasio-Sz ꝓm
aiam mihi phibz me emē iura ō ali=
quē p minori p̄cio q̃ sint ip̄a iuā-dū
tñ no facā h̄ in fraudē vsuē ꝗ ꝓt ī tēs
se meu; á labōrē q̃ forsitā erit in rehñ
do-ꝗ qꝛ dubito ne debitor fugiat aut
ad pauptatē veniat-vide h̄ ff-Vsura-
iij-ff pe-A Et ibi p; a ē in dictis-l-p
diuisas-a ab anastasio-q; h̄ fuit sta=
tutū ad ēmouēdas lites a p cōi bono
Jō nō ē cā q̃ re in ꝛscia nō obliget et
sibi imputet q̃ se intromittit: hmōi
picuk a litigijs-B-Decīo q̃nto qꝛ ꝓm
leges in longissimō tpe ē possessor ma
le fidei p̄scribit-Secꝰ ꝓm deū a iura ca
nonica-ex de reg-iu-possessor male fi
dei-li-vj-de h̄ vi ff p̄scptio-ff v-Sedecī
mo qꝛ ꝓm leges maleficia cogitatōis
reg̃larit ñ punīūꝛ-ff-s p̄cis-l-cogita
tōis: ꝗ tñ oīs cogitaᵒ mala l̄ a vo vl̄

p pmiam puniendā ē-xxxiij-q-ij-oīs
Decimoseptio-qz fm leges licz magi
a venefica puniāt: tñ q ꝗ facīt otra
imbres-ventos a grandines pmiāt
C-de male-l-eoz-ꝗ fm deū talia etiā
sic facere grauissimū pctm est-ut clae
pbat Tho-ij-ij-q-xcvj-A Et bñ qz ñ
sūt faciēda mala ut veniāt bona- ad
Ro-iij-B- Decīo octauo-qz fm leges
licitū est in cā sāguinis corrūpe accu
satorem-ff-de pua-l-fi-A Ibi dr-In
omnibz causis pterq; in sanguine qui
delatorē corrūpit p victo hēt-a sic nō
innuit q ꝗ licēat-ꝗ qz tali pena non
punit-B Sed fm deū nō licz ut ponit
Tho-ij-ij-q-xcvj-Hec itaq; sūt q nō
re potui q qsitū ad casus aīe nō sunt
fm deum tenēda- licz sint ocessa p le
ges-Alias vo iurē sbtilitates a diuisi
tates iurē canonici a ciuilis: iuristis
relinquā-Porro de illis legibz q per
mittūt vsuras nihil dico-qz oēs ab-
rogate sūt eē p leges ut ff-vsuā-j-ff-x
xviij-q incipit-qd de legibz

¶ Vtz in legibz possit dispēsari- Rz°-
fm Tho-ij-ij-q-xcvij-vectores multi
tudinis dispēsare pnt in legibz hūa
nis in aliqbz casibz-A- scz in qbz di-
spēsatio a iure pmittit aliter sec9 cuz
nemo possit venire cōtra legē supio
ris-xix-d-nulli phas est-B-ita tñ q
dispēsatio nō cedat in nocumtū tomi
omūis- ꝗ poti9 ad illud pficiat-Qui
ā t sunt casus iuris canonici dispēsa
biles solutz p papā hēs s-Dispēsatio
-ff-vij-A-s-in-ff q incipit-dispensatio
cū sequentibz-B-

¶ Vtz in ostitutōibz intelligāt con
cessa quecūq; nō sunt phibita Rz° fm
Hosti-Si ostitutio pmulgata ē affir
matiue: oia q otinet a ex eis seqntia
videt ocessa-ñ reperiant phibita-pu
ta cōcessū est otrahere mūomiū-ergo
cuilibz a sp nisi repia² phibitū-Si vo
pmulgata sint negatiue omnia ex eis
seqntia intelligūt phibita nisi repi
an² ocessa-sicut phibet ne qs occidat
ergo semp a omnibz phibet nisi qn in
uenit concessum-

¶ Leges impiales imitan² canones
Vñ dicūt sic Rō dedignāt sacre leges
canones sacros imitari- spālt in mū
monijs a vsurē-in autē-ut clerici ap9
ꝓprios epos Col-vj-et-ij-q-vj-ff-hic
colligit ex de no-opi-nē-intellexim9

¶ In legē fraudē nihil agēdū ē-ff-de
legi-cōtra legē-qz cū qd phibet vna
via: intelligit phiberia alia ex de re
iu-cū qd li-vj-

¶ Quid de odentibz leges imiqs-Rz°
Si leges imiq sunt otra libertatē ecce
tūc cōdentes a seruātes sunt excōica
ti ipso facto- ut hēs extense s- Excōi
ca°-j-ff-ij-v-viij Si vo sint simplit cō
tra aliq dia eccie mandata-ut puta
q licēat facere simonias vl alienare
feudū-papue eccāsticūa hmōi: ipso
iure nō valent-di-viij- q otra-xxxij-
q-vij-flagicia-ex-de ostitu-q in eccia
rū-Et facētes a seruātes peccāt mōr
liter-ex de simo- cū in eccica ca- nō sa
tis-Et si q dāmificati sūt occasiōe tal
legē: oditores a eoz heredes tenēt ad
restitutōez Illi etiā q induxerūt odito
rē ad talē legē faciēdā tenēt ī solidū
a sīl oēs seruātes tenēt ad restituti
onē omniū eoz q taliū legū occasione
lucrati sūt vl alios dāmificauerunt-
Et eodē mō imo multo magis peccāt
a tenēt q leges cōdunt directe ō deū
sicut de ydolatria- ut hic s-ff-viij- est
dictū-A-Hec etiā notāt in sū-cō-li-
ij-ti-v-q-cev-fm ray-a host-Et vltē
pdictū casū etiā in alijs irrogat excō
municatio otra taliū legū oditores-
puta si oderēt legē sup vsuris facien
dis vl nō restituēdis-ut in de-ex gra
ui-de vsuris-vl sup simonia cōmittē
da-cū in simonia hodie fit excōicatio
papalis-ut; p exuagā-eugenij qrti-
cū detestabilea idē in multis alijs ca
sibz q pnt colligi s-Ab solutio-j-ff-ij
a excōicatio-j-ff-j-cū seqntibz-B-Ad
materiā legis pt ptinere s-Jus-Le
ges audire nō licz qbusdā clericis-
s-Excōicatio-j-ff-ij-v-vj- a ibidē-ff-
iij-v-xiiij- Quomō papa possit tollē
leges hēs ff-Papa-ff antepenl-

Libellari⁹ ꝛtract⁹. Cōtractus iste q̃ in q̃busdã locis dicitur datio ad liuellu; est idem q̃d cōtract⁹ emphiteoticus a iō de locvi de s̄. Emphiteosis.

Libell⁹ famosus dicit. qñ alicq̃s scribit cedulã cōtinẽtẽ iniuriã siue infamã alteri⁹ a p̃ij dit eã in loco vbi inueniat a sic de alijs infamatur.

Que ē pena ꝛiciēt libellū famosū Rx°. Quadruplex est pena fm q̃ q̃tuor modis p̄t agi de eo. Et prio q̃dē si agat criminalit etiã fm leges ē pena capitis tã ꝛtra illũ q̃ fecit. q̃ ꝛtra illum q̃ inuenit nisi corrupit vl nulli reuelauerit. C. eo. l. vnica. v. q. j. si q̃s famosū. A. Ibi trãsumpta est ps dicte legis vnicē vbi d̄r Si q̃s libellū famosū siue domi. siue in publico. vl in q̃cũq̃ loco ignar⁹ repit ã corrũpat p̃ us q̃ alter inueniat. aut nulli ꝛfitea tur inuentũ. Si vo nō statim easdē cartulas vl rupit vl igni cōsumpserit sed vni eas manifestauerit sciat se q̃i actorē h⁹ delicti capitali fma sbiugandũ. Hmōi ãt libell⁹ alteri⁹ opinōes nō ledat. B. Et q̃libz de ꝓpio accusare p̄t tales: q̃ n̄ etiã accusatori ꝛstituit p̃ cũ p mō sbstãtie accusate psone: l. si erat fu⁹ p̃ducit in libertatē. ff. de iniuri. l. lex. ff. fi. a. C. e. l. vnica. Sed ō si agat siue diuit. s. actōe iniuriar q̃ nō publici iudici: sed p̃uati ꝛtinet q̃ relã. C. de iniuri. iniuriar. Et sic pune⁹ f; iuramẽtũ actoris a taxatō; iudicis. ut in institu. de iniu. ff. pena Ter° si agat fm canones a sic q̃ famosũ libellũ cōficit: flagellat a excōicat. v. q. j. qm̄ in alteri⁹ a c. hij q̃. Et p̄t deponi cum sit g̃ue crimẽ a dãnatōe dignissimũ. xxv. d. ff. nūc ãt Qrto in foro pñati q̃ taz isti q̃ alij detractores tenẽt ad restitutōe; fame p modũ q̃ dict⁹ ē s̄. Detractio. ff. iij. et. v. A. Idē in sũ. cō. li. ij. ti. v. q. ce. B

Libert⁹ est ille q̃ ex seruo fact⁹ est liber p manumissiōz. Manumissor ãt p̃on⁹ d̄r a sp̄ hb̄t⁹ p̃ono tenet ad q̃dã obseq̃a Inge nu⁹ ãt vō q̃ liber nat⁹ ē. a sic nulli tenet obseq̃. Est ãt casus q̃ libert⁹ ecipit in ingenuitatē. sc; si a dño fuerit expositus. ut d̄r s̄. Expositus.

Vtr libert⁹ possit reuocari in seruitutē. Rx° Libert⁹ in seruitutē reuocat p̄ter ingratitudinẽ sc; cũ manus iniecit in p̃onũ. á atrocē iniuriã seu g̃ue dãnũ vel vl vite periculũ inferre p̄sumpsit Et eisdē causis p̄t q̃libz donator dōtōe; reuocare. ex. de dona. c. fi. A. et ibi nōt glo. q̃d hē in isto. ff. Nōt etiã in sum. cō. li. iij. ti. xvij. q. xiiij. B

Que dīa est inter libtos ecce a p̃uatoz. Rx° fm tost. Multiplex Dria q̃ liberti ecce reuocāt in seruitutē p̄ter opas ñ p̄stitas. xij. q. ij. dyacomi. Sec⁹ in liberto p̃uati. C. de li. c. solo. inno. tñ intelligit ꝗ de obseq̃is ꝓpositis nō de alijs. A. q̃ ad ñ ꝓposita ñ tene⁹ ut dicit inno. in c. de famul. ex. de sernō ordin. vbi ē dicit q̃ p omissiōem obseq̃i ꝓpositi ñ redigit libert⁹ in seruitutē: ñ ēt minis nēcariũ obseq̃ũ. puta q̃ negaret alimẽta Tūc em̄ in q̃t reuōbit in seruitutē. B Secda q̃ filij liberto; ecce ecl nati p⁹ manumissiōz; fiit obnoxij ecce. xij. q. ij. de libtis. a c. liberti. ij. Sec⁹ in alijs. C. e. l. j. a. ij. A. s. in t. de libertis a coz libert. B. Tercia q̃ libti ecce tenēt seruire ecce. ecl si nulla opa sint ꝓposita eis. xij. q. ij. dyacomi in fi. c. libti. ij. Sec⁹ ī alijs. C. eo. l. j. a. ij. A. Ibi nō bñ ꝗ apparet sj bñ ꝗ dicit ino. ī dcō. c. de famul. ꝛiūctis q̃ notāt fm rap. ī sũ. cō. li. iij. t. xvij. q. iiij B Qrta ē q̃ libti ecce si iniuriēt ecce vl accusēt illã vl testificēt ō illã: reuocāt in seruitutē ecl si ordinati fuerūt di. liiij. q̃ ex famul. a in p̃dcō. c. dyacomi. ex. de ser. nō ordi. de famul. Qnta q̃ liberti ecce manumissi ad ꝗ ordinēt nō p̄nt de acq̃sit q̃cũq̃ mō ad alios trãsmittē fm q̃sdã q̃n poti⁹ cia ad eccam p̄tinebunt. Sed verius puto q̃ hoc sit verum solũ qñ in manumissione fuit dictum. alꝗ etiaz testamentum possunt ꝛdere ō hijs que ap

acq̃sierunt. ar. ext. de ser. nō ordi. co. libēti9. xij. q. iij. c. j. a. ij. A Jdē in sū con. eo. tit. q. j. fm tancre. rap. vl. et hosti. Predicta etiā notāt in dicta. q. xiiij. D Multa circa materiā liberto4 hēs J. Manumissio. et J. Seruus.

Litere. De falsarijs lrā4. vide s. Absolutio. j. ff. iij. v. iiij Jtē s. Excōicatio. iij Quilibz debz pōere de curia lrās de dignitate quaz dicit se hīe. ut J. Pegrin9. q. ff. fi.

Litigiū put hic sumit est cuz vn9 verbis alteri9 ōdicit. in q̃ ōdictōe fm Tho. ij. ij. q. cxlvj duo pnt attēdi. Q̃nq̃ em̄ ꝛtingit cō tradictio ꝓpter ꝗ q̃ ōdicēs recusat p̄sone dicētis ꝛsentire ex defectu amoris aīos vemētis a hoc ptinet ad discordiā caritati cōtrariā. Q̃nq̃ ꝛo cōtingit ꝓpter hoc q̃ cōtradicēs nō vere tur cōtristare dicentē a sic fit litigiū qd amicicie vl affabilitati opponit. ad quā ptinet delectabile alijs cōuiuere Vnde phs dicit. iij. ethicoꝝ. q. ꝗ li q̃ ad omnia ꝛtrariant cā ꝛtristandi neq̃ quoscūq̃ curātes discolia litigiosi vocant. et vide s. Discordia.

Vtz litigiosus pl9 peccet q̃ adulator fm Tho. vbi sup̄. cū virt9 amicicie principali9 tēdat ad delectandū q̃ ad cōtristādū ideo litigiosus q̃ supabundat in cōtristando grauiꝰ peccat q̃ adulator q̃ supabundat in delectādo. Per accidens tñ possꝫ ecōuerso cēputa si in aliq̃ pticulai adulator magis intēdēt p deceptōz nocē vl hmōi

Sed q̃re litigiosus phibet ordinari. fm hosti. Triplex est cā. Pria q̃ tales nō sūt apti ad humilem doctrinā q̃ requirit ab eis. Vñ dist. xlvj. ff. j. dicit Nihil est impudenti9 arrogantia rusticoꝝ q̃ garrulitatē autoritatē putant a pati ad lites in sbiectos tumide intonant. Secūda cā est q̃ litigiosi vl adulatōibz aīmos pri apū sibi ꝛsiliant vl fratribz suis detē hendo infamie notā ingerūt vl inter frēs discordiā seminādo: seditōes nū q̃ cessant facere dis. xlvj. ff. ij. Tercia cā est. q̃ cū ipsi debeant discordātes ad cōcordiā trahere a etiā oblatōes dissidentium phibeant recipere nō dnt litigando alios ad discordiā puocare dis. xc. in principio a p totam di.

Locatio vl cōductio. Locator dicit q̃ rei sue vsū alteri p̄ pcio concedit Vt cū loco tibi domū meā. ego sum locator. tu ꝛo conductor. Et etiā q̃nq̃ q̃s ꝛ locare operas suas q̃n offert se ad faciendū aliq̃d p̄ pcio. vl etiā q̃n accipit rem: ut faciat in ea aliq̃d. qd dicit innoiatus cōtract9. A. ñ interueniat p̄cū pecunie. tūc em̄ eēt mera locatio. ut in insti. de loca. a cōdu. in principio. D

Quo tpe debz solui merces locatori. fm gof. Seruari dz qd int̄ eos actū est. Si vo nō apparet q̃d actum sit seruād9 est mos regioms. q̃ si ecl nō apparet vl est vari9 seruandū ē qd minimū est sc̄z ut solua2 in fine anni ex. de re. iu. in obscurl. li. vj Jdē A. ro.

Jn q̃bus casibz pōt dns expellē e9 mq̃linū seu cōductorē. fm Jn q̃tuor. Prim9 si dom9 locata nēcaria facta sit sue habitatōi. puta si dom9 quaz habitat casu destructa est aut si postea duxit vxorē vl alia similis nēcitas supuenit Jntelligendū fm hos. qñ tpe locatōis illa nēcitas ñ imminebat. Secūd9 casus est. si dom9 habet nēcitatem repatōis. Et intelligo de nēcitate orta p9 locatōz. Et in hijs duobz casibz remittēda est pensio p rata tēpis. Tera9 si cōductor puerse in domo verse2 ut si tenet porcos ī cellario. vl nō est in ea scōm pactū conductōis. vl si deteriorē faciat. vl malas feminas ibi teneat. aut etiā pūsos hoies. ar. in autē. de leno. ff. sanxim9. A. coniūcto. ff. si q̃s āt eo. ti. vbi etiā pt; q̃ nisi dns expellat de domo sua hmōi turpes p̄sonas a lenones grauit punit. D. Jn q̃ casu aliq̃ dixerunt nō eē remittēdū pte; pensionis p rata tpis. Sed ꝛtrariū verū est q̃ domin9 tenet remittere. potest autē agere ꝛtra inquilinū p damno dato

ut extẗ eo. ꝓpter. A. Et ibi hoc notat glo. addẽs q locator agit actione legis acq̃lica ex locato. B Qr̃tus cum inq̃lin9 p bienniũ nõ soluit pensionẽ q pt expelli. etiã si ad q̃nquẽniũ vl vltra oduxit. A Nisi celeriẗ satisfecerit dicto. c. ꝓpter. Et de ista expulsione lati9 supra emphiteosis. C. iiij. ĩ addito e. B Hos q̃tuor casus hẽs in dicto. c. ꝓpter. A Hec etiã notãt in sũ. cõ. li. ij. ti. viij. q. xxxv. vbi eẗ addit ꝑm hosti. q oductor intelligit impro bere si opa rustica suo tpe nõ exercet. vl si ꝓpter inimicias a eius culpa ꝓcedẽtes damnũ det. B

Vtr oductor teneat locatori de dãno q8 in re locata contigerit. Rꝰ ꝑm host. Tenet. si ocigerit culpa sua vl illor quor opa utit. a in hoc cõtractu venit etiã levis culpa. cũ grã utriusq celebret. q̃ uis q̃dã otrariũ dixerint ut in insti. q̃bz modis rei otrahi2 obligatio. C. vlt. A Qui tñ accipit mercedẽ p custodia: tenet etiã de levissima culpa ꝑm hosti. a in sum. cõ. eo. ti. q. xxxvj. a sentit glo. ĩ. l. q̃ mercedẽ. ff. de loca. Et intellige qñ obtulit se custodire. ar. l. j. C. sepe. ff. depositi. Alꝯ sec9 ut sup. depositũ. C. iij. in additõ e. B Vñ si auriga dũ ceteros curru suo trãsire otẽdit curru cuertit a seruum quẽ oduxeãt quassauit vl occidit tene2. Debuit em̃ se tpare diligẽtius se hẽre. ff. eo. Jtẗ queri2 Sz si fecit q8 q̃cũq diligẽs fecisz sec9 erit ut. ff. eo. si merces. C. q colũnã. De damno vo dato vl alio cui obuiare nõ potuit: ñ tenet. ff. eo. sed de dãno. A Et ibi pt; q tenet de dãno dato ab eo quẽ posuit in custodiã. B Similiẗ etiam nec de casu fortuito.

Vtr ille q locat opas suas faciendas in aliq̃ re teneat de damno illi9 rei. Rꝰ ꝑm host. fiẗ a in superiori. q. Si damnũ cõtingit culpa illi9 tene2 alẗ nõ. Vñ si columnã trãsferendã accepit vl dolia a hmõi: a fracta fuit sua culpa: vl illor q̃rũ opa uti2: tenetur etiã de culpa levi. Sec9 si diligẽtiã adhibuit. ff. eo. si merces. C. q̃ columnã Et lic; de dãno ab alio dato nõ teneatur. ut. ff. eo. sed de dãno. tene2 tñ de custodia. ff. eo. q̃ mercedẽ. Nã a qui mercedẽ p sola custodia accipit tenetur etiã de levissimã culpa. ex. de deposita fides. sed de casu fortuito nõ tenet nisi ex pacto. ut ibi. A. vbi eẗ 8z si pcessit culpa vl mora. B Jtẗ si fuitor puer quẽ oduxerat forma calcij tã vehementer pcussit ut ei oculo effoderet: tene2. q levis tm̃ castigatio ei pmissa est. ff. eo. Jtẗ q̃ri2. a ex. de homi. ad audiẽtiã. Jtẗ q recipit palliũ meũ a postea p errorẽ dedit alteri: tenet. q nõ tolerat error in facto ꝓpo. ff. ea Jtẗ q̃rit. C. Jtẗ si palliũ. Jtẗ si vestimẽta poliẽda accepit a mures roserũt: de culpa tenet. ff. eo. Jtẗ q̃rit. C. si fulso. Jtẗ si aliq̃d sartiẽdũ vl poliẽdũ vl gẽmã sculpẽdã vl includẽdã accepit tenet. excepto si res vicio suo frãgat nã tũc nõ tenet ñ p spãle pactũ Et eodẽ mõ si vitulos pascẽdos accepit. ff. eo. si q̃s fundũ. C. si q̃s vitulos. a. l. Jtẗ q̃rit. C. si gẽma. xxiij. q. iiij. tres psonas. Jtẗ si nauta meũ ito ponat res meas in alia naui q̃ vbi posuerũ a perijt: tenet. ff. eo. Jtẗ q̃rit A. in. C. j. Et ibi pat; q si trãstulit ñ inuito dño ꝗ bõ fide: a sine culpa ñ tene2 vl eẗ si mala fide trãstulit: ꝗ in ea dẽ nauigatõe vtraq; nauis perijt. ff. ad. l. ro. 8 iac. l. fi. C. j Posita eẗ ĩ 8. C. notãt ĩ sũ. cõ. li. ij. t. viij. q. xxxvj. B

Pono q locatori opis vl pastori res perijta dñs diẽ q perijt culpa seu dolo illi9 et pastor negat: cui incũbit pbatio. Rꝰ ꝑm hos. Pastori. nã cum ipse võne officij debeat custodia; hẽre si dicit amissam ouem pbet abfuisse culpam siue dolũ. sicut argentari9 pbare debet amisisse ratõnes cũ ruina vl incẽdio. ff. de edẽ si q̃s ex argentarijs. C. vltimo. Jtẗ in custode carceris. ff. 8 cust. a exhi. re. l. vltima. cũ alꝯ q dolũ allegat dolũ pbare debeat. ff. de pba. quotiens. C. q dolus. A. Idem in dicta. q. xxxvj. B

¶ In quibz casibus remittit census siue pensio vel locate. R° Si conductor expellit: fit remissio p rata tēpis. ut s. in. iij. C. dictū est. Alit etiā conductor corpis alicui9 ut puta agri excusat a solutōe ppt vim maiorē cui resisti nō potuit. Itē ppt id qd p̄ter consuetudinē euenit. A. puta tēpestas vl alia acerb intēperies in deuastatōe fructuu. ut in. l. d q̄ statū. B. ut. ff. eo. l. ex conductor. C. iij. et. iij. Itē spālit ppter sterilitatē afficiētē conductores magno incōmodo ñ sterilitas valeat cōpēsari cū vbertate p̄cedētis a seqntis annia fiet hec remissio p rata sterilitatis ex eo. ppter A. Et fm goff. in sū. cō. li. ij. ti. viij. q. xxxvij. sterilitas a vbertas intelligūt fm vulgi opinionē licz q̄dā dixerint sterilitatē qñ semē nō p capitur. Siit ppter vbertatē si casu fortuito cōtingat augmētanda est pensio. non āt si hec fiat diligētia possessoris. Et infra sbiūgit. Itē hec q̄ dicta sunt de pēsione minuēda vl augēda intelligē fm goff. in eo colono q̄ numis colit. Nā partiari9 q̄si iure societatis a lucrū a dānū cū dño fundi ptit ut. ff. eo. l. si merces. B. Sed si aliquis locat opas suas tm̄ vl accipit rē ut aliq̄d in ea faciat. A. vl etiā locat rē a opā ut in dicta. q. xxxvij. vbi hec notāt fm Innocen. a Host. B. totā mercedē recipit. etiāsi casu fortuito impedit9 fuerit. nisi mora vl culpa possit imputari. ff. d varijs a ex oc. cog. l. j. C. penl. et. ff. de statu. libe. l. cū heres. C. penl. A. Poti9 videt. C. ante penl. B.

¶ Quid si conductor fundi aliq̄d expēdit in re conducta. R° fm Host. Si expēdit nēcario vl vtilit auxit edificauit vl instituit aget contra locatorē ut expensas recipiat. ff. eo. l. dñs. Alis sec9

¶ Vtr conductor agri vl dom9 vl alteri9 rei possit rē ipsā alteri locare. R° Pōt. C. eo. l. nemo. a tūc res posteriores cōductoris obligate sūt principali dño vsq ad illā q̄ntitatē quā rle secū d9 conductor tenet prior. ff. eo. l. si in lege. C. si colon9. A. Ibi d q̄ fruct9 rei locate sunt in cā pignoris ac si prior conductor eos p̄cepisset a q̄ alie res posteriores conductoris nō obligāt dño. Sz glo. dic ibi. si. totū. ß p pte sic vel nō obligant qñ nō sūt inuecte. B.

¶ Null9 plat9 religiosus pt cōcedere ad vitā nec ad certū tps reddit9 pte coy. A. aut iura aut possessiōes mōsterioy vl eay administratōnez sibi commissay ut in cle. d q. J. B. alicui etiā p quacūq pecunia misi necēcitas vl vtilitas euent9 siue loci exposcat a accedēte consensu euent9. aut si cōuentū nō habz accedēte consensu superioris. a qui contrafecerit incurrit sinam suspēsiōis. nec recipiēti acq̄rit aliq d ius. Tñ hoc nō extēdit ad locatōes vl reddituū ā fructuū venditōes ad modicū tps vt de rebz ecclie nō alie. mōsterioy in cle. vide. J. Simonia. iij. C. iij. Bona conductoris sūt obligata locatori. ut. J. Pignus. C. ij.

Ludus a iocis Vtr in ludis a iocis possit esse virt9. R° fm Tho. ij. ij. q. clxviij Sicut dō indiget corpali refocillatōe qz ñ pt continue laborare. ita etiā ex pte aīe indiget q̄dē a solaº qd fit p ludicra iocosa. Circa q̄ tria videt p̄ apue esse caueda. Primo principale est q̄ p̄dicta delectatio nō q̄rat in aliq̄bz opibz seu verbis turpibz a nociuis. Secōm ne totalit ꝓuitas anīe resoluat. Tertiū ut lud9 sit conueniēs fm cōgruitatē p̄sone. tpis a loci. a fm alias circūstātias debite ordinēt. Et hec virtus fm phm̄ vocat eutrapelia.

¶ Quō in ludis sit vitiū. R° fz Tho. vbi s. Vitiū est in ludo. Primo q̄dez fm excessū qñ q̄s ad luduz assumit turpia vba vl facta vl cē ea que verḡūt in p̄iurii nocumētū q̄ de se sunt pcta mortalia. a sic excessus ludi est pctm̄ mortale. Et pt cē excessus ī ludo qñ nō est cū debitis circūstantijs. puta qz nō expetit loco seu tpi negocio ā p̄sone. Et ß q̄dē qñq pt cē pcz mōrle ppter vehēntiā affectus ad ludum. ita q̄ quis cōtra p̄ceptū dei vel

ecclesie talibz vti nō recuset. Quīq; ātē venale. s. cū aliqs ñ tātū officiat ad ludū q; ꝓpter hoc velit aliqd ꝺtra dū ꝺmittē. A. nec etiā actuaiē cōmittat. q; nō sufficit honaw lūtas cui ꝺtrari at op9. lxxxvj. di. non satis. B. Sed dō ꝑt esse in ludo vicū ꝓpter ei9 defectū. Sed ꝺtra humanā vō; est ut aliqs se onerosū alijs exhibeat puta dū mihi delectabile exhibz a delectatōes alio rū impedit Vnde Seneca dicit. Sic te geras sapiēter ut nullꝰ exhoreat tā q̄ aspex nec ꝺtēnat q̄si vilē Sed q; lu dꝰ nō ꝓpter se q̄rit sed ꝓpter opatōes ideo defectꝰ ludi minꝰ est vicios q̄ excessus. Vñ pbs dicit. ix. ethicor q; pax de delectatōe sufficit ad vitā q̄si p cōdimento. sicut pax de sale sufficit in cibo.

¶ Vtx liceat cā ludi vti habitū religiosor Rꝰ Sed nō licz. sed puniri ꝺz graviter q̄ hoc facit. ut in Autē. de sanctissimis epis. C. fi. A. Potꝰ videt. C. pe. vbi 8. Omnibz gñaliter in seclari vita ꝺsantibz a maxime theatralia exercētibz viri ac mulieribz interdicimꝰ vti scemate. v. hitu mōchi. aut mōstrie. aut assistrie. aut cuiuscūq; psone hꝰ mōi. Sacētibz vmūsis pfumentibz in tali scemate aut imitari aut illudere in q̄cūq; eccāstica disciplina. q; a corpalia supplicia sustinebūt a exilio cōtradēt puidētibz hmōi locor epis et q̄ sub eis sūt clerici Sed etiā q̄buslibz militaribz iudicibz a q̄ sub eis sūt officijs a locor defensoribz. B. a. ar. C. de epati audi. l. minime. A. Ibi 8. Minimea q̄ ludibrio corpis sui questū facūt publice habitu cax virginū q̄ dedicate sunt deo nō vtant. B

¶ Vtrū in cātu seclari citaristax ludo scachorx hmōi sit pctm. Rꝰ fm Alsi hec fiūt a psonis seclaribz tpe a loco cōpetētis licēt. sic a gñaliter de ludis dictū est. j. C. Si ꝺo fiāt a clerici nō videntꝰ ꝺpetere nec licere. maxime si clericꝰ ludat cū laico. ij. q. vij. laicos. xxiij. dis. hijs igit. Multo ēē minꝰ cōpetūt religiosis. A. Acq̄rit etiā q̄ ad seclares honestꝰ modꝰ. ut sup. in pri cipio. a decēs cā. Vñ. lxxxvj. di. in. c. donare. dicit glo. q; ñ est dādū aliqd citharistis a similibz. ñ qñ sonarēt ad laudē dei. vl ob aliā iustā cām. puta recreatōis. ut q; aliqs est debil vl infirmꝰ a q; ex has cās fiat nō licz talia sonare vl audire. Hec in glo. a idem ꝓt cādē vōz ꝑt intelligia in cantu. B

¶ Vtx inspectio spectacloxx fit pcm Rꝰ fm Tho. ij. ij. q. clxvij. Inspectio spectacloxx vicios reddit mq̄ntū ꝓt hoc hō fit ꝓnꝰ ad vicia lasciuie. vl cū delitat. p ea q̄ sibi repñtāt. A. Et inq̄ntū p ls retrahit ab vtilibz a honestis. s. Curiositas. q̄ casu qñq; etiā excōicatio imminet Vñ de ꝺse. di. j. in c. q̄ die. 8. Qui die solēni pretermisso eccie ꝺuētu ad spectacla vadit excōicat. B. Et ad hoc facit s. Curiositas. C. iij. et. s. Chorea. C. ij.

¶ Vtx liceat vti ludis in ecclesia vide s. Emūitas ecclesie. C. ij. in fi. De choreis. vide s. Chorea.

Ludus alee a oīs ludꝰ q̄ imitat fortune. a oīs talis est ꝓhibitꝰ fm leges. ñ tñ si q̄s certet hasta. siue pila iacēdo. currēdo luctādo vl pugnando. q; hec fiūt cā virtutis corpis. ff. eo. l. ij. A. a ibi in. l. sepz. q; omis ludꝰ ēē si nō imitat viri bz fortune est ꝓhibitꝰ. ñ imitat alicui exercitio virtuosoa vtili. B. Pro eo āt q; ponit in ꝺuiuio vescēdi cā: ꝓmittūt leges ludē familie. ff. eo. l. fi. A. Ibi 8. Qs in ꝺuiuio vescēdi cā ponit in cā vē familiā ludē ꝓmittit. Et intelligi² de ludo licito a honesto cū debitis circūstātijs de q̄bz in. c. p cedēti i pri°. Ista ēē q̄ hic hñ² notāt i sū. cōli. ij. ti. viij. q. xxiij. fm glo. rapñ. a Hostien. B

¶ Vtx ludꝰ alee fit pctm Rꝰ fz rap. Quicūq; ludūt alea siue taxillis: vl q̄ sunt ꝓticipes seu inspectores ludi: semp peccant. ff. eo. p totū a. C. eo. in ꝺstitutione greca. a maxime si sunt clerici. In autē. de sanc. episcopis. C. interdicimus. A. Ibi etiam dicitur.

q̃ clerici nõ ñt accedere ad aliquod
spectaculoꝝ cãvidẽdi-B-a ex ꝗ vi-a
bone-de-clerici- Et est pricipalit a p
se pctm̃ auaricie-siue rapine-Est ecl
cã multoꝝ pctõꝝ- a mẽdacioꝝ piuri
oꝝ-blasphemiaꝝ-deceptionũ-a hu⁄
iusmodi-A De ꝗ lati9 in dicta-q-xxiij
vbi ꝗ fm ray- Q̃ magnum sit hoc
pctm̃: p; int alia ex nouẽ q̃ in talib9
attendũt- Primũ est desideriũ lucrã
di- Ecce cupiditas q̃ radix est omniũ
maloꝝ-ut ꝗ-j-ad Thimo-vl- Secũ
est wlũtas spoliãdi primũ- Ecce ra
pina-Tertiũ est vsura maxima-s-xij
p-xj-nõ solũ in amovl in mẽse-ꝗ in
cadẽ die- ex de exces- pla-int dilectos
Quartũ est multiplicia mẽdacia a v
ba ociosa a vana- Quintũ est blasphe
mia-Ecce heresis- Sextũ est corrup°
multiplex primoꝝ q̃ ad ludũ inspici
endũ de osuetudine praua ouemũt-
Septimũ est scandalu; honoꝝ- Octa
uũ est ostemptus phibitõis scẽ mãis
eccãe Glo-dicit argumẽtũ q̃ secũm ma
gistrũ hmõi ludi sũt phibiti: non tm̃
diffuasi: qꝗ securi9 est dicere- Nonu;
est amissio tpis-a-honoꝝ q̃ in illo tẽ⁄
pe tenẽt facere Cõ- Hosti-a addit se
ptẽ pctã alia q̃ sunt furtũ q̃ lusores
sepe inopia cogẽte discũt furari- Itẽ
violentia Aliq̃tiens em̃ ad ꝗ ut ali⁄
q̃s ludat violent detinet- ff-de alea
to-solent-Ecce seruit9 iniusta- Item
crimẽ falsi qꝗ omittit in falsis taxill
facẽdis-a ex certa scietia cõmodãdis
siue locãdis- Itẽ homicidiũ-q̃ de lu
do venũt ad verba-a ex hijs ad ver⁄
bera tandẽ ad homicidia ecce iniuria
ecce homicidia- q̃bz iudex ex offi° suo
occurrere dz-ut-ff-de vsufruc-eq̃ssimũ
Itẽ fraus a deceptio q̃ qui meli9 scit
decipere meli9 credit ludere- Itẽ adula
tio- Vñ dicũt hoies- Pulcer a bonus
lusor est dñs me9- Itẽ turpis a inho
nesta vita-B

¶ Vtꝝ lud9 alee fit pctm̃ mõrle-Ꝛ°
fm Wil- Etiã si homo nõ ducit in con
suetudinẽ: mortalit peccat Intelligẽ
qñ ex auaricia ludit-A-qꝗ sp occur⁄
rit: cũ q̃rat lucrũ p modũ illiciti; qꝗ
mil aliꝗ est q̃ auaricia-ut colligit ex
notat p Tho-ij-ij-q-cxviij-arti-iiij-
Grauitas cẽ hui9 pcti oplhendit aliq̃
ten9 ex dictis in primo-Ꝝ pcedenti cũ
additõe-B-q̃ et auaricia de se ẽ pcẽ;
mortale-ut s̃-Auaricia-Ꝝ ij-

¶ Que pena clericoꝝ ludẽtiũ ad ale
as-Ꝛ° De ꝗ legit-xxxv-dis-c-j-vbi
ꝗ sic-Eps aut presbit aut dyacon9
alee aut ebrietati deseruiẽs: aut desi⁄
nat-aut certe dãnet-Subdyaconus
ãt aut lector-aut cantor: aut desinat
aut cõione priuet-A Idẽ in layco qꝗ
in minoribz clericis-ut p; in dicto-c-j
B- Et nõ q̃ ex dicto canone colligit
q̃ si ñ ducit in osuetudinẽ: nõ sustine
bit pdictã penã- Vñ dicit decretis-Si⁄
milit a si duxit in osuetudinẽ a vult de
sinẽ-Vñ dicit-a desinat-D; tñ i vtroq̃
casu pnã; agẽ de pctõ- Et fm Hos⁄
idẽ hodie in sbdyacono qꝗ in dyaco⁄
no-ex de ser-nõ or-miram̃-A-Idẽ in
dicta-q-xxiij-Et addit fm ray-q̃ ex
eo in dicto-c-j-ꝗ dãnet a cõiõe pue:
colligi: q̃ tle sit pcẽ; mõrle a gũe-B

¶ Vtꝝ q̃ in ludo alee viat illi q̃ nõ po
terat alienare teneat ad restitutõe;-
Ꝛ° fm Tho-ij-ij-q-xxxij- q̃ aliq̃s lu
cret ab eis q̃ rem suã alienare nõ pñt
illiciti a otra ius dñi est-Vñ q̃ tẽ⁄
bz viat ad restitutõ; tenet Et hic ad
dit Ray-q̃ tales sunt furiosi-p digi-
minores-xxv-an-a maxime pupilli
Item; mẽte capti surdi-muti-cecã-et q̃
morbo ꝓpetuo laborãt-q̃ tales sup cẽ
rebz suis nõ pñt-Idẽ de seruis-de re⁄
ligiosis-de filijsfa-q̃ nõ hñt peculiu;
castrense vl q̃si idẽ de vxore q̃ nõ habz
res patrnales-a etiã de administrã⁄
tore rerum ecclesiaꝝ que pauperꝝ sũt
Qui ergo talibz viat: restituere tenet:
nõ dico illi q̃ amisit-ꝗ tutori-curato
ri-dño-mõsterio-patri-marito-siue
eccãe-A-ñ forte clerico rector eccãe eet
correct9-a credere in debitos vsus ex
pẽsur9 fm glo-ray-a in sũ-cõ-co-tit-
q-xxv-vbi pt; q̃ cũ ray-cõ-hos-circa
dicta in ꝗ-Ꝝ B-

¶ Vtꝫ q̃ cũq; traxit aliquẽ ad ludu; teneat restituere q̃ q̃d vidit. Rx°. fm Tho. vbi supra. Restituẽ tenet. A. s. ci quẽ attraxit Vñ nec de eo ꝑt facere elemosinã fm cũdẽ Tho. ut in sũ. cõ. co. ti. q. xxiiij. B. Et nota q ista attractio large intelligẽda est sc; quõ cũq; verbis vl factis induxit eũ. cũ ille alꝯ nõ erat lusurꝰ. Jte; siue induxit a principio siue in medio ludi cũ ille vellet desistere. ut Azo dicit.

¶ Vtꝫ q̃ fraudulent ludit teneat restituere. Rx° fm Tho. vbi sup Tenet A. s. ci a q̃ dicit ut etiã prime dictũ ẽ et colligit ex positis in dicta. q. xxiiij. Et intellige siue omisit fraudẽ anteputa. qꝫ fingebat se q̃i insciũ de ludo a q̃si hoiem q̃ posset decipi. cũ tñ de cipe intẽderet. siue cõmisit fraudẽ in ipõ ludo. ut sũmittẽdo taxillos falsos siue etiã veros male fraudulose iactãdo seu mẽdacit dicẽdo q obtinuisse seu male pecuniã nũcerãdo a oia hmõi

¶ Vtꝫ q̃ vidit prohibẽte iure ciuili. A. qꝯ prohibꝫ oẽm ludũ fortunea etiã nõ inmitentẽ exercitio alicui⁹ opis virtuosi ut tactũ est supꝫ in prim° a dat receptõ; ei q̃ ꝓter ludũ prohibitũ aliq̃d soluit a hꝫedibꝫ ei⁹ vsq; ad. l. annos ut. l. fi. C. eo. B. teneat ad restitutõem; Rx° fm Tho. vbi supra. Jus q̃dẽ ciuile nõ obligat oẽs. ꝫ eos solos q̃ sũt hmõi legibꝫ sũiecti. a itꝫ ꝑ dissuetudinẽ abrogari pñt. iõ apud eos q̃ sũt hmõi legibꝫ astricti tenẽt integraliter ad restitutõem; ñ forte ꝛtraria ꝛsuetudo ꝑualeat. aut q̃s vicerit ei q̃ traxit eũ ad ludũ in q̃ casu nõ tenet restituere. qꝫ ille q̃ amisit nõ est dign⁹ recipe. nec ꝑt licite retinere tali iure positiuo durãte. sed tenet illud dare ĩ elemosinas. hec Tho. Porro dictu; ius positiuũ hẽt. C. eo. l. aleatꝫ. et. ff. eo. l. vlt. in fi. Et idẽ ꝛsuleré etiã dicto iure positiuo durãte sc; q ille q̃ attract⁹ fuit non tenet restituere. nec tñ licite ꝑt tenẽ ꝓter ipsam turpitudinẽ tal lucri. ut in se. ff. dicit.

¶ Vtꝫ ille q̃ vidit q̃ñ volũtari⁹ cũ volũtario lusit tenea⁹ ad restitutõ;. Rx° q̃dã dicũt q nõ. sed pauperibꝫ est erogãda talis pecunia. ar. xiiij. q. v. nõ sane. Et hec est opinio Pla. Alij dicũt q tenet. ff. eo. l. vlti. in fi. a. C. eo. in ꝛstitutõe greca. Et hec ẽ opinio Ber. ut notat ex de vi. a. vo. de. deria officia. a etiã ray. q̃ꝫtu; est in ꝓposito casu sc; in eo q̃ lusit voluntarie a ꝑ eadẽ tuã. Sꝫ ut m̃ videt vtraq; opinio stat a scda q̃dẽ opinio sc; q tenea⁹ reddere locũ hꝫ vbi legibꝫ viuit impialibꝫ ꝑ q̃s a ipsa opinio ꝓbat Vbi vo nõ sic viuit vl vbi leges ille abrogate essẽt videt valere prĩa opinio sc; q debeat pauperibꝫ erogari. Nã cũ ludꝰ sit q̃dã expoliatõ nõ ꝑt q̃s ꝑ ipsum licite aliq̃d acq̃rere. a sic nõ põt tenere. ꝫ nec illi dꝫ reddere. qꝫ ille nõ est dignꝰ re hẽre q̃ quantũ in se fuit ꝓximũ expoliare conabat. De factoribꝫ taxillorũ scachorꝫ aleatꝫ. a hmõi. vide. ff. Negociatio. ff. vij. A. q̃ incipit. Quid de factoribꝫ. Et ad ꝑdicta pñt reduci q̃ notãt in dcã. q. xxiiij. in sũ. con. li. ij. ti. viij. vbi ꝛ fm Jmo. in c. qꝫ plerq; ex de immu. ec. q attract⁹ nõ tenet restituere. Jntellige illi a q̃ vidit. utꝫ supꝫ. Sed q̃ aliũ attraxit tenet qꝫ dolose fecit. Et fitꝫ q̃ lusit modicũ cã vere atõis nõ tenet restituẽ. Jntellige si ludꝰ erat honest⁹ a licit⁹. alꝯ Lu. vj ꝛ Ve vobis q̃ ridetis nũc Vñ in eadẽ q. xxiiij. ꝛ fm ray. Si dicat q̃s q tõ intentõe vl cã recreatõis ludat ad aleas: facit ꝫ sine denarijs aut accipiat vnũ de ludis approbat. Et glo. Ray. sup vbo recreatõis dicẽ argumẽtũ q ludꝰ alee nõ est gñaliter ꝓhibit⁹ qꝫ ꝑt ludi bono finea iõ taxillia alee a scacheria pñt fieri bono fine Sꝫ de ꝫ dicit supdicto. ff. q̃d de factoribꝫ. Ex ꝑdictis ergo patꝫ. quõ q̃s teneat restituere q̃ vidit in ludo. Sed q̃d si aliq̃ñ vidit a aliq̃ñ ꝑdidit: an fiet cõpensatio. Põt distinguí vtꝫ fiat ludꝰ cũ eadẽ ꝑsona. vl diuersa. Si cum eadẽ Aut ludꝰ ẽ mutat⁹. ut qꝫ prim⁹ fuit licitus. a secũdus illicitus. a non fit

cōpensatio. qz solutū vmi vl etiā eidē
ex diuersa cā non liberat a debito ex
alia cā l cū altero. C. qñ diui. ac. piu
cri. l. vna. Aut tud9 nō est mutat9 ut
qz vterq; erat illicit9. sc; in q̄ vicita p
didit. a videt q; debeat fieri ꝓpensatō
Nā etsi sit dare casū in q̄ q̄s nō tene
at restituere illi a q̄ vicit cōe pare cāe
turpitudīs: ꝑt tñ restituere eidē a re
stituendo libera: ut nota in sū. cō. li
ij. ti. viij. q. xxv. ad finē. Et iō p dēdo
cū eodē videt ei restituisse p ꝓcurrenti
q̄ntitate. Si tud9 fiat cū diuersa pso
na nō fiat ꝓpensatio. qz p interitū rei
morosius debitor nō libera. l. ī re fur
tiua. C. j. ff. de cō. fur. maxime qñ ipē
met debit cām interitui. ff. de dlo. ob
li. l. si ex legati cā. vbi ille tenet qui
occidit hominē quē debebat. D

LVxuria. Cū luxuria multiplex
sit ut dictū est s̄. Fornicatio
. C. j. q̄ est graui9 pctm̄. Rō. Ho
ij. ij. q. diiij. Grauissim inter oīa
pctā luxurie est vicū ꝓtra naturā. si
cuta Augu. dicit in li. de adulterinis
ꝓiugijs. Et hoc iō qz trās gredit illud
q; sēm naturā determinatū est tā q̄
principū circa vsū venereū. Pō hoc est
in cest9 q̄ est ꝓtra natuāle; reuerētia;
quā debem9 psonis ꝓiunctis. Alie āt
species sūt ꝓtra rectā rōem: tñ ex sup
positōe naturaliū principiorū. Magis
aūt repugnat rōni q; aliq̄s veneris
vtat. nō solū ꝓtra illud qd ꝓuenit p
li generādo: sed etiā cū iniuria primi
et iō fornicatio simplex minima est
int spēs luxurie. Adulteriū vo grius
est q̄ stupruz. qz maior iniuria fit in
abusione muheris alteri9 ptāti sbiec
te q̄ntū ad vsum gnatōis q̄ sbiecte
ad solā custodiā Vtrūq; aūt aggra
uat p violentiā. iō rapt9 virginis ē
grauior q̄ simplex stuprū. a raptus
vxoris q̄ adulteriū. Et de tali raptu
quedā hēs. C. Raptor. ij. De stupro vo
a adulterio s̄. Fornicatō. C. j. a supz
Adulteriū Hec etiā oīa aggrauāt
fm rōem sacrilegij. qñ sc; psona deo
sacrata rapit. A Et hō sacrilegiū grius
est in cestu. cū sit ꝓtra dīnā reuerētiā
D. Ito int pctā ꝓtra naturā grauissi
mū est pctm̄ bestialitatis sc; vbi nō
seruat debita species. Pō hoc aūt est
vicū sodomiticū. vbi nō seruat debi
tus sexus. Et de hō aliq̄d. C. Sodomia.
Pō hoc āt pctm̄ mollicici. ex eo q; nō
serua debitus mod9 ꝓcūbendi Magis
aūt si nō sit debitū vas q̄ si nō sit de
bitus mod9. Min9 aūt int pctā ꝓtra
naturā est pctm̄ mollicici qd cōsistit
in sola emissione seminis sine ꝓcubi
tu ad alterū. Et de ista materia satis
habet. xxxij. q. vij. adulterij.

¶ An q̄ deflorat virginē solutā tene
at eā ducere vl maritare. Rō. In fo
ro iudiciali videt teneri ad alterū pre
dictorū. ex. de adul. c. j. Sz fm glo. hoc
fuit pena antiq̄. hodie vo sic punit:
q; aut ducat eā aut verberat9 a a sacē
mētis exclusus retrudat ad prñam in
mōsterio. de q̄ nō possit egredi. ex̄ de
adul. c. ij. A. Ibi patet q; hoc pena p
xime dicta obtinet q̄ndo seductor nō
vult stupratā ducere. q̄ casu etiā vi
det q; teneat eā dotare ut co. ti. c. j. Si
aūt pater nō vult eā ei dare vl ipsa ñ
vult cōsentire: tenet eā dotare. ut in
dicto. c. j. qd nō corrigit sed in diuer
so casu loquit. ut ex hijs patet. a ex
tra. a glo. vtriusq; capli. Et hz glo.
Rap. in sum. con. li. ij. ti. v. q. vj. glo
satores predicta intelligūt d raptore
qui seducit. v. seorsū ducit a domo pa
tris a extrahit virginē p violentiam
Sed certe etiāsi nō interueniat violē
tia: tenet seductor ad satisfactionem
damni. ut in c. fi. ex. de iniu. D. In fo
ro aūt prñali sic agendū est fm Wil.
Si deflorauit ipsā voluntariā: non te
net. qz ille nō seduxit eaz. Si autē in
uitā vl seductā: iniungendū est ei q;
satisfaciat vl cōponat cum ea. A. s. cō
positione que pcedat a libera eius vo
luntate. Als absolutus nō est tutus
in ꝓscientia. ar. l. j. C. que oneranda. in
fine. ff. quar rerum ac. non dat. D.
Sicem casum habes infra. Matrimo
nū. iiij. C. ij.

¶ Vtrum sensus in delectationem sc; cogitationis carnalis absque hoc q̃ consentiat in actum sit mortale. Ro°. Sic. ut habes s̄. Delectatio.

¶ Vtrum in tactibus a osculis a hmōi sit pctm̄ mōrtale. Ro° p̄z Tho. ij. ij. q. diij. Osculū amplexus vl tactus sm suā rationē nō nōiant pctm̄ mortale. qr pñt absq; libidine fieri vl ꝓpter consuetudinē patrie vl ꝓpter aliquā nēcitatē vl rōnabilē cām. Sed si fiāt cū libidinosa delectatōe: sūt mortalia ſNāa solus sensus in delectatōem mortalis: est mortale. ut in p̄cedēti. ⁊ dicit. multo magis ꝓgressus ad actū est mōrtale. Addi pt scōm Vl. q̃ etiā aspectus libidinosus mortale est Mat. v. Qui viderit mulierē. ꝛc.

Magister primo. siue doctor primo cōiter. Quelibet ecēia cathedralis debet tenere magistros liberaliū artiū: admin9 grammatice q̃ clericos a alios paupes gr̄tis instruant. Et dñt magistro assigr̄i puent9 vm9 p̄bende. Et cotē mōdebent facere alie ecēie q̃rū sufficiūt facultates. In metropolitana ecēia dz vlteri9 cē magister in theologia. a eodē mō reapepuent9 nō tñ ꝓpter hoc fiat canonic9. A Sed tādiu reddit9 ipsos papiat q̃diu pstiterit in docēdo. Qz si forte de duobus ecēia metropolis grauet: Theologo iuxt modū p̄dictū ipsa puideat. grāmatico ro in alia ecclesia siue cītatis siue dyocesis q̃ sufficere valeat faciat puideri. ut in. c. qr nō nullis. ex. eo. B. xxxvij. di. de quibusdā. ex. e. p totū. A. Preterea i. c. j et in dicto. c. qr nō nullis. ſNota etiā q̃ a plātis a capitulis ad theologie studiū dñt aliq̃ habiles destinari q̃ alios postmodū valeāt erudire. q̃b9 si ꝓprij puent9 ecēie nō sufficiūt: p̄dicti sc; prelati: a capitula nēcaria mīstrabūt. Docētes ro in theologica facultate dū in scolis studueāt: a studētes in ipsa integre p ānos qtiq; recapiāt de licētia sedis aplice puent9 prebendarum a bñficiorum suorum. ñ obstāte aliq̃ consuetudine contraria vl statuto Hec omnia. ex. eo. super specula. ut in fū. con. li. j. ti. iij. q. j. B. Et de hac ecl mā vide ⁊ Scētia. ⁊ j. a sequētibus.

¶ Vtrum aliqs possit recipi in canonicū cū pacto q̃ doceat a scolas teneat. Ro° sm host. Dicūt doctores q̃ nō. als eēt simoniacū. sed vacāti p̄bende bñ pōt hoc onus amecti. ex̄ de p̄ben. significatū Con. Ber. AJdē in sū. cō. eo. t. q. iij. B. in curia romana dñt esse doctores a studiū vtriusq; iuris. vi ⁊ Studiū. ⁊ finali.

¶ Vtrum mgr̄ possit scolaribus collectam imponere vl exigere. Ro° sm hos. Si magistro annexum est sufficiens beneficium vl sufficiens salarium publicum: non licet ei exigere. aliter simoniam cōmitteret. quia venderet obsequium spirituale quod ex officō suo tenetur facere. extra de simo. nemo. j. questi. iij. vendentes. a. c. non solū sed tamē sponte oblata recipere pōt. Si ro non sit annexum tale beneficium: vl salariū. aut si non sufficiat ei potest accipere collectā p laboribus suis. ar. xij. questi. ij. quecūq; a c. ecclesiasticis. a c. caritatem. Et videt Hostien. innuere. q̃ non solū ab exneis sed etiam a clericis ecclesie possit exigere. nō tamē debet exigere a paupere. cū ipse potius debeat pauperi subuenire. Sed et talis exactio sm Wilnon debet esse coactoria. ut q̃ nisi soluāt expellat eos de scolis aut accipiat res eorum. sed potius inopiam suam eis exponendo. Et hec omnia sm Hostien. intelligēda sūt: si magister est sufficiens. q̃ si insufficiens est a officium docendi assumit nō est ei ex debito puidendū sed sibi culpā imputet. ff. ad. l. aquil. idem iuris. Si ro sufficiens esta nō habet pusionem: ut dixi: etiam si diues est potest a dimittibus licite accipere. qr non tenetur eis gratis seruire. Satis concordat Jmo. Rap. et Bern. AJdē in sum. con. eo. ti. q. ij. B

¶ Quid de magistro q̃ festũ alicui⁹ sancti qs̃ de se colendũ est nõ vult cõcedere ad celebrandũ ñ data sibi pecunia·Rõ·fm Ray·Simoniã omittit qꝛ vendit spũale ad qs̃ tenet·ut in pñcipio p̃cedẽtis·C·dictũ est·Et p ea dẽ iura a eodẽ mõ si festũ nõ est celebrandu; a ipse vult illud festare nec vult legere ñ data pecunia·A Idẽ si diẽ nõ colendũ ut alicui⁹ minoris sãcti occidit colendũ p pecunia ut in sũ·cõ·co·ti·q·iij· Et sb̃dit·Si ãt p data pecunia occideret magister scolarib⁹ aliq̃ die p festo cessare a lectiomb; si uevacatõem aliquã ꝓpter vacatõe; sicut ofuerit fieri ab autoristis turpe lucrũ cẽt: ꝗ nõ esset simonia· hec ibi· Sed nõ vide² ratio diuersitatis in hoc casu a supradictis·B·

¶ Doctoris sententia sc; in minis corrigendo culpe imputat·qꝛ leuis tñ castigatio ei p̃missa est·ff·locati·l·Ille queri ex̃ de homi·ad audiẽtiã·xxiij·q·v·c·j·Quid tenendũ ab auditoribus diuersoꝝ magrõꝝ q̃ hãt otrarias opiniones·hẽt J·Opmio· Vtꝝ ad⁹ doctrine sit pretermittend⁹ ꝓpter scandalũ·vide J·Scandalũ·C·viij·et·viij·

Magister scdõ·s·q̃ntũ ad licentiã docẽdi· Quid g̃ si aliquid exigat vl p̃mittat p licentia docẽdi·Rõ·fm Hos·exactũ d; restituit a p̃missũ remitti·extra eo· phibeas· A·Als incipit·phibem⁹B Simonia tñ nõ omittit· sed omittit exigẽs crimẽ ocussionis· a d; dignitatib⁹ a officijs a bñficijs expoliari·ex̃ eo·c·j·et ca·q̃nto·A·Con·Ray·a Goff·ut in sum·cõ·li·j·ti·iij·q·v·B·

¶ Quid si ille q̃ habꝛ ptãtem cõcedẽdi licẽtiã docẽdi vl legẽdi vult legere in ꝓpria p̃sona·nũq̃d põt alteri licentiã denegare·Rõ·fm Hostiẽ· Nõ põt eũ impedire vl ei denegare etiãsi ipse sit valde pdone⁹·ar·ex·de offi·archi·c·vj· Hoc em̃ cẽt in p̃iudiciũ auditorũ·eũ sepe q̃s habeat grãꝝ discẽdi ab vno a nõ ab altero·A Idẽ in sũ·con·co·ti·q·vj·Et satis hoc dicit in c·q̃n to·extra eo·

¶ Quid si aliq̃s obtenta licentia legẽdi velit aliũ substituẽ·nũq̃d a substituto põt recipe expẽsas q̃s fecit in cõuiuijs: a hmõi·Rõ·fm Bon·Si consuetudo loci est q̃ possit aliũ substituere: tũc ab illo põt recipe expensas factas q̃si loco interesse·dũ tñ ille doceat nomine e⁹·Si aũt totũ ius trãsferat in substitutũ: nõ debꝛ aliq̃d recipe cẽ p interesse nec potest eã in primo casu pacisci cũ sb̃stituto de certa portõe emolumẽti recipiẽda·A Idẽ in sũ·cõ·co·ti·q·vij·et·viij·B Et multo min⁹ potest in casu secundo

¶ Vtꝝ liceat alicui p seipso petere licentiã docendi in theologia·Rõ·fm Tho·in q̃libꝛ·Qꝛ sic· Nullã em̃ petit excellentiã ptãtis qs̃ q̃dẽ turpe cẽt· sed petit solam opportunitatẽ cõicãdi id qs̃ habꝛ·Cõmunicare ãt scientiaꝝ quã q̃s habꝛ laudabile est a ad caritatẽ p̃tinens fm illud Sapiẽtie· vij· Quã sine fictione didicit sine inuidia cõico·a·j·Det·iiij·Vnusq̃sq; sicut accepit grãm in alterutꝝ illã administrantes·Põt tñ turpitudinẽ obtinere rõne presumptõis si ille q̃ nõ est pdoneus peteret docendi officiũ·A·Idem in sum·con·li·iij·ti·v·q·v·B

Maiorítas fm Ray·principalit in q̃tuor consistit· Primũ q̃dem in p̃rogatiua ordis: ut p̃sbit maior est diacono· dis·xxiij·legim⁹ in si·extra eodẽ·statuim⁹· Secõm est in p̃rogatiua consecratõis·ut eps maior est p̃sbitero·d·xcv·olim·a·c·episcop⁹ in ecclesia· Terciũ est in p̃rogatiua administratõis· ut archidyacon⁹ maior est archip̃sbitero· Et a subest atq; obedire debꝛ·di· xxv·plectis· Quartũ est in p̃rogatiua antiq̃tatis secõm q̃ maior est vl q̃ prius fuit ordinat⁹: vl pri⁹ religionẽ ingressus: vl etiã ille q̃ p̃cedit alios in etate·di·lxxv·ordinatões·ex·co·c·j·ex̃ de elec·dudũ·j·Et addit² etiã fm Hosti·q̃ntũ sc; fm p̃rogatiuã eius q̃ ordinauit· qꝛ ordinatus a superiore int̃

alios eiusdẽ ordinis magr est honorand9 ex eo p tuas. Ad maioritatẽ obedientie seqtur. de q̃ habet J. Obedientia p totum.

Maior pars. Gnaliter qd fit a maiori pte capli seu collegij vires obtinet. lxv. di. c. j. ij. et iij. nisi ex alia parte ꝓponeret autoritas. ex. de elec. duduũ. ex. de testi. in p̃sentia. Prevalet tñ qñq; minor ps sc; qsido aliqd ab eis rõnabile fuerit obiectũ vl oñsum. ex. eo. c. j. Nec oportet vocari absentes. nisi in electõibz. ut s̃. Electio. j. C. vj Silr in cessatõne a ỏinis. ut s̃. Cessatio a diuinis. C. j. A. Concordat Alb. B.

Maledictio. Vtq; maledictio fit pctm̃ mõrle. Rz° fm Tho. ij. ij q. lxxvj. Maledictio de q̃ nũc loqmur est p quã p nunciat malum otra aliquẽ vl imprecãdo vl in optãdo qd qr fm se repugnat caritati: est pctm̃ mõrle. j. Corq. vj. Neq; maledici neq; rapaces regnũ dei possidebũt a tanto graui9 q̃nto psonã cui maledicim9 magis amare a reuereri tenemur. Vñ Leui. xx. Qui maledixerit patri suo aut matri morte moriat. Contigit tamen esse veniale vl ꝓter puitatẽ mali qd q̃s alteri imprecat vl etiã ꝓter affectũ eius qui pfert. dũ ex leui motu l ex ludo aut surreptõe aliq̃ talia verba pfert. qr pctã vẽ; tos maxime ex affectu pensan².

Que dẽa est int maledictõ; a blasphemiã. Rz° fm q̃rundã vulgare ut in tuscia idẽ sũt. a hoc etiã pbat p decre. ex eo. statuim9. Sed tñ ꝓprie loq̃ndo. aliud est blasphemia qñ scilz verbis. A. vl intentõe. cum etiã sola intentõe pctm̃ omittat. Isa. j. B. attribui² deo qd ei nõ cõuenit vl cõuerso. ut dictũ est s̃. Blasphemia. A Tercio cum attribuit creature qd approp̃atur creatori fm Tho. ij. ij. q. xiij. ar. j B Aliud maledictio sc; qñ aliq̃s imprecat² vl optat alicui malum siue homini siue deo.

Que pena pferentis maledictõ; otrã deũ. Rz° si q̃s otrã deũ vl aliquẽ sanctũ maxime btãm virginem talia p̃sumpserit debz septẽ diebus dñicis pre foribus ecclesie in manifesto esse dum missa dicit ita q vltimo die nec palliũ nec calciamẽta sed corrigiam circa collũ habeat. a q septẽ p̃cedentibus feriis sextis ieiunet in pane et aq̃. nec ingredia² eccãm. a in quolibz dictorũ dierũ tres reficiat pauperes: et si nõ põt tres saltẽ duos vl vnũ. a si nõ põt hoc: illud in penã aliã omutet. a si p̃dicta renuerit debz ei interdici ingressus eccãe. et in obitu debz carere ecclesiastica sepultura. Insup tales debent cõdẽnari pena pecuniaria. ex. estatuim9 Et hec omia fm goff. p tribunali fiũt. Ceterũ in iudicio aĩe discretus sacẽdos molliet hũc rigorẽ;. A. Inmo a in foro pnitẽtiali etiã hic rigor seruãd9 est p terq̃ in odẽnatõe pene pecuniarie qñ blasphemia publica ẽ. scõm modũ tñ positũ s̃. Cõfessor. j. in additõe magna. B

Vtq; liceat maledicẽ creatuẽ irrõali. Rz° creature irrõnali otingit maledicere q̃nq; modis Primo° fm q ordinat ad hoĩem p modũ sbuẽtõis sc; qr p eas subuenit humane nẽcitati. Et hoc modo dr homini dixit. Maledicta terra in opere tuo. A Gen. iij. B. ut sc; p eius sterilitatẽ homo punire tur. Et ita etiã intelligit qd habetur Deut. xxviij. Bñdicta horrea tua maledictũ horreum tuũ. sic a dauid maledixit mõtes gelboe fm expositõem Greg. Secõ fm q ordinat ad hominẽ p modũ significatõis. sicut dñs maledixit ficulnee in significatõ; iuxe Math. xxj. Tercio fm q ordinat ad hoĩem p modũ otinẽtis sc; loci vl tpis. Et sic iob maledixit diei natiuitatis siue Job. iij. Et hoc ꝓpt culpã originalẽ quã nascẽdo otraxit. a ꝓpt penalitates inde seqntes. a ꝓpter hũ etiã põt intelligi Dauid maledixisse mõtibus gelboe. ij. Regũ. j. ꝓpter eedem ꝓpti que in eis contigerat Predictis tribus modis non competit nec licz

homini maledicere irrationali creatuē. ñ forte spāli ꝺ revelatōe. A Vel nisi in hijs nō intenderet odiū creature. sed detestatōez mali culpe vl̄ pene iuxt̄ iꝰ Job. v. Vidi stultū firma radice. a maledixi pulcritudī ei9 stati. B. Quarto contingit maledicere irracōnabilibz reb9 inq̄ntū sunt creature ꝺ ia hoc ē pctm blasphemie. Quīto pōt ꝯfugere maledicere eis fm se cōsideratis a ꝺ est odosūa vanū a p cōseqns illicitū. Hec sūpta sūt de Tho. ij. ij. q. lxxvj.

Malefactor. Si malefactor pōt fugere. vl̄ se defendere. vide s̄. Accusatus. Fi penulti.

Maleficiū ꝺz duplīt Vno mō qꝺ tibz sortilegiū de q̄ agit C. de male. a Mat. p totū. de q̄ etiā multa hūt̄ T. Sortilegiū. p totū. a de tali maleficio inq̄ntū impedit mūomiū hēt̄ ex. de fri. a male a s̄. Impedimentū. xv. in q̄tuor vltimis. Fi Alio mō ꝺz maleficiū qꝺ cūq̄ crimē. ut furtū. rapina. homicidiū. a hmōi. Dicit̄ etiā q̄i maleficiū qñ est nocumtū p̄ter ꝓpositū. ut cū iudex p imperitiam male iudicat vl̄ cū de domo alicuius aliq̄d est eiectū qꝺ nocuit trāseuntibz. ut in Insti. ꝺ obli. q̄ ex q̄i delic. in prim°. p totū. Vtrū maleficiū qꝺ est sortilegiū possit tolli p aliꝺ maleficium. vide s̄. Impedimentuz. xv. Fi.

Manumissio est datio libertatis. Nā q̄ diu q̄s in ꝓuinte ē manuia ptāti suppositus est. manumissus ꝯo liberat9 est. ī Insti. de liberti in prim°. a manumissi dicū² liberti de q̄bz hēt̄ s̄. Libertus.

Quis pōt manumittē. Rꝰ Manumittē pōt dñs q̄ est maior. xx. annis nisi aliꝺ nō hēat admīstratōz. ut furiosus a p digus. Minor ꝯo. xx. manumittē int̄ viuos nō pt ñ ex cā. a tūc si est maior. xvij. ānis. C. qui manumit. nō pos. l. Si minor. A. ꝯiūcto. Fi. in insti. ex q̄bz ca. ma. licet. B. Sed in vltima volūtate pt. ex q̄ pt testari. s. p9. xiiij. ānū. C. q̄ manumit. ñ pos. autē. sed de iure. A. Aliꝺ. incipit ꝗ hodie. a idē ꝺz in dicto. Fi. in Insti. B. Itē eps pt manumittere seruos ecclesie bñ meritos. xij. q. ij. si q̄s. Pōt etiā alios non bñ meritos dū tamen det ecc̄ie p vno duos eiusdem meritia pecunij. xij. q. ij. Eps q̄ mācipium. Et fm Wil. intelligi debz q̄ det ꝺ suis homis ꝓprijs nō de rebz eccie. Itē pt manumittē cā miseratōis. xij. q. ij. cum redēptor. qꝺ intelligi pt de bñ meritis. Itē abbas nō pt manumittē seruū mōsterij. nisi de ꝯsensu epi a mōcho. di. liij. abbati. ñ fit ꝯtraria ꝯsuetudo ex. de hijs q̄ fi. a pla. ea nosciē. Itē ꝗ u9 cōis pluriū manumitti pt ab vno ꝗ debz manumissor alios ꝗuare indēnes. A. Hoc est q̄ añ manumissiōz debz p̄ciū iustū dare. vl̄ si recusat recipi ꝺz deponē p publicas psonas a cū sigillo aꝺ eadē sacrā ut ī. l. de q̄ stati B. C. de cōi ser. ma. l. j. Et nota q̄ nō valet manumissio in fraudē creditorū facta. C. q̄ ad liber. puo. nō po. A Meli9. C. q̄ manumit. nō pos. B. l. j. in Insti. ex ca. q̄ ma. lj. Fi. A. Itē in sū. cō. li. iij. ti. xvij. q. x. fm ray. Vl. et Hosti. B.

Quart̄ fieri dēat manumissio Rꝰ multis modis. Aliqñ in ecc̄a ꝗ aspectu epi a plebis. a ꝺz ꝺ ꝗ fieri septuā ad cautelā futuri. C. ꝺ hijs q̄ in eccle. ma. l. j. ex. de ser. nō ordi. c. j. Itez fit qñz coā iudice a ꝺz manumissio vindicte. nā vindicta appellabat̄ virga p̄toia cū q̄ tāgebāt̄ a p̄tore illi q̄ manumittebā². A De ꝗ in Insti. de libtis. Fi. mult. a ibi glo. B. Et fiq̄dē manumissio fiat ad ꝗ ut maūmissus ordinet̄ꝺz potꝰ fieri coā iudice ecc̄astico q̄ coā scl̄ari. ar. ex. de ser. nō ordi. c. j. Itē pt maūmissio fieri in secreto. ut dicat dñs. esto liber. l̄ int̄ amicos. l̄ p epl̄az. vl̄ p testamtū. vl̄ quālibz vltīaz volūtatē. Itē pt fieri diebz feriatis Itē tā de die q̄ de nocte. a apcdē te p viā. A. v. a iudice a nō p tribunali sedēte ut in textu. de q̄ stati. B. in insti. de libti. Fi. multis āt. Insup serui

fiunt liberi p alios modos q̃ p ma=
numissionẽ · q̃s vide ⁊ Seruꝰ · j · ff · fi · Princeps q̃ solawlũtate manumit
tere pt C · de cõi · ser · ma · cum apud

Matrimoniũ primo cõiter · q̃d
sit mũmoniũ · Rz° Mũmoniũ
est viria mulierũ cõiunctio in=
diuiduã vite ꝺsuetudinẽ retinẽs · xx=
viij · q · ij · c · j · ext · de presũp · illud · a in
Insti · de nup · ff ij · A · In hoc · ff · nihil
videt de hoc dicꝛ sed in alijs alleg · B
qꝫ Rap · exponẽs v · (Viria mulierũ)
q̃ nec vnꝰ vir plures vxores: nec vna
plures viros habere pt (Cõiũctio) · s ·
animoꝝ a mũmoniaꝝ (Indiuiduaꝝ
vite ꝺsuetudinẽ retinẽs) ꝫ est q̃ neu
ter absq̃ ꝺsensu alterius pt ꝺtinentiã
p fiteri vt ꝺrõm vacare: ut hic ⁊ vl ·
ff in fi · nec se alteri copulare: ꝫ sibi=
inuicẽ mutuã fidẽ seruare · a debiti re
ditõeꝝ: a mutuã inuicẽ in ncarijs vt
pñt subuentõeꝝ prebere dñt Et q̃ ꝺr
(indiuiduã) ꝛ̃ · itelligit ꝼm Ꝓul · de
mũmonio ꝺsummato p copulã car=
nalem · q̃ añ posꝫ separi in casu ut ꝺr
s̃ · Impedimẽtũ · j · ff ij · Itẽ intelligit
de mũmonio fideliũ · q̃ a mũmoniuꝝ
infideliũ posꝫ separi ut s̃ · Impedimẽ=
tũ · ix · p totũ · A · Idẽ in sũ · cõ · li · iij · ti ·
ij · q · j · vbi ponũꝫ alie diffinitõs mũ
moniij · q̃ pñt reduci ad p̃dicta · B.

Vnde ꝺr mũmoniũ · Rz° ꝼm rap · ꝺr
q̃si matre mumiũ · v · officiũ · q̃ dat mu
lieribꝫ eẽ matres a iõ magis denoiaꝝ
a matre q̃ a patre qm̃ in eo plus ap=
paret mũs officiũ q̃ pẽis Idꝛ; Tho ·
De · a Host · A · Idem in dicta · q · j · in
sum · con · ti · ij · B

Vtrũ mũmoniũ sit sacẽm · Rz° ꝼm
Tho · in · iiij · d · xxvj · Sacẽm imporꝛat
remediũ ꝺtra pctm̃ p sensibilia sig̃ ·
a cũ hoc inuenia ꝫ in mũmonio: intꝛ sa
cramẽta ꝺputaꝝ · A Et istud remediũ
est duplex · s · curatiuũ a p̃seruatiuũ ·
Primũ dat in alijs sacẽis · Secꝰm ĩ sa
cramẽto mũmoniij ꝼm De · a in sum
con · li · iij · ti · ij · q · ij · Magis aũt videt
dici sacẽm ex eo q̃ est sacre rei signuꝫ
id est ꝺiunctõis xp̃i a ecc̃e · ad Eph ·
v · Et ut; in dicta · q · ij · De · addit q̃
ꝺiũctio exterior est sacramẽtũ tm̃ cõ
iũctõ ꝺ interior animoꝝ sacẽm a res
effectꝰ gratie q̃ ibi ꝺferꝝ res a nõ sacẽ=
mentũ · a est res primo signata · Res
ꝺ signata secũdario: est ꝺiũctio xp̃i
a ecc̃e · B · Et forma quidẽ huiꝰ sacẽ
tũ verba · A · siue alia signa · ut in di=
cta · q · ij · B · q̃bꝫ ꝺsensus mũmoniaꝝ
exp̃m ꝫ a sicut pm̃a nõ habꝫ aliã ma
teriã nisi ipsos actꝰ sensui subiectos
q̃ sũt loco materiaꝝ elem̃ti: sic sacẽm
mũmoniij habꝫ p materia ipsos actꝰ
q̃ pficiꝝ p actũ eiꝰ q̃ sacẽo ipso vtitur
Vñ apls · Eph · v · dicẽ sacẽ; ꝫ mag · ẽ

Qñ mũmoniũ fuit institutũ · Rz° ꝼ;
Tho · in · iiij · di · xxvj · Mũoniũ ꝼm q̃
ordinaꝫ ad procreatõ; plus q̃ erat ncẽ
ria etiã pctõ nõ exñte ĩstitu ꝰ fuit añ
pctm̃ A · de · in hoc q̃ ipsi mulierẽ in ad
iutoriũ formauit a dixit eis · crescite a
multiplicamini ꝛ̃ · Gen · ij A · ꝺiũcto
c · j · B Adã ꝺ cũ dixit · hoc nũc os ex
ossibꝫ meis · ꝛ̃ · ꝺba illa ptulit a deo
inspiratꝰ ut intelligẽt mũoniij institu
tõem a deo factã · ꝫ ꝼm q̃ mũoniũ p=
bet remediũ ꝺtra vulnꝰ pcẽi: sic insti=
tutũ fuit pꝰ pctm̃ tẽpe legis nature ·
Secꝰm ãt indeterminatõeꝝ p̃sonarũ in=
stitutõꝝ; habuit in lege Moisi · Et ꝼm
q̃ repñtat ꝺiũctõeꝝ xp̃i a ecc̃e: institu
tõeꝝ habuit in noua lege · a ꝼm ꝫ est
sacẽm noue legis · hec Tho · a de pria
a secꝰa constitutõnes ꝛ̃ · xxxij · q · ij · ff
Vijs ita · et ex · de diuoꝛ · gaudemꝰ

Que sũt cãe ĩstitutõis mũoniij · Rz°
ꝼm rap · due sũt principales · s · suscep°
solꝫ educãde ad cultũ dei Gen · j · crescite
a multiplicami ꝛ̃ · a vita° formi
catõis · j Cor · vij ꝓpt formicatõeꝝ vnus
q̃sq̃ habeat suã vxorẽ · a vnaq̃q̃ suũ vi
rũ · a ista cã solũ pꝰ pcẽeꝝ extitit · Secꝰa
rie ꝺ multe st · ut q̃ñq̃ pacꝛ refoꝛtio
pulcritudo vxoris · diuitie · a hmõi ·

Sũq̃d tenet matrimoniũ nõ factũ
causa plus sed ꝓpter secũdarias cãs
nũc dictas · puta ꝓpter pulcritudineꝝ
diuitias · a hmõi · Rz° ꝼm Rap · Sic ·
Sufficit emẽ q̃ ꝺhere intendũt a con

sentiūt p verba de pñti. xxxij. q. ij. solet q̃ri Deut. xxj. Si videris mulierē pulcrā in medio captiorū a amaueris eā voluerisq; in vxorē hēre ītroducēs eā in domū tuā tc. Con. Tho. et Pe.

¶ Quot sūt bona mūmonij. Rx° fm Ray. sūt principalē tria. scz fides. proles. a sacm. xxvij. q. ij. oñe. In fide attēdit ne cū alio vl cū alia ꝛmiscea² In prole ut amāter suscipiat a religiose educet siue informet. In sacro. ut mūmiū nō separet. A. Hec satis colligūt in dicto. c. oñe. B. Licz em̄ int dū fiat separatio corpalis. ut ex cōmūi ꝛsēsu cā orōis vl religiōis. vl ee ꝓpter fornicatōez. tñ mūmiū int fideles postq̃ rite ꝛtractū a ꝛsūmatū ē insepabile est vsq; ad mortē. a p̄dicta tria bona adeo sūt substantialia cōiugio q ꝛditio ꝛ aliqd istorū opposita vitiat ꝛtractū mūonij. ex. de cō. appo. ca. fi. De q̃ materia plene habet T. Matrimonii. v. ꝯj.

¶ Vtr intentio nō seruandi fidē vitiet matrimonii. Rx° fm Wil. Si aliqs ꝛtrahit mūmonii nō hns ꝓpositū seruandi fidē ꝗ adulterādi nihilominꝰ tenet mūmonii. A. Cō. Pe. ut in sū. cō. li. iiij. ti. ij. q. liiij. B. Dū tñ hoc nō deducat in pactū. si āt deducat in pactū ut q liceat adulterari vl q psti tuat vxorē nō ꝛtrahit mūmonii. ex de con. ap. c. fi. De illis ꝛo q̃ non hnt intentōez ꝛtrahendi habet T. Matrimonii. iiij. p totū.

¶ Vtr intentio nūq̃ exigēdi debitū vitiet mūmonii. Rx° fm Wil. Credo q ꝛtrahit matrimonii. sic fuit inter btām virginēa Joseph a credo etiāsi intēdat nō solū nō petere ꝗ etiā negare q teneat mūmonii dūmō ñ deducat in pactū qr tūc nō teneret. A. Cū prio dicto con. pe. ꝗ discordat a sedō dicto. qr d bono fidei mūmoniat duo actꝰ sunt. Vnꝰ essētialis scz nō negare ꝛiugi vsū sui corpis a intētio opposita huic mūmonii excludit. Alē accessoriꝰ scz nō exhibere alteri corpꝰ suū a intētio huic opposita mūmonii nō excludit. ut in dcā. q. liiij. a se. B

¶ Vtr intentio nō hñdi plem excludat mūmonii. Rx° fm Pe. Firma intētio plem cuitādi excludit mūmoⁿ dico maxime si deducat in pactū. ꝗ tñ intētio nō educādi plem nō excludit A Con. Hug. a glo. ray. ut in sū. cō. co. ti. q. lvj. B. Silr nec excludit mūmonii desperatio plis. qr adhuc p̄t ee matrimonii in remediū. A. Idē in sū. cō. in dicta. q. lvj. B

¶ Vtr intētio ducēdi aliā vxorē excludat mūmonii. Rx° fm Pe. si intēdit ducere aliā dimissa ista nō ē mūmonii. qra fm Wil. talis videt ꝛhere ad tps. xxxij. q. ij. solz q̃ri. A. Et ibi p; q ꝓpter hoc isto casu mūoⁿ ñ valz nec obstat q iudei ꝛhūt cū ꝓposito diuertēdi qñ voluerint p libellū rpudij qr ꝗ nō deducūt in pactū q̃uis ex vi ꝛstitutōis vl ꝛsuetudis vl ee sola voluntate mutata postea diutāt fit a de eo q̃ mutata voluntate intrat religiōez fm Pe. a in sū. cō. co. ti. q. lvij. B. Si ꝛo ista retēta nihilominꝰ cū ipa erit mūmonii. A. Idē in dicta. q. lvij. B

¶ Vtr int btāz virginēa ioseph fuerit pfectū mūoⁿ. Rx° fm Pe. in. iiij. di. xxx. Duplex ē pfectio matrimonij vna q̃ntū ad ee. q̃ dē fit p ꝛsēsū verbis de pñti exp̄ssū. a tñ pfectōe mūonii id pfectū fuit Alia pfectio q̃nⁿ ad opatōez. et sic nō fuit pfectū. qr actus ꝓpꝰ mūonij est carnalē copula. ī qua ut ibidē dicit Tho. vgo ñ ꝛsensit expliciter ꝗ ipliciter a deo ētificata. A. si fuisset ētificata utz ex seqntibz. B. Et sic vgitatē sua deo cōmisisse ī li. sen. dz.

¶ Que dza est int mūonii legitiⁿ ratū. Rx° fm ray. Matrimonii legitimū a ñ ratū est qd legati tm̄ institutōe vl puincie moribz int infideles cōtrahit qd iō dz nō ratū qr sine fide fit Vñ aug. ssō ē ratū ꝛiugiū qd sīl dō est. Ratū vo a nō legitiⁿ est qd int fideles a legitimas psonas ꝗ sine legitima solēmitate ꝛtrahit. Hec distinctio pba² xxviij. q. j. ꝯ. Item illud. a ex. de diuor. quanto. a. c. gaudemꝰ.

¶ Quis est effectus mātimonij · Rō fm
ray · Effectus est q exq̄ semel est cōiu-
giū int̄ aliq̄s fideles nūq̄ desinit esse
cē si alt̄ efficiat hēticus · xxxij · q · vij · c ·
j · et · ij · ex de diuor · c · q̄nto · Nec mar
tus pt dimittē vxorē siue efficiat cecā
siue leprosa vl aliq̄d tale: nec vxor vi
rū · xxxij · q · v · worwendus · a c · si vxor;
nisi tm̄ cā fornicatōis · a tūc si dimit
tat maneat sine cōiuge · vl recōciliet
vxori · xxxij · q · j · dixit dōs Ite alius ef
fectus est · qr mulier ptātur; sui corpis
nō habz ſ vir · et vir ptātē sui corpis
nō habz sed mulier · a idō p copulā
carnalem: nec religionē pt alter eli-
gere inuito altero: nec cōtinentiā psi
teri · xxxiij · q · v · c · j · ij · iij · et · iiij · Est a
alius effectus · qr vir cōpellēdus est reddē
re debitū vxori: licet nūq̄ cognouerit
eā · a ecōuerso nō obstāte supueniē
te affinitate · ex de eo q̄ cog · cō · vxo-
sue discretōez · a c · tue · ille tm̄ cōiunx
q̄ de ipsa affinitate est innocēs monē
dus est q tineat · qd si nolit tūc no
cens tenetur ei debitū petitū reddere · sed
exigē nūq̄ pt · A · ut pz in allega · iuri
bz · a dz reddi cū timore · ut in dicto · c ·
tue · B · Ite vnus diuūgū sine dissensu al
teri nō pt oraē intellige orōe priua
ta a tam longa q cēt impeditiua de-
biti diuūgalis · Secus de orōne solēni ut
missse tpe a canonibz diffinito · d sse-
d · ij · omnis homo · a · xxxiij · q · ij · quos
deus · A · et de cōse · di · j · omnes fideles ·
a c · missas · B

Matrimoniū · ij · Quis possit cō
trahere · Et prio q̄dē vtr puer
possit ēhere · Rō fm ray · Etas
apta in puero est ānorū · xiiij · a ī puel
la · xij · ex · de despon · impu · impubēs
a c · tinebat · a si aī trahūt nō est
mātimoniū · ut hēs d · Impedimētū · xiij ·
· Penit · A · ñ essent prius pubertati
a ita q malicia supleret etatē · ex de
despō · impu · de illis Con · Tho · a Pe-
ut in sū · cō · li · iiij · ti · ij · q · xix · B

¶ Vtr furiosus possit ēhere · Rō · Fu
riosus vl insanus dicēdo verba mātimo
niū efficientia ñ ꝓter hoc trahit qr
aīo dissentire non pt · xxxij · q · vij · nec
furiosus · intelligēdus; q̄diu est in fu
rore Nā si habeat lucida intēualla ē-
here pt · ar · iij · q · ix · iudicas · vij · q · j ·
q̄uis triste · A · Idē in sū · cō · eo · ti · q ·
xxvj · fm Ray · B ·

¶ Vtrū ebrius possit ēhere · Rō ; Wil ·
Si ita ebrius sit q nescit q̄d agat ñ pt
sicut a de furioso dictū est ñ qd fecit ī
ebrietate ratū habuit postea: q si eb
etas nō sit tāta q vsū rōis auferat ē
here pt sicā dcū; est d · Ebrietas · Ex v
A Idē in sū · cō · eo · ti · q · xxvij · et sc · B

¶ Nūq̄d absentes pnt p procuratores
ēhere mātimoniū · Rō Pnt sicut ysaac
cū Rebecca · xxxij · q · ij · Ex cū d · Sed nō
est p doncus procurator ñ sup hoc hēat
spāle mādatū · nec pt aliū substituē ñ
sit a spāliter dimissū · Et si fuerit reuoca
tus antēq̄ contraxerit lic; tam ille q̄ il
la cū q̄ contraxit d ignorauerit: tm̄ non
tenet matrimoniū postea contractū ex
de procu · procurator · li · vj ·

¶ Multi sūt q̄ nō pnt contrahere ꝓter
impedimēta q̄ sūt int̄ eos · vide T · Im
pedimētū · j · cū omnibz · c · se · An lepro
sus possit ēhere vide d · Leprosus · Ex j
A · Adūtēdū etiā q edictū de mātimo
nio ēhēdo d prohibitorium · v · q omnis q̄
nō prohibet: ēhere pt · ex de spō · cū apd
ut nōt ī sū · cō · e · t · q · xxvj · fm ray · B

¶ Sed nūq̄d absentes pnt ēhere per
solas lrās · Rō fm ray · Si ille vl illa
cui mittūt nulli exp̄mit cōsensū suū
credo sine p̄iudicio q q̄tūcūq̄ consenti
at nō est mātimoniū: ſ tūc demū erit qñ
notificauerit siue significādo d illi q̄
misit lrās sū alij dicēdo · A Hoc videt
potius fuisse dcū; glo · rai · ut; ī sū · e · ti ·
q · xxxj · Rō aūt est ut a ibi colligit qr
ad mātimoniū consensus nō sufficit nisi
ad ex fuerit expressus Facit · ex d spō ·
cū apud · B Vtr q cū vna contraxit spō
salia possit contrahere matrimoniū cū
alia vide T · Spōsalia · Ex vij ·

Matrimonium tercio · quō con
trahitur · Et queritur primo
Vtr p consensū contrahit mātiō
Rō fm Raymū · Exquo vir cōsentit

p verba de pñti in mulierez. a illa in viz: dicẽdo. accipio te ĩ meã. a accipio te in meũ vl̃ ꝓsentio in te tãq̃ in vxorẽ. seu alia eq̃pollẽtia verba statũ est mũomiũ. etiãsi cõsensus nõ exp̃mat verbis: sed signis in hijs q̃ nõ pñt dicere. ut mutꝰ. vl̃ nõ audire ut surdꝰ Sine ꝓsensu vo q̃cũq; alia dicant vl̃ fiãt etiãsi intuemat carnal̃ copula ñ est mũomiũ. ex̃ de spõsa duo. tuas. a c. dudũ. a ex̃ de spon. si inter. a c. aiz apud. a vide. se. ꝗ

Sed vtz ipsa ꝟba sint nẽcaria. Rz° fm Pe. sic̃ dicit magister sñaz. Sed solũ ꝓsensus interior facit mũomiũ. ꝗ req̃rit expssio verboz. qz sacm̃ res se sibi habet esta in eo req̃rit signũ exterius expssiũ. Expssio ãt hmõi ꝓuenientius fit p verba de pñti. A. Jõ in valẽtibz loq̃ nẽcaria sunt verba. ex̃ de spon. c. tue fratrnitatis fm ray. a ut notat in sũ. cõ. eo. ti. q. iij. B. Sed a pt fieri p aliũ modũ ut p lrãs absentiũ. ut dictũ est ꝯ. Matrimoniũ. ij. ꝗ penl̃. vel p euidẽtia signa pñtiũ nõ valentiuz loq̃. ut in pcedenti. ꝗ dictũ est

Quid si q̃s dicat. volo te decetero hãe in vxorẽ vl̃ volo qtu sis mea vxor seu volo te eẽ vxorẽ meã: nũq̃d ꝓhibet mũomiũ. Rz° fm Wil. Jn talibz recurrẽdũ est ad intentõnez ꝓhentiũa fm eã iudicãdũ. qz si ꝯ intentõe ꝓstare ñ possit vere nec presumptiue dicẽdũ qz qñ hoc verbũ volo cõiũgit infinitiuo verbi substãtiui ut eẽ. vl̃ verbi nõ significãtis actũ ꝗ relatõz ut hãe seu tenere. A Quia in hijs videt q̃dã relaº mariti ad vxorẽ. a eõuerso. qz nõ pt de iure aliq̃ teneri p vxore ñ ipẽ tenet̃ p marito. a econũso. B. Tũc p ꝟ verbũ volo potiꝰ debez expmi voluntas ꝓcomitãs q̃ pcedẽs. vñ p pdicta verba psumẽdũ est mũomiũ eẽ cõtractũ. ex. de spon. ex p te. pserti qñ pcessit interrogatio. ut vis me hãe. a adꝟ expssiꝰ ẽ si addit dicẽs. decetero volo Secꝰãt eẽt si hoc verbũ volo iũgeret cũ infinitiuo sig̃ficante aliquẽ actũ. A. s. simplicẽ absq; relatõe. ut in exẽplis q̃ ꝟbiũgũt. B. Tũc em̃ videt exp̃ mere voluntatẽ pcedẽtẽ potiꝰ q̃ ꝓcomitãtẽ ut cũ dicit: volo biberevolo comedere. a ita si dicat: volo te accipe. A. Sã aliq̃s pt etiã de iure velle aliquã accipere illa nõ eum: a sic hic est simplex actꝰ sine relatõe. B. vl̃ in te ꝓsẽtire tãq̃ in meã nõ erit mũomiũ. A Idẽ in sum. cõ. eo. ti. q. iiij. a se. B

Quid si dicat vir. pmitto q̃ sp̃ pui debo tibi sicut vxori. illa filia rñdet. Rz° fm hosti. Nisi aliud pteste̊t pro mũomio iudicabo. ar. ex̃ de spõ. ex lrãs. a ex̃ de iureiu. quẽadmodũ priº rñso in principio. A Idẽ in sum. conco. ti. q. vj. B.

Quid si dicat vir. pmitto q̃ nõ dimittã te p meliori vl̃ pciori. Rz° fm host. idẽ qd̃ in supiori primo. ꝗ dẽm est Sã in tãbz dubijs ẽ p mũoº iudicãdũ. ex̃ de sen. a re. iudi c. fi. ex̃ de testi. lz ex q̃dã. A Idẽ in sũ. cõ. e. t. q. vij Et addit: Idẽ si dicat q̃s. vis l̃ placz tibi tal̃. a ipsa rñdet. volo vl̃ placz B Tñ fm ꝓsciaz: intẽtõi eoz ẽ stãdũ. A Hoc vez ẽ si iꝰ ꝓtũgat sine alioz p̃iudicio vl̃ scãdalo. alꝯ eẽ in foro cõscie stãdũ ẽ cõi sig̃ficatõi ꝟboz seu iuris intẽptatõi ut ĩ c. ex lrãs. j. ex̃ ꝯ spõ. B

Quid de ill̃ q̃ pꝰdatã fidẽ de ꝓhẽdo dicũt. bibamꝰ nõie mũonij vl̃ osculemur nos iuicẽ. nũq̃d ꝓhibet mũomiũ. Rz° fm Wil. Credo q̃ nõ ñ ꝟ agẽdo volueũt ꝓcedẽ a spõsalibz de futũo a ꝓhẽre de pñti. Sã q̃ dicũt nõie mũonij intelligẽꝯ ẽ ꝓhẽdi potiꝰ q̃ ꝓcti. aiz añ actũ ñ fit de mũoº. ꝗ de spõsalibz. A Nisi de ꝓtraria intentõe ꝓstet saltem p certa indicia. fm eundẽ ut in sum. con. eo. ti. q. viij. B

Quid si nihil actũ fit de spõsalibz. ꝗ simpl̃ vtercz dicẽ dcã ꝟba a seq̃tur osculũ de cõi ꝓsẽsu. Rz° fm Wil. Credo q̃ si ꝓhentes p ꝟ intẽdebãt ꝓhere cõtractũ est. Ad iudicandũ aũt de intẽtione: recurrendũ est ad circũstãtias verboz precedẽtium a subsequentiũ a hmõi indicia. q̃ si nulla appareãt nõ credo q̃ sit mũomiũ iudicandũ

et preserū si vterq; vl' alter negat se intentōe; habuisse ꝛtrahēdi · aut si alter ad sēa wota trāsierit Con · Host · A · Jdē in sum · con · co · ti · q · ix · B

¶ Quis sit ꝛsensus ille q̄ req̄ritur in mūonio · Rx° · fm Ray · Jntelligit de ꝛsensu mūomalis societatis ꝓpt quē seq̄t q̄ eos optet cohabitare: nō aūt intelligit pncipalt de cōsensu cohabitōis · qr tūc int' ftēma sozorē eēt mūmonū · nec etiā de ꝛsensu in carnale; copulā · qr tūc int' mariāa ioseph nō fuisset mūonū · de q̄ dictū est s · Mūmonū · j · Fantepe · Vñ Tho · in · iij · d · xxviij · dicit q̄ iste cōsensus nō est in carnalē copula; explicate · ꝗ ipliate qr in cōiugali societate implicat mutua ptās cōiōis · nō tm̄ rex sed etia; corpuz · A Con · De · ut in sū · cō · co · ti · q · xij · Et qd dr de cōione rex itelligi² q̄ ad ncēaiox sbuentōz a ñ q̄ ad aha wna · cū nullo iure caucat · B

¶ Vtz ꝛsensus ad tps faciat mūo^m Rx° fm De · Cū insepabilitas sit essētialis mūonio ut in diffinitōe eiꝰ ponit · iō ad mūonū req̄rit ꝛsensus ad insepabilitatē · a si fit ad tps non faciat matrimonū · xxxij · q · ij · solet q̄ri ex · de cō · ap · c · vl · A Jdē in sum · cō · ti · q · xiij · B

¶ Pono q̄ q̄dā in pñtia pluriū sozorū dicat eis pmitto wobis q̄ vna; ex wobis ducā in vxorē · a oēs rñdēt placet · postea cognoscit vnā · nunq̄d est mūonū · Rx° fm Host · sic · Quia ipso facto cōsentit · ar · ex · de ap · dilecti · et c · ut nīm · A Jdē in sum · cō · co · tit · q · xviij · Adūtōdū āt fm De · a in sū · cō · co · ti · q · x · q̄ in hijs q̄ sūt aliem iuris sufficit ad matrimonū etiā tacit⁹ cōsensus tunc exp̄ssus verbis eox in q̄rū sūt ptāte · utz in filio seu filiafa · xxxij · q · ij · wnozat Con · Tho · a Jnnoa hoc dare habet · in c · si infantes · ex · de spō · ipu · ti · vj · Glo · etiā Ray · dicit Quid si vir dicat accipio te ī meā vxorēa mulier mihi rñdet · nūq̄d ē mūmonū. a Rñdet q̄ verba in mūonio nō sūt de sbstātia mūonij: sic in baptismo a eucāristia ꝓba tñ á nut⁹ aut alia indicia sūt ncēaria ad ꝗ ut ostet ecēe ꝗ mūomali ꝛsensu · vñ si puella loq̄ verecūdat a tñ patit se ꝗ arrari p ānuli missionez: vl' patit se dotari ipsa tacitur mitate a pacētia cōsēsus eiꝰ exp̄mit q̄ius līgua tacēat ꝗ; hugetho · ēē dicit sufficere in ꝗ casu q̄ si ꝝ dicat · Si āt nulla alia sint indicia de ꝛsensu eiꝰ dicit glo · eiꝰ · Nō credo q̄ p̄sumēdū sit p mūonio ꝓpter illa tm̄ · Hostiē · q̄ dicit q̄ solū cōsensū req̄rit ecēa q̄ ad essētiā mūonij ꝓba āt req̄rit ad ꝗ ut cōsensus ꝓbet · q̄ si deficiant sufficē dñt signa etiā in loq̄nte · Dicit etiā q̄ si scribāt wolūtatē suā sū verbis videt etiā sufficere · B

¶ Quid si omittāt cōsuete solēnitates a fiat mūonū clādestine siue occulte · Rx° fm Ray · Jn ꝗ casu nō p̄sumit cōiugiū · sed adulteriū siue fornicatio · xxx · q · v · alt Nō tñ intelligas q̄n possit ēē rex mūonū · ꝗ canō loq̄t fm illud qd ecēa p̄sumit · A Vl' qr ēē nō dr legitim^m q̄ ad wnestatē · fm cū · Ray · a in sū · cō · co · ti · q · lviij · B Addit De · dicē · q̄ cōsensus clādestin⁹ duplex ēē pt · Vn⁹ q̄ q̄ius fiat sine solēnitate ecēasticaa publica: sit tñ in p̄sentia testiū · a tal' ꝛsensus facit mūmonū a rex a p̄sūptū · Ali⁹ q̄ fit sine pñtia testiū · a tal' q̄ius faciat mūomū rex: ñ tñ facit p̄sumptū Vñ ꝛsulēdū est talibz · A · Hoc fuit dictū ray · in sum · cō · dicta · q · lviij · q̄ de nouo a publice cōtrahāt · et faciāt pñam qr scādali; auerūt ecēām · et p̄dicti certe exposuerīt se nō paruo pico · nā possē alter alterū dimittē qñ vellet · a de facto cū alio vl' alia contrahere · a sic in adulterio manē · qr ñ possē ꝓbari primū matrimonū · Jdem Hostien ·

Matrimonium · iij · si fiat ꝛtra intentōem · Et queritur primo Si qui cōtrahunt verbo sed dissentiūt animo nūquid sit matrimonium · Rx° fm Wil · Si vterq; vl' alter animo dissentiat ñ est matrimonū · Si tamē de verbo constiterit: ecclesia

cōpellet eos simul esse. cum de intentōne ostare nō possit. vñ nec crederet eis si dicant se nō intendisse qra qui tibz sic posset dicere separen². Si tñ signis euidentibz apparet de simulatōne: ecclia nō iudicabit mrimoniuz esse. vl aliis verbis stabit qñ si vere dicta sint. Ito Tho. a Pe. in iiij. di. xxviij. A. Hec pñ fuerūt dicta Ray. et ptim preallegatoxz doctoxz a etiā Al. ut in sum. con. h. iiij. ti. ij. q. xiiij. B

¶ Quid si ille q̄ cōtrahit sponsalia: vl etiā ostrahit verbo de pñti: a non habz intentōez ostrahēdi sed extorqn di carnalē copulā: deinde ognoscit eā nūqd est mrimoniū. Rō Presumi p mrimonio debz. ut notat ex de sponsua. a ita iudicare² in foro iudiciali sed in foro pñe: si ille nō ꝓposuit eaz ducere nec vnqꝫ osensit in eā nō debz ex illo facto mrimoniū iudicari. qm̄ ex altera pte dolo affuit a defuit omino osensus. sine q̄ nequnt cetera fodo efficere oiugale. ut in dicto. c. tua Idem Tho. Pe. a Al. Et addūt q̄ illa ex p te cuio ñ ē dolo excusat a pcto. sed decepto: si vera vult facere pñam necesse habz illā sine fictione ducere q̄ntū in eo est. A. ñ interim otraxerit cū alia qr tenet mrimoniū cuz sed hoc casu sm doc. cōiter. licz q̄dā otradixerint ut in sū. cō. eo. ti. q. xv. B. vl dare ei vix sibi ouenientē aut aliq sibi satisfacere. Addit tñ Tho. q̄ ad B tenet si vir sit eqlis oditōnis cū illa. A. Et multo plo si inferioris sm eūdē. ut in sum. con. eo. ti. q. xiiij. B Nā si sit mlto melioris oditōnis vl aliud signū euidēs fraudis apparuerit pt pbabiliter presumi q̄ sposa non fuit decepta sed de decipi finxerit. a tūc nō tene² ad pdicta ut quidā dicūt. A Hoc tenet Al. a addit. Ito si vno sit melior fortuna nō obstat q̄n teneat eā ducere a in eā osentire. ut in dicta. q. xiiij. B. Silem casū hēs s. Luxuria. ff. ij.

¶ Quid si talis ptestet coram pluribz q̄ q̄qd facit nō facit aio otrahēdi: a postea verbo cōtraxit a cognouit carnaliter: nūqd iudicabit mrimoniū. Rō sm Bil. Sic. qr recurrēdū est ad cōez intelligentiā verboxz a qr interpōtatio faciēda est otra eū q̄ dolū adhibuit. a qr q̄uis ptestatōem pbet: potuit tñ postea voluntatē mutare. A. Con. Hostien. in sū. cō. eo. ti. q. xvij. Et hoc intelligendū est qñ q̄s dolose fecit ptestatōem. qr tūc fiet ut in p cedenti. ff. dictū est. Secō si fecit ob iustā cām forte ad euitandū scandalū nc fuit secuta carnalis copula. qr tūc nō est mrimoniū p defacentē cōsensū nec iste ad aliqd tenet cū nō fuerit ī dolo. ut pt; in dicta. q. xvij. Vl. dicit q̄ qñ q̄s otrhendo mrimoniū vl spōsalia aio decipiendi tñ vtit verbis cōsuetis dicēdo. accipio vl accipiā te in vxorē a seqtur postea carnalis copula aio fornicandi: otra hmōi p̄sumptum matrimoniū nō admittit pba. in cōtrariū. ex de spon. is qui. ff. ñ ātaliter contrahens nō vtit forma cōsueta verboxz: sed dicit mutato suo nomine Johānes vl Petro desposat te sicut otigit in casu. c. tua nos. ex. desponsa. tūc otra hmōi p̄sumptū mrimoniū ꝓter carnalē copulā ꝓsecutam admitti pt pbatō in otrariū ad pbādū fraudē. licz difficile sit eā pbare. q̄ pbata pnunciabit nullū fuisse mrimoniū. a poterit ad sēda wota trāsire Nec negat ī illo c. tua nos. q̄ de fraude hmōi cōstare nō possit. sed ōz tñ. Qualiter tibi ostiterit nō videmo. a nō: q̄lr cōstare potuerit. hec ille. Iste tñ fraudulento tenet sicut prime dictū est in. ff. precedēti. B

Matrimoniū. v. s. sb cōditōne. Queri² ergo. Vtz mrimoniū factū sub cōditōe teneat. Rō Distinguēdū est de cōditōibz. Nam quedā sunt oditōes generales que semp dñt intelligi. ut q̄s ponit btus Jaco. A. c. iiij. B. ut si deo voluerit. a si vixerimo. a hec nullū otractū suspōdūt Quedā vo sūt oditōes de hijs q̄ mrimonio sūt omino necessaie a alis impediret mrimoniū. ut si es xpiana.

aut nō es affinis ꝓsanguinea a hmōi
Et iste etiā ꝓditōes intelligi dñt ap
posite · nec vitiāt cōtractū · Tertia est
aliq̄ ꝓditio de futuro nēcaria · sicut so
lem oriri cras · Vñ si dicat · Cōtrahō
tecū si sol oriet cras: ꝓtractū est mūo
niū · ut posuit Tho · in · iiij · di · xxix · q
talia futura iaz sunt pñtia in causis
suis · Qrta est ꝓditio ꝓtingēs et ho
nesta · q̄ pt apponi a nō apponi · ut si
pī me⁹ voluerit · ā si deberem cōtuz flo
renos ꝗ si appōt suspēdit mūo⁹ vꝗ ī
euentū ꝓditōis · A · Etiāsi fuerit ꝓtra
ctū p verba de pñti cū additōe alie⁹
dictaz ꝓditionū · ut in c · sup eo · ex de
ꝓdi · appo · B · ñ interū ꝓsensus de pñti
vl carnalis copula fuerit sbsecuta eo
q̄ tales vident recessisse a ꝓditōne ex
de ꝓdi · appo · de illis · a · c · sup eo · a · c ·
p tuas · Qñta est ꝓditio inhonesta ·
sed tñ nō est cōtra sbstantiā mūonij
ut si furtū feceris · vl si hoiem intfece
ris · hec si apponat debz hīp nō adie
cta · a tenet spōsalia · siue etiā mūo⁹
ex · de ꝓdi · appo · c · vlt · a fm q̄ notat
ibidē · A · s · in tex · vbi ꝗ dare dicit · B
Idē intelligi debz de cōditōe impossi
bili · s · q̄ tē² p nō adiecta · ut si digito
celū tetigeris · Sexta est ꝓditio inho
nesta a cōtra sbstātiā a cōtra bō mū
monij · ut si dicat · Cōtrahō tecū si ge
neratōz plis eritis · q̄ est ꝓtra bonū
plis · vl donec inueniā aliā digniorē
q̄ hoc est ꝓtra sbstantiā insepabili
tatis · vl si p q̄stu te adulterādū tra
dis · a hoc est ꝓtra bonū fidei · a tales
ꝓditōes si apponāt nihil agi² · A · s · q̄
annullant mūoniū · ut in iuribz de q̄
bz stati B · xxij · q · iiij · int cetera · xxxij
q · ij · aliq̄ndo · a · c · solet q̄ri · ex de ꝓdi
appo · c · vl · Si tñ postea talis cōditio
remittat a seq̄t carnalis copula ·: iu
dicabit p mūmonio · Et si tñ vnus
cōiugū ponit talē ꝓditōz a alter ꝓtra
dicit vl tacet iudicabit p mūmonio
ut in dicto · c · aliq̄n · Predicta assum
pta sunt de Rap · Tho · Inno · Hosti ·
A · Idē in sū · con · li · iiij · ti · iiij · q · xvij ·
a addi² fm glo · Rap · q̄ si mūmoniū
ꝓtrahit sub ꝓditōe q̄ de nēcitate eue
niet ut si dicatur · Cōtrahō tecū si sol
erit in cancro in estate · credo q̄ nō est
mūmoniū in instāti añq̄ extet cōdi
tio · Et si in medio tpe cōtraheret cuz
alia teneret matrimoniū · sicut nota
uit Johan · p · ca · fratermitatis · extra
de frigi · et male Con · Berñ · Pe · etiaz
dicit quicūq̄ cōsensus exprimat per
verba de pñtia sub cōditōe futura q̄
tūc idem iudicaū est q̄ de cōsensu per
verba de futuro Con · Inno · a hosti ·
Quādo ergo cōditio futura est nēca
ria ut cōtrahā tecū si sol oriet cras · cō
ditio p impleta hīet a cōtrahūt spō
salia · a nō mūoniū ut ibi · B De cōdi
tōibz sponsaliū vide ¶ · Spōsalia · ¶ · fi ·

¶ Quid si q̄s significauit pī absen
ti q̄ cōtraxit tale mūmoniū sb cōditi
one si ipsi pī placuerit · a añq̄ pī cō
sentiat penitet · ꝗ pat cōsentit: nūq̄d
erit mūmoniū · R° fm Wil · Qz nō · q̄
non videt q̄ debeat dici cōsensus nisi
duret quousq̄ pater ꝓsentiat Tamē
anteqū transeat ad secunda vota · de
bet compelli siue induci ut illam ve
piat exquo semel in eam consenserit
sub cōditione que extitit · ar · extē de
despon · impu · de illis · Idem Hosti ·
et Berñ · A · Idem in sum · con · co · tit ·
q · xviij · B

¶ Quid si q̄s cōtrahat sponsalia sb
hac ꝓditōe · si pmiserit coitū · R° fm
Wil · Si cōditio illa intelligit de coitu
fornicario: p non adiecta dz haberi
cū sit turpis · ex de ꝓdi · app · c · fi · a sic
erit p matrimonio iudicandū · A scz
q̄ in primo coitu iudicat matrimo
niū p sumptuz · Poti⁹ em videt hortā
tio · q̄ permittat eum rem secum ha
bere · aut modus aut causa q̄ veri no
minis ꝓditio fm eū · Wil · ut in sū · cō
co · tit · q · ix · B · Et multo fortius si in
telligat de coitu legitimo a maritali
a eodem mō si dixerit · Contrahaz te
cum si vnq̄ cōtraxero si pmiserit · tūc ·
A · s · tecū coire · ut idem sit in hoc casu
quod in p̄cedenti · licet sit adiectum
si vnq̄ cōtraxero · B

¶ Quid si dicā. accipiā te vl̄ accipio si inuenīā te virginē. postea seq̄t coitus nec inuenīt virgo. Rx° fm Jmo. Ber. a Hosti. Judicādū est p mūonio sicut in p̄cedēti. ¶. Et addit Hos. q̄ lic; sic optrat iudicari in foro iudicij ꝓter ꝗ q̄ nō pūt haberi alie probatōes: tñ in iudicio aīe nō est mūonium. ex de ordi. appo. de illis. a c. super eo. a c. p tuas. Sed a bñ est q̄ mulier q̄ in fraudē mētita fuit decepta permaneat a viro sbueniat q̄ forte intēdit bigamia vitare. A Et sic oditio fuit honesta licet actus inhonestus fm eū dē Hosti. a in sū. con. eo. tit. q. xx. Et sic fi pbari possit p ofessiōes ꝓpriā vl̄ alis q̄ nō fuerit virgo etiā in foro iudiciali nō tenet mūonium. B

¶ Que dza est int̄ otrahere mūonium sb oditōe a otrahere sb mō. Rx° f; Wil. Gnaliter sciēdū q̄ otractus q̄ nō fit absolute a libere pōt esse aliqn sb oditione. ut dono vl̄ vendo tibi hoc si ꝗ feceris vl̄ si ꝗ fuerit Jtē pōt esse sb mō ut si dicat. dono vl̄ vendo ut facias ꝗ vl̄ illud. alioq̄n reuocetur qs donaui vl̄ vendidi Jtē pōt esse cū appositōne cāe: ut si dicat. q̄ hoc hoc est siue fuit. Et oditio quidē fit p fi: modus p ut cā p q̄. versus (Scito q̄ ut modus est fi cōditio. q̄ causa) Et si quidē cōtractus fiet sub oditōe nō tenet nisi existēte oditōe. sicut a de matrimoio dictū est s. in. j. ¶. v. iiij. Si vero fiat sub mō statū tenet. sed si nō seruat modus: poterit reuocari. Credo ergo q̄ lic; mūmonīū siue sponsalia possint otrahi sb oditōe: nō tñ sb mō. ita q̄ illo mō nō seruato dissoluat mūmonīū sicut fit in alijs cōtractib; q̄ mūonīū rite factū nō dissoluit. A. nec etiā spōsalia. ut in sū. cō. e. ti. q. xxij. vbi hec notant. Et sz fm eū. Wil. q̄ exq̄ semel otracta fuit mūmonia vl̄ spōsalia: ita q̄ teneat ipso iure: nō pūt reuocari seu dissolui p modū nō exūtē siue pactū. B. Mūmonīū vero factū ex cā tenet siue causa sit vera siue falsa. ut cōtrahō tecū q̄ diues es vl̄ q̄ fecisti sic nisi qn̄ falsa cā otineret in se aliqs impedimētū. ut otrahō tecū q̄ libera es a nō eēt. A. fm distinctōes positā s. Jmpedimentū. ij. et. iij. B

¶ Quid si dicat. Accipiā te in vxorē vl̄ dabo tibi centū. A. si pmiseris vl̄ ut pmittas me coire tecū. ista enī st̄ de casu isto. ut; in sū. co. ti. q. xxiij. B et seq̄t carnalis copula nūq̄d p̄sumet p mūmonio. Rx° fm Wil. Sed nō credo. Sed cū ille q̄ sic dixit habeat optōes q̄ liberare se possit vtrūlibz faciēdo: ñ credo p̄sūptōs inductā eē a iure q̄ intelligat recedē ab optōe ꝓpt̄ carnalē copulā. A. Idē in dicta. q. xxiij. B

¶ Quid si dicat. pmitto q̄ nūq̄ deficiā tibi in vita mea. a secuta ē carnal̄ copula. A. s. sb pmissiōe nō deficiēdi. ut; in sū. cō. eo. ti. q. xxiiij. vbi hec notant. B. Rx° fm Wil. Sed nō debz p̄sumi p mūonio. cū spōsalia aut matrimonīū nō soleāt otrahi p pmissiōes negatiuas. A. s. huiusmodi vl̄ sites. ut in dicta. q. xxiiij. B ñ forte stat̄ q̄ p hoc intendebāt otrahere sponsalia.

¶ Quid si dicat. ducā te p̄ annū. s. ut pmittas. A vl̄ si pmittas me tecū coire. ut in sū. cō. eo. ti. q. xxv. vbi ponunt fm eūdē Wil. B. a secuta est carnalis copula Rx° fm Wil. Credo p̄sumendū p mūonio. q̄ ꝓter carnalē copulā sb secutā videt renūciasse dilationi tpis. A. Certe hoc casu nō videt renūciasse cū expsserit clare mūonīū differendū. lz sibi ꝓsentiat p p̄us in copulā. vna ut p; in dicta. q. xxv dicit idē Wil. q̄ in hmōi casib; qui nō sunt ommino expssi in iure nō est p̄cipitanda sentētia. a si post hmōi otractus oditōnales trāseant ad alia vota solēniter. forte tutius est dissimulare aut papā ꝓsulere. q̄ mūmonīū cū secunda solemniter contractum diuimere. B

¶ Quid si q̄s otrahat cū aliqua sb oditōne. deinde aliā cuentū contrahit cū alia pure. Rx° Debz remanere cum seda etiā si fit cōsanguinea prime. ut s. Jmpedimētū. xiij. ¶. v. A Et etiam

licet cōditio apposita cū prīa postmo
dū euenīat fm glo· tap· ut in sū· cō
c· t· q· xxvj· a Cō· hos· a ber· ut ibi· B

Matrimoniū· vj· q̄ ad debitum
iugale· Sciēdū ergo q̄ contra
cto mūonio mulier nō habet
ptātē sui corpis: ḡ vir· nec vir sui: ḡ
vxor· ut dictū ē s· Matrimoniū· j· ff
fi· Sed an stati teneat debitū reddere
habet s· Debitū iugale· ff· j·

¶ Vtq; cōtractis spōsalibz aī secutas
solēnitates carnalis ōmixtio sit pcē;
Rō fm Tho· in· iiij· di· xxviij· si spōsa
credēs sponsū velle cōsūmare mūmo^{m}
admittit eū excusat a pcto· ñ aliqua
fraudis signa appareāt expsse· sicut
multū distātis cōditōis vl q̄ntum ad
nobilitatem· vl q̄ntū ad fortunā· A
Quo ad cōditōē fortune Al· sentit·
ōtē· ut s· Matrimoniū· iiij· ff· j· in ad
ditōe B· vl aliō signū eundēs appeat
Et eodē mō intelligit q̄ excusat vir si
p hoc intēdebat mūmoniū cōsūmare·
sed fm Wil· in rk locis vbi est cōsuetū
q̄ prīs adhibeat nuptialis bñdictio
si absq; dispensatōe ecclēsie sine iusta
cā hoc faciat mōrlr peccat· A· Idē ecl
est in omissione aliaū honestaū a cō
suetaū solēnitatū fm eū· ut sup· De
bitū iugale· circa principiū in addi
tōe· B· tñ secūde nuptie ñ solēt bñdi
ci· ut ff· Nuptie· ff· ij· De má debiti cō
iugal multa hēnt s· Debitū iugale

Matrimoniū· vij· q̄ndo accusat
mūoniū ꝓter aliqō impedi
mentū qō in eo est vl fuit· Et
prīo q̄dē q̄rit· Qui phibēt vl q̄ pñt
mūoniū accusare· Rō· phibēt gñalr
oēs exēnei q̄diu sūt aliq̄ cōsanguinei·
Et est illud spāle q̄ cōsanguinei ad
mittant ad accusatōē; sicut pī· mat·
sororis· frat· patruī· auūculī· amita·
matertera· a tota ꝓgenies· xxxv· q·
vj· c· j· et· ij· A Ista spālitas nō vide^{t}
respectu accusatōis: sed testificatōis·
ut in· c· videt· de q̄ ff· B· Curī ratio est
q̄ vnusquisq; suā genealogia; scire
laborat· ex qui ma· accusa· pos· videt
Consanguineis autē deficientibz ad

mittunt antiqores a veraciores vici
ni quibz ea ꝓinquitas nota ē· ut in
dicto· c· j· xxxv· q· vj· A· Idē in sū· cō
li· iiij· tit· xx· q· j· vbi etiā addit q̄ in
multis locis ḡ hodie nō seruat q̄n ex
nei admittāt ad accusatōē; eiī existē
tibz cōsanguineis qui hoc possunt· B
Itē tam maritus q̄ vxor potest mū
moniū accusare· nec vlla defendunt
longinq̄tate amoris· ex de cōsang· a
affi· nō debz· A· Licet olim tā ipsi cō
iuges q̄ exēnei phibēbāt ab accusaōe
tpis diuturnitate sc; si stetērūt simlr
sine questione p· xx· vel· xviij· ānos
ut notat in dicta· q· j· B

¶ Dono q̄ aliquis tpe cōtracti mū
moniī tacuit a nūc vult accusare: nū
quid potest· Rō· si qñ banna vl denū
ciationes facte fuerunt ipse erat extē
dyocesim vel aliter denunciatio non
potuit ad eum peruenire· puta si mi
nia infirmitate laborās non erat sa
ne mentis· vel ita puer q̄ nō poterat
cōprehendere talia· vel alia causa le
gitima impedit^{ns} erat: eius accusatio
debet audiri· alioquin cū rationabili
ter presumat q̄ denunciatōem pub
lice factā ipse existens in dyocesi nō
ignorauerit: tanq̄ suspect^{us} est repel
lendus: nisi iurauerit q̄ postea didi
cerit que obiicit: a ad hoc ex malicia
nō pcedit· q̄ tunc etiāsi didicisset ab
illis qui tēpe denunciatōis tacuerūt
admitti debet· q̄ licet illi nō essēt ad
mittendi q̄ nō fuerīt in culpa· iste tñ
nō debet repelli: cum nō sit culpabilis
ex qui ma· ac· pos· cū in tua·

¶ Qualiter fieri debet accusatio ma
trimoniī Rō fm tap· In p̄dicto casu
impropre dr accusatio· q̄ non fit in
scriptis in qua accusator obligat se
ad talionē· sed dr denūciatio que fit
ꝓter pctm in quo iuncti male pma
nent a potest fieri etiam sine scriptis
A· dū tñ redigat in scriptis in actis
iudiciālibus· ut in cle· se· pe· de ver
sig· cōiuncta cle· dispendiosam de iu
di· B· Sed melius est q̄ fiat in scrip
tis· ar· extra de resti· spo· lrās extra

qui ma·ac·pos·a nobis· Hmōi denū
ciatōis forma talis est·Ego talis de
nūcio vobis dñe epe q mūmoniū pe
tri a marie stare nō pōt qr fuit in tali
grādu ꝛsanguinij· designādo psonas
vl si est alia cā ut affinitas a hmōi
a da²libell⁹ cē pti aduerse ut sciat q̄d
impetiť·A Et q̄d actor ꝓbare velit·
in q̄ libello ꝛtinenť grad⁹ ꝛsanguini
tatis a psone ꝓpriis nomibz designate
fm cū·Ray·ut in fū·cō·li·iij·ti·xxj·
q·j·B ·q̄ facto·ꝓcedit in lite more so
lito·A·sc; q sacramētū de veritate di
cēda a ptibus suscipiať·a examina
tio a ꝓbatio p ordinē fiant·ut in dcā
q·j·B Et nota q in ꝫ casu pōt ꝛtē cō
tumacē lite nō ꝛtestata ꝓcedi ad te
stium receptōem a diffinitiuā sñam
ex vt lite nō cōcēs·qm̄ freqnť·A Hoc
verū est ꝛtra ꝛtumaciter absentē· Se
cus si nō sit ꝛtumax·ut p; in c·c· qm̄
B· Secus aūt esset si fieret accusatio
de adulterio ad thori separōem· extē
ut li·nō ꝛcēs·c·j·et·c·qm̄ freqnter A
Idē q̄d in hoc·ff notať in sum·cō·lib·
iij·ti·xx·q·iiij·a ti·xxj·q·j·B

¶ Qui pñt cē testes in cā matrimo
niali·Rz° fm Ray·Omīs q̄ admittū²
ad accusatōem: admittūť ad testifi
catōem·de q̄bus dictū est s·ff·j·et·ij·
Et lic; pater a mater sint ꝑ donei te
stes in ꝫ casu vbi agit de federe mūo
nij sc; vtū sit ibi affinitas l ꝛsangui
nitas vl simile impediмtū ut ex qui
ma·ac·pos·videť nobis·tamē si de ip
so ꝛtractu agať·v vtū matrimoniū;
sit inť eos ꝛtractū tanq̄ suspecti sunt
repellēdi·nisi ille vl illa·vl filij⁹ vl fi
lia cui⁹ ꝛiūcta ꝯz cēt supior ī diuitijs
nobilitate potentia a honore·qr pen
tes videē filiorū a filiarū incremētū a ho
norē diligere·ex·de testi· sup eo·Ite
in hoc casu p̄dicto pōt esse idē accusa
tor a testis·ar·xxxv·q·vj· eps in si
nodo·a c·de pentela·ex·ꝯ testi·cogē
ptera·Idē Tho·in·iiij·di· xlj·Idē in
sum·con·li·iiij·t·xx·q·iij·a addi² fm
glo·Ray·q in allegatis iuribz nō p
bať q etiā ī cā matrimonij q̄s possit
cē accusator a testis· sed in illis ꝯz de
forma iuramēti quā dñt pstaē epō te
stes sinodales a assumpti de cōitate
ad denūciandū delicta· Pōt tñ dictū
Ray·et Tho·verificari in casu·c· sup
eo·ij·ex de testi· sc; qñ mūmonio nō
ꝛtracto mater alterutri⁹ dicit cē ꝛsan
guinitatē inť ꝛiungēdos·qr statur di
cto ei⁹ in dubio a impediť mūmoniu;
ꝛtrahendū·B·De impediмtis mul
ta habes s·Impedimentū·j· cū se·c·

Matrimoniū· viij· qñ cōtracto
mūmonio accusatur ꝛiunx de
adulterio a peti²diuortiū Que
riť ergo primo·Qui admittūť ad ta
lem accusatōz·Rz° fm ray· Lic; tam
fm leges q̄ fz canones q̄libz bone fa
me admittať ad accusatōz adulterij
cū agit ad penā legalē vl canonicā
tñ cum agi² ad thori separōem nul⁹
admittit nisi marit⁹ a vxor·

¶ Qualr hmōi accusatio fieri debeat
Rz°·Marit⁹ volens vxorē accusaē de
adulterio ad penā legalē dz se īscribē
a ad penā talionis se obligare· Nec
pōt agere ꝓ ꝓcuratorē· sed ꝑ scipm p
sentē agere optet·Sz si corā eccāstico
iudice vult agere ad thori separōem
tenet scribē a dare libellū accusatōis
sed nō debz se ad penā talionis obli
gare·quomā siue ꝓbaēt q̄ obijcerz
siue nō haberet q̄ vellet·qr separet
ab vxore Et pōt maritus agere a illa
rñdere ꝓ ꝓcuratorem·A·si necessitas
id postulauerit·ut in c·tue· de quo ff
B·q et si de crimine fiat accusatō ·nō
tamen est criminalis· sed quasi mix
ta· Probāť omnia predicta expresse
extra de ꝓcura·tue·

¶ Vtrum maritus possit vxorem di
mittere ꝓter adulteriū· Rz°·Accusa
re potest a dimittere Math·xix·Qui
dimiscit vxorem excepta causa forni
catōis·ctē·Et eodem mō vxor virū·
qr in tali casu nō ad imparia iudicā
tur·xxxij·q·vij·si quis vxorē·a·q·v·
ꝓcepit·a c·xpiana·Nō tñ intelligē
dū est q posset nubere alterī·xxxij·q·
vij·omīes causatōes·Sed nec eam di

mittere pōt in · vij · casibz ut habe² ff · ff · x · Et ista cā extendit ad fornicatōis suspitōez · s · qñ suspitio est multū violēta a certa · verbi grā · Si pbatū est q fuerit sol9 cū sola · nud9 cum nuda in eodē lecto aut simlt in multis secretis locis a in latebris ad ꝗ omodis a vxis electis libere vxor dimittitur · xxxij · q · j · dixit deo est de pnūp · litteris Itē extēdit ad vicū sodomiticū ut p id possit vxor dimittē vir a conuerso xxxij · q · vij · oēs causatōes a c · adulterij · A Est ātvicū sodomiticū cū masculo in masculū vl feia in feia; turpitudinē opat fm glo · ray · ut in sū · cō · li · iiij · ti · xxxij · q · ij · B Itē ītelligēdū est de spūali fornicatōne · ut si marit9 vl vxor incidat in hēsim vl in daismū siue gentilitatē a trahit cōiugē ad infidelitatē · A Ergo videt q si nō trahat ꝓter hoc pctm: nō debeat separatio fieri a p hoc videt facere c · qsuit · est de diuor · B · In q̄ casu ab illo poterit separari · licz alij nubere nō licebit · xxviij · q · j · ydolatria · est s diuor · qsuit · a c · de illa · est de cōuer · cōiu · c · vlti · Immo nec dimittē pōt si se corrigere velit ut in c · de illa · A · Idē qs in hoc · ff · sz nōt in sū · con · in dicta · q · ij · fm Ray · Pe · et Tho · B

¶ Vtz si vir polluat aliquā est clausura pudorl vxor possit cū dimittē fr° Licet ex tali coitu affinitas nō secqt tñ vir eq vl magis violat fidē mrōnij a magis peccat a iō videt q dimitti possit · nā ostat in hoc casu q fornicatōz omisit · ar · xxxij · q · iiij · meretrices · A · Idē in sū · cō · co · ti · q · iiij · B

¶ Quid si aliqs tale qd egerit cum ꝓria vxore · fr° fm hug · a Lau · Vxor pt eū dimittē · Sed videt intelligēdū si ipsa nō fuit in culpa · ꝗ violēta tavl somno decepta a hmōi · A Glo · in · c · oēs causatōes · xxxij · q · vij · sentit q ꝓter hmōi est ordinariā polluto; cū vxore vir nō possit dimitti: pt distingui · Si vult vir pseuerare in tli pctō ꝓter piculū salutis qs imminet vxori otra qs pt a debz sibi puidere: ut est de diuor · gaudem9 possit dimitti Als sec9 cū in hoc casu nō diuiserit carnē suā in plures · iō nō pōt ex hoc dimitti sicut nec in casu ff se · B

¶ Quid si alter oiugū seipm polluit fr° · fm Wil · q non credit q possit dimitti · A · Idē in sū · con · co · ti · q · iiij · B

¶ Nūqd ꝓter solā voluntatē seu intētōez adulterādi possit alter oiugū altera dimittē · fr° fm Wil · Nō · qr vbū fornicatōis cū effectu accipiēdū est · ar · de re · d · j · Hec ātvba · A Idē ī sū · con · co · ti · q · v · B

¶ Vtz vir teneat vxorē adulterā dimittē · fr° fm Pe · Si fornicatō ē occlta nec pt pbari ñ dz dimittē · Si vo ē mānifesta distinguēdū ē · qr si ñ ē secuta nec spa² correctio ñ licz retinē nevideat pctō osentiē · Si vo spat correctō lz vxorē retinē qra spatō ad correctōz indulta ē · A · cō · Tho · ut in sū · cō · co · ti · q · vj · B

¶ Vtz vir mulierē adulterātē possit ꝓpa aucte dimittē · fr° fm tho · in · iiij di · xxxv · Qñ viro ostat de fornicaōe vxorl pt aucte sua eā dimittē q̄n ad thoz · s · debitū ei negādo Nā si omiscē tur ei ñ solū incurrēt irregularitatē ꝗ ē grauaret sibi īpediēt tū accusādi ut dictū ē s · Debitū oiugale · ff · xij · q incipit vtz vir teneat · Sz si ei debitū rēdat opulsus aucte ecē lz irregularitatē incurrat: ñ tñ s grat p̄iudiciū accusādi · Si vo loqm q ad cohabitatōz nō lz viro vxorē dimittē sū iudi° ecē · et si dimiserit: dz cogi ad rāpiēdū ñ vir incōtinēti fornicatōz; pbaē possit a fz hos · si pbat infr octo dies ñ restituet qbz elapſ si ñ pbauerit plena ēstituto fiet · a sic pt intelligi · xxxiij · q · ij · ecta stica · A · als incipit historia · B Dicit ē host · q si adulteriū sit notoriū ita q iustificatōi ñ sit loc9: tūc pt adulterā sua aucte dimittē · est de diuor · si gnificasti · a multo fortiō debitū denegare Idē Inno · Sz addit Wil · q a si notoria sit fornicatio mlieris: q̄diu ipsa tñ nō recedit a viro: nec publice morat cū adultero: nō pt eā dimittē

seu expellere autoritate ꝓpria: qd si fecerit: cogē² eā recipe. sed si ipsa publice morek cū adultero: nō tenek eam marit9 recipe: siue eaz expulerit siue nō. A. Idē in sū. cō. eo. ti. q. vij. a. q. ij. B. Sikt ec nō tene² eā recipe si post q̄ illā expulerit adulterek notorie ec si cū adultero nō morek. A Pro B satis videk facere. ex de uiuor. significasti. B Et in hoc etiā casu pt ea inuita monasteriū intrare nisi etiā ipse fuerit fornicatus.

¶ In ꝗbz casibz nō possit adultera a viro accusari vl dimitti. Rx. fm Rai. in septē. Prim9 si vir ouinek de fornicatōe. xxxij. q. vj. p totū. ex de uiuor. significasti. Secds si ipse pstituit eaz. ex de eo q̄ cog. cō. vxo. sue discretioni. A. Als incipit discretōez. B. Terciō ē cū ipsa credebat virū defunctū a nup fit alij qr marit9 rediēs tenek eā recipe ut dictū est s̄. Impedimētū. xij. ff. iij. A. q̄ incipit. Quid si vxor. B. Qē tus si ogmita fuit latenk ab aliq̄ quē credebat ē virū suū. ar. xxxiiij. q. ij. in lectū Quīt9 si fuit vi oppressa. xxxij q. v. ꝓposito. Qd intellige de vi absoluta. alk nō excusak. xxxij. q. vij. oēs causatōes. Sext9 qñ recōciliauit eā sibi p9 adulteriū vl eā publice adulterātē retinet ī osortio maitali. xxxij q. j. c. ij. a. iij. A In hijs c. pax videk hoc ꝓbari. sed bñ in. l. de q̄ statū. B. C. de adulteris. l. crimine adulterij. Septim9 est si aliqs infidel cōiugē repudiauita illa nubat altei posteavir cōuertak ad fidē sikt a mulier tenek eaz recipe. ex d diuor. gaudem9. ff. vl. De hoc s̄. Impedimētū. ix. ff. v. Cō. Tho. et Pe. in. iij. di. xxxv. A Con. ec gofa Hos. ut in sum. con. li. iij. ti. xij. q. viij. B

¶ Quis sit effect9 accusatōis d adulterio. Rx. fm rap. Effect9 est q si marit9 ꝗbz vl illa ofiteak. nec exapia² cōtra cū de aliq̄ septē casuū q̄ hñk in p cedēti. ff. absoluik a cohabitatōe. a ꝗ uitute q̄ ei tenebak. a pt ingredi religionē ea inuita. xxvij. q. ij. agatho sa. Sed tñ otinere tenek q̄diu illa vixerit. Idē Tho. a Pe. ī. iij. di. xxxvj. A Idem in sum. con. eo. ti. q. ix. B

¶ Quid si vir ꝓpria autoritate dimisit adulterā a intrauit mōsteriū. nūq̄d pt ab ea reuocai. Rx. fm Bil. Videk Hug. notasse. q̄ si vxor publice morata fit cū adultero vir etiā ante sm̄ā pt intrare monasteriū ea īuita. sed illa eo inuito nō pt. Sec9 si nō publice morek qr tūc nō pt añ sm̄az a si ingressus fuerit: poterit reuocari A. s. q̄usq̄ ꝗbek adulteriū. xxvij. q. ij Agathosa. Et facit qd dictū est sup. Debitū oiugale ad fi. in additōe. Et si ꝗbe² incōtinētī: nulla fiet reuocatio ut pt colligi ex dictis s̄. ff. viij. B

¶ Quid si mulier adultrā ingressa ē monasteriū nūq̄d vir poterit eā reuocare. Rx. fm Bil. Eā reuocare potest. Sā innocēs potest ingredi. Adulter do vl adultera nō pt sine licētia alterij. A. ñ sit lata sm̄a diuorcij. Tūc em̄ idē iudicū est de viro a muliere. s. q̄ vterq̄ altero inuito pt intrare religionē qr p sm̄az eccē vterq̄ ex toto renūciauit iuri suo hz hug. a ī sū. cō. li. iij. tit. xxij. q. xiiij. B Si tñ ē ingressa viro sciēte a ñ ōdicēte satis pt videri data licētia. a vir tenek otinē. A. Fa cit. xxvij. q. ij. Agathosa. B

¶ Qd si p9 latā diuorcij sm̄az a post q̄ vir fact9 ē sacēdos vl religiōz intrauit ostet eccia: fuisse receptā. ut puta per falsos testes nūq̄d restituē² Rx. fm rai. Etiāsi ꝗfessiōz fecisz nihilominꝰ restituēk a tenek reddē debitū ñ tñ exigere posz. Sz ī dictis nē casibz si mlr ñ repetit interū viz nō pt vir repetere vxorē. qr ꝓiudicauit sibi p sacri ordinis susceptōez l religiōis ingressū A Idē in sū. cō. li. iij. t. xix. q. iij. Et forte si mulier petijsz diuortiū ñ posz reuocāē qr videk renūciasse suo iuri p talē petitōz fm hug. ut ex dictis ī pri mo p̄cedēti. ff. Nisi forte ducta fuisz ex oscia putās affuisse impedimētum qd nō erat. qr errās nō vide² osentire. ff. de iurisdi. om. iu. l. si p erroē. B

¶ Dono q̃ lata est sñia diuorcij ꝓpt adulteriū vxoris postea vir adulterā tur: nūq̃d mulier poterit eū repetere Rz° fm ray · Nō pt de rigore iuris Iudex tñ ex officio suo pt illū cōpellere ar · ex · de iureiurā · Tua nos · ex de diuor · ex lūis · Vñ a · j · Corint · vij · Vt de hijs q̃ mrīonio iuncti sūt · Dicipio ñ ego · sed dñs vxorē a viro suo nō discedere · q̃ si discesserit: manē inuuptā: aut viro suo recōciliari et vir vxorem suā nō dimittat · Vña fm Ord · Vxor de canonica eq̃tate pt viz ꝛpetere q̃ ex receptōe rei iudicate elidit replicatio de adulterio · Idem Tho · Al · et Pe · A Con · etiā Hosti · ut in sū · conli · iiij · ti · xxij · q · xij · Et q̃ hec repetitō possit fieri de eq̃tate canonica: satis videt ꝓbari in · c · significasti et c · ex litteris · ex de diuor · B

¶ Vtz vir a vxor equalit peccēt ꝓpter adulteriū · Rz° fm Pe · Licet in cā adulterij vir a vxor ad eq̃lia iudicentur ut supr̃ dictū est · q̃ vtriq̃ licitū ē alterz dimittē · non tñ hoc est ex eq̃li cā sine pctō · nam vno mō mulier plꝰ peccat q̃ peccat ꝯ bonū ꝓlis · q̃ alio mō eq̃lit peccant sez ꝯtra bonū fidei Et hec est sufficiēs cā dimissiōis Ideo iuste hez vtriq̃ dimittē aliū · Tercio mō ceteris paribus plꝰ peccat vir ꝓpter p̄dominātiā vōis Idē Tho · ī · iiij · di · xxxv A · Idē in sū · cō · co · ti · q · xj · B

¶ Dono q̃ vir ꝓpter fornicatōz vxorē sepatꝰ est p sñam mō vult eā recōciliare sibi: a illa nō vult: nūq̃d est cogēda · Rz° fm ray · Vir q̃ nō peccauit pt petere ꝯpelli eā etiā invita nō obstante sñia · q̃ ꝯ fauore meo introductū est in dānū meū reꝯrī nō dz · C · de legi · q̃ fauore · ar · xxxij · q · j · nō erit · Idē Tho · Pe · Goff · A · Hec ītelligēda sūt ñ vir pꝰ sñam fuisz fornicatꝰ · vl nisi mulier mutasz statū · sez ingrediēdo religiōez fm pe · a tho · ut ī sū · cō · co · ti · q · xij · Et facit q̃ dictū ē s · in · C · q̃d si mulier · in additōe · B

¶ Dono q̃ vir adulteratꝰ est occulte sed vxor manifeste: nūq̃d pt vir illā acusare a fine pctō dimittē · Rz° fm ray · Credo q̃ nō · q̃ non debiat vxori ius recipiēdi: sed ꝓbādi · ar · xxxij · q · vj · p totū · Idē Tho · Al · Goff · a Hosti · Si tñ vir egisset pñam a vxor monita nollet agere z in adulterio pseuerare: sine pctō posz eā p sñam dimittere · xxxij · q · j · c · j · iij · et · iiij Idem Goff · a Host · A Idē in sū · con · co · t · q · xv · B

¶ Sed vtz vxor adultera: pꝰ pñam possit repellē viz ab acusatōne · Rz° fm rai · Credo q̃ nō pt · q̃ pña nō tollit ius acusādi in foro iudiciali · xxij · d · primū · xxxiij · q · ij · admonē · vj · q · j · q̃ cirmē · v · videdū · A · v · in principio B Idē Tho · Al · Goff · a Host · A Idē in sum · cō · co · ti · q · xvj · B

¶ Quid si alt ꝯiugū fornicet carnaliter a alt spūalit · nūq̃d fiet ꝯpēsatō Rz° fm Hosti · Dicas q̃ si accusat q̃s de spūali fornicatōe ut de heresi a excipiat de carnali · s · adulterio nihilominꝰ pcede: ñ ꝯūti volucrit · q̃ si ꝯūti velit ꝯpēsatio hz locū · Si vō fiet accusatio de carnali a exceptio de spūali exceptō admitte: a sup ipsā exceptōez pmptiꝰ pcede: Hec dixi ꝓpt piclin heresis siue infidelitatē · A Idē in sū · cō · co · ti · q · xvij · B

¶ Vtz ꝓpt aliꝰ cirmē posz vxor dimitti · Rz° fm Tho · in · iiij · di · xxix ꝓpt alia pctā dimitti ñ pt · nec q̃ ad vinclin nec q̃ ad actū · ñ forte ad tps velit se sbtrahē a ꝯsortio vxoris p castigatōez · ex sbtrahēdo ei solaciū pñtie siue sñā a qñ vxor pstat mgīnā occasiōz ruine viro suo: tūc vir se sbtrahē pt ab ex ꝯūsatione · Idē Al · ad dēs q̃ ñ oz cohitaē furi ā vsurario · si ñ vult resipiscē z cessāte scādalo recōciliai dz · xxxiij · q · j vxor · A Et ad dictā sbtractōez facit illꝰ · Mat · xviij · si dex tua scādalisauit te abscide eā · Vbi dꝰ glo · q̃ in manu a ī oculo pñt frēs vxores a ꝓpinq̃ a filij ītelligi fm cū · tho · Predictis cē cōcordat pe · q̃ dꝰ q̃ qñ ꝯiūx p pcez suū facē scandalū · pt dimitti q̃ ad cohabitatōez tpalē q̃ usq̃ corrigat · a cessante

scandalo debet fieri recordatio. ut in
su. con. eo. ti. q. xviii. B De hac mate
ria adulterii quedam habes s. Adulterium
Item impedimentum. viii. Fi. a se.

Matrimonium. ix. qn aliqs peti
tur in viro l aliq in vxore. Que
rit ergo quo in hac causa procedendum sit. Ro. fm Ray. si mulier petat
aliquem tanq viro vl econuerso. videndum
est vtrum velit agere petitorio iudicio
vl possessorio. v. an mulier dicat aliquem esse suum maritum. qd o traxit cum ea. a pe
tit eum sibi adiudicari in maritum. qd e
agere petitorio qsi agat de proprietate
an cum petat sibi restitui tanq ab eo
fuerit iniuste dimissa. a hoc est agere
possessorio qm petit possessionem viri
sui igit si agat petitorio dicens aliquem
esse viro suum. a ille negat excipiendo q
illa no possit eem vxorem propter tale vl ta
le impedimentum prius tractabit exceptio
mariti. qr ea probata qstio principalis
primit. erit enim vir absoluendus. ex de
ordi. cog. c. j. A. Idem in su. con. h. iiij
ti. xxx. q. j. B

Qd si agat possessorio. Ro. fm ray.
Qn petit sibi maritum restitui licet ma
ritus obiiciat de consanguinitate vl alio
impedimento: prius debet fieri restitutio
mulieri q cognoscat de exceptione ma
riti. ex de diuor. porro. ex d restitutione. a c. lras. A. Etiasi impe
dimentum consanguinitatis vl hmoi cet
notorium ut in dicto. c. porro B. hoc tn
fallit in qbusdam casibus in qbus restitu
tio debet fieri Primus est si obiiciat mu
lieri fornicatio publica. a manifesta
de qpbato q fit notoria ita q n pos
sit aliq tergiuersatione celari: no resti
tuet. nisi ipsa pbaret virum adulterium
omisisse. qr tunc restitui dz etiasi fuerit
fornicata publice. ex de diuor. significasti. Et de isto casu vide s. Mtm. viii. Fi. viii. et. ix. Secus casus est si sb
iiciat consanguinitas maxime q diuina
lege prohibita sit. a probationes offerant in
otinenti pate. in q casu dz recipi iuramentum ad cautelam. ne. s. hmoi obiectio ma
liciose fiat. a tunc fiet qdem testatio qn
tum ad cohabitationem no tn quantum ad
carnis copulam ut in dicto c. lras Ter
tius casus est si obiiciat exceptio rei iu
dicate. A. s. sup diuortio. ut in c. cum
de quo j. B. Sed no enim est restitutio faci
enda nisi prius de illa exceptione cognoscat. ar. ex de offi. de le. cam. Qrtus
est qn sc vir petit sibi restitui vxorem
a ipsa timet de seuicia viri. Debet qdem
restitui sufficienti cautione recepta q
ei malum no inferat. ex de resti. spo. ex
transmissa. De q cautione habes hic j.
Fi. Et si ita capitalis odio eam prosequat
q merito de ipso diffidat: nec possit ei
sufficienti securitate puideri: non solum n
debet restitui. sed ab eo potius remoueri
ut in dicto c. lras Co. Tho. et Pe. Ad
dit ulterius Ray. in omnibus aliis casibus
credo q mulieri vir petenti sit restitutio
facienda. a conuerso. dum modo pbet se im
possessione fuisse. a viro spoliatam si
ne iuris ordine. qr hec duo pbare ha
bet. ex de offi. de le. consultationibus. a ex q
fi. sint le. cam. ij. A Idem in su. con. di
cta. q. j. B

Quid si mulier propria autoritate re
cessit a viro. a mo ipa petit ad restitu
tionem: nunqd debet restitui. Ro. fm Wil.
Sed qsdam non dz restitui. Sed fm Vin
debet. Qd credo verum eem qr eo ipso q re
diens non admittit est expulsa. ut a ca
dat a possessione. ff. de acq. pos. l. dam
possidere in fi. ff. de vi. a. ar. l. j. Fi. siue
aut. idem Bern. not ex de diuor. significasti. idem Hug. nisi ipsa fuerit forni
cata publice vl cum adultero publice
morata. ar. eem p hac opinione. ext. de
iureiurando. tua nos. A Idem in sum.
co. eo. ti. q. j. B

Quid si is q petit tanq coniunx ne
gat matrimonium Ro. fm Ray. Ille qpo
nit habere pbare. alioqn succumbit. ex de
causa pos. a proprie cum eccia. a ex. de iu
reiurando. c. fi.

Pono q prolatam ex errore diuorcii
sma: vir facto eem sacros vl religiosus
nunqd dz restitui vxori petenti hes hunc
casum s. Matrimonium. viii. Fi. xiiii. q incipit. Quid si prolatam sma. q si vxor i

gressa est mōsteriū alīs nō ingressuā
nisi qz credebat diuortiū iuste celebr̄
tū-nūqd ꝛpta veritate ꝑt viz suū vpe
tere Rz° ꝓm Wil-Sz̄ō-qz falsa cā ñ im
pedit votū mōchaty-sicut etiā de viro
dictū est s̄-in ꝑdicto-Exiiij-A Ite in
fū-con-co-ti-q-vj-B

¶ Quid si r̄ligiosus ꝓ religiosa peti²
tāq̄ ꝛiūxa ꝛsiteꝓ mūo^m a copulā car
nalem-Rz° ꝓm Wil-In ꝑ casu stādū
erit ꝛfessiomi utputa mulierꝓ a vesti⸗
tuēda erit viro petēti-Sz̄ulli em̄ ex ꝑ
fit p̄iudiciū ñ ipꝓ-nec est credēdū eo
īmemores salutꝓ sue-j-q-vij-Sanxi⸗
my Alīs tñ ēēt dicēdū in vbz q̄s vdis
set mōsterio Idem Bern̄-a Ihmo-in
glo-ex̄ de rap-cū cām-A Hosti-tñ di
at q̄ si ꝛstat ꝑsonā omino tēdere ad
separātōz mūonij spūalis sc; religiōis
vꝓ carnalis ꝛtra qꝑ ꝛsiteꝓ nō stabit
ꝛfessiomi sue-ut ex̄ de co-q̄ cog-ꝛsāg-
vxo-sue sup eo-Sed si ꝛstat q̄ nullo
mō vellet mūomiū separi tūc stabit
cōfessiomi ay ut in dicto-c-cū cām-qz
cuilibz credit cōtra sea nō ꝑ se-a q̄ in
dubio tenendū est-id qꝑ in prio loco
dictū est-s-q̄ stet ei ꝛfessiomi-ut ī sū⸗
cō-co-t-q-ix-Sz̄ certe nō videt q̄ dēat
stari ꝛfessiōi ꝑ mūo^m ēēt carnale-ut ī
dicto c-sup eo-a multomin ꝑ spūa
le cū sit fauorabili ut in c-ex pbhco
ex̄ de ouer-ꝛiu-ñ ꝛstaret ꝑsonā añ in
gressū religiomis fuisse traductāa tē
credēt sibi ꝛsiteti copulā intuemissea
iste ē casus dicti c-cū cā; ꝓm glo-ibi
Sz̄ec mix qz ꝑ casu ēē si mulier nega
ret credēt viro asserēti copulā intue
misse-ex̄ de despō-īpu-ꝛtinebat-B

¶ Quatꝓ seu ad q̄d ꝛiūx spoliatꝓ ē re
stituēdꝓ-Rz° ꝓm rap-Restitui dz ad
oia illa ꝑ q̄bz ꝑbauerit se spoliatū ut
gaudeat pacifica possessionea plena
securitate-iij-q-j-reintegrādo-Sed si
mulier dicat se hīe suspectum viz ne
forte eā ledata cā; verisimilem oñdat:
ad iudicē spectat facē sibi caueri suffi
cēti cautōe q̄ tractabit eā bñ sic vir
dz vxorē a q̄ ñ ledat eā in ꝑsona ꝓ re
bꝓ a hmōi-a hāc cautōz ꝑstabt ꝑ iu
ramtū-xxxiij-q-j-de bñdcō-A Ibi mil
hēt ꝑ iuāmto-Sz̄ glo-ibi dic q̄ si mlr
nihil allegat de suspitōe viri sufficit
nuda ꝑmissio-Si āt dicat cū suspcū;
oz q̄ ꝑdonea cautō ei ꝑste²-r-fideiusso
res-vꝓ pignoā vꝓ ē iuram^m si forte
id magꝓ timeat vir-Si vo tāta sit seui
tia viri ut nulla cautio videat sufficē
tūc nō est ei reddēda-ꝗ alicui ꝓneste
matrone ꝛmittēda-ex̄ de resti-spo-a
trāsmissaa c-lrās-in fi-B Sz̄ si mlr ñ
ꝛfidit de iuramto-dz ꝑstare cautōe;
pignoratiā vꝓ fideiussoriā ꝑ certa
pena-ar-ex-ut lite ñ ꝛcess-qm̄ freq̄nt
et-xxiij-q-v-ꝑdest-a-q-iiij-si vim dcā
De ꝑ ēē hēt s̄-hic-Exij-arca finem-

Medicꝓ vꝓ ārurgicꝓ Preceꝑ^m ē
medicꝓ ut ay eos ad infirmos
vōri ꝛtigerit ipōs añ oia mo⸗
neat a īducāt q̄ vocēt medicos aīay
ut postq̄ fuerit infirmo de spūali sa⸗
lute ꝑuisū: ad corꝑalꝓ medicine reme
diū salubriꝓ ꝑceda² Si q̄s āt medicoꝝ
hmōi ꝛstitutōis trāsgressor extiterit
tādiu ab īgꝓssu ecē arceat-s-ꝑ sma;
ꝓm glo-dn^c de trāsgressiōe hmōi sa
tisfecerit ꝛpetēt-Et ꝓm hos-exq̄ dic ꝑ
ꝛpimꝓ trāsgressor mōrtꝓ peccat-ex̄ de
pe-a re-cū īfirmitas Ite ī co-c-sꝑ pe⸗
na excōicatōis ꝑhibe² medicꝓ ne ꝑ cor
pali salute aliq̄d suadeāt qꝑ ī piclin
aīe ꝛtat Idē ī sū-li-iij-ti-xxxiij-q-
lxix-ad fi-Vbi ēē addi² ꝓ; ho-q̄ ꝑ sta
tutū dā c-cū īfirmitas p̄scbi ñ p̄t nec
aliq̄ ꝛsuetudine tolli cū ꝑ salute aīa
rū introductū sit-B

¶ Quō se dz hīe medicꝓ ī medicinis
ꝛferēdis Rz° ꝓ; Ihmo-Diligēt attēdē
dz ne illas medicinas ꝛferāt de q̄bz ꝓ;
artē ei ñ ꝛstat-Sz̄ā si dubitatōz hz q̄
nocēat ꝓ si hīe dz ꝛferēdo peccat A Ēē
si vehemēt credat medicinā ꝑ futurā: si
tñ cū ꝑ aliq̄d dubitatōis hz vꝓ hīe dē
at ne nocēat ꝓ; cū-Ihmo-a ī sū-li-ij-
t-j-q-xxx-B Ora ī tutiorē ꝑtē tenēdū
est ex̄ de hmi-petico-Securꝓ ē ei re⸗
linq̄re hoīez in manu creatoris sui-q̄
medicine de q̄ dubitat-Ite ē peccat
si debitas medicinas omittat Idē hos-

¶ Quid si ꝓpter defectū vl corruptōz aut sophisticatōz rerū ī medicina ꝓfitax infirmꝰ incurrit periculū. Rꝰ ſm Jnno. Si medicꝰ diligētiā quā debuit adhibuit in rebz eligēdis: inculpabilis erit. Jdē Hosti. A. Jdē in sum. con. co. ti. q. xxxvj. B

¶ Vtz medicꝰ teneaʳ potiꝰ gratis curare q̄ ꝑmittē mori. Rꝰ ſm ray. Medicꝰ tenet curāa ꝛsilii impēdere pauperi languido Mortē ei lāguētibz ꝓbatur infligē q̄ hāc cū possit excludere ñ excludit. lxxxiij. di. in pri. Vbi dicit glo. q medicꝰ potiꝰdz gratis curare: q̄ ꝑmittē mori. nō solū paupem sed etiā diuitē. A Jdē in sū. cō. co. ti. q. xxxiij. ad fi. ſm glo. lxxxiij. dist. in pri. Vbi etiā dicit q dz medicꝰ curare nō solū gratis sed cū suis impēsis cū diuitē q̄ nollet aliq̄d dare priusq̄ permittēt eū mori. si dualuerit repetz expensas. qz vtilit gessit negociū eiꝰ Et si cū moriaʳ eger: pōt repetere. qz sufficit si vtilit cepit gerere. licz euētꝰ non sit secutꝰ. ff. de nego. ges. ꝗ an vltro Nec pt ei obiici q cā pietatis fecerit supꝰ ñ ꝓinquꝰ eēt infirmo. ut C. co. alimēta. Et q medicꝰ ꝑta debz ꝑdcā facere a ꝛpetere etiāsi infirmꝰ ꝓhibuerit. sicut multū possumꝰ exhere de domo ruituraa bñficiū ꝛferre multo. xxiij. q. iiij. ipsa pietas. Jmmo ꝑsumiʳ q infirmꝰ talia dicēdo fuerit furiosus. ff. de cō. insti. quidā. B

¶ Vtz peccet infirmꝰ nō obediēs medico Rꝰ ſm Jnno. Videʳ q nō. qz medicꝰ nec ꝑlatus est: nec tō cuiꝰ mādatis obedire teneat. tñ bonuz est q ei credat tanq̄ perito in arte. A. Jdē in sū. cō. co. t. q. xxxviij. B Nāa si infirmꝰ scient sumat cibū vl potū nociuū peccat. A. Jdē si ꝗ faciat ex affectata seu ꝓbabili ignorātia ſm eundem Jmo. ut in sū. con. co. ti. q. xxxix. B qz tenet corꝰ suū ſm deū diligē Pōt tñ dici q si ñ crederet mortifex: q̄ cuis crederet inde infirmitatē augeri: non peccat mōrit vl saltē nō ita grauiter A. ꝛ. mōrit vl vemiat a pl9 ul minus ſm q̄ntitatē nocumēti in q̄ oñdit modꝰ offensiōis caritat cōtra quā iꝰ q̄ agit est pctm̄ mōrle ſm omīs theologos ut nōt Tho. ij. ij. q. lix. ar. iiij. B Peccāt cū seruitōes scient talia ministrātes. A. vl ect ꝓbabili ignorātia ut ī dicta. q. xxxix. B Jn sanitate tñ qñ q̄s nō tenet viuē medicinalit si scient accipet aliq̄d nociuū vñ mors vl infirmitas veniret peccaret ꝗuit A. Et ſm q̄ntitatē nocumēti ut dictū est. B. Con. Host.

¶ Quid de illo q secat vel flebotomat aliquē q inde moritꝰ Rꝰ ſm Wil. Si pitꝰ eāt a adhibuit debitā diligētiā nō teneʳ in aliq̄ qz potiꝰ casu q̄ eꝰ culpa mors euenisse ꝑsumit ar. xxiij. q. v. de occidēdis. A. Jdē in sū. cō. co. ti. q. xl. B

¶ Quid si medēdꝰ nō hz ꝛsuetam dispōem neruoz vl venaz. A. vel si sbitus a insolitꝰ timoz vl tremoz irruit sup eū. ut in sū. cō. e. ti. q. xxxvij. vbi hec notāt. B. a medico mori tur. Rꝰ ſm Jmo. Si medicoz in ꝗ nō errauit ꝓt suā inexpiētiā ñ peccat nꝰ fit irregulariter Tñ q̄ñ in aliq̄ dubitat potiꝰdz dimittē q̄ medē Jdē Hosti.

¶ Vtz phisica vl cirurgia possint ad ordines ꝑmoueri. Rꝰ ſm ray. Si piti erāt in arte: a nihil de ꝛtigētibz omiseāt a hnt de ꝗ ꝓbabilē ꝛsciam: poterūt ꝑmoueri alit ñ ex de eta. a q̄li. ad aures. ff. 8 va. a exor. ꝛg. a si medicꝰ A. alꝭ incipit medicꝰ. B Jdē hos. Jnno. a Goff. Est tñ ꝛsilū hos. a Goff. q ꝑmouēdi a ꝑctica medicine abstineāt a potissimē cirurgia q̄ adustiōz vl incisiōz requirit cū in nullo vacillare debeat ꝛscia ꝑmouēdi. xxxiij. d. laici. A Idem in sū. cō. co. ti. q. xxxv. B

¶ Vtz liceat clericꝰ operari ī medicina A. ꝛ. in phisica. utz ī dcā. q. xxxv. vbi hec nōn. B. Rꝰ ſm ray. Si sit in sacris ordībz ul ē ī minoribz dū tñ sint sufficiēt bñficiati ñ lz. ñ gratis ꝑ miseābilibz psōis ul suis ꝛsāguineis Nec tō vbi possij ē piclm. q̄ ē ī claustrālibz distrēctiꝰē obꝑuāt. ex ne cle. l mo. ml.

¶ Vtr liceat clericos pari in chirurgia secm̃ ray. Officiū chirurgie qs induat adustionē vl incisionē est clericis omnibz interdictū. ex ne cle. vl monstē tētiā. a de homi. tua nos. A. In hijs c. nō videt dici ñ de exñtibz in sacris. Sed idē pt intelligi cē s exñtibz in minoribz qñ sūt sufficiēt bñficiati. arc. j. ex s postu. ut etiā pt colligi ex positis in dicta. q. xxxv. secm ray. B. De clericis a religiosis audiētibz medicinā. hēs s. Excōicatio. j. C. ij. ver. vij. a ibidē. C. iij. v. xiiij De fuitoribus q̃ infirmor s. Homicidiū. iij. C. iij.

Mendacii est falsa significatio vocis cū intentōe fallēdi. xxij. q. ij. C. Ille ergo. Et noīe vocis tangit principali itelligi dz omne signū ut scpture sū ecē nutr. ut hic J. vj. C.

¶ In q̃ differt mēdacū a falso. Rz. Falsū dicit q̃cūq; aliud q̃ qs vox est loqt. Et hoc pt dupliciter cōtigere. Vno. qñ credit dicere vox. a si habz de bp̄babilē cām nō peccat vl saltē nō mōrtiter. qr vā lingua nō facit ñ voamēs xxij. q. ij. voces. Alio mō qñ credit dicere falsū a otra mētē loqt. a hoc est mēdacū. ut in p̄cedēti. C. dictū ē. Sed a mentiri dz q̃si otra mētē ire q̃ntia dicēdo veritatē sed ō mētē suā eat. s. qñ credit dicere falsitatē; a sic dcipe erit mēdacū qr q̃tū in eo est falsū signat Hec est sma ray. A. Hoc sat habe² in dicto. c. homines. B

¶ Quot sunt genera mēdaciorr. Rz. Aug. pmit octo geneā. q̃ plane habent. xxij. q. ij. Primū Breuior ā et planior ut dicit ray. est distinctō. q mēdaciorr aliud est pnicioſū. aliū iocosū. a aliud officiosū. a hec habent xxij. q. ij. ne quis.

¶ Vtr mēdacū sit pctm̃. Rz. Omne q̃dem mēdacū pctm̃ ē. xxij. q. ij. mihi aūt. a c. j. in fi. Sed vtrū; sit mortale Dōm secm Tho. ij. ij. q. cx. Mēdacium pōt otrariari caritati triplr. Primo. secm se sc; ex ipsa falsa sigficatōe. Vbi cōsiderandū est circa q̃d sit ipsa falsa significatio. Sā si sit circa res dīnas otrariat caritati diuine cui. veritatē aliqs tali mēdacio occultat vl corrūpit a iō est mōrale a grāuissimū. Sicut si fit otrē aliq̃d cui. cognitō ptineat ad hominis bonū puta ad pfectō; scientica informatō; mor otrariat caritati primia est mōrale. q si fit circa aliq̃d de q̃ nō refert vtr sic vl sic cognoscat tunc ex tali mēdacio nō dāmificatur primo. sicut si q̃s fallat in aliq̃bz ptcularibz ad se nō ptinētibz a tūc ñ est pctm̃ mortale. Secō mō pōt otrariari caitati vōe finis intenti. puta si dicatur in iniuriam dei. qs semper est mortale peccatū aut in nocumentum primi quantū ad personā: diuitias vl famam. a hoc iter est mortale. q si finis ipse nō esset cōtrari. caritati non est pctm̃ mortale sicut apparet in mendacio iocoso. a officioso. Tercio modo mendacū potest cōtrariari caritati p accidens vōe scandali. vel cuiuscūq; damni osequētis. a sic erit pctm̃ mortale. Sed qs q̃dar dicūt q pfectis viris omne mendacū est pcc; mortale irrōnabilit dicit Nulla em̃ circūstantia aggrauat in infinitu; ñ que transfert in aliā spēm. non autē circumstātia psone.

¶ Accusatus negans veritatem in iudicio qñq; peccat mortalit. ut s. Accusat. C. ij. Sicut a testis falsū dicens ut J. Testis. iij. C. fina. A. Dic clarius q testificans falsum peccat mortaliter nisi debita deliberatōe a solicitudine adhibita putaēt se certum esse de eo qs falsum est. secm Tho. ut in sumcō. li. j. t. x. q. iiij. ad fi. vbi etiā dz Ez Vl. q omne mēdacū pter iocosū qs in iudicio dicit de hijs q̃ ad iudicū ptinent est pnicioſum a mortale qr subuertit veritatem iudicij qs cedit in pnicem vniuersitatis. B

¶ Vtr maius pctm̃ sit mētiri verbo q̃ facto. Rz. secm Tho. in q̃libet. Cum eadem intentō fallendi sit in vtroq; vterq; equaliter peccat Verbum em̃ a factum assumūt ut instrumētū fallendi Vñ nō refert q̃tū ad pctm̃ vtr

aliqs verbo scripto vl nutu vl qcūq; facto mentiat sic nec refert qntū ad homicidū vtrū qs gladio vl securi interficiat A Jdē in sū cō co t q v B

¶ Vtr sit licitū mētiri pter liberatōē hōis a qcūq; periculo Rō fm Tho ii ii q cx Nō sed licet occultare veritatē prudenti sb aliq dissimlatōne ut Aug dicit in li contra mēdacū Et sic etiā Abraā fecit ut hēt in se Ca A Jdē in sum con co tit q vj a facit xxii q ii ne qs a ex decretis sup Vbi dr q scriptura sacra phibet p alterī vita mentiri B

¶ Quid de abraāa aliis sctis veteris testamēti q videntur mentiti fuisse Rō fm Tho vbi supra Sic Aug dicit in sacra scptura inducunt aliqrū gesta qsi exempla pfecte virtutis de qbus nō est extimandū eos fuisse mētitos Si qua tñ in eorū dictis apparent que mēdacia videant intelligēdū est ea figurālit et ppheticē fuisse dicta Abraā tñ ut Aug dicit in q Geñ dicēs Saram esse suā sororē veritatē voluit celare a nō mendacū dicere Soror eī dicit qr filia pris Geñ xx Vere soror mea est filia pris mea ñ mris mee qr sc; ex pte pris ei attinebat Jacob vo mistice dicit se ēe Esau primogenitū ysaac qr videl; primogenita illi de iure ei debebāt Vsuāt est hoc mō loquendi p spm ppheticē ad designandū misteriū qr videl; minor populus s gentiliū substituēdus eāt in locū primogeniti sc; in locū iudeorū Quidam vo mendāt in scriptura nō ppter pfectā virtutē sed ppter quandā virtutis indolem a hō iudith laudat nō qr mentita est holoferni sed ppter affectū quē hūit ad salutē ppli p qua periculis se exposuit qūis etiā dici possit q verba eī veritatē hnt fm misticū intellectum A Jdē in sum con co ti q vij B

¶ Vtr mēdacū obstetricū fuerit dignū aliq remuneratōe Rō fm Tho ii ii q cx Mendacū obstetricū pōt dupli cōsiderari Vno mō qtum ad affectū bēniuolentie in iudeos a reuerētiā dīni timoris a sic debet eis remuneratio eterna Vñ Jheronim expōnit q de edificauit illis domos spūales Alio mō pōt cōsiderari qtū ad exteriorē actū mēdacij quo qdem nō potuerūt eternā remuneratōem mereri sed forte aliquā remuneratōē tpalē cui merito nō repugnat deformitas illi mendacij sicut repugnabat merito remuneratōis eterne Et sic itelligenda sunt verba Greg cum dicit q benignitatis eax mercēs q eis potuit in ekna vita tribui pmissa culpa mēdacij in trena est remūeratōē declinata vñ nō intelligit q illo mēdacio meruerē amittē remūeratōē ekna quā iā ex pcedēti affectu meruerāt Cō De A Jdē in sū cō e ti q viii B De hīs q pmittūt aliqd a nō facūt vide J Promissio Et etiāsi iurauerūt vide s Jurare Ca ix a iuramētū j Ca vj Jtem qñ qs mētit de se vide s Jactātia Ca j et ii a s Hypocrisia Ca j et ii

Mercator Mercatores siue nummularij a cāpsores a hmōi mētis a diuisis sctibē vtūt siue in emēdo siue in recipiēdo pecuniā in qr cōtractibē facile stingit eē vsurā vñ vide J Vsura papue vsura iii a vsura vj et vide J Societas p totū

Meretrix Preciū meretricis dr illicite acqsitū a qd debeat vl possit inde facē vide s Elemosina j Ca ii Jtē q nō liceat donare meretrici vide s Donatio j Ca iii

Meritū vtr vnī a idē actī possit eē meritorij a demeritoribē siue bonī a malī Rō fm tho ii ii q xx Si accipiat vnī actī prout est in genere moris impossibile ē q sit bonus et malus bonitate a malicia morali Si tñ sit vnus vnitate natura nō vnitate moris pōt esse bonus a malus Ambulatio eī stinua est vnus actī fm genus naturē Potest tñ contingere q sint plures fm genus moris si mutetur ambulantē voluntas A v actus pōt esse pro pte

meritoriius et p ptē vitiosus fm diū
sitatē intentōis. utz in sū. con. co. li.
iij. ti. xxxiiij. q. exc vj. vbi hec notant
B. que est principū moralīū actuū.
Idē pe. De q̄busdā opibz meritoriis
q̄d et quantū p ea fiat deo satisfactō
habes. j. Satisfactio.

METus. q̄d sit met9. Rz°. Met9
est instantis vl futuri periculi
cā iusta mētis trepida°. ff. e. l. j
Sed nūq̄d est met9 q̄ cadit in con
stantē viū. Rz° Quadruplex ē. Primo
videlz met9 mortis. Sedō cruciat9 cor
pis. ex. co. cū dilecti. Tercio met9 stu
pri. a q̄rto seruitutis. ff. eo. nec timorē
AEt ibi addit q ide est de metu vin
culoū sed sec9 de metu infamis seu ver
atōis q̄ sez nō ꝓpendat sb aliq̄ p di
ctoū. B. et. l. isti q̄dē. ff. j. a. ij. A. Ibi
dr q si dederit ne stupū patiat vir vl
mulier hoc edictū locū habz cū viris
tonis iste met9 magis q̄ mortis esse
debeat. B. Con. Tho. a al. addēdo q
nō differt vtū p dicta q̄tuor fiāt siue
in psona nrā siue liberoū. Al Hoc hēt
in dicta. l. isti in fi. B. siue vxoris. De
p dictis q̄tuor fūt. v (Excusat metus
tos posse puta q nescis. Stupri siue
stat9 verberis atq̄ necis) A. Idem in
sum. cō. li. iij. ti. xj. q. iij. B Quō vis
l met9 impediāt mūomū hēs s. Im
pedimentū. x. Sz vtū met9 excuset a p
ticipatōe excōicati hēs s. Excōicatio
vj. ff. j. De má etiā met9 hēs. j. Vis.

MIlitia. Vtū sit pctm. Rz°. fm
Al. fm se ñ est illicita: ḡ abu
sus. Qui licz multiplic possit
fieri: tñ in trib p̄apue ꝓfistit Primo
videlz in cōcussione innocētū. Sedō in
exactōe immoderati salarij Tercio in
exercitio īmoderato vl indebito puta
si fiat ad oñtationē viriū cū nocumēto
aliq̄ū. sicut fūt torneamēta: siue pugē
singularis int socios hastaū lanceaū
a hmōi. Sūt tñ q̄dā exercitia eis lica
ta ut q̄ nulli fūt nociua. sic cursitatō
nes eq̄ū a versatōes. ars pugnādi. s
fendēdi a p̄iciēdi telaa hmōi. Vñ da
uid p̄cepit ut docerent filios israhel
arcū. v. artē sagittandi. ij. Rz. j. A Ibi
hoc nō videt hēi satis Tñ puto q exer
citiū q̄ discit ars bellandi sit licitū se
cularibz dū tñ fiat recta intētōnea sū
piculo ex de torne. c. j. a ad hic posi
ta facit c. noli. a c. q̄d culpa². a c. mi
litare. xxiiij. q. j. B

MIserabilis psona. Miserabiles
psone. fm Host. sunt ccc9 pau
per. pupillus. viduaa hmōi.

MIssa an q̄tidie debeat celebra
ri missa. Rz° fm Tho. ī. iiij. di.
xiij. Dicēdū q fm inno. q̄nq̄
de caus optet q̄tidie celebrari. Pria
q optet sp medicinā paratā ee con
tra quotidiana peccata. Secunda ut
lignum vite sit semp in medio padi
si Tercia ut nobis sp xps vniat sacia
liter a nos ei spūalit. Quarta ut apud
nos sit iugis memoria passiōis. Quī
ta ut vero agno loco tipici q̄tidie vta
mur. quē iudei ad vesperā dūtēdi esu
rient. fm idē. A. s. lviij. Conuer
tent ad vesperam et famē patient.
A. Idem in sum. con. lib. iij. ti. xxiiij
q. cxxviij. B

VTrum missa debeat solum dici in
die. Rz° fm Tho. vbi s. Cōiter loqn
do debz missa dici in die a nō in nocte
q hoc sacramentū ad tps gratie pti
net qd p diez significat fm illud apo
stoli Ro. xiij. Nox precessit: dies aūt
appropinquit. Dies aūt iudicat non
solum ab ortu solis: sed exquo incipi
unt oriri solis signa manifesta p ali
quā aeris illustratōem In duabus
autē noctibus missa decantat ꝓpter
priuilegium illarū noctium sez in no
cte natiuitatis qñ xps natus est. a ī
nocte resurrectionis in primitiua ec
desia ut patet ex oratione. deus qui
hanc sacratissimā noctem. q̄ruis hoc
nō semp optrat obseruari. Et addit
hic Wil. Credo q q̄ scienter celebrat
añ diem cū sit ꝓtra ꝓsuetudinē gene
ralē ecclesie. mortaliter peccat nisi su
per hoc p epm dispensetur in casu si
aliq̄s infirmaret ad mortē a ñ possit
aliter haberi eucaristia. A Idē in sū.

con·co·t·q·cxxix·Glo·etiā in c·fi·ex
de p̄uile·li·vj· dicit q̄ ep̄i itinerātes
p̄nt celebrare añ ꝓsuetā hor̄ā dici·vl
facere celebrari ex nēcitate itinerē B

¶ Qua hora debeat missa celebrari·
Rx° f; Tho·vbi s̄·Solēnis misse cele
bratio tribz hor̄ instituta est fieri sex
in feria diebz festiuis de ꝓse·d·j·nocte
Jn sexta diebz p̄festis Jn nona die
bz ieiunioꝝ de ꝓse·di·j·solēt·Nam in
missa recolit mors xp̄i·q̄ q̄dē hora fe
ria crucifixi est linguis iudeorū·hora
sexta maībz militū·hora nona expiā
uit· Sed q̄n fiūt ordines p̄t missa cā
tari f̄m canones etiā p̄nonā·A Fa
cit de ꝓse·di·j·ℭ in ieiunijs·B·Vel ē
dicendū q̄ ut diligētior fiat p̄paratō
missa differt q̄ntū differri p̄t añ prā
diū· a iō q̄n non est dies ieiunij cele
brat int̄ feriā sextā·in q̄ hora cōiter
comedit·sed in diebz ieiunij in nona·
Priuate autē misse dici p̄nt a mane
vsq̄z ad terciā·vl etiā vsq̄z ad nonaz
in diebz ieiunioꝝ· de ꝓse·di·j·nōte·A
Jdē in sū·cō·dicta·q·cxxix Et q̄d hic
dicit aversu·vl etiā videt melius cū in
iuribz p̄allegatis mhil videat dici de
hora sexta Puto etiā in talibz seruā
dā fore ꝓsuetudinē nō inhibitā vl q̄
nō sit ꝓra honestatē seu ōinā reuerē
tiā·ar·di·iij·erit·a di·xij·illa āt·B·

¶ Quid de illis q̄ nōdū dictis matu
tinis celebrāt·Rx° f̄m Wil·mōrit pec
cāt·cū hoc fit ꝓra grialem a appro
batā ꝓsuetudinē· Jdē hosti· Qui āt
celebrat antēq̄ dicat primā nō pec
cat mōrit nisi sit ꝓra p̄ceptū vl sta
tutū A·siue cōsuetudinē loci f̄m cūdē
Wil·ut in sū·cō·co·ti·q·cxxx· vbi et
addit Qui āt p negligētiā p̄termis
sa prima dīē terciā credo q̄ sufficit q̄
caute suppleat q̄d dimissū est a agat
p̄niam de negligentia·B

¶ Vbi debeat missa celebrari Rx° f̄m
Ray·Jn ecclesia ꝓsecrata si fieri pōt
vl saltē in altari ꝓsecrato·vl si nō sit
altare cōsecratū: hēa² saltē altare par
uulū· de quo dictū est s̄·Altare ℭ·j·
Et pōt etiā celebrari sū diuo·A·v sū
acere f̄m glo·in c·cōdim9·de ꝓse·d·j·
B· vl in tētoriis·vl etiā in loco exer
cit9 honesti dum tñ habeat altare ut
dictū est a cetera nēcaria·de ꝓse·di·j
c·j·circa fi·a c·cōcedim9 a c·missarū
Sō tñ ītelligendū ē q̄ liceat celebrā
ri in mari vl flumībz·ne nutante na
ui fiat sanguinis effusio vl sacri ꝓmo
tio·Jntroit9 tñ misse pōt ibi dici·hec
f̄m Wil· Et etiā attendēdū est q̄ pre
dicta fiant de p̄missione ep̄i· ut in c·
missarū· a fine p̄iudicio prochialis
sacerdotis ut notatū est s̄·Altare ℭ·j·
A·Jdē in sū·cō·co·ti·q·cxxxj·B·

¶ Vtz vno solo p̄nte vl fine lumīe
possit missa celebrari·Rx° f̄m Host·q̄
uis f̄m id q̄d hēt de ꝓse·dist·j·hic q̄z
duo debeāt ē p̄ntes q̄ sacēdoti rñdeāt:
tñ vn9 sufficit·ar·ex·dever·sig·Que
fuit·j·rñso Mulier autē p̄sbitero in
missa mīstrāe ñ p̄t·p̄mo nec pallas
nec vestes ꝓtingere·ut s̄·Feria·ℭ·ij·Si
ne lumīe vō non licet celebrare ex de
cele·nis·c·vl·A·Jdē in sū·cō·co·ti·
q·cxxxiij·et se·B·

¶ Vtz sit melior missa hōmi sacēdotis
q̄ mali·Rx° f̄m Tho·ī·iiij·di·xiij· De
missa possum9 loq̄ dupl̄ Aut q̄m ad
id q̄d est essētiale in ea·s·cōz p9 xp̄i a
sic a q̄cūq̄z dicat eq̄liter bona est· vl
q̄ntū ad id q̄d est amexū sacīo a q̄si
secūdariū·a sic missa hōmi sacerdotis
melior est· qz nō solū habz efficaciā
ex opato sed etiā ex deuotōe celebrā
tis·a ideo ceteris paribz melius est au
dire missā hōmi sacerdotis· Jdē pe·a
etiā al· addēs q̄ ideo ꝑ ceteris paibz
qz obediēcia possij cogere audire mis
sam mali· a sic esset melius·qz obediē
tia melior est q̄ victima·A Jdē ī sū·
cō·co·ti·q·cxxxiiij·B·q̄ si malus sit
p̄ꝓ sacēdos an debeat eius missa audi
ri·hēs supra· Clericus·iij·ℭ·ij·A Et
ibi latius in additōe·B Et an ab eo sa
cramēta recipienda sint habes ℣ Or
dinatus·j·ℭ·iij·

¶ Quid si sacēdos celebrās ista cano
nē recolit se cōmisisse aliq̄d mortale
Rx° f̄m ray·Credo tutiorē esse viā ut

penitreat a doleat q ita tarde penit; et
ponat cōfiteri q cito habuerit opor=
tunitatē. a sic cōficiat a cōsūmat Idē
Tho. De. a Al. A. Idē in sū. cō. ti. iij.
ti. xxx. q. x Idē putarē etiāsi añ cano
nē qñ nō posit sacerdos cōfiteri absq
materia scādali seu suspitōnis pter
eandē vōem videl; qr in pnia debz ca=
ueri scandalosa pcci reuelatio. ext. de
pe. a re. c. officij. B

¶ Vtr licear omino sacdoti a celebr
tōe abstinere. Rō fm Tho. in. iiij. dis
xij. Licet quidā dixerint q q dimit
tūt celebratōz nō peccāt nisi ppm ha
beant. vl ex obediētia teneant. tñ qr
ut Greg. dicit cū crescūt dona ec vōes
crescūt donor iō cū sacdoti fit data po
testas nobilissiā: vel negligētie erit
nisi illa vtat ad honorē dei. a ad salu
tē suā a aliorr viuorr a mortuorr fm
illud. j. pe. iiij. vnusq sq; sicut accept
grām in alterutrū illā administran
tes etc. Nisi forte ex familiari instin
ctu spūssā dimittēt. Vñ a sacdotibz p
ceptū est. Hoc facite in meā memo
ratōz Idē Tho. in. iiij. pte. q. lxxxij. a
addit q celebrare tenet saltē in pci
puis festiuitatibz. a maxie ec in illis
diebz in qbz fideles cōicare solueēt.
A Idē in sū. ti. iij. t. xxiiij. q. cxxv. B

¶ Vtr licear vni plures missas cele
brare i die. Rō fm Ray. Nō licz. Nā
a valde felix est q vnā digne celebrt
ex. de cele. mis. te. referente a c. solu
isti. a de ose. d. j. sufficit. Exā pūt isti
casus Vnus in die natūtatis dni in q
pt cātare tres Alius si necesse fuerit
vnā missā dicere de dica alia; p defū
ctis. nec distinguo siue defunctus sit p
sens siue nō. A. Quia in dicto c. suffi
cit. vbi hoc sz nō distinguit. B. misi
sit cōtra cōsuetudinē loci approbata;
vl ostitutōz. Terā ē pter ncitatem
pegrinorr cōmeātiū a infirmorr a for
te ppt ncitatē nuptiarr. A Vbi tps la
bere. ut in sū. cō. co. ti. q. cxxvj. vbi
hec notāt. B Et ppt aliqs pdictorr ñ
celebret vltra duas. nec i pria sumat
pfusionē. ut s. Eucaristia. iij. ¶ Cō.
Hosti. a addit casū sc; qñ ppt rarita
tē dericorr vl pauptatē ecciarr due ec
desie omendāt vm. A Idē in dicta. q.
cxxvj. et in dicto c. sufficit sbdit Qui
vero p pcunijs aut adulatōibz scla=
riū vna die psumūt plures facē mis=
sas: nō estimo eua dere dānatōez. B

¶ Vtr debeat celebrari p puul defū
ctis. Rō fm Tho. in. iiij. di. xij. Pro p
uulis baptisatis missarr solēnia cele
brant nō qr eis pfint ad remissionez
alicui culpe vl ad augmtū glorie. sed
pter alias vōes. tū ppt solaciū viuo
rū. tū ad oñdendū puulos ad vnita
tē corpis mistici ptinē dū idē mod
exeqarr seruat in ipsis a i alijs. tū ad
omēdādū vēōptōis misteriū; qd i is
sacio cōmemora p qd puuli sine po
merito salutē etnā osequūt. A. Idē
in sum. cō. co. ti. q. cxxvij. B

¶ Quid si omitta aliqd d hijs q ad
ritū celebratōis ptinēt. Rō fm Tho.
et Al. a oēs theologos Quilibz omit
tens aliqd tale. puta tps dbitū. alta
re. vestes a hmōi. nihilominus oseēt
si ē ordinatus. a assit intentio a dbita
māa forma sed grauissē peccat si sciēt
hoc faciat. A Idē i sū. e. t. q. cxxxv. B

¶ Vtr hūs angelicus sc; glia i excel
sis deo vl cēdo dēat decātari qñ missa
de btā virgine a de spūsāctō vl de cru
ce celebrat in pfestis diebus. Rō fm
Ray. Nō debz licet pria pfatio decā
tet. ex de cele. mis. aliū. Sed huic iu
ri in multis locis ppter cōtrariā osue
tudinē derogatū est. maxime in sab=
bato. qr qdāmō dies solemnis est d
putatus btē virgini. Al Hoc vltimū di
ctū fuit glo. ray. Host. q dicit In ta
libz deuotā cōsuetudinē non reproba
mus ut in sū. cō. co. ti. q. cxxvj. ad fi. B

¶ Vtrum quilibet teneatur audire
missam. Rō fm Host. Die dnico qui
libet tenetur ex precepto audire mis=
sam a totam ita q accipiat benedicti
onem sacerdotis. ut de conse. dist. j.
missas. a c. se. a c. omnes fideles nisi
excusent magna necessitate. ut nota
tur in dicto c. missas. A In glo. que

ibi loquit tam de precepto q̃ de ꝓsue
tudine. B. Qui aūt die solenni p̃ter
misso ecclesie cōuentu ad spectacula
vadit: debz excōicari. de cōse. dis. j. q̃
die Et nota q̃ diebz dm̃ās a festiuis
interrogandū est. si prochian9 alte⸗
rius ibi sit qui cōtempto ꝓ̃o sacēdote
audire ibi velit. a si inuentus fuerit
stati ab ecclesia eijciat. ex de proch.
c. ij. A. Et ibi notat glo. q̃ hoc nō ob
tinet quando nō fit ex cōtemptu. sed
ex iusta cā Et idē q̃ in hoc. ff. notat in
sum. con. eo. ti. q. cxxx. B

¶ Vtz ꝓter missam peculiarē ut de
aliq̃ sancto. vl aliā: debeat q̃s dimit
tere q̃n audiat missam ꝓpriā illi9 di⸗
ci. A. missa spālis de aliq̃ sancto fm
Ray. a in sum. con. eo. ti. q. cxxvj. et
ideo p alia missa pōt intelligi de trini
tate. vl p defunctis vl filibz ut in. c.
ij. ext. de cele. mis. B. Rx fm Wil. Si
dies habz ꝓpriā missā quā a q̃s alis
audire tenet: non debz dimitti ꝓter
aliā. ex. de cele. mis. c. ij. Sed q̃ quidā
laycoz oī die volūt audiē missā d tri
mitate a de sancto Michaele. a hmōi
nō debēt hoc facere. nisi suis diebz ut
in p̃allegato. c. A. s. ij. Et ibi pz q̃ tā
p viuis q̃ p mortuis vtilior missa q̃
possit dici est missa de die a q̃ etiā in
diebz pfestis ꝓter missas peculiares
seu votiuas vl etiā mortuoz nō dz de
rogari misse de die vñ a de laycis p̃fa
tas missas requirentibz ibi dicit. Si vo
luerint ut sibi misse cantēt de eodem
die missas audiant p salute viuoz a
etiā mortuoz. Bene tamē puto q̃ di
cte misse votiue a p defūctis possint
dici in diebz pfestis si nō derogat ex
hoc misse de die. ut in dicto. c. ij. Exi⸗
stimo aūt aliq̃s circa p̃dicta ex ꝓsue
tudine excusari q̃n vrgent rōnabili
necitate a nō alis. ut i. c. fi. ex. de ꝓsue.
B. De oblatōnibz que ad missā fiūt
hēs ff. Oblatio. Et ibi etiā. ff. fi. si ꝓfes⸗
sor possit recipe pecuniaz p missis q̃s
in pnia iniūxit. Multa alia circa ma
teriā misse pnt colligi s̄. Eucaristia.
ij. p totū. a facit ecc ff. Suffragiū. A

Adūtendū etiā q̃ sacēdos cū dicit mis
sam debet stare capite discooperto. ut
in. c. null9 eps. de conse. di. j. vbi dz.
Null9 eps aut pbiter seu dyacon9
ad celebrādū missaz solemnia p̃sū⸗
mat cū baculo intrare. aut velato ca
pite altari d assistere. qm̃a aplus p
hibz viros velato capite in ecēia oraē
a si temere p̃sumpserit cōione puef.
Itē q̃ ad euangeliū debz stari deuo
tea nō sedēdo. ut in ca. aplica ea. dis.
vbi dz. Aplica aucte mandam9 dum
sancta euangelia in ecēia legū: ut sa
cēdotes a cetei oēs nō sedētes: sed vene
rabile aurū a in ꝓspectu euāgelij stā
tes dm̃ca verba intēte audiāt a fide
liter adorent. v. venerēt fm glo. B

Mollicies duplr dz. Vno mō ē
spēs luxurie a pēi cōtra natu
rā. de q̃ s̄. Luxuria. ff. j. in fine
Alio mō put est cōtrariū vicio ptina
cia virtuti pseuerātie de q̃bz tribus
q̃d sit: Tho. ij. ij. q. cxxxviij. manife
stat sic. sic Isido. dicit in li. ethimol.
Ptinax dz q̃ est imprudēter tenēs q̃
si ad oia tenax Et hic etiā dz ptinax
eo q̃ in ꝓposito suo ad victoriā pseue
rat. Et tales pbs. viij. ethicoz vocat
fortē fme. a ꝓpe fme qz. s. durāt in ꝓpa
sma plus q̃ optet Mollis autē min9
q̃ optet q̃ a bono defacili recedit. a ñ
pseuerat ꝓter aliq̃ difficilia. a ꝓter
tristicias aliq̃s causatas ex defectu de
lectatōis. ut dic pbs. Pseuerās autē
tenet se in ꝓpria sma fm q̃ oz. Vnde
pz q̃ pseuerās lauda. sic in medio exi
stens. ptinax autē vitupat fm excess
sum. mollis autē fm defectū. B

Monach9. vtz möch9 possit fi
eri canonic9 sclat. Rx fm hos.
Lz q̃dā dixerint q̃ fiez dicēdū
tamē cū Johā. q̃ nō. qz nō est arādū
cū boueā asino. Nec boies diūse p fes
tiones dnt sic ēē simul. ex de elec. cu
cā q̃ inter p̃sbiteroz. A. Idē in sum. cō
ti. j. ti. viij. q. xliiij. B

¶ Vtrum possit fieri canonicus regu
laris. Rx fm Tho. ij. ij. q. clxxix. vtē
q̃ religio. s. monachoz a canonicoz

regulariū ordinat ad opa vite ꝓtem
platiue-int q̄ precipue fūt ea q̄ agūt
in ōmis mīsteriis ad q̄ ordinat vite
cte ordo canonicorū regulariū q̄bz p
se ꝓpetit q̄ sint clerici religiosi-ꝗ reli
giosi mōchoꝝ non p se ꝓpetit q̄ sint
clerici-ut hēt-xvj-q-j-alia cā-Et idō
q̄ ins ordo mōchoꝝ sit artioris obser
uantie tñ si mōchi essēt laici: liceret
eis trāsire ad ordinē canonicoꝝ regu
lariū nō aūt ecōuerso-xix-q-iij-man
dam9- Sed si mōchi sint clerici sacris
mīsteriis obseqntes: hnt id q̄d ē ca
nonicoꝝ regulariū: a cū maiori arti
tudine-a iō licitū erit trāsire de ordi
ne canonicoꝝ regulariū ad ordinem
mōchoꝝ-petita tñ licentia sup̄ioris-
a nō ecōuerso-xix-q-iij-statuim9-

¶ Vtꝝ liceat mōcho hīe locū in diuis
mōsteriis-Rō Nullo mō hez-extē de
reli-do-c-si-

¶ Vtrū mōcho possit ꝓmitti regimē
ecīie-Rō-fm Host-Dicit Hug-ber-
et Goff-A-licet alij aliter dixerint-utz
in sū-con-li-iij-ti-xxviij-q-ij-vbi hec
notāt-B- q̄ monach9 pōt ab episco
po preficī in ecīia seculari cū consensu
abbatis-lxviij-dist-c-j-et-ij-xvj-q-
j-sic viue-a c-se- Et intelligas dictū
de ecclesiis q̄ ad monachos pleno iu
re nō ptinēt-in q̄bz sine aucte epi nō
pñt monacho curā ꝓmittē-nec mona
chū pñtare inuito episcopo- Et sic in
tellige-xvj-q-j-p totuz- ex̄ de capel-
mo-ca-j-Sed voluntate epi hoc fieri
pōt-q̄ si epī velit a abbas nō: habes
ē-Abbas-Ꝗ penit- In ecclesiis autez
q̄ ad monachos ptinent: mero iure
sufficit sola autoritas abbatis a cō
uentus-xvj-q-ij-visis-vt etiā soli9
abbatis-si ad ipsum pertinet ecclesie
prouisio-

¶ Sed vtrū monachus ut dictū est
ecclesie prefectus possit esse sine so cio
monacho-Hosti-tenet q̄ sic-Innoc-
q̄ nō Vterq; habz motiuū-ex̄ de sta-
mo-q̄ dei timorē Ideo dicendū videt
sicut in dicto-c-ōz de canonico regula
ri q̄ debz hīe socū si cōmode pōt fieri
a hoc meli9 et suti9 est- Si ꝓo cōmode
nō pōt tene q̄d Hosti-dicit-A Idē cō
cludit an-de bu-in dicto c-q̄ dei timorē
vbi plene tractat de hac materia-B

¶ Vtrū hmōi monachus q̄ fact9 est
rector alicui9 ecclesie secularis teneat
ad statuta sui ordinis-Rō fm Hos-
Si talis ecclesia pleno iure ptinet ad
monachos: prefat9 monachus in ea
remanet sūiectus abbati a seruabit
omia sicut pri9 pret tria-s- iciunū-si
lentiuz- a vigilias q̄ cōmode seruari
nō pñt in ecclesia seculari-ar-xliij-di-
sit rector-a-xvj-q-j-nemo pōt- Si ꝓo
ecclesia nō ptinet ad mōchos sed ad
epōs tūc mōch9 institut9 a tribz sūstā
tialibz nō absoluit simplīt-Rō a cōti
nētiā seruare tenet Ab obediētia ab
batis absoluit q̄dē sed impio epī sū
iait-q̄ cetero erit abbas su9-Tpa
lia dispēsabit vōe cōmisse administra-
tōis-Et si habz socū mōchū nō excu
sat ab esu carnū ex- de sta-mo-q̄ dei
timorē-n̄ sit īfirm9 de ꝓse-di-v-carnē
ut n̄ impante epō q̄ abbas su9 est-
Si āt socū nō habz :pōt se hīs cū q̄-
bus viuit ꝓformare-xlj-di-q̄sq̄s-ex
de sta-mo-recolētes-Ꝗ In omni tñ ca
su habitū deferre debz- nec pōt temerā
rie dimittere-alīt eēt excōicatus ut ē-
Excōicatio-j-Ꝗ-iij-ō-xiij Qz si fiat epi
scop9 ad q̄d teneat-vide-Ꝗ Religio-j
-Ꝗ-xvj-q̄ incipit- Vtrū religiosus fa-
ctus ep̄s-et-Ꝗ se-A-Idē q̄d in hoc Ꝗ
notat hī in sū-cō-co-ti-q-iij-Dñs ecl
an-de bu-in dicto-c-q̄ dei timorē-dic
q̄ mōch9 fact9 cuāt9 absoluit ab offi
cio mōchali- qz debz se ꝓformare offi
cio clericoꝝ secularium-xlj-di-q̄sq̄s-B

¶ Vtrū ex ꝓtractu mōchi obligetur
abbas vt mōsteriū-Rō fm Innoc-Si
mōcho ꝓmissa ē administratio: abbas
et cuētus tātū obligāt q̄ntū administ
ratio se extendit- Si ꝓo non habet
administratōnem: obligat mona-
chus- sed non tenet soluere- qz non
habet vnde-ex̄ de soluti- Odoardus-
A-Con-Hostien-ut in sum-cō-co-ti-
q-xxvj-B

¶ Sed q̃d de obligatoibz siue pmissi omibz ab aliq̃ factis monacho vl̃ abbati nūq̃d acq̃runt monasterio. Rō fm Jmo. a Hosti. Ex otractibz mitis cū monacho vl̃ abbate: obligat q̃s monasterio. qz pōt monach9 monasterio actionē acq̃rere. Sed tñ pōt obligare monasteriū. arti. in insti. de ac. tu. in pñcipio Vñ q̃ius abbas sū monasteriū possit agere: nō tñ tenet rñdere ñ de eo qd ad ipm ptinet. Et licet omis otract9 phibit9 sit monasteio nisi impante abbate. ut. xij. q. j. nō dicatis. a. xvj. q. j. sunt nōnulli et c. de pñtiū. hoc intelligit mq̃ntum monasteriū obligare². Sed obligatō alter9 ad monasteriu; pōt p monachū acq̃ri. Sitra possessio etiā p monachu; fugitiuū. ff. de acq̃. po. l. j. A. Idem in sum. cō. eo. ti. q. xviij. B

¶ Quid de rebz abbatis monacho. Rō fm inno. a hos. Si res erāt mōsterij vl̃ etiā alter9 a monasteriū ad restitutō; tenebat. tūc aget monasteriū. Si vero nō erāt ei9. nec de eis tenebat mōsteriū. tūc aget ille q̃ dñs est rex. ita tñ qz si tales res erāt depositē apud monachū a abbas videt eas sb trahi. a facile cēt abbati eas liberare satis credit Jmo. qz abbas teneat depositi ī solidū pter dolū. sz si nō vidit nec phibere potuit ñ tenet. etiāsi monach9 eas abstulisset. qz ñ ē obligat9 ex ei9 maleficio. ut in se. ff. dr. A. Idē ī sū. con. eo. ti. q. xxix. vbi etiā addit Hos. tñ de priori casu dicit qz licz abbas videdo res auferria non phibēdo peccet nō tñ credit qz pter hoc ipse vl̃ monasteriū obliget. exq̃ fuerūt tm̃ penes psona; monachi: a nō penes monasteriū omodate. ex depo. c. j. B

¶ Q̃d de maleficio omisso p mōchū vl̃ abbatē. Rō fm Jmo. et Hos. Sed tenet monasteriū. qz delictū psone ñ debz redundare in damnū eccē. ex de re. iure delictū. li. vj. nisi q̃ntū ad mōsteriū pueniss. a in ei9 vtilitatē vsu; fuiss. ar. x. q. ij. B ius. A. Idē in sū. e. ti. xxvij. B De īgressu mōsterij hēs. Religio. ij. et. iij. Item. Nouic9. a. votū. iij. Item de mōchis q̃ntū ad obediētia; Obediētia. iij. Item q̃ntū ad religionē. Religio p totū. De monacho apostata s. Apostasia. v.

Monialis. Jn monasterijs moniaiū nō mēdicantiū nō dñt recipi. ñ q̃ pñt de puentibz mōsterij absq̃ penuria sustentari. Alē nulla esset receptio. ex d sta. regu. periculoso. h. vj.

¶ Oes moniales dñt manē sub pcetua monasterij clausura. nisi p tali a tāto morbo qz ñ posset cū alijs absq̃ graui piculo siue scādalo morari. ex de sta. regu. periculoso. li. vj.

¶ Qñ abbatissa vl̃ porissa d; aliqui tpali dño occasiōe alic9 feudi facē homagiū vl̃ pstare fidelitatē iuramētu; ñ posse facē apd ipsū qz p procuratorē; pstet pt exire cū honesta a decēti societate a pstito iuramēto ī vestigio debz reūti. ita qz ī fraudē ēsidētie nihil fiat ut ī pdcō. c. pickoso d sta. regu. li. vj

¶ Dm̃ tpales ñ dñt abbatissas. porissas a alias moniales hntes officia mōsteriorū pmittē litigare corā eis ne optent illas euagai p statuēdis procuratoribz. A Jn tex. alleg. ñ sic dr. sz qz ipsi dm̃ pmittāt eas p procuratorē ī suis curijs litigaēa ñ cogāt eas qz p se litigēt. nec ostituēdis procuratoribz vl̃ alijs hmōi eas optent euagai. cū sit iuri ōriū qz mulierē pserti religiose p seipsas litigare cogāt. B Et si ipsi dm̃ ōfecerint p suos ordinarios opellant. A. scilicet censura ecclesiastica. ut ī tex. q̃ sequit. B. ut ī dcō. c. piculoso

¶ Jniūgit epis a alijs platis qz negotia cās moniaiū A. s. q̃s moniales ipē hnt agē corā ipis vl̃ in curijs coz ut dcō. c. pickoso. B. faciāt coram ipis fieri a tractari p procuratorē eaz sū sint homagiū vl̃ fidelitatē iuramēta. l. q̃ q̃d aliud. ut in dicto. c. periculoso.

¶ Prelati tenentur ex pcepto in omnibus monasterijs moniaiū etiā exēptis puidere de clausura expōsis monasterij. vel de elemosinis fidelium.

Item papis abbatibz a alijs inferio ribz platis q̃ ad monasteria sibi sub iecta ut in dicto-c-piculoso Itē earū mōsteria etiā exempta visitari dñt s̄ Exempt9-ff-fi-Itē nulli ĩhoneste nec ecl̄ honeste psone dz patere accessus vel ingressus ad moiales ñ ex rōna bilia manifesta cā-a de illi9 ad quez ptinet licētia spāli ut in dicto-c-A-s-piculoso-B-De electōe q̃ fieri habet p moniales hēs s̄-Electio-j-ff-vl-Ad materiā monialiū pt ptinere-Et q̃d possit sup eas abbatissa-vide s̄-Ab batissa-Itē q̃d phibea² moniahbus a ceteris femīis s̄-Femina-

Mortu9-De hijs q̃ impediūt se pulturā mortu-vl funeri vel morienti iniuriant vide T-Se pultu-j-ff-fi-

Vtz liceat spoliare mortuos-Ro Nō licz-ymo tles scōm leges gtissi me punīūtur-ff-de sepul-vio-l-iij-ff adūsus eos-Nama philosoph9 iiij-ethico-spoliatores mortuoz latromi bz ānumerat Si mortu9 suscitaret: q̃ facia esset ab eo iterāda vide T-Sacra mentū-ff-v-De materia mortuoz hēs T-Resuscitat9-a T-Suffragium-

Vlier-Qz mulieres siue femie multa nō pnt facere nec ec̄ cō tra eas fieri hēs s̄-Femīa-Et de monialibz s̄-Monialis-Et de mli erū ornatu T-Ornatus

Vltitudo-q̃d fiet cū peccat mlt̄ titudo vide s̄-Correctio-j-ff-fi-Vn9-Triplex est gen9 mune ris-Vñ Greg-sup id Isa-xxxiij-Qui excutit man9 suas ab omni munere di cit-q̃ aut est mun9 a manu-aut ab obseq̃o-aut a lingua Mun9 a manu est pecunia-a nōie pecunie intelligi² omnis res tpalis siue mobilis siue ĩ mobilis-j-q-iij-p totū-Mun9 ab obse q̃o est seruit9 indebite impōsa Mun9 a lingua est fauor-j-q-j-sūt nōnulli De sedō plenī9 hz T-simonia-j-ff-xiiij q̃ incipit vtz mun9 ab obsequio-

Vtz liceat p munera ad fidē trahe re infideles-Ro fm rap-Infideles ad fidē trahi pnt p missiōibz a muneribz ar-xxiij-q-iiij-d; hō-a-q-vij-q̃ autē di-xlv-q̃ fincēa a etiā p graiorē ex actōe; pensionū in pri locatōis Nā postea ñ liceret-xxiij-q-vj-Ita ro S; addit hic Rol-q̃ nō ideo dāda sunt munera-s-ppt fidē recipiēdā ex pacto ḡ si vellēt baptisari ñ timerēt paup tatē int xpianos possint eis dari vel pmitti-Itē posḡ xpian9 infideli dare nō ppt fidē recipiēdā: ḡ ppt benuolen tiā captādā-ut sic facilius eū cōtere posḡ a hmōi Ad ḡ facit s̄-iude9 iij-ff-j

Vtz āt liceat p munera attrahere ad religiōz-vide s̄-Religio-ij-ff-ij-A Et vtz iudici liceat recipe munera a ptibz-vide s̄-Iudex-j-ff-iiij-

Vtilaē Vtz liceat aliquē mu tilare hēs s̄-homicidiū-j-ff-fi-Sicl̄ an liceat mutilare seipsū s̄-Homicidiū-v-ff-fi-Et de mutilatē sū a se sū ab alio vi T-Vidiat9 corpe-ff-ij

Vtuū dz q̃ de meo fit tuū-A-et obligarl̄ ad reddēdū tātūdē in grie suo a cōsistit in hijs q̃ dāt ad numer pōd9 vl mēsurā ut-l-ij-ff-fi cer-peta-B-Et dz dari mutuū ñl inde sperādo vltē sortē-alt̄ esḡ vsu ravñ vide multa cū ḡ T-vsura p totū

Auftag9-Ex naufragio q̃cq̃d acipit sū de ipa na ui siue de mari siue d litto re restituēd ē-ff-e-l-fi q̃s ex naufragio-Alt̄ nulla cō suetudie statuto l̄ pcepto excusa² q̃s q̃ furtū cōmittit-ff-de acq̃-re-do-l-q̃ vōe-in fi-C-de fur-l-meū Qñ ec̄ fm le ges si petat ista ānū ordēnabi² ad re stituēdū q̃druplū-ḡ p9 ānū i simplū ut in pdcā-l-meū a-ff-eo-l-j-Sed; ec̄ canones si is q̃ accepit res naufrago rū: ec̄ eēt eps l̄ plat9 ā deric9 d; depoī ex de acu-cū dilā-j Laic9 ro ñ satisfe cerit dz excōicari-imo excōicat9 ē-ex d rap-excōicatōi A Et ibi p; q̃ ḡ excōi catio opt̄ēdit ec̄ deicos cū tex-indisti cte loq̃-B Hoc intelligas ñ sint tlia nauigia q̃ piratica tirāmdē exercēat vl sint inimica nomī xpiano vl pncipi

C. de fur. in Auten. nauigia. Et ibi
p; q; predātes naufragos seu vsurpā
tes reperitas ex naufragio dñt omniū
bonorū publicatōe mulctari Et oia eē
pdcā in fū. li. iij. ti. v. q. xxviij. B

Quid si dm̄ frax. oponāt cū nauk
aliq̄ ab eis rēcepto p eo q; securāt eos
q; si naufragāt nihil accipiēt vl̄ acci
pi pmittēt ab eis Rō fm Wil. Cū alīs
deberēt hoc gratis facere: nō lic; ali
q̄d ista de cā repete ab eis. A. Et accē
ptū d; restitui cū nauta pensiō; hmōi
nō ostituerint simplē a absolute spō
tanei. sed ne deteriora sustinerent fm
eun. Wil. a in fū. con. co. ti. q. xxviij.
vbi etiā p; q; id qd̄ seqt nō videt dic
tū Wil. B Nisi sicut in q̄busdā locis
ostituit q; q̄cūq; accipit aliq̄d de ipso
mare debeat inde certā moderatā por
tō; hīe. l. Hmōi enī statutū fit in fauo
rē naufragorū ad hoc q; hoies magis
studeāt p q̄rere res ipsas a pmittēt d̄ la
bore suo. A Tale statutū seu ostuetudo
videt omino nil valere cū pēit9 tollat
p Auten. nauigia. C. de fur. a c. excōi
catōi ex de rapto. Vñ a supra in pnci
pio bñ d̄ q; in hoc casu nulla ostuetu
dine statuto vl̄ pōepto q̄s excusat.

Negligētia. vtr fit pctm̄ mor
tale. Rō fm Tho. ij. ij. q. liiij.
Dupl̄ pt eē mortale. Primo
mō ex pte ei9 qd̄ pmittit p negligen
tiā. Qd̄ q̄dē si fit de nēcitate salutis si
ue sit act9 siue circūstantia erit pctm̄
mōrle Alio mō ex pte cāe. si ei volun
tas intantū sit remissa circa ea q̄ sūt
dei ut totalē a caritate dei deficiat. tal
negligētia est pctm̄ mōrle. Et ls pā
pue ostingit. qñ negligētia seqt ex cō
temptu. Alioq̄n si negligētia ostigat
in pētermissiōe alic9 act9 vl̄ circūstā
tie q̄ sc; nō fit de nēcitate salutis. nec
hoc fiat ex cōtemptu sed alio defectu
feruoris q̄ impedit interdū ꝓpter ali
qd̄ veniale. tūc negligētia ñ est mōr
le pctm̄: sed veniale. A. Idē in fū. cō
li. iij. ti. xxxiij. q. cxxx. D De negligē
tia iudicis lapsa quō suppleat p iu
dicē ecclastica hēs s. Judex. ij. C. vj De
negligētia oferendi bñficia ecclastic
ca. hēs s. Bñficiū. j. C. j. Et ibidē etiā
de negligētia eligēdi. vl̄ puidendi in
ecclesia cathedrali vl̄ regulari.

Negociatio. q̄ fūt negocia illic
ta a q̄ nō. Rō fm ray. Illicita
de sui natuā sūt illa q̄ sine pec
cato fieri nō pōt. ut vsura. simonia.
furta a adulteria a hmōi. Et sūt hec
omnibz̄ ꝓhibita. xiiij. q. iiij. nc. B q̄. j.
q. j. reprunt in fi. ex de iureiu. Et si ci
stus. ver. Quedā enī ꝓhibēt. qr p se
mala sūt Quedā vo nō sūt illicita ex
sui natura ut tutela. cura a omne exer
citiū artiū mechanicar. ut textorie
sutorie a fitium que nēcaria sūt vsui
humano.

Vtr negocia q̄ de se st̄ licita possint
eē illicita. Rō fm ray. Pōt fieri illicī
ta multipl̄. Prio ex cā ut qñ fierent
ꝓpter auaricā sc; ꝓpter improbā cu
piditatē diuidar. a nō ad nēcitatē. ꝓ
ad aliū finē malū. A. Qd̄ sp est ñ fi
ant ad sbuentōē; alic9 vōnabil nēci
tatis sue vl̄ primi. a iō pnēpalē ꝓpt
lucrū ut pt colligi ex dictis p Tho. ij.
ij. q. lxxvij. ar. iiij. a p dñm De. de an
chorano. in c. j. d̄ vsuris. li. vj. a p ea
que habent in sum. con. li. ij. ti. viij.
q. j. fm Glo. Ray. B. et fm hoc ꝓhi
bita sunt omnibus. xlvij. dist. omnes
a c. sicut hij. Secundo ex tpe ut si fiāt
in diebus festiuis. in quibz ab hmōi
opibus cessandū est ut sup. Ferie. C.
vij. et. viij. A. s. q̄ incipit. quib9 a se.
B Itē ex tempe sicut pōt dici iudicia
inhonesta que fierent de nocte aut ñ
clara die. ex. de offi. de le. cōsuluit. ff.
de ori. iure. l. ij. C. a quia mgrātibus
Tercio ex psona qr clericis a religiosis
talia ꝓhibita sūt. ij Thimo. ij. nemo
militās deo implicat se negociis se
cularibz. Jhero. di. lxxxviij Negocia
torem clericum a ex inope diuitem et
ex ignobili gloriosū q̄si quādā pestē
fuge. ex. ne de. vl̄ mo. p totū. de hac
materia habes adhuc. J. antepe. C. et
penulti. Laycis vo illa sunt cōcessa
di. lxxxvj. puenit. a aug. lxxxviij. d.

Fornicari tamen licet sp nō licet. nunq̃ negociari aliqn licet aliqn nō. anteqũ ei aliqs sit ecclāstic9 licet ei negociari facto iā ecclāstico nō licet. Qrto ex loco qr in loco inhonesto a suspecto nō debet qs negociari seu vsari. ff. de arl. si cū dies. ff. si arbitr. lxxxj. di. in oīb̄us. xxvij. q. j. si qs sac. Jtē qnq; st inhonesta ex loco ꝓpt loci excellentiā puta qn in eccia hmōi fierēt q̄ nō est loc9 negociatōis sed orōis. vn a ipse dns eiecit inde vendentes a emtes mat. xxj. a Job. ij. a. xvj. q. vij. a hoc dixi m9. A. Adde q qnto negociatō ved dit illicita ex mō ut si fiat cū mendacijs deceptōibus a fallibus. ut i sū. cō. decā q. j. vbi hec notāt ff. rap. hos. a al. B

¶ Negocia q̄dā sūt que sine pctō vix fieri pnt de pe. di. v. negociū. Et grā exempli ponū2 qnq; sc. cura rei familiaris militia mercacō ꝓcuratio a administratio. de pe. d. v. q̄litas a c. falsas. di. xxv. q̄tis. d. lxxxviij. ꝛsequēs hec rap. Sed host. addit dicēs. Adde sextū qd q̄si periculosi9 est omibus. s. advocatio. Sz a septim nō omittas scilz epat9 officiū q̄ nihil miseri9 a periculosi9 si ꝓfunctorie agat. xl. d. añ omia A. Jsta duo vltia pnt sb ꝓcuratōe et administratōe ꝓcedēdi. ut in sū. cō. eti. q. xviij. Vbi etiā addit. fm rap. q ꝓnalis caute a diligent debz diri gere intētos talibz ut recto fine laborēt a exerceant officia sua. B

¶ Vtr negociatores possint licite lucra recipe. Rō fm Wil. Cū laborēt pro omibus a q̄si ꝛmune negociū in merci bz gerāt pnt moderatū lucrū accipe. Secus d immoderato ex de emp. a vē. c. j. A. Moderamē āt hmōi lucri fm glo. rap. a in decā. q. xviij. ad arbitrium bōni viri limitāduz est. qr nō est determinatū q̄ntuz in singul solidis a libris aut marcis accipe liceat de lucro Hosti. aūt ut ibi pz dicit q ad B ut mercatōes sine omi fraude officia sua exerceāt bona fide cōsulerē talibz q de lnia epi sui scirēt q̄ntū pnt lucrari in mēsura bladia vini a fallibz. vel q̄ntū p libra possēt vltra q̄ emerēt vendere in recōpensatō; laboꝛa expensaꝛ a sic vendere sine mēdacio. ipsos credere eē i tuto q̄ ad pctm negociatōis ar. ex de emp. a vē. c. j. Hij āt q hoc ñ faciūt. sine periculo vix euadūt. B

¶ Quid de artificibz q̄ faciūt vl vendūt gladios sagittas. balistas. aut venena a filia. Rō ꝓ rap. Si ꝓpt d faciūt vl vendūt ut hoies habeāt talia ad abusū. aut eē si scient vendūt illi seu donant q̄s extimāt talibz abusuros. mōlt peccant. a oia pctā q̄ inde sequūt eis imputā. xj. q. iij. p papue. xxvij. q. ij. si tu abstines. v. q. j. votū Si āt tales negociatōes dicāt se tōm intentō; habuisse qr credebāt q eme vent ꝓpt licitū vsū. vl si nihil sup hoc cogitabāt seu ignorabāt q eēt illicitū talia facere vl vēdere in oīb̄z dictis casibz distinguo. qr si ille res pnt eē vtiles ut arma in bello iusto. aurifligiū ad ōrmenta ecclāstica. quedā ecl venena ad aliqd medicinale vl ꝛtra alia nociua. q̄ talia vendūt nō peccāt ñ forte ꝓbabilt dictaret sibi ꝛscia q emptor vē q̄rit ad malū. tūc em non dz vendē. xxiij. q. v. de occidēdis. a. v q. v. non omis. A. vl ñ exercitio alicuius artis indifferenter. v. que pōt eē licita a illicita plures male vterent quia tunc talis ars efficitur illicita a extirpanda. Vñ Crusost. sup mach. a ponit Tho. ij. ij. q. clxix. arti. ij. dicē. Eas solas oportet artes vocare q̄ nutrimentorū a eoꝝ q̄ continēt vitā nostram sūt tributiue et ꝛstructiue. Si tñ opibz alcui9 artis ut pluēs male vterent q̄ius de se nō sint illicite. st tñ p officiū pncipis de ciuitate extirpāde fm documēta platonis Hec ille Qd ꝓt intelligiuꝝ ñ tal ars eēt circa rem omino necariā. puta tabernā hospicū a hmōi. qr tunc nō ꝓhibere2 ꝓter necessitatē sed alt pudendum foret cōtra incōuenienter accidentia lxxxiij. dis. cōsentire. B. Si vō ille res ad nullū vsum sūt vtiles nisi ad peccandum. A. sicut sunt quedā venena

mortifera et ad nullū bonū vsum vtilia. ut future superflue ac sumptuose camisiarū. qs p̄ripue faciūt ipsi hyspani dātes p factuā vni camisie pl9 in triplū vl q̄druplū q̄ valeat tota camisia a filia fm eūdem ray. in ti. de neg. sclaribz. Ꝓ sed q̄d vbi p̄dicta pmit. B. tūc indubitanter peccant faciēdo tenēdo. vendēdo. seu donādo alijs. xxj. q. j. c. j. ff. 8 ꝯten. emp. q̄ sepe. Ꝓ venemi mali qr flagitiose vri nec emptio. nec mādatū nec societas valere pōt a oia mala seqntia isti imputabūt. qr q occasionē damni dat: damnū dedisse videt. ex. de iureiurā. a dāda si culpa. Con. Tho. et Host.

¶ Quid 8 hijs q̄ faciūt vl vendūt ornamēta mulierū aut sotulares pictos aut vestes cū immoderata sūptuosita te cōsutas. Rz°. fm Tho. ij. ij. q. clxix. Quia mulieres licite pnt se ornare l ut oseruēt decentiā status sui vl ē aliq̄d supaddē ut placeāt viris ꝓ hijs cōseqns est q artifices taliū ornātorū nō peccāt in vsu talis artis. ni forte in uenendo aliq̄ curiosa a superflua. Vnde Cris. dicit sup Matb. q ab arte calciariorū a textorū multa abscidē opt; Et em ad luxuriā deduxerūt necessitatem ꝯ corrūpentes artē male arti omiscētes. A Satis p; p Tho. in loco allegato. q artifices in tantū peccāt in q̄ tuz a vtentes fm distinctōz positā in. Ꝓ precedēti Quōdo vero peccent vtentes dōādāte dicet Ꝓ Ornatus. B

¶ Quid de factoribz taxillorū scaccorū aleaq̄ hmōi. Rz°. fm Wil. Quia ludi taxillorū ut frequntiū pctm mortale ē ut dictuz est s. Ludi alee. Ꝓ iij. nō est licitū viuere de artificio taxillorū. Sed de faciētibz scaccos a tabellas q̄bz frequntiū ludit ad sbleuatōez; tedij vl labōris nō videt illicitū ut s. Ludi a iocus. Ꝓ j. ij. a. iiij. A Dex est si sic esset q cū hijs sine pctō ludēt. qd hodie fit ē ñ videt alis idē dicēdū ēt de hijs qd de taxillis ꝓpt eandē rōez. ar. de vsig. Intelligētia uta pt colligi ex dictis s. Ꝓ q̄d de artificibz ī additōe. B

¶ Quid de facientibz serta de floribz in diebz festiuis. Rz° Nō credo ē excusabiles. qr pter pericūl qd defacili pt ostingē ex abusu hmōi: q̄ sunt in ornamēta vanitatis a lasciuie: violat obseruātia dici sacre in opādo. A Hucusq; videt fuisse dictū Wil. ut in sū. cō. eo. ti. q. xx. ad fi. Nō ārt qd seqt sed a id vez ē puto sane intellectū. B. Licet posit ē labor tā modicū a sine p̄cio nec ad lasciuā intentōz. ꝯ moderatā vere atōz; q nō ēt pctm. aut nō mortalesma est Wilhelmi.

¶ Vtz aliq negociatō sit clericis licita. Rz° fm ray. Si clericus indigeat: pt aliq honesto artificio sibi necessaria ac q̄rere. dū tn ꝓpter hoc nō desit a sūmis officijs. di. xcj. p totū. de ose. d. v. nū q̄. ex ne cle. vl mo. c. j. Item pt recipe possessiōes excolēdas ad q̄rtā l q̄ntā ptē a hmōi. seu oducere ipsas ad sustētatōz; suā a suorū. ar. di. lxxxvj. p. uenit. in vlo. auaricie cā. A Et ibi B sentit glo. B Et di. xcj. clericus. Satis cō. host. Pōt ē lōre aīalia. ut oues a boues. A Vez ē si hēat eos de suis redditis l 8 successiōe pntū vl aliū de sibi datos. a si etiā hēat multa pascua. et emat pecoā. ut pascā² ibi ad necessariā sustētatōz; suā a suorū. a in alim^m pauperū. Si ārt emat pecoā ut tēdat ad cremētū l ut aliq̄d agat ī fraudē negociatōis illicitū ē fm glo. rai. a ī sū. c. t. q. iij. B. ad ētū fructū dūmō p otrectū q̄ alis fit licitū ut a Wil. dic ad dēs q ē pt emē rē ut eā meliorātā cariū vēdat ut puta pullū. eq^m nutriēdo. l si tabulā emat ut fadat imaginē. Nā in talibz ñ ē negociatō: ꝯ artificiū. ut nōt xiiij. q. iiij. cano^m A. in glo. B. de ose. d. v. nū q̄. ex ne cle. l mo. c. j. A Predicta ē nōn² in sū. cō. li. ij. t. viij. q. xlj a ti. viij. q. ij. ad fi. et. q. se. B

¶ Que pena deceat q̄ alijs negocijs sclaribz se īmiscēt. Rz° Dnt excōicari ex ne cle. l mo. Ꝓ intimiatōe. A. Item 8 c. ñ videt ibi hēi veritē ē q p oī pctō mortli a q̄ q̄s ñ Wt corrigi pt excōicari xj q. j. nēo exp. A Ꝓ c. īcipt. Ꝓ; īstituta

a est ibi. B. et si se nõ correxerint: de
bent depõi. d. xcj. clericꝰ ex ne cle. vel
mo. Sed nec Ita tñ q religiosi distri
ctiꝰ q alij punit. ut in dcõ. c. ij. nec.
In foro ãt pmãt debz eis inuũgi: vl
saltẽ cõsuli ut ea q otra formã p dcãz
lucrati sũt: studeãt paupibz erogare
xiiij. q. v. q habetis. A. Nã ad ꝗ nõ
tenẽt p aise fm glo. ray. ut in sũ. cõ.
co. ti. q. v. vbi ee notãt q in hoc. ꝗ. ha
bent. B. arca negocia clericoꝝ plura
hñt s. Clericꝰ. ij. A Et ibi latꝰ ꝗ hijs
penis dr. B Ite ad materiã negocia
tõis pnent plura que hñt s. Em
ptio. et ꝗ. Vsura. iij.

Neophitꝰ q̃s dicat? Rꝰ fm ray.
Neophitꝰ dr nouellꝰ in fide.
a neos qꝗ est nouũ a phitos
qꝗ est fides. xlviij. d. qm̃ Ite neophi
ti dicunt nouelli in religõe. d. xlviij
sicut idem Hosti. A. Ide in sũ. cõ. li.
iij. ti. xiiij. q. j. B

Quare neophiti phibẽt ordinari
Rꝰ fm ray. Cã est duplex. Vna cã ẽ
ne inadãt in supbiã putãtes q fides
xpiana siue religio multũ eis indige
at. xlviij. di. ꝗ. j. et c. qm̃. Alia cã est
qr nõ sũt expti statꝰ eccie vl religio
nis nec sciũt modos psonarꝝ. Ite nõ
iciunauerẽt. nec flueẽt. nec pbauerẽt.
nec pbati sũt. ut in dicto. ꝗ. j. a c. qm̃
Vñ tales nec ad minores ordines p
moueri dñt. Immo nec tõsurari. ar.
xix. q. iij. mõsteriis. Satl con. goff. a
hos. A Ide in sũ. cõ. co. ti. q. ij. a. iij. B
De neophitis in religõe. vi. ꝗ. Nouicꝰ

Notoriũ q̃d sit. Rꝰ fm ray. No
toriũ aliꝰ iure aliꝰ facti. No
toriũ iuris est de q q̃s canoni
ce est ordinatꝰ vl in iure ꝛfessus vl le
gitime ꝛuictꝰ. xv. q. v. pbiter. a. q.
vl. si q̃s appellat A. aliꝰ incipit. Et q
appellat. B. ꝗ. sta q̃. ex de coha. cle.
a mu. vestra. a c. q̃sitũ. Notoriũ ꝛo
facti est cũ ꝓpꝰ est testis a dissimula
tõi nõ est locꝰ. xlj. di. In sacdotibz in
fi. extẽ de coha. cle. a mu. tua. ff. ꝗ ti
nup. l. palã in pñ. Et hoc intelligi? si
ue sit crimẽ notũ omnibz q̃ sũt in loco
illo sc; villa vl prochia. A. Etiã si in
loco nõ sũt ñ decẽ. qr decẽ hoies ꝓpin
faciũt. x. q. iij Vno fm glo. ray. ut in
sũ. cõ. li. iij. ti. xxx. q. xv. vbi etiã hec
omia notãt q̃a hic ponũ? Et nõt glꝰ
in dcõ. c. vnio sc; q decẽ faciũt plebẽ
Et glo. ray. vbi sup dicit q si etiã p
rochia habeat mille prochianos et
solũ decẽ ex illis grauea honeste pso
ne scãdalisent de focaria sacdotis pt
dicit q ꝓpꝰ scandalisat cũ decẽ hoies
ꝓpin faciãt ut dictũ est. Hec glo. Ex
q̃ p; q illi sup q est tale scãdalũ: est
purgatio indicẽda. ex de coha. cle. et
mu. tua nos. B. siue maiori pte. A.
facit. ij. q. j. de maifesta. B Et tale no
toriũ iteꝝ sbdiuidit qr aliꝰ est noto
riũ facti actꝰ durantis ut cũ q̃s tenet
adulterã publice in domo siue ee ꝛcu
binã. Aliꝰ est notoriũ facti trãseũtꝰ
ut cũ aliq̃s publice hoie; intfecit. Sz
et est teraũ notoriũ facti psũpti ut si
aliq̃s publice habitꝰ ẽ p filio. vl affi
nea hmõi. In notorio igit iuris exi
git qñq; pbatõ ꝛtra negãtẽ. ex de se
et re. iudi. sicut. In notorio ꝛo facti
nõ req̃rit ordo iuris q̃ alꝰ ee regulari
ter obseruãdꝰ est ex. de iureiurã. ad
nrãm. ij Euidentia namq; patrati sce
leris nõ indiget clamore accusatorꝰ.
extra de accu. euidentia.

Quidꝰ. vtꝝ impubes sc; an
te. xiiij. annum A. sc; quo ad
masculũ q̃ ꝛo ad feminã pu
bertas dr in. xij. xx. q. ij. puella a sup
Impubes. B. possit intrare religiõz
ut sit ibi nouicꝰ. Rꝰ Talis q̃tẽ pt of
ferri a pentibz si ipse ꝛsentit. xx. q. j.
puelle. Et nihilominꝰ q̃ dto pueneꝛ
rit ad pfectã etatẽ sc; ad. xiiij. annũ
pt egredi. xx. q. iij. pñs. ex de reg. cuz
fimꝰ. A Et ibi hoc notat glo. B. q si
talis impubes ꝓpria voluntate intrat
pot ex hi a pzeuel tutore. xx. q. ij. pu
ella A. a ibi addit. At si annũ a die
dissimulãdo ꝛsenserit. siue tutores. si
parentes: neq; ipi: neq; ipsa mutare
poterit dicit glo. vsq; q̃ pueneꝛit ad
legitimã etatem. B

¶ Vtꝫ nouicio ingredienti religionē sufficiat ꝙ attigerit .xiiij. annū. Rz°. Nō sufficit sed oportet ꝙ profecerit ut expresse habet. ex S regu. ad nrām ī text. et glo. a c. significatū. Alt pōt repeti ut in p̄cedēti. Q. dictū ē. A. Ad p̄dicta videt facere c. is q̄ re. iu. li. vj. B

¶ Sed vtꝫ sufficiat si malicia supleat etatē Rz° k; ray. Sufficit ex. de reg. postulasti Sed hoc nullo mō est verꝫ sicut expresse notat. xx. q. j. in sū. q. Et idē ponit io. an. de reg. cos in de. Q. S aūt ray. dixit ꝙ sufficiebat si malicia supleret etatē verꝫ dixt suo tpe. s. qñ fecit sūmā a currebat prior cōpilatio decretalū ꝗ hodie de ipsa decretali postulasti v̄ba illa sbtracta sūt. A Idē dicit glo. in dicto. c. postulasti. B

¶ Q. S est tps pbatōis in nouicio. Rz° Sicut ex p̄dictis p; est. xv. anni Nā cū ñ possit ingredi ñ opleto. xiiij anno. ut in. ij. q. dictū est. seqt ꝙ tūc incipiat annus pbatōis. Et S etiā ip; expresse tradit Io. an. ex. de reg. bñficium. li. vj. a c. is q̄ co. li. Sed a hoc nō nabile est qꝫ tps pbatōis daf ad pbandū austeritatē religiōis. ut ex. de regu. ad aplicā. Int q̄s p̄cipua ē custodia castitatis quaꝫ cōiter loqndo nō est aptus antea pbaēa iō si infra dictū tps gestatus fuit habitus q̄ nec scissura nec colore distinguit ab habitu pfessoꝫ non ꝓpter S inducit tacitā pfessionē. Secus si talis habitus p dictaꝫ etatē gestatus fuerit qꝫ pfessionē inducit. ut in de. cos. de regu. A Satis p p̄dictis videt facere. c. j. in prin. ex. de regu. li. vj. B

¶ Que pena si q̄s ante legitimū tps pbatōis nouicus recipiat ad pfessiōꝫ Rz° In ordinibꝫ mēdicātū illi q̄ recipient incurrerēt triplicē penā Prīa ē qꝫ peccarēt mōrt eo ꝙ agūt cōtra id q̄ S p̄ceptū est in v̄tute obedīe a sb pena excōicatōis Secda pena est. qꝫ oēs q̄ recipiūt sūt suspensi a receptōe cuiuscūq; ad pfessiōꝫ. Tercia ē ꝙ a suis fribꝫ dñt puniri pena q̄ solet infligi p culpis grauibꝫ. hñt hec ex de reg. ñ solū. li. vj. a c. constitutō; Ille q̄ q̄ sic receptus fuit. licꝫ secularis ē nō possit ñ tñ est alligatus ipi ordini p illā pfessionē. A In dicto. c. nō solū sic S. In virtute obedīe sb pena excōicatōis districtius inhibemus ne aliq̄ ānū pbatōis elapsū q̄ est maxime in sbsidiū fragilitatis humane regularit instituti quēq̄ ad pfessionē v̄ri ordīs seu ad renūciatōē; seculo facēdā recipe nec constitutū. Ꝗhmōi annū aliquatenus impedie q̄ minus infra ipsū ad aliā religionē quā maluerit trānseat Vel ñ maior tñ. xiiij. ām̄s exrīs pfessus fuit tacite vl expresse aut euidenter stet illū vitā voluisse mutare qS tñ non p̄sumit nisi dara pbatōe vl cōpetentibꝫ indicijs oīda; omino ad seculū redie sicut re sua voluntate p̄cesserit p̄sumatis. ꝙ si forte cōtra. tūc. Et intelligit q̄s seculo renūciaē a vitā voluisse mutare. qñ bona sua distribuit paupibꝫ ut notat glo. a Pe. de ancha. sup dicto c. ñ solū. Vbi etiā idē dicit archiadcēs idē ē si q̄s qñ ingredi religionē facit testamētū ac si deret mori. a trāsferat omnia bona sua in heredes a legatarios a in pias cās a mutat habitū. Et iō verba illa q̄ hñt in regula ordinis minoꝫ: vadāt a vēdāt tūc. nō sic acipiēda sūt ut ex hijs volētes ingredi religionē cogāt l ē inducāt ad distributōꝫ faciēdā ī fra ānū pbatōis. als locū hēret pene dicti c. ñ solū. Sed ut eis oīdat ꝙ illud dñt agē ad pfessiōꝫ omino si p p̄ꝫ ꝓprio motu nō fecerint. a q̄lt in religiōe dēant viuere vicꝫ exprobati pemtus tā ī spāli q̄ ē in cōi. sicut a accepi ex collatōne pitissimoꝫ doctoꝫ. B In alijs ro ordinibꝫ pfessio expressa vl tacita pōt fieri licite infra annū. a si fiat expresse etiā seculari habitu ñ mutato illi religioni p̄cise obligat quā pfessus ē Si ro fiat tacite sc; p susceptōꝫ habitus pfessoꝫ tūc infra ānū nō obligat illi religiōi spālt. ꝗ grialt religioni dūmō recipiēs sit etatis apte. a si fuit sciēs a voluntarius. a si in illo habitu

a wlūtate triduo pseueret. ex de reg. cōstitutō. li. vj.

¶ Pono q̃ nouicius aptę etatis fuit ī aliq̃ religiōe mēdicantiū p tres menses postea exiuit. a p alios tres mēses reintrauit. nūq̃d p̄mi tres menses dēbent computari ad ānū pbatōis Rō. Sm wlmi contrū doctorē dicentē q̃ fratū Joan. in q̃dā. q. disputata. Qz nō. Nam ostat q̃ iura statuerūt ānū ad pbādū regulares austeritates. ut ex. de reg. ad aplicā. Sed regulares austeritas p sui maxima pte in ōtinuatōe ōsistit. Nā aliq̃s posset facilē ieunare siue abstinere vno die vel mēse q̃ forte nō posset ōtinuare iō ad ęrā pbatō. ōtinuatō requirit. Naz alē cēt pbatio si q̃s vno mēse staret in ordīe vno in seculo a postea iterū vno in ordīe vno ī seculo a sic facēt p ānū a hmōi. Preterea cū tex. indiffinite loq̃. dicēdo austeritates vmūsalē ipsas ōprehendit ut nō. p dp. de reg. iuris ī rubrica. Affacit. ex de dcā. ad audiētiā. B. Ponam. q̃ q̃ intrauit in ianuario. a exiuit ī carnisp̄uio. deinde reintrauit in pascha. si p̄mi mēses ōputabūt ei. nihil pbauit de q̃dragesima. Et sic dicā de aduēntu vel de hyeme seu estate in q̃bz anni ptibz varie sūt religiōis austeritates Preterea q̃n iura loquūt de annali spacio. de ōtinuo intelligēdū ē ut nōt p d. pīez meū de elec. c. j. li. vj. Et ē cē tex. co. li. a ca. cupiētes. Ex certū. Ad 8 etiā facit q̃ 8 nōt. ff. de hīs q̃ no. in fā. l. gñoa. ff. 8 diui. a tēp. pscrip. fu p rubrica Jtē q̃ iura dicūt q̃ q̃tibz p̄ scriptō ita impedit p actū ōtiū q̃ ne cesse ē alia. incwari. ut ex. de presc. audit cū sibz. Preterea casus vide. legis q̃ dicit. q̃ ille seru. 8 ē cetera. n. q̃ anno ōtinuo fuiuit Ille āt 8 nouicius q̃ ñ fuiuit anno ōtinuo. ff. 8 pbl. si. Ex q̃tiēs. B. Nec ē ō q̃ 8 nōt p spe. ī rubri. de statu reg. Naz error scptoris thema eius mutatū fuit. Casus enī speculatorē qn q̃s integro pbatōis anno in mōsterio stetit. a añ. p̄ fessionē facēt exiuit a postea redīt. vtz p

batōis anni fit ei de nouo ōcedēdi. et tenet q̃ ñ Qui casus a nrō multū diūsus ē. Et q̃ spe. talē casū posuit dupl̄ p. Dīo q̃ dicit ipsā. q. ē. Barbix. in venerabilib. A. puto aliquē tractatū fore. B. Et ē ei. vba in rñdēdo scribit cū tñ ibi bar. nihil de nrō casu: sed de nūc dicto loq̃t. Sed dō q̃ ipē spe. pbat solutō. illā p c. frat mitat. xxiij. d. Qd c. de nrō casu nil pēnitus dicit.

¶ Vtz q̃ vult intrare religiōz ut fit ibi nouicius si loci nō pōt ei p uidē de vestibz a suis necēsitatibz possit hē occasiōe tollē alteri ut sibi p uideat Rō Qui rō acapt aui. ñ ē dñs male fac. q̃ furtū ōmittit Mala āt ñ sūt facēda ōpensationē wm. j. q. j. ñ ē putāda. xiiij. q. v forte xxxij. q. iiij. sicut. xxij. q. ij. pri. vide Peculiū in fi.

¶ Vtz nouicius possit eligi ī platū Rō Ad abbatiā vel platurā religiōis eligi nō pōt. ñ expresse professus Ad ēpatū vō dū tñ als fit p donei eligi pōt A. siue eccia cathedral sit secular siue regular. ut in c. nulli. de q̃. B Et nouicius a ñ expresse professus. ex de ele. nullus li. vj.

¶ Vtz nouicius licēte possit ordinari Rō Sm ray. Nec p̄mā tōsura nec aliquē minorē ordinē recipe. dz donec p bat. fit. ar. xix. q. iij. mōsteriis Nec ray. a gos. S. q̃d ī ipō c. mōsteriis 8 q̃ expectādū ē p biēniū. diē Wil. Credo q̃ ex q̃ recepti sūt ad professiōz legitime. vel hīti p professis eo ipso hēant p pbatis a ordīes possint recipe. Satis cō. tos. A. Jtē ī sū. li. iij. t. xiiij. q. iij. B q̃ pauciēs nouicii excōicat. ē tēt s. Excōica. ij. Ex. q̃ incapt. q̃d si verbēt De mā ecl nouicōz hñt pla. religo ij. Et si nouicius ēāt bñficat. q̃d fiet 8 bñficō religio. ij. Ex. j. q̃ īcapt vtz epi

Vptie. De tpe q̃ pbibēt nuptie tēt s. īpedimētū. xvij Et de ptibz aliis. q̃ īpediūt nuptias sat dictū ē s. īpedimētū. j. cū c. se. Jtē ad nuptias ptinēt ea q̃ dicā sē s. Matrimoniū. j. cū omibz c. ibi sequētibz

¶ Vtrum nuptie sede sint bndicende. Ro. fm ray. Vir ā mulier trāsiēs ad bigamiā nō debz iterū a psbitero bndicā. ex. de sedis nup. Vir aūt. Alit psbiter q̄ talē bndictōem celebrauerit suspensus a bnficio et officio: debz ad sedē apl̄icā mitti. ex de secū. nu. c. j Et hoc intelligē fm Ost. a goff. ñ de cōsuetudine alicuius eccie alit obtinet qz tē posset sine periculo bndictō iterari. 8 pe. d. iij. ff. ex psona. A. qz tale statutum forte factū est ad exortatōem otinētie fm goff. ut in sū. cō. li. iij. ti. xiiij. q. vj. B Quētiā fm Tho. in. iiij. di. xlij aū 8z q̄ sede nuptie nō dnt bndicī: intelligī qñ tā ex pte viri q̄ ex pte mulieris vel saltē ex pte mulieris sūt secūde Si aūt virgo otrahit cū illo q̄ habuit aliā vxorē: nihilominus nuptie bndicent. Saluat em ibi aliq̄ mō significatio Cō. cū hoc Bern. A. s. in dicto. c. vir aūt. vbi non hoc simplit tenet sed dicit q̄ cū aliq̄s ducit virginē bndcō ista itera fm osuetudinē q̄rūdā locōz a hoc si pp sciat talē osuetudinē tolerat. alis nō valet Hostiēsis ut pt̄ in dicta. q. vj. dicit q̄ siue vir siue mulier in alio mūonio bndictus est: nō debz bndictio iterari. pmo omino dimitti qz vnus sine alio bndicī non debz. Dicit etiā q̄ duo bigami otrahētes: secō. q̄ nūq̄ fuerit bndicti bndicī pnt. B De nubētes. ¶ Tempus tuctus. L. ex. ff. ix. ver. viij.

OBedientia primo cōiter Ans sit virtus. Ro. fm Tho. ij. ij. q. ciiij. Est q̄dē virtus moralis. cuius spāle obiectū est p̄ceptū tacitū vel expressum Voluntas em superioris q̄ cūq̄ mō innotescat: est quoddā tacitū p̄ceptū a tāto videt obediētia pmptior q̄nto plus p̄uenit p̄ceptum expressū.

¶ Vtrū obediētia sit maxima virtutū Ro. fm Tho. vbi sup Virtutes theologice sc̄z q̄ deo fm se inherent: sūt potiores virtutibz moralibz q̄bz aliq̄d terrenū otemnit ut deo inhereat. Inter virtutes autē morales tāto aliq̄ est potior q̄ntomagis aliq̄d cōtēnit ut deo inhereat. Sūt āt tria genera bonorū q̄ hō pt otēnere ppter deū. q̄z infimū sūt exteriora bona. medium sunt bona corpis. supremū āt bona aīe. Inter q̄ quodāmō precipuū est voluntas in q̄ntū sc̄z p voluntatē homo oibz alijs bonis vtit. a ideo p se loq̄ndo laudabilior est obediētie virtus q̄ ppter deū otemnit ppriā voluntatē q̄ alie virtutes morales q̄ ppter deū aliq̄ alia otēnūt. Vñ Greg. vlti. mora. Obedientia victimis iure ppōnitur. qz p victimas aliena caro: p obedientiā vō voluntas ppria macta. A. Hoc ē dictū transfūptū est. viij. q. j. sciendū. B

¶ Vtrū sbditi teneā in omnibz suis superioribz obedire. Ro. fm Tho. vbi sup Dupl̄ pt otingere q̄ sbditus superiori suo nō teneat obedire. Primo modo ppter preceptū maioris ptātis Vñ sup illud Ro. xiij. Qui resistūt ptāti ipi sibi dānationē acq̄runt. dicit glo. Si q̄d iusserit curator: nunq̄d faciendū est si otra cōsulem iubeat. Rursus si q̄d pconsul iubeat a aliō impator: nunq̄d dubitat isto otempto illi esse seruiēdū. ergo si aliō impator: aliō dñs iubeat: cōtēpto illo obtpandus est deo. a ad idz facit illud Actu. iiij. Si iustū est vos potius audire q̄ deum iudicare. a di. viij. q. otra mores. xj. q. iij. qui resistit. a c. nō sp. vbi dicit glo. q̄ inferior nō solū obedire nō dz cū preceptū est iniustū: sed ect cū est inhonestū. Secō mō nō tenet inferior suo superiori obedire si ei aliq̄d p̄cipiat in q̄ ei nō subdit. Dicit em sene. iij de bnfi. Errat si q̄s estimat seruitutē in totū hoiem descēdere. Pars em̄ melior excepta est. corpa obnoxia st et ascripta dnis suis Mens sui est iuris. a ideo in hijs que ptinent ad interiorem motū voluntatis hō non tenet homini obedire. ff in hijs que exterius p corpus sūt agenda. in quibus tñ fm ea que ad naturā corpis ptinent hō homini obedire nō tenet. sed soli deo qz omnes homines natura sunt

pares · vñ nō tenent serui dmīs nec fi
lij parentibz obedire de mūomio ꝛhen
do vl virginitate seruanda aut aliq̄
hmōi · Sed in hijs q̄ ptinēt ad dispo=
sitōem actuū a rerū humanarū tenet
sbditus suo superiori obedire sm rōem su
pioritatis · sicut miles duci in hijs q̄
ptinēt ad bellū · a seruus dño in hijs q̄
ptinent ad seruilia opa · a filius patri
in hijs q̄ ptinēt ad disciplinā vite et
curā domesticā · a sic de alijs ·

¶ Quid si dubitat sbditus vtrū qd p=
cepit sit ꝓtra deū vl nō · Rō sm ray · dz
obedire · nisi cēt tale in q̄ nullo modo
excusare² ignorātia · puta ꝓtra articu
lū fidei · pcepta vl phibitōes dei · vl cō
tra gnale statutū ecclie · Alit enī in du
bijs obediēdū est · ex de tempo · or · ad
aures · Quietā tonū sine q̄ nō pt ēe
salus dz dimitti ꝓter obediēciā · xj · q ·
iij · qd ergo · A Ibi dr · Aliqn dz p obe
diēciā tonū qd agit intermitti · B Cō
Tho · et Goff · A Dicit q gnalit qnā
q subditus nō pt p ouiemēte inq̄sitō
nē certificari dz obedire a obediēdo ex
cusat ēe si dubitet circa pceptū dei · v
vtrū qd sibi mādat sit ꝓtra dei pceptū
xxiij · q · j · qd culpatur · B

¶ Vtrū obedia in hijs q̄ qs vult p se
sit meritoria · Rō sm Tho · ij · ij · q · ciiij
Si id qd pcipit sit p se volitū a absq̄
rōe pcepti sicut accidit in psperis · ia
ex ꝓpria volūtate tēdit in illud · a nō
videt implere ꝓter pceptū Sed qn id
qd pcipit nullo mō est sm se volitum
sicut accidit in aspert · tūc oīmo est
manifestū q nō implet nisi ꝓter pce=
ptū Et iō dicit Greg · in moral · q obe
diēcia q̄ hz aliqd de suo i psperis nul
la est vl minor · qr · s · volūtas ꝓpria ñ
videt principalit tēdere ad implēdū p=
ceptū sed ad assequendū ꝓpriū volitū · In
adūsis aūt vl difficilibz est maior qr
ꝓpria volūtas in nihil aliud tēdit q̄ in
pceptū · A Predicta etiā hñt · viij · q ·
j · sciendū · B Et ꝗ intelligēdū est · sm
illud qd exterius apparet · Secūm tñ iu
dicium dei q̄ corda rimat pt ꝓtingere q
ēt in psperis obedientia aliqd de suo
hñs nō ꝓter hoc sit minus laudabilis
· s · si ꝓpria volūtas obedientis nō mi=
nus deuote tēdit ad implēcitōem pcep
ti Cōcor · Vl · A De inobediēcia habes
s · Inobediēcia · B

Obediēcia · ij · s · laycorū Vtrū xpi
ani teneant secularibz ptātibz
obedire · Rō sm Tho · vbi s · qr
sic · Per fidē enī xpi nō tollit ordo iu=
stiēie · sed magis firmat Ordo āt iusti
ēie requirit : ut inferiores suis superiori=
bz obediāt · alit enī nō posset humana
rū rerū status seruari · Hāc tñ obedien
tiā itellige iqsitū ordo iustiēie requirit
a iō si ñ habeant iustū principatū sed vsur
patū · vl si iiusta pcipiāt : ñ tenēt eis
sbditi obedire · ñ forte p accidēs ꝓter
euitandū scādalū vl periculū Con · pe ·

¶ Vtrū laici teneāt obedire plātis ec
clesiasticis · Rō sm Wil · Laici ñ tenē
tur obedire plātis ecclāstic · nisi i hijs
ad q̄rū obseruātiā in baptismo se ob
ligauerūt sc̄z ut teneāt verā fidē sc̄z cū
opibz ut abrenūciēt sathane a oīmi=
bz pompis a opibz eius · a p ons q̄ntū
ad oīne pctm vitādū · a spūale tonū
pseqndū · In alijs actibz ñ sbdūt eis
ñ inq̄ntū ad ista ptinēt vl reduci pñt ·
A · Idē in sū · con · li · iij · ti · xxxiij · q · v ·
aīt ñ · Et facit · xj · q · iij · ñ āt vobis · B ·

Obediēcia · iij · sc̄z clericorū Qui
bus a q̄lit clerici teneāt obedi
re · Rō · Clerici tpalibz dmīs ñ
sūt subiecti · nec eis obediē tenēt · nā
laicis nec s clerici · nec de rebz ecclāsti
cis disponēdi aliqd omissa ē facultas
xcvj · di · bene q̄dē · ex de osti · eccla · sed
plātis ecclāsticis indubitāter tenēt
ut patet a oīnibz inferioribz plātis su
is · Sed aūt extraneis · qr sicut nō va
let sīna nō sui iudicis : ita nec pceptū
ex de iure · si clerici · viij · q · j · qr frater ·

¶ Quid si eps mandet sacerdoti ut ex=
cōmunicet illum quē ipse reputat in=
nocentem · Rō · sm Tho · in quolibet
Aut mandatur sacerdoti sola denunci
atio excōicationis · aut ipsa excōmūni
catio Si denūciatio : certe tenet denū
ciare ex pte episcopi · Si āt pcipiat

q̃ eũ excõicet: tũc si est notoriũ illu
ꝯ innocentẽ: d; cõtra epõ illiꝰ innocẽ
tiã allegare a pbare. a si deficiat in p
bãdo: d; obedire q̃ntũ cunq; sciat eꝰ
innocẽtiã. A. Immo ꝗ casu videt q̃
nõ dẽat obedie. sic ꝑt colligi ex dictis
s. Iudex. j. Ex. j. in additõe. B. Si vo
legitie pbr: nõ d; obedire ꝯ recurrere
si o; ad supiorẽ ptãtẽ Si ãt sit dubiũ
obedire tene². xxiij. q. j. q̃d culpat.

¶ Vtr clericꝰ teneat obedire epõ q̃ i
ponit ei q̃ vadat romã p negocijs ec
desie. Rꝯ ꝓ ray. Tenet a nõ valet
excusatio dicentis q̃ alij sint magis
ydonei. qr in talibꝫ legatõibꝫ nõ opor
tet hũc ordinẽ seruare. ff. de lega. l. sci
endũ. Ex penit. Nec etiã ꝑt valere ex
cusatio ꝓ Host. ꝓter curã rei fami
liaris. qr cõis vtilitas ꝑferenda est
ꝑuate. ex ꝗ post. pret. tone prio. Nõ
tñ tene² obedire ut promoueat negocia
otra seipm. ut in dicta. l. sciẽdum. Ex
acusatio. A. Fact etiã c. petitio. ext.
de iureiu. Predicta etiã notãt in sũ
con. li. iij. ti. xxxiij. q. xij. a se. B

¶ Dono q̃ eps ꝑapiat capellano vt
mãdet alij deico ut det libros ꝓprios
nepoti ipsiꝰ epi. vt ut renũciet bñfiꝰ
qr vult alteri oferre vt aliq̃d hmõi
nũq̃d tenet obedire. Rꝯ ꝓ ray. Nõ
ptinet ꝗ ad epm. vij. q. j. qr frat. Et
addit q̃ nõ tenet clericꝰ ad obedietiã
de suis rebꝫ vandis Intelligas sũ cã
ar. ex. de cõsi. cũ apls. Inhibemus
xvj. q. j. ꝑdicator. Ite addit q̃ si cle
ricꝰ hñs libros inceptꝰ sit a epus ꝑa
pit deico ut omodet deico tone indo
ꝗs ut in studio ad qꝗ ipsũ mittit ꝑsi
dat: tũc obediẽdũ videt. qr nõ mouet
ipsũ caritas ꝯ cõis ecie vtilitas. ar
ut in dcõ. c. qr frat. a ex de magi. sup
specta. Et ꝗ intelligas si de bonis ec
desiastic libri sint acq̃siti alit nõ. ex
ꝗ testa. req̃sisti. a ꝗ iuẽ pa. cũ dilcũs
. Ex nos g̃. A. Idẽ i sũ. cõ. e. t. q. xiij. B

¶ Vtr clericꝰ magr dẽat obedire epo
suo q̃ archiepõ. Rꝯ ꝓ ray. Epõ. ñ
in q̃busdã casibꝫ q̃s hẽs ꝗ Archieps
. Ex. iij. A. Idẽ in sũ. cõ. eo. ti. q. xv. B.

Obedietia. iij. religiosor. Vtr
religiosi teneat platis ꝓpriis
in omnibꝫ obedie. Rꝯ ꝓ m Tho
ij. ij. q. civij. Religiosi ꝑfitẽt obedietiã
q̃ntũ ad regularẽ obseruãdã ordinatõ;
ꝓ m quã platis suis ꝗbdunt. a iõ q̃n
tũ ad illa sola obedire tenent q̃ pñt
ad regularẽ obseruãtiã pertinẽ. A Et
ista videt omia licita a honesta a pos
sibilia. q̃ manifeste nõ trahũt extra
ꝓpria; ꝓfessionẽ. et ꝑ excessũ. puta si
precaperet transit ad aliã religione;
et artiorẽ vt q̃ ꝗbdit offerat se mar
tirio In talibꝫ enim obedietia nõ ẽ nẽca
ria. licꝫ qñq; possit et ꝑfectõis. In re
liq̃s vo honestis videt nẽcaria. nã cui
alicui dat iurisdictio seu ptãs: ordinat
oia illa intelligũt accessa sũ q̃bꝫ ptãs
explicari nõ possit. ff. de iur. om. iudi
i. ij. et ex de off. dele. ꝑterea Patꝫ aũt
q̃ multa possunt occurrere q̃ prelat
videbunt oportuna ad regularẽ ob
seruantiã q̃ singuli ex subditis diiu
dicare nõ poterunt. et forte videbun
tur eis ad talem obseruantiã nõ op
tuna. vñ si de eis opteret ꝑlatos rões
subditis reddere: apte insurgeret q̃
dã dubiorꝫ scrupulosa inexplicabi
lis ꝓplexitas ad regulare obꝗuantie
a recti eiꝰ statꝰ ꝗbũsionẽ. l. nõ omni. et
c. se. ff. de legi. Et ꝓter hoc tenen² ꝗb
diti in omnibꝫ ꝑfatis obedire. B. Et hꝰ
est obedientia sufficiens ad salutem
Si aũt a in alijs obedire voluerit. hoc
pertinebit ad cumulũ ꝑfectõis. dũ
tñ illa nõ sint otra deũ. aut otr ꝓfessi
onem regularẽ. qr tal obedietia eet il
licita. Sic ergo potest obedientia tri
pliciter distingui vna sufficiẽs ad sa
lutem que sc; obedit in hijs ad q̃ ob
ligat. Alia ꝑfecta q̃ obedit in omnibꝫ
licitis. Alia indiscreta q̃ ecc in illicitis
obedit Con. De. A Idẽ in sũ. cõ. li. iij
ti. xxxiij. q. vij. et. viij. B

¶ Vtrum monachus teneat obedire
abbati precipiẽti q̃ stet in scolis. Rꝯ
Sacris lris intendere nõ est cõtra va
catõem monasticã. sed potiꝰ adiuua
tiuũ otemplatõis ut a manifestat

Tho. ij. ij. q. dxxxviij. Et ideo abbati papiēti monacho q̃ ad hmōi studeat ipē obedire tenet Ire et ad studia publica pt certe: a d; si abbas papiat. Quietiā sine eiꝰ mādato siue pcepto ire pōt. dū tñ vadat de sua licentia a ofitioa ouentꝰ. Alr eet excōicatus. ex ne de. vl mo. ut periculosa. h. vj Et hūc casū plemꝰ hēs ē. Excōicatio. j. C. iij. ver. xiij AL ic; h q8 prime dictū est fieri possit nō tñ expedit. nā ad hoc quod possit monachꝰ in studio publico literl sacris intēdere duo papue exigūt. Primu; ut obediēcia cogat. qr ex se d; sp velle in claustro manere. Scdō ut intētio eiꝰ nō sit ad gloriā. sed ad sapientiā aspirare. qr dic Jhero. Monachꝰ nō doctoris sed plangētis habz officiū. q̃ vl se vl mū dū lugeat a dm̄ pauidꝰ pstole² aduē tū. xvj. q. j. monachꝰ fm eū. Tho. et in sū. cō. co. ti. q. x. Et ex hīs p; q religiosus tenet obedire circa studū licet nō cōtineat in regula. Et facit ad id q8 prime dictū est. B

Vtr monachꝰ magis obedire tenet abbati q̃ epō. Rx° fm ray. Monachi sunt astricti potiꝰ obedire abbati l viij. di. c. j. a. ij. A Jdē in sū. cō. co. t. q. xv. B. Vñ non pt eps instituē monachū in ecclesia sclari iuito abbate Vnde ē. Abbas. C. penulti. Et vtru; abbas possit phibere mōcho sbdito ne ofiteat epō. vide ibidē. C. fi.

Vtr monachꝰ teneat obedire epō vocanti eū ad ministeriū. vl comitatū suū inuito abbate. Rx° fm Hosti. Puto q nō. sed hoc est solꝰ pape q̃ quēlibet siue clericū siue monachum pt ad se vocaē. A Etiā ad ministeriū ut in tex. de q̃ statū B. xj. q. iij. p pnd palē. q si ofentiēte abbate vocatꝰ sit vl etiā autoritate pape. a ibi nō pōt statuta sui ordinis obseruare. cōsulo q si pt: ad claustr reuerta² nec piculū suū exponat omodis aliorr. xlj. d. Si cuta c. nō est. a c. nos. Si nō pt licentiā obtinere: nēce hēt obedire. ar. ex de offi. dele. Si qñ. A. Jdē in sū. cō. co. ti. q. xx. et se. Et intellige h ñ monacho manifeste imminent salutē periculū. nā tūc in hīs sicuta in alīs il licitis nō eet obediēdū utē. in pñ°. B

Magis sūt religiosi astricti suis pelatis obedire q̃ clerici sclares suo epō Nā religiosi nō solū renūciauerūt oibꝰ patribz. sed etiā pprie volūtati. xij. q. ij. nō dicatis. ex de of. or. q̃nto. A. Jdē in sū. cō. co. ti. q. xxj. fm Ray. et Hosti. Et addūt q clerici sūt magis astricti obedire epō q̃ laici. ar. lxxj. di. priuant. B

Vtr religiosi teneāt obedire epis. Rx° fm Wil. In hīs q̃ nō sūt otra deū vl ordinē suū tenēt. satuis sp puilegiis a ostitutōibz eorr. ex de simo. ne dei. vñ si papeēt plato eorū vl sbdito q irēt ad papā vl regē l q recipēt omissiōes cārr ut visitatōes seu excautōes testamētorr a filia: nō tenēt obedire. hcz alios clericos possint epi ad talia cogē. Sūt eē plēs religiosi in tli bz expsse puilegiati. A Jdē i sū. cō. c. ti. q. xxiij. B Multa q̃ ad obediēciā ptinē pñt ē Mōchꝰ et J Religio. A Advertēdū eē q religiosi ñ sint puilegiati sicē ceteri clerici tenēt petere lmia; a pp̄o epō ut possint ordinari ab alieno. ut i sū. co. ti. q. xxij. Vbi eē d; fm glo. ray. Nec apparo q8 facūt q̃dā q de ouētu ad cōuētū mittūt frēs alterꝰ diocēs modiu; ibi moraturos ut sic recipiāt ordīes ab epō loci vl alia q̃ regularit non ñ a pprio epō sūt recipēda. Et sbdit in dicta. q. xxij Nota tñ q hodie sup hīs frēs pdicatōes a minores a multi alij sl puilegiati Et ad pdcā facit c. cū nullꝰ ex de tēp. ordi. vj Jtē si clericꝰ hz plēs iudices q̃r vtriq eqlr teneat obedire. vl si duo bz epis pmiserit obediāz. a papiant diuisa fm hos. a in sū. e. ti. q. xvj. dicē dū q vtriq tenet obedire si pōt. alr obediat ei cui prio iurauit qr pm iuramētū licitū seruādū est: preserti cum non possit habere nisi vnū titulu; nisi forte cōne maioris beneficij trāslatus intelligatur. Si aūt ex sufficienti

dispensatōe intitulatus sit in duob9 locis a sb diuisis prelatis. tūc obediat ei a q̄ maius bñficiū habz a q̄ vtili9 p̄cepit. ar. ex. de testa. cū in officijs. a c. relatuz. ij. in fi. a ex de postu. c. fi. q̄ si omia eq̄lia sint: loc9 est gratificati oni. ff. ad silk se. con. si q̄s in ꝓui. ff. si cū oēs Hec omia locū hnt in ordinarijs iudicibz. Ceteruz si duo sint delegati ꝓtraria alicui mādātes: tunc locū habz dere. ex de rescrip. cū ꝓtingat Vbi ꝯ q̄ aut is cui mandat aliquid a talibz nescit int iudices aliquaz eē ꝓtrouersiā: a tūc exeqūt mandatū illius q̄ primo mandat. ñ añ executōez innotescat ei de disceptatōe inter se. Receptis aūt cōtrarijs mandatis a diuersis postulet copiam lrārum ad vtrosq̄ iudices directaruz quas ꝓ̄ precipit exhibei. a diligent aduertat an secunde litere vocent primas vl nō. Si prime vocant p secūdas: obediat secūdis. Si autē: obediat p̄mis Sed si de hijs dare sibi p literaruz inspectionē cōstare nō p̄t. non oportet exeqū hmōi vl illi9 donec p arbitros ī ter eos hmōi ꝓcertatio sopiat. Caueat tñ ne fingat se certū vbi cert9 non est. aut dubitare vbi dubitandū nō est. Ex hoc etiā licz detur doctrina q̄liter is cui mandat se hīe debeat: nulla tñ ei tribuit potestas. ut inter delegatos aut ptes de iurisdictōe debeat iudicare. Itē circa hāc materiā in c. fi. ex de sen. ꝯ re. iudi. fic ꝯ. Duobus iudicibz diuersas sñas p̄ferentibus si ex iurisdictōe ordinaria p̄esserūt tenet p reo nō actore sña. nisi in cā fauorabili. puta matrimonio. libtate. dote. seu testō. si p ipso fuerit p̄mlgata. Si ꝯo ex delegata ptāte: vtrq̄ pendet sña ex arbitrio delegātis. q̄ si ex cōpromisso neutra debet habere vigorem. B

Oblatio. Quot sunt spēs oblationū. Rō Tres. Prīa est donatio alicui9 rei deo vl ecclesie grātis facta int viuos. De hac dictū est s̄. Donatio. j. p totū. a s̄. Ecclesia j. ff. vj. Secūda spēs oblationū est. donatio cā mortis. de q̄ supra. Donatō ij. et hec etiā aliqñ ꝯ mortuariū siue legatū p anima Tercia est q̄tidiana et vsualis quā faciūt fideles ad missam hmōi ista cōius dicit oblatō A. Hoc fuit dictū post. ut p̄z in sum. con. ti. j. ti. xv. q. l.

¶ Cui dñt dari oblatōes Rō fm rāp. Sacerdoti prochiali q̄ p p̄cis offerū tur. p quorū remissiōe ille ex officio orare tenet. Aut si ecc̄ia nō est prochial dāde sūt plato illi9 ecc̄ie. x. q. j. q̄ sacerdotis a. c. hanc consuetudinē xvj. q. j. doctos. A. Rap. dicit q̄ oblatōes que fiūt ecclesiis prochialibz dande sunt sacerdoti prochiali tm̄. quia pro p̄cis ꝯt. Vel si alie ecclesie offerunt prelato eiusdē ecclesie dāde sunt. q̄ꝯ est verum ñ ostiterit donatorem aliud voluisse fm glo. eius ut in sum. con. co. ti. q. lj. B

¶ Vtz liceat religiosis oblatōes recipere. Rō fm Tho. ij. ij. q. lxxxvj. q̄ fic a hoc triplī. Primo mō si sint pauperes p dispensatōnem sacerdotū vl ordinatōem ecclesie. Secūdo mō si sunt ministri altaris. a fic possūt recipere oblatōes sponte factas. Tercio mō si prochie sint eorum. a tunc ex debito possunt recipere sicut ecclesie rectores sicut a hic infra. ff. v. ꝯ in fi. A Idem in sum. con. co. ti. q. lij. B

¶ Cum episcop9 celebrat cuius sunt oblatōes. Rō fm Post. De iure cōmuni sunt episcopi. q̄ sibi offerunt. a a suis prochianis. Nā tota sua dyocesis prochia intelligit extra de rap. c. j. a de proch. sup eo. Sed si de ꝓsuetudine ꝓtrariū esset: sequēda est H. dū tñ episcopus consuetā canonicā accipiat q̄ si episcop9 in vno loco minimam moram contraheret a minis frequenter celebrat. aut in aliena dyocesi secus esset. ar. ex de decimis. suggestum. Idem in archiepō puinciaz visitante. extra de censi. romana. ff. li. vj. A Idem in sum. con. co. titu. questi. liij. B

¶ Vtꝫ oblatōes debeāt de nēcitate p̄cepti. Rz° fm Tho. ij. ij. q. lxxxvj. Oblatōes de sui natura nūt q̄ voluntarie offerāt fm illud exo. xxv. Ab omni q̄ offert vltro ves acāpietis eas. Pōt tñ ōtigere q̄ aliq̄s teneat ad oblatōnes q̄druplici rōe. Prio q̄dē de p̄cedēti ouetōe. sicut cū alicui ocdit aliq̄s fundꝰ ecāe ut certis tpibꝫ certas oblatōes faciat. qꝰ tñ habꝫ rōem cēsus Secō ꝓpter p̄cedētē deputatōꝫ t̄ pmissionē. sicut cū aliq̄s offert donatōem inter viuos. vt relinq̄t in testamento ecclesie aliquam rem mobilem vt immobile in posterū soluendā. Tercio ꝓpter ecāe nēcitatē puta si mīstri seu sacerdotes ecāe nō habeant vñ sustentent Sed hic addit Jmo. A Jmmo videt potiꝰ Hosti. a glo. Rap. ut in sū. cō. co. ti. q. liiij. B. qꝰ intelligit misia ipsi subditi ꝓpter pauptatē sacdoti subuenire nō possēt. in q̄ casu q̄rat manibꝫ victū. xcj. di. clericꝰ victū Quarto ꝓpter cōsuetudinē. Tenent enim fideles in aliq̄bꝫ solēnitatibꝫ ad aliq̄s oblatōes cōsuetas. tñ hijs duobus vltimis casibꝫ remanet oblatō quodāmō voluntaria sc̄ q̄ntum ad q̄ntitatē vt speciē rei oblate Con. Rap. a Goff. et addūt q̄ prochiani ī hac pte ad tenendū ōsuetudinē cogi possunt nō a sacerdote: sed ab epō cuius officiū in talibꝫ implorandū est. ex de simo. ad apostolicam Idem Tho. A Idem in dicta. q. liiij. Et addit q̄ c. omnis xpianus. de ōse. di. j. vbi videtur dici q̄ oblatio omnino debeat fieri fm Rap. et alios intelligit de interiori oblatōe quā q̄s tenet omnino facere vt q̄ loq̄tur de ōsilio Hosti. vero dicit q̄ in p̄cipuis festiuitatibꝫ tenet q̄s offerre a cogi pōt maxime cū sit q̄ si gñalis ōsuetudo vbiq̄ t̄raxꝫ. D cūꝫ Tho. pt intelligi vtꝫ si s hac ōsuetudine ōstat. a sic ōcordat cum eis. B

¶ Vtꝫ oblatōes aliq̄ꝫ sint respuēde. Rz° fm Rap. In detestatōeꝫ crimis respui dūt ab ecāa oblatōes inscriptoꝫ sc̄ notorie diffidētiū. Item eorꝫ q̄ pauperes opprimūt. di. xc. oblatōnes. Item raptoꝫ a vsurariorꝫ. cē de rap. sup eo. a de vsu. qr in omnibꝫ. Item meretricū. Sitꝫ etiā ei q̄ ecāe immunitatē violauerit. nec emēdare voluerit. xvij. q. iiij. miror Item ꝓpter aliud crimē notoriū a horrendū. A. ar. dā c. miror. fm Rap. a in sū. cō. co. ti. q. lv. vbi patꝫ. a in iuribꝫ allegatis q̄ p̄dicta intelligūt q̄n crimina sūt manifesta. a delinq̄ntes emēdari nolūt B. Sitꝫ de q̄libet heretico vt publice excōicato. A. Hoc dictū s hētico pblico vt excōicato fuit Hos. q̄ etiā addit. Sed presbiteri nostri tempis vix discernūt. ut in dicta. q. lv. B.

¶ Vtꝫ debeāt recipi ab ecāa oblationes iudeorum. Rz°. fm Wilhel. Si nihil habent nisi ex vsura: ecclesia non debet recipe. ne videatur peccatis eorum cōmunicare. Et in hoc casu loq̄tur c. quāto. de vsuris. A. v. fm hanc distinctōem dēt limitari. Ibi emꝫ sz q̄ iudei cōpellendi sunt ad satisfactionem ecclesiis pro decimis et oblationibus debitis: quas a christianis de donibꝫ et possessionibus alijs peraspere consueuerant anteqū ad iudeos quocunq̄ titulo deuenissent. B. vbi autē aliquid habent iusto titulo. potest ecclesia ab eis exigere oblatōnes debitas sc̄ fm Host. quando possessiones ipōrū sunt obligate ad aliq̄s oblationes faciendas p̄ septimo. tricesimo āniuersario a huiusmodi. A Sed certe isto casu non videtur faciendā distinctio vtrum iudei habeant aliquid aliud q̄ de vsuā. sed indistincte debet ecclesia oblationes recipere cum recipiat suum. extra de dei. de t̄ras. Ideo c. quanto. videtur intelligēdum de alijs oblationibus cū distinctione tñ Wil. prefata. B.

¶ Vtrum sacerdos possit recipere pecuniā oblata: pro missis quas in penitentia iniunxit. Respōsio secundū Hostien. Sz̄ō debet missas quas ipē iniunxit celebrare. quia species malicest. extra de vi. et ho. cle. cum ab omni

Sed vel talia nō inūgat vel si iniungit dicat ei q̃ ipsas faciat celebrari p aliū-ita tñ q̃ non p vicinū sacdotē de q̃ merito sit suspicō q̃ ille sacdos mittet aliū pemitētē ad ipsum sed vel ipē ofessor gratis celebret vl oblatū hac occasiōe paupibz eroget Qz offert alicui religioso loco vel ecclesie omnia bona sua: nunq̃d intelliguntur futura aut iura. a actōes Dic ut ⁊ Pignus ff. iiij.

Obligatio. Quot modis aliq̃ tacite obligantur. vide ⁊ Pignus. ff. ij. et ibi de materia obligationis vide per totum.

Obligat⁹ ad rōcīnia. Vtrū illi q̃ obligati sunt ad rōcīnia q̃ gerūt administratōem alic⁹ ut sūt tutores curatores a hmōi possint ordinari. Rz. fm ray. Si exercēt hmōi administratōes p psona secularia nō miserabili: nō possunt pmoueri. xxj. q. iij. c. j. et. ij. ex. ne de. vel mo. c. j. et. ij. Si vo exercent p psona ecclesiastica vel etiā seculari miserabili: ut est cecus. paup. pupillus et vidua pñt pmoueri si aliud non impediat. di. lxxxix. iudicatū. a d. lxxxviij puenit. a. xvj. q. j. monachi.

¶ Sed q̃d si officiū q̃ gesserunt finitū sit et tñ sūt obligati ad rōcīnium. Rz. fm Ray. Si nō moueat eis questio mota est bñ pñt pmoueri. ñ manifestū sit aliquē tale teneri de dolo tūc em ep̄us deberet eū ex officio suo repellē. sic a quēlibz criminosū siue infamē. ij. q. vij. alienī. vj. q. j. infames. ff. de postu. l. q̃s phibz. Si vo in ipsa pmotōe moueat eis q̃stio vl antea mota est distingue. qz si q̃stio moueat de dolo nō dñt pmoueri añ decisā litē. lxxxj. di. tātis. xxiij. di. i de ēē. c. j. Tñ debz taxari tps insta q̃ q̃stio deciditur. ar. ēē q̃ fil. sint leg. latro. a q̃ ma. ac. pos. ad hec. A Ibi nō videt haberi hoc. ca. B. C. de inge. ma. l. diffamari. Si vero questio moueat de culpa tm: talis pt pmoueri. nō obstāte actoris reclamatōe. tñ lis postea p cedet sicut pri⁹ a sb eodē iudice. ff. de iudi. v. acceptū. ff. de iu. om. iudi. l. cū q̃dā A. p dicta intelligūt de obligatis rōcīniis priuate psone. si vo reipublice: de ib dr in se. ff. B.

¶ Vtz q̃ sūt obligati reipublice possint ordinari. Rz. Si sunt obligati reipublice ex administratōe quā gesserūt nō dñt pmoueri añ reddita rōcīnia di. lj. p tota. C. de epi. a de. officiales Sec⁹ si alis reipublice sint debitores. ff. de mu. a ho. l. recepto. ff. debitores. C. de ep̄is a de. q̃sq̃s emersis. A. Idē in sū. cō. li. iij. ti. xxj. q. iiij. Vbi etiaz pz. a in iuribz allegatis q̃ q̃ ad obligatos rōcīniis reipublice nō fit distinctio vtz fit mota q̃stio vel nō. B

¶ Vtz obligat⁹ p iuramētū vel alio⁹ ad aliq̃d dandū vel faciēdū possit ordinari. Rz. fm ray. Dñ pt. sed remanet obligat⁹ sic. a añ vl pt scribēdo vl alia honesta faciēdo satisfacere. Nec obstat. di. liij. legē. a d. liiij. q̃ancq̃ qz illa intelligūt de ꝑpetuo obligatis puta. de seruis. curialibz a hmōi. Si tñ obligat⁹ erat ad incrcentia. puta ad mīstrādū in balneis vl in tabernis vl ad purgādū cloacas a hmōi ñ dz ordinari donec satisfecerit vl aliū eq̃ p doneū supposuerit ad tlia. A. Hoc vltimū dēm a v. si tñ ttl. fuit glo. ray. utz in sū. cō. co. ti. q. v. ad fi. Et addt Sed in tñ secūte ad mōsteriū ib nō req̃ri: ib est. qz nō obstāte q̃cūq̃ obligatōe dādi vl faciēdi ēē iuramēto firmata pt q̃s libē ad religiōz trāsire. iuē facultatē suā satisfaciēdo creditoribz si ib nō faciat ex leuitate l voluta sb tra hēdi debitū. ij. ex caritate feruorea spiritussā inspiraōe Nec fac iste iniuriā creditoi Excusat em spūssā auctē cui nemo resistē pt. xix. q. ij. due sūt a ēē de regu. l. utz in dcā. q. v. B. Vtz obligat⁹ ad rōcīnia possit ingredi religionē req̃re ⁊ Religio. ij. ff. vij.

Occulta Quomō a quale tlia corrigenda sunt habetur supra. Correctio. ij. ff. v. Item re quire ⁊ Reuelatio.

Odium. Vtꝝ odium primi sit pctm̄ Rꝯ; Tho. ij. ij. q. xxxiiij Debꝫ hō in frē odio hīe pcēz a omē id qd ptinet ad defectū sine iustiae. ſ ipsā naturā a grām frīs ñ pt aliqs hīe odio sine pctō. Hoc āt ipz qd in frē odim9 culpā a defectū hom̄ ptinet ad frīs amorē Eiusdē em̄ vōis est q̄ velim9 bonū alicui9 a q̄ odiam9 malū. Vñ simplr accipiēdo: odiū frīs ē cū pctō. j. Joh. iij Qui odit frē; suū homicida est. De dilectōe siue caritate q̄ otrariat odio hēs s̄. Caritas

Officiū ecce. Multa hēs de hs s̄. Hore. a s̄. Missa.

Cum scūm siue chrisma. In die cene dm̄ p epos triplex oleū osecr̄ tur Primū a pncipale est scū; chrisma sc; ex oleo a balsamo. a cum isto bndicūt fontes baptismales Itē calix a patena. Itē osecrat ecēia a ec̄ altare Itē puer postq̄ baptisat9 ē inungit in verticē a in frōte. Itē inungūt epi qñ osecrāt in capite a in manibz. Itē oes fideles qñ recipūt sacm̄ ofirmatōis. Et de isto chrismate ānuati renouādo hēs s̄. Baptism9 ij. Ff iij. Secūdū dr oleū cathecuminorꝫ siue oleum scūm siue bndcūm. Et isto inungit puer q̄ debz baptisari in pectore et int scapulas. Itē vngunt man9 ei9 q̄ ordinat sacdos Itē inūgi² tā ecēia q̄ altare añ chrismatōz a osecratōz Itē inungūt reges a pncipes in brachio siue in humero. Teraū est oleū infirmorꝫ q̄ inungūt infirmi in mortis articulo. De q̄ vnctōe hēt ff. Vnctio extrema p totū. Predicta omia hnt sūmatim. ex. de sacra vnctōe. c. vnico a in pontificali romane curie.

Sed nunq̄d pnt hec olea alio tēpe osecrari. Rꝯ Oleū scūm siue chrisma in die cene dm̄ ofici dz ut nōt de cōsedi. iiij. omi tpe a ex ꝯ sen. exc. qm̄. li. vj. De alijs āt nō inuenio phibitū.

Quid si oleū nō osecratū apponat oleo osecrato Rꝯ Totū efficit osecratū ex. de ose. eccl. vl alt. q̄ in dubijs. sic a ꝯ aq̄ bndicta dictū est s̄. Aq̄ bndicta. A. Et ibi de hs in additōe. B.

Opinio. Vtꝝ auditores diuisorū mgrōꝝ tenētiū diuisas opiniones excusent a pctō si opiniones mgrōrū suoꝝ teneāt. Rꝯ fm Tho. in q̄libz. Si diuise opiones doctrine scpture nō ptineāt ad fidē a bonos mores abſ piculo auditores vtrāq̄ opinionē seq̄ pnt. Hic em̄ hz locū qd aplus dicit Ro. xiiij. vnusq̄sq̄ in suo sensu abūdet In hijs vo q̄ ptinet ad fidē a bonos mores nullꝰ excusat si seq̄² erroneā opinionē alicui9 mgrī In talibz em̄ ignorantia nō excusat. A ñ q̄s intēdat tenere qd tenet ecēia q̄ rat diligēt noscē veritatē. xxiiij. q. iij dixit aplus B. alioq̄n immūes fuissēt a pctō q̄ secuti st opinionē Arrij Nestorij a alioꝝ hereticorꝫ Nec pnt excusatōz hīe ꝓpt simplicitatē si in talibz opinionē erroneā seq̄n² In tlibz em̄ dubijs nō est defacili pstādꝰ assēsus ſ potꝰ ut dicit Aug. iij. de doc. xpiana: cōsulē dz q̄s regulā fidei quā de scpture planioribz locis ecce aucte p cept Qui g̃ assētit opiōi alicꝰ mgrī otra manifestū scpture testimoniuz siue otr̄ id qd publice tenet fm ecce auctem nō pt ab error vicio excusari Cō. Monal. Ord. et Vl. A. s. error ē ꝯ manifestā fm̄am scpture vl ecce. In dubijs vo dicit Monal. q̄ nō gna² alicꝰ qd p iudiciū veritati. cum int diuisas opiones a mgrīs approbat scpturis autētias ānotatas illā q̄s āplecti² q̄ sibi magis videt osona vōi Et cō. glorap. a Vl. ut i sū. cō. li. iij. t. xxxiij. q. xviij. B. hos. addit q̄ qñ st diuisa iuā a opiones. s. ñ otr̄ dūa bonos mores hūamor fm̄a ē pferēda. s. cetera pari bz. ex de trāsac. ac. fi. A. Facit. ff. de legibz. l. bēignꝰ. B Alt vo stās ē illi q̄ melior imiti² vōi. ex de fer. capellanꝰ

Oratio. q̄d fit. Rꝯ fm Rap. et hos. Oratio ē piꝰ affectꝰ mētis in deū tēdēs. a plerūq̄ ne aiꝰ pigrite² i hoc prūpēs A. l sed; eos dē Oratio ē ogeries hoīs ad aliq̄d ipetrādū in deū tēdētiū. ut in sū. cō. li. iij

ti·xxxiiij·q·cxj·Et decetero cū allega
bit sūma: indubie intelligēt de p̄fata
sūma ꝓfessoꝝ·B·vl̄ ſm Hug·de ſcō
Victo·Oratio est deuotio q̄dā ex cō⸗
punctōe p cedēs·vl̄ ſm damasc·Ora
est petitio decētiū a deo Et ſm Tho·in
iiij·di·xv·Hec diffinitio Damas·ve
rissime essentiā orōis declarat·A Idē
in dicta·q·cxj·B

Quare deū oramꝰ Rꝰ ſm Tho·ij·ij
q·lxxxiij·deū oramꝰ nō ut sīnā dispo
sitōē; immutemꝰ·ſ ut impetremus
q̄ deꝰ disposuit p orōes sanctoꝝ esse
implendū·ut ſcz hoīes postulādo me
rēt acipe q̄ eis omnipotēs deꝰ añ se
cula disposuit donare ut Greg·dicit p
mo dyalogoꝝ·Non ergo p̄ces nrās
deo porrigimꝰ·ut ei nrās indigētias
manifestemus sed ut nosipsi cōsidere
mꝰ m hijs ad sīnū auxiliū cē recurrē
dū·A Idē in sum·con·co·ti·q·cxij·B

Vtꝝ aliq̄ orō dirigēda sit ad scōs
Rꝰ ſm Tho·vbi ſ·Sāctis porrigitur
orō nō tanq̄ p ipsos implēda sed ut
eoꝝ meritis a p̄ aliq̄ orōes sortiāt effe
ctuꝫ·Vñ a sancta trinitate petimꝰ ut
nūc miserea⁹ ab alijs vō scis ut orēt p
nobis·A·Et idē est de angelis·ut in
sum·con·co·ti·q·cxiij·B

Vtꝝ orō debeat cē vocalis·Rꝰ ſm
Tho·ij·ij·q·lxxxiij·Cōis orō est q̄ p
ministros ecclē in psona totiꝰ ꝓpli of
ferē·Et iō oportet q̄ talis orō innote
scat toti ꝓplo p q̄ offerē·Q̄ nō poſſ
fieri nisi cēt vocalis·Oro vo q̄ offerē
a singlāi psona siue p se siue p alijs
orante: nō est de necessitate q̄ sit vo⸗
calis Adiūgit tñ vox tali orōm triplī
ci vōe·Primo q̄dē ad exitandū inte
riorē deuotōē; q̄ mens orātis eleua⁹
in deū·qz p exteriora signa siue voca
siue etiā alioꝝ factoꝝ mēs hoīs mo⸗
uet ſm apprehensionē·a p oñs ſm af
fectōem Vñ Aug·dicit ad pbā·q̄ ver
bis a alijs signis ad agēdū sanctum
desideriū·nosipsos acij exitemꝰ·Et
ideo in singulari orōe intantū est vocā
bꝫ a hmōi signis vtendū: in q̄tū p fi⸗
cit ad exitandū mētē·Que si p ſ di
strahā⁹ ut q̄ ſtrēūq̄ impediat ē a tālī
cessandū Q̄ d̄ p̄apue ꝓrigit in illis q̄
rū mēs sine signis hmōi est suffi cēt
ad deuotōē; parata Vñ in ps·Tibi di
xit cor meū exq̄siuit te facies mea Et
de anima legit·j·Rꝰ·j·q̄ loq̄bat in cor
de suo·Sed adiūgit vocalis orō q̄si
ad redditōē; debiti·ut ſcz hō deo fui⸗
at ſm totū illd q̄ ex deo hz·v·nō sōlū
mēte ſ etiā ore·Osee·vl·Oēm auferi
miq̄tatē a accipe bonū·a reddemꝰ vi
tulos labioꝝ nrōꝝ·Tercio adiūgi⁹ ex
q̄da; redūdātia ab aia ad corpꝰ a ex
vehēnti affectōe p̄s·Dilatatū est cor
meū a exul·lin·mea·A Idē in sū·con⸗
co·ti·q·cxv·B

Vtꝝ attētio mētis in orōe sit nēca
ria·Rꝰ ſm Tho·vbi ſ Nēcariū aliq̄d
dr duplī·Vno mō ꝓpter q̄ melioꝝ p⸗
uenit ad finē·a sic attentio absolute
nēcaria est orōm·Alio mō dr fine q̄
res nō p̄t cōseq̄ suū effectū·Est āt tri
plex effectꝰ orōis·Primꝰ q̄dē est me
reri·Et ad hūc effectū nō ex nēcitate
req̄rit q̄ attentio assit orōi p totū sed
vis prime intētōis totā orōi merito
riā reddit A·ſ vox ē ñ q̄s studiose seu
ex notabili negligētia mentē distra
hat·tūc ei nec mēt nec ipetrat ſ potiꝰ
peccat·ex̄ d̄ cele·mis·dolētes B Sed
effectꝰ orōis ē ipetrare·a ad hūc cē ef
fectū sufficit prīa intētio quā deꝰ pri⸗
cipalī attēdit·A Si āt prīa intētio de
fit: orō neq̄ meritoria ē neq̄ ipetrā⸗
tiua Illā em orōē; deꝰ nō audit cum ri⸗
le q̄ orat nō intēdit·ut dicit Greg·ut
in sū·cō·e·ti·q·cxvj·B Tercīꝰ effectꝰ
est q̄dā spūalī mētis refectio·a ad hūc
de nēcitate req̄ri⁹ in orōe attētio·j·Co
rin·xiij·si orē lingua mēs mea sū frcū
est Est āt tplex attētio q̄ orōi vocali
p̄t adhibēi·Vna q̄ attēdit ad vba ne
q̄s ī eis erret·Sēda q̄ attēdit ad sēsū
vbōꝝ·Tercia q̄ attēdit ad finē orōis
·ſ·ad deū a ad rēp q̄ ora⁹ q̄ q̄dē maxie
est nēcaia·a hāc cē idēo tē hīc Et
q̄ñq̄ intātū abūdat hec attētio: ut cē
alioꝝ oīm mēs obliuiscat sīc dicē hu
te scō victoē·A Idē in dcā·q·cxvj·B

¶ Vtꝫ in orõe euagatõ mẽtis sit pec
catũ Rẖ° ſm Tho. ij. ij. q. lxxxiij. Si q̃s
exposito in orõe mẽte euagef pctm
est. a impedit orõis fructũ. Et cõtra
hoc dicit Aug9. in regula psalmis et
ymnis. cũ oratis deũ hoc verse² in cor
de qd̃ pferf in ore Ite cõtra hoc papif
dericq officiũ dimũ q̃tũ eis de9 dede
ut studiose celebrẽt pariter a deuote
ef de cele. mis. dolentes. Euagatio vo
q̃ fit pter intentõem orõis fructũ non
tollit. vñ Basili9 dicit Si debilitatus
a pctõ fire neq̃s oraẽ: q̃tũ potes teip
sũ exhibeas a de9 ignoscet eo q̃ nõ ex
negligẽtia: sed ex fragilitate nõ po
tes ut optet assistere corã deo. A Ide
in sũ. cõ. in dcã. q. cxvj. Et addif aif
finẽ q̃ ĩ orõibz ad q̃s obligam̃ ex vo
to vl ex pmãli iniũctõe vl ex statuto
ecãe: tenem̃ repellẽ nõ solũ cogitatõ
nes vanas: sed etiã bonas. tũ impti
nẽtes. vñ dicit Berñ. sup Cã. Spũs
scũs illa hora sc̃z orõis gratũ nõ rea
pit q̃cq̃d aliud q̃ qd̃ debes obtuleri
neglecto eo qd̃ debes. B.

¶ Vtꝫ orõ debeat eẽ diuturna vl ecl
otinua. Rẖ° ſm Tho. vbi supra. Oro
ſm se ꝛsiderata nõ pt eẽ ꝛtinua. qr oz
etiã alijs opibz occupari Sed sicut di
cit Aug. ad pbã. iõ p certa interual
la horarũ a tpm deũ oram9 ut in illis
ꝛtꝫ figmis nosipsos moneam9. q̃ntũ
q̃ in hoc desiderio pfecerim9: nobisip
sis innotescam9 a ad hoc agẽdũ nos
acius exitem9 Vniuscuiusq̃ autẽ
ꝛta q̃ntitas debz eẽ ꝓportionata fini. si
cut q̃ntitas potõmis sanitati Vñ oñs
est ut oratio tãtũ duret q̃tũ est vtile
ad exitandũ interioris desiderij fer
uorẽ. Cũ ꝛo hãc mensurã excedit: ita
q̃ sine tedio durare nõ possit: nõ est
vlteri9 orõ ptendẽda. Vñ Aug. dicit
ad pbã. Dicũt frẽs in egipto cerebras
q̃dẽ hãe orões: sed eas tã breuissiãs a
raptim q̃dãmõ iaculatas. ne illa vi
gilant erecta q̃ orãti plurimũ nẽcaia
est per pductiores moras euanescat
atq̃ hebetef intẽtio Ac p hoc etiã ipi
satis oñdũt hãc intentõem sic nõ esse
ptendẽdã si pdurare nõ pot. ita si p
duraueri nõ dto eẽ rumpendã. Et si
cut hic est attendẽdũ in orõe singula
ri p cõparatõem ad intentõem orãtis
ita etiã in orõe omuni p opatõnẽ ad
ꝓpũ deuotõz. q̃ ãt dñs dicit Lu. xviij
Optet sp oraẽ. a apls. j. ad Thessa
v. Sine intmissiõe orate. intelligẽdũ
est q̃ aliq̃s otinue oret ꝓter otinui
tatẽ desiderij: siue affectũ caritatis ex
q̃ procedit orõ q̃ in nobis debz eẽ otinu
us. vl qr nõ intmittat q̃n statutis tẽ
poribz oret. vl etiã ꝓter affectũ q̃ p9
orõem remanet in ipso orãte aut in
alio quẽ ipẽ suus bñficijs ꝓuocat ut
p se oret. Et hic nota etiã id Ihero
nimõ est verbis tm̃ sed corde orandus
de9. Quapropt melior est septẽ psal
mos decãtatio cũ cordis puitate a spi
rituali hilaritate q̃ totid9 psalterij mo
dulatio cũ anxietate cordis atq̃ tri
stitia. de ose. d. v. nõ mediocriter. A
Ide in sũ. cõ. co. ti. q. cxvj. B

¶ Vtrũ de9 exaudiat pctõres orãtes
Rẖ° ſ; Tho. ij. ij. q. lxxxiij. Si pctõr ali
q̃d petit in q̃tũ pctõr. v. ſm desideriu;
pcti hic a dõ nõ exaudif ad misericor
diã ſ q̃nq̃ audi² ad vindictã dũ de9
ꝓmittit pctõrẽ ãpli9 ruere ĩ pctã De9
em̃ q̃dã negat ꝓpiti9 q̃ ocedit irati9 ut
Aug. dicit. Orõem ꝛo pctõris ex bo
no nature desiderio pcedẽtẽ de9 audit
nõ q̃i ex iustitia: qr pctõr hoc mõ nõ
mere² ſ ex pura misericordia. obfua
tis tm̃ q̃tuor oditõibz q̃ cõiter req̃rũf
ad orõz q̃ dz exaudiri. s. ut p se petat
nẽcaia. s. ad salutẽ piea pseuerãt A
liaſ eẽ oditões orõis hẽs B ĩ. ſ q̃ ẽ iuſ
prie se. A Ide ĩ sũ. cõ. e. t. q. cxviij B

¶ Vtꝫ orõ cadat sb pcepto. Rẖ° ſm
Vl. Ad orõem q̃dẽ mẽtalem. A. et ecl
vocalẽ ſm eũ. ut; in sũ. co. ti. q. cxix
vbi hec notantur. B. hõ tenef ex iure
naturali qd̃ dictat homi q̃ disponat
se ad ea sũ q̃bz nõ est satis. A. Que
dispositio nõ est sine orõe ut ibidem.
B. Et ad hoc iũs accedit autoritas
Xpi dicẽtis. Luc. xviij. Optet semp
orare. super quo Chrisostomus dicit

Oportet incitate dicit A. hoc otinet sub illo pcepto Memto ut die sabbati sctifices. ut ibi. B. Adwcale vero oro; seu cu cantu no tenet qs expcepto dmo. A. s. q ad determinatu modu orandi. ut ibide. qd intelligi debet q ad ntitate als bn determina. qr dicere dem Pater nr tt. Math. vj. et Lu. xj. Ideo oes xpiani dnt oronem hac dnica sciea dicere. de ose. di. iij. vos an oia. B. Sed ex statuto ecie q missas a horas canonicas indixit ministris ecie vl ee ex iniuctoe ofessorl p satisfactoe pne Co. Tho. in. iij. d. xv. addes qa omibz coiter etia n ministris videt ab ecia determinatu tps statutu ee cu ex canonu statutis tenetur diebz festiuis dmis officijs intesse: ut ministris p ppto orantibus sua intento; oformet. A. Ide in sum co. eo. t. q. cxix. B Potest ad d ptine d. Missa. Penit. a d. Hore.

Quot sut oditones qs oro dz hie. Rio fm Ray. a Host. xiij. Prima est qd sit fidelis. Sa sine fide impossibile est placere deo. a sancti p fidem adepti sut repromissiones. ad Heb. xj. Sed a ut sit secura seu ofidens Jacob. j. Postulet in fide nihil hesitans Tertio sit humilis Eccles. xxxv. Oratio humiliantis se nubes penetrabit. a de ose. v. no mediocrit. Quarto sit discreta Mat. xx. Nescitis qd petatis Jaco. iij. Petitis a no accipitis eo qd male petatis. Quinto deuota. a potius corde qd ore. j. Re. j. Anna loqbat in corde suo a vox penitus no audiebat Aug. Ord p dest strepitus labiorum si mutu est cor. Sexto verecuda. ut in publicano q n audebat oculos ad celu leuare. Lu. xviij. Septimo secreta Mat. xvj. Tu at cu oraueris. tt. Isido. Oratio priuatis locis oportunius fundit. Octauo pura Aug. sup ps. Oratois pure magna est virtus a velut fidelis nucius mandatu pagit a penetrat q caro no puenit Ide Jobes os aureu. non pt qsq gram vite celestis acipe nisi purgatus fuerit ab omi sorde. de peni. di. j. no pt. Mono lacrimosa Isa. xxxviij. Audiui oro; tua a vidi lacrimas tuas. a glo. Augu. sup Tho. iij. Oro deum lenit. lacria cogit. hec vngit. illa pungit. Decimo sit attenta ut hic s. Ps. v. dictu est. Vndecimo feruida. ps De peccatis fu. tu. i to. cor me. Duodecimo oposa Tho. xij. Bona est oro cu iciunio a elemosina Et sup illd Treno rii. iij Leue corda nra cu maibz nris d. gregl. Cor cu maibz ad deu leuat: q oro; sua opibz roborat. Decimo tdio assidua explo illi q panes ab amico petebat Lu. xj Et apli pseuerates i oro spmscm accepit Act. ij. A Ide i sii. c. t. q. xx Et i. q. se. di. q qtuor sut oditos qbz ocurrentibz oro sp e efficax ad ipetsidu qs pit glo. Luc. xj. sup ista pabola Qis vim hbit amicu tt. s. ut petat pic. p se. pseuerat. a ad salute. Et expit Vl. dicens. Pie. s. ut petes n pot obstaculu gre a d obstaculu e i disposio petentis ad id qd peti p se. qr meito odigni vni alteri gram n me cu vix s sufficiat ppu meitu fm id mat. xxv Se forte no sufficiat nobis a vobis Ad salute. qrp alijs ad salute n ptinentibz deu n exaudit Pseuerat At ille si pseueauerit pulsas tt. Lu. xj. Et sbdit Tn deus ex abudatia pietatis exaudit frequnter etia cum no oes hec oditones ocurrut. sed hijs ocurrentibz nuq est inefficax oratio. B.

Vtq i oroe sit aliqd determinate petendu. Rio fm sma; Tho. ij. ij. q. lxxxiij Si loqm de bonis spualibz ut de vtutibz gra a gla qbz nec d pt malevti. nec de se malu eectu pnt hie tlia sa absolute petut fm id ps. Onde facie tua a sal. eius Et iterum. Deduc me in semita ma. tu. Sed si loqmur de tepalibz dicendu fm Aug. ad pba. de orado deu Hoc licet orare qd lic; desiderare. Tepalia aut licet desiderare no qdem principaliter. ut i eis fine ostituam sed fie quedam adminicula qbz adiuuam ad tendendu in butudine imtu p ea vita sustetat et imtu nobis organice deseruiunt ad actum virtutum. ut et

pbs dicit. j. ethicorū. Et iō p tpalibz licet orare. q̃ q̃dem exq̃ nō pncipalr petim9 sed in ordīe ad aliud: eo tenore a deo petim9 fm qd expediūt ad salutē. Alr tpalia determinate a deo petere nō optet. qr pnt malū eventū hīre a eis homo pt bn a male vti. Vn Valeri. dicit. Dos plerūq; id votis expetim9 qd nō impetrasse meli9 foret. Et Cō. Kay. et Hos. Et addūt q dns et magr oia petēda edusit in septē petitōibz cū docuit nos orare pr nr. Quō ordinā2 petitōes in orōe dnica. Rx0 fm Tho. vbi s. Ozo dnica perfectissīa est. Et fm aug. si recte oram9 nō aliud dicere possū9. Nā p0 ponūt ea p q̃ in nobis spis fiducīa exaudim9 sc; ofideratio caritatis e9 ad nos. qr bonū nīm vult. Jō dicim9 pr nr. Et ofideratio excellētie q̃ pōt. Jō dr. q̃ es in celis. Deinde sequūt septē petitōes a eo ordine q̃ petende sūt. Prima ptinet ad dilectōz dei q̃ dēū in seipso diligim9 cū dr. sciificet nomē tuū. v. scūm ab omnibz habeat qd ptinet ad glaz dei in hoībz ppagādā. Secda ptinet ad dilectōz q̃ diligim9 nos cū dr. adveniat reg. tuū. v. p quā petim9 ad gloriā regni ei9 puenire. Tercia petitō p quā petit directe id q̃ būtudinē meremur cū dr. fiat voluntas tua sicut in celo et in tra. Quarta est p quā petit illud q̃ instrumentalr iuuam ad merēdū cū dr. Panē nostrū q̃tidianū da nobis hodie. siue ds intelligat de pane sacrati cui9 q̃tidianus vsus pficit hoī. in q̃ etiā intelligūt oia alia sacra siue etiā intelligat de pane corpalis vite9. Quīta est remotio ei9 qd cēt impedimētū prime petitōnis qr directe excludit a regno. s. pctm. vnde dr. dimitte nobis debita nostr sicut et nos dimittim9 debitoribz nrīs. Sexta est remotio ei9 qd nos impedit a secda petitōe sc; ab obruātia dīne voluntatis cū dicim9. Et ne nos inducas in tēptatōz. p qd nō petim9 ne temptem fr ut a tēptatōne nō vincam qd est intēptatōem induci. Septima est remotio penalitatis pnītis. q̃ est impedīta tīe petitōis. s. sufficiētie circa vitā vn dr. Sed libera nos a malo. A. Pnt a alie expositōes orōis dnīce pm. sed ppter brevitatē omittūt. Ad vōnem tn horar canonicar sciendū fm Vla in sū. cō. co. ti. q. exprim. q̃ iō hore canonice diuidūt in septē tpa qr ī hijs diuīsa saluatoris misteria gesta sūt. Nā in nocte nascit. orat pnoctās. in orōe p ditiose tradit. capit ut latro cū gladiūsa fustibz oēm pacīam exhibet gladiū p hibēdo. p ditorē et alios hostes suos caritatie admonēdo. auricilā abscisā sanādo voluntarie se patiendo. ea q̃ instabāt p dicēdo. ad locū p ditōi ogruū se trāsferēdo. hostib9 obuiā p cedēdo. eos solo vlo solo tenp sternēdo. seipsū eis indicādo. obprobrijs falsor testiū satura2 alapis a fuis cedi2 ut falsus ppheta puerili ludo illudit et ospuit. et discipul deserit a petro negat et p tin9 octo mīe ītue2 corp9 e9 in sepulchro q̃escit aīa in inferno. Mane qd est hora prīa ī oriū iudeor duci2 falsa testiomia ō eū q̃rū2 exorta ab ipō p fessio veritatis blasphemia iudica2 vinci2 cū falsis accusatōibz. Pilato trdi2 et fm q̃rūdā opiniōz resurgit. Hora tcia accusa2 hēodi mittit2 ab ipō a suo exercitu spm2. a q̃ cēt nudus ī veste alba ad examē Pilati remittit. clamoribz iudeor crucifigi2. A Pilato flagellat. spnscm mittit. hora sexta iudicat. odēnat ospuit illudit. spinis corona2 arūdine cedi2. cū cō sibi baiulās egredi2 fellea aceto potat. cū sceleratis oputat. blasphema2 irride2 tenebris corpalibz occasus veri sol ondit. hora nona mrēz osolat damās mori2 velū tēpli scindit tra movet petre diuidūt monuīta aperiūt cēturio ofitet. alij sua pectora tūdētes redūt. Hora vespertina lancea latus e9 perforat. ex vulnē sāguis cū aq̃ egredi2. Sexto qd est hora opletorij cenat. cū aplis cēnā legalē instituit sacrale. lauat pedes aplor. et exhibit libro. aplis

predicat. p eis pīem orat. ad locū p
ditōis ꝓ eāt. tristiciā suā manifestat
discipulis trinā orōē; emittit. factꝰ
agonia guttas sudoris sanguinei de
fluētis in ēra fundit. de cruce deponit
aromatibz cōdit. inuolui² sindone. se
pulcrū lapide p grandi claudit. sigīt.
custodit. vallatur. B

Oratoriū. vtz liceat cuilibz in
domo ꝓpria hīe oratoriū pua
tū. Rz°. Oratoriū in forma ec
clesie ñ licet hīe absqz autoritate epi
A. Si vo nō sit in forma eccīe bñ licz
hīe cuilibz fideli. ut in sū. cō. li. iij. ti.
xxiiij. q. cxlviij. B Nec ibi missa cele
brari. nisi de ꝛsensu epi a ꝓpter necita
tem. a q nō fiat inde p̄iudiciū enor
me eccē prochiali. Clericꝰ aūt q̄ sine
autoritate epi in tali oratorio celebr̄
uerit debz deponi de ꝛse. di. j. vnicuqz
a c. clericis a c. si q̄s. A Idē in sū. cō.
li. iij. tit. xxviij. q. cxlviij. Vbi etiā dr
fm glo. Rap. q ꝛcessa lmia edificādi
monasteriū: intelligit a ꝛcessa edifi
cādi oratoria oportuna ista septa eꝰ
Et in allegato c. si q̄s. dr q in p̄ apu
is solēnitatibz nō dz in p̄dictis p̄ua
tis oratoriis celebrari. nisi de ꝛsensu
epi. Qd videt intelligēdū qñ maior
vrget necitas q̄ in alijs tpibz. in q̄bz
etiā sine lmia epi a iusta cā nō debz in
talibz loc celebr̄i ut p̄tactū ē Ite in
dcā q. cxlviij. dr q q̄libz p̄t aucte ꝓpa
facere hospitale ad recipiēdū paupes
sū oratorio tñ Sz talis locꝰ nō gaudet
libtate eccāstica. et emi. a vēdi pōt B

Ordo prio cōiter q̄d sit. Rz° fm
Magistrū sma. a Tho. in. iiij.
di. xxiiij. Ordo est signaculuz
q̄ddā in q̄ spūalis ptās tradit ordina
to ad officiū. A Hyc diffim° fuit Hug.
de scō vict. Et fm Pe. ibi actꝰ exterior
dr figūlū. Sz exercu° illiꝰ potestatē dr
officiū. ut in sū. h. iij. ti. xxij. q. j. B

Vtz pria tōsura siue corona sit or
do. Rz° Si loq̄mur de ordine inq̄tū est
sacm a imp̄mit caracterez: isto mō
tonsura nō est ordo. q nec sacramen
tū est nec imp̄mit caracterē Et hꝰ est
sma Tho. in. iiij. di. xxiiij. Et ꝓpter hoc
iuā int ordines ñ posuerit p̄mā tōsurā
xxxij. di. seriati. lxxxvij. di. illud. xciij.
di. a sbdyacono. Si vo loq̄mur de or
dine nō ut est sacm: sed largo mō p
deputatōe ad dimū cultū sic fm cū. or
do est. a ita nominat ex. de eta. a q̄li
cū otingat. Sed qd ibi dicit Ber. q ē
idē qd psalmistatꝰ nō est sic. ut in se.
C. patet. A Nō ē ergo prima tonsuā
ꝓprie ordo. sed dispositio ad ordines
ut in sū. cō. co. ti. q. ij. B

Vtz psalmistatus sit ordo. Rz° fm
Tho. in. iiij. di. xxiiij. In decre. di. xxj
Cleros. Psalmistatꝰ sedes ab hostia
rio int ordines ponit nō q sit spālis
ordo: sed q est officiū ordi. s. lectora
tus: ānexū. xxiij. d. pē. Nā q psalmi
cū cātu p nūciāt iō lector dr psalmis
ta. a cātor qd est q̄ddā officiū int or
dies. A Cō. pe. ut ī sū. cō. e. ti. q. iij. B

Quot sūt ordines. Rz°. fm smam
Tho. in. iiij. di. xxiiij. Si ꝓprie accipia
mꝰ ordīes inq̄ntū sūt sacrāmta: septē
sūt. q̄tuor sz minores ut hostiariꝰ. le
ctor. acolitꝰ. a exorcista. a tres sacri
sz sbdyaconꝰ a dyaconꝰ. a p̄sbit. Si
vo largo mō sumamꝰ addit minoibz
pria tōsuā siue psalmistatꝰ ut q̄dā di
cūt. Et de hīs in p̄cedētibz duobz. C.
Sacris vo addit epatꝰ. q tñ vtz sit or
do hīs in se. C. A Hoc cōiter tenet oēs
theologi. s. q ordines ꝓprie sūt tm̄ sep
tē. ut in sum. con. co. ti. q. iiij. B

Vtz epatꝰ sit ordo. Rz° fm Tho. in
iiij. d. xxiiij. Ordo p̄t capi dupliter Vno
mō fm qd est sacm. Et sic oīs ordo
ordinat ad sacrāmtū eucaristie. vnde
cū eps nō habeat q̄tū ad hꝰ ptātē su
piorē sacerdote: epatus nō est ordo.
Alio mō p̄t cōsiderari ordo fm qd est
officiū quoddā respectu quarūdam
actionū sacrāz. Et sic cū eps habeat
potestatē in actionibz gerarchicis re
spcū corpis mistici supr̄ sacdotē: epa
tus erit ordo Et isto mō loquunt qñ
q iura. ut cū dicit q non pōt cōmit
tere ea que sūt epatis ordīs nisi epō
ex. de conse. eccle. aqua. A Et sic ordo

acapit aliqñ p sacro · aliqñ p gradu
dignitatis · ut a p; in sū · cō · co · ti · q ·
iij · Hoc cōiter tenēt oēs theologi · sc;
q ordines ꝓprie sunt tm̄ septē · ut in
sū · con · co · ti · q · iiij · B

¶ Vtr ordo sit vnū sacm̄ · Rō fm pe
Vnū est · nō vnitate indiuisibilitatis
sicut punctū · nec continuitatis sicut li
nea · nec perfectōe vni forme sicut cor
pus aiatū · sed est vnū perfectōe vni fi
nis · q; cū constitua² ex diuersis ordinibz
spālibz oēs ordinātur ad vnū actū · sc;
consecratōnis eucaristie A · sicut etiā do
mus dicit vna fm eundē · ut in sū · con
co · ti · q · v · B

¶ Vtr in ordine conferat grā · Rō · fm
Tho · a De · in · iiij · di · xxiiij · In ordīe
cōferit grā gratū faciēs q̄ nēcaria est
nō solū ad digne suscipiendū sacm̄
sed etiā ad digne mīstrandū · A Idē
in sum · con · co · ti · q · ix · B

¶ Vtr ordo liberet a fortuna seruili
Rō fm Ray · Nō solū ēpalis digni
tas: sed etiā sacerdotal liberat a conditi
one vel a fortuna seruili · vl a sceptica
di · liiij · si seruus sciēter · a fm canones
etiā a curiali fortuna siue vincūlo · q;
ut dictū est liberat a seruili q̄ fortior ē
di · liiij · freqns · a c · ex antiqs Vñ qn
tū ad hoc nō tenet illud c · si seruus sciē
ter A · q; illud c · est q̄dā lex q̄ reuocat
p ius canonicū fm glo · ibi p cōnem
ptactā B · verūtñ curiale nō d; ordinari
ut ꝓ · ordinādus · ff · xv A · s · q̄ īcipt · xv B

¶ Vtr votū castitatis sit annexū or
dini sacro Rō fm Ord · Nō · ut; in gre
ds q̄ nō tenēt ad continētiā nec apud
nos illi q̄ inuitis vxoribz ordinātur · A
Tales tñ ñ possūt debitū exigere nec;
teneāt reddere · ut ō · Impediñtū · xi ·
ff · i additōe · B Sed tale votū anne
xum est ordini ex constitutōe ecclie ꝓpt
honestatē; sacri ordinis · sicut Hug ·
ij · ij · q · lxxx viij · B

¶ Quot modis ordinatio dr simoniaca · Rō fm Ray · Quatuor modis ·
Nā alia ex pte ordīatorūtm̄ Alia ex
pte ordinādi tm̄ Alia ex pte vtriusq;
Alia ex neutra pte vi ꝓ · simōia · i · ff · vij ·

Ordo scdō q̄ ad ritum a tempo
Vtr nēce sit instrumētū in ordinatōe exhibitū corpalit tan
gi · Rō fm Tho · in · iiij · di · xxiiij · Qui
dā dicūt cōtactū instrumēto; materi
aliū ab eo q̄ suscipit sacm̄ ñ cē de ne
cessitate sacri: sed solā pmectōe; · Tñ
ipsa verba forme videt oñdere q; ota
ctū materie sit ō essētia sacri q; dr · ac
ipe hoc vl illud tāl · A · Primā opini
onē seqt Al · quā etiā ñ oñino repro
bat Tho · tic; sed a ridea² sibi tutior ut
p; in sū · cō · li · iij · ti · xxiij · q · xj · Vbi ect
p; q; hosti · multum discrepat ab hijs
Jō hic passus pmit · vitet ābiguus
ꝓterea ps tutior est eligēda · ex ō ho
mi · petitio · a de pbi · nō bapti · vōēs
ibi · Nō intelligit iteratū · qd ābigit
esse factū · B

¶ Vtr plures ordines eodē die pos
sint conferri · Rō fm Ray · Vno die non
dñt conferri vni oēs minores · ñ hoc ob
tineat de consuetudīe eccie Jtē vnus ordo
sacer cū minoribz vl duo sacri: nullo
mō conferit eodē die vni · dis · lxx vij · in
singulis · a c · q̄cūq; ex de eo q̄ fur · or
sus · cū hic latro · ex de tēp · or · lrās · a
c · dilectus · Et de pena cpi q̄ contra hoc or
dinat · hēs ꝓ · Ordinator · ff · iij · Ille no
q̄ furtiue cōtra pdictā formā ordinē
recipit d; depōi · d · lxx vij sbdiaconus
ex eo q̄ fur · or · sus · innotuit · Si tñ re
ceptis iux consuetudinem patrie q̄tuor
minoribz ordinibz: sbdiaconatū eadē
die furtiue recipiat · pt pmitti miseri
corditer in minoribz tm̄ mīnistrare
Et si intrauerit religionē a vita mo
resq; eius exegerint: abbas si voluerit
in alijs ordinibz poterit dispēsare · ut
in dicto · c · cū hoc · Et idē fm Hos · si du
os sacros ordines sil recepit · A · Idē
in sū · cō · co · ti · q · xiij · B · Sed si lata fu
isset pri excōicatōnis sentētia: ō sic
recipientes · A · id est fuisset inhibitū
ne sic ordines receperent sub pena ex
cōmunicatōnis ut in dicto · c · innotuit
B · a nihilominus receperūt: nō pote
rit cum eis dispensari nisi per papa;
ut in dicto · c · innotuit · A · hoc videtur

sentire Goff. et Hosti. q absolute di
cit q q p9 intiminatoe; anathemat.
ordinat: nō pōt cū eo dispēsari nisi p
papā nisi q ad minores ordines in q
bz hoc casu pt dispēsare etiā eps fm
Host. a in sum. cō. eo. ti. q. xiiij. Sed
hec videt intelligēda fm distinctōem
Ray. q dicit. ut pz in dicta q. xiiij. q
si qs ꝯphibitōe; factā sb pena excōi-
catōis: clādestine recepit duos ordi-
nes simk: tūc nō poterit cū eo in execu
tōe ordinū etiāsi religionē intrauerit
dispēsari nisi de lnia pape dicto c. in-
notuit. Si vō aliqs recperit furtiue
ordinē sacrū vl nō sacrū distingue. qr
aut fuit phibit9 sb intiminatōe ana-
thematis. aut nō In prio casu potest
ꝯdigna satisfactōe pmissa cū eo ut ī
pcept. ministret ordinibz eps dispē
sarea si intrauerit religionē. et in su-
scipiēdis postq alq̄nto tpe fuerit in
ea laudabilit ꝯuersat9. In secūdo āt
casu poterit cū tali etiā ī seculo rema
nēte p9 ꝯdignā satisfactōz tā in susce
ptis q in suscipiēdis ordinibz dispēsaē
ex de eo. q fur. or. sus. c. j. hec ibi Et ꝯz
qs ꝓprie furtiue ordinē suscipe q ꝯtr
ꝯsciam sui epi: a fine examinatōe p-
mouet fz glo. ex de eo q fur. or. sus. c.
j. B Et addit Hosti. q etiā papa de
facili nō dispēsat. De dispēsatōe cum
ordinatis ab alieno epō a hmōi. lxx
j. Ordinatus. j. Ca. ñ penul.

Vtr in ordine faciēdū sit scrutiniū
Rz° fm Host. Circa sb faciēdū est du
plex scrutiniū Vnū ñ ordinatōz qs
diligēt faciēdū est. ex de elec. nihil ē
. C. epi. Et incipit in feria q̄rta p̄cedē-
te sabbatū ordinatōis. a durat vsqz
ad dictū sabbatū. p archidyaconū q
dē de iure cōi. ex de offi. archidi. ad h
a c. ut nostrū. A. olim eps eligebat
scrutatores seu examinatores. xxiiij.
di. q̄ndo. Et nōt in sū. eo. tit. q. xvij.
fm goff. Sed ut hic ꝯz. a etiā ibi ho-
die de iure spectat examinatio ad ar-
chidyaconū. B. qui hxbit diligenter
inq̄rere de vita ordinādi de gne. s pa
tria. de etate. de titulo ad quē ordīa²
de loco in q ꝯuersat. de scia. de fide. et
de alijs q ꝯtinent in regula ap̄lica. de
q̄bz ꝯz. j. Ordinād9 q̄si p totū. Et sic ī
sabbato q pbati st: epō pñte: xxxviij
di. q̄ndo. A. Ista c. potn9 est. xxiiij. dis.
B. Alis scrutiniū fit in ipsa ordinatō
ne q̄ndo ordinādi epō pñtant añ al-
tare. cū archidyaconō dic. Postulat
scā mat ecēia ttt. a ordinatore in ro
gāte. Scis illos eē dignos. Et rñdet.
Quātū humana fragilitas ttt. Et q
dē pñtator in tali rñsione nō peccat:
dū tñ ꝯtra ꝯsciam nō loqt. ex s scru-
in or. fa. c. vno Alioq̄n ꝯtr. xxviij. q.
j. C. j. Meli9 facit dictū c. vni cū B Ra
quē nescit indignū: ꝯz psumē dignū
ex de sump. dudū. q si archidiaconū
remordeat ꝯsciētia de aliq q nō sit di-
gn9. tūc anteq veniat ad ordinatōez
secreto studeat sb epō denūciare. ex de
scru. in or. fa. c. j. Et si eps nolit desi-
stere archidyaconō ꝯz se sb trahere. a
si nō pt sine scādalo. ꝯz illa verba di
cere tāq minister ecēie q nō iudicat
de occult. s nullo mō crimen fratris
ꝯz publicare Con. Imo. A. Idē in di
cta. q. xvij. et se. B

Quid si fine examinatōne qs est
ordinat9 Rz° fm hos. Si sit not9 a di-
gn9 nō peccat. q tales nō fuit exami
nādi arg. xxiiij. d. null9 A. fallit sb in
epō cōsecrādo q q̄nis sit not9: tū exa
minat. xxij. di. q epō fm Goff. a in
sū. cō. eo. t. q. xix. Sed si indign9 fit de
pmi ꝯz B. ex de cor. vici. exposuisti Si
vo sit ignot9 q̄nis dign9 s ponēd9 est
xxiiij. di. c. vlti. a multo fortiō9 si indi-
gn9. l. di. ex pmitētibz. A. Idē in dicta
q. xix. B

Quid si in examinatōe crimē suū
nō exposuit. Rz° fm hos. Ordinād9 te
net ꝯfiteri crimīa seu impedimēta no-
toria iuris vl facti: nisi fuerit cū eo di
spēsatū. di. l. ex pmitētibz Ite tenet
p dare gratia seu enormia. s. q ecc p9
pñam executōz impediūt. ut homicī
diū simonia in ordīea hmōi. A Ecc si
sint secreta. ut in c. q̄sitū ex s tē. or. B
Alia vo q nō impediūt nō tenet. ex

de temp·or·c·fi·Si vo fraudulent de
fectu subticet: nō habebit executōz ordi
nis sic suscepti·ex de renū·nisi cū pdē
ex psone·Si vo ofitet et dispenset cuz
eo secutu erit fm Jmo·ut vlteriu non
accuset·Alt secus·xxxiiij·di·c·vlti·
A Potius videtur·xxxiiij·di·c·fi·B
Si nō dispenset a nihilominus ordi
ne² nō rebz ordīatus in nllo ordīe ad
mitti·lxxxj·di·si q̄s sane Con·Goff·
A Jtē in dicta·q·xix·B

¶ Orbz tpibz dūt ordīes oferri Rz° fz
Rap·Ordines gnaliter cōferri pūt ī
sex tpibz āmi sez in sabbatis q̄tuor tē
pux Et ī sabbato aū dmīcam de passi
one dmī Et in sabbato scō paschē·di·
lxxv·c·vlti·ex de tēp·or·de eo·Papa
vero pōt oferre subdyaconatū in die
bz dmīcis: a in alijs p̄cipuis festiuita
tibz Jtē in dmīcis diebz solēmibz q̄libz
eps pt oferre minores aliq̄bz·ita tū
q nō multis: ne videat gnalem ordi
natōem facere·ut notat in dicto c·de
eo·Cō·Hos·Goff·a alij·A Jtē in sū
con·eo·ti·q·xxx·B

¶ Quare sacri ordīes sp sūt cōferēdi
in sabbato·Rz° fm Host·qz sabbatū
fignificat requiē: a q̄ transit ad cleri
catū irreuocabilit p suscepcōem sacri
ordinis trāsit de labore secularīū ne
godiox ad vacandū spūalibz di·lxxx
viij·fornicari Et apls·ij·Thimo·ij
nemo militans deo implicat se nego
cijs secularibz Con·Jmo·a Gof·A
Con·etiā Vl·ut in dicta q·xxx·B

¶ Vtz aliq̄ mō ordines sacri possint
oferri in dmīca Rz° fm Rap·Si in sab
bato ordinatōnū tam ordinās q̄ or
dinād ꝯtinuaret ieiunū: nec come
deret nisi forte celebrādo tūc in mane
seqntis dominīce posij sacer ordo oferri·
q tunc mane dici dmīce intelligit
trahi ad sabbatū ꝓpter ꝯtinuatōz ie
iunij·Et idē intelligēdiuz est de nocte
aū diē paschē si tūc celebrare² ut erat
mos antiquitus A·s·q in dicta nocte
possint ordīatōes fieri: a nō in alijs
noctibz fm Jmo·in c·lrās ex de tēp·
or·B Porro talē ꝯtinuatōez ieiunij ñ
expedit facere nisi in ncitate Con·Ho
sti·a Jmo·a alij·A Hec partim fue
rūt dicta Rap·a ptim alioz ut patz
in dicta q·xxx·vbi etiā dic² fm glo·
Rap·q continuatio ieiunij sic debet
intelligi·q die sabbatia nocte seqn
ti nihil cōmune dat vl sumat vl bi
bat Et fm Jmo·in dicto c·litrās·ce
lebrans die sabbati ñ dz sumere nisi
corpus et sanguinē·B

¶ Que pena coz q̄ ex statuta tēpora
sacrū ordinem suscepērt·Rz° ſNō dūt
pmitti in susceptis ordinibz ministr
re·ex de temp·or·c·ij Tū caracterem
suscepērt Et eps imposita eis prio pe
mitētia opetēti sustinē poterit vt post
ea in susceptis ordinibz ministrēt·ex
de tē·or·osultatōi Et fm Jmo·Ber·
et Ord·q addit·q secu ē ī ordibz susci
piēdis·A Jtē in sū·cō·eo·tit·q·xxxiij
Si tū aū mīstrēt·hēs s·Dispēsatō·ex
vj·ver·ix Ordinatores vo dūt p̄uat
autoritate ordinādi ut in eo·c·ij·B

¶ Quid si aliq̄d omittat ī ordīatōe
de forma Rz° fm rap·Si aliq̄d omit
ta² qd sit de sba: aut ē si dubite² vtz
sit de sba: tota ordinatio debet iterari
q̄si nihil sit factū ſNihil em intelligit
iteratū qd nescit ē fcūm·de cōse·di·j
solēmitates Si aūt omissū est id de q̄
expssū est q nō est de sbstātia: nō dz
ordīatio iterar·sed qd pmissū est dz
statuto tpe caute supleri·ex de sac·
ite·c·psbi·a c·j Cō·Jmo·A Jtē in
sū·cō·eo·ti·q·xxxiiij DDe eo q̄ sciēter
ordinē iterat·hēs s·Dispēsatio·ex vij
¶ Que sūt nlla q̄ nō sunt de sbstātia
Rz° fm rap·Expssuz ē q qd substātia
nō est pctm tps ordinationū·ex de
tēp·or·sane Jtem nec etas ordīandi
di·lxxvij·dyacon a in c·veteri Jtez
nec vnctio·ex de sac·vn·c·j·arca finē
a sac·nō ite·c·j Jtē q ordīand in p
sbiterux vl dyacōnū recipiat impositō
nē manu epi A·s·tactu corpali ut c·
vlt·de quo statim B ex de sac·vnct·
ite·c·vlti·Jtem q ordo recipiatur a
ꝓprio episcopo: vel q nō recipiat q̄s
omnes ordīes simul: sj seruatis debit

intersticiis·ex de temp·or·q trãslatione·a c·lrãs·a·ix·q·ij· Lugdonẽs Con· Hosti·Et fm eũdẽ hos·a etiam Hug· a Wil· nõ est de sbstãtia q ordinãs a ordinãdꝰ sint idem·A· Hoc cõiter tenẽt doc·lic; ray· de hoc dubitauerit· ut; in sũ·cõ·c·ti·q·xxxiiij·B Sunt alia de q̃bz nescit vtr̃ sint de sbstãtia vl nõ· ut missa·de q̃ ecl Hos· dicit dubiũ·A·in dicta·q·xxxiiij·B· Tñ in minoribz ordinibz nõ videt dubiũ q missa nõ est ꝗ sbstãtia·Affore hoc pt intelligi ex ꝛsuetudine·q est optima legũ; interps·ff· de legi·si de interptatõe Itẽ ad hãc mãz adũtẽ dũ fm Ihmo·a in dicta·q·xxxiiij·q cũ in ordinatõe alicuꝰ in diaconũ vl sacdotẽ omissa est manꝰ impositio:a postea supplez dicit etiã oes oziones q papiunt dici qñ fit manꝰ impositõ qz ipse manꝰ impositõi adherẽt Et de manꝰ impositõe fit mẽtio in oziombz Itẽ dicit q vbi diuisi a diuersi sũt actus:nõ est iterãdũ:sed supplendũ·sicut in ordinatõe sacdotis aliꝰ actꝰ est tenere manꝰ sup caput·aliꝰ dare ei calicẽ a patenã·q̃z si aliqꝰ defuerit legitime factũ:nõ erit postea iterandꝰ· Quidã tñ dicũt·q hec duo sc; de calice a de patena nõ sũt supplenda qz nõ sũt ꝗ sbstãtia tñ securꝰ est supplere Itẽ si ps alicuꝰ oziõis omissa est a capite inchoanda foret·Tñ in ordinibz multe oziones pñt ee q̃ non sũt de sbstãtia ordinis vñ si tal ordo legitime collatꝰ est il ꝓpter hꝰ reiterat·Itẽ si trñ vna manꝰ inũcta est:postea solꝰ alterꝰ manꝰ inũctio supplenda ẽ vñ vbi in oziombz dr manꝰ in plurali dicit manꝰ ī singulari·Et si facta est vnctio in aliq̃·a nõ dicta oziõ vl cõuerso repetẽdũ erit vtrũq·qz actꝰ ñ sũt diuisi· cũ in oziombz fiat mẽtio de vnctõe· Itẽ qꝗ omissũ est dr; supplei p eũ q̃ ordinauit Qꝗ si fieri nõ pt:p aliũ suppleri põt Itẽ si eps in ordinãdo ex infirmitate deficiat p eũ postea vl p aliũ inchoabit vbi ipse dimiserat ñ sint aliq̃ coherẽtia· ut vnctio a

oziõ·ut dictũ est·vl ñ vnꝰ sit actꝰ utz in forma ꝛsecratõis eucaristica in forma baptismꝰ·cuiꝰ pte iã dicta si deficiat minister p aliũ reinapit forma in baptismo a ī missa ab illo loco·q̃ pridie·ꝛtc·Con·Hosti·Itẽ qꝗ dictũ est omissũ caute suppleri Host·in cpsbi·ex de sac·ite·vbi a Ihmo·pomit pdicta·ut a pz in dicta·q·xxxiiij·expomit q fiat suppletõ tpe ordinatõis et veniat patres defectũ q̃si mistrãs epõ·nec erit intẽtio epi nec ipsius q oziões sup ipsũ iterẽt·a cum venerit eps ad id qꝗ omissũ est suppleat· et põt fieiltio pꝰ alios eiusdẽ ordis ut magis celebẽ re· Põt etiã eps ei dicere· Vade a porta m̃ libz vl aliã rem q̃si credãt circũstãtes q ꝓpter mãdatũ sibi inũctũ imposuerit manũ vl ee in capella sua pauca a tomis secretarijs weat priuati poterit ordines celebẽre· Quousq̃z ãt hꝰ supplemtũ recepit executõez; susceptiordinis nõ habit·lij·di·solicitudo·a ex·de sac·ite·c·j·et ibi glo·et in dicta·q·xxxiiij·B

Ordo·iij·q̃ ad caracterẽ·Vtr̃ ī q̃libz ordine imprĩat spãl cãracta an caracter vniꝰ ordis p̃suppõt caracterẽ alteriꝰ ordis·Rꝰ fm Tho·in·iiij·d·xxiiij·In q̃libz ordine sic oferẽt spãl ptãs:ita imp̃mi spãl caracter·nec caracter vniꝰ ordinis p̃suppoit caracterẽ alteriꝰ ordis Rã recepto ordine posteriori:a predimisso p̃cedẽti:nõ ꝓpter hꝰ dr; reordinari in ipso posteriori·ex· de de·p sal·pmo·c·vnico Cõcordãt Theologi oes A·Itẽ in sũ·cõ·ti·iij·t·xxij·q·vj·B·

Vtr̃ añ caracterẽ ordis p̃exigat caracter baptismi a cõfirmatõis·Rꝰ fm Tho·vbi sup· Caracter baptismi preexigit de necitate·qz est fundamẽtũ omiũ sacẽtꝰ·ex de presbi·non bapti·a·c·j·et·c·veniẽs· Sed caracꝰ ofirmationis nõ p̃exigitur de necessitate quin sine illo recipiat quis caracterem ordinis·tñ de cõgruo p̃exigi Con·De·et alij· A·Itẽ in sum·conco·ti·q·vij·B

¶ In quo actu impmit caracter in singulis ordinib; ꝓ fm sma; Tho in iij di xxiij et xxv Sacdotalis caracter impmit qn daf ei ab epo calix cū vino a patena cū panea sb debita forma ꝓ; qz tunc oferf ei ptas ad pnapalem eiꝰ actū q est osecrare corꝰ a sanguinē xpi Ape at dicit q ī ordine sacerdotali impmit caracter in impositoe manꝰ q est organū organoz a organū osecratois a ministratois sacoz ut in sū co eo ti q B Dyacono ꝓ impmit in datoe libri euangelioz tūc em da ei ptas legēdi euangelia in ecclesia qd est eiꝰ scdariꝰ actꝰ in q includi pnapalis s dispesatio sacramēti eo mo q dicit s Dyaconꝰ Subdyacono ꝓ in potestoe calis vacui A s osecrati fz pet Al a in dicta q x B qz habz potestē vasa dma corpis a sāguinis Acolito in acceptoe vrceolii cādelabri fz papue vrceoli qz eiꝰ ē ꝓparare vinū et aquā ad misteriū a acap hec ab archidyacono nō q archidyaconꝰ oferat sacm ordis q oferf virtute ꝓ; q dicit eps A fm Al a Pe magis videf impmi caracter cū daf cādelabz q in datoe vrceoli Itē dicit Pe q in traditoe quā facit archidyaconꝰ fit ptātis collate expssio ut in dicta q x B Exorciste cum recipit libz exorcismoz Eiꝰ em officiū est exorcismos memorie omēdare a manꝰ sup cathecuminos a energuminos ponere A Energuminus est demoniacꝰ fm catholicos B Lectori cū daf liber ꝓphetarū qz eiꝰ officiū est ꝓphetias legēdo catheuminos pria erudimēta fidei docē Hostiario cū oferūt ei claues hostioz eccie qz eiꝰ officiū est dignos ad sacmēta recipe a indignos excludē hec sumpta sūt breuit ptī de Tho vbi s et ptī ex canone d xxiiij A s in c sb dyaconꝰ cū multis alijs se Et pdictis q ad exorcistā lectorē a hostiariū Con Pe ut in dicta q x B

¶ Sed nūqd layc q omimo nescit litteras recipit caracterē si ordinef ꝓ fm rap Credo q recipet qz exq baptisatꝰ est suscepti bilē ē cuiuslibz sacrī cū baptismꝰ sit ianua omīiū sacōz xxxij di vez circa fi a facit ad B j q ij ventū ver sed ꝓ AMetiꝰ in c vemies ex ꝓ psbi ñ bap B hoc tñ nullo mo dz fieri xxxiij d oēs Sz qd ibi ꝓ q sbstātia sacerdotij sūt eloqa ꝓma nō intelligif q sit de sbstātia ordis sed de sbstātia executois Jdē hosti A Jdē in sū li iij ti v q iij adūtendū ecf q layc q nullū habz ordinē posse omibz alijs ptermissis recipe ordinē sacerdotalē fm theologos cōiter licz Hug dixerit q nō pt recipe misi hēat ad minꝰ primā tonsurā ut in sū cō li iij ti xxij q xlj B

¶ Vtz q coactꝰ ordinaz recipiat caracterē ꝓ fm rap Si coactio fuit oditionalē ut p aliquā ominatōz vl cū ciatū vtiq recipit caracterē ar d lxx iij ver ista xlv d de iudis j q j q qdā Nā in tali casu voluntas ē saltez indirecta de q Aug Voluit facere qz voluit viuē A xv q j merito B Sed si coactio fuit absoluta ut si omimo ī uitꝰ violent teneat sb manu ordinatoris nullū recipit ordinē ut de baptisato pz s Baptismꝰ iiij Ffiij Cō hosti a Goff A Jdē in sū con eo ti q xlix B Sed an talis teneat otinere a an retineat priuilegiū clericale hes ¶ Ordīatus j Ffviij

Ordīandus Quales debēt eē ordīandi q̃bus regimē aiarū omitti debz ondit apls j Thimo iij vbi pmit tredē capitula dicēs Prio optet epm esse irreprehensibilem Secdō vmꝰ vxoris virū Tercio sobriū a j dic nō violentum Quarto prudētē Quinto pudicū Sexto ornatū Septimo hospitalē Octauo doctorē Nono nō pussorē Decimo nō litigiosum Vndecimo nō cupidum Duodecimo domui sue bene ꝓpositum Tredecimo parum infra subdit non neophitum Hanc candē regulaz tradif ad Titum i licet aliquantulū varientur verba Et licet apls videat dictaz

regulā in epis posuisse extendēda tñ est ad oēs ordinādos. ut pbat Aug. di. xxxiiij. cognoscam9. A. alis cognoscim9. B. et ambo. di. lxxxj. aplis. A. Hoc videt poti9 dictū august. q̄ ibi signat Et idē q8 hic notat in sū. cō. li. iij. ti. q. j. B. Sūt a alia. x. impedimēta ordinādoꝝ iure positiuo inducta. q̄a si addāt ad p̄dicta tredecī capla erūt vigintitria q̄ req̄rū² ēca ordinādos vñ Xiiij. q. nō fit solēnit penitēs Xv. ñ curiat Xvj. ñ vōanijs obligatus Xvij. nō seru9 Xviij. nō corpe viciat9 Xix. nō illegitime nat9 Xx. nō q̄ distulit baptisai vsq; ad egritudinē mōzlem. Xxj. nō pegrin9 vl ignotus Xxij. nō minor in etate. Xxiij. non femina. De hijs nūc p ordinem est dicendum.

¶ Primus ergo caplin aplice regule est q. ordinād9 irreprehensibil sit Q8 ad Titū dicit sine crimīe. nec est intelligēdū de q̄libz crimīe Alit null9 posset ordinari q. nemo sine crimīe viuit. Vñ Jhero. exponit irreprehensibilē. v. nō obnoxiū reprēsioni. A. v. ꝓdēnationi. ut in. C. nūc aūt. De q̄. J. a notat in sū. cō. li. iij. tit. ij. q. j. vbi notāt q̄ in hoc. C. ponūt. B Rā res pene ꝓtra naturā est: ut sine pctō aliq̄s sit. Sed talis chgat cui9 cōpatōe cēteri grex dicāt de hoc di. xxv. C. nunc aūt. Pōt tamē intelligi. sine crimīe indispēsabili l cē sine crimīe q8 req̄rit dispēsatōem. a nō est adhuc dispensatū. De q̄ materia hēs s. Dispēsatio. C. viij. et viiij. A. p̄mo. C. j. p totū. B vel sine crimine enormi. de q̄ vide. Supz. crimē. C. ij. a s. Enormia. C. j. A. Breuit intelligit de crimine digno ꝓdemnatōe ut dictū est sc; q8 impedit pmouēdō vl deijcit iam pmotū q8 aliqñ recipit dispensatōem. et aliqñ nō ut pat; s. Dispensatio. p totum. B

¶ Secō ordinād9 fit vmi9 vxoris. q8 ē intelligendū negatiue. v. nō pluriū. s. q. nunq̄ habuerit vxores. di. lxxxiij. posuisti. Rā ñ sic exponeret seq̄ret q. virgines a q̄ nūq̄ habuisset vxorē nō posset pmoueri. q8 eēt absurd8. A. Jdē in sū. li. iij. ti. iij. q. j. fm Kar. Vl. a Host. B. De materia ei9 q̄ plures habuit vxores. a dr bigam9 hēs s. Bigamia p totū.

¶ Tercio ordinād9 fit sobri9 a nō vinolēt9 Et q̄dē q̄ve sobrietas vinia pt9 req̄ri² in ordinādo hēs J. Sobrietas. C. j. et. ij.

¶ Qrto ordinād9 fit prudēs Debz ei hīc triplicē prudētiā. s. sacre scp̄ture. xxxvj. di. p totū. Jtē secāriū lrāy. A sc; inq̄tū expediūt ad salutē. a nō vltra. ut in. C. ij. ecōtra. de q̄. J. B. xxxvij. di. legim9. C. ij. ecōtra. a c. se. Jtē secāriū negocioy. A. s. inq̄tū ad salutē expediūt. alis secus q. nemo militās deōēt. ex. ne de. vl mo. c. j. B. xxxix. d. p totū. De ista mā plene hēt J. Sdēntia p totū a s. Discēa s. mgī. j. a ij

¶ Qrto fit pudic9. a moribz a ꝓbis pudicatiā indefinēt oñdat. Vñ Cā. j. gene spōse. v. p̄dicatores. turturi cōpan² aui. s. caste. Rā verecūdia ingēnuos pdit natales. ut ait āb. lxxxvj di. nō satis. A. Jdē i sū. cō. li. iij. ti. vij in pñ. B. De mā pudicatie hēt satis J. Pudicitia. A Et q̄ ad clericoy pudicitiā spāt s. Cleric9. j. a. ij. p totū. B.

¶ Sexto q. sit ornat9 ōrīm to interiori a exteriori. de q̄ dcū; ē s. Cleric9. j. C. ij

Septio q. sit hospitat Jhero. Dom9 clericoy oībz dñt ē cōmūes. xvj. q. j. qm. Rā hospitalitat hortator ē nō potest q̄ dom pp̄ā hospitibz clauserit. xlij. d. C. j Jtē; q. pietas hospitalitat remunerat eternat Math. xxv. hospes erā. a col. me. Jtē; remunerat tpalt. j. Thimo. iiij Exerce teipm ad pietatē. Et seq̄t Pietas ad oīa valet pmissiōē; hñs vite q̄ nūc est a future. Vñ abraama Lot hospitales erāt et angelos recipe meruerūt. A. ut in dcō. C. j. xlij. d. B. Et ad istā hospitalitatē potest etiā reduci elemosina. s. qua habes s. Elemosina. j. et. ij. et s. Clericus. iiij. C. v.

¶ Octauo. s. q. doceat Vñ a diē docto rē. Vbi sciēdū q. doctrina ordinādoꝝ

debz in duobz obsistere. sc; in discipli=
na correctois. de q̃ dictũ est s̃. Correc
tio. j. p totũ Itẽ in fmone p̃dicatois
de quo dr Predicator. p totũ.

Nono q̃ nõ sit pausor. de q̃ mate=
ria vide Pauere Cõcedit aũt magi
stris a officialibz clericis a p̃latis ali
q̃lis verberatio minor. ut s̃. Excõica
tio. ij. Fet. vij.

Decimo nõ litigiosus Et quidẽ q̃d
sit litigiũ a q̃le pcz. a q̃re litigiosus
phibet ordinari. hẽt s̃. litigiũ p totũ

Vndecimo nõ cupidus. v. auarus Nã
talis ordinari nõ debz. Et est duplex
ratio. Prima est. qr cupiditas est ra
dix omniũ malor. j. Timo. vj. ex de
cõsti. nã concupiscẽtia. a. xlvij. di. virũ
a c. bonor. Scda est qr mens eius cupi
ditate astricta sp aurũ a reddit opu
tat. gratis intuet aurũ q̃ solẽ. xliij.
di. sicut hij. iij. q. v. accusatores. De
auaricia q̃ vide s̃. Auaricia. a s̃. Ne
gotiatio. Fij.

Duodecimo sit domui suе. v. familie
bñ preposit. sc; q̃ eã honeste regat a
eã a vicijs ad virtutes verbo a exẽplo
trahat. xlvij. dist. Fnecesse. Sed q̃re
specialiter in ordinãdo hoc req̃rit. Rx. fz
ray. Duplex ẽ ratio Vna qr nõ habz
frontẽ reprehendi alios q̃ suos negli=
git corrigere. ut in p̃dicto. Fnecesse.
Alia ratio qr p̃sumit vehemẽter ostra
eũ de crimĩe negligẽtie qs̃ adeo mag
nũ est q̃ etiã depositõz induat. lxxxj
d. dictũ. Si tñ sine culpa sua familia
mala eẽt: nõ imputaret ei. xlvij. d. sicẽ
hij. A. Potis in dicto. Fnecesse. B. in
fi. et c. q̃tũlibet. A Itẽ in sũ. cõ. h. iij.
ti. xiij. q. ij. fm ray. a addit. Itẽ post
q̃ pmotus fuerit ad ep̃atũ debet eẽ bñ
positus domui suе. v. ecclie suе. qr non
debz plurã ecclãstica bñficia a maxie
q̃ curã hñt aiar. amexã. vm q̃tũli=
bet exitaẽ p̃sone vno tpe omittere. ſ
singula singulis. lxxxix. di. singula.
vij. q. j. in apibus. B

Tredecimo nõ neophitus Quis di=
rat neophitus in fide. a q̃re phibet or=
dinari. hẽs s̃. Neophitus Sicr. a neophi
tus in religiõe s̃. Nouicius. F penult.
A. Potis vide. F vlt. B.

Decimo q̃rto nõ solẽmit penitẽs. qr
tales nõ dñt ordinari. d. l. Ex penitẽ
tibz. a. xxxvj. d. illiteratos. A. In B
c. nihil videt de B hẽi. B Et de tali pe
nitẽtia hẽt Pnã. iij. S; q̃re tales ñ
dñt ordinari. Rx. fm ray. q̃ duplex
est ratio. Prima qr nõ fuit digni recipe
vasa sacrã q̃ dudũ fuerit vasa vido
rũ. d. l. id Lic; eni pctm deletũ sit p pe
nitẽtiã remanet tñ cicatrix. s. irregla
ritas q̃ ipsũ impedit. j. q. j. vũtũ Scda
est timor ne iterũ labat q̃ q̃dẽ timor s̃
obsuetudine p̃stina surgit. lxj. d. in sa
cerdotibz in fi. Tercia ẽ scãdalũ ppli.
Cũ eni talis pnã nõ imponat nisi p
vulgatissiõ crimĩe ut qr totã commou
vibẽ. xxvj. c. fi. nõ possit talis sine ali
or. scãdalo mĩstrare. xl. di. de hijs vo
Qrta ẽ qr ñ hẽt frõtẽ reprehẽdẽdi ali
os. cũ ipse sibi tacit. rñdẽt eadẽ se cõ
misisse. maiora. xxv. d. j. xlij. d. F. j.
Itẽ Tho. i. iij. d. xiij. A Itẽ in sũ. li.
iij. ti. xv. q. j. B Põt ãt cũ eis dispẽsa
ri in minoribz ppter ncãtatẽ vel vtilita
tẽ eccẽ. d. l. placuit Et B p ep̃z. exq̃ ñ ẽ
eis phibitũ. ex s̃ se. exc. nup. S; si abs
dispẽsaret scẽt ordiãt. ã indiscrete di=
spẽsat: dz puai ptãt ordinãdi ut i dcõ
c. ex penitẽtibz A Itẽ i sũ. e. ti. q. ij. B

Qndecimo ñ curiales Vbi sciẽdũ q̃ cu=
riales hz ray. triplex sũi. Primo large di
cũt illi curiales q̃ q̃cũq̃ conditõe obli=
gati sũt curie alicus publice ptãtis. siue
sint milites siue aduocati. sũ iudices
sũ officiales. sũ cẽ histriões: a breuit
q̃cũq̃ hñtes officiũ honestũ vel inhone
stũ: dũmõ curie obligati sint. Secdõ stric
te dicũt curiales q̃ curãta gerẽt hone=
sta curie officia. ut vicariões iudices
a sibes Tertio stricti dicũt q̃ i cã sãgui
nis sũ officiales a q̃ dũ ptãtibz obedi
rẽt sãguinẽ hũanũ effudẽt. a dicũt
isti curiales a cruoẽ. Alij dicũ a curia
Oẽs ãt curiales indistincte hz ray. phi
bentur ordinari. nisi prius sint abso
luti a curia. di. lj. c. ij. et. iij. Sed post
q̃ a curia sunt absoluti: distingue=

qz si exercuerūt scua. ut officiales vel milites q̃ sanguinē humanū effuderūt. siue turpia. a inhonesta ut histriones nō pñt pmoueri. di. lj. c. j. et. iij et. xl vj. di. clericꝰ ver. q̃ clericū. a de ose. di. ij. p dilectōe. Si vō honesta officia exercuerīt. ut iudices. aduocati. tabelliones. a hmōi: in cā ciuili. siue pecuniaria admittūt. dis. lj. fuꝰ. Sz in cā sanguinis repellūt. ut ē. Homi diū. iiij. Ꝓj. Sunt āt fm rap. tres pñcipales cāe: q̃ re curiales ordinari pohibent. Prima est qz q̃dā ex pdictis frequenter irregularitatē ostrahunt ex officio suo. Secda est qz tales q̃nq̃ repetunt. a sic eccia pturbat. Tercia qz psumit cōtra eos q̃ nō trāseant ad clericatū vel ad religionis. sed ut fugiant vōcia dñorz suorz. di. lj. c. j. et. iij. liij. d. legē Idē Gof. a Hos. A. Idē in sum. cō. li. iij. ti. xvj. q. j. ij. et. iij. B

¶ Secdō nō vōcanis obligatꝰ. sicut tutores. pcuratores. a hmōi. de q̃bꝰ an sint ordinādi. ē. Obligatꝰ. p to.

¶ Decimoseptio non seruus. de qua materia hēs ⁊ Seruus. ij. per totum.

¶ Decio octauo nō corpe vitiatꝰ de q̃bus ⁊ Vitiatꝰ corpe. a nota hic q̃ q̃cūq̃ habz hūc defectū q̃ nō pōt bibē vinū: nō debz ordinai. ut nō. ij. q. vij ipsi apli. A In glo. B. qz talis ministrās omunicare debet de conse. dist. j. episcopus vero. et de ose. di. ij. pacta

¶ Decionono. nō filiꝰ sacerdotis nec alis illegitīe natꝰ ē. Illegitimꝰ p totū

¶ Vicesimo nō q̃ distulit baptismū Nā si q̃s adultꝰ sanꝰ distuht baptisari a postea in egritudine timore mortis se baptisari fecerit: pmoueri non pōt. Et cā est. qz presumit nō vere cōtritꝰ Nā nō ex voluntate ⁊ ex nēcitate videt recepisse baptismū. d. l vij. si q̃s de pe. d. vij. nullꝰ Aliā cāz addit Vl. sc; ut p hāc penā hoies inducerē² nō negligere suā salutē. Talis tñ pōt pmoueri duobz casibz. Primꝰ si pꝰ baptismū fides a vita eius pbabilis apparuerit. Secdꝰ si raritas clericorz hoc exegerit. ut in dicto. c. si q̃s. Sed cum baptismꝰ tollat omīe pctm̄ a seq̃lam pēi. ut di. xxvj. deinde. a c. vna. q̃re non tollit irregularitatē istā. Rē° fm Rap. Quia baptismꝰ ita dilatꝰ induit cā vñ nō pōt cā tollere. qz idē non opat ostrarios effectꝰ. ar. ex de baptismo. maiores vltra mediū. ver. sed ⁊ tanq̃ inconpossibilia. et. xxvj. di. deinde. Secꝰ tñ est de illo q̃ distulit eu caistiā vsq̃z ad talē egritudinē. qz pter hoc nō repellit ab ordine. di. l. is vo. Et est vō diuisitatis. qz baptismꝰ vix vt nūq̃ pōt differri sine culpa a ē sine piculo. ⁊ cōio q̃nq̃z differt sī culpa sc; ex reuerētia. di. ut. c. ad eiꝰ a de pe. di. v. c. j. ver. paueata de ose. dis. ij. q̃tidica. c. ut q̃d paras A. Idē in sū. li. iij. ti. xx. q. j. ij. a. iij. fm rap. et Vl. B.

¶ Vicesimo pō nō pegrinꝰ a ignotus de q̃bus videt ⁊ Ordinaō. Ꝓ vj. et. vij et ⁊ Peregrinus. ij. p totū.

¶ Vicesiō secdō nō minor in etate Vbi sciens q̃ a septio āno. A. s. opleto. sic infra dz de āno. xij. a colligit ex tex. a glo. c. in singul. de q̃ ⁊ B. vsq̃z ad xij. pōt recipe prima tonsurā a minores ordīes pter acolitatū quē pꝰ. xij trm̄ recipiet. di. lxxvij. in singul. Sub dyaconatū vo recipe pōt in. xviij. Dyaconatū in. xx. Presbiteratū in. xxv ut in de. gnalem de eta. a q̃li. a suffi dit attigisse pdictū tps. ar. ex ē eleccū in cūctis. A Et nōt glo. in dcā. de gnalē. B. Sz epatū nō ñ pꝰ cōpletū. xxx. ānū. ut in dcō. c. cū in cūctis. A. Adūtendū ē q̃ si psona puecte etatis vult ordinari nō statū ppt oplem̄ tū etatis dz ad oēs ordines puehi. ⁊ fm rap. a hos. et ī sū. cō. drā. q. xij. p septē ānos pōt recipe oēs ordines ⁊ mō In duobz pmis ānis ēdipiat q̃tuor minores. reliq̃s q̃nq̃z annis oms alios. lxxvij. d. q̃cūq̃. dispēsatīe ppt nēcitatē ecīe possī laycus oīes ordines recipe p annū a dimidiū Monachus vo p amū. lxvij.

¶ Vicesimotercio nō femina. de quo habes ē. Femina. Ꝓj.

Ordinator siue ordinās. q̃d si
ep̃s nō baptizatos ordīat vi
de s̃. Baptismus. iiij. ff. si.

Que pena ordinātis aliquē infra
etatē. Ro. Primo q̃dē q̃ in ei⁹ tume
liā ille q̃ sic ordinat⁹ fuit debz suspen
di ab executōe illi⁹ ordinis vsq̃ ad le
gitimā etatē. a ipse ordinās dz susp̃ē
di a collatōe ordinū a cōpelli p̃ uidere
talē ordinato in bñficio ꝓpetēti. ex̃ de
tēp. or. vl nō est. A. Idē in sū. li. iij. t.
xxij. q. xij. fm ray. Et con. glo. ī de
gnalem. de eta. a q̃li. B. de etate aūt
quā ordinād⁹ dz hz ēvide s̃. Ordinā
dus. ff. penul. A. q̃ incipit. xxij. B. Et
hic. j. viij. ff.

Que pena ei⁹ q̃ minores ordīes cū
sbdyaconatu. vl duos sacros ordīes
sil ꝓfert. Ro. Si ꝗ fecit ex certa scia dz
depōi. lj. di. q̃ in ali q̃. Si vo ex negli
gētia debz priuari ptāte ꝓferēdi talē
ordinē. d. xxxvj. q̃ ecclāsticis. j. q. j. si
q̃ epi. ex̃ de tēp. or. lrās. a c. dilectus
A. Idem in sum. co. ti. q. xvj. B

Vtz eps scient ordinās indignuz
peccet mōrl. Ro. fm Tho. in. iiij. di.
xxiiij. Sic qz infidel est dño suo ꝓmit
tens indigno eius ministeriū p̃apue
cū lo cvergat in detrimtū ecclēa bono
rus s̃imi. q̃ p bonos ministros pmo
uet. Et si nō pñt tot bōi inuenīri mi
nistri meli⁹ est hīe paucos mīstros
bonos. q̃ multos malos. xxiij. di. ta
les. ex. de eta. a q̃li. cū sit ars Cō. Al.
A. Idē in sū. co. ti. q. xxiij. vbi etiam
addit fm eū. Al. q̃ absq̃ oñi dubio
q̃cūq̃ indignū scient pmouet ad sa
cros ordines. vl ad q̃s cunq̃ bñficiū
ecclāsticuz mōrl peccat. Nec excusat
nobilitas ut mal⁹ pmoueat. qz q̃to
nobilior tāto est nociuior. Nec puto
ināt sufficē q̃ nescit eū esse malū. sed
nēcariū ē ad cuitādū pctm̄ scire eū ē
bonū p talē vōe; q̃lem possibile ē hzi
de hoīe. Et si dz q̃ als nō ēt ita vtil:
oñino nihil valet. qz oñis vtilitas
tpal spūali est postponēda Ite indi
gn⁹ dz dupl. s. otrarica puatiue Cō
trarie. q̃ cōtrariū hz dignitati. a ille
nullo mō est pmouēd⁹ Priuatiue. q̃
puat ꝓdecētibz dignitati. nō tñ hz cō
trariū. Et in talibz pter nēcitatē ali
q̃z ecclāz q̃ indigēt lrātis a defensori
bz posz dispēsari. ut a cōi hzet de eccā
donec addiscēt. Sed puto q̃ sine pctō
mōrli nō posz ei ꝓferri cura vl prebē
da. sed expense p eo posset fieri de eccla
vl de bñficio eccie qd alteri interū cō
mitteret. hec ille. B

A q̃ possint a dēant ordines ꝓferri
Ro. fm ray. Presbiteria oēs inferio
res regularit dñt ordīari a suis ep̃is
lxvij. d. c. vno a. xxiiij. d. ep̃s. Sz qd
dz ī p̃dās c. q̃ dz adēe assēsus suoruz
clericorz fz hos. coip̃o q̃ nō ōdicūt cō
sētiē p̃sumū? A. Id ī sū. c. t. q. xxvj. B

Vtz alien⁹ ep̃s possit ordiare alie
nū clericū. Ro. Nullū dz ordiare pter
lm̄a; supior. ep̃i ipsi⁹ Et mt? supior ī
B casu ep̃s de c⁹ dyocesi iste q̃ ordīat
vult ē oriūd⁹. t in c⁹ dyocesi bñficiū
ecclāsticū hz vl vbi hz domicilū licet
alibi nat⁹ fuerit Inferiores āt p̃lati
siue religiosi siue alij ñ pñt talē lm̄a;
dare. ñ hēret a sede aplica q̃ possent
sbditos suos a q̃ voluerūt ep̃o facē or
dinari Ite nō p̃t talē lm̄a; dare officia
lis ep̃i. B ep̃o in remot. agēte vicari⁹
a⁹ in spūalibz gnālis. vl sede vacāte
capl̄m seu is ad quē tūc administratio
spūaliū ptinet pñt lm̄a; dare. Religi
osi q̃z q̃ a suis plat. sūt ī nō exempt.
porātibz deputati pores a corū socij
pñt a loco z dyocesanis q̃diu ibi mo
rāt licite ordīari lic; ñ sint s̃ ipsoz di
oēsibz oriūdi. et B oia ex̃ de tē. or. cu
null⁹. li. vj. Qcūq̃ āt alienū sū lm̄a
scīēt seu affectata ignorātia ordina
uerit p ānū a collatōe ordinū est su
spēsus. a interū clerici sui absq̃ ipsi⁹
lm̄a pñt a vicinis ep̃is ordīes recipe
A. postq̃ sui ep̃i ī B casu fuerit suspē
sio maīfesta. ut ī c. de q̃ stati. B. ex̃ de
tēp. or. cos. li. vj. Et p istā decretalē
reprobata ē opinio dicētiu; q̃ q̃s or
dinare poterat alienū sb spe ratiha
bitōis. De ordīat. ab alieno vi. j. Or
dīat⁹ j. ff. añpe. Qñ āt ordinās alie

teneat ordinato puidere de beneficio
vide s. Bñficiū. j. C. viij. de ordinatōe
do vltra mōtanoꝝ ab epis italiamis
habes in se. C.

¶ Vtꝝ eps italie possit ordinare vl
tramōtanū clericū. Rx. Nō. ñ hēat li
cētiā a pp vl ab epo vñ est oriūdus
vlī cuiꝰ dyocesi est bñficiatꝰ. a p pa
tētes ipiꝰ epi lrās ordinētes cām rōna
bilē q̄re ipsū nolit vl nō possit ordīa
re. Et q̄ ordīa ꝝ ꝝ fuerint: suspē
si sūt absq̄ spe dispēsatōis. A Etiā a
sede apl̄ica obtinēde. ut in. c. sepe. de
q̄. j. vbi etiā addit: Oriūbꝫ nūs pmā
rijs inhibemꝰ districte. ne absq̄ nrā
licētia spāli cū talī ordinatis dispē
sent vl suas eis tradāt lrās p q̄s cuꝫ
ipis dēat dispēsai. B a ordinātes dñt
odigne punīri ex s tēp. or. sepe li. vj

¶ Que sūt psone q̄bꝫ ordinatores p
hibēt oferre tōsurā clericalē. Rx. nul
lus eps vl q̄s alīꝰ dꝫ ipsā cōferre in
fanti ñ forte religionē intraret. A. s.
de osensu parentū vl tutorū. a nō alīs
ut supē nouiaꝰ in prīm. B. nec illitera
to. nec lōī dyocesis aliene sine licen
tia. A. scꝫ legitima. de q̄ s. C. v. B. nec
oiugato ñ volente religionē intrare.
aut ad sacros ordines pmoueri. s. qñ
de iuē pōt. ut j. Ordinatio oiugatoꝝ
C. ij. a q̄ otrxerit p armū suspēsus
est a collatōe tonsure trñ. ex de tēp
or. nullꝰ. li. vj.

¶ Vtꝝ eps q̄ resignauit epatū possit
ordīes oferre. Rx. Si renūciauit loco
trñ: pōt ordīes oferre sicut añ si voget
a pp̄o loci epō. Si vo renūciauit loco
et dignitati: pōt nihilominꝰ oēs mi
nores oferre: ꝫ ad sacros nō pōt Et q̄
cūq̄ ab eo scienter recepit minores sñ
licētia sui epi: de iure cōi deberet depo
ni. vij. q. j. eps in dyocesi. a. ix. q. ij.
epm. Dispēsatiue trñ pñt in ordinibꝫ
deseruire. Si vo a tali recepit sacros
ordines scienter nō recipit executōem
Si vo ignorāter poterit eps cū eo di
spēsare ñ ignorātia fuerit crassa. a su
pina. ex de or. ab eo q̄ renū. c. j. Vtꝝ
abbates possint ordines cōferre. hēs
s. Abbas. C. j. A Idē qd in hoc. C. no
ta. in sū. li. iij. t. xxij. q. xxvj. fm rap.
et hosti. Ibi etiā addit fm Imo. q̄
abbas exordistatū a accolitatū oferre
nō pōt nisi ꝫ hēat ex puilegio. Itē ibi
dr q̄ pbiter pōt oferre psalmistatum
xxiij. d. psalmista. qr psalmistatꝰ nō
ē pp̄e ordo. ut ibi dr a s. Ordo. j. C. ij. B

¶ Vtꝝ eps possit opellē clericū ad su
scipiēdos ordines. Rx. fm rap. Si or
do sit ānexꝰ bñficio vl dignitati quā
habꝫ: ut puta. si electū in archidyaco
nū vult cogere ad dyaconatū. ā dica
nū. archipbiterꝝ. abbatē. vl p̄positū
vult cogere ut fiāt pbiteri: pōt p sū
tractionē illiꝰ bñficij cogere. d. lx. in
nouamꝰ a ex de elec. cū in cūctis. a s
eta. a q̄li. c. j. Qñetiā si electꝰ ad regi
men prochiaē ecē nō fiat sacēdos in
fra ānū ipso iure puatꝰ est illa. ex de
elec. licꝫ canō. a. c. cū ex eo. li. vj. a s
Ecīa. ij. C. j. Fallit tñ si ex iusta cā re
manserit dicto. c. cū ex eo. in fi. A. de
hoc dictū est s. Absolutio. j. C. ij. vers.
ds est in additōe. B. Siē fallit pp̄t
iustā cām in prīꝰ dictis. ut puta si pꝰ
q̄ archipbiter vl abbas a hmōi cō
firmatꝰ fuit a añ ordinatōem factꝰ ē
irregularis sine culpa: ut qr perdidit
manū vl oculū Vñ a in dicto c. cū in
cūctis dr. Si canones nō obsistāt. Se
cꝰ si otraxit impedimētū culpa sua in
q̄ casu prīuandꝰ est. Et in h casu lo
q̄t dictū c. j. de eta. a q̄li. Idem hosti
et goff. A. Et etiā Vl. ut in sū. cō. eo
ti. q. xlviij. B

¶ Quid si talī ordo sit annexꝰ illi dig
tati vl bñficio qd obtinet. Rx. fꝫ rap.
Nō dꝫ eps eū inuitū cogere ad ordi
nē. alīt puniendꝰ est. d. lxxiiij. c. j. et
ij. a. c. vbi ista. Nisi hoc exigat nēcī
tas vl vtilitas ecē ut qr indiget mi
nistris. a nulli alij vl pauci sūt ydo
nei. qr tunc cogere pōt. ita q̄ si se excu
set vōe cōimis qd dicit se omisisse
dꝫ eps pmouere alios a illū remouē
a bñficio qd obtinet. nisi alter esset
valde vtilis vl nēcariꝰ. ex de eta. et q̄
li. queris. Et ita intelligi pōt. lxxiiij.

di-solvit. Si vero excuset se vone alte
rij impedimēti nō puenientis ex deli-
cto suo-ut īfirmitas a hmōi-nō debz
cogi-als appellare posse-sicā tutor da
tus-A-s-qñ ei iusta excusatio nō ad
mitteret-ut in-l-de q̄ statiz-B-ff-qñ
app-sit-l-j-C-si q̄s tutor-Si āt excuset
se solaw lūtate absq; alia cā dz cōpel
li p sōtractōē; officij a bñficij-di-lxx
iiij-c-iij-a-iiij-a-in pdcō-c-q̄ris Idē
Hos-a Goff-A-Sicā a Vl-ut in dcā
q-xlviij-Vbi etiā addit fm eosdē q̄
dz exigere vtilitas ecēie-qñ ecēia indi
get aliq̄bz ministris-a sunt alij pdo
nei in ecēia p̄ter istū quē eps vult cō
pellere-Necēitas autē est-qñ ecēia in
diget ministra nullij alij in ecclesia
est pdoneus-B

Dono q̄ vtilitas exigit q̄ aliq̄s or
dine² ḡ eps nō ex hac cā sed ex odio
opellit istū ut ordinē rēpiat nūq̄d te
net obedire-Rē° fm Ray-Credo q̄ sic
Lic; cm eps peccet sic p̄ipiendo: iste
tñ obedire dz exq̄ nō est malū qd p̄ci
pi²-p̄mo iustū a vtile ecēie-arg-xj-q-
iij-q̄d ergo-xxiij-q-j-q̄d culpa²-in fi-
xxxiij-q-v-manifestū-Idē Hosti-et
Goff-A Idē in sū-co-ti-q-liij-Et ad
uertēdū q̄ sine iusta cā coactij ad or
dines p metū q̄ caderet in cōstātē nō
tenet otinere fm Io-a glo-ray-Alij
vero dicūt q̄ tenet ar-xlv-d-de iudeis
ut in sū-co-ti-q-l-Et ī vltimū tutij
est-de q̄ etiā C-Ordinatij-j-C-v-B

Qd si clericus vult pmoueri-a eps
nō vult-Rē° fm ray-Si clericus hz ius
petēdi ordines forte ratōe bñficij cui
ordo est annexus: eps nō pt eū p̄hibe
re q̄ quis sciat pctm eius occultū-Et ita
p̄ōt intelligi-ex S temp-or-ex tenore
Si vero nō hz ius petēdi nō tenet eps
eū ordinare Porro irregulariter nullo°
dz ordinari ot raw lūtatē sin plati ex
de temp-or-ad aures-Idē Goff-hos-
et Bern-A-et etiā glo-ray-ut in sū-
co-ti-q-liij-B

Quid si scia eps m meū hereticū vel
scismaticū occultū-a opellit me ad or
dines-Rē° fm Goff-Nō deo obedire
sed potius pmittē me excōicari q̄ a tli
rēpe-ex de sen-exco-inq̄sitōi Tales
cm ofterenō pñt ordīs executō; quā
nō hñt-j-q-viij-diabertū-Et idē si sci
am plātū meū suspēsū-excōicatū-vel
interdictū-Quid tñ si a tali ordinatus
sū-vide C-Ordinatus-j-C-penit-A Idē
in sū-e-ti-q-liiij-vbi hēt id qd in isto
-C dicitur-B

Quid d illo q̄ scit eps m suū simoni
acū a tñ p̄cipit a q̄ rēpiat ordīes ab
eo Rē° fm Tho-ij-ij-q-c-Nullo modo
dz obedire siue manifesta siue occul-
ta sit simonia-dūmō ipse sciat-Et B
intellige si eps est simoniacus in ordi
ne suscepto-p̄mo potius dz p̄mittere se
excōicari ar-ex d sen-ex-inq̄sitōi-Qz
si ignorabat eū ēē simoniacum cū tñ
ēēt q̄ tūcū q̄ sit occultū-a iste ig̃rauet
nō rēpit executō; sed indiget dispē
satōe-a hoc in detestatōe; cimimis-
j-q-j-si q̄s a simoniacis Idē Host-et
Ray-Addit Tho-q̄ si eps simonia
cus est ex alia cā p̄ōt ab eo rēpe ordi
nes dūmō sit occultū-qz nō est suspē
sus q̄ ad alios-ḡ solū q̄ ad seipm Ad
dit hosti-q̄ si possū obtinē ut ordinet
ab alio debeo facere-A-Hodie idem
dicendū est de omni simoniaco q̄d de
excōmunicato-cum omnis q̄ quōlibz
dando vel rēpiendo cōmiserit simo-
niam: vel eius mediator extiterit ex-
communicationē incurrat papalem-
id est cuius absolutio pape reseruat
ut in extrauagan-Eugenij-iiij-que
incipit-cū detestabile-B-Quibz deri
cis debet p ordinatorē de bñficio pro
uideri-vide supra-Beneficiū-j-C-viij-
Et de ordinato ad titulū patrimonij
sui-ibi-C-viij-

Ordinatus p° cōiter Queritur ḡ-
Quid si aliq̄s in pctō mōtali
exñs fuerit ordinatus-Rē° fm
Ray-Siue sit occultū siue manifestū
ille q̄ cū d rēpit ordinē vl quecūq;
alia sacra: mortaliter peccat-d-xl-mul-
ti-di-xxv-illud-xj-q-iij-audi-Item
Tho-in-iiij-di-xxiiij-A Con-etiā Pe-
ut in sum-la-iij-ti-xxij-q-xxij-B

¶ Vtꝫ ordinatus exñs in pctō mōr
tu. possit sine pctō vti ordine suscepto
Rz° fm Tho. i. iij. d. xxiiij. Nō ptſ Nā
facit ꝯtra illud p̄ceptū Deut. xvj. Iu
ste qd iustū est exeqūris. Indigne em̄
sacr̄; ptractat. nec in hꝰ aliquis p̄t di
spēsare. qꝫ est de iure naturali: ut hō
sancta sancte ptractet Vñ talis q̄tiēs
actū alicꝰ ordinis facit: peccat m or
talr ut q̄ tangit res sacras quasi suo
officio vtens. Secꝰ āt eēt si alq̄ nēci
tate sacrū aliqd ꝯtingēt vl exeqūret in
illo casu in q̄ etiā laycis licēret puta
si baptizaret in articulo nēcitatis: vl
corpꝰ xp̄i de terra colligēt Cō. in omi
bꝰ al. a etiā rap. A Idē in sū. cō. co. t.
q. xxiiij. a se. Vbi fm eun. Tho. dr qꝫ
totiens talis mortalr peccat q̄tiens
hmōi actū facit Et addit Alb. qꝫ si dr
hoc ēē valde graue. Rz° qꝫ lata via est
q̄ ducit ad infernū. a multi sūt q̄ va
dūt p eam Math. vij. B Sed an tene
at esse ꝯfessus vide s. Cōfessio. ij. ¶. v
¶ Vtꝫ a tali licēat recipe sacra. Rz°.
fm Tho. vbi s. Tenet hō recipe a mi
nistro etiā in pctō mortali exñte q̄ di
uu ab eccia tolerat. qꝫ adhuc est ei
obligatꝰ: nec etiā dñt tales ī officijs
cuitari. ut s. Clericꝰ iij. ¶ij Tñ ut ibi
dē subdit Tho. nō eēt tutū qꝫ q̄s ptꝰ
nēcitatis articulū talē ministꝫ indu
cēret ad aliqd fiu ordis exeqūndum
durāte ꝯscietia qꝫ ille eēt in pctō mor
tali: quā tñ deponere posset. qꝫ in in
stanti hō a dīna grā emendat. Dicit
etiā idem Tho. in. iij. d. xiij. qꝫ a noto
rio ꝯcubinario nō est recipienda cōmu
nio eucaristie. siue sit notoriū: qꝫ ꝯui
ctꝰ est. siue p ꝯfessionē in iure facta;
siue p talē euidentiā facti qꝫ nulla p̄t
tergiuersatōe celari. Ab alijs aūt oc
cultis cōcubinarijs recipi p̄t. A Idē ī
sū. cō. co. tit. q. xxiiij. ad fi. Et latiꝰ de
hijs s. Clericꝰ iij. ¶j. in additōe. a s.
Cōfessor. ij. ¶iij. circa fi. additōis. B
¶ Quō dr q̄s furtiue ordinatꝰ Rz° fz
Hosti. Triplr. Primo mō cū q̄s sine
ꝯscia ꝓpriij epi. a sine examinatōe p
mouet. lxiiij. di. ex ꝯsciam. xxiiij. di.
qñ eps In q̄ casu nō p̄sūt lrē archi
diaconi. A. s. ut p ipsas possit ordīa
ri sine ꝯsensu epi ut in tex. q̄ seqūt. B
ut ex de offi. archidi. significasti. Se
cūdo ordīat furtiue. si p̄ter ꝯscia; epi
eodē die recipit oēs minores vl aliq̄s
simlr a sbdiaconatū vl duos sacros.
ex de co. q̄ furti. or. sus. cū. h. a c. ino
tuit. de q̄ hōs s. Ordo. ij. ¶. ij. A Etiā si
q̄s recipiat minores cū sbdiaconatu
vl duos sacros cū ꝯsensu epi ſ Nā a hꝰ
casu dr furtiue recipe fm eū. hosti. ut
in sū. co. ti. q. xv. B Tertio qñ gradu
omisso saltū facit de q̄ dr ¶. Ordīatus
ij. p totū. A. Idem in dicta. q. xv. Et
addit fm eū. qꝫ in hijs casibz nec suo
supiori obediens excusa² ut ex de tēp.
or. dilectꝰ. tñ supior plus delinq̄t. B
¶ De ilr q̄ exñtes excōicati recipiunt
ordīes. recte s. excōicatō. j. ¶j. q̄ inci
pit. Quid de ilr Quedā eē cimīa nō
solū īpediūt ordīandū sed etiā ordi
natū deijciūt de q̄bus s. Crimē. ¶. ij
¶ Vtꝫ coacte ordīatus teneatur ad
castitatē Rz° Si coactio fuit absoluta
nō est dubium qꝫ nō tenet. qꝫ nec or
dīatus est ut dictū est s. Ordo. iij. ¶.
fi. Si fuit ꝯditionalis. puta p aliquē
metum distingue fm Rap. qꝫ si talis
fuit metus q̄ posset cadere in ꝯstantē
virꝫ nō tenet. extra qd me. cā platuꝫ
et c. cū dilectus. Continentia em̄ non
debetur nisi voluntaria. dis. xxxi. ante
trienniū. xx. q. iij. p̄sens Et hoc intelli
ge qꝫ si ante habebat vxorē poterit il
la vti sine peccato Sed si non habebat
ꝯtinere tenetur. ar. d. xxxv. de iudeis
Item tenet cōtinere si non fuit talis
metus Idem Goff. a hostiē. A Et hoc
videt vera a colligi ex iuribus alle
gatis a expositis in sum. co. ti. q. l. et
se. licet nō dicit Et dictū ē s Ordīatoꝫ
¶ xj. in additōne. B
¶ Sed nūq̄d talis sc; ordīatꝰ p metū
qui potuit cadere in ꝯstantē virū vte
tur priuilegio clericali Dicendu; fm
Rap. qꝫ sic si alꝰ vult viuere clericali
ter nisi transiret ad actū penitus ī
tium. A. puta si efficiat bigamus ut

in.c.qd seqt.B. dis.lxxxiiij.quisqs.
Et tñ si hēbat vxorē poterit illa vti ut
in pœdēti.ꝗ dictū est. Si tñ ipsa vellz
orinere a ipse nollet nō habz p̄uilegi
um clericale. Si vo ipse vellet a illa ñ
certe habz si ut dixi alꝭ viueret cleri
calit.ar.xxvij.q.ij.multorū.A Jdē
in sū.cō.co.ti.q.lj.B. Et ꝗ opt; sup
pleri se; q̄ si vxor fuit vnica a virgo
tūc habz p̄uilegiū clericale.ꝗ tātū in
duobz casibz q̄s hēs ꝑ.cleicꝰ iij.ꝗ.fi.

Quid ꝗ ordinatis ab alieno epō si
ne licētia ꝓ.iij.Rz° fm ray. Priuāt ex
cutōe A.ꝑ.ipso iuē.ſſlā ut; in sū.cō.
co.ti.q.xxxv.ipsā executōe; nō reci
piūt.ut in.c.q̄ trāslatōnē.de tēp.or.
fm eun.ray. Meliꝰ facit.lxxj.di.c.si
q̄s. Vbi dicit q̄ irrita sit hmōi ordīa
tio.ſſlō ob dictū.c.q̄ trāslatōnē vbi
videt q̄ sic ordinatꝰ nō sit suspensus
vl suspēdendus. Jbi intdicēda est ei
ordīs executio q̄ nō intelligit de int
dictione dispositiua. ꝗ est q̄ nō suspē
sū suspēdat.ꝗ intelligit de intdictōne
a sma declaratoria a executiua videl; q̄
declarat sic ordinatū a iure suspensū
a exequt iuris dispositōe; Et videt sē
tire Jo.mo.in c.cos.de tēp.li.vj.B.
Poterit tañ eps dispensare.ix.q.ij.
Lugdonēsis.ex de temp.or.q̄ trāsla
tionē. Sed a q̄ licētia requirit a que pe
na ordinantis sine licētia habetur ꝑ
Ordinator.ꝗ.vj.et.vij.

Quid de ordinatis ab hereticis vl
scismatici excōicati depositis a hmōi
Rz°. A talibz nō dz q̄s recipe ut dictū
est ꝑ. Ordīatio.ꝗ. penit. Si tñ aliquē
ordinēt tenēdū ē.ut dicit Ray.q̄ oēs
tales vera oferāt sacīa. dūmō in for
ma ecēie oferāt.j.q.j dñs declarauit.
a c.nō nocet.de ose.d.iiij. nō in nob
Peccāt tñ mortt tam dātes q̄ suscipi
entes ab eis quecūq; sacīa ñ baptis
mū in extrema nēcitate Jdē Th.ij.ij
q.xxxix.a Pe. et Goff.A. Jdē in sū
th.j.t.v.q.xvj. vbi etiā pat; fm cos
dē q̄ dicti heretica similes nō oferūt
ordinis executionem.B

Sed nūq̄d sic ordīati potēt mini
strare. Rz° fm Ray. Si sūt ordinati a
tali q̄ suscepit vltimā manꝰ impositi
onē in ecēia. A.a.ordinē epalem.B a
nūc est hereticꝰ vel excōicatꝰ a hmōi
dicendu; q̄ siue isti ordinati sciebāt
siue ignorabāt tolerāt dispēsatie in
ordinibz susceptis ministrare. Ad su
piores vo nō dnt p̄moueri nisi esset
nēcitas magna a uersatio scā.ix.q.
j.c.j. et.ij.et.iij. Si vo ordinati fuerūt
a tali q̄ recepit vltimā manꝰ impositi
onē ex ecēiam ꝛa ipsi scient a tali or
dines receperint nūq̄ tolerant. Si ig
norantes tolerant. A. dūmodo pba
uerint ignorātiam fm ray. a Goff.
a in dicta.q.xvj.p c.q̄ statū seq².B
ix.q.j.ordinatōnes Con. Gof. S; p
quē poterit dispensari vide ꝗ. Sasma
.ꝗ.vij.A. Adūtendū fm Jmo.in c.
innotuit.ex de eo q̄ fur.or.sus.q̄ de q̄
libet viro noto tone fame q̄ vbi oūsa
tur habet p ordinatoꝛa sic longo tē
pore hactenꝰ ut ordinatus habitus
est ꝛcredere debeo cum bene ordinatu;
nec cogitur alꝭ p̄bare. Hec em̄ sunt
sufficiētia argumēta siue ordinatōis
ar.ex de de.pere.c.inter.a c.se.ix.q.
ij. Lugdonensis. et notat m sum.cō.
co.ti.q.xxxv.et co.t.li.xxj.questiōe
iiij.ad finem.B

Ordinatus sedō per saltum q̄d
de ordinatis per saltum. Rz°.
fm rayñ. Ordines ordinate
recipi debēt fm q̄ numerati sūt ꝑ. Or
do.j.ꝗ.iiij.et dis.lix.si officia.a di.lx
xvij.c.j. Si tamen p saltū aliq̄s p̄mo
uea².a.q̄ aliquo ordīe p̄termisso ad
supiorem ascēdat ꝛrecipit q̄dem cara
cterē.tñ de rigore debet deponi etiam
si nō ex malicia ꝛsed exignorātia aut
negligētia aliquē ordinē p̄termisit
Sed tñ ex dispensatōe epi ad ordinē
p̄termissum potest p̄mouei a interū
ab executōe supioris ordinis erit su
spensus. di.xlviij. sicut olim dist.lij
solicitudo. ex de de.p sal.p̄mo.c.vni
co. Et eodē modo poterit cū eo dispen
sari si interim ministrūerit in illo or
dine credens q̄ fuisset gradatim pro

motus ut in c. vnico eē de de. p saltū
pmo. Qd si talis p saltum pmotus fit
scienter a in ordine sic suscepto sine di
spēsatōe ministrauerit nō pt dispen
sari q vlterius ascēdat nisi p papā. Sz
in ordīe suscepto adhuc pt dispēsari
p eōz sic cū ñ ordīato ministrare. iij. Qf.
In hoc Hosti. a Wil. satis conuenīt
A Hec ptī fuerūt dicta Ray. a ptī gl.
cius. a ptim Hostiē. in sūma sua. Sz
in glo. dicit simplr q cū pmoto p sal
tū scienter solus papa dispēsat ut pt; in
sū. co. ti. q. xl. ad finē. Et hoc vltimū
videt probabilius. cū iura allegata non
loqnt. nisi de pmotis p saltū ex igno
rātia seu negligētia. B

Sed nūqd laicus q nullū h; ordinē
possit recipe sacerdotiū omnibz alijs pter
missis Rō fm ray. Pōt. dūmō sit ba
ptizatus Idē Tho. De. a Hosti. A lic;
Hug. dixerit otrariū q nō pt recipe
nisi saltē habuerit pmā tonsurā. ut ī
sū. con. co. ti. q. xlj. B

Quid si clericus pter missio aliq̄ or
dine osecrat in epm. Rō fm ray. Dicit
fere oēs doc. q nullo mō pōt ē eps ñ
fit sacerdos. qr ordo sacerdotalis est q̄si
substātiale fundamētū ordinis epa
lis Cō. Goff. Sed a Hosti. q videt alt
sentire. A. s. q ordo epalis ofera² etiā
nō sacerdoti. sed nō executio. B Cō. in
hoc q talis eps nō haberet executōz
nec aliq̄d oferret nisi postq̄ sacerdos
factus esset. ē de excēs. pla. a lris Si do
pter misit aliū ordīem a sacerdotali
sentiūt fere oēs q epus est. a oferre
pt oēs ordīes pter illū quē nō acce
pit. j. q. j. gratia. a. q. vij. Daybertū
Addit Host. q talis eps executōem
de iure nō h; etiā q ad ordīes q̄s su
scepit. A Idē in sū. co. ti. q. xliij. B.

Ordinatus tertio negatiue sc;
q non est ordīatus a tñ aliq̄d
tale exercet. Quid g de talibz
Rō fm ray. Laici q nullū ordīe; ha
bētes simū officiū exercēt indebite ñ
cessare velint debent excōicari. A. Et
nūq̄ ordīari. ut ē nō or. mi. c. j. vbi
dicit. Si q̄s baptizauerit vl aliqs di
uinū officiū exercuerit non ordīatus
pter temeritatē; abijciat de ecclia. a
nūq̄ ordīe². B Pñt tamē licite facere
officia minoz ordinū. q̄uis ad ls nō
habeant officiū. sicut in domo nō ose
crata potest dici missa hoc osecratio
ad hoc ordinet ut in ea missa dicat.
Clerici do q exercent officiū illius ordi
nis quē nō habēt sūt deponēdi vl p
petuo suspendēdi ab ordīe quē tēbāt
nisi postq̄ iuxta puisionē epi biēnio
vl triēnio suspēsi fuerūt misericordit
tolerēt. Nūq̄ tñ pñt vlterius promoui
ē de nō or. mi. c. j. a. ij. ar. xj. q. iij. p
uilegiū. xxv. q. ij. sic dicz. Nec cū tli
pt dispēsari q ascēdat vlterius. nisi p
papā fm Ray. Goff. a Wil. Hostiē.
tñ tenuit in sūma q eps potest dispē
sare. sed in glo. reuocauit. A. Immo
a in summa sua videt Hosti. cū Rai
concordare. ut in summa libro. iij. ti.
questi. xliiij. Sed ut ibi patz quidam
dicūt q hoc casu potest episcopus di
spensare cum ei nō expresse prohibeat
Sed certe extra co. c. ij. dicitur q ta
lis ad vlteriores ordīes non poterit
promoueri. Et glo. ibi dicit sine dispē
satione: a non declarat per quem di
spensēt. Sed glo. Raym. utz ī dicta
questio. xliiij. dicit predictum rigorē
debere intelligi de illis qui mentiunt
se promotos ad ordines ad quos reue
ra promoti non sunt: vl qui tanq̄ sci
smatici ingerūt se officio ordīs quez
non habent. sicut rex Ozias vsurpa
uit sibi officium sacerdotis. Nec cre
do istum rigorem extendendū esse ad
clericos minorum ordinum vl q in
missis nouis ministrant ī officio sb
diaconatus causa cuiusdā gaudij a
solēnitatis facende non mentientes
de ordinibz suis. cum fere omnes as
sistentes sciant veritatem. Tales ta
men grauiter peccant hmōi etiam si
ne malicia atteptando Equitas isti
glo. non videtur aliquo iure probari
cum c. j. et. ij. ē eo. ad illatōem. decla
rate in eis pene videant solum ponde
rare q q̄s vtat ordine non suo. B De

bñficio aũt misericordiꝫ agendũ est
cũ eo A. siue sit in sacris siue in mino
ribꝫ ſm glo. Rap. a in dicta. q. xliiij
B. ne sustẽtatõe priuatꝰ ad seculi ne
gocia reũtaꝫ. Salubriꝫ aũt sibi pui
debit si ad religionẽ trãsierit. Hñtur
hec in pdicto. c. ij. de cle. ñ or. minist.
¶ Quid si ꝗs exercet tale officiũ nõ
ad receptõ ꝗ ex ludo a cã festi. Rꝰ. ſ
tosti. Certe ludꝰ noxiꝰ in culpa ẽ. Vñ
talis peccat ꝗdẽ a tenetur penitere. xv.
q. j. Fiꝰ in fi. Nõ tñ credo q incurrat
pdictas penas. qr voluntas a ꝓpositũ
distinguũt maleficia. ex ꝗ sen. exc. cũ
voluntaꝫ. A. Idẽ i dcã. q. xliiij. ad fi. B
¶ Sed ꝗd si dericꝰ ꝗ est in minoribꝫ
ordibꝫ tm̃ legat epl'am in missa. Rꝰ
ſm Wil. Licitũ est. exꝗ sine solẽnita
te hoc facit. ut notaꝫ. ex de vi. a ho
de. ut ꝗsq. Et ſm Imo. intelligẽdũ
est qñ ibi nõ est ſbdyaconꝰ. Nec dꝫ
talis cãtare solẽniter a cũ ornamẽtis
ſbdyaconi. xxiij. di. ſbdyaconꝰ. lxxii
ij. di. si ꝗ dericꝰ. Cõ. Hos. A. ꝗ dicẽ q
ꝓpter nẽcitatẽ. scꝫ qñ deest ſbdyaco
nꝰ aut ꝗ possit inuũgi sufficit q talis
nõ teneat manipulũ ĩ manu sua. ut
in sum. con. eo. ti. q. xlv. B

Ordinatio cõiugatorꝫ. Quid si
maitꝰ accipit ordinẽ sacrũ in
uita vl' nesciẽte vxore. Rꝰ. Mõ
liter peccat ſm Tho. A. Hoc videt po
tꝰ fuisse dictũ Al. ut in sũ. cõ. li. j. ti.
viij. q. lix. vbi hec notaꝫ. B Sed ut di
cit ray. nõ fit ꝓpter hoc pĩudiciũ vxoꝝ
ꝗ ille tenebiꝫ ei ad redditõ; debiti: ñ
aũt poterit exigere. xxviij. di. dyacoꝝ
xxv. q. ij. multorꝫ. A Vxor etiã nõ te
netur ei debitũ reddere ſm Tho. ut in di
cta. q. lix. B Qꝰ verꝫ est ſm Wil. etiã
si factꝰ sit epꝰ seu religiosus A. vl' cẽ
papa ſm cũdẽ. ut in dicta. q. lix. B.
nisi illa possꝫ induci ad ꝛtinẽtiã Dꝫ ꝗ
restitui vxori. nec dꝫ ferre aut coronã
aut habitũ dericalẽ cũ scãdalo vxorꝭ
Sed si pt sine eꝰ scãdalo deferre tenet
A. ſm De. a in dicta. q. lix. B Et ſm
Imo. talis si pꝰ mortem vxorꝭ ꝛhat
tum alia nõ tenet mũoniꝫ Idem in
dicta. q. lix. B

¶ Quid si maritꝰ sit ordinatꝰ ꝛsenti
ente vxore vl' sciente a nõ ꝛdicente.
Rꝰ ſm ray. Si dericꝰ est de eccia occi
dẽtali: factũ est vxori pĩudiciũ ita q
optebit eã recte ꝛtinẽ. a ec mortuo
viro nõ poterit cũ alio ꝛhere. xxviij.
di. qr sũt culpe. a duobꝫ. c. se. a. xxxij
di. seriatim. A. Et in hijs iuribꝫ pꝫ q si
ꝛtrxerit postea mũoniũ etiã mortuo
viro nõ valebit. a nõ ꝗ in dicta. q. lix
ſm ray. a ſm ꝗsdã inꝗt ꝓpter votum
qꝰ videt solẽnizasse ex psona viri Et
huic või ꝛsentit Al. ut ibi. Alij dicũt
q p ꝛstitutõe; eccie q dirimit mũo
cõtra eam cõtractum. et subdit ray.
Licet aliqui dixerint q ista vxor pro
moti ad ordines sacros teneatur in
trare religionem Ego tamẽ credo cuꝫ
Johan. Laur. a Tancre. q non tene
tur. sed sufficit si in seculo caste viuat
quod a debet promittere. Thomas
etiam dicit q non tenetur religionẽ
intrare si sibi non timeat de periculo
castitatis Con. Al. et Hostien. et ꝗ
fallit ſm Rayñ. in vxore eius qui p
mouendus est in episcopũ. quia nõ
debet eligi nisi vxor intret religione;
extra de cõuer. coniu. ꝗugatus. a c.
sane. Item dericus ꝛientalis ut cõ
munius a ꝓbabilius dicit sine con
sensu vxoris promoueri non debꝫ. ut
in dicta. q. lix. B

¶ Qui duxit vxorẽ vilẽ mulierẽ puta
ãcillã vl' ioculatricẽ vl' aliquã ex illꝭ q
publicis spectaculis manicipan²: licꝫ
virginẽ repellit ab ordine. d. xxxiiij.
si quis viduam. ij.

¶ Sed ꝗd si maritus añ carnalem cõ
pulam facit se ad sacros ordines ordi
nari. Rꝰ. Nõ ꝓpter hoc dissoluit mũ
moniũ qꝰ prius fuerat cõtractũ. sed
maritus sic ordinatꝰ recipiens aliter
q̃ a sacris canonibꝫ cõcedaꝫ: etiã pꝰ
mortẽ vxoris non poterit mĩstrare in
illo ordine. nec ascẽdere ad alios. nec
aliqꝰ beneficiũ vel officiũ eccãsticuꝫ
obtinere. ut in ex̃ua. Job. xxij. q incipit. Antiq̃. A Olim aũt in ꝗ casu ali

q̃ dixerūt q̃ mūmomiū dissoluebat. Alij q̃ nō. Et finalr dixit Hosti. ostulas papā. ut in sū. cō. e. ti. q. lx. ¶ De materia ista aliq̃ tres s̄. Impedimentū. xj. Ff. j. et. ij.

Ornatus. De ornatu tuno clericorū tres s̄. Clericus. j. Ff. ij. de ornatu uo mulierū nūc dōm est

Vtrū mulieres pñt se licite ornare Ro. fm Tho. ij. ij. q. dxix Circa ornatū mulierū attendēda sūt ea q̃ cōiter ēca exteriorē cultū dicūt sc̄z q̃ nō sint p̄t̄ ostuetudinē aut nō ex mordīato effectu a hmōi q̃ tres explicite ¶ Vestis. Ff. j. Et hoc mō pōt mulier licite opaz dare q̃ viro suo placeat ne p ei⁹ otēptū in adulteriū labat Vñ Ot. j. Coryvij. Mulier q̃ nupta est: cogitat que mūdi sunt quō placeat viro. Et iō si mulier cōiugata ad ⊟ se ornet ut viro suo placeat pōt hoc facere sine peccato. Alio hoc verū qñ maitus apparēt pnus ad adulteriū vl nollet reddere debitū: a cū tali ornatu verisilr otra predicta incōuenientia puderet: alis cessante eā cessat effectus. ex de ap. cū cessante. Itē cū hoc requirit q̃ ex tali ornatu nulli verisilr det peccādi occasio alis sine pctō pditōis hoc fieri nō posset. qz ve illi p quē scandalū venit. Math. xviij. nec debemus iuuare proximū nisi in q̃ntū possumus sine pctō xxij q. ij. faciat. Itē qz nō sūt faciēda mala ut veniāt bona Ro. iij Itē inexcusabiles sūt mulieres se ornātes cū videant hoc viris suis minime placere: et fortius si ab ipsis phibeāt. Patet enī q̃ tūc si immoderate se ornāt hoc faciant ex supbia siue ex libidine Et peccatū omitū habētū in tamēta libidinis ex tali ornatu redūdat ī p dcās Ez. Vl. a ī sū. li. z. t. xxxiiij. q. cclxxxiiij ¶

Vtrū in illicito ornatu sit mōrle peccatū. Ro. fm Tho. vbi s̄. Mulieribus cultus de seviros ad lasciuiā puocat puer. viij. Mulier occurrit illi ornatu mētricio p̄parata ad capiēdas aias. Et iō ille mulieres que viros nō hñt nec intendūt hīe: nō pñt absq̃ pctō appetere placē viroz aspectibz ad cōcupiscēdū qz hoc est dare eis incētiuū peccādi. Et sicdē hac intētōe se ornēt ut alios puocēt mōrle peccāt. Si aūt ex q̃dā leuitate vl ē ex vanitate ppt q̃ndā iactantiā: nō sp est pctm mōrle. sed qñq̃ veniale. Et eadē ratio est q̃ntū ad hoc de viris. Alio hoc clarius patebit ex infra dicendis. ¶

Quid de mulieribz se colorātibz et alia figmēta adhibētibz. Ro. Ez. Tho. ij. ij. q. dxix. hmōi fictōes nō pñt esse sine pctō: nō tñ sp est mortale. sed solū qñ fit ppt lasciuiā. l m dei otēptū. A. Adūtēdū q̃ ñ alis expsse appareat: ipso facto p̄sumit intētō lasciuie. a diuini otēptus. Cū enī actus ī se fit adulterine fallacie a ihonestus ut dic Aug. ī c. fucare. de ose. di. v. ñ pt in se ptēdē ñ lasciuiā a mētl inhonestatē: adeo q̃ mulieri ōtiū asserēti ñ credēt Ait enī Augu. Non dicatis vos animos hīe pudicos. si habetis oculos īpudicos qz impudicus oculis īpudici cordis est nūcus. xxxij. q. v. nec solo Itē cū actus in se otineat q̃ndā impugnatōz sīmi opis. ut dicit Cip anus in li. de habitu virginū. Et cū mulierē cultus maxime talis puocet alios ad libidinē iuxta id puer. viij Ecce mulier ccl. a nōt Tho. ij. ij. q. dxix. ar. ij. quō ē pt sine sīno otemptu cū nō curet illas aias pdere q̃s xp̄s suo p̄prio redemit sāguine Et iō hic nō solū simplex otēptus prehēdit. sed etiā tal ut videat psona ī deū manus inferre cū sui pditōe. Vñ Cip anus vbi s̄. dicit. Nō virgines tm ā viduas sed et nuptas. puta etiā oēs omino feminas admonēdas q̃ opus dei a facturā eius a plasma adulterare nullo mō debeāt adhibito flauo colore. vl nigro puluere. vl rubore. aut q̃libet liniamenta natiua corrūpente medicamine. Et sbdit. Manus deo inferūt qñ illud qd ille formauit reformāt otēdūt. Impugnatō est ista sīmi opis p̄uaricatio veritatis deū videre nō poteris qñ oculi tibi nō sunt q̃s deus fecit: sed q̃s dyabolus infert de

inimico tuo tenta cū illo piter arsura. Et ꝓterea alij int' ꝗs vivet fuisse Alex. de hal. asserūt in hijs a filijs incē mōrle pctm. Sed forte possj aliq̄ a mōrli excusai. qñ aliq̄d tale puū faceret solū ex q̄dam subita leuitate sine alioꝝ scādalo siue periculo. B. Scē dū tm q̄ aliud est fingere pulcritudinē. a aliud est occultare turpitudinē ex aliq̄ cāpuerientē. puta p egritudinē a hmōi. Hoc em est licitū. quia ſm aplm. j. Cor. xij. que putamus ignobiliora mēbra esse corporis hijs abundantiorē honorē circūdamus. A. Ad pdictorē autē plenorē intelligētia; vltemꝰ aliq̄d vl' breuit tangēdū est de materia ornatꝰ tam mulieꝝ q̄ viroꝝ a tam vestium q̄ aliaꝝ rerum Primo videl; quale pōt discerni ornatꝰ illicitus. Secō quale pctm sit in eꝰ vsu Ter. si cū ipꝰ aliqs pt excusari

Quo ad primū ergo dico q̄ pt discerni multipliciter. Primo ratōe intentōnis vtentis. ut si intētio eēt ad pōpā vl' lasciuiā a hmōi. qr cū mala intentōe nil pōt esse licitū vl' sine pctō. lxxxvj. di. nō satis. ex de sen. exco. cū voluntate. Ideo vicio sum etiā eēt si q̄s q̄reret p cultū supfluū vestiū delicias cū vestis ordinet' ad corpis fomentū ſm Tho. ij. ij. q. clxix. arti. ij.

Secō ratōis ꝓfessionis clericalis. ut si clerici deferrēt ornatū seu habitum nō cōdecentē honestati clericali de quo in. ca. clerici officia. ex de vi. et ho. cle. Itē vōne ꝓfessionis regularis ut si religiosi seu religiose ferrent ornatū seu habitū nō cōueuientē ꝓfessioni in quo si nō modicū excēdūt etiā mōrliter peccāt ſm Vl. a in sū. cō. liij. tit. xxxiiij. q. clxxxiiij. Quo casu qñ; etiā excōicatō; incurrūt. vicz cū mutāt formā. a temē sue ꝓfessiōis habitum dimittūt. ex ne. de. vl' mo. ut periculosa. li. vj.

Tertio vōne inhonestatis. Nihil ei inhonestū pt eē licitū. cū honestas sit vna de tribz ptibz principalibz iusticie. ff. de iusti. a iure. l. iusticia. ⁊ Iuris

p̄cepta. vna vnū de excludētibz ꝗ regno dei est impudicitia. ad gal. v. Ad inhonestatē āt omis tfisformatō natue ptinet. qr q̄cq̄d agit ꝓtra ordinē natuē magnā in se ꝓtinet inhonestatē. xxxij. q. vij. adulterij. Vt si q̄s vl' si q̄ ex habitu vl' ornatu velit apparere maior seu pulcior q̄ a natura fuerit ꝓpositꝰ. qꝗ maxime solet cōtingere in fucatōibz seu coloratōibz faciei a capillorꝝ qꝗ permitꝰ inhonestū a illicitū est. de ꝓse. di. v. fucare. a in excessiua altitudine planellarꝝ. ꝓtra illud Math. vj. nō potes adiicere ad staturā tuā cubitū vnū. Itē ad inhonestatē pertinet apte q̄ ex deformitate habitꝰ viri oñdant verēda a mulieꝝ humeros seu pectora. Itē q̄ mulieꝝ incēdāt capite discooperto Vñ. j. Cor. xj. di. Debet mulier velamē hābe sup caput suū. Et augu. in epla ad possidiū. a pōnit in dicto. ar. ij. dicē Capillos nudare feminas q̄s a caput velare aplis iubz nec maritatas decet Dicit tam ibi glo. q̄ pñt aliq̄ excusai a pctō qñ hoc nō fieret ex aliq̄ vanitate. sed ꝓpter ꝓtrariā ꝓsuetudinē q̄ talis cōsuetudo nō sit laudabilis. qꝗ pt itelligi vel qñ accasiōe ꝓsuetudis nō possj omittē sine reputabili scādalo. a tꝗ agēdo nulli dat occasiō; scādali. Al. rōnabilis ꝓsuetudo ñ excusat. ff. de legi. q̄ nō vōe. Immo potiꝰ grauat ex de ꝓsue. c. fi. Fortiꝰ aūt ad inhonestatē ptinet si in capite mulieris apparēat aliq̄d impudicitie vl' elatōis oñsiuū. cū in ea dēat apparere oīs honestas a hūilitas. in cuiꝰ signū ei coma data est. ꝓpt' qꝗ eā amputare ſb anathemate ꝓhibet. xxx. d. q̄cūq̄ vbi dr. Quecūq̄ mlr religiōi iudicās cōuenire comā sibi āputauerit quā det ad velamē eiꝰ a ad mēorīā ſbiectōis illi dedit tanq̄ soluēs ius ſbiectōnis anathema sit. Si ḡ anathema dr ꝑ facētes ſb. eē ſb ptextu religiōis: cū tm nō intrēt religionē. q̄nto velēmtiꝰ ꝑ facētes ſb signo qꝗ ei directo cōtrariat. vicz superbie seu inhonestatis. ſic est

capite discooperto a ruclata facies fro
te incedere. a sicut alique faciunt mi
tras sibi seu alia elatōes vel signantia
vel inhonestatē seu ad libidinē puo
cātia apponē. Itē inhonestū est q̄ fe
mina vtat veste virili vel econuerso.
Deut. xxij. Nō inducet mulier vestem vi
rili. nec vir vtet veste feminea Abho
minabile enim apud deū est q̄ facit hoc. Et
gnaliter q̄liter cū q̄ in habitu seu or
natu aliqd appareat inhonestatis: cū
nihil inhonestū possit esse licitū. ff. de cō
di. īsti. l. filio vbi dr. Que facta ledūt
pietatē extimatōes vel verecūdiā nrā;
a ut gnalit dixeriz: q̄ otra bonos mo
res fiūt nec facere nos posse credēdū ē

¶ Quarto rōne superfluitatis. Nam
vsus superfluus est omino vitiosus Vñ
ad Gal. v. inter alia excludētia a re
gno dei: cū fuisset dictū de fornicatōe
ponit luxuria. vbi dicit glo. v. q̄libet
superfluitas. Nā a in dicto. ar. ij. dicit
Tho. q̄ prohibet ornatus superfluus im
pudicus a inuerecūdus. Superfluus autē
attēdi pōt triplic. Primo mō respectu
numeri. ut cū q̄s vtit seu inutilit retī
net vestimēta seu alia ornamēta vltr
numerū q̄ rationabilit indiget. cōtra
q̄s. xlvij. di. sicut hij. dicit Amb. Nu
dorum indumētū est q̄d tu reducis. et
q̄s tam inusitat. Secdō respectu for
me. ut si forma est excessiue lōga seu
lata. q̄d in multis pōt apparere a pr
tim in vestibz mulierum caudatis. in q̄bz
apparet vicū nō solū manifeste sup
fluitatis. sed etiā inhonestat. Nā ad
inhonestatem mollicē ptinet q̄ q̄s
trahat vestimētū p terrā. sm pbm.
et notat Tho. ij. ij. q. clxix. ar. j. Tertio
respectu pciositatis. ut cū q̄s vtit ma
iori pciositate q̄ deceat sibi. qz ma
iori dignitati maiori opetit ornatus
ex de vi. a ho. de. clerici officia. a nōt
Tho. in dicto c. ar. j. Exq̄ pz q̄ maior
ornatus competit ad cultū diuinū q̄ ad
quēcūq̄ alium vsū. cū nulla sit maior
dignitas q̄ diuina. Et tñ etiā in cul
tu diuino debz ornatus esse moderātior q̄
olim fuerit pter exemplū xpi q̄ nos
hec despicere docuit Vñ. xij. q. ij. gl̄ia
dicē Ihero. Neq̄ mihi aliq̄s apponat
diuie in iudea tēplū mēsā a lucernas tēt
ex auro fabrifacta. Tūc hec pbant a
dño q̄ sacerdos hostias immolabat
a sanguis pecudū erat remissio pccō
rū. q̄q̄ hec omia pcesserunt in figuā
Nūc do cū pauptatē domus sue paup
dns dedicauerit. potrem mauē a deb
das tutū putem. Moderatus ergo or
natus ad cultū diuinū requiritur multo mo
deratior ad quēcunq̄ vsū pphanū esse
imperatoris. cū nulla sit cōparatio im
peratoris terreni ad celestem. Minor
aūt cōpetit regi q̄ imperatori a minor
duci q̄ regi. a sic de singulis gradatī.
Que si bñ considerent valde moderatus
competit inferioribz.

¶ Quinto rōne curiositatis Vña Tho.
in dicto ar. ij. dicit q̄ artifices orna
mētorum peccāt inuenīdo superflua a cu
riosa. Curiositas āt intelligit qñ mi
nima solicitudo seu diligētia erga or
natū hēt. Vñ Tho. in dicto. ar. j. dicē
q̄ inordinatio affectus circa ornatū cō
tingit qñ minimā solicitudinē q̄s ap
ponit ad exteriorē vestitū cultū: etiāsi
nō sit aliq̄ inordinatio respectu finis
Facit c. p simoniā. xlj. dist. ibi. pter
corpis diligētiā. Et pōt ista curiosi
tas deprehendi pmo respectu forme. ut
qñ in ipsa forma ondit curiositas Vñ
in sūma de vicijs dr q̄ in forma deprehē
sibilia sūt corrugatio a incisio. Facit
dictū c. p simoniā. ibi. Dissolutos āt
a ostractos vestibz a incessu ñ reapimus
maxime qñ in talibz adest q̄ñq̄ vicō
sa pdigalitas. quā a leges detestāt a
eāpant furori. ff. de cura. furi. l. j. In
dicta etiā sūma ponit exēptū de sotu
laribz rostratis vel pforatis. qz idē in
filibz multis. Secdō deprehendit respectū
artificis. ut qñ circa vestē seu ornatū
multū laborat cū nulla vel pua utilita
te rei. Vñ Rap. li. ij. ti. de neg. sclari
bz. Dicit q̄ ad nullū vsū sūt vtiles ñ
ad peccādū future superflue ac suptuo
se camisiarū q̄s pāpue faciūt hyspa
dantes p futura vmus camisie plus i du

plūvl triplū q̃ valeat tota camisia-
a filia- Et subdit q̃ peccāt facientes
vendētes seu aliis alienantes seu te-
nētes p̄dicta-Et satl int p̄dicta videt
posse ꝓputari racamaturas suptuosi
ores a mutliores ꝓpter ꝑentitatē et
maiorītatē vōis-ff-de legi-l- non pñt
Tertio ex pte vtētis qñ ad ornatum
seu habitū maiorē solicitudinē adhi
bet q̃ expediat-ut dicit Tho-in dicto
ar-j-qs manifeste deprehendit q̃ndo
arca hec plr solicitat q̃ arca ea q̃ sūt
salutis-ꝓtra illud Math-vj-primus
querite regnū dei-

¶ Sexto vōe scādali ſNam dñs dicit
Math-xviij- Ve illi p quē scādalus
venit Vña abstinere debemus etiā a li
citis ꝓpter salutē ꝓximi ne vicz ei det
occasio scādali Alis sumus ex caritatē-
Ro-xiiij-ibi Si ꝓpter cibū frat tuus scā
dalizat ꝛc-vñ Tho-dicit-ij-ij-q-xliiij
ar-viij- q̃ tpalia q̃ sūt nostri domi-
nij sūt dimittēda ad tollendū scāda
lū ꝓximi qñ ꝓcedit ex infirmitate vl
ignorātia- Omino ergo oportet q̃ in
vsu ornatus removeat scandalū a ꝓxi
mo- Vña Alex-de ales-sup-ij-sen-di
cit q̃ licet ꝓm nobilitatē ꝑsone a cō-
suetudinē terre-a dignitatē officij se
ornare ꝑciosis vestibz-ita tñ q̃ absit
libido inordinātā-a scādalū in exteri
ori opere-Hoc āt scādalū pōt ꝓtingere
dupliciter- Prio si ex ornatu aliqs indu
cit ad pctm-puta ad vtēdū sibi orna-
mēto qs sibi nō ꝓpetit siue ad aliud
pctm ꝑsertī ad carnalē ꝓcupiscētiā
siue ornatus viri inducat mulierē siue
ornatus mulieris inducat viz-qs sic
q̃ntus ꝓtingit ex q̃dā humana fragi
litate Eccli-xix-Vinū a mulieres apo
statare faciūt etiā sapiētes Et iō cū p
sona adūtit ex suo ōtu aliquem seu
aliquā induci ad scādalū pcci dz oio
ab illo abstinere- Cōstat āt q̃ ornatus
a pulcritudo mulierē facile allicit ad
ꝓcupiscētiā ut in dicta auctē-Eccli-vi
nū ꝛc-Et pz p expientiā- Exēplū hē
ij-Re-xj-in Dauid tā ꝑfecto viro q̃ ex
solo visu Bersabee inductus ē ad adul
terium-Et ꝓpter hoc dicit Tho-in dicto
ar-ij-q̃ arca ornatū mulierē eadē sūt
attendēda q̃ cōiter dicta sūt arca exte
riorē cultū- Insup a q̃ddā alis spāle
sz q̃ mulierē cultus viros ad lasciuiā
ꝓuocat Et iō ēē ex is solo mulīs oio
dēret abstinere ab ornatu ā illo vti cuz
multo moderamine a honestate a tre-
more-ne orto scādalo ex eaz occasiōe
dicat illē Ve vobis-Secō mō accidit scā
dalū qñ p ornatū ꝓm vsitātem ꝓiectu
rā extremis nēcitatibz paupū derogā
tur-Hoc enī casu detrahit ēē ōrtui ec
desiastico-ita ut ēē sacra vasa ꝓtinuāt
a expediant in hmōi nēcitates ut pz-
lxxxvj-di-ꝓpatiamūr-xij-q-ij-aurū-
Fortius q̃ detrahi dz ornatui ꝓpha no
hez alis is se nullā aliā hēret illicitatē
Tenetur enī ex nēcitate q̃sq; sbuenire ex
stētibz in talibz indigētis is supfluo
nēcitatis nature- lz nō eēt supfluū re
spectu ꝑdecētie-ut ꝓbatur in p̄allegatis
c-vbi ds- Ornamēta ꝑdecētia ornatui
ecclāstico dēre in hmōi nēcitates ex-
pendi- Et notat Richar-sup-xv-dis-
q̃rti sentētiarum-

¶ Septimo vōe ꝓsuetudīs ut si q̃s cō
siderata ꝓditōe sua excedit in ornatu
metas ꝓsuetudinis honoz int quos
ꝓuersat-xl-di- c-j-ſNō tñ q̃s excusat
seq̃ndo ꝓsuetudinē loca nō rōnabilem
qz illa dici nō potest ꝓsuetudo honoz
de qua dicit in dcō c-j-ſNā cōsuetudo
irrationabilis nō excusat-ſ grauat-
ut in c-fi-extra de consue- Et satis di
cit irrationabilis si ꝑtrueniat aliqs
de ꝑfatis incontinētibus ut ex pre-
dcis clare colligi potest-

¶ Octauo ratione defectus cause-ut
quia ex nulla rationabili causa quis
mouet ad vsum ornatus-sed ex sola
complacentia voluntatis In hoc enī
ipso videtur a ordini nature contra
riari a creatori iniuriari- Vnde Boe-
tius libro-ij-prosa-v-de consolatōne
dicit Sic rerum versa est conditio-ut
diuinum merito rationis animal ñ
aliter sibi splendere nisi in aiate sup
pellectilis possessione videat-et alia

suis q̃dem ostenta sūt. vos āt ꝓ mē-
te ostites a rebꝫ infimis excellētis na
ture ornamēta captatis. nec intelligi
tis q̃ntā oditorivīo faciatis iniuriā
Ite ꝓ ipso videt seq̃ vicia a ostrariai
virtuti. Vnde Greg. ait omel. xxiiij.
Sūt nōnulli q̃ cultū sbtilīū preciosa-
rūq; vestiū putant nō eē pctm. q̃ si
videl; culpa non eēt: neq̃q̃ sermo dei
tam vigilant exprmeret q̃ diues q̃ tor
q̃bat apud inferos bisso a purpura
indutꝰ fuisse. Nemo q̃ppe vestimēta
p̄pua nisi ob inanē gloriā q̃rit. vi
del; ut honorabilior cēteris eē videat
Res ipsa testat q̃ nemo vult ibi p̄cio
sis vestibꝫ indui: vbi ab alijs nō possit
videri. Quā culpa; possumꝰ melius ex
diuso colligē. qr si abiecto vilis vesti
mēti virtꝰ nō eēt euangelista vigilā
ter de Johāne non dicēret Marci. j.
Erat indutus pilis camelorꝫ.

¶ Quo ad sēdm principale. vide; Qua
le pctm sit in vsu illiciti ornatꝰ. Di-
cēdū q̃ si fiat intentōe deliberata ppt
cōplacentiā libidinosā sui vl alterius
dampnū est q̃ est pctm mōrale. cū osēsus
etiā in solā delectatō; pcti mōrtis sit
mōrale. ut s̄. Delectatio Si aūt ex q̃dā
vanitate vl leuitate ppt iactātiā quā
dā q̃s vtat ornatu: nō sp peccat mōr
liter. sed q̃nq; veniale fm Tho. ij. ij. q.
clxix. ar. ij. Ad hoc clariorē intelligē-
tiā dicēdū q̃ in tali vsu illicito duplex
pōt ostingere pctm veniale. Primo q̃n
vicū est in sola intētōe. a hec intētio
nō est deliberata. nā sine deliberato
osensu nō deuenit ad vōes mōrtis Vnde
a Tho. ij. ij. q. clxij. ar. v. dicit q̃ sup
bia fm genꝰ suū est mōrale. Sicut tū
a in alijs q̃ ex suo gne sunt mōrtia
puta fornicatōes vl adulterio sūt ali
q̃ motꝰ q̃ sūt pctā venialia ppt eorum
imperfectō; qr sēs preuenīūt iudicium
rōis a sūt pret eiꝰ osensū. ita etiā ar-
ta superbiā accidit q̃ aliq motꝰ super
bie sūt pctā venialia dū eis ratio nō
osentit. Secō rōe puitatis rei Nā qs
modicū est ratio apprehendit q̃si nihil
ut notat Tho. ij. ij. q. xlvj. ar. vj. in
isto modico ad eēt magna mētis lu-
bido Nā tal libido etiā in puis indu
cit mōrale ut notat Bona. xvj. di. q̃rti
sma. Extra p̄dictos ergo casus i ta
li vsu illicito videt includi mōrale ppt
multa mala a pctā q̃ solēt illi accide
re. a saltē nūq̃q̃ deest vicū superbie q̃ ē
appetitꝰ honoris seu ppie excellētie.
ut; ij. sma. di. xliij. c. ex superbia. circa
cto dicto greg. in dcā omel. xxiiij. ibi
Nemo q̃ppe vestimēta p̄pua ēē. Et
expsse habet. xxj. q. iiij. omis vbi dr
Omne q̃ppe qs nō ppter nōitatē suā
sed ppt venustatē accipit: elatōis ha
bet cauma quēadmodū magnꝰ ait
Basiliꝰ. Et ut ex p̄dictis p; superbia
fm genꝰ suū ex mortale. Ite qr si in
tali ornatu adest superfluitas includi
tur in illo magna iniustitia a auari
cia Vnde xl vij. d. c. sic hij. dicit Ambro.
Quis tā iniustꝰ a tā auarꝰ q̃ q̃ mul
tor alimēta nō suū vsū: sed abūdātiā
a delicias facit. Auaricia āt magna
pctm est mortale ut; s̄ Auaricia. p̄-
mo radix ē omīū malorꝫ. j. Thimo.
vl. a cōputat p idolatria Epb. v. Ite
iniustitia ex suo gne importat pctm
mortale ut notat Tho. ij. ij. q. lix. ar.
iiij. Et ppt p̄dicta a alia tal illicitus
vsus singularit deū ad iram puocat
Isa. iij. ibi. Pro eo q̃ eleuate sūt ēē.
Et Sophonie. j. ibi. Visitabo super pri
cipes a super filios regis a super oēs q̃ in
duti sunt veste pegrina. Et p̄dicta
maxime obtinēt q̃n vtentes a tali illi
cito vsu nollēt desistere cū ostemptus
et vtilipensio etiā veniale fit mōrale
pctm. ut dicit glo. de pe. dist. j. in. c.
tres sunt. super verbo opprimēt. Et po
test colligi ex p̄dictis p tō. super. xvj.
di. quarti sententiarū.

¶ Quo ad terciū principale videl; si
circa prefatū vsum possit aliq̃s excu-
sari. videt dicendum q̃ si vtens in il
lo non delectat: nec possit illū omit-
tere absq; notabili scandalo quo dē
pto omitteret: a si in illo vsu non ap
paret aliquid inhonestū. nec ex illo
datur alteri scandalū mali exēplivl

alterius pcāi: q̃ possit excusari. exem
plo btē Cecilie q̃ de sup auro textis ve
stib; vtebat q̃s tñ penitus cōtemne
bat ut in eo p; hystoriaz a exēplo filii
um Et facit ex de re. iu. c. q̃ nō est. a
sēm ꝗ debz intelligi dictū Job. an. ī
c. ca q̃. de re. iuris. in vi. in nouella. B

PActū. Pacta q̃ faciūt pri
ores. vl guardiani ꝛuen
tuales religiosorū mēdi;
cantiū de suoꝝ ꝛuētuum
assensu cū plātis vl pso
nis ecciaꝝ in illis locis vbi habitant
dñt ꝓpetuo seruari: nō obstāte q̃ nō
fuerit assensus mgri vl mīstri puin;
cialis. á grīal. á q̃ sedes aplica q̃ ad
frēs minores autoritatē nō pstiterit
ex de pac. qr ex. co. li. vj Pactū patri
factū a filia dū nuptui traderet. ꝛtl.
vide s. Dos. ff iij. q̃ etiaz nudo pacto
obligat q̃s sm dū s. lex. ff. x. ver. xij.
a ff. Promissio. Pactū de ñ recipiēdo
ad sepulturā vide ff. Sepultura. j. ff iij

PAlla. dicit lineus pannus cōse
cratus q̃ extendit sup altare.
a sup quo extēdi² corpale. Et
de palla aliq̃d dictum est supra. Cōse
cratio vestium. ff j. Simile a de corpa
li supra. Corporale.

PAllium ut hic sumi² est spāle
ornamētū archiepōꝝ in q̃ ple
nitudo pontificat officij oferet
extra co. misi Debz āt palliū peti a pa
pa īfra tres mēses a tpe osecratōis sū
ofirmatōis si añ fuerat osecrat? Alie
si accuset pt remoueri. di. c. qm̄ Et de
bet peti cū instātia. di. c. prisca Et d;
petēs pstare sacm̄ fidelitatis a obedi
entie romane ecie. d. c. optatū. ex. de
elec. significasti Itē in datōne pallij
debz dari nouū pīuilegiū vl antiquū
innouari. di. c. vōis. a c. scriptoꝝ Itē
recepto pallio a ñ añ pōt se archiepōꝝ
nominare. ex. co. misi. Nec añ pt oci
tiū ꝛuocare. cōficere chrisma. dedica
re basilicas. ordīare clericos. seu epi
scopos osecrare. ex de elec. q̃d sicut. ff
penul. Itē archiepōs nō pt palliū suū
alteri omodare qr palliū psonā eius
nō trāsit Vñ a debz cū eo sepeliri. ex e.
ad hec. a c. ex tuaꝝ. Itē sol romanus
pōtifex semp a vbiq; vtit pallio Cetei
aūt infra missarū solēnia in qualibz
eccia sue puincie. Nō autē si egrediat
eccīam ut in pcessione. ex eo. c. j. Et ꝗ
in diebz in quibz cōcedit in suo pīuile
gio Aliter nō pōt. sed bene potest qñ;
sine pallio celebrare extra eo. c. fi. A
Ibi dicit Respōdem? q̃ tam in tua q̃
in aliena dyocesi potes absq; pallio
vl sandalijs celebrare qui vtiq; ī tua
dyocesi non semp debes celebrare cū
pallio. sed in diebus illis dumtaxat
qui in ecclesia tua pīuilegijs sunt ex
pressi. Et idem q̃d in hoc ca. notat in
sum. h. iij. tit. x. q. xxxvj. sm ray. Et
addit q̃ papa semp a vbiq; pōt pal;
lio vti in signū plenitudinis ptātis
B. Pīarche an possint dare pallium
vide ff. Pīarcha. ff ij.

PApa debet eligi a duabus p;
tibus cardinalium. Aliter q̃
gereret se pro ꝓ: excōicatus
est. ut supra. excōicato. j. ff ij. versi.
iij. Et plura noua circa electiōem pa
pe a reduīonē cardinaliū. ex de elec.
vbi periculum. li. vj Et q̃ in illa īstitu
tione collegium cardinalium nullā
pt facere dispensatōez seu innouatōz
a quedam alia circa ꝗ in de. ne Rōm
de elec. A. qui āt a vbi debeat conse;
crari. ꝗs supra. Consecratō episcopo
rū. ff penul. et. vlti.

¶ Papa est summ? inter omnes Ipē
enim h; plenitudinē potestatis. Alij
ptem solicitudinis. ij. q. vj. decretor
et c. qui se scit Vñ cū dominus aplis
diceret ut laxarent retia soli petro di
xit. Duc in altum Luc. v. Item ei so;
li dixit. ut piscaret hamo Matb. xvij
p quem pēminens iurisdictio signi
ficat. xxiij. q. j. nō turbatur. a ca. est
aliud Item soli petro dictum est Tu
es petr? ꝛtl. xxj. di. q̃uis. Ideo spē
aliter ipē est vicari? ihū xpi a q̃dāmō
maior homīe minor deo. ex de trāsla
inter corpalia. A Idē in sum. li. iij. t.
xxvij. in principio. B

¶ Quot sunt casus q̃ ad solũ papã
ptinent. Rx° fm ray. Sunt multi de q̃
bus etiã plures. A. ꝓmo oẽs fm cũ
ray. ut pz in sũ. cõ. eo. t. q. j B. nõ trã
seunt cũ gñali mãdato. ꝗ req̃rũt spã
le. di. xvij. huic soli sede ex̃ de trãsla-
tic; a de offi. l. q̃ tñslatõez. ut q̃stio si
dei. xxiiij. q. j. q̃tiens. di. xij. p̃ceptis
Jtẽ trãslatio ep̃i vl electi. s. ꝛ firmati
ex̃ de transla. int̃ corpalia a de offi.
le. c. iij. a. iiij. Jtẽ depositio ep̃i. iij. q.
vj. q̃uis. a c. dudũ. A cceptatõ renũ
ciatõis ep̃i vl electi sez cõfirmati. vj.
q. iij. demiq̃ ex̃ de trãsla. int̃ corpalia
ex̃ de regula. licet Exemp° epõr. xvj.
q. j. fiat. Jtẽ restitutio depositorũ ab
ordine. ij. q. vj. ideo. j. et. ij. a etiã s.
Eps. ꝛ vj. A Adde idẽ in remoto ab
officõ ex eo q̃ hereticis tradidit eccã
stica sacra. vl eos tradidit eccãstice
sepulture. vl oblatõnes seu elemosi-
nas recipit eor fm glo. ray. a in decã
q. j. B. Jtẽ iudicial diffinitõ seu int̃
ptatio p̃uilegior suor. ex̃ de iudi. cũ
venisset. Et idẽ fm hosti. si dubitez de
rescpto aplico. ita q̃ ab alio p viam
vois. A. ꝛ iuris q̃ disponit de validi
tate. vl inualiditate rescpt or. ut ex̃
de rescp. p totũ B. solui non possit. ut
ex̃ de offi. dele. c. ij. Jdẽ fm Jnno. de in
terp̃tatõe statuti facti p legatũ cui
iurisdictio finita est. nec aliq̃s ei suc
cessit. Et idẽ de dispensatõe in casib
q̃ p eadẽ statuta pape reseruã. A Ad
hoc est argumtũ ex̃ de of. dele. c. fi. B
Jtẽ mutatio sedis ep̃alis. vij. q. j. tẽ
poris Jtẽ ꝛstituere alicubi de nouo se
dem ep̃alem. xvj. q. j. felix. a. ar. de
ꝛse. di. j. de locor. Jtẽ subiicere vnũ
ep̃atum alteri vl vnũ in duos diuide
re seu duos insimul vnire. l. Hos casus
hẽs. xvj. q. j. a tpis. ex̃ de excess. pla.
sicut vnire. a de offi. dele. q̃ tñslatõ;
Jtẽ ꝛ mutatio voti Jhero solimitani
ex̃ de voto ex multa. Sile de q̃busda;
alijs votis de q̃bz. vide ꝛ votũ. v. ꝛ ij.
Jtẽ sol9 papa põt ꝛcedere ut q̃s vení
at ꝛtra licitũ iuramtũ. ex̃ de iureiurã
veniẽtes vl etiã de q̃ dubitat an sit
licitu; ex̃ de elec. venerabilẽ q̃ int̃
fm Ꝓil. solu; in arduis. Als vide s.
iuramẽtũ. j. ꝛ penl. A Et ibi pz q̃ hoc
habz locũ q̃n fit ꝛmutatio in meli9 a
q̃ q̃n est dubiũ vtr iuramtũ sit lici
tũ: etiã eps p̃t dispẽsare. B Sol9 dis-
pẽsat cũ irregularibz sez in cõiunctis
maioribz adultrio ex̃ de iudi. at si de
licta. Et circa hoc vide s. Dispẽsa°. ꝛ
vj. vij. a. viij. Et ibi dari9 de h̃. B So
lus põt ꝛcilũ gñale celebrare. di. xv
ij. p totũ. ij. q. vj. ideo. Sol9 põt ꝛcedere
canonẽ gñalem. xxvj. q. j. si ergo
circa mediũ. C. de legi. l. j. Sol9 p̃t per
sonã eccãsticã iure suo priuare. A. h̃
vero circa collatõz bñficiorũ l vocatõz
psonar eccãsticar ad sui l alior ob
sequiũ ꝓpter publicã vtilitatẽ vl in
fidibz ptinẽtibz ad regimẽ eccãr p cõ
mum vtilitate ut z p iura ꝛ allegata.
B. ix. q. iij. p principalẽ di. xix. in me-
moriã. ex̃ de ꝛcess. p̃bẽ. c. qr. Sol9 p̃t cõ
cedẽ p̃bendã vl eccãz nõ vacãtẽ. ex̃ s
ꝛcess. p̃ben. nulla a de rescrip. eã to. A
Et licz hoc legat9 ecl a latere missus
nõ possit: p̃t tñ sibi retinẽ p° vacãtez
eccãam etiã si eccãa ista p̃ionũ h̃eat ec
clesiasticũ. Sec9 si sekarẽ. ex̃ s iuẽ pa-
cũ dilect9. Et de offi. le. dilect9 hz hos-
a in sũ. li. iij. ti. xxvij. q. j. B. Legat9
ãt etiã hñs plenariã legatõz: h̃ ñ p̃t
Jn q̃busdã psonatibz dẽat q̃s p elec
tionẽ assumi. ex̃ s offi. le. deliberatõe
li. vj. A. Jbi s. De liberatõe quida
duxim9 inhibẽdũ ne aliq̃s aplice se-
dis legat9 q̃ tũcũq̃ legatõz obtinere
plenariã dimosca. cathedrales vl regu
lares. á collegiatas eccãas. seu ipsar
eccãar cathedrliũ dignitates ad q̃s hij
q̃ p̃ficiũt eisdẽ maiores in eor capi-
tulis p9 epõs exñtes hñt p viã electõ
nis assumi. sue ordinatõi. collatõi p
uisioni. electõi. á dispotõi quõcunq̃
reseruet. nec s ipsis ordinãdis ꝛferẽ
dis. disponẽdis se aliquaten9 intro-
mittat. neq̃ aliq̃s quo min9 ad q̃s
ptinet eligere aut postulaẽ libere va
leant cũ vacabunt. obstaculũ quõli
bet interponãt. decernẽtes quicquid

cōtra hoc actū extiterit eo ipso irritus
fit a iure. B. Solus pōt excōicatū a
se absoluere. ex de elec. venerabilē Et
vide de hs s. Absolutio. j. C. iij. ver. iij.
Solus pōt absoluere excōicatū a suo
delegato qr nolebat obedire sme diffi
nitiue. si steterit in excōicatōe p ānū
ex s of. dele. q̄renti. A Idē est de excōi
cato a legato: vl delegato cui iuris
dictio expirauit a nullo successit ut in
dicto c. q̄renti. ex de of. or. pastoralis
B. Solus cognoscit: appellatōe pen
tus remota. ix. q. iij. cūcta. a c. alioq
Solo cognoscit de causis ad eū delatis
p appellatōes vl delatōes. ex de of. le.
licet. A Est āt delatio cū iudex cām in
structā remittit ad papā ut eā diffi
niat si voluerit: a pendēte hmōi dela
tōe nō valet processus iudicis q̄ retulit
ut in dicto c. licz a notat in dicta q. j.
fm glo. Rap. B Solus ordīat illum
ad sup̄iores quē ordīauit sōdyacōm
ex de temp. or. cū in distribuēdis. So
lus cōcedit palliū. d. c. palliū Vel fm
Wil. etiā alij q̄ cōcedēdi hnt p̄uilegiū
ut p̄iarche vide J. P̄iarcha Item solo
spa vbicq pallio vtit. ex. de vsu pallij
ad honorē. Item solo dispēsat cū biga
mo. xxxiiij. di. lector. ex de biga. nup
Vide de hoc s. Bigamia. C. penl. solo
dispensat cū illegitimo q̄ntū ad ordi
nes sacros a bñficiū cū cuā vl psona
tu. ex. de fi. pbi. is q̄ li. vj. sitt cū mi
nore qp̄ p̄mouear ad curā aiārū vl di
gnitates: nisi q̄ntū p̄mittit epis. s.
dignitas. C. iij. sitt de eo q̄ nō est ī sa
cris vl alt est de iure indigno A. s. po
sitiuo. sec. si de iure diuino: sup q̄ nō
dat p hoiem dispēsatio. B. ut p̄mouea
at in ep̄m. ar. ex. de elec. dudū. C. fi. a
C. s cri. sa. l. disputai Solo dispēsat vt
q̄s habeat plura bñficia cū cura: vel
plures dignitates seu p̄sonatus etiāsi
curā nō habeāt aut etiā in eadē eccia
A. s. qr q̄s possit hāe plura bñficia vel
dignitates in illa ut ī iuribz de q̄bus
stati. B. extra de p̄ben. de multa. a de
ofic. ordinē. li. vj Solo pōt oferre
ordinē sōdyaconalē die dnica a alijs
p̄ apuis festis. ut s. Ordo. ij. C. vj. So
lū ad eū appellat omissis medijs. ij.
q. vj. c. iij. iij. et. v. a c. decetero. a. ij.
q. vj. metropolitam. xj. q. iij. puenit
Al Hoc c. puenit non videt ibi hzi. B
Addit Host. qr legatus videt hāe idez
p̄uilegiū. ex de of. le. c. j. qs obtinet
tm de ofuetudine ut dicit. A Hoc tm
nō ponit Hos. hz dicit qr hs obtinet de
ofuetudine q̄cq̄d alij scribāt. ut in di
cta. q. j. in sū. li. iij. tit. xxvij. a sic in
nuit qr obtinet de iure a ofuetudīe Et
facit. ij. q. vj. decetero. a in ca. j. ex de
of. dele. B Sitt p̄iarcha vide J. P̄iar
cha. C. ij Item maioā negocia ad papā
sūt referēda. ij. q. vj. ois oppressus. Et
iste casus multos obtinet. s. dispēsa
tōz ī simonia vide J. Simonia. vj. a ī
vij. C. vl. Item ī homicidio voluntario
l. d. minor. A. l cē culposo. ca. d. c. hij
q. B Et cū illo q̄ excōicatus celebrauit
ut s. Excōicatus. j. C. xxxij. q̄ incipit Ors
est effectus aīe finē Et sitt cū illo q̄ ex
cōicatus recipit ordines. ut s. Excōica
tio. j. C. xx. q̄ incipit. Quid de ill. Ad
dit ē Hos. alios casus ut qr supplet
defectū regis vacāte regno. ex s elec.
cū int vniūsas. in fi. a ext. de sup. ne
pla. grādi. li. vj. Item defectū ī pator
ex. de fo. ope. licz. C. j Item electū ī pato
rē ofirmat vl cassat vl ē impatorem
deponit. ex de elec. venerabilē a de sē
a re. iudi. Ad apl̄icē. Et q̄ncūcq etiā
p̄ncēps secular fuerit ī utilis a negli
gēs circa regimen a iusticiā: pōt p pa
pā deponi. xvij. q. iij. si q̄s deincēps.
xj. q. iij. null. xxij. q. v. p̄ceptū Vñ a
zacharias papa deposuit lodowicuz
regē frāco. xx. q. vj. alius Et Innoce
tius Ottonē. ut in dicto c. venerabi
lem Et Innoc. q̄rtus Fredericū. ut in di
cto c. ad apl̄icē. A Idē in sū. li. j. ti. v
q. xiij. B Item solo absoluit illos excōi
catos de q̄bz dictū est s. Absolutio. j
. C. iij. Item solo electōem nondum fa
ctam pnunciat nullā si fiat. ex de elec.
innotuit. Item solus habz canonizare
sanctos. ut s. Canonizatio Item qs
valet facit non valere: a econuerso.

extra de excess. prela. tanta. a de ocess. prebē. ostitut9. Itē nulli legi sbiacet Decet tñ eum iura seruare. ex de supne pla. lic; xj. q. j. puenit. Sententia q9 facit ius. ex de sen. a re. iudi. ī causis Item potest monachū tam ō voluntatē suā q̄ abbat de mōsterio exhere a alicui plato vl pncipi in sociū assignare vl secū tenere. ix. q. iij. c. fi. a di. viij. q̄ otra mores. xj. q. iij. q̄ resistit Vez est p ecclastica vtilitate ut in dicto. c. fi. ix. q. iij. B. Itē in mūo in multis casibz ipse tñ dispēsare pt ut in gradibz phibitis a hmōi. A sc; impedimentis de iure positiuo sup q̄ pp̄ habz plenā ptātē. xxv. q. j. ff. si g B. ex de testi. spo. lrās. ex de cōsang. a affi. nō dz; Itē ordinat cōdē die q̄ cōsecrat. ex de elec. qd sic. ff. ptera. A. potiū in ff. sup eo. B Itē sol9 pōt clericū depositū vl degradatū restituē. utē Eps. ff. vj. Multa alia ad papā tñ ptinentia in varijs casibz pticulatiz poteris inuenire. Alēca alia notā² in sū. li. iij. t. xxv ij. q. j. Int q̄ est fm hosti. q pp̄ nō pt iudicari ab aliq̄ nisi d̄ heresi. xl. d. si pp̄. vl nisi sbmittat se iurisdictōi alteri9. lj. q. vij. nos si incōpetent. Itē fm hug. q pp̄ pt cōcedere simplici sacdoti q ofirmet a q chrisma oficiata oēs ordines cōferat pter epālē quē nō habz. a virgines osecret. Et q posset ocedere dyacono q oferret dyaconatū a minores ordines. Et cuilibz hñti ordinē posz cōcedere q oferret illū ordinē. Et q posset etiā ocedere laico q osecret virgines. si tñ tal cōsecratio posz fieri sine missa alis nō. Sed fm glo. ray. tuti9 est dicere q ea q̄ sūt ordinis nō pōt alijs demandare q̄ nō hñt ordinē. q exigit ad exeq̄ndū id qd demādat ꝗ ea q̄ sunt iurisdictōis pt Tho. xo dicit q pbabili9 dicit q pp̄ pt omittere sacdoti q ofirmet ꝗ nō inferiori. qz ꝗ ptinet ad pfectōē; corpis mistici. sup q qd habz pp̄ plenitudinē ptātis. Sz nō posset simplici sacdoti omittere q aliquē ordinaret in sacdotē. qz sacdotiū ptinet ad corp9 xpi vez: respectu cui9nō est maior ptās epi q̄ sacdotis posz āt omittē sacdoti simplici oferre minores Cō. De. ut in dicta. q. j. B.

¶ Vtz papa possit tollē leges ciuiles Rz fm Jo. an. Vbi papa nō hz tpalem iurisdictōē; nō pt tollē legē quo ad forū ciuili. ñ in hijs in q̄bz vertit picūn anime cū ptātes distincte sint xcvj. d. cū ad verū a. d. x. qm̄ ex q̄ fi. sint le. cām. ij. Jn hijs āt in q̄bz picū anime vertit q̄ ad vtrūq; forz tollit legē. Probat ex de iudi. nouit. et de rescrip. c. fi. a de sēdis nupcijs c. penl. a vlt. a de foro ope. c. vlt. li. vj. a de iureiurā. c. ij. li. vj. a de excep. c. ij. li. vj. a de sen. exc. decernimus. li. vj Nā in hijs leges sacros canones īmitari nō dedignāt. ex de iudi. clerici. et in Autē. ut clerici apud pprios epōs ad fi. A. col. vj. B

¶ Vtz papa possit absoluē aliquē ab obligatōe q̄ tenet homī. Rz fm Jno. Pōt facere ꝗ de plenitudīe ptātis ar. ix. q. iij. p pncipalē. C. de q̄dri. prescrip. bñ a zenō. C. de pēa. impa. offel. q̄tiens. Itē tos. a ber. Alēoc verū ex cā a in ptinētibz ad officiū ei9. utz in iuribz allegatis. Als sec9. ff. de iust. a iuē. l. iustitia. ff iurl. pcepta. B

¶ Papa etiaz ante coronatōem suā potest exercere officiū suum. Et qui hac occasione lrās eius impugnaēt excōicat9 est. ut in extraua. Benedicti. xj. q̄ incipit. Quia nonnulli. Casus in quibz papa raro vel nunq̄ dispensat hñtur s̄. Dispensatio. ff ante penl. A. qui incipit. Sūt alij. B

Paraferna. A. Als parafernū fm catholicon. B. Parafernum est q̄quid habz mulier preter dotem. a dicitur a para quod est iuxta a ferna quod est dos quasi iuxta dotem. licet in quibusdā regionibus talia nō habeant locū. vbi fm consuetudinem vir omnia ꝑmobilia mulieris recipit in dotem a oia mobilia sunt cōmunia. Habet autē paraferna priuilegium instar dotis.

Sicut enim vxor habz omnia bona mariti tacite obligata p dote sica p rebus parafernalibz marito datis nisi p specialēa expssā obligatōz sibi puiserit qz tūc alij videt renūciaē. C. de pac. cōl. fi. A Idē in fin. cō. h. iiij. t. xxv. q. iij fm rap. a glo. ci9. B Quietiā fm Hosti. si parafernalia inferāt in domo viri eo sciēte ouenit marit9 depositi vt mādati nisi dninū trāslatū fuerit in maritum. A Qs nō pstumit nisi expsse apparat fm eū. Hosti. a in dicta q. iij B Quia tūc agit ad ditione certi vt fine cā vt ob cām. A Ista sūt noia iuris q̄ parz faciunt ad forz penitētiale a impozātā in effectu q̄ q̄s habz ius petendi actione personali. v. iuris qs respicit obligatōez psonea nō rei. B De parafernalibz nō debz se maritus intromittere muliere inuita q̄uis bonū videt ut sicut mulier scipaz viro omittit. sica omitteret res suas. C. de pac. cōl. hac lege. A Idē in dicta. q. iij. B

Parentes Vtz filij teneā² alere parētes. Rz° Filij locupletes tenē² nutrire pntes egenos si ait pntes locupletes tenēt filios Et noie pntū a filiorz siue liberorz intelligē oēs ascendētes a descendētes ī Auten. ut lic. ma. a auie. Fillud q̄ Colvij. Cessat tñ hec obligatio fm Hosti. si illi pnt sustētari de bonis ppijs vt de suo artificio. A Sā hec obligaō alendi nō cadit nisi circa indigētes dicto. Fillud. B Et de hs etiā ē. Familia. Fj. et ē. Expositz Vtz āt opa pietatis ī parētes possint ptermitti occasiōe religiōis. reqre J. religio. j. Fiij

Paricida ppie dz q̄ pentē occidit q̄si parēticida. Sed tñ lex q̄ punit paricidas locū habz m omnibz ascēdētibz a descēdētibz ī infinitū Itē locū habz ī vxore viro nuru genero vitrico socero patruo auūculo amita cōsobrino patruele pzono nouerca spōsa pzea mīe sponsa spōse Et sic intelligas si femina pdictas psonas cōiunctas occiderit vt ab eis occida² Item q̄ emit venenū ut hs fiet. ff. e. l. j. iij. a. iiij. A. In dicta. l. j. dz Et q̄ emit venenū ut patri dacet q̄uis dare nō potuerit. B. Similit oēs cōscij tenent. ff. eo. l. vtrum

Que est pena paricide. Rz° fm leges. est ut primo vgis cedat. deinde sacco coriij consut9 cum cane a gallo gallinatiozz vipa a simea in mari iacet vt in amnē primū ut omniū elem̄tozz vsu careat a cēli supstiti. a terra mortuo auferat. a si mare vt amnis nō sit primus bestijs subijat. C. eo. l. j. ff. eo. l. penulti.

Arrochianus alienus ī festis s missa eijciendus est. ut sup Missa. Fpenulti.

Aterfamilias debet regere et educare familiā suam. ut sup Familia. Fprimo a supz. Expositus. a supra. Parentes.

Patientia q̄d sit. Rz° fm Tho. ij. ij. q. cxxxvj. Sicut dicit August. in li. de patientia. Patētia est qua equo animo mala toleā m9ne anīo imiq̄ bona deseramus p q̄ ad meliora pueniamus. De qua ect dicit Ja. j. Patientia op9 pfectū habet. Et Grego. in omet. Patētia est radix et custos omniū virtutū.

Vtrū iniurie semp sint patēter sustinēde. Rz° fm Tho. ij. ij. q. c viij Mali tolerandi sunt a bonis in hoc q̄ ab eis iniurias ppias patienter sustinēt fm q̄ oportet Vñ super illud Cant. ij. Sicut lilium ī ter spinas. dicit glo. Sō sunt bonus q̄ malos tolerare ñ potuit. Sō autē tolerant eos vt sustineāt iniurias dei et primorz. Vñ Crisostos sup Mat. In iuriis ppriis esse quēpiam patientē laudabile est. iniurias aūt dei dissimulare nimis est impiū Hoc tñ intelligendū est q̄ñ iniuria illata psone ad solam psonam ptinet Tūc enim patēter sustinēdum est Qñ aūt redundat ī iniuriam dei vel ecclesie tunc debet aliquis ppriam iniuriā vlasci. ut patet de helia qui fecit descendere ignem sup eos qui venerāt

ad ipm capiendū-iij-Regū-j-sicut he-
liseo maledixit pueris ipsū irridētibz-
iiij-Regū-ij- Et siluester pp excōica-
uit eos q ipz in exiliū miserūt-ut-xx
iij-q-iiij-Guillisari9- hmōi eni pcepta
pacis intelligēda sūt sm prepatōz
ai-ut Aug-dic in li-de ser-dni i mōte
Vtq; pautiēti vnā maxillā sp alteā
sit pbenda-Rō sm Vl-Aug-in epla
de puero centurionis dicit q pcepta
pacis magis sūt ad prepatōz cordis
q ad op9-qd in apto sit ut i secreto te
neat anī pacā-Jn manifesto āt id fi
at qd eis videt pdesse qbz bn velle de
bem9 Vna dns se pautētē reprehendit
Jo-xviij Et paulus paussus in facie
dixit pautiat te deus paries dealbate
Act-xxiij- Si āt hoc nō pdest-tūc pau
tiēti vnā maxillā qntū ad animi pm
ptitudinē exhibēda est altera- nec re
sistendū est malo qr p pacīam pseqn
tores dō lucrari possum9 Ad materiā
pacis ptinē pt s-Jra-et s- Contume
lia-C-fi-a J-Vindicatio-

PAtriarcha a primas sūt diui
sa noia- sz cōiter idē sūt in re-
xix-di-puincie-Prope tn di
cūt priarche qtuor pncipales-s-Con
stantinopolitan9-Alexandrin9 An
tiochen9 a Jherosolimitan9 Et sz or
dinē hic positū ē etiā eorū maioritas
ut-ex de priui-antiq- Alij vo pprie di
cūt pmates ut Aqlegiens- Gradens-
Cātuariēs-et hmōi-A Jdē i sū-h-iij-
ti-xxvij-q-ij-sm Rap-et Gio-ci9-B-

Quot sūt puilegia qtuor pncipa
liū priarchar Rō Qatuor sūt-Prim
est qr postq recepīt palleū a sede ap
stolica oferūt palleū metropolitanis
q sūt sb eis- Secm est q recipiūt fide
litatis a obedētie iuramtū p se a pro
romana eccia-Terciū est q facūt aī
se vbiq cruez deferri ñ vbi pp fuerit
aut ei9 legat9 vtēs insignijs papali
bz-A-a-aplice legatōis-ut in dicto c-
antiq-B-Et ñ in vrbe Romana-Qr
tum est qr appellat ad ipsos omissis
medijs Hec oia hnt ex de priui-anti
q-in tex-et glo-p apue Jnno-A Cō-
glo-Rap-ut in dicta-q-ij- Sed ut ibi
pz aliq dicūt q eccia Cōstantinopoli
tana hz vltē alios priarchat9 duo spe
cialia puilegia sicut Rōne eccie-vide-
licz q repmit epōs suos sicā Roma
na eccia ar-iij-q-v-qr suspecti Jtē qd
appellar ad ipa; sic ad romanā omis
sis medijs a hoc dicūt velle canon-il
le renouātes-xxij-d-vbi a hoc sentit
glo- et ibi cē dicit idē de alexandrino
pmit tn sb dubio- Sed in dicta-q-ij-
dz sm Hug-q Alexandrin9 nō pt de
ponere epōs incōsulto papa-nisi sup
hoc habeat puilegium speciale-B

Sz q ē iurisdictio priarche siue pma
tis i sbditos suffraganeoz suoz-Rō
sm rap- Hnt iurisdictōz in octo casi
bz-Prim9 est cū appellat ad eos-dis-
xix-puincie- Secds cū vacat eccia me
tropolitana a postulat prias q dispo
nat de rebz ad metropolitanū ptinē-
tibz-s-custodiēdis- ex de off-or-pnti-
h-vj-Terci9 ex obiectudine vl puile-
gio-A-s- pt agere qd sibi ex hijs occi
dit ut in c-oqst9-de q-J-B- Hos du-
os casus tēs-ix-q-iij-oqst9- Qrtus
cū sup arduo negocio dubitat nec pt
in puinciali osilio terminari-tūc ei me
tropolitan9 vz primatē osulē d-xviij
de osilijs-Al Hoc c-ñ videt ibi hzi Jdē
tn notat in sū-co-ti-q-iij-B Qnt9 cū
metropolitā9 ē negligēs vl remissus
pt supplē defectū ei9-ix-q-iij-cū sim9-
Sext9 si aliqs oqrēt de archiepō : pri
mas eēt in tex-xj-q-j-si cleric9 Septi
m9 si sbdit9 metropolitani oqrat pri
mati q iuste ipsū excōicauit a prias
remittat eū ad metropolitanū ut ab
soluat a ille ñ poss absolutōz obtinē
poterit absoluē priarcha ita q pcipi
at ei q metropolitāo satisfaciat Alis
reducet eū in eādē sniam-A-ñ cōstite
rit eum iniuste excōicatū-ut in c-de q
statū-B-ex de off-or-ad reprimēdum
Octau9 ē q si archieps vl eps fecit
mādatū illicitū vl iustū a sbdit9 ap
pellauit ad papā: pt priarcha declara
re q sbdit9 legitīe appellauit-ar-ex de
ap-solicitudinē A Jdē in dcā-q-iij-B

PAtron9 siue ius pr̄onat9 Jus patronatus ꝑm host. est ptās repñtādi instituēdū ad bñficiū ecc̄asticū. A. s. simplex a vacans ꝑm ray. a ī sū. cō. li. j. ti. j. q. lxxx vbi notāt hec oīa q̄ in isto principio ponūt ꝑm ray. gof. Jmo. host. a bernB. Et puemit ut goff. dicit de ecc̄ie sū datōe. dotatōe soli collatōne. xvj. q. vij. filij. a c. q̄cūq; vñversus (Patronū facīūt dos edificatio sūd9) Et ius patronat9 ꝑm diuīsas religiones diū simode noīat Qñq; ꝗ aduocatio. est eo. q; clerici Qñq; vicedñat9 vl' custodia siue guardia. est eo. p̄ terea a c. qm̄. Qñq; ꝗ ius freq̄ntatōnis vl' p cessiōis. xvj. q. vij. pie mētis. a c. frigēti9 Hec em oīa p eodē supponūt est de sta. mo. in singul. ff. fi.

¶ Quod ius ꝛpetit pr̄ono ecc̄ie. Ꝓ Quadruplex ius ꝛpetit ei vñversus (Patrono vel honor. on9. emolimē tu; Pñtet p̄sit defendat alat egen9) Primū ergo est q; ipse h; pñtare instituendū ad p̄bēdas siue ecc̄as non collegiatas. est eo. fere p totū. Jn collegiatis ꝛo nō electōi facīēde ꝗ iā facte postulat assēsus patroni. A Et ec̄ facīēde qñ sibi est ꝛcessū ab epō in sū datōe ecc̄ie si pr̄on9 est cleric9 Si ꝛo la ye9 a ꝓ ut in c. ꝗ q̄ stati. ꝛiūcta glo. B. est eo. nobis. Scōm est q; q̄si pnci pat primo in ꝓcessiōe incēdit. xvj. q. vij. pie mētis a c. frigēti9. A Jn hijs iuribz nō videt ꝗ bñ ꝓbari ꝗ facit dictū. c. nobis. B Tertiū est q; defensor est precipu9 ecc̄ie. a iō tenet eā defendere ab oñibz oppressoribz. xvj. q. vij. filijs. Quartū est q; si vergat ad inopiā alend9 ē de bonis ecc̄ie ut in dicto c. filijs. a c. q̄cūq; Jtē in ipsa fundatione p̄t pr̄on9 laicus de ꝛsensu epi cert̄ū cēnsū tenere. est eo. p̄ terea. ij. S; vltra mhil debz exigē nec ī aliq̄ grauis ē. est ꝗ sta. mo. in singul. ff. fi. Sed qñ pr̄on9 est loc9 religiosus ut si aliq̄ mōchi in ꝓprio solo a ꝓprijs expens ecc̄a; edificauerit: bñt in eo oīa tpalia sicut eps oīa spūalia. ut. xvj. q. ij. sane. a c. statutū. est de priuil. cū a plātare. ff. in ecclesiis a de capel. mo. c. j. a bñt nihilomīnus ius pñtādi. est de supne pla. sic. A Predicta ē tangunt in sum. con. co. ti. questio. lxxxj. ꝑm hostien. et Goff. B

¶ Sed infra q8 tps d; pñtare pr̄on9 Ꝓ Si est pr̄on9 lay e9 tenet infra q̄tuor mēses. si est ecc̄ia vl' mōsteriū tenet infra sex mēses. ecc̄ si ius patronat9 habuerit ex collatōne laici. est eo. si laicus h. vj A Alt eps ordinabit de ecclesia. ar. est eo. c. iij. a c. cū ꝓter.

¶ Quid si pr̄on9 pñtet: pō vnū à postea aliū. Ꝓ Si pr̄on9 est lay e9: iudicio epi relinq̄t quē velit acceptāē. A Vex est si secō pñtat9 est eq̄ p dōne9 cū pō ut in. c. cū aduocat9 de q̄ ff. B Si est collegiū vl' ecc̄iastica p̄sona variare nō p̄t sed prim9 p̄ferēd9 est. est ē cum aduocat9.

¶ Quid si vn9 ꝛstruat ecc̄a; a ei plures succēdāt. nūq̄d oēs ēt pr̄oni Ꝓ Jus pr̄onat9 ap8 quēlibz heredū est insolidū. ē si exeq̄libz ptibz sint heredes a ꝛpetit cuilibz pr̄ono q̄ ad oēs effect9 p̄ter sacēdotl pñtatōem. q̄ est ita ap8 oēs cōiter q; apud nullū singlariter. est eo. c. j. et. ij. A Et ē p̄ter cēnsū q̄ debet ex iuē pr̄onat9. cū oīa debita a cēdita diuisibilia dēant diuidi p hereditarijs portōibus. C. de acq̄rendo heredi. l. p hereditarijs. B

¶ Quid si patroni sint plures et nō ꝛcordant in pñtando. Ꝓ Jlle d; p̄ferri q̄ maioribz iuuat meritis. a a pluribz eligit extra eo. qm̄. Qz si numer9 est equal recurrendū est ad meritalxiij. dist. si forte. Si oīa sint equalia: potest eps dicere q; cōcordēta iterum presentent. lxxix. dist. si duo. Si ꝛo non concordant: locus est gratificationi. extra de elec. venerabilem. ff. obiectioni. ver. q; autem. Sed si neuter potest poni sine scandalo: tūc episcopus ecclesiam ordinabit prout melius viderit expedire. ut in dicto c. qm̄. A Jdē ꝑm Hos. ut in sum. ii. j. t. j. q. lxxxv. et addit q; si eps talem

ecciam ordinare nō pōt: tūc ecciam interdicere dz a reliquias extrahere in patronoꝝ vereciūdiā a ruinrē. ex co. c. j. et. ij. Et fm Jmo. ber. a cū. hos. intelligēdū est de reliquis q̄ sūt ex altaē in capsis. alis non liceret. q̄ si nec si pñt cōpescivl ad concordiā revocai: tūc putat recurrendū ad brachiū seculare. ex de of. ordi. c. j. ut in dicta. q. lxxxv. Et hec intelligēda sūt nisi ex hijs maius scandalū oriret. tūc em omittēda foret. l. d. ut constituere. a interū durāte discordia: ponet ab epō in ecciā p conom̄ appellatōe cessante. q̄ eius fructū aut expendet in utilitatē ecciē a instituendo fidelit refuabit. ex de officor. cum vos. B

¶ Nunq̄d pīom̄ int se pñt paciscī ut alt̄mis viabz pñtent. Rō fm Ber. Sic ar. ff. de vsufru. l. q̄tiens. §. j. a in deples. ex. co. A Et ibi hoc clare lex. B Idē hos. Sz inno. nō placet q̄d pt itelligi: q̄d honestius cēt si concordarēt sp

¶ Quid si int pñtantes sit questio q̄s sit pīon̄. Rō Si ñ fuerit finita infra t̄minū de quo dictū ē s. §. iij. eps instituat saluo iure ei q̄ vicerit. ex e. Si vo a c. q̄m. in q̄busdā. A In dicto c. si vo dī q̄ ille q̄ uicerit: debz institutum ab epō repñtare. B

¶ Quid si pīon̄ pñtat nō ydoneum seu indignū. Rō Si pīon̄ sit collegiū siue psona ecciastica priuat̄ est p ea vice iure pñtandi ex de elec. cū in cunctis. ex de sup. ne pla. sicut. Sic et etiaz fm q̄sdā si pīon̄ laic̄ sit: priuat̄ est iure pñtandi p ea vice a duolutū est ad superiorē vl saltē priuari dz. a tñ vt addit Jmo. bñ facit eps si interū remittat puisionē laico pīono. A. Hosti. dicit simplit hoc casu q̄ pīon̄ laicus est ipso iure priuat̄ sicut a cleric̄ Dicit tñ q̄ eps pōt ei recōcedere repñtatōez. ut in sū. cō. co. tit. q. lxxxviij. Glo. vo in c. cū vos ex de offi. ordi. dicit q̄ nō est p̄uat̄ vl priuād̄. q̄ laicus est min̄ expt̄ circa ecciastica. et q̄ hz min̄ tps ad pñtandū q̄ clerc̄ vñ et laicus in pñtando variare pōt. sed nō clerc̄. ex eo. cum aūt. B

¶ Vtq̄ pīon̄ possit pñtare seipz. Rō Nō. q̄ tū cūq̄ sit ydone̅ ex eo. p nrās viij. q. j. in scriptis Si tñ plres sint patroni: bñ pñt vnū de se pñtaē. ar. ex de elec. cū in iure. A Idē in sū. c. ti. q. lxxxix. fm Hosti. Goff. a Ber. B

¶ Vtq̄ pī possit filiū vl nepotē pñtare Rō fm Hos. Pōt. dūmō sit ydone̅ q̄n potiū videt pñtand̄ q̄ ali̅. ar. ex de cohī. cle. et mu. c. j. a ex de cēsi. cuz aplis. §. inhibemus Cō. gof. Jmo. et Ber. A Idē in sū. con. co. ti. q. xc. B

¶ Quid si vacāte eccā eps vocat pīonūa ofert ei Rō fm Hos. Si nō habuit originē a se: ḡ eps motuꝝ puo ostulit ei: credo q̄ possit osētire volūtati p lati. ar. ex de elec. cū in iure. A licz ali q̄ ostradixerūt. ut in sū. co. ti. q. xcj. B.

¶ Vtrum ius pīonat̄ sit spūale Rō Jus pīonat̄ directe nō dī ius spūale eo q̄ cadit ī laicū Tñ fm q̄d pt dici spūale eo q̄ p ip̄z pstat via ad ose q̄ndū spūale bñficiū: iō ē vōc ānexū spūali. ex eo. de iure a de iudi. quāto

¶ Quare ius pīonat̄ trāsferī ī aliū Rō fm hos. q̄tuor mōis. Prio q̄dē est p successiōez hēditariā ut hēt s. §. v. Scdō ex pmutatōe. q. cū alio spūali pmutari pt. xvj. q. vij. nemini. ex de rer pmu. ad q̄stiōes a c. fi. Tercō ex donatōe Et q̄dē si ius pīonat̄ dona² laico. requirit osensus epi. ex e. pterea maxie qñ dubitat ne fiat ī fraudem a trāsferā² ī potētiorē ut ibi īnuit Si vo donet clerico: nō requirit osensus epi. ex eo. ex īsinuatōe c. iv. c. a fig. A Ḡ vide² rer q̄ñ eccā vacat: ait videt q̄ sū osē su epi ñ possit donari ē psone ecciāstice. ut ī dicto c. iv. B Qārto ex vēditōe q̄ licz nō possit vendi spāit. ex eo. de iure. tñ trāsit cū vnūsitate. ñ de ipso spāliter exāpiat. ex eo. ex lrīs a c. cū fm. Sic trāsit cū vnūsitate in oductione ad firmā siue ad pensionē ut in ec. ex lrīs. A Idē in sum. con. co. ti. q. lxxxiiij. B

¶ Vtq̄ possit pigneri obligari. Rō de B sūt opiniones. Quidā dicūt q̄ pt

obligat cū vmūsitate · verior tñ videt opinio Jmo · d · q nec simplē nec cū vmūsitate pōt pigneri obligari · A · In dicta · q · lxxxiij · referūt de ꝗ opiniones nullā pferendo · Sed forte dictū Jmo · pt verificari ex eo q creditor nō pt vti re pignerata · nec debitor qñ trāstulit in creditorē · a sic cū neuter possit pñtare fieret detrimētū ecclie qd nō dz cē · dicto · c · cū fm · B

¶ Vtr possit in feudū dari · Rō Cum vmūsitate dari pt · ex eo · cū fm · Sed spāliter a expsse fm Host · nō pt qr feudū requirit homagiū · qd est ri tpalis · A · Idē in sū · dicta · q · lxxxiij · B Si ecca hz pōnū lay cū vtr oferri possit p legatū vide ē · Legat9 · Cij · De hijs q de nouo vsurpāt sibi ius pōnatus vacantiū ecclesiar vide ē · Ecclesia · j · Cantepenulti ·

Peccatum · j · cōiter · Vtrū volūtas a op9 exteri9 sit vnū pcm Rō fm Pe · Si loqmur d volūtate a ope put sūt oiūcta ut cā a effect9 sic sūt vnū pctm formalē · lic; plā materialē · qr vna est ratio ordinādi · lic; plura ordinata · Si vo loqm put sūt separata · ut puta fm alid a aliud tps: sunt diuersa pctā · qr diuerse aūsiones a uersiones · A · Idem in sū · cō · li · iij · ti · xxxiiij · q · cxcvij · B

¶ Quo vnū pctm sit grauiō alto · Rō Si loqmur de pcis eiusdē generis inuenit vnū pctm grauiō alio fm g dū transgressionis · ut manifestū est de pcis luxurie · ē · Luxuria · Cj · a eo dē mō de alijs · Si vo loqmur de pcis diuersor generū erit vnū pctm grauiō alio · papue fm diuersitatē obiector sc; fm q est ōtra aliqd pncipa liō vl minō pncipale · Vñ homicidiū qd est ōtra substātiā hōis: est grauiō pctō qd est ōtra res exteriores sicut furtū · a sic grauiō q homicidiū: est pcm qd immediate ōtra deū ōmittit sicut infidelitas · blasphemia a hmōi ut ponit Tho · j · ij · q · lxxiij · Et idē hz pt xxxiij · q · ij · si qd veriō · vbi dz q homicidium est grauiō q adulteriū · a xvij · q · iiij · sic q · vbi dz q sacrilegiū est maius pcm q fornicatio · A cō · Kay · ut in sū · cō · co · ti · q · cc · B

¶ Scdm qd vnū pcm possit cē grauiō a leuiō · Rō fm Kay · Dīo qdē ex circūstātijs · Sā circūstātia qñq talis est q nō solū aggrauat ꝗ etiā ī aliā spēm trahit · sicut fornicatio cū sit cū ciugata dz adulteriū · Sed a scdō aggrauat pcm ex psona · puta inhonestas in clerico grauiō puniēda est q in layco · ar · ex de vi · a ho · cle · ut clericor · a de hoc etiā dz in se · C · Itē aggrauat factio ex actu ipius · Idez enī pctm maū ē in oscētu · peius in facto · pessimū in ōsuetudine · de q Augu · Peccati sūt tres dīe · s · in corde · in facto · a in consuetudine · de · pe · dist · ij · sicut · Itē aggrauat · iiij · ex motino · qr ut ait Gregor · pctm tribz modis ōmittit · Sā a ex igrātia · aut ex ifirmitate · aut studio ꝓpetrat Et grauiō qdē ifirmitate q ignorātia ꝗ multo grauiō studio q infirmitate peccat · de · pe · di · ij · sciendū A · Amb · aūt dt q grauissime peccat q ignorat · ꝗ illd exponit · v · periculosissime · qr spēat pnia nō agit de pctō qd ignorat fm Kay · a in dcā · q · cc · vbi etiā sbdit · Sō obstat etiā dictū de xxiij · q · vij · c · qd ibi dz · Quid ī oibz pctis grauiō ē adulterio · qr in eo q dt qd · nō infert negacōez: ꝗ caitatē · qñ dicat de facili nō inuenit Vel expone grauius · v · cōuis · B

¶ Vtr magnitudo peccāti aggrauet pcz · Rō fm Tho · j · ij · q · lxxxiij Pctm qñq fit ex surreptō ex puenies ex infirmitate hūane natue Et tale pcz minō ipūtat ei q est maior ī vtute · eo q minō negligt hmōi pctā repme · q tñ oio sbtfugē ifirmitas hūana ñ simit Pctā vo q ex deliberātō ex cedūt: tāto magis aliqui ipūtat qnto maior ē · Et ꝗ pt qtuor Dn° · qr maioes facilius pnt resistē pctō · cū excedāt in sciaa vtute Vñ Lu · xij · Seruō sciēs voluntatē dñi sui a ñ faciēs plagis vapulabit multis · Scdō pt ingtitudinē · qr oē bonū q qs magnificat est dei bñficiū · cui bō

sit ingratus peccādo. et quantū ad hō
q̄ hīz maiorita⁹ etiā in tpalibz homis
pctm̄ aggrauat. Tercio ꝓpter spēale
repugnātiā act⁹ pēi ad magnitudi⁻
nē psone. sicut si pnceps iusticiā vio
let q̄ pomf iusticiē custos etiāsi sacer
dos fornicet q̄ castitatē vouit. a alios
ad hō hortari dz. Qēto ꝓpter exemplū
siue scādalū. qz ut Greg. dicit in pa⁻
sto. In exēplū culpa vehemēter extē⁻
dit qñ p vouerētia ordīs pctōr hono⁻
rat. Ad pluriū etiā noticiā pueniunt
magnoꝝ pctā. a magis ea hoies in⁻
digne ferūt. A Idē in sū. eo. tit. q. cij.
B Vtz idē act⁹ possit eē pctm̄ a meri⁻
tū hōs ē Meritū. ē. vij vicijs a q̄ ex eis
oriūt hōs ⁊. Vicīū De pctō eē ē. crimē.

Peccatū. ij. s. mōrle. Que sunt
pctā mortalia. Rx°. fm Rap.
In pmis notare potes eē pec
cata mōrtia oēs trāsgressiōes decalo⁻
gi. Itē q̄dā enumerāt ab aplo Ro⁻
j. de q̄bz in fine ꝗdit. qꝝ q̄ talia agūt
digni sūt morte Et pla īmo oīa redu
cūt ad decalogū ut ydolatria. vicīū ā
naturā. iniqtas. malicia. fornicatio
auaricia. neqcia. invidia. homicidū
odētio. dolus. malignitas. susurratio
detractio. otumelia. supbia. elatio. in
uentio maloꝝ. inobedīa. insipientia.
incōpositio. Et subdit de hijs q̄ sine
affectōe a absqz federe a fine mīa fiūt
a seqt. q̄ talia agūt digni sūt morte
Itē Gal. v. Manifesta sūt opa car
nis q̄ sūt fornicatio. immūdicia. īpu
dicia. luxuria. auaricia q̄ est ydolo
rū seruit⁹. venefīcia. inimicie. odētō
nes. emulatōes. rixe. dissensiones. se
cte invidie. homicidia. ebrietates. cō
messatōes. a hijs similia. Et seqt q̄ tlia
agūt regnū dei nō obtinēbūt Aug. ecl
dicit sic. Mortalia sūt sacrilegiū. ho⁻
micidiū. adulteriū. fornicatio. falsū
testimoniū. rapina. furtū. supbia. ī
uidia auaricia. a si multo tpe teneat
iracūdia. a ebrietas si assidua sit. Qz
cūqz aliqd de istis in se dñari pmise⁻
rit. eterno igne cruciabit. Hec Aug. d.
xxv. Fornicatis. A Idē in sū. ti. iij. ti.
xxxiiij. q. cxix. B S; ī oībz pdictis at
tendēdū ē qꝝ dicit Tho. ij. ij. q. xxxv.
qꝝ mōrle pēz; ōz qꝝ tollit spūalē vitā
aīe q̄ est p caritatē. Vñ id pēz; ex suo
gne ē mōrle qꝝ fm ꝓpriā rōem ōriat
caritati. A Idē dicit super Luc. de ly. sup
vij Math. B S; tñ in oībz pēcis q̄ sūt
fm gen⁹ suū mōrtia obiectādū est qꝝ
nō st mōrtia: nisi qñ sua pfectō; cōse
quūt. s. in obsensu rōis vñ si sit inchoa
tio pēi ī sola sensualitate a ñ pingat
vsqz ad obsensū rōis ꝓpt ī pfectō; act⁹:
est pēm veniale. sic in gne adulterij
concupīa q̄ obsistit in sola sensualitate ē
pēm venīale. Si tñ pueni vsqz ad osē
sum rōis ē pctm̄ mōrle Et idē ī pmis
motibz irevt inuidie q̄ inuenīū qñqz
etiā in virus pfectis a sūt pctā venialia
ut Tho. subdit ibi. q. xxxvj. A Faat.
vj. di. testū. alīs. sed pēsandū. B Sed
tñ hec in singul pēcis hōs plen⁹ decla
rata. Quedā em̄ q̄ sūt venialia. hōs ī
se. c. sc; pctm̄. iij. Vtz p ofessiō; gna
le; mōrtia deleā hōs ē. ofessio. j. Fxij
q̄ incipit. Vtz p gnalem a pla ecl de
pēcis de q̄bz tene q̄s ofiteri ē. cōfessio
p totū. a ⁊. Penitētia primo

Peccatū. iij. s. veniale. Que di
cūt pctā venialia. Rx° f; Aug.
di. xxv. Fals vbi sic dīt Que
ā sint minuta pctā lz oībz nō sint: tñ
qz lōgū eēt ut oīa replicē op⁹ ē. ut ex
eis aliq̄ noiem⁹ Quotiēs aliqs in ā
bo l'in potu pl⁹ accipt q̄ nēce ē. ad mi
nuta pctā nouēt ptinē Quotiēs pl⁹
loqt q̄ oz: pl⁹ tacet q̄ expedit Quoti
ens paupē īportune petētē exaspat.
Quotiēs cū fit corpe san⁹ alijs iciunā
tibz prādē voluerit: ā sono vedit⁹ tardi
us ad eccā; surgt: ā q̄tiēs excepto fili
oꝝ desiderio vxorē suā cognouerit. q̄tiēs in
carcē positos tardi⁹ vēqirit. īfirmos
tardi⁹ visitauerit. a discordes ad cor
diā reuōre neglexerit A. B est ī plato
mōrle f; glo. ī. Fals. p c. p̄ apim⁹. xc
v. B Si pl⁹ á primū. á vxorē. á filiū.
á fuū exaspauerit. si ampli⁹ blādit⁹
fuerit q̄ oz. Si cuiq̄ maiori psone ex
volūtate. á ex nēcitate adulari voluerit Si

paupibus esurientib⁹ sibi minuū de
licosa vl̄ sūptuosa suiuia prepaue⁻
rit · A Istud ibi vite² nō hīi in tex · sed
poti⁹ additū hic est · B Si se á in eccā
aut ex̄ eccāam fabul̄ ociosis de q̄b⁹ in
die iudicij ratio reddēda est occupa⁻
uerit · Si dū iocātes · A · B Hoc iocātes
nō videt̄ de tex · B · incaute iuram⁹ a
cū ꝗ p aliquā nēcitatē implere ñ po
terim⁹ vtiq; piurem⁹ · a cū omni facili
tate vl̄ temeritate maledicim⁹ · B Hec
Aug · Plura de hijs in spālib⁹ suis lo
cis manifestan² A Et in hijs p̄t appa
rere q̄ hec q̄nq; sūt mōrtia · a p̄dicta
sūt exēpla veniāl̄ pēcī · Diffinitio aūt
videt̄ ista Veniale est qd nō aggra⁻
uat vsq; ad reatū ꝓpetue damnatōis
ij · sen · di · xlij · c · veniale · B

Vtr pēcātū veniale possit fieri mōrtle
Ꝓ fm Pe · Idē act⁹ numero q̄ est ve
nialis nō p̄t fieri mōrtis · ꝗ idē in spē
p̄ōt · a sic intelligit verbū Aug · q̄ nil
est adeo veniale q̄ nō possit fieri mōr
le · d · xxv · Ē hinc ēt · A · alis incipit cri
minis · B Et qd in li · sen · dr q̄ venia
lia multiplicata ita pñt obruere fiē
vnū mōrtle · intelligit p occasiōem q̄
assuetudo venialiū cadere facit in mōr
le · A Circa hoc bona · sup · iij · sen · di ·
xxvj · sic dicit vic; q̄ triplex est genus
veniāl̄ pēcī · Qdā enī est ex surrep
tōe · a iō veniale · q̄ vitari nō p̄t Qd⁻
dā ex cogitatōe siue volūtate · siue cō
sensu · a iō veniale · q̄ plene nō osen
tit ꝗ in cogitatōne ut de muliere · vl̄
delectatōe circa osensū in delectatōē;
Qdā est veniale cū rōne a osensu ·
sed tñ iō est veniale · q̄ nō est deordi
natio otra p̄ceptū · ut ebrietas amen
dacū iocosū · Cū igit̄ queri t vtr veni
ale fiat mōrtle · si intelligat̄ q̄ hec cul⁻
pa p essētiā fiat illa: nulla est q̄stio ·
q̄ hoc est impossibile · Si intelligat̄
q̄ illud qd alis erat veniale possit ēē
mōrtle ut mēdacū iocosū; a ebrietas
dico q̄ qdā nō fit mōrtle · qdam fit
mōrtle p oplacentiā · Primū ḡ venia
le qd omittit p surreptōē; sp est veni
ale · Secm sedō mō veniale sc; p dele
ctatōē; circa osensū fit mōrtle p opla⁻
cētiā fm q̄ placitū dr osensus plen⁹ ·
Terciū veniale qd est p declaratō; aī
dū: p̄t fieri mōrtle p libidinē magnā
sicut mēdacū iocosū · a ꝗ fit mōrtle p
placitū fm q̄ placitū dr q̄cta volūtas
a q̄ iteratio act⁹ disponit ad libidi
nēa oplacentiā: hinc est q̄ Aug · dicē
in pluribⁿ locis q̄ venialia plura ob
ruūt nō p se: sed q̄ disponūt ad libi
dinē nō dispositōe nēcitatis ꝗ pmita⁻
tis · hec ille · Est āt adūtendū q̄ q̄cta
ta volūtas a libido hic intelligit̄ qñ
nōbilis negligētia adhibet̄ circa ve⁻
nialiū resistentiā · q̄ dū nobis adest
sufficēs tp̄s deliberādi: tenem̄ mot⁹
veniales reprimēdo fm Alex · de hal̄ · et
etiā alios · ut; s̄ · Ebrietas in pri° in
additōe · hoc ēē p; p glo · xxv · d · C · cri
minis · vbi dicit q̄ assiduitas a otēp
t⁹ vitādi veniālia efficit̄ culpa mōrl̄
a de pe · di · j · c · tres sup vbo oprimēt
dicē Cōtēpt⁹ veniāliūa vilipēsio pēcī;
est mōrle · a sup verbo tres sūt · dicit
Si q̄s otēmit veniālia ꝓpt̄ otēptū eor
ostituit² dign⁹ morte ētna Itē adūtē
dū put dicit ꝗ · vbi s̄ · q̄ pēcm veniale
ocurrēs p mētis surreptō; nō p̄t effici
mortale · Et ꝗ vez ē q̄ntū in se · cū osē
sū deliberatū hīe ñ possit Pōt tñ effici
mōrle in sua origine a acidēte · sic in
filij p; de nocturna pollutōe · q̄ lic; in
se hīe ñ possit mōrle pēcm: p̄t tñ hīe
ī origine vl̄ acidēte · v · si añ vl̄ p⁹pla
ceret alicui pollutōis carīs delecta°
ut pōt colligi ex nōtis in sū · cō · li · iij ·
ti · xxiiij · q · lxxiiij · a eodē mō si q̄s per
mētis surreptōē; omittēt q̄cq̄ de spē
pēcī mōrlis: ut ē dū blasphemaē: vel
alis lic; ꝗ in se nō videat̄ mōrle: pōt
tñ in sua origine pēcm mōrle hīe · si
forte p̄ēdat a mēte ad hoc disposita
vl̄ ex nōbili inuria a negligētia qñ
si vellet posset omo de puidere ne id oc⁻
curreret Vñ nō puidēdo videt̄ malicio
se pēcare · cū lata culpa eq̄pēt malicie
ex̄ de osti · ut aīay · li · vj · Potest etiā
pēcm p surreptionem ocurrens ha
bere mōrlem culpam in suo acidēte

videl; cōplacentia et impenitētia Cō
placentia. v. qñ alicui placeret pctm
omissū añ vel p9 cōmissionē. ut supr
de nocturna pollutōe pretactū est. p
impenitētiā vo qñ cor pmā otemne
re: 8 q ī se. ꝗ dicer. D Vn9 āt act9 quō
possit ee bon9 vl mal9 vide s. Meritū
¶ Vtr teneam penitere de venialibz
Ro. fm Tho. ī. iiij. d. xvj. Cū 8r aliqs
ad aliqd teneri quedā ncitas ipor
tat. Ncitas aūt est duplex Vna ab
soluta. a fm hāc tenet facere ea sine
qbz nō est salus: a hoc mō nō tenet
qs ad pcā venialis pnam. qr mortē
ex hoc non incurrit ñ forte ex otēptu
dimittat. Alia ncitas est ex suppoſi
tōe alicui9 finis. sic 8r aliqd ee ncta
riū. sine q nō possum9 finē intentū cō
seq. a hoc mō ncariū est q hō de veni
alibz penitear si ei remitti debeat ī hē
vita Et fm 8 nō pprie 8r teneri aliqs
ad aliqd. a iō dicēdū q hō nō tenet
ad pnāz venialiū nisi large sumēdo.
Idē Pe. A Sup 8 passu bona. sup. d.
xvj. qrti sen. sic dicit. Notādū q sic
tactū est tria sūt gna venialiū. qdā
ex surreptōe a de hijs nō tenem pēni
tere nisi 8 ogruo. qdā ex volūtate. cui
si cōsentiat: incidit hō in mōrle. a de
talibz tenet hō penitere nō simplr sed
in casu. s. p loco a tpe qñ recogitat ea
ne si osentiat. cadat Quedā sūt veni
alia q p sui multiplicatōz augēt hbi
dinē sicut ea in q est osensus sed deor
dinatō in deū. a de talibz dico q tene
tur hō penitere: ne multiplicet. a hō
picl'o a discrimini se omittat hec ille
Adūtēdū q qñ in aliq casu doc. vidē
tur dicere q de aliq venali ñ teneam
penitere videt intelligēdū nisi e9 pnā
omittat ex otēptu. ut dicit Tho. Et vi
det fieri ex otēptu qñ saltē in gne nō
vult qs dolere de omni dei offensa a for
te de maoribz venialibz de qbz pt re
cordari in specie Talis enī impenitē
tia impedit mōrliū pctōr īdulgētiaz
etiā in baptismo Vñ alex. 8 hal. sup
ij. sen. di. xxxvj. q. x. q īcipit Octauo
qri: dicit. Cōcedim9 q in eo q recipit
grām baptismale; si nō fict9 accedit
delet omis culpa tā venialis q̄ mōrl'
Sed dicim9 q ad hoc q fict9 nō acce
dat postq̄ adult9 est exigi: q cōtera:
de pcis mortalibz qr h; memoriā a
etiā venialibz saltē in gne dolendo q
ipse fecit aut h; aliq8 veniale. Si enī
nō ita faceret dicim9 q fict9 accederet
a nō recipet grām baptismalē. a ea
di. q. xj. q incipit Queri: postea dicit
q d; dolere de mortali. a de venialibz
saltē in gne. a etiā forte de maoribz
venialibz in spāli si habeat illor me
moriā. ut sicut multiplicāt pctā mlt
iplicēt dolores de illis. hec ille. Et si
8 obtinet circa remissionē pctōr bap
tismalē. fortir9 a erga sacām pnē per
q8 difficilir9 q̄ p baptisma remittūt
pctā. ut; p Augu. in li. de pe. a de pe
di. vij. c. null9. D Vtr āt teneam ad
ofessiōz vōialiū. hēt s. Cōfes. ij. ꝗ. vij.
¶ Vtr pcā; vōiale possit remitti sine
mōrli. Ro. fm Tho. ī. iiij. d. xvj. Remo
to por remouet posteri9 nec posteri9
restitui: ñ por restituto Feruor āt ca
ritatis cui veniale opponit ē posteior
ipsa caritate Vñ q̄diu caritas nō re
stituit. s. p dimissiōz pcī mortal: nec
feruor caritat repari pt: in q repa
ofistit venial pcī dimissio. a sic ñ di
mittit ei cui mortale ñ dimitti: Idem
pe. Al' Hoc vero q̄ntū est ex pte feruo
ris sed p solutōz pene bñ remittitur
veniale sine mortali ut notat scotus
di. xv. iiij. sen. D
¶ Vtr vnū veniale possit dimitti sī
alio. Ro. fm Tho. vbi s. Sic qr venia
lia nō hñt onexionē adinuicē ex pte
aūsionis sicut mortalia. qr in eis nul
la est auersio a deo. nec etiā ex pte cō
uersionis. ut p se patet.
¶ Vtr veniale possit dimitti volūtate
manēte ad id. Ro. fm Tho. in. iiij. di.
xvj. Nō pōt tolli culpa. ñ reordinet
volūtas. q reordinari nō pt q̄diu in
ipsa deordiatōe manet: alr esset duo
opposita simlr. a iō nullo mō veniale
dimitti pt q̄diu volūtas ad id manz
Idem Pe.

¶ Vtꝝ ad remissionē venialis rēqrat̃ ꝓtritio Rō. ſm Tho. vbi s. Pctm̃ veniale ut dictū est sc; in p̄cēdē. ⁊ non remittit̃ q̃diu volūtas manet in illo Jp ſii ãt recedere volūtatis ab eo qd̃ prius volebat est displicere ei qd̃ voluit. et talis displicēcia q̃ndo est gracia informata diat̃ dolor ꝓtritōis a iō veniale sine ꝓtritōe nō dimittit̃. Sed sciēdū q̃ cōtritio potest acāpi tripliter. sc; vl̃ habitu. l̃ actu. vl̃ medio mō l̃ Habitu q̃dem ꝓtritio non sufficit ad pēcā venialis dimissionē. qꝛ tūc quicunq; hēt habitū virtutis p̄me cui; actus est quelibꝫ ꝓtritio: ꝓsecutus eēt pēcā venialis dimissionē. a sic ip̄m veniale cum grā cē nō possꝫ. Nec iterū rēqrit̃ q̃ sp̄ sit actualis ꝓtritio. qꝛ seqrer̃ q̃ pctm̃ qd̃ aliq̃s in memoria l̃ in cogitatōe nō hꝫ: remitti non possꝫ. a iō dicendū q̃ rēqrit̃ ꝓtritio medio mō. qñ. s. etsi actu pctm̃ nō displicēat explicite: displicet tñ implicite. qꝛ virtute actus quē agit: seqrer̃ displicēcia explicite pēcā vēial̃ si cogitaꝰ ad id̃ferre. Jd̃ pe-

¶ Quot modis venialia dimittunt̃ Rō. Octo modis. Primo q̃dē p signā cōionē. de ꝓse. d. ij. cū oē crimē a casti ꝗtiens cū q̃. et ut q̃dā addūt p extremā vnctionē. ex de sac̃. vnc. c. vnico ver. de pnia. Jtē p aq̃ bñdicte aspsionē. de ꝓse. di. iij. aquā sale. Tercio per elinaꝫ largitōem. de pe. d. j. q̃ obrē. a c. medicinā. d. iij. sane. Addūt q̃dā p iniuriaꝫ remissionē q̃ est elina spūalis Lu. vj. Dimittite a dimittet̃ vob. Qrto p orōem p̄apue dnica; de pe. d. iij. de q̃tidianis. Qnto p ꝓfessiōem q̃ualem. ut s. ꝓfessio. j. ⁊ xj. Sexto p cp̄alem bñdictōem a ſm quosdā etiā p sac̃ totalem. j. questiōe. j. multi in fi. Septio p deuotā pectoris tunsionē. de pe. d. j. tres actōes. Octauo p cordis ꝓtritōem ut in p̄cē. ⁊ dictū est. De hijs sūt ver. Cōsitere. tundo. aspergere cōtere. oro. Signere. edo. dono. p hec venialia pono. Et nō solū p ista spāliter numerata: sꝫ ēē p qd̃libꝫ bonum opus delent̃. ut in p̄dicto. c. medicina ver. redime te opibꝫ tuis. Et sic̄ dicit Tho. pla vl̃ paucora venialia p p̄dicta remittūt̃ ſm q̃ p hec maiora vl̃ minora fertur ꝓcitat̃ q̃ de plibꝫ vl̃ paucoribꝫ saltē implicite ꝓtritōem cōtineat Vñ ñ ꝓ q̃ p hec oia vēialia dimittā² A Jd̃ē in sū. li. iij. ti. xxxiiij q. d viij. B

Ecclesiū. qꝛ ꝓtigit q̃ filiusfamilias hñt aliq̃n aliq̃d suū qd̃ vꝛ peculiū. de ꝗ nūc est dicēdum Est ſiq̃dē q̃druplex. qd̃ dā ē qd̃ vꝛ castrēse videl; qd̃ filiofamilias occasione militie a pentibꝫ vl̃ alijs donat̃. l̃ ipse in milicia acq̃rit. q̃ si castrēse est qd̃ filiusfamilias ex aduocatōe vel alio officio publico p̄cepit. a filit̃ qd̃ obuēit p̄sbiter̃ a clerici de officio suo a in q̃libꝫ dcō peculio pat̃ nihil iuris hꝫ q̃n potius ipse filius in eo p̄familias censet̃. ff. ad macedo. li. j. ⁊ vl. a. l. ij. et C. de inoffi. testa. l. fi. Profecticiuꝫ ãt est qd̃ ex rebꝫ p̄ris vl̃ eaꝫ occasiōe aduēit. ut fructus sū tueꝫ Et ī hmōi peculio nil iurē hꝫ filius ꝗ p̄ plenā ꝓpetatē hꝫ. ut in insti. per q̃s psonas. noacq̃. ⁊ j. Aduēticiū vo est qd̃ ex alia q̃cūq; cā filio aduēit. siue a mre siue ab ex̄nea psona siue de alijs opatōibꝫ seu laboribꝫ suis. Et in ꝗ peculio ꝗ uat̃ filijs ꝓpetas a si p̄ p̄moriat̃ filij ē ꝗ viuēte p̄re hꝫ in eo p̄ plenū vsufructū. ita q̃ de eo nec testari pōt filius ut ex̄ de sepl̃. lic; p̄. li. vj. A Predecā fuerūt glo. ray. ut ī sū. cō. li. ij. t. viij. q. xxxj. ad fi. Sed satl̃ puto q̃ si q̃d filio aduenerit: ptī ex rebꝫ p̄ris a ptī ex laboreꝫ alūde dēat dici ptī profecticiū et ptī aduēticiū. qꝛ qd̃ ius est de toto q̃ ad totū. idē ē de pte q̃ ad ptem. ff. de ri. vē. l. q̃ de tota. B. Porro ī bonis q̃ p̄ hꝫ. multo minus hꝫ filius aliquā ptā tē. ñ qꝛ det alij. ut s. exposit̃ et s. Familia. A. verꝫ ē si nō pt se alere. ut s. pentes. B. Vñ si pter volūtatē p̄ris acāpet: rē alienam cōtractaret. a sic furtum cōmitteret.

¶ Pedagiū a guidagium q̃d fit Rō. ſm Wil. Pedagia dicūt̃ q̃ dāt̃ a trāsēūtibꝫ ī loc̃ ꝓstitut̃

a principe. Guidagia vo q̃ dant p cō
ductu p terrā aliqui9. ut secui9 vadāt
A. Hoc dicit glo. in c. sup q̃busdam
ex de verb. sig. vbi etiā dicit q̃ salina
ria dicūt q̃ dant p sale. B. Hec solus
princeps a nō pticulat̃ātas pt ostitu
re A. B p; ī dicto c. sup q̃busdā. vbi
Sz. Duxim9 declarādū illa cē pedagia
guidagia. salinaria. interdicta q̃ nō
apparēt impatoꝝ vl regū vl laterañ.
cōalij largitōe ocessa. vl ex antiq̃ cō
suetudine a tpe cui9 nō extat memo-
ria introducta Hos. tñ ut; in sū. li. ij
ti. v. q. xxix. sentit q̃ sol9 rex romano
rū possit illa cōstituere a idē sentit de
rege frācie q̃ nō recognoscat in tpali-
bz supiorē. ex q̃ si. sint le. p venerabi
lem. Finsup Et B intelligit si ꝓpls si-
bi candē ptātē dederit q̃ impatori da
ta est. ff. de orī. iu. l. ij Imo cē. vo. ut
ibidē p; dicit simplr q̃ reges pñt īpo
nere noua pedagia. Peccāt tñ si B fa
ciunt sine iusta cā. a hoc vide² magis
verificari ex dicto c. sup q̃busdā ibi
impatoꝝ vl regū. ctl. B

¶ Vtꝝ pedagia vl guidagia possint
fiāte peti. Rx° fm ray. Si pedagiū est
antiquū a fuit īpositū ab hijs q̃ potu
erūt ut pīcipibz vl regibz a p̄sertī au
tontate ecāe. ac cē est iusta cā ut p de
fensione trāseūtiū vl nauigantiū vl
p̄ticā hmōi. a recipiēs facit id ꝓpt q̃ d
fuit īpositū sine scrupulo oscie pt rei
pe. a codē mō si nescit a q̃bz fuit insti
tutū putat tñ ab illis q̃ poterāt. a ex
p̄dictis causis. A. Vez est si adest cō
suetudo cui9 iniciij nō extat memoria
alls secus. ut in dicto c. sup q̃busdaz.
B. Itez si iste recipiēs nō laborat mō
nec facit expēsas qz nō est nēce. pat9
tñ est si nēce eēt laboies a expēsas im
pendē. nō solū q̃s tūc acipet; sed p9
acceptas a ampliꝝ si opteret. A. s. q̃
nūc acapiat. ut; p eun. ray. et in dcā
q. xxix. B Si vo pedagiū fit nouū. nō
pt aliq̃s ab aduenētibz l trāseūtibz
aliq̃d acipe. ñ certū fit illud a prīci-
pe vl rege statutū ꝓpter imminētē ne
cessitatē. Proba² B. xxiiij. q. iij. si q̃s
romipetas. ex de treu. a pa. innouā-
m9. ff. de publi. l. vectigalia. ex de cō-
si. pueit. ver. optet q̃ ꝓpe. a c. cū apls
Ex phibem9. xij. q. ij. nobis eñ circa
fi. v. si q̃d forte. ff. loca ex oducto. Ex
vno. Si ō formā p̄dictā aliq̃d accep-
tū est. restituēdū puto illi a q̃ accep-
tū est. Si scīri nō pt in pias cās Con.
Vl. et Imo. A. Idē in dicta. q. xxix.
vbi etiā p; hos. dicere q̃ si dñs tre q̃
recipit pedagiū nō defendat soluentē
in rebz a psona p posse suo lic; ñ tene
at ad restitutō; pedagij: ñ ostaret q̃
de hac cā institutū eēt: tenet tñ ad sa
tisfactō; plenariā: qd pl9 ē et cē si in
uenia² in defū iustie xxiij. q. ij. dñs B

¶ Vtꝝ mercatores seu trāseūtes tene
ant soluere pedagiū. Rx° fm ray. Te
nēt soluēa antiquūa nouum fuata
forma dcā in p̄cē. Ex a ñ soluēdo furtū
omittūt: ꝗ ad penā taxatā nō tenent
in foro oscietie ñ postq̃ fuisset inde sē
tētialr odēnati. q̃ si petitor pedagij ñ
id faciat ꝓpter qd fuit īstitutū cū nēte
fit: tūc trāseūtes pñt pedagiū negare
Rā cā cessante ī recipiēte cessat obli
gatio in dāte. xvj. d. Ex hijs omnibz ex
d iureiu. pueit Vel tles pñt sup hoc
adire iudicē. qd tuti9 videt. A Prīaz
tñ ptē sentit rai. verā cē d iure. sbdēs
Caueāt tñ sp mēdaciū. ut ī dcā. q. xx
ix. Itē qd s dictū ē de pena: fuit dcū;
glo. Ray. a idē dicit in omni casu in q̃
pena eēt īponēda cō. tho. a Vl. a glo.
xij. q. ij. fraternitas. a notat in sum.
co. ti. q. xxx. B

¶ Nūq̃d xpiani tenē² solue pedagia
saracenis. Rx°. fm Ray. Si trāseāt p
tras eorū tēpe treuge a ipsi saracenī
defendūt eos a latrombz a hmōi. xpi
ani tenēt eis f; statutū a pactū. a sb
trahēdo tenerēt ad restitutō;. Rā fi-
des hosti fuāda ē. xxij. q. iiij. inno cēs
xxxiij. q. j. noli Addit tñ Wil. q d pa
cto si inuenīat plam ē. sed de statuto
est distinguēdū. Rā p statuta illoꝝ
q̃ p vim occupauerūt a tenēt trā q̃ ali
qñ fuit xpianoꝝ cū ipsi sint male fidi
possessores ñ obligāt fideles ñ spōte

ꝛsenserũt vl sbiecerũt se hmõi statutl
Secꝯ vicerẽ de illl saracenis q̃ non fũt
violẽti possessoes trarũ q̃s tenẽt· qꝛ
ab hmõi pedagijs fraudari ñ dñt ab
ahq̃ ec̃ xpiano trãseũte· Si vo trãseãt
tpe guerre á qñcũq̃ cũ mercibꝫ ꝓhi=
bitis· nõ tenẽ² eis ad pedagia· A Jdẽ
in fũ·co·ti·q·xxxj· vbi a addit l Hos-
tñ dicit· Sed nõ puto q̃ xpiani teneãtur
ad soluẽdũ hec pagamis vel si volũt
hẜe cõmoditatẽ tre saracenoꝝ optet
q̃ soluãt· qꝛ nec alt saracẽni ipsorũ
trãsitũ sustinerẽt· ꝫ dcũ; ꝑt intelligi
fm dist·dicti Bol· Dõntes ecl dictas
merces ꝓhibitas alt puniẽdi fũt fm
Rayñ·a in dicta·q·xxxj· Et de pena
hmõi J Saracen· C·j·B·

¶ Sũqd q̃ faciũt pozri bladũ l vinũ
advsũ suũ vl familie teneãt ad peda
giũ· Rz° fm l Hos· Sed nõ·si ecl cõsuetudo
fit in ꝛtrariũ qꝛ irrõnabil esta nõ te
nẽda·qꝛ pedagiũ nõ est dãdũ ñ de re
bꝫ q̃ cã negociatõis deferũ² C·de vect·
a ꝛmis·l·vmúsi· Cõ·ber· A Jd in fũ·
co·tit·q·xxxiij· Jn dicta ãt·l·vmúsi
dꝛ sic Vmúsi puinciales ꝓ hijs rebus
q̃s ad vsũ ꝓpriũ vl ad fiscũ infert vel
exercẽdi iurl grã deferẽt nullũ vectigal
a stationarijs exigatur Ea vo q̃ ex p
dictas cãs vl negociatõis grã portã²
solite ꝓstatõi sbiugam· Et sbdi² pe
na capitalt ꝓtra alt exigẽtes Et in hẜ
lege ecl pat; q̃ pedagiũ siue vectigal
ꝑt exigi ecl ꝓ rebꝫ q̃ nõ deferũt cã ne=
gociatõis ñ in ꝓticularit exceptis Et
qd hic dꝛ de ñ soluẽdo pedagio de pti
nẽtibꝫ ad victũ videl vel q̃ ad forẽ
ses· Jncole em̃ bñ vidẽ² teneri de fruc
tibꝫ trax q̃ supponũ² ad sustẽtãdum
onerã loci·a d vo suadet a consuetudo
intlpreta² q̃ est optima legũ intlpres-
ff·de legi·si de intlpretatõe· Secꝯ ãt d
rebꝫ q̃s emerẽt· qꝛ tũc in eis d casu ñ
vide² diuisa vo cũ forẽsibꝫ ñ emere² res
sbiecta pedagio de q̃ pedagiũ solutũ
ñ foret; qꝛ tũsit cũ onẽ suo·sic p; d ẽp
tõe rex ꝛdemataxꝝ s· Decãe·ij·C·iij B

¶ Vtꝝ laicꝯ a clericl possit exigẽ peda
giũ· Rz° Eccãstice psone ad pedagia
a guidagia penitꝯ ñ tenẽ² nec ecl ꝓ re
bꝫ suis q̃s ñ cã negociatõis deferẽt vel
dferri faciũt a inhibe² ne ab eis talia
exigã² ꝛria ꝛsuetudie nõ obstãte· alt
q̃ tlia exigunt suo noie· l alieno si fũt
psone singlares fũt excõicate ipso fa
cto·si collegiũ vl vniũsitas castꝝ vl
cãtas ipso facto sbijd² intldcõ nec a p=
dictis absolui pñt· ñ plene restituãt
a de trãsgressiõe satisfecerũt ex d con-
q̃q̃·libro·vj·

Pena·j·s·iudicial á dma·in fo
ro iudiciali pena tuplicl grñis
infligi solet Et pri^m q̃dẽ gen9
est pena spũal in q̃ q̃si pambulu; so
let ꝑmitti incepatõ·d·lxxxiiij·pucit
a hec ꝑt dia prã spũalis pena Secda
spũal pena ẽ cẽsura eccãstica·s· excõi
catio·intldictũ vl suspẽsio·ex de d·sig-
q̃rẽti Tercia ẽ pena infamie·de q̃ vide
s· Jnfamis· Qrta ẽ pena depositõis
d·l·si eps a de hac s·degda° Est alid
gen9 pene·s·corpal Prã q̃dẽ solet ee
ieiunij siue abstinẽtie· q̃ solet qñq̃ ĩ
fligi ĩcarcerat ꝓ eoꝝ sceleribꝫ· De hẜ
ꝑt intelligi·d·xc·si q̃s ꝛtristatꝯ a·xx
vij·q·j·si hõ eẜs· Secda est ꝓberatõis
xxiij·q·v·circũcelliones· d q̃ habe² J
pcutere C·si·et s· Excõicatõ·ij·C·ij·a
vij· Tercia est seruitutis·de q̃ J Rap
tor·ij·C·ij· et supra· J Formicatio·C si·
Quarta est publicatõis omniũ bono
rũ·d·lxiij·adrianꝯ in si· A l Hoc c·mo
dicũ vide² facere·B·a de hẜ supra·he=
reticꝯ·j·C·viij· Quinta exilij·di·lxiij
in sinodo in si· Et hoc exiliũ potest ee
triplex· Primũ in loco certo·ut cum
q̃s ĩtrudi² in monasterio·ex de adul-
puerit· Secundũ a loco certo·qñ q̃s
ab aliquo loco ꝓhibe² ij·q·j in pnms
Tercio ab omni loco·ut cũ ĩterdicl pe
nitentibus quibusdam ne morẽl in
aliquo loco vltra vnu; vl duos dies
de pe·dis·vj·sacerdos· Terciũ genus
pene est pena pecuniaria que infer²
aliqñ ꝓ iniuria illata psone· vl loco
de qua s· Emunitas ecclesie·C si· Ali
qñ ꝓ satisfactione illati dãni· ut pro
furto vel rapina ut supra· J Furtũ·C ij

a infra·Kaptor·j·Ff·Sunt a alie pe
ne sanguinis fm leges·ut mortis de
trucatois vl' ecl' deportatois·a hmoi
de qbz ptrāseūdū ē ad pns A·de hijs
penis latiꝰ notat in sum·li·iij·t·xxxij
q·j·fm Kay·B

¶ Quis penā pt fligere·Rz° fm ray·
Gnat iudices q pnt punie sbditos
iuē qlitatē culpax a nullꝰ altiꝰ·xvj·
q·j·c·j·xxxiij·q·ij·Ff in hoc·Nā iuri=
sdictio sine correctōe saltē modica t
nulla est·ex de offi·dele·c·pastorat·
a c· ex lītis· Hoc tñ scias q maiores
penas ut decapitare qtū ad forū scla
re nō pnt infligere ñ illi iudices q di
cūt hīe mex impiū·Sicut qtū ad forū
ecclasticū deponere nō pt nisi eps ad
quē ptinet maiora negocia·di·xxv·
plectis·A Idē in sū·cō·eo·t·q·iiij·B

¶ Que sūt illa q excusant a pena sū
etiā a culpa·Rz° fm ray·Gnat sunt
septē· Nā prio qdē excusat mētis alie
natio·Dicit ēt hō alienate mētis tri=
plit·s·p stuporē a ts mō aug·excusare
videt loth qvoluit filias suas pstitu
ere ut hospites liberāret·d·xiiij·q ait
Itē p furorē·xv·q·j·aliqs·a c·illa
cauēda·iij·q·ix·iudicas Itē p ebrie
tatē·xv·q·j·inebriauerīt·a ītelligas
si ex toto sint alienate mētis alit non
excusarēt a toto·ꝗ a tāto·vide s·Eb
etas·Ffiiij Sēdo excusat coactō q si ab
soluta fuerit excusat a toto·si odio
nata excusat a tāto·l·psbiteros Ter
cio excusat decep°·si forte aliqs dolo
alterius decepti p errorē pbabilē fecit
aliqd vl' omisit·xv·q·vj·si sacdotibz
xxxiiij·q·ij·in lectū·ff·de iureiu·si eū
Hoc tñ fallit in hijs q nō lic; ignorā
re·ut q sūt otra fidē vl' exp̄ssa dei pce=
pta·xxij·q·ij·in ipax·xvj·q·j·si ca=
pis·Vñ de hoc·j·Cor·xl'ij·Si qs ig=
rat ignrabit·Qrto excusat qñq; mul
titudo·nō qdē a pctō ꝗ releuat aliqt
a penavide s·Correctio·j·Ff·v·Sicra
osuetudo fm Imo·qñ; excusat a pe=
na tpali·ꝗ nō a culpa vl' a pena et=
na Qrto excusat etas·qñq; qdē a to
to·ut si nō est doli capax·xv·q·j·iꝰ

relatū Qñqꝫ nō a toto·ut si est do
li capax·ex de deli·pue·c·j·Alie vero
etates fm cax vaietatē attenuāt pec
cata a penas·ar·lxxxviij·d·tāta Sex
to excusat casus ut s·Homicidiū·iij
·Ff·j·Septio excusat iocatio·xv·q·j·il
lud·A Et ibi p; p glo·qꝫ ts est vex si
iocꝰ nō est noxiꝰ·Nā ludꝰ noxiꝰ culpa
est·ar·ff·ad·l·acql·l·nā ludꝰ·B

¶ Quō varietas criminū inducit va
rietatē penax·Rz° Aut facta puniūt
ut cedes a furta·á dcā sic ouida a im=
iq aduōtōs·á septa sc; falsa vl' famo
si libelli: sc; infamatorij·á osilia sicut
oiuátōes vl' cū qs est oscꝰ cū latroni
bz et suadet vl' fauet eis·Hec āt·iiij·
gna septē modis sūt osiderāda Et p°
qdē osiderāda ē cā·sic vbera q si illata
sūt a mgrō vl' pentē: ipunita sūt· qz
videt facta emdatōnis aīo·ꝗ cū fiūt
p irā ab exneorē pniūt Sēdo oside
rāda ē psona·a ts duplit·s·illiꝰ q fecit
a illiꝰ q passus est Alit em puniūt fr=
ui qꝫ liberi a alit q sūt otē dñm suū t
pentē: qꝫ q cōtra exneū·sic a alit q est
otra aliquē q est in mgrātu publico
a alit q otra priuatū· Et ad hāc cōsi
deratō; de psona ptinet etiā etas faci
entis a eiꝰ q passus est·Tercio cōside
randꝰ est locꝰ Nā idē actꝰ si fiat in q
libz loco: erit furtū a nō puniēdū ca=
pite·Si in ecclia: erit sacrilegiū: a capi
te puniēdū· Qrto osiderādū est tps
Nā p ts discerni solebāt emāsoes a
fugitiuis·Emāsor em q pa voluntā
te diu euagatꝰ postea ad castra reū
teba: Fugitiuꝰ vo q recedebat aīo nō
reūtēdi·Itē tps discernit effractorē
seu furē diurnū a nocturno· Et dr ef
fractor q carcerē effregit ut euadat
inde·vl' alia loca ut inde aliqd furti=
piat·Et nocturnꝰ qdē fur vl' effractor
acriꝰ puniri d;· Qnto est cōsiderāda
facti qlitas p quā atrocꝰ t lemꝰ est
puniendus·ut furta maīfesta q acri
us puniuntur qꝫ nō manifesta·Itē;
p hoc discernent rixa a grassatura·
Nam rixa est quidā cōflictus altri=
cantiū·grassatura vero est violentia

illata a latrocinib9 ut in nemoribus a
hmōi·Ite p ꝗ discernūt expilatōes
a furtis· a dr expilatio sb̄tractio rerꝝ
hēditariarꝝ anteqū hēditas adea² Nā
in eis non dr ꝓprie furtū qd fit inuito
dño cū hēditas nō habeat dnm·Ite;
p ꝗ discernit petulātia ·v· qd fit p qn
dā lasciuiā qd dr hic petulātia ab eo
qd fit p violentiā Sexto ꝓhibet qn
titas p quā discernit fur ab abigeo
ut qui suēvnū furripuerit·ut fur co=
erceb.i² q̄ ab grege ut abigeus·A· x·
oues a·v·vl·iiij· poꝛci faciūt greges
·ff·de abigeis·l·fi·B·Septīo expecta
tur euētus·v·si res habuit effectū ut si
q̄s etiā demēs missus est aliq̄d ꝓtra
aliūa res habuit effectū ꝓdēnabit A
Sed nō psona demēs·Nā licet·l· aut
facta·de q̄·f·dicat q̄ euent9 cōsiderat
etiā in demētissimo puto intelligēdā
q̄ ad diligētiorē ꝓmissionē a nō q̄ ad
punitōem·cū demēs nō puniat² etiāsi
occiderit mīem·ff·de off·pfi·diu9 B·
q̄ si res nō habuit effectū: nō cōdēna
bi² nisi in q̄busdam atrocib; sc; q̄ ad
aliquē actū extrāseū pcedūt ut si q̄s
occidēdi cā cū telo sit deprehensus Pro
bā² oīa p̄dicta·ff·d pe·l·aut facta·a
de pe·di·j·aut facta·A Ite qd in hoc
·ff·et in p̄cedēti nota² in sū·co·t·q·vij
vbi etiā ad fi·ponū² expositōes dicto
rū vocabulorꝝ·fm Glo·Ray·B

¶ Vtrū de9 alicui penā inferat sū cul
pa·Rō·fm Tho·ij· ij·q·cviij·Pena
fm q̄ h; ꝓpriā vōem pene nō inferr a
deo sine culpa·S; pena in q̄tū ē medi
cina nō solū sanatiua pcti p̄teriti sed
ē p̄seruatiua a futuro a ꝓmotiua in
aliq̄d bonū fm cā intrdū puni² aliq̄s si
ne culpa sicut in medicina qr q̄nq̄ in
fert nocumētū ī minoribz a melioribz
auxiliū p̄stat· Et qr bona spūalia sūt
maxia: bona āt tpalia sunt minima
iō q̄nq̄ punit aliq̄s in tpalibz bonis
absq̄ culpa· cuiusmodi sūt plēs pene
vite pūtis dūmit9 inflicte ad humilia
tōē; vl pbatōē; ·Nō āt punit q̄s ī spi
ritualibz bonis sū culpa ī pūtis ꝗ nec
ē ī futuro·vbi pene ñ sūt medicinē Sz
ꝓsequū² spūalem dānatōē; ·A Ite in
sū·co·ti·q·viij·B

¶ De penis a flagell a deo illatis sic
Aug·lo q̄² a tē²·iiij·sen·di·xv·Q̄nq̄
mōis flagella ꝓcūgūt Vel ut iustis p
pacīa; meita augeā² ut Job·Vel ad
custodiā vtutū ne supbia tēptet·ut
in paulo·vl ad cōtrigēda pctā ut ma
rie lepr̄ Vel ad glam dei manifestādā
ut de cecō nato Vel ad inciū pene ut
Dives di·q̄tum hic videa² q̄d in inferno
seq̄²·A Ite nō ī sū·e·ti·q·ix·De pau
lo·tē²·ij·cōtra·xij·Et de maria numeri
xij·Et de cecō·Joha·ix·Et de Dive de
actuū·xij·B

¶ Vtrū aliq̄s fm iudiciū humanū dē=
at puniri sine culpa·Rō·fm; tho·ij· ij·
q· cviij· Nō d; puniri pena flagelli
ut occida² mutilet vl ūbere² ꝗ pena dā
ni·Puni² ē aliq̄s fm humanū iudicū
sū culpa sua ꝗ ñ sū cā Et ꝗ vplr Pīo
mō ex ꝗ q̄ aliq̄s dō reddi² inept9 ad
aliqd bonū hñdū vl asseqndū sic ꝓpter
vitiū lepre aliq̄s amouet² a mīstrati=
one ecclē·a ꝓpter bigamiā vl iudicū sā
guinis aliq̄s ī pedi² a sacris ordīibus
Sed dō qr bonū in q̄ dāmifica² nō ē ꝓpu;
bonū ꝗ cōmune·sicut q̄ aliq̄ ecclā h;
ēpatū ptinet ad bonū totī9 ciuitatis
nō āt ad bonū clericorꝝ tm̄·Tercio qr
bonū vni9 dēpēdet ex bono alterī9·sic
in crimīe lese maiestat filī9 amittit
hēditatē p pctō pentis a puni² ē pe
na infamie vj·q·j·si q̄s cū militib;A
Cō·Vl·ut ī sū·e·ti·q·viij·vbi ē ad
di² fm ray·q̄ pena excōicatōis nūq̄
dēat aliq̄s puniri p dlicto alterī9 xxiiij
q·iij·si heres·Pena ꝓ dō intrdū sepe pu
ni² familia·cītas vl ē tota puincia p
delicto dñi a hoc ꝓpter magnitudinem
pcīa qr alit nō posūt ꝓpelli ad satisfa
ctōē; ·ex·de spō·ñ ē nobis·Aliq̄n ecl
remouet² familia ab altar obligatōi
bz p pctō dñi xvij·q·iiij·mitor·Dde
ista materia tractās Ray·specificat
sic·Puni² aliq̄s licite sine culpa ꝗ ñ
sine cā·ver(Paupertas·odiū·fauor
vicium scelus ordo·Personas spo=
lianta loca iure suo)Pauptas·Nā

ꝓter pauptatē siue paucitatē eccle-
sia q̄ ꝛsecuit hīc ep̄m pdit ip̄m · xvj-
q · j · a tp̄s · Jtē ꝓter odiū sc; diuium
puta qꝫ ocaderunt duos ep̄os · vl̄ ex
alia enormi cā pdit ecc̄ia ep̄m · xxv
q · ij · ita nos · Jtē ꝓt̄ fauorē ut ātati
ꝛstātinopolitane quā ꝛstantin⁹ ꝛsti
tuit q̄si nouā romā ꝛferēs se ad eam
datum est ut ecc̄a ꝛstātinopolitana
hīeat primū locū p⁹ romanā · di · xxij ·
ñuocātes · A Et hūc locū amisit alex
andrina ꝑm eū · a in sū · cō · co · ti · q · ix
vbi notāt · a omia q̄ in isto · ꝗponū²
B · Jtē ꝓt̄ vidiū · ut puta lepre amo
uet plātus ab administratōe · ex de
de · egro · tua nos · debēt tñ iuē faculta
tes ecc̄e · sibi nēcaria mīstrari · A · ut;
ibidē sc; in c · allegato · B · Jtē ꝓt̄ sce
lus · ut ꝓt̄ scelus pīis vl̄ dm̄ famlia
q̄ñq; spoliat̄ bom̄s tpalibz · Jtē ordo
ſnā p pctō mōchi l̄ mōche · d; peccās
retrudi in arti⁹ mōsteriū a sic p̄mum
mōsteriū res q̄s illi⁹ occasiōe fuerat
ꝛsecut⁹ pdit saltem ad tp̄s ut s̄ · Apo
stasia · v · ꝗj ·

¶ Sed quat̄ q̄ñq; vn⁹ pcutit̄ vl̄ pu-
mit̄ p pctō alteri⁹ · Rz° ꝑm Tho · vbi s̄
Pena spūali nō pumit̄ aliq̄s p pctō
alterius · qꝫ pena spūalis ptinet ad
aīam ꝑm quā q̄libz est liber sui · Pe
na tñ tpali vn⁹ q̄ñq; pumitur p pctō
alteri⁹ triplicē vōe Prīo q̄dē · qꝫ vnus
hō tpalē est res alteri⁹ a ita in penā
ei⁹ etiā ipse pumit · sicut filij sunt ꝑm
corp⁹ q̄dā res pātis a serui q̄dā res do
minoꝝ · Secō mō inquātū pctm̄ vni⁹
deriua² ad alterꝝ · a hoc vl̄ p imitatōz
sicut filij imitant̄ pctā parentūa ꝑui
pctā dñorū ut audaci⁹ peccēt · Vel p
modū meriti · sicut pctā sb ditoꝝ me-
rent̄ pctōrē plātū ꝑm id Job · xxxiiij
Qui regnare facit hoīem ypocritā ꝓ
ter pctā ꝓpl̄ · siue etiā p aliquē ꝛsen
sū · siue dissimlatōz · Sic ei interdū ho
mi simlt̄ pumīt̄ cū malis qꝫ eorꝝ pctā
nō redarguerūt ut Aug · dicit · j · de ci
ui · di · Tercio ad ꝛmēdandā vnitatē
humane sociētatis ex q̄ vn⁹ hō debet
p alio solicit⁹ eē ne peccet a ad detes-
tatōz pcti dū · s · pena vni⁹ redūdat in
oēs q̄si oēs sint vnū corp⁹ · ut Aug ·
dicit de pctō achor · A Jdē in sū · cō · co-
ti · q · viij · B Ex p̄dictis p; q̄re puuli
Sodomoꝝ puniti sūt · A · ut p; gen · xix
B Tū qꝫ erāt res pntū a in eis pntes
punieb̄āt · tū etiā qꝫ hoc in eorꝝ bonū
cēssit ne si reseruarēt̄ essēt imitatōes
pat̄ne malicie a sic grauiores penas
merere² Jdē i sū · e · ti · q · ix · a addi² q̄
sūt in detestatōe; pcti · a in pumitōe;
hoīm occāsa sūt q̄ñq; a iussa interfeci
aīalia eorꝝ ut; j · Rz · xv · a J · sub dit̄ ꝑm
rai · Ex p̄dictis patēt cāe q̄re dñs ali
q̄ñ sine culpa pumiuit a pumit creatu
ras aliq̄s tam rōnales q̄ irrōnales
ut in talibz q̄ tibi dubia fuerint qꝫ iu
dicia dei abissus multa · Dic cū apl̄o ·
O altitudo diuitiarꝝ sapiēcie scie dei ꝛc
Ro · xj · Jtē cū aug · Si rōe p fūditatē;
iudicij dei penetrare nō possum⁹ · ma
nifestissimē tñ scim⁹ ueꝝ esse q̄d dixit a
iustū eē q̄d fecit ꝛc · B Q̄d pena excō-
icatōis nō possit puniri vn⁹ p alio ha
bes s̄ · Excōicatio · j · ꝗ viij · in fi · S; in
terdictū q̄ñq; p̄t pomi ꝓt̄ pcm̄ soli⁹
domini ut s̄ · Jntdictū · j · ꝗ iij ·

¶ Vtꝫ postq̄ q̄s ē semel pumit⁹ p ali
q̄ crimīe dēat ei alia pena infligi · Rz°
ꝑm rap · ſnō · qꝫ d⁹ nō iudicabit bis
imidip̄; · ſnaū · ij · Et nemo d; duplicē
ꝛtritōe ꝛteri · ex de iudi · at fi · Multo
tiēs tñ p cadē culpa ip̄pomi² multiplex
pena sit in codē iudicio ſnā a tūc oēs
ille pene acapiū² p vna q̄ñ aliq̄ p se
sufficiēs ñ fuisset; S; in diuers iudicijs
ñ l; bis imidip̄; iudicaēt dū; est ñ
forsitā cēscēt ꝛtumacia ex ut lite nō
ꝛtes · q̄ñ freq̄nt̄ i fi · A Jmmo in diuis
a i codē iudicio ip̄ponūt̄ intdū plēs pe
ne q̄ñ ē dictū gue · sicut p; in blasphe
mia dei vl̄ scōꝝ p q̄ de iuē canonico i-
pomit̄ pena psonal̄ a pecuniaria i fo
ro iudiciali pnāli ex d maledi · sta
tuim⁹ a de iure ciuili vltimū suppliciū · i
Autē · ut nō luxu · ō naturā col · vj · Et
oēs pene pñt impomi ut dic̄ dñs an-
de bu · in dicto · c · statuim⁹ · a hic fuit
sensus rap · ut; in sū · cō · co · t · q · xj · B

¶ Quis ordo in penis teneꝑ sit · Re°
Si pœdicat ꝓtra aliquē p crimine: a ci
mē est tale q̃ inducat suspēsionē d;
suspēdi vl̃ si induceat depositō;: d; depo
ni · Et tūc q̃dē si corrigibil̃ apparuerit
nō pœdicat amplius nisi in falsario lrāp
aplicæ sedis · qr illc ipso iure excōica
tus est · a d; deponi a tradi iudici secu
lari · ut dictū est s̄ · Excōicatio · iij · Ꝓ · j
A · Si vero depositus sit incorrigibil̃ debet
prio excōicari minore · deinde excōica
tōe maiori · exinde tradi curie seculari
ut deputet̃ in exiliū vl̃ alia penā · ut i
c · cū nō ab hoīe · de q̃ ⁊ · et in sū · co · tit ·
q · xij · fm ray · B Vbi vero q̃s punit̃ p
ꝓtumacia: primo debꝫ suspēdi postmo
dū crescēte ꝓtumacia d; excōicari · de
inde deponi · xxiij · q · iiij · forte ¶ Notan²
hec ex s̄ iudi · cū ñ ab hoīe · A · i glo · B
¶ Vtr iudex possit penā relaxare · dimi
nuere vl̃ augere · satis hēt s̄ · Iudex · j ·
Ꝓ · ix · x · et · xj · Sed hic spāliter q̃ritur
vtr possit penā ꝓmutare · Re° fm hos
crimine p b ato si certa pena repit̃ in
iure illa infligēda ē non mollior neq
durior: alioq̃n iudex eēt infamis · C ·
de iu · pu · vl̃ pu · l · seruos i fi · nisi ut s̄
dicit̃ iudex · j · Ꝓ · ix · et · x A · s · nisi sit iudex
q̃ possit sup iuā dispēsare · qr tūc posſ
a penā ꝓmutare · ut a nō in sū · cō · co
ti · q · xiiij · B · q si plures pene taxate
sunt a arbitrio iudicis pena relicta · d;
illā imponē q̃ magis timet ex · ut lite
nō ꝓtes · qm̄ frequēter in fi · Si vero certa
pena statuta nō est: ſ iudici ꝓmittit̃
d; eq̃tate seruata sp̄ i humanior ē ptē
declinare · ex de trāsac · ex parte ·
¶ Vtr q̃ cōmittit furtū vl̃ hmōi sup
q̃b; statuta est ḡuis pena pecuniaria
vl̃ forte alia · tenea² soluere penā illā
Re° fm Ray · Siue pena illa fuerit sta
tuta p quācūq; legē siue p canones:
nō est mūgēdū in foro pmiati q̃ sol
uat nisi fuerit ꝓdēnatus ad illā · alio
q̃n sufficit q̃ soluat interesse Vel si fue
rit iniuria · satisfadat ad arbitriū bo
niviri Cō · Tho · ij · ij · q · lxij · A · de ꝗ di
ctum est s̄ · Pedagiū · Ꝓ · ij · et ibi latius
i additōe · B · q̃d fiet cū peccat multi
tudo vitē s̄ · Correctio · j · Ꝓ · v · a ꝗ q̃tuor
causis dissimulādi ibidē · Ꝓ · vj Cui ap
plicabit̃ pena ppt̃ violentā manus i
iectionem in clericū · vide s̄ · Absolu°
iiij · Ꝓ · ij · B

DEna ij · s · q̃ puerit pti lese a le
dente · siue nō seruāte pactum
Et q̃ri² primo · Vtr dm̄ q̃bus
damna illata sunt vl̃ milites a hmōi
possint licite tenē emēdas q̃s p dāmis
sibi illatis capiūt · cū pena sit multo
maior q̃ dānū illatū Re° fm Wil · Tā
dñs q̃ milites a ēc ecclāstice p sone re
tinere pñt illas penas q̃s leuant fm
ꝓsuetudines legitimas a statuta regio
nis nec peccāt qñ i hac pte subest cā
a sua² iurisdictione ñ fit ppt̃ cupiditatē
ſ ppt̃ zelū iustic̃ · ¶ Nec obstat q̃ pena
excedat dānū qr hmōi pene ñ solū ppt̃
interesse statute sed ſ ēc ppt̃ crimina co
ercēda Sūt tp ande pēsandi arcustātis
nec laxāde habene in talib; · Securius
tñ eēt hmōi excessū emēde i pios vsus
erogandi A · Idē i su · li · iij · t · xij · q · xiij · B
¶ Dono q̃ iudex mādat aliq̃d fiēdū
vl̃ dādū alicui i ēto termino a aliq̃ ipo
nit ētā penā nūq̃d iste p q̃ mādatū si
ue iudicatū ē · poterit p⁹ fm m̄ illā pe
nā petere · Re° fm host · Licite p̄ peti
ēc si excedat interēcō · ino · S; a hos · ad
dit dicēs q̃ ēc religiosi pñt tlez penā
petē sū ꝓsistat i pecunia siue i alio · j ·
q · vij · q̃tiēs · q̃nec̃ p penā a iuē induc
tā · xij · q · ij · eps q̃ mādatū · Clerici tñ
benignius q̃ laici se hīe dñt · S; a si ps
fec̃ qd̄ potuit ut adīpleret mādatū iu
dicis a pauptate l̃ ipotētia p̄ssa: ñ po
tuit totū īplere l; mero uiē tenea² ad
penā i solidū tñ de benignitate canoni
ca mihi vltr̃ q̃ iterfit exigēdū ē Et sic
itelligas ex de pēis · suā · Et de hēt mā
hēt ⁊ restitutō · i ij · Ꝓ · fi · A · Idē qd̄ i ꝗ
· Ꝓ · nōt̃ in sū · e · ti · q · ij · vbi ēt d; idē de
penis ꝓuētōnalib; dūmō ñ sint appo
site i fraudē vsurar Et p dcā itelligē
da sunt ñ caritas i aliq̃ casu aliq̃d sua
deret qr tp alia q̃ sūt nīi iure dimittē
da sed tollēdū scādalū p xi a ppt̃ sa
lutē e⁹ d; tho · ij · ij · q · xliiij · ar · viij · B

¶ Quid si pena fuit ouctionalis. s. de ꝯsensu ptiũ apposita in ꝯractu. est in iudicũ. Rꝯ fm Wil. Si pena apposita ē loco interesse: peti pōt q̃ntũ interest. ff. de ac. emp. a ven. p̄dia. Si āt apponat ī fraudē vsurarꝝ nō p̄t peti. est de emp. a ven. ad nostrã Con. berñ. a inno. Et de hac materia ¶. vsuá. j. Ex. xij. q̃ incipit. q̃d si pena. A. Et si nō est apposita in fraudē vsurarꝝ p̄t peti etiã vltra interesse. ut in dicta. l. p̄dia. a nōt in sũ. dicta. q. ij. fm cũ. Wil. de q̃ etiã dictũ est in. Ex. prece. B

¶ Sed nũq̃d soluta pena iudiciali vl etiã ouctionali stabt adhuc sma vl ꝯct9 Rꝯ fz Wos. ſ Nõ stabt ñ ī oꝯmisso vl pacto expresse dictũ fit q̃ pena soluta rata remaneat sma a hmõi. C. de tñsac. l. cũ ponat ¶ Idē ber. a Wil. ¶ Idē nōt glo. in c. dilecti. est de arbi. q̃ ad smam arbi. a q̃ ad ꝯct9 vbi a addit fm glo. rai. Vel distingue vtꝝ apponat pena p ꝯtumacia a tũc peti possit pena a res. á loco interesse a tunc tñ aga² ad interesse Hec ibi. In dubio āt p̄sume² posita loco interesse ar. l. benigni9. ff. de leg. Et sic p̄cedet distinctio supra posita. B. In penis benigniꝯ est interpretatō facienda. ar. est de re. iu. in penis. li. vj. De penis q̃ apponũt in spōsalibꝫ a nō seq̃t mtimo ñ. q̃re ¶. spōsalia. Ex. xij. q̃ incipit. q̃d de penis.

Penitētia p̄mo cōiter. Et pri° q̃rit q̃d ē. Rꝯ fm Amb. Pma est mala p̄teita plãgẽ a plãgẽda item nō omittẽ. de pe. di. in pri° Cõ. greg. dicẽs Penitere est añ acta pctã flere. a flẽda item nō omittẽ. Et sic dicũt Tho. a pe. in. iij. d. xiij. Diffinitões iste date sũt p effect9 pme q̃ diffinit p duplicẽ actũ. vnũ q̃ est respectu pcti p̄teriti. s. p̄teita mala plãgere. alter respectu futuri sc; plangẽda nō omittẽ. Prim9 est in re. sed us in ꝯposito. a. ut ponat talia decetero nō cõmittere. Accipit aũt hic fletus ꝯmunit: siue p interiori siue p exteriori. Et hec diffinitões fm Tho. cõpletissime sunt. Et ad has reducũt alie ut diffinitio Aug. A. q̃ hēt in li. de penitētia. a de pe. di. iij. c. pma. B Penitētia est quedã dolentis vindicta puniẽs ī se qd dolet ꝯmisisse. Et alia diffini° Amb. Pma est dolor cordis a amaritudo anime p mal q̃ quisq; cõmisit. Et 8r pma q̃si pene tētio. sc; ad puniẽdũ illicita q̃ sũt cõmissa. A. ¶ Idē in sũ. cõ. li. iij. ti. xxxiiij. q. j. Prie dicte āt diffinitões sũt poti9 fm effect9 q̃ fm essentiã. Secm em essentiã videt sic posse diffiniri. Pma est vnũ de sacramẽtis ecclesie quo bñ dispositis semp remittũt pctã. Probat. ex de sum. tri. a fi. ca. c. j. Ex sacramentũ vbi 8r Et si post susceptõem baptismi q̃sq; plapsus fuerit in pctm ꝯp ve rã ꝯp potest penitentiã repari. B

¶ Vtrũ de quolibꝫ pctõ possit agi penitētia. Rꝯ fm Pe. Hec est differentia. spũs vniti carni. a separati. qr ille est susceptibilis penitēte iste nō. fz Damasce. Hinc est q̃ de omni peccato ꝯmisso a spiritu in carne existẽte: dũ in carne est pōt agere penitētiã: p9 separatõem nō pōt. A. ¶ Idē in sũ. co. ti. q. ij. vbi a addit fm cũdē. Sũt tñ pctã q̃dã de q̃bꝫ difficili9 agit penitētia. que sc; nō ꝯmittũt ex fragilitate vl ignorãtia obnubilate rõis p carnẽ: sed ex malicia. et ideo in hijs difficili9 agit penitētia. Et sic intelligit illud Mat. xij. q̃ peccauerit in spñscũ; nō remittet ei ñq̃ a. vix remittet. B

¶ Vtrũ de quolibet pctõ debeat esse ꝯpetua penitētia. Rꝯ fm Pe. Penitētia peccati exterior non oꝫ q̃ sit ꝯpetua. sed penitentia interior debet esse ꝯpetua saltem quãtũ ad habitum. sicut de ꝯtritõe dictũ ē s. Cõtritio. Ex ip A. ¶ Idē in sũ. cõ. co. ti. q. iij. B

¶ Vtruꝫ vere penitens possit postea mortaliter peccare. Rꝯ posset videri q̃ non. ſ Nam si peccet vide² q̃ non fuerit vere penitens. Inanis est em penitentia quã sequens culpa ꝯmaculat. a multa similia 8 q̃bꝫ quedã diximus hic in. j. Ex Et omnia que hñt de pe. dist. iij. circa principiũ. Et ipsa

omnia nō ad diuersa tpa sed ad idē tps q̄ q̄s pemitet sūt referēda · ut cōsi derādo lrām ibi p; Et in hō cō · ray · magister sen · Tho · et Pe · A Jdē in sum · co · ti · q · iiij · B

¶ Quot sūt actōes pmie · Rō rai · tres Prima q̄ fit añ baptismū ut si baptisand9 adult9 fit · A · v · doli capax · ut i · e · tres · de q̄ J · vbi soli puuli exaptūt q̄ peccare nō pnt · B Qui nisi pemiteat: nouā vitā inchoare nō pt · Sed si pemiteat a baptiset nō tenet ad exteriorē pmiam · ut s · Cōfessio · j · J · añpe · Sed a ab hac pmia puuli sūt immunes sic etiā a pctō · Sed a actio pmie ē q̄ fit p9 baptismū s mōrtibz Tercia q̄ fit de remiatibz · de pe · di · j · tres sūt · A Jdē in sum · co · ti · q · vj · B

¶ Vtz añ baptismū req̄rat pmia Rō fm Pe · Pmia pt accipi duplr · Vno° put est sacz; a sic ñ pcedit baptismū ꝗ seq̄tur q̄ baptism9 ianua est a fundamētū omiū sacōrū · Alio mō put ē virtus: a tūc distinguēdū est q̄ inq̄tū est virt9 formata nō req̄rit · q̄ sic culpa in tali nō remittet virtute baptismi: sed inq̄tū est virt9 informis · v · q̄dā pcti detestatio · q̄ nis nō sufficēs cū ꝓposito emēdādi: req̄ritur ut cā remouēs phibēs · q̄ voluntate remanēte ad pctm: nō cēt hō susceptibilis grē A · Jdē in sū · li · iij · ti · xxxiiij · q · cxliiij Ad hō cē facit q8 nōt fm eūdē Pe · et Tho · ī sū · cō · li · iij · ti · xxiiij · q · xv · B

¶ Vtz pmia tollat totū reatū · v · oēm obligatōz ad penā · Rō fm Pe · Sicut q̄ voīem: ita a q̄ deū; offendit: peccat duplr · Primo q̄dē ꝓtra eq̄litatē amicicie inq̄tū debitū affectū nō impendit Secō ꝓtra eq̄litatē iustiie inq̄ntū rez vl' honorē vl' obsequiū sūtrahit · Oportet ergo vtrūq̄z restituere · Et q̄ restituta amicicia nō est ꝓpter hō restituta res ablata iō p9 remissiōz culpe remanet reat9 pene Jdē Tho · in · iiij · di · xx · ut J · Pemitētia · ij · J · iiij · A Jdē ī sum · con · li · iij · ti · xxxiiij · q · vij · B

¶ Quot sūt spēs pmie · Rō Ray · tres Nā alia ē solēnis · alia publica · alia priuata · Solēnis est q̄ fit in capite q̄ dragesime cū solēnitate · q̄ hēt · di · l · ī capite · Publica vō est q̄ fit publice sed sine p̄dicta solēnitate · Et de hijs duabz dicem9 J · pmia · iij Priuata vō q̄ secreto in cōfessione impmi: de q̄ J · Pemitētia · ij · p totū · A Pemitētia p̄uata poti9 videt dici illa q̄ q̄tidie fit singularit · cū q̄s pctā sua soli sacēdoti ꝓfitet fm Ray · a Host · a in sū · co · t · q · xv · Et de istis spēbus pemitētie nota: etiā in sū · cō · co · ti · q · viij · B

¶ Vtz pemitētia habeat ptes a q̄ sūt Rō fm Pe · Tres sūt ptes pmie · s · ꝓtricio cordis · cōfessio oris · a satisfactio opis · a sūt iste q̄si ptes integēles fm pfectū ē pmie · sed ā licz ī ꝓtōe dimittat pctm · o; tū ꝓfessiōz a satisfactōez ē saltē in ꝓposito · Vñ de hijs ptibus Crisosto · Perfecta pemitentia cogit peccatorē omia sufferre · in corde ꝓtritio · in ore cōfessio · in ope tota humilitas · Hec est fructifera pmia · de pemi · di · j · pfecta · Con · Tho · a Ray · A Jdē in sum · con · co · ti · q · xvj · B De ꝓtritōne habes supra · Cōtritio · De ꝓfessione habes supra · Cōfessio · De satisfactione J · Satisfactio ·

¶ Vtz pctā que p veram pemitētia; sunt dimissa redeāt qñ quis itez relabit in pctm · Rō · fm Tho · ī · iiij · dist · xxij · Aliquid potest redire dupliciter Vel ī se · et sic pctā dimissa nullo mō redeūt q̄tum ad maculam · a p consequēs nec q̄tum ad reatū · Vel in suo effectu · a hoc modo pctā dimissa redeunt inq̄tum ex peccatis dimissis aliquid in sequētibus relinquit Ex hoc em q̄ homo deū p pctm offendit p9 remissiōem p̄cedentiū pctōz quandū deformitatē ingratitudinis act9 seq̄ntis pcti acquirit · a ideo dicit cōmuniter q̄ redeūt q̄tum ad ī gratitudinez Con · Pe · Host · a alij · A Jdē ī sum · co · ti · q · cxliij · fm theologos cōiter a addit fm eosdē q̄ licet pctm sequēs aggraueth ex ingratitudine remissionis prior peccatorz: nō tū est ita grē ue sicut omia p̄terita simul · B

¶ Vtꝫ reqrat pnia de pcis p ignorãtiã omissis. Rx° Si ignorãtia est tat q excuset nõ tenet. alꝫ sic. De hoc s. ignorãtia. Ff. j. et. ij. A Idẽ in sũ. conco. ti. q. cxlvj. B. Et vtꝫ de veniali bꝫ s. Pctm. iij. Ff. ij.

¶ Vtꝫ reqrat pnia de pcis oblitis. Rx° fm Pe. Si tõ pctm ita est oblit9 q nullo mõ recordet ñ tenet ad pniaꝫ ñ in gnali. Sed tñ dꝫ p posse laborare ut recordet. a si recordari pt tenet. De let etiã p ofessionẽ gnalem. ut s. cõfessio. j. Ff. xij. q. incipit vtꝫ p gnalem A. Idẽ in sũ. co. ti. q. cxlvij. Et ꝗ casu dꝫ qs penitere nõ solũ de pcis oblitis in gne. ꝗ etiã de ipsa negligẽtia ex q oblit9 est ĩ spẽ. fm Tho. a in sũ. co. ti. q. xix. B

¶ Vtꝫ deat cẽ pnia de pctõ originali Rx° fm pe. Pnia nõ est ñ ꝗ aliq actu prio a voluntario. originale ãt nõ est factũ p ꝓiũ. ꝑmo nec voluntariũ voluntate. s. exnte in ipso ꝗ in altero. a idõ de eo nõ reqrit pnia. Reqrit tñ displiẽtia in adulto ofiderãte illud Idem Tho. in. iiij. d. xvij. A Idẽ in sum. cõ. co. ti. q. cxlviij. B

¶ Vtꝫ aliqs in fine vite possit penitere Rx° Diuina grã nulli se ꝗtrahit faciẽti qꝫ in se est. Vñ tõ q̃diu habꝫ vsũ libri arbitrij: pt se ad grã; ꝑpare dolẽdo de ꝑterito a ꝓponẽdo cauẽ de futuro Vñ a de pnia. di. vij. in pn° ꝗ. Tps pnie est vsq ad vltimũ articulũ vite Vña leo ꝑ. Nemo ẽ desp̃ad9 ĩ ꝗ corpe ostitut9 qr nõnũq̃ qꝫ diffidẽtia etatis differt ofilio maturiore pficit. A. Hoc hẽt de pe. di. vij. c. j. B Sꝫ tñ periculosũ a dubiũ est q illud vltimũ tps expectet Vña ibi ꝗdit fiẽ augscribit. Si qs posit9 in vltima ncẽi tate sue egritudis pnia; accipit fatetur nõ negam9 qꝫ petit sed nõ ꝑsumim9 qr bñ hinc exit: Pnia; dare possũ. securitatem autem dare nõ possum. Et se qꝫ ꝗ. Null9 expectet qñ pcare nõ pt Et iterꝫ. Quẽ sero penitet. optet nõ solũ ꝓuũ timẽ iudicẽ. sed a iustũ diligere. nõ tñ penã timeat sed anxie. p gloia. a multa filia ibidẽ. A Hec bñ tur. de pe. di. vij. si qs posit9. a c. nul l9 Et idẽ qꝫ in hoc. Ff. notat in sũ. c. t. q. clix. fm tho. a pe. Et addit fm ala ray. q rayꝫ est q ex caritate qs in extremis penitet. B. Et in tali casu qlibꝫ sacdos pt absoluẽ. ut s. Absolutio. j. Ff. i. A Et ibi de ꝗ latio in additione B. a absolutio. ij. Ff. ij. et s. ofessio iij. Ff. iiij. ver. vij. tpe. Et de ꝗ casu hẽs ꝗ. Pnia. ij. Ff. penit. Nec tali est pnia imponẽda: sed innotescẽda. xxvj. q. vj. c. j. A Et ibi ꝗdit. Et cũ amicorꝫ oromibꝫ a elemosinarꝫ studijs põdus pnie subleuãdu; si forte migrauerit ne obligatia a cõionea osortio venie fiãt alieni. a q̃ piculo si ꝗ imit9 erept9 euaserit: pnie modũ a sacdote sibi ĩpositũ diligenter obseruet. B.

¶ Quid est in pnia sacm. qd res Rx° fm Tho. a pe. in. iiij. di. xxj. In sacio pnie: exterior pnia est sacm: ut signũ tñ. s. interioris pnie Et est ibi actus penitẽtis q̃si materiale. actꝫ aũt sacdotis sc; absolu° q̃si formale. Penitẽtia vo interior seu cõtritio put in iũgit pnie exteriori saltẽ in ꝓposito ẽ ps sacia est res a signũ. A Nõ ãt put est actꝫ virtutis p se fm cosdẽ. et in sũ. co. ti. q. clxix. vbi hec notãt. B Res qdẽ pnie exteriorus: est signũ remissionis pctõrꝫ. Remissio ãt pctõrꝫ est res tñ. Satis cõ. ray. Pnia vero non valet nisi restituat ablatũ. ut ꝗ. Restitutio. j. Ff.

Penitentia. ij. scilicet illud qꝫ sacdos imponit penitẽti in cõfessiõe. Quid g cũ sacdos diẽ penitẽti in ofessiõe. qcqd tomi fecerit sit tibi in remissiõ; pctõrꝫ Rx° fꝫ tho. ĩ qdã qlibꝫ. Hic ẽ q̃druplici oideraõe vtẽbũ Prio ei oideradũ ẽ q pctõr est debitor satisfactõis duplr Vno° ex iniunctõe sacdotis. Alio° ex ipso pctõ cõmisso Vñ si ostigat q sacdos minorẽ satisfactõ; ĩponat q̃ reqrat culpa: re fiduũ exoluet: ã hic ã in purgatorio. Si vo maiorẽ iniũgat. nihilominꝫ penitẽs tenet facere qꝫ sibi iniũctũ ẽ. si

assit facultas. Secō considerandū est q̃
oportq̃ q̃s facit ex iniūctōne sacēdotis
dupl̃r valet penitēti. Vno mō sc; ex
natuā opis iniūcti. Alio° ex vi clauiū
ita q̃ ex hijs ampliꝰ valet ad expiā
dū pctā q̃ si ꝓprio arbitrio idē facer;
Tercio considerādū est q̃ satisfactio ad
duo v; sc; ad expiatōē; culpe p̄terite
a ad cautelā future. Qrto considerādū
est q̃ sacēdos p̄t penitēti satisfactōē;
iniūgere: vl̃ ex ꝓprio arbitrio: vl̃ ex
cōsilio alieno a ita etiā arbitrio ipsiꝰ
penitētis. ut si dicat sacerdos Facias
hoc si potes. a si nō potes facias hoc.
Sil̃ videl̃ cū; sacēdos dicat q̃cq̃d bonū
feceris sit tibi in remissionē pctōr; q̃
sc; grauiꝰ pnā cēt ei iniūgēda. q̃ tñ
ei indicari d; Et dicēdo p̄dicta verba
illa q̃ penitēs p̄ter iniūctō; expssam
facit accipiūt maiorē vim expiatōis
culpe p̄terite ex illa gnali iniūctōe.
vñ p̄dicta verba laudabil̃r solēt dici
Et q̃ntū ad ꝗ satisfactio est sacrālis
inq̃ntū virtute clauiū est culpe omisse
expiatiua. licet nō hñt maiorē vim
ad remediū cōsi culpā futurā. A Idē
in sū. li. iij. ti. xxxiiij. q. cx. Et eadē rō
ne Rap. et Host. ut a pmit̃ co. ti. q.
cviij. dicūt q̃ cautꝰ a discretꝰ sacēdos
post iniuncta; pnam dicat penitēti
q̃ oia bona q̃ fecerit: a omnia mala q̃
sustinuerit: ei p̄ficiant ad salutē. a p
pnā hec omnia iniūgat. B

¶ Que pnā est p pctis singul̃r iniū
gēda. Rō° Pro q̃libz pctō mortali est
regularit̃ septēnis pnā iniūgēda. xxx
iij. q. ij. Hoc ipsū et. C. se. xxij. q. j. p̄di
canduz. A. Ibi ꝗ notat̃ in glo. a ut
notat̃ in sū. co. ti. q. cxxv. huiꝰ rei du
plex est rō. Vna q̃ p̄cepit dñs nume
ri. xij. mariā sororē aaron lepra pcus
sam poni ext castra p septē dies ut in
dicto. c. hoc ipsū a sic accipit̃ dies p ā
no. Alia ro rō est. ut siē p pctm̄ sep
tiformē spūsā grām amisit: ita p se
ptēnē pnam grām recuperet. a ista pe
nitētia videl̃ agēda ut plūmū in iciu
nijs. ut. xxxij. q. ij. C. hoc q̃q̃. a ext de
fur. si q̃s ꝓter. B Et ista septēnis pe
nitētia magl̃ vl̃ minꝰ aspa d; imponi
put maioritas vl̃ minoritas criminis
a circūstātiaꝝ exposcāt. q̃ apd deum
magl̃ valet mortificatio vitioꝝ q̃ ab
stinētia alioꝝ. de pe. di. j. mēsurā. A.
Et iō magl̃ strito minor pnā est in
iūgēda ut ibi. B S; hodie oēs pnē sa
cerdotis arbitrio taxande sūt considera
tis circūstātijs psonaꝝ a oditionum. xx
vj. q. viij. tpa a dcō c. mēsurā. ex e. de
us q̃. A Cō. glo. in dcō. c. tpa. s. q̃ ho
die pnē sunt arbitrarie. a nōt dñs
an. de bu. in dcō. c. si q̃s ꝓter. a nōt̃
etiā in sū. co. ti. q. cxxv. vbi etiā no
tant̃ multiplices penitētie que spāli
bus pctis sunt statute. B

¶ Sacēdos semp debz iniūgere pnam
p ōtrario pctō. ut superbo iniungat
humilē orōem. auaro elemosinaru;
largitōem. accidioso pegrinatō; seu
laborē. guloso abstinētiā. luxurioso
carnis macerātōē; a q̃ncq̃ loa muta
tōem. ut di. lxxxj. v; xv. q. j. mult̃ Tñ
sp cauē d; ne p pnam quā iniungit
alteri p̄iudicū faciat. ut viro ī p̄iudicū
vxorē. a familie ā suo in p̄iudiciū do
mini a hmōi. A. l̃ q̃ ex pnā seq̃t̃ ali
q̃ scādalū seu p̄iculū spūale vl̃ corpo
rale. ar. c. officij. ext de pe. a re. Et p
sertū ut sit pnā q̃ veriſil̃r fiat. ne peni
tēs nouis laq̃is inuolua: q̃ omittēdo
pnam mortal̃r peccaret fm scotum.
xv. di. iiij. sententiaꝝ. B

¶ Vtq̃ pēitēs ꝓpleta pnā sit tōt̃r ab
solut̃. Rō° fm Tho. in. iiij. d. xx. Siue
sacēdos pnā; iniūgat discrete sū non
sp remanet reatꝰ ad penā eiusdē q̃nti
tat̃. Et iō si eā hic nō īplet: in purga
torio exigetur. Sō tñ seq̃t̃ q̃ ꝓpt̃ ꝗ ofes
sor peccet sp si minorē pnā; iniūgit
tū q̃ nō p̄t det̃minate q̃ntitatē pene
cōgrē. tū q̃ q̃ncq̃ cē ex industria mi
norē penā īponēs plus prdest pēitēti
q̃ forte magtudine pene posset a pnā
pagēda īpediri. a iō cōfessor negligit
minꝰ dānū ut maiꝰ euitet. Et itq̃ q̃
paulatī cōfortat̃ in penitēte diuinus
amor ad plura penitētie opa pagē
da Con. De. ē. Penitētia. j. C. vij.

¶ Vtꝫ sacerdos possit ꝛmutare penitentiā quā iniūxit-Rx° ꝟm Ray- Credo breuiꝰ q̃ sic- dū tñ discrete- a ꝓpꝰ cāma circa sūditos suos alꝫ non-di lxxxij-pūbiter- Et ꝟ exponēs Wil-dicit q̃ ille idē q̃ iniunxit aut successor eiꝯ aut supior si est ordinaiꝯ iudex penitētis: pñt pñam ꝛmutare vl relaxare-Si ꝟo fit aliꝯ ꝛfessor a q̃ ꝛmutatō petiꝰ-q̃ de pari ambo curāvniꝯ hñt-vl duo ep̄i in q̃ꝫ ep̄atibus penitens domiciliū hꝫ-hic dicēdū q̃ si pña fuit publica- req̃ri debꝫ ꝛsensus p̄mi q̃ dedit eā ne scandalizeꝰ-Dico si defacili posset req̃ri a maxime si penitēs iā publice inchoauit pñam-q̃ si nō defacili posset req̃ri- aut si pña fuit occulta poterit sc̄ꝯ ꝛfessor ꝛmutare vel relaxare-A Idē in sū-co-ti-q- cxxxiij-vbi etiā addit ꝟm eū-Wil-q̃ q̃ ad dictā relaxatōem a ꝛmutatōem archiep̄s videt ordinariꝯ q̃ ad forꝫ pñale subditorꝫ suffraganei sui- Et pt; ꝓ ꝟ q̃ archiep̄s p̄ quinqīā suā remissiōnis lrās concedere pōt gn̄ales- ex-de pe-a re-nvō Certū est āt q̃ nullꝯ ep̄s pt facere remissionē nisi subditis suis-a alijs de voluntate p̄latorꝫ suorꝫ ex-de pe-di-a re-q̃ aūt Ergo subditi suffraganeorꝫ quo ad hoc sūt subditi archiep̄i-q̃ꝫ ipse q̃ ad forꝫ cōtentiosū nō sit ordinariꝯ nisi in casibꝫ expressis a iure-hec ille Idem q̃ videtur quo ad forꝫ pñale ut nō sit ordinariꝯ-nisi in expressis cū nō possit ꝛfessiones subditorꝫ suffraganeorꝫ suorꝫ audire-nisi dū visitat quinqīā-ut ī c-perpetuo-ex-de censi-li-vj-B

¶ Vtꝫ inferior possit relaxare penitētiā iniunctā a supiore-Rx° ꝟm Wil- Si pña iniūcta est in tali casu- de q̃ ab initio poterat inferior pñam iniūgere-potuit a relaxare a ꝛmutare nisi supior refuauerit sibi talē relaxatōꝫ vl ꝛmutatōꝫ ar-ad ꝟ-l-di-accedens a-xxxiij-q-ij-latorē-a in glosis vtriusq̃ capīi- Si ꝟo pña iniūcta est in casu refuato supiori nō poterit inferior relaxare vl cōmutare absq̃ licentia eiꝯ q̃ iniūxit nisi vigeat necessitas aut suadeat vtilitas- Diuꝫ est enī interpretari q̃ superior in hijs casibus cōcesserit inferioribꝫ ꝓtātē ꝛmutandi vl relaxandi-A Idē in sum-co-ti-q- cxxxiij-Aduertēdum tñ q̃ q̃ncunq̃ aliꝯ sacerdos ab eo q̃ iniunxit pñam vult facere istā ꝛmutatōꝫ vl relaxatōꝫ videt q̃ nō debeat facere nisi examinata cā ꝓpter quā pña iniūcta ē penitēti ut dicit ray-ut p; in prece-q̃ne sequēs minꝯ bñfactū tollat precedens maturiꝯ gestū-Propter qꝰ videtur nō posse fiei nisi fiat noua ꝛfessio vl generalis si penitētia ꝛcernit oīa pctā- vl ꝓticularis si respicit ꝓticulaē pctm̄-nisi forte sit eundēs penitētē nō posse facere iniunctā sibi pñam-B

¶ Quid si q̃s dicit se penitere ꝗ non vult subire onꝯ penitētie dicens se tenerū a hmōi-Rx°-ꝟm ray- Sacerdos debꝫ talē inducere sicut p̄t ut patꝯ sit ad implendā penitētiā-A-q̃ alꝫ sū ista depositōe nō videt in statu salutē-cū ad hoc obligeꝰ ex̄ ꝟ pe-a re-omis B-oñdendo magnitudinem pctōꝫ- a quāta bona amisit ꝓpter illa q̃ omia recupabit p penitētiā- a finaliter cū voluntate sua imponat ei talē penitentiā quaꝫ verisiliꝰ possit portare ne deteriꝯ cōtingat ei penitētiā violando Ad hoc aūt p̄ apue laboret-ut pctōꝫ causas a peccādi occasiones remoueat q̃ ꝟm Aug- Satisfacere est pctōrū causas exīdere nec eorū suggestionibus aditum indulgere Et si sacerdos nō potest gaudere de omnimoda eiꝯ purgatōe-gaudeat tñ- q̃ ip̄m liberatum a gehēna ad purgatoriuꝫ mittit Et sicut dicit Host- nullatenus debꝫ sacerdos p̄mittere pctōrem desperatum recedere-xxvj-q- vj- si presbiter Sed potius imponat vnum pater nī vl aliq̃d leue-Et q̃ alia bona que fecerit et mala que tolerauerit sint ei ī penitentia-A-Hoc dictū Wilhel-sed potius fuit Ray-Et subdit-Ostēdat tñ ei q̃ id qꝰ minus agit hic complebit in purgatorio-ut in sum-co-ti-q-

exxxv · vbi hec notant · B Con · Tho · in · iij · di · ix · A Con · etiā glo · Ray · a addit · Cōsulo q̄ advitādā inobediē tiā a transgressionē talibz nulla aut pua satisfactio iniūgat sb p̄cepto et ꝛcedat eis q̄ liceat iciuniū sibi iniunctū vl orōes aut eleēnas á quecumq̄z alia sibi iniūcta redimé cū voluerint Cō · Jnno · ut ī dcā · q · cxxxv ad fi · B

¶ Quid si sacdos cedit q̄ cōfitēs nō faciat pnāz · vide s̄ · Cōfessor · ij · ꝗ · j · A Et ibi latꝰ in additōe · B · Aut q̄d de illo q̄ nō vult dicit se nō posse abstinere a pctō · vide s̄ · Cōfessio · j · ꝗ · ij ·

¶ Quid de penitētibz in extremis vl etiā in saītate a nō cōplent hic pnāz Rx° fm Ray · Tāta posset esse ꝛtritio q̄ sufficeret ad delendā oēm penā · ita q̄ aliq̄s talis statū euolaret ad cetū · ut p̄z de latrone Lu · xxiiij · Si tñ minus sufficiēs est ꝛtritō vl pnāz purgabit igne purgatorij · Vñ a de talibz dicit Aug · Et si ꝛúsus vita viuata nō moriat · tñ nō p̄mittim9 q̄ euadat oēm penā · Nā pri9 est purgād9 igne purgatōis q̄ ī alio seculū distulit fructū ꝛúsionis · de pe · d · vij · c · vl · circa fi · A · Poti9 videt in · ꝗ · fi · B Et eandē sñam ponit Greg · xxv · di · q̄lis · De q̄stiōe ista hēs etiā s̄ · Penitētia · j · ꝗ · penul · De purgatorio q̄ ꝗ · purgatorīū · A · Jdē in sū · e · ti · q · dxij · B

¶ Vtz pena mortis diminuat aliq̄d de pena p pctō debita · Rx° fm Tho · in iiij · di · xx · Mors natural est pena cōseqns originale pctm · a q̄si iā in naturā versa · a iō p mortē naturalē nō purgat aliq̄d de pctō actuali · Sz p illatā mortē bñ p̄t purgari Vñ si aliq̄s mortē illatā patient sustineat · cē si p alijs crimībz sit illata · valet ad diminutōz pene · a ad liberatōez etiā a tota pena fm q̄ntitatē culpe a pactētica ꝛtritōis · A · Jdē in sū · eo · ti · q · dxij · B · Ad p̄ dictā mām pnē p̄t pti nere · ꝗ · Satisfactio p totū · Et de sacdote q̄p missis iniūctis pecuniā recipet vide s̄ · Obligatio · ꝗ · fi ·

Penitētia · iij · s · de pnāa solēnia de publica · Et q̄dē pnāa solēnis nō est hodie in vsu Et iō breuit sciendū q̄ dz fieri cū illa solēnitate a mō q̄ hēt di · l · in capite · a īponit tm̄ ab epō vl de ei9 mādato · A sez ab alio inferiore sacdote · ut in sūli · iij · ti · xxxiiij · q · viij · vbi ꝟ nōn fm Ray · a Host · B Et dz impōi p crimine publico a vulgarissō q̄ō totā vrbē vl aliū locū cōmouerit · xxvj · q · vj · c · vl · Jtē nō dz impōi clico ñ de posito · q̄ nec laye9 q̄ semel egit eā dz postea p̄mouere · nec clerie9 dz postea mīstrare · d · l · ꝛfirmādū · a c · ij a c · alienū · a c · ex penitētibz · Et de hoc dicetū est s̄ · Ordimād9 · ꝗ · xiiij ·

¶ Vtz aliq̄s possit cogi ad solēnē penitētiā · Rx° fm Ray · Si crimē sit mḡnū a publicū a scandalū mouerit · potest q̄s cogi ad solēnē pnāam Sed a p occulto crimīe si penitēs voluerit impōi p̄t · alt nō · ar · de ꝛse · di · iij · de penitentibz · A Jdē in dicta · q · viij · fz Hug · a Tho · B

¶ Vtz solēnis pnāa possit iterari Rx° fm ray · Nō · de pe · d · iij · reperiunt Sed alia q̄libz penitentia · siue publica · siue p̄uata pōt a debz iterari quotiēs homo peccat de pe · d · iij · septies · a ca · adhuc instant Quare aūt penitētia solemnis nō itera · assignat Tho · in · iiij · dis · xiiij · tres rōnes · Prima ne ex iteratōe vilescat · Sed a q̄ figura est expulsiōis hois de padiso q̄ tm̄ semel facta est · Tercia est q̄ solēnizatio penitētie est q̄si queda professio p̄petuo pnāam seruādi · Et iō iteratio solēnitati obsistit · A Idem in sū · eo · ti · q · x · vbi etiā addit fm glo · Ray · a pe · q̄ penitentia solemnis iterat si est consuetudo · B

¶ Vtrū q̄ndo impōit pnāa publica intelligat p̄cēi reuelatio · Rx° fm tho · ī iiij · d · xiiij · Non reuelat p̄ter hoc q̄ꝗuis suspicio oriat illū aliq̄d enorme cōmisisse Non ei culpa p certo scitur ex pena · q̄a q̄ñq̄z aliq̄s facit pnāam pro alio · sicut legitur in vitispatz de

quodā qui ut socīū suum ad pnam
ꝓuocaret ipse cum eo pnam egit. A
Idem in dicta. q. viij. B

¶ Sed q̄ est pna publica Rō. fr; rap.
Publica dr qnqꝫ illa solēnis de q̄ iā
hic dictu; est s. Ff. j. a seqntibꝫ. Sed et
ꝓue illa dr publica q̄ fit in publico
nō tn cū p̄dicta solēnitate. ut cū in-
iūgit pegrinatio p mūdū cū baculo
cubitalia cū scapularia hmōi. Possꝫ
hāc imponere q̄libet sacerdos prochi
ano suo. A. nisi ꝛsuetudo ꝛtraria sit ī
aliq̄ eccīa. ut in sum. cō. co. tit. q. xij.
fm cūdē q̄ etiā addit Ite nō debꝫ im-
pni clerico nisi deposito nec debꝫ im-
pni nisi p crimine enormia manifes-
to Et con. host. a goff. Tho. vero di
cit q̄ talis pna publica sed nō solē-
nis: etiā clerico possꝫ impni q̄ndo cri
men est publicū Et cō. glo. xxviij. d.
p̄sbiter. a ef de pe. a re. quesitum. B

¶ Vbi p sedē aplicā ipni pna pub
lica. Rō. fm Ho. durā. Pnam publi
cā sedes aplica nō indūcit nisi in eo lo
co vbi est curia romana. a tūc tn p
enormibꝫ. Penitētiarij cm pape fa-
ciūt tales denudatos triduo aut plꝰ
aut minꝰ incedere p oēs eccīas ciuita
tis vbi est culpa a postea remittūt ad
suos epos ut ꝛsideratis circūstātijs eis
indicāt pnaꝫ salutarē licꝫ q̄dā ribal
di p questu fingāt sibi tales pnas a
sede aplica iniūctas falsas pnariosꝫ
lrās oēndentes. A Idē in dcā. q. xij. B

¶ Que cā est q̄ det aliq̄ pna publi
ca. Rō. fm Tho. in. iiij. di. xiiij. Qua-
druplex est cā. Primo ut pctm pub
licuꝫ publicā habeat medicinā. Secō
qꝫ maxima ꝛfusione est dignꝰ q̄ gra
uissimū scelus cōmisit. Tercio ut sit
alijs ad terrorē Quarto ut sit exemplū
penitētia nō despandi eis q̄ grauibꝫ
detinēt. A Idē in sū. co. ti. q. xij. B

¶ Vtꝫ p q̄libet pctō manifesto tene
at hō manifestari pnam. Rō. fm Al-
Nō oportet. sed q̄ scādalꝫ auit in ꝛmu
ni tenet q̄dē ad oēsionē lōni exempli
ita q̄ p̄sumi debeat cū de p̄teritis pe-
nitentiaꝫ egisse a sufficit. A. Idem in
sum. cō. co. ti. q. xiiij. B.

Penitentia. iiij. s. impedita ꝛ fal
sa. Que sūt impedimēta penitē
tie. Rō. fm Hosti. a Ray. Mꝛ
ta sūt. s. intꝛ alia q̄tuor principalia scilꝫ
pudor. timor. spes. a desperatio Primū
igit impedimētū est pudor ꝛfitēdi de
q̄ dictū est s. Cōfessio. j. Ff penit. Secōꝫ
impedimētū est timor scꝫ cū q̄s timet
ne possit ferre penitētiā Cōtra quem
sūt tria remedia ꝛsiderāda. scꝫ pnātis
pene modicitas. lenitas. a breuitas
Et ecōtra future pene immēsitas. aē
bitas a eternitas. Teciū impedimētū
est spes. Et hec est triplex. s. spes diu
iuēdi. A Et ꝛtra istā a seqntes sunt
autoritates q̄ subdūt. B. ij. Thessa
v. Dies dnī sicut fur in nocte ita veni
et. Ite spes tpales diuitias acq̄rēdi.
Lu. xij. Anima mea req̄esce bibe a cō
ede. tcꝫ. Item spes misericordiā cōse
q̄ndi. Cōtra illud Eccli. v. Ne dicas
miseratio dei magna est. multitudīs
pctōꝫ meoꝫ miserebit. Misericordia
eius ira ab illo cito ꝓximat. Quar-
tū impedimētū est desperatio a hec est
duplex. s. desperatio venie. sicē dixit Cay
Gene. iiij. Maior est iniqtas mea q̄
ut veniā merear. ꝛtra qd est illud ps
Misericordia eius cꝰ sup omnia opa
eius A Et iteꝫ. misericordia dnī ple
na est ꝛra ps. xxxij. cū multis similib9
B. Ite desperatio pseuerātie. ꝛtra qd ē
illud verbū domini Math. xviij. Nō
dico tibi vsqꝫ septies. sed vsqꝫ septua
gies septies. de pe. di. iij. septies. a c.
adhuc instāt. Pnt etiā a alia impe-
dimenta assignari. Primū est alle-
uiatio culpe ꝓue. Secōm ē aggrauaꝰ
culpe alienea maxime maioꝫ Terciū
est multitudo peccātū. A Sed nō mi
nꝰ ardebūt qui cū multis ardebūt. ij.
q. j. multi in fi. B Quartū est ꝛsuetu
do peccandi Quintū elatio cordis Vl
timū delectatio pcti. A. de hijs impe
dimentis latius dr in sum. co. tit. q.
xxcv. B Que quidē qꝫ non ad casus
sed ad psuasiones ptinet p̄dicatori-
bus derelinquo.

¶ Que sit pna falsa Rñde · Falsa dr cū spretis pluribz de vno solo pna agitur · a cum fit agit de vno: ut discedat ab alio Vna scriptū est · Qui totā legē obseruauerit: offendat āt in vno factus est omniū reus Jac · ij · sc; q̄ntū ad vitā ekna · Sicut enim si pcis omnibus eet inuolutus ita si in vno tm maneat eterne vite ianua nō intrabit Nōtur hec de pe · di · v · c · fi ·

Percutere siue verberare vtq; liceat · Rx fm Tho · ij · ij · q · lxv · Nocumētū alicui inferre non licz n̄ p modū pene ꝓpter malicam · Nullus āt iuste punit aliquē n̄ sit eius iurisdictōi subiectus a iō verberare aliquē nō licet n̄ hnti ptātē aliquā supiorē · a qz filius subdit ptāti pēis · a seruus ptāti dm̄ · licite pt pat̄ verberare filiū: a dns seruū cā correctōis a disciplinē · A Jdē in sū · li · iij · t · x · q · ij Ista āt correctō a paussio dz eē moderata · ex de sen · exco · cū voluntate · fi · et s · Correctio · j · in pñ · Jtez eps nullū dz suis manibz verberare · lxxxvj · di · nō licet · B Et eādē · q · p tractat Ray · a q̄ si eodē mō determinat dicēs sic · q; percussio siue verberatio fit aliqn̄ ex malicia vl odio a B est pctm̄ mōrale a in clerico induit depositōez · xlv · d · c · j · a · c · epm · Qñqz vō fit ex caritate · ut cā correctōis · Et hec in omnibz hntibz ptātē est licita in suos subditos · xxxv di · añ oia · xlv · dist · cū btūs Tñ nemīnē dz suis manibz verberare · d · lxxxvj nō liceat · ḡ pt p aliū · v · q · v · Illi q̄ · Et si verberād est clericus nō dz eū verberare p laycū · Als tā eps q̄ verberās maderet in excōicatōez · ex de sen · exco · vmūsitat · ut dictū est s · Excōicatio · ij · fi · ij · n̄ clericus eet incorrigibil ut ibi dr · A Jdē in sū · co · ti · q · j · B

¶ Qua s cā clericus corrigendus possit verberari · Rx fm ray · Pueri in minoribz ordinibz etiā p minoribz culpis licite verberāt · maiores verberari nō dnt n̄ p maoribz crimiribz · di · xlv · cū btūs · Porro regulares secōm regulas suas subiiciūt verberibz etiā p leuibz culpis · ar · ex de app · reprehensibil in fi · ex de simo · p tuas ex de accu · q̄liter in fi · Sed nō vsq; ad sanguinē · ut s · Disciplina · De mā pcutientiū clericos: satis hēt s · Excōicatio · ij · Quō pcutienti vnā maxillā pbenda sit altera s · Patientia · fi ·

Peregrinus pō cōiter Ad quē pertinet defensio pegnoz · Rx fm Ray · Omīs pegrini defendi debent ab eccia · a q̄cūq; eos in rebz vel psonis offenderit n̄ admonitus satisfecerit: excōicetur · xxiiij · q · iij · Si q̄s romipetas · a duobz c · se · ex de treu · a pax innouamus extra de pegrinātibz ꝛq̄rēte · A Jdē in sū · li · j · ti · viij · q · lxxxvij

¶ Quid de rebz pegrinoz q̄ moriūt in via · Rx fm Hos · Quicūq; accepit peccat mōrliter: nisi ea intentōe accipiat: ut restituat heredi · nec excusat aliquis statuto · consuetudine · vel p̄cepto · sicut dictum est supr̄ Naufragus · A · Idem in sum · lib · ij · titu · v · q · xxvij · B

Peregrinus secundo · quantuz ad clericos · Qui dicuntur clerici peregrini · Rx fm Ray m̄ · Peregrini clerici possunt large appellari omnes qui non sunt de episcopatu ordinantis · Nā nullus talis siue clericus siue laycus potest recipi a tali episcopo ad dignitatem: vl ordines vl alia ecclesiastica sacramenta · dist · lxxj · per totum · a spāliter in c · primatus · extra de proch · c · ij · et · iij · A · Huic tñ iuri derogatū est hodie p otriam consuetudinem · cū quotidie clerici vnius dyocesis bñficient ab epis alia dyocesum sine lris dimissoriis sui epi fm glo · Ray · et Vl · ut in sū · cō · li · iij · ti · xxj · q · j · B Sed de ordinibus habes s · Ordinator · fi · vj et · vij · Institui vero bñ possunt in ecclesiis etiā extranei epi · a ab abbatibus vel inferioribus prelatis de consensu a dispensatōe ipsius epi · A Cū lris tñ sui epi ut i iuribus s · Allegatis · B · Als non · ext · eo · c · fi · et extra de instituti · ad decorem ·

¶ Quare pegrina ignoti repellūt a promotōe. Rx° fm Ray. Duplex est cā. Vna qr nō licz epō ponē falcē ī messē alienā. sb ditū alterij ordinādo. lxxj. di. p totuz. vj. q. iij. c. fi. Sed a cā est. qr tales qñqz solent ee criminosi. infames. irregulares. vl excōicati. a qñqz mentiūt se hīe ordines cū nō habeant vl plures hīe qz habeāt. di. xcvij. astos. xix. q. ij. due. Et nō q̄ clericij hñs ecām nec pegrinari pōt sū licētia epi. de ose. di. v. nō optet. ex devoto magne. A Cō. Host. a Vl. ut in sum. co. ti. q. ij. B

¶ Qñ clerici pegrini debeāt ad celebrādū admitti. Rx°. fm ray. Si tales ignoti clerici volūt publice celebīre ppto admittūt cū ānqz sigillis epōz xcviij. di. c. j. et. ij. ex co. c. j Et B si sigilla sūt ignota A Et B casu tales pegrini dñt in suspēsione aliqnto tpe haberi in q̄ plenij de actibz ipsoz patent. ex e. c. j. B Als sufficeret sigillū sui epi tantū. dis. lxxj. p mat. xix. q. ij. due. Et multomagis sufficēt apli ce sedis mādatū. ex de cle. nō resi. tue A Melij in c. fratrnitati co. ti. B Si vo vellēt in secreto ex deuotōe celebrare tolerari pñt. ex co. tue. Et est ratio fz Host. qr in publica celebratōe posz cū moue ad celebrādū gloria humana vl lucrū. Secus si in secreto Itē qr in publico omune malū posz incidere sez si nō ordinat. celebraret. sed ī secreto nō vertit in periculū nisi soli celebrantis. A Idē in sū. co. ti. q. iij. B

¶ Sed q̄re recipiūt tales cū ānqz sigillis ignotis cū ignota nō facāt fidez. Rx° fm ray. qr nō ita defacili posz cōmitti falsitas in ānqz sicut in vno Et addit Iohes. q̄ nisi aliqlis notida habeat de sigillis nō est eis credendū A. Con. Vl. a Host. ut in sū. co. ti. q. iij. B Sed a addit Raym. Cū sigillis sufficeret vn testis A Hoc fuit dictū Host. q̄ etiā addit q̄ sufficeret etiā si hīetur notida vnij de ānqz sigillis ut in dicta. q. iij. B Ita tñ q̄ fm In no. et Hosti. si ex receptōe taliū clericoz fieret p iudiciū a dānū alicui. A sez magnū. ut in dicta. q. iij. B. nō deberet credi ee ānqz sigillis ñ alr pbarez. Sed viatorē trāseūtē nō oportet ita sbtiliter examinare. xlij. qescam. A Hoc dictum aver. sed viatorē fuit Imo. q̄ a addit q̄ si clericz nō qrit alterij patrimoniū a als sit bone vite a habeat ānqz sigilla epōz licz ignota si aliqua notida habeat p famam vl alio mō de epis vl ter tis eorū. licz als nō sint sufficētes pbatōes. tñ in pñti casu tales credere posse admitti ut in dicta. q. iij. B

¶ Quid si tales amisit lrās. Rx° Si p bet p duos testes ordinatōz suā a cōuersatōez. A Et etiā lrām fui epi fz Ray. ut in sū. co. ti. q. v. Et addit q̄ als ei nō crederet. etiāsi ppio iuramto firmaret Et cō. Vl. a Hosti. ut ibi B. recipi pōt. ex co. tue in Autē. de fide instru. ff. si vero Coll. vj. Et C. de fide instru. in exercēdis Et si nō existāt testes de ordinatōe. qr forte longū tps est. sed cōstet q̄ sp se gessit ut presbiter admitti poterit. ar. ff. ad macedo. l. iij. a ex de presbi. nō bap. c. ij. et. iij A Hoc dictū aver. Et fuit Hosti. ut in dicta. q. iij. ad fi. B

¶ Quales dñt ee litere q̄ dant clericis pegrinis. Rx°. fm Host. Ad B q̄ suscipiant fm executōem ordinū debēt litere otinere hanc clausulā vl silem Quē gradati ad talem ordinē pmotimus. lxxiij. di. In nomine pīis. et c. se. Et hee lrē omendaticie vel cāt seu testimoniales. ex co. tue. Si vero ordines vult recipe necesse est q̄ habeat a suo epō licentiā expressam p modū q̄ habetur s. Ordinatoz. ff. vj. et. vij. A Idē in sum. co. ti. q. vij. Et advertendū q̄ si aliq̄ abbates archidyacoui. vel alij inferiores prelati hñt ius instituēdi in aliquibz ecclesiis a ī stituūt clericos alterij epatus nō valet hmōi institutio. Immo eps dyocesanj pōt eū remouere nisi cū taliter instituto voluerit dispēsare. ex co. c. fi. fz Ray. a Hos. a in sū. e. ti. q. vj B

¶ Epia supiores siūt abbates a po-
tes a ceteri psidētes mōsteriis q̄ ap̄s
aplicā sedē pmouen² cōfirmāt ɔsecrā
tura bñdicūt: ñ accēdāt ad ɔmissas
ecias sine lēis aplicis ɔtinētibz pmo
tōem: ɔfirmatōez ɔsecratōz seu bñdi
ctōem. nec accipiāt dictas administra
tōes a nemo eis pareat ñ oñdāt Alīs
q̄cq̄d ipsi faciūt est irritū a ipsi nihil
papient de puētibz. a illi q̄ eos recipi
unt vl eis obediūt fūt suspēsi a bñfi
ciis eccāstic. Et idē p oia si dicti pla-
ti recederēt de curia nō pstito iuramē
to fidelitatis ut in exua gāti Bonifa-
cij octaui q̄ incipit. iniuncte.

Periuriū q̄d sit Rx° fm magīm
sentē. a Rap. Periuriū ē mē-
dacū iuramēto firmatū. Sed a
Tho. ij. ij. q. xcviij. dic q̄ falsitas est
de rōe piurij addēs q̄ sic dic Jhero-
q̄ūq̄ illoz triū defuerit. s. veritas iu
stitia. vl iudiciū: piuriū est. A. xxij.
q. ij. aiadūtendū. B Sō tñ eodē ordi
ne. ꝗ p°q̄dē a principalt q̄ñ deest veri
tas secūdario āt q̄ñ deest iustitia. Oz
cūq̄ enī iuāt illicitū ex lo cāpō falsita
tē incurrit. q̄ obligat9 ē ad ɔtriū faci
endū Tertio q̄ñ deest iudiciū. q̄ cū in
discrete iurat ex lo cāpō piculose cō-
mittit falsitatē incurrendi. A. Jdē in
sū. li. j. ti. ix. q. xx. B

Quot mōis ɔmitti² falsitas ī iuām
to assertorio. Rx° fm Aug. Tribz mo
dis ē ibi falsitas a pmittit piuriū Pri
m9 est cū q̄s iurādo loq̄t falsū sine in
tētōe fallēdi q̄ ipse fallit a credit di-
cere vez. Scōs cū loq̄t falsū a cū intē
tōe fallēdi q̄ a ipē falsū putat Terciō
q̄ñ loq̄t vez cū intētōne tñ fallēdi. q̄
credit esse falsum. xxij. q. ij. lo ies. A.
Jdē in sum. cō. eo. ti. q. xxj.

Quot modis ɔmitti² falsitas siue
piuriū in iuramēto pmissorio. Rx° fm
rai. Tribz modis. Prim9 cū q̄s iurat
se factuz vl dāuz aliq̄d illicitū vl in-
honestū. Scōs q̄ñ etsi iurat aliq̄s lici
tū: tñ absq̄ nēcitate. ꝗ cū solēnitate.
Terciō q̄ñ lo q̄p̄z facit a sine solēnita
te. ut in iuramētis q̄tidianis ex q̄dam
mala cōsuetudīe ut p dū ibo eras ad
eccām vl aliq̄d sile. vl ec cū hmōi iu
ramēta fiunt ex ioco. Jn oibz p dictis
statū cū iurat: piurat. xxij. q. iij. q̄ sa
cramēto Sed intellige large ut in p°
. ¶ dictū ē. A Jdē in dcā. q. xxj. Et ad
p dcā facit p dcāz. c. aīadūtēduz. xxij.
q. ij. B.

Vtz piuriū sit pctm̄ mōrle. Rx° ꝗ
Tho. ij. ij. q. xcviij. Ex suo gne pctm̄
est mōrle q̄ importat ɔtēptū dei. nec
excusat a pctō mōrli nō implens ec
q̄s coact9 iurauit Pōt tñ p autorita
tē papē ab obligatōe iuramēti absol
ui. pserti si coact9 fuit tali metu q̄ ca
dere posz in ɔstantē viz. A De ls s. iu
rare. ¶ xiiij. a s. iuramētū. j. ¶ penl. cū
additōe. B Minor tñ pma impōit
tali. Jtē nō excusat a mōrli pctō q̄ io
cose piurat. q̄ nō cuitat sīnā irreue
rentiā. p mo q̄ntū ad aliq̄d magt au
get. Sitra ille q̄ ex lapsu lingue iuāt
q̄dē adūtat se iurare a falsū ē q̄s iu
rat nō excusat a pctō mōrli sic nec a
dī ɔtēptu. Si āt ls nō adūtat ñ videt
hīc intētōz iurādi. a iō a crimīe piu
rij excusat. A Jdē in sū. eo. ti. q. xxij.
vbi etiā addit q̄ cū male iurat q̄ q̄
uis vez sit sū cā tñ iurat nō sp mōrle
ꝗ Tho. nā sic dicit Rap. Si iurat ī cōi
fmone aliq̄d licitū. puta Cras ibo ad
eccā; vl hmōi: sic fit in q̄tidianis iu
ramēt ex q̄dā leuitate. venale ē. xxv. d.
. ¶ crimīs Qs pt intelligi q̄ñ ista le-
uitas pcedit ex surreptōe ñ pcedente
ex nōbili negligētia Alīs sec9 cū sit ɔ
secōm decalogi pceptū. ut nōt Sicō
de li. sup Exo. xx Et sāt facit dictū c.
aīadūtendū. Subdit āt Rap. Si vo
licitū sine cā iura². sed cū solēnitate a
indiscrete: mortale est. B

Vtz excusek a pctō mōrli q̄ñ iura²
falsū qs credit ē vez. Rx° fm pe. Q̄ñ
iuāt falsū iuramēto assertorio a iurās
credit vez: siq̄dē adhibuit debitā dili
gētiā ñ ē mōrle. Sitra q̄ñ iuram^m fu
it pmissoriū si q̄pt legitimū ipedimētū
omittit ipleri: excusa² saltē a mōrli. A
Jdē ī dcā q. xxij. B Sz q̄d facet q̄ q̄pt

metū iurauit se aliq̄d datuꝝ vl factu
rū vi-ś-iuāre-Fxv-q̄ īcipt Ord de co-
¶ Vtꝝ piuriū sit grauiꝰ pctm q̄ ho-
micidiū-Rꝰ fm Tho-in q̄libꝫ-Sicut
apls dic adHeb-vj-hoīes p maioēs
suos iurāt a oīs ꝯtrouersie eorꝝ finis ē
iuramētū-Frustra āt in cā homicidij
ꝯtrouersie finis eēt iuramētū si homi-
diū eēt grauiꝰ q̄ piuriū-Presumēt
ei q̄ q̄ maiorē culpā sc; homicidij cō
misit nō vereret minorē-s-piurij in-
curere-Vñ ex ipso cā cuiuslibꝫ pcēi
deferet iuramētū manifeste oñdit q̄ p
iuriū p maximo pctō dꝫ hāi-Necꝝ i-
merito qꝝ piuraē nomē dei bñdicti vi
det q̄dā negato noīs dīmVñ scēdꝫ lo
cū pꝰ ydolatriā pcēm piurij tenet-ut
ex ordine p̄ceptorꝝ pꝫ Sed a apud gē
tiles iusiurādum erat honoratissimū ut
dr arca principū Metaph-Sed q̄ ho-
micidiū grauiꝰ punit in eccia-vō est-
qꝝ grauiꝰ nocumētū intēdū homibꝫ im
minet etiā ex minori culpa-tñ fm iu
diciū dei maiꝰ pctm grauiꝰ punit-A
Idē in sum-co-ti-q-xxiij-B
¶ Vtꝝ peccet q̄ ab aliq̄ exigit iurām
tū-Rꝰ fm Tho-ij-ij-q-lxxxviij- Qui
exigit iuramētum ut psona puata a ꝗ
facit: qꝝ nescit- ꝗ dubitat de veritate
fꝫ q̄ aug-dic ñ peccat ꝗ tñ ex hūana
tēptatōe-v ex infirmitate hūane na-
ture peccdit-Si āt scit vl pbabile credit
eū falsū iurāturum a cogit iurare-ho
micida est-Sā fm Aug-Ille de suo
piurio interimit se Sꝫ iste manū int
ficiēdis impsit-AAd ꝗ-xxij-q-ij Il
le-q̄a c-se-vbi tēt ꝗ dictū Aug-B Si
āt aliq̄s exigat iuramētū tāq̄ psona
publica fm q̄ exigit ordo iurīnō vi-
det eē in culpa siue sciat verꝝ iuraturū
siue falsā-qꝝ nō videꝝ ipse exigēdo ꝗ ille
ad cuiꝰ instātiā exigit-A Cō-p dictis
ray-a glo-eiꝰ ut in sū-e-t-q-xxiiij-B
¶ Que est pena piurij Rꝰ fm Ray-
Debꝫ fm canones grauis īpōi pna
cū circūspectis circūstātijs magis vl
minꝰ aspa est imponēda A-s-ñ minor
q̄ p homicidio spōte omisso-xxij-q-j
p̄dicādū-B Itē piuri sūt īfames-vj
q-j-infames-a c-q̄cunq-xxij-q-v-si
q̄s ꝯuictꝰ A Ibi eē ꝯtra causātes piu
riū dr Si q̄s ꝯuictꝰ fuerit alios ad fal
sa testimonia vl piuria traxisse vl q̄
cūq̄ corruptōe pecunie solicitasse ipē
q̄dēv sq̄ ad exitū vite ñ cōicet Hij-xo
q̄ ei in piurio ꝯsēsisse pbā ab oī testi
monio sūt remouēdi- a fm legē infa
mia notabū: Et hꝫ Tho-ij-ij-q-xcviij
ar-iij-in iuramēto assertorio q̄s ñ effi
cit infamis ipō iuē: ꝗ solū p fmā; dif
finitua ꝯtra iurātē latā in cā accusa
tōis- Frāgēs xo iuramētū pmissoriū
solēnit factū ipso iure fit infamis-qꝝ
in ptāte ipsiꝰ manꝫ postq̄ iurauit ut
det suo iuramēto veritatē qd ñ ꝯtingit
in iuramēto assertorio Goff- āt videt
sētire q̄ piurꝰ indirñr fit ipō iure infa
mis-ut in sū-e-t-q-xxv Cōtra qd est
c-testiomū-ex de testi- Vñ dcū; tho
videt pbabiliꝰ B Nec amplius ad te-
stimoniū dꝫ admitti-ut dcō c-q̄cūq̄
a-xxij-q-v-puuli-ñ obstāte q̄ ego
rint pmā; ex de testi-testiomū-A In
dicto c-q̄cūq̄-sic dr Quicūq̄ scīēs se
piurauerit-xl-dies īpanea aq̄ a sep
tē seqntes ānos penitea tanū q̄q̄ fit si
ne pna- Et nunq̄ in testiomū recipi
at Cōionē tñ pꝰ ꝗ recipiat Itē Hos-di
cit q̄ exq̄ semel pbatū est piuriū ꝯtē
aliquē ecclin modū exceptōis repellit
eū a testiomio sp-ec in alio iudicio-li
cet glo-ray-videat aliꝗ sēsisse-ut i di
cta-q-xxv-Sꝫ p dcō host-satis faciūt
iura p̄allegata-B Et ꝗ verꝝ de piurio
falsitatē-v-qñ q̄s falsū iurauerit Secꝰ
de piurio vōe deficiēt iustīcie seu iudi
cij-v-qñ q̄s iurauit īiustū seu sine cā-
qꝝ ex hoc ñ videtur repelli a testimo
nio-ex de testi-cogē-c-si-
¶ Quō solēnitates adhibite aggra
uāt piuriū-Rꝰ fm ray-Quicūq̄ iu-
rat p deū multū obliga Quixo p deū
a p euāgelia magis obliga Et adꝗ
magis q̄ istis adiūgit scōꝝ reliq̄as-
Et ita crescētibꝫ solēnitatibꝫ crescit ob
ligatō-Et sic dicit Tho-ij-ij-q-xcviij
ꝗnuꝰ pctm est si aliq̄s solēnit iurās
p euāgeliū piuret: q̄q̄ si p deū in cōi ꝗ

mone piurat. tū ppt scandalū. tū ppt
maiorē deliberātō; 8 q̄bz aliq̄t hmc=
mōdi positis graui9ē si q̄s p dēū iurās
piuret q̄ p euangeliū Idē pe. a ino.
A. Idem in sum. co. titu. q. xxvij. B

¶ Quid si aliq̄s audit aliquē piura
vide s. Juraē. ff. xvij. q̄ ī capit. q̄d si
q̄s audit Et multa ibi ad hāc má; p
tinētia Silr s. Juram^m. j. a. ij. p to^m

Permutatō. Qualr fieri possit
pmutatō de bñficijs ecclāstic
Rz. fm ray. Bñficia ecclāstica
nō pnt adiuicē pmutari auctē vl pac
tōe ptiū sine simonia. Sz eps si vtile
ēviderit pt ex officio suo trāsferre p
sonas a facere pmutatō; ita tñ q̄ p=
tibz int se ñ licz de ls pacisci a tractaē
ut inno. pmit. ſ to^m exponāta relin
quāt in manu sup̄iorē A Dic ēē ino.
q̄ talia pnt eē vba ad ep̄m Cū ego ñ
possim secure in eccia mea omoāri vel
pficē. s. ppt diuisitatō lingue l alia iu
sta decā. supplico ut 8 mea pbēda: vl
eccia alij p uideatl a m̄ p uideatl ī alia
Credim9 ēē q̄ possit ei dicēa tali me=
li9 opetēt mea eccia a m̄ sua. ex 8 pbē.
Int ceteā Cō. hos. Glo. āt ray. dic q̄
ptes pnt sine pctō sibiinuicē mtiaē vo
lūtates suas. Sz p^m tuti9ē fm Vl. ut
ī sū. li. j. t. j. q. vj. Sz a scz; sustinei pt
q̄ñ talis mtiatio fit sine pacto. q̄ nec
ibi videl phibitū. B Pmutatō vo pos
sessio^m p se ñ ē inhibita. q̄ daf ibi tē
pale p tpali. ex de rer pmu. ad qōes
Ita tñ q̄ si altera ps p̄ōdēt potest pe
cunia refūdi ut fic ad eq̄litatē pmu=
tatōis pcunia². Sed hic nō q̄ hec per
mutatio ē q̄dā alienatio ut ex de rec. alie. Nulli. Et iō seruādus ē mo
dus q̄ 8z s. Alienatio. ff. j.

¶ Qñ duo volētes sua bñficia pmuta
re libēa fri fraude resig̃nt in mānu epi
ñ pnt ipedi p illos q̄ hnt trās aplicas
de bñficijs vacaturl. ex 8 rer pmu. li
li. vj. Et si talia bñficia oferā² alijs ñ
valet ut in de. ne. oessiōe. ex eo.

Perplexitas. alia iuris. alia fa
cti ut Ray. pmit Perplexitas
iuris est cum aliq̄s circa illud
q̄ 8 sibi occurrit facēdū vl ñ inuenit
diuisas auctes sibiinuicē oppugntes.
Hec pplexitas p pitor oalium a otra
rior oordiā reformāda est. A De B
lati9 s. Cōfessor. ij. ff. fi. in addit̄oe. B
Alia ē pplexitas facti. qñ ut ait gre
dyabol9 suggestione sua plerosq̄ ita
peccare facit q̄tin9 si pctm̄ fortasse fu
gere appetāt sine alio pctō nō euadāt
xiij. di. merui. Et daf ibi osiliū q̄ tūc
min9 malū eligaf. i. q̄ 8 als fm se osi
deratū esset min9 pctm̄. Sā veritate
inspecta nō pōt aliq̄s ēē pplex9. i. ne=
cessitate astrict9 ad aliq̄ 8 malū. Vñ
Aug. Vaf ire nūq̄ d9 redderet inte=
ritū si spōtaneū nō inuenirel hō hāc
pctm̄. xxiij. q. iiij. Nabuchodonosor.
Itl Aug. Vsq̄ adō pctm̄ volūtarium
malū ē ut nullo mō fit malū ñ fit vo=
lūtariū. xv. q. j. ff. j. circa fi. Cō. Tho.
in. iiij. d. xxxix. Silra oes theologi. A
Idē in sū. li. iij. ti. xxx. q. ix. B Si sac=
dos celebrās recolit se omisisse aliq̄ 8
mōrle. s. Missa. ff. viij Et de tenētib9
opmiōes diuisor mgrōr s. opio. ff. j.

Personat9. vide s. Digtas. ff. j
Pertinacia. est oppositum vi=
cio mollicie et virtuti perseue
rantie. de quibus habel supra. Mol
licies.

Pignus quid sit. Rz. fm Ho
stien. est obligatio rei licite p
debito facta. Fit autē; ad ma
iorem securitatem. quia tutius est pi
gneri incumbere q̄ agere in personā
ut in Insti. de obli. que ex delic. nas.
ff. furti. Vnde quando transit in po=
testatem creditoris 8z pign9. ſ si re
manet apud debitorem 8z ypothecā.
sed quantū ad actionem nō differūt.
A. Idem in sum. lib. ij. titu. vij. que=
sti. lxxvij. B

¶ Quot modis intelligaf aliq̄ ta
cite pigneri obligata. Rz. fm hos. mlt
tis modis. Nam si q̄s tibi dotē p ali
qua promiserit: omnia bō sua tacite
obligaf. Item p restituenda dote
vxori oia bona mariti obligāt tacite
etiamsi extraneus. scz qui mulierem

nō habz in ptāte dotem ofert. C. de rei vxo. ac. l. vnica. De B vide s. Dos. ff. ij. et. xj. q̄ incipit Quid si marit9 Itē omnia bona oductoris iuecta a illata in rusticos p̄dio sciēte dño ñ ad tp̄s i ferāt tacite obligata sūt dño p pēsione. In vrbano āt nō distinguo vtruz dñs sciat vl nesciat. C. de locato. l. ēti Itē bona tutoz a curatoz tacite obligāt minorib3 p eoz officio. aut si nō administraueēt. C. de admini. tuto. l. p officio. Itē bona pūis tacite obligāt filijs p reb3 aduēticijs a p̄cijs carū. ut. C. de bonis q̄ liber. l. cū optet. Itē bona mūis ouolātis ad sēdas nuptias sūt filijs p̄oris mūonij tacite obligata ut eis restituat q̄ a p̄ori marito lucrata fuit. C. de secūdis nuptijs. l. hac edcā. l. j. ff. penl. A Et ibi p3 q̄ hec restitutio facēda est saltē p9 mortē mūs cū interū ipsa hēat vsufructū. B Itē bona defuncti tacite obligāt p legatis a fidei omissis. C. cōia. dele. l. j A Idē in sū. cō. co. ti. q. lxxiiij. B

¶ Que res pigneri obligari pñt vel nō. Re° fm Hosti. Obligari pñt tam res pñtes q̄ future ut fruct9 pendētes pt9 andllaz. fet9 pecoz. a ea q̄ nascēt. ff. co. a q̄ nōdū Itē res corpales et incorpales. ut cautōes a etiā noia debitoz. ff. co. cū ouenit Itē vsufruct9. ff. co. si is. Itē seruitutes rustice. ut. s. q̄diu pecunia soluta nō sit hijs seruitutib3 creditori vtat. Et si infra ētū diē nō fuerit reddita creditori: vēdere vi ano valeat. ff. co. sed an vie. Sed B caue ab vsura fiē dz. ff. vij. ff. A. Et ibi p3 q̄ q̄ ad vsū talis ouentio nō valz q̄ est feneratitia. lz lex pmiserit in dcā. l. ij an. B Vrbane āt seruitutes nō dñt sic pignerari. Et vō est ne ex varietate vsus vtētiū edificia destruant. a mutilia fiant. ff. co. si is. ff. Pigneri āt obligari nō pñt. ut Gof. refert rei sacre. ut vasa a ornamēta. ut. C. de sacrosan. eccle. l. sanxim9 nemi. A. ñ etiā supflua vasa habeat a debitū vrgeat. B Et ibi exāpif cā redēptōnis captiuoz. ut p eo possint pignerari. ut in tex. q̄ seq̄t. A. neq̄ aliū de ex reb3 mobilib3 solui possit ut i tex. q̄ seq̄t. B. x. q. ij. B ius Vel ñ in alijs causis ncēarijs i q̄b3 res eccē alienari pñt. xij. q. ij. auz. vide s. Alienatio. ff. j. Sed nec res eccē pñt pigneri obligari in Autē. de ecc. a emphi. ff. a q̄ mia collatōe. ix. Itē liberi bois nulla est obligatio. q̄ ptraria est libertati ēē. co. c. ij. C. de acti. a obli. l. obes. C. q̄ res pigneri. l. q̄ filios. i Autē. ut nulli. in dis. ff. q̄ xo. col. ix. In casib3 tū tenet obligatio liberi bois ut in redēpto ab hostib3. C. d capti. a p9li. reū. l. fi. A. vbi p3 q̄ tal remanet obligat9 q̄usq̄ satisfecerit p p̄cio sue redemptōnis saltē seruitō q̄nquēnij. B Itē ob ncēitatē famis pat filiū obligare pt. C. de p̄ibus q̄ fi. id. l. ij. a s. Emptio. ff. fi. A Et ibidē B in addi°e Et idē qd in B. ff. nōt in sū. co. ti. q. lxxv. B.

¶ An si quis res suas obligit intelligant futura. Re° De p̄sentibus a futuris sensisse p̄sumi. C. que res pig. ob. po. l. fi. Sed intelligat exceptum omne illud qd specialt obligaturus non erat. ut vestes supellectiha q̄ in vsu habebat a similia. C. que res pi. ob. po. l. j. A. Addita. l. obligatōnecū sequentib3. ff. de pig. Idem etiam notatur. in sum. co. ti. q. lxxv. B Sed bene intelligūt obligata iura a actiones. C. de sen. pas. l. si ademptis. a. l. casus. Si vero dicat mobilia a immobilia a se mouētia: nō ob hoc intelligunt actōes a nomia siue credita. C. de p̄to pigne. l. j Idem dicēdū de hijs qui offerunt ecclesie omnia bona sua. Item qui obligat instrumenta. a de agris a de omnib3 que ibi cōtinent. sensisse videtur. C. que res pigne. ob. po. l. ij.

¶ Q̄diu pignus remanet obligatū Re° Q̄diu etiā vn9 denari9 remanet ad soluendū. C. de distra. pigne. l. q̄diu. A. Idem in dicta. q. lxxv. in fi. et in dicta. l. q̄diu. p3 q̄ pign9 pōt etiā vendi licet maior ps p̄cij: sed nō integra: fuisset absoluta. B.

¶ Vtq; eccĕ astiĕ reddit⁹ siue dispēdia possint pignerari vl obligari. Rō fm Jmmo. Sō pñt obligai spāli ouētōe sed a iudice p debito canonici a ex cā iudicati pñt obligari. ar. C. de exceptioni. iudi. stipēdia. ff. de re. iudi. omodis Jtē ber. eē de fideius. puemit. Vide s. locatō. ff. vltio. A Jdē qd hic tēē in sū. co. ti. q. lxxvj. Et videē intelligēdū qñ aliūde non pōt debitori satisfieri. Alās nec etiam per iudicem videtur posse obligari. ut in dcā. l. stipēdia B

¶ Vtrū vti pignere sibi obligato sit vsura. Rō fm Tho. ij. ij. q. lxxviij. Si pign⁹ sit res aliq̄ cui⁹ vsus p̄cio extimari pōt vt; ille q̄ mutuauit oputaē vsu; illi⁹ rei in extimatō; ei⁹ qd mutuauit alioq̄n idē est acsi pecuniā acciper p mutuo. qd est vsuāriū. nisi forte eēt talis res cui⁹ vsus sine p̄cio soleat cōcedi inter amicos sicut p; de libro cōmodato. A Jdem in sū. co. ti. q. lxxvij. B Et ꝗ intellige q̄ sit vsura si vtaē pignere osentiēte debitore. Si vō eo nolente esset furtū. ff. de furtis. l. pignere.

¶ Quid de expensis factis a creditoē in pignere Rō ꝗ; ray. Creditori p̄t exigere vl opēsaē nō solū expēsas q̄s fecerit colligēdo fruct⁹; ꝗ eē q̄s fecit bona fide circa rem pignerata; puta colendo fundū. vl pascendo iumētū. et hoc nisi fuerit immoderate. A Vel eē tante q̄ eay occasiōe debitori ñ possit rem rebimē ut in. l. ꝗ qua stati. Et idē qd hic notaē in sū. e. ti. q. lxxix. B. ff. de pigne. ac. l. si fuos. S; fruct⁹ q̄s p cepit vl p̄cipe debuit oputabit in sorte. C. de pigne. ac. l. ij. a eē e. cū otra.

¶ Quid si pign⁹ perijt vl deterioraē Rō Si sine culpa creditorē pijt vl deterioratū est: nō teneē. Et nihilominꝰ debitor teneē solue debitū nisi actum sit q̄ amissio pignerē liberet debitorē Si vō culpa creditorē teneē creditor. C. de pigne. ac. l. ij. iiij. et. v. A Jdē i sū. co. ti. q. lxxx. B

¶ Quid aget creditor hñs pign⁹ si patus oputare fruct⁹ in sortē petit residuū debiti. Rō fm ray. Pōt q̄dē pecuniā mutuatā p actionē psonalē petere. C. de pig. ac. l. quis. a. l. distractis Jtē pōt pign⁹ alteri pignerare. C. si pign⁹ pigneri. l. j. a. ij. Sed nunq̄d possit pign⁹ vēdere tēs in se. ff. A Jdē qd hic notaē in sū. co. ti. q. lxxviij. B

¶ Vtq; creditor cui nō soluit possit pign⁹ vēdere. Rō fm Ray. Si pactū fuit q̄ possit vēdere certo tpe vl mō l psone vl p̄cio; creditor denūciare debitoria postea poterit vēdere fm formā ouentā a nō aliē Si vo pactū fuit d ñ vendēdo nō poterit vēdere ñ p⁹trinā denūciatō; factā debitori ut soluat Et si nō soluat postea poterit vēdē S; si vēderet añ teneē furti Si vo nullū pactū fuit sufficit vna denūciatio; a postea elapso biēnio. A. s. a denūciatōne vl a sma iudiciali numerādo. ut in. l. fide q̄. J. B poterit fieri vēditio Probāē hec. ff. d pigne. ac. l. si ouemit d distrē hendo. C. d iure do. impetra. l. fi. A Jdē in dicta. q. lxxviij. B

¶ Quid si pigné vēdito creditor min⁹ accepit q̄ erat debitū. Rō Si ꝗ vendidit tō fide pōt agē ad residuū. Et si pl⁹ accepit tenē restituere debitori. C. de iure do. impetra. l. finali. A Jdē; in sum. con. eodē titulo q. lxxxj. B

¶ Cuia otra quē daē actio pseutiua pignerē siue ypothecaria Rō fm Ros. Daē creditori otra quēlibz possessorē. ff. co. l. pigno. a. l. debitorē: ita q̄dē; q̄ si possessor hz titulū lucti⁷ tūc creditor hz electōe; vtq; agat psonalē ō debitorē vl ypothecarie ō possidētem. C. e. distractis. a. l. pseutō; Et idem si hz titulū onerosū si fuit fraudis oscius. s. q̄ sciebat rē alijs obligatā Sed si nō fuit fraudis cōscius nō p̄t creditor otra eū agere quousq̄ egerit otrē debitorē et fideiussorem a mandatatorem: a postea agi poterit otrē pignerē possessoēs A Jdē i sū. e. t. q. lxxxij. B.

¶ Cui a otra quem datur actio pigneraticia. Rō fm ray. Potest agere debitor: vl heres eiⁿ ō creditorem vel heredem eius vel alium si forte creditor rē sibi pigneratā in aliū trāstulit

Nama iste possessor tenet cōputare in sortē nō solū fructū q̄s ipse percepit sed etiā oēs q̄s anteriores perceperūt a tpe p̄mi ꝛtractū a sic soluto ēsiduo restituē debz pignū. ex. co. cū ꝛtra. A Idē in dicta. q. lxxxij. B De pignera tōibz q̄ vocant represalie. vide s. Represalie.

Piratā. Pirate oēs ter in āno ab ore sūmi pōtificis excōicāt ut Hosti. refert. a ita est. A Idē etiā notat dns anto. de bu. cum Io. an. in c. excōicatōm. ex de raptoribus. B

Placere. Vtz velle placē sit pcēm vide s. Adulatio. f. penū.

Pollutō. Vtz p pollutōz in sōnis amittat virginitas. Rō. fm Al. Nō. eo q̄ volūtas a deliberatō nō immediate voluptati coitū ꝛiungit. A. nī seqt placitum Vñ ut nōt in sū. li. iij. ti. iij. q. xxij. Vl. dic q̄ si placet delectatio pollutōis nocturne añ vt pū credo q̄ virgitas est amissa Idē credo de eo q̄ cām huic pollutōi dat in vigilia p ꝛsensū in turpē delectatōe; vt actū. q. tūc hec duo ꝛiūgūt in vōne vmū pēci. Et sicut pollutio cōseqns p̄missōz altez ī vigilia corrūpet virginitatē: sic est a hic. Sed si p veniale negligētiā circa delectatōes carnales vt repletōe; ābi siue potiū vt p aliū sile eiū det occasio p̄ter mtē tōe; nō credo virginitatē amittī. Et addit Vl. dicēs. Pollutōe; āt appellamū eā solā q̄ est p emissiōe; semis. Hoc aūt iō dixi. q. triplex humor de mēbris genitalibz fluit. s. semē. vrina a humor silis semini q̄ est mediū inter semēa vrinā. a distillat intēdū ꝓpt solū tactū femine vt ꝓpter auditū aliū rū turpiū. Sed p solā semis resoluti onē amittit virginitas. q. ipsa sola supplet locū coitū vt ꝛplet eiū delectatōz; hec ibi. B Vtz pollutio nocturna impediat cōionē. vide s. Cōicare. f. v

Vtz pollutio q̄ in sōnis incipit a ī vigilia t̄mina² sit pctm̄ Rō fm Tho. in. iij. dis. ix. Pollutio q̄ tū ad vōem meritū vt demeriti magis iudica² fm pncipū qd ē in dormiendo q̄ fm finē q̄ est ī vigilādo. q. corpalis motū nō ptinet ad meritū n̄ fm q̄ a volūtate causat. Exq̄ em̄ exatatū est motū in dormiēdo nō sbiacet volūtati vigilāt vlterī nec reputa² cuigilasse q̄usq; p fecte vsū liberi arbitrij acquauerit. Pōt tn̄ cōtingere q̄ in ipsa vigilatōe pctm̄ oriat. siq̄dē pollutio placeat p delectatōez. qd q̄dē erit veniale pctm̄ si talis placētia sit ex surreptōe. mōrle āt si sit cū deliberāto ꝛsensu: p̄cipue cū appetitu futui Ipa āt postplacētia nō facit p̄teritā pollutōe; pctm̄. q. si placeat ut nature exoneratio vt alleuiatio pctm̄ nō credi². A Idē in sū. li. iij. tit. xxiiij. q. lxxiiij. Et adūtēdū q̄ pollutio nocturna in se non hz pctm̄ cū nō sbiaceat iudicio seu ptāti vōis. Pōt āt hze in sua origine mōrle vel veniale fm q̄litatē rei vñ orit. s. cogitatōis seu crapte ut colligit ex dictis p Tho. ij. ij. q. clviij. ar. v Itē a ī suo ac adōte. s. p ꝛplacētiā ut p̄tactū est.

Populus. Quot vōies faciunt ꝓplin. Rō decē. x. q. iij. vmo. A Ibi ꝗ notat glo. B. sic duo faciūt ꝛgregatōz. ex de elec. c. j. et tres collegiū. ff. de ver. sig. veracius. a tn̄ retinet in vno. ff. qd cuiuscūq; vmūsino. l. sicut municipiū. xij. aut. xx. faciunt turbā. ff. vj. to. rap. l. si. f. j A Im mo. l. ptoz. ij. f. j. Et ibi dr q. x. t. xx. faciūt turbā. B. Quatuor āt vt q̄nq; porci vt. x. oues faciūt gregem. ff. de abigeis. l. oues. A. Idē in sū. li. iij. t. xxx. q. xv. vbi cē ex hoc arguit q̄ pōt dici ꝓplin scādalizari qn̄. x. graues a honesti de ꝓplo scādalizantur. licet in ꝓplo sint etiā mille. B

Ordo canonica. De portōne canonica circa sepulturas vide s. Sepultura. iij. Itē de portione legitima filioz a heredū. vide s. Legitima p totū.

Postulatio q̄d sit. Rō fm Hosti. Licet goff. dicat q̄ postulaō ē grē petitio. ar. ex e. tone

Tu dic q̃ postulatō est alicui psone q̃ eligi prohibet nō ꝓpter vitiū sed ꝓpt defectū q̃ tñ postulatū nō omino m̃ habilē reddit ad puidendū eccie cō cors a certa capituli petitō. A Idē in sum. con. li. iij. ti. xxvj. q. xiij. B

¶ Quis sit postulād9 vl nō. Rx° fm Host. In pmis q̃dē nō pt postulari criminosus puta piur9 homicida. l inobediēs Tales cī nec eligi nec postulari pñt. ex. eo. c. j. et. ij Itē ñ pfessus tamē vl exp̄sse nō postulat in regulam prelatū sic nec eligit ex de elec. cū cām. a c. cū ad nrām. nisi necitate in stāte qr tūc posset dūmō in regula fuerit opetent instruct9. sicut pt colligi ex de elec. cū monasteriū a c. officij. fi. Itē nō postulat epilentic9 sicut nec eligit. ex de elec. cū int canonicos. ñ forte sit liberat9 ita q̃ iā p annū fuit liber. xxxiij. d. cōiter. A. Et ibi pt q̃ si tal cecidit cū clamoribz seu vxatō mibz impetuū ñ admittit B Itē nec mutilat9. qr talis oio inhabilis est ex de decorpo. vti. exposuisti de hē. I. Vi dat9 corpe. fi. ij. a ibidē de multis vicijs corpalibz p totū Itē nec bigam9 vl irregularl. qr talia a filia oio inhabilē reddūt. q̃ si talis defect9 ē q̃ nō reddit oio inhabilē admittit postulatio iō postulai pt si defect9 sit in etate ex co. A. s. 8 elec. B. cū nobis olim. fi. penl. a vlt. Itē si defect9 sit ī ordibz Rā ad oēs dignitates hñtes curā postulād9 ē q̃ nō ē in sacis. ex de elec. duū. j. fi. ex de eta. a qua. a multē Itē si sit defect9 in natalibz. ex de elec. ī notuit Itē si sit eps. ex. eo. c. fi. Et si tal eligerel nō valeret ut ibi hē. A Idē in dicta. q. xiij. B.

¶ Vtr deric9 aliene dyocesis sit postulād9 vl possit eligi. Rx° fm Berñ. ex de elec. a si vnanimit. A Hoc c. nōvi dē ibi hī B. q̃ nis deria ñ possint dimittē ecias suas sine ꝛsensu epōr suorū. nihilomin9 eligi pñt siue in sua siue in aliena dyocesi. ex de elec. cum int canonicos. A Hoc nōt glo. in c. innotuit. ex 8 renū. a addit. q̃ si eps maliciose de negauerit licētiā ꝛpellē d9 erit p suū supiorē. ex de iure. pōnull9 Et idem notat in dicta. q. xiij. B

¶ Vtr religiosus dēat postulari. vl elegi. Rx° Diuise fuerit hacten9 opiniones Hodie tenet indistincte q̃ siue ī suo mōsterio siue. ex siue ec ad epalē dignitatē eligi dz. ut nō. p Io. an. ex de elec. null9. li. vj. A Et in dcō c. nullus videt expsse colligi vbi ec dicit q̃ null9 pōt eligi in platū religiōis ñ fuerit expsse pfessus. B

¶ Si aliq̃s eligat postulādo vl postulādū vl ī postulādū. vl postulet eligēdo vl eligēdū vl in eligēdū a hmōi hēs s. electō. j. fi. xviij. q. in cip. In oī.

¶ A q̃ sit aliq̃s postulād9. Rx° Si sit eps a pp postulād9 ē ex eo. c. fi Si vo padat defectū in ordī e vl etate dz postulari ab eo q̃ in hac pte dispēsare pōt Vñ si aliq̃s. xx. ānorū. postule ad dignitatē sine cura ab epo pōt postulari. Si cū cura a pp ut s. Dispēsa°. fi. penl. a fi. Si vo sit defect9 qr est deric9 aliene dyocesis vl subest altei ut religiosus a hmōi. ñ optet q̃ postule hz eligi pt ut dēz ē s. fi. ij. et. iiij A. Ad B pt reduci q̃ nōt in fū. e. t. q. xiij. B

¶ Quis pōt postulaē. Rx° fm Host. Quia eligē pōt. ex eo. bone. ij. fi cetera. a p totū. ex de elec. innotuit a valz siue admitti postulatio si ꝛcors fuerit. s. si ab omibz fiat. vl saltez si due ptes cōsentiūt. qr tūc idē est ac si oēs ꝛcordarēt. alis nō facile admittit ex de elec. sepū. fi. nec reqrit forma cōalij. ex de elec. qr ꝓpt sez ut fiat p modū scrutinij a formatōis decreti. A. fm formaz dicti. c. qr ꝓter. B. q̃ nis fm quosdam requirat a tuti9 sit. A Ad hoc facit q̃ habetur in sum. eo. ti. q. xv. a se. B

¶ Quis est effectus postulatōis Rx° Quia postulatōne admissa tanq̃ rite facta poterit postulat9 cōfirmari ac si electus fuisset. ex de elec. cuz monasterium A. a sic seruat curia ad vitandū circuitum. a nos seruare debemus. licet de ordine iuris videat ut

p postulationez primo q̃s habilitet ut possit eligi · a · inde ofiri fm Gof · a Host · a in sũ · eo · ti · q · x viij · p c · ino tuit · in fi · ex de elec · vbi nõ videt bñ p bari q talis sit ordo iuris · B

¶ Vtz p postulationẽ aliq̃d ius acq̃ rat postulato · Rz fm Jo · an · sup · vj · Si postulatio cõcors fuerit vl saltẽ a duabz ptibz facta pẽdet q̃dẽ a grã generali sed tñ fm q̃sdã peti pt ofirmatio · ex de elec · cũ mõsteriũ · a c · officij · ff · fi · Et si talẽ admiserit supior dicetur facere grãm · si nõ admiserit facit iniuriã · ff · de aq̃ q̃ · ti · a esti · ff · penul · Si ãt nõ sit facta in concordia vl a duabz ptibz sed ex cã: tũc depẽdet a grãdia spãli · ex eo · postulatõez · a c · bone · Autz in sũ · cõ · e · ti · xviij · Hos · dicẽ Quidq̃d alij dixerũt sic distinguo Aut duo postulãt Aut vnꝰ postulat a aliꝰ eligit · Si duo postulãt aut in altez cõuenũt due ptes capituli a postulaº fit ex cã puta ꝓter vrgẽtẽ ncẽitatẽ · á euidẽtẽ vtilitatẽ ecẽie · aut altez istoz deficit · In pº casu acq̃rit ius postulãtibz adeo q etiã ofirmatõ peti pt · ar · ex de elec · cũ mõsteriũ · ꝗ ñ acq̃rit ius postulato ñ fuerit supior postulatio pñtata · tũc em sibi ius acq̃ret · Non tñ aget postulatꝰ ne pſũptuose se ingerere videat · ar · ex de elec · q̃lt · vez ī modũ denũciatõis forte admittez ob vtilitatẽ ecẽie · ar · ex · de elec · publicato · q si neut duoz postulatoz hz duas ptes · vl hz ꝗ nõ fit ex cã: nõ iuris sed grẽ imitit Si aũt vnꝰ eligit a alius postulat: a in postulatũ due ptes conuenũt a fit ex cã: pferet postulatõ a vincit electõez · ex de elec · scp tũ · q si vnꝰ de duabz ptibz deficiat vl cã non subest: electꝰ obtinet ut in dcõ · c · scp · Et ꝗ st vẽã si psone sint pdonee · alio q̃n psona pdonea electa ꝑ psonã postulatã minꝰ pdoneã q̃ius duas ptes hẽat obtinebit · ex de elec · dudũ · j · ff · fi · a dicto · c · scriptũ · B

¶ Vtz postulãtes variaẽ possint · Rz fm hos · Variaẽ pñt re integra · s · q̃uꝗ miserit p cõfirmatõe petẽda · aliq̃ tñ dicũt q ñ fiẽ de electõe · ut s · electio · j · ff · xv · q̃ ĩcipit · publicato · si tñ postulãtes a supior a q̃ postulaz concordarẽt possẽt resilire nõ obstãte cõcordãe postulati · A · Idẽ ī sũ · e · t · q · x · a · xix · B

¶ Postulati a ꝑ q patiũt in ordĩbz vl etate defectũ: tenẽt in magꝗ pte fauare ostitutõz · ex de elec · cupiẽtes · de q̃ dictũ est s · electio · j · ff · iiij A · ꝗ pbatur in dcõ · c · cupiẽtes ad fi · vbi eẽ pz q idẽ est de oibz alijs postulatꝰ pterq̃ d hjs q̃ sũt alligati alijs ecclesiis · B

¶ Vtz eps postulatꝰ deat osẽtire · Rz fm Jo · an · li · vj · Eps postulatꝰ ad aliã ecẽiaz sic dz rñdẽ · Nec osẽtio nec dissẽtio: ꝗ in ꝗ volũtati dñi pape me suppono ad ꝗ · viij · q · j · in scp · A · hoc videt satis pbari in dicto · c · cupiẽtes ad fi · B

¶ Postulatio siue postulaẽ fm iuristas est desideriũ suũ siue amici sui in iure apd eũ q̃ iurisdictõi pest exponere vl alterius desiderio ꝛ dicere · ff · de postu · l · j · Et de ista postulatõne hẽs multa · iij · q · vij · ff · tria ·

Prebẽda · q̃d sit pbẽda siue canonia · Rz fm hos · Prebẽda ẽ ius papiẽdi puẽtꝰ ī eccã cõpetes tãq̃ vni de collegio · a nascit ex canonia siẽ filia · qz exq̃ aliq̃s hz canonia: dz hẽza pbẽdã ex e · c · relatũ Prebẽda g ꝓpe osistit in fructuũ pceptõe Canonia ãt ī iuẽ aliꝰ q̃ in canonicũ receptꝰ ẽ ad qd ius postea ptinz pbẽda · stallꝰ in choro · vez in capło ut in dicto · c · relatũ · A Idẽ in sũ · li · iij · titu · xiij · q · xvij · B Digtas vo q̃d sit · vi · s · Digmitas · Et ibi q̃d psonatꝰ ·

¶ Vtz in receptõe canonicoz a collatõe pbẽdaz absẽtes canonici vocãdi sint · Rz Si omode fieri valeat vocãdi sũt ñ ofuctudo hẽat eos ad tẽa ñ vocati alꝰ qd ī eorũ absẽtia fiẽt eis īstãtibz irritan dz · ex eo · cũ in ecclesiis · li · vj ·

Receptũ vide s · Obedia pº · se cũdo · tẽo · a q̃rto capitulis

Predicator sciẽd q officiũ pdicatõis oibz laycẽ interdictũ · ex d heresiẽ ivno Itẽ ñ dz admitti ad pdicãd

qui dicit se p visionē missuz a deo misi
phet sicut a moyses phauit miracko
de ose-di-ij-ueuera-Sz tñ sufficit ad p
bationē tonoz testimoniū Vñ neqz
deuicq admittit nisi mittat ex̄ 8 here-
cū ex inūcto-Ff Ep̄i do vbicqz p̄dica
re pñt-ñ ab alieno ep̄o in ciq dyocesi
phibēat-Nullq alij p̄t nisi ab aplīca
sed vl ab ep̄o loci hac hēat ptātem
ex̄ de here-excōicamq-Ff qz do-Et si p̄
dicat in mōrli pctō mortalit peccat vt
ponit Tho-in-iiij-di-xix- Sed an tene
at eē ofessus vide s̄-Confessio-Ff v-A
Et ibi latiq ī additōea idē qd ī B pñ
nōt in sū-li-j-ti-v-q-xix-fmlHost-B

¶ Officiū p̄dicatoz ē p̄apuū in eccā
dei-ex̄ de he-cū ex inūctōe- a multi p̄
uilegijs dotat-ex̄ de statu-reg-q 8 ti
morē-ex̄ de excēs-pla-minis-j-et-ij-
A In hijs c-dr-spālit de p̄uilegijs p̄
dicatoz a mīorū-qz p̄dicatoz ordo a
fratz minoz tāq̄ fideles dlpei ortho
doxe fidei spāli sūt hodie p̄uilegio de
corati fm hos-a in dicta-q-xix-B

¶ Predicator dz hāe tria p̄apua Pri
mo ut sit interiq caritate ardēs-j- Co
rin-xiij Si linguis hoīm loq̄r a āgelo
rū: caitatē āt nō habeā factq sū velut
es sonās aut cimbalū tinniēs- Sedō
ut sit exteriq vita lucēs Greg- ī ome-
de-x-virgmibz-Cuiq vita despiat: re
stat ut ciq p̄dicatio odēnat-iij-q-vij
-Ff porro-Nā q bñ p̄dicat a malevi
uit- deū instruit quō eū odēnare dēat
xl-d-multi-xj-q-iij-p̄apue Tercio ut
sit ad actū p̄dicādi opetēs In q q̄tu
or sūt ei attēdenda-Pri^{m} est tp̄s-s-ap
tū Vñ sup id-ij-Thimo-iiij- p̄dica v̄
bū ista optune importune-ait greg-
Dicturq importune p̄cemisit optune
qz apud auditoz mētes ipsa sua viti
tate se destruit si hāe opōtunitatē ī
portunitas nescit-xliiij-d-sit rector in
fi-Sedm est locq-qz fieri dz p̄dicatio
vl in eccā-vl in alio publico a tone
sto loco-ñ āt in p̄uatis locis l domibz
a p occulta suēticula laicoz-ne forte
oriat suspicio hēsis-xxx-d-si q̄s extra
Mat-x Qd ī aure audistis-p̄dicate
sup tecta-ex̄ de here-cū ex inūcto-ē
ca pñ-Tercū ē q̄litas audiētiū-Nā
sapiētibz a doc-alta a p̄funda p̄dicaē
p̄t-simplicibz do pauca a plana-j-co
rin-ij-Sapiētiā loq̄m int p̄fectos a-j
Coz-iij-Lac vob potū dedi nō escam
Nō em̄ poterat tūc- Ite infidelibz se
creta fidei ñ st p̄dicāda ñ forte signa
apparerēt q̄ vellēt oūti a tūc cū cau
tela-xliij-d-in mādat-Qr̄tū ē q̄litas
dicēdoz-s-ut vtilia doceat Isa-xlviij-
Ego dñs docēs te vtilia-Nō itaqz fa
bulas grāmaticalia a hmōi-lxxxvj
di-cū multa-Vl Hec videt fuisse dicta
rai-ut in sū-li-iij-t-ix-q-j-B De q̄stu
arijs p̄dicātibz vi-q̄stuarij-Quo p̄
dicatōes possint cū excōicat p̄ticipaē
a ab eis vedpe-vide s̄-Excōicatio-vj
-Ffiij-a cū raptoribz-restitutō-v-Ffi-

Redo dr q̄cūqz alios p̄dat īiu
ste Et possum^{q} q̄^{m} ad pñs-iiij
modos ponē In p̄mis q̄dē di-
cū-p̄dones q viatōes expolīāt vebz su
is ut dr s̄-latro Sedō dr p̄do miles qñ
acāp^{t} a tollit a psōis vltr stipēdia si
bi ostituta-xviij-q-j militaē Ter^{o} sūt
p̄dones p̄lati q ut p̄cuātōz ipēdāt le-
gato-l sīles expēsas facāt plq extor
quēt a sbditi q̄ soluāt ex̄ de īmu-ec-
qz pleiqz Qrto dr p̄do iudex siue offi
cial pecunias īdebite acāpiēs-C-ad-
l-iu-repetēdaz-oēs-Hec vos-

¶ Que pena p̄dōis Re^{o} rai-Ea 8 pena
p̄dōis q̄a raptor cū vl qz raptor sit-a
iō q̄s p facinq cōinq̄nat pena dēt filis
cōitari xv-q-iij-sane-Raptor-j-Ff-j-

¶ Prelatq q̄l eē dēat colligere ex regla
aplica s̄ Ordinādq-Ff Ite pla s̄ eps
a s̄-Correctō-j a s̄-Obedīa p totū
Presbr-Sacdos s̄-Cōfessor a ofessio
p totū-s̄ Eucaristia-iij-Et s̄-Missa-

Rescptio q̄d sit-Re^{o} Prescptō
vl vsucapio ē acq̄sitio dñij p
otinuatōz possessiōis tpis a le
ge diffiniti-ff-8 vsucap-l-iij-Et ppe q̄
dē p̄scptō ē ī īmobilibz ut ī do^{o} a ī a-
gro Vz eē locū ī rebz īcorpalibz ut ī
fruitutibz actōibz a hmōi-ex̄ 8 cā-pos-
a ppe cū eccā xvj q-z-q̄s ac-vsucapio

vo est de mobilibz a oplectriēmo. sed
pscptio requirit maius tps ut iā dicē²
A. Ad predicta facit in Insti. de vsu-
cap. in prin. B Als vo qcqd de pscp⸗
tōe dra de vsucapi. intelligi debz

¶ Que res pscribi pnt vl q nō pnt.
Rō Gnalr oēs res a omē ius pscribi
pt ex co. ad aures. C. de pscp. xxx. vel
xl. ānoz. sic in rō. Exapiūt qdā. In
pmis qdē i ēmibz nullo tpe pscribū²
ꝗ pt9 ex diuturnitate tpis augē² ex
de simo. cū in ecēie. xxxiiij. q. v. qd vo
Ite nō pscribit ō obrdiam visitatōz
a ōpauratōem q rōe visitatōis debēt
ex co. cū nō licēat. a c. cū ex officij. ex
de cēsi. cū instātia. Et talia qdē ñ psc
bit sbdit9 qr ea debz plato Ali9 tñ pt
talia pscribē. utputa abbas vl ali9
plat9 pscribit ō epm area sbditos e9
Et sic dic ino. In B casu l; sbdit9 ali
qlr pscribat ñ pscribit noie suo ꝗ po
ti9 noie alteri9 cui d sbiectōe rñdet ut
in dcō. c. cū ex officij. Ite ecēe a cetera
sacra vl religiosa loca dcāe pmicie a
oblatōes nullo iure pnt a laycis p⸗
scribi vl possideri. xvj. q. iij. Ꝓ pōt. ex
de pscp. cām q. a c. si diligēti. Et de B
d Decāe. iij. Ꝓ xj. q incipit. vtq dcāe p
scribi. Ite nō pt pscribi limes vl qd
adhereat limiti epatuū l prochiaz. x⸗
vj. q. iij. licet. a c. int. ex de proch. fu
p eo. Rō ē ne kmini epatuū vl pro⸗
chiaz ofundāt. A Qd bñ colligi² ex
iuribz allegatis B Limes tñ pdiorū
pt pscribi. xvj. q. iiij volum9 ex eo. qr
Ite nec liber lō pt pscribi. xvj. q. iij
Ꝓ pt Ite res publice q sūt i vsu ppli
romani l aliaz ātatū. ut vie. platee
pōtes. aqduct9 a hmōi :nō pscribūt
Intellige nec in toto nec in pte. ff. d
vsucap. vsucapionē. C. d opi. publi
l. pscriptio. A In dicta. l. vsucapiōz.
d: Vsucapionē rapiūt maxie res cor
pales. exceptis rebz sacris scis publi
cis ppli Romani a ātatū. Ite liberis
lōibz B Ite publice fūctōes siue cui
lis canō q. s. solui debz reipublice pro
agris ñ pscribūt a colonis. ut in dcō
Ꝓ pt Ite possessiōes agroz nō pscri
būt a colonis. C. de pscp. xxx. vl. xl.
an. male agitur Ite res furtiue vl vi
possesse seu etiā q nascūt ex eis nō p⸗
scribūt á vsucapiūt. ut Insti. de vsu
ca. Ꝓ furtiue. A Idē qd i B. Ꝓ nōt i sū
li. ij. ti. v. q. cxxiiij. ꝑm ray. a los. B.

¶ Que sūt spēs pscptōis. Rō ꝑ; rai.
Omissis multalijs: due sūt Vna est
em lōgi tpis. ut. x. ānoz int pntes. l
xx. int absētes a intelligū² pntes q st
in eadē puincia. ꝗ lo die dnt intelligi
in ātate ꝑm. Ac. ut nōt. C. de pscip
lon. tēp. cū in lōgi. A In glo. q ec as
signat rōem qr lo die singule ātates
hnt sua regimia sic olī singule puin
cie. B De re vo nō differt vbicūq; fit
ut in eadē. l. Alia pscptio ē lōgissimi
tpis. ut. xxx. vl. xl. ānorū. a hec lo cū
h; int laycos vl puatas psonas. xvj
q. iij. Ꝓ pt. Cōtr ecēas vo qscūq; ncēa
tia est pscptō. xl. ānoz siue puata p
sona siue ecēa ō ecēam pscribat. xvj.
q. iij. qs actōes. A Et ibi sbdit² Vsuca
piōe triēnij pscptōe suū locū hñ tibz
B. Et. q. iiij. nec decēnij Exapit roma
na ecēa ō quā nō pscribit ñ spacō cē
tū ānoz. xvj. q. iij. nemo. ex eo. cū no
bis. A Idē in sū. e. ti. q. cxxv. ñ q ibi
nota² ꝑm los. glo. ray. a Vl. q pntes
intelligūt q sunt in eadē puincia. B

¶ Quid si possedi rē tuā te pnte p. v
ānos a demū te absēte p alios. vRō
Rō est opleta pscp°. ꝗ sic duplicat
decenniū vbi nullo tpe fuisti pns: sic
te absēte dēt duplicari qcqd de decē⸗
nio restabat. ut. C. de pscp. lon. tēp.
Autē. q si in qbusdā. A Idē in dicta
cxxxv. ꝑm cū. los. B

¶ Vtq ī pscptōe requirat lō fides. Rō
Sic ꝑm canones. ꝑm āt leges requirit
lō fides in pscptōe. x. vl. xx. ānoz. C.
de pscp. lō. tē. in autē. male fidei. A.
Ibi d: male fidei possessoē alienante
cessat vsuca. a lōgi tpis pscptō si re
r9 dns igrat ius suū a alienatōz; fac⸗
tā. Spectat g. xxx. ānoz defensio. B
S; in pscriptōe. xxx. l. xl. ānoz. ñ re
qrit xvj. q. iij. Ꝓ pt a ex e. vigilāti. C.
de pscrip. xxx. vl. xl. ānoz. cū notissi

mi·a·l·si ḋs emptōis·ñ velis dicere leges ipas cē correctas· ex eo·c·vlt· qd pt pp facere ppter piculū aīe·utd· Papa·ꝗ penk·A·Poti9 videt añpe· Et sic ē veritas ꝙ dicte leges sūt correcte ſm Ray· a Hostiē·a Jmo· et Ber·ut notat in sū·eo·tit·q·cxxx·B· Et req̄rit bona fides nō solū ab initō sed ē in q̄lib3 pte pscptōis· ut in dicto·c·vl·a in c·vigilanti·ex de re· iu· possessor·li·vj· Sed ſm leges vbi req̄ reba² bona fides sufficiebat tm̄ eā ab initio habuisse ut in dicto·ꝗ pt·a in dicta·l· cū notissimi·q̄ ut dixi ppt pi culū aīay nō hnt locū· Hec nōt Jo· an·sup dicta regula·A Et ꝗ satis ex psse colligit in dicto·c·fi·vbi 8:Diffi mim9 ut nulla valeat absq; bona fide pscptio tā canonica q̄ ciuit·cū grā liter fit omī ostitutōi atq; cōsuetudī derogādū q̄ absq; mōzli pctō nō pōt obſuari Vñ optet ut qui pscribit in nulla pte tpis: hēat ōsciam lesam rei aliene·Et si aliq̄ doctores videāt dicē ꝙ pscribat debitū spacio·xl·ānoy ē ab eo q̄ sciebat se debitorē: pt intelli giveꝝ qñ ex hac scia ñ ostituit male fidi puta q; ex rōnabili cā cogitabat creditorē sibi remisisse ñ petēdo p taz longū tpſ cū potuisset petere si voluisset Sed in dubio remittē ñ psumit ñ ex amicicia·vt pntela vt alia oiectura aliꝗ ofidat·cū nemo estimet rē suā iactare·ff·de pba·cū de indebito·Jtē iuris igrātia ñ facit aliquē bone fidi possessorē·ut si ḋs credat pupillū vel illū q̄ cuātorē h3 posse rē suā alienare sine aucte tutoris aut curatoris·ff·de vsuca·nūq̄ ſm ray·glo·ci9 a vl·a ī sū·eo·ti·q·cxxvj·Jtē mala fides vēditoris seu principat autoris noc; q̄ ad pscptōez·x·vt·xx·ānoy·ut in Autē· male fidei·C·de pscp·lon·tēp·Jdē qñ res fuit furto seu vi possessa ñ postea redierit in liberā ptātē dm̄ Aliꝗ āt mala fides autoris ñ nocet pscribēti in Jnsti·de vsucap·ꝗ furtiue cū se·Et nōt in dicta·q·cxxvj·Jtē si ḋs hēat ōsciē tiā dubiā nō videt bone fidei·q; hec ē bō fides ut rāpiēs credat trdētē ē dñ; vt hēz pbabilr: ius alienādi ·s·q; fit p curatorē vt tutor·ff·de v·sig·l· bone fidei ut nōt in dicta·q·cxxvj·a glo·ī c·si diligēti·ex c·ñ fuisset dubiū seru· plosū a ñ rōnabile·q; si ei ñ ōsētia² ñ obsistit bone fidi·ex sen·exc·inḋsi·B

¶ Vtz ille q̄ cōpleta pscptōe incipit hēz malā fidē tenea² restituē·Rz° hos· Si ex omī pte pscptōis hūit bonā fi dēziā res illa facta ē sua de bñficio iu ris Vñ tūc ñ ē dicēdū q; hēat ōsciaz rei aliene ꝗ tm̄ rei q̄ fuit aliena Jdē ber· Jo·an·a q̄i oēs·A·utz in sū·e·t·q·c xxxj·B Si tñ ḋs hēt ōsciaz ī ōziū a ñ posset eā deponē tenēt ad restitutōz·A ꝗ fuit dcū; ray·utz ī dcā·q·cxxxj·B

¶ Sz ḋs 8z possessor bone fidei·Rz° bō fides intē² cū aliḋs credit trdētē ē dñ; vt hēz ius distrahēdi·licz ertet ī fcō· ff·de v·sig·l·bone fidei· a ꝗ bō fides psumit ñ pbet ōziū·ar·ff·de pba·re ti9 Qñz tñ psumit ōziū ppt denūciati onē·C·de rei·vē·si fūdū·vt q; merca² ō leges·C·de agri· a cōsi·l·quēadmo dū li·xj·vt si emit a curatorē meo p collusiōz vt q; emit a p digo vt luxu rioso cui bis intdcū; ē·ff·p emptorē q̄ fūdū·ꝗ q̄ sciēs·a·l·si ḋs·A· Et ibi 8z q; emēs ab eo q̄ statū ī malos vsus ōsūptur9 ē psumit male fidei Nec ibi distinguit vtz sit ei intdicta admīs· tratio bonoz vt nō·B Nōnt hec ex e· si diligēti Jdē Jo·an·A Hec intelli· gēda st ſm ea q̄ añ pxi^m ꝗ posita sūt in additōe·B

¶ Vtz in pscptōe req̄ra² iust9 titul9 Rz°·Si ius cōe vt psūptio nō est ōtē possessorē sufficit bō fides·aliꝗ nēte est allegare titulū a pbaē·ñ alleget pre scptio tāti tpis cui9 ōtrarij nō sit me moria·ex eo·cpm·li·vj·

¶ Vtz ī pscptōe req̄rat possessio·Rz° Sic·a dz ē ōtiua·q; si interrūpa² pos sessio: intrupta ē pscptio·xvj·q·iij· ꝗ pt·ex·eo·id· Sz si fiat intruptio ci uit·s·p litē ōtestatōz ñ curit amō p scptio·q; psumit titubaēa malā fidē hēz·Hec Jo·an·ex de re·iu·sine pos·

sessione. li. vj. A. Hoc pbatur in dicto. ff. potest. xvj. q. iij. B

¶ Quart interrumpa² possessio naturalit. Rx°. fm Ray. Po occupatōem aq fiue fluminis occupātis fūdū Itē p violentaz deiectōez vl etiā si res sit a possessore furto sblata. ff. de vsucapa. naturalit Itē si ḋcūq mō amisit possessionē. seu animū deserendi habuit. ff. de seruit. vrba. pdi. si ceres. ff. j. Cō. Imo. A Cō. etiā Vl. ut in sū. e. ti. q. cxxvij. ad fi. vbi cē 8z fm glo. rai. q solo aīo pt ḋs desinere possidē. licz ñ possit solo aīo acḋere possessionē. B

¶ Qūo pscriptio interrūpat ciuilit. Rx°fm ray. In iudicio tribz modis. Prio mō p libellū pncipi oblatū. B valet tm in ḋbusdā actōibz q ānales wcāt. qz p9 ānū nō pnt mouerisicut est actio iniuriaza q̄dā alie. in Insti. de ppe. a tēpo. act. ēca pncipū Per talem ergo oblatōez libelli ppetuant. Scdō p q̄relā iudici factā. a cōuentōz rei. Et B valet in oīnibz actōibz. C. de scrip. xxx. l. xl. ānoz Sicut in rem. Itē in oīnibz actōibz interrūpit² pscriptio p litis otes. C. de pscrip. xxx vl. xl. ānoz. l. fi. A Itē ēdio p litis cōtes. a hoc in oībus actōibz valet ut in dicta. l. fi. q̄ p ray. ad hoc allegat Et ad scdm allegat. l. sicut in rē. C. de pscrip. xxx. vl. xl. ānoz. Et ad primū facit. l. ij. C. qñ libell9 prin. ob. a idē p oīnia dicit q̄si in litis cōtestatōe. a. qñ ahḋs ouent9 in iudicio sup rebz īmobilibz: q̄s possidet noīe alieno noīat dñm in iudicio a reportatis inditis ī q̄bz denūciet dño ut veniat ā mittat ipso q̄z mihilomin9 dño legitimis edictis wcato a iudice nō oparebit idem dñs. tūc enī lis est q̄si otestata cōtra eū q̄ntū ad interruptōz pscriptōnis ēt ut li. nō otest. Quomā. Et notat in sū. eo. ti. q. cxxvij. fm ray. et Glo. c9. B Extra iudiciū. do interrūpit q̄n q̄z modis. Primo° p vsuraz solutōez p quā interrūpit pscriptio q̄ currere videbat otra creditorē nō petentē debitū. C. de pscrip. xxx. vl. xl. ānoz. cū notissimi. Scdō mō interrūpit p secū dā cautōz. qñ debitor facit nouā cautōez. ut in dicta. l. cū notissimi Tercō p ptestatōez. ut qñ ḋs iusto metuvl alia cā impedit9 nō pt rem suā petēa ptestat coram iudice ordinario vl coram publicis psonis. ex de offi. or. Pastorat. ex de app. si iust9. xvj. q. iij. ff. si pōt A. in dicto c. si iust9 8z q pfata ptestatio qñ nō pt hāi iudex pt fieri coram tonis viris nec distinguit vtrū sint psone publice vl nō. B Qēto p denūciatōez facta colono. ex ut lite ñ otest. c. Qm. C. vbi ī rē actō expe. pt l. ij. A Ista denūciatō fit p citatōz facta de pndo iuri coram iudice sup re quā possidet nōie alieno. ff. glo. ray. ut ī dcā q. cxxvij. vbi a oia q̄ ī isto. ff. hñt nōnt fm Ray. Vl. a Imocē. B Qñto p sinodalem pclamatōez in sinodo gñali vl puinciali q̄ ali9 sacdos tenet rē ecāe sue. ex eo. sanctoz.

¶ In q̄bz casibz ñ currit pscriptō lz ñ interrūpat Rx°fm ray. in septē. Prio° tēpe plati q̄ male alienauit rē ecāe. Nā q̄diu ipse viuit A. a tenz eccā: ff. cū rai. ut ī sū. e. t. q. cxxviij. B Nō currit pscriptō ō ecāz ut nōt. xvj. q. iij Si sacdotes. Scdō toto tpe vacatōis ecāe q̄ petē hz. Tercio si plat9 ci9 hēti c9 fuerit. de hijs duobz. ex eo. c. j. et c. Audit Qēto tpe scismatic ex eo. Cū nob. A Ibi 8z de pscptōe q̄ ñ currit ō Rōnā eccā: tpe scismatic B Qñto tē pe excōicatōis ipsi9 plati. ñ sit negligēs ī petēdo absolutōez. ex de ocs. p tē. Ora. Sexto ō cū q̄ ē in etate pupillari. C. ī q̄bz cauf ñ ē necess. l. fi. A. ibi gñalit 8z 8 oīnibz minoribz ut ō eos nō currat pscriptio ñ. xxx. l. xl. ānoz Sed in. l. sic in rē. C. de pscri. xxx. l. xl. ānoz 8z q ō pupillū nulla currit pscriptio. B Septio qñ ḋs iusta cā ipedit9 ñ pt agē. ex de ap. ex rōe. ff. q̄bz ex cau. ma. l. q̄ q̄dēa. l. ñ ei. A Ibi 8z Nō enī negligētibz sbuāt: ñ nēitat rez īpedit. B. xvj. q. iij. Porro. ex de elec. nep defectu De B vide. ff. penl. A Idem in dicta. q. cxviij. B

Vtq; currat prescptio otra eū q̄ ali
qd diu soluit sine eā R° Nō currit ꝗ
pt retinē qd nō de iure pstitit ee si diu
illud soluerit C. de agri. a cēs. l. liti⸗
bz. ex de cēsibz. puenit. xvj. q. iij. Cle
rica c. si eps. A Idē notat Glo. x. q.
iij. c. qr nō ee ī dcā q. cxxviij ad fi. B
An currat pscptio otra eū q̄ nō pt
agere. R° Regularit nō currit. ñ p9⸗
q̄ q̄s agere pt iure non ipediēte. Vñ
otra filiūfamilias nō currit pscptio
in rebz aduēticijs. ñ exq̄ fuerit libera
t9 a pīna ptāe. nec mulier in dote ñ so
luto mūonio vl vivo vergēte ad ino⸗
piā. nec creditore ñ existēte debiti pe
tēdi oditōe vl aduenīēte die. Probā
tur hec C. de annali except. l. j. et ff. fi.
et C. de iu. do. l. in rebz. ff. omnis. et C. d
pscri. xxx. l. xl. ānorū. l. cū notissimi.
ff illud aūt. Exq̄ nota q̄ si credidi ti
bi centū vsq̄ ad decē ānos nō incipt
currere pscptio otra me ñ p9 illos de
cē ānos. A Hoc hēt in dicto. ff. i d. Et
idē qd in hoc. ff notat in sū. eo. tit. q.
cxxix. fm Rap. B.

Presumptio triplr dicit. Pri⸗
mo circa aliū ꝗ q̄ iuriste cōi
ter sumūt. quam a Gof. diffi
mit sic. Presūptio est alicui9 facti du⸗
bij q̄ñq̄ plena q̄ñq̄ semiplena pba
tio. Et de hac hēs s. Cōicare. ff xviij.
q̄ incipit. Vtrū corp9 xpi debeat dari
suspectis. a s. Cleric9. iij. ff. fi. a s. Ma
trimoniū. viij. ff. iij. ex. eo. p totū. A.
Et q̄le pctm̄ possit ēca hoc occurrere
pz p Rico. de ly. sup. viij. Math. vbi
dicit Sacēdū q̄ aliq̄s pt psumē seu iu
dicare malū de pximo multipliciter.
Vno mō ex evidentia facti. ut cū ali⸗
q̄s iudicat aliquē homicidam. qr vi
dit eū interficere hominē. a hoc nullu;
est pctm̄. Alio mō ex signis evidenti
bz ut si aliq̄s iudicat fornicatorē ali
quē. qr vidit eū nudū cū nuda. solu;
cū sola. a hoc silr nullū est pctm̄ Ter
cio mō ex signis leuibz. a in hoc iudi°
est triplex grad9. Prim9 est qñ ex le
uibz signis aliq̄s incipit dubitare de
bonitate fratris. a hoc est pctm̄ veniale
qr pcedit ex humana infirmitate. a
hoc nō vocat iudicium. s. ppie. sed su
spicio. Secūs grad9 est qñ ex talibz si
gnis firmiter tenet in aīo q̄ frat̄ sit
malus. a hoc ppie dr iudicū. qr iu⸗
dicū importat sntiam. a tl est pctm̄
mōale si malū qd iudicat de fratre ex
leuibz signis sit d gñe pcti mortalis
Pctm̄ enī mortale est qd otraria ca
ritati. q̄ aūt aliq̄s pdicto mō iudicz
fratrē: est cōtra caritatē frat̄nā. Ter
cio grad9 est qñ ex leuibz signis ñ so
lū pdicto mō iudicat. sed etiā pcedit
ad punitōez fratrlic de facto. Et hoc
est grauiq̄ qr nō solū est otra caitatē
sed etiā otra iustice eq̄tatē. a de tali
bz intelligit illud verbū. Nolite iudi
care. ēt. B Secō mō dr psumptio circa
seipsū. s. qñ aliq̄s vltra rōem d se⸗
ipso psumit. De q̄ q̄dē Tho. ij. ij. q. c
xxx. dicit q̄ opponit magnimitati ꝗ
excessū. a etiā pz p Phi. iiij. ethi. vbi
dicit. q̄ psumptuosi ppter exteriorez
fortunā fiūt despectores a iniuriato⸗
res aliorū. a talis presumptio ut ibi
dicit Tho. sine dubio pctm̄ est quasi
otra ordinē naturalem exns. s. ut q̄s
assumat ad agēdum ea que pferūt
sue virtuti. qd ptinet ad rōez presūp
tōis sic ipsū nomē manifestat Huic
ergo presūptōi fm defectū opponitur
pusillanimitas. De qua habetur ff.
Pusillanitas Et int hec vicia media
virtus est magnanimitas. Tercio
dr presūptō circa deū. s. inordinata de
deo spes. De qua Tho. ij. ij. q. xxj. di⸗
cit sic. Sicut falsum est q̄ deus pen⸗
tentibus non indulgeat. vl q̄ peccā
tes ad penitentiā non cōuertat. ita
a falsum est q̄ in peccato perseveran
tibus veniam concedat. a a bono ope
re cessantibus gloriā largiatur. Cui
extimatōi cōformiter se habet pre
sumptōis motus a ideo est peccatū
minus tamē q̄ desperatio quātoma
gis ppium est deo misereri a parcere
q̄ punire. a hec psumptio opponitur
virtuti spei a vitio desperationis. de
qua s. Desperatio.

Primas-qre s. Pziarcha-
Primitie-Primitia fm Ray-ē
ps frugū seu fructuū dño offe
renda-A Idē i sū-li-j-t-xv-q-xlvj B
Vtr homīes teneāt ad solūcōdū p=
mitias-Rō-fm Tho-ij-ij-q-lxxxvj-
Primitie ptinēt ad ius natuāle-s-ut
hō ex rebz sibi datis a deo aliqd exhi
beat ad eī honorē-Sz q tribz psonis
-s-sacdotibz exhibeāt-ā de pmis fruc=
tibz aut in tali ntitate-A-s-fm mo
dū in veteri testamēto determinatū-de
q seqt-B Hoc qdē fuit in lege veteri
iure dino determinatū-i noua āt lege
diffinit p determinatōz eccie ex q hoies
obligāt ut pmitias soluāt fm osue=
tudinē pzie a indigētiā ministroz ec
desie-A Cō-Ray-ut in sū-e-t-q-xlvij
B-Per qd cōcludi etiā pt qbz dande
sint-s-hijs qbz est osuetū-a q eis ma
gis indigent-A-in sum-e-t-q-xlviij
Sz fm Ray-a hos-q pmitie dāde sūt
sacdoti prochiali-Sed Goff-dicit q
diuidēde sunt sic deame-ut ibi de q s.
Deame-iij-Hec pnt intelligi ñ aliō
apparat de osuetudie-ut ptactū est-
fm Tho-B-Et eodē mō pz quota ps
sit dāda-Nāa fm Imo-exq nō in=
uenit expssū de ntitate:relinqt ar=
bitrio dātis-ñ osuetudo aliō inducat
Vña addit Ray-q si eccia cēt tenuis
nec hzet sacdos vñ posset sustētari :ā
pliō dandū eēt-A-v cōsuetudo eēt eh
gēda p quā āpliō soluit vl saltē me
dia qñ varie sūt osuetudies fm cū-ut
in sū-e-t-q-xlix-B-ar-x-q-ij-Fls ius
vbi āt nō est osuetudo q pmitie sol=
uāt-a est obtēta a tpe d q nō est me
moria ñ solutes fm Rol-excusāt A
Hoc vero fz cū-si hmōi osuetudo sit sū
otradictōe obtēta ut i decā-q-xlix-B
Rincops-quō pricops a qcūq
dñs secularī sbsit pape hēt s.
Papa-Fiij-circa fi-Et de ma=
teria primcipis-vide s. Domin9
Priuilegiū qd sit-Rō Priuile
giū est puatū ius otra ius cō
mune indultū-Nā nisi aliqd
indulgeret nō esset priuilegium-ex-
de verbo-signi-Abbate-ex-e-in hijs
A Idē in sum-li-ij-t-v-q-lix-fm Ho
sti-et Goffre-B-
Vtr aliqd psit puilegium qd cōtr
net ius omune-Rō Tale priuilegiū
qñq cōcedi:ex de pau-qr in causis-a
nō est frustra sed potius da² multī ex
caus-Primo-qr magis solet timeri
qd specialī phibetur-q qd grialiter
xxiij-dis-q q-A Hosti-cui fuerūt di=
cta que in hoc-Fhñ²-ut pz in sum-e-
ti-q-lx-in hoc sic di-magis osueuit ti
meri qd specialiter cauetur-q quod
generalī indulgetur-B Item multi
quandoq sciunt priuilegia talia a ig
norāt iura-Itē cū frequēter iura ma
le obseruent ipsa p puilegia innouā
tur-ex de treu-a pace c-ij-
Quis possit cōcedere priuilegium
Rō-Quiaunq pōt legem facere et in
quibus pōt:pta priuilegiū indulge
re-ut papa in spiritualibus-a qñq
etiam in tpalibus ut in terris sue tē
poralis iurisdictōis vel qñ iurisdictō
ad eum deuoluerē-ut dz supra-Pa=
pa-Fiij-circa fi-a nota hic fm Bern
hardū q eccia romana siue papa nū
quā cōsueuit aliquem otra se priui=
legiare-ar-C-de sacrosanc-ec-iudem9
nullam a ar-ex de pscrip-cum ex offi
cij-Quod est otra eos qui dicunt vel
potius fingunt se habere priuilegiuz
q possint iudicare de rescriptis pape
et q absq eorum approbatōne non
sit pcedendum fm rescripta pape et
hmōi-Item pōt cōcedere priuilegiuz
impator in tpalibus sed nunquā in
spūalibus-qr de eis nil pōt statuere
xcvj-di-Bene quidē-Item pōt conce
dere priuilegiū eps-ex-de reli-do-con
stitutus-ext-de censi-cum venerabi=
lis-xvj-q-ij-Visis-ex-e-cum olim-ij
rñsio-j-dum tñ faciat volūtatem sui
capituli-ex-de iu-patrona-Pastora
lis-ex-de excess-prela-sicut vmre Mul
to fortius patriarcha-ext-de cle-non
resi-Cum ad hoc-A-Hoc fuit dictuz
Hosti-qui a addidit-Et breuiter in=
telligi pōt q quicūq pōt cōstitutōez

facere. et quatenꝰ a in quibꝫ ꝑta pui
legiū a indulgētiā ꝑt dare. Et idem
qꝫ in hoc. ff. notat in sū. co. ti. q. dxij.
fm cūdē Hos. a Bern. a Gof. B Qrs
aūt possit legē tacere. reqre s. Lex. ff
j. et. ij.

¶ Quis possit puilegiū interp̄tari.
Rꝰ fm Hos. Si verba sūt obscura sū
ambigua: tūc eꝰ est interp̄tari cuius
est a ꝯcedere. a interū negociū suspēde
tur. ex. de sen. excō. int alia. ex̄ de iu
di. cū remisset. Si vo nō sint verba ob
scura vl ambigua: tūc debꝫ diligēter
tenor ꝯsiderari. ex. e. Porro. a c. rece
pimꝰ. Et potiꝰ insistēdū est intentōi
puilegij q̄ verbis. j. q. j. Marchio. x
xxvij. di. Sedulo. ex. de verbo. sig. in
telligētia. a c. in hijs. Et q̄ntū fiei ꝑt
latissimē est interp̄tandū. ex. de dona
cū dilectꝰ. ff. de ꝯsti. pria. bñficia nisi
p̄iudicet iuri alieno. qr tūc reducitur
ad ius cōe. ex. s ꝯsue. cū dilectꝰ. ff. pe
nl. a fi. dū tñ aliq̄d opetur. ut s. ff j.
Con. Innocen. Bern. a Goff. A Idē
in sū. con. eo. ti. q. dxiij. B

¶ Vtꝫ puilegiū amittat ꝑ actū ꝯtrā
riū vl nō vtēdo a in q̄nto tpe. Rꝰ Mlti
circa hoc dixēt multa Vñ Bern. ex̄
de ꝯsti. cū accessisset. pꝰ multas opini
ones reātatas ꝯcludit sic. Meliꝰ vi
detur dicendū q̄ sicut sūt diuersa puile
gia a in diuersis casibꝫ ꝯcessa: sic qꝫ
libꝫ puilegiū locū habeat in suo casu
sicut in p̄scriptōe in q̄ diuersa tpa re
q̄runt vide s. p̄scptio. A Dic q̄ puile
giū amittit aliq̄n ꝑ actū cōtrariū. q̄
casu si sit ꝯcessū in fauorē psonaꝝ a
mittit etiā ꝑ vmicū actū. ex. de ꝯsti. cū
accessisset. vbi Ꝯ de q̄busdā canoni
cis q̄bꝫ fuerat cōcessū ne tenerēt hīe
p̄mioriū. q̄ si postmodū p̄mioriuꝫ
elegerūt. nō p̄ñt amplius vti dicta cō
cessiōe. Si vo fit cōcessū in fauorē ec
clesie: puta si alicui religiōi siue mo
nasterio sit ꝯcessū q̄ nō teneat solue
decimas: tūc nō amittit puilegiū nisi
p̄latꝰ tāto tpe ꝯtrariauerit q̄ p̄scrip
tio sit cōpleta saltē lapsu. xxx. ānoꝝ.
ex̄ s pui. si de ꝯtra. c. accidētibꝫ licꝫ ali
ter p̄scptio nō currat ꝯtra eccām nisi
xl. ānis qr cū puilegiū cōtra ius cōe
cōcedat: citꝰ amittit. Sā defacti res
ad naturā eiꝰ reūtur. fm Hosti. a i sū
li. j. ti. xv. q. xiiij. Itē pdit ꝑ ꝯtrariā
fmam ꝑ p̄scriptōeꝫ. ꝑ renūciatōeꝫ. ꝑ
reuocatōem. a ꝑ abusionē. xj. q. iij.
Priuilegiū. Et de hijs plenꝰ notat
ꝑ Hostiē. ut pꝫ in sū. dicta. q. xiiij. et
li. ij. ti. v. q. dxiiij. B

¶ Sed q̄d cū aliq̄s allegat a oñdit p
uilegiū. sed nō fuat ei. Rꝰ fm Hos.
Sā nō debꝫ isti imputari. ff. ꝯmodati. l.
ad eos. nō obstāte si obiicia² q̄ nō fu
it vsus vl q̄ ꝯtrariū factū ē Quō enī
vtēt puilegio q̄ vti nō p̄mittit: nī fo
rte si fma ferret ꝯ eū a nō appellaret.
ex̄ de sen. a re. iudi. fuitꝯta. sed ille q̄
se opponit: puniēdꝰ est. ex eo. dilecti.
A Idē in sū. li. ij. ti. v. q. dxv. B

¶ Qñdo puilegiū dꝫ reuocari. Rꝰ fm
Hosti. Sā decet q̄ reuocet sine cā. ꝗ
cū causa ꝑta debꝫ reuocari. ut puta si
aliq̄bꝫ religiosis ꝯcessū sit puilegiū
de nō dandis decimis ꝓpter eoꝝ pau
ptatem: deinde ditati sunt: ita q̄ eti
am dando decimas p̄ñt cōmode sustē
tari: a nō dando enormiter ledunt
prochiales eccē: debet cessare priui
legium. a sic intellige. ex. de dei. sug
gestū. a c. Sup. Itē si quis non ser
uat priuilegia superioris cōcessa sub
ditis: etiā ipius priuilegium merito
reuocat. ext. eo. dilecti. Sed nota hic
q̄ si superior ex certa scia cōfirmauit
priuilegiū concessum ab inferiori nō
poterit reuocari postea ꝑ inferiorem
xxv. q. ij. Priuilegia. j. a. ij. a c. seqn
tibus. Idem in sū. cō. eo. ti. q. dxiiij.
fm Hosti. qui a addit. Iō impator
vel rex priuilegiū ꝯcessum eccē etiaꝫ
ꝑ dñm papam quē constat supiorē
esse omnibꝫ ex certa scia cōfirmatum
non poterit reuocare. B. De priuile
giis exemptōnis a de ipis exemptis
habes plura s. Exemptus.

Probatio. ꝑ que aliq̄ ꝑbant.
Rꝰ fm Bern. Sicut per testes
a instrumta ꝑbāt aliq̄. ita eē

scriptura antiquū libroꝝ facit fidē. ex eo. cū cām. ex de pscrip. ad audiētiā. Item si reperiat scriptura in aliq̄ cohū na. vl lapide: ei statur. xxiij. q. ij. sane ij. Sed ad hl Hostien. sic addit. Caue tñ tibi. qr ñ omia talia faciūt plenā fidē: sed illa tm q̄ sub fideli custodia remanēt. cetera adminicula pstant nō pbatōē: A Item in sū. li. ij. ti. v. q. dxx vij. vbi addit q̄ dicta custodia dz ee ee publica sm eundē Host. B

Professio. De mā pfessiōis. qre s. Nouiq̄ a religio. iiij.

Promissio. q̄d s illo q̄ aliq̄d p̄misit. a postea nō facit. Rō sm Tho. ij. ij. q. cx. si ille q̄ pmittit aliq̄d habz animū faciēdi qd pmittit nō mētitur qr nō loq̄t ctra illud qd gerit in mēte. Si vo nō facit qd pmisit: tūc vide² infidelē agere p hoc q̄ animū mutat Pōt tñ excusari ex duobz. Vno mō si pmisit illud qd est manifeste illicitū qr pmittēdo pecauit. mutādo āt pos tū bñfacit. A Facit. xxij. q. iiij. in mat B Alio mō si fuit mutate ꝛditōes pso nay a negociorū. ut cm dic sene. in li de bñficijs ad hoc q̄ tō teneat facere qd pmisit: requirit q̄ omia immutata pmaneāt. Vñ a apls nō est mētitus nō implens qd pmisit cū nō iuit cho rinthū. ij. Cor. j. et hl pter impedimēta q̄ supueneūt. Et nota sm Ber. q̄ ex nudo pacto siue pmissiōe oriē actō tic; sm leges sit ꝛtra. Et q̄ mōrlē pec cet recedēs a pacto. nō hoc ee d pa. c. j. A. in glo. Et ad hoc facit qd notat Tho. ij. ij. q. cx. ar. iiij. videl; q̄ omē mēdacū qd venit ꝛ honorē dei vl dānū primi p̄ximi p̄iudiciū dr a mōrle. In alternatiuis pmissiōibz a debitis: electio est debitorē a sufficit alter adimpleri. in institu. de acti. ff. Preterea. ee de re. iu. in alternatiuis. li. vj.

Prudentia carnis. vtr sit pēc; Rō sm Tho. ij. ij. q. lix. Prudētia carnis p̄prie dr qn aliq̄s bona carnis hz ut vltimū finem vite suē. Hoc āt manifestū est q̄ est pecatū. qr p hoc ordinat circa finē vltimū q̄ nō ꝛsistit in bonis corpis. sed animē Vñ ad Ro. viij. Prudētia carnis inimica est deo. Et q̄dē prudentia carnis accipiat sm absolutā prudētie rō; ita sc; q̄ in cura carnis ꝛstituat vltimū finis totius vite. sic est pecatū mōrle. A. qr prudētia p̄pe est circa ea q̄ sunt ad finē totius vite studiosa inq̄sitio. ut pōt colligi p eun. Tho. et in sū. li. iij. ti. xxxiiij. q. cxxxi. vbi notat omia que in h c. hñt. B. Si vo accipiat sm vōem ptiularis prudentie. sic est pctm veniale. Cōtingit em qñq̄ q̄ aliq̄s inordiate afficit ad aliqd delcābile carnis absq̄ h q̄ aūta² a deo p pcēm mōrle Vñ ñ ꝛstituit finē totius vite in delectatōne carnis. a sic hīe studū ad hāc delectatōē assequēdā est pctm veniale Si vo aliq̄s curā carnis referat ī finē honestū. puta cū aliq̄s studet ꝛmestiōi p̄t corpis sustētatōē nō voca² prudētia carnis. qr sic vti² hō cura carnis ut ad finē p̄dica². Notādū etiā q̄ sb prudentia carnis ꝛplēdit ee prudētia h9 scū. qr ecē exteriores res mūdi appetū9 p̄t carnē

Pubes. require s. Impubes.

Publice honestat iustitia vite s. Impedimentum. xiij.

Pudicitia. Sicut ponit Tho. ij. ij. q. clj. Nomē pudicitie a pudore sumit: in q̄ verecūdia sigficat. a iō optet q̄ pudicitia p̄prie sit ē ca illa de q̄bz hoies magē verecūdāt. Maxime āt verecūdāt de actibz veneris. ut dic Augu. xiiij. de cī. dei. Vnde neq̄ actū cōiugat verecūdia caret. et hoc iō qmotū membroꝝ illoꝝ impio vōis nō sbdit Verecūdat āt homo ñ solū de illa mixtiōe venerea. sz ee de q̄ buscūq̄ signis ei. ut dicit Philo. ij. rethorice Et iō pudicitia attēdit circa venerea a p̄cipue ēca signa venereorū sicut sunt aspectus impudici. oscula tactus. Et quia hec magis solent deprehendi. idro pudicitia magis respicit huiusmodi exteriora signa Castitas aūt magis respicit ipam venerea ꝛmixtiōē; Intēdū tñ vnū p alio ponit

Punitio sine culpa ñ subsit cā
nō est aliqs puniēdꝰ. ex 8 re
iu. sine culpa. h. vj. De puni
tōe quā habz facere plat. qre 8. Cor
rectio. j. Itē supra Disciplina. Itē su
pra. pena. j. Itē de punitōe an sit di
mittenda ꝓter scandalū. vide ⁊ scā
dalum. ff. vj.

Purgatio qd est. Rꝰ fm Rap.
Est de obiecto crimīe innocē
tie oñsio. sc; p iuramētū l alio
debito mō ꝗ; Gof. a habz duas spēs
Vna 8z purgatō canonica. alia dicꝫ
vulgaris. Canonica fit qñqꝫ p solū
iuramētū ipsi9 diffamati. qñqꝫ ecꝫ p
iuramētū testiū ꝓpurgātiū. s. a iurā
tiū q credūt illū ver iurasse a innoxi
um ēē. a ista purgatio approbat tāq̄
bona. ij. q. v. fere p totuz. Vulgaris
vo purgatio est q a vulgo inuēta ē.
ut ferri candētis. aq̄ feruētis. seu ecꝫ
frigide. duelli a hmōi. Hec in toto re
probata est tāq̄ a dyaꝰ inuēta. ij. q. v
memīā. a c. ꝓsuluisti. a c. monoma
chiā. Et est ꝓtr illud Deut. vj. Mat.
iij. et Lu. iiij. Nō tēptabis dñm deuz
tuū. ut ī c. monomachiā in fi. a. xxij
q. ij. qri². a de ista materia hēs 8. Du
ellū. ff. penl. A Idē in sū. cō. li. iij. ti. x
xxj. q. j. et. ij. fm Rap. glo. ei9. B.

¶ Sed qñ est indicēda purgatio. Rꝰ
Qñ qs ē publice infamat9 de crimīe
a ꝓuinci nō pt. seu etiā nō accusaz ex
de pur. ca. nos int alia. A. vl ec ꝓt
aliā crimīs vehemētē suspitōem. ut in
c. int solicitudīes. ex c. de q ⁊ fi. ff. B

¶ Sed cū qt psōis debz fieri purgaꝰ
Rꝰ fm Rap. Numer9 cōpurgatoruz
taxabit arbitrio bōi iudicis. Qñqꝫ
em maior qñqꝫ minor numer9 taxā
dus est fm q infamie vl crimē sunt
maius vl min9 grauia. ij. q. v. Presbi
a c. oñibz in fi. Vñ Imo. indixit
auidā decano purgatōez cū. xiiij. sui
ordīs. ex de pur. ca. int solicitudines
a auidā epō indixit purgatōez cū du
obz abbatibz tñ. ex de purg. ca. cū in
iuuētute. Et ad hꝰ. ex de accusa. cū. p.
A. Idē in sū. cō. co. ti. q. viij. B

¶ Quales dñt ēē ꝓpurgatores. Rꝰ.
Si pñt haberi aliq̄ eiusdē ordīs vl di
gnitatis: hzi dñt. ex de pur. ca. int so
licitudines. alꝫ si haberi nō pñt puta
q illi fūt inimici euz alijs inferioris
ordinis vl etiā cū laycꝫ possz quis se
purgare. ij. q. v. si legitīe. a c. oñibz
in fi. ex de pur. ca. cū in iuuētute. dis.
lxxxj. Clerici. Dñt tñ ēē viri catholici
A. a vita pbati. ut in ca. int solicitu
dines. de q ⁊ B. a q ꝓuersatōz a vitā
eiz etiā trāsacto tpe nouerint A. non
solū in pñti. ut in tex. q seqt B. ut in
dicto. c. int solicitudines a ca. se. Qñ
etiā cū mulieribz religiosis a honeste
possz qs se purgare. xviij. q. ij. in dcā
ma in fi. A Idē in dicta. q. viij. B

¶ Corā quibz debz fieri purgatō. Rꝰ
Si aliqs est infamat9 apud ꝓlīn: dz
se purgare in publico. si apꝰ clerz co
rā clero. si in vtroq casu: corā iudice
xxiij. di. illud. xxij. q. v. de crimīe. A.
Idē in dicta. q. viij. B

¶ Que forz iuramēti in purgatōe Rꝰ
Forz talꝫ erit. Ego N. iuro q nō feci ta
le qd p me nec mādaui nec ꝓsiliū: nec
fauorē nec auctez dedi. d. l. si qs viduā
ij. q. v. auditū. ex de pur. c. Quotiēs
a c. fi. Pōt etiā addi. nec ratū hūi q
meo noīe factū fuerit. ex de testi. spo
cū ad sedē. ff. de via vi. ar. l. iij. ff. cū p
cur A. Quidā ēē addūt. Nec sciui l si
sciui ꝓhibē ñ potui. ut in dcā. q. viij.
vbi nōnl oia q ī isto. ff. hñz B. Cōpur
gatōes iurabūt sic. Juro sū iuramē
q credim9 ver ēē id qꝰ ipē iurauit ex
c. Quotiēs. Vl breui9 ꝗ; gof. Infama
t9 iurabit se īmunē a crimīe de q infa
mazꝫ. Hec forz expsse ēprobaz ex. c.
fi. iō prima melior est. B. a ꝓpurga
tores iurabūt se credē illū ver iuāsse

¶ Qd si infamat9 defecerit in purga
tōe. Rꝰ. Punīet tāq̄ ꝓuict9 ex de ac
cū. p. a ex de fimo. de hꝰ a c. insinuatū.
Si vo purgatōz rite fecerit: iudex sine
mora a difficultate dz suspēdiō; si forte
fē fuēit relaxaēa cū ab infamia crimi
nis absoluē. A. a cū bōi testionij ānū
diaē ī c. qꝰ seqz B. ex 8 pur. c. ex tua

¶ Quid si purgatio ñ fuit rite facta. Rō. Si nō fuit facta cōrā suo iudice vl̄ etiā cōrā eo. ⁊ fuit facta purgatō vulgaris etiāsi infamat⁹ absolut⁹ fuerit nihilomin⁹ tenebit̄ iterū canonice se purgare. ex de pur. c. ex tuaq; c. cū dilectis. A Idē ī dcā. q. viij. ꝓm Rap. B

¶ Vtrū purgatio ꝑ fit recipiēda qñ infamat⁹ offert cā. Rō. ꝓ; Rap. duo casus sūt in q̄bz ñ d; recipi. Vn⁹ est qñ crimē est notoriū Alt̄ est qñ est accusator a offert ꝓbatōz. ex de pur. ca no. c. ij. a c. cū dilectis A ⁊ fuit dictū Rap. utz in dicta. q. viij. p dictū c. cū dilectis. siue. c. ij. qd̄ ad ⁊ nihil faceré videt. B

¶ Vtq; iudex possit indicere purgatōnē ei quē suspectū habz ipse tm̄. Rō. Nō. nisi forte accusat⁹ fuerit a remaneat suspect⁹ suo epō aut sacerdotibz á honestis viris. ij. q. v. omnibz. A. ⁊. qñ ex ipso processu liqz delictū nō sit plene ꝓbatū tñ accusat⁹ remanet suspect⁹ etiā soli iudici. ut pz in sū. co. ti. q. ix vbi hec notāt ꝓm Rap. Et facit. ex c. inter solicitudines. B

DVrgatoriū Ignis purgatorij etiā si et̄n⁹ nō sit miro tñ mō grauis est Excellit em̄ oēm penā quā aliq̄s vnq̄ passus est in hac vita. Nūq̄ in carne tanta pena iuēta est. licet mirabilia martires passi sūt tormēta. a multi neq̄ter quanta sepe sustinuerūt supplicia. Hec de pe. di. viij. c. fi. A Poti⁹ videt. ⁊ penul. B Et q̄si cadē. xxxv. di. qualis in fi. A cōiuncto ca. q̄ in aliud. B

¶ Que crimina purgāt̄ in purgatorio. Rō. Nō capitalia ⁊ minuta. xxv di. ⁊ alt̄ ca. a c. q̄ hs hic Ite illa pcta de q̄bz nō fit sufficēs pnā ut s. pnā j. ⁊ vij. a pnā. ij. ⁊ iiij. A Clari⁹ī purgatorio purgāt̄ pcta de sui natuā venialia. l̄ q̄ sūt facta venialia p pnāz verā. si de eis nō est plene satisfactuz de pe. di. viij. ⁊ fi. B

¶ Vtq; existētes ī purgatorio possint iuuari ab existētibz in ⁊ sclo. Rō. ꝓm Pe. sic utz. ij. mach. xij. Sāctaq; salubris est cogitatio p defunctis exorare ut a pccis soluant̄ Nā a Apost. j. co rin. xij. loq̄t̄ de corpe mistico ad similitudinē corpis humani. A Corp⁹ misticū Sr ecclā Ro. xij. ibi Multi vnum corp⁹ sūt̄. B In corpe vero humano natura p vnū membz supplet indigētiā alteri⁹ Ergo cū grā sit potētior q̄ natura: in corpe mistico vnū mēbrū pt supplere indigētiā alteri⁹ Et hinc est q̄ suffragia mēbrorum ecclē pūt p desse mēbris indigētibz. Quia ꝛo p mortē nō desinūt ēe mēbra eiusdē corpis suffragia viuoz pūt p desse eis de functis Vñ Aug. Nō est negādū spē defunctoz pietate suoz viuētiū posse releuari Cō. Tho. ī. ij. ij. d. xlv. A Idē in sū. li. iij. ti. xxxiiij. q. clxiiij. B Et de hac materia vide ⁊ Suffragium.

DVnificatio p⁹ partū. Vtq; ꝓpt̄ ptuz debeāt mulieres abstinē ab ingressu ecclē. Rō. Si intrare volūt ecclam ad agēdū grās: nō peccant nec sūt ꝓhibēde. Si tñ ex veneratōe volūt aliq̄ntulū abstinē: deuotio eaq; nō est improbāda. ex c. ca. Vno

¶ Vtq; vir cognoscēs vxorē añ purificatōez p⁹ ptū peccet mōrliter. Rō. ꝓm Wil. Nō credo licet videat̄ ꝛatra. v. di. ad ci⁹. xxxiij. q. iiij. si cā. xxxij. q. iiij. Ouigo. a. q. vij. Nō solū. Omnia illa capitula loquūt̄ d̄ honestate a ꝛsilio Sed q̄ vxori debitū reddit hijs tpib⁹ nō peccat sed tñ de honestate a ꝛsilio nō debz reddere. nisi timeat̄ fornicatō sicut notat̄ dicto c. ad ci⁹ A. in glo. q̄ dicit. q̄ iō hijs tpibz ꝓhibe² vsus matrimonialis qz ex tali coitu nascūt̄ filij mortuosi lepzosi Ite dicit q̄ si mulier petit a viro debitū tpe mēstrui l̄ purificatōis nō debz reddere ñ timea² de fornicatōe. q. sic innuit q̄ dictū Augustini nō sit de consilio. ⁊ de debito. Puto q̄ pt distinguī int̄ exactū a exigentez. ꝓm q̄ p̄dictū est de tempore solemnitatum et ieiunioz supra. Debitum cōiugale. ⁊ vj. cum additionibus. B.

PVsillanimitas vtq; sit pctm̃ Rº fm Tho · ij · ij · q · cxxxiij · Sicut p psumptōem aliqs excedit ꝓportōnez sue potētie dū mitit ad maiora q̃ possit: ita a pusillanim9 desistit a ꝓportōe sue potētie: dū recusat in illud tēdere qd est sue potētie omē suratū · a iō sicut psumptio est pctm̃ ita a pusillanimitas q̃ est ꝯtra naturalē ordinē q̃ vnaquecq; res naturalit inclinat ad exeq̃ndam actionē omen suratā sue potentie Inde est q̃ seru9 q̃ accepta pecunia domini sui fodit in terrā · necq; opatus est ex ea ꝓpter q̃ndam pusillanimitatis timorē punit a dño · ut habet Math̄ · xxv · et Luce xix · De psūptōe hēt s̄ · Presūptio

QVarta multiplex ē · s · falcidia · trebelliamica · a legitima sive debita filijs iure nature q̃ est redacta ad terciā · de hijs tribz hē tur s̄ · Legitima · ff · j · Est a q̃rta de funeralibz quā dnt pdicatōes a minores de sepulturis apd eos ut ff · Sepultura · iij · ff · j ·

QVestuarij · questores q̃ discurrūt p elemosinis ꝓhibēt admitti · nisi exhibeāt veras lrās apicas vt dyocesani · A Litere autē apice acceptari nō dnt: priusquā fuerint p dyocesanū diligēter examinate · ut in de · abusionibz · ex de pe · et re · B · a nihil ꝓponant nisi qd in literis ꝯtinet Et ponit forma literaq; · ex de pe · et re · cū ex · co · B

¶ Questuarij tales dnt ēē modestia discretia ne in tabernis aut alijs incōgruis locis hospitent nec faciāt incōgruas expēsas nec assumāt habituz false religiōis · ex de pe · a re · cū ex · co ·

¶ Ad questuarios nullatenus ptinet pdicare · q̃ trm̃ caritatiua sbsidia petere a indulgētiā si quā habent exponē ex de hereti · ut officū · li · vj · a in de · abusionibz de pe · Et si p eos ipe dirit officū inq̃sitoq; pnta dnt ab ipsis cōpesci a remoueri a pdicatōe ut in dicto c · ut officū ·

¶ Questores nō dnt cōcedere indulgētias motu suo de facto · nec dispēsare sup votis · nec absoluere a piurijs homicidijs · a alijs pcis confitentes sibi · A Et sic videt eis pmit9 intdictū officū audiēdaq; cōfessionū · Sed forte ꝗ intelligit de grauioribz a reseruatis · sicut pz in exemplis positis · a per rōem dicte de · abusionibz · s · ne auctoritas clauiū veniat in cōtemptum · B Nec male ablata inēta data sibi aliqua pecunie q̃ntitate remittē · Nec etiam aut quartā ptem et hmōi de iunctis penitētijs relaxare · Nec aiaz ut mēdacit asseit de purgatorio trahere Nec plenā pctōq; remissiōz īdulgere · Nec a pena a culpa absoluē · et omia pīuilegia sup predictis vl aliquo pdictorū reuocata sūt ut in de · abusionibz de pe ·

RAptor · j · s · qñ p violentiam q̃s rapit res alienas · Cui9 pena est fm leges q̃ si agat infra ānū duplū ꝯputata · scz ipsa re · Pyanum vō in simplū · ff · ꝗ tho · rap · l · j · et · ij a ad istā penā raptor q̃dē tene² solū postq̃ ꝯdēnatus est · ut ponit Tho · ij · ij · q · lxij · A · De hoc latius est dictū s̄ · Pedagius · ff · ij · Cū additōe · B · Si vero agatur criminaliter: tunc ꝓpter vim sine armis punit² in terciā ptem bonorum a fit infamis · ff · de vi · pu · l · j · pri · rñso · et · l · fi · Et de hoc vide s̄ · Infamis · Si aūt cum armis punit² de portatōne: scz quia deportaba² in insulam et perdebat omnia bona sua · ut in insti · de pu · iudi · ff · Itē lex iulia · de vi · Secm̄ canones vero raptor multiplicit punit² · Et prima pena est q̃ excōmunica² · scz ab illo epō in cui9 epatu rapinam fecit · ex · e · c · j · vj · q · iij · Placuit · Item denegatur ei pnia nisi restituat oblata vel plenam securitatē · de reddendo faciat si habeat vnde possit · Si vero cum haberet vnde posset distulit accipe penitentiā vsq; ad mortē a sic nō pōt satisfacere si petat pnam ·

dabit ei a etiā viaticū. Si vo decedit impenitēs: tūc a viaticū a sepultura denegabi². ex c. sup eo. a. c. in lrīs. q si nō habeat vñ reddat: nec heredes: nec ꝓpinq̄ volūt satisfacere: ipse tñ cōtinuꝰ facit qd p̄t licet tarde nō p̄uabi² pna a viatico. sed tñ sepultura denegabit. qd statutū est ad terrorē aliorū. Presbiteri vo q̄ ꝓtra p̄dicta fecerint sepeliēdo ip̄; a hmōi. dñt deponi ab officio a bñficio. ut in dicto c. sup eo. Sed tñ de occultis raptoribus ꝓm Jmo. nō d; talis rigor ꝓuari. ar. ex eo. in lrīs. A Jn dicto c. sup e. sic d; Statuimꝰ ut q̄cunq̄ ex hijs q̄ violēt surreperūt in rapinā seu eccā aut violationē manifeste fuerit deprehensus ñ p̄ꝰ ablata restituat si poterit: vl emēdādi plenā a firmā securitatē fecerit: permitētie bñficiū ei permitꝰ denegē². Si vo vsq̄ ad obitū in ꝓtumacia sua duraverit a in extremis positꝰ remediū permitētie postulaverit humilit: si emēdatō; vl emēdādi securitatē p̄stiterit: ei pna a sepultuā eccāstica ꝓcedat². Qui āt in sanitate obstinata mēte nō permiserit vl emēdaverit a in morte securitatē p̄stare neq̄uerit: solēnitas permitētie pax ꝓdesse videt sic credimus Sed de pcto ꝓtrito viaticū nō negetur ita tñ q̄ nullꝰ clericorū sepulture eius interesit. nec aꝰ elemosinā p̄sumat accipere. q̄ si q̄ clericorū vl p̄sbiterorū cōtra hoc in vita. vl in morte pnas daēt vl sepulture interesse vl eorū elemosinas accipere tēptaverint: seu hmōi rapine participes inventi fuerint: ordinis sui dānū irrecuperabile patiā². a eccāstico bñficio carebāt Hec ibi. a hoc ca. intelligit de pnblico raptore. ut a notat in fū. li. j. ti. xvj. q. vj. vbi etiā sbtilīgit ꝓm Gof. q̄ si dictꝰ raptor in morte satisfacere nō p̄t: ꝓtrito viaticū cōcedit. sed sepultura denegat. ut dicit decre. sup eo. Si vo in morte ꝓstitutus satisfacere pmittit si ꝓualescat: a añ satisfactō; decesserit: nō denegabit sepultura. sed heredes ad satisfactō; cōpellēt. ex de rapto. in lrīs. Et q̄ ꝓ ea fu sepultura negat q̄ruis viaticū cōcedat fit ad terrorē vl fit ad ꝓuersiō; heredū q̄ nolūt satisfacē ut p ꝓ ad satisfactō; inducā². ut dicūt Gof. a rap. Et addit rap. Vel dic hāc ꝓstitutōē; localē cē Videt enī iure nouo q̄ si q̄s eēt etiā p hmōi crimīb; excōicatus a dū in extremis ageret iuxt formā ecclesie eēt absolutꝰ nō deberet cimiteriū a alia ei suffragia eccāstica denegari sed aꝰ heredes a ꝓpinq̄ ad q̄s bona peuenīūt ipsiꝰ: ut p eo satisfaciāt sunt eccāstica censura cōpellendi. ex d se pul. ca. prochiano Hostien. in sum. dicit simpliciter q̄ ei sepultura denegatur. ut dicit decreta. super eo. licet viaticum cōcedat quod maius est. Et hoc fit ad terrorem et ꝓpter inobedientiā et cōtumaciā sua; in qua longo tpe stetit. Si vo super hoc nūquā fuit admonitus: vl fuit admonitus sed modico tpe cōtumax stetit: absolutus per ꝓprium sacerdotē erit sepeliendus et heredes cōpellendi sunt satisfacere circa facultates defuncti. ut extra de rapto. in lrīs. Quasi idē dicit ipse Hos. in glo. sup dicto. c. sup eo. Hec ibi. De pena etiā raptoris. vide s. Furtum. f. iij.

¶ Vtrum rapina sit grauiꝰ peccatum q̄ furtū. Rē°. ꝓm Tho. ii. q. lxvj. Sic. Nam violentia est magis ꝓtra voluntatem q̄ contra ignorantiā Item quē p rapinam non solū infert alicui dānum in rebus sed etiam vergit in quādam psone iniuriā. q̄ āt homīes minus verecundātur de rapina q̄ de furto ex hoc est q̄ homines sensibilib; inherentes magis gloriantur de virtute exteriori que magis manifestatur in rapina. q̄ de virtute interiori q̄ tollitur p peccatū. a ideo minus verecundantur de rapina. Ad materiam raptor ꝓtinere p̄t supr. Latro. a supra. Naufragꝰ. a sup. Pirata. a supra predo. et J. Restitutio p totū. Nō licet rapere a saracenis tempe treuge J. Treuga.

RAptor · ij · sc; psonarꝫ · Raptor
Sz nō solū rapꝫ ut in pce · c · sed
ēt psonarꝫ · Et sicut ab illo Sz
rapina · ita a ab isto Sz raptꝰ a omit
tit qn puella violent rapit ut impe
tuū teneat: vl etiā qn nō ipsa ꝗ vsus
eiꝰ violent rapi² xxxvj · q · j · ¶ ex hac
Ite raptꝰ nō solū omitti² in virgine ꝗ
etiā large sūptus in vidua a sanctio⸗
mali · xxxvj · q · ij · Raptores · a ca · si
q̃s nō dicā · Et de hac materia tres s̄ ·
Luxuria · ¶ j · A · de isto raptu clariꝰ di
ctū est s̄ · Fornicatio in principio cuz
additōne · B ·

¶ Que pena raptoris · Rz° fm leges
pena est ut capite punia² · Et si inge
nuā rapuit · eiꝰ sbstātia rapte appli⸗
ce² · Secꝰ si an illā vl libertā · qr tūc de
capita² q̃dē sed nō pdit sbstātiaz · Et
intelligi² si rapuit mulierē honestam
Secꝰ si meretricē · qr fm leges nō pu
ni² · ut C · de adul · l · q̃ adulteriū · A · ñ
puni² · s · p̄ dicta pena · Ab alijs āt pe
nis nō reperi² immunis · B Ite nō di
stingui² vtz volentē q̃s rapiat ā iui
tā · sponsā ꝓpriā aut alienā oiugataz
vl nō oiugatā Ite ñ pt puella rapta
otrahere cū raptore Ite oēs fautores
raptoꝝ capite puniū² Probāt ꝗ oia
C · de rap · vir · raptores fm canones
do alt puniūt · Nā raptor efficit ser
uꝰ rapte · ñ velit se redimē · xxxvj · q ·
j · de raptoribz · A Et ibi pz q si muher
voluntarie rapta est: raptor obligat
patri ipsiꝰ rapte ad p̄ dcā · s · ad fuiē⸗
dū vl ad se redimēdū · B Hec āt pena
pt infligi in foro iudiciali: ñ āt in pe
nitētiali Ite raptor dz excōicari cum
fautoribz suis · xxxvj · q · ij · c · j · et · iiij ·
Ite si rapta velit cōtrahē cū raptore
pt · ex eo · accedēs Ite nō intelligi² rap
tor si rapuit sponsā ꝓriā · xxxvj · q · j
Lex iulia · a · q · ij · de puellis a c · Si q̃s
virginē · ex e · cū cām Ite raptꝰ nō est
vbi puella osentit · ut in dcō c · cū cāz
A · s · qn osentit priꝰ in mōiū · liez ō
voluntatē parētū · ut ibi · Secꝰ si osen
tit solū rapine · qr tūc bn dicī² raptus
a puni² raptor dcō c · ꝗ rapto · a s̄ · ta
ctū est · B An q̃ deflorat virginē tene
at eā ducere vl maritare tres s̄ · Luxu
ria · ¶ ij · A Adūtēdū etiā fm leges qr
raptores filioꝝ seu seducētes filios a
patribz si sūt nobiles dānā² in metal
lū · si ñ sūt nobiles · ā si pluries ꝗ cō⸗
miserit dānāt ad mortē · a seruus vel
libertꝰ subijciē² bestijs · C · ꝗ plagiarijs
l · fi · et ibi glo · B

RAtiocinijs obligativide s̄ · ob
ligatus ·

Reconciliatio eccē · vide supra ·
Cōsecratio · ij · ¶ iiij Ite de reconciliatōe
amiterij s̄ · Cōsecratō · iiij · ¶ ij ·

REligio · j · cōmuniter Vtrum li
ceat nouam religiōem adin⸗
uenire · Rz° Nullo mō · ex de re
li · do · religiōm · li · vj · A Qz q̃ religiōz
assumere cupit: debz vnā de approba⸗
tis accipe · ex de reli · do · c · fi · B

¶ Vtrū illi qui cōstruunt hospitalia
mutāt habitum: accipiūt certū sigm
aliquam etiā hospitalitatem exercēt
tñ habent vxores a ꝓprium: sint ali⸗
quo modo dicēdi religiosi seu psone
ecclesiastice · Rz° Si hoc fit sine aucto⸗
ritate episcopi tūc nullo modo debent
dici ecclesiastice psone nec religiosi ·
xcij · dist · Nulla · A Nō obstāte con
suetudine cōtraria: quia ommino ir⸗
rationabilis est · fm Hosti · et in sū⸗
li · iij · ti · xxviij · q · xxiiij · B Si autē fiat
autoritate epi tunc locus quidem re⸗
ligiosus cōsetur · ex de reli · do · c · iij · et
iiij Persone quoq; suꝫmittāt obedi⸗
tiam a caste viuere cum vxore · a ea
mortua aliam nō ducere et proprium
nō habere: persone ecclesiastice sunt
et q̃dammodo religiosi dici possunt ·
Nec obstat q vxorem aliquis talis
habeat · Nam a intelligit caste viue
re · xxxj · dis · mcena · A · Etiam si vta²
matrimonio dummō honeste · ut ex
eo · c · patet · B Item ñ obstat q qua
si ꝓprium habet: qr illud pōt habere
rōe administratōis · ñ tñ ꝓprie re⸗
ligiosus dici pt: nisi pmittat aliquā
approbatam regulam · ex de reli · do ·
c · fi · Nec pt tali omitti administraꝰ

spūalū si laicus est. Assec in hoc videt excusari epi autoritas sm Host. q̃ et addit. Cōsulim9 etiā epis. ut talibz q̃ ad oēs ꝺ vna diocesi vniformē habitū a regulā certā tradāt Cōsulim9 etiā qꝺ eis graue nō erit sicut credim9 q̃ libzā pepis vl cerevl aliū ē tū cōsū in signū sbiectōis sibi retineant. et ut eorū p tectio cuidēti9 elucescat. ut in dicta. q. xxiiij. B

Vtz occasiōe religionis p̄termittēda sūt pietatis officia in pntes Rz° sm Tho. in q̃libeto Aliz dicendū est de illo q̃ nōdū religionē intrauit a aliz de illo q̃ in religione iā pfessus est Qui em nōdū intrauit si videat pzem suū in magna nēcitate: a cui p aliū sbuenīri nō possit nō debz religionē intrare ꝯ debz mīstrare pntibz. maxime si absq; piculo pēi possit in sēlo remanē. Si vo p aliuz possit parētibz suis mīstrari: p̄t si vult religionē intrare Vñ Criso. exponēs illud Math. viij. et Luc. ix. Dimitte mortuos sepelire mortuos suos. diē q̃ matū est abducere hoīem a spūalibz a maxime cuz fuerint q̃ mīsteriū pntū cōpleant. extabāt em aliq̃ q̃ plere possēt illi9 funeris sepulturam Postq̃ vo iā aliq̃s est in religiōe pfessus mortu9 est mūdo Vñ p spūalē mortē deobliga² a cura impendēda pntibz. sic em deobligare² p mortē corpalē. Et iō nō peccat nec otra p̄ceptū dei agit. si in claustro remaneāt sb p̄cepto p̄lati pntū mīsīstratōe p̄termissa. Etem factu9 est impotēs ad reddēdū debitū mīsteriū absq; ꝓpria culpa. Debz tñ ēntū p̄t salua ordīs sui obedīa satagere ut p seⁿl p aliū suis pntibz sbūciat si in nēcitate fuerint Idē ecl Tho. ij. ij. q. clxxix. A Idē in sū. co. ti. q. xij. Et idē nōt Nico. de lp. sup. xv Math. B

Secz q̃d attēdit gradu9 diuīsarū religionū. Rz° sm Tho. ij. ij. q. clxxxviij. Sūmuz gradū in religionibz tenēt q̃ ordināt ad docēdū siue ad p̄dicādū A. Hoc vez cetera eēlia oputat. Aliz sec9 utz in statu clerici secularis a cura ti q̃ ordinat ad p̄dicādū. ex. de celemis. Sane. Ex sacdos. a tñ statu ei9 minor est statu regulariū etiā ad predicandū nō reputatoz. xxj. q. ij. due sl in fi. a idē qꝺ hic nōt in sū. c. ti. q. xxj B. Secm tenēt illi q̃ ordināt ad cōtē platōem. Terciū illi q̃ occupant circa exteriores actōes. Jn singul aūt horū graduū p̄t attendi p̄eminētia fz q̃ vna religio ordinat ad altiorē actū in eodē grie. sicut int opa vite actiue potiu9 est redimē captiuos q̃ recipe hospites. a in opibz otēplatiue potior est oratio q̃ lecho. Pōt etiā attēdi p̄eminētia si vna eaz ad plura horū ordinet q̃ alia. vl si cōuenīētiora statuta hēat ad finē ꝓpositū oseqndū Vtz aūt pfectior sit religio solitariorū q̃ in societate viuentiū vide supz. Heremita. Ex. j.

Vtz religiosus peccet mōrt trāsgrediēdo ea q̃ sūt in regula Rz° fz tho. ij. ij. q. clxxxvj. Votuz pfessiōis respicit pnīpalt tria. s. pauptatē otinētiā a obedīam. a hoz tñsgressio obligat ad mōrle. Alioz āt tñsgressio nō obligat nisi vl ꝓter otentū regule qz ꝺ directe cōtrariat pfessioni p quā vouit aliq̃s regularē vitā. A. qz. s. religiosus nō tenet eē pfectu9: sed ad pfectionē tendere. cui cōtrariat pfectōis cōtemptus sm eun. Tho. ij. ij. q. clxxxvj. ar. ix. B. vel ꝓter p̄ceptum siue a plato oretenus factū siue in regla expressum. qz hoc esset facere contra obedientie votum. Non aūt qui pfitetur vouet seruare oīnia que sunt in regula: sed vouet regularem vitam: que essentialiter osistit in tribu9 predictis. Vnde a in quibusdā regionib9 cauti9 aliqui pfitent non quidem regulam: sed viuere sm regulam. id est intendē ad hoc q̃ aliquis mores suos informet sm regulam sicut sm qꝺ dā exemplar. a hoc tollit² p contēptū Jn quibusdam autē religionibz ad huc cautius pfitent obediētiā sm regulam. ita q̃ pfessioni nō contraria² nisi illud qꝺ est cōsi p̄ceptū regule

Transgressio vero alioꝝ obligat solū ad pctm̄ veniale · qꝛ talia sūt quedā dispositōes ad pnꝯpalia vota Jn ali q̄ tm̄ religiōe · s · statꝝ p̄dicatoꝝ talis trāsgressio vl omissio ꝯstitutionū ipsoꝝ ex suo genere nō obligat ad culpam neq; mortalē · neq; veniale · sed solū ad penā taxatā · qꝛ p hūc modū ad talia obsuāda obligā² · q̄ tm̄ possent vl veniall vl mōrll pcāe ex negligētia vl libidine siue cōtemptu A · Cō · vl · ut ī sū · li · iij · ti · xxxiij · q · xxv B

¶ Vtꝝ religiosus eodē grie pcci: graui⁹ peccet q̄ secularl Rx° ꝑm Tho · vbi s̄ · Peccatū religiosi pt eē graui⁹ pctō secularīū eiusdē speciei triplr · Prīo si sit ꝯtra votū religionis puta si religiosus fornicetl vl furetl · qꝛ fornicādo facit ꝯtra votū ꝯtinētie · a furādo facit ꝯtra votū pauptatis Sedō mō si ex cōtemptu peccet qꝛ ex hoc videꝛ eē magl ingrat⁹ s̄ims officijs vl bñficijs q̄bꝫ est sblimat⁹ ad statū pfectōis · sicut Aposto · dicit Heb · x · q fidelis graui ora meretl supplicia ex hoc q peccādo filiū dei cōculcat p ꝯtēptū Vnde dñs cōquerit Jhere · xj · Quid est q dilectus me⁹ in domo mea facit sceleā mlta Tertio mō pctm̄ religiosi pōt eē grē ui⁹ ꝓpter scandalū · qꝛ ad vitā ei⁹ plures respiciūt · Si vo religiosus non ex ꝯtemptu: ꝯ ex infirmitate vl ignorātia aliq̄s pctm̄ q̄s nō est ꝯtra votum siue pfessionis ꝯmittit absq; scādalo puta in occulto leui⁹ peccat in eodem grie pcci q̄ secularl qꝛ pcēm ei⁹ si sit leue absorbetl ex multis bonis q̄ facta · a si sit mōrle: facilius ab eo resurgit primo q̄dē ꝓpter intētōē; quā h; eve ctā ad deū · q a si ad hora interapiatl defacili ad pstinā repatl Jtē scit delicta corrigere · Juuatl eē a socijs ad resurgēdū ꝑm illud Eccē · iij · Si vnꝰ ceciderit · ab altero fulcietl Ve soli · qꝛ si ceciderit nō habꝫ subleuantē · A Jdem in sū · co · ti · q · xxvj · B

¶ Quid ꝯsulēdū eiectis a fugitis q̄ n̄ pnt impetrare reōciliatōnē; ꝑm formā dere · ex de reg · c · fi · A Jbi dr q de bēt tales req̄ri a ad reuertēdū ꝯpellia · sic forā⁹ reapi · salua tm̄ ordīs disciplina · ꝑm ꝯuenīētiā regule · a si pnt subijci disciplinea coertōi · B · nec inuenīūt religiōē; in q̄ reapian² Rx° ꝑm Rap · Tenen² viuere regllariter a honeste tā apostate q̄ eiecti · A · Hoc dictū videꝛ poti⁹ fuisse Glo · Rap · ut; in sum · li · iij · ti · xxviij · q · ij · vbi dicit hoc Glo · B ·

¶ Quid de hijs q̄ lucraꝛ monach⁹ fugitiu⁹ · seu apostata · Rx° Totū mōsterio suo lucraꝛ · xviij · q · ij · abbates Et sicut Jmo · dicit ecl si vetāte mōsterio acq̄rit · ff · de acq · re · do · ecl Sed ꝑm eū · si monach⁹ sit eiect⁹: ea q̄ lucraꝛ nulli acq̄rit · nec valet ꝯtract⁹ e⁹ Et addit · Posset tm̄ dici q acq̄rit epō · a cui⁹ iurisdictōe nō est absolut⁹ Vide etiam hūc casum s̄ · Apostasia · v · ff · ij · A Et ibi de hō clari⁹ dictū est · B

¶ Vtꝝ periculum sit religiosis siue mōchis si ab abbate negligaꝛ cura eccārūa ꝓpꝛoꝝ ptinētiū ad eū · Rx° ꝗ; tho · in quoli · Null⁹ pt exigere aut reapere carnalia alioꝝ maxime p̄cia pctōrū: nisi spūalia seminet p̄dicando vl orādo vl salutē eoꝝ a q̄bꝫ reapit p viribꝫ parando · Dico ergo q totū clausꝝ sicut reapit sic tenetꝛ refundere · Si ergo cōstat eis q cura negligatur · debent supplicare abbati · a debent eum monere in capitulo · a si videant q remediū nō apponatur debent appellare contra abbatem sicut contra adūsarium veritatis · Et si esset mihi notum aliquod tale monasterium: nō auderem consulere q aliquis in tali eligeret monachatū A Jdem in sū · li · iij · ti · xxviij · q · xxiij · B

¶ Vtrū aliquis religiosus possit preesse pluribus locis · Rx° Nulli religiosi vel monachi possunt p̄esse plurib⁹ prioratibus · Jtem nec pluribus ecclesiis curam animaꝝ habentibꝫ · etiamsi eadem cura nō p ipōs: sed p presbiteros ad eorū p̄sentatōē; p epōs institutos habeat exercēri nisi auctoritate sedis apostolice · vel si vnus ex

eis ab alio dependat vel adminicem
sint annexi. et q̃cũq; talẽ prioratũ vl
talẽ eccĩam obtinẽs recepit aliũ: pri
mo puat9 est ipso iure. a stati tenet
dimittẽ Et p eũ ad quẽ ptinet libere
oferat a nisi dimittat fit ineligibilis
a ab vtroq; pemt9 repelli debz. ext. de
pben. cũ singula. li. vj Circa hꝰ plura
vide s. Beneficiũ. j. F. iiij.

Priorat9. vl ecĩe aut administrati
ones seu officia vni9 mõsterij osueta
p eiusdẽ mõchos gubernari non dñt
omitti mõchis alteri9 monasterij si
ne licẽtia pape a otra hoc ordinãtes
sũt priuati ptãte puidẽdi de ipsis A. s.
cavicea de ipso p dyocesanũ si exem
pta nõ fuerint: alioq̃n p sedẽ aplicã
ordinet. ut in dicto. c. cũ singula. B.
Et recipientes sũt ineligibiles ipõ iu
re. ex de pre. cũ singula. F. fi. li. vj.

Vtz religiosi succedãt in bonis pa
rẽtũ a hmõi. Rꝰ Sic Immo pl9 q̃ pn
tes ñ pñt eos exhereditare. q̃ins du;
laici fuerãt ĩ cã; imꝗtitudĩs indissẽt
C. de epis a de. dõ nob. xix. q. iij. c. fi.

Religiosis papis in virtute obedie
tie a sb intẽminatõe maledictõis et ne
ne in fmonibz suis platis detrahant
aliq̃s ab eccãz suaz freq̃ntia l indul
gẽtias indiscretas pnũcient. a ne re
trahãt testatores a restitutõibz debi
tis aut legatis matricibz ecclesiis fa
ciendis. nec legata vl debita. ã male
ablata inẽta sibi vl sui ordinis fratri
bz vl ouentibz in alioz pĩudiciũ fieri
vl erogari pauẽt. nec absoluãt quẽ
quã in casibz refuatis pape vl epõ a
plura hmõi. ut in de. religio. de pui.
A Jbi em̃ ponũt etiã aliq̃ de q̃bz di
ctũ est s. Absolutõ. j. F. iij. v. scds est
religiosis. Et addit q̃ ipsi religiosi ñ
psumãt psonas eccãsticas pserti co
rã iudicibz de legatis a papa suã otra
eos iusticiã p̃seq̃ntes vexare indebite
aut ad loca plura a pserti multũ re
mota cõuenire. Si q̃ aũt de retitis ali
q̃d ibi attemptare psumpserint p du
os mẽses sbiacant penis q̃ fm eorũ
regulã vl statuta p grauibz culpis eis
osueuerũt impom̃ sup q̃bz absq; ma
nifesta necitate cũ eis ñ valeat dispẽ
sari. Cetez plati eoz ñ de hijs q̃ occa
sione pmissoz excessuũ nõ eos q̃quo
mõ puenerint: ecclesiis aut psonis
eccãstic dãnificatis vl lesis satisfac
tõe; plenariã exhibuerint infra men
sẽ postq̃ sup hoc fuerũt requisiti. suspẽ
sionẽ vsq; ad satisfactõ; debitã eoipõ
incurrũt ñ obstãtibz statutis á puile
gijs cuiuscũ; cuiuscũ; tenoris existãt B

Religiosi medicãtes si rãpiãt loca
noua vl antiq̃ dimittãt sũt excõicati
ut s. Excõicatio. j. F. iiij. v. decim9. A
a ibi de hoc plenius in additõe. B Sile
tiã sũt excõicati religiosi q̃ vbicũq;
temerarie dimittũt habitu;: vl acce
dũt ad studia sine licẽtia. ut s Excõi
catio. j. F. iij. v. xiij.

Vtru; cũ religiosis possit dispẽsari
in voto otinentie. Rꝰ fm Tho. ij. ij. q.
lxxxviij. Votũ otinẽtie nõ est essẽtia
liter annexu; ordini sacro ꝯ ex statu
to ecĩe Vñ p eccãam videt q̃ possit di
spẽsari. ꝯ debitũ otinẽtie est essẽtiale
statui religiosis p quã hõ abrenũci
at sclo totalt: vi seruitõ mãcipatus
qꝰ non pt simul stare cum matrimo
nio in quo incumbit necessitas pcu;
rande vxoris a prolis a familie a re
rum que ad hoc requirunt. Vnde dicit
Apo. j. Chor. vij. Qui est cum vxore
solicitus est que sunt mũdi: quomõ
placeat vxori a diuisus est Vnde no
men monachi p oppositum ad diuisi
onem pdictam ab vnitate sumit. A
Dicit em̃ a monos qꝰ est vnũ quasi
vnicus a solitarius. xvj. q. j. Si cu;
pis. B Et ideo in voto solemnisato p
pfessionẽ religiõis non pt p ecclesiã
dispensari. Et võem assignat decreta
lis. q̃ castitas est annexa regle mo
nachali. ex de sta. mo. cum ad mona
steriũ. in fi. A. Con. Al. Sed Jnno. a
Hostiẽ. a multi alij dicũt q̃ pter re
putabilem cãm bene posset papa di
spensare. Sed a ipẽ Tho. j. scripto di
cit q̃ illi p babilius dicũt qui asserũt
q̃ si cõmunis vtilitas totius ecclesie

vel vmꝰ regmi vl puinde exposceret: possꝭ papa ī voto ꝺtinētie a religiōis dispensare ꝗntū cumq; eēt solemnisa tū·ut in sū·li·j·ti·viij·q·lxxij·B

¶ Vtꝯ religiosus factꝰ ep̄s absolua tur a voto pauptatis a obedīe·Rz° fm Tho·vbi s̄·Sicut nō absoluit a voto ꝺtinētie ita nec a voto pauptatis·qꝛ nihil ꝺz hīe tanq̄ ꝓpriū·sed sicut dis pensator oīm bonoꝝ ecīe·Sic nō ab soluit a voto obediētie·sed p accīdēs nō tenet obedire si supiorē nō hīat·si cut a abbas mōsterij q̄ tñ nō est a w to obediētie absolutꝰ·

¶ Vtꝯ religiosus factus ep̄s teneat ad obſuātias regulaes·Rz° fm Tho· ij·ij·q· clxxxv· Si q̄ sūt in regularibz obſuātijs q̄ nō impediāt pontificale officiū·sed magis valeāt ad pfectōis custodiā sīc est ꝺtinētia· pauptas et hmōi ad hec remanz obligatꝰ a p cō seq̄ns ad portādū habitū siue religio nis q̄ est hmōi obligatōis sigm Si q̄ vo sūt q̄ officio pontificali repugnēt sicut est solicitudo silentiū a aliq̄ ab stinētie· vl vigilie graues ex q̄bz im potēs corpe redderet ad exeq̄ndū pō tificale officiū ad hmōi nō tenet Jn alijs tñ potest dispensatōe vti·fm qꝛ req̄rit necessitas p sone vl officij a cō ditio hominū cū quibz viuit p modū q̄ etiā p̄lati religionū in talibz secum dispensant·A Con·Host·ut in sum li·iij·ti·xxviij· q·iiij·B·Vtꝯ aūt reli gios factꝰ rector alicuiꝰ ecīe teneaꝯ ad statuta sui ordīs·vide s̄· Mona chus·Fvj·

¶ Vtꝯ religiosus possit eē iudex· Rz° Simplex religiosus iudex esse nō p̄t ut notat·ff·de iudi·l·cum Prētor·A Jn glo· que etiā idē dicit de cōuersis B· Sed nec potest p cōpromissū reci pe arbitriū·qꝛ nō debz esse discepta tor forēsiū negociorꝝ·xvj·q·j·Mona chi·a c·8 Pūtiūa·C·de epi·a cleri·re petita Sed arbitrator seu amicabilis cōpositor esse pōt in Autē· ut diffi·iu di·Fsi vo ꝺtigerit Col·ix·xj·q·iij·in iustū·Et hoc intellige de imperio sui p̄lati·ut in dicto c·monachi·a ex· de postu·c·ij·Hec ē sma Wil·durā·a lo sti·A Con·Albri·B·Vtꝯ religiosus possit exercē officiū tabellionatꝰ· hēs J·Tabellio·Ffi·Et vtꝯ possit eē testē J·Testis·iij·Fix·

¶ Vtꝯ religiosus possit eē executor te stamētorꝝ·Rz° Si est ordīs minorꝝ nō p̄t eē executor testamētorꝝ· ꝗ p̄t ꝺsulē ut in de·exiui·F verū eē·de v·fig·Si eē est alterꝰ ordīs· nō p̄t ñ sup hꝰ pe tita lma a obtēta ut ex̄ s testa·religi osus·li·vj·Talis q̄ eē si sit exēptꝰ vl p̄latꝰ: tenet reddē rōz ordīario a ordi nariꝰ tenet exigē ut in de· religiosus de testa·

¶ Quid de ꝺuētibz q̄rūdā mulierū q̄ canonice appellāt: nec sūt pfesse et hūt ꝓpriū·imo a mūoꝝ cōtrahē pūt· nūq̄d dicēde sūt religiose·Rz° fm Jn no·a Ber·ſſō·imo eaꝝ statꝰ satis re pbatur·xviij·q·ij·Dmidosū·ñ forte aliꝰ oñdant·Dūt q̄ p ordinarios vi sitari aucte ꝓnavl si exēpte sint aucte papali·ut ī de·de sta·mo·a cano·at tendētes circa fi·A Jbi eē pz q̄ statꝰ dictaꝝ canonicaꝝ nō est approbatꝰ B·Erāt etiā q̄dam alie q̄ dicebāt be ghine q̄ assumētes certū habitū nul li pmittentes obediētiā· nec renūciā tes ꝓprijs neq; regulā hūtes· licet re ligiosis q̄busdā spāluter adherēt· Jste beghine a oēs assumētes statū caꝝ·a religiosi q̄ fouent eas in statu beghinagij: sūt excōicati·ut s̄· Excōi catio·j·Fiiij·v·vj Sed hꝰ nō includit beghinas seu vestitas de pma bū do minica in lumbardie a tuscie ptibus cōstitutas·ut patet in declaratōne io hannis·xxij·que incipit Cū de mulie ribz· Ad materiā āt religionis p̄t fa cere s̄·Monachus a s̄·Moniatis Si religiosus vl religiosa petiꝯ tanq̄ cō iunx require s̄·Matrimoniū·ix·Fpe nl·A· Et ibi de hoc latius in additi one·B·

Religio·ij·q̄ ad ingressū·Vtꝯ de ingressu religiōis habēda sit magna deliberatio·Rz° fm

Tho · ij · ij · q · vl · Diuturna deliberatō
a multorū ꝯsilia requiunt in magnis
dubijs · ut phs dicit in · iij · Ethicorū
In hijs aūt q̄ sunt certa a determina-
ta: nō requirit cōsiliū · Circa ingressum
āt religionis tria pnt ꝯsiderari · Prio
q̄dē ipse ingressus religionis ꝓm se ·
Et sic certū est q̄ est meliꝰ bonū · a q̄
de hoc dubitat q̄ntū in se est: derogat
xpō q̄ hoc cōsiliū dedit · Vñ aug · in li-
de verbis dñi · Vocat te oriēs · v · xpō ca
tu attendis ad occidētē · v · hoīem mōr
lem a errare potentē · Sedō mō pt ꝯsi
derari religionis ingressus p cōpati
onē ad vires eiꝰ q̄ ingressurꝰ est · a sic
nō est locꝰ dubitatōis · qz illi q̄ religi
onē ingrediunt · nō cōfidunt de sua
virtute sed de dīna · ꝓm illud Isa · xl ·
Qui sperant in dño: mutabūt forti-
tudinē · assumēt pennas suas sicut a-
q̄le · currūt a nō laborabūt · ambula-
būt a nō deficient · Si tñ sit aliq̄d spē-
le impedimētū · puta infirmitas cor
pis vl onera debitorū vl aliq̄d hmōi
in hijs requirit deliberatio a cōsiliū cur
hijs de q̄bz sperat q̄ pstint a nō impe
diant Vñ dicit in ecclesiastico · xxx vij
Cū viro irreligioso tracta de sancti-
tate a cū iniusto de iustitia Quasi di
cat nō Vñ sequitur · Nō attendas hijs
in omni cōsilio · sed cū viro scō assidu
esto · In quibz tñ nō est diuturna de
liberatio hnda · Vñ Jhero · in episto ·
ad paulinū Festina q̄so tea herēti in
salo nauicule funē magis pcide q̄ sol
ue Tercō aūt pt ꝯsiderari modus in-
trādi religionē a quā religionē aliq̄s
ingredi debeat · a de talibz pt hīi cōsi
liū cū hijs q̄ nō impediant Vtrū autē
impubes possit ingredi religionē · ha
bes ē · Nouicꝰ · xlj · et · ij ·

¶ Vtrū aliq̄s debeat inducere alios
ad religiōis ingressū secōm Tho · ij ·
ij · q · vl · Inducētes alios ad religio
nē: nō solū nō peccant: sed a magnū
pmiū merēt · Dicit enī Isa · vlt · Qui
auerti fecerit pctōrē ab errore vie sue
liberabit aīa; suā a morte · a opit mlt
titudinē pctōrū · a dañ · xij · Qz ad iusti
cīa erudiūt multos: erūt q̄si stelle in
ꝑpetuas eternitates Possū tñ ōtingere
circa hmōi inductōem triplex inordi
natio Primo si q̄s violent aliū ad re
ligionē cogeret · qd̄ prohibet · xx · q · iij ·
pñs · Secō si q̄s simoniace aliū ad re
ligionē trahat · muneribz datis · j · q ·
ij · q̄ pio · Nec tñ ad hoc ptinet si ali-
q̄s alicui paupi nēcaria ministret in
scō nutriēs eū ad religionē · vl si fī
pacto aliq̄ munuscula tribuat ad fa
miliaritatē captandā · Tercio si mē-
dacijs eū alliciat · Imminet enī sic in
ducto periculū ne cū se deceptū inuene
rit retrocedat a sic fiāt nouissiā hois
illius peiora prioribz Math · xij ·

¶ Vtrū adultꝰ ingressus religionem
possit ad scīm redire · Rō q̄dū est no
uiciꝰ in pbatōe positꝰ redire pt libere
infra annū pterq̄ in tribus casibus
Primꝰ est si scienter receperit habitū
q̄ dari pfitentibz cōsueuit · qd̄ habet
locū in illis religionibz ī q̄bz habitꝰ
nouiciorū est distinctꝰ ab habitu pro
fessorū · qz p talē susceptōēz intelligit
tacite pfessus · A · Et idē q̄n habitus
nouiciorū est indistinctꝰ a illū gesta
uerit p annū integrū · ut in c · de regu-
li · vj · D Secō si fecerit pfessionē · Ter
cio si euident apparet q̄ tal absolute
voluerit vitā mutare · qd̄ tñ non pstu
mit nisi clara pbatōe vl patētibz in
dicijs oñdat · A Et hoc casu cū q̄s vo
luerit vitā absolute mutare assumē-
do habitū etiā nouicij videt tacite p-
fessus a obligatꝰ religioni in gñe · ex
de regu · ꝯsul · Et ideo si postea ꝯtrahat
mōiū: nō valet ꝓm Gof · et Jnno-
ibidē · vbi etiā cū Jnnocē · trāsit dñs
an · de bu · in dicto · c · ꝯsulti · Et hoc vi-
det doctorū cōis sīa nisi forte ingredi
ens ad vnā a ad nullā aliā religiōz
se obligare intenderet · Nā ī casu si
ex aliq̄ rationabili cā nō possit in in-
tenta religione psistere nulli obliga
tur mōiū cōtrahere pōt · put nōt
dñs Pe · de anchorano · in c · ꝯstitutōz
de regu · li · vj · Qñ autē quis pstumat
vitā voluisse absolute mutare vl scō

renūciare dictū est s. Nouia. C. iiij. in additōe. Et in eo. C. clari. tangi² id qd in hoc. C. ponit. B. Sed in p̄dictis casibz distingue. qr si aliq̄d p̄dictorū triū fecerit in aliq̄ religione mēdicātiū non erit ꝓpter hoc illi ordini obligat: sed grāliter alicui ordini. ex d regu. nō solū. li. vj. In aliis vō ordibz. tēt. ut s. Nouia. C. v. Cir medium

¶ Vtrū seru⁹ ingredi possit vl recipi ī religione Rx° Nō pt ingredi nec dz recipi siue sciat q fit seru⁹ siue si est p̄sona incognita a nescia² vtq fit seru⁹ vl liber. Et si ingressus fuerit a infra triennīū petit a dño suo dz reddi ei: omnibz q̄ attulit. fide tñ accepta de impunitate i psi⁹ P⁹ triēnīū ꝗo repeti nō pōt: ri cēt tā longe q impuniri ñ posset. xvij. q. ij. Si q̄s incognitus: a erit dictū tp̄s a tempe sciētie dm̄. ar. in dicto. c. si q̄s incognit⁹. A. Hug. aūt dicit a tpe ingressus sed lau. io. a alij plerq doctores dicūt a tpe scientie. ut in sū. li. j. t. viij. q. lxiiij. vbi notant etiā omnia q̄ in hoc. C. habent fm Ray. et Glo. Vbi etiā idē dicūt d obligatis ad vōania reipublice. A. Et hec intellige vera ēe in omni gne suorū. etiā si sint collomi originarij sū ascripticij. de quibz habet. j. Seruus j. C. iiij.

¶ Quid si seru⁹ ingressus mōsteriū recipit ad pfessiōē: añ dictū tmīnū. Rx° fm Ray. Credo q dz remanere in ordine a mōsteriū dz satisfacere dño q fuit in culpa recipiēdo. ar. d. liij. si seru⁹ Vl. dicit q si erat incognitus: a pbat forte p falsos testes q cēt lib: debz restitui dño si petat. ex de ser. nō or. c. de seruorū Con. Vbi. A. Et idem fm eosdē: est si talis dolose intrauit religionē sciens se seruū. Sec⁹ si bō fi de putabat se libertū. ut in sum. eo. t. q. lxv.

¶ Quid si talis p⁹ facta pfessiōē fuerit dño restitut⁹ a postea manumissus fit: nūq̄d tenet redire ad mōsterium Rx° fm Ibil. Sic. qr q̄tum in eo fuit: monachus fuit. A. Idē in sum. eo. ti. q. lxvj. B

¶ Vtq ligati ad vōania possint ingredi vl recipi in religionē. Rx° Si sūt obligati ad vōania reipublice nō sūt recipiēdi. dis. liij. Lege. Sed si obligati sūt ad vōania priuatorū honestū est q pri⁹ de vōanis se expediāt. Nō āt est necariū fm Glo. Ray. a in dicta q. lxiiij. B Vtq āt sic obligati possint ordinari. vide s. Obligatus p totū.

¶ Vtq ille q̄ ē obligat⁹ ad aliq̄d soluēdū possit ingredi religiōēz. Rx° fm Rai. Ingredi pt ñ obstāte obligaōe vl iuramēto. dūmō nō ex voluntate vl intētōe sūtrahēdi debitū hoc faciat sed ex caritatis feruore. Nec facit iniuriā creditori q excusa² autoritate spūssā cui nemo rēsistere pt. xix. q. ij. due. ex de regu. a trāse. Licet. Sed mōsteriū tenet satisfacere de hijs q̄ ipse otulit monasterio. xix. q. iij. Si q̄ mulier. C. de epi. a cle. Deo nobis. C. j. q. si mihil otulit monasterio qr mihil hēbat: inamis est actio quā excludit inopia debitoris. xiiij. q. vj. Si res. ff. de dolo. nāis. Si tñ p⁹ ingressū religiōis occasione e⁹ mōsteriū aliq̄ acq̄reret puta p successionē hereditariā vl donationem seu ex testamento teneret monasterium quātum illud esset. ar. in dicto. c. Si qua mulier Cō. Immo. hostien. et Tho. ij. ij. q. vlt. Poterit etiam ut ait Ray. in monasterio existēs scribere vl aliud honestum opus facere ad liberandū se dūmodo non negligat ꝓpter hoc diuinum officium. di. xix. Clericus. a. xxj. q. j. Clericus Et deducent expense fm quosdam ne sit onerosus monasterio. xvj. q. vj de lapsis. Sed addit Immo. q aliqui addūt nō deducendas expensas. qr exquo altari seruit. de altari viuere debet. xij. q. j. Ex hijs. Et hoc pbabilius videtur dūmodo non impediat in aliquo ab obseruātia regulari. A. ab obseq̄is regule et religionis q̄bus est semp astrictus. Ideo ad predictam solutōem nō tenet fm Vl. a in sum. li. iij. ti. xvj. q. v. B

¶ Quid si sit obligatus ad aliquid faciēdū. Rō fm Host. Nihilominus ingredi pōt qd promisit. a si hoc ñ pōt saltē pficiat p aliū nisi manū eiū spēaliter electa eēt. qr tūc nō licebit ei per aliū facere: nisi de lnia eiū cui pmisit. ar. C. de cadu. tol. l. j. ff. Ne aūt. ex de offi. de le. c. fi. Pōt etiā satisfacere ei cui pmisit. siue de bonis q̄ cōtulit mōsterio siue opando aliq̄d ut ei satisfaciat. De hīvide in pōdenti. ff. A Et ibi tactū est qr ad hmōi opatōz ñ tenet ñ forte ppt vitādū scādalū qñ occurreret. a sic intelligi pōt qd hic dr. B

¶ Vtr rector q̄ iurauit regere cuitatē p anmū. siue magister q̄ iurauit legere. vl capellanus q̄ iurauit huiue in capellania: possit ingredi religiōez. Rō fm Rap. Sic. Nō enī iuramētū violat q̄ illud in melius ōmutat. ex de iureiu. puenit. Idē Jmo. et Goff. hos. q̄ idē Sed addit. Cōsulo qr p̄ simplex qd pmisit. ex de iureiu. debitores. hēm tutius eēt ñ ab illo vl illis q̄bz iurauit: possit licētiā obtinere. A Hoc ōcilium nō videt bonū p qd ingressus religiōis retardet. a in c. Debitores. nō inducit aliqd impedimētū vl retardatio boni. sz solū dr qr q̄ iurauerit solue vsuras soluāt. Nec etiā obstat c. cōmissū. ex de spō. vbi ōsulit qr q̄ iurauit ōtinere mūmoniu; p verba de pēsenti prius ōhata exinde ingrediat religiōez qr p talem ōtractū nō retardat religionis ingressus fm glo. Rai. a in sūco. ti. q. vj. vbi hec oīa notāt. B

¶ Vtr ppter obseq̄a parētum debeat q̄s retrahi ab ingressu religiōis hēs s. Religio. j. ff. iij. Et vtr ōiugatus possit ingredi vide J. Votum. iiij. ff. j.

¶ Vtr epi. archidyaconi vl pbiteri curati possint ingredi religiōez. Rō fm Tho. ij. ij. q. vl. Obligatō voti ppetui ad vacandū dīnis obseq̄is ōpetit ppe epis a religiosis Presbiteri āt curati a archidyaconi nō obligāt voto ppetuo a solēni ad curam animar retinēdam sicut ad hoc obligant epi Vnde epi pōsulatū deserere nō pōt absq̄ autoritate romani pōtificis. ex de regula. lic. Archidyaconi āt et presbiteri curati possūt libere abrenūciare ēpo curā eis ōmissā absq̄ licentia papeq̄ solus pōt in votis ppetuis dispēsare A. Et etiā epi nisi in casibz ptīcularīter exceptis. ut infra. Votū. v. ff. j. B. Vñ manifestū est qr archidyaconis a presbiteris curatis hīz ad religiōez trāsire etiā ēpō cōtradicēte. ut. xix. q. ij. due sunt. Bñficia aūt alicui tali tōto tempore pbationis non debent alteri conferri. nisi ipsius consensu vl nisi constet qr voluerit absolute mutare vitam vel pfessionem fecerit: vel habitum pfessorum scienter recepe/rit sed interim seruiet bñficio p aliuz cui de portōe ōgrua ipsi bñficij puidebit. ex de regu. bñficiū. li. vj. Vtr excōicati possint ingredi vl recipi in religiōez vide s. Absolutio. iij. ff. i. A Et ibi de hoc plenius in additōe. B.

¶ Vtr illi qui nō sunt exercitati i obseruantia pōceptorū debeant ingredi religionē. Rō fm Tho. vbi s. fic. Rā et dñs matheū publicanū qui in obseruantia pōceptorū exercitatus non erat: vocauit ad cōsiliorum obseruātiam. ut pt; Luce. v. Ingredi enī religionez nō solum expedit hijs qui sūt exercitati in pōceptis ut ad maiorem pfectōez puenīant. sed etiā hijs qui nō sunt exercitati ut facilius peccata vitent ut pz. qr p vigilias. ieiunium et obediētiā tolluntur occasiōes peccatorum a luxurie. gule et hmōi.

¶ Ingressi monasteria se et sua dedicant deo. Oīa enī eorū bona monasterio intelliguntur esse collata. C. de epi. et cle. A. immo de sa. san. de. B. in autē. ingressi. et. xix. q. iij. quia ingredientibz. Hoc tñ in multis locis nō seruatur de cōsuetudine. in quibz ex quo quis ingressus est ppinqui eius bona immobilia occupant. nisi q̄tenus de illis dedit monasterio fm consuetudinem regiōis. Idem fit alicubi etiam circa mobilia. Et fm Rap. dicta cōsuetudo valet si est approbata

vel obtēta p. xl. ānos. Sā minori tē
pe nō aurit ōtra ecciam p̄scriptio. A
Talis ōsuetudo nullatenꝰ videt vale
re cū dero get ingressui religionis spo
tiando ingrediētē tomis suis a sic est
irrōnabilis a inualida. ex de ōsue. c.
fi. ñ forte qñ ꝓpinq̄ eēnt tonestia egē
tes a mōsteriū nō indigeret. B

¶ Vtꝭ p religionis ingressū ōseq̄tur
q̄s remissionē omnium pctōꝝ. Rꝯ fm
Tho. ij. ij. q. vlt. Rationabiliter dicit
pt q̄ sic. sicut p assumptōz ceuas. Si
em aliq̄bz elemosinis factis tomo pt
statū satisfacere de pctis suis: fm illd
Damie. iiij. Pctā tua elemosinis redi
me: multomagis in satisfactōe p oi
bz pcis sufficit q̄ aliq̄s totalt se diui
nis officijs mancipet p religiōis in
gressū q̄ excedit omne genꝰ satisfactō
nis etiā publice pnie. ut tēxtur. xxxiij
q. ij. Admonē. sicut etiā tolocaustuz
excedit sacrificiū. ut Gregorio. dicit. Vñ
in vitaspatꝭ legit q̄ eandē grām cō
sequūt ingrediētes religionē quam
cōsequūt baptisati. Si tñ p ingressū
nō absolueret ab omni reatu pene mi
hilominꝰ ingressus religionis vtili
or eēt q̄ pegrinatio terre scē ad pmo
tōem in tonū qd ponderat absoluti
onī a pena. Hoc latiꝰ tetigi in qua
driga. li. j. ti. xlix. Ex xxiiij. B

¶ Quid de eo q̄ dolo inductꝰ intrauit
religionē Rꝯ fm Rap. Nō pt allega
re deceptōz cuiꝰ cōditio melior facta
est. ex q̄ metꝰ cā. cū dilectꝰ. a de cōu
iu. ex pte. a c. veniēs. A Con. Hos.
a addit q̄ idem est etiā si q̄s ex falsa
cā intrauit. ut si putauit sponsā suā
leprosam a nō erat. ex de ouer. cōiu.
ex pte. ij. et notat in sum. li. iij. titu.
xxviij. q. x. B.

¶ Quid si q̄s ingrediat religiōē; sb
ditōē aliq̄. Rꝯ fm Wil. Si ponat cō
ditio ōtra substātiā religiōis. puta q̄
liceat ei tenē ꝓpriū. A Vel etiā vsufru
ctū fm eundē Wil. a in sū. li. j. ti. viij.
q. xviij. B. nō valet monachatꝰ Bñ
tñ pt aliq̄ tenē ad vsū de ōsensu p̄la
ti. Si vo ōditio apponat ōtra aliquā
ptiularē austeritatē. ut puta si liceat
ei ōmedere carnes tūc si scit ꝗ ōtine
ri in regula vel ōstitutōne quā p̄fitet:
tenet. Secꝰ si nescit id in eis cōtineri.
A. Sup hijs vltimis a ver. si vo a Ꝑ
mil videt Wil. dixisse. Sed ut pz in di
cta. q. xviij. Imo. ait q̄ si ad ingre
dientē diceret. tu debes p̄fitori regulā
bti Aug. et bñ potes ōmedere carnes
a in illa eccia eēnt ōstitutōnes q̄ nō
ōmederēt carnes: bñ posset comedere
carnes. cum nec hoc regula ꝗēat neq̄
vniūsalis ōstitutio. nec ei posset ali
q̄d imputari nisi eēt scādalū. Et tūc
posset ad aliū locū mutari. Sz Hosti
diat q̄ ꝗ casu licebit p̄dicto carnes
ōmedere ñ forsitan ei ōstaēt ꝗ ōsuetu
dinē vel ōstitutōne illiꝰ mōsterij. vel ꝗ
notoriū eēt omnibz. Itē fm Imo. secꝰ
est si diceretur sibi profitere regulā be
ati Bñdicti. Sā cū fm eā oēs grīalt
abstinē debēt a carnibz. fatuitati eiꝰ
imputandū est si credit ei q̄ pmitte
bat sibi q̄ liceret comedē carnes Cō.
Host. Addit postea Inno. Alij dicē
q̄ exq̄ sbmittit se obediētie alicuius
nō obstātibz talibus pmissionibus
tenet seruare regulā a constitutōes
eius. xij. q. j. nō dicat. Et hoc videtur
veriꝰ cum vnusquisq̄ debeat se cōfor
mare tomis moribz eorū cum quibus
ouersatur. xxv. di. Ex Aliter aūt. ver.
Quotiens cumq̄. B.

¶ Quid si aliquis videt aliquod mo
nasteriū vbi monachi splendide vi
uūt cogitat hunc ordinē bene posse
sustinere a sic ingredi². Rꝯ fm Rap.
Dico indistincte q̄ si fecerit p̄fessiōē;
nō potest ad seculum redire. quimpo
tius si erat peritus et sciebat ea que
seruanda erant: intelligit se obligas
se non ad id qd fiebat: sed qd fieri de
bebat. Idem si erat simplex: et fuit ei
explanata regula a conditiones or
dinis et p̄fessus fuit. Si vo non fuit
ei exposita austeritas regule: tunc si
solum ad illam vitam intendebat se
obligare nō ad aspiorē et hoc expsit
non cogetur ibi manere. sed trāsibit

ad aliū ordinē quē sustinere possit. Si vo non exp̄sit debz remanere. nec p̄t allegare dolū ut s̄. in. Cantependictū est. A Con. p̄dictis Hostiē. Et addit q̄ talis cogēd9 est. ut vl̄ p̄fessionē ab initio institutā in eodē loco fiata religiōez seruet vl̄ locū exeat a penit9 dimittat in q̄ nec abusus ꝓtrari9 nec numer9 defendit amoꝝ. ex̄ de elec. cū cām que inl̄ p̄sbiterꝝ Et si oēs deficiāt alij alter9 religiōis inducāt. ex̄ ne. de. vl̄ mo. relatuz. Et si illi sile deficiāt tūc loc9 mutata institutōe autoritate ordinarij p̄t p secl̄ares deri cos retineri. a sic p̄ōt intelligi. ex. de reli. do. inl̄ q̄tu oz Ite Kay. addit Vl̄ sic indistincte q̄ talis dz remanē. qz dolus alioꝝ vl̄ simplicitas vouētis ñ exausat in talibz. Et. d. glo. ci9 q̄ hoc bñ p̄bat. xx. q. iij. cōstituit. ut in sū. co. ti. q. xvij. Sed certe nō videt q̄ votū se extēdat vltra intentōez pure a simpl̄ vouentis. ut in c. exijt. de verb. sig. li. vj. ¶

Religio. iij. q̄ ad votū ingrediē di. Vtruz pueri possint se voto obligare q̄ad ingressū religiōis Ro. fm Tho. ij. ij. q. vl. Votū simplex ꝓsistit in sola p̄missiōe cum interiore mētis deliberatōe. Et hoc votū habet efficaciam ex iure ꝺino que tñ dupl̄ tolli p̄t. Vno mō p defectū deliberatōis. ut pz in furiosis quoꝝ vota non sūt obligatoria. ut ex̄ de regu. sicut te nor. Et eadē vō est de pueris q̄ nōdū hñt debituz vsū rōnis p quē sint doli capaces. quē q̄dē pueri habēt ut fere q̄nti9 circa. xiiij. annū. Puelle vō circa. xij. q̄ dicunt anni pubertatis. In q̄busdā aūt anticipat. a in q̄busdaz retardat fm diuersā dispositōez nature. Alio mō impedit efficacia simplicis voti si q̄s vouēat illud qd ñ est ꝓpue p̄tātis: puta si seru9 etiā rōnis vsū habēs vouet se religionē ingredi aut etiā ordinet ignorāte dño. dist. liiij. c. si seru9 Et qz puer vl̄ puella infra pubertatis ānos natuālī sunt in p̄tāte p̄ris q̄tum ad dispositōez fuerit potest pat̄ eoꝝ votū revocare vl̄ accepta re si sibi placuerit. ut exp̄sse ꝺz de muliere ss̄ Ru. xxx. Sic igz si puer añ tp̄s pubertatis votū emittat nō obliga. Si tñ añ habeat vsū rōis obliga. q̄dē q̄ntū in se est ex suo voto. ḡ p̄ōt revocari p autoritatē p̄ris. qz ordīatio legis q̄vn9 homo sōdit alteri respicit illud qd in pluribz accidit. Si vo annos pubertatis excedat nō p̄t revocari autoritate parētū. Et si nōdū hz et plene vsū rōnis nō obligaret q̄ad deum. A Idē in sū. li. iij. ti. xxviij. q. xj. Et adde fm Kay. et in sū. li. j. ti. viij q. xxx. q̄ si impubes doli tam capax emittit aliq votū q̄ cōtinētie videt q̄ fit obligat9 nisi pat̄ stati cū audierit revocet. xxxij. q. ij. mulier. Et idē est de iuramēto fm glo. e9. et Tho. Et idē dicit glo. de voto ꝓtinētiea de voto circa ingressum religiōis. qz non p̄ōt revocari nisi statim revocet. ꝛ. ipsa die ar. ss̄ Ru. xxx. vbi ꝺz. Et in alterꝝ diez distulerit sententiā. Item dicit glo. q̄ si impubes doli tñ capax vouerit se seruaturū cōtinentiā a ingressuruz religionem cuz venerit ad etatem vel cum mortuus fuerit pater p̄ōt pater illud irritare cōtradicēdo statim fm cōmunē opiniōez. licet Hug. dixerit q̄ nō p̄t. Sz dictū Hug. satis p̄ōt verificari nisi votū impuberis ex iusta causa fuerit dispensatum. vñ ut ibiq̄ pz Iuno. dicit. Credimus q̄ etiā impubes si doli capax sit a votuz fecerit abstinētie vl̄ pegrinatōnis vl̄ aliud q̄ dz illud adimplere postq̄ pat̄ naz potestatē exiuit. qz potuit se obligare deo sicuta dyabolo. extra de delict. pue. c. j. Tñ cum talibus est facile dispensandum a ꝓmutandū. qz licet ī aliquo sint capaces non tñ multa cognoscūt cum sint inexpti. Cō. Host. Item ut ibi patet Kay. dicit q̄ si impubes intrat religiōem p̄ōt extrahi a pat̄ vel tutore infra annū et diem a tempe scie fm Glo. eius. Idē goff. et Host. xx. q. ij. c. j. et. ij. a. ar. xvij. q. ij. Si q̄s incognit9. et ex̄ de conces.

preben · qz diuersitatē · Si vo pona² in
religione ab alio: puta a pze vl tuto
re si ipse nō ꝛsentit pt egredi qñ voluerit vsq ad etatē legitimaz · xx · q · j ·
Puelle · a · q · iij · Dñs · Si aūt ꝛsentit licet ꝛsensus ille q fit añ ānos · s · pubertatis nō teneat · exire tñ nō pōt p
usq puemiat ad etatē legitimaz · xx ·
q · j · Illud instar carnalis mūonij ·
ex de spō · impu · de illis prio · Sed q
ato pueneriit ad etatē pfectā pt egre
di · xx · q · iij · Dñs · ex de regu · cū simus
Idē ut pz ibiđ Iimo · dicit q si impubes de ꝛsensu parētū vl tutoz tacito
vl expsso intrauerit religionē eū vl
teriꝰ reuocare nō poterūt · ex de regu
significatū · a q si impubes vnū tm
pentō hēat ille solꝰ eū offerre pōt · a si
hēat tutores alios q pntes: tñ pntes
inuitis tutoribz eū pñt offerre Idē ee
credūt aliqa si sit auꝰ q hēat filiū aut
nepotē in ptate: q pat inuito auo eū
poterit offerre a nō conūso · qz ī hijs
spūalibz ius nature pferet positiuo l
diuili · ut in dicta · q · xxx · B · Cetez de
voto solēnis pfessionis dicē² in se · c ·

¶ Vtrū liceat aliqs vototo obligare
ad religionis ingressū · Rz° · fm Tho ·
vbi s · Vnūa idē opꝰ voto factū lau
dabilꝰ est q si sine voto fiat · ut 8 r · J ·
Votū · j · Fxj · q incipit Vtz meliꝰ · Et
iō obligari voto ad ingressū religio
nis fm se est laudabile · A Idē in sū
ta · iij · ti · xx viij · q · vj · Tñ nisi ꝗ fiat cū
maturitate pt esse cā discriminis vñ
ab inductōe taliū votoz a similiū p
q renuncie² seculo infra ānū pbatōis
frēs mēdicantes oñino dñt abstinē
ut in c · nō solū · a c · se · reg · li · vj · B

¶ Vtz q voluit ingredi religionē te
neat · Rz° fm Tho · vbi s · Votū est p
missio dō facta 8 hijs q ad dū ptinet
ut āt dicit Greg · in epla ad bonifacū
Si int homines solet bone fidei ꝛtract
nulla vōe dissoluiz: q ntomagis polli
citatio quā qs cū deo pepigit solui sū
vindicta nō poterit Et iō ad implē
dū illud q8 lō voluit ex ncitate tene
tur · Vñ glo · sup illud Ps · Voueteꝛ
reddite · dicit Vouē volenti ꝛsolui² · sed
pꝰ voti pmissiōz reddition ncario exigit Tenet ergo qs ex ncitate imple
re votū dūmodo sit aliqd q8 ad dū
ptineat · Manifestū est āt q ingres
sus religiōis maxime ad dū ptinet
qz p hoc homo totalit se mancipat di
uinis obsequijs Vñ relinqt q tene²
ingredi · s · fm q se obligare intendit
ita · s · q si se intēdit absolute obligaē
tenet q ātiꝰ poterit legitio impediri
to cessante Si aūt ad certū tps vl sb
certa ꝛditōe tenet aduenīente tēpe et
ꝛditōe existēte · A · Idē in sum · co · ti ·
q · viij · B ·

¶ Quid si ille nolūt eū recipere Rz° fm
Tho · iij · ij · q · lxxxviij Si quidē intētio
sua fuit se obligaē ad religionis in
gressū principalit a ex consqnti elegit
hāc religionē vl hūc locū q si sibi ma
gis ꝛgruētē tenet si ibi recipi nō pōt
aliam religionē intraē Si aūt principa
liter intendit se obligaē ad hanc re
ligiōem vl ad hūc locum ꝓter spe
cialem cōplacentiā hmōi religionis
vel loci illius non tenetur aliam reli
gionem intrare si illi nolūt eum recipere · Eandem sñam ponit idem Tho
co · li · q · vlti · A · Si aūt incidit in im
possibilitatem implendi votum ex p
pria culpa tenet facē q8 potest a in
sup penitētiam agere de culpa pteri
ta · Si aūt dubitat quā intentōē habuit: debet tutiorem viā eligere · fm
eundem Tho · et Pe · ut in sum · li · j · ti ·
viij · q · v · Et ad predicta facit q8 po
situm est supra · Religio · ij · Fij · in ad
ditōne · B

¶ Vtz ille qui voluit vnam determinatam religiōem intrare licite possit
induci ad aliā · Rz° · fm Tho · ij · ij · q ·
vlti · Quia in maiori intelligit minꝰ
ido ille qui obligatus est voto vel iu
ramēto ad ingressum religionis mi
noris: pōt licite induci ad hoc q ad
maiorem religionem transeat nisi sit
aliqd spāle q8 impediat puta infir
mitas vel etiam spes maioris profectus in minori religiōe · Ille vo qui

obligat voto vl iuramento ad ingressu maioris religiois · nō pt licite induci ad minorē religiōz · nisi ex aliq euidēti cā et auz dispēsatōe supioris · Si tñ ingrediat a pfitear vide J. Religio · v · F. iij ·

¶ Vtz ille q̄ wuit ingredi religionez teneat ibi ppetuo remanere · Rz° · fm Tho · vbi s̄ · Si wuēs intēdit se obligare nō solū ad ingressu religiōis · sz ad ppetuo remanēdū tenet ppetuo remanere · Si aūt intēdit se obligare ad ingressu cā expiendi cū libertate remanēdi vl nō remanēdi manifestū ē q̄ remanē nō tenet · Si aūt in wuēdo de ꝗ nihil cogitauit vidē obligari ad ingressu fm formam iuris cōis q̄ est ut ingrediētibz dē am9 pbatōis Vñ nō tenet ibi ppetuo remanē · Si tñ tali intentōe intraret ut stati exiret nō vidē satisfactū voto · q̄ in wuēdo hoc nō intēdebat a idō tenet ut saltē velit experiri an ei expediat manere A Jdē in sū · li · iij · t · xxviij · q · ix · vbi addi² fm Jmo · q̄ cum q̄s in wuēdo nō distinguit cui regule se dwouēat intelligit se wuē regule illi9 in cui9 manibz fuerit pmissiōz · ar · c · q̄ dei timorē · ex de sta · mo · vbi etiaz hoc notat Jmo ·

Religio · q̄rto q̄ ad pfessionez · Vtz impubes possint pfessionē facere · Rz° fm Tho · ij · ij · q · vl · Professio est solēne wtū q̄ fit cē monachū vl religiosū · q̄ q̄dē ꝗ dit ordinatōni ecē ppter solēnitatē quā habz amexā Et q̄ ecē a respicit illud q̄ in plurib9 est: pfessio ante tps pubertatis facta q̄tumcūq; aliq̄s habeat vsū rōis plenuz vl sit doli capax nō habz suuz effectū ut faciat pfitentē iā esse religiosum · A Jdē in sū · li · iij · ti · xxviij · q · xj · B · Adde hic q̄ dr s̄ · Rouid9 · F. j · et · ij ·

¶ Que est pfessio expssa a q̄ tacita siue psumpta Rz° Professio expssa est q̄ fit in manu abbatis siue plati recipientis eā vl in manu e9 quē plat9 ad hoc mittit · ex de reg · a trās · ad applicā Tacita ro fit p susceptōez habit9 p fessoz Jtē si manifeste ondit q̄ velit vitā mutare Jtē si gestat habitū ecē nouidoz p ānū vbi nō est distinct9 coloz vl scissuā Vide hoc s̄ · Rouid9 · F. iij · A Et de ꝗ dictū est dari9 s̄ · Religio · ij · F. j · cū additōibz · B Si ātē pfessio fiat infra ānū vide ibidē · F. v ·

¶ Vtz ille q̄ fecit pfessiōz tacitā tenet ad oēs obseruantias regulares · Rz° fm Tho · in · iij · dis · xxxiij · Jn omni casu tenet ad tria vota religiōis pncipalia · sed ad alias obseruātias q̄z trās gressio ex dissimulatōne plato ꝗ induit q̄ dū videntes ñ corrigūt indulgere videt nō videt obligari precipue si sit simplex q̄ tta discerne sufficiēt nesciat Cō · Al · A · Hec vident vera q̄ ad illa q̄ platus pt dispēsare Als videē obligari ad oēs regl'aēs obseruātias ut s̄ · Religio · ij · F. ñ · cū additōibz · B

Religio · v · q̄ ad tñsitū ad aliā Vtz liceat trāsire de vna religione ad aliā · Rz° fm Tho · ij · ij · q · vlti · Trāsire de vna religiōe ad aliā nisi ppter magnā vtilitatē vl necessitatē nō est laudabile · tum q̄ ex hoc plerūq; scādaliz anfilli qui relinquū² · tū etiā q̄ facilius aliq̄s pficit ī religione quā cōsuetuit q̄ in illa quā nō ꝗsuetuit ceteris paribz Vnde in collatōnibz patrz abbas Nestoriz dicit vni cuiq; vtile q̄ fm ppositū q̄ elegit summo studio ac diligētia ad opis incepti pfectōem puenire sustinet · a nec quaquā a sua quā semel elegit pfessiōe discedat · Et postea rōem assignās dicit Jmpossibile nāq; est vnū eundemq; hoiem simul vniuersis virtutibus fulciri: quas si quis voluerit simul attemptare: in id eum incidere necesse est ut dum omnē sequit nullam integre consequat · Diuerse em religiones pēminent fm diuersa virtutū opa · Dōt tñ aliquis de vna religiōe laudabiliter transire ad aliā triplici ex causa Primo quidem ex zelo pfectōis religionis in qua non attendit excellentia fm solam artitudinem vite: sz pncipaliter fm illud

ad qd religio ordinat a oseqnter fm
discretōem obseruātiarū fini ꝓportio
natarū·ut s̄·Religio·j·Ciij·Et in hc
casu ꝓter humilitatē dz ḋs petere li
centiam q̄ tñ ei negari nō pt dūmodo
cōstet religionē illā artiorē ee·Si vo
de hoc ꝓbabile dubitef est in hoc su
pioris iudiciū requrendū·ex de regu
a trāse·lic;·q̄ si nō petita licētia trā
siuit nō pt repeti fm Wil·Al Hoc verū
si trāsiuit in casu licito lic; ñ seruato
mō·Secꝯ si in casu illicito·q̄ tūc poss
repeti·ar·c·fi·ex de regu·B· maxime
si ꝓfessione; in hac scda regula fcit·
Scdō ꝓter declinatōe; religiōis a de
bita ꝓfessiōe puta si in aliq̄ religione
artiori incipiāt ipi remissꝯ viuē·lau
dabile trāsit aliḋs ad religionē etiā
mitiorē si melꝯ obseruef et in hoc etiā
requrif supioris iudiciū·Tertio vo ꝓ
ter infirmitatē vl debilitatē ex q̄ imt
dū puenit q̄ nō pt aliḋs artioris re
ligionis statuta seruare q̄ possit sta
tuta seruare latioris·Et in hoc casu di
spēsatio est nctaia·A Ide in sum·cō
co·ti·q·xv·B·

¶ Vtr religiosus sp̄ possit trāsire ad
artiorē religionē·Rō fm Imo·Etiā
si ostet eā ee artiorē tñ nō poterit trā
sire si ex suo tñsitu prior religio incur
rat graue iacturā vl infamiā·ar· ex
de reg·a trāse·licet·xj·q·iij·si ḋs vo
Nāa ipse nō dbz ee eā scādali· ex de
renū·nisi cū prudē·Sed omunē vtilita
tē q̄ est ut nō fiat iactura illi ogrega
tōi dz pferre priuate q̄ ē ut sit ī artio
ri religiōe·A· Ide in dicta·q·xv·B·
Abbas q̄ q̄ immediate sbest pape
nō pt trāsire sine licentia pape·ex de
osue·Cū venerabilis·A Con·Alb·B

¶ Vtr q̄ iā ꝓfessus est in latiori ve
neat ad votū qd fecerat de artiori Rō
Remanere pt in latiori·q̄ p scdm vo
tū solemne derogatū est prio qd fuit
simplex·tñ p voto primo nō cōpleto
erit ei pna imponenda·ex de regu·a
transe·c·q̄ pꝯ votum·h·vj·

¶ Dono q̄ aliḋs regularis impetra
uit licētiā trāseundi ad artiorē reli
gionē postea penitet eū·nunq̄d pmi
tenef eū recipe·Rō fm Wil· Si nō in
uenit artiorē religionē vbi recipiat·
vl si nō poterat sustinē austeritatē il
liꝯ a reuerti vult añ factā ꝓfessionē ñ
pt repelli ꝓtextu prioris licētie vl re
nūciatōis·cū facta fuerit ex cā·s·ut
trāsiret ad artiorē religionē a cā se
cuta nō fit·Secꝯ si ꝓfessionē fecerit in
scda·A·Con·Albricus·B·

¶ Quid si abbas a ouentꝯ licētia ue
rint aliquē simplēa ipē renūciat sim
pliciter ñ ex aliq̄ cā nisi forte ex odio
Rō fm Wil·Nō valet licētia q̄ hc est
dare licētiā vagādi·Tñ fm Aug·re
pelli pt q̄ nō vult ferre penā de culpa
quā forte omisit·A Con·Al·B·

¶ Vtr mona q̄ mōchꝯ tulit suo mō
sterio seqnt eū si trāseat ad scdō mona
sterū·Rō fm Hos·Si exeat añ ꝓfes
sionē nō est dubiū q̄ cū rebz suis pōt
exire·ex de reg·a trāse·Statuimꝯ In
tellige ñ ea absolute a irreuocabile
donasset·Sed si pꝯ ꝓfessionē a sine li
cētia trāsit ad aliud mōsteriū res sue
primo mōsterio remanēt a q̄ ipsum
recipit imputet sibi Si vo cū licentia
vl etiā inuitus ex aliqua causa vā
dat ad scdm monasteriū tunc vsufru
ctꝯ rer quas cōtulit debef scdō mona
sterio q̄diu vixerit ne a existat onē
sus·Sic intellige·xvj·q·vj·Cognō
uimꝯ·A·potꝯ·c·de lapsis·B Et·xvij
q·j·Si ḋs rapuerit·A Ide in sum·cō
co·ti·q·xxv·fm Hostien·qui etiam
addit·Si vero sit secularis q̄ reliquit
cōsortium spūale seu religionē vl ec
clesiā indistincte bona sua recupat ut
aperte innuit·ex de de·coniu· q̄ a te
in fi·Et subdit·Vel dic ad saluādas
opiniōes maiorū q̄ bona ipm tacite
sequunt·Si aūt expsse contulit se et
sua a est paup qui non habet vnde vi
uat·tūc d benignitate canonica sine
cōtradictōe cuiuscūq̄ bona recupat
ar·lxxxvj·di·Nō satis·xvij·q·iiij·q̄
cunq̄·Si aliter sustentari pōt non re
cupat sicut nec si dedisset sine se·xvij·
q·iiij·Sunt qui opes Et hoc nisi grā

fiat vl' nisi aliq̃ conditio apposita fuisset. ex de cõdi. appo. vex. Et ꝓbatur in dicta. q. xxvj. Pñt hec intelligi qñ aliqs ingredit ecclam secularẽ tanq̃ ꝓuersus. Nã si tanq̃ canonicꝰ nõ sequerẽt ipm bona tacite. Et sic etiam tenet ꝓsuetudo. B

¶ Religiosi mẽdicantes si trãseũt ad ordines nõ mẽdicãtiũ etiã de lmã papẽ nõ hñt bocẽ vl' locũ in capitulo cet' si ab alijs eis cõcedat'. nec pñt hẽe ꝓpratũ. nec aliquã administratõz vl' quecũq; officia etiã annua. nec tãq̃ vicarij vl' ministri vl' loca coꝝ tenẽtes: nec pñt qd' cũq; animaꝝ regimẽ exercere. A. nec p se nec p alios Et hc qd in ꝓtrariũ attẽptatũ fuerit est irritũ ipso iure: quis ꝓuilegio nõ obstãte. ut in tex. q. seq. B. ex de reg. a trãsut pfessores. in de. fida tactũ ẽ s. Electio. j. Ex xxvij. q. incipit Quis nõ pt.

Reliquie a corpa scorũ. Antiq reliqe nõ dñt ex capsam oñdi nec expoi venales. Innuẽtas bo de nouo nemo debz publice venerari ñ autoritate Romani põtifice fuerint approbate. a plati nõ pmittant q illi q accedũt ad coꝝ eccas cã veneratõis decipiãt falsis figmẽtis. sicut qñq; occasiõe questꝰ fieri ꝓsueuit. Hñtur hec. ex. eo. cũ ex eo. a de cõse. dis. j. Placuit. Et nota q reliqas emere vl' vẽdere ꝑm Rap. A. Potiꝰ ꝑm glo. eius ut in loco de quo stati. B. et Gof. simoniacũ est. A. Idẽ qd' hic nõtur in sũ. li. j. ti. xiiij. q. xxij. B

¶ Vtrũ scoꝝ reliqe possint furtive ꝓtrahi ut honorabiliꝰ reponãt. Rꝰ ꝑm Wil. Nõ. Nã sacrilegiũ est qtiẽs auferet' sacrũ de sacro. A. s. etiã nõ sacrum ut in c. d' q statũ B. xxvij. q. iiij Quisqs. A. Cõ. Vl. ut in sũ. eo. ti. q. xxij. B

¶ Cuiꝰ autoritate reliqe seu corpa sãctoꝝ de loco ad locũ sunt trãsferẽda. Rꝰ. Nõ sũt trãsferẽda sine ꝓsilio pri cipis. s. Pape: vl' sine lmã epõꝝ a sãcte sinodi. de ꝓse. di. j. Corpa. A. Aliq incipit. de loco. B Et ꝓ hc sicut notat' ibi vex est cũ corpꝰ traditũ est sepulture ꝓpetue. C. d' reli. l. vl. ñ necessitas imminea tũc sufficit autoritas pãsidis ꝓuincie. C. de reli. l. j. Si aũt nõ est traditũ ꝓpetue sepulture bñ pñt trãsferri sine aliquꝰ autoritate. C. de reli. sed nec dũ. Et nota q precallegate leges de omibz corpibz loq̃ vident'. A. et ita est veritas q loquunt' dicte leges de omibz corpibz gñaliter. Et idẽ qd' in hoc. F. nõt' in sũ. e. ti. q. xxiiij. De istis ẽ reliqis tactũ est s. Canoniz. B

¶ Vtꝝ liceat portare reliqas ad collũ Rꝰ. ꝑm Tho. ij. ij. q. xcvj. Eadẽ vo est sicut de verbis scriptis. q si portẽt' ex fiducia dei et scoꝝ q̃ꝝ sunt reliqe ñ erit illicitũ. Si aũt arca ꝓ attẽdere' ad aliqd' vanũ puta q vas eẽt triangulare a hmõi: qd' nõ ꝓtinet ad reuerẽtiã d' a scoꝝ eẽt superstitiosũ a illicitũ De verbis aũt septe hes. F. Sortilegiũ. ij. F. j. ij

Renũciatio pmo cõiter qd sit. Rꝰ. Renũciatio est iuris ꝓpij spontanea refutatio. Nã iuri alieno renũciari nõ pt. Itẽ si renũciatio nõ est spõtanea: sed coacta nõ obẽt repetere wlẽti. ex. e. sup hoc. A. ꝓ fuit dictũ Hosti. ut pz in sũ. li. iij. tit. xxvj. q. xxiij. B

¶ Ex q̃bz causis petẽda vl' admittenda sit renũciatio epãtus. Rꝰ. duc sũt causeꝑbabiles siue apparẽtes: ꝗ nõ sũt sufficiẽtes Prima est ꝓpter fugẽ melioris vite. v. religioꝰis. Secda est causa ꝓprie humilitat'. Hec due cause nõ fuerũt acceptate. ex d' renũ. misi cũ prudẽ in principio Sũt alie cause sufficiẽtes sex ut ibi dr. Prima est ꝓscientia criminis. s. talis p qd' ipsiꝰ officij executio etiã pꝰ pactam pmiam impedit'. Secda est debilitas corpis ex infirmitate vl' senectute. s. p quã impotens redderet' ad exequendum officium pastorale. Tercia est defectus scientie. Quãq̃ autem desideranda sit eminẽs scietia in pastore. est tamẽ cõpetẽs tolerãda. Quarta est malicia plebis. nõ q p q̃libz culpa d' beat gregẽ deserere ne mercenario cõparet' q̃ videt lupũ venientẽ a dimittit oues a

fugit · Sed de superioris licentia tũc demũ; pōt nō tam timide fugere q̃ prudere declinare cũ oues ouertũt in lupos et q̃ debuerāt humilit obedire iā irreuocabilit tradicūt · Qrita est graue scandalũ cũ aliter sedari nō pōt licitũ est epō petere cessionē ne plus tpalē honorē q̃ et nam videa² affectare salutē · Sed de hoc vide ℣ Scandalũ · Sexta ē psone irregularitas utputa si sit bigam⁹ aliq̃ mō ꝑ q̃bz ꝑ · Bigamia ſſ Nō tñ ꝓpter quālibz irregularitatē debet ei dari licētia · ut si nō sit nat⁹ de legitimo mrimonio si est occultum a ille laudabilit suũ impleat officiũ · A Dũ mō nō sit nat⁹ de adulterio vl de scorto · ſſ Nā tales omino remouēt · ut ī dicto c · misi · a ibi glo · B Si vo ꝓpter alias causas petat episcop⁹ licentiam renũciandi nō debet concedi · ut in dicto c · misi cum pridem · A Predicta etiam notātur in sum · cō · co · t · questiōe xxxiij · B

¶ Quis est effect⁹ renũciatōis · Rx° · Effect⁹ est ut qui rnũciauit ad id cui renũciauit regressum nō habeat misi ex nouo iure cōcesso vl antq̃ restitutio · ex · eo · cū inter · a c · ex trāsmissa · a c · cum in pntia · a c · sane Et qui semel renũciauit epatui ꝓpter cōscientiam crimmis ammodo ñ potest eligi nec postulai Sec⁹ si ꝓpter malicīā plebis ex · eo · p⁹ trāslatōem · Renũciāti autē est cōpetēs puisio faciēda ne in vitu periū ministerij defectū in tpalibus paciat · ex · eo · ad supplicatōem In q̃ puisione dignitatē a sciētie vō hōda est · ext · de pben · de multa ad finē · Similit a q̃ntitatis reddituū bñficij cui resignat · est de vi · a ho · de · Qm · a de pben · misi essēt · xij · q · ij · Bone rei · ex · de dona · aplice · ſſ Penit · a vl · A Idem in sū · eo · ti · q · xxxv · sm Host · B

Renũciatio · ij · Qualit debz fieri renũciatio officij vl bñficij ecclastici · Rx° debz esse volūtaria · ſſ Nā inuit⁹ nō opellit renũciare · vij · q · j · Qui · est q̃ me · cau · ad audiētiaz Itē debet fieri pure a absolute · est de offi · dele · ex pte ſſ Nā si q̃s renũciet alicui bñficio seu rei spūali aliq̃ dato vl pmisso: simonia esset · A ſſ Nā sp simonia omittit misi renũciatio pure fiat sm Hostien · a in sū · li · iij · ti · xxvj · q · xxxij · vbi hec notāt sm eundē B · q̃ si nō pcedat datio vl pmissio sed solu; intētio: esset simonia mētalis: que pnam abolet · est de simo · mādato vide ℣ Simonia · ij · ſſ iiij · A · ibi paru; de hoc vide² dicta · B Itē debz fieri cōuenīēter in scriptis · ij · q · j · ſſ Ecce a c · quart A · Allegata iura loquū² in renũciatione epatus que debz fieri in scriptis · ſſ Forte in alijs scriptura nō est nēcaia Et hoc vide² innui in dicta · q · xxxij · B Et debz fieri in manu illi⁹ a quo hetur institutio vl cōfirmatio · ex · eo · admonet · Fallit tamē in episcopo q̃ nō pōt renũciaē misi in manu pape · ex · eo · ñ cum pridem in fi · Silit nec elect⁹ epus postq̃ fuerit ꝓfirmatus · ex · ꝑ trāslaiter corporalia: nec intrusis · ut ℣ penulti · ſſ A Similit a abbas immediate ptinēs ad romanā ecclā: ñ potest renũciare sīi licētia sedis aplice spāli sm Rap · Qui etiā addit q̃ si alit renũciatio fiat: tenet in ptudiciū renũciātis: sed ñ in ptudiciū ecclie vl plati in cuius manu debuit renũciare · Itē dicit q̃ pt quis simpla bñficō renũciare sicut vult · Et glosa eius dicit · q̃ hoc potest ad minus de cōsuetudine Sed pri⁹ dictum: est magis regulare sc; q̃ fiat in manu eius cui⁹ est instituere · ut in sū · eo · ti · q · xxxiij · vbi etiam addit² sm Hosti · q̃ cum renũciatur alicui iuri renunciatio faciēda est aduersario vl seruo publico seu alteri recipiēti nomīe aduersarij · B

¶ Quo renũciat² iuri suscepto Rx° Talis renũciatō ex certa scia faciēda est Ideoq̃ si talis renũciās ius ignorat est ei notificandum · arti · in Autētiquomodo oportreat epos · ſſ igitur ordinādus Coll · j · ſſ Nec em potest quis renũciaē ei quod ignorat · ff · de ī officesta · l · si mater · A Idem in dicta · q · xxxij · sm Host · B

¶ Quo q̃s renunciat iuri expresse: a quo tacite. Rx° Expsse cũ dicit. Quie tũ clamo ius tale: vl similia. ex de de ci. Ex multiplici. A. Hoc vex qñ q̃s renũciat qd sibi debet. ut pz in tex. al legato. B Tacite ro cũ facit opositoz A. s. sup iuẽ qd sibi cõpetebat. Nam cõponẽdo videt iuri suo renũciare fm formã opositois. ut in c. de q̃ stati. B. ex de elec. cũ int prio. Itẽ tacite renũ ciat faciẽdo otra ut exhibẽdo honorez alh cui9 electoi cõfidixerat. ex de hijs q̃ fi. a ma. p ca. ex ore. Sicut rapiendo aliq̃d ex testamto qd impugnabat. ff. de inoffi. testa. Si ponas. ex d sẽ a re. iu. qd ad osultatoz. Vl si petẽt legatũ aduõt9 l pauratoz fuit. ff. de in offi. testa. l. fi. A Itẽ i dcã q. xxxij. B

¶ Vtx clerico q̃ impetrauit bñficium si sbiciat se misericordie canonicoz intelligat renũciasse. Rx° Nõ. ex. co. vemẽs. Quietã si reddat eis lras su as a epi sint immisericordes dz talis officio iudicis restitui. ex. co. sane. Nã deceptis a nõ decipiẽtibz iura subuẽi unt. ex de re. pmu. cũ vmúsoz. Sed si renũciet lris p certa pensiõe p̃uat pẽ sionem lris. ex de rescp. ad audiẽtiam A Con. Albri. a fact qd notat in sũ. co. ti. q. xxx. B

¶ Dono q̃ eps nõ bñ intrauit ꝗ p si moniã a hmõi. quõ renũciabit instã te morte. Rx° fm Hosti. Renũciabit mẽte a in manu archiepi si pt. alit in manu simplicis sacẽdotis sb hac oditõe si pape placuerit. a si oualuerit vadat q̃citi9 pt ad cũ a pareat ei. arti. ex de sen. exco. ñ dubiũ. a c. ea nosci. ff. fi. Sed a caueat ne morã psteta fruct9 si bi approper: sed fidelit custodiat vl in vtilitatẽ eccie expẽdat. ar. de offi. or. Cum vos. et d offi. or. capitulo. Pre senti. li. vj. Alit ad restitutõez omiũ tenet. ex de Preben. dilecto. ff. fi. Tñ tal fm Hosti. de lmia ꝓpriꝗ cõfessoris quẽ sibi pt eligẽ. A Hoc videt vex si legitime fuerit ordinat9. alis cum ab initio nõ habuerit executõez sui ordi nis nõ vide q̃ possit sibi eligere ofes sorẽ tanq̃ eps. ar. l. nõ dubiũ. C. d le gi. B. poterit vite nccaria stricte ꝛeq̃ pe. lxxxvj. d. nõ satis. a. c. pasche Ta lis etiã si titulũ nõ habeat tñ possessi onẽ quã de facto habz: nõ dz dimittẽ sine licẽtia pape: ꝗ a fructibz debz ab stinẽ. ex. eo. p9 tñ sla tõez. ff. iij. A Cõ. Immo. q̃ a addit. Et idẽ in omnibz su spens siue ab hoie siue a iure dicit pt ut in sũ. co. ti. q. xxxiij. ad fi. B.

¶ Vtx q̃s possit renũciaẽ p aliũ. Rx° fm Hos. Põt p aliũ hñtẽ spãle mã datũ. ex de offi. dele. cũ olim. ff. qꝛ do. Idez videt si habz gñalem admĩstra tõez. ff. de p cu. l. cũ libeã. A Immo in cpit p cuãtoz vbi dz. Procuratoz cui libera gñalit admĩstratõ rex omissa est pt exigere nouare aliud p alio p mutare. B. Sec9 si tñ gñalis p cura toz esset. ex. d pben. dilecto. primo re spõso. a de reli. do. c. penit. A Melius videt facere. l. mandato. ff. de p cura. Et idẽ qd in hoc. ff. notat in sũ. co. ti. q. xxxj. ad fi. B Et an talis p curatoz re uocari possit. vide. ff. in se. c. ff. fi.

Renũciatio. iij Quis pt renũci are. Rx° fm Hosti. Renũciare potest is ad quẽ illd qd renũ dat pinet. ex de reg. ad aplicã. a. c. Statuim9. A. Itẽ in sũ. li. iij. ti. xxvj q. xxxj. B

¶ Vtx ꝗ possit renũciaẽ. Rx° pt libẽ resigẽre a maxie cuz se insufficiẽtẽ ag noscit ad agẽdũ vmúsalẽ eccãz. ex. e. qñ. libro. vj

¶ Vtx clerico possit renũciaẽ foro suo Rx° Renũciatio faciẽda ẽ aucte illorũ q̃z int est. ex de offi. archi. ad b. ff. fi. Iõ clerico nõ pt renũciaẽ foro suo sñ consensu epi. qz ex b pnudicaret ipsi epõ. ex de foro ope. significasti Alio q̃n q̃libz clerico de vno epatu posset si bi cõstituẽ iudicẽ in alio epatu. ff. de iudi. l. j. Et de b vide s. Iudex. j. ff. Eadẽ rõne nõ pt clerico renũciare pri uilegio illi. xvij. q. iiij. si q̃s suadẽte Nã etsi actõz iniuriam remittẽ possit q̃tum ad ꝓpriam psonã. xxxiij. q. iiij si is: iniuriam tñ ecclesie siue collegij

sui in psona sua illatā remittē nō pōt
ex de s. 1-exc-cū desideres-ff-fi-A-iū
cto c-cōtingit-primo-co-ti-B

¶ Que pena si deric9ita renūciet fo-
ro suo q rñdeat corā iudice seculari-
Rz°-si cā ciuilis sit cadit a cā: alioqn
suū locū amittit-ex de foro cpe-si vili
gēti-A Jbi 8z Et sip eis lata sit sma
locū suū amittant-a hoc in criminali
actōe Jn ciuili vo pdant qs cuicēt
si locū suum maluerint obtinē-B Jn
criminali vo locū amittit-Et si nō hz
locū siue dignitatē pōt alr exordia-
rie punīri- Et sic patz q pōt tacite re
nūciare q̄tū ad damnū suū-xj-q-iij-
Placuit- Sed a multomagis punien
d9 est si expsse csentiat a rñdeat Si vo
trahat ad iudicē secularē-vide s̄-Ju
dex primo-ff-penl-A-ciunctis addi
tōnibz Et idē qs in hoc-ff-notat in sū-
co-ti-q-xxiij-fm Hosti-B

¶ Qñ aliqs expectat primā pbendā
prime vacaturaz in aliq ecēa si alis
obtinens prebēdā tenuē fraudulent
renunciet ut expectanti pducat via
ad pinguiorē q sperat vacāē: nō im
pedit primū expectantē Et si pbenda
pinguis postea vacās oferat isti q re
nūciauit prima² ipse vtraq ex e-si te-
li-vj-A Jbi 8z q de dicta fraude debz
saltē p aliqs pbabiles cōiecturas ap
parē-ut qz dicte renūciatōis tēpe is
q pbendā vl dignitatē pinguiorē hē
bat infirmitate graui detineba² vel
aliqd aliud imminebat ppter qs il-
li9 pbenda vl dignitas vacaē in pri
mo pbabilr cēdebat-Et sbdi²-Cete
rū si pdicto renūciāti hmōi: pbēda l
dignitas forsitā pinguior cōferat co
ipso dicta fraus intelligat cē pbata
a idē renūciās omino careat habita
et ambita-B

¶ Vtz renūciās possit penitē-Rz° fm
Hos-Si qs mittat nūciū ad supiorē
ut cedat: penitē pt q̄diu res est inte-
gra-ex e-lecte-Sec9 si nō est integra-
ex de elec-in causis-ff-vl-A Jdē in sū-
co-ti-q-xxxj-Et videt q res nō sit in
tegra qñ supiori exposita renūciatōe
cepit cogitaē sup acceptatōe-ar-dā-
ff-vl-B Sed a si talē procuratorē; igrā
tem-A-s-cōstitutū ad renūciādū-utz
in tex-allegato-B-reuocauerit: tene
bit nihilominus cessio facta antequ
reuocatio puenīat ad eū nisi malicio
se fuerit factū qñ puenerit ad eū-ut
in de-cū illusio-ex de renū-A Jbi 8z-
Si qs ad cedēdū pōtificali vl alij cuili
bet dignitati vl bñficio procuratorem
spōte ac libē cōstituerit a ipz ignorā
tē postmodū duxerit quōlibz reuocā
dū teneat cessio facta p eū añquā ad
ipsi9 illi9 in cui9 manibz cessio fuerat
facēda notiā reuōcio hmōi deducta
fit ñ forte p ipōs á alios malicose fa
ctū fuerit q̄ min9 ad eos vl eorū alterz
añ cessiōz potuerit reuocatio puēisse
B-Qui vo impetrauerit lrām cēdē
di cogēdus est A-s-cedere-ut in c-qs
seqtur-B-ex eo-Quidam-

Renūciatō-iiij-Que pñt renū
ciari Vtz hns vocē in electōe
possit renūciare-Rz° s̄-Electō
j-ff-ir-A Et idē qs ibi notat in sū-li-
iij-ti-xxvj-q-xxij-fm Host-B

¶ Vtz debitor possit renūciare pba
tōi solutōis p testes a hmōi-A Jsts
hmōi ñ ponit Hosti-ut pz in sū-e-ti-
q-xxvij-vbi hec nota-B Rz° Licet Or
dam dicāt q valet renūciatio-tñ fm
Host-ñ videt verū-qz ius pbādi per
testes ppter cōmune; vtilitatē induc
tū est-Vñ vsus testium frequēs a ne
cessari9 est-ff-de testi-l-j-respōso p°-
Ergo tali iuri renūciai ñ pōt-ar-ff-de
postu-quos pretor-

¶ Vtz renūciatio iuris possit fieri in
futurū-Rz° fm Host-Si lex iam est-
A-s-ex qua ius alicui oritur cui renū
ciatur-B-potest pro futuro renūcia
ri-Aliter ñ-quia quod ñ est renūciai
ñ pōt-ff-de pact-tres fratres-ff-de cō
trahē-emp-et vēdi-in lege-A Jdez in
fum-co-ti-q-xxviij-B

¶ Quid si quis renūciat omni iuri si
bi competenti a competituro similit
et literis impetratis a impetrandis
Rz° fm Hos-Quo ad futurū si gñat

fit renūciatio nō valet. ut in preceḋ ti. ꝗ dictum est. eꝗ de osti. Cū accessis sent. Si ꝯo spālis in q̄busḋā iuribz a seq̄t gnalis renūciatio valet A. i. si q̄ busḋā specificatis subseq̄t renūciati onis clausula gnalis. ut in sū. cō. co ti. q. xxix. vbi hec notāt. B. C. qñ mu lier tutele officio fungi pt. l. fi. circa medū a in Auten. ut liceat matri et auie. ibi posita.

¶ In sūma nota ꝗm Hosti. q renū ciari pnt omia iura opetētia arca ꝗ uitutes ec si amalia sint. eꝗ de sepl' in presētia. a de deā. ex multiplici. A Host. dicit q pnt renūciari iura etiā nō scripta. puta aḋ seruitutes compe tētia. Et si hec etiā amalia sint in fu turū renūciari pnt. ut in dicto. c. in p sentia. a c. ex multiplici. ut in sū. co ti. q. xxx. vbi hec nota. B Itē iura cō petētia arca bñficia sicut a ipsa bñfi cia renūciai pnt. ut dictū est s. R renū ciatio. ij. ꝗ. j. a renūciatio. iiij. ꝗ. j. Itē omia iura cōpetētia p aliq̄ instīa sic etiā ipsa instīa renūciant. C. de fi. in stru. l. iij. eꝗ de pac. cū pridem.

REpresalie. Dicūt repsalie qñ aliq̄s oriūdꝯ de vna tra spoli at vl dāmificat ab oriūdo de alia tra. vl etiā si debitū nō solvit ei tūc dat ptās isti spoliato q satisfaci at sibi otra quēlibz de tra illa vñ est ille spoliator vel debitor.

Queri² ergo. vtꝫ sint licite. Rꝯ Et si imiq̄ sint a legibz ꝓhibite tāq̄ natu rali eq̄tati otrarie q aliꝯ p alio g̃ua² nihilominꝯ spālr ꝓhibet ne ꝯcedant vl extendāt. A. s. p interpretatōez cū fuerint gnalr ꝯcesse nō expssis pso nis ecclasticis. ut in c. a si de q̄. j. B cō tra psonas ecclasticas l' bona ipsaꝫ ptextu cuiuscūq̄ cōsuetudinis. Et q̄ cōtra fecerint nisi reuocauerint infra ānū. A. s. a tpe ꝯcessiōis vl extensio nis. ut ibi. B. Si psone sint singlaes sūt excōicate. si vmūsitas: est intēdcā eꝗ de iniur. a dā. da. a si pignoratō nes. li. vj.

¶ Sed pono q aliq̄s expoliatꝯ portat trās ātatis seu ad ātatez vbi manet expoliās a petit iusticiā nec fit eiznū q̄d in hoc casu potest cōcedi repsalia Videt q fic qr hoc mō nō g̃uat alius p alio. sed potiꝯ punit rector vl ciui tas in suis ciuibz ꝓter negligētiam. Vñ. xxiij. q. ij. c. dñs deꝯ. Dicit q gēs vl ātas plectenda est q vindicāē ne glexit qꝯ a suis ciuibz impzobe factū est. vl reddere qꝯ p iniuriā ablatū ē. Satis videt cōcordāē Tho. ij. ij. q. xl. a Jo. an. sup dicto. c. a si pignoratō nes. ita tñ q etiā in hoc casu ad cleri cos nō extēdat. a q sibi de rebz ñ au toritate ꝓpa ꝗ iudicis satisfaciāt. ut idē Jo. dicit. A Joh. an. in dicto. c. et si pignoratōnes in nouella. dicit ꝗm archidyaconū etiā ꝯdl. q ītelligit de aucte iudicis spoliati p cedēte pria sma sup negligētia a defectu iusticiē Scꝯm alios āt de aucte iudicis spoli antis seu iusticiā facē negligētis. Et ꝯdit ꝗm Guido. q ꝗ dictū pt intel ligi vez qñ nō pōt hāi recursus ad iu dicē spoliātis seu iusticiaz facē negli gētis qꝯ dicit raro posse contingē. B

REsidētia. s. clericoꝝ in suis eccle siis. Vbi nota q q̄ habz bñfi ciū cū cura tenē² ad residentiā eꝗ ꝯ elec. licz ea ñ. li. vj. Sikra q̄ habz q̄cūq̄ alia bñficia q̄bz hoc cōpetat ex statuto vl p̄uilegio seu cōsuetudine approbata. ut Jnno. ponit ex. de clenon resi. clericos. Et addit. intellige omē bñficiū residētiā req̄rere nisi con trariū ostet. Et candē q̄si sma pōit Host. diffusiꝯ dicēs. q q̄libz clericus tenet residere. eꝗ eo. c. fi. siue magnū sit bñficiū ut ep̄atus. vij. q. j. Peruenit. a debz chrisma oficere ordines ce lebrare. a quolibz die dñico diuinis officijs interesse. de conse. di. iij. Episco pus. nisi iusta causa impediat vt ibi ꝯ Simliter etiamsi modicū sit bene ficium. ut ext. eo. cōquerente. Et de bet beneficiatus interesse matutinis et vesperis: alis si in incorrigibilis sit deponi². xci. distin. c. fi. Et vide supra Clericꝯ. j. ꝗ. fi. A. idē qꝯ hic notatur

in sum · li · j · ti · vij · q · xxvij · vbi a ad-
dit sm Host · q is cui tanq bñ meri
to assignat pensiones aliq seu stipedia
ad residetia nō tenet Talis tñ ad an
nota obligat · a si offendit ecciam a
q tenet bñficiū tāq ingratus pua? B ·

¶ Vtr qs ex ꝛsuetudie possit recipe fru
ctus bñficij in absentia · Rō sm Host ·
Pōt · ut ex de ꝛsti · cū oes · A · Et ibi B
notat glo · q etiā dicit q secus est de
iure cōi · Sed a puto B intelligēdū in-
qntū p hāc ꝛsuetudinē nō deroget di
uino cultui vl als nō sit irrōnabilis
Als secus · ex B ꝛsue · c · fi · B Sed talis
ꝛsuetudo ꝛtrario statuto tolli pōt · ut
si eccia sit ministre destituta ita tñ q
prebēda absentis assignet Brogato
ex · eo · Cū dilect · Sed si tale statutū
facerent canonici pter pria ꝛmoda
puta ut inter se diuidant i q B absens
ꝛsuetuit accipe nō valet · ex B ꝛsue · cū
omes · A Idē in dicta · q · xxvj · B

¶ Qūo clericus in bñficio debeat resi de
re · Rō sm Host · Residere dz in pria
psona seruiēdo eccie · ex · eo · qr nōnul-
li et se · Et debz seruire in suo ordine
ex de si · pbi · posuit · Dat enī cēt sui
pntiā exhibere a curā pprie eccie negli-
gere · A Idē in sū · eo · ti · q · xxvij · vbi
et addit sm eūdē · Et B est ꝛtra pra-
uā ꝛsuetudinē quarundā eccia q re
putāt canonicos rēsidētes exq pntes
sunt · licet nō intrent eccīam · B

¶ Vtr nō residens possit excusari ex
aliqbus caus Rō Excusa? prio quidē
si iusta sit cā sue absentie ut pr inimi-
citias vl aliqd hmōi · ex · e · inter q-
tuos · Et tūc tenet p vicariū deseruire
ut s · Cleric · j · fi · Et idē intellige si
pns sit sed sine sua culpa impotēs sit
fact aut infirm ex e · Cū dilect vij
q · j · pntium Sedō si de licētia plati cā
rōnabili sit absens · ex · eo · relatū · ex
de elec · lic · canō · li · vj · Als etiā sine
lnia plati pegrinari nō pt · de ꝛse · di
v · nō optet · ex de voto · magne · fi · vex
Tercio si habeat eccīam prochialē pt
ex dispensatōe epi esse in studio p se
ptem ānos · ut s · Eccia · ij · fij · Qto
si haberet sup hoc speciale priuilegiū
habet etiam absens p residēte · ut ha
bes in · fi se · A · ad illud qd tet hic et
in · fi se · facit qd notat in sū · dicta · q ·
xxvij · B ·

¶ Sunt a alie cause in quibz nō resi-
dens habet p residente · Prima est si
sit in seruitio pape · ex · eo · cū dilect ·
Secda est si vnus vl duo ex canonicis
sint in seruitio pprij epi · ex · eo · decetero
c · ad audientiā Sed eps suffraga
neus si moret cū archiepō nō videt resi
dere · ar · ex · de offi · ordi · Pastoral ·
Et nota q q est in curiā papē vl epi
sui ꝛcipt qdē fructus bñficij pter victu
alia siue qtidianas distributōnes q
nō solēt absentibz dari ut in dicto c ·
decetero · a ex de pben · licet · a ext · de
de · nō resi · c · j · li · vj Et B vide s · Bñ
ficiū · ij · fi penl · A Poti videt · fi · B
Tercia est si nō absentat in fraudē ecie
ecie sue iura fidelit psequt · ex · eo · ex p
te · In quibz casibz possit qs p vicari
um deseruire · vide s · Cleric · fi · et
Vicarius · fi j ·

Res inter alios acta · tit · vide
Sentētia · fi ix · et · x ·

Restitutio rei aliene · prio cōit ·
Vtr qs teneat statī restituē · Rō · sm
Tho · ij · ij · q · lxij · Sicut accipe rē alie
nā est ꝛtra iusticiā · ita a detinere eā
qr p hoc q aliquis detinet rē alienā
inuito dño impedit eū ab vsu rei sue
a facit ei iniuriā · Manifestū est aūt
q nec p modicū tps licet in peccato
morari sed quilibet tenet statim pec-
catū deserere sm illud Eccli · xxj · qua-
si a facie colubri fuge pctm · Et ideo
tenet quilibet statim restituere · vel
petere dilatōem ab eo qui pōt vsum
rei cōcedere · Con · Rayn · A Ista peti
tio dilatōis vel remissiōis facienda ē
p se vl p alium qñ debitor est impo
tens ad soluendū sm eundē Tho · ij ·
ij · q · lxij · arti · viij · Et hoc nisi ex ipsa
petitōne sequeret reuelatio pcti seu
aliud scandalū · ar · c · officij · ex · de pe
na re · Et ad pdictorū dariorez intelli
gentiā distinguendū est · qr ā debitor

est potēs restituē: aut nō. pº casu tenet statū restituē ut dictū est. sedō casu: aut est impotēs omino aut ñ oio Si omino: excusat. qz impossibilium nulla est obligatio. ff. de re. iuris sz impossibilitū. a iō sufficit ꝗ casu qz ponat restituē cū poterit. xiiij. q. vj. Si res. Si nō omino tūc tenet statim id qd pt. Et ſm ray. in ti. de rapto. ſ. forma: ista potētia videt considerāda vsqz ad mēdicitatē suā a sue familie reseruata sibi solū extrema ncitate. Et idē nota. in sū. li. ij. t. v. q. lxxxvij Sed certe nō solū extrema sed etiam magna ncitas videt excusaē a restitutōe ex ꝗ fur. c. si qs ꝓter. vbi ꝗ qz si qs ꝓter ncitatē famis furatꝰ fuerit aut restituat aut tres ebdomadas peniteat Et sic nō cogit pāse restituē Et illud. c. intelligi in ncitate et nō extrema ſm glo. a Jnno. ibi Vñ ad darius hoc intelligēdū. itez ſbdistinguēdū est. qz aut debitor ē in articlo extreme ncitatis aut nō. pº casu nō tenet ad restitutōnem qz in extrema ncitate oia sunt cōia l. j. ſ. cū in cadē. ff. ad. l. rodi. de iactu. Vña sup. iiij. sen. dist. xv. dicit Scotꝰ. q si detinēs rē alienā est in extrema ncitate a ille cuiꝰ est res: nō. sed hz aliq̄ arca ne cessitatē extremā: dicamꝰ q ista res ē detinētis iure poli. q̄ in extreme ncitatis articulo ad puidēdū ncitati natuē via omibz extrema necessitate detētis est cōcessa. ex de ver. sig. exist q̄ seminat. li. vj. Si ālo sūt in extrema ncitate. si priꝰ dñs deuenit ad eā debz reddi dño duplicī iure Tū qz priꝰ suū tuz qz iā ex ista sua ncitate factū est suū. Si ꝯo priꝰ deuenit detinēs factū ē suū a tūc dño postea deuenētī ad istā ncitatē nō dz reddi. qz cessauit dñiū eiꝰ in re ista a factū est alteriꝰ iure poli. Si ambo simꝳ deuenīāt: dicamꝰ q dz reddi dño qz nūq̄ cecidit a dño. Pro ꝗ facit. qz duobz concurrentibz pualet qd est potiꝰ. ff. de sta. hoim. l. qrit Et subiūgit Scotꝰ. Si detētor deuenīat ad pinguiorē fortunā tenet restituē qñ occupauit cessante extrema ncitate Sed si nūq̄ añ extremā ncitatē occupasset: tūc iuste simplr occupasset. s. rē suā nec ad aliquā tenet restitutōem. hec ille. Tutiꝰ videt q si deuenīat ad potētiā restituat sicut a q̄ cessit tomis. C. de hijs qui po. ce. bo. l. j. ſſ. Nō tñ tenet ñ inq̄tū facere pt. l. iij. ff. de cess. bo. Et in hoc vltio casu intelligit facē posse si deductōe egeat. ff. de reiu. in ordēnatōe. Sedō casu qñ debitor nō est in articulo ncitatis extreme aut restitutio est certa: aut incerta. Si incerta. ut qz nō inuenit creditor vl eiꝰ heres Restitutō faciēda est paupibz. ex de vsu. cū tu. Et tunc debitor impotēs potest se libere ponē in manu epi ad quē ptinet puisio paupū a eps si viderit ſm deū expedire: poterit ei relaxaē debitū ut paupi in totū vl in p te vl pberet ei dilatōz ut paulatī ero get paupibz ut a ponitur in dicta. q. lxxxvj. in sū. li. ij. ti. v. ad fi. Sed ī eo qd loq̄t ibi de pmario ut possit hoc facere: pt intelligi si ipē pmariꝰ hēat sup ꝗ auctem ab epō. alꝰ p se nō pt. q̄ iure nō cauet Jdeo dñs. an. de bu. in dicto. c. cū tñ in. j. q. dicit pmariuz ꝗ nō posse: ꝗ a qñ apud debitorē alīq̄d relaxat ab epō l ab alio hñte ab epō auctem dz oraē vl alia bona facē pro hijs q̄q̄ ille res sūt q̄bz dñt. a inq̄tū veniat ad facultatē p ill facē elemosinas. ut si nō pt facere qd dz: saltē faciat qd pt. sicut dicit Tho. ij. ij. q. lxij ar. ij. in co. q̄ nō pt mēbz abscisū vl sblatā famā restituē. qz dz in pecunia vl alio mō q̄ pt recōpensaē. Si restitutio est certa a qz scit siue pōt scin p ticularē psona cui dz fieī tūc si debitor ē ī tāta ncitate a creditor ī tāta facultate q debitori tenet p ekinā sbuēire debitor nō tenet ad restitutōz ſſā ꝗ casu ipse creditor tenet retro reddere Vñ. xlviij. d. sicut hij. sup verbo iuadere. dicit glo. q pñt paupes cogere diuites ad eis pstādū nō p viā actionis sed denūciatōis ad ecā: que pt diuites cogere ad hoc agendū Jtem

gnaliter debitor nō tenet ad restitu
tōē; eo casu q̃ creditor rōnabiliter de
beret nolle sibi fieri restitutō; ut dicit
scotus sup · iiij · sen · di · xv · vbi sbiun
gens exempla dicit D; cum velle q̃libz
restitutōē; sibi nō fieri qn̄ est in p̄iu
dicii cōitatis vl reapiētis restitutō;
qz d; velle bonū suū et bonū ꝛmune
Debz etiā velle nō fieri restitutō; · qn̄
eēt in diffamatōē; restituētis qz debz
magis velle famā pximi q̃ illud mo
dicū suū stati · Constit d; magis velle
q vitet magnū incōmodū pximi re
stituētis q̃ modicū incōmodū suū vl
nullū in illa modica dilatōē restituē
tis Ex hijs seq̃t q qn̄ eēt restitutō dā
nosa reipub · vl ei cui fit vl diffamati
ua restituētis vl minis notabilit dā
nosa nō tenet ad restituēdū · ꝗ sufficit
q stati; ex affectu restituat a q actu
restituat cessantibz incōueniētijs hinc
inde · Et ex p̄dictis etiā sbinfert · Qn̄
ablatio fuit occulta tūc nō tenet abla
tor se p̄dere: nec p ōnis p seipm restitu
ere · ꝗ p aliā psonā secretā a fidelē · et
expedit q p ꝛfessorē qz sibi ē crimē de
tectū p ꝛfessōr; a de ei⁹ fidelitate q re
stituat fidei sue ꝛmissū satl d; credi Dz
igit hic differri restitutō; q̃ usq; volū
tas tal psōea optūitas hēat. ꝗ ille B

Cui restituēda est res furtiua vl ra
pta seu alis male accepta · Re° F; rap
Ei cui res sbtracta fuit eet si nō sit do
min⁹ rei ꝗ sua intēsit ex cā honesta rē
nō eē furreptā · utputa qz hēbat in ea
ius pigneris l vsū ā aliq̃d hmōi · ff ·
de furtis · l · is cui⁹ · Si vero ipse cui nūc
res ablata ē furat⁹ fuerat eā: n̄ sibi ꝗ
dño erit restituēda l ille cui prior fur
vl raptor furripuerat si sua ut dcūz
est intercat ex cā honesta Et fiat cau
te q̃m p̄t p rligiosū a hmōi ita q nul
li psona furet pdat. Ita q; regulariter re
stitutio spoliatis faciēda est · iij · q · j ·
reintegrāda · a fere p totā qōem · a eē
de resti · spo · fere p totū · Fallit tn̄ qn̄
nō tm̄ iste male accepit ꝗ ali⁹ ei tur
pit debit · de q̃ faciēdū est ut dictū est
s̄ Elemosina · Ff · A Et ibi lati⁹ in ad
ditōē · B · a hic · T · añpe · Ff · A · Et ibi de
hoc dicit. Et ad maiorē h⁹ · Ff declara
tōē; p̄t gnaliter dici q restitutō faci
enda ē p̄ncipalibz vl cor hēdibz si i
uenīt · alis paupibz · eē de vsuris · cū
tu · S; in hoc clari⁹ distinguēdo dicēdū
est q aut q̃s obliga. rōe turpis recep
tōis in q̃ p̄ticipauit etiā dās · a alis
Prio casu nō tenet restituē dāti · qz in
pari cā turpitudīs potior est cōdicio
possidētis · ff · de ꝛdi · ob turpē cāz · l · si
ob turpē · Ff · pxro · a · C · eo · l · ij · Et iō ꝗ
casu cū restitutō ñ fiat p̄sone p̄ncipa
li saltē d; fieri paupibz tāq̃ si nō iue
niret p̄ncipal vl ei⁹ heres · p dictū ca
cū tu · Fallit in accepto p simoniā qz
d; restitui illi eccē: in cui⁹ iniuria; ac
ceptū ē · eē de simo · c · de h Jtō eēt n̄ ero
ga. pauperibz quādo turpit accep m ip
so iure applicaret fisco vl p̄uato qz ꝗ
alieno n̄ p̄t fieri elemosina · j · q · j · n̄ ē
putāda · Et ꝗ eēt nōt in sū · li · ij · ti · viij
q · xxxij · Et accepto ꝗ casu cui; res ap
plicare. ipso iure fisco vl p̄uato licet
turpit accipiēs n̄ coga. restituē turpi
ter dantis: tn̄ si vellet posset restituē eidē
dāti · Sa; iure nullo phibē. ꝗ · Et pe
ne sūt restringēde · de pe · d · j · c · penea
in c · odia · de re · iuris · li · vj · Et nō in
sū · li · ij · ti · viij · q · xxv · ad finē · Est eē
casus in q̃ licet dans nō fuerit in tur
pitudine p̄ticeps: nō tn̄ ei ꝗ paupibz
fit restitutio · qz dans ex obligatōne
debit: tic; accipiens turpiter recepit:
videl; qn̄ iudex vl pagan⁹ fuerit ali
q̃d lucratus a xp̄ianis occasiōe officij
publici Jsto em̄ d; ꝛuerti ī vsus pau
per xp̄ianor ꝗm p̄uidentiā ep̄i dyo
cesani · extē de iudeis · cum sit · Sedō ca
su qn̄ obligatio est aliūde q̃ ex dicta
turpi causa · distinguēdū est · Aut nō
inuenīun. creditores seu eorum here
des · de hoc dicetur infra · Restitutio ·
vj · Aut inuenīun. et tūc aut obliga
tio est p̄sonalis · et de hoc dice. infra
Restitutio · ij · Aut obligatio est rea
lis · ut qz habet quis rem alienam a
tūc si habeat a nullo vel saltē; a dño
dax est · qz ꝗ dño est restituēda · ff ·

de vi-ven-p totū-et-C-eo-qr cuiqz dā
dū est qd suū est-ff-de iustitia a iure
l-iustitia-ff iuris p̄cepta- Sed si ha-
buerit ab alio aliq̄ titulo trāslatiuo
puta p donatōez vl vendito ēm vl si-
milē: sile restitutio fit dño rei gratis
C-de furtis-l-in ciuilē-Si ro habuit
titulo nō trāslatiuo puta incōmoda
tiz vl locatū vl etiā sine titulo forte
qr sustulit: illi videt restituēda a quo
hūit-C-locati-l- si q̄s ꝛductōis-Vbi
dr q ꝛductor debz omīno locatori rē
reddere-licz dicat se dñm: a postea a-
gere de dño Sed hoc debz intelligi qñ
nō cōstat de dmio nec potrāt incōtinē
tip bari-Alis bñ audiēt mouēs q̄stio
nē de dño-ff-depositi-l-bona fides vbi
dr q qñ fur deposuit rē apud dñm di
cte rei: dñs nō cogit reddere- Cogit g̃
in hoc casu hñs rem illi restituere a q̄
habuit nisi stati possit de suo dmio p
bare: adeo q si etiā a fure vl predone
q̄s habuit tñ debz ei restituere qñ ha
buit cām ab eo-ut pz in dicta-l-bona
fides- Sed si nō habuit cām ab eo pu
ta qr ei p furtum vl rapinam abstu-
lit tunc qñ p furtū puto q non debe
at furi priori restitui-qr nullus male
fidei possessor hoc casu habz ius repe
tendi-ssā ei daf actio furti cuiꝰ int-
est ex bonesta cā-ff- de furtis-l-cuiꝰ
interest-a-l-is cuiꝰ interest-Itē nemo
debz ex improbitate sua ꝛsequi actio
nē-ff- de furtis-l-itaq̄-ff-j- Est tñ ca
sus in q̄ fur actōez furti hz-ff- de fur-
l-q̄ vas-ff-Si ego-vbi dr-Si ego poli
enda vestimenta tibi locauero: a tu
Ticio ꝛmodaueris ticioq̄ furtū factū
sit: tibi daf actio furti qr tua interest
cū mihi tenearis reddere- a mihi ad
uersus te daf actio: qr furtū feceris
Ticio ꝛmodando Hoc itaq̄ casu fur
aduersus furē actionē habz-Hec ibi
Et hoc iō est-qr a principio habuit rē
de voluntate dñi cā sibi locando ꝓpt
qd intereat ei etiā ex bonesta causa-
Alis secus-ut pz ex p̄dictis qñ aūt p
rapinā q̄s rē abstulit a fure vl p̄done
tūc videt ei restituēda qr etiā predo ē
restituend9-ex de resti-spo-c-in lris-
Immo nec dño licz rape rem suā nisi
in casu de q̄ s-Bellū-ff-j- et-ij-Alis p
dit ius suū- Et nō dñs tenet ad exti
matōz rapte rei regulariter-C-vñ vi-
l-si q̄s in tantā- Qui ergo furat9 est
furi vl predoni nō tenet furi sed dño
vl alij hñti ius in re restituē- Sec9 est
in raptore- Sed in q̄cunqz casu dictū
est deberi furi vl predoni fieri restitu-
tōem si ꝛcurrat dñs in repetitōe debz
dño potiꝰ restitui-dicta-l-bona fides-
Immo etiā si dñs nō repeteret qr ig
norāt q̄s hīet: debz q̄ habz dño denū
ciare ut ipsā recipiat-ext-de furtis-q̄
cū fure- dūmodo fiat sine periculo fu
ris-xxij-q-v-hoc vide² vbi dr q pctā
primi eis reuelanda sūt q̄ pñt p desse
a nō obesse Et qd dictū est de dño cō
currente ad repetitōz cum fure: idē de
omni alio p̄tendēti aliqd ius honestū
qr sp illi facienda est restitutio q̄ fo-
uet maius ius-dicta-l-bona fides-a
est-ar-in-l-queritur-ff-de sta-ho-Et
ideo q̄ vicerit filio vl suo pecuniā te
net restituē p̄zi vl dño cuiꝰ est-ff- de
alea-l-fi- Immo filij etiaz tenent re
stituē patri res q̄ spectant ad eos iuē
p̄prietatis sed vsufructꝰ ad p̄ntes qd
est regulaē-Fallit in castrensi vl q̄si
castrēsi peculio Itē in bñficialibz-ut
in c-si amū-xiiij-ex de iudi-li-vj- qr
eas nō pñt administrāē vl obligāē
et minꝰ alienare-C-de bo-q̄ li-l-fi-ff-fi
lij aūt famil-Et assignat vō ibi-Me
liꝰ est ersi coartāē inuenīles calores
ne cupiditati dediti tristē exitū senti
ant q̄ eos post dispersiuz expectat pa
trimoniū-Propter qd in omnibz hijs
casibz videt patri restitutōz fieri debē
Et idē vide² eadē rōne in omnibz simili
bus- ut si quis acceperit rez a pupil
lo restituat tutori-Sed cui restituen²
res ecclesie-Dicendum q̄ plato si nō
est in culpa- Si ro est in culpa ut qr
res ecclesie ipse dissipauit- vel ex car
nali affectu a non iusta causa dona
uit qd facere nō potest cum eps a q̄li
bet p̄latus rerum ecclesie fit p̄curator

a nō dñs a ꝯditiōem ecīe meliorare
pt · deteriorē ꝛo facere nō debz · ext · de
dona · c · fratrnitatē · tūc ꝓter ꝓticipiū
culpe nō videt q̄ debeat se intromittē
ex · de · ꝛiu · diuersis · Et ideo fiet re=
stitutio successori eiꝰ dicto · c · fratrnita
tē · vl si adhuc nō est successor expē=
dat in vtilitatē ecīe · ex de simo · de B
Hoc ec notat in sū · li · ij · t · v · q · xviij
vbi a de talibz ꝯz · Sed cui fiet restitu
tio · Et B dicit · dicit ray · Credo q̄ au=
toritate iudicis pmalis dēat fieri ecīe
cui sic iniuriose ablatuz est · ita q̄ illi
idē q̄ dedit : ni cū turpit dedit · tūc em
nō sibi ꝯ successori suo potuit fieri l
supiori · ut dicit Hos · vl in vtilitatē
ecīe ꝯuertet · vl etiā eiusdē loci pau
pibz si B expedire videbit : ewgez ar=
xvij · q · iiij · Si q̄s in atrio · Hoc vltimū
· s · q̄ det paupibz dicit glo · ray · q̄ me
liꝰ est cū indigēt paupes vl sat abū
det ecīa Alioq̄n meliꝰē q̄ in vtilitatē
ecīe paupis ꝯtrat · Idem Vl · Satis
cō · Tho · ij · ij · q · xlij · ar · v · et · ar · vlti ·
Qd āt hic dicit Ray · de auctē iudicis
pmalis glo · dicit · Si tñ sup talibz di
spēsandis ꝯeat ptātē · Hec ibi · Et ad
p dicta attendāt acipiētes a clericis
de rebz ecclesie cū nō indigeāt vl non
alia iusta cōe : sed potiꝰ occasiōe ꝯsan
guinitatis vl amicicie q̄ tenet ad re
stitutōez · ut a Tho · ponit dicto · ar · v
Et multo fortiꝰ si acipiāt ex cā turpi
ut ex meretricio · ludo · vl alia q̄ cunq̄z
turpi cā · a ut nota² in sū · li · ij · ti · v · di
cta · q · xviij Qñq̄z tñ licz dñs ꝯcurrat
in repetitōe nō pferet si q̄s forte hūit
rē ab eo q̄ etiā cōtra dñm hēt actōez
puta q̄ est vsufructuariꝰ · Sā magꝰ
eꝰ interesse hēre rem q̄ dñm : q̄ dñs habz
ꝓprietatē q̄ cōsistit in nudo iure dum
est p se separata vsufructuariꝰ hz ius
vtēdi a fruēdi · ff · de vsufru · p totū a · C ·
et Insti · eo · ti · Immo etiā si ipse dñs
fustulisz teneret furti · ff · de furtis · l ·
Cū res · ff · si bona fide · Itē si esset qui
posz rem retinē rōe impensarū factarū
in ea · ff · de furtis · l · si is q̄ ꝯmodasset
Ibi dz q̄ si dñs furatꝰ est rem cōmo
datario · id est ei cui ꝯmodauit : nō te
net furti nisi ꝯmodatariꝰ potuisset rē
retinē rōe impensarū in re factarū Idē
est si rem hēt obligatā ꝓter eandez
rōem · Itē qd dictū est de re aliena re
stituēda dñoz idē p omnia intelligēdū
est d re affectata · puta q̄ p vim ꝯpul
siuā alteri data est · Sā illi est restitu
enda q̄ vim passus est · ff · me · cau · l ·
metū · ¶ Cum autē · B

¶ Vtz q̄s absoluat a restitutōe si is
cui debebat remisit siue donauit · Rz°
Absoluit si est psona q̄ donare posz
de q̄ vide s · Donatio · j · ff · ij Que dona
tio postq̄ facta est postea ex pmalis nō
reuocat · ut Ray · ponit · De hac etiaz
q · vide ¶ Restitutio · iij · ff · penit · A · Et
intellige B si remissio fiat libera voluī
tate creditoris alt nō valeret · ut ¶ pe
nul · et dictū est s · Bellū · j · ff · in ad=
ditōne · B

¶ Quid si psona cui debebat restitui
defuncta est · Rz° fm ray · Restitutio
facēda est heredibz · Sz hic distingue
q̄ si heres est aliq̄s in toto vl in pte
tūc fiet ei restitutio sicut ꝯtigit ī toto
vl in pte · Si āt heres ꝯstituꝰ ē in ali
q̄ determinata q̄titate : puta in centū
vl etiā in domo a nō plus · tunc resti
tutio nō debz fieri heredi · A · q̄ septꝰ
heres in certa q̄ntitate vl rebz pticu=
laribz nō est heres sed potiꝰ legatariꝰ
C · de heredib · insti · l · Quodcunq̄ · B · sed
illi vl illis q̄bz testatoz reliq̄t dispo=
sitōez residuorū bonorū A · ꝯ · veris heredi
bz vl executoribz a testatore deputa=
tis fm dispositōez testātis : cuiꝰ volū
tas omnino seruāda ē · xiij · q · ij · vl · B ·

¶ Vtz quis teneatur restituere rem
cum fructibus · Rz° fm ray · Quilibet
male fidei possessor tenetur restituere
rem cum omnibus fructibus pceptis
a quos ipē dñs pcepisset si possedisz
ex de resti · spo · graui · ff · de ꝯdi · fur ·
in re · ff · de re · vendi · si nauis · ff · gene
raliter · Et intellige fructꝰ qui super=
sunt deductis expensis illis que fiūt
grā fructuū querendorū congregando
rum a cōseruandorū que deducuntur

tam a male fidei q̃ a bone fidei posses-
sore. ff. de peti. here. l. si a pre. ff. vltio.
Possessor ãt bone fidei nõ tenet de fru
ctib9 q̃s percepit. q̃diu fuit bone fidei
possessor si iã ꝓsumpti fuit. sed de extã
tib9 tenet c. de rei. ven. l. certũ. A. hic
lati9 est distinguẽdũ. Aut q̃s obliga
tur ad restitutõem rei alienę. Aut al-
teri debite. Si ei rei aliene. tũc si ẽ ma
le fidei possessor q̃ statim 8z male fidei
cũ sciuerit rẽ ad aliũ ptinere. ex. 8 p
scrip. c. fi. tenet oẽs fruct9 restituẽ c. 8
rei. ven. l. certũ. Sz hic itez distingui
tur. Nam si talis possessor nõ habuit
titulũ darũ q̃ tenetur oẽs restituere nõ
solũ perceptos sed etiã q̃ percipi potuerũt
p dñm rei si rem habuisz. ff. de re. iu.
l. grãlit. Si vero habuit titulũ puta do
natõis vl venditõis vl aliũ solũ te-
net de perceptis. l. si fundũ. c. de rei. vẽ.
Fallit qñ titulus est habit9 p metũ
qz tũc etiã tenet de percipiẽdis. l. sed et
pt9. ff. q̃ me. cã. vbi glo. addit etiã
tres alios casus videlz qñ titul9 hẽtur
ꝓtra intẽdicta legũ. l. quẽadmodũ c.
de agri. a censi. li. xi. Item qñ hẽtur in
fraudẽ creditorũ. Item q̃ndo emit res si
ca sine solemnitate q̃ si est bone fidei
possessor nõ facit suos fruct9 natura-
les: videlz q̃ nascũt sine industria ho-
minũ: ut poma a ficia. a illos tenet
restituẽ ñ tñ vltra q̃ ex illis sit stat9
locupletior. l. vtz. ff. de peti. hẽ. Fru
ct9 vero industriales. v. puenientes ex in
dustria hois nõ tenet restituẽ ñ extã
tes sed p9 litẽ ꝓcess. oẽs q̃si p ꝓtestatõ
nẽ fit ꝓstitut9 male fidei. dicta. l. certũ
Putarẽ tñ q̃ si habuit iustã cãm li-
tigãdi q̃ nõ teneat nisi inq̃tũ factus
sit locupletior a videt pbari in. l. illd
. ff. de re. here. vbi exp̃sse 8z q̃ ouẽt9
de hereditate nõ tenet de rebz pditis
p9 acceptũ iudiciũ si habuit iustam
cãm litigãdi. Et de istis fructibz est
plena magna glo. in. l. ex diuerso
in principio. ff. de rei. ven. Si alteri debi
te. dicendũ est q̃ si debet m̃ res q̃ nõ
fuit mea. puta qz fuit vẽdita vl pmis
sa p9 ceptũ iudiciũ. v. cõtestatõz litis
debẽt cũ re oẽs accessiões. v. fruct9. ac
si illo tpe fuisz res m̃ tradita. ff. si tez
pe. l. cũ Sed si m̃ debeat res q̃ fuit mea
et ad aliuz sine cã puenit puta solui
rem quã extimabaz me debere cum ñ
deberẽ: tũc simul cũ re dñ ꝓ oẽs accessi
ones. v. fruct9 a alia q̃ ipsi rei a pñ° q̃
fuit data euenerũt. ff. de ꝓdi. in re. l.
in debiti. in principio. In omibz ãt sciẽ
dũ ẽ q̃ bone fidei possessor nũq̃ tenet
vltra q̃ fit fact9 locupletior dicta. l.
vtz de peti. hẽ. Et nõ q̃ q̃ solũ vsũ
rei furat9 fuit: ñ sufficit si restituat rẽ
sz tenet eẽ ad extimatõz vsus Cõ. hoc
et Vl. Et eodẽ mõ tenet q̃s restituẽ dã
na si q̃ dñs rei ꝓpt eꝰ absentiã passus
fuit. xij. q. ij. si q̃s de ecclesiis. De q̃ vi
de ff. Vsura. j. Ex. vj. q̃ incipit Vtz vsure
possint a. Ex. xv. vj. q̃ incipit. Sed nũq̃d
est vsura a ff. Vsura. vj. Penit. A Ad
p̃dictoz intelligẽtiã sciẽdũ q̃ interesse
q̃ 8 alicui debet ꝓsiderat aliq̃ respec-
tu lucri cessantis: aliq̃ respectu dam
mi emergẽtis p̃ro casu extiatio nõ de
bet deduci ĩ ĩfinitũ: sz vbi rei principal
est extiatio interesse ñ d; excedẽ duplũ
rei principalis sz vbi est incerta fit exti
matio ad arbitriũ bom̃ iudicis: adeo
q̃ in immensũ nõ pcedit. l. vna. C. de
sen. q̃p eo q̃ 8 interest pfe. sedõ casu vi
delz respectu damni emergẽtis si venit
interesse rẽ omissiõis cõsiderat solum
interesse intrinseczuz. ff. de acti. emp.
l. si sterilis. Cum pvenditorem. vbi
8z q̃ si frumentũ vel simile nõ fit da-
tum emptori suo tpe nõ veniet exti-
matio. qz animalia fuit mortua ex eo
q̃ nõ habuit bladum suo tpe. Nã il
lud interesse extrinsecum est a re. sed
bene veniet ut det maius p̃ciuz quo
res valuit a tempe quo debuit dari.
qz hoc est interesse intrinsecũ q̃ 8 con
cernit rem. a venit ex ipa re. Extrin
secum vero q̃ 8 nõ ex re venit sed pro-
pter rem ut in exemplo ꝓposito. Pre
dicta aũt puto vera si damnũ occur-
rit creditori ex simplici omissione de
bitoris ut si creditor erat incursurus
damnũ etiamsi debitor nihil sibi pro

misisset · qz nõ habebat quõ aliũde sibi
puideret · Secꝰ si cũ omissione aduenit
etiã cõmisso ut qz creditor aliter sibi
puidisset ut nõ moreret aniatia eiꝰ si
nõ fuisset deceptꝰ pmissione debitoris
hoc eñ casu interesse venit rõe omissio
nis · v · false pmissionis · a iõ debet interesse
etiã extrinsecũ: ut statũ patebit pser
tim in foro ꝛscietie vbi q̃s tenet pri
mo satisfacere omne dãnũ qꝰ eiꝰ dolo
vl culpa primꝰ incurrit · ut in c · si cul
pa · ex de iniurijs · ꝓterea ꝗ casu sal
uo meliori iudicio tenet etiã de mor
te aliũ · si ꝛo rõe omissionis debet in
tesse ꝛputa² interesse etiã intrinsecũ · ff ·
de acti · emp · l · Iulianus In principio
vbi ꝓ · q dãs tignũ vitiatũ: tenebi²
etiã de ruina domꝰ · Et sic illa extima
tio ꝛsiderat hoc casu etiã multo vltra
duplũ rei principalis: nõ tñ in infini
tũ · licz eñ veniat ruina domꝰ: nõ ve
niet si forte oportuit ipm ꝓter ꝗ per
multos ãnos vl vsq̃ in tps vite ꝛdu
cere domũ Facit · ff · de ser · corrup · l · in
hoc iudiciũ · a · l · Neradꝰ · vbi corrup
tor serui tenet nõ solũ de seruo ꝗ etiã
de oñibz ẽbz q̃s seruꝰ tũc fugiẽs tulit
nõ de alijs quas postea successiue fu
ratꝰ fuerit · B ·

¶ Quid si in ipsa re furtiua fecit q̃s
expensas · Rꝰ ꝑm Bil · In foro pñe si
expensas fecit ad ꝛseruatõem rei: ut
pascẽdo equũ siue ad oportunã meli
oratõem · ut puta curãdo aĩal morbo
sũ: vl nutriẽdo porcũ · a hmõi deducere
eas põt · exq̃ satisfaciat alt integralt
dãnũ passo · Idẽ Vl · A · In foro ãt iu
diciali dicte impẽse nõ ꝛputãt · ut in
sum · li · ij · ti · v · q · lxxv · vbi hec notã²
Ad plenioẽ ãt materie intelligẽtiã
Vtꝫ q̃s possit petere sũptꝰ factos ĩ re
alienа · Dicẽdum est q aut fecit noie
dñi rei aut noie ꝓprio · v · tãq̃ in re sua
prio casu dat est q pt cõputare nã
vtilt gessit negociũ dñi · l · j · et · ij · ff · de
neg · ge · a p totuz · Intantũ q si dñs
tollat rẽ priusq̃ soluat sũptꝰ omittt
furtũ · ff · de furtis · l · si isq̃ ꝛmodasset
secõ casu qñ fecit in re ꝓpria dat est q
p viã petitõis nullo mõ pt ꝛputaẽ · l ·
si in area · ff · de ꝛdi · inde · ꝗ p viã retẽ
tõis qñq̃ sic ut ibi · vñ distinguẽdu
est · quia si male fidei possessor a priº
nullo mõ pt ꝛputare · l · ex argẽto · ff ·
de cõse · di · fur · a in Insti · de re · diui · ex
diuersoꝛ: nisi respectu fructuũ · Nã
ut dicit glo · in · c · grauis · ex de resti
spo · fructꝰ dicũt q̃ sup sunt deducti ex
pensis q̃ fiũt grã fructuũ querẽdorũ:
colligẽdorꝫ · a ꝛseruandorꝫ tã in bona fi
dei possessore q̃ in male fidei: etiã p do
nibz · ff · de petit · here · si a dño · ex fructꝰ
a · l · plane · in fi · a · C · de fruc · a litis ex
pensis · l · j · Nã nullꝰ casus inuenire
pt q̃ hoc genꝰ deductõis impediat · ff ·
famil · herci · fundꝰ q̃ pº responso in
fi · a · ff · so · ma · fructꝰ Fructꝰ eñ intel
ligũt deductis nẽcariis expens · ff · de
op · seruo · l · fructꝰ Si ꝛo a primº fuit bo
ne fidei pt solũ tollere qꝰ fecit sine le
sione rei · ff · de rei · vẽ · l · Iulianꝰ scribit
l · si in area · ita tñ q si dñs vellet dare
pciũ illaꝫ rerũ vl si vellet tollẽ iᵈm q̃
tãtũ nocẽt a sibi nõ pdesset nõ ẽ pmit
tẽdꝰ · qz nõ est cedẽdus malicijs · ff · de
rei · vẽ · l · in fundo · glo · tñ in insti · de re
rũ diui · ex rẽ · dicit q q̃ scripsit in pa
ginis alienis bõ fide ẽ reddito libro
dz actõz ĩ factũ ꝫ dñm paginaꝫ · ff · de
rei vẽ · in rẽ · Sz glo · Io · co · ex diuso
dic q ñ da² ci actio p · l · si in area · ff · de
cõ di · inde · Istꝰ scꝰ pt intelligi de sb
tilitate iuris pmãt de eqtate · a in foro
pñe qz ñ est eqm aliquẽ locupletari
cũ altei dãno · ut in c · locupletari · de
re · iu · li · vj Et sii culpa · a cã rõabili ñ
dz q̃s puari labore suo · ut ĩ c · sii culpa
co · t · Et si dñs rei ñ fit potẽs vl si ꝗ p
eliga² satisfiat sibi de re sua · ar · in In
sti · de re · diui · ex fi quis in alienа · Itẽ
male fidei possessor ñ tenet de fructibz
q̃ pcipi potuerit ex meliorамento qꝰ
ipe fecit in re · ff · de rei vẽ · l · ceteꝫ · Sz si sp
fuit bone fidei · v · qñ habuit rẽa qñ edi
ficauit si dñs rei est potẽs pt rẽ reti
nẽ donec sibi satisfiat de sũptibus · Si
dñs est impotẽs pot solum tollẽ qꝰ
fecit scꝰ modũ pdictũ dcã · l · ĩ fũdo · B

¶ Quid si res rapta reddit deteriorata. Rx° fm ray. Sō liberabit raptor ut de deposito dictū ē s. depositū. C. vij A. B dari9 ōr in. l. ī re. ff. ōdi. fur. B

¶ Qd si res rapta perit Rx° fm ray. Quocūq casu pierit raptor tene² ad restitutōē: q fuit in mora restituēdi a tenet p̄stare extimatōem ei9 fm id tp̄s in q̄ plus valuit Q̄ si ñ fuit ī mora ut q obtulit rē dño loco a tpe debito. a dñs neglexit acāpe nō tenebit de casu. ff. ōdi. fur. l. in re. A Jbi B dare ōr. a nota² etiā in dcā. q. lxxv in fū. li. ij. ti. v. B Et que de raptore dicta sūt intellige ē de fure quocūq A. s. q̄ ad restitutōem. ut in dicta. q. lxxvij. B Et vterq etiā p9 restitutōē dāni tene² petere remissiōē de iniuria saltē p aliquā interpositā p̄sonā supplesso vl expl̄sso nōie furis fm q̄ q̄litas negocij pati² A. s. cauēdo sp reuelatōem peccati a scādalū. ex de re. et re. officij. B

¶ Quid si plures fuerit raptores Rx° fm ray. Si vadāt simul q̄si sit vn9 exercit9 q̄libē tenet in solidū. Nā a q̄libet iuuat alios. a facit eos fortiores ad hoc. ex de hæmi. sicut dignū. Hoc dico fm Wil. qñ vn9 sine alio nō fecisset. Als q̄libet tenet p dāno qd intulit. Si vero nō iuerūt simul sed q̄libet p se fecit dānū q̄libē tene² p eo qd intulit. Sicem casū vide. C. Restitutio. iij. Ej. A Et in eodē c. de B dicet. B

¶ Quid si q̄s furat9 fuit rē qñ plus valuit a mō restituit qñ min9 valet. Rx° fm Al. in. iiij. Sō satisfecit nisi lucrū tp̄is in q̄ plus valuit apponat. A de hoc dictū est s. C. vj. B

¶ Quale restituet q̄ impediuit aliquē a ōsecutōe alicui9 bñficij. Rx° fm Tho. ij. ij. q. lxij. Aut impediuit eum iuste: ut si intendēs bono rei l̄ vtilitatē ecclesie p̄curet q detur alicui dignori. a tūc in nullo tenet Aut impediuit iniuste: utputa si intendebat ei9 nocumentū p̄pter damnū odium vl vindictā a hmōi a tūc si impediuit ne detur digno dico antequ firmatur sit q detur ei tenet quidē ad aliquā recompēsatōem pēsatis cōditōnibē p̄sonarū et negocij. A. fm arbitrium sapiētis ut in sum. co. ti. q. lxxvij. vbi hoc notant. B. Sō tenet ad equale. q ille nōdum fuerat adeptus a poterat multipliciter impediri. Si vero impedit ne detur postq̄ iam determinatur est q detur: p̄ curās indebite reuocari tene² ad restitutōem eq̄lis fm Con. De. A Con. etiā Vl. ut in suam facultatē Et idē iudicium de eo q̄ impedit aliquē a cōsecutōe cuiuscūq muneris qd bone recipet dicta. q. lxxvij. B

¶ Quale satisfiet p̄ hijs q̄ restitui ñ pñt ut mutilatio mēbri stupr a filia Rx° fm Vl. Jn hijs ī q̄bē dānū neq ī se neq in eq̄ualēti restitui p̄t satisfiet p recōpēsatōē: faciēdā arbitrio boni viri Jdē tho. ij. ij. q. lxij. a ī. iiij. d. xv A Cō. ē De. ut in sū. co. ti. q. lxxx. B

¶ Quale restituet q̄ semīa alicui9 agri effodit: vl dāmificauit alū eo q fuo tpe ñ soluit Rx° fm Vl. Predā ñ tenētur ad restituēdū tōtē dānū: q dubiū est q̄le fruct9 agri p̄ferrēt l an mercator dānū vl lucrū in mercatōe habuisset. B restituet tātū q̄tū fruct9 agri in illo dubio vēdi potuisset: vl q̄tum mercator in illo dubio lucrū suū vēdi disset Cō. Tho. ij. ij. q. lxij. A Jdē in sū. co. ti. q. lxxxj. B

¶ Vtr q̄s teneat restituē q̄ q̄d illicite acq̄siuit. Rx° B Tho. ij. ij. q. lxij Circa illicitā acq̄sitōē a datōē distinguēdū est Aliqñ enim ipa datio est illicita a ō legē sicut p̄ in eo q simoniace aliqd dedit a tal mere² amittē qd dedit vñ nō dr ei restitutō fieri Et q ē ille otra legē accepit ñ dr sibi retinē: s dr in pios vsus cōtere. A Jmmo dr dari illi ecclie in cui9 iniuriā accepta ē. ex de simo. de B. B. Alio° aliq̄s illicite dat. q̄ p̄t rē illicitā dat licē ipa datō ñ sit illicita. fiē cū q̄s dat mētrix p̄pter formicatōē: Vna mulier p̄t sibi retinere qd ei datū ē a si superflue aliqd p fraudem vl dolū extorsisset tenetur eidem restituere. De hac materia habet ē.

Elemosina · j · ff · fi · A Et ibi melius in
additōe · Sed de hac materia latiꝰ di-
cendū est: videlicet q aut illicita acq̄-
sito fit cū iniuria primia ꝯ eiꝰ volū-
tatē · aut cū eiꝰ volūtate prio casu q̄s
indistincte tenet restituere dāmifica-
to · ut ex ꝓ iniur · c · fi · Ad ꝓ em ptinet
q̄cq̄d fuerit acq̄sitū p furtū vl rapinā
vl p violentiā seu p fraudē a hmōi ·
Et ꝓm Innoc · in · c · qr pleriq; · ex · de i-
mu · eccle · hoc casu tenet q̄s ad resti-
tōe; siue sit debitū iure natuāli a ciui-
li siue iure naturali tm q̄le est qꝰ de
tet seruo: a iō inde nō faciat elemosi-
nā sed restituat Si āt fit debitū iure ci-
uili tm ut si legatu; de q̄ potui detra-
here falcidiā · v · potui diminuē ꝓm le-
gē illā: integr; solui credēs hereditatē
sufficere ad omia: nō tenet legatari-
us m̄ restituere · Et subdit · Quidam
tm dicūt ꝯtrariū Ista sed a ē vera saltē
in foro iudiciali ē pmiati cū lata fu-
erit sma · qr ꝓ casu error facti causat
repetitōe; sic; nō error iuris · C · ad · l ·
falci · error · Sed notādū est dictū In
no · p foro pmiati si sma non fuerit in
ꝯtrariū lata iudiciali · Itē dicit q cō-
dēnatus ad aliq̄d iniuste n̄ tene² sp̄ō
te dare hic; sme parere dēat · Sed ō casu
distinguēdū est q aut illicita acq̄si-
est respectu cāe aut respectu psone ·
Si respectu cāe: puta qr ex cā turpi:
dicēdū q aut turpitudo ē ex pte acci-
piētis tm aut ex pte vtriusq; · Si ex
pte accipiētis tm: puta si recipit ali-
q̄d ut delictū nō faciat · vl ut id faciat
ad qꝰ tene²: puta ut rē inuentā resti-
tuat · Et clar est q ꝓ casu tenet reci-
piēs restituē danti · l · j · a · ij · ff · de ꝯdi-
ob tur · cām · Si turpitudo est ex parte
vtriusq; : puta si dat ad corrūpendu;
iudicē non tenet restituē danti · qr in
pari cā turpitudīs potior est cōditio
possidētis · ff · de cōdi · ob tur · cām · l · si
ob turpē · ff · porro · a · C · c · l · ij · Sed ꝓ ca-
su ana qm̄a cui restituē teneat ē ma-
gis dubū · Et prio videt q sp̄ teneat
restituē · ff · de offi · p̄si · l · illicitas · i p n̄
cipio · vbi dr · Itē ne q̄s iniqui dānū

aut lucrū sentiat: p̄ses p uincie puide
at · Ad idē · ff · de calū · l · in heredē · vbi
dr · q ꝯuenit illicita lucra ab oīb; ex-
torqr · Et in foro iudiciali ciuili d;
dari fisco · C · dꝰ mō mulctar · l · mulcta
rū · Sed in foro canonico vl pmiati d;
erogari paupib; · xiij · q · v · nō sane
ad finē · a ex de vsu · cū tu ē si ex mere
tricio acapia² · Nec obstat qꝰ dr Deu-
xvj · ut nō offerat merces p stibuli in
domo dei · qr illud intelligi² q̄ ad obla-
tōe; altaris vl sacrificij publicā: non
q̄ ad p̄uatā elemosinā · ut dic Tho · ij
ij · q · xxxij · ar · vij · Acq̄sitū tm p simo-
mia d; restitui illi ecē in cui⁹ iniuria;
acceptū ē · ex de simo · c · de ꝓ · Cōsi p̄di-
cta facit qꝰ dr in · l · iiij · ff · j · ff · de cōdi-
ob tur · cām · vbi dr q mētrix l; turpit
faciat q sit mētrix: n̄ tm turpit acap⁹
qꝰ ei dat ē ex mētricio Tho · in d cō · c ·
vij · distinguit q qn̄ lex phib; datōe;
a acceptōe; tūc d; oio acceptū ex tur-
pi cā restitui · ut; in simonia · a in eo
qꝰ dat iudici ad corrūpēdū: a in ludo
phibito: a ī multē filib; · Si vo lex n̄
phib; datō; sic; phibeat cām dādi:
tūc nō cogit q̄s ad restitutō; · ut; ī lu-
cro mētrick · de q̄ dictū est · Dicit em q
p̄t retineri: a d eo elemosina fieri · S;
ēte q̄tiens aliq̄d phibet: a omē id m
telligit phibitū qꝰ seq̄t ex eo vl ob
id · C · de legi · l · nō dubiu; · Et iō cū lex
phib; aliq̄d ergo a solutōe; vl recep-
tōe; ex illa vl ob illā: a tanto magis
q̄nto ista solutio vl receptio nō solū
est q̄d ꝯseq̄ns p̄mo a cā principalis rē
phibitā inducēs · qr sine ea turpitu-
do verifit nō fieret · Iō principalis cā
phibitōis stat in illa datōne vl rece-
ptōe: ex quibus causat res turpis ·
Et idō cum lex aliquid simpliciter p
hibet videtur phibere et dationem et
receptōem ex illa vl ob illam · Secus
si nō simpliciter phibet licet illud no
tet infamia: sicut meretricium a filia
Et hoc sentit glo · rap · in ti · de rapto
· ff · Sed quid de focariis · super verbo
tenent restituere vbi dicit · Quid de
omnibus illis qui turpiter acquirūt

aliqd: nūquid pñt sibi illud in ahq
casu retinere. Et sb dit. Rx° Vbi trās=
latū est dñium in accipiētē a nō cōpe
tit repetitō illi cui9 fuit res illa: distin
gui pt. qr in illis q sūt phibita quia
mala. quedā sūt que nō pumūt a iu
re ciuili: in forma iudicij nisi pena in
famie ut histrionat9 a exercituū eor
q pugnāt in arena vl duello vl ope
meretricū solutar. Et in talibz turpi
ter acqsita res retineri pōt adversū ac=
quirētis. Quedā sunt que pumūt a
iure p corpalem penā vlp extorsiōez
turpiū lucrorr. a tale acquisita retine
ri nō dñt ad vsum acquirentis nisi ei
cōcedat a penitētiario suo tanqm alij
pauperi sed dñt in pios vsus erogari
nisi forte restituta sint iaz illis a qb9
sūt habita. vl nisi q habz: restituē re
lit eis a quibz habuit: ad qd non tū
tenet. Et restitutio hmōi in foro pe=
nitētiali iudicāda est p pte satisfac
tōnis. Et iō ibi late patz officiū pnā
tij. a ibi forte pt dispensare sicuta in
limitādo tpe pnēa mēsura iciunior
In illis āt q sunt mala qr phibita si
cut sūt tornearnēta: negociatio clerici
lucrū aduocatōis vl medicine in casi
b9 nō occasis. emere bladū l vinū ut
postea cari9 venda². facere serta flori
bus ad vēdendū qr vsus est freqnti9
ad lasciuiā a silia. a hijs causis acq=
sita retineri nō pñt. Et sb dit. Licz āt
hec distinctio videat probabilis. qr tū
pene restringēde sunt a q nimis emū
git elicit sanguinē: veri9 credo q licet
in pdictis casibz bonū sit a salubre q
penitēs iudicat in foro pnāli ad ero
gandū in pios vsus tale acqsita non
est tū opellēd9 nisi velit nec iudicād9
nō esse in statu saluandorū si nō velit
hmōi pnam accipe. nisi in casibus a
iure expssis. ut in simonia. de q expss=
sum est q pecunia simoniaca est re=
stituēda ecce in cui9 ignominia est ac
cepta licet a hoc possit intelligi qñ re=
cepta est de bonis eiusdez ecclie vl qñ
de hoc agi² in foro cār. Sicut qñ qs ali
qd recipit ut faciat dānū vl iniuriaz

vl calūniā alij. qr tūc nō ille q dedit
repetit sz ille otra quē datū est. ff. de
calū. l. gnāter. Fillud. Qd tū intelli
git qñ agi² in forma iudicij. quā seue
ritatē nō oportet obseruari in foro pe=
nitētiali Glo. tū eadē in ti. de rapto. Fx
ij. circa pedagia sup vbo. tenet em
in fi. ait. q tuti9 est dicere q pecunia
ex pacto simoniaco accepta retineri ñ
possit etiā in foro pnāli. licz sec9 sit si
absq pacto fuerit accepta. ar. a ōrio
sensu. ex de simo. mādato. Hec ille.
Ex hac glo. a ex supdictis pt colligi
q acqsitū ex turpi cā qs iudicialr te
ne² restituē ñ illa cā nō fuerit simplr p
hibita: sz solu; a lege infamia nōta.
In foro āt pnāli qñ restitutō nō est
facēda ēte psone: d ofilio ē q oia illi
ēte acqsita erogētur in pios vsus. de
nēcitate āt nō est ñ iudicial odēnatō
facta fuerit vl ñ inqtū ofessori videa².
Nā in foro pnāli qs restituē pxio ñ
tenet ñ inqtū ipm dāmificauerit seu
odēnat9 fuerit ut sepe preoñsū est Et
nōt glo. xij. q. ij. fralmitatl. Deo āt sa
tisfacē dz p turpi cā fm arbitriū ofes
sorīs. xxvj. q. vij. turpia Et qr Sapi
xj. dr. H q peccat qs: p hec a torq². in
nues q qs dz puniri in illo in q deli=
qt iō cū in receptōe ob turpē cām fue
rit de9 offensus cui9 occasiōe denētū ē
ad pctm: ouemēs est q sacdos inqtū
fm deū pt facere inūgat penitē
ti q oīne acceptu; ex turpi cā eroget
in pios vsus ut sic satisfaciat deo in q
offendit nisi penitēs ostitutus fuerit
in magna nēcitate. Et penitēs debet
se prepare ad restituēdū a facēdū qc
qd ofessori fm deū visum fuerit. qr ad
hoc obligat. extra de pe. a re. omis.
Item etiā in foro penitentiali qs te
net restituere qñ ius d specialiter ex
primit. ut in vsura vel simonia a sili
bus ut in ludis aleaz taxillorr. a sili
um phibitorr. ut supra. Ludus alee.
Fiij. vsq ad finē Item fz Immo. in c.
qr plerq. ex. de immu. eccle. in glo
sua versu. ypocrita āt. Ypocrita q
sb forma bom xpiam cū nō sit acep

elemosinas: tenet ad restitutōē. Et subiungit q̃ forte nō tenet restituere illi q̃ dedit · qz o secut9 est mercedē suā Puto q̃ hoc sit notabile dictū · a q̃ licet non fiat restitutio illi q̃ dedit: tñ si datū est l' acceptū aliq̃ spāli cāa expssa puta in calicē vl' altare vl' in subuentionē alicui9 hospitalis: vl' qd cū qz aliud: in illā cām debz fieri restitutio · qz mil tā equū est q̃ q̃ res trāsferat² sc'm voluntatē dn̄i ipsaz · in Insti · de acq̃ · re · do · ff p traditōē. · Et sic caueāt sibi oēs clerici lapici · religiosi · heremite a q̃cūq̃ alij: q̃ oñdūt bona vitā ut recipiāt elemosinas Sed q̃d si p cā honestaa in honesta dat res indiuisibilis puta seruit9 vie vl' alia: vl' hos equ9 a filia · an in toto res debeat adiudicari cāe honeste an inhoneste cū indiuisibilibz natura potētionis solet ad se attrahere min9 potēs · ff · de stipone · l · q̃rit · Hāc · q · tangit glo · ī · l · ij · ff · de odi · ob turpē cām · nec tet̃minat · Et licet multa possent allegari hic nde: tñ ꝓpter breuitatē saluo melioi iudi° dico q̃ res data p pte adiudicabi² cāe honeste a p pte cāe inhoneste · qz licet in se sit indiuisibilis tñ est diuisibil' p reductōem ad extimatōē; pecunie · ar · ff · finī regū · l · j · ff · j · et · l · se · vbi pomit casus in ponēdis finibz · ut si nō possit bñ pomi tolla² de terra vni9 a de² alteri data extimatōe illi a q̃ terra tollit · Et sic in casu ꝓposito poterit res data retineri si adimpleta est cā honesta ꝓpt quā data ē a ps p̄cij ocernētis inhonestā cām erogabit' ꝓm ea q̃ supi9 tacta fuit · Qñdo āt illicita acq̃sitio est respectu psone ꝗ ostigit vl' qz aliq̃d accipi² ab eo q̃ nō p̄t dare vl' qz aliq̃d dat ei q̃ nō pōt recipe · p̄m ostigit ñ solū cū aliq̃d accipi² a ñ vero dño: ꝗ ē a rei dño cui ꝗnegata ē admīstratio seu alienatō bonoz suoz · de q̃bz dictū ē s · Donatio · j · ff · j et ibidē; · ff · ix · pomit an clerici possint dōre · Item regulariter null9 pōt donare vl' p donatōē; recipe vltra q̃ngētos solidos ñ p̄cedat ēta īsinuatō · Fallit in aliq̃bz casibz de q̃bz dictū ē s · Eccā j · ff · iij · cū additōe Et solid9 in legibz capit' p aureo ut in Insti · de pena de me · liti · ff · fi · et ibi glo · Item regulariter ñ valet donatio int' cōiuges: a int' pēz a filiū q̃ est in ei9 ptāte · ut s · Dona° j · ff · v · cū seqntibz · Item regulariter filius familie nō p̄t donare vl' admīstrare ñ sint res castrēsis peculij: vl' q̃si · de q̃ s Elemosina · ij · ff · iij · a s · Peculiū · Item null9 p̄t aliq̃d dare in fraudē creditorū suoz · alꝗs recipiens ab eo tenetur ad restitutōē; cū distinctōe · qz aut recipit titulo lucratiuo ā onoroso · Si lucratiuo a creditores fraudāt tene² oio ad restitutōē; ff · q̃ in frau · cre · l · q̃ āt · ff · fi mitiq̃ mō · Et videt intelligēdū ꝗ q̃ñ fraus intuebat tpe donatōis · Sec9 si postea qz factū legitīe retractari non d; · licē casus postea euenīat a q̃ ñ potuit inchoari · ex de re · iu · factū legitīe · li · vj · Nisi forte q̃s accepisꝗ acq̃situz ex delicto · puta ex vsura · Tūc em̄ q̃ñ cūq̃ vsurari9 efficiat' nō soluēdo talis obligat' ad restitutōē; · licē a p̄ñ° non recepit ī fraudē creditoz · qz ñ est eq̃m ut ex dolo alic9 alt' omodū sentiat cū dāno t'cij · l · fi · in p̄ñ · ff · ꝗ eo · p quē factū erit · a qz locupletari q̃s non debz cū iactura aliena · ex · ꝗ re · iu · locupletari · h · vj · Et ita videt' ēe de mēte dñi An · de bu · in · c · Cū tu · ad fi · ex · de vsuris · Et p̄dcā faciunt q̃ cū iudei cōiter viuāt ex vsuris nec sint potētes restituē accipiētes p donatōē; vl' alio titulo lucratiuo aliq̃d ab eis: teneant' ad accepti restitutōē; faciēdā illi a q̃bz iudeo accepit vsuras · ē' si aliq̃d acceptū ab eis sit p pena · ut s · iudeo · j · ff vj · a vij · Si do titulo onoroso q̃spiā aliq̃d accepit ab eo q̃ nō ē soluēdo · puta qz emit vl' hūit ꝓpt' opas suas vl' p mutatōē; vl' aliā onerosā cām: nō tene² ad restitutōē; ñ sciuerit illud fieri in fraudē creditoz · ff · q̃ in frau · cre · l · ait p̄tor · ff q̃ ait p̄tor · Et ꝗ scire si creditores sūt sibi ꝓtestati q̃ fit in fraudē eoz · dicta · l · ait p̄tor · ff · si q̃s pticeps Item q̃ñ alienauit simul omia bona

sua. Ex illa em̄ vniúsali alienatōne
fraus p̄sumit ff. eo. l. oēs. ¶ latius.
Itē etiaz qñ euidēter appareret ut qz
scit aliquē impotētē restituē. a aliqd
vendere vl emē ad iudū luxuriā. gu
lositatē. vl aliter inutile ꝯsumēdum
a sic in fraudē creditorū: cū efficiat mi
nꝰ potēs ad soluēdū. Itē illi credito=
res tm̄ p̄nt p̄dicta reuocaē in quorū
fraudē facta sūt. Nō aūt alij credito=
res q̄ postea facti sunt nisi ex pecunia
ipsorū esset poriz satisfactū dicta. l.
ait pretor. ¶ ita demū. Ex hijs colligi
tur qz cū iudei cōiter ꝓpt vsuras ñ sint
soluēdo accipiēs aliqd ab eis ē titu=
lo oneroso. puta locutōe. venditōe.
vl sili exq̄ manifeste fiūt impotētio
res ad satisfaciēdū tenet restituē ill
a quibz accepte sūt vsuē. sicut oting
in vendēte eis gallinas vl alia ad gu
lositatē ptinētia vl pulcra vestimēta
a alia sillia ad p̄positatē. vl q̄ ad ta
lia locāt sibi opas vl ad radendū vl
ad poliēdū. Et gnaliter quocūqz modo
ab eis aliqd accipiat ex quo manife
ste fiāt impotētiores ad restituendū
licet etiā titulo oneroso ꝯ fit in frau=
dem creditorū. a p ꝯseqns accipiēs te
net ad restituēdum. ut p̄t ex p̄dictis
colligi. Itē aduertēdū qz ex p̄dictis
accipiētibz a nō valentibz alienaē ali
q̄ tenent ad restitutōē statī. Aliqui
p restitutōē in integrū. Statī tenent
q̄ rem acceperūt cuꝰ alienatō ipō iuē
nō valuit. ut si maritꝰ alienet fundū
dotalem. vl in q̄buscūqz casibz iurs p
hibz alienatōez. de q̄bz aliqd p̄xime
tactū est maxime si q̄s accipit a mi=
nore. xxv. ām̄is dono rem immobilē
vl etiā p venditōez sine iuris solēni
tate puta sine tutoris l curatoris au
toritate vl sine iudicis decreto. v. autori
tate. Nā tenet statī ad restitutōz. f.
Imo. in c. qz plerizqz. de imu. ec. v. si
āt ex donatōe. Itē p̄t dici in emptoē
rei eccāstice qñ nō interuenit debita
solēnitas. tūc em̄ ꝯtractꝰ nō valet. de
q̄ s. Alienatio. Et oēs isti tenent ad
restitutōz rei cū fructibz omnibz. De q̄
s. ¶. iiij. cū additōe. qz q̄ ꝯtr iuā mer
cat tonā fidē nō p̄sumit hīc. ex s. re=
iu. q̄ ꝯtra. li. vj. Nisi sit forte p̄sona q̄
excusetur iuris ignorātia. ut minor.
mulier. rusticus. miles. ff. de pba. l.
cū in debito. ¶ si āt is q̄. Per restitu=
tōem in integrū tenē aliq̄ qñ ꝯtractꝰ
est solenniter celebratꝰ. ꝯ ex p̄uilegio
eccie vl minoris res p̄t ab eis tolli p
in integrū restitutōez. qz allegāt se in
aliq̄ lesos. Et hoc casu q̄ rem taliter
habuerūt nō tenent restituē nisi ob=
tēta restitutōe in integrū ab eccia vel
minore ꝯm Imo. in dicto c. qz pleri
qz. v. sed q̄d dices in eo. vbi dicit nō
teneri eos ad restitutiōz nisi in ꝯtr hē
do vsi fuerant malicia. vl facta resti=
tutōe ut dictū est Adde Vel nisi int=
uenerit nō pua deceptio etiā sine ma
licia. ut s. Emptio. ¶. ij. Sed cōe p̄so
ne succedit obligatio ad restitutōem
qñ ei aliqd dat cui dari phibet Et de
hoc aliq̄ casus supra notati sūt. sicut
de donatōe int ꝯiuges a int p̄rem a fi
liū sub eius ptate ꝯstitutū. Nūc alij
poncēdi sūt videlz cōne etatis a officij.
Nōe etatis puta si soluat debitū pu=
pillo sine tutoris autoritate a iudicis
decreto. Tūc em̄ res nō efficit pupilli
nec liberat debitor. a tenet rem illaz
iterū soluere si pupillus rem solutam
male ꝯsumpserit vl furto amisit Tm̄
si pupillus rem illā hz vl ex illa fit ma
ior locupletior a petit adhuc debitum
p exceptōz doli mali: ꝯmoneri pote=
rit. ī Insti. p q̄s p̄so. no. acq̄. ¶. penult.
Itē ꝓpter eandē cōem putarē in furi
oso. Nōe officij iura phibēt aliqbz de
ri ut rectoribz a iudicibz de q̄ s. Iudex
j. ¶. iij. cū additōmibz Insup q̄ aliqd
dat iudici vl adūsario. puta p curato
ri vl aduocato adūse p̄tis admittit
cām. C. de pena. iudi. q̄ ma. iudi. l. j.
Sz ꝯ est intelligēdū ñ euidēter ꝯstite
rit quēpiā aliqd dedisse ne iniusticiā
patiaz vl ut iusticiā ꝯseqt. Tūc ei ē
datū p̄t repetere a nullā penā īcurrit
xiiij. q. v. c. cū sane. a ibi glo. Minō=
ribz tm̄ officialibz q̄ sūt ī auxilū rōnꝰ

a iudiciū pñt dō dari · a ipsi cē pñt p iusto bñficio prestito aliq̄d extorq̄re dicto c · nō sane · ad fi · Qd glo · dic̄ ve rū nisi sit eis certū salariū ostitutū · q̄ tūc si aliq̄d vltra petierint crimine cō cussionis tenēt a ad penā q̄drupli · Ite ep̄ vl alteri p̄lato visitāti seu co rū familiaribz nil p̄t dari p̄ter p̄cuā tionē · ut ff · Visitatio · j · et · ij · Sicut nec saracenis seu infidelibz vl hereticī di spēdiū xp̄ianorū · ut ff · saracen9 · C · j · et in p̄cessu annali curie · B

¶ Quid de ill q̄ ponūt se in man9 cre ditorū ꝗ nō intēdūt restituē p̄mo spe rant q̄ p nihilo vl de modico q̄etabū tur alis non ponerēt se · Rñ° fm fīem egidiū in q̄libz · Tales q̄dē a pctō ra pine ñ fūt absoluti · q̄ pctm̄ p pnāz a ofessiōem dimittī · Sed vt ꝗ sint ab soluti a debito restituēdi distingue · q̄ si creditor ꝗ pria volūtate dimisit ñ tenet amplius restituē · Secus si decept9 vl coact9 l q̄ putauit se nūq̄ aliqd posse hāe · De hac cē q̄stiōe tēs ē · C · iij A · Ad p̄dicta facūt q̄ hñt in sū · li · ij · ti · v · q · xxv · a · q · lxxxvij Et qd notat dñs De · de anchorano · in c · q̄q̄ · de vsu · li · vj · B · An q̄ male recipiūt a p sonis ecclāstic tenēt ad restitutōz · a cui vide ē · Clericus · iiij · C · fi · A Et ibi in additiōe · B Vt ꝗ restitutō sit ps satis factōnis · vide ff · Satisfactio · C · ix · Ad materiā etiā restitutiōis facit ff · Vsu ra · vj · p totū ·

Restitutō · ij · s · qñ debitor ñ est soluēdo · Vbi sciēdū fm Ray · q̄ si simplr nō p̄t soluē doleat et ꝓponat restituē q̄cito poterit · xiiij · q · vj · si res · C · de cessio · bo · l · j ·

¶ Quid si is q̄ tenet restituē plibus nō pōt absq̄ magno detrimēto sue fa milie · Rñ° fm Ray · Cōsulēdū ē q̄ pe tat dilatiōz a assignet eis certā ptem de redditibz suis · q̄ si denegēt dilatio nē a velint q̄ cedat bonis : tenet absq̄ dilatiōe cē si oporteret ipz mēdicare · Vñ nō dico habito rēspectu ne egeat Nā ōtra ls nota · ex de vsur cū tu · Tñ ut vl · addit sine culpa p̄t accipe vite necēsaia · s · extrema In hac · q · Cō · tho · ij · ij · q · lxij · dicēs sic · Si nō p̄t statī sol uere ab mstāti restitutione liberat9 ē ꝓpt impotētiā sicā tōliter a restituti one absoluit si omino ē impotēs · Dz tū remissiōez vl dilatiōz petere ab eo cui dz p se vl p interpositā p̄sonā Ide esset si quis obligaret etiā vmi · Et de hoc satis dictū est ē · Restitutio · j · in principio · B

¶ Quid cū debitori petēti dilatiōez ali9 creditor vult dare · ali9 nō · ꝗ vult q̄ cedat bonis Rñ° fm ray · Stādū est maiori pti · Et intellige maiorē ptez vbi ē mai9 a fortis9 obitū · vñ si vm̄ cre ditori plusq̄ reliq̄s oib9 debea : stan dū est volūtati illi9 de dāda dilatiōe vl petēda cessiōe Si vo par fit debitū stādū est maiori numero creditorū Si oia sint paria : eligēda est clemētior sīa · s · q̄ dilatio det · C · de cessi · bo · l · fi · A Et ibi addit · Nulla differētia int ypothecarios a alios creditores q̄tuz ad hāc electōez obtuādā · Et ibi Sz de dilatiōe q̄nquēniali · a hoc obtinet in foro iudiciali · Quo vo ad pnāle dictū est ē · Restitutio · j · in principio in additione · B

¶ Quid si q̄s tenet plibz a non p̄t sa tisfacē oñibz : fm quē ordinē institu et · Rñ° Dīo quidē si tenet ex furto vl rapina a res furtiua extat : istā restitu et · q̄ nūq̄ fuit sua · A Ide ē q̄ tūc q̄ habeat rē alienaz · q̄ semp dño ipsi9 restituēda est · ff · a · C · de rei · ven · p to tū · Idē etiāsi habeat rē que fuit alte ri9 · et ab eo sine iusta cā abdicata ē · puta p metū vl alt · q̄ sitr illi restitu enda ē · ff · q̄ me · cau · l · metū · C · cū ā t B · Secundo restituet omnibus credi toribus habentibus pignera · l ypo thecas priusq̄ habentibz actiones p sonales · C · qui po · ī pig · ha · l · eos Ter cio restituet alijs quibz debz quocūq̄ modo · A · Et hoc fm ordinē · De quo in duobus · C · se · B

¶ Sed quo ordine restituetur hñtibz pignera vl ypothecas Rñ° Siue habe ant pignus speciale : siue oñia bona

obligata: ut in instrumētis solet dici: debz eis restitui ꝗ ordine q̃ q̃ prior est tēpe: potior est in iure. C. q̃ po. in pig. l. si decreto. a. l. si fundū. a. l. diuisis. Excipiūt q̃dam psone p̄uilegiate. Nā mulier in dote prior est oībus hñtibz tacitā ypothecā etiā si habeāt prius pter q̃ filios potis mūonij agētibz de dote cōtra nouercas. C. q̃ po. in pig. l. assiduis. Itē p̄ferūt creditoribz de q̃ pecunia ipse res emptev̄ refecte fūt. Nō āt p̄ferūt mutuātibz ad militiā: a fisco. C. q̃ po. in pig. in Auten. q̃ iure. A. Et ibi p; q̃ mutuare ad militiā est q̃n ex pecunia matuata militia empta est: a hoc in scriptis p̄bato q̃ ad hāc materiā. Itē ibi de fisco mil ōr. sed de eo ōr in. l. q̃ius. C. de p̄uilefis. B. Nam tales creditores oīnibus alijs p̄ferunt. A. Nō āt p̄ferunt hñtibz priorē ypothecā etiā tacitā. dicta l. q̃ius. B. Itē q̃ expēdit in funerando testatorē p̄ferūtur hñti tacitā ypothecā. ff. de veli. l. penū. a. l. ac si quis. ff. Forte āt nō est idē in hñtibz expssā ut Azo dicit. A. Hoc dicit cū verbo forte. ut p; ī glo. l. penū. ff. de veli. Et bñ dicit forte. q̃ videt apte ōtrariari. dicta. l. penū. q̃ indistincte loq̃ndo dicit. Impensa funeris sp ex hereditate deducet. q̃ etiā oīne creditū solet p̄cedere cū bona solūdo nō sint B. Et de materia pigneris vi. s. Pignus

Quo ordine restituet q̃ debet ex alijs causis. A. v. ex actōibz psonalibz. q̃ de realibz dictū est s. Proximo. ff. B. Rō. fm Wil. Si debet ex cā p̄uilegiata ut in deposito. illud p̄ restituē dū est. ff. depositi. l. si hoiem. Si vero ex alijs causis tūc siue ex ōtractu siue ex maleficio v̄l q̃si equalit debet. ita tñ q̃ si aliq̃s amplius vigilauit in petēdo illi prio restituēdū est. Alit vero soluet p rata. ut. ff. q̃ in frau. cre. l. Pupillus. A. Et ibi p; q̃ si debitor p se nō exactus in iudicio v̄l ex gratificauerit alicui creditor illud q̃ datū est reuocat a diuidat inter creditores p rata a nō in sū. cō. eo. tit. q. re. B. a in hoc vltio casu iuē q̃dē poli. a si nō iure fori excusare: ut credit debitor si pietate motus gratificaret p̄ximū indigenti. A. Idē in dicta. q. re. Et ad huius materie declaratōz distinguēdū est. vtrū debitor sit obligatus p̄ncipalit actiōe realia de hoc dictū est s. Restitutio. i. ff. ij. ī additōe. An vero fit obligatus p̄ncipaliter actōe psonali. a tūc aut est soluendo. aut nō. Primo casu debz put tenet oīnibz creditoribz soluē. a pōt soluē nō solū creditori suo: sz etiā creditori creditoris sui. q̃ intelligit facē meliorē ōdictōe; eo a vtiliter gessisse negociū. nisi forte suus creditor phibuisset sibi. ff. mandati. l. si p te. vbi ōr q̃ si q̃s gerit negociū alterius dño p̄hibēte nulla habz actōe; ōtra dñm. Fallit in casu in q̃ etiā si phibeat pōt solui creditori creditoris. videlicet q̃n sedus debitor est debitor ex eadē cā: ex q̃ a creditor. puta vnus duxit domum quā a ipse locauit. Nā sedus conductor potest soluere primo locatori. ut. l. solutum. ff. solutam. ff. de pigne ac. Secō casu q̃n nō est soluendo a hz plures creditores q̃bz oīnibz nō pt satisfacere tūc debz satisfacere fm ordinē dictū hic a in. ff. p̄cedēti. Sciēdū tñ q̃ hec materia. s. q̃bz creditoribz debeat prius satisfieri licet aliq̃ tenus paat p predicta tñ in legibz longa est. a magis ptinet ad forū iudiciale quo creditores inter se disceptēt an debeant preferri q̃ ad penitētiale vbi de conscientia agit debitoris cui debeat restituere. Nā ipse ad conscientiā tuendā nō debz alicui creditorum p̄ter affectōem v̄l amicitiam tēpalem seu carnalem in p̄iudicium aliorū soluē. ff. que in frau. cre. l. pupillus. Sz in quantū ipse ognoscit: primo debz dare quibus magis tenet. a sic excusat: nisi crassea supine ignorauerit. ext. de de. excō. mi. applicē. q̃ cōprehendit fm qualitatē psone a loci. ff. de iur. a fac. igno. l. Regula. ff. iure videlicet vtrum potuerit esse pitus p se vel hīe copiam peritorū. B

¶ Heres debitoris tenet eo ordine q̃ ipse debitor · ſ q̃ ordine teneat ad legata · hēs ſ · Hereditas · ff vj · A Et ibi pt; q̃ iste ordo est: ut prius satisfiat creditoribz defuncti · B

Restitutio · iiij · q̃tũ ad fautores raptor · Quid ergo de hijs q̃ sequũt raptores ad p̃dãs · Rx° ff; rai · Si illi q̃ sequũt vl associãt raptores sciũt vl existimãt eos rapinã facere ꝓter eor seqlam siue ofiliũ siue exhortatões · ita q̃ als nõ esset facturi · q̃libz eor tenet in solidũ · Si ẋo ꝓt suã seqlam vl ofiliũ nõ plus fecerũt q̃ als essent facturi: tũc tenet tm̃ de hijs q̃ inde habuerũt vl expẽderũt · a de damno q̃ ipsi vl aliq̃ de familia ipsor fecerũt directe vl occasionalit · ar · ad hãc distinctões · ex de sen · a re · iudi · cũ · J · a · a · a ex · de eta · a q̃li · tuam a de sen · exco · int alia · xj · q · iij · Qm̃ multos Jdẽ Tho · ij · ij · q · lxij · A Cõ · cẽ Vl · et Hosti · q̃ et addit q̃ si credit q̃ etiã sine suo adiutorio vl instigatõe damnũ fecisset sed ñ tãtũ: tenet ad id q̃ ꝓbabilit credit eos plus fecisse ꝓter suã instigatões vl adiutoriuz · ut in sũ · ti · ij · t · v · q · lxiiij · B Et sile s · Restitutõ · j · ff ix · Jtẽ multo fortiꝰ tenẽ² in solidu; defensores a receptatores ipsor · Sile a mãdatores · vl si eorum nomĩe facta est rapina a ipsi ratã habuerũt · xj · q · iij · q̃ cõsentit · a c · se · ex de resti · spo · cũ ad sedẽ · in fi · A · Cõ · cum rap · in p̃dcãs Tho · a Vl · ut ĩ p̃dcã · q · lxiiij · Et de hac mã latiꝰ hēs in · ff se ·

¶ Quot modis aliq̃ sũt fautores raptor ita q̃ teneãt ad restitutões · Rx° ff m Tho · ij · ij · q · lxij · Illi sũt q̃ hijs vsi bꝰ otinẽ² (Jussio ofiliũ · ofẽsus · palpo recursus Participãs · mutꝰ ñ obstãs nõ manifestãs) Eosdẽ ect versus ponit Wil · q̃ expositio ff; eũdẽ Tho · Al · et Wil · a alios tal est · Jussio · v · ille q̃ iussit: q̃ pncipalit tenet ad restitutõz totiꝰ · Et intellige q̃ ex sua iussione secuta est ablatio rei: vl nõie suo facta ratã habuit · als nõ Tenet etiã q̃ ratihabit vl ꝓbabilit credit ex sua iussione secutã eẽ ablatões · ut ĩ dicta · q · lxiiij · B Cõsiliũ Hoc iterꝝ intelligẽdũ q̃ ex hoc est vl credit ꝓbabilit damnũ secutũ Tũc em̃ tenet in solidũ als nõ · Cõsensus · s · cooperatõis · Si em̃ tãtũ cooperet q̃ sine eo nõ poterat dãnuz fieri: tenet ĩ solidũ · Si ãt sine eo fuisset factũ · restituat q̃tum nocuit p se vl p suos · ã q̃tũ de rebz illis habuit vl expẽdit · A Jdẽ in dicta · q · lxiiij · Et addi² · Colligo etiã ex hoc q̃ si plures faciunt damnũ simul · a tũ vnꝰ sit alio vl plures sine isto fecisset · q̃ tenetur soluere p rata · v · ꝓportõe sua · s · q̃ntũ ostũgit eũ ꝑ dãno vmiuso · si ñ pt distingui damnũ q̃ ipse intulit ab eo q̃ alij ĩtulerũt ſm Rap · a glo · eiꝰ a Vl · a Jnno · a Hos · Et addũt q̃ in hoc tũ extimatio hñda est · ut q̃ strẽnuor est · et q̃ timorẽ maiorem incussit hostibz in plus teneat · Jtẽ dicunt q̃ si q̃s vadit cũ raptoribz a furibz a nõ cooperat eis ad aliq̃ dãnũ faciẽdũ nõ videt tenet in aliq̃ si nihil receperit de rebz ablatis · Caueat tũ oscie sue in ꝗ si patus erat defendere si forsitan illi spoliãdires suas a predonibz defendere voluisset et ꝓter suã pñtiã a socior eiꝰ nõ audebãt resistẽ spoliantibz vl domos suas incẽdentibus · q̃ sic non pot liber esse a restitutõe · Idem dicũt Jnno · a Host · q̃ si aliqui etiam nõ animo lendi vel defendendi ledentes vadant cum alijs: immo etiam si animo pacificandi vadunt · excusan² nisi significent aduersarijs · q̃ aliter aduersarij timore eorum non auderẽt res suas defendere Vnde idem est ac si iuuarẽt B · Palpo · id est adulator laudans raptorem quasi seruum · Et quidem si ex ꝗ secutũ est damnũ ĩ solidũ tenetur · A · Als non tenetur nisi in q̃tum damnificauit · Et idem p oppositum intelligas in detractore vl vituperatore · ut in dicta · q · lxiiij · B · Recursus · v · receptator · Naz qui recipit latrones a tuetur eos vl rem raptaz dolose celat ita q̃ impeditur restitutio in solidum tenet² · Participans · s ·

in crimine furtivl rapine socīādo eos
sicut in j. ff. dictū est. Sed ptīcipās in
re accepta illud solū tenet restituē qd
scient emit vl recepit. Si āt ignorāt
dic ut ff. Restitu°. iiij. p totū Mutq. v.
q videt furtū fieri dolose tacet cū posit
impedire. Hic āt nō tenet restituē ñ
ex officio ad ꝗ teneat. Sed nō obstās. v.
q posit obsistē. a nō facit. Et de ꝗ eos
mō dicēdū sicut de muto A. s. q ad re
stitutōē; tenet qñ habz ex officio sic
sūt pīcipes a rectores q ex officio te
nent iusticiā cōseruare. qr reddit q̃s
hnt sūt stipēdia ad ꝗ instituta ut iu
sticiā oseruēt in terra. vñ tenēt resti
tuere fm Tho. Vl. a glo. ray. ut in di
cta. q. lxiiij. B. Non manifestās. v. q
scit vbi res raptavl furata esta non
indicat etiā cū de ꝗ introgat A. s. ser
uato ordine euangelico. seu alīs fm
formā iuris. Aliter nō tenet rñdere
ut ē. Correctio. ij. ff. iiij. B. Hic sibi nō
tenet restituē nisi ex officio ad ꝗ te
neat. Sed tñ videt teneri. ex de furtis
q cū iure. A. Hoc. c. loq̃t q ad pctīñ
ut pz in dicta. q. lxiiij. vbi hec oia no
tant. Posset etiā q̃s in hoc casu tene
ri ad restitutōē; qñ legitime pducti
in testē occultat veritatē. qr tūc tene
ex officio manifestare. a iō nō mani
festando restituē tenet. ut ff. Testis.
iij. ff. vtz homo. et ff. fina. B.

¶ Sed q̃d si vnus dictoz satisfecerit:
nūq̃d alij liberabunt. Rz°. fm Ray.
Si vnq satisfecerit integralt de omni
dāno a expēsis a in cōmodo siue int
esse: oēs alij liberāt: qr nō tenent dā
nificato. Sta; bona fides nō patit ut
idē debitū bis exigat. ff. de iur. bona
fides. Idē Hosti. et Tho. Addit vlte
riq. Ray. dicēs sic. Ille cui sic satisfit
credo q pōt a debz q̃ ptū ad iudiciū aīe
cedere actōem illi q̃ totū soluit nō q̃
dem ut ab vno toto exigat ñ forte a
pīcipali: ꝗ p ptibz petat a singulis.
Sed q̃ntum ad foz otentiosum nō te
net cedere. Sta qua fronte pōt petere
cessionē q̃ ex culpa sua damnat. ff. de
admi. tu. si plures. ij. et. ff. de tute. et
ra. distra. l. j. ff. nūc tractemq. Tamē
a sicut Hos. dicit. siue fit facta cessio
siue nō: alij qui nihil soluerūt tenēt
ex cōscia ad reuelandū illū q̃ in solid
satisfecit q̃ibz p suis ptibus. Sta sol
uens: vtiliter gessit eoz negociū. Vñ
tenēt habere ratūa ei satisfacere. ar.
ff. de neg. gest. l. cū pecuniā. a. l. Pō
pomq. in fi. et. l. Soluēdo Tho. q̃z. ij. ij
q. lxij. q̃i declarans dicit q si ille fuit
pīcipal. utputa pīcipiens soluit: oēs
illi liberati sunt q̃ fuerūt ab eo ad dā
nū faciendu; inducti. A. nisi illi qui
aliq̃d habuisset de rapina ut dicē in
ff. se. B. Si ꝗo alīq restituit tunc illi q̃
sūt pīcipales: a illi ad q̃s res deuēit
tenent restituē illi q̃ restituit. A. Idē
etiā in sū. ti. ij. ti. v. q. lxv. B. Et videē
intelligēdū q si isti tales nō restitu
ant ei: ceteri tenen p ptibus suis vt
prius dictū est restituere.

¶ Quid si spoliatq liberalt remittit
restitutōē; Rz° fm Imo. Si dimittit
pīcipali ut raptori vl pīcipiēti: libera
tq est cōsiliator: a hmōi. qr liberatus
est is qui pīcipalt tenebat: a q̃ res
habuerat. ꝗ si dimittat osiliatori nō
credo liberatos alios eē: ad q̃s res p
uenerūt. nisi expsse intellexerit eos li
berare. Neq etiā illū q̃ rapina; fecit
etiāsi de rapina nihil habuerit. qr de
iure naturali et d'mo cōuenīēs est q
sblato pīcipali tollat accessoriū a ñ
cōtrario. ex. d consti. trāsla. Immo
q plq̃ē si liberalt absoluerēt pīcipa
lis: nō ꝓpter ꝗ absolutq cēt osiliarq
si aliq̃d ad eū puenit de rapina ñ ali
us p eo satisfecisset a tūc iste cōsiliarq
in casu aīe. A. v. in foro oscieā non in
foro iudiciali. ut in dicta. q. lxv. vbi
hec notantur B. tenetur ei qui satisfe
cit pro eo. A. etiā si satisfaciens fuis
set pīcipalis in rapina: nō āt offē
so qr ei iam satisfactū est fm eundē;
Imo. et in dicta. q. lxv. B.

¶ Nunquid in restitutōē pōt a pdi
ctis omnibz exigi pena: ut de rapina
a de omni furto maīfesto pena q̃drū
plex a de alio furto pēa duplex Rz° fz.

Tho · ij · ij · q · lxij · Hmōi pene ñ dñtur postq̃ fuerint adiudicate · in q casu pena vmi9: ut ray m̃ · ponit nō liberat aliū · xij · q · ij Cū vuotissimā · De ꝗ ca su ꝗs s̃ · Pena · j · ff · penl · A · q incipit Vtq̃ q omittit · De ꝗ ecl s̃ · Pedagiu; ff · ij · a ibi lati9 in additōe · B

Restitutio · iiij · s · q̃tum ad emē tes Quid de hijs q scienl eme rūt de rapina vl furto · Rō fm Ray · Si hoc sciebat qs aut pbabilit credebat a emit cupiditate acq̃rēdi si bi · s · ut hēt vl venderet alteri sic vel let: indistincte tenel ad restitutōem neq liberat alienādo alteri: vl si res pereat morte vl q̃cūq casu vl si ei au ferat · Et rō est · qr ipse furtū omisit rē alienā inuito dño cōtractādo · ff · de fur · l · j · Fur aūt semp est in mora · ut · ff · de cō · fur · l · si p furē · ff · oditio · a · l · penl · Vñ neq pcāū qd deberit pōt re petere ab illo cui9 res est · A Facit · l · in ciuilē · C · de fur · B · a tenel restituē oēm vtilitatē · ut s̃ · Restitutio · j · ff · v · Et si restituit rem deteriorē q̃ ad ipz puemit: nō liberat · Et si in aliq tēpe medio res fuit melior etiā forte post q̃ vēdidit alteri tenel ad extimatōz plurimi · ff · de cō · fur · l · i re furtiua · ff · de fur · l · q inuēta · ff · omodati · l · si · ut certo · ff · ꝗ int̄dū · C · de rei · ven · l · certū · Et idē intelligo de sedō a tercio a vltio emptore malefidei · ff · de mino · ꝗ vbi · A · Predictis Cō · Hos · a Vl · a addit Vl · q si res restituit sufficit q fit adeo bona sicut erat qñ ablata fuit · Si āt rē nō habz: facēda est estimatio fm tpꝰ in q plus valuit · ut in sū · e · ti · q · lxix · Qd pt intelligi verū: nisi medio tpe res plus valuerit · a illo tpe int̄ fuerit dm̄ rē sibi redditā fuisse · qr for te vendidisset vl vsus fuisset · ex cui9 cauētia oportuit cū alia emē · ſſā tūc tenel ad oñe int̄esse dm̄ · fm eundem Vl · a ī dicta · q · lxix · a iō nō liberat dādo rem eiusdē bonitatis qualerat tpe quo abstulit · B

¶ Quid qñ qs emit bona fide · s · cu; volūtate restituēdi · Rō fm Ray m̃ · si emit q̃si vtiliter gerens negociū illi us cui fuerat ablata res quā ipse vi debat perire pōt a spoliato petere id qd dedit p ipsa re · a q̃cq̃d expēdit ad oseruatōem eius: nisi cū re illa aliq̃d lucratus fuisset qr tūc discomputare tur vsq ad q̃ntitatem expēsarum · Et breuit dicēdo q̃cq̃d sibi abest ex illare tenel restituere · ut pensiōem · et mer cedē · a fruct9: a similia · a quicq̃d sibi abest pōt repetē · a rō est · qr vtilit gest negociū expoliati · A · Hoc vero qñ negociū vtiliter gestū est · puta qr ve risimilit expoliat9 rē nō eāt rehabitu rus a nō redēpta est puo pcio · alit cēs sat cā hmōi repetitōis: a oñr effect9 ex de appella · cū cēsāte · B · Et ꝗ pt cē si res sñ culpa sua pereat vl amitta · S; licz in iudicio aīe credat tali emp tori · in iudicio tñ otēioso ñ credēt ei ñ publice ꝗ protestarel · ar · ff · de negges · l · Mēsem9 · C · de fur · l · ij · ex ut ec desiastica bñ c · Vnico · Et si tal emp tor postq̃ fecit diligent inq̃ri ñ potu inuenire cui9 eēt res illa: q̃cq̃d res il la valet vltē id qd isti emptori debet dandum est p aīa illi9 cui9 res fuit · a sic liberatus erit · A Et dicit Ray · Cō sulo q hoc publice fiat ut euitet oīs suspicio · ut in sū · co · t · q · lxxij · Vbi ꝗ notāt · B · qr in hoc etiam vtilit gessit negociū illius · ar · xij · q · ij · Quatuor circa fi · Satis Con · Hos · Vl · a Wil · A · Tñ si talis emptor paup eēt ꝗ ca su qñ nō inuem dñs rei: sibi res relin q̃ posset a plato sic alij pauperi · fm Vl · et Hosti · ut in dicta · q · lxxij · B

¶ Quid qñ qs hōbat cōsciam q res quā emit vēdere int̄ iuste: a nūc opit rō fuisse vicīosam · s · ex furto · vl rapina · Rō fm Ray · Si temē credebat lignorabat ignorātia crassa a supina l ex negligētia nihil sup ꝗ cogitabat: te nel ad restitutōz · A · s · sicut malefidei possessor qr lata culpa equipat dolo ex de osti · ut aīar · li · vj · B Si vō emit bona fide · tūc etiā postq̃ opit rem vi ciosam fuisse poterit expensas retine re quas exñs in bona fide fecit circa

rem conseruandā vl meliorandā et
nō tenet de fructibz tpe bone fidei pce
ptis. ex. de in inte. resti. vq̄ fuit. ex de
re. ec. nō alie. ad nrāz. ff. ꝗ acq̄. re. do.
bone fidei. Tenet tñ de fructibz illis q̄
nō esset adhuc ꝛsūpti ꝗ extarēt exq̄
incipit hīe malā fidē Con. Host. Vl.
et Wil. A De hijs sumptibz a fructibz
dictū est ꝗ. Restitutō. j. Fiiij. et. v. B
Ite ꝓm ray. a Hosti. si durāte bona
fide res petijt: nō tenet. qr nō erat in
mora. Sitt si alienauit. qr nō dolo de
fuit possidē. a p̄dāū ex re furtiua reda
ctū nō est furtum. ff. de fur. q̄ vas. Ff.
ex de alie. iudi. mu. cā facta. c. j. A.
Idē in fū. eo. ti. q. lxxiiij. ad fi. Tñ re
stituet p̄dāū q̄ possessor facto est locu-
pletior si dñs vē cōseq̄ nō pt. qr p̄dāū
succedit loco rei. ff. de peti. hē. sicā vē. B
Sed nunq̄d ille q̄ emit bona fide. s.
credēs vē nō esse furtiuā: si postea īue
niat vē ē aliena pt petere a dño p̄da
um. Rō Certe nō. C. de fur. l. in ciuilē
Sed agat ꝛtra venditorē de vēditōne
A. Et si per plures emptores successi
ue res trāsierit vno ꝛ get ꝛtra aliū. ff.
de mino. l. sed vbi. B

Restitutio q̄nto. q̄ ad etētes a
recipiētes de rapina. Vbi scēdū
ꝓm ray. q̄ q̄ recipiūt dona: p̄
dise tenet ad restitutōnez. Intellige
ꝓm Host. nisi ꝛsumpsisset aliquā in
telligerēt fuisse de rapina. C. de rei vē.
l. certū. A Hoc em̄ casu nō tenet nisi
inq̄tū facti fuissent locupletiores. ff.
de peti. here. l. Vtrū. B

Quid de vxore a familia q̄ scienter
comedit a bibit induit ꝗ talibz. Rō
ꝓm ray. Tenent de omibz q̄ sic consu
mūt nisi in casu. s. cū agūt cām spoli
atoꝝ monēdo a inducēdo ipōz raptorē
ad restitutōz faciendā. Tūc em̄ nō te
nent. Nā q̄ alteri ꝛ negociū gerit vti
liter etiā ignorātis a absentis licite
recipit expēsas siue secuta fuerit vtili
tas siue ñ. ff. de neg. ges. l. ij. et. l. Dō
pomi. a. l. sed an vltro. Et ꝗ intelli-
go p eo tpe q̄ circa taliū correctōz la
borauerit. nō q̄ vxor a familia possit
viuē toto āno de raptis rebz p vna ā-
monitōe vl duabz: sed q̄diu cōtinue
instar oportunis ꝛtis Satis Cō. Ho
sti. Vl. a Wil. A. Satis pt cōplēdi p
iuāa doctores q̄ talibz rebz nec fami
lie nec cuiquā alteri licz vti: ñ in ca-
su extreme nēcitatis. ut in fū. li. ij. ti.
v. q. lxviij. Vel ñ inquātū verisilit q̄s
gereret vtiliter negociū eoꝝ q̄ q̄ sunt
res a nō aliū. ff. de neg. ges. l. Sed an
vltro. iō supdicta p̄dicatio ñ excusa
ret qñ verisilit ñ p̄desset ipō dmīs rerū. B
Vñ viuet vxor a familia raptoris.
Rō ꝓm ray. Si ibi sūt aliq̄ de iusto p̄
do pt de illis cōsumēa expēdere. si nō
sunt alia: aliū de sibi victū q̄rat: l ab
amicis aut ꝛsanguineis: vl opando
vl etiā elemosinā q̄rendo Et idē dico
si etiā aliq̄ sunt ibi de iusto. ꝗ vl ita
sunt mixta q̄ non possunt discerni.
vel si possunt: maritus non permit-
tit. A. De istis rebz p mixtis Vl. dicit
q̄ nō solū vxor hijs licite pt vti ꝗ ecl
q̄cūq̄ alio ꝛ cui vir aliq̄d de suo daret:
nisi p hoc fieret nō solūēdo. Et idē di
cit glo. ray. duz tñ in mēte hēat viuē
de licite acq̄sitis. ut in dicta. q. lxviij
Sed nisi nēcitas cōgat. dictū rai. tuti
us videz. qr in dubio tutior ps est ela
gēda. ex. de homici. petitō B. q̄ si nul
lo de p̄dictis modis victū mūare pt:
restat triplex auxiliū. Primū si pt hīe
de dote vl sponsalitio. s. donatōe ei fa
cta ꝓpter nuptias: inde viuat. Secōm
ut denūciet talibz q̄ pñt p̄desse: vl ecl
si p̄bari pt denūciet epō a cōpellat eū
pascere vxorem de iusto. ij. q. j. si pec
cauerit. xxij. q. v. hoc videt. ext. de iu
reiuran. quemadmodū. a. ex ꝗ pig.
ex literis. a ext. de dona. ꝓpter nup
p vestras. Tertium auxilium est: ut
si esset in arto posita tūc in necessita-
te posset etiam de rapina viuere. qr
necessitas non habet legem. de cōse
dis. j. sicut. a dist. v. Discipulos. A.
Et ibi patet q̄ intelligitur de necessi
tate extrema. s. qñ aliunde nō potest
honeste habere vñ viuat. Et pt: etiā
ex notatis ī dicta. q. lxviij. vbi ē hoc

omnia ponunt · B · Quicqd ãt sic expẽ
dit doleat animo a ꝓponat q̃ ãtiꝰ po-
terit restituẽa vtat pãꝰ · ff · ad solam
nãitatẽ · Possꝭ etiã viuẽ ipsa · a q̃libꝫ
aliꝰ aui raptor daret de p̃dio rex rap-
tax q̃s vendidisset · qꝛ p̃dium rei fur-
tiue nõ est furtiꝫ ut s̃ · Restitutio · iiij
· ff · penit · Hoc dico si maritus alꝫ est
solutẽdo · Secꝰ si nõ est solutẽdo · ã p hoc
fieret nõ solutẽdo · Aut postmodũ effi
diat nõ solutẽdo ut p̃t colligi ex dãs s̃
Restitutio · j · ff · xiij · in additõe · versi-
Itẽ nullus · B

Vtx frẽs p̃dicatores q̃ vadũt ad
raptores ut eos inducãt ad pnãma
restitutõ; possint comedere de rapina
Rx° fm Ray · Siue inducãt eos in pre
dicatõe gnali siue in pnuasiõe spẽali
excusan² · maxime si apud alios non
possint cõmode inuenire · ex · de sen · ex
cõ · Cũ voluntate · Et ꝫ intellige cum
moderamine · a si sit spes de illox cor
rectõe · Itẽ si ꝓter eox expẽsas rapto
ribꝫ nõ sꝫtrahat facultas restituẽdi
nec in toto nec in pte · ar · ij · q · vj · an-
teriox · ff · Illꝫ Cõ · Host · A Idẽ vide²
etiãsi raptores efficiãt aliq̃ntulux im
potẽtes q̃ndo verisimile p ipas admoni
tões vtile geri² negocũ dñox rex di
cto c · cũ voluntate Et facit s̃ · ff · j · B

REstitutio · vj · s · inẽtox a hmõi
Si expoliati ignorã² vel nõ in
uenirũ² tũc fm Ray · distribuũ
tur in pias cãs in loco vel saltẽ in dyo
cesi vbi rapina facta est · de ofitio illi
us epi vel saltẽ capellani · ar · d · lxxx-
vij · Diuine est · d · lxxxviij Eps · a · xij
q · ij · Cõcessio · et c · q̃tuor · vj · q · iij · c-
si · ex · de rap · c · j Et scias hic fm Wil
q nõ oportet q restitutio fiat in dcõ lo
co ñ omode fieri possit: alꝫ sufficit ali
bi fieri Cõ · Host · Tho · xo · ij · ij · q · lxij
dicit sic · Si ille cui dz fieri restitutõ sit
omino ignotꝰ dz homo restituẽ ꝗ q
p̃t · s · dãdo elemosinas p salute ipsiꝰ si
ue sit mortuꝰ siue viuꝰ p̃missa tñ dili
gẽti inq̃sitõe de psona eiꝰ · Et si mor-
tuꝰ sit debz restitui heredi q̃ oputa² q̃ si
vna psona cũ ipso · Si xo sit multum
distãs debz sibi trãsmitti qꝫ ei debe² ·
a p̃apue si sit res magni valoris: et
possit cõmode trãsmitti · Alioqñ debz
in aliq̃ loco tute deponi ut p eo ofue²
et sic dño significãt Hec Tho · Addit
Wil · q hic pẽsande sũt circũstãtie a q
tam modica possꝭ eẽ q̃ntitas: a tam
largꝰ a tam diues ille cui dẽret resti-
tui q nõ oporteret ei mitti · A · Pro p̃
dictorũ meliori intelligẽtia duo vidẽ
da sũt · Primũ aui faciẽda est restitutio
q̃n nõ inueni² principalis cui debere² ·
Secõm vbi debz fieri siue inuenia²: sũ
nõ · Ad primũ dicẽdũ q debz p̃mitti dili
gẽs inq̃sitio · ut di · Tho · et si nõ p̃t in
uenirĩ de² eius heredibꝫ si pnt inuenirĩ
q si nec heredes diligẽt inq̃sitũ inuenirũ
tur eroge² in paupes · ex de vsu · cũ tu ·
Et int paupes p̃eligẽdi sũt paupio
res · Int eq̃lit paupes iustiores Sã · a
si omnibꝫ debe² mãrituſto ãplꝰ · ut dic
Amb · in li · 8 offi · a · lxxxvj · d · nõ sat
Et · xvj · q · j · c · si · dic Ihero · q in pau
pibꝫ nõ tã pauptas q̃ religio attẽdẽ
da est · Qui ãt dicã² magis paupes
he² · C · de epi · a de · si q̃s ad declinãdã
· ff · si · vbi loquẽdo q̃bz de² hẽditas q̃n
paupes indistincte sũt scripti hẽdes
8: Quis paupior est illis homibus
qui inopia tenti a in xenonez reposi-
ti · hospitale a xenos qꝫ est pegrinꝫ
qꝛ ibi recipiũ² paupes a pegrini · Seq̃
tur · a suis corpibꝫ laborãtes nãtariũ
victũ sibi nõ possũt afferre · Et infra ·
Si autez ampliores in ciuitate xeno
nes vel ptrochia sũt · Protrochiũ idẽ
est xenõ: a ptros q est primũ quasi
primus id est venerabilis loco · seq²
Se incerta videatur pecunia ratio
tũc ei ptrochio vel xenoni qui paupi
or esse dinoscitur easdem res vel pe-
cunias assignari: hoc videlicet discu
tiendo reuerẽdissimo locox antistite
vel sub eo ostitutis clericis · Si autem
nullus sit xenõ: tunc fm de captiuis
sanctõem p tempore yconomus sa-
crosãcte ecclesie vel epus hereditatez
accipiat et fine falsidie võe paupibꝰ
qui in ciuitate sunt vel penitus men

dicantes vl' alia sustentatōe egētes
eedem pecunie distribuant. Et infra
In omnibz ēt hmōi casibz celestes ira
cundias sacrosanctaq; vrq; administrā
tores expectent si qualecūq; lucrū ex
hmōi gubernatōnibz sibi acq̄sierint
vl' si hoc omitti ab alio osenserint et
nō grauissima pena a interminatōe
qd ꝓrā factū est studeāt corrigere.
Quo ad sēm sciendū q̄ glo. in c. cū
tu. ex. de vsu. sup ver. supstitibz. dic q̄
vsurari9 debz remittē rem ei a q̄ acce
pit sumptibz illi9 cui mittit a si sūpt9
excedit valorē rei debz dari paupibz.
a si ignorat vbi sit ille cui debz resti
tuere nō tenet inq̄rendo vagari. ff. de
op. liber. l. qd ñ. in fi. Host. ut a ibi
refert dñs Anto. de bu. dicit. q̄ p̄mo
debz rem mittē suis sumptibz cum sit
male fidei possessor. Aliq̄ tñ theologi
dicūt dēre osiderari circūstantias rei a
q̄litatis psone cui debz fieri restitutō
et itineris ꝓter sumpt9. Sed dicūt q̄
res posset esse tā modica a psona cui
debz fieri restitutio ita diues q̄ nō eēt
necesse ipsam mittē ad eū sed posset
tribui paupibz. Sed si res est magni
valoris a nō possit omode mitti depo
nat in loco tuto a denūciet dño si pōt
uta p̄tactū est. Sed ad hoc intelligē
tiā puto lati9 a clai9 dicendū Aut sci
tur psona creditoris: aut nō. Si scit
clarq; est q̄ debz restitui in loco in q̄ in
ter ptes fuerit ouentū. qz nil est tam
cōgruū humane fidei q̄ cōuenta sua
re. ff. de pac. l. j. Si vero sup hoc nihil
est ouentū: tūc si res est remota a lo
co ex defectu debitoris puta ipsā tñs
ferendo clarq; est q̄ tenet eā suis sum
ptibz mittē ad creditorē. ff. ad exhi
ben. l. sed si hereditas. ff. q̄ aūt loco. q̄
. ff. est clauis h9 materie Ibi enī dicit
q̄ si q̄s petit rem quā habz ali9 exhi
beri. ñtari in iudicio ut videatur an
sit sua vl' ꝓter aliā cām q̄ debz ipa;
exhibere in loco in q̄ petit sumptibz
petētis: nisi data opa re9 trāstulerit
a loco: tūc enī debz eā re9 suis sumpti
bz ī loco exhibē vbi petit. ex q̄ bene
colligit qd dictū est videlicet q̄ debet
debitor remittē suis sumptibz qñ res
fuerit suo facto remota a loco. Et ita
intelligat dictū Host. s. recitatū Ve
rūtñ si hoc non posset tute facere ꝓter
periculū iteneris a tempore: bñ interim
excusat inq̄tū durat periculū nō vltra
ex. de do. a oru. cum dilecti. vbi dr q̄
iussus venire ad papā excusat dū im
pedit: a nō alt. Et ita p̄t intelligi q̄
dicūt supra theologi. Qd autē dicūt
de deposito est osiliū ñ necēsitas. qz nul
lo iure hoc caueat. Si vero nō est periculū
in mittēdo: sed debitori est difficile ꝓ
ter pauptatē vl' ꝓter magnos sūp
tus: p hoc nō videt excusari: qz difficul
tas dissolutōis obligatōnis nō libe
rat debitorē. l. Cōtinu9. ff. illud. ff. de
verbo. ob. Et damnū qd q̄s sua cul
pa sentit debz sibi nō alijs imputari
ex. de re. iu. c. Damnū. lib. vj. a. ff. de
re. iu. l. qd q̄s. Et iusti9 patit culpo
sus q̄ innocēs. nisi forte debitor esset
ita paup a creditor ita diues q̄ meri
to eā elemosine debēt ei remittere ut
p̄t colligi ex dictis s. Restitutio. j. in
prīcipio in additōe. Et sm hō pōt etiā
intelligi qd supr̄ dic theologi. videli
cet q̄ debz haberi respect9 ad quali
tatē psonarq; Alis nō videret curand
q̄ res mittēda esset modici valoris.
Sed damnū passo etiā minimū dam
nū restaurandū est. ff. d dā. in fec. l.
si ꝓprietari9. Nec obstat qd dr in. l.
Scio. ff. de mi. videlicet q̄ lex non cu
rat de minimis: qz ibi loq̄t qñ venit
p ius fīale restitutōis in integrq; ot
ius omunes vl' qñ p illa minima p̄
iudicaēt maioribz eiusdē psone. Nō
tñ putarē q̄ res ita scrupulose sit ac
cipienda ut debeat expēdi valde exce
dens p̄aū p remittenda vel de par
ua. ff. de excu. tu. l. sed hec vbi dicitur
Sed hec minimū scrupulosa sūt nec ad
mittēda. Sunq̄ enī scrupulositates
magne sūt admittēde. ut ibi dr. adō
q̄ nec larga nec scrupulosa interpreta
tio habea². qz nō dz creditor velle mg̃
nū debitoris dispēdiū p pua suavti

litate ut dictū est s̄. Restituo · j · in pri
cipio in additōne · Et sm ꝗ ꝑt intelli
gi qd s̄ · dicūt theologi dēre ꝛsiderari
q̄ntitatē rei a distantiā itineris · Sēp
tū puto q̄ licz q̄s distribuerit alie⁷
paupibz: si appareat dñs cōgruo lo⁄
co a tpe debeat ipsi restitui · a ꝗ q̄n de
bitor nō adhibuit debitā diligētiam
ad inuenīdū dñm rei seu creditorem
Alꝯ nō · q̄ bona fides nō patit ut sek
exactū iterū exigat · ex · de re · iu · bona
fides · li · vj · Et sine culpa regulariter
nō est q̄s punīdū ut in · c · sine culpa
de re · iu · li · vj Ideo ꝯtra q̄sdā q̄ rapta
erogauerūt ex culpa paupibz dr · ex̄ de
homi · fit dignū · ff · eos · Nō ei aliena
cū ipsa potuisset ꝯs q̄rū fuerit restituē
debuerit paupibz erogare · Sed si ī tīsl⁄
latōe rei restituēde ñ inuenīat culpa
debitoris: tūc aut non inuenit factū
creditoris aut fic · p mo casu si res cō⁄
mit ꝛmoditatē creditoris puta depo⁄
suit q̄s apud aliquē res suas: ꝗ ca⁄
su nō tenet debitor illas remittē ñ sū
ptibz creditoris · ff · deposi · l · si in asia ·
Sed si res ꝛcermit ꝛmoditatē debitorē
puta q̄ res est sibi ꝛmodata dr suis
sumptibz remittē · ut q̄ sentit ꝛmodū
sentiat a on⁹ut notat glo · in dicta · l ·
si in asia · Sed si res ꝛcermit ꝛmodita
tē vtriusq̄ ut in locatōe · puto q̄ sūp
tibz vtriusq̄ debz remitti · q̄ qd obti⁄
net de toto q̄ ad totū ide de pte q̄ ad
ptē · ff · de rei · ven · l · q̄ de tota · Et si in⁄
teruenit factus creditoris: q̄ forte se
trāstulit ad alū locū videt q̄ res de⁄
beat mitti sūptibz ipsi⁹ creditorē · ar ·
l · q̄ misi · ff · si · ff · de op · liber · vbi dr · q̄
libert⁹ q̄ est in puinda tenetur ire Ro⁄
mam ad pstādas opas pzono si ibi
morat · ut bon⁹ pzfamilias · Nō aūt
si cepit vagari p mūdū · Et interū dū
vadit Romā dies opaꝝ pereūt pzo⁄
no · Et sic videt q̄ sumptu suo portēt
sibi ope · Et in istis sūptibz nō ꝯputā
tur sūptus aliorū apportātis sed alij
misi forte apportās si nō īpediret: in
portādo lucraret sibi sūpt⁹ · ut pbat ī
dicto · ff · Quo āt · a ī · l · Sed si hēditas
· ff · ad exhibē · Et ꝗ locū hñt qñ deb
tor fuit bone fidi possessor: q̄ qñ tene²
remittē rē videt q̄ dēat facē sūpt⁹ sal⁄
tē vsq̄ ad locū vbi p⁹ habitabat cre
ditor · q̄ in eo nō grauat: sed exinde
non ꝓpter cām pxime dictā · Si ꝛo sit
male fidei possessor tūc a ipē tenet rē
vsq̄ ad locū vñ hūit repōere · Exinde
ꝛo si interest creditorē potiꝯ apportasse
illas sik cū alijs rebz suis vsq̄ ad locū
ad quē trāstulit domicilū: tenet de⁄
bitor ad illud interēe exq̄ eū dammifi
cauit in illo · Et iō forte tātū erit inte⁄
esse q̄ optebit ipz rē remittē sūptibz
suis vl reportaē · Sed si creditoris nō
interest: nō tenet vlteriꝯ portare q̄ ad
locū vbi rē accept: ñ sūptibz creditorē
ut ꝑtactū est · Si ꝛo creditor nō solum
recessit a loco: ꝗ ē diuisimode cepit va
gari: tūc ñ tenet sibi rē mittē · dcā · l ·
q̄ ñ · ff · si · et sm ꝑdcā ꝑt īteligi glo⁄
ber · dicētis q̄ vsurariꝯ dr mittē rē sū
ptibz creditoris · a q̄ nō tenet credito
rē vagādo inq̄rere · Sed si nescit pson̄a
cui dr fieri restitutio aliq̄ theologi di
cūt rē dēre distribui paupibz in loco
vbi dānū datū ēvl saltē in dyocesi s
aucte epi illiꝯ vl saltē capellani ut a
ꝑtactū ē · Sed ēte aucs capellani nō
sufficit · ut nōt dñs An · de bu · in c · cū
tu · ex̄ de vsu · Et aucs epi ñ ē nctaria
ut ff · se · ff · Qd vero restitutō fieri dēat
in tali loco vbi dānū datū ē nullo iu
re videt ꝓbari: ꝗ simplr dicūt iura q̄
fiat erogatio in paupes Dcō c · cū tu ·
a ex̄ de homi · fit dignū · cū fillbz · Nō
obstat · c · j · ex · de rap · q̄ ibi pson̄a cui
dēbat fieri restitutō scieba² a īstabat
apd epm Alꝯ eps ñ fuisset motꝯ ad ex
cōicād ex officō suo ñ ad petitō; pter
ex̄ s elec innotuit · ad fi · a · ff · de dā · in
fec · l · iiij · ff · ꝗ āt · Vñ ñ mirū si restituo
fit ī loco vbi ē dānū datū cū ibi sit pri
cipal cui restitutō fieri dr ut s̄ dictū ē ·
Vñ āt cēt de ꝛsilio q̄ ī loco eodē fieret
tū q̄ videt equū q̄ respublica hēat cō
moditatē ex homis psonarū suarū tū
q̄ nōnūq̄ in tālbz locis fortitā fiēt disk
bu o illi psois a q̄bz res accepte sk · Et

ita tenet dñs An. de bu. in dicto c. cum tu. B.

¶ Sed nunqd est de necitate salutis q̃ talis restitutio fiat aucte superioris. Ro. Hec q̃stio disputata fuit p dñm Guidonē de abasia. archi. bonon. doctorē decretorū. a nōs p eundē. xiiij. q. j. c. j. et dicit sic. Rai. dicit q̃ si nō inuenitur sic spohativ̄ ecc ignorāt tūc de ofilio a autoritate eccie siue supioris penitētiarij distribuāt ī pias cās tālt ut in p̄cedēti. ℣. lōs. Sed hoc. dicit q̃ restitutio male ablatorū ē vnꝰ de casibz ptinētibz ad epm. ut fm cūdē ex de iudeis. cū sit. C. de epi. a de nulli. C. cōia de suc. in auōes. Ad idē ex de testa. tua. ℣. j. in au. de eccle. t. si ā. t. colx. Et satis late ista p̄sequit. ex ꝯ v̄sur. cū tu. a in p̄dicta decre. de iudeis. cū sit a in sūma sua de pna. ℣. vlti. circa fi. Et facit ad ꝯ. xij. q. ij. p̄ papimus Tu dic hāc sm̄am ēē verā in hoc casu a in alijs q̃ nullꝰ deputatꝰ est q̃ hoc exeqūtur. xij. q. ij. de laycis. in fi. a notatur ex de ver. sig. cū tibi. in glo. q̃ incipit. Sō intelligas. Sā vbi certa p̄sona a testatore deputata est illa debz exeqū ut in p̄dicto c. de laycis. et C. de epis a de nulli. a ex de testa. tua. a c. iohānes. a in Autē. de ec. ti. ℣. si q̃s Im mo credo q̃ ipse raptor bona incerta q̃ dñt paupibz dari p̄t dare sine licētia epi vl alterius iudicis ecclastici. ut satis colligit. ex de vsuris. cū tu. ℣. j. var. vl de hijs. Et hoc etiā innuit dare ex de homi. sicut dignum. ℣. cos in glo. q̃ non. Sec obstat ex de iudeis. cū sit. Sā ille decre. loq̃ nō de xpiano sed de iudeo. cuius autoritas a dispēsatio merito suspecta habet ab eccia. q̃ ad paupes xpianos. a iō iuste dicit fm puidētiā diocesani. tālt. q̃ suspicio cessat in fideli xpiano. a sic nō dubito q̃ eps nō habz se intromittē ꝯ talibz nisi in defectū Idē rñdet dñs Symō de fauilla capellanus dñi papa a auditor dñi. ptucen. Tho. ec nihil dic de aucte epi utz in p̄cedēti. ℣. A. Q. ꝯ hic ꝯ satis vtq̃ vi. cū iura q̃ dicunt hāc distributōē; debē fieri paupibz. sicut ē dcū; c. cū tu. a ex ꝯ homi. sic dignū a filia nullā faciāt mētōē; de ista aucte epi. Et ad c. cū sit. satis bñ rñdit vide. Sō obstāt ec alia in ōriū allegata. q̃ in ipsis nō ꝯ q̃ requirat autoritas epi. ꝯ q̃ epi dñt p̄curare q̃ fiāt hmōi distributōes in pias cās nō tñ q̃ ñ possint fri coq̃ aucte fieri. Immo in aliq̃bus iuribz exp̄sse ꝯ q̃ eps tūc se intromittē cū nullus ē executor. vl si ē qꝯ ꝯ; ñ adimplet. ut ī p̄ all. l. nulli. a in. ℣. finautōē p redēptōē captiuorū. in c. tua ex de testa. Posset tam ēca p̄dicta dica q̃ si distributio est bñ facta paupibz tē nō vidēt q̃ defuerit autoritas epi S; si sit facta alt et inuenit dolus vl lata culpa puta dedit suis osanguineis vl amicis q̃ nihil vl pauū indigebāt vl ecscient. a dolose elegit ñ eligēdos q̃ tūc eps p̄t se intromittē ut iterū fiat legitime. Sā ad eius officiū spectat put dictū est. Sec ꝯ factū qꝯ alt factū ē q̃ debuit. ex de re. iu. q̃ ex tiore. Et dictū est de lata culpa vl dolo. q̃ ℣; In no. ī c. sic dig̃ ex de homi. alia culpa in foro pnali ñ artat ad restitutō; S; de ꝯ lati dicit in se. ca. Ito puto q̃ si q̃s male distribuēt ñ excusaēt q̃ intuenerit autoritas epi. Sā eps ñ hz se ītromittē negocō huic ñ q̃ bñ fiat distributō ut dictū est. Iō ābo celestes īcurrēt iracūdias. C. de epi. a de fi q̃s ad decimādā. ad fi. A

¶ Itē qꝯ nē seq̃ vsq̃ capitlm Refuscitatus nō ē de sūma ꝯ ē additam tū

Restitutō. vij. ut mā hec melius intelligētur memorieq̃ imp̄mat aliq̃ ordīarie: sūmarieq̃ videda sūt. videlz. Qui teneāt ad restitutō;. Sedō q̃ tū teneāt restituē Tercio cui. Qrto qn. Qnto vbi. Sexto q̃ bus modis tollit restituēdi obligatio.

¶ Ad p̄m dō m. q̃ ad restitutō; aliq̃ obligāt rōe illicite acq̃sitōis. Et ista illicita acq̃sio aliqn ē rspcū cāe aliqn rspcū p̄sōe q̃ ñ p̄t dare seu ñ p̄t recipere p̄ pcū ꝯ ī fraus creditorū a ꝯ hīs dē; ē ō. restitu. j. ℣. xiij. ī addio. Aliq̃

obligant ad restitutōem vōe dāmificatōis · Ista āt dāmificatio aliqñ cōtingit p omissionē aliqñ p omissiōz Per omissionē vero tollēdo: deuastādo seu impediēdo Tollendo āt plerq; ꝓtra oēm voluntatē dñi rerꝫ · Plerūq; ꝓtra liberā volūtatē Si ꝓtra oēm volūtatē interdū dā · a hoc est furtū · de q̄ dictū est s̄ · Furtū Interdū palā: a ꝗ est rapina · de q̄ s̄ · Raptoz · j · Et ista rapina aliqñ est manifesta · sicut pt; in aggressoribz itinerꝫ · Aliqñ coopta sub velamine belli iusti cū fit iniustū De q̄ s̄ · Bellū · j · ij · a · iij · vl p̄ textu iuste finē cū fit iniusta De q̄ sup̄ · Iuder j · ff · iij · p̄ serū sub colore repsaliarū · De q̄bus sup̄ · Repsalie · vl collectarꝫ seu tallia · De q̄bz sup̄ · Dñs a ff · Tallia · Aut sub colore pedagiorꝫ siue vectigaliū · De q̄ sup̄ · Pedagiū Interdū ꝓ aliq̄s accipit rē alterius nō contra oēm volūtatē eius: sed ꝓtra liberā volūtatē · a hoc p vim ꝓpulsiuā vl quasi Vis ꝓpulsiua est cū q̄s p metū cogit aliq̄d dare · Tūc enī accipiēs cogit restituere · ut ff · q̄ me · cau · p totū · Sz nunq̄d omnis metus causat hāc restitutōz: videt q; ñ qr vani timoris nulla est excusatio ff · de re · iu · vani Fac etiā ff · q̄ me · cau · l · metū vbi ꝗ nō dēre attendi metū vani hoīs: sed qui merito in hoīe ꝓstantissimo cadat · In ꝓtrariū facit · qr etiā si nullus inuenīat metus: sed solū ob timorē reuerētie aliq̄d detur ꝓtra volūtatē dātis dat repetitō · li · j · ff · q̄ onerande · ad si · ff · q̄ rū rerꝫ actō nō dat Ergo multo magis qñ inuenit metus q̄ liscūq; qr metus magis cōtariat volūtati dātis · a de mōstrat maiorē turpitudinēa delictū in accipiēte · Vñ qñcūq; nō adest oio libera volūtas dñi rerꝫ seu creditoris rē accipiēs seu ꝗbitū nō solues: sp remanet obligatus ad restitutōē; ut a p; s̄ · Restitutio · j · ff · penul · cū additōe · Ad ꝓtrariū pt dici q; aut ꝓditio metuētis nō fit deterior Et si nō adest iustus metus ei nō subuenit · ex · de hijs q̄ vi · c · penul · vbi ꝗ de religiosis q̄busdā q̄ turauerūt trāsire ad arriorē religiōz nō p iustū metū: licz aliq̄ntulū circūuenti fuerint: q̄bz nō subuenit · qr eorū ꝓditio nō fit deterior · Et hāc vōz sentit ibi glo · si āt metuentis ꝓditio fieret deterior: tūc si ḡtur respectus ad p̄ sūptōz: etiā rerꝫ est q; ei nō sbuenit Rā cū nemo p̄sumat facile iactaē suum · ff · de pba · l · cū de in debito: presumit q; qñ nō inuenit iustus metus: potior spōte q̄ coacte dederit · Et isto casu loquūt iura q̄ req̄rūt metū q̄ cadere ret in cōstātē · Si ꝓ loq̄m de volūtate veritate · puta qr ꝓstat de volūtate ōria dātis tunc omnino quocūq; metu ductus fuerit recipiēs ad restitutōē; tenet ut satis colligit ex p̄dictis · Et si affuerit metus q̄ caderet ī ꝓstātē nō solū tenet recipiēs restituē: sed etiā q̄cūq; alius ad quē dicta res puenerit q̄cūq; titulo etiā onerose · qr hoc actio in rē scripta est a tñsit res affecta · ff · q̄ me · cau · l · metū · ff · cū āt · Iter hoc casu metus dz iudicari sm ꝓdictōz; psone vñ alt iudicat in multē q̄ in viro ut notat glo · in c · cū locū · ex de spōsa p ꝓseqns alt in hoīe duro fortis · a alt in fragilia molli · ut in sum · li · iiij ti · xj · q · iij ·

Quasi ꝓpulsiua vis ē qñ nullus inuenit metus: ꝗ tñ ōr volūtatē dātis alq̄d extorq̄t · puta ob reuerentiā: ut si p̄ionus petit aliq̄d a tibto q̄ libertus ꝓcedit ñ volūtate meā: ꝗ ob reuerētiā ex q̄ ñ audet negare · Rā p̄ionus tūc tenet ad restitutōz; dicta · l · j · ff · q̄ onerā de · ad si · ff · q̄ rerꝫ actio ñ dat vbi ecl dicit glo · idē ē in vxorē a marito q; vxor pt reuōcare venditōz; facta ob reuerētiā mariti vl ē renūciatōz; iure ypothece · Et idē dic ī clerico q̄ renūciauit p̄bende ob reuerētiā ep̄i ut ipsa renūciatōz; possit reuocare · Idē putarē in dño seu rectore l officialibz a sbditis a idē in filiis Et sic q̄cūq; mō possūt cōp̄hendē ñ ē de mera volūtate ꝓcedētis ad nos deuēire q̄ a ꝗs nobis nō dēt iniuste tenemur ad restitutōē; obligam · ut satis ex predictis colligi pt ·

Sed q̃d si quis cõcedit de suo alicui ob solã importunitatẽ petentis a nõ ob reuerẽtiã vl aliã cãm. Rx° Vide² q a isto casu teneat recipiẽs ad restitutõem; cũ nõ habeat ex mera voluntate concedẽtis. In contrariũ facit. qr aliꝰ est in concedẽdo nõ hãc meram volũtatẽ a aliud q ex postfacto efficia² volens q̃ in pnãcipio fuit nolens. sic Lu. xj. legit de amico q̃ ab alio amico habuit panes ꝓpter importunitatẽ petẽdi. q̃ nõ potuit hãc in prãia petitõe. Põt tñ distingui q si donãs ex postfacto efficia² mere volũtatis donatõ fit iusta. qr vult cũ donat qꝰ satis est. Si nec tẽ pe datõis est mere volũtatis. ꝗ iõ dat ut tollat a te mãcetudinẽ importune petẽtis recipiẽs teneat ad restitutõem a ꝗ psumit in dubio p q̃ facit. C. de peti. to. sbla. l. j. li. x. vbi prohibet ne petant a pnãcipio bona dãnatorꝝ q̃ sunt fisco acq̃sita. Et si aliq̃s obtinuerit sibi concedi nõ valet cõcessio. qr psumit p importunitatẽ obtẽta. Ad idẽ ex de rescrip. c. fi. li. vj. Fallit in paupe importune petẽte ab eo q̃ põt ei sbuenire qr tũc non dat repetitõ ꝯmo dz dans puniri ꝰ tardatõe. a ita loq̃t qꝰ pnitur Lu. xj. et Math. xxv. Sed q̃d si cõcedit aliq̃s alteri de suo qr sperat sibi seruiri ĩ aliq̃ ab eo cui concedit. Rx° hãc concessiõe; ẽ licitã. Sed si acãpiẽs intelligit sibi concessũ ex illa cãa possit sibi honeste seruire a nolit: puto q teneatur ad restitutõe;. qr deficit cã concessionis et incãpit hãc contra voluntatẽ concedẽtis. Sõ ob. l. si repetẽti. C. de cõ. dato ob cãm vbi cõditio in corde retẽta nõ inducit repetitõe;. qr aliud est de iure poli. vbi iudicat secretũ conscientie a aliud de iure fori vbi regularit non iudicat de intrinsecis. ex de simõ c. fi. Als q̃libz posset dicere. Cogitaui tale; cãm. et lites fierẽt infinite. Proptẽa aliꝰ iudicat ꝰ iure poli. x vij. q. iiij. c. fi. Vel etiã q̃ ad ius fori põt dici q lo q̃t q̃ndo conditio nõ apparebat. Secꝰ si appareret verbis vl alio mõ. ff. si cert. pe. l. certũ vbi ꝰ nõ interesse an ꝓprijs nõibz res demõstre² an ex circũstãtijs Et iõ si recipiẽs ñ debuiret vl ñ posset debuire in eo qꝰ dãs sperabat. si a pnꝰ sciebat conditõe; inẽe: tene² ad integrã restitutõ;. sicut si cã eẽt expssa. ut p; ex ꝯpictis. Sed si nõ intellexit conditõ; inẽe nisi pꝰ consũptã rem datã: nõ tene² nisi inq̃tũ ex ipso factꝰ sit locupletior. ff. de peti. here. l. vtq̃ Itẽ aduertẽ dũ q in omni casu in q̃ ꝰ dictũ est dari repetitõe; qñ q̃s dedit rem sua; ꝯter q̃ in casu iusti metꝰ impedit repetitõ si solutio sit facta in cãm piã ut puta dotis. ff. de condi. indebi. l. cũ is. C. si mulier. vbi ꝰ. q si mulier soluit qꝰ cerebat se debẽa nõ debeat si soluit ĩ cã dotis impedit repetitõ ꝓter pietatẽ. Hoc puto intelligẽdũ qñ dolꝰ nõ fuit ex pte recipientis. qr nõ põt q̃s licite retiné qꝰ dolose lucrat. ff. de re. iu. l. nõ fraudãt. C. nemo. a. ff. de dolo p totũ. Itẽ nisi cẽt cadẽ vl maior cã pietatis apꝰ dãtẽ. tũc ei ex pte dãtis essẽt due rões. s. cã pietatis. a qr suo errore spoliatꝰ est. a ex pte acãpientis vna tm̃ Et due cãe ꝑualent vni. in Instit. de adop. C. ꝗ hodie. vbi ꝰ q datus in adoptõe; nõ trãsit in eꝰ ptãtẽ. ꝗ si de² auo matno sic qr in eo concurrũt iura cõsanguinitatis a adoptõis Itẽ nõndũ q aliqñ nõ dat repetitõ sbtracti vel ablati ut in. l. j. in pñ. ff. de alea. vide lic; qñ ꝰ domo vbi retinet illicitus lucꝰ tpe q̃ ludit q̃s aliq̃d sbtraxerit vl rapuerit. Sã dñm domꝰ pt etiã tunc impune vberare. ut ibi. Hoc tñ nemini consulere q facẽt. qr a si apud leges sit immunis ñ tñ apud illũ q̃ Math. v. dixt Si q̃s dixerit fratri suo fatue tẽ Itẽ hoc casu licet non teneat restituẽ illi cui sbtraxerit nõ tñ pt ipse retinẽ cũ ex turpi cã habuerit. a cõtra oẽm voluntatẽ dñi rei. Vñ si nõ restituat ei tenet saltẽ erogare paupibz. ex de vsuris. cũ tu. nisi forte dicatur q põt sibi retinere autoritate legis in penã lusoris.

¶ Error ex dãtis cũ excludat eꝰ libẽrã volũtatẽ ꝛgulait obligat acãpiẽtẽ

ad restitutōem: cū et ipse dans possit
repetere. Circa qd distinguēdū est: ā
datū erat omino indebitū a tūc omis
error īducit repetitōz. Et ita indistin
cte intelligaz l. cui9 p errorē. ff. de re
iu. Aut est omino debitū: a tūc null9
error causat repetitōz. ff. de ōdi. indeb.
l. repetitō nulla. Aut qd daz est debi
tū nō omi iure: sed ciuili tm: puta. qz
debebat p stipulatōem elisā p pactū
de non petēdo. qd pactū qn̄ est nudū
solū tollit vinculuz naturale qd erat
in stipulatōe: a nō ciuile. ff. d pac. l.
si vn9. C. pact9. a d casu eodē mō oīs
error inducit repetitōz dicta. l. cui9 a
sic accipiēs tenet ad restitutōez. Aut
qd dat est debitū iure naturali: ꝗ nō
ciuili puta qn̄ in testamēto relinq̄tur
legatū qd diminuit per. l. falcidiā. s.
qn̄ facta fūt tot legata t fidei ōmissa
q ārta ps hereditatis apd heredē nō
remanet a d casu si solues errat ī fa
cto puta. qz credit bona hereditat ee
ampliora repetit Jmo. tn̄ d casu di
cit recipiētē nō teneri ad restitutōz in
foro ōsciētie: ꝗ de d dictū est d. Resti
tutio. j. C. xiij in additōne in pri. Aut
dās errat in iure. ut qz credit se obli
gatū ad soluēdū omia legata licz ār
ta ps hereditatis apd eū nō remane
ata tūc solutū nō pt repetere nec re
cipiēs tenet ad restitutōz. C. ad. l. fal
l. error. Predcā tn̄ fallūt qn̄ aliqd so
lutū fuerit in cām pietatis. utz d. C. p
primo circa fi. Cōtigit etiā dāmificatō
nō solū tollēdo de q dictū est: sed etiā
deuastādo. Et q̄liter cū q̄z q̄s sic dāmi
ficauerūt primū vl occasionē dāmi
dederit: ad restitutōez tenet. ut ex. de
iniur. c. si culpa. vbi d. Si culpa tua
datū est dānū vl iniuria irrogata vl
alijs irrogātibz opē forte tulisti: aut
hec imperitia tua seu negligētia euē
nerint iure sup hijs satisfacere te oz.
nec ignorātia te excusat si scire debui
sti ex facto tuo iniuriā reisibi posse cō
tingē vl iacturā. q si aiatia tua no
uisse ꝓponas: nihilominus ad satisfa
ctōez teneris: ñ ea dādo passis dānū
velis liberare reipm qd tn̄ ad libera
tōez nō pficit si fera aiatia vl q̄ ofue
uerit nocē fuisset: a quā debueras nō
curasti diligētiā adhibē. Sane licz q̄
occasionē dāmi dat dānū videat dedis
se. sed tn̄ est de illo dicēdū q̄ ut nō ac
deret d contigētibz nihil omisit. Et
adūtēdū q licz in foro iudiciali q̄s te
neat ad restitutōz ꝓpter dānū illatū
ee ex ei9 leuissimā culpa. ut. ff. ad acq̄
l. in lege acq̄lia. ee leuissimā: tn̄ in foro
pñali. fm Jmo. in c. sicut dig. m. C.
eos. ex. de homi. ad fi. magne glo. q̄s
nō tenet ad restitutōz nisi ex dolo vl
lata culpa. ponēs exēplū. ut si q̄s p ij
cerret ignē in domū plena: stupa. Et
idē videt ibi tenē dñs An. de bu. ñ fo
re p̄cesserit ōdēnaō ut d. restitutio. iij
C. finali.

¶ Predcā āt dāmificatio pōt ōtigere
aut circa res ā circa corp9 ā famā aut
mores. Si circa res tūc dāmificās te
net satisfacē p rebz a in rebz omne dā
nū illatū dicto. c. si culpa. ex de iniu.
Si circa corp9 ā p verberā seu p vulne
ra t p mortē. p casu dāmificās tenez
ad oēs expēsas factas in medicinis a
medicis ad extīatōz opaz q̄bz dāmi
ficat9 carunt est cariturz. Nō āt fiet
extīatio cicatricū a deformitatis cor
pis. qz liberz corp9 nō recipit extīatōz
. ff. si q̄ pau. fe. dis. l. ex d. a de hijs q̄
diec. vl effu. l. j. et. l. fi. et in c. j. ex de
iniu. qd ad lrāz extīctū ē ab Exo. xxj
ibi. Si rixati fuerūt viri etc. Sed d casu
qn̄ d est mortuz9 si ē seruz9 idē dicez qd
de rebz alijs q fiat extimatio fm va
lorē fui. ff. ad. l. aq. l. ij. ī prin. Si est
liber d qz liberz corp9 nō recipit extīa
tōez ut dictū est taxat pena q̄nq̄gīta
aureorz. ff. de hijs q diec. vl effu. l. j.
a d nō ocermit interēe: sed solū penaz
ut nōt glo. in dicto. c. j. de iniu. Et lo
q̄t eo casu qn̄ sine dolo homicidiū fa
ctū est. Nā alit corpalit homicida pu
nitur. l. cornelia. de sicca. utz. ff. ad. l.
cor. de sicca. p totū Et qm̄ illa taxatō
q̄nq̄gīta aureorz ē pena: nō dēt ī fo
ro ōscientie ñ p̄cesserit ōdēnatio utd.

Restitutio-iij-C-fi- Verūtñ si aliq̃ru; interest: tenebit' eis homicida ad interē multomagis q̃ vulnerans ne als peius ꝓpetrās videat' mehoris ꝛditōis cōtra-l-nō fraudāt'-C-nemo-ff-de reiu- a ut etia; satisfiat dāmificatis sicē dicet- ex de iniuri-c-fi- Et qm̃ dānu; illatū est ex ꝛmissiōe fiet extimatō ēē interēe extrinseci-ff-de ac-emp-l-iuli an9 in pñ- Et sic homicida tenebitur alere filios occisi a alijs sbuenie ḋ; occisus verisim̃ poterat a tenebat sub uenire a sbuenebat a ꝗ fm arbitriū homiri ut s̄-Restitutio-j-C-xj-et-xij Si dāmificatio est circa famā multomagis ei9d; fieri restitutio q̃ rerū sb lata; q; fama ꝓpōderat rebu-ff-de reiu-l-Si in duabu-de quo s̄-Detractio-C-iiij-cū additōe-Si circa mores: dicēdū q̃ corrūpēs alios; vitā facto dō vl exemplo: ad restitutōē; magt tenet q̃ diffamator-cū sine fama possim9 saluari-ꝗ nō sine bona vita vl cōscietia-xij-q-j-nolo-a plusq̃ ali9 q̃cū q; dāmificator-in q̃tū aīa incōpabilit ꝓponderat oibu tpalibu etiā corpalibu xiiij-q-ii ij-si ḡes-vnde a-vj-q-vj-ex meito- ꝯ deteriores sē q̃ vitā moresq; bonos; corrūpūt hijs q̃ sbstātias alios; pdiaq; diripūt Jō talis corrūpēs iuꝗ posse ad bonos mores reducere tenet q̃s corrūpita si aliꝗ nō pt saltem orat a orari fadata alia bona que pt agat tāp pm̃a q̃ ut sup ꝗ impetrat Sm̃ā grā; Qñ; ēē tenet ad pecuniar; interesse-puta si seductorie vl violēter aliquā stuprauit-ex ꝗ adul-c-j-ut si ex ꝗ inaurit aliqꝗ pecuniar; dānū vl etiāp recōpēsatōe iniurie-ut in filii de fama dicit Tho-ij-ii-q-lxij-ar-ij- ꝗ ꝗ recōpēsatio cū sit pena ñ debet in foro ꝛscie ñ p̄cesserit ꝛdēnato- ut sepe oñ fit est-Tercio dāmificatio irrogat' ipediēdo ut cū q̃s iniuste ipedit aliquē a ꝛsecutōe alicui iusti emolim̃ti-nā tenetur ad omne interēe dāmificati ut pt; s̄-Restitutō-j-C-x-Et ad pdicta dñt attēdere q̃ q̃tidie pcurāt ne officia vl beneficia alijs denet vl ꝓpt odiū l' ut ipi ipediētes seu eorū amici ea obtineāt lic; qñq; sint min9 p̄doneci q̃ ipsi ipedin- Jtē ip ed ētes iusta muneā l' elemosinas fieri: forte vitupādo psonas vl alio mō vl ipediētes cōiuuamina artificiū vl alijs vñ possint viuēa similia facētes de q̃bu nullā faciūt cōscia; Et si impediēs ne q̃s ꝛsequat' omodū tene' ad restitutō; poti9 tene' ipediēs ne q̃s ꝛsequat' suū vñ-xiiij-q-vj-fi res Aug-dicē Illꝗ euidētissimē dixerim eū q̃p hoīe ad ꝗ inuenit ne male ablata restituata q̃ ad se ꝛfugiētē q̃tu; honeste pt ad reddēdū ñ ꝛpellit sociū ēē fraudis a criminis ſſnā mīordius opā nrā; talibu sbtrahim9 q̃ impēdim9 Et ad ꝗ attēdāt oēs aduocatia p curatōes a officiales curiales a dues ipediētes aliq̃s a ꝛsecutōe iustitie-q; tenet' ad restitutō; dānū passo- ſſnō obstat p̄dictis q̃ ñ videt' dāmpati q̃ ipedit' a lucro-ff-de dā-infec-l-paul9-q; ibi loq̃t' q̃ ad eū ad quē ptinebat tale lucrū-q; de suo pt facē q̃cq̃d vult Sec9q̃ ad ea ad quē ñ ptinet ut satis ex p̄dās pt patere Et si p̄dcā obtinēt in tpalibu forti9 ī spūalibu inq̃tū fūt p̄ adiora Vñ ñ solū ipediēs cōmodū spūale obliga' ꝗ ēē q̃ nō adiuuat ad illꝗ ꝛsequndū ēē inimicū-vñ ī omet'-ferie-iij-dm̃ce-iij-in q̃dragesiā loq̃ndo de ꝛuidāte Aug-ait Tu vides frēm tuū pire a negligis: peior es tacēdo q̃ ille ꝛuidando- qñ g̃ in nos aliq̃s peccat magnā curā habeam9 ñ p nobis Gloriosū est eni iniurias obliuisci-S; obliuiscē iuriā tuā nō vuln9 fiis tui- Et ex hijs p; q̃ impediēs aliquē a fuitio deivl ingressu religiōis tene' dō cui sbtraxit aīa; illā: ecce cui sbtraxit militē pliātē Potuisꝗ ei forte multū p fuisse ecce ēbwa exēplo Tene' ēē ipedito cui abstulit reg'm celoru ſſnā iuꝗ Bern̄-in meditatōibu-ad religiōē; vōri est ab inferni pōr reuōri et ad pōr; padisi adduci Tene' a religiōi cui sbtrahit cōmilitonē ad interē spūalem tpale Et iō obliga' reducere sbtractū ad eū statū vñ cum retraxit

et si nō pt: tenet cū cōtritōe satisfacere vel a ecclie a impedito a religiōis etiā ad interesse pecuniaꝝ: q̄ntū ꝓ̄m estimatō; verisimilem dubij euentꝰ pt discrete estimari q̄ p fuisse religiōi ꝓ̄m ꝯditiōem p̄sone · ut in simili p; supr̄ Restitutio · j · ff · xij ·

¶ Est etiā sciēdū q̄ ad restitutō; tenet nō solū dāmificās p̄ primū p̄dās modis · s · tollēdo: deuastādo · vl impediēdo p seip̄m: sed etiā q̄ dāmificauit p aliū · ut si q̄s mādaret magnificai q̄ casu tenet et mādās a mādatariꝰ · ff · de iniu · l · nō solū · ff · si mādato p̄mo etiā si adimplens excedat fines mādati: tenet ad omnia vōe ꝯseq̄ntie ut in · c · fi · ex · de ꝯmi · li · vj · vbi dr · q̄ mādans aliquē verberari iuc; p̄hibuerit mutilari vl occidi: tn̄ tenet si mutilet vl occidat a efficit irregularis · q̄ poterat cogitare illud seq̄ · Et facit ad multa · Et nō solū mandās: sed ratificās maleficiū factū noīe suo tenet nō tm̄ ad pctm̄: ꝯ etiam ad oīa alia · ex · de sen · excō · cū q̄s · h · vj · vbi ratificās verberatō; clerici factā noīe suo excōicatō; incurrit ac si mandasset Secꝰ si nō fuisset facta nōie ratificātis · q̄ tūc lic; peccet ratificādo: nō tn̄ est excōicatꝰ · ut ibi Itē tenet q̄s de omni damno dato ab alio seu alijs q̄ꝰ sine ipso factū nō fuisset · ut s̄ · Restitutio ij · in prin · et · ff · j ·

¶ Et nō solū ad restitutōem q̄s obligat ꝯmittēdo vt dictū est: sed cē omittēdo cū distinctōe · q̄ aut q̄s obligat solo intuitu pietatis ad aliq̄d faciēdū: aut aliq̄ spē obligatōis · Prio casu lic; q̄s omittēdo peccet nō tn̄ tenē² ad aliquā restitutō; ut si ñ q̄s tribuat eūnam indigēti Math̄ · xxv · Sā ꝯ casu obligat q̄s aliq̄ obligatōe q̄ ad ꝯtes · q̄ ille cui debz fieri possit aliq̄d directe petere · Vñ licet q̄s ex pietate teneat in q̄ꝰ pt defendere p̄ xiij · q · iij · nō inferēda tn̄ p ista defensiōe pōt p̄ciū accipe · ff · qꝰ me · cau · l · metū · ff · ꝯ licet · Qꝰ ñ cēt si ad ꝯ apꝰ ꝯtes efficaciꝰ obligaret · Sā accipiens p̄ciū ut faciat id ad qꝰ obligat · puta ut restituat rē sibi ꝯmodatā vl aliq̄d aliꝰ: ad restitutōem dicti p̄cij tenet · q̄ turpiter accepit · ff · de ꝯdi · ob tur · cau · l · fi · Quo ad secōm casū sciendū q̄ triplex est spēs obligatōis videlicet naturalis tm̄: ciuilis tm̄: a nātis a ciuilis sīl · Naturalis est q̄ ex ipsa nātis est omnibz ꝯtibz · puta q̄ q̄s obliget ex p̄missiōe Sā nil tā ꝯgruit humane fidei q̄ ꝯuēta seruare · ff · de pact · j · in pri · Ciuilis est q̄ nō a natura sed ab ꝯtibz ad mōzlem vitā inuēta est · puta ut q̄s obliget pꝰ bienniū ex cirographo a se facto · licet nihil accepit · Naturalis a ciuilis q̄ñ in vno actu vtreq̄ ꝯcurrūt ut in stipulatōe · Sam ibi est naturalis q̄ ꝯsistit ī ꝯsensu p̄tiū a ꝯuentōe · Inest a ciuilis respectu solēnitatis a ciuili iure introducte · Et ꝯ hīs obligatōibz a viribz earū ītur in Insti · ꝯ obli · a ibi in pri · p glo · Aut ergo q̄s est obligatꝰ naturali tm̄ aut ciuili tm̄ · aut vtraq̄ ·

¶ Sed naturali tm̄ q̄s obligatōe tenet ex omissiōe tenet · a d; iᵒ dat seu facē ad qꝰ obliga² fiē ē qꝰ dēt suo ꝯ; Imo · ī · e · q̄ plerique · ex de īmu · eccle · vbi multa de hac mā ponit · Hoc em̄ casu ñ pt hīe seruꝰ q̄ ad se ñ nātē · q̄ q̄ attinet ad ius ciuile suꝰ p nihilo reputa² · ff · de re · iu · l · qꝰ attinet Item debz ꝯ dñs suo · puta q̄ p̄misit sibi Sā si dñs ñ p̄misisset vl aliꝰ debuisset: nō dēret suo: ꝯ ipsi dño · cū oīa acq̄sita p suū acq̄rāt ipsi dño in Insti · per q̄s p̄so · nobis acq̄ · ff · j · Et ex ꝯ dicto Imo · pt colligi q̄ q̄ ad forū p̄nale potꝰ attēdimꝰ nātē eq̄tatē q̄ iure humani seu ciuilis ꝯtilitatē · Et iō q̄ñ q̄s nudis ꝯbis p̄mittit aliq̄d dare vl facē: licet de iure ciuili nō obligē² · ff · de pact · l · iure gētiū · ff · ꝯ nulla · a · C · co · l · legē: tn̄ q̄ ad forū p̄nale tenet implē p̄missū · q̄ q̄ ad obseruātiā imp̄ simplē loq̄lā a iuramētū de ñ facit dīam · xxij · q · v · iuramēti · Et facē · ex de pace · j · S; ut meliꝰ intelliga² q̄ñ naturalis eq̄tas in foro p̄ne p̄ualeat ciuili iuri

distinguendu; est· qꝛ aut ius ciuile
nõ obstat naturali ut in casu ꝓposito
Licet enĩ nõ adhibeat ius ciuile vin-
culũ suũ int̃ obligatõ; seruꝰ dñ̃ ut
seruꝰ possit a dño petere tñ nõ obstat
naturali· Vñ si dñs soluat seruo ia;
libero facto· nõ ꝑt repetẽ· ff· de ꝛdi· in
de· l· si qꝝ dñs· Et tunc ꝑualet eq̃tas
naturalis ut ꝑtactũ est Aut ius ciuile
obstat nãli Et si q̃tõ ex cã· ꝑualet ius
ciuile· Et ꝑnꝯpes ꝑñt ex cã ꝛtra ius
nãle statuẽ ut nõt Jnocẽ· in dcõ c· qꝛ
pleriq· circa medũ magne glo· ver·
Secꝰ ãt in alijs· a ponit exẽplũ in pre
ceptionibꝫ· Et ꝗ ꝛꝯ ñ ius ciuile ꝛtra
riet eẽ iuri ꝓmo· qꝛ tũc licet cã iure ci-
uil eẽt sufficiẽs q̃ad gubernatõẽ; tõ
patriũ· tñ ex eo q̃ obstaret eꝛne salu
ti ꝑualet ius nãle qꝝ ꝛcordat cũ ꝓmo
qꝛ gñaliꝯ omi ꝛstitutõi a ꝛsuetudini
derogãdũ est q̃ absq̃ pctõ mõzli nõ
ꝑt obꝓuari· ex de ꝑscrip· ff· fi· Propte
ea tic; ius ciuile nõ req̃rat bonã fidẽ
ĩ ꝑsẽptõibꝫ nisi in ꝑnꝯpio· tñ ius ca
nonicũ a ꝓmũ req̃rit ꝑ totũ tꝑs· dcõ
c· fi· Sine cã ãt nõ ꝑt ius ciuile cõtra
nãle· in Jnsti· de iure natura gen· et
ci· ff· ꝗ nãli a Et ideo nec hõ nec hũana
ꝛstitutio possꝫ statuẽ q̃ q̃s possꝫ tollẽ
alienã· aut nõ reddere aut nõ ꝓuacẽ li
atas cõuentões· nisi ex iusta cã a vr
gẽti· q̃ nõ veniret ꝛtra ius ꝓmũ a de-
trimẽtũ salutis· puta si fieret ad pumi
endũ delictũ alicꝰ vl̃ ꝓpter vtilitatẽ;
publicã vl̃ ne impediret meliꝛa· qꝛ
ꝛmunis vtilitas debꝫ ꝑuate ꝑferri et
maiꝛ vtilitas minꝛi eẽ ꝓ pos· bone· j·

¶ Si ꝛo q̃s ciuili tñ iure obligeꝯ pu
ta ꝑ ꝛcrographũ· vl̃ aliã autẽticam
scripturã in q̃ cõfitet se recepisse qꝝ ñ
recepit a sic nulla eq̃tate nãli tenet·
tũc in foro cõscie ñ obligaꝯ· ꝗ; Jnno·
in c· qꝛ pleriq· ex de ĩmu· eccle· Jdẽ di
cit ibi Jnno· qñ q̃s obligaret ex sñ̃a
iniusta qꝛ tũc eẽ nulla võne naturali
tenet· Sec hijs casibꝫ ius ciuile ob-
stat nãli· sed tñ ꝓpter ignorãtiã fa-
cti ꝗ statuit Si enĩ apparet peuniã
nõ eẽ numeratã vl̃ sñ̃am iniustã pu
ta ꝑ ꝛfessiõem aduersarij etiã in foro
ciuili nõ cogeret ut ibi notat Jnno·
Verũtñ dubietate facti ĩstãte si coge
tur ꝑ iudicẽ soluere debꝫ parere· ut a
ibidẽ dicit·

¶ Si ãt aliq̃s obligeꝯ iure nãli a ciui
li· tenet facere omino illud ad qꝝ ob
ligaꝯ Et si omittit facere: teneꝯ ad int̃
eẽ ꝑti siue obligeꝯ ex cõuentõe solen
ni· ff· de reg· iudi· l· si q̃s ab alio· ff· fi·
vbi colligit regula q̃ ꝓmittẽs aliq̃d
facere si ñ faciat succedit obligatõ ad
int̃eẽ: siue ex ꝛtractu reali· ut emptõe
venditõe· locatõe· ꝛductõe· mãdato
societate ꝛmodato· ff· de ac· emp· l· j·
in pñ· vbi ꝑ; q̃ vẽditor nõ tradẽs rez
vẽditã teneꝯ ad int̃eẽ· Vtꝫ ãt ꝑ ꝓse co
gat trãdẽ rẽ vẽditã tic; fit magꝯ q̃stio
int̃ doctores ut nõ· in dicta· l· j· vbi eẽ
disputat ꝑ glo· puto tñ q̃ sic si velit
emptor a maxime in foro ꝓñali in q̃
ꝑs obligaꝯ eẽt ex sola nãli obligatõe
ut ꝗ· ff· ix· Que nãlis obligatio ꝛiẽ
eẽt ex nuda ꝓmissiõe· ff· de pac· l· j· et
nihilominus obligaꝯ eẽt ad int̃eẽ qꝝ
eẽt vltra rẽ· C· de sen· q̃ꝑ eo qꝝ int̃est
ꝓfe· l· vna Jtẽ si q̃s detinet rẽ alienã
obligat ex omissiõe ut omino cogat
reddẽ· ff· de rei· ven· l· q̃ restituẽ Jtẽ ex
omissiõe obligat q̃s rẽ assũpte seu
ꝛmisse sibi cure administratõis ali
cui· C· de neg· ges· l· tutori· vbi ꝛ q̃
tutor a curator teneꝯ omnia negocia si
bi ꝛmissoꝫ gerere· et C· mãdati· l· in
re mãdata· vbi ꝛ q̃ oẽ ꝛmissũ a neg
lectũ in re quã q̃s accepit in curã suã
nõ ẽ culpa vacuũ· Et iõ oẽs dñ̃ teneꝯ
de oĩbꝫ dãnis cõmissis ꝑ eoꝫ sbditos
nõ tñ̃ eoꝫ ꝛsẽsu· ꝗ eẽt negligẽtia Jdẽ
de officialibꝫ a rectoribꝫ puindaꝫ· cãta
tũ· a locoꝫ Jꝝ ĩ omni gubnatõe fami
lie· ut maritꝰ ꝑ vxore· a pẽ ꝑ filijs· a
dñs ꝑ suis· si eoꝫ int̃ueniat negligẽ
tia qꝛ tenẽt ex officio curã hẽ ꝛsẽtã eẽt
ꝛsentire videt erãti q̃ ad resecãda q̃
corrigi dñt nõ ocurrit· lxxxiij· d· cõse
tirea facit· xxiij· q· iiij· duo ista· Facit
eẽt C· de iudi· l· sanximꝰ· vbi ꝛ q̃ iu
dex tenet ad reficẽdas expensas ꝑti

si omisit qd erat sui officij · videlz cō-
dēnare alterā ptē in expēsis Dñ ergo
attēdāt dñi a alij rectores locorū q ñ
solū tenēt de homicidijs a furtis a ra
pinis a alijs mal q sb eorū iurisdictō
ne fiūt si fiāt ex eorū malicia · de q̄bus
Isa · j · dr · Principes tui infideles soci
fuerūt ⁊ eccl si fiant ex eorū negligētia ti
cet ignorāter · Pro pdictis eccl fac qd
hētur · in Insti · d obli · ex q̄si delicto · ff
j · vbi dr q dñs domꝰ seu habitator te
net de hijs q habitātes in illa domo
cū ipō dececeīt ex domū si ex ⁊ aliquē
dāmificauerīt Item dē dr · ff · de hijs q deec
vl effu · l · j · ff · j · Item ad ⁊ qr dr iniusti
dauerūt preceps q secū socios iniustos de
tinet seu officiales · in auten · ut iudi
fine q quo fuerit fra · ff cos · v · a nō solū
epi Coll · ij · Ex hijs omnibz p; q pfitē
tes aliorū regimini seu gubnatōi nō
solū tenēt de cōmissis p sbditos qbz
ꝛsenserit ⁊ eccl si fuerūt negligētes Im
mo qd plꝰ est tenēt eccl de dāno dato
p eorū aīalia bruta si pōesset eorū cul
pa · als sufficit illa dare · ff · si q · pau
pera · dica · l · j · ff · j · a ex de iureiu · a dā
da · c · fi · Item p seruis dñi si nō fuerint
in culpa tenent aut dare seruos p no
xa · aut reficere dānū · Pro filijs ēt pē
in nihilo tenet · ⁊ filiꝰ castigat² in In
sti · de noxa · ac · ff · fi · Sed hoc erit dīa in
ter filiū a seruuz a bruta aīalia · qr in
brutis pīsumi² dñs culpōsus si aīalia
sic cōsueuerīt facere · a ñ pbat q dñs
adhibuerit debita; diligētiā dicto c
fi · de iniu · Sz ī filio a seruo nō pīsumi²
culpa pīis a dñi nisi pbe² · puta · qr fu
erūt scientes a nō phibuerīt cū potuerīt
· ff · ad · l · acql · in lege acqlia · etiā le
uissima · a · l · se · Et est rō · qr aīalia cō
sueuerīt magis sb freno teneri · Serui
ēt nō tm a minꝰ filij Verūtñ pīsumit
culpa pīis a dñi · si filiꝰ seruꝰ dat dā
nū in eodē loco in q habitat sicūt eis
ut ptactū est videlz qñ pijdit ex domū
in q simul habitat · Sicut a dñs admi
strator seu rector locorū videt ī dubio
culpōsus ex delictis ꝛmissis a secū ha
bitātibz officialibz a fuitoribz · dcō · ff
eos in Autē · Et pdicta faciūt q fauē
tes vsurarijs vl etiā nō phibētes vsu
ras exercere vl nō cōpellētes ipsas re
stitui cū possint a hēant ex officō tene
an² ad restitutō; q d eccl dr · ff · Vsuā · vj
· ff · qd de regibz · Item faciūt q abscōdē
tes vl nō exhibētes instrumēta l pub
licas scptuās aliorū vl cōes libros rō
nū teneant ad intēcē ptis maxīe si ex
offio ad ⁊ tenebāt ut nōrij a iudices
· C · de edē · l · is ap d quē · Item argētarij
· v · cāpsores a facētes cōes rōes Et ⁊
oīa pbā² · ff · de edē · l · argētarij ī pñ°
a · ff · cū āt · ¶ Hucusq dcūm ē q ob
ligāt ad restitutō; · Nūc dicēdū est
q̄tū teneāt restituē Et dico q q̄libz te
net restituē q̄cq̄d h; de alieno sū qd
ad alū spectat a q̄cq̄d alteri d; sū ex
ꝛctu vl q̄si · siue ex delicto vl q̄si · siue
ex testamēto vl ex q̄cūq; alia cā hone
sta · xiiij · q · vj · si res · ff · de iusti · a iu · l ·
iustitia · ff iurē pōepta · siue obligē² iu
re nālia ciuili · siue nāli tm · a qñ; eccl
obliga² ciuili tm · puta ppt sīnā; · ut ē
· ff ix · a se · Item ñ solū obligat ad pñ
cipale debitū · ⁊ eccl ad totū ꝛns videlz
ad restitutō; rei cū fructibz · de q ē · re
stitutio · j · ff iij · in additō Et vtq pos
sit cōputare expēsas factas ī re · hēt ē ·
Restitu° · j · ff v · cū additō · Item tenet
ad oē intēcē creditorē De q ē · Restitu°
j · ff iij · ī addi · v · ad pdcōq Item tene²
ad oē dānū ñ solū qd ipē dedit p se vl
p aliū; ⁊ eccl qd datū ē ab occasiōe sui
ita q sine ipō verisimile ñ fuisset datū · de
q ē · Restitu° · iij · ī pñ° a · ff j · cū addi ·
Tenet eccl ad oē dānū datū a sbditis
ob eius negligētia; · de q ē · ff xj · ver ·
Item ex omissiōe ·
¶ Cui ēt facēda fit restitu° Distinguē
dū ē q q̄ a inuenīū² creditores l eorū hēdes
q nō · p° casu q obligatio ē real Et de
⁊ dē; ē ē · Restitu° · j · ff j · in addi · vbi
sic dr qñ aliq̄d receptū ē ex turpi cā
Aut obligatio ē psonal · a de ⁊ ē · Re
stitutio · ij · ff penal · in addi · Sed cō casu
qñ nō inuenīūt creditores vl eorū he
redes q̄d fit agēdū dictū est ē · Resti
tutio · vj · in prin · et · ff j · cū additō ·

¶ Qñ vero restitutio facēda sit. De hoc dictū est s. Restitutō. j. in pri. in additōe. Itē vbi dēat fieri vide s. restitutio. vj. in prin. in additōe. ver. q̄ ad secundū.

Restitutio. viij. s. q̄bz modis restituendi obliga° tolla² Et dicendū q̄ q̄tuor modis principaliter videlicet absolutō e: solutō e vl quasi. vi interitu. a cessiōe

¶ Quo ad solutōz sciēdū est q̄ sufficit debitori q̄ fit absolut9 a creditore cui bonor suor nō est intdicta administratio sicē minoribz furiosis a pdigis Nā in rep̄ria q̄libz est moderatori arbitr. C. mā. l. ire mādata. a sufficat debitori satisfacē fm voluntatē creditoris. l. int causas. ff. abesse. ff. mā. Nō tñ intelligit satisfecisse si vn9 pmittē creditori soluē p debitore eē de voluntate creditoris: ⸗ vterq̄ est obligat9 ñ expsse agat ut nouet obligatio de p̄ore debitore in pmissorē. C. ꝑ noua. l. fi. Et ista absolutio debz p̄cedē de mera voluntate creditoris. alis ñ valet ut s. Restitutio. j. ff. pe. cū additōe. a iō in. c. q̄ q̄ de vsurl. li. vj. dñs De. de ancha. dic fm Dy. q̄ ad ꝗ q̄ p̄ fit absolutio seu rmissio req̄rit q̄ pecunia sit pata restitutōi. v. q̄ debitor sit pat9 satisfacē fm q̄ obligat a creditor ex mera voluntate remittat. Et si veracit creditor ex libera voluntate remittē valet absolutio. licz etiā debitor nō habuerit debitā dispositōz ad restituēdū q̄ in tñslatiōe dñi rex seu circa ip̄as res attēdit pl9 voluntas dñi: eax q̄ alter9 in Insti. de fur. ff. placuit. vbi ꝗ q̄ accipiēs rē alienā l; putauerit dñz ñ pmissuz: si tñ pmittat furtū nō cōmittit nec ad restitutōz tenet². nec dom9 pt petē obstāte sibi sua voluntate. ff. de fur. l. int oēs. ff. penl. ⸗ tñ debitor tenet de pctō ꝓpt malā intētōē; ut eē pōt colligi s. Restitutio. j. ff. pe.

¶ Sed nūq̄d ꝓsilū eē vniūsale pt remittē q̄ ꝑ debē² singulari psone ꝑ eius voluntatē. ꝗ° fm Jmo. in c. nrā. ff. ꝑ iniuri. q̄ sic. si debet iure ciuili tñ ut ex statuto vl alio hmōi. Sec9 si dēt iure nāli. q̄ ꝑ pt ītelligi ñ ex cā Ex cā ei ius ciuile pt ꝑ ius nāle. ut nōt idem Jmo. ī. c. q̄ in eccāx. ff. de ꝓsti. a gl. in. l. fi. C. si ꝑ ius l vti. pub. vbi eē tenet q̄ publica utilitas sit licita cā vt tolla² q̄ alteri debet eē iure nāli. de q̄ eē s. Restitu°. viij. ff. ix. v. ⸗ ut meliꝰ Et faciūt ad multa a maxīe in restitutōibz dānor dator. in delt ciuilibz l int trā. a trā mutēē Vtr cōitates supplijs valeāt disponē. a rmittē Et videt² q̄ sic si publica suadet utilitas putane carēt cōmodo pacis. verūtñ q̄ cāutat rēmissio fieret ex malicia vl ptinacia adūsaior qr nolūt dāna resarcire: nec iuri stare ⸗ potiꝰ bellare ñ p̄desse in ꝓscia illā extorq̄ntibz ut a prime tactū ē. Ñ tutiꝰ videt a ordīatiꝰ a magne utilitatis q̄ vniūsitas vtriusq̄ sec9 p̄ p̄fidētes solēnit ꝓuocē² ad p̄dicatiōz vl alio ꝓgruo loco a tpe et ꝓpetēti fmiō: a vn9 ponat si psone dicte vniūsitatis mutēē seu psonis alteri9 vniūsitatis cū q̄bz bellū habuerit seu discordiā spōte libē rmittūt oēz iniuriā dānū a interēē a oñe id̄m q̄ in p̄teritū vsq̄ ad pñs sibi obligavē² p̄terq̄ occasiōe ꝑct9 l q̄i seu relictor in vltīa voluntate cū q̄dā tñ rōbili et pia modificatōe videlz q̄ inēta plene remittāt ita tñ q̄ debitores q̄bz fit remissio iuē cōmodā eor facultatē fm cōscias eor de dictis inētis erogēt in p̄ias cās. Certa ꝛo vsq̄ ad aliquā p̄uā q̄ntitatē sicut remittāt Illa ꝛo q̄ sit maioris q̄ titatis impotētibz remittā² q̄ q̄ q̄ ꝓmode poteāt restituē. ita tñ q̄ creditores ñ sint in eq̄li vl maiori indigētia q̄ ipsi debitores Ceteri ꝛo q̄ pñt ꝓmode restituē restituāt Et sic q̄ ad p̄dcās oēs expsse ꝓsētiāt bñ est. Si ꝛo aliq̄ dissētiāt. q̄ ad illos ñ valebit rmissio. ff. de re ven. l. q̄ de tota nec eck q̄ ad eos q̄ bonor suorū administratōem nō hñt ut sunt minores a fatui a silēs. ñ forte manifesta a reputabilis cā publice utilitatis alis exigat Propt ꝗ ei ipi rectores vniūsitatis

remissiōē; facere possevitō²·uta pre-
oñtū est ·si āt de aliq̄bz dubita² vtrū
nō ɔsenserit·pfige² p rectores certus
t'min⁹ infra quē q̄ notūt ɔsentiē exp̄-
māt dare intētōē; suā cuidā ad ꝗ de
putato·ut rebigā² in scp̄tis a manifo
sten² vmūsitati ut scia² respectu q̄tuz
nō valet remissio·a q̄ infra t'minū ñ
ɔtradixerit·ñ rōnabili cā excuse²: ha
beri dz p ɔsētiēte·ar·c·a ex·ꝗ ɔfes·li·
vj·vbi ꝗz q̄ nō rūdēs positōibz p⁹ā-
monitōē; sibi facta habet p cōfesso·
Et si p̄dicta diligēter attēdant a ne-
gociū bñ duca²·exonerāt ɔsciētias a
multiplicibz a graubz oneribz petē-
dap indulgētiap a restitutionū facē
dap·Vtp āt dñ q̄ habuerit inuicem
guerrā possint ɔpositōē; vt remissiōē;
facere de dammis datis subditis eop
habes s̄·Bellū·j·C·x·cū addi-

Tollit etiā obligatio solutōē vt q̄
si solutōē·Et q̄ ad solutōē; sciēdū est
q̄ solutio dz fieri cōgruo loco a tēpe
C·de solu·l·obligatōē Jtē dz fieri rei
q̄ debet·alia enī inuito creditore sol-
ui nō pōt in Jnsti·q̄·mo·tollat obli-
in prin·nisi res illa nō posset p̄stari·
tūc enī debz solui extimatio·ff·de ɔdi-
fur·l·in re furtiua·Jtē reddi debz res
nō ꝗteriorata·l·iij·C·si reddita·ff·cō
mo·Jbi enī dicit q̄ nō vide² res reddi
ta q̄ deteriorata reddi²·p̄mo si eēt res
furto vt fili mō sblata dz reddi cuz oī
melioramēto·q̄ meliorata est eē per
ip̄m malefidei possessorē·acsi eē meli
orasset dñs·ff·de ɔdi·fur·l·ex argēto
vbi ꝗz sic q̄ si ex argento furti sblata
fiāt p furē pocula seu vascula fiet exti
matio ɔtra furē nō simplt argēti sed
poculop licet facta p furē Jtē si q̄s fu
rat⁹ est seruū pueri fiet extiatio ado-
lescētis·licz creuerit apud furē ipsi⁹
sumptibz·a ꝗ facit ɔtra furātē aīalia
ut debeat illa reddere p̄m maiorē exti
matōē; q̄ vnquā fuerit·dicta·l·ex ar
gento·a hoc in foro iudiciali·in foro
ꝗo pñali sufficē videt q̄ restituat pr
imo oñe int'esse·ut s̄·Restitutō·j·C·
v·nisi secuta fuerit sñia ɔtra debitorē
ut s̄·Restitutio·iij·C·fi·vt nisi res sic
meliorata deuenerit legitē ad manꝰ
dñi·tūc enī videt q̄ nō obligē² etiā in
foro pñali ad restitutiōē; sūptuuz in
re factorū cū ipse debitor nō possit ab
eo petere ſſRā dolo facit q̄ petit qꝰ ne
cesse habet restituē ut in c·dolo·eē de
re·iu·li·vj· Jn iudiciali eē foro fallit
qꝰ dictū est q̄ ad tone fidei possessorē
q̄ nō dz remanē in dānoz ꝗ solū tene²
in q̄tū fact⁹ est locupletior·ff·de peti-
tere·l·vtp·ñ respcū p̄cij pñcipat qꝰ
nō p̄t repetere a dño rei quā emit ab
alio·ut s̄·Restitutio·iiij·C·fi·Qñ ꝗo
pecunia deēt tūc ñ sufficit ptē solue·qz
ipsā creditor iuste p̄t refutare ſſRā pti
cularit solutio solet nō puo incōmō af
ficē creditorē·ff·fami·herci·l·plane·
nisi qñ debitor ñ putaēt se pl⁹ dēre q̄
qꝰ offert Cogi² eī tūc credi ablatū acci
pe·ff·si cer·pe·l·q̄dā extiauerūt Jtē
aīa dūtēꝰ q̄ si eē alt solut p debitoē
l; iuito liberat eū ſſRā igrātis a multi
ɔditō; meliorē facē licz·ff·de neg·gest·
l·soluēdo·Quart āt dz satisfiri p vul
nē vt homicidio sū dāno fame sū mop
dcū; est s̄·Restituo·vij·C·v Jtē si pñ
cipat·vt aliq̄s eop q̄ tene² soluerit in
totū: vtp ceteri liberōt a q̄ t·vide s̄·
Restitutio·iij·C·ij·cū se·

Quasi solutōē ꝗo fit satisfacto qñ
creditor ñ vult acceptare qꝰ offer² legi
tie ɔgruo loco a tpea p̄z modū dēz s̄·
C·p xio·Tūc eī si qꝰ offert ɔsignet a
deponat ī edo sacē t' apꝰ aliū quē iudex
adit⁹ det'miauerit lib at debitor ac si
soluisz: dūmō tale depositū ñ reacapi
at C·de solu·l· obsig̃tione ea de vsu·l·
acceptam·

S; q̄d si debitor ñ p̄t solue seu resti
tue·nūq̄d tene² pete a creditore remia;
seu dilatōz·Re° Vide² q̄ sic ut s̄·Resti
tutio·ij·C·j·S; dic lati⁹ p̄z glo·ray·et
in fū·li·ij·t·v·q·xxiiij·q̄ dāmificās p
ximū tene² petere remia p seip̄z si p̄t
a audet t' si ñ audet p int'posita p so-
nā q̄ dz sbtracere nomē a circūstātias
p sonep q̄ intercedit si timeat periculum seu scandalum· Offendens enīz

tebz reconciliari offenso Math. v. sed si ille q̃ damificat9 est nescit hoc nec sciu[t] licz tuti9 fit petere veniā mō p̄dicto qñ satisfacē nō p̄t: nō tñ tenet: qr nō est in mora in h̄ casu q̃ ad d'inum iudiciū. Hoc ect obseruādū credo cē: vbi aliq̃s debitor est alteri9 ex otractu vl q̃si otractu Et sicl distinguēdū est hoc etiā obseruādū in regularibz q̃ reconlūt se cē debitores alicui ex eo qd fecerīt in secko. hec ibi Puto q̃ qñ aliq̃s damificauit primū: a scilicet a damificato psona damificans: sp q̃ntuz p̄t fieri dz reconciliari prim9 Mat. v. a h̄ petēdo veniā vl q̃buscūq̃ alijs licitis modis p sevl p mediā psonam fm q̃ p̄t sine periculo fieri. ut a dicit glo. Ray. etiā p9 satisfactōz damni. Petere ro dilatōez vl remissiōem debiti sicl puto q̃ sit nēce imq̃tū ptineat ad reconciliatōez primi cū p̄dictis circūstātijs: imq̃tū possit omodea sine scādalo fieri. alīs credo q̃ sit de cōsilio nō āt de nēcitate q̃ ad impotentes satisfacere qr satis ipsa impotētia excusant. ff. de re. iu. l. impossibiliū a. xiiij q. vj. si res

Rei interitu tollit etiā obligatō. d q̃ aliq̃d dictū est s̄. Restituo. j. ff. vij Sed latiz distinguēdū est. q̃ aut q̃s obligat in gne. aut in spēcie Si in genere puta qr debz aliquā q̃ntitatē vl houē vl asinū seu alīs aīal: nō hoc vl illud: sed in gne tūc licz oēs res debitoris pēāt ignevl alio mō: tñ remanet obligat9 l. in cēdium. C. si cer. pe. vbi dz q̃ in cēdiū rei debitoris nō liberat ipm ab ere alieno. Et est ratio qr hoc casu nō aliq̃ res sed psona ipsa est obligata: a q̃si vulgariē apud ipsos iuristas dz. Gen9 perire ñ pōt ppē qd in gne obligat9 rei interitu ñ liberat. dicta. l. in cēdiū. Qd rei est nisi p̄cederet obligātio debite facta q̃ habz locū solutōis. De q̃ s̄. ff. iij Qñ āt debitor obligat: ī spē: puta ad hāc rē vl ad illā sp liberat rei interitu ñ fuerit in mora vl ñ causauerit interitū. ff. de verbo. obli. l. si ex legati cā. vbi dz q̃ debēs hoīem ex legato vl p missiōem moriat. añ quā petat ab ipso liberat nisi ipm occiderit In mora aūt sp intelligit obligatus ex delicto. ff. de odi. fur. l. in re. fur. ff. j Si ro q̃s obligat ex otractu aut ē adiectū tps aut ñ. Primo casu tpe trāsacto statī debitor est in mora. qr tps interpellat etiā si admonit9 nō fuerit. ut. l. magnā. C. de otrahē. a omit. stipu. a ī casi. ex de locato Et adūte q̃ licz iusta cā subsistēte excuse: si nō impleat tē pore pmisso tñ si nō implet q̃ citius p̄t p9 deficiētē cām impediētis: intelligi: ī mora. ff. d arbi. l. celsius. ff. j. vbi dz q̃ iussus ab arbitro ut det ēto die excusat si die illo fuerit impedit9 dūmō cessāte iusto impediēto det q̃citi9 p̄t. Ad idē. ex de do. a oiu. cū dilā. vbi iussus vāre ad papā nō excusat. licz fuerit impedit9 tpe ostituto: si postea cessāte īpediēto ñ venit Sedō casu qñ tps nō est adiectū ñ dicit debitor in mora: ñ cū fuerit interpellat9 vl ab eo debitū petitū. dicta. l. si ex legati. Et ista interpellatio dz fieri cō gruo loco a tpe. ff. de vbo. obli. l. cōtiu9. ff. cū ita vbi dz q̃ a pmittēte dare ep̄hesi nō p̄t peti añ quā illuc potuerit accedere qñ pmissor est rome.

Sed q̃d qñ q̃s obligat qr habz rē alienā. Re° Videt idem q̃ qñ q̃s obligat ex cōtractu ad spēm p dictā. l. si ex legati. ff. de vbo. obli. videl: q̃ nō fit in mora añ interpellatōem a hoc qñ habuit a principio rē bona fide alīs obligaret ex delicto a eēt sp in mora ut in primo. ff. p dictū est. Sed si a pn° habuit bonam fidē: nō videt in mora añ interpellatōem. qr dicta. l. si ex legati loq̃t etiā in legato in q̃ debet res aliena. Sed p̄t dici q̃ saltē de iure diuino a canonico: a in foro pnali qñ cūq̃ habuerit scientiā rei alienē: a ñ reddat q̃citi9 pōt: dicatur in mora. qr constituitur in mala fide ex. de prescrip. c. fi. et in mala fide non licet vel p momētū morari. qr omne quod nō est ex fide pctm ē dicto. c. fi. Et q̃cq̃d

fit cōtra cōsciētiā edificat ad gehēnā-
ex de fimo-ca-p tuas-ij-Ra a si tene²
q̄s iudicare dño rē suā etiā qñ alius
habz ne ipam pdat-ex de fur-q cum
fure: q̄ tomagis tene² indicare a dare
qñ ipse habz a scit dñm ei⁹ p̄sertī qñ
dñs rei impedire² ab int appellatōe vl
petitōe ꝓter pauptatē vl aliā cām
nisi forte possessor habuerit iustam
cām retinēdi-s- ꝓter sumpt⁹ q̄s in re
bona fide fecit-ff- de fur-l-si is q̄ rē cō
modasz vl si iusto errore putauerit
rē suā-q casu etiā p petitōez nō osti-
tui² in mora-ff-de pe-here-l-illud Ite
aduertēdū q̄ añ interitū rei mora-sp
purgari p̄t-Purgatio āt debz fieri p
oblatōez rei integre q̄litatis nō vi-
ciatē ꝯgruo locō tpe ut ē-C-iiij Ite
nota q̄ sp vltima mora nocet-ff-ē pe
ri-a ꝯmo-rei-ven-l-illē vbi ēt q̄ si vē
ditor fuit in mora dādi vinū venditū
a exinde obtulerit-a emptor fuerit ī
mora recipiēdi mora nocet emptori a
nō vēditori a idē ecōtra eēt q̄ ut ibi cō
cludi² sp vltima mora nocet-

¶ Sed an morosus tenea² de re pdita
si eōdē mō fuisz pitura apud eū cui de
beba²-Re° Vide² q̄ nō si ex ꝯtractu de
bebat-ff-ad-l-ro-de iac-l-fi-C-fi-vbi
ēt q̄ si nauta cū sciret dñm nolle po-
suit res in naui deteriori q̄ ꝯuenerat
a perierit tene² nisi forte a illa nauis
melior in q̄ erāt ponēde simul pierit-
Licet em nauta dehq̄rit q̄ fecit cōtra
cōuenta-exquo tñ dñs ꝓter hoc nō
est damnificat⁹-cū res omino pitura
erāt nō tenet Sed si res debeba² ex de
licto vide² cōcludi cōiter p iuristas q̄
tene² p-l-inuito-ff-de vi a vi-ar-vbi
ēt q̄ si res peat casu fortuito: tenet q̄
ea abstulit-etiamsi res peat sine sua
culpa-q̄ a principio fuit in mora-Ide
pba² eo-ti-l-j-C-rectissime- Sed adū
tēdū q̄ aliud est dicere-ecsi res essēt
apud creditorē eōē mō pitura aliō
etiāsi peīt sine culpa debitoris-Pōt
em ē q̄ licet culpa debitoris nō int-
uenerit nō tñ fuisset apō creditorē eo
dē mō pitura-p̄mo etiā ꝯsiderat q̄ fo
te anteqū p̄ijssent creditor vendere po
tuisset-nō debitor tenet-etiāsi fuisset
apō creditorē pitura-l-cū res-C-fi-ff-
de lega-j-vbi ēt q̄ si fund⁹ legat⁹ pe
at casmate-tñ debitor tene² q̄ lega-
tari⁹ potuit vēdere Idē ēt in-l-Ite si ē
beratū-C-fi-ff-de re-ven-a ē in dubio
seruarek p h̄ iura- Sed si omino appa
ret q̄ creditor nō potuisset eas vēde
re vl ex eis vtilitatē aliquā hīe añ p
ditōez ut in debz in naui positis: de q̄
bus dictū est: nullo mō tenet respcū
interesse cum nullū sit- et delictū ali
ter punie² penis legalibz-a sic pñt cō
cordari opiniones ut debitor moro-
sus tenea² etiāsi res eōdē fuisset apud
creditorē pitura nō tm in delicto: sz ē
in alijs obligatōibz dicta-l-cū res-ñ
omino apparet q̄ creditor eā nō po
terat vēdere vl aliā vtilitatē ex ea ca
pe añ illi⁹ pditōez- nec fiat q̄ ad hoc
dīa int delicta a ꝯtract⁹ a maxie ī fo-
ro pmāti vbi regl̄arit solū ꝯsidera² in
terēea ñ pena ut nōt-gl-xij-q-ij-sta-
termitatis-

¶ Cessiōe q̄z obligatō tollit: q̄ qñ ali
q̄s est impotēs soluē-ñ dz carcerari
vl alijs penis sbijci-sz bonoz cessiōe
pōt a debito pecuniario liberari-C-q̄
bo-ce-pos-l-j-a nōt glo-ex-de sol-c-
odoard⁹- vbi ēt eēt q̄ impotēs soluē
nō debet excōicari ꝓt debitū- p̄mo si
fuerit excōicat⁹ dz sñ difficultate ab-
solui recepta pdonea cautōe satisfaci
endi si ad pinguorē fortunā venerit
Sz sciēdū est q̄ nemo p̄t liberari per
cessiōz ñ prīo in iudicō vl ex agnoue
rit debitū vl fuerit ꝯdēnat⁹-Rō ei p̄t
dicere mihi debeo: sz si ēbere cedo bōis
a nō potes a me petere-ff- de ces-bo-
l-penl-Pōt āt q̄s cedē nō tm pmāk
sz ē p nunciūa p eplam-ff-e-l-fi-a ē
effect⁹ cessiōis ut ñ possit cedēs postea
ꝯuenīri: ñ in q̄tū facē p̄t-ff-e-l-is q̄-a
intelligi² facere posse deducto ne ege-
at-Regulare est em ut q̄tiēs q̄s ñ p̄t
ꝯuenīri ñ in q̄tū facere pōt ex bñficio
legis intelligi² deducto ne egeat-ff-ē
re-iu-l-in ꝯdemnatōe-

¶ Sed nunqd cedēs debeat cauē ꝯ soluendo si ad pinguiorē fortunā pueneriit. Rx° Videt q̄ sic. ex. de solu. Odo ardꝰ put ibi videt intelligere glo. q̄ ille tex. loq̄t in cedēte Sed certe tex. ille videt simplr loq̄ in eo q̄ ppter impotētiā nō pt soluere ut nō excōicet a si fuerit excōicat? absoluat cū cautōne q̄ soluat cū poterit nec aliꝰ dicit de cessiōe. Vñ nō videt q̄ cedēs teneat? cauere qr iuē cautū nō repi? ut nemini a pt dici q̄ ibi glo. nō asserit q̄ tex. ille loq̄t in cedēte sed q̄ ibi inuenīt aliq̄ sicia cedēti videl; debiti recognio a nō plena solutio. s. q̄usq; soluē possit q̄ oia occurrūt in cedente ut pcostensum est.

¶ Itē an cedens deat pati aliquā penā. Rx° Nō. nec carcerē nec aliquem cruciam corpalē seu vituperiū. C. q̄ bo. ce. pos. l. fi. in pñ. a iō valde reprehendē de sūt consuetudines aliq̄ cātatū a trarū q̄bz paupes bonis cedētes aliquē cruciatū seu vitupatōz patiūt. Nam ista est q̄dā frustratoria a irrōnabilis a inhumana seuīcia. ut dicit Augꝰ. xiiij. q. vj. si res. a iō nulla consuetudi nevl lege pt firmari Nā lex ē dz iusta a sancta. di. iiij. c. erit aūt. B

¶ Sed nūq̄d cedēti tollēt oia bō. Rx° Nec p cessionē. nec p quācūq; aliaz exactōz debitori auferēda sūt vestimēta a dorso seu a lectoz a q̄bus ncatio vtit ipse a familia eꝰ. Vñ Exo. xx. dz Si pignꝰ a proximo tuo acceperis vestimētū eiꝰ añ solis occasū redde ei. Ipsū est enī solū q̄ operit induumētū carnis eius. nec habz aliꝰ in q̄ dormiat Si clamauerit ad me exaudiā eū. qr misericors sū. a ex hijs ostat q̄ officiales a exactores in talibz nō dñt facere exactōes. qr contra legē dei est. Iō grauit peccāt a tenēt proximo satisfacere si contrafaciunt. a istud cessiōis remediū videt de melioribz qꝰ dari possit hijs q̄ supra modū sūt obligati sicut sūt tirāni capitanei a stipēdiarij. qr postea licite pñt retinē sufficiētiaz sibi a familie licz eēnt in immēsū obligati. Sed exinde sup̄ tenēt ad restitutōz ꝯm eoz omodā facultatē. ut s. Fix Et siq̄dē sūt creditores certi cessio dz fieri in manibz eoz ut pz supra Fix. alꝯ cū sit restitutio faciēda pauperibz q̄z puisio ptinet ad epm. ut sup̄ Restitutio. vj. Fj. cessio fiet in manibus epi.

¶ Quid si debitores velint potiꝰ q̄nquēnales indūcias q̄ cedere bonis. a creditores inuicē discordāt. Rx° Attendēda est sma maioris ptis creditoz nō numero psonaz. sz q̄ntitate debiti a si in omibz sint eq̄les attēdit sma humanior videl; ocedētiū indūcias. C. q̄ bo. ce. pos. l. fi. de q̄ etiā sup̄. Restituo ij. Fij. Sed in. l. maiorē. ff. de pac. videt q̄ pō ocidēt dignitas creditoz q̄ humanior sma. Pōt dici q̄ q̄ ad hoc isti sūt digores q̄ in humanioré ptē deliināt. Iō in dicta. l. fi. nō fit mētio de digitate. Na; neq; facultates neq; digitas ita sufficiēs ē ad fidē sic bō electioa benigni mores. ff. de cur. a cuā. l. scire oz. Fcū reliq̄s Et ita intt? dicta l. maiorē ut sma dignior pferat ñ inueniat valde inhūana Sed satt videt inhūana qn vult debitorē potiꝰ oibz bonis expoliare q̄ q̄nquēnales pbē indūcias. de cā. l. fi. C. q̄ bo. ce. pos. Sed eꝰ in remissiōe ptē debiti de q̄ loq̄t de cā. l. maiorē. qr ē maiꝰ pīudiciū q̄ solaz ocedē dilatōz Iō q̄ ad iōnō videt sma eoz tā inhūana Posset tñ ē tāta paupias debitoris a facultas creditoris q̄ in b q̄ deplōdēt magī ihūanitas eoz a sic deēret pferri ē tūc sma benigorū potiꝰ q̄ dignior l' ditioz. qr neq; facultates ttt. de cā. l. Scire maxīe cū ī casu mgne ncitatt pñt paupes cogē ditites ad s sbuēdū ut nōt glo. xlvij di. sic hij Et ꝯm p dcā pt intelligi mā dicte. l. fi. a. l. maiorē. qr benigniꝰ leges intēptāde st. q̄ volūtas eoz fuer. ff. de leg. l. benigniꝰ Itē ī dcā. l. maiorē cū aliq̄bz seq̄ntibz. nec ñ cū. l. iuris gētiū. Fi. pz q̄ maior ps creditorū hita cōputatōe maioritatis ꝯm mobū p dcēm pt remittē ptē debiti ex cā

videlicet qñ debitor nõ est soluẽdo Nã
hoc cedit in vtilitatem omniũ · ut dicit
ibi glo · qr forte mihi haberẽt si nõ fi
eret remissio Dõt addi p pdicta · vl
etiã qr qñq possẽt in ospectu dei vl ho
minũ reprehendi de crudelitate qd pei
est qr quã omutatõr dabit hõ p aia
sua. Math · xvj · Et pdicta faciũt · an
ciuitas vl maior ps cõitatis possit re
mittẽ dãna cãtatis fue · De q s · Ffij ·
¶ Sed an obligat9 ex maleficio ut ex
furto vl rapina possit liberari cessiõe
Rõ Videt q nõ de iure ciuili ꝗ loco pe
cunie quã nõ pt soluere sustineat pe
nã corpalẽ · l · fi · ff · de in ius vocã · vbi
dr q libert9 q sine venia · v · lnia iudicl
vocauit prõnũ in ius incidit in penã
qnqginta aureorũ quã si nõ pt soluẽ
tuit · v · soluit in corpe · Et hi videt pomi
p gñali regula in omni casu q aliqd
debet ex delicto · l · j · ff et gñalr · ff · de pe
nis · Et hi idẽ videt sentire glo · etiã de
iure canonico in ca · nõ satis · lxxxvj ·
di · Et idẽ in c · si res · xiiij · q · vj · Pro q
videtur facere qd ibi dicit tex · videl
pcãi q res male ablata est: penas lu
it · Sed hoc videt expsse ibi reprobari
vbi dr q nõ dr frustra hõ seuire in ho
minẽ p penã corpalẽ qñ nõ pt soluẽ
Et loqt etiã qñ qs obligat ex delicto
ut ibi pr · Posset tñ dici q si agit rõne
omodi puati ut cũ qs petit rẽ sibi fur
to vl alio mõ sblatã · vl etiã penã ex
maleficõ · a ouẽt9 debitor nõ fit soluẽ
do satis liberet cessiõe · ne frustr hõ in
hoc cedat · ut ibi dr · Sr si agẽt de pb
lico omodo · puta qr fieret accusatõ de
maleficio vl iudex ex officio ad illum
punẽdũ procedẽt: tũc bñ si nõ pt soluẽ
in ere luit ĩ corpe · a ita ĩtelligit glo ·
in pdictis loc · Nã publice vtilitatis
interest ut delicta nõ remaneãt impu
nita · ex de sen · excõ · ut fame · ne facili
tas venie incẽti tribuat delinqndi
xxxiij · q · iiij · est iniusta · B

Resuscitatus · posito q aliqs re
suscitaret q sacta essent ab eo
iterãda vide ⁊ Sacrm · Ff · v · De
samuele resuscitato · vide ⁊ Sortilegi
um · Ff · vij · in fine ·

Reuelatio · Qñ excõicatio fit ĩ
cũ vl eos q sciũt furtũ ñ reue
lent cui tenẽt reuelare · Rõ fm
Host · nõ tenẽt reuelare dãnũ passo
sed plato ecãe · xxxv · q · vj · epus in fi
nodo · Sed neq illi reuelaẽ publice dr
si sol9 reuelator scit · ut s · Crimẽ · Ffiij ·
Vtr aliqs teneat reuelare credita vl
debita sibi in secreto omissa vide s · cõ
fessiõis celacio · Ff penl · a in co · c · mul
ta de reuelatõe ofessiõis Vtr familia
riue sbditi teneã reuelaẽ dño eũ q si
bi dãnũ fecit · vide s · Familia · Ff · fi ·

Rigor · vide s · Ius · Ff j ·

Rixa vtrum sit mortale peccatum · Rõ fm Tho · secunda se
cunde · q · xiiij · Sicut contentio impor
tat quandam contradictõem in ver
bis ita rixa dicit quandam inuasio
nem in factis · Vnde super illud gal
v · vbi rixa pomi inter opa carnis di
cit glo · q rixe fiũt qñ ex ira aliqui in
uicem se pcutiunt Et idõ rixa videtur
qd dã priuatũ bellũ qd inter priuatas
psonas agi non ex aliqua publica
auctoritate ꝗ magis ex inordinata vo
luntate · Et ideo rixa semp importat
pctm · a in eo quidem q alterum inua
dit iniuste: est pctm mortale In eo ãt
qui se defendit potest esse sine pctõ
et qñq cũ venia · qñq etiam cũ mor
tali fm diuersũ modũ se defendendi
Nam si solo animo repellendi iniuri
ama cũ debita moderatõe se defendit
non est pctm · nec põt ꝓprie dici rixa
ex pte eius · Si vero cũ animo vindi
cte vl odij · vl cum excessu debite mo
deratõis se defendat semp est pctm ·
sed veniale quidẽ qñ aliqs mot9 odij
vel vindicte se immiscet · vel cũ rõ · A
· v · homo ex deliberatõne rõnis · ut pt
colligi ex dictis eiusdẽ tho · B · nõ mlt
tum excedit moderata defensionem ·
Mortale aũt qñ obstinato aio con
tra aggredientẽ insurgit ad eius occi
dendum vl grauiter ledendũ · A · Idẽ
in sum · con · li · iij · ti · xxxiiij · questiõe
cxxxvij · B ·

SAcerdos. Quare sacerdotes dicant ligarea solue. Ro. fm rap. tribz modis Primo ligant a soluūt. v. oñdunt aliquē ligatū vl solutū esse a deo. Vnde Luce. xvij. dñs lepzosos pri ipse p se mūdauit deinde ad sacerdotes mīsit quoz iudicio oñderent mūdati. Itē lazaz pri suscitauit. deinde mandauit discipul suscitatū solue Joh. xj. Nā a si quis apud deū solut sit tñ in facie ecce nō aliter solut habet nisi p iudiciū sacerdotis. de pe. dis. j. q̄ntūlibz. Secō ligant cū satisfactōem penitentibz imponūt vl soluūt cū de ea aliq̄d dimittunt vl p eā purgatos ad sacrōz cōionem admittūt. de pe. d. j. multiplex Tercio p excōicatōem vl absolutōez de q̄ satis dictū est s. Excōicatio. a s. Absolutō. Similia habes s. Clauis. Multi. A. a ibi de hoc dictū est. B

Vtrū quēcumq; sacerdos ligat vel soluit: liget vl soluat dey Ro. fm rationem autoritas. qs cūq; ligaueris super terrā a solueris. tc. nō simplicit intelligenda est. ḡ tūc demū cuz sacerdos iuste ligat vel soluit. Nā iudiciū triplex est. Primū est dei quo. s. deym dat aiam in otritōne. Secōm est sacerdotis q̄ autoritate clauiū ligat vl soluit. Terciū est iudiciū curie celestis. s. approbantis. Itaq; qs cūq; ligaueris. tc. exponit sic. Iuste vl claue nō errante erit ligatū a in celis. s. p approbatōem. xj. q. iij. tunc vera. a. xxiiij q. j. manet. A. Idem in sū. li. iij. ti. xxxiiij. q. dxxviij. B. De hac materia s. Penitētia. ij. et s. Cōfessio. iij.

Que sunt ptinētia ad officiū sacerdotis. Ro. Principale eoz officiū est missam celebrare seu eucaristiā ofere. ut s. Eucaristia. iij. Ei. iij. Et pter hēc ia ut notat Rap. pñt baptisare predicare: pnias dare. ppl̄oq; dare benedictōem simplicē. dis. xcv. Ecce. Sed tñ cum celebrāt pñte epō dñt ei innuere vt bñdicat si velit: a si nolit bñdicat pbiter. Dico cum bñdictōe sine alia solemnitate a sic loq̄t dictū c. ecce. Et de hoc s. Bñdicto. A. Et ibi de hoc plenius in additōne. B. Itē sacerdos habz oferre infirmis extremā vnctionē. xcv. di. Ei sed a illud. Vñ Jac. vl. Infirmat q̄s in nobis. tc. Item pt in necitate. s. absēte epō reconciliare solēniter penitentē. xxvj. q. vj. c. vl. als nō. xxvj. q. vj. c. j. A. Licet pdicā ptineant ad officiū sacēdotale: nō tñ oes sacerdotes pñt pdicare sed solum q̄ ad hoc officiū fuerint instituti. ex s. here. cū ex iniūcto. Itē nec sacramēta ministrare: ñ quibz data est cura animaz vl quibz omissum est ab habentibz curā. ut in cle. religiosi de pri ui. B Sacerdotal ordo liberat a fortuna seruili vl ascripticia. ut s. Ordo. j. Fantepenl. Ad materiā q̄z sacēdotis facit s. Eucaristia. iij. et s. Cōicare. et s. Cōfessio. iij. Itē ofessionis cela. Itē ofessor. j. et. ij. Itē missa. Itē ordo cū omnibus ibi tractatis. Itē Penitentia. ij.

SAcramentū q̄d est. Ro. Quatuor diffinitōes inuenīt Vna est magistri sen. sic. Sacramētum est sacre rei signū Altera est Augusti. de doctrina xpiana. Sacramētū est inuisibilis grē visibilis forma Et huic addit magister sñaz. sic ut ey similitudinē geāt a cā existat Tercia est eiusdē Aug. Sacramētū est illud in q̄ sub tegumēto rey visibiliū dīna virtus secreti salutē opat. Quarta est Hug. de sancto victore in li. de sacramentis sic. Sacramētū est materiale elementū extrinsecy oculis suppositū ex institutōe signās ex similitudine repñtans: ex sanctificatōe aliq̄ invisibilē grām cōferēs. Et fm Tho. et Pe. in. iiij. di. j. In sacramētis aliq̄ est sacēm tm. ut est in baptismo ablutō sub forma verboz. Aliud est sacēm a res sacēi ut i baptismo caracter Terciū qs est res a nō sacēm. ut grā siue vltimy effectus sacēi. A. Idē in sū. li. iij. ti. xxxiiij. q. j. Et idem est sacēm a res qs signū a signatū cū sacēm sit sacre

ri signū ut ptactuz est. B. Et q̄dē de substātia cuiuslibz sacramēti noue legis nc̄tario sūt tria. s. materia ut elmētū. forma. s. verba. a intētio ministr̄ copulās formā materie ſm Aug. Accedit verbū ad elmētū. a fit sacām j. q. j. Detrahe. A. Req̄rit etiā intētio sacām instituentis. s. xpi. ut sup. Eucaristia. j. C. vij. in additōe. B.

¶ Que sunt sacra nc̄itatis. Rz. ſm Ray. Quinqz. s. baptismꝰ. ofirmatō Eucaristia. pnia. a extrema vnctio. Et dicūt ē nc̄itatis qz sūt in p̄cepto a tenet q̄libz ad ea suscipiēda p loco a tpe. Reliq̄ duo sacra sūt voluntatis. s. ordo a mūomiū Et de hijs omibus hēt plq̄mꝰ in suis ꝓprijs vocabul'. A. Idē in sum. cō. eo. ti. q. iiij. B.

¶ Quis est effectꝰ sacrorum Rz. ſz ray. Vt tanta sint cuilibz q̄lis ipse accedt̄ j. q. j. dñs declarauit. ſnā a sāncta matis obesse pnt. de ose. dist. ij. a scā. j. Corum. xj. Qui māducat a bibit indigne. A. Aptꝰ dic q tomis sūt ad salutē a male accedētibz ad pditōz. ut in sum. co. ti. q. v. B.

¶ Vtz sacramēta debēt oferri pctōri Rz. ſnō. xcv. d. iꝰ Hoc ſm ray. intelligēdū est de pcis manifestis. ſnam ꝓpt̄ occulta pctā nō pnt alicui sacra negari. ni p āmonitōz secretā vl' publicā factā in gnali. de ose. d. ij. nō p̄hibeat. A. Idē i dicta. q. v. B Existēs āt in pctō mōrli siue occulto siue manifesto mōrlr̄ peccat recipiēdo sacra. di. xl. multi. di. xxv. illud. A. Istud c. nō videt ibi haberi: ſz hētur. xcv. d. B. xj. q. iij. Audi. A Con. Tho. a peut in sū. li. iij. ti. xxij. q. ij. ad fi. B. Si milr̄ a mīster sacri exns in pctō mōrli tractās sacra in suo ordine mōrlr̄ peccat. ut sup. Ordinatꝰ. j. C. ij. a vi. C. penl'. C. in fi.

¶ Vtz sacra pnt iterari. Rz. Tria sacramēta nō pnt iterari. s. baptismꝰ. ordo a ofirmatio. j. q. j. q q̄dā de ose. d. v. dictū. a. c. de bōie. ſnulli em sacro facēda est iniuria q̄ dr fieri qñ ñ iterādū iterat q̄si pria collatio ñ value rit. j. q. j. sacra. de ose. d. iij. c. oñdit. In collatōe em cuiuslibz p̄dcōz triū impmit caracter aīe q etiā pꝰ mortē nō pt ab ea separi. Vñ etiā si q̄s resuscitaret nō eēt rebaptisādꝰ. aut re cōfirmādꝰ. á reordinādꝰ. Secꝰ ī alijs iiij. sacris. xxxiiij. q. vij. licite. a. j. q. j. q q̄dā. A. Idē in sū. li. iij. t. xxiiij. q. vj. B Vñ a hug. notauit q lazarꝰ pꝰ sua resuscitatōe. nō potuisſ repetere vxorē suā: nec illa illū. sed si vellēt iūgi opteret q ꝫhirēt dr nouo. a sic iterari pt mūomiū. eucaristia. pnia a extrema vnctio. a ut hic in singul' corum locis dr. A. Idē in sū. e. ti. q. lj. a addit q tal' ꝫhes pꝰ resurrectōz ñ eēt bigamꝰ. qz nō diuideret carnē suā ꝓpt̄ hoc in duas ꝑz cūdē hug. cō. pe. utz ibi B

¶ Quid cū dubitat̄ an aliq̄s recepit baptismū vl' alias sacām. Rz. Dz iterari ſz oditōe vl' p fitē modū q̄ ductꝰ est de baptismo s̄. Baptismꝰ. iiij. C. añpe. ſnā nō intelligit iteratū qd̄ nescit ē factū. de ose. d. solēnitates. a de ose. d. iiij. Si nulla. ex. de pres. ñ baptemēs. A Idē in sū. eo. ti. q. xxxviij. qñ dubitat̄ ē circa aliq̄d substātialiū sacri. videl: dr forma vl' materia l' intentōe ministri ſm Tho. a ray. B

¶ A q̄bus ministris sacramēta sint oferenda vl' recipienda. Rz. Sacām cōfirmatōis a solo epō oferri pt. a s̄ de cōse. di. v. manꝰ a. c. nouissimē. a. c. ut ieiuniū. Sitr̄ a sacām ordinis saltē sacri. A. ſnā nō sacros ofert qñqz etiam abbas. ut s̄. Abbas in pñ. B. ut s̄. Ordinatorꝰ. C. v. Sitr̄ a pnia solēnis. ñ aliꝰ nc̄itas inducat. d. l. in capite xxvj. q. vj. c. fi. Alia vo sacra a sacerdotibz cōferri possunt. a non refert a quo sacramenta conficiant̄ vel conferant̄. s. bono vel malo: etiam excōmunicato vel degradato vel hereticō. dūmodo in forma ecclesie. A. s. quo ad essentiam sacramēti. sed bene refert quo ad effectū ut in iuribz allega. et hic sequit̄. B Peccāt tñ qui indigne cōficiunt. a qui recipiūt ab hereticis degradat̄. simoniacis. vel scismatic̄

excōicatis seu notoriis fornicatoribz
ꝑter baptismū in articulo mortis. di-
xxxij. Ff. vex. j. q. j. sacra. a c. sic ficti.
A Immo in articulo mortis dū desūt
alij. ecc̄ a notoriis fornicatoribz cōio
rapi ꝑta p oseqns etiā pma. ꝗ a pci
sis ab eccia sol9 baptism9. xxxij. d. Ff
Porro. Et de ꝗ aliqd clari9 s̄. Cleric9
iij. Ff. j. in additōe. B

¶ Qd sacm̄ sit excellenti9. Rz° Bap
tism9 excedit alia vōe efficacie. de ose-
di. iiij. p baptismū. Nā virtute eius
dimittunt omia pcta q̄ ad culpā a q̄
ad penā. neq̄ est nēcaria alia pma.
A. Facit. de pe. d. vij. null9. B Itē qz
etiā est fundamtū aliox sacōox. ext.
de pres. nō bap. venies. Eucaristia āt
excedit vōe digmitatis a sāctitatis. de
ose. di. ij. mihi. Cōfirmatio āt excedt
vōe oferētis. qz oferr a solo epō. sicut
etiā sacer ordo. ut in pce. Ff. Qz Mūo m
vero excedit vōe figmificatōis. qz fig
mificat cōiunctōem xpi ad eccīam per
vnionē dīne a humane nature. ef̄ de
biga. dbitū. v. (Maior in effectu bap
tism9. corp9 in esse. Cōiugiuz signo
maior chrisma mīstro) A Qd ī sū. e-
ti. q. cxxxviij. ꝗz ray. a glo. et tho. B

Sacrilegium q̄d sit. Rz° Sacrile
giū ē sacre rei violatio vl vsur
patio. Et dr sacrilegiū q̄si sa
cri lediū. v. sacrū ledēs. A Idē in sū. ti.
j. ti. xiij. q. j. fm Ray. a Tho. B. vl sa
crū legēs. v. furans vl diripiens.

¶ Quibz modis omittit sacrilegium
Rz° fm Ray. Cōmittit q̄ñq̄ vōe pso-
ne ut cū q̄s verberat clericū vl rapit
mobile. Q̄ñq̄ vōe loci. ut cū violat
īmunitatē eccie vl cimiterij. Q̄ñz vōe
rei ut cū res sacra. vl sacro vsui depu
tata vsurpat. Et ꝗ sbdiuidit sic. Sa
crilegiū omittit auferēdo sacrū de sa
cro. vl nō sacr̄ de sacro. vl facr̄ de nō
sacro. xvij. q. iiij. q̄sq̄s. Large tñ q̄s
dr omittē sāclegiū multiplr. ut trās-
gressor iuris publici. qd cōsistit in sa
cris sacerdotibz a mgrātibz dist. j. ius
publicū. Itē q̄ articulos fidei a p̄cepta
vl phibitōes dei negligēdo vl nesciē
do violata offendit. Qd intelligēdū ē
fm Tho. qñ legē dei impugnat. ut he
retic9 et blasphem9 q̄ q̄dē ex ꝗ q̄ deo ñ
credit incurrit infidelitatē pctm̄. Et ex
hoc nota q̄ q̄ dīne legis verba puer-
tit. sacrilegiū incurrit. A Hoc vex ꝗz
acceptōnez spālem gnālr tñ loq̄ndo
ꝑt ītelligi de omni pctō ꝗz Vl. a ī sū. e-
ti. q. ij. B Item q̄ disputat de iudicio
pncipis vl iudicat. a ꝗ nisi euidēter
ostaret id esse otra deū. Et ideo dispu
tat reuocādo in dubiū. Sec9 si ꝑt ma
iorē discussiōez. A. v. intelligētiaz. Et
hoc fuit dictū glo. rap. ut in dicta. q.
ij. B Itē q̄ publica officia omittit iu
dis De p̄dictis casibz. xvij. q. iiij. Ff q̄
āt. a c. nemī. a c. ostituit Itē q̄ quā-
cūq̄ rē eccie retinuerit vl accepit ō e9
voluntatē. xxj. q. ij. nulli licet igrave
A Cō. p̄dictis tho. a vl. ī dcā. q. ij. B

¶ Scdm quā spēm sacrilegiū est ma
ius pctm̄. Rz° fm Tho. ij. ij. q. xcx Tā
to sacrilegiū est gīui9 q̄nto res sa cr̄
quā peccat maiorē obtinet scitatem.
Vñ si sacrilegiū omittat ō psonā vl
sacrū locū gīui9 est otra psonā q̄ ō sa
crū locū. qz sanctitas loci ordinat ad
sāctitatē hōis. Itē hoc tāto fūt gīuio
ra q̄nto psona vl loc9 fūt sanctiora.
Si vo sacrilegium omittat circa alias
res sacras: tūc diuersos habz grad9
fm diuīsitatē sacraz rez. int q̄s sum-
mū gradū obtinēt ipsa sacra q̄bz hō
sanctificat q̄rū p̄capuū est eucaristie
sacm̄ qd otinet ipsū xpm. a iō sacri-
legium quod otra hoc sacm̄ cōmitti
tur grauissimū est inter omnia. Pd
sacramta aūt scdm locū tenent vasa
cōsecrata ad sacramētoz suscepto ōem
a ipē imagines sacrea sāctoz reliq̄e
in quibus quodāmō ipse pson̄e scō
rum venerāt vl deuonorātur. deinde
ea que ptinent ad ornamētū ecclesie
vel mīnistroz. deinde ea que sunt de
putata ad mīnistroz sustentationē
siue sint mobilia siue immobilia.

¶ Que pena sacrilegij. Rz° Si iniuria
atroz fiat psone eccīastice fm leges
est pena decapitatō. C. d epi. a de. Si

q̃s in hoc. aliꝰ vo iudicis arbitrio re
seruat p q̃litate p̃sone. rei. tpis a lo
ci. ff. ad. l. iu. pecu. l. lege. ff. j. et. l. sac̃
legij. A. Dumt etiã sacrileg9 vltimo
supplicio fm leges qñ. s. facit otra le
gẽ ofugiẽtiũ ad eccãam. ut s̃. Emuni
tas ofugiẽtiũ. ff. ij. B Scõm canones
duplex est pena. Vna est spũal. scz
excõicatio. ſNã p sacrilegio in p̃sonã
ecãsticã omisso est maior excõicatio
ipso iure. A. xvij. q. iiij. si q̃s suadẽte
a ex̃ de sen. excõ. nõ dubiũ. B Pro sa
crilegio vo in rebz est minor excõica
tio. A Facit. xvij. q. iiij. si q̃s domum
ibi donec in cõuentu ãmonit9 legitie
satisfaciat sciat se cõione eẽ priuatũ.
Si vo p9 scõ'ama terriã ouentõz corã
epõ satisfacere detractauerit sacrilegij
piculo ab oñibz obnoxi9 teneat. ita
ut fm Apost. nemini fideliũ misceat
B. Et in aliq̃bz casibz etiã maior. ut
qui q̃s incẽdit l frãgit ecta; s̃. Absolu
tio. j. ff. ij. ver. ij. est de eo a s̃. Excõica
tio. iiij Alia est pena pecuniaria. xvij
q. iiij. si q̃s in atrio. a c. si q̃s otumax
a c. quisq̃s inuẽt9 a c. si q̃s demœps
A Idẽ nota. in sum. co. tit. q. iiij. fm
rai. et tho. et Vl. B In q̃bz c. diuise po
nun² pene pecuniarie: q̃ fm q̃ntitatẽ
crimis a locoz ofuetudines infligẽde
sũt. A Hoc fuit dictũ Glo. Rap. a in
dicta. q. iiij. vbi etiã ꝟ fm Vl. q̃ hec
pena pecuniaria hic ẽ arbitraria. B

SAgittari9 vtz liceat vti arte
sagittarioz vl balistariorum
Rꝰ Dñt xpiani ꝟ officiũ exer
cere otra paganos a fidi p̃secutores.
Cõtra xpianos ãt a catholicos nõ. ex̃
co. c. vnico. Dicunt tñ q̃dã q̃ in bel
lo iusto possit licite ꝟ officiũ exercẽri
etiã otra xpianos. qz in tali bello ut
dicit Aug9. vtz apte q̃s pugnet an
ex insidijs nihil ad iusticiam intẽst.
xxiij. q. ij. domin9 a q. viij. a prides. A
Idẽ in sũ. li. ij. tit. iiij. q. j. fm ray. et
Goff. Host. et Bern. q̃ videt ꝟ tenẽ
q̃ in bello iusto liceat vti balistis ecl
otra xpianos. B

¶ Que est pena exercẽtiũ artẽ ipsã
mõ phibito. Rꝰ Pena eoz est q̃ sub
anathemate phibẽt. ex̃ c. c. Vnico in
fi. Et dicũt q̃dã q̃ vbicũq̃ exp̃mi² ta
lis forma vbor. s. sb anathemate vel
sb pena excõicatõis: est canõ late sẽ
tẽtia excõicat9 est q̃ otrafecerit. di
xiij. solommitane Alij dicũt q̃ hmõi
vba nõ hñt vim ñ ominatõis. ut. C.
ominatões epl̃as. l. j. a hec opinio ve
rior est vñ nõ sũt excõicati sed excõi
candi. A De ꝟ dictũ est s̃. Excõicatõ
j. ff. iiij. in additõne. B De facẽtibz a
vẽdẽtibz balistas vi. s̃. negocia°. ff. v

SAnctoz corpa vide s̃. Reliq̃e
et Corpa scõz

Aracen9. Saracẽni dicũt qui
nec nouũ nec vet9 recipiũt testamẽtuz
q̃ nõ ab agar ancilla abrae de q̃ orti
sũt voluerẽt se noiare ꝟ poti9 a sara vx
ore libera saracenos se appellauerũt
Et int eos sũt q̃dam samaritani a sa
maria cũtate a puincia q̃ recepẽt so
lũ q̃nq̃ libros moysi: alios respue
rũt. A. Hoc fuit dictũ Rap. ut in sũ
li. j. ti. iiij. q. ij. B

¶ Xpiani q̃ deferũt saracenis phibi
ta vl eis fauẽt otra xpianos excõica
ti sũt. ut hẽs s̃. Absolutio. j. ff. iiij. ẽca
finem Et adde q̃ tales xpiani si capi
ant fiũt serui capientiũ. ex̃ de iudeis.
ita q̃rundã. a ca. ad liberãdã Et nõ
hic q̃ ſRico. iiij. in quadã exua. que
incipit Olim. cãm in griali statuit a
innouauit q̃ nulli arma eq̃s ferz li
gamia victualia a alia quecũq̃ mer
cimonia in alexãdriã vl alia loca sa
racenoz tre egipti deferre vl mittere
seu de suis portibz ut eis deferãt ex̃tre
re vl ex̃hi p̃mittẽ: aut eis vl auxiliuz
vl fauorẽ prestare p̃sumãt. aliꝰ sint
excõicati ipso facto. nec p̃nt absolui
ñ tãtũ de tonis ꝓpriis in terre sancte
subsidium cõuertendũ exoluerint q̃ p̃
tum ad ptes p̃dictas detulerint vel
miserint. aut deferri: vl de suis por
tibus deferendũ eis extrahi permise
rint. et nihilomin9 si capiũt fiant
serui capientium Et simile statuit de
oñibus terris soldano subiectis Et

addit q̃ ꝑter penas ꝑdictas sint ꝑpe
tuo infames a intestabiles ita q̃ nec
testari valeãt. nec aliq̃d ex alieno te
stamẽto ꝓcipe. nec ex testamẽto vl̃ ab
intestato succedẽ. nec admitti ad pb̃
lica officia a oẽs actus legitimi sint
eis penitꝰ interdicti. a q̃ postq̃ de hꝰ cõ
stiterit dñt publice denunciari a oia
eorꝫ bona ad fiscũ devolu. Hec in ꝑdi
cta vere. Que tñ intelligeba' revoca
ta ꝑ phemiũ sexti. ij tñ pꝰ factũ sextũ
insta amus; ꝑ Bonifacꝰ innouauit
eã in q̃dã extrauag. q̃ incipit. Cõtra
illos. Pꝰ hoc Clemẽs q̃ntꝰ etiã inno
uauit a pape absolutõ; ꝑterq̃ in mor
tis articulo refuauit in extraua. que
incipit. multa mẽtis. De treugis obser
uãdis etiã saracenis vide j. Treuga.

¶ Vtꝫ ritus gẽtiliũ siue paganorũ
sint tolerãdi. Rꝰ fꝫ Tho. ij. ij. q. x. Li
cet eccia ritus a festa iudeorꝫ agi tole
ret: ritus tñ gẽtiliũ nõ toleraret. nisi
forte ꝑ scandalũ vitãdũ vl̃ scisma
siue dissidiũ vl̃ hmõi malũ sint ali
qñ ad tps tolerãdi ritꝰ paganorꝫ vl̃
etiã hereticorũ. A. a sic aliqñ eccia to
lerauit. ut in sum. eo. ti. q. xv. B

¶ Vtꝫ liceat furari xpianos q̃ detinẽ
tur a saracenis. vl̃ liceat eis xpianis
detẽtis furari aliq̃d saracenis hẽs s.
Furtũ. C. penl̃. a vlti. Quõ ee debeãt
ad fidẽ induci reqre s. Iudeꝰ. iij. C. j.
Itẽ de seruis saracenorꝫ dic fiẽ de ser
uis iudeorũ s. Iudeꝰ. ij. p totũ. A. q̃
alij infideles a hẽtici ꝓhibẽt hẽ ser
uos xpianos sicut a iudei. C. ne xpia
mani. in rubro a in nigro. B

¶ Saracẽi in kris xpianorꝫ nõ sũt p
mittẽdi facẽ publicã invocatõ; de no
mine machometi. neq; pegrinatões
ad aliquẽ ipsorꝫ tanq̃ ad scũm ut in
de. cedit. ex eo. Vtꝫ ãt liceat vti hũtu
infidelũ. vide s. Apostasia. ij. C. fi.

SAtisfactio ꝑt intelligi dupl̃r.
Vno mõ q̃ fit hoi. s. aliꝫ satisfit
ei de eo qꝰ q̃s illi tenet a de hẽ
sufficiãt q̃ dicta sũt s. Restitutio. per
totũ a hic j. ix. C. Alia est satisfactõ q̃
satisfit deo de pcis a de hẽ nẽ dõm ẽ.

¶ Quid est satisfactio. Rꝰ fm Aug.
Satisfactio est cãs pctõrũ exidere et
eaꝫ suggestiõibꝫ aditũ nõ indulgere
A. Hoc hẽt de pe. di. iij. Satisfactio.
B. fm ꝓ Ans. li. iij. cur deꝰ hõ Satisfa
cere ẽ deo honorẽ debitũ reddẽ. Istas
diffinitões exponẽs. pe. in. iij. di. xv.
dicit sic. Satisfactio curat pctã ꝑteri
ta recõpẽsando a ꝑseruat a futurꝫ ca
uendo. a iõ ꝑ actũ primũ diffinit ab
Anselmo cũ dicit deo honorẽ debitũ. s.
q̃ ꝑ pctm̃ ablatꝰ fuerat reddere. Sꝫ ꝑ
actũ scdm diffinit ab aug. s. cãs exci
dere ꝛc. ꝑ q̃ fit ꝑseruatio a futurꝫ. Et
vocat cãs. s. itũ secas radices ex pctõ
relictas. Suggestiões ꝓ vocat oportu
nitates extrinsecas ut tps. locũ et
hmõi. A. Idẽ in sũ. li. iij. ti. xxxiij. q.
cj. Richar. ꝓ. xv. di. iiij. sen. sic dicit
Satisfactio est ꝑ illata iniuria volũta
ria recõpẽsatõ fm iusticiẽ eq̃litatẽ cũ
ꝓposito nõ omittẽdi nouã iniuriã Vo
lũtaria dr q̃ alꝫ nõ ẽ ex caritate. nec
meritoria. de pe. di. viij. Nullꝰ. Scdm
iusticiẽ eq̃litatẽ dr q̃ ñ fiat fm debi
tũ iusticiẽ: nõ est ad vitaꝫ valida. de
pe. di. v. falsas a c. fẽs Cũ ꝓposito ꝛc.
dr. q̃ alꝫ nõ est penitẽtia sed derisio.
de pe. di. iij. Irrisor. B

¶ Vtꝫ hõ possit satisfacere de vno pec
cato sine alio. Rꝰ fm Tho. in. iij. di.
xv. Nõ. Nã optet q̃ talꝫ sit modꝰ sa
tisfactõis q̃ cõpetat ad tollẽdã offen
sam. Offense ãt ablatio ẽ amicicie re
stitutio. Et iõ si aliq̃d sit qꝰ amicicie
restitutõ; ꝑpediat ecl̃ apꝰ hoies satisfa
ctio eẽ non põt. Cũ ergo qꝰ libꝫ pctm̃
impediat amicicã caritatl̃ q̃ est hois
ad deum impossibile est q̃ hõ de vno
pctõ satisfaciat alio retẽto. sicut nec
homi satisfaceret q̃ ꝑ alapa sibi data
se ei ꝑsterneret a aliã simil̃ daret. A.
Con. De. ut in sũ. eo. ti. q. cij. B

¶ Vtrũ satisfactio fieri debeat ꝑ opa
penalia. Rꝰ fm De. in. iiij. sen. di. xv
Sic q̃ ꝑ talia opa fit solutio emende
debite ꝓ offensa ꝑterita a fit preser
uatio a futura offensa Bene enim me
dicine quedã sunt ut dicit philoso. ij.

Ethicorꝫ. Et q̃dē qñ pena satisfactoria indicat ꝓter emēdā culpe p̃terite sic maiori culpe maior debetur pena. Qñ vo indicat ꝓter cautelam culpe future: sic aliqñ ect minori culpe maior imponit pena. utputa in iuuene fornicāte q̃ in sene. q̃uis ei senex magis peccet: tñ iuuenis indiget fortiori retrahēte. Jdē Tho. ca. di. A Jdē in sum. eo. ti. q. cij. et se. B

¶ Jn q̃bz opibz ꝛsistit satisfactō Rꝛo fm Rap. Jn tribz. s. in orōe ieiunio a elemosina Jn prio ꝛtra supbiā. in se cūdo ꝛ carnis ꝛcupiscētiā. in tercio cōtra auaricia. Vñ Tho bi. xij. Bona ē orō cū ieiunio a elemosina. Et ut ait Pe. ad has reducūt oēs alie satisfactōes. ſſā vigilie. pegrinatōes. discipline. abstinētia. a oīa opa carnē affligētia: reducūt ad ieiunū. Opa āt misericordie corpal ad elemosinā. Opa vo misericordie spūalis ad orōez. A. melꝫ diceret opa spūalia: hec enī reducūt ad orōem fm Pe. et in sū. eo. ti. q. cv. vbi hec oia notā? B Et p ieiunū ordinat tō in scipō. per elemosinā ad primū. p orōez. ad deū Jtē fit satisfactio de bonis exteriorib p elemosinā. de bonis corpis p ieiunū. de bonis aīe p orōez. A Addit Rap. Pōt etiā dici q satisfactio ꝛsistit in duobz. s. in largitōe elemosine a carnis macerātōe. Et tūc fm Glo. eiꝫ sub carnis macerātōe cōprehēdit etiā oratio. ut in dicta. q. cv. B

¶ Qualt elemosinarꝫ largitio sit satisfactoria. Rꝛo fm Tho. in. iiij. di. xv Jllarꝫ elemosinarꝫ largitio ad quaz q̃s alīs tenet nō est ps satisfactōem sed p̃ambulū ad ipsā. Jlle vo elemosine ad q̃s q̃s alīs nō tenet pñt eē satisfactone. cū sint opa bona a penalia qd exigit ad opꝫ satisfactoriū. A Jdē in sū. eo. ti. q. cvj. Bonauē. vo sup ca. di. xv. dicit q ꝫ est verꝫ de rigore iustitie. qr nō videt satisfactoriuz id ad qd q̃s alīs tene: sed credit q dīne miserīcordie benīgtas tāta ē q totū acceptat: a q̃ip mihilo saluat nos B

¶ Vtꝫ flagella q̃bz a dño in hac vita flagellam̄ sint satisfactoria. Rꝛo. fm Tho. in. iiij. d. xv. Si flagella fiāt ali q mō ipsiꝫ patiētis inquātū. s. ea acceptat ad purgatōez pctōꝝ: eis vtēs patiēter: sic vōem satisfactōis accipiunt. Si aūt patiēs eis p impatientiā omino dissentiat: tūc nō efficiūt aliquo ipiꝫ a iō nō hnt vōz satisfactōis sed vindicatōis tñ. A Jdē in sū. eo. ti. q. cx. B

¶ Quid sit magis satisfactoriū. an elemosina vl orō. vl ieiunū. Rꝛo fm Tho. vbi s. Elemosina includit in se orōez a ieiunū duplici rōne. Primo qr elemosina cū cui dat cōstituit debitorē ad orādū a ieiunandū a ad alia bona q̃ pōt facēdū p eo q dedit. Secō qr elemosina ꝓter deū data est q̃si q dā oblatio deo facta Vñ Philo. di. in iiij. Ethicorū. q dona hnt aliqd silē deo sacratū. Oblatio āt ipa deo facta vim orōis hz Jtē in q̃ tū tō exteriora ad corpis ꝛseruatōz ordinat ſtractio exterior bonorꝫ p elemosinam q̃i virtute ꝛtinet ieiunū q macera corpꝫ Silr ē orō virtute ꝛtinet ieiunū qr extōsio intellectꝫ ad deū debilitatē corpis parit Vñ elemosina ꝛpletiꝫ hz vim satisfactōis q̃ orō. a orō q̃ ieiunū. Et iō dr. j. Thimo. iiij. Corpal excitatio ad modicū vtil ē: pietas āt ad oia valet. a ꝓpt ꝫ eīna magl indica ut vnūsal medicina pcti q̃ alia Lu. xj. Date eīnā a oia mūda sūt vobis Dañ. iiij Pctā tua eīnis redime. Et Tho. iiij. Elemosina ab oñi pctō liberat. A Jdē in sū. e. t. q. cxiiij. B

¶ Vtꝫ restitutio sit ps satisfactōnis Rꝛo fm Pe. in. iiij. d. xv. Aliqd pt dici ps satisfactōis duplr Vno omne id qd ad dbitā satisfactōz exigit a sic restitutio ē ps satisfactōis Alio id solū in q ꝛsistit satisfactō: a sic restitu nō ē ps satisfactōis. qr restitu dicit tñ cessatōz ab iuria q ē fūdam̄tū a q̃i p ambulū ad satisfactōem. A Idem in sū. eo. ti. q. cxiiij. B

¶ Vtꝫ vnꝫ p alio possit satisfacē Rꝛo

fm Pe. vbi s. Duplex est effectus satisfactōis Vnꝰ solutio debiti pctōꝝ p̄ cēntiū Alter exāsio cāꝝ pctōꝝ seqn tiū. Et q̄d̄ quo ad hūc secūdū effectū ostat q̄ vnꝰ p alio nō p̄t satisfacē q̄tū vero ad primū distinguendū ē. q̄ si q̄s impotens est p se satisfacere tūc aliꝰ q̄ est ī caritate p̄t p eo satisfacere sicut ē ostitū. ut s. Cōfessi. j. Ꝑ vj Si vero est potēs. tūc oportet q̄ ipsemet satisfaciat p seipso. Pōt tn̄ iuuari p alīū Et addit hic Tho. q̄ etiā si sit potēs: aliꝰ posset p eo satisfacere: sed nō ē pmittēdū. ut aliq̄s p alio satisfaciat nisi defectꝰ aliq̄s appareat ī penitēte vl corpalis p quē impotēs fit ad sustinendū vl spūalis p quē nō fit p̄mptꝰ ad portādū pnam. A. Et ꝗ casu ei pna nō videt p̄esse nisi animū patū habuerit ad faciēdū q̄d sibi a sacdote in pna iuste fuerit iniūctū q̄ ad ꝗ obligat ex de pe. a re. Dis. Sā pfecta pna cogit pctōrē omnia libenter suffere. de pe. di. j. pfecta Ideo clarior videt sna Pe. q̄ etiā pmi² simul cū dicto tho. in sū. co. ti. q. cxxix. Sa; nēce est q̄ ꝗ recognoscat pctm̄ suū saltē p aliquē actū satisfactōis exterioris alꝰ ñ videt in veritate dolere Vna Io. xcl. ij. dicit dns. Cōuertimini ad me ī toto corde vō a ieiunio a fletu a plāctu. tēt. Ad ꝗ etiā facit de pe. di. j. nō sufficit. Vna Richar. sup. iiij. sen. di. xv. dicit q̄ in lege omuni fm oēs nū q̄ dimittit actuale pctm̄ mōrle sine aliq̄ satisfactōe q̄ semp ad ꝗ req̄rit actꝰ penitēdi. in q̄ principalior ps satisfactōis ostitit. a q̄ de lege cōmuni p mōrh actuali cū satisfactōe meriti xpi req̄rit aliq satisfactio penitentis nō ꝓpter impfectōes meriti xpi. ꝗ q̄ deꝰ vult ꝓpter sui honorēa nostꝝ bonū ut p hīs q̄ volūtate ꝓpria omittimꝰ vl omittimꝰ volūtate ꝓpria satisfactōs aliquā faciamꝰ Ite Scotꝰ sup xv. di. iiij. sen. idē sentit subdēs. Si arguis. Cōtritio p̄t delere qd̄ cunq̄ pcē; igit p nullo correspōdet alia satisfactio ꝓpria. Sō seq̄t q̄ cōtritio includat aliquā satisfactōes saltē in voto. a licet q̄nq̄ fit intēsa ita q̄ sufficiat satisfaciat p tota pena: p̄ceptū tn̄ de pena infligēda nō est irrōnabile. q̄ cōtritō nō ē nisi satisfactō pticlart Pre cepta vero gnalia dant ꝓpter remedia gnalia. a fm illas cōditōes q̄ inuenīt in homīb; ut in pluribus.

¶ Vtꝝ satisfactio possit fieri p opa ex caritate facta. Ro fm Tho. a Pe. vbi s. Sō. Sā satisfactio est amotio offense a restitutio amicide Hoc āt nō p̄t fieri sine gratia a caritate Vñ. j. co rin. xiij. Si distribuero ī cibos paupū oēs facultates tēt. caritatē āt nō habuero nihil m̄ p̄dest Talia em̄ opa ñ fiūt accepta deo: a licet hō nō hēat certitudinē q̄ sit in caritate. a p oseqns certꝰ ē ñ possit de satisfactōe. ꝓt qd̄ dr Eccli. v. de ꝓpiciatu pctōꝝ Soli esse sū metu. tn̄ sufficit ēritudo pbabil cōiectare. A. Sā gloria nrā hec ē testimiū conscie nostre. ij. Corin. j. Et idē; qd̄ hic notat in sū. co. tit. q. cxxx. Et addit Pe. q̄ satisfactio ē nō p̄t fieri p opa ī caritate inchoata. ꝗ ñ pfecta q̄ nō pōt ē aliq̄d opꝰ meritoriū sine intētōne bona. Hic aūt bona intētio nō ostinuat. nec fm actū nec fm habitū Ite q̄ illd qd̄ fit ī pctō opꝰ mortuū est. ut in sū. co. t. q. cxxxj. B

¶ Vtꝝ satisfactōes iniūctā ꝗ in pcō mortali expletā necesse sit iterare Ro fm Tho. vbi s. Aliqne satisfactōnes fiūt ex q̄bz manet aliq̄s effectꝰ in satisfacētibz etiā postq̄ actꝰ satisfactōis trāsiit. sicut ex ieiunio manet corpis debilitatio a ex elemosinis largitē ꝗ stātie diminutio a sic de sīlibz. Et tales satisfactiones in peccatis facte nō oportet q̄ iterent. q̄ ad illud quod de eis manet p penitentiā sequentē; accepte sunt. Satisfactōes aūt que nō relinquūt aliquem effectū in satisfaciente postq̄ actus transiit: oportet q̄ iterent. sicut de orationea similibus Actus aūt interior. A. v. dolor de peccatis. B. qui totaliter transiit nullo modo viuificat. sed oportet q̄ iteretur

Idem Al. Addit aūt Wil. q̃ talis te
ne² ad suscipiēdā postea pnā; siue sa
tisfactō;. ñ tñ est a īponēda pnā tā
ta q̃nta si nulla fuisset imposita. qr
p̃sumēdū est q̃ ꝓpter illa iniuncta q̃
fecit lic; ex̃ caritatē: dñs maiorē ꝛtri
tōe; ci dederit. A Iste Wil. videt senti
re q̃ pnā in pctō mortali facta: sit in
different iterāda: sed q̃ ꝓpt ratō; ab
eo dictā possit diminui. Dec. eck videt
sentire q̃ siūt sit iterāda. ut in sū. co
ti. q. cxxxij. vbi ꝑm cū. dr. q̃ satisfac
tio in pctō mōrli facta p seq̃ntē pnā;
nō incipit valere. qr talia opa a cari
tate nō sūt illicita nec impata. a idō
ab ea nō viuificāt. Idē Richar. xv.
di. iiij. sen. q̃ etiā nō videt approbare
q̃ ad ꝗ dzam q̃litatis rex ꝗ q̃bz fit sa
tisfactio dicēs q̃ cū de⁹ bonox operū
nrōx nō egeat: opa ꝗis nō acceptat
tā quā remuneratōe dignaut satisfa
ctoria: ñ acceptet opātē. Vna Geñ.
iiij. pr19 dr. Respexit dñs ad abel. po
stea sbiūgit. a ad munera ei⁹ demrān
do acceptōe; munex ex acceptōe pso
ne: a reprobatō; ex e⁹ rprobatōe. ut
ec̄ dicit Aug. in li. de pnā. a de pe. di.
v. ꝛsidere ibi. Semp offerat deo men
tē. ttt. Ad ꝗ etiā. j. Corx. xiij. ibi Et si
distribuero in cibos paupex oēs fa
cultates meas ttt Scot⁹ vo sup ea. d.
dicit q̃ ista pnā videt nimis dura cō
tra pctōres a occasio maioris obstia
tōis. Si em̄ iste hodie vere penitēs et
humilit recipiēs satisfactō;. puta ie
iuniū triū diex cras recidiuet in mōr
le. a de illo non penitēs: sedō die ieiu
nat qr sibi impositū est. si dicat q̃s q̃
ieiuniū istud secūde die nō est atiq̃ sa
tisfactō exterior: magna occasio est
inducēdi istū iā lapsū ut sēda die nō
ieiunet a p ꝛseq̃ns ad nouū pcē; mōr
le. qr trās grediēdo pnām illā a sacdo
te receptā videt peccare mortalit cum
sit tñsgressio p̃cepti ecclē a vicarij dei
in isto actu. Ex ꝗ possꝫ formari talis
vō. Si p⁹ lapsū a añ pnām nouā nō
exeq̃t satisfactō; pristinā sibi imposi
tā peccat mōrlit nouo pctō Igit si exe
q̃t bñfacit. qr facit actū obedientie.
Sed ꝗ nō facit ñ inquātū illud ē sibi
impositū ut ꝑs satisfactōis Ergo. di
co igi² sine p̃iudicō q̃ q̃ semel vere pe
nitens recipit pnā; vt satisfactōe; cō
dignā sibi impositā ab eccā claue nō
errāte: q̃ntūcūq̃ postea recidiuet: nū
quā tenebi² nisi ad illā vnicā satisfa
ctō; implendā. et si eā impleat in ca
ritate meli⁹ est qr nō tñ soluit penā
ꝗ etiā meret grām. Sed si impleat eā
voluntarie ex̃ caritatē soluit penā: ꝗ ñ
meret grām. Si āt ipsa ab eo ex̃ cari
tatē exigat: soluit q̃dē pena: lic; ipse
ñ soluat. a ī prio q̃dē ē satisfactō sim
plit. qr recōciliās a placās In sedō āt
est satisfactio. qr voluntaria redditio
sed nō simplit. qr nec recōciliās nec pla
cans. In tcio āt est satisfactio vltra
quā nō exigit vlterior pena. Ex sedō
seq̃t q̃ si magna ptē satisfactōis im
posite q̃s fecit ex̃ caritatē nō est itera
to imponēda pnā seu satisfactio ꝓ p̄
mo pctō. de q̃ pnam expleuit in pctō
mōrli a p⁹ itex penitet. qr ꝗ peccato
satisfecit: licet extra caritatē sed tñ
de nouis pcēis q̃ fuerūt cā. qr illa sa
tisfactio fuit mortua. Et si arguas.
fuit mortua. ergo nō satisfactio. Nō
seq̃t nisi q̃ non est recōcilians a pla
cans in amicitiā. Et si arguas. Igit
nō satisfactio. ñ seq². qr sufficit deo q̃
aliq̃s voluntarie soluit penā debitam
ad punitō; pcēi omissi: lic; nō recōci
liet in amicitia. qꝗ p; in actibz hūa
nis Si em̄ alicui offense in regē corre
spōdeat p̄cise ꝑm legē abscisio man⁹
si isti etiā multo abscindat man⁹ sa
tis patit a regi satisfit sufficēter. qr
ꝑm iustitiā nō ab eo exigere vult vl
teriorē penā a tñ nō recipit eū in grā;
a in amicitiā. Multo igit magis possꝫ
sufficere ꝓ punitōne culpe. si aliq̃s de
bitam sibi infligeret penam: lic; nō
ad grām vt amicitiam iudicis offen
si. Ex tercio membro posset dici q̃ ta
lis si ꝓpter nouum pctm̄ in qꝗ recidi
uauit damnet anteqū totam penitē
tiā cōpleuisset punet in inferno tē.

poralitēr pena correspondēte illi que
nō fuit hic soluta a p̄ aliq̄d tp̄s non
puniet aliq̄ pena p illis pcātis p q̄b
fuit pna illa imposita-sic a d venali
q̄ moriēs in pctō venali sit cū mor-
tali nō puniet et nat p venali-ut di
cet infra. Et eodē mō in posito. Exq̄
em̄ fm plenā iustiā punitiuā semp
est imposita pena tpalis isti p pctō
de q̄ vere penituit: nūq̄ isti p isto pec
cato dēt nisi pena tpal. a illa soluta
nulla alia. Hec Scotus. Ad concordia
oim p̄t dici q̄ aut satisfaciēdū est p̄
imo aut tempo-prio casu in q̄cūq̄ statu
fuerit facta sufficit Nō em̄ interest p
rimi. cui meriti fuerit satisfaciens.
Propterea a tō fides nō patet ut bis
ab eodē idē debitū exigat. ff. de re. iu-
dicata fides. Sēdō casu dicēdū q̄ satis-
factō pnalis respcū q̄ntitatis posita
est in arbitrio sacēdotis-ut s. pna. ij.
C. ij. Vñ p̄ aliq̄lem pnam fine q̄ re-
gularit omino fieri nō p̄t-ut s. C. ix.
cū additō: a volūtate ofessoris depē-
det vtq̄ satisfactio ex caritatē facta de
beat iterari vel nō. et si de ei volūtate
ostat: stam illi q̄ si nō ostat recurri
m̄ ad cōiecturas. Vñ si iniūcta pna
nō retinēt p̄se aliquē effectū-sic est
oratio: nō p̄sumit imposita ad satis-
factōem pene. ꝗ ad impetratōē: reco
ciliatōis seu gratie remissiue q̄ hīi ñ
p̄t nisi p opa facta in caritate. Ido
hmōi penitētia debz tanq̄ inualida
q̄ ad hoc iterari. Sicut videt iterāda qñ
pctm̄ annullat effectū iniūcte penitē
tie-sicut a visitaē loca indulgētie ad
q̄ inutile accedit q̄ est ex caritatē Jō
illuc accedē videt talē iniūctū ut non
sit inutile: ꝗ ex eo seq̄ effect nisi osta
ret sacēdotē illud iniūxisse potiū ad pe
nā pegrinatōis q̄ indulgētie acq̄si-
tōē. Si ꝯo iniūcta penitētia retinēt
p̄se aliquē effectū rei seu corpis di-
minutinū p̄sumit iniūcta ad satisfa
ctōem pene q̄ p̄t etiā ex caritatē fici
ut dicit Scotus. Jō nō est necesse itera
ri ꝗ eūdē a Tho. nisi penitētia hmōi
ēt valde pua respcū psone penitētis
a pctōr ab ea cōmissor. Nā tā pua
penitētia nō videt iniūcta ad satisfa
ctōem pene. ꝗ ad impetratōē gratie
remissiue q̄ ex caritatē hīi nō potest
Propterea illā necesse est iterari fm
Richar. Et sic doctores cōcordāt. Et
ex hijs p̄t colligi q̄ ad vitādū dictas
ambiguitates debet prudēs sacerdos
penitēti aliquā iniūgere satisfactōē
quā stati exeq̄t verisimilit in statu g̃
tie. a exinde q̄ ad reliquā satisfactōē
quā successiue agere d̄z. a ei declaraē
vtq̄ dēat illā iteraē si ex caritatē ege
rit. a tic in aliq̄ casu satisfactio itera
ri dēat si ex caritatē fiat ut p̄tactū est
tñ ꝗ a q̄d cūq̄ alio bonū etiā ex cari
tatē factū d̄z a vtile est ad multa. de
pe. di. v. falsas a nōt richar. iiij. sen.
di. xv. D Et nō q̄ nō est in pctō mōr
li q̄ est otrit ut s. Cōtritio C. penul.
Multa que ptinēt ad satisfactōē vi-
de s. Elemosina. Itē iciumū Itē orō
Itē penitētia. ij.

Scādalum q̄d sit. Ex fm Tho.
ij. ij. q. xliij. Sic Jheronim̄ di
cit super id Math. xv. Scis q̄
pharisei audito vbo ꝗ scādalisati sū
q̄d grei scādalū dicūt nos offensiōē
vel iniuriā vel impactōē pedis possu
m̄ dicē Cōtigit ei qñq̄ q̄ aliq̄s obex
ponit alicui in via corpali cui impin-
gēs disponit ad ruinā. a tal obex d̄z
scādalū. Et sicut in processu vie spūalis
otigit aliquē disponi ad ruinā spūa
lem p dictū vel factū alteri m̄ q̄tuz. s.
aliq̄s sua admonitōe vel inductōe ā
exēplo trahit alter ad peccādū a hoc
p̄rie d̄z scādalū. Nihil āt fm p̄ria
rōē disponit ad spūalē ruinā nisi q̄d
h̄z aliquē defectū rectitudīs. q̄ id q̄d
est pfecte rectū magis munit hoīē ā
casū q̄ ad ruinā inducat. a iō ouemi
ent d̄z q̄ scādalū est dcū: vel factū mi
n̄ rectū p̄bēs alteri occasiōē ruine.
Et ꝗ diffinitio sumit ex glo. Math.
xviij. A Eādē diffinitōē ponit Pyco
de ly. sup Dē. xlix. D Scādalū tñ ali
q̄n sumit large p q̄libz impedimēto
Math. xvj. Scādalo m̄ es.

Vtꝝ scādalū sit pctm̄-Rꝯ fꝫ Tho-vbi ś-Duplex est scādalū-s-passiuū in eo q̄ scādalisat-a istꝰ ſp est pctm̄ Nō ei scādalisat nisi mq̄tū aliq̄liter ruit ſpūali ruina q̄ est pctm̄-Aliud est scādalū actiuū-s- qꝰ est in eo qui scādalisat-a hoc est etiā ſp pcēm -qꝛ vl op9 qꝰ facit pcēm est-vl etiāsi nō est pcēm:saltē hꝫ pcēi siue mali ſpēm iō dimittēdū est ꝓpter proximi caritatē ex q̄ vnusq̄sq; conat salutiproximi pui dere Et sic q̄ ñ dimittit ꝛtra caritatē; agit-A Vña-j-thessa-vl-ꝰ-Ab omni specie mali abstinete vos-Et facit ex ꝰvi-a ho-de-cū ab omni-B Sed tñ scā dalū patiētis ꝑt eē sine pctō agētis-utputa cū aliq̄s scādalizat de hijs q̄ aliq̄s bñ facit a q̄ ſpēm mali nō hñt-A-qꝛ hoc casu nō est scādalū actiuū ſ passiuū-s-qꝛ nō ꝓcedit ex facto agē tis-sed ex passione a culpa patiētis-De quo Math-xv- ēca scādalizatos phaiseos ꝰ Simite illos qꝛ cōa st̄ ꝛ̄ Et nō solū a pctō vl a specie pcēi ab stinēdū est ad remouēdū scādalum sed q̄ñ; etiā a licitis ut pꝫ in seq̄ntibꝫ B Ite scādalū agētis ꝑt eē sine pcēo patiētis ut cū q̄s inducit aliū verbo l facto ad pcēm-Iste q̄dē q̄ꝯtum est de se scādalisat-sed si aliꝯ nō ꝛsentit im mumis est a pcēo-

Vtꝝ scādalū sit ſpāle pcēm-Rꝯ fꝫ Tho-ij-ij-q-xliij-Scādalū passiuū-s-in eo q̄ scādalisat nō ꝑt eē ſpāle pcē; qꝛ ex dicto vl facto alterius aliquē ru ere cōtigit ꝓm qꝰ cunq; genꝯ pcēi nec ipsa suptio occasionis dat ſpālē nōē; pcēi-Scādalū ꝛo actiuū-s- in eo q̄ scā dalizat :pōt sumi duplr-s-p se a p ac ꝯdēs-Per accidēs q̄dē q̄ñ est ꝑter in tentō; agētis utputa q̄ñ aliq̄s facto suo- vl verbo inordinato nō intēdit alteri dare occasiōem ruine- ſ solū sa tisfacere sue voluntati- a sic scādalū ñ est speciale pcēm-qꝛ qꝰ est p accidēs nō cōstituit ſpēm ſ est circūstātia ag grauās-s-q̄ in publico fit-Per se ꝛo est scādalū actiꝯ-q̄ñ aliq̄s inordina to suo dicto vl facto intēdit aliū trahe re ad pcēm a sic ex intētōe ſpāl finis sortit nōē; ſpāl pcēi-Finis ei dat ſpē; in moralibꝫ-A Idē in sū-li-iij-ti-xxx-q-iij-et-ſ-p cedēs hēt-eo-ti-q-ij-B

Vtꝝ scādalū sit pctm̄ mōrle-Rꝯ-fm Tho-vbi ś-Scādalū passiꝯ ꝑt eē veniale q̄si hñs impactōē; tm̄-puta cū aliq̄s ex inordīato dō vl facto al terius ꝛmouet motu pcēi venial Q̄ñq; ꝛo est pcēm mōrle q̄si hñs cū impac tōē ruinā-puta cū aliq̄s ex inordīato dō vl facto alterius ꝓcedit ad pctm̄ mōrle-Scādalū āt actiꝯ fit per acci dēs-ꝑt eē q̄ñ; veniale-puta cū aliq̄s vl actū pcēi venial cōmittit vl actū q̄ nō est ꝓm se pcēm ſ hꝫ aliquā ſpēm mali cū aliq̄ leui indiscretōē- Q̄ñq; ꝛo est pctm̄ mōrle siue qꝛ ꝛmittit ac tū pcēi mōrl-siue qꝛ ꝛtēnit salutē ꝓxi mi- ut ꝓ ea ꝛsuanda nō ꝑtermittat facere qꝰ sibi libuerit- Si ꝛo sit ꝓ se puta cū intēdit inducere aliū ad pec cādū-si q̄dē intēdit inducere ad pecc candū mortalr est pcēm mortale-a sitr si intēdat inducere ad peccādum venialr ꝓ actum pcēi mortalis-Si ve ro intendat inducere ad peccatum ve niale ꝓ actum peccati veniali est pec catum veniale-A-Idem in sum-eo-ti-q-ij-B-

Vtꝝ bona ſpūalia sint ꝓpter scan dalū dimittenda-Rꝯ fm Tho-vbi ś-Quedā bona ſpūalia sunt de necessi tate salutis que ꝑtermitti nō pñt si ne peccato mortali-Manifestū ē aūt q̄ nullus debet peccare mortaliter-ut alterius pctm̄ impediat-qꝛ q̄libꝫ plus tenet sibi q̄ alterius a ideo ea que sunt de necessitate salutis ꝑtermitti nō debent ꝓpter scādalum vitandum In alijs āt ſpūalibus bonis q̄ non sunt de necessitate salutis videtur di stinguendū-qꝛ scandalum qꝰ ex eis aliqñ ꝛrit-q̄ñq; ex malicia ꝓcedit-cū sc; aliqui volunt hmōi bona ſpūalia impedire:scandalum ꝛcitando-a hoc est scandalū phariseoꝝ qui de doct na xpi scandalizabātur qꝰ esse cōtē nendū xps docet Math-xv- Q̄ñ vero

scandalum pœdit ex infirmitate vel ignorãtia a hmõi scãdalũ est pusillorũ ppter: qꝫ spũalia opa sunt occultãda: vl interdũ etiã differenda vbi periculũ nõ imminet q̃uscꝫ reddita võne hmõi scandalũ cesset. Si ãt pꝰ reddita võem duxerit: iã videt q̃ q̃ inde scandalũ sumit nõ ex ignorãtia sed potiꝰ ex malicia pœdat a sic ppter ipsũ nõ fuit spũalia bona dimittẽda. A. Con. Pe. ut in sũ. co. ti. q. v. B

Vtꝫ punitio pctõꝫ fit ppt scãdalũ dimittẽda. Rꝰ fm Tho. ij. ij. q. xliij. Penaꝫ inflictio intantũ hꝫ võ iustie inq̃tũ p eas pctã cohibẽt. Si ãt per inflictõem penaꝫ manifestũ fit plura maiora pctã seq: tũc penaꝫ iflictio ñ continebit sub iustitia. a in ꝫ casu a pctõꝫ punitõe cessandũ est. ut dicit Aug. A. Hoc dictũ habet di. l. ut cõstituerẽt. B

Vtꝫ a sacra doctrina ppt scandalũ cessandũ sit Rꝰ fm Tho. vbi ꝫ. Circa doctrinã duo sũt cõsiderãda. s. veritas q̃ docet. a ipse actꝰ docẽdi. q̃ꝫ pꝰ est de ncitate salutis. ut sc; ctrariũ veritati nõ doceat: ꝫ veritatẽ fm cõgruentiã tpis a psonaꝫ ponat ille cui incũbit docẽdi officiũ. Et iõ ppt nullũ scãdalũ qꝫ seq vitat: hꝫ homo pretermissa veritate falsitatẽ dicere. A. Facit. xxij. q. ij. ne q̃s cũ duobꝰ. c. se. a. ex de vsuris sup eo. B Sed ipse actꝰ docẽdi int elemosinas spũales cputat. De q̃bꝫ in se. Ꝗ. 81. A. s. vtꝫ ppt scãdalum sint dimittẽde. A doctrina ãt q̃s etiã si habeat ex officio excusat. qñ ppt indispositõem audiẽtiũ inutil cẽt. Dicit ei Eccli. xxxij. vbi nõ est audit ñ effundas sermonẽ. Ad ꝫ etiã. xj. q. iij. qñ et notat in dicta. q. v. B

Vtꝫ impletio cilioꝫ. largitio elemosinaꝫ: a hmõi opa misericordie: sint ptermittẽda ppter scãdalũ. Rꝰ. fm Tho. vbi ꝫ. Qñ talia non sũt de ncitate salutis licꝫ ppt scãdalũ nõ sint simpliter dimittẽda sũt tñ int dũ occultãda a differẽda ppt scãdalũ pusillorũ q̃uscꝫ reddita võe scãdalũ cesset. A. Nõ tñ dꝫ q̃s facit cẽ ad cœtẽdũ q̃ alij scãdalisent de bono ope. nec facile ppt metũ scãdali dꝫ a bono cessare cũ deat psumẽ de alijs potiꝰ q̃ sint boni q̃ mali. Durãte tñ cscia q̃ alij scãdalisent ex illo bono: non dꝫ facere ꝫ cscietiã fm glo. ray. a in dicta. q. v. B. Qñ ãt csilioꝫ obstinatio a impletio opeꝫ mie sũt ꝫ ncitate salutis. ut pꝫ in hijs q̃ iã nocent csilia a in hijs q̃bꝫ ex debito imminet defectibꝫ aliorũ subuenire. vl in tpalibꝫ: puta pascẽdo esurientẽ. vl in spũalibꝫ: puta docẽdo ignorãtẽ a hoc siue fiãt hmõi debita ppt iniũctũ officiũ. ut; in platis siue ppter ncitatẽ indigẽtis. tũc cadẽ võ est de hmõi sicẽ de alijs q̃ sũt de ncitate salutis. De q̃bꝫ dictũ est. ꝫ. Ꝗ. v. A. Idem in dicta. q. v. B

Vtꝫ correctio fraterna sit ppter scandalũ dimittẽda. Rꝰ fm Tho. ij. ij. q. xliij. Correctio fraterna ordinat ad emẽdatõem fratris. a ideo intantũ cõputanda est int spũalia bona: inq̃tũ hoc cseq pt. qꝫ nõ cingit si ex correctõe frater scandalisetur a iõ si ppter scandalum correctio dimittat nõ dimittit speciale bonũ. A De hoc latiꝰ ꝫ. Correctio. ij. p totũ. B

Vtruꝫ peccatũ veniale sit cmittendum ppter vitandum scandalũ. Rꝰ. fm Tho. vbi ꝫ. Peccatũ veniale ppter vitandum scandalum nũq̃ est faciendum. Si em faciendũ est iam nõ esset peccatũ. Nam et contingit aliquid ppter aliquam circũstantiã nõ esse peccatũ: qꝫ illa circũstãtia sublata esset peccatũ veniale. sicut verbum ociosum est peccatũ veniale qñ absq̃ vtilitate dicit. Si aũt ex causa võnabili pferãt: non est ociosum. neq̃ peccatum simpliter. A. Dic clarius q̃ nullus pctm etiã veniale faciẽdũ est ppter vitandum scãdalum Sed bene cingit interdũ q̃ aliq̃d qꝫ esset ꝫ se pctm si fiat ppter vitandũ scandalũ nullum est pctm. ut est in exemplo ppositoꝫ patet p cũtẽ Tho. cui cor pe. a ray. ut in dicta. q. v. B

¶ Vtꝝ tpalia sint ꝓpter scandalū dimittenda. Rꝰ fm Tho. vbi s. Distinguēdū est qꝛ si tpalia sint nobis ad ꝯseruādū ꝯmissa: sicut bona ecclie cōmittūt p̄latis a bona cōia reipublice ꝯmittūt rectoribꝫ taliū ꝯsuetio sic a depositoꝝ īminet hijs q̄bꝫ ꝯmissa sūt ex nēcitate. a iō nō sūt ꝓpt scādalū dimittēda. sic nec alia q̄ sūt de nēcitate salutis. Vñ a btūs Tho. cātuariēs repetijt res ecclie cū scādalo regis. Si ꝯro tpalia sūt talia q̄rū nos sum⁹ dm̄i dimittere ea tribuēdo si penes nos hēam⁹ nō repetēdo si ap̄s alios sint ꝓpt scandalū q̄ñq; debem⁹ q̄ñq; nō. Si em̄ ex hoc scādalū ozia² ꝓpter ignorātiā vel ꝓpter infirmitatē aliorū: q̄s dixim⁹ cē scādalū pusillorꝝ tunc vel totaliter dimittēda sūt tpalia vel ab scādalū sedandū. s. p aliquā admonitōem. A. Vñ Aug. li de sermone dm̄i in mōte dicit. Dandū est q̄s nec tibi nec alteri noceat q̄ꝝ tū ab hoīe cēdi pōt. et cū negaueris q̄s petit indicāda ē ei iustitia. melius ei aliq̄d dabis cū iuste petētē cōtrexeris ut in sū. co. ti. q. vj. vbi hec oīa notā². B. Si ꝯro scādalū oriat ex malicia q̄s est scādalū pharisee ꝯro tūc ꝓpter eos q̄ sic scādalū ꝯcitāt nō sūt tēpalia dimittēda. qꝛ ꝑ ec noceret bono cōi eo q̄ darent malis occasio rapiēdi. a nocerēt ipsis rapiētib⁹ qꝛ retinēdo aliena in pctō remanerēt. A. Hoc verꝝ ñ in aliq̄ casu spāli caritas ab̄s suaderet. s. ꝓpter bonū; pacis ut pōt colligi ex dictis s. Bellū. j. ff. x. nisi extrema nēcitas īmineret. Vñ ut a notat in dicta. q. vj. glo. ray. dicit si stat⁹ me⁹ vel familie mee nō est in tuto si carcā re mea puta qꝛ pauper sū a indigeo a ero in periculo incidēdi in impacētiā aut murmuratōꝝ ꝯ dēū: ñ teneor rē meā dare aut a repetitōne cessare cū debeā plus me diligēa meos q̄ꝝ exīcū. Propt̄ ꝑ em̄ excusat q̄ indigēs ab alio acēpit ad vsurā. Si āt in tuto sit stat⁹ me⁹ a familie mee credo q̄ debeā dare rē petitā ꝓpt hmōi scandalū vitādū si credo cū re illa bñ vsuꝝ ab̄ ñ. qꝛ eēt dare gladiū ī mānu furiosi.

¶ Vtꝝ ꝯtꝫ sit dimittēd⁹ ꝓpt scādalū. Rꝰ fm Tho. vbi s. Cib⁹ nō est totaliter dimittēd⁹ ꝓpter scandalū. qꝛ sumē ꝯtꝫ bū est s̄ nēcitate salutis. ꝯtꝫ tal ꝯtꝫ bñ est ꝓpter scādalū dimittēd⁹. fm illud j. Corin. viij. Si nō māducabo carnē in eternū ne scādalizē. A. Fac ad p̄dcā q̄s dictū ē in. ff. pcē. ī addi⁰ B.

¶ Vtꝝ debeam⁹ ꝓpter scādalū vitare iudiciū. Rꝰ fm Tho. ij. ij. q. xliij. Sic s̄ Math. v. volēti tecū in iudicio ꝯtēdere tunicā tuā tollē dimitte ei a pallium. Q̄s ut dicit Aug. īteligēdū ē fm p̄ patōes aī. ut. s. hō fit pat⁹ pu⁹ pati in iuriā vel fraudē. q̄ꝝ iudicāū subire si ꝑ expediat. Q̄ñq; tñ ñ expedit. ut ī. ff. xj. dictū ē. Et sic ē intelligēdū i ꝯapo sto. j. Cor. vj. Jā q̄dē oīo delictū est in vobis q̄ iudicia habetis inter vos. Quare nō magis iniuriā accipitis. Quare nō magis fraudē patimini.

¶ Vtꝝ ꝓpter scādalū dimittēda sint ista tpalia hō q̄ sunt debita p spūali b⁹. Rꝰ fm Tho. vbi s. Distīguēdū ē. qꝛ aut tale scādalū p̄cedit ex ignorātia siue īfirmitate aliorꝝ. a ex malicia. Et si q̄dē ex ignorātia. tūc pñt nō accipi. vel differri ut s. ff. x. dictuꝫ est q̄ incipit vtꝝ tpalia. Vñ apl̄s seminās spūalia: tēpalia stipēdia nō accepit ne offendiculū daēt euāgelio xpi. ut pz. j. Cor. ix. Vitabat em̄ scādalū q̄s p̄cedebat ex ignorātia gētiliū q̄ hoc nō ꝯsueuerāt. Et iō ad tp̄s abstinēs erat ut p⁹instruerēt ꝑ ē debitū. Et ex sīlī cā ecclia abstinet a dānis exigendis in ēris in quibꝫ nō est ꝯsuetū dēmas solui. Si vero scandalum p̄ocedat ex malicia. agendū est ut ī dicto. ff. x. supra 8z.

¶ Dono q̄ aliquis habet bonā conscientiā apud dēuꝫ multi tamen de eo scādalisant hominesvtruꝫ sufficiat. Rꝰ fm Ray. Posset videri q̄ sic. ij. Corin. j. Gloria nostra hec est testimū conscientie nostre. Item. xj. q. iij senti. Dicas tamē q̄ quantum in se est quilibet debꝫ niti satisfacere alijs

intentōem suā ofendendo a cām a spē; mali remouēdo. Nobis em̄ nēcaria ē vita nrā: alijs fama. xj. q. iij. nō sunt Si āt ipsi nolūt reape satisfactō; pati sp reprehendere a nō imitari: dolere d; q illū peccāta suffiat. xj. q. iij. Inf̄ ba. A Et ibi p; q.p nobis de tahb9 dēm9 gaudē. Diat em̄ ibi q si in oscientia nrā nō inueniat malū qd de nobis hoies loquūt in magnā dēm9 leticiā pfilire. Et idē qd hic notat ī sūco. ti. q. vij. B Et hoc idē habes s. Fama. C. primo

Scientia et studiū clericorū q clericī d; hīe sciētiā sacre scripture a ahay lrāy a negociorū ut s. Ordinād9. C. iiij. Et sacrā qdem scripturā dnt scire clerici ad sbditorū aias informādas. xxxvj. d. c. ij. C. Ecce. a ca. si qs vult. Seculares vo sciētias dnt scire ad eruditōē; ut possint discerne vry a falso. a p eas hīe aditū ad scientiā pietatis: nō āt ad voluptatē a delectatōē; xxxvij. di. C. Cuz ergo. Propter hoc statutū est ut in ē tis ecclesiis habeat doctor: a theologie: a artiū liberaliū. ut s. Magister j. C. j. Et intelligas de artib; liberalib; s. Grāmatica principalt. a eē Dyaletica. a Rethorica. q: ille spālt eruditū hoies ad scientiā pietatis. Secī de arismetrica. musica. a astrologia q: ille licz in se otineāt veritatē nō tñ ducūt ad pietatē. disting. xxxvij. Si qs. A Ibi nihil d; de rethorica. B. Et tā scientias nūc dictas: q̄ etiā poeticas pnt aliq qnq; nō solū licite ḡ ecī meritorie studere ut. s. errores gētiliū legēdo detestēt. a vtiha q in eis inueniūt ad adiutoriū sacre eruditōnis ouertāt. xxxvij. di. turbat. a c. si qd veri. Nā a si quis aduersus mathematicos velit scribere impitus mathesēos risui patebit. xxxvij. di. q de mensa. Paulus q; aplus aliq philosophorū a poetarū suis scriptis indidit ut in dicto. c. turbat. Vñ. j. Cor. xv. Menandari philosophi sentētiā ponit dicens Corrumpūt bonos mores colloquia mala. Et ad Titum. j. Epimenidis poete versiculū inducit Cretensis semp mandaces. male bestie vētres pigri. Et otra atheniēses disputans. Arati poete testimonio vtitur dicens de deo. Ipsi9 em̄ a gen9 sumus. Actuū. xvij. Iherominus etiā vsus est versib; Virgilij. de oscera. d. v. nū q̄. a autoritate Galieni a ypocratis de oscera. di. v. ne tales Itē Aug. versib; Lucani. xxvj. q. v. nec mirū. circa principium A. Hec vera nisi ex studio hay sñay pretermittāt vtilioza. q: ñ mediocrit errat q̄ min9 bonū pfert maiori bono. Et idē qd hic nōt in sūli. iij. ti. v. q. j. fm ray. a Vl. B Debz etiā clerici9 siue platus hīe scientiam negociorū tpaliū. ut hic. J. iiij. C.

Vtrū clerici possint audire leges ā phificāt°. Pnt. verū tñ nō cā cupiditatis. vel voluptatis. ar. xxxvij. d. c. j. et. c. legitim9. j. a. ij. a. c. idō. ñ sint de illis de q̄bus dictū est s. Excōica° j. C. ij. ver. vj. et. C. iij. ver. xxiiij A Itē in dicta. q. j. B

Qñtā sciētiā d; hīe psona eccāstica. ḡ° Quilib; plat9 deb; hīe sciētiā liberature. a si nō eminētē saltē cōpetentē Aliter pt remoueri. ex de eta. a qua. q̄uis. a ex de venū. ñ ex de eleccū nobis olim. Scientia āt cōpetens vocat que nēcaria est ad executōem cuiuscūq; ordinis. sicut sacerdos inq̄tum deputat9 est ad celebrādū dinū officiū tene' scire tantū de grāmatica q sciat verba cōgrue ferre a accentuare. a q intelligat saltē ad lrā; ea que legit. Inquātū vo est minister sacramētorū tenet scire que sit debita materia cuiuslibet sacri a modū rite dispēsandi ea. Inq̄tū vo est doctor tenet scire saltē rudiñta a articulos fidei p dilectōem opantis. A. v. fidem a opa fidei. q: fides si nō hēat opa mortua est in semetipa. Jaco. ij. Et sic tenet scire ptinēta ad salutē. s. q̄ d; agere. a q̄b; debem9 cauere. a quō a peccatis debem9 resurgere. B. inquātū vero est iudex cōscientie tenetur scire

distinguere inter lepra et nō lepram
pctōr Cō. Tho. i. iij. di. xviij. ad dēs
q ad epōs ptinet scire etiā ea q difficultatē in lege dei faciūt l' facere pnt.
A. Idē notat in sū. co. ti. q. ij. fm vl.
Rap. De Al. a Tho. vbi etiā pt colligi q id qd dr de sacdote habz locū ecl' in alijs clerici ut debeāt scire ptinēcia ad officiū suū a sic saltē scire grāmaticā ecl'. ut dictū est in q̄tū ad eos ptinet fm grad9 eorr. De scietia āt cōfessoris dictū est s. Cōfessor. ij. q. iij. in additōe. Sed a sclares tenēt scire ad eorr salutē ptinentia a hīc opetētē noticiā misteriorum salutis a articulorr fidei a sacrorr ecclē. ut s. Fides a eorr q eis amectūt sc; opm fidei ut dictū est s. videlicet q agere dnt. ad q ptinet noticia pceptorr cōim. A quibus debēt cauere ad que ptinet noticia pctōrr saltē grialium. Et quō debeāt a pcis resurgere ad q ptinet noticia debite penitētica ofessiōis. Si vō neglexerit q̄s hec sciē fm omoditatē a oditōe; suā habz ō se illd. j. Corim. xiij. Si q̄s ignorat ignorabi. Et ad ꝗ facit qd nōt Alex. de hales. sup. ij. sīnarr. di. xxix. q. xx. q incipit. Octauo querit. B

¶ Vtr plat9 debeat hīc scētiā tpalium rerr. Rx. Sic. Sā dnt plati sēdit nō solū spūalia ꝗ etiam carnalia sēfidia ministrēre. exēplo xpi q turbas seqntes nō solū verbo docebat. ꝗ etiā vtute sanabat a corpalibz alimēt refidebat a ut hec plene pficere possint optet eos hīc solertiā sclariū negoriorr ut eorr cautela a ecclē seruēt mdēnes a cuicq ncaria p suo mō sēministrēt. di. xxix. p totū. Et nō q licet q̄s ppt boū simplicitatē repellat ab obtinēdo bēficio nō tā deijcit ab obtēto. sed da. ei coadiutor. viij. q. j. qr frater. ex ꝗ clec. cū in cūctis. Sec9 āt in literatuā qr si nō habeat saltē opetētē pt remoueri ut in pce. ex ꝗ. A. Idem in dicta q. ij. fm Vl. Host. et Rap. B

¶ Vtr magis expediat insistē scētie theologie vl' intēdere saluti aiārr. Rx.

fm Tho. in q̄libz. Hec duo adinuicem opari pnt dupl'. s. absolute a in aliq̄ casu. Est g̃ considerādū q in aliq̄ artificio melior est qui disponit de artificio a dr architector q̄ aliq̄s manualis. q ope exequit fm q ei ab illo disponi. Vñ in edificijs ostruēdis maiori mercede oduci q de edificio disponit q̄ui nihil manibz ope. q̄ manuales artifices q dolāt lignaa incidūt lapides. In edificio āt spūali sūt q̄si maūales oparij q pticularit insistūt cure aiārr puta sacra mīstrādo. vl' aliō hmōi pticularit agēdo ꝗ q̄si pncipales artifices sūt epi q imperāt a disponūt q̄liter pdicti officiū suū exequ debeāt ppt qd epi. v. supintēdētes dicunt. Sil' et theologie doctores sūt q̄si pncipales artifices q inqrūt a docēt q̄l' alij debeāt pcurare curā. Simpl' igi. melius est docere sacrā scpturā a magl meritorū si bona intētōe aga. q̄ ipendere pticularē curā saluti huius a illius. Vñ et apls de se dicit. j. Corim. iij. Nō misit me xps baptisare ꝗ euāgelisare. q̄uis baptisare sit op9 maxie oferēs saluti aiārr. Et. ij. thimo. ij. dicit hec A. s. verba ut ibi pz doctrine aplice. B

Cōmenda fidelibz q ydonei erūt a alios docere. Ipsa em ratio demonstrat q melius est erudire de ptinentibz ad salutē eos q in se a ī alijs pficere possunt: q̄ simplices q in se tm. possūt pficere. In aliq̄ tn casu ncitate imminēte debent etiā epia doctores intermisso ppio officio pticularit intēdere cure animarr. A. Idem in sum. co. tit. q. iij. B. De materia scientie supra. di. scere. a supra. Magister primo. a. ij. et. j. Studium.

Scisma. fm Hostien. a Goff. et Rap. ñ. Est ab vnitate seu ab vniuersitate fidei illicitus discessus. Et dicit a scissura que per ipm fit. xxiij. q. j. scisma. A. Quo āt ad generalem acceptōem: sasma est dissensio eorr inter quos vnitas cē debet fm eosdem ut in sum. cō. li. j. t. vj q. j. B.

¶ Que est differentia inter scisma a heresim-Rō fm Rap-Heresis in pri° sui habz puersū dī dogma: qd nō hz scisma sed in siue ofingit aliquā heresim ut recte videat ab ecclā recessisse xxiij-q-iij-inter heresim Possz igitur dici q tales est dīa ālis est int dispositōez a habitū A-v-int cāma cātū dicto c-int heresim Vel tal est dīa qualis est int genē a spēm-qz omis heretic est scismatic: a nō ecōuerso-ut hic in fine-a in sū-cō-co-tit-q-ij-vbi hec notā: B Prio em dr scisma: sed cū ptinacia inhesit siue secte asserēs non ēe obediēdū R omane ecclē: est heresis qz peccat in illo articlo Scām ecclām catholicā-Omis em heretic est scismatic sed nō ecōuerso Jdē Goff-

¶ Vtz scismatic vl heretic habeat aliquā ptātē spūalē Rō fm Tho-ij-ij q-xxxix-Duplex est ptās spūal Vna qdē sacālis Alia iurisdictōnal-Sacē mētalis qdē ptās est q p aliquā ose cratōez cōferr a tal fm suā essētiā remanet in hoīe qdiu viuit siue in scisma siue in heresim labat qd pz ex B q rediēs ad ecclām nō itez osecr-sed tñ tles vsū ptātis amittūt-ita q nō licz eis sua ptāte vti- Si tñ vsi fuerūt effectuz hñt in sacālibz qz in hjs tō nō opat ñ sicut instīm dī Vñ effect sacālēs nō excludūt ꝓpter culpam quācūqz oferētis sacz; Ptās āt iurisdictōnal est q ex simplici iniūctōe hōis oferr a iō nō īmobilr adhaeret a in scismaticis a hereticis non manet Vñ nec pñt absolui: nec pñt excōicare aut indulgētias facē à aliō hmōi: a si fecerint nihil ē actū- vij-q-j- Rouadan A Jdē in sū-e-ti-q-iij-B

¶ Quat scismatici puniūt- Rō fm rap- A deo q̄dā legūt multipli punitī ut dathā a abyrō q ab hiatu tre absorpti sūt Numeri-xvj Jtē-x-tribus q Jheroboā adhesērūt date sūt in disphonē-iij-Re-xij-a-xiij-A-cōiunctis seqntibz B-a alijs multi exēptis Ab hoīe q̄z siue a iudice puniūt p excōicatōez: vl depositōez-xxiij-di-in noīe dñi-ex co-c-ij Jtē puniunt peccantiat ar-xxiij-q-vij-q ātē Jtem si nēce est: manu etiā militai siue armata-xvij di-nec licuit-xj-q-j- Petimus- Et de hjs pēis ecl tangit Tho-ij-ij-q-xxxix A Jdē in sū-con-co-ti-q-iiij-B

¶ Qd sit grauiō pctm: scisma vl heresis-Rō fm Tho-ij-ij-q-xxxix-Heresis simpli est grauius pctm-qz est pctm otra ipz dū fm q in se est pīa veritas cui fides inniti: Scisma āt est otra ecclāsticā vnitatē q̄ est min q ipse dē-Ex aliq tñ circūstātia otige re possz q aliqs scismatic grauiō peccaret q̄ infidel aliqs-a hoc ꝓpter maiorē otēptū vl ꝓpter maius periculū qd induat-vl ꝓpter aliqd hmōi-A Jdē in sum-co-ti-q-v-B

¶ Quat redeūtes a scismate sūt recipiēdi Rō Scismatic volēs redire debz abiurare scisma a satisfacere ad mādatū ecclē-a debz recipi cū man impositōe A-v-ecclāstica ptāte p quā debz a pctō scismatis a penis ex eo seqnti b absolui-ut pt colligi ex iuribz allegatis-B-ut accipiāt spūscū q extē ecclām nō est nec dari pōt-xxiiij-q-j-dicim a c- Pudenda a c-scisma Et si qs recōciliat dicat secū circa ordīes dispensatū pbare debet ab eo q pt dispensare-ut ex co-c-fi-A Jdē in sū-e-ti-q-vj-fm Rap-et Goff-B

¶ Quis pt dispensare cū ordinatis ab hētico scismatico l excōicato- Rō fm Host-Si scient a tali ordinē recepērūt tūc solus ꝓ dispēsat-Si vo ex ignorātia nō tñ supina: tūc p discretuz prelatū cū talibz poterit dispēsari ex de or-ab epis-q re-c-j-a-ij- Sed in epatu solō papa dispensat ex de elec-qz diligētia Et d sic ordinat hēs sup Ordinat-j-Fpenl-a fi-A Jdē qd in hoc-F notat in sum-co-titu-q-vij-B Alienatōes facte a scismaticis nō valent-ut d-Alienatio-Fpenl- Et qui inititur eis est excōicatus-ut d- Excōicatio-j-Fij-in fi-

Secretoz reuelatio-vide d-Reuelatio-et J-Testis-iij-Fxi-

SEditō. Vtrum sit mōrale pctm̄ Rō fm Tho. ij. ij. q. xlij Seditō ꝓprie oppōi² vnitati multitudinis. s. ꝑti cītatis vl̄ regni a sic opponit iustitie a cōi bono A. qr fm Augu. in li. de ciuitate dei. ꝓbm determinant sapiētes nō esse cetū multitudinis. sed cetū iuris cōsensu a utilitatis cōis sociatū. ut in fū. li. iij. tit. xxxiiij. q. cxxxviij. vbi hec notāt. B Et iō ex fio gne est pctm̄ mortale a tāto gē uiꝰ q̄to bonū cōmune qꝫ impugna² p seditōem est maiꝰ q̄ bonū priuatū qꝫ impugnat p rixā. Pctm̄ āt seditionis prio a principalit ptinet ad eos q seditōem procurant. secō āt ad eos q illos sequūt pturbātes bonū cōmune. Illi vero qui bonum cōmune defendūt eis resistētes ñ sūt dicēdi seditiosi. sic nec illi q se defendūt dicunt rixosi.

SEntentia. qñq; ꝫ sma lata a iure qñq; a iudice. A iure qñ est de hoc factū statutu; ab eo q cōdere pōt. De q̄bz hēs ꝫ. Lex. ff. ij. Sentētia ꝫo a iudice est qñ aliq̄s iudex iudicat inter ptes. vl̄ qñ excōicat ut ꝓpter ꝯtumaciā a hmōi. Sicut cē ꝫ a iudice fieri. qñ nō p modū ꝯstitutionis: ꝯ in odium alicꝰ mali iā ꝯmissi fert excōicatio. siue gnal siue ꝑtālis Et sicut dico etiā si fiat in odiū ꝯmittēdi tū in futuro. dū tñ ñ intēdat facē ꝓpetuā ꝯstitutōz. A vl̄ ptialarē. Nā si ī tēdat facē sma̅m resp cū ptialariū p sonarū. á etiā gnale; ꝯ nō ꝓpetuā. ꝫ cē iudicis fm Glo. ray. a in fū. li. iij. ti. xxxiij. q. lxxxvj. vbi hec notāt. Et p dictis cō. Albri. S; videt q sma tūc dicat iudicē qñ seruā² p cessus a ordo iudiciarꝰ a nō alt. alꝫ sma cēt iniusta. a iudex puniēdꝰ. ex de sē. exc. sacro. a co. ti. cū medicinal. li. vj. B

Que ē sma inclocutoria. Rō. fm Rai. Est illa q ñ sup principali: ꝯ sup alijs q̄stionibz ꝓferē. s. int principiu; causea finē. a est ꝫ aliq̄ teste repellēdo. vl̄ recipiēdo. de dilatōe dāda vl̄ ñ Vel pt dici inclocutoria. qr int ptes loq̄ndo pferē sine scptur solēnitate. ar. ex eo. Et si. li. vj. Bñ tñ debz redigi in scptis. sed nō est ꝓpt hoc necesse q descriptio reatē. A. v. in scptis pferat. ut in fū. e. ti. q. xxxvij. vbi hec notant fm Ray. a glo. eiꝰ B. ex eo. qñ A. hoc c. habet in ti. de pba. B

Que ē sma diffinitiua Rō fm rai. diffinitiua sma est qñ principal q̄stio diffini². ff. de re. iudi. l. j. Et dz pferri ab ipō iudice a ñ ab alio alt ñ valet nisi iudex sit eps qui pōt p aliū recitare instar illustriū. C. de sen. experi. rec. l. ij. a in Autē. ut ab illustri. a q̄ sup eā digni fūt. ff. sanxim̄ q̄ Coll. v ex eo. Et si ti. vj A Ista ꝫ c. Et si. bñ fac alia ꝫo iuā allegata s̄. pax facūt. B

Vtz sma diffinitiua sine scpto valeat in aliq̄ casu Rō Sūt casus in q̄bz valet fm Io. an. videlz qñ breues st cāe a maxie viliū psonarū. a pōt dici breuis duorū aureorū. ff. de dolo. l. ad est. a. l. pce. in fine. A Iste leges ñ vident ibi hēi. Et de istis caus breuibꝰ ex viliū psonarū ꝫ in autē. ñ de q̄ Et fm Ray. a in fū. eo. tit. q. xxviij. Cause modice siue breues dicūt trecē torū aureorū vl̄ quingētorū solidorū Sz melius videt q ꝫ seqt. s. ut attēdat ꝯsuetudo. q̄ si nō apparet relinq̄² iudicē arbitrio. p iuā. allegata. B Inspicia² aūt q̄ htas psonarū a relinq̄² arbitrio iudicis. ff. de iure delib. l. j. ex de off. de le. de caus. vl̄ inspicia² ꝯsuetudo loci vl̄ foru. di. xj. ꝯsuetudinis. Ite valet cū eps in cā ciuili int clericos iudicat. xj. q. j. si quis cū clerico. a. C. de sen. ex. peri. rec. in Autē. nisi Ite cū eps deposito officio ꝯuenī². ut reddat administratōez. in Autē. ut iudices sine quoquo suffra. ff. necessitatem Coll. ij. A. Ibi non videtur hoc clare dici. tñ idem ponit Albri. B. Item cū papa p se pronunciat valet eñ licet non tulerit eam in scriptis. Ipse eñ solutus est legibus. C. de legi. digna vox. Item fm quosdam valet si lata sit ī causa matrimoniali. ex. de testi. Albricus. A. Et ibi videtur hoc

pbari. Et idē est de omnibz causis in quibz pcedit de plano sine strepitu et figura iudicij. vt in de. sepe. de verborum signi. B.

¶ Sententia debet ferri sedendo Itē in loco publico a honesto iij. q. iiij. C. spacū in fi. ff. de arbi. si cū dies. C. si arbiter Itē debz ferri de die a nō in tūbris vt s. iurisdictio in fi. Itē nec diebz feriatis. maxime solenmibz a festiuis. vt. s. Ferie. C. ij. Itē nō debz ferri per venalitatē. ij. q. vj. C. diffinitiua Hc a multa alia requrunt in sma quorum si aliqd omissū fuerit nō valebit. A. Et de hijs multa ponunt in predicto ca. diffinitiua. cū sequēti. B.

¶ Vtrū sma a nō suo iudice lata teneat. Rx°. Est nulla. ext. de iudi. ac clerici. nisi in causa reconuētionis. iij. q. viij. cuius in agēdo. ex. de mutu. pe. ti. c. j. a ij. Itē tenet sma cū qs laycus ex certa scientia consentit in iudice nō suū. ff. de iuris. om. iudi. l. si p errorē A. iuncta. l. est receptū. eo. ti. B. ex de foro cōpe. significasti Sz hoc nō hz locū in clericis q nō possūt in aliū iudicem consentire nisi sit psona ecclesiastica. a que iurisdictionē ordinariā habeat a de volūtate sui epi. vt in dcō c. significasti. de hac materia habes s. Judex. j. C. ij. a. C. penult. vel etiā nisi in causa reconuētionis Nā si clericus conueniat laycū corā iudice laico a ille laycus reconueniat clericū aut initer: si feratur sma ō clericū: bene tenz q suus iudex est p reconuētionē. ex de mutu. pe. c. j. a. ij. q. viij. C. Cuius in agēdo. C. de sen. et int. om. iudi. cū papinianus. a in. Autē a sequēter. Criminaliter vero laycus clericū conuenire nō posset corā iudice seculari xj. q. j. a ij. nec reconuenire pōt. q in crimine nō admittit reconuētio. iij. q. xj. negāda a nō relatione criminū: ꝗ innocentia reus purgat. ff. de pub. iudi. l. is qui A. Quasi idē notat in sū. ti. iij. titulo xxxviij. ad finē. B.

¶ Quid si sūt duo iudices a p ferunt diuisas smas. Rx°. Si p cesserūt ex iurisdictione ordinaia: tenz p reo. a nō p actore. nisi in causa fauorabili. puta mūonio dote vel libtate siue testamēto si p hijs fuerit lata. Si vo p cesserūt ex potestate delegata: pōdet ex arbitrio delegātis. q si ex compromisso neutri debet habere vigorē ex. de sen. a re iudi. duobus.

¶ Quis effectus est sme. Rx° fmR ap. Effectus eius est multiplex Primus est q pro veritate accipit quātū ad illos inter qs lata est. Et intellige postq trāsiuit in rē iudicatā. sc; quia ab ea appellari nō possit. qd est post decem dies. ff. de re. iu. res iudicata Itē effectus sme est q in actionibz psonalibus mandetur executioni infra qtuor menses. ex. de offi. dele. querēti. a ex eo Quod ad consultationē. Tamē tps ipm pt artaria prorogari causa cognita. vt in pallegato. c. qd ad consultationē. a. ff. re. iudi. l. ij. In actionibz vo realibz cū res certa petita ē puta liber equus. ager. domus. debz mādari executioni statim p decē dies q cessi sūt ad appellandū. et ꝗ si res sit in presētia in. Insti. de off. iudi. in principio Et idē debz fieri in actione criminali Nec em ī talibz ē executio differēda. ij. q. j. sicut. Fallit tñ ī qtuor casibz. Primo. s. cū pnceps ex vindicta seueritas fert sma; q tūc differt executio ad minus p xxx. vt locus possit esse mi vel si res exigit etiā pme. xj. q. iij. Cū ap qd ī fi. C. de pen. si vindicari Itē cū sma lata ē ī mulierē pgnantē Nā differtur vsq ad tpus ptus. ff. de re. iu. l. pgnātis A. Hec lex nō ē ibi. ꝗ. ff. de pe. B. Itē si capital sma lata ē ī suū differtur executio qusq redderit ratōcinia administrātōnis quā gessit. C. de lo. p scrip. l. j. Itē si qs ē cōfessus de crimine. C. de custo. reo. l. ij. vbi dr. q reus confessus de crimine in iure: retrudat in carcerē a postmodū reductus ap dacta audiat. vt. s. confessionē iteret. Sunt a alij plures effectus sme qs nō psequor q potius ad forū contentiosū ptinent A. Idē in sū. eo. ti. q. xxx. B.

¶ Vtrū sñia lata inter aliqs preiudicet alijs. Rō. Regularit nec sñia nec res int alios acta vl iudicata pīiudicat alijs. ex de fi. instru. int dilectos a ex. eo. c. q̄ius. C. res int alios acta p totū Fallit tñ in multis casibz. s. cū cause sūt cōnexe. lxxxj. d. tātis. iij. q. vj. Hoc q̄ppe. ex de accu. ad petitōez ex. purga. cano. c. penl. A Exemplū pt poni in casu de q̄ in fine. ff. 8. Alt āt licz sñia sup vna cā lata puta sup amotōe alicui a bñficio faciat presūptōez in alia videlicz sup collatōe dicti bñficij altei facta: nō tñ pīiudicat alteri: si ille cui facta est collatio vl si int nesciuerit cām agitari. cū regla fit in cōtrariū. ut p; in principio. ff. nec vō aliō suadeat. nec in iuribz allegatis ōtrariū videat pbari. B Itē in cā libertatis. ff. de sta. homi. l. in genuū Itē in cā filiatōis. ff. de libe. agno. l. j. in fi. a. l. ij. a. iij. in principio. Itē fallit si actio vl defensio prīo loco ptineat ad aliquē a ipse scient patiat sequntē experiri de re ista. q; intelligit iuri suo ēnūciaē ut si debitor passus l scit experiri creditorē de ppietate pigneris: qui succubuit. si debitor postea vellet agere: obstabit ei res iudicata vl eē eō ūso si creditor passus scit debitorē agere. ff. 8 re. iudi. sepe. ex. c. a. penulti. vbi hec omia notā. A sez in glo. in quibz etiā locis notat a id q8 in seqnti. ff. habet. B

¶ Vtq; sñia lata int alios alteri psit. Rō. Regularit nec sñia nec alia res inter alios acta alteri pdest. Sed fallit q; pdest in certis casibz. primo q̄dez in q̄rela inofficiosi testamēti. ff. de inofficioso testa. l. Papinian9. ff. meminisse. A Ibi sñia lata ōtra agētē de inofficioso testamēto pdest fisco cui acq̄rit q8 dicto agēti relictū fuerat ex eodē testamēto. B Itē in re indiuisibili. ff. si ser. vendi. l. loci. ff. Si fund9. A Ibi 8. q; sñia lata p vno dñoq; alicui9 fundi sup fuitute fundo 8bita pdest etiam alijs. B Itē in re omuni cū pupillo. ff. quē ad. seruu. amit. l. Si omunē. A Ibi 8. q; hñti cū pupillo cōem fundū cui dēt seruit9 vie nō obest pscriptio. q; nō vsi fuerint pupill9 a ipse. et ꝗ pter pīuilegiū pupilli. B. ij. q. vj. ff. diffinitiua. v. q̄ncq; plures. A Poti9 incipit q̄n vna B. ex de appel. c. pe. A Ibi 8. Vna sñia pluribz cōdemnatis: si vn9 sol9 ad appellatōis bñficiū uolauerit: illi9 victoria iure omuni ceteris suffragaz si omuni iure iuuēz Idē negociū a cadē cā defensionis existit. B Itē pdest vbi res est cōmunis cū fisco. C. de cōi. re. alie. l. ij. A Ibi de hoc pax dicit ꝗ posset dici p argumtuz idē q8 de pupillo hēt in dicta. l. Si cōmunē. ꝗ ibi nō 8 de sñia: ꝗ de pscp̄o ut patuit. B Nōnl hec. ex. e. c. penl. A. s. in glo. a dñt intelligi cū pdictis modificatōibus. B

¶ Quibz auxilijs subleuat sñia. Rō. Quatuor. Subleuat eā q̄ncq; p appellatōz q̄ dz fieri ista decē dies a tpe late sñe. ij. q. vj. c. j. a. c. āterior. Secūdo p supplicatōez. ut cū lata ē a pncipe. vl ab alio a q̄ nō licz appellare. xxxv. q. ix. vtinā. a c. sñiam Tercō p q̄rela falsi. ut si dicat lata p falsos testes vl alias falsas pbatōes. ex de testi. sicē nobis. ex. de pcura. in ntā. a de pba. hez. C. de fal. l. q̄rela. A. vbi 8. Querela falsi tpalibz pscriptōibz nō excludat ñ viginti ānoq; exceptōe sicē cetera q̄z fere crimīa. Sed ut p; in sūco. tit. q. xxxj. glo. rap. dicit. q; in hoc fm q̄sdā tria exigūt. s. corruptio ī testibz. falsitas in attestatōibz. et q; iudex secut9 fuerit in sñia falsitatē attestationū Jo. tñ notauit. ex. 8 pba. licet causā. q; sicut sufficit probare instrumentū esse falsum. ut. C. si ex fal. instru. l. pe. in fi. ita a testes. cū parit fides testium a instrumentorum. hec ibi. Verius videtur q; sufficiunt duo. videlicet falsitas testium. et q; ex falsis eorum testimonijs iudex fuerit motus ad sententiandū. dicta. l. penult. C. si ex fal. instrumen. vbi 8 Falsam quidē testatōez qua diuersa ps in iudicio aduersus teusa est. ut

ꝓponis solito more arguere si prohi
beris · ꝗ causa iudicati in irritū nō re
uocaꝰ · nisi ꝑbare poteris cū q̄ iudica
uerat seautū eiꝰ instrumēti fidē · qꝰ fal
sū cē ostiterit aduersus te pnūciasse
Et idē etiā est de instrumētis · utz ex
eadē lege · a co · ti · l · fi · vbi ꝺr · Iudica
ti executio solet suspēdi · a soluti dari
repetitō · si falsis instrumētis circūuē
tam esse religionē iudicātis crimine
postea falsi illato manifestis ꝑbatōi
bus fuerit oñsum · B Itē q̄rto p in in
tegrū restitutōez · ex · de ī īteg · resti · p
totū · A Idem qꝰ in ꝶ · ℭ notat in dcā
q · xxxj · ꝼm Rap · B

Sepultura prio cōiter · Sepul
tura ꝼm Goff · qñqz acciptur p
ipso officio qꝰ impēdit corpa
libꝰ sepeliēdis · Et de hac intelligiꝰ q̄z
vendi nō pōt · ex · ꝺ simo · nō satis · xiij
q · ij · ꝓpiendū · j · q · j · dictū · ij · Qñqz
sepultura ꝺr ipsa terra q̄ si est ꝺ cimi
terio · vl fuit ibi aliqs sepultꝰ · iteruz
vendi nō pōt · ff · de rei · vendi · q̄ religi
osis · Tercio qñqz ꝺr ipsa tūba A · v · ar
ca marmorea vl lapidea · ut in sū · ti · j
ti · xvj · q · j · B Et illa vēdi pōt si nullꝰ
in ea sepultꝰ sit Alioqn locꝰ factꝰ est
religiosus a vendi ñ pōt · ff · de religio
et sūpti · fune · l · ij · xiij · q · ij · Questa
et c · Postq̄ · Qrto dicitur qñqz terra
pura q̄ deputanda est ad vsū sepultu
re a hec vendi pōt · xij · q · ij · aux A Cō
Immo · a Hosti · Et addit Immo · q̄ si
vas aliqꝰ lapideū · vl ligneū p aliq̄
sepeliēdo est factū p̄t vendi · nisi sit fa
ctū sacrū p pontificē vl ad hoc spāliꝰ
deputatū · ex ꝺ reli · domi · ad hec · Licz
eñ in aliq̄ loco sit sepultꝰ aliqs fine
pontificis autoritate · nō credimꝰ lo
cū sacrū ꝼm canones licz seas sit ꝼm
leges · ff · ꝺ reli · l · ij · Si āt loca p̄dicta
sint sacra l ad hoc deputata p epūm
vendere nō licet · ext · co · Alwlende · et
notat in dicta · q · j · B

Quid est ius sepulturē · Rꝰ ꝼz rap ·
Ius sepulture est qꝰ cōpetit ecce ad
sepeliēdū aliqs in cimiterio suo · a p
uenit ex pōtificis assignatōe · ar · xiij ·
q · j · Eccias · Cōpetit aūt grialiter ec
clesiis prochialibz a etiam illis q̄bz a
iure vl priuilegio ꝺcessū est · ñ āt alijs
A Cō · Immo · q̄ ee dicit q nō oīs eccia
hz cimiteriū · ꝗ ille tm q̄ hnt ꝑlim vl
q̄ hnt ex priuilegio ut ī sū · e · ti · q · ij · B

Vtz alibi q̄ apꝰ eccīam possit esse
sepultura · Rꝰ ꝼm Immo · Cimiteriū l
q̄ancqz sepulture dnt ee circa eccīam
xvij · q · iij · Sicut · Sed tñ bñ pōt cimi
teriū alicq̄ tulū ee remotū ab eccia nō
tñ credimꝰ q̄ alicui loco etiā religio
so · hospitali vl hmōi · possit accedē se
pultura · nisi habeat eccīam Itē ī vno
cimiterio multe ecclesie possunt habe
re ius sepeliendi parrochianos su
os · A · Idem in dicta questione · ij · B

Vtz pactum preiudicet sepulture
Rꝰ Pactum qꝰ fit cuz rectore parro
chialis ecclesie de non recipiendo ali
quos vl certos parrochianos eius
ad sepulturam · seruari debet etiā ab
hijs quibus a sede apostolica sepul
tura libera est cōcessa · a licet illi apꝰ
eos elegerint sepeliri · ex · de pac · pac
tum · li · vj ·

Vbi debet sepeliri qui decedit nul
la sepultura electa · Rꝰ ꝼm Io · an · su
per · c · animarū · de spul · li · vj · Sepeli
ri debet in sepulcro parentū exemplo
patriarcharū · xij · q · ij · Ebron · ex · co
stos instituta · a c · fratermitatē · vel
in prochiali ecclesia si consuetudo sit
A · Immo de iure cōmuni quis debet
regulariter sepeliri in ecclesia prochi
ali nisi consuetudo repugnet que ser
uanda foret · ꝼm Rap · a Immo · a in
sum · co · ti · q · x · vel nisi sepultura ma
iorū suorum sit alibi · ex · co · si quis ·
li · vj · B · q̄ si talis sit alienigena vel
viatoz: debet sepeliri apud ecclesiam
in cuius prochia mortuꝰ est · xiij · q ·
j · ecclesias · vl in ecclesia kathedrali
si sit ꝺsuetudo · xvj · q · j · c · j · A · Immo
autem dicit simpliciter · q̄ talis via
tor debet sepeliri in eccia kathedrali ·
Hostien · vero ait · q̄ si defacili et sine
fetore portari posset · cum suis paren
tibz esset tumulandus · ar · co · c · j · a c ·

Fraternitatē · nisi cōtraria ꝛsuetudo appareret · Sed ut di · Jmmo · ex · eo · c · j · Hec omnia discreto iudici ꝛmittant
B Clerici q̄z si nō eligāt sepulturā se peliri dnt ī eccia vbi sūt clerici · A Jdē in dicta · q · x · fm Jmmo · Religiosi vo dnt sepeliri apud locū sue religionis vbi moriūt · xvj · q · j · c · j · B Jtē q̄ hz domiciliū in ātate vl castro: sed qñz ad villā ruralē se trāsfert cā recreationis: vl ut ruralia exerceat a nō electa sepultura decedit: nō dz sepeliri ī eccia dicte ville: sed in sua prochiali: vl potiꝰ in ea in q̄ maiorꝫ suorꝫ antiq̄ruz ab antiq̄ existit sepultura · dūmō absq̄ piculo ad ipsā valeat deportari Muher q̄ plures viros habuit si sepulturā nō eligat est cū viro vltimo cuiꝰ domiciliū a honorē retinet tumulanda · ex · eo · is qui · A · Als incipit si quis · B · li · vj ·

¶ Quid de hijs q̄ recipiūt alienū ad sepulturā in casu nō ꝛcesso · Rꝰ Tenētur ad restitutōz corpis si petat · Jtē tenēt restituē q̄cq̄d occasiōe illiꝰ percepūt · vl q̄ papi potuerūt A · s · de iuēa hoc rōe male fidei fm glo · in · c · Cū liberꝫ · ex · eo · a notāt in sū · eo · ti · q · xij · B · ex · eo · fraternitatē · in fi · a c · ex p · te · j · a · c · Cū liberꝫ · a c · in pnctia · a ex · eo · c · aiaꝫ · li · vj ·

¶ Quis tenet facere expēsas sepulture · Rꝰ · Heres tenetur · a ab ipso peti pnt · qz videt quasi ꝛtractū cū defūcto A · Hoc habet · ff · de reli · l · j · B · Et de hac materia vide s · Restitutō · ij · ff · v circa fi · Jtē si mulier hēat dotē · de ipsa dote dnt fieri expēse funeris · si non hēat: tūc ad ipsū maritū ptinet · ff · de reli · a sup · fune · l · j · a · l · si q̄s · A · Meliꝰ in · l · q̄ si nulla · eo · ti · vbi pz q̄ ad hoc prio tenet heres vxoris emādpate si hēat pzem · q̄ si nō hēat heredē: tenet pat · q̄ si p̄dicti nō supsint: vl ñ sint potētes: tenet marit in q̄tū facē pt · tenet etiā principalit marit ad hoc vsq̄ ad q̄ntitatē lucrate dotis · ita tñ q̄ si muher habeat alia bona in hēditate · puta duo cētū: maiꝰ tenet tātū p rata dotis pueniētis ad eū: q̄ forte fuit in centū a sic p rata pte sumptuū a heres p duabꝰ ptibz · ff · eo · l · Nerati cū multis seqntibz · Et idē qd in hoc · ff · nōt in sū · e · t · q · xxx · fm Hosti · B

¶ Quid de hijs q̄ moriētē molestāt sepulturā impediūt · ā funei iniuriā Rꝰ Qui ad domū moribūdi accedit a ipm vl alios molestat · vl rebz eiꝰ signa ponit cadit ab actōea in tātū: dē ꝛdēnat heredibz defuncti a publicatur rata ps bonorꝫ eiꝰ · a est infamis · Et idē in eo q̄ circa funꝰ peccat · C · de sepul · vio · in Auten · Jtē q̄ domū · A Jbi dz · Jtē q̄ domū moribūdi accesserit: ipz vl alios ne q̄ eiusdez familie sūt molestās ā rebz eiꝰ non suato legali officio signacula imponit: ab actōe pꝰ mortē illiꝰ cedat · a alterꝫ tantūdē exigat ab heredibz iniuriati: publicāda tercia pte bonorꝫ: ipso q̄z infamia notato · Et eisdē penis sbiaceat q̄ eo moriētē circa funꝰ peccat · a exeq̄as phibz · B · Nec dz impediri sepultura p̄ textu debitivl cuiuscūq̄z obligatōis · C · de sepul · vio · l · cū fit · A · Et ibi pz q̄ q̄cūq̄z pmissio siue obligaꝰ fuerit extorta p tle ipediñtū nulla ē nec facta ꝛfessio a data pignera dnt reddi a impediēs punit pena q̄nquaginta libraꝫ auri: q̄ si non pōt solue re puniatur in corpe · B · Nec debz inferri molestia infra nouē dies ab obitu · als pro tunc est inutile · ut ibi in Auten · sed nec ante · A · Jbi dz · Sed nec ante nouem dies ab obitu numerādos vlla prorsus fiat molestia adversus quemlibet ex psonis defūcti Si qua em cautio si quid simile fiat inutile erit · Et idem qd in hoc · ff · notatur · in sum · eo · tit · q · xxx · fm Azo · et Hostien · B · Bene tñ impediretur sepultura in multis casibz anime · de quibus habes · J · Sepultura · iiij · vtꝫ licet spoliare mortuos supra · Mortuus · ff · ij ·

Sepultura · ij · s · q̄tum ad electōem · Precipit vniuersis dei cis secularibus a religiosis · A

Cuiuscūq; status ꝓ ꝯditōmis existāt
ut in c. aīaꝝ. de q̄ ff. B. ſb intermina-
tōe maledictōis ecīne. ne inducāt ali
q̄s ad vouendū. iurādū fide inꝑposi-
ta. seu alīs ꝑmittēdū. ut apud eos ec
clesias eligāt sepulturā. vl iā electā
vlterius nō immutēt Aliter tal electō
irrita est. a q̄ sic elegerint nec pñt se
peliri apud eccias sic electas. nec eli-
gere alibi. ꝗ omino sūt sepeliēdi apd
eccias apd q̄s fuisset sepeliēdi si non
elegisset sepulturā. ex de sepul. aīaꝝ.
li. vj. cui ꝯstitutōmi supaddit. q̄ q̄ ꝯ
riū fecerit sit excōicatus. a nō possit ab
solui. nisi a papa vl in mortis artic
lo. ut s. Absoluto. j. ff. iij. v. iiij. A Me
lius de hoc dr ī de. cupiētes ad fi. de pe.
B Ittē religiosi vl clerici q̄ p̄dictos in
suis ecclesiis vl cimiteriis p̄sumpse-
rint sepelire. tenēt ad restitutōem cor
poris si petāt a etiā omniū q̄ occasione
sepultuē illoꝝ pueneriint quōlibz ad
eosdē faciēdā integralit infra decē dies.
quā ñ fecerint: ecclesie ipse apud
q̄s sepulti fuerūt a cimiteria earundē
extūc sint a tamdiu maneāt interdicte
donec facta fuerit restitutio p̄dictorū
ut in dicto c. aīaꝝ. Secus āt videt di-
cendum qñ q̄s ꝑprio motu vouerit vl
iuraret in tali loco eligere sepulturā
qr ꝓm Host. tūc tenet seruare nisi ex
cā noua p̄ orta ut qr facta est eps ꝓ
religiosus vl locus ille q̄ si dissipatus est
ar. ex de reh. do. inter q̄tuor. ACō. rapt
ut in sum. li. j. ti. xvj. q. xxiiij. B

Eligē q̄s p̄t sepulturā dimissa an
tiqua etiā in loco mīnus religioso. ex
co. cū q̄s. li. vj.

Vtꝝ religiosi possint eligē sepultu
rā. Rꝯ Nō. sed sunt apd sua mōsteia
tumulādi. Pñt tñ eligere si qñ mo-
riunt esset adeo remoti q̄ omodo pōt
ri ñ posset ad illa. ex e. religiosi li. vj.

Vtꝝ pres possint filios eligē sepul
turā Rꝯ Pñt eos sepelire vbi voluerit
si sint infra ānos pubertatis. s. xiiij.
cōpletos. a cōsuetudo ꝑ id habeat.
Alīs nō. A. ꝗ sunt cū suis maioribus
vl in prochiali ecia tumulādi. ut in
e. licet. De q̄ ff. B Ipsi tñ filij eligē nō
pñt nisi p̄dictū tps Tūc em pñt etiā
absq; pris assensu. ita tñ q̄ si sint si
lijfamil. nō pñt sine eius assensu relin
quere aliquid p anima sua. nisi ha-
beāt peculiū castrense vl quasi. ex. e.
licet. li. vj.

Quid si prius sacerdos corpus eius
q̄ alibi elegerit sepeliri violent rapu
it. Rꝯ ꝓm Hostiē. Amittit ius q̄d in
eius mortuario habz. a ossa restituet
ex. eo. c. cū liberꝝ. Idem si aliq̄s ouētus
totus vl maior ps eius ꝗd fecerit. Se-
cus credere si minor ps vl solus plat ꝗd fe
cisz. A Idē in sū. co. ti. q. xiiij. B

Vtꝝ possit fieri pactio pecuniaria
sup electōe sepultuē. Rꝯ ꝓm Hostiē.
Quicqd tpale ꝑmittit vl dat ut tal
electio fiat: oio reprobaz: qr simonia
cū cēt. j. q. ij. q̄ pio. ex de pac. c. fi. A.
Idē in sū. co. ti. q. xxiiij. ad finē. B

Quid si aliq̄s mādat corpus sepe
liri. Rꝯ Nō est adiplendū. ff. de ꝯdi-
insti. l. q̄dā. a nō. ff. xxj. d. nūc ātA. in
glo. Et idē notat in sum. co. ti. q. fi. B

Sepultura tertio. s. quo ad ca-
nonicā portōnē. Qñ quis eli
git alibi sepulturā. de omni-
bus que illi loco dimittit debet sua
prochialis ecia habere canonicam
portionem. que varia est ꝓm cōsuetu
dines Alicubi em est medietas. alicu
bi tertia. alicubi quarta. a ideo con-
suetudini est standū. ex. eo. certifica
ri. A Ibi dr attendendū laudabilem
cōsuetudinem regionis in soluendo.
vel medietatem. vl tertiam vl quar
tam. B Et si cōsuetudo ibi non appa-
reat: dicit Host. spectandā esse con-
suetudinē metropolitane ecclesie. Et
si nec illa appareat spectanda est con
suetudo vicinarū. Et si varia sit tunc
ꝓm Goff. quarta debet. In hac enim
magis iura cōcordare vident. ex. eo.
in nostra. A. Idem notat in sum. li.
j. titu. xvj. q. xvj. a se. B Si aūt esset
cōsuetudo q̄ nihil det. habes. ff. iiij. ff.
Tamē de hijs qui eligunt sepulturā
apud fratres p̄dicatores vl minores

determinatū est q̃ tenent ecclesie p-
rochiali dare q̃rtā nō solū de omnib̄
funeribū ꝗ eē ꝗ q̃buscūq̃ a q̃mōcūq̃
relictis a ad q̃scunq̃ certos vsus a ꝗ
q̃b̄ q̃rta dari nō ꝛsueuerit vl alit de
iure nō deberet · Idē de omnib̄ datis · A
sc̄ etiā sine testamēto · ut in de · dudū
de q̃ infra · v · de quatrcūq̃ donatis hoc
casu · B · in morte vl mortis articulo
in infirmitate dātis de q̃ cōcesserit fra
tribus ipsis vl alijs pro ipsis · ex · eo ·
dudum · in de ·

¶ Qn̄ aliq̃s cui maiores solent ab
antiq̃ in aliq̃ eccīa sepeliri ea dimissa
eligit alibi sepulturā vtrū canonica
portio debeat eccīe dimisse · Rō ſ Rō · ꝗ
potiꝰ illi eccīe in q̃ ꝛsueuit audire diui
na a recipere sacramenta · ex · eo · Cuz
q̃s · li · vj ·

¶ Quid si ī vna solet audiē ōma a ī
alia recipe sacīa · Rō · Videt q̃ portio
canonica debebit ei vbi ꝛsueuit recipe
sacīa · ex · eo · c · j · A Hoc veriꝰ videt ar-
cū q̃s · ex · eo · li · vj · a de · dudū · de se-
pul · vbi dr istā portō; dandā prochi
alib̄ ecclesiis a nō alijs lic; ꝗ ꝗ varie
opiniones olim fuerint q̃ recitant in
sum · eo · ti · q · xviij · B

¶ Quid si ꝛsuetudo est q̃ nihil de p
canonica portōe · Rō fm Rap · Credo
q̃ nō valet q̃ est ꝛtra rōē; a natura-
lem eq̃tatē · ex · eo · nos instituta · a c ·
relatū · a · c · certificari Tñ fm Host ·
Hec cōsuetudo bñ posꝯ pscribi si titu
lus pbaret · A · Iste titulꝰ pt eē facta
remissio ob bñficiū eccīe impēsū · vel
alia rōnabilē cām dum tñ ecclesia ex
alijs bonis possit sustētari · Alꝯ ꝛsue
tudo nō eēt rōnabil · ar · c · statuto · ſ
religiosos de rei · li · vj Et hoc casu ob
tinet dictum Rap · cui etiaz cōcordat
Goff · ut in sum · eo · ti · q · xvij · B

¶ De q̃b̄ rebū rebū dai canonica por
tio · Rō fm Rap · ſ Rō tm̄ de oblatōm
bꝰ cereis a alijs hmōi; q̃ eccīa in qua
q̃s sepelit recipit in die funeris; sed eē
de alijs q̃ defunctꝰ p aīa sua illi eccīe
relinq̃t · ex · eo · in nostra Con · Host ·
a addit ꝗ intelligēdū de hijs q̃ relin
quūt occasione eccīe · siue loci · Secus
si intuitu psone q̃ius ecclesiastice · dū
mō nō in fraudē fiat · A Et pſumit fi
eri intuitu psone si relinq̃t siue datur
a ꝓpinquis Secꝰ si ab extraneis · extra
de testa · requisti · B Itē dicit intelligē
dū eē taz de mobilib̄ q̃ de īmobilibꝰ
Exapiūt tñ ōmnia eccīe a pecunia p
eis data vl p fabrica āmūsaio septū
trigesimo a alia ad ꝓpetuū cultū di-
uinuz legata · de q̃b̄ canonica portio
debita nō dr nisi factū fuerit in frau-
dē ut eps si est ꝛsuetudo seu prochial
ecclesia defraudet eē ꝗ testa · c · fi · A
Idē in sū · eo · ti · q · xix · fm rap · et glo-
a Host · B Insup de hijs q̃ testatoz
siue moriēs relinq̃t q̃buscūq̃ alijs ec
clesiis vl psonis in cōi ut paupibus
nullā portō; habit prochial eccīa · ut
Imo · dicit · ex · eo · relatuz · q̃ canoni
ca portio ñ est pstāda: ñ ab ecclesiis
in q̃b̄ sepelit ad quā trāsit se ꝛsūtē
do · vl alio mō · Con · Bil · a Host · A
Conco · etiā rap · lic; Alanꝰ videat sē
fisse q̃ de omnib̄ relictis q̃buscūq̃ ec-
clesiis alijs debeat dari canonica por
tio: sed nō de relictis paupib̄ vl ꝛsan
guineis vl amicis etiā p salute anīe
fue · ut in sū · e · ti · q · xv · Et de isto trā
situ dic ut ſ · ix · ſ · B · Et nota q̃ ut dic
Imo · q̃ ab ista canonica portōe dā
da prochialib̄ nō sūt de iure exēpta
mōsteria vl alia loca q̃ alꝯ sūt exēp
ta · ex · e · in nostra · a de testa · requisti
et · c · officij Itē nota q̃ fm Host · lic;
petitio canonice portōis ꝛpetat sacdo
ti prochiali: tñ si ipse est negligēs in
petēdo eps poterit petere p illo · eē de
succes · ab into · c · fi · A · Hoc vltimū di
ctū fuit potiꝰ Imo · ut; p eū · eē · eo · re
latū · vbi etiā dicit gnalt q̃ eps p ec-
clesiis sibi sbiectis pt agere ut hetur
in sū · e · ti · q · xv · vbi hec notāt Et ad
dit fm eū · Imo · q̃ eccīa vbi q̃s ha-
buit eccīastica a paterna sepultura;
nō dr habere aliquā portōnem p̄mo
ipsa debet prochialibus ecclesiis · ex ·
eo · c · j · Item Imo · in dicto · c · relatuz
dicit ſ Nota q̃ sicut canonicā portōez

papit ecclesia prochialis de relictis
p sepultura. ita credim9 qd recipiat
a d oblatk p alijs sacramtk sicut p bñ
dictoibz nubetiua p penitetijs a p ex
trema vnctoe a alijs hmoi. cū fit ead
vō. s. qr dign9 est opari9 mercede sua
ex. co. c. j. Sed certe nō videk eadē vō
qr hec portō dak p administratōe sa
cramtorz ut in dicto c. j. a iō ipsis ad
ministrantibz debek. a nō ab ipsis de
ipsa administratōe. Et ꝓterea dictum
Jmocē. nō approbat ꝛsuetudo q̄ est
optima legū interpres. ff. de legi. l. si
de interptatōne. B

Quid si moriē rex. vl dux vl alia
psona q̄ p anm circulū in diuersis ec
clesiis audiebat dīna a papiebat sa
cramta q̄si hās duo vl plura domicilia. in q̄bz se piter collocabat a elegit
sepulturā in alio loco: cui eccie dabiē
canonica portio. Rz° Ecclesie domicilij
orz diuidēt eā inter se. ar. ff de decimis
qm̄. a expsse habek ff. co. cū q̄s ti. vj
A Jbi pz q hoc verū est qn ꝛstat q
eq̄liter habeat domicilū in plurbz lo
cis. Jn dubio āt dū apparet q aliqs
taliū multū fuerit vagat9 utz in dcā
q. xv. Jmo. dicit q eps data pro se
pultura sua debz accipere suā ptē dad
eccie vbi sepeli² a de residuo debz p tes
facere inter eccias vbi p circulū āmi p
cipiebat eccastica sacra. qr tales ma
gnates nō morāk in vno loco. ar. ff.
de dcā. qm̄. B

Quid de q̄busdā regionibz vbi de
omnibz mobilibz q̄ d̄funct9 pt in testa
mēto relinqre siue legare eccia exegit
tertiā ptē a morientibz imūgit sacdos q
reuelet oia mobilia sua: fiē fieri dr in
britania minori. Rz° fm Wil. Sō cre
do q hec ꝛsuetudo p̄iudicaē dēat iuri
ꝛmuni. nisi legitime fuerit p̄scripta a
ꝛtradictorio iudicō obtēta A. ut ī sū
co. ti. q. xx. vbi hec notāk B. vl eck au
toritate sedis aplice cōfirmata. Sec
archiepōr vl epōr illi9 loci ꝛstitutōz
ad d̄ sufficere. n assit volūtas vl ꝛsen
sus d̄ditorz q̄s tangit. Et idē credo de
p̄dcō p̄cepto. s. q ñ tenēk morientes in
d̄ casu eis obediē. nisi in dictis casibz

Pono q defunct9 eccie siue reliquit
decē a altari eccie in q̄ elegit sepulturā
relīq̄t mille vl castrz. nūq̄d pria eccia
dz ee cōtēta illis decē. Rz° fm Rap. Si
defunct9 legauit hoc mō q illis esset
ꝛtenta a sacdos sciuit ꝛditōez a nō re
cepit legatū videk renūciasse iuri suo
a iā nō poterit vlteri9 petere aliquaz
portōz Si ꝛo defunct9 absolute relīq̄t
a ipē absolute recepit: poterit nihilo
min9 de ceteris portōz vendicaē. ff. de
testa. officij. vl saltē aget ad supple
mtū ꝛputak ilk decē A. s. qn expsit te
statoz q eccia ilk cēt ꝛtēta a fec ī frau
dē: modicā q̄ntitatē legādo Als qn ē
adiecta talk ꝛditō: recipiēdo sibi p̄iudi
caret Qn ꝛo legatū absolute factū ē
petik a integrz legatū a canonica por
tio. n de mēte testatork alis apparet
ut satk colligi² in dcō c. officij. a ē ex
dictis Hos. ut in sū. e. ti. q. xxj. vbi h̄
notāk B. sicut filij9 instituti9 in pte mi
nori q̄ legitima p̄t agē tm̄ ad supplem
tū C. de inoffi. testa. Si qn. Ꝗ illis a. l.
omnimo. a ff. de emp. a ven. cū dilecti.

Quid si q̄s elegit sepulturā in ꝓpa
eccia a ei nihil legauit a alijs ecclesiis
multa legauēit. nūq̄d poterit h̄ eccia
petē aliquā portōz. Rz° f; ray. Si ē cō
suetudo q eligētes sepulturā i ꝓpa ec
clesia sp aliq̄d relinquūt: pōt eccia i
petē ab hēdibz: n iure actōis: nc diffe
rēdo ꝓpk h̄ sepulturā: h̄ iplorādo supi
oris officiū. ff. de simo. ad aplicā. Si
ꝛo ñ ē ꝛsuetudo nihil p̄t petē: h̄ sok fu
neralibz dz ee ꝛtēta. Sa tene² ex offi
cio ip̄z sepeliē. ff. de simo. n satk a. c. cū
in eccia. Posh q̄ ī h̄ casu iplorari offi
cū iudicis adūsus heredes si dep̄hēdat
dolo testatork vl heredū. Silr adūsus
rectores aliar ecclesiar si a illor do
lus deprehendak. A Sa circa talia do
lus est pumēd9 ff. de testa. officij. et
ff. co. in nostra. fm eundē ray. Et fm
Glo. ei9 videk q prima facie dol9 fit p
sumēd9: cū alijs ecclesiis multa lega
uerit a nihil ꝓprie prochie relīq̄rit. ut
in sū. co. ti. q. xij. B

Pono q aliqs elegit sepulturam
ap̄ aliquā religiōz: postea intrat in
ipam a decedit · nūqd locꝰ religionis
tenebit ecēie illiꝰ ad canonicā portōz
Rꝰ fm Rap · Dico q si trāsit in infir-
mitate de q̄ morit tenetur · ex · eo · De
hijs · Secꝰ si trāsit in sanitate · aut ecē
in infirmitate de q̄ nō morit Cō · hos ·
A · Idem in sum · eo · ti · q · xxv · B

Quid de leprosis intrātibz domos
leprosoz · nūqd sacdos prochiale pōt
de as moriētibz petere canonicā por
tōez · Rꝰ fm Wil · Credo q nō · qr par
iudicū est acsi trāsierint sam ad reli
gionē nisi forte ex ipsa lepra moriāt
A · Multi em moriūt cū lepra ⁊ ñ ex
lepra fm cū · Wil · a in sū · e · ti · q · xxvj
vbi hec notant · B In hac tñ pte te-
nēda est ꝛsuetudo regionis ·

Quid si aliqs recipiat in cōfratrē
alicuiꝰ loci religiosi: ñ tñ oblatis suis
bonis: ⁊ sibi retentis · A · q̄ ad ius p̄
etatis secꝰ si oblata p̄petate retinēt si
bi vsufructū in vita · qr tūc bñ gaudet
p̄uilegio religiōis · ut i c · ut p̄uilegio
De q̄ J · B Et ibi eligat sepulturā Rꝰ
fm Goff · Nō liberat a canonica por
tōe: sicut nec eximit ab epali iurisdi
ctōe ecē si ipsi religiosi sint exēpti · ex
de p̄ui · Cū a plantare · C · de ꝛfratribz a
c · ut · Priuilegia · Idē Hosti · A Idez
in sum · eo · ti · q · xxvij · B

Quid si q̄s ingressus religionē de
cedat in tpe nouiciatꝰ · Rꝰ fm Goff ·
Puto canonicā portōez ecēie p̄ori nō
deberi · Qui em exire potuerit nō tñ
exiuit: sed in religiōe decessit ⁊ suffi
cit q̄ ad q̄rte retentōz · ex · eo · De hijs
A Con · Hos · ut in sū · e · t · q · xxviij · B

Quid si infirmꝰ in vna prochia fa
ciat se deferri ad aliā a ibi moriatur ·
Rꝰ fm Rap · Prima ecēia nō ꝓpter ⁊
p̄ua² canonica portōe · ar · ex · De hijs
A · Idem in sum · eo · ti · q · xxix · B ·

Sepultura q̄rto · s · qñ phibeat
Prohibēt in cimitrio sepeliri
oēs heretici · ex · de here · sic · Et
de hoc s̄ · Hereticus · ij · C · ij · Et si post
mortē appareat ꝑ heresi · xxiiij · q · ij · sa
ne pfert · Sic etiā phibēt pagani et
iudei · de ꝛse · dist · j · ecēam · a · c · se · A Et
ibi p; q idē est de omibz infidelibz · B
Itē gnaliter oēs excōicati xxiiij · q · ij
sane qꝑ sup · ex de p̄uile · epōz · li · vj ·
Etiā excōicatꝰ minori · ar · in dicto · c ·
sane · Et intelligēdū fm Wil · de excōi
catis minori si notoie sic excōicati st
Itē idē de excōicato etiā iuste · ut no
tat, ex · de resti · spol · trās in glo · circa
fi · Itē phibet q̄ in torneamēto moriū²
Et exponit hosthē · etiāsi q̄s ibi letale
vulnꝰ accepit hez postea supuixerit
q̄ q̄ius penitenta ei eucaristia nō ne
ge²: carebit tñ eccāstica sepultuā · ex
de tornea · c · j · Hoc tñ ītelligē de illo
q̄ venit cā exercendi se in torneamēto
nō de alijs · ex ꝑ tornea · c · ij · Nā a fm
Wil · intelligit tā de militibz q̄ de ar-
migeris eoz q̄ ibidē in armis se exer
cent · Secꝰ de illis q̄ illuc vadūt cā cu
riositatis ut ad videndū vel q̄cūq; alia
cā Itē phibēt illi q̄ se occidūt · xiij · q ·
ij · q̄bz · xxiij · q · v · placuit · Et ⁊ intelli
gēdū ꝓ; Wil · si pemeāt se ex despatōe
vel iracūdia · Secꝰ si ex furore vel a ca
su Vñ sic dicit Ber · ex eo · ex pte · si q̄s
ꝓter fugā se p̄cipitaret in aqua; qr
sic credat se euadē posse nō imputat
ei si ꝛtrariū euenīat ⁊ cū p̄ bona ti
to ⁊ faciat · ar · xiij · di · nerui · xxiij · q ·
v · de occidēdis Con · host · Itē qñq; in
terdicī² sepultura gnaliter · ut omibz
de tali loco sc; tpe inēdicti · ut s̄ · Inē
dictū · iiij · C · iij Itē manifesti vsurarij
ex de vsur · qra eo · ti · q̄ q̄ · li · vj · Itē q̄
cūq; p̄sbiter tutorē in testamēto reli-
q̄rit · xxj · q · iij · apzian a · lxxxviij · d ·
neq; ap̄ · Sed ut dicit ibi glo · istud
hodie nō hz locū · Itē blasphemꝰ dei
ex · de male · c · fi · A · Et ibi p; q ⁊ vex
est qñ maledicꝰ causat agere statutā
ibi pñam · a non aliꝑ · B Itē mona-
chus p̄priū habēs · ex de sta · mo · sup
q̄dā · Et generaliter nullus notoriꝰ
de mortali pctō sepeliendus est · xiij ·
q · ij · quibus · a · c · non existimemꝰ et
c · obeuntibus · Et hec locum habent
si tales non sunt ecēie recōciliati · Nā

si reconciliati essent vel etiam penitentie signa apparerent: sepeliendi sunt sed heres tenetur satisfacere pro eis. ext. eo. pro chiano. nisi fuerit raptor. De q̃ s. raptor. j. ff. j. A. a ibi latius in additione. B. vel occasus in torneamento. ut dictum est A. vel etiam excommicatus. qr in excommicatione mortuus non debet ecclesiastica sepultura sepeliri anq̃ fuerit absolutus hic si signa penie in eo apparuerunt. ex de sen. excom. a nobis. ij. B Item non est sepeliendus q̃ saltem semel in anno non confitetur. ex de pe. omis. Et B intelligere: ni in articulo mortis exns signa contritionis ostenderit. Ad qs pbandum sm oes in hoc casu sufficit vnus testis. xxxvj. q. vj. q. credunt. a c. se. A. Et ibi B notat glo. qr ex eo nulli p̃iudicium generat p. c. placuit a c. ciuitatem. de cons. di. iiij. Ra iura hic allegata non faciunt. Predecessores etiam notant in su. li. j. ti. xvj. q. iij. B

Quid si tales q̃ dicti sunt sepulti fuerunt Re. si corpa eorum discerni pnt exhumari sunt. aut non. ex. eo. sacris: et eccia siue cimiterium est reconciliandum. ex de cons. eccle. vel altare consecrasti. A. a ibi p; q hoc fieri debet aspersione aq solemniter benedicte. sicut in dedicatione ecclesie fieri consueuit. Et benedicto aq a reconciliatio debet fieri p epm. eo. ti. c. aq Et si fuerit infidelis sepultus dnt etiam signa a pietes radi. de cons. di. j. eccam. B Occulti tn pctores sepeliendi sunt nisi forte eet aliqs excommicatus vel heretic. qr cui non communicamus viuo: nec mortuo communicare debemus ut s. Excommicatio. vj. ff. A. Item qs in B. ff. notat in dicta. q. iij. sm Host. Ray. a Gos. B

Quid fiet si dubitet de cadauere vtr fuerit christiani vel pagani vel excommicati. Re. Videt in meliore pte interpretandum nisi aliq̃ pbabilitas eet de opposito. ut ex eo. sacris. xiij. q. ij. nō extimem. de cons. di. j. eccam. A Item in su. eo. ti. q. iiij. B

Vtr suspecti a hmoi sint sepeliendi Re. Sepeliendi sunt dum tn peituerunt. xiij q. ij. c. fi. verum tn ad deponendum eos de patibulis requirit hcetia iudicis secularis ne iustitia contemni videat. ff. s. cadauere punito. l. j. et. ij. Sed a ipsa limam iudex denegare non debet in hoc casu A. B pbat. ff. de cadauere punito. l. fi. vbi dicit q corpa talium dānda sunt ciuibus petenti ad sepulturam. Dnt tn q̃nq̃ ex cā denegari ut ob magnum aliqd delictum puta lese maiestatis. ff. eo. l. j. B Ra a corpor xpi talibus dat ut s. concaē. ff. fi. De raptoribus q̃bus etiam penitentibus q̃nq̃ negat ecclesiastica sepultura: hes s. Raptor. j. ff. j. A. a ibi latius in additione. B

Vtrum mulier pgnans defuncta debeat sepeliri. Re. sm Host. Si est certum q ptus mortuus sit: tunc mulier cum ptu sepelietur. Si vero certum est q viuit vel dubitat de B. tunc mulier debet puius scindi a si ptus viuus sit debet baptisari: si mortuus ex cimiterium sepeliri. A Item in su. eo. ti. q. vij. B

Seruus primo coiter. Multi modis efficiuntur serui. Ra q̃dam statim cum nascuntur sui sunt. ut q de mre ancilla nascuntur hoc tn vide plenius. ff. Quidam vero fiunt iure gentium ut q in bello iusto capiuntur. Quidam fiunt iure ciuili ut q maior. xx. annis passus est se venundari ad pretium participandum Et de hoc habetur. ff. De hijs tribus modis habetur Insti. de iure pso. ff. serui at Item fiunt aliq serui qr iuris ciuile cos in penam subiicit fuituti ut libertus propter ingratitudinem ut s. Libertus. ff. j. Item iure canonico raptor mulierem efficit seruum rapte ut s. Raptor. ij. ff. ij. Item deferentes auxilium saracenis efficiuntur serui capientium eos ut dicitur e s. Saracenus. ff. ij.

Sunt alii serui magis largo modo dicti ut ascpticii siue originarii qs idem est sc; q̃dam homines q ita ascripti sunt terris colendis qr non pnt a cultura recedere sine domini voluntate. nec pnt vendi sine gleba nec gleba sine illis. Et dicuntur ascripticii. qr ascripti siue deputati sunt ad culturam. a originarii qr a sua origine tales sunt. Vnde etiam serui quinq̃ colomi dicuntur. Isti tales non sunt proprii serui. A Item in su. li. j. ti. viij. q. lxiiij

fm glo · Rai · B · nec repelli dñt a legi
timis actibz: ñ q ad ordines nõ dñt
admitti ut notat · eē de iure · multoꝝ
A · in glo · B Et · di · liiij · q̃s ãt leges ·
A Jbi hoc habet in tex · a glo · Et hij
originarij bñ pñt ordinari de volũta
te dñoꝝ · ut nõt glo · in dicto c · Mul
toꝝ · p c · ſi q̃s obligat9 · liiij · d · Jtem
qñq; etiã ꝺ tra volũtatẽ · ſ · in ipſis poſ
ſeſſionibz · ea · di · ſi seru9 · ij · vbi dicit
A ſcriptiaos ꝺo in ipſis poſſeſſiõib9
clericos a pter volũtatẽ dñoꝝ fieri p
mittim9 · ita tñ ut clerici facti ipositã
ſibi agriculturã adimpleãt · B

¶ Cui9 pentis ꝺditõz filij9 debeat seq
Rꝺ fm Tho · in · iiij · di · xxxvj · Scõm le
ges ciuiles ptus seqt ventrẽ a ſ võ
nabilit q; ples hz a pze cõplemẽtum
formale: ſ a matre ſbſtãtiã corpis ·
Seruit9 ãt est ꝺditio corpal · ãi seru9
sit q̃ſi instrumẽtũ dñi in opãdo · a ideo
ples in libertate a seruitute seqt ma
trẽ sed in alijs q̃ ptinẽt ad dignitatẽ
q̃ est forma rei seqt pzem sicut in ho
noribz muneribz · municipijs a nobi
litate a alijs hmõi · Et huic cõcor · ca
nones · a lex mopſi · utz Exo · xxj · In
q̃bus dã tñ terris q̃ iure ciuili nõ re
gũt ptus seqt deteriorẽ ꝺditõez ut ſi
pat sit seru9 q̃ uis vxor sit libera eãt
filij serui · ñ tñ ſi p9 pactũ mũmonii
pater se in seruũ dedit nolẽte vxore
a filit ſi fiat ecõuerſo · Si ãt vterq; sit
seruilis ꝺditõis a ptineãt ad diuiſos
dños tũc diuidũt filios ſi plures sũt
vl ſi vn9 tm: vn9 alteri recõpensabit
de pdꝺa accipiet natũ in sui seruitiũ ·
Tñ nõ est credibile q; talis ꝺſuetudo
poſſit eẽ ita rõnabilis ſicut id q̃ ſ mlt
toꝝ sapiẽtũ diuturno ſtudio determi
natũ est · A Cõ · Pe · ut in sũ · li · iij · tit ·
xvij · q · viij · B Et nota q; fm leges ſi
ue mater fuerit libera ſotũ q̃ ꝺcepit
vl ſolũ q̃ peperit vl ec medio tpe ·
ſufficit ad libertatẽ plis ut · ff · d ſta
tu · l · et seruoꝝ · B

¶ Quart liber tõ q̃ patit ſe venũda
ri fit seru9 · Rꝺ Sex rẽqrunt · Primũ
q; sit maior · xx · anmis · C · de hbe · cau ·
ſi mĩſteriũ · Scõm q; intẽdit pãũ pti
cipare · C · de libe · cau · nõ iõ · Terdũ q;
in veritate ptcipet · ff · q̃ ad liber · p
da · ñ licz · l · j · Qrtũ q; emptor credat
ipm seruũ eẽ · ff · de libe · cau · l · liberis
· ſ · ſi q̃s ſciẽs · Qñtũ ut ille q̃ vendit
ſciat ꝺditõez ſuã · ff · de q̃bz ad liber · p
da · ñ licet · l · q̃ ſe · A Hec lex ñ vide2 ibi
hãi · B Sextũ q; vẽditor ſciat ipm eẽ li
beꝝ · ff · q̃bz ad liber · pda · ñ licz · l · iiij
A Jn hac · l · paꝝ videt hoc p bari · pdi
cta tñ ſex rẽqſita notãt eẽ in ſũ · li · iiij
t · iiij · q · xvj · fm Hoſ · gof · a az · e · B Si
aliq8 iſtorũ deficiat iure cõi in inge
nuitatẽ reuoca2 · q; ſi mibl deficiat et
ſi poſtea manumittat ñ fit ingenu9 ·
ſ libert9 · ff · de ſta · ho · tõ liber · ñ red
dat dño pãũ · ff · ſi ingenu · manu · l · ij
rñſo prio · Q8 tñ pãũ dñs inuit9 nõ
cogit rẽape fm quoſdã A · a in dicta
l · ij · vide2 hoc tenere glo · B

¶ Quart ſui efficiãt liberiRꝺ fz hoſ ·
Multis mõis V no p manumiſſiõez
vide ſ · Manumiſſio · ſ · ſi · Jtez fit ali
q̃s liber ſi eũ languidũ dñs expoſuit
vl ei alimẽta negauit · ut ſ · expoſitus
Jtẽ q̃ñ aliq̃s rẽdit ãcillã nepſtitua2
a emptor facit ꝺ · fit libeã Jtẽ ſi seru9
pileat9 incredit añ cadauer dñi dũ de
ferf ad ſepulturã · Jtẽ ſi poſtq̃ lata ẽ
ſnia ꝺ illũ q̃ diceba2 fu9 dñs poſtea p
ipõ pãũ rẽapiat Jtẽ ſi dñs ancillã in
mũmio collocauit ſcubẽs p ea dotẽ ·
Jtẽ ſi fuũ appellauit filiũ actl intue
mẽtibz q̃ſi in figuã iudicij Jtẽ ſi dedit
fuo iſtãm p q8 ei9 fuit9 pba2 a alijs
caſibz q̃ hñ2 · C · ex qui · cau · ſer · p · p
liber · acti · p totum · A Jbi de pdictis
cauſis paꝝ vide2 dici: ſ ponũtur alie
cauſe ex q̃bz serui pueniũt ad libtatez
a alie etiã ponũ2 · ff · q̃ ſine ma · ad
liber · pue · p totũ · Sed hec paꝝ faciũt
ad foꝝ priale · B Jtẽ ſi iudeus xpiã
num mancipiũ emerit ut ſ · Judeus
ij · ſ · j · et eẽ de iure · c · ſi · de fuis iudeo
rũ · a saracenoꝝ · vide ſ · Jude9 · ij · ſ · j ·
A · ꝺiunctis additõibz · B · a q; fuus
manumiſſus ꝺi libertus: facit ad ſ
ſ · Libertus · p totum ·

Seruus secō. q̃ tū ad ordinatō nē. Nullꝰ seruꝰ siue priuati si ue eccīe ordinari dꝫ nisi prius manumittat. di. liiij. c. j. ij. et. iij. Et ratio est seruiꝰ vtilitas. atq̃ clericat̃ dignitas. di. liiij. admittūt̃ ex. de sernō ordi. de suor. A Alia vō est q̃ dꝫ eē immunis ab alijs q̃ d̃ime militie est aggregandꝰ. ut a castris dm̃as nulla nēcitate abstrahat̃. liiij. d. c. j. B Et ꝗ intelligeꝫ in omni gne suo rū. De q̃bꝫ etiā habes s̄. Seruus. j. C. ij. A. Et ibi de ꝗ dictū est. B

Vtꝫ seruꝰ eccīe liberatꝰ possit ordinari vetēto iure pōnatꝰ ꝗ. o. fm rap. Sic dico vetēto iure q̃ ad hoc q̃ nō in iuriet̃ eccīe. nec accuset illā. nec testificet̃ ꝯtra eā. di. liiij. q̃ ex famulis. A Hoc. c. pax facit q̃ ad ꝗ: sed bñ faciunt iura ⁊ Allegata. B. Immo etiā si simpliciter fuerit manumissus tenet̃ ad p̄dicta. alt̃ reuocat̃ in seruitutē xij. q. ij Dyaconi. a c. eps. q̃ mādpiū a c. liberti. a c. octaua. ex. eo. ti. de famul. Dicunt etiā q̃dā q̃ tenet̃ q̃ ad alias honestas opas licꝫ nō sint nominati imposite. ut in dicto. c. Dyaconi a sillꝫ. A Hec iura satꝭ videt̃ ad hoc facere. B. nō tñ tenet̃ seruire eccē ꝑpetuo in officio clericali: ñ expsse dictū sit in ipsa manumissiōe a ordinatōe. et̃ eo. eo libenti Et posito q̃ fuerit expssū: nō tñ reuocabi' in seruitutē si nō vult in illa eccīa seruire in d̃ime officijs: ñ admonitꝰ pduraret. in ꝯtumacia. et̃ eo. nullꝰ clericus. A Idē in sū. li. iij. ti. xvij. q. j. de homis ātꝫ libertoꝫ eccīe vide s̄. Libertꝰ. C. fi. B

Vtꝫ seruꝰ p̄uati liberatꝰ possit ordinari vetēto iure pōnatꝰ. ꝗ. o. fm rap. Nō debꝫ ordinari. nisi priꝰ ꝯsecutꝰ fuerit a dño plenā libertatē: ita q̃ nō teneat̃ p̄stare pōno opas: nec fabriles q̃ ꝯsistunt in faciēdo: nec obseq̃ales q̃ ꝯsistūt in nō faciēdo. di. liiij. c. j. a. ij. a. c. q̃cunq̃a c. vl. A Cōcor. Vt in dicta. q. j. B Sed vtꝫ dñs possit in tali liberto retinē opas spāles. Dicendū fm host. ut vitet̃ omne ꝯtrariū q̃ ꝗ onꝰ erit imponēdū in ipsa manumissiōe ante ordinatōem. a sic in ipsa ordinatōe poterit onꝰ iā impositū declarari. et̃ de elec. significasti. ad fin. et̃ de pbē. significatū Et si talꝭ ordinatꝰ non seruierit poterit degradari liiij. di. freq̃ns a c. q̃cūq̃ et̃ eo. Nullꝰ Si tñ factꝰ fuerit sacēdos nō fiet seruꝰ dm̃ olim sui Idem Goff. a Immo. A Sicō nō sit factꝰ sacēdos videt̃ q̃ possit in seruitutē etiā priuati reuocari si ñ seruierit in d̃imis put tenet̃ ar. hic a ꝯtrario sensu. facit in ar. etiā dictū c. frequens. Adhibita tñ moderatōne de qua. in. C. se. Et idē etiā q̃d hic nō' bet̃ in fum. eo. ti. q. ij. B.

Quid si seruꝰ fuerit ordinatꝰ ñ accepta libertate ꝗ. o. fm rap. Si fuit ordinatꝰ dño sciēte a nō ꝯtradicēte eo ipso ingenuꝰ fit. di. liiij. si seruꝰ sciēte Et hoc verꝫ est ad q̃sq̃ ordines fuerit ordinatꝰ Idē Goff. a Immo. Sicō dño ignorāte vel̃ sciēte a ꝯtradicēte. A Hic ut pꝫ in sū. eo. ti. q. iij. distinguēdū est. qꝫ aut ordinatore vel̃ pñtatore sciēte ꝯditōe: ordinādi ordinatus ē: aut nesciēte In pmo casu ordinatꝰ remanebit ī ordine ⁊ ordinator vel̃ pñtator dꝫ ꝯdēnari dño in duplū. di. liiij. Si seruꝰ absēte dño: a ꝗ si alter tātū sciuit. Si ꝯo ambo sciuerit. dubitū pñtator. a aliū ordīator. Sꝫ si neutꝭ hꝫ vñ soluat poterit dñs sibi postulare illū restitui. ar. dist. liiij. ex antiq̃s In secō casu cū ordinatꝰ ē ordinatore ignorāte ꝯditōe: eꝫ: fit q̃d se q̃t̃. B. tūc si ordinatꝰ est in sacerdotē remanebit in eodē ordine: peculio si q̃d hꝫ dño restituto. q̃ si nō hꝫ peculiū nec est qui redimat ipm: debꝫ suo dño reddi ad seruiēdum: ei in seruitijs q̃ ordinē suū deceāt. ut hꝫis canonicis missa a hmōi. liiij. di. freq̃ns. q̃ si ꝯtumax hoc renuat: deponi dꝫ. ex. eo. Nullus. in fi. Si vero ordinatus est in dyaconum. dabit p sevicarium a ipse remanebit in ordine. Alꝭ reuocabitur in seruitutē nisi aliquis velet eum redimere. a idem intellige de

ſbdyacono · ex · e · miramur · Jn alijs ordinibz absolute in ſuitate reuocabiſ · liiij · di · nulli · a c · ex antiqs Satk cōcor · Goff · a Jnno · A Con · etiā Pe · ut in dicta · q · iij · B

Jnfra qd tps poſſit dns ſuū ordinatū reuōre ſz° ſm Kay · Reuōre potest infra ānū a tpe ſciētie dm · ar · xvij q · ij · ſi qs incogmit9 · A Cōuincto c · ſi ſeru9 ſciēte · liiij · d · B Jdē Goff · Hoſ · et Pe · A Hug · āt dicit q̄ oputaſ a tē pore ordinatōis in fauorez ordis · ut in ſū · co · ti · q · vj · Sed pri9 dictū veri9 videt · ar · dicti c · Si qs incogmit9 · B · Et vō q̄re clericus non pt repetiv ltra annū cū seru9 ingreſſus religiōz poſſit repeti infra triēnū est iſta · q̄ de ric9 cōiter publice manz monachus vo ſecrete · A Hec vō ſunt Jnno · utz in dicta · q · vj · B Et pdcū pūctū de religiōe tes ſ · Religio · ij · Fiiij · et · v ·

Pono q̄ seru9 q̄ ordinat9 fuit veſtitut9 est dno ſuo nūqd licebit dno manu9mittere in eū · ſz° ſm Jnno · Nonalis inderet in canonē · xvij · q · iiij · ſi qs ſuadente · Sed nc tali seruo licebit ōtere mūmonīū ꝓter vtū qd intelligit fecisse in ſuscepto ordis ſacri · ex de ouer · diu · qdē · lxxxiiij · di · cū in pteritoa phibend9 erit p ep̄z · ar · xcvj di · ſi impatoz Alijs āt priuilegijs dericalibz nō gaudebit ex de · cōiuga · Jobes a c · ſe · Jd in omni gne seruorz liiij · d · freqns A · Jnno · clari9 loqtur ſic Jdē dicam9 in orginarijs a a ſcptis ejs a in omnibz q̄ oditōe ſeruili vl vō dmo l dwdmo ſūt obligati · liiij · di · freqns Jdē etiā in libertis ſi aliqd obſequm pīon9 ſibi retinuit · liiij · di · q̄ cūq Jd etiā in obligatis functōmibz publicis officijs · lj · di · pteria · a in dicta · q · vj · B

Sed qtr seru9 ordinat9 ſiue oſecrat9 reddit dno · cū alia res oſecrata ñ reddat ut · xiiij · q · vl · opim9 ſz° Duplex est vō Vna q̄ in rebz alijs a maxime manātis q̄ ſole oſecrā² null9 est dominus ſ in hoīe ſic A lia q̄ in rebz manātis oſecratio est in ſupficie a iō nō dnt a manu ꝓphana tractari · in hoīe vo est aīa q̄ tangi nō pt · xxxij · q · vij · licite Cō · A · et Vl · et Pe · Et fuit pncipale dictū Kay · ut in ſū · co · ti · q · vij · B

Seruus tertio q̄ ad mūmonīū Vtz seru9 ſū oſensu dm̄ poſſit mūmonīū ōtere ſz° ſm Tho · in iiij · di · xvj · Sicut seru9 nō ſbditur dno q̄n libere omedēa dormire poſſit a alia hmōi facere q̄ ad ncitatē corpis ptinet ſm naturā ita ec nō ſbdi² ei q̄tū ad hoc q̄ nō poſſit libere mūmonīū ōtere ec eo neſciēte a ōtradicēte · Vna ſi dns oppositū papet nō tenet ei obedire nc de ōtendo · nc ecte cōtinē do · qz in vtroq; ſui iuris ē · a tenz mūmonīū · Dnt tn nihilominus debita ſuitia dns exhiberi · ex de iuig · ſer · c · j · A Cō · De · a Kay · a glosa ut in ſū · li · iiij · ti · iiij · q · viij · a ſe · B

Pono q̄ dns aliquid papit seruo cōiugato a eodē tpe vxor petit debitū vl ecōuerſo ſz° ſm ray · Credo q̄ ſi cō traxerit seru9 dno ſciēte · dz reddē debitū qm̄ cū dns oceſſit pncipale · ſ · mūmonīū intelligit cōceſſisse a cōcessoria ex de offi · dele · pteria · in fi · Si vo otraxit ignorante vl otradicēte dno dm̄ mādatū dz implere · n̄ pbabiltr timeat pericū adulterij ex dilatōe · vl nisi magnū fiat pīudicū vxori Cō · Tho · De · Jnno · a Hosti · Addit q̄ Tho · q̄ optet diuersas circūstātias attēdē ut ex hijs cōſideret an magis vl potius in tali vl tali casu ſit obediēdum Idem Hosti · Et vide ſ · vlti · ff · A Jnnoz in ſū · co · ti · q · x · B

Quid ſi oiuges · ſ · serui habent diuersos dnos diuersarz regionū · ita q̄ nō pnt conuenire ad officū oiugale ſz° ſm Goff · Vt cuitet fornicatōis materia coget p eccām alter dnorz vendere alteri volenti emere vl ſi neuter vult emere cogant vendere cuilibet extraneo in prouincia cōſerui · vl venalem exponere · a ſi nullus appareat emptor emat ecclesia · ar · liiij · d · Fraternitatē · A Jdē in ſum · co · ti · q · xij · B ·

Quid si dñs seruum ꝺiugatū vult
vendere ī remotā regionē. Rꝰ ſ; Wil.
Prohibēda est tal' venditio. sed cogi
debz dñs alij vendē cū bonas ꝺitōes
afferenti. Int'est ei reipublice ne ḋs
re sua male vtat'. in Insti. de hijs qui
sui vel alie. iuris sūt. ff. penl' Cō. Tho.
Pe. et Inno. A. lic; Alan9 aliꝰ dixēt
ut in sū. co. ti. q. xj. vbi etiā p; q pdi
ctis ꝺcor. etiā Host. dicēs q pdicta
obtinēt qñ ambo sūt serui. Et id qꝰ
seqf nō fuit Host. sed Pe. ut ibi. B.
Sed a Hosti. addit. q si mūomiū fue
rit factū sine licētia dmī: a nō habz ī
alio loco iustū emptorē: posſ cū ven
dere in remotis. alt' nō debz ſ facere.

Vtz seruit9 possit venire p9mūo m
Rꝰ fm Tho. et Pe. sic. Vir em licz sit
in ptāte vxoris in hijs que ptinēt ad
redditōē; debiti. in alijs omnibz ē sui
iuris Vñ in redditōe debiti p ſ nō ꝺz
p iudiciū vxori fieri. si forte dñs pē
pet aliq̄d cadē hora. q magis cēt ōbe
diēdū vxori q̄ dño Vxor tñ sine ꝺsen
su viri se in ancillā vēdere nō posſ q
vir caput est mulier. Con. Al. A. Jdē
in sū. e. ti. q. xij. B. Et vide s. ff. ij Vtz
seru9 q̄ fuerat ordinat9: a nūc est re
stitut9 possit ꝺtrahere mūomiū vide s
Seru9. ij. ff. j. Quō ꝺditio seruit9 im
pediat mūo m. hēs s. Impedimētū. iiij.

Simonia pīo cōiter Simonia
est studiosa volūtas emēdi vel
vendēdi aliq̄d spūale. vel spi
riatuali annexū. Sic diffinit a Tho. ī
iij. se. di. xxv. a in. iiij. q. c. Sitra ab
alijs. A. s. theologis a iuristis cōiter
ut in sū. ti. j. ti. j. q. j Et facit. j. q. j. q̄
studet. B Et qꝰ ꝺz spūale ītellige ut
ordines a alia sacra Qꝰ āt ꝺz spūali
annexū intellige ut q̄dā q nō sūt ita
ꝓpie spūalia. sed sūt spūalibz adnū
cta a q̄si alligata. ut ē ius pīonatus
et hmōi. q si nō addas spūali ānexū
sufficit fm Ray. A. Sāa ānexa spūa
libz largo mō dicūt spūalia. ut in di
cta. q. j. a hic seqf. B. q oīa talia
pñt intelligi p id qꝰ ꝺz aliq̄d spūa
le. Et nota q noīe emptōis vel vēdi
tōis intelligit omnis ꝺtract9 ñ grātui
t9 p̄ter pmutatōz. A Jdē in dicta. q.
j. Et facit. j. q. j. sūt nōnulli. B. de q̄ s
pmuta°. A Jbi p; qñ in talibz possit
fieri pmuta° a q̄ſt. B Vñ a trāsactio
pōt fieri sup spūalibz. ex ꝺ trāsa. sup
eo. De trāsactōe vide J. Trāsactio. ff ij
A. Et ibi p; q̄liter possit fieri in spūa
libz. Et adde fm Tho. ij. ij. q. c. ar. j.
q voluntas ꝺz: q iustitia a oēs ptes
eiꝰ a p ꝺseqns omnia opposita sūt ī vo
lūtate sicē in sbiecto. a iō ꝺuemēter si
monia p volūtatē diffinit Facit. ff. de
iusti. a iure. l. iustitia. Vtz āt p sola;
volūtatē ꝺmittat simonia tāge². J. iij
. ff. Jtē ꝺz studiosa fm Tho. in dicto
ar. j. ad designādū electōz q̄ principa
liter ptinet ad virtutē a vitiū. a tal'
electō sufficit etiā si sit ex volūtate ñ
libēter vel etiā coacta. ex eo. Mathe. a
ibi glo. ñ forte sit coactio precisa. ex
quod me. cau. ca. sacris. Et subdit
Tho. ibidez. Non autem omnis qui
peccat electione peccat in spiritūsan
ctum. sed solum qui peccatu; eligit p
ꝺtemptum eorum p que homīes so
lent retrahi a peccando. Dicitur ergo
studiosa qñ ex ipa volūtatis electōe
p̄greditur ad exteriorem actum. ut ī
sum. co. ti. q. v. Host. aūt clariꝰ dif
finit sic. Simonia est spiritualiū vel
annexorum spiritualibus p̄cedente
pacto p̄missionis: conditionis. mōi
seruicij p̄cum. vel cuiusuis tempalis
receptio vel donatio. ut in sum. cō. e.
ti. q. j. B

Vtz simonia sit heresis Rꝰ ſ; Tho.
in. iiij. d. xxv. Simoniaci non sunt p
prie a p se loquēdo heretici. cū nō ha
beāt aliquā falsam opiniōē; ſ dicūt
heretici ꝓpter similitudinē act9. q opan
tur acsi extimarēt donū spiritussācti
pecunia possideri. que extimatio est
heretica. A. a quia etiam in primo
auctore Symone ex mala radice infi
delitatis pusillauit. cui dictum est.
Extimasti donum dei pecunia posside
ri. Act. viij. fm Vl. a in sum. co. ti. q.
ij. B. Vnde Grego. in registro. dicit.

Cum omis auaritia sit p dolor fuit9
q̃s̃q̃s hanc in eccĩastĩcis dignitatib9
vãdis nõ precauet: infidelitatis pdi-
tiom sbijcit etiã si fidẽ quã negligit:
tenere videat · j · q · j · Cũ omis · a item
dicit · q impia heresis macedonij tole
rabilior est q̃ simonia · j · q · j · cos · A ·
a ibi p; q hoc nõ fuit dictũ Gregorij
sed Tharasij cõstãtinopolitani epi B
Et cetera crimina in cõparatõe simoni
ace heresis q̃s̃ip nihilo reputãt · j · q ·
vlti · c · fi · Dñt q̃ ꝓpriea p aliũ modũ
q̃dã simoniaci dicĩ heretici · s · tenẽtes
q̃ndam errorẽ eiusdẽ Symonis q̃ di
xit q mũd9 iste nõ erat creat9 a deo ꝗ
a quadã supna virtute ut dicĩ Isidor9
ix · ethiologiarꝝ · A Idẽ in dcã · q · ij · B

¶ Quare simoniaci poti9 dicũt a Sy
mone q̃ voluit emere donũ dei q̃ giezi
te a Giezi q̃ vendidit donũ dei · Rẽ · q
magis ꝛpleta fuit ratio h9 pcti in Sy
mone q̃ in Giezi · Nã Giezi solũ ven-
didit donũ dei · at Simõ a emere volut
a vendere intẽdit · j · q · j · Saluator Cõ-
Tho · ij · ij · q · c · Cõ · etiã pe · a Vl · ut in
fum · eo · ti · q · iiij ·

¶ Vtꝝ sola voluntas faciat homines
simoniacũ Rẽ fm Ray · a alios tã iu
ristas q̃ theologos · Queda; sũt phi
bita q simoniaca · ut emere vl vendẽ
facĩa et hmõi · a in istis sufficit sola
volũtas · Et intellige fm De · q̃ad fo
rũ ꝗinũ sed q̃ad forꝝ humanũ si ĩ nul
lum actu; exiuit neq facẽdi neq pa
iscẽdi: non diceret simoniac9 · a suffi
cit q penitreat Quedã sũt simoniaca
q phibita · s · p cõstitutões ecĩie · ut cũ
q̃s venũdat ecĩe ut detur alteri · puta
nepoti suo · Sicꝛ fm Goff · vendẽdo vi
cariã castaldionatũ · aduocatiã · ico
nomatũ · a hmõi · ex · eo · ad nostrã · j ·
q · j · si q̃s eps · ij · q · iij · saluator · a in
hijs nõ sufficit sola volũtas siue appe
tit9 q̃dã · ñ pcedãt in actũ · ex · de offi
dele · ex pte primo · A Idẽ in sũ · eo · ti
q · v · B Sed a hoc intellige q si volun
tas deliberata hic fuit · ita q p eũ nõ
stetit · iterũ est simonia in foro ꝗino:
ꝗ nõ in humano a sic tale pctũ p pe
nitẽtiã abolet · ex eo · mãdato · A · In
hoc etiã videt Cõ · glo · Ray · ut in dcã
q · v · Et hoc ꝗ videt · q etiã circa ta
lia puta erga bñficia sola intẽtio cõ
stituit culpabilẽ ap9 deũ · licet non q̃
ad iudicialem punitõem ecĩie · ex · eo-
tua · Simonia tñ mentalis tñ · sola
pnã abolet · nec obligat ad restituti
onẽ acceptor dicto c · mãdato · Secus
in vsuris in q̃b; etiã sola intentio vsu
raria obligat ad restitutionem in fo
ro penitentiali · ut a notat glo · in di
cto capitu · mandato · et facit extra de
vsu · cõsituit · Ratio aũt põt esse · q ĩ
vsura ledit deus a tõ · deo satisfit p pe
nitẽtiã homĩ vero p restitutõem · In
simonia vero simplicis intẽtõis nõ le
ditur ps que spõte a fine coactione
pstat immo potius ipa ledit deũ tur
piter agendo nec leditur ecclesia mili
tans que tñ iudicat de manifestis ·
dicto c · tua · sed solus deus cui p solã
satisfit penitentiã · ex · eo · c · fi · B

¶ Vtꝝ ad hoc q cõmittatur simonia
requirit q sit expressum pactum Rẽ
Non · Nam a Giezi simoniacus fuit
licet pactum aliq̃s non fecerit · nota
ex · eo · sup speculo · A Hoc c · habetur
in titulo de magistris · Et dic hoc ve-
rum quo ad forum diuinũ · Sec9 quo
ad iudiciale · ex · eo · c · fi · a patet ex di
ctis in · Ꝗ precedenti · nisi interueniret
exactio · ex · eo · sicut p certo · B · Sꝛ de
simonia mentali vide s̃ · Renunciatõ
ij · Ꝗ j ·

¶ Quot modis cõmittitur simonia
Rẽ fm ray · Vna diuisio est p mune
ra que dant · Nam aut dat munꝰ a
manu aut ab obsequio aut a lingua
de quibus habes s̃ · Munus · Ꝗ j Alia
diuisio ex pte ꝛmittentiũ sic · simõia
ca ordinatio vl alia hmõi spũalium
datio · aut est ex pte conferentis tñ ·
ut q̃ conferẽs mihi aliquod spũale
recipit temporale me ignorãte · Aut ex
pte recipientis tñ · ut si ego recipiam
sacĩm nõ quidẽ dando aliquid cõferẽ
ti sed alicui suo cõsiliario Aut ex pte
vtriusq · s · q̃ ordinãdus dat aliq̃d

ordinanti Aliqñ ex pte neutri9 ut si amic9 me9 me ignorante det aliquid amico siue ꝛsiliario ep̄i: ut me ordinet: ep̄o ecl ignorāte-j-q-j-statuim9 a c-Si q̄s a simoniacis-A-Idē in sū co-ti-q-vij-B-

Vtꝫ sit simonia si aliq̄d gratis det p spūalibꝫ-vl rcapia²-Rꝰ Si petit9 sp̄ōte offerat: nō est simonia-j-q-j-q̄cq̄d inuisibile-Vbi nota ꝓm Wil-q si hec ꝓpositio p notaret appciatō; seu ꝛmutatō; sic nūq̄ tempale est danduū p spūali: nec ecōtrario-Si ā̄t notꝫ cām finalē-ut sit sensus: iste dedit denariū p sacro-v-ꝓter reuerentiā sacramenti-licite p̄t fieri-Et codē q̄z mō si notat cām efficiētē-ut sit sensus-dedit p sacro-v-p deuotōe quā habuit ad sacm: fieri p̄t-A Con-Vl-ut in sum co-ti-q-x-B-Si aūt dubitet vtꝫ gratis vl corrupta intentōe datū sit tria sūt p̄ apue attendēda-s-dātis a rcapientis q̄litas-videlicꝫ an a paupe diuiti-vl ecōuerso-Item muneris q̄ntitas-ut si res magni vl modici sit p̄cij Item donatōis tp̄s: an scꝫ instāte nāti tate vl alīs ꝛferat-Et ꝓm hec hñda ē p̄sumptio p vl ꝛtra-ex-eo-a si q̄stiones Sꝫ hec intelligēda sūt in foro cāꝫ In foro aūt ꝛscie attēdit ñ p̄sumptō A Idē in dcā-q-ꝓm rap-Vl-a hos-B

Vtꝫ liceat aliq̄d rāpe ex opibꝫ spiritualibꝫ Rꝰ ꝓm Rap-Pro illis opibꝫ ad q̄ q̄s nō tenet ex officio rcape licꝫ ut sacdos p̄t locāe opas suas q̄ alīs ñ habet vñ sibi p uideat-argu-xij-q-ij-Caritatē-Idē Host-A-Certe-c-caritatē nō facit-q̄z loq̄t tm̄ q̄ ad p̄ curatōem rcapiēdā a visitātibꝫ nō ex locatōe vl alia ꝛuētōe-ꝫ ex mera iure dispositōe Et iō in spūalibꝫ in q̄bus ꝛ cessāt ois pactio a ꝛuētō est ꝛ pacc-fi-nō habꝫ locū locatio vl ꝛductio Vñ in ti-de simo-ff-Item nunq̄d-Super-locare glo-Rap-ait-Quidā dicūt q si sacdos intēdat locare vl vendere laborē suū nō ꝓm officiū vl sacmentū: licitū est alīs nō Ego credo inq̄t q nō habꝫ locū in talibꝫ locatō vl

ꝛductio-cū lex secularis nō dixerit eē locatōem vl cōductōem q̄ñ mensor agroꝝ aliq̄d rcapit a dm̄s eorū pro eis mensurandis: sed q̄ ꝛ dat appellauit honorariū-ff-si men-fal-mo-d-lij-ff-j-vbi dicit-Nō crediderunt vetres inter tales p̄sonas locatō; a ꝛductōem eē: ꝫ potiꝫ opam bñficij loco p̄beri Et id q̄ ꝛ dat ei: ad remunerādū dari: a inde honorariū appellari-Dic q̄ q sacdos siue indigeat siue nō: p̄t a dari pecunia in sūptꝫ ipsi9 sacdotis nō in munera sacdotij-v-officij sacdotal q̄ impēdit sic dic Ihero-q decꝫ panes crustula a vas melle si data fuerūt ꝓphete: magl in sūptꝫ q̄z in munera ꝓphetie reputāda sūt-j-q-j-iudices Cū q̄ dicit sacdos rcapit p officiādo ecclesiā ad tp̄s-ly pro denotat cām ad minisculatiuā nō appciatiuā sacdi vel officij q̄ impēdit: vl laboris q̄ laborat in ip̄o officio-q̄ ꝛ necvēdi ꝛ; nec locari sic nec ip̄m officiū-q̄z q̄sq̄s horū alterꝫ vēdit sine q̄ necꝫ alterꝫ puenit neutꝫ inuēditū verelinq̄t j-q-j-Si q̄s obiecerit-De hoc etiā ꝛ infra-ff-vtꝫ sacerdos-B-

Vtꝫ cū ep̄s ꝛsecrat vl visitat possit rcape curatōꝫ-Rꝰ ꝓm Rap-Pōt-ex eo-cū sit-x-q-iij-relatū-ex de p̄scripcū ex officij-ñ dico ꝓter laborē: ꝫ ut Bern-dicit-q̄z tal p curatio a iure p̄missa ē-p̄mo etiā si eccā ꝓpt paupertē p curare nō possꝫ ep̄m-ipse suis sūptibꝫ ꝛsecrabit eccām-x-q-iij-caudū-Hec Bern-a Host-Circa visitatōeꝫ vide-ff-Visitatio-ff-j-et-ij-A-Hoc q̄ ꝛ ibi ꝛ notat glo-in dicto-c-cū sit-Nota etiā in sum-eo-ti-q-x-B

Vtꝫ tpalia possint dari p vita et nav l p remissiōe pctōꝝ-Rꝰ Dñt per modū elemosine Dani-iiij-Peccata tua elemosinis redime-Et intellige ꝓm Tho-et De-in-iiij-d-xxv-q̄ cum dicit-vita eterna vl remissio pctōrū emi: ē locutio methaphorica-q̄z ip̄m meritū acq̄pit p emptōe-Deo enī ex p̄dio nrō mihil p̄t accrescere-A Idē in dicta-q-x-B

¶ Vtꝫ tpalia possint dari p redimẽ-
da exatõe in spũalibꝫ-Rꝰ Sic-ex-e-
dilect9 filij9-a-j-q- iij-q̃ sitũ-ex de ma
gistr'-p hibeas-Sed ꝗ sup iure spũa
li tũc solũ habebit locũ cũ p certo cõ
stat redimẽti de iure suo-alꝭ nõ-Hec
Tho-ij-ij-q-c-penl'-a vl-A-et etiam
glo-Ray-ut dicta-q-c-B Vñ a si pbẽ
da mea :me p iniuriã remoto alij da
ta sit-a ego recupo aliquo dato-nõ
puto esse simoniã.

¶ Vtꝫ encænia inducãt simoniã Rꝰ
Si nõ extendãt ad q̃ntitatẽ munerꝫ
a fiãt sine pacto a sine aliq̃ corrupta
intẽtõe nõ inducũt simoniã-alꝭ etiã
in modico omittit-j-q-j- Duces- A-
Alꝭ incipit iudices-Et ꝗ fuit dictum
Hosti-ut in sũ-co-ti-q-xj-B

¶ Vtrũ mun9 ab obseq̃o inducat si-
moniã-Rꝰ-fm Vl-Si obseq̃um de se
sit illicitũ nullo mõ licꝫ absq̃ vicio si
monie-Sitꝫ si obseq̃um sit licitũ nõ li
cet ipsũ impẽdere p aliq̃ spũali-si id
p-dicat cãꝫ principalꝫ mouẽtẽ-Sꝫ si ñ
dicat cãm principalꝫ mouentẽ-ꝫ secũ
dariã-puta exatatiuã affect9 ei9 q̃ da
re habꝫ aliq̃d spũale-a postea cõfert
illꝭ respicẽs principalꝫ ad deuꝫ: a ad
merita psone-q̃ p talia obseq̃aa per
alia bona ocurrũt-ꝗ mõ põt dari spi-
rituale-puta alicui q̃ in seruiciũ ecce
sie vl' plati iuit Romã vl' hmõi-Por
ro si obseq̃um eẽt pure spũale qꝭ esꝫ
impositũ bñficio-A-s-p ostitutõꝫ añ
ipsi9 bñficij collatõem-nõ ãt p pactũ
fm eundẽ Vl-a in sũ-co-ti-q-xij-vbi
etiã pꝫ q̃ p̃dictis Cõ-Goff-a Ray-a
glo-B-tũc indubitãter a ex pacto pt
oferri bñficiũ-ita q̃ ille pmittat tale
obseq̃um-ut puta de celebrãdo talẽ a
talẽ missã-a filia-ex de pben-signifi
catũ A Tho-etiã a Pe-dicũt q̃ in hu
iusmõi obseq̃is honestis fuiẽtibꝫ ad
dignitatẽ psone respect9 debꝫ haberi
Sã ex ipa deuotõe obseq̃i dign9 red
dit ecciastico bñficio- Et addit Tho-
Si ãt inhonestũ sit seruitiũ vl' ad car
nalia ordiatũ- puta fuiuit plato ad
vtilitatẽ osanguineorꝫ suorꝫ vl' patri
monij sui-vl' aliq̃d hmõi-eẽt munus
ab obseq̃o-a simoniacũ-ut in dicta-
q-xij-ad finẽ-B

¶ Quid si vn9 sacerdos dicat alteri-
tu celebrabis hodie p me-a ego cras
p te Rꝰ fm Wil-Sed nõ est simonia-sed
licitũ est maxime ex cã-qñ nullũ pre
diũ siue tpal' mercꝫ intuemit-A Id
in sum-co-ti-q-xiij-B

¶ Quid sit mun9 a lingua ĩ q̃ omittit
simonia-Rꝰ fm Tho-ij-ij-q-c-a i-iiij
di-xxv Mun9 a lingua dr' ipa laus
ptinẽs ad fauorẽ hũa q̃-s-ꝗ pcio ca
dit-l' ecl' pces ex q̃bꝫ acq̃ri fauor hũa
n9-ã ꝫiũ cuita ut qñ pces armate sẽ
Sed de pab9 hõs statũ in se-Q A Idem
in sum-co-ti-q-xiiij-B

¶ Vtꝫ pces inducãt simoniã-Rꝰ fꝫ
Tho-ij-ij-q-c- Si aliq̃s principalꝫ ad
pces intẽdat-simoniã omittt Et vide
principalꝫ ad ꝗ intẽdẽ q̃ pces p indig
no exaudit Vñ ipꝫ factũ ẽ simoniacũ-
ut-j-q-j-ꝗ ordiatõibꝫ a c-Sũt nõnul
li-Si vo porrigã pces p digno factũ
nõ ẽ simoniacũ-ꝫ simonia pt eẽ in ĩ-
tẽtõe-s-qñ lex respcũs ñ ad digtatẽ p
sone ꝫ ad fauorẽ hũanũ-ex de eta-a
q̃li-tuã-j-q-latorẽ-Vñ dꝫ pmitere ꝗ
intẽtõe corrupta-ut in c-sũt nõnulli
a ex de eta-a q̃li-tuã-a ex-co-mãda
to-A Cõ-Vl-ut in dicta-q-xiiij-B

¶ Vtꝫ aliq̃s porrigẽdo pces p seipõ
omittat simoniã-Rꝰ fm Ray- Non
pt petere eccãam vl' dignitatẽ vl' aliꝭ
bñficiũ hñs curã aiãꝫ q̃ptũcumq̃ sit
dign9-j-q-j- Ordinatões-viij- q-j-ĩ
scriptis-ex-de iure patro-p nostras-
Beneficium vero simplex si indigeta
sentit se dignuꝫ potest petere absq̃
metu simonie-ext- co-tua nos-a ar-
ext-de rescrip- ad aures-ex- de pben-
cum fm Con-Tho- sed a-sed e-q-c- et
etiam in-iiij-distin-xxv-Similiter a
Hosti-et Goff-Quidam tamẽ dicũt
q̃ licet rogare etiamsi beneficium ha
beat curam animarũ-A-Hoc fuit di
ctũ glo-Ray-dicẽtis q̃ pt aliq̃s p se
petere beneficium etiam habens cu-
ram animarũ si dignus sit-exemplo

Isaye·q̃ dixit ca·vj· Ecce ego·mitte me·Con·cũ hoc Vl·ut in sũ·co·tit·q· xiiij· Sed certe tuti⁹ videt pmũ dictũ p iura allegata·Sã pheta nõ petiit aliquã curã aiarũ vl dignitatẽ: ꝗ req̃ situs a dño exhibuit se officio p̃dicã di ut p; in dicto·c·vj·B·Si indiget acsi nõ indiget· cẽ si petat simplex be neficiũ peccat fm Ray·et Tho·ut in p̃dicta dere·ad aures·j·q·ij·clericos xij·q·j·illi aũt·AVt p; in dcã q·xiiij glo·ray·in hoc itẽrũ cõtradicit Vnde ait·Hoc itẽrũ durũ est a credo q̃ exq̃ aliqs pmot⁹ est ad sacros ordines: cũ hmõi ordinatio titulũ eccãsticum req̃rat põt petere bñficiũ eccãsticũ: li cet abundet in tpalibz·Et iura q̃ magister adducit ad pbandũ ꝯrariu; loquũt fm statũ pmitiue eccẽ qñ exi les erãt reddit⁹·a distribuebat de fa cultatibz eccãe put cuiq; op⁹ erat·Et con·cũ eo Vl·qr nemo cogit suis sti pẽdijs militare·Si tñ dignitatẽ l cu rã aiarũ p se petat tãta p̃sũptõe q̃ cũ tali bñficio reddat indignũ simonia est·qr p̃ces sũt p indigno·hec ibi Ve ri⁹ videt dictũ ray·et Tho·Sã Jhẽ q̃ loqt in allegato·c·Clericos·j·q·ij ñ fuit ĩ pmitiua eccãa multomin⁹iã Prosper·q̃ idẽ dicit ca·q·c·pastor·Et stipẽdiũ celestis mihi de nõ d; cẽ tpa le nisi in q̃tũ ratõ dictet ncãrie fuisse tatõis Clericis cm̃ ꝯuenit dicere·ps mea dñs·cẽ ꝯ pbẽ·cũ scõm·q̃ si dica² p̃miũ laboris mei nõ sit terrenũ: sed celeste·B

Que simonia sit grauior· Rꝯ·fm Wil· Quis in munere a manu·a a lĩ guaa ab obseqo ꝯmittat simonia tñ qr mun⁹a manu magis ꝓprie est pro cũ q̃ a lingua vl ab obseqo·iõ illa simonia est maius pctm̃·A·Idez in sum·co·ti·q·xv·B

Vtr licceat vendẽ vasa sacra aut ve stes·aquã bñdictã·a hmõi·Rꝯ fm Vl·Omnia sacrãlia ad aliquẽ effectũ spũalẽ ordinata vẽdi non pñt·ut aq̃ bñdcã·a hmõi·p quã vãiata dinnit tũt sicut cẽ nec vẽe materie p̃t vẽdi sa crãm·j·q·j·Placuit·ij·a·iij· Sz a illa q̃ ꝓticipatiue sũt spũalia· ut calix et hmõi: añ ꝯsecratõe; simplr vendi pñt p⁹ ꝯsecratõ; vo hmõi vasa vendi pñt alteri eccãe in eadẽ forma·A·dummõ intẽtio solũ referat ad tpalea nõ spi rituale·alꝯ cẽt simonia·fm eũdẽ Vl· ut in sũ·co·ti·q·xvj·vbi hec notãt· B·sed laico calix vẽdi ñ p̃t: nisi cõfla tus·x·q·ij·Ff Hoc ius·qr sacra nõ de bẽt tractari manibz laycorũ· De cimi terio vo vide s̃·Sepultura·j·Ff·j·B

Vtr spũalia possint redimi·Rꝯ fm ray· Sicut nõ dñt vẽdi vl emi ita non dñt redimi·ex de simo·q̃relã· nec ali q̃ dato vl pmisso vl retẽto possideri· Intellige fm Wil· qr nõ pñt redimi aliq̃ dato l pmisso ei q̃ iuste possidet ex·co·q̃relã·Sã aliq̃ dato ei q̃ iniu ste possidet ab eo cui dñt redimi pñt ficã redimũt decime de manu militũ iniuste eas detinẽtiũ vide s̃·Decãe·v·Ff·pe· Cetera vtr sup spũalibz possit trãsigi·vide·T·Trãsactio·Ff·ij Et vtr p mutaꝯ·s̃·pmutatõ·Ff·j·a·ij·A·p dcã etiã notant in sũ·co·ti·q·xvij·B·

Quid de sacdote q̃ nõ vult dare li cẽtiã alteri sacdoti ut bñdicat nupti as ñ p pecunia·Rꝯ fm Wil·si ñ intẽ dit vẽdẽ lmam bñdictõis ꝗ puidẽ si bi de portõe oblatõnũ eũ ꝯtigẽte: ñ ẽ simonia· Si tñ ex ẽta scia maiorẽ exi gat sũmã q̃ p̃sumat dẽre valere por tio ip; ꝯtigẽs: merito p̃sumi p̃t q ip sã lmam vẽdẽ voluit·A·ꝗ cẽ p̃sum² qñ vba istꝯ sonãt puta si dicat sevel le tm̃ p lmã bñdicẽdi·a hmõi· qr in dubio ñ recedim⁹ a significaꝯ vbꝯ ·ff·de lega·iij·l·ñ alt·Si vult g ꝗ cui tare dare exp̃mat de vẽditõe seu loca tõe puet⁹ tm̃·B a nõ hic q p ipa bñ dictõe mihil ab aliq̃ exigi põt·ex e·cũ in eccãa·De sacdote q̃ ñ vult dare lmãz ꝯfitẽdi alteri ñ p pecunia s̃·Cõfessio·j ·Ff·i·A a ibi p; q simõiã ꝯmittt qꝯ a nõ sit cũ sup̃dãs ĩ sũ·e·t·q·xxxvj·B

Vtr p absolutõe ab excõicatione possit exigi pecunia·Rꝯ fm Tho·ij·ij q·c· in absolutõe tali non debz exigi

pecunia tanq̃ p̃cium absolutõis· qz
hoc cẽt simoniacũ· sed q̃si pena culpe
p̃cedẽtis p qua fuit excõicat⁹ Idem
Pe·a Host·A·dicit cm̃ Host·ex·c·
ad aures·q in Francia a in q̃busdaz
alijs regionibz ꝛsuetudo est vl statu
tũ q excõicatus q̃ monit⁹ parere no
luit ꝯ excõicari expectauit ꝓpter hãc
cõtumaciã anteqũ absoluat p q̃libet
mense p q excõicat⁹ extiterit certã de
beat dare pecunie q̃ntitatẽ· Et hãc cõ
suetudinẽ dicit rõnabilẽ a seruãdam
ut in sũ·co·t·q·xxxvij·Q8 intelligẽ
dũ videt qñ talis exactio nõ venit ad
man⁹ seu vtilitatẽ exigentis als hẽret
spẽm malia iõ ab ea abstinẽdũ·ext·
de vi.a ho·de·cũ ab omi· Et ꝓtera
ꝯ casu absolutio 8bẽt p̃cedere exactõ
nẽ Vñ a idẽ Hosti·in sua sũma dicẽ q
excõicat⁹ debz absolui liberea eo ab
soluto põt cogi ad satisfaciẽdũ de pe
na: ꝯ añ nõ p̃t exigi cũ nec p illo fue
rit excõicatus· Et sic intellige inq̃t
ex̃ 8 si·ad aplicã·a c·ad aures·ut in
dicta·q·xxxvij Et videt casus forma
lis in dcõ c·ad aures· Et sic pñt ꝛcor
dari opiniones q̃ sup hoc ibidẽ refe
runt·B Et idẽ intelligẽdũ de suspẽsi
onea interdicto·Nã si daret aliq̃d pro
p̃cio absolutõis sũ restitutõis: simo
nia cẽt ex pte vtriuꝯ·ar·j·q·j· null⁹
ex·co·Nemo·q si hmõi sine fuerãt ĩ
iuste plate·a det pecunia p absoluꝯ
siue relaxatõe: nõuit Hug·xvj·q·vij
Decimas·q nõ est simonia ex pte dã
tis·eo q dãs nullu; ius acq̃rit ꝯ dat
ut acq̃situ sine vexatõe retineat·ar·j·
q·j·q̃situ·Satis Cõ·Host·A·Idẽ in
sũ·co·ti·q·xlvj·vbi a addit ꝯ; glo·
Rap·q si ecclia mea vl prebẽda me re
moto: alij fuerit assignata: si p p̃cio
eã recipo vl redmo simonia est siue
iuste siue iniuste amot⁹ fueri; a ah⁹
institut⁹ q8 intelligẽdũ est qñ amo
tio facta est seruato iuris ordine licz
iniuste p sinam q̃ trãsiuit in rẽ iudi
catã·als bñ licz redimẽ vexatõz·ex̃e
dilect⁹ fili⁹·R·a p; s̃·C·x·B Vtꝫ ãt p
baptismo liceat aliq̃d dare·vide sup

Baptismus·iij·C·iiij·

¶ Null⁹ deric⁹ debz p̃cere vl p̃cio vl fa
uore celaẽ epõ pctm̃ publicũ prochi
ani sui vl etiã min⁹ digne penitentẽ
recõciliare· a ei de hoc testimoniũ fer
re vl digne penitẽtẽ repellẽ alt simo
niã ꝛmittit·ex·c·nemo A·fm Innoc·
a in sũ·co·ti·q·xxxviij·nõ ꝓprie sed si
militudinarie 8z simoniac⁹ qui celat
ꝓpter grã; crimẽ alteri⁹·punied⁹ est
em̃ ut simoniac⁹ Q8 intelligi p̃t nisi
ipsa celatio cẽt ãnexa spũali officio·
forte q8 q̃s habz ab epõ ad denũcian
dũ delicta vl simile q: tũc cẽsetur nõ
dere ipsum officiũ a ꝛñr cẽt vera simo
nia·j·q·iij·si q̃s obiceritB·a gñalt
fm Tho·ij·ij·q·c·illa spũalia ad que
q̃s tenet ex officio nõ põt vendere Vñ
nec p dispensatõe nec p correctõe sb
ditoꝫ vl q q̃s desistat a corrigẽdo p̃t
aliq̃d recipi·A Con·Pe·ut in dcã·q·
xxxviij·B·

¶ Quid si det aliq̃d superiori ut fuer
iusticiã in spũalibz·R° fm rap·Sy
monia ẽ·a addit Wil·Idẽ credo si a
ga² sup tẽpl⁹ exq̃ psona ẽ eccastica·q
rõe eccãastice iurisdictõis tene² ad ta
le ius reddẽdũ S; si sit iudex laic⁹ a su
p re tpali: nõ erit simonia·l; als gra
uiter peccet s̃·Iudex·j·C·vij·A·Con·
Vl·ut in dcã·q·xxxviij·B·

¶ Vtꝫ sacẽdos possit celebrare vl exe
q̃as vl alia officia facẽ p pecunia·R°
fm rap·Si tene² ad ꝯ tũc exigẽ aliq̃d
simoniacũ ẽ·j·q·j·vendẽtes· Si ñ te
net a deficit ei sũptus p̃t accipe·j·q·
j·Duces Nã a opas suas locaẽ p̃t si
ue ad diẽ sũ ad ãnũ· ex̃ ne pl·vi· fu
c·vl·A·ibi ꝯ ñ p ba²nã ibi 8z de loca
tõe redditũ a ñ oparu; spũaliũ· ut
ibi nõt glo·a addit q nullu; spũale
locat Et de ꝯ lati⁹ s̃·C·vij·ĩ addi°B
q si sũpt⁹ hz a ad ꝯ ñ tenet: ã d; facẽ
gtis á cessaẽ·als videt facere ex aua
ritia Et l; forte qñ ñ tenet ad illa nõ
cẽt simõia eo q ñ d; suis stipẽdijs mi
litaẽ·xij·q·ij· caritatẽ·ex̃ c· cũ sit·tñ
turpe ẽ lucrũ qñ fit ex auaritia l si im
sũptus recipit etiã si diues sit a non

sit ex auaritia saltē habz spēm mali-
Et in q̄libz p̄dictoz intelligas q ipē
gratis debz cantare vl officiare- licz
aliq̄d recipiat p sumptib9 sicut dicit
Aug. q apl̄i gratuitū panē accipie-
bāt ab illis q̄bz gratuitā p̄dicatōez
impendebāt. Satis Cō. Tho. ij. ij. q. c
A. Predicta meli9 p̄nt intelligi p ea
q̄ notat glo. ray. in ti. de simonia. ff
q̄rit. sup verbo statutū. vbi sic dicit
Licz ne dare pecuniā l recipe p hmōi
obseq̄is ā p intercessēdo extreme vnctōi
Itē q̄d de ill q̄ dāt reddit9 l recipiūt
ppt faciēda anniuersaria Itē q̄d de ill q̄
dāt sacerdotibz diuitibz l paupibz p fa
ciēdo annuali. vl tricenario. vl āniu
sario vl celebrādo missam de spūsco
vl alia vl q̄ dat denarios clericis pro
dicēdis psalterijs in exequis mortuoz
vl als vl q̄ dāt elemosinas paupi-
b9 ut oret p eis cū talis oro fit spūalis
a hmōi elemosina fit corpalis. Rz°. in
omnibz talibz casibz dare vl accipe tē
pale p spūali simonia est siue dei p
sacro siue p officio siue p labore hmōi
officij vl oriōis fm q hec ppositio p de
notat appreciatōez. Sed si denotaret
cām motiuā nō primā vl principalē
sed remotā a occasionalē: licitū est da
re a accipe tpale p spūali. Vñ si q̄s
dat pecuniā collegio alicui p grianda
deuotōe a dilectōe in ipso collegio ut
ex illa deuotōe exaudiat in petitōne
q̄ petit q frēs interfint exequis mor-
tui vl extreme vnctōi moriētis a illi
bz faciūt ex dilectōe a deuotōne in eis
talis grata aut p deuotōe ipsi9 dātis
sic licet dare a accipe tpale p spūali
fm q ly pro denotat cām motiuā re
motā a nō ppinquā. Propinq̄ cā est
dilectio vl deuotō grata ex dato als
forsitan nō grianda. Nec est sile q
nō possū dare pecuniā epō ut me dili
gat a ex dilectōe me bñficiet vl ordi
net. Et bz iō qz dilectio q̄ eps aliquez
diligit licet sit spūalis nō est cā ppter
quā debeāt talia oferri. bz poti9 dz at
tēdi meritū a dignitas psone. Sz bñ
est cā sufficiēs hmōi dilectio q̄ ēt dili
git pctōz spūalis. ut debeat orari p eo
cū etiā hoc cōcedat dñs vbi dicit. Fa-
cite vobis amicos de māmona iniq̄-
tatis ut recipiāt vos ēt. Lu. xvj. v. ut
oret p vobis recipiēdis. ex q̄ patet q
licet dare pecuniā p acq̄renda deuoti
one hoīm spūaliū a paupum ut p bz
moueāt a teneant orare. Pecunia tñ
data p hmōi amicicia acq̄renda que
spūalis est nō est pēsanda a dāte vl
accipiēte: ut dictū est ut datū bz ut fru
ct9. fm q dicit Apostolus ad Phil. iiij.
Nō q̄ro datū bz fructuz qz nō attendo
principalit pecuniā datā: sed caritatē
a deuotōez vl pietatē ex q̄ dat. ppter
quā sola elemosina est fructuosa Et
iō Rñsio est ad oēs qōes supra posi-
tas de illis q̄ officiāt p denarijs a ce-
teris. q si ly pro denotat appreciatōz
vl cām primā motiuā: vl finalem -
illicitū est. Si aūt cām adminiculātē
licitū est: ut talia recipiāt in sūptus
officiātiū nō in officioz p̄cio. hec ibi.
Et cō. p̄dictis Tho. pe. a Vl. a alij the
ologi. ut in sū. co. ti. q. xlij. Et ex pre
dictis p̄t colligi q nō est tutū cui in-
cūbit facere officiari altare vl capellā
cōducere ad bz clericos pactis a conti
omib9. sed cōstituere aliquē reddituz
q̄ dei officiātibz. ut in c. significatū a
ibi glo. ex. de p̄ben. B

¶ Vtz cōmittat simoniā qui debito
ri suo dat aliquid spūale ut recuperet
qd suū est. Rz° fm Tho. in. iiij. d. xxv
Absq̄z dubio simoniā omittit. Idem
Vl. A. Idem in sum. co. ti. q. lxv. B.

¶ Vtrū cum aliqui p̄tendentes reli-
gionē siue sanctitatem petūt a sacer-
dotibus q p̄aurent eis pecuniā in par
rochia sua ita q sacerdos habeat in-
de certam partē fit simonia. Rz°. fm
Tho. in quolibz Cum persuasio sacer
dotis sit res spūalis: a credat ei quia
sacerdos est ideo si in tali casu pactuz
interueniat: simonia est respectu sa-
cerdotis a sacrilegiū respectu talium
religiosorū qz est detraudatio elemo
sinarū respectu illoz qui dant. Vnde
etsi est vnū peccatū q̄tum ad actum

est tñ multiplex q̃tum ad reatum: et tã etiã ipse sacẽdos q̃ ipsi recipiẽtes · s · q̃ sacerdotibꝫ tribuũt vl relaxãt tenẽtur de simonia · A Et etiã ad restitutõem: ut p; ꝓm eũ · Tho · a in sũ · co · ti · q · lxvj Et cui debeat fieri ẽstitutio isto casu ꝑt patere ex dictis s̃ · Restituo · j · C · xiij · ĩ additõe · v · Itẽ ꝓ; Immo · B

¶ Vtꝫ laycꝰ q̃ ꝛcipit pecuniã vt ecce restituat decimã quã tenebat omittat simoniã · Rꝰ ꝓm Hosti · Si laycꝰ non vult decimã dimittẽ ñ ꝓ pecũia simoniã omittit ex pte sui: sed eccia bñ ꝑt redimẽ ut s̃ · Decime · v · C · v · A Idẽ in sũ · co · ti · q · lxviij Sed in dcõ · C · v · Iriũ dicẽ Wil · ꝗ solutõ ibi p; in additõe · B

¶ Mediatores simonie simoniaci sũt j · q · j · si q̃s eps · A Ibi dr · Si q̃s mediatorĩ tã turpibꝫ a nephãdis datis vl acceptis extiterit · si q̃dẽ clericꝰ fuerit a ꝓprio gradu cadat · Si vero laicꝰ anathematizet · B

¶ Vtꝫ papa possit omittẽ simoniã · Rꝰ ꝓm Tho · ij · ij · q · c · Papa ꝑt sic et q̃libꝫ alicꝰ a tanto grauiꝰ q̃ to in altiori gradu ꝓsistit · Res enĩ ecẽie nõ sũt eiꝰ ut dñi · sed ut dispẽsatoris Vñ si ꝓ aliq̃ re spũali recipet pecuniã aliquã ꝗ redditibꝫ alicuiꝰ ecẽie · simoniacꝰ est Sicut si ꝓ re spũali recipet pecuniã ab aliq̃ laico nõ de rebꝫ ecẽie Cõ · Vl · ut ĩ sũ · co · ti · q · lxviij · Qꝗ intelligẽdũ videt q̃ad illa dicta q̃ omittit simonia lege ꝗma · Secꝰ si lege tñ ecẽiastica cui papa nõ ꝓhibet · nisi de equo C · de legi · l · dignaverit · B

¶ Prelatꝰ q̃ omittit vices suas ꝓ pecunia simoniacꝰ est vi · vicariꝰ · C · iij

Simonia · ij · s · spãt q̃ad ordines Simonia q̃nq; omittit ex pte ordinatoris · Aliqñ ex pte ordinati · ut s̃ · Simonia · j · C · vj ·

¶ Vtꝫ si aliq̃s ꝓ mea ordinatõe vl ꝓ motõe pecuniã offerat · nũq̃d ego dicor simoniacꝰ · Rꝰ Si a principio ꝗdixi nõ obest mihi · ex · co · sicut tuis · C · pe a ẽ de homi · Petrꝰ A · hoc verꝫ est ꝓ; Immo · ut in sũ · ti · j · ti · j · q · viij · si pecunia data est pꝰ electõem ꝓ ꝓfirmatõem de q̃ loq̃t · c · sicut tuis · Secꝰ si daret ꝓ electõe etiã ꝓhibẽte me nisi fieret ab inimico Con · Vim · Host · a glo · ray · ibi · Idẽ a si q̃s recepisset ordinẽ ꝓ simoniã omissam cũ ipõ ordinatõ · tẽ eũ sic ordinatꝰ licꝫ ignorant vl etiã cũ ꝗtradictõe nõ recipet executõem · qꝛ hoc idẽ ꝗtingẽt etiãsi in eius ordinatione nulla omissa fuisset simonia · dũ alꝫ eiꝰ ordinator fuisset simoniacꝰ in collatõe ordinum · Nã q̃ semel simoniace ꝗtulit ordinẽ · decretum executõem dare nõ poterit q̃tumcũq; occultum sit · a q̃tũcunq; recipiẽs ignoret · j · q · j · Si q̃s a simoniacis · ꝓm Host · in dicta · q · viij · Hodie ecẽ videt idẽ de collatõe bñficij · cũ simoniace ꝗferẽs etiam bñficiũ vl officiũ ecẽiasticũ ipso facto excõicatõem incurrat a qꝗ agit nullũ sit · ut in extua · Martini q̃uti · q̃ incipit Multe · a in alia Eugenij q̃rti · q̃ incipit Cũ detestabile Itaq; distinctões q̃ in hoc · C · hũt · ñ hñt locũ ñ qñ simonia fuisꝫ ꝗmissa cũ alio q̃ cũ collatore ordis seu bñficij · B · Secꝰ si sciui a ꝗsensi · qꝛ tũc q̃tũcunq; occultũ fit renũciare teneor · Si vero ꝗ sit me penitꝰ ignorãte puta qꝛ amicꝰ meꝰ pecuniã dedit tũc licꝫ ego nõ sim simoniacꝰ teneor tñ renũciare · ex · eo · simoniace · de regularibꝫ a · c · Nobis · q̃ si inimicus meꝰ dedit pecuniã volens q̃ ex ꝗ ꝓmotio mea iudicaret simoniaca et sic impediret: nõ ꝗmittit simonia q̃ ad me nec mihi nocet · ne ille ex dolo suo reportet qꝗ intẽdit ut in c · sicut tuis · a in c · Nobis · primo rñso A · tamẽ a hoc casu qñ inimicus aliq̃d daret in ꝓiudicium meũ · a hoc scirem añq̃ episcopus vocaret me a constaret mihi q̃ non me vocaret nisi ꝓpter munus illud: recipe nõ deberem · ꝓm Glosam Ray · a in dicta · q · viij · Et ad hoc etiam facit qꝗ notat ꝓm sum · co · ti · q · xxxvij · vbi ꝓm ray · Dr et glo · q̃ si aliq̃s scit vl credit sibi collatum ordinem vl beneficium principaliter ꝓpter obsequia seu ꝑces carnales a se vl ab alio interpositas · si aliter eãt dignꝰ

resignare nō tenet. sed dz penitere de intentōe corrupta. et co. mādato. Si ꝯo erat indignꝰ resignare tenet. qz tūc hmōi pces seu obsequia fuerūt loco pcij. j. q. j. sūt nōnulli. Et concor. Vl. ut ibi. B

¶ Quid si ꝗs etiā sine pecunia obtēturꝰ erat ordinēvl bñficiū a tñ pecunia data fuit. Rz° fm Jmo. Si aliꝰ dedit pecuniā dū tñ nō ordinatori nō ē simonia. ar. j. q. vj. ¶ vl. Si āt ipse ordinatꝰ dedit: simoniacꝰ est. A. etiā si sine pecunia habiturꝰ erat ordinēvl bñficiū fz cū. Jmo. a ī sū. e. t. q. viij Qꝫ intelligere ñ gratis aliq̄d dare. et ut ē. Simonia. j. ¶ vj. B. ar. j. q. ij. qꝫ pio. a. q. iij. si ꝗs obiecerit. a c. vltia. q. vj. c. j.

¶ Quid si pecuniā p me nesciēte pmissam postea solui. Rz° Sicut simoniacꝰ debeo iudicari qz in maleficijs ratihabitio retrotrahit a mandato ꝯpat. sicut nōt ex eo. sicut tuis A. in glo. B Jn hac tñ simonia fm Tācre. et Wil. eps pt dispēsare. A Jdē in sū. eo. t. q. ix. tñ hodie si aliq̄d datū fuisset collatori nullꝰ posset dispēsare ñ pp vl si ēt datū etiā alteri qñ sine datōe ñ fuisset alꝭ habiturus ordinēvl bñficiū. utz ex palligatis exuagantibz.

¶ Quid de hijs q̄ p ypocrisim dū ptenderēt spēm scitatē pmoti sūt ad ordines a bñficia nulla inē posita ꝯditōe vl pacto. Rz°. fm ray. Nō tenet resignare fz solū ad agēdū pniam ex eo. mādato. A. ꝭ vez. nisi alꝭ nō sit ꝯdonꝰ. tūc enī renūciare tenet. j. q. j Si ꝗs necz. B Tho. ij. ij. q. c. dicit ypocritā nō ē simoniacū. A. Hoc vez q̄ad ecclām Secꝰ q̄ad deū. cū ypocrita ex spūalibz q̄rat humanū fauorez a sic simoniā mētalem ꝯmittat. j. q. j sūt nōnulli Et idē qꝫ hic: notat in sū. eo. ti. q. lxj. B

¶ Vtrū ab ordinādo vl eligēdo aliq̄ cautio vl pmissio peti possit. Rz°. fm Ray. Añ ordinatōez seu etiā electōz ab eo q̄ eligēdꝰ est: nulla cautio vl pmissio peti pt. a fi pstet simoniaca ē qz videt facere ad ꝭ ut eligat. viij. q. iij. talia Sed pꝰ electōz bñ pñt. qz tūc nihil sperat ab eis. dū tñ nō fiat ex pcedēti pactōe. viij. q. iij. Artaldꝰ. A Jdē in sū. eo. ti. q. viij. fm ray. a glā Hostiē. Sed ut ibi pz; aliq̄ dicēt qz supior pt exigere cautōez etiā añ electionē qz autoritas superioris tollit viciū. Sed primū dictū verꝰ videt qz p hanc cautōez videret ꝯsentire electōi de se faciēdo a iō talis electio tanq̄ ābidiosa ēt irritanda. ext. de elec. cum post petitā. B

¶ Quid si ahq̄s ñ hns titulū rogat aliquē pbiterꝯ ut pñtet eū ad titulū eccē sue. a pmittit ei qz nunq̄ in ipsa eccia petet aliq̄d a sic ordinat. Rz°. fm ray. Simoniā ꝯmittit. a nisi cum eo fuerit dispēsatuz: nec ad superiores ordines dz ascendē nec in suscepto fz rigorē canonū mīstrare. et de simo. p tuas. iij. Nec excusat p igrantiā iuris. ut ibidē colligit Et solꝰ pp dispēsabit cū eo. qz simoniacꝰ est in ordīe tñ in ordinibz añ rite susceptis poterit fm Wil. p epm dispēsari A Jdē in sū. e. t. q. lxx. B Cetery ordinatori p dicto mō est suspēsus a collatōe ordinū silr a pñtatori ab executōe. ex. e. si ꝗs ordinauerit. A Jbi Sz. Si ꝗs ordīauerit seu ad ordinē pñtauerit aliquē pmissiōz vl iuramētū ab illo recipiēs qz sup pmissiōe sua ñ inq̄etet eundē: ordīatori a collatōe pñtatorvo ab executōe ordinū p triēniū a ordīatꝰ ab ordīe sic susceptoz donec dispēsatōez sup ꝭ p sedez aplicā obtinē meruerūt nouerūt se suspēsos. B Qd de illo q̄ scit epz suuz simoiacū q̄ tñ pcipt ei qz recipiat ordīes ab eo vi. ē. ordīatori. ¶

Simonia tcio qn ad (penl. bñficia seu ē dignitates. de q̄ plā potes colligē in pcedēti c.

¶ Nunc querit Quid si ꝗs habens literas supplicione alicuius bñficij recipiat aliquā pensionē vl aliqꝫ bñficiū vl renūciet literis. Rz° fm Hos. Si ex pactōe partiū p aliquo tēpati fiat hmōi renunciatio: simoniacū est.

Si vo ex officio iudicis vl' lomis vitl' mediatibz pure renuciet: a ex altera pte aliqd tpale det ei-nō est simoniacū-ut colligit ex de renū-sane-a caveniēs-a ex de pac-cū prudē-A Idem Hosti-addit Vbi vo assignat bñficium spūale-ita q etiā ex pacto renūciet dictis lītis nō est simonia cū-ex ℓ rescrip-ad audiētiā-ij-q ad ℓ tene² et tacite inest Cō-Jmo-ut in sū-h-j-ti-j-q-xx-B

¶ Vtz resignare aliqd spūale p pecunia vl' ex pacto sit simonia cū-Rō-fm Goff-Sic-ex-co-q̄relā-a ex-de testi-veniēs-Dare enī intelligit q̄ qℓ si bi opetit remittit-viij-q-iij Talia Jℓ Host-Et facit ad ℓ s̄-Simonia-j-C iiij-A Idē in sū-eo-ti-q-xix Et ℓ intelligē fm dicta in-C-pōe-cū additōe B

¶ Vtz qñ recipit mōchi vl' canonicus vl' oscera² eps a hmōi-possint exigi q̄dā ex ofuetudīe Rō ℓ; Vl-Si obtinet aliqd tale p actōē; iudicij vl' per violentiā l' pactū siue añ siue postea simonia est-nulla ofuetudine obstāte-ex eo-c-j-a c-sicut p certo-Si vero spōte offerat rōe ofuetudīs vl' caritatis etiā si fuerit exitati p spūale bñficiū nō est simonia-j-q-ij-q̄pio-a-ij-cor-ix-Sō ex tristicia aut ex necēta² Et hēz illi q̄ solent ℓ recipe ñ possint hoc exigē ex ofuetudine-tñ pñt monē illos ut bonas ofuetudines seruēt: ñ aūt dñt eos artare p sbtractōē; sacēmētorz a hmōi sed tñ p supiorē cogēdi sūt-ext-eo-ad aplicā-Satis Con-Tho-ij-ij-q-c-pe-host-a inno-Et similē qōem det'minans idē tho-in q̄libet dicit sic-Cū in dispēsatōe sacōrū seu aliorz spūaliū aliq̄ recipiūt ut simonia euitet tria sunt necaria-Prio ut ℓ fiat ocessione iuris s̄ imi vl' hūani aut saltē pie ofuetudinis-Secō ut sit pia intentio a nō corrupta-Tercio ut sit forma honesta sc; ut nō requirā² añ pij officij exhibitōē; ne pactū interuenīe videat: sed expleto officō potrūt exigi Si ergo ista tria cōuenīāt secure recipiat archidyacon¹ parafor nū p installatōe abbatis a hmōi-et simlr si gratis offerat-A-Idē in sū-eo-ti-q-xxxj-B

¶ Vtz possint rēpi nūmi ēsmales A-v-q̄p chrismate dāt-B Rō Nō exauant a crimine simonie a illi q̄ rei nomē a tps solutōis mutātes nūmos q̄s prio chrismales eo q p chrismate siue chrismatōe dārē² secō paschales-A-idē sūt qℓ chrismales-sic dicti q cōsueuerunt recipi in pascha tēpe chrismatōis-ut i ca-allegato-B-a tercio cōsuetudīe medie q̄dragesime nūcupant-A-q ℓ tpe q̄dragesiē hos denarios exigebāt añ chrismatōnis tps ad palliandū simoniaz-ut in eqℓ seq̄t-B-ex-eo-intantū-

¶ Quid si aliqs dign¹ pmouei dat aliqd iamitori ut eū pmittat intrare ad ep̄; ad petōdū ofirmatō; electōis vl' aliqd hmōi Rō fm Wil-nō ē simonia si ñ det corrupta intētōe ut-s-p interessiō; illoz q̄bz dat oseq̄t qℓ intēdit-Et idē credo si det aliqd familie ep̄i ne videat auar¹-a ut facili¹ hat accessū aut ē de largitate laudet-lic; talia possint fieri cū pctō-ut si fiāt cā iactātie vl' inanis glorie-A Idē in sū-eti-q-xxxv-B

¶ Quid si aliqs det alicui laico aliqℓ ut ñ molestet vl' impediat electō; Rō fm rap-Si nōdū erat ei ius q̄sitū-q sc; ñ erat electi¹ credo simoniā omissā Sec¹ si postq̄ electi¹ fuisset-ex e-dilecti¹ Idē Tho-ij-ij-q-c Et vide s̄-Simonia j C xj-q̄ incipit vtz tpalia possint dari p redimda ttl'-A-Idē in sū-eo-ti-q-xliij-vbi addit; glo-rap-q si aliqs nullū ius hns in electō e: impediret simplr ne fieret electio aliq̄: posset caplin redimere vexatōem suā-sec¹ si impediret ne de isto fieret-B

¶ Quid si clericus qui vult recipi in canonicū alicuius ecīe det illi bona sua-Rō fm Jmo-Si largiat cū cōditione vl' pacto ut recipiatur in canonicum: a illa retineat p prebenda simonia est-Si vero pura intentōe de uotōnis offerens rogat q admitta²

et q̃ bona oblata ducat sibi hẜ p̃ pre
benda. a clerici pura intentõe ꝛsenti
ant nõ est simonia. q̃ si dãs tali in-
tentõne ducat principalit ut p̃ temporalia
habeat spũalia: a illi alit nõ recipient
eũ ex tractatu pte est simonia ꝗ tm̃ mẽ
talis. Cõ. Host. A De p̃dictis est ca
sus formalit in c. tua nos. ex. eo. qd̃ a
notat in sũ. eo. ti. q. xlviij. B. De p̃bẽ
dis ãt q̃s de nouo ꝛstituit q̃s in eccle
siis p̃t retinẽ iuspatronatꝰ impetuũ
vl ad tẽps ut ipẽ vl heredes eiꝰ p̃ntẽt
quẽ voluũt ad ipsas. Sm Wil. A. Hoc
vero tpe ꝛstitutõis de ꝛsensu ep̃i a fra
trũ si ibi sũt aliq̃ alis ñ possꝭ tale ius
retinẽ sm eũ. Wil. a ĩ sũ. e. t. q. liij. B
¶ Quid si in fundatõe ipsiꝰ eccẽe fiat
talis cõstitutio Quicũq; dederit tãtũ in
redditibꝫ vl tantã q̃ntitatẽ q̃ possint
emi possessiões talũ redditũ recipi
alit in canonicũ a qd̃ dederit habeat p
p̃benda: nũq̃d est ꝛstitutõ licita. Rꝯ
sm Wil. Si fiat ita q̃ nõ duret impe
tuũ ꝗ ad tẽps: nec fiat in fraudẽ simo
nie. a ea sit intẽtio ꝛstituẽtis q̃ nõ p̃
rebꝫ dãdis: ꝗ principalit p̃ter cultũ di
uinũ augm̃tandũ. a p̃ter deuotõem
dãtis recipiant ad spũalia tolerari p̃t
dũ tm̃ ille q̃ recipi² sit dignꝰ. A Idẽ in
sũ. eo. ti. q. liij. B
¶ Quid ergo dicũt sibi aliq̃ canonici
maiores. Canonicꝫ emꝰ nepotes nrõs.
Placeat tibi de meo. a m̃ placebit de
tuo. vl de eo q̃ dicit. Sunq̃ meritẽ
te fiat aliq̃s canonicus in ista eccẽa
ñ fiat talis p̃ q̃ rogaui. Rꝯ sm Rap.
Simonia ꝛmittit in vtroq; casu. Sã
canõ dicit. Absit omis pactio. cesset
omis ꝛuentio. j. q. iij. q̃ pio Idẽ Vl. A
Idẽ in sũ. eo. ti. q. lxiij. B
¶ Quid si dicat vnꝰ canonicꝰ alteri
tu fuisti exauditꝰ ĩ vna petitõe a ego
debeo exaudiri in alia. Rꝯ. sm Rap.
Si p̃ces sũt spũales: nõ est simonia.
ar. lxiij. di. q. scã. Si ãt p̃ces sũt car-
nales vl ex pacto quõdã facto vl nũc
facẽdo simonia est Cõ. vl. ut in sum.
eo. ti. q. lxiij. Que ãt dicãt p̃ces car-
nales hẜ s. Simonia. j. Exx.

¶ Quid de hijs q̃ ꝛsãguineis suis ꝛfe
rũt bñficia principalit p̃t cõsãguinita
tẽ. Rꝯ sm Tho. iij. iij. q. c. Talis colla-
tio illicita est: nõ tm̃ simoniaca. q̃ nihil
recipit. Si tm̃ aliq̃s det bñficiũ alicui
ꝗ pacto vl intẽtõe. ut exinde suis ꝛsã
guineis puideat. ẽ manifesta simonia
ar. ex. eo. nemo Et addit Wil. q̃ si q̃s
ꝛsanguineo suo bñficiũ ꝛfert: ut ipẽ
ꝛferẽs magnificet vl fiat potẽtior vl
ut p̃ntela eiꝰ exaltet a hmõi simonia
est. q̃ respicit tpalẽ vtilitatẽ. A. Idẽ
in sum. eo. ti. q. lxiij. B
¶ Qd si p̃ pecunia recipiant aliq̃s ad
seruiẽdũ in hospitali a hmõi. Rꝯ. sm
Wil. Si in p̃dictis casibꝫ ꝛseq̃t aliq̃s
aliqd̃ ius spũale simonia ẽ. Si ãt nõ
ꝛseq̃t ꝗ recipit ad ꝗ solũ ut fruat: nõ
est simonia. licꝫ alis turpe sit dare vl
accipere p̃ talibꝫ. A. Idẽ in sũ. eo. ti. q.
lxxxv. B
¶ Quid de illꝭ q̃ emũt victũ vmꝰ mõ
chi ad totã vitã suã. Rꝯ. sm Wil. Nõ
est simoniacũ. exq̃ emptor ñ ꝛseq̃t ali
qd̃ spũale. A Idẽ in sũ. e. ti. q. lxxvj.
vbi cẽ addit sm eũ. Nõ tm̃ est securũ
emẽ. nisi p̃babilit dubitet cuiꝰ ditio
melior sit scꝫ vẽdẽtis aut emẽtis. B
¶ Vtꝫ sacẽdos possit vendẽ officiũ por
tãdi aquã bñdictã p̃ prochiã. Rꝯ sm
Wil. Si talis sacẽdos de ꝛsuetudine hꝫ q̃
tale officiũ possit retinẽre cẽ p̃ aliũ ex
ercere a puẽtꝰ accipere nõ ẽ simonia si
iꝰ ꝛmittat ad firmãdũ. alis simonia ẽ
vl saltẽ turpe lucrũ. A. s. qñ nõ cõsue
uit ex eo hẜ puẽtũ. q̃ casu est vera si
monia cũ vẽdit officiũ spũale. Et idẽ
qñ ꝛsuevit hẜ puẽtũ a vendit nõ p̃
uentũ ꝗ officiũ. ut p̃t colligi ex dictis
s. Simonia. j. Exx. cũ addito. B
¶ Vtrum q̃ dat pecuniã ut eligatur
in imperatorem vel in rectorẽ alicuius
ciuitatis cõmittat simoniã. Rꝯ. sm
Host. Simoniã ꝛmittit. q̃ potestas
spũalis est. A Item in sum. eo. ti. q.
lxxix. Et hoc verum est im̃ tum oꝭ
potestas descendit a deo Ro. xiij. Sed
tm̃ potestas deputata principaliter ad
regimẽ terrenorũ magis terrena q̃

spūalis voca' et differt a spūali · xcvj di · cū ad vez · Idco veri9 videt q8 seq' B · Sed veri9 est q est turpe lucrū nō simonia qr potestas trena nō est qd spūale · ut ⁊ Sortilegiū · j · C · xj · q inc pit · vtz 8matio sortiū · ver · qrto ·

Simonia · iiij · qad fruct9 bñficiorūz · Quid de epis q ecclas oferūt retētis sibi fructibz · vl aliq̄ cozz pte · Rz° · fm rap · Distingue cū Innoc · Sā si ille q dat bñficiū añq̄ daret nō papiebat puent9 ꝗ ex data bñficij oseqt cos nō est dubiū in teruenire simoniā · Si vo añ datōem bñficij papiebat puent9 : pt qdē retinere ex iusta cā · a nēcaria · A · dūmō ex rōnabili cā prio hoc statuerit ut i c · ut nostz · 8 q ⁊ · Debent tñ plati statutū tale facere de osensu capituli · ꝗz Rap · Hostiē · Goff · et Bernā · ut in sū · li · j · t · j · q · lxix · B · ꝗ nō pōt tenere si cōuenīat cū eo q recipit beneficiū seu cū alio mediatore ut concesso beneficio ipse retineat sibi puent9 · ex ut eccle bñfi · sine dimi · cō · ut nostz · i si · a ex de cēsi · phibem9 · j · q · iij · si q̄s pbēdas Sed hic nota q plati nō pñt retinere bona eccāz vacātiū · nisi ut 8r s · Bñficiū · ij · C · j · A · Ibi 8r q ista retētio nō pōt fieri sine iusta cā · nt dictū ē · Dicit tñ Goff · q plat9 nō pt sic retinē fruct9 omniū bñficiorz simlr nisi ꝗ p indulgētiā obtinēt · ex · de verbo · signi · tua nobis · Sed Host · dicit · q eadē rōe q de vno bñficio ꝗ fieri pōt posset sikt fieri ex causa 8 duobz aut pluribz · ut in dicta · q · lxix · B

¶ Vtz deic9 possit vēdere ad tps fruct9 bñficij sui · Rz° Licitū est ad tpus modicū · ex · ne pl · vi · su · c · si · Sed ad totū tps q vēditor tenet bñficiū ñ est phibitū · nec tñ est honestū · a intelligēdū sp ita q nihil spūale inueniat ex de vez pmu · ad qōes · Sō tñ gratis ei curā aiāz omittē · ut ⁊ · penul · C · A · Idē in sū · li · j · ti · ij · q · ij · fm rap · et glo · B · vide s · Locatio · C · si · A · Ibi tāgit aliq̄d spūale erga cōcessionē reddituū locorz religiosorz · B

¶ Vtz licēat clerico ecclam suā locare in totū · Rz° Si loco tibi ecclam a tu aliz fis pbit locas opas tuas ut ibi officies nō habitur9 ibi aliter aliquā iurisdictōez nō omittis simoniā · ar · xij q · ij · caritatē · Et nota q fm Wil · nō hz hic locū locatio a oductio · sed vtz facere pbiter gratis officiū · a ille ꝗ tis expēsas puidere · A De ꝗ dictū est s · Simonia · j · C · vij · et · C · xxiiij · in additōibz · B Porro sicut ait Goff · si locatio fiat vltra tps vite locātis ñ valet vltra · qr clerico9 bñficio opat vsu fructuario q · s · nō est ñ ad vitā · xvj · q · vj · id · ita tñ q fm inno · si locatio facta fuit noie ecclē a vtilit successor tenet ad illā ex de solu · c · ix · q · ij · ꝗ ius a · xij · q · ij · q cū q suffragio Si āt locatio facta est nōie ipsi9 cui9 ē eccla a nō intēdebat ecclaz obligare ñ tenet successor · A · nec ē heres locatoris ꝗz cū inno · a in dcā · q · ij · B · q si oductor sive emptor iā aliq̄d soluerat tunc fm Ros · tenet successor hīe ratū in q̄tū pecunia vsa est in vtilitatē ecclē · ut i dcō c · j · Nota ē hic q licz rector ecclē possit qñq locare eā vltra tps vite · nūq̄ pt ꝗ canonic9 dico vltra vitā suā locare pbēdā · A Hoc fuit dictū ino · dicētis q pdcās locatōes pt facē minister seu plat9 ecclē · ita q successor teneat hīe ratū fm pdcāz formā · Sz in canonico pbēdario secus dicim9 q ille nūq̄ pt locare prebēdā suā vltra tps vite sue · hcz de illa possit agere a oueniri sicut legitim9 administrator ut in dicta · q · ij · B · Ad istā materiaz facit s · Locatio · C · penulti ·

¶ Dono q prelatus vendidit omēs obuentiones ecclē · quid erit de eo q8 puenit ex iurisdcōe · Rz° fm Hos · Cōmoduz iurisdictōis trāsit cū alijs · nisi fuerit excepta iurisdictio · p se tamē iurisdictio vendi non potest nec debz A · Idem in sum · libro · j · ti · ij · questi · iij · B ·

¶ Vtz rector ecclē pbiteris q̄s ipse oducit vl illis q̄bz locat fructus ecclē possit cōmittere curam aiarum · Rz° ·

fm Host. Puto q̃ sic. dũ tñ gratis et sine pactõe aliq̃ a inuenienete autoritate epi. ex. de of. vica. ad b. Videt ee q̃ sine epi autoritate. s. imminete p fectõe nctaia possit omitti ad modicũ tps sc; p vnũ l paucos dies ꝗ nõ diu x. q. j. p totũ. qr neq; pegrinari pt sñ licetia epi. de ose. d. v. ñ oz ex de voto magne. A Idẽ in sũ. co. ti. q. iiij. B

¶ Vtr plati possint vices suas sb ãnuo censu oedẽ. aut ee possit q̃tã recipere vide J. Vicaij. Fantepenl.

Simonia q̃nto. arca funera. Vtr si aliq̃d de p exeq̃is mortuor omitta simonia. Rõ fm Goff. a Hos. Pro hmõi nihil dz exigi. sed pie dñt oiuetudines obseruari ex. eo. ad nrãz. a c. cũ in ecĉe A. facta prius gratis collatõne. alꝭ simonia esset. dicto c. cũ in ecĉe. B

¶ Quid si apud ecĉam sint diuersa cimiteria a taxet p q̃nta pecunia q̃s ponat in tali cimiterio. Rõ fm Hos. Simonia est. ex. eo. audiuim a c. sic. Et cedz mõ si p pecunia cux spãtis poztet ad fin. ut in dicto c. audiuim. A Idẽ in sũ. li. j. ti. j. q. xxiiij. B

¶ Quid si clerici oiueueit hẽre lectuz vl pannos. equũ vl hmõi. de monẽte. a añ portatõez faciũt pactũ de redimẽdo. Rõ fm Host. Quia hec tpalia sũt: licitũ est. ꝗ si nollẽt sepeliẽ corp. nisi fiat eis cautio de redimẽdo talia: simonia est. A. fm burcardu; ut in sũ. co. ti. q. xxxiiij. B Sed in talib; p. sepeliat corp. a postea agat otra heredes vl detẽtores. ex. eo. ad aplicam A. Idẽ in dicta. q. xxxiiij. B

¶ Quid cũ dat pecunia clerics ut vigilent sup defuncto. vl dicãt psalteria. Rõ fm Hosti. Si redpiãt pecuniã ut vigilent. licz advigilias seq̃t orõ. nõ est simonia. Si ãt de legẽdo psalteriũ pactũ faciãt: simonia est. A. Idẽ in sũ. co. ti. q. xl. B

¶ Quid de p cessionib; q̃s faciũt aliq̃ collegiate ecĉe in exeq̃is mortuor data vl p missa aliq̃ pecunia siue q̃cũq; re tpali. alꝭ nõ facturi. Rõ fm Hay. Si tenẽt ad hmõi p cessiões ex officio sic exigere aliq̃d simonia est. j. q. iij. vendẽtes. si vo nõ tenẽt. dic ut s. Simonia. j. C. xxv. q̃ incipit. vtr sacẽdos possit celebrare. A. a ibi de hoc latiꝭ in additõe. B

¶ Vtr licitũ sit statuere q p cessio fiat p pecunia. Rõ fm Hay. Si statutũ factũ sit p verba affirmatiua. puta q̃ cũq; reliquit collegio. x. hẽat p cessionẽ a alꝭ ad eã nõ tenebãt: nõ est simonia. Si ãt statutũ factũ sit p vba negatiua ut q nulli fiat p cessio ñ reliquit tãtũ: simonia est. qr tollit officiũ pietatis sc; q p cessio nõ fiat gratis vl p minori sũma. ar. ex. de iure iu. sicut. j. et. ij. Cõ. Tho. ij. ij. q. c. Et qꝭ etiã in pce. C. Ꝭ. A Predictis conetiã vl. ut in sũ. co. t. q. xlj. B Sikt intelligẽdũ est. vtr liceat clericis recipere pecuniã ut interfint exeq̃is seu ecĉ extreme vnctõni. A Facit qꝭ nota in sum. co. ti. q. xlij. B

¶ Quid si tenẽt vl relinq̃nt ãnui reditus p facẽdo ãniuersario vl p septimo siue p tricenaio vl celebrãdo aut orãdo. Rõ fm Host. In omnib; tibz distinguẽdũ ẽ. qr si dẽt tpale p spũali tanq̃ appreciatõ eiꝭ simonia ẽ. si vo nõ dẽt tanq̃ principale pãũ sed inductiuũ deuotõis p elina: licitũ ẽ. a idẽ in omnib; sikibz q̃ãibꝭ. A. De hijs declariꝭ Rã inno. in c. qm̃ enormis. ex ne. pla. vi. su. dicit q meritoriũ ẽ cõstituere in aliq̃ ecĉia reditꝭ aliq̃s ut ibi fiat ãniuersariũ alicuiꝭ a nla institutio pt fieri p illos q dñt facere ãniuersariũ. ex. de pbẽ. significatũ. Sz donatori redituũ nõ licz instituere. nec sb cõdicõe reditꝭ dare. qr donatori nõ licz oditões spũales apponẽ sed tpales. ut redẽptõz captiuor. x. q. ij. hoc ius. xij. q. ij. aur. Sz hos. sup e. c. qm̃ nõ placet hec sna dicẽti q sic infiniti essẽt simoniaci. Dicit etiã q sb onꝭ pt ipsi rei seu fundo sine reditib; ipsi. Et sb dit Tutiꝭ tñ esset q ita diceret. Relinq̃ tali ecĉe. x. libras sup tali domo vl ducãtas libras ad emẽdas. x.

libras ānuas int illos tm q āmūsa
rio meo intercūt· a officiauerint fm
ꝛsuetudinē ecē diuidēdas a rogo p=
latū siue capitulū l' ꝛuētū p dicte ecē
ut āmūsariū meū faciat ut ī di·q·xliij

SImonia sexto q ad religionē
Quid fiet qñ in aliq religiōe
plures sūt receptiv' receptr si
moniace·Rꝯ fm ray· Si simonia fuit
ꝛmissa ipsis sciētibz dñt de suo mōste
rio expelli sine spe restitutōis a dñt
ad agēdā pnam ꝓpetuā in locū arti
oris regule retrudi·ex·eo· qm simo=
niaca·Et si nō inuenit artior regula
dñt mutari in alīs mōsteriū eiusdez
regule· Qs si nō pt cōmode fieri fiat
saltē ad tps·ar·lxxxj·di·valet·a po
stea recipiat de nouo· Si āt simonia
fuit cōmissa ipsis ignorātibz sufficit
q renūciēt loco a postea potrīt recipi
de nouo·mutatis tñ prioribz locis·ex
eo·ex insinuatōne·Idē Tho·ij·ij·q·c
Et intelligit ray·a Wil·q predicty ri
gor seruādy ē etiā in occultis simoni
cis· a in foro pnati· licz nō cōstet de
crimīe p inq̃sitōz vl' in forma iudicij
ar·ī dicto c·qm simoniaca·qs nihil
loq̃t de accusatōe vl' inq̃sitōe·Sz cum
talibz fm Ray· pōt dici q in fauorez
religiōis eps pōt dispēsare in ordīe
a in loco·A·s· religiōis· ut ibi rema
neāt vbi recepti sūt· a in ordine·s·ip
sy loci vel; prio vl' sedō a hmōi·l' ecl'
in ordine·s·clericali ut hēant ciy execu
tōez ut pt colligi ex positis in sū·li·j·
ti·j·q·xxviij· B Sicut pōt dispēsare ca
pitulū vl' plat' eorꝯ·dū tñ ipsi nō fue
rint ꝓtipes simonie qz cū ex hoc sint
punīdi: nō dñt ex eodē facto ꝓuilegi
um obtinere·ymo videt amisisse ptā
tem recipiēdi talē· a alij q nō pcauē
rūt acq̃siuisse·ar·ex·de elec·tone·A·
Vl·āt dicit·q cū omibz pdictis a pri
cipio capituli pt eps dispēsare·ut in
sū·eo·ti·q·xxviij·vbi hec notāt Sed
primū dictū verij videt p c·qm simo
niaca·ex·eo· B Et nota hic fm Vl·q
si monasteriū est ita tenue q nō suffi
cit suis expensis: pñt in recipiēdo hāc
intentōem recipiēdi tpalia·a etiā ob
latis spūalibz gratis pñt expmere a
paisci de determiata sūma tpaliū· Sa
tis Cō·Tho·ij·ij·q·c· Ray·a Wil·di
cētes q si recipiēdy pmittat ānuatiz
in sua vita tātū p expens suis: ñ est
illicitū Idē Host·a Goff·Et q videz
sriū·ex eo·qm simōiaca ibi sb paup
tatis ptextu intelligit fm Ray·cū b
dicebāt in fraudē·vl' fm Hos·qñ nō
gratis offerūt spūalia·s· q postea di
cat ei q ferat secū nēcaria·h potiyqñ
recipiētes faciūt certū pactū de spūa
libz ad tpalia·A Vtrūq vez est: vel
qñ ficte petūt tpalia a nō indigētibz
qz b casu cessat cā licite petitōis·s·ne
cessitas vl' qñ nō gratis offerūt spūa
lia·Vñ a Jmo·dic q nō licz aliquē
recipe sb ista forma· Recipiny te in
fratrē·si detuleris vñ vnas qz bona
ecē nō sufficiūt ñ nobis·Et qs seqz
nō ē dū; Jmo·h ray· ut; in sū·e·ti·
q·xlix· B Vñ fm Jmo·ꝛsuēdū ē in=
gredientibz q q dāt: sū pacto tenta pri
apalt ꝓpt dū·ar·xvj·q·vj·de lapsis
Quid si is q p simoniā aliena; ig
rās ingressus ē religiōz l' ē obtinuit
bñficiū· a postq̃ scuit nō stati renū
ciauit A·h mīstrauit ī ordīe suscepto
a aliū suscepit·ut ī sū·e·ti·q·xxix· B
Rꝯ fz; Wil· Credo q eps pt dispēsare
qz licz grauit pcauerit tñ fm veritatez
nō ē simoniacy·A Hodie nō videz q
eps possit dispēsare q ad ordīatos si
moīace l; igrāt·ut s·Simonia·ij·q·i
in additōe· B Sz nō tñ credo q abbas l'
caplin possit cū tlibz dispēsare·nc reco
lo b eis ē ꝓcessū A Js ī decā q·xxix B
Quid de mōsteriis vbi ñ fit pactū
h taxatā ē qñtū ingrediēs dz daē·Rꝯ
fm Ho·Tal' taxatio reprobaz ex e·si
cut p certo·a c·intantū in fi·Et idē si
fiat pactū de obuādo ꝓsuetudinē·qz
simoniacū ē·ext·eo·vmīes· Idē ē si
receptio fiat gratis·a postea ꝓpellat
ad seruādū cōsuetudinē·ex·eo·audi
uimy a c·Jacobz·A· Hoc verū qñdo
compellitur ab ipis recipientibz qui
bus nihil dandum est qñ requirunt

ut debitū etiā cōne ꝛsuetudīs sed tñ a
sup̄iores bñ possent cōpelli ad lauda
bilis ꝛsuetudinis obseruātiā·ut; ē·
Simonia·iij·ff·iij a in sū·co·t·q·xxxj
Vbi etiā addit fm rap·a alios q̄ in
hmōi sp a spede mali abstinēdū ē·B
Si āt absq; ꝛditōe a cōpulsione dat
gratis qd ꝛsuetū est nō est simonia
sed d intētōe dē iudicat·A Jtē qd in
hoc·ff notat in sū·co·tit·q·lj·B·Pōt
aūt predicta taxatio locū habere· ut
ē· Simonia·iij·ff·viij·

¶ Sed nūqd postq̄ puella gratis est
in monasteriū recepta a sūt paupes
an pater teneat ad aliqd·Rō fm ho
sti·Agere pñt ꝛtra p̄emp aliūtis si
lic vl si pater decessit agāt ad ptē suc
hēditatē·ut in autē·d san·epis·ff nul
lā·coll·ix·A Jtē in sū·co·t·q·lij·B

¶ Dono q̄ aliqs timēs nō recipi dix
it abbati si velletis me recipe darem
vobis bona mea· abbas habito ꝛsi
lio recepit eum·a ille dat sua·Rō fm
Wil· Credo q̄ siue intuitu illiꝰ p̄missi
onis fuerit receptꝰ siue nō: simonia ē
saltē ex pte offerētis·sicut notat Tan
cre·ex·co·nobis·Et Cō·Berñ·a Ho
sti·Nec pōt remanere in illo mōsteio
nec data repetere cū sit in turpi cā·A
Tñ qñ dās ingredit aliā religionē;
dñt ei data reddi·ex·co·veniens·B·
Tenetur tñ ad aliud trāsire si ad religi
onē se obligauit·ar·ex·de reg·pōre
dū·A Jtē qd in hoc·ff notat in sū·e·
ti·q·lv·B

¶ Quid si recipiētes exp̄sserīt ꝛditōi
de dandis·a ille timēs repelli si cōtra
diceret tacuit p̄ponēs nihil dare·a sic
ingressus est: nūqd p̄t ibi remanere
Rō fm Wil·Credo q̄ nō·q̄ cū nō ꝛtra
dixerit illicite petitōi taciturnitas ex
p ꝛsensu habenda est etiā in foro pe
nitētiali·A Jtē in sū·e·ti·q·lvj·B

¶ Quid si inꝑponat cōditio ex vtr̄q;
pte a anteqū recipiat vl acceptet reci
pi vtraq; ps reuocat cōditōem·a sic
gratis recipit·Rō fm Wil· Credo q̄
licet dum tñ intētio nō sit corrupta Si
sit añ reuocatōi iā fuisset receptꝰ aut
p̄missa receptō·eo ipso factꝰ est indi
gnꝰ tali monasterio·A Jtē in sū·co·
ti·q·lviij·B

¶ Quid si cōuētꝰ aliqs p̄mittit ali
cui q̄ pꝰ bienniū recipiēt eū si interim
dicerit artē illam· vl si studuerit in
scolis· a extūc recipiēt eū ꝗ noluīt eum
induere vsq; ad p̄dicta·Rō fm Wil·
Nō credo simoniā cōmitti·q̄ p̄inde ē
ac si diceret recipiꝰ te induendū tū
tpe· dū tñ interim reddas te idoneum
addiscēdo tale artificiū·vl talē scias·
Cō·Vl·A Jtē in sū·e·ti·q·lviij·B

¶ Quid de fuiēte regulariū q̄ ñ vult
eis fuire·ñ p̄mittat ei q̄ pꝰ certū tp̄s
recipiāt ip̄m a sic p̄mittāt·Rō ꝗ Wil·
Simonia ē·q̄ oīs pactio a cuētio tē
porali cessāt dz·j·q·ij·q̄ pio·A Cō·
Vl·ut in dcā·q·lviij·B

¶ Quid si qs amicꝰ medi⁹ p̄curat q̄
filiꝰ alicui magni recipiat gratis in
aliq mōsterio· a postea iste amicꝰ so
licitat illū magnū q̄ det aliqd mōste
rio·nūqd licet·Rō fm Wil· Si dictus
amicꝰ nō aliꝰ p̄cuásset illū recipi nisi
q̄ sp̄abat eū datur aliqd mōsterio:
vl etiā si nō sperauit: ꝗ tñ nūc petit
aliqd dari p receptōe illiꝰ simonia ē
Si vo alit solicitat eū q̄ sit deuotus si
cut a ē debet illi monasterio a dilecti
one orta ex receptōe filij ꝛfeat aliqd
monasterio·non est simonia·A· sed
tolerai potest· dū tamen intentio nō
sit corrupta·fm eūdem Wil·a summa
co·ti·q·lx·B·

¶ Quid de monachis q̄ dant aliqd
abbatibz p̄ habendis prioratibus a
hmōi·Rō fm Wil· Simonia est qñ;
cunq; est ibi aliquid spūale si p nōt
appreciationē vl cām p̄ximā·a prin
cipalem·A· siue det de rebus mona
sterij seu prioratus· vel aliunde· fm
eundē Wil·a in sum·co·ti·q·lxxij·B·
Et idem si darēt ep̄o pecuniā ne remo
ueant a prioratibz·A· Jtē in sū·co·
ti·q·lxxiij·B

¶ Quid de cōfraternitatibz in quibz
statutū est q̄ nullus recipiat ñ p̄mit
tat vl iuret se daturū annuatim tñ

Rx° Quia hmōi ofrat'nitates nō pōt
vere dicī q̄ sint religiones·ꝗ queda;
ogregatōes ad benefaciēdū nō hab;
hic locū simonia·q̄n potꝰ si datio tē
patiū ab eis īpōnt p faciēda elemo
sina ut p alendis paupib;·redimen
dis captiuis a hmōi laudabile est·a
tales ofrat'nitates bone sūt·xlij·d·si
q̄s despiciat·a·ar·xxiiij·q·ij·Sane Et
sit' si oportet q̄ semel in anno vl' mēse
oueniant ad tractādū de salute aīe·
a de agēdis·a ꝓpter ꝗ fiant expēse:iu
stū est q̄ ponāt int' se aliquā q̄ntita
tē· Ideo ꝓpter p̄dictas cās p̄dictum
statutū videt licitū a bonū·Tamē ad
omnē ambiguitatē tollēdu;·fm Vl
tutiꝰ eēt q̄ statutū hmōi fieret ꝗ for
ma affirmatiua·sicut dictū est s̄· Si
monia·v·ff·penl'·A Tñ fm glo·ray·
Nullatenꝰ est licitū q̄ tale statutum
fiat ꝗ verbis negatiuis·ut in sū·co
ti·q·xliij·B Sz iuramētū nō apponat
fm ray·ꝓpter piculum piurij·

Simonia·vij de pena a dispēsa
tōe Que pena eiꝰ q̄ simoniace
ordinatꝰ fuerit·Rx° fm Ray
mō recipit executōe;·ꝗ est ipō iure su
spensus q̄ad se a q̄ad alios·etiāsi oc
cultū sit·ex·de simonia·tanta·xxxij
di·ff·vez·Et sic intelligit primo q̄sti
pri·repiunt'·Et ꝗ q: caracterē hab;
furtiuū· Et nō est solu; suspēsus ab
ordine quē simoniace suscepit ꝗ; Vl
ꝗ etiā ab actib; omiū alio; Idē In
no·a addit q̄ etiā in tpalib; a p ose
q̄ns pdit administratōe;·lxxxj·dis
cos Idē d; puniri ꝓpositōe a infamia
si de crimine ostiterit·xv·q·iij·sane
ex de accu·inq̄sitōis Itē nō pt repetē
pecuniā quā dedit·eo q̄ turpit' dedit·
xiiij·q·v·nō sane·A Idē in sū·li·j·t·
j·q·xxj·B

Que pena eiꝰ q̄ ordinē vl' bñficiu;
otulit simoniace·a etiā eiꝰ q̄ fuit me
diator·Rx° fm ray· Si est manifestu;
ipso iure suspēsus est eē q̄ ad alios·
ex·eo·accusatū·xxxij·di·ff·vez·Si vō
est occultū: suspensus est q̄ad se tñ
fiē a quibz criminosus·non tñ q̄ad
alios·ar·ex·eo·a si q̄ōes a c·vemēs
a c·ex tue·Et q̄d īportet p suspensio
nē·vide·ff·Suspensus p totū·A Con·
Imo·ut in dicta·q·xxj·B

Que pena eiꝰ q̄ recipit simplex bñ
ficiū simoniace Rx° fm ray·In p̄mis
q̄ est suspēsus eodē mō q̄ in p̄cedēti
primo·ff·dictū est·Itē tenet' renūci
are bñficio a restituē oēs fructꝰ p̄cep
tos a q̄ recipi potuissent·xiiij·q·vj·si
res·ex de resti·spo·fruis·a ut dictu;
est s̄·restitutio·j·ff·v·ñ illos q̄s ex
pendisti in utilitatē ecēe·Sā a q̄ dep
dādi aīo accessit ad negocia mea: h;
otra me actōe; a tic; nō habeat in id
q̄d sibi abest h; tñ in id in q̄ ego lo cu
pletior factꝰ sū·ff·de neg·g·si pupil
li·ff a si q̄s·Et eodē mō tenet' ad re
stitutō; ille q̄ nō cōmisit simoniā·tñ
alius pro eo scientea consentienta cō
misit·vl' si prius ignorauit a postea
qñ sciuit nō statī renūciauit Talis tñ
nō tenet' de ill' fructib; q̄s p̄cepit: q̄
diu fuit bone fidei possessor·q̄a iā osū
pti sūt ꝗ de extātib; tñ·C·de rei·vē·l·
cērtū·sic dictū est s̄·restitu° j·ff·v·A
Et ibi a in·ff·se·De hijs fructib; a sū
ptib; dicet' latiꝰ in additōe·B·Cō·sa
tis Goff·Host·a Tho·A Con·a Vl·
in dicta·q·xxj·B Itē q̄uis simonia
cus in bñficio si occultū est: nō sit su
spensus ipō iure: sed suspēdendꝰ·j·q·
iij·c·j·ij·et·iij·tñ rōne illiꝰ bñficij si
moniace quesiti nō ministrabit sine
peccato neq; spūaliter neq; tempali
ter·A·Sed ab alijs beneficijs non si
moniace quesitis non erit suspēsus
fm Imo·ī dicta·q·xxj·B· Sed si no
torium est ipō facto est suspēsus ab
actibus ommiū ordinū a ab admini
stratōe spūalium·ut Imo· dicit: sic
de simoniaco in ordine·ut in·j·ff· di
ctum est·A Idem in dicta·q·xxj·vbi
a addit·Ray· dicit de simoniaco ecl'
in beneficio q̄ punit' pena depositio
nis·scilic; ab ordine a beneficio a infa
mia·sicut simoniacus in ordīe·ex de
accusa·inquisitōis Johan·tamē in
telligit illud de depositione·non ab

ordine · sed a beneficio crimine p bato in modū denūciatōis vl' inq̃sitōis · q̃ si in modū accusatōis deponere ab ordine a bñficio · sicut p alijs crimiibz regularit' · Cum Jo · videt cōcordari Goff · Et est vō depositōnis a bñficio fm cū · q̃ nō posset agere pnam bñficio vl' dignitate retenta · ut xiij · dinerui · B ·

¶ Que pena eis q̃ recipit bñficiū cuz cura vl' dignitate simoniace · Rz° fm Goff · Preter nūc dictas penas in p primo · ff · idē iudiciū est ꝗ eo · sic de illo q̃ recipit simoniace ordinē · s · q̃ suspē sus est a q̃ad sea q̃ad alios Cū ergo executōem nō hēat q̃cq̃d agit saltē de illo officio: suspēsus agit · a aīas dei pit · ex de elec · dudū rothomagen · Et de ista materia habes s · Cōfessio · iij · ff · fi · A Predicts Con · Vl · ut in sū · e · ti · q · xxij · B

¶ Vtz simoniacus in ordine suspēsus sit q̃ntū ad ea q̃ sūt iurisdictōis · Rz° fm Wil · Cū pene nō sint extēdēde ille q̃ simoniace recipit aliquē ordinē suspēsus ē q̃ntū ad ea q̃ sūt ordīs: ꝗ nō q̃ntū ad ea q̃ sē iurisdictōis · vñ si alis hēbat iurisdictōez · a nūc hz a p̄t suspēdere excōicare · a ab excōicatōe absoluēa hmōi · A Jdē in sū · eo · ti · q · xxj Sed tñ hodie ēca hec multa sūt inouata · cū omis simoniacus sit excōicatus ut infra in hoc c · patebit · B

¶ Quid agēdū sit de pecunia simoniace accepta · Rz° fm Wil · A · utz in sū · eo · ti · q · xxiij · videt poti fm ray · B · Debz restitui illi eccie i cui otumeliā data est · ex · e · De ꝗ ā · ar · xvij · q · iij si q̃s in atrio · a · xxvij · q · j · si q̃s rapuerit · Et hoc cū pecunia dat alicui · puta plato solivl' alij cuicūq̃ · ita q̃ ecclesia nō est i culpa · Si tñ ille q̃ dedit fit facti hoc mō irregularit' assignāda est pecunia alteri mōsterio ad qꝗ oz eū trāsire: ut eo viuēte habeat vsū illi · ar · xvj · q · vj · de lapsis · a in dcō c · si q̃s rapuerit · Postea restituet p̄ori eccie siue mōsterio · A Jmmo videt q̃ restitutio fit facēda illi q̃ dedit · ex eo · vemēs · Rñdet ray · Quidā dicūt dispensatiue id fuisse factū · Alij distinguūt q̃bz assentio q̃ si remanet in seculo ille q̃ dedit pecuniā nō est ei restituto facēda ꝗ eccie ut s̄ dictū ē · Si vero trāseat ad religionē vl' iā est psona religiosa a trāseat s̄ illo mōsterio ad aliꝗ · oz restitui pecunia simplīta possessiōes saltem q̃ad vsufructū illi mōsterio qꝗ ingredit · ut sicut hz on' ita hēat etiā emolimtū dicto c · de lapsis Jmo · āt dicit q̃ si dās pecuniā intraret religiōez de mia bonū eēt reddere ei dcō c · vemēs · Et sic sentit Jmo · q̃ hoc c · nō loq̃t de iuris ncitate · ꝗ s̄ de mignitate · a idem videt ēē sentire l' Hosti · ut in dcā · q · xxiij Sz glosa · i dcō c · de ꝗ · ex · e · sētit q̃ c · vemēs loq̃t ēē de ncitate iure in suo casu · s · qñ totū collegium fuit i culpa · Secus si solus p̄latus vl' alij pticulares · q̃ tūc nō fit restitutio ei q̃ dedit etiāsi ingrediat religionē · sed dat religioni ad quā trāsit solū q̃ad vsufructū ne fit illi onerosius · Jtē addit l' Hosti · q̃ si donās errauit in iure subuenit illi a restitutio fiet ei ex · eo · vemēs · Et idem si adeo pauper est q̃ non habet vnde viuat · ut in dicta · q · xxiij ·

¶ Quid si ipm monasterium vl' ecca fuit in culpa ut si quis dedit monasterio pecuniā ut recipiat · Rz° fm Ber · Ei debet restitui qui dedit · ut cum ea in aliud mōsterium ītret · ne sit onerosus sedō mōsterio · articu · xvj · q · vj de lapsis · a · xxvij · q · j Si quis rapuerit · ex · eo · vemēs · Nec ecca vel monasterium debet cum tali fraude esse in lucro · nec ex eodem facto debz cōsequi penam a premiū · ff · de neg · g · siue he reditaria · l' Hec Bern · extr · eo · De hoc āt · A · l' Hoc melius pōt patere ex dictis in prece · ff · B ·

¶ Quid si aliq̃s dedit pecuniā p bñdo ordine · Rz° fm Wil · Si ipse nō hēbat beneficium ecclasticū oz illa pecunia cedere illi cathedrali ecclesie in cuius ignominiā data est · Jdē Vl · dicē Si vero habebat titulū alicui bñficij

ad quē debebat gratis ordinari: illi
bñficio restituēda est·fm eū· Vl·A·
Idē in dicta·q·xxiij·ad fi·B

Vtr cū simoniacis possit dispēsari
Rx° Qñ simonia inuenit ex pte ordi
natoris a ordinati nō dispēsat ut s̄
dispēsa°·C·vij Et de alijs ī·C·seqntibz

Quis possit dispēsare cū ordīatis
simoniace·Rx° fm ray·Si enim ppe
tratū ē nesciētibz ordinatis tūc post
q̄ simplr renūciauerūt executōi ordi
nis: pt eps dispēsare·ex·eo·de simo
ñ si pecunia ipsi epō fuisz data· tūc ei
ipse nō possz dispēsare ppr turpitudi
nē suaz sz papa·j·q·j·erga·a c·si q̄s
neq·a q·v·pñtiū·Posz āt successor
illiz vl aliz ordinariz eiz utpote si hīet
domicliū vl bñficiū in alio epatu·A
vl etiā archieps·qz hoc casu possz di
spēsaē·fm Ray·ut in sū·c·ti·q·xxv·
Sed ꝗ est verz fm glo·eiz·a Vl·qñ ꝗ
habz ex consuetudine· ut in sū·eo·ti·q·
xxvj·B Con·Imo·Hos·a Goff·A·
Idē in dicta·q·xxv·B· Sitr cū illo q̄
scienr suscepit ordinē simoniace·nō
tñ ministrat: posset eps dispēsare in or
dinibz rite añ susceptis·nō aūt ī illo
quē simoniace suscepit·nec etiā q̄ re
capiat alios ordīes añ dispēsatōz· qz
pmotiz eēt p saltū·A Cō·Albri· Et p
hoc vider facere·ex·c·si q̄s ordinaue
rit·ibi·Ab ordine sic suscepto·B

Quis pōt dispēsare cū illr q̄ recipi
unt simplex bñficiū p simoniā·Rx°·
fm ray· Si ignorātibz ipsis factū sit
pōt eps dispēsare ut etiā de nouo ofe
rar eis idē bñficium postq̄ ei pure ac
simplr renūciauerint·ext·eo·si simo
niace·ex·de elec·si aliquiz Itē q̄ poss
sint ministrare in ordinibz añ a pz
bñficiū susceptis·A Hoc nō vider di
ctū Ray·qz nec in hijs necaria est di
spēsatō cū tales nō sint simoniaci·ut
patet p eū·Ray·a Imo·ut in dicta
q·xxvj·B·Hoc āt intellige si eēt eps
ignorauerit·Nam si scienr otulisset
nō ipse sz sup̄ior possz dispēsare·ar·j·
q·v·c·j·ex·d de·oiu· diuisis fallacijs
Si vero bñficiatis scientibz solus papa
pōt·ex·eo· de regularibz·Idē Tho·a
Vl·Et fm Wil·intelligir hoc q̄ cū ta
libz nō possit dispensari nisi p papaz
nec in illo bñficio nec in alio si rema
net in seculo·Con· tanere·ex·eo·nob
Similiter a Hostiē·A·Idem in dcā·
q·xxvj·B·

In multis casibz simonie fm ray
pōt eps dispēsare pz legitimā pmam
Prio videlz cū illo q̄ bñficiū seu ordi
nē otulit simoniace vl q̄ fuit media
tor simonie dū tñ sit occultū Itē cuz
eo q̄ intrposuit pces carnales eē p nō
digno: nulla tñ interuenīēte oditōe
vl pacto a hoc pōt si ipse epus ab hoc
pcto sit immunis· alioq̄n metropoli
tanz· Intellige fm Wil· qñ talia de
ꝗsuetudine opetūt ei· Itē pōt eps di
spensare in simonia que cōmittir circ
ca exequias defunctoz· Item in con
secratōne cimiterij et sacrorum vaso
rum·in benedictōe vestium·in vendi
tōne chrismatis·A que benedicte vl
salis·aut panis benedicti in benedi
ctionibus nubentiū· In oñibz hijs
eps non est phibitus: ideo pōt·ar·eē
de sen·excom·nup·A Predicta etiam
notār in sum·eo·ti·q·xxvj·fm ray·
a glo·Vl·Host·a Goff·Et additur
fm Ray· q̄ eps pōt etiam dispensa
re cum illo qui ordinem simoniace re
cepit· et nō ministrauit in rite ante
susceptis· Item cū eo qui recepit si
moniace beneficiū postq̄ resignauit
in executōe ordinum· a fm glo·eius
tam susceptorū ante beneficiū q̄ pz
Non aūt ut recipiat nouos ordines·
nisi forte intraret religionē· et simo
nia esset occulta· Secus si manifesta
Est aūt occulta simonia de qua ñ cō
stat p sententiā vel cōfessionē in iure
facta aut p rei euidentiam que nulla
possit tergiuersatōe celari fm dictaz
Glo·B Imo·etiā dicit q̄ simoniaci
in benedictionibus a hmōi si occulti
sunt: licet sint suspensi quoad se: fiē
alij criminosi: tñ post penitētiā licite
celebrāt· sed beneficiū q̄ simoniace
habitum est nullo modo retineri pōt

A. Innoc. generaliter loq. de omnibus simoniacis in beneficio. ut in dicta. q. xxvi. Tu in hodie aliud est ut patebit in fine huius c. Item dicit Innoc. quod ignoranter simoniace promotus ex dispensatione episcopi remanet in illis ordinibus in aliis at ordinibus vel beneficiis non simoniace habitis etiam sine dispensatione manebit a noua beneficia acquirit. Nouos at ordines non potest hic nisi prius dispensetur cum eo in ordine simoniace quesito. cum alias esset promotus per saltum. B

¶ Quid si aliqs prabiam habet accidit sibi ec collatum beneficium vel ordinem propter obsequia vel propter preces carnales a se vel ab alio impetrata. Rx. secundum Rai. Si aliter erat indignus debet resignare. quia preces succedunt loco precium. Si vero dignus: non tenetur sed sufficit penitere de mala intentione. j. q. j. fuit nonnulli. ex. de eta. a quam. a ex. eo. mandato. A Item in fu. eo. ti. q. xxvii. B.

¶ Vtrum episcopus possit dispensare cum eo qui est simoniacus in dignitate Rx. secundum Innocentium. ext. eo. nobis. primo etiam cum nullo simoniaco scienter potest episcopus dispensare quia promoueri possit ad dignitatem etiam propter quod non fecerit simoniam. j. q. j. erga Item Hos. A Item in fu. eo. t. q. xxvi ad fi. Et addit Innoc. quod episcopus potest dispensare in simplici beneficio cum eo qui illud recepit ignoranter. v. nesciens simoniam intercessisse ut in alia ecclesia obtineat beneficium a etiam in eadem. B

¶ Vtrum episcopus possit dispensare cum electo simoniace quia postea eligatur. Rx. Si electio reprobata est propter simoniam: ecclesia electus ignorauit. nec postea ratum habuit: nihilominus non potest episcopus illa vice dispensare. Secus de simplici beneficio scilicet quod non est dignitas si ignoranter recipiat. quia pus resignationem episcopus dispensare potest ut a deferat. ex. de ele. si aliquis ut etiam habetur. ex. q. incipit. quod potest dispensare. A Circa mam istam hodie multa innouata fuit. ut: in equa. q. de martini. v. facta in concilio ostiadensi q. incipit Multe. vbi de. Sacro approbante concilio declaramus quod ordinati simoniaco ab executione suorum ordinum sint ipso iure suspensi Electiones at postulationes confirmationes a quibus quisiones simoniace ecclesiarum. monasteriorum a dignitatum personatuum officiorum a beneficiorum quorumcumque deinceps facte nulle sint ipso iure nullumque per illas ius cuiquam acquirat nec promoti confirmati aquisi faciant fructus suos. et ad illorum restitutionem tanquam iniuste ablatorum teneant. Statuentes in sup quod dantes a recipientes ipso facto sinam excommicationis incurrant: ecclesiis potificali aut cardinalatus fulgeant dignitate. Item in alia quod de eius de facta mantue anno. ij. sui potificatus a mapt Danabile. sic habet Innocentius a de nouo confirmamus excommicationis suspensionis ac priuationis a interdicti sinas a alias censuras ductum a summis potificibus contra simoniacos latas ac promulgatas quas ipso facto incurrere volumus omnem occultum vel manifestum simoniacum vbicumque simoniam commiserit: cuiuscumque status vel conditionis gradus vel preeminentie vel dignitatis existat: ec si cardinalatus episcopali seu alia quis ecclastica vel patriarcali etiam maxima perfulgeat dignitate. Dictarumque sinarum excommicationis: suspensionis priuationis a interdicti aliarumque censurarum a penarum absolutionem seu relaxationem nobis a successoribus nostris pterque in mortis articulo spaliter reseruamus: non obstantibus quibuscumque commissionibus indultis a facultatibus absoluendi de casibus nobis a successoribus spaliter reseruatis cuicumque et cuiuscumque status gradus conditionis et dignitatis existat sub quacumque forma verborum generaliter vel spaliter factis aut faciendis concessis vel in posterum concedendis. quas commissiones et facultates hmoi quatenus ad detestabile crimen simonie et penas inde sequentes reuocamus a cassamus cassasque habere volumus nisi specialiter de absolutione et a peccato simonie in commissionibus a facultatibus predictis expressam faciamus mentionem. Statuimus quoque a papimus ut omnis cuiuscumque

status cōditōnis p̄eminentie vl̄ dig
nitatis existat q̄ sciuerit aliquē post
hanc ꝯstitutōē ꝯmisisse simoniā in=
fra duos dies naturales postq̄ ad sui
notitiā deuentū extiterit-teneat si pre
sens fuerit in romana curia nobis vl̄
aplicē sedis camerario aut suo vicē
gerenti-a tūc in vmi9 vl̄ duoꝝ testiū
p̄ñtia reuelare sub eiusdē excōicatōis
suspēsionis alij⁹q̄ cōsuris a penis q̄
bus ut p̄ferl̄ ip̄m autorē simonie eē
volum9 ĩnodatū-q̄s dict9 nō reuelās
ut p̄dicl̄ seu regēs simoniam tanq̄
eiusdē fautor sceleris incurrat-cuius
absolutōē nobis a successoribꝫ nr̄is
sp̄aliter reseruam9 decernētes ex nūc
irritū a inane si sec9 sup hij⁹ a q̄cūq̄
q̄uis autoritate sciēter vl̄ ignorāter
ꝯtigerit attēptari-Hec ibi Ita ĩ alia
eugenij q̄rti-q̄ incipit-Cū detestabile
vbi Ꝛ-Ros p̄decessoꝝ nr̄oꝝ romano
rū pontificū vestigij⁹ inherēdo ac ecl̄
oēs a singulas excōicatōis-suspēsio=
nis-priuatōis-a interdicti sinas cōsu
ras atq̄ penas dudū a pōtificibꝫ pre
dictis a p̄ talibꝫ reputatis ꝯtra simo=
niacos quōlibꝫ latas ꝯtr̄ illos cuius=
cūq̄ stat9 grad9 ordinis ꝯditōis vel
p̄eminētie fuerint: etiā si cardinalat9
p̄riarchali-ep̄ali-regali-reginali-vl̄
alia q̄uis ecc̄lastica vl̄ mūdana dig
nitate p̄fulgeāt eoꝝ quēlibꝫ tā ma=
nifestū q̄ ocultū ipso facto incurrere
volum9 ꝯfirmari a innouari autorita
te aplica declaram9 q̄ oēs illi q̄ simo
niace ordinati fuerint: a suis sint or
dinibꝫ suspensi- Per electōes vō po=
stulatōes-ꝯfirmatōs seu quasiuis ali
as p̄uisiones q̄s simonie labe fieri cō
tigerit a q̄ viribꝫ omino careant in ec
clesiis-monasterij⁹-dignitatibꝫ-pso
natibꝫ-officij⁹ ecc̄lastricis q̄buslibet be
neficij⁹ aut aliq̄ eoꝝ iuis nullaten9
acq̄rat- nec inde faciat aliq̄s fructus
suos ꝯ ad illoꝝ omiū q̄ p̄cepit resti=
tutōē; sub aīe sue piculo sit astrict9-
Statuētes p̄terea q̄ vmūsi a singuli
etiā p̄missa dignitate prediti q̄ quō=
libet dādo vl̄ recipiēdo simoniā ꝯmise
rint aut q̄ illa fiat mediatores extite
rint seu p̄curauerint sinā; excōicatio
nis incurrāt-a q̄ nisi a romano pōti=
ficē p̄ tpe existēte nō possint absolui
p̄terq̄ in mortis articulo cōstituti-et
ut hmōi labis ꝯtagiū freq̄ntius rep̄
mat omnibꝫ a singul̄ ecc̄lastricis seḡlari
busq̄ p̄sonis cuiuscunq̄ dignitatis
grad9 ordinis seu ꝯditōis fuerint in
virtute sancte obediētie districte im=
iūgim9 ut eos oēs q̄s simoniā hmōi
ꝯmisisse vl̄ p̄curasse: a in ea mediato
res esse sciuerint: pontifici p̄dicto vel
ei9 camerario: aut cui idē pōtifex dux
erit ꝯmittēdū: p̄ se vl̄ p̄ alios reuelaē
q̄ diti9 ñ omittāt-q̄d si nō fecerint-ab
solui non valeāt donec p̄dcā reuelēt-
Datū Rome apud sc̄ū Grisogo[nū] ecl̄
pontificat9 nostri anno- iiij-

SImulatio- vtrū simulatio sit
pctm̄-Rx° fm Tho-ij-ij-q- cxj
Simlatio p̄ne mēdacū est ĩ
exterioꝝ factoꝝ signis ꝯsistēs- Sō re
fert ātvtꝝ q̄s mētiat vl̄ vl̄ q̄cunq̄
alio facto Vñ cū omne mēdacū sit pec
catū ꝯseq̄ns est q̄ oīs simlatio pctm̄
sit- Tñ sicut dicit Aug-in li-de q-euā
gelij⁹- nō ꝯ q̄cq̄d simlam9 ā singim9
mēdacū est-ꝯ qñ id q̄d dicim9 mihi
significat A-ſ-vtile hic; significet iu=
tile-xxij-q-v-c-q̄cūq̄-D-tūc ē mēda
cū- Qñ vero fictio nostra referl̄ ad
aliquā significatōē; nō est mēdacū
ꝯ aliq̄ figura veritatis Et ita dñs fin
xit se longi9 ire ad aliq̄d figuātē sig
nādū Addit Vl-q̄ sicut licē fallē aliq̄
quē in duplicitate vlꝝ p̄pl̄ aliquā
sui vl̄ p̄rimi vtilitatē-ita licē a p̄ op9
intētōe vtilitatis ꝯseq̄ntis ad talem
simulatōē; sicut a dauid mutauit fa
dē suā cōrā achis r̄ge geth-j-Rx-xxj
A Satis facit-c-vtilē-xxij-q-ij-D
Vtꝝ aliq̄s peccet simulādo sanctita
tē-Rx° fm Tho-in q̄libet- Duplex est
simulatio-Quedā fit ab aliq̄ ut imi=
q̄tas sua palliet: a ipse bon9 putet-
a hoc est peccatū- A Et tanto grauiꝰ
q̄ tomagis ista simulatio cederet in
damnū p̄rimi tēpale vl̄ spūale- fm

Tho. et in sū. ti. iij. ti. xxxiiij. q. cxliiij.
B Alia q̄ fit ad dī honorē a primor edificatōr; corā exneis ut ipsi magr edificēt a iste ñ peccat ꝗ merek A Idē in sū. co. ti. q. cxliiij. B. de ypocrisi q̄ est quedā simulatio ¶ Ipocrisis.

¶ Vt fit simulatio qñ aliq̄s occultat pctm̄ suū. Rō fm Tho. vbi s. Sic aliq̄s verbo mentit qñ significat qd nō est: nō autē qñ tacet qd ē qd a ali qñ lic; Ita etiā simulatio est qñ ali q̄s p exteriora signa factor vl verū significat aliq̄d qd nō ē. Sed nō āt si ali q̄s ptermittat sigficāt qd est Vñ ali q̄s pt pcēm suū ocultāt absq; sila^ce a laudabilr. s. ne alij inde scādalizē^r.

Obrietas. q̄re sobrietas cibi req̄rit in ordinādo siue i clerico Rō fm Ray. Quia sicut ebrietas sica vracitas phibetur ab aplo Roma. xiij Sed in cōmessatōibz a ebrietatibz. Itē q̄ ventr mgluuies luxuriā puocat Vñ. xliiij. di. fj. Venter a genitalia sibimet vicina sūt ut ex vicinitate mēbror intelliga^r ofederatio vicior. Itē q̄ ingluuies omne bonū; op9 dissoluit. A. ut; in dicto. fj. B. iiij. Re. xxv. Nabuzardā pnceps coquor destruxit muros ihrlm A Hoc cē he^r in dicto. fj. B Itē varios morbos gñat. sed tpantia pcurat sospitatē a hilaritatē. de ose. di. v. Nihil. Itē q̄ pinguis venr vt ait Ihronim9 crassū sensū gñat cū ecōtra sacdotal sensus debeat ēvigila tenuis. de cōse. di. v. ne tales. Et ad istā materiā pōt fac re s. Gula.

¶ Quare sobrietas pot9 req̄rir in ordinādo siue in clerico. Rō fm Ray. q̄ ex vino frequnt seqr ebrietas. ex de iuriu. Et si xps Ebrietas āt est fomes a nutr omniū vicior. di. xxxv. añ oia Itē q̄ vinolentia tollit mūdicā Sā incitatiua ē libidīs Ihero. Vētor me ro estuās cito dispumat in libidinē; di. xxxv. fj. Itē q̄ impedit oēm sapientiā Et de h̄ eck de pri9 nūc dcō. hētur puer. xx. Luxuriosa res est vinū a tumultuosa ebrietas. Quicūq; hijs de lectar ñ erit sapiēs Hec āt duo. s. mū dicia a sapia maxie ncaria sūt dī mīstro q̄ ābulās in via īmaculata hic m̄ mīstrabit a q̄ accept9 ē regi nmi ster itelligēs. Et de materia ebrietas habes s̄. Ebrietas.

Odietas. i. Vt licear omittē pecuniā mercatori vl artifici p modū; societatl a inde lucrū acipe. Rō fm Tho. ii. ii. q. lxxviij Ille q̄ sic omittit pecuniā suā ñ tñsfert dominiū in illū sīc in mutuo ꝗ remanet ei9 ita q̄ cū; picullo ipsi9 mercatori de ea negocia^r l artifex opa^r iō licite pt petere ptē lucri inde puenīēt tāq̄ de re sua. hec Tho. Vñ sīc dīc goff. fivis dare pecuniā tuā in societate sii pctō pone tu pecuniā a ali9 opā psonalem q̄ plerūq; qd pecūie dest p opā sup plet ut. ff. p socio. l. v. fj. a diecti pi cula. lucra a dāna Cō. hos. et nōt. xiij q. iij. c. plerq; A. s. in glo. a de h̄ ē tex t9 in. l. j. C. p socio a insti. e. fj. Qd ī telligi d; qñ negocia^o ē licita a ñ als ex de dona. int vi. a vxo. p vīas. B. ut si dicat sic. Do tibi cētū a tu ponis in dustriā a labor ē tuū. in fine āni facta rōe: ego acipiā illa cētū. a tu pdū; p sone tue siue industrie qd ponim9 cē siue valere alia cētū. p9 hec q̄cād sup erit de lucro. acipiā ego medietatē oc casiōe pecunie mee a tu aliā medieta tē occasiōe psone tue. A. Hoc nulla ten9 vide^r vt; q̄ sic ñ lucrū cēt vltra cētū p cētenario qd nūq̄ l rarissīē cō tingit: q̄ ponit pecuniā mihil vnq̄ lucē re^r h̄ sp de sorte pdēt. lic; reuerā adest lucrū Vñ q̄dā doc. dict9 dñs āgel9 de pusio dicit q̄ salua meliori determina tōe h̄ sibi vt; nō vide^r. neq; de iure ci uili. canonico vl dīno. Sā opa hōis nihil aliū est q̄ diurnū officiū. l. j. ff. de op. li. Immo opa hōis dr ē fructus hōis. l. iij. cū duab9 se. ff. de opis suo rū Ille ergo q̄ in societate opa; tātū ponit ñ dr aliq̄d ofistēs in sorte vl in capitali ponē h̄ solū fructū p sone sue q̄ fruct9 aut vsufruct9 p sone corrñdet fructui aut omoditati illor cētū que

in societate posui. Pro quibz bñ facit
qd dicit text9 in. l. cū duobz. ff. si in co
ēda. ff. p socio. dū dicit q̄ p̄ cāū ope
est vel amīcū artis a hāc fīnam secut9
est bal. licet p̄ dictas leges non alle
get in. l. j. in. ij. q. C. p socio. Et sic in
telligi d; qd dictuz est videlicz q̄ sepe
opa alicui9 p pecunia valet in Insti.
co. ff. ij. r. p omoditate vsufructu di
cte pecunie. Et iō oduo q̄ de dictis
cec. ego q. c. posui añ ptē. c. detrahaz
a. cc. q̄ remanēt tanq̄ lucū int nos
diuidi dñta ita ut ex p̄dictis apparet
videt eē de intentōe sancti Tho. de aq̄
no. Nec me in otrariū moueret si q̄s
diceret. Fingam9 illū q̄ ponit opas ī
dustriales si locare vellet opas suas
p mercede certa q̄lib; āno reape c. l.
l. nec sbiaceret piculo alicui9 casus
fortuiti q̄ euenire poss in mercātijs á
in reb; illi9 artis q̄re nō est ouenīēs
q̄ saltē ß casu tanq̄ dictā mercedē in
societate posuerit si illā añferat de ill
cec. sicut alter añferat illa. c. q̄ posuit
rōe equitatis seruāde Quia ß° prio
q̄ illā mercedē quā hīe poss nō d; po
nere a principio. sic ille q̄ ponit illa. c.
cū mercēs illa sibi ñ debeat a principio
locatōis fm glo. in. l. edō. C. loca. Ex
q̄ seq̄t sed a rñsio. videl; q̄ illa mercēs
est fruct9 siue industrie a oparū p̄mo
rede intuēti q̄ ad eū ñ est illa mercēs
nisi opa sua a industria. cū in eo9 recō
pensatōe det. a iō lic; ex opa mercē
dē oseq̄t tñ ex mercede ope nullū fruc
tū d; oseq̄. neq̄ oseq̄ pōt. q̄ singulis
dieb; opa p̄stat cū sit diurnū officiū
Et sicut vsuē vsurax nō debēt aliquo
iure. ut. l. fi. C. de vsuris. ita fruct9 mer
cedis ope deberi nō pōt. Nec etiā ob
q̄ mercedē h; sine piculo qñ opas lo
cauet lic; qñ opas in societate ponit
de piculo timeat q̄ pl9 pōt lucrari q̄
eēt ñcēs quā hīe poss locādo opas
suas. B Poss etiā fieri alīs pactū q̄
ego accipere q̄rtam ptē lucri a tu tres
alias l. ecōuerso tu q̄rtā a ego tres ß;
q̄ oueirem9 q̄ tua industria estimari
deēt. utz in insti. de soc. ff. j. et sīle p
rata diuidat dānū. A Hoc vez si mō
ille q̄ pl9 ferre d; aliq̄d plus societa
ti otulerit vl peunie vl ope vl indu
strie qd rñdeat illi pl̄i qd de societate
ferre d;. l. si nō fuerit in principio. a. l.
q̄d eñ. ff. p socio Arbitrio ergo boni
viri extimabit an illud pl9 qd in soci
etate ponit corrñdeat illi pluri qd de
societate p dapit. Nec alia certior doct
na tradi p̄t. sed arbitrio boni viri: et
ad p̄ prīā cōsciam remittēdū est cū in
hac actōe p socio q̄ bone fīdi est arbi
triū bōi viri seq̄ndū sit. l. ī p̄posita. ff.
p soci. Si ātvn9 pl9 altero ñ ofert tle
pactū eē ß iure ciuili ñ valeret fm; azo
quē accur. seq̄t in dicta. l. si ñ fuerit.
Lic; aliq̄ alt dixerint. Tñ hec opinio
azonis tāq̄ eq̄or a iustior seq̄nda est
p dictā. l. si nō fuerit in principio. a. l.
q̄d ei fm p̄fatū dñm āgelū. B Poss
eē fieri nō exp̄ssa p dcā extīatōe pso
ne: ḡ omittēdo discretōi ipsi9 q̄ reap
pecuniā ut assignet ptē lucri vl dāni
q̄tū sibi videt iustū. a postea si eēt ali
q̄s excessus vl defect9 occidit sibi re
mitterēt. A In ß tñ casu sibi caueat
ille cui9 arbitrio remissū ē ut iuste a
eq̄ p̄ciat ei plus de lucro assig̃ndo qui
pl9 in societate posuit. alīs nedū in fo
ro oscie tenēt. ḡ ect de iure ciuili. Et si
iniq̄ ptes faceret: ad arbitriū boni vi
ri reduci possent. ff. p socio. l. si socie
tatē fm eundē dñm angelum. B

Sed ecce negociator q̄ pecuniā rea
pit ad tractādū dicit ei q̄ dat eā Ego
volo in fine p industria a labore meo
xx. firma hīe a nolo in eis sentire ali
qd dānū nūq̄d licet. ß°. lic;. sed iste
nō est ōctus societatis sed locatōis.
q̄ negociator ille locat opas suas p
illo p̄cio. a isto modo nihil sentiet eti
am de lucro. Posset aūt a pactum fa
cere q̄ nō solum deberet habere pre
dicta. xx. fine vllo damno. sed etiā ta
lem vl talem partē de lucro et nulla;
de damno. qd quidem reapet non ut
socius. sed rōne opis siue sui salarij
ut dictum est de tali locatōe ō. Loca
tio. ff. v. et seq̄ntib;. A. Hoc intelligē

nisi damnū cōtingat culpa ipsi⁹ operas ponētis · vl' eo ꝓ q̄ ꝓ opa vti² l · Item q̄rit a · l · si merces · ff · q̄ colūnā · ff · locati · a tangit in dicto · ff · v · B ·

¶ Quid si do pecuniā mercatori in societate ouemo secū ꝗ dabit m̄ certā ptem de lucro a nihil dico de damno · Rx° Debz intelligi eadem ps de dāno ut Insti · de socie · ff i⁹ · A · a ibi pz ꝗ idē est ecōtra videlz qñ tm̄ expssa est ps dāni qr eadē intl² tacite ē ꝗ luc° B

Societas · ij · q̄ntū ad aliq̄ alia ad materiam huius · c · pertinentia ·

¶ Primo igr q̄ro · Quid si capitale pecunie posite in societate sit casu periti an in dubio sit dānuz cōevl' tm̄ illi⁹ q̄ pecuniā posuit · Rx° · glo · in · l · si nō fuerit · ff · j · ff · p socie · ꝗ in dubio ñ est cōea sic erit illi⁹ tm̄ q̄ pecuniā posuit Glo · tñ i l · j · ff · p so · dicit otrariū · s · ꝗ sit dānū omune Pro pria opinīōe ꝗ nō sit cōe: facit fm dñm ange · ꝗ nle q̄ capitale ponit nō ꝗ cōicare capitale: ⁊ fructū ei⁹: sicut a ille q̄ opaz ponit ꝗ solū fructū psone sue cōicaē ut ē · Societas · j · in pñ · i additōe magna · Item qr satis hz; ille de dāno qui opas posuit si opas pdidit · absq̄ eo ꝗ teneat² ad ptē capitalis periti · dicit tñ pe · quē refert Cy · in · l · j · C · p soci · ꝗ aut capitale stati; est periti casu fortuito ātēq̄ alter soci⁹ opas ponere a dānū erit cōmune · aut p⁹ opas pstitas a pditas a tūc dānū erit illi⁹ tm̄ q̄ pecunia; posuit · satis em̄ hz; ille de damno q̄ opas pdidt · a hāc opini Cy · ibi dicit ē eq̄ē · De iuris tñ diuitis rigore licz statiz peceat si tñ perit ex cā societatis: dānū videt ē cōe · l · si id qd · ff · j · ff · p soa · fm dñm ange · Et addit Opinio tñ pe · quā seq² Cy · mihi magis placz: presertī in foro cōscie · cū ouemé videat arbitrio bonivi qd in hoc indicō versat · l · in ꝓposita · ff · p so · ita tñ ꝗ si q̄si in pñ° societatis totū capitale ēt periti a modice ope pstite tūc adhuc putarē ꝗ p aliq̄ pte ille qui opas ponit: participare debeat de periculo capitalis: postq̄ōē dā capitalē ec participatur⁹ eāt ꝗd lucro ar · dicte l · si nō fuerit in pñcipio · l · q̄d em̄ · ff · p so · Ja · xo de ave · dicit indisti cte dānū debere ē cōe · Bal · xo ait · tu dic ꝗ q̄tenus est omune lucrū: eatenuz esse cōe a dānū · a nō alr · a hoc videt veri⁹ qr eqli pte damnū cū lucro debz ocurrere · ut Insti · e · ff i⁹ Nec aliud dānū videt posse ocurrere in hac societate cōicandum intl' ptes nisi erga capitale · nā si ille q̄ ponit opas p dit eaꝝ fructū sitra alter pdit fructū pecunie q̄ adimuicē oferūt ut ē · Societas · j · in pñ · in additōe · ij · Qd a nōt fuerēd⁹ pī scūs Bernhardin⁹ de senis in suis ōctibz ut m̄ videt ser · xxxix Item fm pfatū dñm ange · si ocuetudo aliq̄ apparet ar pdcā; societatē q̄ ñ rpugnaret vōi a eq̄tati: eēt ꝗuāda · vñ si cōsuetudo foret ꝗ periculū capitalis in dubio sit cōe · qr i⁹ qd ē in osuetudīe videt actū intl' ptes · l · si p⁹ · ff · placut · alis incipit · recte · ff · de aq̄ plu · arcē · tūc dicerē ꝗ periculū fit cōe postq̄ ꝗ pt fieri p pactū expssū ut tenet glo · xiij · q · iij · Plerique Item fm eū · si tale dānū capitalis pcedēt dolo vl' culpa alicⁿ socorū illi⁹ soli⁹ erit periculū · cū soci ꝗ dolo a culpa teneat² ut · l · sociū · ff · p socio · In q̄ culpa oplhēdit ñ solū lata: ⁊ ec levis · nō āt levissimā · Sufficit em̄ ꝗ soci⁹ talē diligētiā adhibeat q̄lē in ꝓpis adhibē osueuit · ar · dicte · l · sociū Rā a si expsse q̄s in se periculū suscepisset ñ tñ intl² de illo qd venit ex culpa osocij ut · l · penul · C · de nauticō feno · Collige ḡ ꝗ si apparet pactū vl' osuetudo ñ irrōnabil' hoc seruāda fit · ꝗ si nō apparet ī dubio: dānū capitalis erit p ea pte p q̄ erata lucrū ñ inuenirēt dolo vl' culpa cōsocij · qr tūc illi⁹ tm̄ erit ·

¶ Sz nūq̄d dānū psone opas ponētis dz inuicē cōicari · Rx° Videt ꝗ non · ut · ff · eo · l · sociū · ff · Soci⁹ · vbi ꝗ · soci⁹ cū resistēt omuniz seruis venatibz ad fugā erūpentibz vulneratⁿ est impensam quā in curando se fecerit nō cōsecuturuz · quia id non in societate ꝗ

uis ꝓpt̃ societatē impensū fit · qd̃ in-
distincte p̄t intelligi vez qñ hoc dā-
nū ꝛtingit culpa psone · alꝫ videt sa-
tis equū q̃ sicut ipse ptiapat de dā-
no capital̃ ita a alter ptiapet aliq̃d
de dāno psone qd̃ cuenit ꝓpt̃ societa
tem · cū et societas etiaꝫ perticulariū
rerū ius qd̃ dā fratermitatis habeat
ut · l · vez in princi · ff · eo ·

Quid si finito tpe societatis nō re
perit̃ nisi capitale · an dictū capitale
peunie fit cōeuk̃ tm̄ illiꝯ q̃ posuit Rz°
Circa hoc diuersi diuersimode sentié
videt̃ · ſſrā glo · in · l · j · C · eo videt̃ senti
re q̃ eq̃liter diuidi debeat: ñ aliꝫ sit
p pactū declaratū aut p ꝛsuetudinem
introductū · Prefatꝯ vo dñs ange · sé
tit q̃ q̃tenꝯ opas p̄stans ptiapat de
dāno capitalis: eatenꝯ et ipsiꝯ capi-
talis ptē sortiat̃ · sed certe ꝫ iure ꝓba
ri nō videt̃ Vñ tu dic ꝓm Jaco · ꝫ are-
q̃ nō solū de ꝛsuetudine · sed etiā ꝫ iu
re ē q̃ capitale ꝫ casu fit saluū · Qua
re em̄ socꝯ me ꝯ ipsiꝯ capital̃ ptē debꝫ
hāe · Et si dicas q̃ ponit opam · Rz° ·
q̃ p̄aū ope intelligit̃ cē corrñdēs int̃
usurio peunie · nō āt ipsi sorti · Et sa-
tis facit qd̃ dictū est in additōe sed̃a
s̄ · Societas · j · in pñcipio · pinde si vnꝯ
ꝛmoditatē ope eq̃dē: a alter ponit cō
moditatē peunie: nō ꝓprietatē · ſſin-
ge em̄ q̃ vnꝯ ponit in societate mille
milia alter opam tm̄ Tūc hic nulla
pōt cē ꝓportio · nisi de ꝛmoditate ope
respectu ꝛmoditatis peunie nō āt de
ipsa totali sorte a ita etiā sentit bal-
qd̃a notat prefatꝯ reuerendꝯ pat̃ vbi
s̄ · ſſrup coronatus in cēlis ac miracu
lis p orbem coruscans ·

Vtꝫ vnꝯ socorꝫ possit pacisci vt du
as ptes lucri a vnā dāni ferat · a aliꝯ
ecōtra duas damnia vnā lucri · Rz° ꝓꝫ
dictū angelū q̃ nō · q̃ vnꝯ socorū nō
p̄t plus de lucro ptiapare q̃ de dāno
nedū de iure diuino a canonico: ꝫ eck̃
ciuili · ut l · mutiꝯ · ff · eo · Sikt nō valet
pactū q̃ deducto dāno vnꝯ hēat duas
ptes lucri alter ꝛo vnā nisi ille q̃ plꝯ
habꝫ ꝫ lucro tātundē plꝯ peunie ope

aut industrie in societate posuerit ut
l · si nō fuerit in pñ · a in glo · ff · e · Et
multominꝯ valꝫ pactū ut vnꝯ tm̄ lu
crū alter tm̄ dānū sentiat · esꝫ em̄ ne
q̃ssimū genꝯ societatis · q̃ leonina ap
pellat̃ · dicta · l · si nō fuerit ad fi · q̃ ve
rū est nisi ille q̃ tm̄ opas ponit aliq̃d
certuꝫ p sua opa vellet sine dāno · q̃
ꝫ posset ñ tanq̃ socꝯ sed tāq̃ locator
ut s̄ · Societas · j · ſſi ·

Sed an possit pacisci q̃ capitale fit
saluū · Rz° · de iure canonico a in foro
ꝛscie nō p̄t ꝓm dñm ange · a ita sētit
glo · in c · pleiq̃ · xiiij · q · iij · De iure āt
ciuili sūt opiniōes · ſſrā bal · in · l · j · C ·
eo · q · ix · tenet q̃ tale pactū ñ valet
neq̃ ex foꝛ ꝛctꝯ neq̃ ex ciꝯ natura · iō
dicit q̃ sapit vsurariā p̄uitatē Post-
āt in sua sūma in ti · de vsu · ſſan aliq̃
casu · tenet q̃ ꝫ iure ciuili tal̃ societas
vꝫ magꝯ ex vi pacti q̃ ex natura ꝛctꝯ
Sꝫ dictū bal · videꝯ veriꝯ ut ex p̄cedēti-
bꝫ colligi p̄t · cē in pri · ſſ ꝓm oēs āt ꝫ
pactū ñ ē eqm̄ nec̄ iudicio aīe ꝓuādū vt
nōt dñs an · de bu · in ca · fi · eēx de vsu ·

Sed q̃d si vterq̃ socorꝫ ponit pecu-
nīa a opā ꝫ vnꝯ ponit maiorē q̃ntita
tē q̃ alt̃ Rz° ꝓm dñm ange · siue sit fa
ctū pactū p q̃ta pte q̃s lucrū a dānuꝫ
sentiat · siue nō · nō solū in foro cōscie
ꝫ eck̃ de iure ciuili ꝛsiderādū ē q̃s corū
in effectu plꝯ in societate posuerit · ut
ille maiorē ptē acāpiat · licꝫ ei expna
pte maior fuerit sūma possꝫ tñ tanta
cē industria altern: q̃ excedēt illū q̃
maiorē ꝛtulit sūmā · ut si solꝯ nauigꝫ
pegrinet: picka sustineat: decā · l · si ñ
fuerit in princi · a · l · q̃d em̄ · ff · eo ·

Sed vtruꝫ ille q̃ tm̄ opas ponit qñ
pticisciꝫ cā societatis debēat hāe expen
sas de corpe societatis · Rz° · ꝓm dñm
Ange · Ja · ꝫ are · et cy · dicūt in · l · j · C ·
eo · q̃ sic · q̃ lucrū non ꝫ nisi deductis
expēsis · ff · eo · l · mutiꝯ qd̃ ītelligt bal
in dicta · l · j · exceptis expēsis q̃s factu
rus cēt domi · q̃ ille nō dꝫ fieri de corꝫ
pe societatis · ar · l · ꝫ a si lege · ſſ q̃d āt
· ff · de peti · hereditatis · Putarem tñ in hoc
seruandā esse ꝛsuetudinē etiā in foro

conscie: cū sit optima legū interpres. ff. de leg. si de interpratōe. cūa tacite videat actū qd fieri consuerit. ut. l. liez. C. locati.

¶ Sed p q̃bz ptibz tenēt ad solutōez pēsionis siditi vl apothece conducte sociū ex disparibz ptibz. Rx° sm dnm angelū. Locāti tenēt p eqlib9 ptibz. int se aūt tenēt p rata societatis a ita diuidere dnt dictū debitū mercedis. sic diuidūt principale a sm dictas dispaes ptes qd a tenet Bal. in. l. j. C. eo. vbi etiā dicit q sm dictas ptes dispares diuidi q̃z dnt supellectilia a massaritie societatis. Qd secndū omī iuē videt cū conemat arbitrio tomī viri qd i hoc cōtractu maxime adesse debz. l. in apposita. ff. eo.

¶ Quid vo si pditū est capitale aliū simitū tps societatis. nūqd ille q̃ posuit tenet ei tozq̃ ponere. Rx° sm angeq̃ nō. a tenet glo. in dicta. l. si nō fuerit. §. j. ff. eo. a in dicta. l. j. C. eo. A De societate vo seu locatōe aīaliū dicet ¶ Vsura. ij. B

SOdomia. Si q̃s contra naturam pccauerit si clericū ē deponi dz vl si appaēt corrigibilis: dz tradi religiōni ad ppetuā pnam pagēdā. Si laicū excōicari. a cetu fideliū vsq̃z ad condignā satisfactōez fieri alienū. ex de excess. pla. clerici. A Sedz leges āt tales vltimo supplicio condēnāt qpter ls pctm̄ deū irat9 mittit pestilentias fames a terremotū. in autenut nō luxu. contra naturā coll. vj. B. et hoc vidū maiū est q̃ si aliq̃s cogscerz carnalit mrēm. xxxij. q. vij. Adulterij. a de hoc aliis speciebū luxurie s. Luxuria. §. j.

SOlicitudo. Vtz sit licitū solicitudiez gerere de tpalibz Rx° §z Tho. ij. ij. q. lv Solicitudo tpalū triplit pt ē illicita Prio mō ex parte eiū de q̃ solicitam: ut si tpalia tāq̃ finē queramus. Vñ Aug. dicit in li. de opibz monachoz. cū dns dicit nolite solicti ēē. ls dicit ut nō ista intueant a qpter ista faciāt q̃cq̃d in euangelij pdicatōe facere iubēt. Secō mō pt ē tpaliū solicitudo illicita qpt superfluū studiū qd apponit ad tpalia p curāda qpter qd lō a spūalibz q̃bū principalit inseruire dz retrahi: a iō dr Mat. xiij. q solicitudo seculi suffocat verbū dei. Tercio mō ex pte timoris superflui: qñ sc; aliq̃s timet: ne facēdo qd dz. necaria sibi deficāt A. plus in se q̃ i dño confidēdo. B. Qd dns triplit excludit. Prio qpter maiora bñficia homini pstita dimitū pter sua solicitudinē. s. corpū a aīaz. Secō qpter sbuentōez q̃ deū aīalibz a plātis sbuāt absq̃z hūano opeTercio ex dima pui dēna qpt cuiū ignorātiaz gētes cū lō tpalia q̃rēda principalit solicitāt. Et iō concludit q̃ principalit solicitudo nrā dz ē de spūalibz tomis spantes q̃ ecl tēpalia nobis pueniēt ad necitatē si fecerimus qd debemus Vñ dr Math. vj. Primū q̃rite regnū dei a iusticiā eius a hec omnia adijcient vobis. A De hac materia aliqd habes s Eps. §. penit.

SOrtilegiū. j. s. ars dinādi. Differt āt a pphetia q̃ pphetia accipit in tono a fit gratit. Sortilegium vo in malo a fit cōiter p pcuma. j. q. j. duces alos iudices. a e. se.

Quot sūt gna dinatōis Rx° §z Tho. ij. ij. q. xcv. Omis dina° vtit aliq̃ demonū auxilio. qd q̃dē l expsse iplora: vl pter petitōz tois se occulte demō ingerit ad pnūciādū q̃dā futuā q̃ toibz sūt igta: eis āt cognita Vñ triplex ē dinatōis genus Primū ē p maifestā demonū inuōtōz qd ptinet ad nigromāticos. Secō p solā conideratōez dispositōis l motū altei rei qd ptinz ad augues Terciū ē dū facimus aliqd ut maifeste: aliqd occultū. qd ptinet ad sortes Sb q̃libz āt istoz multa cōtinē: De q̃bz i se. §. Sr. a ē hñt. xxvj q. iiij. Igit genus. a. q. v. nec mirū.

¶ Quot mōis fit dinatio p demonū inuōtōz. Rx° §z Tho. vbi s. Demones expsse inuōti: solent futura pnūciare multiplit. Qñz q̃dē pstigios q̃busdā apparitōibz se aspectui l auditui toiz

ingerētes ad prenūciandū futura et
hec species voca² pstigiū. Qñq; autē
p somnia a hec vocat ʒmatio somnio
rū. Qñq; āt p mortuoꝝ aliqꝝ appa⸗
ritōes vl locutōes. a hec vocat nigro⸗
mātia. qz ut dicit Isido. in li. et himo⸗
ſigron grece mortuus: māchia vo
ʒmatio nūcupa². qz q̄busdā pcātati
onibz adhibito sanguine videt resu⸗
scitari mortui: ʒmatica ad interrogata
rñdere. Qñq; vo futura prenūciāt p
hoies viuos sic in arrepticijs pz. a hec
est ʒmatio p phitones. ut Isido. dicit
qz a phitone apollini fuit dicti. q̄ di⸗
cebat ee auctor ʒmādi. Qñq; āt fu⸗
tura prenūciāt p aliqs figuras. vl si
gna q̄ in rebz inanimatis apparēt. q̄
q̄dē si apparēt in aliq̄ corpe trestri⸗
puta vngue vl ferro. aut lapide poli
to vocat geomādia. Si āt in aq̄: ydro
mādia. si in aere aerimādia. si in igne
pyromādia. si āt in visceribz aīalium
īmolatoꝝ ī arā demo⁹ vocat auruspiciū.

¶ Quot modis fit ista ʒmatio de q̄
dictū est in. ij. C. q̄ fit p ɔsideratōes di
spositōnis vl motꝰ alterius rei. Rx⁰ fm
Tho. vbi s. Fit multipliciter. Nā si cone²
aliqs pnoscere futura ex ɔsideratōe si
tus vl motꝰ siderꝝ ꝓtinet ad astrolo
gos q̄ etiā genitaliaci dicūt ꝓter cō
sideratōes nataliū dierꝝ. Si vo p mo⸗
tus vl voces auiū siue q̄rūdā aīaliū
siue p sternutatōes hoīm vl mēbrorꝝ
saltus. hec ꝓtinēt gnaliter ad augu⸗
riū. a ꝯ a garritu auiū sicut auruspi
ciū ab inspectōe auiū. q̄ꝝ primū pti⸗
net ad aures scm ad oculos. In aui
bz enī hmōi pcipue ɔsiderari solēt. Si
vo hmōi ɔsideratio fiat circa vba ho
minū alia intētōe dicta. q̄ qs vetor⸗
quet ad futuꝝ qꝰ vult pnoscere vocat
omen. Si āt ɔsiderēt aliq̄ dispositōes
figuraꝝ in aliqbz corpibz visui occur
rētes erit alia ʒmatōis species. Naz
ex liniamētis manuū ɔsideratio ʒma
tio chiromantia vocat. chiros enī grece
ꝯ manꝰ latine. Diuinatio vo ex qui
busdā figuris in spatula alicuꝰ aīa
lis vocat spatulamādia.

¶ Quot modis fit ista ʒmatio de q̄
dictū est s. in. ij. C. sc; q̄ ꝓtinet ad sor
tes Rx⁰ fm Tho. ij. ij. q. xcv. Hec ʒma
tio fit ex ɔsideratōe eoꝝ q̄ euenīūt ex
q̄busdā q̄ ab hoibz seriose fiūt ad ali
q̄d occultū inq̄rendū a ꝯ multipliciter
Fit enī qñq; p ꝓtractōes pūctoꝝ. qꝰ
ꝓtinet ad artē geomātie. Qñq; p cō
sideratōes figuraꝝ q̄ ꝓuenīūt ex plūto
liq̄facto in aq̄ ꝓiecto. Qñq; p q̄sdā sce
dulas scriptas vl nō scptas in occul
to positas dū cōsideratur q̄s quā accipi
at Sicut in festucis ineqūbus ꝓpositis
q̄s maiorē vl minorē accipiat vl ecc
ex taxillorꝝ ꝓiectōe q̄s plura puncta
ꝓijciat. l ee dū ɔsideratur q̄d apiēti li⸗
berꝝ occurrat q̄ oia sortiū nonꝰ habent

¶ Vtrū oīs ʒmatio siue supstitio sit
illicita Rx⁰ fm ray. Oīs ʒmatō phibi
ta ē a deo a scā ecclia. cū ei futura q̄ so⸗
liꝰ dei fiūt aliq̄ p ꝯ inuēire laborāt ʒmi
tatis iura creaturē attribuūt. Isa. xlij.
Annūciate nob q̄ futuā sūt in futurū
a sciemꝰ qꝝ dijs estis vos. Itē Leui. xix
Nō augurabimī nec obseruabitis sōnia
Et ibidē. xx. Aīa q̄ declinauerit ad ma
gos a ariolos a seq̄² inteficā illā de me
dio ꝓpli mei. Et multa sīlia. a sic di
cit Aug. vanitas artiū magicarū ex
traditōe malorꝝ āgelorꝝ ī toto terrarū
orbe plūmis seculis inualuita p īuētōs
eorꝝ. īuēta sē auruspicia auguratōes et
ea q̄ dicūt oracula a nigromātia. xxvj
q. ij. q̄ sīi saluatoē. a sicut de phibitōe
taliū. xxvj. q. v. p totū a q. vij. ñ lic;
a ī q̄tuor. c. se. ex. e. p totū. Et sicut ad
genꝰ supstitōis ꝓtinēt oēs ligatuē a
remedia q̄ medicorꝝ q̄ disciplina cōdē
nat sū ī vbis sū ī caracteribz sū in q̄⸗
buscūq; rbz suspēdēdis vl ligādis vl sol
uēdis. sic īaures vl anuli digiti. Itē
si iūctis ābl̄antibz amici lepꝰ a puer
inteneneri medio. Itē redie ad lectū si
dū se calcat sternutauerit. Redie ad
domū si pedes offenderit. Ha multa hu
iusmōi. xxvj. q. ij. id. Itē ñ sūt obseuā
di dies egiptiaci. a kalēde Januarij. a
mēses vl dies a lune. solisq; cursus a
hmōi. xxvj. q. vij. ñ obseuet. Nō tñ

cōdemnāt rustici q̄ seruāt tpa ad se
minādū vt ad inuēdū arbores a hu
iusmodi q̄ naturalē hūt vōem Sicut a
phisici circa medicinas a minutōnes
facēdas a hmōi. Sed illud dr̄ supsti
ciosū a phibitū qd nō h; auctoritate;
a natura seu scriptuā dīna vt ecclasti
ca seu scōr patr. ij. q. v. cōsuluisti.

¶ Querit hic spāliter vtr dīnatio p
inuocatōnē demonū sit illicita. Rō. Ex;
Tho. vbi s. sic. Deut. xviij. Nō inue
niat in te q̄ ariolos scisciteat nec phito
nes cōsulat. Et hmōi duplex est cā.
Prīa qr p inuocatō; demonū fit pa
ctū expressū cū demone a hoc est oīno
illicitū vñ ostra q̄sdam dr̄ Isa. xxviij.
dixistis pactum fedr̄ cū morte a cum
inferno fedmr̄ pactū. Et adhuc ḡtir̄
ēt si sacrificiū a reuerētia demom īuo
cato exhiberet. Secda ꝓpter periculū cō
seq̄ns. demō em q̄ intēdit p ditōes ho
minū: de hmōi suis rñsis etiāsi aliq̄n
do vera dicat: intēdit hoīes assuescere
ad hoc ut ei credat. et sic intēdit p du
cere in aliq̄d qd fit saluti humane no
ciuū. vñ Anathasir̄ exponēs illud Lu
iij. incepauit illū dñs obmutesce: di
cit. q̄uis vera fateret demō. opescebat
tñ xp̄s ei r̄ sermonē ne fit cū veritate
iniq̄tatē p mulgaēt ut nos etiā assue
faciat ne curem r̄ de talib; loq̄ ēt si vera
videāt Nephas em est ut cū assit no
bis scriptuā dīna a dyabolo instrua
mur. De eo aūt q̄ Saul phitonissam
cōsuluit q̄ dīnauit. j. Re. xxviij. dicit.
Aug. ad simplicianū. nō est absur
dū credere aliqua dispēsatōe p missū
fuisse ut ñ dominātē arte magica vt
potētia: sed dispēsatōe occulta q̄ phi
tonissa; a saulē latebat se oñdēt spūs
iusti aspectib; regr̄ dīna eū sīna pauf
fur r̄. vt nō vere spūs samuel a req̄e
sua exitat r̄ est: ꝗ aliqd fantasmata il
lusio imaginaria dyaboli machina
tōib; facta. quē scriptura Samuelem
appellat. sicut solēt imagines: rem su
arū noib r̄ appellari. xxvj. q. v. nc mi
rū. A. et ibi p; q̄ Aug. videt firmare
hāc sīna; videl; q̄ Samuel apparitō

potir̄ fuerit p̄stigiosa seu fantastica
et dyabolica illusio. B

¶ Vtr dīnatio p astra sit licita. Rō.
Pm Tho. vbi s. duplices effectr̄ sb tra
hūt causalitati celestiū corpū. Prīo
q̄dē oēs effectr̄ p accidēs ostingētes. si
ue in rebus humanis siue in rebus natu
ralib r̄ qr ut p hab. vj. metaphi. Ens
p accidēs nō hab; cām. et p̄ipue na
turalē Vt q̄ lapide cadēte fiat tremo
tus. vt q̄ hoīe fodiēte inueniat thesau
rus. Secō āt sb trahit causalitati cele
stiū corpm actr̄ liberi arbitrij. p̄nt tñ
celestia dispositiue inclinare mōtū i
primūt in corpr̄ humanū. sed tñ ex ꝗ
nulla nēcitas libero arbitrio impomr̄
Si q̄s ergo dīnatōe astrorr̄ vtat ad
p̄dicta duo. s. ad cognoscēdū futura
casualia siue fortuita aut ēt ad cogno
scēdū p certitudinē futura opa ho
minū p cedtꝗ ex falsa a vana opinōe
hominū a tūc opatio demonis se īmi
scet. vñ erit dīnatio illicita. A. Vñ et
Aug. i li. de doctrina xp̄iana. a. xxvj
q. ij. Ille dicit. Neq; ab ꝗ gne supsti
tōis p nicio se segregādi sūt q̄ oli; ge
nitalia ꝓpter natalīū dīnatōes di
erū. nūc āt mathematici vocāt. Nā a
ipsi q̄uis verā stellarr̄ positōe; cū q̄s
nascit dīnatur a aliq̄n puestigāt tñ
q̄ inde conāt vt actōes nrās vt actō
nū cuētes p ducē nimis errāt. iō xp̄ia
nis p mitr̄ phibet in suis opib; obser
uare lunem vt stellarr̄ cursus. xxvj. q. v
lic; p̄mo ꝗ agere p dolata reputar̄ ca
cā. q. ij. c. illos a. c. se. B. Si vero aliq̄s
vtit dīnatōe astrorr̄ ad p̄cognoscē
dū futura q̄ ex celestib; corpib; cau
sant. puta ficdtates vt pluuias a hu
iusmōi nō esset illicitū.

¶ Vtr dīnatio q̄ fit p sōnia sit illici
ta. Rō. Ex; Tho. vbi s. si q̄s vtat sōniis
ad p̄cognoscēdū futuā ex; q̄ somnia p cē
dūt ex reuela cē dīna: ut sōnia phara
onis. vt ex; q̄ p cēdūt ex nāli cā intū
seca. ut cū abūdās humore frigido sō
niat q̄ fit in aq̄ vt niue. siue extrinse
ca ut ex aere vt īpressiōe celesti q̄tuz
se p̄t virtr̄ talis extēdēt: nō erit illicita

talis diuinatio · A · q̃ est demonstrā
tio quedā causaꝝ naturaliū ſm phi
ſicos B Si āt ſimatio hmōi cause² ex
reuelatōe demonū cū quibꝫ pacta ha
ben² expſſa: q̃ ad hoc inuocāt · vl ta
cita · q̃ hmōi diuinatio extēdit ad id
ad qd nō pōt se extēdere · A · ſ · ſm na
turā vl ex indubitata reuelatōe ſima
ut pretactū est · B · erit ſimatio illici
ta et ſupſticiosa ·

¶ Vtrū ſimatio p auguria ſit licita ·
Rō ſm Tho · vbi ſ · Ex motu vl gar
tu auiū futura agnosci nō pnt fiē ex
cauſis · ſed inq̃tum ſunt effectꝰ aliq̃ꝝ
causaꝝ q̃ etiā ſunt causātes futuros
euētus · Causa āt opatōis oñiū bru
toꝝ aīaliū est instinctꝰ quidā q̃ mo
uent in modū nature a hic instinctꝰ
ex duplici cā pōt procedere · vno q̃dē mō
ex cā celesti corpali · a ſm ꝗ nihil p
hibet eoꝝ opatōnes esse futuroꝝ fig
na inq̃tum cōformāt dispositōibus
corpum celestū a aeris otinētis · exq̃
puenīūt aliq̃ futuri euētꝰ Jn ꝗ tam
duo ꝓiderari oportet · Primo q̃dem ut
hmōi opatōes nō extēdāt nisi ad p
cognoscēdū illa futura q̃ causant p
motū celestiū corpum put ſ · in · ſ · q̃
est immediate añ primū precedētem
dictū est · Secō ut nō extendāt ñ ad
ea q̃ aliquat pnt ad hmōi aīalia p
tinere Cōsequūt em p celestia corpa
cognitōem q̃ndā naturalem ad ea q̃
coꝝ vite sūt nēcaria · sicut mutatōes
que fiūt p pluuias a ventos a hmōi ·
Alio° instinctus hmōi causant ex cā
ſpūali · ſ · vl ex deo ut p; in cotūba sup
xp; descēdētem a in corno q̃ pauit helia
et in pisce q̃ obsorbuit a eicit Jonam
vl etiā ex demōibꝫ q̃ vtunt hmōi opa
tōibꝫ brutoꝝ ad implicandas aīas
vanis opibꝫ a opinionibꝫ a isto mō
nō sūt licita · A · q̃ nō sunt ex cauſis
naturalibꝫ vl indubitata reuelatōne
ſima · ut pōt colligi ex dictis ſ · ſ · viij ·
B · et cadē vō est de oñibꝫ alijs hmōi
q̃ aūt Joseph ait Geñ · xliiij · Q non
est ei ſilis in auguriandi ſciētia intel
ligēdū est ſm Aug · q̃ hoc ioco dixit
referēs ad id qd vulgꝰ eo opinaba
tur · a sic est dispēsator eiꝰ locutꝰ ē · A ·
Idē in ſum · h · j · ti · xj · q · viij · B ·

¶ Vtꝫ ſima° p omina ſit licita · Rō
ſm Tho · vbi ſ · Omen ſi q̃ſido verba
aliq̃ alia intentōe dicta retorq̃nt ad
futurū ut ſ · in · ſ · viij · dictū est · Hmōi
aūt verba etſi nō ſubdāt dispositōni
ſtellaꝝ: disponūt tñ q̃ñq̃ quidē ſm
ſimam prudentiā · ut recitatio ſomniꝝ
quā audiuit gedeon · Judith · viij · et
verba puelle q̃ attēdit Eliezer ſeruus
Abrahe Geñ · xxiiij · a sic licet · A · Hoc
ꝫ q̃ñ de ſima reuelatōe ñ dubitat ·
ut ſ · ſ · viij · tactū est · B · ſit est ꝗ q̃ñq̃
ſm opatōꝫ demonū · a sic est illicitum ·

¶ Vtꝫ ſimatio ſortiū ſit licita · Rō ſ;
Tho · vbi ſ · Sortes ꝓprie dicūt cū ali
q̃d fit: ut p eiꝰ euētū aliq̃ occultū in
notescat a q̃dē ſi q̃rat p ſortes q̃d cui
ſit exhibēdū vocat diuisoria ſors · Si
āt q̃rat quid agere oportet vocatur
cōſultoria · Si vō querat q̃d ſit futuꝝ
vocat ſimatoria · Jtaq̃ ſi euētus ſor
tiū expectet ex fortuna qd locū h; ſo
lū in diuisoria nō videt habere pecca
tum nisi forte vitium necessitatis · ſi
cut aliqui non valentes concorditer
aliquid diuidere: velint vti ſortibus
exponētes fortune quis quā partem
accipiat · Si vero euentus ſortium ex
pectet ex ſpiritualī causa · q̃ñq̃ qui
dem expectat ex demonibus ſicut le
gitur Ezech · xxj · q̃ rex babilonie ſte
tit in biuio in capite duarū viarum
diuinatōem querens a commiſcens
ſagittas interrogauit ydola · et exta
conſuluit · a hoc est illicitum Qſido q̃
vero expectat a deo ſiē illud puerbi ·
xvj · Sortes mittunt in ſinum · ſed a
domino tempant · a talis ſors ſm ſe
non est mala · ut Auguſ · dicit · pōt tñ
in hoc quadruplex peccatū incidere ·
Primo ſi absq̃ necessitate ad ſortes
recurrat · hoc ei ad dei temptatōem vi
det² pertinere · Secō ſi q̃s etiā in nēcitate
absq̃ reuerētia ſortibꝫ vtatur · immo
cū magna deliberatōe a p̄missa ora
tione debet fieri · exēplo apostolorum

in electōe Math. Actu. j. Tertio si di-
uina oracula ad terrena negocia cōs-
tanf ut dicit Augustinus ad Januariū
Qārto si in electōibus ecclāsticis q̄ ex
spūssancti īspiratōe fieri dēt aliq̄ sor
tib9 vtan2. secū aūt est in tpalibz dig
nitatibz q̄ ad terrena disponēda ordi
nāf. in q̄q̄ electōe plerūq̄ bwies vtū2
sortibz sicut a in tpaliū rerū diuisiōe.
Si ergo nēcitas imminēat: licitū ē cū
debita reuerētia sortib9 dīmū iudicū
implorare. sicut tpe pseudōis q̄s fu
giat ne morte oīm deseraf ecclā: sorte
q̄ri pōt. ut dicit Aug. in episto. ad bo
noratū. a cui danda sit elemosina cū
duo eq̄ indigētes occurrūt ceteris pa
rib9 et vtriq̄ dari nō pt: sorte iuste q̄
rif. ut dicit Aug. j. de doc. xpiana. p̄
mo ecl dicit q̄ p litibz dirimēdis licz
vti sortibz. xxvj. q. ij. sors. Idē Hos.
Et intellige in hijs q̄ tpalia sūt. et de
sorte simplici sū alia supstitōe. A In
p̄dictis con. etiā Goff. ut in sū. h. j. t.
xj. q. viij. B.

¶ Quid de dīnātibz vl etiā inuestigā
tibz occulta ut furta a hmōi p inspec
tōez astrolabij aut inscriptōes vl in
spectōez in libris. Rx° fm Ord. Nullo
mō licz sed supstitiosū est. ex. e. ex tu
arū. A. hic tex. bñ facit. Et Con. gof.
et Host. licz rap. aliū vidaf sensisse
ut in sū. co. ti. q. xxij. B. a reducf ad
dīnationē p astra. de q̄ dictū est in. C.
viij. aut etiā ad sortes. de q̄bz in p̄ce
denti. C. habef A. hmōi eīm inq̄sitōes
furtorū a similiū nullaten9 licite redu
ci pūt ad inq̄sitōez p astra seu p sor
tes ut satis ex p̄cedētibz pt patere. B

¶ Quō freq̄nter euenīāt ea q̄ dīni p̄
dicūt Rx° fm rap. q̄ sic dicit Aug. hāc
q. soluit dicēs. hoc fieri p̄missu dei ut
nlli q̄ hoc audiūt a videt pben2 in q̄li fi
de sint. vñ deut. xiij. Si surrexit in me
dio tui pphēta aut q̄ somniū dicat se
vidisse a p̄dixerit signū atq̄ portētū
a venerit q̄d locut9 est. a dixerit tibi.
eamus et seq̄mur deos alienos q̄s ig
noras a seruiamus eis. nō audias ver
ba pphete aut somniatoris. qr tēptat
vos dē vester. a fiat palā vtrū diliga
tis eū an nō. xxvj. q. v nec mirū Tho.
etiā vbi supra dicit. q̄ hoc q̄d a prīci
pio bwies in istis obseruatōibz aliq̄
expti sūt casu accidit. sed postmodū
cū bwies incipiūt hmōi obseruatōibz
animū implicare: multa fm hmōi ob
seruatōes euenīūt p decepcōes demo^m
ut hijs obseruantijs bwies implicati
curiosioēs fiāt a magis se inserāt mlt
tiplicibz laqueis p̄nicosi erroris. ut
Aug. dicit in. ij. de doc. xpia. A Idē in
sū. co. ti. q. xxij. B

¶ Vtrū licēat q̄rere a moriēte q̄ ve
uelet statū suū p9 morte Rx° fm Tho.
in q̄libz. Nulla mordiatio videf si q̄s
q̄rat a moriēte cognoscē statū eius
p9 morte subij dēdo tñ hoc dīno iudi
cio. vñ nulla ratio videf q̄re hoc debe
at dici pctm̄ nisi forte ex dubitatōe si
dei de futuro statu q̄si tēptādo inq̄rat.
A Idē in sū. co. ti. q. xxiij. B. De pena
dīnatorū infra. Sortilegiū. ij. C. penl.
De inuentōe maleficij p iudiciū ferri
candētis aut aq̄ bullētis s. Duellū
. C. Penulti. in fine.

Sortilegiū. ij. q̄ntū ad supsti
diosas obseruātias. Et primo
q̄rif. Vtrū licēat vti arte noto
ria. Rx° fm Tho. ij. ij. q. xcvj. Ars no
toria oīo est illicita a a xpiano fugiē
da. Hec est ars p quā q̄dā mītūt scie
tiā acq̄rere sed oīo inefficax est. a fiūt
ibi quedā pacta implicita cū demone
A Idē in sū. li. j. ti. xj. q. x. B.

¶ Vtrū obseruatōes q̄ fiūt ad sanita
tē a hmōi sint licite. Rx° fm Tho. vbi
s. In hijs q̄ fiūt ad aliq̄s effectū cor
pales inducēdos considerādū est vtrū na
turalē videāf posse tles effectū causaē
et sic nō erit illicitū. Si aūt nāl nō vi
deā2 tales effectū causaē posse: consequ
est q̄ pticēāt ad p̄dcā pacta cū demo
nibz ut; p Aug. xxj. de ciū. dei. Hoc āt
apparet spālē cū adhibēf aliq̄ carac
teres vl noia ignota vl alie q̄cūq̄ va
rie obseruatōes q̄s manifestū est na
turalē efficaciā nō hīe a talia sp sunt
supstitiosa a illicita Si tñ ut dī Rap-

aliqs colligat herbā medicinalē cum
simbolo vl orōe dnica vl scribit hec in
carta ut ponat sup infirmuz ut sic in
hijs tm̄ dl honorēt · nō reprobat dū
mō nulla alia supsticiosa obseruātia
immiscea · xxv · q · v · nō licz · a · q · vij
nō obstuetis · Idē in sū · co · ti · q · xj · B

Vtz suspēdere ōina ba circa collū
sit pctm̄ · Rō fm Tho · ij · ij · q · xcvj · In
oib dauātōibz vl septuēt hmōi duo
cauēda sūt · Prīo qdē qd sit qd pferē
vl scribi · qz si sit aliqd ad inuocatōz
demo ptinēs · ē maiēste supsticiosū
et illicitū · Sīt si ōtineat ignota noia
· s · ne sb illis aliqd illicituz lateat · sic
Cris · dic · qz multi ōfingūt aliq noia
hebraica angelorū scribūta alligāt
q nō intelligētibz metuēda videt · Sīt
ne aliqd falsitatis ōtineat · qz sic eius
effectl nō posz expectari a deo q nō ē
testis falsitatis · Secō āt cauēdū est ne
cū verbis sacris ōtineāt ibi aliq vana
puta aliq caracteres inscpti pter sig
nū crucis Sīt nec spes hēa in mō scri
bendi · aut ligādi · aut in qcūqz vani
tate q ad ōinā reuerētiā ñ ptineat qz
sb iudicaret supsticiosū Vñ · xxvj · q ·
v · nō liceat · dicit Nō liceat nec in col
ligēdo herbas medicinales facē aliqs
obseruātias a incātatōes · Et fz Wil
nō reprobāt breuia in qbl scribūt ē
ba euāgelica tm̄ · sed si credat qz min
habeāt efficacie si scribāt alio tpe qz
dū in eccia euāgeliū legit supsticiosū
est · Sīt si scribant caracteres a noia
inusitata qsi noia dei ineffabilia · a in
qbz ōr qcūqz portaueit sup se istd bre
ue tēt · A · s · nō pdicitabit sic vl sic · a il
lud vl illd bonū sibi ōtiget · fm cūdz
Wil · a in sū · co · ti · q · xiij · vbi hec nōn
B · reprobāda sūt · a peccāt q sēbūt a
portant · aut donāt · aut vendūt · a por
tādo docēt · nisi adeo fuerint simplices
qz ignorātia debeat eos excusāe · q ecl
nō excusat si sup hoc fuerūt monitl vl
instructi · A · Tales cm̄ ḡtū pcūt pdi
tōe Vñ Aug · xxv · q · vij · nō obstuetis
loqndo de hmōi supstitōibz a ōinatōi
bl ait Qui āt talibz credūt · aut ad eo

rū domū cūtes · aut suis domibz intro
ducūt a interrogāt · sciāt se fidē xpianā
a baptismū puaricasse a paganū et
apostatā · vetro abeūtēa dei inimicū
irā dei ḡuīt metnū incurrisse ñ eccia
stica pnia emēdatl deo recōciliet · dicit
ei apo · j · cor · x · a Coll · iij · Siue mādu
catis siue bibitis siue aliqd aliō faci
tis in noie dm̄ nū ihū xpi facite in q
viuim mouemur a sum · B

Quid de imagibz qs faciūt astro
nomi · Rō fm Tho · vbi s · Illicitū est
a ex ope demo hnt effectū · cl signū
est · qz nēce est eis inscribi qsdā cara
cteres q nātt ad mihil opant · Vñ si
unt ibi tacita pacta cū demōibz a fiūt
ibi expsse inuocatōes demonū · A Idē
in sū · co · ti · q · xij · B

Quid de incātatōibz serpētū a aīa
liū · Rō fm Tho · vbi s · Si respectl ha
beat solū ad ba sacra a ad virtutez
diuinā · nō erit illicitū Sz plerūqz tles
incātatōes hnt illicitas obstuātias a
p demones sortiūt effectū a p capue in
serpētibz · qz serpēs fiunt pmū instm
demōis ad noiem deapiēdū · Vñ sup il
lud ps · Sicut aspidis surde · tēt · dicit
glo · Notādū qz nō laudat a scptura
qñcūqz dat in scptura silitudo · ut de
imq iudice q rogāte · viduā exaudi
uit · A Idē in sū · cō · c · ti · q · xv · B

Quid de incātātibz īfirmos vl pu
eros Rō fm Wil · Si nihil supsticiosū
dicāt vl faciāt · nec mādāt dici vl fici
ḡ tm̄ vtāt licit pcibz · a ctiā adiurati
onibz sic p passiōz a crucēa filia ñ pec
cāt · ñ talia fecerūt p prohibitōez ab ec
desia sibi factā · A · tūc ei mōlt pecca
rēt · ut colligit ex dictis eiusdē Wil · et
in sū · co · ti · q · xiiij · B Sūt em̄ phibēda
pter multa supsticiosa q ibi solent
īmisceri · nisi fierēt p aliquē discretuz
virum a deuotum q funderet oratio
ne · nō sup pomū · vel cingulum · sed
sup infirmos manus imponens · A ·
dūmodo iste deuotl siue vir siue muli
er sit excellēt vita a pbato discretōis
Hmōi em̄ nō est phibendl a talibus
nisi forte timeatur qz ad exemplum

illoꝝ indiscretia supsticiosi carmina
tōis sibi vsurpēt abusū. sm eū. Wil-
et in dicta. q. xiiij. vbi hec notāt. B.
Satis videt ꝛ cordaé Tho. ij. ij. q. xcvj
De hijs āt q̄ rehq̄as scōꝝ portāt ad
collū et hmōi. dic ut s̄. reliq̄e. ¶ fi.

¶ Quid de sacdotibz q̄ cā doloris al-
taé exuūt vestibz sacris. á ymagines
lugubri veste operiūt aut ꝛsueta lu-
mnaria sbtrahūt. Rꝯ Talia fieri pe
nitꝰ phibēt. xxvj. q. v. q̄cūq; Et nisi
facēs purgauerit se pnā: ꝛ repōni.
A Hoc verꝝ sm ray. a in sū. co. tit. q.
xviij. qñ aliq̄d p̄dictoꝝ fieret ppt odi
um priuatū. Si āt ppt cām cōem: bñ
lic;. qs a tenet ꝛsuetudo eccie q̄ immi
nētibz tribulatōibz solet cātare. de
veneēt gētes. tt. a in signū tristicie
dieveneris scā altaria spoliāt. a hoc
est qs seqt. B. nisi forte facēt qꝛ me-
tuit cōtaminatōes sacroꝝ vt sbuersi-
onē fidivt obsidionē a hmōi. Nā in
tali facto plꝰ hūilitas q̄ dolositas de
clarat ut in dcō c. q̄cūq;. Cetꝝ qꝛ ali
q̄ in aggrauatōem cessatōis a s̄mis
imagines psternunt vrticis a spinis
supponūt. penitꝰ reprobāt. ex de of-
ꝛ. si canonici. li. vj. Et hoc habet s̄.
Cessatio a diuinis. ¶ iiij.

¶ Quid de sacdotibz q̄ pro viuis q̄s
odiunt sciēter cantāt missam defun-
ctoꝝ vt in medio eccie ponūt feretꝝ. a
faciūt officiū mortuoꝝ ut illi ātiꝰ mo
rian². Rꝯ Si fuerint tales detecti depo
ni dñt a ad agendā pnam tā sacdos
q̄ qui mataunt dñt ergastulo ppetu
exilij relegai. xxvj. q. v. q̄cūq;. A Jdē
in sum. co. t. q. xx. sm ray. q̄ a addit
q̄ idēa si alia similia fiāt. hoc; b in c.
allegato nō dicat Et sic etiā in delic-
tis pcedit ad silia qñ est eadē rō Nā
intellectꝰ legis capit ex ipsiꝰ rōe ut ī
c. ītelligētia. ex. dever. sig. a. l. qs di
ctū. ff. de pactis. B

¶ Quid de q̄busdam mulieribz q̄ di
cūt vt credūt se nocte cū diana dea pa
ganoꝝ vt cū herodiade a innumera
multitudīe muliex cētate sup q̄sdaꝝ
bestias a innumera spacia trāsire et
hmōi Et q̄ ab eis aliq̄ creatuē possint
in meliꝰ mutari á trāsformari. Rꝯ s;
rai. A malgno spū mētibz fideliū ta
lia fantasmata irrogāt. Nā diabolꝰ
trāsformās se in diuersaꝝ spēs pso-
naꝝ mentē quā captuā tenet multi
plicat deludit. Nec ꝛ; aliq̄s in tātam
vemé stulticiā ut credat q̄ hec q̄ in sō
nis a spū tm̄ fiunt: ī corpe fiāt Als
infidet est a pagano deterior. Hec et
multa de hac mā. xxvj. q. v. cpi A. a
ibi hec oia clariꝰ hñtur. B

¶ Que pena sortilegoꝝ. Rꝯ. Sinato
res a maleficī sm leges capite plecti
dñt a si accedāt domū alteriꝰ dñt ce
mari Jtē bona eoꝝ dñt oia publicari
C. de male. l. nulli. a. l. nemo. a. l. cul
pa. A Jn dcā. l. nulli. Sz Nulli auru
spex. nulli sacdos nulli eoꝝ q̄ huic ri
tui assolet mīstrare limē alteriꝰ acce
dat. nec ob alterā cām: ꝗ hmōi hois
amicitia q̄ nis vetꝰ repellat Cōcremā
do illo aurispice q̄ ad do^m^ attenā ac
cesserit. a illo in insulaꝝ depōendo pꝰ
adeptōꝝ bonoꝝ q̄ eū euōuerit suasiōi
bz vt pmijs: accusatorē hꝰ crimīs nō
delatorē cē: ꝗ a dignū magt pmio ar
bitram̄. a in. l. nemo. Sz Nemo auru
spicē ꝛsulat á mathematicū nemo au
riolū. augur a vatū praua ꝛfessio cō
ticescat. Caldeia magi ac cetri q̄s ma
leficos ob facinoꝝ magnitudinē vul
gus appellat. nec ad hāc ptꝰ aliq̄d
moliāt. sileat oīs ppetuo s̄mādi auri
ositas. Etem̄ supplicū capitt fert gla
dio vltore pstratꝰ q̄cunq; ntīs iussis
obseq̄ū denegauerit Jn l. āt culpa. Sz
Culpa silis est tā phibita discē q̄ do
cere B. S; sm canones si q̄dē pctm̄ oc
cultū sit ī ponit penitētia. xl. dieꝝ. ex
eo. c. j. Si ro notoriū eucaristia dene
gat. de ꝛse. d. ij. p dilectōne Jtē si sit
dericꝰ deponēdꝰ ē a in mōsterio detru
dēdꝰ. Si laycꝰ excōicādꝰ. A. Hoc verꝝ
si penitētiā agere renuit sm Hos. a
in sum. co. ti. q. xxiij. B. xxvj. q. v. nō
optet. a c. si quis eps. a. c. aliq̄ti. et
q. vij. admoneant. A Jbi dicat. Ad
moneant fideles sacerdotes populos

suos. ut nouerint magicas artes incantatores esse q̃ busliby infirmitatiby hominū nihil posse remedij oferre ñ aia liby lãguentiby. claudicãtibus uice: vl etiã moribũdis q̃d quã mederi. ꝗ hec esse laq̃os a insidias antiq̃ hostis q̃by ille phidy generi humanũ deape nitiť. Et si q̃s hec exercuerit. si clericus ẽ: degãdeť. si laicus anathematizetur. B. Sz a crescente otumacia crescere dz a pena. ut carceret a hmõi Item si seruus sit dz ꝗberibus castigari. xxvj. q. v. ostra pdolum. Eps et cẽ oes tles turpiť delinquentes de prochia sua dz eijcere. ut. xxvj. q. v. epi. Tales et infames sũt. Siť a q̃ ad eos ocurrũt. Vñ nec ad accusatões dñt admitti. ij. q. viij. q̃sq̃s. A Idẽ in dicta. q. xxiij. fm Hos. Item crimẽ sortilegij est casus epal a q̃ minores sacerdotes sine eorũ licentia absoluere nõ possunt. xxvj. q. vj. c. j. Et eadẽ rõne idem videť de alijs supstitionibus dum malicioseť post admonitõnem aliquis in illis delinquerit Et facit q̃d tactũ est supr̃ Confessor. j. in prin. ver. v. sortilegi. B. nec ad testimoniũ. ex̃ de testi. testimoniũ. De infamibus habes ꝗ. Infamis.

¶ Sed nunquid efficitur irregularis qui talia facit et maxime enormia. ut qui sacrificat deo nũmorũ. v. dyabolo ut diues fiat. vel qui de ecclesie sacramentis ut de chrismate a oleo sancto aut aqua baptismi. aut de corpe xpisti sortilegium facit. Rx° fm Wil. Si talia notoria sint: generãt irregularitatẽ. et indigent dispẽsatõne. Si vero occulta: nõ. q̃uis fm quosdam idem sit si sint occulta. A Vnde et in tali dubio consulendu: est talibus q̃ petant dispensatõem. nõ tamẽ est p̃ ise dicendũ eis. q̃ aliꝗ non sit eis salus. a absoluendi sũt a peccato si permiuant fm eundẽ Wil. ut in sum. co. ti. q. xxv. B.

Spectacula. de spectaculis cantu. et citharis. a hmõi. ꝗ. Ludus. et iocus. ff. tercio. et seqntibus. et. ꝗ. Chorica.

Ponsalia q̃d sint. Rx°. Sũt futuraꝝ nuptiaꝝ pmissio. ff. col. j. et. xxx. q. v. nrãtes Et dicũtur spõsalia a spõdendo. v. pmittẽdo. A Idẽ in sũ. li. iiij. tit. j. q. j. fm tay. et Goff. Tho. Pe. et Albri. B

¶ Quo ꝫhũť spõsalia. Rx° Quatuor mõis. Aliq̃ q̃dez nuda pmissõe. ut cũ dicitur. Accipiã te in meã vxorẽ a illa rñdet. Accipiã te in meũ virũ. vel alia eq̃pollẽtia. ut ducã te in vxorẽ a hmõi Et ista sũt ꝓpe spõsalia q̃ p verba de futuro fiũt. Si vo fiãt p ꝗba de pñti. ut si dica: Accipio te vl aliquid hmõi: erit vera mõiõiũ ut ꝗ. Mãio iij. ff. j. a q̃tuor. se. Item sed mõ ꝫhũť spõsalia datis arris spõsaliciꝗs: sicut tẽ: ꝗ. Arra. A. ſ. qñ cũ arris ocurrit eẽ pmissio sine q̃ nõ fiũt spõsalia. ff. col. j. B Item ťdo p anuli Barratõz eodẽ mõ fiẽ de q̃buscunq̃ arris spõsaliciꝗs dz. Sz fri Barratõe anuli si aliť adiũga: osensus expssus de pñti: factũ est mõiõiũ. A Et hec ẽ dza imť hũc casũ a pcedẽtõ. ſ. q̃ ibi de futuro. hic de pñti spõsalia ꝫhũ: fm locoꝝ osuetudinẽ Posset tñ a p anuli ꝫhi de futuro. si ꝗba osensus expssiua ꝗ sonarẽt. Iõ hic dz idẽ ẽ de anuli Barratõe q̃d de alijs arris. B Item q̃rto ꝫhũť spõsalia nõ solũ pmissõe ut in prio mõ dictuz est ꝗ ecť si apponiť iuramẽtũ. ex. eo. de illť. a c. p terea. A Idẽ i sũ. e. t. q. ij. B

¶ Quid si q̃s accepta manu mulierť dicat. Do tibi fidẽ de te in vxorẽ accipiendo. a illa nihil rñdet nũq̃d sic ꝫcta sũt spõsalia. Rx° fm Wil. Reuera non pñt ꝫhi ex altera pte tm̃. nec claudicaẽ pñt Ille tñ q̃ taliť dedit fidẽ: tenetur eã ducẽ si illa voluerit. Si ãt noluerit nõ ẽ opellẽda ñ aliq̃ mõ oñderit mulier acceptaẽ q̃d agebat: puta si añ fidẽ datã tractabat imť eos de spõsalibuz vl mõiõio a ipa req̃sita spõte manũ dedit ad fidẽ recipiẽdã a hmõi tẽ ei essẽt ꝫcta spõsalia. A Idẽ i sũ. e. t. q. iij. B.

¶ In q̃ etate possunt ocrahi. Rx° Dy septenniũ. quia tũc placere incipiũt et extũc valent. ext. co. lrãs. a ext. de

despon·impu·si infantes·li·vj·Si vero
ambo·vel alter sint minores septen-
nio ꝛhant spōsalia ipsi vel pntes p
eis nihil agi: nisi p9 ratificēt·ut s·im
pedimētū·iij·Ff·a ñpenul·A Idē in sū
co·t·q·iiij·fm rap·B·q si ñ plene cō
pleuerint septē ānos dicēdū fz Tho
in·iiij·dist·xxvij·Si multū appropin
q̄nt ad tps septēnij tenent spōsalia·
Hoc āt appropinq̄tio det̄minada est
fm ꝛditōz ꝛhentiū cū in q̄busdā citi9
in q̄busdā ꝛo tardi9 puenīat intētio
siue ꝛplacētia nuptiarū Cō· tos·A·et
etiā Immo·ut in sū·c·ti·q·v·B·tñ ex
presse nō tx̄t q tps septēnij puenīri
possit·A De·ꝛo innuit·q tps septē-
nij in spōsalibz puenīri ñ possit· licz ī
mūonio tps·xij·vel·xiiij·ānorū q̄nq
puenīa² ut in dicta·q·v·Et huic iuā
magis ꝛcordare videt̄·B Et nota hic
q si alter fuit maior septēnio alt̄ mi
nor: licz spōsalia nō tenuerit cē ex p-
te maioris: q claudicāt ñ dñt: tñ q
iste maior ex pte sua fidē dedit tenet̄
expectare minorē si forte velit pdura
re ī cōdē ꝓposito·a si ñ expectat tenet̄
agere pīnaz de fide mētita·A Hoc tx̄t
in ar·ext·de desp·īpu·c·de ilt̄·j·vbi
ꝛ· De illis q̄ infra ānos aptos mūo
nijs spōsalia ꝛhunt· siue vterq siue
alter reclamat añq̄ ad ānos aptos
mūonijs puenerint a postulent sepa
ri nō fūt vllaten9 audiēdi·Si ꝛo alter
istorū ad ānos pubertatis puenerit
infra cosdē ānos altero exñte cū spō
salia ꝛtrahūt̄ fi is q̄ minoris est eta
tis cū ad ānos illos puenerint recla
mauerit nec in alterū voluerit ꝛsentiē
iudicio ecc̄ie potēt abinuicē separi·
Mulier āt q̄ postq̄ ānos nubiles at
tigerit·ei q̄ nōdū ad ānos aptos mū
monijs veneāt nupserit cū in eū semel
ꝛsenserit: āpli9 ñ poterit dissētire· ñ ip
se cui nupsit postq̄ ad etatē legitimā
puenerit in eā suū negauerit p̄stare
ꝛsensum·B·

¶ Vtrū spōsalia possint ꝛhi int̄ absē-
tes ut p nūciū vel lrās·Rō fm Host·
Dñt si absens ꝗ sciat ut q nūciū mi
sit vel de sua ꝛscētia fit vel postea ratū
hz·ff·de spō·l·vl·xxxij·q·ij Honorā²
ex̄ de ma·cōtra·ꝛtra int̄di·eccl·c·ij·A
Idē in sū·c·q·xiij·B de spōsalibz fa-
ctis a pntibz p filijs·videt̄·Impedi-
mentū·xiij·Ff·fi·

¶ Quid si absens misit nūciū l̄ pu
ratorē ad ꝛhendū spōsalia·a postea
reuocat·Rō fm hos· Si reuōtio pueīt
ad p curatorē añq̄ puella ꝛsētiat: nil
postea agi: ar·ex̄ 8 pcu·ī nrā·a c·mā
dato Immo ē si reuōtio pueīt ad p-
curātorē postq̄ puella ꝛsēsit ꝗ tñ pu
rator añ reuocat9 fuerat· nihil actū ē
fm cū·hos·A·qr deest ꝛsensus Et fac
c·p curator·ex̄ de pur· li·vj·Sz si de
mādato p curātorē a ꝛsēsu mūier ꝗbse
uto fiat fides: ꝗ de dissēsu seu pīna ñ
liq̄at: stabit ecc̄ia p spōsalibz·qr ñ iu
dicat de occultis·ex̄ de simo· sic tuis·
fz cū·hos·et in sū·c·t·q·xiiij A Cetera
de mūimonio p p curatorem habes s·
Matrimonū·ij·Ff·iiij·

¶ Quid si q̄s añ pubertatē ꝛtrahit
mūonū Rō Spōsalia ē intelligūtur
ut s·Impedimētū·xiij·Ff·penul·

¶ Nūq̄d illi q̄ ꝛtraxerīt spōsalia te-
nēt ꝛtrahere mūonū·Rō Si spōsalia
tenuerīt· ut qr in etate debita cōtracta
fuerīt tenēt ꝛhere sil̄· nec p̄t alt̄ eorū ꝛ-
here cū alia psona·a si ꝛxerit tenz q̄-
dē sēm mūo^m·ex·co·sic· ꝗ agē dz pe
mitētiā 8 fide mētita A In dicto c·sic·
pz·q locū ex̄ est qñ sēm mūo^m ꝛtra
ctū est saltē p verba de pñti·Sec9 si tm
p verba de futuro qr tunc dñt seruari
prima spōsalia·a agi pemitētia de se
cūdis·ut ibi·B·et multo magis si p9
int̄uenerat iuramentū·ex· co·ex lūs
ij·a·c·sicut·a c·fi inter·

¶ Sed vtrū ille q̄ nō vult debeat cogi
p censurā ecc̄iasticā·Rō Prim et pnd
pali9 dz moueri·ut·ex·co·q̄siuit·de
mū pōt cogi·ut in pdicto c·ex lūs Et
intellige ñ pbabilt̄ timeat difficil̄ exi
tus·puta vxoricidium vel hmōi·ut ī
dicto c·requisiuit·Et sic exponunt et
intelligūt p̄dictas dere·quasi omnes
doc·Tho·etiā in·iiij·di·xxvij·dicit q

in sponsalib9 nō soluens pmissū pec
cat mortalit·nisi legitimū impedimē
tū intuemat·A·De ēs·T·-F·In q̄bz ca
sibz·B· et intūgēda est pnia p pctō-
lic; in foro cōtentioso nō cōpellat·q
mūonia coacta osueuerūt malos exi
tus hīe·A Hoc dictū Tho·intelligē-
du; est fm pōdētia ·ut colligipōt ex
iuribz pallegatis·B·

¶ Quid si iurasti m̄ dare vnā de filia
bus tuis nō noiatū·Rz° fm Hos·Da
re q̄dē teneris ꝗ quācūq; des liberabe
ris q pmissorū est electio·sic in alijs
pmissiōibz ut s̄·Promissio·F·ij Et si
oēs moriāt pter vnā ad illā dādā te-
neris·ar·ff·de eo·q8 cer·lo·da·opt;
l·iij·F·q̄ stichū· S; si vnā mihi obtu
leris ego nō accepto eā: liberāt9 es ec
a iuramto·ar·ff·de cōdi·inde cū is·q
si vnā ex illē carnalit cognouī: nulla;
aliā hīe potero·q cū omibz cōtracta
est affinitas ut s̄·Impedimētū·xiiij
·F·j·et·ij Immo q8 plus est si otēpla
tōe pōdētis otract9 facta fuit omix-
tio: cēt factū matrimoniū· A·vl si ñ
est matrimoniū: saltē sū cogēd9 osen
tire·fm cū·Hos·p iura q̄ sequūt·B·
ut s̄·Matrimoniū·iij·F·ij·a ex de eo
q̄ dux·in ma·significauit·a c·veniēs
A·Cuz omib9 p dictis Cō·goff· ut in
sū·eo·ti·q·viij·cū se·B

¶ Quid si iurasti m̄ dare vnā de mi
natā filia; tuā·a si illā hīe nō posse p
misisti m̄ dare aliā·Rz° fm Host·Te
nere dare priam: a ad hoc laborare bō
fide·ex·de spō· ad audientiā·q si nō
potes tūc distinguēdu; ē· q si prima
osensit spōsalibz expsse vl tacite· ut
puta q vl ipsa pnte a nō otradicēte
otracta fuerit spōsalia l ipsa postmo
dū ratificāte: soroie sua hīe nō possū
q cū prima cōtraxi spōsalia· ut in c·
ad audiētiā·ec si illa prima spōsalia
forte ppter osāguinitatē aliquā cū il
la prima nō tenuisset·ut s̄·Impedi-
mētū·xiij·F·iij·Si vo pria nullaten9
osenserit spōsalibz tenere ad secda;·ex
de spon·ex literis·ij·a de resti·spo·ex
pte·A Idē in sum·eo·ti·q·xij·B

¶ Quid si spōsalibz appositū sit tps
infra q8 debeat fieri matrimoniū Rz°
Elapso tpe ille p quē nō stetit ipu-
ne nubit·ꝗ alij dat pnia de fide mēti
ta·ex·eo·sic·A Idē in sū·eo·ti·q·xxij
fm Host·B

¶ Quid de pēis q̄ intēdū apponū spō
salibz·Rz° fm Rap·Lic; spōsalia otē
bi possint sb oditōe pmisse pecunie-
nō tñ pt pecunia pmitti i modū pene
a si pmissa fuerit ñ tenet pmissio·nē
peti pt·ut si dicat Nisi tecū ōxero de
to tibi cētū marcas·Nā cōiugia dñt
ēe libera·ex·eo· Req̄ fuit·a c·gēma·
Idē Tho·in·iiij·di·xxvij· Nota tñ q
arre spōsalicie date ab ea pte q̄ cām
pstat q nuptie ñ seqnt amittūt recē-
pte vo restituūt in duplū·C·de spō·l·
arris a·l·mulier·vide s̄ Arra·F·j·a·ij
A·oiūctis additōibz Et idē q8 s̄: nō-
in sū·e·ti·q·xxiij·B· Qrie si q̄s vellz
spōsalia firmit alligare pt sic facē fz
Hos·ut det magnā q̄ntitatē p arris
a stipulē ipas i q̄druplū· q tātū pt
stipularia nō āpt9 a tūc si steterit p
recipiētē q̄ min9 mūonīū seqt i q̄dru
plu; reddet·C·eo·l·fi·F q oia· Cessat
tñ pena arraru; in q̄busdā casibz ·ut
si tps appositū lapsu; fit· tūc em̄ is p
quē nō stetit ipune nubit· ut i pōdē
ti·F·dcū; ē Idē cessat si spōsus ipedit9
fuerit ·d ū tñ cām ipedimēti ñ pbuerit
Cessat ec ppt cām legibz intēdicta; pu
ta si de iuē mūo^m seq̄ nō pt·C·e·l·vlt·
·F·prē;·A Idē in sū·e·t·q·xxiiij·B

¶ In q̄bz casibz soluūt spōsalia·Rz°
fm rap·In octo· Prio si alter spōso
rū trāseat ad religiō; q8 pt facere ec
otracto mūonio a altero multo dū tñ
añ carnis copulā: a ille q̄ in seculo re
manet absoluit a spousalibz: a etia;
a matrimonio·ex· de ouer·cōiu·vex
et·ca·ex publico·a ext·eo· cōmissum
nec pdit arras quas dedt·a illas q̄s
recepit restituet solum in simplu; ·C·
de epi·et cle· eo nobis· Secō soluun
tur sponsalia qñ sponsus nō inueni?
q transtulit se ad aliam regiōē;· Si
tñ fut aliqua culpa eius qui pñs est

debz recipe pnia; de piurio a de pmis-
sione nõ seruata. ex. e. de illis. Et q̃dẽ
si terminꝰ in spõsalibz nõ fuit apposi-
tus pr cõtrahẽdo tũc ꝓm leges pns te-
nek expectare absentẽ p biẽniũ si i ea
dẽ puincia pns fuerit ut. C. eo. l. ij. tñ
ꝓm Host. iudex inspecta q̃litate p so-
nax poterit tps abbreuiare k proga-
re. Tercio soluũk si alter sponsox pꝰ
otracta spõsalia incurrat lepiã vk pa-
ralisim seu amittat oculos vk nasũ
seu q̃cq̃ ei turpiꝰ euenjat. ex. de oiu. le-
pro. lrãs. a de iureiu. quẽadmodum
Vbi innuit q etiãsi iurauit nõ tenez
ductã tñ añ dimittere nõ pot. A Sik
etiã ducere tenek si spõsalia cõtracta
fuerit p verba de pñti. ꝓm glo. in dcõ
c. quẽadmodũ. vbi etiã dr q spõsa-
lia de pñti nũq̃ soluũk nisi ob cãm re-
ligionis. Jõ excepto ks casu oes octo
casus hic positi intelligẽdi sũt in spõ-
salibz de futuro ꝓm ray. ut in sũ. e. ti.
q. xxv. D. Qñto si supuenjat affini-
tas. puta qr spõsus ognouit osãgui-
neã spõse vk ccõuerso. xxvij. q. ij. q̃dã
desponsauit. a c. se. ex. de eo. q̃ cogno-
osan. vxo. sue. c. ij. a c. frak̃tati. Et
ad ks pbãdu; sufficit sola fama. ex. de
cõsan. a affini. sup eo. Jtẽ ꝓm Host.
sufficit vnꝰ testis. ex. de testi. sup e. Se
cus tñ si priꝰ fuisz mũimoniũ osũma-
tũ ut ibi dr. A. ec si fuerit osũmatũ so-
lũ pba de pñti. ut; ibi in glo. D Qñ
to soluũk spõsalia si se mutuo absol-
uãt sic q̃ societatẽ fide ik̃posita ohũt
a postea cã sibi remittũt. ex. e. ptea.
Quidã tñ istũ casũ nõ recipiũt. sz ve-
ritas videk q possint se absoluere ꝓm
ray. goff. Al. Tho. a pe. A. glo. in di-
cto c. ptereea prio. ten; oriũ. Sed dñs
An. de bu. dicit ibi q glo. pt verificai
si inku emissent vba de pñti Si vero solũ
de futuro bñ pñt ptes inuicẽ absoluẽ
D Sexto si alter eox fuerit formicatꝰ
in q̃ casu tic; alteri repellẽ formicãtẽ.
ex. de iureiu. quẽadmodꝰ. S; q̃d si spõ-
sa ab alio violent fuerit cognita ꝓꝰ
ꝓm Hosti. nõ dr cogi talẽ ducẽ. A. ks
vax ꝓm Hug. a glo. ray. si vir velit
ad ordines pmoueri. aks cogẽdꝰ ẽ du-
cere p eo q mulier ñ fuit in culpa. ut
in sũ. e. ti. q. xxv. vk qr culpa pcessit
spõsalia. iõ obiꝑa nõ pt. dcõ c. quẽad
modũ. Et sic intelligẽda sũt seqntia.
Vñ seq̃k. D S; tñ ducẽ hz. eo q ñ fuit
in culpa. Cetex si formicatõ añ spõsa-
lia nõ pt oppomi ut i dcõ c. quẽadmo
dũ. ñ fz hug. si tpe despõsatõis crede-
bat eã eẽ virginẽa añ carnalem copu-
lã ostiterit sibi eã eẽ corruptã: pt di-
mittẽ eã Et sic p formicatõe carli spõ-
sa dimitti pt ita a multo magꝭ p for-
micatõe spũali. s. hẽsi vk infidelitate qr
tũc nullũ eẽt mũoꝫ qd fier; ut ẽ. im-
pediñtũ. ix. q. j. Septio soluũk et solu-
ta sũt spõsalia qñ spõsus k spõsa cux
aliq̃ ohit p vba de pñti. k eẽ p vba de
futuro a seq̃ carnak copula S; tñ tak
agẽ dr pnia; d fide k pmissiõe mẽrita
ex. eo. si mk viux. a ex de spõ. duox. c. j
q si cũ pria oxerit spõsalia de futuro
sine inkpositõe fidei k iuramẽti: a cũ se
cũda sik d futuro: sz cũ iuramẽto: a fz
ray. dr ohere cũ pria a agẽ pnia; de p
iurio qd omisit ak̃ sed; Juramẽtũ ei
nõ pt ee vinculũ imq̃tak. ex d iureiu.
q̃to. a de spõ. sic ex lris xxij. q. iij. in
mak. cõ. hos. Octa° qñ ipubes q̃ oxit
spõsalia vẽit ad etatẽ adultã a petit
absolui a vinculo spõsaliũ a dari sibi
liam nubẽdi alteri. ex de despõ. ipu-
de ilk. a c. a nobis. Oes pdcõs casus
pomit rai. a ec hos. q̃ addit nonũ. s. si
fama hẽat q ink eos si t canonicũ ipe
dimẽtũ a d fama doceak ex. e. cũ in tua
a de cõsan. c. ij. a de testi. sup eo. A. ñ
otra famã hmõi iuramẽtũ fidedignox
ꝓm arbitriũ iudica ec ꝓpinq̃x qñ i-
pediñtũ oppomi de pntela pstek dcõ
c. cũ in tua. D Et nõ q i pdcis duobz
casibz spõsalia ipõ iure soluũk. s. i pꝰ.
qñ tñsit ad religiõ; a i septio qñ ohit
mũoꝫ cũ alia. Qñctiã in sexto. s. ꝓpk
formicatõz. si formicatõ sit notoria vt
Hos. dicit. A Qñtꝰ est qñ spõsus im-
pubes petit separatõz tpe pubertatis.
qr alter ipso iure tũc ẽ absolutꝰ ex de
despon. impu. accessit. D. Jn ceteris

vero casib9 fm eundē soluēda sūt au
toritate epi·ar·ex·de despō·īpu·ac
cessit·a c·otinebat·A Predicti etiaz
oes casus notāt in sū·co·tit·q·xxv·
vbi etiā ptz q in pdictis omnibz cum
Ray·Cō·Al·Tho·et De·B

Quid si fiāt spōsalia sb oditōe re°
fm Tho·in·iiij·di·xxvij·Distinguē
dū est qz aut oditio ē honesta sūtit
ut cū dr Accapiā te si pentibz placebit
vl si dabis cētū·a tūc exīte cōditōe
stat pmissio·Aut ē inhonesta a b du
plicat·qz aut ē ꝗra bonis mōnij·ut
accipiā te si venena sterilitatis pau
resa tūc nō ꝗhūt spōsalia·Aut non
est ꝗria: ut accipiā te si furti mei cō
sentias·a tūc stabit pmissio·h tollē
da ē oditio·De spōsalibz ē vi·ē·Im
pedimētū·xiij Itē circa b vide ē·Ma
trimoniū·v·p totū·A·Et ibi de istis
oditiomib9 lati9 dicit·B

Stipulatio est q̄dā verbōz cō
ceptio qñ aliq̄s interrogat9 p
mittit se aliq̄d datuz vl facu
rū·ff·de ver·obli·l·v·Stipulatio·A
ut si dica² pmittis b a tu rñdes pmit
to: fila ꝗsensus indicatia·ut ibi·B

Studiū Cleicoz a religiosoz
plati a capitula dñt aliq̄s ha
biles mittē ad studiū theolo
gie q̄ postmodū valeāt alios erudiē
q̄bz sup̄iij obuent9 ecclāstici nō suffi
cūt ipi prelati a capitula nccaia mi
strabūt· Et ipsi docētes in theologia
a studētes dū in scolis studuerint p
ānos q̄ncq; recipiāt puētus pbēdaz a
bñficioz suoz nō obstāte aliq̄ otraia
ꝗsuetudine vl statuto·ex de magist
sup speculū·Et nota q loq̄t tm de doc
toribz a studētibz in theologia Et hoc
intelligēdū in studio gnali nō spāli
alic9 castri vl ville·A Vbi fuerit stu
diū min9 ꝗpetēs·ut in c·tue·hic alle
gato· Et idē qd hic: notat in sū·li·j
ti·iij·q·ix·fm Hos·B·a de licētia p
latoz suoz·ex de de·nō resi·tue·a·c
relatū·Cetez in·Ffe·dr de studio lrā
rū cōiter·h tñ audire leges vl medi
nas phibet sacerdotibz a religiosis a
bñtibz ecclāsticas dignitates ē·Excō
municatio·j·Fiij·ver·vj·Consilia do
ctoribz coz·A·s·phibet tales docere
B·ē·Excōicatio·j·Fiij·ver·xiiij· Cle
rici obtinētes ecclas prochiales insi
stendo studio p septē ānos hñt grās
de q̄bz vide ē·Ecclesia·ij·Fij·

Quis pōt clericū dare lmam eundi
ad studiū re° fm Innoc·A·in·c·rela
tū·ex de de·nō resi·B Nō solū epi sed
etiā inferiores plati dant lmam eun
di ad scolas a ad alia loca p honestā
cauā·q si eps maliciose differat licē
tiā: poterit peti a supiori fm Hos·ex
de iure patro· null9·Et si eps ñ vult
dare lmam nisi data sibi pecunia hez
nō fit simonia: ē tñ turpe lucrū·ar·j
q·iij Vendētes·Sed a Ard·addit q si
p pecunia daret licētiā de q̄nquēnio
a iure ꝗcesso simonia ēt·ex de magi
sup speculū·Et b casu posset datū repeti
ab ipō dāte·fm eūdē Ard·a in sū·co
ti·q·x·B Esset ē simonia p alio tpe
si intēderet vēdere sibi b q absoluit eū
a faciēdo officiū ecclē sue·Idē dicēduz
de septēnio cōcesso prochialibz ut in
pce·Ffactū est·Certe b casu sp videz
ꝗmitti simonia cū vēdat lmā q̄ ex offi
cio spūali cōpetit·ut colligi pōt ē·Si
monia·j·Fxx·et·xxij·B

Studiū vtriusq; iuris dimi a hūani
canonicia diuit regi dz in curia Roma
na: a studētes ibi gaudēt puilegiis·
libertatibz a īmunitatibz q̄bz gaudēt
studētes in studio gnalia recipiūt in
tegre suos puēt9 ecclāsticos sic ilh ex
de pui·cū de diuersis·li·vj·

Stulticia Vtz sit pctm·Re° fm
Tho·ij·ij·q·xlvj· Stulticie no
mē a stupore videt ē sūptum
Vñ Isidor9 prio ethimol·Stult9 ē q
ppt stuporē nō moue² Et differt stul
ticia a fatuitate sic ut ibidē dr q stul
ticia īportat hebetudinez cordis a obtu
sionē sensuū·fatuitas āt īportat tōtā
spūalē sēsus puatōz· Stulticia g īpor
tat q̄ndā stuporē sēsus ī iudicādo·et
pāpue ad altissiām cāz q̄ est finis vl
tim9 Et si q̄dō h fit ex dispositōe nāli

sicut pt; in amentibz nō est pctm. Si
āt ꝓtingat ex eo q̃ ꝯ immergat sen
sui suū in rebz terrenis exq̃ reddit eis
sensus inept9 ad papicēdum ꝑ̃ma fm
ID. j. Cor in. ij. Animal ꝯ nō pap̄t ea
q̃ sūt spūs dei. sicut a homini hūti gu
stū infectū malo humore nō sapiūt
dulcia. Tal stultitia est pctm pū. j.
Prospitas stultorū pdet illos. A Idē
in sū. li. iij. ti. xxxiiij. q. cxxix. B

Tuprum. Vide s. Fornicatio
C. primo.

Vbarratio s. Arra. a s. Spō
salia. C. ij. et C. xij. qui incipit. Quid
de penis.

Vbdelegat s. delegare. C. ij.

Vbstitutō. J. testamētū. ij. C. ij.

Vccessio ab intestato. Quot
mois ꝓ aliq̃s decedere intestat9. Rō.
Quatuor modis. s. Si nullū testamē
tū fecit. vl si fecit sed nō iure. vl iure
fecit sed postea est ruptū. ut puta na
to ei filio. A. de q̃ in testamēto nulla
facta est mētio: tūc em testamētuz pt
rumpi. ut. ff. et. C. de off. testa. p totū
B. vl nō est ruptū. sed heres noluit
adire hereditatē. ut in Insti. de heredi
q̃ ab intestato. in principio.

Quis succedit alicui ab intestato
Rō. Iure cōi lapso morieti pri9 succe
dūt descēdētes. Sed ō ascēdetes. deinde
collaterales primiores. ut in Autē
de here. ab intesta. ve. cū prim. coll. ix
A. Et ibi pz q̃ frēs a sorores cōiuncti
defūcto ex vtroq̃ parēte vocā² simul cū
parētibz. B Hīs āt omnibz deficētib9
succedit vir vxori a eō uerso. ut. C. vñ
vir a vxor. l. j. Vltio succedit fisc9. ut
C. de bo. vacā. l. j. li. x. A Et ibi pz q̃
intelligit de fisco impatoris a p ōnis
idē est ī papa q̃ad terras eccē. Et idē
q̃ꝰ supra. nōt in sū. li. ij. ti. v. q. cxvj
fm Host. Et addit Et ꝯ intellige ñ
pactū vl ꝯsuetudo p̄iudicet. B Clerico
q̃z intestato morieti succedūt cogna
ti fm ordinē p̄notatuz in hīs bonis
q̃ sibi p sone intuitu obuenerīt. xij. q.
vl. c. vl. A Idē in dicta. q. cxvj. B Or
bz omnibz deficētibz succedit eccā q̃si
fisc9. ex. eo. c. j. xij. q. v. c. vl. Et ꝯ in
telligevbi res clerici decedētis sūt ma
nifeste distincte a rebz eccē. xij. q. j.
manifesta. Nā si fuerint res ꝯfuse tūc
si dubitet an clerici9 habuerit aliq̃ꝰ
p̄priū p̄sumit p eccā. a totū sibi ven
dicat. ar. xij. q. iij. q̃ūq̃z. et. ff. de rebz
dub. l. diuibz. Sed vbi certū sit q̃ deri
cus habuerit. ꝯ nesciat. q̃d vl q̃ntū di
cūt q̃dā q̃ tūc locū hz distinctio q̃ po
nit. ex. eo. c. ij. Sz ñ est verū. q̃n poti9
ibi loq̃t de clericis q̃ fuerāt fui eccē.
ut ibi nōt. Sz ꝑ aliis clericorz ī dcō ca
su fieri eq̃lis distributō int eccām a
ꝯsanguineos. xij. q. iiij. c. j. A. Et ibi
pz q̃ ꝯ est verū fm q̃ ex circūstātiis re
rū poterit verisimile deprehendi Vñ ibi ꝓ
Cōpensatōe tā sui iuris q̃ eccāsticarū
rerū hīta si se vtriusq̃z rei q̃ntitas exeq̃
uerit int eccāz a decedētis hēdes equo
iure ꝯq̃sitio p̄tinebit. Sup dicta etiā
notāt p glo. ex. eo. c. ij. et in sū. li. ij.
ti. v. q. xij. fm rap. Et dictū ē s. Clei
cus. iiij. C. ij. et. iij. B. Clerici q̃z indu
bitāter succedūt suis ꝯsāguineis a cē
religiosi ut s. Hēditas. C. ij. A Vere ē
q̃ clerici succedūt in p̄timoniālibus
Secus ꝯo in feudalibz q̃busdā. Que
dā em feudalia sūt ad p̄cū animū cū
homagio alicui exhibita. Et q̃dā sūt
q̃p stipendiis militie tenent. Patri
moniū ergo videt q̃ hīe p̄nt. Et scia
as q̃ etiā feudalia in multis locis hūt
a p̄dum exhibent. et p̄cio vl p̄cibus
inducunt aliquem alium sibi in tpa
libz equiualentē a eque dignum qui
lo co coz facit homagiū. Sed illa feu
dalia que sunt q̃ fiāt stipendiis mili
tū videtur mihi q̃ sine iniuria dm feu
di habere nō possunt. fm Al. et in sū
co. ti. q. cxxij. Et eadē vōe Idē de reli
giosis videtur. B.

Quomō succedunt descendētes Rō.
In successiōe ab intestato prima cā
est descendentium ut in precedenti. C.
dictū est. Nam in successione mortui
p̄ssfamil: seu filiifamilias: libei ei9
si sunt: omnibus aliis preferunt. pri
mi quidē gradus equaliter nepotes

et vlteriores in stirpes nō distinguēdo
sexū vt iuis patrne ptātis. Succedunt
ergo prīo filij si sūt siue masculi siue
femīa eqlīter. Nepotes āt succedūt ī
stirpē. in eā ptē quā pntes eorū ha-
bituri erāt si viuerēt. C. de suis a legi-
here. l. ij. et in Auten. in successiōe ibi
posita. Idē ī sū. ti. ij. t. v. q. cxviij. fī
Hosti. B

Quō succedūt ascendētes. Rx° De-
ficiētibz descēdentibz succedūt ascēdē-
tes hoc mō q defuncto filio sine libe
ris pntes si soli sūt succedūt satua p
rogatiua gradi. A. qr pat pferr auo
si ambo supsūt. fm Hos. a in sū. e. t.
q. cxviij. B. a si pari gradu sūt piter
succedūt. patrni in dimidia a matrni
in alia dimidia licz dispar sit nume
rus. A. Vt si ex vna pte sit trīs auus
matrni a ex altera auus a auia patr-
ni. ut in dicta. q. cxviij. B Sed si cum
pntibz sint frēs vt sorores. A. s. vtri
usqz. ex vtroqz pnte defuncto oiūcti
ut in Autē. defuncto. de q. f. et in dcā.
q. cxviij. B. vocāt cū ascendentibz in
gradu primis in virile portōez. suc
cedūt eqlīter cū pīe a matre a auo a
auia. a alijs descēdētibz Idē etiā est de
filijs fratū ex vtroqz latere cōiūctorū.
a ita succedit femīa sicut masculus.
nec refert vtū sit seruī vt emādpatus
fm Hostiē. a in dicta. q. cxviij. A. C.
ad ti. Autē. defuncto. B

Quō succedūt collateāles Rx° Ces-
santibz ascēdētibz a descēdētibz primo
vocāt frēs. sikra filij alicui fratre pī
mortui. Dico de fratre illo a eī filijs q
qdē frater de vtroqz pnte otīgit cū de
cui hereditate agit. a venīūt in hēdi-
tatē dicti frēs a eorū filij cū pntibz de-
functi a cū primis gradu ascendētibz
Et dicti filij fratris pferūt illis fratri
bz defuncti q sūt ex vno trīs pnte cōiū
cti defuncto. C. de legit. here. Autē. ces
sante. Pī fratres ex vtroqz pnte a eo
rū filios admittūt frēs sorores a eorū
filij q sūt ex vno latere trīs Et isti etiā
fratū filij pferunt patruis defunctis a
alijs filijs. Pī fratres a fratrū filios
admittūt q sūt gradu primiores Et
si pares st piter admittūt. C. de legi-
here. Autē. pī fratres Et extēdit cōpu
tatio vsqz ad decimū gradū ut dictū
est s. Hēditas. Fiij. A Et ibi de ß la-
tī in additōe. Et in hē successiōe col
lateraliū sikt cessat ois dīa sexus a
emādpatōis fm hos. et in sū. eo. t. q.
cxix. vbi etiā dī Hic tīs hūc ordinez
serua ut ī rebz matrnis soli verim vo
cēt. In rebz vo pīnis soli osāguinei
In alijs vo cōiter vōbunt. Sz ß pt in
telligi cuz agat de succedēdo pīi t mīi.
Si āt agat ds successiōe frūz adīuicē te
nēdū videt q dēz ē p iura allegata. B

Vtū nāles filij succedāt pīi ab ite
stato. Rx° Si legitimi ñ supsūt: nec le
gitīa oiūx. tūc nāles ab ītestato suc
cedūt ī duabz vncijs: ita tīs q si mī su
pest virile ei portō de ipsī dēt Qui vo
sūt ex dānato coitu: ab oī prīsus bñfi
cio excludūtur. C. ds ná libe. Aut. lz. A
Ibi dī. Licz pīi sū legitīa ple seu pn
te cui relinq ncē ē decedēti nālibz libe
ris totā sba: vt int viuos largiri vel
testō relinqre. q si pntes dūtaxat ei
supsint. legitīa pte pntibz relicta: re
liquū int nāles distribui pmittit. Ab
intestato vo cū desit soboles diuit. nc
supsit oiūx legitīa. si nāles extant ex
oaubina q sola fuerit a indubitato affe
ctu cōiūcta. in duas pīne sbe vncias
succedāt int eos si supest virile portio
dē Hmōi eī nāles filios ec pasci vī
viri arbitro ncē ē Vel si legitimi ex-
tāta succedūt vt oiugeriua qlibz alij
st hēres Hij g a pntibz parē pstāt si
op sit pietatē. Sz q ex dānato st coi-
tu omī prīsus bñficio excludāt. B. De
hmōi nālibz a ec spurijs vi. s. Filij. fī
iij. a. v. Et hī de successiōibz sufficiāt
lz in multis locis alie ofuetudīes hēant.

Sed qd ds ofuetudine aliqū trahit q
mortuo aliq sū filijs dñs tre totū acci
pit Rx° fī hos. Dico tale ofuetudīez ob
tuādā si pscpta sit. Pōt eī dñs alle-
gare q ab initio ß pactū fuerit q tra
sua cāt A Et ad ß pbādū induc ofue
tudīez q ē optīa legū a dubiorū int ps

est de ossue-cū dilect9 sm eūdē; Hos-et in sū-con-co-ti-q-cxxj-B-leuit-xxv-Terra nō vendet mūpetuū-q mea ē-a vos aduenea colomi mei estis-

Vtū suffragia facta p defūctoū-vtū suffragia fcā p defūct9 p sint exūtibē ī purgatorio-hēs s-Purgato-

Vtū suffragia facta p (riū-f-fi-mistros malos p sint defūctis R° sm tho-a pe-ī-iij-d-xlv Suffragia p malū mistū fiūt triplē Prio-s-velut p actorē sic qñ fiūt ex prio motu a sic ñ p sunt nisi forte ex oseqnti a p accidēs-mēqtū p ekīnā mali hois pauperes exitati orāt p defunctis-Scdo pñt fieri p malū ministū publicū dia totī ecē sicut sacdos q celebrat missa; vl exeq as mortuoū in ecēa-Et q ille intelligit facere sb aui9 noie siue cuius vice fit ut patz p dyonisiū-xij-c-celestis gerarch-Inde est q suffragia tal sacerdotis q̄uis sit pctōr p sunt defunctis Tercio pñt fieri p malū ut ministruz priuatū-s-priuate p sone de mādato eiusdē sc; existētis in caritate-siue sit defūct9 siue viu9 a talia p sūt-sicut cū seru9 im pctō existēs q8 cū q op9 misericordie facit ex p̄cepto dm̄ caritatē; hñtis-Alioquī nisi q̄s sciret malicia ministri-a nēcitate nō vrgēte faceret eū in suo ordie ministrare-q tūc inuolueret in eadē p ditione cū eo-ut s-Ordinat9-j-f-ij-Et idez q8 in B-f-nota-in sū-li-iij-ti-xxxiiij-q-dxv-B-Magis tñ p dessēt si etā ministri in caritate essēt q tūc illa opa eēnt meritoria ex duab9 ptib9-Et de ista materia-vide s-Missa-f-vij-

Vtū suffragia facta p defunctis p sint eē facēti-R° sz Tho-vbi s-Op9 suffragij q8 p altero fit pōt cōsiderari duplē-Vno mō ut est expiatiuū pene p modū cuiusdā recōpensatōis-a hoc mō op9 suffragij reputat q̄si ei9 p q̄ fit-et ita absoluit eū a debito pene sue-q nō absoluit facētē a debito pene p̄ne-Alio mō p̄t osiderari mēqtuz est meritoriū vite ēne-q8 habz mēqtū p̄cedit ex radice caritatis a sm B nō solū p dest eis p q̄ fit sed eē facēti magis Vñ in ps-Oratio mea in sinu meo cōuertet-Et Job-Damascen9 in sm̄one de hijs q̄ in fide moriū dicit-q cū q p pri salute agoniz at p̄m sibi p dest-diū p rio-A Jdē in sū-e-ti-q-dxvj-B

Quib9 suffragijs iuuāt aīe defunctoū-R°-sm Greg-Anime defūctoū q̄tuor modis absoluūt-Aut oblatōib9 sacdotū-aut p̄ab9 scōū-aut eatoū elemosinis-aut ieiunijs cognatorū-xij-q-ij-Sō exūem9-a-c-aīe-Quos modos distinguit Rap-dicēs sic-Suffragia q̄dē p sunt defūctis ad absolutōem pene-A-nō ad p̄miū vite ēne-ut in sū-co-ti-q-dxvij-B-a q̄ pñt absolui q̄tuor modis-Prio mō p interōessiōē; ipsi9 capitis-s-xp̄i-a sic iuuāt p oblatōē; altaris-Scdo p intercessiōz q̄si priuatā mēbrorū-v p orōes scōū-Tercio p modū redēptōnis pene-s-p elemosinaū largitōz-Quarto p modū solutōis pene-s-p ieiuniorū afflictōz Et ad dictos q̄tuor modos oēs alij reducūt-A Jdē in dicta-q-dxvij-B

Que suffragia sint melioza-R° sz Ray-Quia meli9 est op9 caitatis q8 dirigit in deū q̄ q8 in hoiez; iō duo p̄mi modi q in deū dirigūt meliores sē q̄ duo vltimi-ñ p acēs mēqtuz-s-ekīna īpetrat scōū orōes-Ora do meli9 est op9 caritatis cōis q̄ p̄uatea spālis: iō meli9 ē suffragiū sacī altaris q̄ orōis A Et eē q ī sacio ē ipē xp̄s a e9in ipō repñtat passio q̄ nil ē efficati9 ad remissiōz a grāz-de osc-d-ij-c-q̄d fit-B-Et iterū-q bonū q̄to cōi9tāto meli9 ideo elemosina melior est ieiunio-A-Jdē in dicta-q-dxvij-B-

Vtū missa p defūctis eqlē valeat defūcto sic alia-R° sz Tho-ī-iiij-di-xlv In offio misse ñ solū ē sacificiū sz eē sē orōes-a iō suffragiū misse otinz duo de p̄dcis-s-orōz a sacificiū Quātū g̃ ex pte sacificij oblati missa 8 q̄cū q dicat eqlē p dest defūcto: a B est p̄ apuū q8 fit ī missa-Sz ex pte orōm magis p dest illa in q̄ sunt orōes omnes ad hoc determinate Sz tñ iste p fect9 recōpēsari

pōt p maiorē devotōem vl ei⁹ q̄ dicit missam vl ei⁹ q̄ facit dicit vl iter per devotōē; siue intercessionē sancti cuius suffragiū iplorat. De materia misse habes s̄. Missa A Cō. Pe. ut in dicta q. dxvij. B

Quibz defunctis pfint suffragia. Rē fm Tho. a Pe. vbi s̄. Illis soluz p desse pnt q̄ fuit in purgatorio. Naz ut dicit Pe. ad hoc ut aliqs defunct⁹ iuuet duo req̄rūt ex pte ipsi⁹. Vnum est indigētia. a iō nō pfunt bōis. Alterū est cōditionale meritū. s. ut hoc meruerint sibi p desse. ut dicit Aug. a iō nō pfuit dānatis in inferno Vtrūq; tō in hijs est q̄ fuit in purgatorio. id circo pfuit illis. Et sic loq̄t illa autoritas Aug. in Enchiridiō. xiij. q. ij. Tē pus. Et de materia purgatorij hēs s̄. Purgatoriū. A Hec ideō fuit. tic; aliq̄ dixerint q̄ pfuit etiā exānibz in iferno ad aliqualem mitigatōē; ꝗ hoc cōiter nō tenet. ut in sū. co. ti. q. dxvij. vbi hoc plene notāt. B

Vtruz suffragia spāliter p aliq̄ facta eq̄ pfint alijs. Rē fm Pe. et Tho. in. iiij. di. xlv. Cū suffragiū sit virtutis finitē deriuet p intentōē; facētis q̄ voluerit: valet ei p q̄ fit q̄tum ad liberatōē a pena. tñ q̄tū ad cōgratulatōē a interiorē ꝛsolatōē fm q̄ vn⁹ in caritate existēs de bonis alteri⁹ gaudet. sic valet omnibz in caritate existētibz a pl⁹ci q̄ in maiori caritate ē. A. Et hec est cōis sēnā. tic; aliq̄ ꝛtariū dixerint. s. q̄ dicta suffragia tic; sint facta spāliter p aliq̄ eque pfuit omnibz q̄ fuit eiusdē meriti: q̄ad vtilitatē; et liberatōem. sed nō q̄ad honorē. ut in sū. co. ti. q. dxix. B

Vtz suffragia facta p multis eq̄lē pfint singul. Rē fm Tho. et Pe. vbi s̄. Si valor suffragiorz ꝛsideret fm q̄ valent ex virtute caritatis. sic tātū pfunt singulis acsi p vno tm fierēt q̄ caritas nō minuit si distribuatur affect⁹ in multos. immo magis auget. Et sic etiā gaudiū ex caritate p ōdēs q̄to pluribz est ꝛmune: tāto fit maius. ut dicit Aug. in li. cōfessionū a sic q̄tum ad cōgratulatōē; pōt intelligi. de cōse. di. v. Nō mediocriter. Si aūt ꝛsideret valor suffragiorz inq̄tuz sunt satisfactōes quedā p intentōē; facētis trāslate in mortuos sic magis valent ei p q̄ specialē fiūt. Sic enī effect⁹ suffragij diuidit ex ōina iustitia inter eos p quibz fiūt. A Idē in sū. eti. q. dxx. B

Supbia. Vtz sit pctm mōrle. Rē fm Tho. ij. ij. q. dxij. Supbia ꝛsistit i hō q̄ aliqs extollit se sup id q̄ ē sibi pfixū a ōina regla. Cōtra q̄ Apost. dicit. ij Corz. x. Nos āt nō i immēsū gloriam. ꝗ fm mēsurā quā mēsus est nobis de⁹. Et iō ōi. Ecci. x. Initiū supbie hōis ē apostata. a deo. In hō enī radix supbie ꝛsideratur q̄ hō aliq̄t nō sbdit deo a regulis ipsi⁹. Hoc pfū āt q̄ ōd est: ñ sbjci deo hz vōē; pcti mōrtis. Vñ supbia fm gen⁹ suū est mōrle. Sic tñ in alijs q̄ ex suo gne fuit pctā mōrtia puta i fornicatōe a adulterio fuit aliq̄ mot⁹ q̄ fuit pctā venialia ppt eorz ipfectōē; qr. s. p uenīūt iudiciū vōis. et fuit pter eius ꝛsensū. Ita etiā circa supbiaz accidit q̄ aliq̄ mot⁹ supbie fuit pctā venialia dū eis homo nō ꝛsentit. De supbia ornat⁹ s̄. Ornat⁹ Et de vestibz. Vestis A. Pro meliori hmōi materie declaratōe: prio videndū est q̄d sit supbia. secō de ei⁹ spēbz. Tercio vtz sit mōrle. Ad primū dicendū fz Tho. ij. ij. q. dxij ar. v. q̄ supbia est quedā extollētia per quam quis se extollit supē id q̄ ōd est ei prefixum a diuina regula. Hec diffinitio obscura est. quia multum generalis. sed per alias particulariores dilucidabitur. Vnde sciendum q̄ a diuina regula plura nobis prefixa sunt a ordinata quorum primuz est obedientia dei et hominuz. Dei. ut patet. j. Regū. xv. ibi. Nunquid vult dominus holocausta aut victimas etc. Hoim Math. xviij. Si ecclesiā nō audierit sit tibi sicut ethnicus et publicanus. a Ro. xiij. Omnis aīa ptātibz

sublimioribus subdita sit ꝛc. et huic obedientie contraria est placentia ppe voluntatis. Jo in ea est vitiū supbie. Numeri. xv. ibi. Aia q p supbiā aliqd omiserit ꝛc. Vñ ut patz in sū. de vitijs. sic diffinit. Supbia est amor ppie voluntatis Secm qs a sma regula hominis pfigit est: ut nō appetat alijs pesse. ut pz Math. xxiij. Omnia opa sua faciunt ut videāt ab hibus ꝛc. Desiderare ergo pesse primo: est contra sma regulā a io est supbia Vñ ab Augu. in li. de ciui. dei. a in sū. de vitijs sic diffinit Supbia est puerse celsitudīs appetitus. Qs clarius. ij. sen. di. xlij. in. c. ex supbia vidz; sic. Supbia est amor ppie excellētie Et iste amor est puersus. ut dicit Aug. qr hz in se pūsitatē contra sma regulā. ut premōstratū est Et ec qr ducit hoiem in oem pūsitatē Nā mens potētie auida neq; abstinē nouit a vetitis: neq; gaudere concessis neq; pietati adhibē consensū. xlviij. di. viij. Tertio qs a sma regula pfigitur homi est ut nō se extollat siue de se reputatōez faciat. nec aps deū nec aps primū. nec aps seipm. Nō aps deū. qr nō possumus tantū agere q vt vmi sno bnficio: puta creatōis vt redēptionis valeremus satisfacere. Et io Luc. xvij. Cu; feceritis omnia q p̄cepta sūt vobis: dicite serui inutiles sumus Nō apud primū. i. ut nō se illo reputet iustiorē. et io nō debemus nos etia; sup peccātē primū extollere. Als occurreret nobis sicut phariseo. dicēti. nō sū velut hic publicanus. ex q̄ a dño cōdemnatus est. Luc. xviij. Nō apud seipm. i. ut nō seipsū iustificet cor de vt ore Job. ix. Si iustificare me voluero os meū condēnabit me. Diuina ergo regula pfixit homi ut nō se reputet. ꝛc quā facit reputator sui. Et sm hc pōt fic diffiniri. Supbia est ppria reputatio. Ad secm dicēdū q in dicto. ca. ex supbia. ij. sinax. di. xlij. enumerāt q̄tuor spēs Et hc ideo qr ibi nō fit mētō nisi de supbia intellectus. a de supbia mixta. Supbia intellectus subdiuidit in tres. et supbia mixta ponitur p q̄rta spē. Sed ut ex p̄cedēti. ꝛc pōt colligi: si spēs supbie singularit numerēt plures sūt q̄ q̄tuor. Si vero gnaliter: pauciores. Ideo qr notādū q tres gnales sūt spēs supbie. videlz supbia intellectus. affectus. a mixta. Supbia intellectus subdiuidit in tres. ut in dicto. c. Ex supbia. Prima spēs est. qñdo q̄s grām quā habet reputat a se hīe. i. ex ppio studio diligētia seu ingenio Secda qñ se grām a deo hīe nō reputat. siue tē pale siue spūalem. sed ex ppriis meritis Tercia est qñ q̄s se iactat seu reputat grām hīe quā nō hz vt amplius q̄ hēat Supbia affectus distinguit̄ i duas videlz in affectū ptumacie seu voluntatis ppie. et in affectū pfidentie. Quo ad primū pt dici q supbia est ptumacia contra legitimā obediētiā. Numeri. xv ibi. Anima q p supbiā aliqd cōmiserit. ꝛc. Seu q supbia est amor ppie voluntatis. ut in sū. de vitijs. Quo ad sm pt dici. q supbia est amor ppe excellētie dicto. c. ex supbia Et ē aduertēdū q hic amor reuerentie nō solu; intelligit̄ cū q̄s querit honores. sed ec qñ nō q̄rit. sed oblatos suscipit ad ppiam glam a ptiantiā. viij. q. j. scien dū ibi. Nā cū huius mūdi successus p dpit̄ ꝛc. Et in hc pericū magis minet ec homis. qui tic; facilter mūdi honores cōtemnant nō querendo: tñ difficulter dū offerunt nō delectant. ut dicit Glo. Aug. sup illud. j. ad Thessa. iij. Non q̄si hominib placentes. ꝛc. Supbia mixta ē cu; ceteris despectis singulariter quis vult videri. ut dicto c. ex supbia. videlicet cū quis licet reputet se gratias a deo habere: et non ex propriis meritis: tamē gloriat se singularem esse seu reputari desiderat seu delectatur. Inquantū eni se reputata gloriat singularem: participat de supbia intellectus et proprie reputatōis. Inq̄tum vero delectatur seu amat reputari: pticipat de supbia affectus. Ideo bene species mixta vocatur. de qua moral. xxiij. c. xvj. Greg.

ait. In hac arrogātie quarta spēde
ærbro humanꝰ animꝰ labiſ ut id qd
habz hīe ſe ſingl'arit' gloriet in q̄ tñ
dyabolice ſiſitudini vianꝰ appropin-
q̄t. Ad terrā dicendū. q̄ aut ſupbia
nō habz cōſenſū deliberatū aut habz
Prio caſu eſt veniale. ut eſt hic p̄ta
ctū. In ſedō abſq; vllo dubio ē mōrle
q: ꝓtrariat' hūilitati ſine q̄ nemo pōt
ſaluari ut p; Math. et Lu. xviij. a no
tat ſſ Ry. d lv. ſup pſal. lxxxiij. et Tho
ij. ij. q. clxij. ar. v. Immo radix a mī
eſt omniū capitaliū pctōr. ut; Greg
mora. xxxj. c. xxxviij. Vñ a de pe. di
ij. c. principiū. ad fi. Idē Greg. dicē Cō
ſideret hō elatꝰ q̄d in t'ra mercaꝫ ſi p-
latus angelꝰ in cēlo in terrā p ſtermꝫ

Vſpenſus. ſm Wil. ſuſpēſus
dr q̄s qñ; q̄dem q̄ad ſe a q̄ad
alios qñq; ſ. p ſmā; canonis
vl' hōis ſuſpēſus eſt a tal' tenet' ab-
ſtinē ab officio a illi q̄ hoc ſciunt tenē
tur eū vitare q̄ad executōē officij. Si
tñ occulte ſit ſuſpēſus dicto mō p ſen
tentiā canonis ille q̄ d ſcit ſi nō poſſ
eū vitare ſine ſcādalo ærdo q̄ nō tene
tur. Suſpēſus vero q̄ad ſe tātū ille dr
q̄ nō eſt prohibitꝰ abſtinere ab officio
a hmōi p ſmām canonis vl' hōis ſed
p ſimplicē prohibitōr iuris abſq; lata
ſmā ſicut q̄libz exiſtēs in pctō morta
li: tenet' abſtinē a cēlebratōne. Si tñ
cēlebret nō tenet' ſbditꝰ ei ꝰ eu; vitare
vl' q̄cunq; aliꝰ etiā ſi ſciret eiꝰ pctm.
Large q̄r dr q̄s ſuſpenſus q̄ad alios
nō q̄ad ſe. ut clericꝰ pegrinꝰ q̄ pmitti
tur cēlebrare in occulto a ex deuotōē
nō in pubico ut d. Pegrinus. ij. ff.
iij. A. predās Cō. Vl. ut in ſū. li. j. ti
j. q. xxj. circa fi. Sed hodie circa p̄dcā
innouatio facta eſt aliq̄ ut d. Clericus. iij. ff. fi. in additōē.

Quid ſi q̄s ſit ſuſpenſus a pōtifi-
calibz. Rꝰ ſm Hoſti. Etiā ſi cēlebret
in pontificalibz nō eſt irregulart'. q:
pōtificalia nō ſūt de ſbſtātia cēlebra
tōis nec debemꝰ aliquē iudicare irre
gularē niſi inuenia: expſſū. ar. de pe
di. j. pene. a eſ d ſen. exc. is q̄. in pri-
ti. vj. A Cō. Immo. a Wil. durā. in ſū
ti. iij. ti. xxix. q. v. v. qd. ſi aliq̄s.

Quid ſi q̄s ſuſpendit' ab ingreſſu
eccē. vl' ingreſſus eccē ſit ei intdictꝰ.
Rꝰ Cū tali p oñs cōſeat' in ipſa eccā
dinor cēlebratio intdicta: irregulart'
efficiꝫ ſi ꝓtra intdictum hmōi dinis ſe
ſcient' ingerat in ſuo agēs officio ſicē
prius Talis q̄r ſi d interdicto durāte
decedat nō debz in eccā nec in eccāſtico
cimiterio n̄ p̄ituerit ſepeliri eſ de ſē-
exc. is cui. li. vj. Et de hoc d. Intdcū;
iij. ff. penul.

Vtr ſuſpēſio poſſit ſuſpēdi p appel
latōr. Rꝰ Sic excōicatio: ſic ab officō
vl' ingreſſu eccē lata ſuſpēſio p appel
latōē; ſeqntē; mīme ſuſpendit. eſ de
ſen. excō. is cui. li. vj.

Vtr ſuſpēſus a pricipatōe l' colla
tōe ſacrōr ſi ꝓtra faciat ſit irregl'are
Rꝰ ſm Immo. a Hoſt. Nō. eſ de de. ex
cō. mi. ſi cēlebrāt Talia ei nō ſūt ordi
nis q̄a laici pricipāt ſacris a ꝓferūt
ſacra. A. Idē in dicta. q. v. ver. q̄d ſi
ſuſpendit. D.

Vtr ſuſpēſus a dinis l' ab officijs
ſeu a cēlebratōe miſſe vl' aliq̄ hmōi.
A. ſ. qd pprie pticet ad aliquē actum
ordinis ſm eūdē Immo. a in dicto. v.
Quid ſi ſuſpēdit. D. ſit irregularis
ſi ꝓtra faciat. Rꝰ ſm Immo. Irregla-
rus ſit. Nā tales act ſūt pprie act ꝓ
dinis. eſ de ſen. a re. iudi. cū ex mi. li.
vj. xj. q. iij. Si q̄s eps dānaꝫ a ſ; Wil.
ē ſi eſ eccia; dicat horas officiādo po
pulū ſicē in exercitu hmōi. S; ſi dicat
cū vno ſocio vl' duobz: nō officiādo in
eccia vl' in ppło. lic; mortalt' peccet ſic
cōicando cū alijs: ñ ꝓtrahit tñ irregu
laritatem. Debet etiā abſtinere ab il
lis verbis que a ſolis ſacerdotibus
dici ſolent. ut dominus vobiſcū. Ite
rum minus malum faceret ſi ab alio
etia; non ſacerdote faceret horas in-
cipe Idem Wilhel. duran. in ſpecu. A
Idem in ſum. co. ti. q. vj. que incipit
Circa terciū. D.

Vtr ſuſpēſus ab officio tñ: poſſit
pape p̄cent beneficiorum ſuorum.

Rx° fm Innoc. Nō. ex de appel. Pastoralis. Sed hoc intelligit Host. qñ ex graui cā suspēsus est. ex. de pur. caint solicitudines. Secus si ex leui cā. puta ppter ppli scādalū. vl infamiā solā. nec diu stetit ocumax. Idē Gof. A Idē in sū. li. iij. ti. xxiij. q. lxxxi Vbi addit fm Host. Nota q̄ q̄cūq; est excōicatus: etiā ab officio a bñficio est suspēsus. ex. de appell. pastoral. Si fi sed nō ouerti. Itē q̄cūq; suspēsus est ab officio: videt suspēsus a a bñficio ar. ex de de. iuig. c. diuersis fallacijs a. c. qd a te. h nō oūtit Itē q̄cūq; suspensus est a subdyaconatu ordine suspēsus intelligit a dyaconatu sacē dotali sed nō oūtit. arg. ex de cor. vi. c. figmificauit Meli facit. qr cui interdicit minora: intelligūt interdicta a maiora. ex. de sen. excō. cū illo. Se qd. Et suspēsus a sacēdotalibus: suspēsus est a pōtificalibus. sed nō ouertit q̄uis ecc suspēsus a collatōe ordinus simplr: suspēsus intelligat a collatōe dyaconij a presbiterij. A collatōe tñ sbdyaconij a alios inferiores ordinus nō videt suspēsus. ut innuit ex de tēpor. Dilecti filius in fi. a. c. lrās ad fi. Allegata iura nō videt hoc pbare Nā c. dilecti. nō declarat q p simplicē suspensiōes ab ordinādo intelligat solū inhibita collatio pbiterati a dyaconati. In c. autē lrās fuit facta ptialis suspēsio ab hijs duobus ordinibus Seq. Cui interdicit ingressus ecclesie interdicit officiū intra eccām nō extra Ergo suspēsus ab officio suo pt eccle siā intrare a sōnū officiū audire. dum tñ caueat q nō officiet. Secus dicere si eēt suspensus simpliciter a diuinis qr tūc nec officiare posset nec cū alijs audire. Hec Host.

Susurratio. q dicūt susurrones Rx° fm Tho. ij. ij. q. lxxiiij. Sic dicit Glo. Rō. j. susurrones dicūt inter amicos discordiā seminantes. Detractores q alios bona negāt vl minuūt. Cōtumeliosi q intēdunt honores auferre. Et de hijs duobus sō. Detractio. a s. Cōtumelia. A. vbi de hijs etiā latius. Et idem qd hic: nō in sū. li. iij. ti. xxxiij. q. cclxi. B

Sed q̄d hoc est graui. Rx° Tho. ij. ij. q. lxxiiij. Susurratio graui est. Nā tanto aliqd nocumētū graui est q̄to bonū qd tollit meli est Melior est aūt amicitia q̄ fama q tollit p detractōes. qr fama ad hoc maxime necessaria est: ut homo ydonei habeat ad amicitiā. Itē amicicia est melior q̄ honor: q tollit p cōtumeliā. sic et amari est meli q̄ honorari. fm phm viij. ethi. Vñ bñ. Ecā. vj. Amico fideli nulla est cōparatio. Et Ecā. v. Denotatio pessima sup bilinguē. Susurratori aūt odiū inimicitiae cōtumelia. A Idē in dicta. q. cclxj. B

Tabellio est publica pso na hns officiū scribēdi īstrumēta ad facēdū fidē. A. Hoc dēm fuit glosa ray. ut in sū. li. ij. ti. viij. questione. iij. B

Vtr clerici exercē possint officiū tabellionati. Rx° fm Ray. Clericis in sacris ordinibus constitutis est penit interdictū offiū tabellionati. a si illis habēt: ad dimittēdū sūt opellēdi p sbtractōs bñficij appellatōe postposita ex. ne de. vl mo. sicut. Et idez credo si sūt in minoribus a habeant sufficētia bñficia. ar. ex de postu. clerici. Sed ut addit Innoc. si illi q̄ sūt in sacis instāt officerēt antequā eis interdicere: valerēt. alis nō Et intelligit fm Host. q nō valerēt in sclaribus negocijs ut docet replica pdicti. c. sic. h in eccāstic valerēt. A Idē in dicta. q. iij. B

Vtr eps possit in eccāstic cōstituē clericū tabellionē. Rx° fm ray. Pōt p totā suā dyocesim. cui cura omiū est omissa. x. q. j. regēda. xij. q. j. eps. et c. pcipim. Et si fecerit poterit ille vō ri ad scribēdū acta eccāstica fori. Alis vbi tabellio nō hēt: due honeste pso ne sbrogabūt. ex de pba. qm contra falsam. Et sic intellige q clerici pnt esse notarij pape. v. q. j. Quidā. Sed

tamē cōstitutus a papa poterit cōfi-
cere instrumēta vbiq; ostitutus aūt ab
epō nō habz ptātez; ex dyocesim illi9
q̄ ipm ostituit ff. de iu. o. iu. l. fi. Sed
tn̄ si simplr cōstitut9 sit tabellio maxi
me ab epō q̄ hzet sup hoc p̄uilegium
p̄t etiā istev biq; Aliqui post p9 p̄dicta
subdit. Sed a dici pōt q̄ exq̄ q̄s sim-
plr ostitutus est tabellio ab illo q̄ ha
bet hāc ptātem: p̄t vbiq; ofiere īstru
menta. sicut p̄sbiter semp̄ ordinatus
vbiq; celebrat. ut in dicta. q. iiij. B.
Et nota q̄ tabellio ecclāstic9 non debet
ofiere instrumētū in secularibus. nec se
cularis in rebz pure ecclāsticis. q̄ hoc
uersatio nō debz cē p̄mixta. ij. q. vij
lapcos. vñ notarij clerici ī curijs pri
cipū p̄hibentur esse scriptores. ex. ne
de. vel monach9 sinam. Fne q̄sq̄. A.
Idē in dicta. q. iiij. B

Vtr̄ religiosi possint exercere offici
um tabellionat9. Rz° fm Io. an. sup.
c. ut officiū de here. li. vj. q̄ sic dicit P
hanc lrām bn̄ pz q̄ tabellio fact9 mo
nach9 nō pōt exercere tabellionat9 of
ficiū in alijs q̄ otra hereticos. ut dēm
est s. Heretic9. ij. Fxvij. q̄ incipit. in
examinatōe. Et hoc idē pt; in q̄dā ex
ua. bonifacij octaui. de offi. or. in de
cre. supiorib; circa mediū. Et idē p̄ba
tur olim p decre. ex. ne de. vel mo. sic.
C. de sacrosā. ec. l. antepe. xvj. q. j. no
uar. C. de epis. a de. l. Placet. Tn̄ sic
notat Bil. in spe. vetera instrumēta
oplebit. s̄ noua nō assumet. ff. fami
herciscī. l. alienatōnes. a ex. de iudeis
iudei. cū similib;.

Tallia siue exactō siue collecta
siue questa. Vtrū dm̄ tpales
possint imponē sbditis suis si
ue exigere tallias. Rz° fm Ray. Illā
p̄t dn̄s imponē vel exigere. de q̄ ouene
rūt secū: vel añcessoribz suis bona fide
a fine vlla exactōe: sicut solet fieri cā
māsi vel vlle: qn̄ de nouo ocdūtur q̄
dat aliq̄d vel p̄mittit census annuū
a hmōi Dia ergo hmōi dū tn̄ nō sint
pacta turpia vel otra deū licite exigū:
nā q̄libet in traditōe rei siue p̄t impo
nere legē quā vult. ext. de cōdi. app.
ex. xviij. q. ij. Eleutherij. Nā a scie
tia volēti nō inferr dol9. C. de trāsac-
cū donatōmis. et pacta custodiri dn̄t.
ex. de pac. antigon9 Quicq̄d ergo sb
dit9 de hmōi sbtraheret furtū faceret
verūtn̄ si in instō positū est in diffini
te q̄ soluēt q̄stam vel tallia intelligo
q̄ dn̄s debz cā moderate petere inspe
ctis cōditōibz. ex. de cōsi. cū apls. ī fi.
x. q. iij. ca. vlti. Immo fm Bil. si di-
cat q̄ dn̄s possit īponere q̄stā vel tal-
liā fm bn̄placitū suū nihilomin9 mo
derāda est ad arbitriū bo viri. sivo
dn̄s vltra p̄dicta exigat coacte p se el
p suos directe vel indirecte tenet restī
tuere. d. xviij. de eulogijs. j. q. ij. Pla
cuit. a c. q̄ pio. Et ꝓ cogere indirecte
qn̄ negat sbditis iusticiā vel nō defen
dit eos ut sic aliq̄d extorq̄at. vel insi
nuari facit q̄ vult aliq̄d hzē. Sec9 est;
si recipet aliquid sp̄ōte oblatū nulla
fraude adhibita. Itez; sec9 est de hijs
q̄ mere sūt serui. q̄ res eorū sūt dm̄.
Peccat tn̄ dn̄s si nimis grauat eos s̄
nō tenet ad restitutōz. A. Hoc dictū
de seruis fuit Vl. q̄ etiā cō. p̄dās. q̄bz
etiā cō. hosti. a tho. Et addit Tho. in
epist. ad ducissam lothringie q̄ pri-
cipes trax a deo sūt instituti. nō q̄dem
ut p̄ria lucra querāt s̄ ut cōem vtili
tatē populi p̄curāt a iō īstituti sūt eis
reddit9 ut ex illis viuētes a spoliatōe
abstinerēt Vñ ī Ezech. xlv. ꝓ. q̄ pri
cipi erit possessio ī israhela nō depplā
būt vltra pplm meū pricipes. B. De
mā dicte. q. vide sup. Dn̄s. Fij. Et ibi
agit de casib; in q̄b; dn̄s pōt a sbdit
exigere vltra ofuetum.

Quid de q̄busdā dm̄s q̄ nihil p̄ci-
piūt ñ tallias. Rz° fm Ray. Si tallia
est antiq. a creditur p̄babile q̄ ex cā
iusta imposita fuerit: p̄t exigi. ita tn̄
q̄ ipse dn̄s impleat si quid ex illa cā
implere debeat. Sivo ex noua. a nesci
tur iusta cā: nō debet exigere. a si rece
perit debz restituere. xiiij. q. vj. Si res
A. Concor. Vl. ut in sum. co. titu. q.
xxxvj. B

Quatr scirī pōt tallia ex iusta cā fuisse īpositā. Rx° fm Wil. Pōt hoc scirī: vl p instrumēta inde cōfecta. vl si ita seruatū est a tpe a q̄ nō extat memoria. qz tūc p̄sumit iusta cā. ar. xij dis. illa. nisi violenta sit presūptio in ōtrariū sic de p̄scriptōe ōr s̄. Presc̄p° C. viij. A. ibi pza in c. cēm. de p̄scriti. vj. q. presūptio est regularit p allegāte aursū tpis cuī initij nō extat memoria. Qd̄ vez est fm eūdē Wil. a in sū. co. t. q. xxxviij. nisi violenta sit presūptio in cōtrariū. B.

Quid de q̄busdā q̄ allegātes ōsuetudinē acēpiūt a sb̄ditis de mobilibz q̄cq̄d volūt. et precipue expoliāt eos qū suspicā² illos velle trāsire ad alū Rx° fm Wil. Tales dm̄ peccāt a tenēt ad restitutōez. ut tactū est in C. ij. ñ. q. si certū forsitan cēt q a principio ī possione terre fuisset exp̄sse īpositū tale onus tolerari posset dū tm̄ vltra modū nō grauet eos. nec manentes nec recedētes A. a dū tm̄ nō fuerit impositū p malicīā vl fraudē ꝓz eū. Wil. Et p̄dictis Con. vl. a addit. Sed p̄babile nō est hmōi cōsuetudinē mimis seruilem inductā cē de volūtate sb̄ditoz. sed p coactōz a violentiā supioz. Dicit tm̄ idē Wil. q in hoc casu a sibz qui tolerant ab ecēa p eo q aliq̄ ibi pōt cē dubitatio de iure aut de facto ñ credo simplr cē denegādā absolutōez sed faciēda est cū q̄dā tm̄ dubitatōe a ptestatōe sic. Absoluo te de ꝓ īnq̄tū possū: sed timeo vl credo q nō sufficit tibi ad salutē. nisi alr te haberet in hoc casu. ut in sū. co. ti. q. xxxix. B

Vtrū dñs possit vendere baliuis et hmōi tallias a officia in sb̄ditos. Rx° fm Tho. in q̄dā epla ad duissaz brabantie. Apls dicit sic. Multa licēt ꝓ nō omia expedūt. Cū aūt baliuis a officialibz vestris nihil omittat: nisi tpalis officij ptātē: nō video q̄re non licet vobis vendē hmōi officia. dū talibz vendatis de q̄bz possit p̄sumi q sint vtiles ad hmōi officia exercēda. et nō tanto p̄dio vendat officiū ut recupare nō possint sine grauamīe sb̄ditoz. Sed tm̄ talis venditio oīno expediēs nō videt. Prio qz freq̄nter ocūrit q illi q̄ essēt magr ydonei ad huiusmōi officia sūt paupes ut officiū emere nō possint. qm̄ cē si tales diuites sint tm̄ qz bonī sūt: nō ambiūt officia nec inhiāt ad lucra. Seq̄t ergo q ut plurimū illi officia emūt q̄ sūt peiores a sb̄ditos vīos oppimētes. vñ magis expediēs videt ut bonos a ydoneos ad officia vīa eligat q̄s cē inuitos si nēce fuerit ad suscipiēda illa officia ꝓpellatis. qz p eoz bonitatē et industriā magis accresceret vobis a sb̄ditis vestris q̄ de p̄dicta officioz vēditōe acq̄rere valeatis. Et hoc ōsiliū dedit moysi cōgr̄tus suū. puide inq̄t de oī plebe viros sapiētes a timētes deū et q̄ oderint auaritiā. et ōstitue eos tribunos a cēturiones: q̄nq̄genarios et decanos q̄ iudicēt ꝓplīn oī tpe. A Jdē in sū. co. ti. q. xl. Clarz est āt q dicta officia regimīs vendi strictissīē ꝓhibent. a statutū est q nō eligā² ambitōe vl p̄dio. sed viri p bate vite a talit assūpti nihil dñt p officijs dare. Jmmo int gesta dñt iurare se p hmōi officijs nihil dedisse: vl post modū nū q̄ daturos p se vl int̄posita p̄sonā titulo donatōis. venditōis vl q̄cumq̄ alio velamīto. Et ob ꝓ exceptis salarijs nihil penit̄ tā in admīstrātōe positos. q̄ p̄ depositū officiū p aliq̄ p̄stito bñficio tēpe admīstratōis q̄ ḡtuito meruerāt accepturos a si q̄s ausus fuerit p̄stita sacra negligē: nōmō aduersus acēpiētē: ꝓ ecl adūsus dātez accusādi cūctl tā q̄ crimē publicū cōcedi² facultas. q̄druplā pena eū q cōuict̄ fuerit modis oībz feriēdo. C. ad l. iul. repe. l. fi. B

Vtz hoēat dñs recipe mutuū a talibz officiatl. ita q satisfaciāt sibi de officio. Rx° fm Tho. in p̄dicta episto. Ad ꝓ vide² dicēdū. q si pacto mutuū de² ut officiū recipiāt absqz dubio pactū est vsurariū. qz p mutuo acēpiūt officij ptātē. vñ in ꝓ datl eis occasiōz

peccandi a ipsi etiā tenent resignare officio tale acqsito · Si tñ officiū gratis deberitis : a postmodū mutuū receperitis : ab eis qd de officio recipere possent ꝗ absq omi pcto posset fieri · A Idē in sū · co · ti · q · xlj · B

Vtr psone eccāstice debeāt psoluere exactōes vl tallias · Rō Nullo · nec licz laycis exigere ab eis cē rōne possessionū suarr · domorr aut p̄diorū ex de immu · ec · qr nōnulli · ti · vj · A · ñ p̄dia fuisset per prius p̄dictis exactō mb9 sbiecta · Tūc em trāseūt cū onere suo · ut s̄ · Emunitas eccie · Ex · S; posito q qs ver9 dñs est · a q mihil permitus papit · qd vix credibile est qn ad min9a sbditis recipiat iustitias a se qnt cū in exercitu in bello iusto · Si tñ ita verū sit q mihil papit credo saluo meliori iudicio dicit Ray · q dñt aliqd int se statuere qd ꝛ fibi in signū sbiectōnis ne alis inutilt videat cē penes cū dñiū rei sue · ar · optimū ad ꝗ · xviij · q · ij · Eleutheri9 · a · j · q · iij · si qs obiecerit · Si āt dubitet qd aut qntū illd debeat cē · credo q dñt obsuaē qd invidis villis vl castrē vl puincis obsua ꝛ · ita tñ q illa villa nō grauez Vel si diuise sint consuetudines ea q min9 soluit eligaꝛ ex de osue · cū olim in si · ex · de cēsi · ex pte in si · a ca · sup co · Et ꝗ totū intelligo nisi ipse vl aliqs de antecessoib9 suis vēdiderit vl donauerit eis illd qd in sbiectōis signū cōsueuit pcipe · tūc em nō pt aliqd petere Cō · Vl · a Hosti · Et addit Hos · q hec vera sūt · nisi otra dñiū p̄scripsisset libtatē · ut ī sū · e · ti · q · xxx vij · B Ad mā; tallia pt opetē s̄ · Pedagiū

Emperātia vide s̄ · Sobrietas a etiā s̄ · Ebrietas ·

Estamentū · j · cōiter Quis pt facere testamtū · Rō · fm Goff · Quilibet pōt facere q nō phibet · Prohibet aūt prio filiusfamilias ñ de peculio castrēsi vl qsi · ex · de sepul · licz · li · vj · Nec pt relinqre aliqd p aīa sua sine pris assensu · S; bñ pt eligē sepulturā si sup pubertatē sit · ut hēt s̄ · Sepl tura · ij · Ex · iij · A Hoc ē hēt in dicto · c · licz · B Itē phibet ī pubes · Itē seruz · Itē furiosus nō hns lucidū intuallū Itē p dig9 cui est administratō bonorr intdicta · Itē mut9 q mihil loqt · Surd9 q oio mihil audit · ut in Insti · qb9 nō est p fa · testa · p totū · A Et ibi pt; q testamtū nō vitiaꝛ si intdictū administratōis bonorr vl sup dicte īfirmitates p9 e9 ofectō; aduenerit · a q si surdi a muti fuerit literati : pñt testari · ut ibidē in · Ex · sepe · B · Cec9 āt pt cū solemnitate q hētur · C · q po · fa · testa · l · hac ofultissima · A Et ibi requrāt q habēt sup hoc osulere · B Itē a illi q pro pris renūciauerit · a mihil hñt ingressi mōsteria · in Autē · de mō · Ex · id · C · de sacrosan · ec · Autē · ingressi · xix · q · iij · qr ingrediētibz · Sed si qs filios hns mōsteriū ingrediat nullo cōdito testamto pmittit ei diuidē cū filis a int eos pticipaē · ut ī autē · de sā · epi · Ex · si q mulier · xix · q · iij · si q mulier A Ibi dr q si hns liberos īgrediat religiōē; añq de reb9 suis int eos disponat liceat ei postea inter eos diuidere legitīa nulla diminuta · a qd eis ñ deberit mōsterio opetet · S; si oem sbstātiā int filios diuidē voluerit pria sua psona filiis onumerata vnā sibi pte; oib9 modis retineat q debeat iuri mōsterij opetere · Si vo in mōsterio mori at antequ int filios legitīos diuidat legitīa; pte sibi pcipiāt · R etiq vo sbstātie ps mōsterio opetat · B Pōt ec facere testm qñcūq añ pfessiō; cū ad seculū reūti possit · ex · de regu · statuim9 A Idē in sū · cō · li · ij · t · v · q · cj · fm Hosti · B · Vtr āt cleric9 possit facere testm · hēs s̄ · Cleric9 · iiij · Ex · ij · Heremite q si nō renūciauerit pris : nec se alicui ecclesie traditerit vitā mutādo testare pñt alis nō · xix · q · iij · Ex · ecōtra paul9 · A Idē in sū · co · t · q · cij · fm Hos · B Itē testamēta publicorr vsurariorr sūt irrita ipō iure ex de vsur · q · ti · vj · A · vbi p; q hoc est verr nisi pri9 fecerint cautionē seu satisfactōez fm formā ibi traditā · B

Vtꝫ religiosus in ep̃um ꝓmotus
possit testam̃tū facere. Rx° ꝓm Tho. ij
ij. q. clxxxv. ¶ Nullo mō pōt. qz sola di
spēsatio rex ecclesiasticax ei cōmittit q̃
morte finit ex q̃ testam̃tū incipit va
lere. Si tñ ex ꝛcessiōe pape testam̃tū
faciat non intelligit de ꝓpo testm̃ facē
ꝗ aplica aucte intelligi² ampliata po
testas sue dispēsatōis ut possit valē
p9 mortē. A Idē in sū. e. t. q. ciij. B

Quid si q̃s aliquē testari ꝓhibue
rit. Rx° Ab ei9 erit hēditate repellēd9
ut C. Si q̃s ali. test. ꝓhi. l. ij.

Quot testes oz q̃ sint in testam̃to
Rx° Regulariter ꝓm leges septē testes
requrunt in Insti. eo. ff. et C. eo. l. hē
ꝛsultissima. Hoc tñ fallit. qz qñq; va
let sine teste. ut si miles in bello scri
bat a moriat. C. de mili. testa. l. mili
tes A Ibi p; q̃ hoc locū habz in testa
mēto ꝛfecto tpe q̃ ī militia moritur vul
nerat9. siue scripserit in clipeo siue in
tra siue vbicūq;. B Qñq; sufficit vn9
ut si fiat corā impatore. C. eo. l. omniū
A Et ibi p; q̃ iste testis ē ipse ī pator
cū fuerit suppliccatu; ꝓ instituēdo here
dē aliquā certā psonā. B Qñq; duo
ut in ꝛ filios. C. eodē. l. hac ꝛsultissimā
. ff. ex impfecto. vl si in ꝛ itorio. A. v. ñ
in militia tpe q̃ moritur. B. testes mi
les. ff. de mili. testa. l. luti9. Sic ꝛ etiā
in hijs q̃ sūt ad pias cās. ex. eo. cum
esses. a c. relatū. Qñq; tres vl q̃tuor
ut ex spāli ꝓuilegio. C. eo. l. si ñ spāli
a. l. si vn9 A Et hijs legibz p; q̃ istud
ꝓuilegiū nō magis artat ad hūc nu
merꝫ triū vl q̃tuor q̃ ad aliū B Qñq;
q̃nq; videl; ī testam̃to rustici. C. de e.
l. si. A Ibi p; q̃ hoc obtinet. qñ testa
mētū fit in loco vbi septē testes habei
nō pōt. B Qñq; etiā octo requrunt ut
qñ testator vult testari in scriptis a
nescit lrās. ut in dicta. l. hac ꝛsultissi
ma. A Adūtēdū q̃ p̄dicta solēnitas te
stiu; abrogata videt ꝓ ius canonicū
ac etiā ꝛsimū ꝓ qd duo vl tres fidedig
ni testes sufficē videt ꝓm Io. lo. rap.
ut in sū. eo. ti. q. ciiij. Et de ꝗ latiꝰ dēz
est s. Eccā. j. ff. v. in additōe. B

Quid si testator nō vult q̃ testes
sciāt tenorē testamēti sui. Rx° Pōt fa
cere testam̃tū qd dz in scptis. v. q̃ ipē
primo testam̃tū scribat. vl ē scribi
faciat. a postea cartā clausā repñtet
testibz dicēs. Hoc ē testm̃ meū. rogo
q̃ sigilletis a sbscribatis. vos. C. e. l.
hac ꝛsultissimā. S; tñ ꝓ hūc modū facē
testam̃tū nō est tutū. qz multas obꝗ
uātias requrit. q̃ frequnt cū ñ obꝗuent
oz q̃ nō valeat testam̃tū meliꝰ est q̃
fiat sine scptis. s. qñ scribi² ꝓ notoriū
tm̃. B

Quibz vbis debeat fieri testam̃tū
Rx° Nō refert si dicat. Peter here de in
stituo. vl volūtatē meā ei9 dispōmi cō
mitto. qz ñ videt decedē intestat9 ex e.
cū tibi. ¶ Nec curādū ē de verbis testa
tor dūmō sint tlia ꝓ q̃ de volūtate cō
stet. C. eo. l. si. A Idē in sū. eo. ti. q. cvj
ꝓm Host. q̃ etiā dicit q̃ ob hāc cām
error noīs nō nocet ut ibi. B

Vtꝫ in scdō testamēto oportet fieri
mētōz de prio. Rx° ut nō. xviij. d. qm
A in glo. B Dicēdū q̃ nō oz. ñ in duo
bz casibz. Vn9 si factū fuit testamētū
int liberos. C. eo. l. Hac ꝛsultissimā. ff.
ex ī pfecto. a autē. ibi posita Hec int
liberos. A Ali9 si testator ipse legē sibi
ī posuit. puta si in priori testō dixit.
si fecero aliꝰ testm ñ valeat: ꝛ ñ vale
at ñ dixero. pī nī ꝛ. tūc ei faciēdo se
cūdū oz q̃ faciat mentōez de prio. ut
. ff. de legi. iij. l. si q̃s in prin. A Idē in
sū. eo. ti. q. cviij B. q̃ si q̃s velit cassa
re testamētū primū a nō facere sēm
nō pōt nisi iā p9 ꝛditū primū fit lap
sū decenniū. a corā tribz testibus di
xerit nolle valere primum. A. Idem
etiam si hoc dixerit inter acta. ut in
l. que sequit. B. C. eo. l. sanximus. A
De hac solennitate dicendū sicut di
ctum est supra. in. ff. Quot testes. B

Qualiter cōfirmet testamentum
Rx° Per mortem testatoris. ut hētur
Hebre. ix. Sed ante mortē q̃ñq; mu
tari pōt. etiam si pacto cōuenerit ne
mutet. C. de pac. l. pactum qd dotali.
A Idē in sū. eo. ti. q. cx. B

Testamentū · ij · quātū ad insti
tutōem heredis et substitutio
nem · In testamento tenetur
q̄libz instituere sibi heredē aliquē vel
aliq̄d collegiūa hmōi · Sine instituti
one heredis nō eēt factū testamētū · ut
C · eo · l · iubem9 · ff · q̄ si nō fuerit · Et si
q̄dē testator habeat descēdētes vl ascē
dētes : illos tenet hēdes instituē saltē
in eoz legitima · C · d inoffi · testa · Au
ten · nouissiā de q̄ hēs ē · Legitima · A ·
Ibi solū d: de legitima descēdētiū Le
gitima ⁊ ascēdētiū cū nō sit innoua
ta videt q̄rta ps ut in insti · de inoffi
testa · ff · fi · Nā a ipsi pñt agere cōtra
testamētū filioz utz eo · ti · in pri · a B
nisi testator aliq̄d dictis descēdētib9
seu ascēdētibz in testamēto reliquit · tē
eiñ nō rūpit testm · ⁊ supplet q̄d mi
n9 fuerit legitima · C · de inoffi · testa · l ·
omni mō · cū seq̄ntibz · a sic nō tenet te
stator eos p̄ase instituē · B · q̄ si nec
descēdētes nec ascēdētes habeat tūc ꝯz
leges p̄t instituē alios q̄scūq̄ · A · Si
tñ institueret infames aut turpes p ·
sonas tūc ftēs vl sozores pñt rūpe te
stamētū a sibi totā acape hēditatē · C ·
de inoffi · testa · l · ftēs · a in inst · de inof
fi · testa · ff · sozor · B · Tñ ut ait tho · in q̄
dā · q · de q̄libet si ꝓpinq̄ indigerēt illa
hēditate indigētia manifesta tūc te
net eis hereditatē dimittē · nisi esset
malia hmōi tonis indigni · Et dico te
net ex debito honoris pntalis · q: cuz
p̄apit honorare p̄ema mrēm p̄apiz
et honoraē pntelā in hijs q̄ ad pnte
lā ptinēt · si aūt nō indigerēt manife
ste : pōt tibere in alios refundē · dicēte
saluatore · Da paupibz a seqre me · A ·
Idē in sū · li · ij · t · v · q · xcviij · vbi a ad
dit · Sec9 tñ est in q̄busdā ktis de iuē
ofuetudinali · In q̄busdā eiñ ktis te
stator p̄t ex iure patrie cuicunq̄ vult
rō suā dare vl vendere · Alicubi succe
dit vn9 prīogenit9 · alicubi vltīo ge ·
mit9 alicubi oēs p diuisiōez · Igit si cō
suetudo q̄ iuri equalet dat alicui licē
tiā liberā · aut alteri oferēdo vl totā l
ptē hereditatis : nō preiudicat alicui
faciēdo q̄d pōt de iure · Nota tñ cōsue
tudines irratōnabiles eē circa hoc re
pbari · Vñ Jmo · q̄rt9 scribēs ad q̄s ·
dā epōs theutonie reprobat ofuetudi
nē vl statutū sup B q̄ null9 possit in
vltīa voluntate legaē ecclesiis vl alijs
pijs loc aut q̄buscūq̄ psonis plusq̄
q̄nq̄ solidos vsuals monetē a p̄apt
hmōi statuta denūciat p̄it9 ñ tenē B
Nūq̄d testator p̄t substituere aliū
heredē q̄ debeat succedē prīo heredi ꝯ
Si testator habeat filios impuberes
p̄t eis substituē q̄scūq̄ velit · q̄ succedēt
eis si nō venerīt ad pubertatē · ut C ·
de impu · et alijs substi · l · si testō · A Et
ibi patz q̄ talē substitut9 d: direct9 he ·
res · a sic totā capit hēditatē sine ali ·
q̄ diminutōe · B Si ⁊ ⁊ venerīt ad pu
bertatē p̄t eis substituē si moriāt sū li
beris · A Idē eē si moriāt cū liberis · C ·
de ipuber · a alijs substi · l · heres a · l · se ·
Dz tñ salua e9 legitīa ut seq̄z · B Et itel
ligi2 substitutio deducta legitīa filioz
a deducta q̄rta toti9 q̄ d: trebelliani ·
ca · quā deducit q̄libz istitut9 heres · cui
ali9 substitui2 · A · s · vulgariē · a p9 pub ·
tatē istituti · vl eē cū accipit hēditatē
p fidei omissū ab istituto hēde · q̄ a te
statoē g̃uat9 ē hēditatē alteri restituē
ut in c · raynuc9 de q̄ ff · B · ut ex de test
ta · raynuc9 Et de hac mā ista suffici
ant · a q̄ dicta sūt ē · Hereditas ·
Estamētū · iij · q̄n m̄ ad executōz
Vtz testator hēdibz suis p te
stamētū penā īponē si nō paru
erīt voluntati sue · Rz Sic ut ī Insti · de
le · ff · pene · dū tñ q̄d testator p̄apt ñ
sit turpe vl īhonestū · ff · de cō · isti · q̄dā
A Et itē hē2 in dicto · ff · pene ad fi · B
Per quē coge2 heres testm̄ siue vo
luntatē defūcti adīplere · Rz Hēdes ī ·
sta ānū cogēdi sūt p epm adīplē · a si
neglexerīt : tūc ipēmet eps exeq̄z ex e ·
nos q̄dē · a c · si hēdes A · vbi d: si here
des iussa testatorē nō adīpleuerīt : ab
epō loci illi9 oīs res q̄ eis relicta ē ca ·
noice inēdica2 cū fructibz a ceterē emo
luētis · ut vota defuncti impleā2 a de
termino anni · a q̄ eps p se exeq̄tur

habet in dicto c. nos. a mapit iste ā-
nus a tpe āmonitōis fm hos. a in sū-
li. ij. ti. v. q. cxj. B Nec obstat si forte
testator intdixerit ne eps se ītromit
tet. ex e. tua A Idē ī decā q. cxj. fi; hos.
a co. ti. q. xcvij. fm ray. a glo. B

¶ Vtr defūct9 sentiat detrim^m qr tar
dāt elemosine q̄s legauit. Rz° fi; tho.
in q̄libz. Dicēdū q̄ q̄tū ad meritū ele
mosine nullū detrimtū patit ex p̄dic-
ta tarditate maxīe si q̄tū in ipso fuit
cām adhibuit ut hmōi elmne cito dā
rēt qr meritū pnūpalt ex voluntate et
intētōe depēdet. Sz q̄tū ad effectū ele
mosine patit detrimtū. nō q̄dē ut pro
hmōi tarditate puniat ḡ qr remediū
ei nō adhibet dū suffragia differūt
q̄bz plūmū iuuare. A Idē in sū. co. ti.
q. cxiij. B Silt nō patit detrimtū si dif
ferat restitutio quā ipē mādauit fieri
a lic; tardet in morte tn frē qd potuit
A Lic; ḡ casu nō grauet q̄ ad dānatō-
ē;. puto tn q̄ facta restitutōe citi9
a pena absolua. fiet in cromis minor
legit de q̄dā q̄ impediebat ab ingressu
padisi: quousq; facta fuit restitutio
ad quā tenebat. B

¶ Vtr executor debeat retardare di-
stributōz elemosinar ad ḡ q̄ res de-
functi meli9 vēdant. Rz° fm Tho. in q̄
libe. Dicēdū q̄ in mora modici tēpis
nō videt ēe magnū periculū; Vn si exe
cutor p modicū tps elemosinas dat
differat ut rebz defuncti meli9 vēdit
amphores elmnas dare possit lauda
bilt ḡ facit. Si vero ecōtrario p multū
tps differat elmnas distribuē ut ī mo
dico āpliores elmnas faciat: n̄ vide. ēe
sine culpa. qr forte defunctus interū a
purgatorio liberat in q̄ dū ipse eēt:
remediū suffragiorū maxime ei nēcta
riū fuit. Hoc āt relinq̄t prudētis ex
ecutoris examini. ut. s. consideratis di-
latōe tpis a cōditōe psone. q̄ citi9 vl
tardi9 liberanda est. a etiā q̄ntitate
augmti elmnar faciat qd̄ viderit expe
dire defūcto. A. Idē in sū. e. t. q. cxiij.
B. De legatis alia q̄dā tēs s. legat.

Quid si de plūbz executoribz testam

tivn9 moriat. vl est in remotis vl n̄
vult exeq̄. Rz°. Ali9 pt executōe; iple
re. n̄ testator aliū expsserit. ex. e. Re
ligiosus. li. vj. Vtr religiosus possit
ēe executor testamti. tēs s. Religio. j
Penl. A. Predictis adde qd̄ dr in
Insti. de acti. Itē mixta. videl; q̄ q̄
relicta ecclesiis vl aliis venerabilib9
loc dare distulerit. vsq; dū in iudi°
wcet: ipsū relictū dare compellit. a ali
ud tantundē p pena. B

Testis. j. Quis possit ēe testis
siue q̄ conditōes req̄rāt in teste.
Rz° Pnūpalt q̄dē req̄rūt q̄ in
hīs v̄ibz ctinē. (Cōditio. sex9. etas
discretio fama Et fortuna fides in te-
stibz ista req̄res) A Hoc fiunt dē; gof.
q̄ etiā dicit q̄ regl̄arit oēs pnt ēe te-
stes q̄ nō prohibēt. ut in sū. li. j. tit. v.
q. cxxvij. B Ptio g req̄rit conditio. sc;
ut nō sit seru9 qr seru9 n̄ recipit ad te
stimoniū. C. eo. l. qm̄ liberi Sā seru9
sepe metu dnant: testimoniū suppri
mit veritatē. ex d̄ v. sig. fol9. Testes
iij. q. iij. Itē ī crimīali. iij. q. v. Ac
cusatores. Fallit tn ḡ cū; de facto fui
rit non tn p dno vl ctra dnm. ut in
Itē in criminali. ver. Itē serui. A
ut si p seruū aliqd dicat depositū vel
comodatū fm Glo. Ibiq̄ etiā addit
Et sic viles psone recipiūt. vbi de fa
cto eas agit. Et idē videt in. l. seruos
C. eo. Itē et si deficiūt alie p̄bationes
admittit etiā seru9. sed cū trim̄t fm
Gof. ut in dicta. q. cxxvij. B. Secun
do requirit sexus qr femina non ad-
mittit ad testimoniū in causa crimi
nali. xxiij. q. v. mulierē. n̄ cū de cri-
mine ciuiliter agit. tunc em̄ admitti
tur etiā ctra clericos. ex. eo. qm̄. a c.
tam literis. A Item admittit mulier
in causa criminali cū agitur p inq̄si-
tōnem. ut notat glo. in dicto c. qm̄.
B. In ciuilibz admittit. xv. q. iij. ex.
eo. Nō admitti^z etiam in testamē
tis. ut in insti. de testamen. testes.
A Item qd̄ hic. nota in dicta q. cxx-
vij. B. Et nota q̄ mulieres causa fe-
rendi testimoniū nō debēt īuite ad

iudicū trahi sed cū nōtariū fuerit te-
stimoniū eap iudex in expensis p ducē
tis mittat tabelliōes aut aliā psonaz
idoneā · vl si hoc iure prohibēte ī casu ñ
possit psonalit ipse vadat · vl si ñ dere
at ire aliū mittat · Hoc explicate hēt
de iudi · mlieres · lib · vj · Tertio requirit
etas · Nā in ciuilib9 nō admittit mi-
nor · xiij · ānis · iiij · q · iij · c · j Jn ēmina
lib9 ro nō minor · xx · ut ibidē Br · F in
crimīali · v · Jtē in testimoniū · Quārto
requirit discretio qz nō requirit ad testi-
moniū furiosus siue mēte capt9 A · ñ
tpe lucidi intualli · ut ī · F nec furiosus
de q J · B · sicut nec ad iudicādū · iij · q ·
vij · F tua · qz nō est ipos sue mētis · ff ·
q testa · fa · pos · l · q testamēto · F nec fu
riosus · Quārto requirit fama · Nā infa-
mes a testimonio repellūt ex · de test · co
gē · p tetra · Nec p dest pna · qz l; aias
p pnam saluare possim9 : infamiā tñ
nō possum9 ab olere · ij · q · iij · c · hic col
ligit Nā a act9 legitimi sūt infamiz
indicti · ex · e · lic; ex q̄dā · a ī glo · ibidē
Et B intellige ñ pri9 fuerint in ītegr
restituti · iiij · q · iij · F Jtē in ēmiali · v ·
Jtē · l · iuli · ij · q · iij · puaicatōz ī fi · Jtē
adeo d; cē testis sine oī infamia q si
guata fuerit ei9 opinio ad testimoniū
admitti nō d; · ex · de excep · de mq · ij ·
q · vij · testes · a p̄apue in crimīali cā
ex · eo · testimo^m Jtē d; cē sine crimīe
Nā crimīosus repelli^r ab oī testimonio
q̄diu in crimīe pseuerat · Sixo fit emē
dat9 nō repellit in cā ciuili · A · nisi cū
fuerit comitata infamia · vl fuerit piu
rus · ut in dicto · c · testimoniū · B Sed in
crimīali tal repellit si de crimīe fuerat
pri9 iudicat9 vl ofessus vl nūc p excep
tōē; iuincat vl guata ē ei9 opiop eo
q aliqñ sic fuit repulsus Alexo q emē
dat9 ē requirit cē ī crimīali A · s · cū de ri
mīe agit ciuilit ut in dcō c · testimoniū ·
Alit ī crimīali cē p9 pnāz repelli^r si cō
uincat ut dictū ē in dcō c · testimoniū · B
Hec oia in p̄dcō c · testio^m · cū hīs q
ibi notā^r Sexto requirit fortūa · s · an sit
locuples l egen9 vl lucri cā q̄d faciat
Hoc iudic ofiderādū est · iiij · q · iij · te-
stes · v · Jtē testiū · Septīo requirit fides,
qz infidel ō fidelē nō admittit · iij · q · vij
si hetic9 · xiij · q · iiij · ipa pietas · A · p
fideli āt bene admittit testimo^m in-
fidelis ō fidelē · Et sic p infideli ō infi-
delē · dicto c · si heretic9 · B · Hec g̃ sūt
pncipalia in testibz ofiderāda · Sūt et
alia q̄dā ofiderāda q̄ hic statī sequūt
Prio videl; vtz sit imimic9 ei9 otr quē
dat testimoniū vl amic9 ei9 p q testi
ficar · iiij · q · iij · testes · ver · idroqin pso
na Jtē obscuria ignoti nō admittūt
vl solū admittūt cū tormētis aut ver
beribz · ut in Autē · eo · F sancim9 A Et
ibi p; q hec obtinēt qñ ex aliq̄ oiectu
ra dubita^r de corruptōe · B Jtē nec ex
ecutores negociorz á pauratores q in
ipsa cā fuerūt actores · vl rñsales · ex e ·
insup · Jmo cē q fuit p̄aurator vl ad
uocat9 in pori iudicō suo nō requirit in
testē ī cā appellatōis · ex e · rōna · li · vj
¶ Vtz q̄s possit admitti ad testimo
niū in sua cā · Br° Nō · neqz pncipalit
neqz sed ato · C · eo · l · oibz Vñ venditor
in cā reivēdite nō admittit p emptore
qz cā p̄ p̄avēditor cē vide^r neqz vēditor
in cā pignoris p creditore · ff · de app · l ·
ab executore · F alio odēnato · Fallit B
in legatarijs a fideicōmissarijs q ferūt
testiniū in cā testamēti cū agi^r de hē
ditate ñ delegatl a fideicōmissis suis ·
B ñ tñ p̄ñt scribi a cē testes in eo tes-
tamēto in q̄ aliq̄d eis legatū ē · C · de te
sta · l · dictātibz · Jtē fallit in collegijs
a corpibz in q̄bz singlares corz p̄sone
p cā vniūsitatis ferre p̄ñt testiniū ·
xiij · q · ij · si p prudētiā · ex · eo · insup · a
c · cū nūcio Et hoc iō qz causeviūsita
tis ñ sūt singlorz · a si omodū cōsīgat
singlos · ut · xij · q · ij · q maūmitti^r a ī-
tellige ñ fuerūt actores l rñsales ī ipa
cā · ut in pre · F dictū ē · A · a pba^r in di
cto c · insup · Et idē q8 in hoc · F not · in
dicta · q · dxxvij · B
¶ Vtrū in cā cōi duorz alt admitti de
beat ad testiniū · Br° Nō · qz cā cōis
duorz vtriusqz ē · ar · ff · de ritu · nupt · l ·
id Et idē in socō ēmīsa pticipe · iiij · q ·
iij · Jtē in ēmiali · v · Jtē liberi · ex · eo ·

c. veniens. Nec ob. ex. eo. qm. Nā id est spāle in cā denūciatōis vl ibi admittūt socij crimīs ad p̄sumptōz. ex de adul. figmificasti Credit etiā socijs crimīs in exemptis ut in crimine lese maiestatis a hmōi. lxxx. di. si q̄s ꝓ viuēte. vj. q. j. si q̄s cū militibz. xxv q. iij. Nemini. ex. de ofess. c. j. Idē in dicta. q. dxxvij. B

¶ Vtz pntes vl liberi possint p vl cōtra se testimoniū ferre Rx° Gnaliter p recta lineā ascendētes vl descendētes p vl ꝓtra se ydonei testes nō sunt iij. q. iij. F Itē in criminali. ver. Itē testis. a ver. Itē pntes. ff. eo. l. Testis Idē est de matre. sed tn ambo pntes in casu admittūt p filio. s. cū q̄ri² de etate vl natuitate. ex. qui fil. sint leg. transmisse. a. c. p tuas. A. Et in hijs. c. patz q̄ hoc est verz nisi certis indicijs a testibz ꝑiū appacat. B Itē vbi agit de impedimēto mūonij cōne ꝓsanguinitatis vl affinitatis. ex. eo. q̄tiens Cetez si agi² an mūonium sit ꝓtractū vl nō. tūc mat suspecta est si vir sit supior. ex. eo. sup eo. Quē casum habes s. Mūmonium. vij. F Si. Sūt āt q̄dā p̄sone q̄ aduersus cōiunctos suos testiomiū dicere nō cogūt ut adūsus socerz. generz. vitricū. p̄uignū. sobrinū. sobrinā sobrine natū eosq̄ q̄ in priori gradu sūt. Itē adūsus p̄zonū a p̄zonā liberos eij. ut. iij q. iij. F Itē in criminali. v. Itē. l. iulia. Et alie etiā p̄sone q̄ ibi ꝓputan² q̄ gnaliter a ferendo testimonio sunt exempte. A Et ibi pnt videre qui habent hoc agitare. Et idez q̄ in hoc. F no. in dicta. q. dxxvij. B

¶ Vtrū testes p̄duci possint de domo actoris. Rx° Nec de domo actoris. nec accusatorū. nec in cā ciuili nec ĉmiali testes p̄duci dnt. qz eorz testimoniuz suspectū ē. iij. q. v p totū. iij. q. iij. F Itē in criminali. v. Itē ē iure ciuili. Oes āt p̄dicti q̄ repellēdi sūt dnt admittī si is ꝓtra quē p̄ducūt eorz testimonio in alio iudicio sit vsus. n. imminēdas postmodū exortas dauerit l alia q̄d alio legitimū p eōnges seu corrup tōez. ut in p̄dicto. F itē i criminali. v. Itē si q̄s testibz. a. C. eo. l. si q̄s testibz A Idē in dcā. q. dxxvij. B Nō q̄ sacerdos n dz ēe testis in instrūis ꝓfectis to talit int sclares. xiiij. q. ij. q̄q̄. Vbi intellige de honestate a nō de ncēsitate Ibi dr. q̄q̄ sacdotū testimoniū credibile hēat² tn in ipsis scī negocijs p ꝓficendis instrūis ad testimoniū nō rogēt qz eos talibz rebz interēē nō ouāt Si āt euentu aliq̄ cāe interfuerūt a aliq̄d viderūt vl audierūt vbi nulle ydonee secularū inuciān² p̄sonez vitas occulte² a malꝗ ut honꝗ exterē² i p̄uidētia ꝓpi fit ep̄i. ut ā corā sea ꝓpetētibz iudicibz á alit veritatē honifice testificēt. B

Testis. ij. de numero testiū Et q̄dez duo testes regularit sē necessarij a sufficiūt. ff. eo. l. vbi numerꝗ iij. q. iij Itē in criminali. ver. Item vbi. A. Idē in sū. ti. ij. ti. v. q. dxxviij. Fm Hosti. a Goff. B

¶ Vtz in aliq̄bz caus sufficiat vnꝗ testis Rx° Licez cōiter n sufficiat. ut nūc dictū ē sta² tn testimoniū vmꝗ i hijs in q̄bz altri p̄iudiciū n inferz puta si dubita² de aliq̄ an fuerit baptisatꝗ vl an ecā ꝓsecrata. de ꝓse. di. iij. puulos a. c. cū ita q̄ Idē stat testiomio vmꝗ vbi de ꝓsensu ptiū ita ouenit. cū a testiomio adūsarij stari possit. C. de fidei cōmis. l. si. Itē qn q̄rit an aliq̄s sit emēdatꝗ de crimīe: sta² testiomio sacdotū. ex. e. testimoniū A Ibi n bn ꝓbat. F ex eo qz cū in secreto ꝓfitat. alit ꝓbari n pt Fm hosti. a in dcā. q. dxxviij. vbi ēē pz Fm eūd q̄ idē est de eo q̄ se q̄t. B Itē i correctōe fratna sup pria correctōe caritatiua p vnū solū ꝓbaz qz nec alit pt. ex. e. i omni A Idē q̄ s. nō i dcā. q. dxxviij. F; Gof. ray. a host. B Idē ē qn testamētū vz vmꝗ testiomio. qnz nullꝗ. qnz reqrūt ꝓles. ut s. testamētū. j. F iiij Itē l; vnꝗ testis nō faciat ꝓbatōez facit tn presumptōez. ex de fuc. ab interest. c. fi.

¶ Vtz in aliq̄bꝗ reqrant plures testes q̄ duo. Rx° In multꝓles reqrū²

Nā in testimonio plures requirit utsē-
Testamentū · j · C · iiij Item in donationibz cā
mortis requirit quinq; testes · C · de dona
tione cā morte · l · fi · a in codicillis · C · de
codicillis · l · fi · in fine · Sicut requirit quin
q; testes A · rogati · ut in decā · q · dxx
viij · B · qui debitor vult probare solutuz
debitū qd in scptis fuit factū · C · eo · l ·
testiū · A · a ibi p; q; fiat pt ipsi probai p
aliā scpturaz · a si illa scptura amissa
fuerit: pta amissio a solutio p paucio
res testes probai · B Item requirit quatuor
testes cū dāt ad reprobādū istīa · ar ·
ex · de fide instru · cū iobes Item ī qsdā
psonas ut in · C · se · dr · A · dictū · c · cum
Job · nō videt bñ probare ipsi ad qd alle
gat ipsi in ar · facit dicta · l · testiū · B

Vtz ptra aliqs psonas requirat ma
ior numerus testiū · Rz° fm Tho · ij · ij ·
q · lxx · Sic · ij · q · iiij · psul · A · v · eps car
dinalis fm glo · in · ca · psul · ij · q · iiij · et
Gof · ut in dicta · q · dxxviij · B · nō dā
net nisi · lxxij · testibus · Presbiter āt car
dinalis · nisi · xliiij · testibus · Diaconus
cardinalis vrbis rome · ñ · xxviij · tes
tibus · Subdiaconus acolitus exorcista · le
ctor · hostiarius · nisi · viij · testibz · Et hz
locū spālē in epis psbiteris · diaconi
bus et clericis ecie romane · ppter eius
dignitatē · a hoc triplici rōe Primo qdē
q; in ea tales institui dnt qz sanctita
ti plus credat q; multis testibus · Secō
q; hoies q hnt de alijs iudicare: sepe
ppter iusticiā multos adūsarios hnt
vna nō passim credēdū est testibz ptē
eos nisi magna multitudo cōueniat ·
Tercō q; ex ordīatione alicui eorū dero
garet in opinione hoīm dignitatis au
ctoritati illius ecie · qd est periculosius q;
in ea tolerare aliquē pctōrē nisi valde
publicū de q graue scādalū oriat · A
Predictis adde qd dr in · l · j · ff · eo · s · q;
iudices sufficiētē numerū testiū mo
derēt a eū solū numerū testiū quē ne
cessariū eē putauerūt euocari patiant
ne effrenata ptātē ad vexādos hoies
superflue multitudo testiū protrahatur
Et regularit effrenata multitudo vi
det si excedit numerū · xl · ex · eo · cū cāz ·
Qd tñ videt relinq arbitrio iudicis hz
exigētiā cāe · cū sit indeterminatū · ext ·
de offi · deleg · d cause · Et sentit glo · in
dicto · c · cū causam · B ·

Testis tdio · q; tū ad actū testifi
candi · Vtz testis q se subscri
bit alicui negocio p iudicez sibi
Rz° · Si scienter ipse facit p iudicat sibi ita
q; ptra illud nō pōt postea reclamare
q; approbasse presumit · Secus si subscri
bit nomīe alieno · q; p hoc nō intelli
git ōsentire ut nota · ex · de hijs q fiūt
a pla · fine ōsen · ca · q; to · A Clarius hoc
notat glo · in · c · si qs psbiterorū · ex · de
re · eccle · nō alie · Etiā no · in sū · li · ij · t ·
v · q · dxxvij · vbia addit · Et ex ipso col
lige q; nō fit p iudicū alicui si aliqd
fit eo pnte a nō ptradicente · ñ aliqd si
gnū debeat ōsensus assumi · B

Quotiēs pnt testes pduci Rz° Tres
tm pductōes fieri pnt in causis eccā
sticis vt duobz · ij nō qrta: nisi iuret
q; nō dicerent testificata · A · nec p se
nec p aliū a q; nō p dolū vt p artē qr
tā pductōe; petat · ij q; qs vult de no
uo producere prius hīe nō potuit · ex · eo ·
vltra tertiā · B Qrta nullo mō ādmi
tur · ext · eo · in causis · Et ipse intelligas
nisi aliqs testiū in pmis pductōibus
impedit fuisset · nā pbato impedimento fine
aliq sacio dabit alia dilatō ee cōtesiā
fm Jmo · Et sic intellige · ex · eo · vltra
tdiā · A Idem in sū · e · t · q · dxxix · hz Vos
q dari sic loqt · Et ipse intelligas si ī pma
pductōe sda a tdia produxit aliquē
testē · Alias si impedit fuisset in pria: sda
tdia pbato impedimento sū aliq iuramento
dabit sda dilatio · sicā cōtesiā vt mil
lesiā · fm dñm meū Jmo · qrtū Et sic
intellige · ex · eo · vltra · B

Quot sūt q tollūt copiaz pbādi p
testes · Rz° fm Gof · Quatuor Videlz
publicatio attestationū · ex · e · de testi
bus et c · inuauit Item renūcia° sū ōclusio
ex · e · fīmitat Item qrta pductio · ut ī p
ce · C · Item numerus testiū effrenatus ex
e · significauerūt · a c · cū cāz · A Idem in dcā
q: dxxix · Et de ipso vltimo dictū ē ad fi
nē pceden tis · c · in additōe · B

Vtꝫ testis teneat iurare a q̃liter. Ro. Nulli testi q̃ntcũq; religiõis sit credit nisi iurauerit. ex eo. nup. Dõt tñ remitti iuramtũ de ꝛsensu ptiũ. ex eo. tuis nisi in cã mũomali. qr tũc nc ꝛfessiom ꝛiugũ stat ex. de eo q̃ ꝛgno. ꝛsang. vx. sue. sup eo. Et iurabũt tactis sacrosanctis euãgelijs ñ eẽt eps q̃ iurabit solũ ꝓpositis euãgelijs. ex de iura. calũ. c. ñ. A Idẽ in sũ. eo. t. q. clxxxj. ꝑm Host. q̃ eẽ idẽ dicit de sacdote. s. q̃ nõ tãgat sancta euãgelia iurãdo sicẽ nec eps. Alij ãt ut ibi pz. dicunt ꝗ spãle in epõ. Veritas est q̃ de ipso tm loq̃t dictũ c. finale. B

Sed q̃d debz testis iurare. Ro. Debz iurare q̃ dicet totã veritatẽ quã nouit de illa re. iij. q. ix. hortamũ. a q̃ nõ admisceat falsũ nec aliq̃d de suo adijciat. iij. q. ix. pura Itẽ addit de q̃rũdã ꝛsuetudine q̃ nulli pandet testimũ. a hoc bñ. iij. q. iij. ff Item in criminali. ver. Itẽ q̃ falso. ex eo. fratrũ tatẽ A Idẽ in dicta. q. clxxxj. ꝗ hos. B

Quid iurãt testes qñ ꝓcedit ꝑ inq̃sitõz. Ro. Si fiat inq̃sitio ꝛtra ꝑsonã singularẽ de aliq̃ crimine: iurat testẽ q̃ sup illo dicet plenã veritatẽ. ex de simo. lic. heli. Si võ fiat inq̃sitio sup statu eccie iurat dicẽ veritatẽ de oib9 q̃ scit vl credit in eccãa reformãda ex ceptis dico occultis. ex. de accu. olim vl iurat q̃ rñdebit veritatẽ ad inꝛrogata. ex de accu. cũ dilect9. Et intelligẽ q̃ occultũ hic dr crimẽ qd nõ est manifestũ. vl de q̃ aliq̃s nõ est infamat9. Nã si de occultis de q̃bz nõ pcessit infamia aliq̃d dixerũt testes: ñ valebit dictũ eorũ. A. eẽ si duo vl plures scieũt crimẽ a iuramto affirmẽt ut in c. qd seq̃t. B. ex de accu. inq̃sitõnis. ut et Tho. dicit in se. x. ff q̃ inꝛdpt Vtꝫ hõ. A. Idẽ in sũ. li. iij. ti. xxxj. q. vj. ver. forma ãt. tẽ. vbi etiã addit ꝑm Vl. Occulta ãt hic vocam9 nõ solũ secreta ꝛfessionis. sed eẽ omẽ crimẽ de q̃ q̃s nõ est infamat9. Sciẽdũ tñ q̃ si fiat inq̃sitio sup certis capitul. tũc in iuramto ñ apponet hec clausula ex ceptis occultis. Sed cũ infamia ꝓcesserit ꝗliter de ꝗ crimine determinato ꝑm numerũ dicẽt testes q̃cq̃d de hoc sciũt vl credũt etiãsi sit occultũ. dum mõ nõ sciat solũ ꝑ ꝛfessionẽ Vel si aliq̃s infamat9 sit de fornicatõe cũ hac muliere a sup ꝗ fiat inq̃sitõz: dz testis dicere eẽ secretas circũstãtias q̃s nouit eẽ si iurauit secretũ tenere Dixi ãt inq̃t determinato ꝑm numerũ. qr si solũ de spẽ crimis ẽ infamat9: tũc ñ dz testis reuelare occulta. Qñ ãt grãat fit inq̃sitio: tũc si de occultis de q̃bz ñ ꝓcessit infamia aliq̃d dixerint testes ñ valebit dictũ eorũ. nec rlexpt ꝗ erit pumẽd9 dicto c. inq̃sitõnis. Et est võ differẽtie qr cũ sup ẽtis articul inq̃ri vl omittit inq̃sitio scit ꝓcessisse infamia. ꝗ nõ fic in grãali inq̃sitõe. B

Vtꝫ liceat testi aliq̃d recipe. Ro. Pro testimonio ferẽdo nihil debz recipe xiij. q. v nõ sane. ñ tm expẽsas ab eo q̃ cũ ꝓducit. iij. q. iij. vãtur Et si accepit turpit accepit. a restituet ei a q̃ accepit. ñ ille dederit ad corrũpẽdũ testẽ tũc cm dz dari ei in cui9 iniuriã accepit. A. vl paupibz ꝑm ray. Host. ãt dicit q̃ si pecuniã accepit ut vꝫ testimoniũ diceret. debz ꝗ paupibz erogare. ut in sũ. eo. t. q. clxxxviij. Hoc ꝓt intelligi qñ dãs nõ redimit vexatõez suam qr non requireba a teste. Et de hac materia lati9 dictum est s. Restitutio. j. ff xiij. m addit. e. B.

Qualiter testis deponere debeat. Ro. Testis tanq̃ omunis ꝑsona debz dicere puram veritatẽ quã scit super facto. nulla adiecta falsitate. iij. q. ix hortamur. iiij. q. iiij. Nullus. xiiij. q. v. nõ sane. Nama sic iurauit. ut s. in vj. ff dictum est.

Quid cum testis non est de facto certus. Ro. ꝑm Tho. ij. ij. q. lxx. In testimonio ferendo nõ debet homo pro certo asserere id de quo certus nõ est ꝗ dubium debet sub dubio proferre et de quo certus est pro certo asserere. Sed quia contingit ex labilitate humane memorie q̃ quis reputat se

qñq; certũ de eo quod falsum est: idõ cum aliquis cum debita solicitudine cogitãs extiet se certũ esse de eo qd falsũ est nõ peccat mõrliter hoc asserẽs qz nõ dicit falsũ testimoniũ p se existentõe ꝗ p accidẽs ꝯtra id qd intẽdit Aldẽ in sũ-co-ti-q-clxxxiij-B Propter hæc hmõi solent testes inꝛrogari vñ a quõ sciãt et si inꝛrogati de cã scientie ñ dicãt ñ valebit testimoꝰ iij-q-iij-C-Idẽ sola-a-xxiiij-q-iij-si hẽset in Autẽ-de testibz-C-et licz dubũ-

¶ Vtz hõ teneat ad testimoniũ ferẽdũ-Rꝯ fm Tho-vbi ꝑ-Distinguẽdum est-qz si testimoniũ alicui ꝓditi de qꝛ autoritate sup̃iozis cũ in hijs q̃ ad iusticiã ptinẽt obedire teneat-nõ est dubiũ qn teneat testimoniũ ferre in hijs in qbz fm ordinẽ iuris testimoniũ ab eo exigit-puta in manifestis-a in hijs in qbz infamia pœsit-Si ãt exigat in nõ manifestis a de qbz infamia nõ pœsit: nõ tenet ad testificãdũ-A Hoc vez sup crimibz-Sed sup causis pecuniarijs videt teneri cẽ in nõ manifestis-xiiij-q-ij-q̃q̃-B-Si ꝯo requrat testimoniũ nõ autoritate sup̃iozis cui obedire tenet tunc sicdẽ requrat ad liberãdũ hoiem ab iniusta morte seu q̃cunq; pena vl falsa infamia vl aliq̃ dãno tenet hõ ad testificãdũ-a si eiꝰ testioꝰ ñ requrat tenet facere qd in se est ut veritatẽ denunciet alicui q̃ ad ꝗ possit pdesse-Vñ in ps-Eripite pauperem a egenum de manu pctõris liberate Et puer-xxiiij-Eruce eos q̃ ducũt ad mortẽ-Et Ro-j-dignĩ sũt morte nõ solũ q̃ faciũt: ꝗ ecl q̃ cõsentiũt facẽtibz-Vñ di-glo-Cõsentire est tacere cuz possis arguere eos-Sup hijs ꝯo q̃ ptinẽt ad cõdẽnatõem alicui: nõ tenet aliq̃s ferre testimoniũ-nisi cũ a sup̃iore cõpellit fm ordinẽ iuris-qz circa ꝗ si veritas occultatur: nulli ex ꝗ spãle dãnũ nascit-etsi imminet pericũ accusatori: non est curãdũ-qz ipse se in ꝗ pericũ iniecit-Aldẽ in sũ-co-ti-q-clxxxiiij-Et pdictis Cõ-ray-cui etiã dictũ fuit qd se qꝛ-Et ibi pz qd clariꝰ addit-q̃ cũ ꝓter defectũ pbatõnũ q̃s videt primuz rẽ suã amittere: ecl plurigiate psone vl sacẽdotes cogẽdi sũt veritatẽ dicẽ-xiiij-q-ij-q̃q̃-si tal est cã in q̃ liceat eis testimoniuz ferre-Sã nõ licet in cã sanguinis Con-Vl-Et addit glo-ray-q̃ in odiosis exceptõibz vl crimibz nõ ꝯsueuerũt testes ꝯpelli passim lz q̃ñq; cõpellãt-ut in inq̃sitõibz-B Ad hæc pdicta pt facere-xj-q-iij-Quisq̃s Et in casu pdicto de dãno cẽ sacẽdotes a alij dericis religiosi tenẽt-xiiij-q-ij-q̃q̃-Sz nõ tenẽt si talis est cã in q̃ nõ liceat eis ferre testimoniũ-ut in cã sãguis-ut dẽz ẽ ꝑ-hoicidiũ-iij-C-j

¶ Vtz liceat hoi testimoniũ ferre de hijs q̃ ei in secreto ꝯmissa sũt-Rꝯ fm Tho-ij-ij-q-lxx-De hijs q̃ ꝯmissa sũt hoi in secreto p ꝯfessiõz nullo mõ debz testimoꝰ ferre-qz hmõi nõ scit ut hõ ꝗ tanq̃ mister dia maiꝰ est vinculũ sacẽi q̃libz hois pœpto-Circa ꝯo ea q̃ alt hoi ꝑ secreto ꝯmittũt: distinguẽ dũ ẽ Q̃ñq; eñ sũt talia q̃ statũ cũ ad noticiã hois venerũt hõ ea manifestare tenet puta-si ptinẽt ad corruptõem multitudis spũale; vl corpalẽ-vl in graue dãnũ alicui psone-l si aliq̃d aliꝰ est hmõi-qd q̃s tenet ꝓpalãe vl testificãdo vl denũciãdo-Et ꝯtra ꝗ debitũ obligari ñ pt p secreti cõmissũ-qz in hoc frãgeret fidẽ quã alteri debz Q̃ñq;ꝯo sũt talia q̃ q̃s pdere ñ tenet vñ põt obligari ex ꝗ q̃ sibi ꝑ secreto ꝯmittũt-a tũc nullo tenet ea pdẽ cẽ ex pœpto sup̃iorl-qz secretũ seruãdũ ẽ de iure naturali-nihil ãt pt papi hoi cõtra id qd de se est naturale-A-v-qd est de iure naturali-ut in sũ-co-ti-q-clxxxv-vbi hæc notãt-B

¶ Vtz discordia testium infirmet testimoniũ-Rꝯ fm Tho-vbi ꝑ-Discordia testium in aliquibus pncipalibz circumstantijs que variãt substãtiã facti: puta in tempe vl loco vl in personis de quibus principaliter agitur aufert efficaciã testimonij-quia si discordant in talibus: vident singula-

res esse in suis testimoniis a de diuisis factis loq̃- puta si vnꝰ dicat hoc factũ cẽ tali tpe vl loco aliꝰ alio tpe vl loco nõ videt² de eodẽ facto loq̃- ſſ nõ tñ preiudica² testimonio- si vnꝰ dicat se nõ recordari: a aliꝰ asserat determinatũ tps vl locũ- Et si in talibꝰ omino nõ discordauerũt testes actoris a ri si sint eq̃les numero a pares dignitate testa² p ro- qꝫ iudex facilior dz cẽ ad absoluendũ q̃ ad cõdemnãdu;- nisi forte in causis fauorabilibꝰ sicut in cã libertatis a hmõi- A- ut est cẽ cã mũmonij- dotis a testamẽti- cẽ de senet re- iudi- c- fi- Si vero testes sint ineqũles tũc iudex inq̃ret veritatẽ fm oditiones q̃ statũ sbsequũt Pro q̃ facit- iiij q- iij- ff Itẽ in criminali- v- Itẽ testiũ B Si vero testes eiusdẽ ptis dissenserit debet iudex ex motu sui animi pape cui pti sit stãdũ vl ex numero testiũ vl ex dignitate eorꝫ vl ex oditõe negocij a dictorꝫ Multo ãt magis vnꝰ testimoniũ repellit fi sibi ipi dissideat interrogatꝰ de visu a scia- nõ ãt si dissideat interrogatꝰ de opinõe a fama- qꝫ põt fm diuersa visa a audita diuersi mode motus cẽ ad rñdendũ- Si vero sit discordia testimonij in aliq̃bꝰ circũstãtijs nõ ptinentibꝰ ad sbstãtiã facti puta si tps fuerit nebulosũ vl serenũ- vl si domꝰ fuit picta aut nõ: vl aliq̃d hmõi- talis discordia nõ priuidicat testimonio qꝫ twies nõ ofuerũt circa talia multũ solicitari- vñ fa aliꝰ a memoria elabũt- q̃mimo aliq̃ discordia in talibꝰ facit testiomũ credibiliꝰ- ut dicit Crisſ- sup Matb- qꝫ si in oibꝰ ocordarẽt etiã minimis viderẽt ex cõdicto eundẽ sermonẽ pferre qꝫ tñ prudẽtie iudicis relinq̃t discernendũ- A Predicta cẽ latius a diuisis verbis notãt in sũ- e- ti- q- dxxxvj- fz Vl- a Hos- vbi cẽ addit q̃ testis pt corrigere dictũ suũ incõtinẽti- nõ aũt ex interuallo- ex- de testi- cogen- pterea Itẽ q̃ si ad reprobandũ dicta porũ testiũ inducant secũdi testes: optet istos secõs plures cẽa longe melioris fame q̃ sint primi- qꝫ põt publicationẽ attestationũ magis psumi² de fulcrinatõe testiũ q̃ añ- cẽ de pba- ticat- ff vlti- Itẽ q̃ si neut possidet rẽ et vterq; petit eã ab aliq̃ extraneo a testes iã dicto mõ sunt pares: diuidat res si põt- sicut fuit iudiciũ salomonis int meretrices- iij- fz- iij- a ex- de psũ- afferte- Sz si nõ pt diuidi: pt iudex ꝗ tificare a dare cui vult- ar- ex- de proc- j- Itẽ q̃ si testes otradicũt instõ- sp testes pualent instõ nisi ĩ hijs q̃ melius pbãt p instãm q̃ p testes- ut sma lata- a arbitriũ a cõmissio facta iudicibꝰ- a nisi ĩ inuetario publice cõfecto- otra qꝰ nõ admittũ² testes- a ñ in instõ ĩ q̃ mulier ofitet se recepisse pecuniã p diuissiõe C- ad velley a- l- antiq̃- Sed certe ista- l- ñ videt pbaẽ id ad qꝰ allega² B ñ ãt videt q̃ q̃ ad acta iudiciaria instia pualeãt testibꝰ cui dicta acta de ncitate debeãt in scptis redigi- vñ soli testes ad eorꝫ pbatõ; sufficẽ nõ videt ex- de pba- qm Itẽ in dcã- q- dxxxvj- ꝰ fz eos dẽ- q̃ o; ad minꝰ q̃ p q̃tuor testes reprobetur instãm- qꝫ istãm obtin; vicẽ duorꝫ testiũ- a tabellio eq̃pollet vl ẽ maior vno teste- B

Quid de teste falso- Rꝰ fm Tho- ij- ij- q- lxx- Peccat mõlt inq̃ntũ piurꝰ est- a inq̃ntũ facit otra iusticiã- de q̃ ẽ spãle pceptũ in decalogo- a talis indubitãt tenet ad restitutõ; oim q̃p xim ei amiserit p ei testimo^m- xiiij q- v- nõ sane- a- q- vj- si res aliena- a ij- q- j- notũ- A- Meliꝰ facit c- fi- ex- de iureiu- Et pdictis Cõ- Ray- a Hos- ut in sũ- eo- ti- q- dxxxvij- B

Timor- vtꝫ fit pcẽz- Rꝰ fz tho- ij- ij- q- dxxv- Timor pcẽz ẽ fz q̃ ẽ inordiatꝰ put- s- fugit qꝰ nõ est fm võez fugiẽdũ- Hec ãt inordiatio fioris qñq; ofistit in solo appetitu sensitiuo nõ supuãẽte osensu rõnat appetitꝰ: a sic ñ pt cẽ pctm mõrtle: ſſ solũ veniale- Qñq; hec inordiatio fioris ptingit vsq; ad appetitũ rõnalem q̃ dr voluntas qñ sez voluntas

refugit aliqd ex libero arbitrio non
fm vōes. a talis inordinatio timoris
qñq; est pctm mōrale. qñq; veniale.
Si em qs ꝓter timorē q refugit pica
lē mortis vl qs aliqs tpale ma
lū sit disposit9 ut faciat aliqs phibi
tū vl ptermittit aliqs qs est pceptū
in lege sīma talis timor ē pctm mōr
le alioqn veniale. A. Idē in sū. t. ij.
ti. xxxiij. q. cclxij. B

Vtr aliqs timor excuset a pctō Rō
fm Tho. vbi s. Sicut pretactū est ti
mor intantū habz vōes pcti inq̃tū est
ꝑtra ordinē vōis. Ratio āt indicat q
dā mala magis esse fugiēda q̃ alia.
sicut magis est fugiēda mors corpa
lis q̃ amissio verū Vnde si qs ꝓter ti
morē mortl latronibz aliqd pmittēt
aut daret excusaret a pctō qs incur
reret si sine cā legitima pretermissis
omnibz bonis pctōribz largire². Si qs
vo incurrat mala magis fugiēda. ut
puta mala aīe. v. pctā. fugiens mala
corpis puta flagella vl mortem. aut
mala exterior verū puta dānū peu
nie A. etiā magis q̃ dānū corpis. q
magis fūt timēda mala aīe q̃ corpis
et mala corpis plusq̃ extrinsecarū re
rū fm eū. Tho. a in sū. eo. ti. q. cclxiij
vbi hec notant. B. nō excusat totalr
a pctō. diminui² tñ pctm. q minō vo
luntariū est. nam ex timore impōnit
q̃si q̃dā nēcitas. Vñ phus hmōi q̃ fi
unt ex timore dicit ē nō simplr volū
taria: ḡ mixta ex voluntario a inuo
luntario.

Vtr intimiditas sit pctm. Rō fm
Tho. ij. ij. q. cxxvj. Intimiditas pōt
ꝑtingere tripl. Vno mō qñ qs minō
timet mortē q̃ debeat vl aliq̃ mala tē
poralia ꝓpl hoc q minō debito amet
bona eis ꝑtraia. sed q nihil eorū time
at nō pōt ex tali defectu amoris ꝑtin
gere. A. ḡ ex causis subseqntibz. ut ī
sū. eo. ti. q. cclxiij. vbi hec nota. B Se
cundo pōt intimiditas ꝑtingere eo q
qs extimat mala opposita bonis que
amat sibi supuēire nō posse. Qs qñq;
ꝑtingit ex supbia ammi de se psumēt.
a alios cōtēnentis fm q̃ dr Job. xlj.
Factū ē ut nullū timeret omne sublime
videt. Tertio ꝑtingit ex defectu vōis
sicut phs dicit. iij. ethicorū. q celte ꝓ
ter stulticiā nihil timēt Vñ pz q esse
impauidū est vicioso. siue causet ex
defectu amoris siue ex elatōe ammi
siue ex stoliditate q̃ tñ stoliditas ex
cusat a pctō si sit oio inuincibilis. De
materia timoris q̃re? Vis. a s. met9

Torneamentū. Torneamēta di
cū² in qbz milites ex ꝑdicto cō
uenire solent. a ad oñsionem
virtū suarū a audacie temē ꝑgredi. ex
eo. c. j. A Vñ mortes hominū a aīarū
pericula sepe pueniūt. ut ibi. Et sic vi
det q̃ q̃liter cū q̃ fiat talis periculosus
ꝑgressus ad oñtatōes virtū. hoc est a iu
re torneamētū lic. forte ī diuisis ptib9
diuisimode nūcupet ſſRā ñ est curādū
de vocabul. ḡ de rebz a de rōne legis.
ut in c. ī telligētia. ex de rer. fig. cū ecl
in penalibz pcedat ad sikla vbi ē cadē
rō ut s. sortilegiū. ij. C. vij. ī addi. B

Vtr torneamēta facē sit pctm. Rō
fm Ord. Tales mōrl peccāt q̃ facūt
ꝑtra phibitōes eccie. ex eo. c. j. Si āt ñ
ēent phibita fierēt cā discēdi vsū ar
mor ad impugndū ifideles. a ob de
fensiōes pīe vl reipublice ñ ēent pctā
Sed intellige fm hos. q phibēda sunt
qñ mortes a corpis a aīe īmineāt in
eis. ſſRā dz cogitare ḡ euenīe posse. ff.
ad. l. acq̃l. l. q̃ occidit. C. in hac. a. ff.
locati. l. si qs domū. Et lud9 noxi9 in
culpa ē. ff. ad. l. acq̃. l. ſſRa; lud9. a si
qs eos ludos appellet ex qbz crimina
orīūt ut in phemio. ff. de ī. A Propl
has cās satis pz q̃ hec de se illicita sūt
ē si ab eccia nō phiberēt ut a sentit
Hosti. a Goff. lic. Wil. alīs dixerit.
ut in sum. ti. ij. ti. ij. q. ij. B

Que pena pugnātiū in torneamē
tis. Rō fm Ray. Pena est q si aliqs
A. s. qui exercet tale torneamentū ut
in sum. eo. tit. q. iij. vbi hec habentur
Idem videtur etsi nō exerceat sed au
xilium in illo pstet: seu eius exercitio
in aliquo se immisceat. ut in C. se. B

ibi aliquē ocaderit eēt casu: vel homi-
cidij a irregularis erit. q̄ iudus talis
noxius est a illicit9. a idō q̄cq̄d ex eo
seq̄t imputādū est. ar. de pūmp. c. j
a ex. de homicidio. c. fi. Ite q̄ in tor-
neamēto moriat: nō debz in cimiterio
sepeliri. ut s. Sepultura. iiij. ¶. j.

¶ Quid de hijs q̄ ad torneamēta ac-
cedūt aīo pugnādi nō tñ ipsi pugnt
licet aliq̄ ibi occasi fuerūt. Rō f; Gof.
Nō oportet tales ad ordīes pmoueri
eo q̄ ad rem condēnatā a phibitā ac
cesserūt. Ide Hosti. A. Idē in sū. co-
ti. q. iiij. Videt tñ q̄ cū talibus possit
ep̄s dispēsare. ut patz s. Bellū. ij. ¶.
ij. in additō. c. B

Transactio est de re dubia a li
te incerta: necdū finita nō ḡ-
tuita pactio. ff. co. l. j. A Idē ī
sū. li. j. ti. j. q. j. fm Glo. Ray. B Litē
aūt intelligas pñtēv̄ futurā. q̄ etiā
añ litē pt fieri trāsactio. ff. de odi. in-
de. l. elegāter. ¶. fi q̄s pōt.

¶ Vtq̄ trāsactio sit licita in spūalibz
Rō fm Innoc. Licita est dūmō ex vtr̄
q̄ pte tñ spūalea nō tpale inuenī-
at. ex. eo. statuim9 a c. decetero. ex. de
dec. ex multiplici. a c. suggestū. ex̄ de
rep̄ pmu. ad qōes. Idē in bñficijs si
petāt iure ptātis. puta q̄ vna ecēia
petit ab alia p̄bendā quā dicit ad su
am collatōz ptinē Sed si aliq̄s clericꝰ
petat sibi bñficiū. nō est licita trāsac
tio: eē si vtriq̄z det spūale. ex. eo. osti-
tut9. Cōpositio āt inuenire pt. ex. e.
sup eo. talis sc; q̄ ille clericꝰ q̄ ius ñ
habz vl nō hāc credit pemit9 renūciet
iuri suo sine aliq̄ datōne vl eē q̄ ius
hñs recipiat in canonicū sine datōe.
A Hoc est q̄ dicta opositio fit amica
bilis a gratuita ut in dicto c. sup eo.
Et idē qd hic no. in sū. li. j. tit. xv. q.
xliiij. vbi a addit fm Hosti. q̄ si dcā
amicabil opositio fiat sine autorita
te iudicis: psonal est a cū psonis exti
gui. Si aūt fiat cū iudicis autoritate
realis est. nisi p iudicē aliō dictū sit
ex eo. decetero Ite q̄ trāsactio aliq̄ñ
pmit p amicabili opositōe. ex. e. ex
literis. a c. remēs Ite q̄ lic; opositō
autoitate supioris facta teneat mēo
iure: tñ restituē ecēie: si ex hoc ḡuiter
ledat. ar. ex. de resti. in intre. c. j.

Transit9 siue trāslatio q̄b9 de
causis pt clericꝰ secularē trāsi
re de vna ecēia ad aliā. Rō fm
Ray. Trib9 de causis. Prio. s. cā nēci
tatis. puta ppter hostes a hmōi. a in
hoc casu etiā si q̄s autoritate pp̄a trā
seat. nō punit cū cām hēat. a cessāte
nēcitate debz recupare ecēia; suā. vij.
q. j. Pastoral. Secō cā vtilitatis: q̄ñ
pt eē magis vtilis in alia ecēia. a tūc
pōt trāsire autoritate supiorē. vij. q.
j. mutatōs. a tribz c. se. Tercio cā hu
militatis siue scitatis. puta cū trāsit
ad religiōz. a tūc postq̄ pfessus ē nō
pt petere primā ecēiam. aut redie ad
secūm. vij. q. j. hec necq̄. A Idē in sū.
ti. iij. ti. xxviij. q. j. B

¶ Quid si clericꝰ cā cupiditatis vl ā-
bitōnis temere trāsit de vna ecēia ad
aliā. Rō Debz carere vtraq̄. s. habita
a ambita. Prīa q̄ supbe eā ottēpsit.
Secōa q̄ eā auare ocupiuit. vij. q. j. si
q̄s ep̄s. a ¶. ambitōis. ex̄ de trāsla. qn
to. Sz tñ ecēia pōt eū repetē. vij. q. j. ñ
oza c. si q̄s vo. A Idē in dicta. q. j. B

¶ Qūo q̄ hz bñficiū cū cura si recipit
sile vacat pmū hēs s. Bñficiū. j. ¶. iiij
Qūo eē teneat clericꝰ siue plat9 in be
neficio residere hēs s. Residētia. ¶. j. et
s. Clericꝰ. j. ¶. fi. A. Et adde q̄ clericꝰ
sine lmia trāsiēs seu in bñficio nō resi
dēs put tenet dz; ipso bñficio puari si
admonit9 se nō corexerit. ext. de de-
nō resi. c. relatū. a no. in dcā. q. j. fm
Ios. Qd est intelligēdū excepto casu
de q̄ s. prime. vicz; qñ trāsit a capit
alā ecēia; cā cupiditatis in q̄ nō videt
nēcaria admonitio ut p̄tactū est. B.

¶ Qūo transeundu; sit de vna eccle-
sia ad aliā. Rō fm Ray. Si est ep̄us
nō pōt transire sine expressa licentia
pape. vij. q. j. mutatōes. siue sit con
secratus siue electus et cōfirmatus.
ex̄ de transla. inter corpalia. Si vero
sit inferior: a transit ad aliam ecēiaz

eiusdē cōpatus. sic sufficit tacit9 cōsensus cōpi. ar. xxxiij. q. v. q̄ vxorē. Si vō ipse subest inferior plato a trāsit ad ecc̄am nō sb̄ditā illi tūc osēsus expsus requirend9 est. ar. l viij. di. c. ij. et. ix. q. iij. o quest9 Cū āt trāsit ad ecc̄a; alteri9 cōpatus necessari9 est expssus osensus cōpia etiā alteri9 si habz aliū sup̄ se pter cōp; lxxj. d. p totū. lxxxv. di. florētiū. vij. q. j. cōps. de loco. de renū. admonet. A Hoc. c. non videt ibi hzi. Et idē qd in hoc. ff notat in sū. c. ti. q. ij. vbi etiā p; qd id qd seqt fuit dictū glo. ray. B Hodie tn de osuetudine licētia nō peti². Porro de trāsitu vni9 religiōis ad aliā. lxs s. Religio v. p totū. Nota q q̄ tnsit de vna ecc̄a ad aliā. de minori ad maiorē trāsire debz. xcij. di. legim9 ex. de trāsla. c. j. Et tūc aliqs prelat9 dz tnslat9 cū est ofirmat9 a obtinuit corpalē possessionē. xxj. q. ij. si qs iā trāslat9 a ibi B notat glo. B Et tūc mihi debz hzē cōmune cū p̄ori ecc̄a. ut ibi dz. Sec9 si ñ h; corpalē possessiō; xcij. di. si q cōpi. Et de B ecc̄. ex d clec. cū in cūctis X

Treuga. q tempe treuge bona sua p mare siue p trā aufert saracēnis: rapinā cōmittit. et ad restituēdem tenet a pnt punire a principe cui9 treugā frangunt. qr fides etiā hosti seruāda est. xxiij. q. j. noli. xxij. q. iiij. Innocēs.

Tutela. triplex est tutela. s. testamētaria vt qn pī dat tutorē filio in testamēto Item legitima ut q defert a lege ut cū null9 est tutor p testamētū tūc q prio loco debz succedere huic ab intestato tenet suscipere tutelā hmōi Item dativa. ut qn nullo tutore dato in testamēto vt nō extāti bz osanguineis ad tutelā pdoneis. iudex ex officio suo dat tutorē Et durat tutela vsq ad opletū. xiiij. ānū pupilli. a inde incipit cura q durat vsq ad xxv. ānū. A Dicta differētia tutelaū ponit cē in sū. li. ij. t. viij. q. ij. f; glo. ray. a hec materia late tractat in Insti. de tute. p totū cū multis se. ti. vsq in finē primi libri. B

Vtz clerici tenēt suscipere aliqua; tutelā. Rx. o. fm Io. d. lxxxvj. c. fi. Nullā cogūt recipe. legitimā tn pnt recipe si volūt. ut i dicto. c. fi. Et est B priuilegiū clericoū q licet possint succedere alicui ab intestato. ñ tn tenēt recipe tutelā lic; in layc aliō obtineat. C. de legi. tuto. Autē. sic hereditas A Predicta notat glo. i dcō c. fi. Notā² etiā in sum. in dcā. q. ij. fm glo. ray. Glo. cē in dicto c. fi. dicit. q clerici nō pnt testamētariā nec datiuā recipe. p c. Cipanus. xxj. q. iij. qd bn facit. B

Vtz eps vl mōch9 possit recipe tutelā. Rx. o. fm Io. vbi s. Eps l mōch9 cē volens nō pt recipe tutelā legitīa; ut i autē. de sanc. epi. ff. deo āt amabiles. vl dic q illi autēticē dero gat per id decretū. d. lxxxvj. pucit. ita q si velint possint recipe legitīa; q ñ datiuā l testamētariā. S; ad tutelā cōem miserabiliū psonaū oēs clerici l mōchi tenēt ut i dcō c. pucit a. lxxxviij. d. c. j. a. c. eps gubnatō;. A Ibi dz Eps gubnatō; pupillorū a viduaū ac peregrinorū ñ p seip;: q p archipsbiterū á archidyaconū agat. Et hic tex. facit q eps ñ pt administrare tutelā cē legitimā p seip; Et ita pt intelligi dict9. ff. dō āt. B alios āt sic. Et ita itelligat c. pucit. vbi cē glo. nōt q in isto. ff. hēn² Notāt cē in dcā. q. ij. fm ray. Et addit glo. c9 q mōchi seu alij religiosi pnt recipe tutelā miserabiliū psonaū a cē legitīa; de osēsu tn platorū suoū. a nō alis. xij. q. j. ñ dicat. B

Vrpe lucū vide s. Elemosina j. ff. vl. a s. Restitu. o j. ff. añpe. A. et ibi de B latiō addi. oe. B

Vana gloria. require supra Glo. vana Item de vestibus ff. Vestis. A. a latiō supra. Ornatus. in additione. B.

Vasallus. dz ille q habz feudū ab aliq ut s. Feudū.

Vlatio virginū. vide s. Consecratio. ff. j. c.

VEnatio. Vtꝫ sit licita. Rx. fm Host. Venatio si fiat tēpe q̃ dñt bies esse in ecēa a ozave est omib9 interdicta. lxxxvj. di. Fan putatis. de ose. di. iij. Irreligiosa a d. v. Ieiuniū. Et intellige nisi eēt nēcitas. ut si fames vigeret vl bestie vastarēt bies vl segetes. C. de fer. l. iij. A. Idē in sū. h. iij. t. xxix. q. xij. f; bos. B. Alijs aūt dieb9 licita ē lapcl. A. s. p carmib9 et pellibz hūdis. alis non fm rap. a Goff. ut in dcā. q. xij. B. ij clerici illicita. tñ cā sanitatis a vereatōis eēt licita nisi eēt nimis frequentata aut clamorosa. ex. de de vena. c. j. a. ij. A. In hijs. c. a in c. j. ex ne devl mo. satisfaciat q oib9 clerici indīnt vena° mitdicit sū cū caibz sū cū auibz l; aliq̃ senserūt sii iuristtñ aucte q clerici a qñ; posset cā vereatōis venari. ut ī dcā q. xij. B Epis vo oio phibita est ut ibidē nō. pla ō venatores clericos lxxxvj. di. ca. q̃ venatoribz. a c. se. A Dic dari9 ut no. glo. lxxxvj. di. q̃ venatoribz. sup verbo venatoribz qd et positū est s. Ferie. Fv. j. in additōne. Predcā etiā tāgūt in dicta. q. xij. B.

Vtꝫ serui teneāt obedire dñis venari volentibz tpibz phibitis. Rx. fm Wil. Nō tenēt serui obedire dñis ī tebz illicitis q̃le est ts. otra illd. Primū q̃rito regnū dei. Idē in sū. eo. ti. q. xiij Videt tñ q excusent a pctō in tibz si cogūt p iustū metū. ut s. ferie. Fviij

VEnditio. Vtꝫ liceat vendē arma. venena. ornamēta. taxillos. scachos. serta. a hmōi vide s. Negociatio. Fv. a seqntib9. De auro alchimico. s. Emptio. Fv. ī medio. De vēditōe facta sb mō vl sb odi tōe s. Donatio. j. Fv Vtꝫ liceat emere vl vendere nūc ad certū tminū dāde vel vl dandi pcij a multa talia. vide. J. Vsura tcio. p totū. a s. Emptio.

VEneficiu; vide s. Maleficiū. et s. Sortilegiū. ij.

VEniale pctm s. Pctm. iij.

VErberatio. vide s. Pautere.

VEstis. vtꝫ circa exteriorē apptū vestiū sū alioꝫ hmōi possit cē vtl9 et vidū. Rx. f; Tho. ij. ij. q. dxix. In rebz exteriorib; ;pt cē pcz; īmoderātie duplr Vno° p opatōz ad osuetudinē hominū cū q̃bz aliq̃s viuit. Vñ dicit Aug. iij. ofessi. Que ō moēs hoīm sl flagitia p mor diūsitate fugiēda sūt ut pactū int se cōtatis a gētis osuetudine vl lege firmatū: nulla diuis aut pegrini libidīe violē. Turpis ē em; oīs ps vmūso suo ñ ogruēs Alio° pt cē īmoderatō ex inordīato affectu mētis ex q̃ qñ; otīgit q hō nimis libidinose tibz vtat a ts siue f; osuetudinē eoꝫ cū q̃bz viuit sū cē pter osuetudīē eoꝫ Cōtīgit āt ista inordīatō affect9 triplr q̃ntū ad supabūdātiā Vno° p ts ut hō ex supfluo cultu vestiū glam hoīm q̃rat put. s. vestes a alia hmōi hoī ptinēt ad ornatū q̃ndā Vñ Greg. dicit in omel. Sūt nōnulli q̃ cultū sbtilitū p dīosaꝫ q̃ vestiū ñ putāt cē pctm qd vicz; si culpa ñ eēt neq̃ q̃ fmo di tā vigilāt exp̄mēt q dīues q̃ torq̃bat apd īferos bisso a purpuā idut9 fuisse Nemo q̃ppe vestiēta p̄dapua l p̄dīosa. s. excellētia statū p̄uz; ñ ad manē glaz; q̃rit Alio° f; q hō p supfluū cultū vestiū q̃rit delidas f; q vestes ordinātāt ad corp9 fouēdū Tertio° fm q mimiā solicitudinē appōit ad exteriorē cultū vestiū cē si ñ sit aliq̃ īordīa° ex pte fimis. Ex pte q̃ defect9 pt cē duplex īordīa° f; affectū Vno° ex negligētia hoīs q̃ ñ adhibz studiū l laborē ad ts q exteiori cultu vta² f; q oz Vñ pbs. vij. ethi. dicit q ad mollicē ptinet q aliq̃s trhat vestimētū p trā ut ñ laborz eleuādo ip; Alio° ex eo q ip; defectū exteiorl cult9 ad glaz; ordīet. Vñ dicit aug. de fmōe dñi ī mōte Nā nō ī solo rex corpalīū mitoē atq; pōparts cē ī ipt sordibz a luctuos cē posse iactātiā a eo piculosiorē q̃ sb noīe fuitutl dī dicpt. Et pbs dicit q supabūdātia a defect9 īordīat9 ad iactātiā ptinēt. A De hac mā ōrt9 tā virorꝫ q̃ mlierꝫ a vestiū a aliaꝫ rez latī9 dictū est s. Ornat9. in additōe mag. B

Vtr aliqb9 liceat vti vilib9 aut sp
fit pctm̃-Rz° fm Tho-vbi s̃-Peccat q̃
vilioribz vestibz vtit q̃ ceteri si ꝗ faci
at ꝓter iactãtiã vl supbiã ut se cete
ris p̃ferãt Vicii em̃ supstitois est Si
ãt hoc faciat ꝓter maceratoz carnis
vl humiliatoz spũs advirtutẽ tpan
tie ptinet Precipue ãt opetit vilibus
vti hijs q̃ alios verbo a exẽplo ad pe
mitẽtiaz hortant-Sicut fuerit ꝓhete-
De q̃bz apls dicit ad Hebreo-xj-Cir
cuierũt in melotis a pellibz caprinis
Et glo-Math-iij-dicit-Qui pmiaz p̃
dicat: habitũ pmie pretendat-

Vtr ostituti in dignitatibz vl mi
nistru altar debeãt vti p̃ciosioribz ve
stibz-Rz° fm Tho-vbi s̃-Jn eis ñ est
viciosũ-ꝗ potiꝰ debitũ ad significãdã
excellẽtiã sui ministerij vl cultꝰ dni
A-Istud-ꝗ potiꝰ debitũ-nõ est verbũ
Tho-utz p eũdẽ-ij-ij-q-dxix-ar-j-ad
fi-Põt tñ verificari inq̃tũ opetẽter de
ceat maxie ut ꝓputata ad ꝓnũ cultũ
sint mũda a nitida-ut ex-de custo-cu
ca-c-relinq̃-B De vestibz a sacẽdotũ pa
ramẽtis cõsecat hes s̃-Cõsecra°-v-

Vtr mulieri liceat vti veste virili-
Rz° fm Tho-ij-ij-q-dxix-Nõ-nã cul
tus exterior ut p̃dictũ est in-Cj-opete
re dz oditõi psone fm osuetudinez
cõem a iõ de se vicioſum est q mulier
vta² veste virili vl ecõuerso Qꝰ a spe
cialt phibe²-Deu-xxij-qz gẽtiles tali
habitu vtebãt ad ydolatriã-Põt tñ
hoc qñq; fieri sine pctõ ꝓter aliquã
ncitatẽ vl cã occultãdi se ab hostibz
vl ꝓter ꝓfectũ alterꝰ vestimẽti aut
aliud hmõi-de ornatu xo mulierꝭ s̃-
Ornatꝰ A-et ibi latiꝰ in additõibz-B

Vicariꝰ Jn q̃bz casibz q̃s possit
ecẽie p vicariũ deputare-Rz° fm
Hosti-Regulariter residẽ dz ut
dictũ est s̃-Residẽtia-Cj penl-a vlti-
A-Et metiꝰ in pncipio-B-Põt tñ in
casibz p vicariũ deputare-Primꝰ ẽ cõe
occupatõis-Hac occasiõe excusatur
eps-q̃ in ecẽia cathedrali habz aliquẽ
loco suia ipse i camera sua dic horas
a postea expedit occurrẽtia-Hoc idez
intelligo de q̃libz legitie occupato ex
de cele-mi-c-j-Debz tñ eps celebrae
in ecẽia die dnico a alijs p̃cipuis festi
uitatibz ñ excuset ncitas-vij-q-j-tẽ
pis-in fi-Scꝰs est cõe statutũ siue cõ
suetudis-ar-ex-de cõsti-cũ oes-in fi-
Teraꝰ est cõe puilegij siue dispẽsatõ
mis-ex de fi-psbi-ꝓposuit-Hũc casũ
freqnt occidit papa hntibz pluralita-
tẽ bñficioꝝ a addit-dũ tñ cura aiarũ
nõ negligat a ecclesiis faciat p vica-
rios ydoneos deputare Et nõ q hic ca
sus cũ p̃cedẽti nõ hz locũ si ecẽia fuerit
fuitoribz destituta-ex de cle-ñ resi-cũ
ad ꝗ Exq̃ ei osuetudo cepit eẽ irrõna
bilt a ecẽie onerosa tenẽda ñ est-ex de
osue-c-j-a fi-Qrtus qñ eps hz ꝗ se
pies diuisoꝝ rituũ linguaꝝ Nã ilt
hz p vicariũ deputare-ex de of-or-qm̃-
Qrtus qñ q̃s hz p̃bẽdã i ecẽia cathe
drali cui ãnexa est ecẽia prochialt Nã
tal in ecẽia cathedrali ꝓfuiet a in ãne
xa deputet p vicariũ-ex de pbẽ-extir-
pãde-Cj q̃ xo-a c-Exposuisti-Sextꝰ ẽ
rõe defectꝰ siue debilitatis supueniẽtl
vij-q-j-c-j-ex de cle-egro-c-j-penl-a
vl-Septiꝰ qñ ncario hz ꝓficisci ut qz
eruce figtꝰ ẽ-ex de voto-c-fi-A-Et ibi
pz q hoc est verꝭ qñ p clericoꝝ suorũ
absentiã ecẽie enormit ñ ledũt a ipsi
clerici pnt tre sce vtiles eẽ verbo pit a
exẽplo-B Et filt qñ ꝓficisci hz vtilt a
honeste ut cã studioꝝ siue pegrina-
tõis de licẽtia plati-ex de cle-ñ resi-re
latũ-de ose-di-v-nõ optz-Aliq̃ ponũt
plures casus ꝗ isti videẽt eẽ pncipali-
ores A-qza alij ad istos pnt reducta
oes ad ꝗ gñale videlz qñ rõnabilis
viget ncitas-ex de re-iu-qꝰ nõ est-
et pt colligi ex hijs q̃ nõ-in fii-h-j-t-
vij-q-xxx-vbi et supra dicta omia
ponũt fm Hosti-Goff-et Vl-B

Quis est vicarius ꝓpetuꝰ Rz° Tal
est qui curam habet ecẽie cuiꝰ vicari
us est-ex de off-vj-ex pte-A Metiꝰ
dic q ille est ꝓpetuꝰ vicarius q̃ cõsti
tuit autoritate epi-a nõ ad tempus
ex-de off-vica-ad hoc-et iste habz cu
ram ecẽie-a relique que sequũt-B-

Vnde quasi ius habet in eccia. ex. de fide instru. ꝓpetuꝰ. Et hñs ꝓpetuā vicariā aliā hīe nō pōt. ex. de off. vica. puideas. ex. s. rescp. postulasti. A Jn dicto c. puideas. Sz q̃ nullꝰ pmittat hīe plures vicarias simꝶ. nec distinguit inꝶ ꝓpetuāa nō ꝓpetuā. B Nec sine cā pōt amoueri. ex. de of. vica. ad hec. Jtē si talꝶ vicariꝰ accipiat aliquā eccīam cū cura pdit vicariā. Et dz habere. xxv. annos. a pmoueri ad sacdotiū sicut si eēt rector ordiariꝰ Aliter priuatꝰ est. ut in de. q̃ de ecclesiis. ex. eo. A Et ibi pz q̃ ꝶ est rex q̃ad vicarias ꝓpetuas prochialiū eccīarꝝ. B De ordinaio ā t rectore habet s. eccia. ij.

Vtꝝ plati pnt vices suas sb ānuo censu ꝛcedere. Rꝰ Nec eps nec archidyacon nec aliꝰ plat ꝶ pōt. ex. ne p la. vj. su. c. j. ij. et. iij. Cū em tale ius spuale sit. nō est dubiū q̃ p eo aliq̃d darevl reape simonia est. A. ꝶ; rapq̃ et addit Vbi ā t aliq̃d dar vl tenet nō p iurisdictōe ꝶ in signū sbiectōis antiq̃ non est simonia. ut ex. de rehdo. ostitutis. a in sū. li. iij. ti. ij. q. j. B Sed q̃ eps ꝛmittat alicui pure a sim plr vices suas a tali vicario ostituat salariū nō est pctm. sed potiꝰ ad hoc tenet. xij. q. ij. caritatem. Et ut dicit host. sicut p ꝛmissiōe iurisdictōis nō licet reape certā pecunie q̃ntitatē: ita multo minꝰ licet reape quotā. a pte; puētus A. pdictis Cō. Gof. a Jnnocadēs q̃ si platꝰ sic diceret. tu exercēs iurisdictō; talēa ego p salario tuo da to tibi centū a dabis mihi totū lucrū licitū est. ut in dicta. q. j. B

Vtrū rector ecclesie possit ꝛductori fructuū cōmittere vicariā siue curam aiārꝝ. vide s. Simonia. iiij. ꝗ penulti.

Vtrū vicariꝰ ecclesie possit alteri cōmittē vices suas. Rꝰ. Nō pōt nisi fiē et delegatꝰ sb delegare. de q̃ vide s. De legare. ꝗ penul. Vicariꝰ q̃p epi ñ possj alteri ꝛmittere absolutōē; a pccis. et alia q̃ in dicto. ꝗ dicit. q̃ intelligēda sūt q̃ nō pōt ex iure cōi: sed bñ pt ex spāli ꝛmissione ut hēt s. Cōfessor. j.

ꝗ. a ñpe. in fi. A Cō. pdās Albricꝰ. B

Vidua. q̃t modis dicit vidua Rꝰ ꝶ; Al. Quatuor mōis Sā est q̃dā vidua corpe. ꝶ inhonesta mētr. j. Thimo. v. Vidua q̃ m de licijs est viuēs mortua ē. Et ē vidua corpe. ꝶ nupta mētr. a hec ꝛpat ꝛiugatis. Et ē vidua corpe a mētr. a de talibꝫ Apo. j. Thi. v. Viduas honora q̃ vere vidue sūt. Qñ ē modo s. vidua qñ talis ē treno auxilio destituta. A Et sic ē vidua mētr a corpea trēno auxilio ꝓpt pauptatē. cui dēt sb sidiū ab eccia fm eū. Al. a in sū. li. iij t. xxxiiij. q. cdxxxvij. B Et de istis duobꝰ vltimis modis dictis viduis debet fructꝰ. lx. de q̃ hēt Math. xiij. nat virginibꝫ ꝛpetit fructꝰ cētesimꝰ a ꝛiugatis tricesimꝰ. ut a Tho. ponit in. iiij. dist. xlix.

Vindicatio Vtꝝ sit licita. Rꝰ. fm Tho. ij. ij. q. cviij. q̃ si intētio vindicātis feratur pncipaliter in malū alterius de q̃ vindicta sumitur ibi q̃escat nō ē licita. qꝰ ꝶ pticet ad odiū qꝰ repugt caritati q̃ oēs ꝶies debemꝰ diligē. Nec excusat aliq̃s q̃ odit odientes se. hoc enim esset vincī a malo qꝰ apls phibꝫ. Ro. xij. Si vo intētio vindicātis feratur pncipaliter ad aliqꝰ bonū: puta ad em dato; peccātis. vl saltē ad correctōē; eiꝰ a q̃etem alioꝝ ad iustitie ꝛseruatō; a dei honorē: pt vindicatio ē licita. alijs seuat debitis circūstātijs. ꝶ Tho. s. q̃ fiat p illū cuiibꝫ. ut puta p iudicē obseruato in oibꝰ iusto processu. a iusta ꝛdēnatōe. A Sā in cauſ iustis suādꝰ est iuris ordo. ex. de sen. exc. sacro. B Qñ malo ꝝ iurie tolerāde sūt. vide s. Patiēia. ꝗ. ij. Et quō intelligat. q̃ te percusserit in vna maxilla ꝛc. ibi s. ꝗ iij. Quat ē vindicādū sit adūsus multitudinē. vide s. Correctio. j. ꝗ penul.

Virginitas q̃d sit. Rꝰ fm Ambro. su. li. de virgitate Virgitas est expers ꝛtagiōis integtas. fm vo Aug. i li. de nuptijs a ꝛcupiscētia. Virgitas ē in carne corruptibili

ꝑpetua incorruptōis meditatio. AEt ex hijs p; q virgīitas integ̃tas ē carnis attestās incorruptō; mētis ut in sū. ti. iij. tit. iij. q. xviij. vbi cē predcā ponūt Et dicūt ꝑpetua ut nullo vnq̃ tpe interuenerit etiā mētalis corruptio alīs ꝑ illo tpe fuisset amissa a nō esset meditatio perpetua. B

Vtq violentiā passe amittant virginitatē. Rō fm Tho. in. iiij. di. xxxiij Que ꝑ violētiā corrūpūt sū ab hoīe siue a dōne incubo virginitatē nō amittūt. si q̃ tū pñt remitā: a q̃ tū pñt oseruēt corp9 a corruptō ev̄ saltē mētē a osensu. Idē Alb. A. a cubon qd ē solidū dr cub9 bi. a est q̃dā figura solida certe altitudīs. longitudīs a latitudinis. fm Catholicō. Forte est q̃dā signū nigromāticū. Et idē qd hic notat in sū. co. ti. q. xxiij Tales tñ nō cō secrāt int̄ virgines. ut in c. se. q. j. B

Vtq sola mēte possit admitti virginitas. Rō fm Tho. ij. ij. q. clij. Cōtīgit int̄dū ex actu mētis cogitātis de corruptōe carnis a int̄dēt delectatō; ipi9 experiri. q calor exaitet a semē distilleta tūc sine dubio virginitas ē amissa Si tñ corruptio sistat in actu mētis cō sentiētis amittit q̃dē virginitas fm id formale qd hñt in mēte. nō ātē vōe e9 qd est māle in ipsa Vñ tal nō ꝑt dici virgo. ñ māliter. Et iō hec virginitatis amissio ꝑt recupai. nō ātē illa in q̃ cē illud qd est māle subtrahit. A. Dicendum qd cē sola mēte amittit virginitas ꝗ tñ recupabil est. q mā seu obiectū huius virtutis manz. sc; incorruptō carnis. iō cū redit ad ipsū voluntas: reditā virginitas. ut; i Iobe cuā gehsta quē de nuptijs volentē nubēre cauit dñs ut dicit Ihero9. Quocūq; ātē mō q̃s voluntarie pfectā ꝑauret pollutō; pdit irrecupabilit virginitas ꝗ; al. a tho. vl. a glo. rap. ut i sū. e. t. q. xxiij. B.

Vtq puelle in ānis puerilibz aliq̃d carnale omittētes pdāt virginitatē; Rō fm Al. ſRō. q nō ē in eis oālij deliberaō nec etas patit talē delectatōis ipetū. A Hoc forte verū añ septēniū cū nōdū sūt doli capaces. alīs sec9 Vñ vl. dicit q virginitas amittit nō solū ꝑ quēcūq; actū ꝑ quē pollutō voluntaie ꝑauert ꝗ cē qñ sine eo delectatō coit9 pficit: sic facūt illi q̃ añ etatē; vl tps semis ꝑ sui ipōq; turpē tactū hmōi delectatōis i se pficiūt vl ab alijs i eis ꝗ fieri ꝑmittūt Alij tñ alt sentiēt videt ut in sū. e. t. q. xix. q̃q; dictū ꝑt intelligi respectu etatis infātie ut tactū ē Idē fm vl. lic; aliq̃ dixerint virginitatē ve cupabilē qñ cōplet delectaō sine pollutōe ꝑpt defectū etatis. tñ ostariū vq; ē q̃ corruptio nō ē ex pollutōe ñ vōne oūcte sibi delectatōis a q̃ ommimodā immunitatē; ducit virginitas. ut in sum. co. ti. q. xxiiij. B

Vtq a patiētibz fluxū semis pdat virginitas. Rō fm Tho. ij. ij. q. clij. Semimis resolutō si ꝑuenat ꝑter ꝑpositū mētis. t in dormiēdo. vl ꝑ violētiā illatā cui mēs nō osētit: q̃uis caro delectatō; expiat vl cē ex infirmitate. ut hijs q̃ fluxū semis patiūt nō pdit virginitas. q tal pollutō nō accidit ꝑ ipudictiā quā virginitas excludit. A. Cō. Al. dicēs. q sūt q̃dā q̃ ad simplicē aspectū viri vl ad locutō; vl ad cōfessiōē; cē cū sint in ꝑposito scō. vl nolētes pccāe: distillatō; hūoris sētiūt a tles ñ corrūpūt eo q ñ fit ex ꝑposito nec voluntate cōpleta. S; tñ sua dēdū ē eis q temperēt a viroq; aspectu a osabulatōe. ut in sū. co. ti. q. xxj. B

Vtq ognite in ebetate vl sōno pdāt virginitatē. Rō fm Tho. i. iiij. di. xxxiij. Sic ꝑ pollutō; in sōno ñ amittit virginitas ut nūc dictū ē: sicūs vō est d mulieribz q̃ in ebetate vl dormiētes a viris cogscūt. ñ forte hac intētōe incerint dormitū ut a viri cogscerēt. A. vl cē si postea placēt eis fuisse cognitas fit a de pollutōe nocturna dic vl. ut i sū. co. ti. q. xxij. a positū est ē. Pollutio. in pñcipio. in additōe. B.

Virginū osecrtō Quaē sol9 cēs vgines osecrat. Rō fm Tho. in. iiij. d. xxxviij Sic ꝑ mūo m carnale repñtat mūmomū spūale inter

xpm et eccam q̃tum ad fecunditatē
ita p velatōem virginū repñtat idem
mrimoniū spūale q̃tū ad ei9 integri
tatē-ut; p omia q̃ ibi pferū² et gerū²
Et ꝓpter ꝗ sol9 eps virgines velando
vspōsat. nō sibi ꝗ xpō q̃si sponso pa
nimph9 a amic9. Et integritatis sig
nificatio plene pt eē solū in ꝛtinētia
virginali ꝗ semiplena in viduali. ꝓp
ter hoc viduis dat aliqd velū sed nō
cū illa solēnitate q̃ virginibz dat Idē
in sū-li-iij-ti-iij-q-xiiij-B

Vtr violent corrupte vbeāt ꝛsecra
ti-Rꝰ fm Al. Lic; tales virginitatē
nō amittāt nec virginitatis aureolā
nō tñ ꝛsecrat Et vō est qr in illo actu
difficile est ita remiti q voluntas nō al
liciat aliq̃lem ꝛsensū Vñ cū de pleno
dissensu ꝛstaē nō possit ecce: iō statu
tū est-ut ttes humilit abstineāt a cō
secratōe-xxxij-q-v-ille familie-a-xv
q-j-si q̃s nō iratus-Con-Tho-in-iiij-
di-xxxiij-et-ij-ij-q-dij-A Idē in sū-e
ti-q-xviij-ad finē-B

Vtr possint ꝛsecrai occulte corrup
te q̃rū ꝛsecratio fine scādalo intermitti
nō pt-Rꝰ fm Tho-in-iiij-dis-xxxiij-
Occulte corrupte-sū a viris siue alio
q̃cūq; mō nullaten9 velāde sūt-qr ꝓp
ter scādalū vitādū nō dnt sacra ecce
vl sacramtalia variari. Sz si cut q̃dā
dicūt pt aliq̃ cautela adhiberi ad vi
tandū scādalū ut-s-illa q̃ nō sūt de sb
stātia virginal velī fiāt ut est accēsio
candelar a hmōi: vitat occulte illis
q̃ sūt de sbstātia. puta verba q̃ dicūt
ī velī impositōe-a q nomē virgimita
tis in castitatē mutet a hmōi Cō-al-
fitra Host-et Gof-Nec ē tenēda sīa
Wil-q̃ aliꝰ dicit. A Idē in sū-eo-ti-q-
xviij-vbi etiā addit² q carne corrupte
ex dispēsatōe epi vl ei9 cui sup ꝗ vices
suas ꝛmiserit pñt suscipe modū velī
virginal. nec hoc ꝓm lic; sine dispē
satōe ꝗ velū virginū nullo mō lic; su
scipe Et sbdit² Caue tñ tibi a glo-hic
q̃ aliꝰ dicit-etia; glo-ray. q occulte
corrupte añ ꝛsecratō; vl p9 dnt hūilt
abstinere ab hmōi officij q̃ sol vir
gimibz ꝛsecrat solent fm ꝛsuetudinē
mōsterij ꝛpetere donec cū eis fuerit su
p ꝗ p eps dispēsatū. Nō tñ hmōi vir
gines ꝛsecrate ordinē aliquē hnt-B

Vtr in ꝛsecratōe virginū det grā
Rꝰ fm Tho-vbi s. In ꝛsecratōe vir
ginū fit a in vnctōe regū a hmōi bñ
dictōibz aliis dat grā nisi fit impedi
mētū ex pte suscipiētis. Sz ꝗ tñ nō di
cūt sacra qr nō sūt instituta ad cura
tōez morbi pēi sicut sūt sacra. A Idē
in sū-eo-ti-q-xvj-B

Quo tpe possit fieri virginū ꝛsecra
tioRꝰ fm Hos-in die epiiar. a in to
ta ebdomada resurrectōis ī natalibz
apl̄or. a in diebz dnicis ꝗ tñ in nēci
tate puta lāguore imminēte pñt q̃
libz tpe ꝛsecrai-xx-q-j-deuotis. ex de
tēpo-ordi-c-j-A Cō-Goff. ut in sum
eo-ti-q-xv-B

Vis et met9. Vis est maioris
rei impet9 q̃ repelli ñ pt-ff. q
met9 cā-sa-l-ij De metu āt q̃d
sit vide s. Met9. Ci Vtr licet vim vi
repellē-hēs s. Bellū-j-Cij. a s. Excōi
catio-ij-Cij-v-ix-a s. Homicidiū-Cv
Que est vis vl met9 excusās a met9
q̃ cadit in cōstantē viz s. Met9. C ij
a quō ipediat mūo ms. ipedimtuz. x
Visitatio. Archieps. epus vl
ali9 plat9 visitans ecias: pō
ponet verbū dei q̃ret de vita
a cōsatōe mīstriū in ecclesiis absq
coactōe iuramti. ꝗ salubriter mone
do. Si q̃s inuenerit infames: si ipē nō
est ordinarius: denunciet ordinario.
Notoria si inuenerit: corrigat. A. cū
sup hīs merito notari possit ordina
riorū negligentia. cum examinatōe
non egeant. ut in c. qd sequit B. ex
de cōsi. romana. li. vj.

Vtrū visitans possit recipe a exige
re pcuratōnem a locis visitatis. Rꝰ
Sic. ex de cōsi. romana. li. vj. Et pt
recipe a volente dare pecuniaz p sum
ptibus moderatis. diebz quibus visi
tat sed non licet misi vnā pcuratōem
recipe vna die etia; si plura loca visi
tet a quilibet locus sit sufficiens. ex

de censi. feliciis. li. vj. q̃ si eps visitet
p aliū: visitati ec tenet ministrare ex
pensas isti visitati. ex. de offi. ordi. si
eps. li. vj. Sz eps nil prius pōt exigere
ab hijs q̃s nō p se visitat ut ibidē dr.
¶ Vtz visitans possit recipere pecuniā
Rz° Si ipse vel sui familiares recipent
pecuniā vel munera pter id q̃d nunc
dictū est: seu etiā pauratōz recipere nō
visitando: ipse tenet A. sz recipiens
ut in c. exigit. de q̃. J. B Duplū restitu
ere illi eccie. A. sz a q̃ est receptū. ut
ibi. B. infra mēsem alioq̃n epia supi
ores differētes sic restituere siūt inhibiti
ab ingressu eccie. inferiores siūt suspē
si ab officio a bñficio q̃uscz plenarie
satisfaciāt a nulla remissio hic valet
A. sz cozz q̃bz faciēda ē restitutio ut ī
c. q̃d secē. B. ex. de cēsi. exigit. li. vj.
¶ Quō a quotiēs archieps possit p
uinciā suā visitare. Rz° Primo tenet
visitare dyocesim ꝓpria: erga eccias
maiores a minores a eazz ꝓpios sal
tē ouocando de pluribz locis ad vnuz
ogruū. Postea licet ei visitare suffra
ganeos a cozz dyoceses sed vna dyo
cesi visitata: in toto vel in pte: nō pōt
ad eā visitandā reuerti nisi oēs a sua
itez fuerint visitate. A. s. q̃s secure vi
sitare poterit etiāsi iā denuo fuerūt vi
sitate ut in c. romana de q̃. J. B. Sed
si forte aliq̃ eccia visitate dyocesis in
digerit iterū pri9 p dictis alijs visi
tari: tunc pōt redire ad illā si a dyoce
sano fuerit req̃situs vel de consilio a assē
su omniū suffraganeozz: aut maioris
ptis. aut si difficultatē adhibuerint
ofidentē petat licentia a ꝓp. Sed p9 vi
sitatōez omniū dyocesiū licitū est ei vi
sitatōez iterare. pri9 tñ req̃sito suffra
ganeozz consilio a deliberatōe a diffini
tōe ipsi9 sup hoc habita corā eis. A.
sz archiepi. etiāsi suffraganei nō cō
sentiant. utz ex tex. a glo. dicti c. rō
nam hic secē B. Que siūt redigēda in
scptis a tūc poterit visitare ec si nō in
teruēiat suffraganeozz assensus. ita
tñ q̃ illa loca p9 visitet q̃ in p̄ori visi
tatōe nō fuerit visitata A. nisi magis
sit alijs visitatōis officiū opportunum
ut ī c. de q̃ stati. B Hec oia. ex. de cēsi.
romana. li. vj. Et hāc forma: ec eps
visitans seruabit. ut ibi dr. A Vbi ec
dr de alijs plat ordinario iuē suo sbd
ditos visitātibz. saluis sup hoc rōna
bilibz a approbatis religiosozz ofiectu
dimibz a regularibz institutis. B Visitati
dñt p ordinatos mōsteria monialiū
etiā exempta. ut s. Exemtus. ff. fi.
¶ Iaū. Vicia capitalia siūt. vij.
ab vna radice pcedētia. Naz
fm doctrinā Grego. xxxj. mo
raliuz. radix totiz malī ē supbia a de
hac nascūt. vij. vicia. s. Inanis gla
Invidia Ira Tristicia Auaricia Gula
et Luxuria. De inani gla fm eundē.
vij. filie oriūt. sz inobedientia. iactātia
ypocrisis. cōtentio. ptinacia. discor
dia. nouitatū psumptio. De invidia
nascūt. v. sz odiū. susurratō. detrac
tio. exultatō in adūsis primi. a affli
ctio in eiz psperis. De ira nascūt. vj.
s. rixe. tumor mētis. otumelie. clamor
indignatio. a blasphemia. De tristicia si
ue accidia oriūt vj. s. malicia. rancor.
pusillanimitas. torpor erga pcepta
vagatio mētis. curiositas illicita. De auari
tia nascūt vj. s. proditio. fraus. fallacia
piuriū inq̃etudo. a ōmia: obduratio
cordis. De gula oriūt v. s. inepta leti
cia. scurrilitas. immūdicia multiloq̃u
a hebetudo sensuū. De luxuria nascūt
vij. s. cecitas mētis. incōsiderato. incōstā
tia. pcipitato amor sui. odiū dei. affectus
pnis scti. horror a desperatō futuri. hec
Greg. De mā vicij s. pcez. a s. Crimē
¶ Iciatus corpe. Multa vicia
corpalia oliz in ve. tes. repelle
bāt ordinādos. utz Leui. xxj.
ut si aliq̃s hēbat grādē lpuū l torti
nasū. si gibbū. si lippitudinē: iugē sca
biē ī petiginē l pōdēosus. Sz ista hodie
ñ repellūt. q. j. q̃ l ī fi. A Ibi ñ videt
bñ pbai B ꝗ poti9 ex eo qz īstituta fue
rūt ī figuā utz ī c. seqntibz. B. ñ forte
fm aliquā sig̃ficatōz ītellecta ut dis
xlix. hic etem a c. sacēdotes Et ꝗz q̃ po
nit rai. q̃ cū culpa sua vicia t9 ē corpe

repellit ab ordine-q̃vo sine culpa nō
repellit nisi scādalū timeat ex minia
deformitate vl̃ periculū ex minia debi-
litate. A Cō-Vl-ut ī sū-li-iij-ti-xviij-
q-j-ad finē-Et ꝗ nō intelligit de omni
corpis vicio-ꝗ de notabilibz de q̃bz in
seq̃ntibz tangit-B

¶ Quid de mutilatis-vtr̃ possint or
dinari-Rz° Mutilati spōte sine iusta
cā ut ex indignatōe-īpatiētia-vl̃ su
pbia indistincte ī q̃cūq̃ mēbro: siue
a se siue ab alio: repellūt a promotōe a
deijciūt promoti etiāsi crederēt se obse
q̃um p̄stare deo-ut q̃ se castraucēt-
ex-eo-significauit-A Et ibi nōt glo-
q̃ eps p̄t cū talibz dispēsare qñ pu-
tabant se deo obseq̃ū p̄stare-in alijs
tñ a missa-B-ut dictū est s̄-Homi
diū-v-ff-fi-Jmo-idē si ñ amisit mē-
bruz totū ꝗ talem ptē q̃ deformitatē
gnaret vñ scādalū cēt-ex-eo-c-j-vel
ecl̃ inhabilē reddēt ad officiū exerq̃n-
dū-ex eo-Tho-Si vero ex iusta cā-pu-
tant pter lepre periculū aliq̃ fecerūt sibi
membr̃ aliquod amputari seu am-
putauerūt ne alia sana putrescerēt
hij si mēbr̃ erat occultū vl̃ ēt manife
stū: ꝗ puū ut puta vnꝰ digitꝰ nō de ill̃
cū q̃bz sit signū cuius nō repellūt nec
deijciūt-Sil̃r si talē sint nati vl̃ inuiti
fic mutilati sūt-aut casu fortuito cū
darēt opā rei licite-Secꝰ si rei illicite
di-lv-si q̃s abscideret-a c-q̃ ptē-a-c-
si q̃s a medicis-a c-eunuchus-a c-si
q̃s p egritudine-a c-lator-a c-p̄cep-
ta-a ex-de corpe vicia-significauit-a-
c-ex pte-Si āt ex culpa sua incidisset ī
modicā deformitatē: ex mia tolerat
in susceptis-s-ex dispēsatōne epi-fm
Jmo-a Ber-A-Ad ꝗ facit c-j-ex de
corr̃-viti-B Si āt mēbr̃ erat magnū a
manifestū ēt si sine culpa sua amisit
q̃s impedit a promotōe p̄pter deformi-
tatē a scandalū-a si p̄motꝰ ē dz cessa
re a missa a alijs solēmbz officijs p̄pt
eādē cām-a bñficio tñ nō remouebit
q̃ nō debz addi afflictio afflicto-dis-
lv-si euāgl̃a-vij-q-j cū p̄cussio-dabi
tur tñ sibi coadiutor: si tale bñficiū ē
cui ipē deseruire ñ possit-ex s̄ de-egro-
c-ij-A Jdē in sū-li-ij-t-j-q-xlij-vbi ēt
pz fm Host-q̃ iste q̃ sine culpa ami
sit mēbr̃ solū prohibet a missa a solēm
bz officijs-ñ āt ab alijs sacēdotalibz q̃
possit exercē-ut pmas dare a silla-ex
de de-egro-p̄sbiter̃ Jtē fm Goff-qñ
dubitat vtr̃ deformitas generet scā
dalū recurrit ad arbitriū epi-ex eo-c-
ij-Jtē fm ray-q̃ vbicūq̃ scādalū su
scitat ex homicidio l̃ deformitate ali
cuiꝰ si tal̃ etiā casus esset in q̃ de iure
posset promoueri vl̃ mīstrare in susceptis
dz tñ p̄pt scādalū cessāt Et q̃ clericꝰ ēt
cā medicine nō dz se mutilare licz etiā
sit cirurgicus nisi imminēat nēcitas
et aliꝰ desit-B

¶ Vtr̃ claudꝰ nālitera alij hmōi pos
sint promoueri-Rz° Claudū admittit cō
suetudo-ñ tal̃ sit q̃ sine baculo ad al
tare stare ñ possit-ar-de ose-d-j-nullꝰ
a-d-xlv-disciplina Cecū l̃ hñtē ī vno
ocl̃o maculā q̃ gnet deformitatē nec
ius nec osuetudo admittit-ex e-cū de
tua-A Tñ fm glo-ray-hñs maculaz
in ocl̃o facliꝰ promouet ī religōe q̃ in
sclo-ut ī dcā-q-xlij-vbi p̄dcā notat
fm ray-q̃ ēt addit-q̃ sil̃r ñ admittit
hñs manū aridā-B De sacēdote lepro
so vide s̄-Leprosus-ff-fi-De gibbosis
sacēdū q̃ nō repellunt ab ordībz ñ mi
mia sit debilitas q̃ deformitas-Qui
hz sex digitos in pede promouet a fm
Hos-etiāsi in manu l̃ si hz digitos cō
iūctos dūmō ex hijs ñ sit īpediñtū ī
vsu membri-ff-de edili-edict-l-idem
offiliꝰ A Jdē ī sū-e-ti-q-xliij-a se-vbi
ēt pz q̃ leprosos ad sacros ordīes nō
dz promouere-ꝗ si priꝰ fuerit p̄motꝰ pōt
aliq̃ñ mīstrare-ut et dr in dcō-ff-fi-B

¶ Quid de furiosis-lunaticis-a cadu
cis-Rz° fm Wil-Nullꝰ tal̃ dz p̄mouei
etiā postq̃ fuerit liberatꝰ-ꝗ si p̄motꝰ
fuerit ex toto liberatꝰ poterit exerq̃ of
ficiū suū-Si vero ñ oio ex toto ꝗ freq̃nt
a accidit: omino dz cessāt ab officio
misse-vij-q-ij-in litteris-Jdez si raro
ꝗ cū spume iactatōe a oris confusio
ne-Si vero raro a fine talibus: non

ab officio misse prohibet: dū tñ habeat iuē se aliquē sacerdotē: ut si ille cadat vl deficiat: iste supleat. vij. q. j. id. Qñto āt tpe dēat expectari ad pbādū tales vtq; sint liberati a q̄liter: colligit q̄ p ānū. xxxiij. di. cōit. Alibi p. xxx dies. vij. q. ij. c. fi. Sed a pōt dici q̄ tē p9 pbatōis arbitrariū est pēsatis cōditionib; morbi a psone. A. a digmitatis. fm eū. Wil. a in sū. eo. ti. q. xlv vbi hec notāt. B

Quid de demoniaco. Rē. fm Wil. Eodē mō talis nō debet promoueri vl ordinari. et si ordinat9 erat etiā liberatus: missam celebrare nō debet. ñ plenea indubitāter curat9 sit. xxxiij. dicōiter. a c. vsq; adeo A. iuncto. c. de rei. eadē dis. Hec ecl notāt in dcā. q. xlv. B. De tpe āt expectatōis dicēdū ut in primo. Ex dictū est. De illo āt q̄ nullo mō pōt bibere vinū hēs s. Ordinādus. Ex viij. A Poti9 videt verim. Ex vj. vbi hēt q̄ talis nō est ordinād9. q8 a nōt in dcā. q. xlij. ad fi. B

Eps semio vl inualitudīe corpali ḡuat9 vl als adō impedit9 ꝓpetuo q̄ officiū suū neq̄at exercere. pōt de ofilio sui capituli vl maioris ptis assumere autoritate aplica vnū vl duos coadiutores ad offitiū exequdū. Si ꝑo eps fuerit demēs: tūc capitulū vel due ipsi9 ptes vnū vl duos coadiutores ei assumēt eadem autoritate. q̄ si eps grauat9 ut dictū est pri9 nollet sumere nec hōe coadiutorē licet a capitulo req̄sit9 fit: nihil p capitulū innouet. sed in hoc casu a etiā in casu q̄ eēt demēs capitulū significet pape cōditōez causdē epia ecīe. Porro coadiutor p dict9 debet de puentib9 platoꝝ recipe sumpt9 moderatos ab alienatōe astinēdo. A. s. q̄libet tonoꝝ ecīastico ꝝ tā ecīaꝝ q̄ ipsoꝝ platoꝝ. ut i c. Pastoral. De q̄. T. B. et q̄ dicta sūt de epō: hnt etiā locū in supioribz platis. ex. de de. egro. Pastoralis. li. vj

Vnctio extrema. Extrema vnctio sacīm est. q̄ ptingit ad effectū q̄ est cuātio morbi pre cati. ut ex verbis Jacobi. vlti. c. patet. A Et de hac lati9 s. Sacramētū. in pricipio. et. Ej. et. ij. B Et est vnū sacīm licet plures actōes sint de ei9 pfectōe que tñ cōuenīūt ad vnū significādū et causādū. Hec est sma Tho. in. iiij. di. xxiij. A Et sic vnū sūt vnitate pfectōis a finis. et fm Pe. a Albri. ut in sum. li. iij. ti. xxiiij. q. cxxix. B

Que est materia hui9 sacī. Rē. fz Tho. vbi s. Materia est oleu; oliue ab episcopo ꝛsecratū. a tale oleū a ei9 ꝛsecratio sūt de necitate hui9 sacī. A Cōcor. Pe. ut in sum. eo. ti. q. cxlj. B

Que est forma hui9 sacī. Rē. fm Tho. vbi s. Forma est orō ēpcatiua dicēdo. P istā scā; vnctō; a suā pissima mīa; indulgeat tibi dñs q̄q̄d de liq̄sti p visū tactū. Verba et indicatiui modi q̄ fm morē q̄rūdā ecīaꝝ pmittūt orōni nō sunt de substātia sacī. ut premittēdo sic. Vngo tos oculos oleo scificato. in noīe pris a filij a spūssā. A Cō. pe. a Albri. ut in dcā. q. cxlj. B

Quid est effect9 extreme vnctōis Rē. fm Tho. vbi s. Effect9 ei9 pricipal est q̄dā sanatio spūs q̄ dat ꝛtra q̄ndā debilitatē: vl inepitudinē que in nobis relinq̄t ex pctō actuali vl originali. ꝛtra quā debilitatē lō roborat9 p ls sacīm. Et q̄ hoc robur grām facit q̄ secū nō ꝛpatit pctm. iō ex cōseq̄nti si inuenit pctm aliq8 veniale vl mōrale q̄ad culpā tollit ipm dūmodo nō ponat obex ex pte recipientis. Secū dari9 et affect9 est sanitas corpalis. Hāc tñ nō induat nisi fm q̄ expedit ad finē pricipalē. s. spūalē sanatōz. a tūc sp eā induit dūmō nō sit ipedim tū ex pte recipientis. Et lz in ipso fiāt multe vnctōes: vltima tñ est formal respectu omniū precedētiū a agit in virtute earū. et ideo in vltima vnctione gratia infundit q̄ effectū sacramēti prebet. Caracterem autē hoc sacramentū nō imprimit. q̄ p ipm nō reputat homo ad aliq8 sacꝝ agendu; vl suscipiendū. A. Idem in sum. eo. ti. q. cxlij. B.

A quib9 cōferri debz vnctio extre=
ma-Rx° fm Tho-vbi s̄-A solis sacdo
tibz nec alij pt iungē etiā ī articulo
ncitatis. Sacdos aūt oferre pt pnte
vno clerico-a etiā sol9 in ncitate fm
Ber-a Hosti-A-hoc vltimū dare hē
tur in c-q̄ fuit-ex-de ver-fig-Et idem
qd in hoc-Fnotat in sū-co-ti-q-xliij-
vbi ecl dr q̄ laycꝰ q̄ posſ in ncitate
auxiliari in h sacdoti a rndendo-B

Quid facēdū sit si sacdos infra vn
ctōem deficiat-Rx° fm Tho-in-iiij-di-
xxiij-Si iā aliq̄ ptes iuncte fūt-qd
factū est: iterari nō dz-sed vnctōes q̄
restāt p aliū sacdotē opleāt Idē Al-
et Pe-A Idē in sū-co-ti-q-cxl-B

Quibz oferēda sit extrema vnctio
Rx° fm Pe-nō nisi adultis infirmis-
in articulo mortis ostitutis ex ipa in
firmitate-vñ nec dat cūtibz ad bellū
aut nauigātibz seu hijs q̄ mox occidē
di sūt-qr talis mors nō iminet ex de
fectu natuē-ſ ex euētu fortune-Hijs
āt q̄ pre senio deficūt ēt sine actuali
infirmitate da² Pueris nō-qr nō ha
bent infirmitatē spūalem otractā ex
pctō actuali-nec dispositōz deuotōis
hīe pnt ad hoc sacm-Con-Tho-vbi
s̄-A-qr sicut nec eucaristia debz dari
pueris-ita nec hoc sacm-fm eosdez
ut in sū-co-ti-q-cxliiij-

Vtz extrema vnctio debeat dai fre
neticis a amētibz-Rx° fm Pe-Si in sa
na mēte ostituti nō petierint nō debet
dari Si vo petierint dari debz Tñ hic
addēdū fm Tho-a Al-q̄ illis furiosis
a amētibz p̄apue dari nō debz q̄ veri
sīle sacīo pnt facere irreuerētiā p ali
quā īmūdiciā: nisi ipsi haberēt lucida
intualla in q̄bz sacm recognosce
rent-A Idē in sū-co-ti-q-cxlv-B

Que ptes corpis iungi dnt-Rx°
fm Al-Pe-et Tho-Iungū² instrum̄
ta q̄nq̄ sensuuz tanq̄ prime radices
peccādi-Oculi pter visū-Aures pt
auditū-Nares pter odoratū-Labia
pter gustū-Manꝰ pter tactū-qui
maxime viget in pulpis digitoz-Pe
des vo pter vim motiuā-Renes vo
pter vim appetitiuā a q̄busdā iun
gunt-Itē in mutilatis aut cecis dnt
iungi loca magis ppinq̄-A Item in
sum-co-ti-q-cxlvj-B

Vtz vnctio extrema possit iterari-
Rx° fm Tho-ī-iiij-di-xxiij-Iterari pt
sine aliq̄ iniuria sacīi qr nō habz effe
ctū ppetuū eo q̄ sanitas corpis a mē
tis q̄ fūt effectꝰ eiꝰ amitti pnt Jn eadē
q̄ egritudine iterari pōt si prio q̄dem
fit in periculo mortis a euadat ac etiaz
postea reddiuū patia² qr erit q̄si alia
īfirmitas-a fīt si fit egritudo diutur
na ut pdropis-qr tūc dz fici qñ vide²
pducē ad periculū mortē-Et si illū ar=
ticulū euadat eadē īfirmitaē durāte
a postea ad sīlem statū reducat iterz
pōt iniūgi-qr iā est aliꝰ infirmitatis
statꝰ-q̄uis sit eadē īfirmitas-A-Cla
riꝰ dic fm eū-Tho-q̄ si īfirmitas est
breuis ñ dz iterari ñ īfirmitate euāta
qr alīs nō dr a statu illo recedē-Si vo
īfirmitas ē diuturna: fit qd h dr-Et
Cō-Pe-Al-āt dicit sic-Sine p̄iudicio
puto q̄ si vltē ānū remanz morbz pꝰ
acceptā vnctōz iterari pt vnctio-Et
cā hꝰ est qr nō iudicat idē morbz nu
mero q̄ est fm pfectaz mutatōz supi
oz-Si tñ ab aliq̄ scō pre: vl a dño pp
alīd in hac qōe determinatū inuēit ma
gis iudicare illi sīne standū q̄ mee-
ut in sum-co-ti-q-cxlvij-B

Voluntas-Vtz hō teneat oform
are voluntatē suā volūtati
Sine in volito-Rx° fm Pe-ī-iiij
di-xlviij-fm sensualitatē nō tenem̄
nec etiā volūtate naturali-qr determi
natū ē ad vnū A-1-ad repugntiā car
nis a spūs ad preliū-gall-v-Caro ei
concupiscit adūsus spūm ttc-B-Sed vo
luntate deliberata id qd deꝰ vult ab
solute a ogruit nos velle: tenem̄ velle
Qd vo nō cōgruit nobis velle-q̄uis
sit bonū in se: nō tñ q̄ad nos-a iō nō
vult deꝰ illud nos velle nec velle te
nem̄-Satis Cō-Tho-in-prima-ij-q-
xix-dicens q̄ tenemur cōformari for
maliter scilz q̄ homo velit in cōmuni
iusticiā dei a ordinem nature seruari

sed materiaḷr cōformari nō tenemur
ut in morte pīs a hmōi A Dic dari9
ſm eūdē De·q wlūtas deliberata du
plex est·qz q̄dā est cōditionata·a in
hac nō tenemur ꝛformari·nec enī w
lendo ꝛtranū ꝛditōnaḷr discordam9
qz hoc nō est velle simplr·sed wlūta
te absoluta tenemur ꝛformari in wo
lito sed nō in q̄cunq; Aut enī ignotū
est nobis a tūc nō tenemur illd velle
Aut nobis notū est a tūc distinguē
dū est·qz aut de9 nō vult illd absolu
te a simplr·ut ſmīa; ꝛminatōis quā
aliqñ mutat qñ merita mutāt a hoc
nō tenemī velle·Aut de9 vult id abso
luta a hoc aut ꝛgruit nobis velle aut
nō·Aliqñ enī ſm Augu·aliq̄d vult
deus qd nō ꝛgruit nos velle·ut pīez
nostr mori Et aliqñ ꝛgruit vmi velle
aliq̄d qd nō ꝛgruit alteri Illd vo qd
de9 vult a ꝛgruit nobis bonū est in se
et bonū est nobis·vñ de9 vult id nos
velle a iō tenemī illud velle·Illd vo
qd nō ꝛgruit nobis q̄tuis sit bonū in
se nō tñ q̄ad nos·iō nō vult de9 illud
nos velle·Vñ sup illud Ps·Rectos
decet collaudatio·glo·dicit·Cōgruit
ut qd de9 vult te velle:tu velis·ut in
sū·li·iij·ti·xxxij·q·iiij· Et sic breuiḷ
tenemur ꝛformai wlūtati dei formali
a nō materiali·r·velle in grē qd de9
vult a eo mō q̄ vult·in specie āt imq̄
tum sit nobis notū·B Vtr wlūtas a
op9 exteri9 sit vnū pctm·Reqre sup·
Peccatum·j·F·j·

Votum·j·cōiter q̄d sit·Rō·ſm
magi·sen·in·iiij·di·xxxviij·a
Hugone de sāctovictore Vo
tū est testificatio q̄dā pmissōis spō
tanee q̄ deo a de hijs q̄ dei sūt fieri debz
Et hec diffinitio est voti expressi·qd
a in facie ecclesie obligat·ut dicē De
Theologi vo sic diffinūt Votū est cō
ceptio melioris positi aī deliberatōe
firmata·Et hec est diffinitio voti tadi
ti·A Vel ſm Ray·votū est alicui9 wo
mi cū deliberatōe deo facta pmissio·ut
in sū·li·j·ti·viij·q·j·Et ista videḷ da
tio·Sēa ad votū reqrit pmissio·ut
in·F·se·a q̄ fit de re bona·xxiij·q·iiij·
in malis·B Et licz aliqd votū tacitu;
fiat scis tū pter deū fit eis·A Sēa pe
votū fit soli deo·sanctis vo pter deu;
et plātis seu alijs recipientibz fit loco
dei a non ipis sed deo·ſm Tho·ij·ij·q
lxxxviij·ar·v·B·

Que reqrūt ad votū·Rō ſm Tho
vbi s·Tria ex necitate·Primo q̄dez
deliberatio·Secō positū wlūtatis Ter
cio pmissio in q̄ pficit vō voti·Sup ad
dūt aūt qñq; alia duo ad q̄ndā voti
ꝛfirmatōez·s·pnūciatio oris a testio
mū alioꝝ·Solū ergo positū nō obli
gat·A·Adūtēdū q̄ hic capit deliberatio
p cogitatōe a positū p delibera
tōne·Sēa añq̄ q̄s deliberet opteret
cogitare·pterea a wlūtas coaḷ ꝛceptō
deliberatōe firmata·ut statū patuit·
Ite sufficit ad vota eē sola mētalis p
missio q̄ obligat cō intuēti cōz·licz ñ
bī q̄ iudicat solū q̄ foris sūt ꝓz Tho
ij·ij·q·lxxxviij·arti·j·B

Quot sūt spēs voto ꝝ·Rō due Sēa
qdā est votū simplex a qdā ē solē
ne·ut hēt s·Impediūtū·iiij·F·j Et q̄
dē grauiꝰ peccat q̄ frāgit votū solēne
di·xxvij·sivir·xxvij·q·j virginibz·a
c·virgines Sed qd dr ex q̄ de·vt wo
rursus·s·q votū simplex ñ minꝰ obli
gat q̄ solēne exponēdū ē ꝓz Tho·vbi
s·q vtriusq; tūs gressor mōrt peccat
A Cō·ray·a glo·Bernī·a Imo·ut ī
sū·e·ti·q·viij·B Esta alia diuisio vo
toꝝ·s·q aliꝰ ē puꝝ sū absolutū ut cū
q̄s absoluta a fine ꝛditōe wuet Aliꝰ
est ꝛditōtū ut cū addit si ꝗ erit vt id
A·ꝗ fuit dictū ray·ut ī dcā·q·viij·B

Vtr wues teneat statū adimple
re·Rō ſm Wil·Si votū est absolutu;
tenet statū cū pt·ñ wuēdo aliꝰ in mē
te habuit Et daḷ ei tps ad arbitriū
bomiri ad disponēdū ut votū īpleri
possit·et de īplendo dr·Deut·xxiij·Cū
votu; woueris dño deo tuo:non tarda
bis reddere·qz requiret illud dominꝰ
deus tuus·et si moratus fueris:repu
tabit tibi in peccatū·Vnde ſm Tho
in·iiij·d·xxiiij·si is q̄ wuerat intrare

religionē timet ex mora impedimēntū: tenet nō differre. A Idē in sū. eo. ti. q. ix B. vide de hoc casu s. Religio. iij. ff iij. Si votū est conditionatū. vide ff. ff. xiij. q. incipit Vtrū votū conditōnatū.

¶ Vtrū votū licitū sp obliget. Rō. fm Tho. in. iij. d. xxxviij. Sic. ñ q. q. cōd votū faciēdū impediret si prius eēt etiā voto facto aufert obligatōr. A Hoc verū qñ illud qd postea aduenit legitime seq̄. Vñ licet votū a ingressū religionis impediat mūomiū cōsūmatū si p̄cedat. ut in c. ex publico. ex de cōiu. nō tñ īpedit si seq̄t. ut in de. eos de cōsang. a affi. B Vñ si q̄d possibile cū voueat fiat postea impossibile: tollitur obligatio. ut si q̄s diues voueret edificare eccia; quar postea pauptate supuenīente p̄ficere ñ posset: nō obligat. Hoc tñ sic est intelligēdū q̄ si factū est oīo impotēs absolutū ē a toto Si āt ex pte ita q̄ totū p̄ficere ñ p̄t tē remanet obligatū solū ad id qd p̄t. A Idē in sū. eo. ti. q. iij. B

¶ Vtrū vota q̄ fiūt in angustijs obligēt. Rō. fm Will. Muliēs in ptu voueētes vl q̄cūq; alij in angustia cōstituti si hēant deliberatā intentōē; obligādi se obligati sūt. ar. xxvij. q. iiij. sūt q̄ opes. A Idē in sū. eo. tit. q. ij. ad fi. B. Secū si subito a indeliberate A. nisi postmodū cōfirmauerit. ar. ex. s. regiure. rati. li. vj. Et q̄ difficile est discernē vtrū factū sit mēte deliberāta vl nō: periculosū ē illud sp nō īplere. maxime q̄ bonarū mētiū ē ibi culpā timē vbi culpa mīme repit. ex de obruaiciū. cōsiliū. a dist. v. ad eius. B

¶ De q̄ dr fieri votū. Rō. fm Tho. ij. ij. q. lxxxviij. Votū nō p̄t fieri de malo nec de indifferenti. ꝗ tm̄ de bono a ad qd q̄s alīs nō tenet Illd āt qd in ali q̄ euētu est bonū a in aliq̄ malū: non obligat nisi p euētu bono. ut votū Jepte Judi. xj. A Iste Jepte ut ibi ptr vouerat deo sacrificiū offerre de eo qd sibi a victoria rēuentī primū occurreret egrediēs de domo ā. a idē qd in hoc. ff. notat in sū. eo. ti. q. iij. B

¶ Vtrū liceat voué minia carnis macerātōr. Rō. fm Tho. vbi s. Si ipsa ex voto p̄missa sit: īplenda est cōnabiliter. ita q̄ natura nō nimis grauet Sed q̄ in hijs q̄ ad semetip̄m p̄tinēt defactū hō fallit. nō taliā vota ꝗruenti fm arbitriū supior sūt fuāda vl p̄ēmittēda ita tñ q̄ si magnū ḡuamen īmineret: a nō eēt facultas recurrēdi ad supiorē nō deberet hō votū obseruare. A Idē in dicta. q. iij. B

¶ Quid de votis stulte. Rō. fm Tho. vbi s. Vota stulta ut de nō pectinādo caput in sabbato a silia potius sūt veridēda q̄ obfuāda. Et addit Al. q̄ ecē fiē tonore scōr fiāt fuāda ñ sūt. q̄ stultitudinē q̄ndā hnt cū ydolatria. A. Idē in dicta. q. iij. ad fi. B

¶ Vtrū expediat voué. Rō. fm Tho. vbi s. sic. dū cōnabile fiat votū. q̄ p b votū tatē nrā; īmobile applicam ad bonū. A Idē in sū. e. ti. q. vj. B.

¶ Vtrū melius sit aliq̄d facē ex voto q̄ sine voto. Rō. fm Tho. vbi s. sic: p tres rōes Prīo q̄ voué est actus latrie q̄ est nobilissimā virtus Illd āt qd opa² a nobiliori virtute: melius ē. Secō q̄ q̄ vouet plus deo se subiicit q̄ q̄ non vouet. Tercio q̄ p votū voluntas īmobile firmat ad bonū. Facē āt aliq̄d ex voluntate firmata p̄tinet ad p̄fectōē; virtutis. ut p; p philoso. ij. ethi. A Idē in sū. eo. ti. q. vij. B

¶ Quō p votū impediāt sp̄ōsalia siue mūmoniū s. Impedimētū. iiij. ff ij. A. cōiuncto p̄ncipio. B Et vtrū votū sit magis obligatoriū q̄ iuramētū; s. Iuramentū. j. ff. vij. B

¶ Vtrū votū conditionatū obliget. Rō. fm Ray. siue cōditio sit generalē ut si vixero. si potero. si deus voluerit q̄ sp intelligūt etiā si nō apponantur. xxvij. q. ij. beata maria. siue specialis puta si intrauero lombardia; ibo ad sanctum Marcum. vel si filius meus fuerit liberatus faciam hoc vl illud. si cōditio nō extiterit non obligat quis ex voto. aliter sic. xxxij. q. viij. non solū. ex. de cōdi. appro. verū

ex de resti·spo·olim cā; Et intelligas
nō obligari si tota obligatō poneba
tur in cuentū cōditōis Et item; nisi ꝓ
ter scādalū tollēdū implendū sit vo=
tū·ex·eo·magne·ex de ouer·oiu·ex p
te circa fi·Cō·Jmo·a Hosti·A Jdē
in sū·co·ti·lxviij·vbi a pmit exēplū
de scādalo qñ votū est publicū a odi
tio ñ expssa·ꝗ in corde retēta·B

¶ Quid de voto qd fit ex duabz cau
sis·Rz° fm Ray·Si ḋs vuit ex duabz
causis ut puta ire ad scūm Jacobū·
qz ibi putabat inuēire germanū suū
a ꝓter redimēda pctā sua· in ꝗ casu
q̃uis sciuerit germanū suū decessisse
etiā anteqũ iter arripiat nihilomin9
tenet ꝓt alia; cām si nihilomin9 se
intēdisset obligare·A Hoc videt po=
ti9 fuisse dictū Gil·glo·eius·q̃ Ray
ut in dicta·q·lxviij·ad fi·B

¶ Quid si ḋs emisit duo diuersa vo
ta·Rz° fm Tho·in·iiij·dis·xxxviij·Si
vtrūq; ē cōpassibile cū altero vtrūq;
debz seruare ñ forte autoritate supio
ris votū p̄cedens in meli9 seq̃ns omu
tet A·s·ī aliꝗ q̃ illud qd fil vuit·cū
ad illud oñino teneat rōe votia non
omutatōis B Si āt ambo vota sint si
mul incōpassibilia: dz fuaē qd mai9
est a de minori fm arbitriū plati sa
tisfacere·A Jdē in sū·e·t·q·lxxxiij·B

¶ Vtrū pī moriēs possit iniūgē filio
quē ostituit hēdē ut ipleat votū ei9·
Rz° fm Ray·Votū pegrinādi nō pt
pī iniūgere filio quē ostituit hēdē:
nisi a ipse fili9 approbaret·ex· co·lic;
Sed pecuniariā satisfactō; bñ pt iniū
gere·ex de vsu·tua·a de solu·c·j·Qñ
etiā fm Host·si fili9 vult eē hēs: te
net implere vota pīis A·s·q̃unq; fz
cū Host·a in sū·e·t·q·lxix·B·si here
ditas ꝗ patiat a maxime si spōte su
sceperit·ut in dcō c·lic;·Si āt nō vult
adire nō tenet·qz nec hēs est ñ for
te pmiserit·qz tūc si in oñi casu intel
lexit psonā suā obligare·dz fuare ꝗ
si pmisit tanq̃ hēsa postea mutato
osilio ab hēditate abstineat nō te=
net·ex·de elec·venerabilē·Ꝓ fi·Et sic

pt intelligi·c·lic;·S; q̃ūq; hēditatē
adierit: obligat·ext·de solu·c·j·a ex
de vsu·tua·ita tñ qꝫ si votū trāsmari'
fit a aliq̃s īpediat morte vl alio im=
pedimēto cogit alij omittē·ut Jmo
dicit·Quietiā si nō cōmittat: hēdes
opelli pñt ut vl ipsi opleant vl sbsi=
diū siue expēsas q̃s testator vl ipi fa
cturi eēnt exhibēāt·Sec9tñ si vouerat
nō p sbsidio ꝗ p deuotō eundi tra;
scām·qz tales supueniēte impedimē
to nō tenet ire vl mittere A·qz ī voto
sbintelligi²·si potero fm eūdē Jmo
ut in dicta·q·lxix·vbi hec nota·B·qꝫ
tūs gressio voti est mai9 pctm q̃ trās=
gressio iuramēti vi·s·iuramētū·j·Ꝓ vij·

¶ Votū·ij·q̃s vuē pt vl nō Vtr
ep̄s possit vuē·Rz° fm Hos
Nō pt sū liña pape votū emit
tere p qd dissolua² vicariū mūonij qd
est int ip; a eccia; sua·ex de reg· Lic;
Jtē nec aliꝗ p qd gue p̄iudicū fiat
ecce ut de lōga pegnatōe a hmōi·ex
eo·magne Votū tñ abstinētia eline
emittē pt·ar·vij·q·j·demēs·ex de te
sta·relatū·ij·Ꝓ lic; autē·A Et breuit
qdlibz votū ep̄s facē pōt p qd pbeat
bonū exēplū qz ad ꝗ tenet ex de voto
magne·Ꝓ j·fm eū·Hos·a ī sū·li·j·t·
viij·q·xxiiij·B

¶ Vtr q̃ sūt sbiecti voluntati alterius
possint vuē Rz° fz tho·ij·ij q·lxxxviij
Nullꝫ pt se firmit obligare ad id qd
est in voluntate altei9·Quicūq; āt est
sbiect9 alicui: q̃ tuz ad id in q̃ sbiect9
est nō est sue ptātis·a ideo nō potest
se p votum firmiter obligaē ad id si
ne cōsensu supiorīs·Nō tñ peccat vo
uendo·ut hic Ꝓ penulti·Ꝓ:·

¶ Vtr pueri possint vouere·Rz°·fm
Tho·vbi s·Pueri ante annos pub
tatis duplici rōne vouere nō possunt
Primo qz ut ī plurib9 patiun² rōnis
defectum Hoc tñ contingit in aliqui
bus accelerari· Secūdo qz sunt in po=
testate parentū a ideo corū vota non
habent effectum·Et fm Gil·si pater
vel tutor primo cōtradixit et postea
consensit: non reuiuiscit votum· A·

Idē quoad hoc videt notari in sum-
co-tit-q-xxxj-Sed in omib9 q̄ in h̄-ꝗ-
otinent meli9 videt dicēdū ut s̄-Reli
gio-in prin-in addit̄oe-B

Vtr filiussa-postq̄ pueniet ad pu
bertatē wouere possit-Rō fm Tho-ij-ij
q-lxxxviij-Is q̄ venit ad ānos pub
tatis si sit libere cōditōis: est q̄dē sue
ptātis q̄ tū ad ea q̄ ptinēt ad suā p-
sonā-puta q̄ p wtū obliget se religi
oni vl q̄ mūimoniū otrahat-Nō est
āt sue ptātis q̄ tū ad dispēsatōē: do-
mesticā-vñ circa hoc nō pōt aliq̄d wo
uere qd̄ fit ratū sū osensu pēis-A Idē
etiā in alijs p q̄ p̄iudicaret iuri pēie
ptātis ut in abstinētijs a pegrinatō
nibz a hmōi in q̄bz nō pōt filij9 wouere
nisi pegrinatōz transmarinā in sbsi
diū t're scē-ext-de voto-c-ex multa-ꝗ-
q̄ aūt-fm Hos-a h̄ verū est nisi pat
osenserit expsse vl tacite-s-nō otradi
cēdo-fm Ino-a in sū-co-ti-q-xxxiij
Et idē est de filia q̄ est in domo patre
sine ei9 osensu-ut dicit Numeri-xxx-

Vtr seru9 possit wouē-Rō fm Tho-
vbi s̄-Seru9 est in ptāte dn̄ ecl q̄tuz
ad psonales opatōes-Vñ nō pōt se
voto obligaē ad religionē p quā ab
obseq̄o dn̄ sui abstrahat-Idē de pe
grinatōea filiabz-A In alijs aūt in q̄
b9ñ p̄iudicat dño pōt seru9 wouē ut de
dicēdo orōes a filia fm eū-Tho-a pe-
Et fm Hug-pōt eē multo dño wouere
otinentiā a venūciaē ꝓpriis-ut in sū-
co-ti-q-lxiij-ad fi-Et de fuis quoad
ingressū religionis-dictū est s̄-Reli
gio-ij-ꝗ-iij-et-iiij-B

Vtr religiosus possit wouere-Rō.
fm Tho-vbi s̄-Cū nullū tps exceptū
sit in q̄ plat9 nō possit sbditū circa
aliq̄d occupaē: iō nullū wtū religiosi
firmū est nisi de osensu plati-qz nō ē
sue ptāte-Vñ a fm ray-si wouerit nō
debz exeq̄ sine licētia plati ne forte su
p eū alij scādalisent si eoz osuetudi-
nes voluerit excedere vl ne det occasio
euagādi-xx-q-iiij-monachū-ꝗ-verū
xlj-di-q̄sq̄s Addit etiā Ino-q̄ si vo
uerit dicere psalmū vl aliā orōē: vbi
nullū p̄iudiciū otingē posset: seruet
wtū qz licitū est-Sed dcūz Tho-veri9
videt-A Ino mo vtrūq̄ verz est qz In
no-loq̄t in casu q̄ ī nullo derogat obe
dictie plato a obseq̄is religiōis seu
paci-Seruandū est etiā wtū strictio
tis religionis-ad quā si trāsire velit
a nō ex leuitate vl iactura sui ordis
sed ex s̄ima inspiratōe: debz licētiā pe
tere a plato a postea sine fuerit ocessa
sine nō pōt trāsire-ex-de regu-lic;-Et
hūc casū hēs s̄-religio-v-ꝗ-j-A-a in
p̄ncipio-a h̄ notat ī sū-e-t-q-xxv-B

Vtrū cleric9 possit wouere-Rō-fm
Hos-Sine licētia sui plati ñ pōt wue-
re pegrinatōē: de ose-di-v-nō optet
ex-co-magne-ꝗ-verz-nec aliū wtū p
qd̄ optrat relinq̄re eccīam suā-ex de
renū-admonet-h̄ wouere pōt religiōē;
intrare-A-facit c-due sūt-xix-q-ij-B
vl aliqd̄ wtū nō pegrinatōis: h̄ cari
tatis: abstinētie vl ordīs facē-Dicūt
eē q̄dā q̄ wtū vltramarinū pōt facere
sine lma plati-ex e-ex multa c-penl-
et c-fi-Alij-aūt intelligūt d̄ licētia p
lati vl sedis apl̄ice-ex de cle-nō resi-
stat mitati-a ī p̄dicto-ꝗ-verz Nā a cle
rici maxime bñficiati sine licētia epi
pegrinari nō dñt-ut in dicto c-mag
ne-A Idē in sū-co-ti-q-xxv-Et veri9
videt q̄ cleric9 sine alia licētia possit
facere wtū vltrmarinū si t're scē pos-
sit eē vtil p se l p alios secū ducēdos
ut ī dcō c-ex multa-ꝗ-fi-a dcō c-fi-B

Vtr psone q̄ sūt sbiecte alteri9 wo-
lūtati peccēt wouēdo-ut puta vxor-ser
uus-filiussa-mōch9 a hmōi-Rō fm
Tho-vbi s̄ Lic; wtū hmōi psonarz ñ
sit firmū sine osensu eorz q̄bz sbijciūt-
ñ tñ peccāt wouēdo qz ī eorz voto intl
debita oditō-s-si suis supioribz placu
erit-A Idē in sū-co-ti-q-xxxiij-B

Vtr pater-tutor-maritus abbas
a hmōi peccent reuocando wtū sub-
iectorz sibi-Rō Non peccant-sed vtun
tur suo iure a deo a canone sibi con-
cesso-nec wuētes peccant nō implen
do-xxxiij-q-v-voluit-a-c-manifestū
A Idē in sū-co-ti-q-xxxij-fm Ino-

Hostiē·et Wil·Predicti tñ peccant si fine cā iusta reuocāt qd pri9 cesserūt dicto c·manifestū·Et sicr peccare videntur si sbiecto9 votis otra vōez a eorū tonā osciam seu malicose resistant·cū arbitriū a ptās sp videat cessa ad iudiciū tomi viri·ff·p socio·l·in ppo sita·a·l·se·a·xj·q·iij·puilegiū·B De voto aūt vxoruz vide in c·se·a in alio immediate·

Votum·iij·De voto cōiugū in cōi·Vtruz vxor wuere possit·Rz° fm Ray·Si vxores emiserint votū abstinētie vl pegrinatōis vl otinētie: vl qdcunq alid nō dñt autoritate sua otrauenire·ꝗ viri pñt irritare cū si añ mūomū otractū emiserāt votū·xxxiij·q·v·voluit·Proba bilior videt opinio Hug·xxxiij·q·v·manifestū·s·q vir illa sola vxoris vota reuocare pōt q ipsa iplere nō pt sii scādalo viri·ut de ieiunijs de surgēdo ad matutinas·a hmōi·Alia vo non ut si wueret q daret aliquid de ppio vbi osuetudo ē q mulier pt hīe tona parafernalia l si wuerit aliquā oīō nēa hmōi·A· dictū etiā Ray·pt fm hoc intelligi·Et qd dr de voto intelligit etiā de iuramēto·ut in sū·li·j·tit·viij·q·xxxv·a se·B Nō tñ q nō petz debitū·ut in se·Ff dr·A Immo bñ pōt alter oiugū facē votū de ñ exigēdo·ut expsse hēt in c·qdā·ex de cōū·cōiu·et tenet·Hug·ut in sū·e·ti·q·xxxv·B Nec q ñ cōsentiat adulterio·qz ñ pt fieri votū de eo ad qd ds als tenet ut dr s·Votū·j·Ff·viij·A· veruz est ut fit eiusdē obligatōis cū voto sup re ad quā als nō obligat ꝗ maioris videlz tā ex prima cā puta·nō furādi·q ex se a videlz voti Nā pmissio etiā sup obligatōe pcēdēti nō tollit obligationē ꝗ adducit nouā·C· de noua·l·fi·vñ bñ valet votū de ñ cōsentiēdo adulterio fm Hug·a in dcā·q·xxxviij·B

Vtz alī cōiugū possit wuē q ñ petet debitū·Rz° fm Tho·in·iij·d·xxxij Vnd nō pt sine osensu alteri9 wuere q nō reddat debitū·qz ꝗ eēt sacrificiū offerre de alieno·Et si tale votū factū fuerit·nō dz seruari·q̄netiā fm Pe·in wuēdo mulier peccauit·Sz de petitōe dbiti q̄dā dicūt·q vnd pt wuere sine osensu alteri9 qz in ꝗ vterq; suu iuris est Alij dicūt pbabili9 q ñ·qz minis onerosū fieret mūomū alteri quē sp opteret sbire vereūdiā in petēdo debitū·A Pe·a Ray·cē sentiūt cū pria·s·q oiūx pōt wuere q nō petet·Et satisfaciat dictū c·q̄dā de oū·cōiu·Albro ait q nō dz aliqs ꝗ wuē·qd si wuerit·credo q p ep̄z pt dispēsari·et in iūcta pma arguēdus est de stulticia·ut in sū·eo·ti·q·xliij·B

Vtz cōiunx si dederit lmam cōiugi q wueat castitatē possit datā lmam reuōre Rz° fm Tho·i·iij·d·xxxij·exponēdo lrāz·Si expsse osensit a lma; dedit ñ pt votū cū cōiuge emissū reuōre xxxiij·q·v·Ff·fi·A Cō·Al·a addit pq á dedit lma; in facie ecē q̄ i iudicō a tūc ñ pt reuōre·Aut in puato a tūc añ vsū lme reuōre pt ꝗ ñ postea·ut in sū·e·t·q·xlv·B Si ātvir ad tps dissimulat vxoris votū·a postea hīta deliberātōe reuocat·mulier ñ tenet iplere Cō·Al·Sz addit Immo·q ecē cōiunx q dat lmam wuēdi si ipse nō wueat ipedire exigere debitū·ar·ex d oū·oiu·c·j·Idē Hos·et Ber·A Idē in dcā·q·xlv·B Alia vo vxorē vota in q̄bz req̄rit osēsus viri·vir ē postq̄ cōsēsit: reuōre pt ut in p dcō·Ff·fi·ꝗ tñ peccat reuocādo qd osēsit·xxxiij·q·v manifestū Vxor tñ obediē viro dz ut ibi hētur·

Quid si ālto cōiuges in domo wuerūt otinētiā a alter velit ftāgere·Rz° fm ray·Si ambo pari osēsu emiserūt votū: tūc etiā si marit9 velit penitere a votū ftāgere: ipsa instant dz pseuerare ī voto qd fcit·xxxiij·q·v·qd dō a c·vna sola a c·manifestū·a·Ff ex pmissis·Cō·Immo·a Hosti·ad dōs q ppt hmōi votū vtriusq ñ pt vnd sii licētia alteri9 religionē intrare·A Idē in sum·eo·t·q·xlvj Et addi fm cosdem Non ob·extra de iureiu·tua nos vbi pmissio facta inuicem etiam cuz

iuramẽto de nõ se petẽdo si admoniti
nolũt seruare castitatẽ nõ artat eos.
qz ibi nõ fecerẽt votũ ꝛtinentie.B.

¶ Vtꝫ in votis pficiẽdis vl dimitten
dis vira vxor ad paria iudicẽt ꝓ⁰ ꝓz
Ray. Qñtũ ad votũ ꝛtinẽtie ꝓm oẽs
vira vxor ad paria iudicãt.xxxiij.q
j.si ꝗs vxorẽ.a.q.v.p̃cepit.a c.xp̃i
ana. In voto ãt abstinẽtie dicũt ꝗdã
q cũ vir caput sit mulieris p̃t talem vo
tũ facere inuita vxore.xxxiij.q.v.ma
nifestũ a c.noluit.a c.ꝗ ymag. Qd
intelligendũ ꝓm Hug. nisi p talem vo
tũ fieret vxori p̃iudiciũ in debito red
dẽdo. qd satis videt ꝓbabile p iura p̃
dicta. ut p c.si ꝗs vxorẽ.a c.p̃cepit.
a ca.xp̃iana. In voto vo pegrinatõis
dicẽdũ q neut ꝛiugũ altero ĩuito p̃t
facere.ar.xxvij.q.ij.si tu.xxiij.q.v.
q deo. Fallit ꝗ in voto ihero solimita
no. qd in fauorẽ fre sce fidei xp̃iane
p̃t vir sine licẽtia vxoris facere ꝛea ĩple
re. Vxor tñ ut ꝛsentiat est attẽtꝫ ad
monẽda.ex.co.ex multa. Vel si non
vult remanẽ: seqt virũ.ex.co. q sup
in si. Cõcor. Imo. sikt et Hostiẽ. di
cẽs. q p̃ter votũ vltramarinũ neuter
ꝛiugũ pegrinari p̃t sine cõsensu alte
riꝫ. p̃mo si aliqñ ꝛsensit p̃t reuocare
q̃ nis peccet. Hec Imo. tñ q̃tum ad
modicã pegrinatõẽ; ec̃ sine voto ꝓpt
disponẽdã domũ vl etiã q̃tũ ad trãs
ferendũ domicilũ alio: videt tenẽda
ſnia Tho. in.iiij.di.xxxviij.vbi dicit
q in dispositõe domꝫ a in reginine vi
te muher ſbiecta est viro a nõ ecõuer
so. a iõ in talibꝫ vir p̃t sine licẽtia vx
oris wuere ꝗ nõ ecõuerso. Et de hoc
ec̃ habes ⁊ Vxor. ff.iiij. A. Vez est q
ad maritũ ꝑtinet gubernatio domus
xxiij.q.iiij duo ista. iõ sup hijs p̃t vo
uere a etiã sine voto pegrinatõẽ; ad
dictã gubernatõ; nẽcariã facere. ar
t.ij.ff. de iure.om.iu. Et idẽ qd in hoc
.ff.no. in sum.co.ti.q.lxj.B

¶ Vtꝫ vir timẽs de incõtinẽtia vxorẽ
possit facere votũ vltramarinũ. ꝓ⁰ ꝓz
Tho. in qdlibet. Ea q̃ sũt nẽcitatis ñ
sũt p̃termittẽda ꝓpt ea q̃ sũt ꝓprie vo
lũtatis. Vñ a dñs Math. xv. reprehẽ
dit phaiseos q dicebãt p̃termittẽdũ
mãdatũ dei de honoratõe pntũ ut ali
q oblatões volũtarie deo offeren². Ex
nẽcitate aũt vito ĩminet ut gerat cu
rã vxoris. qz caput mulieris vir est. ut
ꝛz.j. Corĩ.xj. Sed q acãpiat cruce ad
trãsferẽdũ se vltra maẽ: ſbiacet ꝓprie
volũtati. vñ si vxor sit talis q̃ seq̃ nõ
possit a de eꝫ incõtinẽtia timeat: nõ ẽ
ꝛsulẽdũ ei q acãpiat cruce a dimittat
vxorẽ. Secꝫ ãt si vxor volũtario ꝛtinẽ
ꝓponat vl si velita possit seq̃ viꝫ. Cõ
al. dicẽs. q vir vxorẽ timẽs pielm me
liꝫ facit nõ pegrinari ec̃ p ſbsidio fre
sce. A Idẽ in sũ. co. ti. q. lxij. B. Vxor
q̃z in uito viro ꝓm Hos. p̃t votũ ihero
solitanũ emittẽ. Sed tñ si sit suspecta
vl nimis iuueis nõ exeq² ꝓsonalt. ꝗ
votũ redimet eo q inhabil est ad eũ
dũ. ex c. q sup hijs. Rursus Si vo p
cessit in diebꝫ suis a nõ ẽ suspecta va
dat nec totũ redimat maxie si tal est
q possit secũ bellatores ducẽ. A Et si ñ
p̃t ducẽ: votũ oio ẽ redimẽdũ ut ĩ dcõ
c. ex multa in si. Et iõ vbũ maxie hic
est supfluũ utꝫ p eũdẽ Host. a in sũ.
co. ti. q. lxiij. B De voto viri qd fit red
piẽdo ordinẽ sacꝫ videẽ. Ordiãtõ cõ
iugatorꝫ. De voto vo ꝛiugũ circa reli
gionẽ hic stati sequit.

Votũ iiij. s. ꝛiugũ circa religiõ;
Vtꝫ alter ꝛiugatorꝫ possit se
voto obligare siue ingredi reli
giõ; sine alio ꝓ⁰ Si ñ intuemit carna
lis copula: p̃t alter wuere ingredi re
ligiõẽ; ec̃ ĩuito altero. ex de ꝛd. cõiu
wꝫ. a c. ex publico Postq̃ vo intuẽit
carnal copula si vir vult religiõ; in
traẽ a vxor ĩtret sikt. l si ia est antiq̃
ita q ñ sit suspecta de incõtinẽtia: det
lmam viro a ipa pmittat ꝓpetuã ꝛti
nẽtiã a sic p̃t vir intrare alt nõ. ex. de
ꝛd. ꝛiu. cũ sis p̃dit a c. vxorat. Eodẽ
mõ si vxor vult trãsire ad religiõ; vi
to in seculo remanẽte. Et si p̃dicta for
ma nõ obseruet nõ videt valere religi
onis ingressus q̃ad sepatõẽ; mũmo
nij ia contrahẽdi si fact est cum voto

Votū · ´´´

fm Innoc. et in dicta. q. xlix. B. Ita q
illa nō habeat exceptōē; otra illū. A
v. replicatōē;. B. Aliq est si forte inte
eos fuisse lata sna diuortij ad separati
onē thori. xxvij. q. ij. agbatosa. ex
de diuor. significasti. vij. q. j. q̄ pica
losū Vir āt sic vxori reddit tenebit
reddere debitū q̄ nō potest exigē ꝓter
votū emissū. xxij. q. v. vna. ex de cō
iu. intrauit. a c. placet. A. a in his
p; qd hoc est vex qn ingrediēs fecit ta
citū vel expssū otinētie votū. B. Qn āt
vnq iugū trāsit ad religiōē; ꝓpter fo
licatō; alterq: ille q remāsit in secu
lo potest p mortē intrātis otrahē qr
nihil fecit. A. Hoc fuit dictū Hos. et
Innoc. ut in dicta. q. xlix. Et addit
Inno. Secq ē in ordīb; qr nō pt fieri
subdyacon in seculo remanēs cū vxor
adulterata ē inuita ea. Et est cō. cui;
vxor cuiuslib; ī sacris ordīb; ostituti
tenet otinere p mortē eiq. xxviij. di.
qr sūt. a di. xxxij. seriatū. S; certe hi iu
ra loquūt qn ordīatio fit vxore osen
tēte. Alis nō fit ei pīudicū ut s. Or
dinatio iugatorū in pn. Et iō ꝓpter
eandē rōē; idē videt a in ordīb; qd a ī
religiōe. sc; qd marit; ad sacros ordi
nes pmoueri possit qn vxor publice
adulterata ē. qr amisit ius qd habat
in viro. ex de diuor. significasti. ber.
in dicta. q. xlx. vbi a subdit q aliq in
telligūt dictū c. significasti. de ingre
diēte mōsteriū. Sed ēte capitulū illd
gnaliter loqtur a indistincte. B

Quid si morit vxor q̄ traxerat vir
de mōsterio. qr sine eiq licētia intrue
rat. Rx. fm Rap. Monēdq est vir redi
re ad mōsteriū a si id nō facit peccat.
ar. xvij. q. ij. nos nouimq A. Hoc in
telligēdū qn fecit votū religiōis vel p
fessiō; tacitā siue expssa;. alis nō co
geret ad religiōē;. ut in c. statuimq
ex de regu. nō tn cogēdq est ad petitō;
mōsterij. qr pfessio quā fecit nō solē
nisat votū ꝓpter impedimētū qd erat
sc; ex vxore. ex de ouer. iu. plac; Nec
tn pt licite ēre cū alia impediēte ta
li pfessiōe. ar. ex de cō. iu. ex pte ab
batis. a si ēbit peccata d; agere pe
nitētiā: q̄ mūo tenebit. ar. ex q de
re. rursus. nec a tali vxore pt exigē
debitū sic nec a pria. Eps q̄ pt illu;
antequ cū alio otrahat cogē redire ad
mōsteriū qr si n redit peccat mōrliter
A. Hoc vltimū fuit dictū Wil. ut pt;
in sū. co. ti. q. l. vbi a addit. S; Goff.
dicit q si vir absentea ignorāte vxo
re intret religiō; a ibi pfiteat a post
modū ab ea reuocet. hoc casu p mor
tē vxoris vir potiq est monēdus q̄ cō
pellēdus ut ad mōsteriū redeat: licet
hoc fit ostiq ad salutē. ex de cō. iu.
plac; Si āt vnq cōiugū altero scietea
cōsentēte cuiq tn osensus si sufficit ec
si otinētiā pmittat n sic. cōta. xxxij
q. v. q vxorē mōsteriū ingrediat a de
mū ad vxorē de mōsterio reducat. pu
ta qr suspecta est tal p mortē vxoris
ad mōsteriū redie opellit ec si defacto
otraxerit cū alia. qr pfessio intuenit
nec defuit osensus vxoris. ex de cō.
iu. ex pte a cū gof. Cō. Hos. ut vbi B

Dono q vir sciēte a osētiēte vxore
intrauit mōsteriū A. a fecit pfessiōē;
tacitā vel expssam alis bn possit ēre
ex de reg. osulti. B. a postea illa cū sit
inuenis a meito suspecta reuocat eū
q̄d facit vir p mortē vxoris. Rx. fm
Rap. Cogit redire ad mōsteriu; ec si
defacto otraxit cū alia. qr pfessio inte
uenit. nec defuit vxoris cōsensus. ex
de cō. ex pte. A. Hoc videt poti fuisse
dictū gof. ut; in dicta. q. l. Et adūtē
dū q hoc casu nō sp reuocatio pt fiei
nec ex hoc mūimomū p ostractū sp di
rimit. Vn sciēdū fm Wil. q psona su
spectū vix licētiās ad religiō; nō pt
ipm reuocāe sed tenet intrāe religio
nem si ea; cōmode potuerit inuenire.
Si āt nō pt aut nō credebat se esse su
spectam de incontinentia cū tn esset;
pōt licentiatu; reuocāe. qr nō recipit
apud deū illi viri ouersio cui sequi
tur cōiugalis federis pstitutō. Hos.
vero dicit q si vir inscia a inuita vx
ore intrauit postea reddit ei non exi
get debitū nec ad sda vota transibit

Si aūt de ꝛsensu vxoris tñ fuit a pfes⸗
sus ē: si mulier nō pmisit ꝛtinētiā: re
uocari iure poterit · Si āt ꝛtinentiā p
misita iuuenis est ꝛpellit intrare re⸗
ligionē · ex de ꝛuer · ꝛiu · significauit a
ca · duduū · Alꝭ si senex est ꝓpetuā vo⸗
uēdo ꝛtinētiā remanē pt ī domo ꝓpa
ex de ꝛuer · cōi · c · cū sis · a c · cōiugat⁹
intātū q si is q̄ remanet ꝫ hat mūo⁹
nō teneret sicut nec mūoniū ei⁹ q̄ ꝓpe
tuā ꝛtinentiā vouēs dedit viro lm̄am
ut ad sacros ordines ꝓmoueret xxxij
di · seriatū · Solemnisat enī votū in p⸗
fessiōe vl in ordinatōe absoluti Et ꝭ
ītelligas ꝑm Jo · qñ mulier certifica
ta fuit q fibi ꝓpetuo p̄iudicabat Alꝭ
si simplex a iuris ignara ñ intēdebat
sic ꝓpetuo se obligare tenet mūoniū
ab ea ꝛtractū · ar · ex · 8 cōuer · cōiu · ve
nēs Cō · Gof · Et ex hijs p; q professio
ꝭcētiati aliqñ tenet aliqñ nō · Et p⁹
casu mūoniū p⁹ ꝛtractū dirimit · sed
nō in sēdō · cū nō fuerit votū solēne sed
simplex · a iō nō dirimit mūoniū p⁹
ꝛtractū · ex de vo · a voti redemp · c · vno
li · vj · Vñ a Jmo · dicit q votū q8 fit
vxore inuita vl ēt voluntaria ꝭ ñ vouē
te vl religionē intrāte: nō est solēne
ꝭ simplex · a iō impedit mūoniū ꝫ hē
dū sed ñ dirimit iā ꝛtractū · ex · de ꝛū⸗
cōiu · placet · Et q si p⁹ ingressū ratū
habuerit votū marito ꝭ petēte tenet
ingressus a ipa cogit intrare Jdē dicit
si ipē vir p⁹ morte; vxoris priorē in⸗
gressū q̄ ñ tenuit ratificat expsse seu
tacite · ar · ex · de hijs q̄ vi met⁹ ve cā fi
unt c · j · Dicit etiā q intelligit ratifi
care etiā si p momētū in religōe ste
terit p⁹ mortē vxoris etiāsi ei⁹ mortē
ignorauerit · ut in dcā · q · l · Jt Jmo ·
in c · significauit · ex de ꝛū · cōiu · dic q
licet ī p̄dictis casibz suspecta mulier
cogat mōsteriū intrare · nō tñ coget si
eri mōcha · nec viuere monachalit ꝭ
excepto q cōpesce² a vagatōe a custo
diet ne luxuriari possit · subdēs Fate⸗
mur tñ q si mulier est suspecta añq̄
admitta² professio viri vel mulierē fa
cere p fiteri · Et sic loq̄t · c · cū sis · ex de
ꝛū · cōiu · Tñ si suspecta ē viri professio
a nō mulierē ꝭ tm̄ p̄stitit ꝛtinētie vo
tū nō facere ea mō p fiteri · Et ꝭ dit ·
Alij tñ dicūt alit se; q ꝭ ipso q dat li
cētiā viro a emisit ꝛtinētie votū pt co
gi intrare mōsteriū a viuere sine ꝓpo
a ꝭ obediēcia · Et ꝭ tenet Ber · a gof ·
p c · q vxorē · xxxiij · q · v Et p; in dicta
q · l · Forte dē; Jmo · pt verificari qñ
inuenit monasteriū in q̄ tal mulier
possit sine aliax scādalo a tute custo⸗
diri ēt ñ p fessa · qr tūc cessat vō suspi
tōis · arg · ex · de ꝛū · cōiu · c · j · et · c · vxo
rat⁹ alꝭ obtineat sma gof · a ber · aiz
alit nō possit debite ꝛtra suspitō; puni
ri · ex · de cōuer · cōiu · Cū sis · B

¶ Quid si vxor vi vel metu coacta de
dit viro lm̄a; intrādi · ꝭ ꝑm Hosti ·
Si fuit vis p metū q̄ cadēt in cōstātē
nihil nocet ei · xxxiij · q · v · notificasti ·
ñ forte p⁹ tp̄s ipa ratificet · ex · q̄ de
ut vo · insinuāte · A · Cō · Wil · a addit
idē ēē si inuenisset dol⁹ Et cō · Ros · gof ·
a Jo · ut in sū · co · ti · q · lij ·

¶ Quid si vxor sii cui⁹ lm̄a vir intra
uit religiō; vult ingredi · a marit⁹ ꝫ⸗
dicit · ꝭ ꝑm ray · Si vir iā educt⁹ ē de
mōsterio a restitut⁹ vxori nō pt vxor
illo īuito īgredi · xxxiij · q · v · q8 dō · Si
āt vir nō ē educt⁹ tūc ꝑm Jmo · mlt
si in ingressu viri ꝛtinētiā vouit pt in
gredi mōsteriū · xxvij · q · ij · agathosa
Si ꝭ nō vouit nō pt viro inuito īgre
di · a ingressa pt educi · ar · in dicto c ·
q8 dco · ꝭ nō pt debitū exigē · ut in dcō
c · q8 dō · ex de ꝛū · cōiu · c · j · A · ray · āt
dic q etiāsi ñ fecit votū pt īuito viro
intrare · xxvij · q · ij · agathosa · a · xxxiij
q · v · q̄ vxorē Et cō · pe · Ros · a gof · ut ī
sū · co · ti · q · lij · Dictū istox pt ītelligi
qñ vir ingressus ligat⁹ eāt religōi p
votū l p ꝛfessiō; expsā seu tacitā · Di
ctū ꝭ Jmo · qñ ñ erat sic ligat⁹ lic;
forte p simplex votū teneret ad cōti⸗
nētiā · ar · dicti c · q8 dco · B

¶ Quid si amb ꝛiuges fornicati sit
nūq̄d pt alter altero īuito religiō; ī
trare · ꝭ ꝑm Wil · Nō pt · fic a notat
Hug · xxvij · q · ij · agathosa · A · Et si

intrauerit poterit reuocari. fm eosdē
ut in sū. co. ti. q. lv. B Qd credo verū
ē siue occulta fuerit siue publica vtri
usq; fornicatio. siue ē alterius occulta
A Etiā ipsius ingrediētis. ut in dicta
q. lv. B. alterius publica.

Quid si vterq; nō petita hēditia ab
altero religiōem intrauit. Rx° fm Wil.
Nō potest seimuicē repetere. qr neuē
pōt dicere ab altero se spoliatū: sed
vterq; ītrādo videt renūciasse iuri qd
tēbat a iure exigēdi debitū ideo votū
vtriusq; tenuit a qd debitū exigēdū
et qd reddēdū A. s. ut nō possit exige
re. nec teneat reddere. Et idē notat in
sum. co. ti. q. lvj. B

Quid si vterq; credēs alterū mortu
um intrat mōsteriū. nūqd cōpata re
ritate pt alterū repetē. Rx° fm Jmo.
Siue ignorātes siue sciētes alterū vi
uere ingressi sūt mōsteriū: amborū vo
tū ratificatū videt p pfessionē vtūta
riā si secuta est. A Secus āt si nō est se
cuta pfessio expssa seu tacita qr tunc
nō succedit obligatō Et ita pt intelli
gi dictū Wil. qd videt ostradicere. ut in
sū. co. ti. q. lvij. B Gnalit de voto intū
di religionē: plura s. Religio. iij.

VOtum. v. qad omutatōē seu
dispensatōē Vtrū in votis pos
sit dispēsari vel omutari. Rx°.
fm Ray. Votū ostinētie nō cōmutat
maxime p epōs. qr vix vel nūq; poss
aliqd melius inuenīri in q fieret cōmu
tatio ut p; Eccli. xxvj. A. Jbi dr. Dis
pondātio nō est dig aīe ostinētis. P
papā āt ex cā bñ pt fieri talis dispē
satio ē sup voto solēni ostinētie. ut s.
Religio. j. Fxiij. in additōe. Speculato
r āt a aliq alij tenēt q ē eps poss
sit dispēsare ex cā sup voto simplici cō
tinētie. puta ne vouēs labat in dāna
bilem fornicatō; si ēt inuenis. ex q
de. vl vo. c. veniēs. vbi ls tangit dns
An. de bu. a in c. rursus. co. t. vbi ad
finē dicit. Et dato q eps nō possit di
spēsare in ōlxendo. s. cū eo qd vouit cōti
nētiā. dispēsabit tñ sup debito p; cōs
tractū exigēdo. Silit ē tenz Al. q eps
possit dispēsare sup voto de nō petēdo
debitū cōiugale. ut s. Votū. iij. Fj. in
additōe. B Et nihilominus si qs post
votū ostinētie simplex otrahit mrio
tenet. ḡ otrahēdo mōrtlit peccat. Alia
vo vota sic a poit Tho. ij. ij. q. lxxx viij
pñt cōmutari. Sā ut idē sbdit. votū
debz ē melioris tomi. Jd āt qd vouet
aliqñ est malū vel iutile vel meliorē
tom impeditiuū qd est otra rōē; cui
qd cadit sb voto. a iō necesse est q de
termine votū in tali casu nō ē seruā
dū Et sicdē absolute determinet aliqd
votū nō esse seruādū dr ē dispēsatō
voti. Si āt p hoc qd seruādū erat ali
qd aliud īponat: dr omutatio. Vñ mi
nus est votū omutare q ḡ in votis dispē
sare Vtrū tñ in ptāte ecāe oistit. A
Idē in sū. li. j. ti. viij. q. lxx. B

Quis pt in votis dispēsare vel cō
mutare. Rx° Dyocesanus eps. ex co. c. j
nisi in qbusdā q sūt a expsse phibi
ta. ut ē votū ostinētie put dictū est s.
in p̄cedēti. F. A. Et ibi de hoc melius in
additōe. B Jtē votū ire scē. ex. e. mul
ta. Adde etiā de voto visitādi limina
apl̄orū Petri a Pauli. silit a bti Jaco
bi. In qbus solus papa dispēsat a ita ob
seruat curia. A. Nō ē ergo osulendū
hoibz fm qsdā q dent suas pecunias
q̄storibus seu nūciis hospitaliū. qr fal
lunt a decipiūt hoies. Sā cū redēptio
taliū votorū dz fieri cū aucte epi. qr ita
dr in literis papalibz. alit em fm pdi
ctos fieri nō pt. vide s. Questuarij. F.
vl. B. Vtrū āt īvoto ostinētie possit pa
pa cū dericis a religiosis dispēsare. vi
de s. Religio. j. Fxv. q incipit Vtrū cū
religiosis. A Et ibi de ls in additōe. Et
si minor epō de iure omuni nō pt dis
spēsare sup votis. ut a sentit glo. ī. c.
j. ex. de voto. silit a Ray. ut in sū. co. t.
q. lxxj. vbi ē p; fm Al. q epi pñt di
spēsare in omnibus votis in qbus expsse
nō sūt phibiti sicut īvoto ire scē. Jtē
dicit q nō pōt dispēsare in votis ppe
tuis q sūt religionis a hmōi.

Vtrū plati p libito suo possint ī vo
to dispēsare. Rx° fm Tho. vbi s. Sicut

prelatus nō potest precipe maiuz ita
nec impedie bonū ſ·opa virtutē·Sed
ad plātū ſpectat diiudicare q̄d ſit ma
gis virtuoſū·Et iō in manifestis di
ſpēſatio plati nō excuſat a culpa·pu
ta ſi diſpēſaret cū aliq̄ ſup voto de in
greſſu religionis :nulla apparēte cā
Si autē esset cā apparēs ꝓter quam
ſaltē in dubiū verteret tūc posset ſta
ri iudicio plati diſpēſantis vel omu
tantis·nō tñ iudicio ꝓprio niſi eēt ali
q̄d manifeste illicitū·aut nō poſſ q̄s
facile ad ſupiorē recurrere·A·Idē in
ſum·eo·ti·q·lxxxj·B

¶ Sed q̄ est causa ſufficiēs ut diſpēſe
tur ī voto vel ut omitti poſſit voto·Rz°
ſm Al·in·iiij· Sufficiēs cā est paup
tas·ut ſi vouit iciuniū a mēdicās nō
inuenit horā vna A·id est tpe ogruo
ad ſuſtinendū iciuniū·B·q̄ tū ſufficī
at·Silr et infirmitas·ut ſi vouit ab
ſtinētiā a vino a carnib·a incurrit
languorem a hmōi·A·ut ſi vouit nō
cōedere carnes· a cū mēdicat nō dāt
ei niſi carnes vel ea q̄ ſūt carnib9 co
cta·q̄ ſi nō omedat inedia oſumet ſm
cūdē Al·et in ſū·eo·ti·q·lxxxij·B

¶ Sed quō debz fieri cōmutatio voti·
Rz° ſm Ray·Debz ſupior hīc cōſide
ratōez ad facultates vouētis a expen
ſas q̄s fiat9 erat ſi votū impleuiſſ
et eē ad laborēa ſilia·A Iſta ſilia nō
ſūt niſi ſi cōſideret expēſe in cūdo mo
rādo a vestēdo ſimlr cū laborē·ut in ſū
eo·ti·q·lxxiij·B Et ſi votū erat Ihero
ſolimitanū ſeu alīs cōtra hēticos a ī
fideles oīa ſine diminuōe trāſmittat
ext·eo·magne·a c·q ſuper hīs·In
alīs autē pegrinatōnib9 puta ſancti
Iacobi a ſilium: eedē expenſe cōſide
rāde ſūt a ī alios pios vſus conuertēde
ex·eo·c·j·et·c·ſcp̄ture·Sed a ad loū
pegnatōis mittē habz oblatōez quā
ibi erat fiat9·Sed vltimū intelli
gēdū est de honestate nō de nēcitate·
Iſtā neq̄ decretales allegate aliq̄d di
cūt de hmōi oblatōe·nec illi eccie p vl
est acq̄ſitū aliq̄ ius·ut in c·ſe·Ffiij·
Invoto āt abſtinētie hñda est ratō

aſpitatis a alios q̄ in voto cōpreheſa
fuerit·Idē de affluētia vouētis·ex·e·
c·j·Vñ quidā comiti q̄ vouiſſet q̄ ſin
gulis ſextis feriis in pane a aq̄ iciu
naret nō ſufficeret p omutatōe oſtrui
ere vnū altare·a allegat hic Ray·ex
eo·ꝓpendim9·Que decretalis nō est
in moderna opilatōe·q̄ ī priori q̄ cur
rebat eo tpe q̄ Ray· ſūmā cōpoſuit·
ut dicū; ē ſ·Nouia9·Ffiij·A Pred cās
cū ray·cō·hoſt·ut in dcā·q·lxxiij·B·

¶ Pono q̄ q̄da; hñs aliena mēcerta
vouit ea in ſubſidiū ire ſcē·nūq̄d tale
votū p̄t ab epō cōmutari·Rz° ſm Wil·
Nō credo q̄ ſine lrā pape poſſit ea in
alios vſus vertē A·ēē ſi ingrediat reli
giōem ſm eūdem Wil·etiā in ſum·eo·
ti·q·lxxiiij·B

¶ Vtruz votū de feſtando in ſabbato
ſemp ſit mutandū·Rz° ſm Wil·muta
ri pōt· ſed nō est neceſſe q̄ mutet·qa
licitū est niſi forte pſona ſuſpecta eēt
q̄ vellet iudaiſare·A Immo videt ſe
ſemp mutandū· Nā ſabbatū ſolēni
zare prohibemur niſi alīs festū in eo cō
currat ne iudaizare videamur·de oſe
diſt·iij·c·j·et·c·pueniit Itē q̄ hoc ut
plūmū fit ad aliquā ſupſticioſā obſ
uantiā que omino prohibi debz·xxvj·
q·vij·nō obſuetis·et·c·ſe·B

Votum·vj·qd ſoluit p ingreſ
ſum religionis· Et generali
ter quidem omne votum ſiue
terre ſancte ſiue alīs cōmutari p̄t in
votum religionis: etiaz ſine arbitrio
ſupioris·q̄ illud indubitāter melius
est·ex·eo·ſcripture·A· Idem in ſum·
ti·j·ti·viij·q·lxxiij· ſm Ray·a Tho·
B· Sed tñ de aliquo rege ſiue impa
tore vel alio ꝓpotente qui fecisset vo
tum terre ſancte ex quo penderet to
tus exercitus: vel etiam de aliquo q̄
vouiſſ p aliq̄s annos esse in tali ſub
ſidio cū centū vel mille militib9 a fili
bus vbi pbabiliter dubitat Vtrum
ꝓponderari debeat cōmunis vtilitas
vel priuata· credo q̄ papa cōſulendus
esset·A·Idem in ſum·eo·tit·q·lxxv·
ſm Wilhelmū·B

Sed qd si qs vouit magnā ꝓtitatē pecunie in subsidiū tre sancte. nūqd liberatus est p ingressū religiōis Ro. sm Wil. quis si vouit ire liberatus sit a laboze eūdi vl aliū mittēdi. nō tñ liberatus est qad pecuniā quā vouit. nec pt tale votū p aliū ꝓ p papā solui l cōmutari. A. Idē in sū. co. ti. q. lxxvj. B

Quid si qs p patrem vl mātē suscept votū implendū. nūqd liberatus ē p ingressū religiōis. Ro. sm Tho. in qlibz Exq ingressus sufficit p se. sufficit et p pīcā mātis sua. ecl ꝓuis in ingressu de hoc nihil intēdit. A. Pōt etiā votū implere de licētia plati. sm eū. Tho. et in sū. co. ti. q. lxxix. B

Quid si qs vouit magnā elemosinā dare paupibz in grāia. vl etiā in spāli. aut q cōstruet mōsteriū nūqd liberat p ingressū religiōis. Ro. sm Wil. Si ex tali pmissiōe vl toto acqsita cēt actō alicui vl aliqbz. qz forte donauit l pmisit eis. ñ libera ñ de ōsensu illorū. Secus est si nulla acqsita est actio. qz nulli donauit nec pmisit nec se obligauit aliqbz. ꝗ tm dō. qz tunc liberat p ingressū. A. si intēdat illud minus votū in hoc maius ōmutare. sm eū. Wil. ut in sū. co. ti. q. lxxx Et videt ꝗ intēdere nisi ōtrariū intēdat. ut pōt colligi ex dictis Tho. a co. ti. q. lxxix. et s. Ex primo. B. dū tñ fiat autoritate ep̄i. Nō em̄ credo sufficere autoritē pria. Sufficit etiā licētia abbatis ut in se. Ex A. Wil. aūt videt dicere q in hoc nō sufficiat licētia abbatis. ut in dicta. q. lxxx. Sed certe in isto casu ñ videt nēcaria licētia ep̄i nec abbatis sm rap. et Tho. ut in sū. co. t. q. lxxiij et s. in principio hui. c. a ꝗ qad vota tpalia. In alijs āt videt reqri dispēsatio a q prelatus religiōis possit dispēsare. ut dr in. Ex se. B

Vtr abbas l plat possit absoluē religiosos a votis factis añ ingressū Ro. sm rap. Ipsa religio ī ipō ingressu solut hmōi vota. qz solut iuram tū. ut puta mūonij a hmōi. ex s. reg sanc. xix. q. ij. due. ex co. scptur. Et dico precipue si ipse in ingressu intēdebat commutare. Addit. s. Thomas in qlibet. q cū obediētia sit maximū votorū p omni voto sufficiētissime recōpensat. Et qz ingrediēs religione; nihil pt retinere sibi p pria volūtate. nullus votū p pria volūtate factū retinē oz sed id debz ondere pāi mōsterij. a se in hoc ei sbiicere volūtati. A. Tho. dari dicit sic. q licz qdā dicāt q mōchus eo ipso q professus ē absolut ipso iure ab omni voto qs fecit in sclo: tñ qz in ꝗ nūq videt expresse facta dispensatio ñ in tpali voto: tuti videt dicēdu; q cū obediētia sit maximū votorū p oī voto sufficiētissime recōpēsat. Et qz ingrediēs religiōi nihil pt retinē sibi p pria volūtatis: nullus votū p pria volūtate factus retinē optet ꝗ illud dr pāi ondere mōsterij a se in ꝗ ei sbiicē volūtati. Vñ nō video q ipē sit ipō iure ab omni voto absolut ñ a tēpali. puta a pegrinatōibz a siliibz de q loqt scripture. Sed volūtate sui superioris pōt omne aliud votū respuere vl tenere. nisi sit incōpassibile alijs obseruātijs religiōis vl caritati fraterne. Itē Host. in dicto c. scripture. dic q tuti est q dispēset. In sua āt summa dicit q si intrando intēdebat cōmutare id ad qs primo se obligauerāt: in nullo remanet obligat. Si vero hoc nō intēdebat. recurrat ad abbatē; q secum poterit dispensare. a fine cui licētia hoc nō posset exequi. Si tamē talis primo votū tpale adimplerz a postea religionē intrauet tutius facere. et. ar. ex. de spon. ōmissum. ut a nobis sum. c. ti. q. lxxviij Et dicit ingrediens intendere cōmutare semp quādo cōtrarium nō intendit. ut a in p̄cedēti. Ex tactū est. B

Vsura. j. communiter quid sit Ro. sm Rap. Vsura est lucrum ex mutuo pacto debitum vel exactum. A. Con. Immo. ex. co. c. j. B Non em̄ puto vsura: si gratis oblatum gratis acāpiat. ar. xiiij. q. iij. vsura. dist. xviij. de eulogijs. j. q. ij. sicut

Vñ Goff. sic diffinit Vsura est q̃cq̃d
sorti accedit intētōe p̃cedēte vel pacto.
A. ſſrā sola intētio facit vsurā. ex. co.
consuluit. de q̃ in. ℭ. se. Et ꝓ lucrū ad
differētiā interēe. ſſrā licz vltra sortē
nō possit acipi lucr̃ tñ interesse. sicz pu
ta si vnꝰ sic tenet rē meā mala fide. et
dat michi ī pignꝰ p mutuo sibi a me
facto possū dicte rei fructꝰ vltra sortē
retinē: q̃ hoc nō est lucr̃ ſ interesse. et
iō retinē possū. ex. de feu. c. j. et ex. co.
c. j. et c. ꝛ questꝰ. Et licz hec capitula
loq̃nt de rebz ecc̄ie. tñ idē est a in rebꝰ
secularibū. ut a notat glo. in dicto. c. j
de vsu. Ex mutuo āt ꝓ q̃ in ꝓ ꝛtractu
p̃rie ꝛmittit vsura Deu. xv. ibi. si au
dieris vocē dñi dei tui ꝛc̄. Facit ec̄ c. j
xiiij. q. iij. Item Lu. vj. Mutuū dāte ꝛc̄
a ex. co. ꝛsuluit. Et est mutuū cōtra
ctꝰ in q̃ q̃s aliq̃d dat recepturꝰ nō idē
in numero sed tantūdē in grē suo. Et
ꝓ ex eo q̃ ꝓ meo fiat tuū q̃ mutuās
trāsfert dñiū in eū cui mutuat. a fit ī
rebꝰ que cōsistūt numero. pondē. vel
mēsura. ut. l. ij. ff. si cer. pe. Et cōmit
tit vsuā in isto cōtractu qñ aliq̃d rei
pit vltra sortē. nō obstāte q̃ mutu
ans suscipiat in se in aliq̃ casu sortis
periculū. ex. eo. nauigāti. Et licz in mu
tuo p̃rie cōmittat vsura: tñ idē est ec̄
in alijs cōtractibz rōe eq̃pollētie. ut ī
emptōe a venditōe ad t̃minū videlicz
qñ vendit terminꝰ seu tp̃s ut in dcō
e. nauigāti. Et iō huic diffinitōi vi
delicet addendū: lucr̃ ex mutuo vel eq̃pol
lenti. Pacto ꝓ q̃ si aliq̃d det sine pa
cto a gratis nō ēt vsura. ut a p̃tactū
est. Exactū ꝓ. q̃ ec̄ si sine pacto ali
q̃d extorq̃at: vsura cōmittit. q̃ q̃c
q̃d accedit sorti vsura est. xiiij. q. iij.
pleriq̃. Et ut dictū est ec̄ sola intētō
ne vsura cōmittit. ex. eo. cōsuluit. Et
in p̃dictis omib̄ p̃ colligi. q̃ vsura
est lucr̃ ex mutuo vl eq̃pollēti pacto
vel intentōe debitū vel exactū.

Vtr̃ sola ſpes lucri faciat vsurā Ꝓ
Sic. ex. eo. c. j. et. c. ꝛsuluit. xiiij. q. iij.
si fenerauerit. Qꝰ intelligit ſm gof.
qñ p̃ncipalit cā mutuādi pmit in ex
pectatōne lucri vel emolumēti. Alꝰ si
p̃ncipalit moueat ad mutuandū ꝓpt
caritatē a tñ credit q̃ ille retribuet: ñ
est vitiosū. ar. lxxvij. d. in figulis. lix
di. si officia. a. lxj. di. q̃d p̃debit. Cum
em q̃s mutuū dat liberalit scire p̃t de
bitorē sibi naturalit obligari ad an
tidota. ext. de testa. cū in officijs. ff. de
peti. here. ſ a si lege. ℭ. ꝛsuluit Cō. In
no. a Hos. A. Cō. ec̄ glo. in c. ꝛsuluit
ex. eo. a notat in sū. h. ij. ti. vij. q. j. Ꝓ
Qñ ꝛo ſ spe recipiēdi mutuat pecu
nia. p̃ncipue si alꝰ nō ēat mutuaturꝰ
q̃cq̃d postea ec̄ gratis acipit vsura ē
siue fit pecunia vel alia res a siue cōsi
stat in dādo siue in faciēdo aliq̃d. xiiij
q. iij. c. j. ij. et. iij. A Hic gratis acipe
intelligit. vt sine vlla exactōe ſm eūdē
Ray. a in dcā. q. j. nō tñ cū libera vo
lūtate cōcedētis: alꝰ nō tenēt ad re
stitutōem. licz intētio recipiētis fuisſ
vicōsa. q̃ in cōcedēdo magis attēdēda
est volūtas cōcedētis q̃ acipiētis. in
Insti. de obli. q̃ ex delic. nas. ℭ. placu
it. in fi. vbi videt ꝓbare dēt̃minari vbi
ꝓ. q̃ etsi credat q̃s rē sibi cōmodatā
multo dño se ꝛtractare. dño āt volente
id fiat furtum nō cōmittit. Ecce ergo
quō manifeste tollit q̃ licz voluntas
acipiētis sit vitiosa tñ vitiū tollit p
volūtatē dñi rei q̃ nō est vitiosa. Pro
hoc ec̄ facit. q̃ restitutio nō ꝛ fieri ñ
damnuz passo. ex. de re. iur. pctm. li.
vj. et Leui. v. a ſſume. vj. Sed hic cō
cedēs nō est passus aliq̃ꝰ dānū. cum
ex mera volūtate cōcesserit. ergo sibi
non debz fieri aliq̃ restitutio. Cū igit
vitiū fuerit in sola intentōe: ad pur
gatōez sufficit sola cōtritio. ex. de si
mo. c. fi. ſſrom ob. l. ſ a fi. ff. si cer. pe.
vbi dicitur q̃ si volui tibi rem dona
re et tu credebas tibi mutuo dari: nō
efficit tua ante cōsumptōnem. q̃ hec
intentio recipiētis et cōcedentis dis
cordabant. Sed in casu nostro nō sic
sed potius concordant cum cōcedens
vult dare et recipiens acipere. Item
nō ob. c. cōsuluit. ex. eo. q̃ ibi loqui
q̃ñ vsura cōmitteba nō solum p̃ter

spem creditoris sed etiā ꝓpter nō libe
ram volūtatē debitoris. iō ibi dat re=
stitutio. Alēs secus. ut; ex p̄dictis. Et
clarea formalē facit qd hēt s̄ Restitu
tō. j. ꝗ. penl. In dubio āt ñ aliq̄d saltē
ex manifestis cōiecturis appareat p=
sumit mutuū accipiēs ea intētōe ali=
q̄d dare q̄ mutuū p̄stans mutuauit.
ut si mutuauit ex caritate p̄sumat et
ille dedisse ex caritate a libera volūta
te. Alēs sec9 na; vnusquisq; p̄sumit
aliq̄d dare eo mō q̄ accepit. ff. mā. l.
si ro nō remunerādi. ꝗ. idē papinia9
vbi dr q; qñ aliq̄s rē simplēr ꝛcedit p̄
sumit dare illi q̄ pri9 dōuerat sibi. B.

¶ Vtrū hō possit p pecunia mutuata
aliquā ꝛmoditatē accipere. Ro. fr; tho.
iij. q. lxx viij. Sic si aliq̄s p pecunia
mutuata vel p q̄cūq; alia re q̄ vsu ꝛsu
mit accipit pecunia; ex pacto expresso
vel tacito: peccat ꝛtra iusticiā. ita etiā
q̄cūq; ex pacto tacito vel expresso acci=
pit qd cūq; alid cui9 p̄cū pecunia mē
surari possit sicē pctm̄ incurrit. ꝗ tñ si
accipiat aliq̄d nō q̄si exigēs nec q̄i ex
aliq̄ obligatōe tacita vel expressa ꝗ sic
gratuitū donū nō peccat. qz anteqū pe
cunia mutuata ꝗ licite potest aliq̄d do
nū gratis recipere. nec priorīs cōditōis
efficit p hō q; mutuauit. Ita licitū est
p mutuo exigere seu recipere recōpen=
satōē; cor q̄ pecunia nō mēsurāt. ut
puta benuolentiā a amorē ei9 cui mu
tuauit vel aliud hmōi. A. Idē in sū. c.
ti. q. ij. B.

¶ Vtrū p pecunia mutuata possit lici
te peti mun9a lingua vel ab obseq̄o.
Ro. fm Tho. vbi s̄. Sicut nō licet expe
ctari vel exigi mun9a manu pacto vel
expresso. ita nec mun9a lingua vel ab
obseq̄o. qz vtrūq; pecunia extimat p̄t
ut; in his q̄ locāt opas suas q̄s ma
nu vel lingua exercēt. Si ro munus a
lingua vel ab obseq̄o nō q̄si ex obliga
tōe rei exhibeat: sed ex benuolētia q̄
ꝗ extimatōe pecunie nō cadit: tūc li
cet hō accipere: exigere: a expectare. A.
Idē in sū. co. ti. q. vij. B.

¶ Sed q̄re est pctm̄ accipere vsurā. Ro.
fm Tho. vbi s̄. Accipere vsura; p pecu
nia mutuata est fm se iniustū. qr nō
dicit qd nō est. Ad cui9 euidētiā sciē
dū est q; q̄dā res sūt quar vsus ipsa
rū est ꝛsumptio. sicut vinū ꝛsumim9
vtēdo eo ad potū. a panē ad cibū. Vñ
in talibz nō debz seorsū ꝛputari vsus
rei a re ipsa. ꝗ cuicūq; ꝛcedit vsus ex
hoc ipso ꝛcedit res. a ꝓpter hō in talibz
p mutuū trāsfert dñiū. Si q̄s ro seor
sū venderet vinū a seorsū vsū vini: vē=
deret eādē rē bis. vel vēderet id qd nō
est. Vñ manifeste p iniusticiā pecca=
ret. Et sicū rōe iniusticiā ꝛmittit q̄ mu
tuat vinū aut triticū petēs sibi duas
recōpensatōes. vnā q̄dē restitutōz eq̄l
rei. aliā ro p̄cū vsus qd vsuā dr. Que
dā ro sūt q̄r vsus nō est ipsi9 rei ꝛsū
ptio. sicē vsus domi9 est inhabitatio ñ
āt dissipatio. a iō in talibz seorsū pōt
vtrūq; ꝛcedi. puta cū aliq̄s tradidit
alteri dñiū dom9 reseruato sibi vsu ad
aliq̄d tp̄s vel ecōuerso. cū q̄s cōcedit
alicui vsū dom9 reseruato sibi dmō. Et
ꝓpter hoc hō licite pt accipere p̄cum p
vsu dom9 a ꝓpter hō petere domū ꝛmo
datā sicut pz in ꝛductōe locatōe do
m9. Pecunia āt fm phm. v. ethi. a ī
prio politicor principalē est inuēta ad
ꝛmutatōes faciēdas. a ita ꝓpri9 a pri
cipal vsus pecunie est ipsi9 cōsūptio
seu distractio fm q; in ꝛmutatōes ex
pēdit. a ꝓpter hō fm se est illicitū p vsu
pecunie mutuate accipere p̄cū; qd dr
vsura. a sic alia iniuste acq̄sita tene
tur hō restituē ita pecuniā quā p vsu
rā accept. q; āt lex mosaica ꝛcessit iu
dis accipere vsurā a gētibz. pmissū fuit
ad vitādū maiō dānū sc; ne a iudeis
dēū colentibz vsuās accipērēt ꝓpter aua
ritiā cui erāt dediti. a addit Vl. q; ni=
la acceptio vsure a gētibz int q̄s iudi
habitabāt potiō erat rei sue recuperatō
q̄ vsura. qz illa era iudeis tota data
fuit a dño. A. Idem in sū. co. ti. q. iij.
S; saluo meliori iudicio p̄fate rōes ef
ficaces ñ videtur. qz cuilibet pt; q; eti
am ī rebz mutuabilibz differt vsus a
rebz. sicut sba ab actu q̄ exercet in ea

Et si dica² q̃ nõ ꝺz differre ex eo q̃ in ipso vsu ꝯsumit substãtia tota. Rñdet q̃ licz cõsumat respectu speciei seu indiuidui nõ tñ respectu generis. Nã res mutuabiles recipiũt functõez in grie suo. ff. si cer. pe. l. ij. Et hoc etiam iure dat. est. q̃ ita ꝯstituit vsus in rebz cõsumptibilibz sicut in nõ cõsũptibilibz. de q̃ habe² Rubrica spãlis. ff. de vsufruc. ea re q̃ vsu cõsu. Itẽ nec videt efficax alia rõ. s. q̃ pecunia muẽta fit ad ꝯmutatões. sed potiꝰ emptões faciẽdas. ff. de cõtrahẽ. em. l. j. q̃ ista rõ nõ est gñalis. Non enim se extẽdit ad alias res mutuabiles a in q̃bzvsura ꝯmittit. sicut a in pecunia Preterea ista rõ facẽt q̃ p pecunia mutuata nõ licerz aliq̃d acipere. cuiꝰ tñ oẽs et ipse Tho. tenẽt ꝯtrariũ. utz in. Ffe. Vñ alij doctores notat Inno. in replica. ex eo. ponũt alias rões. Itẽ a p Crisi. videt alie assignari. lxxxvij. decisiões. circa mediũ. Sed q̃ taliũ discussio est plixa a nõ multũ necessaria breuit dico q̃ si diligẽter inspiciatur ista videt ꝓprie rõ q̃ satis ꝯtracta tẽa naturalẽ cognatõez est. ut p vsuri momẽtaneos aut nãhter infructuoso cũ periculo acipiẽtis q̃lis est vsus rerũ mutuabiliũ p̃cũ recipiat. vñ a pbs rõe naturãli motꝰ dicit in. j. poli. q̃ vsuraria acq̃sitio pecuniay est maxime p̃ter naturã ut ponit Tho. ij. ij. q. lxxxviij. ar. j. Sꝯ ob. si acipiẽs mutuũ lucret ex pecunia mutuata. q̃ tale lucrũ potiꝰ attribuit industrie pso ne q̃ pecunie. ar. l. iij. ff. ad. l. falcid. Sed sũma omniũ rõnũ est. q̃ deꝰ sic voluita vsuras detestatꝰ est in veteri et nouo testamẽto. ex. e. sup eo a iõ aliã rõez querẽ nõ expedit multũ Sã vox. j. ꝺz. O altitudo diuitiarũ. Ad q̃ ꝺ ẽ facit. ff. de legi. l. nõ oim. j. Ivo. B Sz ad hec rñdent iudei dicẽtes q̃ ñ p̃misit deꝰ vsuas ꝓpt illos q̃ ꝓpt alias gẽtes. De illis ei mãdauerat. q̃ nec seruarẽtur in vita. Ivo solutio Tho. melior videtur.

¶ Vtrũ ꝯcedere pecuniã signatã ad oñtatõz l' ad ponẽdũ pigneri sit vsura. Rꝯ fm Tho. vbi s. Talem vsũ pecunie licite q̃s vẽdere posset. sicut ẽ licite vẽdit vsũ vasoꝝ argẽtoꝝ q̃ retinet sibi dñiũ. Idẽ Hosti. a hẽt. ff. cõmodati. l. iij. Ffpenit. a. l. se. A. Idẽ ẽ nõt glo. in c. Cõquestꝰ. ex. e. a idẽ notat in sum. eo. ti. q. iiij. B.

¶ Quo aliq̃ conati sũt p hac q̃ vsuã nõ eẽt pctm. Rꝯ Dicebãt q̃dã sic. Cũ creditor mutuat pecuniã suã debitor obligat ei ad recõpẽsandũ. ex de testa. cũ i officijs Ergo a hãc obligatõez pt creditor deducẽ in pactũ ut saltem speraẽ eiꝰ effectũ. Sed sciẽdũ q̃ q̃cũq̃ ꝑ ptinacit tenẽtz eẽt hẽticꝰ. ut in decr. gñi. ex eo. ti. Ad id ꝺo q̃ꝺ in ꝯtiuz obij ca². dicẽdũ fm Tho. ij. ij. q. lxxxviij q̃ ille q̃ acipit mutuũ ex debito iusticie ñ tenet ad plꝰ recõpẽsandũ q̃ mutuo accepit. A. ꝗ solũ obliga² in q̃tuz ꝯmode pt ex q̃dã náli eq̃tate q̃ nõ pt deduci in pactũ nec ẽ pricipalit sperari. ar. ex. de simo. tua nos. B Vñ ꝯtra iusticiã ẽ si ad plꝰ reddendũ obligez

¶ Vtz cõmittat vsurã q̃ ꝑ eo pacto mutuat ut ille sibi remutuet. Rꝯ fm tho. vbi s. q̃ pecunia mutuata nihil exigẽdũ ut expectãdũ ẽ nõ teniuolẽtie affectꝰ q̃ ꝑ exiãtõe pecunie ñ cadit Ex illo ãt pt pcedẽ spõtanea mutuatio. Repugt ãt ei obligaꝯ ad mutuũ faciẽdũ i postez. q̃ ẽ tal obligatio pecuniaria exiãri possz iõ licituz est q̃ mutuãtivnũ fit mutuet aliꝯ ꝗ nõ licz obligaẽ debitorẽ ad mutuũ i postez faciẽdũ Idẽ no. xiiij. q. iij. si fenerauerit in glo. Cũ. Hos. A Cõ. etiã Wil. a Gof. ut in sũ. eo. ti. q. xxij. B.

¶ Quid si dñi molẽdinoꝝ mutuent pistoribz ita q̃ molãt solũ i eoꝝ molendis. Rꝯ fz Wil. Vsurã ꝯmittũt Accipiũt ei vltr sortẽ aliq̃d q̃ꝺ cõsistit i faciẽdo a auferẽt debitoribz libtatẽ molẽdi vbi volueũt Si tñ ipsi debitores ꝓter ꝑ ñ sũt dãnificati ñ tenẽ² illi dñi ad restitutõez aliquã ñ q̃tenꝰ exiãri deret libtas molẽdi vbi volebãt pẽsatis circũstãtijs laboris a expẽsaꝝ. A.

Talis libertas p mihilo extimãda vi
det q̃ tũ ad restitutõẽ; qñ ex eiꝰ adem
ptõe nullũ secutũ est damnũ in cuiꝰ
recõpensatõ; restitutio facẽda est-ex̃
de iniur-c-fi-Puto eẽ in hoc casu q̃ si
mutuũ accipiẽs nõ dãnificet nec pos-
sit dãnificari nõ omittit vsura- cũ ect
p mutuo possit aliq̃d recipi seu exigi
qꝰ nõ mẽsurat pecunia-ut s̃-Ff-ij- Et
hoc casu vl̃ siũ qꝰ accipit pecunia nõ
mẽsurat- nec ex pte mutuũ recipiẽt
cũ in nullo dãnificet nec ex pte mutu
antis cui; mihilo plꝰ recipiat q̃ qꝰ ex
locatõe rei seu opaꝝ suaꝝ mereat Et
multominꝰ vsura omittit si mutuuꝫ
accipiẽs nõ dãnificet nec obliget ad
molendũ vl̃ filie-ꝗ solũ accipiat mu
tuũ retinẽdũ q̃usq; ad molẽdinũ mu
tuãtis molucit pt̃ p̃dcãs vões- a qꝫ
mutuans p̃t tp̃s sui mutui limitare
-ff-si cer-pe-l-vnũ- Alꝫ innumerabi
lis multitudo eẽt vsuraia cũ fundi ho
die nõ possint sine mutuo locari Im
mo ꝗ casu vide² potiꝰ g̃uari oditõ mu
tuãtis q̃ recipiẽtis si diligẽt inspicia²

Quid de creditoribꝫ q̃ t̃mino veni
ente solutõis nolũt occedere prorogatõ;
t̃mini nisi data sibi pecunia l̃ alio eq̃
pollẽti-Rꝰ Tales etiãsi nõ exp̃sse exi
gũt: vsurariꝫ sũt-ex-eo-cõsuluit-

Sed nũq̃d est vsura si q̃s dederit-p
vlnas pãni p aliꝫs-p-vlnis ĩ futuro
dãdis-Rꝰ f̃m Wil-Veriꝰ iste contractꝰ
est pmutatõis q̃ mutui-a iõ nõ ca
dit vsura hic-A- qꝫ f̃m eundẽ Wil-in
mutuo mẽsura restringit ad modios
a lagenas- a alia vasoꝝ genera q̃bꝫ
mẽsurari solent liq̃da a grana-ut in
sũ-eo-ti-q-xiij-vbi a hic no-qꝰ ꝗ hẽt
B-Posset tñ fieri in fraudẽ vsuraꝝ-vi
de hũc casũ hic-T-Diffusiꝰ-Ff-xj-Qui
incipit-Sũq̃d omittit-A Et ibi p; q̃
tũc hoc ꝰ fieri in fraudẽ vsuraꝝ qñdo
dãs apponit cõditõẽ; ex q̃ cõsecẽt ali
quã melioratõem-B

Vtꝫ vsurariꝫ sint infames-Rꝰ f̃m
leges distinguẽdũ est q̃ q̃ q̃s est ita
vsurariꝰ q̃ exercet improbuꝫ fenꝰ-v-
q̃ pꝰ t̃mi[m]ẽ de vsurario lucro puẽtũ
oputat a petit vsuras- q̃ ẽ si exercet
vsurã cẽtesimã-v-q̃ in capite ãni vsu
ra adeq̃t sorti-a isti tales infames sẽt
iij-q-vij-infames-in fi-C-ex q̃-cau-ĩ-
fa-irro-l-improbũ-A In hac lege ñ
solũ ꝰ de vsuris vsuraꝝ a de vsura cẽ
tesiã ꝗ ect de omi improbo a illegitio
fenore ut ibi p; p gl̃-a hodie oĩs mo
dꝰ ẽ illegitimꝰ ut T-Ff q̃d de legibꝫ-et
sic hodie ẽ iuẽ ciuil oĩs vsuraiꝰ ẽ in-
famis-qꝰ a ꝰ nõre Bar-in dcã l-im
probũ a dñs An-ꝰ bu-in c-Raynuci
us-ex̃ ꝰ testa-a p hoc fuisse det̃mina
tũ q̃ si frat̃ meꝰ instituisset vsurariũ he
rede: ego possũ rũpe testm̃ p q̃relã in
officiosi-C-de inoffi-testa-l-frẽs-a q̃
sic de facto ꝰsuluit a obtinuit-B Sꝫ f̃;
iura canonica in q̃libꝫ vsura cõmitti
tur pctm̃ mõrlea incurrit ĩfamia-vj
q-j-infames-maxie si publice sũt vsu
rariꝫ-Sã a testam̃ta coꝝ ipõ iure sũt
irrita ex̃ c-q̃q̃-li-vj-A Et ibi p; q̃ ꝗ
est verꝝ nisi dederint satisfactõem seu
cautõẽ; f̃m formã ibi positã-B

Vtꝫ dona a etine licite possint reci
pi ab vsurario data-Rꝰ f̃m Vl-Sic-ñ
pt̃ hoc efficiat nõ solucẽdo-Sã q̃ tũc
recipet ab eis: tenẽ² eis restituẽ l̃ illis
a q̃bꝫ ipsi accepẽt- Secꝰ itaq; si hũt
alia p̃ter vsuras-a p ꝗ nõ efficiũ² nõ
solucẽdo-A Dic q̃ ab vsurario manife
sto pemitꝰ ñ pñt recipi oblatões Item;
nec res q̃ꝫ dñiũ nõ trãsfert in vsura-
riũ: pñt recipi ab vsuraio mãifesto si
ue ñ mãifesto-de q̃ in se-Ff-dice² Item
nec aliq̃d recipi p̃t in fraudẽ creditoꝝ
De q̃ s̃-Restitutio-j-Ff-xiij- in addiõe
ver-Itẽ nullus-B-

Vtꝫ in vsuã trãsferat dñiũ-Rꝰ f̃;
Vl-Sic-cũ a oĩs volũtaia datio faciat
trãsferre dñiũ-Sã vsure dã² volũtae
cõditõnata-s-q̃ potiꝰ vult aliq̃s vltẽ
sortẽ dare q̃ mutuũ nõ accipe Con-
Glo-xiiij-q-iiij-si q̃s vsurã-A-Idẽ in
sũ-e-t-q-xv- Sꝫ q̃ sup isto pũcto pẽ
dit intellectꝰ ad cog̃scẽdũ vtꝫ a qñ re
cipiẽs rẽ ab vsurario teneat ad resti
tutõ; Sdẽdũ q̃ sup isto pũcto sũt va
rie opi- Aliq̃ nãq; tenẽt q̃ recipiens

rem ex vsura acq̃sitã ab vsurario oĩ-
no teneat ad restitutõ;-Et ꝗ vide² te
nere dñs Laurenti⁹ de florẽtia in suo
tractatu de vsur̃-pte-ij-q-lix-fm opi-
Hostiẽ-in sũ-de pe-et re-dicẽs q̃ filij
nõ hñtiũ nisi de vsuris vl̃ si hñt respe
ctu acq̃sitor ex vsur̃-a etiã vxor non
pñt recipe alimẽta de bonis patris
vl̃ mariti-sicut de rebꝫ raptis ñ in ca
su extreme nẽcitatis-Hoc itẽ tenent
nõnulli theologi dicẽtes q̃ dñiũ rerũ
ex vsura acceptar nõ trãsfert in vsu-
rariũ-p c-si q̃s vsurã-xiiij-q-iiij-vbi
dr-Si q̃s vsurã accipit rapinã facit-a
p c-q̃d dicã-ca-q-a cã-vbi dic̃ Aug-
q̃ receptũ ex vsuris male vtiq; possi-
det-a velle q̃ restitueret Et qꝫ male
possidet alienũ est-Idẽ videt sentire
glo-Ber-a Imo-in c-cũ tu-ad fi-ex
de vsuris Vbi videt ponere casũ qñ ex
pecunia vsuraria res emit int̃ alios
spãles-in q̃bꝫ res empta ex pecunia
aliena efficit illi⁹ cui⁹ erat pecunia:a
sic innuũt q̃ pecunia vsuraria fit alie
naa nõ vsurarij-Et in illa opini-est-
Ala-ut dicit Berñ-in dicto-c-cũ tu-
Itẽ p hac ex de vsuris-c-q̃ fere-vbi
accipiẽs oblatões ab vsurarijs cogi²
restituẽ-Sed incõtrariũ facit q̃ valde
dignũ est ut res voluntate dñor trãs-
ferãt in aliũ in Insti-de re diui-ff-p tẽ
ditõ;-et p voluntatẽ nõ liberã:q̃ volũ
tas coacta voluntas est-ff-qꝫ me-cã-
l-si mulier-ff-penk-Et ꝗ sc; q̃ trãsfe-
rat dñiũ in vsurariũ videt tenere glo-
in dicto c-si q̃s vsurã-Et Imo-in-c-
michael-ex-c-vbi dicit q̃ vsurarius
vl̃ e⁹ heres nõ tenet ex delicto ꝗ ex cõ
tractu cõditõe indebiti vl̃ siue cã-q̃si
nõ debitũ accepit-vel sine cã-et sic p-
supponit trãslatũ dñiũ-q̃ oĩs oditio
est psonal̃ actio a nõ dat̃ p re ꝓpa ñ
otra furẽ ꝗ tm̃ p re nõ sua ꝗ sibi debi
ta-l-si-in si-ff-vsufruct-quẽadmo-c-
Itẽ facit q̃ pfat⁹ dñs Lau-tenet ĩ di
cto tractatu-q-lxxij-vbi dr fm opi-
federici-q̃ filia dotata a pẽ vsurario
nõ tenet̃ ad restitutõem-etiã si alia
bona pẽis nõ sufficiãt-Qꝫ pt intelli
gi ꝛ qñ filia fuerit dotata ex alijs
q̃ ex acq̃sitis p vsurã-a eo tpe q̃ pat̃
erat soluendo-ut ex ĩfra dicẽdis colli
gi poterit-Itẽ q̃ trãsferat dñiũ tenꝫ
Vl-ut in sũ-dcã-q-xv-Ad ōria pt di
ci Et prio ad dcũ; Imo-in c-cũ tu-q̃
ibi nõ loq̃t affirmãdo ꝗ opiones reci
tãdo Et ad dictũ c-Si q̃s vsurã-pt di
ci q̃ ibi vocat rapina ñ ꝓpe ꝗ q̃dã lar
go grie loq̃ndi-q̃si oĩs mala acceptõ
dicat rapina-ut ibi vult glo-a sẽtit
Imo-in dicto c-michael vbi dic̃ ad
rẽ vsurariã dare actõ; nõ ex delicto ꝗ
ex ꝛtractu-a sic nõ ẽ ꝓprie rapina-Et
eodẽ mõ pt dici ad c-q̃d dicã-s-q̃ ibi
q̃dã largo mõ dr alie^m p eo q̃ q̃s ma
le vti² sicut a nõ dãs etiã alie^m tollẽ
asseri² xlvij-d-sic̃ hꝫ Et ad glo-Ber-
a Ala-ĩ dcõ c-cũ tu-pt dici q̃ nullo iu
re p bat̃ p̃mo eã repꝛobat dñs An-de
bu-ibidẽ fm Io-an-ĩ c-q̃q̃-de vsur̃
li-vj-lic; forte Io-an-tat̃ alibi posu
erit ꝗ prĩa videt magl̃ iuri adherere-
Et ad c-q̃ fere-põt dici q̃ ibi ẽ spãle
ĩ oblatõibꝫ ut ñ possint accipi q̃ vsu
rarij nõ possint alienaẽ-ꝗ ut id ĩ eor
vituperiũ cedat-sic̃a in filũ lic; q̃s sit
dissidẽs in ꝓpło-a-facẽs discordias-
pt tñ res suas alienaẽ-ꝗ ñ oblatões
facere-xc-di-oblatões Et hec ĩtelligẽ
da videt de oblatõibꝫ ad sacẽficiũ seu
ad altaẽ ob reuerẽtiã sacꝛor-a ꝓpter
scãdalũ vitãdũ-ut in filũ ponit Tho-
ij-ij-q-xxxij-ar-vij-de acq̃sito p me-
retriciũ dicẽs q̃ inde põt fieri etiã ꝗ
nõ oblatõ ad altaẽ vl̃ sacẽficiũ-fm id
deut-xxiij Nõ offeres mercedẽ p stibu
li-Vñ seda opinio fuit eor q̃ lic; nõ
negarent dñiũ regularit̃ in vsurariũ
trãsferri-tñ dixẽt oẽs res vsurarij ob
ligatas ad restitutõ; vsurar-a iõ q̃
q̃ñcũq̃ efficiat̃ nõ solutẽo: recipiẽtes
res ab eis ad ẽstitutõ; tenẽt̃-a q̃ res
vsurarij sic obligẽt̃: tenẽt p c-cũ tu-
ex-c-Et ꝗ tenꝫ glo-ĩ c-tua nos-ex e-
quã multi doctoẽs canoniste tenent
ut ibi refert dñs an-de bu-Sꝫ ẽte dic
tũ c-cũ tu-nõ loq̃t ñ de possessiõibꝫ ex
vsura acq̃sitis a iõ ut refert dñs an-

in dicto c. tua nos. Hoſt. magis placet q̃ ille tm̃ res ſint obligate q̃ peceſſerint ex vſuris. a ſic ſaltē p illis tenean̄t recipientes ad reſtitutōē; indifferent̄ qn̄ principales efficiūt̄ n̄ ſoluēdo. Et hec ē tcia opio. p q̃ facit q̃ res tradite cū nō libera voluntate dm̃ trāſeūt adeo affecte ut nō ſolū ille cui tradite ſūt ſed etiā aliq̃ ad quē puenerīt tenean̄t ad reſtitutōē; l. metū. ff. cū autē. ff. qd̄ metq̃ cā. Jtē q̃ abſurdū eſt plq̃ iuris hēre in re ſucceſſorē etiā ſingulare; q̃ habuerit ille a q̃ habuit. ff. de reiu. l. aliq̃d. ff. abſurdū vbi pm̃ exēplū inter legatariū; a teſtatorē ut nō hēat plus iuris legatariq̃ q̃ habuerit teſtator. Jtē p hd̄ q̃ res trāſit cū ꝓditōe ſua. ff. d̄ acq̃. re. do. l. traditio. a de cōtrahen. emp. l. alienatio. Sed cōditio rei ex vſuris acq̃ſite eſt talis q̃ n̄ pōt remanē apud vſurariū. ergo nec apd̄ eū q̃ habuit ab vſurario Jtē p hoc q̃ nō eſt equū aliquē ſentiē ꝓmodū ex alieno dolo. ff. de eo. p quē fac. erit. l. ſi. in prin. Jtē q̃rto loco alij. ut goff. in dicto c. cū tu. tenēt a q̃ dñiū trāſfera. a q̃ res vſurarij nō ſint obligate. rep̄hendēs Goff. Ala. q̃ hoc tenuit a ſubdēs q̃ ille ad quē tales res puenerīt ad reſtitutōē; nō tenet. n̄ habuerit ex cā lucratiua a eo. caſu quo vſurariq̃ non ſit ſoluēdo. Et idē videt̄ notari in ſū. in dicta. q. xv. Sz Jmmo in dicto c. cū tu. refert opiniōes aliq̃ rū diſtinguētiū inter titulū onerosū et lucratiuū a alioꝝ dicētiū nō debē diſtinguī. Dñs vo An. in e. c. cū tu. ēca ſi. tenet q̃ dicte res vſurārij nō ſint affecte. nec obligate. a idē tenet in dcō. c. tua nos. vbi etiā dicit q̃ q̃cūq; dicāt ꝓtrariū dicāt q̃ nullo iure p̄bat̄ a obligatō nō debz pm̃ a iure nō introducta. ff. de preuari. l. iij. ff. ſi. a hd̄ verū videt̄. nō ob. q̃ dictū eſt rē fieri affectā qn̄ dat̄ nō libera voluntate. p. ff. cū āt. q̃ ibi loq̃ qn̄ libertas tollit̄ p metū. hic vo p ꝓmodū qd̄ recipiēs optat. a inter hec magna differētia eſt a iō cū nō fit eadē rō: ſtamq̃ regulevt nō naſcat̄ obligatio n̄ inq̃ tū iure cauea̅t̄. Jtē nō ob. qd̄ dictū eſt nō debē maius ius trāſire ad ſucceſſorē q̃ fuerit apd̄ autorē ſiue dātē q̃ hd̄ ē verū; reſpectu q̃ltatis ipſiq̃ rei adhērētē puta qn̄ eſt aliena vl̄ alteri obligata. Secq̃ qn̄ q̃ltas cōcernit p ſonā q̃ perſonal̄ actio nō ſeqūt fundū ſiue rē. Vn̄ ſi vnq̃ vendidit rē vmi. lic; ipē habeat nēce illa; tradere q̃ vēdidit: tn̄ ille cui poſtea ipē tradiderit n̄ nēcitat̄ ad iſtd̄. C. de rei vendi. l. q̃tiēs vbi dr q̃ ſi q̃s vēdidit rē duobz ille ē iure potior cui p̄q̃ tradita ē: tn̄ alteri vēditor ad interēē remanet obligatq̃. Jtē nō ob. c. cū tu. eē de vſu. vbi dr q̃ p̄dia empta ex vſura dñt vēdi ut pecunia reſtituatur creditorib̄z a q̃bz vſura accepta ē. Ex q̃ tex. ſūdari videt̄ illi q̃ dicit hmōi res fore obligatas. q̃ ut ibi dic dñs anb̄ bu. a fuit eē de mēte Jo. an. ī c. q̃ q̃ eo. t. h. vj. ille tex. hd̄ nō p̄bat. ſſ. Rā ibi dr q̃ vſurarij reſtituāt ſi p̄ñta ſi non p̄ñt vēdāt̄ poſſeſſiōes ex vſura acq̃ſite ad reſtitutō; faciēdā. a ſic n̄ hñt nēce res illas vēdere n̄ qn̄ alter n̄ poſſunt ſatiſfacere. Prop̄ terea ibi nō dr q̃ hūiuſmodi poſſeſſiōes cēnt apd̄ aliquē ſingularē ſucceſſorē. ſ̄ potiq̃ apd̄ ipōs vſurarios vl̄ coꝝ hēdes. Et nō mirū ſi qn̄ nō pōt alt̄ ſatiſfieri cogūt̄ res illas vēdere. q̃ itē cēt etiā d̄ rebz ex vſura nō acq̃ſitis. cū debitor hēat nēce ſatiſfacere de omnib̄z bonis ſuis. Certe ſi bñ attēdat̄ ibi ꝓtrariū p̄bat̄. ſſ. Rā ſi ille poſſeſſiones fuiſſēt obligate q̃liter fuiſſet neceſſe illas vendi cum ipē potuiſſent peti. Jmmo nec potuiſſent licite alienari cū res tranſeat cū onere ſuo ut preoñſū eſt a ſic malum ꝓſilium dediſt̄ ibi papa a ſic ex p̄dictis patet q̃ dominiū regulariter trāſfertur in vſurarium a q̃ nulle res ipſius ſunt obligate p vſuraꝝ reſtitutione ſed p ſonalis tm̃ actio ꝓpetit ꝑ ipſum. Sed ad daiorem p̄dictoꝝ intelligentiaz diſtinguendū ē. q̃ aut res habite ex vſuris ſunt queſite p pactum legis ꝓmiſſione. q̃ niſi ſoluat̄ debituz

infra certū tps pignꝰ pdat á nō Primo casu nō trāsfert dñiū qz ꝗ pactū reprobat in pignere C. de pac. pig. l. fi. et iō ex eo non pt trāsferri dñiū qz qñ aliqd phibet a omne illud qꝗ vult ex eo vl ob id. l. nō dubiū C. de legi. Vñ acipiēs res hmōi: sp ad restitutōē tenet. cū rem alienā acipiat et ꝗ casu obtineat opinio prima. Sed ō casu qñ res nō fuit q̄site p pactū legt omissoriez: si vsurariꝰ est soluēdo nulla tenꝰ ad restitutōē tenet. q̄ ab eo rē accepit etiā titulo lucratiuo ut in fū dicta. q. xix. Fallit ꝗ in oblatōibus manifestoꝝ vsurariorꝝ vt preoñsū est p c. qz fere. ex eo. Si vo vsurariꝰ nō ē soluēdo: tūc q̄ habuit ab eo rē titulo lucratiuo eo tpe q̄ iā nō erat soluēdo omino videt teneri ad restitutōē. Sed si eo tpe q̄ accepit vsurariꝰ erat soluēdo nō videt teneri tic: postea fit factꝰ nō soluēdo nisi forte q̄s accepisset acq̄sitū ex vsura. tūc em qñcūq; vsurariꝰ efficiat nō soluēdo tal obligat ad restitutōē. Si vo q̄s habuit rem titulo oneroso. tūc si aliqd recepit scienter in fraudē creditoꝝ. r. q p ꝗ ꝗbitor efficiat minꝰ potēs ad soluēdū ul magis habil ad fugiendū. tenet ad restitutōē; alꝰ nō. a hec oīa pnt colligi ꝗ restitutio. j. ff. tredcimo ī additōe. v. Ite nullꝰ. a ex hijs diligēter intuēs pt agnoscē q̄liter familia vsurarij. l vxor seu filij. a q̄cūq; alij ab eo aliqd accipientes ad restitutōē teneat. B.

Pono q laycꝰ tenet iuste aliquā possessiōē; ecce. a impignerat ipsa; possessiō; rectori ipsiꝰ ecce nūq̄d iste rector potest recipe fructꝰ illꝰ possessionis vltra sortē. Rꝰ fm rap. Sic. nam a clericꝰ in ꝗ casu nō recipit vsurā sed recipit qꝗ sibi dē. ex. eo. c. j. in fi. Qꝗ ā dicit rap. q in ipsa decre. dr q hoc fit. ut res de manu laycꝰ redimat q̄ quis bñdictū fit. tñ eodē mō q̄lib; laycꝰ posset recipe fructꝰ sue rei. seu aliꝰ q̄ ī iuste tenēt eā pignerat sibi. ut not. in dicto c. j. A. s. in glo. a p vl. in fū eo. ti. q. xvj. B. Alꝰ vo fructꝰ pignerat a etiā vsus in sortē cōputari dz. ut ꝗ. Pignꝰ. ff. vij. A. Cō. pdictis tos. a vl. ut in dicta. q. xvj. B.

Vtq vsure possint peti q̄si interesse. Rꝰ fm rap. Sic. ut si fideiussor soluit vsuras creditori: pt eas repetē a debitore. qz nō fuit vsure. ꝗ interēē. r. nō est lucrū sed vitatio dāni. A. Idē in dcā. q. xvj. fm rap. tos. a inno. Sed adūtēdū q interēē nō solū ꝛsiderat ēē in ꝗ circa dānū emergēs. ꝗ ēē ēca lucrum cessās fm dñz an. de bu. in c. salubrit ēx e. de q̄ latiꝰ ꝗ. restitutō. j. ff. iij. ī se cūda additōne Et de ꝗ ēē dr ad fi. hꝰ. ff. ibi a adde tē. B. De ꝗ casu Tho. ij. ij. q. lxxviij. dic sic Ille q mutuū dat pt absq; pctō in pacto deducē cū eo q mutuū accipit recōpēsatōz dāni p qꝗ ꝗbtrahit sibi aliqd qꝗ dz hīe. ꝗ ei nō est vēdē vsū pecunie ꝗ dānū vitare Et pt ēē q accipiēs mutuū maiꝰ dāmū cū tet. q̄ dās incurrat. Vñ accipiēs mutuū cū sua vtilitate dānū alteriꝰ recōpēsat Recōpēsatōz vo dicti dāni qꝗ cōsideraf ex ꝗ q de pecunia ñ lucra: non pt in pactū deducē. qz nō dz vēdere qꝗ nōdū hz. a pōt impediri multiplr ab hñdo. Hec tho. Alꝰ hoc vez ut fiat pactū de lucro ēto p incerto. alꝰ bñ pōt peti interēē ꝛseqnt in pactū deduci interesse lucri cessantis ut tactū est. a hic seqt B. Et adde qꝗ idē Tho. dic. ij. ij q. lxij. q ille q retinet pecuniā alteriꝰ videt cū dāmificare impedēdo ne adipiscat qꝗ erat in via habendi. a tale dānū nō optet ex equo recōpēsare. tenet tñ aliquā recōpēsatōē; facere fm ꝛditōem psonarum et negociorū. A. id est fm arbitriū boni viri vt colligitur in locis de quibus sequitur. B Et circa hūc casū facit qꝗ dr. ff. xxvj. ff. q incipit. sed nūquid est vsura. et hic ff. post tres. ff.

Pono. q̄dā gener habet recipe dotez a socero mō socer dat ei in pignꝰ aliquas possessiones de q̄bꝰ gener p cipit fructus. querit vtrū; possit sine vsura ul teneat fructus cōputare in sortē. Rꝰ Qñ maritus sustinet onera

mũmonij nõ tenet cõputare fructꝰ in
sortẽ. alꝯ sic. ex. eo. salubriter a. ff. de
doli excep. l. pẽ. A Et opt; q̃ ista one
ra sint certa ꝓm dñm an. de bu. in di⸗
cto c. salubrit. a sic nõ potest fructus
retinei cũ sorte vltra indubitatã one
rũ q̃ntitatẽ. Itẽ optet q̃ fructꝰ sb̃ij d
ant fortune. Vñ si gener p dote solue
da certo die recipit cautões a p̃missio
nẽ cũ pacto: q̃ itẽrũ certa q̃ntitas sol
ui debeat p onerib9 mũmonij suppor
tãdis: talis cõuentio illicita ẽ a vsu⸗
raia. nõ obstãte dicto c. salubrit. q̃
ibi ꝯ q̃ñ p pignere data ẽ possessio⸗
ꝯ in casu ꝓposito aliꝯ est. Sed ãs possibi
le ẽ q̃ ex possessiõe cui9 fructꝰ sb̃missi
sũt fortune: nullos habebit fructꝰ. a sic
nõ h; ita certũ emolumẽtũ sicut in ca
su ꝓposito ꝓm Hosti. a Io. an. a nõt
dñs an. de bu. in dcõ c. salubrit. Itez
optet q̃ dos sit p̃missa simplit. Sed si
gener paciscet de recipienda dote ad
certũ tẽminũ: a interũ percipet fructus:
dicti fructꝰ cõputarẽt ad sortẽ. q̃ int
esse nõ põt deberi añ mora q̃ non põt
adesse durãte tẽmino ꝓm dñm ant. in
loco vbi s̃. Et addit Idẽ dico ĩ re pig
nerata. cui9 fructꝰ sũt certi. q̃ forte il
la res est locata ad affictũ vl pẽsionẽ
vl talis res est domꝰ quã gener lo⸗
cat a recipit pẽsionẽ sc; q̃ omñs istos
fructꝰ tenet gener cõputare in sortẽ.
Et sic intẽdit dico ꝯ c. intelligẽdũ q̃ñdo
dos simplit fuisꝭ p̃missa postea ñ sol
uere² cũ ad cautelã generi fit pigne
rata possessio. ut si dicat gener. Ego
sustineo onera mũonij da dotẽ. a so⸗
cer dicit: nõ possũ: tunc si gener dicat
saltẽ sustineas onera mũonij. isto ca
su pt gener dictos fructꝰ p interesse re
cipe. duz tñ onera mũonij certa sũt.
a sic intelligo istã mãm. Hec ille. B

Pono q̃ gener dictã possessiões cũ
omni iure qꝯ ibi h; ꝛcedat alteri rece
pta ab eo sũma q̃ sibi p dote debeba².
nũq̃d poterit illi lucrifacere fructꝰ p⸗
ceptos: sicut poterat gener. Rꝯ. ꝓm
Wil. Si gener aĩo donãdi tĩsferat to
tu; ius qꝯ habebat in pignere aliꝯ facit
nõ ꝓpt pecuniã quã recepit ab eo. sed
q̃ ꝛtũctꝰ vl amicꝰ est a ille amicꝰ
nõ ut lucret fructꝰ mutuat pecuniã ꝯ
ꝓpt caritatẽ ã grãz: absq̃ periculo vsu
re pt fructꝰ lucrifacẽ. aliꝯ nõ. A. q̃ nõ
est iste ꝛtractꝰ ꝓprie mutuũ. ñ fit cõ⸗
uetũ q̃ gener teneat numerãti reddẽ
pecuniã si voluerit ille repetẽ in q̃ casu
vsura cẽt si ille vellet lucrifacẽ fructꝰ
ꝓm cũ. Wil. a in sũ. eo. ti. q. xvij. B

Quid si pꝰ mortẽ viri hẽdes eiꝰ ob
ligãt vxori possessiones p dote nũq̃d
fructꝰ ꝛputabũt in sortẽ. Rꝯ. ꝓm Wil.
Dicas q̃ sic. ff. de solu. titia. Idẽ ino.
Sit g̃ cauta mulier ut nõ recipiat rẽ
in obligatões ꝯ vl faciat eã distrahi
vl recipiat insolutũ. ff. de re. iu. a di⸗
uo pio. alioq̃n fructꝰ extenuabũt sor
tẽ. A Idẽ in sũ. e. ti. q. xviij. Predãs
etiã Con. Io. an. a dñs an. de bu. in
c. salubrit. ex. eo. B

Vt p vsure fiant licite rõe more. Rꝯ.
ꝓm Ray. sic. utputa debuisti m̃ centũ
a q̃ in tẽmio nõ soluisti optuit me ac
cipe pecuniã sb̃ vsurẽ tu teneat m̃ resti
tuere illas vsuras si solui. vl liberare
me ab ipa obligatõe A. si ñ solui ꝓm
cũ. ray. a in sũ. e. t. q. xvj. B. ex. de fi⸗
deius. puenit. a c. ꝛstitutꝰ. tũc ei petũ
tur q̃i interẽe. ut ĩ pre. Ff. xvj. dcũ; est
q̃ incipit Vt p vsure possint peti. Et ꝯ
lic; xiiij. q. iiij. qñ. a idẽ nõ² ibi. a xij
q. ij. si q̃s de clericꝰ Idẽ hos. A Cõ. etiã
Gof. ut in dcã. q. xvj. q̃ isto casu nõ
sũt vsue ex pte petẽtis. ꝯ vel intẽe cũ
agat de dãno vitãdo. B

Nũq̃d ꝛmittit vsura q̃ñ absolute
credit pecunia p filũ pecunia vl res p
re ut granũ p grano a hmõi. Rꝯ. ꝓm
Wil. Si verisile est q̃ pecunia vl argẽ
tũ vl alia res erũt cariora tpe reddi⸗
tõis q̃ sint nũc tpe datõis: a creditor
illã pecuniã nõ cãt seruaturꝰ vsq̃ ad
tpꝰ iꝰ vsura ẽ. Si ꝛo erat seruaturꝰ:
ut sic ꝓuãdo lucraret distinguo. q̃ si
creditor aufert debitori libtatẽ solue
di q̃ñcũq̃ velit vsuã ẽ. q̃ pl̃umi² q̃ iõ
credidit ut debitorẽ oneãret pecko a
se exoneraẽt. ꝯ si ꝛcedat ut reddat q̃ñ

vehit nulla vsura est. A Si tñ corrup-
ta intentõe ꝗ faciat ut se exoneret a
piculo seruãdi: peccat. nõ tñ credo eu
teneri ad restituẽdu: lucrũ. lic: ꝗ eẽt
ei ꝛsulendũ in pnã. vl q̃ dauit pau
pibꝫ ꝓm cũ. Ibid. et in sũ. eo. ti. q. xix.
B. Sile nõ est vsura. qñ verisile dubi
tat vtꝫ argẽtũ vl res alie debeãt va-
lere plus vl min9. ex eo. nauigãti A
Con. Vl. ut in dicta. q. xix. B

Quid si ꝗs mutuet pecunia recep-
tur9 ad certũ tmin: alteri9 generis
monetã vl in alio loco vl alia rẽ ꝓ
ꝓm hos. Si ꝗ iõ facit ut in exnatiõe lu
cret vsurari9 est. A Sec9 si nõ facit ad
finẽ lucri ꝗ ad obseq: recipiẽtis. tũc
em licite pt recipere rẽ ꝓm extimatõe:
tpis a loci qñ vbi facẽda est solutõ
ff. si cer. peta. l. vnũ. B. sicut a hij q̃
de nũdinis in nũdinas mutuãt a q̃
tũcũq: sub spẽ venditõis vl alteri9 cõ
tract9 pallicet q̃cq̃d accedit sorti vsura
est. ex. e. ꝛsulnit. xiiij. q. iij. pleriq̃. a
q. iiij. si ꝗs cleric9. A Idẽ in sũ. eo. ti
q. xx Et hec faciũt p cambijs ut q̃cq̃d
campsor: p cambio accepit vltra q̃
debeat exceptio moderato lucro qꝗ pt
ꝛputari a ex labore sũptibꝫ negociati
onis de q̃ s. negociatõ. C. iij. ĩ addi°e
vsurariũ iudicet Et ex hijs potest di
scerni q̃ cambia sũt illicita. B

Quid si pena apposita ẽ in ꝛtractu
mutui. nũq̃d pt peti absq: vsura ꝓ
ꝓm rap. Si pena fuit a iudice impoſi
ta ꝓpter puniẽdã ꝛtumaciã debitoris
qꝛ nõ soluit in tmino cũ posset: ñ est
vsura. ar. xxiij. di. q̃q̃. ff. ꝗ iude. que
autoritate. A Meli9 facit. l. j. ff. si ꝗs
ius dis. nõ obtẽ. Et pdictis cõ. in no.
in c. suã. ex. de pe. a ꝗ multo magꝭ ob
tinet in pena legati. in autẽ. ꝗ q̃ ꝓnã
C. de nõ nu. pe. a sic nõ p̃sumeret pe
na in fraude vsuraꝝ etiãsi iudex dicẽt
q̃ debitore nõ solũte mutuũ p9sta
tutũ tminũ singul mẽsibꝫ vl ãnis sol
uat tãtũ. nã ꝗ nõ venit ĩ vtilitatẽ iu
dicis. Itẽ qꝛ p̃sumitur iuste factũ id
qꝗ fit a iudice. ff. de acq̃. pos. l. iuste a
multo min9 p̃sumẽt ista fraus in pe-
na posita a lege. Et iõ videt licite peti
a multo magis retineri posse pena a
lege seu statuto ĩposita. si forte dicat
q̃ ex ꝛtumacia ñ solũtis mutuũ seu
aliꝗ debitũ singul mẽsibꝫ vl ãnis tñ
soluat p pena. maxime si ꝗ fieret ex
pia cã puta ꝛtra nolentes solue dotẽ
vl alia debita miserabilibꝫ psois. ut
pupillis minoribꝫ paupibꝫ a silib9.
Adũtẽdũ tñ q̃ si dicta pena appone-
ret a iudice de ꝛsensu ptiũ. deberẽt at
tẽdi cõiecture. q̃ in hoc. C. sb ꝛogã² acsi
pena eẽt ꝛuentional a nõ iudicialis.
qꝛ in ꝗ iudex magis seq̃t voluntatẽ p-
tiũ q̃ suã. ff. de re. iudi. j. si ꝛuenerit.
Idẽ puto si fieret in iudicio collusio.
puta qꝛ ptes figerẽt se litigaẽ a tãdẽ
debitor pmittit ꝛ se sñã: ferri. ut sic
creditor videat eũ hẽe obligatũ ex hẽ
sñã ad tollẽdã suspitõ: vsuraꝝ. sicut
audiui intẽdũ ꝛtigisse Plus em dr va
lere qꝗ agit q̃ qꝗ simulate ꝛcipit. C.
pl9 valere qꝗ agit p totũ. a sat p̃su-
mi pt ista simulatõ qñ ille in cui9 fa
uorẽ lata est sñã sit vsurari9 sẽ de si-
mili in pena notat Imo. ĩ dcõ c. suã
ꝓpter qꝗ audiui alicubi statutũ fore
q̃ nõ valeãt sñe late in fauorẽ eoꝝ q̃
pbãt vsurarij a lonũ est. B Si eẽ pe
na de ꝛsensu ptiũ fit in ꝛtractu appoſi
ta. ad ꝗ sc: ut saltẽ metu pene debitũ
soluat vsura nõ ꝛmittit. nisi a prin-
cipio fuerit praua intẽtio. ar. dicti c. q̃
q̃. a de arbi. dilecti. Sed tñ p̃sumi² in
fraudẽ. si ille aliꝗ ꝛsueuit esse vsurari9
ff. de act. emp. a ven. l. iulian9. ff. de
pigne. ac. l. vl vmũsoꝝ. Itẽ p̃sumẽ²
vsura si p singulos menses vel ãnos
dicat pena cõmitti. arti. C. eo. Autẽ.
ad hec. Sed tñ ĩ iudicio. anime stabi²
ꝛ9 cõfessiõi. Con. Host. A. con. etiaꝫ
Vl. ut in sum. e. ti. q. xxiij. Idem etiã
notat Imo. in c. suam. ext. de pe. Et
dñs an. de bu. in c. ꝛquest9. ex. vsure
B Tñ in omni euentu nõ videt hone-
stum petere penam p̃mo etiã nec lic
tum qñ debitor sine culpa sua fact9 ẽ
impotens ad soluendu: ideo puniri
non debet A. licet de subtilitate iuris

ciuilis alias posset dici p. l. ad die. ff. de ver. obli. vbi dr Adide sb pena pecunia pmissa mortuo pmissore omittet pena. licet nō sit hereditas eiꝰ adita. Nam cū hoc casu nō possit puniri ꝯtumacia q̄ nō est: idq̄ acape² tollere solū rōne tpis qd cēt mere vsuratiū a iō nec ex ꝯuētōe ptiū nec ex ali q̄ lege ītroduci pt ut in de. ex graui ex. eo. Item si debitor soluit ptē debiti nō potest exigi pena. nisi p pte nō soluta. ut notat inno. in dicto. c. suaz. Posset etiā cē ps nō soluta ita modica q̄ nulla etiā pena cōmittē². dcō c. suā. vbi dr. q̄ nō debet exigi pena ab eo q̄ pmisit soluē. xl. infra ꝓminū sb pena a soluit. xxxiij. ß debēt solū exigi vij. v. residuū sortē. Aliq̄ tñ intelligūt illd c. in clericis q̄ nō debēt inhiaē ad ista inhonesta lucē. ut ibi dr. Sed a si intelligat in clericis: tñ a in laycis saltē p soluta pte obstabit petēti exceptio ut prime dictū ē. Item a si de iure ciuili pena ꝯmittēt nō obstāte iusto ī⁄pedimēto: tñ certū ē q̄ ꝓt tale impedimētū possē peti restitutio in integꝝ. ff. ex q̄ cau. maio. l. j. B.

Quid de eo q̄ occasione mutuādi laborē subit. Rx fm Host. Tak in cōpēsatōe laboris fructꝰ pigneris vsq̄ ad ꝯuēiēs pmiū facit suos á aliq̄d p labore licite pcipit ex de re. eccle. ñ alie ad nrā. Item de su. e. ti. q. xxiij. B.

Quid de eo q̄ mutuat nauigātiū cūm ad nūdinas receptur aliq̄d vltē sorte; p eo q̄ suscipit in se piculū. si pecunias vl merces inde emptas portauerit saluas aliter nihil recipiat de sorte. Rx Sine dubio est vsurā. ex. conauigāti. q. ꝓpter hoc q̄ suscipiat piculū nō fit licitꝰ ꝯtractꝰ vsurariꝰ. s. q̄ possit recipe vltra sorte; sed tñ forte posset recipe precaū piculi. q. si nihil etiā mutuaret ei: a ipse vellet in se recipe piculū nauigātis. ut sc; si pdat merces vl pecuniā p pmissore restaurabit ei certe iste pmissor licite ob ß possē pcaū recipe a eodē mō si mutuat dūmodo nil plus exigat ī fraudē vsure. Hoc etiā videt tenē dñs Laurētiꝰ de florētia. Sed istꝰ videt exp̄sse cōtra dictū c. nauigāti. vbi in isto casu dr adēe vsurā. etiā si id qd recipit rōe piculi recipia² ibi p eo q̄ suscipit in se piculū. ꝓt. Item q. si hīet respectꝰ ad mutuū nullū fuisse dubiū. et lex sup indubitabili posita foret qd cē nō dr cū foret supflua. B

Sed nūq̄d est vsura si dū emere vl emere vellē merces a tu ad tuā instātia; fecisti me cessare a pte emptōis ut tibi mutuarē a ego dico volo q̄ tu reddas m̄ tātu; q̄ntū essē in tali loco habiturꝰ de merabz si eas illuc deferrē. recipio tñ in me piculū. A. v. oputato piculo a dubio euētu. Nā cū lucrū sit incertū: nō pt pmi respectu eiꝰ int esse certū fm dñm an. de bu. in c. saluberit. ex. eo. et iō nō fiet oputatō ex eo q̄ ß ex dubio euētu pēsatis circūstātiis tā in hoc casu q̄ in seq̄nti. ut s. Fxv. B. Rx fm Ray. Nō ē vsura si recipit inde lucrū p dictū tanq̄ interōe. Con. Hos. Et sic fm Wil. si voleb ā emere trā valentē singul annis decē libras et ad instātiā tuā cessaui a mutuaui tibi ß mō q̄ solueas mihi tñ vl tātū sic reddēt expedite illa tra deductis sū ptibꝰ a labore. a etiā piculo si qd cēt Cōcordat. Host. Et vide hic s. Fxv q̄ incipit Vtrū vsure possint a restitutio. j. Fv. A Et idē qd in hoc. Fnōt in sū. eo. ti. q. xxviij. a. q. xxx. B

Quid de hīs qui dāt nūc granu; et hmōi vetus: ut postea recipiāt nouū. Rx fm Ray. Vsuram ꝯmittūt. q̄ meliorē rem recipiunt. qd intelligit Hosti. qñ aliquis ꝓter hoc facit. ut illam melioratōem lucret. ex eo. ꝯsuluit. a ca. in ciuitate. Si vero facit ne suū frumētū pereat: et inde acipienti gratiā faciat: nō cōmittit vsurā. Sed a tūc sine dubio excusa² qñ presum² q̄ nonum debeat minꝰ valere. Secus si p̄sumit q̄ plꝰ valebit ex e. nauigāti. A Idē in sum. eo. t. q. xliij. vbi etiā apparet q̄ illud qd hic in fine dicit fuit dictu; Wil. darius sic dicētis. sc;

q̃ nõ audet istos cõdemnare. si ad ꝗ
mutuẽt ut ꝑuenĩãt primo dũmõ nõ
auferãt ei libertatẽ liberãdi si interi;
soluẽdo veterẽ vl̃ si p̃babilit dubitet.
vtq; plꝰ vl̃ minꝰ annona valitura sit
tpe solutõis. Sed in ꝗ casu dñs pe. ꝗ
anchorano. in c. vsurarũ. ex. e. li. vj.
distinguit sic. q̃ aut est visile q̃ res
mutuata ñ erit p̃ciosior tpe solutõis
vl̃ de hoc p̃babilit dubitat. a tũc nul
lũ est vitiũ. ex. eo. nauigãti. Aut ẽ vi
sile q̃ erit p̃ciosior a tũc creditor au
fert libertatẽ debitori interũ se liberã
di. a est vsura. aut talẽ libertatẽ nõ
auferta vsura nõ est ꝗ si habuit intẽ
tõem corruptã ut sic a periculo ꝛseruan
di se releuaret peccat. licz nõ sit vsura
Et hec diffinitio imitit magne eq̃ta
ti ꝛm Job. ez caldri. B

Quid de legib; illi q̃ pmittũt vsu
ras. Rꝰ ꝛm ray. a dico breuit q̃ non
valẽt nec tenẽta ꝗ p̃to multiplit. Pri
mo q̃dẽ q̃ vsure p̃hibite fuit autorita
te dei q̃ sup oẽs leges est. Nã cũ par
in parẽ nõ habeat imperiũ. ex. de ele
ctõ. innotuit multo minus. minor in
maiorẽ ergo impator trenꝰ nõ potuit
cõdere legẽ otra deũ. De hac materia
Ps. xiiij. Qui pecuniã suã nõ dedit ad
vsurã. Et Luc. vj. Date mutuũ nihil
inde sperãtes: cũ multis similibus Sed
q̃ fuit otra naturalẽ iusticiã. q̃ vedit
id q̃ nõ est. ut s. Ex. v. dictũ ẽ. A. Et
ibi latiꝰ in additõe. B. Vñ naturalit
licite fuit ꝗ otra ius naturale nulla
lex valet. di. viij. q̃ otra mores. a d.
vj. Ex hijs ita. xxxij. q. vij. flagitia Ter
dio q̃ a in iure ciuili dicit lex. q̃ sacre
leges nõ dedignant sacros canones
imitari spãliter in mũonijs a vsuris
ut dr s. Lex. Expenit. a antepenit. a hẽ
tur in Autẽ. ut de. ap. ꝗ ꝓpri. epis. col
vj. ꝗ ꝛm canones nõ pñt exigi. q̃ nec
ꝛm leges. Quẽto q̃ dicit impator se
amplecti q̃tuor ꝛalia vniũsalia atq;
ut p ea suis legib; deroget. Sz in Ni
ceno ꝛalio q̃ ꝗ est vnũ de illi reprobãt
vsure. di. xlvij. qm̃. Et sic leges oẽs
in hac pte abrogate fuit Ille tñ q̃ p
mittũt vsuras exigi vẽe intẽt t̃ more
stare pñt si sane intelligãt ut dictũ ẽ
s. Ex. v. q̃ incipit Vtq; vsure possint. et
Ex. ix. q̃ incipit Vtq; vsure sint licite. A
Idẽ in sũ. co. ti. q. lxiij. vbi tñ addit
ꝛm Vl. et Tho. et Hos. leges vsuas p
mittẽtes nõ eẽ ꝑlatas. licz obꝑuãde
nõ sint. Hãc ãt qõem tãgit dñs an
de bu. sup rubrica. ex. e. a refert Cy.
et Ja. de bella ptica. a plẽs iuristas
modernos legũ doctores tenẽ: q̃ iura
ciuilia pñt pmittẽ a pmittũt vsuras
sicut p; in multi rubricis de vsuri. ff.
et C. a in multis alijs ptib; iuridicũt
nõ obstare ius diuinũ q̃ lex hũana
ex cã põt distinguẽ ius dinũ ut in. c.
q̃ in eccãax. ex. de osti. a glo. in. l. fi. C.
fi otra ius vl̃ vti. pub. Et licz multa
exẽpla posset poni sufficiat vnũ. Licz
em̃ scriptũ sic psalmo. lxxv. Vouete
et reddite dño dõ vẽo. tñ lex humana
q̃ñq; ex cã pmittit votũ nõ reddi. ꝗ in
aliꝰ mutari vl̃ in alio redimi utz ĩ ti
ex. de vo. a voti. redẽp. p totũ. Cãm vo
q̃ pmittũt vsuas dicũt eẽ. q̃ hoies
fuit ita pax caritatiui. q̃ ñ papẽt ex
mutuo lucrũ: pmitterẽt ꝓximi mori ex
ncẽitate. a iõ ad caritatẽ; maiorẽ mali
pmittũt vsuas. q̃ ꝗ duoꝰ malꝰ minꝰ
malũ ẽ eligẽdũ. xiij. d. duo mala a ce
neuia. ff. de re. iure. l. q̃tiẽs. Dicunt
eẽ nõ obstare q̃ impator se ꝑhibet q̃
tuor ꝛalijs. inter q̃ est Niceno ꝑhibẽs
vsuras. xlvij. dis. qm̃ multi. q̃ dicũt
q̃ impator ꝑhibet se q̃ad fidẽ a nõ q̃
ad alia. Ite dicũt nõ obstare q̃ ius
canonicũ ꝑhibz vsuras q̃ id obtinet
q̃ad clericos t̃ eccãastica iurisdictõni
ꝑiectos t̃ ꝑhibz eo mõ q̃ ius dinũ. a
iõ sicut nõ obstat ius dinuz legib; ut
dictum est. ita nec ius canonicum.
Sed adutẽdũ q̃ p̃dicta fuit expsse otẽ
ꝛpturã a veteris a noui testa. Vnde
psalmo. xiiij. dicit Qui pecuniaz suã
non dedit ad vsuram. Et Exo. xxij. dr
Si pecuniam mutuo ideris populo
meo paupi qui habitat tecum nõ vr
gebis eum quasi exactor. nec vsuris
oppimes. Hec ibi. Et luce. vj. dicit

Mutuuꝫ dare nihil inde sperãtes. qd trãsferet. ex eo. cõsuluit. Ideo lex humana nihil pot. qꝛ ve illi q̃ ꝛtradiꝛ factori suo Isa. xlv. Nõ ob. q lex humana pot distinguere seu interpꝛtari ius dim̃. qꝛ illud verꝫ est qñ ius diuinũ obscuꝫ est vel ibi cã manifesta ad ꝗ inducit. Alꝗ seruat regulariter qd dꝛ Deutro. iiij. Nõ addetis adverbũ qd ego loquor vobis. neqꝫ auferetis. ex. eo. Sicut vbi lex nõ distinguit. nec nos debemꝰ distinguere. l. fi. C. de ꝛtrahẽdo empto. cũ multis alijs. Nec est hic aliq̃ cã ad distinguẽdũ. qꝛ ecꝰ naturalis eq̃tas phibet vsuras Vnde fm philosophũ prio politicoꝝ. Vsuraria pecuniarũ acq̃sitio est maxime pter naturã. Preterea cã allegata ñ est sufficiẽs. qꝛ ꝛtra illã nitit auctoritas dim̃: nõ p pmissionẽ. sed p phibitõem a minatõnẽ. ut pꝛ Exodi. xxij. Si pecuniã mutuo tt. ut supꝛ. Et clariꝰ Deu. xv. Si vnꝰ de fratribꝰ tuis tt. Preterea circa ius dim̃ interpꝛtatio ꝓprie spectat ad sedẽ aplicaꝫ. adeo q q̃ illã nõ seq̃ꝛ fidit se imperitũ: a maliuoliũ a nõ catholicũ. sed hereticũ. ut ait Hieronimꝰ. xxiij. quest. j. c. Hec est fides. a sedes aplica determinat q pagina vtriusq testamẽti indistincte detestat vsuras. ut dicit Alexãder tertiꝰ. in cõcilio lateranẽ. a ex eodẽ Quia fere. Propter qd etiã ideꝫ Alexander in ca. sup eo. ex. eo. dicit sup hoc nullam dispẽsatõem posse fieri p hominẽ Vñ in dicto. c. sup eo. ait. Cũ vsuraꝫ crimẽ vtriusq pagina testamẽti detestet: sup hoc dispẽsatõem aliquã posse fieri nõ videmꝰ. qꝛ cũ scriptura sacra phibeat p alterius vita mẽtiri multomagis phibendꝰ est q̃s ne ecꝰ p redimẽda vita captiui: vsuraꝫ crimine inuoluat. Hec ille. Et quomõ apte ꝛtradiꝛ predictis hic textus. a formaliter tollit causa quã ipsi allegabant iustã facientes distinctõis. videlicꝫ ut subueniat hominũ necessitatibus qd hic dicit etiã de lege dim̃ valde phibitũ. a ideo nec fm illã nec fm aliam posse in hoc distingui ius diuinũ vl canonicũ. cui quoad forũ cõscientie etiã impatoꝛ subiectꝰ est. xcvj. dist. duo sũt Vnde alij dicũt. ut sup dicta rubrica refert dñs Anthonius de Butrio. q vsura a legibꝰ nõ pot pmitti in mutuo. qꝛ scriptũ ẽ Mutuũ date tt. sed in alijs ꝛtractibꝫ sicut. C. de rei vxo. ac. l. vna. ff. Exactõ. Vbi dicit q si pecunia dotalis nõ red dit vxoꝛi pꝰ solutum matrimoniũ infra annũ: exinde soluet tertia centesimẽ p vsura. v. omni anno tertia pars centũ p centenario. quasi velint isti dicere. q in alijs cõtractibꝰ q̃ mutui lex diuina non prohibeat vsuram. et ideo lege humana possunt permitti. Sed hoc est falsum. quia idem est in equipollenti quod in mutuo. ut q̃ndo ratione termini aliquid plus soluitur. extra. eo. c. Consuluit. et c. fi. et ca. in auitate. Iaco. de rauen. dicit q nullo casu lex permittit vsuram. misi contra moꝛosum id est contra illum qui cũ posset nõ solut. tempe quo debebat. Et hoc verum est. quia nõ est hoc casu proprie vsura sed potius cõtumacie pena. de quo supꝛ. ff. xxij. dictũ est. et sic proprie loquendo leges nec permittũt. nec permittere possũt vsuras. Vnde glo. in Auten. ad hec. de vsuris dicit. q imperatoꝛ coꝛrexit per iura nouissima omnia iura antiqua que tractant de vsuris. et quia exquo subiecit se cõcilio niceno: in q̃ vsure phibentur ut dictum est: non est verisimile q voluerit aliquid statuere contra illud. C. de sum. trini. et fide catho. l. ij. vbi inter alia sunt hec verba. Nicene fidei dudũ a maioꝛibus tradite a diuine religionis testimonio atq assertione firmate obseruantia semp mensura teneaꝫ tt. nec obstat q dicat hoc intelligi quoad fidem. quia a ad fidem pertinet stare interpꝛetationi ecclesie sup scriptura et interpꝛetata est reiecta omni distinctione vtroq testamento phiberi. ut ex predictis patet. et nõ solũmodo se

subijcit impator qad fidē: ⁊ etiā qad omnia ecclasticā. a ad fox oscietie pti nētia. Vñ dixit q nō dignāt leges sacros canones imitari. in autētica. ut de. apud ppri. episco. ouemāt. pri mū. ff si vo ecclasticū. Colla. vj. Et ve lit nolit qad pdicta sbiect est pape dicto c. duo sūt. ⁊ 8mo iuri qad omnia qr dic de Ego dñs a nō alij Isa. xlv Vñ a glosa in dicta autētica ad hec dicit. q si etiā impator voluisset non potuisset pmittere. qr seruj nō pōt cō tra leges dñi sui. Immo tenentes q aliq casu vsura simplex nō sit pctm: sūt hereticī ut hereticī punīdi. ut et tenet dñs Anto. 8 bu. in pfato loco a pbat in de. ex graui. de vsuris. B

Vtr liceat acipe mutuū sub vsuā Rō fm Tho. ij. ij. q. lxx viij. Nō licet inducere aliquē ad mutuandu: sub vsura. Licet tñ ab eo q patus est facere a q exercet vsuras mutuū acipe sb vsuris pter aliq8 bonū. ut est sb uentio sue nēcitatis vl alterius. sicut etiā licet ei q incidit in latrones mani festare bona q habz. ad ⁊ ut nō occi dat. q tñ latrones diripiēdo peccāt. Et intelligit Ril. nō solū de nēcitate absoluta. sed etiā de nēcitate vtilita tis quā aliqs oseqtur agēdo negocia sua. sed hac cessante puta cū acipet pter ludū aleca hmōi: tūc fm eūdē acipe ad vsurā est pctm mortle. A Idē nota. in sū. co. ti. q. xliiij. Sed cer te nō videt iure pbari q p sola cā vti litatis liceat ad vsurā acipe cū plus debeam9 ponderare damnū spūale pxi imi q nostr tpale lucrū ⁊. Scādalū ff vtr tpalia. Nec dictū ul vō Tho se extēdit. nisi ad absolutā nēcitatē videl: sine q non pōt omode fieri. Et addit Immo. in ca. sup eo. q nēcitate imminente extrema: debz prio qs in duci ut gratis saltē p mutuū sbueni at indigēti. q8 si nollet: induci pōt ut sb vsuris saltē ⁊ faciat a min9 malu: eligat. videlicet vsurā potius q hōmi cidium. B

Vtr acipe sb vsuris p alio sit licitū. Rō Si hoc facō in seruiciū vsurarij ut ipse vl mutuet vl lucret: teneor qr fautor ei9 sū. Alij Ō vex ē respectu pēi Ad restitutōē: aūt nō teneor. nisi fa uerim vsurario in exactōne. ut dicit ff. Vsura. v. ff prio. B Si vo facio in ⁊ uiciū acipientis tūc p illū modū licet q 8z in pce. ff et maxie si cā mei mitio res vsure exigāt ab illo.

Sed qd si ego rogat9 ab illo q vult acipe sb vsurā fideiubeo siue pmitto p ipso ad ⁊ ut mitiores vsure exigā nūqd in hoc casu possu: acipe aliqd ab eo. Rō. qr sic esse pticeps vsu re in ea pte quā recipio. Alij cōtra. qr vti fideiussione alicui9 nō est vsus pe cunie sicut nec vti pigneratōe. Vnde sicut p pigneratōne rei mee possū ali qd acipe. ut s. in sexto. ff dictū ē. ita videt q possim recipe p fideiussione. Sed primū tñ tuti9 A. Et hoc videt ve ri9. qr accessoriū naturā seqtur princi palis. ex. de reg. iuris. Accessorium li. vj. Sicut ergo nō licet pro mutuo aliqd acipe. ita nec p fideiussione vl obligatōe q succedit loco ei9 Videtur enī pecunia manu breui. v. qdam ve loci intellectuali trāsitu mutuata fi deiussori a fideiussore debitori vl ecl sine hoc ipsa fideiussio non est. nisi p ter mutuū. a sic accedit ad illud. a se quitur ei9 naturam. Nec ob. q fide iussor incurrit periculū. si debitor effici atur nō soluendo. quia et hoc periculū incurrit etiam ipse principalis credi tor. et propter hoc nō potest aliquid vltra sortem recipere: immo non tñ propter hoc periculum ⁊ etiam si cui: hoc acipiat in se periculum naviga tionis vel itinerationis. propter hoc non potest aliquid vltra sortem reci pere. extra de vsuris. capi. navigan ti. ergo multo minus ipē fideiussor ac cessori9 Nec obstat quod dictum est de re obligata ad pignorandum. qr locatio est contractus principalis et per se. sed fideiussio est obligatio ac cessoria ad principalē obligatōnem. Et sic patet dīna. B.

¶ Vtꝝ marito liceat repe dotē a patre vxoris q̃ est vsurarij. Rō fm Wil. Si pater non sufficit ad solvēdū ea q̃ hz de vsuris. a maritj scies veritatez. vl hns ignorātiā crassam otraxit cū filia nō debet repe dotē a tali patre. Si aūt nō putabat socū ē vsurariū vl als ē solvēdo: qui tn non erat pt dotē in solidū repe licz postmodum sciat veritatē. Hec Wil. Tutij tn dicā q̃ scies veritatē nō repiat dotez. aut si recepit: restituat ill quibj pater teneba. A. Hoc verꝝ si acqpt res ab vsurario. p. l. omissoriā acq̃sitas ut s. C. xiij. in additōe. ver. sed ad clariorem als nō videt teneri si habuit bonā fidē cū repiat ex titulo onervoso fm eū dē Wil. a in sum. co. ti. q. lvj. Et facit qd dictuz est s. Restitutio. j. C. xiij. in additōe. ver. Ite nullj Si autē in veritate socer d aliis bonis est sufficiēs ad solvendū: tūc gener indubitāter potest dotē repe. B

¶ Vtꝝ liceat creditori repe debitum qd ei vsurarij debz. Rō fm Wil. Si bona fide credidit ei pecuniā ut ex illa cōmodū suuz faceret: a lucrādo forte ex ea se liberaret: repe pt qd mutuavit etiā si ille als nō sufficit vsuras solvere. Si vero alia cā credidit. puta ad ludēdū in alea. vl ad dandū meretrici aut histrioni nō debz debitū ab illo repe q̃ nec vsuras extortas sufficit restituere. A. Idē in dicta. q. lvj. Et satis pt oprehendi ex dictis s. Restitutio. j. C. xiij. in addi. v. Ite nullj B

¶ Vtꝝ illi quibz debet ex otractu vel q̃si aut ex maleficō vl q̃si: possint hoc repe ab vsurario. Rō fm Wil. sic. dū tn rem ipsā vsurariā nō repiāt. Et idē dicēdū de quocūq̃ raptore vl fure A. Certe magna differēcia est int vē vsurariā p legē omissoriā nō q̃sitā a furtiuā seu raptā. Sed a talis res vsuraria repipt dūmō nō in fraudē creditorꝝ ut colligit s. C. xiij. in addi. B

¶ Quid de cōmunitatibz q̃ rundā civitatū q̃ dant pecuniā ad vsurā. Rō. fm Rap. Omis illi ciues q̃ auctoritate a cōsilio fiūt vsurarij fūt Et eodē mō si cātas vl cōitas repet aliqd pignus. a fructj eij nō cōputaret in sortē. ext. co. Cōquestj. ar. vij. q. j. sicut vir. xxiiij. q. iij si habes. ff. qd me. cā l. metū. C. cū animaduertēdū Idē est de hijs q̃ prohibere pōta nō prohibēt. ex de sen. excō. qsite. A. Cōcor. Host. ut in sum. co. ti. q. lvij. B. Et licz oēs cōsentiētes put dictū est omittāt vsurā tn fm Wil. nō tenēt ad restitutōez nisi q̃tum ad eos pueniat vl q̃tū releuati fūt ab expēsis q̃s fecissent de suo Illi tn q̃ pstiterūt autoritatē vl pceptuz ad vsurā a hmōi ita q̃ aliter ciues nō fecissent eā in solidū tenēt. A. Idē in sū. co. ti. q. lx. B

¶ Quid si iudej acqpt vsuas a xpianis. Rō fm Rap. Mortalit peccat et pt ab eccia cōpelli ad restitutōez indirecte sez sbtrahendo cōionem xpiano rū. ex. e. pj miserabile. vl saltē tales coercēdi fūt a principibj a etiā a prelatis p dicto mō. ne exigāt immoderatas vsuras. ex. co. q̃nto. A. Immoderata āt intelligit omis vsura. ut nōt glo. in dicto c. q̃nto. cū sit otra moderamē sine iustiae. ex. co. sup eo. Idco iudei cogi dēt ad oēm restitutōez vsurarū ut in de. ex gui. ex. co. q̃ ē intelligit in iudeis utz ibi p glo. sup verbo cōn sura. B Sed xpianj licite rept vsuas ab hostibz cōtra q̃s iustū bellū gerit maxime si sint infideles. xxiiij. q. iij. ab illo. qz acqpit qd suū est A. Et in dicto c. ab illo. pz q̃ hoc verꝝ est respectu illaꝝ rerꝝ q̃s quis a talibj hostibz posset etiā violent rapere a non als. ut a pōt colligi ex notatis. in sū. co. t. q. lxvij. B De pstātijs q̃ fiūt in cātatibj. vide ¶ Vsura. iij. C. penul. a fi.

Vsura. ij. circa animalia. Vtrū liceat locare animalia p certo frumento. vl alia rē annua. Rō. fm Wil. Licitj est otractj dūmō cōductor nō grauet ex immoderata mercede A. Quia in cōtractu locatōis q̃ est bone fidei. merces dz ē iusta et cōuenieus arbitrio boni viri. ut. l. si

in lege · ff · de locatō · B Licitū est etiā
apponere pactū de dānoa lucro rei lo
cate · q vtrūq; fit ꝛmune · sed nō lice
ret apponere pactū q dānum sit so=
lum conductoris · nisi damnū quod
esset ex culpa sua A · etiā leui · nō aūt
leuissima · cū contract9 concernat vti
litatem vtriusq; · ut supra · Locatio ·
· ff · ij · Posset etiā ex pacto conductor
in se periculum rei suscipere · ex · de de=
posito · ca · fi · Vnde tale pactū nō facit
contractū vsurarium · licet posset fie
ri in fraudem vsurarum · et forte sic p
sumeret si fieret a consuetu vsurario
ut in simili dictum est de pena · supra
Vsura primo · ff · vicesimo secūdo · Po
test etiam tale pactum ex alio respe
ctu q vsurarum continere iniquita=
tem · Vnde idem Wilhel · dicit · q pac=
tum de cōmunicando damno vel cō=
modo rei locate iniquum est ex par=
te locatoris nisi ꝓbabiliter dubitet
vtrum locatoris vel conductoris me
lior aut deterior sit conditio · vel nisi
credatur q conductoris nō fit deteri=
or conditio · in pacto tamen proposi=
to videtur conductoris deterior con=
ditio · quia vix aut nūquā potest ha
bere tātū cōmodum de melioratione
bouis · quātum potest habere de mor
te · Si tamen locator timens ne con=
ductor grauaret bouem pactum ap
poneret firmiter ꝓponens q si bos si
ne culpa cōductoris periret · nihil exi
geret ab eodem · non credo q pecca=
ret nisi ꝓter eox scandalum qui ei9
ignorarēt intentōez · ut in sū · li · ij · ti
vij · q · xxxv · B

¶ Quid si vnus habeat decem capi=
ta ouium a alius decem a ꝛmunicant
eas adinuicem a periculum a emolimē
tum et expensas cōmunicant ꝓ rata ·
Re° fm Wil · ¶ Non est cōtract9 vsure sz
societatis a possunt etiā ꝛuenire q de
fetibus recuperent capita mortua ·
vl q de velleribus et pellibus emāt
capita ad augendum gregem A · dū
tamen seruet qualitas inter eos ita
q ex huiusmodi pacto nō videat cē
deterior cōditio vnius q alterius · ut
in sū · co · ti · q · xxxvj · fm eūdē Wil · Et
facit · l · si non fuerint · ff · p socio · B

¶ Quid si q̄s habens · xx · capita tra
dat alicui custodienda a pascēda sub
certa mercede · vl sub certa ꝓticipati
one pueritū gregis · Re° fm Wil · Si do
min9 tenet sibi periculū animaliū: nō
est cōtractus vsure sed locatōis · Se=
cus si nō retineret periculum · sed īpu=
taret ꝛductori · A · Sz a si nō retineret
sibi periculū nō ꝓter hoc est vsura · nec
hoc Wil · dicit · utz in dicta · q · xxxvj · sz
posset continere iniq̄tatē aliam ut di
ctū est s̄ · in principio · B ·

¶ Quid si q̄s hās · xx · capita tradat
alicui rustico custodiēda ꝗ mō q sint
firma · qz illa dat ei extīata tāto p̄cio
et lucꝫ a dānū sit tm̄ rustici · Re° · fm
Wil · ¶ Nō est ꝛtract9 vsuē sz mutui · qz
idē est ac si mutuaret ei pecuniā de q̄
emeret tot aīalia · A ¶ Immo iste ꝛct9
poti9 est emptōis qz extimatio empti
onē introducit · ff · de iure · do · plenūq;
a · ff · solu · ma · extimate · Et dicit dn̄s
ang · de pusio in suo tractatu de socie
tatibz · addēs q ꝗ casu tradēs aīalia
nihil aliꝗ poteit petere ñ p̄cū · q̄cq̄d
eū sorti accederet vsura ēt · ex · e · ꝛsu
luit · a e · ī ātate · ñ emptor aīaliū fru
ct9 recepisz ex aīalibz emptē · a morā
cōmisisset in soluēdo p̄cū qz tūc vēdi
tor posz petere dictos fruct9 tanq̄ in
terēe · l · curabit · C · de actio · empti · qꝗ
ēē obtinet de iure canoīco a de foro cō
scie · ut nōt gl · in e · Conq̄st9 · ex · e · B

¶ Quid si q̄s dat certa capita ouiū
extīata certo p̄cio · hoc pacto q rusti
cus ñ accipiat aliquā vtilitatē donec
q̄ dederit recipiat pri9 totā sortē · Re° ·
fm Wil · ¶ Iniquū est valde pactū · Siē
ēē si q̄s paciscat q anteqū rustic9 acci
piat aliq̄d restaurabit de fetib9 oīa
mortua · ¶ Hijs eī pactis est q̄si tradē
oues īmōrles Et nota gnāle q qñ cō
munis est ꝛditō licitū ē · Sec9 vbi me
lior videt ꝛditio vni9 q̄ alteri9 A ¶ Idē
in decā · q · xxxvj · vbi fm eū · Wil · da
ri9 sic dr · Et generalē verū est q vbi

pbabiliter dubitat vtr illius vel isti
us fit deterior cōditio in forma pacti
adhibiti ī societate nō est pctm. vbi
aūt ad arbitriū bōi viri grauat cō
ditio alteri9 pctm est ex pte grauāt
si scient hoc faciat. a tenet ad restitu
tionē. ſſ Nō pōt tñ dari doctrina grā
lis sup hmōi traditōibz aīaliū ppt
varietatē traditionū a dolos q̄ a qui
busdā sup talibz excogitāt. Jtē dic
q̄ in talibz pōt qñq; ocurrere otract9
mutui a societatis. ut cū hñs. xx. ca
pita tradit ea extimata alicui. puta
p. xx. solidis. ita q̄ teneat ei reddere
medietatē sortis. s. decē solidos q̄cūq;
otingit postmodū de ouibz a tūc pin
de est acsi creditor dedisset ei mutuo. x
ex quib9 cōpatis. x. capitibz otrahit
societatē cū creditore hñte. x. alia ca
pita ita q̄ sint omunia. a ipsi sint so
ci in piculo a puentibz in q̄ casu si cō
modatōe mutui grauet creditor debi
torē in otractu societatis vsura ē. B.

Quid si q̄s tradat oues mōsterio
a sb ꝗ pacto q̄ de q̄libet oue recipiat
annuatim solidos duos cū fruct9 caru
valeāt longe plus. ꝗ addit q̄ etiā si
oēs moriāt ipse vult tātū fructū. a si
valde multiplicēt. oēs sint monaste
rij. Rx° fm Host. Dico q̄ licitū ē. nec
pōt ecclia restitutōez petere. exq̄ in tra
ditōe lesa nō fuit q̄ꝗ mortalitas se
quat. a hoc nisi oues infecte essent a
ad mortē pate. a hoc ignorauit mō
sterij. ff. de mino. l. vez. ¶ Si locuple
ti. Cōsulo tñ tradēti q̄ in tali casu sē
tiat ptē dāni. A ſſ Nā ispecto lucro q̄d
fecit mōsterij in ouibz q̄s forte lōgo
tpe habuerat in solidū exigat. vl re
mittat. vl patiat a sentiat ptez dāni
fm eū. Hos. ut in sū. co. ti. q. xxxix. B.
ne cū iactura mōsterij velit locupleta
ri. ex. de re. iuris. locupletari. li. vj. et
caueat sibi tradēs. q̄ nisi cōuent9 cō
sentiat nō tenet monasterij de ouibz
abbati vl cellerario a hmōi cū p̄dcō
pacto datis. A. ul pacto cōsimili. Ez
eū. Hos. ut in dicta. q. xxxix. B. ex. de
deposito. c. j. A. Vt āt p̄dicta dari9 in
telligāt sciendū q̄ aīalia qñq; tēdū
tur ad solā custodiāvl ad aliquē re
cipiētis vsū. a aliqñ recipiēs aliqd p
cū recipit p mercede. aliqñ aliqd p̄ci
um p̄stat p vsua iō intēdū dr oductor
interdū locator. ppterea hijs vocabu
lis p̄miscue vtimur. l. veteres cū se
ff. de ac. emp. a in hijs est pur9 otra
ct9 locatōis a oductōis. ff. de positi. l. j
¶ Si q̄s seruū. Aliqñ vero p custodia
aīalū recipit ps ipsoꝝ fructuū a hic
est otract9 innoiatus. p q̄ dat actio
p̄scptis verbis siue in factū cū nō int
uenit pecunia. tñ idē iudicat de ꝗ qd
de locatōe a oductōe dicto. ¶ Si q̄s ser
uū Et de hijs dictū ē. s. in pri. a latiꝰ
s. Locatō. Jtē secō tradūt q̄ñq; exti
mata ut lucrū a totū damnū p̄tineat
ad recipiētē. a iste est merus otract9
venditōis in q̄ pōt aliqñ vsura inter
uenire de quo dictū est supr. ¶ iiij. in
additōe. Tercio tradūt animalia ita
q̄ totū dominiū trāsferat in accipien
tem. sic q̄ p eū meliorata postmodū
omunicēt. a isto casu nō est otract9
societatis. nā p societatem nemo desi
nit esse dñs in totū rei tradite. ꝗ ē cō
tract9 innominat9. do ut facias. ex q̄
orit actō p̄scriptis vbis siue ī factū.
ff. de p̄scrip. ver. l. si tibi aree. Et siq̄
dē meliorametū nō seqt. videt q̄ res
integra debeat restitui. quasi causa
data et causa nō secuta a sic fine cau
sa accepta fuerit. ff. de odi. fine cā. p
totum. nisi inq̄tum sine culpa recipiē
tis. vel ad eum p̄tinentiu m resperie
rit vel deteriorata fuerit. cum bone fi
dei possessor non teneat nisi inquan
tum fit factus locupletior. siue ex re
principali. siue ex fructibus eius. ff.
de petit. here. l. vtrum. a sic deberent
etiam restitui fructus rei. habita di
stinctōe vtr fuerit bone fidei vl non
id ē vtr steterit p eum quin seruar
cōuenta. de quo supra. Restitutio. j.
¶ iiij. cum additōe. Si vero meliora
mentū fm cōuentōem secutu fuerit
res cōmunicari et contractus societa
tis cōtrahi debet. dicta. l. si tibi aree.

Et exinde idem de hoc dicit qd a de so
cietate de qua ff. tangetur Qrto aia
lia tradūt in societate. Et hoc distin
guēdū · qr aliqñ sūt aialia grossa · ut
boues a sikes · aliqñ minuta · ut oues
a hmōi · Si grossa · aliqñ dant inex
timata · aliqñ extiata · Si inextimata
aliqñ cū terra a aliqñ sine tra · Si in
extimata a sine tra · aut factū est pa
ctū aliqd: aut nō. Prio casu videt qr
pactū seruandū sit C. de pac. l. si pa
scēda · qd sane intelligēdus est dūmō
sit tale qr arbitrio boni viri eqtate;
obtineat obserata ñtitate capitalis
ex pte dātis a extimatōe operaū exp
te recipiētis. Sā in iudicio seu obtra
ctu societatis sp arbitriū boni viri ver
sari debz ut q plr societati obtulerit vl
pecunie vl ope vl cuiuscūqz alterius
rei ille plr de lucro recipiat ff. p socio
l. si nō fuerit · a · l. in ꝓposita. Sz ut da
r hui? veritas appareat: adūtēdū
qr qñqz pactū int socios pt fieri circa
ipm animal a capitale qd in societa
te inextiatū positū est · qñqz circa fru
ctr e? · qñqz circa tps q societas dura
re debeat. prio casu postq̃ inextimatū
datū est: nō videt posse pacisci · qr pi
culū sit alteri? q̃ ipsi? q inextimatuz
dedit. cū regularit ad ipm piculū p
tineat ut dicit Bal. in dicta · l. si pascē
da · a nōt dñs Ange. pfat? in suo tra
ctatu de societatibz Sed ꝗ pt intelligi
nisi trades aialia in alio guaret · pu
ta qr recipiēs nollet teneri de pditōe
aialiū · nisi p pte etiāsi culpa sua pe
ririt · sicut obtingit in aliqb? locis Sā
q in vno grauat: in alio releuari debz
ff. de re. iu. fm naturā. Jtē aliꝗ videt
dicēdū de capitali pecunie cē fm eos
dē doc. ut pz s. Societas · ij. ff. j. Et hoc
forte ideo qr pecunia vl res simil ipō
vsu obsumit a sic in ipa societate to
talit exercet qd sec? est in aialib? q̃ sic
nō cōsumūt: sed qñqz meliorāt · vñ
sicut meliorametū ptinet ad tradētē
sic debz a piculū ptinere. dicta · l. fm
naturā. Jtē fm eū · dñm Ang. vbi s.
ut in hoc casu eqtas seruet. in fine
societatis illd aial qd p capitali posi
tū est pcipuū debz cē ipsi? ponētis. a
qd habz pactū qd obtrahere: tū videt eq
litatēa eqtatē obtinere a sic inualidū
fore. Jtē qd dictū est recipiētē nō te
neri de piculo capitalis fallit si id euc
nerit ex culpa sua. qr tūc de illo in so
lidū teneret · l. cū duob? ff. si in cōcū
da. a ff. dāna. ff. p socio. Et ex hijs
inqt pt; qr nō aliꝗ haberet socio q aial
inextiatū posuit pacisci qr de prms fru
ctibz capitale suū retrhē possit. Si vo
pactū fuerit circa fructū ut circa fetuz
vl lac vl frumētū qd ex opa boū q̃ri
possit vl ex trituratōe eqq a silia: tūc si
cōuēit iuste obseruandū suādū ē. Si vo
de obseruandie ñ appaēat obtinē d; eqta
tē arbitro boni vi. s. ut ille plr recipiat
q plr societati obtulit fm eū · ang. ut a
p tactū ē. Sz si pactū fuerit circ tps: tē
sit eqtas arbitrio boni viri suāda ē
fm quā cōsuerit qr in aialibz grossis
qñquēnio tal societas pseuēt. Non
g videt tutū p pactū minoi tpe obtrhi
pserū in foro oscie cū nō videret posse
trāsire sine iactura vl dāno alteri? so
cioꝝ fz; eūdē. ad qd etiā allegat ñtā
extuagātē obstitutōez int extraordinaria
capitula feudoꝝ · de q̃ infra Et si inter
ptes nullū sit pactū factū: tūc d; sua
ri obseruando loci. Sā int ptes actū vi
det qd obseruū est. ff. de edil. edic. l. qr
fit nolit. ff. qa si assidua. a de aq̃ plu
aren. l. si p? ff. recte placuit · dū tñ cō
suetudo obuiat arbitrio boni viri · et
nō aliꝗ dicta · l. in ꝓposita. ff. p socio
e. ti. l. si nō fuerit. Si vo nec pactū nc
obseruando appareat ꝗ casu qñ ibi so
cietas sup aialibz grossis inextiatis
a sine tra: dicit idē dñs ang. Repio q
dā iura extuagantia int extraordinaria
capitula feudoꝝ quoꝝ vnius rubrica
dicit. Cōsuetudo societatis iuniorū · et
sic sequit ad trām in migro. Si quis
deterit iumentum iure societatis ille
qui accipit debet tenere p quinqz an
nos. si nihil dictum ē de tpe. a omnes
possedri debent esse omnes. a id qd
q̃fecerint tpe trituratōis a in capite

q̃nq; ãnoꝝ sepaꝛ societas a ille q̃ de
dit hẜc debꝫ iumẽtuꝫ añ ptẽ. sed si ille
q̃ accipit dedit terram sc; ptẽ p̃cij in
emẽdo iumẽtum ꝓm glo. tũc iumẽta a
omnia ptiẽda fiũt p medũ. Et si amis
serit iumẽtũ culpa sua. qꝛ nõ custodi
erit: emẽdaꝫ tũc debꝫ a seq² alia rubri
ca. Cõsuetudo societatis vaccarũ. Si
q̃s dederit vaccã alicui ut hẜet eã iure
societatis a nõ dixerat de tpe. debꝫ eã
tenẽ p. v. ãnos. a oẽs vituli dñt ptiri
p medũ. a ille q̃ dedit vaccã: debꝫ hẜc
eã p capite salio si nihil dictũ est. et
ille q̃ suscepit nõ dedit de suo in p̃cio
vaccæ. alioq̃n si ptem p̃cij dedit. dicit
glo. ꝓ eã q̃ supꝛa dicta sũt in iu
mẽtis Seq̃ꝝ. omnia dñt ptiri p medũ
et si is q̃ accepit amiserit vaccã cul
pa sua. qꝛ custodẽ nõ misit. vl nõ bñ
custodiuit. a ꝓpter ꝗ vacca amissa ẽ
qꝛ fures abstuleẽt: vl lupꝰ eã come
dit. dꝫ emẽdare socio suo Cũ ꝛo dicta
aĩalia in extimata danꝝ cũ ꝓra id est
q̃ q̃s dat aĩalia oĩa a terrã cũ in du
bio: ut preconsum est: totũ periculũ ami
mahũ ptineat ad dñm: posset dñs q̃
ponit boues a terrã paꝛsci ut maiorẽ
ptẽ fructuũ terre reꝛapiat. cũ rusticus
tñ opas ponit nisi opa rusticia eius
industria magis extimeꝝ q̃ fructus
q̃ venire possent simul ex bobꝫ a terra
qꝛ tũc nõ solus fructꝰ terre eq̃s ptibꝰ
priendi esset: sed etiã de ipsis rusticꝰ
plꝰ hẜet. dicta. l. si nõ fuerint. ꝓm eũ.
Si ãt dicta aĩalia extimata tradũ: tunc periculũ casu fortuito inter socios ẽ
omune. l. cũ duobꝫ. ff. damna. ff. p so
cio. Et tenet bal. ĩ dicta. l. si pascẽda
. C. de pact. Aliq̃ tñ distinguẽ videꝫ qꝛ
aut est dãnũ fortune a ꝓcedat qꝗ di
ctũ est. aut dãnũ nature. a. qꝗ ꝓcedit
ex natura. Et ꝗ ptineat solũ ad tra
dẽtẽ aĩalia. Sed certe ꝗ iure ꝓbari nõ
videꝝ. Nec ẽ võ diuisitatis ĩmo cũ me
lioraĩta etiã naturalia ꝗ casu cõicẽ
tur. ut dicta l. si nõ fuerint. ꝛuemẽs ẽ
ut sint pecula diuidãꝝ. nec mirũ si ꝗ
casu fit talis cõicatio qꝛ extimatõ in
troducit emptões etiã in ꝛtractibꝫ in
q̃bꝫ de sui natura nõ trãsferꝝ dñium
puta in locatõe. ff. locati. l. iij. nisi sit
aliꝗ expsse ꝛuentũ. ff. ꝗ ꝛtralẜ. empl.
cũ manusata. ff. Nemo. ꝓ nisi ex cõ
suetudine aliꝗ inducaꝝ. cũ ut dictũ ẽ
intelligiꝝ actũ qꝗ est ꝛsuetũ dicta. l.
q̃ si nolit. ff. quia assidua. ff. de edili
edict. Dicta ergo extimatio introducit
in dubio emptões. ar. l. extimaẽ. ff. sol
ma. Et hẜeꝝ pinde. ac si ille q̃ dat dcã
aĩalia mutuasset socio medietatẽ p̃
cij a ipse posuisset alia; medietatẽ. et
cõiter ab ipsis fuissent empta. Et iõ
nõ miꝝ si q̃libꝫ p rata de periculo tene²
q̃ñ sine culpa alterius socioꝝ possit
aliꝗ nisi soliꝰ erit dãnũ cuiꝰ culpa ꝛti
git. ut in dcõ. ff. dãna. Circa fructꝰ ãt
et tps q̃ societas durare debeat dicẽ
da sũt: q̃ et dicta sũt supꝛa in primo
casu. qñ inextimata tradũ: ut. s. sp eq̃li
tas arbitrio boni viri seruetꝝ per iura
ibidẽ allegata. vñ ꝗ casu postq̃ q̃li
bet socioꝝ ponit tãtũdẽ respectu p̃cij
aĩaliũ q̃ extimata tradita sũt. Et so
cꝰ rusticꝰ plus ponit respectu opaꝝ et
custodire nõ videꝝ q̃ fructꝰ p medũ
diuidi debeãt. Et ait dictꝰ dñs ange
de hoc aliꝗ dubitari vidi a putarẽ ar
bitrio boni viri ꝛuemiri ut eq̃litas ser
uetꝝ q̃ si talis custodia a cura aĩaliuꝫ
quã ponit socꝰ rusticus fiat aut fieri
posset p infantes ã puulos q̃rũ ope
nõ sũt in magna extimatione licꝫ aliq̃
sint tũc si aliquã vtilitatẽ ex aĩalibꝫ
capit plus rusticus socius q̃ aliꝰ ut
fimi a lutaminis que verisimlitꝝ cũ
opa pastoris recõpẜari possũt. iuste
fructus equaliter diuidunꝝ. Si vero
pastoris ope quas ponit rusticꝰ aut
poni facit siue alij sumptus puta pa
learũ. fenni. et simliũ excederent omo
ditatꝫ lutaminis tunc ut equalitas
seruetꝝ iuste rusticus ante partẽ aliq̃d
pro pastoris opa recipere debeat qꝗ
equiualet ei qꝗ plus ponit. dicta l. si
nõ fuerint. Aliꝗ si tradens animalia
vellet equalem portõnem: videretur
velle precium mutui facti socio de pre
cio medietatis sortis. et sic vsuram

omitteret · cū quicq̃d accēdit sortiusura sit · xiiij · q · iij · plerique ſſ Nec hoc casu posset q̃s p ꝯsuetudinē ꝯtrariā exceusari in foro cōscie cū imq̃tatē ꝯtineat a socij dānūa iacturā a iuri stat mitatis nō ouenīat · cui societas cōpat · l · vxt · ff · p socio · a si dicta aīalia extiata tradūt cū terra: cōuenit q̃ dānū et lucrū sit ꝯmune · a fructꝰ eq̃li ptē diuidāt · cū vnusq̃sq̃ ponat ptē aīaliū q̃ ꝯmunicata sūt p extimatōes ut dictū est · a vnꝰ ponat terrā · a alter eq̃ualentes ponat opas ſm cūdē · Quo ꝯo ad aīalia minuta qñ sup ipis societas ꝯtrahit: dicēdū q̃ obseruande sūt ꝯuentōes a ꝯsuetudines arbitrio bonī viri ꝯuenientes ſm modū a forma circa aīalia grossa supī positos p cadē iura · nisi q̃ circa aīalia minuta videt societas posse breuiori tpe finiri puta spacio triū annoꝝ ut statū patebit · Si vo nulla appareat ꝯuentio seu cōsuetudo · reperiūt scpta aliq̃ iura extrauagātia in fine vsuū feudoꝝ · q̃ruꝝ vnꝰ sic incipit rubrica ſm dñm ang · Cōsuetudo societatis capraꝝ · ſſ Nigꝝ sic sed: Si q̃s dederit capra aut pecudē iure societatis ille q̃ accepit dꝰ tenere p tres annos a in vno q̃ āno debꝰ dare p capr · xij · formaticos bonos a optimos p pecude · vj · et medietas capretoꝝ a agnoꝝ debꝰ ēe cōis · a medietas lanea ille q̃ dedit capra aut pecudem añ ptē debꝰ ea hāe · Et si ille q̃ accept dedit tertia tunc omnia ptēda sūt per mediū · Sed si ille q̃ accepit amiserit culpa sua: q̃ ea nō custodierit vt pecorile nō bñ clauserit dño tūc emendāe debꝰ a ut dictū est bonos formaticos dare debꝰ scꝰ nō q̃dē de vna munctura q̃ si dedit tm vna pecudē t vna capra nō debꝰ mihi dare tale formaticū q̃lis pōt fieri de vna munctura tm · sed tres aut q̃tuor muncture insimt mitti dñt: ut bonꝰ formaticꝰ inde fiat · q̃ si dedi alicui · xx · aut · xl · pecudes · á totidē capras · debꝰ ne mittē vna munctura insimt et facere vnū formaticū de tota mūctura · Certe nō · sed medie exstiatōis · ita q̃ ñ frauder q̃ dedit · nec q̃ accepit · Sed si agni vt capreti nati nō fuerint de vna aliq̃ capra vt pecude nō dꝰ dare nisi medietatē formatici quē daēt si nati essēt agni vt capreti Seq̃t alia rubrica · Cōsuetudo societatis porcaꝝ · Si q̃s dederit porca alicui iure societatis a nō fuerit dictū de tē pe: tūc is q̃ accepit debꝰ ea tenere per tres ānos a oēs porcelli q̃ nati fuerūt ptiēdi sūt p mediū in vno q̃ āno · vt si placuerit dño · et ei q̃ accepit tenere vsq̃ ī capite triū ānoꝝ dñt oia ptiri p mediū ēē porcellos natos de porcellis Et cū porca facit porcellos: debꝰ dominꝰ facere adiutoriū ei q̃ accepita ñ debꝰ q̃ accepit dare ꝓcia aut incōtꝝ · a si amiserit culpa sua q̃ porcellos nō bñ clauserit vt custodē cū porcis non bñ miserit: dꝰ dño emēdare · vt casuꝰ amissiōis dño dicē · Qñto principalt aliqñ aīalia feminini gñis tradūt ad opiēdū ab aīalibꝰ masculi alteriꝰ q̃ casu si appaēat ꝯuētio seu ꝯsuetudo q̃ nō discrepet a iudicio bonī viri seruāda ē · ut sepissimē oñsū est q̃ si hec ñ appareāt sup ꝗ ē vna ꝗ p̄dictis exuagāti · ſm dñm ange · cuiꝰ rubrica ē talis · Cōsuetudo societatis iumētoꝝ Si q̃s dederit iumēta coopiēda eq̃ alicꝰ oēs poledri dñt ēē ꝯmunes nati in illo āno de iumētis illt · ptiēdiq̃ sūt ſm ꝯsuetudinē a ille cuiꝰ sūt iumēta dꝰ ptiri poledros a mittē illi electō; cuiꝰ ē equꝰ vtꝝ velit acipe poledꝝ an acipe ptē p̄cij Sexto aliqñ tradūt aīalia nec apparet quō: p̄sertū defūctis iam principalibꝰ a tūc ſuāda ēēt ꝯsuetudo cū iꝰ q̃ꝗ est ꝯsuetū int p̄tes videat actū · ff · de edili · edic · q̃ si nolit · ſſ · q̃ assidua · a de aq̃ pluuiaren · l · si prius · ſſ · recte placuit · Si āt de ꝯsuetudīe ñ appareret tūc ſm dñm ange · in dubio p̄sumeret ꝯractus innomīatus p quo daret actio p̄scriptis verbis · a in hoc eadem essent seruanda q̃ supra dicta sunt de societatibꝰ acsi esset cōtracta societas Ego puto q̃ ex quo nō appareat q̃d actum sit a remanet int ermi

natū totū debeat reduci ad arbitriū
boni viri. ext. de offi. dele. de causis. et
ff. p socio. l. si nō fuerit. Cui arbitro
ouenit q vmquq def sibi debitū. ff.
de iusti. a iure. l. iustitia. ff. iuris pōe
pta. Et ꝓpterea q tradēs aīalia ista
recipiat cū oīnibz fructibz a accessio-
nibz illis exceptis q̄ sine culpa recipi
entis deperdita sūt. cū dicta aīalia fue
rint tradēt. nec apparuerit q eorū dñiū
in aliū trāstulerit. ar. l. fructus. ff. de
rei. ven. ꝗ receptori aīaliū fiat ꝛgrua
recōpensatio iuxta exigētiā sūptuū a
laboris sui a ꝗ actiōe mādati: exq̄ p
mādatū seu īpositōē dñi aīalia gub
nāda suscepit. ff. mādati. l. j. vt saltē
actiōe in factū. siue pscriptis verbis.
ff. de pscrip. ver. l. ij. Et ex hijs patet
pt quare aīalia tradāt a quō super
hijs societas ꝛtrahat a q̄d agēdū sit
et vtrū in hijs ꝛtractibz ꝛmittat vsu
ra. q regularit nō ꝛmittit. nisi cū hijs
ꝛcurrerit mutuū seu eq̄pollēs videlicz
t̄min⁹ cōcessus ad soluēdū q̄z occa-
sione pl⁹ aliq̄d recipiat. vt nisi ꝗ p-
dictis ꝛtractibz ꝛtrct⁹ mutui palliet
ex. de emp. et ven. ad nrāz. Et licz vsu
ra nō inuenīat: pt tn alia adesse im
q̄tas videlicz cū vni⁹ cōditio pl⁹ grauet
q̄ alteri⁹ ptis ꝛtra boni viri arbitriū
De societate xo cū pecunia q̄ merca-
tori cōcedit ad mercandū. vide s. So
cietas. j. et. ij. B

USura. iij. in emptōnibus q̄d si
emat aliq̄d ut pēcūū soluat ad
certū t̄minū. Rz° Sicꝗ ter hāc
dilatōē res vendat maiori pēcio licet
talis ꝛtractus nō sit vsurari⁹ ex forma
est tn vsurari⁹ ex fraude. A. Et etiā ex
forī qn de hoc ꝛstat. ex. eo. ī ciuitate a
c. fi. B Et iō venditor tenet q̄ hoc fac
q̄ si vsurā fecisset. nil dubiū sit q mer
ces vendite tpe solutōis debeāt plus
vel min⁹ valere. ex. eo. in cītate. q tē
licite posset vendi tātū plus q̄ tū exti
mat q plus debeāt valere tpe solutō
nis. dic si iste vēditor nolebat vēdē nē
ꝗ intēdebat seruare vsq̄ ad illū tpe.
ex. e. nauigāti. q si fiat eōuerso pu
ta dat nūc. x. ut arca autumnū reddā
tur sibi tot mēsure frumenti vt vimi-
tūc attendēdū est q licz nūc pl⁹ vale
ant vtq̄ tn qn dari dnt sint valiture
plus vt min⁹ si verisimile dubitat ñ est
vsura. Si āt extimat q pl⁹ valebūt
certe emptori vsurā ꝛmittit ut ī dcō c-
nauigāti. A. Ad meliorē pdictorū in
telligētiā hic tria videda sūt Primo
q̄re discerna² iustū pēcūū rei. Ad qd di
cendū. q illud ꝛz iustū pēcūū rei qd
in loco cōiter de re inuenīri pnti solu
tōe pōt. ff. ad. l. fal. l. pēcia Qd q̄dā ñ
irrōnabile limitāt ꝗ ēē rei nisi impe
dimētum occurrat ex aliq̄q malicia.
puta vsurariorū seu aliorū pecuniosorū
vēdentiū merces suas ad t̄minus ut
valeāt aliq̄d pl⁹ lucra ia boni merca
tores nō pnt vendē merces suas etiā
iusto pēcio vt etiā si aliq̄s tirān⁹ a po
tēs aliq̄d adhiberet īpediēntus fine ra
tionabili cā limitādo pēcia vt prohibē
do merces alio deferri. Sā malicijs ī
dulgēdū nō ē. ff. de rei. ven. l. ī fūdo et
ex de cognā. spi. c. ij. Ītē iustū pēcūū cō
sideratur sup mercātijs respectu laborū
a sūptuū mercatorū ut s. Negociatō
. ff. iij. in additōe. Qd ītelligē ñ in lo
co vēditōis aliq̄d ēēt cōe pēcūū nō intro
ductū ex eorū malicia ut dictū ē. ꝗ ex
ꝛditōe tpis seu negociatōis. puta cū
tpe messiū a vindemiarū soleāt frūm
tū a vinū minori pēcio valēa idē in fisi
bus. vt cū merces ex abūdātia mino
ri vēdūt a maiori ex occurrente penu
ria. Sā cū mercator possit pēcūū aug
mētare ex varietate locorū a tpm ex q̄
pēcia in eisdē diuisimode statuūt ita dz
a minuē Precia ei ꝛsiderāda sū respe
ctu locorū a tpm ñ solū ī augmētatōe
ꝗ ēē ī diminutōe. ff. si cer. pe. l. vinū
a de re. iure. l. fm naturā. Sēcō videt
est q̄d si aliq̄s vēdt rē ad t̄mn p ma
iori pēcio de q̄ verisimile dubitat vtq̄ tpe
solutōis pēcij sit res maiori vt minori
pēcio valituā: tn vendēs putat eā ñ va
lituā maiori q̄ nūc valeat: an ꝛmit
tat vsura. Rz° Innō. videt tenē ī c. in
cītate. ex. e. sufficē ad ꝛmissiōz vsure

q̃ venditor nõ credat eã valituram maiori · Et cũ Jmmo · etiã trãsit dñs Andebu · qd̃ verũ puto q̃ tũ ad pctm̃ · q̃ ro ad restitutõez distinguẽdus credo vtq; vẽditor hoc putauerit ex pbabili cõiectura a tũc tenea² · an ex lesia nõ teneat · ar · l · cũ q̃dã · ff · q̃d ergo · ff · de acq̃ren · here · vbi dr · q̃ si heres eẽ sol⁹ putet adesse ĩpedimẽtũ adeũdi heredi tatẽ adire nõ pt si iusta võe motꝰ cessiderit · Facit eẽ · ex · de sen · excõ · inq̃sitõi · Jn dubio tñ si nõ appareret vtq; cõiter fecit debitũ verisiḿe vl si res tõpe solutõis p̃cij fuerit plꝰ valitura q̃ si nõ appareret vtq; exẽtatio vẽditoris fuerit võnabil vl nõ · puto q̃ iste venditor ad restitutõez teneat · exq̃ non putauit rẽ plus valituram · q̃ in re p̃pria q̃ habz est moderator a arbit · a in dubijs tutior ps est eligẽda · ex · e · in ãtate · Tertio q̃d si ꝓpter diminuz res plus vẽdat nõ tñ vltra ipsi⁹ rei valorem · an omittat vsura · Rꝰ · q̃ sic · exq̃ võne termini res vendit maiori · tñ satis existimo q̃ cũ ꝓpter hoc nõ excedat iustũ rei valorẽ nõ omitta² vsura cũ hoc casu nõ lucrũ · sed oseq̃t suũ interesse · ex · de vsu · c · fi · Et si dicat non posse ostingere q̃ si res venit pti võne diminui nõ vendat vltra valorẽ iustũ cũ res tantũ valeat q̃to pñti p̃cio vendi pt et sic pñti p̃cio nõ plus inueniebat · ꝫ pluri ꝓpter terminũ vẽdidit vltra iustã exẽtatõnẽ accepit · pt tñ veri q̃ hoc nõ seq̃t Nãq; est q̃ res tãtũ valet q̃tu; vendi põt sc; cõi cursu · nõ ro singulari cuẽtu · ut fiat ille nõ dr iusto p̃cio vendẽ q̃ rẽ p̃cio maiori vẽdit alicui q̃ cõiter fier; alijs · forte q̃ ille ad rem maiorẽ hz affectõez vl q̃ ea magis indiget · ff · ad · l · fal · l · p̃cia Jta dr nõ iusto p̃cio emere q̃ minori re; emit ab aliq̃ q̃ cõit ab alijs emeret forte ꝓt venditoris nẽcitatẽ vl q̃ nõ põt merces tanto tẽpe retinẽ q̃to alij faciũta hmõi · Jtẽ eẽ · q̃ ex malicia alior pt iustũ p̃cũ ĩpediri · qd̃ nocere nõ debz ut p̃costensum est · B

Quid de mercatoribz q̃ hñt p statuto q̃ q̃cũq; emit vl vẽdit tales merces intelligat talis vl talis dilatio solutõis Rꝰ Si vẽditor ꝓpter b nõ apponat ad p̃cũ nõ est vsura · alꝯ sic · ut ex p̃cedẽti · ff · pt notari · q̃ si pꝰ ocrdiãa de p̃cio a dilatõe velit emptor nũc soluere · a sic de p̃cio minuere · p; q̃ p̃ria vẽditõ vsuraria est sc; vltra p̃cũ · nisi forte talis minutio p̃cij fiat võne alicui⁹ interesse · de q̃ vide s̃ · vsura · j · ff · xvj q̃ incipit · ꝫ nũq̃d vsura est · A · Põt eẽ eẽ q̃ venditor minuit de p̃cio ꝓt ne cessitatez · a sic poti⁹ ẽ inq̃tas ex pte emptoris · Vñ pt q̃ri · an emptor hoc casu omittat vsurã cũ min⁹ soluat ꝓter p̃maturã solutõez · Rꝰ · videt q̃ ñ q̃ plus soluẽ videt q̃ añ tẽp⁹ soluit · ĩ Jnsti · de actio · ff · pl⁹ · Sed iste · ff · lo q̃t in coacte soluẽte · q̃ tollit ei facultas retinẽdi rẽ tpe ocesso · qñq; eẽ cũ eius dãno ꝫ aliud ẽ in spõte soluẽte Vnde otrariũ veri⁹ puto q̃ aliq̃d certi lucri capere ꝓt p̃maturã solutõez vsurã ĩducit · ut apte pbat in c · nauigãti in · ff · j ext · co · ñ forte soluẽs añ tps posꝫ aliqd̃ iustuz interesse p̃tendẽ · ut s̃ · Vsuram · j · in principio · B

Quid si aliq̃s vẽdat res p p̃cio qd̃ nũc currita addit pactuz q̃ si pl⁹ valebũt vsq; ad paschaꝫ vult i⁹ pl⁹ · si võ min⁹ valebũt · nõ vult min⁹ · Rꝰ ꝫm tos · Proculdubio est vsurari⁹ iudicã d⁹ cũ in pacto claudicz · ar · C · d̃ solu · l · penl · Cõ · vl · A Jdẽ in sũ · li · ij · t · vij · q̃ xxj · Et b intelligẽdũ q̃ñ võe termini apponẽt tale pactũ · alꝯ licez adẽet iniq̃tas alia nõ tñ vsura · cũ nõ assit mutuũ vl eq̃pollẽs qd̃ ad vsurã req̃rit · ut s̃ · Vsura · j · in principio · B

Quid si vendã p̃diũ tali oditõe q̃ vsq; ad tot ãnos si reddã p̃cũ rehabeã prediũ · Rꝰ ꝫm ray · Hic nõ ẽ mutuũ vñ nec vsuã emptor facit fructꝰ suos · q̃ venditio ẽ · Et hoc intelligas ñ talis oditio facta fuerit in fraudem vsurarũ · qd̃ põt p̃sumi si modicuz est p̃cũ; respectu valoris rei · ext · de emp · aven · ad nostrã Jtem si fit in pacto q̃ restituat aliquid plusq̃ fuit p̃cũ ·

A. Idem dicit docto. ut notat anto. de bu. i c. i dyoecesi. ex. e. B. a emptor ofuctus sit fenerari. ex. de pig. illo vos Idem Hos. a Ber. A Idem in su. co. ti. q. xxv. vbi idem dr fm eos dem etiam si vnditio fiat tali pacto q quicunq; soluat pdictum vnditore vel eius herede reddat predium Predictis etiam Con. dns An. de bu. i dicto c. o qstus. ex. e. et Imo. in decn c. ad nram. addens q paucitas pcij non facit psumere vsuram. nec addat alteri conjecture videlicet q vnditor possit redimere. B

Quid si qs emat fructus seu segetes puenturas hoc anno de agro seminato Rsp fm Wil. Non est vsura ex forma contractus. Potest tn fieri in fraudem vsurarum ut si verisile est q fructus colligendi etiam oputato dubio q pnt impediri valebunt tunc plusq; id qd nunc da. A. maxime si est tal psona q contractus hmoi soleat exercere. a restitutone ei in foro pnali indicenda. fm cum Wil. a in su. c. ti. q. xxvj. Et ib debz intelligi qn interuenit pmatura solutio. alias non eet vsura cum non assit mutuum vel equipollens. sed alia fraus obligatus ad restitutionem. B. Si at pbabile dubitat vtrum plus minus debeat valere non est vsura Idem hos. a Vl. A Idem in dicta. q. xxvj. B Et eodem mo dicendum si emat fructus puenturos vsq; ad tres vel quatuor vel plres annos. A Idem in su. c. ti. q. xxvij. vbi etiam addit fm ray. q vbi in foro iudiciali p redit p iecturas. in pnali stat p tiuz assertoi. Et idem dr eo. ti. q. xxiij. Qd intelligo eet verum nisi ex alia iectura oriatur scandalum. q tunc oporteret omino otra scandalum satisfacere. ext. de homicidio. ex lras. j. de pur. cano. p totum. B

Quid si qs emat a comitate vel a collegio. monasterio. seu etiam a puata psona certos annuos reddit in vita emptoris vel ad aliud qd cumq; tps vsu fructu alicuius possessionis. Rsp fm Wil. Non est vsura ex forma contractus. Posset at esse illicitus ex pte vnditoris q assumit materiam desiderandi mortem eius. a ex pte emptoris. q forte nimis puo pdo emit pensatis circumstantijs veritatis militudine vite eius. a qtitate pcij et valoris ipsius vsufructus. Si vero qn emitur a puata psona dicat in vita ipsius vnditoris. eet tunc magis dare qtum ad ib q nullius mors desideraret ib casu A Idem Wil. dicit q licet iste contractus non sit vsurarius ex forma. cum tn hmoi redditus annuus psonal sit siue bursalis non pdialis. credo licet qdam legiste dicant contrarium q illicitum contractus. tum q vnditor facile possit desiderare mortem emptoris tum q nullum e emptor periculum. sic est in fructibz agrorum a vineam ut in su. e. t. q. xxix. In hijs tn videt faciendum differentia mt reddit iaz constitutos a denuo constituendos. ut; p Imo. ex. e. in ciuitate. vbi etiam idem notat dns An. de but. formam hanc questionez; Aliqs emit redditus certi fundi imppetuum vel ad vitam sibi vel heredibz dubitat an sit licitus. Et licet inqt opiniones sint. tn liciti sunt hmoi contractus fm Imo. et Io. an. siue emat reddit domus siue psone. puta rustici vel serui alterius siue etiam emat actio contra alium competens. dato etiam q forte minori pre dio vendatur qm valeat. a dicunt hoc verum siue redditus sit certus. siue incertus. siue in pecunia. siue in alio et siue emant noia constituta siue etiam constituenda. a licet aliquantulum minus qm valeant eman. non iudicatur contractus illicitus. q contrahentes possunt in modico sine dolo tn se deceperre realiter. Consulunt tn Imo. xpisi delibus q ab hmoi contractibus abstineant. s. q de nouo ppter hoc constitutum redditum vel actonem emant. dicit tn q hoc est penitus illicitum. q si qs accepit centum a Titio. vel obligatone de centum ut ipse constituat se debitorem redditus annualis maioris qtitatis qm accepat. Con. dns Pe. de anch. in c. vsurarum. de vsur. li. vj. vbi ce dicit Quero si constitui alicui pensionem certam ad vitam p certo pdo. an talis contractus sit vsurarius. Rsp fm Oldradum. Host. Inno. Vin. a Goff. in dicto ca. in ciuitate. q non. q fm omnes

pdictos talis otract9 est licit9 qr tolli
tur suspicio vsurar vōe incertitudīs·
Idē etiā dicit tenē Io·an· Qd puto
limitādu; nisi verisimile sic emēs pl9 in
futur accepturr ar·c·fi·ex·e·Itē dicē
Pono q debitor vsuārij mutuauit so
cio pecuniā eo pacto q ipē soluēt vsu
ras: vsurario in futur currentes· an
talis mutuās sit vsurari9 Et rndet f;
doc·q nō·qd dicit ver fm Io·an·qn
ex illa pecunia intēdebat satisfacere
vsurario · alās cessant rōes doctor Et
iō si tūc a socio cui mutuauit vsuras
pcipit ad restitutōe; tenef·B

Quid de hijs q emūt a paupibus
boues vl oues q̃s illi forte nō hnt et
locāt eis·Rō fm Wil· Si emptor scit
vl credit q vēditor illa nō h; a locat
eis p annua pēsione vsura est vl sal
tē in fraudē vsuē fit A·idē psumif fm
cū·Wil·a in sii·co·ti·q·xxxiij·a tales
omino tenēf ad restitutōe; cū merce
dē sine cā recepint sc; ex eo qd nō est
·ff·de odi·sine cā·p totū·B Si vō cre
dit eum hīea sine fraude emit nō est
vsura·A·nec ēt pctm q̃diu durat bō
fides fm eundēa in dicta·q·xxxiij·Et
addit·Itē credo de emētib; fruct9 tra
rū a nō hntib; hec ille· Et hic; in pdi
cto casu desit aliqn pctm nō tn deest
obligatio ad restitutōe; exq pēsionē
accipiūt sine cā·ut dictū est n inq̃tur
possit pbare aliqd legitimū intēcē·nō
tn tenef vltra q̃ sit fact9 locupletior
q̃diu fuit bone fidei·ff·de peti·here·l·
vtrum·B

Qd d hijs q nūc emūt certos eqs
tradēdos emptori ab ipso vēditore in
certis nūdinis·Rō fm Wil· Si emāt
minori pcio q̃ extimēf eos ibi ē tūc
valituros vsura ē·Si āt de valore ve
risimile dubitef nō est vsuā·A Idē ī sū
co·ti·q·xxxiiij· et intelligif d si intue
rīat pmatura solutio· alās n ēt vsuā
ex e·nauigāti· hic; possit ē alia inequ
litas ad restitutōe; obligās·Sed qd
si q̃s hns pecuniā volebat ire ad nū
dinas ad emēdū merces ex q̃b; lucra
ref·a ego indigēs pecunia mutuo il
lā recipio: offerēs me illā restituē cū
lucro sperato·nūqd otract9 sit vsura
ri9·Rō Imo·dicit q sic·f Hos·ten;
q tali mercatori obligat9 sū ad intēcē
illi9 lucri qd ex illa pecunia eāt verisimile
fiat9 dūmō nihil fiat in fraudē vsu
rar a tal mercator dcō mō n cōsueue
rat pecuniā tradē ad vsurā·Cō·ray·
ut a p; s·Vsura·j·ff·xxv·S; vt nōt do
min9 De·de anch·in c·vsurar·ex·e·
li·vj·Io·an·tenet cū Imo·dicēs q
intēcē h; solū locū p9 morā debitor et
nō añ·Nā si añ posf q̃ mutuat ouēē
de spato lucro: facile ēt mutuāti fin
gere qd vult cū sua pecunia alio pfici
sci vbi tātū lucr bi; et illo rēqsito fen9
exercēt Istis āt figntis n est via api
enda·ex·de diuor· q̃to· Et d placet
Io·cal·hec ille·Pōt dici q vbi ex q̃li
tate psonar cessat suspi° vsurar ob
tinet dēm Hos·a ray·qr intēcē oputa
n pt ex iusta cā nō solū p9 morā: sed
ēt añ ut; s·ff·v·i additōe·v· Itē dicē
Ite; quid si q̃s a mercatore emeret
merces tanto carius q̃to in loco desti
nato esf verisimile venditur9 et sic offer
ret verum pciū cū spato lucro·an ven
ditor fit vsurarius·Rō fm Imo·q
nō·dūmodo computatis piculo a la
tore non accipiat vltra id qd in loco
in quo erat venditurus verisimiliter
lucraturus fuisset·qr quo iure pōt vē
dere cari9 ppter dubiū tempis·ex·e·
c·fi·eodem mō ppter dubiū loci· sup
to argumēto de tpe ad locū·ff· si cer
tum pe·l·vinū·et hoc placet ray·Sed
ut notat dictus dns pe· de anch·vbi
supra hosti·otra·qr dareef via figmē
tis otra dictu; c·q̃to Io·vero cal·te
net dictum Imo· cū pciū stati solui
tur qr tunc speratū lucr alterius loci
pōt modo pape emptor sicut poterat
creditor· S; si hoc ptextu solutio pcij
differa² tunc dictū Imo· tenet·qr de
facili posset fraus omitti·hec ille· pōt
dici q interesse ex equo nō pōt pape
sed bene fm extimatōem dubij euen
tus ut s·Vsuā·j·ff·xv·vbi ex oditōe
psonar cesset suspicio fraudis·B

Quid de hijs q̃ emũt frumẽtũ a vi
nũa hmõi tpe q̃ colligit ut postea vẽ
dãt cari9. Rx° Hoc multiplic põt fieri
Prio q̃dõ ꝓter cõe bonũ. sic Joseph
emit frumẽta ut hẃet vñ puidẽt ꝓplis
terre tẽpe famis. a hoc meritoriũ est
Scdõ ꝓter puisiões suãa suoꝝ. sic ali
q̃s nũc emat timẽs ne postea optreat
cũ cari9 emere p se a suis a postea q
nõ indiguit vẽdidit sic cõit in foro vẽ=
debat a hoc licitũ est. Tercio ꝓpt pie=
tatẽ ut sc; de lucro puideat paupibz a
hoc itꝝ licet dũmõ ita moderate hoc
faciat q cõitas p caristiã nõ ledat.
Quarto ꝓpt exercendã iustã cõmuta
tões; p modũ mercatõis. ut nõ inten
dat caristiã inducere: sed potiꝰ suã ar
tẽ siue negociatõ; exercere. qꝫ potis=
sime locũ habz qñ hoc est ꝓria nego=
ciatio eiꝰ ita q p sua opa recipit lucꝝ
ut dictu; est ꝫ. Emptio. C. iiij. Quito
ꝓter auariciã sc; ut cari9 vẽdat nul=
la alia nẽcitate vl utilitate pensata á
ut caistiã inducat a ꝛgreget ita q ho
mines cogãt ab eo emere a ipẽ posset
ad libitũ vẽdere a isti tales enormiter
peccãt ut etiã dictũ est ꝫ. Emptio. C.
viij. Hec breuit sumpta sũt de Ray.
Wil. Jmo. a Host. Et addit ray. q
tales ꝓter hoc nõ sũt cogẽdi ad resti
tutõ; certe p sone: sed paupibz. Et ꝗ;
Wil. hoc intelligit de honestate a cõsi
lio nõ aũt de nẽcitate. A. misi ex facto
eoꝝ alij forẽt dãnificati. q tũc tenen²
restituere dãnificatis omino. ext. de
iniuri. c. fi. B Et intelligẽdũ idẽ si q̃s
emat alia q victualia ut aurũ vl ar
gẽtũ a hmõi. ut de tẃbz caristiã indu
cat a ipse lucre? a de hac materia ha
bes ꝫ. C. iiij. A Jdõ qꝫ in hoc. C. notat
in sũ. co. ti. q. xl. Predictis etiã Con=
cor. doc. cano. ut notat dñs Pe. de an
cho. in. c. j. ex. co. li. vj. B

Pono: q̃dã habet reape cẽtũ ab
aliq̃ ĩcerto t̃mino: vemit terci9 emẽs
ipsa iura ꝛtra debitorẽ p pẽcio nona=
ginta q̃ nũc soluit: nũq̃d emptor cõ
mittit vsurã. Rx° Si iste emit tãtũ mi
n9 q̃ tum vere est interẽe suũ. aut q̃ tũ
vere est extimãdũ siue timẽdũ ne ille
debitor soluat aut q̃ten9 est futur9 la
bor rehabẽdi. nõ est vsura. Si vo alit
vult diminuere pẽciũ solũ ꝓter ꝗ q
nõ soluit: sed in futuro pl9 rehabebit
est manifeste vsura. A. qꝫ ꝓpt pmatu
rã solutõ; minori emit q̃ veritate res
fuerit valitura. ex. co. c. fi. Et sic limi
tanda sũt q̃ dicta sũt ꝫ. C. v. de empti
one noim. B. a nota q talis emptio
iuriũ preserũt qñ de hoc ĩmineret lti
giũ si fiat p minori pẽcio nõ valet nec
iste emptor potert pl9 petere ab ipõ
debitore q̃ in veritate soluẽt. ecc fi re
sidui fuerit a donatũ. C. mãdati. l. p
diuersas a. l. ab anastasio. qꝫ p bono
cõi statutũ ẽ ne litigia emerẽt vl mo
uerẽt. AS; si cessio iuriũ fiat ex vera
a integ donatõe valet in totũ. alꝫ ñ
valet misi p pte dati pẽcij. Et ꝗ vez q̃
ad petitõe; facẽdã a debitoribz ut ob
uiet litigijs q̃ posset p hmõi emptio
nes occurrere ut in iuribz allegat S;
q̃ad emptorẽ a vẽditorẽ talis ꝛtract9
bñ valet cũ noia ꝗbitorꝝ possint emi
ec pẽcio minori q̃ sint ipa debita. ser
uata tñ eq̃litate ut dicit dñs anto. de
bu. j. c. in ãtate. ext. co. ut patet ꝫ. C.
v. in additione. B

Jtẽ pono. q̃dã cõitas indiget pecu
nia a ipomit cuib9 pstãtiã. sc; mutuo
pmittẽs a obligãs pstãtibz certa pi
gnera a certũ lucrũ nũq̃d pstãtes cõ
mittũt vsurã. Rx° Exq̃ coacte faciũt a
ꝓpt hoc forte multã incõmoditatẽ in
currũt ita q ab ꝗ libẽter cessarent si
possẽt: nõ ẽ vsura. S; iuꝫ hoc est alia
dubitatõ. vic; q si postq̃ cuis pm9
pstitit veniat sedꝫ a emat iuã a pº p
minori pẽcio co q nũc soluit a: nũq̃d
iste sedꝫ ꝛmittit vsurã. Rx° ut in pcedẽ
ti. C. ꝗ. A Certe iste ꝗ9 maifeste ap
paret vsurari9 cũ q̃cq̃d accedat sorti ĩ
mutuo fit vsura ñ affucit vez a certũ
interẽe qꝫ pt extiari ecc ex dubio cuẽ
tu ꝗm ꝛditões psonaꝝ ut ꝫ. vsura. j.
C. xv. Non aũt pt poni interesse cer
tum p incerto ut ibi patet. Et notat
dominꝰ anto. in c. salubriter. eꝗ eodẽ

Nec excusat a pcto ī hoc casu coactio
vl alia ncitas · ex · c · sup eo · a q me-
cā · c · sacris · Et si pnāpalis est illicī-
tus sitta accessoriū · ex de re · iu · accēs-
soiū li · vj S; si cōitas ñ acāpt mutuo
ꝗ ita ut reddat acceptū licz p illo an-
nuatī ahq̄d tribuat sic fit im pstitis
venaciaꝝ a in mōtibz florētica in lo-
cis Januc · Aliū est casus sup q̄ theo-
logia doctores diūsa dixērt · S; saluo
meliori iudicio otractū vide licit · cū
in hoc casu nō fit mutuū ꝗ potiū vēdi
tio redditū cātatū q̄ fieri pt ut tetigi
ē · ff · v · a no · doc · ex · eo · in cātate · vbi a
dñs Anto · addit Et pdicta facīūt ad
illud qd venetijs sepissime reuocat ī
dubiū · Ibi em q̄ hacten otulērt pe-
cunias m cōi describū fingillatī · deim
de cōe rñdet eis q̄libz anno p cētena-
rio · qñq · v · qñq min sed capitale
nūq restituit a weat impstita · Et il
le q̄ habz ī cōitate dicta mille vl tria
milia vēdit alijs ius suū a emolumētū
omne qd papit q̄rit an iste otractū sit
licit: et rñdet Ex pdictis p; q sic · qr
recipit redditū in pecunia iā ostitutū ·
Jtl idē reddit crescita decrescita poss
cōitas in totū abolere si velleta nihil
rñdere · Jtē nō est q̄si maior reddit
q cētum possessiōis immobil · a sic
videt q licit sit otractū talis p pdcā
iura a rōes Hec ille Idē etiā dic dñs
Pe · de anch · in c · vsuraꝝ de vsur · li ·
vj · Et subdit · Repeio tñ int ostilia Fre
derici ostilio · cexcij · q̄ndā theologū di
sputasse latissime q̄stionē istā a oclu
sive tenuisse q ad tps: duel coacte
mutuātes cōitati nō fit vsuā cēsenda
si quidez p illa sorte coacte mutuata
aliq̄d recipiant · Ab ipsis aūt emere
talē redditū annuū: vsura est · Cui
rōnes a motiua nō refero · qr iudicio
meo de iure efficaciter ñ cōcludūt nec
tollūt rōesa illa q̄ p doctores supius
sunt dicta hec ille · Predicta pñt intel
ligi vera nisi ciuitas cōstituat pdcās
nouos reddit · forte si antiq̄ in sittibz
vl alijs sūt osumpti qd nō liceret: qr
hmōi emi ñ pñt · ita ut q̄ eos vēdat ad
illos obligēt · ut notat in dicto · c · in
ciuitate p doc · a nōt dñs Pe · in psa-
to c · vsuraꝝ · vbi q̄rit an sit licita em
ptio redditū alicui castri vl fundi
ad certū tps vl incertū · puta · p se et
suis heredibz · Et rñdet sm Jo · an · im
moa Host · in dicto c · in cātate · q sic
nec sapit vsura; qñ talis reddit erat
iā ostitut añ otractū puta · cēsus · tri
butū · pēsio a sitta · Sec si tpe otract
nascat siue ostitua Et idē dicit ī emp
tōe noīs siue actōis · ut actio iā nata
ad mille possit emi p minori pretio ·
Patet q̄ q p pdictis impstitis noui
reddit ostitui nō posset alis esset illi
cita a sitt forēt illicita a sup nouis et
antiqs si ex ipis dāmificaēt respubli-
ca q eqpat puplico · C · de iure reipub-
l · rep · li · xj · Vñ ei administratores
nō pñt eā dāmificaē nec factū eoꝝ ī dā
nū reipublice valet · ff · de decre · decuri-
l · abiciosa · j · C · de trāsact · l · pses · Et in
hijs casibz pt intelligi dictū tenētiū
hmōi impstita nō fore licita ·

¶ Circa pdicta prio q̄ri · q̄d si aliqs
nō vult emere pdiū ꝗ redditū ex alte
riū predio ppt qd pdij dñs cōstitut no
uū redditū forte locādo alicui ppetua
locatōe ad certū affictū in pecunia t
rebz alijs ostitutū quē vendit pdicto
an otractū sit licit · Rz° Quidā dicūt
q sic · qr hic est pura emptio a vendi
tio · a sic pōt fieri sicut supra dictū est
de emptōe reddit iā cōstituti · S; alij
otra · qr nō pt ita fieri fraus in reddi
tu iam ostituto sicut in eo q cōstituit
de nouo Vñ dicūt q ex hmōi otractu
non potest papi vltra q datum sit ·
Jmo · in · c · in ciuitate · extra · eo · non
approbat nec reprobat · sed ait Certe
bene cōsulendum est omnibus fideli
bus q ab hmōi otractibus abstine
ant · scz q de nouo propter hoc consti
tutū redditum vel actionē nō emant ·
Et subdit · Illud aūt pmit videtur
illicitū q ipē idem qui dr emptor ī se
cōstituat redditū et actiōez qua se ob
liget ad plus dandum in pecunia vl
specie q accepit · Aduertendu; q

Innocentius vocat hic emptorē illu; q̄ se; in sedō cōtractu resolutuo p̄mi ex pacto de redimendo emit. q̄ in prīo fuit vēditor. ut p; p dñm Anto. de buibidē de q̄ s. ff. v. in additōe. Nā appellatōibz emptionū. vēditionū. locationū. a cōductionū. p̄mnscuetimur. ff. de ac. emp. l. veteres. a. l. se.

Sedō q̄to q̄d si q̄s emit prediū cu; pacto de redimēdo vsq; ad certū tp̄s vel q̄ncū q̄ p̄cū reddat. a interē emptor ipsū locat vēditori p certo afficiu an sit hatū. Rō. Prīa facie ꝗ̄ licit vide². Nā licitū est vēdere ac etiā emere cū pacto de redimēdo ad certū tp̄s vel q̄ncū q̄. C. de pac. inter emp. a ven. l. ij. S; verū est q̄ sō isto ꝛractu p̄t faciliter palliari vsura. a iō ex circūstantiis p̄t p̄sumi in fraudē vsurarū facti. Prīo si in loco vbi agit ꝛsuetū hmōi fraus in tali ꝛractu fieri Nā p̄sumit actū q̄d est ꝛsuetū. ff. de edi. edic. l. q̄ si nolit. ff. q̄ assidua. a de aq̄ plu. ar. l. si pri. ff. si recte Sedō q̄n etiāsi in loco ñ sit ꝛsuetū: tñ ipē ꝛtraēns est vsurari. q̄ p̄sumit id agere q̄d ꝛsuetum facere. ff. de pigne. ac. l. vl vmiūsoru. et ext. de re. iure. semel. li. vj. a in fili notat Innocentius. s. ī pena apposita ab vsurario. in c. suā. ex. de pe. Et idē alij doctores. ut p; s. vsura. j. ff. xxij. in additōibz. Tertio si modicū fuit p̄cium emptōis. l. factū fuit pactū de redimēdo p maiori p̄cio ut s. ij. cū additōibz. Quārto si ex pacto ꝛmodū vel mōmodū rei vēdite exceptō ꝛstituto afficiu p̄tineat ad vēditorē eiusdē rei conductorē Nā hmōi est ꝛtra naturam emptōis cū re empta statū ꝛmodū vel incōmodū ad ipm debeat p̄tinē emptorē. ff. de pi. a ꝛmo. reven. l. illud. Et sic p̄t p̄sumi in fraudē factū. p̄sertū si ipē ꝛductor a venditori nō possit se q̄n volucit ab obligatōe hmōi afficti liberare. cū in effectu talis ꝛtract sit q̄ dā emptō reddit de nouo ꝛstituti ad quē ipsemet ꝛstituēs a vendēs obligat. q̄d ē permit illicitū. ut p Innocentius. ex. e. in cītate. a in. ff. p̄cedēti. cū pri attēdi debeat rei effect q̄ verbōrū variatio siue circuit. ex de de. nō resi. relatū. a. C. man. l. ab Anastasio. a in c. cū q̄d. de re. iure. li. vj. maxie cū nō sit fraudibz occōdū. sed obuiādū. ex de diuor. q̄nto Itē si nulla adest vsurarū fraus. cū tale pactū q̄ vēditor teneat recōducē ꝛtinet inequalitatē si emptio facta ē p̄cio equalēti ipi rei. cū a rē habeat p p̄cio. a insup hāc obligatōe; q̄ indica² ps p̄cij vltrē p̄cū ꝛstitutū. ff. de cōtrahē. emp. l. fundi ptē. Et iō emptor in hoc ḡuat vēditorē vltra licitū emēdo minori p̄cio dicta obligatōe ꝛputata. a sic ad restitutō; tenet. ut s. Emptō. ff. ij. Itē p̄t p̄sumi fraus vsurarū si q̄s ꝓprīa prediā vēdat ad hmōi ꝗ̄ facēdos. q̄ nō est verisimile q̄ intēdat emere aliena q̄ ꝓprīa nō inutiliora vēdit. cū hec sint ꝛtraia a nemo p̄sumat velle ex incōtinēti ꝗ̄ria agere. l. nō ad ea. ff. de cō. a demō

Tertio q̄to q̄d si q̄s vēdat pecuniā; puta aurū p maiori p̄cō q̄ sit cōis aurus. Rō. q̄ si vendēs nō p̄t pretēdē aliq̄d licitū inter eē: puta lucris a sūptuū hmōi negociatōis vel īminēs dānu; seu cessatōe; iusti lucri fm extiatōe; dubij euēt illicite agit. cū ꝗ̄ vida² q̄d dā equalēs mutuo vsurario. s. ex simplici datōe pecunie plū aliq̄d accipe Et si nō eēt vsura: saltē oīno ē lucrū illicitū cū vendat rē maiori p̄cio q̄ valeat. a ad restitutō; obliga². licet emptori res fuerit necaria seu lucrosa. ut s. emptio. ff. ij Et ex ꝗ̄ p̄t discerni q̄liter cambia possēt illicite fieri. sed aptius a magis illicite fiunt qñ cāpsor prīo dat aliquā pecuniē q̄ntitatē ut alia; maiorē p̄cij recipiat sii interēe de q̄ dictū ē. q̄ hoc casu apte est mutuū vsurariū cū minū vedit a plū velit accipe licet ad palliādū intēpona² locū vel alius fictus ꝛtract ut s. Vsura. j. ff. xxij a sic duplē cambia fiūt videl; q̄ aut campsor recipit maiorē sūmā a reddit minorē de q̄ dictū ē in pnīcipio. ff. aut p̄ dat minorē a postea recipit maiorē. de q̄ nunc tactū est. Et ad istos

duos modos grales omia pticulaia cambia ēduci pnta discerni vtq; sint licita · Nā illicitū videt q̄cq̄d p cābio acipit vltra id qd dat exceptō pdcō legitimo intesse · B

USura · iiij · de vsurarijs manifestis · q̄s dicat manifest9 · Rx° Sm Hosti · Vno mō dr manifest9 p euidētiā facti puta q; mensā tenet patā ad vsuās · ar · ex · d coha · de · et mu · tua · a · c · fi · Alio mō si sit de ꝗ ī iure ofessus vl ouict9 ꝗ sola fama nō sufficit ut manifest9 dicat · A · s · q̄ad penas positas otra manifestos vsurarios · ex · eo · q; in omibz · a ex · eo · q̄ q̄ li · vj · Itē vsurari9 dr manifest9 p9 publicatōez · Et ad publicatōez facēda; sufficit q; vocat9 ofiteat vl negās p testes ouincat · ex d coha · de · a mu · c · fi · a c · tua · Sufficiūt etiā certa augmēta cū fama · puta · q; apparēt aliq̄ instrumēta facta in otractu pignoratōis seu venditōis · in q̄bz dr q; fruct9 nō dnt oputari nisi in sortē · ex · eo · cū in dpoēsi · Et q̄uis null9 appaeat accusator sup ꝗ tñ pcedet eps ex officō suo q̄ pt cōpellere vsurariū ad restitutōez facēdā Sm cū · Host · a in sū · li · ij · t · vj · q · xl viij · a etiā dñs An · d budicit in c · q; in omibz · ex · eo · q; manifesti vsurarij dicūt notorij · vl otra q̄s est fama cū aliq̄bz indicijs a postea sūt publicati p dictū c · cū in dpoēsi Et ibi etiā videt ꝗ sentire glo · l; manifestū ꝓprie dicat qd certū est a pbari pt etiā si nō sit notoriū ꝗ intdū pomitur p notorio · ij · q · j · manifesta Et ibi de hoc glo · magistra · B

Que pena publicorū vsurariorū Rx° Sm ray · Ipso iure sūt excōicati · ñ dico simplr ꝗ q̄tū ad tria · videl; q; nō dnt recipi ad omunionē altaris · nec dnt recipi eorū oblatōes · nec dnt recipi ad ecclāsticā sepulturā · si in ꝗ pctō decesserint · ex · eo · q; in omibz ·

Quid si sacēdos recipiat oblatōem manifesti vsurarij · Rx° Reddere opellit ex · eo · q; in omibz · Et Sm hos · dari dr epō ut Sm ei9 puidētiā restituat illi a q̄ vsura extorta est · si inuenit · alioq̄n pauperibz · ar · xx · q · iij · ostituit · A Dax facit hoc c · ꝗ de hoc latis9 dictū est s · de restitutio · j · ff · j · B · a dr sacēdos manē suspēsus ab executōe officij donec satisfaciat arbitrio epi Eandē penā incurrit q̄ eos tradit ecclāsticē sepulturē in dicto · c · q; in omibz ꝗ hodie sepelientes sunt excōicati ipso facto · ut in de eos · ex · de sepulturis ·

Que pena oēdētiū domos vsurarijs alienigenis Rx° Nec collegiū nec alia vnūsitas ā singulat psona dr p mittē q; vsurarij alienigene · s · ñ oriūdi de ēris ipōr publice vsurā exercētes vl exercē volētes hēant domos cōductas seu alt habitēt ī ēris suis sed oēs infra tres mēses expellēdi sūt de ipā ēris Itē nemo dr eis locaē vl alio titulo oēdē aliquā domū ad fen9 exercēdū · alās si sūt pziarche · archiepi · vl epi · incurrūt ipō facto suspēsiōez · Si āt sūt minores clerici singlares ī currūt excōicatōez · Si ē collegiū l vnūsitas incurrūt intdictū · Et si talē fina; per mēsē sustinuerūt A · s · aio indurato · ut in c · j · de q̄ ff · B · extūc ēre ipōr sūt intdicte · q̄diu vsurarij ibi morāt · Si vo sūt lapsi dnt p ordinarios ecclāstica cēsura opelli · ex · e · c · j · li · vj · A · Et ibi nōt dns Pe · de anch · q; ꝗ intelligi de vnūsitate seu collegio tā ecclāstico q̄ secl̄ari Sm Wil · a Archi · lic; aliq̄ ītelligāt solū de ecclāstico · Et addit Rō ob · q; Sm istū ītellectū tot9 orbis esset intdict9 · q; est fatēdū ita ē vbi ista attēptāt Et lic; ist9 sit rigorosū non min9 dur ē q; epia plātia minoēs clerici sint suspēsi a excōicati · ut dicit text · S; otra ista mq̄t remediū ē q; plati hāc ostitutōez freqnt faciāt publicari sic eis p̄cipi in c · j · de loca · a d ac · cu · sic olim · Et q; nec illa nec alia eis incūbentia pagūt · pt eis obiici id qd nōt de re · eccle · nō alie · c · fi · in hijs vsibz videl; · Epi muti sciūt iure suo male vti · Cū sint cōmuti nō audēt cōmibz vti · Hec ille · Itē pena huij c · obtinet cōtra omēs vsurarios tam iudeos

q̃ xpianos. cũ indistincte loq̃t sicut
a de. ex graui. ex eo. q̃ oprehẽdit etiã
iudeos. ut p; ibi p glo. sup ver. Cẽsu
ra. Ibi cẽ idẽ tenere ꝟ Paul⁹ de elea
zariis. a dñs Dnicus de scõ Gemmi
ano in c. vsurax. ext. eo. h. vj. a dñs
Lauren. de Flozen. in suo tractatu de
vsuris. q. cxl vj. a Bal. in q̃dã cõsilio
qꝟ incipit. Int̃ iudeos. vbi ꝟ q̃ clerí
cus iudeo locãs domũ ad publice fe
nerãdũ ipso facto est excõicat⁹ p dic
tũ. c. j. Et ꝟbdit q̃ ꝟ q̃s locare iudeo
ad fenerãdũ si sciebat q̃ tal cõsueue
rat publice fenerari. Nã ex q̃litate p
sone pñsumi² q̃ ad ꝟ fecit. ut C. fami
lie hercis. l. si filiꝰ a. ff. de pig. ac. l. vl
vmũsox. Et pñsumi² amim⁹ ex effectu
C. de iniurijs. l. si nõ oiuicij Immo si
locator a principio ꝟ nesciuit: statũ q̃
fauit iudeis publice fenerari ꝟ cũ de
domo expellẽ aliꝰ ad ꝟ osentire videt
lxxxiij. di. error. cũ fitib⁹. hec ille. D.
Quo vsuarij maifesti pñt recipi ad
ofessiõ; vl ad sepulturã. Rꝯ. nõ suffi
cit q̃ in vltima voluntate mãdẽt de vsurl
satisfici ꝟ o; q̃ vl de ipꝰ sit satisfactu;
put cox facultates patiũt vl saltẽ q̃
illl q̃bz faciẽda ẽ restitutio si p̃sto sint
aut alijs q̃ illl pñt acq̃rere vl illl absẽ
tibz ordinario loci vl vices ei⁹ gerẽti a
rectori prochie ipi⁹ vsurarij corã ali
q̃bz fidedignis idonee de restitutõe fit
cautũ siue puisiõ ita. s. q̃ si q̃titas sit
maifesta illa exp̃mat alio q̃n ẽ mode
rãda arbitro recipiẽtl cã. Ipẽ tñ si sciẽ
ter modẽt minorẽ tenet² ad restitutõ
nẽ reddui. Null⁹ int̃eẽ debz testamẽ
tis maifestox vsuraiox vl eos ad cõ
fessiõ; admittẽ vl ipsos absoluẽ nisi
fecerint satisfactões. ut dictũ est. Te
stamẽta q̃; cox ipso iure fũt irrita. A
ñ p̃dicta fecerint. ut in c. qꝟ seq̃t. B
ex. eo. c. q̃ q̃. h. vj. A Et ibi additur.
Omnes ãt religiosos a alios q̃ mani
festos vsurarios ꝟtra pñtis sanctõis
formã ad ecclãsticã ausi fuerint ad
mittere sepultura; pene in lateranẽsi
cõsilio ꝟtra vsurarios p mulgate sta
tuim⁹ subiacere. D.

Vsura. v. s. de seruiẽtibz p aura
toribz. fautoribz. a familia vsu
rariox. Queri² ergo q̃d de fui
entibz vsuraiox q̃ nihil hñt p̃ter vsu
ras. Rꝯ; Wil. Credo q̃ possint licite
accipe ab vsurarijs mercedẽ suã si ꝟ
uiũt vtilit in licitis a honestis á ncta
rijs. Nã vtilitas quã ꝟsequũt vsura
rij ex ope fuientiũ ꝟpẽsat cũ mercede
quã dãt fuiẽtibz illl. nec pñt dici pau
piores ꝟpt̃ mercedẽ datã: cũ loco mer
cedis habuẽt ꝟmodũ opax. Si aũt
fuierũt in illicitl nõ credo q̃ debeãt re
cipe mercedẽ de hmõi. Itẽ de cultoribz
a alijs coxꝟ mercenarijs. A De ꝟ plenil
est dẽ; s. restitu°. j. Cxiij. in addi. D.
Quid de eo q̃ ꝟsuluit alicui ut fene
retur vl q̃ mutuat gratis feneratori
ut fenere² vl q̃ habit societatẽ cũ aliq̃
ad fen⁹ exercẽdũ vl q̃ mutuat vsura
rio vt fenẽt² a iste p̃ticipet lucx. nũq̃d
oẽs tales tenẽt insolidũ. Rꝯ. fm Wil.
Quidã dicũt q̃ q̃ inducũt illos ad fe
nerãdũ q̃ aliꝰ ñ erãt feneraturi tenẽt²
insolidũ. Si ꝟo aliꝰ esset feneraturi
nõ tenẽt nisi imq̃tũ ad eos pueniet Et
subdit. Ego credo sine p̃iudicio q̃ in
neutro casu talt inducẽtes teneãt ñ
q̃tũ ad eos pueniet. Et q̃tũ ad ꝟ odi
tio coxꝟ ẽ melior q̃ coxꝟ q̃ p̃stãt fauo
rẽ in rapina vl furto. q̃ ipi tenẽt ecl
si nihil pueniet ad eos. a ꝟ iõ. q̃ rapi
na vl furtũ fit simplt ꝟtra voluntatẽ
dñi ꝟ vsura pueniet ad creditorẽ de vo
lũtate dñi. Nec inuitio iuã dare actõ;
debitori ꝟtra hmõi inductoẽs seu fau
tores ad repetẽdũ ab eis illas vsuas
q̃s ipsi debitores soluẽt illl inductis
sicut dãt actõ; ꝟtra illos q̃tũ ope vl
consilio fũt furta vl rapine licz nihil
ad eos pueniat. A Itẽ in sũ. li. ij. tit.
vij. q. lxj. D. Pria ãt opinio tutior ẽ
saltẽ q̃n p̃ticipales nõ essent soluẽdo
Omnes enim tales indubitãter fũt par
ticipes culpe. A Nõ tñ ꝟpterea tenen
tur ad restitutõe; p̃ticipaliter vel in
solidũ nisi imq̃tum fuerunt causa dã
mi. ita q̃ sine eis datum nõ fuisset. ut
supra. Restitutio. iij. C. j. Damnũ aũt

dat nō in mutuo pecunie · ⁊ in vsuram exactōne · iō principās in solo mutuo tenet ad solū pctm̄ a nō ad restitutō nē nisi ex vsura accepti · Principās xo in actōe ut inuenīēdo cautas fictōes vl alīs : bñ tenet ad restitutōz · Et in hoc casu intelligat scā opinio · B

Quid de eo q̄ accipit vsuras noīe alieno · ut tutor · curator · vl pcurator Rō fm Ray · Sicut prohibet aliq̄s accipere vsuras noīe suo ita a alieno · di · xl vj · sicut nō suo · Et si accepit alieno noīe tenet ad restitutōem si ille cui noīe accepit nō est soluēdo vl nō vult restituē ſſā facientes a ꝛsentientes pari pena puniūt : ij · q · j · wtū · in fi · S ; fm q̄ addit Host · A · q̄ etiā in supradictis ꝛcordat cū Ray · co · ti · ī sū · q · lxiij B · ille in cui vtilitatē versū est prīo a principali tenet · aliq̄ in sbsidiū · ff · S eo p quē fac · erit · l · ex hoc edictio · Et hec indubitāter vera sūt de tutore · curatore · a pcuratore · eo q̄ pstant auctoritatē talibz · Secq̄ de eo q̄ nudū prebet ministeriū ut dicit in · ff se · Itē sciendū q̄ si ille soluit cui noīe accepte sūt vsure ceteri liberāt · A Excepti illi q̄ ex vsuris aliq̄d habuerīt · ut s̄ · Restitutio · iij · ff iij · Et idē q̄ in B · ff nō · in dicta · q · lxij · B

Quid de illis famuli q̄ de mādato dñoꝝ dāt pecuniā ad vsurā debitoribz a suscipiūt postea ab eis · Rō fm Wil · si nihil ad eos puenit nō credo q̄ tenea² pserū si illi dm̄ alīs a p seipōs exercēt vsuās · vl p alios exercerēt si ñ p istos · A Idē in sū · eo · ti · q · lxiij · Qd intelligēdū est ñ isti famuli cooperen² ad exactōez · ſſā tūc tenet ad restitutōez put dictū est in · ff pre · ppt eādēz rōz · s · dāmificatōis · ex de iniu · c · fi · B

Quid de eo q̄ gerēdo negociū alienū sine illi mādato feneratur ad op eius · Rō fm Wil · Tenet ad restituēdū vsuras · licz ad eū nihil puenerit · Sfuit em̄ actor a minister ꝛtractū vsurarij · A Idē in sū · e · ti · q · lxiiij · vbi nota · qd dr in · ff se · Et vtrūq̄ intellige fm · d · de q̄ s̄ · j · ff ij · B

Quid de illo q̄ cū vellē mutuare ffratis induxit me ut darē sb vsura · Rō fm Wil · Tenet sic a ille q̄ in pce · ff dictū est q̄ indebite impediuit vtilitatē ppriā ei dānū adduxit ·

Quid de notarijs q̄ sup vsura scient ꝛficiūt instrā · Rō fm Host · Periuri sūt q̄ qñ creāt solēt iurare q̄ talia ñ faciēt sic a p ꝛnīs sūt infames · nec de cetero pñt testificari nec instrā ꝛficē ex de test · licz ex q̄dā · ff j · ad fi · A Idē in sū · eo · ti · q · xlv · B Si tñ ob hō recipiunt pecuniā nō tenēt restituē · q̄ recipiūt eā p ope suoꝝ q̄ quis illicito · de q̄ vide s̄ · restitutio · j · ff pe · A · a ibi de hō latiū in additōne Vbi ēt pt patere q̄ tenēt notarij ad ēstitutōz qñ recipiūt ab accipiēte mutuū cū ille ñ turpit de derit · a sīt qñ ex eoꝝ cautel seu īstrumētis secuta foret exactō · q̄ alīs nō fuisset secuta · ut s̄ · restitutio · iij · ff j · Et idē foret in testibz ppt eādē rōez · B

Quid de platis q̄ sbscribūt a sigillāt cedulas vsurarias · Rō fm Hos · Si plat nō legit tenorē : vl ēt si legit : et vsuā ñ appaēbat q̄ forte ibi posita ē maior q̄titas q̄ sit mutuata a ipē plat nō diligēt ꝛsiderat : fatue facit : ⁊ tñ fm veritatē ñ ꝛsentit · Si vō legit a veritatē papit pticeps ē pēia ñ ꝛmodi vsuraꝝ · ſſā sbscptio ī multi approbatōz inducit · ex · de sen · a re iudi · auꝝ inter vos · Idē Goff · A Idē etiā in sū · e · ti · q · xl vj Et hō casu idē videt dicēdū de istis platis q̄ad restitutōz q̄ a de notarijs ī pce · ff dictū ē ppt eādē rōz · B ·

Ord de vxore a familia vsurarij Rō Dic ut s̄ · restitutio · v · ff ij · A Meli de hō s̄ · restitutio · j · ff xiij · in additōe · B ·

Vsura · vj · s · de restitutōne vsuraꝝ · Et primo querit vtrū si non fuerit intentio creditoris aliquid recipe ⁊ postea debitor aliq̄d dat : teneat creditor ad restitutōnez Rō fm Wilhel · Si pbabiliter credit q̄ ex dilatōne sola gratis ei dederit : non tenetur · Si vero credit vel pbabiliter extimat q̄ ppter mutuū acceptuꝝ vel vlterius retinēdum dederit : tenet · A · s ·

in q̃tum est facta locupletior de osum
ptis bona fide-ff-de peti-hereditatis-l-vtq;
Jn bona aũt fide nõ est q̃ credit-vt p
babiliter dubitat q nõ ꝓpt merã dilectõe; ꝗ ꝓpter p̃dictas cãs ei tederit
ꝗ; cũ-Wil-a ĩ sũ-li-ij-t-vij-q-viij-B
Pono q debitor nõ gratis vsuras
soluit postea ad manꝰ hmõi debitorꝭ
venerit ahq̃ de bonis creditorꝭ-nũqd
pot de eis satisfacere sibi p vsura quã ei
soluit-A-Wil-tenet q sic ut in dicta-
q-viij-B De hoc casu dic ut s̃-Bellũ
j-Fiij-A-cõtuncta addi-B
Quid si creditor gratis q̃dẽ mutuasset ꝗ tñ inducat ad mutuãdũ q hz
spem recipe vltra sortẽ nõ ex dilectõe
ꝗ ꝓpt mutuũ nũq̃d tenet? Rꝯ ꝑm Wil-
Sic q sola spes facit vsurariũ-ut dictũ est s̃-vsura-j-Fij-a-iij-A Dic dari q si spes omodi fuit principalis cã
mutui vsura cõmittit-Secꝰ si secꝯaria
ut s̃-Vsura-j-Fj-a ibi latꝰ in addi-
Et licz vsurariꝰ mẽtalis teneat ad restitutõz-ex-eo-osuluit-nõ tñ sic tenet
simoniacꝰ solũ mẽtalis-ext-de simo-
c-fi-a est ratio: q in simonia est turpitudo vtriusq; ptis a ex solo iure humano pecunia simoniace acceptaq̃ restituẽda est nõ illi q̃ turpit vdit ꝗ ecclesie Vñ nec helizeus giezi p̃cepit restituẽ pecuniã quã accepit a naamã
a iõ papa in hoc casu pt statuere qꝯ
vult-Posz eẽ dispẽsare q nõ solũ in
mẽtali simonia sed etiã in expssa per
pactũ posz retineri qꝯ eẽt simoniace
acq̃sitũ Sed in vsura nõ est turpitudo
dãtis a iõ iure ꝯmoa naturali eq̃tate
facẽda ẽ restitutio-nec eẽ posz in hoc
casu papa dispẽsare ꝑm Wil-ut in sũ-
co-ti-q-ix Et qꝯ dictũ est in vsura ob
tinet ꝓpt eandẽ rõez eẽ in acq̃sitõ p si
moniã qñ solũ ex pte recipientis ad ẽ
turpitudo-ex-de si-c-dilectꝰ-j-B
Quare vsurariꝰ opellit restituere-
Rꝯ ꝑm Ray-Si est publicꝰ opellit p
diuisas penas iuris-q̃s hꝯs s̃-Vsura
iiij-p totũ Jtẽ ois vsurariꝰ pt cogi ad
restituẽdũ p excõicatõez-ext-eo-qm
nõ solũ Jtẽ tcio mõ opellit q si vsuri
ꝰ repetat ab aliq̃ vsuras repellit p
exceptõez; donec a ipẽ restituerit vsuras-vt fecerit posse suũ-ex-eo-q fru
stra-a eisdẽ modis opellũt hẽdes-ex
eo-tua-a c-mihael-A Et ibi p; q ꝯ
obtinet eẽ q̃ ad dispositõez dicti c-q
frustra-s-ut repellat a restitutõe vsuraꝝ ut dictũ ẽ ꝓpter vsuras extortas
ab eo cuiꝰ ẽ heres-B Cõ-Hos-a goff-
A-Jdẽ in sũ-eo-ti-q-xlvj-Et ibi ad
dit ꝑm eosdẽ q hoc opulsio fiet omni
appellatõe remota-Sz forte ꝯ pt itel
ligi q̃ad notorios vsuraios-cũ in no
torijs nõ requirat ordo iuris-ij-q-j-
manifesta-B
Quid si q̃s repetat vsuras a exapi
at cõtra eũ q ipse nõ restituit vsuras
q̃s extorsit a ille rñdet se eẽ patũ restituere si sit q̃ petat quõ p̃cedet iudex ec
clesiasticꝰ-Rꝯ ꝑm Goff-Faciet p̃cõmi
zari q q̃cũq; soluit tali vsuas xiata
oñdata satisfaciet ei-a si nõ xiat ali
q̃s p̃cedet por petitio-si xmãta pbẽt
fiet eis restitu°-Nec sufficit in ꝯ casu
dari pigneraꝯ cautões-ex-de sen-a
re-iu-cũ aliq̃bz-ff-de pig-ac-l-q si nõ
solue-Et intellige ñ mg̃na cã forsan
inuenit-ut dicit Hos-a Jmo-sup
c-q frustra-ex eo-A Jdẽ in sũ-eo-ti-
q-xlix-B-q si is a q̃ accepit vsuras
nõ sit supstes nec eiꝰ heres: mãdabit
iudex paupibz erogari-ext-eo-cũ tu-
Et postq̃ hoc factũ fuerit petitio p̃cedet alꝯ nõ Et idẽ dꝯ; si viuat ꝗ nesciz
vbi sit-vt si scit a ad eũ mitti nõ pot
tũc sitꝯ det paupibz-ex de iudeis-cum
sit-nisi speret de ipsiꝰ aductu-tũc em
pecunia cõsignabit a deponetur-A-
De hoc latiꝰ dictũ est s̃-Restitutio-vj
in principio-ĩ addi-ver-q̃ ad secũdũ
cũ sequẽtibus-B Et p̃cedet prior peti
tio-Et hoc sunt intelligẽda ꝑm Hos-
de vsuario notorio-A Jdẽ in sum-eo-
ti-q-l-Et dicet notoriꝰ si de ꝯ in iudi
cio fuerit cõuictus-ut s̃ Vsura-iiij-in
principio-B
Quo coget restituere clericꝰ si fuerit forte vsurariꝰ t heres vsurarij-Rꝯ
ꝑm Ray-Si nõ vult satisfacere debet

suspēdi ab officio · A · a bñficio · ut · c · ptera · ex · eo · B · a si nō emēdāt debet deponi · ex · eo · ptera · di · xl viij Eps · a c · si ds clericorū · a postea si est incorrigibilis: cogēdus est p potētiā laicalē · ex · de iudi · cū nō ab hoīe · A Et ibi p; q p9 depositōē; pri9 debz punīri excōicatōe minori · postmodū anathemate · exinde tradi potestati sēlari · B · d · xvij · nō licuit · Nec debz restituere de reb9 ecclē · A · nisi ātenus de pecunia illa expēdiderit in vtilitatem ecclē · fm cū · Rap · a in sum · eo · tit · q · lj · B · hz de suis si habz · sed si nō hz: tūc fm Ord de fructib9 ds legitime papit pōt se liberare · Facit · ex · de fideius · c · ij · A Idē in dicta · q · lj · B

Quid si debitor iurauit soluē vsuras · Rō fm Rap · Pōt denunciare ecclesie monitōē pmissa ut opellat illū ad relaxandū iuramentū; vl si vult soluat ut satisfaciat deo de iuramēto a postea poterit repetere · ex · de iuriur · ex administratōis · a c · debitores · q si iurauit nō repetere · dico q nō repetet directe ꝓpter iuramētū: sed indirecte bñ repetet · s · denūciādo ecclē crimē illi9 ut sic ad satisfaciēdū opellat cū · Si vō iurauit q nō denūciaret nō tenet iuramētū cū sit illicitū ut potest ōtra primi salutē · Vñ hoc nō obstāte pōt denūciare · ext · eo · tuas · a de iuriur · quēadmodū · A Et ibi p; q hoc verū; est in q̄tū intēdat ad salutē ꝓximi Si vō principalr ds intēderet ad restitutionē vsurarū sibi faciēdā nō videt excusari a periurio · qr siue p actō; siue p denūciatōē; in effectu repetitio est: et effect9 attendi debz potiꝰ q̄ verba vel cirauit9 · C · mādati · l · ab anastasio · B Con · Goff · Host · addēs q si ēē iurauit debitor nō repetere nec recipe vsuras nihilominꝰ debz cogi ad restituti onēa erit pecunia paupibz erogāda A · qr hoc casu hēt ac si principales nō inuenirent · iō succedūt pauperes · ex · eo · cū tu · et ne vsurari9 modū ex sua fraude reportet · ext · eo · tuas · a idē ecl qd in hoc · ff · nō · in sū · eo · t · q · liij · Predictis ēē Con · glo · in c · j · a · c · Debitores · ex · de iuriuran · B ·

Quid si de duob9 heredib9 vsurarij alter fact9 est nō soluēdo · Rō fm Host · Tūc ali9 tenet insolidū · scil; vsq; ad q̄ntitatē q̄ de hereditate ad eū pūcit · Nam omnes res hereditarie obligate sunt · ex · eo · cū tua · ff · i · A Hos · nō videt hoc firmiter tenere ꝗ dicit q opinio ꝗ in ꝛspectu multorū fauorabilis est q̄tu; ad animas ac satis equa a ab omnib9 approbata: iō nō audeo cōtradicere · Considerata tñ subtilitate iuris aliꝰ videt · nisi q̄ad heredē q̄ nō fecisset inuentariū vl nisi q̄ad heredē a quēcunq; aliū respectu rei ex vsura seu ex pecunia fenebri acq̄sitarū q̄ ad eos titulo lucratiuo pueneruīt ut teneāt ad restitutōē; si vsurari9 siue eius hereditas efficit nō soluendo · ut in sum · eo · t · q · liiij · Sed glo · in c · tua nos · sēnit idē qꝰ dr i isto · ff · quā glo · multi doc · canonīste sequūt ut notabi do · An · de bu · S; ut ipē dicit ꝗ nō videt rei q oīnia bona hēditaia sint obligata p restitutōē vsurarū de q̄ lati9 dictū est s · Vsuā · j · ff · xiij · in addi · Vñ cū obligatio hereditaria diuida² inter heredes p hereditarijs portōib9 nisi sup reb9 obligatis · C · de ac · here · l · p hereditarijs · non videt rōnabile q vn9 heres portet pond9 alteri9 sup reb9 nō obligat · ut a sentit dñs An · de bu · lic; multi videant simplr tenere q si vn9 heredum efficiat non soluendo: aliter ad restitutōem vsurarū insolidum teneat · quoꝰ dictum pōt verificari ut tactum est quo ad bona ex vsura acquisita · ne ex dolo alteri9 quis cōsequat cōmodum cū iactura tercij · ff · de eo per quē fac · erit · l · fi · et positum est in dicto · ff · xiij · in additione · B ·

Pono q vsurari9 emit equū vel p̄dium de pecunia vsuraria a donat huiusmodi alteri · postea effia² nō soluēdo · querit vtrum debitor qui solut vsuras possit petere rem illam a possessore et ille teneatur restituere · Rō

fm Ray. et ille pt petere a iste tenet restituere. ex. eo. cū tu. Succedit enī res loco pcij sicut econuerso pciū loco rei. ff. de peti. here. l. si rē. Et hoc verū ē fm Wil. qñ talē rē habuit ex lucratiua cā. Secus si emisset: vl alia cā si lucratiua: a bonā fide habuisset. Cū hoc Cō. Goff. a Hos. Et addit Gof. q si res illa ex cā lucratiua pueniat post ea ad aliū ex sicū cā: a iste vltimus fuit ille q potuit petere vsuras: liberatus est ille cui res prīo data fuerit ut otē eū agi nō possit. ff. de ac. a ob. l. omīs debitores. Idē Host. A Idē in sū. co. ti. q. lv. Et de hoc latius. s. Vsura. j. ff. xiij. in additōne. ut tactū est s. j. ff. p cedenti. B

Quid de regibus a pīcipibus q cū possint nō opellūt ad restituēdū vsuras. Rō fm Wil. Dico q tenent ē si nihil ad eos puenit. A. Idē in sū. co. ti. q. lviij. Et de hoc latius. s. restitutio. viij. ff. xj. B.

Vtū vsurarius teneat restituē q cēd de pecunia vsuraria lucratus sit. Rō fz ray. Si vsurarius ex pecunia vsuraria negociatus sit a lucratus vl emit inde p diū a fructus pcepit: nō tenet hoc restituere. Cō. Vl. a Tho. ij. ij. q. lxxviij. eo q tale lucrū nō est fructus pecunie sed hūane industrie a possessio empta de tali pecunia est res emētis a nō eius a q accepta fuit vsura licz ei sit obligata. A. de hoc dictum est s. Vsura. j. ff. xiij. ī additōe B. Sz fm q ponit Wil. si habuit de vsura ēra: vl pecus tūc q cēd de fructibus illius pcepit tenet restituere. qa ex re alterius habuit. A. Pre dictis a hijs q dicūt in se. ff. cō. Vl. et Tho. ut in sū. co. ti. q. lv. vbi fm Wil. addit Idē etiā credo de lucro habito de re furtiua vl rapta si ex eo pdia vl reddit ēmā. Et cō. p dictis Tho. a vl. ut ibi. Et de supdictis fructibus a inter latius. s. restitu°. j. ff. iij. ī additōibus B

Vtū vsurarius teneat debitori ad dāna. Rō fm ray. Tenet ad oia dāna q ille ppt solutōēz vsure passus ē. ut si domū suā ppt hoc vilius vendidit a si aliā induxit. ā si ppt hoc ab alio sub vsura quesiuit.

Cui restituēda sit vsura. Rō fm hos. gniat reddi dz ei a q ds extorsit vl eius heredi. a si nō inueniat est pauperibus erogāda ex e. cū tu. Qd si absens est eo q vsurarius tēstulit se ad aliū locū tenet ei mittē suis pximis sūptibus q si ille q habat recipe ab vsurario vl hres eius trāstulit se alio: tunc mittet ei sūptibus illius cui mittit. ñ expēse excedere vēt totā sūmā. tūc enī dz pauperibus erogari. ij. q. vj. Anterior. ex. de iudiscū sit. ñ q si deprimo eius aduēt ipsa tūc fiet ut dictū est s. ff. v. C. de vsu. accepta. A Idē in sū. co. ti. q. lxviij. Et de hoc latius. s. restitutō. vj. in pñ. cū ad di. B De materia ista plā pñt colligi s. restitutō. p totum. Qūo ecc iudei cōpellūt restituere s. Vsura. j. ff.

Vsus clauiū prīo q ad excōicatōes papales. i. q. x absolutio sedi aplice refuat q. x noticia in pdicto casu ofessoribus valde ē nēcaria de qbus s. Absolu°. j. ff. ij. aliqd tactū est q hic clarius a plenius est dicēdū

Prīa ergo pmis in decre. xvij. q. iiij si ds suadēte vbi Ijmo. d. Si ds suadente dyabolo hoc sacrilegij vicū īcurrerit q in clericū vl in mōchū violētas manus miserit: anathematis vinculo sit iacat. a nullus epōrum illū pūsumat absolue nisi mortē vigēte periculo. donec aplico cōspectui pñtet a eius mandatū suscipiat. hec ille

Ad cuius intelligētiā prīo sciēdū est q clericus appellat etiā q habuerit primā tōsurā tm ex. d. eta. a q. cū otigat Et de tali etiā intelligit hic ut pt colligi ex notatis p dñm Pe. de anch. in e. j. de cle. coniu. li. vj. Notat etiā in sū. li. iij. ti. xxxiij. q. lxxix. Idē intelligi de quolibet religioso a conuerso religionis. ex. eo. nō dubium. Et similit de monialibus a eas cōuersus. ext. eo. de monialibus. Et debet intelligi de conuersis q renunciauerunt pximis non aūt de retinentibus pria ut notatur in sū. co. t. q. xxxiiij. vbi etiā dz fm hos.

Idem intelligendū de ouerk sekariuz
ecciaz qñ tradidēt se a sua sūmo ob=
seqo Idē ēt dicit glo. in c. nō dubū.
Idē q intelligit de nouicio religiōis
ex. eo. religioso. ff. j. li. vj. Idē ēt vide²
de heremitis. Nā heremite ēt ꝓprium
hñtes gaudēt ꝓuilegio clericali. sm
glo. in c. qr vere. xvj. q. j. Et fortiꝗ fra
tres a sorores tercij ordis sancti Frā
cisci. ut notat Bar. in. l. sēp. ff. j. ff. de
iur. immu. sm frēm Io. de capistra. i
suo defensorio. allegās ēt a plures ali
os notabiles doc. videl; Archidyacō
nū. Paulū de cleazariis. a Io. de lig
nano in cle. cū ex. eo. de sen. exc. a Gē=
zilinū a dñm Io. de ymo. a dñm An
de bu. in c. rursus. ex. q de. vk wo. vbi
dicit idz de muliere indusa. xj. q. j. de
psona. Et de frib9 et sororib9 tercij or
dinis dicit veri9 ēt qd dicit Genzilin9
ꝯra Frederici osiliū. a ꝯra Bōl. Alle
gat ēt notata p Bar. in. l. j. ff. de pe
et in dcā. l. sp Idē ēt dñs An. in c. nul
lus. ex de foro ꝯpe. dicit. q gñalr oēs
psone q regulariter viuūt sūt ecciasti
ce psone. licz ñ faciāt pfessiō; a gau
dent ꝓuilegio clericali. ut notat glo.
ex tex. i c. indēnitatib9 ad fi. a de elec
ti. vj. et nō. xij. q. vlti. c. fi. a de ma. et
ob c. dilecta. in glo. Pe. qd facit dicit
ipē p istis ihesualr a maribz a mlieri
bus. Itē sedō sciēdū q nō solū dz rle
man9 mittere q p aunt aliquē de pdi
ctis psonis: ꝗ ēt qui eā dauditvk ali
qd in illa pieat vk multis filib9 mōis
offendit ut s. Excōicatio. ij. ff. ix. cum
se. a in directoria iurk h. iij. ti. ij. ff. xx=
iiij. cū se. Itē t'cio sciēdū q nō solū q
facit aliqd pdictoz īcurrit dictā sen
tētiā sed ēt q fieri mādat vk suo noie
factū ratificat. ex. eo. cū qs. h. vj. Itē
in hijs dans ꝯsiliū auxiliū vk fauorē
ex. eo. nup. Et intelligit de ꝯsilio ēt si
alter ēt factur9 qr nihilomin9 cōsu=
lēs ꝓtipat i cōmīe a iō incurrit sen
tētiā. a notat in directoria. h. iij. t. ff.
xxxvj. a nōt dñs An. 8 bu. in dicto c.
nup. licz ibi glo. videat sentire ꝯrīū.
Itē pdictis ꝯsentiēs. Et ñ intelligit
de nudo ꝯsensu q obligat solū ad pec
catū. dcō c. cū qs ꝗ de ꝯsensu cōopatō
ut nōt glo. ex eo. q̄nto Itē q nō obui
at. ex. eo. q̄nto. Et licz ibi glo. alr vi
deat sentire. tñ ibidē dicit dñs Ant. de
bu. q cōis opinio est q inūdat i ca=
nonē patiēs vberari clericū dolose ñ
phibēs siue hēat vberātē in ptāte sū
nō. Et idē nōt. sm Hos. in sū. e. t. q.
xxxiiij. ꝗ qd de sūsis Itē sinam incur
rit q dictā iniuriā facit ēt cū voluntate
offensi. qr canō introduct9 ē nō solū
in fauorē ordiati ꝗ ēt ordis clerical.
ex. eo. stūgit prīo. Itē sinaz īcurrit de
ric9 vk filius psonaz irato aīo patiēs
seip; qr facit iniuriā ordī clericali si=
ue religiōi Itē qr fiat nō licz offen
dere aliū. ita nec seip;. xxiij. q. v. si nō
licz. vbi ꝗ tenet Archi. a nōt in dire=
ctoria. li. iij. ti. ij. ff. xxx. Itē q̄rto scīē=
dū est q in aliqbz casib9 ex dicta ini
ectōe manū pstita excōicatio nō irro
gat ut s. Excōicatō. ij. ff. j. a q̄si p to
Itē q̄nto sciēdū q ab ea pt absolui ē
legat9 apticus a qñq ēt epi a alij pā=
lati. ut s. Absolutio. ij. et. iij. p totū.
In decretalib9 sūt alie. Quaz prīa ē
in c. q̄renti. de offi. dele. videl; qñ qs
fuisset excōicat9 a delegato pape. Naz
infra amū pt ab ipō absolui. post vō
nō ꝗ a ꝓp. Et intelligit p9 amū a dif
finitiua sīa. añ cm eā ēt p9 amū pt
delegat9 absolui. ut ibi nōt glo. Se=
cūda ē ꝯra falsificātes trās aplicas
de q s. Excōicatio. iij. Tercia est ꝯra
incēdiarios pserū locoz sacroz. de q=
bz s. Excōicatio. iiij. Et de alijs s. Ab
solutio. j. ff. ij. v. sed9. Qrta ē ꝯra ef
fractores ecciaz vk filiū locoz de qbz
s. Excōicatio. iiij. Qrta est ex eo. ca
significauit. de q dcū; est s. Absolu°
j. ff. ij. ver. iij. cū additōe. In vi. sunt
et alie. quaz prima est ꝯra insecuto
res cardinaliū cū omnibus in delicto
ptipantib9 ut si socius fuerit facien
tis aut fieri mandauerit vel factum
ratum habuerit aut ꝯsiliū dederit vk
fauorem aut postea receptauerit. vk
defensauerit scienter eundez. Omnes

cūm p̄dicti incurrūt excōicatōē; a qua
nō pñt absolui nisi a papa p̄terq̄ in
mortis dūtaxat articulo ostituti. ex-
co. felices. li. vj. vbi ēt multe alie pe
ne irrogā² a graues otra eosdē Sēda
est otra eligētes seu assumptes ahq̄s
ad regimē cūtatis. Rome nō obsua-
ta forma. c. fundamēta. de elec. li. vj.
Et sikt otrā osentiētes electōi. noiatōi
seu assūptōi de ipsō facte ad p̄dcā a ꝯ
obediētes dictis officialibz a ꝯ in hijs
dātes osiliū auxiliū vl fauorē publi
ce vl occulte. Nec p̄dicti pñt absolui
ab alio q̄q̄ a papa. p̄terq̄ in mortl ar
ticulo dicto. c. fundamēta. Ꝗq̄ si sec9
et. Ꝗ cōtēptores. a ꝯ cōiter ꝓ accidit
qñ Roma ad obediētia; nō est aplice
sedis Tercia est in c. q̄cūq̄. eē. eo. ꝯ q̄
ꝯ. excōicatio. j. Ꝗ. ij. ver. xxj. Qrta est
in c. exijt q̄ seminat. Ꝗ. ita q̄. de verbo
sig. videl; otra glosantes declaratōē;
Nicolay tercij sup regula fratrū mi-
nor alt q̄q̄ sit ibi determinatū Jtē otra
doctores seu lectores q̄ qñ docēt in pb
lico ex certa scia vidāt intellectū dic-
te declaratōis Jtl otra facētes cōmē
tū. scpturas seu libellū. vl q̄ ex ēta sci
entie vl deliberatōe determināt in scol
seu p̄dicāt otra regulā a statū fratrū
minor. vl otra determinata seu aliq̄ꝯ
de determinatl in dicta declaratōe. Oēs
cūm p̄dicti incurrūt papalē excōicati
onē: q̄buscūq̄ p̄uilegijs ñ obstātibꝯ
ut ibi. Et de hac excōicatōē ꝯ in sū. ī
additōibz sup titu. de sen. exco. a ī di
rectoria. li. iij. ti. ij. Ꝗ. cxx. cū se. vñ nō
est verisile q̄ sit reuocata. ut aliq̄ vi-
dē² asserere. alꝯ in p̄dictis locis nō fu
isset ꝯ ea facta mētio p̄sertī in directo
ria q̄ est nouissiā Et cū dicta assertio
sit otra ius cōe nō dz ei fides adhiberi
ñ de ea hēat indubitata declaratio. eē
de fi. instru. c. pastoralt. Sūt a alie in
de. Prīa est otra inq̄sitores heretice
prauitatl. vl alt otra hēticos hñtes
officiū qui odij grē. vl amoris. lucri
a cōmodi tpalis obtētu otra iusticiā
a osciam suā omiserūt otra q̄nq̄ pce
dere vbi p̄cēdēdū fuerit sup hētica pr̄
uitate. ac obtētu eodē prauitatē ipsā
vl impedimētū officij sui aliqui impo
nēdo. cū sup ꝯ p̄sūpserint q̄quo modo
vexaē. Sā p̄ter alias penas p q̄lita
te crimīs imponēdas eisdē: eps a su-
pior suspēsiōis ab officio p trienniū
alij ꝯo excōicatōis sñia; ipō facto in
currūt a q̄ nō pñt absolui ñ a papa
p̄terq̄ in mortis articulo. a tūc satis-
factōē p̄missa: nullo in hac pte p̄uī-
legio suffragāte. ut ī de. multoꝝ ad
fi. de hētic. Secda est otra religiosos
q̄ clericis á laycis nō habita prochi
alis p̄sbiteri licētia spāli p̄sūpserint
mīstrare sacrīm vnctōis extreme vel
eucaristie vl mūnia solēnizare. ꝛ. so
lēnt bñdicere ꝯ; glo. ut ī de. de p̄ui-
religios. de q̄ ꝯ. Absolutio. j. Ꝗ. ij. v. se
cūdē de religioꝯ. cū additōē. Tercia
est ꝯ religiosos q̄ excōicatos a cano
ne p̄terq̄ ī casibz a iure expssis ꝯ p p̄
uilegia sedis aplice ocessis eisdē vl a
sentētijs p statuta p̄uincialia vl sino
dalia p̄mulgatl. seu ut verbis vtam
cor: a pena a culpa absolue quēq̄ p
sūpserint dcā de religiosi. Et hic no
mine sñe oplhendit oīs ecclāstica cē-
sura. nec obtinet ista excōicatio si re-
ligiosus absolueē a sñia iudicl ut no
tat ī glo. dicte de. religiosi Et idē nōt
in directoria. li. iij. ti. ij. Ꝗ. cxxxij. etiā
si sñia iudicialt eēt lata a papa. Jtē
in directoria co. ti. Ꝗ. cxxxiiij. ꝯ q̄ si re
ligiosus absoluit a pctō ꝓpt q̄ꝯ incur
rit q̄s excōicatōē; excōicatū a cano-
nevl a statuto sinodali vl p̄uincialt
nō āt ab excōicatōe sm̄ ꝯ. nō incur
rit excōicatōē. cū aliꝯ fit absolue a
pctō a aliud penam seu vinculū excō
municatōis relaxare. Nam frequen
ter plures remanētes in mortali pctō
ꝓpter q̄ꝯ erāt excōmunicati absoluū
tur ex cā. ex. de testibz vemēs. ij. ī fi.
Sic et excōmunicatus et irregularis
ab excōicatōne absoluitur in irregu
laritate remanēdo. ex. de sen. exco. cū
illoꝝ in principio. Preterea si hoc in-
telligeret de peccato ꝓpter quod erat
excōmunicat9 sicut dicit de absolu-

a sentētijs · ita diceret a pctō · ex · de de
c · ad audientiā · Et q; pbabiliter pt
religiosus facta excōicatōe; p statu=
ta ignorare q; in facto ꝓsistūt a maxi
me cū talis ñ teneat ire ad ꝓdlia ep̄a
lia vl archiep̄alia iō excusat ꝗ; Vbi
q; ignorabat sacrilegū vl sodomita;
vl furē in alia dyocesi excōicatū · Ta
les em̄ sm̄e potiꝰ in facto ꝓsistūt · a iō
pbabilr maxime ab exemptis igno
rari pnt · ex de ꝓsti · lic; · li · vj · a de de
exc · mi · aplice · Sed sm̄am canonis ñ
lic; tali ignorare · Et lic; excōicatōe;
nō incurrat g̃ut tñ peccat p eo q; pec
catorē recipit a scip; · hec ibi · Qēta ē
in de · v · de penis · vbi dr · Si q̃s suadē=
te dyabolo in hꝰ sacrilegij genus pru
pit q; quēuis pōtificē inuriose vl te=
mere pulserit ā cepit seu banniuerit
vl hec mādauerit fieri · aut facta ab
alijs rata habuerit · vl socꝰ in hijs
fuerit facientis · aut ꝓsiliū in hijs dede
rit aut fauorē · seu scienr defensauerit
cūdē in illis casibz de predcis in q̃bus
excōicatōe; p iā edictos canones nō
sbiret · sit hmōi nrē ꝓstitutōis aucte
nō obstāte q̃cūq; ꝓsuetudine quā re
putamꝰ approbāte sacro cōcilio potiꝰ
corruptelā anathematis mucrone puls
sus a q̃ negat nisi p sūmū pōtificē p=
terq̃ in articulo mortis absolui Qn
ta est ꝓtra religiosos a clericos sclā=
res q̃ inducūt aliq̃s ad wlcēdū iuran
dū seu p mittēdū · ut sepulturā eligāt
apꝰ eoꝝ ecclias vl ut iā electā vlteriꝰ
nō imutēt ſſRā excōicatō; incurrūt · a
qua ab alio q̃ a sede aplica p terq̃ in
mortis articulo nō pnt absolui ut in
de · cupientes · ad fi · de penis · de q̃ ec̄ s̄
Sepultura · ij · in principio · Sexta est in
de · g̃uis · de sen · exc · de q̃ s̄ · Absolutō
j · ff · ij · ver · q̃ntꝰ de hijs · Septīa est ꝓtē
fres minores q̃ tpe intdicti recipiunt
ad dīna officia fres vl sorores de ordo
ordīe bū frādsci · etiāsi sup hoc hij vl
isti privilegijs q̃buscūq; muniti exti=
terūt · ſſRā incurrūt excōicatō; a q̃ per
aliū q̃ p papā vl satisfactōe p̄missa
p locorū epōs q̃ aucte aplica in hac
pte ipō iure fungūt nō pnt absolui
ut in de · cū ex · eo · de sen · exc · Et sic in
corpe iurē videt ēē · xvij · vna in decre
v · in decretalibz · iiij · ī sexto · vj · in de
Sūt a alie in extuagātibz Prīa est illa
Bonifacij octaui q̃ incipt · Detestāte
ꝓtra exenterātes · demēbriātes · seu de=
coq̃ntes defūctorū corpa p ipis ꝓsua
dis seu deportādis ad ptes alias ſſRā
excōicatō; incurrūt a q̃ absolui non
pnt ab aliq̃ q̃ a papa p terq̃ in mor
tis articulo · Et corpꝰ sic tractatū ec=
desiastica puat sepultura in odiū hꝰ
agentiu; · ut ibi · De q̃ ecl excōicatōne
dr in directoria · li · iij · ti · iiij · ff · xxij · et
aliq̃d s̄ · Absolu° · j · ff · ij · v · Ite q̃cūq;
Sed a ē alia sicr Bonifacij octaui q̃ in
cipit · Excōicamꝰ · ꝓtra oēs cuiuscūq;
cōditōis existāt q̃ aliqꝰ pactū fecerūt
vl aliqꝰ puū vl magnū p misērūt · p
missiō; recperūt · aut ex pacto seu p=
missiōe occulta vl maīfesta sb vbis
gnalibz vl spālibz expressis vl nō ex
pressis aliq̃d recperūt de q̃cūq; re ac
vtilitate p aliq̃ iustīcia seu grā p se=
dē aplicā obtinēda · a ꝓtra p mittētes
dātes a accipiētes a contra sciētes ali
quē de p̄dictis nisi infra tres dies re
tulerint pape vl alteri p quē; papa
possit scire · a ꝓvtētes lrās seu gratijs
sic obtētis · Omnes em̄ excōicatōnem
incurrūt a qua ab alio q̃ a papa ab
solui nō pnt nisi in mortis articulo · a
quicquid est recptū: paupibz eroge
tur · ſſRec grā valet sic obtenta · ut no
ta² in directoria · co · ti · ff · xxiij · cum se=
Tercia ē ſſNicolai quarti · que incipit ·
Olim cās · ꝓtra deferētes pbibita ad
ptes infidelium · de qua simul cū mul
tis alijs ad idē tendētibz s̄ · saracenꝰ
· ff · j · Quarta ē ꝓtra religiosos cuiuſ=
cūq; ordinis mendicantiū q̃ absq; se
dis aplice licēta spēali: trāseunt ad
quēcūq; ordines monachorū vel cano
nicorū regulariū seu ordinū nō mendi
cantiū: ordine cartusiēsiū dumtaxat
excepto ſſRā ingressus nō valet · a tā
ingredientes q̃ recipientes excōicati
onē; incurrunt: a qua ab alio q̃ a ꝑp

absolui nō pñt nisi in mortis articlo ut in extrauagā · Martini q̄nti · q̄ incipit Viā ambiciose · facta anno prīo sui pontificatus · Quīto loco sūt ahq̄ otra simoniacos odite tā a Martino q̄nto q̄ ab Eugenio q̄rto de q̄bz s̄ · simonia · vij · ff · in additōne · Sexta ē fm aliq̄s otra eūtes ad terrā scā; ecc cā deuotōis seu ex voto sine licētia sedis apl̄ice · et absolutō reserua² pape vl sūmo penitētiario q̄ etiā pt licētiam ocedere a absolutōe; omittē · ut pz ī p̄uilegio sūmi penitētiarij · Septīa ē fm eosdē otra laycos recipiētes in curia romana lrās apl̄icas nisi per manū pape vl bullatorū vl ahorū q̄bz est omissū · et absolutio reserua² pape ut pz ī formulario cācellarie seu r̄gistro In p̄cessu q̄z annali curie otinētur a alie · Octāa otra oēs hereticos a eorū fautores receptores · ac defensoēs · Secūda est otra oēs a singulos cuiuscūq̄ stat⁹ grad⁹ p̄eminētie aut oditionis existāt · q̄ p̄fidis hēticē arma eq̄s ferū · plumbū · lignamina · sal · oleū · vinū · victualia · a alia q̄cūq̄ ad vsū hoīm ptinētia · aut q̄uis alia p̄fidia publice vl occulte · sb̄ministrāt ac p se vl p sb̄ditos afferri facūt vl pmittūt cū q̄bz ipsi heretici xp̄i fideles quōlibz impugnare seu defendē pñt · Et otra adherētes hereticorū · ac osentiētes a p̄stātes eisdē in p̄missis q̄cūq̄ mō a q̄rcūq̄ auxiliū · oliū l fauorē Tercia est otra falsarios bullarū seu lrārū apl̄icarū a supplicatōnū grāruz seu iusticiā otinentiū p sūmū pontificē vl vicecācellariū seu gerētes vices aut officiū vicecācellarij sancte romane ecc̄e de mādato eiusdē sūmi pontificis seu vicecācellarij aut gerētes officiū p̄dictū signātes supplicatōes easdē · Quārta est contra oēs illos qui eq̄s · arma · ferū · lignamina a alia p hibita deferūt saracenis q̄bz xp̄ianos impugnāt Quīta ē otra impediētes seu iuadētes victualia seu alia ad vsū romane curie nēcaria adducētes · vel ne ad curiā ipsā adducāt ī pediētes a q̄ taha faciūt vl defendūt cuiuscūq̄ fuerūt ordīs p̄eminētie a stat⁹ Sexta est otra oēs illos ad apl̄icā sedē venientes a recedētes ab eas · necnō a illos q̄ iurisdictōī ordinariā vl delegatam aliquā ñ hñtes in eadē curia remanētes ꝓpria auctē capiūt spoliāta detinēt ā ex ꝓposito v̄berare mutilare vel interficere p̄sumunt a q̄ fieri faciūt seu mādāt · Septīa ē otra oēs illos q̄ in terris suis noua pedagia īponūt · Forte ꝗ intelligēdū ē qñ fit sine iusta cā vl legitīa auctē videlz sedis apl̄ice īpatoris seu regis · ex · de v̄ · sig · sup q̄busdā · ff · j · Octaua est otra oēs illos q̄ p se l p aliū seu alias q̄scūq̄ p̄sonas ecclesiasticas vl secl̄ares ad romanā curiā sup eax causis a negocijs recurrētes illaq̄ ī eadē curia p̄seq̄ntes · ā p̄curatores · negociorū gestores · aduocatos · vl p̄motores ipsorū vl eē auditores seu iudices sup dictis causis seu negotijs deputatos occasiōe cāx seu negociorū hmōi verberāt mutilant vl occidūt ā bonis spoliāt cuiuscūq̄ stat⁹ vl ōditōis fuerūt · Nona ē otra oēs mutilātes vulnerantes a interficiētes seu capiētes a detinētes seu depdātes romipetas a pegrinos ad vrbē cā deuotōis a pegrinatōis accedētes a in eadem morantes a recedentes ab ipa a in hijs dātes osiliū · auxiliū l fauorē Et sb̄dit ī p̄cessu · Eorūq̄ bō ofisca m⁹ · Decīa ē otra oēs illos q̄ p se vl p aliū seu alios directe vl indirecte sub q̄cūq̄ titulo vl colorē occupāt detinēt vl hostilit discurrūt seu inuadūt ā occupare vl detinē vl discurrere p̄sumūt in totū vl in ptē aut qui occupabūt detinebunt a hostiliter discurrent seu inuadēt almā vrbē · regē Sicilie a Trinacrie · īsulas Sardinie · corsice · r̄rā citē fax · p̄rīmo m̄ btī petri in Tuscia ducatū spoleta m̄ Marchie ancōitane masse trebarie · Romādiole Cāpanie atz Maritime p̄uīcias a ēras spāl omissiōis · cātatesq̄ ecc̄e bonomiēse · ferrariensē · benecuētanā · pusinā auinonenēs · cātatē castelle Tuertinā · a alias

ciuitates a terras a alia loca vl iura
ad romanā eccīa; spectātia a ptinen
tia a adherētes a fautores a defenso
res eorū · seu in hijs dātes eisdē consi=
liū · auxiliū vl fauorē · nō obstātib9
q̄buscūq; p̄uilegijs cuiūcūq; sb q̄cūq;
forma verborū ocessis q̄ excōicari nō
possit · seu q̄ de ipso excōicatio nō in=
telligat nec nō ofuetudinib; a obser
uātijs scriptis a nō scriptis · ac alijs
otrarijs q̄buscūq; · Oes p̄dicti casus
cōtinēt in p̄cessu Eugenij q̄rti facto
anno septīo sui pōtificat9 · q̄ incipit ·
Excōicam9 · Et ibi sb dic · De q̄b9 q̄=
dem sentētijs null9 p alīū q̄ romanū
pōtificē: nisi dūtaxat in mortis arti=
culo ostitut9 possit absolui nec cē tūc
nisi de stādo eccīe scē mādatis satisfa
ctōe vl sufficiēti cautōe · Illos āt cu=
iuscūq; fuerint p̄eminētie dignitatē
ordinis · oditōis · aut stat9 etiā si pō=
tificali vl alia q̄uis dig̃tate p̄ditos ·
q̄ otra tenorē p̄ntū talib; vl eorū ali
cui seu aliq̄b; absolutōis bñficiū ipē
dere de facto p̄sumpserint excōicatōis
a anathematis sīna īnodamus eisq;
p̄dicatōis · lectōis · administratōis sa=
cramentorū: a audiēdi cōfessiōes offi
cia interdicimus · hec ibi · Vnde ēa est q̄
notat fm Host · in sū · li · iij · ti · xxxiij ·
q · xxxiij · circa medīū · vbi dr · Hodie
p̄ceptum est q̄ in lrīs dñi pape nec in
magno nec in puo audeat q̄s manū
apponē etiā lrā; vnicā vl punctū vni
cū corrigēdo · exceptis officiatib; q̄b9
hoc est omissū · Alioq̄n manū appo=
nēs ex canone lato in curia ipso fac=
to sīna; excōicatōis incurrit q̄ nō p̄t
p aliquē extra sedē aplicam relaxari ·
Duodecima est otra piātas q̄ fiat nō
p̄ñt absolui nisi p papa; fm aliq̄s ·
Vna in c · excōicatōi · ex de rap · notat
dñs Anto · de bu · fm Io · an · q̄ pirate
semel i anno excōicāt ex ore pape · De
cimaterdia fm aliq̄s est otra oes scis=
maticos q̄ fiat sūt excōicati p p̄cessu
curie · a absolutio reseruat pape Alie
sūt ex p̄uilegijs vñ sicut a fidedignis
p̄cepi: ingredientes mōsteria monia=
liū; ordīs p̄dicatorū p̄terq̄ in casib;
ncātatis in eorū ostitutōib; declarat ·
ut p medēdo vl administrādo sacīa infir
mis seu p repādis edificijs · sine licē
tia pape · vl magistri ordīs p̄dicato
rū · excōicatō; incurrūt · a q̄ absolui ñ
p̄ñt nisi p papā · vl p dictū magistrū
vl p illū cui omissū fuerit ab aliq̄ eo
rū ut p; in bulla ordīs p̄dicatorū Itē
ingrediētes mōsteria scē clare · nisi in
casib; in earū ostitutōib9 cōcessis sine
licētia pape vl ei9 cui a papa fuerit cō
missū excōicatōem incurrūt · ut p; ex
bulla Gregorij nomī · q̄ incipit · Et si
oīm · Et hodie ei9 absolutō pape res=
uat · ut; ex bulla Eugenij q̄rti · cui9 co
piā ego vidi · Sūt a alie excōicatōs iu
ris · v · q̄ ipso iuē irrogāt q̄ absolutō
pape ñ refuat a a q̄b; epi p̄ñt absol
uē de q̄b; s · excōica° · j · Cij · a · iij · Et sī
aliq̄ in q̄busdā exuagātib; · q̄ p̄ma
est Dñdā vnde dicī · q̄ incipit · Ora nō=
nulli · de q̄ s · pp · Cfi · Sed a ē i exuag ·
Job · xxij · q̄ incipit · Scā romana · ō in
uentētes nouū ordinē seu religiōs · seu
hitū noue religiōis assumentes sīl spēa
li licētia sedis aplice a ō epōs a q̄scū
q; plātos eis in ls fauētes ut; ibi Ter
cia est ō absolutētes sine autoritate
ab aliq̄ excōicatōe lata ex p̄cessu cu
rie cē si fuerūt pōtifices ut s · Cf vj · v ·
oēs p̄dicti · Multe cē alie excōicatōs
ponūt in directoria late in cōcilio Du
turicēsi · p̄sertī in li · iij · tit · ij · C cxxiij ·
cū multis se · Dicte autē excōicatōes
p̄fati cōcilij nō obtinēt nisi in regno
Frācie · ut nota² ibidē · eo · ti · C cxxiij
Ideo ipsas hic ponere nō curo · Itē;
de casib; epalib; s · Cōfessor · j · in prin
cipio · cū additōibus ·

Vsus clauiū · ij · q̄ ad absolutio
nis formā spālē cōc; Quo
ad spālē · v · sup excōicatōe ma
iori sciēdū q̄ q̄ncq; req̄rū² Primū est
q̄ absoluens potestatem absoluēdi
habeat ordinariā siue delegata; · ali
ter absolutio nulla est · ex de pe · a re
omis · p̄mo sepe ipē absoluens rema
net ligat9 cum singulariter absoluto

ut in de religiosi. ꝑ puile. a latiꝰ in=
fra patebit. Scōm est ut si q̃s excōi=
catꝰ est p notoria offensa in primus
nō absoluat nisi priꝰ satisfecerit si p̄t
ex. de verb. sig. ex pte prīo. a notat ī
sū. li. iij. ti. xxxiij. q. diij. vbi etiā ꝛ q
si offensa notoria sit ꝏtra deū tm̄ cō=
missa: absolui p̄t a debz excōicatꝰ ecc̄
anteqū satisfactio pm̄e adimpleta fu
erit: alioq̄n plenq̄ mimis diu staret
excōicatꝰ. Secꝰ in offensa ꝏtra hoīez.
Et hoc p̄sertī obtinet qn̄ in aliq̄ iure
expm̄it q̄ q̃s nō absoluat ñ satisfac
tōe p̄missa. ut ex supradictis patere
p̄t in multis casibz a in dicta. q. diij.
subdi. Papa tñ p̄dicta in absolutōe
nō seruat q̄ mēdiarios a alios excōi
catos remittit absolutos nulla p̄miss
sa satisfactōe. mādat tñ q̄ nisi satisfe
cerint in candē retrudāt sm̄iam. a idō
facit ꝗ papa ꝓter distantiā. a q̄ pi
culū est in mora. Dicit ēt iniuria no
toria siue manifesta qꝗ idez est q̄ad
hoc ut in dicto. c. ex pte. de verb. sig.
qñ offensa nota fuerit p cōfessiōez l̄ le
gitimā p̄batōez seu rei euidētiā q̄ nul
la possit tergiuersatōe celari. ex de v.
sig. cū olim. q̄ si excōicatꝰ nō p̄ot sa=
tisfacere in totū vl̄ in pte: debz absol
ui ꝛcepta ab eo prius p̄donea cautōe
q̄ si ad pinguiorē fortunā deuenerit
satisfaciat. ex. de solu. Odoardꝰ. vbi
dicit glo. q̄ cautio p̄donea ꝛ per pig
nera vl̄ fideiussores qꝗ si non p̄t fieri
debz p̄stare quā p̄ot iuratoriā. Et idē
etiā importat cū ꝛ sufficiens cautio
ut in dicto. c. ex pte. a ibi glo. Et in
dicto. c. pz q̄ sicī cautōe p̄stita absol
ui debet excōicatꝰ qñ ē offensa dubia
vl̄ qñ q̃s excōicatus est p ꝏtumacia
Et licz q̃s sine dicta satisfactōe l̄ cau
tōe absolui nō debeat. si tñ fuerit ab=
solutꝰ absolutō tenet. ꝗ peccat cū ab
solues sine iusta causa sm̄ glo. ray.
a in sū. li. iij. ti. xxxiij. q. cxij. a ꝑ. Ab
solutio. iiij. Qꝗ p̄t intelligi nisi ī
aliq̄ iure p̄ticulari aliꝗ sit expm̄ssū sic
pz in excōicatis a p̄cessu curie. de q̄ ꝑ.
c. primo. ꝛ vj. Sicī etiā in aliq̄ casu

impotēs satisfacere ñ debz nec p̄t ab
solui. añ satisfactōez p̄terq̄ in mortē
articulo. in de volētes. de here. necꝛ
remissio. Tertiū est q̄ excōicatꝰ debet
iurare mādatis illiꝰ q̄ vult et p̄t eum
absolue. ut ex. de sen. excō. ex tenore
Et sic iurabit stare mandatis sacēm
p̄stantis. Et idē si iuret stare mādatis
ecc̄e siue iudicis siue q̄ pabit iuri. qꝗ
notat in sū. in dicta. q. diij. vbi sbiūgi
tur. Recta tñ forma iuramēti ipsiꝰ ab
solue dū est. ut dic̄ Lau. q̄ stabit mā
datis ecc̄e. Idem dicit glo. ray. Sed
Goff. magis approbat q̄ iuret stare
mādatis p̄lati vl̄ iudicis qꝗ idē dicit ee
qꝗ ecc̄e. ꝗ ille Exq̄ oia p̄dcā idō ī por
tāt clariꝰ a tutiꝰ videt q̄ absoluēs iu
ret stare mādatis illiꝰ q̄ ip̄z p tūc est
absolutuꝰ q̄ dicet excōicato Iura q̄
parebis mādatis meis. dicto. c. ex te
nore. vbi hoc clare mōstrat. Et vide
tur iurandū sup sancta euāgelia dei
sm̄ Immo. in ca. a si xp̄s. de iureiur.
vbi dicit q̄ nulla vl̄ modica differen
tia sit siue iuret quis super sancta dei
euāgelia siue sup reliquias. siue tm̄
dicat. p̄mitto in fide mea. Tñ in hijs
que in iure p̄ cipiunt. ut est iuramētū
testis a calumnie: semp iurādū ē sup
sancta euāgelia. supra. de iura. calū.
c. vl. a. xj. q. j. Testimoniū Et idē dic̄
de oīb̄ alijs iuramētis que a iure vl̄
a iudice vel a partibz ex necessitate
deferuntur vel si ptes p̄miserint iura
re nulla forma distincta. Hec ille Et
videt q̄ debeat iurare tactis euange
lijs nisi ab eo qui iurat tm̄ positis
a nō tactis euangelijs. dicto. c. fi. de
iura. calū. Et licet Host. dixerit iuā
mētū esse de substātia intātū q̄ sane
illo nō teneret absolutio. tñ glo. ī c.
cum desideres. ex. de sen. excō. dicit q̄
absolutio tenet. licet nō debeat excō=
municatꝰ sine iuramento absolui Et
hoc tenent ꝏmuniter doc. ut pz ex ibi
notatis p dominū Anto. de bu. a no
tat in dicta. q. diij. in sum. a sup. Ab
solutio. v Immo etiā iuramentū nō
debet dari illi qui p̄sumit nō seruat

ut colligit ex rōne · ca · ex tenore · a ex
ibi notatis p glo · ex de sen · excō · Et
hoc etiā tenet ray · ut etiā nota · in sū
ti · iij · ti · xxxiij · q · cxv Vñ nec semel p
iuris neq; pueris añ pubertat ānos
pstādū est xxij · q · v · puuli · a c · hone
stū · De maioribz āt puert relinqndū
est arbitrio iudicis vtq; sint tales q̄
iurare debeāt vl nō · uta nota · in sū
c · ti · q · ciiij · Quartū est debit9 mod9
Vñ de sen · excō · a nobis · ij · 8i · Abso
lutōis forma fuerit · a fiat cum pmali
ps · a tā orōe dmica q̄ alia ofueta Et
intelligit de ps° · Miserere · vl cū alio
pmali fm glo · ray · uta no · in dcā q ·
aij · vbi etiā 8i fm host · a ray · q ho
nestū a cōsuetū ac tutū est q fiat hoc
mō Expoliabit excōmunicat9 vestibz
et ponat se añ ianuas eccē pstratum
vl flexis geibz corā illo q cū absolue
debet · q absoluēs tenebit virgas vl
corrigias in manibz a dicēdo ps · Mi
serere mei de9 · verberabit eū pcutiēdo
semel in q̄libet versu vl magis vl mi
n9 vl leui9 et acri9 fm q̄titatē ofuma
die · Et p9 ps m dicat Gloria patri · ꝛc
Kyrie · xpe · kyrie · Pat noster Et
ne nos · Saluū fac seruū tuū vl ancl
lā tuā a seruos tuos l ancillas tuas
si plures sūt · Nihil pficiat inimicus
in eo vl ea l eis Esto eis vl ei dñe tur
ri · a facie inimici · Dñe exau · a cla
Dñs vobis · Et cū · Orem9 De9 cui pro
priū est misereri sp a pere suscipe de
pcatōem nrām a hūc famulū tuum
quē excōicatōis cathena cōstringit:
miseratio tue pietatis absoluat · per
xpm dñm nrm · Dicat postea autori
tate 8i omipotētis ac btōr apl̄or Pe
tri a Pauli · a eccē sancte sue a nostr
absoluim9te a tali sma a restituim9
cōmunioni a ptiipatōi eccēa omiū
fideliū a eccāsticis sacris · Jdez 8i in
directoria · li · iij · tit · v · ff · xxvij · nisi q
ibi pmit q pōt dici dicta orō · De9 cui
ꝓpriū est · l orō · Pīa q̄s · De q̄ ff · Jtē
pōt q̄s simul a semel absolui a plib
excōicatōibz fm ray · ut notat in sū
ti · iij · ti · xxxiij · q · cxx · vbi dicit q ab
solues si hz ptātē dicere pōt Absoluo
te ab oibz excōicatōibz hijs : q̄s ofes
sus es · a ab alijs q̄s nō hes in memo
ria si q̄ forte sūt · Et glo · ray · sup vbo
in memoria · dicit q q̄ impetrat abso
lutōez a papa vl a legato caute fac
si se facit absolui ab oibz excōicatōit
bus a pcis de q̄bz nō recolit q tūc si
postea recolit de aliq̄bz ñ tenet iteruz
absolutōez impetrare · licz de pctō te
nea² si sit mōrale ofiteri · Jtē ut nō² in
dicta · q · aij · ī forma absolutōis illi9
q̄ solēniter anathematisat9 ē ab epo
pdicto multo forti9 sūt obseruanda a
pla alia · utz · xj · q · iij · cū aliq̄s · vbi 8i
q si excōicat9 l anathematiz at9 pma
duct9 venia postulet a emēdatōez p
mittat · Eps q cū excōicauit añ ianu
as eccē venire dz · a · xij · psbiteri cū eo
q eū hinc inde circūstare dñt · Et si ille
tre pstrat9 venia postulet a de future
cautela sp ōdet: tūc eps ap̄hensa dex
in eccām illū introducat a cōiōem ei
xpiana reddat · a · vij · ps · pmales de
cātet cū istis pcibz kyrie · Pz nr · Sal
uū fac · ꝛc · Orō · Pīa q̄s dñe huic fa
mulo tuo digne pme fructuz ut eccē
tue scē a cuius integritate deuiaueāt
peccādo admissorq; suorq; venia cōseqn
do reddat innoxi9 · p do · no · ihm xpm
filiū · ꝛc · Et fm hos · ī dicta · q · aij · est
sciēduz q in pcibz seu orōibz pmissis
q̄s facit sacdos antreq excōicatū absol
uat nō intelligit ptiipare ei in orōe
otra iura etiā si ipe excōmunicat9 re
spondeat · q nō fūt hec in fauorē car
nalez vl temporalē excōmunicati : sed
potius ꝓter salutem anime ut recon
ciliet eccē · Vnde talis sacdos in hoc
nō peccat · ex · eo · cum voluntate · a xxiij
q · iiij · qui peccat · Predicta aūt solen
nitas nō requirit in absolutōe a mi
nori excōmunicatōe · ex · eo · nup · Jn
maiori aūt licet sine cā omitti non de
beat · tñ a si omitta² : absolutio valet
Vnde glo · in dicto · c · cu; aliquis · dic
q cū quis possit simplici verbo excō
municari · ex · de eo qui re · or · fur · c · j ·
sic et simplici verbo pōt absolui · ext ·

te te-ituē-oīs res Et ad hoc etiā facit
qd dr in sū-li-iij-tit-xxxiij-q-cxij-fm
glo-Rap-videl;-q si qs absoluat eē
impenitētēa ignorātēa absentē licz
nō debuerit facē tñ absolutio valet-
Et in dicta-q-cij-dr eē fm Hosti-q
nō oīa supdicta sūt de substātia-pmo
de bñ esse a ad instructōē simpliciuz
sacdotū hec scripta sūt vbi etiā dr fm
Glo-Rap-q si mādat papavl legatus
aliquē absolui in forma eccie eck
illa omissa tenet absolutō-Nec ei fic
mādat absolutio sb cōditōe ut fic de
mū habeat ptātem absoluēdi si seruauerit formā: sz duo mādant sc; q
absoluata q formā eccie seruet Et q
uis iuramētuz omittat siue scient siue
ignorāter :tenet absolutō dūmō dicat- Absoluo te ab ista excōicatōne
vl cāpollētia vba sine qbz nō datur
absolutio nisi a papa q salutādo pōt
excōicatū absoluere- sic a priceps solawolūtate pt manumittere-C-de manumis-cū apd-hec ille- Licz pp posset
pdcō mō absoluere-tñ nō psumit sic
vl sic absoluere nisi dare aliqd oñdat-ut in de-fi-de sen-excō-Itē qd dicit glo-rap-de omissōe iuramēti idem
eē intelligit de omissōe aliorz- ut clarius p; in sū-co-ti-q-cxij-de q supdictū
est-Omissio igit dicte solēmitatis regularit nō vitiat absolutōez -licz nō
debeat omitti sine cā-Ex cā āt sic-puta si qs eēt excōicatus secrete Nā p pdictā solēmitatē nō debz pctm secretū de
duci in publicū otra id qd papa in c-
oīs-ex- de pe-a re-Itē qñ platus viderit dictā solēmitatē nō fuare expedie
ad primi salutē Vñ fm Tho-a Al-a
in sū-co-tit-q-cxiij-etiā inuitus ab ex
cōicatōe pōt absolui-a qñq manēte
otumacia pt aliqs discrete excōicatō
nē iuste lata; remittē si viderit saluti
eius expedire in cui medicinā excōicatus
lata est- Itē iusta cā pōt esse infirmitas-tu; q multa ex pdictis fuari nō
possēt-tu; etiā q saluti infirmi posz
qñq magis expedire dictā solēmitatē nō fuai-tūc enim nō deberet fuari ñ
in aliq casu pticulari ius aliū expti
mat-sic p; ī pcessu curie De q s-Qñ
tū est q absoluto fiāt mādata iusta
a cōnabilia- alis posz appellare- ar
ext-de pac-c-fi-a de ap- ut debitus-a
no-in dicta-q-cij-Precipue āt inūgēdū est excōicato a canone ut decē
tero nō faciat id pter qd fuit excōicatōe ligatus-v otra illū canonē nisi ī
casibus a iure ocessis- ex-eo-ex teno
re-a si qs fuit pt spāle īpedimētū ab
solutus mūge ei q illo cessante sū ne
gligētia se repūtet ei a q fuerit absol
uēdus mādatū eius sup hijs p qbz ex
cōicatus fuerit humilit receptur a sa
tisfactur put iustitia suadebit-ex de
sen-excō-cos-ti-vj-a nō-in sū-li-iij-
ti-xxxiij-q-xv Itē defūctus in excōicatōe si in eo apparuerit signa pñe :po
terit eē p mortē absolui ab eo: vl ei
aucte a q fuerit in vita absoluēdus-ex
eo-c-a nobis-ij-a si de facto fuerit ī cimiterio sepultus nō exhumabit-S; si
alibi sit sepultus exhūabi a postea ab
solue ut dicit glo-in dcō c-a nobis a
demū in cimiterio sepelie Potest eck
ossa corpis si sūt sup trā: vl sepulcr
si sint in sepulcro vberari-sicut fit ēca
vinos-a absolue cū orōibz sic viuēs
in dicto c-a nobis-ad fi-a nōt-in sū-
co-ti-q-cxxj-Quo vo ad formā absolutōis cōem: videlicet qualiter sacer
dos debz absoluere omuniter sibi cōfitentes: Aduertendū fm Alb-et in
sum-li-iij-tit-xxxiij-q-lxxxix-q debet
sub mō indicatiuo pter sacramenti
certitudinē-Precedēs aūt dp catio ē
de bene esse a non de esse sacramenti-
Vnde omuniter dr sic-Dñs te absoluat a ego te absoluo a peccatis tuis
In no-pa-a fi-a spi-Amē Tho-etiā
con- Dicit enim q de substantia forme
est-Ego te absoluo-sed pmittit orō-
Misereat tui ops deus tc-ne effectus
sacramenti impediat ex pte penitentis- Item q sacerdos non pria auctoritate absoluit- sz quasi minister
ouenienter aliquid apponit qd ptinet
ad primā autoritatē-sc; dei ut dicat

Ego te absoluo ī no. pa. a fi. a spūs san. Amē. vl p virtutē passiōis xpi l autoritate dei. Quia tñ ꝗ nō est determinatū ex verbis xpi. sicut in baptismo. talis appositō relinq̃t arbitrio sacerdotis. Itē fm Tho. a in sū. e. ti. q. xc. impositio manuū sacēdotis nō requirit in sacō pnē. qr nō ordinat ad ose q̃ndā aliquā gratie excellētiā ꝗ magis ad remissiōē; pctōr. Vñ magis in hoc sacō opteret crucis signatio. in signū q p signū crucis xpi remittūr pcta. a tñ nō est de necessitate sacramēti. hec ille Itē fm Tho. in q̃da; q. de q̃li. et in sū. li. iij. ti. xxxiiij. q. ex laudabilr in ofessiōe a sacēdote adhibita. Quicq̃d bonī fecerl fit tibi in remissionē pctōr. qr op9 q8 fit ex iniūctione sacerdotis duplr valet penitēti videl; ex vi opis a dauiū. a magl valet ad expiandū pcta q̃ si ex pprio motu idē op9 homo faceret. Et eadē vōe ray. et Host. dicūt ut a pmis. eo. ti. q. cviij. qr cautela discrete sacēdos p9 iuncta pnam dicit penitēti q oia bona q̃ fecerit a omia mala q̃ sustinuerit: ei p ficiāt ad salutem. a p pna hec omia initūgat. Omia ergo p dicta sūt de bene essea 8 substātia est Ego te absoluo nō formavl ordo verborr. cū nulla scriptavl de certo sit statuta fm verborr effect9 ut ex p dictis colligi pt Itē ad hec verba absoluo te. debz addi9 sup q̃ absolutio determinat videl; ab hac excōicatōe maiori vl minori ab vnavl a pluribz fm ptātē absolutētis a fm qr ei fm deū visū fuerit expedire. Sed tuti9 est in cōi absolutōe nō exp̄mere nisi de minori nā icauta absolutio a maiori excōicatōe p̄t aliq8 periculosū inducere. ut in de. religiosi. de p̄uile. P9 absolutōe; ab excōicationē p̄t absolutēs si ptātē habeat a ei videbit expediē dicere Et dispēso tecū sup hac vl sup hijs irregularitati b9 tēt. et dicere. Itē absoluo te ab hoc pctō vl ab hijs pcis seu ab omibz pcis tuis fm limites sue ptātis a fm qr nēcitas requirit Forma igit ab solutōis omnis p̄t esse infra scripta vl eq̃pollēs Misereat tui ops de9. et dimissis omibz pcis tuis: p ducat te ad vitā etnā amē. Indulgētiā a absolutōr; oim pctōr tuor tribuat tibi ops a misericors dñs. amē. Dñs nī ihs xps p suā pissima misericordiā a sanctissimā passionē te absoluat a ego autoritate ipsi9 q̃ fungor in q̃tu; possū a debeo: absoluo te ab omi vinculo excōicatōis minoris si teneris et restituo te sāctis sacis ecclē si indiges. Itē absoluo te ab omibz pcis tuis ofessis a oblitis mortalibz a venialibz: a dreūstantijs eor: quōcūq̃ a q̃literacūq̃ offendisti deū creatorem tuū: aia; tua a p̄rimū tuū. Omia bō q̃ fecistia facies. a aduersa q̃ sustinuistia sustinebis sint tibi in pna; a remissiōe; pctōr tuor a in augmentu; gratie 8 ine. In nomine p̄is a filij a spiritussacti. Amen.

Vxor Vtr vir possit irritare vota vxoris. lēs ē. Votū. iij. ff. ij. p totū. Vtr possit facē etna; sine licētia viri ē. Elemosina. ij. ff. iij.

Vtrū vxor in secundo matrimonio possit de rebus omnibus p̄uidere filijs ex p̄rio matrimonio. Rō fm Wil. Si filij p dicti nō habent aliquā actōnem cōtra matrē: non pōt illa otra p hibitōem mariti aliquid eis dare. Si si habent actiōem cōtra matrē ut qr obligata est eos alere cū; sint impuberes. vel qr ambo cōiuges possident bona illorr vl ex alia iusta causa: maritus quidem tenet eos alere. qr mater cū suis onerib9 ad maritū transiuit fm aliquorū ofuetudinē. Sed tñ qr maritus habet administratōr: vxor contra illius p hibitōem nō debet eos alere nisi in extrema necessitate. Pōt tñ p̄cūrare q maritus ad hoc p iudicem opellatur. A. Idem in sum con. li. ij. tit. viij. q. xxix. vbi addit fm eun. Wil. Si aūt filij nullam habent actiōem cōtra matrē; : nō tenet maritus. nec illa debet otra p hibitionem eius aliquid eis dare. Formam

tñ pt in dubio sibi largā ꝛsciam. hec ibi. Et hoc de reb9 cōmunib9 vbi est ꝛsuetudo q̃ marit9 habeat illoꝝ administratōē; a nō vxor. vbi ꝛo nō ē talis ꝛsuetudo posset vxor sicā marit9 cui; in re cōi q̃libz habeat ius eq̃le. ff. p socio p tō. De reb9 ꝛo mariti clarū est q̃ nō pt dare ꝛtra e9 volūtatē nisi in nēcitate extrema. aliter ꝛmitteret furtū ut s. Furtum in prin. B

Quid si vxor habēs virū pdigū celat aliq̃d de rebz ꝛmunib9 cū viro Rꝯ fm Wil. Si bona fide hoc faciat: ut sibi a viro loco a tpe puideat q̃ eas male ꝛsumeret: nō peccat nec tenet obedire viro si pohibeat aut sibi tradi petat. cū in tradōdo iuuaret eū ad peccatū. A Ite in sū. co. ti. q. xxx. B

Vtꝝ vxor teneat seq̃ virū q̃cūq̃ iuerit. Rꝯ fm Wil. Vir tūc tenet vxorez seq̃ qñ ex nēcitate cā abest. ꝗ vxor tenet seq̃ virū ex q̃cūq̃ cā recedat. s. domicilīū tñ differēs. nisi vellet eā trahere ad pctm̄. ex de viuor. q̃ sunt. Sec9 tñ si eēt vagabund9. xxxiiij. q. ij. Si q̃s nēcitate. Ite Bern. a Hos. Et addit Hos. q̃ in voto vltramarino vxor pt seq̃ virū vl remanere si voluerit. sicē ecl in omni itinere volūtatl cū ꝓposito reuertēdi. Sed vbi trāsferat domicilū ꝓpise tenet eū seq̃. xiij. q. ij. vnaquecq̃ Et facit ad hoc s. Votū. iij. Penit. et se. A Ite in sū. li. ij. t. ij. q. lj. Et addit fm Hos. q̃ si aliq̃ mulier hoc pacto vl cōdictōe vl mō det alicui in vxorē q̃ sp infirmt debēt morai a in certo loco forte i domo amicoꝝ ipsi9 mulieris pactū seruādū est. In traditōe eñ rei sue pōt q̃libz q̃s vult pactū apponere nec ē ꝛtra legē immo poti9 fz legē q̃ firmt morari dñt. xxxiiij. q. ij. Si q̃s nēcitate Et sic dico pactū seruādū. nisi aliq̃ necessitas sbueniat qua impediēte nō posset marit9 ꝛmode remanere. puta ꝓpt imminētias capitales. īfirmitatē aeris vl aliud silē q̃s arbitrio iudicis ꝛmitto. tūc eñ vxor seq̃t virū ne adulteriū ꝛmittat q̃ tūc pactū ꝛtra legē incipet eē. ar. xiij. q. ij. vnaquecq̃. Ite adūtēdū q̃ glo. in dicto c. vnaquecq̃. Dicit q̃ vxor non tenet seq̃ virū vagabundū nisi scies eū talē eē qñ cū eo ꝗrerit. q̃ tūc tenet. Qs intelligēdū est qñ vagat ex alicā honesta cā a nō alīs. ut sentit Glo. in dicto c. si q̃s nēcitate. q̃ cū vagās peccaret: nō eēt ei in pctō cōsentiēdū. xxij. q. ij. faciat Et bñ facit. ff. de opti. l. qs nisi. vbi pz q̃ libert9 nō tenet seq̃ patronū vagabūdū ad pstādū ei opas. B Vtꝝ liceat viro occidē adulterā habet s. Impedimētū. viij. Ej. et si. et s. Lex. Ej. vj. ver. iiij.

Vtꝝ magis peccet occidēs vxorē q̃ mīem. Rꝯ fm Pe. in. iiij. Simplr maius pctm̄ ē occidere mīem q̃ vxorē. q̃ magl repugt natuē. ꝗ tñ q̃ad aliq̃d maior pena īponit occidenti vxorē. eo q̃ maior ē pmitas ad ei9 occasiōz. Ite notat. xxxiij. q. ij. admonē A. in glo. sup vbo existimes Et idē nōt in sū. li. iiij. t. ix. q. x. B Quid si vir q̃ petit vxorē est suspect9 q̃ velit eā occidē. vide s. Mūoniū. ix. Ea si. De reddito de biti q̃re s. Debitū ꝛiugale Ite de mūmonio q̃re s. Mūmoniū. cū adiūctis Ite de impedimēto mūmonij q̃re s. Impedimētū. cū suis additōibz.

Quist9 xpianus De fide xpiana sup. Fides. Quo xpianus se debeat habere erga iudeos s. Iudeus j. Ej. Et quomodo erga saracenos s. Saracenus. Qz xps idez qui de virgine nat9 a ꝓ nobis passus est in sacramento eucaristie cōtinet supra. Eucaristia. j. Ev. An nomine xpi possit fieri baptismus s. Baptismus. j. Ej.

Pochrisis. Vtrū sit peccatum mortale. Rꝯ. fm Tho. ij. ij. q. exj. Si ypochrita dicetur ille cuius intentio fertur ad duo. s. q̃ non curet sanctitatem habere. sed solum sanctus apparere: sicut cōsueuit accipi in scriptura sacra: sic manifestum est q̃ peccatum mortale est.

Nullꝰ enim totaliter priuatur sanctitate ñ
p pctm̃ mortale. Si ãt ꝑ ypocrita
ille q̃ intẽdit simulare sanctitatẽ a q̃
deficit p pctm̃ mortale. nõ sp̃ illa si=
mulatio est ei pctm̃ mortale: qꝫ di=
scernẽdũ est ex fine. q̃. s. si repugnat
caritati diuiꝰ primi: erit pctm̃ mõile
puta cũ simulat sanctitatẽ: ut falsa
doctrinã disseminet vl ut adipiscatur
ecclãsticã dignitatẽ indignꝰ vl q̃cũq;
alia bona tpalia in q̃bꝫ finẽ ostituit.
Si vo finis intẽtꝰ nõ repugnat cari=
tati: erit pctm̃ veniale. puta cũ aliq̃s
in ipsa fictõe delectatur. de q̃ philoso=
dicit. iiij. ethicorũ. q̃ magis videtur va=
nꝰ q̃ malꝰ. A. Cõ. Mil. a addit dicẽs
q̃ cũ aliq̃s simulat sanctitatẽ quã ñ
habꝫ ut aliq̃d ei deꝫ ꝓter hꝰ. sicut illi
de q̃bꝫ ꝑ Math. xxiij. Vewobis scri=
bea pharisei q̃ omeditis domos vidu
arũ. ꝛc. pctm̃ mortale ẽ. q̃ rapit qꝫ
debet sancto. q̃ qꝫ dat ei dat in noie
iusti. Ite qñ talem simulatõẽ facit
ex insaciabili auaricia. Si ãt aliq̃s p
sua nẽcitate simulat ampliorẽ indi=
gẽtiã q̃ habeat: ñ est hoc pctm̃ mor
tale. sicut faciũt illi q̃ cõiter trutãm
vocant. De hijs em̃ dicit Cris. q̃ ta
lis simulatõ potiꝰ est culpa diuitum
q̃ sit culpa paupeꝝ q̃ ex sua indigẽ=
tia ad hoc ꝓpellũt. D Contigit tamẽ
qñq; q̃ aliq̃s simulat pfectõẽ san=
ctitatis que nõ est de necessitate salu
tis. Et talis simulatio nõ sp̃ est cum
pctõ mõili. Et vide s̃. Simulatio. A.
Et ibi pꝫ q̃ qñq; est sine pctõ. D

Roma vide s̃. in litera. J.
Strio. vide supra. in litera. H.
Zelus. q̃d est. Rꝰ fm Tho.
ij. ij. q. xxxvj. Zelus ꝑ ꝓpe
qñ aliq̃s tristatur de bono al
teriꝰ nõ ex eo q̃ ille habꝫ sz
ex eo q̃ sibi deest qꝫ ille habꝫ ut dicit
philoso. ij. ethi. Et si iste zelus sit cũ
bona honestate: laudabilis est fm illꝫ
j. Corint. xiiij. Emulamini spũalia.
Si aũt de bonis tpalibꝫ sz q̃ hõ triste
tur q̃ tpalia desunt põt esse cũ pctõ.
sicut ptꝫ s̃. Auaricia. Ꝓj. Si vo aliq̃s
doleret de bono alteriꝰ in q̃tum alter
excedit ipm in bonis: tũc est inuidia.
ut dictũ est supra. Inuidia. Ꝓij. A.
Zelus etiã capit q̃ feruore seu omo
tione diuine caritatis Ps. lxviij. Ze
lus domꝰ tue comedit me. Et hic ze=
lus me frẽm nicolaũ de ausmo ordi=
nis minorũ indignũ q̃ aliq̃li simplici
um subsidio ad huiꝰ supplemẽti cõpi
latõẽ: qꝫ fauẽte dõo nostro ihũ xpõ
excepta tabula capitulorũ a abbreui
aturarũ a rubricarũ in alijs positarũ ex
pletũ est apud nostrũ locũ ꝓpe Medi
olanũ sancte Marie de angelis nũcu
patũ a vulgariter sancti angeli. M
ccc. xliiij. Nouembris. xxviij. die sab
bati p̃rimi aũ aduentũ hora q̃si sex
ta. Et oia q̃ in eo ac ceteris opuscul
p me cõpilatis cõpilandi sue incau=
te seu minꝰ pite posita otinẽ: pitiorũ
a p̃sertim sacro sãcte ecclesie sbmitto
correctioni. X.

Ei vero q̃ potens est nos cõseruare
sine pctõ a cõstituere aũ ospectũ glo
rie sue immaculatos in aduentu xpi
ihũ sit laus nũca ĩ oia secla seclorũ Amẽ

Sequitur tabula omniũ capitulorũ huiꝰ
libri p quã velocit rubrica cuiuslibet
capituli reperiri potest fm numerũ
foliorum eidem assignatum.